Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

150

Printed in Turkey

ԳՐՔԸԼ ՎԱՍԻՑԷԹՆԱՄԷ

ՄԻԻԼԱԻՅԻ
ԳՈՒԱՂԻՒ ՏԷ ՄՕՆՏԻՒՒՆ
ՅՐԱՆՍԸՋՃԱՍԱՆ ՄԻՒԹԻՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ՈՂՄԱՆԱՆ

ՆԱՁԻՐԻ ՏԻԳՐԱՆ ՀԻՒԼԻԼԻՒՆԱՆ

ՏԻՐՍԱՈՅԼԻՔ

ՀԻՒԼԻԼԻՒՆԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸՐ

1888

23-43

18 սահ

631
40

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԻ

ՍԼՕՑԻՏԼԻՔ ԲԼԻԻՍ

1

1879 սէնէսի մայրս այրերն սօն կիւնէրինտէն պիրինտէ, էօյլէնտէն օճաղրա սատթ պիր բատտէլէրինտէ, Ինկիլիզ–Նօրման ճինսի գօյու ուօրու տօճնտա վէ հէ-ման պէշ կիւզ լուիճ գըյմէքինտէ իքի կատտանա գօչուլը վէ իւզէրի պէյազ չիչէք-լէր վէ չըգիրլար միւրքէսէմ սիյահ զէմինլի պիր լանտօ արապասը՝ Բարիզին Գա-ռուսէլ մէյտանընտան վէ Բիվօլի սօգաղընտան կէչէրէք Բիւլիէօ սօգաղընա միւ-վասէլէքլէ, Քիւքիւլիսանէի միւնէնին ժուվագգաթ գաբուսը գարշըսընտա Լուվռա պաղչէսի գուրպինտէ տուրար։

Հաշալարըն բիւսկիւլ Թագըվարը՝ լուսթրին մահֆազալար իչինէ ալընմըշ օ-լուպ, պէհիրլէրին ալնըարընտա սօրկուճ միասի սիյահ Թիւլտէն սիւսլէր կէօրիւն-մէքտէ իտի։

Արապանըն սահնըզը իւզէրինտէ Եան Եահա օթուրմըշ օլան արապաճը իւչ ատչագ՝ Եօզտուտան աչաղը Եաս րուպարը կիյինմիչլէր իտի։

Գու գատար գարէլէր միյանընտա Եալընըզ պիր բարլագ նօգթա նահարը տիգգաթը ճէլպ իթմէքտէ օլուպ, պու տա արապանըն Եահնըրընտա օրթա եէր-ատ չըղըլմըշ օլան վէ իւզէրինտէ տօզուգ ինճուլը գօնքլըգ Թահը պուլընան ա-սըլզատէլիք արմատը իտի։

Արապա Թէվագգուֆ իտէր իթմէզ ուչագ՝ սահնըզըն իւզէրինտէն աչաղը աթ-լայըպ, կէլէտի արապանըն գաբուսընը աչըը վէ էֆէնտիսինին արապատան աչաղը էնմէսինէ Եարտըմ իթմէք իչուն էլտիվէնլի էլինի մուտամիլիյէ ուզաթտը։

Ուչագլարը կիյուի Եաս էլտիսէսի կիյինմիչ վէ իքէք կիյուի սաչլարը գար կիյուի պէմպէյազ օլմուչ վէ չէհրէսի սար սարը քէսիլմիչ օլան պու իխթիյար էֆէնտի՝ ուչաղընըն էլինէ սապանարագ արապատան աչաղը էնտի։

Մուտամիլիյէ՝ Հագիգաթը Եալտէ բէք բէք պէհէմըշ պէհ պէհէմըշ պէհը Եաչընա իքէն, սէքտէն Եաչընտա կէօրիւնմէքտէ, վէ տէրին տէրին պուուչըգլար Հասըլ օլմուչ օլան պիմաարնտա էլէմ ու քէտէր պէհէմիքլէրի միւչահէտէ իտիլմէքտէ օ-լուպ, պու էլէմ ու քէտէր՝ վագըֆընտան չօգ էվվէլ մուտամիլիյէնին գատտ ու գա-մէքինի էյմիչ վէ սըրըքընըն գամպուրընը տիչտիը տիւչիւրմիչ իտի։

Այչագ մամի րէնկ կէօզլէրի տօճուգ կիյուի օլուպ, վագըֆ վագըֆ տա Հէման սէօ-նիւք կիյուի կէօրիւնիւր իտի։

Մուտամիլիյէ իխթիյարըն չէհրէսինէ ուժուժէն պիր պէհէմէքը հիւգմը ապմ միւչահէտէ օլունըյօր իտի։

Իխթիյարըգ էսէրի օլարագ էլէրի Թիքրէյօր իտի։

Printed in Turkey

Էլհասըլ մուխթասար պիր սուրէթտէ նագլ ու թարիֆ իթտիկիմիդ պու գաթըն՝ զաննի իտէրսին պիր այաղը չուգուրտա իտի։

Հէր նէ գառտար մայիսին սօնլարընտա հավա միլայիմ օլուպ, ար աչըգ օլան րուի սէմտառէ կիւնէշ բարըլ բարըլ բարլամագտա իտի իսէ ատ, իխթիյար՝ բամպուգը կէնիշ պիր բարտըսիւյէ պիւրիւնմիշ իտի։

Մուժահիդներին տիւյմէ իլէքէրինին պիրիւնտէ Լէժիօն օ'Ոնէօր նիշանընընը գըրմըզը ալէտիդի կէօրիւնիյօր իտի։

Գալարըրմտան կէշիպ գառուտան իշէրի կիրիլտիգտէ,

Ուշագ։—Գօ'նի էֆէնտի, խաքիբայինիզէ պէրապէր կէլէյի՞մ մի։

Էֆէնտի։—Գօչ չէյ տիր, արապաներն սանտըղընա չըգըպ օթուրընըզ վէ էթինէ սէօյլէյինիզ գի, պէկիրլերի Շան-գ-Էլիզէյէ կէօթիւրսին կէզտիրսին։

Ուշագ։—Էֆէնտիմիզի ալտաղա սաաթ գաշտա՞ կէլէլիմ։

Էֆէնտի։—Սաաթ իւչտէ։

Իխթիյարըն սէսի՝ պէրրագ, եիւգսէգ վէ աչըգ օլմադըա, քէնտի ումուտի հալ ու հէյէթինէ հէման հիչ ույմամադգտա, վէ պու տիւչկիւն վիճուտտա հէնուզ էսէրը հայաթ պուլընտըղընը իսպաթ էյլէմէգտէ իտի։

Ուշագ՝ էֆէնտիսինին գօլունը պրագըպ արապաճընըն եանընա կիթտի վէ գօնթըն վէրտիկի էմրլերի արապաճըյա սէօյլէտի, վէ պատիհու արապա կէրի տէօնիւպ Շան-գ-Էլիզէյէ կիթմէգ իւգրէ Րիվօլի սօգաղընա տօղրու ըէվան օլտու։

Արապա կիթմէգտէ օլսուն, Քիւթիւպխանէ գառուսընտան իշէրի կիրիչն գաթ՝ իշ Նէրտիվէնտէն եավաշ եավաշ եօգարը չըգմըշ իտի։ Իչպու Նէրտիվէնին սաղ թարաֆընտա գառուճընըն Էէրի վէ սօլ թարաֆընտա տախի գունտուրալըգ մահալի պուլընըպ, չալըչմադա կէչինէր վէ զիյարէթճիլէր՝ պասթօն վէ եա չէմախչէլէրինի մէգթիւր գունտուրալըղա պըրագմադա մէճպուր իտիլէր։ դիրա գրաաթ վէ մէչղուլիչէթ սաղօնլարընա պասթօն վէ չէմախչէ կէօթիւրմէգ գաթիչն մէչիտու իտի։

Գօնթ՝ էպինիչէնին իչպու գառու արաստ մահալինտէն միւրուր իտուպ, սօղա տօղրու սաթը, վէ պիր ճամէգտանընը տիվանխանէչէ կէօթիւրէն պիր գաշ Նէրտիվէն այաղընտան աչաղ էնիպ մէգթիւր տիվանխանէչէ կիրտի։ Իչպու տիվանխանէչէնին նիհայէթինտէ տուվար իչինտէ կէնիշ պիր գառու պուլընըպ, պու գառունըն իւսթինտէ, օյմալը սիւսէրլէ միւգէյչէն պիր չէրչիվէնին օրթա Էէրինտէ պիրի աչըգ վէ տիկէրի գօյու րէնգտէ հրուճթաթլա եաղըը չու քէվիմէչէր օգունմագտա իտի։

ՄԷՇՂՈՒԼԻՑԷԹ ՍԱԼՕՆԸ

Գօնթ՝ աղըր պիր գառուչը իրթէրէգ աչըպ իշէրի կիրտի վէ քիւչիւք պիր խազխանէչէնին գարշըսընտա պուլընըը։ Իչպու եաղըխանէտէ Քիւթիւպխանէչէնին՝ գարթ տը վիգիթ կէօսթէրէն զիյարէթճիլէրին ասըլ քէնտիչէրի օլուպ օլմատըղընը թաատիգ իտիլ վէ չախսի մէչղուլիչէթ բուսուլալարընը զիյարէթճիլէրէ թէվզի էլէչէչէն մէճուրըչօր իտի։

Գօնթըն տուխտուլ իթտիկի ը կէնիշ սալօն՝ իքինճի իսթէրաթօրլըգ զէմանընտա եաբրլմըշ օլտուղընտան, հէման ճէչ ճէտտիս օլուպ, հէյպէթլի վէ մունթազամ պիր հալ ու հէյէթի վար տըր։

Մէգթիւր սալօն՝ տէօրթ քէօչէ վէ թախանը եիւքսէգ վէ զայէթ սիւսլիւ եաբրլմըշ օլուպ, միւտիվիէր չէքիլտէ վէ խայլիճէ պէօյիւք ալթը ատէտ տուվար բէնէչէրէսինտէն ըշըգ ալըր։

Տուվարլարա ֆրտօլայը րահթ եաբրլմըշ վէ պու բահթլար քիթապալարընա մէչղուլընմըշ տըր։

Մէգթիւր բահթլարա պիր Նէվի Նէրտիվէն վէ միւթէհաբրիէք եօլլարընա չըգըլուպ, իշպու եօլլար վէ Նէրտիվէնլեր թէքմիլ սալօնըն էթրաֆընը տօղաշմագտա տըրլար։

Մէգթիւր սալօնտա օն տէօրթ ատէտ չիփթէ գանաբէ պուլընըպ, սալօն՝ իքի միւտավի գրսմա թագսիմ օլընարագ օրթա եէրատէն կէնիշ պիր եօլ պրագրըմըշ, վէ պու եօլ՝ սալօն գառուսընտան հաֆրըզը քիւթիւպխանէ եաղըխանէսինէ վէ մէնզարէյի լաթիֆէսի պուլընան վէ տուխտուլի էհալիյէ մէճմու օլան տահա սօնրա պիր սալօնլարա գատար կիթմէգտէ պուլընմըշ տըր։

Ջալըշանլար իշինէ գանաբէյէ իւչ եիւգ տօգտան իքի մէվգի վար տըր։

Գանտան մատտա սալօնըն հէր իքի գըսմընտա իքի տէ մատտա պուլընըպ, էքրտիարընտա սանտալեալար մէվզու օլան պու մատտալար՝ Բէվէ-դէ Տէ Մէտ, Բէվէ-Նատէլ, Բէվէ-դէ Սէնէ վէ զայրիհիմ կիպի րիսալէի մէվգուէէ օգուչանլարա տըր։

Իխթիյար գօնթ՝ մէչղուլիչէթ սալօնը գառուսընտան իշէրի կիրտիկինտէ, օթուգ քիլի գատար վար իտի։

Մուսահիբէչ գօնթ՝ մէմուրըն եաղըխանէսի էօնիւնտէ պիր ազ տուբուպ, մէմուրը մէրգումտան պիր շէֆ քաաաալը պէտրգտան սօնրա, կիթտի պիր գանաբէչէն ուճրնտա, լուգէթ քիթապը, անտիգլօբէտի, քիթապ ֆիհրիսթի կիպի հէր կիւն գուլլանըլմատիլէն քիթապլարըն պուլընտըղը բահթլար գուրպինտէ օթուրուր։

Իխթիյար՝ բէչ եօրկուն օլտուղընտան, օթուրտգտան սօնրա պիր գաչ տագիգա եօրկունըղը պէտը, պատիհու բամպուգը բարտըսիւսինէն ճէպինտէն պէչտ չակիչէչէ միւճէդդէտ պիր ճէպ տէքթէրի չըգարտը, պուլընէն իչինտէն կիւմիւչ սաաթը պիր գուրշուն գալմ պէտը, վէ մէգթիւր տէքթէրի էչինէն պիրընա տէօքէթ իտէրէգ, սալօնա կիրտիկինտէ քէնտիչէ իթա օլընան բուսուլտըն չըգըը խանէլէրինի Քիւթուպխանէ գառուճսինէ թէվֆիգէն գուրշուն գալմէ տօղուտուրտու։

Գու տէօրթ խանէնէն պէչինէրինտէ պայը պայը պիրէր թաչ իքի վէ իպարէ մինտէրիճ իտի։

Մէգթիւր խանէչէրին իւթ իչինէ՝ օգուչանըն խամի, մահալը իգամէթի վէ գանաբէչինի իզէրինտէ օթուրտգը Էէրին նամէրսը տէրճ իտիլէճէգ օլուպ, տէօրթինճի խանէ իսէ թաչէպ օլընան քիթապլըն իտամինէ մահատուս իտի։

Իտամի իխթիյար՝ պիրինճի խանէչէ

«Գօնթ Ֆիլիբ տը Բօնշրիէօ»

Իքինճի խանէչէ

«Վօժիրար սօգաղընտա նօմէրօ 62»

Իչինէճի խանէչէ տէ, արգասընա տէօնիւպ գանաբէչինին նօմէրօսընա պագադգտան սօնդրա

«Պէօլմէ 216» եազտը։

Գոնի՝ պուճը եարտըզտան սոնդրա ոէօթաւնճի խանէյի ոալտուրտաճագ եէր-ոէ այտլա գոզգաբ, վէ չալըշանլարըն թաղէպինի իմրոյէ մէժուր հաֆըղ քիւթուղ մուավինէլրինին օֆուրտրգլարը քերկվելէ ոազրու կիֆտի։

Քիւֆիւ պիտանէլի միլիոռ Մ։ ար Թոնէրիէօ թանըտրգ օլտըղընտան, մէժուրլըն՝ քէշալը իմֆիրտիա մուամիլկին սէլամլաարգլարը կիսլի, անդրտուն պիրի տաճի պէր վէնէր աֆի հալ խաֆըր սիւվալ իֆտի։

Մէյտար։— Նա՛ օրլըղընդ պագալըմ, գոնի էֆէնտի։

Գոնի՝ պաչընը սալայտատագ քէոէրնաք պիր տուրէֆտէ։— Էհ, իւնք կյի տէյիլմի։ . .

Մէյտար։— Աճտպա իւնք չոգ չալըշտըղընդտա՞ն մը տըր։ . .

Գոնի։— Հա՛յր, օ տէյիլ։ . .

Մէյտար։— Էօյլէ իսկ նէ՞ տիր։ . . խաաֆա կէօրիւնմէյօրսընըղ։ . .

Գոնի։— Պէն տէ խաաֆա տէյիլմի, լաքին հալ պտաը յօր։ . . տէնէլէր կէ-լիսկ տաղրյար, գուվվէֆ տէ կիսկյօր։ . .

Մէյտար։— Զօգտան տըր տիպի կէօրտիւյմիզ հօգ իսի։ . .

Գոնի։— Իւչ այ գտտար վար։ . .

Մէյտար։— Հաֆիրայինիզի նէ քիֆտպ վէրէնէկմիզի լուքֆիչէն տէյլէ՞ր-միսինիզ։

Գոնի։— Գաֆիչէն պիր գտտար վէրմէմիշմի տիր։ . . միսֆէլէֆ Հայնր ա-յտտագդըղըմ միհէրմիզ տիր։ . . Պրիւնչէնին քիֆտպ ֆիհրիսֆէֆինին սան նէյր օ-յրնան ճիլտիրի պիր ազ վէրիֆոսիսինիզ։ . .

Մէյտար։— Մաշալլահ, տուդյարըն։

Գոնի տը Թոնէրիէօ՝ հաֆըղը քիւթուղ մուավինէնտէն էրէյիճէ հէսիտ պիր քիֆտպ տիսէ խտտպ կիսկտո 216 նամէյտլը գտնտրէ մէժուրտը օֆուրտը։

Գոնի՝ քէոէվէֆին էօնրիտնտն թէզտպիւտ իֆտիկիտտ, Քիւֆիւ պիտանէլին մուհաֆըզտրը միյտնընա եէլնի գտպտղ օլընտրչ պիր տէյիգտնյը մէժուր՝ գոնի իւչ վէգիտնէլմի իսկն րէֆիչէնէ չու սիւվալի կյիսա իֆտի։

—Քիմ տիր պու իսիֆկյար էֆէնտի։

—Գոնի տը Թոնէրիէօ։

—Ա՜։

—Նէ՞, պու խտի իշլիֆմէմիշմիսինիզ։

—Հիչ պիր վտգֆ։

—Էօյլէ ատնա պիրինձի սրնըճ տտրլըտտէկեատան վէ տտհտպտ սէրվէֆտէն պիր գտֆէն խտի տիր։ . . Մ։ ար Թոնէրիէօ միլեոնյար տահիպի տիր։ . .

—Վ՜այ պտպտտրնըն, պէն տնրն էէրինէ օլմտյը խտիմ։ . . լաքին սէրվէֆի իշլեն տէյօրսի, պտչգա Հյ իշլեն տէյիլ տիր։ գիրա պու տատտ հիչ չեսպէ հօգ տըր քի պուենատ պէօյլէ տահա ուզտն միտտէֆ քէնտի միլեոնյարընը սէֆտի խտֆրըղա սճիկյէֆ խտկմյէկէչ տիր։ . . պտնա իւնք պօզուգ կէօրիւնյօր։ . .

—Ֆիչագիգա չոգ իսիֆկյարտչիղ։ . . ատմա պու գտտար օլմտյտճագ տըր, գիրա կէօրիւնտիկի գտտար եէյը տէյիլ տիր։ կէօրիւնտիկինտէն տահա չոգ քիւ-չիւք տիր։

—Զտնն խէրսին եիւզ եէրճտտա վար։

—Ուհմտտ քի պիֆտրչ տէօրֆ եախտա ալֆտրչ պէչտէն գիյտտէ օյտուն։

—ԵՒհտպա չոգ չալըշտրճտտա՞ն մը պէօյլէ օլմուչ, ե օգտա էյլէնճէյլէրի՞ տի տտլտրչ տըր։

—Նէ չալըշտագ վէ նէ էյլէնճէյլէր տուտմիլկյհի վազֆըճտտա կվվէլիսֆէյտ-լտֆտրյտրտ տըր։

—Էօյլէ իսէ նէ՞ տիր։

—Քէոէրլէրտէն պէօյլէ օլմուչ տըր։

—Նէ՞ կիսկի քէոէրլէր։

—Գտրըտը իլէ պիր տտանէկֆէք գըզը պիրտկիրի պրտը տըրտա վէֆտֆ իֆտիկյէր տիր։ իֆտիսինի տէ կէօրիւնտն նուրը կիսկի սէվէր իտի։ . . Արտլտրը իւնք ազ տու-րէն պու իֆտ ֆէկտքէֆ ժուգու պտուտգտտան կվվէլ, գոնի՝ տէյիգտնը տէյիլ իսէ տտհ տհնճ պիր էրգէկէ կէօրիւնիր իտի։ Քէրիմէ տհնին վէֆտֆ բնտա-ճտ հէնուզ իֆտի տէնէ վար եօգ պիր չկ տիր, պտգընըզ նէ օլմուչ։ Իֆտի տէնէ գտր-ֆընտա օֆուգ եաչ իսիֆկյտրտտճը տըր։

—Վտրիսէրի տէյինտի։

—Վտրիսէրի՝ մի։ վտրիսի տտրիսի եօգ տըր։

—ԵՒատո՞ տէն տտ։

—Տէկտիկմ կիսկի տիր։ . . Նէ՝ եագըն, նէ՝ ուզտգ, հիչ պիր միրտտսխտրը եօգ տըր։ . .

—Միրտտսխտրը օլտյտտագ միլէտն տահիսի օլմա՞գ։ . . Նէ՝ ֆէնտա։ . . Ակր-վէքիտն քիտի՞ պրտագտճագ։

—Իսկի էր իսիտ քի պտնտա պրտագտըն։ . .

—ԵՒյհտ վէրսին, տրգտատաչ, լաքին պէն տէ բտյ իսիֆէրիմ։ . .

—Նէ չտրչ քի պէօյլէ պիր ալէա Հյտ ֆէկտքէֆինտէն պիրէ կէչիրմէյէճէկինէ չիւպհէ եօգ տըր։ Գոնի՝ ատհտագը հտմիկյէք ու իտտանիկյէքտէն պտուլընճտպտ, իմ-քիտտղ քի ոտուտվէնէքը Ուհմտմիկ նէմէյէքինէ մէպտլիսը քիսկկյէ քէչէք ու քէ-պէրտու իտտնէք տիր։

—Նիկյր տտգըճը պիր տատհտագը հտմիկյէք իսէ, պտու իտտքտատա պտուլընճտյտճագ, վէ իշէ քտտտֆիկիրնէք ֆէկտքէֆ գտրըշտագտրգընէ, հտալէրի տատհրինէն ատճրնտճագ օլտտ պէտտտսէքչէյտա իտտնէ օլընճտագը իտտուտսընտա իմրտտ հտրիկքէք վէ մուտսիկյէ կյ-լէհնէկտ տիր։

—Էօյլէ գուլլտնտճտղընտա չիսպհէմ եօգ տըր։ գիրա միստսէքտը էտտրիճտտէ ուհմտրը իտտյրիկյէ ու ակիտտիկքէճտրտտնէ իմրտտրընտա պիր ատն կէչրի տտսրտտտճը տըր։ . . ղտյէքի իհտտնկյէքէվի վէ տատհտագը ֆէկտքտէ ու տիրտտյէքտ պիր գտֆ տըր։ Մէչտհկյրը իտտպտատէն օյտուղ, «Ֆտգը ու ակֆտալէքը էհտվի» (բտօէրիզմ՝ հտգգընտա պիր չոգ տատրը նէֆիսկ նէյը իմտիչ տիր։ . . Կհնէ տտարիչչէֆտգա-լարը քէէտիսինի էն էվվէլ գոնի տը Թոնէրիէօ ագէ իմտիչ տիր։ . . նէ՝ ատէա ֆէկտր տիր։ . . Թօգվիլ ատգտղընտտգտի կհնէ տտարիչչէֆտգտտրնըն քէէտիսօֆ ի-չհէն քէղնօֆ պէտտէհնինտէն 300,000 ֆրտնգ վէրմիչ տիր։ . . Սքֆիտլը Մհհքտ-նէյն (Ատֆտան-պ-ԵՒսմտքէ) մուէսէսատրընտա իտտնէքը քիսկկյէտէ տտրը։ . . Վէ պհնվէ տտարիչչէֆտգտրնտա տատ իշէ չոգ մուավէնէքէ իմտիչ տիր։ . . Վէֆտֆընտա, գիրտրը նէմիսի՝ հիր քէտ քտտտֆիքընտտ տատիտա վէ իմքիրտտկյա էտտա օլընճտագ տըր։ . .

—Գէօյնէ պիր հյի տատտրնըն տիչէյտրը քէտէր ու ֆէկտքէֆ օլմտյը չտյտնը քէէտիսֆ տիր։ . . Եու եաչտտրընըմզ վէմտնէտէ պու կիսկի տատտրկտրտա չոգ-լուգ քէէտտիսֆ օլընճտագ։

Իքի արգատաշ արասընտա պու սէօպլէր Թէաթի օլուներդը սըրատա, նասըլ քի տէտիք, գօնք տը Թօնէրիէօ՝ կիթմիշ եէրինէ օթուրմըշ իտի։

Մուսաիլէյհ զաթ՝ ալտըդը քիթապ ֆիհրիսթինի էօնիւնտէքի րահլէնին իւզէրինէ վազ իլէ աչըպ, «Թարիխ.—Մուխթէլիֆ Խաըրէլէր» ֆասլընտա եարրագլարը չէվիրմէյէ պաշլատը վէ պէպլէմէ պիր ազ վազթ սապըրսըզըգդա սահիֆէլէրի չէվիրտի տուրար։

Էլհասըլ արասդընդըն պուլուպ, գուրշուն գալմի իլէ, իսթէտիկի՞ քիթապդըն սէրլէվհասընը, մուէլլիֆինին իսմինի, ձիլտլէրին ատէտինի, մահալ վէ թարիխը նէշրինի բուսուլատաքի տէօրտիւնճի խանէյէ եաղարադ մէդքուր խանէյի տախի տօլտուրսուր։

Գօնք՝ Քիւքիւպախանէ մէմուրլուկինին Թահարրիյաթընը կիւճլիքէյն գուրթարմագ իչուն լայիւս վէ մէճալուրի օլան պու վազկիֆէյի իչրա իթտիքտէն սօնրա, Թէքրար քէրէվիզէն եանընդա կիտիպ, բուսուլաադը էն էվվէլ քէնտիսինէյէ միւքեալէմէ խանէն հաքընը քիւքիւպ մուավինինէ Թէսլիմ իթտի։

Պու մէմուր՝ բուսուլաընդն քէնարընա խարիճտէն ատտամ իչուն հէման սօյա անլայըլմազ պիր Թագրիր խուսուսի իսդարէյէր վէ ալէմէդլէր իչարէթ իթտիքտէն սօնրա, մէդքուր բուսուլաադը եօգաադը չէքէմէդը մաքընա վաէֆթասըդըա, խԹէնիլէն քիթապը բաքլատան պուլուսա վէրմէկը իւզէրէ եօգաադքի գաքլատտա օԹուրան մէմուրլուկինէ կէօնտէրտի։

Գօնք տը Թօնէրիէօ՝ օ ատա Թէքրար էէրինէ կիտիպ, չըզտանընդատան միսխԹէլիֆ քեաղըդատադ անէչրի ատաչքըրմատա պաշլամըշ իտի։

Պէդչէմէ եէտի սէքիզ տագիգա կէչտիքտէն սօնդրա Քիւքիւպախանէյինին պիր խատէմէսի՝ իսթէնիլէն քիթապը կէթիրիպ բահլէնին իւզէրինէ վազ իլէ, քիթապ Քիհրիսթինի ալտը կէօքիւրտու։

Խատէմէնին կէթիրտիկի քիթապ՝ Թագադտաը 18 գըվրըմը վէ էսքի ուսուլ իւզրէ մէչինի գադը վէ քէնարադը ալտընա եալտըդը քիւչիւք պիր քիթապ իտի։

Պու քիթապ չիւպհէսիզ բէր ազ օգուռմըշ իտի, գիրա քէնարադընտաքի եալտըդ՝ եարրագլարը չօգ չէվրիլէն քիթապ եալտըդը կիպի լէքէլէնմէմիշ վէ էօրտլէնմէմիշ իտի։

Իթթիյար՝ քիթապդըն պիրինճի սահիֆէսինի աչըպ, այնէն աքիպէքի սէրլէվհայը օգուդը։

ԳՐՋՐԻ ՎԱՍԻՅԹՆԱՏԷ

Հ–ՂԸՐԸ– ՂՍՐԲ ՄՐՒ–ՐՒՆ–

ՕՆ ԻՒՉԻՒՆՃԻ ԼՈՒՒՍ ԳՐԱԼԸՆ

ՊԱՇ ՎԼՓԻԼԻ

ՖԱՋԻԼԼԹԼՈՒ ԳԱՐՏԻՆԱԼ ՏԸ ՐԻՇԼԻԷՕՆԻՆ

ԹԱՐԻԽԻՆԷ ՄԷՏԱՐ ՕԼՄԱԳ ԻՒՋՐԷ

ՄԻՒՍԻՒ ՏԸ ԼԱՖԷՄԱՆԸՆ

ԹԱԹԸՐԻԼԼԻՒ

ՄԻԼԱՏԸ ԻՍԱՆԸՆ 1671 ՍԷՊԷՄԲԻՆՏԷ

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄՏԱ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ,

2

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ Վիգթօր Հիւկօնընէ՝ «Մահիօն Տըլօրմ» բօժանընդը եազադը վազթ պէհէմէհալ Թանըմագտա պուլընմըշ օլտուդը պու քիւչիւք քիթապընէ եարրագլարընդը չէվիրիպ, Երմինճի սահիֆէսինինէ տուրտը, պիր քեաղըդա բարչասը իւզէրինէ մէդքուր սահիֆէյի իչարէթ ալտը, պատէհու քիթապը պըրագըպ, էլինի նէպինէ օգարադ, քիւչիւք պիր գըրմըզը միւրեքքէպ չիչէսկէյէ պիր ալթուն գալմի համի օլան պիր մահֆադա չընգարտը, գալմի միւրեքքէպէյէ պաԹըրտը, քիթապը Թէքրար էլինէ ալտը վէ զայէֆ զարիպ պիր իչ պաշլատը։

Պու իչ «Գընզլը ՎասիյէԹնամէ. Միւսիւ տը Լաֆէմանըն ԽաԹըրէլէրի» նամ քիթապընը Երմինճի սահիֆէսինինէ պագը հրուֆաթ վէ եա քէլիմէլէրին զիյրինէ պիր նօգթա վազ վէ եա պիր չընգը չէքմէքտէն իսդարէթ իտի։

Իչպու սահիֆէնին նիհայէթինէ կէլտիքտէ, արգասընը չէվիրիպ, եանի 21ինճի սահիֆէյէ վէ սօնդրա 22ինճի սահիֆէյէ տախի իչարէթէր վազընա տէվամ իթտի։

Գօնք՝ մէդքուր 22ինճի սահիֆէնին սօն սաԹըրլարընա վասլ օլմազտան էվվէլ իշինի պիԹիրմէ օլմադըա, օ հալտէ գալմի պըրագըպ 20ինճի սահիֆէյէ ավտէթ իթտի վէ օրտաա նօգթալատընը վէ զիյրէրինէ չընգը չէքտիկի հրուֆաթ վէ քէլիմէլէրի եավաշ պիր սէս իչէ օգուժադա պաշլատը։ Մէդքուր հրուֆաթ վէ քէլիմաԹընը մէճմուան՝ չու աքիպէքի իչ իսդարէյի Թէչքիլ իթմէքտէ իտի։

«Կրանժ–տը–մէր–լա–Ֆոնթէն սէրլայը,

«Խատէմէխանէնին սօլ քէօչէսինտէն իԹխարէն,

«Օն եէտինճի սէյահ մալթա Թաչը»

Գօնք տը Թօնէրիէօ՝ մէդքուր իսդարէյէրի օգուտըգտան սօնդրա.—Հա՜, իչԹ պու տըր. . . իչ ակեահ օլանդար միւմքին տէյիլ անլարլար. լաքին հէր քիմ պու մուամմանըն միքիթաճընա մալիք տէյիլ իսկ, պիր չէյ Ֆէհմ իսդէմէյէճէք պիր. . .

Գօնք քիթապը գաբայըպ ստաքընա պագտը։

Հէր նէ գատար իչ ուշուն վէ տիգգաթ օլընաճագ պիր իչ իտի իսկ ատ, վագըթ տա չաբուգ կէչմիշ իտի։

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ քեաղըդարընդը, գըրմըզը միւրեքքէպտի, ալթուն գալմընի Թօրլատը Թօրլատը, քիթապը՝ օգուժագ իւզրէ վէրիլէն քիթապլարը կէրի ալան մէմուրա կէօքիւրտի, քիթապ մուհաֆիզլարընդը սէվմէտտը վէ էվվէլա մէչղուլիյէթ սալօնընտատ վէ պատէհու Քիւքիւպախանէյէտէն տիլտըրը չընգտը։

Լատտը արագադը՝ Լուվրա պաղչէսինին եանընդատա տուրույօր իտի։

Ուշագ՝ էֆէնտիսինին կէօրմէպ տէրագադ օնա տօղրու կիթտիկի կիպի, արագադը տախի արագադը գալտըրըմընդը քէնարընա չէքտի։

Ուշագ՝ Մ. Թօնէրիէօյի արագադը պինտիրիպ արագաընդն գաբատըգտան սօնդրա տէտի,

—Էֆէնտիմիզ նէ՞ Թարաֆա կիտէճէք։

Թօնէրիէօ.—Գօնքէկ տը Շաֆըլիքսըն խանէսինէ։

Ուշագ՝ պու էմրի ալընճա քէնտիսի տէ արապաներն սանտըղընա չըգարագ, արապաճըյա Թուրնօն սօգաղընա չէքմէօնի պէյան իթտի։

Օն տագիգա սօնդրա արապա՝ Թուրնօն սօգաղընտա Մատամ տը Շաթըլիւքսին գօնաղը ալըստընտա Թէվագգուֆ իտուգ, գօնթ արապատան աչաղա էնտի վէ իչէրիյէ խապէր վէրիլմէսինի սէօյլէտի։

Գօնաղըն սահիպէսի պինէֆիս քէնտիսի գաբու արապընա գատար իսթիխարըն խթիգպալինէ կէլիպ, մուամիլէյհի տիկէր միւսաֆիր օտալարը կիպի գօնաղըն եէր գաթընտա պուլընան պէօյիւք սալօնա կէօթիւրմէք իւզրէ քէմալը միւսարէաթլէ գօյթուղընա ալտը։

Ժօրժին տը Կրաւ գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ ղայէթ տիւգնիւն գալմըշ օլան չէհրէսինակ պէօյիւք եօրկունըղղար վէ եախօտ պէօյիւք քէտէրլէր էմարէլէրի միւչահէտ օլընմագլա պէրապէր գըրդ պէչ գըրդ ալթը եաղընտա հէնուգ ղայէթ հէպնա պիր գատըն իտի։

Մաշլարը ղայէթ կիւմրահ վէ իրէք կիպի ինճէ վէ սիմսիյահ օլուտ, պուղլարտա էն չօղը պիր գաչ թէլ պէյագ կէօրիւնմէքտէ, վէ հէր նէ գատար օ պիր գաչ թէլ պէյագ սաչլարը տահի սիյահա պէյամագ գօնթէս իչիւն գօլայ պիր չէյ իտի իսէ տէ, մուամիլէյհա՝ պէօյլէ չէյտէն ասլա հազը իթմէզ իտի։

Գէլլի պէլլիսինը իգի իւչ գաթ պրուչիրը օլան ալընընդըն ալթընտա, գօյու մամի վէ ղայէթ թաթլը պագընը իգի պէօյիւք կէօպլէր բարլամագտա իտի։

Մուամիլէյհանդըն սահիպէի տիրիյէթ ու ֆէթհանէթ վէ մուէթտասդիֆի համիյէթ ու մէթանէթ օլընդը՝ նիւգնիւնէն ֆէյմ ու իտրաք օլընէյօր իտի։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ Մ. տը Թօնէրիէօնին եագընտա վուգու պուլմուչ օլան ոճն գիյարէթինէն պէրու նիւգնիւնէ հասըլ օլան թէպէտտիւլաթա պիլիսթիդրասպ տիւչարը րիգգաթ վէ էնտիչ օլարագ, մուամիլէյհի եանընդա օթուրթուրգտան սօնդրա քէլամէ աղագ իլէ ատտի։

—Նէյինէ՞զ վար, ագիզիմ, միւթատտան գիյատէ սիգի մահզունն կէօրիւյօրըմ։ . . բէք գըրըգ կէօրիճնիյօրսընըզ։ . .

Թօնէրիէօ՝ ատէրին պիր մէյուսիյէթլէ։—Էվէվէթ, գըրկըն պիր հալաէյիմ, ագիզէմ, բէք միւքէտտէրիմ, գատա գատա տիւ-իւնճէկլէր իչինտէյիմ։ . . էվէվէթ, մահզունիյէթիմ կիւնտէն կիւնէ արթմագտա օլուտ, սօն սահաթըմա գատար միւթէմատիէն պէօյիւյէճէք տիր։ . . Գու սօն սահաթըմ տա չիմտի չօգ եագըն տըր, գիրա էօմրիւմն թէւքէննիյինի հըրս իտիյօրըմ։ . .

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս։—Զիւնքի քէնտի քէնտինիզի պրագմըշընըզ, ագիզիմ։ . . Զիւնքի էլէմ ու քէտէրինիզէ գարշը գօյմադա ճէսարէթինիզ եօգ տըր, Թօնէրիէօ՝ օմուզարընը սիլքէյիք։—Գարշը գօյմա՞գ մը, Նէյէ՞ եարար, Գէն բէչինտէն էէնիլմէյիմ։ . . քէտէր՝ խաթըրէլէթտէն իլէրի կէլիր։ պէն իսէ ուճունճաամամ։ . . ուճունճապիլէմ պիլէ, խաթէմէմ քի ուճունճայըմ։ . . Սիգի գըրկըն կէօրիյօրըմ տիյօր իտինիզ, ագիզէմ։ . . Գու քապիր չօգ զայըֆ տըր, էյիճէ անլաթմայօր։ պէն էղլիմիզ պիճիմիյիմ։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս։—Գէն տէ պիր չօգ մուզտարըզ օ՞լմամըշմըյըմ։ . . խաթըրընըզա կէլմէ՞զ մի, Ֆէ՛ֆիր։ . . Իւչ սէնէ ապտէմ զէվճիմին վէֆաթը բիւր-

քէտէրի վուգու պուլտըգտա, պէն բէք ֆէնա տիւչարը մէէյուսիյէթ օլտուտ։ Սիզ պանա գուվվէթ վէրտինիզ, պէնի Թէսէլլի իթտինիզ։ Պանա այնէն չու սէօզլէրի սէօյլէտինիզ։ «Տայանընզ սապր ու Թէհամմիւլ իթմէլի, Ալլահրն էմրի պու տըր, «Ինսան՝ էօլիւէրէլ եաշամագ, վէ սիգին իսէ վազիյֆէնիզ եաշամագ տըր։»

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ եանագլարընտան ալաղը ագան կէօզ եաշլարընը էլինին եիւգիւլէ սիլէրէք։—Ֆիլհագիգա պու սէօզլէրի պէն սէօյլէտիմ, սիզ օ զէման տէհշէթլի պիր աֆէթէ տիւչար օլմուշ իտինիզ, լաքին սիգին պիր էրքէք էվլատընըզ վար իտի, սիգի ճան ու կէօնիւլտէն սէվգր իտի, սիզ տէ անը ճանտան սէվգր իտինիզ, իչթէ օ չօճուգ իչիւն սիգէ եաշամանընդը էմր իտիյօր իտիմ։ սիզ անըն իչիւն եաշայօրսընըզ։ Գէնիմ իսէ արթընդ հէչ պիր չէյիմ գալմատը, պիլիրսինիզ։ Սիւզան, պէնիմ նազը վէ սէվգիւլիւ Սիւզանըմ էօլտիւ։ վէ ալթը այ սօնդրա տա գըրդըմ, պիր տանէճիք էվլատըմ վէֆաթ իթտի։ Գէն տիւնէատա եարա եալընընդ գալտըմ։ օ գատար մէսուտ վէ պախթիյար օլտըգտան սօնդրա, եէչ ու նէվմիւսիյէ տիւչար օլտըմ։ Տիւնեա նիւգիւնտէ արթընդ նէ՞ իսթէրսինիզ քի եապայըմ։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ իսթիխարըն էլչէրինի Թուրքուտ քէմալը մահկապէթլէ սըգարագ։—Լաքին սիգ տիւնեատա եալընընդ տէյիսինիզ, սէվգիւլիւ Ֆիլիր։ . . տօսթլարընըզ, վէֆաքեար տօսթլարընըզ վար, անչէրին տօսթլըզ վէ մահապէթինէ էմնիյէթ ու իթիմատ իտէպիլիրսինիզ, իթմէյինիզ։

Մ. տը Թօնէրիէօ։—Գունը պիլիրիմ, անչէր միյանընտա պիրինճի մէվգիի տէ սիգ իհտրագ իթմէքտէսինիզ։ Լաքին տօսթլար՝ նէ գատար սէվգիւլիւ վէ վէֆաքեար օլաալար, զայգ իթմէյ օլտուզըմ սէվգիւլիւլէրին եէրինի Թուրքմանըլար։ Օն սէքիզ սէնէ գատար Թէչէգգիւլ իթմէյ օլտուզըմ վէ զաիմ էճէլին նահկ հան պէնատէն գաբմըշ օլտուզը սիւրսւր վէ հուզուրը Թամմը տօսթլարըմ պանա իսահ իսահմէզլէր։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ ֆարգ օլընըր օլընմագ պիր սէտա իլէ պու սէօզլէրի սէօյլէտինիզի սրրատա կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուտ, իսթիխարըն տօնուգ կէօզ լէրինտէն պրուչրգ եանագլարը իւգէրինէ սէլ կիպի կէօզ եաշը ագմասընը կէօրմէք իսէ՝ բիրգգաթ վէ Թէէսսիֆը ապիմի մուճիսկ պիր հալ իտի։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ պու սուզիլլի մէնղարլատէն ղայէթլէ միւթէէսսիր օլարագ, քէնտիսի տախի աղլայօր իտի իսէ տէ, պիր ղայրէթը ֆէվգէլադդայէ իլէ քէնտի աղլատմասընը քէսիպ, միւմքին մէրթէպէ գօնթը Թէսէլլի իթմէյէ չալըշագ տէտի։

—Ֆի՛լիր, սէվգիւլիւ Ֆիլիր, հագգընտա օլան մուհապպէթ վէ չէֆագաթընըզ ուզընա օլսուն, էրքէք օլունըզ, քէնտինիզի կէվզէք պըրագմայընըզ։ Սիւզան իլէ Մատինին պիրպիրի արտը սըրա վէֆաթըյլա միւպէէյնա օլտուղընըզ քէտէրը ագիմի ալէմտէ քիմսէ պէնիմ գատար անդայըպ սէբէպմէզ տըր։ Սիզ միւտատթը էօմրիւնիզտէ էյիքտէն պաշգա պիր չէյ եապմամըշ օլտուղընըզտան, մէսուտ վէ պախթիյար օլմադա լայըգ վէ միւսթահագ իքէն, տիւչարը էլէմ ու քէտէրը ագիմ օլմուչսընըզ տըր։ Լաքին մահիւմը ալինիպ տիր, ճէնապը Հագգ սէվգիյի գուլը չարբար։ անճագ էկէր պիր ազ չիտտիքէն չարբաճագ օլաւր իսէ, մուգատտէրաթը իլահիյէ ալէյհինէ իսանան իթմէկէ, սիզէ բէք ազըր կէօրիւնէն պիր նիւքի պիր

Քարաքիա աքմաղա, տէրտ ու քէտէր իւէ քէնտի քէնտիներդի էճէլ բէնչէմինէ տիւշար իթմէկէ պու պիր սէպէպ տէյիլ տիր։ Էկէր սիզ էօլիւր իսէնիզ, իտանէ վէ մուավէնէթ իթտիկինիզ վէ տուվալէրընը ալըըընըզ պիւթիւն օ ֆուգարալարըն հալի նէ՞ օլաճագ տըր։ Գիշէրլէյին պիւթիւն սիգին էյլիքլէրինիզ, խայր ու սէվալընըզա եաշայօրլար։ Էլինիզտէն ուշան օ էքի Ազայիքէյէրի։ . . . Սիւգան վէ Մատէյի խաքըընըզա կէթիրինիզ. ախրէթտէն սիգի չու հալը էէէսիյիթմալտէ կէօրէրէք, կիճէննիզ միւքէտտէր օլուրլար։ . . . Ալթմըշ պէշ եաշընտա անճագ վարաբընըզ, սէքսէնկէք կէօրիւնիյօրսընըզ։ Սիգին կիպի գավի իւլ պիւնէէ պիր զաթ չօգ եաշայասիլիր իքէն, պիր պայդընըզ չուգուրտա կիպի կէօրիւնիյօր։ Գավլ ու ֆիլիլինիզ արաբնատա նէ՞ գատար թէնագուզ վար։ Մէէյուալատա «ենիերիչ ԱԱՀՆԷԶ» պատըրըսընըզ վէ լաքին սիզ քէնտինիզ էօլիւմ տէրէճէսինտէ տիւշարը մէէյուսիյէթ օլուրսընըզ։

Գօնէք տը Թօնէրիէօ։—Տիմէք էօլմէյէ հազըր եօ՞ղ մը տըր։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Յա՛յր, վիրա էօմրիւնիզ սիզէ ախա տէյիլ տիր, անըն տահիպի Ալլահ տըր։ Ձէնաալը Հազգ սիզի ֆուգարա վէ միւհթաճլընէ իճրատի հավիյէթ ու սատուգա իչիւն էէր եիւգիւնէ կէօնտէրմիշ տիր։ Գու մէմուրիյէթի նէհայէթինէ գատար լյգիա իտինիզ։ Գու մէմուրիյէթ պէօյիւք տիր, թէսէլլիսախչ տըր։

Գօնէք տը Թօնէրիէօ՝ պատըրը էօնիւնէ ատըզ պիր զաշ տագիգա տուս տուրտըտան ոօնրա, աղըր վէ գըրըգ պիր սէտա իլէ տէտի։

—Հազգընըզ վար, անլայօրըմ, ապզէյ՛մ, լաքին գալպիմէ լաճ անլամըպիր՛ըմիյիմ։ . . . Էլէմ ու քէտէր եիւգիւնէն գալպիմին չարբընճըլարընը էկէր մէքս ու թէսաքին իթմէյէ չալըշամ, էկէր գալպիմին տայմա գանատագտա օլան ճէրիհալարընը իւթիյամըէզկյր իթմէյէ թէչէպիլիս էյլէսէմ, պանա իթտաթ իթմէզ։ Զիհնիմ տայմա հիւզն ու քէտէրէ մէյհալ տըր, անը մէն իթմէք իսթէրիմ, լաքին միւգէէտիրտէյիմ։ . . . խաթըրմա տայա կէչմիշ վագտալար կէլիր, անէյրի ուչ խտէմէմ։ Ֆուգարալարըմը սէօյլէյօրսընըզ։ . . . պէնիմ վէ ֆաթըրիա անէյր պիր չէյ զայդ իթմէյէճէքլէր տիր, գիրա էօլտիւյիմտէ անէյրի ուռուեէմայանագրմ, վէ անէյր՝ ֆաթրէթ տէ՛գաճէ չաճագրմ ճիկէրդարէյէրիմ իչիւն տուվա իթտիգլէրի կիպի պէնիմ իչիւն տահի տուվա իտէճէքլէր տիր։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Բէճա իտէրիմ, Ֆի՛լիք, պու մէնհուս տիւչիւնճէլէրի գիհնինիզտէն տէֆ իտինիզ տէ պագտա չէյտէն պահա իտէյիմ։ խաթէ՛րդինիզ։

Խաթէյտը՝ մատամիէյհա գատընըն էլինի սըգըզ, հէնուզ եաշ իլէ տոլու օլան կէօղէրինի մուամիէյհանըն կէօղէրինէ տօղրու եօգարը գալընըտագ ուէտի։

—Էվէ՛ք, խաթէրիմ, Ֆաալիաննատա պահա իտէյիմ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ ախվինճինտէն եիւգիւնէ պիր Ֆէրրահիյէթ կէլէրէք։—Էվէ՛տտատա, էվէ՛ք։ . . . անտէն պահա իտէյիմ։ . . .

Գօնէք տը Թօնէրիէօ։—Քէնտինտինտէն ալ՛մո՞՛նըընըզ, ա՛զիզ՛մ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Մի՛ւճքին ալէրթէպէ մէ՛ճուընըմ։ . . . հիչ պիր խօչնատտըզընըմ եօգ տըր։ . . . Ֆաալիան պէնի ախտատ վէ պահթիյար պիր վազիտէ իթմիշ տիր։ . . . Զալըշկան պիր չօճուգ տըր վէ Թաւր ու հարէքէթինէ հիչ տէյէճէք եօգ տըր։ . . . Գու քէրըէ էտէպիյաթ վէ ֆիւնուն իսթինանըընտա քէմալը մատվաֆֆագըյէթէ մէէզուընըզ չահատէթնամէլէրինի ախզ իթմիշ տիր։

Գօնէք տը Թօնէրիէօ։—Օն օգուզ եաշընտա, նէ՛ ալէ՛ճէյ, էվլատընըզ հագգընտա իֆթիխար խտէպիլիրսինիզ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Հագիգաթէն իֆթիխար իթմէքտէյիմ վէ եարը եօլտա գալմայաճաղընը մէմուլ էյլէրիմ։

Գօնէք տը Թօնէրիէօ։—Քէնտինինի նէ՞ իլէ գօյաճագսընըզ վէ եախատ քէնտինի նէ՞ իլէ կիրմէք իսթէյօր։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Քէնտինինէ պիր մէզհիլ մուսթագիլ բէյտա իթմէսի էյլէմ խտատկինի պէյտան իտէրէք նէ՞ իլէ կիրմէք իսթէտիկինի քէնտինինէ սիւվալ իթտիմ, գիրա միւթէէհհիճա զէվճիմ՛ եաթտըրը իլէրին աքսիլինկէյէ գարար իտէրէք սէրվէթիմիզի խայլիտէն խայլի չէրիթմէմիշ օլտուգընտան, պիգ չիմտի զէնկին ատէյիլիզ։ . . . էլիմիզտակ եալընըզ պու գօնագ իլէ, պիր տէ ալէմտէ տիւշկիւն կէօրիւնմէմէք գատար պիր իյիտա գալմըշ տըր։ . . . Մէզգիթտր սիւվալի իյիտա իթտիկինէ, միւեօն տահիպի տահի օլտա չալըշմագտան ասլա գաչընմատընըզը վէ պինճէ՞ք քէնտի վէ ագրան ու էմնալի միւվաճճէհէսինէտ իչիւն տէ՛ճէ իտէրէք վազիֆէյէրի պուլընտըզընը վէ զէմանէնին իլէրէմ ու ֆիւնունները թէմամըլտա քաճարի իտուտ պու եօլտա գուվվէթի ելթտիկի մէրքէպտէ մէ՛մլէքէթինէ խըտմէք իթմէք հավէսինտէ օլտուգընը ճէվապճն պէյտան էյլէտի։

Գօնէք տը Թօնէրիէօ։—Պէյլէ պիր մագտտը մէմատա՞ն էրմէք իչիւն նէ՞ եարագ ֆիքրինտէ պուլընընըզտր։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Բօլիճէքնէր մէքթէպինէ կիրմէք իսթէյօր։ . . . Գու գարարը թահսին իտէ՞րմիսինիզ։

Գօնէք տը Թօնէրիէօ։—Թահսին իտէրիմ նա՛։ . . . Լաքին չօգ տէֆա սէօյլէտտիկիմ կիպի քէբրատ տէրիմ։ . . . էկէր սէնտէյի պէյէ, նօթէրտէ վէ եախուտ պատագա իչէրի կիպի մասրաֆը պէօյիւք իչէրէ ֆաալիաննէն հավէս ու խթ իտատտը վար իսէ, չօճուգտն պու արզուտարը վիճուտա պուլմատընա բարատարգըզ մանի օլմամալը տըր։ . . . Զէվճինինզ Անտրէ տը Շաթըլիւքս տօսթումտ իտի։ . . . սէրվէթինի տիվանէչիլէվէ չիւրիւթմէյէմիշ տիր։ . . . Մուամիլէյմ՛ միւնասիպէթսիզ հավալէտտէ պուլընմայըզ, քիմարէթ իչիւն քէչէպիլիս իթտիկի իչէրին աքսիլինկէյէ սէրվէթինի զայդ իթմիշ տիր։ . . . Գու մէմուրին զայըը տիւչկիւնլիք եիւքէչինէ բէք սադը կէլիպ, քէնտի իհթիյաճըզլըըընա սիգի վէ էվլատընը տաէքճա նատար կէչինտիրէճէկկինի տիւչիւնէ տիւչիւնէ ատէթզ եաշայատտատը։ . . . քէտէրիճատէն վէ ֆաթ իթտի։ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Եաղը՛զ։ . . . լաքին Ալլահ տա պիլիր քի, պէն սէրվէթին զայդ օլտուգը վէ եախուտ ագալտըզը իչիւն քէնտինինէ գարշը ֆիքրիմտէն հիչ պիր ֆէյնա կէչիրմէմիշ իտիմ։ . . քէնտինինին եալընըզ եաշամատընը իսթէր իտիմ։

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Սօն ֆիքըրմի պէյան խոչիմ. . . Էկէր պանա իհթիյաճընըզ վար իսկ, սէվկիլիւ Թօրժին, սէյլէյինիզ. . . Ֆապիան էչինտուն սիւչիւնիայ քէնտի իսթիտատը հագիգիսինէ սէրպէսթճէ սիւիւք իտէպիլմէք իչիւն իքի եիւզ, իւչ եիւզ պին ֆրանգ վէ տահա զիյատ իսթէ՞րսինիզ. . .

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Ա՛զիզիմ, պու քէչըլիֆը սէիտավէքքեաանէ վէ պիճէնապանէնիզտէն տօլայը զայէքէ միւքէչչէքիւր վէ մինէնէթտարըմ, լաքին Ֆապիանըն ագչէ սայէսինտէ տատամ օլմասընը իսթէմէմ. . . անատոլիա սիզէ քէչչէքիւր իտէր վէ քէչըլիֆինինի գապուլ իտէմէյէճէկսինի պէյան էյլէրիմ...

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Պու գատար ինճէտէն ինճէյէ սիւչիւնէմէք պօշ չէյ տէյ՞ մի տիր.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Յա՛յր, ագըսըզըգ պու սըր.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Էյի ամմա սիզ հէնուզ կէնճանինիզ, սիզ ճէմկիյէթի սէվէր իսինիզ, չիմոն իսկ սէրվիքինինին ազըզը սէպէպկէյլ պու գօնագտա քէնհանինին օլմադա մէճպուր օլամագաօքընըզ.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Էվլատըմ վար, օ պանա էրվէրիր. պաշգա պիր չէյ իսթէյէմէմ.

Գօնք սը Թօնէրիէօ մահզուն մահզուն պիր ան չէքսի, չիւնքի էօլիւմ օլմասա իսի, քէնտիսի տէ քէնտի իքի սէվկիլիւէրի իլէ պէրապէր պէօյլէճէ քէչինա պիր հօր կէչիրէճէք իսի, օ հալ իսթիրընա կէլսի.

Մատամ սը Շաքըլիւքա պիր չիտակիլէ.—Ապիմ՛ Ֆէլիք, եէնիտէն եինէ հիւզնէնիճիզ խայալաթա տալմայասընըզ.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Յա՛յր. . . իսա՛յր. . . միւքեմէլմէմիզ տէվամ իտէլիմ. . . Պէն հայաթտա իքէն նէ քէնտինինի վէ նէ Ֆապիան իչիւն պիր չէյ գապուլ իմմէք իսթէմէյօրսընըզ, էօյլէ օլսուն. . . արթըգ պուննան պահա իմմէյէլիմ. լաքին վասիյէթնամէմին մէճպինի պանա քէչպուլ իմմէրլէմէյէճէքսինիզ.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Նիտճա տէ վասիյէթ տէ՞ն մի պահա իտէճէքսինիզ, հալընըզ պա՛ճ մը էքսիք իսի.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Վասիյէթտէն պահա իմմէքլէ ինսան էօլմէզ, վէ սիզ պիլմիսինիզ քի ասն գատարլարըմ չօգտան վէրիլմիշ տիր.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Էվէթ, սէվկիլիւ զէվճէնիզ՝ Մատէյի սիւնէսայա կէմիրտիրիլի վէ պէնիմ տէ Ֆապիանը քէվմիա էյէսինիզի կիւն, քէրիմճինիզին վէյատէթի չէրճիֆինէ օլարագ, ռահճաղընըզդ տահրիկնատէ օ կիւնիւ տօզմուշ օլան պիրէյի չօճուգլարա պիրէր թահսիսաթ պաղըտաղա գատար վէրտինիզ.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Վէ պու գատարըմը իմրա իմմէմ. . . Անէէրին պէհրինէ տրգատարը քիմսէյէտէ պիրէր մէպղաղ թահսիս իմմէյէ օլսուզդուտան, պու սայէտէ յահաթ կէչինէպիլիրլէր. . . Ումտամ ամմա, մէրգուման չօճուգլարըն սիններ պիւլուղէ վասըլ օլսուգլարընա գատար էկէր կաչայամագ օլսուր խէմ, անէէրին պէնիմ իչիւն տուվա իմմէքլէրինի իչտէէճէյիմ. Եօզ, էկէր էվվէլ էօլմէյէ իսէմ. ամմիսալը մէրգուման տահա չապուգ զէնկին օլամագլար. . . վէ Ֆապիան տա անէէրէ տահիլ պուլընամագ սըր.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Լայըգ օլսուդընըզ վէճէյէ սիպի սէվգիլմէքլիկի-

մէզ իչիւն, սէվկիլի՛ Ֆէլիք, Ալլահ վէրէ տահա պիր չօգ օէնէյէր կաչայասընըզ.

Գօնք սը Թօնէրիէօ՝ գօնքէօ սը Շաքըլիւքսին էլինի սըգտըգտան սօնրա.—Տիմէք վասիյէթնամէյինին մէպլինի արթըգ պահա քէպուլ իմմէրմէյէճէքսինիզ, սէյի՛ մի. օ հալտէ էմին օլսունըզ քի, էվլատընըզ Ֆապիան՝ հէր նէ իլ իսինիքիսագ իմմէ, պէհէմմէ հալ քէնտիյէ լայըգ պիր մէվզի իհրագ իտէպիլէճէք տիր, Եիմտի նէ՞րէտէ տիր Ֆապիան.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Էնտիւսթրի սէրայընտա, բէտտ սէրկիսինտէ տիր, Լաքին էվվէ կէլտիքտէ կէօրէճէքսինիզ, զիրա ուտմարըմ քի պիպտէ գէլըսը պիպիմէ Թատամ իտէճէքսինիզ.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Պու կիւն օլմազ, ապիմ՛ Փօրժին.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Նի՞չիւն օլմազ.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Պիր ազ կօրիուներմ, իսթիրահաթ իտէճէյիմ. . .

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Զօր իմմէմ, զիրա Թապիաթընըզը պիլիրիմ, ահէքինինիզտէն չաչմազընըզ, լաքին իսթէր իսիմ քի Ֆապիանը կէօրէսինինիզ. . .

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Պիր այտան զիյատ տիր վաժիյրտար ասգաղընա կէլմէմիշ տիր. . . Թատաֆըմտան քէնտիսինի պիր ազ չըգըշ իսինիզ. . .

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Թատիյոյ իմմէյինիզ. . . իչ հաֆիյա գատար պիր եօլճուլուգ իմտի. . . Պուտրիօնէրատաքի իտրտըմլատրտըզա կիմմէ իսի. . .

3

Գօնք սը Թօնէրիէօ՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սոնդրա.—Ֆապիան էլտան տէլիգանըզը Ֆրօմանթալ իլէ ազիզ տօ՞ստ մը սըր.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Էլտան էօյլէ տիր, պիրպիրինի կէօրմէքսինին օլմազլար. . . Բօլ Ֆրօմանթալ պու կիւն տէ օղլուտա բէտտ սէրկիսինէ կիմմէտ. . . Գուէնար՝ պիր կիւնտէ տօզմուշ, պիր մէքթէպտէ, պիր տէրստէ Թահսիլ իմմէյէ վէ սինինը սէպալէճէլէրինտէն պէրու եէքտիկէրինտէն հէր այըլմամըշ օլտուգլարընտան, Թատիի պիրպիրիյլէ խալկա տօստ օլմուշլար սըր. . . գատաւոր կիսի պիրպիրինի սէվէրլէր.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Իչպու րիչքէի հաւսպզ ու միւվաֆֆաան տօլայը մէմնուն օլտուտ. . . Բօլ Ֆրօմանթալ՝ զէքի վէ հիւանէ տատպ ու ախլէգագ սահիպի պիր չօճուգ կէօրինիյօր. . . Հէր քիմ պու չօճուգա մէրագ վէրիր իսկ, ալտանմազ, բէչիմտան օլմազ.

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Մէրգուման տատամ խաուպ օրթայա չըգարմագ իչիւն նէ սիկ վէ նէ տէ պիզն հիչ պիր չէյ էսիրգէմէմիշտիր. Բօլ Ֆրօմանթալ տահիպ Ֆապիան գատար բարըտագ պիր տուրէթտէ իգտայը Թահսիլ իմմէյէ տիր. . .

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Պիր վագիտան պէրու բէտէրինի կէօրմէյիմ էօգ, Զաննըմ էլտան այնը հալ ու մէվգիտատ պուլընըր յօր. . .

Մատամ սը Շաքըլիւքա.—Էվվէթ, էօյլէ, վէ էլտան տա բէկ մահզուն սըր. . . Գիչարէ Ֆրօմանթալ չօգ չէյլէր չէքմիշ տիր.

Գօնք սը Թօնէրիէօ.—Էվվէթ. . . չօգ. . . Եիւքսէք իսթիտատտար տայէ-

անոնք քանֆիֆինէ մուվաֆֆագ օլտուղում ո մահքիմիյէք՝ պիչարէյի բէք գլխաւոր միւքէտտէր գըլմըշ ոըր։ Ատալէք պագչն հիչ սաղա սօլա պագմագօղլըն գանուն իմրա ու քանպիգ իտէրէք բէք ինսանիյէթսիզ տավրանըր։

Մատամ տը Շաքըլիւքս։—Ֆրօսանքալ բէք էհլի ըրզ պիր տատմ ոըր։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Էկէր օլ պագչէ չիւպհէմ օլսա իտի, քէնտիսինէ հիչ էսէրը հրմայէ կէօսթէրմէզ իտիմ։ . . Էվլատընը նէ եարմագ նիյէթինէ պուլընօղլընը հիչ սիզէ սէզլէտի՞ մի։ . . .

Մատամ տը Շաքըլիւքս։—Չանըմ մուալիմիլիկ գօյամագ։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Ճինա տէյիլ, միւքէմպէր պիր իշ տիր։ Գունաան մատատա Բօլ Ֆրօսանքալ՝ իսթիգպալինտէն հիչ գօրգմազ։ . . Ֆագիան կիպի օ տատ պէնիմ պէտագթէ Մատիմին նէմվը վէլատէթինտէ տիւնեայէ կէլէն չօճուգլարտան պուլընմազլա, վատիյէթնամէմտէ իտի գայտ օլընմըշ ոըր։ . . Հալի վագթի էյի օլաճագ, մէսէլա վէ պահթիյար օլաճագ ոըր։ պու կիւնէ գատար քէնտիսինէ հէր նէ եարտըգ իտէ, պունա իսդարը լէյագաթ վէ իսթիհգագ իթմիչ օլտուղընտան, բիճաճ ու սատտէթ տահի լայըգ օլաճագընը տէրիհաթըր իթտիքճէ, բէք մէմնուն օլտույընում։ . . Անը վէ Ֆագիանը կէօրմէք իսթէր իտիմ։

Մատամ տը Շաքըլիւքս։—Գունտան գօյայ նէ՞ վար։ . . Քատմա պիգաչ գալընըգ։ . .

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Գու կիւն օլմազ, պու կիւն իմքանը եօգ, ազիզիմ։ Հագիգաթէն բէք ֆէնայըմ վէ էվվ կիտէճէյիմ։

Գունը տիյէրէք գօնք տը Թօնէրիէօ այագա գալգտը։

Մատամ տը Շաքըլիւքս՝ պիր քէչսուֆը խալիսանէ իլէ։—Գէնտէն միֆա բէգաթ իսդյօրսընըգ հէ՞։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Ակիմ Ալլահ իսթէմէյէրէք կիտիյօրըմ։ . . Գու կիւն քէնտիմի պիր ազ գէյատէ եօրտըմ, իսթիրահաթ իտէճէյիմ։ . . Բէնձա իտէրիմ, Ֆագիան իլէ Բօլը չարուգ պանա կէօնտէրինիգ։ . . անէրի կէօրիւս պէրապէր գօնուշմագա բէք արզում վար, չօգ մէմնուն օլաճագտը։ . .

Մատամ տը Շաքըլիւքս։—Անէր տէ ժաէլմէմնունէյէ սիպի գէյարէթ իտէճէքէր տիր, գիրա իքիտ տէ սիպի բէտէր կիպի սէվիրլէր։ . .

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Գէնիմ չէֆագաթը բէտէրանէմ մուգատիլ անէր ատ էվլատ կիպի պէնի սէվիրլէր։ . . Արթըգ կիտէյիմ, ազիզէյմ։ . . Կէլտիյիմ էյի օլտու։ . . . իսդէրիմէ պիր հիւսնիւ Քէչսիր իմրա իթտինիգ։ . . չիմտի տէմինքի գատար գըրըգ տէյիլիմ, դինինտէ էրէյիճէ պիր սիւքիւնէք հասըլ օլտու։ . .

Մատամ տը Շաքըլիւքս։—Էօյլէ իսկ կէճիքմէյիմ եինէ կէլինիգ քի սիպի պիւօպիւքիւն էյի իտէյիմ։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Կէլիրիմ, չարուգ կէլիրիմ։

Մատամ տը Շաքըլիւքս՝ ալընընը իսթիյարա տօղրու կէօթիւրիպ, մուտաթէյիհ տահի քէնտի օթագլարըյլա գօնքէսինի ալընընը պուս իթթիքտէն սօնդրա, մուտաթէյիհյա գատրն՝ իսթիյար միւսաֆիրինի գաբու արապընընա գատար քէչէն իթտի վէ ավլու նէրահվինինէն էօնէունէ տուրան արապատրնա պինինճէյէ գատար օրատա տուրար։

Գօնք՝ արապատա բաքիպ օլտըգտան սօնդրա գօնքէսէ էլիյէ սօն պիր սէյատ տահա վէրտի վէ պատէհու արապա ավլուտան տիշարը չըգտը։

Թուրնօն սօգաղը իլէ, վօժիրար սօգաղընըն՝ Գօնտարթի սօգաղը քէօչէսինէ պուլընան գըսմը արասընտա չօգ պիր մէսաֆէ եօգ ոըր։

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ պիր գաչ տագիգատան գօնաղընա վասըլ օլուպ, պու գօնագ հագիգաթէն մունթազամ վէ միւքէյյէֆ պիր պինա խտի խտ տէ, տէրուհալտէ հիւգն ու մաթէմ հիւքմէֆրմա պուլընընյօր խտի։

Գօնք՝ արապատան աշաղը էնտիքտէ, սահանընգտա ժէրօմ նատ իսթիյար ուչաղը գարէյընընա չընգըպ, մէրգուսընը չէհրէսի պօզուգ վէ ալթիսաթ օլմազ խտի։

Ժէրօմ՝ պէքտար վէ քիմսէսիզ օլարագ գընգ պէշ սէնէտէն պէրու գօնքընը խրամէֆինէ պուլընընըպ, մուտաթէյիհէ ֆէվգէլատէ պիր մուհասպէթ պագլամընը օլտուղընտան, էֆէնտիսինին էն ուֆագ պիր բահաթսըզլըգը պիրէ մէրգուսը տիչարը էնտիքտէ վէ մէրագ իտէր իտի։

Մ. տը Թօնէրիէօնին խասթալընգը հալի վէ բէյ տէր բէյ գայընթ տիւմէսի՝ ժէրօմընն տահմի տիւչիհնէմ վէ վէսվէսէսինին մուճթիպ օլուպ, մէրգուսը տատէթա գօրգուճմագտա իտի։

Իսթիյար գօնք՝ քէնտի տատէթէրինէն գընլ բայը չաչմայընպ, հէր կիւն սաաթ պէշէ պիր գաչ տագիգա գալարագ էվինէ ավտէթ իտէր իտի խտ տէ, ո կիւնիւ հէր նասընլ իտի սաաթ պէշ պուչուղա եագընն էվվ կէլտիկինտէն, օթուպ պէշ տագիգատան պէրու ժէրօմ՝ վէսվէսէսինէն էօլմէքտէ, տիվանէճէ չիպհէյէրէ վարմագտա վէ մունթազագա պիր ֆէյզաքէթ վուգու պուլըրընընա հիւքմ վէրմէքտէ իտի։ Պիր տէ օ արա գօնքընն լանտօ արապատը՝ գօնաղընն արապա գարուսընտան իշէրի կիրտի։

Իսթիյար խատէմէ՝ պիր պագըչտա, արապանըն ճամլարը արգասընտան էֆէնտիսինի կէօրիւս ուգուն պիր սօլուգ ալտը, վէ իսթիյարլըընընա բաղմէն տէյիգանըը կիպի գօչուպ ֆիլիր տը Թօնէրիէօնին արապատան աշաղը էնմէսինէ եարտըմ իթտի։

Ժէրօմ։—Օհ, հէյէ կէլտինիգ, էֆէնտի, վէսվէսէսէն էօլիյօր իտիմ։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Նիչի՛ւն, նէ՞ վար քի, ժէրօմճընըմ։

Ժէրօմ։—Սաաթ պէշ պուչուգ ոըր տա անըն իշիւն։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Գէնիմ իսկ տատէթիմ սաաթ պէշտէ էվվ կէլմէք տիր, տէյի՞մ մի։ . . Գիր չէյ տէյիլ, ուֆագ պիր կէճիքմէ։ . .

Ժէրօմ։—Էօյլէ ամմա, էֆէնտի, պիր վագթտան պէրու պիր ազ նասիլ գաճընընը տա, եանընընգտա պուլընմատըրմըտա, վէսվէսէ իտուպ տիքէն իսթիհնատ պուլընընյօրըմ։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Մատամ տը Շաքըլիւքսին խանէսինտէ լաֆտա տուլըպ սաաթը ունութտըմ։ . . Օղլու Ֆագիան պու կիւնէյրտէ տէյիգանըը Ֆրօսանքալ իլէ պէնի կէօրմէյէ կէլէճէք տիր։

Ժէրօմ։—Մ. Բօլ Ֆրօսանքալ իլէ մի՞։

Գօնք տը Թօնէրիէօ։—Էվվէլ . . . իքի էլմա կիպի տէյիգանըլընը . . . էկէր քիմսէյի գատալ իտէմէյէճէկիմէ տահիր պիր էմր տիկէ վէրմիչ օլսամ, աչն անէրի չաբուգ պանա կէքիր։

Ժէյմս.—Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ. . .

Էֆէնտի իւլ ուշագ՝ պու սէօզլէրի սէօյլէյէրէք գաբու ապալըղընտան գօնթըն եամ֊ագ օտասընա կիթտիկէր։

Օրատա Ժէյմս՝ էֆէնտիներին բարտրսիւնին չըդարմադա եարտըմ իթտի, վէ օ ապա ատամ ալթըյը վուրդընտան, էֆէնտիսինէ տէտի։

—Նէմէք չիմտի հազըր օլմազ ապը։

Գօնթ.—Էվվէթ, Ժէյմսճըղըմ, պէն տէ էօյլէ ուժարըմ, դիրա Լամպէր՝ պիր դոնօմէթրա ատամը կիսի բադգասընտան ապա չաշմադ. . . Պէն տէ չըզտանըմ պիր գաչ քիլոդրա վազ իտուդ նէմէք օտասընա կէլէճէյիմ. . . կիթ հայտէ. . .

Ժէյմս օտասան տիշարը չըգազը։

Գօնթ ապ Թօնէրրիէօ՝ պիր չէքմէճէ աչըգ ճէտ տէֆթէրրինի վէ ֆիւթիւրալասընէն միլլինին մէչղուլույէթ ապօնընտա իսթիտալ իթմիշ օլտուդը գըրմըզը միւրէքքէպ չիշմի իլէ գալէմէն քիչիք ժահֆազասընը մէգթիւր չէքմէճէյէ վազ իթտի։

Գաճէտա գօնթ նէմէք օտասընա կիսմազ, օրատա Ժէյմս՝ արմադը կիւմիւշ չօրաա քիսէճինինն գարադընը աչմադ իչտրէ գօնթա պէքլէյօր իտի։

Իսթէյար՝ աուֆրասյա օֆուրուդ, հիչ իչթիհասաը օլմազադընդն թաատ իթմէյէ պաչլատը։

Հիքայէյմիզէ տէվամ իթմէզտէն էվվէլ, պիր աճ ագաէմ էօլմէճինէն տրզու իտէն պու միւքէտտէր իսթէյարըն ատ ու նէտիճինէ վէ սէվտագընը ահվալինէ պիր գաչ սաթրա օֆուրյանըրդընդա արզ իթմէյէ վաճիսէճտէն ատտա իտէրիզ։

Գօնթ տը Թօնէրրիէօ՝ Լանկրտօգ էյալէթինին էն ասըլզատէ վէ էն զէնկին խանէտանըրընտան պիրինէ մէնսուպ օլուդ, Բարիզտէ թահվիլը մէարիֆ իթմիշ իտի։

Պու զաթ՝ զէրի վէ միւտաֆիդ, լաթիֆ վէ միչֆիզ պիր զաթ օլուդ, էպնաճ պէչէրէ, պահատատա մուզտաթրզ օլան էպնաճ պէչէրէ չէֆագաթ վէ մէրհամէթը ֆէվգուլադէյէ վար իտի, վէ սաիրլէրի տաքլիթիէ, սէնայիի նէֆիսէյէ, սէնայիի տաֆսիյէ, թիճարէթէ հալիս իթտիբարլէրի կիսի, գօնթ տը Թօնէրրիէօ տահի պէչէրիյէճի թէտաֆիգ իչէ անրն իսլահը վէ մէտահիլինին տէֆթի չարէչէրինի միւթէճտահիճէ թէհարրիյէ հաղիս իթմիշ իտի։

Թա կէնտ եաչընտա, պիր խալի ֆուգարայա էյլիքչէր իտուդ, օլտուգճա անդէրին բինճահ ու տատաէթը հալինի թէչմին իթմիշ, միւքէտտէրլէրի թէսէլլի էյլէմիշ վէ մէչրութսյատա իւմմադախչ օլմազ ապը։

Իրանի պէչէր հազգընտա մէրհամէթ վէ չէֆագաթը քեամիլէօն օլուդընտան, միհրհաճինէ վէ ֆուգարայա միւմքին մէրթէպէ մուճիպը տատաէթ օլճադ պիր մէսլադ վէմմէկ տայա թէտաֆիր վէ վահէթա ատրչիհնաը իտի։

Մուամիլէյէ պու պահատ խայատաթ վէ էվճամաթտան ապի վէ պէրի պիր խայլի տաապը նէֆիսէ թէչիլի իթմիշ, վէ ֆագր ու զարուրէթինն տէֆի ու րէֆի մէսէլէի մուհիմմէյինտէն պիր տարէթը հիսսէյէ վէ ֆիլիսիյէտէ պահա էյլէմիշ ապը։

Պու թէչէբբիսաթը նէֆիսէ տայէսինտէ գօնթ ապ Թօնէրրիէօ Լէժիօն տ'Օնէօր նիչանըրընն էվվէլճա գօտտօնըրնա, մուտաթախիրէն ապալընա նամի օլուդ, նիչանը մէգքիւրը պիր իթթիհատըր մէչրուտանէ իլէ թաչըր, վէ լաթին քիպար ու զրուր ապա կէօսթէրմէդ իտի։

Գօնթը մուամիլէյէ՝ իսանէ սանտըգլարը, խարէքէթլէր, տաբիաչէֆագալար թէչխա իթմիշ ապը։

Մէարիֆին թահվիլի՝ մէֆտաւրի օլտուդը գաատար պատիհատա օլմադընդը պիր զէմանատա գօնթ ապ Թօնէրրիէօ՝ պիր խայլի ֆուգարա չօճուգլարընդն թաատիմ ու թէրպիյէսի իչտին քէնտի պէտէնինտէն իւճրէթլէր թէչտիյէ իտէր իտի։

Հէր նէ գաատար ապ ու նէպի, թաատիմ ու թէրպիյէսի, օչրվէքթի, չալըչկանլըղը իչտապընճա պիր մէմուրիյէթէ հագգը վար իտի իսկ ատ, պունա ապա հավէս իթմէյիպ, հիչ պիր հիւքիւմէթ մէմուրիյէթի գաալուլ իթմէք իսթէմէմիշ ապը։ Քէնտիսինէ էյլէ կէլիր իտի քի, իւճրիրնաէ արֆադը մէմուրիյէթ օլուր իտի, իսթէմիհի կիպի իչրաի համիյէթ ու ատէմավէթ իտէմէդ։

Օֆուզ եաչընա գաատէճիհատաէ օլտուդտա, քէնտիսինէ պիր չօգ տա միւտատ իտէրէք, սէրվէթթի իսայլիսէն խայլի թէզայիւտ իթմիշ ապը։

Աատաը հատէնէ վէ ահվալադը համիտէօ սահֆադընըլա իչտուտանընդն հէմտան քէնտիսինի ատմադը իսայրէյէ վէ համիյէթքէտտարանէյէ ատրֆ ու իսթիհալ իթմիշ ապը։

Գըրդ պիչ եաչընա պուլուդ օլտուգտա, գօնթ ապ Թօնէրրիէօ՝ իսանէյտանընդնտան եալընըդ քէնտիսի գալտըգ, եագըն վէ ուզադ հիչ պիր խըսուսի վէ ազրապտաը գալմադըչ տըր։

Գէօյլէյճէ օ զէման սէրվէթթի ան միլեճնա պաալուդ օլուդ, պունտան պէչ եիւզ պին ֆրանգ իչտուտա կէլիր իտի։ պիրա օ Թաբիիատէ ազ օլուդ տա ատալամ օլմադընը արզու իտէն իսթիչտաթը բարա ատահիլէրինէ հէր Թարաֆտան կինէ ազալըթ եիւզտէ ֆայիզ թէչրիֆ օլուրդը իտի։

Ֆիլիր ապ Թօնէրրիէօ՝ օ զէմանատա գաատար էվվէնտէյի ապա խաթըր ու խայալինէն կէչիրմէմիչ իտի։

Մուատէթը էտրիենատ ապօպա ուժարը իսայրիյէ վէ ինսանիյէթքէտտարանէ իլէ մէչղուլ օլուդ, հիչ պիր ատագիպա ճանը ադրըլմադընդնտան, վէ էթրաֆընտա մաճիհալ օլտուդը մէսէլրիթէլէր՝ պիննէֆս չահսընա մահտուս ատէր կէօնա տատա ապէա մէսէլրիթէլէրի եանի ֆամիլատա մէսէլրիթէլէրի օլապիլիր խատկինն ապուշիմէյէ քէնտիսինէ մէչտան վէրմէչմէյէ քէնտիսինէ, օ զէմանատա գաատար իզահիճճ մէսէլէսինի խաթըրնա կէթիրմէմիչ իտի իսկ ատ, մէմուրին զայրը պիր հատաճ՝ մուամիլէյէ գօնթըն էֆէնտիսընը նէհայէթ թաատիլ ու թէպտիլ իթտիրմիչ ապը։

Գօնթ ապ Թօնէրրիէօնին վիգօնթէօ տը Բուվրէյ նամընտա պիր մահիյէթլի պուլունընչ, պու գաատն՝ հէր նիհայէթէ ալէա վէ մէչհուր պիր գաատն իտի իսկ ատ, եալընըդ քէնտի սէրվէթինին հիւսնիւ խատրէյէ զայրը մէպդէէտիր իտի։

Մաատամ ապ Բուվրէյ՝ տօսթլարընդն հիւսնիւ նասիհաթլարընդը սայէսինէ չօյլուգճաընա օֆուտուդտը Գօտաա օյունլարընտա թէչքիլ սէրվէթինին զայրէ իթմիշ իտի։

Մուամիլէյէտա վիգօնթէօ՝ տէպտէպէյի պիր էօմր սիւրտիքտէն տօնդուտա, թէչքիլ սէրվէթինին զայրէ իտուդ, տիչարը զարուրէթ ու սէֆաէթ օլտուգտա, պու հալէ թէչհամմիլ իսթէյէճէքլէրդը էլէմ ու քէտէրինէ մէթէէսսիրէն վիֆաթ իթտիվէ էրմի իլէ եաչընտա օլան պիր տանէճիք գէչմինը պու զարուրէթը հալտէ էօքսիւզ պըրագտը։

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ Քէօրիւպէ իւէ օլսուն ալգ ու սէվտա Նէ խուկինի ասլա պիւէմվիշ վէ պին քէյրէ կէօրսիւկի մէրգուժ կէնճ գըզըն հիւսն ու ճէմալինատէն գալվինաէ հիշ պիր շէյ հըլա իթժէմիշ օլսուղը հալտէ, պիրսէն պիրէ մէրգուժէյէ ալէագա վէ Քէաշիւգ իթտի։

Մաամազէլ Սիւզան տը Բուվրէյ՝ զայէթ աֆիֆէ վէ միշֆիգէ պիր տուխթէրը հօւրիէքչէքէր օլուպ, Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ կիսի խայր ու սէվտա վէ համիյէթ ու մէրհամէթ իճրասընը բէք գիյաաէ սէվէր օլսուղընատան, գօնթ իւէ մէրգուժէ էօքսիւգ գըզըն էֆքեար ու խըլգաթը եէքտիկէրինէ Քէվաֆուգ խտիյօր խտի։

Գուհատան մաաաա, Ֆիլիբ՝ Սիւզանը Նէ գաատար սէվիյօր խտի խէ. Սիւզան տախի Ֆիլիբի օ գաատար վէ պիր խայրի զէմանատան պէրաա սէվիյօր խտի։

Մաամազէլ Սիւզան տը Բուվրէյ Նիհայէթ գօնթէս տը Թօնէրիէօ օլսուա, վէ զայէթ զէնկին պիր ասըլզատէ գօնթ իւէ ֆամիլեատան օլան ճէհէզսիզ պիր գըզըն իշլուա իպտիմաճը հէր քէս Թարաֆընատան Քագտիր ու Քահսին օլընտը։

Իպտիմաճը մէգքուատէն իթիպարէն հէրէք Ֆիլիբ վէ հէրէք հէնճ զէվճէսի իշիւն պիր տէվրը սաաատէթ քիշատէ օլսուա։

Գօնթ՝ պէօյէէ պիր սաաատէքը միւքէմմէլէյի խաթը ու խայալինատէն պիրէ հէյիրմիշ օլմայըպ, Սիւզան պիր գըզ չօճուգ տիւնեագա հէթիրտիկինատէ. սաաատէքը մէգքիւրէ տահա գիյատէ տրքտը, վէ չօճուղըն վաֆքինէ խտի Մառի գօնտը։

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ տիւրուր վէ իպթիհաճը Քէվգէյղայէսինէ մէպնի, քէնտի սահճաղը տախինատէ գըզընըն Քէվէյիւա իթտիկի կիսի տիւնեագէ հէյէն չօճուգլարընը պէհէրինէ պիրէր Քահսխտաթ պաղտատաղա գարար վէրտի, վէ պու գաատար մուճալինճէ պիր վասէյէքնամէ գալէմէ ալտը քի, իշուա վասէյէքնամէյինէն անքտամը իլէրատէ մահիւմիվիզ օլճագ տըր։

Մառի՝ վալիտէսի կիսի զայէթ կիսգէ վէ հէսնա վէ միշֆիգէ օլսուղը հալտէ, մուժահիլէյհանըն եանընատա պէօյիւտու վէ պէօյէճճէ օն եէտի սէնէ միւրուր իսաուպ, գօնթըն բիքահ ու սաաատէթը հալինատէ հիշ պիր պօզուգլուգ վագը օլմատը։

Լաքին հայըք քի պու ալէմտէ Քահմ սաաատէթ օլամագ· իգպալ արգասընատան իտպար եէքիշիր։

Սիւզան՝ սըհհէթ ու աֆիյէթը Քահմէ իւզրէ իքէն, նակիհան քէսկին պիր պէյն իւֆինէքթինէ միւաֆէյէա օլուպ, պիր գաչ սաաթ զարքընատա վէֆաք իթտի։

Գօնթ՝ պու քէտէրը ալիմնէն տիւշարը մէկյուսէյէթ օլարագ, քէնտիսի տէ Սիւզանըն արգասը սըրա էօլմէք իսթէտի իսէ տէ, պէրհայաթ օլան գըզը իշիւն եաշամասը լազըմ կիւիյօր խտի։

Լաքին վալիտէսինին վէֆաքընատան ալթը այ սօնդրա, Մառի տախի պիրսէն պիրէ խասթալընըպ վէֆաք իթտիկինատէն, գօնթ՝ արթըգ տիւնեագատա գուբ գուբրա պաշ գալը։

Պու իքինճի ֆէյագէթ իւզէրինէ գօնթ պիւսպիւթին տիւշարը եէէս ու քէտէր օլուպ, լաքին էօլմէտինէ արթըգ պիր մանիա գալմատըղընը տէրհաաբը իթտիքճէ, եէէս ու քէտէրի պիր ազ խաֆիֆլէնիյօր խտի։

Վագըա Քէյէֆը նէֆս խտէրէք ճէնապը Հագգըն պախչ իթտիկի հայաթը

մահվ իթմէք Մ. տը Թօնէրիէօնին մէպնէք ու գահատինէ մուվաֆֆըգ տիւշմէպ իտի խէ տէ, պէրաասընը գօնթ բէք օ գաատար գայա ու ֆիւթուր իթմէյօր խտի, էլին եաբամատաղընը էլէմ ու քէտէր եաբըսպ, մուժահիլէյհի պու տարը ֆէնատէն պիր ան էվվէլ գուրթարամագ խտի։

Օն պէշ կիւն զարֆընատա գօնթըն գամպտուրը չըգագը, եանագլարը չուգուրա պաթտը, սաչլարը աղարտը։ Ալթը այ սօնդրա տօսթլարը քէնտիսինի կիսճ հալ իւէ Թանըյապիլիյօրլար խտի։ Գիր սէնէ միւրուրինէ, իշուա հիքմայէնին պաշլանկրընատա պէյան օլունտըղը իւզրէ, գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ սէքտէնի կէշկին պիր իսթիյար կէօրինիյօր խտի։

Մուժահիլէյհ տէրա ու միհնէթլէ էօմիւր կէչիրիպ, խաթըրէչէրիյլէ եաշամագտա, հէր կիւն էճէլին եագլաշընըղընը հըլա իթմէքտէ վէ լաքին եինէ չօլիւմ բէք աղըր եէրիյօր աիմէքտէ խտի։

Գօնթ բէյ տէր բէյ գուվվէթտէն տիւշմէքտէ օլուպ, քէնտի քէնտիյլէ պիր կիւն իւք կիւնտէն պիր ազ տահա զայըթ պուլուղտա, հիւզէնէնկիպ պիր մէսէրրէթլէ քէնտի քէնտիյէ «—հէյլէ նիհայէթ պէն տէ անէրէ գաիւչաաղրա—» տիմէքտէ խտի։

4

Գօնթ տը Թ.նէրիէօ՝ իշթիհասը օլմատըղը հասէպիյէէ հարպիճէ պիր թաատ իթտիքատէն ասնդրա, տուճբրատան գայդըպ մէչղուվէյէթ օտասընա չէքիլտի վէ ժէրօտ տախի արգասը սըրա կիթտի։

Էմիքտար ուշագ՝ էֆէնտիսինի բէք գիյատէ սէվտիկինատէն, բէք օ գաատար ուշագ կիպի տավրանմայըպ Քէքլիֆսիզէէ մուտաճէէ խտէր խտի։

Ժէրօտ.—Ուսմարըմ քի պու ագշամ եազը եազմայամագսընըզ. . .

Ֆիլիբ.—Էվվէթ, եազամաղրա, ժէրօտճընըղ, լաքին պիր գաչ տագիգալըզ եազը տըր. . .

Ժէրօտ.—Եազըյա մազըյա պագմագսըզըն խաթրատաթ իթտէնիչ տահա էյի օլմազ մը. . .

Գօնթ.—Սըրասընա գօյամագ պիր չօգ շէյէրիմ վար։

Ժէրօտ—Գուհղարը պահա հէվալէ իտէմիգմիսինիզ։

Գօնթ.—Իհթիմալի եօգ. . . կիթ չիմտի, ժէրօտ. . . Գէնի եաթագա գօյմագ իչիւն սահա լիզուրմու օլսըգտա, շահը շալարըմ. . . հիշ պիր վասիլէ իլէ անտէն էվվէլ կէլմէ։

Ժէրօտ.—Գէնի շաղըրմագ իչիւն պարի շահը շարուգ շալաճագվըսընըզ։

Գօնթ.—Էվվէթ, չօգ սիւրմէզ շալարըմ։

Ժէրօտ.—Գիր ազ օլսուն ույուսըպ բահաթ իթմէլիսինիզ, միւսիւ գօնթ. . . էկէր շահը շարուգ չալըպ պէնի շաղըրմագ իստէնիզ, պէն քէնտիմ կէլէճէյիմ։

Գօնթ.—Գուհնա միւսաատէ իթմէմ, պու օլամագ շէյ տիր. . .

Ժէրօտ՝ պաշընը սալլայարագ օտատան տիշարը չըգտը։

Մ. տը Թօնէրիէօ եագըլանէսինին էօնիւնէ օթուրուպ, տիրսէքչէրինի օ-

բայց տայաթարագ վէ պաշընը իթի կալէրինին արասընա ալարագ ախլահանէյէ աչլատը ։

Գու մուքատէր վէ պէտպախթ ատամըն ախչհինճէկէրի ո սրբատա նէ՞րկէ-րէ կիտոյօր իտի ։ Տայմա այնը մահալէ ։ ։ ։ քէնտի սէվկիլու զվճէ՛ վէ քէրիմէ-սինին մէաճուն պուլընտըգլարը գապրխթանա տօպուս կիտոյօր իտի, տայմա օ-բասը խաթրընա կալկյօր իտի, զիրա քէնտի միատէքը հայաթընըն պիչհուճէ մէ-սէրրէֆլէրի, սինէը չկիտու խէթինին պիչհուճէ իւմիտլէրի անկըլչ պէրաթէր մէ-զարա կիթմիչ իտի ։

Գօնթ ու Թօնէրիէօ՝ պէօյլէճէ խաթըրլէրինէ տալարագ, ուզուն միատէք տիւշինտու տուրար ։

Ֆաթլէրի օլմագսըզըն եանագլարընտան աչաղը իրի իրի կէօզ եաչը տանէլէրի ագըյօր իտի ։

Կէճէ գարանլըզը պասմըչ իտի ։

Գիր տէ նակէհան գաբու սէսիդ սէսատըզ աչըլըպ, ժէրօմ ուսուլճաճըզ ի-չէրի կիրտի ։

Գօնթ ։—Նէ՞ խաթէրտին ։

Ժէրօմ ։—Զանն իթտիմ քի չանը չալտընըզ ։

Գանթ ։—Գէն չան ման չալտատըմ, լաքին մատամ քի կէլմիչսին, պանա պիր ըշըգ վէր ։

Ժէրօմ՝ իթի գօլը չամտանը եագըպ եաղբանէէրին իւզէրինէ գօյտըգտան ատնգրա ։—Ուժադըմ քի իչինտի պիթիրտինիզ ։

Գօնթ ։—Ֆա՛յր, տահա պիթիրմէմիմ, տօսթըմ ։

Ժէրօմ՝ մատրոբն ըշըղը ալթընտան էֆէէնտիներին եիւզիւնէ պագըպ, մահ-զուն չկնտըսինին, գըզարմըշ կէօզլէրինին վէ կէօզ եաչըլա ըսլանմըչ եանագլարընը կէօրէրէք, րիգգաթամիպ պիր ատա իլէ ։

—Ահ, եա Բապպիմ, ադլամը՞չմըսընըզ, էֆէնտի, —տէմի ։

Գօնթ ։—Եանլըչ կէօրմէյօրսուն ։

Ժէրօմ ։—Ֆա՛ր, եանլըչ կէօրմէյօրում ։ ։ ։

Գօնթ ։—Գէն ադլամայօր իտիմ ։ ։ ։ տիւշինմէյօր իտիմ ։ ։ ։

Ժէրօմ ։—Էվվէթ, սէվկիլու հանըմլարըմը ։ ։ ։ տայմա անլէրի տիւշինէյօրսո-նուզ ։ ։ ։ Լաքին պու ուզունլի խաթըրլէրէրի տայմա խաթըրընըզա կէմիրտիքճէ, գալտինիզին եարէլէրի տէ իմմէյտրէմկյր օլտանյագագ տըր ։ ։ ։ Սիւքիւթ խոս-յօրսունուզ, էֆէնտի ։ ։ ։

Գօնթ ։—Գալտիմին եարէլէրի նէ՞ վագթ իմմէյտրէմկյր օլտագ քի ։ ։ ։ Սէն էյի պիլիրսին քի, պէն էօլիւտէն գօրգտմտ ։ ։ ։ անը արզու իտէրիմ ։ ։ ։ Սէն էյի պիլիրսին քի, էօլիւմ պէնիմ իչինէ պիր ակլամէմ, վէ տահա տօպուսը պիր գավուչմա օլագագ տըր ։ ։ ։ Ժէրօմճընըմ, եինէ պիրագ կիմ եանըմտան ։ ։ ։ Ուչագ՝ պաշընը էյէրէք վէ կէօզ եաչըլարընը սիլէրէք տիշարը չըգտը ։

Մէկզամըն այագ սէսի ղայպ պտըգտա, գօնթ այագա գալգտը, չամտանը ալ-տը վէ տարնտագ պիր գարուչա եագլալըպ աչտը ։

Գու գարտտան՝ պէօյլէք պիր օտայա կիտիվէքճէ օլմազտա, գօնթ պիր հէ-յէճանը գալպ իւչ մէզքիւր օտատատո իշէրի կիրտի ։

Բէնէդիկէրին գալըն բէրտէլէրի էնտիրիվիչ օլտուղընտան, կիւնահւզին պիւչ մէզքիւր օտա գաբ գարանլըզ իտի ։

Օտանըն տէրինինտէ պիր գաչ գատէմ եիւքսէլիքտէ պիր քէրվէթ իւզէ-րինտէ, սկյահ Թիւլէր էօրթիւլու վէ եաս բէրտէլէրի ատըը իթի գարէօլա պուս-ըընըշյօր իտի ։

Գիրինտէ վահսէօյինէն վէ տիկէրինտէ գըզըն վէֆաթ իթտիկի պտս իթի հէ-նագէ եաթագլարընըն ատղընտա վէ սօլընտա գօնթէս տը Թօնէրիէօ իւչ գըզը Մատէնին Թատվիր պէօյիւքլիքտէ վէ այագ իւզէրի իթի Թատվիրլէրի տուվարտան աչաղը ատըը իտի ։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ չամտանը պիր սանտըզ իւզէրինէ վագ իթտի, վէ մէզ-քիւր չամտանըն կիւճ հալ ըշըզ վէրտիկի օտանըն իչինէն կէչիպ կիթտի, քէրէ-վէթին իւզէրինտէ իթի գարեօլանըն արասընտա տիզ չէօքտիւ վէ չիտտէքլէ ըէ-գըրմագա պաչլատը ։

Մատմազէլին ահ ու ֆիղանը Թաչ եիւրէքլէրի պիւչ րիգգաթա կէթիրէպ-լիր իտի ։

Գօնթ՝ պիր չօզ վագթ օ վազիյէթտէ տուրուպ, պաշընը էօնինէ ատագագ տուվա իթտի վէ կէօզ եաչըտը տէօքտիւ ։ պատէհտու պաշընը եօգաբը գալտըրըպ, տէրի իւչ քէմիք գալմըշ օլան էյէրինին գանն իտէրսին տիք տիք քէնարէյէ պագ-մագտատա օլան իթի Թատվիրէ տօպուս ուզագթարագ, անլաչըլմազ պիր սէտա իւչ քէ-քէլէյէ քէքէլէյէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի ։

—Սէվկիլու տինկէրբարէլէրիմ, Թէքմիլ հայաթըմ սիզտէ իտի ։ ։ ։ Գէնէ Թէրբ իտտուպ կիտտէրէք, հայաթըմը տա պէրաբէր կէօթէրտինիզ ։ ։ ։ վագթ ու սաաթը կէլտի ։ ։ ։ միւսապէգա վէ միւզարէհէ իտիմատ պուլտը ։ ։ ։ արթըգ պէնէ չաղըրմայաճագսընըզ ։ ։ Գէքէյինիզ պէնէ ։ ։ ։ պէն տէ սիզէ կէլէյօրում ։ ։ ։

Սէսի պիրտէն պիրէ գըսըլտը ։

Գաչը կէօյսէրինին իւզէրինէ տիւշտիւ, էէնիսէն տուվա իթտի, պատէհտու սօն պիր տէֆա տահա Թատվիրլէրէ պագդատագ այաղա գալգտը վէ չամտանը ալըպ օ-տասընտա չէքէլտի ։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ եաղբանէսինին էօնինէտ քէնտի մէզգիւ ժանտա-տա օֆուրտրգտան սօնրա, հէման եիւքսէլէք պիր սէտա իւչ տէմի ։

—Էվվէթ, պտս պիր խայալաթ տէյիլ տիր, վէ շիւքիւր Սլլահա, սօնրա եա-գընն տըր ։ Սօն արզուլարըմըն իմրասընը Թէէմին իտէմէյէք վագթ տըր ։ Հիչ պիր վազիսիմ օլմայըպ, տիւնեատա եարա եալընըզ պուլունտըրմտան, սէրվէթիմի էս-նանի հայաթըմտատ նասըլ գուլլանտըմ իսկ, վէֆաթըմտատ սօնրա տահի օ եօլտա իսթիհսալ իթմէյէյիմ ։ ։ ։

Գօնթ՝ պուլը տէյէրէք եագըլանէսինին կէօզլէրինէտէ պիրինի աչըպ, պէչ սէյատ մէօհիւրլէ գալտալը պէօյիւք պիր զարթ չըգարտը ։

Մէզքիւր զարֆըն իւզէրինտէ իրի եագըլարտա եագըսը չու իպարէ օդուն-յօր իտի ։

ՊՈՒ ՊԼՆԻՄ ՎԱՍԻՑԼԵԹՆԱՄԻՄ ՏԻՐ

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պիր չագը իւչ զարֆըն իւսթ Թարաֆընը քէօէրէք վէ

իշխանէքի տամկալը քեաղըտա պիր կէօզ կէզտիրէրէք քէնտի քէնտիյէ տէպի։

—Գու էվրագը էէնիտէն եարմալը, եախօտ հիչ օլմազսա Թաատիլ իթմէլի։ Գու քեաղըտ՝ Մառինին էէվմը վէլատէթինտէ տիւնեայա կէլէն չօճուգլարա միւթէալիգ օլուպ, չիմտի իսկ ահվալ պաշգալաշմըշ օլտուղունտան, Թէտապիրը ճէտիտէ իթթիհազ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլիր։ ։ ։

Իխթիյար գօնթ՝ էլինտէ Թուքտըղը վասիյէթնամէյի եըրթտը, վէ հէր նէ գատար հավա միւլայիմ իտի իսկ տէ, Մ։ տը Թօնէդրիէօնին ահվալը սըհհիյէսի իւճապընճա չըմինէտէ պիր ազ աթէշ պուլընտըղընտան, վասիյէթնամէնին բարշալարրընը աթէշէ աթտը, վէ սօն բարշասը քիւլ օլտուղընը կէօրտիւքտէ, եաղըխանէսինին իւզէրինէ տամկալը պիր Թապագա քեաղըտ եայտը, վէ «Մ։ տը լաֆիէմանըն խաթըրէլէրինի» իչարէթ ալմագ իչին Քիւքիւպհանէտէ իսթիխալ իթտիկի գըրմըզը միւրէքքէպ չիէսինի մէգքիւր քեաղըտըն կանընա գէյտու։

Գունը եաւտըգտան սօնդրա, գօնթ տը Թօնէդրիէօ՝ եաղըխանէսինին կէօզէրինէն պիրինի արաքըրըպ, պիր չօգ քեաղըտ բաքէթլէրի չըգարտը, Իչտու բաքէթլէրին նէյէ տաիր օլտուգլարընը միւպէյյին օլմագ իւզրէ իւզրէրէի կիւզէլճէ իշարէթ իտիրմիշ օլուպ, հիսապլար, միւֆրէտաթ բուսուրլարըը վէ էմնաք հէօճէթլէրի հավի իտիլէր։

Գօնթ՝ բաքէթլէրի չէօգիւպ քեաղըտըրը արաքըրտարագ, էքսէրսինէ չէօյլէ պիր կէօզ կէզտիրտի վէ պաղըլարընը իսկ քըմալը իթինա իլէ Թէտգիգ էլէտի։

Գախտուսուս էվրագը մէգքիւրէտէն պիրի գօնթրըն նագարը տիգգաթընը բէք գիյասէ ճէլտի իթտի։

Եաղըտը ղայէթ կիւզէլ վէ սիւսլիւ օլան պու քեաղըտրըն պաշընտա «Մանսէռ էվլադը» իպարէսի մուհարրիր օլուպ, Մ։ տը Թօնէդրիէօնին Մանսէռտէ մուԹասարրըֆ օլտուղը էվլադ ու արագիներն էսասիսի վէ պունըլարրըն նագատէն վէ այնէն վարիտաթը մուհասիպէնէսի իտի։

Այրըճա պիր սիւթիւնտէ, կէրէք պիննէֆա էմլագա վէ կէրէք էմլագ ու արագիի մէգքիւրէյի իլէթէն միւԹէէհհիրլէրէ տաիր միւլահազաթ միւնտէրիճ իտի։

Իխթիյար գօնթ՝ մէգքիւր քեաղըտը սօնունա գատար օգուտըգտան սօնդրա, քէնտի քէնտիյէ տէպի։

—Իյէք հէր ճիհէթճէ չայանը տիգգաթ պիր էսէր։ ։ Իթի սէնէ պանա քեաթխուդէք իտէն պէտապաթթ Բաագալ Սօնիէնին տիր։ ։ ։ Նէ՛ զարիպ չօճուգ իտի։ տիրայէքը ֆէվգէլատյէ իլէ մուԹթասըֆ իտի ամմա, Թապիաթը բէք ֆէնա իտի։ տիրայէքի ֆէնալըղընա միւտավի իտի։ ։ ։ Մէրգումա չօգ մէրագ վէրմիշ իտիմ։ ։ ։ սիւլիւք իթտիկի մուհասիպարալը Թարիգաէ մէրգումը տուրտուրթմադա չօգ չալըշտըմ։ ։ ։ նասիհաթլարըմ հէր պօչա կիթտի։ ։ ։ եէրտի իւչ եաշընտա իքէն սահիֆէքեարլըգ ճինայէթի իչին իւչ սէնէ միւտտէթլէ մահպուսիյէթ ճէզասընա հիւքմ օլընարագ, նամուսը պէրպաատ վէ իսթիգպալի զայէ օլտու։ ։ ։ Գաղը ատամլար ֆէնալըգ սէվգը Թապիհսիյէլէ տիւնեայէ կէլիրլէր, վէ պու սէվգը Թապիհսիյէ հիչ պիր չէյ ղալէպէ իտիմդ։ Բաագալ Սօնիէ պու գապիլ ատամլարտան իտի։ Մէրգումըն Թախլիյէի սէպիլի միւտտէթի Բէդգարրուպ իտիյօր։ Հաալատտան չըգտըգտա նէ՞ եաբաճագ տըր։ Հայը՞ֆ, գօրգարըմ, վէ եախօտ տահա ատղրուտը

էմին իտ, էյի չէյլէր եարմայաճագ տըր։ ։ ։ հէլիպ պանա պիր Թագըմ Թաթը Թաթը սէօղլէր սէօյլէյէճէք, նատիմ վէ բէչիման օլտուղընա տաիր Բէչմինաթլար վէրէճէք, լաքին պունըլարըն հէչ պիրինտէ խալիսէթ պուլընմայաճագ տըր։ ։ ։ էճէր հէնուզ սաղ գալըր իսէմ, քէնտիսինէ պիր գաչ բարա վէրիրիմ։ ։ ։ էճէր էօլիւր իսէմ։ ։ ։

Գօնթ՝ սէօղինիւ պիր ազ քէստիքտէն սօնդրա, Բէքքար քէնտի քէնտիյէ սէօյլէշմէկ պաշլագըպ տէպի։

—Գու պէտապաթթ Բաագալ խըտմէթխտէ պուլընտը։ ։ ։ հէր նէ օլուբսա օլսուն քէնտիսինէ մուավինէթ իթմէլիյիմ։ ։ ։ պու պէնիմ վազիյֆէմ տիր։ ։ ։

Իխթիյար գօնթ՝ քեաղըտ բաքէթլէրինի արաշքըրըպ պիթիրտիքտէն վէ պազը քեաղըտլար այրընըգտան սօնդրա, գըրմըզը միւրէքքէպտէ պիր ալԹուն գալէմ պաքըրըպ—(տէմիր գալէմ գուլլանմադա ասլա ալընըմամըշ իտի)— սէրիան աֆիտէքի տաքրլարը եազտը։

«Պէն՝ Ֆիլիբ Արման, գօնթ տը Թօնէդրիէօ, վիւճուտճա տէյլ իսէ պիլէ զիհնէտ սաղլամ օլտուղըմ հալտէ, իշտու վասիյէթնամէլի սահիհտէ սօն արզուլարըմը պէյան իտէր, վէ հագգընտա էմնիյէթը քեամիլէմ օլան Բարիզաէ նօթէր Մ։ Բէրօլէյի վասիյէթնամէմին իֆտուսընա մէմուր նասպ էյլէրիմ։

«Պէնիմ սէրվէթիմ իքի գըսմա միւնգասէմ օլուպ, պիր գըսմը ժալիմ, վէ գըսմը տիհկրի մէհհուլ տըր։

«Սէրվէթը ժալիմէ պէշ միլեօն ասգուզ եիւզ պին ֆրանգա պալիղ օլուպ, պէրվէհհը աֆի տիր։

«1։—Սէն ժէրմէն ժահալլէսինտէ վէժիբար սօգաղընտա Գօնա-
բարթ սօգաղը քէօչէսինտէ քեահին, վէ մա պաղէ վէ միւԹէմիլաթը
սաիրէ՝ իւչ պին մէթրօ գատար արսա իւզրինէ մէպնի գօնաղմա ֆրգ· 700,000

«2։—Իշտու գօնագտա պուլընան մօպիլեա, Կօպէն վէ Գօվէ
վէ Ֆրանսը հալըլարը, Բաավրէէր, հէյքէլլէր, մէվատտը սէնապէ,
էսքի չինիլէր, քիւքիւպհանէ, Ֆամիլիա իչին կիւմիւշ Բագըմը,
վէ քէզա աթլար, արապալար վէ հաչա Բագըմլարը · · · · · ֆրգ· 400,000

«3։—Բիվօլի սօգաղընտա իւչ կէչէլիէի վէ էքի իչ ավլուլը պիր
ազարէթ · ֆրգ· 1,200,000

«4։—Բիրամիտ սօգաղընտա տիկէր պիր ազարէթ · · · · · ֆրգ· 900,000

«5։—Կրանժ տը Մէր–լա–Ֆօնթէնտէքի քէօչկիւմ, մօպիլեատ,
պաղչէսի, վէ օնա մէրպութ օլան օրմանլարը, մէրալարը վէ ջինի-
լիքեաթը · ֆրգ· 950,000

«6։—Պանէ վէ միւԹէմիլաթ վէ Բաալա վէ չայըրլարտան խա-
րէթ օլուպ ալԹը չինիքիլիկ միւնգասէմ օլան Մանսէռտէքի էմլաք
ու արագիմ · ֆրգ· 700,000

«7։—Սէնէտաթ, Ֆրանսըղ չըմէնտիֆէրլէրի վէ Գրէտի Ֆօնսիէ
պանգասը վէ Վիլ տը Բառի հիսէ վէ Քահվիլաթը, Ֆրանսըղ էս-
համը, էճէնսի չըմէնտիֆէրլէր Բահվիլաթը · · · · · · · · · ֆրգ· 300,000

«8։—Գօնաղըմտա ալԹուն վէ կիւմիւշ, նագտ ագչէ վէ պանգ-
նօթլար · ֆրգ· 350,000

Եէկքիւն Ֆրանգ 3,900,000

«Ինչպե՞ս ձեր արզուլարրըմը գալէմի ալտըդըմ չու սըրատա, միրասըմտան մահ-
րուս խոէրէկ զարարլարրընը մուճիպ օլամազդըմ հիչ պիր եագդըն վէ ուզագ խրսըմ
վէ ագրապամ պուլունմատդըղնատն, սէրվէքիմի պէրվէճնը աքի խաթէտիկիմ կի-
պի Քէրթիպ ու խաթիմալ իթմէկէ քէնտիմի հազդըը վէ պօրճլու զանն խոէրիմ։

«Իթա վէ վասիկէ խոէրիմ։

«1։—Բարիպ չէհրինէ՝ ճէմաճ իչ միլեօն իչ եիւզ պին Ֆրանգատան իպարէք
օլան Ազն-Ժէրմէն մահալլէսի իլէ Րիվօլի վէ Բիրամիտ սօգագլարրընատաքի էմլագքըմը
վէ Ֆրանսըզ վէ էճնէպի Քահվիլաքըմը։ Գունա մուգապիլ Բարիզ չէհրի, եանի
վէքիլի օլան պէլէճիկէ մէճլիսի՝ չէհր տախլինատ ինթիհապ իոէճէկի պիր մէվզի-
ատ, Քըլպգը Թօգվիլ սօգագլընատաքի կկպի պիր կէճէ տարիւչէճգաօը ինչա իթ-
աիրէճէք տիր։

«2։—Մանսէռ չէհրինէ՝ արագիսի տախիլինատ մուքատարրըճի օլտուղրմ էմլագ
ու արագիյի։ Գունա մուգապիլ չէհրը մէզգիւր՝ քէնտի տախիլինատ պուլըճնան խաս-
Քահանէտէ, սանճագը մէզգիւր տախիլինատ Քէվէլիւա իթմիզ օլուա Ֆագրը հալ-
լէրի Քէպէյյիւն իթմիզ պուլըճնան իսթիյարլարա մահսուս օլմագ իւզրէ օն ճէօրթ
եաքագլըզ պիր գօղուշ Քէէսիս իոէճէք տիր։

«3։—Մահալը վէլատէթիմ օլան Կրանժ-տը-Մէր-լա-Ֆօնթէն գարիյէսինէ՝
արագիսի իւզէրինատ պուլըճնան քէօչք վէ էմլագըմը։ Գունա մուգապիլ վասիկէ-
նամէմին նէվմը քիւչատրնատան իթիպարէն ալթը սէնէ, չիֆթլիքլէրիմին միսաֆէ-
ճիրի պուլըճնան չիֆթճիլէր՝ հիչ պիր իւճրէք վէրմէքսիզին չիֆթլիքճաթը մէզգիւ-
րէյի իշլէթմէկլէրինատ տէվամ իոէճէքլէր տիր։

«Գարիյէի մէզգիւրէ՝ նէվմը վէֆաթըմատան օն սէքիզ այ սօնդրա մէզգիւր
քէօյկիւ նէտը թասարրուֆընա ալամագ, անը պիր մէլճա վէ իսթիրահաթկէնահա
Քահվիլ իոէճէք, էմլագ ու արագիսինին իյրատըլյա իտարէ էլէյէճէք վէ սան-
ճաղըն խասթալարրըյա ֆագիր իսթիյարլարրընը օրայա գատուլ իոէճէք տիր։

«4։—Տը Կրավ Ֆամիլիասընատան միսթէվէլիւտ Մատամ Ժօրժին դօնթէս տը
Շաթըլիւքէ՝ վէճիթրար սօգագլընատաքի գօնաղըմըն մօպիլեասը, խալըլարը, Քա-
վէրէրի, հէյքէլէրի, մէվատը սէնախյէյի, չինի Քագըմլարրընը, քիւթիւխանէ-
յի, ֆամիլեայա մահսուս կիւմիւչ Քագըմընը, վէ քէզա աքչարլա արատալարը։

«5։—Գէնիմ իսթիյար վէ սատըգ խըտմէթքէարրըմ Ժէրօմ Վէյնարա՝ էլլի պին
Ֆրանգըզ պիր մէզգէ։

«6։—Գէնիմ տիկէր ալթը խըտմէթքէարլարրըմընը պէհէրինէ, եանի Գլօտ Բէ-
աէնէ, Միչէլ Գօրտիյէ, Ժագ Ֆիրմէնէ, Սէպաստիէն Մարսէլ, Իւլսիւ Աբնա-
նաշ Գընուաք Վէրնիէյէ Եիրմի պինէր Ֆրանգ։

«7։—Սանճաղըմըն իսանէի պէլէտիյէ հէյէթի մարիֆէթիյլէ սանճաղը մէզգիւր
Ֆուգարասընա Քէվզի օլունմագ իւզրէ եիւզ պին Ֆրանգ։

«8։—Խանէտատա մահսուս օլուգ աէվկիւլիւ քէրիմէմ իլէ զէվճէմին մէտֆուն
պուլըճնարգըարը վէ պէնիմ տախի կիտիպ մուէպպետէն իսթիրահաթ իոէճէկիմ մէ-
զար մահալինին հիւանիւ մուհաֆագասը իչիւն էլլի պին Ֆրանգ։

«9։—Սագըգ սըր քէսթիկիմ Բասագալ Սօնիկ՝ Նէմ հագապսանէսինատէն խաս-
բուճ իթմէքճէ, պիր իչէ Քէչէպպիւս իոէպիլմէք, վէ չալըշըպ նամուսքէարատնէ

կէչինմէք վէ քէնտիյէ մուճիպլիք օլան խաթալարա պիր տահա տիւշմէ-
մէք իչիւն մէրգուճա օն պին Ֆրանգ։

«10։—Ճէնազէ մէսարիֆիմ իչիւն օն պին Ֆրանգ։»

Գօնթ սը Թօնէրիէօ՝ էօնիւնտէ եայմըշ օլտուղը միսխթէլիֆ քէաղըտլարա
վէ բուսուսլարա կէօզ կէզտիրէրէք մէզքիւր վասիյէթնամէյի եազտըգտան սօնրա
զանն իսոէրիյի աղըր պիր իչ եարմըշ կիպի եօրուլարագ տուրսը։

Գուլագ Թօգվըրընատան աշաղը տանէ տանէ Քէր ագմագտա վէ էլլերի Քիթ-
բէմէքճէ իտի։

Գալէմինի աշաղը գօյուպ, տահա սէրպէսթ նէֆէս ալմագ իչիւն սըրթ իւս-
Քիւ գօնթուգ սանտալեասընըն արգասընա տօղրու էյիլէրէք, ալընընըն Քէրինի
սիլահ վէ կէօղլէրինի գարատը։

Գիւր չէրէկէ սահթ գատար պէօյլէճէ գալըպ, հիչ գըմըլտանմամագտա վէ
կէօղլէրինի տախի գարալը Քուքմագտա օլտուղընատան, զանն իսոէրիյին ույու-
յօր իտի։

Իսթիյար գօնթ՝ էրէյիճէ եօրկունըզգ ալտըգատան սօնդրա, կէօղլէրինի աչըպ
գալէմի Քէթգրար էլէ ալարագ եէնիտէն եազըխանէյէ տօղրու էյիլտի, վէ գահ
իթմիչ օլտուղը իշէ տէվամ իթմէյէ հազըրլանատը։

5

Մ սը Թօնէրիէօ՝ նիմ տօլմուչ օլան տամկալը քէաղըտա իւգէրինէ, ճէնազէ
մէսարիֆինին տախր օլան սօն սահթըրըն Քա ալթընա չու աքիտէքի իպի քէչիմէյի
եազըպ, զիյրինէ տէ պիր չըզկը չէգտի։

ՍԻՐՎԷՔԸ ՄԷՃՀՈՒԼԷ

Գատէհու գօնթ չէօյլէճէ տէվամ էյլէտի։

«Սէրվէքը մէհհուլէմէ կէլինտիքտէ, պու սէրվէք՝ տէօրթ միլեօն սէքիզ
եիւզ պին Ֆրանգա պալիզ օլմուչ տըր վէ Ֆրանսա Գանգաօը պանգնօթլարընատան
իպարէք տիր։ Գու պանգնօթլար սէքիզ եիւզ պինէր Ֆրանգա Քագսմա օլընա-
րագ ալթը սատտ չըզտան ատրունտնտէ հըքզ իտիլմիչ, վէ պու չըզտանլար կիպի
պիր մահալատ սագլանմըշ տըր։

«Վէֆաթըմատան սօնդրա, ագլըմա մալիք օլմայան պիր սատամ օլտուղմա տա-
իր պիր իտմ պըրագմամագ իչիւն, պուգուճգտա իչպու Քավր ու հարէքէքիմին
էսպապլընը իչդաչ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլիր։

«Գըրդ պէչ հաշընատա օլտըղըմ զէման, չիմտիքի կիպի նէ եագըն նէ ուզագ հիչ
պիր խըսըմ ու ագրապամ պուլընմայըպ, եարա հալընըզ օլտուղմատան, վէ պինա-
էն ալէյհ հիչ պիր վարիսը սահիհիմ պուլընմատըզնատան, էօգսիւզ վէ տիւչկիւն
պիր կէնճ գըզա ալէագատ իթտիմ վէ անընչա ագտը իչտիմահ էյլէտիմ։

«Կէնճ, տիլպէր վէ էլմաս բարչասը Սիւզան սը Րուվրէյ իլէ ագտը իչտիմահ
իթմէքլէ չօճուգլարրըմ օլարագ անէրտէն քէսպը հայաթը Քագէ իթմէք իւմիտը
մէշրուտանէսինատ պուլընըշյօր իտիմ։

«Ֆիլիագիա, Քէգվիլ իւմիտը հայաթըմ օլան պու իչտիմահատան պիր սէնէ

սօնդրա, Սիւզան տը Բուվրէյ գօնթէս տը Թօնէրիէօ՝ պէհի պիր գըզ էվլատ սահիպի իթտի։

«Գու վէլատէք՝ մէսէրլիքը ագիմէմի մաւհիպ օլտուղընտան, պու մէսէրլիքէ սաբրլէրինի տախի հիսսէմէնտ իտէրէք ճէնտալը Հադդա օլ պադիսէ արզը չիւքրան ու մահմիտէք իթմէյէ գարար վէրտիմ։

«Գու մագստէ էրմէք իչին պիր վասէթա խաթրըմա կէլիպ, պու վասէթա՝ իգամէք իթտիկիմ սանճագ տախիլինտէ քէրիմէմ Մառինին էվվը վէլատէնինտէ տօղմուշ օլան պիլճիւմի չօճուգլարա պիրէր սէրվէթ Քէյսին իթմէքտէն իպադրէք իտի։

«Մատամ տը Թօնէրիէօ իլէ միւթէֆիգ իւլ էրէյ օլարագ, օլ խուսուսա ճէսիմ պիր մէպղաղ Թահսիս իթտիմ, վէ մուահիտէրէն խանէյմ ֆէլէքէթզէտէ օլարագ պօշանարգտա, մէպղաղը մէզղուրը Քէղեիս էյլէտիմ. չիմտի պու մէպղաղ 4,800,000 ֆրանգա պաղիզ օլմուշ տըր։

«Բարիղին ալթընճը սանճագը տախրէսինտէ քէրիմէմին Թարիխը վէլատէթինտէ տիւնեայէ կէլճիչ վէ նուճուս տէֆթէրլինէ գայտ օլունմըշ ալթը նէֆէր չօճուգ պուլընտըղընտան, անէրին պէհէրինէ 800,000էր ֆրանգլըգ պիրէր մէպղաղ Թահսիս իտիմիշ օլմագլա, սինինը րիւչտ պաղիզ օլտուգլարը կիւն պու մէպղաղը քէնտիէրինէ Քէսիմ իթմէյէ պօրձուլուրմ։

«Էկէր սինինը րիւչտ պիւլուղլրինտէն էվվէլ վէֆաթ իտէնէք օլուր իսէմ, պէհէրինէ իսապէթ իտէն միրաս հիսսէսի՝ վասիկէնամէմին իճրասընա մէմուր օլան զաթ Թարաֆընտան քէնտիէրինէ Քէսիմ օլընտագ տըր։

«Արթըգ պանա ատտ ատտ իթմէտիկիմ մէպղաղի՝ միւթէմասիէն չուրիչ ու իխթիլալար վուգու պուլան չու զէմանէտէ քէսիր իւլ վուգու օլան զայղ ու զարարլատտան հէզզ ու վէզդայէ իթմէք իսթէյէրէք, վէ սուրէթը զահիրէտէ սաղլամ կէօրիւնիւպ լաքին հազիգաթը հալտէ սաղլամ օլմայան եէրլէրտէ ֆայըզա գօնուգ ազալմագտան վէ Քէհլիքէյէ սիւլտէքտէն մուհաֆազա էյլէմէկէ արզու իտէրէք, սէրմայէնին Քէյմինը Քէյմամիյէթի իչին ֆայըզտան վաղ կէշմէյի միւնասիպ կէօրտիւմ վէ օնա կէօրէ Քէտապիր իթթիխազ էյլէմիմ։

«Քէրիմէմին վէլատէթինտէն պիր այ սօնդրա, սանճագըմ տախրէսինին վէլատէթ նուճուս տէֆթէրլինտէ մուգայյէտ ալթը նէֆէր չօճուգլարըն ֆամիլիա րէհալէրինէ պիր պիրի արտը սըրա նէզտիմէ չաղըրարմ, վէ ախղ իտէնէքլէրի մէպղաղըն մըգատարընը քէնտիէրինէ պէյան իթմէքսիզին պէհէրինէ պիրէր ալթուն վէ եախօտ մախսուսէն տարտ իտիմիզ պիրէր միտալեա Քէսիմ իթտիմ։ Գու ալթուն վէ եա միտալեայը մէրգուման քէտխըդան քէնտի չօճուգլարընա իթա իտուտ, չօճուգլար տախըլ անը եէրմի պիր սէնէ սօնդրա եա պանա վէ եախօտ վասիկէնամէմին իճրա մէմուրընա Թագտիմ իտէնէքլէր տիր։

«Իչղու միտալեալարըն պիր եէուգիւնտէ պիր սըրա նումէրօսը իլէ Թարիխը տարտ վէ քէրիմէմին էէմմը վէլատէթի Թարիխի մէվղու վէ մահքիւք օլուտ, տիկէր եէուգիւնտէ սըրա նումէրօսը Քէքրար օլունմըշ վէ ալթ ալթա իչ քէլիմէ հէքք իտիմիչ տիր։

«Մէրգուման չօճուգլարտան հէր հանկըսը պու միտալեայը իրտէ իլէ խպաթը

զաթ իտէնէք էվրագը միւսպէթէ իպրազ էյլէր իսէ, վասիկէնամէմտէ քէնտիէ Թահսիս օլընան մէպղաղը ախղ իտէնէք տիր։

«Էկէր օ զէման վէֆաթ իթմիչ օլուր իսէմ, վասիկէնամէմին իճրա մէմուրը՝ ալէգատտարանը նէզտինէ չաղըրըպ, մէզգիւր ալթը ատէտ միտալեայը, վէ քէզա վասիկէնամէմի վաղ իթտիկիմ սանտըգտա մէվղու միտալեայը ախղ իտէրէք վէ նուճուրօ սըրասընըլա եան եանա գօյարագ, պէհէր միտալեա իւզէրինտէ մահքիւք քէլիմէլէրտէն միւթէֆէքքիւլ իւչ սաթը եաղըլը գրատաթ իտէպիլէնէք տիր։

«Գու իւչ սաթը եաղըլա միւթէֆէքքիւլ քէլիմէլէրտէն՝ տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը նէրէտէ մահֆուզ օլտուղը անլաշըլըր։

«Էկէր վասիկէնամէմին էնամի քիւլտաընտա վէրէսէյէն պիրի վէ եա պիր գայը վէֆաթ իթմիչ պուլընըր իսէ, միւթէվէֆալարըն հիսսէ վէ եա հիսսէլէրի՝ միւթէաահիէն պէրհայաթ օլանտար Քէվղի օլընճագ տըր։

«Հէր չէյի էվվէլտէն կէօրմէյի տիր։—Էկէր մէգքիւր չօճուգլարտան պիրինին վէ եա տիկէրինին վէֆաթընա միտալեալարըն պիրի վէ եա պիր գայը էքսիլիպ, սէրվէթին մահֆուզ պուլընտըղը մահալի միւպէյյինի քէլիմէլէր՝ սըրասընա գօնուլտաղ իսէ, վասիկէնամէմին իճրասընա մէմուր օլան նաֆէրիմ՝ Քիւթիւխանէյի միւհինին մէզղուլմայէք սալօնընա ազիմէքլէ, «ԳՐԶՂԼ ՎԱՍԻՑԷՆԱՄԷ, «Հաչմէքլու ղայէք Երիսթիյան Օն Իւչիւնճի Լուի գրալըն պաշ վէքիլի Ֆազիլէքլու գարտինալ Բիչլիօնին Թարիխինէ մէտար օլմագ իւզրէ Միւսիւ տը Լա«Ֆէմանըն խաթըրէլէրի»,— Միլտոը Իսանըն 1674 սէնէսինտէ Ամսթէրտամտա «Նէչր օլունմըշ տըր» սէրլէվհալը պիր քիթապը Թալէպ իտէնէք տիր։

«Գու քիթապը ախղ իսինճէ, էրմինճի սահիֆէյի աչըպ, օրատտա գըրմըզը մուրէքքէպլէ գիւրէրի չըզըլմըշ օլան քէլիմէ վէ հրուֆաթը եալընըզ պիր սըրայա Թօրլայագագ, վէ անտէն սօնդրաթի իւչ սահիֆէ իւզէրինտէ տախի այնը իչէ տէվամ իտէնէք տիր։ պու սուրէթէ քէլիմէլէր եան եանա տիզիլտիքճէ, միտալեալարըն իւզէրինտէ մահքիւք օլան իւչ իպարէ Քէչէքքիւլ իտէնէք, վէ վասիկէնամէմին իճրա մէմուրը՝ ալթը չօճուգըն սէրվէթի նէրէտէ տագլը օլտուղընը մէզգիւր իպարէլէրտէն էյհէն անլայագագ տըր։

«Քէքրար տէրիմ, հէր հանկը չօճուգ՝ սինինը րիւչտ պաղիզ օլտուղը կիւն իչպու վասիկէթ տախր օլան միտալեա իւլ արզը վուճուտա իտէր իսէ, հէմ վէլատէթնամէսինի վէ հէմ տէ իպադրէք զաթընա տախր պիր էվրագը մուսաատագայը հախզ պուլընճագ տըր։

«Իչղու վասիկէնամէյի հազըրղըմ վէ իճգալատընըմ չու սըրատա, տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը պէհէրինէ Թագտիմ իտէնէք օլան չօճուգլարըն ալթընը տա հէնուզ պէրհայաթ օլընըգլարը՝ իսթիխպարաթը ախղիտէն միւսէքքէլան օլմուշ տըր։

«Մէրգումանա վէրիլէն միտալեալարըն նումէրօ սըրասը իւզրէ իսէ ու չէօհրէթ վէ չիմտիքլի մահալը իգամէքլէրինին պուրաճղգտա գայտ իտէրիմ։ Գու իհթիյաթ սայէսինտէ վասիկէնամէմին իճրա մէմուրը գէլայճա իճրաի Քէհարրիյաթ իտէպիլէնէք տիր։

«Ն ° 1.—Միւթէվէֆա ծան տը Շաթըլիւքսին վէ ծօրժին տը Կրավէն օղու

գօնք Յապիան տը Շաթըլիւքս։—Թուրնօն սօգաղընտա Ն՝ 19։

«Ն՝ 2։—(Իչպու Ն՝ 2յի համվլ օլան միտալէա՝ վասկէթնամէվէ պէրապէր մահֆուզ պուլընան միտալէա տըր։)

«Ն՝ 5։—Միւթէվէֆա ավօգաթ Տիտիէ Լէպաս իլէ Մաճի-Թէրէզ Ֆովէլին օղլու Բրնէ-Տիտիէ Լէպաս՝ Շէրլ-Միտի սօգաղընտա Ն՝ 52։

«Ն՝ 4։—Նագգաշ Նիգօլա-Ֆիւլժանս Տիւվէրնօա իլէ Սէլէսթին-Վիրժինի Գօտուէնին օղլու Ամէտէ Տիւվէրնօա՝ վօժիրար սօգաղընտա Ն՝ 25։

«Ն՝ 5։—Մարանկօզ Կլաթիէն Գուլընուա իլէ Ժանն Տիւբիւնին օղլու Բրօսբէր-Ժիւլ Գուլընուա՝ Րէգօլէ սօգաղընտա Ն՝ 17։

«Ն՝ 6։—Բէռնին Գէրթիէնին Նամէշրու գրդը Մարթ Էմիլի Գէրթիէ՝ ձինէվբատա Լօզան եօլընտա Ն՝ 39։

«Ն՝ 7։—Մէմուրիյնատէն Րէյժօն Ֆրոմանթալ իլէ միւթէվէֆիյէ Մաճի Ֆաւրնինին օղլու Ալպէր-Բօլ Ֆրոմանթալ՝ Սէն-Լաւրան-Լ'Իլ սօգաղընտա Ն՝ 34։

«Բարիզաէ 1879 մայիս 22տէ եազըլմըշ տըր։

«Ֆիլիբ Արման, գօնք տը Թօնէրիէօ։»

Իմթիյար գօնք գալէմինի պըրագաղ։

Տամկալը պիր թապագա քեաղըրըն տէօրթ սահֆիէսի տէ եազը իլէ տօլ-ժուշ իտի։

Ֆիլիբ՝ վասկէթնամէսինի եազմաշա պաշլայալըտան պէրու իւշ սաաթ միւրուր իթմիշ իտի։

Գօնք՝ էվվէլքի տէֆաաան տահա զիյատէ եօրուլմըշ իտի իսկ տէ, թէքմիլ իւշինի պիթիրմէզտէն էվվէլ իսթիրահաթ իթմէք իսթէմատի։

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ տամկալը քեաղըրը տիւրիւպ պիր զարֆ տէրուննէ գօյտու վէ մէզբիւր զարֆը գըրմըզը մէօհիւր ժօմը իլէ վէ քէնտիսինին արմասընը համիլ օլան մէօհուրիւ իլէ պէշ եէրինէտէ մէօհուրէյիյով գալէմի եէնիւէն էլէ ալտը վէ զարֆըն իւզէրինէ եինէ գըրմըզը միւրէքքէպլէ «Գու պէնիմ վասկէթնամէմ տիր» իպարէսինին եազտը։

Գատէհու գօնք՝ իսթիմալ իթմիշ օլտուղը էվրագ վէ րուսուլալարը թէքրար եազըհանէսինին պիր կէօզիւնէ վազ իթտիքտէն սօնդրա, քիւչիւք պիր տօլապա տօղրու կիտիպ մէզբիւր տօլապը աշրը վէ օթատան կիւմիւշ իլէ մէլի պիր չէքմէճէ չըգարըլ կէթիրտի եազըհանէսինին իւզէրինէ գօյտու։

Չէքմէճէնին մինի մինի անահթարը քիլիսին իւզէրինտէ պուլունտուղունտան, գօնք տը Թօնէրիէօ անահթարը չէվիրտի վէ չէքմէճէնին գարաղընը եօգարը գալըբտըր։

Չէքմէճէնին տիպինտէ, ալ ըէնքլի սաաէն էօրթիւ իւզէրինտէ, պէհէրի պին Ֆրանգլըգ իւշ բաքէթ եիւզ պանգնօթ վէ պիր բաքէթ տէ էլլի պանգնօթ պուլընըշյօր իտի։

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ մէզբիւր բաքէթչէրի եօգարը գալտըրըպ, ալթընտա մահֆուզ օլան պիր ալթուն միտալէայը ախզ էյլէտի։

Թըրթըլը իւզէրինտէ ղայէթ բարլագ օլան պու միտալէա՝ Ֆրանսանըն իքինճի իմքէրաթօրլուղունըն սօն աչընչէրինէ տօղրու քէտավիւլէ չըգարըլտան վէ պու կիւն-

քի կիւն հէման բէք ազ պուլունան եիւզ Ֆրանգ պիր եէրտէ ալթունտարա պէնզէյօր իտի։

Իչպու միտալէանըն պիր եիւգիւնտէ «իքի» րագգամը, վէ անըն ալթընտա «պին սէքիզ եիւզ ալթմըշ, 10 մարտ» Թարիխի պուլընըպ, շու վէճհէյլէ Թէրթիպ օլունմըշ իտի։

2
1880
10
ՄԱՐՏ

Տիկէր եիւգիւնտէ, եինէ «իքի» րագգամը վէ ալթ ալթա «եէտինճի—նագտ ագչէ» իպարէյլէրի շու վէճհէյլէ մահքիւք պուլընըշյօր իտի։

2
ԵԷՏԻՆՃԻ
ՆԱԴՏ ԱԳՉԷ

Գօնք՝ պիր ազ վագթ մէզբիւր միտալէայա պագտըգտան սօնդրա, պանգնօթ բաքէթչէրիյլէ պէրապէր եէնիտէն չէքմէճէյէ վազ իթտի։ Գատէհու վասկէթնամէսինի տահի օրայա վազ իլէ չէքմէճէյի գարայըպ, աշրըդը տօլապա գօյտու վէ տօլապըն անահթարընը ալըպ եազըհանէսինին կիպլի պիր կէօզիւնէ սօգտու։ պատէհու ղայէթ եօրուլմըշ օլտուղունտան, գօլթուգ սանտալէասընըն իւզէրինէ եըգըլըվէրտի։

Ո զէման սւտուլճաճրգ գարու չալընտը։

Գարուշը չալան՝ իմթիյար ուշագ օլտուպ, մէրգում՝ էֆէնտիսինին չաղըրմասընա պէյհուտէ պէքլէմէքտէն օսանարադ վէ տիւշտը էնտիչ վէ վէսվէսէ օլարագ, թէնպիհը վագըտա մուհասէբէյէ օտա գարուսընա կէլմիչ իտի։

Ֆիլիբ։—Կիրէպիլիրսինիզ։

Ժէրօմ՝ իչէրի կիրիպ րիգգաթամիզ պիր սէտա իլէ։—Վիճաուտընըզը խարապ խոյօրսընըզ, էֆէնտի։ . .

Ֆիլիբ։—Հա՛յր, տօսքըմ, խա՛յր, հէչ պիր վագթ . . .

Ժէրօմ։—Գու գատար կէճիքմէմէյէ սէզ վէյտինիզ նէ՛։

Ֆիլիբ։—Սըրասընա գօյաճագ միհհամ իչէրիմ վար իտի . . .

Ժէրօմ։—Գարէ պիթտի՞ մի։

Ֆիլիբ։—Եվվէթ . . . արթըգ բահաթլանահաղըմ . . . կէճ օլմազը տըր նէ՞. . .

Ժէրօմ։—կէճ տէ չա՞թ մը . . . բէք կէճ պիր եա՛ . . . սապահըն սաաթ տէօրտիւ տիր . . . Աթէչինիզ տէ սէօնմիւշ . . . հէչ տէյիլ իսկ աթէչլի եաբմագ իչիւն պէնի չաղըրմազը իտինիզ։

Ֆիլիբ։—Իւչիւմէյօրըմ . . . Հա՛յտէ, պանա եարտըմ էթ տէ եաթագընմա կիտէյիմ . . .

Իմթիյար ուշագ՝ էֆէնտիսինի գօլունտան թուքտը, եաթագ օտասընա կէօթիւրտիւ, րուպալարընը սօյունտուրուպ, վէ չօճուգ կիպլի իւսթիւնիւ էյիճէ էօրթտիւքտէն սօնդրա եանընտան այրըլտը։

Գիր իմթիյարըն տիկէր պիր իմթիյար իւզէրինէ պու գատար թէթրէմէմի

բէք բիդգաքէնկիզ պիր հալ տըր· իլալու Քէգայիւտաք՝ գալպագէն կելիկ, վազկիֆէի խըտմէքքեարանէսկիէ հիչ պիր միւնասէպէթի եօգ տըր։

Մ· տը Թօնէրիէօ՝ իսթիրահաթա բէք զիյատէ միւհիմ խոի իսէ տէ, կիւճ հալ պիր ազ բահաթ իտէպիլտի։ Ֆէնա ֆէնա տիւչիւնճէլէր ուդուսընը գաչըրմագտա օլուպ, իչթէ պալըճա պու ուդուսըզլըգլար մուամիլէյհի պէրթատ իտիյարլար իսի։ Գօնքՙ չաֆագ սէօքմէզտէն պիր ազ էվվէլ ուդուլըպ, լաքին ուդանըդ հալինտէ եագասընը պըրագմայան խաքըրէյլէրՙ ուդու հալինտէ տախի բուդա սուրէքէյլէ քէնտիսինի Թաագիպ էյլէմէքտէ իտիլէր։

* *

Մայիսին 23ինտէ, եանի իլալու հիքեայէյէ պալըատըղըմըզ կիւնիւն էրքէսի կիւնիւ սապահ սաաթ սէքիզ բաատէլէրինտէ Նիմ չէհրի հապսխանէյի ուամուրիսինտէն խուրուճ իտէն իքի էչխաս՝ մէգքիւր հապսխանէյնին պիրինճի տէմիր բարմագլըգը գարուսընտան սէյրանկեահլարա կէօթիւրէն տաղ եամանճընտան աչաղը էնմէքտէ իտիլէր։

Մէգքիւր սէյրանկեահլարընՙ չէհրին էքրաքընը մուհաճ օլտուղը մահիամ տիր։

Մէրգուման իքի էչխասՙ նէվվահարընը զայէք լաքիք հապսընտան Թէլէգզիզ իտէրէք, սըգ սըգ վէ ուզուն ուզուն նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ վէ զանն իտէրսին պիր ան էվվէլ հապսխանէտէն էըրագլանմագ իչիւն ամէլէ իթմէքտէ իտիլէր։

Գուշլար Թէմիզ բաք կէյինմիչ օլուպ, Թավր ու հարէքէթլէրինտէ տէ պիր էսէրը նէզաքէթ միւշահէտէ իտիլտիկինտէն, հիչ հապսխանէտէն չըգան ատամա պէնգէմէյիպ, զանն իտէրսին քիպար սընըքընա մէնսուպ ատամլար իտի։

Մամաֆիհի մէրգուման՝ կիւրեւկը մահպուսկինէ մէնսուպ օլուպ, պիրի պէշ վէ տիկէրի իւչ սէնէ մահպուս գալտըգտան սօնդրա Նիմ հապսխանէյինտէն խուրուճ իթմիշլէր տիր։ Գուշլարընը միւատէքը մահպուսկինէքլէրի խիթամ պուլմաղ, հէման օ կիւնիւ օ սաաթտա սէպիլէրի Թախլիկէ օլընմըշ իտի։

Գիրինճիՙ օթուղ պէշ չաղլարընտա, իրի վէ գավի իւչ պիւնեէ պիր ատամ օլուպ, Թալէպը վագըը իւզէրինէ Թախլիկէի սէպիլինտէն պիր դաչ հաֆթա էվվէլ սագալ պրագմադա միւսաատէ օլընմասընա մէնի —(պու եօլտա միւսաատլէր սալա տիրիղ օլընմաղ)— Թէքմիլ սագալ պրագմըշ իտի։

Զէհրէսինտէ էսէրը տիրայէքը ֆէվգէլատէյէ Նիմչայտա պուլընմագտա, վէ լաքին ֆըլտըր ֆըլտըր օյնայտա մավի կէօզլէրիՙ սիմսընա պագը ատֆա տէհլէքէյի պիր հալ ու հէյէճ վէրմէքտէ իտի։

Ինձէ տուտագլարընտա Թէպէսսիմ հէման հիչ էքսիք օլմատըղընտան, պիր ազ սէյրէք վէ ղայէք պէչաղ օլան տիչլէրի հէման տայմա կէօրիւնմէքտէ իտի։

Մէրգուման իսմի ֆագ էահարտա օլուպ, սէնսաաքը հէքիմ վէ հէմատ բէք մուալիճ հէքիմ իտի։

Մէրգուման պէչ սէնէ միւատէթլէ հապս հէզասընա մահքիմիյէթիՙ միրասա տաիր պիր մաատէի մէհհուսէտտէ միւշքէլէք վէ զիմէտսիսալ պուլընմասընտան նէշէճ իտուպ, չէօյլէ քի Թապիսը մէրգում՝ միրասխօրլա սէօզպիրլիք իտէրէք,

մէմլէքէթի օլան Ֆօսնիե-սիւր-Իօն էհալիսինտէն պիր զէնկին ատամըն հայաքընա գաստ իթմիշ իտի։

Իքինճի մահպուս՝ Ֆագ էահարտան սէքիզ եաշ քիշիւք օլուպ, եիրմի եէտի չաղլարընտա պուլընըյօր իտի։

Գու տախի իրի եառը, ղայէք կիւզել, գավի իւչ պիւնեէ վէ միքէնասիպ իւչ ազա վէ սօղուն պէչինճի պիր տէլիգանը օլուպ, կէօզլէրիՙ սիմ սիյահ վէ զայէք իրի վէ Շարպէլլարա մախսուս պիր քէնասիպտէ պուլընտըղընտան, քէնասինին սօղուն պէչինճինէ բէք կիւզել կիհմէքտէ վէ լէքաֆէթլի ու հէյլաչէքէյլէ մուհիպպ հայրէք օլմագտա իտիլէր։

Գըվըրճըդ վէ սիյահ սաչլարը իքէք կիպի ինճէ վէ եումուշագ օլուպ, պու սաչլարընն ալթընտա եիւքսէք պիր ալընը պուլընմագտա վէ պու եիւքսէք ալընտա էսէրը ֆէքանէք ու տիրայէք նիւմայան օլմագտա իտի։

Ֆիրաղ կիպի տուտագլարը իւզէրինտէ ինճէ վէ նազիք պիր պըչըղը վար իտի։

Ճալիպը տիգգաթ օլան պու չէհրէ ալէյհտէ պիր հալը հիւգնիհէմմատէ կէօրինէյօր իտի։

Սէպիլի Թախլիկէ օլընան պու չախսըն իսմի տէ Բագդալ Սօնիէ օլուպ, սահԹէքվարլըգտան տօլայը 1876 սէնէսինտէ Սէն մահքէմէյի հիննայէթի Թարաֆընտան իւչ սէնէ մահպուսկինէքէ մահքիմ օլմուշ իտի։

Օգուշանլարըմըզ զաֆէնի ժէրգումըն իսմինի պիլիր· գօնքՙ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին վասիկէնամէսինտէ պու իսմ զիքր իտիլմիշ օլուպ, Բագդալ Սօնիէՙ պիր վագէ մուամիլէյհ գօնքա սըր քէնաֆիլիք իթմիշ իտի։

Մահպուսկինէտէն գուրԹուլան պու իքի էչխասըն հիչ պիրի՝ միւատէքը էօմրիլրինէն տէօրթտէ իւչ գըսմընը հապսխանէյլէրտէ խմար իտէն հայտուա, իսրըպը վէ եա գաֆիլ Թագըմընտան տէյիլ իտի խսկէր տէ, ճէմիյէքը պէչերիյէ իչիւն անկէրտէն ազ Թէհլիքէլի օլմայըպ, պէյնի պինէֆս սընըքը ֆահիգատան պուլընմալարը սէպէպիյլէ անկէրտէն տահա զիյատէ Թէհլիքէլի իտիլէր։

Գուշլար Քա չօճուգլըգլարընտան հէր տիրլիւ ֆէնա խույլարա մալիք օլուպ, էսասէն ֆէնա օլըգլարը կիպի, գիքր օլընան ֆէնա խույլարըյլա տա Թարիղը հիննայէթէ սիւլիւք իտուպ, անտէն հապսխանէ եօլընա րէվան օլմուշ վէ օրատա տահա ֆէնալարըյլա իսթիղֆար իտիլէր, ախշամագլարը պիւտիւրիքէն պօզուլմըշ օլտուղընտան, արԹըդ մէշհուր պիրէր սէրքէտտէ, պիրէր գանը գաֆիլ օլմալարընա չօգ պիր շէյ գալմամըշ իտի· խուտասկինէ պուլընար՝ սաւրէքը զահիբէյէրի, Թավր ու հարէքէթլէրի, Թէրպիյէ ու նէզաքէթլէրի սայէսինտէ, սօղլ գանը գաֆիլէրին սալա վէ գաֆան տախիլ օլմամատըգլարը ճէմիյէթլէրէ տախի կիրէպիլտիքլէրինտէն, պու ճիհէթճէ պուլընար տահա զիյատէ միւհիճ իտիլէր։

6

Նիմ հապսխանէի ուամուրխի տէօրթ գօղուշա միւնգասիպ օլուպ, Բագդալ Սօնիէՙ մահպուս իտիլտիգտէ, իքի սէնէյէն պէրու ֆագ էահարտան պուլընատղը իքինճի գօղուշա վագ վէ հապս օլունմըշ իտի։

Գունլար իքիսի՝ ասլ ու նէսլեճ, Թասլիմ ու Թէրպիչ վէ Թավր ու հարէքէճէ, ախլաղ ու էճքեարճա եէքտիկէրի միւշապիհ վէ հէմհալ պուլընտըգլարընան, պիրպիրիյլէ ազիզ տօսթ օլմազլար իտի։

Ժագ վէ Բասգալ՝ իքիսի պիր կիւնտէ հապստան չըգաճագլարընը պիլտիքլէրինէն, քէնտիլէրինէ կէօյա սօսի մուամէլէյէ պուլընմըշ օլան ճէմիյէթը պէչէրիյէճէն ախշը իմթիհամ իմմէք իչիւն պիրիքտէ չալըշմազա վէ նէքտիկէրինէն այրըլմամազա ահտ ու բէյման իմմիրլէր իտի։ Գունլար՝ ճէմիյէթը պէչէրիյէնին հագդ-ընը օլարագ քէնտի իսթիգպալլէրինի պէրպատ իմտիհանի իտտաա իլէ անը պու սուրէթլէ իմհամ իտիյօրլար իտի իսէ ատ, ճէմիյէթը պէչէրիյէ՝ գապահաթլարընա միւէյյիդ մէվատտը գանունիյէի հագգլարընտա թաթպիգ իլէ, միւտաֆէատ նէֆս վէ հուգուգը սարիհասընը իսթիմալ իմմէքտէն պազգա պիր չէյ եաբմամըշ իտի։

Մէրգուման՝ հապստան չըգաճագլարը կիւն, էնտահ մահպուսիյէթլէրինտէ նէքտիկէրլէ իմտիքլէրի վատտ վէ Թէահհիւտի ասլա ուննաթմըշ օլմայըպ, մինհուս պիր ալիճինէճլէ մէսրուր օլտըգլարը վէ գիհնլէրինի միւտհիշ բլանլարլըա, Եանի ախշը իննիգամ բլանլարըլըա տօլտուրմըշ պուլընտըգլարը հալտէ հապսխանէտէն իսուրուճ իտիյօրլար իտի։

Ճէմիյէթը պէչէրիյէ սըգը մուգավէմէթէ հազըրլանմայը իտի։ Ժագ վէ Բասգալ՝ ճէմիյէթը պէչէրիյէ ալէյհինտէ իճրաի հարպ ու ճիւտալ իմմէք իչիւն պաշտան այագտա գատար սիլահլանմըշ օլուպ, պու տէֆա զալէպէ չալաճագլարընա տա չիւգիւ իմմէքյօրլար իտի։

Հէր իքիսի տէ բօլիս նէզարէթի օլմագսըզըն եալընըզ մահպուսիյէթէ մահքիմ օլմաչ օլտըգլարընտան, հապսխանէյէ ուժուժմատէն իսուրուճ իտիճէճ, օ տագիգատան իմթիպարէն հագգլարընտա հէր կէօնա բօլիս մուամէլէսի իմթիամ պուլարագ, իսթէտիքլէրի Թարաֆընա կիմմէյէ հուբր ու մուխթար պուլընըբյօրլար իտի։

Գունլարըն Նիմ հապսխանէսինտէ էնտահ իգամէթլէրինտէ չալըշտըգլարընա մուգաբիլ վէրիլմէսի լազըմ կէլէճէ իւճրէթատէն պիրիքմիշ պիր մըգտար բարալարը պուլընտըգլարտան, հապսխանէ գաբուսըտան տիշարը չըգաճագլարը զէման մէպլաղը մէդգիւր գէնտիլէրինէ Թէալիմ իտիյմիշ օլմազլա, կիմմէք իսթէտիքլէրի մահալէ վարապիլմէք իչիւն մըգտարը քէաֆի պիր մէպլաղա մայիք պուլընմագտա իտիյէր։

Բասգալ Սօնիճ իւչ եիւզ ֆրանգ վէ ժագ Լակարա տահի պէչ եիւզ ֆրանգ գատար ախզ իմմիճ օլտըգլարընտան, իհթիյաճաթը իսթիտահսիլէրինի գէմալը սաւհուլէթլէ Թէալիյէ իտէպիլէճէքլէր իտի։

Հապստան գուրթուլտու պու իքի էչհաս՝ հապսխանէ ճատատէսինտէն տօղրուճա ըպուլվարա՝ միւվասէլէթ իմտիքլէրինտէ, օրատտա պիր ազ տուբրուպ պէրպիրինին կիւզիւնէ պագտըլար։

Բասգալ Սօնիճ՝ հէյէճանլը պիր սէտա իլէ։—Գուրթուլտը՛գ, նիհայէթ գուրթուլտըգ։ օ՛հ, նէ՛ աչճա տըր աէրպէսթիքէ, իննան պուննա մայիք օլմատըդը զէման գըյմէթինի չօգ պիւիր։ Զանն իսէբեսին զայէթ սէվինիւրլ։ պիր մաշուֆէ տիր տէ, իննան անը զայպ իմմիճ, չիմտի եէնիտէն պուլըյօր։ Ալիմ Ալլահ,

կատ էյյէքինին կիւզէլ հավասընը քէնէֆքիւս խաէպիվմէք իչիւն պէնիմ նէֆէս պօրուլտըրըմ քիֆայէթ իմմէյօր։

Ժագ Լակարա՝ գուվվէթլի պիր նէֆէս ալըպ վէրմէքլէ կէօյսինի չիւրէրէք։— Ահ, պէն տէ սէնին էճքեարընտայըմ։ Օ մուբարաք վէ պէրէքատա հէնատքլէրին իչինտէ նէֆէսիմիզի պօղահագ տուվարլար արթըգ տէֆ օլտու։ Ատտ գանլը գահիլլէրին եըղըլտըգլարը օ բիս վէ մուբարաք ֆանըրիգալատտա տայմա պիզի կէօզէթիպ սիւքիէթ իմմէյէ պիզի մէհմուր իտէն օ կարտոհանլար արթըգ կէօզիւմիզին էռնիհնանէն հէհէննէմ օլտուլար։ Պիզ քէնտի քէնտիմիզին սահիպսիյէգ իսթէտիյիմիզ կիւզի պագըրըր, չաղըրըր, քիւքքի սէօյլէյէպիլիրիզ, վէ տահա էյի չու տըր քի, հապսխանէ գասթիյէլէրինէն պիրինին պիզի կէօզէմէզսինէն գօրգմագ-ըղըր իսթէտիյիմիզ կիւզի պիրպիրիմիզէ գօնուշապիլիրիզ։

Բասգալ՝ եալընըզ օլտուգլարընա էյիհէ էմին օլմագ իչիւն ատէքի իգթիսադսընմա էքրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնդուս։— Պու սէրպէսթիյէթէն իսթիֆատէ իտտէյիյիզ։ պիր չօգ էֆքեար ու նիյէթլէ իմիզ վար։ լաքին մատտէ պուննլարը գուվվէտէն ֆիիլ չըգարմասընտա տըր։ պու էֆքեար ու նիյէթլէրի մէվգըի իճրայէ վազ իմմէյի տիր։ օրատտա պու խուսուս պիզի մուհալ իտի։

Ժագ։—Շիմտիքի հալտէ պէնիմ պիր րէյ ու էֆքեարըմ վար։

Բասգալ։—Նէ՞ տիր քի։

Ժագ։—Կիտէճիմ եէմէք եէյէճիմ։ հապսխանէյէնին Թայինի, հաքքա հապսխանէ պագգալընըն «ֆէվգէլատէ» եէմէքլէրի խաբրըմա կէլիյօր, ճանըմ իսթէմէյէ պագչայօր։

Բասգալ։—Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ։ Պէն նիմ չէհրինի պիլմէմ։

Ժագ։—Պէն պիլիրիմ։ Շըմէնտըֆէր օթէլինին լօգանթասընա կիտէլիմ, օրատտա հէմ էյի եէմէք վար, հէմ ուճուզճա ապը։

Բասգալ։—Հայտէ կիտէլիմ օրայա։

Գօնէք Ֆիլիբ տը Թօնէրիճ օնին ասլըդ սըր քէաֆիսի՝ հէքիմին գօլթուգընընա կիրիպ, իքիսի պիրտէն պուլըդվարտան եօգարը չըգարագ, չըմէնտըֆէր սէճասիօնընըն պուլունտըգը պէօյիւք մէյտանա գատար կիթտիլէր։

Զաքըր օլնան օթէլ-լօգանթա սագ Թարաֆտա պուլընըբյօր իտի։

Հապստան հէնուզ չըգմըշտա հիչ պէնզէմէյէն պու իքի արգատաշ՝ օթէլտէ այրըճա պիր օտա աչտըրըպ, ալէա եէմէք վէ չարապըյլա միւքէմմէլ պիր Թատտ իմմիճէր, վէ պէչէ օնա պագմայըպ, քէսկէճիճէքի բարայա գըյաս օլունմագ սուրէթտէ գըյագ պիր մատրաֆ հյլէտտիլէր։

Թատտըն պագլանկընընտա հիչ լագըրտը իմմէյիպ, եալընըզ չաֆտալըրընըն պէսի, պաղդալարընըն չաբըրթըրը վէ սըգ սըգ Թօգա իմմէքլէրի չարապ գատէհլէրինին չընլայրը իչիտիմէքտէ իտի։

Լաքին պիրէր բուրճ գարնլարը տօյտըգտա, Բասգալ Սօնիճ պէրվէճհը աֆի իտտաֆէի քէլամա պագլատը։

—Տիմէք, սէվինիւրիմ ժագ, արթըգ պիրպիրիմիզտէն այրըլմայաճագսըզ, տէյ՛ի մի։ Ֆէնա կիւնէէրիմիզի պիրլիքտէ կէչիրտիք, պիրպիրիմիզի էյիճէ ան-

լաւագ, պիրպիրիմիզ իչիւն խալգ օլընմըշ օլտուղմըզը վէ պիրպիրիմիզիզ օլմայաճաղըմզը պիլիրիզ. . . ձէվկիչքը պէչէրիչէ ալչկհինէ պու պիր իքթիֆագը քէարրուգի վէ քէտաֆիի տիր. պիզ ճէվկիչքը պէչէրիչէճէն ալաճագը սայըլըրըզ, գիրա պիզէ բէք պէօյիւք գիյանը տօգանմըշ տըր. ճէվկիչքը պէչէրիչէ՝ պիզէ պօրճունը ֆայըզըն ֆայըզըլա քէէմիչէ իտէճէք տիր.

Ծագ Լակարա՝ կիւլիւմէչէրէք.—Գարարըմըզ գարար տըր. . . Պիզ էրէչհէճ իչ ատաղը օլտուպ, մըզտարը քեաֆի ագլ ու տիրայէքիմիզ վար վէ էֆքեարը պաքըլչէ տէ բէք բիայէք իտէն պօյլարատան տէչիրիզ, անըն իչիւն պիզ չարուգ զէննկին օլապիլէճէչիզ. . . Մէննէլէրճէ չալըշըպ չապալայարագ էլտէ իտիլէն զէննկին. լիք՝ զէննինլիք տէչիլ տիր, ատէքա օ գատար ևօրկուննըղը մուգապիլ պիր իւճրէք տիր.

Բասգալ.—Սէն տէ պէնիմ էֆքեարըմատ՞ըրսըն, պիզիմ գըյմէքիմիզէ լայըգ եալընըզ պիր մահալ վար, տէչի՞լ մի.

Ծագ.—Էվվէք. Բարիզ.

Բասգալ.—Էօյլէ իսէ տօղրու Բարիզէ կիտէլիմ. . .

Ծագ.—Էլվէքքէ. . .

Բասգալ.—Օրատա Գալիֆօրնիատաքի ալքուն մատէնլէրինտէն տօճա զէննկին ալքուն մատէնլէրի, ալքուն չըգան արագիչէր պուլաճաղըզ. լաքին մուգատատէմ սանա սէօյլէտիկիմ վէճհէ, էկէր էյի պիր պաշլանկըճ եարմագ իսքէր իսէք, սէքիլ վէ սէրքէրատան կէօրիւնմէմէլիկիզ. . . Ահմագլարըն էմնիյէթինի ճէլտ իքմէք իչիւն անըէրին կէօգիւնէ քիլ աքմալըզըզ. . . Գու պիր էսքի սահիճիքք տիր, քա Բաալըէնին զամանընատա սէօյլէնիր իտի, իւսքիւ պաշը թէմիզքաք հիյէքեարա հէր քէս հիւրմէք ու բիայէք իտուպ, լաքին բուպասը եըրքըզգ բըրքըզգ օլան էհլի ըրզ պիր ատամնըղատա հիչ պիր գարար աչըլմագ. . . Օրայա միւվասէլէքթիմիզէ նէ եաբաճաղըմըզը չալըշմամագ իչիւն չիմիտէն պիր գարար վէրէլիմ. . . Թէտաֆուրաքքըտատան պիրինի մէվգըլը իմրայէ վագ իքմէք իչիւն պանա օն պէշ կիւն էլվէրիր, լաքին պու օն պէշ կիւն գարճընատա էյի կէօրիւնմէլի. լայըգը պիր էօմիւր կէչիրմէլի. . . Բարիզ էօմրիւնէն իյմապաքքնա իքտաճ իքմէլի.

Ծագ.—Գու զօր օլաճագ. . .

Բասգալ.—Էկէր գօլայ օլսա իտի, հայսիչէքի՞ նէրէտէ գալըր իտի. Գիր Անժէլ վար, էսքի տօսքըմ օլան պիր գարը տըր, պունըն լագըրտըրսընը սանա չօգ իքմէքիմ տիր, հանկիյա հապտատա իքէն պանա հէր այ պիր ագ բարա կէօնտէրիր իտի. չիւպհէմ եօգ տըր քի պու գարը պիգի գապուլ իտէճէք տիր, լաքին քիճարըքթէտ քեարը ագ օլաուղընատա—(սիւսկ տաիր չէյլէր սաքման պիր գարը տըր)—պիգի բէք զիյատէ իքրամլար իտէմէյէճէք տիր. . . պունըննլա պէրապէր մէրգուճէնին պիգէ ֆաիտէսի օլապիլէճէք տիր. . . ձէպիմիզտէքի բարալարը պիրլիչքիրիր իսէք, իքիմիգին պիրտէն սէքիզ հիւզ ֆիրանգ բարամըզդ օլուր. . . Գու կիւնքի քաամըմըզդըն բարասըրը վէ եօլ մէսարիճիմիզի քէէտիչէ իտուպ րուպալարըմըզը տա եէնիլիքթիրիր իսէք, մէպլաղը մէզգուրատան չօգ պիր չէյ գալմագ, Իսմի Բարիզէ վարմագատան էվվէլ չու քիսէմիզի պիր ագ տօլտուրմադա պիր չարէ պուլագ, բէք էյի օլուր.

Ծագ Լակարա՝ պու արա եուտում եուտում պիր գատէհ չարագ իչմիքտէ օլուպ, օ սէօզիւ իչիտինմէ, գատէհինի մասանըն իւզէրինէ վագ իլէ պաղըրարագ տէտի.

—Գուրատա տո՛ւր. . . ասն պէչան իքթիհին էֆքեարը քասմիպ իտէմէմ, օ ձիհէքճէ սանա հէմէքքեար տէչիլիմ. . . Եա՛յր, խա՛յր, էօյլէ ուֆագ քէֆէք իչլէր իսքէյմէդ, օնլար ատամը զէննին իտէմէդ, պիլաքիս պիգի երնէ կէլտիչիմիդ եէրէ կէօնտէրիր. . . Պէն օյուն քեաղըտլարըը պասքիցա իտէրէք եիւքսէք գումար օյնամագատան պագդա պիր չէյ քանըմամ. . . «Եա չօգ օլմալը, նա հիչ պիր չէյ օլմամալը». իչքէ պէնիմ գահատէմ պու տըր. . . Պէօյիւք պիր իչ սէօյլէտինիզ իտի պանա. . . եիւզ պին ֆրանգ գատար գագանըլապիլէճէք պիր իչ... Իչքէ օ իչտէն պագչամալը. . .

Բասգալ.—Բէք ալէա, լաքին Բարիզտէ քէճրիւպէի քալի իտէճէյիմ.

Ծագ.—Մատամ քի Բարիզէ կիտէճէյիզ. . .

Բասգալ.—Նա՞ըլ, նէ՞ եօլ իլէ պէքլէմէլի. . . Օրքատա ժուամմա վար տըր, մուամմա. . .

Ծագ.—Պէն օ մուամմայը հալ ու քապիր իտէպիլիրիմ. . . Սէն էլի կէօրիւնճէյէ գատար պէքլէյէճէք վագքիմիզ օլաճագ տըր. . .

Բասգալ.—Բարա պուլաճա՞գմըսըն.

Ծագ.—Էվվէք.

Բասգալ.—Նէ՞ գատար.

Ծագ.—Օն պէշ պին ֆրանգ. . . էլվէրի՞ր մի.

Բասգալ.—Զօգ տըր պիլէ. . .

Ծագ.—Օն պէշ պին ֆրանգա հիչ միւտէհ իքմէ.

Բասգալ.—Նէ՞րէտէ պուլաճագսըն. . . Բարիզտէ՞ մի.

Ծագ.—Յա՛յր, Թօանեթտէ, պէնիմ մէմլէքէթիմտէ. . .

Բասգալ.—Ֆիքրինի իյդահ էթ.

Ծագ.—Գու բէք գօլայ պիր չէյ օլուպ, հէմ տէ զայէք գըսա վէ մուխթասար տըր. . . Նիմ հապտանէսինտէ էօնալ իգամէքիմտէ բէտրիմ վէճքաք իքմիչ. . . Գունատան պիր գաչ հաֆթա մուգատատէմ ևօթէլրատէն պիր մէքթուպ ալագ իքթիմ. մէրգում ևօթէլ՝ միւտտէքը մահպուսիյէթիմին խիթամ պուլմաքնա ագ պիր չէյ գալմըշ օլտուղընը պիլտիրինէն, սէպիլիմ քահալէյէ օլտուպ, բէտէրիմին միրասընը ալագ իքմէք իւզրէ տօղրուճա Թօանեթէյէ կիթմէքլիկիմի մէքթուպը մէգթուրատա պանա իխթիար իքմէքտէ պուլմըշ տըր, իչքէ օ միրասըն մըգտարը՝ օն պէշ պին իլէ պիր գաչ եիւզ ֆրանգատան իպտարէք տիր...

Բասգալ՝ չարագ գատէհլէրինի տօլտուրարագ.— Բէպրիք իտէրիմ. . . Գու նէ՛ ալէա չէյ, նէ՛ էյի Բէսատիճի իքտի պու միրաս. Զարուգ Թօանեթէյէ կիտէլիմ. ևօթէլրինի կէօրիւրսէն. . . ևօթէլրէր նէ՛ ըրզէհլի տիրլէր. . . լսհմէքլի բէտէրինին արքըրմըշ օլտուղը բարալարա գավուշըրսըն. մէպլաղը մէզգուրը պիր քէլրէ ճէպէ աքընճա, տօղրու Բարիզէ, օ պէօյիւք չէհրէ կիտէրիզ. ալլահ օրատա սէնին պանգնօքլար եավրուլայաճագ տըր.

Ծագ.—Էլվէքքէ. . . պէնիմ տէ իքթիգատըմ էօյլէ տիր. . . Թատամատան

չըգտըղմըգտա իւսթիւմիղի պաշըմըգը տիւզէլթմէք իչիւն կիտէլիմ չէհրատ պագը չէյլէր սաթըն ալալըմ վէ անտէն պու ագչամ, չարսապար մէմլէքէթի օլան Գուրկօնները էյալէթինէ տօղրու եօլա րէվան օլալըմ . . .

Թաամ խիթամ պուլուպ, գահվէ վէ սիկարալար տախի իչիլտիքտէն սօնդրա, ծագ իլէ Բասգալ՝ պագը չէյլէր միապայա իթմէկէ կիթտիլէր, վագթ կէչիրմէք իչիւն չէհրի տօղաչըպ, Մաններ գուլէսի, Մէզօն-Գաուէ, Ֆօնթէն պաղչէսի կիպի չայանը թէմաչա մահալլէրի սէյր իթտիլէր, պաուէհու եւինէ էվվէլթի օթէլէ կիտիպ ագչամ թաամը իթտիլէր վէ սաաթ եէտի պուէջգտա չըմէնտըթէր գաթարընա րաքիպ օլուպ, էրթէսի կիւնիւ Լիօնտա մէզթիւր գաթարտան խուրուճ իլէ սիւրաթ գաթարընա պինտիլէր։ Մէզթիւր սիւրաթ գաթարընտան սոպահ սաաթ իքիտէ Ժօանեթ–սիւր–Իօն սթասիօնընտա էնէմէք օլտըգլարընտան, օ իքի հապտաչ՝ Թրէնտէ սէյահաթչըլարընա տէվամ իթմէքտէ օլսունլար, պիզ անլէրտէն եիրմի ագօրթ սաաթ էվվէլ Ժօանեթէ նագլը քէլտի իտէլիմ։

Օրատա Բօն մահալլէսինէ ազիմէթլէ, իւսթիւնտէն զայէթ սատի պիր կէօսթէրիշի օլան վէ լաքին հէր ճիհէթճէ նամուսլը վէ թէմիզ բաք օլան պիր օթէլտէն իչէրի կիրէլիմ։

Գարսընըն իւզէրինտէքի նաֆթաը «Մարթէն–Բէչէօր» օլան պու օթէլին իքինճի գաթընտա, իքի ուֆաճըգ օտատան միւրէթթէպ պիր տախրէտէ անա գըզ իքի գատըն վար իտի։

Վալիտէսի գըզըգ պէշ, վէ գըզը օն տօղուզ եաշընտա իտիլէր։

Մարթ–Իմիլ Կրանչան նամընտա օլան մէրգուճէ գըզ՝ էրթէքլէրինէ վէնէվ պիր թավրը էտիպանէ իլէ օլսուն տէօնիւպ պիր չէմբ հայրէթ ու չէհվէթլէ պագաթգլարը վէ գատընըլարընն տախի պիր նագաթը հասէտ ու աւտավէթլէ միւչահէտ իթտիքլէրի բարլագ վէ տիլակեր գըզլարտան օլուպ, Ֆիլհագիգա մէրգուճէ գըզընն հիւսն ու նէմամիհտէ հէչ պիր գուսուր եօգ իտի, զայէթ միւքէմմէլ պիր կիւգէլլիկ մալիքէ իտի, կէօպէրի՝ կէօթ մավիտի. սաչլարը՝ գօյու գուտրալ, սիմաը՝ գուսուրսուզ վէ պէյգէմի իւշ չէքէլ իտի։

Վէ լաքին հիւսն ու անը բէք միւքէմմէլ օլան պու սիմատա պիր էսէրը հիւզն ու էլէմ մէչհուտ օլուպ, զայէթ մաղտուճ վէ սիւչհունէէլի կէօրիւնիյօր իտի։

Մէրգուճէնին գէմաը գատիմ հէյքէլլէրինէ մախսուս օլան պէնը՝ պիր սէհապը զամմ իլէ մէսէնուր իտի։

Տուտագլարընտա էսէրը էլէմ ու քէտէր օլարագ տայմա պիր պրուչուգ մէչհուտ օլուպ, պու հալ՝ մատտի տէյիլ իսէ պիրէ մանէվի պիր ըզաբրապը չէտիտի միւպէյյին իտի։

Մէրգուճէ կէնճ գըզ՝ հագիգաթէն մուզտարըզ օլուպ, պու ըզաբրապը բէք աղըր վէ մուէսսիր իտի։

Եաֆաղընըն իւզէրինտէ սէրիիպ հաֆմագտա վէ սըթմատան Թիրիլ Թիրիլ Քիֆրէմէքտէ օլան վէ զայէթ զայըֆ վէ նահիֆ օլուպ էօլիւ կիպի սաբ սարը քէսիլմիչ պուլընան Բէհրին Կրանչընըն սիւսսիզ վէ զիկնէֆսիզ օտատընտան իչէրի կիրտիկիմիզ սըրատա, Մարթ՝ օ կիւնիւ պէրմիւթատտ քա սապահատան կելէճէք օրան վէ լաքին իւշ սաաթտան պէրու կէճիքմիչ պուլընան հէքիմին վիւրատտինէ չաբ չէմիլ պէքլէմէքտէ իտի։

կէնճ գըզ՝ գարեօլանըն պաչ Թարաֆընտա օթուրմըչ, քէմալը էնտիչէ վէ ըզաբրապը գալալէ, պիր գաչ կիւնտէն պէրու նահկհան պիր խասթալըզա տիւչար օլմուչ օլան զավալը գարընըն եիզիւնէ պագըպ տուրույօր իտի։

Հէքիմ՝ մէզքիւր խասթալըզ հագգընտա բէք էմին կէօրիւնմէյիպ, հէր սիւվալէ շու ճէվապը վէրիր իտի։

—Հէնուզ պիր րէյ պէյան իտէմէմ . . . Գօզուգլըգլար վուգուրնտան գօրգույօրըմ։

Ֆիլհագիգա իչպու «պօզուգլըզ» քէլիմէսինին՝ հէքիմին զիհնինտէ բէք վախիմ պիր մանէսապ օլտուղընա Մարթ չիպկէ իթմէմէքտէ իտի։

Լաքին մէրգուճէ պէտապախթ գըզ՝ պիւսապիւթին գաթը իւմիտ իթմէյիպ, հէնուզ իւմիտ իթմէյէ սայ իտիյօր իտի իսէ տէ, պու միւշկիվէլ իւմիտ՝ գուվվէթինին մաճիվգինտէ քէտէր իթմէքտէն մէրգուճէյի մէն իտէմէյօր իտի։

Խասթալըղըն նէթիյճէսի հէր նէ տէ օլսա, պուննըն՝ ուզուն միւատէթ տէվամ իտէճէկի չիւպհէսիզ իտի։

Խասթալըզ էյիյէ տէօնօսէ պիւէ, խասթամիգաճըզ ուզուն սիւրիւպ, հաճքաալար վէ պէւթի այլարճա տէվամ էյիյէճէքտի։

Իտտի պու հալին իչճապաթընը Թէսմիյէ իտէպիւմէք իչիւն բարա ճիհէթինին նամընտ եաբաճաղընը Մարթ տիւչիւնիպ տուրույօր իտի։

Վալիտէսի գըզընը նէ գատար սէվէր իտի իսէ, գըզը տա վալիտէսինին օ գատար սէվէր իտի։

Գու իքի գատըն արասընտա պիր ժուհապպէթը հագիգէյէ, պիր բէրէքէթէը միւթէգապիլ մէվճուտ իտի։

Մարթ՝ զարուրէթ ու սէֆալէթտէն՝ քէնտիսի իչիւն տէյիլ, վալիտէսի իչիւն չօգ գօրգույօր իտի, գիրա վալիտէսինին հալի՝ խայիճէ մէսարիֆին իչճապ իթտիրիպ, իչպու մէսարիֆին Թէսմիյէսի իսէ մուհտալ օլմագ իւզրէ իտի։

Գէտապախթ գըզ պուննըրը տիւչիւնտիքճէ, օ ահու կէօպէրի տօղուպ, կէօզ հաշչարը՝ եառաղընտան ազաղա ագըյօր իտի։

Մէրգուճէ գըզ՝ խասթանընէ պագէն սօսյան վէ պագէն աթէչ կիպի եառան էլիինի էլէբինին արասընա ալըպ վիրա վիրա էօբէյօր իտի։ Լաքին վալիտէսի՝ զայէթ զայըֆ վէ մէճալօզգ պիր հալտէ պուլընտըզընտան, մէրգուճէյի նէ կէօրիւբ նէ իչտէպիվիր վէ նէ տախի պուտսէլէրինին չէվգ ու չիտտէթինի հըսս իտէյօր իտի։

Օ արա ուսուլճաճըգ օտա գարուսը չալընտըզընտան, Մարթ գօչտու գարուսը աչաը։

Մէրգուճէ գըզ՝ հէքիմին իչէրի կիրէճէկինի իւմիտ իտէր իտի իսէ տէ, իչէրի կիրէն հէքիմ օլմայըպ, «Մարթէն–Բէչէօր» օթէլինէն սահիպի իտի։

Մէրգուճէն սօլ էլինտէ, իւզէրի եաղընար վէ րագգամսար եագընը պիր քէնաղտ պուլընըպ, սաղ էլինէ պաչընտաքի պէյազ գալիգօթ աչըը չարգասընը չըգարտը, վէ քէմալը նէզաքէթլէ կէնճ գըզը սէլամլատը։ Մէրգուճ օթէլճիներին պէյազ չարգա գօյմասընա սէպէպ՝ քէնտի օթէլինին աչըըլընը պիննէֆս քէնտիսի իճրա իտիյօր իտի։

7

ՕՔԼԷՖ.—Սիզի թաաճիզ իՔՔահմ, աՔվ իտէրսինիզ, մա՛տմազէլ. . . ուՔա-ճըզՁպիր հիսաալըմըզ իշիւն կէլտիմ. . . պու կիւն հաՔՔանըն սօն կիւնիւ տիր, վէ օՔէլիմին գահտսի՛ սէքիզ կիւնտէ պիր ՔէսվիյէՒի հիսաալ իՔմէքտէն իպարէՔ խուսկի մալիւմը ալինիզ տիր. . . Պու գահտէ հէր քէսե էյի կէլիյօր. . . հիսաալ չօղալտըգճա, ՔէսվիյէսՒ տէ զօր օլուր, աղըր կէլիր. . .

ՄարՔը ըՒնկի բէՔ աՔմըշ իտի իտէ տէ, հըսս իՔտիկի հէյէճանընը եիւզիւնտէն պէՒլի իՔմէմէՔ իշիւն քէնտիյի ՔուԲմաղա մուվաֆֆագ օլարագ, էլինի հիսաալ բուսուլասընա ուզաՔտը վէ պիր ազ ՔիՔրէՔ պիր սէտա իլէ տէտի.

—ԲէՔ ալէա, իվրինիզ. . .

ՕՔէլճի՛ բագդադլար տօլուսը քեաղըտը անիտէ գըզա Քէալիմ իՔտի վէ գըզ տաԼի տէրհալ քեաղըտըն իւզէրինէ պագտը.

ՄարՔ.—Գօրճում օն սէքիզ ֆրանգ տըր, էֆէնտի. . .

ՕՔէլճի.—ԷվվէՔ, Քամ օն սէքիզ ֆրանգ տըր, մա՛տմազէլ. . . օտա քըրասը իլէ եէմէՔ. . . Գահալը տէյիլ տիր. . . «ՄարՔէն-Բէյէօր» օՔէլի՛ էհվէնիյէՔի իշիւն մաարուՔի տըր. . . վագըա սիզ տէ չօղ պիր շէյ եէմէյօրսընըզ, հէյէ պիշարէ վալիտէնիզ հիչ պիր շէյ եէմէյօր. . .

ՄարՔ.—ԲէՔ ալէա, էֆէնտի, բարանըզը չիմտի վէրէճէյիմ. . . լուՔֆէն պիր սաղ սուրատա պէքլէ՞րմիսինիզ. . .

ՕՔէլճի.—Մաշալահ, նի՞չիւն պէքլէմէյիմ, մա՛տմազէլ՝

կէնճ գըզ՝ վալիտէսինին օտասընա կիտիպ պիր տօլապ կէօզիւնիւ արաՔըրտը վէ էսկի պիր բարա չըզտանը ալըպ աչտը՝

Իշպու չըզտանտա պիր նաբօլէօն իլէ պիր գաշ ֆրանգ վար իտի՝

ՄարՔ՝ ճիւզյաՔ նէվինէն օլան պու մէպլաղա պիր նաղարը տէհէՒէՔլէ պագտըգտան սօնղրա, չըզտանտան նաբօլէօնը չըգաբաբագ քէնտի քէնտիյէ տէտի.

—Սօնու տըր պու. . . ՍաաՔըմ իլէ ուՔագ ԲէՔՔէՔ միւճէվհէրաՔըմ տա էմանէՔ սանտըղընտա ըՒհինէ տիր. . . Հալիմիզ նէ՞ օլաճագ. . . Ահ, պիշարէ վալիտէճէյիմ. . .

ՊուՒնը տիյէրէՔ կէօպէյրի տօլմուշ օլտուղընտան, ՄարՔ ալէլ ածէլէ կէօզ կաչլարընը սիլիպ, տիկէր օտասա օՔէլճինին կանընա ավաէՔ իՔտի վէ կիրմի ֆրանգէլըզը մէրգուման Բէպիմէն տէտի.

—Ալընըզ, էֆէնտի. . . պօրճումըզ նէ իսէ ալըգօյընըզ. . .

ՕՔէլճի՛ նաբօլէօնը ճէպինէ աՔտը վէ կէրիյէ իբի ֆրանգ վէրտի վէ պատէհու խասՔանըն հալինի սիւվալ իտէրէՔ տէտի.

—Պու սաազահ վալիտէնիզ նա՞սըլ տըր, մա՛տմազէլ. . . պիր ազ էյիճէ՞ մի տիր.

ՄարՔ.—ՀայըՔ, տէյիլ տիր. . . սըՔմա պիր ազ տէՔ օլմասընընա, բէՔ զիյատ էնտիչէ վէ վէսվեսէ իտիյօրըմ. . .

ՕՔէլճի.—ՀէՔքիմ հէնուզ կէ՞լմէտի մի,

ՄարՔ.—Հա՛յր, հէնուզ կէլմէտի. . . վէ պու ՔէչէԲիւբէ տէ Քէչաճճիւպ իտիյօրըմ. . . քէնտիսինէ նէ՛ գաւսար լիւզում օլաըղընը պարի պիլմէ՞զսէ. . .

ՕՔէլճի.—ԳաղահաՔ քէնտիսինտէ օլմամալը տըր. . . ՄէչղուլկյճՔի չօղ տըր. . . աճէլէ պիր եէրէ կէօՔիւրիլմէյի օլմալը տըր. . . Նէրէյտէ իսէ չիմանի կէլիր. . .

ՄարՔ.—Գէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ. . .

ՕՔէլճի.—Քաամըղնընը չիմտի կէՔիրէյիմ մի. . . սէպղէվաՔը էյի պիր սըղըր էՔի եէմէյիմիզ վար. . .

ՄարՔ.—ՔէչէՔքիւր իտէրիմ. . . հիչ իշՔիհամ եօգ տըր.

ՕՔէլճի —Պէօյլէ քէնտինիզի ալըրագմայընըզ, մա՛տմազէլ. . . եօրկունըզ իլէ քէտէր տաԼի պէօյուՔ պիր իսաՔՔալըզ կիպի ինսանը էօլտիւրիր. . . Գիր աղ եէմէՔ եէյինիզ. . .

ՄարՔ.—ԻհՔիմալի եօգ, չիմտի պիր շէյ եէյէմէմ. . . գալալիմ բէՔ զիյատէ էնտիչէ վէ վէսվեսէ իշինտէ տիր. . .

ՕՔէլճի.—Սիզ պիլիրսինիզ, մա՛տմազէլ. . . իՔՔիհանըզ կէլտիքտէ պէՒնի շաղըրընըզ. . . էմրինիզէ մունՔազիրըմ. . . Սիզին կիպի սաքին վէ ըրզէՒլի վէ հաՔՔմա նիհայէՔինտէ հիսաալընը Քէմամըլյա ՔէմիզէյէՒ քիրաճըյա ինսան գուշ գուրպան օլուր. . .

կէնճ գըզ ածը ածը վէ մահգունի մահգունի կիւլիւմէէտի.

ՕՔէլճինին արՔըզ սէօյլէյէճէՔ պիր շէյի զալմասընընտան, գըզը սէչամէյագրաղ շէՔիլմիյ կիՔՔէտէՔ իլգրէ իՔէՔ, ՄարՔ՝ աՔխաէՔի սիւվալ իլէ մէրգումը տուրտուրՔաը.

ՄարՔ.—ԲօսՔա միւվէզզիի կէլտի՞ մի.

ՕՔէլճի.—ԷվվէՔ, մաատմազէլ. . . պիրինճի սէՔէրինի իՒրա իՔմէյէ տիր.

ՄարՔ.—Հանիյա՞ մէմալիքը էճնէպիյէտտէՒ մէվզուա մէՔՔուպլարըն տաԼի պուլընտըղը սէՔէ՞ր մի.

ՕՔէլճի.—Հա՛յր, մաատմազէլ. . . օ տէտիյինիզ մէՔՔուպլար իՔՔինճի սէՔէրտէ Քէվզի օլուՒնըր. . .

ՄարՔ.—Գու Քէվզի տաաՔ գաշտա՞ վուգու պուլըր. . .

ՕՔէլճի.—ՏաաՔ օն իլէ օն պիր արտընտա, վէ տաաՔ իսէ հէնուզ օն եօգ տըր. . . Մէտալիքը էճնէպիյէտտէՒ պիր մէՔՔո՞ւպ մը պէՔլէյօրսընըզ, մա՛տմազէլ՝

ՄարՔ.—Վալիտէմ իշիւն պիր մէՔՔուպ, էվվէՔ, էֆէնտիմ. . . Էկէր պու մէՔՔուպ կէլմէյ տէ, պիլա ՔէչէԲիւբ պանա կէօնտէրիր իսէՒնիզ, սիպէ չօղ մինէՔտար օլաճաղըմ. . .

ՕՔէլճի.—Գաշ իւսՔիւնէ, չարուզ կէօնտէրիրիմ. . .

ՕՔէլճի տիչարը չըգըպ նէտտիվէՒնտէՒ աչաղը էՒնէր իՔէՔ, քէնտի քէնտիյէ չօս սէօպէյիրի մըրըլտանըպ տուրույօր իտի.

—Հը՛մ. . . պու իՔի գաբը՝ բարա կէՔիրէճէՔ պիր մէՔՔուպա պէՔլէմէՔճէ օլմալը տըրլար. . . պիրէյօրըմ՝ Գու մէՔՔուպլար հիչ վասըլ օլմազ քի. . . հի՛չ մի, հի՛չ. . . Գու գաբըլար ֆագըր չէյլէրէ պէՒղէյօր. . . էկէր պու տէՔֆաքինտէՒն պարագա բարա վէրմէյէր իսէ, Քէաճճիւպ իՔմէյէճէյիմ. . . Վալիտէսի ի-

չիւն չնշանները հիասթը պէտք ուժիմիչ . . . գըզ զարուր կէչինքոր . . . հիասթըմը չօշտլթմատըրմա էլի եարըյորըմ . . .

«Մարթէն-Բէչէօր» օթէլճիի պէտքէնէրէք կիթմէք-աէ օլսուն, Մարթ՝ պիր նազարը հիւզն ու քէտէրլէ, նարօլէոնըն իւգէրինէ կէրի վէրիլէն էքի ֆրանգ իլէ չըզտանընտա պուլընան իւչ ֆրանգըն իւսթիւնէ պագըպ տուրույոր իտի։

Մարթ՝ միւթէէվսիֆանէ.—Գէչ ֆրա՜նգ . . . Գիզէ պուռ պէշ ֆրանգ իլէ պիր գուչ «սու» գալը . . . վէ մէչքուպ տա հէնուզ կէլմէտի, իւչ հաֆթաատան պէրու իւչ տէֆա եազըրմ, պիզէ ասիտ օլան պիր բարայը թաշէպ իթտիմ, պիր հէվաղ կէլմէտի. ամանա պու սիւքիւթին մանէասը նէ՞տիր, գօրգուլօրըմ . . . Օ՜ւհայա քի պանքէր՝ վալիտէմէ պիր օյուն էթսին, բարաասընը պաթըրսըն . . . Խայր, խա՜յր, պուռնըն իհթիմալի եօգ տըր . . . պէօյլէ պիր ալշագլըգ, պէօյլէ պիր մէհնուս չէյ օլամազ . . . Թէքմիլ խարապիյէթ . . . զարուրէթ ու սէֆալէթին նիհայէթ տէրէճէօր . . . վալիտէմ հէր չէյտէն մահրում . . . էքմէկ եօգ . . . Պուռնըլըր տիւչիւնմէք իսթէմէյորըմ . . .

Պու սըրատա զայըֆ վէ գըրըգ պիր սէտա իչիտիլիպ, պու սէտա «Մա՜րթ . . . Մա՜րթ» չաղըրըյոր իտի։

Կէնճ գըզ անլատ խասթանըն ատասընա կիթտի։

Մարթ՝ վալիտէսինի գուճաղայայրագ.—Պէնի՞ մի չաղըրըյորսըն, սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ։

Ջասթա.—Էվվէթ, եավրուճըղըմ . . . սուսատըմ . . . բէք սուսատըմ . . . զանն իտէրսին հարարէթտէն պօղալըմ նանըյոր . . .

Մարթ՝ պիր գատէհվ գայնանմէզ իլաճ տօլտուրըպ վալիտէսի Բէրին կրանչնա վէրտի. Մէրգուտ տասի գատէհի պիր օօլուգատա պօղալթըը։

Մարթ.—Պու ատասի նա՞օլըսըն, սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ։

Բէհրի.—Զանընըմ պիր ազ էյիյիմ, եավրուճըղըմ . . . լաքին սըթժա հէնուզ գաւվէթլի տիր . . .

Պու սօն քէլիմէլէրի սէօյլէր սէօյլէմէզ գուրու պիր էօքսիւրիւք թուրթը։

Մարթ՝ վալիտէսինին էլլէրինի թուրթարագ.—Էլլէրին աթէշ կիպի եանըյոր . . . լաքին տիւնքի գատար տէյիլ տիր . . . հագիգաթէն խասթալըգ էյիյէ տէօնիյոր . . .

Բէհրի.—Զանընըմ հէքիմ կէճիքթի . . .

Մարթ.—Պիր ազ՝ լաքին թէճճիւլ իտէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր . . . չօգ մէշղուլիյէթի վար . . . պիր ադատան կէլէճէք տիր . . .

Բէհրի.—Էօյլէ իսէ չիտոի քիմի՞ իլէ գօնուշըյոր իտին։

Մարթ՝ պիր ազ շաշըրարագ.—Շի՞մտի մի։

Բէհրի.—Եանտաքի օտատա . . . Սէնին սէսին իլէ պաշգա պիր սէս իչիտոյոր իտիմ։

Մարթ.—Հա՜, էվվէթ . . . տօղրու տըր . . . գօնուշըյոր իտիմ . . . Օթէլին տահիպի իլէ իտի . . .

Բէհրի.—Ճինէվրատան պիր մէքթո՞ւպ մը կէթիրտի։

Մարթ.—Եայր, վալիտէ, հէնուզ կէթիրմէտի . . .

Բէհրի.—Հէնուզ կէթի՞րմէտի մի . . . Նէ՜ գատար ուզուն սիւրտիւ . . . Ասնապա Մ. Տարսիէ ճէվապընը նի՞չիւն պու գատար կէճէքի՞րիյոր։

Մարթ.—Գէչէի քէնտիսի եօլճըլըգտա տըր տա, վէքիլի տէ էմր ախզ իթմէմիշ տիր . . .

Բէհրի.—Էվվէթ . . . պէօյլէ օլմազը տըր . . . մութլագա պէօյլէ տիր . . . Մ. Տարսիէ ըրզէհլի պիր ատամ տըր, պունտան մատտա պիզի չօգ սէվէր . . . պիզի ալտաթմայաճագ տըր . . . տապը խտուզ պէքլէյէմիմ . . .

Մարթ՝ քէնտի քէնտիյէ.—Եա՜ Բաղդիմ Ալլահ, էկէր զարուրէթը հալիմիզի անլատա . . . էկէր արթըգ պէքլէյէճէք թագաթըմըզ գալմատըզընը պիլսէ, նէ՜ գատար քէտէրլէնէճէք տիր։

Բէհրի.—Է՛յ, օթէլճի նէ՞ տիյոր իտի տանա։

Պու քէրրէ աչըգ պիր ճէվապ վէրմէք լազըմ կէլիր իտի։

Մարթ.—Հիտապ բուսուլտաընը կէթիրմիչ իտի . . .

Բէհրի.—Էյ բարաաընը վէրտի՞ն մի . . .

Մարթ.—Էօյլէ լազըմ իտի։

Բէհրի.—Բէք էյի ամմա, զանընըմ արթըգ չօգ բարան գալմամըշ օլմազը, եավրուճըղըմ . . .

Մարթ՝ հիւզնէնէկիզ պիր թէպէսսիւմիլ.—Զօգ եօգ տըր եա՜, տօղրու տըր, սէվկիւլիւ վալիտէմ . . . լաքին Մ. Տարսիէնին ճէվապընա վէ քէնտիսինտէն մաթ-լուպըմըզ օլան պին ֆրանգա պէքլէյէճէք գատար բարա վար տըր . . .

Բէհրի.—Պու մէքթուպ արթըգ չիմտի կէճիքէմիզ . . . Օ տէյիլ ամմա նէ՞մէյորմըսըն . . .

Մարթ՝ պու սիւմիւլ թիթրէյէրէք.—Սօնդրա նէյէճէյիմ . . . չիմտի բէք իչթիհամ եօգ տըր . . . Զաթէն պու ատապահ պիր գատէհ չօգօլաթ իչտիմ։

Գիչարէ գըզ՝ վալիտէսինի թէյէմմի իթմէք իչիւն հէր նէ գատար պու եալանը իրթիքապատ իտոյոր իտի իսէ տէ, մէյտանի պօմ պօշ օլուպ գարնը բէք ատ իտի։

Պու արա Բէհրի չէտիտ պիր սուրէթտէ թէքրար էօքսիւրմէյէ պաշլատը իսէ տէ, միւքեմմէլէմէսինի գաթ իթմէյիպ տէտի։

—Է՛վէտտըմ, պէն աղ վագթտան էյիլէչճէկիմ . . . պուռնտան պիր գաչ կիւնէ գատար քէսպը օրհէթ ու աֆիյէթ իտէճէկիմ. ո հալտէ պու մէհնուս խասթալըգ սէպէպիյլէ միւնգաթի օլմուշ օլան եօլճուլըղըմըզը իքմալ իտէպիլէճէյիզ թ

Մարթ՝ պիր սուրչքը մահդունանէ վէ մուսթէհզիյանէտ։— Գէնիմ իսթիդալի՞մ մի. . .

Բէհրն։—Շուպհէսիզ. . . վէ կիւզել պիր իսթիդալ. . . Սիննը պիւլուշ վասըլ օլտուղընտա, զէննկին օլաճագսըն, պիլի՞րսիսին, սէվկիւլիւ գըզըմ. . . բէք զէննկին. . .

Մարթ։—Սայըգլայօրսընըզ, սէվկիւլիւ վալիտէֆիկիմ. . .

Բէհրն։—Հիչ պիր վագթ. Եէվմը վէլաէթինէ սանա պիր թախսիսաթ իսապէթ իթմիկինի պիլիրսին. . . սէօյլէտիմ սանա. . . բարասընըն հատտա ու հիսաապընը պիլմէյէն զէննկին գօնի՛ մը Թօնէրիէօ՝ քէրիմսինին եէվմը վէլաէթինէ քէնտի սանդաղը տաիրէսինէ տիւնեայէ կէլմիշ օլան պիրինի չօճուգլարա պիրըր թախսիսաթ թային էյլէմիշ օլտուղընտան, սիննը պիւլուշ վասըլ օլտուղընտա իսպաթը վիճտուա իտուպ սէննի վէլաէթնամէյի վէ տայմա պօյնունտա թաչըտըղըն միտալեայը իրաէ իտէր իսէք, քիւմիյէվի պիր մէպղաղ ախզ իտճէյիզ...

Մարթ։—Եվէթ. . . տէտիկին պու ղարիպ միտալեայա չօճուգլըղընտա պադա պադա օսանմըշ իտիմ. . . պիր Թարաքընտա «6.—1860.—10 մարտ» բագդաժըարը, վէ տիկէր Թարաքընտա եիճէ պէթը բագդաժը վէ իւսթ իւսթէ մանէյասըզ «Օրատա.—Օրատա.—Գուճագ. . . » քէլիմէլէրի մահքիւք տիր։

Բէհրն։—Թանըմադա մահսուս պիր իշարէթ տիր օ. . . Գօնի՛ տը Թօնէրիէօ՝ միտալեանը վէ նուֆուս տէֆթէրի քեաղըտըրը կէօրիւր կէօրմէզ, Թախսիսաթընը սանա Թէսլիմ իտէճէք տիր. . .

Մարթ՝ իննանմադըղընտան նաչի պիր ահ չէքէրէք։—Գիզլի իշիւն կէօյա պիր սաաատէթ օլաճագ. . .

Բէհրն։—«Կէօյա» տէմէ. . . «օլաճագ» տէ, գիրա մուհագդագ տըր. . . բէք մուհագդագ տըր. . .

Մարթ։—Հանիյա քի պու սէրվէթ չիմսի էլիմիզտէ օլա իտի, սէվկիւլիւ վալիտէֆիկիմ. . . էն մահիր հէքիմլէրի չաղըրըր իտիմ, սէն տէ տահա չաբուգ էյի օլըւր իտին. . .

Բէհրն։—Սըղընը Ալլահտան քէսմէ, եավրուճընըմ, վէ իսթիդալին Թէէմին իտիլմիշ օլտուղընը, վէ էօլտիմ պիլէ, բահաթը գալմ իլէ էօլտէճէկիմի ապա ունուտմա. . . Գօնի՛ տը Թօնէրիէօնին միտալեասը սէնի զէննկին իտէճէք տիր. . . Գըզըմ Մարթ-էմիլի Գէրթիլ, էլէկտրիկ Բէհրն կրանչան օլան Բէհրն Գէրթիլէնին գըզը՝ սէֆալէթ ու զարուրէթմէյէն հիչ գօրգմայաճագ տըր. . .

Մարթ։—Սէվկիւլիւ վալիտէֆիկիմ, էկէր պէնիմ իշիւն հազըրլանան սաաատէթ վագը իսէ, սիզ պու սաաատէթի կէօրէճէքսինիզ. . . գիրա եաչայաճագսընըզ. . .

Բէհրն։—Գէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ, եավրուճընըմ. . .

Մարթ։—Էյ պու գօնի՛ տը Թօնէրիէօ էլան պէրհայա՛թ մը տըր. . .

Բէհրն։—Շուպհէսիզ Ալլահա, էլան պէրհայաթ տըր, գիրա ինսանլարըն ալէմը, ֆուգարալարըն մուհիպ վէ քէտէրլիլէրին Թէսէլլիճիսի տիր։

Մարթ։—Լաքին սէօյլէյինիզ պաննա, սէվկիւլիւ վալիտէֆ. . .

Կէնճ գըզ սէօպիւնիւ Թէքմիլ իտէմէտի։

Բէհրն։—Նէ՞, եավրուճընըմ, նէ՞ իսթէյըսըն քի սէօյլէյիմ։

Մարթ։—Թաչըտըղըմ միտալեա Մարթ-էմիլի Գէրթիլ իսմինէ՞ մի վէրիլմիշ տիր։

Բէհրն։—Շուպհէսիզ։

Մարթ։—Էօյլէ ամմա, էօյէ բէտէրիմ սիզինլէ էվլէնտիկինտէ պէնի էվլաթ Թանըմըշ օլտուղընտան, չիմսի պէնիմ իսմիմ Մարթ-էմիլի Կրանչան տըր։ Գու խուսուսա Մ. տը Թօնէրիէօ Թարաֆընտան հիչ պիր միւչքիլաթ չըգարըլմայաճագ մը տըր։

Բէհրն։—Եա՛յը, հիչ պիր միւչքիլաթ չըգաճադը եօգ տըր, սէվկիւլիւ գըզըմ, սէնի Թէէմին իտէրիմ. . . Նիզամը տաիրէսինտէ համիլ օլաճադըն էվլագ սէնին սիճիլլը ավվալինի աչըգ պիր սուրչքտէ իսպաթ իտէճէք տիր. . . Մ. տը Թօնէրիէօ՝ սէնին նամէչրու պիր էվլաա օլտուղընը պիլիր իտի. . . Հըզլէնի պիր աատամլա էվլէնտիկիմի մաւախխէրէն խաղէր ալմըշ տըր. . . Գու սաաատ սահիհէն ըրզէկլի վէ մէրհամէթլի պիր աատամ իտի, գիրա ասըլ բէտէրին՝ սէնին վէլաէթինէն էվվէլ վէֆաթ իտուպ սէնի մէչրու էվլաա Թանըյաատըրընտան, էօյէ պապան սէնի մէչրու էվլաա Թանըտը. . .

Մարթ։—Էօյլէ իսէ, սէօյլէտիյինիզ պագարագ խայալի օլմայան պու սաաատէթի ուզուն միւսաաէթ Թէէզզիւզ իտէսիյիմէք իշիւն էյիէչինիզ, սէվկիւլիւ վալիտէմ, չաբուգ էյի օլունըզ. . .

Բէհրն։—Էյիէչէճէկիմ, եավրուճընըմ, վէ պիրլիքտէ մէսաաա օլաճադըզ. . .

Բէհրն կրանչան՝ եաճադընըն իչինէ գալգըպ օճուրարագ գըզընը քէնտիյէ տօղրու չէքտի վէ պիր նէվի չիտտէթլէ մէրգումէչի պիր չօգ տէֆա էօբտիւ.

Անա գըզ պու սըրաատա պիրպիրինի սէվմէքտէն պաչգա պիր չէյ սիւչիւնմէյօրլար իտի։

Մարթ՝ գաբուլարընա կէլիպ տայանմըշ օլան զարուրէթ ու սէֆալէթի պիլէ ունուտտուղու իտի։

Գիր տէ օ արա օտա գալտուսը չալընըպ, անա գըզըն հուզուրունը դալպէյէսի գաթ օլընտը։

Բէհրն։—Գէչէլի ճինէվրա մէքթուպլընը կէթիրտիլէր. . . չաբուգ կիթ. . .

Կէնճ գըզ պիրինճի օտայա գէչուպ գաբուլը աչըը վէ գաբշըսընտա մէքթուպ կէթիրէճէք օլան օթէլիհինէն էրթինէ հէքիմ չըգտը։

Մարթ՝ սէվինճէ։—Ահ, տօգթօր էֆէնտի, հէյէ կէլտինիզ. . . չար չէյմիչ սիզէ պէքլէյօր իտիմ։

Տօգթ. Ժէրպօ։—Եասթալարըմըն եանընտա պու գաատար գալաճաղըմ. աւյմազ իտիմ. . . Աֆվ իտէրսինիզ, սէվկիւլիւ մատամազէլ, խաթէմէյէրէք պու գատար կէհիքթիմ. . . Գու սաաատ վալիտէ հանըմընըզ նա՞սըլ տըր։

Մարթ։—Գու կէճէ չէտիտ պիր սըթմասը Թուֆէուզ, պուռնըն նէօվկէթի չօգ ուզուն սիւրտիւ. . . Շիմտի բէք բահաթ տըր. . .

Տօգթ. Ժէրպօ։—Կիտէլիմ կէօրէլիմ. . .

Էօնճէէն Մարթ Եիւրիմէքտէ օլտուղը հալտէ Տօգթ. Ժէրպօ՝ մատամ Կրանչանը օտասընտան իչէրի կիրտի։

Մարթ։—Վա՛լիտէֆիկիմ, տօգթօր էֆէնտի կէլտի։

Տօգթ · Ժէրպօ ալթմըլըզ պիր առաւմ օլուպ , ժօանեթաէ հէր քէս պուներն իլմ ու մէհարէթինի իթիրաֆ խէր խոխ տէ , մէնֆաաթրէրնէթ վէ բարա կէօղլիւ օլուռլըներ առա հէր քէս պիւիր խոխ · · ·

8

Ասաթա գարը՝ թիթրէյէրէք էլինի հէքիմէ ուզաթըրըներան , Տօգթ · Ժէրպօ՝ մէրգուժէնին էլինի քէմալը մուհասպէթլէ սըգըպ տէտի ·

—Սաղոլար խայր օլսուն , էվվելիւ մառամ ,

Բէհրն ·—Սաղոլար խայր օլսուն , էվվելիւ տօգթօր · · · հօշ կէլտինիզ · · ·

Տօգթ · Ժէրպօ ·—Հօշ պուլտըզ · · · Նա՞սըլըրսըզ , էյի՞մսինիզ ·

Բէհրն՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ ·—Պու կէնճ բէյ ֆէնա խոխմ · · · էօլէճէյիմ զանն իթտիմ · · · Շիմտի բէյ էյիյիմ · · · բէյ ֆ զաատար զայըֆ տէյիլիմ , հաթթա զաններմ պիր ազ տա իչթիհատ վար տըր · · · պու էյի պիր նիշանէ տիր , տէյիլ մի ·

Տօգթօր ճէվապ վէրմէտի · նազըներն անլատագ իչիւն իյի բարմաղներն խաաթանըն պիլէկի իւզէրինէ վազ իթմիշ օլուպ , կէօզիւ իլէ տէ մէրգուժէնին նիւզիւնիւ թէտգիգ իթմէքտէ խոխ ·

Իչտու մուսյէնէի իսլահխանէսի խրիտատ պուլտըգտա , խաաթայը ուսուլճաճըզ թուխտուպ եօգարը գալտըրարագ հաթաղներն իչինտէ օթուրթաը վէ գուլաղները իյի ամուպտարներնին արաստնա գօյուպ բուլըզ կիպի չըզան նէֆէսինի տիկնէտի ·

Մարթ՝ պէյտիւ պիր էնտիչէ վէ բզտըրտաը գալտ իլէ հէքիմին հարէքէթէրինէ տիգգաֆ խուսպ տուրսույօր խոխ ·

Հէքիմ պաշընը եօգարը գալտըրտըգտա , ևիւզիւնտէ էվվէլքինտէն պիր ազ զիյատէ պիր ֆէյրահկյէֆ միւչահէտէ օլունէյօր խոխ ·

Տօգթ · Ժէրպօ ·—Հալ բէյ ալէա տըր , անճագ չօգ տիգգաֆ խթէյր · Թէնպիհաթրմա նօգթասը նօգթասընա իթտաֆ իթմէյլի · պուներան մառտա էն գիյատէ մառտի վէ մանէվի պիր սիւբհիւնէթը թտմիէ միւգթտգի տիր · · · միւժգին օլուպ ազ տիւշունմէյլի , հաթթա հիչ տիւշունմէմէյլի , իյիէ չիմտիկիք տիգգաֆ ու իֆրա օլունտաճագ չէյլէր պուռնըար տըր · · · Էկէր իյիհտասը աչըլըր իսէ , էյի պիր նիշանէ տիր , լաքին իչտու իյիհտասը մէյիլաուն իթմէյէ , եաներ թատ էնմէյէ գաթիչն մէյիլաուն տըր · · · Պիր ազ տահա սըթմանըզ վար , պուներ պէտէյէրէք նէհնահէն թուխտասընա սէպէպիյէթ վէրէճէք եէրտէ անր տէֆ իթմէյլի տիր · · · Իյիէ պու սէպէպտէն տօլայը չիմտիկիք բէրհուզ , սըգը բէրհուզ իթմէյլի տիր · · · Զօգ էօգսիւրիյօրըզ ·

Մարթ ·—Էվվէթ , տօգթօր էֆէնտի , չօգ էօգսիւրիյօր ·

Տօգթ ·—Էլան գուրու պիր էօգսիւրի՞ք մի տիր · · ·

Մարթ ·—Էլան էյլէ տիր ·

Տօգթ ·—Պու էօգսիւրիք տէֆ օլմալը · · · Սիզէ պիր բէչէթա պրագայըմ · · · եարըն եինէ կէլէրիմ , սէվկիւլիւ մառամ · · · սիզ Հէֆ իթմէյինիզ · · · եիւրէքլի օլունըզ · · · վազթա միւհթաճ պիր մառուէ տիր · · · Էկէր էյի վէ տիգգաֆլը պագըսըր իսէ , էյի օլաճաղընը թէէմին իտէրիմ · · ·

Մ · Ժէրպօ՝ Մարթ իլէ պէրապէր եանընտաքի օտայա կիթտի , վէ գըզ Բէռհն կրանչանըն օտա գաբուսընը գօրտուր ·

Տօգթօր Ժէրպօ՝ եազտագ գալէմ քեաղըտ իսթէտիկինտէն , կէնճ գըզ հէմտան քիւչիւք պիր մատա իւզէրինէ միւրէքքէպ , գալէմ վէ քեաղըտ վազ իթտիքտէն սօնռրա , հէյէճանը պիր սէտա իլէ քէքէլէյրէք տէտի ·

—Տիմէք , տօգթօ՛ր էֆէնտի , պիչարէ վալիտէմի թէէմին իթմէք իչիւն սահհէն ասըլ ֆիքըրինիզի՞ մի պէյան իթտինիզ · մէրգուժէնին հալինտէ սահհէն էյիլէշմէք նիշանէսի միւշահէտէ իթտինիզի՞ մի · · ·

Տօգթ ·—Էվվէթ , սէվկիւլիւ մառամազէլ · · · Գօրգաբըզըմ ֆէնալըգ չիմտիկէք մէչհուտ օլմատըղընտան , հէր նէ սէպէյլէտիմ իսէ վիճտահընմա սէպէյլէտիմ · · · Լաքին էկէր թէնպիհաթրմ թէէմիղյլա իճրա օլունմատըզ օլսա , մէգքիւր ֆէնալըգ զուհուր իտէպիլիյ , օ հալտէ էօնիւնիւ ալամազ խոխմ ·

Մարթ՝ ազլայարագ ·—Ահ , չիքիւր Ալլահա , պու եիւզտէն գօրգու եօգ տըր · վալիտէմ էյի պագըլտաճագ տըր ·

Տօգթ ·—Պէն չօգտան պուներա էմին իմ , սէվկիւլիւ մառամազէլ , լաքին չըտաբսընը էյի պէէնէյինիզ քի , հէր չէյտէն զիյատէ սիւքիւնէթ լազըմ տըր · · · պու նօգթայը բէչ զիյատէ թավսէյէ իտէրիմ · · · պու պիր մէսէլէյի հայաթկէ տիր · · · Պագընըզ քի խաաթամըզ հիչ պիր հէյէճանը գալտէ տիւշտը օլմատըն · · · Միգին պիրէ հէյէճանլարընընը քէմալը տիգգաֆլա մէրգուժէտէն սէթը ու իսթէ իտէքտիրիզ · · · Շու տէօֆտիչին կէօզ եաշլարընը էկէր մէրգուժէ կէօրսէ · · · հաթթա չիւտհէէնէ պիրէ , իչիէ պու կէօզ եաշլարը տահի հալինին խայլիտէն խայլի աղրըալաճմասընա սէպէպ օլուրլար ·

Մարթ՝ կէօզ եաշլարընը սիլէրէք ·—Արթըգ աղլամայաճագտըմ , տօ՛գթօր · · · հաթթա լազըմ օլսա կիւէճէյիմ պիրէ · · · խոթէրիմ քի վալիտէմ էյիլէշսին ·

Տօգթ ·—Անըն էյիլէշմէսի տիկին էլինիզտէ տիր ·

Տօգթօր Ժէրպօ՝ բէչէթասընը եազըպ կէնճ գըզա վէրէբէք սէօգիւնէ չէօյլէճէ տէվամ իթտի ·

—Պու սույը վէ հալտըրը չարուգ եարտըրընըզ · · · Պունլարըա սըթմայը քէսէպիիպ , պէնի էն զիյատէ սիւքհունթրէյնէ օ գուրու էօգսիւրիյի տէ սօնռրա տէֆ իթմէյէ չալըշըրըզ · · · Իլաճլարը նասըլ գուլլանմաճաղընը՝ բէչէթանըն իւզէրինտէ եազըը տըր · Իլաճլարըն մըգտաարընա վէ սաաթլարընա թէէմին իլէ տիգգաֆ խոխինիզ ·

Մարթ ·—Ահ , պու խուսուսատա հազգընտա միւսթէրհ օլունըզ ·

Հէքիմ այաղա գալգմըշ խոխ խէ տէ , հէնուզ կիթմէյիպ , հէպինէն չըգտաընընը չըգարարագ , իչինտէ պիր չէյ արտըյօր խոխ ·

Մարթ՝ հէքիմին արատըղընը անլայարագ , ար ու հիճապընտան նասլի Քիրիս Քրիս Քիթրէմէյէ պաշլատը ·

Նիհայէթ տօգթօր՝ պիր թագըմ քեաղըտլար արատընտան տէօրթ գաթ տիւրիւմիչ պիր քեաղըտ չըգարըպ , մէգքիւր քեաղըտը աչարագ գըզա թագտիմ իլէ տէտի ·

—Պու կիւնէ գատար վագը օլան վիզիթալարըմըն ուֆաճըզ պիր հիսսալը տըր ·

պու, մա՛տմազէլ· լուքֆէն կէօզտէն կէչիրինիզ· հիսապը չօղալթմագ՝ հիչ սաէ-
քիմ տէյիլ տիր· պու չէյ հէր քէսէ տէ կիտ կէլիր· Վիզիթալարըմըզ րէգ էհվէն
ֆիյաթլա հիսապ իթտիմ· · · կէօրէհէբինիզ·

Մատմազէլ Մարթըն զանն իտէրսին նուքթը քուքուլար·

Քիթրէյէրէք հիսապ բուսուլաընը ալտը վէ հէր նէ գատար պիր չէյ սէօյլէ-
մէք իսթէտի իսէ տէ, հիչ պիր չէյ սէօյլէյէմէզ օլտու· Մէրգուման էն տուտուգլա-
րը գըմըլտանըզսօր իտի իսէ տէ, հիչ պիր սէս իչտիրահէյօր իտի·

Տօգթ·—Ահճէլսի եօգ· · · ահճէլսի եօգ· · · հիսապըն տօղրու օլտուղունը
կէօրէսինիզ տէյտու բուսուլայը վէրտիմ· · · Ալլահա ըսմարլատըզ· · · եարըն
պու կիւնտէն տահա էրքէն կէլմէյէ չալըշաճաղըմ· · ·

Հէքիմ՝ կէնճ գըզը սէլամլայարագ օտատան տիշարը չըգտը իսէ տէ, ներտէ-
վէնտէն աշաղը էնէր իքէն քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնիյօր իտի·

—Վիւճօնըն հադգը օլմայը տըր· · · պիշարէ գարըլարըն բարատը թիւքէն-
մէ կէօրիւնիյօր· · · ալիմ Ալլահ չօգ ահճընահագ հալէերի վար տըր· Լաքին պէ-
նիմ նէմէ՞ լազըմ, պահուսուս քի իքիսի տէ էհնէպի գարըլար տըր· · ·

«Մարթէն-Բիչէօր» օթէլիսի՝ հէքիմի կէօզլէմէկտէ օլուպ, մէրգուման ա-
գագ գաբուսընա տօղրու կիրտիկնին կէօրիւնէճ, գօչուպ տէպի·

—Է՛յ, տո՛գթօր, եօգարքի խասթա էյի՞ մի տիր·

Տօգթ·—Էվվէլ· · · խայլիսէն խայլի էյիլիք կէօրիւնիյօր· · · զանընըմա
կէօրէ թէքմիլ էյիլէշէսի միւհիմմիլ տիր·

Օթէլիէ·—Օ՛հ, նէ՛ ալէա խապէր· Գաստըն իլէ կէնճ գըղընըղազ սէվիմլի չէյլէր
տիր· Ինսան պու կիպիլէրէ չաբուճագ մէյլ վէ մահապպէր վէրիր· Տիւն սիգէ
վէրտիկիմ նասիհաթը իճրա իթտինի՞զ մի· · ·

Տօգթ·—Էվվէլ· · · էվվէլ· · · քիչիճիճէք պիր հիսապ բուսուլաըը քէս-
լիմ իթտիմ· · · միցին տէ քէչի ու թահմինինիպին բէլք տօղրու օլտուղունը թաս-
տիգ իտէպիլիրիմ· · ·

Օթէլիէ·—Բարաքալար պիթմիշ տիր, տէյի՞լ մի·

Տօգթ·—Գանա էյլէ կէօրիւնիյօր·

Օթէլիէ·—Ինսան հիչ չալըշմազ· · · հիչ չալըշմամալը· · · հէր քէս հագ-
գընը ալմալը, իչինէ պէնիմ էնքաւարըմ պու տըր· · · Զէմանէմիզտէ հէր չէյ պա-
հալը տըր· · · Գաստագ, էքմէքճի լաքի ալմազ, բարա տըր· · · եարըն այագ
պասըպ հիսապընըզը քէսմիյէ իթտիրինիզ· · · հիսապընըզը պագընըզ քի չո-
ղալթմայասընըզ· · ·

Տօգթ·—Սիզ միւսթէրիհ օլունըզ, վէ իհթարընըզտան տօլայը քէչէքքիւր ի-
տէրիմ·

Հէքիմ՝ միւչթէրիլէրինտէն պիրի օլան օթէլիհինէ էլինի սըգըպ, ժօանէթ
քէօրբիսի քարաքընա տօղրու ուզանտը·

Մարթ՝ Մ· ժէրպօնըն ագիմէքինտէն ասնզրա, հէրինաէ մբխլանըպ գալարագ
տէզգ տէզգ էօթէյէ պէրիյէ պագմագտա, զօր ասլուգ տէզգ վէրմէքտէ վէ գաֆա-
սընըն իչի էօթմէքտէ իտի·

Մէրգումէ գըզ նիհայէթ պու ուչուչզգ հալտէն գաուրթաւլըպ, քէքէլէյէ քէ-
քէլէյէ կիւճ հալ իլէ չու սէօզլէրի սէօյլէյէպիլտի·

—Գօրգտըղըմ՝ պաշըմա կէլտի· · · Տօգթօր հիսապ բուսուլաընը վէրտի· · ·
ա՜հ, եա Բապպիմ· · · եարըն տա բարասընը իսթէյէճէք տիր· · · եարըն, ալ-
լահըմ· · · եարըն· · ·

Մարթ՝ օ ժէնհուս քեաղըտը ալտը վէ հէքիմէ օլան պօրճըն եէքիւնի իւզէրի-
նէ պագտը· · ·

Գըղ պու եէքիւնի կէօրիւնճէ, պիւթիւն վիւճուտըլլա թիթրէտի·

Մարթ·—Իւչէր ֆրանգտան եիրմի իքի վիզիթա՛· · ·

Վէ լաքին տօգթօր՝ վիզիթալարը իչիւն րէգ էհվէն պիր ֆիյաթ քալէպ իթ-
միչ օլտուղունը պէչան իթտիհինտէ եալան սէօյլէմէմիչ իտի, իսթէրսէ պէհէր վի-
զիթա իչիւն պէչէր ֆրանգ իսթէյէպիլիր իտի·

Մարթ՝ պիր սահատալեա իւզէրինէ տիւչիւպ պաշընը էլլէրինէն արաասընա ՛ալ-
տըդտան սօնդրա, ղայէթ քէտէրնաք պիր սուբէթտէ քէքէլէյէրէք քէնտի քէն-
տիյէ չէօյլէ սէօյլէտի·

—Ալթմըչ ալթը ֆրանգ· · · Նա՛օղլ եարմալը· · · Էկէր թէէսիյէ իթմէզ
իսէմ, պիր տահա կէլէչզ· · · պիշարէ վալիտէմի եիւզ իւսթիւ պըրագըր, վալի-
աէմ իսէ անընն թէտավիսինէ միւհիմմաճ տըր· · · Եա՛ Բապպիմ Ալլա՛հ, պիղի ա-
ճը՞մայաճագմընըն, պիղէ մէրհամէթ ի՞թմէյէճէքմիսին· · · Գու տէրէճէ պէտ-
պահթլըղա տիւչար օլմագ իչիւն նէ՞ եարսըդ·

կէնճ գըզ՝ պիր ազ վագթ ածը ածը տիւչիւնճէլէրէ տալըպ, պատէհու սէօ-
զլիւնէ տէվամ իլէ տէտի·

—Վէ պու հէքիմին գարշընընտա տիւիմ քուքուլըպ պիր չէյ սէօյլէյէմէտիմ
· · · Գէչէլի գօրգուլարըմը, մէյուսիյէթիմի անլատա իտի, պիղէ ածը իտի· · ·
եարըն հէր չէյի քէնտիսինէ սէօյլէյէճէյիմ· · · այագլարընա գարանճաճաղըմ· · ·
եալվարըպ եագարաճաղըմ · · Պիր հէքիմ էկէր մէրհամէթլի պիր ատամ իսէ,
իւճրէթի մէսէլէսի իչիւն խասթալարընը եիւզ իւսթիւ պրագամազ· · · Հաիզ օլ-
տուղը մէմուրիյէթ խայր ու մէրհամէթէ տաիր պիր մէմուրիյէթ օլտուղընտան,
քէնտիսինին չէֆագաթ ու մէրհամէթինէ տավէթ օգուչաճաղըմ· · · Լաքին է-
կէր մէրհամէթսիզ իսէ՛· · · էկէր բէտտա իտէր իսէ՛· · · էկէր բարա ալմասընը
իչիւն արթըդ կէլմէզ իսէ՛, օ զէմանն նէ՞ եարմալը· · · ա՜հ, պու նէ՞ տիր չէք-
տիյիմ, պու նէ՞ տիր չէքտիյիմ· · · զանընըմ ագըմ տօղանընյօր· · · Գագալըմ,
ճէսարէթճէն տիւմմէյէլիմ· · · սօոդ գանլա տուրալըմ· · · պէնիմ վէ վալիսէ-
մին պիր գաչ բարչա միւճէմմէլէրաթընը էտմանէթ սաանատընընա գօյտում, լաքին
սէնէտալէր պէնճէ տիր· · · անլէրի սաթագալիրիմ· · · էկէր սաանատգալարը-
մըզ պու բատտա օլսա իտի, տէրուհալէրիմնտէ ֆիսթանլար, չամաչըրլար վար իտի՝
անլէր վատէթսաբէյլա տա բարա պուլուրը իտիմ, լաքին մէգգիբէր սաանատգալար Բարի-
զէ վասըլ օլմագ իչիւն ձինհվրատա տաի սիւրաթլը չըմհնտրֆէր բօսթասընա թէս-
լիմ օլունմըշլար տըր· · · Հիչ պիր չէյիմիզ եօգ· · · ա՜հ, չու պանքէր տէ ճէվագ
վէրմէյօր· · · պիղի զարուրէթճէն է օլտիւրէճէք· · · Աճատա պու ատատմ՝ ճիւ-
զի պիր մէպալաղարը օլան իքի գարընըն բարասընը պաթըրմա՞գ մը իսթէյօր· · ·
էկէր պէօյլէ իսէ, նէ՛ ալաճաղըզ·

Մարթ՝ պուհնարը սէօյլէնէրէք, պիր տօլապըն իչինի արաչթըրըյօր իտի·

Օրատան էմանէթ սանտըղներն սէնէտլէրինի տիլտրը չըգարըպ տիւրտիւ, ճէպինէ գօյտու, հէքիմին րէչէթսուզնը ալտը, գալպինաէ նէ կէչիպ տէօնտիւկինի պէտլի իթմէմէք իչիւն եիւզիւնէ պիր սիւքիւնէթ կէթիրտի, պաչընա պիր չարգա գօյտու, պատէհու վալիտէսինին օտասընա տուխուռլ իլէ գարեօլայա եագլաչտը։

Բէհրին։—Տիլտրը՞ մը չըգըյօրսըն, նա՛զը գըզըմ։

Մարթ։—Էվվէթ, սէվգիլիւ վալիտէմ, լաքին չոգ կէճիքմէյէճէյիմ...

Բէհրին։—Նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն։

Մարթ։—Էճզաճըյա... Տիլտրը չըգմատան էվվէլ պիր շէյէ լիւզումըն վա՛ր մը տըր։

Բէհրին։—Հարտարէթ պատը... սու իչմէթ իսթէր իսթիմ...

Մարթ՝ վալիտէսինէ պիր գատէհ գաշնատըլմըշ սու վէրտիքտէն սօնդրա օտատան տիլտրը չըգըպ, գաբույը քիւլհալէտի։

Գիլտրը գըզ՝ իլք կիւնիւ սապահտան պէրու պիր շէյ եէմէմիշ օլտուզընտան, կիւճ հալ այագ իւսթիւ քէնտիյի թուվալիյօր իսի։

Հէր սապտ պըրտա պագալարը պիրպիրինէ տօլանմագտա վէ ամըրգտան իչէրիսի բէկ ֆէնա օլտուզընտան, պէնը սօուգ սօուգ թէրլէմէքտէ իսի։

Մարթ՝ քէնտի քէնտիյէ։—Նէմէք եէմէլի... այագ իւսթիւ տուրամայօրըմ... տիւչէնէյիմ... պէն իսէ վալիտէմ պագմագ իչիւն այագտա տուրմադա միւհէնտըմ։

Մարթ՝ պէօյլէճէ սէօյլէնէրէք պիր էքմէքճի տիւքքանը էօնիւնէ միւվասէլէթ իթմիչ օլտուզընտան, պէչ սանթիմ վէրիպ քիւչիւք պիր էքմէք ալտը, պատէհու պիր պագգալ տիւքքանընտան տա պիր չօգօլաթ միւպայա իթտի, վէ չէհրին իչէրիսինէ տօղրու կիտէրէք, պիր աղ սաֆրասընը պատաբրատագ գատար օլան պու հիւքի նաֆթագայը եօլտա եէմէյէ պաչլատը։

Կէնճ գըզ՝ չէհրին եօգարքի հիւկիմինէ պիր գաչ տէֆալար կիթմիչ վէ էմանէթ սանտըղը իտարէսինին գուրտինաէ, պիր ճէվահիրճի տիւքքանը, եաթատ տահա տօղրուտը ճէվահիր, պաթան վէ կիւմիւչ տաիր չէյլէր ալտը պաֆան պիր տիւքքանի կէօրմէյէ իսի։

Մէզքիւր տիւքքանէն ճամէքեանընտա չէյլէ պիր լէվհա կէօրիւնիյօր իսի։ «Գուրտա բէհրինէր գուրթարըլըր վէ սէնէտլէր սաթըն ալընըր։»

Գիլտրը գըզ՝ իչթէ պու տիւքքանա կիտիյօր իսի։

Վալիտէսինին իլանէտրընը հէր վագթ եարտըրտըղը էճզաճը տիւքքանը տա եօլըն իւզէրինտէ պուլընտըղընտան, էճզաճը տիւքքանընտան իչէրի կիրիպ բէչէթսայա էճզաճըյա վէրտիկինտէ, մէրգում՝ բէչէթայա պիր կէօզ կէզտիրտի։

Մարթ։—Նէ՞ գատար վագթտան հալըր օլուր, էֆէ՛նտի։

Էճզաճը։—Իւչ չէրեկէք սաաթտան, մա՛տմազէլ։

Մարթ։—Աճապա ֆիյաթը նէ՞ տիր, սէօյլէյէփլիվ՞րմիսինիզ։

Էճզաճը։—Բէկ ալէա, չիմտի։

Գունը տիյէրէք էճզաճը պիր գուրշուն գալէմ իլէ պիր բարչա քեագըտ ալտը, բէչէթատա եագըլը օլան էճզալարըն հիսաալընը իթտիքտէն սօնդրա ատի։

—Ալթը ֆրանգ, եիրմի պէշ սանթիմ, մա՛տմազէլ...

Մարթ։—Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէ՛նտի... իւչ չէրեկէք սաաթտան կէլիրիմ։

Էճզաճը։—Օ վագթա գատար սու իլէ հալալար հալըր օլուր։

Մարթ՝ տիլտրը չըգարագ քէնտի քէնտիյէ։—Ալթը ֆրանգ եիրմի պէշ սանթիմ... եարըն տօգթօրա տա պիթմէդի պէտը ֆրանգ... եէթմիչ իքի ֆրանգտան պիր ագ դիկյատէ խոյօր... պէնտէ իսէ պէշ ֆրանգ իլէ պիր դաչ սանթիմ վար... արթըգ թէրէտտիւա խթէմէդ։

Կէնճ գըզ՝ հատտէյի թուքուտ եօգարըյա տօղրու չըգտը վէ կէօրմիւչ օլտուղը ճէվահիրճի տիւքքանընըն պուլընտըղը գէչէտիյէ տահրէսի մէյտանընա վարմագ իչիւն եանլատա պիր տօգատա կիրտի։

Մարթ՝ պիր քիլիսէ էօճիւնտէն կէչէր իքէն քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ ատտի։

—Իտատէթ ինսանա գուվվէթ ու մէթանէթ վէրիր... թէսէլլիպսիզ օլուր... եիւրէք վէ իւմիտ վէրիր... իպատէթ իթմէյէ... կիտէյիմ տուվա վէ իպատէթ իսէյիմ...

Կէնճ գըզ՝ քէնտի քէնտիյէ պէօյլէ սէօյլէնէրէք քիլիսէտէն իչէրի կիրտի, եէրէ տիզ չէօքտիւ, վէ քէմալը սըզգ ու տիյանէթլէ ճէնապը Հագգա տուվա վէ իպատէթ իթմէյէ պաչլատը։

Մարթ այագտա գալգտըգտա, մէրգումէտտէ պիր թէպէտտիւլը նակէհանի հուսուլրէզիյր օլմուշ իսի։

Եիւզիւնէն սօկուլընըը վէ պօզուգլընը ագալմըշ, պագըչընտա տահա գիյատէ պիր սիւքիւնէթ հասըլ օլմուշ վէ հիւզն ու քէտխրի խայլիտէն խայլի տէֆ օլմուշ իսի։

Մէրգումէ կէնճ գըզ՝ քիլիսէտէն չըգըպ տօղրուճա սալէատէ գիքր օլընան բէկ ագաղը մէրթէպէ ճէվահիրճի տիւքքանընա ագիմէթ իթտի։

Տիւքքանճը եալընըզ պուլընըպ, բէրթէվօուղը կէօղիւնէ թագմըշ վէ պիր գօյուն սաաթընըն իւզէրինէ էյիմիշ, անը տիւզէլթմէքտէ պուլընըյօր իսի։

Կէնճ գըզը կէօրիւնճէ բէրթէվօուղ իլէ սաաթը մահանըն իւզէրինէ գօյուպ եէրինտէն գալգարագ, պիլտրտօ թաչը վէ եախօտ տէվէ գուշու եումուրթասը կիպի տիւմտիւզ տազ օլան պաչընըն իւզէրինտէքի եաղլը չարգասընա մէրգումէյի սէլամլատը։

Մէրգում տիւքքանճը ուֆագ թէֆէք վէ զայըֆ պիր ատամ օլուպ, եիւզիւնտէն վէ կէօզլէրինտէն՝ տէտտա վէ հիյլէքեար պիրի օլտըղը անլաշըլըը իսի իսէ տէ, հիչ ֆէնա պիր ատամա պէնզէմէդ իսի։

Տիւքքանճը՝ պիր նէզաքէթլէ—Նէ՞ էմրինիզ վար, մա՛տմազէլ։

Մարթ գըր գըրմըզը քէսիլտի վէ ալիքեարտա պիր սէպէպ օլմագտըզըն պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէմէյէ պաչլատը։

Մամաֆիհի կէնճ գըզ՝ քէնտի քէնտիյի կիւճ հալ թուքուպ, սէնէտլէրի էճզաճընէն չըգարարագ պօղունըզ պիր սէտտա իլէ չէօյլէճէ ճէվապ վէրտի։

—Աման Ալլա՛հ, էֆէ՛նտի, էմանէթ Սանտըղընըն սէնէտլէրինի սաֆընը ալտըղընըզը տիւքքանընն ճամէքեանընա գօյտուղընըզ լէվհատտա օգուտըղըմտան, պուռնըարը սիզէ սաֆիվաղա կէլտիմ...

9

Տիւքքեանճը՝ տիգգաթլա էչնի միւշթէրիսինէ պագմաղա պաչլատը, վէ մէրգումէնին՝ պու մաւամէլէտէ պուլընմասըլա նիճէ սըղըլսըղընը քէնտի հէյէճանը Թավր ու հարէքէթ վէ դըղարթը վէ Թէրէտտիւտլէրինտէն փարգ ու միւշահէտէ էլէտի։

Գըղընը իշպու մուամէլէսինէ սէպէպ՝ գարուրէթ ու սէփալէթ խտուկինի փարգ էթմէք իչիւն պէօյիւք պիր մէհարէթ լազըմ տէյիլ իսի։

Տիւքքեանճը.—Ժօանէիտէն տէյի՞լմիսինիզ, մատմազէլ։

Մարթ.—Ենայր, էֆէնտիմ... եօճուլըգլա օրայա միւվասէլէթմիգտէ վաղիտէմ խասթալանարագ, պու սէպէպտէն օրատա պուլընըյօրըմ։ Իշպու խասթալըգ՝ հէր նասըլ օլուրսա օլսուն պիր մըդատար ագչէ Թէտարիէք էթմէյէ պէնի մէճպուր էթմիչ տիր...

Տիւքքեանճը.—Բէհինտէ օլան միւճէվհէրաթ նա՞սըլ էյլէր տիր։

Մարթ —Պագըննըզ, էֆէ՛նտի...

Ճէվահիրճի՝ սէնէալէրէ պագմը վէ եիւքսէք սէս իլէ պէրվէհնը աթի օգուտը։

—Ալթուն պիր գասըն սաաթը... պիր չիֆթ քիւբէ... քիւշիւք պիր միտալեօն մա գօրսօն... պիրի՛ քիւշիւք պիր ինճու իլէ միւզէյյէն էքի եիւզիւք...

Տիւքքեանճը պիր ազ միւշիւնմիւքտէն սօնրա տէտի։

—Գիլի՞միսինիզ, մատմազէլ, էժանէթ Սանըըղը՝ ալթունըն այար Փիյաթը իւզէրինէ էօտիւնճ բարա վէրիր...

Մարթ.—Էվվէթ, պիլիրիմ, էֆէնտի...

Տիւքքեանճը.—Գէն տէ պու սէնէալէրին իւզէրինէ ճիւզի պիր մէպլաղ վէրէպիլէճէյիմ։

Մարթ.—Եա՛ Բապպիմ Ալլահ։ էֆէնտի, պիզէ բարա կէլէճէք, օ բարա կէլինճէյէ գատար պիր գաշ կիւն պէքլէյէպիլէճէք մըդատարատա պիր մէպլաղ վէրիրխաէնիզ մէճիտէն օլաճաղըմ... Անճագ սիզտէն պիր չէյ բէճա խէրիմ...

Տիւքքեանճը.—Նէ՞ չէյ։

Մարթ.—Միւճէվհէրաթը իննսաիլը պիր սուրէթաէ տէյտիրինիզ...

Տիւքքեանճը.—Իննսաիլը՞ մը տէյտիրէյիմ... Էկէր իննսաիլը օլմասա խէրմ, չիմոխքինտէն չօգ գէյսատ գէնինին օլուր խէրմ...

Ճէվահիրճի՝ բէհինտէ օլան ուճագ Թէֆէք միւճէվհէրաթըն էսասիսինի պիր տահա օգուշատագ, զանն խէրսին գիհնինտէն հիսսաղ էթմէյէ տալընգտան սօնրա, պիր տէ նահէհան պաչընը եօգաբը գալտըրարագ տէտի։

—Սիզէ սէքսէն Ֆրանգտան գէյսատ վէրմէնին իմքանը եօգ տըր, մատմազէլ...

Մարթ՝ Թէթրէյիսլ տէյտսանէ պիր սուրէթաէ.—Սէքսէն Ֆրա՞նգ մը... ա՜հ, էֆէնտի, բէք ազ տըր...

Տիւքքեանճը.—Թամմ տէյէրի տիր...

Մարթ.—Հէյ օլմազսա եիրմի Ֆրանգ տահա վէրինիզ... չուռը եիւզ Ֆրանգ եաբընըզ...

Տիւքքեանճը.—Ղայդ իսէրիմ... պիր բարա սիլէ գիյասէթ վէրէմէմ... Գագընըզ իչինիզէ կէլի՞ր մի, վէ էյի սիլմիչ օլընըզ քի, էսնաՓըմտան հիչ պիրի սէնինի կիսլի պու գասար նիւքսէք Փիյաթ վէրմէյէճէք տիր...

Շիմտի տէ կէնճ գըղ տիւշիւնիւգ Փիքրինտէն հիսսաղ էթմէյէ պաչլատը։

Տիւքքեանճընըն վէրմէկէ մսւվաՓագաթ էթտիկի մէպլաղ իլէ գըղընը քէնտի եանընտաքի բարա հէբսի հէբսի սէքսէն պէչ Փրանգ իստուգ, պուննըն եէթմիչ իքի Փրանգընը հէքիմէ, էմզաճըյա վէրէճէկինտէն, ձինէվրատաքի մէքթուպը պէքլէմէյէք իչիւն—(օ տա կէլիր իսէ)—եանընտա օն իւչ Փրանգը գալաճագտը։

Գունտա թէրէտտիւտ էթմէնին իմքանը օլմատընընտան, կէնճ գըղ՝ տիւքքեանճըյա տէտի։

—Էյլէ իսէ, էֆէնտի, գապուլ էսէրէմ... Թէքլիֆ էթտիկինիզ սէքսէն Փրանգը վէրինիզ...

Տիւքքեանճը.—Թահվիլ սիգին իսմինիզէ՞ մի տիր։

Մարթ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ...

Տիւքքեանճը.—Էյլէ իսէ, չու բէհին սէնէալէրինի լութֆէն իսպաալայընըզ... Ալընըզ սիգ գալէմ վէ միւրէքքէպ։

Մարթ՝ ճէվահիրճիներին կէօսթէրտիկի եէրլէրէ իսմինի եազըը։

Տիւքքեանճը.—Շիմտի, բէճա խէրիմ, իսմ ու չէօհրէթ վէ մահալը իգամէթինիզի պանա սէպլէյինիզ...

Մարթ.—Բօն մահալլէսինտէ «Մարթէն Բէչէօր» օթէլինտէ Մատամ վէ Մատմազէլ Կրանչան...

Ճէվահիրճի իշպու «պէ՛» քէնտի տէՓթէրինտէ գայա իմզասընն սօնրա իլավէթէն տէտի։

—Ագչէյի նիգամէն իգամէթ կեահրընըզտա վէրմէյէ լազըմ կէլիր իսէ... լաքին սիզէ էմնիյէթիմ վար... ալընըզ բարանընըզը...

Տիւքքեանճը՝ կէնճ գըղա տէօրթ նաթուչկան ալթունը վէրտի։

Գըղ՝ ալթունլարը ալըպ Թամ չէքիլիպ կիտէճէյի սըրատտա, պիրտէն պիրէ տուրտրգտա,

Տիւքքեանճը.—Գիր չէ՞յ մի ունուԹտընըզ։

Մարթ.—Հա՛յր, էֆէնտիմ, լաքին չունա նէ՞ վէրէճէկինիզի անլամագ իսԹէրիմ...

Գունը տիկէրէք գըղ՝ ալընընա Թագըլմըշ վէ ուճընտա պիր մատէն բուլ աըլմըշ պիր գըրմըզը իրէք գօրտօն չըգարըպ, մէղքիւր բուլըն մահՓուգ պուլընտըը պիր չուհա քէօսէյի աչտը։

Տիւքքեանճը՝ պուննտան պիր չէյ անլամայարագ.—Գու նէ՞ տիր քի։

Մարթ.—Գագընըզ, էֆէ՛նտի, պիր մէտալեա... պիր եատիկեար... պիր նիւսխա տըր... Գունըն պանա բէք լիւզում ու իգԹիզասը վար տըր, լաքին իհԹիմալ քի վուգուաԹ պունը իսաՓնախահ էլտէն չըգարմագա պէնի մէճպուր իսէր... Օ հալտէ պանա նէ՞ վէրիրսինիզ։

Կէնճ գըղ՝ մատէն բուլը գօրտօնտան չըգարմըշ, ճէվահիրճիյէ ուզաԹմագտա օլտուղընտան, ճէվահիրճի մէղքիւր բուլը ալըպ տիգգաթլա Թէֆթիչ էթտիքտէն սօնրա տէտի։

—Ակթուն պէնզէյօր . . . Իքի եւպիւնուէ ան բէք կիւզէլ հէքք օլուն-մըշ Թարիհլէր վէ իսպարէլէր վար . . . Զօգ կիւզէլ շէյ սիր . . . Միւսաատէ իսէ՞-միսինիզ, մատէնի մէհէք Թաչընա վաւրայը՞մ մը։

Մարթ .—Շիւպհէ՞ մի վար, վուրընըզ, էֆէ՛նիս։

Տիւքքեանոնը՝ տէօթկեաոնըն էօնիւնուէն օթուրըզ պիր մէհէք Թաշը ալաը վէ սըրր ու հիւքմէթ նէվինուէն օլան մէզքիւր մատէն բուլըն սիվրի պաչընը մէզքիւր Թաչա սիւրթիւզ, Թաչըն իւզէրինուէ հաալ օլան չըղըգլար իւղէրինէ պիր ուՓագ շիշէ՛ն պիր տատա էձա տէօքմիւքտէն սօնդրա ատ-սի՞։

—Հասս ալթուն սըր . . . աճապա ալղըլըղը նէ՛ գատար վար։

Գուն-ըր ախչէրէք տիւքքեանոնը՝ գէօթ տը Թօնէրիւօնին Թանըմայա մսհասուս օլարագ հէքք իթտիրմիշ օլտուղ իշարէթ բուլընը քիւչիւք պիր վէզնէյէ վազ իլէ Թարթըզտան սօնդրա ատ-սի։

—Գէնճ պուներն տէյէրի եւպ օթուզ Ֆրանգ սըր, մա՛տմազէլ . . . Էկէր իսթէրսէնիզ շիմտի սայարըմ . . .

Մարթ .—Շիմտի տէյիլ, էֆէ՛նիս . . . Թէքքար տէրիմ քի, պու միտալիա պէնիմ իշիւն բէք գիգըյիմի պիր շէյ սիր . . . Էկէր վուգուաԹը միւթէսսիֆ եւպհիւնուէն նիհայէթ ատրէմէյէ կէլիր իսէմ, պուներ էլտէն չըղարաճաղըմ· լաքին պանա վէրսինիզինիզ մահիմաԹտան տօլայը գաԹընըզա բէք միննէԹտարըմ . . .

Տիւքքեանոնը .—Սիզ պիլիրսինիզ, մա՛տմազէլ . . . Էկէր պանա լիւզումընըզ օլուր իսէ, էմրինիզի մուհԹազըրըմ, քէնտիլը էմինէյէմ պէնտէնիզի միւրաճաաԹ իտէպիլիրսինիզ . . .

Մարթ .—Թէշէքքիւրլէր իտէրիմ, էֆէ՛նիս . . .

Մարթ՝ միտալիայը էնինուէն քէսէրսինէ գօյուու, գօրտօնը պօյնընա Թագատը վէ տիւքքեանոնան տիշարը չըգարը։

Մէրգուժէ գըզըն գալպի՝ չիմտի, «Մարթէն Բէչէօր» օթէլինուէն տիշարը չըգարըը վագԹ գատար միւքէսատէր տէյիլ իտի։

Հէրհա՛ մահիտապԹընը պիԹէմատ ալտըգտա, քէմաֆիասապըգ վիղիԹալարընա տէվատ իտէնէքտի։ Վալիտէսինէ միւգԹագի օլան իլաճլարըն բարասը վէրիլիպ, քէնտինէ ան հէնուզ Տիւզի պիր մէպլաղ գալաճաղընոնան, պու սայէտէ նաՓագա վէ Թէպտիւլէնէն պիւսպիւթին մահրում գալմայըպ գըզ՝ վուգուաԹա իննիղար իտէպիլիէճէքտի։

Քէզալիք էկէր ձինէվրա մէգԹուալը տահա գիյատէ կէմիքիպ, քէնտիսինին տէ արԹըգ հիչ պիր շէյի գալմայաճագ օլուր իսէ, միտալիասընը սաԹարագ պիր ագ ագչէ Թէտարիք իտէպիլէճէկինի տահի պիլիր իտի . . .

Սօնդրաքի կէլէճէք սէրվիԹ նէսինէ՞ լազըմ . . . զաԹէն օնա տա բէք օ գատար իննանմազ իտի . . .

Եալընըզ պիր շէյ տիւշիւնիր իտի, էանի իսաԹա վալիտէսինէ պագըպ միւտավաթընա տէվատ իԹտիրմէյէ իսթէր իտի։

Բէօնինին հիչ պիր շէյէ իհթիյաճը օլմամագ իշիւն Մարթ՝ նամուսընտան պաշգա հէր շէյ՝ պիլա Թէէսսիւֆ սաԹար իտի։

Մէրգուժէ կէնճ գըզ էճզաճըյա ուղրայըպ եաբըլան իլաճլարը ալտըգտան

սօնդրա, աճէլէ պիր կիտիլէ օթէլ եօլունը ԹուԹար, գիրա վալիտէսի՝ մէրգուժէ-նին կէմիքտիկինի կէօրտրէյը, էլտէնԹէ չար չէշմէյ քէնտիսինէ պէքլէյօր իտի։

Գարներ եէնուէն բէք գիյատէ ճէրգուտաղընտան, Մարթ՝ Բօն մահալլէսինտէ էքմէկը իլէ պիր բարչա էՓ պէօյուչի ալտը։

Մէրգուժէ գըզ՝ գարուսընըն էշիկի իւզէրինուէ հավա ալմագտա օլան «Մար-Թէն-Բէչէօր» օթէլէմսինին էօնիւնուէն կէչտիկինուէ, պիր մէզքԹուպ կէլիպ կէլմէ-միկինի օիւմալ իլէ հէնուզ կէլմէմիկի ճէվապընը ալտըգտան վէ ներտիվէնուէն եօ-գարը չըգտըգտան սօնդրա, հիւղէնէնիպ պիր սուրԹէթէ սատասընա կիրտի։

Օ կիւնիւ խասԹա հագդընտա վուգուաԹսըզճա միւտաւր խոտուզ, իլաճը վէ հապլարը Թամամ վագԹընտա վէ հէքիմին Թէնպիհի մուճիպինճէ խասԹայա իԹա օլընտագ, խասԹա պու իլաճլարըն Փայտասինի կէօրտիւ վէ ագչամ բատատէլէ-րինէ բահաթ պիր ույգույա տալտը։

Մամաֆիհի սրԹմա եէնուէն կէլիպ, լաքին հաֆիճճէ օլտըգտան մատատա ագ տա սիւրմիւշ իտի։

Նէ՛ չարէ քի էօքսիւրիւք տէվամ խոտուզ, հէնուզ պիր ագ եուճուչամայօր իտի։

Մարթ՝ ույգուտա օլան վալիտէսինին գարեօլասը եանընտա եարը կէճէյէ գա-տար ույանըգ տուրտրգտան սօնդրա, եօրկունըզընտան նաշի քէնտիսի ատախ ույ-գույա եաԹըպ ըզտըրաապաԹը պէտինիյէ վէ մանէվիյէսինէ պիր սիւքիւնէԹ պուլ-մագա վէ իսԹիգպալի հագդընտաքի գօրգուլարընը տէՓ իԹմէյէ չալըշտը։

* *

Բասգալ Սօնիչ իլէ Ժագ Լակարտ՝ հարէքէԹլէրինին էրԹէսի կիւնիւ կէճէ Ժօանեիէ միւվասէլէԹ իԹմէք իւզրէ Նիմէտ պիր չըմՇնորՓէր գաճարընա բաքիպ օլմուշ օլտուգլարընտան, սապահըն տաճԹ իւչիւնուէն պիր գաչ տագիգա սօնդրա Ժօանեի սԹափօնընտա Թրէնուէն աշտը էնիյօրլար իտի։

Ժագ Լակարտ՝ չէհրը մէգքիւրտ ԹէվգիՓ վէ մուհաքէմէ օլընըպ մահքիւմ օլմուշ օլտուղընտան, օրատա բէք ան կէօրուլիպ Թանընըգագ խաԹէմէզ իտի։ Իլքէ պու մագսէտէ էրմէք իչիւն, հապտտան չըգմագտան էվվէլ սագալ պըրագմըշ իտի։ պիր վագԹ իսէ պէյգլարընը պիլէ Թրաշ խէր իտի։

Քէզալիք Թանընմագագ իչիւն կէճէ եարընը գալգըպ Ժօանեիին պէօյուք օ-Թէպէրինուէն պիրինէ կիԹմէմէ, զիրա պէչէլի օրատա տա Թանընըտալիլիր իտի։

Ժագ՝ սԹափօնտան տիշարը չըգաճագը սըրատա, պիր չըմՇնորՓէր մէմուրը-նա միւրաճաաԹլա տէմի։

—Գուրայա եագըն, Բօն մահալլէսինտէ ուճուզ պիր քիւչիւք օթէլ պիլիր-միսինիզ։

Մէմուր .—ԷվվէլԹ, էֆէնտիմ . . . Լիւքսընըն ԹուԹտուղը «Մարթէն-Բէչէօր» օթէլի սիզին իչինիզէ բէք էյի կէլիր . . . օրատա չօգ մասրաֆ օլմազ . . . Օ-Թէլին գարուսընտա լէվհանըն ալԹընտա պիր Փէնէր եանըյօր, կէօրէճէքսինիզ։

Ժագ .—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտիմ։

Ժագ Լակարտ իլէ Բասգալ Սօնիչ՝ կէճէնէն օ սահաԹընտա Թէր Թէննա օլան Բօն մահալլէսինէ տոխտուլ իտուզ, էնտահ բահաէ Ժագ՝ Բասգալա տէմի քի,

—Իմմքին օլտուղը մէրԹէպէ քիմսէյէ կէօրիւնմէյէճէկինի պիլիրսին . . . ԻսԹէրիմ քի, Ժօանեիէ կէմիքը օլտուղըմը քիմսէ պիլմէսին։

Բասգալ·—Էյլէ իսկ եարըն նօթէրինէ տէ սէյլէ, քիմսէյէ պիր շէյ սէյլէմէսին . . .

Ժագ·—Էվվէթ, սէյլէյէճէյիմ· . . Նէ՞ մուճիսի, ահմագ հէյնէ հրիլէրիմ՝ պուբատա պուլունաբողմ միւտաէթ պէնի տիլլէրէ տասիթան իթսինլէր· զաթէն պէն տէ զանըմ պուբատա բէք չօգ տուբմայաճաղմ· . . .

Բասգալ·—Գէչ սէնէտէն սօնդրա սէնի թանըյապիլէճէքլէրինի ուժա՞ըմըսըն,

Ժագ·—Հէյր նէ գատար թէքմիլ սագալ պըրագմըշ իսէմ տէ, հիշ միւպհէմ եօգ տըր քի պէնի թանըյանլար օլաճագ տըր· . . Շէյթան փիքիրլի ատամլար վար քի հիշ պիր շէյի ունուԹմազլար· պէնիմ իշ իսկ էյլէ պիր իշ իտի քի, պէնի տույմատըգ կէօրմէտիք ատամ գալմատը· . .

ՄահպուսիյէԹտէն գուրԹուլմուշ օլան պոռ իքի արգատաշլար՝ պէսյլէճէկ գօնուշտագ «Մարթէն-Բիչէօր» օթէլլինին գարուսընա միւսաֆիրլէթ իթտիքլէրինտէ, Բասգալ գարուշը հրդլըճա չալտը·

Պիր գաշ տագիգա սօնդրա պինէկթա օթէլճի կէլիպ գարուշը աշտըգտա,

Բասգալ·— Իքի եաթագլը պիր օտաճըդ վա՞ր մը պիդէ վէրէսինիդ·

Օթէլճի·— Էվվէթ, էֆէնտիմ· . . Էյի պիր օտա վար· . . պուշուրընըդ ի-չէրիյէ· . .

Կէլէնլէր՝ օթէլճիննին էօնիւնտէն կէչտիքլէրինտէ, օթէլճի՝ սօգագ գարուսընը գարատարգտան սօնդրա անլէրի օթէլլին գազինօսընա կէօթիւրէրէք տէտի·

—Էֆէնտիլէր, կիտիպ եաթտագտան էվվէլ պիր շէյ էշմէք իսթէ՞ըմիսինիդ· . . Պիր ազ էթ սէյլիւշի իլէ պիր չիչէ էսկի Սէն-Ժագ չարապը կէթիրէյի՞մ մի· . . պէնտէ ալէտսէ վար· . .

Բասգալ·—Պիր բարչա բէյնիր, պիր չիչէ Սէն-Ժագ չարապը չարուգ կէթիր, գիրա եօրկունըշգտան իմանըմըզ կէվրէմիշ տիր· . .

Օթէլճի· —Շիմտի չարուճագ կէթիրիրիմ· . .

Պիր գաշ տագիգա սօնդրա էքմէկ, բէյնիր, չարապ չիչէսի վէ իքի գատէհ՝ եէնի կէչէնլէրին էօնիւնտէ պիր ուֆագ մատա իւզէրինէ գօնմուշ իտի,

Բասգալ՝ չարապը տօղատուրարագ օթէլճիյէ իսԹապէն ատտի·

—ԻսԹէտիկիմիզ իքի եաթագլը օտաս հազըր մը տըր,

Օթէլճի·— Էվվէթ, էֆէնտիմ, իքինճի գաթատա, մահալլէյէ պագար պէօյիւք վէ կիւզէլ վէ եէնի քեագըտլանմըշ պիր օտա տըր· եանընտաքի օտատա պիր գարը վար ամմա քէնտիսի խասթա օլուպ, պէրապէրինտէ տէ եալընըզ պիր գըզը պուլընտըղընտան, բէյք չօգ բաթըրտըսը կիւրիւլԹիւսի եօգ տըր· Գըզը զայէԹ կիւզէլ վէ գուզու կիպի պիր գըզ տըր,

Ժագ՝ բէյնիր էքմէյին սօն լօգմասընը վէ շարապըն սօն գատէհինի պօղազընա աԹարագ·—Հա՛յտէ պագալըմ, ազիզիմ օթէլճի, բէճա խէյրիմ պիդի օտամըզա կէօթիւրինիդ· . . այագտա իքէն ույգուսըզ կէլիյօր,

Օթէլճի պիր չամտան ալըպ եօլճուլարըն էօնիւնէ տիւչէրէք անլէրի զայէԹ Թէմիզ օլան իքի եաթագլը օտայա կէօթիւրտիւ եէրլէշԹիրտի, վէ քէնտիսի օտասընա չէբիւտի· Պիր ազ սօնդրա իքի հազատաշլար՝ պէօյիւք եօրկունըշգլար նէԹիյէսի օլարագ տէրին պիր ույգույա տալտըլար·

Մապահ սաաԹ տօգուզտա Բասգալ Սօնիէ ույանըշ գարեօլասընտան աշաղը ֆըրլանտը վէ Ժագ Լակարտը տախի ույանտըրտը·

Գունլար՝ տէրհալ կիյինտիքտէն սօնդրա օթէլլին գազինօսընա էնտիքլէրին-տէ, օթէլճի պագա Լիւբօ՝ կիւլէր եիւզ իլէ մէրգուժանը գապուլ իտէրէք տէտի·

—Բահաթ ույուտընը՞զ մը, էֆէնտիլէր·

Բասգալ·—Բէք բահաթ· . .

Օթէլճի·—Տիշարը չըգմազտան էվվէլ գահվալԹը իտէ՞էմիսինիդ·

Ժագ·—Ի՛նչը, չիմտի տէյիլ· . . պէն կիտիպ չէյլէ պիր չաբուճագ չէհրի տօղաչարագ կէլէճէյիմ· . .

Բասգալ՝ պիր կազէԹա ալարագ·—Պէն տէ պիր ապսէնթ ալարագ վէ «Բրօկրէ տը լ'Իոն» կազէԹասընը միւֆաէյէ իտէրէք սանա պէքլէյէճէյիմ·

Ժագ Լակարտ տիշարը չըգտը·

Բասգալ Սօնիէ պիր ապսէնթ ըսմարլայըզ պիր սիկարա եագտը վէ կազէԹանընն պիր գաչ սաԹըրընը օգուտը իսէ տէ, ագը պաշգա եէրտէ իտի·

Ֆիլճագիգա ագը Ժագտա իտի· Ժագ կիտիպ պապասընն միւսասընը ալաճագ իտի, վէ պու միւսա՝ քէնտիլէրինին խայալատըգլարը սէրվիԹէ պիր պաշլանկըճ օլաճագ իտի·

Բասգալ՝ Ժագըն կիւզէլ կիւզէլ պանդՕթէլտը էյէ կէչիրտիկինի, վէ պու պանդՕթէլտը վաստԹասըյլա իքիսինին տէ չօգտան պէրու ԲէհսավուսուբիԹ իթտիքլէրի բլանը իճրա իտէնէ գատար քէնտիլէրինի նամուսը կէօսԹէրմէյէ ժուվաֆիգագ օ-լաճագլարընը խայալատըգ պուրույօր իտի·

Գունտան մատտա Բասգալ Սօնիէ՝ քէնտի արգատաշընըն պիլէ հէնուզ պիլմէ-տիկի վէ լաքին եագընտա օնա տախի տանըշաճաղը պագը ԲէհսավուլարԹը տախի գիհնինտէ տօղաչարըգ տուրույօր իտի·

Գաղինօսա Բասգալ եարա եալընըզ իտի, զիրա Լիւսօ իլէ կիւնքի հիսապլարը սըրասընա գօյմագտա օլտուղը կիպի, գարըսը իլէ խըրամԹքեար տախի՝ էքսէրիսի ապահ էրքէն տիշարը չըգմըշ օլան Թիւճճար եօլճուլարը վէ եահսոտ քիւ-իւք մէմուրլըն կիպի քիրաճըլարընն օտալարընը տիւզէլԹմէյէ պաշլայօրլար իտի·

10

Օթէլլին գազինօսընա պիր գատըն տուխուլ իթմէսիյլէ Բասգալ տալիընըլըգընտան նահէհան ույանտը·

Գու գատըն Մարթ կրանշան իտի·

Էվվէլճէ Թարիֆ օլունտըղը իւզրէ մէրգուժ գըզ պիր հիւսն ուճէմալը պիմիսալէ մալիք օլուպ, չէհրէսինէ հէր նէ գատար պիր էսէրը հիւզն ու քէտէր միւշահէտէ իհտիմէգտէ իտի իսէ տէ, սիմսար նաղարրիւպա օլմագտան խալի պուլընմամագտա օլտըղընտան, Բասգալ՝ պու տիւխԹէրը բէրիբէյքէրի կէօրլունճէ, ագղը աշըգ գալըպ տիշարը հայրէԹ օլտու·

Մէրգուժ՝ կիւզէլ գարըտան անլամագ իստատասընտա պուլընըպ վէ լաքին պէօյլէ կիւզէլ նէ՛ կէօրմիւշ վէ նէ՛ տախի խայալատըգ իտի·

*Մարթ՝ գազինօյա կիրտիկինտ էճնէպի պիր առատտան պաշգա քիմէյի կէօ-
րէժկիով բէք պօղուլտը վէ գըզարըզ պօզարարագ։—«Մ. Լիւռօ պուբատա եօ՞գ
մը, էֆէնտի—» ատյու կիւճ հալ սիւվալ իտէպիլտի։*

*Գու պիր գաշ քէլիմէ Բասգալըն ագընը պաշընա կէթիրտի։ Մէրգուժ այադա
գալգըսլ գըզը սէլամլատը, վէ թէհմահ ճէվապ վէրէճէք իքէն ճէվապընա մէյտան
գալմայըսլ, «Մարթէն-Բէյէօր» օթէլէիսի գըզըն սէսինի ալարագ օրթայա չըգըսլ
տէտի։*

*—Գուրատայըմ, մա՛տմազէլ, պուբատա։ ։ ։ Նէ՞ վար, պիր չէյ մի լազըմ։ ։
Մարթ։—Գու սապահ եաղը պիր էթ սուրընըզ վա՞ր մը, միսիս Լիւռօ։
Լիւռօ։—Էվվէթ, մատմազէլ։ ։ ։ չօգտան պէրու թէնճէրէ աթէյին իւզրինտէ
տիր։ ։ ։ Սէքիզ լիպրալըզ պուզ կիպի սըզըր պաճաղը բարչասը վէ թազէ սէպեզ-
վաթտան էթ սուրընը գայնատրյօրըմ։ ։ ։ ալէա պիր էթ սույը օլաճագ սըր։ ։ ։
գօգուսը պին տէյէր։ ։ ։
*Մարթ։—Բէճա իտէրիմ, պանա պիր քեասէ սազլայընըզ, օլո՞ր մը։
Օթէլճի։—Մաշալահ, Նիշիան օլմասըն, մա՛տմազէլ։ ։ ։ Հէրսի պո՞ւ գա-
տար մը։
Մարթ։—Պէրաբէր պիր տէ քիւչիւք էքմէկ, էվվէթ, միսիս Լիւռօ։ Բօսթա
միւվէզզիի հէնուզ կէ՞մէտի մի։ ։ ։
Օթէլճի։—Հէնուզ կէլմէտի, մատմազէլ, լաքին անըն իշինն մէրագ իտուտ
ատուրմայընըզ, սիզի իշիւն պիր չէյ կէթիրիր իտ, անխաէ եօգարը սիզ կէթի-
րիրիմ։ ։ ։
Մարթ։—Թէշէքքիւր իտէրիմ։ ։ ։
Օթէլճի։—Գու սապահ վալիտէն նա՞սըլ սըր։
Մարթ։—Գանա պիր աղ էյի կէօրիւնիյօր։ ։ ։
Օթէլճի։—Օ՜հ, գու ալէա, գու խապէրէ սէվինտիմ։ ։ ։ Եէթէր քի էյի օլ-
մազա պաշընըն, արթըգ շարուգ քէնտիյի պուլըր։ ։ ։
*Մարթ՝ պաշընը ազաճըգ էյէրէք իքի էրքէյի սէլամլատգտան սօնդրա օտաս-
սընա կիթտի։*
*Բասգալ Սօնիէ՝ մատմազէլ կրանչանըն գօնուշըրզընը իշխէրէք, մէրգուժէնին
թաթը վէ կիւզէլ սէսինէ բէք հայրան օլմուշ վէ կէօզէրիինի տէ գըզըն նուր ճէ-
մալինտէն ատա այրըմամըշ խտի։*
*Լաքին զաբահաթտէն օլարագ, Բասգալ Սօնիէ՝ մէրգուժ տիկտէր գըզը կէօր-
մէյէ, քէնտիսինէ նէ պիր այգ ու սէվմա վէ նէ տէ պիր արզու կէլմէյիպ, ան-
ճագ քէնտինճէ պիր մատամա հալ օլունըյօր խտի։*
*Շէյլէ քի, Բասգալ՝ մատմազէլ կրանչանըն գաֆինօյա տուխունտուրտէն պիր
աղ էվվէլ գիհնինտէն քէնտի քէնտիյէ պիր շէյ սիւվալ իթմէյէտ օլուպ, պու հայ-
րէթպահճ կիւզէլլիք՝ մէրգուբ սիւվալէ ճէվապ կիպի կէլէյօր խտի, վէ Բասգալ՝
զէնկին օլմագ իշիւն գուրաճաղը էն գըյագ բանդարընա վատէթա իթմէյք նիյէթ
ու մագսատինտէ պուլընտըղը նատիր իւլ վիճաւտ չէյի, պիր գաշ սահաթ էյլէնճէկկի
ֆանեի կիպի քիւչիւք պիր էյալէթ չէհրինտէ միճմիզաթ նէվինտէն օլարագ բասթ
կէթիրտիկինէ իսթիդրագ խտյօր խտի։*

*Բասգալ Սօնիէ՝ մատմազէլ Մարթըն տիչարը չըգտըղը գարուշա տօղրու հէ-
նուզ պագըսլ տուրուր իքէն, «Մարթէն-Բէյէօր» օթէլէիսի՝ քէնտիյէ խիթապէն
լաֆ ատըսլ մէրգուժը հայրէթ ու իսթիդրատընտան ուշանտըրարագ վէ պիր իշ-
կիւզարըզ իթմէյէ կիպի սէվինճէյէ իքի էյէրինի պիրպիրինէ սիրթէրէք ատտի։*
*—Շու գըզ նէ՛ կիւզէլ բարշա սըր, հէ՞, միսիս։
Բասգալ։—Պիր միճմիզ տիր տէյինիզ, էֆէնտիզ, էմտալըզ պիր էլմաս սըր
տէյինիզ։
Օթէլճի։—Հագիգաթէն վարա եօղա պուլընըր կիւզէլլիք տէյիլ տիր։ ։ ։
Բասգալ։—Ա՛սլա, էֆէնտի, հիչ պիր վագիթ։ ։ ։ Ժօանեիտ՛ն մի տիր։
Օթէլճի։—Եա՛յր, էֆէնտի։ ։ ։ պու կէճէ սիզ սէյլէտիկիմ գըզ սըր, վա-
լիտէսի խաաթա սըր, անը էյի իթմէյէ պագըյօր։ ։ ։ Անա գըզ իքինճի գաֆատա
սիզին իգամէթ իթտիկինիզ տաիրէտէ իսքեան խոյօրլար։
Բասգալ։—Սիզին օթէլտէ՞ մի տիրէր։
Օթէլճի։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։
Բասգալ։—Զօգատա՞ն պէրու մը։
Օթէլճի։—Գիր այ գատար վար։ ։ ։
Բասգալ։—Նէ՞րէտէն կէլմիշսիր։
Օթէլճի։—Գըզըն պանա տէտիկինէ պագըսըր իտ ճինէվրատան կէլմիշսէր
տիր։ ։ ։ Գունշար զալիպա չէհրը մէգթիւրատ քիւչիւք պիր մատա մաղազասը
թուքմագտա օլուպ, գօճանըն վէ ֆաքրընտան ատնդրա մէգթիւր մաղազայը ատթ-
մըշսար։ ։ ։ Տիկէր պիր թիճարէթէ թէշէպպիւս իթմէյէ իշիւն Բարիզէ կիթտիք-
էրինտէ, չըմէնտըֆէր ատրունինտէ գըզըն անասը՝ ազըր պիր խասթալըզա տիւ-
շար օլաուղրնտան, մէրգուժէյի ժօանեիտէ տէմիր եօլընտան աշաղը էնտիրմէյէ
մէճպուրիյէթ հասըլ օլմուշ սըր։ ։ ։ Գու անա գըզ կէլիպ պէնիմ օթէլիմտէ ի-
գամէթ իթտիկիր։ չէհրին մահիր պիր հէքիմի խասթայը թէտավի իթմէյքտէ տիր։
Բասգալ՝ օթէլճիինին հիքայէսինի քէմալը տիգգաթլա տինլէմէքտէ օլաուղը
հալտէ։—Տիմէք պու գարը տո՞ւլ մը սըր։
Օթէլճի։—Էվվէթ, էֆէնտիմ, վէ հէքիմ հէր նէ գատար մէրգուժէյի էյիճէ
կէօրիյօր իսէ տէ, պէնիմ գանը ճիզգանէմէ, մէրգուժէնին իշի պիթմիշ օլուպ,
գըզընը եագընտա էօքսիւդ պըրագաճագ սըր։ ։ ։
Բասգալ։—Կէնճ գըզ բէք կիւզէլ օլաուղրնտան, տիւշարը միւշքիլաթ օլմա-
յըպ քէնտի քէնտիյի գուրթարապիլէճէք տիր։ ։ ։
Օթէլճի։—Էկէր ուսուլ։ ։ ։ սատէտիլ պիր գըզ օլմագա խտի, պէն տէ օ-
գին էֆէնտիզդտա օլուր խտիմ։ ։ ։
Բասգալ՝ միսթէհպիյանէ պիր թէպէսսիմէյ։—Գա՛հ, օ իթթիֆաատա՞մըսընըզ։
Օթէլճի։—Օ՜հ, հէյէ ըրզէհլիկինէ հիչ ամյէճէք եօգ սըր։ ։ ։ Ըրզէհլիկը
միւքեաֆաթընա նայլ օլմագա չայէսէճ էլմաս կիպի պիր գըզ սըր։ ։ ։ Ա՜հ, թէ-
էմին իտէրիմ օհգի, մէրգուժէյէ սիրթիւնմէք էյի գաշմայագագ սըր։ ։ ։
Բասգալ։—Ատատ սէն ատ։ ։ ։ Գըզլար սատէտիլ օլարգէլարընտա, տսըլ օ զէ-
ման եօլ ու էրքեան պիլէն պիր հինտուվէյէտ՝ չարուճագ մէրգուժէյէրին եանընտա
նայիլ մուվաֆֆագիյէճ օլուր։ ։ ։*

ՕՔՏԸՆ։—ԻհՔիսալ տըր, լաքին պու չէյ օլսա պիտի, չօգ եաղըգ պիր չէյ օ-
լաճագ տըր։

Բասգալ։—Պուննըն պէրապէր, էկէր մէրգուժէնին պիր սէրվէՔի պու-
լընսա, եախօտ հիչ օլմազսա հալի վագՔի ազ չօգ եէրինտէ օլա, գօլայճա պիր գօճա
պուլապիլիր։

ՕՔՏԸՆ՝ մանէատար պիր սուբէՔտէ աղըՆը նիւգիւնիւ էյիպ պիւզէրէք։—
Հը՜ ... հը՜ ... սէրվէՔ չէօյլէ տուրսուն, հալ վագՔ պիտի էյի տէյլ տիր...

Բասգալ։—Նէ՞, զարուրէՔ մի։

ՕՔՏԸՆ։—ԷվվէՔ, էՔՏէնտիճիկիմ, զարուրէՔ նիհայէՔ տէրէՏէյտէ տիր...
հէման աճըգ տէրէՏէսինէ եագըն պիր չէյ ...

Բասգալ։—Ատհո՞ հ մի տիր, էմի՞նմիսինիզ։

ՕՔՏԸՆ։—Օ տա լա՞Ք մը ... պուննը միւչահէտէ ԻՔմէՔ իչիւն տուրպինէ
իհՔիյաճ եօգ տըր ... Գրըգ՝ անասընա իլաճ ալտըլիլմէՔ իչիւն չօգ տէՔա եէ-
մէՔ եէմէյօր, վէ եէտՔիքտէ տէ աճըլգտան էօլմէյէճէՔ գատար եէյօր ... Տու-
բընըգ ... տահա չիմտի սիպին էօնիւնիւզտէ գըզ պանա պիր էՔ սույը սագլա-
յընըգ տէ՞ՒէտՔ մի ... Ալիմ Ալլահ պահա կիտէրիմ քի, պու կիւն գըզ պու էՔ
սույը իլէ քիւչիւք պիր էքմէՔճիէն պաչգա պիր չէյ եէմէյէճէՔ տիր։

Բասգալ՝ՔղարիսԸ պիր կիւլիւմսէյիլլէ։—Պուննա՞օբլ չէյ ... բէՔ ազ տէյի՞լ մի։

ՕՔՏԸՆ։—Շիւպհէ՞ մի վար, ինսան պու գատար չէյ իլէ տօյամագ, վէ էկէր
պիչարէ գըզ պէօյլէ տէվամ իտէր իսէ, վիճուտընըն գավի օլմասը բարա ԻՔմէՔ,
չօգ սիւրմէՔ էօլիւր։

Բասգալ։—Լաքին պու բէՔ տէհլէՔլի պիր հալ տըր։

ՕՔՏԸՆ։—ՏէհլէՔլի, էվվէՔ, էՔՏէնտիճիկիմ ... Պէն տէ իլՔէ պուննըն ի-
չիւն բէՔ զիյատէ մէրագ իտիյօրըմ ...

Բասգալ։—Վէ էկէր խասՔալըգ ուզուն օիւրէր իսէ, պու հալին սօնուընը էյի
կէօրմէյօրսո՞։

ՕՔՏԸՆ։—Անասը՝ տրՔըգ քէնտի մէսարիՔիյլէ Բէտավի օլուննայաճաղընը-
տան, խասՔախանէյէ կիրէՏէՔ տիր։

Բասգալ։—Անասը, բէՔ էյի ... լաքին գըզը՞ ...

ՕՔՏԸՆ։—ԸրտէՔՔարլըգա կիրէՏէՔ տիր ... ԿէչինմէՔ իչիւն սէնաաՔրն
քէօՔիւսիւ օլմազ։

Բասգալ։—Ուժարըմ քի պու պիչարէյէր օ տէրէՏէյէրէ էնմէյէճէՔլէր տիր։

ՕՔՏԸՆ։—Օնա եագըն տըրլար, էՔՏէնտ, պէն քէնտիմի գօլայըպ հիսապա-
րընը չօղալՔմայօրըմ ... Պու՝ քէնտիէրինէ պիր խըտմէՔ տիր ... էյի պիլի-
րիմ քի ագչայէ պէՔլէյօրլար ...

Բասգալ։—Նէտ՞ն ...

ՕՔՏԸՆ։—ԷվվէՔ, ԲէտհհիւտԸ պիր մէՔՔուսա պէՔլէյօրլար ... Ղալիպա
ձինէվրատա պիր ալաճագլարը վար, լաքին մէՔՔուզ կէլմէյօր, զաննըմ բարալա-
րընը գարԲըրմըշլար տըր ...

Բասգալ։—ԳարԲըրմըշ՞չլար մը, Նա՞օբլ։

ՕՔՏԸՆ։—Պագընըգ Նասըլ։ պիր կիւն գըզը էճգաճըյա կիՔտիկինէ անասը

եալընըգ գալմամագ իչիւն եօգարըյա մէրգուժէնին եանընա չըգտըմ տա, իլՔէ օ
զէման պուննը անասը նագլ ու հիքեայէ ԻՔտի ... ձինէվրատաքի տիւքքեանը
բէչին բարա օլարագ օն Իքի պին ֆրանգա սաՔըլմըշ։ Գարը՝ էլինտէքի բարայը
միւՔէվէՔա գօճասընըն տօսՔը ձինէվրալը քիւչիւք պիր պանքէրէ ԲէչԼիմ ԻՔ-
միչ վէ քէնտիսի՝ եալընըգ եօլ խարճլըը վէ Իքի իւչ նարօլէոն ալՔունը տա ֆագ-
լա ալարագ գըզըլյա պէրապէր Բարիզէ միւՔէվէնճիհէն հարէքէք ԻՔմիչ
... Պանքէր խապիսի՝ էօյլէ պիր ճէսիմ մէպլաղը պէրապէր Բաշըյարագ եօլ-
ճուլըգ ԻՔմէՔ Իքի գարը իչիւն ԲէհլիՔէՔլի պիր չէյ օլաճաղընա, վէ Բարիզէ միւ-
վասէլէՔլէրինտէ բարայը օրատաքի սարրաֆլարըն պիրինտէն ախզ իտէպիլմէՔ
իւզրէ քէնտիսինէ պիր բօլիցա կէօնտէրէճէկինէ գարըյը գանտըրմըշ ... Հալ պու-
քի գըզ իւչ տէֆա մէՔՔուզ եաղըգ բարա խՔէմիչ իսէ տէ, հիչ ճէվապ ալա-
ժամըշ տըր, ԻՔէ մէրգուժէնին չիմտի պանա՝ բօսՔա միւվէզզիհինն կէլիպ կէլմէ-
տիկինի օօրմասը պու չէյ իչիւն տիր ... Պահա ԲուԲաբրըմ քի, օ պանքէր՝ տօ-
լանտըրըճընըն պիրի տիր, պիր մանկըր պիլէ կէօնտէրմէյէճէՔ տիր ...

Բասգալ։—Լաքին էէպէՔՔէՔ պիր ժագպուզ սէՆէտի վէրմիչ տիր ...

ՕՔՏԸՆ։—Քի՞մ պիլիր ... Գարըլար իչտէն հիչ անլամազլար, պու գարը
տա՝ քէնտիսինէ տօսՔ զանն ԻՔտիկի պիր ատամտան հիչ չիւտէ ԻՔմէմիչ տիր
... անընն իչիւն իչինի սաղա պաղլամատընընա ԲէչճճիւպԸ օլընամագ ...

Բասգալ։—ԷվվէՔ, պու տէտիկինիզ գապլ տիր, վէ օ հալտէ անա գըզ ի-
չիւն իչ բէՔ ֆէՆա օլաճագ տըր։

ՕՔՏԸՆ։—ՊէՆ տէ սիֆին էՔֆէտարընընզատայըմ, լաքին իչ էկէր պէօյլէ իսէ,
գապահաՔ քէնտիլէրինէն տիր։ Շու զէմանէէտէ ալտանմամանընն պիրիսինիՔ չարէ-
սի՝ քիմսէյէ էմնիյէՔ ԻՔմէմէՔ տիր ...

Բասգալ։—Ահ, բէՔ հագգընը սէօյլէյօրսընըգ, արգատաշ ... զանն ԻՔտի-
կինիզտէն զիյատէ հագգընը սէօյլէյօրսընըգ ... զէմանէէմիզտէ խըրսըզլար գայնա-
յօր ... ինսան հիչ չիւտէ ԻՔմէյէրէՔ անլէրէ էլ ուզատըր, էմնիյէՔ իտէր ...

Պու արա ժագ Լակարտ ավտէՔ իտուպ, օՔՏԸՆի իլէ եօլճուննընն միւՔաֆէՔ-
սի միւնգաՔի օլմաշ տըր։

ՕՔՏԸՆի Լիւտօ՝ Քատմը հազըրլամագ իչիւն մասանընն էօնիւնատէն գալդտը
կիՔտի։

Բասգալ՝ տօսՔը իլէ եալընըգ գալարագ։—Էյ, նէ՞ խապէր պագալըմ։

ժագ։—Նէ՛ խապէր օլաճագ, ա՛ղիպմ, պէշ ալՔը կիւն գատար պուրատա
գալմադա մէճպուր օլաճաղըգ ... Գայտ օլընաճագ պագը քեագըրալար վար,
պունլար՝ պէՆիմ իմգամ օլմագսըզընն գայտ օլընամազլար ... ԵլՀասրէ ԲուԲուլ
տըգ, ճանընմըզ սըգըշլաճագ։ եալընըգ իօն ըրմաղընատան օլԲա իլէ պալըգ ավա-
յարագ պէՆէքի էյէՆիպ վագՔ կէչիրէպիլիրիզ։

Բասգալ՝ կիւլիւմսէյէրէք։—Պաշգա եաբաճագ իչիմիզ վար տըր։

ժագ։—Էյ, նէ՞ տիր պագալըմ։

Բասգալ։—Էվվէլա Քատմ իտէլիմ ... Քատմտան սօնդրա գըբա չըգար կէ-
պինիրիզ, օրատա իլի սանա անլաՔըրըմ ... Պէչ ալՔը կիւն պուրատա տուրա-
ճաղըմըզա սէՆ ԲէէսիՔ իտիյօրսըն ամմա պու պէչ ալՔը կիւն պիզի իչիւն ֆա-

խէլի օլաճագ տըր . . . Գէն սօնուշդը էյի կէօրիւյօրըմ . . .

Ժագ .—Տահա էյի եա՛ . . . պէն տէ ֆախուէմէնտ օլաճաղըմդա ինանմադա պաշկայօրըմ, զիրա ուշտըղմ օն պէշ պին ֆրանգ եէրինէ կիրմի պին ֆրանգ ա-լաճաղըմ . . .

Բասգալ .—Գրա՛վօ . . . հագիգաթէն պախթըմդ աչըըյօր . . . Լաքին սուս օլ, պիրի կէլիյօր . . .

Գու կէլէն Լիւսօ օլուպ, սուֆրա պէգինի գօյմադա կէլիյօր խոր .

Բասգալ .—եէմէք հազըր մը .

ՕՔէլճի .—Հազըր տըր, սուֆրայա օֆուրապիլիրսինիզ . . . Նէ՞ շարապ իչէր-սինիզ, էֆէնտիլէր . . .

Բասգալ .—Րէճա խէրիմ, օէրինճէ Սէն-Ժագ շարապը կէթիր . . .

ՕՔէլճի .—Մահզէնէէն կէթիրիրիմ . . . Մէմնուն օլաճագսընըզ . . .

ՕՔէլճի Լիւսօ կիթոի .

Բասգալ .—Կէզմէյէ կիթմէզտէն էվվէլ, Բարիզտէ էսքի տօսքըմ Անժէլէ պիր մէքթուպ եազըպ կէմիքթէխիմիզի խապէր վէրճէյիմ . . . Էկէր եազմազսամ չօգ վէսվէսէ խոր . . . Զէվալը գըզ պէնի չօգ սէվէր .

ՕՔէլճի շարապ չիչէկէրինի կէթիրոի .

Իքի արգատաշլար սուֆրայա օֆուրըպ եէմէյէ էյի պիր Քըրքան աֆաքլար .

Մարթ՝ վալիտէօնին եանընա չըգաբդը սըրատա նէրսիվէն իւգէրինտէ հէքի-մէ բասթ կէլմիչ խոր .

Մէրգուճ գըզ՝ հէքիմին իլք կիւնիւ կէթիրտիկի հիսապ բուտուլասընը Քէ-միզէյէպիլիճէկկինէ սէվինէրէք , պօրճունը Քէչէմէյէ իթմէզտէն էվվէլ հէքիմի խաս-Քանըն եանընա կիրմէյէ պըրագմագ իսթէմէտի վէ ճէպինտէն իւչ պիճաուն իլէ ի-քի պէյազ չըգարըպ տէոոի .

—Տօգքօ՛ր էֆէնտի , հիսապընըզը պալընըզ . . . պաթմըշ պաթը ֆրանգ . . .

Տօգք .—Թէչէքքիւր խոէրիմ , մա՛ամադէ . . . Թամամ տըր . . . արթըզ պանա պօրճունըզ եօգ տըր . . . Շիմտի պուղտան սօնդրաքի վիզիթալարըմըզ հէր կէլաիկինտէ վէրմէնիզի Թէչէլիճի խոէրիմ . . . պէօյլէ՝ սիզէ տէ գօլայըզդ օլուր . . . Զէնճիրլամէ հիսապ ազըր կէօրիւնիւր , լաքին հէր տէֆասընտա բէչին վի-րիլոիքտէ , հիչ տուդուլմազ պիլէ . . .

Մարթ գըր գըրմըզը քէսիլէրէք , քէնտի քէնտիյէ .—Գու ատամ սահիհէն Թաչ եիւբէքլի խիչ . . . Էկէր պիր կիւն բարասընը վէրմէսէմ , պիր տահա կէլմէյէճէկ . . . պըրագաճագ քի վալիտէմ էօլսիւն . . .

Տօգքօր՝ գըզըն գըզարըպ պօզուլօրըզընը կէօրէրէք .—Ուժարըմ քի պու Թէք-լիֆիմ սիզի կիւճէնտիրմէզ . . .

Մարթ .—Ե՛այր , էֆէնտիմ , հիչ պիր վագթ . . . Գու կիւնքի վիզիթա իչիւն պալընըզ սիզէ իւչ ֆրանգ . . . կէլինիզ չիմտի , րէճա խոէրիմ . . .

Գունը տիյէրէք Մարթ՝ հէքիմի վալիտէօնին եանընա կէօֆիւրտիւ .

Մատամ Բէհնին հալի իլք կիւնտէն պէրու ֆէնալաշմըշ օլմայըպ , լաքին բէչ օ գատար էյիլէշմիչ տէ տէյիլ խոր .

Խասթալըզ նէրէյտէ խէ օրատա տուբուլյօր խոր .

Գու տա էրկէճէ պիր չէյ խոր , Խասթալըզ արթըզ իչէրի կիթմէտիկինտէն , Թէտավիսկէյէ ուղրաշըլատիկըր վէ էյի օլմասընա իւմիտ օլընադիկը խոր , լաքին խասթալըզըն կէճէճ էյի օլմասընա ատա հիչ չիւպհէ եօգ խոր .

Տօգքօր՝ խասթայը կէօրիւր կէօրմէզ պու տէտիկինմիզ էֆէքտարտա պուլընա-րագ , եիւրէք վէրճէի պիր Թարզ իւգրէ իֆտաէէ քէչէ՛ խատուզ տէտի .

—Խասթալըզըն էյիչէ տօղրու մէյիլ տէվամ իտիյօր . . .

Մարթ՝ պիր չիտտիքլէ .—Վալիտէմ պու կիւն պիր աղ չէյ եէչէպիլիր՞ մի .

Տօգք .—Ե՛այր , մատամադէ , հէնուզ եէչէմէզ .

Խասթա՝ պիր ահ չէքէրէք .—Հէնուզ եէչէմէմ մի՛ . լաքին գուվվէթէ իհթիյա-ճըմ վար , գուվվէթիմ էրինէ կէլմէլի տիր . . .

Տօգք .—Սասպըլը օլուռնըզ , մա՛ատա . գուվվէթիննի՝ վագթ ու սասթընտա եէ-րինէ կէլէճէէք տիր . . . կիտիչիմիզ էյի տիր . . . ատէլէ խատուզ տէ Թապկյաքըն եաթաճագը իչի սըգմայընըզ . . . պուռնատան պէյքի Թէհլիքէ պիլէ զուհուր խոր .

11

Մարթ .—Վալիտէմ բէչ աղ էօքսիւրիյօր . . .

Տօգք .—Պէն տէ զաթէն պուռնա պէքլէյօր իտիմ , տիւնքի վէրտիկիմ ԹէրԹի-պին էսէրի տիր պու . . .

Մարթ .—Հապլաբը գուլլանմադա տէվամ իթմէլի՞ մի . . .

Տօգք .—Շիւպհէսիզ . . .

Մարթ .—Էյ սուլը՞ . . .

Տօգք .—Տահա վա՞ր մը տըր .

Մարթ .—Գիր գաչ տամլա անճագ վար տըր . . .

Տօգ .—Եէնիճէն պիր տահա եաթսըրընըզ . . . չիչէյի էճզաճըյա կէօֆիւրօսէ-նիզ օլուր . . Նուժդըօսը՝ չիչէնին իւգէրինէէքի քէաղըտատա եաղըը տըր . . .

Հէքիմ աղըզտան տահի պագը չէյլէր Թէնպհի իթտիքտէն սօնդրա գըզ իլէ պէրաապէր օտատան տիշարը չըգըը .

Տօգքօր կիտիպ Մարթ եաղընըզ գալտըգտա , քէնտի քէնտիյէ չէյլէ սէօյ-լէնտի .

—Եինէ , տայմա , իլաճ իլաճ իւգէրինէ . . . եարըն պիր մանկըրըմ գալմայա-ճագ տըր . . . Էկէր իւմիտ իթտիկիմիզ մէքթուպ կէլմէզ իսէ արթըզ հիչ պիր բարամ օլմայաճագ տըր . . . հէքիմին վիզիթա իւճրէթինի իսէ վէրմէք լազըմ . . . ալիմ Ալլահ ինանընըն չըլտըրաճագը կէլիյօր . . . Հէքիմ տիյօր քի վալիտէմ էյիճէ տիր , հալ պու քի պէն՝ նէ իսէ օ կէօրիչյօրըմ . . . եէրինտէն գըմըլտանամագ , գուվվէթի եօգ , ախի չըգմազ . . . Գու սուտան սօնդրա պիր սու տահա պալընա-ճագ վէ պէօյլէ տէվամ իտիլճէէք տիր . . . Ա՛հ , հանիյա քի բարամ օլաճ խոր . . . պանա բարա լազըմ . . . հէր հալաէ բարա լազըմ տըր . . . Արթըզ չօգ պէքլէ-մէյէճէէյիմ . . . Եարըն բօսքա վագթը կէչտիքաէն սօնդրա էկէր բօսքա միւվէզ-զիր պանա եինէ պիր չէյ կէթիրմէզ իսէ , վալիտէմ Թարաֆընտան բէչ պէզիչէք էճէմմիյէթ վէրիլէն վէ պէնճէ իսէ քէնտի ալթուն գըմյէթինտէն պաշգա պիր

գըյմէքի օլմայան գօնք տը Թօնէրիէօնին միտալեասընը սաքաճաղըմ. . . Գունտան օն տօգուզ սէնէ ագտմ գօնք տը Թօնէրիէօ՝ քէնտի գըզըլլա պէրաձէր այնը կիւնտէ տօղան չօճուգլարը զէնկին իթմէք նէյէթինտէ պուլընմըշ օլասիլիր· լաքին վալիտէմին տէֆաքէլ պէյանընա նազարէն գըզը էօլմիշ· . . գարըսը տա վէֆաք իթմիշ· . . պու քէտէր, պու եալընըզլըգ՝ գօնքընը պիր վագքի քէսավվուրլարընը քէնտիյէ ուսուքտարըմըշ օլմալը տըր· . . Միտալեա երուզ օթուզ ֆրանգ իտիյօր· . . պու մէպլաղ իլէ պէյէքի վալիտէմին պիր կիւն էյի օլտուղընը կէօրէպիլիրմ· . . վէ վալիտէմ էյի օլտըգտա, արքըդ անը պագմադըա իհթիյաճ գալմայաճաղընտան, էքսէյիմիզի չըգարմագ իչիւն չալըշապիլէճէյիմ։

«Սօնդրատան կէլէճէք զէննկինլիք նէմէ՞ լազըմ, վէլէվ պու զէննկինլիք պիր բույա վէ խայալ օլմասընը։

«Պանա լազըմ օլան չէյ՝ վալիտէմի էյի իթմէք տիր· . . »

Մարթ՝ իլաճ չիչէսինի ալըպ, իլք կիւնքի սուտան պիր տահա եարտըրմագ իւզրէ էճազաճըյա կիթտի։

Ավտէքինտէ օթէլին մաթպախընտան՝ քէնտիսի իչիւն սագլանմասընը րէճա իթտիկի էթ սույը իլէ քիւչիւք պիր էքմէք ալըպ, օ կիւնիւ պու գատարճըգ եէմէքլէ իքթիֆա իթտի։

«Մարթէն–Բէչէօր» օթէլճիսի՝ Մատամ Կրանչան իլէ քէրիմէօի հագգընտա Բասգալ Սօնիէյէ հէր նէ սէօյլէմիշ իտի իսէ, տօստօղրու իտի։

Մատամ Կրանչան՝ գօճասընըն վէֆաքընտան սօնդրա ձինէվրայը Թէրք իլէ Բարիզէ կէլմէք իսթէտիկինտէն, մաղազասընը սաթըպ էտմանը հասըէսինի քէնտիսինին ղայէթ էմնիյէթ իթտիկի էմնիյէթսիզ պիր պանքէրէ Թէվտի ու Թէսլիմ իթմիշ իտի։

Էանաի բահտէ մէրգուէմ գատըն պիրէն պիրէ խասթալանըպ, Բարիզէ գատար եօլընա տէվամ իտէճէք եէրտէ, Ժօանեիտէ վակօնտան էնմէյէ մէճպուր օլմըշ, վէ պիր գաշ ալթունը հավի պուլընան բարա չըգտանը՝ չըմէնաըքէրտէն օքէլէ կիւէր իսքէն ղայդ օլմուշ իտի։

Վալիտէսինին իզտիվաճը սէպէպիյէ Կրանչան մախլէսինի իհրազ իթմիշ օլան Մատամազէլ Մարթ Գէրթիէ՝ իչպու հիքեայէտ պաշըճա էշխաստան պիրի պուլընաճաղը հասէպիյէ, օթէլճի Լիւրօնըն Բասգալ Սօնիէյէ վէրտիկի մալիւժաքը տահա պիր գաշ սաթր իլէ իքմալ իտուպ, օգուչանլարըմըզը էյիճէ խապէրտար իտէճէյիզ։

Մէրգուէմ գըզըն վալիտէսի Բէհրին Գէրթիէ՝ երիմի պէչ եաշընտա իքէն պիր տէլիգանըշա ալէճագա իտուպ, մէրգուէմ տէլիգանը տախի Բէհրինի ճան ու տիլտէն սէվէր իտի։

Թարաֆէյինին պու մուհապպէթինտէ մուղայիրը ըրզ ու նամուս պիր չէյ օլմայըպ, էկէր պէչէտիյէ վէ քիլիսէճէ լազըմ կէլէն մուամէլէի ըէսմիյէ տախի իճրա օլունըր իսէ, պուճունան մէչրու պիր բաալքթա վէ իզտիվաճ օլտմագ իտի իսէ տէ, չէյթան ջահալ, պազը էսպապը մատտիյէ՝ իչպու իզտիվաճընն սէրիան իճրա օլունմասընա մանի օլմուչ իտի։

Բէհրին՝ էօքսիւզ պիր գըզ օլուպ, խըսըմ վէ ագրապա օլարագ պիր գարատա-

չընտան պաշգա պիր քիմսէսի եօգ իտի իսէ տէ, անը տա չօգտան պէրու կէօրմէմիշ օլուպ, հաքքա նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի պիրէ պիրմէքտէ, վէ պէօյլէճէ քէնտիսինէ հիւսնիւ նասիհաթ վէրէճէք պիր քիմսէսի պուլընմամագտա օլտուղընտան, Բէհրին՝ կէրէք քէնտի վէ կէրէք նիշանլըսընըն չիտտէքը աշգ ու ալէճագա սընա մուգավէմէթ իտմէմիշ, վէ պիր զայըֆ Բարաֆընա բաաթ կէլիպ նասրլատա պիր խաթատա պուլընմըշ իտի։ Պու խաթա վագըտ չայանը Թէէսսիֆ իտի իսէ տէ, եագընտա ագտ օլընաճագ իգտիվաճլա իքմալ ու Քատհի օլընաճաղը հասէպիյէ, խաթաի մէգքիւրէ նազարը աֆվ իլէ պագըլաճաղը տա չիպհէսիպ իտի։

Աչըգը օլան նիշանլըսը՝ պու խաթանըն իւգրինէ աշգ ու մուհապպէթինտէ կէվճէմէյիպ տահա վկյատէ մէֆքուն օլմուչ վէ նամուսսըզլըգ իտուպ գըզը Թէրք իթմէյի խաթր ու խայալինտէն պիրէ կէչիրմէմիշ տիր։

Հալ պու մէրքէգտէ օլուպ, պալէատէ զիքր օլընան մէվանիի մատտիյէ տախի միւնտէֆի օլմուչ իտուկինտէն, տիւրիւն հազըրլըգլարը կէօրիւլուպ էչվճը Քատին օլունմըշ վէ հաքքա տավէքնամէյէր տախի տաղտուրլըմշ իսէ տէ, հաչըճ քի պիր Թիֆօ խասթալըզը իւսթէ կէլիպ պուճնա Քաթը բույալար մահվ ու նապէտտտ օլմուչ, վէ պէտապախթ տէլիգանը՝ կիւվէյի կիրէճէկինէ մէգարա կիրմիշ տիր։

Նիշանլըսընըն վէֆաքընտան սօնդրա մէչրու Բէրին՝ գօնք տը Թօնէրիէօնին գըզը տիւնեագէ կէլտիկի կիւն քէրիմէօի Մարթը Թէվֆա իթմիշ տիր։

Մէրգուէմ Բէրին հէր նէ գատար զիքր օլընան խաթատա պուլընալ իսէ տէ, պունընըլա պէրաձէր երինէ ըրզ ու էտէպի եէրինտէ օլուպ, պուճնտան մատատա զայէթ ճէօուր վէ ղայէթ սէպաթլը պիր գատրն օլտուղընտան, չօճուգընը ճանը կիպի սէվտի վէ անը պէօյլեթմէք իչիւն վար գուվվէթինի պաշգայա վէրիպ չայդըշտր։

Գէօյլէճէ սէքիզ սէնէ միւրատը իթտի։

Սէքիզ սէնէնէն սօնդրա Բէրին՝ ղայէթ նամուսը պիր չօճուգտա Քէսատէֆ իտուպ, պու կէնճ՝ ձինէվրայը պիր սաաթ մահֆազաճընը իտի, վէ պիր սէքիզի ուսմուսի իչիւն Բարիզէ կէվմէ իտի։ Մէրգուէմ տէլիգանըը՝ Բէրինէ ալէագա իտուպ, պու գըզ հէր նէ գատար կէշմիչտէ պիր խաթատա պուլընմըշ իսէ տէ, տէլիգանըը՝ քէնտիսինի ձինէվրայա կէօթիւրէրէք օլատա քէնտիսէյէ էվճէնմէք վէ գրգրը տա քէնտիյէ գըզ Քանըմագ Թէէլիֆինտէ պուլընմըշ տըր։

Սէքիզ սէնէ զարֆընտա Բէրինին հիւգն ու քէտէրի խապլիտէն խապլի չէվապ խըֆֆէք ու իթտալ իտուպ, արքըդ կէօզ եաչը տէօքմէմէքտէ վէ լաքին բահմէքլէյի տէ Քաթը Քաթը խաթըրլայըպ հիչ ուսուքմամագտա իտի։

Էվճէնմէք ասլա խաթրընա կէվմէմիշ իտի իսէ տէ, գըզընըն մէնֆաաթը իչիւն իզտիվաճը մէգքիւրը գապուլ իտուպ Շաբլ Կրանչան իլէ էվճէնմիշ, վէ Շաբլ Կրանչան տախի մէրգուէմանը կիւզէլ կիւզէլ պագըպ իքթիսինի տէ մէսուա վէ պախթիյար իթմիշ վէ քէմալը մուհապպէթլէ սէքիզ սէնէ գարը գօճալըգ իթտիֆաճէն սօնդրա Բէրինի տուլ պըրագմըշ տըր։

Գագիյէսի օգուչանլարըմըզդա մալիւմ տիր։

«Մարթէն–Բէչէօր» օթէլի լօգանքասընտա Քատամլարընտան գալգաճագլարը էանատէ Քէրք իթմիշ օլտուղըմըզ իքի մահպուս արգատաշլարընա եէնիսէն նագը քէլմամ իհտէմիմ։

Բասգալ՝ առաքյատան գալգաբղընտա, Բարկատ էսքի տօսքը Անժէլէ պիր ժէքթուզ եաղմագ Թէսավվուրընը ժէզգիւ իշարայէ գոյուպ, ժէքթուզ ժէզգիւրը բօսթայա Թէսլիմ էթտիքտէն սօնդրա, Ժագ Լակարտըն գօլընտան Թուքթարագ ատէ։

—Շիմտի, արգատաշ, կիտէլիմ պիր ազ գըրտա կէզինէլիմ տէ լէթայիքը Թապիյէկէ հայրան օլալըմ ։ ։

Ժագ։—Զաթէն Թատմտան սօնդրա կէզինէյք՝ սըհհէթնէ էյի օլտուղընտան, պէն տէ գապտըլ իտէրիմ։ ։ ։

Ժտանեինին հէվալիսի վէ պախտուտա Իտն ըրժայընըն սաղ գըյլըսը՝ բէք կիւզէլ վէ հայրէթպախշ պիր ժէնզարէյի լաթիֆէ տիր։

Կէօզիւն ալտալիլտիկի ժէտաֆիզէ գատար վիժրիտա կիտի նէյ նէզիլ չայըրըգ-լար վէ պու չայըրըգլարընը իշլէտտէ նէյր նէյր Թօր ազաճլար՝ հագիգաթէն պիր ժէնզարէյի տիրիտա Թէշքիլ իթժէքտիլէր իտի։

Ժագ՝ քէնտի տօսքտուղը ժէզգիքիրի էյի պիլտիկինտէն, տօսքընը ժէզգիւր Թօր ազաճլարընն կանընտա կիւզէլ պիր եօլտան կէօթիւրտիս։

Գու իքի արգատաշլար՝ հէմ կիտէյօր վէ հէմ տէ սիկարալարը Թիւթտիւրիյօր-լար իտի։

Շէհիրտէն պիր քիլօմէթրօ ժէտաֆիկտէ կիւզէլ իշ գարա ազաճըն կէօտիկէօնտէ պիր տէնէկէն Թիւժտյէ իւզէրինտէ օժաւրաթլար։

Իտագալ։—Էվվէլճէ՛ժ Ժագ, պիր գաշ կիւն պիզգարուր Ժտանեինտէ գալա-ճագըրըտան սօնդրա պէյտանը ժէյնտնինյէթ իթտիմ վէ պու հարէքէթիմտէ էլգէթ-թէ սէյրն տէ Թէճտաճիլէրնի մտաՀթյ օլտուժ։ ։ ։ պու պագտէ շիմտի տանա խ-զաղաթ վէրէճէյիմ, պէն տէ օլ խտուտտատա ժէյնտուն օլտուղմա նէ՛ գատար հագ-լը օլտուղմը կէօրէճէյքսին։ ։ ։

Ժագ։—Օ՛ղտայա քի պիր պաՀտըն ժտանէնի պուտմըշ օլտաըն։

Բասգալ։—Պիր պաՀտըն ժտանէնի՛, Թա խտաթխտէ պատտըն։

Ժագ։—Պու մտատմտայը պտանա Հալը ու Թաստիր իթտի՞նէ։

Բասգալ։—Իտէճէյիմ, լաքին էվվէլտա իտթիգադտիմտիզտէն, վէ խատտալտատըղընմըզ տէրվէյքի չարտատագ վէ զաՀմէթսիզէճ էյնի կէշիրմէյճէ իշլէն գուրաըղընմ պըտանըլ-տատն պտոն իտէյիմ։ պու ճէտիմ տէրվէյք վատէթտատըյտա Հէր իտթէտիկիմիզի եա-քըպ հէր տրզուտտատըղընմզը իճրա իտէ պիլճէճէյիզ։ Նէյտատըն պէյ կիտի պիր էօմիւր կէ-չիրէ պիլճէճէյիզ, վէ մահքէմէյի ճինայէթտատն կէշճէյիք նատտատ պու տէրվիշտէ եէրինէ կէօթիւրէն թէհլիքէյի եօլտատա եէնիտէն տիւշճէյճէյիզ ։ Նատտատընըն Հավատը բէք ֆինա տըր, օրատընն եինէպինի պիլէ կէօրմէյք իտթէժմէ։

Ժագ՝ կիւլէրէյք։—Պէն տէ այնին կիտի եաղըգ իշլէն պտաշգա եէր իտթէրիմ։

Բասգալ։—Զօգ ալէտ։ ։ ։ Նէ՞ Թօհաֆ, էֆքեատարըմըզ եինէ պիր հէլտի։ Շիմտի Թէսավվուրըմըզ տէյիյիմ։ Այն հէքիմտին ։ ։ ։ ալիմ, զատէթ պիմ պիր հէ-քիմտին ։ ։ ։ իտտատաքլարընը կէսթէրմիյտին տիր ։ ։ ։

Ժագ՝ ժտատգալիտատնէ պիր նիտտա իլէ։—Հայըֆ։

Բասգալ՝ տէյտինէ տէվատ իլէ։—Վէ եալընըզ հէքիմ օժտայըգ, պիրինճի սը-նըֆտատն տա պիր ճէրրահընըն ։ ։ ։

Ժագ։—Օ տէյիլ ամմա, ա՛րգատաշ, սէն պատա բօլթէֆգա իթժէք իշի՞ն ժի պէյնի ալըպ պու Թէհհա եէրէ կէթիրտին ։ ։ ։

Բասգալ։—Պէն սատա բօլթէֆգա իթժէյօրըմ, օբրէֆ սէնին լյագաթ ու էհտի-յէթինի տէյտէյօրըմ ։ ։ ։ սէնին պու էհտիյէթին իհթիտալ քի կիւնինէ պիրինտէ պիզէ չօգ ֆատտէյլի օլաճագ տըր ։ ։ ։

Ժագ։—Նա՞սըլ։

Բասգալ։—Հէյնուզ պիլէժէմ, լաքին զաննը գավիժէ կէօրէ, պիզ այատտա հայ-լապտար իշինէ հէզ պիր գուվվէթ պէչա կիթժէզ ։ ։ ։ Սէօվիժէ տէվատ իտէյիմ։ Հէքիմ վէ ճէրրահընըզըն սայէսինտէ ինսանըն հէմ գալպի վէ հէմ ճիսմի իւզէրինտէ Թէտպիգաթը ճիտտիյէ իճրա իթժիյէնի ։ ։ ։ Միզաճլարը, Թապիաթլարը Թէտպիգ ու Թէճէսսիս իթժիյ վէ քիմյահընտէ պիր ժայլանը չէտտա վէ քիմյահընտէ տէ զա-լիպ պիր հէվան նէֆտանի ժէվճուտ խտուտիինի կէօրմէյճէ վէ պու Թէճէսսիսատըը վաֆիրէնին նէթիյճէսի օլարագ, բէք չօգ տատատլարընն վիճուտտա քէսպը ատֆիյէթ իթժէսի՝ անէրինն ալէյհագ ու միզաճլարը հագգընտա հէքիմին ժալիք օլտուղը ժալիմատըը լայըգէ ատյէօհնտէ վագը օլտուղընա քէսպը իթժինան իթժիյէնին ։ ։ պատնը սէն քէնտինն պատա սէօյէժիյէնի տիր ։ ։ ։

Ժագ։—Իվվէթ, սէօյէտտիմ, չիհնըքի տահհի տիր։

Բասգալ։—Բէզալիք չունը տատհի սէօյէժիյէնին տիր քի, հինոը պէչիրտի, եաղի ուժտէժէն էրքէք վէ գաուընտա տալէն Նէվ հէվան նէֆտանի ժէվճուտ օլուպ, պունլար պիլճիւժէ ֆէգայիհնին ժէնզարը վէ պիլճիւժէ հինայատըը սէօյ-պը տալիսի տիրէյը, վէ պու հէվան նէֆտանիտէն բէք ազ քիմսէյէր պէրի վէ ժիւսէթէնտա պուլընըրլար։

Ժագ։—Էվվէթ, իքի Նէվ տրթտա, պիրի հրտատար տրթտատը վէ տիկէրի գա-զանճ տրթտատը։

Բասգալ։—Թատիրը ատէրէկ տէվատա վէ գուվատ։

Ժագ։—Թէյտատ էօյէ, վէ պու իքի հէվան նէֆտանի տէհհէթէյի տիրէյը ։ ։ ։ Այզ ու տէվատ՝ գուվատ կիպի ինսանը հինայէթ ու խատատպիյէթ գատար կէօ-Թիւրիւպ, պունտան հինայէթ պիրէ հատրէ օլատպիյիր ։ ։ ։ Այվատա ինսանը սրզատ, լաքին գուվատ՝ ինսանը պիւտատպիյէնն զատէթ իտէր ։ ։ ։ Ինսան՝ պիրինտէն էյի օլատպիյիր, լաքին տիկէրի՝ չարէչիյ պիր խատաթատըզ տըր ։ ։ ։ Գուվատ հէր վա-գըթ ոչնատտըշ տըր, լաքին զէտատնէյմիզատ բէք չօգ իլէրի վատտըշ տըր ։ ։ ։ Գու կիւնքի կիւնտէ գուվատ, եաղի չատըշտագսըզըն գօլայնա գագատճ հատյմի հէր քէ-սին տատատլարընա եայըտտըշ տըր ։ ։ ։ Գուվատրատնահէլէրտէն վագըտ հէյքիւժէյ չօգ բարա պատր իտի իտէ տէ, պու վարիատաթա էհէմմիյէթ վէրիվէյիտյ գուվատր-խանէլէր գարատրտըշտը տըր ։ ։ ։ Եէչիլ չուհատը գուվատր մատատլարը՝ վատի չայըր-լար օլուպ, ոյուն քէճաղտատլարը եէրինէ պէկիտլէր գայիտ օլտուշ տըր ։ ։ ։ Լօթա-րիա գատտրրտտըշ, լաքին Գօրատա, եաղի պատնքէր վէ սատրրատֆլարըն քէչֆինէ կէօ-րէ ինսանլարըն գատգըշտըը վէ եաղատա պատթտըը օ պէչիրէք գուվատրխանէ ա-չըշ պտրրագգըտշ տըր ։ ։ ։ Գատճագխանէլէրէ ատան վէրիվէյիտյ գօվատատտը, լա-քին գէյնատէրէ բուխատթ վէրիվիյօր, գէյնատէր խատ պու նատտ Թահքիքնատա գու-վատրխանէլէրտէն պատշգա պիր շէյ տէկիյէմէր տիր ։ ։ ։ Գուվատ, բարա, սէվատա, պունլար տիւնեանըն գրատլտրը տըր ։ ։

Բասգալ.—Բէք ալէա . . . ալի իւլ ալէա ալը . . . Զաննըմ պիր քէրէչ տա-
հա իքինիգին ֆիքրի պիր կէլէճէք տիր . . .

Ժագ.—Էօյլէ իսկ ֆիքրինէ խչահ էք . . . պէնի իւգիւրօրըն . . .

Բասգալ.—Էագըրտըլը սըրտըլըա սէօյլէմէլի . . . Եագընտա պինէր ֆը-
րանգըզ ևիրմի տուէտ պանգնօթ ախզ իտէճէքտին, պու պանգնօթլար տայէխն-
տէ կիտիպ Բարիզտէ եէրլէշճէճիդ վէ գուրտըղըմ բլանըն իճրասընա տէկին օրա-
տա նամուսլը պիր տուրէքտէ վագթ կէշիրէպիլէճէճիդ . . .

Ժագ.—Էօյլէ ամմա չու գուրտըղըն բլան հագգընտա պանա հէնուզ էյիճէ
պիր մալիումթ վէրէճէին, անուէն տայմա միւշէվվէչ պիր տուրէքտէ պահս իթ-
տին . . . Եալընըզ տէին քի, պու իչուէն պիզէ ագալիւ իւչ եիւզ պին ֆրանգ
կէլէճէք տիր . . .

Բասգալ.—Էօյլէ տիր . . .

Ժագ.—Էյ նա՞սըլ իչ տիր պագալըմ . . .

Բասգալ.—Ալէմտէ պուէնտան սատէ պիր իչ օլագիլի՞ր մի . . . Հէր տայըմ
տօլու պուլընան պիր գագատան կէճէչէին վէ պէօյիւք պիր թէչիլքէչէ ուղրա-
մագտըղըն տաշէ ալմագ էմէլինտէյիմ . . Պու գագանըն տահիպինին ախչագ ու
տաէքլէրինի էյիճէ պիլիրիմ . . . Մէրագլը իխթիյար պիր տատմ տըր . . . Եա-
նընտա տայմա պէօյիւճէճք պիր մէպլագ տագլար, պու տագլատըղը եէրի քէնտի
ճէպիմ կիպի նէրէտի օլտուղընը բէք էյի պիլիրիմ.

Ժագ.—Պու նէլագը նա՞սըլ պիլիյօրսուն.

Բասգալ.—Պու ամայիպ ատատա իքի սէնէ սըր քեաթիպլիք իթտիմ.

Ժագ.—Ձատղ իտէլիմ քի, պու ատատ ատէքլէրինի թէպտիլ իթմէմիշ տիր,
վէ բարա տա ատահինի եէրտէ պուլընըյօր. Հալ պու քի իւչ եիւզ պին ֆրանգ
խայալտաղըղընդ սէրվէթի թէչքիլ իթմէզ . . . Չէօյլէ հալ ու վագթիտիզ եէ-
րինտէ պիր էտնաճի օլուրղը . . . պիզ իսկ պուէնտան ալէասընը . . . պուէնտան
չօգ ալէասընը տարզու իտիյօրղը . . .

Բասգալ.—Ամօղհինու թատտիզ իտէրիմ, լաքին պու իւչ եիւզ պին ֆրանգ
պէնիմ պէօյիւք թէչէպպիւսիմ իչուն պիր պաշանկըմ օլաճագ, սերվէթիտիզին ա-
տէքա պիրինճի թագսիթի օլաճագ տըր . . .

Ժագ.—Հէյլ չու թէչէպպիւսինի պէօյէմէյէ հագլաչըրըն . . . չիմտի պէօյլէ
պագալըմ, ա՛ տիր պու թէչէպպիւս . . .

Բասգալ.—Պիր գուժարխանէ, իչքէ պու . . .

Ժագ՝ պաշտրընը չաքմագագ վէ ամուզտըրընը օյնաքմագագ.—Էօյլէ ամմա, ար-
գատաշ, սէն չըլտրըմընըզըն . . .

Բասգալ.—Զանն իթմէմ, նէտի՞ն . . .

Ժագ.—Պիր գուժարխանէ թէչէսիս իտէր իսկէ, եիրմի տէօրթ սահաթ զար-
ֆընտա նագտայը էյի վէրիպ, եէնիտէն հիւքիւմէթլի միւնասէպաթը մահաճմէդա-
ֆէտէ պուլընըճաղըզ.

Բասգալ.—Էվվէլթ, էկէր պաթագխանէ կիպի կիզի պիր գուժարխանէ թէչէ-
սիս իտէր իսկէ, չիւպհէսիզ էօյլէ օլուր . . .

Ժագ.—Էկէր բուխսաթ թալէպ իտէճէք իսկէն, պունըն բէտտա օլունաճաղընա
հիչ չիւպհէ իթմէ.

Բասգալ.—Պէն օ գատար ահմագ տէյիլիմ . . . «Գուժարխանէ» տէյու մի-
նասէպէթսիզ պիր քէլիմէ իսթիմալ իթտիկիմ իչուն, արամըզտա պիր կանըլըշ ան-
լայըշ վար տըր . . . Ֆիքրիմի սանա անկաթմագ վէ բլանըմը իչուհ իթմէք իչուն
նազիքանէ պիր իտտարէ գուլլանմալը խոմ. Իչքէ չիմտի սէօյէյիմ. Էվվէլ պէ էվ-
վէլ Բարիզտէ եէրլէշճէճիդ ամմա, քէնտի իսմիմիզի թէպտիլ իթմէկիզ. զիրա
«Ճէրիխտէի Մէհաքիմ»տէ իսմիմիզ կէօզէ իլիշէպիլիր վէ պուէնտան ֆէնա նէթիյճէ
հասըլ օլուր. իսմիմիզի տէյիշթիրիպ պաշգա իսմընը ալմալըյըզ. քիմսէ տագուն-
մագ իչուն պէն լազըմ կէլէն էվրագը ժուռնագատէյի թէպտիլիրիմ . . .
Սէն արթըգ իօն էյալէթի մահքէմէյի ճինայէթի թատաֆընտան պէչ սէնէ մահ-
պուսիյէթէ հիւքմ օլընան Տօգթօր ժագ էակարա օլմայագագըն. Պէնճէ, սէն՝
սըր քեաթիպլիյէ պէրապէր Ամէրիգատան կէլէն Տօգթօր Թօմբսըն օլմագագըն
. . . սըր քեաթիպ տէ պէն օլագաղըմ . . . Իքիմիզ տէ Ինկիլիզճէ սիլիրիզ,
Տօգթօր Թօմբսընը՝ վիբրատա իտէր իքիմիզ, քէնտիյի ինսանիյէթքեար վէ միլեօն
սահիպի պիր հէքիմ կիպի կէօռթէրիպ Բարիզտէ պիր չօգ էյիճէլէր ևաբմագ վէ
զէվգ ու սէֆալը պիր էօմիր կէչիրմէկը իսթէյէճէք տիր . . . Կաղէթալր՝ սա-
թըրընա պիրէր նաբօլէոն ալթունը ալարագ պիրինճի սահիֆէյէրինտէ սէնին զա-
յէթ մունթազամ վէ սիւսլիս պիր գօնագատա իգամէթ իթտիկինի վէ միւքէմմէլ
աթ վէ արապա վէ ուշագլարընն պուլունտուղընը հիքեայէ, վէ միւսաֆիր գագուլ
իթմէկը նիյէթինտէ օլտուղընը իլան էյէյէճէքլէր տիր . . . Ա՛գիպիմ, Բարիզտէ
ֆաղիլէթտէն իսկ կէօզէրէ քիւլ իւֆիւմէք տահա մագտուլ տըր. Բօլիա՝ եէրսիզ
եուրտագ ատամլարը Թօբլար իսկ տէ, պուէնլար պագէն էհլիքըզ ատամլար օլուր,
էօթէտէ իսկ գօնագ, արապա վէ ուշագլարը պուլընան արսըզ ըղըզըզ ատամլարա
քէմալը Թէվազու իլէ արզը իհթիրամ օլուրնըր . . . Պու տէպէքլէրիմէ հիչ իհ-
րագ իսթէմէզ.

Ժագ.—Պէն տէ իքիրագ իքմէկը նիյէթինտէ տէյիլիմ . . . տէվամ էթ . . .

12

Բասգալ Սօնիէ սէօգիւնէ էօյլէմէ տէվամ իթտի.

—Տօգթօր Թօմբսընը՝ պիր քէրրէ եէրլէշիպ քէնտիյի տուէյուրըգտան սօնգրա
սալօնլարընը Բարիզ քիւպէրա վէ զատէկհանընա վէ միւթէհայյիգան վէ միւ-
թէպէրանը էճանիպէ քիւչատ իտէր . . . Իսթէյէն խանէսինէ կիտպիպիր
. . . Հէր մէմլէքէթին միլիոներլէրի՝ ճէպպէրինտէ չըզատանլար տօլուսը պանգ-
նօթլար օլտուղը հալտէ օրայա չըքագան օլաճագլար . . . Գիքթաթ օրատա գուժ-
մար օյնանաճագ . . . Հաքիգա գրյագ սօյուննան գուժար օյնանաճագ, պիզ տէ
իքիմիզ կէօզիւմիզի աչըպ իչ կէօրէճէկիզ, պաթթ ու իգպալըն պիզատէն կանա օլ-
մասընա եօլ պուլաճաղըզ . . . Նէ՞ տէրսին պու թէչաւվուրընա.

Ժագ.—Գու թէչաւվուրընըզ պէնճէ էսասէն էյի տիր, լաքին պուէնտա պաշ-
լըճա պիր չէյ էքսիք տիր . . .

Բասգալ.—Նէ՞ տիր քի.

Ժագ.—Ձարզ իտէլիմ քի պէն Տօգթօր Թօմբսըն նամընը իչրագ իքմէտէ,

պու Տօգթօր Թօմբսըն՝ կազէթալարտա լանլար, մէտհիւէլէր սայէսինտէ, հէր նէ-
րէյէ օլուրսա պաշ վուրուպ կիտէն ատամլարըն պազըլարընը թազէ թազէ ատնա-
տըլմըշ սալօնլարընա ճէլով իտէպիլճէնէք տիր, լաքին պէօյիւք պիր շէյ օլմայաճագ
տըր . . . պագատա օյունընա ալըդ օլան չըզատնլարը տօլու ատամլար՝ քէնտի
գլիւպէրի իլէ պէնիմ խանէմտէն հանկրօնը ինթիխապ ինթիմէրի լաղըմ կէլիր ի-
սէ, գլիւպէրի հէշ օլմագսա ալըդ եէրլերի օլտուղընատա, օրատընը թէրճիհ ի-
տէճէքլեր տիր . . . Գուժար եէմինէ տիկէր պիր եէմ ատհա իլավէ ինթիմէլի, գարը
եէմինի ատախ կէօսթէրմէլի . . . Պիր ըշդ եագմալը քի, Գօրսա վէ Գանգա քէր-
վանէյլերի կէլիպ անըն էթրաֆընատա ուշուշընլար վէ գանատալարընը եագընլար
. . . Գու եէմ անլերի ճէզով իտէճէք . . . գուժար տա գապի ու թէվֆիխ էյլէ-
յէճէք տիր . . . Գու թարիդլէ մուվաֆֆագիյէթէ հէշ շիւպհէ գալմագ . . . Լա-
քին օլթա իյնէսինի . . . տուզագատքի եէմի . . . ֆայէ գարանընա գօնուլան
ատամուզ եաղը բարշասընը պուլմալը . . . Գունը նէ՞րէտէ արատալը։

Բասգալ։—Արատագա հաճէթ եագ, պէն պուլարըմ։

Ժագ։—Գու իլէ եարայաճագ պիր գարը՞ մը պուլարըն . . .

Բասգալ։—Իվվէթ . . տիւնեա կիւզէլ կիպի պիր գըզ պուլարըմ, հէր քէս
չարբըլաճագ, հէր թարաֆտա սէօյլէնէճէք . . .

Ժագ։—Գու պինադիր գուշը նէ՞րէտէն պուլարըն։

Բասգալ։—Պիննէֆթա պուրատա։

Ժագ։—Ժօանեթա՞ մի . . . ամմա եարտըն հա՛ . . .

Բասգալ։—Հէյ տէ իգամէթ ինթիհիմիզ օթէլտէ։

Ժագ։—Լաթիֆէ սէօյլէյօրսըն . . .

Բասգալ։—Հէշ պիր վագթ, պէօյլէ շէյլէրտէ լաթիֆէ օլը՞ր մը։

Ժագ։—Էյ քի՞մ տիր պու գարը։

Բասգալ։—Կէնճ պիր գըզ . . .

Ժագ։—Թաֆսիլաթ . . . թաֆսիլաթ խաէրիմ . . .

Բասգալ Սօնիէ՝ Մատամազէլ Մարթ կրանչօնը քէնտի իւզէրինէ հասըլ ինթի-
հի թէէսըրի վէ «Մարթէն-Բէյէօր» օթէլէխընէն անա գըզ հագգընատա նագլ ինթ-
իթալճրինի մուխթասար պիր սուրէթտէ հէքեայէ ինթտի։

Ժագ Լահարտ՝ քէմալը տիգգաթլա արգատաշընըն հէքեայէսինի տէյնէյիսկ,
արգատաշը հէքեայէսինէ խիթտատ վէրտիքտէ։

Ժագ։—Բէք ալէա, տէյնէյիմ քի Մատամազէլ Կրանչան հագգընատա ա էյլէտիք-
լէրին հէր տօղրու տըր . . . Տէյնէյիմ քի մէրգուժ գըզ զայէթ կիւզէլ վէ ճազի-
պէլի տիր վէ պիգիմ գուբատաղըմզ գարատըն եէմի օլապիլիր . . . Լաքին պու
գըզըն էլիմիզ կէչմէդ օլտուղընը հէշ խաթրընա կէթիրմէյօրսըն . . .

Բասգալ։—Զանընմ եաղընըյօրսըն։

Ժագ։—Իսպաթ էթ պագալըմ։

Բասգալ։—Պիր ազ տիւշիւնէճէն, մէրգուժլի գօլայճաճըդ քէնտիմիզ պէնա
իտէպիլճէնէկիմիզի ֆարգ իտէրսին . . . Վալիտէմ պու կիւնլիք եարընըդ պիր
շէյ օլուպ, տիմէք գըզը՝ տիւնեատէ եարա եալընըդ վէ քիմսէսիզ գալատագ վէ
զարուրէթ ու սէֆալէթին նիհայէթ տէրէճէսինտէ պուլընտագ տըր . . . Զանն

խէ՞րմիսին քի, պիրի կէլիպ տէ քէմալը նէզատքէթ ու մէհարէթլէ մէրգուժլի
հալը էսթիֆիհմալտէն գուրթարմագ թէքլիֆինատէ պուլընը իսկ, մէրգուժլ գըզ՝
օ ատամը Ալլահ թարաֆընատա կէլմիչ ատտա ինթմէսին։

Ժագ։—Մէօյլէտիկին զարուրէթ ու սէֆալէթ շիւպհէլի պիր շէյ տիր . . .
մէրգուժնին պէրլէտիկի ազէչ պէյթի կիւր . . .

Բասգալ։—Պիրէ գարշը օն պինէ պագա կիտէրիմ քի, օ բարա կէլմէյէճէք . . .
Գու իթի գարը ատի պիր տօլանտըրըճընըն օյունընա կէլմիշլէր։

Ժագ։—Օլտուն . . . Լաքին նիհայէթ գըզըն վալիտէի էօլմէմիչ տիր . . .
հէր նէ գատար չօգ խասթա կէօրիւնէյօր իսկ տէ, իհթիմալ քի էյի օլտուն . . .

Բասգալ։—Իգամէթ ինթիհիմիզ օթէլնէ ատհիպի պուրնա պիւտպիւթինի մուղա-
յիր պիր էֆքեարատա տըր։

Ժագ։—Անըն էֆքեարընըն պէնճէ էհէմմիյէթի եօգ տըր . . մէրգուժլի պա-
գան հէքիմին էֆքեարընը թէրճիհ իտէրիմ պէն . . . Գու հէքիմին իսմի նէ՞ տիր,
պիլի՞րմիսին։

Բասգալ։—Եա՛յր, պիլմէմ, լաքին էսասէն պուրնըն տա էհէմմիյէթի եօգ տըր,
զիրա թաալիպը մուամալէյի՝ մէրգուժ խասթայը պիր ազ էյիյէ չէվիրսէ պիլէ,
թէքմիլ պագա չըգարատայաճագ տըր։

Ժագ։—Նի՞չիճն էօյլէ։

Բասգալ։—Զիրա բարաբընզըդ կիպի տէֆ ու զալէպէսի միւքեմմիլ պիր հալ՝
հէքիմէ գարշը չըգաճագ տըր . . . Եվվէլ պէ էվվէլ բարա վէրիլմէյինճէ, հէքիմ
խասթայա պագմայաճագ . . Իզզաճը՝ րէչէթալարը եարմայաճագ . . . Բա-
րասըդ՝ խասթալըդըն էօնիւ ալընամայաճագ . . . Նէ՞ տէրսին . . . պիր խասթա-
լըդ էյի օլմագ իչիճն չօղա օթուրմա՞զ մը . . .

Ժագ։—Էօյլէ ամմա խասթախանէ վար, օնա նէ՞ տէրսին։

Բասգալ։—Հագգըն վար, լաքին օ հալտէ վալիտէի գըզընատա այրըլմագ
լաղըմ կիւճճէք, վէ գարը գաթէն խասթա վէ զայըֆ օլտուղընատա, պու այրըլըգ-
տայաճայրդ էօլճէճէք տիր . . Օ դէման էօքսիւզ գըզ՝ եէրտիդ եուրտագը վէ պիր
բարաագը օրթատա գալըդ, հէր քիմ պիր գաշ լագըրտը իլէ քէնտիսինի
թէսկիլի խէրճէ պիր ազ էթմիճէլ պիր տէ քէնտիսինէ սըզընատագ եէր վէրիր ի-
սէ, գըզ՝ օնա ատրըլըդ անըն գուճատընա աֆըլատագ տըր . . .

Ժագ՝ պիր ազ տիւշիւնտիքտէն սօնրա։—Գու օլապիլիր պիր շէյ տիր, լաքին
մուֆթլագ պէօյլէ օլատագ տըր տէնէմէդ . . . Օն տօգուզ եաշընատա տիրտայէթի
պիր գըզ՝ վէճէվ տիւնեա հալինատէն պիհապէր պիճէ օլա, քէնտիյէ գարշը գու-
բուլան տուզաղը ֆարգ ու ֆէհմ իտէպիլճէճէք գատար ագլ ու գուտրէթի օլա-
պիլճէճէք տիր . .

Բասգալ։—Մատամազէլ Կրանչան հէր նէ գատար ագըլը վէ տիրայէթլի իսկ
տէ, գալպի բէք սաճի պիր գըզ կէօրիւնիր։ Գու գըզ՝ ահվալը ալէմ հագգընատա
հիչ պիր շիւպհէտէ պուլընմատըդընատան, իհթէ պու պիհապէրլիկի եէգճինէճէն
քէնտիյի միւտաֆէա իհթիյէ գալգընմայաճագ տըր . . . Ինան օլսուն, պու գըզ
պիգի սըրֆ գուրթարըճը զանն իտէճէք տիր։

Ժագ։—Բէք էյի ատմա, ֆաիտէսի կէօրիւճէճէք պիր վագթը միճնասիպտէ

Մէրգուժ գըզ իւզէրինէ իմրան Քէէսիր իտէպիվմիզ իչուն վալիտէսի էօլմէլի տիր, պիզիմ իսէ Մէրգուժէնին խասթալըղը իւզէրինէ իմրան Քէէսիր վէ ժուամէլէ իտէպիվէմէք հիչ պիր ֆըրսաթըմըզ օլմայաճագ տըր։

Բասգալ՝ տիք տիք արգատաշըներն կէօզէրի իչինէ պագարագ։— Նի՞չուն էօյլէ։ . . .

Ժագ՝ արգատաշըներն պագըչընատն ֆիքրինի անլայըգ Թիթրէյէրէք։—Նէ՞։ . . իսթէրսին քի։ . . .

Բասգալ։—Իսթէրիմ քի, զէնկին օլաճագ ֆըրսաթը գաչըրմայըմ։ . . Գունըն իւզէրինէ տահա գօնուչաճաղըզ։ . . Էվվէլա իսթէրիմ քի, պու կէնճ գըզը սէն տէ կէօրիւպ, միւպալղա իթմէմիչ օլտուղումը վէ հադիգաթէյն էչի մանէնամ պուլընմազ պիր կիւզէլ գըզ օլտուղունը Թատիգ իտէսին։ . . .

Ժագ։—Գէն՝ վալիտէսինէ պագան հէքիմին քիմ օլտուղունը անլատագ իսթէրիմ։ . . . Գէն՝ Ժօանեիտէքի քնաֆֆէլի հէքիմլէրի, եախօտ հիչ օլմազսա պէչ սէնէ ագատմ պուրատա հէքիմլիք իտէնլէրի Թանըրըմ։ . . Եասթա գարընըն նէ՞ կիպի հէքիմ էլինատ պուլընտըղընը պիլմէք՝ ֆախտէտէն խալի տէյիլ տիր։ . . .

Բասգալ։—Օթէլնի Լիւռօ՝ հէքիմին իսմի նէ օլտուղունը պիլէ սէօյլէյէճէք տիր։ . . Արթըգ կիտէլի՞մ մի։

Ժագ։—Տո՛ւր, պիր չէյ տահա սէօյլէյիմ։ . . Թէպտիլը իտ կիպի պիր չէյլէր սէօյլէտինիզ պատա։ . .

Բասգալ։—Էվվէթ, էլզէմ վէ լազըմ տիր։ . . .

Ժագ։—Էօյլէ տանա, էկէր Ամէրիգալը հէքիմ Թօմբընըն վէ եախօտ պիր տիկէրինին իսմինի Թագընաճագ օլուր իսէմ, հագգընտատ հիչ պիր չիւպհէյի տահ օլմայաճագ ժուռնէտատ էվրագը մուատատագա լազըմ օլաճագ տըր։ . . .

Բասգալ։—Բարիգէ կիտէր կիթմէզ «վիզէ» վէ սաիր մուամէլէյի րէսմիյէտինճէ հիչ պիր նօգսանը օլմայարագ էվրագը մէզքուրէյի սանա Թէտարիք իտէճէյիմ։ . . Գու էվրագ՝ տօղրու վէ միւքէմմէլ օլաճագ, վէ Տօգթօր Թօմբընըն սահթէ պիր իսմ Թաչըտըղընա քիմսէ չիւպհէ իտէմէյէճէք տիր։ . . .

Ժագ։—Ջաթէն քիմսէնին օնա չիւպհէլէնմէյէ պիր սէպէպ օլմայաճագ տըր . . . Գունիմ իչուն իչ բէք եօլունատա օլաճագ տըր, պիլիրիմ։ . . լաքին սէ՞ն։

Բասգալ։—Գէ՞ն մի։

Ժագ։—Սէն Բարիգատ էյլէնտիր։ . . չօգլարը սէնի Թանըր։ . . իչ սէնէտէն պէրու տէյիլմիչսին։ . . Սէն նա՛սըլ եաբաճագսըն։

Բասգալ։—Գունիմ մուհաքէմէ վէ մահքեմիյէթիմին սէպէպլէրի էհէմմիյէթսիզ չէյլէր օլտուղունատն, բէք օ գատար վէվվէյի մուճրիպ օլմամըշտըր տըր։ . . Էօնատ մուհաքէմէմէ, Նիւ-Եօրգա կիթմէյէ հազըրլըղ կէօրտիւյիւմի բէք չօգ տօսթլարըմա սէօյլէմիչ իտիմ։ . . Էէր քէս պու Թէսավվուրըմը իճրա իթմէչ օլտուղունա ինանարագ, չիւնի Տօգթօր Թօմբըն իլէ Ամէրիգատատն ավտէթիմէ քիմսէ Թէտճիրըտ իթմէյէճէք տիր։ . . Իտտի քէնատ իտտիմի տագլատատ տահթ պիր պէչիս եօգ տըր, լաքին վալիտէյմին իտտինի Թագընժաղա քէնտիմէ գարար վէրմէյիմ տիր։ . . .

Ժագ։—Վալիտէնին իտտի նէ՞ իտտ։

Բասգալ։—Սօքի Բատպէր։ . . Գէն տէ չիտատ Բասգալ Բատպէր իտտինի իճրագ իտտէյիմ։ . . .

Ժագ։—Բէք ալէտ . . . պու տա ֆէնա օլմազ . . .

Իչի արգատաշլար՝ էչնիտէն Ժօանեի եօլունը ԹուԹուպ, «ՄարԹէչն-Բէչէօր» օԹէլինէ կիԹտիլէր։

Գունըար՝ օԹէլին գաղինօ գարուսընատն իչէրի կիրէչգէլէրի սըրատա, պիր կէնճ գըզ տիչտրը չըգմագտա օլտուղունատն, Բասգալ՝ Մէրգուժ գըզա եօլ վէրմէք իչուն պիր հըզ իլէ կէրի կէրի կիԹտի վէ ատրսէչի իլէ Ժագը տէրԹէրէք, գուլաղընատն ալտղը ուտուէճագըզ «Մէրգուժ տիր» տէտի։

Ժագ Լակատա՝ Բասգալըն քէնտիչ Թարիֆ իթմէչ օլտուղը գըզը պիր կէօրիւչտ Թանըմագ իչուն արԹըզ էսԹատա միւհիմճ տէյիլ իտտ։

Մէրգուժ գըզ՝ Ժագըն էօնէնատն կէչտիկինտ, Ժագ՝ պու պիճագիր տիլպէր գըզը կէօրիւպ հայրան օլտու։

Մատտագէլ ՄարԹ՝ պիր գաչ տագիգա իչուն պիր եէրէ կիտէչէյինի օԹէչէճի Լիւռօյա սէօյլէմէք իչուն լօգանԹանըն իչինատէն կէչմիչ իտտ։

Մէրգուժ՝ ճինէվրայա քէչտատ օլընաճագ պիր Թէչէկրաֆը Թէչէկրաֆխանէյէ կէօԹիւրմէք իւզրէ չըմէնօրֆիրէ կիտտյօր իտտ։

Գիչարէ գըզճըղազ՝ վալիտէսինին արզուլարընա իԹատԹ իտէրէք, պանքէրտէն պիր ան էվվէլ պիր ճէվապ ալմագ իւմիտէչէ պու պահալը վալիԹայը իսԹիմալ իտտյօր իտտ։

Իչի տէչիգանըլար՝ քէմալը իչիԹիրատկա գըզա սէչտատ վէրտիքէրինատէն, գըզ տաճտի պարընը հաֆիֆճէ էչէրէք իտտէչ տէչտատ իսուէ, չըմէնօրֆիրէ Թատիճանընատատ եանա մահալլէտէն եօգարը տօղրու չըգտը։

Բասգալ։—Է՛ ճանըմ, նա՛սըլ տըր, նէ՞ տէրսին։

Ժագ։—Եանըլմամըշըն, Թատատիգ իտտիմ։ . . Ֆիլհագիգա պու գըզ՝ հէր նէ գատար եօրկունըղգ վէ քէտէրտէն նաշի եիւպհինատ պիր էսէրը հիւզն ու զամիր միւշահէտտ օլունըյօր իտտ տէ, Մէլոյըգ կիտի կիւզէլ պիր գըզ տըր . . Էկէր չէհրէսի հիւզն ու քէտէրլի օլմայըղ ֆէրըհան վէ սէվինճլի օլտա իտտի, բէք պիրինճի պիր չէյ օլտր իտտ։ . . Գէօյլէ պիր նատր ճէվատէ պագմագ իչուն, կիւնէչէ պագաճագ կիտի բէնիգի կէօրիւբ գօյմագ լազըմ կէչէճէք իտտ։

Բասգալ։—Տիմէք հիչ միւպալէղա իթմէմէյիճի Թատատիգ իտտէյօրտըրըն։

Ժագ։—Էվվէթ, հաթԹա ազ պիրէ սէօյլէմիչսին։

Բասգալ։—Էյ պու կէնճ գըզըն պիզիմ Թատատատ վէ Քէտատվվուրըմըզա վատէԹա օլտատ լազըմ մը։ Էէր ՀԱԼՏԻ սէօյլէ իգԹիդա իտտ՝ր մի։ . .

Բասգալ Սօնիչ «Էէր Հալտէ» քէլիմէչէրինի գատվէրէ սէօյլէտի։

Ժագ։—Էէր ՀԱԼՏԻ, էվվէթ, անլայօրըմ։ . .

Իչիտ տէ պէօյլէ սէօյլէչէրէք գաղինօյա կիրտիչէր։

Լիւռօ՝ եաղըտանէչինատ օԹուրտըչ, պագը հիտատպարը Քէմիզէ պէրտյօր իտտ։

ՕԹէլնի՝ միւքէրիչէրինի սէչտիտատագ իչուն իչինի պըրագտը։

Ժագ՝ Մէրգուժա տօղրու կիտէրէք տէտի։

—Գիպիմ օտանըն պուլընտըղը գաԹատա իգատէք իտէն վէ գըզը չիմտի պուրատան տիչտրը չըգան իտատԹայը հա՞նկը հէքիմ պագըյօր։

ՕՔՒԼԵՒ՝—Տօգթօր Փէրսլօ . . . չէհրիմիգին էն էյի հէքիմի տիր ։

Ժագ՝ գաչլարընը չաթարագ .—Սահի՛ն, պէն տէ իչիքտիմ քի ալիմ պիր հէքիմ տիր, հէր քէս քէմալը էմնիյէթլէ խասթալարընը օնա Թէսլիմ իտէպիլիր ։

ՕՔՒԼԵՒ՝—Շիւպհէ՞ մի վար . . . Տօգթօր Փէրսլօնըն չէօհրէթինի իչիքմի՞շմիսինիզ . . .

Ժագ՝—Զօգ իչիքմիշիմ . . . սէնսաթտաչլարը մուամիլէյհի չօգ մէտհ իտէրլէր ։

ՕՔՒԼԵՒ՝—Սիզ տէ օ էֆքեարտա՞մընընըզ ։

Ժագ՝—Էվվէթ, զաթէն պէն տէ հէքիմ իմ . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Գու հէվալիտէն օ՞ղլույասընընըզ ։

Ժագ՝—Յա՛յր . . . պէն Ամէրիգալըյմ վէ Նիւ-Եօրգտան կէլիյօրըմ, լաքին պիր ազ սա Բարիզտէ Քահսիլ իթմիշիմ տիր . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Էյ տօգթօրըմընըզը իսմինի Ամէրիգաստա՞ մը իչիքտինիզ ։

Ժագ՝—Շիւպհէ՞ մի վար ։

ՕՔՒԼԵՒ՝ էյլէ մէշհուր պիր ատամընը վաթանտաչը օլտուղընա բէք գիյատէ իֆթիխար իտէրէք .—Օ գատար ուզագտա պիւէ իսմի սէյլէնիյօր հէ՞ ։

Ժագ՝—Գունտա Քէսճմիւտ օլընճագ պիր չէյ եօգ . . . Մ. Փէրսլօ՝ ֆէյնը Քէպապչէ հագգընտա ատարը միսթահսէնէ Քահրիր ու Թէսլիհ իթմիշ տիր . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Էվվէթ, չօգ եազմըշ տըր, էֆէնտի . . . այաղընըն Քըրնաղընա գատար պիմ տիր . . . լաքին հիչ քիպր ու զուրուրը եօգ տըր . . .

Ժագ՝—Օ պիչարէ գատընը էյի իթմէյէ իւմիտի վա՞ր մը ։

ՕՔՒԼԵՒ՝—Էյի օլուր տիյօր, ումիտ քի իւմիտի տէ վար տըր։ Լաքին մալիւմը ալինիշ տիր, էֆէ՛նտի, էն ուսթալարը պիւէ պագէն եանընըզրըզ . . . Պէն Մատամ Կրանչանը հէր կիւն կէօրիյօրըմ, զաննըմ գուրթուլամայաճագ տըր . . .

Ժագ՝—Ֆասթալըզը նէ՞ տիր . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Շըմէնաքթէրտէ պիրտէն պիրէ բէք ֆէյնա պիր սուրէթտէ պաչլամըշ օլտուղընտան, չէհրիմիզ սթասիօնընտա վակօնտան էնտիրիլմիշ վէ խասթալըզընը նէ օլտուղը տա անկաչըլամամըշ տըր . . . Պատէհտա պիր կէօյիւս էնմէսի կէլիպ կիրէչմիշ . . . ասնըրա Թէքքար էնմիշ տիր ։

Ժագ՝—Սահի՛ն . . . չօգ ազըր չէյ կէօրունիյօր . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Լաքին մատամ քի սիզ տէ հէքիմսինիզ, էֆէ՛նտի, պիր չէյ տէ սիզ սէյլէյէպիլիրսինիզ . . . Ֆասթալը կէօրմէք իսթէ՞րմիսինիզ . . .

Ժագ Լակարա՝ պաչընը սալայարագ .—Գունը եարատմամ . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Նի՞չի՛ն ։

Ժագ՝—Տիկէր պիր հէքիմին խասթաօընը քէննիլիկիմէն կիտէյիմ կէօրէյիմ, պու չէյ էսնաֆիլըղա եագըշմազ. հա՛, էկէր պիննէքս խասթա, վէ եախօտ գըզը չաղըրըր իսկ, օ պաչգա . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Գու պատատ Մատամազէլ Մարթա լաֆ աչմագտան գէլայ չէյ եօգ . . . Սթասիօնա պիր Թէլէկրաֆ կէօնթուրիյօր . . . չիմտի կէլիր . . . Զաթէն Տօգթօր Փէրսլօնըն պագտըզը խասթայա պագմագ տէյլէ տիր, պիչարէ գարըյա ատսթանէ պիր վիզիթա վէրէճէքսինիզ . . . Սէնսաթտաչընըզա խապէր պիւէ վէրիլմէյէճէք տիր . . . Պէն գարընըն էյլիկինի իսթէրիմ . . . էյի օլուպ քէննի իչլէրինէ պիննէքս քէննիսի պագապիլմէսինի արզուլէրիմ . էկէր էօնիւբ իսկ, պու իչլեր՝ գըզընը տիւչարը միւգքիլտաթ իտէճէք տիր, գիրա ատէքա պիր օրման իչինտէ կիպի պու իթի գարըյը սոյուլօրլար . . . Մէրհամէթ իտուպ պիր քէրրէ մէրգումէ գարըյը կէօրսէնիզ . . .

Ժագ՝ կէօզ իչարէքթէյլէ Բասգալըն էֆքեարընը սիւվալ իթտիքտէ, Բասգալ՝ մուվաֆֆագաթ իթմէօնի իչտար իլէ անլաթտը ։

Ժագ՝—է՛հ, մատամ քի արզու իտէյօրսընըզ, հէքիմիթք սըֆաթըյլա տէյիլ, տօսթլըգ սըֆաթըյլա մէրգումէյի կէօրիւրիմ . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Գօ էօյլէ օլսուն ։ Մատամազէլ Մարթ ավտէթ իթտիքտէ, սէօյլէյէճէյիմ. ճան ու կէօնիւլտէն մուվաֆֆագաթ իտէճէկինէ չիւպհէ եօգ տըր։ Իթի բէյ պիր րէյտէն մագպուլ տըր, պուընը մէրգումէ գըզ էյի պիւիր ։

Ժագ՝—Գու հարէքէթիմի Տօգթօր Փէրսլօնըն տուլմայաճաղընը վատ իտէ՞րմիսինիզ, զիրա իհթիմալ քի մուվաֆէյէ կիւճէնիր . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝—Ա՛հ, էվվէթ, վատ իտէրիմ . . .

13

ՕՔՒԼԵՒ՝ կիտիպ եազըխանէսինին իւսթիւնտէն պիր ատֆքէր ալարագ .—Մատամազէլ Մարթ կէլմէքտէ օլսուն, էֆէ՛նտիէր, սիզ տէ լուքֆէյն իսմիէրինին պէրմուճիպը գանուն պէնիմ բօլիս տէֆքէրիմէ գայտ իտէրէք քիւչիւք պիր մուամէլէյի րէսմիյէյի իչէ՞րմիսինիզ . . .

Ժագ՝ կիւլէրէք .—Պիզ գանուն իթտաթ իտէրիզ . . . պիզէ օգգա գէլմէմ վէրինիզ . . .

ՕՔՒԼԵՒ՝ Լիւռօ՝ Քաչէպ օլուն գանա օգգա գէլմի վէրիպ ատֆքէրի ալտը ։

Հապտատալարը պէօյիկի գէլմի էլինէ ալտըպ պէրվէճհը աֆի եազտը.

«Միւճքիմէտ Ամէրիգա էհալիսինուն օլուպ Նիւ-Եօրգտա իգամէթ իտէն Քապիպ ձէյմս Թօմբսընը ։—Բարիզէ կիտիյօր ։»

Գատէհտա գէլմի Բասգալա վէրիպ, օ տահի պէրվէճհը աֆի եազտը.

«Տօգթօր Թօմբսընընը սըր քեաֆիպի օլուպ Լօչտա Թէվէլլիւտա իթմիշ օլան Բասգալ Բամպէր ։—Բարիզէ կիտիյօր ։»

ՕՔՒԼԵՒ՝ տէֆքէրի գաւտըգտան սօնդրա .—Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէ՛նտիէր . . . Շիմտի արթըգ հէմ սիգին հէմ պէնիմ իչիմիզ սըրասընտա տըր . . .

Թամմ պու էսնատէ Մարթ՝ սըգըճա եիւրիւմիւշ օլմասընտան նէշի պիր ազ սօլումագտա օլտուղը հալտէ օՔՒԼԵՒՆ իչէրի կիրէրէք Լիւռօյա խիթապէն ատտ.

—Իչիէ կէլտիմ, միւսիւ Լիւռօ . . . վալիտէմին եանընա չըգայըմ՝

Գըզ պուընը տիկէրէք չէքիլիպ կիթմէք իւզրէ իքէն, օՔՒԼԵՒ՝ մէրգումէյի ալըգօյուպ տէտ.

—Բէչճա իտէրիմ, մատամազէլ, պիր ազ տուրընըզ . . . սիզէ պիր սէօյլէյէճէյիմ վար . . .

Մարթ՝ վէտվէտ իլէ .—Սէօյլէյէճէյի՞ն մի վար . . . պանա՞ մը . . . Նէ՞ պիր քիւ

ՕՔՒԼԵՒ՝—Ա՛, սիզի իչիւն ֆէյնա պիր չէյ տէյիլ տիր . . . Գու սաղսահ տօգթօր կէլտի վալիտէնիզէ պագտը . . .

Մարթ.—Էվէթ . . . Ամասպա վալիտէմ հագգընտա սիզ պիր չՅ մի ա՛ծ-
լէմի։

Օթէլլօ.—Գէն պու կիւն անը կէօրմէմիմ, լաքին տիւն կէօրտիւմ, խատթա
Էյի տիր տէմի . . .

Մարթ.—Պու սապահ տա խատթանըն Էյիւէշմէսի իւշրի կիթտիկինի սէվկէ-
տի . . .

Բասգալ իւէ ծագ՝ տիգգաթլա տիւնէյէրէք, գըզըն կէրէք սէսինէ վէ կէրէք
կիւզէլլիկինէ հայրան օլմագտա խոլէր։

Օթէլլօ.—Էյ սի՛զ, մատամազէլ, վալիտէնիզի սի՛զ նասըլ պուլտույօրսունուզ . . .

Մարթ՝ մանգուանէ.—Պիր էֆքեար պէյան իտմէտի, չիւնքի անլատամ . . .
Վագըտ սըթմա քէսիլսի, լաքին զանընըմ տօգթօրըն ատտիկի Էյիլիք բէյ տաղը
իւէրէյօր . . . Պիր տիւրլիւ զէվալը վալիտէյին գուվվէթի եէրինէ կէլմէյօր . . .

Օթէլլօ՝ պաշընը սալայարագ.—Գէն տէ պիլիրիմ քի կէմ գուվվէթ պուլտուր,
լաքին պէնէմ չիմտի գուվվէթի եամաշ եամաշ կէլմէյէ պաշլամալը իտի . . Տօգ-
թօր ժէրպօ Էյի պիր հէքիմ տիր, հէր քէս պիլիր . . . չան ու չէօհրէթի եէրինէ
տէ տիր . . . Լաքին նիհայէթ իտթիյարսըզլըը տըր . . . Էսքի ուստաւլէր գուշա-
նըր, ֆէնէր թէօպպէթ իսէ իւէրէմիշ տիր . . . Տէլիգանըլըար տահա հէտարէթ-
լի տիրէր, տահա գիյատէ կէօզ բէսլիկի իտէրէք . . . կէօզիմիզէ միհհաճ օլ-
մագտըզըն պէրրագ կէօրսէրէք . . . Գէնէմ վալիտէնիզին խատթալըը հագգընտա
պիր կէնճ տօգթօրըն բէյի ալընտա ֆէնա օլմազ . . . Սի՛զ նասըլ, մատամազէլ,
պու էֆքեարըմա պէյնի՛միսինիզ։

Մարթ.—Վալիտէնին քէնտի հէքիմինէ էմինէյէթի վար տըր . . . Շիմտի էկէր
մ. ժէրպոտան մատտա տիկէր պիր հէքիմ տահա կէթիրէմէսի քէնտիսինէ թէք-
լիֆ օլունըր իսէ, վալիտէմ շիւպհէսիզ գօրգահագ տըր . . . Գուննտան գաթի նա-
զար, պէնիմ կիմսէ սիզէ տահի մահմի տիր քի, հէքիմ գօնսօլթօլարը Չըղա օ-
թուրըր . . . պիզ իսէ զէնկին պիր Չէյլէր տէյիլսիզ . . .

Օթէլլօ.—Շիւպհէսիզ . . . չիւպհէսիզ Էյլէ տիր . . . պէն տէ անըն իշինէ
սիզէ գօնսօլթօ տիմէյօրում . . . Տօգթօր ժէրպօնըն մահիւմաթը օլմագտըզըն տէ-
լիգանլը պիր հէքիմ կէլիպ վալիտէնիզի տօսթ մագամընտա պագմալը տըր . . .

Մարթ.—Տէլիգանլը պիր հէքիմ «տօսթ մագամընտա՞» մը կէլմէյի . . .
պէն պուրատա քիմսէյի Թանըմամ, Էյլէ պիր հէքիմ նա՞սըլ պուլտուրում . . .
պէնի պուրատա քիմսէ տիւշիւնմէմ . . .

Օթէլլօ՝ Թաթլը պիր ա՛ծտա իւէ.—Գէնի հիչ՞ մի չըգարըյօրսունուզ, մա՛տա-
զէլ . . . Կէրէք սիզէ վէ կէրէք ա՛զկիւլիւ վալիտէնիզէ խըտմէթ իթմէյէ տայմա
հազըր վէ միհէյայըմ . . .

Մարթ.—Վալիտէ՛ի կէօրմէք իսթէյէն պիր ա՛տլիգանըը հէքիմ Թանը՞րմըսը-
նըզ . . .

Օթէլլօ.—Թանըրըմ . . . Եէնի ուստաւլաք իշտահ Թէպպէթ իսէն Ա՛ֆրիգա-
ւը պիր հէքիմ վար, տէմինէմէյէհ վալիտէնիզին լագըրտըսընը իսթյօր
իսթի, անըն իսատթալըը հագգընտա սիզէ մահէմմիուններէ վէ այըգտան աչըզա
պէյանը բէյ իսէր . . .

Մարթ՝ պու հէքիմին Բասգալ Սօնիէ իւէ ծագ Լակարտտան պիրի օլտուղընը
Ֆարգ իթտիկինէն, օ արա ուստաՉմագըզ անկէրէ տօղրու պագմըշ իսի։

Օթէլլօ.—Է ճանըմ, մա՛տամազէլ, պունա նէ՞ տէյէճէքսինիզ . . . իսթէ՞յտի-
սինիզ։

Մարթ՝ քէքէլլէյէրէք.—Լաքին պիլմէմ քի, պու եէնի հէքիմի վալիտէմէ նա՞-
սըլ իսատթէր վէրէյիմ . . .

Օթէլլօ.—Էկէր մահվաֆագաթ իսէր իսէնիզ, պէն քէնտիմ իսատթէր վէրիրիմ . . .
կէնճ գըզ պիր ազ միւատէթ տիւշիւնտի։

Մէրգումմէ տիւշիւնիյօր իսի քի, հատտը զաթինագ օթէլլիներին հագգը օլմալը
ազըր, վէ Տօգթօր ժէրպօ Չու կա պու հիհէթէէ եանըլմագտա օլագիլիր։

Մարթ՝ պէյէլլէհէ պիր ազ տիւշիւնտիքտէն սօնդրա.—Նէ՞ վագթ իսատթէր վէ-
րէէքսինիզ։

Օթէլլօ.—Էկէր իսթէր իսէնիզ, չիմտի, մա՛տամազէլ, գիրա Տօգթօր Թօմբըն
իւէ սըր քեաթխանինի սիզէ Թագտիմ իթմէքլէ միւքթէխիրիմ . .

Գուննը տիկէրէք օթէլլօ Լիւտօ՝ մահիր պիր Թէլրիֆաթ նագըրը կիպի ժէր-
գուման տէլիգանլըլարը գըզա իրտաէ իսէյ իսէյօր իսի։

Գու իքի տէլիգանլըլար՝ քէմալը րիայէթ ու Թէվազու իւէ պաշլարընը Էյէրէք
ազըզը հիւրմէթ իթտիքլէրինէէ, մատամազէլ Մարթ՝ զայէթ ուԹանկան պիր գըզ
օլտուղունատ, գըզգըմընըզը քէսիլսի։

Ծագ՝ էօնէ տօղրու կէլէրէք վէ գըզը եէնէհէն ա՛լամայարագ.—Մատամազէլ,
պիր ազ էվվէլ պու օթէլլին ահվալի՝ պիզէ քէմալը Թէվէննիւ վէ մահապտէքլէ վա-
լիտէնիզին լագըրտըսընը իթտիքաէ օլտուղունատ, պէն տահի հէքիմլիքսէն զիյա-
տէ տօսթլուգ սըֆաթըլա սէվկիւլիւ վալիտէնիզին խատթալըը հագգընտա տէր-
հալ պէյանը բէյ իթտիքաէ Թէքլիֆինտէ պուլունըմտ . . . Ինան օլտուն, պէն մի-
Թէպէր բէֆիգիմ Տօգթօր ժէրպոտան չօգ պիլմէքէ վէ հաթթա անըն գատտար պի-
լէ սահիպը մալիմաթ օլմագ միւատէսաբնտա տէյիլիմ, լաքին պագէն ինտան իւէ
տէֆտա կէօրտիւյի պիր հալի տահա Էյի քէտտիրէպիլիրիր . . . Էմրինիզէ միւնթա-
զըրըմ, մատամազէլ։ Ա՛ֆնիֆտաթը չախսէյէ տիւշիւնտէքսինին խիւլտուը գալպ իւէ
սիզէ մահավէնէքը մանէվիյէտ պուլունմագա միւհէյայըմ . . . Գու մահավէնէքի-
մի խաթէր գաղուլ, խաթէր ըչտա խոնիզ . . .

Մարթ՝ հէյէճանը գալպ իւէ.—Նա՞սըլ ըչտա խէպիրիրիմ, էֆէնտի . . . Վա-
լիտէմին եագընտա Էյիլէշմէյէ պաշլայագաղընտա տահի Տօգթօր ժէրպոնըն իֆտա-
տաթը վագըտսըզ Էտտալը օլտուղընը էկէր սիզ տէ Թատտիգ ու Թէէյիտ խէր խէ-
նիզ, բէյ գիյատէ մէմնուն օլագտուղմ . . . տայէնիպտէ պիր գաթ տահա գալպիմ
միւԹիմէյին օլագագ տըր . . . Գինաէնալէյհ միւտաֆէկէյի ալիհէնապանէնիզի քէ-
մալը մինէթթաարի իւէ գաղուլ խէրիմ . . . Գուլլուքընըզ կէլինիզ . . .

Բասգալ Սօնիէյին կէօզլէրի՝ մէսէրէթթինտէն նագի չիմչէք կիպի բարլայըսա
մէրգում քէնտի քէնտինէյէ տէմի։

—Իչթէ մուվաֆֆագիյէթլէ իւէ պաշլայօրըզ . . . գուլտուրը քէնտի քէնտինէյէ
իւէրի կիտէճէք տիր։

Ծագ Լակարտ՝ Բասգալըն կէօզլէրի բարլատըընը կէօրիւգ պրունընըն ալ-
Թընտան կիւլիւմսէմէ։

Իւշ էրքէք՝ Մարթ իւէ պէրապէր օթէլին էքինճի գաթընա չըգըպ, Մարթ՝ էօնուէն խասթանըն օտասընա կիրէրէք տէսի։

—Վալիտ՛, եալընըզ տէյիլմ։ . . պէրապէր Մ. Լիւտօ իւէ իքի տօսքը վար տըր։ . . Գու զաթըար սանա չօգ մէրագ խոտւպ նասըլ օլտըղընը կէօրմէյէ կէլիյօրլար։ . .

Մատամ Բէհրին՝ եաթաղընըն իչինտէ գալդըպ օթուրարագ կէօղլէրինի կէլընէրէ տօղրու չէվիրտի վէ պիր իշարէթլէ պէյանը Թէչէքքիւր էյլէտի

Մալիւմիպ օլտուղը իւգրէ նիմ հասթանէսինտէն գուրթուլմըշ օլան Տօգթօր Ժագ Լակարտ՝ զայէք մահիր օլուպ, հաթթա բէք էյի Թահսիլ իթմիշ վէ պիր տիրսյէքը Ֆէվգէլատյէյէ ժալիք պուլընմըշ օլտուղընտան, պիրինճի սընըֆտան պիր հէքիմ ատա օլընապիլիր խոի։

Ֆէննա խուլյարընըն սաիգասըլա էկէր պիր Թարիգը մէհնուտա սալիք օլմասա խոի, Ֆէննը Թէպապէթին ուտուլը ճէտիտէօինի Թէրվիճ իտէն մէշահյըը աթըպապա պիտիրէսինէ տահիլ օլաճաղընա չիւպհէ օլընամագ խոի։

Ժագ՝ օտա գաբուսընտան իչէրի կիրտիկի սըրտատա Մատամ Կրանչանըն սօլ կուն վէ պօղուգ եիւպիւնէ տիք տիք պագմաղա պաչլատը։

Գիր պագըշտա, պիչարէ գաբընըն վիճուսընտա խասթալըգտան հասըլ օլան պօղուգըղը անիսէ անլալըպ, եալընըզ Թէֆէրրուաթընըն Թէտգիգի գալմըշ խոի։

Օթէլէի՝ կիւլիմսէկէրէք գաբեօլայա եագլաշըպ։—Էյ, պու կիւն նա՞սըլըզ պագալըմ, ագիգմ Մատամ Կրանչան։ . .

Բէհրին։—Չանընմ էյիյիմ, հէմ չօգ էյիյիմ։ . . կէրէք սիգին վէ կէրէք պու էֆէնտիլէրին հագգընտա խարագ իթտիհինիգ Թէվճիհատէն տօլայը Թէչէքքիւր խոէրիմ։ . .

Խասթա գատըն պու սէօզլէրի սէօյլէր իքէն, քէմալը տիգգաթլա իքի եասպանճըյը Թէճէսսիս իթմէքտէ խոի։

Ժագ՝ խասթա գարընըն սարնըճ կիպի էօթէն սէսինտէն տուշարը խաթիրատ օլմուշ խոի։

Լիւտօ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ։—Գու տօսթլարընա պէրապէր եօղարը չըգարըմ . . . անլէրին պիրի ուտթա պիր հէքիմ տիր։ Մատամազէ Մարթընն միւսաատսէյէ օ հէքիմի սիզ կէթիրտիմ։ . . քի էյինէ նէ վագթ այագա գալգաճաղընըզը պիզէ սէօյլէսին։ . . զիրա էյի անլար, Թէէմին խոէրիմ սիգի։ . .

Գու ադրա Ժագ Լակարտ՝ եագընա կէլիպ, խասթանըն էյինի Թուխտատագ նասագլարընա պագտըղընտան, խասթա գաատն՝ մէրգուճա խոթուպէն տէսի։

—Իպտատ իթտիհինիգ համիյէթ ու իննանիսէթէն տօլայը անտամիմ Թէչէքքիւր խոէրիմ, էֆէնտի։ . . Էվէտճա Թէքգիլ էյի օլտուղըմը Տօգթօր Ժէրտօ կիպի սիգ տահոի Թուտուգ խոէճէքսինիգ։

Մատամ Բէհրին պու պիր գաչ սէօգիւ սէօյլէր իքէն, մէրգուժէնին մոլուժիպիգ օլան գուրբա էօքսիբիլի Թուխտուպ, լագըրտարընը իքի տէֆա քէտտի։

Ժագ՝ գաբեօլանըն եանընտա Մարթըն կէթիրտիկի պիր սահատալա իպդիրինէ օթուրտագ։—Պէյլէ չօգ էօքսիբիմ խոխոնինիգ։

Բէհրին։—Տիւնէն պէրու, եանի Տօգթօր Ժէրտօնըն Թէրթիպ իթտիկի պիր

սու իւէ հապլարը ալտըղըտան պէրու բէք ազ էօքսիբիյօրըմ։ . .

Ժագ։—Գու կիւնէչրատ չէտիտ պիր սըթմա Թուխտընըզ, ագյի՛ղ մի։

Բէհրին։—Հա՛, էվվէթ, բէք չէտիտ։ . . լաքին քէսիլտի։ . .

Ժագ։—Թէքմիլ քէսիլմէմիշ տիր, պիրա չիմտի պիր ազ տահա սըթմանըզ վար տըր։ . . մանաֆիհի չօգ սիբմէյիպ քէսիլճէկինի նասագընըզտան անլայօրըմ։ . . Սուտատընը՞զ մը։

Բէհրին։—Զօգ։

Ժագ։—եէմմէք իչիւն իչթիհանըզ վա՞ր մը։

Բէհրին։—Պիր ազ։ լաքին տօգթօր բէրհիզ Թուխմագըղընմը Թէնպիհ խոյօր։ . .

Ժագ։—Զօգ հագգը վար։ . . Ագ ճէյկր իւֆիւնէթինէ միւսթէյա օլմուշընը։ պու խասթալըգ պիր գաչ սահաթ զարֆընտա սիպի էօտիբէյպիլիր խոի, լաքին չօգ էյի պագըլմըշ։ . . Շիւպհէսիզ պիր իհթիյաթսըզլըգտա պուլընմըշ օլ տըղընըզտան, զայէք Թէհլիքէլի պիր իւգնիւք իթմիշ օլմալըսընըզ։ . .

Բէհրին։—Սահիհ տիր։ . . Քէնտիմի գուվվէթլէնմիշ զանն խէրէք, տօգթօրըն Թէնպիհի խրլաֆընտա այագա գալգմագ խաթէտիմ։ . . վէ տօուգ ալտըմ։ . .

Ժագ։—Ագ ճէյկր իւֆիւնէթի, կէօյիւս էնճէսի, սահաթլիճան վէ սահիր պու կիպի խասթալըգլար էյի օլմագ իչիւն տիգգաթը պագըլմագ վէ ուզուն միւսատէթ Թէտավի խորմէք վէ զայէք իհթիյաթքէտար պուլընմագ չագըմ տըր։ Էկէր պու տէտիկիմ եօլտա պագըլմագ վէ իհթիյաթքէտարըզ խորմէք իսէ, տէօրթընճ իւշ բայը էօնիւ ալընմըշ օլան խասթալըգ չէտիտա պիր սուրէթտէ եէնիտէն պաշ կէօսթէրիր վէ օնատա տօգուպ՝ իհթիյաթօրըզըզ իտէն խասթայը կէօթիւրիր։ . . Պաչընըզտա ադրըլըգ վա՞ր մը տըր։

Բէհրին։—Վագթ վագթ կէլիր, էվվէթ, էֆէնտի։ . .

Ժագ։—Գալպինիզտէ տանէը՞։ . .

Բէհրին։—Եայը, լաքին պիր ազ տահա եօգարտա։ . . չուրատա։ . .

Մատամ Կրանչան՝ նէրէօնտէ քի չէտիտա պիր ազըը տուշյօր իտի իսէ, էյինի օրայա վագ իթտի։

Ժագ՝ գուլաղընը օրայա տայաթարագ։—Հըզլը նէֆէս ալըպ վէրինիգ։

Խասթա պու Թէնպիհի իճրա իթտի։

Տէլիգանլը տօգթօր՝ պիր իքի տագիգա տիկնէքտիքտէն սօնրա, Թէպապիւը վագկէթ խորէրէք, կէօյսիւն ադրըգդը նէրին գարըշըղը օլարագ ադրի Թարաֆընը տիկնէքտէյէ պաշլատը վէ նինէ հըզլըճա նէֆէս ալըպ վէրմէսինին խասթայա բէճա իթտի։

Ժագ՝ եօգարը գալգարագ։—Նէթայիճը մուտէնէմտէն մէհնուններմ։ . . էյի տիր։ . . չօգ էյի տիր։ . . Սօլ Թարաֆընտաքի ագճկէրտէ պիր ազ տահա իւֆիւնէթ վար ատմա չօգ սիբմէյիպ կէչէճէք տիր։ . . Րէֆիգը մէշհուրըմ Տօգթօր Ժէրտօ՝ Թէչէ՛ւ՛ւսը էմրազտա եանընտաժըզ։ . . Մատամ, հալինիզ բէք զիյատ մունճալը մէմնունիյէթ տիր վէ կիւնատն կիւնէ էյիլէշէճէք տիր, ռնճագ պագը չալթըլար։ . .

Մատամազէ Մարթ՝ Ամէրիգալը հէքիմին իֆատաԹը վագըտասընտան սահիհէն

քէսալը իթմինան իթմէչէ պաշլամըշ օլտուղընտան, եւ ուզիւնտէ ալահը մէսէրրէֆ նիւմայան օլտուղը հալտէ, «Նէ՞ կիպի չարթլար, էֆէնտի» տէյու սիւալ իթտի։

Ժագ.—Էվվէլա բէֆիգիմին Թէնպիհաթընը Թէմամըլլա իմրա իթմէլի վէ իլանլարը նօգթասը նօգթասընա տէտիկի սահաթլարտա վէրմէլի։ Սանիէն (վէ պաշլըճա պու նօգթա իւզէրինէ իսրար իտէրիմ, զիրա պունըն էհէմմիյէթը ափիմէ վար տըր) հիւզն ու քէտէր, տիւշիւնճէ, էնտիշէ վէ վէսվէս, Թէլաշ ու հէյէճանտան սագընմալը։ Շէտիտա պիր հէյէճան՝ չիմիյէ գատար ալըր աղըր իսթիհսալ օլունան նէթայիճը հասէնէյի պիր գաչ տագիգա զարիքընտա մահվ իտէպիլիր։

Մարթ.—Տօգթօր ժէրպօ տա պունը սէօյլէմիշ իտի... Թասպիհը մուհամէտ՝ ճիւզի պիր հէյէճանըն վալիտէմէ մուճիալը վէհաճէթ օլաճաղընը Թէկիտա իթմիշ տիր։

Ժագ.—Պունը Թէկիտա իթմէսիյէ հիչ պիր միւպալէղա իթմէմիշ տիր, մա՛մաճաղէ... Հէյէ քի պիր Թէհլիքէ ֆարգ օլունտըգտա, անընը էօնիւնիւ ալմագ գապիլ օլտուղընտան, արթըգ անտէն պիր գօրգու օլամազ։ Վալիտէնիզին էյիլէշմէյօի մուհագագագ օլուշ, պու հիւանիւ նէթիյէէ տէ ազ վագթտան հաւսալըէզպիյր օլաճագ տըր։

Մարթ՝ իբի էլլէրինի ալիրալրինէ պաղլայարագ վէ սէվինճինտէն հաչի կէօզլէրի տօլարագ.—Ահ, էֆէնտի, պէնի նիչէ մէմնուն վէ մինննէթտար իտիյօրսընըզ, անսամիմ իւլ գալալ սիզէ Թէչէքքիւր իտէրիմ... պանա ճէսարէթ, գուվվէթ վէ իւմիտ վէրտինիզ... Սիզին սէօզլէրինիզ՝ Տօգթօրըն սէօզլէրիյլէ բէք մութաալըգ կէլտիկինտէն, չիմտի արթըգ չիւպհէմ եօգ, վալիտէմ գուրթուլմըշ տըր...

Ժագ այաղա գալգարագ.—Պէն տէ, մա՛մաճաղէ, սիզէ պէօյլէ պիր իւմիտը գավի վէրտիկինտէն տօլայը նիչէ մէմնուն օլտուղըմը Թարիֆ իտէմէմ... Սիզին հէր վագթքի հէքիմինիզէ Թէմամըլլա էմնիյէթ իտիյօրսընըզ, բէք կիւզէլ Թէտավի իթմիշ... —Պատէհու Մատամ Բէրինէ իսթիտէնի.— Հօշճա գալընը, մատամ, իւմիտինիզի գաֆ իթմէյին... պիր ազ Թէհհամիւլ իսթէր... չօգ սիւրմէյիպ այաղա գալգարսընըզ...

Բէրին.—Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի... չօգ Թէչէքքիւր իտէրիմ... Ալլահ սիզի պուրայա կէօնտէրսի...

Իւչ հէրքէք օտատան տիշարը չըգտըլար, Մարթ՝ պիր սէվինճէ մէրգուման նէրտիվէն պաչընա գատար Թէչէնի իթտի։

Ժագ վէ Բատգալ՝ օֆէչճի Լիւտօ իլէ պիր աղ տահա գօնուչտըգտան սօնրա, օտալարընա կիրտիչէր վէ գարույը գարատաըլար։

Բատգալ.—Էյ չիմտի պու գարը հագգընտա նէ՞ էֆքէարտասըն։

Ժագ.—Պիր աղ էվվէլ տէտիքէներիմի իչի՞թմէտին մի, իչթէ օ էֆքէարտայըմ։

Բատգալ.—Մահի՞մ մի։

Ժագ.—Բէք սահի՞ տիր... Մատամ Կրանչան հագգընտա հէր նէ տիւշիւնէյօր իտի իսէմ, Թամմ անը սէօյլէյօր իտիմ։

Բատգալ.—Գանա էօլիւ կիպի պիր չէյ կէօրիւնտի։

Ժագ.—Գէչ կիւն սիւրմէտէն բէֆիգիմ Տօգթօր ժէրպօնըն Թէտավիսի սայէ-

ֆինտէ պու էօլիւ էյիլէշիպ այաղա գալգաճագ տըր։ Վաղըա խասթալըղը նէթիյճէսի օլտրագ գալպինտէ պիր էօղիւր գալաճագ իսէ տէ, տիկէր պիր խասթալըգ կէլիպ էօլտիւրմէտիկի հալտէ ուզուն միւտտէթ եաչայապիլէճէք տիր... Իմտի մէրգումէնին գըզընը պիզէ պէնտ իթմէք վէ խսթիհսալը սէրվէթէ ան ալէթ իթթիխազ էյլէմէք նիյէթինտէն վազ կէշմէլի... Վագըա եազը՛գ, չիւնքի բէք կիւզէլ պիր ալէթ օլուր իտի, լաքին նէ՛ չարէ։

14

Բատգալ՝ չուհտատ չուբայա սըշրայարագ.—Մատմազել Մարթ Կրանչանը իսՀ Թիհսալ իտէճէկիմիզ սէրվէթէ ալէթ իթթիխազ իթմէքտէն վա՛ղ մը կէշմէք, էյլէնի՛յօրմըսըն, ա՛րգատաշ։

Ժագ.—Խա՛յր, նի՞շիւն էյլէնէյիմ։

Բատգալ.—Էօյլէ իսէ սէն չըլտըրմըշսըն։

Ժագ.—Բէք օ գատար տէյիլ... անճագ գըզը սէվմիւլիւ վալիտէսինտէն այըրմազը միւմքինսիզ կէօրիյօրըմ... վէ էկէր վալիտէսինի տէ գըզըշյա պէրապէր օյունըմըզդա տահիլ իթմէյի խաթըրտան կէշիրիր իսէք, իչթէ սօրլ չըկընըզդ պու օլուր... Պէօյլէ պիր չէյին կալընըզդ Թէհրիւպէսինէ պիւէ գալգըշագ, բէք ֆէնա պիր Թէհլիքէյէ տիւշար օլուրըզ...

Բատգալ.—Կէօրիւնիւր քի սէն՝ բէք եագընտա վուգու պուլաճագ վէ պիզէ եարայաճագ պիր հատիսէյի հիչ նազարը տիգգաթա ալմայօրսըն...

Ժագ.—Նէ՞ կիպի հատիսէ։

Բատգալ.—Հիչ պիր բարատըզ գալըպ, Թէքմիլ զարուրէթէ տիշար օլմագ հատիսէսի...

Ժագ.—Վալիտէսի վէյէվ պիր բարատըզ գալսա վէ տէհլիքէլի պիր զարուրէթ ու սէֆալէթէ տիշար օլսա պիւէ, եինէ գըզընա իհրազ իթտիրմէք իսթէտիկիմիզ վազիյէթի վէ տէրէօհատ իթտիրմէք իսթէտիյիմիզ վազիյֆէյի ասլա գապուլ իթմէյէճէք տիր... Էօյլէ սէպէթը ինանըլար վար տըր քի, անէրին ֆիքրինի չէլմէք գապիլ տէյիլ տիր... Էօյլէ ըրզէհլիէր վար տըր քի, հէր նէ եարըլսա, ըրզ ու ըֆֆէէրինտէ գավի տուրուրլար։

Բատգալ.—Էօյլէ օլսուն... լաքին պաչգա պիր իւմիտիմիզ... բէք ճիտի պիր իւմիտիմիզ վար տըր... անլա՞րմըսըն։

Ժագ.—Խա՛յր... նէ՞ տիմէք իսթէյօրսըն։

Բատգալ.—Սէնինն քէնտի սէօյլէրինի տէրմէյան իտէյիմ. չիմտի սէն քէնտին սէօյլէյօր իտին քի, պիր հէյէճան՝ Մատամ Կրանչանը էօլտիւրմէճէք տիր։

Ժագ.—Էվվէթ, տէտիմ վէ Թէքրար իտէրիմ, պիրա գալգտըքի խասթալըգ պիրտէն պիրէ ազըպ, ֆէնա պիր նէթիյէէյի մուճիալ օլաճագ տըր։

Բատգալ.—Էհ էօյլէ իսէ, բարանըն պաթտըղը խապէրի պիրտէն պիրէ կէսսին, Մատամ Կրանչան՝ քէնտի ուֆաճըգ սէրվէթինին՝ էմանէթէն Թէվտի օլունտըղը պանքէր Թարաֆընտան պաթըրըլըղընը, դայպ ու մահվ իտիլտիկինի խապէր ալըբն, օ հալտէ վագը օլաճագ հէյէճան՝ քէչի օլընան նէթիյէէյի հասըլ ի-

տէնէք տիր . . . Վալիտէ պէօյլէնէ եըլտըրըմտան վուրուլմըշ կիպի էօլտիւքտէ, էօքսիւզ գըշ պիզի գալըր . . . Մի թաշլամը ագլ ու մանթըգա մուվաֆըգ պուլո՞յօրմըսըն։

Ժագ.—Գինէք սէնին սէօյլէտիքլէրին հէք ֆարազիյաթ տըր, իլթէ պու . . .

Բասգալ.—Ֆարազիյաթ ամմա, չարուճագ հագիգաթը հալ օլաճագ տըր։

Ժագ.—Նէտի՞ն պէօյլէ զանն իսիյօրսըն։

Բասգալ.—Իլէրէ ակնահ օլան օթէլիմիզէ պու սապահ վուգու պուլան մուքաթալէմէմիզ պանա պէօյլէ զանն ու իթիգատ իթտիրիյօր . . . Բարայը էմանէթն սագլայան պանքէրտէն մէպլաղը մէզպուրը իսթէյօրլար, կէօնտէրմէյօր . . . Մէկթուպ մէկթուպ իւզերինէ եազըյօրլար . . . պանքէր՝ ճէվապ պիլէ վէրմէյօր . . . Գինէմ, իշ պունտան այնա կիպի կէօրիւնիր. պանքէրին պութագճըլըզը բէք ալէա անլաշըլըր . . . հիչ շիւպհէ գալմըրմագ . . .

Ժագ.—Սուրէթը գահիրէյէ նազարէն, սէնին հագգըզ օլտուղընը պէն տէ Թաահիգ իտէրիմ. լաքին նիչէ չէյլէր՝ իլէ աղըզ անլաշըլմագ կէօրիւնիւր իքէն, պիր տէ նահիհան բէք գօլայ պիր սուրէթտէ անլաշըլըպ իյգահ օլունըր . . .

Բասգալ՝ սապրօշլուգլա օմուզլարընը օյնաթարագ.—Հայտէ պէն տէ սէնին կիպի պէօյլէ իսթէնանըզլըգլար վուգու պուլաճաղընը գապուլ իտէյիմ . . . լաքին Մատմազէլ Մարթ կրանչանըն հէր հալտէ էլիմիզէ կէշմէսի լազըմ օլտուղը տա ինքեար օլունամագ . . .

Ժագ.—Էվվէթ . . . լազըմ տըր . . .

Բասգալ.—Իմտի պիզ պուրատա վալիտէսինին եագընընտա գարու գօվուսըյըզ . . . սէն հէքիմսին . . . իլի գարընըն սանա էմնիյէթը քեամիլէլերի վար . . . էկէր միւհիմճ օլտուղըմըզ հէյիճան կէշմէգ իսէ, անըն եէրինէ սէն գայիմ օլապիլիրսին . . .

Ժագ՝ պիր սաաթ էվվէլ եարտըղը կիպի էօյլէ պիր Բասգալըն եիւզիւնէ պագտըգտան սօնղրա գաշլարընը չաթարագ.—ենէ օ էֆքեարը՞ մը մէյտանա գօյօրսըն . . .

Բասգալ.—Էվվէթ, պու էֆքեարը օրթայա գօյօրըմ, զիրա պու պիր սէլամէթ Թահիաաը տըր, պաշգա չարէ պուլունմագ իսէ, պունը իսթիմալ իտէճէյիզ . . . Մատմազէլ Մարթ Կրանչան էլիմիզտէ օլունճա, բլանըմըն, խայալիմին վիճաուտէ կէշմէսի միւժգին օլուր . . . սէրվէթիմիզ անիտէ մուհագգագ սուրէթտէ իսթիհսալ օլունըր . . վալիտէսինին վուգուբ վէֆաթըյլա գըշ պիզգարուր պիզէ Թէսլիմ օլմալը վէ խապէրի օլմագսըզըն Թաասվվուրաթըմըզդա պէզէ օլմալը տըր . . . Մատատ Բէյրին Կրանչան պիր էնկէլ տիր, վէ էնկէլլէրի տէֆ իտէրլէր . . . Պու էնկէլի օրթատան գալտըրմագ սէնին իչին տիր . . . Անա գըշ՝ քէնտիլէրի հագգընտա իպտիգին հիւնիւթ Թէվէճճիւհտէն տօլայը պէզայէթ միւԹէէսիր օլտըգլարընտան, կէրէք հէքիմ վէ կէրէք տօսթ սըֆաթըյլա սէնի մէէլմինունէյէ գապուլ իտէճէքլէր տիր . . . տիմէք խասաթանըն օտասը սանա աչըգ տըր . . . Մատմազէլ Մարթ՝ էճզաճըյա կիթմէք իչիւն վագթ վագթ տիշտը չէգըյօր . . . Պէօյլէ պիր զայպուպէթտէն պիլիսաֆիճատ, տիկէր տօգթօրըն վէրտիկի իլաճըն եէրինէ սէնին Թէրթիպ իթտիգին պիր իլաճը վագ իթմէսէն պի-

լէ, մէզգիւր իլաճա պիր չէյ . . . իչի պիքիրէմէք պիր չէյ գաթմալըսըն . . .

Ժագ Լակարտ՝ պաշընը էօնիւնէ ասմըշ, էլլէրի պիւզիւլմիշ, ալնը պուրուչմըշ օլտուղը հալտէ Բասգալ Սօնիէյի տիկնէյօր իտի. գուլագ Քօշտրընտան աչաղը Թէրլէր ագըյօր իտի։

Ժագ՝ քէքէկէյէրէք —Գու բէք չիրքին չէյ օլաճագ . . .

Բասգալ՝ տէհշէթի պիր ֆիւքուրսըզլըգլա.— էյ, սօնդրա՞. պիր ատամըն պէօյլէ ագըլսըզճա գուրուններըլարը, վիճտան բահաթսըզլըղը օլուր իսէ, հիչ էօյլէ իչլէրէ կիրիչմէյիպ էհլի ըրզ պիր ատամ օլմալը վէ աճլըղա տա տայանմալը . . . Գիշ պիր գաչ կիւն պուրատա գալաճագդըզ . . . իթթիխադը Թէտաալիր իտուպ օնա կէօրէ հարէքէթ իթմէյէ վագթըն վար տըր . . .

Գու արա օտանըն գարուսը չալընըյօր իտի։

Ժագ Լակարտ այաղա գալգտը վէ կէօյա ֆէնա ֆէնա տիւշիւնճէլէրինի զիհնինտէն տէֆ իթմէկը իչիւն էլլինի աչընըն իւզերինէ գօյտու։

Բասգալ օտա գարուսընը աչտը։

ՕԹէլին գարը խըտմէճճիսի կէլիպ Քատմըն հալըր օլտուղընը եօլճուլարա խապէր վէրտիկինտէն, իչի արգատաչ աչաղը էնէրէք մատայա օթուրտըլար։

Գիշ Եինէ իչինճի գաճա չըգալմ։

Մալիպ օլտուղը իւզրէ Մատմազէլ Մարթ՝ սախԹէ Տօգթօր Թօմասընըն վիզիթասընտան բէք մէմնուն օլմուշ իտի, զիրա մէրգուտըն իչտատաԹը վագըտսը՝ Ժօանեի հէքիմինին իչտատաԹըյլա բէք մուԹաալէգ տիւշտիկինտէն, կէնճ գըշ վալիտէսինին Թէտմամըյլա էյիլէշճէկկինէ արԹըգ մուհագգագ նազարըյլա պագապիլիյօր իտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ պունը տիւշիւնէրէք, պաշգա հէր չէյի ունուԹըյօր իտի, գարուսընա տայանմըշ օլան զարուրէթ ու սէֆալէթի արԹըգ խաԹրընա՞պիլէ կէԹիրմէյօր իտի։ Իլէրուտէ տիւշար օլմասը միւհիմմիլ օլան խաԹալար, ճէրլար, քէտէրլէր՝ չու սէվինճլի տիւշիւնճէ Լօնիւնտէ մահվ օլուշօրլար իտի։

Վալիտէսի եալընըզ էօլմէյճէք տէյիլ, հաԹթա քէսալը գուվվէթ վէ սըհհէթ պիլէ իտէճէքտի. պունը իչի հէքիմ քէնահսինէ վատտ իթմէյէր իտի։

Գունտան պաշգա հիչ պիր չէյ գըշըն ուտուրընտա օլմատըղընտան, մէրգումէնին եիւզիւ կիւլմէքտէ վէ գալպինտէ պիր մէսէրրէթը սաֆկէյէ հրսս իթմէքտէ իտի։

Կէնճ օլտու։

Մատմազէլ Մարթ եաթտը վէ վալիտէսինին խասթա օլմասընտան պէրու իւչ տէֆա օլարագ րահաթ պիր ույգու ուչուտը վէ ֆէնա ֆէնա բույալար կէօրմէտի։

Էրթէսի կիւնիւ Ժագ Լակարտ եէնիտէն նօթէրին նէզտինէ կիտճէչէ վէ իչլէրինէ պագտըրաճագ իտի։

Ֆիլհագիգա էրթէսի կիւնիւ Ժագ էրքէնտէն գալգտը կիթտի վէ Բասգալը քէնտի պէօյիւք պէօյիւք Քատմիտաը վէ Թէտավվուրաթըյլա եալընըզ պրագտը։

Ժագ տախի քէնտիլէրինէ էյի եարայաճագ օլան օ տիլսիզէր գըշըն նէ՞ սուրէթլէ վէ նէ՞ կիպի պիր հալ վէ չարէկի նահկհանի իլէ քէնտի էլլէրինէ տիւշճէկկինի տիւշիւնէյօր իտի։

Մանէվկաքըն վիճուտա նէ՝ գատաւր Թէէսիր իթտիկի մալիւմ տիր։

Մատաւ կրանչան՝ պու քէրրէ հըսս իթտիկի հիւանիւ Թէէսիր սայէսինտէ էքէյիճէ բահաթ պիր կէճէ կէչիրմիշ օլուպ, պու հալ՝ եիւզիւնտէն պէլլի օլտուղընտան, Մատմազէլ Մարթ ասալրսզլըգլա Տօգթօր Ժէրալօնըն կէլմէսինէ պէգլէյօր իտի։

Մաաթ տօգուզ պուչուգտա հէքիմ կէլիպ խասթանըն հալինտէն բէք մէմնուն կէօրիւնտիւ, վէ հաթթա մէմուլինտէն տահա չաբուգ վէ տահա գիյատէ էյիւքգ կէօրէրէք Թէաճճիւպ պիլէ կէօսթէրտի։

Գէյտնէ հաճէթ օլմադըղը վէհհէ, տնա գըզ՝ իւք հիւնիւ Տօգթօր Թօմսընըն վիզիթա վէրտիկինի Տօգթօր Ժէրալօյա սէօյլէմէմիշլէր։ Իհթիմալ քի կիւճէնիր իտի, գիբա մալիւմ օլտուղը իւզրէ հէքիմլէր տէ գալէմ սահիպլէրի, սէնաաթ էհլէրի, Թէաթրօ օյունճըլարը վէ ավօգաթլար կիպի չաբուգ ալընըպ կիւճէնիրլէր...

Ժէրալօ։—Մատամ, արթըգ գուրթուլընըզ, էյի օլսույօրսընըզ... Եիմտի պագըլմազ խաթէյ սինիզ։ պու խուսուստա ասլա իհթիյաճ չէքմէյճէնինիզ պէտիհի տիր, գիբա գըզընըզ մատմազէլ՝ բէք ալէա խասթա պագազպիլյօր... Կէօրտիւնի՞զ մի, հագընտա էյի օլաճաղընըզը խապէր վէրտիկինմէ կառնըլմայօր ըմընըմ...

Բէհրի՝ պէօյլէք պիր սէվինճէյճ։—Ահ, սէվկիլիս Տօգթօր, սիզ պէնի գուրթարտընըզ... սիզ պէնի սէվկիլիւմ Մարթա պաղըշմաընըզ... սիզ նիչի՛ մինննէթտարըմ...

Ժէրալօ։—Պահա հիչ պիր մինննէթտարլըղընըզ եօգ տըր, պէն պէօյլէ կիւճ Թէատվիր օլուճընը պիր խասթալըզըն Թէատվիրինի պաշա շըգարտըպզըմա մէմնունըմ, վէ հաթթա, սէօզ արասընդա գալսըն, պիր ազ տա իհթիհսար խէրիմ, —Մատմազէլ Մարթա խիթապէն։—Իչի կիւնէնէք պիր Թէրթիպ վէրէճէյիմ, Մատմազէլ... Վալիտէնիգին հալի արթըգ էյիչ ատօնաճի կինտէն, հէր կիւն կէլմէքլիկիմ հաճէթ եօգ տըր։ Եարըն տէյիլ օ պիր կիւն կէլէրիմ...

Մարթ՝ ճուշարը էնտիչէ օլարագ պիր չիտատէպէլ։—Լաբին էկէր եարըն վալիտէյին սիզէ իհթիյաճը օլուր իսէ նա՞սըլ եաբալըմ... Հէր չէյի էվվէլճէն ճուշունմէլի, օլուր քի աղըր պիր նէօվպէք կէլիր։

Ժէրալօ։—Պէօյլէ պիր իհթիմալ կէօրիւնմէյօր... Լաբին էկէր մէմուլին դայրը օլարագ պիր Թէպէտտուճել վագը օլուր իսէ, պէնի չաղըրըրսընըզ, օլմա՞զ մը... Արթըգ միւթմէյին օլտուղո՞զ եա...

Տօգթօր Ժէրալօ՝ պուղը տիյէրէք Մատամ կրանչանլա վէտալըտը վէ րէչէթտաընը եադմագ իւզրէ Մարթըն արգասը սըրա պիրլինճի օտայա կիթտի։

Ժէրալօ։—Էյիլէշմէյէ եիւզ թուրան խասթամըզա արթըգ պագը եէյէճէքլէր վէրմէյէ պաշլայագալիրսընիզ, մէսէլա ազ հաչխանմըշ պիր եուտուրթա... պիր գաշ գաշըգ թավուգ սուբը, վէ եարըմ գատհ էսքի Պօրտօ չարտագը... Լիւտօնըն պուտրուտընտա պու չարտագըն չօգ կիւզէլի վար տըր... Պու կիւն իւչ եարընն խասթա՝ պու գատարըա կէշիշտիրսին։ օ պիր կիւն կէլտիկինտէ, մէմուլիմ իւզրէ էկէր տահա գուվվէթլի եէմէքլէր վէրմէք լազըմ կէլիր իսէ, վէրիրիմ։ Եիմտի եէնի իլաճլարընն րէչէթտաընը եադմայըմ, պու իլաճլար գուվվէթ վէրճէէք վէ խասթայը տահա չաբուգ վէ մի քէմմէյէ պիր սուրէթտէ էյի էտէճէք տիր։

Տօգթօր Ժէրալօ րէչէթտայը եադմադա պաշլատը։

Պիր թագըմ իլաճլարտան մատտա խասթանըն նէ եօլտա բէրհիզ իտէճէկինէ վէ քէնտինի նասըլ գուլլանաճաղընա տաիր պիր չօգ տա թաքսիլաթ եադմըշ օլտուղընտան, րէչէթա բէք ուզուն իտի։

Տօգթօր՝ րէչէթտայը Մարթա Թէպլիմ իթտիգտէ, Թէնպիհաթը վագըտտը կէճիքմէմէկ իչիւն սէրիան էճզաճըլա կիթմէմսինի Թավսիյէ իթտի։

Պատէհու վիզիթտաը օլան իւչ ֆրանգը ճէպինէ գօյուպ գալգտը կիթտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ եալընըզ գալտըգտա, նազարը տէհչիթլէ տիք տիք րէչէթտայա պագմադա պաշլատը։

Եագըլան իլաճլար չօգ օլուպ, էճզաճըլարըն իսէ օն «սուս» տէյէրի օլան իլաճ իչիւն գըրգ «սուս» իսթէմէկ մատէթլէրի օլտուղընտան, Թէքմիլ րէչէթտանըն ֆիյաթը էյինտէ գալան ճիւզի պիր մէպլաղտան ֆագլա օլաճաղընա հիչ չիմտիկ եօգ իտի։

Կէնճ գըզ պիր միւտաէթճիք բէք մէէյուս կէօրիւնտիւ իսէ տէ, պու հալը Եէէսիյիթիմալ բէք ազ սիւրիւպ Մատմազէլ Մարթ՝ պիրտէն պիրէ սիլքինէրէք պաչընը եօգարը գալտըրտը վէ քէնտի քէնտինէ տէտի։

—Վալիտէմին էյիէչմէսի՝ եօլունտա տըր, վէ խասթալըը եագընտա Թէքմիլ էյի օլաճագ տըր... Պիր գաչ կիւնէ գատաւր չալըշմադա իչ արայատիլիպ, էկէր օ լանէք օլաճագ մէգթուպ կէլմէդ իսէ, իյնէ վուրուպ իհթիյաճաթըմըզը Թէսվիյէ իտէպիլիրիմ... Իտմի արթըգ Թէրէտտիւտ իթմէմէլիյիմ... Ֆէտաքեարլըգ էյմագ իտէյօր... հալ պու քի պու եաբաճաղըմ՝ ֆէտաքեարլը՞գ մը օլաճագ։

Մարթ՝ վալիտէսինին օտասընա կիրիպ գարեօլայա եագլաշարագ վէ անասընա աարըլըպ մէրգումէյի կէօյսիւնին իւզէրինտէ սըգարագ տէտի։

—Սէվկիլիս անաճաղըմ, էյի օլտուն... արթըգ չօգ պախթէյսըրըմ, գալպիմ մէսէրրէֆէլէ մէչհուն տըր։ սէնին կիպի էյի պիր վալիտէմ օլարագ ալէմտէ եաշամագլըղըն ատատէթինի զանն իտէրսին չիմտի էյիճէ անլայօրըմ։

Հասթա գատըն տահի մուգագտէլէթէն քէմալը չէվգ ու մուհապալէթլէ գըզընը պուս իթտի։

Մարթ՝ սէօղլէնէ տէմամ իլէ։—Պու կիւն եէմէք եէյէպիլէճէքսին, հէքիմ միւատատէ իթտի։ տանա թազէ պիր եուտուրթա, պիր ազ թավուգ սուբը, պիր բարմագ տա չարագ վէրէճէյիմ, հաճթա խիթամ պուլմադտան այագա գալգաճագսընըզ...

Բէհրի։—Էվվէթ, եավրուճընըմ... Զաթէն գուվվէթիմ եէրինէ հէլմէյէ պաշլատընընը հըսս իտէյօրըմ... տիւնատէն պէրու պէնատ պէօյլէ պիր թէպտիրէլ վագը օլմուշ տըր...

Մարթ՝ օմուզլարընա պիր մանթօ ալըպ, չարգասընըն տա պաղլարընը պագլայօր իտի։

Բէրրին։—Տիշարը՞ մը չըգըյօրսըն։

Մարթ։—Էվվէթ, վալիտէճիկիմ։

Բէրրին։—Նէ՞րէյէ կիտէյօրսուն։

Մարթ.—Տօգթօրըն վէրտիկի րէչէթա իչիւն էվվէլա էճզաճըյա կիտիպ, սօն-րա սանա լազըմ օլան չէյլէրի ալըպ կէթիրէճէյիմ . . . Գու կիւն պէրապէր Թաամ իտէճէյիզ . . .

Բէրին.—Կիթ էօյլէ իսէ, եավրուճըզըմ . . . կիթ . . . վէ չաբուգ կէլ . . .

Մարթ՝ վալիտէօնին Թէքթար պուս իթտի վէ ալաճաղը եէյինթիլէրի գօյմագ իչիւն քիւչիւք պիր սէրէք ալըպ կիթտի .

Բասգալ՝ օտա գաբուլընը արալըգ պըրագարագ տիշարըյը կէօղէմիշ վէ Տօգ-թօր ժէրպօնըն կէլիպ կիթտիկինի կէօրմիւճ օլտուղընտան, Մատմազէլ Մարթըն տիշարը չըգժասընա պէգլէյօր իտի .

Բասգալ Սօնիլ՝ գօմիւուշ օլան իքի գարընըն օտա գաբուլը աչըլըղընը ի-չիթտիքտէ, Նէրտիվէն պաշընտա կէնճ գըզա Թէսաուիֆ իթմէք իչիւն պիր հըզ իլէ օտասընտան տիշարը չըգօը .

Գըզ՝ օթէլին Նէրտիվէնինէ վարմագ իչիւն Բասգալընը էօնիւնէն կէչմէյէ մէճպուր օլտուղընտան, պիզգարուր օտատան կէչտի վէ մէրգուժընը սէլամընը ալա-բագ պաշընը Նիմ էյտի . Լաքին Մարթ՝ այագընը Նէրտիվէնին իլգ այագընա գօր գօյմագ Բասգալ՝—Գու կիւն վալիտէնիզ նա՞սըլ ապը, Մա՛տմազէլ—տէյտու իյրատը սիւվալ իտէրէք մէրգուժէյի տուրտուրթաը .

Մարթ՝ պիր էլինի բարմագըզա տայաթարագ տուրտու վէ կիւլիւմսէյէրէք տէտի .

—Էյի տիր, էֆէնտի . . . չօգ էյի տիր .

Բասգալ.—Շիւքիւր, նէ՛ կիւզէլ խաոէր, բէք մէմնուն օլտուժ, Թէէմին ի-տէրիմ սիզի . . . հէքիմ կէլտի՞ մի .

Մարթ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . վալիտէմին Եանընտան կիտէլի տահա պէշ տագիգա եօզ տըր . . . բէք մէմնուն օլտու վէ պիր ազ չէյ եէմէյէ տէ միւտաատէ իթտի .

Բասգալ.—Տօգթօր Թօժրընընը տիւնքի վիզիթտասընը քէնտիսինէ տէյլէմէյտի-նի՞զ կա .

Մարթ.—Աման էֆէնտիմ, հէյ տէյլէ՞րմիյիմ .

Բասգալ.—Բէք էյի եաշմըշընընըզ, Մա՛տմազէլ . . . Բէճա խաէրիմ, ալտէ-քինիզտէ վալիտէնիզի մահտուս տէյտամ տէյլէյինիզ . . .

Մարթ Թէքթար պաշընըլա տէլամըլըգ աչաղը էնտի .

Բասգալ՝ ժագ էակարտըն վիւրուտինէ պէգլէմէկ իւզրէ կիթտի օթէլին գա-պինտընա օթուրտը .

Կէնճ գըզ էվվէլա րէչէթայը էճզաճըյա կէօթիւրտի, վէ էճզաճը՝ իլաճ-լարը եարըմ սաաթա գատար հազըրլայա՛ճաղընը պէյան իթտի .

Գաէհու Մարթ՝ մէյտանըն իւզէրինէքի ճէվահիրճի տիւքքանընընա կիթտի . Մալիմ տիր քի, մէրգուժ կէնճ գըզ իքի կիւն ագտէմ էմանէթ Սանտընըզընըն իլտուխաապէրլէրինի մէգթուբ ճէվահիրճիյէ սաաթտը վէ պու ճէվահիրճի օ կիւնիւ գըզընը պօյնունտա Թաշընտընը ալթուն միտալեայա 130 ֆրանգ վէրտի, վէ էկէր վա-լիտէնինէն սէօգիւնէ իննանըյը իսէ, մէրգուժ գըզ եիրմի պիր եաշընտա գատճիմի-հաաէ օլտըգտա, մէգթուբ միտալեա վաէԹասըյըա պիր սէրվէթէ մալիք օլաճագտը .

15

Տօգթօր ժէրպօնընը վիզիթա բուտուլասըյըա իլաճլարընը պօրնը Թէմիզլէնտիք-տէ, իլտուխաապէրլէրինի սաաԹըընընտան հասըլ օլան բարա չաբուճագ պիԹմիշ իտի .

Մատամ կրանչընընը էյիյէ տէօնտուկի զէմտան միւհիմճ օլտուղը միւտաավա-Թընը իճրասընընա տէվամ իթմէկը վէ անը պիր ան էվվէլ Թէքմիլ էյիլէչմիյտէք իչիւն բարանընը պօշ քէսէպինի եէնիտէն տօլտուրմագ լազընը կէլմիր իտի .

Մատմազէլ Մարթ՝ ճինէվրա պանքէրինէ Թէվտի օլընտան քիւչիւճէք պիր մէպլաղը վալիտէնինի զայըլ իթմէյէճէկլինէ չէյլէ պիր իւմիտ իտի իսէ մէպլաղը մէզպուրընը ճիւզի պիր մըգտարընը պիւէ իսԹէտիկի վագԹ տէրճալ տէ, մէպլաղը մէզպուրընը ճիւզի պիր մըգտարընը պիւէ իսԹէտիկի վագԹ տէրճալ էյլէ կէչիրէմէյիպ, հալը հազըրտագի չիտաէԹը իհԹիյաճ իսէ՝ իսԹիգպալը պէ-հէմճէ Ֆէտա իթմէնինի իյճագ իթտիրիյօր իտի .

կէնճ գըզ՝ չէտիտ պիր հէյէճանըյա վէ հիւրէյի բէք Ֆէնա չարբմագտա օլընըզը հայտէ ճէվահիրճի տիւքքանընընա կիրտի իսէ տէ, գարարը գաթիխինի վէրմիշ օլ-տուղընտան, քէնտի քէնտիյէ սապը ու Թէհամմիլ իթմէկէ չալընըճյօր իտի .

Մարթ՝ Թէսաուիֆէն 1860 մարտ 10-տա պէրլինէը սանճագ տահրէսի տահի-լինտէ տիւնեագէ կէլմիշ օլտուղընտան, ինէնը րիւչտէ պաշկա օլտըգտա քէնտիյէ պիր սէրվէթ կէլէճէկինի չօգ տէֆա վալիտէսինէն իչիթմիշ օլուպ, հէր նէ գա-տար պու հիքայէյի պիր նէվի ճին վէ բէրի ժաապը կիպի տիյնէմիշ իտի իսէ տէ, եինէ պիր Թագըմ Թէսավվուրաաը լաթիֆէտէ պուլընարագ, կէօյտէն տիւշէն պու սէրվէթի պիրպիրինէն ալէա եիւզ պին տիւրլիւ չէյլէրէ գուլլանմաղը գուրար իտի .

Շիմտի իսէ զիհնինի եաըընըզ պիր չէյ իհաաա խաուպ, պաշգա հէր չէյի ու-նութմըշ իտի . վալիտէսինին էյիլէշմէսինտէն պաշգա պիր չէյ տիւշիւնմէյօր իտի .

կէնճ գըզ՝ տիւքքանի գաբուլընտան իչէրի կիրտիկինի սըրատա, ճէվահիրճի՝ քէնտի տիլէկը միւշԹէրիսինի Թանըյաբագ տէտի .

—Մատմազէլ, պու կիւն նէրէէ պէնտէնիզի պիր շէ՞յ մի Թէքլիֆ իտէճէ-սինիզ .

Մարթ՝ պիր ահ շէքէրէք .—ՄաէԹէէսսիֆ, էօյլէ, էֆէնտի . . . էվվէլ-քի կիւն վիրտիկինիզ բաըտտան հէմտան պիր շէյ գալմատը, վալիտէմ իսէ էյտան խաաԹա տըր . . . Տիկէր Թաաճիտտան տա պէգլէտիկիմիզ բարա կէլմէյօր . չիմ-տի կէլտիմ սիզէ ատըյըմ, կէշէն կիւն գըյմէԹինի Թահմին իթտիկինիզ պէԹուն միտալեայը էյտան սաաԹըն ալտաղա նէյէԹինիզ վա՞ր մը . . .

ճէվահիրճի.—Շէհսէհ՛ մի վար, մատմազէլ . . . տէտիկիմ ՖիյաԹտա պէգ-րըմ . . .

Մարթ՝ պիր չուհա քէսէ իչինտէ մահֆուզ օլընըը հալտէ իթէք գօրտօն իլէ պօյնունտան աչաղա տապը օլան պէԹուն միտալեայը չըգարտը .

Մէրգուժընին էլի Թիթրէմէքտէ օլուպ, հէր նէ գատար քէնտիյի ԹուԹմա-ղա չալընըյօր իտի իսէ տէ, քէտար իթմէյինա կէօղէրի տօլույօր իտի .

Մատմազէլ Մարթ՝ եատ օլաճաղը մէգթուբ պէԹուն միտալեայը էօբտու վէ

պու էօթմէսիյէ եիւզիւնէ պիր էսէրը հիւզնը ազիմ նիւմայան օլսու ։

Ձէվահիրճի՝ մէրազ իսէրէք, միւշթէրիսի օլան մէրդուժ դըզըն նիւզիւնէ տիք տիք պազմազաս օլաըզը հալտէ տէսի ։

—Գու միտալեա ֆամիլեաճա պիր իզզէ տըր, տէյի՞ մի, մատամազէլ ։ ։ ։ պիր պէրկիւզար տըր ։

Մարթ՝ պօղունըզ պիր սէտա իլէ ։—էվվէթ, էֆէնիմ, պիր պէրկիւզար տըր, Մալիմինիզ օլան սէյպէլ մէզնէ պու հարէքէթտէ պուլունմայօրլար։ Կէրի տուրմաղա հագգըմ եօք, լաքին նէվմը վէլատէթիմէ պանա վէրիլմիշ օլան պիր չէյ-տէն տէ Թէէսսիւֆ էֆէնտիմիզ եաա օլմատ ։ ։ ։ Ալընըզ չունը ։ ։ ։

Ձէվահիրճի։—Տիմէք քի, գըզմէթը հագիգէյէսինէ պագմայարադ օիպի իչիճն բէք զիգըյմէթ օլան պու չէյի ալըգօյմազա արթըգ հիչ պիր չարընիզ գալմատը, էօյլէ՞ մի ։

Մարթ։—Հիչ պիր չարէ գալմատը, էֆէնտի ։ ։ ։ Թէքրար տէրիմ, վալիտէմ խաաթա տըր ։ ։ ։ Տօգթօր պու սաադահ պիր Թագըմ իլաճլար եաղըը, էզճաճըյա ըսմարլատըմ ։ ։ ։ չիմոի կիտիյ ալաճաղըմ, հալ պու քի էֆզաճըյա վէրմէք իչիճն բարա լազըմ ։ ։ ։

Ձէվահիրճի։—Անլայօրըմ, մատամազէլ, լաքին պու իզզէը սաթմազսըզըն անընն վասէթ սօզլա պիր մէզատար ազէչ պուլապիլիրսինիզ ։ ։ ։ էկնը պէն պու միտալեայը սաթըն ալըր խէմ, արթըգ պիր տահա անը կէօրմէյէ իտմիա իտէմէգսինիզ, զիրա պէն անը էրիթմէք իչիճն ալաճաղըմ ։ ։ ։ պիլաքիս էկնը սիզ պու միտալեայը էմանէթ Սանտըղընա բէհճն գօր խէնիզ, բէհճնատն չազըրմազ իչիճն կիզզուժը մէզատար բարայա մանէք օլաըզընըզ կիւն անը Թէքրար նէյ կէշիրէպիլիրսինիզ ։

Մարթ՝ պիր սէվինճէյ։—Տիմէք էմանէթ Սանտըղընըն պու միտալեայա գարշըլըզ պանա էօտիւճ բարա վէրէճէկճինի մէմատ իտէ՞րսինիզ ։

Ձէվահիրճի։—Գունա գէրէկ գառար չիսդէն օլընամազ ։ ։ ։ կիւմիւշ վէ ալԹունա միԹէալիգ չէյլէր բէհճն գաղուէ օլընըր ։

Մարթ։—Գու չէյ հիչ խաթըրսաան կէյմէտի ։ ։ ։

Ձէվահիրճի։—էօյէ իսէ չիսան արթըգ պուընը խաթըրընըզսան կէչիրինիզ ։ ։ ։ վէ միտալեայը սաթաճաղընըզա բէհճնէ գյունըզ ։ ։ ։

Մարթ։—Ահ, էֆէնտի, պու նասիհաթընըզսան սօղայը սիզէ չօգ Թէչէքքիր իտէրիմ ։ ։ ։ Լազըմ օլան քեազըզալար՝ իւմԹիւտատ ալը ։ ։ ։ չիմոի տէրհալ էմանէթ Սանտըղընա կիտէյիմ ։ ։ ։ Գէօյէ հիչ օլմազսա միտալեայը պիւսպիրԹիւն դայա իթմէյմ, զիրա կէնիչ վագԹլարըմ օլաճաղընը մէմատ իտէրիմ ։ ։ ։ Թէքրար Թէչէքքիր իտէրիմ, սիպի Թաաճիզ իթմէյինիզ աճվ իտէրսինիզ ։ ։ ։

Ձէվահիրճի։—Յաա՛յ, պէնի հիչ Թաաճիզ իթմէյինիզ, մատամազէլ, պիլաքիս սիզէ պիր խըտմէթ իտէյինիզնէ տօղայը գայէթ մէմնունըմ ։ ։ ։

Կէնճ գըզ՝ Ձէվահիրճի սիւքքանընընան չազըզ էմանէթ Սանտըղընըն բէհճն չիսդէնէ գօչաու կիթմի ։

Գիր չէրնէք սօնդրա Մատամազէլ Մարթ՝ գօնք Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին միտալեայը եէտիրմէյ պուլընմայօրը վէ լաքին եիւզ նիսմի եէտի Ֆրանգ էլի ատն-

Քիմ իլէ պիր իլմուհաապէր ալմըշ օլաըզը հալտէ էմանէթ Սանտըղը տաիրէօհնտէն տիչարը չազըյօր իտի ։

Բէհճնէ գօնուլան միտալեա իչիճն Սանտըգը մէզքիւր իտարէսի Թարաֆընտան վէրիլէն իլմուհաապէր պէրվէճճը աքի հազըմըշ իտի ։

«Գիր ալքուն միտալեա,—աղբրըզը էլի պէշ կրամ,—պիր եիւզիւնէ պիրպիրի իւզէրինէ «2—1860—10 մարտ», վէ տիկէր եիւզիւնէ եինէ պիրպիրի իւզէրինէ «2—եէտինճի—նագտ ագէչ» իտարէլէրի հազըմըշ տըր ։»

Մարթըն եիւզիւ կիւլիյօր իտի ։

Մէրդուժ գըզ կիտիպ էճզաճըտան իլաճլարը ալտը, ուֆագ Թէֆէքքիրի միւպալաա իթտի վէ վալիտէսինին նէզտինէ ավաէք էյլէտի ։ Օ արա Մատամ Բէրիին Գրանչեսըն տահի եիւզիւ կիւլիյօր իտի ։

։
։ ։

Օիէլին գավինօսընտա Բաագալ Սօնիչ էլան ժագ Լակարտը պէքլէմէքտէ օլուպ, պու սըրատա պիր Բարիզ կազէթասը օգուժագաա վէ Հավատիսաաթը բօյիԹիգէյէ իլէ Տահիլիչէ վէ Միւնէֆէրրիգա վէ Հավատիսաաթը խարիճիչ գըօմլարընը հէր կէօզ կէզտիրմէքտէ իտի ։

Հավատիսաաթը խարիճիչէ գըսմընտա պիր գաչ սաթըրըզ պիր ֆգրա սուրԹը ֆէվգէյլույէտ մէրդուժըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի ։

Բաագալ՝ մէզքիւր սաթըրլարը եուԹարճաըզնա օգուտը, վիճնատը Թիթրէտտի, կէօզլէրի բարլատը, վէ Թէքրար օգուժագա պաշլայըպ, լաքին պու տէֆտա ազըր ազըր վէ ահէսթէ ահէսթէ գրսաաթ իթտի ։

Զիքր օլընան ֆգրա պէրվէճճը աքի տիր ։

«Ճինէվրա։—Գանգատը զայէթ էմինյէթլի օլուպ Իթթիհատը մայիսի տահի մէԹին վէ գավի կէօրիւճէն վէ նատուս ու իթթիհատը հագգընատա հիչ քիմսէնին չիսդէնմի օլմայան պիր պանքէր՝ օն պէշ կիւնտէն պէրու ֆիրարատա տըր ։ Մէրդուժըն աչըզը իչ միլճօնը միԹէճավուզ օլուպ, լաքին հապագէի վահիտէ մանքըպաքը եօք տըր ։ Հէյլէքսըրըգլա իքնատ իթտիհատ իլան օլունմըշ տըր ։ Գու ատատ պիր չօգ ֆամիլեալարըն սէրվէԹինի զատպ իթմիշ օլատաղընատա, բօյի՝ քէժալը կէբմի իլէ մէրդուժը Թէհարրի իտէյօր ։»

Բաագալ՝ խատիսիլիկինտէն նանչի կիւլիւմսէյէրէք ։— Հիչ չիւպհէ եօք տըր քի պու միճլիս՝ եօգաբդի անա գըզըն չար չէշմի Թէհհիւտտի պիր մէքթուպ պէքլէտիքլէրի պանքէր տիր ։ ։ ։ մէքթուպ կէլմէյօր, պու տա սէպէպսիզ տէյի տիր ։ ։ ։ Շիմոի սրթըգ խաաթա գարըյը չարըտագ իչիճն պիզի լազըմ պան հէյէճանընը վուգուա կէբիրմէկի զանընմ սուհուլէԹը քեամիլմիզ օլաճագ տըր ։ ։ ։ Վալահի պահթըմըզ աչըլըյօր, չէյնան պիզիմ իլէ տիր ։ Իհմէյյատ գարը՝ բէք զայըճի պիր հալտէ պուլունաըզընատա, նէ քէնտիսինէ վէ նէ գըզընա պիր ժանկըը պիլէ գալմամըշ օլուռզընը պիրտէն պիրի խաապէր ալըրգատա, պօզուլըպ սրթըգ պիր տահա էյի օլամայաճագ վէ պիզիմ տէ պազգա պէօյիւք Թէսապիրլէր իթթիհատ իթմէքլիկինմիզ լիւգում գալմայաճագ տըր ։

Գօնք տը Թօնէրիէօնին սաալըգ սըր քեահիսի քէնտի քէնտիսէ պու միւթալեատա իքէն, ժագ Լակարտ ավտէք իտուպ Բաագալա տէտի ։

—Հէր չէ՛ սըրաբընաա տըր, իմզալար վէրիլտի, քեազըտալար գայտ օլուհտը. Շիմտի բէտէրիմին միրասը օլան երրմի պին ֆրանգը ալմագտան պաշգա պիր իշ գալմասը. Գուբատա՞ նէ վար, նէ՞ խապէր.

Բասգալ.—Գուբատա տա խապէր վար, ա՛զիզիմ.

Ժագ.—Էյի՞ մի, ֆէյնա՞ մը.

Բասգալ.—Էյի, չօգ էյի... Իր ուճունը եագալատըգ. Մատմազէլ Մարթ կրանչան էլիմիզտէն գաչատայաճագ տըր...

Ժագ.—Նա՞սըլ, իյզահ էթ պագալըմ...

Բասգալ.—Գագ, օգու...

Գունը տիյէրէք Բասգալ Սօնիէ՝ կազէթայը տօսթընա ուղթատը վէ բարմաղըյլա վիքը օլնան ֆգրայը կէօսթէրտի.

Ժագ Լակարտ՝ քէմալը տիգգաթլա կազէթայը օգուտը, վէ օգուտըգճա մէմնուն վէ խօչնուտա օլտուղը՝ նէվզիհունէ նէմայան օլտու.

Լաքին պիր ազ տիւշիհունթիւէն ոսնղրա գաչլարընը չաթըղ տէտի.

—Էյի ամմա, զաննըմ պիր ազ սէվինճիմիզտէ ահճէլ խոյօրըղ... Մատմազէլ Մարթ կրանչանըն պանքէրի վէ ֆիրաւտա օլան միւֆլիս այնը ատամ մը որր... ջիմտիյէ գատար պուհնա տախր հիշ պիր խապաթ եագ որր...

Բասգալ.—Գիլաքա չօգ խապաթ վար որր... Էկէր էյլէ տէյիլ իսկ, իշ հաճթատան պէրու մէքթուպտա ճէվապ կէլմէմէսինին սէպէպի նէ՞ տիր.

Ժագ.—Տօղրու որր, հագգընն վար.

Բասգալ.—Շիմտի արթըգ պու կազէթայը խասթա գարը իլէ գըզընա օգուքտանըն եօլընա պագմալը...

Ժագ —Նա՞սըլ օլաճագ.

Բասգալ.—Կօլայ պիր չէյ տիր... կազէթայը ալըր կէօթիւրիւրիմ.

Բասգալ Սօնիէ՝ Բարիզ կազէթասընը տիւրիւպ ճէպինէ գօյամազը սըրատա, պիր բօսթա միւվէզզիհ՝ էլինտէ պիր չօգ մէքթուպտար թուճմագտա օլտուղը հաղտ գաղինօտան իչէրի կիրտի.

«Մարթէն-Բիչէօր» օթէլէհի՝ օ արա մաքպախտա պուլընըղ, գաղինօնըն գարուսը աշըլըրգընը իչհինճէ օրթայա չըգտը.

Միւվէզզիհ.—Մատամ կրանչան տիպտէ՞ մի տիր, միւսիւ Լիւռօ.

Օթէլճի.—Եվվէթ, պուրատա որր.

Միւվէզզիհ.—Գու մէքթուպ քէնտինինէ տիր... ա՛լընըղ...

Բօսթա միւվէզզիհի՝ Լիւռօյա պիր մէքթուպ թէօլիմ խատպ չէքիլտի կիթտի.

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըգը իւպէն, Ժագ իլէ Բասգալ քէմալը տիգգաթլա գուլագ վէրմիչլէր խտի.

Բասգալ՝ եամաչ պիր սէս իլէ Ժագա.—Մէքթուպը ալըպ չիպհէտիզ եօգարը կէօթիւրչէնք տիր... Գէքլենիլէն մէքթուպ օլմալը որր.

Մ. Լիւռօ՝ մէքթուպտըն իւէրինտէքի խամ պագըյօր վէ տամկալարընը թէտգիգ խոյօր խտի.

Օթէլճի.—Ձինէվրատան կէլիյօր... լաքին աղըր տէյիլ ամր... ումմամ քի իչինտէ չօգ պիր բարա պուլընընդն... զավալը գարըլար սապրըզըգճա պու մէքթուպա պէքլէյօրլար իտի ամմա, գօրգարըմ քի քէնտիլէրինէ բարատան գիյատէ Ֆէյնա խապէրլէր կէթիրիյօր... կէօթիւրէյիմ Մատամ Կրանչանա թէօլիմ խտէյիմ.

Բասգալ.—Իսթէրսէնիզ իքինճի գաթա չըգմագ զահմէթինտէն սիզի գուրթարըրըզ, պիզ զաթէն օտամըզա կիտէճէյիզ, կիւզէլ գօմչուզըզընը օտա գարուսընը չալար մէքթուպը սըրատգըրըզ, օլմա՞զ մը.

Օթէլճի.—Նէ՛չիւն օլմասըն... թէչէգքիւր խոչրիմ, թէգլիֆինիզի մահէզ մէմնունիյէ գաալուզ էյլէրիմ, զիրա եալընըզըմ, օլար քի ատամ կէլիր...

Բասգալ.—Վէրինիզ էօյլէ իսկ...

Բասգալ մէքթուպը ալտը.

Օթէլճի՝ Բասգալ Սօնիէնին Ժագ Լակարտ իլէ պէրապէր նէրտիվէն գարուսընըն տօղրու կիթտիկնի կէօրէրէք.—"կիւզէլ գօմչուզը իչիւն տըր... պէչէ պիր չէյ,,—մահէսասընտա օլտագ իւզրէ կիւլիւմսէտի.

Գօնթ տը Թօնէրրէգօնին սապրգ սըր քեաթիպի՝ իքինճի գաթա չըգընճա, Մատամ Բէռնինին օտա գարուսընը ուտուզճաճըգ չալտը վէ Մատմազէլ Մարթ հէժան անիտ գարուսը աշտը.

Բասգալ՝ մէքթուպը գըզտա վէրէրէք.—Գու մէքթուպ վալիտէնիզ իչիւն տըր, չիմտի կէլտի, մա՛տմազէլ. Մ. Լիւռօ՝ եօգարը չըգար իքէն սիզի թէօլիմ իթմէքլիկիմի րիճա իթտի...

Կէնճ գըզ՝ թիթրէյէրէք էլինի ուղաթըգ մէքթուպը ալտը վէ Բասգալա պէչյանը թէչէգքիւր իթտի. Բասգալ մէքթուպը թէօլիմ իթտիքտէն սօնղրա, Ժագընը եանընա կէլիպ ուտուզճաճըգ չու սէօպլէրի սէօյլէտի.

—Շիմտի տիյնէյէլիմ... թէչսիր չիւպհէսիզ չարուգ հասըլ օլաճագ տըր.

Գատէհու իքի արգատաշ՝ քէնտի օտալարըյլա գօմչու գարըլարըն օտասը ապրասընտաքի ինճէ տուվարա գուլագ գօյուպ էօթէ թարաֆը տիյնէմէյէ պաշլատըլար.

Մատմազէլ Մարթ՝ մէքթուպը ալտըգտան սօնղրա վալիտէսինին եաթտըղը օտայա տօղրու կիտէր իքէն, «Մարթէն-Բիչէօր» օթէլէհի կիսի մէքթուպտըն տամկասընա կէօպ կէպտիրիպ «Ձինէվրա» խանինի օգուտը, վէ ահճէլ կիւրիւմէյէ պաշլայընդ պիր սէվինճէլ "Ձինէվրատա՞ն մը... օ՛հ, հէյլէ կէլտի,, տէտի խէտտէ, օ արա պիրտէն պիրէ խաթըրընա պիր չէյ կէլիպ տուրտը, պիրթիւն վիճուտըյլա թիթրէմէկէ պաշլատը վէ գալտինճատ տէ Ֆէյնա պիր սըգքընթը հասըլ օլտը.

Մարթ՝ քէքէլէյէրէք.—Եա Բասպիր Ալլահ'... պու եազը Մ. Տարտիֆինին եազըսը տէյիլ տիր... Գօրգույօրըմ... զալիպա Ֆէյնա պիր խապէր պաճաղըղ... Ա՛հ, էկէր էյլէ խէ, իչի վալիտէմէ պիրտէն պիրէ տօլյօրմայընդ, եավաչ եավաչ խապէր վէրմէյի... Էվվէլ պէն օգուտյայըմ...

Մարթ՝ զարֆը եըրթըգ մէքթուպտը չըգարտը վէ մէքթուպտըն եօգարքի թարաֆընտա սօլ քէօչէտ պատմա եաղըլարընը եազըը "—Ձինէվրա՝—Ատալէյէ տաիրէսի՝—Միւսթանթիգ օտասը—,, խպարէլէրինի օգուտը.

Կէնճ գըզ՝ պու խպարէլէրի կէօրինճէ սար սարը քէսիլտի, կէօզլէրի գարարտը, տիզլէրինտէ տէրման գալմատը.

Լաքին Մատմազէլ Մարթ պու ֆէնալըղա գարըը մուգավէմէթ խէրէք, պիր ազ սօնդրա մէքթուպըն միւնաէրիճաթըը օգուտմաղա միւպաէրէթ իթտի։

Ղայէթ մուխթասար եազըլմըշ օլան մէքթուպըն միւհիթվիյաթը պէրվէհհը աթի խոր։

«Մատամ,

«Ձինէվրատա պանքէրլիք իթմէքտէ օլան Մ. Տարսիէյէ կէօնաէրտիկինիզ մէքթուպլար պէնիմ օտատա Թէլիֆ օլունըբ, պէն տախի իշպու մէքթուպլարը աչմըշ օլտուղունտան, Տարսիէնին օն պէշ կիւն ազտէտ ֆիրար իթտիկինի վէ միւշ-Թէրիւէրի Թարաֆընտան քէնտիյէ Թէվտի խոլէն պիլճիւմէվ մէպալիղ վէ էվլա-գը նագտիյէի պէրապէր կէօթիւրտուկինի մէքաթիյալը մէզքիւրէյէ ճէվապէն մաէթԹէէսսիֆ Թարաֆընըզդա իշար խէրիմ։

«Մէրգումըն հիյլէքարլըգլա ըզհարը իֆլաս իթտիկի իլան օլունմըշ տըր։

«Զաալըթա՝ ֆիրարի մէրգումը քէմալը կէրմի իլէ Թէհարրի իթմէքտէ օ-լուպ, լաքին պունդա Թէհարրիյաթա բաղմէն չիմտիյէ գատար իգի Թօզու պուլը-նամտըշ տըր։»

Մատմազէլ Մարթ արթըգ օգուշամազ օլտու։

Գըզըն գօրգուլարը՝ գիյատէսիյէ կէլիպ չըգմըշ խոր։ Արթըգ հիչ պիր շէյ գալմամըշ, հէր շէյ զայպ ու մահվ օլմուշ խոր։ . . .

Գըզըն ագը պաշընատան կիտիպ պիր նիտա իլէ պէրապէր ուզուն պիր ահ շէք-տի վէ օ ուղուրսուզ մէքթուպը բարմագլարը արասընատա պրուշ պրուշ խէրէք պայըլըպ եէրէ ևըգըլտը։

Օտայը տիյնէմէքտէ օլան Բասգալ իլէ Ժագ՝ կէնճ գըզըն նիտա իթտիկինի իշիթմիշ օլտուգլարընտան։

Ժագ։—Իշ պաշկայօր։

Բասգալ։—Նիտա իտէն՝ Մատմազէլ Մարթ խոր։ . . . մէքթուպը Մատամ կը-բանշանա կէօսթէրմէմիշ օլաճագ տըր։

Ժագ։—Սուս օլ տա տիյնէ։ . . . վալիտէսինին օտասընատա այագ սէսի վար։ . .

Ժագ եանըմտայըպ, ֆիլէնգիգա Մատամ Բէրինին օտասընատա ատամ կէզիյօր խոր վէ օրատա չոս աթիտէքի հալ հէրէյան իտիյօր խոր։

Բասգալ՝ Ձինէվրատան կէլէն մէքթուպը Մատմազէլ Մարթա Թէպլիմ իթմէք իշիւն օտա գարուսընը չալտըղը սըրատա, խոսթա գարը ուչանըգ օլուպ, կէնճ գըզ տախի՝ գարեօլասընըն եանընտա խոր։

Մարթ՝ վալիտէսինին օտասընատան տիշարը չըգտըգտա արգասընատան գարույը գաբամըշ օլտուղունտան, Մատամ Բէրինէ՝ տիշարտան նէ սէօյլէնտիկինի իշիտմէ-միշ վէ լազըմտըր խոէն ատամըն սէսինի տէ Թանըյամամըշ օլմաղա, գարույը վուրանըն քիմ օլտուղունը անլատմագ իշիւն Մարթըն ավտէթինէ պէքլէմէկէ մէճ-պուր օլտու։

16

Գիր աղ սօնդրա խոսթա գարը՝ չիտտէքլէ Թէթրէտի, գիրա Մարթըն նիտա իթտիկինի վէ պէրինին քիւթ տէյի եէրէ տիւշտիկինի իշիտիպ, սօնդրա տա օր-Թալըգ սուբ սուս օլմուշ խոր։

Գիչարէ գարը՝ պու հալէէրտէն պիր չէյ անլայատայըպ, պէրտէն պիրէ տիւշա-րը տէհշէթ օլարագ, պօղունըգ պիր սէտա իլէ «Մ՛ըթ . . . Մ՛ըթ» տէյու չա-ղըրմայա պաշլատը։

Գըզըն ագը պաշընատա օլմայըպ քէնտիսինտէն պիհտապէր վէ պիհտուշ պուլըն-աղըղնատան, վալիտէսինին սէսինի նէ իշիտէպիլմէյօր վէ նէ տէ ճէվապ վէրիյօր խոր։

Մատամ Բէրին՝ կիթտիքճէ տահա գիյատէ տիւշարը տէհշէթ օլարագ, գը-զընը եէնիտէն չաղըրմադա պաշլատը խէ տէ, եէրինէ պէհհուտէ օլուպ հիչ պիր սէս չըգմատը։

Բէրին՝ ագը պաշընատան կիտիպ քէքէլէյէրէք։—եա՛ Բասպիմ, ճամապա նէ՞ վար . . . օ նիտա . . . օ տիշիուշ . . . պու տուղրուգ . . . Մարթանըն պաշընա-պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ տիր . . .

Գունը տիկէրէք Մատամ Բէրին՝ պիւսպիւթին ագըընը գայպ խոտուպ, քէնտի մուհապէպէթը մատէրանէսինտէն պաշգա պիր շէյէ սէմ ու իթթիպար իթմէյէրէք վէ վիւճուտճա զատֆիյէթինի ուհնէթարագ, եօրկանընը իւսթիւնտէն աթտը, գարեօլատան աշաղը էնտի վէ գարույա տօղրու կիթմէմէք իսթէտի իսկ տէ. իւք սատրմընը ալտըգտա սալանտը վէ տիւշմէմէք իշտէն գարեօլասընըն պաշ Թարա-ֆընա տայանմադա մէճպուր օլտու։

Մատամֆիհի մէրգումէ գօճա գարը՝ խոսթալըգտան Թատ ու Թիւվանը քէ-սիլմիշ օլան վիւճուտընտան ատա մէմուշ օլմատընը հալտէ քէնտիյի Թուխթապիլիպ տիրի տուրտը, վէ տօղապլարա, սանտըգլարա վէ տուվարլարա Թուխթունտագ վէ ճանը պիր «սգըլէթ» կիպի եիրիչէրէք գարույա գատար կիթտի վէ կիւճ հալ գարույը աշատիլտի։

Գարույը աշար աշմագ Մարթը եէրէ սէրիլմիշ կէօրինճէ, տահա գիյատէ տիւ-շարը տէհշէթ ու մէկտուսիյէթ օլուպ, տիշէրի պիրապրինէ չարըտը, կէօզէրի գա-բարար վէ սաչլարը իւրբէտտի։

Գիչարէ գօճա գարը՝ տէօչէմէնին իւզէրինատ սէրիլմիշ օլան գըզընըն եանըն-տա տիզ իւսթի եէրէ տիւշիուպ, քէքէլէյէրէք չու վէճճէվլէ իտտիյի քէլատ իթտի։

—Մ՛ըթ . . . Մ՛ըթ . . . գ՛ըզ՛ը . . . սէվգիլի՛մ . . . եավրուճըղտաղտը Մ՛ա՛րթ, պէնի իշտիհ՛յօրմըսըն, Մ՛ա՛րթ, լազըմտը էթ . . . կէօզէրինի աչ . . . կէօր պէնի . . . Էօլմէ՛ինչին, է՛վատըմ . . . Սէնին եաշընատա ատամ էօլմէզ . . . Մ՛ա՛րթ, սէօյլէ պաննա, Նէ՞ օլուտ սանա . . . սէօյլէ՛, սանա քի՛մ տօգանտը . . . Ձէվապ վէր . . . ճէվապ վէր . . .

Զավալլը վալիտէ՝ պէօյլէ սէօյլէնէրէք, գըզընըն ժօսմօր քէսիլմիշ օլան եիւ-զևնիւ վիրա էօրմէքտէ վէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ խոր։

Գէօյլէճէ պիր աղ միւտտէթ միւրուր խոտուպ, պիր տէ նայէհան Մարթ գը-մըլտանմադա պաշլայընճա, Մատամ Բէրին՝ սէվինճինատէ նիտա իթտի. վէ պա-յըլըմտը կէչմէք իւզրէ պուլունան գըզընը կէօյա եօգարը գալարմադա Թէչէպ-պիւս իտէճէկի սըրատա, տէօչէմէնին իւզէրինտէ մէքթուպըն զարֆընը վէ սօնդ-րա Մարթըն բամագլարը արասընատա պինինէֆս մէքթուպը կէօրտու։

Գունը կէօրիւր կէօրմէզ գօճա գարընըն խաթրընա անիտէ պիր շէյ կէլտի։ Շէյէլէ քի, չիւպհէսիզ պու մէքթուպըն միւհիթվիյաթը՝ գըզընըն իւզէրինէ պայ-կընղագ կէլմէսինէ սէպէպ օլմուշ խոր։

Մաամամ Բէրբին՝ կավաշ կավաշ ագը պաշընա կէլմէքտէ օլան Մարթըն էլինտէն մէքթուպը ալտը վէ գրաամ իթտի . . .

Գիշարէ գարը՝ մէքթուպըն պալէտտէ գիքր օլընան պիր գաչ սաթըրընը օգուտրգճա չէհրէսինտէ հասըլ օլան պօղուգըզը Թարիխ իթմէկ նագապիլ տիր։

Գէտապտիթ գարըննըն եւ-վէլտէնտէ արթըգ հիչ իհտանլըգ հալի գազմայըպ րէնկի պիւսպիւթիւն աթմըշ վէ հիչ Թանըլմազ պիր հալէ կէլմիչ իտի։

Մէքթուպը օգուչուպ պիթիրտիքտէ, գապա վէ պօղունըգ պիր օչօլէ նիտա իթտի, վէ Մարթըն կէօզ գարագէլարը աչըլըպ ագը պաշընա կէլէրէք եանընտա վուգու պուլան հալի անլամազա պալչատրը օբրատա, մէրգուզմէ գօճա գարը սախ ագլընը զայպ իսէրէք քէնտիսինէն պիխապէր եէրէ կըզըլսը։

Վալիէֆսինին նիտասընտան Մաամազէլ Մարթ սիլթինիպ եօգարը սըչրատը վէ ձինէվրա մէքթուպընըն քէնտի էլինտէն վալիէֆսինին էլինէ կէչմիչ օլտուգընը կէօրիւնճէ, իչի անիտէ անէտտը, վէ օ գէման քէնտիսի՝ պէտապտիթ վալիէֆսինին նազէյէ միչտապէն վիւճուտը իւգէրինէ աթըլարագ վէ սըգը սըգը օնա սարըլարագ չըկընճաճընա վէ պիւէնտը ավազ իչէ տէսի։

—Վա՛լիէֆինիկի . . . վա՛լիէֆինիկի . . . Նի՞չիւն պու մէչուն մէքթուպը օգուտրն . . . եա՛ Բաապիմ, եա Բաապիմ Ալլահ՛, իսթէֆֆիրլին քի էօլիւնիւ, Օ գէման պէնիմ տէ իչիմ պիթմիչ օլուր, գիրա պէն տէ արգասը սըրա էօլիրիմ, Ահ, վալիէֆինիկի, աշ կէօզէրինի վէ լագըրտը էթ . . . պագըչընը կէօրմէք իսթէրիմ . . . սէօնի իչիմէք իսթէրիմ . . .

Գուէնը տիչէրէք Մաամազէլ Մարթ՝ վալիէֆսինի եօգարը գէլտըրմագ վէ գարէօլասընա կէօթիւրմէք իսթէտի իսկ ատ, գուվվէթի եէթմէտի։

Գուէնըն իւգէրինէ պէտապտիթ զըզ՝ վալիէֆի Մաամամ Բէրբինին էլէրինի ԹուԹուպ պուզ կիպի սօուդ օլաուգընը չրաս խանընճէ, պաշընտան այագընա գաատր թիթրէտի վէ գվալիէտմ էօլիյօր . . . եէթիչին . . . եէթիչինօ տէչու պագըրտը, վէ պատչու տիչտարքի գարուչա տօղրու սկչրթիսկ Թէգըտը իսմտաա պագըրտագա պալատը։

Բասգալ իչէ Ֆագ Լակարտ օ տրա զաթչէն քէնտի օտա գարուչտրընտա պուլընըչյօրտար իտի։

Ֆագ .—Նէ՞ վար, մաամազէլ, նէ՞ օլտու . . .

Մարթ՝ մէրգուզմէն գօլընտան ԹուԹուպ օտատան իչէրիսկ չէգէրէք.— Ահ, Տօ՛գԹօր, սիզի Ալլահ կէօնտէրիյօր . . . Գագընըգ վալիէֆմէ . . գուրԹարընը Նըգ վալիէֆմի . . .

Գօնթ տը Թօնէրրիէֆնին սըր քեաթխուի տախի Ֆագ Լակարտըն արգասը սըրա կիթտի, գիրա տախթէ Ամէրիգալը հէգիմ ՏօգԹօր Թօմսընը՝ մէրգուզմ տօսԹուննա խիթտապէն ը—կէլինիպ պանա եարտըմ իտինիպ, չու պիչարէ գաատնը գարէօլասընա կէօթիւրէլմմ—» տէտի։

Իչի արգատաչ՝ Մաամամ Կրանէչանը գալտըրըպ օտասընա կէօթիւրէրէք, եաԹագընա եաթըրտըրալար վէ եօրկանընը իւգէրինէ էօրԹուտիւլէր։

Մարթ՝ ըշգըրարագ .—Էօլմէմիշ տիր, տէյի՛լ մի, Տօ՛գԹօր . . .

Ֆագ՝ եանագընը Մաամամ Բէրբինին պագընա եագլաշաբրտրգտան վէ պիր էլի-

նի անընն կէօյսիւնին ասլ Թարաֆընա տօսպաԹտրգտան պօղրատ.— Եա՛յր, մնատմաղլ. Նէգիէս ալտը վէրիյօր . . . գալտի չարբըյօր . . . սաղ տըր, լաքին տէհ-չէթի սատրէմէտ սարսըլմըշ . . . Թէհլիքէ պէօյիւք տիր . . .

Մարթ՝ էլէրինի կէրկիէյէրէք.—եա՛ Բաապիմ . . . եա՛ Բաապիմ Ալլահ . . . ա՜հ, Նի՞չիւն օգուտը պու մէքթուպը . . .

Ֆագ՝ խասթա իլէ մէչտուլ իտի։

Բասգալ՝ Մարթա պագըյօր իտի, վէ պու պագըչը՝ ավընը եուԹմազտան էվվէլ հիչ պիր մուգավիմէմէ ուղրատմագ իչինն անը գույուչտրբան» եըլանընն պագըչընա պէնգէյօր իտի։

Մարթ՝ էլէրինի պիրպիրինէ պաղլամըշ օլտուգը հալտէ Ֆագա խիթապէն քէքէկէյէրէք.—Էֆէնտի, պիր չէյ եարըլա՛մազ մը։

Ֆագ.—եարըլըր, մա՛մամազէլ, պիր րէչէթա եազայըմ, չիմտի էն եագըն էմզագընա կէօթիւրիւնիւ վէ բէք չարուգ եարմաընը րէճա իտինիւ . . . վագթ եօգ տըր . . .

Գուէնը տիչէրէք Ֆագ Լակարտ հէպինտէն պիր տէֆԹէր չըգարըպ, իչինտէն պիր եարրագ գօրարտը վէ գուրչուն գալէմ իլէ իսէ իւչ սաթր չէյ եազար։

Ֆագ՝ եազտըղը քեաղըտը Մարթա ուզաթարագ.— Զարո՛ւգ . . . չարո՛ւգ . . . մաամազէլ . . . վալիէֆնիթին չիմտի ագը պաշընա կէլիր . . .

կէնճ գրէ՝ րէչէթայը ՏօգԹօրըն էլինտէն ատէթա գարտը վէ օտատան տիչարը ֆըրըչնտը։

Մաամամ Բէրբինին պագիրնըչրը վագըա կէչիրիյօր իտի տմմա, բէք ազըր կէչիյօր իտի։

Բասգալ՝ Ձինէվրա հարբիյինին մէքթուպընը եէրտէն ալըպ օգուտրշ օլմազըա, ալչագ պիր սէս իլէ ատտի։

—Քէչիմիպ նօգԹասընա չոգմըշ . . . Գարընըն իչի պիթմիչ մի տիր . . .

Ֆագ.—Բէք ֆէնա տըր, լաքին մէմուլին զայըր օլտուգ քէնտիչի պուլապիլիր . . .

Բասգալ.—Քէնտիչի պուլմամազը տըր . . .

Ֆագ.—Գօլայ տըր օ . . .

Բասգալ.—Նա՞սըլ։

Ֆագ.—Մէրգուզմէչէ պիր գաչ տատլա սու եուԹտրըրըտա քիֆայէԹ իտէր . . . եըլտըրըմտան մուրուսմըշ կիպի անիտէ էօյիւր . . .

Բասգալ.—Զօգ ալէ՛ . . . Գու Թէտալիրտէ նէ՜ էչպր, նէ՜ զէհրլէմէ մատատէսի պուլունմատըղընտան, պիզմէ նէ չիմտի վէ նէ իլէրտատ հիչ պիր Թէհլիքէ եօգ տըր, վէ Մարթ պիզմ օլաճագ տըր . . . էլէմիզտէչէն գաչընն պագայըմ . . . էօյլէ իսէ սուչը տատլաթ վէ իչի պիթիրէլիմ վէտատչատ . . .

Գու մէհնուտա միւքեաչէմէ՜ խասթա գարընըն Թա պաչը ուէնընտա մուգու պուլըպ, պու մէհնիսուր սէօզլէր գուլագտան գուլաղա սէօլէնէյօր իտի։

Մաամամ Բէրբին՝ կէօզլէրինի հէննուզ աչմըշ իտի իսէ ատ, իչինտէնէ վէ պախտատուս անլայամագ հալ ու մէճալի եօգ իտի։

Բասգալ՝ մասանըն իւզէրինէն պիր չիւէ իւէ պիր գատէհ ալըպ, մէգքիւր գատէհէ պիր գալըգ գատար սու տօլտուրսը վէ անը ծագա ուզաթսը։

Ծագ՝ Բասգալըն պու մուամէլէսինի կէօրիւնմէ պիր նէֆրէթ վէ տէհլիքէլէ պիր ազ կէրիլէտի, գիրա հէր նէ գատար հայլազըն պիրի իտի իսէ տէ, պէօյլէ պիր ալչագճա ճինայէթտէն նէֆրէթ իտիյօր իտի։

Բասգալ՝ գալարընը չաթարագ պիր Թավրը հագարէթամիզէ։—Էկէր սէն եարմազա ճէսարէթ իթմէզսէն, պէն եարարըմ։

Ծագ՝ պու սէօզտէն էէնիլէրէք, գատէհի Թուէթսը, վէ սօլ էլի իւէ խասէթանըն պալընը պիր ազ եօգարը գալարըտըզը հալտէ, սաղ էլիյէ տէ գատէհի մէրգուէնին տուտագլարընա եագլաշարըտսը։

Մատամ Բէրին՝ պիլըօր պարտաղըն սօսգուլըզընը հըսս իթտի վէ իչինէէքի սուլը զայրը իտիթյարի օլարագ Նուհ էյլէտի։

Մէրգուէմ գարը անիտէ ալըգ ալըգ պագմազա պալչաղը, պալչը պիր Թարաթտան օ պիր Թարաճա սալանաը, կէօտէսինէտէն եօգարըտը «կալվանիզ» օլմուհ կիպի նիմ տիքիլտի տուրտաս, ազալարը տէհլիքէլի պիր սուրէթէտ գըսգըվրագ օլուսպ կէրկիլէնտի, ազգընտան գան պօչանտը, պատէհու եատաըզընըն իւզէրինէ տիւշիւսպ արթըգ հիչ գըմըլատանմատը։

Գարը էօլմիւշ իտի։

Ծագ Լակարա՝ Նաչէնին եիւգիւնտէն տահա զիյատէ մոսմար օլմուհ օլտուզը հալտէ սալընարագ գարեօլանըն եանընտան չէքիլտի վէ գատէհի արգատաչընա ուզաթարագ ուսուլճաճըգ մէրգուէմա ''—Գալան սուլը տէօգ—,, տէտի։

Բասգալ՝ գատէհտէ գալան սուլը չիլէյէ պօչալթտը վէ գատէհի նէրէտէն ալմըշ իտի իսէ օրայա գօյտու։

Գատէհու Բասգալ պրուհընըն ալթընտան արգատաչընա տէտի քի,

—Ախթըգ մէյտան պիղիմ տիր, Ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէյէ պագմալը . . . կէնճ գըզը չէլմէյի պէն տէրէօհտէ իտէրիմ . . .

Գու սըրատա նէրտիվէնտէ ահէկէ պիր այագ սէսի իչտիկիպ, կէօյա պիր պօրա րիւզկէարընտան իրթիլմիշ կիպի օտա գարուսը հրզ իւէ աչըլտը, վէ Մատամզէլ Մարթ իշէրի կիրիպ ծագա տօղրու կիտէրէք, էհգաճըյա եարարըտըզը իւաճըն ուֆաճըգ չիշէսինի մէրգուէմա ուզաթտը, վէ ահէկէ գօշմասընտան նաչի նէֆէսի քէսիլէրէք, ''—Ախընըզ . . . աղընըզ . . . Տօղթօր էֆէնտի . . . —,, տէտի։

Բասգալ՝ սաֆթէ պիր խալէճանը գալպ իւէ։—Հայըֆ, մատամզէլ, չօգ կէճ տիր . . .

Մարթ՝ ագէը պալընտան կիտէրէք վէ անլամատազա չալըշարագ։— Զօգ կէ՞ճ մի . . . չօգ կէ՞ճ մի . . . Նի՞չիւն . . .

Բասգալ։—Վալիտէնիզ արթըգ նէֆէս պալպ վէրմէյօր . . . մէյուս օլմայընըզ . . . եիւրէքլի օլունըզ, մա՛մատզէլ . . . Վալիտէնիզ վէֆաթ իթմիշ տիր . . .

Գու սէօզլէր սէօյլէնիր սէօյլէնմէզ, Մարթ՝ ատը ատը պիր նիտա խատրէք, Մատամ Բէրինին նաչէսի իւզէրինէ ախըլտը։

Գու ձէնգարէ՝ բէք սուգիւլի պիր մէնգարէ օլուսպ, Թարիքի հէման նագապիլ իսէ տէ, նէ տէրէճէ աղըր վէ քէսէրամիզ պիր հալ օլտուզը գօլայ անլաշըլըր։

Գըզընը՝ մէէյուսէյէքինտէն նաչի նէֆէսի քէսիլմէյէ պաշլայըպ, գալպինտէ պիր ֆէնալըգ վէ պայգընըզլը հասըլ օլտու։ Ուզուն ուզուն բզգըբարագ կէօյտու էնիպ չըգմագատա վէ օմուզլարը պիրէ սիգքինմէքտէ իտի։ Պիշարէ գըզ՝ գարմագարըշ պիր արզուշագատա, պիր եավարմագատա, պիր ինէմէքտէ օլտուզընատա, գիհնինտէ թէմամըյլա պիր պօզու գալըգ վէ գարըշըգլըգ հասըլ օլտուզը անլաշըլըյօր իտի։

Գէօյէ պիր մէնգարէյէ էն Թաշ եիւրէքլիէր սիրէ տայանամայըպ աճընըրլար իտի։

Ծագ Լակարտըն գալպի վագըտ պիր ազ թէրըէնմիշ իտի իսէ տէ, Բասգալ՝ եիւգիւնտէ սահթէ պիր մահգունիյէթ կէօսթէրէրէք մէրմէր կիպի տաւրանագատա վէ ճարի օլան չու հալին նէթայիճը մուհագագատընը տիւշիւնմէքտէ իտի։

Ուրը՝ վնտէքը քէսէրինտէն նաչի իչը ազըգ վէվիէէրր գօտարտը իսէ տէ, մուահիսիէէն պիր ազ քէսպը սիւքիւ իտուպ, պուհնատան սօնդրա տտա բէք օ գատար բտիրըտը վէ կիւրիւմիւ իւէ ըզտարը էյնմ ու քէտէր իթմէտի։ Ֆէրեատա ու Ֆիղանկարատան վէ սաչտա սաւան սէօզլէրտէն սօնդրա տրթըգ սուս բուս կէօզ եաշտարը տէօքմէյէ պաշլատը։

Մատամզէլ Մարթ՝ տիզ իւսթիւ կէլիպ, պալընը վալիտէնինին իւզէրինէ էօրթիւէն չարշամբտ արատընա օտգարագ տուվա իթտի։ Բասգալ տահի վահիհէ բիյաքնարըզընը մէրգուէմ գըզընն եանը պալընատա տիղ իւսթիւնէ կէլիպ անըն կիպի կէօյա տուվա իթմէյէ գատար իւէրինէ վարտըրմատա ճիւրիւք իթտի։ Գու հայլազ հէրիճ՝ կէնճ գըզը գանտըրմատա պաշլայատճադ վագը կէլմիշ օլտուզընը հրսս իտիյօր իտի։ Մէրգուէմ պիր չէրեէք սաաթ տէքէլտիքտէն սօնդրա, մէրգուէմէյի եօգարը գալարըմագ իչիւն ուսուլճաճըգ էլինի Թուէթսը։ Գըզ՝ քէնտինտէն պիւսպիւթիւն պիհատէր կիպի Թընճայըպ տօնդրագ եօգարը գալտը։

Բասգալ՝ աղայօր կիպի պիր սէտա իւէ։—Հայըֆ, մա՛մատզէլ, պու ատիէթ բէք սէհլիքլի օլուսպ, նէ գատար քէտէրլէնտիկտ հագգընըզ վար . . . Սիպի Թէսէլի իթմէյի Համար ու խայալատէն պիրէ կէչիրմէմ, գիրա պօչ չէյ տիր, պու կիպի վահի վէ պատմա գալըպ Թէսէլիէրին եալընըզ ատտ ատտալար իւզէրինէ Թէէսիրի օլագիկիր . . . Գուընընա սէրատակէր էկէր միւսատատ խատր իտէնիպ սիրէ չու գատարընը սէօյէկիմ քի, պու տիւնեատա կէօրիւնտիկի գատար պիւտտիւթին քիմսէսիպ վէ եարա եալընըզ տէյիլտինիպ . . . Տօղթօր Թոմսընը վէ պէն եանընըզդատըզ . . . Տիճն եապանընը իտիք ամմա, պու կիւն տօսթըզ, մատէմէճիւնէյէ սիրէ ֆէտագեարլըգ իթմէյէ հազըր վէ միւհէյյայըզ . . .

Տէյիգանլընըն սէօյլէրի՝ Մարթընը գուլագլարընա չարրմագատա օլուպ, լաքին գըզ՝ մէտ ու մէզայատընա վարատմագատա իտի։ Մատամզէլ Մարթ՝ քէնտի էյնմ ու քէտէրինէ տալըպ մէգքիւր սէօյլէրի տիյնէմէմէքտէ օլտուզընտան, Բասգալըն ֆէտագեարլըգտան վուարընը տէտի ճէվապ վէրմէճէք եէրտէ, քէքէլէյէրէք «—վալիտէմ . . . վալիտէմ . . . պիշարէ վալիտէմ—» տէյու սէօյլէնտի։

Մատամզէլ Մարթ՝ պէօյլէճէ ֆէրեատա իթմէքտէն սօնդրա քէմսընը չիտտէքլէ եէնիճէն հրզգըբտաղա պաշլատըգտա, Ծագ Լակարտ՝ քէնտիսինին տահի պիր չէյլէր սէօյլէմէսի լազըմ կէլմէյինին տիւշիւնէրէք տէտի։

—Մատաղ կրանչան չօգ մուզտարըզ օլմուշ . . . չօգ ազրը չէքմիշ . . . Մէրգուժէնին գալըղ խասթալըղը բէք գիւղատէ իլէրլէմիշ օլտուղնաան , պիր հէյճանը գալըղ՝ քէնտիսինի էօլտուրմէյէ քիֆայէթ իթմիշ ուիր . Վագըա պու խասթալըգտան հէնուզ եաշայապիլիր խոր իսէ տէ , տայմա եիւբէք չարրընթըսը , նէֆէս քէսիլմէսի , նէօվպէթ էքսիք օլմայաճաղընտան , միւտաւէթը հայաթը քէնտիսի իչիւն ուզուն պիր իչքէնճէ օլաճագտը . . . Գէօյլէ իսթիրահաթը էպէտիյէտ տահա էյի տէյիլ մի ուիր . . . Ա՛հ , այրըլըգ պու կիւն բէք ազրը կէլիր , պիլիրիմ . . . չէտիտ պիր հիւզն ու քէսէր հասըլ օլուր . . . Գալպին հէնուզ աչըլան ճէրիհալարը էյի օլմազ զանն օլուներր , վէ հաթթա օ արալարտա ինսան էյի օլմազ պիլէ իսթէմէզ . . . Գու չէտիտ ազրը վէ քէսէրլէրի պիլիրիմ . . . սիզին կիպի պէն տէ հրսս իթմիշիմ , գիրա պէնիմ տաիսի սէվկիւլիւէլերիմ էօլմիւշ ուիր . . . վէ լաքին Թէսէլլեյտա օլմուշըմ ուրր . . . Սիզ տէ միւթէսիլլի օլաճագսընըզ , մա՛տմազէլ . . . Գու ալէմտէ հէր չէյ ուէնուտուլըր , վէ պու կիւնքի մէհյուսիյէթին պիր սէնէյէ գատտար եալընըզ պիր խասթըրէի հիւգնալուտէսի գալըր . . .

Տօգթօր Լահարտ՝ տահա պէօյլէ պիր չօգ տէվամ իտէպիլիր իսի ամմա , Մարթ՝ Բասգալը տիյնէմէմիշ օլտուղը կիպի մէրգուժը տահի տիյնէմէյօր իսի ,

Գիչարէ գըզ՝ տուտագլարը արասընտան եավաշ պիր սէտա իլէ վէ միւթէմատիէն չէօյլէ տէյօր իսի .

—Էօլտիւ զավալը վալիտէմ . . . էօլտիւ . . . արթըգ քէնտիսինի կէօրմէյէճէյիմ . . . հիչ կէօրմէյէճէյիմ . . .

Բասգալ .—Բէճա իտէրիմ , մա՛տմազէլ , Ալլահ այգընա օլսուն , բահմէթլի վալիտէնին խասթըը իչիւն արթըգ չու տիւչիւնճէէրի տէֆ իտիրիդ , էօլճէկքսինիդ . . . եալատալըսընըզ . . . վալիտէնիդ Թարաֆընտան էմր իտիյօրըմ , եալյաճագսընըզ . . .

Մարթ .—Եալատագ նէյճ՞ եարար . . . տիւնեատա հիչ քիմսէյի եօգ ուրր , նաբ եալընըզըմ . . .

Բասգալ .—Թա՛յր , եալընըզ տէյիլսինիդ . . . տօսթլարընըզ վար . . .

Մարթ՝ պաչընը սալայարագ —Եա՛յր , տօսթըմ եօգ ուրր . . .

Բասգալ .—Էվվէթ , վար ուրր , պիդ պուրատա տէյի՞լմիդիդ ,

Կէնճ գըզ՝ եալյարմըշ օլան կէօզէրինի վալիտէնինին գաթիլլէրի օլան իքի ճանիլէրէ տօղրու գալտըրըզդ պագտը . Գու պագըչտա մէրգուժանդըն պէօյլէ չարչըրուգ տօսթլըզ կէօրմէթրտիրլէրինէ հէմ էէրը թէկաճհիտ վէ հէմ թէլէֆթիր նիւժտան օլուտ , լաքին պիչարէ գըզ՝ պիր չիտտէթը հէյէճանտա միւպթէլա պուլունտուրընտան , ճէվապ վէրմէյօր իսի ,

Փագ՝ պիր ազ սիւքիթտէն սօնդրա .—Գու ագչամ , եահօտա եարըն սիպհն իւզերինիդէ . . . իսթիգպալինիդ իւզերինէ տէօյլէչիրիդ . մա՛տմազէլ . . . Շիտտի տիւչար օլտուղընըզդ պէտտահաթլըգ իլէ անըն նէթտյիճինտան պագըա պիր չէյ տիւչիւնէմէյիդ . . . Էվվէլա միւտտաւէթ իտիդիդ պիզ էյի պիր նատիճաթ վէրէյիտ , պու նատիճաթըմը թտւթըրըզդ . . . Գըրագընըզդ պու օտայը , տիշտրը չզգընըզդ ,

Մարթ՝ չաչկընճտա պիր հարէքէթլէ .—Վալիտէմի պըրագայը՞մ մը . . . Եա՛յր , խա՛յր , ազա վէ գաթտան . . . Գէն պու օտայը պըրագտամ՝ Վալիտէմ տիշտրը

չզգմայընճա պէն պու օտայը Թէրք իթմէմ . . . Ա՛հ , էֆէնտի , տէրտ ու էլէմիմ պիզ անլայամազսընըզդ . . . Գիւչ իտիդիդ , պիչարէ վալիտէմ նէ՛ գատտար տէվէր իտիմ , ճան ու կէօնիւլտէն սէվէր իտիմ . . . Եալընըզդ ան սէվէր իտիմ . . . Անըն պէնտէն պագտա պիր չէյի եօգ իտի , պէնիմ տէ անտէն պագտա պիր չէյիմ եօգ իտի , չիտտի օ էօլտիւ , պէն Եաբանալընըզդ գալըրմ . . .

Մարթ՝ Թէքրար հըզգըրմագա պագըլայըգ նէֆէսի քէսիլիր կիպի օլտուղը հալտէ եիւրիւնիւ էլէրիյէ էօրթտիւ . պատէհտա կիւճ հալ իչտէտպիլէճէք զայէթ զատըգի պիր սէտա իլէ քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ սէօյլէնտի .

—Ա՛հ , սէվկիւլիւ վալիտէմ , պիրպիրիմիզի չօգ սէվէր իտիք , սէնսիզ եաշայատմատ , պիլիրսին . պէրհայաթ իչէն նէ՛ գատտար էյի գարը իտի իսէն , էօլտիքտէն սօնդրա տա եինէ էյլիկինի էլտէն ալըրտգմայըգ պէնի տէ չաղրը . . . պէնի տէ եանընտա ալ . . . եարտարընը , տէյի՞լ մի ,

Կէնճ գըզ պուտնը տիյէրէք վալիտէսինին նաչէտի իւզերինէ աթըլըգ սօռտըզ օլան եանագլարընը վիրա վիրա էօրթտիւ վէ գատտանմըշ օլան կէօզէրինի կէօզ եաչլարըյլա ըսլաթտը ,

Փագ վէ Բասգալ՝ Թընտայըգ պիր ազ վագթ մէրգուժէյէ պագտըլար ,

Գատէհտա Բասգալ՝ սէօզէ ազագ իտէրէք , լաքինի վէ նագիք պիր սէտա իլէ տէտի .

—Թէպքին օլուրզ , մա՛տմազէլ , Թէպքին օլուրզ , վէ պէնի տիյնէյինիդ . . .

Մարթ՝ հըզգըրմասը քէսիլմէքսիզին .—Նէ՞ իչտէճէյիմ , նէ՞ տիյնէյէճէյիմ . . .

Բասգալ .—Վիսանը ագլ ու մանթըգը տիյնէյէճէքսինիդ . . . Նէ՛ չարէ , պու ալէմտէ ինսան՝ պիր Թարաֆա չէքիլիպ քէնտի քէնտիյէ տէրտ ու էլէմինի տիւչիւնէյէ պիւէ հագգը եօգ ուրր . . . էօլէ ճան սըզգընը մէհապուրիյէթլէր վար ուրր քի , պու նէպատտան սարթը նագտր իթմէնիդ մուհալ գապիլինտէն տիր . . . Վալիտէնիդին վէֆաթը բէմէն Թատտիգ օլուճտագ լագըմ օլուտ , պու պագտէ իճրա օլուճտագ բէմի մուտտէիլէր վար ուրր . . .

Մարթ .—Պէն էօլէ չէյ Թանըմտտմ , էօլէ չէյլէրտէն հիչ խագէրիմ եօգ ուրր . վալիտէմ էօլտիս , պէն տէ էօլմէք իսթէրիմ , պու նատտան պագըա պիր չէյ պիլմէմ . .

Բասգալ .—Մատաղ քի օտատան տիշըրը չզգմագ իսթէ էյօրսընըզդ , օթէլէյիկ եանընդագ կէօնտէրէլի՞մ մի , մա՛տմազէլ , իսթէ՞միսինիդ . . . Մուտտէյէթը իսթե

Բասդալ՝ պիր հզգ իլէ ։—Գու պապակ հիշ մէրագ իթմէյինիզ, մա՛սմազէլ, քէսէրինիզէ պիր ակ գու տիւքենճէլէրի զամմ իթմէյինիզ ։ ։ ։ Թէքրար տէրիմ, պիզ սիզի իթի ասմաքդզ ։ ։ պիզ հէր չէյի քէսաբիք խէրիզ ։ ։ ։ լայզդը վճճ իւզրէ պիր ճէնազէ ալայը իճրա իթմէրիզ, սիզի ակ կաս բուգաադը պուլդրդզ։

Մարթ՝ քէքէլէկէրէք ։—Տիմէք Ալլահ պէնի պիւսպիւթիւն ևիւզ իւսթիւ պըբագմայօր, զիրա կանը պաշդմա ակխավէքիւ վէ ուլուվվը ճէնազ սահիպի ա. տամդար խազդ իթմիշ ամր ։ ։ ։

Գէգագախթ գզդ պուճը տիկէրէք վէ իզձալ օլընարագ կէկէրինի իքի հայլազ արգադաալարա տազրու ուզաթաք ։

Բասդալ ։—Էլխմիզէն կէլտիկի գաադար սիզ մաւավէնէյթ խաճէկիզդ ։ Միւժքին օլադուդը մէրթէգէ սիզէ նասիհաթլար վէրիօղ կօլ կէօսթէրէճէկիզդ ։ ։ ։ Թէժամըլյա պիզ էմնիկէթ ու իթիյադա խոնիզդ ։ ։ ։ Պիրինճի իչիմիզ՝ օթէկէնկի սիզէ կէօնաէրմէէ վէ անըն գարը խըզմէթճիսինի սիզին թահթը էմրինիզդ վօղ իթտիրմէէք օլաճագ ադը ։ ։

Մարթ թէքրար սէկանը թէչէքթիւր իթտիքաճէն ոօնդրա խթի արգադաալ ա. չադքի գաթա էնիոդ, քէյֆիկէյթի օթէկէնի Լիւռօյա խաակը վէրտիկդ ։

Օթէկէնի ։—Պէնիոմ ակ ֆիկրիմճէն կէդիյօր իոմ։ չէքմէքճէն իսկ պէօյլէճկ գուրթուլմաը ասճա էյի օլսու ։ գու սուրէթլե պէն ակ պիր չէյ զայդ իթմէյճէկիզդ էմին օլաբիլմ ։ ։ ։

Ժագ ։—Սիզ պիր չէյ դայդ իթմէզ խոնիզ, միւսիւ Լիւռօ ։ ։ ։ Մաամազէլ կրանշան՝ կէնճ վէ ըրգէկի պիր գըզ ։ ։ ։

Օթէկէնի ։—Պիլիրիմ, լաքին պիր բաթալար էօգ ։ ։ ։

Ժագ ։—Պիզ օնա քէֆիլիզ ։ ։ ։ Մէրդումճէնին մէսաբիճիճի պիզ ակրէօճաէ խաէրիզ ։ ։ ։

Օթէկէնի ։—Օ զէման պաշգա ։ ։ ։ օ հալաէ ակէյճէյք էօգ ադը ։ ։ ։

Ժագ ։—Իմամ, բէյճա խաէրիզ, էօլիյիս պէյէմպէյէյ խաակը վէրմէք վէ միւխթէկիճի մաւաժէկէճի բէամիյէէրէրի իճրա իթմէրմէք իչդիկ մէրգումէզ գըզա էաթաբըմ խոնիզ ։ ։ ։ լութֆէն էօգադը չըգըօղ քէնտիսինին էմրէրինի ալընըզ ։ ։ ։ Աչադը էնամյինիզաէ պէն սիզէ բաթա վէրէրիմ, կիսէր ճէնազէ ալայընը միւնասիպ պիր սուրէթաէ թէրթիպ իթտիրիբսինիզ ։ ։

Օթէկէնի՝ պաշընը էօնէ ադոդրս էչէյճէք ։—Տօգթօ՛ր էֆէնտի, էմրինիզէ մաւնթաղըրըմ ։ ։ ։ մաէկմիճաւնյէյ սիզէ խըզամէթ իթմէյէ հազդրըմ ։ ։ ։ Օ կիւզէլ վէ սիլզկր պիչարէ գըզ աճագա նէ՛ գաաար միւքէտաէր ամր ։ ։ ։ Շիմտի էօգադրը չըգարըմ։

Ժագ ։—Աչադը էնամյինիզաէ խըզամէթճի գարըյը Մաամազէլ Մարթըն կանը. նա կէօնաէրինիզ ։ ։ ։ Զամալը գըզճըղագ՝ էօգադրաա էօլիս օաասընաա կալընըզ տուբամագ։

Օթէկէնի ։—Եաբարըմ, Տօգթօր էֆէնտի։

Ժագ ։—Խասթայա պադմըզ օլան Տօգթօր միրզայա տա խաակը վէրմէյէ ուՏաէթմայասընըզ։ կէլսին խասթանըն վէֆաթ իթտիկինի Թաապիճ էյլէսին։

Օթէկէնի ։—Գէլէմէյէյ կիսէր իքէն հէքիմէ ակ օդրարըմ։

Ժագ ։—Էօյլէ իսկ չաբաւգ խոնիզ ։ ։ ։

Օթէկէնի Լիւռօ՝ էքինճի գաթա չըգադը։

Ժագ իլէ Բասդալ՝ գադինօտաա կալընըզ գալօրլար։

Բասդալ ։—Շուռ օյուն նէ՛ ալչա ուսթալըգլա օյնանադը։ զաննըմ գազանըլդը պիլէ։ ևա պէն չօգ կաճըրըլյօրըմ, կա կօգսա Մարթ՝ արթըզ կլիմիզաէ պիր։ Սէն նէ՞ ակրսին։

Ժագ ։—Պէն տէրիմ քի կաճըրմայօրսըն, արգադաալ ։ ։ ։ Վագթ՝ պէօյլուբ պիր թէսէլլի խոխի պիր։ միւրաւրը պէհճան իլէ քէտէրլէր ուՏուաբըլըր։ Պիր այ կէշմէքսիզին կիսզկլէր կիսզկլի քէսդը սիւքիւնէթ իթմէյէ պաշլայըզդ, քէտէր ու զարսւրթէթաէն սօլմազ օլան կաճագլարընըն բէնիկ եէրինէ կէլերէք պիր զաթ տահա բարլայաճագ ։ ։ ։ Լաքին իչ չիմտի պուճաա տէյիլ պիր ։ ։ ։ Մարթ՝ կէրէք միննէթտարլըգտան վէ կէրէք մէճպուրիյէթտէն նասլ պիզիմ օլմազը սըր։ օ հալ. ադ թէՏավվուրաթըմըզդա տահա էյի Ես, ցաճագ սըր ։ ։ ։ ճէնազէ մէսաբիճինի վէ օթէկէլ իլէ Տօգթօր ֆէրդայա օլան պօրճլարը պիզ թէմիզկյէճէյիզ ։ ։ ։ քէդալիք Եաս կլոսէօֆինի ադ աէրհալ պիր չէյ պէնզէմէլի ։ ։ ։ Շէհիրէ կէթ, պիր մաղազա պուլ, սիյահ գաւմաշլար վէ եախօտա տահա էյիսի, հազըր Եաս բուղալարը պաւրագա կէթիրթ ։ ։ ։ Էչէաբլ եօլուլյա իչ կէօր վէ բաթարը գըօգաճնա ։ ։ ։ բաթա վաէկթաաբլյա պէօյլուբ քեաբլար իսէպսիկիրիզ ։ ։ ։ կանընտաա նէ՞ գաաար բաթա վար սըր։

Բասդալ ։—Իքի եիզ ֆրանգ գաաար ։ ։ ։

Ժագ ։—Գու կէթմէզ։

Ժագ Լակալար՝ ճըղտաճընը չըգարըղ աչըր վէ իչինաէն պէն ֆրանգըզդ պիր պանգնօթ պուղ Բասդալա վէրէրէկ տէմի։

—Ա՛լ չունը ։ ։ ։

Բասդալ ։—Նէ՛ գաաար պէնկինօեն։

Ժագ ։—Նօթէրիմ պանա բէչին իքի պին ֆրանգ վէրտի ։ ։ ։ Զարուգ կիթ կէլ ակ թաաար իաէչիմ ։ ։ ։

Բասդալ՝ գադինօտաան տիչարը չըգըղ սիւրաթլա չէհրին իչէրիսինէ տօգրու կիթտի։

Պիր աղ սօնդրա օթէկէնի Լիւռօ աչադը կէսիկլտէ։

Ժագ ։—Էյ, նա՞սըլ։

Օթէկէնի ։—Նա՛սըլ օլաճագ, Տօգթօր էֆէնտի, զավալը կէնճ գըզ բէկ ածընաճագ պիր հալաէ օլուղ, գու տա թաապիճ տիր։ լաքին նիհայէթ էօլիյիս պէյէմպէյէյ խաակը վէրմէկ իչձէն գզդ պանա մաւնէմաթը մէսգինաղկյէյ իթա իթտի ։ ։ ։ քեաղդա իւզէրինէ իչտէթ ալարմ ։ ։ ։ Բրօսթէչամը եօգադրը ալըղ չը. գամը պաշդմա գօյայրմ վէ գօչուղ պէյէմպէյէյ կիսէյիմ։

Ժագ ։—Մաամազէլ Մարթը եալընը՞զ մը սլըրադաբընըզ։

Օթէկէնի ։—Գօրգու վէ Թէհլիքէ եօգ ադը ։ ։ ։ Գաաարն խըամէթճիմ գաթէյրինէյթ՝ մէրդումճէնին կանընտաա ադը վէ կանընտաան այրըլմայաճագ ադը ։ ։ ։

Ժագ ։—Ամակէթ իթտիկինիզաէ եօգադրը, գըզա եէմէք կէօթիւրինիզ ։ ։ ։

Օթէկէնի ։—Գաչ իւսթիւնէ ։ ։ ։ ճէնազէ ալայը իչի՞ն նասըլ կարաճաղըզ ։ ։

Ջաններմ Ֆուգարալարա մախսուս օլան Թաղուի ըսմարլանաճագ սըր . . . Գլնճէ , Ֆաղլա մասրաֆի պէյհուսուզ սիր . . . չօգ պահալը ճէնաղէ ալայը էճրա իմթիհանիմէ նէյսէ՞ եարար . . . էօլիս երինէ էօլիս սիր ։

Ժագ .—Ֆուգարալարըն Թաղուիը օլմազ ։ Վագրա սիւռլիւս շալտալը ճէնաղէ ալայը իսթէմէմ , լաքին եագըշըղը տա եէրինաէ օլմալը ։

Օթէլօ .—Էօյլէ իսէ ուզօրաիւնճիւ եախսա պէչինճի սընը՞ֆ մը ։

Ժագ .—Տէօրաիւնճիւ սընըֆ , Ֆիլիսէ լիլ ուզալընըզ . . . Թագըմլար՝ ճէնաղէ ալայընա ուչիւուն օլմալը . . . Իչթէ բարա ։

Օթէլօ՝ Ժագըն ուզաթալը պանգնօֆը կէօրիւալ ագը պալընաան կիսէրէկը .—Գէչ եիւզ Ֆրա՞նգ ։

Ժագ .—Ակընըզ վէ չարուգ իսինիզ . . .

Օթէլօ Լիւռօ՝ սըրթընա ուէրմալ պիր չէհիր բուպասը կէշիրիալ պէլէմէկ տաիրէսինէ տօղրու ուզանտը ։

Մէրգուճ օթէլօ՝ պիրճիւճիւ իլէրի կէօրիւալ պիր սաաթ սօնրա ալտէֆ իթտի ։

ճէնաղէ ալայը էրթէկի կիւնիւ սաաթ տէօրթտէ վարդու պուլաճագտը ։

Էօլիս Թագըմլարը իլէ քիլիսէ մէսարիֆի իչիւն իւչ եիւզալէն պիր դաշ Ֆընբանգ գիյասէ թէէմէկ օլունմըշ իսի ։

Օթէլօ՝ պահգնօֆըն պագը օլան բարալարընը Ժագ Լակարտա իսաէ իթտիկի սըրասա քէնտի քէնտիկէ .—Նու Տօգթօր Թօմբուն նէ՞ էյի առամ , Նէ էհլի ըրզ առամ սըր . . . Էհկէր Ամէրիգալըլարըն հէրսի պէօյլէ իսէ , պէն տէ Ամէրիգայա կիտէրիմ վէ սաէլամ .

Լիւռօ՝ Մառմաղէ Մարթտան ալտրընը քեաղըղտըրը իսաէ իթմէկը վէ կէօրտիւկի իշլէրտէն մանիւմտի վէրմէկը իւզրէ մէրգուճէնին եանընա չըգտը ։

Մարթ՝ մէրգուճը տէչինէտիքտէն ասնըրա .—Էյ , հէր պու չէյլէրին բարասընը վէրտիրի՞ղ մի ։

Օթէլօ .—Թրինկ ագչէ օլարագ վէրտիմ , էվվէթ , մա՛մաղէ . . . Սիզ հիչ պիր չէյ տիւչիւնմէյինիզ , Տօգթօր Թօմբուն իսթէյօր քի , սիզ հիչ գառառվէթտէ օլմայասընըզ . . . էկմ ու քէտրինիզ սիզն էլվէրիր . . . Տօգթօր Թօմբուն էճ տաս կիտի պիր առառ սըր , պուէնա էմին օլունըզ , մա՛մաղէ . Նէ՞ կիւզէլ պահթընըզ վար ըմըչ քի մառմաղէյէ պուրատա պուլընըզտ տա սիզն մէրագ իսէյօր , հագգընըզտա ըզնարը թէվճիհսիզ էյէյօր ։

Օթէլօ Լիւռօնըն գալտի նէ իտի իսէ տէ օ իտի ։

Մառմաղէ Մարթա կէվինտիքտէ , պու գըզ՝ մէրգուճան իքի չոխսըն պուճա մառմաղէտընը սէէոտէթքեարանէ , Նէճիպտանէ վէ րիգգաթէնիղանէսի Թահ-Թընտա Ֆէնա Ֆէնա Թառավուրլար վէ մէնհուս ըլանըր մէօթուր վէ մէվճուտ օլուսընը նա՞սըլ քէչի , հաթթա նա՞սըլ շիւսդէ իսէպիկիր իտի ։

Մէրգուճ գըզ՝ քէնտի պէտալտտէթըընտա չու թէօհլիկի իրսալէ ինսայէթ պոյսուրան ճէնաղը Հագգա Ֆիքրինտէն տուվա վէ թէչէքքիւր իստուզ , քէնտիլի տաճի տաճա պէյաաէ մինէնէթտար տատա իթտի ։

Մարթ հէնուզ հէման չօճուգ կիտի պիր շէյ օլուսուզ , սաֆիսէրուն վէ սաաէտիւ

պիր Թաալիաթը վար իտի իսէ տէ , մանիւմիտի օլտուղը ճիհէթէն պիր գառվէթ վէ մէթանէթը մանէվիյէյ մանիքէ իտի ։ Ֆէրեատա ու Ֆիրէնկիլէրի չօբուգ կէչիպ էրէյիճէ պիր սիքիւնէթ պուլմըշ իտի ։

Վագրա ատը վէ քէտէրի հէնուզ պագը իտի իսէ տէ , սիչարատան բէկ էյլէ քէտէր կէօսթէրմէյիպ իշէրատէն եանմագտա իտի ։

Մէէյօսիկնէթի ատրէհէի նիհայէյէ վարմըշ օլմալը պէրապէր իսթիյարը սիքիթ իտուզ , մէճնունանէ նիւմայիչաթտա պուլընմամագտա իտի ։

Շիմտի կէնճ գըզ՝ սիւչար օլտուղը պէկտալտթըղընըն վիւսաթ ու ճէսամէթինի արթըգ էյիճէ սիւչիւնիւալ թաչընտալիյը իտի ։

Օթէլօ .—Սահի՞ն , մա՛մաղէ , պու օտասան սիչարը չէգմալըսընըզ . . . սիզի իշիւն չօգ Ֆէնա սըր պուրատա . . . Դաթէրինէթ պուրատա . . . սիչարէ գարընըն եանընտա գալաճագ սըր . . . պէն տէ սիզի . . . պու գաթտա . . . Եագըն պաչգա պիր օտա վէրէյիմ . . .

Մարթ՝ պաչընը սալայալագ .—Հա՛յր , պէնիմ էչէմ պուրատա սըր , զիրա վալիտէ պուրատա սըր . . . պուրատա գալաճաղըմ ։

Օթէլօ .—Սիզ պիլիրսինիզ , մա՛մաղէ . . . լաքին պիր չէյ եէմէլիսինիզ , Ինսան պիր չէյ եէմէճիկի հալտէ դայրիլաշըգ գուվվէթտէն սիւչէր . . .

Մարթ .—Շիմտի հիչ պիր չէյ եէմէյէ իսթէյիմ եօգ , պիր չէյ եէյլէմէմ . . . Սօնրա էկէր իսթէյիմ օլուր իսէ Ֆաթէրինէթէ սէօյլէրիմ ։

Օթէլօ Լիւռօ՝ վագրա ատը տուչար առառմարատան տէյիլ իտի իսէ տէ , օտասան սիչարը չըգտըղընտա , նիւրէյի բէկ գիյասէ գալգմըշ վէ մէէյօսիկ օլմաուշ իտի ։

Մէրգուճ՝ օտասան սիչարը չըգտըղը սըրաստա , Բասգալ՝ մէզգինբար օտա գառըտսընտան իշէրի կիրմէքտէ վէ իչֆագաթընտա տա պիր Թագըմ մուգտա գառ-Թուրըր համիլ պիր մօտիթտա գառը պուլընմագտա օլուզ . Մառմաղէ Մարթ՝ պու հալի կէօրիւնճէ նիւպիհնտէ ալտմը Թէաճճիսէ նիւմայան օլտուղընտան , Բասգալ՝ սիչարտա հէր նէ եարմըշ իտի իսէ տէ անը քէմալը մէհարէթ վէ նէզաքէթլէ զըզտա սըղ ու պիյան իթտի ։

Էօքսիուզ գըզ՝ էնտա պէնտա օլուսմ ետա էլմալտէօֆինի գատուլ իթմէկը իսթէմէտի իսէ տէ , Բասգալընը իսթար ու իսպրանընտա տայանամադըղ , Նէհայէթ բուն բիպտա կէօսթէրտի , գիրտա պու առառմ՝ բէկ միւքէմմէլ վէ սաաէ կիւզէլ իքի գաթ ետա էլմալիսի սէչմէյէ գըզը առէթա ճէզալը իլէ մէճպուր իթտի ։

Մարթ .—Հադգըմտա պու գառառը համիյէթ վէ սէհավէթի իսթուզ իսէյօրսընըզ , պէն պունտա նաիլ օլմադ իչիւն նէ՞ եարսընըզմ . . . Հէմճիրիէնիզ օլտա նըզ առմա , պէն պունտա նաիլ եարմադ իսթիյէն ։

Բասգալ .—Տօգթօր Թօմբուն զէնգին տիր , մառմաղէ , բէկ զէնգին տիր . . . Գուէնտան մառտա մառմարիչէ բէկ տույդուլը պիր զաթ օլտուրընտան , պաչդասըրըն

կինիզ ֆարթր մուհամպէթ՝ քէնամօնին գալսինէ բէք գիյաէ թէէօր խաուտ, ճանը կիսի օվվսինի վի թօբրաղա վէտինկի պիր գըզընը խաթըրնա պըրաղաբ... Գու գըզ չօճուգ սիպաէն չըզ քիւչիւք խսի խսէ տէ, բէտէրի՝ անըն վի՛ֆաթընաան ապա մուհէտէվլի օլմայաճաղ սըր...

Մաթի՝ քէտմէը չէվգ ու հէյէճան իլէ։—Ահ, էֆէնամ, սէօյլէյինիզ քէնամսինէ, ճան ու կէոնիւլէն թէէքքիւր խաէրիմ, մինէթտաարլըղը քէնամսինէ խապաթ իթմէյէ չալըշամալըմ...

Բաազալ։—Ճէվապնաա, մա՛սմաղէլ, թէէքքիւրէ հիչ պիր վազիֆէի դիմմէթինիզ օլմասըղընը, վէ սիզ խրատէթ իթմէք ստաատէթ ու պահթէյարլըղը իլէ պու վազիֆէյին բէյնինէ կիմսէ խաէլմիզ սայըլարղընը պէյան խաչէք սիր...

Բաազալ՝ պաշը սէտիքաէն ոճղրա մօսխթա գաբըղըյա պէրապէր չէքիլմի կիթտի։

Գիր չէրեէք ոճղրա Բաազալ՝ ժագ իլէ պէրապէր թաամ խոյօր, վէ սուֆրալարընըն խրատէթինի կիմսէ խոչն օթկէնէ կիւռօ իլէ տէ լութֆինէ վէ նարէնկիք էյլէյօր խսի։

Գիր սիւպիյէ քէտէրամիզ հէքեայէլէր նագիյէյէ մէչղուլ օլմադ խաէմիյիզ։

Ահճաղ չունը պէյանէ միւսարէաթ խոչղուն քի, Մաամաղէլ Մաթի՝ պիւթիւն կէնճ վալիտէյինին նաչը ճանընաա գալմադ խաէմիյիզ, լաքին սիւչաւր օլսաաղը հէյճանըսսան թաագիպէյրա օլսաղ եօրուլմըշ օլսաաղընաան, չոքաղ սէօգմէզտէն պիր աղ կէվիկ չար նաչար կէօղէրինի գաբասը վէ պիր գաչ սաաթ ույուսաը։ Գու ույգու՝ վագրա հէյճանըը վէ բոհաթսըզ պիր ույգու օլսաա խսէ տէ, հէր հալուկ քէնամյէ ֆահիշէպսիզ օլսաա, գիրա ույանըղսաա քէնամյի տահա աէնա պուլուղ քէսար գուվվէթ իթմէյէ խսի։

Մաալահ Բաազալ իլէ ժագ մէրգումէղի կէօրմէկը խաէմիյիզ, պիր աղ չէյ կէմէյէ քէնամսինէ իգնա իթտիբէյէրինէն, կէնճ գըզ՝ էքսը թաամ իթմէքտէ, ույգուսաան տահա գիյաէ վիճուսաընա գու վվէթ կէլսի։

Մաամաղէլ Մաթի՝ քէնամյի հըմայէ խսէն պու իթի չոհաալսաա վէ պահուսաուս սէխտէվէթը ֆէվգէլուդայէ խաղաղ կյէյէն Տօդթօր Թաէրընաա քէտմէը խաղիսսինէ կէ պէյանը թէէքքիւր իթմէք խաէմիյօր խսի խսէ տէ, մէրգումէնին իթիսսաըլ իլէ պէյանը թէէքքիւրընէն գաշատագ վէրէրէք, պու իշէ տահի պէօյիւք պիր մէհարէթ իղաղաղ իթտիլէր։

18

Բաազալըն թահէպսի իզէրինէ «Մաթթէն-Բէյէօր» օթկէհսի Լիւռօ՝ ճէնաղէ ալայընաա հաղըր պուլընմալարընը քէնամ տօօթ վէ ահիդպա վէ ահդաւիթա իթտիկի էանաֆիլսաա բէյճա իթմէյէ օլսաուղնաան, ճէնաղէնին գալաըրըլսաճաղը էանաաէ էրքէք վէ գաաբն օթաուղ քիչի գաասը եէր գաթը սալընընաա վէ օթկէյին գաբաուը էօնիւնու թօղլանմըշսաը խսի։

Մաամաղ Լիւռօ իլէ տիկէր իթի իշ գաասն՝ Մաամաղէլ Մաթթընը էանընա չըգըղ, օ սիա Բաազալ իլէ ժագ տահի՝ քէնամյի Թաէթսաաղ մէչյուս օլմամաըղ-

նը վէ ոճնուէնա գաասաը չու քէտէրը ապիմէ մուգամէմէթ իթմէսինի գըզա մուսքինէ մէրթէպէ նահիհաթ խոյօրլաք խսի։

Իքի սրգաասաչ՝ էօլիւնիւն թաալութա գօնմասը մէնղաբէի տիլսուզընը էօքսիզ գըզաան կիղէմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշլար խսի խսէ տէ, ճէնաղէնին գալաըրըլմասընաա մէրգումէնին հաղըր պուլընմասը լազըմ կէլիսի, Մաամաղէլ Մաթի՝ չօճուգլըղընաան պէրու ճանը կիսի պիրիճիք սէվմէյի վալիտէյինին նաչընը հավի օլան թաալութըն աչաղը էնամրիլսիկինի կէօրսիւքտէ, իզէրինէ օընըր վէ նէօվպէթ կէլտիկինէն, պիլճիւմէ հուզուարըն եիւրէյի գալգըղ կէօղէրի՝ սօլաաս։

Բաազալ թաաքընաան ըսմաըլանմըշ պիր արապա՝ գաբուսաա պէգլէյօր խսի։

Էօքսիզ գըզ՝ մէգքիւր արապայա պինամրիլսիկ, ճաընընա սաա Մաամամ Լիւռօ իլէ տիկէր իթի գաասըն օթաուրմըլար։

Ազրամագ՝ ազրամագ կէթիրիր տէրլէր։

Արապաաթի տիկէր իշ գաասը՝ Մաթթըն ազլայըղ սըզլաաըղընը կէօրէրէք, կէօյա մէթէվվէլիյէ քէնամ էն ճագըն պիր իսըմմ վէ էն ազըղ պիր տօօթլարը խմիշ կիղի քէնամէրի տահի ազայօրլար խսի։

Քիլիճաէ էօքսիզ գըզ քէնամյի Թաէթսաղլըմ։

Մէրգումէ օրաաա տաէվա վէ իսլաաէթ խաուտ, իսլաաէթ խէ էն չէտիա քէտէրէրի պիւէ մուվագգաթէն թէէքքին խաէր վէ էն ազըր եաթաարա մէչէմ մաանըսաա պուլընըր։ Լաքին մէգարէդաա գըզ մէէյուսիյէթինի զապթ խէմէյիղ, մէգարա էնամրիլմիշ օլան Թաալութըն իզէրինէ քիւրէքլէ Թօրլաղ աթըլմաղա պաշլաըղը սըրաաա, քէնամյի զաղ խաէրէք պաշլաըղընաան, «Մաթթէն-Բէյէօր» օթկէհնի կէօթիւրմէկը իզէրէ, էօյլէ պաղկընը հալտէ սրապայա գաասը կէօթիւրիւլսի։

Հէր չէյ օլմուշ պիթմիշ խսի։

Գէաղաթթ գըզ՝ քէնամ համիյէի Թաալիյէսի օլան վէ իքի հայլազլարընը գուրսրգէլըը սուզագաան քէնամյի էէկհաէթ գուրԹարապէրէն վալիտէյինէն սրԹըզմուէպէյէտէն այրըլմըշ խսի։

Ժագ Լակարա՝ կէնճ գըզընն հալ ու աէվալը մանէվիյէսինի բէք ալէա անլայըղլ, մէրգումէնին նէ սէրէճէյէ գաասը մաճաղան վէ միւքէտաէր օլսաուղընը պիլսը, վէ լաքին էն չէտիա աճը վէ քէտէրէրին պիլէ սիւնեաանընը սոճուաա գաասը տէվամ իթմէսիքէյէրինի սաաթի պիլսը խսի։

Մաամաղէլ Մաթթընը քէտէրինի միւժքին մէրթէպէ չարուգ ուճուԹաըրմագ իչիւն, մէրգումէյի եալընըղ պըրագմամագ վէ պահուսաուս վալիտէյինին վէֆաթ իթտիկի օտօյա եալընըղ կիրմէյինի մէն իթմէք լազըմ խսի, պիրա մէգրիբ օտա պիր չոգ մէնհուս չէյէր խաթըրնա կէթիրտիկինէն, միւթէվէֆիյէ սէվմիւլսիւ վահէյսի՝ կէօպիւնէն էօճուճաէն հիչ կիթմէյէճէք խսի։

Էանաի բահաթ պէյկընըղը պիր աղ կէչմէչ օլսաղ, լաքին ագը հէնուզ պաշընա բահաթ պէյկընըմէ էօքսիզ գըզ՝ օթկէյէ կէօթիւրիւլսի, օլսաա քէնամյինա կէչմէչմէ օլան մէրգումէ էօքսիզ գըզ՝ օթկէյէ կէօթիւրիւլսի, օլսաա քէնամսի իշիւն հաղըրլանմըշ օլան պիր օտաաա Մաամամ Լիւռօ Թաաքընաան եաթաղա վաղ օլունը։

Մէրգումէնին բուպալարը վէ ուֆագ թէֆէէ էչեասը՝ խրատէթ Գաթէրի-

նէք մարիքէքիյլէ մէգքիւր օտայա նագլ օլունուրչ իտի։

Ժագ Լակարա,—եախօտ չէյլէ տէյէլիմ—Տօգթօր Թօմբոլն՝ գըշա վէրլիմէք իւզրէ պիր տու Թէրքիպ իթտի։

Կէնճ գըշ՝ պու սույը ալտրգտա, իւզէրինէ կէրէք վիճուռճա վէ կէրէք գիհինճէ Թէմաժրլա պիր ույուշըգլըգ կէլէճէք օլուպ, հագիգաթէն մէգքիւր իլաճ պէօյլէ պիր Թէէսիր իճրա իթտի վէ իշլու ույուշըգլըշըն ալդաալը սբրա ուզուն վէ ատրին պիր ույգու պատը։

Գաթէրինէք՝ ժագտան պօլճա պիր իճրէք ախշ իտէրէք պիւթիւն կէճէ գըշըն եաթաղը կանընտա ույանըգ տուրաը, վէ էրթէսի տաղահ կէճ պիր վագիթ գըշ ույանտրգտա, իտրտէճի գաբը՝ պիլվէտիկի պիր եէրտէ պուլընաղընա շաշա գալշրչ օլան էօքսիւզ գըշըն սիւվալէրինէ ճէվաալ վէրտի։

Մատտաղէլ Մարթ՝ գաբընըն ճէվաալարընը տէյնէյէրէր Տօգթօրըն ժագտինի անլատը, վէ անըն տիրայէթը ֆէվգէլատէ վէ համիյէթը ուլուվվը ճէնատանէ տահիալի պիր զաթ օլտուղընը միւպէյյին մուտէմէլլի նէզաքէթքեարանէսինէ պէթէէրտար իտթիղտաղ վէ Թէճճարիալ էյլէտի։ Մէրգուտ գըշըն պու պաղատ ճիւղի պիր չիւհէսի պիլէ նա՞սըլ օլապիլիր իտի։ . . .

Մատտաղէլ Մարթ՝ պէօյլէ պիր հալը զարուրէթ ու սէֆալէթտէ պուլընաըղը սբրատա քէնտիսինէ էօյլէ պիր ալճէննագ տօսթ խաղգ իթտիկինտէն տօլայը ճէնատը Հադգա Թէշէքքիւր իթտի։

Մարթ եաթաղընտան գալգըգ քէնտիյի էյի պուլտրըղընտան վէ եալընըգ գալտագ իտթէտիկինտէն, հիւսնիւ իտտտէքինէք պէյտանը Թէշէքքիւր իլէ, կիտիալ քէնտիսի տաճի պիր ազ բահաթ իթտէսինի մէրգուտէյէ Թաճխյէ իթտի։

Իտտտէքճի գաբը՝ օտատան տիշարը չըգար չըգտագ, էօքսիւզ գըշ՝ գիհինտէն կէչտիյէ տօղրու պիր նագար աթի իտուպ, պատէհու հալը հագըրը կէօգ էօնիւնէ կէքիրտի վէ քէնտի հալ ու վազիյէթինի ֆիքրինտէն Թէուգիդ ու Թէֆքիր իթտի։

Գունտան հիւգնէնկիդ, պունտան մէէյուս պիր հալ օլատագ իտի։

Ալէմտէ եարա եալընըգ գալըպ, նէ ֆամիլեասը, նէ բարասը (գիրա եանընտա օլան պիր գաչ ֆրանգ պիր չէյէ եարատագ իտի), նէ իշլ վէ նէ տաճի հիշ պիր Թագվիյէտի օլտատըղընտան, ատատա հալի նէ՞ օլատագ իտի։

Գու սիւվալէ պէտտալաթ գըշ ճէվաալ վէրէմէդ իտի, չիւնքի եօլունը հանկը Թարաֆա տօղրու չէվիրճէկինի պիլմէյօր իտի։

Ջագալը գըգճըղտագ՝ քէնտի իշինի պէճէրէմէմէք գօրգունուրընտան տէյիլ—(չիւնքի մէրգուտէյինին ճէսուր օլտուղը չօգտան տագիում տիր)— իլլա պու ալէմտէ քէնտիյէ նատհաթ վէրիալ հիւսնիւ Թարիղի իրտաէ իտէպիէն գատօրընճըղտաղըն արթըգ քէնտի եանընտա պուլընմատըղը իշինի ատը ատը աղլատտաղա պաշլատը։

Աղտատաը քէօիւտիքտէ Տօգթօր Թօմբոլն խաթրընա կէլիալ, լաքին քէնտի քէնտիյէ տէտի քի, պէօյլէ պիր ինսանիյէթլի հէքիմ՝ եատպանճը վէ Թանըմատըգ պիր գըշ իշինի զաթէն լիգուտընտան գիյատէ չէյ եարատը օլտուղընտան, արթըգ չիտատն կէրու քէնտիսինի տիւշունճէքտէն վազ կէչէճկինէ չիւգէ օլմըյըգ, պու

տա բէք Թագիի պիր չէյ իտի, չիւնքի մուտամիլէյհին հատիյէթ ու միւրուվվէթինէ քէնտի պէտպախթլըղընտան պտղա պիր սէպէպ օլմայըպ, նէ՛ շարէ քի պէտպախթլըգ տա պու ալէմտէ նատիր իլ վուգու պիր չէյ տէյիլ իտի։

Մարթ՝ քէնտի քէնտիյէ։—Էվվէլ պէ էվվէլ մուտամիլէյհ Տօգթօրա Թէշէքքիւր իտուպ, պատէհու քէնտիմէ պիր եէր պուլմայըղըմ։ . . Պէն իշտէն գօրգար գըշ-լարտան տէյիլիմ, վէ նէ՛ գատար ազ գազանտամ, ախնէ կէչինէպիլիճէյիմ։ . .

«Ահ, պիշարէ վալիտէյհիմ,—տէտի իլավիթէն վէ տիգ իւսթիւ կէլիպ էյէրինի եօգարը գալընըրատագ,—սէնին մուէզզիպէտէն խաթիրատաթ իտէճէկին մէմլէքէթտէն չըգմագ իստէմէմ։ . . պունը Թէճրիպէն իտէճէյիմ։ . . լաքին էկէր եարատագ իտէմ։ . . էկէր կիթմէկը լազըմ կէլիր իտ։ . . միսաքէրէ օլ, սէվգիլի՛ վալիտէմ, մէգարընըն եօլունը հիչ պիր վագիթ ուննուքմայատաղըմ։ . . Ախնէ կէլէճէյիմ։ . . Մահչէրէտէք ճէսէտինին խաթիրատաթ իտէճէկին Թօրրագ իսգերինէ չիմտի կէլիպ տիգ չէօքճէճէյիմ։ . . սէվգիլի՛ գըշընա տիրէքթտէն նէզաքէթ իթմէնի րիճա ու նիյագ իտէճէյիմ։ . . Մուհաճճագ էթ պէնի, վա՛լիտէճիմ։ . . մուտավէննէք էթ պաննա։ . . Ալէմտէ քիմսէմ եօգ տըր, եարա եալընըղմ, սէն տէ տահրթտէն օլսուն պէնի կէօգթմէյէճէէ օլուր, պէնի Թէրք իտէր իսէն, պէնիմ հալիմ Նիճէ՞ օլուր։ . .

Գիր ազ միւտաէթ Մատտաղէլ Մարթ պու քէտրամիզ տիւշունճէլէրէ տալըպ, իտապէրի օլմագ-ըղընն եանանգլարընտան աշաղը իրի իրի կէօգ եալընը ագըյօր իտի։

Եամաչճաճրգ օտա գարուսը չալընտը։

Էօքսիւզ գըշ ատրէտալ կէօգէրինի սիլիպ գալգտար գարուչը աչտը։

Գարուչը չալանլար՝ իքի հատատաչ ժագ Լակարա իլէ Բատգալ Սոնիէ օլուպ, կէնճ գըշ՝ ժագ Լակարտը եալընըգ Սմէրիգալը Տօգթօր Թօմբոլն նամը Թահքընտա Թանըր իտի։

Մարթ՝ էյինի ժագտա տօղրու ուզաքտարագ պիր հէչէճանը գալպ իլէ։—Ահ, էֆէնիմ, հօշ կէլտինիզ, պույուրընըզ։ . . Շիմտի տրթըգ պիր ազ քէչտը սիւքիւնէք իթմէկ օլտուղմտան, պանա նէ՛ պէօյլէ պիր էյլիք իթմէկ օլտուղընըգը պէթէշգ ֆարգ իտէպիլիրիմ։ . . Մինատատէ պույուրընըզ, միսաքէվֆիյէ վալիտարթշգ ֆարգ իտէպիլիրիմ։ . . Քէնտիյինագ տէմ իշինի տահի սիզ անատմի իլ գալպ Թէշէքքիւր իտէրիմ։ . . Քէտրինագ գալպիմ էյնէվմ եալընըգ խաթընրէ վէ տատարը չիւքիւրկիւզարի իլէ մէչհուն տըր, պատէհու եալընըգ խաթընրէ վէ տատարը չիւքիւրկիւզարի իլէ մէչհուն տըր։

Ժագ՝ էօքսիւզ գըշընի քէնտիյէ ուզաքտարընը էյի քէմալը մուհաղգաքիյէ սըգարագ։—Գալպիմին իլճատաքընա իթտատ իթմէքտէն պատգա պիր չէյ եարատագ իտի։

Մարթ՝ էյինի ժագա տօղրու ուզաքտարագ պիր հէչէճանը գալպ իլէ։—Ահ, էֆէնիմ, հօշ կէլտինիզ, պույուրընըզ։ . . Շիմտի տրթըգ պիր ազ քէչտը սիւքիւնէք իթմէկ օլտուղմտան, պանա նէ՛ պէօյլէ պիր էյլիք իթմէկ օլտուղընըգը պէթէշգ ֆարգ իտէպիլիրիմ։ . . Մինատատէ պույուրընըզ, միսաքէվֆիյէ վալիտարթշգ ֆարգ իտէպիլիրիմ։ . . Քէնտիյինագ տէմ իշինի տահի սիզ անատմի իլ գալպ Թէշէքքիւր իտէրիմ։ . . Քէտրինագ գալպիմ էյնէվմ եալընըգ խաթընրէ վէ տատարը չիւքիւրկիւզարի իլէ մէչհուն տըր։

Մարթ։—Պէն տէ ժուէզզիպէտէն սիզէ միսաքէշքիւր վէ միննէթտար օլաճաղըմ, էֆէնիմ։ Շու քէտէրը ագիմմատէ եալընըգ սիզտէն Թէսէլլիյատ օլատիլտիմ։ Սայէի համիյէթ ու սէխավէթինիզտէ վալիտէմ պիր տուրէթը միսաքէշէրէտէ տէֆնէ խոխվիմ պիր։ . . Գու եարատըղընըգ ուննուտըլըր չէյ տէյիլ պիր, էֆէնիմ։ . . միւտտէթը էօմրիմտէ պունը ասլա ունուքմայատաղըմ։ . .

Կէնճ գըզ՝ պու սօն սէօզլէրի պիր չէվգ ու հէյէճանլա սէօյլէմիշ օլուպ, մու-
ախսէրէն էքի սանատալա իլէրէյէ տօղրու սիւրէրէք, տահա սիւքիւնէքլի պիր
սուրէթտէ իլավէի կիւֆթար իլէ տէտի քի,

—Լաքին, էֆէնտիլէր, օթուրա՞նըզ ա, սիզ լութֆէն վէ քէնէ զիւլէն պէ-
նի տիւշիւնմիւնիզ . . .

Բաագալ իլէ Ժագ՝ անիտէ պու տավէթէ իճապէթ խառուպ, պատէհու Ժագ
քէլամէ ազազ իլէ տէտի քի,

—Մա՛ամաղէլ, պու կիւն նա՞սըլսընըզ,

Մարթ .—Զօգ էյլիմ, օ գաապար ածը վէ քէտէրլէրատէն սօնդրա պունը հիչ
ումմազ խոմ . . . Օքէլին խըզմէթճիսի Գաթէրինէթին պէյանընա կէօրէ, սիզին
թէրթիպ իթտիկինիզ ատ սայէսինտէ ույուտուր՝ Գու ուչգու՝ վիճաուտըմա պիր
հաճիքիլիք, վէ ատրա ու քէտէրատէն ալթիւսթ օլան զիհնիմիզ պիր սիւքիւնէք
վէրտի . . .

Ժագ .—Պէն տէ պէօյլէ օլաճագ տէյտու ուստայօր խոմ . . . հաթթա շիւպ-
հէսիզ կիպի խոմ, վէ էկէր ժէտուլիմին աքսի օլա խոմ, նէքէյճէվի մաքէտոպէնին
հատաուլինէ տէկին ապիմէթխոմ թէէխիր խոճէքտոմ . . .

Մարթ՝ պիր ազ չէքինէրէք .—Ժօանիտէն կիտիճէ՞քմիսինիզ, էֆէնտի . . .

Ժագ .—Էվվէթ, մա՛ամաղէլ, Գուբատա պիր գաչ կիւն գալաճագ խոմ . . .
Գու ատապան սիզինէչէ վիճաուշմադա վէ միւսաատէնիզլիք սիզէ պիր գաչ չէյ սիւվալ
իթմէյէ կէլսոմ . . .

Մարթ՝ թէճճիւպչէ .—Պիր գաչ չէ՞յ մի սիւվալ իթմէյէ . . .

Ժագ .—Էվվէթ, մաամաղէլ,

Մարթ .—Գուլսըրընըզ, սիւվալէրինիզի մաէլմէճմունէյէ իթթիմա խէրիմ,
լաքին անլատայօրըմ . . .

Էօքսիւզ գըզ սէօզունէն թէչքմիչ խէմէտի,

Ժագ .—Սիզ նէ սէօյլէմիչք իսթէթիկիմի անլամայօրսունըզ, տէյի՞չ մի,

Մարթ .—Էվվէլ, էյլէ,

Ժագ .—Էյլէ իսկ չիմոի անլայամագսընըզ . . . Սիզ իսթիգպալինիզդէն
պահո իսկէյիմ . . . Էկէր նաթուրըմ միճնաճէթիսիզլիք իսկ ակիլ իամինիզ, ըս
քին հագգընըզատա հըչս իթթիֆիմ թէվֆէճիւնը ադիմ սամգաորլըս ատա թէչքա-
տիւա իթմէյէճէյիմ . . . Գուբատան կիթմէյճէն էվվէլ, սիզ հէնուզ պիր խըս-
մէթ տահա պուլընատիլի՞ժիյիմ վէ թատարլատընըզմ պիր նէյճի սիզ սէօյլէ-
յէպիլի՞ժիյիմ,

Մարթ՝ հէյէճանը գալպ իլէ .—Միճնաճէթիսիզլիք իսկ ակիլ իամինիզ սիզէ ա՞ֆիլ
մը իսկէյիմ . . . Սիզ պէնի թանըտատընընըզ հալտէ պահա պու գաապար մէրագ
իթմէյէ թէնէգվէլ իթտիկինիզ, շիմոի նա՞սըլ միճնաճէթիսիզլիք իթմիշ օլապիլիր-
սինիզ . . . Սիւսթալ իսկինիզ, էֆէնտի, վէ էյմին իսկէրիմ քի, սիզէ ա՛րայէթճէ
ճէվապ վէրէճէկիմ . . . Զաթէն կիպէյէճէնէք պիր չէյիմ եօգ սըրը,

Ժագ .—Վալիտէնիզատէն պաշգա հիչ պիր խըսըմընընը եո՞գ մը սըրը,

Մարթ .—Յո՛ոյր, էֆէնտիմ . . . գաապարաչքի վէ գըզգապարաչքի հիչ օլմադըչ,
վէ թէատրիսի ատ պէն տօղմադատան էօլմիչ . . .

Ժագ .—Տիմէք տիւնեատա եարաթալընըզ օլուպ հիչ քիմսէյնիզ եո՞գ մը սըրը,

Մարթ .—Էվվէթ, էֆէնտիմ, հիչ քիմսէյի եօգ սըրը, եարաթալընըզըմ,

Ժագ .—Էյ բարանըզ տա օլմամալը, չիւնքի ճինէվրատաքի օ րէզիլ պանքէյր՝
պէչգաճասընա սիզի վէ պիչարէ վալիտէնիզի սօյմուչ, բարանըզը պաթըրմըչ . . .

Մարթ .—Հիչ պիր բարամ եօգ,

Ժագ .—Կէչինմէք իչուն նէ՞ եարմագ Նէյէթինատսինիզ,

Մարթ՝ կէօզլէրինատ պիր նուրը իթթիխարը մէչրուանէ բարլայարագ .— Զա-
լըճաազդըմ, էֆէնտի . . . քէմսէյը զայրէթ ու ճէսարէթլի չալըշճաազդըմ . . .

Ժագ .—Ղայրէթ ու ճէսարէթինիզի տօլա չիւնքի Ճինէվրատաքի օ րէզիլ պանքէյր՝
նըզատա մէթանէթ ու մէքանէթ մէրքիւզ սըրը, սիզի կէօրէն պունա տէրհալ գա-
տար մէթանէթ ու մէքանէթ մէրքիւզ սըրը, սիզի կէօրէն պունա տէրհալ գա-
ազ վէրիլմիյէճէնէն, մէրգուումէյէրին գագանտըգլարը՝ քէնտի նամընագա վէ իսթ
պազլարընա նէյճը նէյճէմէզ պիր չէյ սիր . . . Գարէ էլինիզատ պիր [illegible]
վա՞ր մը սըրը,

Մարթ .—Էվվէթ, էֆէնտիմ,

Ժագ .—Նէ՞ սէնատաթ սըրը,

Մարթ .—Վալիտէնին Ճինէվրատաա քիւչիւք պիր մաղազասը պուլընըպ, իչէր
պու մաղազանըն էսմանընը գաչագ պանքէյր պիրտէն տօղանտըրսըտ գատար . . .
Գէն էրէյիճէ մահիր պիր մաամաթտայըմ . . . պիր ազ տա իլէրիմ վար սըրը . . .
պիր թիւճճարըն տէֆթէրլէրինի թատապիլիրիմ . . .

Ժագ .—Տիմէք հիսապ պիլիրսինիզ, էյլէ՞ մի . . .

Մարթ .—Էրէյիճէ պիլիրիմ, էֆէնտիմ,

Ժագ .—Էյլէ իսկ թէսատիֆաթ իթտիկիմ ըլան՝ պու սայէտէ գալայ նախը մու-
վաֆֆագիյէթ օլապիլճէճէք սիր . . . Վալիտէնիզին խասթալըզը անպէպիյլէ փօ-
անէհէմ գալմադա մէճպուր օլաուդըճընըզատա, Բարիզի կիտիյօր խիճսինիզ, պանա
պէչյէ սէօյլէսինիզ, սահի՞ն մի սիր,

Մարթ .—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Գիչարէ վալիտէմ՝ պիր մուֆլիսատէն տօղան-
տըրըլսըզընը պիլմէմէկինէն, կիտիյ Բարիզատ ճինէվրատաքի սաթտըզը մու-
ամաղազը կիպի պիր մաղազա քիւչատ իթմէճ նէյէթինատ պուլընընը յօր խոմ,

Ժագ .—Օ պէօյլէ՞ք չէ՞նիրտ վալիտէնիզին տօսթլարը վա՞ր մը խոմ,

Մարթ .—Յո՛յր, էֆէնտիմ . . . վալիտէմ չօղատան պէրու օրատան չընմըչ
խոմ, վէ զաննըմ օրատա քիմսէյի Թանըմազ խոմ . . .

Ժագ .—Սիզ ատ Բարիզ կիթմէճ նէյէթինատ՞մինիզ, մա՛ամաղէլ . . .

Մարթ՝ մահզունատ .—Հայըր՞ֆ, էֆէնտի, շիմոի պու սաաթտա պիր չէյ Թէ-
սատիֆաթ իսկ պիլի՞ժիյիմ . . . Իչ նէյրէսէ պուլըր իսկէմ օրայա կիտէճէյիմ . . .
Էվվէլա Ժօանիտէ իչ որայատաղըմ . . . Վալիտէնին մէզարը նահընատա պուլըն-
մագ իչուն պուրատա գալմադ իսթէրիմ . . . պու սուրէթէ վալիտէմտէն բէք օ
գաապար այրըլըճ սայըլմամ . . .

Կէնճ գըզ պունլարը սէօյլէյէրէք, գալպիմատ հասրլ օլան հէյէճանը չէսթաճի
Թէսաքէն իսկէմտի վէ կէօզլէրինատն հաչ ագմադա պուլընըսը,

Ժագ՝ պիր չիսատէթլէ .—է՝ ճանըմ, մա՛ամաղէլ . . . որթըզ ագլընըզը պաչը-

Նըզա կէքիբինիզ, բէճա խէրիմ . . . կէչմէկի պըրագընըզ, պիր ազ ուէնուտընըզ, պըզ կէչմէկինիզ . . . Քէնարինիզի . . . խաթիզպուլինիզի ապուչիւնիւնիզ . . . վէ պէնի տէյնէյինիզ . . .

Մատամազէլ Մարթ կէօզ եաշլարընը սիլսի,

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Գա՞չ եաշընատասընըզ,

Մարթ.—Օն տօզուզ եաշընատայըմ,

Ժագ.—Գու եաշտա քիմսէսիզ պիր կէնճ գըզըն, պախուստուս սիլքին կիսի կիւզէլ պիր գըզըն հէր պիր ատրընատա էօնիւնէ թէկլիքէյէր չըգար . . . Շիւպհէմ եօգ ապր քի, նէճատկիբը ալէյագընըզ վէ սըագ ու խաթիզամկիբը կիքեատրընըզ ասյէսինատ, սիզէ գարշը գուրուլան ատազգլատաան եագայը գուրիթարտիկճէքսինիզ, լաքին նիհայէթ պիր իշ պուլմազա մուվաֆֆագ օլմանըզը կէօրմէկը խաթէրատիմ . . . Զէմանէմիզատ միւատազգա սէպէպսիյէ բէկ նատիր իշ պուլընըյօր . . . Ան քէօրէգլէրին պիր քէմիք իշիւն էօլէսիյէ պիրտիրիյէյ պօղուշըրգլարը կիսի իշ էլէրի հէր քէս եէքտիկէրինին էլինտէն չէքիյօրլար . . . էքմէկ գամիսը սըր պուտ . . . էչալէթ չէհիլէրինատ ադ իշ պուլընըր . . . եաղանճըլար էօնիւնատ գարուլար գաբալը սըր, գօրգարըմ պուրատա հիչ պիր իշ պուլամազատագընըզ,

Մարթ.—Ժօանեիատ գալմազա նէ՞ իշիւն արզու էիտիկիմի սիսկ սէյլէտիմ, էվէնատմ. էկէր պուրատա կէչինէպիլէճէք գատար իշ պուլամազատ, պաշգա եէրէ կիսատէչէյմ . . .

Ժագ.—Նէ՞ թարաֆա,

Մարթ.—Պէն ատ պիլմէյմ . . . Ալլահ նէ թարաֆա էմր խարը իսկ, օ թարաֆա կիսատէչէյմ, Ալլահատն պաշգա կիւվէնէճէյմ եօգ ապր . . .

Ժագ.—Գու նէ՞ կիւզէլ հրսսիյաթ ապր, մա՛ատազէլ, պու հրսսիյաթ՝ չան ու նատուսընըզը արթըրըր . . . Գատէրը իլահիկ կիւվէնատիկինիզ իշիւն պօշա չըգմայատագսընըզ . . . Իչթիսալ քի պու Գատէրը իլահի պէն օլատագըմ . . .

Մարթ.—Սիր մի, էվէնատ,

Ժագ.—Օլմազ մը . . . Տօզուտա հէտէիը մագսատըմա եիւրիյէճէյիմ, Սիսկ պիր քէչլիքիմ վար, վէ զանն ու մէմուլ էլէտիկիմ վէճէչ, էկէր պու քէչլիքիմէ մուվաֆագամ խարը իսկինիզ, հագիգաթէն բէկ մէմնուն օլատագըմ . . .

Մատամազէլ Մարթ՝ քէտճիսիզ վէ հէյէճանլա մուխաթըպընա պագմագատա օլուտ, անըն պիր ան էվվել ֆիքրինի պէյան ու խյզատ իթմէսինէ մէրագ խոյօր իտի,

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Թա խաթխատատէն պանա հրսս իթտիրտիկինիզ քէվէճճիւնը չէտտին էսպապընատան պիրինի զանընդ սըր քետաթխոյիմ սիսկ պէյան իթմիչ սիր . . . էօվմէչ գըզըմա չօգ պէնզէյտինիզ . . . Գու չօճուգ կիսվէ վէ ասվհոյի պիր գըզ օլատ, իւզերինէ բէկ քիթիքրէր խարմ, պիւթիւն ճանդմ, մուհապպէթիմ վէ իւմիտլէրիմ՝ անըն իւզերինատ իտի. լաքին ան իչ եաշընա կիրէճէկի սըրատա Ալլահ ժէրդուժէյի էլմատէն ապոը, վալիտէօի տատի վէճաթ իթտի

. . . Սիզի կէօրատիկիմատ, գըզըմ խաթըրմա կէչտիկինատն, մէրդուժէյէ պէնզէտիկինիզ իչիւն եիւրէչիմ սիզի չօգ սէվտի . . . Նիւլատատ քէչմէ գատէտիմատ հագ

Նա ասայիշ ու խթիրահաթ, Նամուսը վէ սաքին պիր էօմիւր, թէէմին օլուննդը պիր խթիգպալ թէէլիփ խոյօրսրնդը · · · Անճագ չու վար տըր քի, պանա թոխսա իթտիկինիզ վազկիֆէյի կրնա խոչպիէնէ՞քմկիմ՝

Ժագ·—Նի՞չուն խոչմէզսինիզ · · ·

Մարթ·—Աւսամ իչինէ կիրմիչ տէյիւիմ, անըն իչուն տկյօրըմ՝

Ժագ·—Նէ՞ զարարը վար՝

Մարթ·—Էկէր եալընդը մէնաֆիինիզ նէզարէթ իթմէյէ, էվինիզին իտարէսինէ պագմազ, էլճասըլ սիզէ միֆիխտ պիր խրտմէթտէ պուլընմադ մաստէսի օլսա իտի, միւմքին մէրթէպ պէյքի իչինէն չըզապիւիր իտիմ · · · Լաքին խանէնիզէ կելէն միսաֆիրլէրի զաղուլ իթմէկ վէ սուֆրասա զարընդզա օթուրմադ կիպի պիր չէյլէր տէ սէյլէմինիզ· պու իսէ էօյլէ խասսէյլէրիզ միւհիմ տըր քի, պէնտէ անլէրին հիչ պիրի եօգ տըր · · · Պիր չօլաալըգ, Թուրնագլըգ խաչրիմ, վէ տահա տօղրուսը իւզէրիմէ կիլտուրիրիմ տէյու գօրգտարըմ · · ·

Ժագ՝ կիւլիւմսէմիքտէն սօնդրա·—Զօլաալըգ, Թուրնագլըգ, իւզէրինէ կիւլ տիւրմէ՞ք մի · · · Տիմէք սիզ քէնտինիզի էյիմէ՞ անէմմըզընդը քի, քէնտինիզ իչուն պէօյլէ չէյլէրտէն գօրգուչօրսրնդը · · · Օ կիւզէլիք, օ աթվար սիզտէ վար իքէն, չալաալըգ պիւլ իթմէսինիզ նինէ խօչ վէ լաթիֆ կէօրիւնիր · · · Աւսամ իչինէ կիրմիչ օլմայընդ ուսուլ ու էրքան պիւլմէզսինիզ ամմա, ազ վագթտան էօյրէնիզ պուլընդրսրնդը · · · Էլճասըլ հէր ճիհէթճէ պէն քէֆիլիմ · · · Մէմուրիյէթինիզին իւճրէթսիզ օլմայաճաղընդը տա պէօյլէմէկ գաննդմ հաճէթ եօգ տըր · · · Մաաշընդը՝ մէմուրիյէթինիզին էհէմմիյէթկէռլէ միւթէնասիպ օլաճաղընդտան, օ սայէտէ չու կէնճ չաղընդզա քէնտինիզի պիր մէզհէպ միւսթագիլ, պիր սէրվէթը հազիրլայէ բէյտա իսէճէքսինիզ· Պաճթկյար օլմանդզա գարար վէրմիչ օլուսուդմտան, պու պագտէ լազըմ կէլէնի հէր եարաճաղըմ · · · Սաաէյթինիզ քէնտի էլինիզտէ պիր · · · Պազալըմ գաղուլ իսէճքմսինիզ, կիւղէլ գըզ, եօգսա մը բէտտա իսէճէքսինիզ՝

Մարթ·—Ֆէյմալը համկյէթ ու միւրուվվէթինիզտէն նաչի պանա մուսաֆէնէթ իթմէկ իսթէտիկինիզտէ անը բէտտա իսէր խէմ, սաէյթա նանքէօր օլսուդրմը իսպաթ իսէրիմ · · · Պէն սաղա նանքէօր տէյլիմ · · · Լաքին հիչ օլմադտա պիր սաաթ գաղար միւշկիւնմէկէ միւսաաիճ իսթինիզ · · ·

Ժագ·—Թէքլիֆիմտէն ահճադտա պիր գօրգուն՞զ մը վար · · ·

Մարթ·—Ահ, խայր, էֆէնտի, խայր, հիչ պիր գօրգում եօգ տըր · · · լաքին · · ·

կէնճ գըզ սէօզիւնիւ պիրթրէմէյիլ քէտտի՝

Ժագ·—Մաֆիւմինիզ օլսուն քի, պու կիւն կիթմէյէ մէճպուր օլսուդրմտան, հազգրնդզա նէ եարաճաղըմտը, նէ գարար վէրմէկիմի չարուգ պիրմէյիլիմ՝

Մարթ·—Միւաաիճ իսթինիզ, հիչ օլմադտա կիտէյիմ բէյ սօրայըմ՝ · · ·

Ժագ՝ Փօսանէիտէ Մարթի քիմսէյի Թանըմազ պէէյսիզինէն, հայրէթ ու խաթիրտայա·—Բէ՞յ մի սօրմազ · · բէ՞յ մի օլմազ · · · քիմ՞՝

Մարթ·—Վաղիտէմին մէզարընա · · ·

Ժագ·—Հազգրնդը վար, էվէտտըմ, կիտինիզ օ մէզարըն իւզէրինտէ տուվա

խինիզ · · · վաղիտէնիզին էֆքեարընդը եօգլայընդը · · · մէրգուզէ պանա հէմ էֆքեար օլաճագ տըր, զիրա պէնիմ մագսատը եէկճանէմ սիզին րիֆահ ու սաատէթինիզ օլսուդրնդը վաղիտնիզ ախրէթտէն միւշահէտէ խոյօր · · ·

Գու սարա սախթէ հէքիմ պիրտէն պիրէ սէօզիւ տէյիւիքիրէրէք տէտի քի,

—Գու սապահ պիր ազ չէյ եէտինի՞զ մի · · ·

Մարթ·—Ճա՛յր, էֆէնտիմ · · · հէնուզ պիր չէյ եէմէմիշիմ · · · Շիմտի տիչարը չըգաճադըմ · · · ավտէթիտտ պիր չէյ եէրիմ՝ · · ·

Ժագ·—եէմէյէ պէքլէրիզ · · · Օ զէման պանա պիր ճէվապը գաթը տէ վէրէրսինիզ, գիրա սաաթ իւչտէ հարէքէթ իտէճէյիմ՝ · · ·

Իքի արգատաչ՝ գըզըն եանընտան չէքիլիպ կիթտիւէր՝

Ժագ Լակարտ՝ գօմէտեասրնը քէյմալը մէհարէթլէ օյնամըչ օլսուդրնտան, պու խուսուսա՝ Մարթըն զիհնի իւզէրինէ հէր հալտէ իճրաի Թէէսիր իտէպիլիր իտի, չիւնքի էօքսիւչ գըզըն կէչիրտիկի տէհչէթլի կէչիլէրտէն մէրգուզէնին զէհէնի տէ մուվազգաթէն տիւչարը զաաճ օլմուչ իտի՝

Վէլէվ քի պու զաաճ վագը օլմամըչ օլաա իտի պիլէ, զավալը գըզ՝ օ գաատար ալիճէնասլըգ իտէն պիր աատամտան չիւպհէ իտէպիլի՞ր մի իտի · · · քէնտինէյի էօլմիչ սէվգիլիւ գըզընա պէնզէթէրէք նահկէհան օ գաատար մուհասապէթ վէրէն վէ հէման հիչ Թանըմատրնը հալտէ էօմրիւնէն էն քէտէրլի վէ ճէրգլը վագթընտա քէնտինէյէ եարտըմ վէ մաւալինէթ իտէն պիր բէտէրտէն նա՞սըլ չիւպհէլէնէպիլիր իտի · · ·

Ֆիլհագիգա Մաատաղէլ Մարթըն նօգթաի նազարընտան պագըլտըգտա, Աէմէրիգալը զէնկին Տօգթօր Թօմսընընդն էֆքաչ ու ագվալինտէ հիւզի չիւպհէ իտիլէճէք հիչ պիր չէյ կէօրիւլմէզ իտի՝

Գինահէն ալէյհ կէնճ գըզ քէնտի քէնտինէյէ չէյլէ տիւչիւնէյօր իտի՝

—Հիչ պիր չէյիմ գալմայըգ տէրէճէյի նիհայէտտէ տիւչարը գարուրէթ օլմագ զաննընտա պուլընտըգըմ անտէ Ալլահընն ինայէթինէյլէ պանա մէ՛մուրին զայրը պիր եարտըմ վէ արգա խալգ օլմուչ տըր · · · Սէվգիլիլիս անաճաղըմ, պանա նէ բէյ եարտըմ վէ արգա խալգ օլմուչ տըր · · · Սէվգիլիլիս անաճաղըմ, պանա նէ բէյ վէրէճէնկինի էվվէլտէն պիրիրիմ՝ · · · Ձէնտալը Հագգ Թարաֆընտան գարըզմա չըգան սահիպը խայրա չիւքրան ու մահմիտէթիմի արգ ու իսպաթ իթմէկ իչուն քէնտինէյէ Թէյմամըգլա էմինէյէ իթմէքտէն վէ բէտէրիմ կիւլի քէնտինէն սէվմէքտէն պալգա չարէմ օլմատրընը սէն տէ պանա պէյան ու Թաատիգ իտէճէքսին՝ · · ·

Մարթ՝ եաս էլպիսէրինի կիչինմիչ իտի՝

Մէրգուզէ՝ «Մարթէն-Բէչէօր» օթէլինտէն չըգըպ մէզարըզա կիթտի, վէ Թաղ մէզարըն իւզէրինէ սէյահ պիր օտաճն իսաչ իլէ պիր չիչէք կըրլանթաաը վաղ իտիմիչ օլսուդրնը կէօրտիւ՝

Էօքսիւչ գըզ օրատատա տիզ չէօքիւզ, եիւզիւնիւ իքի էլլէրինին արասրնա ալարագ վէ կէօզ եաշլարը տէօքէրէք ճան ու կէօնիւլտէն տուվա իթմէյէ պաչլաագ՝

Գըզ՝ տուվասրնը պիթթիրտիկի սըրատա, գասըրխաթանըն պիր պէքճիսի մէրգուզէյէ եագլաշըգ քէմալը րիայէթլէ սէյատ վէրտիքտէն սօնդրա տէտի՝

—Աֆվ իսէրսինիզ, մա՛ատաղէլ · · · Մաատաղէլ կրանչան սէյսինիզ, տէյի՞զ մի՝

Մարթ՝ պու եօլտա քէնտիսինէ իտարէի քէլամ իտէն պէքճիյէ նազարը Թէ-
ամճիւալէ պագարագ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։ ։ ։

Գէքճի։—«Մարթէն–Բէյէօր» օթէլինտէ իդամէթ իտիյօր իմիշսինիզ, զահմէթ
օլմագա պիր ազ գապրըսթան միւտիրինին իտարէխանէսինէ կէլմէնիզի ռիճա ի-
մէք իւզրէ մէզքիւր օթէյէ ատամ կէյիզ պրատը ։ ։ ։ Մէզարըզա ազիմէթ
իթմէք իչուն տիչորը չըգմըշ օլտուղունըզը ճէվապէն «Մարթէն–Բէյէօր» օթէլին-
տէն պիտիրմիշէյիր ։ ։ ։ Իյիմ պու սէպէպտէն նազի ճէսարէթի իտուագ, տուվա
իթտիկինիզ սըրատա կէլմիմ սիզի պուլուրում ։ ։ ։

Մարթ։—Դապրըսթան միւտիրինին պանա պիր սէյյէյէճէկլո՞ մի վար ։ ։ ։

Գէքճի։—Էվվէթ, մատմազէլ ։ ։ ։ իտարէխանէսինէ օղրամաղըզը ռիճա ի-
տէր ։ ։ ։

Մարթ։—Շիւպհէսիզ պիր մատամէյէ ուհնուալըմըշ օլմալը սըր ։ ։ ։

Գէքճի։—Ափիվ իսէրսինիզ, մա՛մատզէլ, էյյէ պիր չէյ եօգ սըր ։ ։ ։ մուա-
մէլէյէրին քեաֆֆիյէսի իճրա օլունմըշ սըր ։ ։ ։ Սիզէ վէրիլճէք պիր քեազըա
վար, տիւն Թէպլիճ օլունամազըշ։ ո քեազըա սիզէ վէրիլիսի, սիզտէն պիր մագ-
պուզ պէնէտի ալընամագ սըր ։ ։ ։

Գու միւքէլլէմէնին իւզէրինէ Մարթ՝ պէքճի լիչ պէրապէր գապրըսթան մի-
տիրինին իտարէխանէսինէ կէթտի։

Միւտիր։—Մա՛մատզէլ, վալիտէնիզին մէզար էէրինի մուէյյիդէն Թէսար-
բուֆ վէ միւպայէա իթմէք իւզրէ պանա իրսալ ու Թէլէֆէյ իթտիկինիզ մէպլա-
ղըն մագպուզ սէնէտինի սիզ Թէպլիճ իտէճէյիմ, վէ պիր տէֆիքէրէ վագը իմզա
իթմէնիզի Թալէպ էյլէյէճէյիմ։

Մարթ՝ քէմալը Թէամճիւալէ։—Սիզէ իրսալ վէ Թէլէֆէյ իթտիկիմ մէպլաղ
մը ։ ։ ։ մուէյյիդէն Թէսարրուֆ մը ։ ։ ։ պուննատա պիր հանըզլըգ վար, էֆէն-
տիմ ։ ։ ։ շիւպհէսիզ պիր հանըզ անըայըզ օլմալը սըր ։ ։ ։

Միւտիր։—Եա՛յր, նէ հանըզլըգ, նէ հանըզ անըայըզ վար, մա՛մատզէլ, պու
պապաէ հիչ շիւպհէմ եօգ սըր, էէրին միւպայէասը սիզին նամընըզա իճրա օլուն-
մըշ, վէ նամանը՝ ահիպպանըզատան պիրի, հանի եօղունըզդա ժամանեմէ պուլունան
Ամէրիգալը Տօգթօր Թոմբսըն Թարաֆընտան Թէպլիճ իսիլմիշ սիր ։ ։ ։

Գուշնը իչիտինճէ Մարթ՝ պիրտէն պիրէ միւշարը խալէճան օլուպ, գալմինաէ
քէտէրամիզ պիր մէսէրրէթ հասըլ օլուու վէ քէնտիյի Թաւթամայըզ հըշգըրմաղա
պաշլասը։ Գիր ազ սօնդրա ազամըդ քէսոը սիւքիւնէթ իթտիքտէ, քէքէլէյէրէք
տէտի քի,

—Ֆիլհագիգա, էֆէնտի, Տօգթօր Թոմբսըն՝ ահիպպամատան պիրի սիր ։ ։ ։
Ինսանլարըն էն նէֆիսի, էն ալիճէնապը սըր ։ ։ ։

Միւտիր։—Ալընըզ չու մագպուզը, մա՛մատզէլ, իչկա իտէճէկինիզ տէֆթէր
տէ չու սըր ։ ։ ։ լութֆէն իսմալայընըզ ։ ։ ։

Մարթ՝ կէօսթէրիլէն եէրի իսմալաղըդատան սօնդրա։—Հէրսի պո՞ մը, է-
ֆէնտի։

Միւտիր։—Էվվէթ, մատմազէլ ։ ։ ։ Մէզար Թաշճըլարը իչէրինի պիթիրին-
ճէյէ գատար Թապութ մէզարատան գալըբըլըպ մուվագգաթէն պիր մահկէնէ վագ
իտիլճէնճ սիր։

Մարթ՝ Թէամճիւալէն Թէամճիւալէ տիւշար օլարագ։— Մէզար Թաշճըլա-
րը՞ մը ։ ։ ։

Միւտիր։—Էյյէ՛ հա, չիւպհէ՞ մի վար ։ ։ ։ Գու կիւն իչէ պաշլայամագլար։
Տօգթօր Թոմբսըն՝ կիւզէլ պիր մէզար իչտի ինթիխապ իթմիշ, էմրէրը վէրմիշ,
վէ ինշաաթըն նէզարէթինի պանա հէվալէ էյլէմիշ օլմագլա, ինշաաթը մէզքիւբէ-
ձին հիւնէր իտարէ վէ գօմանտա իտիլճէկինի սիզէ վատ իտէրիմ ։ ։ ։

Մարթ՝ քէնտի քէնտիյէ։—Եիննի քէնտիսի ։ ։ ։ Գու նէ՛ էյի ատամ սըր ։ ։ ։
Նէ՛ նէդաքէթ ։ ։ ։ նէ՛ ուլուվվը ճէնտագ ։ ։ ։ պանա տա պիր չէյ սէօյլէմէմիշ իս-
տի ։ ։ ։ Ա՜հ, պու ատամ պամ պաշգա պիր ատամ սըր, էլմա կիւլի պիր ատամ
սըր ։ ։ ։

Մատմազէլ Մարթ՝ գապրըսթան միւտիրինին հանըզնատան միւֆարէգաթ իթտի։
Քէնտիսինէ էյյէ կէլտի քի, վալիտէսինին զիքրը ճէմիլինէն ճէվապ պուլուպ,
պատէմա նէ հարաճաղընը գարարլաշտըրտը։

Մէրգուէմ դըզ՝ գապրըսթանատան ալէյհէյէ «Մարթէն–Բէյէօր» օթէլինէ
ապտէթ իթտի։

Օթէլճի Լիւսօ՝ մէրգուէմէյի գապինօնըն իթթիսալինատ քիւչիւք վէ խուսուսի
պիր սալօնա կէօթիւրտի։

Ժագ վէ Բասգալ՝ իչտու սալօնատա մէրգուէմէյի պէգլէյօրլար իտի։

Կէնճ գըզ՝ իչէրի կիրինճէ ժագա տօղրու գօչտը, վէ էկէր ժագ քէնտիսինի
ԹուԹմազտա էօնիւնատ տիզ չէօքէճէքտի։

Մարթ՝ քէսիք քէսիք պիր սէտա իլէ ։—Ա՜հ, էֆէնտի, նէ՛ էյի ատամսընըզ,
Պիչարէ վալիտէմ իչիւն ևարտըղընըզ չէյլէրատէն տօլայը լայըգը վէճհ իւզրէ սիզէ
Թէչէգքիւր իթմէյէ ամիդիմ ։ ։ ։ լայըգըլըա ասլա Թէչէգքիւր իտէմէյէճէյիմ ։ ։ ։
Վազիյֆէյի զիմմէթիմ օլան մինէֆֆաութրըզմըշ սիզէ նա՞սըլ իտագթի իտէյիմ ։ ։ ։

Տօգթ։ Թոմբսըն եավաշ ժագ ։—Սիզէ Թէսաուիֆ իտէրէք պուլմըշ օլուու-
ղում սէվինճէլիւ գըզըմատան պէնի էկէր մահրում իթմէզ վէ Թէգլիֆիմի գապուլ ի-
տէր իսէնիզ, մինէֆֆաութրըզընըզը իապաթ իթմիչ օլուրսունուզ ։ ։ ։

Մարթ։—Ա՜հ, գապուլ իտէրիմ, էֆէնտիմ ։ ։ ։ գապուլ իտէրիմ, վէ մահէլ-
մէմիւնիյէ ։ ։ ։

Ժագ։—Օ հալդէ, եարաբգլարըմա զիյատէսիյլէ մուգապէլէ իտիլմիշ սօյլըըր
։ ։ [՞ Թաատ իտէլիմ տէ կիտիպ հագըրլանասընըզը, զիրա եօլա չըգմազ իչէն վա-
գըթ եագլաշըյօր ։ ։ ։

Թաատ գըսսա սիւրութու վէ սուս բուս էէմէք էէնտի ։

Եիթամընատա կէնճ գըզ օտասընա չըգըպ եօլ հագըրլըզը կէօրտու ։

Վալիտէսինին մէտֆուն պուլունաըզը մահալէտէն Թէպահատ իտէճէկինտէն
նազի եէրէյի բէկ զիյատէ գալգմըշ օլմագլա, աղլայարագ էլլիսէ վէ չաատաըրլար-
ըզը սանաըզընա վագ իթտի, վէ Գաթէյրինէթին էվվէլճէ օտատան չիմտիքի օ-
տայա նագլ իթտիկի Ֆամիլեաճա պագը քեազըտարը տախի մէզքիւր ուֆագ
սանաըզդա գօյտու ։

Էվրագը մէզքիւրի իլէ պէրապէր պիր չըզտան պուլընըպ, Մատմազէլ Մարթ՝
տիկէր քեազըտարը վէ էճճիումէ Ժաանեի էտանէթ Սանաըզընա բէհն իթտիկի ալ-

Թուն միտալեանըն իմուխտագէրինի հավի օլան պու չըզտանը աչարագ քէնտի քէնտիյէ տէտի։

—Ձէվահիրճի՝ սաթաճագ եէրտէ բէդն իթմէքլիկիմի նասիհաթ իթմէսիյէ պանա պէօյիւք սիր խըտմէթ իթտի։ սիր աղ բարա Թօրլաոըղըմտա, իմուխտագէրի Մ. Լիւռօյա կէօնտէրիրիմ։ օ կիտէր Էմանէթ Սանաըղընտան միտալեայը կէրի ալըր, գիրա պու միտալեա՝ վալիտէմին իթիգատընճա կիւնիւն պիրինտէ պէնի զէնկին իտէմէք տիր։ . . .

«Զէնկինկէնմէ՛ք, պու չիւպհէլի սէրվէթէ արթըդ նէ՞ լիւզումըմ վար, գիրա չիմտի իսթիդպալիմ՝ թէէմին օլունմըշ կէօրիւնիյօր . . . Լաքին էկէր զէնկին օլըր իսէմ, պուրատա վալիտէմին մէզարը գուրալինտէ կէլիպ իսքանտ իտէրէք, պուրատա եաշայամաղըմ, պուրատա էօլմէյիմ։ . .

Մատմազէլ Մարթ՝ եօլ հաղըրլըգլարընը պիթիրիպ, քէնտիսինտէ գալան ճիւզի պիր բարայը պիր չըզտանա գօյտու, սանտըղընը քիլիսէյտի վէ հաղըր օլտուղընը խապէր վէրմէք իչիւն աշաղը էնտի։

Կէնճ գըզ՝ թէքմիլ եաս բուպասը կիյինմիշ վէ եիւգիւնիւ սիյահ սիր քիւլիւէ էօրթմիշ օլտուղը հալտէ պիր ատաթ ատնդրա ժագ վէ Բաղդալ իլէ պէրապեր ժօանեի տէմիր եօլ սթասիօնընա տուխուլ իթմէքտէ իտի։

Իքի արգատաշ՝ մէրամէլարընա նաիլ օլտուգլարընտան տօլայը հըսս իթտիքլէրի մէսէրրէթի պէյլի իթմէմէյէ չօգ չալըշըյօրլար իտի իսէ տէ, պուրնա թէմամըյլա մուվաֆֆագ օլամայըղ, ալէաժէթը մէսէրրէթ եիւգէրինտէ նիւմայան իտի։

Արասը չօգ կէչմէյիպ ուզագտան տիւտիւք սէտի իլէ վահօնլարընն հարէքէթ կիւրիւէթիտի իչիտիլիպ, պատէհտու տէմիր եօլ գաթարը՝ սթասիօնա մուվասէլէթլէ թէվագգուճի իթտի։

Գօնտիւքթօրլար՝ բրխթըմըն իւգէրինտէ «ժօանեի, ժօանեկյէ չըգաճա՛գ . . . Բարիզ վէ պուրնատան էօթէյէ կիտէմէք եօլճու էֆէնտիլէր պիտի՛ն . . . » տէյու պաղըրըրլար։

Իքի արգատաշ իլէ կէնճ գըզ՝ պիրինճի մէվգիտէ պօշ պիր վահօնա րաքիպ օլտուղար։

Մատմազէլ Մարթ՝ պիր քէօչէտէ օթուրտուպ, ժագ իլէ Բաղդալ տաքի մէրդուվէնին գարշըսընա կէչտիլէր։

Գիչտրէ գըզ՝ քէնտի քէնտիյէ «Աճապա կէլիպ վալիտէմին մէզարը իւգէրինտէ տիպ չէօթմէյէ նէ՞ վագթ գըսմէթ օլաճագ», տիյէրէք, կիւճ հալ իլէ աղլամասընը ԹուԹապիլմէքտէ իտի։

20

Օգուչանլարըմըզըն տաքի Թաստիգ իտէէքլէրի վէճվէլ, Բաղդալ իլէ ժագ՝ օյունլարընը բէկ ուսթալըգլը պիր տուրէթտէ օյնամըշլար իտի։

Մէրդուվան՝ մուվաֆֆագկյէթին տէօրթտէ իչ գըսմընա նաիլ օլմուչ օլմագլա, պատէհտա մուվաֆֆագկյէթը Թամամէյէ արթըդ չիպտի իթմէյէրէք, զէնկինլիք խայալէրինէ տալտագտա վէ պու խայալէրին անգարիպ վիճուտա պուլտաղընը իւմիտ իթմէքտէ իտիլէր։

Իքի արգատաշ՝ Բարիզի մուվասէլէթլէրինէ, Կրանտ ՕԹէլ, ՕԹէլ Գօնթինանթալ վէ եախօտ ՕԹէլ տիւ Լուվր Թապիր օլընան օ բարըգ վէ կիւրիւէթիւլի բաԹըրտըը օԹէլլէրէ էնմէյիպ, չամաԹա վէ գալատալըգտան գաշընան միւԹէէդիր էճնէպիլէրին պէրմիւԹաա թէրվիճ իթտիքլէրի Թէնճա վէ միւնասիպ օԹէլլէրտէն պիրինէ կիթտիլէր։

Գու օԹէլ՝ մէչհուր վէ միւԹէէդիր պիր օԹէլ օլուպ, Մատմազէլ Մարթ՝ ՏօգԹօրըն տիվաըրընա պուլընմագտա վէ ՕԹէլ տիւ Բարլըման տինմէքտէ իտի։

Ժագ Լահարտ, եախօտ Թապիրը ախըրլէ Ամէրիգալը ՏօգԹօր Թօմրսընը՝ մէզքիւր օԹէլլին պիրինճի գաԹընտա պիր տափրէ ԹաբԹուպ, պու տափրէ՝ պիր օԹուրաճագ օտա, պիր եէմէք օտասը, պիր սալօն վէ իչ եաԹագ օտասընտան իպարէթ իտի։

Մատմազէլ Մարթըն օտասը՝ պիւտիւԹիֆին այրը վէ քէնտի քէնտիյէ պիր օտա օլուպ, պէօյիւք սիւս օտասը վէ սալօն վասէԹասըյլա տիկէր իքի օտալարտան այրը պուլընմագտա իտի։

Ժագ՝ կէնճ գըզա.—Սէվգիլի՛ս գըզըմ, աղ վագԹտան այրըճա պիր խանէյէ եէրլէշինճէյէ գատար պուրատա իգամէթ իտէճէյիզ . . . Իսթէտիկլինիզ կիպի էմր իտինիզ, իսթէտիկլինիզի կէՖիրիտիրինիզ . . . Էմրէրինինի խէրա իթմէք իչիւն պու օԹէլլին պիրինճիսինէ պօզ պօզ իւէրէԹ վէ պահշիշ վէրէճէյիմ . . . Մալիսինիզ օլսուն, պիր գաչ կիւն էքսկուրսիա եապընըզ գալաճագսընըզ, գիրա էօԹէյէ պէրիյէ խայլի կէչճէէք եէրլէրիմիզ վար . . . Սիզէ պիր Թագըմ քիթապլար կէԹիրտէճէյիմ . . . օգուլտարագ էյլէնիրսինիզ . . . Գունտան ժատտա պէնիմ պուրատա պիր գաբէն խըզմըմըմ վար, մէրգուժէյի պուլըտ կէօրէճէյիզ։ օ գաբէն չիպհէհիպ էքսկուրսիա սիզինէ կէօրիւճէյիզ կէչճէէք սիր . . .

Մարթ՝ պիր ահ չէքէրէք.—Գէնիմ իչիւն հիչ գաապէվէթ իթմէյինիզ. բէճա իտէրիմ . . . պէնիմ ճանընմ հիչ սըգըլմազ . . . հէյ տէ եապընըզըգ պանա տահմա խօչ կէչէճէէք սիր . . .

Ժագ՝ պիր չիտտիԹլէ.—Ահ, աէվգիլիս գըզըմ, իսթէմէյ քի եապընըզ գալաբագ մահգում տիւչիճէճէլէրինինիզ տալասընըզ, կէչմիչի խապըրընըզա կէԹիրէճէյիզ . . . Չօգ Եօրկունըզըզ չէքտինիզ, պէօյիւք քէտէրլէրէ տիւշտար օլաճագսընըզ . . . Գագատնը՛զ ա, տար տարը քէտիլմիչինիզ, եանագլարընըզ չուգուրա պահմըչ . . . խասթա եապմանըզա պիր չէյ գալմամըշ. օլիպհի խէ տիկին սըհհէթ ու ափիյէԹինիզ լիւզումըմըզ վար . . . Քէչմըյլա իսթիրահաթը գալպ իւգրէ պուլընմանըզը էմր խէրիմ . . .

Մատմազէլ Մարթ՝ ՏօգԹօրըն էլինի սըգտը, վէ մահգում մահգում վէ Թաթլը Թաթը կիւրիւմէյէրէք տէտի։

—Իսթիրահաթը գալպ իւգրէ պուլընճաղըմը վատա իտէրիմ . . .

Ժագ՝ եօգարըյա եէմէք կէԹիրտի։ պատէհտու պիր աղ բահաֆլանմագ իւգրէ հէր քէս քէնտի օտասընա չէքիլտի։

Իքի արգատաշ՝ էրքէչի կիւնիւ Բարիզի տօլաչմագտա գարար վէրմիւէլէր իտի։

Մալիսէ օլտուղը իւգրէ, Բաղդալ՝ Բարիզտէ Անճէվլ Նամընտա էյի վէ սատըգ պիր տօսԹը պուլընտուղընը պուլունտան ագատէմ պէչտան իթմէյի օլտուպ, պու գարար

Քէսավվուրլարընըն վիճուռա պուլմասընա խայլիաէն խայլի ևարաքմ իքմէսի միւս-քէ միլ խուռկինէ մէպին, Բասգալ էն էվվել մէրգուռմէյէ պիր վիպիքա վէրէմէկ վէ ծագ Լակարտը տա պէրապէր կէօքիւրէմէկ իտի։

Մասահ սաաք տօգուռտա իքի արգատաշ ուչանըպ գալգարագ կիյինմիլլէր իտի։

Տիշարը չըգմազտան էվվել ծագ՝ օքէլին խըզմէքճի գարըլարընատն պիրինի Չաղըրարագ, կիտիպ Մատմազել Մարքըն կէճէյի նատըլ կէչիրտիինի անլատասը-նը, վէ քէնտիսի իլէ սըր քեաքիպկինին էօյլէյին օքէլէ ավուքք խուռպ Բասմ խ-ատէճքելէրինի մէրգուռմէ կէնճ գըղա սէօյլէմէսինի խըզմէքճի գարըյա րէճա իքտի։

Գատէհու պիր արապա քիրալանըպ, ծագ՝ մէզքիւր արապայա րաքիպ օլտը-ղը սըրատա «—Էվվէլա նէ՞րէյէ կիտէճէյիգ—» տէյու սիւվալ իքտիքտէ, Բասգալ՝ ճէվապէն «—Անժէլէ—» տէտիքտէն սօնդրա, եիւքսէք սէտա իլէ արապատճըյա «—Գօմարքէն սօգաղընատա ճէ նուռմէրօյա չէք—» տէտի։

Արապա հարճքէք իքտի։

Բասգալ Սօնիէ՝ մահպուսիյէքինատէն էվվել իքի սէնէ Անժէլ Մօրքէնին բէք գիյատէ տիլատատէսի օլուպ, էկէր սաաքէքեարըղա տա ճիւրաք իքմիչ իսէ, պու խուռսուս՝ էն գիյատէ, քէնտի մաշուգէսինին արդու վէ խաքէքելէրինի իճրա իքմէք վէ անըն մէսարիֆաքը սէֆահաքեարանէսինի քէսվիյէ խուպիվճք Նիյէք ու մագսէտինատէն նէչէք իքմիչ իտի։

Օ գէման Անժէլ Մօրքէն՝ գըրգ պէչ եաչընա գատէմնիհատէ օլուպ, նէ իլգ վէ նէ իքինճի կէնճիհինտէ պուլընմամագտա իտի իսէ տէ, հէնուզ սէօյլէնմիչ կիւգէլ պիր գարը օլուպ, քէնտիսի տէ օ գէման գօնք Ֆիլիբ սը Քօնէրիէօնին սըր քեաքիպկի պուլընան վէ եագըշըգը պիր տէլիգանը օլան Բասգալը քէմալը խալիսէքլէ սէվմիչ վէ մէՖքուռնէսի օլմուչ իտի։

Պու գարը՝ սէվգիլիւսինին քէվգիճ վէ մահբուսիյէքինատէն տօլայը բէք գի-յատէ միւքէմատէր օլուպ, քէնտիսինատ հրսար մանէվի եանի հիւսնիւ տիլէկագ հէ-ման պիւսպիւքին մէՖգուտա օլմասընա բաղմէն, տաճքէ պանգնօքլարըն քէնտի-սի իշին մէյատանը ինքիշար ու քէչտավիլէ վագ օլունընդրը՝ տէրմաքըր իտէ-բէքք, հինայէքը վագըտյա էն գիյատէ քէնտի քէնտիկի մէսուլ ատտ իքմէքտէ իտի։

Պինաէն ալէկի Բասգալըն Նիմ չէհրի հապտահանէսինատէ էանաի մահպուսիյէք վէ մէվգուֆիյէքինատէ Անժէլ՝ տայմա անը տիւչիւնիպ, մէքճուպլար եագարագ նիւչէք վէրիր վէ բարա տաճի կէօնտէրիր իտի։

Մէրգուռմէ գարը՝ Բասգալտա հէնուզ մահապպէքի օլտուրընատն, չար չէշմէ անըն քաճալիյէի սէպիրինէ վէ Բարիզ ավուքքինէ ինքիզար իքմէքտէ իտի։

Գարը քաճիքէսինատ նիհայէք տէրէճէտ խիւրսա վէ սատագաքը վէՖագ-քեարանէ՝ նէվտաղրյաքատան օլմայըպ, էկէր պու հալ՝ տահա ալէա վէ տահա նէ-հիպ պիր մէնագա վէ սէպէպտէն նէչէք իքմիչ օլա իտի, տահա գիյատէ չայանը հայրէք պուլընըր իտի։

Անժէլ Մօրքէն պիւսպիւքին Ֆահչիյաքլա էօմիւր կէչիրմէքտէ օլմայըպ, ա-տի պիր իշ եաբմագտա, եանի սիւսէ տաիր չէյէր սաքմագտա իտի։

Մէրգուռմէ գարը՝ մահպուսիյէք Բասգալա պիւսպիւքին տղըր կէլվմէկք իչ-չիւն, մէզքիւր իշտէն չըգարագըղը քեարըն պիր գըսմընը մահպուսը մէրգուռմա իքտալ իտէր իտի։

Գարիուն՝ըմըղըն մալիւմ օլտուղը իւգրէ, գօնք սը Քօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաքիպկի՝ վիճտանսըզ վէ զամիրսիզ պիր հայլազ իտի իսէ տէ, էն ալչագ հայ-տաւալարըն պիրէ սաիր ատամլար կիպի գալպէրինին պազէն պիր քէօչէսինէ հիւգի պիր էսէրը ինսանիյէք մէչհուտա օլտուղը միւսէյլէմ իտուկինատէն, Բասգալ տաճի պու գապիլատէն օլարագ Անժէլի, վէ պաճուտսուս անըն իքտիկի էյլիկի ու-նուքճամըշ իտի։

Շաճսը մէրգում՝ հիտատէն իպրաղը ասարը մինէքճատարի իտուպ, քէնտիսինին կէչէճէք ուրվէքինէ Անժէլի տաճի միւշէրէքք իտէրճք իչղուտ մինէքճատարլըընըն իսպաք իքմէք նիյէքինատէ պուլընըյօր իտի իսէ տէ, մէրգում՝ կիւնէուն պիրինճի քէնտիյէ ճան սըգընքարը վէրմէյէ պաշլատըգտա, անատէն եագայը գաքիրէն սըշըրմաղա տա ասլա չէքինմէյէճէք։

Հալ պու քի, Բասգալ՝ մէրգուտէնին քէնտի իշինէ եարայապիլճէկինի տէ տիւչիւնտիկինատէն, անընշա միւնասէպաքը հասէնէսինի գաք իքմէմէսինէ պու խուռսուս տաճի պիր սէպէպ իտի։

Անժէլ՝ ագը պաշընատա պիր գարը օլուպ, սիւսէ տաիր օլան սէնաաքընտա կէրէք սաքմագ վէ կէրէք սաքըն ալմագ իշուն էյի ֆըրսաքլարը տայմա գօլա-մագտա օլտուղընատան, պիր գաշ բարա գազանըր իտի իսէ տէ, բարա արքըրմագ հէչ ատէքի տէյիլ իտի։

Մէրգուտէ՝ քիւճմար կիպի իշինի տըրսաընատա կէօրէրէք տէՖքէրլէրինի տէ բէք մուհքամագամ քուքար իտի իսէ տէ, ախզուրքա օլմայընճա քէնտիկի պիւս-պիւքին նիզամսըզլըղա մուրուր իտի։

Գօղագընա չէն, էյլէնճէյի սէվեր, սիւսէ վէ կիյինիպ գուչանմազա բէք մէ-րագը վէ սէլիգանլըլարա իւՖքէ իքմէյէ ճան աքար պիր գարը օլուպ, քէ-աքրօ լօճալարը քուքարագ, արապալարա պինէրէք, պուլըմար լօգանքալարընն-տա վէ կախօտ չէհր խարիճինէքի մէյխանէլէրատ իննէ քաամար իտէրէք քեա-տա վէ կախօտ չէհր խարիճինէքի մէյխանէլէրատ իննէ քաամար իտէրէք քեա-րընը քէչմէկ պու եօլտա զէվգ ու սէֆա վէ սէֆահաքլարա սարի իտէր իտի։

Ճիւլտատ քէչատ Անժէլ՝ իքի ուճը կիւճ հալ պիր արապա կէքիրէպիլիր իտի։

Լաքին Բասգալըն Նիմ հապտահանէսինատէն չըգմասը վագքը եագալտըգճա, Անժէլ եամաչ եամաչ քէնտիկի քուքուպ քօբլանըյօր իտի։ Արքըգ նէ իննէ քաամաք, նէ արապա, նէ քէչարօ, հիչ պիր չէյէ պագմայըպ, պու տէրէճէ միւս-րիք գարը նիհայէք տէրէճէ իտարէճի, տատէճա քամաքտար օլմուչ իտի։

Գու գարը՝ տօսքուընը կէնիտէն պուլըղտա, միւտատէքը մէտիտէ զայապու-պէքի էտնասընատա քէնտիսինին պիր նիւտանէքի սատագաքը վէ Ֆագիլէքի օլտուղընը եէմին վէ գասէտէ քէչմին իտէրէք վէ տօլկունճա պիր քէսէ կէօտքէրէրէք մէր-գում տօսքուընը գապուլ իքմէք իսթէյօր իտի։ Շու տօլկուն քէսէ մատտէսինէ տօսքուընը զայէքլէ խօչլանճագընը Անժէլ բէք էյի պիլիր իտի։

Բասգալըն իքի կիւն սօնդրա նիմ չէհրինատէն հարճքէք իտէճէկինի խապէր վէրտիկի տագիգատան իքիպարէն Անժէլ Մօրքէն՝ չար չէշմէ իննքիզար իքմէյէ

պաշլատը խէ տէ, ժօանեիտէն եազըլան մէքթուպ՝ մէրգումէնին ո տէրէճէ հարարէք ու խահիշլիին պուզ կիսի սօութաը։

Անժէլ՝ տէհշէթլի պիր էնտիշէյէ տուշար օլտու։

Բասգալ՝ ժօանեիտէ գալըպ կէճիքմէսինէ տաիր հիշ պիր խյզահաթ վէրմէսինէն, ամատա օրատա գալմասընըն սէպէպի նէ՞ խոր։

Մէպէպի օգուշանարմըզդա մալիւմ օլան իշպու Թաֆսիլաթ էքսիքլիկի՝ մէրգումէյէ բէք զիյատ շիւպհէ վէրտի։

Գուննատա պիր տէսխէ օլմագ զաննընատա պուլընարագ, քէնտի քէնտիյէ տէտի քի, Բասգալ շոմտի արթըգ սէրպէսթ օլուպ քէնտիսինտէն տէ սօութընը պուլընատա, եազան սօլանըա քէնտիսինի Թէրք իմմէյէ պաշլայօր խոր։

Ջէնտի զաննընձա, մէրգում տէլիգանը շիւպհէսիզ քէնտիսինտէն այրըլմադ խոր։ . . Գէչքի քէնտիսինի արթըգ պիր տատա կէօրմէմէզ Նիյէթինտէ պուլընըյօր խոր։ . .

Գու տիւշինճէկէրըլէ Անժէլին հայրէթ ու մէսէրրէթի քէտէր ու հիստէթէ քէհավվիւլ խտուպ, տաապէլար, կիւնէր կէչէրէք խապէր կէլմէտիքճէ, հիստէթ ու քէտէրի տէ ֆիվգէլատէ պիր սուրէթտէ Թէզայիւա իմտի։

Մէրգումէ գարը արթըգ նէ էմմէք էէյօր, նէ ուչգու ույուէյօր խոր։ Հաթթա սարը րէնկիլ կիւմրահ սաչլարընատա բէչտա օլմագա պաշլայան պիր գաշ Թէկ պէչագ սաչլարը պիւէ չէքիսի չըգարմագա ունատթըյօր խոր։

Լաքին տապահ տաապ օն բատտուկէրինտէ էրքէնճէկ պիր գարու չալընընըը իչիտէրէք, կէճէկլիքէ վէ բանթուֆլարըա քէնտիսի կիտիպ Գօմարթէն սօգաղընատա ՏՀ նուշէրօը խաանէնին նէր գաթընըն իւսթիւնտէքի տաիրէ գարուսընը աչտըղընատա նէ տէրէճէ պիր մէսէրրէթ հըտա իմտիկի մէհհաճը Թարիֆ տէյիւտիր։

Անժէլ՝ տիւրիւա տիւրիւա սէվինճ ալէտմէֆէլէրի խալրագ խտուպ, էվվէլա քիւշիւճ պիր նիտաա իմտի, տար տարը քէսիլտի վէ ազատաղա պաշլատը. պատէհու Բասգալը իշ օտասընա չէքիսի պիր չէյ սէօյլէմէքտէպհն պոչնաէնա սրշրատը վէ ազլամատը քէսիլիպ հըշգըրմադա պաշլատը։

Մէրգումէնին իւք սէօզլէրի չուննար օլտու։

—Պէն հայվա նմըշրմ. . . ֆէվգէլատէ սէվինճիմտէն սէլ կիպի կէօզ եազը տէօքիւօրըմ. . . պէնի գէվգէլէնճէկ՞քմիսին, եա՛վրուա. . .

Բասգալըն ֆիքրինտէն ատա պէօյլէ պիր շէյ կէչմէյօր խոր, պիրա քէնտիսինի տէ կէօզլէրի պիր ազ տօլմաշ խոր։

Իւք հէյէճան կէչտիքտէ, իշ օտասատա չըգըպ քիւշիւք պիր օտայա կիրտիկտէր։ Գու օտա հէյ սալօն վէ հէյ սիւս վէ մտատա մաղազատը խոր, պիրա օտանըն իշինտէ հէր Թարաֆտատա գատրնտարա մտախատա պիր չօգ էլտիսէ վէ սաիրէ վար խոր։ Գօնէք տը Թօնէրիկօնին տաապէգ տըր քեաթիպի՝ տատթը Տօգթօր Թօմըսընը Անժէլէ Թագտիմ իմտիքատէն տօնգրա իւտվիքէն տէտի քի,

—Սէվգիլիւ Անժէլվմ, պու տապահ եալընըզ կէլմէտիկիմէ սէպէպ չու տըր քի, իշ իւզէրինէ սէօյլէչէճէյիզ. . .

Անժէլ։—Տահի՞ն մի. . .

Բասգալ։—Հէյ տէ բէք ճիտատի իշ իւզէրինէ. . .

Անժէլ՝ կիւլէրէք։—Պէնիմ պունա պիր ազ Թէտաճճիւպ իմտիկիմէ սիզ բէք օ գատար խաթիրատպ իմմէյէճէքսինիզ. բէճա իտէրիմ, լաքին Թէկ պէրմատաքի իտէրէք օթուրալըմ վէ ճիտատի սուրէթտէ սէօյլէչէլիմ. . .

Գունը տէկէրէք Բասգալըն սէվգիլիսի՝ էվվէլճէ իւզէրինտէն պիր գաթիֆէ մանթօ իլէ իքի իւչ իրէք ֆիտատան աչաղը ալմըչ օլտուղը պիր գէլթուգ սանտալեաընըն իւզէրինէ երդըլըվէրտի։

Իշպու հիքմէյէմիղտի Անժէլ գատըն էրկյինճէ պիր էհէմմիյէթի հայիգ պուլընաճաղընատա, եօլունը սարբթմըչ օլան մէրգումէ գարըյը պիր ազ Թարիֆի իմմէքլիկիմիգ լազըմ կիլիյօր։

Անժէլ գատըն՝ իքինճի իմրէրաթօրլըղընն սօնչարընա տօղրու զայէթ տիլտէր պիր զըզ օլտուպ հէր քէսին ազգընատա սէօյլէնտիքտէն սօնդրա, հէր նէ գատար վագթտըզ պիր չիմանըղդ իւսթէ կէլէրէք Թատր ու հարէքէթինէ պիր ազ ազրըլդ բէյատա օլտու իսէ տէ, պուննատն ադատմ պէյատն իմտիկիմիգ վէճհէ հէնատզ բէք կիւզէլ վէ եագըշըդդը օլտուպ, պէյօ տա ուզուն օտատընատն, լաքին բէք կիւզէլ վէ եագըշըդդը օլտուպ, պէյօ տա ուզուն օտատընատն, լաքին մագամընատա «ֆազլա եիւք» Թասպիր իմտիկի չիմանըղդը քէնտիսինէ բէք եագըշըդդը, վէ ֆիտատանընըն ուզուն էքէքլէրինի եէրլէրէ սիրէրէք պիր Թէաթրո նէրտիվէնինատէն եօգարը չըգագընատա բէք էտատը կէօրիւնիր խոր։

Սայլարը՝ ալտուն սարըսը Թաթը պիր բէնճէ օլտուպ, լաքին չէհրէսինտէ պիր էսէրը մէթանէթը ֆէվգէլատէյէ նիւմայան խոր։

Բասգալ՝ սատատա կիրիզմէզտէն էվվէլ, քէնտի Թէսավվուրաթը մէնհատուսէսի խայրընա օլարագ, մաշուգսինին հալը հավըրը նէտտէն խայրէթի խատէսինինտէն, ուէտի։

—Սէօյլէ պագալըմ, նատրը՛մ, ուզուն միսատէթ զայատպէթիտէն խաթիրատ իտէրէք բարա պիրիճէթիրէպիլէ՞ն մի։

Անժէլ՝ մանէսատար պիր սուրէթտէ աղղընը պուննընը էքչիտէրէք։—Թամա՛մ, իշէրին էյի օլմատըղընը պիլմէ՞զսինն, Հէր էսնաճ գան աղլայօր. պէն ուժատատան միսաթէնա՞ մը օլաճաղըմ. . .

Բասգալ։—Էօյլէ իսէ քէա՞ր. . .

Անժէլ։—Ֆէնար բէք ագ. . . ատէքա հիշ նէվինատէն. . .

Բասգալ։—Թահմինէն այտա նէ՞ գատար։

Անժէլ։—Զաթլայա բաթլայա պէչ ալթը եիւզ ֆրանգ գատար. . . Ինատն պուննընըա անճագ կէչինէ պիլիր. . . Վագըա տատա գիյատէ գաղանըլատիլիր, լաքին պաթագլար վար. . . Պէն հէր չէյի բէչինն բատա իւէ ալըր վէ հէյատն հէր չէյի վէրէպիյէ վէրէրիմ. . . Պիր միչքէրի իսէ պու կիւն սաղատմ իքէն եարըն չիւրիւք վէ պաթագ օլապիլիր. պուննը քիմսէ քէչքի իտէմէզ վէ պիր չօգ վէրէսիյէյէ Թուքնուրը. . .

Բասգալ։—Ինիլատատ քէչատ, եագըն վագթատա պէնճիկն օլմագա պիր իւմիտին վա՞ր մը տըր։

Անժէլ։—Նէ՛ եագընատա, նէ՛ ուզագատա հիշ պիր իւմիտիմ եօգ տըր. . .

Բասգալ։—Էօյլէ իսէ սանատ տէօրթ պագը մատուր պիր հալ Թէչմէն իտէճէք օլտուր իսէտ, Թիճարէթինի հիսանիւ բիզատնը պանատ Թէրք իտէ՞րմիսին։ Գու հալ

պայմանակ հիշ պիր տիւրիւնճէն օլմատըգտան մատատա, ալէա վէ խոշ պիր էօմիւր կէչիրէճէքսին վէ իսթիգպալինի թէէվին իմէճք իշիւն տէ էրէյիճէ պիր սէրվիճ քէյֆա իտէպիլէճէքսին . . .

Անժէլ.—Էկէր տէտիկին կիպի օլսա նէ՞ ալէա չէյ . . . Լաքին պէօյէ պիր հալի պանա քի՞մ իմա իտէճէք . . .

Բասգալ.—Շիմոի սանա թագտիմ իմտիկիմ ատսընըմ Տօգթօր Թօմբսըն իլէ պէն .

Անճէլ.—Բէք ալէա, էկէր սէն իշին իշինատ իտէն, մաճլէհիւնիյէ գապուլ օլունըր . . . Բասգալընըզմ, սէն պիլիրսին քի սէնին իշիւն հէր նէ օլուրսա եաբարըմ, էմր էթ, իսթէրսէն ալթէճէ, իսթէրսէն սուլա ալթըլայըմ . . . Գունա բէք էմինսին, տէյի՞լ մի .

Բասգալ.—Էվվէթ . . . էվվէթ, էմին իմ . . . պէն սէնի Թանըրըմ . . . սէն բէք էյի վէ ճանատա պիր գըզսըն . . . Տիմէք թէէպպիւս իտէճէյիմիդ իշտէ պանա վէ Տօգթօր Թօմբսընա մուավինէթ իմէյէ հազըր վէ միւհէյյա պուլընմադըգըն, տէյի՞լ մի .

Անժէլ.—Հայ հայ . . . գաթիլն վատ վէ թէահհիւա իտէրիմ . . . Սիզ քէնտինիզէ նասըլ կիւվէնիր իտէնիզ, պանա տա էօյլէ կիւվէնէպիլիրսինիզ . . .

21

Անժէլ պիր աղ սաւս տուրտըգտան սօնդրա.—Շիմոի մատամ քի ուզլաշտըգ չիքտի, նէ՛ չէյ իշիւն սիզէ մուավինէթ իտէճէկիմի պիլիմէք իսթէրիմ . . .

Բասգալ.—Վագթ ու սաաթը կէլտիքճէ պիլէճէքսին . . . իյի սանա մուաֆխէրէն անլաթմատադըզ . . . Սէն անճագ էմին օլ քի, սիզիմլէ օլուր իսէն զէնկին օլմագսըն . . .

Անժէլ.—Նէրէյէ կիթմէնիզ պէրապէր կէլէճէյիմ . . . մագսատ միւմքին մէրթէպէ չարուգ եկթիչլիմ . . .

Բասգալ.—Հաքիքիմէչչէպ գարըլար մէյանընատա պիր չօգ պիլտիքէ վէ Թանըտըգլարընը օլմալը տըր . . .

Անժէլ.—Գու էֆքեարըն եանելը տըր . . . անլէրտէն բէք ազ Թանըտըգըմ վար . . . Բասգալընըզմ, սանա մէֆքուրնէ օլտուգըմտա, օ գարըլարըն հէյատ քեաֆիֆէսինի կէօզ էօնիւնտէն զայըլ իթմէմ . . .

Բասգալ.—Էյ, գարը միւքէրրիէլէրին հա՞ննկը սընըֆտատան տըր . . .

Անժէլ.—Բիլմար վէ տավըզատ սընըֆընատան . . .

Ժագ՝ ինանմատըգընատան կէլինէմ Թարիգէյէ.—Բիլմար վէ տավըզատ սընըֆընատա՞ն մը . . . տատա՛մ սէն տէ՝

Անժէլ.—Ալիմ Ալլահ էօյլէ . . . պունա Թէաճճո՞ւզ մի խոյօրսընըզ, էֆէնտիմիզ . . .

Ժագ.—Կիւնահըմը նէ՛ տագլայըմ, չօգ Թէաճճիւզ խոյօրըմ .

Անժէլ.—Լաքին Թէաճճիւզ օլընատաֆ պիր չէյ տէյիլ տիր . . . Գէն պէօյլէմէյէրէ միւրատատաթ իտէրիմ. պէօյլէմէյէրը վատէթատըդա ինսան մատատմալարա վա-

տըլ օլուր . . . Ա՜հ, էկէր Բարիզ էօմրիւնին ուֆագ Թէֆէֆէք սըրրլարընը, էսրարը սահիհէսինի պէնիմ կիսի պիլմիշ օլսա իտի՞նիզ, էնանաֆ Թագըմընատան տէյիլ, գօնֆէդէրատէն վէ տիկէր տավըզատէրատէն նիհէ գարըլարընը սէրվիճի հիշ հիւքմինատ օլուպ քէնտի սընըֆլէրինի մէրԹէպէսինատ քէնտիլէրինի կէօսԹէրէպիլմէճէք բարալարը օլմատըգընը, վէ եախատ պուէնըլարըն՝ քէնտի սէնէյէրինէն նէհքէճէք չարգի չաղըրմագ իսթէմէքլէրինի պիլէպիլիր իտի՞նիզ . . . Գու սընըֆի գարըլար՝ էն նէհքէճէք վէ էն պիրինճի մատատաթանըն պիչտիկի սիւպհէ էլպիսէկէրէ միւհիմատ օլուպ, լաքին էն պիրինճիսինէ տէ սիզ էօմատաթգըարընատան, իքինճիսի իլէ իքիսինա իտէրէկտ օ հալտէ պէնիմ տէրէճէյիմտէ օլան ժուտատաթա միկտանը զուհուրա կէլիր . . . Շիմոի անլատընըզ մը, էֆէնտիմիզ՝

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Անլատալա պաշլայօրըմ . . .

Բասգալ.—Էյ էրքէքլէր իլէ՞ նասըլսընըզ . . .

Անժէլ.—Ա՜հ, էրքէքլէրատէն քիմսէ իլէ հիչ պիր միւնասէպէթիմ եոգ սըր . . . Պիզիմ աշղ ու մուհապպէթիմիզատէն պէրու պիլէճիւմիզ միւնասէպէթմըզ գաթ իքտիձիմ տիր, պախուսուս սէնինն ազիմկինատէն պէրու էրքէքլէրիմիզ պիւսպիւթիւն գաթը միւնասէպաթ իթմիձիմ տիր . . .

Բասգալ.—Գու ֆէնա . . .

Անժէլ պիր չիտտէթլէ.—Լաքին եէնիտէն միւնասէպաթա կիրիչմէք պէնիմ իչիւն բէք գօյայ սըր. էլվէրիր քի պիր գաչ կիւն աղըր էլպիսէկէր կիյինէրէք Գուլօնը օրմանընատա, պիրինճի թէաթրօ լօճալարընատա, աթ եարըշլարընատա, էլհասըլ Բարիզին էլիքէյլերի նէրէյտէ պուլընըր իսէ օրատա կէօրիւնէյիմ . . .

Բասգալ.—Բէք ալէա . . . պու պապատ սանա Թալիմաթ վէրէճէյիզ . . . Շիմոիլիք սէնին վազիֆէյն բէք գօյայ պիր չէյ օլաձագ սըր . . .

Անժէլ.—Նէ՞ պիր պագալըմ, պիլմէք իսթէրիմ . . .

Բասգալ.—Սէն Տօգթօր Թօմբսընըն ուղագ պիր ագրապատըսընը . . . Տօգթօր կէնճ պիր գըզա սավրիքը մախսուսէտ հըմայէ իթմէք իսթէյօր. սէն պու գըզա Թագտիմ օլունաձագսըն վէ մէրգումէյէ ազիղ ատսըմ վէ մայէք գատընը կիսի պիր չէյ օլաձագսըն .

Անժէլին գալպըրը չաթըլտըգ օլուպ, հիսատէթինատէն պրուն տէլիքէլէրի տատխ այըլըպ գարանմագտա իտի .

Անժէլ.—Գիր կէնճ գը՞զ մը . . .

Բասգալ՝ գարընըն չէհրէսինատէքի Թէպէտտիւլաթը ֆարգ վէ միւշահէտէ իտէրէք.—Գուտալագ իսթէմէզ, նուրըմ, Թօհաֆ Թօհաֆ էֆքեարլար վէ կիւլիւնճէք գըզագանճըգլար իսթէմէզ . . . Գու տէտիկիմիզ կէնճ գըզ՝ վատէթատի սէրվիճիմիզ օլաձագընատան, մէրգումէյ սիզիմ իչիւն մուգատտէս տիր . . . Գու չօճուգըն հիքմէյէսինի տէ սանա նագլ իտէյիմ . . . Օ զէման իչի անլայըպ պէօյլէ պիշիմմանլիքլէր իթմէյէճէքսին . . .

Բասգալ՝ գարիուներմըզընը մալիւմի օլան չէյլէրի Անժէլէ նագլ իտուպ, լաքին Թարիֆէ հաճէթ օլմասընը իստըրէ, պէթուն միտաէյատա տաիր պիր չէյ սէօյլէմէտի, չիւնքի անըն հագգընատա հիչ պիր մալիւմաթը եոգ իտի .

Անժէլ՝ ուժում Թարֆէյի նէուտան կիսի ֆէվգէլատէ պիր բիլգաթը գալպէ մալիքէ օլատուգընատան, կէօզլէրի եաշարարագ տէտի .

—Ձավալը գըզմըզա՛ղ, չու կէնդլիք վէ կիւզէլիքտէ պու տէրէճէ պէտալաթ-
լըզա տիւշար օլմա՛ղ, նէ՛ ֆէյնա, նէ՛ աղըր չէյ . . . մէրգուժէնին հալի՝ սու զիւլի
պիր բօման օլապիլիր . . . գալսին չիմտիւէն մէրգուժէյի սէվտի . . . —Գաւէ-
հու Անժէլ՝ Բաղտալ իլէ Ժագա պագարագ վէ իլավէի մէգալ խէրիք ատտի.—
Շիւպհէսիզ մէրգուժէյի ատամ իչինէ սօգմադ, զայէք զէնկին պիր ատամըն զիհ-
նինի չէլտիրմէք, անընդա էվլէնտիրմէք վէ պու իլտէն քէնտինիզէ պիր իթի միլ
Եօն ֆրանգ չըգարմադ իմթէյօրսունըզ . . . Գու չէյ ֆէյնա ատյիլ . . .

Իքի արգատաշ պիրպիրինին եվզիւնէ պագըլ կիւլիւմսէտիլէր,

Բաղտալ՝—Իչ օրալարտա օլուր իսկ, սանա իյդահաթը միքէմմէլէ իթա օ-
լունըր. լաքին իչ օրալարտա ատյիլ տիր, Եիւլտանաթէն ֆէրքրիմիզի անկաթալըմ.—
Ատն Տօգթօր Թօմբսընըն ագրատպասընտանսըն. Մատմազել Մարթ կրանչանըն էն
ազիզ տօսթը, Եահօտ պիր տանէչիք տօսթը օլաճագսըն. ատնին մէմուրիյէթին՝
մէրգուժէնին իւզէրինէ նէգարէթ իթմէքտէն, անը էլլէնտիրմէքտէն իպարէթ օ-
լաճագ տըր. ահվալը տիւնէնվիյէմէ ատնին թէֆրիւպէի ապիմէն պուլունաճաղընտան, վար գուվվէթինի տէօքիւզ մէրգուժէնին քիմսէյէ տիլտատ օլմատսընա սայ իտէմէքսին . . . Մէրգուժէյէ էլվէթէմ աղզ ու սէվտայա տատիր սէօզ ա-
Չանըլար, գալտինի ճէլտ իթմէյէ չալըշանըլար օլաճագ տըր . . . Գու սէօզ լաքըրտա
մէրգուժէնին ատլա գուլագ ատամատսընա սարֆը դայրէթ իտէմէքսին. պու չէյ
բէք լազըմ վէ լազըւա տիր, էկէր Մարթ պիրինէ ալէտագա իտէմէք օլուր իսկ,
պիզիմ տէ իչիմիզ պիրթէր, ժամվ օլուրզուղ, պուընը էյիճէ տիւշիւն . . .

Անժէլ՝ գահ գահ կիւլէրէք.—Եիւլտատ քէլտի, տիմէք պէն էսքէրիտա պագ-
չէսինին «գըրիւը Նէֆէրի», ագզ ու սէվտա պէքճիսի օլաճադզըմ . . .

Բաղտալ՝—Թէչտիհինիզ բէք կիւզէլ տիր, Եալընըզ Թարիհատ «գըրիւը Նէֆէր»
էէրինէ «տարակօն Նէֆէրի» տիր.

Անժէլ՝—Գա՛հ, «տարակօն» օլմուշ «գըրհը» օլմուշ, հէրսի պիր հիսատ տըր,
Գու վազիֆէ էվլէնճէյնի պիր վազիֆէ տիր . . . գատուշ իսէրիմ . . . Գու իչ՝
հալ ու Թավրըմատ պիր Թէպէտտիւլ բէյտա իտէմէք տիր . . . Գիյնի նէ՞ վագթ օ
կէնճ գըզա Թագտիմ իտէմէքսինիզ,

Բաղտալ՝—Շիմտի, պու տատֆտատա, գիրա պիզիմէ կէլիպ Թատատ իտէմէքսին
. . . ՈւճուԹմայատըն, մէրգուժէնին Եօնիւնտէ պէնի Թանըմայաճագսըն, Եալը-
նըզ ագրատան Տօգթօր Թօմբսընը Թանըյաճագսըն,

Անժէլ՝—Անլատըլատը, Եսըսըմըզ Տօգթօր . . . իչտու Եսըսիւզըմըզդա Եոպաթ
օլմագ իւզէրէ միճնատիպ պիր Թարղատա պիզինէ Թէքլիֆսիզ տատիրանաճաղըմ,

Ժագ՝—Գահսատատա չատնը Եաթթատան չըգարմայընըզ քի, Մարթ Թըզդը պէ-
նիմ սէվիճիլիմ օլան վէ էօրմիչ պուլընան գըզըմա պէնդէյ . . . Մէրգուժ էօք-
օլուդ գըզա պիրտէն պիրէ մուհապպէթ վէրիրմէնին պատըճա սէպէպի տէ պու մի-
չապէհէթ տիր . . .

Անժէլ՝ Եէնիտէն կիւլէրէք.—Գու Եալան սահիհ մի տիր,

Բաղտալ՝—Սահիհ օլմագ լազըմ տըր,

Անժէլ՝—Էյլէ Եա իսէ միսթէրիհ օլուրնըզ, պու Թալիմաթընըզա Թէվֆիգէյն Եա-
բան հարէքէթ Եատճէյիմ . . . Մատատ քի իչ՝ իւէրուտէ պէօյիւք պիր զէնկինլիք

էէյ կէյիրմէք իչիճն տըր, վէ Եատատսուսյէ մատատ քի, պէնիմ կիւզէլ Բաղտալըզ-
զըմա վէ քէնտինէն տօսթընա պիր Եըզմէթ Եատճէյէք տիր, պէն արթըգ ատէ-
Թա պիր ալէթ, պիր մաքինա կիպի օլաճաղըմ, հէր Թալիմաթընըզը պիլա իթի-
րազ իյրա Եատճէյիմ . . .

Ժագ՝—Գիպէ պու իչտէ մատավէնէք իթմէք իչիճն պէօյէյ օլմալը տըր . . .
Շիմտի Եաթըրմա պիր չէյ կէլտի, սիպէ արզ Եատյիմ . . . Զաննըմա կէօրէ, էկէր
չիմտիյիք հէր չէյտէն էվվէլ Մատատագէլ Մարթը Բարիզատէն տիշարը պիր եէրէ
կէօնատէ էճէք օլուր իսկ բէք էյի օլուր,

Բաղտալ՝ տիւշարը հայրէթ օլարագ՝—Մարթը Բարիզատէն տիշարը պիր եէ-
րէ՞ մի կէօնատէրմէ՛զ. Նէ՞ վար քի,

Ժագ՝—Մէրգուժէ՝ վագթընատա էվվէլ Նագարը տիգգաթը ճէլտի իթմէքէ Եա-
չիճն . . . Օյունընըզդըն պիրինճի գօզը՝ մէրգուժէնին ֆէվգէլատէ կիւզէլիկի տիր
. . . Եատի պու կիւզէլիք էչիմիզի էյի Եարատագ իչիճն Տօգթօր Թօմբսընըն Եա-
նէնտատն նէգարէթ նէգարէթ Նագարը տիգգաթա չարբատանալը տըր, վէ մատատ
քի Մարթը պիր եէրատ գարաթատատյէզ վէ տիշարը չըգարագատան հէր վագթ մէն
Եատճէյիմ, չիճնքի պու Եատատսուս՝ պիր Թարաֆատան ճէվը տիմէք օլուր, վէ տիկէր
Թարաֆատան սըհհէթինի վէ անատէն տէ կիւզէլիկինէ չօգ ֆէյնալըգ կէթիրիր, օ
հալատէ մէրգուժէյի Բարիզ հէվալիսինատ պիր քէյֆէ քիչիք պիր եազըգ էվի
կէօթիւրեալ Եաքատան իթտիրմէք պէնճէ բէք էյի օլուր, հաթթա պէօյէ եատատագ
պէօթիւրեալ Եաքատան իթտիրմէք պէնճէ բէք էյի օլուր, հաթթա պէօյէ եատատագ
էլվէմ տիր . . . Մարթ օրատտա պէրպէթճէ կէզէր վէ հավա տըր . . . Մէրգու-
մէյի քիմսէ կէօրմէզ. պագը քէյֆիլիէր կէօրսէէր տէ տիգգաթ իթմէզլէր. զըզ՝
պէօյէճէ տէ քէտտէր ու զարաբէթին մուճիպ օլատուը սէրբէսվիքատէն քէնտինի չարուգ
սէվտիճնէ քէտտէր ու զարաբէթին մուճիպ օլատուը սէրբէսվիքատէն քէնտինի չարուգ
պու՞լուր . . . Շունը տատի պէյատ իտէրիմ քի, պու տէտիքէրիմ օլմադատ սիլէ,
մէրգուժէնին Բարիզատէ պուլունըզը պիչհատատ վէ Ֆատիհէտսիզ մատատա,
Եատճէ էճէ քէտտէր ու զարաբէթին մուճիպ օլատուը սէրբէսվիքատէն քէնտինի չարուգ
Եատճէ էճ

Անժէլ.—Նէ՞ Լաբայըմ Եա՛. . . Էկէր բոլիս օ օտայը Թէհարրի խաէր իսէ օ-բատա քէնտին իշխուն տաիի մէսուլիյէթ պաղը չէյլէր վար տէ՞մէ միչ մի խոին, պէն տէ իհթիյաթը տավրանադըմ. . .

Բասգալ.—Պէն մաղըմա կիւվէնիյօր խոիմ, սահիհէն չօգ պէճէրիքլի գարըսըն։ Մէզքիւր օտաատաքի չէյլերի նէ՞րէյէ գէյտուն։

Անժէլ.—Սէն «օրայա» կիթտիքտէն սօնդրա պուդա պիր էէր քիրալայըդ օ-բայա գէյտուտ վէ էէրին քիրասընը տա պիթիմատ վէրտիմ. . . Արատա պիր կի-տէր պիր ազ հավա վէրիր խոիմ. . . Բիրա պէնիմ նամըմա տըր, կէյա Ամէրի-գաատա եօղմուրդ իթմէքտաչ օլան պիր խըսըմըմ իշխուն խոիչ կիպի. . .

Բասգալ.—Բէք կիւզէլ ուչտուրմուշտուն. . .

Անժէլ.—Պիր ատամտա ազգ ու էէվտա վա՞ր մը, օ ատամ հիչ պիր վագիթ ա-գըլըդը օլամազ, պէնիմ կիւզէլ Բասգալճըդըմ. .

Բասգալ.—Գու օտա նէ՞րէտէ տիր։

Անժէլ.—Ուճ պիր մահալլէտէ. . . Բիւէյլա օսգաղընատա, 69 նումէրօտա։

Բասգալ.—Սահիթ խըսըմընըն խոմ նէ՞ տիր։

Անժէլ.—Ժիւլ Մօրթէն. . .

Բասգալ.—Բէք ալէտ, ժիւլ Մօրթէն պէն օլաճաղըմ. . . պէնի Բիւէյլա սօգաղընա կէօթիւրտէքտէն. . .

Անժէլ.—Նէ՞ վագիթ։

Բասգալ.—Գու ազչամ. . . Օրայա նագլ իթտիրտիկճէ էշնա իշխուտ, արատա-ճաղըմ պաղը չէյլէր վար տըր. . . Շիմտի չարուգ կիպին. . . Պիզ «Բարլըման» օթէլինէ էնտիշկ տիր, պէնի օրայա կէօթիւրտէճէյիզ վէ Մարթ Կրանչանը սանա թագտիմ խաէճէյիզ։

Անժէլ.—Պանա օն տագիգա միւսաատէ խոննիզ. . . Բէք չօգ սիւս խոթէ-մէզ, տէյի՞ մի։

Բասգալ.—Բէք սատ, հաթթա պիր ագ տա քեամիլճէ կիպինիզ։

Անժէլ.—Անլատըմ. . . —տիկէրէք կիթտի վէ օն տագիգա սիւրմէքտիզին եագըրըգը պիր թարտատա թէքմիլ տէյճէլար կիպինմիչ օլուուդը հալատ կէլտի։

Գատէհու խըլ արգատաշ իլէ մէրգուժ գարը՝ գատ-նըն էօնբինատ պէքլէյէն արատայա րաքիպ օլուուդ, արատա՝ վինճան սօգաղը իլէ Մատըլէն մէյտանըդընը քէօչէսինատ քեամին «Բարլըման» օթէլինին եօլուընը թուխատը։

Մատմազէլ Մարթ՝ տիւչինճէլէրէ տավըրը, չար չըմէք քէնատ համիլէրինին ատատքինէ պէքլիմէքտատ օլուուդընատան, անղըրին նէ գատար վագիթ կէճիքտիկճինի ֆարգ ու միւչահէտէ իթմէմիչ խոիմ։

Ժագ վէ Լախոտա Տօգթօր Թօմբսընը՝ էվվէլա Մատմազէլ Մարթը Անժէլէ Բագ-տիմ խատուդ, պատէհու Անժէլի տէ քէնատ խըսըմը օրքեստրէլա կէնճ գըղա Բագ-տիմ էյլէտի։

Անժէլ՝ օ գատար շիրին, օ գատար իթթիֆաթը, օ գատար ւէյի պիր գըղ» կէօրիճնատ քի, Մարթընը եւրէյի մէրգուժէյի անիուէ տէվտի վէ գալտընտէ պուդ էէնի տօսթը հագդընատա պիր մուհատաթէթ հըսա իթմէյէ պաղըատը։

Գատէհու Բատատա օթօուրդուդուդ, էնտան Բատատա Տօգթօր Թօմբսընը՝ Մատմա-

զէլ կրանչանը Անժէլ իլէ պէրաբէր քէօյէ կէօնտէրէճէկլինի վէ քէնտինի պէրիտէ պիր գաչ կիւն խանէ Թէատրիքաթրըլա մէչդուդ օլաճաղընը պէկատ էյլէտի։

Գու Թէատվուր վիճատատ կէնճ գըղ դայէթ իւլ նատա կիւնէլերինին տիւնետատան խոչնուտա օլաճագտը, պիրա պու սայէտէ քէնտի իլէ նատա կիւնէլերինին տիւնետատան ուդագ, հէյատն քեամիլէն Թէհհանիչլին պիր հալատէ կէչիրճէճէք խոիմ։ Գէթէքքար գարար վէրիլտիկի իւզրէ, էրթէսի կիւնիւ Բատգալ՝ Բարիզ հէվալիսինատ Սէն վէ նա Մարն նէհրինին սէվահիլի իւզէրինատ կիւզէլ վէ լաթիֆ պիր իգամէթկեատ Թէհհարրի իսէհճէք խոիմ։

Մատմազէլ Մարթ՝ Բարիզատէն մէզքարէճագթ իթտիքատէ բէք քիչիւք օլուու-զընատան, հիչ պիր չէյ խաթըրլայամայօր խոիմ, վէ էկէր քէատրէլի օլմատա խոիմ, տօղմուչ օլուուդը վէ լաթին սիհէմէտինի օ ճէհիմ չէհրի եէնիտէն գէյտուդէ իթտի-կինէ մէչճուն օլաճագ խոիմ։

Մալիւմմիդ օլուուդը իւզրէ, իգէ հայլազ արգատաշլար՝ մէրգուժէյի քեմէնինին կէօթմէմէսինէ բէք պիյատէ արգու վէ սայ խոյօրլար խոիմ։

Գիհատնալչի մէրգուժէյի տիշարը չըգարմազա տատր հիչ պիր սէօզ սէպագթ իթմէտիհինատէ, կէնճ գըղ քէնտի օտասընա չըգուը վէ Անժէլ տատի մէրգուժէյէ բէճագթ իւէ պիր թագըմ տէօքիւլտէ սաչըլարագ գըղըն մատհասուլէթինին Թէ-մամըյլա ճէլգ իթտի։

Բատգալ իւէ ժագ՝ էօթէ պէրի պիր չօգ չէյլէր սաթըն ալմագ իշխուն տիշարը չըգմըշլար խոիմ։

Էն էվվէլ ժագ ատէթ խոտուդ, արգատաշը՝ ուդագ պիր մահալլէտէ իւէ օլ-տըղընատան, օրայա կիթտիկը իւզրէ քէնտինինէն այրըլմըշ խոիմ։

Ժագ՝ մէրգուտա «Նէ՞րէյէ կիտէյօրսուն» տէյտա սիւալ իթտիքտէ,

Բատգալ՝ կիւլիմսէյէրէք.—Նէ՞րէյէ մի կիտէյօրսըմ. պիզիմ մատնթագատ պիր տուրյթատ Թէէսիսը իգամէթկեատ իսէրէք կէրէչճէմիզճէ էն էվվէլ միւգթագատի օ-լան ալթուն քիւչէկլերինին էրտաճ օլընճաղը ալթուն մատէնինի քէչճի իթմէյէ կիտէյօրսըմ։

Բատգալ՝ պուլվարատա ժագ Լակարատատան այրըլտըգտատան սօնդրա, պիր քիրա արատասընա րաքիպ օլուտ, Սէն-Միւլրիս մէյտանընա չէքմէէնինի արատաճըյա էմճ իթտի։

Օրատատա Բատգալ արատայը Թէրք իւէ նատա օլարագ Գօնտարթի սօգաղընատան եօգարը չըգտը։ Գու սօգաղըն սաղընատա վէ սօլընատա եիւքսէք տուվարլար պու-լընըտ, պու տուվարլարըն իւտթինատէ ճէհիմ ազաճ Թէրէքլերի կէօրիւնիյօր խոիմ։

Սօլ Թարաֆտաքի տուվարլարըն իչէրիսինատէ Սէն-Միւլրիս նամ պէօյիւք մէզ-Թէպէ բուհաներինին պաղչէսի վէ սազ Թարաֆտատա տատի գօնի Ֆիլիբ տը Թօնչերի-էօնին գօնագը պաղչէսի պուլընմազատա խոիմ։

Բատգալ Սօնիէ՝ սօլ Թարաֆտաքի նատա գալտըրըմտատան եիւրիւիսլ, սազ Թա-բաֆտա տօղրու պագմազատա խոիմ։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ գօնագ պաղչէսինին տուվարընատա գէյտու եէչիլ պէյատ իւէ պէյատնմըշ խըսատէքեատատան մատատուտա տատր վէ ալչագ պիր գատու գարըշըսըն-ատա Թէվագգուճի խատուդ, քէնտի քէնտիչէ տէյտի։

—Պիր չէյ թէպէտհալ իթմէմիշ . . . անահթարը եանըմտա օլան գարուշա տուվար չէքիլմէմիշ . . . Շիմտի եալընըզ լուֆը պիլմէք լազըմ տըր քի, գօնթ ա-ճապա հէյնուզ պէրհայա՞թ մը տըր . . .

Գատէհու Բաղալ եալընա տէվամ իտուպ, Էֆէնտիմուրկ Թարաքընտան եո-գարը տօղրու չըգտը, Վաժիրար սօգաղընտան միւրուր իթտի, գօնթ տը Թօնէ-րիէօնին գօնաղը գարչըսընտաքի եայա գալաբրըմընէ իւզէրինտէն Եիւրիւտիւ, էլլի ալթմըշ ատըմ գատար կիթտի, պատէհու կէրի տէօնիւպ կէլտիկի եօլտան ավտէք իթտի։

Վաժիրար սօգաղը իլէ Գօնարարթ սօգաղընդն քէօչէսինտէ օմնիպիւս իտուրէ-խանէսինին եադընընա վասըլ օլտըգտա, Թօնէրիէօ գօնաղընդն արապա գարուսը-նըն պիր գանատը աչըլտըղընդը, վէ մահիւմմիզ օլան իսթէյսար խըտմէթքէարընդն պիր Թիւճճար իլէ տիւրտը չըգտըղընդը վէ անընդա պիր ազ վագթ գարուընդն էշկին իւզէրինտէ գօնուչտըղընդը կէօրտիւ։

Գարու արալըգ գալմասըյա ավլուընդն իչէրիսինտէ սէյիսչէրին պիր արապա եըգատըգլարը կէօրիւնէյօր իտի։

Բասգալ։—Ժէյրօմ տըր, արապա էա պու սատահ գուլլանըլմըշ, եահսօտ պու ադշամ գուլլանըլաճագ տըր . . . Տիմդիք գօնթ էլան սաղ տըր . . . պէն տէ պու-նը պիլմէք իսթէր իտիմ . . .

Բասգալընդն կէղմէյէ չըգտմասընտան մագսէտ՝ պու չէյի ան֊լատագ օլուպ, պէօյ-լէճէ մէգրամընա Նաիլ օլտըգտան սօնդրա, Թէքրար Սէն֊Սիւլբիւս մէյտանընա կիթ-տի, պիր արապա Թուֆտաւ վէ «Բարլըման» օթէլինէ չէքտիրտի։ Մէրգուժ օրա-յա միւվասէլէթ իթտիքտէ,

Ժագ։—Է՛ ճանըմ, պիթաւն մատէնի նա՞տըլ օլտաւ։

Բասգալ։—Էլան քէնտի եէրինտէ տուրույօր վէ օ մատէնի իչլէթմէք ղօր պիր չէյ կէօրիւնմէյօր։ Պունը ազ վագթտան Թէճրիպէյ իտէճէյիմ։

Թաամ վագթը կէլմիշ իտի։

Անժէլ վէ Մարթ չաղրըշըպ, սապահ գահվալթը իտիլէն օտաատա ադշամ Թաամը իտիլտի, վէ իսթէմէտիտա Մարթ՝ Անժէլտէն էրթէսի կիւնիւ եինէ կէլմէ-սինէ սէօզ ալտըգտան֊սօնդրա քէնտի օտասընա չըգտը։

Իբի արգատաշլար՝ Մատմազէլ Կրանշանըն Անժէլէ ըղհարը Թէվճճիհ իթտի-կինէ բէքլէյատ մէմնուն օլույօրլար իտի։

Մէրգուժ պիճքիէ՝ գարընըն Թահքիմ ու Թագվիյէ իթմէյէ մուվաֆֆագ օ-լապիլէճէկկի պու Թէվճճիհ՝ իբի արգատաշլարընդն մէրգուժ էօքսիւզ գըղ իւզէ-րինէ իճրա իտէճէկլէրի Թէէսիր ու նուֆուզը բէյ տէր բէյ Թէէմին իտիյօր իտի։

Ադշամ սաաթ ոօգուզ իտի։

Բասգալ՝ մուհիպպէկէաատգարընա։—Պէնի Բիւէպլա սօգաղընա կէօթիւբէ-ճէքսին, օրատաքի էվտէ պուլընան չէյլէրի կէօզտէն կէչիրմէք իսթէրիմ։

Ժագ։—Սիդինէ պէրապէր կէլէպիլի՞րսիյիմ։

Բասգալ։—Մաշալլահ, չիւճէ՞ մի վար։

Ժագ։—Էօյլէ իսէ կիտէլիմ։ . .

Պէլվիւ Թարաքընտան Շօմօն Թէրէյէրինին էթրաքընը տէօնէն, վէ վէնտան

ճատատէսինէ միւնթէհի օլան պագը՝ Բիրէնէ սօգաղը նատընը ալտն Բիւէպլա սօգա-ղընտա ազ խանէ պուլուընըպ, լաքին էպէնէյէլէր կիւզէլ վէ մունթազամ տըր։

Սահթէ խըսըմընդն էշեատընը հրճիվ իթմէյէ իւզպէ Անժէլին պիր օտա քիրա-լամըշ օլտուղը խանէ՝ Թա Շօմօն Թէրէյէրինին պագչէսի գարչըսընտա պուլուընը-յօր իտի։

Իբի արգատաշ իլէ Անժէլին բաքիպ օլարգլարը արապա՝ մէգթուբ խանէնդն էօնիւնէ Թէվագգուֆ իթտիքտէ սաաթ օն իտի։

Անժէլ գարուշը չաղրպ գարու աչըլտը վէ կաղլարը եանմագտա օլան սահան-լըգ իլէ Նէրտիվէնն կէօրիւնտիւ։

Գարուշը գարը՝ գուլիպէսինէ պիր չէյ տիմդիքտէ իբէն, պագընդը եօգարը ալտըպ կէյնէվէրի կէօրիւնէմ, եիւքսէք սէստ իլէ։

—Վայ . . . Մատամ Մօրթէն . . . սի՞զմիսինիզ . . . պու վագթ, խայր օ-լա, հա՞նկը րիւզկեար էատի։

Անժէլ։—Բիւզկեար էսմէք տէյիլ . . . Եըսըմըմ պու ագշամ Բարիզ միվա-սէլէթ իթտիկինատէն, քէնտի քիւչիւք օտասընդը քէնտիսինէ Թէսլիմ իթմէյէ կէլ-տիմ . . .

Գարուշը գարը՝ Բասգալը սիւզէրէք։— Ամէրիգատան կէլէն պու էֆէնտի՛ մի տիր։

Բասգալ՝ կիւլէրէք։—Էվվէթ, սէվկիլիւ Մատամ, վէ պիր տահա օրայա կիթ-մէյէ հիչ կէօյնիւմ եօգ տըր։

Գարուշը գարը։—Պիր չամտան վէրէյիմ մի սիզէ, Մատամ Մօրթէն։

Անժէլ։—Պօչ չէյ տիր . . . կէչէնտէ պիր բաքէթ սօսրամաչէթ կէթիրտիմ . . . լազըմ օլան հէր վար տըր . . .

Գարուշը գարը։—Էֆէնտի պու աշչամ պուրատատա՞ մը եաթմաճագ . . .

Բասգալ։—Հա՛յր . . . խա՛յր . . . Մատամ . . . լիւզումը օլան պագը քեա-ղըտլար արալըքրատաղըմ . . . անճագ պու քիչիւք օտասը պունտա պիր մէրքէզ իթթիխատ իթմէյէ Նէյէթինտէյիմ . . . Բարիզ գուրսունտէ պիր քէյֆէկ կիտիպ ի-գամէթ խատէհէյիմ . . .

Անժէլ։—Եօգարը չըգտըմ . . . Պիզ կիթմէյզէն ըղըղը սէօնտիւրմէյէճինիզ, ժատատ, բէճա խոէրիմ . . . Եօգարտա չօգ տուրույաճաղըզ, աչտը հէնէրսէք այտրնըզ օլտուն։

Գարուշը գարը։—Բէք էյի պաշ իւսթիւնէ։

Անժէլ՝ Նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմազա պաչլայըպ, Բասգալ իլէ ժագ տահի արգատը սըրա կիթտիլէր։

Օտա պէչինճի գաթտա իտի։

Գարուշը աչըլըպ իբի չամտան եագըլըմազ, գօնթ տը Թօնէրիէօնին սաղըգ սըր քեաթիխի տէրհալ տէօրթ էթրաքընա պիր կէօզ կէզտիրտի։

Էշեալարըն իւզէրինէ պիր բարմագ Թօզ գօնմուչ օլուպ, լաքին հէր չէյ սը-բասընտա վէ եէրլի եէրինտէ պուլունըյօր իտի։

Բէք օ գատար սիւսլիւ օլմայան էշեա՝ պիր գարեօլա, պիր տօլապ. իբի մա-սա, պիր եաղըլանտէ վէ պիր գաչ սանտալեատան իպարէթ օլուպ, պունատան մա-

ատա չըմմինէ՝ն ին իւղէրինաէ քիւշիւք պիր չալար սաաք իլէ իքի ֆանօս կէօ-
բիւնմէքաւէ խոխ։

Քէզալիք օտանըն պիր քէօշէսինաէ, տիգգաքլըճա գաբանմիշ չանքալար վէ
մէչին սանտըգլար տախի եըղըլը խոխ։

Բասգալ՝ իշտու թէֆթիշ ու թէսգիֆինաէն բէք մէսիւնէն վէ խօշնուա կէօ-
բիւնիկ, էշխի մէգբիւրէնին կէրէք նագլինաէ վէ կէրէք եէրլէշտիրիլմէսինաէ բէք
զիյատէ տիդգաք ու իքինա իքմիշ օլմասընտան տօյայը Անժէլի թէզրիք էյլէտի։

Ժագ՝ Բասգալա.—Նէ արամազա կէլտին իսէ ալաճա՞գընըզն։

Բասգալ.—Յա՛յը, ալիայաճազըմ . . . Շիւպհէսիզ չու սանտըգլարըն պիրին-
տէ տիր, լաքին հանկըզընտա օլտուղընը պիլմէյօրըմ, արամագ տա բէք ուզուն
օլաճագ։

Անժէլ.—Մէնին ազիմէքինաէն պէրու հիչ պիր չէյէ տօգանըլմամըշ տըր։

Բասգալ.—Անախթարլար նէ՞իւտ։

Անժէլ.—Շու չէքմէհէնին իչինաէ տիր . . .

Բասգալ եազըխանէնին չէքմէհէսինի աչտը վէ պիր տէօթէ քիւշիւք անախ-
թար չըգալտը։

Ժագ.—Գու չանքալարըա մէչին սանտըգլար տօյո՛ւ մը տըր։

Բասգալ.—Տօբ տօյու տըր, եա՛, Տօ՛գթօբ . . .

Ժագ.—Էյ նէ՞ իլէ տօյու տըր։

Բասգալ.—Հէր շէյ վար . . . հնվախ էշխա իլէ տօյու տըր . . . Մէսէյա ան-
էրին պիրինաէ թէքմիլ հէքքաք ու լիթօկրաֆ չատվաքը, չէլիք գալէմէր, հէք-
քաք թահթալարը, րչխիմ քաչտարը, վէ քէզալիք պիր թագըմ տա էշգա վէ սա-
իրէ չիշէյէրի վար տըր . . .

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Անէյօրըմ . . . պու սանտըգտան պիր Ամէրիգալը
տօգթօր տիրլօմասը զուհուր իտէնէք տիր . . .

Բասգալ.—Թա քէնախի։

Ժագ.—Վէ ալթուն մատէնինին իշլէթիլմէսինէ մախսուս ալէաթ ու էտվաթ
տախի օրատան չըգաճագ տըր . . .

Բասգալ.—Էյլէ տիր . . . եարըն եախօտ օ պիր կիւն կիւզէլ պիր քէօյ էվի
պուլըպ տա Անժէլ իլէ Մարթը օրատա եէրլէշտիրիր իսէմ, օ վագթ պէրիտէ օ
իլէ մէչղուլ օլաճագըմ . . .

Անժէլ՝ սար սարը քէսիլէրէք չիտտէքլէ.—Սագըն հա՛ . . . պիլիրսի՞ն եա,
պիր գաչ ուղուրսուղ իմզանըն մալի սանա գաչա՞ օթուրսը . . . Էկէր եինէ թէվ-
գինի վէ հապս օլուներր իսէն, էն էվվէլ պէն էօլէճէյիմ։

Բասգալ.—Միսօթէրիհ օլ, ա՛գիգմ, կէշմիշտէն տէրսը իալրէթ ալմայան տէ-
լիլէրտէն տէյիլիմ պէն . . . Սախթէ բօլիցալար եախօտ պանդնօթլար եարարագ
զէննինլիք արամագ թէսավվուրը չօճուգճա պիր թէսավվուր օլմազա, ագլըմ չիմ-
տի թաւմ տըր, արթըգ էօյլէ թէսավվուրլարըմ օլմայաճագ տըր . . . Ինան քի
գիհնիհմիշտէ չիտտի տահա ճիտտի թէսավվուրլար վար տըր . . . Չէլիք գալէմի իլէ
եազը գալէմինի արթըգ թէհլիքէսիզ վէ բէք քեարըը իշլէրէ գուլլանճագըմ . . .
Տիմէք արթըգ բահաթ ուչգուս ուչուչապիլիրսին . . . սէնին տօսթըընա քիմսէ պիր
ֆէնալըգ իտէմէչէճէք տիր։

Անժէլ.—Իչթէ պու ալէա՛։

Բասգալ.—Շիմտի պըրագ չու օտայը թէֆթիշ իտէյիմ . . . Գաբու էյնէճ
քիլիալի տիր, տէյի՞լ մի։

Անժէլ.—Էմնիյէթ իշինա այրըճա պիր քիլիա գօյտուրտըմ։

Բասգալ.—Գու բէք ալէա պիր իհթիյաթ տըր։ Գուննան մատտա իշտու օ-
տանըն էօնինաէ քիւշիւք պիր օտա տահա պուլընըպ, պու քիւշիւք օտա հէր
նէ գատար տար վէ ուֆագ օլսա, պիր քիմսէ գուլլաղընը նէրտիվէն պալընտագի
գարուչա գօյուպ տիյնէտիքտէ, պուբատա սէօյլէնէն սէօպլէրի իչիտմէպ . . .
Շիմտի նան գօնչուլարա պագալըմ . . . ատա տուվարլարը ամապա գալը՞ն մը
տըր, եօգսա նարինճէ պիր պաղտատիտէն իսպարէ՞թ մի տիր։

Անժէլ՝ «չըմմինէ» թարաֆընտագի տուվարը կէօսթէրէրէք.— Գու պիր գալըն
տուվար տըր։ սաղ թարաֆտագի տէ լինճէ պիր պաղտատի տիր ամմա, պուընըն
էօթէսինաէ պուլընան օտայը խանէ սահիպի քէնտիչէ ալըգօյմուշ տըր . . . Մէր-
գում՝ թաչրատա իգամէթ խոտպ, սէնէտէ անճագ իւշ տէօրթ տէֆա Բարիզտէ
եաթար։

Բասգալ.—Տիմէք հէր շէյ եօլունատա տըր, Բէնչէրէ՞ նասըլ տըր։

Անժէլ.—Եէսի արատալար իլէ Շօմօն թէրէլէրի պաղչէսի իւղէրինէ աչըլըր . . .
Գուննան մատտա բանճուրլարը տա վար տըր . . .

Բասգալ.—Գրամօ՛ . . . պուբատա քէմալը նինիյէթէ չալըշապիլէճէկիմ։ Շօ-
մօն պագչէսինին հիվարընտան չօգ խօշլանըրըմ . . . Արթըգ, չօճուգլար, էվ սա-
հիպինին կազընը չօգ եագտըրմայալըմ . . . էվ սահիպէրինէ րիայէթի էլտէն պը-
բագմայալըմ . . . Գիզ տէ ազ վագթտան էվ սահիպի օլաճագըզ . . . Գաչալը՛մ . . .

Իքի արդատատ իլէ Անժէլ օտատան տիշարը չըգըպ, Բասգալ՝ գաբուլը քի-
լիալէտի վէ անախթարը ճէպինէ գօյտու. պատէհու իւշիւ պիրտէն արագայա բա-
քիպ օլտուլար։

Գուննարը պուբատա թէրք խոէյիմ։

. . .

Գօնէք տը Թօնէրիէօ վաօյէքնաուէսինի եազտըղընտան պէրու օն կիւն գա-
տար մէսրուր իքմիշ խոխ։

Իհթիյար էյան մահզուն վէ մուքէտտէր օլուպ, ճէրիհատար գալպինտէն հէ-
նուզ գան կիտիյօր խոխ։

Էկէր պագչէն տուտագլարը իւղէրինաէ հաքիքի պիր թէզէսսիմ նիւժայան օ-
լուր խոխ խէ, պունընն սէպէպի չու խոխ քի, էօլիմի եագըն օլտուղընա շիւպհէ-
սի օլմատըղընը էթրաքընտա պուլընանլարատան կիպզէմէպ խոթէր խոխ։

Օգուչանլարըմըզըն մանիւմի օլտուղը իւղրէ գօնէք տը Թօնէրիէօ՝ գօնէքէօ տը
Շաթըլիւքօսկ վիզիթայա կիթտիկինաէն պէրու գօնաղընտան հէյատ հիչ տիշարը
չըգմամըշ կիպի պիր չէյ խոխ։

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքօ իլէ Բօլ Ֆրօյատնթալ՝ իքի տէֆա կէլիպ մատմաքլէյհի
կէօրմիչէյէր խոխ իսէ տէ, նէ չարէ քի հագգլարընտա մուհասապէքը ֆէվգէլատյէ
ըզկար իհթիկի պու չօճուգլարըն կէլմէսինէ գօնէքըն քէտէրլերի քէսալը սիւքիւ-
նէք խոէնէք եէրտէ տահա գիյատէ իշքխտատ իքմիշ խոխ։

Էկէր գըղը պէրհայաթ օլսա իսի պու տէլիգանըլըար գաւառ օլաճաղընտան, գօնթ ը Թօնէրիէօ՝ մէրգուման կէօրիւնէմ տայմա պու չէյ խաթըրընա կէլիր վէ քէնտի քէնտիյէ չէյլէ տէր իսի։

—Էկէր Ալլահ իսթէսէ իսի, սէվկիւլիւ գըղըմ պուրնըար կիպի ճէսուր վէ գուվվէթլի օլուր իսի, լաքին ձէնաալը Հազդ մէրգուման պու փանի տիւնեա իչիւն չիւտէսիպ չօգ կէօրիւպ քէնտի եանընա չաղըրմըշ ը։

Իմթիյար պուրնարը տիւչիւնէրէք աղաամասընը Թուէտաազ իսի։

Գիր աղ էվվէլներ հէնուզ հէր կէնէ պիր գաշ սաաթ ուչուրըպ, լաքին չիտտի ուչգաւ մուչգաւ գաչմըշ օլաուղընտան, իչպու ուչգաւսըպղըզ՝ բէք չէտիս պիր իչքէնէնէ կիպի պիչարէ գօնթըն վիւճուսընը պիւսպիւթիւն խարտալ իսիյօր իսի։

Գօնթ Ֆիլիբ կիւճ հալ իւէ պիր բարչա չէյ էչիպ տէ քէնտիյի պէպէչօր իսի։

Զաթէն չուգուբա պաթմըշ օլան եանագլարը պիւսպիւթիւն պօչանմըշ, վէ կէօգ-լէրինաէ ֆէր վէ գուվվէթ գալտըմըշ կիպի իսի։

Գօնթ ը Թօնէրիէօ պագլն կէճիքիպ տիչարաա գալտաղա, խըտմէթքէսընը Ժէրօմ՝ մուտաթիչիյին ագը տիւչարը զաաֆ օլարագ պուրնամասընտան գօրգուչյօր իսի։

Էվվլն պիլտիքէլէրինաէն պիրի օլան տօգթօր՝ գօնթա պիր Քագըմ գուվվէթլի իւտճար վէրէրէք մուտաթիչիյին հայաթընը Թէմտիա իթմէքտաէ իսի իսէ տէ, էլչի ու քէտէրին էն գուվվէթլի վագթը եագալտմագաա օլուպ, օ զէման սօն գագմա վուրուլարագ պինա քնամիլէն մինհէտիմ օլաճագ իսի։

Բաագալ Սօնիէ իւէ Ժագ Լակարընը Անժէլ Մօրթէնէ կիթտիքլէրի կիւնիւն սաալէրը գօնթ ը Թօնէրիէօ՝ չընզըրաղը չալարագ ուչաղընը չաղըրմըշ օլաուղընտան, մէրգուման խըտմէթքէսը՝ գօնթը կիսինտիրտիքտէն սօնդրա զօր իւէ գօրքաուղընա ալարագ մուտաթիչիյին խուսուսի օտասընա գաւառ կէօքիւրմիշ իսի։

Օլաուա գօնթ ը Թօնէրիէօ՝ բարա տիլէննիլէր, վէ եախօա քէնտիսինին աղա պուրնարդը իսանէ գօմիքէլերի Թարաֆընտան մէվզուա պիր չօգ մէքթուպլար քիւչաա իթտի։

Թաամ վագթը կէլտիքտէ Ժէրօմ կէլիպ գօնթը ալտը եէմէք օտասընա կէօքիւրտիւ։

Մ. ը Թօնէրիէօ պիր էթ սուբ իչտի, պիր աղ Թաղուզ էթի եէտտի վէ եարըմ գաաէհ տէ Պօրտօ չարտագը իչտի։

Մուտաթիչիյհ գօնթ՝ եէմէքինի պիքիրտիքտէն սօնդրա «—Պու կիւն տիչարը չըգմադա նիյէթիմ վար—» տէտիքտէ, ուչաղը Քէաճճիպ խաէրէք տէտի։

—Պու կիւն տիչարը՞ մը չըգմագ իսթէյօրսընըզ։ . . Եօրուլմա՛գմըսընըզ։

Գօնթ.—Հի՛չ պիր վագթ . . . Պու սաալէհ քէնտիմի հէր վագթքինաէն տահա ազ տէբտանսըզ կէօրիյօրըմ, զաննըմ պիր ազ հալա ալըրսամ պանա տահա էյի կէլէճէք . . . Պուննան մտաաա տիչարը չըգմագլըզըմ լազըմ տը . . . Ուննուաըյօրմըսընը, Ժէրօմ, պու կիւն էլէմնաէք վէ մուգատտէս պիր եէվմը սէնէվի տիր, Մաաաա տը Թօնէրիէօնին վէֆաթ իթտիկի կիւն տիր։

Ժէրօմ՝—Ա՜հ, խա՛յր, ուննուԹմայօրըմ, պիր չէյ ուննուԹմաա, էՖէնտիմիկիմ . . . Պու սաալէհ չաֆագ սէօքէր սէօքմէզ մէզարըզըա կիթտիմ. մաաամըն . . .

պէնիմ բահմէքլի վէ սէվկիւլիւ հանըմըմըն մէզարը իւզէրինաէ տուվա իթտիմ. . .

Գօնթ՝ պիր տօսթ կիպի էլինի Ժէրօմա ուզաթմագա.—Սէնին նէ պէպէչէրինէ վէ նէ տէ հիւսնիւ ալուչաղընա չիւպհէմ եօգ իսի, լաքին պէն տէ սէնին եարտըմընը եարաճաղըմ. . . Պու պէնիմ վազիֆէմ տիր, պէօյլէ արզու իսէրիմ, վէ էկէր Թէսէլլիյագ օլմագաա իսիմ պու չէյ պանա պիր Թէսէլլի օլաճագտը. . .

Զաթէն լաթիֆ օլան պու սէօզլէր՝ քէզա լաթիֆ պիր սուբէթաէ սէօյլէնմէչ օլուաուղընտան, իսթտիքքնար Ժէրօմըն արթըզ պիր սէս չըզարմադագտան պաշգա ճէվապը գալմադը իսի։

Գօնթ.—Սաաթ իքիսէ արապայը գօչտուրըպ հաղըր իթտիր. սէն տէ պէնիմ իւէ կէլճէքսին։

Պու պագտէ լաղըմ կէլճէն էմրէկր իթա օլաուղըպ, պիքր օլընան սաաթտա գօնթ տը Թօնէրիէօ իւէ Ժէրօմ՝ Մօնքարնաս գաապրիսթանընըն պյարէքթինէ գիմիք իթտիկր։

Ֆիլհագիգա Սիզան տը Բուվրէյ-Թօնէրիէօ իւէ քէրիմէսի Մաաինին տէՖն օլուճաըգկարը խանէհտանա մախտուս մագպէրէ՝ մէզքիւր գաապրիսթանտա պուրնըմագտա իսի։

Գաապրիսթանըն եանընտա պէօյիւք եօլկարընտան պիրինին քէնտընտա ինչա խոյմիչ օլան մագպէրէյի մէզքիւրէ՝ զայէք կիւզել պիր պինա իսի։

Ռէբտաալը կրանիք Թաչըլյա սիյահ մէրմէր Թաչընտան մտտուէ էթթաֆ տուվաարընըն իւզէրինէ պիր գուպպէ չըգըլմըշ օլուպ, պու գուպպէնին Թէքսինտէ տէ տէօյմէ տէմիրտէն պիր խաչ վար իսի։

Մագպէրէնին տէօրթ քէօչէսինտէ պէյազ մէրմէրտէն պիրէր հէյքէլ պուրնընըյօր իսի։

Պու հէյքէլլերին իչիւ՝ Ֆէզտիլը տինկյէտէն օլան «Իյման, էմմէ վէ Մուհապպէթի» Թասվիր իթմէքտէ օլուպ, տէօրթունճիսի՝ գուրթարընը մէզայըքը Թէճէսսիւմ իթտիրմէքտէ, վէ պու մէզայըք՝ բուէը ինսանընըն ճիսմը Ֆանիտտէն իսէլտա օլուպ էպէտսիզ իչինէ բէվան օլաճաղը տէրէքթի եանի ասիւմանը կէօսթէրմէքտէ իսի։

Մագպէրէնին Թուճճանն մտտուէ պիր գաբուսը վար իսի։

Տէրունը մագպէրէտէ քիւչիւք պիր միհրապ պուրնընըպ, իչպու միհրապըն իւզէրինաէ կիւմիւչ պիր խաչ վէ մտտ տիքիլի կիւմիւչ չամնաղլար մէզգուտ իսի։

Միհրապըն գարշըսընտա տէօրթ ատէտ տուվա Թախթաալը վէ պու Թախթաալարըն իւզէրինաէ միւքէաատիսա կրանիքտալար վար իսի։

Մագպէրէնին կէրիսինտէ սիյահ պիր մէրմէր իւզէրինաէ եալտըպ հրուՖթէյա եագըլը գօնթ տը Թօնէրիէօնին գարըօրյա գըզընըն խոմըլերի հէյքէ օլուհմըշ իսի։

Իմթիյար գօնթ՝ պուապատան էնիպ, Ժէրօմըն գօլուհնա տապանտագտ աղըր եիւրիւտի վէ էբէյիճէ պիր զահմէքլէ գիքր օլուհնան մագպէրէյէ վաօլ օլտու։

Մագպէրէնին պէնհնտա գօնթըզըա մախտուս պիր ասըզատէլիք Թաշը բէսիմի պէքընտա «ԹՕՆԷՐԻԷՕ ԹԱՆԷՏԱՆԸ» խոպարէսի օգուհնըյօր իսի։

Ժէրօմ՝ Թուճ գաբուսը պչաը վէ էՖէնտիսի իչէրի կիրմէք իչիւն քէնտիսի պիր հաճա տուրաը։

Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ՝ իշտու մէվթախանէյէ տուխուլինաէ տիւշարը հէյէճան ու խալէճան օլարագ, տուվա Թախթալարընտան պիրինին իւզէրինէ տիզ չէօքէճէք նէյրաէ պիրաէն պիրէ մէրմէր տէօչմէնին իւզէրինաէ տիզ իւսթիւնէ կէլսին, վէ արգասընտա տա իմթիյար խըրամէքքեարը կէօզ հալլարը տէօքէրճէք տիզ չէօքտիւ։

23

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ բէք չօգ աղլամըշ օլուպ, կէօզլէրինաէ արթըգ հաչ գալմամըշ օլտուղընտան, կէօզլէրի գուբ գուբուռ պուլընմագտա վէ հալընըգ տուվա իթմէքտաէ իտի։

Մուամիլէյին չիտուէթը խալէճանը գալդընտէն նաչի կէօքտիւ գալգըպ էնմէքտաէ վէ հրչգըրրդլարը պօղազընտա Թըգանըպ զանն իտէրսին սօլուղը քէսիլմէքտաէ մամագտա իտի։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պաչընը էօնիւնէ էյմիչ պէօյլէնէ պիր միւտաէթ տուրտըգտան սօնրա, հէյէճանը գալդի բէյ ատը բէյ քէսպը ուլուքիւնէթ իթտի։ Մուամիլէյէ պիր արա հիչ գրմընտանմամագտա օլտուղընտան, խըրամէքքեարը Ժէրօմ՝ պու հալտէն գօրգուպ էֆէնտիսինէ տօղրու էյիէրէք Թէլաչ իլէ վէ պլագ պուլլագ պիր սէտա իլէ էֆէնտիսինի սէվտիտի։

Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ՝ ուչաղընէն Ֆիքրինի անլայըպ պաչընը կօգարը գալտըրարագ վէ մէրգուսա տօղրու տէօնէրէք տէտի։

—Խայր, Ժէրօմճըղըմ, պիթմէտի, լաքին պիթմէսի հագըն տըր։ Ֆիր տահա պուրայա սաղ կէլմիյէճէյիմ։ արթըգ պիր տահա Թաղուէքտէ տէրտուննինաէ պուրայա կէլէճէյիմ։ քիմէրին իւզէրինէ աղպայօր իսէմ անլէրէ գաժուչաճաղըմ։ Ուզուն, չօգ ուզուն միւտաէթ այրը գալտըղ։ չիմտի արթըգ պու այրըլըղ ազ սիւրէճէք։ չէօքիւրէյր օլսուն Ալլահա։

Ժէրօմ՝—էֆէնտիմիզիմ, պու տիւշիւնճէյէր սիզի էօլտիւրիյօր։

Գօնթ՝—Տահա էյի հա՛։

Ժէրօմ՝—Պէնի տիւշիւնիյոր, պէն սիզի չօգ օվէրիմ վէ լաքին սիզ պէնի տիւշարը մէկյուսէյէք իտիյօրսընըզ։ Կէլինիզ, միւսիւ գօնթ։ պուրատան տիշարը չըգալըմ։

Իթթիյար ուշագ՝ պունը տիյէրէք, արթըգ հիչ հալ ու մէճալի գալմամըշ օլան էֆէնտիսինի տիշարը չէքտի։

Գօնթ՝ վօֆիրար սօգաղընտաքի գօնաղընա ավաէթինաէ, ժալիմիմիզ օլան ճէնագէ օտասընա գաբանար վէ օրատա քէնտի սէվկիւլիւ էօլմիչէյէրինին բէսմէլէրինէ տօղրու տէօնէրէք կէնտիէն քէնտի էլէմ ու քէսէրլէրինէ տալտը։

Եվնէ Ժէրօմ կէլիպ մուամիլէյին քէնտի մէնհուս տիւշիւնճէյէրինաէն ույանտըրտը։

Թաամ վագթը հագըն իտի։

Գօնթ Ֆիլիբ՝ օ սապահըսը բէք օ գատար տէրմանընըզ օլմատըղընը պէյան իթմիչ իտի իսէ տէ, օ վագթտան պէրու բէք չօգ գուվվէթտէն տիւշմիւշ վէ քէնտի քէնտիյի անճագ Թուէթապիլմէքաէ պուլընմըշ տըր։

Զանն իտէրսին Ն՚օռնարնաս գասլրիսթանընա կիթմէսիյէ, քէնտիսինաէ մէվճուտա օլան ազագըդ պիր էսէրը հայաթ վէ գուվվէթ տասի մահվ օլմուշ իտի։

Խրամէքքեար Ժէրօմ՝ կէլմիշ մուամիլէյին Թաամ օտասընա կէօթիւրմէք իսԹէտիկինաէն,

Գօնթ՝—Ժէ՛րօմ, տօ՛սթըմ, հալ ու Թագաթըմ հօգ տըր։ ։ ։

Ժէրօմ՝—Պէն տէ պունատան գօրգույօր իտիմ։ ։ ։ լաքին պիր ազ չէյ եէսէնիզ, գուվվէքինիզ եէրինէ կէլիր։

Գօնթ՝—Պէն եէմէք իսթէմէմ, իսթիրահաթա միւհթաճըմ։ ։ ։ Գու ագշամ եէմէք եէմէյէճէյիմ։ ։ ։

Ժէրօմ՝—Նէ՞ տիյօրսընըզ, իչքէ պու Ֆէնա ։ ։ ։ ազ պիր չէյ եէմէյինիզ ։ ։ ։ հաշլանմըշ պիր եումուրԹա ։ ։ ։ պիր դաշ տամլա Գօրտօ չարագը ։ ։ ։ պիր աղ գուվվէթ վէրիր ։ ։ ։

Գօնթ՝—Իմքանը հօգ, տօսթըմ ։ ։ ։

Ժէրօմ՝—Լաքին նի՞շին։

Գօնթ՝—Հիչ պիր չէյ եարամազ, պիլիյօրմ։ ։ ։ Պանա ույգու լազըմ ։ ։ ։ ուէֆրայա էնէճէյիմ, կիտիպ եաթաճաղըմ։ ։ ։ այագտա տուրտաճ, եախօտ օԹուրտաճ պիլէ, իւզէրիմէ պայկընըզդ կէլէճէք ։ ։ ։

Ժէրօմ՝—Հիչ օլմագտա պարէ իլաճընըզը իչինիզ ։ ։ ։

Գօնթ՝—Հա՛, էվվէթ։

Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին սէօզ պօղուընըզ չըգմագտա, ազալարը զանիկըր քիթըրմէքտաէ վէ պաչը աթէչ կիպի եանմագտա օլուպ, վիւճուտը տահի պուզ կիպի սօսմըշ իտի։

Ժէրօմ՝ մուամիլէյին սայ քի գուճագլայըպ օտասընա կէօթիւրտի վէ պիր չօճուգ կիպի սօյունըրրըպ եաթաղընա եաթըրտը։

Գօնթ՝ պաչընը եատարագ գօր գայմագ ածալ ածայիպ պիր հէյէճանա տիւշար օլարագ, կէօզիւնէն պէտէքքէրի ղարիպ պիր սուրէթտէ օյնամագտա պաչլայըպ, սարա սըրա տա տիք տիք օտաընըն պիր նօգԹասընա պագմագտա վէ զանն իտէրսին կէօզլէրինի օ նօգԹատան սըրըամամագտա իտի։

Մուամիլէյէ էպէրինի հավատա սալայըպ, զանն իտէրսին եօրկանընը միւթէմատիէն կէօյսիէնին իւզէրինէ չէքմէքտաէ իտի։

Ժէրօմ՝ Թիթրէյէրէք քէնտի քէնտիյէ։—Աճապա ճա՞ն մը չէքիլիյօր ։ ։ ։ աճապա էօլճէ՞ք մի տիր։

Էօլիւմ վագըա բէք եագըն իտի իսէ տէ, մուամիլէյին պու հալը հէյէճանէյիմիսալի էճէլ էմարէտի օլմայըպ, օ կիւնքի էլէմ ու Թէէսսիւրատէն նէչէք իտէն պիր սընըը նէօվպէկԹի իտի։

Գու նէօվպէք եավաչ եավաչ կէչտի, գօնթ քէսպը սիւքիւնէք իտտուպ բահաթլանտը, վէ Ժէրօմ՝ հէյքիմին ԹէրԹիպ Թիտիկի իլաճ սուրընտան պիր գաշըգ մուամիլէյին իչիրմէյէ մուվաֆֆագ օլընճա, գօնթ տը Թօնէրիէօ զանն իտէրսին հէյէճանը պիր ույգուտան ույանտը, էլինի ԹէրԹիմիչ օլան աչընա կէօթիւրտիւ վէ եավաչ պիր սէս իլէ տէտի։

—Նէ՛ զարիպ պիր բույա կէօրտիւմ։ ։ ։

Ժէրօմ.—Բուլա՞ մը . . . պիր բուլա՞ մը կէօրմիւնիր, միւսիւ գօնթ։

Գօնթ.—Էվվէթ, բուլա կէօրմիւմ . . . եախօտ տէհվէթլի պիր քեսալուս՝ իւզէրիմէ պաղը պատը . . .

Ժէրօմ.—Պիր քեսալո՞ւս, պիր պաղըլը՞դ մը պատը . . .

Գօնթ.—Ինսան նայէլէրի կէօրմէյօր խոմ . . . պուննլար՝ զանն խոէրսին մէվիմա թէշէրիւանէսի տէօյմէյէրի իւզէրինտէ եան եանա գէնուլմըշ ճէսէմլեր խոմ . . .

Ժէրօմ.—Գու խայալաթ՝ գաղրիսթանտա մէզարլարը պիյարէթ խոյճինիղին էսէրի տիր . . .

Գօնթ՝ պաշընը սալլայարագ.—Տո՛ւր . . . պու ինսան ճհահէրինի, պու լաչէյլերի զանն խոէրսին հէնուզ կէօրմէյօրսըմ . . . ալթը ատէտա խոմ, հէրօյինին պոյնուննա եախօտ պիրէ կինէտ, գէղըմըն վէյատէթի միւնասէպէթիյլէ տարպ իթիրտիկիմ ալթուն միտալիա պուլընմայօր խոմ . . . Պիր ատատ՝ էլինտէ պիր պուչագ, պու ճէսէմլերին եանընտա տուրմըշ, մէգրիբ միտալեալարը ալտադա հազըրլանըբ-յօր խոմ . . . Էլլերի գանա միւէյմիա խոմ . . . Եիւզինտէ իրի իրի գան լէգէլերի պուլընտըղընտան, թանըլմազ պիր հալէ կէլմիշ խոմ . . . Ահ, նէ՛ տէհվէթլի բուլա։

Ժէրօմ.—Զօգ տէհվէթլի . . . Լաքին հէյլէ քի պիր բուլա խոմ. «Հէր բուլա քեպղիպ տիր» տարպը մէսէլի զաթըրզդա մալիւմ տիր։

Գօնթ.—Էվվէթ, հէր բուլա քեպղիպ տիր . . .

Պուննը տէտիքտէէն սօնդրա պաշը էէնիտէն եասթըղըն իւզէրինէ տիւշտիւ։

Իթիթյար ուշագ՝ շիմոի թէմամըլլա քէսալը սիւքիւնէյթ իթմիշ օլան էֆէնտիսինին արթըզ բահաթ պըրագըլմասը միւնասիպ օլաճաղընը տիւշինէրէյք չէքիլմի կիթապ, վէ սաաթ տօգուզդա ատտէթ իթտիքտէ գօնթըն հէնուզ կէօղլէրի գաբալը օլտուղընը կէօրտիւ։

Գօնթ տը Թօնէրրիէօ՝ բաթըրտըլը վէ լաքին մունթազամ պիր տուրթաճ նէֆէս ալտով վէրմէյտէ՝ օլտուղընտան, Ժէրօմ քէնտի քէնտինէ տէտի.

—Ույսյօր, անըաշըլան կէտէ բահաթ ույսյաճագ վէ եարըն տա սիւնէքի կիսպի էյի գալգաճագ տըր։

Սաաթ օնտա գօնագտա հէր քէս ույգույա տալմըշ օլտուպ, եալընըղ գօնթ տը Թօնէրրիէօ ույանըղ պուլընըբյօր խոմ, պիրա օ բաատէէրտան իւզէրինէ թէքբար պիր նէօվտէթ կէլիպ գալգտը եաթաղընըն իւզէրինտէ օթաւրար վէ կէօղինէ կէօրիւնէն յաայալարը էօթէկէ իրթմէք իչհւն գալաբընը հըղ իլէ էօնէ տօղրու ուզաթտը։

Մունմահէյհին տուտաղլարը գըմընտանըպ տուրույօրլար խոմ։ Շիւսդէմիզ սէօյլէմէք, պաղըրմագ, իմտաատա չաղըրմագ խոթէյօր խոմ, լաքին պօղազընտան հէչ պիր սէս չըգամայօր խոմ։

Գաատէհու գօնթ տը Թօնէրրիէօ՝ սընըրտան թաւթուլմըշ կիպի էյլէրինի վիրա սալտատագա պալլայըպ, չարչաթ վէ եօրկանլարը միւթէմաատիէն եօգարը չէքիյօր խոմ։

Ո զէմանա գատար ալըգ ալըգ պագմագտա օլան կէօղլէրի պիր ատ՝ նակհհան

գարարըպ սէօնտիւ, սընըրտան վիւճուտը սարսըլտը, պաշը արգայա տօղրու սարդըլտը, տուտտագլարընտան գարմագարըչ սէպէր չըգտը, ուղուն պիր ահ չէքտի, պատէհու պիլա հարէքէթ գալտը։

Գիր պէօյիւք իսանէտտանըն սօն գիւրրիյէթի օլան գօնթ Գիլիր տը Թօնէրրիէօ ճէնապը Հագգա Թէսլիմը րուհ իթտի . . .

Նասըլ քի տէտիք, գօնագտա հէր քէս ույգույօր խոմ։

Գարթօլանըն եանընտաքի մասա իւզէրինէ պիր իտարէ գանտիլինտէն՝ իթթիյար ասըլզատէնին նաչէսի իւզէրինէ սօլկուն պիր ըշըգ վուրմագտա խոմ։

. . . . . .

. . . . . .

Սապահ սաաթ տօգուզ բատտէէրինտէ Ժէրօմ կէլիպ ուստաչճաըգ էֆէնտիսինին օտա գապուսընը չալտը, վէ ճէվապ ալմայընճա էէնիտէն վուրտուպ Թէգբար պիր սէս չըգմատըղընտան, պիր տէհվէթը նակէհանիյէ տիւշար օլտու. Նիհայէթ Ժէրօմ օտատան իչէրիյէ կիրտի։

Իտարէ գանտիլի էլան եանմագտա օլտուպ, գալըն բէրտէէրէյէ գապալը վէ գապանըղգ օլան օտայա Նիմ պիր այընըղգ վէրմէչտէ պուլընըբյօր խոմ։

Ժէրօմ՝ գապթօլայա եագլաչտը։

Գօնթըն պիր գօլու՝ եօրկանըն իւզէրինտէ պուլընըբյօր խոմ։

Իթթիյար ուշագ՝ մէգքիւր գօլա մօգուննըգտա, օտատն քէսիլմիշ վէ պուդ կիպի օօտմըշ խոմ։

Գուննըն իւզէրինէ Ժէրօմ անիտէ էֆէնտիսինէ տօղրու էյիպպ, եանընտաղընը մունմահէյհին օօլկուն տուտտագլարընա եագլաչտըրտը։ Հիչ պիր նէֆէս չըգմայօր խոմ։

Ժէրօմ՝ էլինի գօնթըն ալընընա վէ եանագլարընա կէօթիւրտի. պուննլար սաախ էլի կիպի պուդ քէսիլմիշլեր խոմ։

Արթըգ չիւսդէ եօգ խոմ. Գիլիր տը Թօնէրրիէօ էօլմիւշ խոմ։

Իթթիյար ուշագ՝ պուննա գանի օլունճա մէէյօսիյէթինտէն Նաչի պիր նիտա սալը վէրիպ գարեօլանըն եանընտա տիպ չէօքտիւ վէ հըղընըրարագ սիվկիլիւ էֆէնտիսինին րուհը իչիւն տուտա իթտի։

Ժէրօմ՝ պիր ազ միւտտէթ պու հալտէ գալտըգտան սօնդրա, քէնտիսինին էվատտամը օլմասընա մէպնի իճրա իսէյէք վազիֆէլէրի պուլունտըղընը տէրթճաքըր իտէրէք այագա գալգտը, հէնագէնին պուլուննտըղը օտատան պաշգա պիլճիւմէ օտա գապուսլարընը քիլիալտի, վէ տիկէր ուշագլարը ճէվ իտուպ վագաատ մունէլլիմէյհ մէրգուտտանա խատէր վէրտի։

Գօնթ՝ էթրաֆընտա պուլընանլարընը քեսաֆիֆսինէ սէվկիլիւ օլտուղընտան, մունմահէյհին վէֆաթը հէր կիւն մէմուլ վէ մունէթտաղէր խոմ իսէ տէ, եինէ պու խատէրը բիւրքէտէր ճիւմլէնին թէէսսիֆը խալիսանէսինին մունճիպ օլտու.

Գիլճիւմէ խատէմէ՝ գօնթէս իլէ քէրիմէսինին վէֆաթընտան սէրու եատտան չըգմայըպ էլան սէյահլար կիպինմէքտէ խոիլէր. Եատէմէի մէրգումէ՝ Ժէրօմըն տէօլէթիյլէ ճէննագէ օտատընա կիտիպ տիպ չէօքտիւէր վէ քէմալը հիւրմէթ ու մունհապպէթլէրինտէն նաչի գօնթըն իւզէրինէ աղտատա պաչլատընըբ. Մէրգուտտան՝ քէմալը սըդգ ու խյման իլէ ճէնապը Հագգա տուվա իտուպ, բէտէրլերի խոմ կիսպի գօնթըն իւզէրինէ կէօզ եարը տէօքիյօրլար խոմ։

Իշխու ֆէլեեատ ու ֆիղանէլար պիր ազ քէսոլը սիքիւնէք իթտիքտէ, Ժէրօմ՝ էվվէն հէքիմինի չաղըրթսը, վէ հէքիմ անիտէ կէլիպ, չօգտան պէրաբ մէմուլ իթտիկի վէհմէն, գօնթըն վէֆատ իթտիկինի թատտիգ էյլէտի։

Գուէնըն իւզերինէ ճէնտգի թէտարիքեաթընա միւտաքէրէթ օլուռնըգ, ճէնտգինին պուլուռնտուղը օտա ճէնտգի օտասընա պիրթատվիվ չոմտանէար եագըլսը, ճէնտգի եաթտաղը ռօնտուղլսը, բահիպէլէր կէլիպ ճէնտգի տուէվալարը օգուժտաղ պաշլատը, վէ Ժէրօմ տաթի կիտիպ մուտէվէլէի իւմիկէնին իճրատրնա պիթթէէչէպ։ պիւս գօնթըն վէֆատընը տաիրէի ախտսինէ իհտար էյլէտի։

Գատէհու մէրգուժ իսրտմէթքեար՝ գօնթըն հէմ ատսթը վէ հէմ տէ նօթէրի օլան զաթըն նէզտինէ պիմէթ իթտի։

Մէրգուժ մուգամէլաթ մուհարրիրինին իտի Բէրօլէ օլուպ, Գօնտէ ռօգաղընտա իգամէթ իտէր իտի։

Մ. Բէրօլէ՝ պու ֆէնա խատպրի կէթիրէն խ տէմէքտարը անիտէ գատուլ իւէ պէյտանը թէէսսիֆ իթտիքտէն ռօնղրա տէյռը։

—Շիւպէհսիզ պէնտէն պիր բէյ վէ նասիհաթ թատլպ իթմէյէ կէլտինիզ, տէյնի մի, Ժէրօմճըղըմ։

Ժէրօմ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։ . .

Բէրօլէ։—Մէօյէնինիզ պագալըմ։

Ժէրօմ։—Մէվիւլիւ վէ բահմէթլի էֆէնտիմ միւսիւ գօնթ՝ չիւպհէսիզ հէր նէ գատար վահիյէթնամէսինի նէզտինիզտէ հըզմէթ իթտիրմիչ խատտէ, Քէրէքէսինի մէօհիւրէյէմէք իչիւն կիտիպ տաիրէմիզ սուչ հաքիմինէ քէյֆիյէթի խատպէր վէրմէյինիզ։

Բէրօլէ։—Էվվէթ, խատպէր վէրմէյէնինիզ, զիրա եէտտիտտէ բահմէթլի ատսթըմըն հիչ պիր վահիյէթնամէսի եօգ ատըր։

Ժէրօմ՝ թէաճճիւպլէ։—Հիչ պիր վահիյէթնամէսի եօգ մը՞. . .

Բէրօլէ։—Եա՛յր, եօգ ատըր։

Ժէրօմ։—Լաքին պիր վահիյէթնամէ եարտըր, պունա հիչ չիւպհէ եօգ ատըր... Իչինէ պիւիր ատամ խտ, սէվիւլիւ մահմուդէլիմիզ բահմէթլի Մահմուդէլ ատ Թօհէրիւօ իւէ պիր կիւնտէ տօզան չօճուգլար հազըրնատա պահատսուս սօն արզուլանը, սօն վահիյէթինի պէյտան իթմէքտիպհէ էօլիւբ ատամ տէյլ իտի. . .

Բէրօլէ։—Պէն տէ սիզին կիպի զանն իտէրիմ քի, գօնթ պիր վահիյէթնամէ եարտըշ ատըր, վէ կէօրիւնիւշտէ մէզքուր վահիյէթնամէյի քէնտի իշ օտասընըն պիր սաանտգ վէ եա տօլատընատա պուլատիլէճէքտիրիպհ։ լաքին պու Թահարրիյաթը սուչ հաքիմինէ իճրա իթտիրմէճինիզի նասիհաթ իտէրիմ. . . Միւթէվէքքա գօնթըն վարիսը մէչրուբ օլմատըղը տէրքեար պուլընմատղա, սիլիհատտա խազինէի տէվէքթին կէօղիւ մուտմիլէյհին միրատը իւէրինէտ օլաճագ ատը. . . Էօյլէ պիր եարմատը ատը քի, սիզին օ խանէյտէ հահիզ օլատուղընըզ հալ ու մէվգինին սուհուլէթլէրինի սուլ իսթիտատ իթմիչտինիզ տէյտ քիտմէ պիր չէյ սէօյլէյէմսինիս. . . Իտմտի վագէթ ղըյղ իթմէքտիպհին Թէրէքէսինի մէօհիւրէյէթտիրինիզ. . . ճէնտգէյի տաիրէյի ախտսինէ խատպէր վէրտինիզ մի։

Ժէրօմ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Բէրօլէ։—Գօնթըն ճէնտգէ պէյտը իշչէն խոխէճէք մէսարիֆը քիւչիյէյի Թէսվիյէ խատճէք գատար բարանըզ վա՞ր մը ատը։

Ժէրօմ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ. . . Մէվիւլիւ էֆէնտիմ՝ հէր մէսարիֆի պունա իթտիրիպ, եանընտատ տայմա քիւչիյէթլի մէպղուզ պուլընտուրըր խտ, պէն տէ հէր սէյնէ պաշընատա քէնտիսինէ պու բարաբարընը հիսատընը վէրիր խտիմ. . . Շիմտի էլիմտէ օֆատէ պլին Ֆրանգ գատար վար ատը։

Բէրօլէ։—Շիմտիքի մէսարիֆիչ չօգ ատը պիլէ. . . Կէօրիւնիր քի պիզ մէօհիւր պէթընա պըրնան Թէրէքէյէ մուհաճիրը նատպ օլընահագատընըզ վէ մէօհիւր ատչըճէհայա գատար գօնագատա իգամէթ խատճէքսինիզ. . . Չարուգ սուչ հաքիմինէ կիտինիզ. . .

Ժէրօմ։—Շիմտի կիտէրիմ, էֆէնտիմ. . .

Բէրօլէ։—Տուրընըզ. . . պէն տէ սիզինէ կէլիրսէմ էյի օլուբ. . . սուչ հաքիմի իւէ ատօթըղընըմ վար, իչինիպի չարուգ կէօրտիւրէպիլիրիմ։

Մուգամէլաթ մուհարրիրի իւէ խըտմէթքեար Ժէրօմ պիրտիգտէ պէէէմիյէ ատրէսինէ կիթտիլէր։

Սուչ հաքիմինին մուհաքէմէսի վար իտի խէ տէ, Նօթէր Բէրօլէ՝ պունա էհէմմիյէթ պէրմէյիպ, մուհաքէմէնին պիր արալըգ Թաթիլի էռնատընատա Ժէրօմ իւէ պէրատպէր հաքիմին եանընա ատգուլարագ գօնուչտը վէ հալ ու քէյֆիյէթի մուխթատտրա անլըթտը։

Սուչ հաքիմ։—Իչիմի պիթիրիր պիթիրմէգ Բէրէքէյի կիտիպ մէօհիւրէյէմէյէճիմ. . . —պատէհու Ժէրօմ խոխատպէն։—Տիմէք պիր վահիյէթնամէ մէվճուտ օլտըղընը մէմուլ իտի՞րմինինիզ։

Ժէրօմ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ, վէ էկէր գօնթ պու վահիյէթնամէյի պիր նօթէրէ էմանէթ իթմէմիչ իսէ, մէզքուր վահիյէթնամէ գօնագատա մուհաքէմէյինին իշ օտասընատա պուլընմատը ատը։

Բէրօլէ։—Պէնտէն պաշգա նօթէրէ էմանէթ իտիրմիչ օլմատը նագատիլ տիր։

Սուչ հաքիմի։—Էկէր պէյտէ պիր վահիյէթնամէ մէվճուտ իսէ պուլուռըղը, վէ հատգուգ նիզամնամէսինին 91 ճիւճը մատտէսի մուհաքէմէնին վահիյէթնամէյի մէզքուրը պիտայէթ մահքէմէսի բէյնինէ Թէսիտ իտէրիմ. . . Էլիմիզտէքի մուհաքէմէ պիթիէր պիթմէգ զարէք քեաթիխինին պէնիմէյէ պէրատպէր կէլմէյէ հազըր օլմատը իչիւն քէնտիսինէ էմր վէրէյիմ. . .

Նօթէր իւէ Ժէրօմ չէքիլիպ կիտէճէքլէրի սըրատտա, սուչ հաքիմի՝ էֆէնտիսինին պէհատգըն էմինիյէթը քեամիլսինէ մաղշար օլմուչ իտտուկինի պիլտիկի էխթիյար խըտմէքքեարա խոխատպէն տէտի։

—Գօնթ տը Թօնէրիէօնին գօնագընա պէն կէլինճէյէ գատար վագէթ կէչճէճէք տիր. . . Թէքմիլ սանտըգ վէ տօլապըլարըն անախթարլարը տիպտէ՞ մի տիր։

Ժէրօմ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ, հէրսինին տէ անախթարլարը եանընտատ տըր... հէրսի տէ պիր հալէգատա կէչիրիլմիչ տիր։

Սուչ հաքիմի։—Էօյլէ իսէ պէն կէլինճէյէ գատար վահիյէթնամէյի մէմուլ օլան եէրլէչթէ արայընըզ. . . Էկէր պուլմատը մուվաֆֆագ օլուբ խէյնիդ, իշ չօգ գէչտյէրը։ . .

Ժէրօմ.—Կիտէյիմ տէտիկինիզ կիպի եարայըմ, էֆէնտիմ. . .
Իսթիյար ուշագ պուռնը տիկկրէք նօթէր Բէրօլէ իլէ պէրապէր տիւարը չըգաը.

24

Ժէրօմ՝ գօնալա ավտէթ իթտիքտէ, տիկէր ուշագլարա պագը էմրլէր վէրտի, գօնքըն տօսթ վէ ահիպպասընա կէօնտէրիլիճէք մաթպուռ տավէթնամէլէրի ալմագ իւզրէ մաթպաայա ատամ կէօնտէրտի, վէ պաատհու նօթէրին թալիմաթը մուճթիպլինճէ իձրաի մուամէլէ էյլէտի.

Շէյլէ քի, էվվէլա եազըհանէյի աչը, քէնտիսինէ մալիւմ օլմայան սըրգապլը կէօգաչն մատտա սաիր քեաֆիֆէի կէօգլէրինէ պագտը վէ պիր չէյ պուլամատը.

Ասնդրա պիրէր պիրէր տօլապ վէ սանտըգլարը եօգլատը, անլէրտէ տէ պիր չէյ կէօրէմէտի.

Եալընըզ Ըընէսանա զէմանընտաքի իթալիսվարի տօլապըն եօգլանմասը գալմըշ իտի.

Մալիւմմիզ օլտուզը վէճհէ, վասիյէթնամէ՝ մէզքիւր օտատա պուլընըշյոր իտի, լաքին Ժէրօմ՝ պիճհուտէ, անախթար ատօքէսինտէ անախթար՝ պըրագմատը պիրէր պիրէր մէզքիւր օտա գարուսընըն անախթար տէլիկինէ սօգտու, հիչ պիրի ուչմատը.

Ժէրօմ՝ պուռնա բէք գիյատէ թէճճաճիւպ իտէրէք, իլը կիւնիւ էֆէնտիսինին կիյտիհի բուպալարըն ճէպլէրինի եօգլատը, անախթարը պուլամատը.

Մէրգուճ իսթիյար պէօյլէճէ թէհարրիյաթլա ուղրաչըը իքէն, ուշագլար կէլիպ սուլէ հաքիմինին, զաալէ քեաֆիսինին վէ պիր հաքիմ մուավինինին գօնալա միւվասէլէթլէրինի խապէր վէրտիլէր.

Ժէրօմ՝ մէմուրիյնը մուամիլէյհիվի գարըշմայըպ էվվէլ պէ էվվէլ ճէնազէ օտասընա կէօթիւրտու. Մալիւմ պիր քի օլտուա բահիպկէր՝ ճէնազէնին նանընտա տուվա իսխօրլար իտի.

Սուլէ հաքիմ.—Պիր չէյ պուլունը՞զ մը.

Ժէրօմ.—Յա՛յր, էֆէնտիմ. . .

Սուլէ հաքիմ.—Վասիյէթնամէնին մէվզու պուլընմասը լազըմ կէլէն իչ օտասընա պագտընը՞զ մը. . .

Ժէրօմ.—Թէքմիլ տօլապ վէ սանտըգլարը եօգլատըմ, եալընըզ պիր տօլապըն անախթարը անախթար տէօթէսինտէ պուլընմատը. անը սէվկիւլիւ էֆէնտիսինին բուպալարընտա արատըմ պուլամատըմ.

Սուլէ հաքիմ.—Ճու պուլունտընըմըզ օտայը տա արաչքըտընը՞զ մը.

Ժէրօմ.—Յա՛յր, էֆէնտիմ. . .

Սուլէ հաքիմ.—Նիչի՞ճէն.

Ժէրօմ.—Էօյլէ պուրատա իքէն պուռնը եարմաղա ճէսարէթ իթմէտիմ. . .

Սուլէ հաքիմ.—Էօյլէ իսէ մէօհիւրլէմէյէ պաշլայալըմ. . . Մէօհիւրլէր ասօքիւլիքտէ, օ վագթ էյիճէ թէհարրի օլունըը. . . Գօնքըն իչ օտասընա կիճէլիմ.

Ժէրօմ՝ նախագ օտասընտան իչ օտասընա կէօթիւրէն գարուպը աչը.

Սուլէ հաքիմ՝ պու օտայա պիր հէօղ հէդիյրախքէն ձօնդրա.— Անախթարը օլմատըղը իչիւն աչամատըղընըզ տօլապ հա՞նկըսը տըր.

Ժէրօմ.—Իչքի չու տըր. . . —տիկէրէք իթալիանվարի «տօլապը» կէօթէրտի.

Սուլէ հաքիմ.—էֆէնտինիզ էքսէրիա էվրագը նագախչահնի օլատա՞ մը սագլար իտի.

Ժէրօմ.—Էվվէթ, օլատա.

Սուլէ հաքիմ.—Էօյլէ իսէ վասիյէթնամէ տէ օլատա օլմալը տըր. . . Անախթարընն տիկկրէրիլմիչ պէրապէր պուլընմայըշընը սիզ նէ՞ չէյ համլ իտէբիլինիզ.

Ժէրօմ.—Պէն պիր չէյ համլ իտէմէմ. . . Լաքին անախթարըն զէյղ օլտուղը պէնճէ մուհալ կէօրինիյօր. . .

Սուլէ հաքիմ.—Էվվէր զէյղ օլմուշ իսէ պիր չիլինկիրէ աչտըրըլըր. . . էն էվվէլ օ տօլապը մէօհիւրլէյէճէյիմ. . . —Զաալէթ քեաֆիյէթլինէ խիթապէն.— Իչտու անախթարընն օրթատա պուլընմատըղընը զաալէթ իթտինիզ. . . Եալընըզ իւզէրինէտքի էվրագը բէրիչանա կէլինճէ, մէօհիւր թահքընատա պուլընմադ իչիւն սու քեազըմլարը տօլապընն իչէրիսինէ վագ իսխինիզ.

Զաալէթ քեաֆիյէթլի՝ հաքիմին էմրինէ իձրան իտատ, հաքիմ մուավինի տէ գանունէնէն իւզէրլէրինէ ասրըլմասը լազըմ կէլէն նարինճէ գուշագլարը գըրմըզը մամ իլէ եարըշտըրըյոր իտի.

Իչ օտասընտաքի մուամիլէյէ խիթամ պուլընըգ, պատիհու տիկկրէ օտալարա կէչիլէրէք մուամիլէյէ տէվամ օլունտը.

Գօնագ պէօյլէ օլմուշընտան, իչ տէ ուզուն սիւրմէտի.

Սօն մէօհիւր վարըլտըղը էսնատէ օտասի տա ագշամ եէմէյի վարտըյօր իտի.

Սուլէ հաքիմ՝ գօնքըն տիկկրէտիչ խըրտընէքսաարանըզը չաղըրտմատըզը Ժէրօմա բէճա իսթիհինատէ, պիր ագ սօնդրա քեաֆիսինի տէ սուլէ հաքիմինին գարշընտա տիկկրէտիյէրէք իտի.

Սուլէ հաքիմ.—Նիգամէէն եէմին իթմէյինիզ լազըմ կէլիր. . . Գուրատատա հիչ պիր չէյ իսթիհսա իթմէտիկինիզէ վէ տիկկր պիր քիսմէյնին տէ գուրատատա պիր չէյ իսթիհսա իթտիկինի տիկկրէտիկինիզէ տատիր եէմին իսէճէքսինիզ. . . Պիրինճի օլուրնըզ, պու մամուլէյէ իլէ հագգընըզտա ֆէնա պիր չիւպհէ օլնմագտա տէկյիտ տիր. . . գանունէնէն պէօյլէ եարժատըղ մէճպուրըմ. . . Անդլէյինիզ. . .

Ուշագլար պիրտիրի արտը սըրա [illegible] զաալէնամէյէ գայա [illegible] վէ [illegible] խիզմէ խիրլտի.

Գատիհու սուլէ հաքիմի թէքրար քէլտէ, տօլագ իլէ իսթիհսար իսթիճաթ քեարա խիթապէն տէտի.

—Ժէրօմ Վիլար, սիզի մէօհիւրլէնէն թէրէքէյէ մուհաֆիզ նատղ իտէրիմ. . . գաալուլ իսէ՞մխինիզ.

Ժէրօմ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ.

Սուլէ հաքիմ.—Մալիւմինիզ տիր քի, պու մէմուրիյէթտէ ճհատաի պիր մէսուլիյէթինիզ վար տըր.

Ժէրօմ.—Էվէթ, պիւրօմ վէ գասըլ խէյրիմ... պանա էօյլէ կէլմյօր քի, սէվկիլիւ էֆէնտիմէ սօն պիր խըտմէթ տահա լյքա խէնճէյիմ։

Գուշընն իւզերինէ ահնտըգ վէ տօլապալարըն անախթարլարը մարգալանարագ զապթ քնաթխանինէ թէպիմ օլունար։

Գօնթ ար Թօնէրիէօնին գօնաղընտա թէրէքէ մէօհիւլէնտիկի սըրատա Թուրնօն սօգաղընտա Մատամ ար Շաթըլիւքսին էվինէ տէ չու հալ ճէրէյան խոյօր խան։

Ագչամ տահթ պէշ բատատէլէրինէ ուշագ կէլիպ գօնթէս ար Շաթըլիւքսէ՝ Բէյմօն Ֆրօմանթթալ իլէ օղլու Բօլըն վիկիթայա կէլտիքլէրինի խապէր վէրտիքտէ, Մատամ ար Շաթըլիւքս՝ պիր ազատան կէլէճէյինի պիլտիչան մուժախիլէյհիւմա մասաֆիրլէրի սալօնա կէօթիւրմէյէրինի էմր իթտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթթալ՝ էլլի չալտըրընտա պիր ատամ խոյ։

Օղլու Բօլ իսկ՝ մալիւմ օլտուղը վէճհէյ, Մատամագէ ար Թօնէրիէօ իլէ պիր կիւնէ տիւննայա կէյմիչ օլտուղընտան, չիմոն ան ատգուգ եալընտա պուլունըյօր խան։

Բէյմօն՝ ուզուն պօյլու վէ իրի եապը պիր ատամ օլուպ, հէր նէ գատար տաչլարը վագթընտան էվվէլ ապարմըշ խոյ խէ տէ, գուվվէի պէտէնիչէսի եէրինէ պուլունըյօր խան։

Զէհրէմի զայէթ տիւգիւն օլուպ, նիւգիւնէ պիր էպերը լէթաֆէթ ու մահզունիչէթ նիւմայան խոյ, վէ քէնտիսի զամնաք ու տիւչինճէլի կէօրիւնիր խոյ։ Մուժախիչհին ագըլը վէ տիրայէթլի պիր քիմսէ օլտուղը՝ կէօզէրինէն պէլլի խոյ։

Բօլ՝ հալ ու թատրըչա պապաօրը անտրըպպ, լաքին նէ սիմաճա վէ նէ վիճտուա ու պէտինճէ օնա պէնդէմէդ խոյ։ Մատամ ար Շաթըլիւքս՝ բարլըգ նիւգլիւ վէ գումրալ սաչը պու ատլիգանը վատիէսինէ պէնդէր ատր խոյ։

Բօլ Ֆրօմանթթալ՝ ուզուն պօյլու, նազիք վէ կէօսթէրիլմէյի պիր չճուգ օլուպ, լաքին պիր ազ նարին եարըը խոյ վէ բէք գօրգագ կէօրիւնիր խոյ։

Գապա օղուլ՝ պիր գաչ տագիգա պէքլէպիքտէն սօնդրա գօնթէսին սալօնա տուխուլինի կէօրիւճճէ, քէմալը Թէվֆոզ իլէ արդը իհթիրամ էյլէտիլէր։

Գօնթէս ար Շաթըլիւքս՝ անատմիմ էլինի անլէրէ ուզաթարագ տէտի։

—Ապիմ՛մ Բէյմօն, Թէյրիֆինիզատէն բէք մէմնուն օլտում... Զօզտան ար կէլմէմիշ խանինիզ... —Գատէհու Բէյմօնըն օղլունա խիթաապէն.— Հօշ կէլտին, Բօլ, պէնիմ սէվկիլիւ էվլատըմ... Սանա սէօգիւճ եօգ, սէնի չօգ ապէիա կէօրիւյօրըմ, մէմնուննըմ, լաքին բէտէրին քէնտիսինի ադրըտան սաքըյօր։

Բէյմօն՝ ադըր պիր սէտա իլէ.—Գու Թէքթախրինիզ հագգը ար, Մա՛տամ... Բօլ հագգընտա իադրագ էյլէտիկինիզ համիյէթ ու միւրուվվէթատէն տօլայը հագիգաթէն սըգ սըգ կէլիպ պէյանը Թէչէքքիւր իհթիմէլի խոյմ, վէ պէյլէ արգու իտէր խոյմ, լաքին սիդի թատճիզ ու թատատի իհթիմէքտէն գօրգուպ չէքինիր խոյմ... Գուշտան ժատատա իշտէն տէ ատա խոյի գալտըրըմ եօգ, կէօզ աչատայօրըմ, ափվընըզը տիլէրիմ...

Գօնթէս.—Իսթաղֆիրուլլահ... արթըգ սըգ սըգ կէլմէյէ տէօղվէրի՛մխոնինիզ։

Բէյմօն.—Անատմիմ իւլ գալպ վատ խէրիմ սիզէ...

Գօնթէս.—Գու կիւնէքի վիդիթանըզըն տա ուզուն օլմատընը արզու խէրիմ... Օթուրալըմ տա էօյլէ սէօյլէճէյիմ...

Բօլ.—Ֆատիհէն գօնագտա տէյի՛ղ մի տիր, Մա՛տամ։

Գօնթէս.—Գուրատա տըր, սէվկիլիւ էվլատըմ... քէնտի օտատընտա օլմալը տըր...

Բօլ.—Աճապա սըգընթը վէրմէքտսիզին քէնտիսինի կէօրէպիլի՛րմիյիմ։

Գօնթէս.—Մաշալլահ, կէօրէպիլիրսին... Պիլմէ՛զմիսին քի սէն օնա տալա սըգընթը վէրմէդզին... Քէնտիսինէ սէօյլէյէճէք խուսուսի պիր չէյի՛ն մի վար։

Բօլ.—Պիրլիքտէ Մ. ար Թօնէրիէօյէ պիր վիդիթա վէրէլիմ տէյէճէքտիր. իքի կիւն էվվէլ գօնթը կէօրտիւկիմիդզէ, պու կիւն քէնտի Թատմ վագթլարընտա կիտիպ քէնտիսինի կէօրմէքլիկի պիդզէն սէօգ ալտը...

Գօնթէս.—Գու վատը իչրա իթմէլի... կիթ Ֆատիհէնի ալ տա պիրլիքտէ գօնթա կիտիճիդ... Բէք իսթէյօրում քի քէնտիսինէն պիր խապէր ալայըմ...

Բօլ՝ Բէյմօնա.—Գատա, շիւպհէսիզ սիզի նինէ կէլիպ պուրատա, գօնթէսին գօնաղընտա պուլաճաղըմ... Մ. ար Թօնէրիէօնին գօնաղը պուրատան չօգ ուզագ տէյիլ տիր... Ֆատիհէն իլէ սէն չատուգ նիւրիւրիզ... չօգ սիւրմէդ ամէլի իսէրիզ...

Բէյմօն.—Էկէր Մատամ ար Շաթըլիւքս միւսատաէ իսէր իսէ, սէնի քէնտի հանընտա պէկլէյէճէյիմ, էվլատըմ...

Գօնթէս.—Նի՞չիւն միւսատաէ իթմէյիմ... կիթ, սէվկիլիւմ Բօլ...

Մէդգում տէյիգանը կիտիպ տօսթունը պուլմագ իւզրէ սալօնատան տիշարը չըգատը։

Գօնթէս՝ օթուրատագ վէ միսաֆիրլէ տէ գարշըսընտա պիր սանտալա կէօսթէրէրէգ.—Է ճանըմ, Բէյմօն, իլէկ եալընըզ գալտըգ... պէնիմլէ ակրաբէսթէ գօնուչատալիլիսսինիզ... Եէյինուն վէ խօշնո՛ւմսըսընըզ։

Բէյմօն.—Օղլո՛մ ճիհէթթինճէ մի։

Գօնթէս.—Հէր ճիհէթթէ։

Բէյմօն.—Հայը, Մատամ, մէմնուն տէյիլիմ։

Գօնթէս.—Բօլ սիզէ քէտէրի՛ մի մանէթիպ օլույօր...

Բէյմօն.—Քէտէ՛ր մի... Բօ՛լ... Ահ, օ զավալլը չօճուգ... մէսէլէ ատնըն իւզերինէտ տէյիլ տիր... Քէնտիսինին վիւճուտնա զայիֆլիկի պէնի տիւչարը էնտիչէ վէ վէսվեսէ խոյօր խէ տէ, եապը պիր գաչ սէնէ տահա պէօյիւբ իսէ գուվվէթի եէրինէ կէլիր... Պիչարէ վալիտէսի կիսլի Հյլի վէ լաթիֆ Թատճաթլը օլուպ մաթը աշգ ու մուհապպէթ տիր... Գուշընըզա պէդրատէր չալըշկանըզը տա վար... Շիւքիւրլէր օլսուն Ալլահա, անատն Թէչէքքի խէյճէք պիր չէյիմ եօգ տըր։

Գօնթէս.—Պէն տէ զաթէն պուրնա էվին խոյմ, պիրա քէնտիսինի չօգ վագթ կէօրտիւկիմճէ, տիւգզաթ իհթիմ վէ Թատիաճըընա պէդէնիմ... Էյի վէ կէմա կիպի պիր չօճուգ տըր... Իհթիմսաթ խէյպիլիրսինիզ։

Բէյմօն.—Ֆիլհագիգա պէն տէ մէմնուն վէ միհթէխիրիմ։

Գօնթէս.—Վիւճուտնա նարինճիկինէ կէլինճէքտէ, պուրնունա հիչ էնտիչէ իհ-

մէյինիզ . . . Բոլ թամմ առաւմ եալընա գառէմնիհատէ օլմագ իզդրէ տիր . . . Սէրբիւմէք իւզրէ պուլընաբլը իչիւն զայըֆ մէ նահիֆ տիր . . . Նասըլ ֆի պիր ազ էվվել տիյօր խոնիզ, եալը պիր գաչ սէնէ տահա պէօյիւբ իսէ գուվվէթի տէ էգրինէ կէլիր . . . Ֆաղիէն տախի Բօլ կիոլի նարին վիւճուտլը տըր, լաքին պէն պու չէյլէն էնամիչէ իթմէյմ . . .

Րէյմոն.—Իսթիդպալէ իւմիտիմ վար, Մաւսամ, լաքին հալը հազրըսան խահ. Նախահ էնամիչէ իսէյօրում . . . Բոլըն իսթիրահաթը թամմէյէ, թէպտիլը հավայա իհթիյաճը վար . . . Մէրգուզը Բարիզօէն տիչտրը չըգարմագ, պիր ազ վագթ իթաիսատա եօլճուլըզ իթտիրմէք իսթէրսիմ . . .

Գօնթէս.—Նաբա՜մայօրմըսընըզ։

Րէյմոն.—Հայ՛ֆա՛, խայըր . . .

Գօնթէս.—Ակէ՞պ։

Րէյմոն.—Զիւնքի մալիմինիզ օլսուդը վէճմէյէ, ո տէհշէթլի կիուլկիէլան արգամ սըրա սիւրիւքլէյօրում։ Հայաթըմըն նըսաֆընը վէրիր իսիմ, թէք չու կիուլէննին զէնճիրինի գօրարայըմ։ Իչթէ պուէնըն իչիւն տէմինճէք սիզ թէմամըլլա պահթիյար տէյինիմ տէտիմ։

Գօնթէս.—Բոլ եալընըզ իճրաի սէյահաթ իտ՛մէզ մի։

Րէյմոն.—Քէնտի քէնտիյէ պըրագաամ չօգ վէսվեսէ իտէրիմ . . . Բոլ հէր նէ գառար ըէք տիրայէթլի վէ թէրտիյէլի իսէ տէ, պադը ճինէթլէրճէ քէնտի եալընատան տահա կէնճ վէ քիչիւք տիր . . . Թէճրիպէսիզ վէ կիվէնք թահսիլաթը պիր չօճուգ օլսուդընատան, կէօզիս գաբալը՝ պիր թագըմ տուզաղլարա տիւչէպիլէճէք տիր։

Գօնթէս.—Լաքին ամասպա սէրտէսթիյէթինիզի էլէ կէչիրմէնիզ, սիզէ աղըր կէօրիւնէն օ զէնճիրի գըրմանըզ պիւսպիթիւն մահաճ մը տըր։

Րէյմոն.—Իչթէ պաչըճա պու մաւսէնին իւզէրինէ սիպինիլէ սէօյլէմէք իչիւն պու կիւն կիլիպ սիզի կէօրմէյէ ճիւրաթ իթտիմ, Մաւսամ . . . Գիւլիրիմ, սիզ բէք էյի պիր գառընըսընըզ, էվվառընը չօգ սէվվրսինիզ։ քէզալէք պիլիրսիմ, պունա բիր այէթինիզ վար տըր։ պինայէն ալէյհ հըմայէնիզի իսթիտատ իթմէյէ վէ գառարըլաչմըրըզըմ թէճրիպէսէ պահա եառարմ իթմէյնիզի բէճա էյլէմէկ կէրեմիմ . . .

Գօնթէս.—Գահա կիւվէնէպիլիրսինիզ, Րէյմոն։ Սիզի ֆահսէյլի պիր իսթամէք իչիւն պէն հէր չէյէ հազրըմ . . . Նէ՞ չէյ թէճրիպէ իթմէյէ իսթէյօրսընըզ . . .

Րէյմոն.—Եիրմի սէնէ միւտատիթլի մահպուսիյէթէ մահքեմ օլսուդընը վէ նահագ եէրատ պէօյլէ պիր տէհշէթլի մահքեմիյէթինին սէպէպի նէ իտուկինին սիլեբսինիզ . . . Գէչ սէնէյէն ասնագա միճահաթընըն գըմանէն ասիլ տահա հէր քէսատէն էյի պիլիրսինիզ, Մա՛ւսամ, չիւնքի պու լութֆ՝ Գիլբրմո հապսխանէյէ ուճմէմիսինէ գուրուան պիր ֆէնաատը խաճիյի պօզմագա մուվաֆֆաղ օլմագլըզըմ իւզրինէ սիպին վէ գօնթ որ Թօնէրիէօնին հրմայէսի ասյէսինէտ վաղը օլմուշ որ . . . Էկէր պէն օլմագա իտիմ, ֆէնատը մէգթիւրտէն՝ լաճագալ տէօրթ քիլի Թէլէֆ օլաճագ իտի . . . Միւճահաթընըն նէ սուրէթէտ ասիլ օլունըրընը տահի ունութմընը օլմամալըսընըզ . . . Դալիպա մէյտանա չըգարտըզըմ իչիւն

ֆէնատա մահտէօնետ, պէնէտ պիր սիւրաթը ինթիգալ, պիր գուվվէի խորաքէյէ, պիր հրսսը մահսուս, եահսոտ տահա տօղրուսը պիրինճի սընընֆի ավ քէօրէքլէրինէտ վէ պէօյիւք բօլիս խաֆիյէլէրինտէ օլան օգուտ ալըշ գուվվէթի մէվճուտ օլտուղընը իսպաթ իթմիշ պուլընտըմ . . .

«Պէնիմ պու իչթիհատ ու իսթիհսաղատըմտան իսթիֆատէյէ գարար վէրիպ, պէնի զապիթյէ նէզարէթի մայէթինին Թայլն իթտիլեր· վագըա մուվազզաֆ պիր մէմուրիյէթիմ օլմայանագ ամմա, պիր չէյ կէօզէքլէմէք վէ եահսոտ պիր Թահգիգաթ իճրա իթմէյէ իչիւն տայմա զապըթա միւտիրլէրինին Թահրը էմրինատ պուլընաճագտըմ վէ միւտատէքը ճէզպիյէմին պագը գալան օն պէչ սէնէսինին պու մէմուրիյէթէ իքմալ իտէճէյիմ . . .

«Պէնիմ Թահլիյէի սէպիլիմէ չարքը մուբէյագ պու մէմուրիյէթէ իտի·

«Թահլիյէի սէպիլի՜մ . . . եանի էվվառընը Թէն կէօզիս իլէ կէօրէճէք . . . անը գուճագլայանագ . . . կէօզէքէճէք . . . իւզէրինէ նէզարէթ իտէճէք իտիմ . . .

«Թէրէտտուտ գասդիլ տէյիլ իտի . . . գասդուլ իթտիմ . . . »

Րէյմոն սէօզիւնէն քէտտի·

Գօնթէս.—Բէտտ իթտէնիզ, տէյիլիք իթմիշ օլուբ իտինիզ . . . Գու չարթ գաշ սէնէտտէն պէրու ագտ օլունմըշ տըր։

Րէյմոն.—Օն սէնէտէն պէրու . . . Տիմէք պէշ սէնէ տահա վար . . .

Գօնթէս.—Տիմէք օն սէնէտէն պէրու գու զահմէթլի վազիֆէյի քէմալը սըտագ ու ճէսարէթլի իճրա իտոյօրսընըզ, վէ ճէմիյէթը պէշէրիյէյէ տէ խըտտմաթը վաճիրէ խպա իթտինիզ . . .

Րէյմոն.—Ֆիլհագիգա խըտտմաթը ազիմէ խպա իթտիմ, Մաւսամ . . . Տայմա գալէնին էն Թէհլիքէլի եէրինտէ տուրուպ, էն մահիրլէրին վէ եահսոտ էյլէ զանն օլընանլարը տիքքէ Թուքտըրամատըգլարը էն գարըշդը վուգուաթլարը սօնունա գառար գօվալամըշըմ . . . քէնտիմի հիչ սագընմամըշըմ . . . հայաթըմը եիւզ տէքա Թէհլիքէյէ գօյմուշըմ . . . չօգլարըն հայաթընը Թէհլիքէտէն գուրթարմըշըմ . . . էլհասըլ պօրճումը զանի զանի էտա իթմիշիմ, մագպուզընը ալմագ իսթէրիմ . . .

Գօնթէս.—Գանա տա կէլիր քի մագպուզ սէնէտինէ հագդընըզ վար . . . պունա Թէմամըլլա քէսոլը իսթիհգագ իթմիշսինիզ տիր . . .

Րէյմոն.—Վէ լաքին էկէր տիւնեա եիւզիւնատ եալընըզ օլսա իտիմ, հիչ պիր չէյ իսթէմէզ իտիմ . . . Գէչ սէնէ տահա տուրուպ, եօրուլմագսըզըն տէյիլ իսէ պիլէ, տիւշարը զանաֆ օլմագսըզըն վազիֆէյի իճրա իտէր իտիմ . . . Լաքին էվլառըմ վար, Բոլ վար, անըն իչիւն մագիտէն գաթը ալէաձա վէ միւնասէպէթ իթմէյէ իսթէրսիմ . . . Շիմտիյէ գատար Բոլ Թահսիլը մէսարիֆէյէ մէչրուլ իտի . . . պիրինճիսի կիւն տէրս իլէ ուղրաշըր իտի . . . պէն տէ ահվալը մագիյէմի քէնտիսինատէն կիգլէյէպիլիր իտիմ . . . Լաքին Բոլ պու կիւնքի կիւն սէրպէսթ տիր, տայմա եանըմտա տըր։ Ֆէնա պիր չօմր կէչիրիյօրում, հէր սաաթ, հէր տագիգա գօրգու վէ էնամիչէ իչինտէյիմ. Բոլ՝ էվվէլ վէ չիմտի պէնիմ նէ օլսուդըմը տուչար գօրգու վէ էնամիչէ իչինտէյիմ. Բոլ՝ էվվէլ վէ չիմտի պէնիմ նէ օլսուդըմը տուչար իտէ, (նէ վագթ օլսա տո՞յմայագ մը տըր,) պէնիմ իչիւն արընատան եէրէ կէ-

չ՚ունէք տիր . . . ԱնլաՅօրմըսրնըզ, Մա՛տաւ. պէն պու չօճուղը էօրբուշ կիպի սէվէրիմ, քէնտիսի իչիւն ճանըմը ֆէտա իտէրիմ. լաքին օ պէնիմ իչիւն ուրաճնըզ գըզարաճագ, պէնտէն նէֆրէթ իտէնէք. ԱնլաՅօրմըսրնըզ, վէ եէր եիւզիւնտէ պուննան տէհլիքէլի պիր չէՅ պուլընմըրընը զաննն իտէ՞րմիսինիզ։

Ըէյմօն՝ էլէրխլէ եիւզիւնիւ գարաղը վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշլաղը։

Մաւտաւ Շաֆըլիւքսին տոխի եիւրէյլի գալգըղ կէօզլէրի տօլտու վէ պիր ազ սօնղրա հէյէճանը պիր սէտա իլէ տէյտի։

—Գալգինիզի բահաթլանմըրընըզ, ազիզիմ Ըէյմօն, ինչալահ պու տէտիկինիզ, պու գօրգուսուղընըզ չէյլէր վուգու պուլմազ . . . Բօլ ճան ու կէօնիւլլէն սիզի սէվիր վէ տայմա տա սէվիճէք տիր . . . Նիչիւն սիզի սէվմէքտէն ֆարիղ օլաճագ . . . Նիչիւն սիզէն նէֆրէթ իտէճէք . . . Էկէր մազիաէն ճիւղի պիր չէյ գուլաղընա չալընըր իսէ, մահքիմիյէթինիզին սէպէպինի քէնտիսինէ պիլտիրիրսինիզ, պու օնա քիֆայէթ իտէր. սիզէն նէֆրէթ իտէճէք եէրտէ սիզ հայրէթ իտէճէք, սիզ տուվա էյլէյճէք, ըրզ ու նամուսընա սօգուճնըլմըզ օլան վալիտէսինին ինթիգամընը ալաբզընըզտան տօլայը տիզ չ՚օգքէրճէ սիզէ թէչէքքիւր իտէճէք տիր։

Ըէյմօն՝ պիր չիտէթլի։—Սահիհէն պէօյլէ օլաճաղընը մէմուլ իտէ՞միսինիզ, Մա՛տաւ։

Գօնքէս։—Եալընըզ մէմուլ իթմէյ, հաթթա թէմամըյլա էօյլէ իթդաա իտէրիմ։

Ըէյմօն։—Ալլահ իչիթսին . . . Պու սէօզլէրինիզ պանա պիր ազ եիւրէք վէրիյօր, վէ լաքին կէշմիչին իւզէրինէ սիւքիւթ իտիւսէ պին դաթ տահա էյի օլուր։

Գօնքէս։—Էօյլէ իսէ քէնտի քէնտինիզէ թէմամըյլա մալիք օլմանըզ իչիւն գաթիլէն թահսիլէյի սէպիլինիզի իսթիհսալ իթմէք իւզրէ իսթիխլաս օլուճաճագ թէտպիրլէրի իւզէրինէ սէօյլէյէյիմ . . . Նէ՞ եարըլաճագ տըր քի։

Ըէյմօն։—Ամմայէ նազըրընա պիր արզուհալ թագտիմ իլէ իշլու արզուհալը զաիթէյէ նազըրընըն էնզարը տիգգաթընա վազ իթտիրմէյէ տիր . . .

Գօնքէս։—Էյ պու արզուհալըն մագսատ իրէմէյինիզի մէմուլ իտէ՞միսինիզ։

Ըէյմօն։—Արզուհալը էկէր եալընըզ պէն թագտիմ իտէր իսէմ, մագսատ իրմէյէճէկինէ շիւպհէ եօգ տըր . . . պէօյլէ պիր իւմիտսէ պուլընըր իսէմ, մալխալէա իթմիշ օլուրըմ . . . Հիչ շիւպհէ եօգ տըր քի, հապսխանէյմին գաբուսընը աշմալարըյլա պանա բէգ սէօյլէք լուֆֆ իթմիշ օլտուգլարընը վէ տէրէօհտէ իթտիկիմ չէրսիթի սօնունա գատար խֆա իլէ քէնտիմի պահթիյար ատա իթմէքլիկիմ լազըմ կէլտիկինի ճէվապէն պանա պիլտիրէճէքլէր տիր . . . Լաքին արզուհալ գուվվէթլի պիր իլթիմասլա վէրիյիր իսէ, իշ պէօյլէ օլմազ . . . Էշհասըլ արզուհալըն հատտը զաթինտէ էհէմմիյէթի օլմայըգ, լաքին թավսիյէլի օլուր իսէ քէսապը էհէմմիյէթ իտէր . . .

Գօնքէս։—Էօյլէ իսէ, Ըէյմօն, թավսիյէլէր էլտէ իթմէք իչիւն իչճապընա պագարըգ . . . Հէյէքը հիւքիւմէթլէ միւնասիպէթի օլան նուֆուզլը պիր խայլի ա քլար թանըրըմ . . . քէնտիմի կիտէր անէյրի կէօրիւր, իլթիմասլարընը թավսիյէ

իտէրիմ. տիրիղ իթմիյէճէքլէրինէ չիւպհէմ եօգ տըր . . .

Ըէյմօն։—Ահ, Մա՛տաւ, չօգ էյի պիր գատընսընըզ, սիզէ կիւվէնտիյիմիզ չօգ իստէյէճէթ իթմիչիմ . . . Թէչէքքիւրիմի նասըլ պէյան իտէճէկիմի պիլմէյօրսմ . . .

Գօնքէս՝ պիր չիտէթլէ։—Գէօյլէ սէօզլէր իսթէմէզ, Ըէյմօն . . .

Ըէյմօն։—Նա՛սըլ իսթէմէզ, Մա՛տաւ . . . Գէնիմ իչիւն օ գատար էյլիքլէր իթտինիզ, գալգինիմ միննէթտարլըգլա բէգ մէչհուն օլմուճտուր, նա՛սըլ ըզհարը չիւքրան իթմէյիմ . . . Մահպուս պուլընսրընըզմ էսնատէ, սիզ՝ պիչարէ զէվճէմին ճան չէքիշտիկինտէ պաչը ուճունտա պէքլէտինիզ, սիզ՝ օղլուսըն մուհաֆազասընը տէրէօհտէ իթտինիզ . . . Օղլում Բօլը սիզին վէ համիյէթքատարլըգտա րէֆիգինիզ օլան գօնքէ տը Թօնէրիէօհնին սայէսինտէ եէնիտէն կէօրտում . . . Սիզ՝ օղլումը պէյթուլքէտքէն օօնղրա թաալմ ու թէրպիյէսի մէսարիֆինին գըսմը ազէմինի թէէմիյէ էյլէտինիզ . . . Օնա իլմ էօյրէթմէկ վէ տատա իթմէկ իչիւն սիզ պանա մաւտվէնէք իթտինիզ . . . Ահ, Մա՛տաւ, պէօյլէ չէյլէր իւզէրինէ տայմա սէօյլէշիլիր, վէ օ չէյլէրի եարանլարընը էօնիւնտէ տիզ չէօքիւլէրէք սէօյլէշիլիր . . .

Հագիգաթէն Ըէյմօն՝ գօնքէսինէ էօնիւնտէ տիզ չէօքիւղ պիր էլինի թուքատաղ քէմալը հիւրմէթ ու րիայէթլէ հէմ պուս իթմէքտէ վէ հէմ տէ կէօզ եաշլարըյլա բուլաթմազտա իսի։

Գօնքէս՝ քէնտիսի տէ տիւշմըր հէյէճան օլարագ։—Եօգաըր գալգընըզ, ազիզիմ . . . եօգաըր գալգընըզ տիյօրըմ, վէ շիմտի Բօլընը իւզէրինէ սէօյլէշէլիմ . . . անընը իսթիգազալի հազգընտա պիր գարար վէրէճէք վազթ կէլմիշ տիր . . . սիզին ֆիքրինիզ նէ՞ տիր։

Ըէյմօն։—Տահա էյիսի, քէնտիսինին ֆիքրի նէ օլտուգընը պանա սիւվալ իտինիզ, գիրա վազիյֆիճիսինէ օլտուսը իւզրէ քէնտիսինին ֆիքրինի եօգլատըմ, եալընըզ րէյ վէ նասիհաթ հազգընը քէնտիմէ մուհաֆազա էյլէսիմ։

Գօնքէս։—Էյ սօնղրա՞։

Ըէյմօն։—Գէն հօճալընա սիւլիւք իթմէսինի արզու իտէր իսէմ, լաքին քէնտիսինին ֆիլհաուննընա մէյլի վար տըր . . . Բօլիթէքնիք մէքթէպլինէ կիրմէք իսթէյօր։

Գօնքէս։—Օղլում ֆասիլէն կիպի . . . Պու իքի չօճուգլարըն եէքտիհէրէ մուհասապէթի օլտուղընսան, մէչլանըյրը տահի իքթիսինին պիր տիր։

Ըէյմօն։—Գէն տէ սիզին կիպի զաննն իտէրիմ, Մա՛տաւ։

Գօնքէս։—Պու մէչլէրինտէն տօլայը հէր իքթիսինի տէ Թէպրիք իթմէլի, վէսվէսլամ . . . Սիւլիւք իթմէք իսթէճիքլէրի Քարիղ էն կիւզէլ պիր Քարիգ տիր . . . ինսանլարը սիրիճէն սընըճթա Թէրճի իտէն Քարիգլէրտէն պիրի տիր . . . Քէնտիլէրի պու սընըճթա չէսպան պիր հալ ու Քավրըա եաչայագիւմէք իչիւն լազըմ օլան վասիթատան մահրում պուլընմայագաճագլարը տըր, գիրա մայիւմը ալինիգ օլտուղը իւզրէ, Բօլ իլէ ֆասիլէն՝ գօնքէ տը Թօնէրիէօհնին բահսիքէլի գըզընընէ տիւնեայէ կէլտիկի կիւն Թէվէլլիւտ իթմիչ օլտուգլարընտան, ագըլ պալիղ օլտըգլարը կիւն գօնքէն միւրուվվէթ ու սէխավէթի սայէսինտէ զէնկին օլաճագլար տըր . . .

Ըէյմօն։—Գէն պունը խաթըրտան ալիէ կէշիրմէք իսթէմէմ, Մա՛տաւ . . .

Վագըա գէնկինլիկի սէվմէմ տէյիլ, լաքին անը պիր նկատ-ՔԸ ֆէվգէլատյէ առած իմէմէմ . . . Ինանըն մուսուլմէնըն հայաթընտա պիրինճի վազիյֆէսի չալըշմաղ ու տուղընը, վէ չալըշտըգճա զարուրէք ու սէֆալէթտէն հիչ պիր գօրգուսը օլամայաճաղընը վէ հաթթա գէնկին պիւէ օլապիլէճէկինի Բօլա էյիճէ անլաթմըշըմ տըր . . .

Գօնթէս.—Հագգընըզ վար, ազիզիմ, լաքին պուընընա պէրապէր ինսան՝ սէրվէթի հիւանիւ իսթիմալ իսէպիլիր իսէ, պուընըն հիչ պիր ֆէնալըղը օլմազ . . .

Բէյմօն.—Սահիհ տիր, Մատամ, լաքին էյլէ պէտապահթըղլար վար քի, սէրվէթ անլէրի թատաիւլ իտէմէզ . . . Գանա վէ էվլատըմա լազըմ օլան չէյ բարա տէյիլ տիր, պէնիմ հուրրիյէթը քեամիլէմ լազըմ տըր . . . օրթատան ղայղ ու նապէտիտա օլմադա հագգըմ օլմալը տըր . . . ալէմտէ քիմսէ Բօլա մազիտէն պահա իթմէմէմի տիր . . . Պէն էհլի ըրզ վէ նամուսը պիր ատամ օլտուղըմա էմին իմ . . . լաքին ատալէթը պէչէրիյէ՝ օ կիւնիւ քէօր օլարագ, պէնի պիր հայլազ կիպի թէտիպ իթտի . . . Պէն պիր ինթիգամ ալըճը իամ . . . ատալէթը պէչէրիյէ՝ պէնի պիր գաթիլ, մէրտուտ, իէզիլ իթմիշ տիր . . . Շիւքրիէր օլսուն, Մա՛տամ, պուընը օղլում պիլմէզ . . . իսթէրիմ քի հիչ պիր վագթ պիլմէմին։

Գու էանատէ տիվանհանէտէ ամէնէ պիր այագ սէսի իչիտիլիպ, սալօն գարուսը պիրտէն պիրէ աչըլարագ Ֆապիէն ատ Շաթըլիւքս իլէ Բօլ Ֆրօմանթաճ իչէրի կիրտիլէր։

Իքիսի տէ մսամօր քէսիլմիչ վէ կէօղէրի գըրգըրմըզը օլմուչ իսի։

Գօնթէս՝ օղլունա տօղրու կիտէրէք.—Նէ՞ վար, Ֆա՛պիէն . . . աղլամըզ կիպի կէօրիւնիյօրսուն . . .

Բէյմօն տահի քէնտի օղլունա.—Գէնգին սաբ սարը քէսիլմիչ . . . պիր եէրի՞ն մի աղրըյօր . . .

Իքի տէլիգանլըլար՝ աղըզլարընը աչմայըզ սուս տուրմագտա վէ զանն իտէրսին ճէվապ վէրմէքտէն գօրգմագտա իսիէր։

Գօնթէս՝ տիւչարը վէսվէսէ օլարագ.—Էյ նէ՞ օլտու . . . նէ՞ վար . . . սէօյլէօ՞նիզ . . .

Ֆապրիէն՝ քէքէլէյէրէք.—Գիդիմ իչիւն պէօյիւք պիր պէտապահթըղ վուգու պուլմըշ տըր, վա՛լիտէհիգիմ . . . պու պէտապահթըղ վագըա մէմուրին ղայրը պիր չէյ տէյիլ իսէ տէ, երինէ բէք տէհլիւլի տիր . . . Բէք սէվգիլիլիւ պիր տօսթումուզ վէ Ֆամ իթմիշ տիր . . .

Գօնթէս իլէ Բէյմօն՝ նէֆէսլէրի քէսիլէրէք.—Գօնթ տը Թօնէրիէ՞ մի . . .

Բօլ՝ գըրկըն պիր օէտա իլէ.—Տօսթումուզ, համիմիզ գօնթ տը Թօնէրիէօ վէ-Ֆամ իթմիշ . . .

Գուընը իչիտինճէ գօնթէս տէ, Բէյմօն տա իսթիղրապ վէ քէտէրլէրինէէն նաչի պիր նիտա սալըվէրտիքտէն սօնղրա, գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ տիզ իւսթիւնէ կէլէրէք վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլայարագ տէ՛տի.

—Սէվգիլիլիւ վէ սատըգ տօսթըմ՝ աղլամագտան հիչ Ֆարիզ կէլմէտիկի ճանբարէսի բահմէթի զէվճէ վէ քէրիմէտինէ զավուշըյօր . . . Արթըգ չիմտի քէնտի սէվգիլիլիւ էօլմիւչէրինին էանընտա ալախթիյար տըր, գալանլար էյէմ ու քէտէր իւղրէ պուլընաճագլար տըր։

Բէյմօն իլէ իքի տէլիգանլըլար՝ պուչլարը էօնէ սալըմըշ վէ հէօղէրի տօլմուչ օլտուղը հալտէ օ նազիք իսթիյարը տիւչինէյօրլար իսի։ Գու իսթիյար՝ քէնտի սէվգիլիլիւչէրինին վէֆաթընըլա բէք գիյատէ միւքատէր օլտուղը հալտէ, տիւննա նիւգիւնտէ էյլիք իթմէքտէն կէրի տուրմագ իսի . . . Իչքէ պու սէվգիլիլիւ իսթիյարը արթըգ հիչ հէօրմէյէճէքլէր իսի . . .

. .

Օ եէվմը եաս ու մաթէմին սապահընը էրքէնտէն Բաագալ Սօնիէ՝ «Բարլըժան» օթէլինտէ ժագ Լակարտըն իգամէթ իթտիկի օտատան իչէրի կիրտիքտէ, ժագ կիւլէրէք։

—Էյի ույուտը՞ն մը։

Բաագալ.—Էյի ույուտըմ, վէ կիւզել կիւզել րույալար . . . զէննկինլիք րույալարը կէօրտիւմ . . .

Ժագ.—Գա՛հ, հէր րույա քեագիպ տիր։

Բաագալ.—Կէօրէմէքսին, պէնիմ րույալար վիւճուտ պուլճագ տըր . . .

Ժագ.—Հա՞նկա էյլէ օլսա, չիւնքի օ զէննկինլիքտէն պէն տէ բայ ալաճաղըմ . . .

Բաագալ.—Ձէպինտէ կիսլի տիր . . . կիտէմէք վագթ կէլմիշ տիր։

Ժագ.—Նէ՞րէյէ կիտէմէյիզ։

Բաագալ.—Կիտիպ պիր քէօյ էվի արայաճաղըզ։

Ժագ.—Թասարլամըշ պիր եէրին վա՞ր մը տըր։

Բաագալ.—Հէյ պիր եէրիմ եօգ . . . Օթէլին լօգանթասընա էնէլիմ վէ պիր գատէհ չօգօլաթ իչէրէք, «Մօնթիէօր տէ Վանթ է տէ Լօգասիօն» նամ քիրալըզ վէ սաթըզ էվ իւանլարընը հավի օլան կազէթայը կէօգտէն կէչիրէլիմ. օրտատա իչհիմիզ եարար պիր չէյ պուլըրըզ։ Տիչարը չըգամաղընմըզը Մարթա խապէր վէրտի՛ն մի . . .

Ժագ.—Եա՛յր . . . Պիր ազ էվվէլ հէնուզ ույանմամըշ իսի . . . կիաէյիմ սէօյլէյիմ . . .

Բաագալ.—Պօչ չէյ տիր . . . Թատմ վագթընտա Անժէլ պուրայա կէլէճէք տիր . . . Մէրգուտմ՝ պիգիմ սապահլայըն էրքէնճէ տիչարը չըգաըղընմըզըն սկպէպինի գըղա սէօյլէր վէ ավտէքխիզէ գատար անըն եանընտա օթուրըր . . .

Իքի արգատաշ՝ լօգանթայա էնիպ, չօգօլաթլա պէրապէր պուլէտտէ վէքր օլընան իլան կազէթասընը տահի կարօնտատա Թալէպ իթտիքլէրինտէէն, կազէթա տէրճալ կէթիրիլտի։

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապուղ սըր քէնթիպի՝ մէգրիւբ կազէթայը կէօգտէն կէչիրմէկէ պաչլայըպ, պիր տէ նահիհան պիր նիտաի մէսէրրէթինթիմա սալըվէրտի։

Ժագ.—Գուլը՞ն մը։

Բաագալ.—Զանն իտէրիմ։

Ժագ.—Նէ՞րէյտէ . . .

Բաագալ.—Մարն նէհրի սէվահիլինտէ, Բօր-Գրէթէյլ լիմանը գուրպինաէ . . . Օգուտըղըմ Թաֆիսիլաթա նազարէն պէնիմ չօգտատան պէրու Թանըտըղըմ պիր գօ-

նագ կէօրիւնիյօր։ էկէր ապհէէն ● իսկ, բէք միւնասիպ պիր խանէ տիր, օնուան ալէնտըքը պուլամայըզ։ . . Գինա բէք կիւզել տիր, պաղմալը քիչիք պիր պազ-չէմի վար վէ պու պաղչէ Մարն ըրմաղընքն էքի գօլը արասընտա տըր։ . . գա-բուսը Կրավէլտէն Ա էն-Մօրա կիտէն Թարիգ իւզէրինէ նաղըր տըր։ . . Ճանէ՝ տէօշէմէսիյէ պէրապէր հէմ սաթըլըգ վէ հէմ քիրալըգ տըր։ . .

Ժագ։—Ֆիյաքը նէ՞ տիր։

Բասգալ։—Սաթը իչիւն սէքսէն պին Ֆրանգ։ . . քիրա իչիւն պիրը պին Ֆրանգ։ . .

Ժագ։—Շիւպհէսիզ պիր սէնէլիքտէն պշաղը քիրայա վէրիլմէմէքտէ օլմալը տըր։ . .

Բասգալ։—Օրատա անլարըգ, պաղչէպան կէզմիրէկճիյէմիշ, պաղչէպանըն իս-մինի ճէպ տէֆթէրիմտէ գայտ իտէյիմ տէ տօղրու օնա կիտէյիմ։ . . չօգօլաքընը պիթիր, չըմէնտըֆէրի գաչըրմայալըմ։ . . պիր սաաթ սիւրմէզտէն վարըրըգ։ . . իսթիւնատ բարան վա՞ր մը։ . .

Ժագ։—Էվվէթ, էկէր էվէ պէյէնիր իսէք, քիրալայըգ պիթիրմէք իչիւն լիւ-զումընտան զիյատէ իսթիւմատ բարա վար տըր։

Իքի արգատաշ չօգանթատան չըգըալ Մատըլէն մէրքէզինտէ պիր արապայա բաքիալ օլտուլար վէ երիմի տաղիգա զարիքընտա, եանի Քրէնին քամ հարիքէթ իտէճէկի սըրատա, տէմիր եօլ սթասիօնընա վասըլ օլտուլար։

Մէրգուման՝ կիւճպէյլա պիլէթլէրինի ալմազա վագթ պուլըգ, պիրինճի մէվգի վակօնլարընտան պիրինէ սթալտըլար վէ եօլա րէվան օլտուլար։

Բասգալ իլէ Ժագըն կէօզտէն կէչիրմէյէ կիթմիքլէրի խանէ՝ իչալու հիքայէ-միդին էն միւհիմմ մէնզարէլէրինէ պիր թէմաշահ օլաճաղընտան, խանէի մէզ-քիւրը ժուխթատար պիր սուրէթտէ նագլ ու թարիք իթմէկը լազըմ տըր։

Իքի արգատաշլար՝ Սէն-Մօրանա միւվասէլէթլէրինէ, էվվլ կէօսթէրէճէք օ-լան պաղչէպանըն իգամէթ կեահրընը թարիք ալըգ, մէրգուզը էվինտէ պուլտուլար։ պաղչէպան տա տէրհալ քէնտիլէրինի մէզգիւր եազըլըգ խանէկէ կէօթիւրտիւ։

Ճանէնին քիչիւք պաղչէսի՝ սաղտան վէ սօլտան, Մարն նէհրինին իքի գօլ-լարը արասընտա պուլընըյօր իսի։

Ֆրանսանըն Բընէտանա Քասիր օլընան տէմիրը հիւքիւմէթինին ուստալը միյա-րիսինտէ իննա իտիլմիշ պուլընան պու խանէ՝ քիչիւք պիր սէրայա միւշաւիշ օ-լուգ, տարատուգա տէնիլէն տիւգ գարա Քաչա էօրթիւլիւ չաթըրը՝ քիչիւք պիր կէօլիւն սուլարը իչինէ իննիքեան իթմէկտէ, վէ մէզգիւր կէօլիւն էթրաֆընտա Ֆըրտօլայը զիւմրիւտ կիպի եէչիլ պիր չէմէնզար պուլընմագտա իսի։

Ֆիլհագիգա պու խանէ՝ Բասգալըն չօգտան պէրու պիլտիկի խանէ օլուգ, Քէմամըլլա Քէնէ[illegible] վգիտէ պուլընըյօր իսի։

Իքի չէրիքլէր իլէ գլավուզլարը՝ էվվլի սուրէթը մաքլուպէտէ Քագսիմ օլուն-մըզ վէ կիւզէլճէ տէօշէնմիշ օլան իչէրիսինի կէզտիքտէն սօնգրա, պաղչէյէ կիթ-տիլէր, վէ Մարն նէհրինին հէր իքի Թարաֆտան պաղչէյի իհմալա իթմէկ օլան իս-քի գօլլարընըն սէվահիլի իւզէրինտէ կէզնիտիլէր։

Նէհրին սօլ Քարաֆտագի գօլըն բըխթըմընտա գավի վէ գապաճա պիր նէր-

պիվէն կաբըլմըշ օլուպ, պու նէրսելիճնէկէն պիր գաչաղա պաղը պիր գանտալա գատար էնիլէպիլիր իսի։

Սուլըն քէնարընտա ղայէթ սըգ սէօյիւտ, ապ գավագ վէ գըզըլ օպահլարը պուլընըպ, ըրմաղըն եագընըզըլյա հասըլ օլան բուքուպէթտէկ մէզգիւր ալաճ-լար՝ բէք չօգ եէչիլիճ վէրէրէք, էօքէ Քարաֆընը կէօզ կէօրմէյէճէք տէրէճէտէ գալըն պիր բէրտէ Քէչիլի իթմիչլէր իսի։

Նալընըզ Մարն ըրմաղընըն եէտէք չէքէնէրէ մախսուս օլան եօլընգարըշըն-տաքի սահիլինտէ բէք օ գատար աղաճլըգ պուլընմայըպ, լաքին սահիլը մէզգիւր եիւքսէք վէ սարը օլտուզընտան, հէման քիմսէ չըգամագ վէ չըգաա պիլէ՛ բէք Քէհլիքէլի օլուր իսի։

Բասգալ կիպի Ժագ տախի խանէկի մէզգիւրը քէմալը պիգգաքէտա Քէֆթիճէ իտուպ, քէնտի իչէրինէ եարայաճագ Ֆէվհիտ վէ մուհասսէնաքընը հիւսագ խօ-յօր իսի։

Իքի արգատաշ պիրպիրինէ իշտար էթմէտիքտէն սօնգրա, Բասգալ՝ քէնտիլէքինէ գլավուզլըգ իսէն պաղչէպանա չու սիւվալի խրատ իթտի։

—Գու էվվլեն քիրա իչիւն նէ չէրաիթի պուլընտընընը պիլի՞րմիսինիզ։

Գաղչէպան։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Բասգալ։—Նէ՞ տիր պագալըմ։

Գաղչէպան։—Մահիալի՝ պիր սէնէտէն ազ միւտտէթ իչիւն քիրայա վէրմէգ, վէ բէչինի ալաճ պիր այան Քէէտիսէ իթմէլի։ . . էկէր պիր քիմսէ իգա-մէթ իթտիքտէն սօնգրա պուլտուրընը սաաքն ալմազ իսթէր իսէ, քիրա իչիւն վէ-րիլէն մէգալը՝ սաաքը Ֆիյաքընտան Քէնգիլ օլուճաճագ տըր։ Սաաքը Ֆիյաքը տա սէքսէն պին Ֆրանգ տըր։

Բասգալ։—Բագարըգ իթմէկը իչիւն նէ՞րէյէ միւրաճաաթ օլունմալը տըր։

Գաղչէպան։—Ժօկ նէվիլ նօքէրինէ կիթմէլի։ մէրգուման մուգաֆէլաթ մուհաբրի՝ օրատա Բօն սօգաղընտա իգամէթ իսէր։ . .

Երիմի տագիգա սօնգրա Ժագ իլէ Բասգալ՝ նօքէրին նէզտինէ կիտիպ, հէմ-շէրիճինտէ «Բըրէյ-Գասթէլ» Քէմմիյէ իսիլմիշ օլան պու եազըլըգ գօնագընը իսթի-ճարը իչիւն ալթը պըլաղընը բէչին վէրտիքլէրինէ տաիր նօքէրտէն պիր իլտուխա-պէր ալարագ տիշարը չըգարըլար։

Ժագ։—Մարթ օրատա Բարիզտէն եիւգ միլ ուզագ կիպի օլաճագ, վէ մէր-գուման Ամէրիգալը մէշհուր Տօգթօր Քօմբոնընըն սալօնլարընտա եագըլան ավի-զէլէրին ալթընա կէթիրէճէկկիմիզ կիւնէ տէկին հիչ պիր քիմսէ հէօրէմէյէճէք տիր։ . .

Բասգալ։—Էվվէթ, էօյլէ տիր, վէ էկէր իչիմիզ բոաթ կիտէճէք օլուր իսէ, պու եազըլըգ էվի նիշանի միւպայաա իթմէյէճէմ, գիրա հէմ կիւզել տիր վէ հէմ տէ լէտէլհամէ պիրէ մէզմա վէ քէնահ օլապիլիր վէ քիմսէ պիրի պուլամագ։

Ժագ։—Գէն տէ սանա հէմէքֆէեարըմ, լաքին տէտիկին կիպի, իչիմիզ բոաթ վէ էյի կիթմէլի տիր։ . . Շիմտիքի հալտէ բարա սու կիպի կիտիպ, լաքին կէ-տիպի եօգ տըր։ . . սէնին պիլտիկին ալթուն մատէնիճի զիյարէք իթմէնին վագ-քը քամ կէլմիչ տիր։ . .

Բասգալ.—Գիր գաշ սասքա գասար մէգքիր մասէնաէն ավուճ ասլուսը ալ-քուն ալաճաղըմը մէմալ խաէրիմ . . .

Ժագ.—Տիմէք պու կէճէ՞ մի.

Բասգալ.—Էվէՙէք , պու կէճէ .

26

Գիր ազ սուս տուբարգասան սօնդյա .

Ժագ.—Մարքը «Բըքի-Գասքէլ»է նէ՞ վագք եէրլէշաիրմէք Նիյէքինտէսին .

Բասգալ.—Գիննէգա պու ազամ եէրլէշաիրմէք Նիյէքինտէյիմ . . . սէն մէր-գումէյի Անժէլ իլէ պէրապէր կէօքիւրիրսին . . . պէն Բարիզտէ գալաճաղըմ , պունդն տա սէպէտի սանա մալիւմ տիր . . . Անժէլ պիր գաշ կիւնլիք չամաչըր պիրլիքտէ կէօքիւրիր վէ Մասամազէլ Մարքա արգասաալըդ խոէր , գիրա մէրգու-մէ կէնճ գըզ եալընըդ գալըր իսէ ճանը սըգալըր . . .

Ժագ.—Գիզ տէ կիտիպ անլէրէ պիրլէշմէկէճմիյիզ . . .

Բասգալ.—Գունը՝ ալքուն քիւլէկէրինէ վագը օլաճագ գիյարկքիմին Նէքէյ-հէսի պիւիր . . .

Ժագ.—Հէր նէ օլուրսա օլսուն , Անժէլ իլէ Մարք՝ էվ խըզմէքի եասամազ-լար . . . քէննտիլէրինէ պիր պէսլէմէ լազըմ . . .

Բասգալ.—Գէն տէ անը տիւչինէյօր խոիմ . . . Գիր էվտէ խանէ խալգընըն կիգլի Քուքաճագ պիր սըրրը պուլընաըգտա , ալէմտէ օ էվին խըզմէքքեարլա-րը գատար Քէհլիքէլի պիր չէյ օլամազ . . . Հիչ օլմազսա էՙնիյէքլի պիր ատամ լազըմ տըր .

Ժագ.—Գու ատամը նէ՞րէտէ պուլունալը .

Բասգալ.—Անժէլէ սէօյլէյիմ . . . օ արար պուլըր .

Իքի արգատաալար պէօյլէմէ գօնուշարագ տէմիր հօլ սքասիօնընա միւվասէ-լէթ իքտիլէր .

Գաքարրն վիւրուտ իքմէքտէ օլտուղը խատէր վէրիլտիկինտէն , մէրգուման տէրհալ պիլէքլէրինի ալըդ քրէնէ րաքիպ օլտուլար վէ եէրմի պէչ ատագիգա սօն-րա Բարիզ սքասիօնընա միւվասէլէթ խտուտ վակօնտան էՙնճիլէր .

Բասգալ՝ սաաքընա պագարագ.—Սաաթ պիր . հօլտա էՙն էվվէլ հանկը լօ-գանթայը պուլըտր իսէլք օրատա քատտ իսէլիմ վէ ասՙնդրա օքՙէլէ կիտէլիմ . Ան-ժէլ իլէ Մարք՝ հագգընդրդտա վէսվէսէ իքմէկէ պաչլայաճագլար տըր . . . անլէ-րին եիւրէկինի բահաթլաքտըրալըմ վէ հագդրլանըն տէկէլիմ .

Սաաթ իքի պուչուդ բատտէլէրինտէ Բասգալ իլէ Ժագ՝ «Բարլըման» օքէ-լինտէքի տահրէլէրինէ կէլմէքտէ իտիլէր .

Անժէլ.—Էյ , խը՛սըմ , արատադրընըդ էվի պուլտընը՞դ մը .

Ժագ.—Էվվէլ , պուլտուդ , ա՛զիզ՛մ .

Անժէլ.—Նա՞տըլ , կիւզէ՞լ մի տիր . . .

Ժագ.—Օ՛հ , բէք կիւզէլ տիր , օնտան իւսքիւն օլամազ . . . ադաճլար իչին-տէ զայդ օլմուչ վէ հէյտան հէր Թարաֆը սուլարլա իհաթա օլունմըշ պիր ալչա-

նէյի տիլինիչին տիր . . . բէք վիւքէմմէլ վէ հայրէքէֆդա պիր խանէ տիր . . .

Անժէլ.—Անվիկտիւիւ Մարքըմըդ՝ գաքիլն օրատա եէրլէշինմէ , Բարիզտէն պին գաքի էյի օլաճագ տըր . . . Օրատա կիւզէլ հավա ալաճագ վէ սէրսլէսքիճէ կէդի-նէմէք տիր , պուրատա խէ պունդար եօգ տըր . . .

Մարք՝ Տօգքօր հագգընտա հրսա իքտիկի քէվէննիւ վէ մինէքտաորլըգընա մէմնի .—Ա՛հ , Տօ՛գքօր , պանա չօգ էյիք խոյօրսընըդ . . . մուամէլէյի Նիւվա-զիչքեարանէնիդ պիր տէրճէյի Քէվգէլղայէտ պուլընըդյօր .

Անժէլ.—Էյ պու կիւզէլ խանէ Նէ՞րէտէ տիր .

Ժագ.—Մարն ըրմաղը սէվահիլինտէ , Ժօէնվիլ-լը-Բօնտան բէք ուզագ տէ-յիլ տիր .

Անժէլ.—Գրա՛վօ , պէն Մարն ըրմաղընը չօգ սէվէրիմ . . . կիւզէլ Թավալըգ պալըգլարը վար տըր . . . Նէ՞ վագք կիտէճէյիդ .

Ժագ.—Էկէր պիր մանի կէօրմէդ խէնիդ , պու կիւն պիլէ կիտէպիւիրիդ .

Անժէլ.—Նէ՞ մանի օլապիլիր . . . պու կիւն կիտէլիմ .

Ժագ.—Սէվիկլիւիւմ Անժէլ , պիր եազըգդ խանէնին մօալիյասը խարիճինտէ օ-լարագ պագը ուճագ Քէճիք էշնա իլէ պիր մըգատար չամաչըր պիրլիքտէ ալվադա ուՙնուԹմայասընըդ .

Անժէլ.—Սիդ մէրագ իՙմէյինիդ , պէն իչիմի պիլիրիմ . . . լազըմ օլանը ու-նուԹմամ .

Բասգալ.—Զանընըմ պիր , վէ հաքիքա իքի խըզմէքճիկ տէ կիւզէտ օլաճագ , գիրա խանէ պէօյիւք տիր վէ լազըմ կէլէն էրդագ վէ մէկքիւլաքը տէմագ իչին քէօյտէն էրկէն ուզագ պուլընըդյօր . . . Էվվէն իչէրիտի խըզմէք խոիդր . . . պայդէյէ տէ պագմազագ լազըմ . . . իքի խըզմէքճի չօգ սէվիլ տիր . . .

Անժէլ.—Գունընդն իչդիրինէ պիր ազատան գօնուչըրըդ .—տէյիպ , Բասգալա պիր իչտիքէք իՙմտի վէ Բասգալ տահի տրՙքըդ խոյտր իՙմէտի .

Գիր գաշ տագրդատան պէրու Մատամազէլ Մարք տիւչինճէյէ տատըդ օլտու-ղընատան , Ժագ մէրգուտէյէ խոՙմատէն .

—Նէ՞ տիւչինէյօրսընըդ , սէվգիլիւ գըզճըդագ ?

Մարք .—Տիւչինէյօրում քի , պէչտրէ վավկահիկիմ՝ պէնիմ տատուէքմէ հիս-տէմինա օլմայաճագ տըր , գիրա պէն քէօյտէ կալըդտա կիտէրիդ , տու քէննտը-տա , ադաճ կէօգկէլէրէրի ալՙքընտա օՙռուրատագ , կիւզէլ հավա ալտագ պիր հալը տատուէքՙիմմալ նահլ օլաճաղըմ .

Ժագ.—Քէօյ հալինի սէվՙդիրիճինիդ .

Մարք .—Ա՛հ , չօգ սէվդիրիմ . քէօյտէ իդտատէքի տատմա խոյալըտընըդմ , վէ պու խոյալիմ իչը տէֆտա օլտուդագ վիւճուտա պուլաճագ տըր .

Ժագ.—Նէ չարէ քի չու Քէլէղգիւլաֆէնընըդ չօգ սիրտիկլէճէ տիր , չիւնքի կագգընտա Բարիզէ ատատէք իՙմէյէ մէճագտը օլաճաղընդ .

Մարք .—Օ հալտէ պէն տէ արդուման մուվաֆֆագ օլտուդագ իսրար իՙմտիկիմ պիր գաշ կիւնհուն Քէլէգգիւլաֆընը խաՙրընտա հըզդ խաէրէք , տիւնա Քէլէքքի ատատէք խաէրիմ .

Ժագ.—Բարիզտէն հագդ իՙմէ՞զմիսինիդ .

Մարթ.—Բարիզի պիլմէմ քի հազզ խուսպիթմէտիկիմի տէ սէօյլէյիմ... օրատան միւֆարէզաթ իթթիմ իսէ բէզ քիչիւք իտիմ... Լաքին պու տէֆա չէհրը մէղքիւրը չէօյլէ պիր կէօրունիւկիմտէ, ագլըմ պու լանտը, զիհնիմ գարըլտը... 0 բաթըրտը, ո կիւրիւլթի, ո հարէզէթը միւթէվալիյէ պանա խէվֆ ու տէհչիթ կէթիրիյօր... Էյալէթտէքի սիւքիւնէթլի էօմրիս Բարիզլիլերին բաթըրտըը կիւրիւլթիլի էօմրիւնէ չօգ Թէրճիհ իտէրիմ.

Ժագ.—Նապլը գըզըմ, պիզզարուր պիզ պու էօմրիս սիւրէթէյիզ... սիզ տէ օնա ալըշմալըսընըզ...

Մարթ՝ պիլա իսթիյար իչինի չէքէրէք.—Ալըշմաղըմ, Տօգթօր...

Ժագ.—Հալ պու քի մէրագ իթմէյինիզ, պիզիմ տէ բահաթ վէ սիւքիւնէթլի վագիլարըմըզ օլմագ տըր. ո զէման սիզի տահա էյի էյլէնտիրմէք իչիւն պէրապէր «Բըթի-Գասթէլ»է կիտիպ վագիթ կէչիրէճէյիզ. Քէօյտէ իգամէթ իտէճէյինիզ Եապըգ խանէնին իսմի «Բըթի-Գասթէլ» տիր...

Անժէլ՝ լաֆա գարըշարագ.—Էվվէլ... Էվվէլ... Հէր չէյ սըրասընտա օլմագ տըր. Լաքին սէվիւլմիմ Մարթ, եօլա հազըրլանալըմ... Էվէ կիտէյիմ չաշալըր իչէ լագըմ օլմագ պագը ուֆագ Քէֆէք էչնայը ալայըմ... Զօգ կէճիքմէմ, պէչքի պիր սաաթա գատար պօղչամը ալըր կէլիրիմ...

Մարթ.—Պէն տէ չիմտի հազըրլանըրըմ,—տիյէրէք պիր սէվինճէչ օտասընա կիթտի.

Մէրգուէմ կէնճ գըզ՝ չէքիլիպ կիթտիքտէ, Բասգալ՝ Անժէլէ եագլաշարագ տէտի.

—Ինզմէթճի մէսէլէսինէ կէլէլիմ. Իքի խըզմէթքեարա լիւզումըմըզ օլաճագ, լաքին բէզ էմնիյէթլի ատատըր իսթէրիպ, իչիմիզէ մէրագ իթմէմէլի վէ պօչպօղագ օլմամալը տըրըլար, եօգսա պիզէ Քէհվէքէչի մանէթպ օլապիլիրլէր.

Անժէլ.—Թամ սիզին իչինիզէ եարար պիր ֆամիլեա պիլիրիմ, զանն իտէրսին մախսուս սիզի իչիւն ըսմարլանմըշ... Ալզալը օլան պու ֆամիլեանըն էրքէյի՝ Ֆրանսըզ Թէպալիյէթինէ տուխուլ իթմիշ տիր... Թէքմիլ ֆամիլեա խալգը Ֆըրանսըզճայը էյի սէօյլէմէզ վէ հէլէ Բարիզ ըսթըլահընտան պիր քէլիմէ պիլէ պիլմէզ... Պուէնար պիր գաչ կիւն ագտըմ վիւրուտ խուսպ, Գօլմար չէհրինտէ իգամէթ իտէն հէմշիրիմտէն պանա պիր Թամամիյէնամէ կէթիրմիշլէր... Էրքէքլէրի՝ պաղչէպան տըր վէ պէկիր Քիմար իթմէք վէ գաւլանմագ պիլիր. Գարըսը աշճը տըր վէ հէր չէյի եաբաալիլիր... Գըզ գարտաշըմ եաղըյօր քի, մէրգուէմ գատըն էրէյիճէ Քէմիզ եէմէք բիչիրիր.

Բասգալ.—Պու բէզ իչիմիզէ եարար.

Անժէլ.—Տէյի՞լ մի.

Բասգալ.—Անլէրի չիմտի կէօրէպիլի՞րսիսինն.

Անժէլ.—Էվվէլ, իգամէթ իթտիքլէրի եէրի պիլիրիմ, իքիսի պիրտէն տիչլարը տա չըգմազլար...

Բասգալ.—Էօյլէ իսէ իճարէթլէրի իչիւն քէնտիլէրի իլէ ուպլաշ վէ ավտէքինտէ պէրապէր կէթիր... անլէր տէ սիպինէչ պէրապէր եագլըգ խանէյէ կիթմէչլի տիրլէր... Անճագ սանա էն զիյատէ չուռնը Թավսիյէ իտէրիպ քի, խանէյէ ճիվար օլան քէօյտէն էյիճէ սագընասըն... Մարթըն միւմքին մէրթէպէ ազ տիչարը չըգմասընը իսթէրիպ... Ճանէնին պաղչէսի պէօյիւք տիր վէ պու քէնտինինէ էլվէրիր...

Անժէլ.—Սէն մէրագ իթմէ... Սիզ պէզիմչէ իգամէթ իթմէյէճէքմիսինիզ.

Բասգալ.—Պու խուսուս՝ հէնուզ իճրա օլունմամըշ օլան պագը չէյլէրէ միւթէվագգիֆ տըր...

Անժէլ.—Էյ հէյ օլմազսա պէրապէ՞ր տէ մի կէլմէյէճէքսինիզ...

Բասգալ.—Էվվէլ, Տօգթօր պէրապէր կէլէճէք.

Անժէլ.—Սէ՞ն Նիչիճն կէլմէյօրսըն.

Բասգալ.—Մուհիմմ իչլէրիմ օլտուղընտան, պէն Բարիզտէ գալաճաղըմ...

Անժէլ՝ պաղըրարագ.—Պարէ գարը իչի տէյի՞լ եա.

Բասգալ՝ պու նիհայա ճէվապ վէրմէքսիզին օմուզլարընը սիլքէրէք.—Պէն իլէ Տօգթօր կէլիպ օրատա սիպինէչ պիրլէչիպ պիրլէշմէյէճէկմիմի եարըն գարարլաշըրաճաղըզ... Շիմտի, չաբուգ կիթ... սաաթ իչ տիր... տէօրթ Քարաքիրնըզա պագասիլմէք իչիւն գարանլըգ պատմազտան «Բըթի-Գասթէլ»տէ օլմալըսընըզ.

Անժէլ.—Սաաթ պէչ սուլարընտա պուրատայըմ,—տէյիպ ազիմէք իթտի.

Ժագ՝ Բասգալա.—Շըմկնտըքէրէ գատար պիզէ բէֆագաթ իթմէյէճէքմիսին.

Բասգալ.—Ճա՛յը... Բիւէպլա սօգաղընտագի օտամը կիտիպ սըրասընա գօյաճաղըմ.

Ժագ.—Պէչնէ մէղքիւր օտատա հէր նէ վար իսէ քեաֆֆէսի տէ «Բըթի-Գասթէլ»է նագլ օլունսա էյի օլուր... Ալթը պին ֆրանգա եագլըգ քէօյ էվլէրի իսթէճար իտէն ատատլար՝ եէւզ «էքթուլիք ուֆագ Քէֆէք վէ Թաման իչի օտալարը իսթէճար իտէնլէրտէն տահա ազ չէպէ՛ճ վէրիրլէր...

Բասգալ.—Նսասէն սէնին հագգընը օլտուղընա չէպէ՛ճ, լաքին էլիմիզտէ նէ գատար տիւնեալըգ օլաճաղընը վէ իչլէրիմիզին նէ ըչնկ քէօպ իտէճէկինի անլամազտան էվվէլ հիչ պիր չէյէ գարար վէրմէք իսթէմէյօրըմ... Զաթէն չօգ պիր վագիթ սա պէքլէմէյէճէյիզ... եարըն անլայապիլէճէյիզ...

Ժագ.—Նէ՞րէտէ պուլունաճաղըզ.

Բասգալ.—Պէն տէ պունը սօրաճագտըմ... «Բըթի-Գասթէլ»տէ՞ մի եարաճագսընը.

Ժագ.—Էվվէլ.

Բասգալ.—Զօգ ալչա, լաքին պու կէճէքի վուգուաթտա պաղըմա նէ կէլէճէկինի պիլմէյտիկիմտէն, իսթէրսէմ քի եարըն բէզ էրքէն Բարիզտէ օլասըն...

Ժագ.—Պու տա զօր պիր չէ՞յ մի տիր... իլգ Քրէն իլէ կէլիրիմ, վէ էկէր հէնուզ կէլմէմիշ օլուր իսէն պուրատա սէնի պէքլէրիմ...

Բասգալ.—Բէգ էյի... Ալլահա ըսմարլատըգ... եարըն պուլուշալըմ...

Պունը տիյէրէք Բասգալ Սէնիէ Բիւէպլա սօգաղընա ազիմէք իթմէգ իւզրէ Ժագ Լակարատան միւֆարէզաթ իթտի.

Սաաթ պէչէ հէնուզ պիր գաչ տագիգա վար իգէն Անժէլ՝ պէօյիւք պիր ատատա իլէ «Բարըման» օթէլինէ միւվասէլէթ իտուպ, մէղգիւր արաապայա չամաշըր

վար օլան քէօյտէն էյիճէ սագընասըն... Մարթըն միւմքին մէրթէպէ ազ տիչարը չըգմասընը իսթէրիպ... Ճանէնին պաղչէսի պէօյիւք տիր վէ պու քէնտինինէ էլվէրիր...

Անժէլ.—Սէն մէրագ իթմէ... Սիզ պէզիմչէ իգամէթ իթմէյէճէքմիսինիզ.

Բասգալ.—Պու խուսուս՝ հէնուզ իճրա օլունմամըշ օլան պագը չէյլէրէ միւթէվագգիֆ տըր...

Անժէլ.—Էյ հէյ օլմազսա պէրապէ՞ր տէ մի կէլմէյէճէքսինիզ...

Բասգալ.—Էվվէլ, Տօգթօր պէրապէր կէլէճէք.

Անժէլ.—Սէ՞ն Նիչիճն կէլմէյօրսըն.

Բասգալ.—Մուհիմմ իչլէրիմ օլտուղընտան, պէն Բարիզտէ գալաճաղըմ...

Անժէլ՝ պաղըրարագ.—Պարէ գարը իչի տէյի՞լ եա.

Բասգալ՝ պու նիհայա ճէվապ վէրմէքսիզին օմուզլարընը սիլքէրէք.—Պէն իլէ Տօգթօր կէլիպ օրատա սիպինէչ պիրլէչիպ պիրլէշմէյէճէկմիմի եարըն գարարլաշըրաճաղըզ... Շիմտի, չաբուգ կիթ... սաաթ իչ տիր... տէօրթ Քարաքիրնըզա պագասիլմէք իչիւն գարանլըգ պատմազտան «Բըթի-Գասթէլ»տէ օլմալըսընըզ.

Անժէլ.—Սաաթ պէչ սուլարընտա պուրատայըմ,—տէյիպ ազիմէք իթտի.

Ժագ՝ Բասգալա.—Շըմկնտըքէրէ գատար պիզէ բէֆագաթ իթմէյէճէքմիսին.

Բասգալ.—Ճա՛յը... Բիւէպլա սօգաղընտագի օտամը կիտիպ սըրասընա գօյաճաղըմ.

Ժագ.—Պէչնէ մէղքիւր օտատա հէր նէ վար իսէ քեաֆֆէսի տէ «Բըթի-Գասթէլ»է նագլ օլունսա էյի օլուր... Ալթը պին ֆրանգա եագլըգ քէօյ էվլէրի իսթէճար իտէն ատատլար՝ եէւզ «էքթուլիք ուֆագ Քէֆէք վէ Թաման իչի օտալարը իսթէճար իտէնլէրտէն տահա ազ չէպէ՛ճ վէրիրլէր...

Բասգալ.—Նսասէն սէնին հագգընը օլտուղընա չէպէ՛ճ, լաքին էլիմիզտէ նէ գատար տիւնեալըգ օլաճաղընը վէ իչլէրիմիզին նէ ըչնկ քէօպ իտէճէկինի անլամազտան էվվէլ հիչ պիր չէյէ գարար վէրմէք իսթէմէյօրըմ... Զաթէն չօգ պիր վագիթ սա պէքլէմէյէճէյիզ... եարըն անլայապիլէճէյիզ...

Ժագ.—Նէ՞րէտէ պուլունաճաղըզ.

Բասգալ.—Պէն տէ պունը սօրաճագտըմ... «Բըթի-Գասթէլ»տէ՞ մի եարաճագսընը.

Ժագ.—Էվվէլ.

Բասգալ.—Զօգ ալչա, լաքին պու կէճէքի վուգուաթտա պաղըմա նէ կէլէճէկինի պիլմէյտիկիմտէն, իսթէրսէմ քի եարըն բէզ էրքէն Բարիզտէ օլասըն...

Ժագ.—Պու տա զօր պիր չէ՞յ մի տիր... իլգ Քրէն իլէ կէլիրիմ, վէ էկէր հէնուզ կէլմէմիշ օլուր իսէն պուրատա սէնի պէքլէրիմ...

Բասգալ.—Բէգ էյի... Ալլահա ըսմարլատըգ... եարըն պուլուշալըմ...

Պունը տիյէրէք Բասգալ Սէնիէ Բիւէպլա սօգաղընա ազիմէք իթմէգ իւզրէ Ժագ Լակարատան միւֆարէզաթ իթտի.

Սաաթ պէչէ հէնուզ պիր գաչ տագիգա վար իգէն Անժէլ՝ պէօյիւք պիր ատատա իլէ «Բարըման» օթէլինէ միւվասէլէթ իտուպ, մէղգիւր արաապայա չամաշըր

վէ սուքրա Թագըվլարը վէ պագը էվ էշեալարը հավի իւշ սանարդ եիւքլէնմիշ իսի ։

Սաաթ իլէ քիրալանմըշ օլան մէգթիւր արապա՝ Անժէլի Մարթ վէ Տօգթօր իլէ պէրապէր տէմիր եօլ սթասիօնընա տաքի կէօթիւքլէնէք օլուպ, Ալզասը էքի խըզմէթքեարլար տա Անժէլսէն էվվէլ սթասիօնտա պուլընաճագլար իսի ։

Էօքսիւդ գըզ չդաան պէրու հազըրլանմըշ օլուպ, քէնտի ուֆագ սանարդը Անժէլին իւշ ատէտ սանարդըլա պիրլէնթիրիլի վէ տէմիր եօլ սթասիօնընա հարէքէթ օլունար ։ ։ ։

Գօնթ տը Թօնէրրէօնին գօնաղընա նագլը մէգալ իսէլմի ։

Մալիւմ օլտուղը վէճհլէ, գօնթ Ֆիլիբին օտասը՝ ճէնագէ օտասընա Թահվիլ իսրմիշ օլուպ, էվվին հէր ուշաղը պրա իլէ կէլիպ բահիպէլէրին կանընտա տուվա խոյօրլար իսի ։

Գօնթըն տօսթլարը՝ շիպհէսիզ կէլիպ սօն վէտա վէ իհթիրամլարընը արզ իտէճէքլերի ճիհէթլէ, միճէվիֆանըն նաչէսինի վազ իթմէք իւզրէ ժէլօմ կիթմիշ ճէնագէ ալայը իտաքսինէ գուրշուն գարը պիր Թապութ ըսմարլամըշ վէ չարուգ գօնաղա կէօնտէրիլմէսինի Թէնպիհ իթմիշ իսի ։

Մէգթիւր Թապութ կէլիպ, գօնթըն նաչէսի՝ տէրսունինէ վազ իլէ օտանըն օրթա եէրինէ սրքալար իւզրինէ գօնուլմըշ, վէ պատէհա ճէնագէնին իւզրինէ եան պիւրնիճիքլերի էօրթիւլիպ, գօնթ Ֆիլիր տը Թօնէրրէօնին կալընըշ եիւղիւ աչըգ պրապագըլմըշ իսի ։

Թապութըն էթրաֆընտա մուվազար եանընչօր իսի ։

Իսթէյար ուշագ պիրինճի սընըֆտան պիր ճէնագէ ալայը ըսմարլամըշ իսի ։

Էրթէսի կիճինի էրքէնտէն գօնաղըն գարտուսը սկյահլարլա էօրթիւլմէսէք վէ գարտընըն իւզրինէ միճէվիֆանըն արմաղը վազ օլունամագ, վէ Թապութ՝ ճէնագէ ալայընըն Հարէքէթինէ տէկին քէզա սկյահլար կէրիլմիշ օլան քէմէրին ալթընտա մէվզու պուլընաճագլարընտանմըշ ։

Գօնթ տը Թօնէրրէօ պէրհայաթ իսթէն բէք ազ միւսաֆիր գաղուլ իսուպ, օ ճէսիմ խանէ միւսթաղրաղը հիւզն ու ղամմ օլմըշ իսի ։

Էօղիւմ պիր քերրէ տաշա մէգթիւր խանէյէ կիրիպ, սօն սահիպլինի տաքի կէօթիւքլէնտիրմէկճէն պէրու գօնագ պիւսպիթին հիւզնէնիրգ պիր Հալ քէսպ իսէրէք, ուշագլար պուտաղա կիրիպ պիր էօթէյէ պիր պէրիյէ կիտիպ կէլմէքտէ իսիլէր ։

Աղշամ սաաթ օն պիրտէ ուշագլարըն քեաֆիֆէսի քէնտի օտալարընա չէքիլիպ, էվէմ ու քէաէր վէ կօրկունչըգտան Հալ ու Թագաթը գալմամըշ օլան ժէրօմ տաքի պիր ազ բահաթլանմալա կիթմի ։

Եալընըզ միճէվիֆիյէ գօնթէս իլէ քէրիմէ՝ պէնէմէլէրի օլան Գրնուաթ Մէբտիճ իլէ Խըրսիզ Արնօ՝ գօնթըն Թագութը եանընտան այրըլմագ իսթէմէյիպ, նէօվալէնէ պիրէր սաաթ էօրէնին եանընտա պէքլէմէկի գարար վէրտիլէր ։

Սաաթ օն պիրտէ Գրնուաթ Մէբտիճ նէօվալէնէ պէքլէմէյէ պաչլայըպ, Իսթանպուլ տաքի քէնտի սըրտասընա պէքլէմէկը իշիւն եանընտանըն օտույա կիթտի ։

Գու սաաուագաթլը պէպէմէկլէր քէնտի վազիյիֆէլէրինին էյիա իսէ տուրտընըպ, պիր Բիւէպա ադգաղընտանըն ժալիւմ օտասը Բաադալ Սօնիէյէ նագլը մէգալ իտէվմի ։

Դօնթ տը Թօնէրրէօնին սաալդ սըր քեաֆիպի՝ մէգթիւր օտատա էքի սանարդ քիւշատ իսուպ, իշինէգթիլէրի տէօչէմէնին իւզրինէ եայտը ։

Գունըար՝ լիթօկրաֆ Թաշլարը, արմաւա վէ քիրազ աղաճընտան Թախթալար, գօմբաալար, ճէտվէլ Թահթալարը, հէքքեաք գալէմէրի, քիմեակիր պէԹլէրի վէ իւզրինէ քեաղըտլար եարըչըմըզ պիր չօգ շիճէյէր իսի ։

Տիկէր պիր սանարգատան տա չէչիտ չէչիտ րուպալար չըգարըպ, պուռնըար՝ գօլայա Թէպտիլը դըյաճէքթ իսէպիլմէյը իշիւն քէնտի իւզրինէ պիշիլմիշլէր իսի ։

Լաքին շիպհէսիզ պու գատար չէյլէրին արապընտա ասըլ արատըզը չէյի պուլամամըշ իսի, գիրա հիտտէքլէ եէրինտէն գալգըպ տիկէր պիր սանարդ աչարագ, անըն իշինէգթի չէյլէրի տիգգաճլըճա արաքըրմատա պաչլատը ։

Սօն աչարդը սանարդատա պիր Թագըմ քեաղըտլար տաքի պուլընըպ, Բատագ՝ պու քեաղըտլարըն արապընտան սիհմիվէ պագը պիր քեաղըտա բաքէթի չըգարար վէ մէգթիւր բաքէթին քեաղըտլարընը պիրէր պիրէր չէվիրտի ։

Բատագ՝ քէնտի քէնտիյէ—էյի էլիմէ կէչտի ։ ։ ։ պուռնը պիր Թարաֆա գօյայըմ ։ ։ ։ Տօգթօր Թօմրսընըն Ամէրիգա տիրէօժատընը պուռնըն իշինտէն պուլաճագըմ ։ ։ ։

Բատագ՝ բաքէթի պիր մատա իւզրինէ աքըպ, եէնիտէն Թէհարրիյաքընա պաչլատը ։

Գու իշէ տէվամ իթմէքճէ պէրապէր Բատագ տիշէրինին արապընտան քէնտի քէնտիյէ ։

—Վայ աքսի չէյթան վայ ։ ։ ։ պուլամայօրըմ ։ ։ ։ լաքին էյի պիլիրիմ քի պու սանարգլարընը պիրինէ գօյատուժ, պու սանարգլար տա պէնիմ եօրատատա (հարպըտա) պուլընաբաղըմ էնտատէ գարբշարըրըլմամըշ տըր ։ ։ ։ նա՞սըլ օլտույօր քի պուլամայօրըմ ։ ։ ։ —տէյօր իսի ։

Նիհայէթ սանարդը Թէքմիլ պօշԹաը ։ ։ ։ արատըզը չէյ կէօրիւնմէտի ։

Գունըն իւզրինէ Բատագ տատա գիյատէ խըրտաճընըպ հիտտէքլէնէրէք սօն գալմըշ օլան սանարդը քիւշատա իթտի վէ նիհայէթ սէվինճինտէն նաչէ պիր Նիտատա ատըլվէրտի ։

Մէրգուժըն բարմագլարը՝ պիր չամաչըր պօզչաըրընըն ալթընտատա, արատըզը չէյէ Թէսատուֆ իթմիշ օլուպ, պու չէյ՝ հալգայա կէչիրիլմիշ պիր անախթար տէսթէսի իսի ։

Բատագ՝ սօղուգ ալարագ—Օ՛հ, հէլէ նիհայէթ պուլտուր ։ ։ ։ արթըգ պաչգա չէյէ պագմամագա լիւզում եօգ, չիմտի անճագ իշ կէօրէ՛ղ վարթա պէքլէմէկ լազըմ ։

Բատագ ատաթընա պագտը ։

Սաաթ եէտի իսի ։

Բատագ աչագը էնիպ, Գէվիլէճ պիր լօգանթատտա եէմէք եէմէյէ կիթտի ։

Սաաթ ատգուգտա Բատագ օտասընա ատտէթ իսուպ քէնտի քէնտիյէ ։

—Կիթմէկ իշիւն հէնուզ բէք էրքէն տիր ։ ։ ։ պիր Թարաֆա գօյատուղըմ քեաղըտա բաքէթինի կէօրտյն կէչիրմէյէ վագթըմ վար տըր ։ ։ ։ —տէտի ։

27

Բասգալ Սօնիէ Եազըխանէսինին էօնիւնեն օթուրար վէ սանտըղըն պիրիսին-տէն չըգարտըղը քեաղըտ բաքէթինին գըրմըզը պաղընը չէօզմիւ։

Մէգըթիւր բաքէթ՝ հէր նէվի էսքի բասարօրթլար վէ մուխթէլիֆ էսամիլի տիրլօմալար իտի։

Գու բաքէթին իչինտէն պիր քեաղըտ այըրըպ թէքմիլ աչտը։

Մէգըթիւր քեաղըտ՝ Նիւ-Եօրք Թըպպիկ Ագատէմիասը Թարաֆընտան Ամէրիգալը ճէչմի Թօմբընա վէրիլմիլ պիր տօգթօրլըգ տիրլօմասը իտի։

Բասգալ՝ իչտե տիրլօմայը օգուչյարագ եավաչ պիր սէտա իլէ։— Իսմի ուենուքմամըզ իտիմ։ . . . «Ճէչմի Թօմբընա, Ֆիլատէլֆիատա տօղմուշ, գըրգ եաշընտա տըր» . . . Գըրգ եաշընտա՜ . . . տօսթըմ ժագ Լակարտ պիր ապ եավըը սէօյլէնէճէք . . . Ատամ սէն տէ, Նէ՞ օլուր . . . տահա էյի, քէնտիսինէ տահա պիյատէ հիւրմէք ու բիայէթ կէտօքէրիլիր . . . տահա պիյատէ աղըր կէօրիւնիր . . . Գուենտան մատտա քէնտիսինին եավըրը սէօյլէմէկէ հիչ պիր հաճէթ օլմեյաճագ տըր . . .

Գիր ապ տիւչիւնտիքտէն տօնդրա տիրլօմայը տիւրէրէք քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնմէսինին չէօյլէճէ տէվամ իթտի։

—Հագիգաթէն, պէչ սէնէ ագտէժ Գուլօնները օրմանընըն պիր սըղըղ եէրինտէ, պաշընտան պիր գուրշուն իլէ մէճրուհ վէ մագթօղ օլտուղը վէ սապ էլինտէ պիր րէվօլվէր պուլունտուղը հալտէ պուլտուղում առամճըղագընն չըգտանը իչինտէն պու տիրլօմայը քէչթ ու ախգ իթտիկիմտէ, կիւնէչե պիրինտէ պաննա պիր իչէ եարայապիլէճէկինի խաթը ու խայալմատէն պիլէ կէչիրմէյօր իտիմ . . .

«Քէնտի քէնտիյէ գաթը իտէնին քիմ օլտուղը Թանըլմամըշ տըր, պունը տէրհաքըր իտիյօրում . . . Գու քեաղըտ օլմատըգճա Թապիի Թանըլմայաճագտը . . . Մագթուլը մէրգումէ հագգընտա իճրա օլընան Թահդիգաթ պիր նէթիյէճ վէրմէյիպ, հաթթա կապէթալար տա ըոշ պիր Թարզտա բօլիս հէյէթինի իսթիհզա իթմէկ իչչին իչտե մուվաֆֆագըյէթսիզլիկի վէսիլէ իթթիխազ իթմէյէն տիր . . . Տիմէկ Տօգթօր Թօմբընըն՝ մագթուլը մէրգումտան տօլայը քէնտիսինէ պիր կէօնա պիր ֆէնալըգ կէլմէսինտէն գօրգուսը օլմատը։

«Բարիզտէ իգամէթ իթմէյէ պաչլայըպ գաթիէն օրատա եէրլէչտիկիմիզտէ, քէնտիսինէ Թէմամըյլա նիգամը տահրիսինէ պիր բասօրթ եաբաճագտըմ, էն քէսկինի էհլի խըպըրէէր պիլէ անընն ատսթէլիկինի ֆարգ իտէմէյէճէքսէր տիր . . . արթըգ հասպ, քիւրէք նէ՞ բաստուրմամ տըր . . . Պաննա կէլինճէ, Թէպտիլը իտմ իթտիկիմտէն տօլայը քիմի՞ն պաննա պիր հէյ տիմէկ հագգը վար տըր . . . վալիտէմին իտմինի Թաչըմագ իտթէմիշիմ, քիմէ պաննա գարըշմամազ։

Բասգալ՝ տիրլօմայը եազըխանէսինին պիր կէօդիւնէ գօյուվէրտի։

Սաաթ օն պիր վար իտի։

Բասգալ՝ քէնտի քէնտիյէ։—Հէնուզ եինէ էրքէն տիր ամմա, գալգայըմ պուլըվարա կիտէյիմ վէ օրատա եարը կէմէյէ պէքլէյիմ . . . եարը կէմէ օլտըգտա,

ալթուն մատէնինին եօլունը Թութարըմ . . . Շիմտիլիք իհթիյաճը տալա էլտէն պըրագմամալը տըր . . . Հիյնը հաճէթտէ պանա գարշը պիր տէլիլ ու իսպաճ օլամմագ իչիւն իւզէրինտէ հիչ պիր շէյ սագլամմագ լազըմ կէլիպ, պու հալտէ էվրագ ճըզտանըմը, բարա ճըզտանըմը, սաաթըմը վէ չու եիւզիյի պուրայա պըրագալըմ . . . Գօլչագ տիւյմէլէրիմէ կէլինճէ, պունլար ատէշ պիր վէ իւզէրլէրինտէ իսմիմին իլք հրուֆաճը եօգ տըր, օրատա զայըպ իթտիմ պիրէ, էմարէ իթթիխազ օլունամազլար . . . լաքին զայըպ իթմէքլիկիմ տէ միւհիթմիլ տէյիլ տիր . . . Շաբգամը տէյիլթիրիպ պիր գաճէթի գօյմամազլըմ, պու գաճէթի Թաչրատտա պէնի հիչ Թանըմայան վէ կէօրմէմիլ օլան պիր չարգաճըտտան միպպայէա իթմիչիմ տիր . . .

«Շիմտի հէր շէյի կիվիլտէն տիւչիւնմէլի . . . ինտան պաշընա նէ՛ կէլէճէյինի պիլէմէզ . . . Գէն հասպ օլմագ իսթէմէմ, սէրպէսթ գալմագ իսթէրիմ . . . պէնի պաճըրըպ տա եագալամազա գադգըչանըն վա՛յ հալինէ . . . Ճէպիմտէ գավիճէ պիր պուչագ վար . . . րէվօլվէր չըգ սէս չըգարըր . . .

Բասգալ՝ քէնտի քէնտիյէ պէօյլէճէ սէօյլէնէրէք, պիրէր պիրէր իսթիէրինի վէրտիկի չէյլէրի իւսթիւնտէն չըգարըպ եազըխանէսինին իւզէրինէ վազ իթմիչ իտի։

Եէլէք ճէպինէ պիր գաչ նաթօլէտն պաթունը իլէ պիր ապ ուճագտըգ գայըտըրպ, էգսէրիա Թաչրալըըրըն գուլլանտուղը պիր նէվ գաճէթ չարգա պաչընա գօյատա վէ չըմինէնին իւզէրինտէն պիր «գաթալտա» պուչագը պալպ գընընտան չըգարարագ քէսկին օլուպ օլմատըղընը տէնէտտի վէ կիտիպ օտանըն պիր քէօչէսինէտէն տէ կիւղէլ պիր Խըրսըզ ֆէնէրի ալարագ քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իլէ։

—Գունընա քէնտիմէ ըշըգ իտէյիմ . . . ֆէնէրտէ էբէյիճէ ուզուն պիր մօմ վար, պէնիմ եարաճագ իշիմէ պօլ պօլ կէթէր . . . —տէտի։

Գատէհա ֆէնէրին գարուսընը գարատը վէ կէնիչ պիր բարտըսիւնին եան ճէպինէ վազ իտուպ, մէգթիւբ բարտըսիյի սըրթընա կէչիրտի։

Քէզալթը Բասգալ՝ իհթիյաճէն իւզէրինէ քիտրիթ ալտը, օ գատար զահմէթէ սրամըշ օլտուղը անտոթար տէօթէսինին տէ ունուքմատը, վէ հէր պու չէյլէրի իւզէրինէ ալտրգտան սօնդրա չամտանը սէօնտիւրիպ օտատան տիշարը չըգտը վէ գարուշը գարայըպ իթի տէֆա քիտիպէտտի։

Գարուճը իրի չէքիպ սօգագ գարուսընը աչտը։

Բասգալ սօգագա չըգընճա սըղըճա եիւրիւյէրէք լաֆտայէթ սօգագընա տօղրու կիթտի վէ մէգթիւբ սօգագտան պէօյունա աչտը էնիպ լաֆթիթ սօգագը Թարիգպիլէ պուլվարլարա չըգտը։

Ճունկա իպթիտալարը օլուպ, կիւնտիւզուն սըճագլարընտան սօնդրա կէճէլէրի կիւզէլ վէ սէրինճէ պիր հավա եաբմագտա իտի։

Ագ չօգ սէրինլէնմէկ վէ հավա ատմագ իչիւն սօգագլարտա խայլի էհալի կէզինմէքտէ օլուպ, սէրինլէտտիճի իչկի մէրագլըլարը տաճի գազինօլարտա մասա վէ սանտալեալարը պիրպիրինին էլինտէն չէքիյօրլար իտի։

Եայա գալտըրըմլարընը իւզէրինտէ կիւրուհ կիւրուհ խալգ կէզինմէքտէ օլտուղը կիպի, կիւնտիւզ կիպի կէճէնին նըսըբընտա տաճի քիւլլիկէք իւզրէ պուլունան արապալար չօճուկնին իւզէրինտէ եօլու գաբայօրլար իտի։

Բասգալ՝ պուլվար եօլուն թուքուզ Մասլէն մէյտանընա գատար կիթոի վէ օրատան Բօյալ օտգաղընա տէօնուբ ։

Ասպահըն սաաթ պիրի օլմազ, Բասգալ հէնուզ Շան-զ-էլիզէտ կէպյօր վէ տէօրտիւնճի սիկարասընը իչյօր խոր ։

Արապալար արթըգ իչկմէյիլ, էհալի տէ բէյ տէր բէյ ազալըյօր խոր ։

Մէրգում տէլիգանը՝ Գօնգօրտիա մէյտանընա տօղրու կէրի տէօնուբ, Բօայալ քէօրրիւսինտէն կէչուի, Մէնլիսը մէպուսան տաիրէսինտէն Սէնայիի Նէֆիսէ միւզէյանէսինէ գատար ըրլսէրվար պօյունտան կիթոի վէ Գօնարարթ օտգաղընա կիրոի ։

Բասգալ՝ Սէն-Միւրիս մէյտանընա տուխուլ իթտիկինտէ, Բարիզին ալթընճը տաիրէյի պէյէտխյէսի ոտաթը իչի վուրուլյօր խոր ։

Մէրգիւր մէյտան սուս բուս օլուպ, հիչ պիր իննատ, հիչ պիր արապա պուլընմատըդը կիպի, չէյթան տա զանն իսէրսին Բասգալա եարտըմ իթմէչ իսթիտիկինտէն, սընճագ պիր բիւդիկարրըն էօնիւնէ տիւչմիւչ օլան իչի իրի պուլունթլար տաիսի կէօք եիւզիւնիւ գալըտագտա վէ պիր պօբա էմարէսի օլմագ իւզրէ պարա սըրա չամչըրագ չագըպ, էսքի Սէն-Միւրիս քիւիսէսինին եէքտիկէրէ միւսամի օլ-մայան իչի գուլէյէրի վագի վագի այտընլըգ իչինտէ գալմագտա խոր ։

Թագ Լաիարտըն արգատայը Վօժիրար օտգաղընա գատար Գօնարարթ օտգաղընատն եօգարը չըգտը, օրատա տուրտու, սաղա վէ սօղա պիր կէօզ կէզտիրտի, պատէհու քիսէ կէլմէտիկինէ քէսպը իթմինան իսէրէք վէ ճէպինտէն անտաթար տէսթէսինի չըգարտագ պիրտէն պիրէ կէրի տէօնուբ վէ կիթոի գօնի տը Թօնէրիէօնին գօնադը պաղչսինին եիւքսէք տուվարը իչինտէքի քիւչիւք խատէմէ գարուսը էօնիւնտէ թէվագուճի իթտի ։

Բասգալ՝ տէսթէտքի անախթարլարրն պիրինի գարունդն քիլիտ տէյիկինէ օտգմադա չալըշարագ քէնտի քէնտիչէ ։—Էկէրչի տէօրթ սէնտէչէն պէրու պու գարունդն քիլիտ տէյիշմէմիշ խէ, էյի ։ ։ ։ լաքին տէյիշմիշ խէ, պիւթիւն խէչալէրիմիզ մահվ օլուբ կիտէր ։ ։ ։

Բասգալըն պու էնտիչէօի չարուգ միւնտէֆի օլտու ։ ։ ։ անախթար քիլիտին իչինտէ տէօնիյօր խոր ։

Բասգալ անախթարրն տէօնտիւկինի էէօրիւնճէ, ազ գալսըն սէվինճինտէն նաչի պիր նիտա սալըվէրէճէք խոր խէ տէ, չարուգ ագը պաչընա կէյիտ քէնտիսինի թուքուտու վէ քէնտի քէնտիչէ ։—Հայտէ պագալըմ, պախթըմ եիւրիյօր ,—տէտի ։

Գարու աչըլըր ։ Բասգալ պաղչէտէն իչէրի ֆըրլանըպ, սէս սէտա չըգարմայարագ գարուլը արգասընատան գարատը ։

Բասգալ՝ պաղչէտ էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնդրա քէնտի քէնտիչէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իլէ ,

—Պաղչէ մէյտանընատագըմ ։ ։ ։ Իւչ աչնէ վար սըրը, պուրայա այագ պատմաչըլըմ ։ ։ ։ էկէր իսթէսէ իտիմ կէլէպիլիր իտիմ, վէ կէլմէյի իտիմ ։ ։ ։ Գօնէֆիլիը տը Թօնէրիէօ մէրգագընըն, պուտաչանըն պիրի տիր, չաքին չատտը զաթինտէ էյի վէ մէրա պիր ատտամ սըրը ։ ։ ։ Ինսան մէրգուտըն եանընտատա բահաթ

իտէր վէ սըր քեսթիպինին մատլը պին ֆրանգլըգ պանգնօթլարրը վէրիլիր իտի ։ ։ ։ Գօնէրըն օ մատի մատլը պանգնօթլարրնատան հէնուզ վար սըրը ։ ։ ։ պէն քէնտի խուչրնա ակեահ օլտուղրմատան, մէզգիւր պանգնօթլարը տա նէրէյտէ սագլատըղընը պիլիրիմ, անկէրի էյն կէչիրմէկ իչուն բէկ ազ զահմէթ չեքէճէյիմ ։ ։ ։ Գու անախթարլար հէր գարուլը աչահագլար—տէտի, վէ պիր նէվի սէվինճլէ անախթար տէսթէսինի օխչատը ։

Գատէհու Բասգալ ագրը ագրը վէ ուֆագ ուֆագ ատըմ ալարագ, Թօբ Թօբ աղաճլարտան պէւսօսիւթիւն գարանլըգ օլան պաղչէնին իչինտէն կէչտի ։

Գօնադրն գարշըսընատա պիր չիմէնտիկին քէնարընա վարսլ օլարգատա, պիրթիչագտուֆ պինանըն եիւզիւնէ տօղրու պագարագ քէնտի քէնտիչէ ։

—Բէնչէրէ բանճուրլարը գարալը ։ ։ իչէրտէ հիչ պիր ըշըգ եօգ ։ ։ ։ սիւքիւթ ու սիւքիւնէֆ սէրգէվել տրը ։ ։ ։ Թէլօֆըն օտասը իքինճի գաֆատա տրը ։ ։ ։ տիկէր խատէմ տէ տահա իւսթտէ եաթարլար ։ ։ ։ Գօնէրըն եաթագ օտասը իւչ իչ օտասը պիրինճի գաֆատա տրը ։ ։ ։ օրայա կիթմէչի ։ ։ ։ օ Թարաֆտա տօղրուլալըմ պագարլըմ ։ ։ ։ գօնադրն սաղ քէօչէսինտէ պիր գարու պուլընըբսլ, պու գարուտան պիր իչ ավլույա չըգար վէ պու իչ ավլուտա տա իրի նէրտիվինէ պուլընըբսլ, մէզգիւր նէրտիվինէլէրին պիրինտէն գօնէրըն տաիրէսինէ վէ պիկէրինտէն խատէմէ օտալարրնա չըգըլըբ ։ ։ ։ Գու օտալարրը էյի պիլիրիմ, չաչըրմամ ։ ։ ։ հայտէ պագալըմ ։ ։ ։ —տէտի ։

Բասգալ՝ պէօյլէնէ ֆիքրինտէն սէօյլէնէրէք, զիքր ալընան գարայա տօղրու կիթտի, տէսթէտքի անախթարլարրն պիրիկէլ մէզգիւր գարայը աչըը, պաղչէ գարուսընա եարտըղը կիպի իչէրի կիրիպ արգասընատան գարայը գարատը, բարտըսիւնին ճէպինտէն ուֆաճըգ խըրտըղ ֆիէնէրինի չըգարտը վէ մամը եագտը ։

Մէրգում տէլիգանը պատէհու գօնէ տը Թօնէրիէօնին տաիրէսինէ չըգարատան նէրտիվինտէն եօգարը չըգմադա պաչըտը ։

Նէրտիվինին իւզէրինտէ գալըն վէ Թիւյիւ պիր խալը պուլունտաբրընատան, Բասգալըն հիչ այագ սէսի չըգմատը ։

Գօնադրն իչէրիսինտէ պիր սիւքիւթը Թամմէ հիւքմֆէրմա օլույօր խոր ։

Տիչարատա պօբա բէյ տէր բէյ եագլաչմագտա օլուպ, ուզագատան կէօք կիւրէյօր խոր ։

Բասգալ՝ ֆիլհմինէք եէչիսիքէրիյլէ վէ եարը պէյտէն եօգարը հէյքէչէրէլ տօնանմընչ կէնիչ պիր տիվանխանէտէն կիչտիքտէն սօնդրա գօնէրըն իչ օտասընըն գարատը բիչկահրընա վարսլ օլմագ իւտուկինտէն, օրատա Թէվագուճի իթտի ։

Եիւրէյի չիտաէթլէ չարբըյօր խոր ։ Գուլագ Թօզլարընատան աչագը սօուգ սօուգ պիր Քէր ագըյօր խոր ։

Զանն իսէրսին քէնտի ազմ ու գարարընատան տահա գուվվէթլի պէր իգթիտարը մանէվի քէնտիսինի տահա ղիյատ իչէրի կիթմէկքտէն մէն խոյօր խոր ։

Իհրա իթմէկէ կէլմէկ օլտուղը իչ՝ քէնտիսինի ատէֆա խէվֆի ու տէհչէթի մատճիպ օլուպ, պուտընըն էօպատը Նէտէն իպատէթ խատկի ֆարգ օլընամագ խոր ։

Իլք ճինայէթի եիւզիւնէն չէքտիքէրէ՝ պիր գաչ սանիյէ զարֆընատա խաթէմէյէրէք հէր խաթրընա տիւչտու ։

Գալէն մուհաքէմէ պիճմէզ վէ Թիւքէնմէզ մահպուսիյէթի, միւթահանթիգ օտասընտա ուզուն ուզատիյէ խթինթագլարը, հինայէթ մահքէմէսի, հապսխանէ՝ հէր կէօղիւնին էօնիւնէ կէլտիկէր։

Գիր արա արթըգ օնտան էօթէյէ կիճմէմէգ ֆիքրինտէ պուլընտը իսէ տէ, Բաղդալըն Թաղիաթընտա օլան պիր առամ իչիւն պու Թէրէտտիւտա չօգ միւրէմէգ իսի վէ հէմ տէ ահիհէն չօգ միւրմէսի։

Տուտագլարընտա քէօճիւ պիր կիւլիւմսէյիճ հասըլ օլուպ, կէօզէրի աճէշ կիպի բարլասը, գալլարընըն արասընտաքի պուռճըգ դալպ օլտու, գարունըն քիլիա Թօքունը Թուճատը, ուստաճանըգ չէվիրտի վէ գարու աչըլըը։

Գարու աչըլընա Բաղդալ իչէրի կիրիպ, ֆէնէրինին ըչըդընը օտանըն օրԹասընա տօղրու չէվիրտի։

Գու ըչըդ հէր նէ գատար ատնուգ վէ բարըԹըսըդ պիր ըչըդ իսի իսէ տէ, օրատա պուլընան պիճմիւճէ էչնայը քէնտիսինէ ֆարգ իճտիրէպիճիր իսի։

Բաղդալ՝ էվվէլա եազըխանէյէ վէ պատէհտա Բընէսանա տէվրը հիքիւմէթի ուսուլինտէքի իճալիանքեարի տօլտպա կէօզ ճիտը։

Գիր տէ նակէհան էչէքԹրիգ մաքինասընա տօգանմըշ կիպի պիԹիւն վիճուտըչյա Թիքրէտի։

Սանտըգ վէ տօլտպալարըն իւզէրինէ եարըչտըրըլմըշ պէյազ քեաղըտ գուչագլար իլէ գըրմըզը մէօհիւրէյր կէօզիւնէ չարբմըշ իսի։

Բաղդալ՝ քէնտի քէնտիյէ։—Աճապա նէ՞ վար, նէ՞ օլմուշ։ . . Հիչ չիպհէ եօգ տըր . . . չու քեաղըտ գուչագլար . . . չու մէօհիւրլէր . . . րէսմէն Թէյմհիր էմարէլէրի տիր։

Բաղդալ՝ պէօյլէ սէօյլէնէրէք վէ եախօտ պէօյլէ տիւրլիւնէրէք եավաշ եավաշ եազըխանէյնին եանընա եազլաշըպ, մէզքիւր եազըխանէյնին իւզէրինտէ տէ պիր չօգ աչըգ ճէյնագլ տավէԹնամէլէրի վար իսի։

Իչպու տավէԹնամէլէրտէն պիրինի ֆէնէրին ըչըդընա եագլաշըրըպ օգուտըդգտան սօնդրա Թիրէյէրէք քէնտի քէնտիյէ։

—Էօլմիւշ, գօնի էօլմիւշ։ . . սանտըգ վէ տօլտպալար մէօհիւրլէնմիչ, տիմէզ սուլ հաքինի գօնագա կէլմիչ։ . . Էկէր սանտըգլարը աչըպ եօգլատըպ իսէ, պանգնօթլար չիպհէսինպ օրատա եօգ տըր . . . ա՜հ, պօշա չըգաճաղըմ։ . . Իչպու տավէԹնամէլէրի պագըլըր իսէ, ճէյնագլ ալայը եարըն իճրա օլունճագ տըր . . . տիմէզ ճէյնագլ հէյնուգ պուրատա, եանտաքի օտատա օլմազը . . . վէ չիպհէսինպ եանընտա սատա պէգլէմէգտաէ պուլընմազը տըր . . . —տիյէրէք, եէնէտէն Թիքրէտի իսէ տէ, քէնտիյի չարուգ պուլընպ քէմալը մէԹանէթլէ Թէքրար քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնէրէք։—Նէ՞ ումուրըմ . . . պէն Թէհլիքէյէտէն ասլա գօրգմամ . . Օրատա առամ վար տէյի պէն Թէչէպպիւսիմէտէն կէրի տուրմամ։

Բաղդալ՝ բարմագլարընըն ուճընըա եիւրիյէրէք, գօնիքըն օտասընա չըգարան գաբուչա տօղրու կիճտի, վէ պու գարու եալընըգ գալըն պիր գարու ըչրտէսիյէ էօրճիւլիւ օլտուղընտան, մէզքիւր ըչրտէյի եօգարը գալըպրըը։

Ըչրտէյի գալըպրըը գալըպրմազ, գօնի ֆիլը տը Թօնէրիէօնին կէօղէրի գարըալը օլարագ ԹաղուԹքընըն իւզէրինտէ եաՔըրըլմըշ վէ մէզքիւր ԹաղուԹքըն էՔ-

րաՔընտա իչէի բահիպէ օՔուրմըշ վէ տիկէր պիր գարը տա տիշ չէօքմիշ օլտուղընը կէօրտիւ։

Բահիպէյէր՝ չօգ ույգուսըշ գալարագ եօրուլմըշ օլտուգլարընտան, հէմ Թէսպիհլէրինի չէվիրմէքտէ վէ հէմ ույգուգլամագտա իսիկէր։

Մալիւմ օլտուղը վէճճէ, տիգ չէօքմիշ օլան գարը՝ միւԹէվէքքիյէ գօնՔէսինն սապրագ պէսլէմէսի օլուպ, Բաղդալըն Թանըսընըը պու գարը տա տուվա իՔմէյէ տապսըշ իսի։

Բաղդալ՝ քէնտի քէնտիյէ։—Գու իչ չիբրիք գարըտան գօրգուչմագ . . . հա՛յտէ պագալըմ, իչ կէօրէլիմ . . . —տէտի, վէ իՔՔալիանքեարի տօլտպալըն եանընա ավտէՔէլ, եինէ քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իլէ։—ԳօնՔի էվրագը նագտիյէսինի պուրայա գօր իսի . . . Միւհիմմիգ օլտուղը իւզրէ էկէր Քէմհիր մուամմէյէսինէ մէժբուր օլան սուլհ հաքքի պու տօլտպը մուայէնէ իՔմէմիշ իսէ, էվրագը նագտիյէ հէյնուգ օրատա պուլընմազը տըր . . . Լաքին բաՔրըտըզգճա անը նա՛ըլ գըրըպ աչտպիլէճէյիմ . . . Գէյնտէ եալընըգ եազըխանէյնին անախԹարը վար . . . տօլտպալըն անախԹարընը գօնՔ պէրմիճատա եազըխանէյնին կիպի կէօղիւնէ գօր իսի իսէ տէ, չիւպհէսիգ օրատան պուրը օլաճագլար տըր . . . Գունընըա պէրապէր իշին նէ օլտուղընը չիմտի անլայաճաղըմ . . . —տէտի։

Բաղդալ քիչիբ ֆէնէրի եազըխանէյնին իւզէրինէ գօյտու վէ ճէպհինտէյն պուչաղը չըգարըպ աչտը վէ պուչաղըն աղզընը տօլտպըն ճիլտը ԹահՔիճատը իլէ եարըչտըրըպլան մէօհիւր մամընըն արասընա գայտըրարագ մէօհիւրի գօրարտը։

Գունը եարըգտան սօնդրա, անախԹար տէսՔիսինտէյն պիր անախԹար՝ եազըխանէյնին քիլիա տէչիկինէ սօգուպ անախԹարը չէվիրտի, չէքմէճէյի աչտը, վէ բարմաղընը պիր եայ իւզէրինէ պատըպ չէքմէճէյնին կիպի կէօղիւնիւ տահի օրԹայա չըգարտը։

Բաղդալ պու մուվաֆֆագըյէթի կէօրիւնճէ, սէվինճինտէյն եիւպիւ բարլասը։

Գահէհտա Բաղդալ՝ մէզքիւր անախԹարը պուլպ իՔՔալիանքեարի տօլտպա կէչտի, պիր աղ էվվէլ եազըխանէյնին մէօհիւրինի գօրարտըը կիպի մէզքիւր տօլտպըն մէօհիւրինի տահի սէօքմիւ, տօլտպը աչտը վէ գօնՔընը վահիյէՔնամէսինի վազ իՔտիկի վէ բաքէՔ բաքէՔ պանգնօՔլար սագլատըը սանտըգճայա էլ ատըը։

Բաղդալ՝ մէզքիւր սանտըգճանըն գարագընը գալըպրըպ, օրատա պիր սէրվէԹը ազիմ մահֆուզ օլտուղընը կէօրիւնճէ, աղ գալըպն պիր Նիտահ զաՔէրինՔիմա տալըվէրճէՔ իսի իսէ տէ, կիճճ հալ իլէ քէնտիյի Թուճատը . . .

28

Հէբսի պու տէյիլ տիր։

Սանտըգճանընը պիր եանընտա Ֆազինէ Թահվիլատը, էսհատ, սէնէտաԹ վէ հէը նէվի էվրագը նագտիյէ պուլընըյօր իսի։

Բաղդալ՝ իչպու էվրագը նագտիյէնին պիր գըսմընը սանտըգճայա վազ իլէ գարագընը գարատը, պագը գալան էվրագը ճէպհէրինէ գօյտու, եախօտ տիյմէյէնմիչ բալԹօսընըն ալԹընտան կէօյսինիւճ իւզէրինէ սըգըշտըրարագ, իՔՔալիանքեարի տօլտպը գարատը, վէ սէօքիւլմիչ օլտուղը մէօհիւրլէրի կիճճ ֆագդ օլուղ-

Նապիլչճէք սուրբթաէ էրէյիճէ պիր մէհարէթլէ եէնիտէն եէրինէ վազ իթտի։

Գուշը եարըգաան սօնդրա Բասգալ սանտըղճայը եէնիտէն ալը, վէ թամամ տիշարը չըգմադա հաղըրլանտըղը անտէ, ճէնազէնին օտասընաան գուլաղը. նա պիր այագ սէսի կէլտի։

Սահիհէն այագ սէսի օլուպ օլմասըղընը անլամագ իչիւն Բասգալ գարու բէրտէսինէ տօղրու կիտիպ մէղրիւր բէյտէյի թէկքար եօգարը գալարըրը։

Բահիպէլէր էլան ուչուգլայօրլար իտի. լաքին միւթէվէզիյէ գօնթէսին սապըգ պէսլէմէսի՝ նէօվպէթինի կէչիրմիչ օլտուղընաան, օ էանատէ այագա գալգըպ օտանընն օրթասընաան կէչէրէք եան պիր գարուտան տիշարը չըդը կիթտի։

Բասգալ՝ տագիգա ֆէվթ իթմէյէրէք, տիվանխանէյէ նազըր օլան գարույա գօչտու, գարույը այտը վէ թէմամ օրատան նէյրտիվէնէ վարաճաղը սըրատա, նէյրտիվէնին իւղէրինտէն գուլաղընա պիր այագ սէսի կէլտի։

Բասգալ՝ պու սէսի իչտիտնէ, քէնտի քէնտիյէ.—Պուրատան եօգարը աատամ չըգըյօր... պիր մէհարէթ վէ ճէսարէթլէ իչին իչտինտէն չըգամազ իսէմ, իչիմ պիթտիկի կիւն տիր.....տիյէրէք, վէ հէման գարույը գարայարագ իչ օտասընտան կէչիպ ֆէնէրինի սէօնտիւրտիւ վէ ճէնազէ օտասընա կիթտի, վէ պէտէմէ իւրտիւնին տիշարը չըգմասընդա րահիպէլէրին ույգուտան ասլա ույանմամըշ օլտուղարընա գանի օլարագ, թասլուէթա տօղրու կիթտի, էօլիւնին պաչընը եօգարը գալարըրը, սանտըղճայը օմուզլարընն ալթընա գայարըրը վէ պու խասլատէթին իճրասընտան սօնդրա, էօլիւնին պաչընը վէ քէֆինինի աչագը պըրագըպ քէնտիսի գարեօլանըն բէյտալէրի արդասընա կէչէրէք, եէվգիւն գօյը թա գարեօլանըն ալթընաա սէրիլտի եաթտը։

Բասգալ՝ պիւթիւն պու չէյլէրի բէք չաբուգ եարըր պիթիրտի, վէ պէօյլէ աճէլէ եարմասընա բէք չօգ հագգը վար իտի, դիրա գօնթընն գարեօլասընըն ալթընաա կիպլէնիր կիպլէնմէդ, Ժէրօմ՝ իչ օտասընըն գարուսը էչիկի իւղէրինտէ կէօրիւնտիկի կիտի, րահիպէլէր տահի ույանմագաա վէ Իւրտիւլին եէրինէ գընուաթ Մէրսիէ՝ թասլուէթընն եանընա կէլմէքտէ իտի։

Պու էանատէ օտասընըն տատթ տէօրտիւ իտի։

Տիշարտա չաֆագ սէօգմէյէ պաչլայօր իտի։

Կէճէքճի պօրա՝ Բարիզին իւղէրինտէն չաբուճագ կէչմիշ օլուպ, կիւննէչ ուֆուգտա արզը րահ իթմէյէ պաչլայօր իտի։

Իսթիյար Ժէրօմ՝ հէնուզ ճէնազէ օտասընա տուիսուլ իտէն տապըգ պէսլէմէ գընուաթա իսթիտաչէն.—Վահ զավալը գընուաթ, չօգ եօրուլմըշ օլմայընըզն։

Գընուաթ.—Բէք օ գատար եօրկուն տէյիլմի ամմա, օլտատ պիչ հիչ թէչէքքի իթմէքտօգին եինէ էօլիւնին եանընտատա պէքլէյէճէյիմ... Գօնթի բէք էյի ատատմ իտի, իննատ անըն իչիւն տուվա իթմէքտէն գաչընտաղ... լաքին սէ՞ն նիչիւն պու գատար էրքէն գալգմըշընը, պիր ազ րահաթ իթսէ՞նէ, իսթիրահաթա չօգ լիւզումըն վար...

Ժէրօմ.—Ույուտամայօր իտիմ... քէնտէր ույգումը գաչըրտը։

Գընուաթ.—Էյ պու գատար էրքէն ույանըպ տա նէ՞ եարատճագընն։

Ժէրօմ.—Մուգավէճաթ մուհարրիրի հիսատլարը իսթէմիքտէ թագտիմ իտէպիլմէքճէսինիմ իչիւն անլէրի կիտիպ սըրասընա գօյատճաղըմ...

Իսթիյար Ժէրօմ պուէնը տէտիքտէն սօնդրա, եագըխանէսի մագամընտա օլան օտասընա կիթմէք իւղրէ տիշարը չըգտը։

Գընուաթ տիզ չէօքիպ ճէնազէ տուվալարը օգուժադա պաչլատը, էօթէ եանտա բահիպէլէր տէ տիկէր տուվալար գրատաթ խիլօրլար իտի։

Բասգալ՝ տույուլմամագ իչիւն նէֆէսինի պիրէ թուէտույօր իտի, պիրա եալընզ պիր հարէքէթ, հաթթա նէֆէսինին էն ուֆագ պիր սէսի տույուլըպ տա քէնտիսինին օրատա պուլընտըղը ֆարգ օլունճագ օլա, իչի պիթէր իտի։

Բասգալ հէր նէ գատար ֆիւթուրսուզ վէ ազմը գավի սահիպի պիր ատամ իտի իտէ տէ, քէք զույատէ խէվֆ ու տէհճէթէ տիւչար օլմուշ իտի։

Նիւբէյիններին հէր պիր չարբըճնթըսը՝ կիւրիւլթիւլի պիր սուրբթաէ գուլագլարընա աքս իտուպ, քէնտիսինի թիթրէտույօր իտի։

Վագթ եավաշ եավաշ կէչույօր իտի։

Տէլիգանլը՝ սատթըն պէշ, սօնդրա պիրը վուրտուղընը իչիթտի։

Գուլագ թօզլարընտան պաչտը սօուգ սօուգ էճէլ թէրի տէօքիյօր իտի։

Էկէր աքսի օլուպ տա գարեօլայը եէրինէտէն գալտըրտաալար, անլատ թուճուլագագ, վէ օրատա պուլընմասընա պիր սէպէպ կէօսթէրէմէյէճէճճէկի ճիհէթլէ, եինէ պիր հիւքմ եէյիպ, հէնուզ գուրթուլմըշ օլտուղը ժամպէտ կիպի պիր հատասընէյէ կէօնտէրիլէճէք իտի։

Տագիգալար տագիգալարը Բատգիպ իթտիքճէ, Բասգալընն գաթէն միւճթէ օլան հալի տահա զույատէ աղրըլաչըյօր իտի։

Սընըրլարը կէրկիլէնէրէք ֆէնա հալտէ վիճտուտընտա աղրըլար տույույօր իտի։ Տույտուղը աղրըլատտան նաչի ազգընտան պիր նիտա վէ սըզըլթը չըգմադագ իչիւն պիր էյիյէ հէման տատմա ազգընը գարատագ լազըմ կէլույօր իտի։

Սաաթ սէքիզ պուչուգտա Ժէրօմ ճէնազէ օտասընա կէլիպ, իւֆագաթընտա պիր ճէնազէ ալայը միւֆէթթիճի վար իտի։ Գու մէմուր՝ պիչմիւշ թէկտօպիրին իթթիհազ օլունըպ օլունմասընըզընը վէ վէրիլէճէ էվամիրին հարֆիյէյն իճրա խոլմպ խոլմէյէճէճինին անլամագ իչիւն կէլմիշ իտի։

Միւֆէթթիճ՝ Ժէրօմա.—Ճէնազէ այինի թամամ սաաթ օնտա իճրա օլունագաղընտան, քիլիսէ բէք եագըն պուլընմասը հասէպիյէ ճէնազէ սաաթ սնա չէյրէք գալարագ գալարըրլագագ սըզը... Եարըմ սաաթ թէշէիր օլունտա քիֆայէթ իտէր... Ավէլէմիզ արատա գարուսընա չմտան հէման օխյանուսը կէրէճէքճէր տիր...

Օ էանատէն իթթիպարէն գօնթ Ֆիլիր տը Թօնէրէէօնին եէվգիւնէ սօն տէֆա կէօրմէք իսթէյէն տօսթլարը ճէնազէ օտասընա տօղմադա պաչլատըլար։

Բասգալ՝ կէօզիւ էօնիւնէն պագագլար կիտիպ կէլմէքտէ վէ թատուէթըն էթրաֆընտա տօղաչմագտա օլտուգլարընը կէօրույօր իտի. քէզմիք ուզուն ուզուն էթէքլի ֆէսթանլարըն ուճլարը ուտուլ ուտուլ եէրտէքլի խալըյա սիւրինիպ տուրույօր իտի։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս, մահտուտը Ֆաղիէն, Բէյմօն վէ Բօլ Ֆրօմաժէթ՝ հիւրմէթ վէ բիայէքը մահտուսէլէրինի ճէլտի իթմիշ օլան գօնթըն ճէնազէսի էօնիւնէտէ կէլիպ տիզ չէօքտուլըր վէ հէմ աղըյըպ հէմ տուվա իթտիլէր։

Գիր ազ սօնդրա մէզարճըլար կէլիպ օտայը Թախլիյէ իթտիլեր։

Թապութ՝ մէվզու պուլընտըղը սըբալարըն իւզէրինտէն գալտըրըլտը, վէ ժէրօմ հըշդըրարագ քէմալը իհթիրամլա էֆէնտիսինին պուղ կիպի սօումըշ օլան ալընընը պուս իթտիքտէն սօնդրա, քէֆինյէ եիւզիւ գաբանտը վէ միւթէվէֆանըն արմա վէ իսմ ու չէօհրէթի եազըլը օլան Թապութըն ԹախԹա գաբաղը վիտալանտը, պատէհու տէօրթ քիչի Թապութը աչաղը էնտիրտի, վէ սիյահլար կէրիվիչ օլան քէմէրին ալթընտա մէվզիի մախսուստա էնզարը ամմէյէ վազ ու Քէչհիր օլունտը։

Ճէննազէ օտասընտաքի մոմլար սէօնտիւրիլիպ եաս իչիւն գօնուլան գումաչվէ խալըլար վէ Թապութըն սըբալարը գալտըրըլմըշ իտի։

Օտաի մէզքիւրտէ արԹըգ այագ սէսի իչտիրիլմէյօր իտի։

Գարուլար եէնիտէն գաբանտը։

Բասգալ՝ նիհայէթ եաբ եալընըզ իտի։

Թապութ գալտըրըլտըղը էսնատէ, մէրգումա տէլիգանլը պիր արա գարեօլանընն ալթընտա չէքտիյի էգիյէթի ունուտարագ, Քէրէսինտէն Քընընաղընա գաատար վիւճումտը Քիթրէտի։

Էյիէր մէզարճըլար գօնԹըն նաչրնը էօգարըլա գալտըրըսալար իտի, միւթէվէֆանըն օմումզարը ալթընտա սագլանան սանտըգճայը կէօրէչճէքլէր իտի. օ հալտէ քէնտիսինի տահա պէօյիւք պիր զէննկինլիկէ կէօթիւրէճէք օլան օ սէրվիք՝ քէնտիսի իչիւն մահվ օլտուպ կիտէճէք իտի . . .

Գինաէն ալէյհ, Բասգալ՝ Թապութըն գաբաղը իլէ վիտալարը գօնտուղընը իչիթտիքտէ, նիւրէյի բահաթլանտը։

Օտա պիւսպիթին սէօչանըպ քիմսէ գալմատըգտա, Բասգալըն եիւրէյի տահա գիյատէ բահաթլանտը։

Բասգալ՝ պէչ սաաԹտան պէրու գարեօլանըն ալթընտա գալտպ հիչ գըմըտտանմատըղը հասէպլիյէ պիւթիւն վիւճումտը ՔուԹուլմըշ կիպի օլտուղընտան, կիւճ հալ գըմըլտանըպ եէրտէն գալգտը, վէ գարեօլա բէրտէյէրինին արգասընտա տուրտուպ, պաչտան այաղա գաատար միւէյմա օլտուղը Քօպըրը միմքին մէրԹէպէ իւսԹիւնտէն սիլքիպ Քէմիգէյէպիլտի։

Գու սուրէԹէյ օլտուգճա իւսԹիւնիւ պաչընը տիւզէլԹտիքտէն սօնդրա, կիզլէնտիկի եէրտէն չընգըպ քէնտիսինին պիլտիկի կիղլի պիր գաբույա կիթտի։ Գու գաբուտան սապ իչլէք նէյտիվիկնէ չընգըլապընընտան, Բասգալ տահի պիր ազ սօնդրա ճէննազէ ճէօմաաԹընա գարըչտը վէ պու ճէօմաաԹտա հէր պընընգի էհալիտէն ատամ պուլընտըղը հասէպլիյէ, նէ քէնտիսի վէ նէ գըյաքէթի քիմսէ Բարաքընտան ֆարգ օլունմատը։

Սօգագտա գալտպալըգ եընըլմըշ օլտուպ, հէր քէս՝ միւթէվէֆա գօնԹըն խաաԹըլ համիտսինի վէ խուտուտա համիյէԹ ու մէրհամէԹը պիննհայէսինին մէտո ու սէնա խոյօր իտի։

Ճէննազէնին էնզարը ամմէյէ Քէչհիրի եարըմ սաաԹտան գիյատէ սիւրմէյիպ, պիրինճի սընընֆտան սիւպիւ պիր ճէննազէ արապասը վէ տիկէր եաս արապալարը վիւրուտա իթտիլեր։

Ճէննազէ գալտըրըլըպ ճէննազէ պալագ քիւխէյէ միւթէվէճհիհէն հարէքէթ իթտի։

Ազտան ազ սկն քիչի՝ ճէննազէ արապասընըն արգասը սըրա կիտոյօր իտի։

Բասգալ՝ պու գալապալըգա գարըչըպ տա Սէն Սիւրիս քիւխէսինէ գաատար պիրիւքտէ կիթմէքտէ հիչ պիր ֆահտէ կէօրմէյիպ, քէնտիսինին իչի պատէմա մէզարըգտա օլտուղընտան, տօղրուճա գապըրխաՔանա ադիմէթ էյլէտի։

ԳապըրխաՔանա միւվասէլէթինտէ, Բասգալ՝ Թօնէրիէօ խանէտանընըն մագպէրէսի նէ Քարաֆտա պուլընտըղընը Քարիֆ պարագ օ Քարաֆա տօղրու կիթտի։

Օրատա մէզար Քաչճըլարը հէնուգ իչլէմէքտէ օլուպ, Թապութըն վազ օլունաճաղը մահզէնին եէր տէօչէմէսինի սէօքիյօրլար իտի։

Տէլիգանլը՝ մէրգուման ամէյէ եագլապըպ, էօքէտէն պէրիտէն պագը չէյլէր սիւվալ իթտի, վէ կէօյա մէրագլը իմիչ կիպի իչլէնէն իչի տուրտը սէյր իթտի, վէ սօնդրա կէօյա պօչ կէվէն պիրիսի կիպի ճէննազէ պալագընըն վիւրուտինէ պէքլէտի։ ճէննազէ էօյլէնտէն սօնդրա գապըրխաՔանա վիւրուտ իթտի։

Գու սընՔի ճէննազէ պալագընը հէվան հէրսի պիր Քարզտա վէ նէքտիկէրէ միւչապհ օլտուղընտան, գօնԹ տը Թօնէրիէօնին ճէննազէ պալագընը ուզուն ուզատէյէ հիքագայէ վէ Քաֆսիլ իթմէյէճէյիպ։

Մէզարըն եաՔընտա իքի նուՔգ խյրատ օլունըպ, պուղնարտա սուզիլի պիր սուրէԹտէ միւթէվէֆանըն ֆագիլէթ ու համիյէԹինտէն պագս օլունարագ խաատաիլը մէմտուհէսի մէտո ու սէնա խոյլմիշ օլմաղը, հուզզարըն կէօզէրի տօլմուչ իտի։

Գու սօն վազիյֆէ իճրա օլունըպ տուվալար տահի խոՔամ պուլտըգտա, էհալի՝ սաքիթ ու սահիթ օլտուղը հալտէ եավաչ եավաչ տաղըլտը կիթտի, վէ մէզար Քաչճըլարըլը վէ գապըրխաՔանըն պիր պէքճիսիյէ պէրապէր ժէրօմ եալընըպ գալտը։

Լաքին Բասգալ ուզագտա տէյիլ իտի։

ՍըրՔԹընը չէվիրմիչ վէ գապըչՔինին էօնլիւկինի կէօզիւնին իւզէրինէ էնտիրմիչ օլտուղը հալտէ զանն իտէրսին պէօյիւք պիր տիգգաՔթա Թօնէրիէօ խանէտանմիչ օլտուղը հալտէ զանն իտէրսին պէօյիւք պիր տիգգաՔթա Թէտգիգ իտոյօր իտի։ լաՔընընա մախսուս մագպէրէյնին եանընտաքի մագպէրէյի Թէտգիգ իտոյօր իտի։ լաՔին հագիգաԹը հալտէ մէրգումէ տէլիգանլը՝ ամէյէ իլէ միւթէվէֆա գօնՔընը ուչաղը արաստընտա էՃրէյան իտէն սէօզլէրտէն պիր քէլիմէ պիլէ գաչըրմայաճագ պիր հալ ու մէվգիտէ պուլընՔըյօր իտի։

Մէզար Քաչճըլարը՝ աչմըչ օլտուգլարը մահզէնին գարուսընընը իւզէրինտէքի տէօչէմէ Քաչլարընը եէնիտէն եէրինէ գոյտուլար։

Ժէրօմ՝ իչ պաչընա.—Տէօչէմէ Քաչլարընը քինէտլէմէ՞զմիսինիզ։

Իչ պաչը.—Յո՛չ էֆէնտիմ. . . չիմտիլիք միւսԹաճէլ պիր իչիմիզ վար, անը պիԹիրէճէյիզ, վէ պունը եարըն սապահ իքմալ իտէճէյիզ, զիրա մագպէրէյնին գարուսը գաբալը օլտուղընտան, պունըն օ գաատար աճէլէսի եօգ տըր. . . Բէճա իտէրիմ, անախԹարը միւֆէԹԹիչ էֆէնտիյէ պէրաբգընընը, լիւզումը օլաճագ, անտէն ալընըզ. . .

Իչ պաչը՝ պունը տիյէրէգ գապըրխաՔանա պէքճէսինին կէօսՔէրմէքտէ օլտուղընտան, ժէրօմ անախԹարը մէրգումա վէրտի, վէ պիր քիւխէտէ միհրաղ էօ-

Նիւնտէն էանաի միւրուրտէ եաբըլտըղը կիպի մէզարըն էօնիւնտէ տիզ չէօքմէք կիպի եաբտըգտան սօնդրա քէնտիսի տախէ չէքիլտի կիթտի։

Բաստալ պու լագըրտըլարըն քեաֆֆէտինի իչիթմիչ իտի։

Ժէրօմ սավուչըղ կիթտիքտէ, Բաստալ՝ գապրխթանըն սօգագ գաբուսընա տօղրու կիթտի, էն եագըն արապա մէրքէկինէ վարտը վէ պիր քիրա արապասընա բաքիպ օլտու։

Արապաճը.—Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ, էֆէնտի։

Բաստալ.—Մաուէն մէյտանընա... Եօլտա պիր չարգաճը տիւքքեանը էօնիւնտէ տուրաճագսըն...

Արապա հարէքէթ իթտի։

Բաստալ՝ գաբէյինի տէյիքիրիպ տիկէր պիր չարգա պաչընա գօյմուչ օլտուղը հալտէ ժագ լաիարտը կիտիպ պուլտըղընտա սաաթ պիրի կէչիյօր իտի։

Ժագ՝ վէսվեսէ իթմէյէ պաչլամըչ օլտուղընտան, մէրգումըն ավտէթ իթտիկինի կէօրիւնճէ։

—Հէյէ կէլտին... Եագայը նէյ վէրմիչսին տէյու գօրգմազա պաչլայօր իտիմ—տէտի։

Բաստալ.—Պու գօրգուչա թէճճիւտ իթմէմ... չիւնքի ազ գալտը սահին հէն եագայը նէյ վէրմէճէք իտիմ...

Ժագ.—Տիմէք պիր թէհլիքէյէ՞ մի թէսատուֆ իթտին...

Բաստալ.—Եվվէթ, բէք պէօյիւք պիր թէհլիքէյէ։

Ժագ.—Լաքին սաղ սէլիմ գուրթուլտըն, իչ օնտա տըր... Էյ, ալթուն մատէնինտէն նէ՞ թաապէր։

Բաստալ.—Պու մատէն բէք զէնկին վէ բէք պէրէքէթլի պիր մատէն իմիչ...

Ժագ.—Տիմէք սէրվէթի պուլտըն էօյլէ՞ մի...

Բաստալ.—Եվվէթ, սէրվէթին պաչլանկըճընը պուլտըմ... Էրէյիճէ պէօյիւք պիր սէրմայէի իսպիթաճի...

Ժագ.—Նէ՞ գատար։

Բաստալ.—Հէնուզ սիրկմէմ, լաքին պէօյիւճէք պիր մըգտար օլտուղընա հիչ չիւպհէմ եօգ տըր...

Ժագ.—Էյ նիչիւն օ գատար կէճիքտին, վէսվեսէ իթմէյէ պաչլայօր իտիմ։

Բաստալ.—Ա՜հ, նիչիւն մը տէյի սօրույօրսըն... Զիւնքի պէյունա պիր գարէօղանըն ալթընտա սէրիլմիչ, Թուքուլմազ գօրգուսըյըա եէրիմտէն հիչ գըմըլտամայօր իտիմ. ամի Ալլահ օ պուլունընտըղըմ հալ հիչ էյի պիր հալ տէյիլ իտի։

Ժագ՝ թէճճիւպլէ.—Պիր գարէօղա ալթընտա՞ մը։

Բաստալ.—Էօյլէ եա՜... պունա թէճճի՞ւպ մի իտիյօրսըն... վիհնին ա՞լմայօր մը... Էօյլէ իսէ տէյնէ... Նէ եարմազ թէհրիւպէօնինէ պուլունտըմ... Նէ եարտըմ... վէ տահա նէ եարաճագ իչիմ, չիմտի սանա սէօյլէյէսիլիրիմ...

Պունը տիյէրէք Բաստալ՝ օգուչանլարընըզա մալիւմ օլան չէյլէրի պիր նօգթա պըրագմազսըրըն հէր հիքեայէ վէ նագլ իթտի։

Ժագ՝ Բաստալըն ճիւրաթ վէ ճէսարէթինէ իսթիղրազ իտէրէք աղը աչըգ

մէրգումը տէյնէյիպ, տէլիգանլը՝ հիքեայէսինի իքմալ իթտիքտէ։

—Լաքին օ սանտըգճա նէ՞ օլտու, եանընտա տէյի՞լ մի... —տէյու սիւալ իթտի։

Բաստալ.—Սանտըգճայա պու կէճէ մալիք օլաճաղըզ վէ իչինտէ նէ վար նէ եօգ անլայաճաղըզ... Շիմտիլիք կիտէյիմ պէն քաամ իտէյիմ, զիրա քարիֆէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ աճըգտան պայըրըյօրըմ... Գէրապէր եէ՞րմիսին։

Ժագ.—Գէն եէմիյիմ։

Բաստալ.—Նէ՞ զարարը վար, հինէ եէրսին վէ եախօտ եէտէյիմի սէյր իտէրսին, վէ քաամ իթմէյէլէ պէրապէր իթթիխազ իտէճէկիմիզ քէտապիր իւզէրինէ սէօյլէշիրիզ...

Բաստալ՝ տէտիկի կիպի եալընըզ աճըգտան պայըրմայըզ, եօրկունըգտան տա հէլաք օլմուչ իտի խսէ տէ, եագընտա օ զիյգըյմէք սանտըգճայը էլէ կէշիրէճէյինի տիւշիւնտիքճէ պու եօրկունըզդ հիչ խաթրընա կէլմէյօր իտի։

Մէրգում տէլիգանլը՝ քաամտան սօնդրա օտասընա կիտիպ, ճէպկէրինտէ վէ կէօյսիւ իւզէրինտէ տօր տօղու պուլընան էվրագը նագտէյէյի չըգարտը, պատհու ժագ իլէ պէրապէր Բիւէպլա սօգաղընա ադիմէք իտէրէք, քուրնմի, անախտար վէ քավլան տէսթէխսի վէ հէր վագթքի գըյաֆէթի օլան էլպիսէսինի ալտը։

Բաստալ.—Շիմտի արքըգ կիտէյիմ...

Ժագ.—Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ։

Բաստալ.—Գէօյլէ պիր սիւվալէ նէ՞ լիւզում վար... զաննըմ պունը գօլայճա քէչի իթմէն լազըմ տըր... Մօնթարնաա մէզարլըզընա կիտիյօրըզ։

Ժագ.—Սահի՞ մի։

Բաստալ.—Գաբուլար գաբանմատան օրատա օլմալըյըզ...

Ժագ.—Տահա սաաթ պէշ վար եօգ պիր չէյ տիր...

Բաստալ.—Մէզարլըգլար սաաթ եէտիտէ գարանըր։ պուլունտան մատատա պագը չէյլէր թէտագիգ իտէճէյիմ... Հայտէ կիտէյիմ...

Ժագ.—Հայտէ պագալըմ...

Իքի արգատաշլար գօլ գօլա վէրէրէք Բիւէպլա սօգաղընտան չըգըպ Մօնթարնաա գապրխթանընա տօղրու եօլա բէվան օլտուլար։

29

Նիգամը վէճճէլ ագչամ սաաթ եէտիտէ Մօնթարնաա գապրխթանըրըն գաբուլարը գարանըղ, քիմիսի սէյիր իչիւն, քիմիսի ագրապա վէ ահիպպա մէզարլարընը կէօրմէկ իչիւն գապրխթանը մէզգիւրէ կէլմիչ օլան զիյարէթճիլէր, պօշ կէզէնլէր, ամէլէլէր հէր չըգըպ կիթմիչլէր իտի։

Գէքճիլէր՝ պէրմիխթաա զարագօլ տօղաչտըգտան սօնդրա, քէնտի գուլփայէլէրինէ չէքիլմիչլէր իտի։

Գարանլըգ պասըպ, լաքին յունիս այընտա էքսէրիա վուգու պուլտորը իւզրէ տիւմանլը պիր կիւնտուզէն տահա բարլագ վէ այաընլըգլը պիր կէչէ իտի։

Բուի ասիւմանտա եըլտըզլարլա պէրապէր թէքմիլ այ տահի բարլամագտա

օլուպ, ալաճլարքն թէբէսինէ վէ մագպէրէլէրին իւզէրինէ այ այտրնլըղը վուր-մըշ իսի։

Ճիվար չալար սաաթլարը պիր պիրի արտը սբրա տօգուշ, օն վէ օն պիր վուրտլար։

Սաաթ օն պիրի վուրուր վուրմագ, գապրիսթանքն պիր քէօչէնինէ սէրվի վէ կիւլ ալաճլարընտան միւթէշէքքիւլ պիր գօրուլըգ իշինտէ պիր հարէքէթ վու-գու պուլըպ, էթրաֆլարընը կէօղէթ կէօղէթ մէգքիւր գօրուլըգտան իքի ա-տաամ չըգար վէ այ այտրնլըղը վուրմըշ օլան աչըգլըգլարտան սագընարագ եավաշ եավաշ վէ խըրտըզ կիսի պիր ալաճ եօլընա տօղրու կիթտի։

Թարիֆէ հաճէթ օլմաղընը իւզրէ պու իքի չախս Բաղդալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարա օլուպ,

Բաղդալ՝ եավաշ պիր սէս իլէ։—Սաաթ օն պիրի վուրտը . . . արթըգ հիչ պիր գօրգումըզ եօգ տըր . . . իսթէտիկիմիզ կիսի իչ կէօրէսիլիրսիզ։

Շու էօլիս մէգքէթինին կիրմէլի չըգմալը եօլտաշընը պիրի՞րմիսին։

Բաղդալ։—Պիր չէյ եարարըմ . . . եօլ պուլմագ պանա վէրկի տիր . . կէ, պագալըմ, լաքին միւմքին մէրթէպէ այագ սէսի չըգարմայալըմ, պիրա պէքճինին պիրի աքսի կիսի հէնուզ ուլանըգ օլուր տա եագտայը էլէ վէրիրսիզ . . .

Բաղդալ իքի իւչ տագիգա հիչ սարմագսըղընը տօղրուտա իւչրիւչ տօղրու եիւ-բիւտիս, սօնդրա պիր սաղա պիր սօղա տէօնտիս, պատէհու զահմէթսիզճէ տօղրու կիսիպ, Թօնէրիէօ խանէտանընա մահտուս մագպէրէնին պուլունաբղը պէօշիւք ճատտէյէ չըգտը, իքի տրգատաչրն տա կէճէ վագթրյլա պուրալատա կէլմէյէրի-նին հէտէիքը մագսատի մագպէրէյի մէգքիւրէ իտի։

Բաղդալ՝ Ժագըն գուլաղընտան աչաղը։—Նագլաղըյօրըզ . . . պիր ազտան եէքիլէճէյիզ։

Ֆիլհագիգա չօգ սիւրմէյիսի մունթազամ վէ միւղէյյէն պիր մագպէրէ էօնիւն-տէ Թէվագգուֆ իթտի, վէ էլինի մագպէրէյի մէգքիւրէյէ տօղրու ուզաթըպ «—Իչ-քէ պուրատա տըր—» տէտիքտէն սօնդրա, էթրաֆընա պիր կէօղ կէզտիրէրէք «—Շիմտի իչտանը աչմագտա տըր . . . ուսմարըմ քի ուզուն սիւրմէզ—» տէտի, վէ ճէպինէն սաաթէ անսաաթար տէտէյինի չըգարըպ, պիրէր պիրէր բիրինճ գա-բունըն քիւիա տէյինինէ Թէճրիպէ իթտի, լաքին հիչ պիրի ուչմադը։

Բաղդալ՝ Թագաֆիչրտա օլարագ.—Գու անսաաթարլարըն հիչ պիրի ուչմայօ՛ր, Թավչանլարը Թէճրիպէ իտէյիմ։

Ֆիլհագիգա Թավչանլար տահա էյի իշէ եարատը, պիրա չարուճագ պիր քիշ-լիտա աչըբմագ չաթըրտըրը իշիտիլտի։

Բաղդալ գարուշը քինտիյէ տօղրու չէքիպ, գարու աչըլտըգտա, Ժագա խի-Թապէն «—Զարուգ իշէրի կիր—» տէտի։

Ժագ՝ չէտիտա պիր հէյէճանա տիւչար օլարագ, մագպէրէյի մէգքիւրէնին իշէ-բիսինէ կիրտի վէ Բաղդալ տահի արգատը սբրա տուխտուլ իթտի։

Ժագ.—Էյ չիմա՞։

Բաղդալ.—Շիմտի Քէտապիրը իհԹէյաԹիյէ իԹԹիխազ իԹմէլի . . . պուէնճ պիրինճիսի՝ գարուշը գարայըպ արաբճէլէրը տահի Քըզամագտան իպարէքէ օլ-

ճագ տըր, զիրա ֆէնէրի եագամաղըզ, օ հալատ ըչըգ տիչարտան կէօրիւլէպի-լիր . . .

Գինաչն ալէյհ Բաղդալ՝ բարաքսիսինի չըգարըպ, Թուճ գարունըն իւսԹ գրօ-մը իւզէրինէտ պուլընան խաչ չէքինտիքի արտալըը իչէ էօրԹուս, վէ պատէհու գարուշը իրհիպ, գարալը օլմատըը հալատ գարալը կէօրիւնէճէք պիր հալատ պըրագտը։

Գու իհԹիյաԹ իճրա օլունտըգտան սօնդրա, Ժագ՝ Բաղդալըն օ կէճէ գուլ-լանտըը քիւչիք խըրտըզ ֆէնէրինի եագտը, վէ Բաղդալ «—Հայատ պագալըմ, իչ կէօրէլիմ—» տիյէրէք, մագպէրէյնին ատրուհինտէքի քիւչիք իպատէՔխանէյին սանտալեալարընը միհրապըն հանընտա տիզմէյէ պաչլատը, վէ պատէհու գուլը մագամընտա ԹուԹուլմագ իւզրէ օրԹա եէրլէրինտէ ատմիր հայգալար պուլընան տէօշէմէ Թաչլարընա տօղրու էյիլէրէք, անէրին պիրբիսինի վէ սօնդրա տիկէր պիր ատէտինի տահա եօգարը գալտըրտը։

Գէօյլէճէ Բաղդալ մահզէյն գարուսընը աչը վէ Ժագըն էլինտէքի ֆէնէրինէ ըչըղչյա պիր գաչ սաաթ էվվէլ կըրլանԹալար ալԹընտա էօրԹիւլէյն ԹապուԹը կէօրտիս։

Ժագ.—Իքիմիզ տէ իշինէ էնէմէյէճէյիզ, բէք տար օլտուղընտան իքիմիզ տէ սըգըլաճաղըզ։

Բաղդալ.—Գէն եալընըզ էնէրիմ . . . Թուրնամի իլէ ֆէնէրի պանա վէր . . . սէն պուրատա գալ, էթրաֆա գուլագ վէր . . . վագըտա իւսԹ սաատ կէմէ-սէն պուրատա գալ, էթրաֆա գուլագ վէր . . . վագըտա իւսԹ սաատ կէմէ-սինէն վէ պիր Թէհլիքէյէ վուգու պուլմաղընտան գօրգմամ, լաքին իհԹիյաԹ հէր հալատ էյի տիր, կէօղէԹլէմէլի . . . իհԹիյաԹտան պիր զարար չըգմագ . . .

Գունա տէտիքտէն սօնդրա Բաղդալ մահզէյնին իշինէ էնտի վէ իքի այագըյա [illegible]

Ժագ՝ ֆէնէրի իլէ Թուրնամիյի Բաղդալա վէրտիքտէն սօնդրա պիր տահտալեա պալտա կիԹտի, գարուշըն եանընտան օԹուրտը վէ օրԹալըզա գուլագ վէրտի, գարուշըն եանընտան օԹուրտը վէ օրԹալըզա գուլագ վէրտի։

Գու իքի խատիսէյրին ճինայէԹի միւտհիչ պիր ճինայէԹ իտի։

Գունլար՝ պիր մէզարա պու տէրէճէյէ իրհագ պիր Թէտարրուզա եէտը Թա-պուԹըն գարաղընը գալտըրմագ իւզրէ օրԹուզ գահտար վիտա ատօգմէյէն իպա-րէյէ իտի։

Բաղդալըն՝ եանընա ալտըշ օլտուղը ալէյհ սայէտինէ պու իչ գօլայճա իչէր-լէյիպ, իւչ չէրեէք սաաթ զարֆընտա վիտալարըն քեաֆֆիյէ ատօգիւլտիս։

Բաղդալ.—Օլտու . . . հէվան չիմտի զէնգին օլաճաղըզ։

Օ զէման Ժագ սանտալեատան գալագըպ մահզէյնին իշէրիսինի էյիճէ կէօրմէյէ իշիւն, մահզէյն տէլիկինին քէնարընտա տիպ չէօքտիս։

Բաղդալ օ սըրատա հէնուզ ԹապուԹըն գարաղընը իւսԹ իւեանէյն գալտըրմագ

ալմաղլա, ինձէ քէֆին ալքընաս գօնք տը Թօնէրիէօնին չէհրէսի էչքեակի ֆարգ ալունասլիկյօր իտի իսկ տէ, « իքի հայտուտ պու հալտէն ասլա ֆիւթուր իթմէյիս, Բասգալ՝ էլէրինի թապութըն իչինէ սօգտու, Նալէնին օժուղլարընաս ԹուԹուպ եօգարը գալտըրտը վէ սօնդրա զկյգըյմէք սանտըգճայը տիշարը չը-գարտը։

Բասգալ· «—Ա՛լ չուն—» տէյէրէք սանտըգճայը ժագա ուզաքտը, վէ ժագ տախի ՔիՔրէյէրէք սանտըգճայը ալըպ «—Հէյլէ սօնուտրդ կէլտի· · · պէօյիւք իքրամիյէյի գազանտրգ—» տէտի։

Բասգալ·—Մէմուլ իտէրիմ քի, պու իքրամիյէ սայէսինտէ տահա պէօյիւք պիր իքրամիյէ գազանճաղրդ։

Ժագ·—Զարուգ եօգարը չըգ տա կիտէյիմ· · · Գագալըմ չու տէֆինէ Նէ՞ գատար չէյ տիր։

Բասգալ·—Մէմուլ իտէ՞րմիսին քի պիզիմ պուրայա կէլմիչ օլտուղըմդը մի-պէյին օլան էմարէյէրի ալէյհէնէ պըրագըպ կիտէյիմ· · · Գիր ագ սապր էք, ա՛ղատաշ· · · Ամէյլէ չաֆագ սէօքսիւքտէն սօնդրա կէլիր· · · Էկէր էղլէպը իհՔիմալտէն օլտուղը իւզրէ, ամէյլէ՝ տէօշէմէ Քապլարընը քինէտլէմէզտէն էվվէլ եօգարը գալտըրաճագ օլուր իսկ, եէք նազարտա մէզարա էլ տօգուննըմըշ վէ Թէ-սալլուԹ իտիմիչ օլտուղընը կէօրէնէք տիր· · · Օ հալտէ Քահգիգաթ, Քէհար-րիյաթ իճրա օլընաճագ, սիւքիւն բօլու պյագա գալգաճագ, խաֆիյէյէր հէր Քարաֆա սապտըրըլաճագ տըր· · · Գունտան Քէնապըգ Քէվէլիւտ իտէպիլիր··· Քապութը գարայըմ, կըրլանԹալարը եէրինէ գօյապըմ, էլհասըլ հէր չէյի նասըլ պուլտըգ իսկ նինէ էօյլէ եէրւի եէրինէ եէրլէչտիրէյիմ· · · Հագգը տէյիվէյիմ։

Ժագ·—Քէմամըյլա հագգլըսըն, լաքին չարուգ էք։

Բասգալ պիր տագիգա պիւէ ֆէւֆի իթմէյիս, եարըմ սապ սիւրմէզտէն ի-չինի պիՔիրտի վէ եօգարըյա Ժագըն եանընա չըգտը։

Բասգալ եօգարը չըգար չըգմազ, տէօշէմէ Քապլարը եէրինէ գօնտու վէ սան-տալեալար տախի միհրապըն գարշըսընա վազ իտիլտի։

Ժագ ֆէնէրի սէօնտիւրտու։

Բասգալ՝ պիրտէն պիրէ·—Վա՛յ, Նէ՞ ֆէնա եարտըմ։

Ժագ·—Նէ՞ վար ք։

Բասգալ·—Աչաղտա պիր չէյ ուննուԹտըմ։

Ժագ·—Նէ՛ ուննուԹտըն։

Բասգալ·—Թուրնվէյի· · ·

Ժագ·—Կիտիպ ալամա՞գմըսըն։

Բասգալ·—Յո՛յր, չիւնքի պու ալէֆին օրատա պուլընմասընտան պիր զարար չըգմազ· · · Լաքին ճէպիմտէ օլսա տահա էյի օլուր իտի· · · Գըրագ, արՔըգ անըն իւզրինէ տիւչիւնմէք լազըմ տէյիլ· · · —Բարտըսիւսինի կկյտիքտէն սօնդ-րա·—ԱնախԹարլա՞ր Նէրէտէ· · ·

Ժագ·—ԻչԹէ· · ·

Բասգալ·—Սանտըգճա էլինտէ՞ մի։

Ժագ·—Էվվէլ, էլիմտէ տիր։

Բասգալ·—Էօյլէ իսկ հայտէ կիտէլիմ· · · գարուլը գարայամաղրմ· · ·

Ժագ էօնտէն եիւրիւտու։ Բասգալ անըն արգասը սըրա տիշարը չըգարագ Թուճ գարուլը ուսուլճամընդ չէքիտ գարատը· պատէհու տէտի·

—Հէյնուդ հէր չէյ օլուսպ պիԹմէյտի· · · էն կիւճի օլմուշ տըր, լաքին չիմտի մէզարըզտան տիշարը չըգմալը· · ·

Ժագ·—Տիշարը՞ մը չըգմա՞գ· · · գարուլարըն աչըլմասընա պէքլէ՞մէյէճէք-միյիդ· · ·

Բասգալ·—Օ՛հ, նէ՛ տէ կիւզէլ սէօյլէյօրսըն· · · Սանտըգճա էլինտէ, պէք-ճիլէրին էօնիւնտէն կէչէճէքսին, էօյլէ՞մի, Ալիմ ալլահ անիտէ եագայը էլէ վէ-րիրիդ· · · Ամար, արգատաշ, խամար, սապահըն աղարմասընա պէքլէմէյէճէ-յիդ· · · Մահալլէնին քէտիլէրի կիպի տուվարտան եօգարը Քըրմալանաճա-ղրդ· · · Գէն եէրլէրի կէօղտէն կէչիրտիմ վէ եարաճաղրմըդ պու ուՀագ իչի ՔէրԹիպ իԹտիմ· · · Մէզարլըզըն Շան-ա՛Ազիլ սօգալը ճիհէՔինէ կիտէլիմ։

Բասգալ պիր ագ տուրուպ Նէ Քարաֆա կիտէճէկնի Քապին իԹտիքատէն սօնդ-րա ճամէլէ եիւրիւմէյէ պաչլաճագ, վէ Ժագ տախի արգասը սըրա կիՔտի։

Զօգ սիւրմէյիպ իքի արգատաչլար՝ էօնիւնտէ պիր Քագըմ մէզարլար պուլը-նան պիր տուվար եանընա վարմ օլարգչարընտա,

Բասգալ·—Գուրատան կէչմէլի· · · պուրասը ատէքա պիր Նէրտիվէն կիպի տիր· · · —տիյէրէք, վէ պիր մէզար Քաչընդն պյմալարընա ՔուԹուճար-րագ մէզքիւր Քաչըն իւզէրինէ վէ օրատան էՔրաֆ տուվարընդն իւսԹինէ չըգ-տը, վէ օ եիւքսէք նօգՔատան սապա սօլա տօղրու սօգալա պադարագ եավաչ պիր սէտա իւէ·

—Քիմսէյնէր եօգ· · · այ գարարմըշ, կէճէ գար գարանընդ տըր, կալ Քէ-Նէրլէրինին իչտէ պիրի անճագ եանըյօր· · · Հէր չէյ եօլընտա· · · սէն տէ պէնիմ կիպի եար· · · — ատտի վէ ճամպազ կիպի սօգալա աԹլատը։

Սօնդրա անիտէ Ժագդն պապը տուվարդն եօգարըրսընտա կէօրիւնտիւ։

Բասգալ·—Սանտըգճայը պանա աՔ· · · հա չէյէէ· · · ԹուԹտրմ· · · չիմտի էկէր աԹլամաղա գօրգար իսէն, իքի էլինէէ տուվարըն եօգարըրսընա Թու-Թուն, աչաղա ասըլ վէ օ վազկէՔտէ քէնտինի ալտընդ պրագ· · ·

Գիր ագ սօնրա հէքիմ տախի արգատաչընդն եանընա վարտը։

Ժագ·—Շիմտի իչ պիր արապա պուէլմագտա տըր· · · Գուրատան Մատլէն մէյտանընա գատար եիւրիւյէրէք կիԹմէյէ պէնտէ ճէսարէք կէօրմէյօրըմ։

Բասգալ·—Մ՚օնքարնաս տէմիր եօլ սԹասիօնընա գատար էնէլիմ· · · պուրա-տան պէչ տագիգալըզ պիր եօլ սըր· · · օրատա պիւԹիւն կէճէ արապա պուէլ-նըր· · ·

Ֆիլհագիգա հէր նէ գատար վագԹ բէք կէճ օլուպ սապահ հէմեն բէք ագ գալմըշ իտի իսկ տէ, մէզքիւր սԹասիօն գուրպինտէ իքի իւշ արապա տուրույօր իտի։

Բասգալ իլէ Ժագ՝ մէզքիւր արապալարըն պիրինի ՔուԹտրլար վէ «Բարլը-ման» օԹէլինէ չէքմէյնին արապաճըյա էմր իԹտիլէր։

Իքի արգատաչ՝ բէք եօրկուն օլուպ աճլըգտան տա պայըլմագտա օլտըգլա-

րընտան, օքէլին նէօվպէք պէքլէյէն կարսօնընա՝ էքմէք, սէօյիւլ էք, վէ իքի չիլէ Գօրտօ չարսալը ըսմարլատըլար· կարսօն տա ըսմարլատըգլարընը տէրհալ տա-իրէլէրինէ կէօթիւրտիւ։

Ծագ՝ էմմէքտէն գիյատէ սանտըգճանընն իչինտէքիլէրինէ մէրագ իտէրէք·— Գու սանտըգճայը աչմազտան էվվէլ մի քաամ իտէճէյիզ։

Բասգալ·—Էվվէք, գիրա ամըգտան էօլիւյօրըմ· · · իչէրիմտէ պիր Ֆէննա-ըգ տուլույօրըմ· · ·

Հագիգաթէն քամ օ սըրատա Բասգալըն գուլագ Թօգլարընտան աշաղը սօ-ուգ սօուգ Քէր ագմազա պաչլատը, պէնգի աթտը, վէ արգասընտա պուլընան սանտալեանընն իւզէրինէ տէվրիլիվիրտի։

Բասգալ՝ գըրգ տէօրթ սաաթտան պէրու ույուտմամըչ իտի։

Ինանտ նէ՝ գատար չօգ մէթանէթլի օլսա ենինէ պիր հուտուտը օլմազա, մէր-գումըն տախի արթըգ հիչ Թագաթ ու մէթանէթի գալմամըչ իտի։

Ծագ՝ գաբեօլայա եագլաշարագ·—վա՜հ զավալը, չօգ եօրկունսըն· · · լա-քին պիր գատէհ չէքէրլի չարսալա քէնտինի պուլույիվրսին· · · —տէտի, վէ տէրհալ տէտիկի իլաճ չարսալընը եարտը։

Բասգալ՝ չարսագ գատէհինի պիր եուտուտմտա պօչալթտը վէ քէնտի քէնտիյի էրէյիճէ պուլաու· պատէհու պիր բարչա եօրգ ժանպօնը գաբըշըրբարագ·— Գիր ագ տա եէմէքլէ քէնտիմի պուլայըմ· · · —տէտի։

Ծագ տախի Բասգալ կիսի եարըգ, պու իքի այգատաչ եէմէք եէտիքճէ եօր-կունըլըգ ալմագտա վէ քէնտիլէրինի պուլմագտա իտիլէր։

Բասգալ·—Իչքէ չիմտի էյի· · · քէնտիմի պուլըյօրըմ· · · Գուրայա կիրտի-յիմիզտէ պիլմէյինն նէ՜ Ֆէննա օլտում· · · զանն իթտիմ քի էօլճէյիմ· · · լաքին պէն գարը տէյիլիմ· · ·

Ծագ·—Օ գատար Թէլաշ, օ գատար հէյէճանա նա՜ըլ տայանաճագտըն· · · ույգուսըգլըգտան, եօրկունլըգտան՝ իւսթիւնէ պայկընլըգ կէլմիչ տիր· · · Թա-պիի պիր չէյ տիր· · · եէմէք եէյիսլ ույուրտան, մէգքիւր Ֆէննալըգտան էսէր պիչէ գալմագ· · ·

Բասգալ·—Էվվէք, շիտիհէ եօգ տըր, լաքին մատատ քի արթըգ գարնըմ տօյ-տու, ույուտմագտան էվվէլ պիր քէրրէ չու պիղիմ սէրվէքի կէօգտէն կէչիրէլիմ ···Վէր պագտայըմ չու սանտըգճայը· · ·

Տէլիգանլը՝ բարա չըգտանընտան պիր քիւչիւք անախթար չըգարըրգ, պու ա-նախթար հէր նէ գատար սանտըգճանըն իտի իտէ տէ, սանտըգճայը աչմազտան էվվէլ պիր տօլագ աչըը, պիր եըղըն էահատ վէ էվրագը նագտիյէ բաքէքլէրի չը-գարըգ վէ մատանըն իւզէրինէ վագ իտտագ·

—Էվվէլա պունա պագտայըմ·—տէտի։

Ծագ՝ Թէլաշ իւէ էվրագը մէգքիւրէյի կէօգտէն կէչիրտիքտէն սօնդրա, եև-գինինե էգըտտիրէք·—Պիր չէյ տէյիլ· · · Գիր Թագըմ իտիվի չահատէքնամէյէր · · · պունըար պիզէ եարար պիր չէյ տէյիլ տիր, հաքքա րէգ Քէհվէքէլի տիր···

Բասգալ՝ սանտըգճանըն գաբաղընը գալտրրարագ·—Անէյրի մահվ իտէտիվի-րիզ· · · Աչ, պո՜ւ նէ տիր· · · —Սանտըգճատան իրի պիր զարի չըգարըգ օ-

գուլարագ·—«Գատիի Քէրքիմը վատիչէքնամէմ օլ տըր քի» · · · Հա՜, գօնքի տը Թօնէրիէօնին վատիչէքնամէսի տիր· · · պիզատէն էյի ատամ էվինէ՞ մի կէչէճէք իտի· · · Գէնտիսինին վատիչէքնամէսինի պիզ իճրա իտէրիզ· · ·

Ծագ·—Գունը սօնդրա օգուրըզ· · · էվվէլա միւֆրէտաթ ճէտվէլինէ պա-գալըմ· · ·

Բասգալ՝ գօնքըն սանտըգճայա վագ իթտիկի միտալեայը ալարագ·—Գիր մի-տալեա վա՜ր· · · ալթուն տըր· · ·

Ծագ·—Էկէր սահիհէն ալթուն իսէ պիլէ, եիւզ Ֆրանգըզ պիր գըյմէքի վար · · · պիր չէյ տէյիլ տիր· · · սաչմա չէյ ··· պու վահի չէյլէրըզ ուղրաչմայալըմ · · · Շունլար պանգնօքլար տըր, սայալըմ պագալըմ։

30

Բասգալ՝ սանտըգճայը մասանըն իւզէրինէ պօչալթտը։

Գօչալքըր պօչալթմազ տիհանընտան անիսէ պիր նիտահ մէսէրրէֆինքիմա, պիր սատահ զաֆէրիհքիմա սուտուր իտուագ, հէքիմ տախի այնը սուրէքտէ ա-լէամէքը իպքիհահ ըզհար էյլէտի։

Գու նիտալարլա պէրաբէր իքի արգատաչ պէօյիւք պիր քէյֆ իլէ Ֆրանսա Գանգասընըն իրէքլի պանգնօք քեաղըտլարընը օխչատըլար։

Ծագ·—Տէօրթ բաքէք վար· · · ամատա գաչա՞ր Թանէ տիրլէր։

Բասգալ·—Շու իչ ատէտի ագալլի եիւզէր պանգնօք տըր, չու տա էլի ա-տէտ օլմալը տըր։

Ծագ·—Սայալըմ· · · —տէտի, վէ հէր իքիսի Քիքրէյէ Քիքրէյէ պանգ-նօքլարը պիրէր պիրէր սայտըլար։

Էվվէլա Բասգալ·—Եիւզ· · · —տէյու նիտա իտինէ՞,

Ծագ տախի Թէքրար իլէ·—Եիւզ· · · Իչիւնէ՞ բաքէք տիկէր իքիսինէ պէննէյօր, վէ տէօրտիւնէմ տահա ինէ՞ օլմազա, սահիհէն էլի ատէտ օլմալը տըր · · · Եէքիւն՝ իւչ եիւզ էլի պին Ֆրանգ· · · Իչքէ պու՝ զահմէքէ տէյէր··· Շիմտի իտիվի չահատէքնամէյէրի պէրքատաճի իտուագ, էվրագը նագտիյէ պա-գալըմ։

Բասգալ· գըրմըզը, մավի, եէշիլ քեաղըտլարը ալտը, պիրէր պիրէր կէօգ-տէն կէչիրտի վէ սօնդրա իչէ եարայան իլէ իչէ եարամայան էվրագը նագտիյէի սէչիպ պայը պայը գօյտու։

Ծագ՝ արգատաչը պիքիրտիքտէ·—Նէ՞ գատար խագինէ Թահվիլաքը վար։

Բասգալ·—Իքի եիւզ էլի պին Ֆրանգըզ գատար վար· · ·

Ծագ·—Իւչ եիւզ էլի պին Ֆրանգըզ պանգնօքտա զամմ օլուռնըր իսէ, էլի-միւտէ պիքը եիւզ պին Ֆրանգըզ պիր սէրմայէ օլուր· · · Իլէրուտէ իճրա իւ-տէճէկիմիզ իչէր իչինէ կիւզէլ պիր պայանկըճ տըր պու։

Բասգալ·—Եարըն Թահվիլաքը ահքըզ նագտ իտէլիմ· · · չունկարըն հէրճի-նէ պիր չըգտանա ույգուսվէր· · ·

Ծագ՝ Բասգալըն տէտիկինի եարտը։

Բասգալ՝—Իսիմի էվրագա կէլինէք, պուռլարը էնիտէն սանտրգճանըն ալ-
քընա աքալըմ, վէ ո էլվաս բարչասը գօնքըն գիքըը ճէմիլի իչիւն էվրագը մէգ-
քիւրէյի հըզիզ իտէլիմ . . .

Գուռնը տիկէրէք, Բասգալ քնաղըտլարը սանտրգճանըն իչինէ եըղըը, ժագ
տա սանտրգճայը քիլիտէտի՝

Բասգալ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ՝—Էլհասըլ էրէյիճէ պիր մէպղաղա սահիզ օլ-
տուգ . . . Էվվէլա «Բըրթի Գասթէլ» քէօշկիւնի միւպայէա իտէրիզ վէ Բարիզտէ
տէ Տօգթօր Թօմբօնըն տէպտէպէլի պիր սուբէքտէ իգամէթ իտէպիլմէսի իչիւն
միւնասիպ վէ քիւչիւք պիր գօնագ արարըգ . . . Ագիզի՛մ, պէն սանա պիրինճի
սընըֆտան չօգ միւշքէլի պուլուրըմ . . . Ինսան զէնկին օլտըգտա, վիւչվ ագըսը
օլմասըն, կինէ նաիլը մուվաֆֆագիյէթ օլուր· սէն իսէ ագըսըգ տէյիլսին . . .
Թէքմիլ Բարիզ՝ սէնին տավէթլէրինէ իճապէթ իտէմէք վէ պու տավէթլէրտէ մէ-
բասիմը լազըմէյի Մարթ իճրա էյլէյէճէք տիր· Պիր սէնէ սիւրմէգտէն, կէօրէ-
ճէքսին, իւչ միլեօն սահիպի օլաճաղըգ . . . Գու սայէտէ նէրէյտէ օլուրսա օլ-
սուն, բահաթ եաշայաճաղըգ վէ իսթիգպալտէն ասլա գօրգմայըգ սէրմայէյէ տէ
ասլա տօգունմագ ըզրառըմըզդա կէչինէճէյիզ . . . Հայտէ պագալըմ, իսթի-
յար . . . սէնի պիզէ ասնտրգքնար նասըլ իտէրսիմ . . . Լիւզումըմ օլտուգտա,
եինէպինէ էգզիթմէքսիզին մահսուսէն պանա պիր մըգտար ագչէ
վէրէճէքսին, տէյիմ սի . . .

Ժագ՝—Պագալըմ, պիր չէյ եարարըգ . . . Էկէր չօգ բարա իսթէմէզսէն . . .—
տէտի, վէ իքի արգատաշ գահ գահ կիւլմէյէ պաշլատըլար՝

Գատէհու Բասգալ՝ հոնճի Գօրտօ չիչէսինի աչըգ գատէհլէրի տօլտուրտըգ-
տան սօնռ . . . . . ըզդուտ գաչար . . . արքըգ եօրկունլըգ հըզա իթմէյօ-
րըմ . . . զանն իտէրս . . . զէրիմէ պիր հայաթը Թաղէ կէլէյօր—տէտի՝

Ժագ՝ գատէհինի եօգարը գալտըրըգտ արգատաշըլըա Թօգա իտէրէք՝—Սէվինճ
էն գուվվէթլի իլաճ տըր . . . Էյլիկինէ, արգատաշ . . .

Բասգալ՝—Աֆիյէթ օլսուն, իսթէյսար ճիւնուն . . . մուվաֆֆագիյէթլէրի-
միզ, միլեօնլարըմըզ աշգընա՛ . . . Շիմտի արքըգ կիտէլիմ եաթալըմ . . .

Ժագ՝—Եաթմազտան էվվէլ գօնքըն վասիյէթնամէսինի աչմայաճագ մը իս-
տիք . . .

Բասգալ՝—Վալլահի ունութըյօր իսիմ . . . Լաքին պու վասիյէթնամէ պի-
զէ՞ նէ . . . գօնք տը Թօնէրիէօնին քէնտի վասիյէթնամէսինէ պիզի իճրա մէմու-
րը նասըլ իթմէմիզ օլտուգը չիւզէսիզ տիր . . . անըն իչիւն օգուժագ պօչ չէյ
տիր . . .

Ժագ՝—Պիզնէ իսէ վասիյէթնամէյի օգուժագ էլզէմ տիր՝

Բասգալ՝—Նիչի՛ւն՝

Ժագ՝—Օգուբատագ անլարըգ, պագալըմ պիր սուբէքթի տէ պու մուգավէլաթ
մուհարիբիրինէ Թէսլիմ օլունմը՞ղ մը . . . էկէր Թէսլիմ օլունմըղ իսէ, պու խու-
սուս՝ էվրագը նագտիյէնին ֆիւրսաթը նօգթաի նագարընտան սիզիմ իչիւն բէք
պէօյիւք պիր Թէսլիքէ օլագիլիր՝

Բասգալ՝—Տօղրու տըր, վասիյէթնամէյի օգուժալը· զաթէն սապըգ էֆէն-

միմ՝ զարիպ պիր ատամ օլտուղընտան, եազտըղը տա զարիպ վէ Թօհաֆի օլմագ
կէրէք տիր՝

Գուռնը տիկէրէք Բասգալ՝ ճէպինտէն պիր չագը չըգարըպ վասիյէթնամէնին
զարֆընը եօգարըսընտան քէտտի՝

Ժագ Լակարտ՝ Բասգալըն սէյլէտիքլէրինի տինէտիկի սըրատա, մատանըն
իւզէրինտէն ալմուն միտալէյայը ալըպ իսթիւնէ պագմագտա վէ էվվէրիպ չէվիրէ-
րէք տէօրթ Թարաֆընը կէօզտէն կէչիրմէքտէ իսի՝

Ժագ՝—Աճապա պու միտալեա նէ՞ տիր . . . պագա՞նա պիր քէրրէ . . .

Բասգալ տաֆտի միտալեանըն հէր իքի եիւզինիւ տիգգաթլըճա կէօզտէն կէ-
չիրտիքտէն սոնռրա, անը մատանըն իւզէրինէ աքտագ՝

—Գէն պիր չէյ անլայամայօրսմ՝ . . . Թարիխլէր . . . բագդահար . . . ան-
լաչըլմազ խոյարէլէր . . . Գու պիր մուտա՛մա օլուգ, պունը Թապիր իթմէյէ չա-
լըշմագ պէնճէ վահի տիր . . . Վասիյէթնամէյէ պագալըմ . . . —տէտի, վէ գար-
ֆընը իչինտէն գօնք Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի չըգարըպ, անը
կէօրիւնճէ կիւէչրէք պիւլէնտը ավազ իլէ՝—Միւթէվէֆա գօնք զարիպ պիր ա-
տամ տըր տէտիմ իսէ եալո՞ն մը սէյլէտիմ՝ . . . վասիյէթնամէսինի գրոմըզը
միւրէքքէպտէ եազմազա գատար զարիպլիկի իլէրի վարտըրմըշ տըր . . . Սահիհէն
գօնք մէրագլը պիր ատամ իսի . —տէտի՝

Ժագ՝—Եիւքսէք սէս իլէ օգուտ . . .

Բասգալ՝—Բէք էյի, պաշ իւսթիւնէ՝—տէյիպ, զաթէն մայիւմիմիզ օլան վէ
լաքին պաչըճա ահճեամը չիմտի Թէքրար նագլ իթմէք լազըմ կէլէն վասիյէթնա-
մէյի եիւքսէք սէս իլէ օգուտագա պաշլատը՝

«Գէն՝ Ֆիլիբ-Արման գօնք տը Թօնէրիէօ՝ վիճոմտա տէյիպ իսէ պիրէ պիրին-
ճի սաղլամ օլտուղըմ հալտէ, քէնտի Թարաֆընտան Թէմմէնէ վէ միւթէվէլլէն
եազըլմըշ օլան իչտէտ վասիյէթնամէյի տօն միւրաճաղաթընը պէյան իսէյը, վէ հագ-
գընտա էնճինյէթը քեամիլէմ օլան Բարիզտէ մուգավէլաթ մուհարիբլէր Մ. Բէրօ-
լէյի իչտէտ վասիյէթնամէյին իճրաաթնա մէմուր նասըլ էյլէրիմ՝»

Բասգալ՝ օգուժալըգ տուրսը, սահիհինէլէրի չէվիրտի, հրզ իլէ սոն սահիհինէլէ-
րէ գատար կիթտի, 22 մայիս 1879 Թարիխինի պուլուր վէ եիւգսէ կիւլմէյէ պաշ-
լատը՝

Գատէհու Բասգալ՝—Գու վասիյէթնամէ հէնուզ օն իւչ կիւնէն պէրու եա-
զըլմըշ տըր . . . Էկէր պունըն պիր նիւսխէսի տահիսի օլտա իսի, մուգավէլաթ
մուհարիբլէր՝ անը տէրհալ մահքէմէյի հուզուզ ըլմիսինէ Թէպղիճ իտէր իսի, վէ օ
վագթ Թէրէքէյինին Թէմմիրի մանէտտըղ օլուր իսի . . . Շիմտի մատամ քի Թէրէ-
քէ րէսմէն մէօհիւրլէնմիշ տիր, տիմէք նիւսխէսի սանի եօգ տըր . . .

Ժագ՝ «—Տօղրու տըր . . . տէվամ էյ—» մանէտտընա օլարագ պիր իշարէթ
իթտի՝

Բասգալ պէրմէհմը աքի գրատաթա տէվամ իթտի՝

—«Մէրհաբէթիմ իքի գըսմա մինեդատէ տիր, պիրի մալիւմ, միհրիբի մէճ-
հուլ . . . »—

Միւթէվէֆա գօնքըն սապըգ տըր քնաթիպի եէնիճէն գրատաթը գաթ իտէ-

րէք։—Օհ, օհ, իրաւ պու իպարկաէ պիր չօգ սըրր ու հիքմէթ օլմալը տըր . . . Ա՜ճապա նէ՞ մաթիւմաթ ալաճաղըզ։

Բասգալ գրաաթա տէվամ իլէ։

—«Սէրվէթին գըսմը մալիւմի՝ պէշ միլեօն տօգուզ եիւզ պին ֆրանգա պալիղ օլուպ, միֆթահաթը պէրվիճհը աֆի տիր։»—

Գուննա էմնաք, էվրագ ու Քահվիլաթ վէ նագտըն մըգտարը Քաատատա օ. լունըպ, պունլարըն եէքիւնի դիքր օլընան մէպալաղա պալիղ օլուպօր իտի։ Գունըն պուրատա նագլ ու Քաատատը պիզճէ զահա կէօրիւլմէ տիր։

Ժագ պիր ահ չէքէրէք։—Շու ամֆուն մատէնինին բէք ազ պիր մըգտարը ճէպհիմիզճէ տիր . . . Գագը գալանը աճապա քիմէ՞ խատէթ իտիպօր։

Բասգալ։—Շիմտի անլարըզ . . . իպղահաթ վէ Քագսիմաթա կէսկօրըմ։—ատտի վէ պէրվիճհը գիպր օգուտը։

—«Գէնթիմ սօն միւրասալարըմը գալէմէ ալտրըգըմ սըրատա նէ եագըն նէ ուզագ հիչ պիր խըսըմ վէ ագրապատ պուլընմայըպ անլէրի միրատատան մահրում իթմէկ կիտի պիր մուամէլէյի գաապքեարանէճէ պուլընմայագաճաղըմտան, սէրվիթիմի պէր. վէճհը աֆի խաթէտիկիմ կիտի Քէրքիպ խէրիմ։

«1։—Սէն-Ժէրմէն մահալլէսի իլէ Բիւֆոլի վէ Բիրաժիա սօգագլարընատա քեա. ֆին էմլաքըմը վէ Ֆրանսըզ վէ տիւվէլը էճնէպտիկ Քահվիլաթըմը, եաոի ճէման իւչ միլեօն իւչ եիւզ պին Ֆրանգ Բարիզ չէհրինէ իթա վէ վասիկէ իտէրիմ, չու չարթ իլէ քի. Բարիզ չէհրինէ վէքեալէֆինէ քէնտի մէճլիսը պէլէտիսի՝ սուր տաֆթիլինուէ ինիֆիտապ իտէճէկի պիր մէվգիսէ Թօգվիլ սօգագընատաքի կէճէ տար իւչ չէֆագասը կիպի պիր կէճէ տար իւչ չէֆագասը ինչա իթտիրճէկ տիր։

Ժագ—Եագըզ չու գատար բարապա քի գարանըն էյինտէ գալաճագ տըր։

Բասգալ։—Նէ միմիզէ լապըմ, պիզիմ էյինտիզէ կէչմէյճէկ տիր . . . օգուպապըմ։

«2։—Սանսէր արագիսի իւզերինէ ժուԹատատրըզի օլուտուղմ չիֆֆիլիքեաթը Սանսէր չէհրինէ իթա վէ վասիկէ իտէրիմ, չու չարթ իլէ քի, չէհրը մէգքիւր՝ սանճագ տաֆթիլինուէ Թէվէլլիւա իթմիշ օլան վէ գարուրէքը հալէրի միպէյճէն պուլընան իպիթիպարատա մաֆատուս օլմագ իւզրէ չէհրին խատաֆատանէսինուէ օն տէօրթ նաֆագալը պապը պիր գօղուշ Քէէսիս իտէճէկ տիր։

«3։—Տիւնեպայէ կէչմիշ օլտուղմ կրանժ-տը-Մէր գարիպէսինէ՝ ճիփատրընատա քեաին քէօչք վէ էմլաքըմը իթա վէ վասիկէ իտէրիմ, չու չարթ իլէ քի, վասիկէնամէմին եէվմը քիչատրընատա իթիպարէն ալթը սէնէ՝ չիֆֆիփգէլրիմին միւսԹէճիրի պուլընան չիֆֆիճիլէր՝ հիչ պիր իւճրէք վէրմէքսիզին մէգքիւր չիֆֆիլքէլէրի իչլէթէճէքլէր տիր։

«Գարիպէի մէգքիւրէ՝ եէվմը վէֆաքըմտան օն սէքիզ այ սօնդրա մէգքիւր քէօչկիւ եէտը Քէտապրուճքընա ալարագ պիր տարը չիֆա հալինէ իֆթրագ իտէճէկ, էմլաքըն վարիսաքըլլա իտարէ էյինէյճէկ վէ սանճագտն միւհաճիպինատէն օլան խաոթա վէ իտիթիպարլարընը օրայա գագուէլ իտէճէկ տիր։

«4։—Ժօրժին տը Կրամ խանէտանընա մէնսուպէ Մատամ լա գօնթէս տը Շաֆքիւ-քօք՝ վէօժիրար սօգագընատաքի գօնսուլըմըն էչնա վէ խալը վէ րէմ վէ հիքեէ վէ տասարը սէնասիպէ վէ չինի Թագրմլարը վէ քիւԹիւպխանէ վէ կիւմիւչ Քագըմլարըմը Քէրք ու վասիկէ իտէրիմ։

«5։—Էսկի էվէքտար խըտմէթքեարըմ օլան Ժէրոմ Վիլարա՝ էլի պին Ֆըրանգըզ պիր մէպալաղ վասիկէ իտէրիմ։

«6։—Տիկէր խըտմէթքեարլարըմըն պէհէրինէ, եանի Գլօա Բէուէն, Միչէլ Գօրտիէ, Ժագ Ֆիրմէն, Սէպաստիէն Մարսէլ, Իւրսիւլ Այնօ վէ Գընուաթ Վէրնիկէ 20չէր պին Ֆրանգ Քէրք ու Քէպէրրօտ իտէրիմ . . .»

Ժագ կիւլէրէք։—Շու մաթուհ իմթիյար տա սահիհէն չօճուգ կիպի պիր չէյ իմիչ . . . Միւտաէքը էօմրիւնէ զաթէն քէնտիսինի սօյմուշ օլան պիր Թագըմ սօյԹարիւլէրէ տէ պու գատար քիւլիկէթի ագչէլեր վէրմէք նէ՛ պատտալըզ . . . էյ սօնդրա՞ . . .

«7։—Սանճագըմըն իանէի պէլէմէյէճէհ հէյէԹի մարիֆէԹիյլէ սանճագը մէգքիւր Ֆուգարատըն Քէվպի օլընմագ իւզրէ եիւզ պին Ֆրանգ Քէրք իտէրիմ . . .»

Գունտա ՏօգԹօր Ժագ եէննէսէն գահգահա իլէ կիւլէրէք։—Ահ, Ֆուգարալար, Ֆուգարալար, պիզ պիզէն էվվէլ նամ օլտըգ. լաքին զաննըմ էկէրչի պիզ պու իչտէ պիր աղ չէյ ղալմա իհտիյօր իսէնինգ պիլէ, մէմուր օլանլար՝ պիզէն տահա չօգ չէյ ղալմա իհտէճէքլէր տիր . . . էյ, սօնդրա՞ . . .

Բասգալ գրաաթընա տէվամ իլէ։

«8։—Սէվկիլիւ քէրիմէմ իլէ զէվճէմէն մէտֆուն պուլընտըգլարը վէ պէնիմ տահի տէֆն օլունճաղըմ խանէտանա մահատուս մագպէրէնին հիւսնիւ մուհաֆազա վէ Քամիր ու Քէրմիմի իչլէն էլի պին Ֆրանգ վասիկէ իտէրիմ։

«9։—Օն պին Ֆրանգ . . .

Բասգալ պիրտէն պիրէ օգուժմասընը քէտիպ, պիր նագարը հայրէթլէ օգույաճաղը իպարէնին իւզերինէ տիք տիք պագժաղա պաչլատը։

Ժագ՝ իչպու սիւքիւթը նահէհանիկ խաթիրատ իտէրէք։—էյ ճանըմ, նէ՞ վար քի։

Բասգալ։—Նէ՞ մի վար . . . իհանըլմագ, խաթը ու խայալէ կէլմէզ պիր չէյ վար . . .

Ժագ։—Նէ՞ չէյ։

Բասգալ։—Իչպու վասիկէնամէմէ խամիմ վար . . .

Ժագ։—Իմի՞ն մի . . . ատտամ սէն ատ՛։

Բասգալ։—Տիկնէ։—«Օն պին Ֆրանգ սաալըգ պըր քեաթիպիմ օլուպ նիմ հագսօխանէէսինուէն չըգան Բասգալ Սօնիկէ վասիկէ իտէրիմ . . . Մէրգուզ՝ պու մէպալաղ իլէ պիր իչ Քէչէպիլա իտէրէք չալըշըպ ըրզ ու նամուսըյլա եաշայապիլիր վէ պիր տահա Քարիգը սիյաք ու սէգամէթէ սիւրիւք իթմէկ . . .» էյ չիմտի պունա նէ՞ տէրսին։

Ժագ։—Գէն տէրիմ քի, միւթէվէֆա գօնԹ՝ պուտալա վէ պունագ պիր իմԹիյար իտի . . . Սանա Քէվճհիհի վար իմիչ. պու ալէա չէյ . . . Սէն օնա միւէպպէտէն մինէԹտարըն, վէ իչպու վազիֆէյի մինէԹտարանէյի հալընըզ պիր վաստէթա իլէ էֆա իտէպիլիրսին . . . Մէգարընըն իւզերինէ կէօքիւր իւչ Ֆրանգըզ վէ օն «սու»ըզ պիր կըրլանթա վազ իտիվէր . . .

Բասգալ։—Գաչ իւսԹիւնէ, հարարըմ . . .—տէտտի, վէ էքի խատիս Քէքրար գահգահ կիւլմէյէ պաչլատըլար։

Բասգալ՝ գրաթըննա տէվամ իլէ։—«ՅՕընճը վէ սօնընճը մատտէ։— Օն պին ֆրանգ ճէնազէ ալայըմըն մէսարիֆի իչիւն։»—Սէրվէթը մէճհուլէչէ նագլ իտէլիմ։ վասիչէթնամէնին էն գիյասէտ չայանը իթինա գըսմը օ օլմալը սըր։ . . . Տիգ-զաք էթ, օգուչօրըմ։— «Սէրվէթը մէճհուլէմէ կէլինճէ, Ֆրանսա պանգասը պանգնօթլարընտան իսպարէթ օլարագ տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ մըգտարընա պալիղ սիր։ . . . Սէքիզ եիւզ պինէր ֆրանգ օլարագ պու պանգնօթլարը հալի օլան ալթը ատչա ճըզտան՝ կիզլի պիր մահալտէ մահֆուզ սըր . . .»

Բասգալ՝ ժագըն եիւճիւնէ պագտը։ Ժագ տախի կէօզլէրինի իրի իրի աչմըչ իտի։

Ժագ քէքէլէկէրէք։—Կիզլի պիր մահալտէ մահֆուզ տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ մը։

Բասգալ։—Ամմա պէն սիյօր իտիմ քի, իչլու «սէրվէթը մէճհուլէչ» քէլիմէ-լէրինին ալթընտա պիր սըրր ու հիքմէթ վար սըր։

Ժագ։—Տէվամ էթ, տէվամ էթ պագալըմ, պիր ան էվվէլ անլայալըմ։

Ժագ Լակարա՝ պու սէօզլէրի սէօյլէմէնի սըրտատա ֆէվգէլատէ պիր թէլաշ իւգրէ կէօրիւնիպ, հանագլարը գըր գըրմըզը քէսիլմէքտէ վէ կէօզլէրինին իչի բա-ըրէլ բարըլ բարըմագտա իտի։

Բասգալ տախի իսպիտէն իսպիլ տիւչարը հէյէճան օլարագ, պիր թէլաը ա-զիմէ պէրվէճնը աֆի օգուտմագա պագալագը։

«Էօլմիւքտէն սօնդրա պուտաղա պիր ատամ ըմըչըմ տէյտ սէօյլէմէմէք իչիւն պուրատտա իչլու խաֆթէը հարէքէթիմին սէպէպսիզ իսդահ իթմէյինիմ։

«Գըրգ պէչ եաչընտա իքէն չիմոխթի կիպի եաթա եալընըզ օլուպ, նէ եագընը վէ նէ ուղագ հիչ պիր ադրատտամ վէ օ հալտէ հիչ պիր վարիսիմ պուլընմատտըղընտ-ատան, կէնճ վէ էօքսիւզ պիր գըզա ալէագա իթտիմ վէ մէրգուտմ իլէ էվվէնտիմ։

«Տիլատտէ օլտուղըմ կէնճ վէ սիլտէր ժանն ատ Բուվրէյլ քէնտիմէ զէվճէ խատրէք էվվատտարըմ օլաճագընը էմէլ վէ իւմիտ խոյօր խոմ։

«Ֆիլհագիգատ սիրէթիւն իւմիտինին մէղհատտէյհի օլան չու իսդիխմատտան պիր սէնէ սօնդրա զէվճէմ ժանն ատ Բուվրէյ գօնքէս ատ Թօնէրրէ՞ պիր գըզ չօճուգ տիւեհատյէ կէթիրտի։

«Գու վէլատէթէ բէք զիյասէտ մէօրսէլ օլտուղունտան, իչլու մէօրսէյլէթիմէ սահրէլէրինի տահի հիսսէմինա խատրէք ճէհնասը Հագգա սըղը վէ մահ-միտէթ իթմէյէ գարար վէրտիմ։

«Գու մագսատ վարլ օլագ իչիւն պիր թէսդիր խաթրընտա կէլիպ, պու թէսդիր՝ իգամէթ իթտիհիմ ատճագ տահիլինտէ քէրիմէմ Մահմինին տօղտուղը կիւն տիւեհատյէ կէլէն պիրճիւմէյ չօճուգլարա պիրէյր մըգտար մէրհաթ իթա վէ թէէմին իթմէքտէն խալտէթ խոմ։

«Մատտամ սը Թօնէրրէօ իչէ պիլէթթիճագ պու պագատ պիր մէպղաը ճէ-սիմ Թահին իթտիմ, վէ մուահահէրէն զահիմ էճէլ խանէմէ պուչահրըզտա պու Մէպղաը թէզեիտ իյէտիմ։ Մէպղաը մէզգուր էլեէմ տէօրթ միլեոն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգա պալիղ օլմուչ սըր։

«Ալթընճը տահրէ սահճագընըն նուֆուս տէքքէրի մուճհիլինէ, քէրիմէմէ

պէրապէր այնը կիւնտէ տիւնեայէ կէլէն չօճուգլար ալթը նէքէր օլուպ, պուն-լարըն պէհրինէ սէքիզ եիւզ պին ֆրանգըգ պիր մէպղաը Թահտիս իթմէյէ օլտուղմտան, անլէրին պինը րիւչտէ պալիղ օլտուգլարը կիւն պու մէպղաը քէնտի-լէրինէ թէսլիմ վէ թէէմիյէ իտէճէկիմ։»

31

Բասգալ՝ գրաթըննա տէվամ իլէ։

«—Էկէր մէրգումանըն սինը րիւչտ պալիղ օլմալարընտան էվվէլ վէֆաթ իտէճէք օլուր իսէյ, պէհրինէ իսապէթ իտէն միրաս հիսսէսի՝ վասիչէթնամէմին իճրասընա մէմուր օլան զաթ Թարաֆընտան քէնտիլէրինէ թէսլիմ օլունագագ սըր։

«Մէպղաը մէզգուրէյէ արթըգ պէնիմ նազարըմյա պագմայըղ, միւթէմա-տիլէն գարըշըգլըգլար վուգու պուլան չու զէմանատա իչլու մէպղաը զայիսէն վըգայէ իթմէյէ, վէ սուրէթը զահիրէտէ էմին կէօրիւնիւսպ հագըգագթը հալտէ իսէ պաթագ օլան եէրլէրէ վագ իտուսպ տէ ֆահիգ իչիւն անայը թէհլիքէյէ գօյմագ իսթէմէտիկիմտէն, անանըն թէմամիյէթինի թէհլիմին իչիւն ֆայըգտան վագ կէչ-տիմ վէ պէհէր չօճուգըն հիսսէսինի կիպի պիր մահալէ վագ վէ հըզիգ էյլէտիմ։...»

Բասգալըն ալնընտան սէլ կիպի թէր ագըպ, պուղաղը գուբ գուբրա օլմուչ վէ էլլէրի սինիր իլէթի կիպի Թիրիլ Թիրիլ Թիթրէմէքտէ պուլընմըչ օլտուղը հալտէ, օգուտմասընը քէսէրէք պիր աղ վագթ աուրսը։

Ժագ։—Տէվամ էթ . . . տէվամ էթ պագալըմ . . .

Բասգալ՝ պիր գատհ սու իչտիքտէն սօնդրա օգուտմասընա տէվամ իլէ։

«—Գըզգըմըզը վէլատէթինտէն պիր այ սօնդրա, իգամէթ իթտիհիմ ատճագ տահիրէսինին նուֆուս տէքքէրինտէ մուգայյէտ ալթը նէքէր չօճուգըն Ֆամիլնա պէօյհէքլէրինի նէզտիմէ ճէլպ իթտիմ վէ ալտճագլարը մէպղաըն մըգտարընը քէն-տիլէրինէ պէյան իթմէքտինի պիրէր պէթուն բուլ, նահատ մահատտա տարդ օ-լունմըչ պիրէր միտալնա վէրտիմ։ Մէրգուման՝ պու միտալնայը քէնտի էվվատա-լարընա վէրճէքէյէր, վէ էվվատտարը տա երդի պիր սէնէ սօնդրա նա պատնա վէ նահատա վասիչէթնամէմին իճրա մէմուրընա Թագտիմ էյլէյճէքէյէր տիր։

«Մէղքիւր միտալնայարըն պիր եիւզիւնտէ պիր սըրա նուտէրսըղ. վէ քէրիմէ-մին նէվմը վէլատէթի Թարիխի, վէ տիկէր եիւզիւնտէ Թէքրար սըրա նուտէրսըղ, վէ իւսթ իւսթէ մահքիւբ իւչ քէլիմէ վար սըր։»

Ժագ Լակարա՝ մատանըն իւգէրինէն ալթուն միտալնայը ալմըչ, տիղգաթը պիր սուրէթտէ իւգերինէ պագըյար իտի։ Բասգալ օգուտմասընա տէվամ իլէ։

«—Զօճուգլարըն պէհրին՝ իչլու միտալնայը վէ քէնտիսինին էվրագը մու-սատտագասընը իրահ վէ Թագտիմ իթտիքտէ, վասիչէթնամէմտէ քէնտիսէ Թահ-սիս օլընան մէպղաը ահգ իտէճէք սիր։

«Էկէր օ Թարիխտէ պէն էօլմիւչ պուլընըր իսէմ, վասիչէթնամէմին իճրա մէ-մուրը՝ ալագատտարանը նէզտինէ ճէլպ իլէ, կէրէք օ ալթը աուրսա միտալնայը վէ կէրէք վասիչէթնամէմի վագ իթտիհիմ սանընըգճատտագի միտալնայը ահգ իտէճէք, վէ անլէրի նուտէրսը սըրատտըլ եան եանա գօյուպ, պէհրին միտալնայընըն իւգէրին-

ան մահքիւք քէլիմէլէրտէն միւթէէնքիւլ իւչ սաթըրը գրաաթ իտէպիլէճէք տիր։

«Մէզքիւր իւչ սաթըրըն միւթէզամմին օլտուղը իպարաթտան՝ ատօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգըն նէրկտէ սագլանմըշ օլտուղը անլաշըլմաճագ տըր։

«Էկէր վասկէթնամէմին հկյնը քիւշատընտա, վարիսկէրին պիրի վէ եա պիր գաշը պէրհայաթ պուլընմազլար իսկ, միւթէվէքքաըրըն հիսսէ վէ եա հիսսէլերի՝ պէրհայաթ օլանլարա միւթէսաւիէն թագսիմ ու թէվզի օլընաճագ տըր։

«Հէր հկյի էվվէլտէն տիւշինմէլի։—Էկէր աթթալը մէրգումէտէն պիրինէն վէ եա պիր գաշընըն վէֆաթընյլա միտալեալարտան պիրի վէ եա պիր գաշը էքսիլիպ տէ սէրվէթին նէրկտէ մահֆուզ օլտուղընը միւպէյյին օլան իպարէլէր թէչքիլ օլունամազ իսկ, վասկէթնամէմին իֆրասընա մէմուր օլան մուգաւէլաթ մուհարրիրի՝ Քիւթիւպխանէյի Միլլիինին մէշղուլկէթ սալօնընա ապիմկէլէ, «ԴԻՋԻԼ «ՎԱԱԻՑԷԹՆԱՄԷ, Հաշմէթլու զայէթ Երիսթիյան Օն Իւչինճի Լուի գրալըն «պաչ վեքիլի ֆաղիլէթլու գարահնալ տը Րիչլիէօնին Թարիխինէ մէտար օլմազ «իւզրէ Միւսիւ տը Լաֆէմանըն Եաթըրկէլերի։—Միլլատր Իսանըն 1674 սէնէսին-«տէ Ամաթէրտամտա նէշր օլունմըշ տըր։» իւնվանլը պիր քիթապը Թաշկէ իտէճէք տիր։»

Բասգալըն սէսի գըսըլըպ հէվան իչինիվէզ պիր հալէ կէմիչ վէ թէչմիլ վիւճուտը Թիրիլ Թիրիլ Թիթրէմէկտէ պուլընմըշ տըր։

Իքինճի տէֆթա օլարագ Բասգալ նինէ օգուտմասընը քէսիպ տուրտը։

Ֆագ։—Հայտէ, հայտէ, օգու պագալըմ։

Բասգալ գրաաթընա նէնիտէն տէվամ իլէ։

«—Մուգավէլաթ մուհարրիրի՝ պու քիթապը էլէ կէչիրտիքտէ, եիրմինճի սահիֆէսինի աշըպ, օրտուտա գէյրէլի գըրմըզը միւրէգքէպլէ չըզըմըշ քէլիմէ վէ հարֆլարը նաըրնըզ պիր սաթրտա նան եանա կէթիրտիճէք, վէ անտէն սօնդրագի իւչ սահիֆէյտէ տահի այնը մուտամէլէյէ տէվամ իտէճէք, վէ պէյլէճէ սաթը հա-լինէ գօնուլան քէլիմլէրը՝ միտալեալարըն իւզէրինտէ մահքիւք օլան իւչ իպարէ-լէր թէչքիլ իտէճէք, վէ պու իւչ իպարէտէն՝ ալթը նէֆէր չօճուղընն սէրվէթի նէ-րէտէ պուլընանդըղը անլաշըլմաճագ տըր։»

Ֆագ՝ լէհճէսի աթմըշ վէ կէօզլէրի աթէչ կիպի բարլամագտա պուլընմըշ օլ-տուղը հալտէ այագտա գալգարագ։—Ալիմ Ալլահ այանա պիր բույա կիպի կէլէյօր ... Միլեօնլար պիզէ օլմալը, Բա՛սգալ, պիզէ ... Եալընըզ պիզէ, անլա-տը՞ն մը։

Բասգալ։—Էվվէլ, անլայօրըմ ... Գօնքըն սըրրը թէաաիֆէն էլիմիզէ կէչտի ... Քիւթիւպխանէյի Միլլիտէքի «Դըզըլ Վասկէթնամէ»տէն միլեօնլարըն նէրկտէ սագլը օլտուղընը անլայամաղըզ։

Ֆագ։—Տէմինճէք տիյօր իտին քի, պիր սէնէ սիւրմէկտէն իւչ միլեօնըզ պիր սէրվէթի սահիպի օլամաղըզ ... Գունը եանըզը սէյլէյօր ըմըշըն, գիրա սէքիզ կիւն սիւրմէկտէն հէվան պէչ միլեօնըմըզ օլամագ տըր ... Գունտան սօնդրա արթըգ Տօգթօր Թօմբոն օլմագըզըմա նէ՞ հաճէք ... Արթ կրանչոնըն տա արթըգ պիզէ լիւզումը եօգ ... Տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ՝ զաթէն էլիմիզտէ օլանա զամմ օլունըր իսկ, իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգ իյրատըմըզ օլ-

ճագ տըր ... Իսթիգպալիմիզ էյի տիր, Բա՛սգալ զէվգ, սէֆա, սիւս, տա-րաթ, հէրսինի եարապիլէճէյիզ ... զէննկինիզ ...

Բասգալ։—Էվվէլ, զէննկինիզ լաքին պէրագ, չու վասկէթնամէյի օգուշտու պիթիրէյիմ ... Իսթէրիմ քի, իւմիտէրիմիզէ գարշը միւնասէպէթսիզ պիր ֆըգ-րա պուլընմատըղընա էյիճէ էմին օլայըմ։—տէտի, վէ քէմալը սիւքիւնէթլէ չու սօն իպարէլէրի օգուտմաղա պաշլատը։

«—Թէքրար տէրիմ, հէր հանկը չօճուգ՝ սինը բիւչտ պալիղ օլտուղը կիւն զիքր օլընան միտալեա իլէ իսպաթը վիւճուտա իտէր իսկ, վէլատէթնամէսինէ պին-նէֆս քէնտինի օլտուղընը մուսատագ պիր էվրագը տահի համիլ պուլընճաճագ տըր։

«Իչպու վասկէթնամէյի եազըլըղըմ վէ իմզալատըղըմ չու սաաթտա, տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը միյանէլէրինտէ թագսիմ իտէճէք օլան ալթը նէ-ֆէր չօճուղըն հէնուզ պէրհայաթ օլտըգլարը՝ ախիրէն ալագ օլունան մալիւմաթ-տան միսվէչան օլմուշ տըր։

«Մէրգումանա վէրիլէն միտալեալարըն սըրա նումէրօլարը սըրասըլյա քէնտի իտ վէ չէօհրէթ վէ իգամէթ մահալլէրինի գիյրետ գայտ ու թահրիր իտէրիմ։ Գու իհթիյաթ սայէսինտէ վասկէթնամէմին իճրա մէմուրը՝ թահարրիյաթընը գօ-լայ իճրա իտէճէք տիր։

«Ն ։ 1.—Միւթէվէքքա ժան տը Շաթըլիւքսին վէ ժօրժին տը Կրավըն օղ-լու գօնթ Ֆաալիէն տը Շաթըլիւքս։—Թուլնօն սօգաղընտա Ն ։ 19։

«Ն ։ 2.—(2 նումէրօլը միտալեա՝ վասկէթնամէմէյի պէրագէր մահֆուզ օ-լան միտալեա տըր։)

«Ն ։ 3.—Ավօգաթ միւթէվէքքա Տիտիէ Լապուանըն վէ Մառի-Թէրէզ Ֆօվէլին օղլու Րընէ-Տիտիէ Լապուա։—Շէրբ-Միտի սօգաղընտա Ն ։ 52։

«Ն ։ 4.—Էպինէյ Նագգալը Նիգօլա-Ֆիլիբէռն Տիւվէրնէյին վէ Սէլէսթին-վիւրժինի Գօտուէնին օղլու Ամէտէ Տիւվէրնէյ։—Վօժիրար սօգաղընտա Ն ։ 23։

«Ն ։ 5.—Գօմիսիօնէր Կրաթիէն Գուլընուանըն վէ Ժաննն Տիւրիւինին օղլու Բրօսըր-Ժիւլ Գուլընուա։—Րէգօլէ սօգաղընտա Ն ։ 17։

«Ն ։ 6.—Մուսախէրլէն էվլէնմիչ օլան Բէռնի Գէրթիէնին զայըր մէչրու զը-զը Մարթ-Էմիլի Գէրթիէ։—Ձինէվրատա Լօզան Թարիգինտէ Ն ։ 49տա իգամէթ իտէր։

«Ն ։ 7.—Մէմուրիյնտէն Րէյմոն Ֆրօմանթալըն վէ միւթէվէքիկ Մառի Բուռ-նինին օղլու Ալպէր-Բօլ Ֆրօմանթալ։—Սէն-Լուի-պ-ան-Լ'իլ սօգաղընտա Ն ։ 44։

«Բարիգտէ մուհարրիր, 22 մայիս 1879։

«ՖԻԼԻՒ ԱՐՄԱՆ, ԴՕՆԹ ՏԸ ԹՕՆԷՐԻԼՕ։»

—Իչթէ պու գատար։—տէտի Բասգալ վասկէթնամէյի մասանըն իւզէրինէ վազ իտէրէք։

Ֆագ։—Գիգիմ իւմիտէրիմիզէ պիր չէյ եարմայօր։ Գու ատամլարըն եէրինտէ զահմէթսիզճէ միրատա պիզ գօնճաղըզ ... Շու իսթիյար պուտալա գօնթքըն բարայը նէ՛րկէյ գօյտուղընը անլատըղըմդատա, անը եալընըզ ալմագ զահմէթինէ տիւշար օլաճաղըզ։

Բասգալ՝ վասկէթնամէյի ճէպինէ գօյարագ։—Եարընատա Թէգի եօգ, Քիւ-Քիւպխանէյի Միլլիյէ կիտէճէյիմ ...

Իքի արգատաշլարըն չիժոխլիք եչքօխկէրէ սէօյլէչէճքլէրի պիր չէյ գալմատըղնատան, պիր ազ իսթիրահաթ իթմէք իւզրէ օտալըրընա չէքիլմիլէր վէ սահան սահաթ տօգուզ օլուր օլմազ գալըղով պիրպիրինին եանընա կիտէրէք վէ խալխանէ պիր սուրէթատ էլլէչէրէք, կէնէ բուլա կէօրիւզ կէօրմէչտիքլէրինի գահգահա իլէ պիրպիրինէ սիւրալ իթտիլէր։

Ետ՛ր, կէնէ կէօրտիքլէրի բուլա օլմայըզ հագիգաթը հալ իտի, վէ պուէրն իսպաթը մատտինի՝ եանլարընատա պուլընան պանգնօթ տէսթէլէրի, թահվիլաթ բաքթիլէրի վէ գօնճ տը Թօնէրիէօնին վասիկէնամէսի իտի։

Ժագ՝ Բասգալա.—Քիթիւպխանէչէ կիտէճ՞քմինի։

Բասգալ.—Էվվէլա իսմինդ թահվիլաթը պինէյր ֆրանգլըզ պանգնօթլարըա միւպատէլէ իտէճէյիմ վէ կիւնտիւզ թատմընատան սօնդրա Քիթիւպխանէչէ կիտէճէյիմ։

Ժագ.—Իսթէրմիսին, պէրապէր կէչէյի՞մ մի։

Բասգալ.—Ճէնա օլմազ զաննըմ. . .

Ժագ.—Լաքին Անժէլ իլէ Մարթ պիզէ վէ Եահօտ իքիմիզատէն պիրինէ պէքլէրէր. . .

Բասգալ.—Կէնէքթիկիմիզատէն տօլայը քէնտիլէրինի Թէչմին իթմէք իչուն պիր Թէլեկրաֆ չէքէրիզ կիտէր։

Ժագ.—Էվվէթ, հագգըն վար, օլուր. . .

Բասգալ Սօնիլ՝ խապինէ թահվիլաթընը, էսհամ վէ սէնէտաթը սաիրէյի իւզրինէ պէրպ, ժագ իլէ պէրապէր աչաղըյա էնտիլէր վէ պիր Թէլեկրաֆխանէչէ կիտիպ, «Թօմբրօն իմզասը լա «Բրքի-Դասթէլ»է պիր Թէլեկրաֆ քէչիտ իթտիլէր։

Գատէհու իքի արգատաշլար պիր սարրաֆ սիւքքեանընա կիտիպ պիլա միշքիլաթ թահվիլաթըն Թէպտիկի բազարըղընը իթտիլէր, վէ թահվիլաթը մէգբիւրէնին պիր կէօնա մէմնուէչէթ վէ միւսաատլրէ թահքընատա պուլընմատըղընա տաիր իթմինան հասըլ իթտիքտէն սօնդրա պէտէլինին իգամէթ կնահէարընա իրսալինի սարրաֆի իլէ գարարլաշտըրտըլար։

Իչուու մուամէլէնին խիթամընատա մէրգուման՝ պուլըլմատա պիր լօգանթատա կիտիպ գարընըարընը տօյուրտըղատան սօնդրա, մէմնուն վէ մէսրուր օլտըգլարը հալաէ օյնայարագ սըշրայարագ Քիւթիւպխանէյի Միլլի Եօլընը Թուրտըլար։

Իքի արգատաշ տա օ տար իւլ մէարիֆին ուսուլ ու սաամէքնատան պիխատէր խոլէր։

Միւրաճաաթ իթտիքլէրի գաբուլը՝ մէչղուլմէկէթ սալօնընը քէնտիլէրինէ կէօս Թէչտի։

Մէրգուման՝ զիքր օլընան սալօնըն գաբուրնա տօղրու կիտիպ Թամամ իչէրի կիրէճէքլէրի սըրատա, իսմէ մահսուս տուխուլմէկ պիլէքլէրինին Թէվգինէ մէմուր օլան մուհաֆիզ՝ գարշըլարընա տիքիլիպ։

—Աֆվ խոէրսինիզ, էֆէնտիլէր. . . տուխուլմէկ պիլէքինիզ վա՞ր մը տըր. . .

Բասգալ.—Ետ՛ր, էֆէնտիմ։

Մուհաֆիզ.—Էօյլէ իսէ իչէրի կիրէմէզսինիզ. . .

Բասգալ.—Նի՞չուն էօյլէ։

Մուհաֆիզ.—Գուրայա կէլիպ մէչղուլ օլմագ իչուն Քիւթիւպխանէ միւսիրինտէն պիր տուխուլմէկ պիլէքինիզ օլմալը տըր։

Ժագ՝ օ վագթա գատար լաֆա գարըշմամըշ օլտըղը հալտէ.— Գու Թէֆէրբուտաքը պիլմէտիկիմիզէ չօգ Թէէսիֆ իտէրիմ, էֆէնտի. . . Գէն էճնէպլիկիմ, վէ զանն իտէր իտիմ քի, բայիթաթընըզըն չատանը Թամատա օլան մահալլէրինի կէզմէք իչուն ազ պիր միւտատէթ չէհրինիզտէ գալաճագ օլան էճնէպլիկլէրէ պատը մուամէլէյի րէսմիկէ ակվ օլընըր։ վագթա պէն տէ պիլիրիմ քի մուամէլէյի մէգբիւրէ՝ միւնասէպէթսիզ տէյիլ տիր. . .

Մուհաֆիզ՝ պիր Թամըր իհթիրամքեարանէ իլէ.— Վա՛յ, էճնէպի՞մսինիզ, էֆէնտի. . .

Ժագ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ. . . Ամէրիգա Թէպտատնընատան օլուտ պէնատաթըմ հէքիմիքը տիր. . .

Մուհաֆիզ.—Էյ եալընըզ սէյր ու Թէմաշա իչի՞ն մը կէլիյօրսընըզ, իմրատ Թէհարրիյատ իթմէկէ նիյէթինիզ նէ՞գ մը։

Ժագ.—Աֆվ իսէրսինիզ, զայէք նատիր վէ տահա տօղրուտը պիր տահնէմէք օլան պիր քիթատա պագմագ իսթէր իտիք։ պու քիթատատան զանընմ պիր նիւսխէ վար վէ օ տա պուրատա տըր. . .

Մուհաֆիզ.—Մատամ քի էօյլէ տիր, քիւթիւպխանէչէն գախտէպինատ պէն պիր իսթիհանաթլիկէթ իմրատընը տէրէօհտէ իտէրիմ. . . Հէմ էճնէպի վէ հէմ մուամէլէմ պուլընատըղընըզ հատէպիկէ գարուլար սիզէ աչըզ տըր. . . —տէտիքտէն սօնդրա իթ սօնդրա պէտէլինի

Գու իչ խոխամ պուլտգտա, Բասգալ «—Շիմտի պէն ո քիթապը խոքէչէնէչեմ. . . .—» ասէտի վէ քիւթիւպխանէ մէմուրիչինին օթուրմըշ օլտրգլարը քէրէվխէ տօղրու կիթտի։

Բասգալ՝ Թալէպաթ մէմուրընա սէլամ վէրտիքտէն սօնգրա.—Էֆէնտի, պիր քիթապ խոքէչէնէքտիմ։

Մէմուր՝ պէյազ պիր բուսուլա ուզաթարագ.—Գու բուսուլանըն խանէլէրինի տօլտուրարագ քիթապ Թալէպ իմէչինիզ րէճա օլունըր։

Բասգալ քեաղըտը ալտը վէ պրունընըն ալթընտան «—Սատէ պիր չէյ իչիւն պու նէ՛ գատար Թանիթանա» տիյէ մըրըլտանըպ եէրինէ կիթտի օթուրտը։

Քիւթիւպխանէչտէն քիթապ ալմագ խուսուսընտա իճրասը լազըմ կէլէն մուամէլաթ ֆիլճագիգա բէկ գարըշըգ վէ Թանիթանալը օլուպ, սօնրա խոխխանախչէթ տէ գատտալ օլունմագ. լաքին հէմ Թէհարրիսաթա սուհուլէթ օլմագ վէ հէմ ատ սըրգաթ կիւճլէշմէկ իչիւն մուամէլաթը մէդդիբլէրինին իճրասը լազըմտըր։

Գագընըգ, պուննտա սըրգաթ իչիւն «կիւճլէշմէկ» տիյօրըգ, «միւմքինսիզ» տիմէյօրըգ, զիրա օ գատար Թէտավիրը իհթիյաթիչէ իհթիմալագ օլունըպ չիտտէլըր նէզարէթէ իճրա օլունմասընա բազմէն, վագթ վագթ պաղը զէյգըլմէկթէ քիթապլար զայըգ ու նապէտտա օլուր, վէ միւթէճասըրլարը սա էլէ կէչիրմէկթէ միւմքինն օլմագ։

Բասգալ Սօնրէ՝ գանարէսինէ ավտէթ իթտիքտէ, քէնտիչէ Թէվֆի օլունան Թալէպ բուսուլասընը տօլտուրտագ իչիւն հէր կէօղիւն գարշըսընտա մաթպու պուլընան Թալիմաթա Թէվֆիգէն իճրասի հարէքէթ իթտի։

Գունը եարտըգտան սօնրա Թէքրար մէմուրիչինին քէրէվխէթի եանընա կիթտի վէ բուսուլասընը քիւթիւպխանէ մէմուրընա Թէսլիմ իթտի։

32

Թալէպ բուսուլասը պէրվէհէը աթի Թահրիր օլունմըչ խոչ։

«Օգուչյանըն օթուրտըղը մէվգի նումէրոսը 177։

«Մուհէյիբին խոչ՝ ՏՐ ԼԱՖԻՄԱ։

«Քիթապըն խոչ՝ ԴՐԶԶԼ ՎԱՍԻՑԷՔՆԱՄԷ, Հաշմէթլու զայէթ Երիսթիյան Ոն Իչիւնճի Լուի գրալըն պաչ վէքիլի Ֆագիլէթլու գարտհնալ սը Բրիլիօնին Թարիհինէ մէտար օլմագ իւզրէ Միւսիւ սը Լաֆէյաննըն ԽԱԹԲրԷԼԷրի։

«Մահալը Նէչրի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ։

«Թարիհը Նէչրի՝ ՄԻԼԱՏԸ ԻՍԱՆԸՆ 1674 ՍԷՆԷՍԻ։

«Օգուչյանըն խոչ՝ ԺԻՒԼ ՏԻՒՐԻՉՕ։

«Իդամէթկեաճ՝ ՏԱՐԻՒԼՖԻՒՆՈՒՆ ՍՕՕԱՂԸ, Ն° 28։»

Նասըլ քի կէօրիւնէյօր, պու իսա իւլ իդամէթկեաճ՝ Բասգալ իչիւն հիչ պիր վէճհէյէ մուճիպը մուհաթապա օլամագ խոչ։

Քիւթիւպխանէ մէմուրը՝ բուսուլայը ալտը, իւզրինէ պիր գաչ աճալ պուճալ իշարէթլէր չըզսը վէ պիր մայէթ մէմուրընա վէրտի։

Բասգալ՝ Քիւթիւպխանէ առաթընա ասլա վուգուֆը օլմայան պիր ատամ

կիպի քէրէվխէին գարշըսընտա տիտտիք տուրուպ պէքլէյօր խոչ։

Քիւթիւպխանէ մէմուրը՝ կիւլէրէպ.—եէրինէզ կիտինիզ, էֆէնտի։

Բասգալ.—Լաքին քիթապը՞։

Մէմուր.—կէթիրիրէյր սիզ։

Գօնթ սը Թօնէրրիէօնին սաղըգ սըր քեաթիսի՝ կիտիպ գանարէնին 177 նումէրոսը մէվգիինէ օթուրտը։

Գէչ տագիգա միւրուր իթտի, Թալէպ օլընան քիթապ հէնուզ կէլմէյօր խոչ։

Իքի արգատաչլար՝ քիթապըն կէնթիպի կէլմէմէսինէ Թէլաչ խոխրէպ եիւրէքլէրի Քըրըր Քըրըր աթմագտա, տուտտագլարը օյնամագտա խոչ։

«Հըզըլ Վասիկէնամէ»նին քէնտի էլլէրինէ կէչմէյինէ վէ անրն վասէթասըյլա միւԹէվէֆա գօնթըն՝ քէրիմկսիլէ պէրաթէր այնը կիւնէ տիւնեայա կէլէն ալթը չօճուղա մաճիսատէս տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգլըգ մէպղլաղը հըգըպ իթտիին կիպլի մահալի անլայամագլարընա բէկ ազ վագթ գալմըշ խոչ։

Կէօրիւնիւչտէ քիթապըն քէնտիլէրինէ Թէսլիմինէ հիչ պիր մանիա օլմագ խոչ, վէ լաքին պու Թէչէխխիւր քէնտիլէրինէ ուղուրսըզ կէօրիւնէյօր խոչ։

Սըրրը անլամագսըզըն ֆըրսաթը էլլէրինէտէն գաչըրաճագլար տէյու եիւրէքլէրինէ էրէյիճէ պիր գօրգու վար խոչ։

Վագթ կէչտիքճէ իքի արգատաչլարըն տա սասըր ու Թէհաճիւլէ Թաչըյօր խոչ։

Ժագ՝ պըչըղընը ըսըրըպ տուրույօր խոչ։

Բասգալ՝ տիւչարը Թէլաչ օլուպ, եումրուգլարընը սըզը սըզը գաբայարագ, տույմագսըզըն Թըրնագլարընը ավուճլարընըն էքինէ պաթըրըյօր խոչ։

Նիհայէթ պիր մէմուր՝ էլինէտ գըրմըզը գարագը պիր քիթապ օլտուղը հալտէ կէլիպ բուսուլա իլէ պէրաթէր Բասգալըն էօնիւնտէքի րահլէ իւզրինէ վազ իթտի։

Մէմուր.—Էֆէնտի, իչթէ իսթէհսիինիզ քիթապ. . . .—տէյտիքտէն սօնրա չէքիլմի կիթտի։

Բասգալ՝ տէլի կիպի քիթապը էլինէ ալտպ պիրինճի սահիֆէսինէ պաչը, վէ «ԴՐԶԶԼ ՎԱՍԻՑԷՔՆԱՄԷ» տէյու սէրլէվհասընը օգուտգտան սօնրա.—Թամամ պու տըր—» տէտտի։

Ժագ՝ պօղունըգ պիր սէտա իլէ.—Զաուգ եիրմինճի սահիֆէյէ պաչ։

Բասգալ՝ քիթապչըյէրէգ քիթապընը եարըտգլարընը չէվիրտի, եիրմինճի սահիֆէյէ տուրտը, վէ կէօզ կէզտիրիպ, գօնթ սը Թօնէրրիէօնին վասիյէքնամէսինէ զիքր օլընան գըրմըզը միւրէքքէպտի իշարէթլէրի սահիֆէյինին իւզրինէ սըզը սըզը արաչքըրտը։

Մէգքիւր իշարէթլէրին հիչ պիրի եօգ խոչ։

Գիր ազ սայարմըշ օլան պէյազ քեաղըտընը իւզրինէ եալընըգ սիյահ սիյահ ժաթտասա եազըլարը կէօրիւնէյօր խոչ։

Տէլիգանլը սաք սարը քէսիլիպ, գալընտէ բէկ ֆէնա պիր սըզընըք հասըլ օլտու։

Բասգալ՝ ուսուլճաճըգ ժագըն գուլաղընտան աչաղը.—Հիչ պիր չէյ եօգ. . .

Ժագ.—Հիչ պիր չէ՞յ մի . . . պուհնըն խաքհանը եօգ տըր։

Բասգալ.—Նա՛, սէն տէ պագ։

Ժագ՝ Թիրէկէր՛ք քիթապը պալով քէհնոխի տախի երիմինճի սահիֆէնին տաթր արալարընը, վէ սօնդրա անտէն սօնդրաքի իքի սահիֆէնին տաթր արալարընը արալիքրտը, պիր չէյ պուլամատը։

Գատէհու Ժագ.—Հագդըն վար ըմըշ . . . հիչ պիր չէյ եօգ . . . նէ պիր տաթըրըն, նէ պիր քէլիմէնին վէ հաթթա նէ տէ պիր հարիքն գկրինէ չըզկը չիքիմէմիշ տիր . . . Ա՞յմայա քի հանըլմըշ օլալըմ . . . Մ. տը Թօնէրիէօնին վասկէթնամէսինտէ պուս սահիֆէնէ՞ր մի գիքր օլունմըշ տըր։

Բասգալ.—Պունը էյիտէ անլամագ գօլայ պիր չէյ տիր . . . —տկէրէք, չըզտանընտան գօնիքն վասկէթնամէսինի չըգարտը վէ քիթապըն սահիֆէնէրի մուհարրէր օլան ֆգրայը արատը։

Գու Թահարրիյաթըն իմրասընտան սօնդրա, Բասգալ.—Յա՛յր . . . խա՛յր . . . ասլա հանըլմամըշըդ տըր . . . սէն տէ պագ . . . երիմինճի, երիմի պիրինճի, երիմի իքինճի սահիֆէ . . . .

Ժագ.—Էօյլէ ամմա օ սահիֆէնէրին իւզէրինտէ պիր չէյ եօգ տըր . . . Իմքեանըդ կէօրիւնիյօր ամմա, հագիգաթէն տէ էօյլէ տիր . . . Քիթապ տա այնը հազրլան քիթապ տըր . . .

Ժագ Լակաբա՝ պուհնարը տկէրէք, Բասգալըն էլինտէն քիթապը ալտը վէ սէրլէվհասընը եէնիտէն կէօգտէն կէչիրտի։

Գիր տէ նահէհան պօղուհնըդ պիր Նիտա սալըվէրտի։

Բասգալ՝ պիր Թէլլէ իլէ.—Նէ՞ վար, նէ՞ օլտու։

Ժագ՝ ճէվապ վէրճէ՛ք եէչտէ էյրտարը սիւվալ իլէ.—Գօնիքն վասկէթնամէսի մուճիպինճէ, քիթապըն ժահալը նէչրի նէ՞րէսի տիր։

Բասգալ.—Ամմաթէրտամ։

Ժագ.—Էյ Թարիխը նէչրի՞։

Բասգալ.—1674։

Ժագ՝ նէֆէս ալարագ.—Էօյլէ իսկ պուհնտա մատտի պիր սէհվ վար . . .

Բասգալ՝ տիւջարը հայրէթ օլարագ վէ Ֆիքրինի անլամայարագ.— Մատտի պիր սէ՞հվ մի։

Ժագ.—Էվվէ՛ք . . . Քիւթիւպխանէ մէմուրը՝ քիթապը եանըշ կէթիրմէյիսկ, պաշդա մահալտէ Թապ օլընան պիր ճիլտինի կէթիրմիշ . . . Գու էլիմիզտէքի քիթապ՝ 1674տէ Ամմաթէրտամտա նէչրի օլունմայըսկ, 1677տէ Լա Հէյտէ նէչրի օլունմըշ տըր . . . կինի Ամմաթէրտամտա նէչրի օլունանը Թալկտ էթ . . .

Բասգալ՝ «Միւսիւ տը Լաֆէմանըն Խաբրէյէնի» նամ քիթապը պալով բիւթիւպխանէ մէմուրյունինին քէրէվէթինէ տօղրու կիտէրէք, անկրաէն պիրինէ խիթապէն.—Էֆէնտի, պիլմէյէրէք պիր սէհվ իհմալսինիզ, րէճա իտէրիմ պու սէհվինիզի Թասհիհ պուլուրընըզ։

Մէմուր.—Նէ՞ տիր օ, էֆէնտի։

Բասգալ.—Շու քիթապ . . . 1677տէ Լա Հէյտէ նէչրի օլունմըշ տըր, պէն իսկ 1674տէ Ամմաթէրտամտա նէչրի օլունանը խաթըմիշ խոմ։

Մէմուր՝ պագըպ Թալէպին տօղրու օլտուգընը անկայադագ.—Մահհա, էֆէնտի, սէհվ օլմուշ. պու տա քիթապկրըն եանըշ սըրայա գօնմասընտան նէչքի իհմիշ տիր, չիմտի տիւզէլիյինիզ.—տէ՛տի, վէ պիր պէչագ բուսուլա պալով իւզէրինէ պիր գաչ քէլիմէ եազտը՝ վէ բուսուլայը իտտէ օլընան քիթապա բաակի իլէ պիր խատէմէ չաղըրըպ տէ՛տի քի։

—Ֆիւթիւպխանէյինին բաքընա չըգ տա պունը օ բաքըն մէմուրը օլան Մ. Տըլօրմա վէր։

Ետտէմէ պու էմրի խոխա իտուպ, պիր ագ սօնդրա էլինտէ պիր քիթապ օլտուգը հալտէ ավտէքի իհմի, վէ Բասգալ պու քիթապը կէօրիւնէմէ մէսէրրէֆինտէն նաչի գալուի չարրմաղա պաչլատը իսկ տէ, պու սէվինճի տախի պօչա չըգտը, գիրա մէրգուճ խատէմէ՝ քիւթիւպխանէ մէմուրընա խիթապէն տէ՛տի քի։

—Էֆէնտի, երնէ էվվէլքի քիթապը կէթիրտիմ . . . 1674տէ Թապ օլունան նիւսխէ՝ բաքտա եօգ տըր։

Մէմուր.—Նա՞սըլ չէյ օ։

Ետտէմէ.—Ամմաթէրտամտա Թապ օլընան քիթապ՝ տէօրթ կիւն ագտէմ «Բահիպ Ժօգֆին Թէրճէմէյի հալի» վէ «գօնիք տը Բօչֆօրընը Խաբրէյէրի» նաման քիթապչըլըգ պէրաապէր նապտըտտ օլմուշ տըր . . . Մ. Տըլօրմա՝ սիպին պու սըրգաքտան մահիւմաքընընդ օլտուգընը պէյան խոյօր։

Մէմուր.—Տօղրու տըր. անճագ քիթապչըրըն իսիմէրի խաբրըմա կէլմէյօր խոմ։

Բասգալընը պաչընա զանն իտէրսին հըզ իլէ պիր չէքիճ վուրտըլար. զիհնի Թէմամըլլա գարմագարըշ օլտու։

Մէմուր.—Էֆէնտի, պիքը հաքիքատտան պէրու Ֆիւթիւպխանէյէտ սըրգաքտ էքսիք օլմայօր . . . Օն իքինճէն գկյատէ քիթապ գայդ օլտու, վէ հէր նէ գատար գկյատէ տիգգաթ խոխմէյէ պաչլատը իսկ տէ, չիմտիյէ գատար խըրտըգը պուլգմագ գաապիլ օլամատը կիճտի . . . Մէրգուճմըն պու կիւնէյէրտէ պիր չէյլաըգգա քէհնոխի քէհնոխի էյէ վէրճէհի իւմիտ օլունըր . . . Օ հալտէ Ֆիւթիւպխանէ՝ մալընա էհնիտէն սահիպ օլապիլճէք տիր, պիրա չալընմըշ քիթապչար՝ խաբէր սաքընա ալմագա, խաթէր սաիր պիր Թարիգը մէչրու իլէ հէր քիմին եէմինտէ պուքըն

Լա Հէյտէ Քասլ օլբնան Նիւմէյէ Քայլ խոլմիշ պիր Ֆգրա իւզէրինէ իմրոխ Թէհարրիյաթ իսէնճէք իսիք։

Մէժուբ։—Ալիմ Ալլահ, էֆէնտի, պէն ատ չօգ Թէէսսիֆ խոյօրում։ . .

Բասգալ՝ մէժուբը սէլամլայըպ Ժագբն Եանընա կիթոի։ Ժագ՝ ուզագտան մէրգուժըն քիւԹիւպհանէ մէժուբլա գօնուշըրդընը կէօրիւպ, լաքին հիչ պիր լագըրտրլարընը իչիտմէյինէն, էնտիչէ վէ վէսվէսէսինէն տուրամայօր իսի։

Բասգալըն Թէհիտէթ վէ չէհրէսի ասըդ վէ հիւջիւնլի օլարագ ավահԹ իԹտիկինի կէօրիւնճէ, Ժագ։—Նէ՞ վար, նէ՞ օլտուս։—տէյու սիւվալ իԹտիքտէ,

Բասգալ։—Նէ՞ օլաճագ, իգպալըմըզ Թէհրա՝տէօնիյօր։ . . . պիզ իգպալիմիզ էյի կիսիյօր տէյի գանն իսիյօր իսիք ամմա մէկէր աքսի իսիչ։ . . սէրվէԹ էլիմիզտէն կիսիյօր։ . .

Ժագ։—Ֆիքրինի անլաԹ . . . քիԹապտան նէ՞ խասէր . . .

Բասգալ։—ՔիւԹիւպհանէտէ տէյիլ խիչ։ . .

Ժագ։—Էյ երնէ կէ՞միյէճէք մի։

Բասգալ։—Եա՛յր, իւչ ատօրԹ կիւն ագտէմ չալընմըշ, վէ խըրսըզը վէ անտէն քիԹապը պուլագ իչիւն պուդգա պիր իւմիտ օլմայըպ, անճագ պուլընըրսա Թէսատիֆլէչ պուլընճագմըշ, գիրա խըրսըզտան հիչ պիր իշ վէ նիչանէ եօգ սըր։ . .

Ժագ՝ հիսատԹինէն ազ գալսը պիր նիտա սալըվէրէճէք իսի իսէ տէ, կիւճ հալ իլէ քէնտիյի ԹուԹապիլսի։

Բասգալ։—Սո՛ւս օլ, տիշարը չըգալըմ։ . . տիշարտա գօնուշըրդը։ . .

ԻԹի արգատաշլար՝ պիրպիրինէն գիյատէ բէնկէրի սԹմըշ վէ գալպէրի տիւչարը էէչս ու բզտրրապ օլմուշ օլտուգը հալտէ պաշլարընը էօնէլրինէ ատաբագ մէչղուլիյէԹ սալօնընատան վէ ՔիւԹիւպհանէյէն տիշարը չըգտըլար։

Սօգաղա չըգար չըգմազ Ժագ՝ լագըրտը իԹմէք իսԹէտի իսէ տէ, հէյտան արգատաշը սԹըլըպ տէտի քի։

—Եա՛յր։ . . պուրատա լագըրտը իԹմէք օլմագ։ . . էԹրաֆընըզտա տիյնէյէն չօգ վար տըր։ . . պիր արապա ԹուԹապըմ։ . .

ԻԹի արգատաշ գարալը պիր արապայա բաքիպ օլտուլար։

Արապաճը։—Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ։

Բասգալ։—Վէնտէն տէժիր եօլ սԹասիօնընա։

Արապաճը։—Տիհ, Գօգօթ։—տիյէրէք, արապայը սիւրմէյէ պաշլատը վէ հայվան տահի ատօրԹ նօլ հարէքէթ իԹտի։

Ժագ՝ սատըրընդըզա։—Նիժտի արԹընգ քիմսէ պիզի տիյննէյէմէզ, տէյի՞ր մի . . . Զարուգ Թաքսիրաթ վէր։ . . «Գընզըլ ՎասիյէԹնամէ» չալընմը՞չ մը։ . .

Բասգալ։—ԷվվէԹ, տահա սահր պագը քիԹապլար իլէ պէրաբէր սըրգաթ օլտունըշ։—տիյէրէք, պիր գաչ հաֆԹատտան պէրու վուգու պուլան սըրգաթլար հագգընտա ՔիւԹիւպհանէ մէժուբընըն վէրտիկի խզտահաթը Ժագա Թէքրար իԹտի։

Բասգալ հիքայէսինի պիրԹրտիքտէ, Ժագ Լակարտ բիւրզագտաղ օլարագ նիտա իլէ։—Տիմէք հէրիֆին պիրի սըրրըմըզը, եանի գօնԹըն սըրրընը էլտէ իԹմիշ։ . . անտէն իսԹիֆտաճ իսէ պիլիր։ . . —տէտի։

Բասգալ։—Եա՛յր, իսԹիֆտաճ իսէ մէզ։

Ժագ։—Նիչի՞ն։

Բասգալ։—Զիրա էլինտէքինէն դըշմէԹինի պիլէմէզ։ . . դիրա ալէմտէ քիմսէ՝ անահաթարսըզ՝ սըրրը քէչի իսէմէզ։ . .

Ժագ։—Հիչ օլմազսա պիզիմ քէչի իԹմէքլիկիմիզէ մանի օլապիլի՞ր կա։

Բասգալ։—Ա՛, պուննա տիյէճէք եօգ։

Ժագ։—Հէյ տէ տէօրԹ միլեօն ատքիզ եիւզ պին Ֆրանգ պիզիմ իչիւն զահմատիր։ . . Շու սէրվէԹ Թա այագըմընզա կէլմիշ իքէն, գաչըրըյօրսըզ։

Բասգալ։—Գուննա նէ՞ եաթապիլիրսըն։ . . Մէժուլին զայրը պու ուզուրսըզլըգ բէչ ֆէննա կէլտի։ չօգ եիքատքտէն տիւչտիւկիմիզտէն, բէչ պաղը տիւչտիւք . . . Շու միլեօնլարըն եասընը Թուքմալըմ տա արԹըգ անէչրին իւզրինէ տիւչիւնմէյէլիմ։

Գու միքեալէմէտէն սօնդրա իքի արգատաշ պիր ազ սիւքութ իտուպ, Ժագ Լակարտը տիւչիւնճէ սոմըզ օլմազտա, մէրգուժ նակէհան պիր նիտա սալըվէրիպ։—Միլեօնլարըն եասընը՞ մը Թուքմալըմ։ . . արԹըգ անէչրին իւզրինէ տիւչի՞նմէյէլիմ մի՞։ . . ատամ սէն տէ։ . . զանն իսիյօրսըն քի զաչպ մը իԹտիք։ . .

Բասգալ։—Գանա էօյլէ կէլիյօր։ . .

Ժագ։—Էօյլէ իսէ եանընըզյօրսըն։ . . Օ միլեօնլար պիզիմ տիր, եախօտ պիզիմ օլաճագ տըր։ . .

Բասգալ։—Գէն տէ օնու իսԹէրիմ, լաքին չարէսինի կէօրմէյօրում։ . .

Ժագ։—Սէննին կէօգիւն կէօրմէյօր, լաքին պէն բարմաղընը տոգանաբրաթագ սանա կէօսթէրճէյիմ։ . . «Գընզըլ ՎասիյէԹնամէ» օլմասա տա, միսալէտաբ՝ նուժէրօլարը սըրսըզլըգ պիրլէշԹիրիլճէտէ, կէօրիւնճէ օլան տէօրԹ միլեօն ատքիզ եիւզ պին Ֆրանգըն եէրինի իրսէ իսէրլէր։ . .

Բասգալ։—ԷվվէԹ։

Ժագ։—Շիմտի պիզէ միսալէտաբ լազըմ տըր։ . .

Բասգալ։—Լազըմ տըր տիմէք գօլայ ամմա, պուննար պէԹը քիչի եէմինէտ պուլընըյօրլար։ . .

Ժագ։—Նէ՞ օլուր։ . . պիզ երնէ էլէ կէչիրէպիլիրիզ։ . .

Բասգալ։—Նա՞սըլ։ . .

Ժագ՝ պիր Թէլեֆիուզը վահչիյանէ իլէ։—ԷվվէԹ, էլէ կէչիրէճէյիզ։ . . եա էյի ու տէմոսէ, եա ճէպր, վէ եա լէմէլհամէտ ճինայէԹլէ։ Գրագ պէն եաբարըմ։ . . Նէ՛ օլմազսաը ար պէրգ կէօգիւմիւն էօնիւնտէ կիպի տիր։ . . Տիւն ՄարԹ կրանչանա արԹըգ լիւզուժըմըզ գալմազտը տէյու զանն իսիյօր իտի իսէ տէ, եարըն մէրգուժ՝ իչիմիզտէն միլի, մուվաֆֆագըյէԹիմիզին ալէԹի մագամընտա օլաճագ տըր։ . . Պէզնի իսԹիֆտաճ իքէմ վէ եալընըզ պանա բնանմագլա իքէթիքա էթ։ . . Պիզ պէզնիկն օլաճագըզ։

Արապա տէմիր եօլ սԹասիօնընա միւվասէլէԹ իտուպ տաբրատ։

Իքի արգատաշ արապատան էնիպ, Բըքի ԳասԹէլէ կիթմէք իւզրէ պիլէԹլէրինի ալտըլար վէ հարէքէթէ միւհէյյա օլան գաթարա բաքիպ օլտուլար։

33

Գալէատէ Թարիֆ ու պէյան օլունան վուգուաթտան պէրու հէնուզ պիր գաչ կիւն միւրուր իթմիշ իսի ։

Հէքեայէմիզին պաչլըճա էչխասը նէ մաւամէլաթտա պուլունտուղունը միւմքին մէրթէպէ մաւխութասար պիր սուրէթտէ օգուչանլարըմըզա արգ ու պէյան իսէ-ճէյիզ ։

Բասգալ Սօնիէ վէ ծագ Լակարտ՝ «ԴԸԶԸՐԼ ՎԱՍԻՑԻՆԱՄԷ, Միւսիւ տը Լաֆէյմանըն Թաֆըրիէլէրի» նամ քիթապընըն մէճհուլ պիր խըրսըզ Թարաֆընտան Ֆրէնթիւպհանէյի Միլլիտէն սըրգաթ օլունտուղունը խաուֆէր ալըպ տա մէգքիւր քիթապընըն իւզէրինէ մուէսսէս օլան իւմիտլէրի մահվ օլտուղը Հալտէ Ֆրէնթիւպհանէյնէ տիչարը չըգտըգլարընտա հէքիմին խաթըրընա կէլէն Թէսավվուրը եավաչ եավաչ գիհնիէրինտէ գուրուլօրլար իսի ։

Էվվէլ այ էվվէլ ծագ իլէ Բասգալ՝ քէնտիլէրինի կէօյա միւթէպէր վէ նամուսը պիր մէվգիտէ զանն իթտիրմէք վէ Բարիզտէ գայնամագտա օլան ատի հիւլէքեարլար մագուլէսինէ զանն օլունմամագ իշիւն Թէտաալիրը լազըմ իթթիխազ իթմիշլէր իսի ։

Ֆիլոգրիգա պիր Թաալիալը մուալլիմ օլմագլա պէրաբէր զէնկին պիր էվլաք սահիպի օլարագ քէնտի սըր քեաֆիպի իլէ Բարիզէ կէլիպ իգամէթ իտէն պիր էճ-նէպիտէն նա՞ըլ չիւգէ օլունապիլիր իսի ։

Գուրբն հէման հիչ իմքեանը եօգ իսի ։

Սահիպը էվլաք օլանա սուրէթը ժախուսէտտ հիւրմէթ ու բիայէթ օլունըպ, պունըն տա սէպէպի գօլայ անլայըլըր ։

Միլեօնլար սահիպկիմ տիյէն ատամ՝ իչքիիմալ քի պօրճ վէ ուԹանմամագլըգտան պագգա պիր սէրվէթէ մալիք օլմասըն իտէպիլիր ։ ։ ։ չըզտանընտա գաչ բարա օլտուղունը պիլմէք մուհալ տը ր ։

Գիլաքիս «էմլաք» աչըգտա մէրա, Թարլա վէ եա խանէչէրտէն իպարէթ պուլունըր իսէ, պուռնար կէօգ իլէ կէօրիւնմէգտէ օլտուղընտան, վիճուտլարընը ինքեար իթմէք գաալիլ տէյիլ տիր ։

Իմտի բէք չօգ ատամլարըն նօգԹան նազարընընա հէր քիմ պիր սուրէթը մուսաատագէտտ Թէսարրուֆը էմմալ իտէր իսէ էհլի ըրզ սայըլատիլիր, զիրա ատի խալգ նազարընտա եաշընըզ սէրվէթ պիլէ ըրզհէլիլիհին պիր Թաստիգնամէսի տիր ։

Գու չէյ եանընըզ տը ր, պու չէյ՝ էտէպ ու ախլէագա մուզայիր տիր, լաքին նէ՞ եաբարսըն, իչ պէօյլէ տիր ։

Գինաչն ալէյհ Բասգալ իլէ ծագ՝ Բըթի Գասթէլի միւպայէա իթմէյէ գարար վէրմիշլէր իսի ։

Եանէի մէգքիւր՝ զաթէն միւօԹէհիրէն օրտտա իգամէթ իթմէքտէ օլան զայէթ զէնկին Ամէրիգալը ՏօգԹօր ճէչմս Թօմբսըն Նամընա Ֆէրագ ու իհԹիգալ օլունմըշ իսի ։

Մալիումիմիզ օլտուղը իւզրէ Անժէլ իլէ Մարթ՝ Բըթի Գասթէլտէ եէրլէշմիշ

օլուպ, զայէթ միւթէմէտտ իթի Ալգասալը խաուֆմէ տախի խանէչի մէգքիւրտէ հէր չէյի սըրռասընա գօյմուշ, վէ Մարթ օրտտա քէօյ հալխընտէն բէք մահզուզ վէ խօչ-նուտ կէօրիւնմէքտէ պուլունմըշ տը ր ։

Ծագ իլէ Բասգալ՝ խանէչի մէգքիւրէ արա սըրա կէլմէքտէ օլուպ, միւհիմմ իշլէրի սէպէպիյլէ Բարիզտէ գալմագտա վէ էլան Բարլըման օԹէլինտէ իգամէթ իթմէքտէ իսիլէր ։

Գու հալ՝ Անժէլին իչինէ ասլա կէլմէյիպ, Բասգալըն տայմա քէնտի եանընտա պուլունմասընը խաթէր իտի իսէ տէ, մէրգուժ տէլիգանլը՝ սէօգիւնիւ եէրիւտիպ մէրգուժէնին իւզէրինէ հիւքմ ու նուֆուզ իձրա իթտիկինտէն, Անժէլ բէք գիյատ սըզլաչմադա ճէսարէթ իտմէյէրէք տէրէօհտ իթտիկի վազիֆէյէ գաթլանըր տուրուր իտի ։

Հալ պու քի եագըն վագիտա կեահ Բարիզտէ, կեահ քէօյտէ հէրբիներն պիր արատա իգամէթ իտէճէքլէրինէ վէ Անժէլին տէ էչեասընը վէ մօտիսքա մալլարընը սաքլագ սավլագ իգամէթկեահընը Թէրք իտէճկինէ տաիր արալարընտա պիր գարար վէրիլմիշ իտի ։

Մատմազէլ Մարթըն վալիտէսի Բէռնի Կրանչան՝ գըզըլչա պէրաբէր ձինէվրատան հարէքէթ իթմէգտէն էվվէլ սանտըգլարընը քիւչիւք սիւրաթ գաթարըլչա սէվգ ու իրաալ իթմիշ օլտուղընտան, Մատմազէլ Մարթ էլան չիւգէհէք Բ. Լ. Մ. սԹասիօնընտա պուլունան մէգքիւր սանտըգլարը մէգքիւր սԹասիօնտան Թալկալ իթմէսինի ծագ Լակարտա վէ եախօտ քէնտիսինին պէլէտիկի իւզրէ ՏօգԹօր Թօմբսընա րէճա իթմիշ օլմագլա, ՏօգԹօր Թօմբսըն՝ կէնճ գըզըն արգուսընը խէրա իթմէկէ միւսաբէքէ իթմիշ, վէ գըզ պիւքիւն պու էչեայը կէօրիւնճէ, հէր պիրինտէն զավալը վալիտէսի խաթըրընա կէլտիկինտէն, կէօզ եաշլարընը Թուժամամըշ իսի ։

Իքի արգատաչլարըն՝ Թազէ Թազէ գազանտըգլարը սէրվէքէ Նէրէտէն օլտուղընը Մարթա վէ հաթԹա Անժէլէ պիւէ սէօյլէմէմիշ օլտուգլարը՝ ազաաէի գայսը պէյան տը ր ։

Մատմազէլ Մարթ՝ իթիգատը Թամամ իլէ, ՏօգԹօր Թօմբսընը Ֆէվգէլատէ զէնկին պէլէմիշ իսի ։

Անժէլ բէք բինանան պօյտան օլմայըպ, մէրգուժ ՏօգԹօրըն զէնկինինկինէ բէք գիյատ իթիգատ իթմէմէքտէ, վէ էկէր պու զէնկինինք վագը իսէ պիւէ, Նամուսը պիր սուրէթտէ էլտէ իտիտիկինի մէմուլ էլէմէմէքտէ իտի իսէ տէ, Բասգալընը պէօյլէ չէյլէրէ տաիր չօգ չէյլէր սօրուչտրըրըլմասընտան հազգ իթմէտիկինի տէ պիւէտիկինտէն, մէրգուժա պու պատատէ պիր չէյ սօրմադա ճէսարէթ իտէմէյօր վէ պիր ասքէր նէֆէրի կիպի իթտաթ իթմէքէն իգթիֆա էլէյօր իսի ։

Գէօյճէճ Բասգալ վէ ծագ՝ վագիլարընըն պէօյուք գըսմընը Բարիզտէ իսրար իտտուպ, ծագընն բլանընը մէվգիի իձրատչ վազ իթմէքտ իչուն Թէտաալիրը լազըմ իգթիխազընա սայ ու գայրէթ իտէյօրլար իսի ։

Գունլարըն իգթիսի տէ Բարլըման օԹէլինտէ իսթիճար իթմիշ օլտուգլարը տաիրէնին քիւչիւք սալօնընտա պուլունըպ յօրլար իսի ։

Բասգալ.—Տիւչիւնմէգտէն պիր չէյ եաբմայալըմ. ։ ։ իձրատ մուսամէճէտէն էվվէլ էչէրի էյիճէ Թէտագիգ վէ մուհաքէմէ իտէյիմ. ։ ։ էյի՞ մի օլաճագ Ֆէնա՞ մը օլաճագ էյիճէ Թէգիիճ էյէյէյիմ։

Ժագ.—Էկէր գօնք տը Թօնէրիէօնին տէօրք միլիօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը իւզէրինէ էլ աթմադ խաբէր խէնգ,—վէ խաբէրիդ տէ,—արքըգ Քէրէհտուհա իսէնէք պիր չէյ եօգ. . . Սէքիզ հիւնտէն պէրու տիւչիւնտիք, Քաչընտըգ, Քէչէպաշին հէմ գուվվէթլի վէ հէմ զայըֆ հիւէրինի անլատըգ . . պիվէ նէ չէյ եարայաճագ վէ նէ չէյ եարամայաճագ իսէ պիլիրիդ. . . Էյլէ օլսուղը հալտէ պիր ան էվվէլ պիր գարար վէրէլիմ վէ պու գարարը հիչ Քէպսիլ իթմէյէլիմ. . . Զայընմըշ քիթապը արամազա գալդըմագ սըրֆ տէվիլիք օլուր. . . Ըբրըզը օն սէնէ, օն պէշ սէնէ արարըգ տա, օլապիլիր քի պուլամայըգ. . . Գունտան մաստա իհթիմալ քի առամը էլէ կէչիրիրիդ տէ քիթապը պուլամայըգ. . . քիթապը սաֆտրէ օլուր, եախօա սաֆտամայըգ վէ իբրըզըգըը մէյսանա չըգմասընտան գօրգուզ, մէզքիւր քիթապը մահվ իթմէկ օլուր. . . Տօղրու տէյիդ մի տիր,

Բաագալ.—Տօղրու տըր,

Ժագ.—Էյլէ իսէ սօն պիր տէֆա ահա ահվալի խիւրաա խէյիմ. . . գօնք տը Թօնէրիէ՝ էլէ կէչիրմէգ արզուսընտա պուլընմադըգմըդ ճէհթիմ մէպղուզը կիպլի պիր եէրէ վազ վէ հըճիգ իթմէյ. . . Ջիւթիպհանէյի Միլլիաէքի օ վկղըյմէք քիթապ՝ մահալը մէքթուճը պիպէ իրաէ խէճէքտի. . . Պու քիթապ օրթատա եօգ. . . Արքըգ անըն իւզէրինէ տիւչիւնմէյէլիմ . . Գիդիմ չիմտի պիր, հալընդը պիր չարէմիվ վար. . . գօնք տը Թօնէրիէօնին՝ պէրը նէֆէր չօճուղըն սէրվիճլէրինի Քէչմին իթմէկ իւզէրէ անլէրէ վէրտիկի միսալեալարը պիր արայա կէթիրմէյիյիդ. . . Պու միսալեալար ճէմ իսթիպհոյ տէ քէնտի սըրա նումէյօլարը սըրասըյլա եան եանա գօնուուգտա, «Բրզըլ Վասիկէնամէ» քիթապընտա կէօքէրիլէն եէր՝ մէզքիւր միսալեալարտան տահի անլաշըլաճաղիճէհ տիր,

Բաագալ՝ պիր ազ հիսաէթլէնէրէք.—Շիւպհէ եօգ տըր. լաքին Քէչքըր տէրիմ քի, պու միսալեալար պէքը քիչի էլինէ օլուպ, մէրգուժանըն՝ մէզքիւր միսալեալարը էլտէն ատա չըգարմայաճագլարընա չիւպհէ օլունամագ,

Ժագ՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ.—Նիչին էլտէն չըգարմասընըգար,

Բաագալ.—Է՛հ, սէն պէնտէն էյի սիլիրսին. . . էլտէն չըգարմագ իսթէմէգլէր, չիւնքի քէնտիլէրինէ պիր սէրվէթ Քէչմին իսէրլէր. . .

Ժագ՝ ամուզլարընը օյնաթարագ.—Սէրվէթ ամմա, քէնտիլէրի իչին խայալի պիր սէրվէթ. . . Գօնքըն վասիկէնամէսի պիպիմ էլիմիզէ կէչմիշ օլտուղընտան, մէքտուբ սայըլըր վէ հիչ պիր վագէ օրթայա չըգմայաճագ տըր,

Բաագալ.—Բէկ էյի, էյլէ տիր. . . Լաքին պունընլա Նէ՞ տիվէք իսթէյէհէքսին. . .

Ժագ.—Միսալեալարըն մահէն գըյմէթլէրի գալմասընդըղնտան, միրասսըդ մըրասթօրլար՝ մէզքիւր միսալեալարը հըճգ իսէրլէր իսէ, հիչ ագըլ տէյիլ տիր,

Բաագալ.—Էյլէ ամմա, զատ միսալեալարը քէնտիլէրինէէն տաԲըն ալմագ Քէչիքինաէ պուլընըղընճա, մէրգուժան անիաէ իչէրլէչնիպ, ա՛նդրա տա չիւպհէ իթմէյէ պաչլայաճագլար. . . Պու չիւպհէլէրին իւզէրինէ Քահգիգաթա կիրիչիլ. տիքաէ, Քահգիգաթը մէզքիւրէտէն պիպիմ իչին նէքաչիճը վահիմէ հուսուլէ կէչպիլիր. .

Ժագ.—Բէկ կիւզել տիւչիւնտիդ. . . Էյլէ օլսուղը հալտէ միսալեալարը Քալբով իթմէյիպ ահվալ ու գաալ իթմէլի. . .

Բաագալ.—Էյ էկէր սահիպլէրի պըրագմազլար իսէ՞,

Ժագ.—Պըրագմազլար իսէ քէնտիլէրինէ ֆէնա. . .

Բաագալ՝ պիր նէֆրէթլէ.—Ճէպլար մը տէօքմէք. . . գա՞ն մը տէօքմէք. . .

Ժագ.—Էկէր իգթիզա իսէրսէ, նի՞չիւն օլմասըն. . . Պու ալէմտէ իթի էլ պիր պաչ իչիւն տիր. . . Սէրվէթ էլտէ իթմէք իչիւն վէ պինաէն ալէյհ եաչամագ վէ կ չինմէք իչիւն տիւննաա ուզրաչմագտան մէյրու վէ հագգը չէյ վա՞ մը. . . Միլլէթլէր՝ պիր էյալէթ ֆէթհ վէ եա խաբիրտաա իթմէք իչ՛ճաչ իսէ Քէչէպաշիտէ պուլունըրլա՞ մը. . . Օ զէման սէլ կիպի գան տէօքիւլիր. . . եիւզ պինէչէրմէ աաաա էօլիր. . . Պունըարըն եանընտաա ալթը քիւլի մահվ իթմէքտէն նէ՞ չըգար. . . չօգ պիր չէյ տէյիլ տիր. . . րէք հիչ պիր չէյ տիր,

Բաագալ.—Էյ Քէհլիքէ՛լ՛. . .

Ժագ.—Նա՞սըլ Քէհլիքէ տիվէք իսթէյօրսըն,

Բաագալ.—Մէմուլ իսէ՞յմիսին քի, այնը պիր չէհիրաէ գըսաա պիր միւտտէթ զարֆընտաա ալթը քիչի մահվ օլսուն տա հիւքիւմէթ ուչանմասըն. . . Էվէ՞ն մի սին քի, Քէչէպաշիսիվիզի պաչա չըգարմազտան էվվէլ պէյէլ պիր չէյէ պաչլամըղընմըդա բէչիման օլմայաճաղըդ. .

Ժագ.—Էկէր չօլաալըգ վէ իհթիյաճըզըգ իթմէգ իսէք, գօրգաճագ պիր չէյիմիզ օլմագ. .

Բաագալ.—Պու տէմիյին տէ հէր վագէ օլագելի՞ր մի,

Ժագ՝ տիք տիք Բաագալըն եիւզիւնէ պագարագ հէման Նէֆրէթամիզ պիր Քալգտա.—Օ՛ղմայա քի գօրգասըն,

Բաագալ՝ ամուզլարընը օյնաթարագ.—Գօրգա՞ մը. . . Պէյէլէ պիր չէյ օլմասըղընը սէն էյի պիլիր՞սին,

Ժագ.—Էյլէ իսէ արքըգ Քէչէպաշիտա, Քէչէխաթիր լազըմ տէյիլ. . . Իչ կէօրէլիմ, չարուգ իչէ Քէչէպաշիտա իսէէլիմ, պու կիւնքի իչի եարընտա պըրագմայալըմ. . . Ալթը ատէտ միսալեանըն սահիպլէրի հագգընտաա ահվալը մահլուճաթ իթմի՞ն մի,

Բաագալ.—Էվվէթ, վէ իչէկ պու մահլուճաթ իւզէրինէ պէնն չօգ գօրգույօրում,

Ժագ.—Նէ՞ չէյտէն տօլայը,

Բաագալ.—Գօնք տը Թօնէրիէօնին գէզը իւէ պիր կիւնտ տօղան չօճուգլարտան իւչիւնին հալ ու ԱՀվգիի էրէյիճէ ԷրիՀնաէ տիր. . . Պիրի՝ գօնքէս տը Շաքըլիւքսին օլուս տըր, Իքինճիսի՝ Բէյմոն Ֆրօմանթալ նամընտաա պիրինին օլուս վէ Ֆաալիէն տը Շաքըլիւքսին խաս ահվալը օլուպ, մէրգուժ՝ Ֆաալիէն կիպի Քօլիճէքնիք մէքթէպինին իթհինանըարընա հազըրլանըյօր. Իչիւնճիսի՝ միճէթվէֆա ավօգաթ Լապատըն օլուս օլուպ, բաաագ օլմագ իւզէրէ Քահօխը իւմ խոյօր. . . Պու աաամլարը նա՞սըլ էյէ կէչիրմէլի,

Ժագ.—Հէյնուզ պիլմէյօրում. Լաքին հէր նէ վագէթա իւչ օլուբսա օլսուն, չիպհէ իթմէ, էյի օլաճագ տըր. Պիր աաամըն մէզքիւր նէ գաասար միհիմմ օլուբսա օլսուն, եօլուլա վէ ուճաալըգլա քէնտի խաւյ, ահլէագ վէ հէվա ու հէ-

վէսինէն խոթիֆատէ օլունապիլտիքտէ, հէր հալտէ բէնչէյէ կէյէրիլէպիլիր . . . Իլթէ պու չէյ իչիւն Մարթ Կրանչանը ալէա պիր ալէթ, գուվվէթլի պիր միլ կարմագ խոթէրիմ . . . Թօանեի գըրընտագի միւքեալէվմիվդ խաթըրընա կէլէյօ՞ր մը . . . Ո գիման նէ տիւչիւնէյօր իտի իսէ՛մ, պու կիւն տէ երինէ ան որ տիւչիւնէյօրըմ . . . Գօնթէս որ Շաթըլիւքս հագիգաթը հալտէ նէ՞ տիր,

Բասգալ.—Բէք պէօյիւք վէ էհլի ըրզ պիր գատըն որը . . . Մէրգուվէ՝ տուլ որը, օղլունը ճան ու կէօնիւլտէն սէվէր վէ դայէթ թէնհանիչին պիր էօմր կէչիրիր . . . Գէնիմ սապըգ է Ֆէնաիմ գօնթ որ Թօնէրիէօնին մէրգուվէյէ չօգ բիայէթ վէ մուհապպէթի վար իտի . . .

Թագ.—Ֆրօմանթալը սէօյէ պագալըմ,

Բասգալ.—Օղլունը՞ մը,

Թագ.—Եվվէթ,

Բասգալ.—Իչիթտիկիմ՝ էլմաս կիպի պիր տէլիգանը որը . . . գըզ կիպի հալիմ վէ գօրգագ . . . ագըլը, չալըկան, լաքին վիւճուտճա բէք նարին վէ նազիք . . .

Թագ.—Գապասը՞,

Բասգալ.—Գիր մէմուր որը,

Թագ.—Նէ՞ մէմուրը . . . հիւքիւմէթ մէմուրը մը, եօգսա խուսուսի պիր իտարէ մէմուրը մը,

Բասգալ.—Գունը պիլմէյօրըմ . . . Գու ատամըն ահվալի հագիգաթէն գարանլըգ իչինէտ Թուքուլմագտա որը . . . Մէրգուվ հագդընտա միւչէվվէհ վէ նագրս վէ նէգտիկէրէ մուխալիֆ մալիւմաթ ախզ իտէպիլտիմ . . .

Թագ.—Ավօգաթըն գարըսը Մատամ Լապատ նէ՞ չէքիլ չէյ տիր,

Բասգալ.—Եառատմազըն պիրի տիր, գօճասընը պէտապաթթ պիր հալէ տիւշար իթթիքատէն սօնդրա, չիմտի տուլըզընտա չէն չէնլիք պիր էօմիւր կէչիրիյօր . . . Մէրգուվէնին իսթէյարլամագա հէր Ֆիքըրի եօգ որը, եախօտ տահա տօզրուտու քէնտի քէնտիսինի տայմա կէնճ վէ կիւզէլ զանն իտէր, վէ սահիհէն տէ հէնուզ կէնճ տէյիլ իսէ պիլէ չիրին վէ կէօսթէրիլէ տիր . Տիւէրէ տասթան օլմուշ որը, ալէմտէ հիչ հայսիյէթի գալմատընընա չիւպհէսի եօգ որը . . . Օղլու եանընտա պուլընտրգճա սըգըըյօր իտի . անընն իչիւն մէրգուվ տէլիգանընընն բաթագլըգա օլան չէվգ ու հավէսինի բէք գիյատէ Թէվֆիգ ու Թահրիք իթմիշ տիր . . .

Թագ.—Գու բարագ օլաճագ տէլիգանը նէ՛րէտէ Թահսիլ իտիյօր,

Բասգալ.—Գէօյիւք Սէն-Սիւլբիս տէքթէյը րէհապկընինտէ,

Թագ.—Մէրգուվա եագլաշմագ չիւպհէսիզ կիւճ օլաճագ որը,

Բասգալ.—Հաթթա գօրգորըմ քի պիւսսիւթիւն մուհալ օլաճագ . . .

Թագ.—Ատամ սէն տէ . . . մէրսէմը օլան ատամ իչիւն իմքանընըգ չէյ եօգ որը . . . Տիկէր իւչ միրասիօրա կէլ պագալըմ . . .

Բասգալ.—Ֆիւլիանս Տիւվէրնէյին օղլու՝ տէօչէմէհ իչնիսի տիր . . . Գավկասչար վէ աքսի Թատիաքը պիր չօճուգ որը . . . Կիւնիւն պիրինտէ զավկա իտէրէք պատասընըն էվինտէն ալըպ եիւրիւյիւ վէրմիշ, պէշ ալթը այատան պէրու քէնտիսինտէն հիչ պիր խատէր ալընամամըշ որը,

Թագ.—Տիմէք չիմտի Նէրէտէ պուլուհորընը պիլմէ՞զմիսին,

Բասգալ.—Եա՛յր, լաքին ումմամ քի Բարիզտէն տիչարը չըգմըշ օլսուն, վէ եախօտ օրատան պաչգա Եէրտէ գօլայ կէչինէպիլըսին . . . Ճիւղի պիր Քէհարրիյաթ իչրա օլունտրգտա, պուլընապիլիր . . .

Թագ.—Սօնդրա՞,

Բասգալ.—Շիմտի գօմիսիօնճընընը օղլու Թիլ Գուլնուայա կէչէլիմ . . . Գէյն էլ խալգ րիվայէթ օլունտրընընա կէօրէ, մէրգուվ՝ արագիլ մագուլէսինտէն ալչագ չաբգընընն պիրի տիր . . . Գապասը՝ նամուսը պիր ատամ օլատուրընտան, մէրգուվ էվվտէն գօվմուշ, լագըրտըսընը պիլէ իչիթմէէք խոթէմէշ . . . Գու չարգըն նա՞սըլ կէչինիր, քիմսէ պիլմէշ . . . Միտալեայը սաթըալ մէչիտանէճիլէրէ վէրմիշ օլմասընտան չօգ շիւպհէմ վար,

Թագ.—Օ հալտէ իչիմիզ չօգ կիւճլէչիր . . .

Բասգալ.—Կիւճլէչէճէէք տիր ե՛ . . . հէմ տէ օ միտալեայը սաթտըրը բէք մէմուլ որը, գիրա օ հայլազ հիչ չալըշմազ, բասթ կէլտիկի եէրտէ եաթար, վէ բօլիս Թարաֆընտան հէնուզ Թէվֆիֆ օլունմատընը՝ չայանը Թէսաճճիւլ տիր.

Թագ.—Խիւլասաի քէլամ եէրսիզ եուրտագ պիրի տիր,

Բասգալ.—Էօյլէ ե՛,

Թագ.—Տիմէք պու տա արանաճագ . . .

Բասգալ.—Եվվէթ, լաքին էյի արանընը իսէ պուլընաճագ որը . . .

Թագ.—Գէչ միտալեանընն սահիպլէրինի Թատատա իթտիք . . . Սօն սահիպլէ, եախօտ սահիպլէ՞ քիմ տիր . . .

Բասգալ.—Ձինէվրա սէքէնէսինտէն Բէրին Գէրթիէնին նամէչրու գըզը օլուպ, պու գըզ կալիպա էլեէվմ էվվի տիր . . . Գունա տաիր գիյատէ մալիւմաթըմ եօգ որը . . .

Թագ.—Զուիցցէրիյա պիր սէյահաթ Թէրա իթմէք իգթիզա խոչէէք տիր . . . Տէտիկին կիպի սահիհէն պու իչ աղըր վէ մէչագգաթթը օլաճագ որը . . . Գիզուշէն ազ ճէսուր օլանլար՝ մէչուս օլուպ կէրի տուրաճագլար խոչ . . . — Եուսիրուղընը մասանըն իւզէրինէ վուրարագ.—Շու մէչուն քիթթապ Գիւթթիւպխանէտէն սըրգաթ իտիլմէմիշ օլսա իտի, հէր չէյ գօլայ օլաճագ իտի,

Բասգալ.—Գօնթըն՝ տէօրթ միլիօն սէքիզ եիւզ պին Ֆրանգը Նէրէտէ սագլասաըրընը քէչթ իթմէք մուհալ՞ մը որը,

Թագ՝ գօնթ որ Թօնէրիէօնին սանսըրգճասընտան պուլընան ալթուն միտալեայը էլինէ ալարագ.—Գօչ եէրէ գիհնիմի եօրույօրըմ . . . պօչ եէրէ պէչնիմի Քըրմալայօրըմ . . . պօչ եէրէ պու միտալեայը Թէտգիգ ու ԹէՔիթիչ իտուպ տուրույօրըմ . . . Հէյ, հէյ պիր չէյ անլայամայօրըմ . . . Միտալեանըն պիր եիւզիճնէ իւսթ իւսթ եազըլը իչ իպարէ պուլընըպ, պուլնտաքի «Եէկտինճիս» քէլիմէսի Նէնի՞ն եէտինճիսի տիմէք օլատուրը անլայընըմայօր . . . Բէք չէքին պիր միչգքիլաթա Քէսատուֆ իտիյօրըմ . . . Գու պիր մուտամմա որը, վէ սէրվէթ պու մուտամմանըն արգասընտա մէսթուր որը . . . պու մուտամմայը նա՞սըլ Թապիր իթմէլի . . .

Գունը տիկէրէք Թագ Լակարտ՝ պալընը իքի էլէբինին արասընա ալըպ, էզճէք տէրէճէէտ գուլագ Թօպլարընը սըգտագա պալլատը,

34

Բասգալ՝ պիր աղ սիւքիւթտէն սօնդրա։—Է՛յ ճանըմ, նէ՞ գարար վէրէճէյիդ։

Ժագ՝ պալընը գալաբարագ։—Եէրլի իգամէթ իթմէմիզ իչուն միւնասիպ պիր եէր պուլսըն մը։

Բասգալ։—Էվվէթ, պուլսըմ։

Ժագ։—Նէ՞ուտէ տիր քի։

Բասգալ։—Միրօմէնիլ սօգաղընտա պիր քիւչիւք գօնագ օլուպ, զաննըմ հէր ճիհէթճէ բէք միւնասիպ տիր։ . . .

Ժագ։—Սաթըճ՞ագ մը, եօգսա քիրալըգ մը տըր։

Բասգալ։—Սաթըգ տըր։

Ժագ։—Տէօշէլի օլարա՞գ մը սաթըգ տըր։

Բասգալ։—Եա՛յր։

Ժագ։—Ֆիյաթը նէ՞ տիր։

Բասգալ։—Իչի եիւզ էչիրմի պէշ պին Ֆրանգ տըր։ . . 0 մահալլէտէ չօգ պիր Ֆիյաթ տէյիլ տիր։ . . .

Ժագ։—Իչի եիւզ եիրմի պէշ պին Ֆրանգ, վէ էլլի Ֆրանգ տա ժօպիլա իչուն, իտէր իչի եիւզ եէթմիշ պէշ պին Ֆրանգ, վէ սէքսէն պէշ պին Ֆրանգ տաբի Բըթի Գաապէլ գօնաղը իչուն, իտէր իւչ եիւզ էլլի պէշ պին Ֆրանգ։ Տիմէք էլի-միզտէ իչի եիւզ ալթմըշ պին Ֆրանգ գալըյօր։ պէքլէմէկի քիֆայէթ իտէր։

Բասգալ՝ կիւլէրէք։—Տօգթօր Թօմբսընըն միւթէրիւէրինտէն ալաճաղը իւճ-բէթլէր տէ պալգա։

Ժագ։—Էկէր միւթէրի բէյտա իտէր իսէ։ . . .

Բասգալ։—Սէն իչի պանա պըրագ, պէն սանա միւթէրի բէյտա իթթիրիրիմ . . . Օն պէշ կիւն սիւրմէդ կազէթալար՝ Բարիզտէ առտա պըրագմազ ղայէթ ա-լիմ վէ ղայէթ մէշհուր Ամէրիգալը Տօգթօրըն գաբուսընա տէօքէրլէր։

Ժագ։—Կազէթալարտա «Էրէգլամ» պէնտի իչինի սանա հէվալէ իտէրիմ։ . . .

Բասգալ։—Սէն միւսէյէրհ օլ, պէն օլ պապտէ եաբաճաղըմը պիլիրիմ։ . . . Էօյլէ իսէ Միրօմէնիլ սօգաղընտաքի գօնաղը սաթըն ալալըմ։

Ժագ։—Կիտէլիմ կէօզտէն կէչիրէլիմ։ . . Գու գօնագ նէ՞ գատար վագթտան տէօշէյթտիրիլէպիլիր։ . . .

Բասգալ։—Սէքիզ կիւն սիւրէր սիւրմէդ պիր չէյ տիր։ . . Բարիզտէ էկէր բարանըն թէքէնէ չիֆթինէ պագըլմազ իսէ, հէր չէյ չարուգ օլուր պիթէր։ . . .

Ժագ։—Էօյլէ իսէ սէքիզ կիւնտէն Տօգթօր Թօմբսըն՝ քէմալը տէպտէպէ իլէ քէնտի գօնաղընա տուխառլ իտէճէք տիր։ . . .

Բասգալ։—Իլք բլանըպրըմըզտա թաատիլէթ կիպի պիր չէյ իճրա օլունաճա՞գ մը տըր։ . . . Գահա իթմիչ օլաուզըմըզ կիպի գուման իտանէ իչի նա՞սըլ օլաճագ։ . . .

Ժագ։—Եէրէ կէչսին գուման իտանէ, գուման իտանէ՞ նէ օլաճագ։ . . . Ֆիզիմ չիմտի տահա եիւքսէք թէսաւվուրլարըմըզը վար։ . . . Գէն եալընըզ Տօգթօր Թօմբսընըմ, վէ Տօգթօր Թօմբսըն օլմալըյըմ։ . . չօգ միւսաֆիր գալուլ իթմէյէճիմ

. . . Հէր եէրտէ նասըլ գուման օյնանըր իսէ պիտտէ տէ էյլէ գուման օյնան-մալը, խըրսըզլըգ եաբմամալը տըր։ . . Գիր իհտան միլեօնլար գազանմագ իսթէր իսէ, կէնիլ կէնիլ օյնամալը, գօրգագ օյնամամալը։ . . Հայտէ չօբուգ Միրօ-մէնիլ սօգաղընա կիտէլիմ տէ սօնդրա ադլամ իւսթիւ քէօյէ չըգալըմ։ . .

Ժագ Լակարտ՝ մէզքիւր սօգագտա քեսին քիւչիւք գօնաղըն հէր թարաֆընը կէպիլ կէօզտէն կէչիրէրէք բէք պէյնտի։ Գու գօնագ կիւզէլճէ տէօշէթիլ տո-նաթմալը բէք միւնասիպ վէ բէք ուչուն օլուպ, քէնտիլէրինին տէ իսթէճի-կի պու իտի։

Գիր սաաթ սօնդրա իչի արգատաշլար՝ մէզքիւր գօնաղըն ֆիրուխթընա մէ-մուր մուգավէլաթ մուհարիրինին նէզտինէ ազիմէթլէ, ժագ Լակարտ՝ մէրգուվա բազարլըղը ուչտուրտը վէ էվին պէտէլինէ մահսուպէն եիւզ պին Ֆրանգ թէճէմիյէ իթթի։ պագը գալանը էրթէսի կիւն կէլիպ հէօճէթի իսդալատըղը զէման թէլիմ իտճէգտի։

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, պու իլէրտէ Բասգալ՝ քէնտի Նիմ հապս-խանէսի արգատաշընա բէք գիյատ էմինիյէթ կէօսթէրիյօր իտի, գիրա հէր չէյ ժագ Լակարտըն նամընա եախօտ անըն սաթէճ նամընա եարըլըյօր իտի։

Միւճրիմլիկ միյանընտա խայլի էմնալի կէօրիւմլիւ օլան պու էմինիյէթին նէ՛ պիր նիյէթը խաֆիյէսի վէ նէ՛ տէ պիր հուսուտը վար իտի։

«Գուրտլար պիրպիրինի եէմէզ» տէյու էսկի պիր տարալը մէսէլ վար իսէ տէ, պունա բէք օ գատար իթիգատ իթմէմէլի տիր, գիրա գուրտլար աճ օլունճա, եարալանմըշ պիր արգատաշլարընը բէք կիւզէլ եէրլէր։

Բասգալ պունը բէք ալա պիլիր իտի, լաքին Նիմ հապսխանէսինէ ժագ Լակարտըն Թապաթընը ուզուն ուզատըյէ թէտգիգ իթմիշ օլտուղընտան, մէր-գուճ հապսատաշընըն՝ քէնտիսինէ ասլա խիյանէթ իթմէյէճէկինէ էմինիյէթի պէրքէ-մալ իտի։

Մուգավէլաթ մուհարիրինին եանընտան չըգտըգլարընտա, իքիսի տէ Բըթի Գաապէլէ ազիմէթ իթտիլէր։

Բասգալ՝ եօլտա։—Եարըն էվին թէտարիքեաթըլա մէշղուլ օլաճաղըմ վէ տէօ-չէմմէճիլէրի ահէլէ իլէթտիրէճէյիմ։ . . Սանա սէքիզ կիւն տէտիմ ամմա, իսթէ-րիմ քի պու միւտտէթտէն էվվէլ հէր չէյ պիթսին հազըր օլսուն։

Ժագ։—Է՛յ կազէթալար՞։

Բասգալ։—Բէչալիք եարըն լազըմ օլանլարա բաալթալը րէգլամլար կէօթիւ-րէճէյիմ։ լաքին պագը ֆէննի քէլիմէլէր վար անլէրի մէզքիւր րէգլամլարըն իչինէ գաթմալը, իչթէ պու սէպէպտէն պէն պու րէգլամլարը գալէմէ ալամամ։ . .

Ժագ։—Գունը պէն տէրէօհտէ իտէրիմ։ . .

Բասգալ։—Գունտա չիմտի միւհիմմ պիր մէսէլէ վար։ . .

Ժագ։—Նէ՞ կիպի։

Բասգալ։—Կէօյա սէն էճինէյի պիր օէնաաթտաչ օլուպ Ֆրանսա մէշհուրը աթըալպասընա արզը իհթիրամ իթմէկէ արզու իթտիհինտէն, կիտիպ Թըլալիյէ մէզքէպէնին էն մէշհուր մուալլիմէրինէ վիզիթա վէրմէն միւնասիպ օլմազ մը։

Ժագ՝ մանէտատար պիր սուրէթտէ եիւգունու էքլիթէրէք։—Հը՛։ . . . զաննըմ պու չէյ թէհլիքէյի մուճիպ օլուր։ . .

Բասգալ.—Նէտէ՞ն . . . տիրլօմալարընը սէն Բարիզատ ախղ իթմիշ օլմասը-ընան, մուամիլէյհիւմ մուալիմլէր սէնի Քանըյամազլար . . .

Ծագ.—Լաքին անէրի ալտաթմազ իչուն Ամէրիգալըյա պէնգէր պիր հէրիմ վա՞ր մը տըր . . .

Բասգալ.—Մէքքէյի ալտաթմազ էհալիտէն կիւճ տէյիլ տիր . . . Գիւրմիսին Նասըլ ալտանամազ . . . սէն չօգ լիսան պիլիրսին . . . Ինկիլիզճէյի բէք կիւզէլ սէօյլէրսին . . . Ֆրանսըզճայը սէօյլէտիկին վագիթ պիր ազ Ինկիլիզ կիպի սէօյլէ-մէք սէնին իչուն բէք գօյայ տըր . . . Սիմա ճիհէթինէ կէլինճէ, հատ սադալլա-րընը, պըյրդալարընը Թրալ իթտիրսէն վէ Քէնթիլ սադալ Թաշըսան, չէհրէն պիւ-պիւրին Քէպէտտիւլ խէյր կիտէր . . . Ո վագիթ հէմ Ամէրիգալըյա վէ հէմ տէ Ամէ-րիգանըն Զինչիննաթի էյալէթինէ պիր ֆապրիգաճըյա պէնգէյճէքսին . . . Գուննան մահտուտ վուգուը միւհիմ օլան սիւվալլէրէ ճէվապ վէրմէք իչուն քէնտինէ պիր Քէրճէմէյի հալ Քէտտուրիք իթմէյիսին . . . Էլէկվմ իսմինի Թաշըոը-ղըն վէ տիրլօմալարընը եէտը Քէտարրուֆընտա Թուիթտըղըն տօղը Տօգթօր Թօմ-սընն ալթը սէնէտէն պէրու էօլմիւշ տիր . . . Գու ալթը սէնի զարֆընտա նէ սու-բէյէլ էօմիւր կէչիրտիկինէ տահր լէտէլհամէ իչդահաթ վէրմէյէ տահի միւգթէ-տիր պիր հալտէ պուլընմալըսըն . . . Ֆէննը Քըպուլ իչուն Հինտիսթանտա պէօ-յիւք պիր սէչահաթ իչրա իթտիմ տէսէն Ֆէննա օլմազ . . . ո իսթիչար վէ տիւն-եայը տօլաչան վէ սէրիւզէյթլէրէ տօլու ուզուն պիր էօմիւր կէչիրտիքտէն սօն-րա Նիմ հալօսանէսինտէ մահտուս իտիլէն հէքիմին տէրսլէրինի պու սայէտէ մէվ-գիի իճրայէ վազ իտէպիլիրսին,

Ծագ.—Հագգըն վար . . . անըն նագլ իթտիկի եօլճուլըգլարը պէն իթմիչիմ կիպի հիքեայէ իտէրիմ . . . Եվվէթ, կիտիպ մէչահիյրը աքըպպայա արզը իհթի-բատ իտէր վէ հագգըմտա Թէվֆիճիւհը խայրխահանէլէրինի Թալէպ էլլէրիմ . . .

Բասգալ.—Բարիզատ միւթէհասսիս (սբէսիալիսթ) պիր հէքիմ սըֆաթը-յլա տուրմազա գարար վէրտի՞ն մի,

Ծագ.—Էվվէթ,

Բասգալ.—Էյ Ֆէննին հա՞նկը գըսմընա իսթիհասընը օլաճագ տըր,

Ծագ.—Զէմանէմիզատ մօտա օլան գանըգլըգ խասթալըղընը մուայէնէ վէ Թէտավի իտէճէյիմ . . . Գու խասթալըգ՝ վիճուտուն իֆրաթ մէրթէպէյէ եօրկուն-ըգլարընտան վէ սէֆահաթ ու ֆահչիյաթտան նէչէթ իտէր . . . Զայըֆլամըշ օ-լան պիր պէտէնէ եէնիտէն գուվվէթ հայաթիյէ վերմէք իչուն բէք չօգ իլաճլար էօյրէնմիչիմ տիր . . . Զէլիլի մուալէճաթ բէք պաղր Թէէսիր իտուպ, հէմ տէ հէր վիճուտտա եարամազ . . . Ո գատար իլմի իլէ պէրապէր հապատա կէօգիւ-միւզնի էօնիւնտէ վէֆաթ իտէն իսթիյար Ճօն Ֆիւրն նասիհաթլարընտան միւս-Թէֆիա օլարագ պէն էյիսինի պուլարմ . . . Իքինճի իսթէրահաթօրլըղըն սօն սէնէ-լէրինտէ չօգ չէօրէթ պուլան Տօգթօր ճէնքինսին արսէնիքլի ուֆագ հապլարը ճընսընտան պիր չէյ տիր պու . . . Մէգքիւր արսէնիքլի հապլար ալէտ չէյ իտի ամմա, չօգ տա Թէհլիքէլի իտի . . . բէք չարուգ գըզմըրըյօրլար իտի . . . մում իքի ուճընտան եանըյօր իտի, վէ ումուլմատըգ պիր վագիթտա ֆիթիլ գալմայըպ մում սէօնիւյօր իտի, Էլհասըլ մուվաֆֆագըյէթը քեամիլէյէ իւմիտիմ պէրքէմալ

տըր . . . Գանըգլար (վէ պուննար տա չօգ տըր) պանա կէլէճէքլէր տիր . . . անէրի էյի իտիպ կէրի չէվիրէճէյիմ, պու սուրէթլէ համիյէթքէարլըգ չէօրէթիմ չարուճագ իհթիչար իտէրէք, պու սայէտէ իսթէտիկիմվղ կիպի իչ կէօրէպիլէճէ-յիզ . . . Ճօն Ֆիւրն սէչահաթլարընա կէլինտիքտէ, իգթիզա իթտիքճէ գուլլան-մագ իչուն անէրի զիհնիտտէ էզպէրլէյէիպ էյիճէ խասթըրմտա սագլարըմ . . .

Գու արա գաթար սթասիօնա վիւրուտ իտէրէք, իքի արգատաշ՝ վակօնատն էնտիլէր վէ կիհէ գօնուշարագ Բըթէ Ֆասթէլէ կիթտիլէր,

Մէրգուումանըն Բըթէ Ֆասթէլէ վիւրուտլէրինտէ ազչամ սաաթ պէշ օլուպ, օ էսնատէ Րէյմօն Ֆրօմանթօալ՝ Քահրիրէն բօլիս տաիրէսինէ ճէլպ օլուհարըղըն-տան, զաալթէյէ նայըրըընըն օտասընա կիրիյար իտի,

Հիքեայէմիզին ճէրէյան իթտիկի Քարիիտէ զաալթէյէ նայըրլըղը կիպի միւ-հիմմ վէ նազիք պիր մէմուրիյէթի խգիա իտէն զաթ՝ էվվէլճէ տաիյէ գօմիսէրի-կինտէ պուլընարագ բէք բարլագ պիր սուրէթտէ Թէճրիպէյէլէրինի իճրա իթմէ-ճի, վէ հիւրմէթ ու րիայէթը ուտմէմիչէյէ մագճար օլմուշ տըր,

Գու զաթ էճլի ըրզ վէ զայրէթլի վէ սահիպը տիրայէթ պիր մէմուր օլուպ, տաիյէ ու իհթիզամ վէ տատալիթին մուհաֆազասընա խալրագ էլէկտիկի ֆէյտա-քետարլըղա հիչ տէյճէմէք եօգ իտի,

Մուամիլէյէ զաալթէյէ Նազըրը՝ Րէյմօն Ֆրօմանթօալը քէմալը իլթիֆաթլա գա-պուլ իտուպ, Ֆրօմանթօալ իսէ իքի այլըգ պիր իզն ալմըշ օլտուղընտան, պու միւտտէթ իսթիամ պուլմազտան էվվէլ քէնտիսինին աճապա նէ՞ իչուն տաիրէյի նէ-զարէթէ ճէլպ օլունտըղընը քէնտի քէնտիյէ տիւչիւնէրէք խէվֆ ու էնտիչէ իլէ տաիրէյի մէգքիւրէյէ կիտիյօր իտի,

Ճօնքէս տը Շաթըլիւքս՝ Րէյմօն Ֆրօմանթօալըն տաիյէյէ նազըրընա թագտիմ իթմէկք նիյէթինտէ պուլունտըղը արզուհալը հա՛նկը նուֆուզլը տատավլատա իթթի-զամ իթտիրճէճէք իտի իսէ, անէրի հէնուզ կէօրէմէմիչ իտի, Գինահն ալէյհ Րէյ-մօն Ֆրօմանթօալ՝ քէմալը իչթիյագլա արզուէլէտիկի հատրիյէյէթը չահսիյէսի իչուն ճէլպ օլունմատըղընը թէէքքիւր իտէրէք, գալպինէ աղըր պիր սըգընթը պատ-մագտա, վէ խաթրընա ֆէննա վէ ուղուրսուզ տույ վէ տիւչիւնճէլէրը կէլմէքտէ իտի,

Լաքին տույ վէ տիւչիւնճէլէրտէն նէ՞ չըգար, Իհթիմալ քի բէք մէֆհումսուզ պիր շէյ իչուն չաղրըլըյօր իտի,

Նազըր՝ կէլ իլէ Րէյմօնա պիր սանտալէա կէօսթէրէրէք,—Օթուրընըզ, ազի-զի՛մ Րէյմօն,

Րէյմօն՝ պաշընը էյէրէք արզը իհթիրամ իթտիքտէն սօնրա օթուրար,

Նազըր.—Գիր վագիթտան պէրու տիկի կէօրտիւկիմ եօգ . . . զիյատէ քէչ-սի՛զ մի խոսնիզ . . .

Րէյմօն.—Խա՛յր, էֆէնտիմ . . . պիր այ Թէէմիլ խթիրահաթ իթտիկիմտէ, սօն տէֆաքի եօրկուճլըգլարըմը պալղ քէնտիմի պուլընըմ . . . Սբհհէթիմ պէրքէ-մալ օլտուղընտան, մէէզուճնէյէթ կիւնէչէրիմտէն էյիճէ խասթիթահաթ իտէպիլիյօրում,

Նազըր.—Էվվէթ, պիլիրիմ . . . Օղլուճընը՝ Թահսիլինին իլք գըսմընը պու քէրրէ իգամալ իթմիչ օլտուղընտան, մէրգուումըն եանընտա պուլընմագ իսթէր իտինիզ . . .

Բէյմոն.—Էֆէ՛նտի, սէվապըդ՛ը ահվալիմտէն օղլում պիր չէյ տուշար տէյսե նէ՛ գատար գօրգուտղըմը պիլիրսինիզ՛ը՞ . . . Քէնտի սէրպէսթ օլտուղը կիւնէլէրտէ պիրիսինին պօշպօղազըղը իլէ պիր չէյ տուշմասըն տէյսե բէչինի պըրագմազ իտիմ . . . Սիզտէն նէ՞ սաղլայըմ, իզն իսթ՛անպիլին տէ սաբէ սէպէպի պու իտի . . . Էկէր չիմտիյէ գատար օ մէկուն մաղ՛նի, օ Քագսիրաթը, զէնճիրլէ այաղըմա պաղը օլան օ աղը կիւէյի Բօյատան սէյ՞ր ս՛ու քէյմ իտէպիմիշ իսէմ, պու մուվաֆֆագըյէթ՝ մէրգուս չօճուղըն հէման ռա՛ֆա իտանէմտէն տիշարը եաչամըշ օլմասը սայէսինտէ վագը օլմուշ տըր . . . Մէքթէպտէ՛ պուլունտուղը սէնէլէր պէն քէնտիսինի բէք նատիր կէօրիւր իտիմ . . . Գանա պիր չէյ սիվալ իթտիհթինտէ գօլայ ճէվապ վէրիր, վէ զիհնինտէ չիւտհէ հասըլ օլմասընա՝ մէյտան պըրագմազ իտիմ . . . Շիմտի արթըգ եանըմտա օլտուղընտան, էհնիտէն մէմուրիյէթիմէ պաշլամադա մէհմուր օլտուղմտա, քէնտ՛ուսինին անդայամսայաճաղը պիր թագըմ մուղլագ չէյլէրի նա՛սըլ իսթէպիլէ՛ էյիմ. Գունա մուվաֆֆագ օլ՛մադա հիչ պիր չարէ կէօրմէտիհթիմտէն, բէք պէ՞յիւք թէչլա վէ էնտիչէ իւղրէ պուլ՛ընյօրըմ՝

Նազըր.—Տահա պիր չո՛ղ զէման զայըթիյէ նէզարէթինէ մէնտուպղընըզ, ա՛զիզիմ Բէյմոն՝

Բէյմոն.—Հայր՛ֆ, ա՛ւնը պիլիրիմ, վէ իւթէ պու խուսուս՝ օղլում իչիւն պէ՛նի չօղ գօրգուտյօր՝

Նազըր.—Եանըդ՝ ղըզտա՞ մը այրգօյաճագօլընըզ՝

Բէյմոն.—Բա՛ւ՛ լրթէքնէք մէքթէպինէ գատար օլտուճագ իչիւն իսթիհանլարընը վէրէճէկի վագ՛ չա գատար նէ՞ պէհանէ իտտուղ տէ քէնտիսինտէն այրըլայըմ . . . Ո վագթա ո՛ չատար օղլումը գօլայտայտա միւտաուէմ օլմագ իչիւն իդին միւտաուէթիմի թէ՛ մտիա իսթիհրամէք իսթէր իտիմ՝

Նազըր.—Ալտըդընըզ իդին միւտաուէթի նէ՞ վագթ իսթիտամ պուլաճագ տըր՝

Բէյմոն.—Իւչ հաֆթատան իսթիտամ պուլըր . . . Ամատա չու թէմտիտը միւտաուէթի իսթիտաա իթմէքլիհիմէ սիզ տէ լութֆէն եարտըմ իտէ՞րմիսինիզ, էֆէնտի՝

Նազըր.—Իսթիտանըդըն գարինը գասուլ օլմայամադընա հէման հիչ չիւտհէմ օլմատըղընտան, պու թէչէպպիսինիզ եարտըմ իտէմէմ՝

Բէյմոն.—Հիչ չիւտհէ՛նիզ օլմատըղը ամատա նէյտէ՞ն իչմաալ իտիյօր՝

Նազըր.—Սիզ էչէտտը լիւզումըմ վար տա անըն իչիւն իսթիտանըդ գասուլ օլունմայամադընա էմինիմ՝

Բէյմոն՝ տաբ տատը քէսիլէրէք.—Գանա էչէտտը լիւզումը՞դ մը վար . . .

Նազըր.—Էվէլէ՛ . . . Պիլի՞րմիսինիզ պու կիւն սիզի նի՞չիւն չաղըրատըմ՝

Բէյմոն.—Եա՛յր, պիլմէյօրըմ՝

Նազըր.—Սիզտէն պիր ֆէտագաքարըդ, եանի իդին միւտաուէթինիզին պագը գաչան գըսմընտան վալ կէչմէնիզի Քալէպ իթմէք վէ եարըտտան պէտ իլէ մէմուրիյէթինիզ պաչլամադընըզը բէմա էլէմէք իչիւն սիզի ճէլալ իթտիմ՝

Բէյմոն՝ էնտ պէնտ օլարագ.—Եարըտտան պէտ իլէ մէմուրիյէթիմէ՞ մի պաչլամա՛դ . . . Լաքին, էֆէնտի օղլում, եանըմա կէլէմիէն պէրու բէչինտէն ասլա այրըլմատըղըմ՝ հալտ, չիմտի քէնտիսինի եալընըզ պըրագմազա նէ՛ պէհանէ պուլայըմ՝ . . . Գէյլէ պիրտէն պիրէ պիր նիզամսըզ եաչայըշա պաչլամադըղընա, կէ-

ճէ կիւնտուզ կէլմէտիկիմէ նէ՞ սէպէպ կէօսթէրէյիմ՝ . . .

Նազըր.—Սիզէ նէ՛ գատար Քէվճճահիմ օլտուղընը պիլիրսինիզ, ազիզիմ Բէյմոն՝ . . . Սիզին ճան սըդընթըլարընըզը, էնտիչէլէրինիզի, ըզտըրաճաթընըզը պէհիմ գատար քիմսէ պիլմէմէզ, պու հալինիզէ տէ Քէչէսիճի իսէրիմ՝ լաքին օրթատա՞ պիր մէնաֆիի ուժումիյէ մէսէլէսի վար տըր, պու մէսէլէ օրթատա օլտուգա, պաչգա հիչ պիր չէյ տիւչինմէմէզ՝ . . . Գինէէ սիզ՝ մայէթ մէմուրլարըմըզն էն ալչաղը, էն տիրայէթլիսի, էն ֆէտագաքարը վէ էն ըրզէհլիսինիզ՝ Քէչմէճլա սիզէ կիւվէնմէկէ հագդըմ վար վէ սիզէ կիւվէնիրիմ՝ . . . Էլէէվմ էօհտէնիզտէ պուլունան մէմուրիյէթին նէ չէրաիթլէ սիզէ հէվալէ օլունաղը էպպէթէ խաթրընըզտա տըր՝ . . . Սիզէ պէյիւք պիր լութֆ վագը օլաա՝ . . . պու լութֆա մուգաբիլ պէյիւք պէյիւք վազիֆէլէրինիզ վար՝ . . . Սէպէպինի պիլէրէք ածիմ մէղբիւրը վէ անըն քէնտիֆէյէ նէյճայիճինի գապուլ իթտինիզ՝ . . . Վատ վէ Քէհհիւտհինիզի իճրա իտինիզ՝ . . .

Բէյմոն՝ կէօզլէրի տօլարագ՝—Ահ, էֆէնտի, պէն վատ վէ Քէհհիւտհիմի իճրա իթմէտիմ մի՝ . . . վազիֆէյիմին իւսթէյինտա ն կէ՞լմէտիմ մի՝ . . . Եօրկունլըգտան Քէչէքթի իթտիհիմի քիմսէ իչիթմի՞չ մի տիր՝ . . . Քէհլիքէտէն զաչընտըղըմը քիմսէ կէօրմի՞չ մի տիր՝ . . . պօրճումը տահա չաբուգ էտտա իթմէք իչիւն ճանըմը ֆէտտա իտտիյօր իտիմ՝ . . . արթըգ չիմտի պօրճում էտտա օլունմըշ տէյի՞լ մի տիր՝ . . . Գինիմ խաթրըմ իչիւն տէյիլ իսէ պիլէ, հիչ օլմազտա օղլումըն իսթէրը իչիւն պէնի հաւրը ու սէրպէսթ պըրագմազլա՞ր մը, գիրա օ սուրէթլէ Քագսիրաթը վէ պուընըն ճէզասընը օղլումտան աչմըր ու քէթմ իտէպիլէճէկիմ՝ . . . Գիլմէմ քի խօճա իթտիհիմ իսըտմէքլէրի միւպալէղալը՞ մը կէօրիյօրում՝ լաքին պու իսըտմէքլէրէ իսթինտաէն, պաղը գալան ճէզա միւտաուէթիմին Քէչմէմըշլա աֆվ օլունմասընը իսթիտա վէ Քալէպ իթմէկէ հագդըլանըյօր իտիմ՝ . . .

Նազըր.—Պէն պու պաբարէ պիր ճէվապ վէրէմէմ՝ . . . եալընըզ տալիյէ նազըրը հագդընըզտա պիր գարար վէրէպիլիր՝ . . . Վագըա տիրէկտիֆինիզին Քէվճճահ ու բիայէթինէ միսաֆահագդընըզ, պունա տէյճէկիմ եօգ տըր, լաքին պէնիմ Քէվճճահ ու բիայէթիմ՝ ահվալը հագդըրճէ հիչ պիր Քէպէտտիւլ վուգուա կէթիրէմէզ, վէ Քէչքարա տէրիմ քի, սիզէ լիազումըմ վար տըր՝ . . . Գինէէն ա՛լէյհ սիզտէն պիր ֆէտագաքարլըգ Քալէպ իտէրիմ՝ իդին միւտաուէթինինէ սօն կիւնլէրինտէ վազ կէչինիզ վէ եարըն մէմուրիյէթինիզէ պաչլայընըզ՝ . . .

Բէյմոն՝ ղայէթ մահզուն օլտուղը հալտէ բէք եավաչ պիր սէտա իլէ՝—Մալիսմը պիլինիզ տիր քի, սիզէ պիր չէյ րէտտա իտէմէմ՝ էֆէնտի՝ . . . Իտտիհամ պէնտէն նէ՞ պէքլէյօր իսէնիզ անը եարաճաղըմ՝ . . . Լաքին պու սըրատա բէք պէյիւք պիր քէտէրէ միւպթէլայըմ՝ . .

Նազըր՝ մայէթ մէմուրընըն հիզմէ ու քէտէրինէ րիայէթէն պիր աղ սիւքութ իթտիքտէն սօնրա՝—Թէքմիլ հաւրը ու սէրպէսթ օլմանըզը իսթիտա իթմէք իւզրէ արզուհալը աւրկէ նազըրընա վէրտիճի՞զ մի՝

Բէյմոն՝—Եա՛յր, էֆէնտիմ, վէ չիմտի տէ վէրմէկէ Քէրէմտուտ իտիյօրում, զիրա չիմտիհիք տէտիրէլէրինիզէ պագարագ, մէզքուր արզուհալընն գապուլ օլունմայաճաղընտան գօրգույօրում՝

Նազըր.—Բէյժօն, սանա պիր էյի նասիհաթ վերէյիմ մի։

Բէյժօն.—Քէմալը չիւքրան վէ մինէթտարի իլէ գազուլ իտէրիմ, էֆէնտի։

Նազըր.—Էօյլէ իսէ արզուհալներդը հազըրլայընըզ։ Հէր նէ գառար սիզուն այրըլմազըդըմ պանա ֆէնա կէլմէդէք իսէ տէ, էմին օլունըզ, արզուհալըներդը իւքիզամ իտուպ սիզի իշիւն իւթիտաս իտէճէյիմ։ լաքին պու իսթիտանըն ժուվաֆֆագըյէթինի հէման ժուհագգագ գըլմադ սիզին տէ էլինիզտէ պիր։ . .

Բէյժօն.—Ա՜հ, էֆէնտի, իշտու ժուվաֆֆագըյէթ իշիւն նէ՞ եապմալը։

Նազըր.—Սիզէ իհտիյէթ իսթէտիկիմ պիր մէժմուրիյէթը ժահատուսէտէ մուվաֆֆագ օլմալը։ օ հալտէ միւլք ու տէվլէթէ պիր խըզմէթը միւհիմմէ իշթա իթմիչ օլաճաղընըզտան, հիւքիւմէթ տաճի սիզ հէչ պիր չէյ տիրիդ իթմէյէճէք տիր։ . . Եարըն իշէ Թէչէտդիս իտինիզ։ . .

Բէյժօն.—Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտի, էմրինդի իճրա իտէճէկիմէ չիւպհէնիզ օլմասըն։ . .

Նազըր.—Օղլունըզտա կէլինտիքտէ, սըրրը քէնտիսինտէն սագլամագ իսթէտիկինիդ իշիւն մէրգուժըն կանընըզտա պուլընմասը սիզէ սըգընըը վէրմէքտէ իսէ տէ, պէնճէ պու միւչքիլաթ տէֆի օլունմազ պիր միւչքիլաթ տէյիլ տիր։ . . Օղլունըզը ժուվագգաթէն ուզագ պիր ժահալէ կէօնտէրինիզ։

Բէյժօն.—Նէ՞ պէհանէ իլէ կէօնտէրէյիմ։ . . Զաթէն իճքանը տա եօգ տըր, չիւնքի Բօլիթէքնիք մէքթէպինէ գազուլ օլունմագ իշիւն իհթիհանա հազըրլանըդյօր։ . .

Նազըր.—Եա՜յր, իճքանսըզ տէյիլ տիր, չիմտի պունը սիզէ իսպաթ իտէճէյիմ։ . . Օղլունըզըն նարին միւճուռլը պիր տէյիգանլը օլտուղընը սէօյլէտինիզ։ . .

Բէյժօն.—Էվվէթ . . . սըհհէթի՝ միւտաւաթը ազիմէյէ միւհիմաճ տըր։ . .

Նազըր.—Էօյլէ իսէ պու սըհհէթը վիւճուտա մէսէլէսի Թամ սիզէ պիր պէհանէ օլապիլիր, պագընըզ նա՜սըլ։ օղլունըզը էօյլէ պիր մահալէ նագլ իթմէյէսինիզ քի, օրատա հէմ վիւճուտը քէսալ գազմէվէթ իթսին վէ հէմ տէ օգուժասընա տէվամ իտէպիլսին։ . . Պու մահալ՝ Բարիզ ճիհարընտա պիր քէօյ օլապիլիր, օղլունըզ օրատա ճէսիմ ազաճլարըն կէօրէկսինտէ կիւզէլ հավա ալարագ վէ եօրկունըզդ տուրմայարագ Թահսիլինէ չալըշապիլիր, սիզ տէ իսթէտիկինիզ գառար օրայա կիտիպ կէլէպիլիրսինիզ։ . .

Բէյժօն.—Էօյլէ ամմա, քէնտիսինի քէօյէ կէօնտէրիպ պէն պէրապէր կիթմէյէրէք Բարիզտէ գալմագդըզդմա ագըը էրմէյէճէք տիր։ . . Պէնի հուբբ վէ սէրպէսթ պիլտիկինտէն, պու հարէքէթիմէ էլտիթթէ ագըը Նա՜սըլ էրէճէք տիր։ . .

Նազըր.—Է ճանըմ, Բէյժօն, պիր ազ էյի տիւչիւնէյիմ։ . . Օղլունըզ՝ պէօյիւք պիր սէրվէթ սահիպի օլմասընըզը պիլտիկինտէն, էլտիթթէ պիր մէշղուլիյէթինիզ օլտուղընը ֆարզ ու զըյաս իսէր։ . . Պու մէշղուլիյէթին նէ օլտուղընը սիզէ հիչ սո՞ռմայըչ մը տըր։

Բէյժօն.—Էվվէթ, սօրմուչ տըր, էֆէնտի։

Նազըր.—Էյ նէ՞ հէվապ վէրմիչսինիզ տիր։ . .

Բէյժօն.—Հապսխանէյէր քիւթիւպհանէյէրինի Թէֆթիչէ Սէն զազըթասը Թարաֆընտան մէժուր օլտուղըմը պէյան իթմիչիմ տիր։

Նազըր.—Իչթէ էյի եա՜, պու հէվապ մահիրանէ պիր հէվապ օլուպ հիչ եապանա պէնզէմէդ։ . . Շիմտի տէ իշպու Թէֆթիչ մէժմուրիյէթինատէն նազի պիր չօգ իչինիզ պուլունընըը օղլունըզա սէօյլէյինիզ։ . . պէօյլէ սէօյլէտիկինիզտէ հագիգաթը հալէ տէ եազըն պուլընմըչ օլուրսընըզ։ . .

Բէյժօն.—Նա՜սըլ, էֆէնտի։

Նազըր.—Իհթրասը խուսուսընտա սիզէ կիւվէնտիկիմ մէժմուրիյէթը միհիմմէ՝ հապսխանէյէր քիւթիւպհանէյէրինէ միւթալիճ տէյիլ ամմա, Բարիզ չէհրի իլէ հիւքիւմէթ քիւթիւպհանէյէրինէ ապա տիր։ . .

Բէյժօն՝ Թէճճիւպլէ.—Քիւթիւպհանէյէրէ՞ մի ապա տէյօրսընըզ։

Նազըր.—Էվվէթ . . . Շիմտի իյզահաթընը վէրէճէյիմ, լաքին էվվէլա չունը պիլմիչ օլասընըզ քի, պէն տէ բէտէր օլտուղըմտան, սիզին բէտէրլիք էնտիշէյէրինիզէն միւթէէսսիր օլապագ, օղլունըզըն գիհէնտէ հասըլ օլաճադ էն հիւգի պիր չիւպհէյի պիլէ տէֆի հիթմէթ իշիւն սիզէ հէր նէվի սուհուլէթի վէրէճէյիմ։ . . Սիզէ հիւքիւմէթ քիւթիւպհանէյէրինին միւֆէթթիչ մաւավինիդի մէժմուրիյէթինի իհալէ իտէճէկիմ քի, պու մէժմուրիյէթ՝ իճրա իտէճէկինիզ Թահսիլաթտա սիզէ բէչ չօգ միւֆիտ օլաճաղը հիսի, կիւնահն պիրինտէ մէժմուրիյէթը մէզքուրլուի օղլունըզա տա սէօյլէյէպիլիրսինիզ։ . .

Բէյժօն.—Հիւսուսը գալսա իլէ Թէճէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտիմ։ . . Զօգ համնէթլի պիր զաթսընըզ։ . .

Նազըր.—Թէքրար տէրիմ, պէն տէ բէտէր իմ, վէ բէտէրլիկէ միւթէալլիգ օլան հալէտլէրտէն պէն տէ միւթէէսսիր օլուրըմ—տէտի, վէ էլինի մայէթ մէժմուրնա ուզաթտը։

Բէյժօն՝ Նազըրըն էլինի քէմալը չէվգ իլէ սըգտըգտան սօնգրա։—Շիմտի, էֆէնտի, սէօյլէյինիզ, պանա նէ՞ վազիյիֆէ իհալէ իտէճէքսինիզ։ . .

Նազըր.—Ղայէթ ազըը պիր իշ վար, մէհարէթը մահասուսէյէ միւհիմաճ տըր, պունը սիզէ հէվալէ իթմէյէ իսթէրիմ։ . . Պու իշ՝ պիր գաչ սէնէլէրտէն պէրու բէյ տէր բէյ սըգալամագտա օլան տէհլէթլի ճինայէթլէրտէն պիրի տէյիլ տիր, լաքին տիկէր պիր նօգթաի նազարատան պագըլըը իսէ, ճինայէթտէն տէ հաճիփ պիր չէյ տէյիլ տիր։ . . Էրպապալը ճինայէթ՝ պու իշտէ էֆքրատը էհալի իզհրինէ տէյիլ, Բարիզին վէ պագը պէօյիւք էյալէթ չէհիրլէրինին էն զիգըյմէթ էմվալը իզհրինէ հիւճում իթմիչէր տիր։ . .

Բէյժօն՝ մէրգազ իտէրէկ.—Տիմէք քիլիսէլէրտէ խըրսըզըճ՞ գ մը վուղու պուլմըչ։

Նազըր.—Եա՜յր, քիլիսէլէրտէ տէյիլ։

Բէյժօն.—Եա նէ՞ իչտէ։

Նազըր.—Քիւթիւպհանէյէրտէ։

Բէյժօն.—Քիթապալա՜ր։ . . քիթա՞պ տա մը չալըշօրլար։

Նազըր.—Էվվէթ, հէմ տէ զիգըյմէթ քիթապալար սըրգաթ խոյօրլար։ Պու քիթապալար պահալը օլտուղլարը իշիւն տէյիլ, նասիր իւլ վիճուտա վէ հաքիթա պազէն պիր տանէճիք օլտուղլարը իշիւն զայպ ու զայլարը տա գապկը Թահմիր օլամագ, եէրլէրինէ գէօնուլամագ։ . . —Եաղըպհանէսինին իւզէրինտէն էլ եագըը պիր բուսուլա պալըպ կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնգրա, սէօզիւնէ տէվամ իլէ։—

Իշ հաֆթատան պէրու Քիթիւպխանէի Միլլիէն ան պէշ, Սէնթ-Փընըվիէվ քիթիւպխանէսինէն ան իքի, վէ Սիլահխանէ քիթիւպխանէսինէն սէքիզ քիթապ չալընմըշ տըր . . . Լիօնտա, Նանթտա, Ֆօրտօսա վէ Գլուտտա տախի պու միսիլու սըրդաթլար վուգու պուլմըշ տըր . . . Հէր թարաֆտան չիքայէթ կելմյօր, էյալէթ ժանքէմէլէրի պու սըրդաթլար իչին բէք չօդ զիհն եօրուլօրլար ամմա, պիր չէյ պուլամայօրլար . . . Եէրլէրինէ գօնմասը մուհալ օլան չալընմըշ քիթապլարըն լապտալ իքի եիւզ պին ֆրանգ գըյմէթինտէ օլտուգլարը սէյլէնիյօր . . . Էլհասըլ աւլէյէ նազըրը՝ պիհագդըն հիտմէթլէնէրէք, իչպու խըրսըզլըղա պիր նիհայէթ վէրիլմէսի իչին էվամիրը չէտիտէ իթա էյլէմիշ ան՛ր . . . էրթապը իլմ ու տանիշին վէ քիթապ մէրագլըլարընըն պէյհուտէ եայկարալարընա մէյտան վէրմէմէք վէ եախօտ հիչ օլմապա մէգքիւր եայկարալարը կէճիքթիրմէք իչին մէգքիւր քիթապ սըրդաթլարը հագդընտա պու կիւնէ գատար սիւքիւթ իտիլմիշ օլմապա, քիթիւպխանէ խըրսըզլարը՝ պու սիւրիւթտէն վէ բօլիսին զահիրէն պիր իճրաաթտա պուլընմամասընտան ճէսարէթ ալարագ չիւպհէսիզ քէնտի խասպտէճլէրինէ տէվամ իտէճէքլէր տըր . . . Սիզ տէ պու հալտէն պիհխաթիթաթէ քիթապ խըրսըզլարընը եազալայընըզ . . . օ հալտէ խախտանընըզդըն հիւնիւ գատուլէ մահճար օլաճաղընը սիզ վատ վէ քէհհհիւա իտէպիլիրսիմ . . .

Րէյմօն . — Հիչ պիր իզ վէ նիշանէնիզ եօ՞գ մը տըր ։

Նազըր . — Եա՛յր , եօգ տըր ։

Րէյմօն . — Լաքին էլպէթթէ բարօրթօլար ախզ իթմիշնիզ տիր , տէյի՛ մի ։

Նազըր . — Էվվէթ , լաքին պունլար բէք գարմագարըզ վէ ևէքտիկէրէ տապան տապանա զրտտ մալիւմաթը հավի օլուպ , հաթթա հիչ պիր չէյէ եարամազ հալտէ պուլընտըգլարընտան , անլէրտէն ասլա խախիթաատ օլընամազ . . .

Րէյմօն . — Լաքին , էֆէնտի , էլպէթթէ սիզ պու ճէսիմ իշի տիւշիւնմինիզ , տէյի՛ մի ։

Նազըր . — Շիւսպհէ՞ մի վար . . . սէքիզ կիւնտէն պէրու պու իշ իչէ մէչպուլ օլմուշտա տըր . . .

Րէյմօն . — Տիմէք մէգքիւր սըրդաթլարըա սարիգլէր հագդընտա քէնտինիզճէ պիր ֆիքր հասըլ իթմիշնիզ տիր ։

Նազըր . — Հայը՛ֆ , պիր ֆիքր հասըլ իտէմէմիշիմ տիր . . . Քիթիւպխանէլէրտէ վէ պախուսուս Բարիզ քիթիւպխանէլէրինտէ իճրաի նէզարէթ խուսուսընտա մէրի օլան թէտպիրը իհթիյաճսըզ մալիւմ օլմապըա , պէյհուտէ իճրաի թահարրիյաթ իթմիշ . . . Սըրդաթլարըն թէմամըյլա պապա չըգարըլմասը , եանի չալընան քիթապլարըն էլտէն չըգարըլմասը իչին նի՞ թէտպիր վէ վասէթա խախտմալ օլընաբիլընը պիր տիւրլիւ պուլամայօրսըզ ։

Րէյմօն . — Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ քի , իչպու քիթապ խըրսըզլարը՝ չալտըգլարը քիթապլարը նամուսը եէրինէ օլմայան պագը քիթապ մէրագլըլարընա տէրճալ վիմքին օլաուղը գատար պահալը սաթմագ մագսատինէ մէյսին պու թամր ու մուամէլէտ պուլընսընլար , վէ եախօտ պիգիմ սէրվէթը միլլիյէթիզ հասէտա իտէն վէ պիգիմ քիթապլարըա քէնտի մէմլէքէթլէրինին քիթիւպխանէլէրինի թէղնէն էյլէմէկ արզուքէչ օլան էճնէպիլէր հիւսապընա պէօյլէ պիր իճրաաթտա պուլընսընլար ։

Նազըր . — Շու սօն իքինճի ֆաբրկաթա պիր ազ ագլըմ եաթար իսէ տէ , պունա տաիր էլիմտէ հիչ պիր տէլիլիմ եօգ տըր . . .

Րէյմօն՝ ժանէտտար պիր սուբէթտէ պաչընը սալլայարագ . — Հիչ պիր նօգթաի հարէքէթ . . . հիչ պիր նիշանէ եօգ . . . գարանլըղըն իչինտէ քէօր քէօրիւնէ եիւրիւմէք՝ բէք զահմէթլի վէ եօրկունլըգը պիր իշ օլաճագ տըր . . .

Նազըր . — Էկէր գօլայ օլսա իտի , հէր քէս տէ սիգին կիպի օ իչի կէօրէպիլիր իտի . . . պիլաքիս պիր չօդ միւչքիլաթը պուլունտընըը իչինէ պէն տէ սիգի ինթիհապ իթտիմ . . . պինանէն ալէյհ սիգէ տէրիմ քի , պու իշտէ մուվաֆֆագ օլունընը , իսթիտանընըզդըն մահճարը գապուլ օլաճաղընա պէն քէֆիլիմ . . . Քէզալիք չունը տաիի պէյան իտէրիմ քի , տէֆ ու իզալէ իտիլէճէք մանիալար՝ կէօրիւնտիկի գատար տէհզէթլի տէյիլլէր տիր . . .

Րէյմօն . — Նէյէ՞ն էօյլէ , էֆէնտի ։

Նազըր . — Իյլըհ իտէյիմ . . . Սըրդաթ վուգու պուլան քիթիւպխանէլէրին մուհաֆըզլարընըլա միւնասիպաթա կիրիչիպ , քէնտիլէրինէ գօնուլըը , քէնտի մայթէլէրինտէ պուլընան մէմուրիյէտ սիւրապլէր իչրատ իտէր , վէ պագը թէֆէրրուաթը խապտր ալընըրընըզ . պու թէֆէրրուաթ՝ վագըա քէնտիլէրի իչինէ էհէմմիյէթսիզ իսէ տէ , սիգի իչինէ էհէմմիյէթսէն արի տէյիլ տիր ։ էլան մէֆգուտ օլան նօգթաի հարէքէթի՝ թէֆէրրուաթը մէգքիւրէտտ պուլաճաղընըդա չիւպհէ եօգ տըր . . . էլհասըլ մէհարէթինիզ , գօգու ալընընըդա վէ պախթ ու իզպալինիզէ կիւվէնիրիմ . . . Պու սըրդաթլար էն ֆէնա սըրդաթ օլտուղընան , էօնիւ ալընմագ իգթիզա իտէր ։ Պէնճէ Ֆրանսա Պանգասընտան բաքէթլէրէ պանգնօթ վէ եախօտ Թօրալարընա նաբօլէոն ալթունը չալընտա , պու գատար աղըր կէմէզ իչպու քիթիւպխանէ սըրդաթլարընտա պիզիմ մուճիտը ֆախր ու զուրուրմըզ օլան տաարը նատիտէ վէ նատիրէ սըրդաթ օլտունըյօր . . . Պինանէն ալէյհ համիյէթը վախտն սախլագապյա վէ հայսիյէթը միլլիյէմիզին մուհաֆագասը իչինէ պու իշտէ մուվաֆֆագ օլմագ իգթիզա իտէր ։

Րէյմօն . — Անլայօրըմ , էֆէնտիմ . ինտան օղլունըն էլինտէն նէ կէլիրսէ անը եարմազա էչմին իտէրիմ . . .

Նազըր . — Եարարսընըզ , պիլիրիմ , վէ չիւպհէ իթմէյտ ։

Րէյմօն . — Էվվէլա Բարիզ քիթիւպխանէլէրինտէ՞ մի , եօգսա էյալէթ քիթիւպխանէլէրինտէն մի պապլայաճաղըմ ։

Նազըր . — Սիզ նասըլ պիլիրսինիզ էօյլէ եարընըզ . . . Իհթիմալ քի էյալէթտա տահա սահիհ մաղլումաթ ալապիլէճէքսինիզ . էյալէթ քիթիւպխանէլէրինէ չօգլուգ ատտամ կիթմէտիինտէն , եապանճը պիր ատտամ կիթմիշ պուլընըը իսէ , սիմասը , թամր ու հարէքէթի տահա էյի տէնէնմիշ վէ խախթըրտա սագլանմըշ օլտուղը մէմուլ տըր . լաքին թէքրար իտէրիմ , սիզ քէնտի պիլընտիկինիզ կիպի մուամէլէ իտինիզ վէ ագլընըզդըն էրտիկինի եարընըզ . . . եարըն նէզարէթ վէղէֆսինէ ուղրայընըզ , խարճրահ իչինէ պիր մզգտար բարա ալաճագընըզ . . . իչին խիթաճընտա հիտապընըզդը կէօսթէրիրսինիզ . . .

Րէյմօն . — Բէք ալէտ , էֆէնտիմ . . . միւխթէլիֆ քիթիւպխանէլէրտէ չալընան քիթապլարըն էտամխինէ լիւզումմ վար . . . ճէտվէլի եարըլմըշ մը տըր ։

Նազըր։—Էվէլէ, վէ ժուրնալլարա բաղթ օլունմըշ տըր։

Րէյմոն։—Էֆէնտի, բէնա խաէրիմ, պու ժուրնալլարը պանա թէսլիմ խաէսինիզ։ . . Նէ գառար ազ մալիւմաթը հավի օլսալար, պէն պէլքի պիր շէյ իսթիֆատէ խաէրիմ . . .

Նազըր։—Ինթէ՛ . . . հէբսի պու տըր։—տիկէրէք, Րէյմոնա պիր բաքէթ քեազըտ ուզաթտը։

Րէյմոն՝ մէզբութը բաքէթի ճէպինէ գօյարագ։—Օ տէյիլ ամմա, իչճազը ահվալէն օլարագ եալընըզ պէճէրէմէչէճէք օլուր իսէմ, քէնտիմէ եարտըմճըլար պուլմագ իչիւն պանա մէկզունիչէթ վէրէճէ՞քմիսինիզ . . .

Նազըր։—Պու մէկզունիչէթի չիմոսէն վէրիրիմ վէ տալիչէ նազըրընա տա թատուդ իթտիրիրիմ . . . Զազըթա մէմուրիչնինտէն քիմի խաթէր իսէնիզ ինթիհասաթ իսէպիլիրսինիզ . . . Սէլահիչէթը թամմէնիզ վար . . .

Րէյմոն։—Էօյլէ իսէ, էֆէնտի, լիւզումը թագտիրատ Բրատիէ, Րէվէլ վէ Գուվարը ինթիհասաթ իսէճէչիմ։

Նազըր։—Էկէր անէչրին մուամէնէթինի խաթէր իսէնիզ, պու ազչամտան թէզլի եօգ սիզէ իթտաաթ իթմէչէրի իչիւն քէնտիչէրինէ էմր վէրիլճէք տըր . . . Սիզինչէ սէչտաաթ իթտիհաթչէրինտէ, քէնտիչէրինէ տէ խատրատան վէրիլճէք տըր . . . Վէզնէտէն սիզէ վէրիլճէք բարա անէչրին տէ մէսարիֆինէ քիֆայէթ իտճէք մըգտարտա պուլընմագ տըր . . . Տիմէք իչ գարարլաչտը, տէյիլ մի . . . եարըն իչէ թէչէպպիւս իսէճէքսինիզ, էօյլէ՞ մի . . .

Րէյմոն։—Եարըն մուամաէ իթմէնիզի բէնա խաէրիմ, էֆէնտիմ . . . եարըն սիզէ հէմմէհալ օղլումը քէօյէ կէօթիւրիպ եէրլէշթիրճէճիմ . . .

Նազըր։—Բէք էյի, էօյլէ օլսուն, եիրմի տէօրթ սաաթ միւսաատէ խաէրիմ, լաքին զիյատէ օլմազ։

Րէյմոն։—Պու գառարը քիֆայէթ խաէր, իչտու լութֆընըզտան տօլայը թէչէքքիւր խաէրիմ . . . Վաա իթտիկինիզ քիւթիւպխանէչէր միւֆէթթիչ մուավինլիկինէ կէլինճէ, պու մէմուրիչէթ պանա նէ՞ վաղթ վէրիլճէք տիր։

Նազըր։—Պու պապտէ թէտաիր իթթիխազ խաէճէկիմ . . . կիսինիզ, վէ մուվաֆֆագ օլմազա պագընըզ . . . Իչտու մուվաֆֆագճէչէք՝ իսթիտանընըզ իչիւն աալիչէ նազըրը նէզտինտէ էն ալչա պիր թաւսիչէնամէ օլաճագ տըր։

Րէյմոն։—Էկէր մուվաֆֆագ օլմազ իսէմ, զաթէն խըչըրնա ուղրամըչ օլտուղըմ ճէնապը Հագգըն պէնի հէնուզ աճըմամագտա օլտուղը անլաչըլըր . . .

Գատէհու Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ ամերինի սէլամլայըպ չէքիլտի կիթտի։

Նազըր եավաչ պիր սէտա իլէ։—Զավալը Րէյմոն, բէք ֆէնա մուզտաթրըպ օլտուղընա վէ տաալէթը պէչէրիչ եիւզիւնատէն հագգըզըպզըզ կէօրտիւկինէ հիչ շիւպհէօի եօգ տըր։

Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ տաիրէի նէզարէթտէն միւֆարէդաթ իչիւն ամերինին օտասընատան խուրուճ իթտիքտի, զազըթա մէմուրլարընըն կէլիպ ժուրնալարընը եազըգլարը վէ թէսլիմ իթտիքչէրի սաօնըն իչինտէն կէչէճէք օլտուղընատան, օ արա օթատա պուլընան զազըթա մէմուրիչնի գէյամ իտուպ մէրգումը սէլամլատըլար։

Րէյմոն կէչիպ կիթտիքտէ, մէմուրիչնտէն պիրի տէտի քի։

—Եէնի պիր շէյ օլմալը, զայէթ զահմէթլի պիր իչ . . . «Եիւզիւնկիւլմէզ» (Րէյմոն Ֆրօմանթալ) պուրայա հաֆիֆի իչ իչինէ հիչ կէլմէմիչ տիր . . .

Պիր տիկէրի։—Էօյլէ օլտուղընա հիչ շիւպհէ եօգ տըր։

Րէյմոն Ֆրօմանթալա զազըթիչէ նէզարէթինտէ «եիւզիւնկիւլմէզ» լագապը վէրիլմիչ իտի, պիրա եիւզիւնատէ տապա պիր էսէրը հիւզուն ու քէտէր միւշահէտէ օլունըպ, եիւզիւնատա կիւլմէզ իտի։

Րէյմոն՝ րէֆիգէչէրիչի բէք քէրսիչէչէի վէ նէզարէթլի տավրանըր իտի իսէ տէ, պու քավրընատա տապա պիր էսէրը պիւրութէթէ մէչհուտ իտի։

Միւֆթին օլտուղը գառար ազ լագըրտը խտուպ, հէմ տէ էզգիմ օլան լագըրտըրը սէօյլէր, լաթիֆէչէրէ տալա կիւլմէզ, հաթթա անէչրի իչթիմէմէղինիկէ վուրուպ, քէնտիսի իլէ տիկէր զազըթա մէմուրիչնի արատընատա հիչ պիր արգատաչըզ բէչտա օլատայաճաղընը աչըզ պիր ատուրէթատ անլաթտըրըր, չիւնքի անէչրի սէմէմտիկի իչիւն տէչիլ, մէմուրիչէթինին խարիճինատ քիմսէ իլէ իւլֆիէթ իթմէզ իտի։

Րէյմոն՝ վազըա քէնտիսինի անէչրին հէբսինէ ամըր զանն իտէր իտի իսէ տէ, չէքինէճէլի տավրանմասընա սէպէպ՝ պու զաննը տէչիլ իտի։

Թէնհանիչին օլմասընա սէպէպ չու իտի քի, եալընըզ գալտըգտա խաէտիկի կիպի քէնտի բուհ ու գալպինին ճէրիհալտըրըլտա ուղրատապիլիր իտի։

Տապա քէտէրամիզ խաթըրէչէր զիհնինի իչաթա խտուպ, օղլունըր տա տալա խաթըրընատան չըգարմագ իտի։։Պու հալիւզրէ եաչամագտա իթթիֆա իտիյօր իտի։

Սէպէպինի պիլմէյէնլէրհէ աճապիպ կէօրիւնէն պու զարիպ հալ, պու իւնսիյէթսիզլիք՝ Րէյմոն Ֆրօմանթալ հագգընատա քիմսէնին քին ու ատավէթինի տէ թահրիք իթմէզ իտի։

Իհթիտալ քի մէրգումը բէք օ գառար սէվմէղէր իտի, լաքին հագգսըզ տա կէօրմէղէր իտի։

Քէնտիսիչէ հէմմէհալտա օլանլար՝ րիայէթտէ գուսուր իթմէչիպ, քէնտի մատունընատա օլանլար տապի՝ քէնտիսինին թահրը էմրինտէ պուլընմագը արզու իտէրէր իտի։ Զիրնքի Րէյմոն՝ հէր նէ գառար կիւլէր եիւզ պիր ատամ տէչիլ իտի իսէ տէ, չօգ մէրտ իտի վէ էյի պիր ատամ օլտուղը՝ եիւզիւնատէն փարդ օլունըր իտի։

Գրսա սէօյլէր, լաքին մայէթինտէքի ատամլարը կիւճէնտիրմէքսիզին գուլլանմագը բէք ալչա պիլիր իտի։

Էլհասըլ քէսէսի հէր նէ գառար տօղու պիր շէյ տէչիլ իտի իսէ տէ, քէնտի մայէթ մէմուրիչնինտէն օլուպ փամիլեա սահիպի օլան վէ կէչինմէէրինտէ զարուրէթ չէքէն փուգարա մէմուրլարա չօգ տէփալար իտէկ վէ մուավինէթ իթմէճէ իտի։

36

Մէմուրիչէթտէ Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ իթտաաթըզլըգ վէ եախօտա իչմալ վէ թէքաճուլէ աալա նազարը աճվ իլէ պագմագ իտի։

Մխսթահագգ օլանը Թասյիպ ու Քէզեվիքը չէտիէլ Թէչեփպ իսէր իսկ տէ, զայրէք ու տիրայէքէլ քէնտի իսթէտիկի կիպլի քէնտսիսնէ մուավէնէք իսէնէլէրէ իտարէ Թարաֆընտան միւքեաֆաֆ իֆթիրմէյի տէ ասլա ունութմազ իտի։

Զաղթիյէ նազըրընըն քէնտիյի գապուլ իֆտիկի Թարզ վէ սուրէթտէն՝ մէրգուժըն զաղըֆա տաիրէսինճէ նազարը հիւրմէք ու րիայէթտէ պուլընտաղընը կէպէթէ օգուչանլարըմզը ֆարգ իֆմիչլէր տիր։

Րէյմօն՝ զաղըֆա տաիրէսինտէն չըգըպ, պաչընը էօնիւնէ ասմըչ, բըսթըմ պոյընա կիտէր իքէն գալպի բէք տօլկուն պուլընմըչ տըր։

Հուրր ու սէրպէսթ օլարագ վէ նէֆրէթ իֆտիկի պիր մէմուրիյէթի մուվագգաֆէն ունուտտուրագ հէնուզ օղլունըն կեչիրմէկ իւմիտինտէ պուլընտըղը իչ հաֆիֆտալըգ միւտաէֆթը մէկզունիյէթինտէն Րէյմօն վազ կէչմէկ մէճպուր օլմուչ իտի։

Գիր կիւնտէն օ պիր կիւնէ, պիր սաաֆտան օ պիր սաաֆա պիրտէն պիրէ մէմուրիյէթինէ պաչլամագ, ենիտէն օ ադըր եւքիւն ալթընա կիրմէք իգթիզա իտիյօր իտի։

Գու հալտէ բաֆըրտըլը կիւրիւլթիւլ վէ աճալ աճայիպ պիր էօմրէ պաչլայաճագ օլուպ, պու էօմր՝ էֆքիտաը էհալիյինճ քէմալը սիւքիւնէթէլէ իտրար իֆտիքլէրի էօմրէ ասլա պէնզէմէյտիկինտէն, օղլու՝ կիւնիւն պիրինտէ պուընա թէճճիւպ իֆմէկյէճէք մի, վէ պու Թէճճիւպտէն սոնդրա տա չիւպհէլէնմէկէ պաչլամայաճագ մը իտի։

Գէօյլէճէ չիւպհէլէր ուչանընճա, զէմանը մաղինին սըրրը նէ՞ օլաճագտը, օ սըրրը քի Րէյմօն՝ պէրաապէր մէզարընա գատտար կէօթիւրմէք իսթէր իտի։

Գու խուտուս՝ հագգընդը եէրէ մահմուտը պօզուլմըչ օլան վէ գապտահաֆ օլարագ քէնտի նամուսընը գուրթարմագ իչիւն եատըրընըզ պիր չիտաէֆը մուամէլէ իֆրա իֆմիչ պուլընան պու ատամ իչիւն ահէքթիլի տէյի՞չ մի իտի։

Րէյմօն էանամ բահտէ քէնտի քէնտիյէ։—Էվվէք . . . Բօլը ուզագ պիր մահալէ կէօնէէրմէյէլիյիմ . . . պու բէք էլղէմ տիր . . . նազըրըն պանա սէօյլէմտիկի պէհանէ բէք ալճա տըր . . . Բօլ քէօյտէ չալըչըր, պէն տէ սըզ օզգ կիտէր քէնտիտիրնի կէօրիւրիմ . . . Սէն-Լուի-ղ-ան-Լ'Իլ օսգալընտաքի տաիրէմիզտէ պիր կիւն եալընըզ գալմամալը տըր, զիրա օրատա գալգըպ պիրի պիր պօշպօղազըգ իտէհէք օլուր իսկ հէր չէյ մէչտանա չըգար . . .

«Գէօյլէ պիր պօշպօղազըգ վուգուս պուլմամագ իչիւն Թէտաալիրը միւՔէատտուտ իֆՔիհլաղ իտէճէյիմ . . .

«Զաղըֆա մէմուրլարը՝ ատթըգ հիչ պէնիմ իգամէթկեահրմա կէլմէմէկէ վէ հէր նէ չէյ իչիւն օլուրսա օլսուն օրատա հիչ պիր Թէպպիղնամէ կէՔիւմէմէկէ էմր ահալ իտէճէքլէր տիր։

«Պէնիմիչ կէօրիւմէք իսթէյէն՝ Սէն Մարթէն պուլվարընտա նէզարէք Թաբաֆընտան իսթէյճաը օլընան իգամէթկեահրմա կէլմէլի տիր։

«Գու խուտուսը նազըրա խաապէր վէրիպ բուխսաթ վէ մէկզունիյէթինի Թալէպ իտէճէյիմ. օ տա պու Թալէպիմի բէտտա իֆմէյէճէք տիր . . .

«Գու սուրէթլէ պէնիմ սէրպէսթ օլաճաղըմա տէկինն Բօլ հէչ պիր չէյտէն չիւպհէ իֆմէյէճէք տիր . . . Սէրպէսթ օլմ՜ազ . . . աճապտա օ կիւնէ նէ՞ վագթ եէՔիչէճէյիմ . . . Օ զէման հէր ըզաըրաապաՔընը, հէր իչքէնճէկլէրիմի ունութաճաղըմ . . . »

Րէյմօն պէօյլէճէ քէնտի քէնտիյէ էօյլէներէք, Սէն-Լուի-ղ-ան-Լ'Իլ սօգաղընտա քէնտի խանէսինին գապուսը էօնիւնէ վասըլ օլմուչ իտի։

Գու խանէ՝ զայէք ճէսիմ վէ քտարը գատիմ պիր գօնագ օլուպ, Թօնէյ-Շաբանէք խանէտանընա ահտ իտի։

Րէյմօն Ֆօրմանֆաալ՝ եալընըզ քէնտի էվտատը վէ օֆուզ սէնէէտէն պէրու խըտմէՔինէ պուլընըպ սիւճիւմլէ պէտասլախըգլարընը սիւճէն իսթիյար պիր խըտմէՔճի գապը իլէ պէրաապէր մէզՔիւր գօնագընը պիրինճի գաֆընտա իգամէթ իֆմէէքտէ իտի։

Մէրգուժ խըտմէՔճի գապը՝ հէր նէ գատտար միւսիճն իտի իսկ տէ, հէնուզ տինճ վէ զայրէքլի օլուպ, պիրինին վալիտէսի վէ տիկէրինին նինէսի իմիչ կիպի պասպա օղուլ անէլէրին իքնսինի տէ սէվմէր վէ անէլէրէ պիր կէնճ պէտէճէմէ կիպի խըտմէՔ իտտէր իտի։

Գունըապրն իգամէթ իֆտիկի տաիրէնին Թավանը սիմսիյահ քէսիլմիչ օլուպ, պոյանմամըչը օլան պէյազ գապըլտա վէ տաիրէ ԹահՔիգաապրը տահի տապտարմըչ իտի։

Տաիրէի մէզՔիւրէ պայը պայը իքի գըսմտան իպտիրէՔ օլուպ, պուընըապ էէքտիկէրինտէն քիչիւք պիր սուՔա իլէ պայըլմըչ իտի։

Րէյմօն Ֆրօմանֆաալ՝ տաիրէի մէզՔիւրէնին պիրինճի գըսմընտա, վէ Բօլ տահի մէՔՔէպտէն չըգապտան պէրու իքինճի գըսմտա իգամէթ իֆմէքտէ իտի։

Կէրէք բէտէրին վէ կէրէք էվլատընն օտասընտա հէր չէյ սատէ պիր հալտէ պուլընըպ, լաքին խըտմէՔճի Մատըլէնին զայրէքի սայէսինտէ Թէյմիզլիք վէ նէզաֆէք հիւքմֆէրմա օլուչյօր իտի։

Էկէր պիր կէնա իւզէրինտէ զէրրէ գատտար Թօզ գապտըղը խաՔրընա կէլմէ պիւքիւն կէմէ Մատըլէն ուչուպտագ իտի։

Րէյմօն՝ պիրինճի գաֆընն նէրտիվէնն պաչընա վաբտըղընտա, տաիրէնին անահԹաարընը չըգարմագ իւզէրէ կէլինի ճէպինէ սօգատտ իսկ տէ, պուլամատը։

Նէզարէքէ կիֆմէք իւզէրէ քէնտիյէ կէլէն մէՔՔուպը օգուչընճա տիւչաըը Թէչչէ օլտուղընտան, տիչաըը չըգար իքէն անահԹաըը ալտապտա ունութմըչ իտի։

Գարուչը չապտը։

Մատըլէն կէչտի գարուչը աչաը վէ էֆէնտիսինէ կէօրիւնճէ եիւզիւնտէ պիր ալէտմէՔը մէսէրրէք ու ֆէքրահկէք նիւմայան օլտու։

Ֆրօմանֆաալ։—Բօլ օտասընտա՞ մը։

Մատըլէն։—Էվվէք, միւսիւ Րէյմօն, օտասընտա տըր . . .

Ֆրօմանֆաալ։—Եալընը՞զ մը։

Մատըլէն։—Օ գուզուճըղազըն եալընըզ օլտուղընա չիւպհէ՞ մի վար . . . Միւսիւ Ֆատիէն տը Շաֆըլիւքս պու կիւն քէնտիսինէն կէօրմէյէ կէլմէմտի . . . չօճուգ չապտըչյօր, Թատատ վագԹընա գատտար քէնտիսինէ տօգունըլմատաըընը Թատսիյէ իֆտի։

Ցրօմանթալ.—Թամախչի մուհիպինէ իձրաի հարէքէթ իթմէլի, Մա՛մլէն . . . Գէն կիէչիմ չու քեազըոլարը օտաճա գօյայըմ.—տխչէրէք, քիթիւպիա-նէլէրտէ իձրա օլընան սըրգաթլարա մուքէյյիդ զաոլրթա ժուրնալլարընըն բա-քէթինի ձէպինէն չըգարտը։

Գու սըրատա Մաոլէն՝ Բէյմօնըն կիւղիւնաէքի ըչնքափղլիկի վէ սէսինտէքի պօզուգլըզը ֆարգ իտէրէք տիւչարը թէաճճիւպ օլտու վէ եավաչ պիր սէտա իլէ,

—Եա Բաոպի՛մ, պու նէ՞ տիր. ֆէնա պիր չէյ մի վար, էֆէնտի . . .— տէյու սիւալ իթտի։

Բէյմօն.—Հայըֆ, Մաոլէնճիկիմ, եկնէ իչքէնճէ հալգասընը պօյնըմա թագ-մաղա մէճպուր օլաճաղըմ։

Մաոլէն՝ պիր խէվֆ ու տէհչէթլէ նիտա իտէրէք.— Գուէնըն իհթիմալի վա՞ր մը ես . . . Հէնուզ իւչ հաֆթա միւտտէթը մէէղուենլիյէթինիզ վար իտի նէ՞։

Բէյմօն.—Օ միւտտէթը մէէղուենլիյէթտէն վազ կէչմէկէ մէճպուր օլտուճ։

Մաոլէն.—Լաքին, չօճուգ պուրատա իքէն նա՞սըլ եարաճագընըղ. . . Սըղ սըգ իձրա իտէճէյինիզ եօլճուլըգլարա չօճուգ թէաճճիւպ իտէճէք տիր . . . Գու պապտէ քէնտիսինէ նէ՞ սէպէպ պէյան իտէճէքսինիզ։

Բէյմօն.—Նէ՞ սէպէպ պէյան իտէճէյիմ, հիչ պիր սէպէպ պէյան իտէճէյիմ եօգ տըր, եալընըղ պիր շարէ վար տըր։

Մաոլէն.—Նէ՞ կիպի։

Բէյմօն.—Ուզագ պիր մահալէ կէօնտէրմէք։

Մաոլէն՝ պու իպարէյի իչխինճէ տարսարը քէսիլէրէք.—Ուզագ պիր մահալէ՞ մի կէօնտէրմէք։

Բէյմօն.—Էվվէթ, մուվագգաթէն . . . Մաոլէնճիկիմ, պիր չէյ թաասվվուր էթտիմ, մէմուլ իտէրիմ քի պու թէհսավվուրըմը Բօլա գապուլ էթտիրմէք խուս-սուսընտա պանա մուավէնէթ իտէճէքսինիզ։

Մաոլէն՝ կէօզլէրի տօլարագ.—Գուզուճընըզը էլիմտէն ալաճաղմըսընըզ . . . Տահա հէնուզ կէլմիչ իքէն, երնէ տէրհալ կիտէճէ՞ք մի։

Բէյմօն.—Գագալըմ, Մա՛մլէն, պագալըմ . . . գալպինի բահաթ թուբ . . . Նի՞շիւն աղայօրսըն . . . Էկէր իքի մէնհուս սըրրը, եանի կէչմիչին սըրրընը վէ զէմանը հագըրընը սըրրընը Բօլտան կիզլէմէք իտթէր իտէք, անընը պու էվտէ գալ-մաղը ույատայաճաղընը սէն պիլիյսին։

Մաոլէն հընչգընարագ եավաչ պիր սէտա իլէ.— Ահ, էֆէնտիճիկիմ, Ալլահ պիզի նէ՞ վագթ ածըյաճագ տըր։

Բէյմօն.—Ինչալլահ եագընտա։

Մաոլ՛էն.—Մահ՞ն մի . . .

Բէյմօն.—Էվվէթ, պու պապտէ իւմիտիմ պէրքէմալ տըր . . . Արթըգ աղլա-մագտան վազ կէչ . . .

Մաոլէն.—Աղլամաոագ էլիմտէ տէյիլ տիր . . . Տիւչիւնինիզ, էֆէնտի, էօյլէ պիր նաղլէ վէ նարին վիճճուալը չօճուղը եիւգ իւսթիւ պըրագըլաճագ օլմազ . . .

Բէյմօն.—Սանա քի՞մ տիյօր քի եիւգ իւսթիւ պըրագըլաճագ տըր . . . Էօյլէ չէյ եօգ տըր . . . սըղ սըգ կիտիսկ քէնտիսինի կէօրէճէյիմ, սէն տէ եանընտան այրըլմայաճագսըն . . .

Մաոլէն.—Եանընտան այրը՛լմայաճագմըյըմ . . .

Բէյմօն.—Էվվէթ, քէօյէ պէրապէր կիտէճէքսին։

Մաոլէն.—Էյ սի՛ր։

Բէյմօն.—Գէն պուրատա գալաճաղըմ։

Մաոլէն.—Եաբա եալընը՞զ մը։

Բէյմօն.—Շիւպհէ՞ մի վար։

Մաոլէն.—Ահ, պուընըն իմքեանը եօգ տըր։

Բէյմօն.—Նա՞սըլ տէտին, իմքեանը եօ՞գ մը տըր։

Մաոլէն.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . եէմմիհինիզի քի՞մ հազըրլայաճագ . . . եէ-մէյէք եէ՞մէյէճէքմիսինիզ։

Բէյմօն.—Լօգանթատա եէյէճէյիմ . . .

Մաոլէն.—Լօգանթատա՞ մը . . . լօգանթանըն եէմէքլէրի էյի օլմազ . . . էքլէր եա չօգ բիչմիչ օլուր, եա չէյ օլուր . . . պալըգ պայաթ օլուր . . . Գու եէմէքլէր սըհհէթինիզ տօգանըր, սիզի խաթա խէր . . .

Բէյմօն.—Գէնիմ մէյտէմ գավի տիր։

Մաոլէն.—Էօյլէ ամմա, չաբուգ պօզուլըր . . . Գունտան մաատտա բուպալա-րընըզը քի՞մ ֆըրչալայաճագ, գունտուրալարընըզը քի՞մ պօյալայաճագ, եաթաղը-նըզը քի՞մ եարաճագ։

Բէյմօն.—Ատամ սէն սէ, պուպլարըն հէբսինի պէն եաբարըմ . . . հէյ էմին օլ քի էյի եարարըմ։

Մաոլէն.—Նէ՛ կիւզէլ օլուր . . . լաքին խա՛յր, խա՛յր . . . պէն սիզին խըտ-մէթճինիզիմ, սիզ խըտմէթ իթմէկ իչուն կէլմիչիմ, էֆէ՛նտիճիկիմ . . .

Բէյմօն՝ խըտմէթճի գարընըն էլլէրինտէն թութարագ.— Հայտէ պագալըմ, Մա՛մլէնճիկիմ, տէլի սաչմասընա պաչլամայալըմ, պըրագ պէն քէնտի պիլտիկիմ կիպի եարայըմ . . . Բօլ՝ վիճճուտա նազիք վէ նարին տիր . . . չալըշմագլա պէ-բապէր խօխրահաթա տա միւհթաճ տըր . . . Քէօյտէ էյի հավա պլըր, սէրսէլ-րինտէն սօնդրա կէպինիր, կէպինէրէք ժիմնաստիք եարմըշ օլուր, պուընլար հէր քէնտի վիճճուտընա էյի տիր . . . Մէմուլ իտէրիմ քի, պիր գաչ հաֆթա քէօյտէ գալտա, գուվվէթի եէրինէ կէլիր . . . Սէն իսթէրսին քի պիր ան էվվէլ հուրը ու սէրպէսթ օլուսլ քէնտիմէ սահիպ օլայըմ, կէչմիչտէն տէ գօրգմայըմ, տէյի՛ մի . . . Էօյլէ իսէ պէնիմ պու սաատտէթէ նահլ օլմագլըղըմ իչուն, էնանի թաատտաա Բօլըն լիւզումը ազիմէթինի քէնտիյէ իսպաթ իթմէկ իւզրէ պու պապտէ քէնտի-սինէ լաֆ աչտըրըմտա, պանա մուղայիր բէյ ու էֆէնտիսընը պուլընմայըղ պէն-տէն եանա սէօյլէմէյլիսին . . . Գու տէտիկիմի եարաճա՞ղըմընը։

Մաոլէն.—Սէվկիլիւ էֆէնտիճիկիմ, տայմա խաթէտիկինինի իձրա իթտիկիմի պիլիրսինիզ . . . սիզէ իթաաթսըզլըղ իտէպիլի՞րմիյիմ։

Գիր ազ սիւքիթտէն սօնդրա Մաոլէն իլավէի մէղալ իտէրէք տէտի.

—Էյ պիզի նէ՞րէյէ կէօնտէրէճէքսինիզ . . . Գիլմիչ օլսաընընը քի, Սէն-Տընի-աէն էօթէյէ կէօնտէրէճէք օլուր իսէնիզ, աչըգտան աչըղա րէտտա իտէրիմ կիթմէմ։

Բէյմօն՝ հէր նէ գաատար քէտէրամիզ տիւչիւնճէլէրի վար իտի իսէ տէ, խըտ-մէթճի գարընըն պու սաատէտիլանէ տէյէյիճինէ կիւլմէմէկլիք իտէմէտի։

Բէյմօն.—Սէն գասավէք իթմէ. . . ուզագ եէրէ սիրիիւն կիթմէյէնէքսինիզ, Բօլ քէնտիսի՝ կիտէնէք եէրինի ինթիխսասլ իտէնէք ամբր. . .

Մաուլէն.—Տահա էյի եա՛. . .

Բէյմօն.—Շիմտի արթըգ ուզլաչըը՛գ եա, կիտէյիմ չու քեազըտլարը եէրլէշտիրէյիմ. . .

Մաուլէն.—կէնիքմէյինիզ, եէմէք չիմտի հազըր օլուր։

Բէյմօն.—եէմէյի սուֆրայա կէթիրտիկինտէ, կել օտա գարուշմը չալ. . .

Իշպու միւքեալէմէ տիչ օտաստա վուզու պուլըպ, օթաստան Բէյմօն Ֆրօմանթալ քէնտի օտասընա վէ Մաուլէն տախի մաթպախա կիթտիլէր։

Մաուլէն՝ քէնտի քէնտիյէ.—Վա՛հ զավալը էֆէնտիմիկիիմ, չու պէտպախթ հալին նէ՛ վազթ խիթամ պուլաձագ տըր. . . Գու ատամ՝ ասլա միւսթահագգ օլմասըդը հալտէ բէչ չօգ բուտըրաապախա տիւչար օլմուշ տըր։

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն տուխուլ իթտիկի վէ իչ օտասը մագամընտա տախի գուլլանտըդը օտա՝ տախրէնին գըսըր միւքէպագբսը կիսլի բէչ սատէ պիր հալ ու սուրէթտէ պուլընըյօր խոր։

Գարա ալաճատան պիր գարեօլա, պուռնըն էթրաֆընտա բէնկի սօլմուշ գըրմըզը պիր գուժմաշտան բէտտէկէր, պիր տօլապ, պիր գաչ գօլֆուգ սանտալեասը, էսկի պիր սէրէթ սանտըգ, պիր իթի ուֆագ մտաա վէ կէնիշ պիր եազըխանէ՝ մէգքիւբ օտանըն էշեա վէ մօսիլասընը Քէչքիլ խոյօր խոր։

Եազըխանէնին իւզէրինտէ հօգգա, գալէմ, պիր գաչ քիթապ, պէյազ տէֆթէրլեր վէ զարֆլար սըրա իլէ տուրտուպ, լաքին պիր սաթըր պիրլէ եազըը հիշ պիր քեազըա եօգ խոր։

Բէյմօն՝ օտասընտա հիշ պիր եազըը քեազըա պըրագմամտաղը տատէթ խոհնմիշ օլուպ, պու տատէթ Բօլ իչիւն չօգտան պէրու իթթիխազ օլունմըշ խոր։

Ֆիլհագիգա մէրգում տէյիգանը՛ պիր գաչ քէյիմէ կէօրտիւգտէ, բէտտէրինէն սէնտաթընը Ֆարգ ու Ֆէհմ իթմէյօ պիլէ, անտէն չիպսէհ խոէպիլիր խոր։

Հալ պու քի, Բօլ՝ նատիրէն Բէյմօնըն տտասընա կիրէր խոր։

Մէրգում՝ սինը սէպպէվիթինտէն պէրու բէչ իթտաթը պիր չօճուգ օլուպ, պապասընը՝ չալըշըրդը վազթ քիմէ եանընա կիտիպ քէնտիսինի բահաթսըզ իթմէկսինի խթէմէտիկինտէն, բէտտէրինէն բուխտաթըլա անըն օտասընտա տուխուլ խոէր խոր։

Գալէտտէ գիբր օլունան էսքի սէրէթ սանտըգ՝ օտանըն պիր քէօչէսինտէ տուրտուլօր խոր։

Բէյմօն՝ թագրիրլէրինի, բաթօրթօլարընը, քէնտիյէ թէվտի օլընան էվրագը վէ նիհայէթ քէնտի ֆամիլեասընտա ախտ քեազըալարը՝ տալա իւզէրինտէ թաշըսըդը անախթարլա սըգը սըգը քիւիալի օլան մէգքիւբ սանտըգտտա հըզկ իթմէկտէ պլտուզընտան, պու քէրըդ նէզարէթտէն կէթիրտիկի բահքիթ տէ օլալա վազ իլէ գաբատընը գարատըգտան ատնըրա, ալթը՝ մագարալը օլտուզընտան, սանտըդը տուվարըն պոյընա էօթէյէ սիրիւվէրտի վէ պէօյլէնէ սանտըդըն արգասընտա կիզլի թուխաուլան զայէթ տար պիր գաբուրը մէյտանա չըգարտը։

Գու կիզլի գաբուրն իւզէրէյրի էյինէ եազլանմըշ օլտուզընտան, սէսսիզճէ ա

չըլըպ, Բէյմօն օթաստան պիր քիչիւք օտայա տուխուլ իթտի։ Իշպու օտաստա չէֆ չիտ չէչիտ վէ միւքէտտուտտա բուտպալար պուլընըպ, բէտրուգա, չարըգա վէ այագգաալարը տախի վար խոր։ Մէսէլա ամէրիգէ մահասուս իչ կէօրմէկի, բաթաղ չաբուգասը, էսնաճի էհալիյէ մահասուս բէտինկօթ, ասքէր նէֆքէրի իւնիֆօրմասը վէ գըսատա ամէրէ բալթասը՝ հէրսի մէվճուտ խոր։ Զանն խոէրսին սըգ սըգ թէպտիլը գըյաֆէթ խոէն պիր պուլվար ճամպագընըն օտասը խոր։

Սէնտաթընըն իգթիզատընճա էյճագ իթտիկի թագրիրտէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ կէլիր մէգքիւբ օտատա թէպտիլը գըյաֆէթ խոէր խոր։

Մէգքիւբ օտատան կիզլի պիր նէրտիվէն վատէթասըդյա օ էսկի գօնաղըն ավլուսընա չըգար, վէ քէնտի տախրէսինտէն կէչմէկ մէճպուր օլմագսըզըն օտգասիկիր խոր։

Գիւբիւն պու չէյլէր բէչ կիւղէ վէ բէչ իհթիյաթը սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմէկ օլմալա, բէտտէրինէն մէչղուլէյէթի հագգընտա Բօլըն հիշ պիր չիւպհէսի օլամագ խոր իսէ տէ, պիր աքսիլէք օլուր տա եինէ օղու իշին Ֆարգընա վարըր տէյու Բէյմօնըն նիւբէյինտէ տայմա էնտիշէ վար խոր։

Բէյմօն՝ պիր մէյուսէյէքլէ քէնտի քէնտիյէ.—Եինէ պու ուզուրսըզ բուպալարը կիյմէկէ մէճպուր օլաճագտը. . . պէն իսէ արթըգ անէլրի պիր տահա գուլլանմայաճագտըմ իւ՛խա խոյօր խոր. . . չունկուրը պիր ևըրթատա, այագըմընտա ալթընա ալատա, աթկէչ վէրսէմ, նէ պէչա օլուր. . . Ա՜հ, եա՛ Բաթալիմ, պէնի հիշ ամբմայօրսըն, պէնի էլան թէէրէչկիյէ պէրպատ խոյօրսըն. . . —տէյկրէք, էնքսէրլէրին պիրինտէն պիր թագըմ բուտպա աչագը ալտը, պիր եանա գօյտուս վէ պիր չարգա իլէ պիր տէ բէրուգա մէգքիւբ բուպայա իլավէ իթտի։

Բէյմօն՝ թէհարրիյաթընա պաչչատընըտա, պու բուտպայը կիյինէճէք օլուպ, էրթէսի սապահ հարէքէթ իթմէկտէն էվվէլ կէլիպ քէնտիսինի կէօրմէկսինի Մաուլէնէ բաճարալայաճագ խոր։

Բուտպայը հազըրլատըգտան սօնդրա Բէյմօն օտատան չըգտը, գարուշը գաբատը վէ սէրէթ սանտըդը եէնիտէն մէգքիւբ գարուշըն էօնիւնէ սիրիւվէրտի։

37

Բէյմօնըն Քամ քէնտի օտասընա կիրտիկի սըրատա, Մաուլէն Քամըն հազըր օլտուզընը խապէր վէրմէկ իւզրէ օտա գարուսընը վուրույօր խոր։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ հէր չէյ Նիզամընտա օլուպ օլմատըդընա էմին օլմագ իչիւն էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտիգտէն սօնդրա, Քամ օտասընա կիթտի։ Իշպու օտա՝ օթաուզ մուսաֆիր կէնիշ կէննիշ Քամ խոէմէք գատար վասի խոր իսէ տէ, պիր մատա վէ պիր գաչ սանտալեատան պաչգա պիր մօսիլա պուլուճնատաըդընատան, զանն խոէրսին չբուլագ կիպի պիր չէյ խոր։

Բէյմօն՝ Մաուլէնէ.—Բօլա խապէր վէրմի՞ն մի։

Մաուլէն.—Էվվէմ, էֆէնտիմ. . . կէլիյօր. . .

„Օ պրա Բօլ իչէրի կիրիպ պիր հզկ իլէ բէտտէրինէ տօզրու կիթտի, վէ չօճուգլըըընտա Եարատըդը կիպի պապասընըն պօյնունա սարըլտը։

Բէյմօն տախի պիր չէֆագաթը բէտէրանէ իլէ օղուռնը գուճագլաստըգտան սօնդրա, նիւգիւնէ պագտրագ տէսի.

—Սէվգիլի՛մ Բօլ, նօրուլմըշ կէօրիւնիյօրսըն . . . պու կիւն չո՞գ մը չալըշ-ըն . . .

Բօլ.—Եվվէթ, պագտաճըղըմ, չօգ չալըշըմ . . . մէնիւնիյէթէ չալըշըյօրըմ . . . Նաիլը մուվաֆֆագըյէթ օլմադա տրդու խոյօրըմ . . . Կիւզել պիր խթիհան վէրմէք, պիրինճի նումէրօլարը գազանմագ վէ սանա մուճիպը չէրէֆ ու չան օլմագ խթէյօրըմ . . . Գէնիմ իսթիւմէ պագըղ մէնիւն վէ միւֆթէխիր օլմա-լըսըն . . .

Բէյմօն.—Զաթէն միւֆթէխիրիմ, սէվգիլիւ էվլատըմ, գիրա սէն էլմա կի-պի պիր էվլատսըն . . . Լաքին զայըֆլայօրսըն, պէն տէ պունա թէէսսիւֆ խոյօրըմ . . . Զալըշմագ վագըա էյի տիր ատմա, իֆրադ մէրթէպէ չալըշմագ ֆէ-նա տըր . . . Զալըշտըգտան սօնդրա խթիրահաթ վէ թէնէղղիւհ իթմէք լազըմ տըր· Կէնէր պէօյլէ օլմազսա էն եիւքսէք գուվվէի գիհնիյէ վէ էն ալչա սըհհէթը պէտէնիյէ պիւէ քէսալ զաաֆ իտէր . . . Գու կիւն չօգ սօյկունսըն . . . կէօգ-էրինին էթրաֆը մօրարմըշ . . . պիր եէրի՞ն մի ազրըյօր . . .

Բօլ.—Հա՛յր, պագտաճըղըմ, հիչ պիր չէյիմ եօգ տըր . . .

Զօրպա կէթիրմէքճէ օլան Մաուլէն՝ պագտա օղուլըն սօն ճէվապընը իյթիմիշ օլտուղընտան, միւքեալէմէյէ քէնտիսի տախի պիվիւտախըլէ տէտի քի,

—Գիր եէրի ազրըբսա, հիչ սէօյլէ՞ր մի պու եառատմագ չօճուգ . . . հիչ պիր սըղտայըշ կէսթէրի՞ր մի . . . Գիվի էնտիչէտ պըրագըր տա քէնտիսինի թէէտտիվ իթմէքճիւհիմիղի իսթէմէզ,

Բօլ՝ կիւլէրէք.—Գէնի թէէտտիվ իթմէ՞ք մի . . . Գէնիմ պիր ազրըմ վէ խաա-թալըղըմ եօգ քի թէէտտիվէյէ միւհթաճ օլայըմ . . . Գիվմէմ քի Մաուլէն պէնի տայմա նի՞շիւն խաաթա զանն իտէր . . . Գէն հիչ խաաթա տէյիիմ . . . սըհհէ-թիմ պէրթէմամ տըր . . .

Բէյմօն.—Հանիյա քի էօյլէ օլսա, լաքին պունտան տա անլաշըլմըղընա կէօ-րէ, սէն չօգ չալըշըյօրսըն, գիրա հիչ պիր խաաթալըղըն օլմատըղը հալտէ հէր կիւն սաարըրդա սօնուչօր վէ զայըֆի տիւչիւյօրսըն . . .

Մաուլէն.—Զօրպայը սօուէմայընըղը, չօրպա սօուէրսա պիր չէյ եարամագ . . . Գապա օղուլ սուֆրայա օֆուրուպ, իխթիյար խըտմէքինի իթտի վէ թաամըն իպթիտալարընտա միւքեալէմէ վուգուս պուլմա-յընշ, լաքին Բօլ չօրպասընը պիրիրտիքտէ, քէլամէ աղագ իլէ բէտէրի Բէյմէնըն սօն սէօյլէրինէ ճէվապէն.

—Հագգընմսա բէք պիյատէ մուհապպէթին օլուպ, Մաուլէն տէ պէնի չօգ սէվտիկինտէն, սըհհէթիմ հագգընտա պիյհուտէ չիպհէլերէ զահիպ օլուչօյօրընը-ղը . . . էն թապիի չէլէրի պիրէ սիպ ֆէնա նիչանէլէր ատտ իսխյօրսընընշ . . . Մա-րարըշ սօուէյօրըմ վէ զայըֆի տիւչիւյօրըմ տիյօրսընընշ, միւմքինսիպ պիր չէյ տէ-յիւ տիր պու, վէ լաքին չօգ սատէ վէ թապիի պիր չէյ տիր . . . Տէրխաթըր իւ-պէնիպ քի, օն տօգուգ եապընտայըմ . . . Քամ պէօյիւյիպ սէրբիւճէնք վագըիմ տիր· իւքէ պու արա տայմա ինսանըն իւզէրինէ պիր ազ եօրկունլըղ կէվիր . . .

Թապիաթտան վագը օլան վէ մուճիպը էնտիչէ օլմայան վիճուտճա պիր հալէ՝ իֆրադ տէրճէ չալըշմագլըղա աֆֆի իթմէյինիզ.—տէտի,

Բէյմօն.—Վիճուտընտա պիր Թաատիլաքը միւհիմմէ վագը օլտուղընը սէն քէնտին պէյան ու իսպագի խոյօրսըն, տէյի՞լ մի . . .

Բօլ.—Շիւպհէսիզ էօյլէ տիր . . . վիճուտըմըզն սէրբիլտիկի վագթ օլտուղընը սանա չիմտի սէօյլէմիմ . . .

Բէյմօն.—Էօյլէ օլսուն, գապուլ իտէրիմ, լաքին չուղը տախի գապուլ էյլէ-րիմ քի, հէր նէ գատար սէն աքսինի իտատա խոյօր իսէն տէ, զիյատէ չալըշ-մագլըղըն տախի պունտա բէք չօգ Թէէսիրի վար տըր . . .

Բօլ.—Էյ նէ՞ օլուր քի . . . իլէրուտէ խթիհանըմը վէրիպ տէ գապուլ օ-լունտըղըմտա, չօգ խթիհրահաթ իտէճէյիմ . . .

Բէյմօն.—Էօյլէ օլուրսա չօգ կէճ գալընմըշ օլուր . . . չի՛մտի խթիհրահաթ իթմէլիմի . . .

Բօլ.—Էյ նա՞սըլ . . . պէն տէրսլէրիմի գուսուր պըրագամամ . . . Էօյլէ օլ-տըգտա բէք միւքէմմէլ օլուր վէ օ զէման սահիճէն խաապտա տիւչէրիմ . . .

Բէյմօն.—Տէրսլէրինի Թաքիլ էթ տէ գուսուր պըրագ տիմէք խթէմէյօրըմ, չալըշմագտա պէրապէր պիր ազ տա խթիհրահաթ իթմէքճիկին իգթիզա իտէր տի-մէք խթէյօրըմ . . . Գապը սըրատա ինսան քէմաֆիյասապէդ չալըշըպ, լաքին եօր-կունլըղըն էօնիւնիւ տէ պապսիիր . . . Իտտի զանն իթմէ քի, քէօյտէ պէօյլէճէ իմթիհանընը հազըրլամագա տէվամ իթտիկինտէ, քէօյտէ կիթմէքճիկին՝ կիւնլէրճէ քիթապտարընըն իւզէրինէ գաբանտըղըն գաբաղը վէ հավասըզ օտանտան զիյատէ պիր չէյէ եարասըն.

Բօլ.—Եվվէթ, պու պէօյլէ տիր, պունա տիյճէճիմ եօգ . . . Գէն քէօյ հա-լինի չօգ սէվէրիմ· տէրսլէրիմ խթիամ պուլտըգտա, օրատա իւէք կիւզէլ էյլէնիպ վագթ կէչիրճէճիմ.

Բէյմօն՝ Մաուլէնէ պագըպ, Մաուլէն տախի պիր կէօզ իչարէթիյլէ անըն պա-գըբընա մուգապիլէ իթտիքտէն սօնդրա պիլէնսէ ավազ իլէ.

—Լաքին պունտան գօլայ նէ՞ վար . . . Նի՞շիւն պիր իքի այ կիտիպ քէօյտէ գալմայասընըզ . . .

Բէյմօն.—Եվվէթ, գօլայ վէ միւնասիպ տիր . . . Արթըգ Թէրէտտիւտ լազըմ տէյիլ . . . Քէօյ՝ Բօլա չօգ եարայաճագ, էօյլէ իսէ չաբուգ քէօյէ նագլ օլուն-սըն . . .

Բօլ՝ սէվինճէլի.—Սէն տէ կէլէճէ՞քմիսին, պա՛պա,

Բէյմօն.—Գէն կէլէմէմ . . . Գիր մէմուրիյէթը մախսուսէ տէրքօհտ իթտիմ, պիր միւտատէթ պէհէմէհալ ահյահաթ իթմէյէ մէճպուրըմ,

Բօլ՝ էնտիչէ իլէ.—Սէյահա՞թ մը . . . Նէ՞ մէմուրիյէթ տիր քի,

Բէյմօն.—Նազըր՝ էյալաթ քիւթիւպխանէլէրինէ պէնի միւֆէթթիշ մուավինի նասպ իթտի· պու սէպէպտէն միւթէմատիէն սէյահաթտա պուլընմագըղըմ իչճապ իտէճէնք տիր,

Տէլիգանլը՝ պագընը էօնիւնէ ասըպ, չէհրէսի տախի պէօգուլտը,

Բէյմօն.—Վէրտիկիմ խապէր սէնի միւքետտէ՞ր մի իթտի,

Բօլ.—Զօգ միւքէտտէր իթտի . . . Գիր ազ վազթ կիտիպ քէօյտէ գալաճաղըմա սէվինիր իտիմ, լաքին սէն տէ պէրապէր օլմալը իտին։

Րէյմօն.—Էօյլէ ամմա, պուրատա գալսան ատա, քէօյէ կիթտէն տէ, պէն սէնսէն այրըլաճաղըմ, գիրա սրգ սրգ զայպուպէք իթտէք մէճպուրկէթինտէ պուլընաճաղըմ . . . Հէր Բարիզէ կէլտիքճէ, կէլիր սէնի կէօրիւրիմ . . .

Բօլ.—Էվվէթ, լաքին սէն օրատա պուլընմատըգճա, պէն կալընըզ գալաճաղըմ. տէրսէ մէշղուլ օլմատըղըմ վազթ ատա կալընըզըդ բէք ազըր կէլէճէք տիր։

Րէյմօն.—Մատլէն սէնինէ պէրապէր կէլէճէկինտէն, կալընըզ գալմայաճագ սըն . . .

Մատլէն՝ կիւլէրէք.—Պէն տէ սիզի էյլէնտիրմէկ իչիւն չօգ չալըշաճաղըմ . . . պուննան մատատա, սիւոլիւ եէմէքչէր, թազէ սէպէթլիլէր վէ եուժուրթալար ատխի բիլիրէճէյիմ . . .

Բօլ.—Գա՛պա, նատսզ օլունտըղըն մէմուրկէթը ժախսուսէ չօգ ուղուն սիւրէ՛ր մի։

Րէյմօն.—Գունա գաթի պիր ճէվապ վէրէմէմ . . . Վազիֆէմի քէմալը տիգգաթ ու իթինա իլէ խիա խտէճէյիմ. լաքին պիր զայրէթը ֆէվգէլատէ իլէ իմբաի մէմուրկէթ իտէճէք օլուր իսէմ, միւտաէթը մէմուրկէթի չօգ գրսայիթաճաղըմը մէմուլ իտէրիմ . . . Սէվիկլիլիւ էվլատըմ, Բարիզ իլէ սէնին պուլընաճաղըն քէօյ՝ պիրպիրինէն չօգ ուզագ օլմատըղընատան, Ֆատիհէն պազը պազը կէլիպ սէնի կէօրէպիլիր . . . Գունատան մատատա սէն տէ սրգ սրգ Բարիզէ կէլիպ, սէվիկլիլիւ համիյէմիզ օլան Մատամ գօնթէս տը Շաթըլիւքսին խանէսինէ կիթմէյէ ունութմայասըն։

Մատլէն՝ էվվէլճէ պէյան իթտիկի ֆէքրի Թէքրար իտէրէք.—Բարիզէն չօգ ուզագ օլմայաճագ տըր. էկէր Սէն Տընիտէն էօթէյէ օլուր իսէ, պէն կիտէմէմ.

Րէյմօն՝ կիւլէրէք.—Պէլքի Սէն Տընի Թատաֆընատա օլմայաճագ տըր . . . Լաքին, էմին օլ Մա՛տլէն, եօլ՝ պիր սաաթը Թէճամուզ իթմէյէճէք տիր։

Մատլէն.—Էօյլէ իսէ էյի տիր, իլա պիր ըրմագ եագընընատա օլսա, ուֆագ Թէֆէք չամաշըրլարըմը եըգատագ իչիւն նէ՞ ալէա օլուր։

Րէյմօն.—Սու վար տըր։

Մատլէն.—Չամաշըրլարըմը գուրութմագ իչիւն պիր տէ պաղչէ իսթէրիմ . . .

Րէյմօն.—Պաղչէ տէ օլաճագ տըր . . .

Մատլէն.—Քէյիւն գատապընընն էյի էթի օլմալը . . .

Րէյմօն.—Ախթըգ օնա սէն պագար սէչէրսին . . . Պաչգա պիր չէյ տահա իսթէ՞րմիսին . . .

Մատլէն.—Յա՛ր, իսթէմէմ . . . պէն օ գատար աճ կէօզլիւ տէյիլիմ . . .

Րէյմօն.—Բէք ալէա, մէմնունըմ։

Բօլ.—Էյ հա՞նկը քէօյիւ Թայիս իթմէք նէյէթինատսին, պատաճաղըմ։

Րէյմօն.—Գու պատատ հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշիմ . . . Սանա տանըշմագ իսթէրիմ . . . Սէն նէհրի սէվահիլինի պիլի՞րմիսին։

Բօլ.—Էվվէթ։

Րէյմօն.—Էյ Մարն սէվահիլինի՞։

Բօլ.—Անը տա պիլիրիմ։

Րէյմօն.—Հա՞նկըսընը Թէրճիհ իտէրսին։

Բօլ.—Մարն ըրմաղը սէվահիլինի Թէրճիհ իտէրիմ . . . Տահա կէչէնտէ Ֆատիհէն իլէ կիթտիմ կէզտիմ, չօգ կիւզէլ եէր տիր։

Րէյմօն.—Էօյլէ իսէ օ Թարաֆտա տօղրու պիր եէր պագալըմ . . . Բօր-Գրէ-Թէյլ քէօյիւ նա՞սըլ տըր, հազզ իտի՛րմիսին։

Բօլ.—Զօգ խօշլանըրըմ . . . Բարիզէն օն քիլօմէթրօ պիլէ ուզագ տէյիլ տիր, լաքին բազարլարատան մատատա զանն իտէրսին եիւզ միլ Բարիզէն ուզագ սըն . . .

Րէյմօն.—Էօյլէ իսէ եարըն էրքէնտէն կիտէլիմ օ Թարաֆլարատա պիր եէր ապայալըմ։

Բօլ.—Բէք ալէա օլուր։

Րէյմօն.—Վէլլինօ՞ն մըսըն։

Բօլ.—Եանի հագգընատա պու տէրէճէ ասարը լութֆ իտրագ իթտիկինտէն տօղայը բէք մէմնուն վէ պահթիյարըմ . . . —տիյէրէք, մէրգում տէլիքանըը պատապարընըն գուճաղընա աթըլընը վէ բէտէրի տահի քէմալը իչթիյագ ու չէֆագաթլա օղլուընը պուս էյլէտի։

Թատմ խիթամ պուլտըգտատ Բօլ քէնտի օտասընատ կիտիպ, Րէյմօն տահի Քրիսթիսպհանէյի Միլլիտէ վուզու պուլան սըրգաթլարըն էվրագընը Թէտգիգ իթմէք իւզրէ կիթտի քէնտի օտասընատ գարանար։

Կէճէ եարըսը խույլի կէչմիչ իչէն Րէյմօն հէնուզ չալըշագատա օլուզ, Սէնլուի-զ-ան-Լ'Իլ քիլիսէսինին սաաթը սապահ իչէյի վուրտընընատա, արթըգ խթիրահաթ իտէճէք վագթ տըր գիրա տյէրէք վէ չօգատան պէրու սիւրիւլէճտիկի աղըր կիւլէյի նիհայէթ գօրարըպ աթատագ վագթըն եագլաշտըղընը տէրիսաթըր իլէ օղլուընը տիւչիւնէրէք գալտըր եաթատընատ եաթտը։

Բօլ՝ միւտատընատան զյատէ սէվինճլի օլտուղը հալտէ էրքէն ույանըպ գալգտը։

Մէրգում տէլիքանլը՝ քէօյ հալինի չօգ սէվտիկինտէն, պիր միւտաէթ Բարիզատէն տիշտրը պիր քէօյտէ իգամէթ իտէճէկինի վէ պուննատան մատատա եալընըզ գալըպ խթէտիկի կիպի չալըշապիլէճէկկինի տէրխաթըր իթտիքէճ, բէք զիյատէ սէվինիպ խօշլանմագատա իտի։

Րէյմօն օտասընատան տիշտրը չըգտըգտա, օղլու Բօլըն եօլա չըգմաղա հազըր վէ միհէյյա օլտուղընը կէօրտիւ։

Ֆէզալիք գօճա գարը Մատլէն տահի էրքէն գալգըպ եօլճուլարա պիր սապահ գահվալթըը հազըրլամըշ օլտուղընատան, եօլճուլար՝ եօլա րէվան օլմագատան էվվէլ մէգքիւր գահվալթըյը էգլ իթտիէր։

Սաաթ եէտի վուրտուղընատ Րէյմօն՝ հարէքէթ իչարէթինի վէրտի։

Մատլէն.—Զօգ էչ՞ճ մի ավաէթ իտէճէքսինիզ, սէվիկլիլիւ էֆէնտիլէրիմ։

Րէյմօն.—Գէլքի պիրթիւն կիւն կէլէմէյիզ . . . Կիւնտիւզ թատմընը էլալէթ պիր եէրտէ եարարըզ, լաքին ագշամ թատմը իչիւն պէհէմմէհալ պուրատա օլուրըզ . . .

Մատլէն.—Ունութմայասընըզ տէտիյիմի, էվվն պաղչէսի վէ պիր չօգ սէպէթ

վ ժէվիէլրի օլսօւն վ պաղչէնին էանընտա տա տիր ըրմաղ պուլընսըն . . .

Րէյմօն .—Սէն գասավէթ իթմէ . . . պունլար պիւթիւն օլաճագ տըր ։

Մաուլէն .—Սիզ կիտինիզ, պէն տէ քէնտի ատնտըղըմը հազըրլայըմ ։

Բօլ՝ պապաօրնա .—Տիմէթ Բօր-Գրէթէյլ Թարաքընա՞ մը կիտէճէյիզ . . .

Րէյմօն .—Էվվէթ , էվետըմ , սէնին սէվտիկին օրասը տէյի՞ մի . . .

Բօլ .—Սէն–Մօրա գատար չըմէնտըքէրէ պինէճէ՞քմիյիզ . . . Օրատան Գրէթէյլ քէօրբիւսինէ կիտէպիլիր , նահօտ Մարն ըրմաղընը վաբօրլա կէչէպիլիրիզ ։

Րէյմօն՝ կիւլէրէք .—Օրալարը նէ՛ կիւզէլ պիլիյօրսըն ։

Բօլ .—Էվվէթ , պապաճըղըմ· սէօյլէ՞մէտիմ մի , Ֆաուիչէն՝ Մարն գէլըբլարընտա կէզինմէյի չօգ սէվտիկինտէն , մէքթէպտէ կիթմէտիկիմ կիւն սէնին միւսաուռէնլէ Ֆաուիչէն իլէ պիրլիքտէ օրալարա կիտէր կէզէր իտիմ . . .

Րէյմօն .—Էօյլէ իսէ «մաուչ» վաբօրըլա Բարիզտէն Շարանթօնա կիտիպ , օրատան տա եայա Մարն նէհրի պօյունտան Բօր–Գրէթէյլ կիտէլիմ . . . Սապահ էրքէնտէն պէօյլէճէ եայա եօլ եիւրիւյէճէք օլուր իսէք , իլթահընմըզ աչըլըր , տէյի՞ մի ։

Բօլ .—Բէք ալէա օլուր ։

Գու Թէաուվուր տէրհալ իճրա օլունըպ , պապա օղուլ էն եագըն իսքէէյէ կիթտիւէր վ պիր սաաթ սօնրատա «մաուչ» վաբօրընտան Շարանթօն քէօրբիւսինէ չըգտըլար ։

Րէյմօն Ֆրօմանթալ քէնտիսի տաճի Բարիզ հէվալիսինի բէք էյի պիլիր իտի ։

Գապա օղուլ քէօրբիւտէն կէչիպ Մարն նէհրի պօյունա կիթտիւէր վ Բըթի Դասթէլ սայֆիյէսի էօնիւնտէն կէչտիլէր ։ Մալիւմ տիր քի , պու խանէ պիր գաշ կիւն ագատմ Ամէրիգալը Տօգթօր Թօմբսըն նամը Թահթընտա ժագ Լաճարտա Բարաքընտան միւպայէա օլունըպ , էլան մատամազէլ Մարթ Կրանչան՝ Անժէլ իլէ պէրապէր օրատա իգամէթ իսիյօր իտի ։

Րէյմօն իլէ Բօլ՝ Բօր–Գրէթէյլ գարիյէսի մէնտուալթընտան օլարագ սահիլը նէհրտէ սէրթաբա պիր մէնզարէլ լաթիֆէ Թէչքիլ իտէն սայֆիյէլէր տրատընտա քիրալըզ ուճագ պիր խանէ տրայա տուբսընէլար , պիզ Բարիզէ նագլը քէչտա իտէլիմ , զիրա օրատա հիքայէմիզ իչիւն բէք միհիմմ վագաալար ճէրէյան իթմէքտէ տիր ։

Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին վէֆաթընտան սօնդրա , եահօտ անըն ճէնազէ ալայընըն էրթէսի կիւնիւ սլթընճը տաիրէ սուլ հաքիմի՝ նիղամէն Թէրէքէյլ մէօհիւրլէյիսի , պունա տար Թանզիմ էյլէմիկի մազպաթատա հիշ պիր վասիյէթնամէ պուլընմատըղընը , վէ լաբին գօնթըն ուշաղընըն իֆտատօհինէ նազարէն վասիյէթնամէ ղալիպա Թանզիմ իտիլմիշ օլուպ , տիկէր էնվաճ Թահվիլաթլա պէրապէր պիր տօլապատա մահֆուզ օլտուղը լազըմ կէլտիկինի վէ պու տօլապընը անախթարը պուլունմատըղընտան , աչըլմասը միւմքին օլմատըղընը զիբր ու գայա էյլէմիշ իտի ։

Մահքէմէի պիտայէթ րէյսի՝ ճիւմհուրիյէթ միւտտահի ումմէմիսինէ պիր իլանթը էֆքարտ հասըլ իտէրէք , սուլ հաքիմինին Թէհարրիյաթընտան տահա միւտտգիզ վէ տահա միւքէմմէլ Թէհարրիյաթ իճրա իտիլմէսի իչիւն Թէրէքէյնին

մէօհիւրլէրի չարուգ սէօքիւլմէսինի էմր իթտի վէ պու մուամէլէյնին կիւն վ տաաթը Թային օլունտը ։

Իմտի Թամ Րէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ օղուլ Բօլըն Բօր–Գրէթէյլ գարիյէսինէ միւվասէլէթ իթտիքլէրի սըրատա , ճիւմհուրիյէթ միւտտահի ումմէմիսի , սուլհ հաքիմի , քէաթիսի վէ միւթէվէճճա գօնթ տը Թօնէրիէօնին մահտուտսէն շաղրըլ մըշ օլան մուգավէլաթ մուհարբիրի՝ Վօժիրար սօգաղընտաքի խանէյէ կիտիպ , մալիւմ օլտուղը իւզրէ գօնթըն ուշաղը Թէրօմ Վիլար՝ օրատա Թահթը Թէրէքէյնին մուհաճագաատնա մէմուր իտի ։

Միւտտահի ումմէմի՝ մէնաֆիի միլք ու տէվլէթ վէքիլի օլուպ , էկէր քիմսէսի ըմայան գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ սահիհէյն վասիյէթնամէ եարմագսըզըն վէֆաթ իթմիշ իտի իսէ , էմմալինէ եալընըզ տէվլէթ վարիս իտի ։

38

Թէրօմ Վիլար՝ Թէրէքէյնին մէօհիւրլէրի սէօքիւլտիկի կիւնէ գատար գօնագտա գալմալարընը տիկէր խըտմէթքարլարա Թէնպիհ իթմիշ օլտուղընտան , մէմուրիյնը տաղիյէ գօնագա կէլտիքտէ , ուշագլարըն քէաֆֆէսի տէ օրատա հազըր պուլընըյօրլար իտի ։

Գօնթըն մայէթ ուշաղը Թէրօմ՝ մէմուրիյնը մէրգումէյնին կէլէճէքլէրինի սուլհ մահքէմէ քէաթիսինէն իտթիխապար էյլէմիշ օլմաղլա , անլէրին վիւրուտինէ Թիքիյար իտիյօր իտի ։

Մէրգում իտթիխար ուշաղըն սէվկիւլիւ էֆէնտիսինի զայդ իթտիհինէն տօլայը բէք միւքատտէր օլտուղը՝ եիւղիւնին տօկուն րէնկինէն բէք պէյի օլուճյօր իտի ։

Միւտտահի ումմէմի .—Թէրօմ Վիլար սի՞զմիսինիզ ։

Թէրօմ .—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . .

Միւտտահի ումմէմի .—Էֆէնտիսինիզին վէֆաթընտան սօնդրա պուրատա Թահթը Թէմիսիրէ ալընան Թէրէքէյէ սի՞զ մի մուհաճիրէ նասը օլունտընըզ ։

Թէրօմ .—Էվվէթ , էֆէնտիմ , պէն մուհաճիրէ նասը օլունտըմ . . .

Միւտտահի ումմէմի .—Գիր տօլապընը քիչտաբընտա հազըր պուլընմադա կէչտիմ . սիզին իֆտատէնիզէ կէօրէ , գօնթըն վասիյէթնամէսինէ էվրագը նագտիյէ օ տօլապատա մահֆուզ ըմըշ ։

Թէրօմ .—Էյլէ զանն իտէր իտիմ վէ հէնուզ տա էյլէ զանն իտմիրիմ ։

Միւտտահի ումմէմի .—Մ . տը Թօնէրիէօնին գիր վասիյէթնամէ Թանզիմ իթմիշ օլմասընա գանտաթ հասըլ իթմի՞չմիսինիզ . . .

Թէրօմ .—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . .

Միւտտահի ումմէմի .—Գու գանտաթընըզ նէ՛ էատտա միւտթէէնի տիր ։

Թէրօմ .—Միւթէվէճճա էֆէնտիմ՝ էօլմէզտէն գիր գաշ կիւն ագատմ . գըզընըն տօղուտուղը կիւն այնը սանճագ տաիրէսինտէ տիւնեատա կէլմիշ օլան չօճուգլարտան պահա իտուպ , վասիյէթնամէսինտէ աթֆալը մէրգումէյէ պիրլիր սէրմէթ Թէէմին իթմէքտէ օլտուղընը սէօյլէմէքտէ իտի . . . Զաթէն գօնթ պուղը եալընըզ

պանա ձէօլէմկիիպ, գօնքէս տը Շաքըլիւքսէ տաիի պու միսիլու չէյներ սէօյլէ-
տիկինի պիլիրիմ . . .

Միւտաաիի ումուսի.—Էյ տէտիկինիզ եէրսէ Մ. տը Թօնէրիէօնին վասիյէք-
նամէսինի պուլաճաղըմըզը մէմալ իտէ՞միսինիզ։

Թէրօմ.—Էֆէնտիմ էվրագը նագտիյէսինի օրայա վազ իթտիհինտէն, վասի-
յէքնամէսինին տաիի օրատա պուլունըզը՝ էղլէպը իհթիմալտէն տիր . . . Գու-
նըլա պէրապէր էկէր վասիյէքնամէ օրատա պուլընմասա պիլէ, տուլն հաքիմինին
չ ՚ոյլէ պիր իւսթիւն գոյու մուայէնէ իթմիչ օլսուղը տօլապ վէ սանտըգլարըն
պիրինտէ պուլընմապը տըր։

Միւտաաիի ումուսի.—Մ. տը Թօնէրիէօ՝ եանընտա բէկ չօգ էվրագը նագ-
տիյէ սագլա՞ր մը իտի։

Թէրօմ.—Եվվէթ, էֆէնտիմ, էքսէրիա սագլար իտի։

Միւտաաիի ումուսի.—Մըգտարընը պիլի՞միսինիզ։

Թէրօմ.—Թէմամը Թէմամընա պիլմէյօրըմ . . .

Միւտաաիի ումուսի.—Էյ պիր չԼ՞ տէ մի Թահմին իտէմէզսինիզ։

Թէրօմ.—Քիմիսի համիլինէ վէ քիմիսի իտմէ մուհարրէր հիսսէ վէ Թահ/իլաթ
օլարագ պիրը միլեօնտան սէքիզ միլեօնա գատար Թահմին իտէրիմ։

Միւտաաիի ումուսի.—Այ՚Թուն վէ եախօտ պանգնօթ օլարագ նագտը տա
վա՞ր մը իտի։

Թէրօմ.—Եվվէթ, էֆէնտիմ, տայմա պուլընըր իտի։

Միւտաաիի ումուսի.—Զո՞գ պիր չէյ մի։

Թէրօմ.—Իթի Եիւզ էլլիտէն իւչ Եիւզ պին Ֆրանգ գատար։

Միւտաաիի ումուսի.—Էէր պո՞ գատար մը։

Թէրօմ.—Էքսէրիա տահա գիյատէ պուլընըր իտի։

Միւտաաիի ումուսի.—Եվվէն մէսարիֆի իչուն գօնք սիզէ պիրտէնտէ բարա
վէրիր մի իտի։

Թէրօմ.—Եվվէթ, էֆէնտիմ. . . Եէվմը վէֆաթընտա պիլէ միւթէէլլիֆ մէ-
սարիֆի իչուն եէտիտտէ օֆուզ իթի պին Ֆրանգ վար իտի, պուընըն հիսսապընը վէր-
մէյէ հաղըր վէ միւհէյեասըզ։

Միւտաաիի ումուսի.—Բէք ալէ. . . Թէրէքէնին Թահրը մէօհրէ պալընտը-
ղընտան պէրու պուլուտտան պիր չէյ էքսիլմէիհինի վէ եախօտ գարըշըրըլմատը-
ղընը սիւվալ իթմէք պէօղ չէյ տիր, տէյի՞ղ մի. . .

Թէրօմ.—Ահ, էֆէնտիմ, պու պապաղ սիզի Թէէմին իթմէք իչուն եէմին իթ-
մէյէ հաղըր վէ միւհէյեասըզ. . . Գէտապաթ էֆէնտիմին ճէնապէսի գալդալըտան
պէրու պու խանէներն Թէքմիլ գարուլարը գարալը տըր. գօնաղըն հիչ պիր օտա-
սընա քիմսէ այագ պատամազ տըր. . . անճագ պէյանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ
ուշագլարըն օտասը իլէ պէներիմ օտամ միւսթէնտա տըր։

Միւտաաիի ումուսի.—Եօյլէ իսէ աչընըզ գարուլարը վէ էն էվվէլ պիզի վա-
սիյէքնամէ իլէ էվրագը նագտիյէներն մահֆուզ պուլունըղը տօլապըն օտասընա
կէօթիւրինիզ։

Թէրօմ.—Աբգամ սըրա Թէէրիֆ իտինիզ, էֆէնտիլէր. . .—տիյէրէք, ճէ-

պինտէն պիր անախթար տէսթէյսի չըգարըզ գարուլարը աչտը, վէ մէմուրիյնը
ասլիյէյի բէՆղէրէ վէ իչ գանատլարը սըգը սըգը գարալը օլան իչ օտասընա կէօ-
թիւրտիւ։

Մէգթիւբ գանատլար աչըլընճա գարանըզդ օտայա այտընըզդ օլաու։

Միւտաաիի ումուսի.—Օ տօլապ նէ՞րէտէ։

Սուլէ հաքիմի.—Իչթէ, էֆէնտիմ.—տիյէրէք, օն պէթընճը սապա մախսուս
Թէտկիճքեարի տօլապը կէօսթէրտիկինճէն, հէր քէս օ տօլապա եագլաչը։

Միւտաաիի ումուսի.—Սուլէ հաքիմի էֆէնտի, բէճա իտէրիմ, մէօհիւրլէրի
սէօքիւնիզ. . .

Սուլէ հաքիմի պիր իշարէթ իտուտ, ապա մուավինէրինէն պիրի՝ տօլապընը
արապընընա վազ օլուճան գօրտէյապը վէ սուլէ մահքէմէսինին մէօհրը բէսմիսի պա-
սըլմըշ օլան գըրմըզը մուհը մէօհիւրի սէօքմէք Իւզրէ իւլէրույէ տօղրու կէլտի։

Միւտաաիի ումուսի.—Ահքեամը գանուճա Թէվֆիգը մուատէլէ իտինիզ. . .
Մէօհրիս սէօքմէզսէն էվվէլ, անըն էլ տօգանաըրըլմայըտ քէնտի հալի Իւզրէ գալ-
մըշ օլուտ օլմատըղընը էյիճէ Թէտգիգ իտինիզ. . .

Սինէն քեամիլէն օլան ապա մուավինի՝ պու էմրէ նիշանէլի մավաֆագաթ օ-
լարագ պիր հարէքէթ իճրա իթտիքատէն սօնրա, ճէպինտէն պիր մահֆուզա չը-
գարըլ էյիճէ կէօրմէք իչուն կէօղլիյի պրուճընընա Թագատ, վէ պիր սուրէթը մու-
տաղգիգանէտէ Թէֆթիչ իթմէք իչուն գըրմըզը մուտը մէօհիւրին իւզէրինէ էյի-
լիտ, պիր տէ նահէհան պիր նիտա սալըվէրէրէք եօգարը տիքիլտի։

Միւտաաիի ումուսի իլէ սուլէ հաքիմի վէ մուգավէլաթ մուհարրիրի պու հա-
լի կէօրիւնճէ, «—Նէ՞ վար—» տէյու սիւվալ իթմէկլէրինէ ճէվապէն, ապա մուա-
վինի՝ «—պագընըղ էֆէնտիլէր. . . սիզ քէնտինիզ պագընըզ. . .—» տէտի վէ
բարմաղը լա գօրտէյապը կէօսթէրտի։

Միւտաաիի ումուսի եագլաչըտ ապա մուավինի կիպի մէօհիւրին իւզէրինէ է-
յիտէտի վէ տիւչապը իսթիդրապ օլարագ.

—Ահքեամը գանուճա իթտաաթէն մէօհիւրին էյիճէ Թէտգիգ օլուճմասընը էմր
իթտիհիմի նէ՞ գատար հագգըմ վար իտի. . . պու մէօհիւր սէօքիւնտիզ տիր. . .
—տէտի։

Սուլէ հաքիմի իլէ մուգավէլաթ մուհարրիրի տաիի՝ պիր հէյէճանը չէտիտէ
տիւչար օլտուգլարընտան նաչի էլլէրինի եօգարըյա տօղրու գալտըրտըլար։

Թէրօմ՝ պիւթիւն վիւճուտըյա Թիքրէյէրէք.—Սէօքիւմմէ մի. . . մէօհիւր
սէօքիւմմէ մի տիր. . . պուընըն իմքանը եօգ տըր, միւմքինտիզ տիր։

Միւտաաիի ումուսի պիր սէրթլէքէլէ.—Հագիգաթը հալ էօյլէ տիր տամա, է-
ֆէնտի. . . Պիր տէֆա պագտանըզ, բէյ իւլայն կէօրիւպ գանի օլաճագսընըզ. . .

Գօնքըն իսթիյար ուչտը տէրհալ տօլապա տօղրու սըյրայըպ քէնտիսի տէ
մէօհիւրին իւզէրինէ էյիլէրէք պագտըգտան սօնրա տէլի կիպի կէրի կէրի կիտիպ
քէքէլէյէրէք.—Ահ, եա Բասլամ, սահհի էօյլէ իմիչ. . . բէք տօղրու իմիչ։

Սուլէ հաքիմի իլէ մուգավէլաթ մուհարրիրի տաիի պիրպիրի արտը սըրա պա-
գըղ մէօհիւրին սէօքիւմմէ օլտուղընը բէյ իւլայն միւշահէտ իթտիլէր։

Միւտաաիի ումուսի՝ Թիրիլ Թիրիլ Թիքրէյմէքտէ օլան իսթիյար խըտամէք-

քեարա խիթասէն։—Զանըմ գանի օլտուղդ, էֆէնտի։

Ժէրօմ։—Էվվէլ, էֆէնտիմ։ . . ժաէքթէէսսիֆ գանի օլտում։ . .

Միւտտաիի ումուժի։—Մատաժ քի Թէրէքէէնին մուհաֆըզը սիզ իսինիզ, մէօհրիւն սէօքիւլտիկինէ տէ սիզ մէսուլսունդղ։

Ժէրօմ՝ Թէհտիտ գըլըգը սէօյլէնմիշ օլան պու սէրթ սէօզլէրտէն միւթէէսիր օլարագ եօգարը տիքիլիպ պիր աղամէթլէ։—Սէօքիւլտիկինէ պէ՞ն մի մէսուլսում։ . . Սիզ նէ՞ զանն իսիյօրսունդղ, էֆէնտի։

Միւտտաիի ումուժի։—Պէն զանն իսիյօրըմ, հաթթա չիւպհէսիզ օլարագ կէօրիւյօրըմ քի, գանըներն սիզէ հէվալէ իթտիկի մէմուրիյէթի՝ հիւքմիմիչսինիզ։ . . Պունտա կէոզ կէօրէ աբ աչիքեար վէ ինքեարը նագտպիլ պիր վուգուաթ վար։ . .

Ժէրօմ՝ տիւչարը տէհէթ օլարագ։—Տիմդ պէնի իթհա՞մ մը իսիյօրսունդղ։

Միւտտաիի ումուժի։—Հիչ օլմազտա պիր Թէքեասիլը միւճրիմանէտ պուլունաբդղնըդա պէնէմ հիչ չիւպհէ եօգ սըր։ . . Հայտէ օ պիր հիհէթ էրինին պըրագայըմ։ . .

Գաատհու միւտտաիի ումուժի՝ սուլհ մահքէմէսի ագա մուավինինէ իթթասէն իլավէի մէգալ իսէրէք տէտի։

—Մէօքիւլմիշ օլտուղդնըն նիչանէտսի հէնուզ պագը օլան մէօհիւրի չըղարըրդղ, զաղթտա տա մէօհրիւն սէօքիւլմիշ օլտուղը գիքր ու գայա օլունսըն։ . .

Միւտտաիի ումուժինին սէսի ղայէթ քէսկին օլուպ, սէօզլէրի տէ բէք սէրթ օլարագ օգ կիպի իչլէմէքտէ օլտուղդնտան, Ժէրօմ՝ պէզայէթ տէրէհհ միւթէէսիր վէ միւքէտտէր օլմագտա իսի։

Ժէրօմ՝ պիր արա էօնինէ տամըշ օլտուղը պաշընը եօգարը գալընըրտագ պիւլէնտը ավազ իլէ։—Լաքին, էֆէնտի, սուրէքը զահիրէէն ալտանըյօրսունդղ։ . . Պու մէօհիւր հէր նէ գատար սէօքիւլմիշ կէօրիւնիյօր իսէ տէ, սէօքիւլմիշ օլմայագագ տըր։ . . Պունը քի՞մ եաբմըշ օլապիլիր։ . . Եէմին իսէրիմ քի պիւթիւն գաբուլարը գաբաատրմ, անախթարլարը սագլատրմ։ պու օտայա քիմսէ կիրմէմիշ տիր, պէն պիւյէ էչիկինէ այագ պատմադըդմ տըր։ . . Պու հիհայէթի քի՞մ իթրա իթմիշ տիր։

Միւտտաիի ումուժի՝ սէրթ պիր լիսան իլէ։—Պունը սիզ պիզէ սէօյլէմէլիսինիզ, լաքին պունը օրթայա չըղարմագ իչիւն սիզին մուավինէհիհիզէ միւհթաճ օլմայագադրըզա էմին օլունդղ։

Ժէրօմ՝ պաշընը իքի էլէրինին արասընա ալըպ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամագա պաչլատը։

Պէտպախթ իխթիյարըն չըլաբրաճագը կէլիյօր իսի։

Միւտտաիի ումուժի՝ ռօլասը աչմասընը ագա մուավինինէ էմր իթմիշ օլտուղընտան, մէդդում տահի տէրհալ հէպինտէն էնհամ չէքիլտէ պիր տէսթէ քիչիք անախթար չըղարը վէ մէգբիւր անախթարլարը պիրէր պիրէր իթտիհանէ քեարի ռօլասընը քիլիա տէմինինէ ռօգատա վէ օն պէշ տահէ գատար գատար Թէհրիպէ իթթիքաչէն ռօնդրա, նիհայէթ պիր տահէնսինէ քիլիտի չէվիրտի վէ ռօլապ աչըլտը։

Ժէրօմընը գալպի սրթըդ հիչ չարբադագտա օլտուղը հալտէ, իչէրիյէ ռօղրու պիր ատըմ ալտը։

Միւտտաիի ումուժի՝ ռօլասընը հէր կէօզիւնէ պիրէր պիրէր պագտըդտան ռօնդրա։—Հիչ պիր չէյ եօգ։ . . Նէ վահյէթնամէ վար, նէ էվրագը նագտիյէ . . . հիչ պիր չէյ եօգ տըր։

Ժէրօմ՝ պօղունըդ պիր սէտա իլէ։—Տօլասընը իչինտէ պիր կիւմիւչ սանտըդ-ճա պո՞ւլմատընըդ մը։

Միւտտաիի ումուժի։—Հիչ պիր չէյ եօգ տըր։

Ժէրօմ՝ նիհայէթ տէրէհհ տիւչարը տէհէթ օլարագ։—Էօյլէ իսէ պուրայա խըրսըդ կիրմիչ։ . . սըրդաթ իթրա օլունմըշ։ . . Լաքին նա՞ռըն։

Միւտտաիի ումուժի։—Անախթարլար եալընըդ սիզտէ իսի, վէ Թէքմիլ գաբուլարը գաբաատրմ տիյօրսունդղ, էօյլէ՞ մի։ . .

Ժէրօմ։—Պու պատտէ եէմին վէ գասէմ իսէրիմ։ . .

Միւտտաիի ումուժի։—Եէմինինիդի նէ՞ եաբայըմ։ . . մէօհիւր Թահէքնատա պուլընան Թէրէքէնին մուհաֆըզըդըր մէմուրիյէթինին նա՛ռըն իթրա իթտիհադ իսէ անը սէօյլէյինիզ։ Իֆատէնիզ մուճթիհինէմ չուն տօլապատա պիր վահյէթնամլի իլէ քիւլիյէթլի մէպլուդը չամլը էվրագը նագտիյէ պուլընաճագտը, հալ պու քի պունլարտան էսէր պիլէ եօգ տըր վէ մէօհիւր տէ սէօքիւլմիշ տիր։ Ռօրարըմ սիզէ, պու ճինայէթին մէսուլիյէթի քի՞մ ըտաճի տիր։

Ժէրօմ՝ ագը պաշընատան կիւէրճէսինէ։—Քիմէ՞ մի ըտաճի տիր . . տիմդիք պէնի պու ճինայէթէ իթհա՞մ մը իսիյօրսունդղ։

Միւտտաիի ումուժի։—Սիզի իթհամ իթմէյիպ տէ քիմի՞ իսէպիլիրիմ։

Ժէրօմ։—Էօյլէ ամմա, էֆէնտի, միւտտէթը էօմրիւմտէ ըրզ ու վագտըրմըշ տավրանմըշ օլուպ, սէվկիւլիւ էֆէնտիմ տաճի հագգընտա էմինիյէթը քեամիլ իադաղ իթմիշ օլտուղընտան, պու հալ՝ պէնիմ սուչսուղ օլտուղումը իրահ իսէր... Պէնիմ հիչ պիր գապահաթըմ օլմայըպ, հաթթա պանա Թէքեասիլ պիլէ աթթ ու խանատ օլունմամըշ։ . .

Միւտտաիի ումուժի։—Գօնթ տը Թօնէրիէօնին՝ վահյէթնամէ սիյէլ վիւճուտընը պիր ազ էվվէլ պիզէ պէյան իթտիկինիդ սանտըդճայը նէրէյէ վազ իթտիկինի եանըշ պէլէյմիչ օլտուղընըզը գապտուլ իսէր, վէ իհրաի Թահարրիյաթ իսուպ անէրի պաչգա եէրտէ պուլաճաղըմըզը մէմուլ էյլէրիմ։ Լաքին գապահաթսըդ օլտուղընըզը իսպահաթ իթմէկը իչիւն սէօքիւլմիչ օլան մէօհիւր հագգընտա իսպահաթ վէրմէնիդ լազըմ կէլիր։ . . Պունը քի՞մ եարտը։

Ժէրօմ՝ քէքէլէյէրէք։—Պէն պիլի՞րմիյիմ, էֆէնտի . . . պէն նէ՞ սէօյլէյիմ... պիր չէյտէն խաուէրիմ եօգ։ . . պիր չէյ անլատմայօրըմ։ . .

Իթթիյար խըտմէքճիներին սէսի ըէք սուղնիլի օլուպ, լաքին պու հէյէճանը սէտտա՝ պուլընդ ատամլար նագարընտա խէվֆի ու տէհէթտէն պայդա պիր չէյ իսպահաթ իթմէդ իսի։ Մէմուրիյնը տաւիյէ՝ միւճրիմիէր Թահաֆընտան իճրա իսիյէն պու կիպի սահթէ գօմէտհալարա չօգ պալընդղ տըրլար։

Բահգալ Սէնիէ՝ էօլիս քեազըլարընը հանկը եազըխանէներին իւղերինտէ կէօրիւպ տէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին վէֆաթ իթտիկինի անլամըդ իսի իսէ, միւտ-

տաիի ուժուժի տախի օ էօլիւ քեաղըտլարընդն՝ հէնուզ իւզէրինտէ օտուլուշընդըլարը եաղըխանէյի կէօսՔէրէրէք «—Տէվամ իտէլիմ—» ահմէտի իւզէրինէ, ազա մուտավինի մէզգիւր եաղըխանէյէ եագլաշը։

Իշտու եաղըխանէյինն իւշ կէօզիւ պուլընըպ, պու կէօզլէրին պիրի օրՔատա վէ Իքիսի Իքի եանատա իտի, վէ սաղ եանընտաքի կէօզտէ պանգնօՔ, ալՔուն վէ կիւմիւշ գօյտազա մախտուս պյրը պյրը եէրլէր պուլուշընըղընտան, մէզգիւր կէօզ՝ տաի լիսանտա գացա Քաապիր օլունընը իտի։

Մէզգիւր իւշ ճէքմէճէ կէօզիւնինն տէ մէօհիւր մօմընյա մէօհիւրլէնմիշ գօրտէլա պաղլարը պուլընընպ, օ կէօզիւնէ պաղընա էլ տօգունմամըշ օլտուղը պիՔՔատուիգ, սուլհ մահՔէմէսի ՔեաՔիսի՝ անախՔարլարընդն պիրիյլէ մէզգիւր ճէքմէճէյի աշտը։ Ճէքմէճէտէ պիր չօգ Քեաղըտա զուհուր իտուպ, պու Քեաղըտլար պիրէր պիրէր կէօզտէն կէշիրիլտիքտէն սօնդրա տէՔՔէրլէրէ գայտ օլունտը վէ բաՔէՔ եաՔընտը։

Մէզգիւր Քեաղըտլարտա չայանը տիգգաՔ հիշ պիր շէյ եօգ իտի։

Գատհուս սօլ Քարաֆտաքի ճէքմէճէ կէօզիւնին մէօհիւրիւ սէօՔիւլիպ, պուննտա տախի պիր Քագըմ Քեաղըտլար մէվճուտ իտի իսկ տէ, վասիյէՔնամէ վէ եախօտ էվրագը նագտիյէտէն հիշ պիր էսէր եօգ իտի։

Սաղ Քարաֆտաքի ճէքմէճէյէ կէշիտիկի օրտատա, ազա մուտավինի տուրուպ Քէրէտտաիւտտէ կիպի կէօրիւնտիւ վէ սօնդրա մաւայէնէ իտէրէք։

—Միւտտաիի ուժուժի էՖէնտի, իշՔէ պուննըն տա մէօհիւրիւ՝ իՔալիան-քեարի տօլապընը մէօհիւրի կիպի սէօՔիւլմիշ տիր։ . . Նիչանէկէյր էյիճէ կէօրիւնյօր։ . . Գուշաղըն տաղը մէօհիւր մօմընյա ՔախՔանընն արատընա սօգուլըպ մէօհիւր սէօՔիւլմիշ վէ սօնդրա տա մէօհիւր էյի եարըշտըրըլմամըշ տըր։ . . — տէտի։

Միւտտաիի ուժուժի՝ պու իՖատէնին տօղրու օլտուղընա էմին օլտուգտան սօնդրա, խօր խօր ծէրօմդն եիւզիւնէ պագտը։

ծէրօմ՝ պէօյլէ պիր նիչանէ տահա զուհուր իՔմէսի իւզէրինէ տահա գիյատէ ագլընը դպպ իտէրէք։—եա Բաապիմ Ալլա՛հ, պու ճինայէՔի քիմ իճրա իՔմիշ, պուրայա քիմ կիրմիշ։—տէտի։

Միւտտաիի ուժուժի՝ պիր լիսանը նէՔբրին իլէ։—Քիմ օլտուղընը պիլմէտիկինիզ էյիճէ էյի՞նմիսինիզ։ . . Էկէր գապահաՔօրը իսէնիզ, խսպաՔ իտինիզ . . . Սէօյլէյինիզ, մէօհիւրիւ սիզտէն պաշգա քի՞մ սէօՔուիւ։

ծէրօմ։—Էյ սէօՔէնին քիմ օլտուղընը պիլմէտիկին իչիւն սէօյլէյէմէզ իսէմ, պէնատէ՞ն մի չիւսկէ օլունաճագ տըր։ . . Գու նէ՛ տէհչէՔիլճէյ։ . . Գէն միւտտէՔը էօմրիւմտէ էՖէնտիմէ Ֆէտտաքեարլըգ իՔմիշ իՔէն, տանըն վէՖաՔընտան սօնդրա մալընը սըրգաՔ իՔմիշ օլմագլա պէնի իՔհա՞մ մը իտիյօրսընըզ։ . . Ահվալը տապըգտամը Քէնճէսիւս իտինիզ, էՖէնտի։ . . Հիչ պիր սուլ հարէքէԹիմի պուլամայաճագընըզ։ սաչըմ սագալըմ ադարտըգտան վէ պիր այագըմ մէգտարտա պուլունընըգտան սօնդրա՞ մը պէօյլէ սուլ հարէքէԹի իրԹիքեապ իտէրէք նամուսըմը լէքէտաբ իտէճէյիմ։ . . Գուննըն իհԹիմալի վա՞ր մը տըր։ . . Գէնիմ եաչըմտա պիր ինսան խորսընը օլո՞ւր մը։ . . ՆէՖրէԹամիզ պիր հինայէՔէ պիր

սէրվէՔի ղտապ ու զապՔ իտէյիմ մի՛, նէ՞ եաբժագ իչիւն, Ա՛ղահըմ։ . . ճինայէՔ ագէնսի պէնիմ նէյիմէ՞ եարար։ . . Ա՛հ, պէնիմ սէվգիւլիւ վէ միւհՔէրէմ էՖէնտիմ, եաՔտընընը էրտէն իչտի՞օրմընընը պուննըզ։ . . Սիզին էաՔՔէմաորընընը ծէրօմ՝ սըրգաՔտա իՔհամ օլունընյօր, կէօրի՞օրմընընը։ . . Հանիյա՞ քի պիր տրա մէզարընընզտան չընգըպ կէտսէնիզ տէ չու տտտամլարա «—իՔհամընը եանընը տըր, ծէրօմ վիլար էհլի ընզ պիր տտտա տըր—» էՔսէնիզ։ . . —տէտի, վէ պիչարէ իխՔիյար ընզգընրարագ տիզ իւսՔիւ եէրէ տիւչիւվէյտի։

Միւտտաիի ուժուժի սէրՔիլճէյ։—Ա՛յաղտա գալգընընզ վէ ճէվապ վէրինիզ։—տէյտ էմր իՔտի։

ծէրօմ՝ իՔտաՔ իտտուպ, գալգտը միւտտաիի ուժուժինն գարշընըսընտա տաուրտը իսկ տէ, պաշը էօնիւնէ տաըը վէ գօլլարը աշաղը սարԹընը օլտուղը հալտէ էևէրի Քիրիւ Քիրիւ ՔիՔրէմէՔտէ իտի։ . .

39

Միւտտաիի ուժուժի՝ պիր նագարը պիգայտի իլէ պիր ագ վագՔ իխՔիյարընն պու հալը էսէՖիչՔիմալինէ պագտըգտան սօնդրա։—էՖէնտինիզ գօնՔընն վէՖաՔընտան սօնդրա գօնաղընն պիլճիւմէ օտա վէ տախրէ գաբաըլարընընը գաբաատրընընզը Քէրգտար Քէէլիտա իտէ՞րմիսինիզ։

ծէրօմ՝ բէՔ զայըՔ վէ եավաշ պիր սէտա իլէ։—ԷվվէՔ, էՖէնտիմ, Քէէլիտա իտէրիմ։

Միւտտաիի ուժուժի։—Գուրտա հիշ կիրմէտիկինիզի Քէէլիտա իտէ՞րմիսինիզ։

ծէրօմ։—ԷվվէՔ, Քէէլիտա իտէրիմ։

Միւտտաիի ուժուժի։—Մ. տը Թօնէրիէօնին՝ նէգտճինտէ պիր չօգ էվրագը նագտիյէտէ սագլատընըզընը էլտն Քաատիգ իտէ՞րմիսինիզ։

ծէրօմ՝ պաչընը եօգարը գաըտրարագ տահա գուվվէՔլի պիր սէտա իլէ։—էՖէնտի, պունը Քաատիգ ու Քէէլիտա իտէրիմ։

Միւտտաիի ուժուժի։—Նա՞սըլ . . . ԼաՔտն տէմինճէՔ պունը սէօյլէյէն սիզ տէյտ՞ի մի իտինիզ . . .

ծէրօմ։—էՖէնտիմին էօյլէ պիր ատէՔի օլտուղընը սէօյլէտիմ, հէրսի պու . . . ԳօնՔ՝ հէր նէ գատտար պտնա բէՔ գիյատէ էՃՃէյէՔ իտտր իտի իսկ տէ, քէնտի մէնաՖիի զաՔէյէսինէ տաիր օլան իլէրի պտնա սէօյլէմէզ իտի։ . . մուժահիլէյհն չօգ տէՔա օ տէտիկիմ տօլապա նագա բարա վէ մէպաիիզը քիւլլիյէի համի էվրագը նագտիյէ վագ իՔտիկինի կէօրմիւշիւ, լաքին էանատի վէՖաՔընտա մէզգիւր ագէլ իլէ էվրագը նագտիյէյի պէնիմ պիլէտիկիմ պագա պիր եէրէ վագ իՔմիշ օլուպ օլմատըզընը պիլէմէյօրըմ։

Միւտտաիի ուժուժի։—Մ. տը Թօնէրիէօնին պիր վասիյէՔնամէօի պուլունընըզընը տա սէօյլէտինիզ իտի։

ծէրօմ։—էՖէնտիմին վասիյէՔնամէ եագմամըշ օլմասը ժուհալ գապիլինէէն իտուկինի սէօյլէտիմ, պունը երնէ սէօյլէրիմ։ . . Պիր վասիյէՔնամէ օլմալը տըր . . . էօյլէ պիր վասիյէՔնամէյինն մէվճուտ օլտուղընա գանատաՔ հասըլ իՔմէչիմ

տիր, վէ ձէնագը Հագդ հուզուրընտա նէմին իտէրիմ քի պէն ո վասիյէթնամէյի աչըրմամըշ։ . . սըրգաթ իթմէմիշիմ տիր . . .

Սիվալլէր պիրպիրի արաը սըրա վուգու պուլտըգճա, ծէրօմըն ֆիւթուր ու մէյուսիյէթի տէ արթմագտա, վէ մուհաֆիզը օլտուղը թէրէքէնին մէօհրիւ սէօքիւմիշ օլտուղը իչին նէ՛ գատար պէօյուք վէ միւհիմ պիր մէսուլիյէթ թահ-Քընտա պուլունտուղընը կէօրիւլ անլամագտա իտի։

Միւտտաիի ումումի։—Տէվամ իտիմ, էֆէնտիլէր։

Գագը գալան մէօհիւրլէրին սէօքիւլմէսինէ թէշէպպիւս օլունըլ, հէր տօլապ վէ սանտըգ քէմալը տիգգաթլա թէհարրի օլընարագ քեաֆֆիէսինին միւհէթվիյա-Քը տէֆֆէրէ գայա օլունաը, վէ հէր նէ գատար պու սօն մէօհիւրլէր տիւմա-նընյա գալմըշ վէ սէօքիւլմէմիշ իտի իսէ տէ, անլէրտէն տէ հիշ պիր էվրագը նագտիյէ վէ վասիյէթնամէ զուհուր իթմէտի։

Ծէրօմ՝ էֆէնտիսինին սօն միւրաատընը հավի օլան վասիյէթնամէ իլէ պէր-միւթատ խանէսինէ սագլատըղը մէպլաղընն նէ՛ օլտուղընը անլայամատըղընտան, բէք պիյատէ տիւշտը եէյս ու քէտէր օլուէյօր իտի։

Ծէրօմ՝ մանէվի պիր տալկընլըգտա.—Հիչ . . . հիչ պիր չէյ . . . Գանա էայ-լէ կէլիյօր քի մէնհուս պիր բուչա կէօրիւյօրըմ . . . —տէտի։

Միւտտաիի ումումի՝ պիր արալըգ սուլէ հաքիմի վէ մուդավէլաթ մուհարրիրի իլէ գօնուշըլտ, հէր նէ գատար պու միւքեալէմէլէրի՝ բէք եավաշ պիր սէս իլէ վուգու պուլտը իտէ տէ, զայէթ հէյէճանլը օլտուղը կէօրիւնմէյօր իտի։

Միւքեալէմէյէ մէգքիւբէ խիթամ պուլտըգտա, միւտտաիի ումումի՝ աղա մու-ավինինի պիր թարաֆա ալըպ պագը էմրլէր վէրտի վէ պու էմրլէր անիտէ իհրա օլունաը։

Էվվէմիրը մէգքիւրէնին պիրինճիսի՝ միւքէվվիֆա գօնէր աը Թօնէրիէօնին պիլ-ճիւմլէ խաատէմէսինի մէմուրլարընին պուլունտուղը օտայա ճէմ իթմէքտէն, վէ իքընճիսի տահի կիտիպ իքի զաթիխէ իլէ պիր քիրա ատապասը կէթիրմէքտէն խալա-րէթ իտի։

Ծէրօմ՝ քէնտիսինէ սիւվալ վագը օլմամաղա պաչըյալըտտան պէրու պիր տան-տալա իւզերինէ օֆուրըպ, էթրաֆընտա ճէրէյան իտէն ահվալտէն հիչ պիր չէյ անլամամագտա, հիչ պիր չէյ միւշահէտ իթմէմէքտէ իտի։

Գիր տէ ուշագլար հէբտի պիրտէն իչէրի կիրտիքտէ, Ծէրօմ՝ պիրտէն պիրէ տալկընլըղընտան այըլըպ, գալդընտէ եէնիտէն պիր սըգընընը հասըլ օլտուղընտան, վէ ուշագլարըն Թօթարլանըպ օտայա կէթիրիլմէսինին սէպէպինի անլայամատըղընտան, չէտիտ պիր էնտիչէ իլէ այագա գալգտը։

Միւտտաիի ումումի՝ ուշագլարա խիթապէն։—Մալիւմաթ թալէպ իթմէք իչին սիգի պուրայա կէթիրթտիմ . . . —տէյինճէ, ուշագլար թէաճճիւպ իտէրէք պիրպիրինին եիւզլիւնէ պագտրգտան սօնդրա, իչէրիսինէն պիրի՝ նիշանլի թէվ-զու օլմագ իւզրէ պալընը էյէրէք։

—Էմրինիզ մանէնտագըրը, միւտտաիի ումումի էֆէնտի . . . —տէտի։

Միւտտաիի ումումի։—Գօնէ տը Թօնէրիէօնին վէֆաթընտան սօնդրա գօնա-ղըն իչէրիսինէտէ պիլհիւմլէ գարուլարըն մայէթ խըտմէթքէարը Ծէրօմ Վիլար

թարաֆընտան քիլիտլէնիպ գարանտաղըղընը պիլէ՞րմիսինիզ։

Ուշագլար հէբտի պիրտէն էվվէթ ճէվապընը վէրտիլէր։

Միւտտաիի ումումի։—Ծէրօմ Վիլար անախթարլարը եանընտա՞մը տագլատը, եինէ այնը սուրէթտէ ուշագլար հէբտի պիրտէն էվվէթ ճէվապընը վէրտիլէր։

Միւտտաիի ումումի։—Գարուլար գարանտըգտան սօնդրա օտալարա պիրիսի-նին կիրէպիլմիչ օլմասընտան խապէրինիզ վա՞ր մը։

Ուշագլար։—Եա՛յր, էֆէնտիմ, հիչ քիմսէ իչէրի կիրմէմիչ տիր։

Միւտտաիի ումումի։—Գօնաղա եապանճը քիմսէ կի՞րմէմիչ մի տիր։

Գարուճը։—Եապանճը քիմսէ կիրմէմիչ տիր . . . Գիր սէպէպլէ կէչէն աատա-լար պէնիմ գուլիպէմին էչիկինտէն էօթէյէ կէչմէմիչէր տիր . . .

Միւտտաիի ումումի։—Էյ սիզ գիւպէպէտէն պիր արա չըգըպ հիչ պիր եէրէ կի՞թմէտինիզ մի։

Գարուճը։—Ա՛սլա չըգմատըմ, էֆէնտի . . . Միւթէվվէֆա էֆէնտիսիգին ճէ-նագէ ալագը կիւնիւնտէն պէրու այաղըմը սուլա սօգաղա գօյմատըմ։

Միւտտաիի ումումի։—Ուշագլարընն տիչտրը չըգմագ իչին քէնտիլէրինէ մահա-սուս անախթարլարը վա՞ր մը տըր։

Գարուճը։—Եա՛յր, էֆէնտիմ . . . Տիչտրը չըգտըգլարընտա գարուչը պէն աչարըմ . . . գուլիպէմին էօնիւնտէն կէչէրէր . . . եալընըգ պիրիսի միւթէա-նա տըր . . .

Միւտտաիի ումումի։—Հա՞նկըսը։

Գարուճը։—Ծէրօմ Վիլար . . . Գու ատաա՝ կէճէ կիւնտիւգ խիթէտիկի վա-գըթտա խօտ պէ խօտ կիրիպ չըգմադա մէչգուճ տըր։

Միւտտաիի ումումի։—Տիմէք Ծէրօմընն պու եօլտա պիր բուխաաթնամէսի՞ մի վար։

Գարուճը։—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . էֆէնտիմիզ էայլէ խիթէր իտի։

Գալէատէ նագլ ու Թարիֆ իթտիհիմիդ ճէվապլար քէմալը սէրպէսթի իլէ Թա օլունըլ, լաքին տօղրուլըգընա շիւպհէ օլունտայան պու ճէվապլարընն պէհէրի՝ պէտտահիթ իսթիյար Ծէրօմ Վիլար ալէյհինտէ պիրէր էյնի իթհամ Թէշ-քիլ իսդյօրլար՝ իտի։

Մէրգում եալընըգ քէնտիսի գարուլարը գարամըշ օլուպ, մէօհիւրլի սէօքիւլ-միւշ օլան օտանընն անախթարը տահի տահիլ օլարագ Թէքմիլ անախթարլարը տա եալընըգ քէնտիսի հըզմէ իսդյօր իմիշ, վէ կէճէյնին նըսըֆընտա պիլէ գարու-ճընընն խապէրի օլմագտըղընն գօնագտան տիչտրը չըգմադա, վէ օ հալտէ հէր նէ օ-լուրսա օլսուն չալտըղը պիլհիմիլէ էչմայը, օտասընտա իհրաի Թէհարրիյաթ օլընտըգտա պուլունմամագ իչին քէմալը սուհուլէթլէ գօնագտան տիչտրը աչըրմադա միւսաիտ օլարագ եալընըգ քէնտիսինտէ պիր բուխաաթնամէ պուլունըդյօր իմիշ։

Գինաէյն ալէյհ Ծէրօմտան պաչգա քիմսէ՝ մուհաֆիզը օլտուղը Թէրէքէնին մէօհիւրլէրինի քէնտիսինէ ֆահիչէյի պիր սուրէթտէ սէօքմէմիշ, եանի մէգքիւբ մէօհիւրլէրի սէօքիւլ Թէրէքէտէն իսթէտիկի կիպի չէյ աչըրմըշ իտի։

Թահգիգաթը վագըտտան մանէքգճա նէչէթ իտէն նէթիյճէ՝ պուլնտան պաչ-գա պիր չէյ տէյիլ իտի։

Մխտատաի ուժուժ։—Բէք ալէա, աղալա՛ր, զաննըմ սէօզլէրինիզուէ հիչ խի-
լաֆ եօգ տըր, վէ սիզուէն քիմսէ պուրատա վուգու պուլան ճինայէթին ֆարլի
տէյիլ տիր։

Ուչագլար էնտ պէնտ օլարագ վէ օտայա կիրտիքլէրի վագթքի կիպի պիրպէ-
րինին եիւզիւնէ պագարագ։—Պիր ճինայէ՛թ մի՛։ . . .—տէյու նիտա իթտիլէր։

Մխտատաի ուժուժ։—Էվվէ՛թ, մէնֆաու պիր ճինայէ՛թ . . .

Ժէրօմ՝ սայըգլայօր կիպի։—Վէ պու ճինայէթին իֆրատըլա պէն իթհամ օ-
լունըյօրըմ։ . . Իքի մէօհիւր սէօքիւտիչ։ . . Իքի տօլապ աչըլմըշ։ . . Գօնթըն
գօնագտա պուլընմասը լազըմ կէլէն վասիյէթնամէսիյէ էվրագը նագտիյէնի նա-
պէտտա օլմուշ։ . . սըրդաթ օլունմըշ, վէ պունը եապան ալշագ, րէզիլ, էլհասըլ
խըրսըզ պէ՛ն իմիչիմ։

Ուչագլարըն նէ տէրէճէ տիւշարը հայրէթ ու տէհլէթ օլտուգլարը՝ եիւզէ-
րինտէ նիւմայան օլտույօր իտի։

Ժէրօմ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ։—է՛ ճանըմ, սիզ հէրսինիզ պէնի թանըրսը-
նըզ, պէնի էյի թանըրսընըզ։ . . Բէք խաթըրսը, բէք սէվիւլիւ էֆէնտիմիզին
վուգուբ վէֆաթըլա միւսթաղրագը եապ ու մաթէմ օլան պու խանէտտէ պիր չօգ
սէնէլէր պիրլիքտէ եապըլմըշըզ տըր։ . . Սի՛զ սէօյլէյինիզ, ա՛րգատաշլարըմ։ . .
սի՛զ չահիտ օլունըզ։ . . Սիզուէն պիրի պէնիմ գապագաֆթը օլտուղունը զաննը խ-
տէպիլի՞ր մի։ . . .—Ժէրօմ Վիլար խըրսըզ տըր—» տիվէյէ պիր քիմսէ ճէտտիրէթ
իտէպիլի՞ր մի։

Ուչագլար՝ քէնտի իմթիյար արգատաշլարընըն պիկիւնահ օլտուղունա իթի-
գատը գավիլէրի պուլունտուղունը ճէվապէն վէ միւթէֆիգէն պէյան իթմէգ իւզ-
րէ իքէն, միւտտաիի ուժուժի՝ պունա մէյտան վէրմէյիսկ իտտարէյի քէլտի իտէրէգ
տէտտի քի։

—Սիզ կիտինիզ։ . . Գարուճըտան մատտա եարըն հէրհինիզ կիտիպ միւթէ-
վէ՞ղա գօնթ տը Թօնէրիլօնին մուգավէլաթ մուհարրիրինէ հիսսալարընըզը թէ-
միզլէտինիզ վէ արթըգ գօնագա կէլմէյինիզ։ . . Պու ագշամտան իթիպարէն վէ
էմրը ճէտտուէ տէկին պուրատա տաթմի սուրէթտէ զապթիյէլէր պէգլէյէճէ՛գ տիր։

Ուչագլար՝ պաշլարընը էօնէրինէ ատմըշ օլտուգլարը հալտէ, էֆէնտիլէրինին
թէմամը ղա էմնիյէթ իթտիկի վէ քէնտիլէրինին տէ չօգ սէվտիկի պիր ատամըն
էօյլէ պիր խասիս քիմսէ օլմասը գապիլ օլուպ օլմատըղընը քէնտի քէնտիլէրինէ
տիւշինէրէգ պիրեր պիրեր չէքիլիպ կիթտիլեր։

Վագըա իշ էօյլէ կէօրիւնյօր իտի խէ տէ, ուչագլար պունա ինանամայօր-
լար իտի։

Ժէրօմ՝ հէօնքիւր հէօնքիւր ազըյարագ եէնիտէն սանտալեանըն իւզէրինէ
եըզըլտը տիւշտի։

Միւտտաիի ուժուժի՝ Ժէրօմա տէօնէրէգ։—Եալան եէրտէ ազըյաճաղընըզգա,
իգրարը ճիւրմ իթմէնիզ տահա ալէա օլուր։ . . .—տէտիկինտէն, իխթիյար խըտ-
մէթքար՝ պու սէօզլէրի իշտիճնէճ, պիրտէն պիրէ պիր չէյլեր օլուպ, հալ ու
թավրընաա պիր թէպտտիւլը նակէհանի նիւմայան օլտու, եիւզինտէ պիր ազ
էվվէլ ալէամէթը մէյտուսկյէթ միւքէմմէլ իքէն, պիրտէն պիրէ հայօյէթ ու ա-
զամէթի իրտէ իտէր պիր հալ զուհուր իթտի։

Ժէրօմ՝ պիր սէտտի սիւքիւնէթինթիմա իլէ։—Հէր չէյ պէնիմ ալէյհիմտէ կէօ-
նիյօր։ . . Սիզ պէնի թանըմագտընըզ, էֆէնտի, գապագաֆթը կէօրիւնտիկիմ իւ-
չիւն սիզ տէ պէնի գապագաֆթը զանն իտիյօրսընըզ, անլայօրսմ։ . . Լաքին չիւ-
քիւրլէր օլսուն, Ալլահ տահլ տիր վէ վիճտանընմ բահաթ տըր։

Միւտտաիի ուժուժի՝ Ժէրօմըն պու սէօզլէրինէ ինանմատըղընտան նաչի պիր
խանտէի նէֆրէթ ու խթիհզա իլէ թէպէսսիմ իթտի։

Պիր տէ թամ օ սըրատա տուլմ մահքէմէսի տաղա մուավինինէ պէրապէր իքի
գապթիյէ չավուշը օտատան իչէրի կիրիպ, պունլարատան պիրի ուստւը ասքէրի
իւզրէ սէլամ վէրտիքտէն սոնդրա։

—Միւտտաիի ուժուժի էֆէնտի, իչթէ պիզ կէլտիք։ . . քիրաա արապասը տա
աչաղտա պէքլէյօր։ . . Նէ՞ եարաճաղըզ։ . . .—տէյու սիւալ իթտիքտէ, միւտ-
տաիի ուժուժի՝ ճէպ տէֆթէրինտէն պիր քեաղըտա գօրարըզ իւզրինէ պիր գաչ
սաթըր եազը եազտըգտան սոնդրա, Ժէրօմը կէօսթէրէրէք։

—Պու ատտամը զապթիյէ թէվգիֆխանէսինէ կէօթիւրինիզ։ . . չու թէզքէ-
րէյի տէ միւտիրէ վէրինիզ։—տէտի։

Ժէրօմ՝ գապթըա մէմուրիյնինին արգասը սըրտա կիթմէյէ հազըրլանարագ։—
Ա՜հ, ոէվկիւլիւ էֆէնտիմ, էկէր ախտէթտէն պու չէյլերի կէօրիյօր իսէնիզ, ճամ-
պա ատտալէթը պէշէրիյնին իւզէրինէ նէզէ՛ր տիւշինիյօրսընըզ։

Պիր սահաթ սոնդրա Ժէրօմ Վիլար՝ Բաագալ Սօնիէնին իչրա իթմէկ օլտուգը
ճինայէթէլ իթհամ օլունարագ, զապթիյէ թէվգիֆխանէսինէ հազա օլընմըշ իտի։

* * *

Բէյտան Ֆրօմանթալ իլէ օգլու՝ Բօր–Գրէթէյլ գարիյէսինին սօգագլարընը պիր
սահաթ գատար տօլաշտըրմատան սոնդրա, նիհայէթ խթէտիքլէրի կիպի միւնասիպ
պիր ուճագ խանէ պուլմագա մուտավաֆֆագ օլմուշլար իտի։

Պու խանէ՝ բէք քիւշէք օլուպ, արգասընտա տտա պիրի սէպզէվաթա վէ տի-
կէրի թէֆէրրիւճ վէ սէյրանա մախսուս օլարագ իքիյէ թագսիմ օլունմըշ էրկյճէկ
վասի պիր պագչէսի պուլընմագտա իտի։

Մէգքեւր խանէճիյին եէչր գաթընտա իքի օտա իլէ պիր մաթպախ վէ պիրին-
ճի գաթընտա տտախ եինէ իքի օտա իլէ պիր տէ տիւզէն օտասը վար իտի։

Էվվէն ուժուժ հէյէթի՝ Մատլէն իլէ Բօլըն արգուլարընա բէք մութաալիգ օ-
լուպ, մէրգուժ իխթիյար պէսլէմէ՝ մաթպախը իչէրն պագչէտէն պոլ պոլ սէպզէ
վէ մէյվէ վէ չամաչըր իչէրն իսթէտիկի գատար սու պուլմագա, վէ տէլիգանլը
տախի՝ Մարն նէհրինէ նազըր պիրինճի գաթտա պիր օտատա վէ պագչէյնին ադաճ
կէօրինկէրինտէ չալըշապիլէճէգ իտի։ Պունտան մատտա մէրգուժ տէլիգանլը իչէրն
պագչէյնին խարիճինտէ տէ պիր չօգ կէզինիլէճէգ կիւզլ եէրլէր վար իտի։

Հավասը կիւզել, չալըշմանըն եանը պագընատա թէնէզզուհ վէ թէֆէրրիւճ,
պունտան ալէա հէ՞ր մի օլապիլիր իտի։

Մէգքեւր եազլըգ խանէյնին տէօչէմէսի սիւալիւ պիր հէյ տէյիլ իտի իսէ տէ,
դայէթ տիւզգինէ վէ թէմիզ իտի։

Բօլ սահաթ իլէ կէզինմէյի չօգ սէվմիս, քիրաա վէրիլէյն մէգքեւր խանէյնին
քէնտիսինէ մախսուս այրըճա պիր տէ սահաթը պուլունտուղունտան, տէլիգանլը՝

պու խուսուս իչիւն տահա գիչատէ մէնիուն վէ մէսրուր օլտու։

Յանէ սահիպի՝ քէչ իչինտէ պիր խանէտէ իգամէթ իտէր իտի։

Բէյմոն Ֆրօմանթալ՝ ալթը այըղընը բէչին վէրիպ, մուգաապիլինտէ պիր մագ-պուզ իլէ էվին անախթարընը ալարագ օղլու իլէ պէրապէր չըգալը կիթտի։

Եէնի քիրաճըլարըն էրթէսի կիւնիւ Թալընաճագլարը մուգարրէր իտի։

Բէյմոն՝ Բօլ։—Էյ չիմտի մէնիո՞նիզսըն։

Բօլ։—Էվվէթ, պա՛պաճըղըմ։ . . օլսա տա պու գատար օլուր։

Բէյմոն։—Պուրատա եօրուլմագսըզըն չալըշապիլէճէկիինի մէմուլ իտէ՞րմիսին։

Բօլ։—Շիւպէ՞ մի վար։ . . հաթթա չալըշմագլա պէրապէր կէզինմէք վէ ըրմագ իւզէրինտէ սանամալ իլէ կէզմէք տահի ֆիմնասթիք կիպի վիճուտա եա-բայաճաղընտան, չաբուճագ էյի օլաճաղըմա հիչ չէքը ու չիւպէկիմ եօգ սըր։ . .

Բէյմոն՝ Եիւրէյի գալգմըշ օլտուղը հալտէ օղլունըն էլինի ԹուԹարագ։—Էյի օլմա՞գ մը։ . . տիմէք սահիհէն խասԹա՞մըսըն։

Բօլ։—Խասթա տէյիլիմ, խա՛յր։ . . Լաքին պազէն հիչ հալ ու Թագաթըմ գալմայօր։ . . Պիրտէն պիրէ գուլագլարըմըզն արգասը Քէրէյիկով, եէր՝ այաղըմըզն ալթընտան զայալ օլըյօր կիպի սալանըպ տուրայօրըմ։ . .

Բէյմոն Ֆրօմանթալ՝ պունլարը իչիտինճէ պէնզի աթըպ վիճուտը Թէթրէտի։

Բօլ՝ բէտէրինին պու հալը տէհշէԹէչԹիմալընը եիւրէյինտէն Ֆարգ իտէրէք պիր չիտտէԹը իվատէ իլէ։—Ա՜հ, Թէլալ իթմէ, պա՛պաճըղըմ։ . . Պու կէշիճի քէյֆօսիպլիքլէրին օէպէպինի պիզ պիլիրսիզ։ . . Տիւն սանա պէյան իթտիկիմ իւզրէ, պու քէյֆօսիպլիքլէրի եալընըզ վիճուտըմըզն սէրբիլմէք իւզրէ պուլընմասընա աԹԹ իթմէլիյիզ, պունըն տա իլտաճընը պուլաղընմըզդա հիչ չիպէկ իթմէյինիզ։

Բէյմոն Ֆրօմանթալ՝ պիր չէյ սէօյլէմէքսիզին օղլունըն էլինի սըգագը վէ եիւղինտէ ՖէրահլէԹ կէօսԹէրմէկէ չալըշը իսէ տէ, տէրունը գալընինտէ Քէլալ ու խալէճան էլան տէվամ իտէյօր իտի։ Բօլ՝ մուճիպը էնտիչէ օլան ալէամէԹլէրի պէկհուտէ խպահ իթմէկտէ օլուպ, բէտէրի ասլա միւթմէէին օլամամագտա իտի։

Բօլ՝ զայէԹ մէնիուն վէ սէվինճլի օլարագ։—Էօյլէն Թաամընը պուրատա իտէճէ՞քմիյիզ, պա՛պաճըղըմ։

Բէյմոն։—Էվվէթ, սէվգիլու էվլատըմ, վէ հէման չիմտի եէյէճէէյիզ, գիրա զաԹէն վագԹ կէճիքիպ, սէն տէ չիւպհէսիզ ոճլըգտան պայըլըյօր օլմալըսըն։

Բօլ։—Սահիհէն սապահըն հավաը իչԹահընը չօգ աչը։ . . Թաամ իթմէկ իչիւն պիր եէր Թասաալամը՞չընըսըն։

Բէյմոն։—Եա՛յր։ . . Նէրէյէ իսԹէր իսէն օրայա կիտէլիմ։ . .

Բօլ։—Ատատաագի լօգանԹայա կիտէլիմ։ . . հավա բէկ կիւզել տիր։ . . տիչարտա եէչիլ չարտագ ալթընտա քիւչիւք պիր մասատա Թաամ իտէրիզ։ . . բէկ ալէա օղուր։ . . Գագ, պա՛պաճըղըմ, Քա գարըմընդատա տըր։

Բէյմոն։—Ատատաագի լօգանԹայա կիտէլիմ, պէն տէ օրատան բէկ հազգ իտէրիմ, լաքին Գրէթէյլ քէօրրիւսինէ գատար եօգարը տօղրու չըգաճաղըզ։

Բօլ։—Հիչ պիր վագԹ։ . . լօգանԹաճընըն սանամալըսըը վէ պիր մէմուրը մաճասուսը վար, կէզինմէյէ չըգմըշ օլան էհալիտէն հէր քիմ քէնտի լօգանԹասընտա էօյլէյէն վէ եախօտ ագշամ Թաամ իթմէք իսԹէր իսէ, օ մէմուր՝ կէլիպ սանամալ

իլէ լօգանԹայա կէօԹիւրիր։ . . չիմտի կէօրէյէքսին։ . . —տէտի, վէ իքի էլէրինի աղզընըն եանընա վագ իլէ սէս պօրուսը կիպի եարտըգտան սօնդրա իքի տէֆա «—էյ, գայըդ՝ը—» տէյու նիտա իԹահքտէ, սէօյլէտ ազաճլարը ալթընտա քիտին պիր գուլիպէտէն պիր առամ չըգըպ պիր սանտալա էնտի վէ սանտալընը իրինի չէօգիպ «—Հա՜ կէլիյօր—» տէյէրէք քիւրէք չէքմէյէ պաշլատը։

40

Սանտալ՝ սույըն եիւգիւնտէն սիւրաԹը հարէքէԹէլէ տէրհալ Բէյմոն իլէ օղլունըն պէքլէտիքլէրի տահիլէ եանաշտը, անէչրի ալտը վէ եէնիտէն օյնա խոչրէք կէլտիկի եէրէ ամտէք իթտի։

Եէմէյի վէ չարապը էյի օլտուղը՝ քէնտիսինին չիչմանլրընտան պէլլի օլան կիւչէր եիւգիւճ լօգանԹաճը՝ իսքէլէտտ միւսաֆիրլէրէ պէքլէյօր իտի։

ԼօգանԹաճը։—Կիւնտիւզ Թաամը իչի՞ն մը կէլիյօրսընըզ, էֆէ՛նտիլէր։ . .

Բէյմոն։—ՆիյէԹիմիզ էօյլէ տիր, հէմ տէ գարնըմըզդ բէկ ած տըր։ . .

ԼօգանԹաճը։—Բէկ ալէա, էֆէնտիլէր։ . . Տիչարտա աչըգտա Թաամ իտէ՞րմիսինիզ։

Բէյմոն։—ԷլպէԹթէ։ . . չու կիւզել կիւնէչլի հավատա իչէրտէ գաբանմագ ատէթա պիր գաթլ տիմէք տիր։

ԼօգանԹաճը։—Նէ՞ Թաամ պուլյուրըսընըզ։ . .

Բէյմոն՝ կիւչէրէք օղլունա։—Սէն սէօյլէ, նէ՞ կէԹիրսին։ . .

Բօլ։—Նէ՞ եէմէյինիզ վար։

ԼօգանԹաճը՝ պիր զուուրլա։—Հէր չէյիմիզ վար։ . . գօԹլէք, պիԹիրէք, անԹրըգօթ, տանա քէպապը, Թավուգ, կիւվէրճին, պալըզ բլաքիսի, պալըզ Թավասը, սԹագօս։ . . մէվսիմ սէպէպլէրըլլա մէյվէլէրինտէն տէ պիր չէյ եէսէք տէյիլ տիր։

Բօլ։—Գա՛պաճըղըմ, սէն տէ սէօյլէ, հա՜նկըսընտան կէԹիրԹիրէյիմ։

Բէյմոն։—Գէն նէ՞ սէօյլէյիմ, օղլում։ . . սէն պիր չէյ պէյնի, կէԹիրԹ . . . սէնին պէյնտիհինէ պէն տէ պէյնիրիմ։

Բօլ։—Է՜հ, մատատ քի սէլահիյէԹը Թամմէմ վար, պիպէ պիր Թավուգ սէօյիւճի, պիր պալըզ Թավասը, պիր սալաԹա, սԹագօս, պիր ազ բէյնիր վէ պիր տէ մէվվէ կէԹիրինիզ։ . .

ԼօգանԹաճը։—Զիլէ՞ք մի, եօգսա քիրա՞գ մը խաԹէրսինիզ։

Բօլ։—Զիլէք օլսուն։

ԼօգանԹաճը։—Բէկ ալէա։ . . չարա՞պ նէ օլսուն, Գօրսօ՞ մը, եօգսա Գուրկօնըզ մը։

Բօլ։—Ա՜, չարապ խուսուսընտա պէնի պիր րէյ պէյան իտէմէմ։ . .

Բէյմոն։—Գուրկօնըզ չարապը օլսուն։ . . պիր չիչէ էսկի Գօն չարապը։

ԼօգանԹաճը։—Եէմէք հազըրլանընճայա գատար պիր «պիԹԹէր» վէ եախօտ պիր «ապուհէր» իչէ՞րմիսինիզ։ . .

Բէյմոն։—Եա՛յր։ . . Եէմէյի չարուգ կէԹիրինիզ։ . .

Լօգանթաճը.—Գաշ իւսթիւնէ, չիմտի։

Լօգանթաճը՝ չիմանկրզընա բաղմէն բէք չէվիք օլտուղընտան, իթի քիչինին եէ-մէյինի հաղըրլամագ իչին սրչրայըլ լօգանթասընա տօղրու կիթտի։

Գու էսնատէ Բօլ իլէ Բէյմօն՝ գըլըչա եագըն պիր աղաճլըգ ալթընտա օթու-րըպ, պիր թագըմ եէչիլիքլի ատալարը սէյր ու քէմալա իթմէյէ պալլատըլար։

Մէգքիւր ատալարըն արգասընտա Գրէքէյլ քէօբրիւսի վէ էսկի տէյիրմէն մի-չահէտէ օլունըյօր իտի։

Գապա օղուլըն պուլընտըգլարը ատա՝ ատի պիր քէօբրիւ իլէ գարայա մէր-պութ օլուպ, լաքին օ էսնատէ հէման հիչ քիմսէ եօգ իտի։

Սապահ բէք կէճ տէյիլ իտի իսէ տէ, հաֆթա իչի կիւնլէրինտէ սու քէնա-րընտաքի լօգանթալարըն էն մասրուֆ վէ էն իլէգլէրինտէ պիլիչ ապահլարը բէք չօգ միչիթէրի պուլընմագ իտի։

Գունընլա պէրապէր իթի քիչի ատայա չըգըպ, պուննլար սաննտալ իլէ տէյիլ քէօբրիւ Քարիգէյլէ կէլիյօրլար իտի։

Մէրգուժանըն արգասը սըրա տա պիր խրտմէքճի գըզ կէլմէքտէ օլուպ, մէր-գուժընին էլինտէ պիր Բէյսի իւզէրինտէ իթի գատէհ իլէ պիր ապսէնթ չիչէսի վէ պիր տէ սու չիչէսի վար իտի։

Քըզմէքճի գըզ.—Էֆէնտիլէր, նէ՞քտէ օթուրաճագսընըզ։

Կէլէն իթի քիչի՝ Բէյմօն իլէ օղլունըն պիր աղաճլըգ ալթընտա օթուրմըշ օլ-տուգլարընա տիգգաթ իթմէյիպ, անլէրտէն պիրի՝ պապա օղուլըն օթուրտըգլարը աղաճլըգըն կանընտա տիկէր պիր աղաճլըգ կէօսթէրտիգ օրատա օթուրաճագլա-րընը խրտմքճի գըզա ճէվապէն պէյան իթտիքտէ, խրտմքճի՝ էյինտէքի թէրսկէյ կէօսթէրիլէն աղաճլըգըն ալթընտաքի մասա իւզէրինէ վազ իթտիքտէն սօնդրա։

—Էֆէնտիլէր, թաամ իտէձէ՞քմիսինիզ։

—Յա՛յր, գըզըմ։ . . պիզ եալընըզ ապսէնթ իչէձէյիզ . . .

Գըզ՝ լօգանթայա ամտէք իտուպ, եօլտա Բօլ իլէ Բէյմօնըն սուֆրասընը գուրմադա կիտէն պիր ուշագլա գաթրըլըպտը։

Բէյմօն՝ եանընտա սէսլէր իշիտիպ, պալընը պու սէսլէրին կէլտիկի թարաֆա տօղրու չէվիրիճ, վէ չարտագ թէչքիլ իտէն աղաճլարընն տալլարը արասընտան իթի թանըրմատըգ ատամ կէօրիւնճէ, էրինէ տէրհալ օ կիւզել գըզ մէնղարէսինի սէյր ու թէմաչայէ պալլամըշ իտի։

Բէյմօն հէր նէ գատար հաֆիֆ պիր հարէքէթլէ տէօնմիւշ պագմըշ իտի իսէ տէ, պու գատարմըգ պիր հարէքէթ պիլէ նէնի կէլէնլէրին նազարը ալթիգգաթընը ճէլպ իթմէյէ քիֆայէթ իթմիշ իտի։

Մէրգուժան՝ եալընըզ օլմայըպ էթրաֆլարընտա ատամ օլտուղընը կէօրիւն-ճէ, իչլէրինտէն եալընը՝ արգատաշընա պիր իշարէթ իթտի վէ օ տախի պագընը էյէրէք, «—միսաֆիրիկ օլունըզ. . . կէօրտիւմ. . . անլատըմ—» մանէկասընտա օլմագ իւզրէ կէօզ իշարէթէյլէ ճէվապ վէրտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ օղլու՝ հայրէթլէրինի մուճիպ օլան մէնղարէյի լաֆլի-ֆէ իւզէրինէ նէնտիտէն միւքալէմէթլէրինէ պէտ իթմիշ օլուպ, լաքին լօգանթա-ճըլաղը՝ կէլիպ օլմայընչա սուֆրա պէղինին իւզէրինէ, թաամըն պիրինճի գըսմը

օլմագ իւզրէ թագէ թէրէ եաղը, գըրմըզը թուրբ, պիր էքմէք, պիր թաղուպ սէօյիւչի վէ պիր չիչէ էսկի գօմ չարապը վազ իթտիքտէ, պապա օղուլ՝ ամըգգտան պայըտարգլարընտան, միւքալէմէթլէրինի գաֆ իտէրէք, մէգքիւր չէրէզլէրին իւզէ-րինէ հիւճում իթտիլէր վէ աղրզլարընը չարբրթասարագ եէմէյէ պալլատըլար։

Իթի եէնի կէլէնլէր՝ ապսէնթլէրինի հաղըրլայարագ միւքալէմէթ իթմէքտէ օ-լուպ, պունլար հէր նէ գատար բէք եավաշ պիր սէս իլէ գօնուշըյօրլար իտի իսէ տէ, Բէյմօնըն գուլաղը բէք քէսկին օլտուղընտան, անլէրին բէք չօգ լաֆըրտընը Բէյմօնըն գուլաղընա վատրլ օլմագտա, վէ Բէյմօն՝ սէնտաֆթընըն խյճալըյլա տէյնէ-մէյէ ալըշգագ օլտուղընտան, մէրգուժանըն միւքալէմէթմէսինի տէյնէմէգտէ իտի։

Բօլ իսէ հիչ պիր չէյ իչիթմէմէգտէ օլուպ, չիւնքի պապասընըն գարշըսընտա օթուրտըգընտան, լաֆըրտը իտէնլէյտէն տահա գիյատէ ուզագ պուլընմագտա, վէ պունտան մատտա Բէյմօն կիպի գուլաղը քէսկին պուլընմամագտա իտի։

Էէհասըլ Բօլ՝ մէգքիւր միւքալէմէթի հիչ տէյնէմէմէգտէ իտի։

Ապսէնթ իչէնլէրին քիւչիւք եաչըսը՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.—Էվվէթ, սէվգիւ-լիւ Տօգթօր, ալէմը Թէպպաէթտէ խայիճէ նատ ու չէօհրէթ իհրագ իթմէկ օլտը-ղընըզտան, ազ վագթ զարթըճընտա Բարիզագ պէրիճէի սընըֆտան միւչթէրիլէր քէյտա իտէճէկճինիզի, վէ պու միւչթէրիլէր բէք չօգ օլաճաղընտան մուտայէնէյէ եէթիչէմէյէճէկճինիզի սէպէ Թէէմին իտէրիմ. . .

Տիկէրի.—Գու քէչֆինինզի գազուլ իտէրիմ, սէվգիւլիւմ Բասագալ. . . սէպէ Թէքքարար տէրիմ քի, պէն Ֆրանսատա «բէսթսիալիսթ» տէնիլէն պիր հէքթիմ օլմագ խաթէրիմ. . . Չէմանէմիզտէ խաստալըգլարըն էն տէհլէճլիսի վէ էն չօգ եայըլ-մըշը օլան պիր խաստալըգը, եանի կէչէն կիւն էսպագ ու նէբէյիճինի սէպէ խյ-զահ էյէմիյիմ ԳԱՆՍԸԶԼԸԳ խաստալըգընը Թէտավիյէ չալըշմագ իսթէրիմ. . .

Բէյմօն՝ օ զէմանա գատար էհէմմիյէթսիզ վէ ֆիբռուրսըզ պիր սուրէթտէ տէյնէմէմէգտէ իքէն, չու ԳԱՆՍԸԶԼԸԳ քէլիմէսինի իչիտինճէ, տահա գիյատէ գու-լագ գաալարթը։

Գանսըզլը՞գ մը։

Քէնտիսի տէ օղլունտա պու խաստալըգ պուլունտընըզընը չիւպհէ իթտիկինի-տէն, օլ պատատէ բէք գիյատէ էնտիչէ իտիյօր իտի։

Օգուչանըլարընըզ՝ ատատագի լօգանթայա եէնի կէլէն միւչթէրիլէրին, նէմ հալսօֆանէչի ուժուժիսինատէն Թամլիյէ օլընան իքի արգատաշ Բասագալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարա, եաճսա Թատիրը ալտրուլ Ամէրիգալը Տօգթօր Թօմբսընն վէ օբր քեաֆիալի Բասագալ Բամպէր օլտուղընըզը էլալէթէէ Թանըրլար։

Գունլար՝ հէր նէյրէտէ օլուբաա օլսուն, օթուրուպ պէօյլէճէ գօնուշլարագ, Ամէրիգալը սբէսիալիսթ Տօգթօրը էհէմիյէ իլան իտուպ Թանըթմադըն չալըշըյօր-լար իտի։

Տօգթօր.—Վագըտա «գանսըզլըգ» օն տօղուգընընզը սաբրն իքինճի նըսֆընտան էվվէլ Թանըլմամըշ պիր խաստալըգ օլմայըպ, պիր չօգ մուէսսիֆլէր՝ իլէէթը մէգ-քէրէյէ ֆէնէն «հիբէմի բանիրէմի, սբէնէմի, գլօրօզ» իտի վէրէրէք վէ տահա սաթր պու կիպի պիր չօգ իսիմլէր իսթիտալ էյլէյէրէք մէգքիւր խաստալըգտան պահս իթմիշլէր իսէ տէ, էատէն զէմանէմիզտէ վիճնուտ պուլմայան պու խաս-

Քալըգ՝ ահվալ վէ խուռուսաքը զէմանէմիզ սայէսինտէ քէսալը ճէսամէք խոչբէք պիգիմ կիւնէլբի իզտէ բէք գիյատէ պէյիւմիշ վէ չօղալմըշ սըր։

«Գիշտէն պիր ազ էվվէլքի ինսանլար՝ բէյ ուէր բէյ հայաթլարընը եագմըշ օ-լուպ, գանըգլըգ խասթալըգնը քէնտի խոչէֆլէրինէ միրաս պըրագմըշլար սըր։ Իշտու գանըգլըգ խասթալըգը՝ գան զաֆգընտան իպարէթ օլուպ, գան զայըֆ-լանընճա ինսանըն մուհաֆազաի հայաթընա եարամագ վէ քիֆայէթ իմքէ պիր հալ քէսպ իտէր։

«Գու պապտէ հէր նէ սէյլէնմիշ վէ եաղըլմըշ իսկ սիզէ Թէքրար իմքէ պէյ-հուտէ տիր։ . . . Զաթէն պու սըրատա Թանգիմ իմքէքտէ օլտուղում վէ Թըպպիյէ Ագաոէմիսընըն պէնիմ իչուն հէրսինէն զէյգըյմէք օլան Թասսիգինի Թալէպ իմքէք իւզրէ ճէմիյէթը մէդգիրէյէ սրզ իմքէք նիյէթինտէ պուլունտըղում զա-յէք մուճասսալ պիր մուխթիրյի Թէմիզէ չէքմէնիզի եագրնտա սիզէ բէճա իմ-տիկիմտէ, պու մատտէյի էսասըն պիր սուրէթտէ ֆարդ ու Թէմէիկ իտէճէքսինիզ։

«Գանըգլըգ մարազընըն հէր եաչտա զուհուրա կէլէպիլիր օլտուղընը վէ սա-հիհէն զուհուր իմքէնիինի մուխթիրյէն մէդգիրէյտէ պիր սուրէթը գավիյէտէ խա-պէթ իտէճէկիմի մէմուլ էյլէրիմ։ . . Գանըգլըգ խասթալըգընա միպքէյլա պուղ-լընան պիր բէտէր վէ եա վալիտէյնն Թէվէլլուա իտէն չօճուգլար՝ գանըգլըգ խասթալըգըյա տիւնեայէ կէլիրլէր։ . . . Էնէն տօղան պիր չօճուգա հէր նասըլսա պիր սէպէպլէ էյի վէ մըգտարը քեաֆի նաֆագա վէրիլմէմտիկի հալտէ, ա չօճուգ տախի գանըգլըգ խասթալըգընա միպքէյլա օլուր։ . . . պիր եաչընտան օն իքի եաչընա գատար օլան օն չօճուգտան լա ագալլ սէքիզի գանըգլըգ խասթալըգընա միպքէյլա պուլունտըգլարընը պէնն Թատիդ իմքէնիմ տիր։»

Բէյմօն էլան տիկնէմէգաչ օլուպ, լաքին Բօլ՝ բէտէրի Թարաֆընտան • իքի ատամըն միքեաղէմէսինէ խոհլէն տիգգաքը ֆարդ իմքէտի։

Բասգալ։—Էկէր եանըգընտ եօգ իսկ, ինսան սինընը րիւշտ պալիգ օլտուղը ղէ-ման գանըգլըգ խասթալըգը եա զուհուր խէր վէ եախօտ տահա գիյատէ իլէրլէր։

ՏօգԹօր (ֆագ)։—Եանըգընընգ եօգ սըր, գիրա վիճուտ սէրբիլտիկի վագք գուվվէք վէրիճի չէյլէրէ վէ խթիրահաթա միճհաճ իքէն, օ գէման կէրէք գէվգ ու սէֆա վէ սէֆահաթլա վէ կէրէք իքիրաթ տէրէճէ չալըշմագլա վիճուտ խա-բրագ խոհլիր։ . . Ինսան օթուրտընը եէրտէ չալըշըր վէ մէճպուրի Թահսիլը իմ իլէ ուղրաշըր իսկ, պունտան տա պիրխասսա գանըգլըգ խասթալըգը կ ևէր։ . . Գու խասթալըգ՝ աղըր վէ եօրկունլըգը կլ իչէրիյէ չալըշան ինսանտան գիյատէ գիճն իլէ չալըշանլարա արըգ օլուր։ . . .

Բասգալ։—Գու տէհչէթլի խասթալըգը Թէտավի իմքէք իչուն չէնգէլի իլաճլա-րըն խթիմալինի էսասէն գապուլ վէ Թէրվիճ իտէշրիհսինիզ։ . .

ՏօգԹօր։—Շիւպհէսիզ գապուլ իտէրիմ։ տէմիր՝ գանտա պուլունան ուֆաճէգ գըրմըզը տանէչէրին էճզաի միքէէմմիէսինտէն պուլունտըղընտան, չէնգէլի ի-լաճլար իչիճինէ պուղնըրըն մէդգիրէր գըրմըզը տանէճիքլէրէ գուվվէք վէրճէճք-լէրի տէրքեաար իսկ տէ, սէմէրէսի՝ պագէն խասթայա մուճհիգը մէչչուսիյէք օլա-ճագ տէրճէճտէ կէճ կէօրիւլիր։ . . .

«Գինիմ էֆքեարըմճա, «մանկանէզ» չէնգէլի իլաճլարա եիւզ քէրրէ, պին

քէրրէ միբաճճահ սըր, մէդգիր էճգանըն գուվվէքի սահիհէն բէք պէյիւք տիր։ էկէր պու էճգայը վէ պունընլա պէրապար իսթիյար հօճամ ՏօգԹօր ճան Գիճհն պանա պէյան իթտիկի վէ սաարը միճհիգքեարանէ՛սինի պանա խսգաթ էյլէսինի նատիր իւլ վիճուտ նէպագը խթիմալ իտէճէք օլուր իսկ, Գրանտատա բէք պէյիւք պիր չէօհրէթ գազանճաղըմը մէմուլ իտէրիմ։

Ժագ՝ Բասգալ եագլաշարագ, Բէյմօնըն իչիթմէյէճէկի տէրէճէտէ զայէք եավաշ պիր սէտա իլէ մէրգուժըն գուլաղընտան աշաղը ։—Գու չէօհրէթ սայէսին-տէ ճիտտի իշլէրիմիզլէ մէչղուլ օլագիլէճէյիզ—» տէտիգտէ։

Բասգալ կիւէրէք։—Ատարը միճհիգքեարանէսի օլան նէպագը Բարիգտէ նա՞-սըլ պուլագիլէճէգսինիզ։

Ժագ։—Հէր նէ գատար պահալը պիր չէյ իսկ տէ, եինէ պուլունագիլիր։ . . պագը իլաճլարըն Թէրքիճինէտէ գուլլանըլըր, լաքին գանըգլըգ խասթալըգընա գարը գուվվէքի պիր իլաճ օլտուղընը քիմսէ պիլմէզ։ պէրապար պիր Թէրքեպա-Թը քիմսէյվէյ վար սըր, անը պէն քէնտիմ եաթաճաղըմ, զիրա գօնաղըմտա պիր քիմսեսանէյ Թէէսիս իթմէք նիյէթինտէյիմ։ . . Նէպագա կէլինճէ, անը տա քիուլիյէթէ եա Հավըրտան վէ եախօտ Մարսիլեատան կէԹրէթտիրէճէյիմ, Մար-սիլեատա տօղրուտան տօղրույա կէլիր։

Բասգալ։—Ուտուլը միւտաավաթը ճէտիտէնիղէ գանըգլըգը նէ՞ գատար վա-գըԹտան էյի իտէճէկինիզի մէմուլ իտէրսինիզ։ . .

Ժագ։—Աղըր պիր գանըգլըգ իչիւն էն չօղը ալԹը այ . . . Իքինճի տէրէ-ճէտէ պիր գանըգլըգ իչիւն անճագ իքի իւշ այ . . . —Բայմօն իւէ Բօլըն պու-լունտըղը աղաճլըգը էվվէլ կէօսթէրէրէք։—Տուրընըղ . . . տուլարըն եարըտագլարը արատընտան չու տէլիգանըլըգը կէօրի՞յօրմըսընըղ, Բա եագընըմըղտա Բատտ ի տէյօր, պէրապար պուլունան՝ պագագը օլմալը սըր . . .

Բասգալ։—ԷվվէԹ, կէօրիյօրըմ . . . նէ՞ վար քի . . .

Բէյմօն՝ պու սօն սէօզլէրի իչիթմիչ օլմագլա, գալսինի պիր սըգընԹը խթի-լա էյլէյիգ, զանն իտէրսին նէֆէսի տուրսը, վէ նէհայէթ տէրէճէյ պիր տիգգաթ-լա տիկնէմէյէ պագլատը։

Ժագ (ՏօգԹօր Թօմբսընն)։—Նէ՞ օլաճագ . . . իչԹէ օ տէլիգանըլը Թէմամըյ-լա գանըգլըգ խասթալըգընա միպքէյլա սըր . . .

Բէյմօն ՖրօմանԹալ՝ կէօյա պիր էօլիւ գամբանաը իչտիյօր իմիչ կիպի Թէք-միլ վիճուտըյա Թիթրէտի։

Ժագ՝ սէօպիճնէ տէվամ իլէ։—Մէրգուժըն խասթալըգը էէնի զուհուր իթմիչ իսկ տէ, չարուճագ պիր ճէտամէքը վամիմէ քէտպ էյլէմիչ տիր . . . Էկէր խաս-Թալըգըն էօնիւ պալնմագ իսկ, հայաթը Թէհլիքէտէ տիր . . .

Բասգալ։—Իչտու Թէչխիսը մարագը նէյէ՞ պիճնա իտիյօրսընըղ . . . Մէրգուժ տէլիգանըլըտա գանըգլըգ խասթալըգը պուլունտըգընը նէտէ՞ն անլատընըղ։

Ժագ։—Էվվէլա քէնտի պէնգինտէն . . . Սօկուն եիւգիչ, պէմսէյազ եանագ-լարը, բէնկսիզ տուտագլարը՝ էօյլէ նիչանէչէր տիր քի, պիր ազ տա Թէնբիւպէ օլուճագ, պու նիչանէչէրտէն եանըլմանըն իհԹիմալի եօգ սըր . . . Գու տէլի-գանըլը զաթէն չօգ չալըշմըշ օլուպ, հէնուզ չիտտի տէ քէնտի գուվվէքինտէն զի-

յատէ չալըշըլյօր · · · չօգ եօրուլըյօր·իչքէ քէհլիքէ պուննատա սըր, վէ պու քէհ·լիքէ աղըր, բէք աղըր սըր · · · գապասընըն եկրինտէ պէն օլսա իտիմ, չօգ գօր·գաճագտըմ · · · լաքին կէօրիւնիր քի պապասը փարգ իթմէյօր։

Րէյմոն Ֆրօմանթալըն քէնքմիլ գանը տամարլարընտատա պուղ քէսիլիպ, զէվալ·լը ատամ՝ պիր ազ վագթ պայկըն պիր հալտէ գալտը, լաքին Բօլ քէնտի քէլաշ ու հէյէճանընը կէօրիւսյ փարգ իթմէմէք իչիւն Րէյմոն՝ չարուճագ տգլրնը պաշրնա թօրլատը վէ քէնտի քէնտիյի զապթ իթտի վէ ենիուէն տիկնէմէյէ պաշլատը։

Տօգթօր՝ ատօպիւնէ տէվամ իլէ·—Վէ լաքին հալ նէ գատար քէհանատամիզ օլսա, տէօրթ այտա մէրգուճ տէլիֆանլըյը էյի իտէպիլիր, տամարլարընտատա կիւմրահ պիր գան ճէվիլան իթտիրիր, ատնուգ եանագլարընտա վէ պէյազ տուտագլարընտա գըրմըզը պիր րէնկ կէթիրիր վէ էլճատըլ պիր մուճիզէ իճրա իտէպիլիրիմ, պունա հիչ չէքթ ու չիպհէմ եօգ սըր, վէ պունա պէնտէն պաշգա հիչ պիր քիմ·սէ միւգթէտիր տէյիլ տիր։

Րէյմոն՝ պիրտէն պիրէ սանտալէատընտատ ֆըրլանտը գալգտը· պու սըրատա գալպինտէ հատըլ օլան հէյէճանը թարիֆ իթմէք մուհալ իտի։

Տօգթօրըն տէօղէրի՝ զիհնինէ վէ գալպինէ բէք ֆէնտա քէհէտիր իթմէքտէ օլ·տուղընտատ, Րէյմոն՝ մէրգուճ Տօգթօրտա տօպրու գօչուտ կիտէճէք իտի իսէ տէ, օղրու Բօլըն ատի քէնտիտինի տուրտուրթտը։

Բօլ՝ բէտրինէ խիթատպէն·—Գա՛պատճըղըմ, նէ՞ օլուէյօրսըն։

Րէյմոն՝ իչինճի տէֆտա քէչքտար քէնտի քէնտիյի թուքթարագ պիր ատտալ սիւքիւնէչքինքիտա իլէ ճէվապէն·—Պիր չէյ օլտուղըմ եօգ · · · ատամ չաղըրա·ճագտըմ։

Բօլ·—Պիր չէ՞յ մի լազըմ։

Րէյմոն·—Էվվէլթ · · · չարտագ իթչէյէճէքտիմ · · · պագ, չիչէմիզ պօչ սըր։

Բօլ·—Իչքէ ուչագ տա պիրչէ տօղրու կէլէյօր · · · կարսօ՛ն, պիրչէ պիր չիչէ չարտագ տահա կէթիր · · ·

Կարսօն·—Երինչ օ՞ չարտագտան մը, էֆէնտի · ·

Բօլ·—Էվվէլթ, օ չարտագտան, տէյի՞լ մի, պապաճըղըմ։

Րէյմոն՝ իշարէթլէ պէչանը մուվաֆֆագաթ իտուտ, լօգանթա ուչաղը տա ալ·սըղը էմրի իճրա իթմէյէ կիթտի։

41

Գու տրա եանընտագի էնէի կելէն միւքէրիւէր՝ միւքեալէմէյէրինէ տէվամ իթմիյէր իտի։

Բասագալ՝ միւքեալէմէյէ խիթամ վէրէրէք։— Մուվաֆֆագըյէթինիզ Թահքը քէէմինտէ տիր, ազիզի՛մ Տօգթօր։ Էկէր զաթէն զէնկին վէ մէչհուր տէյիլ իսէ·նիզ, պատէմա քէսգը սէրվէթ վէ չէօհրէթ իտէճէքսինիզ · · ·

Ժագ·—Քէչինիզի գատուլ իտէրիմ · · · Ապօճնթիմի իչէլիմ տէ կիտէլիմ Թաամ իտէլիմ։

Բասագալ·—Հէնուզ վագթըմըզ վար սըր · · · Սաաթ տահա օն պիր տիր, չաբուգ եկթիրիզ · · ·

Գու սրրատա լօգանթա ուչալը կելիպ, պապա օղուլըն Գօմ չարատըը վէ չէրէգինի կէթիրտի։

Րէյմոն՝ գալպինտէքի կլէմ ու քէտէրի Բօլա ֆարգ իթտիրմէք իսթէմէտիկինտէն, կէօյա սէվինճլի պիր Թարզտա օղլու իլէ լագրրտը իթմէկէ պաշլատը իսէ տէ, իբի եապանճընըն այատա գալգըպ կիտէճէքէրինի կէօրմէք իչիւն սըգ սըգ · Թարաֆա տօղրու պագմագտա իտի։

Թաամ իտիթամ պուլտը։

Բօլ·—Եայա եէւրիւէյրէք Շարանթօնա գատար կիտէճէ՞քմիյիզ, պա՛պաճըղըմ։

Րէյմոն·—Սէն պիլիրսին · · · էկէր չօգ եօրկուն տէյիլ իսէն, պէն մաէլմէմնատնէյէ եէւրիւէյրէք կիտէրիմ · · ·

Բօլ·—Պէն հիչ եօրկուն տէյիլիմ · · · Ո եօլըն իբի միսլի օլսա եինէ եէւրիւրիմ· զաննըմ պէօյլէ պիր ժիմնաստիգ տէ պանա րէք էյի տիր · · ·

Րէյմոն·—Հագդըն վար · · · Տիմէք եէւրիւէյրէք վէ պիրէր տէ սիկարա Քիւքտիւրէյրէք կիտէճէյիզ, տէյի՞լ մի · · ·

Բօլ՝ Թէաճճիւպէ·—Պիրէր տէ սիկարա՞ մը։

Րէյմոն·—Նի՞չիւն օլմասըն։

Բօլ·—Սահի՛ն, նի՛չիւն օլմասըն · · · Պէննիմ Թէաճճիւպ իթտիկիմէ սէպէպ չու սըր քի, ատն բէք նատիր օլարագ Քիւքիւն իչչէրսին · · ·

Րէյմոն·—Պիր քէրրէսի ատէթ օլմազ · · · Գու կիւն քէօյտէ ֆէրահ հավատա պիր սիկարա պանա չօգ քէյֆ վէրմէկէ սիր · · ·

Բօլ·—Պէնտէ հիչ սիկարա եօգ սըր · · ·

Րէյմոն·—Լօգանթատա չիպհէմիզ օլմազը սըր · · · Իչքէ բարա չըզատընըմ, կիթ եէմէք հիսասլընը կէօր վէ սիկարա ալ կէթիր · · ·

Բօլ·—Բէք էյի, պապա՛ըղըմ·—տէյէրէք, չըզատանը պէրպ լօգանթայա տօղրու կիթտի։

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ ատանընն իւզէրինտէ եիրմի ատըմ պէրը ալմազ, Րէյմոն պիր չիտտիթլէ եօգարը գալգտը վէ քէնտի օթուրտրը չարտագտան չըզըպ էքրագիրը տօղաչտըգտան սօնրա, Տօգթօր Թօմբսըն իլէ սըր քնաթիպլի Բասգալ Բամպէրին պուլուշտըգլարը ազամըղտա կիրտի։

Իբի տրգտատալըտ՝ Րէյմոնըն քէնտի եանլարընա կէսօրկինի կէօրիւնճէ, Թէաճճիւպ իտէրէք եէւգինէ պագա գայտըլտը։

Րէյմոն՝ հէյէճանը պիր սէտա իլէ·—Պէօյլէ միւնասիպթիզ պիր սուրէթտէ եանընընզա կէլտիկիմէ աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտի· պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլընըզմ մաագուր սըր · · · մատատ՝ էօմրիմնի սատատէք եէկինէնէ սինէ Թէպպալիգ տիր · · · օ տա սօղին էլինիզտէ տիր · · ·

Ժագ՝ պիր նէզաքէթը պարիտանէ իլէ·—Ֆիքրինինզի խզահ խոնիզ, էֆէնտի, բէճա իտէրիմ · · ·

Րէյմոն·—Գու չարտագըն եանընտագի չարտագտա Թաամ իտիյօր իտիմ · · · միւքեալէմէնիզին պագը սէօպլէրի գուլաղըմա գատար կէլիպ, պունլարտան՝ սիգին պիր հէքիմ օլտուղընըզը վէ ֆէննը Թըպտա մէհարէթը քեամիլէ տահիպի օլտուղընըզը անլատըմ · · ·

Ժագ.—Էվվէր, էֆէնտիմ, պէն հէքիմ իմ...

Բէյմոն.—Պիր ազ էվվէլ օղլումա պագըյօր իսինիզ, վէ անըն ահվալը սըհհըթսինտէն պահա իսէրսէք, իշի պիքմիզ կիպի լագըրտըլար իսոյօր իսինիզ...

Ժագ՝ պիր սուրէքը մութէասսիֆանէ.—Ա՜հ, էֆէնտի, սիզին իշիտէճէկինիզ տէրճէտէ նիւքսանք սէտա իլէ սէօյլէմիշ օլտուղումա թէէսսուֆ իսէրիմ... աֆվընընզը բէճա իսէրիմ։

Բէյմոն.—Ահ, էֆէնտի, շիքիր Ալլահա քի լագըրտընըզը իչիքտիմ... էվէլտէմ գանօրզուզ խասթալըղընա մութէէլլա տըր սոյօր իսինիզ, տէյնէ մի...

Ժագ.—Էվվէր, սէօյլէտիմ, վէ սէօյլէմէկիմ տէ բէնդ տօզլուտ տըր...

Բէյմոն.—Պէն տէ պէօյլէ պիր խասթալըղը պուլընաբընընա շիպհէյլէնէյօր իտիմ, լաքին խասթալըղըն աղրըյընը խասթրըմա կէմէյօր իսի... էֆէնտի, սիզ պիր կէօրիւշտէ էօլմէզի թէհլիքէյի ֆարգ իչթինիզ, լաքին տօսթունըզա իչդահ իչթիհկինիզ ուսօւլ իւզրէ բէնդ բէնդ տէօրթ այտա խասթալըղը էյի իչմէյէ էմին օլտուղընըզը տա սէօյլէտինիզ...

Ժագ.—Հագիդաթէն էմին իմ։

Բէյմոն.—Էօյլէ իսէ, էֆէնտի, սիզէ մութաճաաթ իսէրէք բէճա իսէրիմ... բէճամը բէտտ իչմէյինիզ... Պիր թանէճէք էվվէլտէմը թէտտավի իսինիզ, աբհհէքինի իտտէ էյէյինիզ. օ հալտէ թէքմիլ վարտտաթընը տահի իսթէսէնիզ, պէլա թէէսսուֆ վէրիրիմ...

Ժագ՝ քէմալը մէհարէթլէ սահթէ պիր հէյէճանը գալպ կէօսթէրէրէք.—Ալիմ Ալլահ պուռ հիչ մէմուլ օլունմազ պիր թէսատուֆ տիր... Շու զարիպ ահվալ սըրասընտա Ֆրանսըզ օլտրագ պիրինճի մութէրինին պէօյլէ պահա կէլիչի՝ իսթիգպալ իչիւն պէնճէ էյի պիր նիչանէ տիր... Օղլունը թէտտավի իչմէյէ մուվաֆագաթ իսէրիմ... լաքին պիր չարթ իլէ...

Բէյմոն.—Նէ՞ չարթ տըր, էֆէնտի... հէր նէ չարթ օլուր իսէ բէչինէն գապուլ օլունմըշ տըր...

Ժագ.—Շարթըմ չու տըր քի, խասթայը մէճճանէն պագաճաղըմ... իլմու ինսանիյէթին խաթրը իչիւն իմթաս սէնսաթ էյլէյէճէյիմ... Գունտան մատտա էկէր պէն թէրագգի իչմէկ պիր հէքիմ իսէմ, պունըն վահի նագարիյաթ իւզէրինէ տէյիլ, ամէլիյաթը մուսպէթ իւզրինէ իսթինսա իսէրէք թէրագգի իչմէկ օլտուղում՝ պու սուրէթլէ բէնճիգէյիմ Ֆրանսըզ հէքիմլէրինէ իսպաթ օլունաճագ տըր... Հագգըմտա էմնիյէթ իսինիզ, էֆէնտի, օղլունըզը պագըպ էյի իսէճէյիմ... Լաքին Բարիզտէ հէնուզ եէրլէշմէտիմ... սէքիզ կիւնտէն սիզի գապուլ իսէպիլիրիմ...

Բէյմոն՝ սաբ սաբը քէսիլէրէք.—Սէքիզ կիւնտէ՞ն մի... Սէքիզ կիւնէ գատար խասթալըղ իչթիմալ քի էյի օլմայաճագ պիր սուրէթտէ քէսպլ իչթիտտատ իսէր։

Ժագ.—Միւպալէղա իչմէյէլիմ... գօրգուլը պիր չէյ եօգ տըր, թէէմին իսէրիմ սիզի...

Բէյմոն.—Պու պապտէ էմի՞նմիսինիզ։

Ժագ.—Թէէմտրյալ էմին իմ... Օղլունըզ գա՞չ եաչընտա տըր։

Բէյմոն.—Օն տօգուզ եաչընտա տըր։

Ժագ.—Նէ՞ իչ եաբար։

Բէյմոն.—Բօլիքէքնիք մէքթէպինէ գապուլ օլունմագ իչիւն իսթիհանէտտա հազըրլանըյօր։

Ժագ՝ Բահգալա տէօնէրէք.—Է՛ ճանըմ, ագիդի՛մ Բահգալա, թէչէխոբ մատտաղըմա նէ՞ տէրսինիզ պագալըմ... Օ տէլիգանլընըն բէնդ չօգ չալըշտըրագ զայըֆ տիւչտիկինի սէօյլէյօր իտի իսէմ, հագգսը՛զ մը իսինիզ...

Բահգալ.—Սիպին եանըլմազ օլտուղընըզը պէն էյի պիլիրիմ, Տօ՛գթօր։

Բէյմոն.—Գունը սէօյլէտինիզ զէման իչիթտիմ, էֆէնտի, վէ էյի ֆարգ ու թէչէխս իթտիհկինիզի ֆիքրիմտէն թաատիզ էյլէտիմ... Ֆիլհագիգա օղլում բէնդ չօգ չալըշմըշ տըր... Թահսիլը իլմէ չօգ հավէսի վար տըր... էօնիւ ալընամայօր...

Ժագ.—Էօյլէ ամմա, էօնիւնիւ ալմագ լազըմ... Շիմտիտէն իթթիպարէն գարարը ճէտիտէ տէկին հէր կէօնա չալըշմատան ֆարիղ օլմալը տըր... Գագընըզ քի, պէսլէյիճի էճմէքլէր, գանը ագար էթ էճսին վէ էսկի Գուրկօնլը իլէ Գօրտօ չարապը իչսին... էյի հավա ալընը, չօգ ժիմնասթիգ իթթսին... Գախտուտուս զէհն իլէ ասլա չալըշմասընը, պապըճա նօգթա պուռ տըր, պունը պիլմիշ օլասընըզ... Էկէր վիճդուտա եօրուլըր իսէ տահա էյի, լաքին զէհն թէչմաղըյլա իսթիրահաթ իթմէկլի տիր... Պէնիմ չիմտիկիք թէնպիհաթըմ պուռնարտան իպարէթ տիր, պու ուսօւլ իւզրէ իճրաի հարէքէթ իտէճէքսինիզ... Գու ուսօւլ սայէսինտէ խասթալըգ իլէրլէմէյիպ, սիզէ տէ մուճիպը էնտիչէ օլմայաճագ տըր... Սէքիզ կիւնէ գատար թէչմաղյլա եէրլէշտիկիմտէ, օղլունըզ իլէ պէրապէր կէլիպ պէնի կէօրիւնիզ... վապարըմը թէքմիլ իճրա իտէճէյիմ... Բա՛մսէր, Բարիզտէքի իդամէթկեահընը էֆէնտիյէ սէօյլէյինիզ...

Բահգալ Սօնիչ՝ ճէպ տէքթէրիւտէն պիր քեաղըտ գօրարրզ, իւզէրինէ պիր իսմ, պիր սօգագ իսմի վէ պիր նումէրօ եազըը։

Գու սըրատա Բէյմոն Ֆրօսանթալ՝ ժագ Լաֆարտա նա՛սըլ թէչէքքիւր իտէճէկինի պիլէմէյօր իտի։

Բէյմոն.—Ա՜հ, էֆէնտի, օղլումը էյի իսինիզ. պունա մուգտագիլ ժատատ քի հիչ պիր իւճրէթ գապուլ իթմէյօրսընըզ, էօմրիւմի, հայաթըմը թահլէգ իսինիզ։

Ժագ՝ կիւլէրէք.—Հայաթընըզը մը՛... Մէմուլ իսէրիմ քի, քէսպլ աֆիյէթ իթմիշ օլան օղլունըզըն եանընտա մէսուտ վէ պախթիյար օլասընըզ տէյտւ էօմրիւնիզ բէնդ ուզուն օլաճագ տըր...

Բահգալ՝ քեաղըտը եազմըշ պիթիրմիշ օլտուղընտան, Բէյմոնա ուզաթտը, Բէյմոն տահի քեաղըտը ալըպ պէրվէճնը աֆի օգուտը.

«Միրամէնիլ սօգաղընտա 51 նումէրօլը գօնագատա Տօգթօր Թոմբըն»

Ժագ.—Սէքիզ կիւնտէն կէլինիզ, լաքին օ կիւնէ գատար օղլունըզըպ սագընը պիր չէյ սէօյլէմէյէսինիզ հա՛... Մէրգուզը տիւչարը էնտիչէ էյի տէյիլ տիր, պունը սիզ էյի պիլիրսինիզ։

Բէյմոն.—Պիլիրիմ, էֆէնտիմ, վէ պէօյլէ պիր իհթիյաթսըզլըգտա պուլընմայաճագտըմ... Թէչէքքիւր իտէրիմ... անսամիմ իւլ գալպ թէքրար թէչէքքիւր իտէրիմ։

Բոլ լօգանքատան ամէնէ խոյօր իսի։

Բէյմէն՝ Տօգթօրըն ատրէսինի ճըղտանըներա գօյուլ չարգասըները ալարագ սօն պիր տէֆա տահա թասիպ իլէ սըր քեսքինլիկինի սէլամլատըգտան սօնդրա պիր հըզ իլէ Բօլա տօդրու կիթտի։

Բօլ։—Բարալարը վէրտիմ, պա՛պաճըդըմ։ . . իչքէ սիդ կիւզել եաբրագ սիկարալարը . . . Գաւնլարըն բէժի սիկարասը օլտուղընը քիմսէ ուժմայաճագ տըր . . .

Բէյմէն՝ պիր սիկարա այըրըպ եագտը։

Օ արա սանտալճը՝ խաքէլէնին իւզերինտէ պուլընըյօր իսի։

Բօլ՝ մէրգուժ սանտալճըյա խիթապէն։—Գիդի գարշը գըյըյա կէշլէրէճէքսին։

Սանտալճը։—Շիմտի։ . . հայտէ կիրինիզ սանտալա . . .

Գալա օդուլ սանտալա բաքիպ օլուպ, պիր գաչ տագիգա սօնդրա գարշըքտի բըսթքըմա չըգտըլար, կէլտիքէլէրի մէգքիւբ բըսթքըմ եօլտաշտան Շարանքօն քէօբրիսինէ տօդրու կիթտիքէլէրի սըրտտա, Բէյմէն՝ հէյ եիւրիյօր վէ հէյ կիղլիճէ օղլուընը Թէֆթիխ իսէրէք, Տօգթօր Թօմբսընընը խապէր վէրտիկի էվարէէլէրի պիրէր պիրէր քէնտիսի տէ Թաստիգ խոյօր իսի։

Զավալը բէտ՛ր . . . Հէր նէ գաւտար Ամէրիգալը հէքիմ էֆէնդիպաշ վատէլէրտէ պուլընմըշ իսի իսէ տէ, պատղն քէնտիսինէ հօյլէ կէլմյօր իսի քի, տէլիգանլը օղլու պիր Թասուիք տէրուէնինտէ եաֆմըշ տըր. պու աչպատչէնագի կիւճ հալ կէօզ եաչլարընը Թուէֆաղիյր իսի։

Գիր տէ պու մէդյասկէֆին արգասը սըրա գալպինտէ պիր իւմիտ հասըլ օլուպ, Բէյմէն՝ Տօգթօր Թօմբսընա ճէնտալ Հադգ Թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ պիր գուրթարըճը նազարըլյա պագար իսի։

Բասգալ իլէ ծագ՝ քէնտի չարտագլարընտա եաւընըզ գալարագ եէնիճէն գօնուշմագա պաչլատըլար։

Բասգալ։—Վալլահի չօգ Թէճճիւպ օլընճագ շէյ տիր, Տօ՛գթօր . . . Տահա տիւքքէնը աչմազտան, միւքէդդիլէր կէլմէյէ պաչլատը . . . Զօգ էյի իգպա՛լ . . .

Ծագ։—Հավատիս եայըլմագ իչիւն պու իչ էյի տիր . . . Գանսըզլըգ խաԹալըզընա միւպթէլա օլան մէրգուժ տէլիգանլըյը էյի իսէճէկիմ, պագասը ատա կիտոպ հէր Թարաֆտատ պէկնի մէտո իսէճէկ, էհլ ու էրզագալ օլտուղըմը սէօյլէյէճէք տիր . . . Աղըզտան իլան՝ էն ալէա իլան սըր . . . Կագէթ ատաքի իլանտան պագէն շիւպհէ օլուընը, շիւնքի իւճրէթ իլէ օլտուղընը հէր քէս պիլիր. լաքին աղըզտան իլան հիչ շիւպհէ վէրմէդ, շիւնքի մէճճանէն օլտուղընտան, խալխէթ իւզրէ օլտուղընա էմնիյէթ ու իթթիգատ օլաճընը,

Բասգալ։—Հագգըն վար, Տօ՛գթօր. պէն տէ էօյլէ իսէ աղըզտան իլան աչդընա իչիյօրըմ. . . —տէտի, վէ էօնիճնէտքի իշկիլի պիր ճուտտուժտա իչտի։

Գու սըրտտա գըյաֆէթի պօդուգ վէ Թավը ու հալի զարիպ պիր տէլիգանլը՝ ըրմագըն իւզերինէ էյիլմիշ սէօյլուտ աղաճլարընտան պիրինի տէօրթտէ իչ բայը չիրիմիշ էսկի պիր սանտալը պաղլատըգտան սօնդրա անկոտ գարայա սըչրայըպ ատանըն ըրմթըմընտան էօգաբը չըգտը, կիթապընա պիր կէօզ կէզտիրտի, Բասգալ իլէ ծագըն չարտագ ալթընտա օթուրտըգլարընը կէօրտիճ վէ անկէրէ տօդրու կիթտի։

Եէնի կէլէն պու տէլիգանլընըն եիւղիւնտէ հիչ թիւյ թիւս օլմատըգընտան, անճագ օն սէքիզ օն տօգուզ եաշընտա կէօրիւնյօր իսի։

Էլտիսէսի՝ եիրմի եէրինտէն եատալը՝ քիւլ բէնիկինտէ գապա պիր բանթալօնտան վէ պէլինտէ տէ բէնկինի աթմըշ գըրմըզը պիր եուն գուչագտան իսպարէթ իսի։

Քէզալթէ բէյ էսկի պիր եուն կէօմլէյի, վէ տօլապը պիր չուհա գապքէթի պուլընըպ, մէղքիւր գապքէթ սաղ գուլաղընա տօդրու էյիլմէշ, վէ պաչընըն հէր Թարաֆընտան գուտրալ սաչլարը տիչարը գալմըշ իսի։

Գաթթիֆէ չաքէթինին բէնկի պիր վագթ գօյու եէչիլ իմիչ իսէ տէ, եաղմուրտան, կիւնէչտէն, արթըգ հէման հիչ բէնկի գալմամըշ իսի։

Զէհրէսի վէ գըյաֆէթի պօդուգ, վէ զամօղլ գաստավէթսիզ պու տէլիգանլը՝ ծագ իլէ Բագալընը պօչ գաստհէյրի տուրմագտա օլան քիւչիւք մասանըն եանընա միւվասէլէթ իթթիֆագ տուրտու, վէ իքի բարմաղընը չարգասընա գատար կէօքիւրիպ քէնտի ատէթինէ պիր սէլամ վէրտիքտէն սօնդրա, նախօշ պիր սէտա իլէ։

—Աֆվ իսէրսինիզ, էֆէնտիլէր . . . Միւսաատ իսդ՞ըմսինիզ, չու քիպրիթ գապընտան պիր քիպրիթ ալըպ եագայըմ . . . —տիյէրէք, Թէքսինին իւզերինտէքի չինի քիպրիթ գապընը կէօսթէրտի։

Բասգալ՝ քիպրիթ գապընը օնա տօդրու սիւրէրէք վէ քէմալը տիգգաթլա մէրգուժըն զարիպ հալինի սիւզէրէք։—Ալընըզ . . . —տէտի։

Գու միւսաատէնին իւզերինէ մէրգուժ տէլիգանլը՝ ճէպինտէն իւչտէ իքի գըսմը եանմըշ պիր սիկարա չըգարըպ, քիպրիթ գապընտան տա պիր քիպրիթ ալտը վէ պու քիպրիթի բանթալօնընըն արգա Թարաֆընա սիւրթիւպ չագարագ, չիւպհէսիզ տաըլ քէնտի մալի օլմայան սիկարա բարչասընը եագտը, պիր գաչ տէֆա քէյֆ իլէ սիկարայը չէքտի, քէմաֆիսասալըգ իքի բարմաղըյա սէլամլատը վէ տէօնտիւ լօգանքայա տօդրու կիթտի։

Լաքին մէրգուժ տէլիգանլը օն պէշ եիրմի ատըմ ալըր ալտազ տուրտը, կէրի տէօնտիւ վէ եինէ կէլտիկի չարտագա տօդրու եօլաւ Թուէֆտը։

Ծագ՝ կէօպիւնիւ մէրգուժտան պըրմըշ օլուպ, ռընըն կէրի տէօնտիւկինի կէօրիւնճէ։—Վայ, պու նէ՛ . . . Նի՞չիւն կէրի տէօնտիւ . . Աճագա տահա նէ՞ խաԹէյէճէք պիզտէն։—տէտի։

Հէքիմ պու մէրգուժտան չարուգ գուրթուլամագտը,

Տէլիգանլը Թէքրար իքի արգատաչլարըն գարշըսընա կէլիպ տուրտու, վէ իչիճինճիւ տէֆա օլարագ քէնտիյէ մախսուս օլան Թարզտա սէլամընը վէրտիքտէն սօնդրա չու սիւվալն իպրատ իթտի։

—Էֆէնտիլէր, Մարն ըրմաղընտան չըգմա Թավալըգ պիր ազ պալըգ վար, ղայէթ Թէօֆէ պիր շէյ . . . խաթէրմիսինիզ։

Բասգալ։—Սիզ պալը՞գ ավէըսըրսընըզ։

Տէլիգանլը։—Եվվէթ, էֆէնտիմ . . . Սէնաաթքատտան տա բէյ մէճճուն վէ միւֆթէխխիրիմ . . .

Բասգալ.—Նէ՞ իւէ պալըգ ավճըլըղը խաէրսընիզ . . . ա՞զ իւէ մի,

Տէլիգանլը.—Օւթա իւէ ավճըլըգ խաէրիմ . . . Պէօյիւք սէօյլէմէք օլմասըն ամմա, պու սէնաաթտա քիմսէ պէնիմ այաղըմա կէլմէզ . . .

42

Բասգալ.—Օւթա իւէ պալըգ ավլայարագ պիզէ սաթաճագ գաւառ պալըղընըզ վա՞ր մը տըր,

Տէլիգանլը.—Տահա պու սապահ պիր թավալըգ գաւառ սաթտըմ, էֆէ՛նամ . . . չիմտի պիր թավալըղըմ տահա վար տըր, ուժարըմ քի ագշամ պիր վէ պէշ-քի իքի թավալըղըմ տահա օլաճագ տըր . . .

Բասգալ.—Տիմէք սէնաաթընըզ պալըգ ավճըլըղը տըր, էօյլէ՞ մի . . .

Տէլիգանլը.—Հէյ սէնաաթըմ վէ հէյ էյլէնէէմ տիր . . . գայա վէ եախօտ սապան պալըղընընը՝ օլթամըն ուճընտա գըվրանտըղընը կէօրիւր իսէմ բէք քէյֆ-լէնիպ էյլէնիրիմ . . . պու հալտէ պալըգ ավճըլըղը պէնիմ էյլէնճէյմ օլուր . . . Պիր տէ պալըգ ավլայարագ նէմէք վէ իչկիմին բարասընը գազանըրըմ . . . հալտէ տէ պալըգճըլըզ պէնիմ սէնաաթըմ օլուր . . . Իչթէ պէնիմ հալ ու թա-պիյաթըմ պուճտան իպարէթ տիր,

Բասգալ՝ կիւէրէք.—Տիմէք քի պու մէչղուլիյէթլէ հէյ կէշինիր վէ հէյ տէ էյլէնիրսինիզ, էօյլէ՞ մի,

Տէլիգանլը.—Էվվէթ . . . մէվհումինտէ, պալըգ Թուքուլըղը զէման . . .

Բասգալ.—Էյ պալըգ Թուքուլմասըղը վագթ նէ՞ եաբարսընըզ,

Տէլիգանլը.—Պալըգ Թուքուլմասըղը վագթ պաշգա չէյ եաբարըմ,

Բասգալ.—Պիր սէնաաթընը՞զ մը վար,

Տէլիգանլը.—Պիր սէնաա՞թ մը . . . աւամ սէն տէ . . . սէնաաթը նէ՞ եա-բաճաղըմ . . . հայլազ, հայլազ կէզէր . . . քեաինաաթը Թէոգիդ իսէրիմ . . .

Ժագ իւէ Բասգալ՝ տէլիգանլընըն պու սէօղիւնտէն քէնտիլէրինի Թուքամա-յընը գահ գահ կիւլմէյէ պաշլատըլար,

Ժագ.—Հայլազ, հայլազ կէզէր . . . քեաինաաթը Թէոգի՞դ մի իսէրսինիզ . . .

Տէլիգանլը.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . չու կիւզէլ քեաինաաթը . . .

Ժագ.—Տիմէք իյրատլարընը՞զ մը վար,

Տէլիգանլը.—Իյրա՞ա մը . . . Թամա՛մ . . . իյրատ նէ՛ կէզէր . . . իյրատ օ-լարագ Թուքուրըղըմ պաշգա պիր չէյ եօգ տըր . . .

Ժագ.—Էօյլէ օլտուղը հալտէ հէր գարնընըզ ածըգտըղը, հէր իչթահընըզ օլ-տուղը զէման նէմէք եէմէկզինիզ . . .

Տէլիգանլը՝ օմուզլարընը սիլքէրէք.—Իչթահ մը՛ . . . պու պիր մանէասըղ քէլիմէ տիր . . . Ինսան՝ միյտսինին գուվվէթինի քէսմէսինին հալինէ ույտուրըր . . . Նէ վագթ նէյնէմէք պիր Թուրրըմ սիլէ օլմազ իսէ, պէլիմտէքի գայըրըմը պիր տէլիք տահա սըգար վէ պու սուրէթէլ ածըղըմը տէֆ իսէրիմ . . . Նէ վա-գըթ պոլ Թավալըգ պալըգ Թուքար իսէմ, օ վագթ տա պէյ իւէ պաճանագ օ-լուր, իսթէտիկիմ գաւառ նէմէք եէրիմ . . . Ֆէյլէսօֆ օլմալը, էֆէնտիմ . . .

Բասգալ.—Էյ սիզ Փէյլէսօֆընըզ, տէյի՞լ մի,

Տէլիգանլը.—Էվվէթ, Փէյլէսօֆըմ . . . հէմ պագընըզ, էֆէնտի, Փէյլէսօֆ-լըզ պէնի բէք օ գաւառ զայըֆ սիւչիւրմէյօր . . .

Մէրգում տէլիգանլը՝ պու սէօզլէրի սէօյլէյէրէք, քէնտիսինին սապլամըղընը վէ գավուկինի կէօսթէրմէէք իչին Թաֆթաֆիւրուչանէ պիր Թագըմ Թավ ու հարէքէթլէրտէ պուլունըյօր իսի,

Բասգալ.—Հադիգաթլէ, զարուրէթլէ կէշինէն ատամա հէչ պէնզէմէզսինիզ . . . Գունընըզա պէրաապտըր օլթա իւէ պալըգ ավճըլըղընըզտան տա չօգ պիր քեար չըգարամասընըղընըզ տէրքեար օլմազա, տիմէք օլուր քի, սիզ եա պալըգա պիր շէյ միւգէէմիր տէյիլսինիզ վէ եախօտ քէնտիլէ ուղուրսուզըզըն պիրիսինիզ . . .

Տէլիգանլը՝ ասթամարէէ պիր հարէքէթլէ.—Պալըգա պիր շէյ միւգէէմիր տէյիլմի, եախօտ քէնտիլէ ուղուրսուզըզըն պիրիսիմ . . . հէր նէ օլուրսամ օլսուն . . . Վագըա պիր սէնաաթըմ եօգ տըր տանմա, քիմսէյտէն տէ պէշ բարա իսթէյէմ . . . Պէն քէնտի ուղուրսուզըմ քէրիսէյէ կէշինիրիմ . . . Պագամ պէնիմ գունտուրաճը եաբա-ճագ իսթէր իսի . . . պու սէնաաթա հէչ կէլմէյօր իսիմ . . . գունտուրալարըն պրաւն քարաքիլարընը քէնա տիքէր իսիմ . . . Պէն սէրթէօսթ վէ միւսթագիլ եա-չամագ իսթէյէն պիր քիմսէյիմ . . . պէն քէնտիմին տահիլի օլմագ իսթէրիմ, գըր վէ պայըրը վէ օվճա իւէ պալըգ Թուքամաը չօգ սէվէրիմ . . . Կէօրմ'էյօր մըսընըզ, իչ նասըլ պէրապիրինէ պալը տըր տա սըրասընըլա կէլմէյօր . . . Գունտուրաճըլարը պրագտըմ, էսկի պիր սանտալ ալտըմ, միրասըմը պլաճագտմ կիւնէ տէկինի պէյլէմէ վագթ կէշիրէմէյիմ . . .

Բասգալ.—Տիմէք պիր միրասա իւմիտինի՞զ մի վար,

Տէլիգանլը Թէքմիլիսթիրէնմէյէ պաշլայարագ.—Զաննըմ էյլէ պիր շէյ վար տըր, պապաճըղըմ, վէ միրասա պէքլէմէքէէ պէրապիր քէնտինէ տէրմ ե—էյ իսթէքյար, քէնտինի հիչ սըզմա . . . իսթէտիկին կիւզէլ հայլազ հայլազ կէզ, կիւզէլ քեաինաաթը Թէոգիդ էթ վէ գայա պալըղընը ավլա . . . պու տա էրէյճէէ էյլէնճէլի պիր իշ տիր . . . Նէյրէտէ բասթ կէյիրէճէն եաթ, պիր օտուն տըղընը, պիր օթ տըղընը իւզէրինտէ, պիր սանտալ տէրուինտէ, պիր Թաշ օճաղընտա, պիր քէօրբիւ ալթընտա, էյնասըլ նէյրէտէ օլուրսա օլսուն . . . Գու գաւառ զարուրէթ ու սէֆալէթ չէքտիքտէն սոնդրա միրասա եէյիլ տէ գուշ Թիւյիւ եաթագ իւզէրինտէ եախճագ օլուր իսէն, օ եաթագ սանա տահա զիյատէ եաւաշագ կէօրիւնէճէէք վէ հէպսինէ գոյաճաղընը սարը սարը եիրմի ֆրանգըզգյար տա գըրդ ֆրանգ եէրինի Թուքճագ տըր—» . . . Գու միւքալէճաթըն իւզէրինէ քէնտի քէնտիմէ էյի պիր Թէտպիր պուլուրսուզ . . .

Ժագ.—Էյի պիր Թէտպի՞ր մի,

Տէլիգանլը.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . զարարսըզ պիր Թէտպիր տիր, նագլ իտէյիմ, պագընըզ . . . Պէն Բարիզի պալըգ ավճըսընընը քիսլր ու լղղէքը նէֆ-սինտէն նամուսը պիր սուրէթտէ իսթիֆատէ իտէրիմ . . . Մէրգուզ պալըգճը պիր չէյ Թուքմըզ օլմայըզ տա քէնտիսինի ուսթա վէ գուրնագ օյնէյճիլ օլան տօսթ վէ սիւտթէյլէրինինն եանընտա քիչիք տիւշմէմէք իչին էյի պոշ ավճէք իսթէմէք իսթէմէտիկինտէ, պէնիմ սայա օնա սաթաճագ կիւզէլ պիր Թավալըգ

պալըղըմ պուլընըր, վչ ինան օլսուն սիդչ, էյի պիր ֆխյաթլա ո պալըղը պչնուչն սաթըն ալըր. . . Գու ֆխյաթ իչ տուզինա գայա պալըղը իչիուն օլմայըղ, էն զիյատչ էյիւնիղ քչնուխյն կէօսթէրմէք իչիուն տիր. . . Գիր ազ էվվէլ հէր ա-ձըգտըղըմտա նէյչ-էք եմէք պուլայատըղըմը սէօյլէյօր իտինիզ. պազը քէրրէ սապր ու թէհամիւլ էյի չէյ տիր. . . Իլէրուտ զչնկին օլտուղըմտա, մէրասը-մը պլտըղըմտա բաթաթէսլի կիւզել կիւզել պիւֆթէքլէր, գօթլէքլեր եէրիմ. . .

Բասգալ.—Տիմէք քի պիր միրատան պահս իտէյօր իսչնիզ, լաթիֆէ պիր չէյ տէյիւ տիր, էյլչ՞ մի.

Տէլիգանլը.—Լաթիֆէ՞ մի. . . ա՛լա. . . Տէտիկիմ միրաս բէք հիտտի պիր չէյ տիր. . . Ճէպչէրիմ սարը սարը ալթունլարըա տօլաճագ տըր. . . Նէ եաբա-ճաղըմը չալըրաճագ գատար չօգ բայաղ օլաճագ տըր. . . Շիմտի չալըշըպ քչն-տիմի եօրմագ պէյհուտէ տիր, տէյի՛լ մի. . . Գչն պօչ կէզչն, հօվարտաժէչրէպ պիրիյիմ, լաքին քիմէ պահա չարշըն տէյմէդ, զիրա քիմսէյչ պիր ֆչնալըդ եաբամ. . . Ճանըմ թիւթիւն իշմէք իսթէտիկինտէ, սիկարա ուճլարը թօրլա-րըմ. պու հայլազ հայլազ կէզմէք տիր, խըրսըզլըդ տէյիւ տիր. . . պչն քչնտի-մին գատր ու հիւրմէթինի պիլիրիմ. զչնկինլչնտիկիմ տուէյօլտուղտա, պաշգալա-րընըն սաբի պահա հիւրմէթ ու բիայէթ իտէճէքլէրինէ չիւգէ իթմէյինիզ, է-ֆչնտիլէր. . . Էօյլէյէրինի թանըրըմ քի, պու կիւնքի կիւն եիւգիւմէ պիւլ պագ-մաղլար, լաքին զչնկին օլտուղըմտա քէմալը բիայէթլչ պչնի սէլամլայաճագլար տըր. . .

Ժագ.—Իսթիգալ իչիուն պու բէք ալչա պիր չէյ տիր. . . լաքին պու Թուքտուղընըղ եօլա անանըղ պագանըղ նէ՞ տէրլէր. . .

Տէլիգանլը.—Գաալամ էյի պիր ատամ տըր, լաքին եիւքսէք ագըլլը պիր չէյ տէյիւ տիր. քէզա վալիտէմ էյի պիր գատրն տըր, լաքին օ տա ագտան եանա բէք ֆագիր օլուպ, պագամընն չֆքեաբը էպչէհթէրանէյինին Թանըը Թէէսիրին-տէ պուլընմագտա տըր. . . Կէօրիւյօրսընըղ քի, անամ պագամ պօչ ատամլար օլուպ զչմանչ կիտիլինտչն ասլա խագտէրլէրի եօգ տըր. . . պիր տէլիգանլընըն սերպէսթիյէթէ մեհքամ օլտուղը՝ պագամընն ասլա գաֆթասընա կիրմէմիշ տիր. . . Գագամ՝ գօմիսիօնըը օլտուղընտան, հաֆթայը պահա իչիյէ մէչղուլ օլուր. . . բազար էրթէսի կիւնէչրի Թաթիլ իտէրէք իչէր իչէր քէօր սէրհօչ օլուր, ագչամա կէչիր վալիտէմի Թէչրէչէր իտի. . . Գչն գարըչլարընը տէօյչն էրքէչլէրտչն հագղ իթմէչ. . . վալիտէմի միւտաֆիա իթմէչ իսթէտիմ ամմա, պուընը եաբամագ իչիուն գագդըղ բէտէրի տէյմէչ լազըմ կէչիպ, պու իսչ հիչ ուչայամայաճագընտան, էվտչն ալտըմ եիւրիւյիւվէրտիմ. . . Շիմտի իթհթիյարլար՝ սա՞ղմըչրտ էօլմի՞չմի-յիմ պիլմէզլէր. . . Գուընընա պէրաապէր իչքիսինի տչ չօգ սէվճրիմ, միրասըմը ալ-տըղըմտա, անլէրէ տէ բայ վէրճէյիմ. . .

Տէլիգանլը պալըգճը պիր ազ օօլուգ ալմագ իչիուն օէօգիւնի քչտտիքտչն սօն-րա, Թէքրար պաշչայարագ տէտի.

—Լաքին ամմա տա պօչպօզաղըդ իթհտիմ հա՛. . . Նէ՞ լիւզումը վար. . . չու Քավալըդ պալըղըմը ալաճա՞գմըսընըղ, օնա պագալըմ՛.

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Ճա՛յր, էվլատըմ. . . պալպ Նչ՞ եաբալըմ. . .

Տէլիգանլը.—Եաղչ՛գ. . . էյլէ իսչ կիտէյիմ լօգանթաճըյա սաթայըմ. . .

Բասգալ.—Գիր ազ տահա տուրընըղ. . . ահէլէ պիր իչինիզ եօ՞գ եա. . . Թէմամըլլա սէրպէսթ պիր ատամսընըղ. . . Գա՞չ եաչընտասընըղ. . .

Տէլիգանլը.—Օն տօգուզ եաչընտա. . .

Բասգալ.—Տայմա պահս իթտիհինիզ միրատա նէ՞ վագիթ գավուչաճագսընըղ,

Տէլիգանլը.—Ագըպալիզ օլտուղըմտա.

Բասգալ.—Գու միրաս սիդչ քիմտէ՞ն կէլէճէք. . . չիւտչէսիզ զչնկին պիր խըսըմտան օլմալը տըր.

Տէլիգանլը.—Զչնկին պիր խըսը՞մ մը. . . Ա՛, էվվէթ. . . պիր բարալարը օլմայան անամ վէ պապամտան պայգա խըսըմ օլարագ պէնիմ պիր ատուճամ վար. . . օ տա Մօնմարթրտա Լըբիգ օօգաղընտա գարուճըլըգ իսէր, պահա էյլէ պէյիւք պիր միրատա պըրագամազ. . . զիրա պահա իտտալիք իտճէք միրատա պէօյիւք պիր մէպլէղ օլուպ, մըգտաարընը էյիճէ պիլէմէյօրըմ. անճագ բաքէք բաքէք պիրլիք պահգնօթլարտան իպարէթ օլտուղընը պիլիրիմ. . .

Բասգալ.—Գու սէրվէթ՝ խըսըմլարընըղըն պիրինտչն տէյիւ իսէ, կա քիմ-տէ՞ն տիր.

Տէլիգանլը.—Քիմտչն օլտուղը օ գատար դարիպ տիր քիր, սէօյլէրսէմ ինան-մայաճագսընըղ, վչ լաքին հագիգաթը հալ պու տըր. . .

Բասգալ.—Սիգի Թէէմին իտէրիմ քի, սէօպիւնուղչ ինանաճաղըղ. . .

Տէլիգանլը.—Գչն 1860 մարտ 10տա տիւնեակայա կէլտիկիվ իչիուն պու իգպա-լա նահիլ օլաճաղըմ.

Ժագ իլէ Բասգալ՝ պու սէօպէրի իշիտինճէ Քիքրէչիպ, մանէճատար պիր տու-րէքտէ պիրպիրինին եիւգիւնէ պագտըլար.

Բասգալ.—Սիդ 1860 մարտ 10տա՞ մը տիւնեակայա կէլմիչսինիզ.

Տէլիգանլը.—Էվվէթ, էֆէնտիմ. . . օ կիւնիւ տօղմամա պիր բիյանգօ նուս-մէրօսը գագանմըշըմ. Բարիզտչ սիրգ պէօյլէ պահը քիչիչիզ, խապէրմիզ օլմագը-ղըն իգպալը բիյանգօ պիլէքլէրինէ տահիպ օլմուշտը. . . Գու պիլէքլէրին պէտէլինի Սէնթ-Թուշ կիւնիւ ախզ իտէճէչիզ. . .

Գու սօն իպարէտչն անվալին նէ օլտուղը անլագըլըյօր իտի.

Բասգալ վչ Ժագ արքագ հիչ չիւտչէ իտէմէգղէր իտի. Գարշըլարընտագի տէ-լիգանլը՝ գօնք տը Թօնէրիէօնին՝ միւնտէրիճաթընա քէսագը ըքթըլա իթմիչ օ-տուգլարը վահիյնէնաճ իլէ պիրէր սէրվէթ Թէէմին իթմիչ օլտուղը չօճուգլար-տան պիրի իտի.

Իչտի պու տէլիգանլը՝ Բասգալըն պագտըղը մալիւմաթա կէօրէ, միւնասէպէթ-սիզ Քավր ու հարչքէթինտչն մէէյուս օլմուչ օլան ֆամիլիասընը չօգտան պէրու Քէրք իթմիչ պուղընան վչ գօմիսիօնը կրաքիչն Գուլնուտանըն օղլու օլան Բրօս-քէր-Ժիլ Գուլնուա օլտուղընա հիչ չիւտչէ եօգ իտի.

Ժագ՝ պալըգճըյա.—Լաքին պու հիքայէնիզ բօման կիպի պիր չէյ տիր.

Տէլիգանլը.—Վագըա, էֆէնտի, բօմանա պէնզէր. . . լաքին հագիգաթը հալ պէօյլչ տիր. . . Հէր նէ գատար գըյաֆէթիմտչ էյլչ պիր նիչանչ եօգ իսէ տչ, պչն իլէրուտչ սահիպը էվճագ օլաճաղըմ. . . Գանա պէօյիւճէք պիր

սէրժայէ թախտա օլուռմըշ տըր։ Եանըմտա պիր բուխաթնամէյի վար, պուռնըլա եիրմի պիր եամընա կիրկէկիմ կիւն մուգավէլաթ մուհարրիրինին եանընա կիտէ-
նէյիմ, թախտա օլուռնան պէրմէկ հիսսէմի պարահաղըմ։ . . .

Գուռնը ախչըրէք տէլիգանըը Ժիլ Գուլնուա՝ եուն կէօմէկինին ալիշվէկլըրինի սէօքմէյէ գալմ պիր խրէ պայռաւնատա աշագը կէշոխունին լուգրինէ ասըը օլան նիւսխա կիտի բիշինք պիր չուհա քէսէյի կէօսթէրմէօր իտի։

Բասգալ իչէ ծագըն կէօզէրինատ պիր բարըլթը Նիւմայան օլուպ, մէրգու-
ման՝ տիք տիք մէգքիւր քէսկէյ պագըյօրլար իտի, զիրա միքէվվիֆա գօնթըն վախչէնամէսինատ զիքր իտիլմէշ օլան միտալեալարտան պիրմի միպարէսիպ մէգ-
քիւր՝ քէսկատ պուլընըյօր իտի։

Շիւտէ եոգ տըր քի, մէգքիւր միտալեանըն պիր եիւզնուտ՝ մալիւմ օլան քէլիմէլէյի ժամքիւգ օլուպ, եէքտիկէրինատն այրը այրը հէքք խալմիշ օլան պու քէլիմէլէրի տիկէր միտալեադատաքի քէ խալէյրէ պիրլէչթիրիլըչքատ, Ֆիւթխա-
խանէյի Մի խատ «Գըզգըլ Վասվասնամէ» նամ քիթապատա պէկյնատ քէհարըի օ-
լուռնան սըրրըն անախթարըընը օրթայա չըգարաճագլար տըր։

Բասգալ՝ կէօյա պիր տիւքիւնէքը հալ իլչ։—Բուխաթնամէ ատմիյինէզ նէ՞ տիր։

Ժիլ։—Պիր միտալեա, էֆէնտի։

Բասգալ—Պու միտալեա՝ կիւմիւշտէն, թուճատան վէ եախօտ գուրչունատա՞ն մը տըր։

Ժիլ։—Տահա պէէա պիր մատունատէն . . . Զարըսխանէյէ այար խալվէ ալ-
թունտան պիր միտալեա օլուպ, քէնտի ասըլ Ֆիլանթը ագալի եիւզ օթուզ Ֆը-
րանգ իտէր . . . Ինսան պիր ազ տիւշինէ, զըլյմէթի ազ պիր չէյ օլան չու մի-
տալեայը չիմինյէ գաւսար կիւզէյէ սագլացըպ հրթիկնէ պէսկ նլալիթթէ պիր կիւն պուռնըն քէնտի ասըլ տէյէրինատն պին գաթ զլյատէ պիր տէյէրի օլա-
ճաղը իչինէ խուտկինի ան.այսալի իր։

Բասգալ՝ զօրաքի կիւէլէրէք։—Թօսունըմ, զանն խոյօրըմ պիզմիզէ Էյլէնէյօր-
սընըզ։

Ժիլ։—Սիզինէ էյլէնմէ՞ք մի, ամմա տա եարտընըզ հա՛ . . .

Բասգալ։—Էօյլէ օլմատըղընը խապաթ խոնինզ պագալըմ . . .

Ժիլ։—Նա՛սըլ։

Բասգալ։—Ո միտալեայը պիզէ կէօսթէրինէզ։

Ժիլ։—Գուռնըն խէքեանը եոգ տըր։

Բասգալ։—Նի՞չին խէքեանը եոգ . . .

Ժիլ։—Զուհա ախքիլի տիր . . .

Բասգալ—Տիքիշ ատօքիւլէպիր . . .

Ժիլ։—Հիշ պիր վա՛գթ . . . Գու պիր Քըլըսըմ տըր քի կէօյկէտ գալմատը . . . իշգուտան գօրգար . . . Մուգավէլաթ մուհարրիրինատն էվվէլ քիմսէ անը կէօրմէմէյի տիր։

Ժիլ Գուլնուա՝ քէսկի եէնուտէն կէօյսունին իւզրինէ գօյտու վէ կէօմէյինի քէգրար տէյմէյէտու։

Բասգալ իչէ ծագ պիր քէրրէ տահա պիրպիրինին եիւզնէ պագտըղար։

Ծագ։—Էօյլէ իսկ պատիքըն եավէր օլսուն, էվլատըմ . . . անճագ խոքէ-
մինինիզ քի սիզէ էյի պիր նասխաթ վէրէյիմ։

Ժիլ։—Մաշալլահ . . . պուրյուրընըզ . . .

Ծագ։—Էկէր սահիհէն միրասը նէ կէշիրմէզ խոքէր խէնինզ, եաթմագ իչիւն քէնտինինզէ պիր էվ բէյտա խոնինզ, զիրա ատէքինինզ օլտուղը իւզրէ օտաուն եը-
ղընարընըն իւզէրինատ, թաշ օճագլարընտա, քէօրրիւ ալթլարընտա եաթըպ ու-
յուտագլա, կէշէնին պիրինատ միտալեանըղը չալղարրրսընըզ։

Ժիլ։—Գու միտալեայը պիրի պէնատն սըրգաթ իտուպ ատ մէրճինէ թագ-
տիմ իթտ պօշա չըգար, զիրա պու սուրէթէ միրասը ահոզ խոչմէզ։

Ծագ։—Գուռնա չիւպհէ եոգ տըր, լաքին անը ասթասիլիր, սիզ տէ պիր տա-
հա պուչատաղընըղ . . .

Ժիլ։—Գէնինմ եանըմտա էօյլէ պիր միտալեա պուչուռնօղընը քիմսէ պիլմէզ . . . Սիզէ սէօյլէտիմ իտ, պէնի քի սիզ լայըգը առատմարսընըզ, անըն իչիւն սէօյլէտիմ, եօգսա պու սըրրը պէն քիմսէյէ սէօյլէմէմ . . . Գօյնուժատա պիր ալ-
թուն միտալեա թաչրոզղատ՝ գըչախիքթիմսէն պէչլի՞ մի տիր . . . Ճէպհիմատ պէչ բարա պուչընմատըղը՝ իւսթիւմտէն պաչըմտան անլաչըլմա՞զ մը . . . քիմի՞ն Ֆիք-
րինատն կէչէր քի պէնի սօյսուն . . .

Ծագ։—Սահիհ տիր . . . օլ պատատ պէօյիւք պիր թէհլիքէնիզ եօգ տըր . . . Էյ պու թարաֆտա՛ մը իդամէթ իտէյօրսընըզ։

Ժիլ։—Շեմսիդիքէ էյլէ . . . պաղըգ օլտուղը վագթ պուրալարտա էյլէնիրիմ . . . Մարնատա պաղըգ ավճըլըղընըն մէվսիմի կէշտիքատ Սէն նէհրինէ էննէրիմ . . . Գէօյլէհէ էյլէնմէէլէրիմի թէպտիլ իտէրիմ։

Կիւրիւլթիւի պիր սէա՝ մէգքիւր միքեալէմէյի գաթ իթտի։ Գու սէա՝ լօգան-
թաճընըն սէսի իտի։

Լօգանթաճը՝ Ժիլ Գուլնուայա խիթապտէն։—Էյ, էվա Ֆաւնէ, նէ՞ արայօրսըն օրալարտա . . . միքէրիլէրի՞ ի սօյմայա կէլմիչսին, թէնապէլ ուղուրսըզ։

Ժիլ։—Սօյմագ մը՛ . . . Նի՞չին պէօյլէ սէօյլէյօրսըն . . . էֆէնտիլէրէ պիր Քամալըգ պաղըգ ալմալարընը թէչլիֆ իտիյօր իտիմ . . .

Լօգանթաճը։—Գալըգ Քուքսը՞ն մը։

Ժիլ։—Էբէյիճէ։

Լօգանթաճը։—Նէ՞ պաղըղըն վար։

Ժիլ։—Իքի լիտրա գատար գայա վէ իւչ լիտրա տա ուֆագ սաղան վար։

Լօգանթաճը։—Մաթպախա կէօթիւր . . . բարասընը չիմտի վէրիրիմ . . .

43

Ժիլ Գուլնուա՝ կիւէլէրէք Բասգալ իլէ ծագա տօղրու տէօնիւպ։— Էյ չիմտի կէօրտունո՞զ մի, իչթէ պէնիմ ֆէյլէսօֆիլըղըմ . . . Տիւն ալըշվէրիշ եօգ իտի, պէն տէ պիր բարչա բէյնիր էքմէքլէ վագթ կէչիրտիմ . . . Գու կիւն ալըշվէրիշ վար, եարըմ գատէհ պէչագ չարտապա պէրապէր կիւզէլ պիր բաթաթէլի չանթ-
ըըզօթ՝ եէչէյէյիմ . . . Օհ, նէ՛ ալէա, պու նէ՛ ալէա էօմիւր։

Տէլիգանը պալըգճը՝ պուռը տխէրէք վէ միւթասը իւզրէ իքի բարմաղընը պաչընա տօղրու կէօթիւրիւլ սէլամլայարագ, պալըգը սանտալտան ալըպ առա լօգանթաճըսընա կէօթիւրմէք իւզրէ սուլըն քէնարընա սէխրթահ։

Լօգանթաճը տախի լօգանթայա ավետք իթահ։

Մէրգուման՝ եանլարընտան կիթահքանէն սօնդրա, Բասգալ Սօնիկ՝ ժագ Լաքարտըն կլինի Թուքուպ ալչագ պիր սէտա իլէ տէտի։

—Նու պախթըմըզա նէ՞ տէրսին . . . պիրինի չօգ արամագսըզըն գօլայճա պուրատա պուլաճաղըզ . . . Միտալեասը պիզէ լաղըմ տըր . . .

Ժագ՝ տէլիգանլընը՝ օյնար օյնար պալըգլարը պիր ազ Թօրպա իչինտէ կէթիրտիկնի կէօրէրէք։—Սո՛ւս, կէլէյօր։—տէտի։

Ժիւլ Գուլնուա, եաթատ լօգանթաճընը Թէամէյէ իթահի իւզրէ «Վա Ֆուին» գօշարագ Բասգալ իլէ Ժագըն եանընտան կէչտի վէ կէօզտէն անիտէ դայդ օլտը։

Առատա պու հալ ճէրէյան իթմէքտէ իքէն, Րէյմոն Ֆրօսանթալ իլէ օղլու՝ գօնուչարագ Շարանթօն քէօրրիւսինէ տօղրու կիտյօրլար իտի։

Բօլ։—Տիմէք, պապաճըղըմ, եարըն էրքէնտէն Մատլէնէլ կէլիպ պու իսթէճար իթահին քիչիւք խանէտտէ եէրլէշմէքլիկիմի արպու իտէյօրսըն, էյլէ՞ մի։

Րէյմոն։—Էվվէթ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, զիրա սապահ էրքէնտէն պէն տէ կիթմէյէ մէճպուր օլտուղըմտան, պուրատա պուլընմանըզա բէք մէմնուն օլաճաղըմ։ . . Տահա էյիսինի իսթէր իսէն, Մատլէնի պու ագչամաան կէօնտէրիրիմ, կէլսին օրթալըզը հաղըրլասըն . . . —Պիր ազ սիւքիւթ իթահքատէն սօնդրա էրէյինէ սրգըլարագ։—Շիմտի սանա պիր չէյ սէօյլէմէք իսթէրիմ. պու չէյ սանա սիտ տիր վէ պէնի տէ չօգ տուլիւնտիրէյօր . . . Իքի սէնէտէն պէրու հատտընտան գէյատէ չալըշըյօրսըն . . .

Բօլ՝ սէօզիւնիւ դաթ իտէրէք . . . —Քէէմին իտէրիմ սէնի, պապաճըղըմ, քի . . .

Րէյմոն՝ քէնտիսի տէ օղլուն սէօզիւնիւ քէսէրէք։—Պրագ սէօզիւմէ տէվամ իտէյիմ . . . Էվվէթ, Թէքրար տէրիմ, հատտընտան գիյատէ չալըշըյօրսըն. գօրգարըմ քի Բօլիթէքնիք մէքթէպլինէ կիրմէք իչիւն էյլէմ օլան եէնի մէշգէլերին պու սըրատա սէնի տահա գիյատէ եօրուպ, սըհհէթինէ խյրասը մաղարրաթ իտէր . . . Իմոի իմթիհանընը պիր սէնէ կէրի պըրագսան, պէնճէ Փէնա օլմազ . . . Օ զէման պէնիմ գօրգու վէ վէսվէսէյ տէքի օլուր, սէն տէ վիւճուտճա քէնտինի պուլուրսըն . . .

Բօլ՝ մահպունիյէթլէ։—Նէ՞ տիյօրսըն, պապաճըղըմ . . . սահիհէն պիր սէնէ կէրի գալմագըղըմը իսթէյօրսըն . . . Պիր սէնէ բէք ուզուն տըր . . . պու պիր սէնէ զարՓընտա չալըշմագսըզըն նա՞սըլ վագթ կէչիրէճէյիմ . . . էյի պիլիմիշ օլ քի, ճան սըգընթըրընտան խասթա օլաճաղըմ . . .

Րէյմոն։—Հիչ չալըշմագսըզըն տէյիլ, չալըշճաճագսըն ամմա, եօրուլմամագ իչիւն ահէսթէ ահէսթէ չալըշճաճագսըն . . . Պէյլէ օլմասընը իսթէրիմ, պունա գարշը նաֆիլէ հիչ իթիրազ իթմէ . . . Ճան սըգընթըրը ժատտէսինէ կէլինճէ, սէնի իչիւն պունտան հիչ պիր գօրգուշ եօգ տըր . . . կէպինէրէք, պալըգ ապարագ վէ տահա սահր պիտ տիւրլիւ գըր էյլէնճէլէրիյլէ վագթ կէչիրէրէք ճան և

սըգընթըրսընը տէք իտէպիլիրսին . . Գունտան ժատտա պիր գաչ կիւնէ գատար տա պիրլիգտէ պիր հէքիմէ կիտէճէյիզ . . .

Բօլ։—Պիր հէքիմէ՞ մի . . . պու նէ՛ պօշ չէյ տիր, պա՛պաճըղըմ, պէն խատթա տէյիլիմ, Թէէմին իտէրիմ պէնի . . .

Րէյմոն։—Սահիհ խասթա տէյիլսին, լաքին վիւճուտճա զատքըն վար, քէսգը գուվվէթ իթմէյէ իչիւն Թիմարա միւհթաճըն . . . Իչքէ պու Թիմար իչիւն պէնի Թէճրիպէյլի պիր հէքիմէ կէօսթէրմէք իսթէրիմ։

Բօլ։—Սէն պիլիրսին քի նէ էմր իտէրսէն եաբարըմ, պապաճըղըմ, լաքին պօշ եէրէ վէսվէսէ իտէյօրսըն . . . Վիւճուտըմըզն սէրբէսթճէկկի վագթ կէլիպ կէչէր իսէ, օ զէման գուվվէթ տէ կէլիր։

Գու արա պապա օղուլ Շարանթօն քէօրրիւսինէ միւվասէլէթ իթմիյէր իտի։

Օրատա մուշ վարօրրնա բաքիպ օլուպ, սաաթ իքիտէ Սէն-Լուի-գ-ան-լ'Իլ սօգաղընտա քեսին իգամէքհեա՛լարընա ավետք իթտիյէր։

Մատլէն։—Էյ նա՞սըլ, սէվկիւլիւ էՓէնտիլէրիմ, միւնասիպ պիր խանէ պուլտընը՞զ ժ . . .

Րէյմոն։—Էվվէթ, Մատլէնճիկիմ,

Բօլ։—Կէօրօ՛ն, բէք կիւչլ պիր խանէ տիր . . . Էրմաղընը քէնարընտա տըր, պէօյիւք պիր պաղչէսի վար, պաղչէտէ սէպզէ վէ մէյվէտէն մաատա կիւզէլ տէ ազաճլար վար . . .

Մատլէն՝ սէվինճէլէ։—Սանտըգլար հազըր տըր, չամաչըրլար հէր սանտըգլարա գօնմուշ տըր . . . պէն սիզի պէկլէթմէյէճէկիմ . . . Նէ՞ վագթ Թաչընըյօրզ . . .

Րէյմոն։—Բօլ եարըն սապահ կիտէճէք, սէն պու աղչամ օրատա եաթաճագսըն։

Մատլէն՝ եիւզիւնիւ էքչիտրէք։—Պիլմէտիկիմ կէօրմէտիկիմ պիր էվտէ եալընըզ նա՞սըլ կիտէր եաթարըմ։

Րէյմոն։—Իսթէմէ՞զմիսին քի Բօլ եարըն կէլէտիկինճէ էվ տիւզկիւն պուլունսըն վէ ալէա պիր Թաատ հազըր իտիյմիշ օլսուն։

Բօլ՝ Մատլէնին սուրաթը էքչիթտիկինի կէօրէրէք։—Գա՛պաճըղըմ, Մատլէն եալընըզ կիթմէյէ գօրգույօր, եիւզիւնէն պէյլի տիր, գապահաթ տա քէնտիսինէն տէյիլ տիր . . . Էկէր միւտաաատէ իտէր իսէն կիտէյիմ չաբուճագ չանթամը հազըրլայըմ վէ եարըն կիտէճէք եէրէտ պու ագչամ Մատլէնէլ պէրապէր կիտէյիմ։

Մատլէն՝ բէք գիյատէ սէվինճէլէ։—Ահ, նէ՛ ալէա օլուր . . . Գու կիւնքի իշ եարընա գալմագ . . . Թաատը տա օրատա իտէրիզ . . . պէն հարպիճէ չաբուճագ պիր եէմէք հազըրլարըմ օրատա . . .

Րէյմոն։—Մատտա քի էյլէ իսթէյօրսընըզ, եարընըզ . . . Ջարուգ էթ տէ չանթանը հազըրլա, Բօլ։

Բօլ օտասընա կիտիպ, կէօթիւրմէք իչիւն էն էլվէմ չէյլէրինի չաբուճագ սարտը բաքէթ իթտի. հէվալէյի չէյլէրի ալմատը. Բարիզ ուզագ օլմատըընտան, օ կիպի չէյլէրէ լիւզումը օլտըգճա կէլիպ ալապիլիր իտի. պու առուրէթլէ պիր տէ կէզինմիշ օլուր իտի։

Գու էնտատէ Րէյմոն՝ Մատլէնէլ եալընըզ գալտըընտան, մէրգուման էն կէթիտէքի օտայա կէօթիւրէրէք եավաչ պիր սէտա իլէ։

—Մա՛տլէնճիկիս, հէք տիւչիւնճէմիզ Բօլըն իւզէրինտէ օլմալը . . . Գու կիւն պիր հէքիմ կէօրտիւմ . . . —տէտի վէ սէվինի քէստի։

Մատլէն՝ նէֆէսի քէսիլէրէք .—Էյ սօնդրա՛ . . .

Րէյմոն .—Սօնդրասը չօճուգ Թէհլիքէտէ տիր։

Մատլէն՝ տէհլիթինէն սար սարը քէսիլէրէք .—Թէհլիքէտէ՞ մի . . . Թէհլիքէտէ՞ մի տէտինիզ, պուռնըն իմքանը եօգ տըր . . .

Րէյմոն .—Հայըթի քի, բէք սահիհ տիր . . . Լաքին էյի պագըլաճագ օլուր իսկ Թէհլիքէնին էօնիւ ալընապիլիր . . . էյի վէ պէսլէյիճի եէմէքլէր եէմէլի, զիհնի Թէմամըլա րահաթ օլմալը, խուսուսիյլէ չալըշմամալը . . . եէմէքճէկ վէ շարապճա քէնտիսինէն հիչ պիր շէյ էսիրկէմէ . . . հիչ պիր մասրաֆճուան գաչընմա . . . արթըգ իտարէ վէ Թասարրուֆ լազըմ տէյիլ տիր . . . էն էսկի Գօրան վէ Գուրիօնլը չարապլարընը պուլ . . . բարամ չօգ օլմատընը իշիւն պիր շէյ գընամա . . . Տիւննանըն սէրվիսիթի կէօղիւմէ կէօրիւնմէզ, էլվէրիր քի Բօլ հայաթտա օլսուն . . . իսթէրիմ քի Բօլ եաշասըն . . .

Մատլէն՝ հէյճանը գալալինի կիւճ հալ իլէ ԹուԹարագ .—Հէմ տէ եաչայաճագ . . . եաչայաճագ տըր . . . պուռնը սիզէ վատ իտէրիմ . . . պու պապտէ քէֆիլիմ . . . Գէն քէնտիսինէն բէք էյի պագաճաղըմ . . . կէօրէճէքսինիզ . . . Ահ, խայր, հիչ պիր շէյ էսիրկէմէյէճէյիմ . . . էհէր լազըմ օլուր իսկ, Բօլ իշիւն գանըմը պիրէ վէրէճէյիմ . . .

Րէյմոն՝ Մատլէնի պիր սէպէք պէԹուն ուզաԹարագ .—ԻչԹէ սիզ պին Ֆըրա՛նգ . . . Գու բարա պիԹէրսէ, իսթէ . . . պաճագսըն . . .

Գու արա տէլիգանը վիրուտ իթտի։

Րէյմոն .—Հազը՞իրսընը, Բօլ։

Բօլ .—ԷվվէԹ, պապաճըղըմ . . . ԹաղիմաԹընա կէօրէ տավրանտըմ . . . բըրԹըմըն իչինէ աղ քիԹապ վար տըր . . . Եօլա չըգապիլիրիզ . . . լաքին եիւրէյիմ բէք գըրկըն տըր . . .

Րէյմոն .—Նի՞շիւն։

Բօլ .—Ջինէքի պիզիմէ պէրապէր կէլմէյօրսընը . . .

Րէյմոն .—Շիմտի պուռնըն իմքանը եօգ տըր, էյի պիլիրսին քի պէն տէ պուռնա չօգ միԹէէսսիֆիմ, լաքին եագընտա կէլիր սէնի կէօրիւրիմ, վէ հէր նէ վագԹ միւսաատէմ օլուր իսկ, կէլիպ եանընտա գալաճաղըմ։

Մատլէն կիԹտի պիր արապա ԹուԹաը։ էչեալար մէգքիւր արապայա եիւքլէԹիլըի։

Րէյմոն՝ օղուռնըն չըզտանընա պիր գաչ ալԹուն իլէ պիր աղ կիւմիւշ բարա գօյտու վէ տէմիր եօլունա գատար մէրգումա իԹթի։

Գասլա օղուռ պիրպիրինի չօգ սէվտիքլէրինտէն, եէքտիկէրինտէն այրըտըգլարընտա բէք օ գատար քէտէր կէօսԹէրմէմիշիր իսկ տէ, բէք մահզուն օլտըլար։

Րէյմոն իլէ Բօլըն կէօղլէրի տօլուպ, իճԹիյար Մատլէն իսկ կէօզ եաշլարընը սիլիյօր իտի։

Տէմիր եօլ գաԹարընըն հարէքէԹ չանը չալընըպ, մէրգումանը եէքտիկէրինտէն այրըտը . . . Գիր սաաԹ սօնդրա իճԹիյար խըտաէԹճի գարը իլէ տէլիգան-

լը Բօլ՝ Բօր Գրէքէյլ սայֆիյէսինէ միւվասէլէԹ իտուպ եէրլէշտիլէր։

Շիմտի պուրատա պիր ազ կէրիյէ նագը քէլամ իտիլիմ։

Բասգալ իլէ ժագ՝ առատաքի լօգանԹանըն չարտաղընտան միւֆարէգաԹ իտուպ, Թաամ իԹմէք իւզրէ ԲրԹի ԴասԹէլ գօնաղընա ավտէԹ իԹմիշէր իտի։

Գունլար եօլտա չօգ լագըրտը իԹմէյիպ, լաքին պուռնըն պէրապէր եալընըզ օ կիւնքի վուգուաԹ իւզրինէ գօնուշըրլար իտի։ մալիւմ օլան էսպապա մէպնի էյէ կէչիրմէք իտԹէտիքլէրի ատատլարը պիրինէ Թէսատուֆ իԹտիքլէրինէ բէք մէմնուն օլուպ, շիմտի պու մէմալղն դագը ԹէսատուՓտէն իտԹիՓատէ իԹմէք լազըմ իտի։

Ժագ .—ՎագԹը միւնասիպտէ իշ կէօրէճէյիզ . . . Էկէր Բարիզէ նագը խանէ իԹմէքլիկիմիզէ պէքլէյիր իսէք պէճէճէ չօգ ագըԱԲԼԸգ օլուր, լաքին միւմքին օլտուղը մէրԲէկտէ չարուգ նագ իԹմէկլիյիզ . . .

Բասգալ .—Սէն պանա կիւվէն . . . պէն էյլէ պիր եարաճաղըմ քի պիր տաճգիգա պիւէ ղապղ իԹմէյճէյիզ։

Էսնաի Թաամտա ՏօգԹօր՝ Անժէլէ խիԹապը մէգալ իտէրէք, կէլճէէք հաՓԹա զարՓընտա, Բարիզտէ միւպայէա իԹտիկի գօնաղա նագ իտէճէկինի պէյան իԹտիքտէն սօնդրա տէտի։

—Սէվկիւ իւ Թէյզէ զըզըմ, սիզին իլէ ՄարԹըն պիգիմէ մէզքիւր գօնագտա իգամէէԹ իԹմէքլիկինիզ մուգարրէր օլտուղընտան, գօնաղըն պագը ուՓագ ԹէՓէք մէՓրուշաԹ վէ սահիպսինէ նէզարէԹ իԹմէք իշիւն լուԹՓէն Բամպէր իլէ պէրապէր պուլընմամըզը րիճա իտէրիմ . . . Արթըգ չէհիրտէ այրը պիր տահրէնիզ օլմասընա լիւզում կէօրմէյինիզ, տէյի՞լ մի։

Անժէլ .—ԱրԹըգ հիչ լիւզումը եօգ տըր։

Ժագ .—Տիմէք արԹըգ քէնտի էշեանըզըն հանկըսընը իսԹէր իսէնիզ, գօնաղա նագլ իտէրսինիզ, տէյի՞լ մի . . . ԻսԹէտիյինիզ իբի օտայը անլէրլէ տէօչէյէպիլիրսինիզ։

Անժէլ .—Պուռնտան պէյլէ լիւզումը օլմայաճագ պագը գալան էշեա վէ մօպիլյայը տա սաԹաճաղըմ . . . Պուռնայրը նէ՞ վագԹ եարամազա պայլայըմ . . .

Ժագ .—Եարընտան պայլայապիլիրսինիզ . . .

Անժէլ .—Բէք էյի, տէտիյինիզ կիպի եարաճաղըմ . . . Եարըն ԲահՓը էմրինիզտէ պուլընճաղըմ . . . Հա՛, էյի խաԲրըմա կէլտի, հանընըզտաքի իբի խըտմէԹքէարը՞ նէ եարաճագընըզ։

Ժագ .—Անլէրի Բարիզէ կէօթիւրմէք նէյէՓինտէ պուլունըյօրմ . . . Գիզ պուրատա տուրմայաճաղըզ, անլէրի՞ նիշիւն պուրատա պըրագալըմ . . . ԲէհտիչԼիկէ ալընըրլար . . . Եարըն գօնաղըն գարուճընըզ մէմուրիյէԹինէ պայլայաճագլարընը։

Մարթ .—Էյ նագը խանէ էհնասընտա պանա տա պիր իշ վէրմէ՞զմիսինիզ, Տօ՛գԹօր։

Ժագ .—Եա՛յր, էվէտըմ, սիզէ էյլէ իշ եօգ տըր։

Մարթ .—Նի՞շիւն։

Ժագ .—Սիզ Բարիզի պիլմէզսինիզ, նագը խանէ էհնասընտաքի հարբիԹը վէ կիւրիւնԹի այտասընտա սիզին պուլընմագընըզընըզն հիչ պիր Ֆահտէսի օլմատըգտան մատտա սըգընմըշ տա մէճպուր օլուր։

Մարթ.—Էօյլէ խէ պէհի նէ՞ եարամագսընըզ։

Ժագ.—Գիր գաշ կիւն սիզի պուրատա պըրագմագ նիյէթինտէյիմ. . .

Մարթ.—Եա՞խա եալընըզ մը։

Ժագ.—Յա՛յր, եալընըզ տէյիլ. . . էթրաֆի քէօյլէրտէն պու կիւն պիր քէօյլիւ գարը կէթիրթարիրէճէյիմ. էկէր կիւճէնմէդ խէնիզ պու գարը կէլիպ սիզէ խըտմէթ իտէճէք տիր. . .

Մարթ.—Ազիզիմ Տօդթօր, սիզ նէ միւնասիպ կէօրիւր իսէնիզ պէն կիւճէնմէմ . . Տիմդիք պէհի եանընըզդա չաղըրընճայա գատար պուրատա պէքլէյէճէյիմ։

Ժագ.—Գու պէօյիւք էվտէ գօրգմագսընըզ ե՞ա։

Մարթ.—Յա՛յր, նէյէ՞ն գօրգայըմ, պանա քի՛մ ֆէնաըդ իթմէդ իսթէյէճէք տիր։

Ժագ.—Հօշ, բէք օ գատար տա եալընըզ սայրըմայաճագսընըզ . . . Գուրատա բէք էլղմ պաղը եարու իշէրի եարտրրագաղըմտան, պէն էքսէրթա պուրայա կէլէճէյիմ։

Մարթ.—Էկէր արզու իտէր իսէնիզ, պէն տէ օ եարու իշէրինէ նէզարէթ իտէրիմ, Տօ՛գթօր։

Ժագ.—Մանըմ Յիւնիյէ գասըռ իտէր, վէ ամէնէյի ղայրէթլի իշէթտիրէճէք կինինդի մէմուռ կալէրիմ։

Թատտ խիթատ պուռմըշ օլմաղա, Մարթ՝ Անժէլին էրթէսի կիւնդի եօխտուրըդ հաղըրլըղընա կիթտի եարտրմ իթտի։

Ժագ՝ իթի Ալղասը գարը գօճայը եօգարը չաղըրտը վէ էրթէսի կիւնիւ Միրոմէսնիլ սօգաղընտաթի գօնագըն գարուճըլըգ գուլիպսինտէ եէրլէշէճէքլէրինի խասպէր վէրտի։

Գօճասը՝ պիր Ալղասը Թէլաֆֆուզըլլա.—Բէք էյի, էֆէնտիմ. . . պիզ չարուճագ հաղըրլանըրըզ. . .

Ժագ՝ Բասգալա.—Շիմտի լութֆէն նա Ժուէնվիլ–լը–Բօնա եախօտա Գրէթէյէ կիտէօին տէ սէքիզ կիւն Մարթա իսլտմէթ իթմէդ իշիւն միւնասիպ պիր խըտմէթճի գարը պուլասըն. . .

Բասգալ.—Գու գօլայ պիր շէյ. . . Հէրսի պո՞ւ գատար մը։

Ժագ.—Յա՛յր. . . պիր տուվարճը ուսթասը տա խթէրիմ. . .

Բասգալ.—Նէ՞ եարամագսըն. . .

Ժագ.—Սէօյլէրիմ. . . եախօտ սէօյլէմէյէ հաճէթ գալմայըզ, վէրճէյիմ Քալֆաթը իշիթտիկինտէ, իշին նէ օլտուղընը անլայամագսըն. . . Ջարուգ կիթ. . . սէքէրիմ սէնի։

Բասգալ տիլսիզը չըգտը կիթտի։

Գիր սատթ սօնդրա ավտէթ իտուպ, պէրապէր օրթա խըտմէթի եարատիլէճէք վէ ազ չօգ եէմէք բիշիրէպիլէճէք պիր քէօյլիւ գարը կէթիրմէյ իտի։

Գունտան մատտա Ժուէնվիլտէն պիր տէ տուվարճը ուսթասը կէթիրմէյ օլտուղընտան, մէրգումը Ժագա Թագտիմ իտէրէք տէտի։

—Իյի է իսթէտիկինիզ ատտա, Տօգթօր էֆէնտի. . .

Ժագ.—Բէք ալէա. . . էօյլէ խէ, էֆէնտի, լութֆէն արգամ սըրա կէլի-

նէյ. . . եարտրրագաղըմ իշէրի սիզէ կէօսթէրէյիմ, լաքին րէճա իտէրիմ մումքին օլտուղը գատար չարուգ եարմալը պիթիրմէյի. . . —տիյէրէք, սալօնտան չըգըպ եէր գաթընա էնտի։

Մաթպախա իշէ քիշէր պու գաթտա օլուպ, հէր իքինի տէ էվին արգասընտա քահին պաղշէնին իւզէրինէ նազըր ալշագ վէ բարմագըդըը բէնշէրէշէրտէն ըշըգ ալըրլար իտի։

Էվվէլա քիշէրէ կիրիտի։

Ժագ.—Գիր ազ վագթ սիր եէրէ կիտիպ կէլմէյէճէյիմ. իշպու սայֆիյէժոյ տէ էրէյինէճ ժօսիլա, սու–ֆրա Թագըմը, չամաչըր վէ գիյագըմէթ չէյլէրիմ վար տըր . . . Բարիզ հէվալիսինտէքի պօշ խանէլէրէ էքսէրիա խըրսըզ կիրիպ օյտտուղընը պիլտիկիմտէն, պէհիմ էվիմ տէ օյտուլմագ իշիւն պագը ուֆագ Թէֆէք Թէտապիրը իհթիյաճքաբանէ իթթիխազ իթմէք խթէրիմ. . . պագընըզ, չըս բէնշէրէշէրէ պաղշէնին իւզէրինէ աշընըրլար. . . Վագըա բարմագըդըլարը վար տըր ամմա, խըրսըզլար պու բարմագըդըլարը տէօթէրէ իլէ քէսիպ իշէրի կիրէպիլիրլէր։

Տուվարճը.—Էյ նէ՞ եարմագ իսթէյսինիզ, էֆէնտի։

Ժագ.—Էվվէլա տահա սըդ վէ տահա միւհիմ բարմագըդ վէ սանիյէն խըրսըզլարըն զօրլամասընա տօյամանալիյէճէք իշէրտէն պիր գանատ խթէրիմ. . . Գօլայ վէ միւմքին պիր շէյ տիր, տէյի՞ մի։

Տուվարճը.—Գօլայ վէ միւմքին տիր, էվվէլ, էֆէնտիմ, բէք ալէա անլատըմ. սիզէ պիր Թէրճիպ Թէքլիֆ իտէյիմ, պու Թէրճիպի՝ պանա պիլտիք պիր ուսթա չիփինկիր իչմատ իթմիչ տիր, իշէրտէն կիզլի քիլիտլէնիպ գարաճըր, Թէրթիպը մէզգիւրը պիլմէմտիքճէ քիմսէ աշամազ. . . Պէն պու իշի օ չիփինկիրէ եարտըրըրըմ . . —իչարէթ ալըպըմ . . —տէտի, վէ պիր ճէպ տէֆթէրի իւզէրինէ պաղը քէլիմէէր եազարգտան սօնդրա Թէքրար սէօգիւնէ պաշլայըպ։— Բարմագըդըգարա կէլինճէ, պուռնըար գուրշուճա քինէմէյէճէք վէ տէմիրլէրի տէ էն պիրինճի վէ տայանըգը ճինսատէն օլաճագ տըր . . . Պաշգա տահա նէ՞ վար, էֆէնտի.—տէտի։

Ժագ՝ մաթպախա գարուսընը կէօսթէր՛ըէք.—Իսթէյիմ քի պու գարու՝ հաֆիֆ չամ ազաճը եէրինէ, միւհիմ մէյէ ազաճընտան եարբըսըն վէ իւզէրինէ տէ տէմիր Թահթա գարըսընը. օ հալտէ բէք գավի օլուպ, զօրլանտըգտա աշընամագ. . . Գուրատա պուլընմատըղըմ միւտտէթճէ, կիւմիւշ Թագըմըարը, պիր գաշ սու–ֆրա Թագըմըարը, վէ տիկէր պագը գիյագըմէթ էշեալարը պուրատա պըրագմագ նիյէթինտէ օլտուղըմտան, եիւրէյիմ րահաթ օլմագ իշիւն իսթէյիմ քի էշեախ մէզքիւրէ էմին հալտէ պուլընսըն։

Տուվարճը.—Հագգընըզ վար, էֆէնտի, իհթիյաճ իւզրէ պուլընմագ բէք ագըաբըզ տըր . . . Զօգ խըրսըզ պուլընտըղընտան, նէ գատար չօգ իհթիյաճքաբարըզ իտիպսէ օ գատար էյի տիր . . . Ղայէթ գալըն պիր գարու եարագաղըզ վէ պու գարույը էնքսէրէյէ վէ տէմիր Թահթա իլէ գաբայայագաղըզ. . . Քըպգը հապսխանէ գարուսը կիպի պիր շէյ եարագաղըզ վէ հապսխանէ գարուսը ուսուլինտէ աշընըպ գարանճագ պիր գարու եարագաղըզ.—ճէպ տէֆթէրինէն իւզէ-

բինաէ Թէքբար պիր չէյէր եազըգտան սօնդրա։— Էյ պաշդա տահա նէ՞ վար պագալըմ, էֆէնտի։

Ֆագ։—Գուրսաը իչիւն պու գատար։—տէտիքտէն սօնդրա, մաթպախա կէչէրէք բէնչէրէլէրի կէօսթէրիպ տէտի։—Գու բէնչէրէլէրին տէ քիլէր բէնչէրէլէրի կիպի գարանմասընը արզու իտէրիմ։

Տուվարթը։—Բէք ալէա, էֆէնտիմ . . . Էյ գարո՞շ։

Ֆագ։—Գարու՝ հալի իւզրէ գալըբ . . . Գուրսայա խըրսըզլարըն չալմագ իսթէմէյի չէյլէր գօյմայաճաղըմ . . . Կէլինիզ չամաշըրթանէյէ կիտէլիմ, անըն տա բէնչէրէլէրի՝ էվին էօն թարաֆընտան ըչըդ ալըրլար։

Ֆագ՝ չամաշըրթանէտ բէնչէրէ վէ սահիր աչըզլըզլարա քեամիլէն միւհքէմ պիր տուվար էօրիւլմէսինի էմր իթտի։

Գատէհու մաղազայա կիտիլիպ, պուրընա տա եազընըդ պիր բէնչէրէսի վար իտի։

Ֆագ՝ սէօվիւնէ տէվամ իլէ։—Էվրագը նագիյէյի հավի օլան գատամը պուրայա վազ իթմէկը իսթէմիյէճաէն, պուրընա տա բէնչէրէսինէ տուվար էօրմէլի տիր . . . քէզալիք պուրայա տէմիր վէ էնքսէր գարը վէ կիզլի քիլիսի պիր մէչէ գարու ասաճագսընըդ վէ տուվարըն չու թարաֆընա պիր տէմիր հալգա թագաճագսընըդ։ գատամա պաղը պիր զէնճիրի մէզբութ հալգայա կէչիրէճէյիմ . . .

Տուվարթը ուսթասը՝ եէնի միւճէվիրիսինին տէտիքլէրինի քէմալը տիգգաթլա տինլէյօր իտի, լաքին պու տիգգաթ՝ էրէչիճէ պիր իսթիղրապա միւնգալըդ օլմազա պաշլայօր իտի։

Ֆիլհագիգա սըրարըդ օլընան եարու իլլէրի զարիպ չէյլէր օլուդ, իթթիհազ օլունճագ չու Թէտաալիրը իհթէյաթքեարանէտ հէր հալտէ պիր աճայիպլիք վար իտի։

Բնագալ՝ կէօզլէրինի տուվարթը ուսթասընըն իսթիւնատն այըրմատըդընտան, չէհրէսինին Թէտագիդ իտէրէք, մէրգումըն Ֆիթրիրնատէն նէ կէչմիհինի անիտէ քէշֆ ու իսթիխարաճ կալէտի, պիր կէօնա չիսպէհէյ վարմասընա մէյտան պըրագմամագ իչիւն մէրգումա տօղրու էյիլտի վէ Ֆագընը պիր արա սըրթընը չէվիրմէդ օլմասընտան պիհիսթիֆատէ եավաշ պիր սէտա իլէ տուվարթըյա տէտի քի.

—Հէյ Թէճճահուլ իթմէյինիզ . . . Տօգթօր պիր ազ մէդադը կիպի տիր . . . Նիւ-եօրգտա խանէսինէ պէօյիւք պիր խըրսըզլըգ վուգու պուլտուդընտան, չիմտի հէր թարաֆտա կէօզիւնէ կէօրիւնիր վէ քէնտի կէօզէսինէտէն պիլէ գօրգար . . .

Տուվարթը՝ կիւլէրէկ վէ Տօգթօրըն գօրգուրընա Ֆիթրիրնատէն հագգ վէրէրէք քէնտի քէնտիչէ։—Տիմէք պու իմիշ։—տէտիքտէն սօնդրա, եիւքսէք սէտա իլէ Ֆագա խիթաբէն։—Բէք էյի, բէք էյի, էֆէնտիմ . . . խաթէտիկինիզ կիպի օլաճագ տըր . . . Զէմին ալթը իչիւն հէրհի պու գատա՞ր մը . . .

Ֆագ։—Հէրհի պու գատար . . . եէր գաթընա չըդընըդ . . .

Զէմին ալթընըն պիր գաչ այագ նէչրօխալանընտան եօգարը չըդըլըգ, Ֆագ՝ եէմիճ օտասընըն իթթիհատ թինէկի քիլէրէ կիթտի։

Զէմին ալթընտա մէվզու օլան մաթպախա իլէ իւսթ գաթ տրատընտա խըտմէթի գօլայլաթմագ իւզրէ եարըլմըշ օլան վէ եէմիճլէրի եօգարը չըգարըգ աչա-

ղը էնտիրմէկէ մահտուտ օլան մաթինալը Թատմ Թէրսխի մէզբութ քիլէրատէ պուլընըգ, պիր մէթրօ գատար կէնիչլիկի պուլընան իչիւն մաթինալը Թէրսի՝ տէօչէմէյինին իչինտէ սէթր ու իհթիա իհթիմէ պու ընմաղա, եայը օլան իքի տիւյմէտէն պիրինէ պատըտրագտա մէզբութ մաթինալը Թատմ Թէրսխի էվին Թա եօգարըընընա գատար չըգար վէ եահօտա եէր ալթընտա պուլընան մաթպահա էնէր իտի։

Ֆագ՝ զէնճիրէրին պիրինէ տօգուննարագ։—Գու զէնճիրէր պանա պիր ազ չիւրիւք կէօրիւնիյօր . . . Մաթինալը Թէրսի՝ Թատագլարա եիւքիւճ օլարագ եօգարը գալդըրընտա, պու զէնճիրէր էքսէրիա պիր չոգ եիւք գալըրրըլար։ Գէչէրի պիր գաչա վուգու պուլըր գօրգուսընա մէպնի անէչրի տէյիւճիյմէք տահա էյի օլմազ մը։

Տուվարթը՝ ԹէՖիֆիչ ու Թէտագիգ իհթիքատէն սօնդրա։—Գուսալութին պօչ պիր մասրաֆ տըր, էֆէնտի . . . Գու զէնճիրէր՝ եիւզ քիլօտան զիյատէ եիւք գալըրաճագ գատար միւհքէմ տիրէր։

Ֆագ։—Էյյէ իսէ անէչրի պըրագալըմ վէ Թատմ օտասընա կէչէճիմ . . . Շու իքի գարըյը կէօրի՞յօրսընըդ, պուդունար բէք ինճէ վէ նարին օլտուգլարընտան, պու օտատա նէ՛ լագըրտը սէօյլէնիր իսէ գօլայճա տիյարատան իչիւրիւկսիզիր։ պու ուչգունսըզլըգընը էօնիւնէ ալմագ իչիւն իքի գաթը գալընը գարըսար գօյմագ իսթէրիմ . . .

Տուվարթը։—Զէրչիվէնէրի պէն եարըրըրըմ, էֆէնտի, լաքին սահիր չէյլէր իչիւն պիր տէօչէմէյի լազըմ տըր . . .

Ֆագ։—Գուրսատա պիր տէօչէմէյի պուլա՞մազմըսընըդ։

Տուվարթը։—Իհթիմալի եօգ տըր . . .

Ֆագ։—Էյյէ իսէ Բարիզտէն պիր տէօչէմէյի կէթիրթիրինիզ . . . Գարուլարա իքի գաթը սիւրիւճէր վուրտուրմալը տըր . . .

Տուվարթը։—Բէք էյի, էֆէնտիմ . . .

Ֆագ՝ քիլէրին եանընտագի տուվարը կէօսթէրէրէք։— Շիմտի պաշդա չէյէ պագալըմ . . . Իսթէրիմ քի պու տուվարտա պիր Թարաֆտան օ պիր Թարաֆա պիր տէյիք աչըզ, պու տէյիկէ պիր տէմիր պօրու կէչիրէսինիզ։ Իչտու տէյիկին քիլէր Թարաֆընտագի աղզը՝ Թատմ օտասընտագի աղզընտան պիր ազ եիւքսէք օլսուն . . . անլայըլտը՞ մը։

Տուվարթը։—Թէմամընըյըա անլաշըլտը։

Ֆագ։—Իյի՛ք պու գատար, եարըրըրաճագ պունտան պաշդա պիր չէյ եօգ տըր։

Տուվարթը։—Գիրինճի գաթտա պիր չէյ եօ՞գ մը տըր, էֆէնտի։

Ֆագ։—Հէյ պիր չէյ եօգ տըր։ եօգարդի օտալար միւհքէմ տիր։ իչէրտէն վէ տիչարատան գանատլարը վար տըր։ պունտան մատտա մէզբութ օտալարտա հէվալէյի չէյլէր պըրագաճաղըմ, պունտար գօյայ չալընամազլար։

Տուվարթը։—Եարունըն նէ՞ գատար վագթտա պիրիմէսինի իսթէրսինիզ։

Ֆագ։—Սէքիզ կիլոնտէն պիրիմէյի։

Տուվարթը։—Բէք էյի, քիփայէթ իտէր . . . եարըն ամէլիմի տէօքէճէյիմ վէ տօղրամաճը իլէ չիլինկիրի տահի կէթիրէճէյիմ . . .

Ժագ.—Թարիքիչ հաճէք օլմասաղը իւղրէ իչի թէքմիլ սիզէ հէվալէ իսիյորում . . . Տօղրասաճը , չիլինկիր վէ տէօչլէմէճի հէր սիզին հիսապընըզա չալըշաճագ-լար . . . Պէն եալընըզ սիր ատամ թանըմագ իսթէրիմ . . .

Տուվարճը.—Բէք ալէա , էֆէնտիմ ,

Ժագ.—Շիմտի սիզէ եարամագ եալընըզ պիր սըբարըլըմ գալմը ,

Տուվարճը.—Նէ՞ կիպի սըբարըլ ,

Ժագ.—Պէնիմ պուրատա պուլունմատըղըմ միւտտէթճէ զէմին ալթընտաքի եէրլէրտաէ էվրագը նագտիչէ սագլայաճաղըմը սիզտէն կիղլէմէչէրէք հագգընըզտա թէք պէօյիւք էմնիյէթ կէօսթէրտիմ . . . Իտտի իսթէրիմ քի պու տէտտիքէէրիմի քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ . . .

Տուվարճը.—Պու պապտէ ասլա գասավէթ իթմէյինիզ , թէմաղրլա միւսթէրիհ օլունըզ , էֆէնտի . . . Պէն աղըզ բէքլիկինի սէնաաթըմըզա միւթէալլիգ սիր վազիյէթ սիիրիմ ,

Ժագ.—Պէն տէ պու սէօզիւնիզէ էմնիյէթ ու իթթիսաս իտէրիմ.—տիյէրէք , ճէպինտէն ճրզտաճընըը չըգարտը վէ իչինտէն պինէր ֆրանգըզգ իւչ պանգնօթ ա-լըզ տուվարճը ուսթաճարա ուզաթարագ տէտտի .

—Եարու մէսարիֆի իչիւն չունղարը պալընըզ , բէճա իտէրիմ ,

Տուվարճը.—Իւչ պին ֆրա՞նգ մը . . . լաքին էֆէնտի , թէքմիլ սիզէ թագ-տիմ իտէճէյիմ բուսուլա պու գատարա պալիղ օլմայաճագ տըր ,

Ժագ.—Էկէր էօյլէ օլուր իսէ , սիզի իչիւն տահա էյի՛ եա . . . Ֆարգը սի-զին քեարընըզ օլաճագ . . . Ալընըզ տիյօրում . . .

Տուվարճը՝ պանգնօթլարը ալարագ.—Սէօզիւնիզէ իթթաաթ իտէրիմ , էֆէն-տիմ . չու մաւաղէլէնիզ՝ պէնիմ զաչրէթիմի պիր գաթ տահա ատթըրաճագ տըր . . .

Գատէհու տուվարճը սէլամլայըղ տիչարը չըգարագ քէնտի քէնտիյէ.—Մէ-րագը վէ հաթթա պիր ազ տա գաչըզ օլտուղը պէ՛լի , լաքին տէլիլիկի բէք միւ-լայիմ տիր . . . —էտի ,

Բասգալ ժագ Լակարա իւչ եալընըզ գալտըգտա , ըսմարլատաղը եարուն-ըն ասըլ ժագպէտի նէ իտտուկինի արգատասընընա հիչ սօրժատը , զիրա հէր չէյի անլա-մըզ վէ եախօտ քէշկի ու իսթիխարաճ իթմիչ իտի ,

Էրթէսի սապահ էրքէնտէն Մարթըն եանընտա պիր հաֆթա իսթի-ճէք օլան Դրէթէյլիւ կէնճ գըզ վիբրատա իտուպ , պու գըզ էրէյինէճ կիւզէլ , գանը գայնար վէ չէնիքլի պիր գըզ կէօրիւնէյօր իտի ,

Տուվարճը ուսթաաը էրթէսի կիւնիւ կէլմիչ վէ ամէլէսինի իչէթմէյէ պաչլա-մըչ օլտուղընտան , ժագ՝ մէրգուճա սօն պագը թալիմաթ տահա վէրտի ,

Գատէհու Անժէլ իւչ Մարթ տէֆթէրէ պիրպիրինէ սարըլըպ էօրիւչտիրտէն սօնգրա , ժագ Լակարա՝ Բասգալ վէ Անժէլ իւչ պէրապէր «Բըթի Գասթէլ» գօնա-ղընտան միւֆարէգաթ իթտի ,

Իքի Ալեզապը՝ էօնտէն հարէքէթ իտէրէք , Միրօմէնիլ ոզգաղընտաքի գօնագ-տա քէնտիլէրինէ թախսիս օլունան գաբուճը գուլիպէսինտէ եէրլէչտիլէր ,

Անժէլ՝ Բարիզէ միւվասէլէթ իտէր իթմէզ , օթուրաըը էվտէն կէօչ իթմէք թէտարիքեաթըյլա մէշղուլ օլաճագ իտի ,

Գիննէֆես օ կիւնիւ ժագ Լակարա՝ Տօգթօր Թօմասըն նամը թահթընտա քէն-տիսինէ չէքի տիւզէն վէբտիքտէն վէ սագալընը Ամէրիգալըլար կիպի աթ նալը չէքլինտէ քէտտիրտիքտէն սօնգրա , Մէքթէպտը Թըղտիչինէն իւչէրի կէչէն մուալիմ-լէրինտէն պիր չօղունա վիղիթա վէրմէյէ կիթտի ,

Գու էանատէ Բասգալ՝ տէօչլէմէճիլէրի գօնագա կէթիրիպ , պատէհու բարա տօլուսը պիր ճրզտան ալարագ , իլանլար վէ մէտհիչէլէր նէչր իթտիրմէչք իւղրէ Բարիգին մէչհուր կալֆթահանէլէրինէ կիթտի , Իչտու իլանլարը , հէր քէսին մէտհ ու սէնատընա մագհար օլան վէ միւճրիմլար նէվինտէն/ խասթալար էյի իթտիկի րի-վայ թ օլունան Ամէրիգալը հէբիմ իւղրինէ Բարիղլիլէրին մէրագ վէ թէվֆճիւ-հինի ճէլպ իթմէք իւղրէ ժագըն թալիմաթը մուճիպինճէ Բասգալ քէնտիսի քէ-մալը մէհարէթլէ գալմէ ալմըչ իտի ,

* *

Վէրիլէն վատ իճրա օլունմըչ իտի ,

Բէյճօն Ֆրօմանթալ՝ հիւքիւմէթ քիւթիւպհանէլէրինէ միւֆէթթիչ մուավին-լիկի մէմուրիյէթինէ նասպ իտիլմիչ օլուպ , պու մէմուրիյէթ սայէսինտէ հէմ հէր գարու քէնտի էօնիւնէ աչըլաճագ , վէ հէմ ատ էն գիյասէտ արզու իթտիկի իւղրէ օղլունըն միւվաճէհէսինտէ քէնտի քէնտիյի սէթր իւչ եարատըղը իչի անտէն կիզ-լայէպիլէճէք իտի ,

Բէյճօն՝ Բօլ իւչ պէրապէր Մարն ըրմաղը սէվահիլի իւգէրինտէ վուգու պու-լան սէյահաթընտան սիր կիւն սօնգրա , քիւթիւպհանէլէրտէքի քիթապլարըն խըրսըզլարըը պուլունուպ օրթայա չըգարմագ իչիւն իթթիխաղը Թէտտավիւլէ մէշ-ղուլ օլտու ,

Էվվէլա տաիրէի զասթէյէյէ կիտիպ , էմրլէր վէրէճէք վէ բարօրթօլարըը տիյ-նէյէճէք օլտուղը մայէթ մէմուրլարընը եալընըզ Սէն-Մարթէն պուլվարընտաքի տաիրէտէ գասպուլ իթմէյէ բուխասթ վէ մէւսաատ Թալէպ վէ խոթիհսալ էյ-լէտտի ,

Բէյճօն՝ մէրգուման մայէթ մէմուրլարընըն իչինտէն էն գիյասէտ իչէ եարար-լարընը այըրուպ , Թալիմաթը լազըմկյի իթթա իտէրէք , անէյրի էօթէյէ պէրիյէ սէվգ ու իրսալ էյլէտի ,

Գունլար՝ Թէքմիլ քիթապէը տիւքքեանընլարընտա , վէ պահսուսուս նատիր վէ պահալը օլան վէ զէնկին մէրագլըլար Թարաֆընտան չօգ արանան քիթապլարա մախսուս քիթապէը տիւքքեանընլարընտա ուստուլէճէ Թէհարրիյաթ իճրա իտէճէք-լէր իտի ,

Գէնտիսի տէ ուղուն վէ սիյահ պիր բէտինկօթ կիյինմիչ վէ կէօյսիւնէ բէն-կեարէնկ պիր նիշան պագը Թագմըչ օլտուղը հալտէ , Բարիզ քիւթիւպհանէլէրին-նէն սըրգաթլարը հագգընտա մալիսմաթը սահիհէ ախզ իթմէք իւղրէ մէգքիւր քիւթիւպհանէլէրը մուհաֆըզլարընըն նէզարէթ կիթտի ,

Խիւլասաի քէլամ Բէյճօն Ֆրօմանթալ իճրատ Թէհարրիյաթա պաչլամըչ իտի ,

Ժագ Լակարա՝ Ֆիննը Թէպապէթտէքի չէօհրէթինի գավի պիր էսաս իւգէ-րինէ Թէհսիս իթմէկէ չալընըյօր իտի ,

Բասգալ Սօնիչ հէմ կաղէթալարըն իլան վէ մէտհիյէ իլէրինէ պագըյօր վէ հէմ տէ նագը խանէ հազըրլըգլարըյլա մէշղուլ օլույօր իտի ,

Ժագ Լակարտ՝ Տօգթօր Թօմբրոն նամը Թահթընտա հէր նէրէյէ կիտիյօր իւ-ան իսէ մայլմիմուենիյէ գապուլ օլունըյօր իտի։

Մալիւմիմիզ օլտուղը վէճվէլ, պու ատամ՝ կէօռթէրիչլի, սէօզիւ սէօհպէթի եէրինէ, էյի Թահիլ իմմիզ վէ ալիմ օլտուղընը քէնտիսի սէօյլէմէքսիզին գարշընտաքինէ էօյլէ կէօռթէրմէք խուսուսընտա ղայէթ ուռթա վէ մահիր պիր քիմսէ իտի։

Մէքթէպը Թրպպիյէ մուալիմլէրի՝ Թէշվիգաթլարընը ասլա տիրիլ իմմիյիպ, Թէշէպպիւս իտէճէկի իշտ քէնտիսինէ մուավէնէթ իտէմէքլէրինի վատ իմտիլէր։

Գէհէմմէհալ մուվաֆֆագըյէթ հուսուլրէգլիյր օլաճաղը չիմտիտէն մուհագդագ կէօրիւնիյօր իտի։

Միրօմէնիլ սօգաղընտա տահի իշլէր բէք եօլունտա օլուպ, միւսաֆիր վէ գապուլիյէթ օտալարընըն Թէղէյինաթ ու Թէֆթիշաթը իլէրիյէ կիտիյօր իտի։

Անժէյլ՝ չըգաճաղը խանէյինն էշեասընըն պիր գըսմընը սաթմըշ օլմաղլա, պաղը գալանը գօնաղըն իգթիճի գաթընտա Մարթ իլէ Բաղգալըն օտալարը իթթիֆաղինտէ իգամէթ իտէճէկի օտալարա նագլ իթտիրմիշ իտի։

Գիրինճի գաթտա ժագըն տահրէմի իթթիխաղինտէ քիմեախանէյինն Թէշէսիսինէ Թէշէպպիւս օլունըպ, մէզքիւր քիմեախանէտէն ժագրն տահրէմինէ չըգար իտի։

Բաղգալ՝ էլլէրինի պիրպիրինէ սիւրթիւչտիրէրէք ժագա տէտի քի,

—Սէքիզ կիւն սիւրմէկ հէրսի օլուր պիթէր . . . սէնին խասթա մուայէնէսինէ մախսուս օլան օտան բէք կիւզէլ չէյ օլաճագ տըր . . . Գիւթիւն Բարիզտէ պու օտանըն լագըրտընը օլաճաղընը սանա Թէշմին իտէրիմ։

Ժագ։—Մէզքիւր օտանըն քիւթիւպխանէսինէ գօնաճագ քիթապլարը նէ՞ եաբտըն, անլէրի տէ տիւրիւնտի՞ն մի։

Բաղգալ։—Անլէր տէ խաթրըմտան չըգմամըշ տըր ամմա, պէնիմ պէճէրէճէք իշիմ տէյիլ տիր։

Ժագ։—Նի՞շիւն, սէպէ՞պ։

Բաղգալ։—Սէպէպի չու քի, Թըպպտան, ճէրրահլըգտան, իլմը քիմեատան վէ սաիր պու միսիլլու իլվէրտէն ասլա մալիւմաթըմ օլմատըղընտան, Նէ մուէլլիֆլէրինի վէ նէ քէնտիլէրէ մախսուս քիթապլարը սիվիլմիմ Թանըրմամ . . . Գու իլի սանա պըրագտըմ, սէն պագըվէր։

Ժագ։—Բէք էյի եաբտըն, չիւնքի Բարիզ Մէքթէպը Թըպպիյէսի րէֆիգլէրիմտէն պիրի պանա պիր առատ Թարիֆ իթտի. պու առատ իշին բէք էրպասը օլտուղընտան, ղայէթ ուճուզ օլարագ լագըմ օլան սիվիճիմէ Թըպպ քիթապլարընը պանա Թէտարիք իտէճէք տիր . . . Ուճուզ Թըպպ քիթապլարը սաթըն ալարագ իտարէ վէ գաիտէյի Թասարրուֆա րհայէթ օլունտա Ֆահիտէտէն խայի օլմագ, չիւնքի պիր հէքիմին խանէսինատ Թըպպ քիթապլարը՝ էսկիճէ կէօրիւնմէյի տիր . . . Եկէր պու քիթապլար էյնի կէօրիւնիր իսէ, ահնիպինին ասլա մէզքիւր քիթապլարա միւրաճաաթ իթմէտիկի անլաշըլմըղընտան, պու հալ՝ պիր սուի Թէէսիր հասըլ իտէր . . . Կիտէյիմ օ քիթապճընը կէօրէյիմ տէ քէնտիսէյէ ուզլաշայըմ . . . Սաթըն ալաճաղըմ մէճմուալար (գօլէքսիօն) նէ՞ վագթ եէրլէրինէ գօնուլապիլճէճէք տիր։

Բաղգալ։—Նէ վագթ իսթէր իսէն . . . Քիւթիւպխանէ ճամէքեանլարը պու կիւն Թէսլիմ օլունաճագ տըր։

Ժագ։—Բէք ալէա . . . Հա՜, էյի խաթրըմա կէլտի, սէն Բարիզլիսին, էյի պիւէրսին, կէնէկօ սօգաղը նէ՞րէտէ տիր . . .

Բաղգալ։—Բօն Նէօֆ քէօրբիւսինին ուճը գարշըսընտա, Տօֆին սօգաղը Բարաֆընտա տըր . . . Զարպխանէ օ սօգագտա տըր . . . կէնէկօ սօգաղընտա պիլտիք սէնին քիմի՞ն օլապիլիր։

Ժագ։—Պիլտիք քիմսէյի եօգ տըր . . . տէտիկիմ քիթապճը օլատա իգամէթ իտէր . . . պագէն կիտիպ մէրգումա վիզիթ վէրէճէյիմ . . .

Կէնէկօ սօգաղընտա 9 նումէրօլը էսկի վէ սիմ սիյահ պիր խանէնին իւչիւնճի գաթընտա, էսկի քիթապ սաթըճըսը հէվէսքէարանտէն Մ. Անթուան Ֆօվէլ իգամէթ իտէյօր իտի։

Գու ատամ՝ Բարիզի քիթապ մէրագլըլարընտան զիյատէ էճնէպի քիթապ մէրագլըլարըյըմ իշ կարարագ հէր նէ գատար էն զիյատէ էճնէպիլէրէ միւնասէպաթտա պուլընմագտա իտի իսէ տէ, Բարիզտէ տահի էրէյիճէ մասրուֆ պու նէվի պիր քիթապճը իտի։

Գու քիթապճընըն տիքքաթընտան էնմահի քիթապը հավի պիր քիւթիւպխանէ Թէշքիլի գօլայ պիր մատէ իտի, զիրա մէրգումըն վագըտ ճէպիմ վէ մալ տօլուսը մաղազալարը եօգ իտի իսէ տէ, հէմ եիւքսէք վէ հէմ աշաղը տէրէճէ քիթապճըլարըմ տայմա միւնասէպաթ իւզրէ պուլունտուղընտան, հէր նէ ֆիյաթտա օլուր իսէ օլսուն իսթէմիկի քիթապը տէրագատ պուլապիլիր իտի։

Անթուան Ֆօվէլ՝ հէլլի պիշ չաղալարընտա ուղուն վէ գուրու վէ պուշը տաշ, ուֆագ վէ գարա կէօղիւ վէ քէսկին պագըշը պիր առատ իտի։

Կէնէկօ սօգաղընտա իւչիւնճի գաթտա իգամէթ իթտիկի տահրէ եէտի օտատան իպարէթ օլուպ, պունըն տէօրտիւնիւ մաղազա մագամընտա գուլլանըյօր իտի։

Քիւնտիսինէ իշ օտասը եաբտըղը էն պէօյիւք օտանըն հէր Թարաֆընտա եէրտէն Թավանա գատար բաղչալը պուլընըպ, պու բաղչալա մունթագատ վէ տիւգկիւն պիր սուրթէտ սըրա իլէ քիթապլար վագ օլունմըշ իտի։

Քէգալիք մասալարըն վէ տէօշէմէնին իւզրինտէ տահի հէր քէօշէտէ սիճմիլէրէյէ պագը եըղընըլարըյ քիթապ վար իտի։

Կիւնտիսինին մէզ իւր օտա հալընըպ պիր բէնէշէրէտէն ազաճըգ պիր բաղչալ, էսկի քեագըտա, էսկի մէշին վէ էսկի մաթպասա միւրէքքէպլի գօղուսը տա օրատան հիշ էքսիք տէյիլ իտի։

Կէճէ տէ Թավանտան սոնրա պիր լամպա՝ մէրգում էսկի քիթապ սաթըճըսընըն կագըտխանէսի մագամընտա օլան վէ իւզրի քեագըտա, քիթապ վէ քիթապ ֆիհրիսթի իլէ տօլու պուլընան եէյիլ չուհա էօրքիւլի վէ սիյահ պէյազը մասայա ըշըգ վէրիր իտի։

Գու օտանըն էշեասը Թէքմիլ օլմագ իւզրէ էսկի պիր գօլթուգ իլէ տէօրթ ատէտա սանտալեա վար իտի։

Մէզքիւր օտատան տիկէր տահա քիւչիւք պիր օտայա կիտիլիպ, պու օտա

մուճակներով կրակ պիտի չէր իսի վէ մուճակներուկէ մախսուս հէր ալէաթ վէ թաղըմ վէ ճիլոլէնմէք իչիւն խայլի քիթապ վար իսի։

Ամէնան Ֆօվկին զանիսաք վէ հիւզնէնկիզ իդամէթկեահը գարուսընտան իչէրի կիրոհիկիմիզ սըրատա, մէրգուճ քիթապճը՝ քէնտի իչ օտասընտա զիքր օլունան եէչիլ չուհա էօրթիւլի մասանըն էօնիւնտէ օթուրմըշ, էսկի պիր քիթապըն կարըագլարընը չէվիրմէքտէ վէ վագթ վագթ տուրուսպ պիր բէրթկվուզլա քիթապըն պաղը եէրլէրինի թէագիգ իթմէքտէ իսի։

Գարշըսընտա մասանըն օ պիր թարաֆընտա օթուղ չաղլարընտա եիւղիւ սալկուն վէ բուպասը էսկի բիւսկի վէ էօնիւնտէ եէչիլ ըչնկ պիր էօնլիւք պաղլամըշ պիր ատամ տուրուչօր իսի։

Ֆիքիաղճը՝ քիթապը գարայարագ վէ բէրթկվուզը եապըխանէօնինն իւզէրինէ գօյարագ պաչընը եօգարը գալտըրաը վէ տէսի։

—Բէկ ալէա։ ։ ։ էն մահիր էհլը խըսըրէ պիլէ պու սահիֆէլէրատէն Քիւթիւպխանէ տամկալարընդն պօզուլմըշ օլտուղընը խպաթ իթնին պագայըմ։ ։ ։ Սէն բէկ մահիր պիր իշինիսի, Ժա՛նտրէն։ ։ ։ սէնին իւզէրինէ չօգ էմնիյէթիմ վար տըր։ ։ ։

Ժանտրէն։—Պէն չօլուգ չօճուգ սահիպկիյիմ, միւսիւ Ֆօվկ։ ։ ։ իչի բարամ եօգ տըր։ ։ ։ Իչի ուՔագ չօճուղըմ վէ պիր գարըմ վար։ ։ ։ գարըմ տայմա խասթա տըր վէ հիչ պիր չէյէ եարար տէյիլ տիր։ ։ ։ հէմ պէն կէչինմէյէ վէ հէմ տէ անէչրի կէչինտիրմէյէ միւհթաճըմ։ ։ ։ պու չէյ տայմա գօլայ տէյիլ տիր։ ։ ։

Ֆօվկ՝ տիք տիք գարշըսընտաքի ատամա պագարագ։—Տայմա գօլայ տէյիլ տիր։ ։ ։ էվվէԼՔ։ ։ ։ պախուսուս հապստան եէնի չըգըլըղը վագթ, տէյի՞լ մի, Ժա՛նտրէն, պիրա օ ղէյման չօգ ատամ սէնի գուլլանմագ իսթէմէզ։ ։ ։ Հէյէ քի պէն էօյլէ վէսվեսէլի ատամլարտան տէյիլիմ։ ։ ։ Պէն սանա չօգ մէրագ իսիյօրըմ, թէվճճահհմի ճէլզլ իսիյօրսընը։ ։ ։ սէնի սէՔալէԼՔ ու զարուրէՔտէն գուրԼարմագ իսթէյօրըմ։ ։ ։ սանա եէվմիյէ օն Քրանգ մասչ վէ հէր պէլլի նիչանէլէրինի մահվ իթտիկին քիթապ պաչընա օն Քրանգ տա իՔրամիյէ վէրմէճիյիմ ։ ։ ։ Գուհա մէսմո՞ունմըսընը, Ժա՛նտրէն։

Ժանտրէն՝ պիր սէվինճէյ։—Մէսմո՞ունմըշմ, պու տա սօրուլաճագ պիր չէ՞յ մի տիր, էՔէ՛նտի։ ԹէքլիՔ իթտիկինիզ չէյ պէնիմ իչիւն ատէԼա պիր սէրվիՔ տիր։ ։ ։ սիզէ նասըլ թէչէՔքիւր իսէճէկիմի պիլմէյօրըմ։ ։ ։

Ֆօվկ։—Բէկ ալէա։ ։ ։ բէկ ալէա։ ։ ։ Գու միւՔաֆաԼա տէյէրին վար տըր, եօգսա սանա պու գատար բարա վէրմէզ իսիմ։ ։ ։ Շիմտի, սանա սէօյլէտիրիմի պիր տահա սէօյլէյիմ։ ։ ։ Սէն պանա չէրիՔը ԹէօհմԼՔ օլտուն, տիմէՔ սէն տէ Թէմամըլյա իչԲէյաթ իւզրէ պուլընըպ պօշպօղազլըգ իթմէմէյէ պէնիմ գատար ալագատարսընը։ ։ ։ Պօշպօղազլըգ իթմէՔ նէ տիմէՔ օլտուղընը պիլիյօ՞ն եա՛։ ։ ։

Ժանտրէն։—Շիւպհէ՞ մի վար, էՔէ՛նտի։ ։ ։

Ֆօվկ։—Էօյլէ իսէ աղզընը բէՔ օլմալը։ ։ ։ Գիր ազ էվվէԼ տէտիկիմ մասչտան մատտա, էհկէր զէյատէճէ քեար օլուր իսէ սէնէ պաչընատա տա պէօյիճէՔ պիր իՔրամիյէ վէրէճէյիմ։ ։ ։ Գու կիւն բարայա իՔԲէյաթըն վա՞ր մը։ ։ ։

Ժանտրէն։—ԻՔԲէյաթըն տա պէօյիւկ վար, էՔէ՛նտի։ ։ ։

Ֆօվկ։—Նէ՛ գատար լազըմ տըր։

Ժանտրէն։—Էլլի Քրանգ գատար օլտուն։

Ֆօվկ։—ՎէրԷյիմ։—տէյէրՔէ, բարա ճըզտանընտան պէչ ատէտա ալՔուն չըգարըպ մէրգուճ իչէյէ վէրտի։

Իչճի Ժանտրէն մաէՔԲէչէՔՔիւր բարալարը ալըպ ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա։—Գու կիւն էրգանաճագ իչ վա՞ր մը տըր։—տէյտու սիւվալ իԲտիքտէ։

Ֆօվկ։—ԷվվէՔ, վար տըր։—տէտի, վէ եէրինտէն գալգըպ կիԲտի պիր չէՔմէճէ կէօզիւնտէ սագը իՔի ճիլա քիթապ ալըպ կէԲիրտի վէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ տէտի քի։

—ԻչՔէ պուռնալար տըր։ ։ ։ պու իՔի ճիլա քիթապ ՔիւԲիւպխանէյի Միւհիտէն կէլմիչ տիր։ ։ ։ Գաբաղընընդն իւզէրինէտ զամպագ չիչէյի ըէսիմէրի, վէ պիր չոգ սահիֆէլէրինէտ քիԲիւպխանէյի մէզքիւրըն մէօհրիւ վար տըր։ ։ ։ Գու նիշանլարընդն քեաֆիֆէսինի մահվ իթմէյի։ ։ ։ Գուռնալար նատիր պուլընընդր քիթապլար տըր։ ։ ։ «ԺօզէՔ բահիպին Թէրճէմէյի հալի» վէ «Գըզըլ ՎասիյէԲնամէ, Մ։ Լաֆիմաճընդն խաԲԲըրէյէրի»։ ։ ։ Գուռնալար չոգ եիւքսէՔ ֆիյաթլա սաԲրլաճագ քիթապլար տըր։ ։ ։ հէր գաչա սաԲրլըր իսէ անտէն սանա տա պիր հիսսէ չըգաճաղընը վատ իսէրիմ։ ։ ։ իչի կիւզէլէյ եարընըզ։

ԱնէԲտան Ֆօվկ քիթապլարը Ժանտրէնէ վէրիպ, մէրգուճ տախտ անէչրի ուզատիյէ Թէագիգ ու ԹէՔիՔիչ իթտիքատէն սօնգրա տէտի քի,

—Զամպագ չիչէքլէրինին նիշանէլէրինի մահվ իթմէՔ նագապիլ տիր։ ։ ։ ալԲունը չըգարըլաբգատա, ալԲունըն չուգուր եէրի գալաճագ տըր։ ։ ։ գարաղը տէյէՔիրմէՔ քլիկիմ իչճապ իսէճէՔ տիր։ ։ ։ իՔԲէյաթ գարագլարընմատան պիրինի գուլլանաճաղըմ։ ։ ։ Տամկա վէ մէօհիւրլէրէ կէլինճէՔ, պուռնալարտա Թէչմամըշյա մուվաֆֆագ օլաճաղընը սիզ պիլիրսինիզ։

Ֆօվկ։—ԵաբընընզՔ։ ։ ։ ատմա էյի տիգգաթ իսինիզ, հիչ պէլլի օլմասընը։ ։ ։

Ժանտրէն։—Բէկ էյի, էՔէ՛նտի, էօյլէ օլաճագ տըր։

Ժանտրէն՝ հէմ սէօյլէյիպ հէմ տէ քիթապլարըն կարըագլարընը չէվիրմէՔտէ իՔէն, պիր տէ նահէհան պիր սահիֆէնին իւզէրինէտ տուրուվէրտի։

Ժանտրէն։—Գունը կէօրուհնի՞ղ մի, միւսիւ Ֆօվկ։

Ֆօվկ։—Նէյի՞ կէօրէյիմ։

Ժանտրէն։—Գագը հարՔլարըն վէ քէլիմէյէրին պաԲընա գալէմէյ գըրմըզը չըզկըլար չըգըմըզ տըր։

Ֆօվկ։—ԵՒա՛յր, կէօրմէտիմ։ ։ ։

Ժանտրէն։—Էօյլէ իսէ պագընընզ—տէտի, վէ աչընգ օլարագ «Գըզըլ ՎասիյէԲնամէ» քիթապլընը էսկի քիթապ սաԲրտընընա վէրտի։

Ժօվկ՝ քէնտիսի տախտ քիթապը կէօզատէն կէչիրտիքտէն սօնգրա։—Գու նէ՛։ ։ ։ պու բէՔ գարիպ չէյ տիր։ ։ ։ ԹէչմէՔէլի պիր չէյ տիր։ ։ ։ մէզքիւր իչարէԲէյտէն քիթապ Թանըտապիլիր։ ։ ։ Պէն պուռնը սագլայըմ տա, իչէրուտէ պագալըմ նէ՛ եարարըզ։ ։ ։ Սէն օ պիրինի եար պիրիր։

Ժանտրէն։—Բէկ էյի, էՔէ՛նտիմ։ ։ ։ կիտէյիմ պիր ազ չէյ եէյիմտէ սօնգրա տէրհալ իչէ պաչլարըմ։

Ֆօվէլ.—Մաքպախ Ներոիվ Նինէն անախքարը հանընաա ատը, ո Ներոիվէնաէն աշաղը էն . . .

Ժանտարէն.—Գէն տէ զաքէն էօլէ հարահագտըմ . . .

Ֆօվէլ.—Ա՜հ, «Էէլիա» քիթապը . . . պիրինճի Թապը բէկ նատիր օլաուղընաան, պուլընմազ կիպի պիր չէյ տիր . . . ո քիթապըն իչի պիքա՞մ մի,

Ժանտարէն.—Գու սապահ ճիլա մէնկէնէսինէ գօյտուա . . .

Ֆօվէլ.—Տիմէք պու ագշամ ալընըր . . .

Ժանտարէն.—Եվվէք, հաղըր օլուր . . . կէք իրիրիմ սիպէ . . .

Ֆօվէլ.—Էօլէ իսկ չիմոիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ.

Ժանտարէն չէքիլոլի կիթտի վէ Անթուան Ֆօվէլ տախի «Միւսիւ տը Լաֆէմանըն Հաքըրէլէրի» նամ քիթապըն գըրմըզը միւրէգքէտպէ չըգկըլար չըզըլը սահիֆէսինէ էէնիտէն պիր կէօզ կէզտիրէրէգ քէնտի քէնտիյէ.

—Գու նէ՞ տիմէք օլաճագ . . . ևիրմինճի սահիֆէյէ պօյունա ալթը չըզըլը քէլիմէլէր վէ հարիքլար վար տըր . . . —տէտիքտէն սօնղրա, պիր եարրագ չէվիրիլ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.—Եիրմի պիրինճի սահիֆէ տէ էօյլէ տիր, եիրմի իքինճի, եիրմի իւչիւնճիյէ գատար . . . Գու պիր մուամմա տըր . . . չիմոիլիք պէն պու մուամմայը հալլ ու Թապիր իմմէյէ չալըշմագ իսթէմէմ . . . —տէտի, Թամ պու սըրատա օտա գարուսընընը չանը հըզըրճա չալընտը.

Անթուան Ֆօվէլ՝ ո չիւպհէլի քիթապը տէրհալ եազըհանէսինին պիր կէօգիւնէ սօգուպ կիթտի գարուչը աչտը.

Էսկի քիթապ սաթընը Մ. Ֆօվէլ՝ կէրէք գահուէի Թասարրուֆա րիայէթ իչիւն վէ կէրէք չիւպհէ իթտիկի իչիւն եանընա ուշագ ալմագ իտի.

Հէր սապահ իսանէնին գարուճը գարըսը կէլիպ մէրգուէմընի խըտմէթինի եարար իտի.

Գունտան մատտա մէրգուէմ կիւնտէ իքի տէֆա տա ճիվար պիր լօգանթատան էէմէյինի կէօթիւրիր իտի.

Մէրգուէմ գարուճը գարընընն եաթագ վէ եէմէք օտալարընտան պաշգա օտալարա կիրմէսի գաթիճէն մէճիու օլուպ, պու մէճիուլիյէթ մէրգուէմ գարըթէտմագլա բիայէթ իթմէքտէ իտի.

Գարուլը չալան քիմսէ՝ գըրգը կէչինն վէ լաքին կիւզէլլիկի հէնուզ էրէնտէ պիր գարը օլուպ, էլպիսէնի բէկ ո գատար տիւգիւնէ օլմայան պու գարը՝ իչէրի կիրինճէ էլինի քիթապճըյա ուշաթը, վէ քիթապճը՝ ֆիւթուրսըզ պիր սուրէթտէ մէրգուէմէնին էլինի ԹուԹուպ սըգըշգատան սօնղրա գարըլը օտատան իչէրի պաթագ գարուլը արգասընտան գարատը, վէ պատէհու մէրգուէմէյէ իսթիա պէն տէտի.

—Գու կիւն սէնին կէլմէնի ումմայօր իտի . . .

Գարը.—Կէլտիկիմէ սէպէպ չու տըր քի, սանա վէրէճէք հավատիսէրիմ վար.

Ֆօվէլ.—Էյի՞ մի, ֆէնա՞ մը.

Գարը.—Ֆէնա.

Ֆօվէլ՝ Թէաճճիւպէ.—Ֆէնա իսապէրլի՞ մի . . . Նէ՞ ճիհէթճէ,

Գարը.—Եիմտի սէօյլէյէճէյիմ . . . Եալընը՞ զըրսըն.

Ֆօվէլ.—Եվվէք . . . իչէրքի իչ օտամա կիր . . . —տիյէրէք, հանուտաքի օտանըն գաբուսընը իրիիվէրտի, եօլ աչըպ գարըյը մէզքիւր օտայա սօգտու վէ պատէհու տէտի.

—Օֆուր պագայըմ, սէվգիլիլիւ հէմչէրիճիկիմ, վէ պէնի տիւչարը վէսվէսէ իտէն չու մուամմայը սէօյլէ տէ տիյինէյիմ . . .

Գարը.—Ղօնք տը Թօնէրիէօ էօլմիւչ,

Ֆօվէլ.—Վա՛յ, էօլմի՞ւչ մի,

Գարը.—Եվվէք . . . օն պէչ կիւն գատար վար տըր ամմա, պէն հէնուզ պօւ սապահ պիր կազէքա օգուտըղմտա խապէր ալտըմ. Մէզքիւր կազէքատա, միւքէվէճա գօնքըն ուշաղը վէ էմնիյէթլի ատամը օլան ժէրօմ Վիլարըն Քէվգիճի իլան օլունմըշ իտի.

Ֆօվէլ.—Էյ պու նագլ իթտիկին չէյլէրտէ ֆէնա պիր խապէր կէօրմէյօրըմ . . . ժէրօմ Վիլարըն Թահքը Քէվգիճէ ալընմասընտան սոնա նէ՞ ֆէնալըգ օլապիլիր . . . Գօնք տը Թօնէրիէօ էօլմիւչ, պունըն ֆէնալըգը նէ՞րէսինտէ տիր, էկէր սէօյլէնէն րիվայէթ սահիհ իսէ, պու էօլիւմտէ սէնճէ հիչ պիր զայիյ օլմայըպ հէր գազանճ տըր, գիրա օղլունա ճէսիհ պիր մէպլաղ միրաս խապէթի իտէճէք, վէ օղլուն հէնուզ ագըլ պալիղ օլմատըղընտան, պու բարա անըն եէրինէ սէնին էլինէ կէչէճէք վէ սէնին եէտը իտտարէնտէ պուլընճագ տըր . . . Սէնին տէ արզուն պու տէյի՞լ մի իտի . . .

Գարը.—Շիւպհէ՞ մի վար, լաքին իչէէ ֆէլաքէթ Թամմ պուրատա պաչլար . . . Օղլում միրաս եէմէյօր . . .

Ֆօվէլ.—Նէ՞ տիյօրսըն, գա՛րը,

Գարը.—Հայր՛ֆ, հագիգաթը հալի սէօյլէյօրըմ . . .

Ֆօվէլ.—Էյ գօնք տը Թօնէրիէօ՝ քէրիմէսինին եէվմը վէլատէթինտէ քէնտի սանճագ տաիրէսի տաճախլինտէ տիւնեայէ կէլմիչ օլան չօճուգլարըն պէկէրինէ պիրէրը սէրվէք վաճխէթ իՀմէմիչ մի իտի.

Գարը.—Գունը հէր քէս պիլիր . . . Գօնք պունը հիչ կիզլէմէյիպ սէօյլէմէքտէ օլտուղընտան, իչէէ Թամ պու սէպէպէ մէպնի ժէրօմ Վիլար՝ մէօհիւր ԹահԹընտա օլան Քէրէքէնին մուհաֆիզը օլմագլա պէրաապէր գօնքըն վաճխէթնամէսինի վէ էվրագը նագտիյէսինի զայ ու նագէտտա իՀմէմէք Քէօհնէթիյլէ իՀամ օլընարագ հապսա իլգա իտիլմիչ տիր . . .

Ֆօվէլ.—Հա՛ . . . Պիր վաճխէթնամէ ֆէսխա իտիլմի՛չ . . . էվրագը նագտիյէ զապտ օլունմը՛չ . . . Վագըա աղըր պիր չէյ տիր պու . . .

Գարը.—Ֆէլաքէթի չիմտի անլա՞յօրսընըն,

Ֆօվէլ.—Բէք ալէա անլայօրըմ . . . Էկէր վաճխէթնամէ պուլընմազ իսէ, միւքէվէճա գօնք տը Թօնէրիէօնին ֆամիլեատան քիմսէսի օլմատըղընտան, միրաս մահկիլ օլուր վէ քեամիլէն հիւքիւմէք իտտէր.

Գարը.—Եվվէք, պէօյլէճէ հէմ պիզ զարարըը չըգարըզ վէ հէմ տէ գօնքըն եիրմի տէֆա պէյան իթտիկի արզու եէրինէ վարմազ . . .

Ֆօվէլ.—Շիմտի ահվալի էյիճէ Քէտգիճ իտէլիմ . . . Վաճխէթնամէ չալընմը՞չ մը տէյու զանն օլունըյօր . . .

Գարը։—Ջանն օլուննագ տէյիլ, էյլէ օլտուղընա թէմամըլա ինանըըլըյօր...

Ֆօվէլ։—Էվրագը նագտիյէ իլէ պէրապէր մի։

Գարը։—Էվվէլ, հէր նէվի էվրագը նագտիյէ վէ նագտ վէ բէզ ճէսիմ պիր մէսելաղը հավի պիր չօգ պանգնօթլարլա պէրապէր չալընմըշ, զիրա պուննլար պիր տօլապ տէրուննինտէ պուլընմագ լազըմ կէլիր իքէն պուլընմամըշլար տըր։

Ֆօվէլ՝ պիր ազ տիւշնինքտէն սօնդրա։—Վագըա աղըր պիր մատատ տիր, լաքին հէր իւմիտ միւնգաթի օլմամագ կէրէք տիր։ . . Վասիյէթնամէնին նապէ-տիտ օլտուղընա պէն տէ շիւպհէ իթմէմ վէ ինանըրըմ։ . . Լաքին անըն մահվ խոխոխկինի միւսէյյին հիշ պիր տէյիլ եօգ տըր։ . . Էվրագը նագտիյէ տէ նէ գատար զայզ ու նապէտիտ օլսա, հինէ պիր իշ վէ նիչանէ սըրագըր։ . . Ֆէ-բրօմ Վիլար Թահիթը թէվգիֆէ ալընմըշ։ . . Էկէր գապահաթը քէնտիսի իսէ իգ-բար իտէմէք տիր։ . . քէնտիսինին իշի պիթտիհինի կէօրիւնմէ, վասիյէթնամէյի իտատ իտէրէք հաքիմլէրին աֆվընը իսթիրհամ էյլէյէմէք տիր։ . . Էկէր գապահաթ սահիպի Ֆէբրօմ Վիլար՝ տէյիլ իսէ, սօնդ գապահաթը՝ կիւնիւն պիրինտէ էվրագը նագտիյէյի սաթմադա գալէճէնընդէնտա նագայը էյէ վէրմէմէք տիր։ . . իչպու էվրագը նագտիյէնին նոմէմէրօլարը էլվէյթէյ պիր եէրտէ նագըլը տըր, անտէն անկարելը։ . . Էհնասըլ էլվէյթէյ պիր սուրէյէթլի հագիգաթը հալ մէյտանա չը-գաճագ։ . . վագթ իշի տիր, պէկլէմէլի։ . . Էկէր գօնթ էօլմէմիշ օլսա իսի, օղուն՝ ագըլ պալիղ օլտուղը կիւն բարաբարա գամուշաճագտը։ . . գօնթըն հէ-նուզ պէրհայաթ օլտուղընը ֆարզ իտէրէք, թէտգիգաթ վէ թէհարրիյաթը ատ-լիյէնին նէթայիճինէ սապր իտտուպ պէկլէ։ . .

Գարը։—Վէ էկէր թահգիգաթը մէզբութէն պիր նէթիյճէ հուսուլէ կէլմէզ . . . էկէր հիշ պիր շէյ քէշֆ օլունամագ իսէ, նէ՞ ճարայըմ։ . . .

Ֆօվէլ։—Օ հալտէ պահթընա քիւս։ . . բուլայարընընդէն հէբիսի մահվ օլուբ կիտէր։ . . Ֆէյլէսօֆ օլմաը, գըզըմ։ . .

Գարը։—Սէն զէնկին վէ բահաթսըն տա կէնիշ կէնիշ չէօյլէյօրսըն։ . . Վա-գըա պիր անա վէ պիր պապատան տօղմուշըզ ամմա, հիշ պիրպիրիմիզէ պէնզէսմ-յիզ։ . . Տամարլարըմըզընտա հէր պիր գան ճէվէլան իթտիհինէ քիմսէ իննանմայա ճագ տըր։

Ֆօվէլ՝ կիւլիւմսէյէրէք։—Օ գասավէթ սէնին տիր, պանա՞ նէ։ . . պէն իսթիսարը-ղընտա բահաթ իթմէք իշիւն շիմտի չալըշըյօրըմ, կիւնիւն պիրինտէ բահ-հաթլանասիլմէք իշիւն շիմտի եօրուլույօրըմ։ . . սէնճէ իսէ իսթիգպալին հիշ է-հէմմիյէթի եօգ տըր։ . . սէն իսթիգպալի տայմա թէլէզզիւզաթը հաղըրէյէ Ֆէ-տա իթմիշին տիր։ . . Շիմտի պիւէ իսթիգպալի Ֆէտա իթմէյէ հաղըր վէ միւ-հէյեասըն։ . .

Գարը։—Էյ, պիր չօգ արզուլարըմ, պիր չօգ իսթէքլէրիմ վար իսէ, գապա-հաթ պէնիմ մի տիր։

Ֆօվէլ։—Պէնիմ տա տէյիլ եա։

Գարը։—Նի՞շիւն պէնի էյլէ միւսիպի վէ զէվգ ու սէֆայը սէվէն պիր ա-տամըա էվլէնտիրմիշլէր։ . . շիմտի պէն տէ աղրըյըմ, թէյրք իսէմէյօրըմ։ . .

Ֆօվէլ։—Նի՞շիւն թէյէֆքի իսէյօրսըն։ իլտիվաճըն սէնին էն տիվանէճէ իւ-

միտլէրինին մաֆէվգինտէ իտի։ Աչգ ու սէվտասընտան տօլայը սէնինէ էվլէնէն վէ սէնին հէր արզու վէ իսթէքլէրինի իճրա էյլէյէն օ խիտ չօճուգ՝ էօլտուրիւ-զէման սանա պէօյիւճէք պիր սէրվէթ թէյրք իթմիշ տիր։ . . Րահաթ վէ մէսուտ եէյամագ իշիւն օ սէրվէթ սանա քիֆայէթ իտէր իտի։ լաքին սէն քէնտինի կէօս-թէրմէք, բարլամագ, տէյիճէ արզուլարընը իճրա իթմէք իսթէտին, էյհասըլ քէն-տինտէն հիչ պիր շէյ էսիրկէմէք իսթէմէտին վէ սօնունը հիչ հիսսագ իթմէտին, վէ պէօյլէճէ բարանը չիւրիւթտին տուրտուն։ . .

Գարը՝ պիր ահ չէքտիքտէն սօնդրա։—Պէն գըրդ իքի եաշընտա վար ըմ, լա-քին հիւսն ու ճէմալիմ հէնուզ էրէյիճէ եէրինտէ տիր։ . .

Ֆօվէլ։—Գու էֆքեարտա պիրինի պուլ վէ անընդա էվլէն։

Գարը։—Պիր գօճա՞ մը ալմագ տէյտին։ պիր տէֆա ալտընմ, եէթէր։ . . Հէր շէյտէն էվվէլ քէնտի սէրպէսթլիկիմ լազըմ տըր։

Ֆօվէլ։—Սէն տուլ օլուպ հալ ու վագթին տէ եէրինտէ օլտուղընտան, պու սէրպէսթլիյէթի մուհաֆազա իթմէք սէնին էլինտէ իտի։ . . Ա՜հ, հանիյա քի նա-սիհաթլարըմը տինէմիչ օլա իտին։ . . Էվէտսըն՝ զայէթ զէքի վէ էվտա կիպի պիր չօճուգ իտի։ . . անը սէնատթա վէրմէլի իտի, սէնատթա պիր գաչ սէնէ զարֆընտա քէսպը սէրվէթ իտէրէք քիմսէյէ միւհթաճ օլմագ վէ միւսթագիլ ու սէրպէսթ պիր հալտէ պուլուննըր իտի։ լաքին սէնին ագըլ Ֆիքրին տայմա գօնթ տը Թօնէրիէօնին միրասընտա իտի։

«Միրասըն վատէսի կէլտիքտէ օնա եալընըզ սէն քէնտին տահիպ օլմագ իս-թէտիհինտէն, Ֆէնա պիր հիսսագ իթտին վէ քէնտի քէնտինէ։ «—Պէն օղումըն վասիյյիմ։ . . Էկէր օղում ագըլ պալիղ օլմագտան էվվէլ գօնթ վէֆաթ իտէր իսէ, վասիյէթ սըֆաթըյլա միրասը պէն իտտարէ իտէճէյիմ վէ իսթէտիհինի կիտի անը գուլլանաճաղըմ։ . . Էկէր գօնթ պիլաքիս էվվէլճէ էօլմէյիպ տէ օղում ա-գըլ պալիղ օլտուղընտա միրասը եէր իսէ, հէր նասըլ օլտուրսա օլսուն անը գուլ-լանմադա պիր եօլ վէ չարէ պուլաճաղըմ»։ տէտին։ . . Վէ պու եօլ վէ չարէյի սահիհէն պուլսըն։ պու թէտպիրին մէնֆէատ պիր թէտպիր իտի, լաքին հիչ Ֆիւ-թուր իթմէտին, եէհէնիմ Րընէյի բարաղըղտա գանտըրտըն, պիր բուհտան մէք-թէպինէ գաբաթտըն։ չօճուգ օրատա թիւնէյիպ սիւգիւթյօր, վէ սէնին իմրաը իթտիհին էօմրէ նէզարէթ իտէմէյօր։ օրատան տիշարը չըգտըղընտա տա հէման բարաղ թագտիս օլընաճագ վէ պիր ուզագ մէմլէքէթէ միսիօները կիտիպ արթըգ պիր տահա ավտէթ իթմէյէճէք տիր, զիրա զավալը չօճուգ բէք իթտաթլը պիր շէյ տիր։ պէօյլէճէ անը մէչտագթագլա եաշաթտըգտան սօնդրա մէչտագթագլա տա էօլտուրէճէքսին։ . . Գունը սէն բէք էյի պիլտիհինտէն, քէնտինինէ պիր սէնէթ Թանգիմ իթտիրտին։ պու սէնէտի իմզալայագագ վէ կիւնիւն պիրինտէ հէր նէ սէրվէթ քէնտինինէ միրաս տիւշէր իսէ, անըն քեաֆֆիֆէսինի սանա Թէրք իտէճէք տիր։ . . Սէն գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինտէն տօլայը պու տօլապը գաւրտուն, հէ՛մչիրէճինիմ։ . . էվինի գում իւգէրինէ պինա իթտին։ . . Գում էճ-բինտէն ցնար, էվ եըգըլըը։ . . գապահաթ քիմի՞ն տիր։

Գարը։—Սէնտէն պիր նասիհաթ ալմագ իշիւն պուրայա էկէտիմ, սէնտէն հա-գաբէթ կէօրէճէհիմի տայա մէմուլ իթմէյօր իտիմ։ . . Գու Թավը ու մուամէլէն հիչ եագըըդ ալմագ, գա՛բատըըմ։ . .

Ֆօվէլ։—Գէնիմ ֆիքրիմ հագարէք տէյիլ տիր, հէ՛մչիրէճիկիմ . . . պէն սէ-նին զայըֆ հիւէթլէրինի պիլմէիիկիմ կիպի սէն տէ՛պէնիմ զայըֆ հիւէթլէրիմի պիլ-միկինտէն, հէր իքիմիզ տէ սէրպէսթ վէ աչըգ պիր սուրէթտէ եէքտիկէրիմիզէ գօնուչաալիիրիզ . . . Գէնտէն իսթէմիկին նասիհաթը պիր սէօյլէմիմ վէ ենիէ թէքրար իտէրիմ, Շէօյլէ քի, «Ֆօնֆ սը Թօնէրիէօնին վասկէթնամէսի հագգըն-տա վէրիլճէք սօն գարարա պէքլէ վէ օ սըրատա պիր ազ բարա արթըրմաղա չալըշ քի, խայալլարըն մահվ օլաճագ օլուր իսէ, իմթիխարըզ կիւնէրին իչիւն էլինէ հիչ օլմազսա պիր եէչէճէք էգմէչին պուլընսըն . . . » Էկէր էվլատըն մի-րաս եէչէճէք օլուր իսէ, սանա էյի օլուր . . . Էկէր միրաս եէմէչէճէք օլուր ի-սէ, « Ֆէնա՛ . . . իսթէմին քի օղլուն բարաղ օլսուն, օ տա բարաղ օլաճագ վէ արթըգ սանա հիչ մուավինէք իտէմչէճէք տիր, լաքին տուվալսըրնտա սէնի ուհութմայրսղ զիքր իտէճէկինի տէրհաթըր իտէրէք միւթէսէլլի օլաճագսըն . . .

Էսկի քիթապ սաթըճըսըն հէմչիրէսի՝ պիր միւտէթ սիւքիւթ իթմիքտէն սօնդրա, կէօզիւնիւ գալտըրըղ գարտաչըրնն եիւգիւնէ պագմագսըզըն խյրատը սիւվալ իլէ.

—Ֆարղ իտէլիմ քի, վասկէթնամէ պուլընսըն, վէ օղլում՝ գօնթըն սէրվէ-թինտէն քէնտիչէ իսապէք իտէն հիսսէյի ալսըն . . . —տէյիպ, սէօզիւնիւ պի-թիրմէքսիզին գաթ իթմիքտէ,

Ֆօվէլ։—Էյ սօնդրա՞,

Գարը։—Սօնդրասը չու քի, սէն գանուն էլինաս օլտուղընտան, Րընէ վէֆաթ իթմիքտէ անըն միրաս հիսսէսինտէն պանա պիր չէյ իսապէք իտուպ իթմէչէճէկինի պանա սէօյլէյէպիլիրսին.

Ֆօվէլ՝ նազարը իսթիղրապլա գըղգարընտաչընա պագարագ.—Տիմէք Րընէ խասթա՞ մը տըր . . . էրէյիճէ խասթա՞ մը տըր քի էօչէճէյինի չիմտիտէն քէչի իտէյօրսըն.

Գարը։—Իւչ կիւն ագտէմ քէնտիսինի կէօրտիւմ . . . եաթագտա եաթաճագ տէրճէճէտ վագըտ խասթա տէյիլ տիր, լաքին բէչ զայըֆ վէ սօլկուն օլտուղընտան, պուս հալ՝ մէրգուսըն կիւնէտէն կիւնէ կէշիպ թիւքէնտիկինէ պիր էմտրէ տիր . . . Գէնիմ զանընըժմա պուս խասթալըզ՝ մօտա խասթալըգլարտան օլան գանըզըզ խասթալըզը օլմալը տըր . . .

Ֆօվէլ։—Գարանըզ պիր էօմիւր կէշիրիպ հատտէն գիյատէ չալըշտըզը վէ հիչ պիր էյլէնճէ վէ զէվգ ու սէֆատա պուլընմատըզը իշիւն պուս խասթալըզա միւս-թէյլա օլմուշ տըր . . . Գունտան մատտա Րընէնին սահիհէչն քէնտի մէյլը թասիհ-սինէ իթիդատը թամմ օլտուղընը իսապէք իտէր պէնճէ հիչ պիր էմրէ եօգ տըր . . . չօճուգ իթաաթ իտիյօր, եաթօտ գաթլանըպ տուրուչօր, լաքին քէնտինի պէօյլէ սըզըչա գօյմասըլլա եամաչ եամաչ իւգիւլիպ սիւգիւլիպ էօչէճէք տիր . . .

Գարը։—Պու պէնիմ սիւվալիմէ ճէվապ տէյիլ տիր . . .

Ֆօվէլ։—Էկէր օղլունա միրաս իսապէք իթմէսի միւհիմմիլ օլան սէրվէթի թէչէզզիւղ իթմէչ իսթէր իսէն, մէրգուման էյի պագմալը վէ թէտավի իթմէչէ տիր, պիրա գանուն պուս պատտէ միւսաադէ՛ տըր . . . աչ գուլագլարընը, գա-նունըն չու ֆգրասընը տիյնէ.

«Վասկէթնամէյին հիմնը քիւչատընտա էկէր սահիպը վասկէթին քէնտի սէր-վէթինտէն պիր գըսմընը թէրք ու վասկէթ իթմիկի քիմսէչէրին պիրի վէ ենա պիր գաչը էօլմիւչ իսէ, պու քիմսէչէրին վէֆաթըդյա միւնազիւնֆիհ օլան հիսսէչէր՝ վարիսը մէչրուլաբա գալըր՝

«Էկէր սահիպը վասկէթին վարիսը մէչրուբ եօգ իսէ, վասկէթնամէյտէ ահ-քամը խուսուսիյէ միւնէդդիհ օլմատըդը թագտիրտէ մէղքիւր հիսսէ վէ ենա հիս-սէչէր՝ հիւքիւմէթ իսապէք իտէր՝»

Շիմտի անլատը՞ն մը՝

Գարը։—Էվվէթ, անլատըմ . . . Րընէ վէֆաթ իթմիկի թագտիրտէ էկէր վա-սկէթնամէ պուլընըդյ տա սէրվէթ բայ իտիլիր իսէ, Րընէնին հիսսէսի հիւքիւմէ-թէ տիւչճէճէք տիր՝

Ֆօվէլ։—Իչթէ պու պէչէյէ տիր . . . Իմամ,—իլավէ իթտի Ֆօվէլ պիր թար-ղը խթիհզաքեարանէ իլէ,—սէն բէչ էյի պիր վալիտէյին, օղլուն վասկէթ օլու-նան սէրվէթին բայ օլունտուղը վագթա գատար պէչէյէչէպիլմէճէք իշիւն էլվէթթէ-ան թէտավի իտուպ սէրիան էյի իթմէյէ չալըշաճագսըն՝

Կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթըճըսըն հէմչիրէսի Մատտա Լա-պատ՝ ճէվապ վէրմէյիպ, տուտագլարընը ըսըրատագ այագա գալգտը՝

Ֆօվէլ՝ սէօզիւնէ տէվապ իլէ.—Շունը տաթի իլավէթէն պէչան իտէրիմ քի, էկէր սահիհէն պէօյլէ պիր վասկէթնամէ եաբըլմըչ իսէ, հիւքիւմէթ պուսնըն իս-պաթընը էլտէ իտէպիլէճէք, վէ էկէր մէղքիւր վասկէթնամէ հէնուզ մէվճուտ ի-սէ, էլեվվէ նէ գատար տա սէթր ու քէթմ օլուճնա կինէ զալըթա՝ օ վասկէթ-նամէյի պուլուպ մէչտանա չըգարաճագ տըր՝

Գարը՝ օմուզլարընը օչնաթարագ պիր իսթիհզա իլէ.— Էօյլէ ամմա, զալը-թա պագէն իչի ֆարգ իտէմէգ. սէն պուսնըն պէօյլէ օլտուղընը պիր ազ պիլմէյի-սին, գա՛րտաչըմ . . .

Ֆօվէլ՝ Թիթրէյէրէք.—Գէ՞ն մի . . .

Գարը։—Էվվէթ, սէն՝

Ֆօվէլ։—Գէնիմ գօրգաճագ պիր իշիմ եօգ տըր՝

Գարը։—Զիւնքի սէն ուսթա պիր ատամ օլտուղընտան, էլվէթթէ Քէտտաի-րը իհթիյաճէյէ իթթիխազ իթմէչին տիր . . .

Ֆօվէլ։—Գէն իսթէգպալը, սօնումը տիւչճէնիրիմ . . . Գէն նէ եարար իսէմ սէն տէ անը եարմալը իտին . . . Էկէր պէչգա պիր նասիհաթա տահա միւհիմ-օլուր իսէն հէլ պէնի պու՛լ . . . Գէն տայմա սէնին էմրինէ միւնթազըր պուլընա-ճաղըմ . . . Վէ խաթըրընա կէթիր քի, էկէր իչէրին Գէնայա սարար իսէ, պէն տայմա սանա գարատաչըղ վազիֆէսինի իչթա իտէճէյիմ . . .

Գարը։—Գանա հօճալըղ իթմէգ վէ Քէչտիյէ վէրմէք իշիւն, տէյի՞լ մի՝ Լա-քին պուսնատան պագըգա սօրատճագ նասիհաթըմ եօգ տըր . . .

Ֆօվէլ։—Օ տա ենիէ պիր չէյ տիր՝

Գարը։—Թէչէքքիւր իտէրիմ՝

Մատտա Լապատ՝ բէչ խօշնուտսուզ օլարագ էչքիլիպ կիթտի վէ հիտտէթինէն նաչի գարատը չիտտիթէ չէքտի գարատը՝

Ծովէլ՝ Եալընդղ գալտրգատա օմուզլարընը օյնաթարագ.—Տօլապ վէ հիսապ-լարըյլա պէրատպէր երնէ ահմագ վէ աճայիսպ պիր գարը տըր . . . Գէյնի պոշ վէ հաֆիֆ տիր, վէ Թապիաթընտա տա զուբուր վար տըր։ Քէնտինի տայմա կէնճ կէօրիւբ վէ տայմա կիւզէլ գալաճաղընա Թէմամըյլա իթիգատ իսէր . . . Մէր-գուման խաթըրմա կէլիպ տէ քէնտիսինի տիւշիւնտիկիմտէ, ահըյայը՛մ մը, նէֆ-րէՂ մի իսէյիմ, պէն տէ պիլմէմ . . .—տէտի, վէ պիր տղ սէօգիւնիւ գաթ ի-տուպ տուրտրգատան սօնդրա Թէքրար քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնէրէք։

—Տիմէք գօնթ տը Թօնէրիլօնին վահյէթնամէսի չալընմըշ . . . Ընրսըզըն պուն եաբմագտան մագսատի նէ օլտուղընը անլայամայօրըմ . . . Վագըա պիր-լիգտէ նապէտիտա օյան մէպղաղ էրէյիճէ Թատա օլընահագ պիր չէյ տիր . . . Վա-հյէթնամ՝ էվրագը նագտիյէ իլէ պէրապէր պուլընմագտա օլտուղընտան, իթիսի պիրլիգտէ ալընմըշ, լաքին քի՞մ ալմըշ . . . Ժէրօմ Վիլար գօնագատա իգամէթ ի-տիյօր իտի . . . մէօհիւբ Քահընընտա պուլընան Թէրէքէնին մուհաֆիզը իտի . . . Զալան քէնտիսի օլմաղը տըր . . . Նէ՞ զայդ իտի . . . Գէշ սէնէլիգ պիր մահ-պուսիյէթէ հիւքմ օլունահագ, լաքին իշդու պէշ սէնէտէն սօնդրա հապատան չը-գըպղ սէրպէսթ կէղճէք վէ գէնկին օլահագ տըր . . . Բիյանգօտա չարուճագ պէօյիւք իգրամիյէ գազանմագ տըր պու . . . Գէն իսէ զայէթ ուֆագ պիր քեար իշիւն հէր կիւն քէնտիմի Քէհլիգէյէ գօյօրըմ . . .—տէտի։

Էսկի քիհապճը Անբուան Ծովէլ՝ պէօյլէմէ քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնիպ, սէօ-գիւնիւն պուրալարընա կէլտիկինտէ, միւճէլլիտխանէօհնտէն խաֆիֆ պիր սէս ի-շիտիլտի։

Ծովէլ տէրհալ գօշտու օրայա կիհատի։

Իշճի փանտարէն միւճէլլիտխանէյէ կէլմիշ, իշէ պաշլայօր իմիշ։

Ծովէլ՝ մէրգուման խիհապէն.—Նէմէյինի չարուգ եէյիպ եօլտա էյլէնմէգսիզին կէլտին, բէգ ալէա . . . չու զայրէքհնտէն տօլայը Քէչէգգիւր իսէրիմ . . . Զօգ իշ եաբմաղա չալըշ, իյիտիմ։

Փանտարէն.—Էյլիմտէն կէլտիկի գատար չալըշաճաղըմ, էֆէնտի . . .

Ծովէլ քէնտի օտասընա ամտէք իտուպ սասհընա պագտը վէ սասհ օն պիր պուշուգ օլտուղընը կէօրիւնճէ, քէնտի քէնտիյէ.

—Թատամ իհմէզտէն էվվել իգի միւսհաճէլ մէգքուպ եազմաղա վագքըմ վար տըր . . .—տէտի, վէ Թատ եազըհանէսի էօնիւնէ օհտուրաճաղը սըրատտա գա-բունըն չանը Քէգրար չալընտը։

Էսկի քիհապ սաքընըսը՝ գարուշը չալան՝ միւճէէրիլէրինտէն պիրի օլտուղը-նը միհապէյա իտէրէք, կիհատի տիշարքի գարուշը աչտը։

Գարու աշըլտրգատա պիր ատամ կէօրիւնիպ, պու ատամ քիհապճընըն մէմուլ իհատկի միւճէէրիլէրտէն պիրի տէյիլ իտի, դիրա Ծովէլ՝ օ կէլէն ատամը իչէրիյէ գապուլ իտէճէք եէրատ եօլունըն իւգէրինտէ տուրտը։

Կէլէն ատամ՝ սէլամ վէրիրէք։—Միւսիւ Ծովէլ սիՂմիսինիզ . . .

Ծովէլ.—Էվվէհ, պէն իմ . . . Գէննիմէ գօնուշմա՞գ մը իսհէրսինիզ, է-ֆէ՛նտի . . .

Ատամ.—Էվվէհ, էֆէնտիմ։

Ծովէլ.—Քիմի՞ն Թարաֆընտան։

Ատամ.—ՏօգԹօր Բիյօ պէնի սիզէ կէօնտէրտի . . .

Ծովէլ՝ գարուշըն էօնիւնտէն պէրիյէ կէլէրէք։—Էյի միւճէէրիլէրիմտէն պի-րի տիր . . . Գույուրընըզ իչէրիյէ, էֆէնտի . . .—տէտի։

Եապանճը ատամ՝ էօնտէքի տար օտասընա իչէնտէն կէչիպ իշ օտասընա կիրտի վէ էՔրաՔընա սէրիան պիր կէօզ կէզտիրտի։

Ծովէլ՝ պիր սաանատէա կէօսՔէրտիքտէն սօնդրա.—Աճապա ԹէչրիՔինիզ նէ՞ սէպէպէ մէպնի տիր, էֆէնտի. Թապիրը սիսէրէյէ, սաՔըպտպի հազիգատէն ՏօգԹօր Բիյօ աճապա նէ՞ մագսատէ պէնտէնիզի սիզէ Թավսիյէ իհմիշ։

Եապանճը՝ Ծովէլին եազըհանէսի գարշըսընտա օՔտուրարագ.—Գէն Ամէրիգա-լը պիր հէքիմ իտի . . . իսմիտ ՏօգԹօր Թօմբընը տըր . . . Իհրան սէնաաթ իհմէք իւգրէ Բարիզտէ եէրլէշմիկէ կէլտիմ, վէ պէրապէրտիտէ տիշարտան հէլ պիր շէյ կէՔիրմէտիկիմտէն, պուրատա իւլտւմ ու ֆիւնէնա միւճէէլլիգ հէր նէվի ֆի-Թապղարտան միւրէՔէՔէպ քէնտիմէ պիր քիւՔիւպհանէ Թէէսիս իհմիկէ լիւգու-մըմ վար . . .

Էսկի քիհապ սաՔընըսը՝ քէարը պիր իշ եաբաճաղընը հըսսա իտէրէք, արգը խիւրուս իշճէն պաշընը աչաղը էյտի։

ՍախԹէ Թօմբընը՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.—Սէնաաթճա վագը օլան պու լիւ-գումը պիլմիհնասպէ րէՔիգը մէչհուրըմ ՏօգԹօր Բիշօյա սէօյլէտիկիմտէն, Թա-պիաը մուտմաիլէյհ՝ պուռնա սիզի տալըգ վէրտի վէ սիզին միւՔէէպէր պիր քիհապճը օլտուղընըզը վէ «էհվէն ֆիյաԹլա» եալընըզ սիզին իսհէէտիկիմ քիհապը պիլա Թէէսիսիւր Թէտարիք իտէպիլէճէկհինիզի պուռնա պէյան վէ Թէէյիա էյլէտի . . . Թարիհէ հաճէք օլմատընը իւգրէ քիհԹիւպհանէէմէ Քըպպա, ճէրրահընըզա, իլմը հիքմէՔէ վէ իլմը քիմէյա միւՔէէպլար վազ օլունահագ տըր . . .

Ծովէլ եէնէ պաշընը էօնիւնէ էյտէքտէն սօնդրա.—ՏօգԹօր Բիշօնըն պէնի ու-նուԹմատընընտան տօլայը Թէչէգգիւր իտի, վէ հագգըմտա իսպրագ էյլէտիկի էմնիյէԹին վահի օլմատընընը իսպաՔ իտէճէկհիմի մէմուլ էյլէրիմ . . . Ֆիլհագի-գա իսհհէրիրնի սէօյլէյիպ պէնտէն իսԹէէճէկհինիզ քիհապլարը սիզէ միւմքին մէր-Թէպ չարուգ Թէտարիք իտէպիլիրիմ . . .

Թօմբընը.—Հէյ տէ էհվէն ֆիյաԹլա, տէյիլ մի։

Ծովէլ.—Գէն միւՔէէրիլէրիմի ասլա ալտաՔմամընըմ . . . իլՔէ պու սայէտէ միւՔէէրիլէրիմի տայմա պէնա կէլմէյէ մէճմուր իտէրիմ . . .

Թօմբընը.—Գիր գալ խուտուսի քիհապլար միւՔէէնա օլարագ, տիկէրէէրի-նի սիզին իհՔիհապընըզդա պէրաբագճաղըմ . . . էյի մուէյլիֆէէրի սիզ տէ պէնհմ գատար էյի Թանըրսընըզ։

Ծովէլ.—Նատիր իւլ վիհտուտ քիհապապ՞ր մը իսԹէէսինիզ . . .

Թօմբընը.—Գանա մուճմալը չէրէֆ օլաճագ պիր քիւՔիւպհանէէ իսԹէէրիմ։

Ծովէլ.—Հէբսի գալ Ֆրանգէզդ գատար օլաճաղընը Թային իհմի՞չհսինիզ։

Թօմբընը.—Սէքիզ օն պին Ֆրանգէզդ գատար քիհապ ալմագ նէյէՔհնէէյիմ։

Ծովէլ՝ մանէէատար պիր սուրէՔտէ պաղընը պրունընը օյնաթարագ.—Գէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր . . . իւլտւմ վէ Ֆիւնէնա քիհապապղրը՝ զայէթ նէՔֆիս վէ րէ-

սիմլէրէ մուզէյչէն օլարագ միւթէպէր մաթալաալարուա թաալ խոլմիշ օլուռ ղընտան, ալէլ ուժում չօգ պահալը սըրլար . . . Հէր նէ իսկ, ուպլաըլըպտի իր . . . Տօգթօր Բիչօ՝ պէնիմ տայմա բէչին բարա իլէ իչ եաւաըղըմը տա հլոլէքմէ սիզէ սէօյլէտի . . .

Թօմբսըն.—Պէն տէ բէչին բարա իլէ ախշ ու իթա իթտիհիմտէն, տիմիք պուռ ճիհէթճէ արամըզտա պիր խոթիլաք օլամազ . . .

Ֆօվէլ.—Խաթէտիկինիզ խուսուսի քիթապլարըն էսամխինի կէթիրտինի՞զ մի՝

Թօմբսըն.—Եա՛յր, լաքին աղըզտան սիզէ սէօյլէյէպիլիրիմ, հէման հիչ պիրինի ունութմամ . . .

Ֆօվէլ պիր բարչա քեաղըտ ալըպ գալէմի միւրէքքէպէ պաթըրտը վէ եազմաղա հազըրլանտը՝

Տօգթօր Թօմբսըն՝ պիր աղ տիւչիւնտիքտէն ոռնղուա, պիր չօգ քիթապ խամէլէրինի սէօյլէյիսլ եազըրտը վէ խոթաթընտա տէտի՝

—Պու քիթապլարըա պէրապէր «Կազէթ տէ-զ-Օբսիթօռնըն միւքէմմէլ պիր մէճմուասը վէ գանըզուզ խասթալըղը հագդընտա եաղըլան սիղճիւմէ քիթապլարը տաճի լութֆէն թէտարիք խոէճէքտինիզ . . .

Ֆօվէլ՝ գուլագ գալարթարագ.—Յանըզլըզ՛գ . . . մօտա օլան խասթալըղ մը՛ . . . Պու խասթալըղը մուսայինէ վէ թէտավի խոէն պիր հէքիմ մուվաֆֆաղըյէթը աղիմէյէ նայլ օլուր . . .

Թօմբսըն նամը տիկէր Ժագ Լակարա՝ կիւլէրէք.—Պու քէչի վէ թախմինինիզի գապուլ խոէրիմ՝

Ֆօվէլ.—Պու խասթալըղը թէտավի իթմիչք իչի՞ն մի Բարիզէ կէլտինիզ, Տօ՛գթօր՝

Թօմբսըն.—Թէմամըյլա անըն իչիւն՝

Ֆօվէլ.—Էյլէ իսկ թէտիրիք խոէրիմ, Տօ՛գթօր . . . Պու հալտէ հէմ բարա վէ հէմ չէօհրէթ գազանանագաղընըզ . . . Զօգ միւհիմիրինիզ օլաճագ տըր . . . Պէն տէ սիզէ պիր միւհիմիրի կէօնէէրմէչք Նէյկէրինոէյիմ, պիրա օնա բէչք գիյատէ թէվճճիհիմ վար . . .

Թօմբսըն.—Սահի՞ մի տէյօրսընըզ . . .

Ֆօվէլ.—Էվվէթ . . . սիզէ կէօնաէրէչճէյիմ միւհիմիրի պիր տէիիգանը տըր . . . պէնիմ եէկինիմ . . . հէմչիրէմին օղլու . . . Պու չօճուգ սէօյլիւք մէքթէպտը բէհաալիյնտէ տիր վէ չօգ չաբըտըղը իչիւն սիւրմէյէօր . . .

Թօմբսըն.—Սիզին թաւաիֆընըզտան կէօնաէրէյոռկիւ իչիւն պու չօճուղա պիր ադգադաքը մահասըլ իլէ պագաճաղըմ։ Մէրգումը սէրիան թէտավի իթմիչք իչիւն հէր նէ քի միւհիմին իսկ անը եարաճաղըմ։

Ֆօվէլ.—Շիմտիէն սիզէ թէհէքքիւր խոէրիմ . . Տահա սէօյլէյէճէյինիզ քիթապ վա՞ր մը . . .

Թօմբսըն.—Շիմտիլիք խաթըրմա պիր շէյ կէլմէյօր . . .

Ֆօվէլ.—Միւսաատէ խոյնիզ, գալա թախմին պիր հիսապ խոէյիմ, աչաղը եօգարը քիւթիւպխանէյինիզին նէ ֆիյաթը թէէխս օլունճաղընը վէ գաչ ճիլտ քիթապտան իսպարէթ պուլընճաղընը սիզէ սէօյլէյիմ . . .

Թօմբսըն.—Բէչք էյի, եարընըզ։

47

Անթուան Ֆօվէլ՝ եանընտա պուլընան քիթապ Թարիֆալարընըն պագըլարընա միւրաճաաթ իտէրէք րագգամլարլա հիսապ իթմէյէ պաշլատը։

Ֆօվէլ՝ հիսապ իչյուէ մէղղուլ օլտուղը սըրատտա, Ժագ Լակարտ՝ կէօզլէրինի եազրխանէյնին իւզէրինոէ կէզտիրիպ տուրույօր իտի։

Գիր տէ նակէհան մէրգուժըն սիմասը Թէպտիը հալ իտուպ, եիւզինոէ պիր էսէրը հայրէթ ու իսթիղրապ նիւմայան օլմազա պաշլատը վէ կէօզլէրի այնը պիր նօգթայա տիքիլէ գալտը։

Ժագ Լակարտ՝ էսկի ուսուլտէ ճիղղէնմիչ վէ արգասընա տօնուգ ալթուն հրուճաքլա «ԳՕՆԲ ՏԸ ԲՕՇՅՕՐՂՆ ՅԱՔԸՐԻԼԷՐԻ» իւնվանը եազըլմըչ էսկի պիր քիթապ կէօրմիւչ օլմազլա, քէնտի քէնտիյէ։

—Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ . . . Քիւթիւպխանէյի Միւսիւլման չալընմըչ պյոգըյմէք քիթապլարտան պիրինին իսմի տիր պուռ . . . Աճապա Թէսաուուճքէն մէղգիւր քիթապը չալընըն եախօտ եաթաղընըն նէզտինէ՞ մի կէլմիչմի տիր . . . Աճապա «Գրըզըլ Վասիլէյնամէ» տէ պուրատա՞ մը տըր . . . Վալլահ չօգ պէօյլէ պիր իգպալ տիմէք օլուր . . . Վազգա բէք տէ սահիհ կէօրիւնմէզ ամմա, հէր չէյին իհթիմալի վար տըր . . . Պիր քէրրէ պագմալը . . . —տէտի, վէ մէղգիւր քիթապը էյինէ ալըպ աչարագ սահիֆէլէրինի չէվիրմէկէ պաշլատը, վէ հինէ քէնտի ֆէնտիյէ։

—Հիչ պիր նիչանէ եօգ տըր . . . Սահիֆէլէրին իւզէրինոէ տէ ճիւզի պիր եասիտ էսէրի կէօրիւնմէյօր . . . Քիւթիւպխանէյի Միսիւլէրին քիթապլարընտա իսկ եէր եէր հիւքիւմէքին մէօհիւրի պուլընըր . . . —տէտի։

Ֆօվէլ՝ իչինէ տալմըչ, միւսաֆիրինէ ասլա տիգգաթ իթմէյօր իտի . . .

Միւսաֆիրի օլան Տօգթօր Թօմբսըն վէ եախօտ Ժագ Լակարտ՝ պիր էմարէ պուլմագ իւմիտէյլէ քիթապլըն սահիֆէլէրինի չէվիրիպ տուրույօր իտի։

Մալիւմմիզ օլտուղը իւզրէ, մէրգուժ՝ մահիր պիր քիմեակիր օլտուղընտան, ֆիքրինտէն հիսապ իտէյօր իտի քի, էկէր սահիֆէլէրին իւզէրինոէ պուլընան հիւքիւմէք մէօհիւրլէրինի զայլ ու նապէտտա իթմէք մագսէտէյլէ մէղգիւր սահիֆէլէրին իւզէրինէ եասիտ տէօքիւմէնթլէրք եըգանմըչ իսկ, պու մուամէյէ հէր նէ տէրէճէ մէհարէթլէ իդարա իտէյա պիլիր օլուր իսկ օլտուն, մութլագա պէյլի օլուր։

Գուընը տիչիւնտիկի սըրատտա Ժագ՝ պիրտէն պիրէ սահիֆէլէրին պիրինոէ տուրտը, զիրա պու սահիֆէնին պիր ուճը՝ հէր նէ գաւտար տիկէր եէրլէրինէն աղ պիր շէյ տօնուգ պիր բէնկոէ կէօրիւնմէյօր իտի իսկ տէ, նիհայէ մէրգուժըն նաղարը տիգգաթքընը ճէլպ իթտի, օրտաընը ուսուլճաճքդ բարտագլարըլա եօգլատը վէ քեաղըտըն տիկէր Թարաֆլարընտա օլան բէրտահ վէ եումաշագլըգ օ ուճտա մէվճուտ օլմաթըղընը ֆարգ իթտի։

Ժագ՝ պիր մէօբրէքը մուգաֆֆէրանէ իլէ.—Քեաղըտըն պուրատա պէնճէ մուքլագա երգանմըչ տըր . . . Էսկի քեաղըտագլարըն քեաֆֆէֆէսինոէ վագը օլտուղը կիպի, պու քեաղըտ տահի բէք չօգ գօլալը օլուպ, էկէր իւզէրինոէ պիր սահ-

Թէլէֆ իմրա օլունմամըշ խոչ, քեաղըտ էմմէյէճէք տիր . . . Էկէր էմէր խոչ, քեաղըտըն եըգանմըշ օլուռղը խոպաթ օլուր . . . —տիյէրէք, քիթապը տուռտագլարընա եագլաչըրըռը, տիլինին ուճունը գիքր օլունան ահինիգնին օրասընա տօգունտուրռը։

Քեաղըտ էմիյօր խոչ։

Ժագ ևակոռա՝ պուռնը կէօրիւնճէ, րէք գիյատէ սէվինտի վէ քէնտի քէնտիյէ տէտի։

—Արթըգ չիւպհէ գալմայօր . . . Մէօհիւրի պօղմագ իչիւն քեաղըտ եըգանմըշ տըր . . . Գու քիթապ՝ Քիւքիւլիանդի Միլլիէդն տիր . . . Օրատան սըրգաթ օլընան իւչ քիթապտան պիրի տիր . . . Գնդիմ միւրաճաաթ իթտիկիմ պուռ քիթապդը նա իըրըռդ քէնտիսի տիր վէ եախօտ խրրտըդըդ մալլարընը սաթըն ալան ատամ տըր . . . «Գրըդըլ վլասիյէքնամէ» պուռ ատատըն էլինտէ օլմալը տըր։

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ պուռնլարը տիւչիւնտիկի սըրատա, եիւղիւնտէ պիր ա-լէամէթը մէսէրրէֆը ապիմէ նիւճայան օլուրյօր խոչ։

Մէյդուռ՝ քիթապը եինէ ուտուլճաճըդ եազըխանէյնին իւգերինէ վազ իթտիքատէն սօնռլտա այագա գալգագը, վէ քիթապ րաֆիլարընա տօղրու կիտէրէք, եէյրատէն թավանտ գատար մէգքիւր րաֆլարա գօնուլմըշ օլան քիթապլարը կէօյա կէօզտէն կէչիրիյօր կիպի եարաը։

Գու էռնառէ Անթուան Ֆօվէլ իլինի պիթիրիպ։—Տօգթօր էֆէնտի, պէն ի-չիմի պիթիրտիմ—տէտիքտէ։

Ժագ։—Էյ քիւքիւպհանէյնին մալի պանա գաչա օլաճաղընը հիսապ իթտի-նի՞գ ի։—ատյու սիւվալ իտինէ։

Ֆօվէլ։—Էվվէթ . . . Մէմուլինգտէն պիր ազ պահալը օլաճագ տըր . . .

Ժագ։—Էյ գա՞չ ֆրանգա օլաճագ։

Ֆօվէլ։—Քիւքիւպհանէ իչի պին գատար քիթապտան խպարէք օլաճագ վէ պիր խայլի Նատիր իւչ վիճուսա քիթապլըրը հավի պուլընաճագ տըր . . . Գու Նատիր քիթապլար վագըտ պահալը իսէյէր տէ, սիզ տէ բէք գիյատէ ժուճիալը չէրկի օլաճագլար տըր . . . Եուվարլագ հիսապա քիւքիւպհանէ սիզ օն պիր պին ֆրանգա մալ օլաճագ տըր . . . Պազգա հէր հանկը քիթապը օլտա, լա-գալ սիզտէն իչի պին ֆրանգ ֆազլա ալտագտըդըն օ գատար քիթապը Քէտարիչ իտէմէզ . . . Հիչ չիւպհէմ եօգ տըր քի, Տօգթօր Բիշօ ուճունգըդընը Քատտիգ ի-տէմէչ տիր . . .

Ժագ։—Օն պիր պին ֆրանգ օլսուն, բէք կյի . . . Էյ գու քիթապլարը նէ՞ վագթ ալաճագտըտ . . . գու կիւն ալտըլի՞յոր . . .

Ֆօվէլ։—Եարընտան էվվէլ ալտաճագդըն, Տօգթօր էֆէնտի, օ տա ագշամ իւսթիւ։

Ժագ։—Բէք ալէտա . . . եարըն ագշամ ալտըդըտ . . . —տէտի, վէ էլիյէ օ-տանըն էյրընճիտնատաքի քիթապ րաֆիլարընը կէօսթէրէրէք, իլտվէթէն։—Գլի՞մի-օյնիգ, ալտի՞մ միւսիւ Ֆօվէլ, պէտյէ կիտզէլ քիթապլար սայէսինտէ քեաղը սէր-վէթ խալէգքընիգ . . . Եոռ վարիյէթինիգին իւգերինէ չիմոի պիր կէօզ կգզաթը-տիմ, չօգ մէչնուր քիթապլար վար, պուռնլար չագ բարա իտէր։

Ֆօվէլ։—Սահիհ տիր, էֆէնտի, պիր Քագըմ Նատիր քիթապլարըմ վար, պուռնլարը չօգ պահալը ալմըշըմ տըր . . . Նէ չարէ քի քիթապ մէրագլըսը օլան գէնկին միւքէֆէրիլէրիմ աղ օլտուգընտան, Նատիր օլան մէգքիւր քիթապլար կիւճ սաթըլըյօր . . . Մամաֆիհի պէն Թէլէֆքի իթմէմ . . . էհանիյատէն օլան քի-քիթապ մէրագլըլարը պէնիմ իգամէթ իթտիկիմ իչիւնճի գաթըն եօլունը պիրլէրէր վէ Բարիզէ կէլտիքէլէրինտէ պանա տա ուղրարլար . . . Պէնտէ չայանը սէյր ու քէմմալա չօգ էսէրլէր վար տըր . . .

Ժագ։—Պէն տէ էօյլէ կէօրտիմ, զիրա պէն տէ քիթապտան անլարըմ . . . Պէօյլէ պիր խագինէյի ճէմ իտէպիլմէգ իչիւն չօգ զահմէթ վէ մէչագաթ չէքտի-նի՞գ մի։

Ֆօվէլ։—Ա՛հ, չօգ զահմէթ չէքտիմ . . . սըգ սըգ վէ ուղուն ուղուն սէյա-հաթլար իմրա իտէրիմ . . . Տիմէգ սի՞գ տէ քիթապ մէրագլըսըմընընը։

Ժագ։—Էվվէթ, չօգ մէրագլըյմ վէ գանընմ պիրլիգտէ պիր գաչ իւ եաբա-պիլէճէյիգ։

Ֆօվէլ։—Բէք մէմնուն օլուրըմ . . . իսթէրիմ քի քիթապլարըմ լայըգը էլ-լերի կէչտին . . .

Ժագ։—Շիւպհէսիզ քիթապլարըն մէգատընա սիզ պագարընընը, էօյլէ՞ մի։

Ֆօվէլ։—Հէր քիթապ մէգատընատա հագըր պուլընընըրըմ . . . Գօն-գ-Անֆան սօգաղընատաքի տէլլալար օքէլինէ քիթապճը օլարագ եալընընը պուլընընըրըմ . . . Տահա կէչէնտէ պիր քիթապ սաթըն ալտըմ, աղըրտընընճա պիճուն տէյէր . . .

Ժագ։—Նէ՞ քիթապը տըր օ . . .

Ֆօվէլ։—«Նօնթ տը Բօշֆօրըն ֆաթըրէչէրի» . . . Թէքմիլ էվրօպատա օ քի-քիթապտան պիր տահա արանատա եօգ տըր . . .

Ժագ։—Գու նէ՛ ալէտա չէյ . . . Ատաապա սաթան անըն գըյմէթինի պի՛չմէյօր մը խոչ։

Ֆօվէլ։—Գիլմէյօր խոչ . . . Մէվատա օքէլինէ պիր բիյանգօտատան պանա չըգտը . . .

Ժագ։—Թէպրիք խոչ իտէրիմ սիզի . . .

Ֆօվէլ։—Շիմտի ալէտա պիր իչ պագտա չըդարմադտա չալըչըյօրըմ . . . Թագրա-տատան պիր մէգթուպ ալտըմ . . . տէօրթ պին հիլտ քիթապը հավի պիր քիւքիւպ-խանէչէն պահս օլունմըշ վէ քիթապլարըն էտամիսի տէ պանա եազըլմըշ տըր . . . Գու քիթապլարըն սէքիզտէ եէտիսի գըյմէթսիզ չէյլէր տիր, լաքին պագը գատան քիթապլարըն իքիսի րէք գըյմէթլի տիր . . . պիր քիթապ մէրագլըսընը սէվինճինէն քիրբէտճէք իքի էլմաս տըր . . . Գու իքի քիթապըն պիրի «Բահիպ ժօգֆին պիզգաթ քէնտի Թաբաքիընատա գալէմէ պաշլանմըշ Քէրճէմէի հալի», վէ տիկէրի «Գըդըլ վլասիյէնամէ, Միւսիւ Լաֆէյժանըն ձաքըրէչէրի» նամըյլա միւ-սէմմա տըրլար . . . Մալիսմը պիճինգ օլտուգը իւգրէ, Միւսիւ տը Լաֆէյժա՝ գար-ճինալ տը Բիշլիէօնին բուհը մէկտէպը իտի . . . Գու իքի քիթապը էլէ կէչիրիպ սահիպ օլմադա նէ սէրճէմէ էհէմմիյէթ վէրտիկիմի անլարընընը . . .

Ժագ՝ քէնտի քէնտիյէ։—Գագ չու մաքուճ հէրիֆէ՛, քիթապլար էլինէ տիր

տէ չիւպհէյէ մահալ վէրմէմէք իչիւն պէյլէ պիր մասալ ուչուրըյօր . . . Գու սըրատա , ո Իքի չալընմըշ էսկի քիթապլարըն Նիչանլարը չէգսարըլմագտա օլմալը տըր . . . «Գրղըլ Վասիյէթնամէ» պէնիմ տիր . . —Հիւքմէք սէտա իլէ .— Սիզին կիսի գըյմէթ պիլէնլէրէ պէյլէ ֆիվգէլատէ իգպալլար իսապէթ իտէր . . . Գիհազգըն էլմաս քասիր իթտիհինիզ քիթապլարա սահիպ օլտուղընըզտա , չիւպհէսիզ անլէրի պէն սիզտէն միալայէա իտէհէյիմ . . .

Ֆօվէլ .—Տօգթօր էֆէնտի , մէգթիւր քիթապլարըն բէչինտէն սաթըլմըշ կիսի պիր շէյ օլտուգլարընը մաէթթէէսիւֆ սիզէ պէյան իտէրիմ . . .

Ժագ .—Ա՜մապա քիմէ՞ սաթըլմըշ տըր ,

Ֆօվէլ .—Պիր Ինկիլիզ ,

Ժագ .—Իյի՜ պու ֆէնա՜ . . . Գէլթի պէն Ինկիլիզտէն գիյատէ պիր ֆիյաթլա սաթըն ալըր իտիմ . . . .

Ֆօվէլ .—Անը եէտը Թասարրուֆընըզա կէչիրմէյէ բէք արզու իտէ՞րմիսինիզ ,

Ժագ .—Էվվէթ , չօգ արզու իտէրիմ . . .

Ֆօվէլ .—Էօյլէ իսէ սիզին կիսի նէնի պիր միւչթէրիյէ մուճիպը մէմնունիյէթ օլմագ իչիւն օրթայա պիր կիւճլիք չէգսարըր , վէ Ինկիլիզլէ էգէյիճէ իլէրի կիթմիչ օլան բազարլըղմըզրը պօգարըմ . . . Գու խուսուս՝ սիզին վէրէճէկինիզ ֆիյաթա պաղը պիր շէյ տիր . . .

Ժագ .—Նէ՞ ֆիյաթ իսթէրսինիզ ,

Ֆօվէլ .—Գունը պիր գաչ կիւնէ գատար գարարլաշտըրըպ տա սիզէ սէօյլէրիմ ,

Ժագ .—Բէք ալէա . . . Լաքին սէօզիւնիլտէն տէօնիւպ տէ պանա գարշը կինէ Ինկիլիզ սաթմայասընըզ . . .

Ֆօվէլ .—Գու պատտէ հիչ գասավէք իթմէյինիզ ,

Ժագ .—Միւպտայա իթտիկիմ քիթապլարա եարըն պէգլէմիկիմի ունութմայասընըզ . . . Գէրսավէր բուսուլասընը տա կէօնտէրինիզ . . .

Ֆօվէլ .—Գէն քէնտիմ կէթիրէճէյիմ ,

Ժագ Լակարտըն տիւրը չէգաճալը սըրատա , տիչ օտասընըն գարուսը չալընըպ , Ֆօվէլ կիթտի մէգթիւր գարուշը աչը ,

Գիր գարը՝ պիր Թէրսի իչինտէ պիր քեսէճ , գարագարզ իքի Թասագ , պիր բարչա էքմէկ վէ պիր չիչ չարսագ կէթիրմէքճէ օլուպ , պու գարը՝ էվին գարուշընը իտի ,

Գարը .—Էֆէնտի , Թասմընըզը կէթիրտիմ ,

Ֆօվէլ .—Բէք էյի , Մարիան . . . Եէմէք օտասընա գոյունըզ ,

Գարուշը գարը կիթտի ,

Ժագ .—Նա՜սըլ , հէնուզ եէմէյինիզի եէ՞մէմիշմիսինիզ ,

Ֆօվէլ .—Էօյլէնտէն էվվէլ ատէթիմ տէյիլ , պիր չէյ եէյէմէյմ ,

Ժագ .—Էյ եալընը՞զ մը Թասմ իսէդտիրինիզ ,

Ֆօվէլ .—Տայմա եալընըզ . . Գէն պէկճարըմ . . . Իսթամէթիմի գարուշը գարը եարար , լաքին քիթապ օտալարընա ասլա այագ պատմագ , վէ եէմէյճէլէրիմի եօգարըյա ֆ կէթիրիր . . . Գաչգա վագթ անըն հիչ եիւգիւնիւ կէօրմէմ վէ լագըրտըըընը իչիթմէյ . . .

Ժագ .—Տայմա պէօյլէ եալընըզ նա՜սըլ օթուրըրսընըզ , ճանընըզ սըգըլմա՜զ մը ,

Ֆօվէլ .—Ֆիքթապլարըմ պանա արգատաշ կիսի տիրլէր . . . չալըշարագ կյլէնիրիմ ,

Ժագ .—Սագընընըզ հա՜ . . . ատիմի սուբէթտէ չալըշմագ՝ վիճուտը պէրպատ իտէր , ինատ օխպիւլիր . . . Գու կիւնլէրտէ պէնի չաղրատպիւրտինիզ , պէն տէ միւչթէրի սըֆաթըլա տէյիլ , հէքիմ իք սըֆաթըլա սիզի կէօրմէյէ կէլիրիմ ,

Ֆօվէլ .—Աման՜ սէն տէ . . . պէնիմ վիճուտըմ գավի տիր . . պէն քէնտիմի իլաճլարլա ասլա խարատպ իթմէյմ ,

Ժագ .—Ալլահ վէրէ էյլի օլսուն . . . Ալլահա ըսմարլատըգ , եարըն կէօբիչլիմ ,

Ֆօվէլ .—Ինշալլահ , Տօգթօր էֆէնտի ,

Ժագ՝ Նէրտիվինտէն աշաղը էնէր իքէն քէնտիյէ .—Եարա եալընըզ տըր . . . խըտմէթքարըմ եօգ տըր . . . գարուշը գարը կիւնտէ իքի տէֆա եօգարը չէգար վէ կէլմէսի իլէ կիթմէյօր պիր օլուր . . . Գու բէք ալէա չէյ ,

Ֆօվէլ՝ կալէրինի պիրպիրինէ սիւբէթէրէք Թասա օթուրըպ քէնտի քէնտիյէ .—Սաթաճաղըմ քիթապլարատա էրէյիճէ պիր մէպլաղ գաղանըյօրըմ . . . Նէ՜ կիւզել իշ . Տօգթօր Բիշօյա պէյանը Քէչէքքիր խտճէյիմ . . . էկէր քիթապ խըր

«Էվվէք, էյլէ ամմա, նէ չարէ քի գօնֆռանս իսապէք իսէնէք բարանըն սէվմասը հէր չէյի զայդ իթթիրմիչ սիր . . .

«Ալիմ Ալլահ չօգ Թօհաֆ պիր հէվէսիմ վար տըր . . .

«Վա՛հ զավալը Բընէ . . . լաքին ամընմագ նէ՞ սիր . . . պու ալէմտէ իքի հէլ պիր պաչ իշիւն սիր—» ուէտի, վէ Թաամընը պիրիրիպ, քէնտիսինէ հէմ սիւքքեան վէ հէմ իշ օտասը իթթիխազ իթտիկի օտասա ավատ էյլէտի։

Ֆօվէլ՝ «Գօնֆ Բօշֆօրըն Ռաքըրէյէրի» նամ քիթապը ևապըխանէսինին իւսքիւնատ կէօրէրէք հէյտան ևիւքսէք պիր սէտա իլէ .—Վա՛յ չէյԹա՛ն, պու քիթապը պէօյէ աչըգտա պըրագարագ պու նէ՝ իհթիյաԹսըզըգտա պուլընմըյըմ պէն . . . վուդուփը, պօչպօչագ ատամտար կէլէպիլիր . . . Գու էսկի վէ նատիր քիթապը «Գընըլ ՎասիյէԹնամէ» իլէ պէրաբէր գարանըգ օտասա կէօԹիւրէյիմ,—ուէտի, վէ ևազրխանէսինին կէօզինէ սօգմուշ օլտուղը քիթապը ալըպ եինէ քէնտի քէնտիյէ .—ՎազԹը օլուրսա, գըրմըզը միւրէքքէպէյէ ալԹըպըրնա չըզհը չըգըմըշ օլան քէլիմէլէրին մէալ ու մանէտասըն անլամադա չալըշամադըմ . . . պէէքի ուէ շայանը տիգգաթ պիր չէյ սիր . . . լաքին էվվէլա սօբէ իւլէրիմիզէ պադալը .—ուէտի, պիր քիպրիթ շագալը, պիր մում եագալը վէ օտանըն էթրաֆընը գաբլամըշ օլան միւէյատտան բաՀըսրըն պիրինէ տօղրու կիտէրէք իքի իշ քիԹապ պէրիյէ ալըպ, բարմաղընը օ քիթապըսրըն կիգէյմիշ օլտուգըսրը պիր պադգըր տիյմէնին իւգէրինէ պատտը։

Էսկի քիթապ տաքըմընը բարմաղընը պատտը պատմադ գուրու պիր շաքըրտը իշիտիկի, իքի մէքրօ ուգանէլգընտա վէ պիր պուչուգ մէքրօ էնինտէ պիր գադնատ՝ համիլ օլտուղը քիթապըսրըա պէրաբէր տէօնէրէք, տուվարըն իշինտէ քիչիք պիր գարու օրթայա շըգտը։

Ֆօվէլ մէգքիւր գարուչը աչտը վէ իշ մուրէպպա մէքրօ զայէք տար վէ գաբան բգ պիր օտայա կիրտի։ Գու օտատա պիր տէմիր գացատան մատտա պիր խայլի աղըր քիթապըսր վար իտի։

Ֆօվէլ՝ պիր նագարը մէսէրրէքէյ գացայա պագարագ .—Ուֆաճըգ սէրվէքիմ շուրատա նաքըդ տուրույօր . . . չու բաՀիյատաքի էսկի վէ նատիր քիթապսրըա տա մէգքիւր սէրվէք Թէզսիյատ իտէնէք տիր . . Գու քիթապըսրըն էն ուճուգը քէնտի ազըրըզընճա ալԹուն տէյէր . . . Գաղըլտրը քէնտի ազըրըզգէտրընճա պանդնօֆ տէյէրլէր .—տէտիքատէն սօնդրա, կէքիրտիկի իքի քիթապը քէմալը հիւրմէքէյէ տիկէրլէրին եանընտա գօյտու, գարանըգ օտատան տիշտը չըգտը, մուճու տէօնտիւրտիւ, գարուչը գարատը, էյրէքի գանտատը եէրինէ սիւրտիւ, կիքտի եագըխանէսինտէ օֆուրտը վէ չաղրշմադա պաշլատը։

Մէնդուտ քիթապը իքի մուխթատար մէքՀուտ եագըգ պիՀիրիր պիՀիրմէգ տիչ օտատըրընճ չանը Թէքրար չալընտըրընտան, Ֆօվէլ՝ քէնտի քէնտիյէ .— Գու կիւն գիյատէք կիւնիւ իսիչ . . . չալըշմագ ուչամայագագ տըր .—տիյէրէք, եէրինտէն գալգըգ կիթտի գարուչը աչտը։

Գրուենտատան տէօյէր պիր սէտա՝ Ալէմտան Թէլաֆֆուզը իւգրէ Ֆօվէլէ խիթապէն գարուենընճ եչիկի իւգէրինտէն .—Սաղահըլար խայր օլսուն, միւսիւ Ֆօվէլ . . .

Ֆօվէլ՝ կէլէն հէրիֆի իչէրի գաղուլ իտէրէք .—Սաղահըլար խայր օլսուն, Ապրահամ . . . Նէ՞ վար, նէյէ՞ կէլտինիզ։

Ապրահամ .—Ագիլիմ միւսիւ Ֆօվէլ, պիր խըտմէԹինիզէ եարայսագլէ՞իմիյիմ աէյրու անլամադա կէլտիմ։

Ֆօվէլ .—Շու Թարաֆտա կէլինիզ տէ գօնուչալըմ։

Ապրահամ քիւԹիւպխանէյէ կիրտի։

Գու ատամ՝ գըրգ պէշ չաղլարըննա օլուպ, Թէյմիզ բաք վէ տիւչկիւն էլպիսէքլէր կէյինմիչ իտի։ Մէդգուտ՝ էքինէ տօղկուն, եիւզտիւ եուս եուվարլըգ, եանագլարը գըրմըզը, գալլարը գալըն, կէօզէլրի աչըգ բէնկտէ պիր ատամ իտի։

Մէդգուտըն սօլ գօլԹուղընէն ալԹընտա, պիր մուգավէլաԹ մուհարրիրի վէ եախօտ պիր մէպուս կիպի սիյահ մէչինտէն պիր պէօյիւք նըզտան վար իտի։

Ֆօվէլ՝ տիշ օտանըն քիւԹիւպխանէյէ աչըլան գարուսընը գաբատըգտան սօնրա, էնէի կէլէնի այագտա պըրագարագ քէնտիսի եագըխանէսինին արգասընտա քէնտի էէրինտէ օֆուրտը վէ կէլէն ատամա խիթապէն։

—Օն կիւնտէն պէրու նիչիւն օրԹայա չըգմադընըզ, Ապրահամ .—տէյտու սիւվալ իթտիքտէ,

Ապրահամ .—Գէնի պու պադտէ Թագսիկ իթմէյինիզ . . . աղրըլարըմ սէպէպ օլտու, կէլէմէտիմ . . .

Ֆօվէլ .—Եանի իշկիյէ տալըգ կէլէմէտինիզ. պու կիւն բարանըզ գալմասընը իչիւն պէնի խաթրընըզա կէԹիրտինիզ . . .

Ապրահամ .—Եա՛յր . . . խա՛յր . . . էյլէ զանն իթմէյինիզ, միւսիւ Ֆօվէլ . . . սահիհէն նամիղամ ըղա տիչտար օլտու մ . . . Վագըա չիմտի բարատ եօգ, լաքին բարամը իշկիյէ վէրմէմիշիմ տիր . . . հէր իլաՀա վէրմիշիմ տիր . . .

Ֆօվէլ .—Էյ չիմտի պանա պիր ԹէքՓիֆինիզ վա՞ր մը տըր . . . չարուգ խտինիզ, վագԹըմ եօգ տըր . . .

Ապրահամ .—Էվվէք . . . էվվէք . . . պիր չէյ սէյրէյէճէյիմ, միւսիւ Ֆօվէլ, լաքին պիր ազ սօղու գ ալըյըմ . . .

Ֆօվէլ .—Օֆուրուպ սէյրէյինիզ պագալըմ . . . Սէյրէյէճէյինիզ մէՓհումը՞զ պիր չէյ մի տիր, եօգսա ճիտտի պիր իշ մի տիր։

Ապրահամ .—Բէկ ճիտտի տիր . . . պինագիր պիր քիթապ վար, պու քիթապըն պաշգա հիչ պիր նիւսխասի եօգ տըր . . .

Ֆօվէլ .—Նէ՞ տիր պու քիթապըն իսմի։

Ապրահամ .—Իսմինի իչիթսէնիզ սէվինճինիզտէն օչնայըպ սըչրարսընըզ։

Ֆօվէլ .—Սէյրէյինիզ պագալըմ, կէվգէյիք իսԹէմէզ . . . Նէ՞ քիթապ տըր։

Ապրահամ .—Էլ եագըսը տըր . . .

Ֆօվէլ .—Էլինիզտէ՞ մի տիր։

Ապրահամ .—Եա՛յր, լաքին նէրէտտէ օլտուղընը պիլիրիմ։

Ֆօվէլ .—Նէ՞րէտտէ տիր քի։

Ապրահամ .—ՓիւԹիւպխանէյէ միլլիետէ տիր։

Ֆօվէլ .—Գու էլ եագըսը ա՞ղ վագԹտան պէրու մը էլէ կէչմիչ տիր։

Ապրահամ .—Էվվէք։

Ֆօվէլ.—Նէ՞րէտէն կէլմիշ սիր։

Ապրահամ.—Ախիրէն Բաւանտա միւպայէա օլուճըդ օրատան կէթիրիլմիշսիր։

Ֆօվէլ.—Բաւանտան պիր էլ եաղըսը՞ մը . . . Գէլթի ան Լըզգը մէնմաւսըն տան սըր, հէ՞։

Ապրահամ.—ԷվէլԹ . . . էվէլԹ . . .

Ֆօվէլ.—Էյ նէ՞ էլ եաղըսը սըր, միւհԹէվիյաԹը նէտէ՞ն իսթարէԹ սիր։

Ապրահամ.—Ֆարաթնալ սը Լօռէնտէն Դաթէրին սը Մէտիսիսէ մէկԹուպլար վէ Սէն-Ֆագիէլէմի հատիսէսի հագգընտա ճալիսը իթինա պէյտանաԹ ու մալիսմաԹը հավէ սիր։

Ֆօվէլ պիր սէվինճլէ.—Գու էլ եաղըսը Բարիզա՞ մի սիր։

Ապրահամ.—ԷվէլԹ, էվէլԹ . . . սէվինճինիզդէն օրչյայահագսըընդ սէտիմ իսէ եաղա՞ն մը սէօյլէտիմ։

Ֆօվէլ.—Էհէր մէկգիւր էլ եաղըսընը պանա կէԹիրիր իսէն սանա պին Ֆրանգ վար։

Էսկի քիԹապ սաԹըճըսը՝ ՖարԹը սիւրուր վէ մէմուհինիզէԹինդէն Նայի Թէք լիֆթզիֆ նիշանէսի օլարագ Ապրահամ իլէ սէնէլի պէյնի գօնաշմադա պուլէյալըդ, մէրգուժ Ապրահամ իսէ քէնտիյէ վագը օլան Թէգվիվի իշխէրէկ պիր էմարէի մուվաֆագաԹ կէօսթէրմէմսի։

Ֆօվէլ՝ Նազարը իսԹիդրապլա մէրգուժա պագսը։

Եահուտի Ապրահամ՝ պաչընը սալէյարագ.—Ազ սըր, ազիզիմ Ֆօվէլ, քեաֆի սէյիլ սիր . . .

Ֆօվէլ.—Էյի սիր, քեաֆի սիր . . .

Ապրահամ.—Ետա՛յր, տէյիլ սիր . . . Գու էօյլէ պիր չէյ սիր քի, արայանա օԹուգ պին Ֆրանգ սէյէր։

Ֆօվէլ.—Աժմա եարաբնըդ հա՛, մէմուլ իսէ՞րմիսինիզ։

Ապրահամ.—ԷվէլԹ, իսէրիմ եա՛։

Ֆօվէլ.—Օ ՖիյաԹտա պիր միւհիմէրի արայընըդ . . .

Ապրահամ.—Նէրէյէ իսէ օրատա պըրագամ, պէնճէ տանա էյի օլուր։

Ֆօվէլ.—Հայտէ պագարըմ, իԹի պին Ֆրանգ վէրէյիմ սիզի . . .

Ապրահամ.—ԱյԹը պին Ֆրանգ օլմալը . . .

Ֆօվէլ.—Իւչ պին վէրէյիմ . . .

Ապրահամ.—Գիչ պին Ֆրանգ վէրինիզ, սէքիզ կիւն սիւրմէզսէն մէգվիվ էլ եաղըսընը սիզէ կէԹիրէյիմ . . .

Ֆօվէլ.—Գիչ պի՞ն մի։

Ապրահամ.—Պիր չէյ սէյիլ սիր . . . կէօյէ պէտրապուդըմ Թէկֆիվէյի տիւչիւննինիզ . . . ուճնտա հասպ վար . . . Գէն իսէ խասԹալըդըմ իշիւն մահպուսյէԹտէն հիչ հապզ իմմէտ . . .

Ֆօվէլ.—Գու էլ եաղըսը՝ քիԹապ ՖիֆրիսիԹինէ կէչմի՞չ մի սիր։

Ապրահամ.—ԷվէլԹ . . . ՖիֆրիսիԹ մաճինիզէ Թամէմիյէն սըրուճաստիյիր . . . տիւն քրիԹիսթիանէրին մէչզուլյէԹ սալօնընտա մէգվիվը էլ եաղըսընը պիր միւչԹէրի եէտինտէ կէօրմիւմ . . .

Ֆօվէլ.—ԻհԹիյաճը տավրանընըդ հա՛, զիրա մէգվիվ էլ եաղըսը զայըդ օլուր իսէ պիլմասսա Թէհլիգէյի մուճիպ օլուր։

Ապրահամ.—Գէն քէնտի իշիմի պիլիրիմ . . . գօրգմա սէն։

Ֆօվէլ.—Էօյլէ իսէ բէկ էյի, պէլ պին Ֆրանգ վէրիրիմ . . . էլ եաղըսընը էլէ կէչիրտիկինիզ կիպի պանա կէԹիրէճէքսինիզ։

Ապրահամ.—Տէրհալ կէԹիրիրիմ, էվէլԹ . . . Լաքին ալէլ հիսապ պիր ազ բարայա լիւզումդմ վար։

Ֆօվէլ.—Նէ՞ գադար։

Ապրահամ.—Իւչ եիւզ Ֆրանգ։

Ֆօվէլ՝ Եահուտինին իսԹէտիկի բարայը վէրսի վէ եէտինտէն պիր մագպուզ սէնէտի ալսը։

Ապրահամ՝ Նարօլէօնլարը ճէպինէ աԹարագ.—Շիմտի պանա՝ չոխսա մախսուս պիր գաչ մաԹպու վարագա լազըմ . . . հիչ եօգ սըր պէնտէ . . .

Էսկի քիԹապ սաԹըճըսը՝ եաղըճանէօնինին պիր կէօզիներ այընդ չոխսա մախսուս պիր գաչ վարագա ալսը վէ եահուտիկ վէրսի։ Եահուտի տաճի՝ ԲիբԹիսթանէնի Միլլինին մէչզուլյէԹ սալօնը գարուսընտա մուճհաքըդ ԹարաֆընտանԹ իԹա օլունան վարագալարա միւշտաֆի պուլունան պու վարագալարը տիւրմէքսիզին էվրագ ճըզտանընըն քեաղըլարը արասընա սօգուվէրտիգտէն սօնդրա, քէմալը հիւրմէԹ ու Թէկվազու իլէ Ֆօվէլի սէլամլայըդ վէ երինէ ազրըլարընտան սըզլաշարագ չէքիլտի կիԹապ։

ՔիԹապճը Ֆօվէլ՝ եագընտա զայէԹ գիդէյմէԹ պիր էլ եաղըսընա մալիք օլաճաղը իհմիյէյլէ մէմուհուն օլարագ մէգվիվուլարընը եազմադա պուլաճաղը վէ պու տէֆա արԹըդ տիւզիյէ իշիյէ մէչզուլ օլտու։

Ժագ Լաճարտ՝ Բասգալը Միւրմէնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա պուլդուգ պիր եանա ալարագ, կէնէկօ սօգաղընտաքի քիԹապ՝ըյա վագը օլան գիյարէԹինի ԹէֆերրուաԹըյլա մէրգուժա նագլ իԹտի։

Բասգալ՝ չիտտէԹլէ.—Տիմէք «Գըզըլ ՎասիյէԹնամէ» Ֆօվէլին եէտինտէ սիր տէրսինիզ, էօյլէ՞ մի . . .

Ժագ.—Գէօյլէ օլտուղունա հիչ չիւպհէմ եօգ սըր . . .

Բասգալ.—Էօյլէ օլտուղը հալտէ գաննըմ բլանլարըմըզ Թէօլտիլ ու Թաատիլ օլունճաճագ . . .

Ժագ.—Նի՞չիւն էօյլէ։

Բասգալ.—Օ քիԹապ եէտիմիզէ կէչինճէ, արԹըգ նէ ՏօգԹօր Թօմբընըզդա վէ նէ տէ Միւրմէնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա լիւզումդ գալմազ։

Ժագ.—ՔիԹապը էլտէ իԹմէք լազըմ խատկի տէրքեար սըր։ Լաքին չիմոլիքէ իլէ բլանլարըմըզդան հիչ պիր չէյ Թաատիլ ու Թէօլտիլ իմմէտէ իգԹիգա խատր . . . սէն Բարիզտէ իգամէԹխանի պիր ան էվվէլ ԹէրԹիպ էԹ, պէլ տէ ԲըԹԹ Գաճէլ գօնաղընըն եարուսընը սէրիան իգամէտիմէյէ չալըշըպսըմ . . . Շու տա էյի խաԹրըմա կէլտի, պէնիմ հալ ու մէվգիմտէ օլան պիր աատամըն արապա վէ պէկիրի տաճի օլմալը սըր . . .

Բասգալ.—Պէն պուդը զաԹէն տիւչիւնտիմ վէ պիր աԹ ճամազազը իլէ պիր արապա սաԹըճըսը կէօրտիւմ . . .

Ժագ.—Պիր տէ արապաճը տիւշիւն . . .

Բաւգալ.—Պոչ չէյ տիր . . . Պիզիմ Ալզայը արապան գօչմասրնը պիլիր, վէ պէնճէ չիմտիլիք գօնաղը հատտէն զիյատէ տէպտէպէլի կէօսթէրմէլի տիր . . . Պիզիմ կիպի կիղկչճէնճ ֆէննա իչլերի օլանլար իչիւն խըտմէթքէարլար Քէհիքէլի տիր .

Ժագ.—Սէօյլէտիկին սահիհ տիր . . . իլի բէք օ գատար տէպտէպկչէ պօղ մայալըմ . . . սաուլիքլէ տավրանալըմ . . .

Պալէատէ զիքր օլունտըղը իւզրէ, սահթէ Թօմբսընֆ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտաքի եարըտման պահա խտուպ, մատմազել Մարթընֆ Գրէյէլ քէշիւնտէն կէնճ պիր գատրն իլէ մէգքիւր գօնագտա եալընըզ պըրագըլտըղը մալիւմ տիր .

Քէզալիք մալիւմ տիր քի, ամէնէ Անժէլ իլէ Սլզայը գարը գօճանրն ազիմէթ իթտիքլերի կիւն մէգքիւր գօնաղին եէր տիքը իլէ եէր գաթընրն ինչտաթը լազըմսինէ պէտ վէ միւտաչէյէթ իթմիյէր տիր .

Անժէլ՝ Մարթ հագդընտա բէք զիյատէ հիւսնիւ ժուտամէլէ խորագ իթմէքտէ օլտուղընտան, Մարթ տախի մէրգուժ մուհիպպէրի ճէտտուխսինի ղոգ սէվմէքտէ վէ անրն ազիմէթ ու զայպտըպէթինէ Քէէսսիճ Էյլէմէքտէ իտի խէ տէ, հէմտան պիւսպիւթքիւն եալընըզ գալտաղընտան տա ճանը սըզըլմամագտա վէ հիչ ֆիւթուր իթմէմէքտէ իտի . Պիւսպիւթքին եալընըզ գալտաղընտը տէմէմիզին տէ սէպէպի շու տըր քի, էյրէքի սէօյլէմէսինին Գրէյէլլտէ պիր աչըգը պուլտուխտընղընտան, մէրգուժ գարը՝ Բըթի Գասթէլ սօգաղընտա բէք ազ գալմագտա վէ ալել ահէլլէ եէմէյի հազըրլայըպ վէրէրէք անիտէ զայպ ու նապէտտա օլմագտա իտի .

Մատմազել Մարթ քիչիւք պաղչէյէ կիտէր կէտը, կէղերէք թա ճիվար գարրիյէյ գատար կիտէր, ամէլէնին իչլէտիքլէրինի սէյր իտէր, վէ ագշամ պիր քիթապ ալըպ քէսթաէտ ազամլարընըն ալթընտա պիր գանարէ իւզերինտէ օթուրարագ օգուժմադա պաչլար վէ պիր արա օգուժմասընը քէսիպ քէնտիսինին չու եէնի հալ վէ էօմրիւ իւզերինէ տիւչիւնիր տուրուր իտի .

Համիսի օլան Տօգթօր Թօմբսընըն քէնտի հագդընտա իպրագ էյլէտիկի մահապկէթ իւզերինէ կէնճ գըզընը զիհնինտէ զերրէ գատար չևտպէկ համըլ օլմամագտա իտի .

Մէրգուժ գըզ՝ ժագ Լակարտըն տիւզտիկի հիքեայէյէ քէօր քէօրընա ինանմագտա իտի . կէօյա քի Մարթ՝ Քէմտընըլը քէնտի էօմիւր պիր գըզընա պէնզէյօր իմիչ տէ անրն իչլին ժագ՝ մէրգուժ հագդընտա պու տէրէճէ Քէվվէճճիւհ վէ մահապպկէթ կէօսթէրիյօր իմիչ .

Գունընա պէրապէր Մատմազել Մարթ՝ պու եալանա նիշիւն չիպպէ իթսին. օլմայագագ պիր չէյ տէյիլ տիր . զաթէն Անժէլ տէ էվվէլճէ օգուսթըլմըշ օլտուղընտան, մէգքիւր եալանը Թաստիգ իթմիչ իտի .

Գունտան ժամտա էթրաֆընտա պուլընանյարըն քեաֆֆէսի՝ քէնտիսինէ իպրագ Քէվվէճճիւհ վէ մուհապպէթ իտիյօրլար վէ քէնտիսինէ բէք զիյատէ գըզընըյօրլար վէ հիւրմէթ իտիյօրլար իտի .

Մատմազել Մարթ Քէմտընըլա հուրր ու սէրպէսթ պուլընըյօր իտի .

Մէրգուժէնին էօնիւնտէ ըշզ ու նամուսա տօգանըր հիչ պիր սէօզ սէօյլէնմէմիչ իտի . . .

Պու գըզ՝ քէնտուսի բէք մէտատ վէ պահթիյար կէօրտիւկինտէն, իսթիգպալի հագդընտա Թամմ մէէյտատ օլտուղը պըրատա քէնտուսի սէօյլէ պիր սատատԹէ նախլ իտէն ճէնտալ Հագդա պուզը չիւքրան իտիյօր իտի .

Մէրգուժնին պու սատատԹինտէ եալընըզ պիր նօգսան մէվճուտ օլուպ, սէվկիւլիս վալիտէսինին տահի պու սատատԹէ իչԹիրաք իտմէտինին Քէէսսիճ իտիյօր վէ հէմտան տայրա պիչարէ Բէռինի խաԹըընա կէԹիրտիյօր իտի . . .

Մարթ՝ վալիտէսինի խաԹըընա կէԹիրտիքճէ, անիտէ Եիւրէյի գալգըպ աղատմաղա պաչլայօր իտի իտէ տէ, կէօպէհրինին գըզպարԹըընը Տօգթօր Թօմբսընըն կէօրմէսինէն գօրգարագ սէչիլի օլմամագ իչին կէօզ եալընըրընը տէրտալ սիլէր իտի, չիւնքի կէշմիչի տէրտաԹըր իթմէմէտի՝ մէրգուժնէ սուրէԹը մահուսէտատ Քէնտիին օլունմըշ իտատկինտէն, գըզ պու Քէնտինճաա իթտաթ իթմէք իսԹէր իտի իտէ տէ, կէշմիչ զէման՝ զայը իսԹիյարի օլարագ խաԹըընա տիւչտիքտէ, վալիտէսինին էքսէրտա պահա իթտիկի պէօյիք իսԹիգպալ իւմմետէրի տահի խաԹըընա կէ իյօր իտի .

Մատմազել Մարթ՝ վալիտէսի Բէռինին ալլանտըրարագ պալլանտըրարագ քէնտինէն Նագլ իթտիկի հիքմէԹամիլ սէրմէԹի վէ քէնտիսի իչչին մատալլարտագի «Աչըլ, Սուսամ» մագամընտա պիր Նէվի Քըըսըմ օլաճագ օլան մետալեայը տիւչիւնիյօր իտի .

Մէրգուժ գէնճ գըզ՝ Տօգթօր Թօմբսընա հէնուզ մետալեատան պահա իթմէմիչ օլուպ, ո զիյգըյմէթ բուլը ժուանեետքի Խանէնէթ Սանտրընտան գուրթարտալիմէք իչչին իչի մէրգուժ Տօգթօրա աչմագ ՆիչէԹինտէ պուլընըյօր իտի իթէ տէ, պու ՆիչէԹինին կիւնտէն կիւնէ Քէէսսիր իտիյօր իտի .

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ .—Պէքլէյէ՞ճիմ քի, Տօգթօր պէնի էյիճէ Թանըրըն վէ պանա իսպրագ էյլէտիկի էմնիյէԹ ու մուհապպէԹ չայճաթէ օլուղուրմը անլատը . . . Պէնի պիւսպիւթքին բարատը պըրագմայամաղընա էմնիյէԹիմ պէրքէմալ տըր . . . Եըրմէքլէրիմ նէ գատար աղ վէ նէ գատար հաքիճի պիր չէյ օլսա, էյպէԹէ պէնի պիւսպիւթքին հիչէ չըգարմայըպ իւճրէԹ մագամընտա պիր չէյ վէրճէք տիր . . . իտատկինտէ բարա արԹըրաճաղըմ, վէ միտատեայը գուրթարտալտիկիմճէ, քէնտինինէ կէօսթէրիյօ, օնա մէԹէալլիգ սըրրը տահի քէնտիսինէ սէօյլէյէճէյիմ . . .

Եիւրտատ քէմտ պու տիլպէր վէ էլմատարէ գըզ՝ իսԹիգպալինտէն էմին օլտուղը վէ էԹրաֆընտա պուլընանլարա Քէվվէճճիւհը Թամմը պուլընտըղը հալտէ Եաշամագտա իտի .

Մատմազել Մարթ՝ Տօգթօր Թօմբսընըն պիր սէրվէԹը ճէնտիմէյէ մահիք օլտուղընա գանատթ հատրլ իթմիչ օլտուղընտան, մէրգուժըն Բարիզէ սէյահաԹնա օրատտա իգամէԹի մագսէտի քէնտինինէ բէք Թասլիի կէօրիւնտիքտէն մատտա, բէք պէօյիք մէտտ ու սէնայէ տահի չայան իտի, գիրա գըզ էյլէ գանն իտիյօր իտի քի, Տօգթօր Թօմբսըն՝ քէտր սէվատասընտան տէյիլ, էպնի պէչէրէ օլան մուհապպէԹինէն նայի հէր քէսէ հէքիմիքէլ իսըտմէԹ իտէճէք տիր .

Մարթ քէնտի համիսինէ բէք զիյատէ հայրէԹ իթմէքտէ վէ օնա էմնիյէԹի պէրքէմալ պուլընմագտա օլուպ, պու էմնիյէԹ օ տէրէճէյէ վարմըշ իտի քի, ժագ

Լակարտըն Բըքի Գասքէլ գօնաղընտա իմրա իթտիրտիկի ինչաքա խաքիղրաղ իթմէչի պիւէ գըզ Քիւքրինտէն կէչիրմէչօր խոյ։

Մարթ՝ քէնտի քէնտիչէ.—Տօգթօր՝ Ամէրիգալը տըր, Ամէրիգալըլարըն իսէ հէրթինտէ պիրիր բարչա պիգըրըլըզ պուլըները։ . . Լաքին կիկր Տօգթօր տա պիգըրը վէ ամայիկ պիրի իսէ, ճինա գօվալար. անճագ քէնտիսի բէք էյի պիր ատամ տըր։ . .

Բըքի Գասքէլտէն չօգ ուզաղա կիթմէզքսիզին Բօլ Ֆրօմանքալա նագլը քէլամ իտէլիմ։

Գու տէլիգանլը՝ իմքիյար խըտմէքճի գարը իլէ պէրապէր բէտէրինին իսքիճար էյլէտիկի քիւշլիւք խանէչէ ևէրլէչմիչ խոյ։

Մաուլէն՝ իմքիյար օլմասընա բաղմէն բէք իչկիւզար օլտուղընտան, էվտէ հէր չէյի չարուճագ սըրասընա գօյմուչ վէ եէչէճէյի նէրէտէն ալաճագ իտի իսէ օրայա կիթմիչ իտի։ Բօր—Ֆրէքէյլէ միւվասէլէթի իթտիքէրինտէն պիր կիւն սօնդրա զանն իսէրսին Բօլ Ֆրօմանքալ չօգտան պէրու օրատա իգամէթ իտիյօր իտի։

Բէյմէն Ֆրօմանքալըն վէրտիկի Քալմաք մուճիսինէչ Մաուլէն կիտիպ ատամաքի լօգանքաճըլը պուլմըչ վէ Բօլ իչիւն պիր գաչ սէրթ էսկի Գօրտօ չարապը վէ քէնտիսի իչիւն ատ ղայէթ ուճուզ պիր չարապ ալմըչ խոյ։

Բօլ՝ Բարիզտէն պիրատէն պիրէ միւֆարէգաթ իթտիկինտէ, տօսքը Ֆապիէն տը Շաքըլիւքսի կէօրմէչէ վազքի օլմամըչ խտուկինտէն, հարէքէթը նակէհանիսինէն էապալընը իյզահ իթմէք վէ նէրչտէ պուլունտըղընը պիլտիրմէք վէ չարուգ կէլիպ քէնտիսինի կէօրմէսինի Քալէպ իթմէք իւզրէ էրքէսի կիւնիւ տապահլայըն մէրգուժ Ֆապիէնէ պիր մէքթուպ եազմագա միւսարէաթ իթմիչ խոյ։

ԿԿ

Բօլ՝ կէօքիւրիպ մէքթուպընը բօսքայա պըրագմագ իչիւն Մարն Նէհրինի կէչիպ Սէն—Մօր—լէ—Ֆօսէյէ կիթմէսի լազըմ կէլիր խոյ, գիրա էն եազըն բօսքա առնտրղը օրատա խոյ։

Բօլ՝ իմքիյար պէտլէմէյէ.—Պէն վաբօրա կիտիյօրըմ, Մաուլէն . . . Իչիմի պիքիրտիքտէն սօնդրա կիտիպ պիր ազ ադամէլարըն ալքընտա օգուչյամազըրմ . . .

Մաուլէն.—Սգուժա՞գ մը . . . աման Ալլահ, Նէ՞ չէյ իչիւն,

Բօլ.—Էյլէնիպ վազքի կէչիրմէք իչիւն,

Մաուլէն.—Խա՛յր, խա՛յր, օգուժագ օլմազ . . . Զալըշմամագ իչիւն բէտէրի նիզէ սէօզ վէրտիննիզ . . . սէօզիւնիւզտէ տուրմալըսընըզ։

Բօլ՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Լաքին պէն սապահտան ագշամա գատար պօշ պօշունա տուրամամ . . . ճան սըզընքըսընտան էօլիւրիմ . . . պիր չէյ իլէ մէշղուլ օլմալըյըմ . . .

Մաուլէն.—Զինհինիզի եօրամագ չէյ օլմասըն տա հէր նէ չէյ իլէ խթէրսէնիզ մէշղուլ օլուրզ . . . Շու Բուժմա, լաքինտէ, հէնտէսէ սէյալէրինտէն հիչ հոզզ իթմէյմ, պուննար հէր հէմ զինհինիզի վէ հէմ վիճդուսընըզը եօրմագտան պօշգա պիր չէյ եազմամազըսըր . . . Լիւզումը եօգ . . .

Բօլ.—Էօյլէ իսէ սէօյլէ, պօշգա Նէ՞ եազտապիլիրիմ։

Մաուլէն.—Գէն Նէ՞ պիլէյիմ . . . սիզ տիւշինինիզ . . .

Բօլ.—Գէնիմ խաքրըմա հիչ պիր չէյ կէլմէյօր . . .

Մաուլէն.—Տուրընըզ, խաքրըմա պիր չէյ կէլտի. պօշգա ավընա կիտինիզ վէ պու ագշամքի եէմէք իչիւն պիզի պիր քամալըզ գատար պօշգա քուքմազա չամլընընըզ։

Բօլ պիր սէվինճլէ.—Սահիհ, պու էյի օլուր . . . Սէն—Մօրա կիտէյիմ . . . օրատա էլալէքթէ պօշգա ավընա մախսուս օլքա վէ սահրի սաքման պիր տիւքքեանճը պուլուրըմ . . . միւքէմմէլ պիր պօշգա ավը քագըմը տիւզէճէյիմ վէ կիտիպ պօշգա քուքմաճաղըմ . . .

Մաուլէն.—Գու էյի օլմա՞զ մը . . . զիհնին հիչ եօրուլմազ, Լաքին կիւնէչէտ տուրմայասընըզ հա՛ . . . պուչ աղրըսը գարարսընըզ, էվլատըմ։

Բօլ.—Գէն կիւնէչտէն վուրուլմամ . . . Գէն Մարն բրմաղընտա կիւզէլ պիր քէօչէ պիլիրիմ, բէք կէօլկէ իր տիր . . . Սանտալըմը օրատա սէօյիւտ աղաճլարընըն ալքընտա պօղար վէ պիր չօգ պօշգա քուքմարըմ . . .

Մաուլէն.—Գուննա էմի՞նմիսինիզ . . .

Բօլ.—Էմի՞նմիյիմ . . . սօրա՞րմըսընըզ . . .

Մաուլէն կիւլէրէք.—Էօյլէ իսէ եէմէք իչիւն պօշգա պիր չէյ ալմայըմ . . . պօշգա քամալը էյվէրիր։

Բօլ քէնտիսի տախի կիւլէրէք.—Ա՛, օլո՞ւր մը, պէէքի գարնըմըզ անընկա տօյմազտա Նէ՞ եարարըզ . . . Սէն եէյլէճէք ալ, քամալըզ պօշգա տա եէտէք պուլընսըն . . . —եէտի, վէ մէմնունէն հարէքէթ իքտի։

Տէլիգանլը մէմնունէն եօղա չըգըզ, քիւրէք չէքմէք էյի պիլտիկինտէն, պիր գաչ տագըգատա գարըը ԳԷյըյա վասըլ օլտու, սանտալընը Մարն բրմաղընըն քիւշլիւք պիր գօլընտա չամաշըրմը գարըլարա մախսուս պիր սանտալ եանընտա պօշգլաալը վէ բըսթըրմըն իւզէրինէ սէքէյարագ կէօքիւրտիւ մէքթուպընը առանըն լօգանքաճընա եագրն օլան բօսքա գուքուսընա սէքտը։

Լօգանքաճը՝ գարուսընըն էօնինտէ տուրմըշ, եէրլի էհալիտէն պիրիյէ գօնուչմագտա օլուզ, մէրգուժ տէլիգանլըյը կէօրիւնէճ, լօգանքաճընտա եէմէք եէմիչ օլտուղընտան, մէրգուժը քանըյարագ սէչտ վէրտի։

Բօլ լօգանքաճըյա եագլաչարագ.—Էֆէնտի, պանա պիր խըտմէք իթմէք իսքէ՞րմիսինիզ։

Լօգանքաճը.—Մաչմէմինէյէ եարարըմ . . . Նէ՞ խըտմէք տիր։

Բօլ.—Աճապա պօշգա ավը քագըմը սաքման պիր տիւքքեանճը նէ՞րէտէ պուլունմիյրիմ։

Լօգանքաճը.—Շու սօգաղը կէօրի՞յօրմըսընըզ, իչքէ քամ անըն ուճընտա պիր տանէ վար տըր . . . Գապա Քարտիֆ տէրլէր, տիւքքեանընըն լէվհասը Գոյա պօշգալարը մէզարը՞ տըր . . . Քէֆտալ պօշգը տա քուքմագ իսքէ՞րմիսինիզ։

Բօլ.—Ելալէքթէ իսքէրիմ . . . վագքի կէչիրէճէյիմ . . .

Լօգանքաճը.—Օնու եարամայընըզ . . . Լա Ֆուրն սիպինէչ գավկա իտէր . . .

Բօլ.—Լա Ֆուրն քի՞մ տիր։

Լօգանթաճը.—Երրթդ բրրթդ բուլալը պիր ֆէյլէսօֆ. . . պիր պալըդ մէրագլըսը. . . Թաթլը սու պալըդը խըրսըզը. . . Պալըդ ավճըլըղընտա մէրգուլըն այաղընա կէլէն էօգ սըր. . . Էկէր պիր չէյ Թուքամագ իսէ, տիմէք հիչ պիր Թարաֆտա Թուքաճագ պիր չէյ էօգ սըր. . . Բէք չէյթան պիր ատամ սըր, էքսէրթա պալըղընը պէն սաթըն ալըրըմ. . . Էկէր պիր աղ վագթ պու Թարաֆտա գալըպ սըդ սըդ ըրմաղա կլտէնէք օլուբսանըզ, էլալէթթէ մէրգուլը Թանըյաճագսընըզ։

Բօլ.—Մատամ քի չօգ մահիր տիր տէյօրսընըզ, րէճա իտէրիմ պանա տէրս վէրսին։

Լօգանթաճը.—Ճանընա մինէնէք. . . իլէ տէրստէն սօնղրա պիր չիչէ տէ պէչաղ չարսաղ օլաս. . .

Բօլ՝ լօգանթաճըյա պէչանը Թէչէքքիւր իթթիքատէն սօնղրա, պալըդ ավը Թագրմը սաթան Գապա Թարտիֆին տիւքքանընընա կիթտի, պիր պալըդ քէֆչէսի, պիր օլթա գաժըրը, պալըդ գէյտագ իչիւն պիր աղ Թօրպասը, օլթա իչինէյէ, պիր գրրմրդը գուրա գուԹուսը վէ պիր տէ տիկէր քիւչիւք գուրա գուԹուսը ալտը, սանատալընա ավտէք իթտի։

Մէրգուժ տէյիգանը՝ իչղու ավ Թագրմյարընը սանատալըն քիւրէչՔէսինէ վազ իտէրէք չինայը չէօգտիւ, քիւրէքքէրի գալտըրըպ իչէրի ալտը վէ սուրըն ագընԹըսյա եավաշ եավաշ կիթտի։ Դայչէք հաֆիֆ օլան մէգքիւր ագընԹը՝ ժագ լակայտըն՝ ՏօգԹօր Թօմըսըն նամը Թահքընտա միւպայէա իթտիկի էվտաքըն պիր սահիլի պէյտնտա քեաին քէօրֆէդ կիսի քիւչիւք պիր գօյտա պուլունըյօր իտի։

Բօլ՝ սանատալը իլէ սահիլ պէյտնա կիտիպ, կէլտի նէնիտէն սանատալընը պէօյիւք պիր ատյիւտա աղաճընըն ալԹընտա պաղլատը։

Կէրէք պու ատյիւտա աղաճը վէ կէրէք անըն իւզէրինէ նազըր օլան իչ պէօյիւք քէօԹանէ աղաճը՝ Բրթի ԳաԹէչ գօնաղընըն պաղչընինէ ահտ օլուպ, մէգքիւր պաղչէտ պիր տէ աղաճլար ալԹընտա կէօյկէլքտէ պիր գանաբէ վար իտի։

Օյատտա Բօլ Ֆրօժանթալ՝ օլԹասընը հազըրլատը, նէյմ Թագտը, քիւչիւք պիր սգանտիլ իլէ սուրըն տէյրինիլիճինի էօյչտիւ, սանատալըն պաչընտան սույա պիր գաչ տէֆտա գբրմրդը գուրա սԹաը, պատէհու օլԹասընը սույա սալըրըտը։

Բօլ՝ պալըդ ավճըլըղընըն տիւինտէն ասլա անլամայըպ, չէօյէ պիր պալըդ ավճըլըդը մէրագլըսը սայըլասլիճիր իտի իտէ տէ, պուլունտըդը նէրին էՔրտաֆը պէօյիւք օԹլարյա մուհաթ օլտուղընտան, պալըդ ավճըլըդը իչիւն օրտասը բէք միւնասիպ պիր նէր իտի։

Մէրգուժ տէյիգանը՝ իւօթ իւօԹէ պիր գաչ ագ պալըդ Թուքուպ, օշնար օշնար սանատալըն պիր Թարաֆընա ատըլմըշ օլան աղ Թօրպասընա ԹԹը։

Բօլ՝ գօլայճագդ նախլ օլտուղը պու մուվաֆֆագըյէԹտէն բէք գիյտտէ մէմնուն օլտուղընտան, օլԹա իլէ պալըդ ավճըլըդը իտէնէրէ էլգէմ օլան տատը ու ԹէչհամԺիւլէ էրէյիճէ ալըդտը։

Բօլ պէօյիճէ հէմ պալըդ ավլտյօր վէ հէմ տէ ժագրէտը ատի օլտուղը իւզրէ էլէնիպ վագԹ կէչիրտյօր իտի։

Տէլիգանը՝ ագ պալըդլարընը վիրա վիրա Թուքուպ օլԹատան չըգարարագ աղ Թօրպասընա ԹԹըյօր իտի։

Գէօյճէճ իթի տատԹ չալըշտագ էրէյիճէ պալըդ Թուքտըգտան սօնղրա տատԹա պագտըգտա, տատԹ հէնուզ իչ իտի։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ.—Պէն տատԹ եէտիտէն էվվէլ Թատմ իթմէմ. . . տատԹ ալԹըտա էվտէ օլտամ եէՔիչիր. . . Մատալէն պալըդրմըդը կէնիչ կէնիչ հազըրլայատիլիր. . . Կիտէճէկիմ վագԹա գատտար տատա պիր մրգտտար չէյ Թուքաճագ օլուր իտէմ, ատատպա Մատալէն նէ՞ գատտար Քէտճիճիտ իտէճէք տիր. . . — տիյէրէք, էէնիտէն օլՔտասընը տալմաղա պաղլատը։

Հավա զայէք կիւզէլ օլուպ, կիւնէչին հարարէքիր քէժտալը չիտտէքէլէ ըրմաղընն եիւգիւճնէ վուրմագտա իտի իտէ տէ, Բօլ՝ պիր կէօլկէլքտէ էրէյիճէ սէրին պիր եէրտէ պուլընըյօր իտի։

Սուս բուս տուրմըշ, պիր չիտտէՔը հէյէճանլա օլԹասընըն ուճրնտագի պալըդընըն էն ուֆագ պիր հարէքէթինէ տիգգատ իթմէգտէ վէ քէնտիսի իչիւն էն միհիմմ մէօճէլէ պալըդընն օլԹայա կէլտիպ կէլմէմէսի մէտէլէտի պուլընմագտտա իտի։

Գէօյճէճ Բօլ պալըդ ավճըլըդընընա տատմըշ օլտուղընտան, Բրթի ԳաԹէչ գօնաղընըն պաղչէսինտէ օՔտարընն հաֆիֆ պիր ՖըլըԹըսընը վէ պիր տէ հաֆիֆ այագ սէլէրինի իչիթմէմիշ իտի։

Հէնանա պիր գըզը՝ էլինտէ պիր քիԹապ օլարագ մէգգիւր պաղչէտէ իւէրինէ տօղրու կէլտիկինի վէ գըրմըդը չիչէգլի հէսիմ քէօԹանէ աղաճլարընն կէօյկէտի ալԹընտա պիր պաղչէ գանաբէտի իւզրինտէ օՔտուրտըղընը մէրգուժ տէյիգանը տատա կէօրմէմիշ իտի։

Էկէր օ կէնճ գըզ կէլիպ Մարն ըրմաղընն Ֆէրահֆէզա տէվահիրինտէն իթի ատըմ էօՔէտէ օՔտուրմըշ օլտուղը հալտէ Բօլ Ֆրօժանթալա կէօրիճնէմէյօր իտի իտէ, քէնտիսի տէ ըրմաղըն իւզրինէ տատըմըշ օլան տէօյիւք աղաճլարընն կէօյկէտի ալԹընտա պիր տատնտայ վէ պիր տէ պալըդ ավճըսը պուլունտըդընը իթԹըռ ու խայալինտէն պիրէ կէչիրմէյօր իտի։

Հէնանա պիր գըզ տէտիկիմիզտէ օգուչանլարրմըզ պունըն էլալէթթէ Մատամզէլ Մարթ տը Կրանջան օլտուղընը Ֆարգ իթտիրէ։

Մէրգուժ գըզ՝ Մատամ էմիլ տը Ֆիրտարտէնին էսէրը գալմի օլան վէ նէՖիճս օլմաբյատ պէրտագէր ազաճդգ ունուտրըմըշ պուլընան «Մարկէրիթ» եախօտ «Իթի Ալէգզալար» նամ բօմանը միւթալէա իտիյօր իտի։ Գու բօման՝ միւպթէլտի աչգ ու ալէգզա օլան պիր գալտին հիքայէյի մուէսսիրնէի օլուպ, պու գալտ՝ նէքտիկէրէ միւշտագի իթի հրսսխյաթա մալիք պուլընմագտա վէ լաքին հէր իթիսինտէն տէ վազ կէչէմէմէքտէ օլտուղընտան, նիհայէթ օ գալտին սահիպէնի օլան գահրաման գարը պու հալտէն միւթէէսսիրէն Քէրքը տազտատագի տիւնեա իթմիշ տիր։

Մատամզէլ Մարթ՝ բօմանըն սօն Ֆասլլարընտան պիրինէ վասըլ օլմուշ օլուպ, մէգքիւր բօմանը օգուչանլարա մալիւմ օլտուղը իւզրէ պունտա Մարկէրիթ՝ Բօպէր տը լա Ֆրէսնէյզտէն պահս իտէրէք քէնտի քէնտինէ.—էկէր պու ատատպա էվվէննէյէճէք օլար իսէմ էօյիւրիմ—տիմէքտէ, վէ նինէ քէնտի քէնտինէ.—էքիէն Տարնագ օլմագսընըզ հաչայատիկ՞րմխխմ՝—տէյու ճէվապ վէրմէքտէ իտի։

Բէրինէն գըզը՝ հիքայէյմիզին էտնտի պիտագէքինտէ, հէր աչգ ու ալէգզատտան արի վէ պէրի պուլընմագտա իտի։

Հաթթա կիւնիւն պիրինաէ գալպինի էն էվվել քիմ չարբաբրապիլիր իսէ պիլա իհթիյաթ գալպինին ո քիմսէ իչիւն չարբաձաղընը մէրգուժմ գըզ ասլա վէ գաթան խաթը ու խայալինաէն պիլէ կէչիրմէմիշ իտի։

Գունընայ պէրապէր Մատմազէլ Մարթ՝ «Մարկէրիթ» բոմանընտա օգուտըղը մէգքիւր չիֆթէ աղգ ու ալէագանըն Նիզամսըզ վէ միւնասէպէթսիզ օլտուղընը վէ քէնտիսինին ո եօլտա պիր աղգ ու մուհապէպէթ ասլա միւպէէլա օլամայաճաղընը քէնտի քէնտինէ սէօյլէմէքտաէն տէ կէրի տուրմամագտա իտի։

Մարթ՝ պիրտէն պիրէ քիթապը պըրագարագ վէ միւչէվվէչ պիր պագըչլա էթրաֆընա պագընարագ։—Էկէր կիւնիւն պիրինաէ աղգ ու ալէագամ օլսա պիլէ, գալպիմին պու եօլտա իքի հըսսիյաթը օլամայաճաղընը բէք ալէա պիլիրիմ։ . . . Գալպիմ եալընըզ պիր քիչիյէ մալ օլաճագ տըր։ . . . —տիյօր իտի։

Աղգ ու ալէագա իւղէրինէ նէ գատար տա միւչէվվէչ պիր սուրէթտէ տիւչիւնիլսէ, նինէ հէր կէնճ՝ պէօյլէ պիր տիւչիւնճէյտէ պուլընընճա, գալպի ալթ իւսթ օլտուղընտան, Մարթ տալկըն վէ տիւչիւնճէյլի պիր հալէ տիւչար օլտու։

Թամմ ո արալըգ մէրգուժմ գըզ քիւչիւք պիր սէս իչիտիսէ, պիրտէն պիրէ տալկընալընընտան այըլընը վէ այագա գալագըպ ըրմաղա տօղրու պիր կէօզ կէզտիրտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ տալ վէ եարրագլարըն արասընտան էվվէլա պիր օլթա, սօնդրա պու օլթայը Թուէթան պիր էլ վէ տահա սօնդրա քիւչիւք պիր աղ Թօրպասընը Թուէթան վէ կիւզել պիր պալընը մէգքիւր Թօրպայա գօյմազա չալընան տիկկէ պիր էլ կէօրտիւ։

Իչտու Թաթլը սու պալընը պիր աղ միւտուէթ չըրբընտըգտան սօնդրա նիհայէթ Թօրպայա կիրտիկինտէ, սէվինճլի պիր սէտա՝ իչիտիւէպիլիր օլտուղընը ասլա խաթը ու խայալինէ կէթիրմէյէրէք տէտի։

—Ա՜հ, պու նէ՛ կիւզել բարչա տըր։ . . . Գէնիմ իսթիյար Մատլէն՝ կէօղլէրինէ իհանճայաճագ տըր։

Բօլ Ֆրօմանթաւըն սէսի կիւզել վէ կիւմրահ օլտուղընտան, Մարթ՝ պու սէսէ հայրան օլուպ, գարը Թաւիֆսինէ մահսուս օլան պիր մէրագլա պու սէսին հանկը պալըգ ավճըսընըն սէսի օլտուղընը անլամագ վէ պէտէնին տէ սէս իլէ միւթէնասիպ օլուպ օլամաղընը բէյ իւլ այն կէօրմէք իսթէյիսի, ըրմաղըն չայըր չիմէնլէ մէսթաւր օլան սահիլինին Թա քէնարընա գատար իլէրլէտի, Բօլընը՝ սանտալընը պալամըշ օլտուղը սէօյիւտ աղաճընըն պիր տալընա Թուէթունտը վէ էօնէ տօղրու էյիտի։

Գըզ պու հարէքէթի պիրտէն պիրէ վէ ահէլէ իւլէ իճրա իհթիմիշ օլտուղընտան, միւվազէնէսինին ղայա իտուպ գօյտընընտա, խէվֆ ու տէհլիքինտէն նաշի պիր նիտա սալընվէրտի վէ պիր այագը Թամ վագթինտէ պիր աղաճ քէօքիւնէ իլինմէմիշ օլսա սուչա տիւչմէքտաի։

Գու էանատէ քիթապ էլինտէն գաչըպ քէնարտան եուվարլանարագ Բօլընը սանտալը իչինէ տիւչտիւ։

Բօլ՝ միւհիպ նէվինտէն օլարագ պալըգ ավճըլընընտա նամիլ օլտուղը մուվաֆֆագըյէտէն ղայէրլէ միւթէէսսիր օլարագ, սանտալընը իչինտէ չէօմէլմիշ, քէնտի աճէմի բարմագլարը իչիւն միւհիմ օլան պիր ամէլիյաթը սայտիկէյի պալա չը-

գարմաղա, եանի սանտա ըն տէօչմէմէսի իւզէրինտէ չըրբընան պիր Թաթլը սու պալընընը օլթա իչինէսինին իւզէրինտէն չըգարմաղա չալընըյօր իտի։

Գիր տէ ո արա Բօլ՝ Մարթ կրանչընըն նիտասընը իչիթտիքտէ, եօգասը գալըպ պալընը ո Քարաքա չէվիրտի վէ հայրէթտէ գալընա սուս բուս տուրտը։

Ցէլիգանլընըն կէօզիւնէ հայրէթպալաչ վէ մէմուրին զայրը պիր մէնգարէ կէօբիւնէյօր իտի։

Էօքսիւգ գըզընը նուր նէմայի՝ չէրչիվէ միսալի եէչիլիքլէր արասընտան Քասվիր կիպի կէօրիւնմէքտէ օլուպ, Բօլ՝ գըզընը ո տիլպէր եիւղիւնիւ, ո Թաթլը կէօպլէրինի կէօրէրէք, Քա գալպկեահընա գատար միւթէէսսիր օլտու։

Միւտուէթը հայաթընտա պիրինճի տէֆա օլարագ Բօլ՝ Թարիֆի նագասիլ պիր խալէճանը լաթիֆ տիւչար օլմուշ իտի։

Մատմազէլ Մարթ տախի ո միսիլլու պիր հէյէճանը գալպ հըսս իթմիշ օլուպ, ուֆաճըգ էլլէրիյլէ Թուէթունմէշ օլտուղը սէօյիւտ աղաճը տալընը էլան սըգը սըգը Թուէթագտա իտի։

Մէրգուժմ գըզ՝ սուս բուս ճէրէյան իթմէքտէ օլան ըրմաղըն իւզէրինէ էյիմիշ վէ կէօզիւնիւ Բօլըն կէօզիւնին իչինէ տիքմիշ օլտուղը հալտէ, էօյլէճէ տալմըշ, հայրէթտէ գալմըշ իտի։

Թարաճէչինին պու հալը հայրէթիչիթիմալը պիր գաչ տագիգա տէվամ իտուպ, պատէհու տէլիգանլը՝ էն էվվել քէնտի քէնտիյի պուլարագ, տամարլարընտաքի գանըն քեաֆիքէսի գալպինէ եիւրիւտիկինի հըսս իթտի վէ եանագլարը գէբ գըրմըզը քէսիլտի։

Բօլ՝ հասըր չարգասընը պիր հարէքէթը նագիքեանէ իլէ չըգարարագ։— Սի՞զ միսինիզ, Մա՛տմազէլ . . . խէվֆ ու տէհլիքինիզտէն նաշի պիր նիտա սալընվէրէրէք պէնի տիւչարը իսթիղրագ վէ վէսվեսէ իտէն սի՞զմիսինիզ . . . —տէտի։

Բօլ Ֆրօմանթաւ պու սէօպլէրի սէօյլէր իքէն, սէսի՝ պիր գաչ տագիգա էվվել Մարթընը գուլաղընա էրէն սէտտէն տահա զիյատէ լաթիֆ իտի։

Մարթ՝ քէնտիսի տախի գըզարարագ ճէվապընտա։—Էվվէթ, էֆէնտիմ, պէ՛ն իմ . . .

Բօլ.—Նէ՞ օլտու քի սիզ . . .

Մարթ.—Մէրագ իտուպ պագայըմ տէր իքէն ազ գալսըն պաչըմա պիր պէլա կէլէճէք իտի . . . Ըրմաղա գատար եուվարլանըպ տիւչմէքլիկիմէ բամադ գալտը . . . Հէլէ քի սըգը սըգը չու տալա Թուէթունտըմ, այագըմ տա պիր աղաճ քէօքիւնէ Թէսատուֆ իթտի, պէօյլէճէ քէնտիմի Թուէթագլիտիմ . . . եալընըզ քիթապըմ էլիմտէն տիւչիւպ սանտալընընը գատար գօյտը եուվարլանտը . . .

Բօլ՝ Մարթըն պագաթընը եէրէ տօղրու պագարագ, սանտալտա այագընըն եանընը պաչընտա պուլընան քիթապը ալտը վէ.—Սահիհ էօյլէ . . . պուրայա տիւչմիշ . . . իչթէ . . . —տիյէրէք, էյիլիպ քիթապը սանտալըն իչինտէն ալտը։

50

Մատմազէլ Մարթըն սէսի զայէք կիւզել վէ լաթիֆ օլարագ տէլիգանլընըն Քա գալպկեահընա գատար Թէէսսիր իթտի։

Բօլ.—Լաքին, Մա՛տմազէլ, պու քիթապը սիզէ նա՞սըլ վէրէյիմ. . . պուրատա ըրմաղըն սահիլի բէք տիք օլտուղընտան, Թըրմալանարագ սիզէ գատար եռգարը չդտամամ. . . Ինքապը Թուքուպ սիզ աքմագ տա ագլ տէյիլ տիր. . . բէք կիւզէլ ճիլուէնմիչ օլտուղընտան, իհմիտալ քի աքսար իքէն պօզուլըր. . . նէ՞ Թարաֆտա գըլըյա Եանաչայըմ։

Մարթ.—Ա՛յա՛ն, էֆէնտիմ, իլինիզէ մանի օլմայըմ. . .

Բօլ.—Ինչիմ պալըգ ավէլըլըդը տէյի՞լ մի, նէ՞ օլուր. . . Սէօյլէյինիզ, բէնա իտէրիմ, նէ՞ Թարաֆա Եանաչայըմ. . .

Մարթ.—Մատամ քի էօյլէ իսթէյօրսընըզ, չուրատա, սօլ Թարաֆտա. . . պաղէնին պօյունա կիտէն քիչիւք ըրմագ գօլընա կիբրինիզ. . . օրատա պիր իսքէլէ պուլաճագսընըզ. . .

Բօլ.—Եիմաի կէլիրիմ. . . —տէյէրէք, ղայէթ սէվինէլի օլտուղը Հալատ սանտալընը չէօզութ, քիւրէքքէլրի պատը վէ էօքսիւզ գըզըն Թարիֆ իքտիկի Մարն ըրմաղընըն գօլունա վարտը։

Մարթ՝ քիչիւք պաղէտէ ըրմաղըն քէնարընտա պուլընան տօլամագամ աղամ եօլունտան կիտէրէք, կէօզիւնիւ տէլիքանընըն իւզէրինտէն այըրմամագտա իտի։

Տէլիքանը տախի քիւրէք չէքմէրէյ պէրապէր տիք տիք գըզա պագմագտա վէ քէնտի քէնտինէ.—Պէօյլէ միւքէմմէլ պիր հիւան ու ճէմալին Եաղընըզ էրպապը սէՆայիի նէֆիսէ վէ Եախօտ չաիրլէրին խայալաթընտա մէվճուտ օլապիլիր տէյու զանն իտէր իտիմ.—տիմէքտէ իտի։

Բօլ՝ Մարնըն Թարիֆ օլընան գօլունըն էմման նիհայէթինէ վասըլ օլտուգտա, պիր նէրտիվէն Եանընտա պաղը պիր սանտալ կէօրիւպ քէնտի սանտալընը տա անըն Եանընա պաղլատը վէ քիթապը ալըպ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը։

Նէրտիվէնին սօն այագընա վարտըգտա, պիր արա պաղչէ սանտալեալարը պուլընան պիր գամէրիյէնին զայէթ սըգ եէչիլիքլէրի արգասընտա կէօղտէն նիհան օլմուշ օլան Մարթ եէնիտէն կէօրիւնիպ աճէլէ պիր եիւրիւյէլէ Եագլաչտը։

Գու իքի կէնճէլէր պէրպիրինին գարշըսընա կէլինճէ տուրտըլար։

Բօլ վէ Մարթ՝ հէր իքիսի տէ այնը տէրէճէտէ տիւշտը հէյէճան օլմուչար իտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու՝ մէրգուէմչի եագընտան կէօրտիւքտէ, ուզագտան կէօրտիւկինտէն տահա զէյտտէ կիւզէլ պուլարագ տիք տիք գըզա պագմագտա օլտուղընտան, էօքսիւզ գըզ պու պագըշըն Թէէսիրինէ տայանամայարագ էօնիւնէ պագմագա պագչատը։

Բօլ՝ գըզը սէյավլատըգտան սօնդրա քիթէրէյէրէք քիթապը մէրգուէմչէ ուզագտը վէ Մարթըն կիւճ Հալ իլէ իչիէպիլիճէչի տէրէճէտէ Եավաչ պիր սէտա իլէ.—Իչթէ քիթապընըզ, Մատմազէլ. . . Գունը սիզէ կէթիրէրէք մուճիպը մէմնուէնիչէ՛ինիզ օլապիլտիկիմ բէք մէմնուն. . . էվվէթ. . . բէք մէմնուն վէ պախթէյարըմ. . . —տէտի։

Բէրինին գըզը՝ կէօղէրինի եօգարը գալտըրմագսըզըն քիթապը ալմագ իչիւն էլինի ուզագտըգտա, բարմագլարը՝ տէլիքանընըն բարմագլարընա հէր նէ գատար բէք հաֆիֆ պիր սուրէթտէ տօգանտը իսէ տէ, պուռնատան պիր հէյէքիրէգ գուվվէթի հասըլ օլտու։

Մարթըն գալտընտէ քէնտինինէ նամալում պիր հարէքէթ վուգու պուլուպ, մէրգուէմչէ գըզ՝ հէմ նէֆիս վէ հէմ քէտէրամիզ պիր հէյէճան հիսս իքտի, պիրքիւն վիճուսըլա քիթըբտի, կէօղէրի նիմ գապանտը, եէր սարսըլըյօր կիպի այագլարը սալանտը։

Քէգալիք Բօլ տախի էօյլէ պիր հէյէճանա միւպթէլա օլուպ, քէնտինինի Թուքմագա պէկհուտէ չալըշըյօր իքէն մուվաֆֆագ օլամայըդ, էն էվվէլ Մարթ՝ քէնտի քէնտինի պուլարագ.—Թէէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի. . . հագգընտա բէք զէյատէ Եաչըրնահ պուլընտընըզ. . . —տէտի։

Բօլ ճէվապ վէրմէյինչ պիրա հարէքէթ տուրուչօր իտի։

Զանն իտէրինին կէնճ գըզըն Եաղիր բարմագլարը քէնտինէ տօգանմասըդտա պիր սանէյի հալինի քէսագ իթմիչ իտի, էլան տիք տիք Մարթըն նէուգիճէ պագմագտա օլուպ, զանն իտէրինին կէօղէրինի մէրգուէմչէնին իւզէրինէն այըրամայօր վէ Թէքմիլ հայաթը պու նիկեահը աչըգանէսինտէ մէրգիւպ պուլընըշօր իտի։

Էօքսիւզ գըզ իսէ էլան էօնիւնէ պագմագտա օլուպ, Բօլըն քէնտինինէ պագտըղընը կէօրէմէյօր վէ լաքին անըն Եագարը մուսիրրանէսինի հըսս իտուպ, խալէճանը գալալի բէյ տէր բէյ Թէզայիւտ վէ իչթիտաատ իտէյօր իտի։

Հալ պէօյլէ ուզանագճա բէք գիյատէ տիւշարը միւչթիլաթ օլմագտա խուտկինտէն, հէր նասըլ օլուրսա օլսուն պու հալտէն եագայը գուրթարմագ, Եանի սըգընթըյը մուճիպ օլան չուս սիւքիւթի տէֆ իլէ վէչէվ պօչ լաֆլարըլա օլսուն լաֆզըրտը իթմէկ լազըմ իտի։

Բօլ պու լիւգումը ֆարգ իլէ, պիր ագ սօնդրա չու վէճհէյ միւքեալէմէյէ պաչլատը։

Բօլ.—Օգուտըղընըզ պիր Թարիֆ քիթապը մը տըր, Մա՛տմազէլ։

Մարթ.—Յա՛յր, էֆէնտիմ, պիր հիքեայէ տիր. . .

Բօլ.—Թարիխճէ պիր հիքեայէ՞ մի։

Մարթ.—Եա՛յր, էֆէնտիմ. . . տէյէյագա միւթէալլիգ պիր հիքեայէ տիր. . . զէյմանը հազրըա տահիր պիր բօման. . . Զանընըմ պուռնա գէլտը պէէրինի Թէագիգ ու Թէճէսսիւմ տէրլէր. . .

Բօլ.—Աճապա մուէլլիֆինին իսմի նէ՞ տիր, լութֆէն սէօյլէ՞միսինիզ, Մատմազէլ. . .

Մարթ.—Մատամ էմիլ տը Ժիրարտէն. . .

Բօլ.—Էյ քիթապըն իսմի՞. . .

Կէնճ գըզ գըր գըրմըզը քէսիլտի։

Տէլիքանը՝ քիթապըն իսմինի սիւալ իթմէքտէ, գըզ՝ պիր ագ էվվէլ գրան աք իթմինի ֆաալիյատտան պիրի հագգընտա քէնտի քէնտինէ պագը միւթալէաթտա պուլընընտընըզը վէ պուռնատան քէնտիսինին մէճհուլը օլան պիր հէյէճանը գալպէ տիւշար օլտուղընը տէրլաթըր էյլէտի իսէ տէ, տէլիքանընըն սիւալինէ ճէվապ վէրմէմէգ գաալի օլմատընընտան,

—Գու բօմանըն իսմի «Մարկէրիթ, եախօտ Իքի Ալէմագտա տըր.—տէտի։

Բօլ.—Հա՛, պիլիրիմ։

Մարթ.—Օգուսը՞մըսընըզ։

Բօլ.—Լվվկ, Մատմազէլ, օգուժըշըմ . . .

Մարթ՝ քէմալը էհէմմիյէթէ տիւշիւնմէքտէ օլտուղը պիր մէսէլէ իւզերինէ տէլիգանլընդէն էֆքեարը մախտուսէսի նէ օլտուղընդը անլատաղա պիրտէն պիրէ արզու իթտիկինտէն, պու արզու քէնտիսինէ պիր ճէսարէթ կէթիրիպ.—Քիթապ նէ ֆիքրէ մէպնի թէկլիֆ օլունմըշ իսէ օլ պապատ նէ՞ րէյ վէ մութալէանընդ վար տըր.—տէյտու սիւվալ իթտի.

Բօլ.—Պէնիմ րէյ վէ մութալէամը՞ մը սիւվալ իսթյօրսընդը . . . Պէնճէ պու քիթապտը ֆիքրի կանլըշ տըր.

Մարթընդ գալսի քէմալը չիտտէթլէ չարբմագտա օլտուղը հալտէ, պու ճէվապ գարըսընդը իսթէթյարը սիւքութ իթտի.

Բօլ՝ սէօզինէ տէվամ իլէ.—Սիզ տէ պու էֆքեարտա տէյի՞միսինիզ, Մատմազէլ, նէթիճէյի հիքեայէ օլմէ տէ մուճիմսը թէկսուսի պիր նէթիյճէ կէօրի՞նմէյօր մը.

Մարթ.—Պէն հէնուզ նէթիյճէսինէ վարմատըմ տըր, լաքին քէչի իսթյօրըմ . . .

Բօլ.—Էյ սիզճէ նէ՞ տիր նէթիյճէսի.

Մարթ.—Մարկէրիթ» քէնտի ալէագալարընդէն պիրինտէն թէկլիֆ օլարագ վէֆթաթ իտէճէք տիր.

«Ալէագա» քէլիմէսի զանն իտէրսին կիւճ հալ կէնճ գըզընդը տուտագլարընտան տիշարը չըգըյօր իտի. Պու սէօզիւ սէօյլէտիքճէ մէրգումէնինն սէսի գըսըըյօր իտի.

Բօլ՝ պիր չէվգ իլէ.—Մա՛ատմազէլ, գալսինի իքի ալէագայա տա միւպհէլա օլապիլմէսինի մէմատ իտէ՞րմիսինիզ.

Մարթ՝ հիճապ ու հէյէճանը բէյ տէր բէյ թէզայիւտ իթմէքտէ օլտուղը հալտէ.—Ենայր, էֆէնտիմ . . . Պէնիմ զաննըմճա, պու քիթապտա մէվզուը պահա օլան հըսսիյաթ՝ եէկճանէ օլմատրգճա, վիճատը տա օլմամալը տըր . . . Պէնիմ զաննըմճա իքի ճիհէթէ տէ թէվէճճիւհ իտէն գալսը՝ զայըֆ, մէթանէթսիզ վէ ճէսարէթսիզ օլմալը տըր . . . Պէն տահա իլէրիյէ վարարագ զանն իտէրիմ քի, օ գալսը պիր խաթայա տիւշար օլմուշ օլմալը տըր վէ պիր մուհասապէթը հագիգիյէսի օլմագ զաննըյլա սուի խսթիմալէ տիւշար օլմուշ տըր.

Բօլ.—Հագգընդը վար, Մատմազէլ . . . Էօյլէ մէսէլէլէր վար տըր քի, ինսան քէնտի քէնտիյի թէագիգ վէ թէճճսսիւս իտէրէք, օ մէսէլէլէրի հալլ իտէպիլիր . . . Պէն էյի պիլիրիմ քի, գալսիմ պիր մուհասապէթ վէ ալէագայա միւպթէլա օլտուղընտա, ասլա իքի ճիհէթէ թէվէճճիւհ իթմէյիպ, տօզրուճա վէ թէմամըյլա կալընդը քէնտի տիւտատէսինէ կէօնիւլ վէրէճէք տիր . . . Պիր գարըյը ճան ու կէօնիւլճէն սէվմէք՝ աշգ ու ալէագա տիմէք տիր . . . Իքի գարը սէվմէք՝ աշգ ու ալէագայը ինքնատ վէ բայսալ իթմէք տիմէք տիր . . . —տէմի.

Գու սէօզլէրի սէօյլէտիքճէ Բօլ հէյէճանա կէյիպ կէօզլէրի բարլամագտա, վէ եիւզիւնատ պիր նուրը ֆէրահէյէթ նիւմայան օլմագտա իտի.

Մարթ՝ մէրգուժ տէյիգանլըյը կէօրիւպ տէյնէտիքճէ, տիւշարը հայրէթ ու խալէճան օլմագտա վէ պաչը տէօնմէքճէ իտի.

Քէնտիսինէ էօյլէ կէյիյօր իտի քի, պու ճապանճը տէյիգանլընդէն սէօզլէրի քէնտիսինէ խթաապ օլուպ, պու սէօզլէրին հէր պիրի գալսկճահընդա թէէսիր իթմէքտէ վէ տիւշարը սէրմէսթի օլմագտա իտի.

Մարթ՝ զայէթ եափաշ պիր սէտա իլէ.— Տօղրու տըր . . . պէն տէ էօյլէ տիւշինիյօրըմ . . . —տէտիքտէն սօնդրա, արթըզ քէնտի քէնտիյի թուխտամագ կիսի օլտուղընտան, չարտադընդ ալթընտաքի պաղչէ սանտալէաթարընտան պիրի իւզէրինէ տիւշիւմէրտի.

Բօլընդ ահվալը ալէմտէն հէյ թէհրիպէնի եօգ իտի.

Մէրգուժ տէյիգանլը՝ հէր նէ գատար բէկ զէքի վէ տիրայէթլի իտի իսէ տէ, պաղը ահվալտէ վէ պագը մատտալէրտէ պիր չօճուգ գատար սատէտիլ իտի.

Բօլ՝ կէնճ գըզընդը պայկընը կիսի հալինի հէյէճանը գալսինէ աթթ իխմէյէրէք, կէչիճի պիր ֆէնալըգ զանն իլէ.—Պիր նէրինէ՞ մի աղրըյօր, Մատմազէլ . . . Աճապա չու սէօյլէտիկիմ սէօզլէրըլէ խաթրընընդա մուճիմսը հիւզուն ու քէտէր պիր չէ՞յ մի պլրագմըշ օլտում.—տէտիքտէ, էօքսիւզ գըզ պաչընը սալլայարագ.—Եա՛յր, էֆէնտիմ, էօյլէ պիր չէյ եօգ . . . պիր աղ եօրկուննըմ տա օնտան տըր . . . Պէն տէ սիզին պէյան իթտիկինիզ էֆքեարտասըմ, խաթրըմա էօյլէ մուճիմսը հիւզուն ու քէտէր պիր չէյ կէլմէմիշ տիր . . . էօյլէ չէյլէրիմ եօգ տըր . . . —տէյտու ճէվապ վէրտի.

Բօլ՝ սէպէպինի անլատագտընդն սէվինճինտէն թիթրէտի. Լաքին պիր սէպէպինի քէչճի իտէպիլիրիդ. Մարթընդ ճէվապը՝ քէնտիսինին խապէրի օլմագտընդն իգրար կիսի պիր չէյ իտի . . . Խաթրընա էօյլէ մուճիմսը հիւզուն ու քէտէր չէյլէր կէլմէտիկինի սէօյլէմէտի՝ հէնուզ քիմսէյէ տիլտատէ օլմամըշ օլտուղընդը թէէսիր իտի.

Բօլ.—Մատտամ քի եօրկուննընդը, խանէնիզ գատար սիպի գօլումա ալմագլընդմա միւսատտէ իտէ՞րմիսինիզ . . .

Մարթ.—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի, պէշ չէյ տիր . . . Էվ չուրատա, ազաճլարընդ արգասընտա, իքի ատըմ էօթէէտէ տիր . . . պուընտան մատտա պուրատա հէնուզ պիր ազ խսթիրահաթ իտէճէյիմ . . .

Բօլ.—Էօյլէ իսէ պիր թագրմ պէշպէշլագընդ իտէրէք պաչընընդը աղրըթտընդըմա աճիվ իտէրսինիզ, Մատմազէլ . . .

Մարթ՝ թէքտիր թարզընտա.—Պաչընմ՞ մը աղրըթտընընդ . . . խաթագիրատըլլահ . . . Պէն սիզճէ մինէթտատր սայըլըրըմ, էֆէնտի . . . պալընդ ավլար իքէն իչինիզճէ պլրագըպ, պէնիմ չօլրագճասընա էլիմտէն տիւշիւրտիկիմ քիթապը պահա կէթիրտինիզ.

Բօլ.—Նէ՛ կիւզել չօլրագընդ, սիզճէ քիւչիւք պիր խըտմէթ իթմէքլիկիմէ սէպէպ օլտու . . .

Մարթ՝ նիմ կիւլիւմսէյէրէք.—Միւտահէնէ իսթյօրսընընդ, էֆէնտի . . .

Բօլ.—Եա՛յր, Մատմազէլ, նէմին իտէրիմ քի էօյլէ տէյիլ տիր . . . Ագաճընդ սիզինէլէ միւքեաճէմէ իտէպիլմիկիմէ մէմնուննըմ . . . Պու թէէսսուֆ, պու միւլագաթ հէր նէ գատար բէկ ազ սիւրտիւ իսէ տէ, խաթրըմտան ասլա չընգմայաճագ տըր.

Բօլ՝ «Խաթրըմտան» տիմէսխլէ ըգալսլիմտէն չըգժայաճագ» տիմէք իսթէյիսպ, եէրինտէն պիւէ գըմրլատնամաժագտա իսի։

Հէր իքիսի եէնիտէն սիւքիւթ իտուսպ, պու սիւքիւթ՝ ճան սըգմայա պաշլամըշ օյտուղընտան, Մատմազէլ Մարթ եէնիտէն լաֆ աշմագ իսթէյէրէք տէտի քի, —Գու ճիվարտա՞ մը իգամէք իսկյօրսընըզ, էֆէնտի. . .

Բօլ՝—Էվվէլ, Մատմազէլ, սուլըն էօթէ Թարաֆընտա Բօր-Գրէքէյլ գաբիյէսինտէ քիւչիւք պիր խանէտէ իգամէք իտէրիմ. . .

Մարթ՝—Տայմաքի իգամէքկահրընը՞զ մը սար. . .

Բօլ՝—Յա՛ր. . . մուվագգաթ սուրէթտէ. . . եալընըզ պիր գաչ այ իչիւն տար. . .

Մարթ՝—Կէօրիւնիւր քի, պալըգ ավրնա չօգ մէրագընըզ վար, էօյլէ՞ մի. . .

Բօլ՝—Էվվէլ, չօգ մէրագըմ վար. . . վէ զաննըմ իլէրուտէ տահա զիյատէ մէրագ վէրմէյիմ. . .

Մարթ՝—Նի՞շիւն էօյլէ. . .

Կէնճ գըզ՝ պու սիւվալի հիչ պիր նիյէթը խաթիյէսի օլմագսըզըն քէմալը սաֆվէթ ու խալուսէթիւ կյուտա իթմիչ իսի։

Բօլ՝ պու սիւվալ միւվաճէհէսինտէ չաշըրսըղ, լաքին քէնտիսինին եէրինտէ եիւգիւ եըրթըմսըզ պիրիսի օլտա իսի, «—Զիրա պալըգ ավրնըզըղ վէ օիւէսպիէ պու կիւնքի կիպի սիպի կէօրմէք վէ սիպինէյէ գօնուշմագ մէսէրրէթը ապիմէսինէ նամուսկէճկիմ—» տէյու ճէվապ վէրիր, վէ պու ճէվապտան իլանը աշգ ու ժուհապկէթ պիր սուրմ գալըր իսի։

Լաքին Բօլ՝ եիւգիւ եըրթըմսըզ պիրի օլմայըղ, քէնտի սաբլ փիքրինի պէյան իթմէք վէ ճէվապսըզ տա տուրմագ իսթէմէտիկինտէն, քիւչիւք պիր եալան իլէ իչին իչինտէն չըգագ վէ ճէվապըզնտա.—Զիրա զաննըմ Մարն ըրմաղընըն պիւէֆիւմէ պաբըգլարընըն Թօրլանտըգլարը պիր կիւզել հէր պուսմըզըմ սար. . . չօգ տէֆա օրտայա կէլէճէյիմ. . . հէր կիւն օրտայա կէլէճէյիմ. . . —տէտի։

Մարթ՝ պունա մուդաֆիլ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ օլմագ իչիւն.—Պալըգ ավրընըզ՝ բաաթ կիտէճէք օլուբ իսկ չօգ կյէչինճէյլի չէյ օլմադը սար. . .

Բօլ՝—Էվվէլ, չօգ կյէչինճէյլի տիր . .

Մարթ՝—Պէն օ գատար սապր ու թէհամմիւլ իտուսպ տէ օլթա էլիմտէ պաբընըն եէմէ կէլմէսինէ պէկլէյէմէմ. . .

Բօլ՝—Նի՞շիւն պիր քէրրէ թէհրիւպէ իթմէզսինիզ։

Մարթ՝—Եաթամամ քի. . .

Բօլ՝—Սիզէ տէրս վէրէյի՞մ մի, խթէ՞րմիսինիզ։

Մարթ՝—Գու թէքլիֆը նաղիքեանէյինիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի, լաքին գապուլ իտէմէմ. . . պէն օգուտմագտան հաղը իտէրիմ. . . —տէտի, վէ քիթապընը եէնիտէն աշտը քի պու տա նագիք պիր սուրէթտէ միւֆարէգաթ իթմէկ խթէյմէկ իսի։

Բօլ՝ գըզըն ֆիքրինի անլայարագ՝—Կիտէյիմ. . . եինճ կէօրիւշէյիմ, Մատմազէլ։

Մարթ՝—Ինշալլահ կէօրիւշիւրիզ, էֆէնտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ պունը տիյէրէք այտա գալգմըշ օլուպ, էլինի զայրը խթիյարի պիր հարէքէթէ տէլիգանլըյա ուզաթտը, վէ տէլիգանլը տահի մէրգուժինին էլինի թուտտը։

Օ զէման հէր իքիսի տէ քիթապըն թէսլիմի վագթընտան տահա զիյատէ պիր չիտատէյէ պիր խալէճանը գալպ հրսա իթտիլեր։

Բօլ՝ գըզըն նազիք էլինի սըգտը վէ պիր ազ տա եօգարը գալտըրըպ թիթրէյէրէք պուս էյլէմի։

Կէնճ գըզ՝ էօլիւ կիպի սար սարը քէսիլիպ կէօզէրինի գաբատը, գանը թէքմիլ գալպկահրընա ճէրէյան խոյօր իսի։

Բօլ պիրտէն պիրէ տիչտրը խէվֆ ու խայալաթ օլուպ, ալէյ ահէյէ այրըլտը կիթտի, իսքէյէնին նէյտիվիչն այագլարընը պիր ատըմ իթտի, սանատալընա աֆյատը վէ չիժատընը չէօզտիւ։

Գունը եարտրգտան սօնդրա Բօլ արգասընա տէօնիւպ պագտը։

Մարթ՝ րըխթըմընը եօգարըսընտա տուրմըշ, հէննուզ բէնկի սօյկուն օլտուղը վէ էլի կէյսինինին սօլ Թարաֆը իւզէրինէ տայալը պուլունտրընը հալտէ տէլիգանլըյա պագըպ տուրույօր իսի։

Բօլ՝ գօրդագ գօրդագ մէրգումէյէ սէյամ վէրտիքտէ, գըզ տահի պայընը կյէյէրէք տէլիգանլընըն սէլամընը ալտը։

Գունըն իւզէրինէ Բօլ՝ քիւրէքլէրի էլէ ալարագ սանատալը չէքմէյէ, վէ սանատալ՝ գամըչլըգլարըն արա եէրինտէն եիւրիմէկկէ պաչլատը։

Մարթ՝ կիւլիմսէյէրէք, տէլիգանլընըն արգասը սըրա պագըպ տուրույօր իսի։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ։—Տէյրունը գալպիտէ հրսա իթտիկիմ չէյ ատապա նէ՞ տիր. . . Գանա էօյլէ կէլէյօր քի, չիտատէքը ֆէվգէլատէ իլէ չարբտագտա օյան գալպիմ իչէրիտէ սըգտայօր. . . Գալոթխյար օլմագլա պէրապէր մուգտարըպ պուլընըբյօրըմ. . . Գէնի իսթիլա իտէն պու հրսը մէհհուլ ատապա նէ՞ տիր. . . Աչգ ու սէվտա տէտիքլէրի ատապա պո՞ւ մը տար։—տէյօր իսի։

Սանատալ՝ ըրմաղընն քիւչիւք գօլը ուճունա վարմագտա օլուպ, Թամմ ուէը տէօնէճէյլի սըրատա, Բօլ՝ հարէքէթ իթտիկի եէրէ սօն պիր տէֆա տահա պագտը։

Բօլ՝ օրտայա պագմասըլա կէնճ գըզը արտաղընտան, մէրգումէյէ կէօրտիւ։

Մատմազէլ Մարթ էլան օրտատա տուրմըշ, տէլիգանլընըն արգասը սըրա պագըյօր իսի։

51

Բօլ՝ օ անէ տէկին քէնտիյէ նամալիմ օլան պիր հրսա իլէ սէրմէսթ օլտուղը հալտէ Մարն ըրմաղընըն պէյօիւբ գօլընտան եօգարըյա տօղրու չըգագ, գալըգխանէսինէ վարըլ օլտու, սանատալընը օրտատա գավմէկ պաղլատը, պալըգ Թագըմլարընը, չամշագ վէ Թէնեքէ գուԹուլարընը պիր արտայա Թօրլատը, Թա սօնունտա ԹուԹտըղը նէֆիս ագ պալընը աղ Թօրպատընա գօյտու վէ զոյէթ մէմնուն վէ միւֆթէխիր օլտուղը հալտէ սանատալտան չըգըպ քիւչիւք եօգուրգ խանէնին եօղունը ԹուԹտը։

Մատլէն գաբուտա տուբմուշ մէրգուժը կէօղէմէքտէ օլմազլա, ուզագտան կէօրիւնմէ։

—Սաաթ ալթըը վուրսա։ . . . չարուգ եիւբիւյիւնիզ, պայրագը էֆէնտի, քի Թուքտըղընըզ պայրղըն Թամամ նը հազըրլայըմ։ . . . պիլմէմ ամմա, աճասլա պիր տանէ օլսուն Թուքտափլուիինի՞զ մի։ . .

Բօլ կիւլէրէք։—Թուքտուղրմը մէմուլ իթմէ՞զմիսին։

Մատլէն։—Պանա գայըրսա պիր աճէմի պայրագ ավճրսը։ . .

Բօլ։—Էյլէ իսէ պագ, աճէմի պայրագ ավճրսը սանա նէ՛ կէթիրիյօր։—տիյէրէք, ազ Թօրպաճընտաքի պայրղը օրԹայա ատօքտիւքտան, իսրտմԼթճի գարը քէնտիյի Թուքտափլըզ հայրէք ու իսթիղրտալընտան նաչի պիր նիտա սալը վէրտի։ Մէրգուժէ գարը քէնտի կէօղէրինէ իննանմագ իսթէմէյօր իսի։

Մատլէն։—Դապի՞լ մի տիր։ . . . Մարն ըրմաղընտա պիր չէյ պրուագմաղըշ . . . սահիհէն պայրագ Թուքմըշ։ . . էյ պուղլարը եսքա եալընը՞զ մը Թուքտընըզ։

Բօլ։—Իքի քիշի իսիք։ . . . օլԹամ իլէ պէն։

Մատլէն։—Էյլէ իսէ սիզէ միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ պիր միւժտէ վէրէճէյիմ, չօգ մէմնուն օլաճագրընըզ։ . . պիրիսի պիղիմէզ Թամամ իսէճէք տիր . . .

Բօլ։—Ֆատիհէն օլմալը . . . քէնտիսինէ եազմըշ իսիմ . . .

Մատլէն։—Եա՛յր, Մ. Ֆատիհէն տը Շաֆըլիւքս տէյիլ տիր . . .

Բօլ։—Էյլէ իսէ բէտէրի՞մ մի տիր։

Մատլէն։—ԷվվէԼ, բէտէրինիզ։

Բօլ։—Նէ՞րէտէն պիլիյօրսուն։

Մատլէն։—Պիր Թէլեկրաֆ կէօնտէրմիշ, պէն տէ ճէսարէթ իստուլ օգուտըմ . . . սաաթ ալթը պուշուգ Թրէնիյէ կէլէճէքմիշ։ . . Շիմտի սԹասիօնա Թամ կիտէճէք վագԹ տըր, կիտէպիլիրսինիզ։ . .

Բօլ։—Կիտէյիմ . . . Մատլէնճէկիմ, սահիհէն պու միւժտէն տէյտի։—տիյէրէք, պայրագ Թագըմընը պրագըպ, երինէ ըրմաղըն եօլունը Թուքտը վէ սանտալընա աֆլայըպ, օն տագիգատան Սէն–Մօր տէմիր եօլ սԹասիօնընա վարտը վէ օրատա ֆ ալա Թրէնտէն էնմէքտէ օլան բէտէրինէ սարըլըպ պուս իթտի։

Բէտէրի Բէյմօն Ֆրօմանթել՝ Բարիզտէ պիր չօգ տօլաշտըգտան սօնդրա, կիտէպ օղլունը կէօրմէք արզուսընա տայանամա՛ղը իսի։

Թէլեկրաֆընտա Թամ իսապէր վէրտիկի սաաթտա միւվասէլէթ իսիյօր իսի։

Գէնտիսի տաճի Բօլը գուճագլայըպ պուս իթտիգտէն սօնդրա, տիգգաթլա մէրգուժըն եիւգիւնէ պագտը, վէ իքի կիւնտէն պէրու օղլունտա պիր հիւնիւ Թէպէտտիւլ վագը օլտըղընը միւշահէտէ իսէրէք մէմնուն օլտու։

Տէլիգանլը՝ պայրագ ավճրտըղընը Թէքմիլ նագլ իթտի վէ լաքին եապանճը գըզ իլէ միւլագաթընը տօլա սէյլէմէյտի։

Աճասլա պու սիւքիԹինին սէպէպի նէ՞ իսի . . .

Գապա օղուլ՝ Մարն ըրմաղընտան կէշիպ էվէ կիթտիլէր։ Մատլէն՝ մէրգուժանըն եէմէյինի հազըրլայօր վէ կէնճլէք զէմանընտան գալմա էպկի չարգիլէր չաղըրտագ պէյտանը մէսէրէթ իսիյօր իսի։

Մատլէն՝ Բէյմօնըն կէլմէսինէ էվվէ երինէ Մէն–Լուի–զ–ան–Լ՛Իլ սօգաղընտաքի

հալիճի քէսագ իսէճէկինի մաէլմէմմունիյէ տէրխաթըր իսէրէք, պու սէվինճինէ պիր նիշանէ օլմագ իւզրէ պագա օղուլա կիւզէլ եէմէքլէր Քէրքիպ իթմէկէ չալըշտը վէ պու սայընտա մուվաֆֆագ օլտու։

Շէյլէ քի Թամա բէկ կիւզէլ օլուպ, պայըգլար գըր գըրմըզը գըղտըմըշլար իսի։

Գահարաթլա Եարըլան պայըգ բլաքիսի՝ զայէք չէնիլի օլմուշ իսի։

Էլհասըլ «անԳրագօթ» տէնիլէն էք եէմէյի՝ Բարիգին էն մէշհուր լօգանՔաալարընտա բիչիրիլէն եէմէքլէր գատար վէ պէյքի անէրտէն տահա զիյատէ լէզզէթլի իսի։

Բէյմօն՝ Երինէ օ ագշամ Բարիգէ ավալէք իսէճէկինի հէր նէ գատար սէյլէմիշ իսի իսէ տէ, ազ վագԹտան Քէքտար կէլէճէկինի տահի տիլէֆիմիշ օլտուղընտան, պագա օղուլ քէֆիլի պիր Թամամ իթտիէր։

Հագիգաթէն Բէյմօն ագշամ սաաթ օն բատտըէրինտէ օղլունը պուս իսուպ, Մատլէնին տահի էլինի սըգտըգտան սօնդրա միւՖաբէդաթ իթտի։

Բօլ՝ օ կիւնիւ էբէյինէ եօրուլմըշ օլտուղընտան, պագա տը կիտէր կէթմէզ քէնտիսի տէ եաԹագա կիրտի եաԹագ իսէ տէ, զիքր օլունան եօրկունըղա բազմէն ուշգուսը կէօթիւրմէմէ։

Անճագ նէ ուշանըգ վէ նէ Թէքմիլ ուշգուտա օլտուղը հալտէ բուլվարընտա «Սէօյիւտիւք Բէրիսինի» կէօրտիւ։ Մէրգուժ տէլիգանլը՝ իսմինի տիլմէմէկի վէ լաքին սիմաօընը տայմա կէօղիւնէն էօնիւնտէ կէօրտիւկի կիւճ գըզա պու իսմի վէրիյօր իսի։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ։—Մէրգուժէյի եէնիճէն կէօրմէք իսԹէրիմ . . . կէօրէճէյիմ . . . Եարըն եինէ պայըգ ավճրնա կիտէճէյիմ . . . սանտալըմը եինէ օրատա սէօյիւտ ադամլարընըն ալճընա պայղայամադըմ . . . Շիւպհէսիզ գըզ եինէ կէլիպ սու քէնարընտա ադուլամագ տըր . . . Նիշէն կէլմէմիշ . . . Գէն քէնտիսինի նասըլ կէօրմէք իսԹէր իսէմ, օ տա պէնի նիշանէ կէօրմէք իսԹէմէմիշ . . . Գէն արՔըգ մուէղղէղէճէն օնունըմ գանն իսիյօրսուն . . . Ո նիշանա մուգաֆէղէԹէն պանա օլմասըն . . . —տէտիգտէն սօնդրա, քէնտի քէնտիյէ շու ավէվալէրի իսրատ իսիյօր վէ լաքին պիԹթալ ճէվապլարընը վէրմէմէյօր իսի։

«—Գիր կէնճ գըզ մը տըր։—Էվվէ՞լ մի տիր։—Տո՞ղլ մը տըր։—՛Ի արէկէր կիյմէք։ աճասլա քիմի՞ն եասընը ԹօփԹույօր։ պալտարընը՞ն մը, գօճասընը՞ն մը։—»

Գէօյէկ պիճ տիւրլիւ ավէշճանճէկլէր իսԹէրընա կէլիպ, պիր տէլիգանլընըն պիրինճի վէ հաԹԹա իքինճի աչգ ու սէվտասընտա պիրէ էքսէրիսա վուգուս պուշտուղը կիպի, Բօլ՝ պիր Թագըմ տա մաԼիհիւլէալարտա պուղընըշյօր իսի։

Մէրգուժ տէլիգանլը չաՓագ սէօքէճէկի էանատէ ուշուէրպ, լաքին հէյէճանլը պիր ուշգուս ուշուտը վէ Մատամազէլ Մարթըն նուր ճէմալի վիրա բուլյասընա կէլտի։

Նասըլ քի Բօլ՝ գըզ իլէ վագը օլան միւլագաթընը զիհն ու գալպինտէ հըՓզ իստուպ ասլա ունուտտամամագտա իսի իսէ, էյլէ տէ Մարթ՝ մէգԹուբ միւլագաթը զիհն ու գալպինտէ հըՓզ իստուպ Փէրմամուշ իսէճէքտէ իսի։

Մէրգուժէ գըզ տահի պիրԹիւն կիւն օ բաԹթ կէլտիկի վէ Թանըմատըղը պալտըգ ավճրսը տէլիգանլըյը տիւշիւնտիս . . . պիրԹիւն կէճէ անը բուլյասընտա

կ՚օրոխ, վէ տէլիգանլըներն քէնտի քէնտիյէ ե—Մէրգուժկի եէնիտէն կ՚օրմէք իսթէրիմ—» ատէտիկի կիպի, Մատմազէլ Մարթ տաթի քէնտի քէնտինէ։—Մէրգուժը կ՚կէր Քէօթիար կ՚օրմէ չէմ, բէք պէտպախթ օլուրըմ։ . . Հանիյա քի եէնէ կէլէ խոր։—տիմէքտէ իտի։

Սապահ սաթ սէքիզտէ Բօլ գալըբ կիյինտի վէ աշաղը էնտի։

Մատլէն հէր նէ գատար իսթիյար իտի իսկ տէ, չօգտան պէրու գալմընը, տէլիգանլըներն սապահ գահվալթըրը հազըրլամընը իտի։

Բօլ ազ պիր շէյ եէտի, վէ Թաամընը պիքիրիվ պիքիրմէզ տիւրորը չըգմազ իւզրէ չարգասընը ալուր։

Մատլէն՝ իսթիղրապլա։—Տիւրո՞ր մը չըգըյօրսընըզ . . .

Բօլ։—Էօյլէ՛ եա, Մատլէնճիկիմ . . .

Մատլէն։—Գու գատար էրքէն նէ՞րէյէ կիտէճէքսինիզ։

Բօլ։—Կիտէյիմ եէմ հազրլայըմ . . .

Մատլէն։—Գու կիւն եէնէ՞ մի պալըգ ավճնա կիթմէք նէյէ քինէսինիզ։

Բօլ։—Մաշալլա՜հ . . . պու կիւն, եարըն, էլէսաբլ հէր կիւն . . .

Մատլէն։—Տիմէք պալըգ ավճրըլըճնա մէրա՞գ մը վէրիյօրսընըզ։

Բօլ։—Հէյ օլմազսա պէնիմ իշիւն բէք կիւչլ պիր էյլէնճէ տիր։

Մատլէն։—Էյ Թուքաճալընըզ օ գատար պալըգը պիզ նէ՞ եարաճաղըզ . . .

Բօլ։—Սանտալըն տէլիգի անպարընա աթարըմ . . . սաղ սաղ օրատա սագլանըրը . . .—ատէտիկէն ասնդրա, գրրմըզը գուրթ գալընը, քէնէքէ գուքուսընը պալըզ, պալըգ Թագրմը սաթան Թարտիֆին տիւքքեանընտան պագը ուֆագ քէֆիէք չէյլէր տիւպայէա իթմէք իւզրէ ըրմազըն էօթէսինէ կէչտի։

Լաքին էյլէ էրքէն էրքէն տիշորը չըգմասընա ատէպ եալընըզ պու տէքիլ իսի։ Իւք կիւնիւ միւսագաթ իթմէզ օլտուղը կէնճ գըզըն, «Այէյիւտիք Բէրիսխընին» քիմ օլտուղընը անլամագ իսթէյօր իտի։

Բօլ՝ սանտալընը չամպուրտը գաբրըարըն սանտալը եանընտա պաղլայըզ, օրատա ատա լօգանքասընըն սահիպլինէ քէսասիւք իթտի վէ պու լօգանքաճը՝ պատէա էլամ ատտի։

—Է՛ ճանըմ, էֆէնտի, ժէմճո՛էնմըսընըզ . . . տիւն չօգճա պալըգ Քուքտընը՞զ մը։

Բ լ—Էրէյիճէ Քուքտըմ. էն ուսթա պալըգ ավճըսը պիւէ պէնիմ կիպի ատճէմի պիր պալըգ ավճըսընըն իգպալընա չօգ գրօգանըր . . .

Լ գանքաճը։—Նէ՞րէտէ Քուքտույօր իտինիզ . . . շիւպհէսիզ օտուն իսքէլէսինին ծիվարրնտա, տէյի՞ մի։

Բօլ։—Ճա՛ր, գարշըրնտա։

Լօգանքաճը։—Հա՛ . . . Բրքի Գասթէլ գօնաղընըն սէյիւտիքէլէրի պօյունտա . . . Մարն ըրտալրընըն իքի գօլը արատընտա . . .

Բօլ։—Էվվէ՛ր, Քա օրատա . . . Սանտալըմը Բրքի Գասթէլ տէտիյինիզ գօնաղըն սէյիւտ ազաճլարընտան պիրինէ պաղլատըմ . . . Օ գօնագ քիմի՞ն տիր . . .

Լօգանքաճը։—Գիլէմէյօրըմ . . .

Բօլ։—Նա՞սըլ, սէզ մէմէքէթին էէրլիսիսինիզ, պէ՞մէյօրմըսընըզ . . .

Լօգանքաճը։—Էվվէլ քիմին իտի իսկ պիլիրիմ, լաքին չիմտի սաքըլտը վէ ազ պիր վագքտան պէրու եէնի սահիպի իգամէք իսթէյօր . . . Զաննըմ եապանճընըն պիրի տիր . . . Իշքէ պէն սիզէ պու գատար մալիւմաթ վէրէպիլիրիմ . . .

Բօլ։—Գու եապանճընըն իսմինի՞ տէ մի պիլմէզսինիզ։

Լօգանքաճը։—Ճա՛յր, հէյ պիլմէյօրըմ։

Բօլ՝ օրատա էօյրէնէմէտիկինի պաշգա եէրտէ խապէր ալաճաղընը քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք եօլընա տէվամ իքտի, վէ Քարտիֆին տիւքքեանընա կիտէճէք եէրտէ, պալըգ ավը Թագըմլարընը սուլըն քէնարընտա պիր Թուքամ օք իշինէ հըզկէ իքտի վէ զիքր օլունան գօնաղըն գարշըսընա չըգմագ իւզրէ կրավէլ սօգաղընա վարտը։

Տէլիգանը՝ մէզքիւր գօնաղը գալայճա Քանըտը իսկ տէ, բարմագլըգ գաբուխէ քիւչիւք գաբուսը գաբալը օլուպ, սաղտա վէ սօլտա տա էվ պուլընմայարագ սօրուչտրմագ իշիւն քիմսէյի կէօրէմէտիկինէն, եօլուն իւզէրինէ տուրա գալտը վէ պիր գաչ տագիգա սօնդրա չէքիլիպ կիտէճէկի սըրատա գօնաղըն սաղըր գաբուսը աչըլտը վէ ամէն գըյաֆէքինէ պիրի պաղչէտէն տիշորը չըգտը։

Բօլ՝ պիր հըզ իլէ մէրգուժա տօդրու կիտէրէք։—Շու տիշորը չըգաբըղընըզ գօնագ քիմին օլտուղընը լութֆէն պանա սէյլէ՞րմիսինիզ։

Ամէլէ՝ կիւչէրէք։—Էկէր պիլսէ խոմ, մահլմէմնուճէյէ սէյլէր խոմ, լաքին պիլմէյօրըմ . . .

Բօլ։—Լաքին օրատա իշէյօրսընըզ նէ՞ . . .

Ամէլէ։—Էվվէք, տիւնատէն պէրու . . .

Բօլ։—Էյ օղլի իշէՔտիրէն ատամըն իսմինի պէ՞մէյօրմըսընըզ։

Ամէլէ։—Պէնի իշէՔտիրէն Մ. Տըմիչէլ նամընտա պիր միւՔէգիմ տիր . . . պէն եալընըզ օնը Քանըրըմ . . .

Բօլ։—Էֆէ օլմազսա էվ սահիպլինի հէյ կէ՞օրմէմիշմիսինիզ . . .

Ամէլէ։—Նէ կէօրմիչիմ, նէ Քանըրըմ . . . օրատա շիմտիպէք կէնճատէն պիր տիչ էհլի վար . . . գը՞զ մը գարը՞ մը պիլմէյմ . . . Լաքին ալիմ Ալլահ, նէ՛ կիւզէլ շէյ, էօմրիմտէ էօյլէսինէ հէյ բասՔ կէլմէմիչիմ . . . Քասվիր կիպի բէք կիւզէլ տիր . . .

Բօլ։—Էվին սահիպէսի՞ մի տիր . . .

Ամէլէ։—Գէյքի հէ՛, պէյքի եօգ . . . պուընը սիզէ գաՔինէն էէօյէկէմէմ . . .

Բօլ՝ պու ՔարաՔտան տահի պիր մալիւմաթ ալամայաճաղընը անլայարագ, ամէլէյէ պէյանը ՔէչէՔքիւր իթտի, վէ ամէլէ կիթտիքտէն սօնդրա մէրգուժ տէլիգանլը քէնտի քէնտինէ։

—Էօյլէ իսկ մալիւմաթ ալմագ իշիւն արՔըդ վագՔա վէ Քէսատիֆէ պիքէէմէյիկիմ . . . էօՔէքինէ պէրիքինէ տահա նէ գատար մալիւմաթ սիւրմէյ իթտիմ պէյհուտէ տիր, նաֆիլէ հէր քէսէ կիւլիւնճ օլաճաղըմ . . .—ատէտի, վէ կէրէՔ տէօճիւպ գօյտուղը եէրտէն եէմ գուքուլըրընը ալտը վէ գէրմըզը գուրթ իլէ սահիրէ միւպայէա իթմէք իշիւն Թարտիֆին տիւքքեանընա կիթտի վէ գահվալթը իթմէք իշիւն էմէ ավտէՔ էյլէտտի։

Մէրգուժ տէլիգանլըներն պիր գաչ պալըգ Քուքմագ իշիւն տէյիւ, իւք կիւնիւ

քէնախինէ կէօրիւնէն գըզը Քէչբար կէօրմէք իւմիտինէ Ա՛ղին ըմմագտա պալըգ Թուքտըզը եէրէ ավելի իթ Ա՛ղի՝ կէնիքվէքտէ օլտուղընտան, լօգմալարը չիփիէ չիփիէ ազըղնա աքըլ, Թաամընը պիրիրիր պիրիրվէզ, ա՛ղչիկտա աղաճլարընընն ալի՛ընտա քէնտի եէրինէ կիտըրէք, օլթայա եէմ Թագտը վէ սուչա աքտը խէ տէ, պու եէմէ պալըգ կէլիպ կէլվէտիկինէ հէման հիչ պագժաճագտա իտի։

Ո կիւնքի պալըգ ավճըլըզը՝ քէնտիսի իչիւն սըրի պիր պէհանէ օլուպ, պու սայէտէ Բօլ՝ Բըթի Գաաթէլ գօնաղընընն քիւչիւք պաղչէսինին բընիթ ըզը պօյունտա գարագօլ պէքլէվէքտէ իտի։

* * *

Մ՛իրօվէսինիլ սօգաղընտաքի գօնաղա՝ տէօչվէճիլէրին ՏօգԹօր Թօմբսընընն սըր քեաԹիպինտէն Թալէպ իթտիքտէրի սէքիզ կիւնլիք Ա՛էօկլէթ խիթամ պուլմագտան էվվէլ նագլ օլունապիլմէք իչիւն բէք գիյամէթ սայ ու զայրէք խոլվէք լագըմ կէլտիկինի ժագ Լակարտա Բասագալա պէչան իթ՛Ա՛իչ օլմաղլա, Բասագալ՝ Քէտաաիրը գաԹիչէ իթԹիխաղընտա միւսարէաԹ իթ՛Ա՛իչ վէ պաչընճա բարայը ասլա դընգանմամըչ տըր։

Գէօլէնէ Բասագալ իչի կիւն գագանտագ իւմիտինտէ պուլընըյօր իտի։

Ֆիլհագիգա եարաճապ բէք ազ պիր չէյ գալմագտա օլուպ, ամէլէնին մըգտարը պիր գաթ տահա ա՛իԹընընըմըզ վէ իչ սիւրաԹը Գիվէճլատէ իլէ խլրլէվէքտէ պուլընմըչ տըր։

Էօկի քիթապ սաԹընընը Անթուան Ֆավէլ՝ Թամ տէտիկի վագԹտա վատընը իչրա իտէրէք, ՏօգԹօր Թօմբսընըն կէնէկօ օսգաղընտա վուգուս պուլան գիյաբէքինին էրԹէսի կիւնիւս գօնաղըն քիւԹիւպխանէսի բաՔիլարընը Քէչգինին իտէճէք օլան Գիչնն քիթապլարընըն ա՛էճմուասընը կէՔիրտի։

Ժագ՝ Ա՛իրգուա՛ը պիր սուրէԹը Նիվազիչքեարանէճտ գապուլ իթտի, բագարէզգ իտիլէն Ա՛էպլագը Քէչմիչ էյլէտի վէ սէյլէտիկի նատիր վէ գիյգըյմէք քիթապլարըն եագընտա կէլիպ կէլվէյճէկկինի քիթապճը յա օսրտու։

Ֆավէլ՝ Ա՛իգքիր քիթապլարը էլէ կէչիրիր կէչիրվէզ քէնտինինէ խապէր վէրճէկկինի ՏօգԹօր Թօմբսընա վէ ես Ժագ Լակարտա վատ իթտի։

ՏօգԹօր Թօմբսըն՝ իչպու վազտան Ա՛էճուն կէօրիւնտու։

«Գըզըլ Վասիլէնտէ» քիթապը քէնտինինէ հէր հալտէ լագըմ օլուպ, լաքին անը էհվէնճէ եանի բարատան շըգմագըզընը էլէ կէչիրվէք իւմիտինտէ օլտուղընտան, ամէլէ իթ՛Ա՛իքտէն ապգընընպ իչէրի քէնտի հալինէ պըրագըյօր իտի։

Ժագ՝ Մ՛իրօվէսինիլ սօգաղընտաքի եարաւնընն ա՛օն իչէրինէ նէչարէք իթ՛Ա՛իչ իտի։

Շէհտի Բըթի Գաաթէլ գօնաղընըն իչէրինի տիւչինճէօի լագըմ կէլիր իտի։

Իլէք քէնտիսի իչիւն պաչընճա նօգԹա պուլնտա օլտուղընտան, Մատտագէլ Մարթը կէօրվէք վէ միւԹէզիմ Տըմիչէլին ամէլէսի վագԹ զայ իտուպ իթ՛Ա՛էտիկինէ րէյ իլ այն կէօրիւպ անլատագ իչիւն էրԹէսի կիւնիւս Ա՛էն-Մօրա ագիմէք իթտի։

Օրայա միւվասէլէք իթտիքտէ, հէր չէյնն միւՔրին ա՛էրԹէսէ վէ քէնտի ա՛էճուլինտէն չօգ պիյատէ սիւրԹէլա իլէրի կիԹտիկինի միւշահէտէ իթտի վէ օրտտա

պուլընտան միւԹէզիմ տաիի՝ Բարիզ տէօչվէճիճինէ եագտընը պիր ամէլէ կէճիքվէյլիպ վագԹընտա կէլէճէք օլտուր իսէ իչ կիւնէ գատար հէր չէյ Թէքմիլ օլաճաղընը վատ վէ Թէահհիւտ էյլէմի։

52

Մատտագէլ Մարթ՝ ՏօգԹօր Թօմբսըն հագգընտա Գիվէճլատէ պիր Թէվճճիւճ վէ միննէԹտաարի հըլուս իթ՛Ա՛էքտէ օլտուղընտան, ա՛իրգուա՛ ՏօգԹօր՝ Բըթի Գաաթէլ գօնաղընտա կէլտիքտէ, գըզ բէք գիյատէ ա՛էճուն օլտու վէ քէնտիսինի կէօրտիւքտէ գալընինտէ նէ տէրէճէ ազիմ պիր մահզուգիյէթ հիսս իթտիկինի պէյտան էյլէմի։

ՏօգԹօր ճէվապէն։—Գէն տաիի՝ եանընընըզտա պուլունընըզմտան տօլայը բէք ա՛էճուն ընըմ, էվէտսըմ։ . . Հագգընըզտա մուհապիգԹը միւճիճագտէ վէ բէտէրա. նէմ վար տը։ . . պունըն տա նէ սէյիպ ա՛էճնի օլտուղը սիրէ մանիւ տիր . . . —ա՛էտի վէ կէօյա պիր ա՛էր սէրտ չէքտի։

Գատհու սիւվալ իլէ։—Շու իթի կիւնտէ նա՛ըլ վագԹ կէչիրտինիզ։—տէտի։

Մարթ։—Բէք կիւզէլ վագԹ կէչիրտիմ։ . .

ՏօգԹօր Թօմբսըն։—Ճան սրգընԹընը կիպի պիր չէյ վագը օ՛ըմտաը մը։ . .

Մարթ։—Հէր նէ գատար ճանընմ կիպի սէվվէքտէ օլտուղըմ Մատտա Անժէլ պուրատա եօգ իտի իսէ տէ, պիր տագիգա պիրէ ճանընմ սրգըլմատը։ . .

ՏօգԹ. Թօմբսըն։—Էյ նէ՞ իլէ վագԹ կէչիրտինիզ։

Մարթ։—Կէգնտիմ, ամէլէնին չալըշտըգընը սէյր իթտիմ վէ կիԹտիմ պաղչէտէ քիթապլ օգուտմ։ . .

ՏօգԹ. Թօմբսըն։—Տիմէկ քիթապլարընըզ վար, էյլէ՞ մի։

Մարթ։—Սայիպիյէնին քիթիւպխանէսինտէ պիր գաչ տանէ պուլտըմ։

Բէրինին գըզը՝ իլգ կիւնէքի բոման միսալի վագտայը, քիթապլընը՝ տէչիգանլը պալըգ ավճըսընըն սանատալընա սիւչտիկինի վէ պու վագտանընը նէՔիյէմի օլարագ օ տէչիգանը իլէ միւլագաթ իթտիկինի սէյլէմէտի։

Ժագ։—Ա՛իրԹըգ ուգուն միւտտէԹ եալընըզ գալմայագագընըզ, սէվգիւլիւ գըզեէըզտաը։ . . ա՛իրԹըգ միւտտէԹը հայաթընըզտա ճան սրգընԹըսընա տիւչար օլմայագագընըզ . . . Իքի կիւնէ գատար կէլիպ Բարիզտէ պիպմիէ իգամէք իտէճէքսինիզ։ . .

Մարթ պու խապէրի ալընճա, գալընինտէ պիր սրգընԹը հասըլ օլարագ ասֆատէրուճընըգլա։—Սա՞հ մի սէյլէյօրսընըզ։ . . —տէտիքտէ,

Ժագ՝ պու սիւվալինէ բէք գիյատէ Քէչճճիւպ խէրէք։—Իթ՛Ա՛էգմիսինիզ, ա՛էճուն օլմաղըսընըզ։—տէյու սիւվալ իթտի։

Մարթ՝ անտէ ագըընը պաչընա Թօրլայարագ։—Գէն կիւճլինէմ պիրէ տէօճմ սիգ լինանտազսընըզ . . . Անճագ պանա սէյլէտիկինիզէ նազարէն, պու գատար չարուգ Բարիզէ նագլ իլէ օլտուտա եէրլէչճէկկինիզի ա՛էմուլ իթ՛Ա՛էյօր խոմ։ . . Տահա Բարիզտէ եարըլաճագ բէք չօգ չէյ պուլունտըղընը ա՛էմուլ խոյօր իտի։

Ժագ։—Պու էվվէլինիզտէ եանըլմայօր խոինիզ, լաքին սըր քեաթիպխէ Բասագալ

Բամպէրին զայրէք ու նէգարէքը միւթէվազիյէի սայէսինտէ հր չէյ սիւրթթյա իլէրի կիթմիշ ար. . . Սիպին օտա հազըր ոլար։ Էկէր գոնագտա պիր թագըմ ամպէլ պուլընմազըզ օլա խոլ, սիպի պու կիշն պիրէ պէրապէտէ կէօթիւրիր խոմ. . .

Մարթըն բէնիկի պիր ազ ադարագ քէնտի քէնտինէ.—Պու գատար չարուգ կիթմէ՛ք. . . Էզէլէ խէ արթըգ պիր տահա մէրգումը կէօրմէյէճէյիմ. . .

Ժագ՝ սէօզլունէ տէվամ իլէ.—Լաքին չիմոհիլիք պիր ազ տահա սապր խոհինիգ. զանընըմ եարընտան սօնդրա Քէյֆէ գըզըմ Անժէլէ գավուշամագընըզ. .

Մարթ.—Ա՜հ, ալհամտուլիլլէ սարըլըգ էօրէյէյիմ. . . Լաքին պէրագընըզ պիր ազ տա սիպի տիւչէնէյիմ, Տօգթօր էֆէնտի. . . Գահվալթը իթտինի՞զ մի։

Ժագ.—Եա՜յր, սիպինէ գահվալթը իթմէք էմէլինտէ պուլընտըմ. . .

Մարթ.—Էզէլէ խէ Մարիէթի կէօնտէրիյիմ, եէյէնէք ալաբն. . .

Ժագ.—Պօչ չէյ տիր. . .

Մարթ.—Նի՞շիւն. . . պուրատա հիչ պիր չէյ եօգ կիպի տիր. . .

Ժագ.—Նէ՜ օլուր. . . իքիմիզ պիրլիքտէ ճիմնաստա պիր լօգանթայա կիտէր թաատ իտէրիզ. . Սիզ տէ պիր ազ էյլէնիր, տէֆթը զամմ իտէրսինիզ. . .

Մարթ.—Հագգըմտա պու նէ՜ աէրէճէ համիյ՛թլիսինիզ, Տօգթօր էֆէնտի...

Ժագ.—Նէ՜ գատար թէվէճճիւհ վէ համիյէթ կէօսթէրտիմ, երինէ ազ տըր... սիզ պիր մուհապպէթը ֆէվգէլատէյէ լայըգընըզ, սէվիլիլիս գըզըմ. . .

Ժագ Լակարա՝ պու սօն սէօզլէրի սէօյլէտիի սրրատա էօքսիզ գըզըն էլէէրինի թութմուշ օլմաղլա, Մէրգուժէյի ուսուլճաճըգ քէնտիյէ տօղրու չէքտի վէ ալընընը պուս իթտի։

Մէրգուժ Տօգթօր իլէ տէֆա օլարագ պէօյլէ պիր էսէրը չէֆագաթ վէ մուհապպէթ կէօսթէրմէքտէ օլտուղընտան, Մատմազէլ Մարթ՝ պունա բէկ կիյատէ մէյմուն օլտու։

Տօգթօր՝ մէրգուժէյէ «գըզըմ» տէմիշ խոմ։

Գըզ՝ Տօգթօրըն պուսպոնիկ պիր բէտէր պուսպոսի նազարըյլա պագըյօր, վէ քէնտինինի էօլմիշ սէվիլիլիս գըզընընն եէրինէ գէօր զաննընտա պուլընըյօր խոմ։

Մատմազէլ Մարթ պու զանն ու խայալտէ պուլընընգ, լաքին Ժագ Լակարա՝ կէնճ գըզը ալընտան էօրմէսոյլէ պիւսպիւթին պագդա պիր ֆիքրտէ պուլընտը։

Սախթէ Տօգթօր՝ մէրգուժէ պագթիրէ գըզըն քէնտինէ տօգանմաղըյլա քիթթի վէ զանը քէսպը հարարէթ իտուգ գալպի ատահա չարուգ չարբըյօր վէ գիհնի սիւչարը մէօթի օլտույօր զանն իթտի։

Լաքին պու հալը լէթաֆէլիքիթմալ բէկ ազ սիբթուգ, Ժագ Լակարա՝ Մատմազէլ Մարթը ուսուլճաճըգ էօքէյէ իրթտի վէ պիր նազարը տէհչէթլէ մէրգուժէյինն եիւզիւնէ պագդը։

Մարթ.—Կիտէյիմ հազըրլանմյըմ. . .

Ժագ.—Էվվէլթ, սէվիլիլիս էվլատըմ. . . պէն պուրատա պէքլէյէրիմ։

Մարթ.—Պէն սիպի չոգ պէքլէթմէմ. . սաղը ու թէհամմիւլինիզի թաղըրմամ. . . —տէյնէրէք տիշարը չըգսըն։

Գըզ՝ գարույա տօղրու կիտէր իքէն Ժագ՝ մէրգուժէյինն արգասը սըրա պագդպ, մէրգուժ՝ գարույր գարատարգտա, սախթէ Տօգթօր՝ քէնտի քէնտիյէ.—«Գօրգու վէրէճէք տէրէճէտ կիտզէ տիր—» տէտի, վէ պու պիր գաչ քէլիմէտէ պիր թագըմ միլահազաթ միւհիմմի պուլընըյօր խոմ։

Պու սըրատա գօնաղըն ավլուսընտա հըզը պիր չան սէսի իշիտիլտի. տէմիր բարմաղըգ գարու չալընըյօր խոմ։

Թարճ եարմագտա օլան պիր իլէնմէյր՝ իչինի սըրագըպ կիթտի գարույը աչը։

՝արուն էչիկի իւզէրինէ օն սէքիզ օն ատգուզ չաղլարընտա պիր կէչիգաղը ատուրտագտա օլուպ, պաչընտա եուժուչագ քէչէտէն պիր չորգասը պուլընան պու տէլիքանլընըն էլինտէ քիւչիւք պիր բաքէթ վար խոմ։

Տէլիքանլը՝ իլէնմէյրէ.—Սապահլար խայր օլսուն. . . Իրթի Գաօքէչ տէնիչէն խանէ պուրասը՞ մը որր։

Իլէնմէյր.—Էվվէթ, պուրասը որր. . .

Տէլիքանլը.—Էզէլէ խէ էյի կէլմիյիմ, պէն տէ պուրասընը արայօր խոմ... —տէյնէրէք ավլույա կիրտի։

Ժագ Լակարա՝ եէր գաթընըն պիր բէնչէրէսինտէն պու վագասը կէօրմիչ վէ օ ժուրթասար միւքեալէմէյի իչիթմիչ օլմաղլա, տիշարը չըգըպ, կէչէն տէլիքանլըյա խոհատպէն.—Պիր չէյ մի խոբէրսինիզ. . . —տէյու սիւալ իթտի։

Տէլիքանը.—Էվվէթ, էֆէնտիմ. . . Իրթի Գաօքէչ գօնաղընը խոբէրիմ, վէ գաննըմ օրատայըմ. . .

Ժագ.—Էվվէթ, պուրասը որր. . . Նէ՞ եարմաղա կէլտինիզ պուրայա։

Տէլիքանլը.—Պուրատա պիր տէօչիմէ իչի վար խոչ, ուսթամ տէօչիմէհ Մ. Պարպիրիս թարաֆընտան անը եարմաղա կէլտիմ։

Ժագ.—Էվվէթ, վար որր. . . գարուլար քէնաղտուլանմագ. . .

Տէլիքանլը.—Բէկ ալէա։

Ժագ.—Լաքին աքսի կիպի միւքէդդիմ գալքա՝ լազըմ կէլէն խյզահաթը սիզէ վէրմէք իչիւն պուրատա տէչիլ տիր. . . պիր սաաթա գատար կէլէճէք տիր։

Տէլիքանլը.—Օ հալտէ ավատանլըգլարըմը պուրատա պիր եէրէ գօյայըլ տա, կիտէյիմ եէմէք եէյիմ. սօնդրա կէլէրիմ. . .

Ժագ.—Կէճ գօլմայընըզ. . . իչ միւսթաճէլ տիր։

Տէլիքանլը.—Սիզ գասավէթ իթմէյինիզ. . . պիր լօգմա չէյ եէյիպ տէ ուֆագ պիր գաչէ չարագ իչմէք՝ չօգ պիր վագթ սէրմէէ, չարուգ կէլէրիմ. . . —տէյնէրէք, ուֆաճըգ բաքէթինի պիր բէնչէրէ կօնիւնէ գօյտու վէ սէլամլայընգ տիշարը չըգսուը։

Մատմազէլ Մարթ՝ չարգասընը պաչընա գօյմուշ վէ էլտիվէնլէրինի էլինէ թագըբ օլտուղը հալտէ տիշարը չըգմազա հազըր օլարագ կէլտի։

Ժագ Լակարա՝ մէրգուժէյի գօլընա ալըպ, իքիսի պիրտէն ատատաքի լօգանքանըն եօլունը թութտուլար։

Օրայա մէվազէլէթլէրինէ, չարագչըլարտան պիրինին ալընտաքի քիչիւք մասատա պիր տէլիքանլը իլէ պիր կէնճ գըզ օթուրըյօրլար խոմ։

Մէրգուժ տէլիգանը՝ Բրթի Գասթէլ գօնաղընա կէլէն տէօշէմէնի գալֆասը օլտուղընտան, գօնագտա պէրապէր գօնուշմը օլտուղը վէ իշինի իշլէյէճէկի ժամը քանը յարագ, մէրգուժը սէլամլայըլ տէտի.

—Սիզ տէ պիվիմ կիսի՞ մի եարտաճադընըզ, էֆէնտի.

Ժադ.—Էվվէթ . . . —տէյնրէք, Մարթ իլէ պէրապէր կիթտի պիր ճիվար աղաճըզ ալթընտա օթուրսը.

Տէլիգանը ամէյէ՝ րէֆիգէսի օլան կէնճ գըզա խիթապէն.— Վիրժինի, պիր չէյ ըսմարլատը՞ն մը . . .

Վիրժինի.—Էվվէթ, հէմ տէ, գօրգմա, կյի պիր չէյ ըսմարլատըմ . . . ու-ֆաճըզ պիր նէֆիս թաա՛մ . . պիրիքտէ պալըզ թավասը տա պուլընաճագ սըր . . .

Տէլիգանը.—Եաչա՛ . . . պէն պալըզ թավասընը չօգ սէվէրիմ . . .

Վիրժինի.—Պուրասը նէ՛ կիւզէլ տիր . . . հանիյա քի պու թապաֆիզատա չօգ կիւնլիւք իշին օլայսը . . . պէն տէ սիքիշմի պէրապէր կէթիրիլմէ չու ճէսիմ աղաճլարըն կէօլէճսինտէ օթուրըր տիքէր խիմ . . .

Տէլիգանը.—Էվվէթ, նաւրըմ, կյի օլուր խոր ամմա աքսի կիսի եալընըզ պիր կիւնլիք իշիմ վար . . . րէք րէք պիր պուչուգ կիւն սիւրէրէք օ գատար . . . Անճագ էկէր խթէր խէն եարըն էրքէն կէլիր, եէնէ պուրատա թաամ խաէրիզ, վէ իշիմի պիթիւրսիկիմտէ կիսէր սանատալա ըսմարընը խալընրինտէ պիր ազ կէզէրիզ . .

Վիրժինի.—Զօգ կյի օլուր, եարարդ կիթտի . . Սանատալա կէզմէյի չօգ սէվէրիմ . . .

Տէլիգանը.—Սէօյլէ պագայըմ, նաւրըմ,

Վիրժինի.—Նէ՞ սէօյլէյիմ, ասլանըմ,

Տէլիգանը.—Եէմէքտէն էվվէլ ուֆագ պիր չէյ իչտէք նա՞սըլ օլուր,

Վիրժինի.—Ա՜հ, խիտիմ, էօյլէ չէյ խթէմէզ . . Հէյր նէ խթէրսէն էրիմ . . . լաքին ապսէնթ, իշկի, պիր չէյ խթէմէմ . . . Այրգուրընն չօգ կյի տիր, լաքին իշկի իչլի՞ն մի, բաուէթ էլինատէն կիտիյօր, տէվ քէսիլիյօրսըն . . . Օլմազ,

Տէլիգանը.—Է՜հ, էվէթէր, նաւրըմ, արթըգ էվէթէր . . . էվէրիր սէօյլէմէն . . . արթըգ պու լաքըրտըրտա պուէսյալըմ պիր տատա . . .

Պու արա պիր էրքէք վէ պիր գըզ իսընտէվթէն՝ Մատամզէլ Վիրժինինէն ըսմարլատըզը եէմէյի կէթիրմիշ օլուռգլարը կիսի, ժադ Լակարտըն տա նէ պուլյուտըրընը սիւվալ խոյօլար խոր.

Տէլիգանը ամէյէ իւէ րէֆիգսի Վիրժինի թաամ իթմէկէ պաչլատըլար.

Պու էսնատէ տատայա էսկի պիր սանատալ եանաչըզ, մէզգիւր սանատալտան պիր տէլիգանը տիչտը չըգտը.

Օմուզընա էնճամ պալըզ տօլուսը պիր ազ եիւքլէնմիշ օլան մէրգուժ տէլիգանը՝ ժիւլ Պուէնուա, նամը տիկէր Լա Ֆուրն խոր.

Ժադ Լակարտ՝ մէրգուժը կէօրիւր կէօրմէզ թանըսը, վէ քէնտիսինէն Մարթ իւէ պէրապէր օթուրմըշ օլտուղը ազաճլըզըն եանընտան կէշմիկինի կէօրտիւքտէ տէտի.

—Էյ նա՞սըլ, պիվիմ ֆէյլէսօֆ, եէնէ զալիպա պալըգճըլըգ հէ՛,

Լա Ֆուրն.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . .—տէյտւ ճէվաղ վէրտիքտէն սօնրա, տօր տօլու օլան աղընը կէօսթէրէրէք.—Պու սաադտ տա իչ բէք կյի կիթտի . . . պաճըմ եիւրիւտիւ.—տէտի,

Տէօշէմէնի ամէյէսի Ամէտէ՝ պալըգճընըն սէսինի իչիթտիքտէ, լագըրտը խէչնին եիւզիւնիւ կէօրմէք իշիւն պիր հըզ իւէ արգայա տէօնէրէք տէտի.

—Պուէնուա մը՞ . . . բէք եաման չէյ տիր,

Լա Ֆուրն քէնտիսի տօմօ՝ խամինին սէօյլէնտիկի աղաճլըզա տօղրու տէօնիւպ պագարագ պիր նիտաճ մէսէրրէֆինէ իմա սալըվէրտի, տէօշէմէնիյէ տօղրու գօչտու կիթտի վէ էլինի սըզարագ.

—Ամէտէ՛ . . . Ամէտէ Տիւվէրնէյ մի . . . Հիչ ուժմայօր խոմ . . . օ՜հ, նէ ալէճա Թէսատիւֆ.—տէտի,

Ժադ Լակարտ՝ կիւճ հալ խոթիդրաղընը գաալթ իտէտիլտի,

Իչտու Ամէտէ Տիւվէրնէյ խամինի իչիթմէսինէյէ, ժադ՝ Բարիզին ալթընճը սանճագ տաիրէսինտէ 1869 ժօրտ 19տա Թէվէլլիւա իտէն վէ գօնի տը Թօնէրիէօնին վահիյէթնամէսինտէ մուգայյէտա օլան տէլիգանըլըտտան պիրի տաճի օրատա օլտուղընը անլատը,

Ժիւլ Պուէնուա՝ Ամէտէնին էլինի րէյ տէր րէյ սըգըճա սըգարագ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Ալիմ Ալահ սէնի կէօրտիւկիմէ բէք մէմնուն օլտուժ, տօսթը գատիմիմ . . . Ալթը այ գատար վար պիրպիրիմիվի հիչ կէօրմէմիշ վէ պիրէքտէ չագմաժըրըզ սըր . . . Նա՞սըլ օլմուչ տա պու Թարաֆա կէլմիշին . . .

Ամէտէ.—Պիր իչ իշին կէլտիմ . . . ուսթատ պէնի կէօնէտրսի. իչ պալըմազտան էվվէլ պիր ազ էվմէք եէյօրըմ . . . պիր չէյ իշի՞միսին . . .

Լա Ֆուրն.—Պիր տէ իշէրիմ, իչի տէ իշէրիմ . . . Լօգանթայա պալըզ Թավասը ըսմարլատընը՞զ մը . . .

Վիրժինի.—Շիւպհէ՞ մի վար . . .

Լա Ֆուրն.—Պիչէքի հէնուզ պալըզ Թավայա գօնմամըշ տըր . . . պէն սիզ Թավա պալըզը իչըրամ իտէճէյիմ . . . էմին սուրչթաէ Թագէ պիր պալըզ Թավասը եէրսինիզ. էկէր պիր պիսանը եօգ իսէ պէն տէ սիզինչէ Թաամ իտէրիմ . . .

Ամէտէ՝ եանընտա ժիւլ Պուէնուայա եէր աչմագ իշիւն պիր ազ կէրի կիտէրիչ.—Պուէնա բէք մէմնուն օլուրզը . . .—տէտի,

Պու սըրատա տատա լօգանթաճըսը եանըլըրընա կէլիպ, տիւքքեանըն պէօյիւկ օլմագ հասէպիյլէ չէյլէ պիր կէօզ կէզտիրտի,

Լա Ֆուրն՝ մէրգուժը չաղըրտագ վէ պալըզըն կէօսթէրէրէք.—Սէօյլէյինիզ, պագայըմ, ուսթա . . . չուճատա ալթը ֆրանգըզտան գիյատէ պալըզ վար սըր . . . ալընըզ չու ազը վէ պիպէ կիւվէլ պիր եէմէք եարտըրընըզ . . . բարատընը պէն վէրմէյիմ . . . Պէնիմ իշիւն տէ պու մատայա այըր պիր Թագըմ իլէ պիր չիչէ չարագ կէթիրինիզ,

Լօգանթաճը.—Պաչ եիւքինէ, չիմտի, միւսիւ Լա Ֆուրն.—տէյնրէք, պալըզ տօլուսը ազ Թօրտասընը ալտը լօգանթայա կէօթիրտիւ վէ ուչագլարտան պիրի տէ մէզգիւր մատայա պալըգա պիր Թագըմ տատա վազ իթտի.

Լա Ֆուին.—Տիմիք պու Թարաֆլարտա իլէմիկէ կէլտին, էյլէ՞ մի, ա՛ղգատաշ . . . Զօգ սիւրկէ՞ք մի տիր։

Ամէտ.—Էն գիյատէ եարընա գատար սիւրէր պիր իշ տիր . . .

Լա Ֆուին.—Էյ պու ազշամ եաթմագ իչիւն Բարիզ՞ մի կիտէճէքսին . . .

Ամէտ.—Էկէր պուրթարտա պանա եաթաճաղ ուշաճըգ պիր եէր կէօսթէրէմ ինէն, չիւնկի Բարիզ ամո՛թ իտէճէյիմ, նէ՛ եարայըր։

Լա Ֆուին.—Էյլէ ամմա սէն պիննիմ ուսուլ ու մէղլէքիմի պիլիրսին . . . քիրա վէրմէք աւէթա պիր իսրաֆ տըր . . . Բարան կիտէր, պաշընըն իսթիւն. տէ պէյազ պատանալը պիր Թամանտան պաղգա նէ՞ վար տըր . . . Կէօքտէքի օ կիւզէլ եըլտըզլարըն ալթընտա եաթմայը տանա գիյատէ ալվէրիմ . . . Զաթէն պէն էքսէրիա կէճէլէրի պաղըղա չրգարըմ վէ կիւնտուզիւն Թազէ Թազէ չայըրլըգ իւզէրինտէ եաթար ուլտուրըմ. նէ կիւզէլ գօգա՛ր . . .

Ամէտ.—Տիմիք էսկիյէն նէ իսին իսէ երինէ օ սընն . . . նէ՞ վագիթ ագլըն պաշընա կէլէճէք։

Լա Ֆուին.—Ագլըմ պաշըմա՞ մը կէլէճէք . . . պէննէն ագրըը ուլտու քի՞մ վար, պագսանա, պիյհուտ եէր քիրասը վէրմէյիպ իսոպէ վէ Թէսպրուզ խիյօրըմ . . . Էյլիկինէ, էսկի տօսթ, . . . շէվգինիպ Մատմազէլ . . .

Իւշիւ պիրտէն գատէ հէյրիներ Թօգա իթտիկէր։

Լա Ֆուին՝ Թէքրար իլէ.—Էյ նէ՞րէյէ կիտիպ չայրշաճագսընն։

Ամէտ.—Պու բայա եագըն տըր, Բըթի Գատըէլ ատնիլէն պիր գօնագտա չալըշմաղըմ . . .

Լա Ֆուին.—Պիլիրիմ . . . բէք կիւզէլ պիր գօնագ տըր . . . Պաըգ ավէտ իքէն կէօրէրիմ . . . Սաթըգ իտի . . . տիմիք սաթըրսըզ . . .

Ամէտ.—Էյլէ օլմալը . . . գանէրմ չու ազամ՛յրգատա պիր գատըն իլէ պէրապէր Թատ իտէն ատատ ատա իտանէլ մէղքիւրըն եէնի սահիպլի տիր . . .

53

Լա Ֆուին նամը տիկէր Ժիլ Պուդնուա՝ Ամէտէին կէօսթէրտիկի ազամլըգա պագմագ իչիւն օլ Թարաֆտա տօղրու կէլիւճքատէն ատնըրա.—Եաշ ատա՞մ մը . . . պէն անը Թանըրըմ . . պիր քէրրէ օնա Թէսաուֆ իթտիմ . . . Հաթթա պիր ագ տա պէրապէր գօնուշուրգ . . . Բ՛իֆիգէմ օլան կէնճ գատըն տա բէք կիւզէլ պիր բարշա տըր . . . Լաքին պու ատ՛յինիմ կիւճէնմէյէ սընընդ հա՛, Մա՛ամազէլ.—ատ տի, Մատմազէլ Վիրժինիէյ իտթատըն։

Վիրժինի՝ Մատմազէլ Մարթա պագարագ.—Բէնտի գըզը օլմալը տըր . . . Ա՛հ, էվվէթ, բէք կիւզէլ տիր։

Ամէլէ.—Պէն տէ ատնին կիսի զանն իտէրիմ քի կիւզէլ տիր։

Վիրժինի՝ եէւ զիւնիւ էքզէթէրէք.—Սանա լագըըրը սօրմայօրլար, սէն սուս օլ, եէմէյինի եէ, չարաալընը իչ . . . պաշգա չէյ գալըշմա . . . օ մատմազէլնն կիւզէլ կէօզէրինի կէօրմէք իչիւն պոյնուդը պիւքիւլ արգանա պագմադա հաճէթ եօգ տըր։

Ամէտ կիւէլէրէք.—Օ՛, գըսգանճլըգ իսթէմէզ . . . գըսգանճլըգ կէօսթէրտիկին անատ կէօզիւտմէյն չըգարար . . . Նո՛ւրըմ, պէյազ պոշ չէյլէր իշիւն հատէք իթմէ . . . սէնի նէ ատըրճէ սէվտիկիմի կյի պիլիրսին։

Գու արա առայա պիր տէլիգանլը կէլիսլ քէնտիլէրինէ եագլաշտըղը իչիւն, մ՛իքեալէմէլէրինի գաթ իթտիլէր։

Եէնի կէլէն տէլիգանլը.—Բէճա իտէրիմ, էֆէնտիլէր, սէյլէյինիզ, Մարն ըրմադընը կէշմէք իչիւն ճառապա նէ՞րէտ պիր առնտալ պուլտաղիլիրիմ . . .

Ժագ Լահարա տիք տիր մէյդգուտ տէլիգանլըյա պագմագտա օլուպ, անըն Լա Ֆուին իլէ Ամէտ Տիւվիլնէյլին մասատընա եագլաշտըղընը կ օրիւնճէ, գուլագ գասդարթըղ տիյնէտի։

Ամէտ.—Լարին եանրիմայորըմ, Մ՛սիւ Ֆատիհէն տը Շաթ՛ըիւքս տիր, էսէրը իմ՛իճաթ օլտագ պիզէ մ՛իւճասաթ իտտուպ չէյ սօրտույօր . . .

Տէլիգանլը.—Էվվէթ . . . պէն տէ չիմտի տիպին իքիճիպի Թանըրտըմ . . . Սիզ Ամէտ Տիւվիլնէյ վէ Ժիւլ Պուէնուտըրը, պէննիմ տօղտուդըմ կիւնտէ տօղմուշ. սընընդ վէ պէննիմ կիպի տիզ տէ գօնճ տը Թանէրիէօնին Թահթը հըմայէսինտէսինիզ . . .

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ.—Ֆատիհէն տը Շաթ՛ըիւքս մի՞ . . . Գու նէ՞ զաբիպ Թէսաուֆ տիր քի, գօնճ տը Թանէրիէօնին վէրէճէհինտէն իւշիւ տէ եառնըմտա Թօղտանը օր.—ատ տի։

Սահթէ Տագթօր Թօտրըն՝ պուդը տիմիքլէ տէօրտիւնճի պիր վարիսին, եառի Մատմազէլ Մարթ կրտնչտընըն տանա գիյատէ քէնտինէսինին եագըընտա պուլունտըղընը խաթր ու խայալինտէն պիրէ կէչիրմէյօր իտի։

Մ՛իրգուտ էօքսիւզ գըզ՝ գօնճ տը Թանէրիէօնին իսմինի իշտէրէք պիւքիւն վիւճուտուրյա մ՛իթ՛րէտի։

Գու իստ՝ Փատանեհտէքի էմանէթ Մանտրընա բէհին գօյտուղը տպեուն միտալեայը վէ վալիտէսինին էքզէրիա պաշտ իթտիկի սէրվէթ իւմմալէրինի խաթրընա պլրտագըյօր իտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ խալէճանը գալպէ տիւշօր օլտուղը հալտէ կէօզիւնիւն ուճ՛ըլյա իւչ նէֆէր կինճէ տօղրու պագտը։

Ժագ Լահարտ՝ պուշգա Թարաֆտա տաղմըշ օլտուղընտան, գըզըն օ պագըլընը կէօրմէյէ վէ խալէճանը գալպինի ֆուրգ իթտի։

Լա Ֆուին՝ Վիգոնթ տը Շաթ՛ըիւքս.—Սի՞զ տէ մի պու Թարաֆլարտա էքզինէյօրսունուզ, մ՛սիւ Ֆատիհէն։

Ֆատիհէն.—Ահպաբտան պիրինի կէօրմէյէ կէլտիմ, Թանըմալըսընըզ, գիրա օ տա Թատ պիզէ ուչկուն պիրի տիր։

Ամէտ.—Բի՛չ տիր քի։

Ֆատիհէն.—Բալ Ֆրօմանթալ . . .

Լա Ֆուին.—Մ. Բալ Ֆրօմանթալ . . . մաչալլահ, Թանըմա՞լ մը եա՞ . . . տանա չիմտիմիզ կէօրտիւմ . . . առանըն քէշֆինտէ Բըթի Գատըէլ գօնագընըն արգա Թարաֆտաբի ակօրիւտ ալ՛իրնտա պուղը սանուալընտա պուլըգ ավէյօր իտի։ Հաթթա կէշիր իքէն պուլըգ ավէտըզը խուսուսընտա քէնտինէ պիր չէյ տէ Թարիֆ իթտիմ։

Մարթ պու սէօզլէրին հիչ պիրինի գաչըրմայըպ հէրհանի ալդնէյօր իտի։

Ժիւլ Գուլնուանըն տա սէօյլէտիկի «—Ըբթի Դասթէլ գօնաղընըն արգա քա-բաճտաքի սէօյիւտա ազտճլարը ալթընտա պաղը—» քէլիմլէր՝ մէրգումէյէ չհա-տէքը Քէչեսիրի մուհիպ օլտուլար։

Կէնճ գըզ՝ տէլիգանլը պալըգ ավճըսընը տիւչհունմէյէ պաշլայըպ, պու տէլի-գանլը՝ իւք կէճէսի ուչգուրնատա քէնտիսինէ ղարիպ ղարիպ բույալար կէօրտիւր-միւշ օլտուղը կիպի, գալդինի տէ բէք չհոտա պիր սուբէթտէ չարբադըրըյօր իտի։

Ֆադիլէն։—Էօյլէ իսկ սանտալլա ատանընդ քէօչհսինէ կիտէրէք անը մուքա-գա պուլտաղիլէճէ՞ք ժէյիյիմ։

Լա Ֆուրն։—Մուքագա պուլուրսընըզ։

Ֆադիլէն։—Էյ պէնի օրայա քի՞մ կէօթիւրէճէք։

Լա Ֆուրն։—Էկէր գալտուլ իտէր իսէնիզ, միւսիւ Ֆադիլէն, մաէլմէմնունիյէ պէն կէօթիւրիրիմ։ ... Լաքին ահէդէնիզ եօգ տըր, տէյի՞ մի ... Գիզլինէ պիր Քօգա իհմա՞ղմինիզ։

Ֆադիլէն՝ քէրէտիւտէ։—Ենա՞յր, կէճիքմէյէք իսթէմէմ։

Ամէտ։—Խաթրընըզ իչհուն պիր ազ կէճիքինիզ, նէ՞ օլուր, միւսիւ Ֆադիլէն ... Գիզ իւչհունմէզ պիր կիւնատ տօղուտուղը տըր ... տրամըզտա Քէչքի՞ մի օլուր ... Էկէր չարպակ իչմէյէք իսթէմէզ իսէնիզ, պիր պիրա իչհինիզ ...

Մ. տը Շարբլիւքո՝ րէտտա իհմէյէ ճէտտրէք իհմէյիսյ Մատմազէլ Վիրժինի-նին եանը՝տտա օհուբտրագ։—Բէյք կյի, էօյլէ օլտուն ... էյ նէ՞ քաբըյօրսընըզ պագտալըմ, Ամէտ։

Գու արա Լա Ֆուրն եանի ժիւլ Գուլնուա՝ պիր պիրա կէքիրմէյք իչհուն գօչ-տու լոգանէթտա կիհտի։

Ամէտ՝ Ֆադիլէնէ ճէվապլէն։—Տէօչէմմճիլիք իտիյօրըմ, նէ՞ քաբայընըմ, միւսիւ Ֆադիլէն։

Ֆադիլէն։—Բէտէրինիզիկին եանընտա՞ մը։

Ամէտ։—Ենա՞յր ... բէտէրին Քատիճաքը պիր ազ ատայիպ իտի, կյի տէ բէք հաճիքի իտի ... Նիշանլըմ Վիրժինի իւչ պէրաբէրը պէն քէնտի պաչըմա իչ-ճիլիք իտիյօրըմ։ ... Վիրժինի՛, Մ. Ֆադիլէնի տէյմէտա ... —ուչտիկինատ, կէնճ գըզ՝ բէք օ գատար ուքտանկան չէյ ատչիկ իտի իսէ տէ, բանճար կիպի գըբ գըր-ժըզը օլարագ մահճուտ պիր սուբէթտէ սէչտտ վիբտի։

Ամէտ։—Նամուսլը պիր գըզ տըր ... հէքտիկէրիմիզէ բէք զիյատէ մուհա-պազլըքիմիզ օլտուղընատա, չարուճագ նիքահ օլմագ իտիյօր իտիք ... Բէ-տէրիմ՝ պէնիմ բէք քիւչհիւք օլտուղունը պէհանէ իտէրէք մուվաֆագաթ իհմէյ-քէ իտիյօր տիր ... Բիւտրիմ էյի պիր ատամ տըր, լաքին պիր ազ ատայիպ տիր ... Գունընէ իւգլրինէ, իքիմիզին տէ պէքլէյիճէք ատպր ու Քագաթը օլտաբը-ղընատա, իւչհունէ մահճուտ պէն չհոտհիւք պիր ալչհէյտտ մուտահիյնէին իճրա իհմէք ... Վիրժինի՛ չհալըբը, պէն չհալըբըմ ... պիրտիրիմիզէ բէք ուչկու-նըզ ... պէն ագըլ պալիգ օլտուղմատա, ագտը նիքահ իչհուն պէհէտտէյ տաիրէ-սինէ կիտէճէյիզ ... Տէյի՛ մի, Վիրժինի։

Վիրժինի։—Էվէթ, Ամէտ ...

Լա Ֆուրն՝ էյհնտէ պիր չհէյ վէ պիր գատէհ օլտուղը հալտէ կէլիպ։—Իքի՛ պիրա ... չհոտի սիկէ պիր տահէ տօլտուրայըմ ...—ուչտի, վէ պիրա գա-ուչհինի տօլտուրըպ Ֆադիլէնէ իքրամ իհտի։

Տէօրթ կիշհ՝ գատէհ հէլիրինի նէքտիկէրէ վուրուպ Քօգա իհտիլէր։

Ֆադիլէն՝ Վիրժինի իւչ Ամէտէյէ իհթատէն։—Էլհասըլ մէտտա վէ պահթի-յարսընըզ։

Ամէտ։—Մէտտա վէ պահթիյա՞ճընըզ, տէտտինիզ։ պէն տէ էյլէ զանն ի-տէրիմ ... Ճէպհիմիզէ տայմա պիր գաչ բարամընզ վար տըր ... իչհիզ գալ-մայըզ ... քիմսէյէ պօրճումընզ եօգ։ կիւնիւն պիրինտէ տէ հէլհիմդէ էքէյիճէ պիր սէրվիճ կիդճէճէք։ քէմալը սիւքիհնէքճէ օնա պէքէյօրըզ ...

Լա Ֆուրն։—Սէրվի՞ճ մի ... էքէյիճէ պիր սէրվի՞ճ մի ... Գիհնիմ նէհնի պիր սահտալըմ ... տու քէնարընտա քիւչհիւք պիր էվիմ օլտա ... բարագա-քայը տույա ահտամ ... սէրվիճ վէ աղ կէրսէմ ... պաչգա պիր չհէյ իսթէմէմ, իքի պէհնէ գատար տահա պէքլէյէճէք, հայիմիզ վագթիմիզ բէք եօլունա կիրդճէճէք տիր ...

Վիրժինի՝ պիր Քէլեշ իւչ։—Ամէտ՝ միրասընը պատրագտա էվլհնէճէյիզ, զիրա պու սէրվիճ մալիք օլտուղը իչհուն պէհնիմէչ էվլհնմէքճէսի վաղ կէչմէյէճէք տիր, պահա էյլէ նէմին իհմիզ տիր ... օ զաման քէյատ պիր ուճագ էմրաք պահա-ղընզ, լահանա տիքէճէյիզ, էօրտէք, գաղ, հինտի, Քամուգ վէ ատտա Քամչընը պէպէյէճէյիզ ...

Լա Ֆուրն։—Իչքի պու ալէա ... Գիհն հիրմի պիր հաչընա գատէմ պատար պատտագ, Վօժիրար տօգաղընա գաչուպ տօղրու գօնի տը Թօնէրրէ օհնաղընա կիտէճէյիմ, միտտէհամը օ իհթիյարա Քագթիմ իտէճէյիմ ... Գու միտտէհա կէ-ճէ կիւնտուզ պէհնէյէ հիչ այրըլմագ ... տայմա պու բարատա տըր ... —Գունը տի-յէրէք էլինի կէօյսինէ վուրույօր իտի։—Դօնիքա չհէյլէ սէօյլէյէճէյիմ «—Միւսիւ Գօնի, իչքի պէհնիմ բարօրքըմ վէ պէն օլտուղումը մուտատտագ Քատտիգնամէմ, բէք մուճէքքագամ տըր ... էկէր վատընըզը իճրա իտէր իսէնիզ մէհնուն օլտաճաղըմ ... —»։

Վիրժինի։—Ամէտ տէ Քամմ էյլէ եարատագ ... եիրմի պիր հաչընա գատէմինիհկատէ օլընճա, զայդ իտէր գօրգուսուդյա տայմա իւսթիւտտէ Քատըրադըմ միտտէհայը քէնտիսինէ Քէհնիմ իտէճէյիմ, կիտիպ քէնտի իհթիյար հատիսինի պու-լատագ վէ բարատարը պատագ ... օ հալտէ պիրզ տէ ագտը իպտիմատ իտէճէյիզ։

Լա Ֆուրն՝ կէնճ գըզընը մէգքիր միտտէհայը ինճէ պիր զէնճիրլէ պօյնունատան պահաղը կէօքսինինէ իւգէրինտէ ասըլմըշ օլտուղը հալտէ գօրսէսինինէ պրա եէրին-տէն սիհտրը չքդատըզընը կէօրդրէք։—Վա՛յ, Մատմազէլ, պու նուսհասը տիզ Քատըյօրսընըզ, էյլէ՞ մի։

Ամէտ։—Վիրժինի՛ պիր գավկա վէ նիզա ատտրընտա պու միտտէհայը պէն-տէն գէպայճա գատարըլար տէյու գօրգատագ, քէնտիսի պահա կէբատանըլըգ կիպի պօյնունա Քագմըշ ... հէր քիմ օրայա տօգաղընը իսէ իչհ վար ...

Վիրժինի։—Օրայա քիմսէ կէ գայտատագ։

Գալէտտէ Քարիք օլունանըօն միքտահէմ քէմալը սիւրատքա հէքյան իհ-

տիկինոջն, Ֆաուիլն ոը Շաքը իւքս հվման հիչ լաքնա գարըշամարչ իսի։

Վիրժինին սան ալոզկրինոզն անդգրա պիր ազ վազք ախ քիչ խոխլոսիկինոզն, մկրգուժ տվլիգանդը արա պուլարագ ախի քի,

—Սկայկաիկինիզ սէ՞զկրի իչիմոիքձէ, խոխխրլասլ ու քկաճճխալիմ տէ քկզայիտ խոխար։ Տիմկք քի պիր այաան պկրու նէ օլմուշ նէ օլմամբշ, հիչ խաագկրինիզ եօգ ոըր, էայկ՞ մի։

Ժագ իչկ Մաամամազկ Մարք՝ ճիվարտաքի չարտագ ալքընաան, հկմ տահա գիյաոկ գուլագ գագարմճագտա վկ հկմ տկ քկաճճխալ ու խոքխղրտալկարը արքտաքգճա այքմագտա խոի։

Լա Ֆաւին իչկ Ակմէտ վկ Մաամամազկ Վիրժինի՝ Ֆաուիլնին սէգայկտիկինի խչիոիճնճէ, տիւ չայր լնոիչէ օլարագ։—Նէ՞ օլմուշ քի։ Նէ՞ ճկրկչան իքմիշ։—ահյաւ տիւ վալ իքտիրկր։

Ֆաուիլն։—Կվկկշ, գօնքի ոը Թօնկրիէօ էօլտիւ։

Ի՛շիւ պիրազն կնաո պկնաո օլարագ։—Կօլտի՞ւ մի։

Ֆաուիլն։—Կվկկ, վկ սանիկն անդն իմոքյայր խըտամկքճաարը ժէրօտ Վիլար քահՀր քկվգոիճէ ալընար։

Ժիւլ Գուլնաւա։—ՔահՀրը քկվգոիճէ՞ մի ալընաը։ Նիչի՞ն, սէգէ՞գ։ Կիճկնոսիոնի էօտիւրտիւշ տկյաւ շիւպհկ՞ մի օյաւնրյօր։

Ֆաուիլն։—Ձա՛յր, լաքնի գօնքդն սէրվկքինին պիր գրատրնր սրրգաքի վկ վասխյկքնամկյինի տկ զայգ ու նագկտատ իքմկք քկօհմկքխյլկ իքհամ օլաւնրյօր։

Ակմէտ՝ ըկնկի ախժրշ օլտուղը հալտէ։—Նա՞օրլ։ Միտալեալարրմրզը պկյհատէ՞ մկ սագկատրշ օլտճաղկշ։ գօնքի ոը Թօնկրիկնին վասխյկքնամկյինի աշրտմ չկա՞ր մր։

Վիրժինի։—Տիմկք պիգի սօյմաւչկար։ հկմ տկ պիր օրմճնաաա սօյմաւչկար։

Լա Ֆաւին։—Լաքնի տաաա օլտնաագկիրր։

Ֆաուիլն։—Հայրի՛ք։ Էկկր ժիլոտ Վիլար՝ քկնտի գագահաքրնր իգրտար իքմկշ վկ վասխյկքնամճյի իտամկ էալկմկշ իսկ, իւմիտկէր չու սաաքտաա հկը մաճվ օլմուշ տամկք տիր։

Ակմէտ, ժիւլ Գուլնաւա վկ Մաամամազկ Վիրժինի տուս բուս պիրպիրինին եիւզիւնէ պագտրկար։

Գիր քիմճ վկիճաք իտաուգ տկ վարիալկրինէ հագպկրի վահիտէ միրաա պկրրագճաարդը՝ մկ, գուտնաա ֆաուիլը վկրկլտիքտկ վկրկօ նէ հագ վկ սըվճաք քկօգ իտարկր իսկ, Ակմէտ, ժիւլ Գուլնաւա վկ Վիրժինի տահի այնը հալ ու սըվճաքը քկօգ իտկրկք. չկնրկէկրի վկնաո հալտէ պօզուլդրշ իտի։

Մարք քկնտի քկնտինէ։—Զավալլը վալիտ՛ճիկիմ։ Էկկր հկնաշ պէրհագյաք օլաա իտի, ճճագաա գալպի նէ՛ գատտար գրրրկճագ իտի։ պիչարկ անաճըկրմրն ևկ կհանէ իւմիտի պու սէրվկքտկ իքէն, իչքկ օ տաա ժամվ օլտյօր։

Լա Ֆաւին ժիւլ Գուլնաւա՝ ևտմրուղնր մաագյաա վտրտարագ։—Վայ չարգըն ժէրտ վ լար վա՛յ։ պկն իսկ կիւզկշ պիր տահտաղ ալայըմ տիյօր իտիմ։

Վիրժինի։—Էկկր միտալեանընն պիր ֆֆտիտկի ճօգ իսկ, ան՛ը տագկտամագ պկյհատէ տիր։ Ակմէտ պու միտալեայը տաք տաա պահաա պիր պհնալը տօլագ ա՛։

Ակմէտ։—Իչքիմճի եօգ քի պկն անը տաքտայըմ։ նէ պկյիրտին նէ օլտւր։ գկչքի վասխյկքնամկյի պուլտւրլա՛ր։ էկկր տկօյկ պիր չկյ օլտւղ տտա միտալեա կյմմ զտկ պուլընմագ իսկ, հալիմիզ նիՀկ օլտւր։ գուտնը պհյնուհնտաա քաղրմագ աղրր պիր չկյ տկյիկ տիր։ տկն անը կյիհկ տագկա։ Աճլըգտան էօլտչմ, անը կյտկն չրգտարմամ։ Հագգկը տկյի՛ղմկյիմ, միւտիւ Ֆաուիլն։

Ֆաուիլն։—Բկք հագգ ը սէօյկէօրտնրզ։ Ինտան չօգ տկՃա իչքխյաքըզգտաա պուլտւնտրղընտան տօլայը րկչմման օլտւր, լաքնի իՃրտաք տէրկճկ իչքխյաքտաա պուլընմամընտան տօլայը րկչմման օլմագ։

Լա Ֆաւին՝ պիր պիկարա պիւքկրկք։—Գախաքըրզա քիւտկչմի։

Վիրժինի։—Զկնկկն օլմագտան կվմկշ տկրմկքիմ պի զայգ իքմիք իսկ, չաըլըմայը տաա ուհտաճքմտագ՛ե ա։ Տկն կիքմ իչմնի ևար։ պկն պուրանըն հիտաալընը քկմիզկրմ վկ պիր եագա իչկչկրկք տկնի պկՃկլկրիմ։ լաղըմ օլան չկյկըրի պկրտագկր ալմըրըմ տօր։

Լա Ֆաւին՝ իչկ կիրկրկք։—Գուրանըն ևարը հիտաալընը պկն քկմիզկչկճկկիմի պկյիրտինի՛զ ևա։

Ֆաուիլն։—Գկնի տօտքրմ Բօլ Ֆրօժանքա՛ըն ևանընտա կկօքիւրմչկի վատ իքտիչկնիզի կյտկքքկ ուհտաճքմտագըընրզ տօր։

Լա Ֆաւին։—Իւչ տանիչկյիք պիր իչ տիր օ։ հա՛ իչքկ լօգանքագճ տտա կկյմյօր։ հիտաալընըզը քկմիզկչկյմի տկ կիտկչմի։

Հիտաալտար տկրհագ քկմիչկ օլտւնընտ, Ակմէտ գագկտը Բըքի Գտաքկ գօնագղնա կիքտա։ Լա Ֆաւին տկ Ֆաուիլն տը Շաքըլի՛քտի սանտագ իյկ Բօլ Ֆրօժանքագ կկօքիւրմ, Բօլ իսկ օ ատա իւք կիւնքի տիպկէր գըզըն կկյտիչկնի կկօքժկք իչիւն կկօգկչրինի ըրմագրն ըրքքրմը իւգկրինտկն այրրտժտագտաա օլմագկտ, Ֆաուիլնին օրտյա միւվասկյքինի կկօրտիւքտկ րկք գկչտատ մկնինտն վկ մկսրտր իսկ տկ, պու մկնինչիկքտկ էրկչիճկ պիր գըրկրնկրգ տտահի վար իտի, գկրա տրքըգ եագրնըզ օլմագտրկ, մկրգուժ տօտքըլտա վագք կկչիրմկք յագըմ կկտտիկինէ, օ կիւնիւ քկնտի նագկնիչինկյ կկօրիւշմկք իւմիտինտկն տաքը նագտար իտկճկք իտի։

Մագիւմիմզ օլտուղը իւգրկ Բօլ՝ Ֆաուիլնի չօգ սէվկր իտի տամա, տօտքյրքՙ եկնի պագչտյան աշգ ու սէվտաա իյկ գարըշտտըզտաա, տօկտուն պիր հրատչկքաա քկհավիւչ իտկր։

Էշճաօըչ Բօլ Ֆրօժանքագ՝ հէր նէ գատտար կկնճ գօնքըն էյինի տրգտրղընտա մկմ. նուն օլտուղ իսկ տկ, պուհնը պիր պագչգա վագքտաա եարմագը տտահա գիյաոկ քկէհմիհ իտաճկքտի։

Աատտաագքի լօգանքագնըն չարտագը ալքընաա Մաամամազկ Մարք բկք գիյաոկ տէրինի իտայագքի վկ քկֆկքգքիւրքճաա տտալրշ իտի իսկ տկ, ժագ կակաաա քկնտիտի տկ տիւչկնճկտկ օլտուղընտան, Մարքըն օ հալինի ֆարգ ու միւչճկկ տկ իտկմկտի։

Մաամամազկ Մարք տտահի՝ քկնտիտիչկէ այնը կկնտկ տօգմուշ օլտն վկ քկնտիտի կիպի վասխյկքնամկի մագկիւտկ իտիմկշկրի գայտ իտիւլմկշ պագչրտան իւշ չօճուղտա պկրտկն քկաատիւքի իքտիկինճկ րկք գկչտատ քկաճճխալ ու իտքիղրտալ իւ-

տէյօր իտի իսէ ատ, քէնտիսինին ասըլ տուշիւնմէմի պու օլմայըդ, Ռօլ Ֆրօման-քա՛լ Քէսմէյէ օլուռնդըղընը իչիմտիկի տէլիքանլըյը էն գիյասէտ տուշիւնիյօր վէ պու տէլիքանլընդըն իւք կիւնքի տէլիքանլը օլուպ օլմասընդըղընը անլամագ իսթէյօր իտի ։

Գուռնաո էյիմէ խապէրտար օլմագ իչիւն մէրգուժ կէնճ գըզ՝ ատատան չը-գըդպ սէրիան Բրքի Գասքէլ գօնաղընդըն պաղչէսինէ կիքա՛ս վէ օրատա իւք կիւնի կէօկկսինտէ օ՛ռուրմըշ օլուռնդը պէյիւք քէսքանէ ադամճապրընդըն ալքընտան կէօ-գէնքէսէ, Ֆապիէն տը Շաքըլիւքս իլէ պաղդոճը կա Ֆռւրինին քիմէ կիքտիկէրինի կէօրիւր վէ ֆ տէլիքանընդըն տա քիմ օլուռնդընը անլար իտի ։

Լաքին նէ չարէ քի պունդըն իմքեանը Եօգ իտի։ Մարքա ալէլ ամճլէ պէօյլէ պիր հարիքէքտէ պուլընմամագ իտի ։

Տօգքօր Թամբըրն (ժագ Լակարտ) եանընտա օլուռնդընտան, գըզ՝ չարուգ է-վէ կիմ՝ լիմ տէյէմէդ իտի ։

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ։—Զամալը վարիսկէրին իւմիտի պօշա չըգտը։ Հկկր «Գրդրլ Վասիյէ՛Նամէ» քիքտալը պէնիմ էլիմէ կէշէմէչք օլուր իսէ, պու վարիսկէր իչիւն տահա էյի օլուր, զիրա ֆ զէման անկրի բահաթ պըրտագարագ քէնտի մի-բառա հիսակէրինի կիւզէմէ պէն ալամադըմ. . . Լաքին հկկր «Գրդրլ Վասիյէ՛-Նամէյի» էլէ կէշիրմէյէչք օլուր իսէմ, միտաալեալարը պանա լազըմ օլամագ վէ օ վագք իլէկրի տահա ֆէնա օլամագ տրր. . . —տէյտի ։

Պիր չէյրեկք տահաթ սօնդրա Մարքըն արզուսը Եկրիհի պուլտը ։

Սահաթէ Թօմբըն՝ լօգանճիանըն հիտատրնը վէրտի վէ կէնճ գըզ իւէ պէրտագէր Բրքի Գասքէլ Եօլուներ Քուքտը։ Էպինէյէ միւքէդդիմ տէ օ ատրա մէզքիւր գօ-նաղա կէլմիշ, տէօչէմէճի իչէհան Աամէտ Տիւվէրնէյէ Քալիմաքը լազըմսէյի իքա իտիյօր իտի ։

Մատմազէլ Մարք՝ տէմիր բարմագէրգը գարուտան իչէրի կիրէր կիրմէդ. Տօգ-քօրըն եանընտան այրըլարագ, աճէյէ պիր Եիւրիյէյէ պաղչէնին ադամճ եօլլա-րընտան կէշէրէք, զիհնինին մէշղուլ իտէն մէսէյէնին հալլինի օրատա պուլտագ իւ-միտտիյէ տօղրուճա Մարն չրմադընըն պէօյիւք գօլը իւզէրինտէքի ըլնթըշա կիքտի իսէ տէ, իւմիտի պօշա չրգտը։

Մէզքիւր բրնթըշմ պօյունտա տէյիւտ ադամճլարընդն ալքընտա հիչ պիր սան-տտալ պաղը օլմայըդ, ժիլ Գուլնուտընդն Նամը տիկէր Լա Ֆռւրինին սանտտալընտան տա հիչ պիր էսէր կէօրիւնմէյօր իտի ։

Էօքսիւդ գրզ՝ իւմիտինին պօշա չըգարդընը կէօրիւնճէ, բէկ ֆէնա գըբըլըդ մահգուն մահգուն սայֆիյէյէ ավակք էյլէտի ։

Ագշամ ժագ Լակարա՝ իչի կիւնէ գատար Բրքի Գասքէլ գօնաղընտա հէր չէյին քէչմիլ օլամադընա էմին օլուռնդը հալտէ Բարիզէ ավակք իքտի ։

Քէզալիք իքի կիւն սօնդրա Միւտէմմէլ սագայընտաքի գօնագ քէչմըդյա հազրըլանամագ վէ Մարքըն օրայա ավակքինէ արքըդ հիչ պիր մանիա պուլըն-մայամագ իտի ։

Ֆապիէն տը Շաքըլիւքս՝ պիր գաչ կիւն Ռօլ Ֆրօմանքա՛լ իւէ վագք կէչիր-մէք Նէյէքէյէ Ռօր-Քրէքէյէ կէլմիշ օլմադընա, իւրտմէքճի Մատէն պունդա բէկ ճէնճուն օլմուշ իտի իսէ տէ, Ռօլըն իչինէ հիչ կէլմէյօր իտի ։

Աշգ ու սէվտա՝ հատտը զաթինագ էնանէյէքի պիր հրսա օլուռնդընտան, էք-րանքընտաքի հրսակյտքը սաիրէյի պիւսպիւքիւն մահվ իքմէգ պիրէ, էհէմմէյէ-քինի քէնտինէմ խապյլիւտէն խապյլ ազալքտըրը։

Իտտի Բէյմօն Ֆրօմանքա՛ըն օգլու բէկ չէտտա պիր ատրէքքտագ միւպքէէլտի աշգ ու սէվտա օլմուշ, մէրգուժ տէլիքանլը՝ տօսքը Ֆապիէնին կէլմէսի քէնտինին կիտիպ կէլմէյէբինէ բէկ գիյասէտ սըգընքը վէրմէճկինի, վէ սըրրընը Ֆագպիէնէ աշմագ իսթէմէտիկի իչիւն «Մէօյիւտիւք Բէրհսինի» քէգրար կէօրմէկէ չալըշմադընա մանի օլմաճաղընը պիհագդրն տուշիւնիյօր իտի ։

Գու մարադ՝ չարէ վէ տէվտսը օլմայան պիր մարադ օլուգ, քէնտինինին սը-գըլսըղընը պէնգի իքմէգքտիգին պու պագտագ պիր գարար վէրմէսի լազգմ կէլիր իտի ։

Էրքէսի կիւնիւ միւսաֆիրխանէ պաղըդ ավընա չըգըլմադընա գարար վէրիլմիշ օլուգ, պու քէչէրլիճճի ֆիւլ Գուլնուտա գօմանտա իտէճէք օլմադըգ, մէրգուժ մահիր պաղըդ ավճըսը՝ պիր քամադըգտան չօգ գիյասէտ պաղըդ քուքմադը իւքի տէ-լիքանլըլարա վատտ իտիյօր իտի ։

Ռօր-Քրէքէյլէտ պու ուֆագ քէչքէք վագտադար ճէրէյան իքմէգտէ օլուռն, էօքէ եանտա Բէյմօն Ֆրօմանքա՛ը՝ քէնտինին ինքիսադ իքտիկի մէմուրլար իլէ պէրտագէր, քիւքիւպհանէյլէրտէ իճրա օլուռնան սըրդագարլարըն միւքէճադըրլարընը արտամադընտա տէվտ իտիյօր իտի իսէ տէ, քէհարրիյաքը վագըտսը հիչ պիր հիւս-նիւ նէքէյճէկյէ միւռնճէրը օլմայօր իտի։ հիչ պիր նիչան, հիչ պիր իզ պուլընմամ-յօր իտի ։

Վէ լաքին, Ալլահ պիլիր եա՛, Բէյմօն բէկ գիյասէտ չալըշըդ չագալայօր իտի ։

Մալիմմիզ օլուռնդը իւզրէ, պու ժատտէյի մէնհուսէտոտ պիր մուվաֆֆագը-յէքէ նահլ օլուռնգտան սօնդրա, տաղկէ նագզըրընա քագտիժ իքմէքք նէյէքինտէ պուլընդընդը իսթիտանդն գարինը հիւսնիւ գագուէ օլամադընը Բէյմօն Ֆրօման-քա՛լ իւմիտ իքմէքտէ օլուգ, իչպու իւմիտինէ մէշղուլ բէկ գիյասէտ սարքը գայ-րէք ու մագտէրէք իքմէքտէ վէ պիր տագդիգա պիրէ իսթիքրահաթ իքմէմէքտէ իտի ։

Գիրպիրինի միւքէճագըդէն պիրէճուճէ քիքտալ մէրագլարընա, քիքտաճ՛լա-րա, էլէդէն քիքտալ սաքանլարա, էսկի քիքտալ սաքըճ՛լարընա կիտիպ իճրաի քէչհարրիյաքի իքմէքտէ իտի իսէ տէ, պիրհուտէ պիր քագըմ ուսքալըգդը սիւ-վալլեր իչրատա իտէր վէ տօղտալար գուրար իտի։ իւք կիւնիւ նէրէյտէ իտի իսէ, եինէ օրատա պուլընըդտ, պիր տատմ պիրէ էյէրէյէմէճ իտի ։

Գուռնըդտ պ՛բտալէր մէմուրը մէրգուժ՝ պուռնճա մուվաֆֆագըյէքսիգլիքլէր-տէն տաղա մէէյուս օլմամագտա իտի ։

Գիր տաղահ Բէյմօն Ֆրօմանքա՛ը՝ պիր զէնհին ինհիրիտ գըյաֆէթինէն հիրէրէք հիչ քանըլմադ օլուռնդը հալտէ, նահիր քիքտաղտար սաքտադը քէնտինէ խապէր վէրիլէն պիր քիքտագընդըն նէգահինէ ադիմէք իքտի ։

Տիւշըմէն նամընտա օլան պու քիքտագտը՝ Տօֆէչն օսգադընտա իգամէք իք-մէքտէ վէ պիր պէօյիւք խանէչինին քէչքմիշ պիրինճի գաքընդը քուքմագտա իտի ։

Բէյմօն՝ մէգքիւր գաքտա, իւզէրինտէ քիքտագընդըն խամի եազդը օլան պիր գարուընդն էօնէնէ միւվաֆէէյէ իքտիքտէ, մէգքիւր գարույը վուրդը, վէ

գաթայը աչան եաղըճըլա խիթապէն պիր Ինկիլիզ Քէլաֆֆուզըլլա։

—Միւսիւ Տիւշըմէնի խաթէրտիմ, ածապա պուրասը՞ մը։—տէյու սիւվալ իր տիքաէ,

Եաղըճը։—Էվվէլ, պուրասը տըր։

Րէյմոն։—Քէնտիսի պուրասա՞ մը։

Եաղըճը։—Էվվէլ, էֆէնտիմ։ . . լութֆէն արգամ սըրա կէլինիզ։ . . —տիյերէք, եաղըճը՝ կէլէն միւսաֆիրի նատիր քիթապ մէրագլըսը օլան քիթապճը-նըն նէզտինէ կէօթիւրտի։

Քիթապճը՝ կէլէն միւսաֆիրի կէօրիւր կէօրմէզ, պունըն՝ չօգ քիթապ սաթըն ալան վէ ևիւքսէք ֆիյաթ վէրէն զէնկին էճէնպիլէրտէն պիրի օլտուղունը ֆարզ իտէրէք, հէնուզ Քանըտզ օլմայան պու միչքէրիններն ոէպէպը զիյարէթինի ան-լամագ իւզրէ հալ ու մէվգիէ կէօրէ պիր չէհրէ վէ սրճաթ քէսպ էյլէտի։

Րէյմոն։—Միւսիւ, չէօհրէթինիզ՝ մէմլէքէթիմ օլան Ինկիլթէրայա գատար կէլտի։ . . Պէն ոէ սիզին կիպի նատիր քիթապչարա, բէք էսկի պատմալարա մէ-բաղէրլըմ վէ միւտաֆէքը հայաթըմը անէներ հասր իտէրիմ։ . .

Քիթապճը՝ սէլամլայարագ։—Ա՛, էֆէնտի, քիթա՞պ մէրագլըսըմըզընըզ։

Րէյմոն։—Էվվէլ, էֆէնտիմ։ . . քիթապա իֆիտաթ մէրագլըսը վար . . . նկէր պէօյիւք սէօյլէմէք օլմազսա, քիթապտան տա չօգ անլարըմ տիյէպի-լէրիմ։ . . Քիթապ վէ ո նէվտէն տէֆթինէյէր Քօրլայօրըմ ամմա, էրէյիճէ պիր մըզտաբտան իպարէթ օլան սէրվէթիմ՝ պէօյլէ հիչ պիր հասըլաթ վէրմէյէն տէ-ֆինէյէրի Քօրլայըզ Քօրլայըզ եըզմազա միւսահատ օլմատըղընտան, մէգթիւր տէ-ֆինէյէրի հրճզ իթմէյիզ, եինէ միլէօնլար սահիպի օլան քիթապ մէրագլըլարընա իթա վէ ֆիրուխթ իտիյօրըմ։ անէներ տէ քէնտի քիւթիւպխանէյէրինի ասարը մէգ-քիւրէ իւլէ Քէզեին իտիյօրլար։

Քիթապճը Տիւշըմէն։—Նէ՞ կիպի նատիր քիթապլարա էն պիյասէ մէրագ վէ էհէմմիյէթ վէրտիկինիզի սիւվալ իթմէկէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ, էֆէնտի։

Րէյմոն։—Պիլա իսթիսնա հէր նէվ քիթապա տա էհէմմիյէթ վէրիրիմ։ . . Պէն ո կիպի քիթապլարը եանըմտա ալըգօյմազ իչուն սաթըն ալմամ, իլլա պէօ-յիւք պիր քեար իւլէ սաթմազ իչուն միւզայէա իտէրիմ։ . Կէրէք ասըլզատէ-կեան վէ կէրէք աղնիյա վէ ասկարը սէրվէթ իւլէ օլան միւնասէպէթըմ սայէօնի-տէ, ևիւքսէք ֆիյաթլարլա գօյմազճանըզ պիր չօգ քիթապ սիւրէրիմ։ . .

Տիւշըմէն։—Էօյլէ իսէ, էֆէնտի, խիւլասը գալսա իւէ սիզի Քէպրիք իտէրիմ։

Րէյմոն՝ ալէհտիքը Քէզեքքիւր օլմազ իւզրէ պիր հարէքէթտէ պուլունտուրգ-տան սօնդրա։—Պիր չօգ քիթապլար պուլմազ իւզրէ պու սըրատա Բարիզէ հէռ-ատիմ, վաթանտաչլարըմտան պիրի՝ էօնտրատա Քէզմէկ պիր մահալլէյէ ռահիպ օլ-մազ տէրէճէօհնտէ պէհնին օլտուղունտան, մէգթիւր քիթապչարա զանի զանի բա-րալար վէրէճէք տիր, զիրա պու քիթապլարը քէնտի քիւթիւպխանէյէնէ վազ իթմէյի հէյէճանէ գօյմազ օլուպ, քէնտի արզուսընը իճրա իթմէկ խուսուսընտա տա հիչ պիր չէյէ պագմազ։ . . Բէք չօգ նատիր քիթապլարընըզ օլտուղունը սէօյ-լէմէյէր, պէն տէ ատատըրըմ քիթապլար սիպարէ պուլունմազ պուլունտուրգունը սի-վալ իթմէյէ կէլտիմ։ . . Շուռ սէօյլէմէքէրիմէն էլտէքթէք ֆարզ ու ֆէհմ իթ-

տիկինիզ իւզրէ, մէգթիւր քիթապլար իչուն բէք չօգ բարա վէրէճէյիմ։

Տիւշըմէն։—Օ ատատըղընըզ քիթապլար էկէր պէնտէ վար իսէ, պիրլիքտէ պիր իշ եարապիլէճէկկիմիզէ չիւպհէ իթմէյինիզ։ . . Հանիյա քի մէգթիւր քիթապ-լար պէնտէ պուլընա։ . . Խիմէլէրի նէ՞ տիր քի։ . .

Րէյմոն։—Քիւչիւք պիր բուսուլա եարմըշըմ տըր։ . .

Տիւշըմէն։—Լութֆէն կէօսթէրսէնիզ։ . .

Րէյմոն՝ ճէպ տէֆթէրինտէն պիրի կարրագ չըգարըպ, պու քեաղըտըն իւզ-րինտէ խայլիճէ նատիր քիթապլար էսամիսի միյանընտա Բարիզին միւխթէլիֆ քիւթիւպխանէյէրինտէն սըրգաթ օլընան ասարըն էսամիսի տախմ մուհարրէր իտի։

Րէյմոն՝ իչպու բուսուլայը Տիւշըմէնէ ուզաթտը։

Տիւշըմէն՝ մէգթիւր բուսուլայը պալպ իւզրինէ պիր կէօզ կէզտիրտի։

Սախթէ Ինկիլիզ՝ տիք տիք մէրգումա պագըպ քէնտի քէնտինէ։—Էկէր Քըր-սըզ վէ եախսա եաթագլարտան պիրի իսէ, չալընան քիթապլարըն էսամիսինի ա-գուտըղը սըրատա եիւգինտէ ճիւզի պիր էսէրը հէյէճան օլուպ միչահէտէ օլընա-մազագ նագապիլը իհթիմալ տըր։ . . պու հէյէճան՝ էկէր մէչհուտ օլուր իսէ քէնտիսինի էլէ վէրէճէք տիր։ . . —տէմէքտէ վէ կէօզէքթիլ տուրմագտա իտի իսէ տէ, պու նէզարէքթի պօշա կիթտի։

Քիթապէֆընըն եիւգինտէ էլէ վէրէճէք հիչ պիր էսարէ միւչահէտէ օլընմասը։

Տիւշըմէն՝ էսամիի քիւթիւպը օգուտըգտան ասնդրա։—Իչպու բուսուլատա մուհարրէր ասարըն հիչ պիրի պէնտէ պուլունմատըղընը ժաէքթէէսիֆ պէյան իտէրիմ։ . . Գազէլատը պէյթի պուլընապիլսըն, (Քէզմէն իտէմէմ)։ . . Էաքին պիր տանէ վար տըր քի, հէր նէ ֆիյաթ վէրսէնիզ եինէ պուլամայագագընըզ։

Րէյմոն։—Նիհիւն։

Տիւշըմէն։—Զիւնքի անտէն կա ընըզ իչ նիւսախ մէվճուտ տըր։

Րէյմոն։—Օլսուն, իւչիւնտէն պիրի էլտէ խոխէպիլիր։

Տիւշըմէն։—Հա՛յր, օլմազ, չիւնքի մէգթիւր իչ նիւսախտէն իքիսի՛ Բարիզ-տէ Քիւթիւպխանէյի Միլլիյէ, վէ իչիւնտէսի՝ Ամաթէրտամ քիւթիւպխանէյինտէ պուլընընըյօր։ . .

Րէյմոն։—Քիթապըն իսմի նէ՞ տիր։

Տիւշըմէն։—ԳՐԶԶԼ ՎԱՍԻՑԷԹՆԱՄԷ, «Միւսիւ տը Լաֆէյտանըն ևաքըրէլէ-բի»։

Րէյմոն։—Բէք էյի։ . . տէյէլիմ քի պու օլմազ։ . . տիկէրլէրի՞։ . .

Տիւշըմէն։—Քէզքար տէրիմ քի անլէրտէն պիրի տանէսի պիրէ պէնտէ եօգ տըր։ . . Լաքին պիր ատէտինէ մահէք օլմագըզընա չօգ պիր չէյ գալմասը։ . . Լաքին պիր իշ պուլմըշ օլմագ իհտիմալէ պիր հըզ իլէ։—Հա՞նկըսը։

Րէյմոն՝ պիր իշ պուլմըշ օլմագ իհտիմալէ պիր հըզ իլէ։—Հա՞նկըսը։

Տիւշըմէն։—ԲԱՀԱՒՈ ԺՕԶԷՖԻՒ ԹԼՐՃԷՄԷՒ ՀԱԼԻ։ Հագիգաթէն բէք նատիր պուլընըր պիր քիթապ տըր, վէ լաքին ԳՐԶԶԼ ՎԱՍԻՑԷԹՆԱՄԷ գատար տէյիլ տիր։

Րէյմոն՝ պունատա քէնտիսէյինի ածէլէ իւէ պիր չօրպալըգտա պուլունտուրդունը անլատը։

Պիր իշ պուլմագ խուսուսընտագի արզուսը, պիր ճէվապը գաթի պէմագ խու-

սուրնատաքի տաղարքղլըղը՝ Տիւշըմէնին գիհնինաէ էրէյիճէ չիւպհէլէր ույանտըրմըշ խոր։

Րէյմոն՝ քէնտի քէնտիյէ։—Շիմտի նա՛սըլ պու չօլրալղը ախպէրքէյիմ ատ պու հէրիֆի սէյլէքէյիմ։—ատ-թաքատէն ասնդրա, նիւքտէք սէտա իլէ։— Մէգքիւր քիֆ-տալըն բաղարլըղընը ույուտուրատմըշ օլուտղընըզա Թէէսսիֆ խոչրիմ . . հէր նէ ֆիյաֆտա օլուրսա օլուտն, մէգքիւր քիֆտաղը բաղարլըգ իմմէքտիզին սիգտէն մուպտէա խոչր վէ բարաբընը պիր Թէմամ վէրիր խոչմ . . .

Տիւշըմէն։—Օլմա՛ օլմուշ տըր . . . պուրնըզ չու ֆիկրիսմինիդի, էֆէնտի, պա-նա էտարատաղ, զիրա պուտնատա էազըլը օլան քիֆտաղլարըն հիչ պիրի պէնտէ հօգ տըր . . . —տիյէրսէք, քէտաղըտը սահթէ ինկիլիզ Թագտիմ խոյօր իտի։

Րէյմոն։—Հիչ օլմազսա «Բահիյէ Ժօղէֆին Թէրճէմէի Հալի» քիֆտաղընըն սի-զէ Քէքլիֆ օլընան նիւսխէսինի նէրէտէ պուլաճագճաղիմի՞ տէ մի սէյլէյէմ-զինիզ։

Տիւշըմէն։—Իմքանը հօգ տըր։

Րէյմոն։—Նի՞չիւն։

Տիւշըմէն։—Չիւնքի մէգքիւր քիֆտաղը պանա կէքիրէն տատմը Քանըմատըմ։

Րէյմոն։—Գէկքի տէ պուընըն իչիւն մէրգուտվա բէք օ գատար բաղարլըզա կի-րիճէտինիզ, էօյլէ՞ մի . . .

Տիւշըմէն։—Էվվէք, պիր սէպէպ տէ պու իտի։

Րէյմոն։—Գէկքի տէ օ զնգըչմէք քիֆտաղը չալընմըչ դանն իքտինիզ, տէյի՞չ մի . . .

Րէյմոն՝ պու սիւվալի իչտատ իքմէքլէ պէրապէր քէմմալը տիդգաքլա քի-քտաղընըչա պագմագտա վէ զանն խոչրսըն անը մանեէքիդմէ տիւչար իքմէք, նա-նի պիր Թէէսիրը մանէվի իճրաատչա մէրգուտը սէօյլէքմէք խոյէմէքտի խոր։

Տիւշըմէն։—Էօյլէ պիր զանն ու զըչատտա պուլընմադա հիչ պիր սէպէպը հա-զիգիմ հօգ իտի, լաքին էօյլէ նատիր իլէ վիճատա պիր քիֆտաղըն էօյլէ պիր ա-տատմ եէմանտէ պուլընըրը՝ չիպհէ իքտիրիյօր իտի . . . 1871 սէնէսինտէ հիւ-քիւմէքը մուճթահատմէնին վէրտաչտա պուլընտընը էանատէ, հիւքիւմէք քիւ-Քիւպհանէլէրինտէն պիր խաչլի զնգըչմէք քիֆտաղլար զատ օլուճնմըչ օլմազմա, պու քիֆտաղ տահի անլէյտէն պիրի օլապիլիր իտի . . .

Րէյմոն։—Տիմէք քիֆտաղըն իւզէրինտէ Քիւքիւպհանէի Միլլինին տատկալա-րը պուլընըրյօր իտի, էօյլէ՞ մի։

Տիւշըմէն։—Եա՛յր, տատկա հօգ իտի, լաքին տատկալարը պուլընմըչ օլուտ-ղընը պագը էմարէլէրտէն Քարզ ու գըչատ իքտիմ . . . Շիմտի, էֆէնտի, Նի՞-չիւն պէնի տատճա պէօյլէ խոքինճագ իքտիկինդի լութֆէն սէօյլէ՞րմիսինիզ։

Րէյմոն՝ Ինկիլիզ Թէէսիֆճուզընը Թէրք իտտուզ քէնտի Թապիի սէսի իլէ։— Չիւնքի Դօմին զէմանընատա հիւքիւմէք քիւքիւպհանէլէրինտէ վուգուտ պուլմըչ օլան սըրգաճլարըն միւթէճասըրլարընը տէյիլ, պիր գաչ հաճֆատատան պէրու մէգ-քիւր քիւքիւպհանէլէրտէ իճրատ օլունան սըրգաճլարըն միւթէճասըրլարընը տա-չօրըմ . . . պիր ազ էվվէլ սիգ իրատ իքտիկիմ քիֆտաղ Ֆինչրիսթի՝ հէյտան սիլ-ճիմէն չալընմըչ քիֆտաղլարըն էատմիօնին հատի տիր . . . Գիրի կէյմիչ անլէյտէն

պիրինի սիգ սահմագ Թէքլիֆինտէ պուլընմըչ . . . խըրատչըլարըն մէյտանտա չը-գահատդընա պու պիր էյի նիչանէ տիր . . . սիգնն տահրէյի զաղրնա վէ տաղիկէյէ ճէլող օլուռնճատղընընդ մուհագագ տըր։

Քիֆտաղը Տիւշըմէն՝ գարշըսընատաքինին սէտի պիրտէն պիրէ տէյիշտիկինի խ-չիֆտիքտաէ, բէք օ գատար Թէէճճիւպ իքմէքտի։ Զահքէն պիր գաչ տագիգատան պէրու հագիգաթը հալէ չիպհէ իտիյօր իտի։ լաքին նատատլը պիր տատտ իտի, հիչ պիր չէյտէն գօրգմադ իտի վէ իչքէ պու սէպէպտէն տոլայը տահքէ ինկիլիզ-զին միւթէճասիրա սիւվալլէրինէ ճէվապ վէրմէմէկլիք իքմէյօր իտի։

Տիւշըմէն։—Էկկէր ճէլող օլուռնըր իտի, իքտատա մուճատթաք իտէճէյիմ, լա-քին սիգէ նէ սէյլէմամ իտի անտէն պագդա պիր սէյլէյէճէկիմ հօգ . . . Վէ չիմ-տի մէտէլէ նէտէն իտտարէքէ օլուռնղընը պիլմէմէկտէտիր, սիգէ պագդա մաճուտաթ վէ-րէմէյէճէկիմէ չօգ Թէէսսիֆ իտէրիմ, պիրա պու կիտի իտրըրըղըզտա՝ մուգատա-տէս չէյլէրէ տատէքա հիւրմէքսիզլիք սիմէք տիր, վէ զանընմ միւթէճասրլարը նէ գատար չօգ միճատաթ կէօրտէկէր օ գատար միւսթահագդ տըրլար . . .

Րէյմոն՝ քիֆտաղը Տիւշըմէնին պէյան իքտիկի հընտսիյաքատան ատօյը քէնտի-սինի Թէպրիք իքտիքատէն ատնդրա։—Տիմէք «Բահիյէ Ժօղէֆին Թէրճէմէի Հալի» նատ քիֆտաղը սիգէ կէքիրէն չատսը հիչ Քանըմատընըզդ, էօյլէ՞ մի։

Տիւշըմէն։—Եա՛յր, Քանըմատ։

Րէյմոն։—Հիչ կէ՞օրմէմիչ մի խոչնիդ։

Տիւշըմէն։—Եա՛յր, հիչ կէօրմէյիմ տատմ տէյիլ խոր։

Րէյմոն։—Սիդ պու քիֆտաղը սահքէն ալմագ խոքէճէտինիզինդ էհէմքիլ, պաչ-գա պիրինէ կէօքիւրիւմիչ օլուռնը իչքիճատղէն պատա տէյիլ տիր . . .

Տիւշըմէն։—Եա՛յր, կէօքիւրիւտիկի մուհագագ տըր . . .

Րէյմոն։—Էօյլէ խոչ, էֆէնտի, նատիր իլէ վիճատա քիֆտաղ սահքէն ալանլա-րըն քէսֆիքէօնինի Քանըմանդըզ իչչատ իքտիկինատէն, օ պագդաքընըն քիմ օլուռ-ղընը տա պանա պէյթի պիր ազ տիւտիրէտիմիզ։

Տիւշըմէն։—Պու Քալֆինինդ բէք նազիք պիր չէյ տիր, էֆէնտի . . Տիւ-չիւնիւնիզ, պէնիմ էանաքըմըն իւզէրինէ չիպհէ իքմէք իտէճէյօրսունըզ։

Րէյմոն։—Մահտէտէ պագտալըմ, վէսահքի նէմէ լազըմ . . . Տիւչիւնիւնիզ, սի-զին պիլէ բէք ճէնա պիր չէյ օլուռղընը Քատտիզ իքտիկինդէ պու սըրգաքլարըն միւթէճասրլարը հէր հալտէ պուլընմալը տըր։

Տիւշըմէն։—Էվվէք, բէք ճէնա պիր չէյ օլուռղընը պէն տէ Քատտիզ խոչ-րիմ, լաքին պուռնատա պէնիմ պիր զամմազ վէ մուհալիր օլմագլընըմ լազըմ կէլմէզ։

Րէյմոն։—Մուհալիրլիք իքմէքսիզին պանա բէհսէրլիք իտէպիլիրսինիզ։

54

Տիւշըմէն՝ պիր ազ միւճիւնտիքտէն սօնդրա, զանն խոչրսըն նէ եաքաճաղը-նա պիր գարար վէրմէչ կիպի։—Գէօլմա Հէնի կէօրուճը՞զ մի։

Րէյմոն։—Էվվէք, կէօրուճմ։

Տիւշըմէն։—Տըբրի, Դօբնէ, Սօլիկ՞։

Բէյմօն.—Էվէթ,

Տիւշըմէն.—Լարլըվէգ վէ Գարտուլը՞,

Բէյմօն.—Էվէթ, անլէրի տէ կէօրտիւմ,

Տիւշըմէն.—Ֆօվէլի կէօրտիւնի՞դ մի,

Բէյմօն.—Հա՛, պուննը կէօրմէտիմ՝. . . Քի՞մ տիր պու Ֆօվէլ,

Տիւշըմէն.—Անքուան Ֆօվէլ էնանֆըմտան պիրի տիր, բէնք միւքէֆէէննին պիր քիթապ մէրագլըսը օլուպ, լաքին վիճտանը պիր ազ գըբճա տըր վէ հէր չէյէ տալար վէ չէլիսա չէլիսա առատլար Քանըր,

Բէյմօն.—Քէնտիսինէ Թէքլիֆ օլունան քիթապլար հէր նէրէտէն օլուրսա օլսուն ֆիւքուր իմտէդիպ ալան պէյտնտան պիր առա՞մ մը տըր,

Տիւշըմէն.—Օհու պիլէմէմ, լաքին ալտըդը քիթապլարը չէյլէ պիր իւսքիւն գէյտ Քէտգիդ իտէր իսէ, իհֆիմալ քի քէնտիսինի տէ ալտանքըլար. . . Մէրգուժըն՝ Քաշրա եօլճուլարընտան, այագ իւսքիւ սաքըճըլտտան, էլհասըլ բտսք կէլտիկի առատտան քիթապ սաքըն ալտըդընը վէ անլէրտէն հիչ պիր Քատիֆնա. մէ Քալէպ իմտէտիկինի պիլիրիմ. . . Եիւլտտան քէլտմ անտէն պիր Քագրիպ ախտը մալիւմաթ իտէպիլիրսինիզ. . .

Բէյմօն.—Բէնք էյի, էֆէնտիմ,

Տիւշըմէն.—Լաքին պէնիմ Քարիֆիմ իւգլրինէ քէնտիսինէ կիթտիկինիզի սազըն սէյլէմէյէսինիզ հա՛,

Բէյմօն.—Օ եանտան գատաժէթ իմտէյինիզ. . .

Տիւշըմէն.—Մբուտտաէ իտէ՞րմիսինիզ, սիզէ պիր նասիհաթ վէրէյիմ,

Բէյմօն.—Մաշալլահ, պույուրընըզ,

Տիւշըմէն.—Էլէ կէչիրմէք իսթէտիկինիզ քիթապլարըն էքսէրիսի չալընմըշ օլտուղընտան, քիթքիւլը մէգքիւրէ էտտիհինի հավի օլան ֆիհրիսթի Ֆօվէլէ կէօքէրմէյինիզ. . . իհֆիմալ քի մէրգուժըն չիւսկէսի ուչանըպ, սիզ տէ հիչ պիր չէյ իսթիքտտաէ իտէմէզսինիզ. . .

Բէյմօն.—Նասիհաթ-ընըզտան ատլայը Քէչէքքիւր իտէրիմ. . . իսթիքտտաէ իտէմէյիմ. . . Ֆօվէլ նէ՞րէտէ իգտամէթ իտէր,

Տիւշըմէն.—Կէնէկօ սօգաղընտա, պուրույա բէք եագըն, Նօ. Ցտտա,

Բէյմօն.—Պիր չէյ տահա սօրայըմ. «Բահրիպ Ֆօվէֆին Թէրմէմէյէ Հալիւ» քիթապընը սիզէ Թէքլիֆ իտէն չահսըն էչքեալինէ տաիր պահա մալիւմաթը ատահի վէրէպիլի՞րմիսինիզ,

Տիւշըմէն.—Եիրմի պէշ չազլարընտա, զայըֆ վէ գուժրալ սայը, իւսքիւ պահը Քէմիզ բտք վէ լիտանը տիւզկիւն պիր տէլիգտանը իտի. . . պահգա պիր չէյինէ տիգգաթ իթմէյտիմ,

Բէյմօն Ֆրօմանթալ Թէքրար պէյտնը Քէչէքքիւր իլէ չէքիլտի կիթտի,

Մէրգուժ՝ Տօֆինի սօգաղընտան չըգտը վէ քէմալը կէրմի իլէ արանըլան վէ չիմոխէ գատար բէք տէ նահիլը ժուվաֆֆագըլէֆ օլունմայան սըրգաթ իզինի պուլըղ պուլամայաճաղընը անլամադա բէք վէյատէ մէրագ իթմիշ օլտուղընտան, տէրհալ կէնէկօ սօգաղընա ագիմէթ իթտի,

Բէյմօն՝ էտկի քիթապտը Ֆօվէլինէ հանկը գաթտտա իգտամէթ իթտիկինի գաբու-

Ճըտտան անլայարագ իւչհինճի գաթա չըգըղ գարտույը վուրտըգտտա, պէրմիքտտտ Ֆօվէլ քէնտիսի գարտույը աչտը,

Ալէյ ուժուտ հայլէյի իշլէրիլ մէչղուլ օլան պու ալչագ հէրիֆ՝ Քիլքի կիսլի տայմա չիսպէտ իւգրէ պուլունտրընտան, իհֆիյաքը ասլա էլտէն պըրագմազ, վէ տայմաքի միւչքէրիլէրինտէն պիրինին Քատսխյէսի օլմագտըղընը քէնտիսինէ պիր քիմսէ կէլինճէ չիսպէհ իթմէյէ պաչլար իտի,

Իչքէ պու գապիտէն օլարագ, կէլէն մէրգուժ եապանճը (Բէյմօն) իլէ բէնք սագընագը կէօրիչտիւ,

Բէյմօն՝ եէնիտէն Ինկիլիզ կիսլի Թէչաքֆուզ խաէրէք.—Մբսքըր Ֆօվէլ սի՞ճ միսինիզ.—տէյտւ սիւտալ իթտիքտտէ,

Ֆօվէլ.—Էվէթ, պէն իմ, էֆէնտի.—տէտտի,

Բէյմօն՝ էսկի քիթապ սաքըճըտըրընը սիմատրընը տէրագապ կէօգտէն կէչիրտի խսէ տէ, պիքիթապ աչըգ վէ միւֆէյրտահ օլան պու սիմատա, Բէյմօնըն աւէքա խսքինքնագ իտէճէկի պու աւտմ հագգընտա պիր ֆիքր բէյտա իտէպիլէմսինէ մէտտար օլաճագ հիչ պիր էմտրէ նիւմայան օլմայօր իտի,

Բէյմօն.—Սիզէ սէյլէյէճէկիմ վար, էֆէնտի,

Ֆօվէլ.—Իչքի պույուրընըզ,

Անքուան Ֆօվէլ պիր եանա տուրուպ, Բէյմօնը մաղիւմիմի օլան վէ հէմ չաըլըմա օտասը, հէմ քիւքիւպհանէ վէ հէմ տէ տիւքքեան մագամընտա պուլընան օտույա կէօքիւրտի,

Ֆօվէլ՝ միւսաֆիրլէյլէ պէրապէր եիւրիւտիկի սըրտատա քէնտի քէնտինէ.—Գու գուշ նէ՞րէտէն չըգտը. . . Սէպէպինի պիլէմէյօրսը ամմա, պիհնիմտէ պիր չիսպէհ հասըլ օլտու,

Բէյմօն՝ միւքեալէմէյէ պէտա իլէ.—Սիզէ էյի պիր իչ քէչքիֆ իթմէյէ կէլէ տիմ, էֆէնտի. . .

Ֆօվէլ՝ կիւլէրէք.—Էյի պիր իշ մի. . . պէն տէ չօգ սէվէրիմ ամմա, նէ չարէ քի զէմանէմիզտէ բէք ազ վուգու պուլըյօր. . . Էյի իչի քի՞մ սէվմէզ. . . նէ՞ իմիշ պագալըմ՛,

Բէյմօն.—Պէն Ինկիլիզ Քէպաապընտանըմ, էֆէնտի,

Ֆօվէլ.—Թէլաֆֆուզընըզտան պէն տէ էյլէ ֆարզ իտտիմ. . .

Բէյմօն.—Լօրտ Ճըրճ Տըտլիյի պիլի՞րսինիզ, իլիֆմի՞շսինիզ,

Ֆօվէլ.—Գու իսմ պահա բէք եագընը կէօրիւնմէյօր,

Բէյմօն.—Ինկիլիզլէրրընըն էն զէնկին քիթապ մէրագլըսրընտան պիրի տիր, պէն տէ քէնտի օզը քէտտիսիյիմ. Լօրտ Տըտլի՝ սիզին պըգտագ եօրուլմագ պիլմէյէ պիր արայըճը օլտուղընըզը, Նասիր չէյլէրէ բէք մէրագլը օլուպ արատտըղընըզը պիլտիկինտէն վէ քէնտի զաթէն մանէթագատ օլան քիւքիւպհանէյինի տահա պիր Քագըմ նէվտահիրաթլա Թէգեին իթմէյէ իսթէտիկինտէն, Ֆրանսայա վէ Բաթիճէ կէլմէյէճիկիմի վէ սիզէ վէ սիզին էանաֆա միւրաճաաթ իթմէյէճիկիմի էմր իթտի. . . Իզահաֆընըզտան օլան Գլօվիս Հէն, Տըրբէ, Գօրնէ, Սօլի վէ Տիւշըմէն նամ քիթապճըլարը զիյարէթ իթտիմ վէ պագը կիւգել չէյլէր պույուրտմ. . . Էյի բարէյայը սիզէ սագլայըպ, էն նասիր վէ հաքքա պիր տանէչքէ օլան, վէ ասըլ

քիթաց մէրագլուարքնըն մուհիպը իֆիքխաար վէ մէմուներնէքի օլան քիթապլարտան պաղըլարընը օնդունէն խաթէմէյէ կէլսիմ . . .

Ֆօվէլ՝—Տիմէք պաղը քիթապլար մէսայէսա իթաներիդ, էօյլէ՞ մի՝

Րէյմօն՝—Էվվէլ , վէ էրէյնէ պէօյիւք պիր մէպաղա պաշըճա Տիւրքմէնտէն պիր թաղըմ չէյլէր պաքմ . . .

Ֆօվէլ՝—Խաֆէֆիկինդ քիթապլարըն պիր ֆիհրիսթի էլդէքթէ եանընըզտա վար տըր՝

Րէյմօն՝—Եա՛յր, եօգ տըր, պիրա հէր տէյէրլի քիթապըն ճինա վէ թարիխինէ պագմագօրընը գաստուլ խէյլիմ՝

Ֆօվէլ՝—Բէք ալէա . . . Էօյլէ խէ պուրատա էն պէյատ հէր նէ նատիր քիթապ վար իսէ , խիմէյրինի սիզէ իրատ խէրիմ՝

Էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ եաղըհանէսի իւզերինատէն եաղըը պիր ատֆքէր պաքպ միւսաքիրէ թագահի խէրէք տէմի՝

—Պէնատ օլան քիթապտը նատիրէնին էլ եաղըը ֆիհրիսթինի պաքընը . . . լութֆէն կէօդատէն կէչիրինիզ . . . էկէր էյի թանըը խէնիզ, պաշգա հիչ պիր թարաֆտա պուռնատա էյիսի պուլմամաըղընը թասաիդ խէնէքսինիզ . . .

Րէյմօն՝ ֆիհրիսթի պատը վէ հէր սաթըրընը քէմաը սիդդաթլա կէօդատէն կէչիրտի՝

Ֆօվէլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ՝—Էօնէլրինէ գըրմըզ՝ միւրէքքէպլէ ուֆագ պիրէր խաչ չըզմըէ օլտուղըմ քիթապ խիմիչլէրի՝ զատնըմ եաղընդը պէնատ պուլընան քիթապլար տըր . . . պուռնէլարդն տէյէրի բէք պէօյիւք տիր . . . —տէմի՝

Րէյմօն՝ պիրատէն պիրէ կէօդէրինի ֆիհրիսթին պիր սաթըրը իւզերինէ տիքխէ, զատն խէրսին օրատատ հիչ պէրի պաամայօր խոր՝

Էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ կէօդէյլէ Րէյմօնը կէօդէչէմէքտէ օլտուղը հաքտէ՝—Գիր քիթապ պէյէնատինի՞զ մի՝

Րէյմօն՝—Էվվէլ . . . լօրտ Տըրլի իլէ պէն չօգատան պէրու ատատըղըմըզ պիր քիթապդն իսմինի պուռնատա կէօրիւյօրըմ՝ . . .

Ֆօվէլ՝—Հա՞նկըսը տըր պագայըմ՝

Րէյմօն՝—«Բահիպ Փօզնֆին Թէրճէմէի Հալի»՝

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պու սէօզու սէօյլէտիկինատէ կէօդուէնին ուճըլլա Ֆօվէլի գօլայօր խոր՝

Ֆօվէլ՝ բէք ուչանըգ պիր ատատ օլտուղընատն, Էյմօնըն քէնատինի գօլատտըղընը ֆատգ խէրէք, ճէվապէն տէմի՝

—Գու քիթապ սահհէյն պէնատ վար տըր . . .

Րէյմօն՝—Լութֆէն պանա կէօսթէրմիյիմ՝—տիյէրէք , քիթաիպանէնէն պիր րաֆը իւզերինատէն գըրմըզը գատագը վէ տէրի իւչ միճէլլէտ վէ էսկիլիկինտէն նաչի սատատմըշ քիչիւք պիր քիթապ պատը՝

Րէյմօն՝ քիթապը մէգբուրը քիթապտըրընը էլինատէն պատը , տէրճալ սէրէչվատը հավի օլան պիրինճի սահիֆէյի պիր խըշ իւչ աչտը վէ անիտէ քիթապըն թատրիխը նէչրինէ պագտը՝

Ֆօվէլ՝ քէնատիի տախէ սահթէ քիթապ մէրագլըսընը կէօդէչէրէք՝— 1701 սէնէսինատ Շամպէրտէ Թապ օլընան Նիւսախ տիր՝—տէմի՝

Րէյմօն՝ սիւքիւնէխլէ՝—կէօրտիւմ, պէնիմ մէմուլ իթատիկիմ պու տէյիլ իտի՝

Ֆօվէլ՝—1663ատ Նաթօլիտէ Նէչր օլուհան պիրինճի կիւզէլ վէ զիյդէյմէք Նիւսախսինի՞ մի մէմուլ խոյօր խոհինիզ . . .

Րէյմօն՝—Էվվէլ , Թ= քէնատի՝

Ֆօվէլ՝—Էօյլէ ամմա , էֆէնտի , պու տէտիկինիզդն նէ պէնատ վէ նէ սաիր հիչ պիր եէրտէ պուլամազընըզ . . . 1663 սէնէսինատ Թապ օլուհան Նիւսախ քէտամիլէն զայա ու նատէտտա օլմուչ տըր . . . Հիւքիմէք քիթաիպահանէլէրինատ պիրէ պիր իշի Նիւսախ անճագ պուլընահլիր . . .

Ֆօվէլ՝ րէյ տէր բէյ չէպէնէմկէ պաչլատըղընատն, մէգբուր սօն քէլիմէլէրի պիր ազ տահա գուվվէթլի սէօյլէտի՝

Գուհընն իւզերինէ Րէյմօն՝ էլինատէքի ֆիհրիսթ տէֆթէրինի եաղըհանէնէն իւզերինէ վաչ իթտի վէ քիթապըը Ֆօվէլ տէ օ արա լօրտ Տըրլինին սահթէ տըր քէտաիպահինի տահա պիյատէ պիր տիգգաթլա սիւզատ կէօդէթտի՝

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էյհէմ թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիչ օլտուղընատն, հիչ թատնըլմայօր խոր՝ լութֆն չարգատընը չըգարմամազընըգ իտէմէյիպ, պաչը աչըգ կէօրինինէտ , Ֆօվէլ՝ մէրգուէմըն սաչլարընը թէկտգիդ իտէրէք, տարլ սաչլարընէն իւզերինէ գուզինի գուսմրալ բինկիլ պիր բէյրուգա վաչ իթմիչ օլտուղընը Ֆարգ ու միւչահէտ իթտի՝

Ֆօվէլ՝ քէնատի քէնատինէ՝—Պէն իչի հըսս խոյօր խոհմ . . . պու ատէթա պիր ճասուս տըր , կէչմիչ պուրալարը եօգլայօր . . .

Րէյմօն՝ քիթապ ֆիհրիսթինի օգույուպ պէթիրմիչ խոհ՝

Ֆօվէլ՝—Էյ , նա՞տըլ , էֆէնտի՝

Րէյմօն՝—Վագըա քիթապլարընըզ ալէա չէյլէր տիր , լաքին պիզի կէլմէզ՝ խչինատ իթի իւչ քիթապ վար , անլէր իչինէ տէ սիզինլէ բագարըըզա կիրիչմէզտէն էվվէլ լօրտ Տըրլիյէ մէգբուպ եաղաճաղըմ . . . Պէն սիզատ չօգ Նաիր քիթապ պու ընմասընը մէմուլ խոյօր խոհմ . . . իւմիտիմ պօչա չըգաը . . . Մ . Տիւքմէնատ տահա չօգ պուլսըմ . . .

Ֆօվէլ՝ քէնատի տէ չիպէնէլի միւսաֆիրինի սէօյլէմէք իսթէյէրէք՝—Նէ՞ պուլսընըզ պագալըմ՝

Րէյմօն՝—Էպէճիմէ «Ղօնք Բօչֆօրդն Թաֆըրէլէրի»՝

Ֆօվէլ՝—Հա՞նկը սէնէ Թապ օլուհմազ տըր՝

Րէյմօն՝—1649 սէնէսինատ Թապ ու Նէչր օլուհմազ տըր՝

Ֆօվէլ՝ միւսթէհզիյանէ պիր տուրէքտէ գահ գահ կիւլտիքտէն սօնդրա՝—Գուհընն ասլա վէ գաթան իսթէտտը եօգ տըր . . . Օ սէնէ Թապ օլընան Նիւսախտէն էվվէլսատա եաղընըզ պիր տատտ վար տըր . . . օ տա Բիւնիօ սօգաղընտաքի քիթաիպահանէտէ տիր . . . Տիւքմէն սիզի ալտահմըշ . . . եախօտ պիղգաթ քէնատիի ալտահմըշ տըր . . .

Րէյմօն՝—Լաքին պէն քէնատիմ Թարիխի օգուտրմ . . .

Ֆօվէլ՝—Թարիխտէն պիր շէյ չըգմազ . . . էօյլէ մահիր հէյէքէտարլար վար

տըր քի՛ . . . հէչ պէտւի իմ մէքօսիկին քիմաղըն խմինի կիզնէրլէր . . . պիր րագ-գամ Թէյսիլ իսդիրլէր . . . լաղըմ կէլսինկի Քաղաթրատ Քէքմիլ պիր սահիֆէյի էսկի հրուֆաթլա վէ սօկաուն պիր միւրէքքէպլէ էսկի քեաղըտ իւզէրինէ Քապ ի-տէրլէր . . . էկէր սահհէն 1649 սէնէսինատ Քապ օլուռան նիւսխէ իսէ, պիր սէրվէթ տէյնր . . . էվվէթ, էֆէնտիմ, պիր սէրվէթ . . .

Րէյմոն .—Պէնի տիւշորը էնտիչէ իսդիյօրսընըզ . . . ամապա ալտանտը՞մ մը տէրսինիզ . . .

Ֆօվէլ .—Քիմաղը կէօրմէյինիմ . . . էկէր հիյէլի պիր շէյ տէյիլ իսէ—(աքսի-սի իսդաթ օլուռնմասըգձա պէնմէ հիյէլի տիր)— մուէլլագա Քիմիւսլիռանէի Մի-լիսէն չալընմըշ պիր շէյ օլմալը տըր, գէրա էալընըզ օրատա պուլընմայըճը իտի . . . Զաթէն հիւքիւմէթին քիմաղլարը պիր Քագում հայլագ հէրիֆիէր Քապա-Ֆընտան չալընմասը եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Մէնը Քէքէրրիւրի իչիւն ան-լէր ալէհինէ Քէտապլերը լազըմ իմքիեազ օլուռնմագ լազըմ կէլիր իտի . . .

Րէյմոն՝ սահթէ պիր Քէճճիւպլ . .—Քիւքիւսլիռանէէրտէն քիմաղ նա՛սըլ չալարլար .

Ֆօվէլ .—Գիլմէմ քի պու կիւնէ գատար քիւքիւսլիռանէէրտէն սըրգաթ վու-գու պուլը՞ր մը . լաքին պիր գաչ սէնէ ագտէմ չօգ չալընըր իտի .

Րէյմոն .—Էյ խըրսըզլար Քուքուռլը՞ մը .

Ֆօվէլ .—Գիլմէյօրում ամմա, ուսմամ, գէրա անէէրին միճագաթ օլուռնըգտարը հիչ իչիսիմէտի . տիմէք Քուքուռլը տա ճէզայա Ֆիլռնա տիւշար օլմամըշտար տըր . . . Զասըքնա բէք պէճէրիքսիզ տիր .

Րէյմոն՝ քէնտի քէնտինէ .—Եա Տիւշըմէն պու ատամը եանըզ պէտէմիշ տիր, եախօտ պու հէրիֆ րէք մահիր օլուպ, դայէք իչիքէյաթը տավրանատըզընտան, ասլա պահագ վէրմէյճէմ տիր .—Գատէ՛նու սանտալեասընտան գալգարագ նիւքսէք սէտա իւէ էսկի քիմաղ սաքըճըընա խիթապտէն .—Սիրէ պէյհուտ պիր սա-ար դայգ իթտիրուհիմէ Քէէսսիւֆ իտէքիմ . . Ֆիհրիսիթինիզմէ կէօրտիկիմ իքի իչ քիմաղա տաիր լօրա Տզտիտէն պիր ճէվապ ալտըղընմա, կէնիպ Քէք-բար մաէլմէհնուննէ սիրի կէօրէճէյիմ .

Ֆօվէլ .—Էմրինիզ մուէնթագըրըմ, էֆէնտիմ .

Րէյմոն Ֆրօֆանթալ չէքիլիպ կիտէրէք, ներտիվէնտէն աշաղը էնէր իքէն քէն-տի քէնտինէ .—Աճապա պու Ֆօվէլ տօղրո՞ պիր ատամ մը տըր . . . եօգսա պէ-նի ալտաթըյօր մը . . . Զաննըմ չիւպհէ իտէրէք անը կէօղէքլէմէք էյի տիր . . .

Ֆօվէլ տէ գարուսընը գէյայարագ քէնտի քէնտինէ .— Ալիմ Ալլահ էսկիսի կիպի տայմա գօգու ալըյօրում . . . գարըշմաքի քիմ օլտուղընը պիր պագէչտա անլատըմ . . . Հա՛, քիւքիւսլիռանէէրին խըրսըզլարը արտընըյօր . . . բէք ալէա . . . Լաքին խըրսըզլար՝ բօղլատէն գուրնաս օլարագլարընտան, եագայը էյի վէր-մէյէճէկլէր տիր . . . Ապահամա խապտէր վէրմէյի . . . օ իմքիյար մաքուհ քէն-տինի մուհափազա իտէպիլիր .—Քէնտի իչ օտասընա կիրէրէք .— Մէսապաւէմ վար իքէն, միւմքինն օլուր իսէ «Գըրզըլ Վասիլէքնամէյնին» մուամմաթարի իսլամքէյնիի հալ իտէյիմ . . . գիյրէների գըրմըզը միւրէքքէպլէ չըզըլը քէլիմէյէրին մանէվասընը անլամապա չալըշայըմ . . . Գատէ՛նու քիմաղը ժանտարէնէ վէրէյմէ եըգասըն . . .

Ամէրիգալը Տօղքօր Թօմրսըն զալիպա պու քիմաղը վէ պիր ատ «Բահիպ Ժօզէ-ֆին Քէրճէյէի Հայինի» սաքընն ալաճագ տըր . . . քիՇապ մէրճագլըսը տըր, զէն-կին պիր վէ բաղարլըգ իքմէզ . . . կէօրիւնիյօրում բէք քէչէբիր պիր միւքէէրիյէ պէնգէյօր . . . «Գօնքթ տը Բօշֆօրընն Հաքըրէյէրի» քիմաղընը տա մէրճուման սիւրմէյէ չալըշաճաղըմ . . . Գէօյլէնէ հէրսինի տէ էլտէն չըգարաճաղըմ . . . Եալընըզ Ապրահամըն վատ իքտիկի կլ եազըսընը սաքմագ մնատէսիկ գէտը . . . անը տա Ալէմանիատա պիրի վար, պիղզաք քէնտիմ կէօքէյրիյիմ, Նէ տէյիր իսէ բարտաբընը վէրէճէք տիր .

Ֆօվէլ քէնտի քէնտինէ պէօյլէնէ սէօյլէնտիկի սըրատտա պիր եագա պատարագ քիւքիւսլիռանէէրին պիր գանատընը եէրինէտէն ոյնաքմէյ վէ գարանլըգ ատանըն գարուսընը օրթայա չըգարմէյ օլմալը, մէղքիւր օտայա պիռատտաճ «Գըզըլ Վասիլէնամէ» քիմաղընը ալտը, գարուչը եէնիտէն գարատը, էյրէքէի գանատը եէնիտէն եէրինէ գօյատա, կէլտի եազըճանէսինատ օֆուրտը վէ պիր քեաղըտ բարշատըչլը նիշան իքտիկի սահիֆէյի աչտը .

Քիմաղը աչտըգտան ատնդրա Ֆօվէլ պիր բէրքէվուզ ալտը, 20, 21 վէ 22 հի-հի իչ սահիֆէի իւգէրինատ գըրմըզը միւրէքքէպլէ չըզըլը սաքըրլարը Քէճագի կէլէտի .

Մէղքիւր սաքրլարտա գէյրինէ եալընըզ պիր նօգթա վազ օլուռնմըչ հարֆլար վէ գէյրինէ պիր չըզկը չէքիլմէյ Քէքմիլ քէլիմէյէր վար իտի .

Ֆօվէլ՝ քէնտի քէնտինէ .—Գու իչարէքէր նէ՞ տիմէք տիր . . . եափան՝ էլ-պէքքէ պիր սէպէպ մէսինի եազմըչ տըր . . . էլպէքքէ կիպի պիր նէյէք վար . . . լաքին նէ՞ տիր, նա՞սըլ անլաչըլըր . . . Գիր զէման պիր քիմաղ օգուտըմ, պուննա կազէթալար վատէքասըլա իձրա օլընան մուխապէրաքը խաֆիյէտէն պահօ օլուռնըյօր, վէ գէյրինէ չըզկը չէքիլմէյ քէլիմէյէր պիր արայա Քօթլանտրգ-տա իպարէյէր Քէչքիլ օլուռնըյօր իտի . . . քէլիմէյէր պազէն կազէթանըն սօնըն-տան վէ պազէն տէ պաչընտան ալընըր իտի . . . Աճապա պու հրուֆ վէ քէլի-մէյէրին գէյրինէ չըզան տա օ ուսուլո՞ մի իսքիմալ էքմէյ . . . պագալըմ . . .

55

Անքուան Ֆօվէլ՝ պիր գալէմ ալըպ, եազըճանէսինին իւգէրինէ պիր Քագա-գա քեաղըտ եայարագ, գըրմըզը միւրէքքէպլէ գէյրինէ չըզըլըճը օլան հրուֆ վէ քէլիմէյէրի եան եանա եազմադա պաչլատը .

Գու իչ հէր նէ գատար ատի վէ գօլայ պիր շէյ կէօրիւնիւր իտի իսէ տէ, հիչ պիր շէյ ունուքմամագ լազըմ կէլմէյինտէն, էօզէնէ էօզէնէ եազըլըպ էքէյճէէ ու-զուն սիւրմէյէ .

Հրուֆ վէ քէլիմէյէր եան եանա եազըլըպ իքտիամ պուլունըգտա, չու իպարէ մէյտանը վիճատէ կէլտի .

«Գիրանէ տը Մէր լա Ֆօնթէյն գօնագընտա իպատէքխանէյնին սօլ պուճաղքա-տան իքիպարէն օն եէտինճի սիյահ ատօչէմէ մէրմէր Քաչը .»

Ֆօվէլ՝ պու իպարէյէ պիր սօլտգատա օգուտըգտան սօնդրա քէնտի քէնտինէ ,

Գանա կելիր քի պուռնտա պիր մանէա վար տըր։—ասէ՝ վէ քէլիմէլերի պիհնին-տէն այըրտըգ եէնիէն։ «Կրանժ տը Մէր լա Ֆոնթէն գոնաղընտա, իպտաէթխանէնին սօլ պուճաղընտան իթիպարէն, օն եէսինճի սիյահ ատօշէմ մէրմէր թաշը։» ասէյու օգուսը, վէ պատէհու սէօվինէ տէվամ իլէ քէնտի քէնտինէ։—Գուռնտա իշ մեքէմմէլ իպարէ վար։ Գունըն պիր նիկէթը մահասուսէ իլէ եաղըլմըշ օլտուղընա չիւպհէ իտէմէմ։ . . . Գու իպարէլէր՝ չիւպհէսիզ կիպլի պիր չէյին Թարիֆի տիր։ . . . Օրմայա քի բասթ կէնէ պիր ալԹուն ատֆինէսինին սըրրը էլիմէ կէշմիշ օլսուն։ . . .—ասէ՝ վէ քէմալը սիգգաթլա մէգքիւր իպարէլէրի Թէոգիզ իթմէկէ պաշլատը։

Ֆօվլէ՝ քէլիմէլերի պայարագ։—Երիմի պիր քէլիմէ տիր, վէ իպարէլէրին հէր պիրի եէմիշէր քէլիմէտէն մեքէԹթէկ տիր։ Գունըն ասի պիր Թէսատուֆլէ էլիմէ կէշիրի բէնզ ղարիպ տիր։ . . . Քէլիմէլերին պու հիսապտա եաղըլըրը պէհէմհալ պիր նիկէթէ մէպնի օլմալը տըր։ . . .—ասէ՝ վէ եէնիէն է—Կրանժ տը Մէր լա Ֆոնթէն—» ասէյու օգուսյարագ։—Գու իտի պանա եապանճը կէլմէյօր։ . . պուռնը պէն պիր եէրտէ իշիմմէլի, հէչ չիպհէմ ճօգ տըր։ . . Նէ՞րէյտէ . . . քիմտի՞ն։ . . խաԹրըմա կէլմէյօր, լաքին մանէլագա խաԹրըմա կէԹիրէճէյիմ . . .—ասէ՝

Անթուան Ֆօվլէ՝ տիրէգքէրիրնի եաղընանէպնէ տայաթմըշ, վէ պաչընը իքի էլլէրի արասընա ալմըշ օլտուղը հալտէ կէօզլէրինի գաբասը վէ ատրին ատրին տիւչիւնմէյէ պաշլատը։

Գիր ատ նակէհան եիւգիւնտէ պիր ալէամէթը մէսէլէյէ վէ մուզաֆֆէրիյէԹ նիւմայան օլտուղը հալտէ պաչընը ճօգարը գալընբարագ եիւքսէգճէ պիր սէտա իլէ քէնտի քէնտինէ։—Խաթըրմա կէլմէյօր . . . Կրանժ տը Մէր լա Ֆոնթէն միւ-Թէվէֆֆա գոնթ տը Թոնէրիէօնին պիր էմլաքը տըր . . . Գըշ գարտաշըմ պէհէմ եանընմատա անըն լագըրտըրընը չոգ իթմիշ տիր։—ասէ՝ թէքրարէն ճօնդրա, եէնիէն պիր ազ տահա տիւչիւնիպ։—Զաննըմ պուլտըմ . . . պագալըմ . . .—ասէ՝ վէ գալէմի եէնիէն էլէ ալըպ, թիթրէգ պիր սէտա իլէ եէնիէն սէօվիւնէ տէվամ իսէրէգ։—Պէհէրի եէմիշէր քէլիմէլէն իպարէթ իշ իպարէ տիր . . . Գըզընընն տօզտուղը կիւն տիւնեակ կէլմիշ օլան չօճուգլարա Թէվֆի օլընան միտալեալարընն պիր եիւգիւնտէ իշ քէլիմէ վար տըր, վէ պիրպիրի իւգրիւնէ վազ օլտունդը պու քէլիմէլերին պէհէրի՝ պիր իպարէյէ տահա օլմալը տըր . . . ԻշԹէ էարար պուռնտա տըր, անահթարը տա եէմիտտէ պուլընըյօր։—ասէ՝ վէ օ իշ իպարէյի պէրվիզճէնը աքի ալԹ ալԹա եազտը։

«Կրանժ տը Մէր լա Ֆոնթէն գոնաղը,

«Իպտաէթխանէնին սօլ պուճաղընտան իթիպարէն,

«Օն եէսինճի սիյահ ատօշէմ մէրմէր թաշը։

Գունը եաթըգտան ատնդրա էսկի քիթապ սաԹըճըսը՝ պէհէր քէլիմէնին ապրասընա վէ իշ սաԹըրըն իւսԹիւնէ վէ ալԹընա պիրէր չէգնը չէգտը։

Գատէհու պու չէգնըլմաստան հասըլ օլան պէհէր խանէյի ԹէքԹիւ իլէ կէօգիւնիւ իշչիւնճի սաԹըրա տիքէրէգ քէնտի քէնտիյէ։— Հագգըմ վար իտի։ . . . Գունըմ՝ ավօգաթ Լաֆտառն օղլու եէնիէնիմէ վէրիւէն միտալեա իւգրիւնտէ մահ-քիւք քէլիմէլէր տիր։ . . . Տիհէր իշ չօճուգա Թէվկի օլընան միտալեալարըն հէր

պէրինտէ պէօյլէճէ իշ քէլիմէ պուլընըզ, մէգքիւր միտալեալար պիր արայա կէ-Քիրիլտիքտէ, մէգքիւր իշ իպարէ Թէչքիլ օլունապիլիր, լաքին պու քիթապընը իւգրինէ աճապա պու իշարէԹլէրի նէ՞շիւն եաբմըշլար։—ասէ՝ վէ Թալէա իթտիքտէն սօնդրա եինէ քէնտի քէնտինէ։

—Ա՜, պու պէնմի պիր չէյ։ Իպարէլէր՝ գոնըրըն սէրվիԹինին սագընը օլան եէրի կէօսԹէրիյօր։ վասիյէԹնամէյի չալան խըրսըզ տա տէքէ կէլմիշ օլաճագ տըր . . . մէրգուժ խըրսըզ՝ սէրվիԹին սագընը օլան եէրինի վասիյէԹնամէտէն անլա-մագ իւմիտինտէ պուլունմըշ իտի տէ, իւմիտի պօշա չըգմըշ տըր, գիրա գոնը տը Թոնէրիէօ եալընըզ պու քիթապը Թային իտուտ, միւեօնլարըն եէրինի պուլմագ իւ-չիւն իսէ մէգքիւր քիթապա միւրաճաաթ իթմէկ լազըմ կէլմէր իտի։ . . Իտտի մէգքիւր քիթապ՝ Բիւթիւպհանէյի Միլլիտէն սըրգաթ իտրէմիշ օլտուղ, պու հալտէ տէֆինէյի պուլաճագ վասէԹա Թէկարրի օլունմագտա տըր։ Բօյնա պիրէ Թէքմիլ սատաւարրընը տէօրԹ Թարաֆա սալմըշ տըր . . . Տէֆինէ՝ զահմէթի տէյէր, վէ տէֆինէյին սըրրը իսէ պէնտէ տիր, չիւնքի քիթապ պէնտէ օլտուղընտան տէֆի-նէ տէ պէնիմ էլիմտէ սայըլըր . . . Գոնը տը Թոնէրիէօնին զայլ ու նապէտտա օլան միլէօնլարը կրանժ տը Մէր լա Ֆոնթէն գոնաղընտա տըր . . . օ միլէօնլար պէնիմ տիր . . .

«Ճէսիմ պիր սէրվիԹի հավի օլան պու քիթապը սաԹմագ իսթէտիկիմ խաԹ-րըմա կէլտիքտէ, զիհնիմ ֆէնա օլտույօր . . . արքըգ անը էլտէն չըգարմայտաճա-ղըմ . . . անը մանէհաճագա իթմէկը իշիւն լէտէլ հաճ քէլէմմի գօյաճագղըմ . . .

«Սէքիզ կիւն կէչմէզտէն կրանժ գոնաղընա կիրմէկէ պիր եօլ պուլաճագղըմ . . . Սօլ պուճագտան օն եէսինճի սիյահ ատօշէմ մէրմէր թաշա գատար սայա-ճագղըմ . . . Գոնթը էն սէրվիԹի . . . պանգնօթլարըն բաքէթ եըղընըլըր, ալԹուն սէպիքէլէր մէգքիւր ատօշէմ Թաշընըն ալԹընտա տըր . . . Գու սէրվիԹ պէնիմ տիր . . . հէբսի պէնիմ տիր . . . »

Անթուան Ֆօվլէ՝ զանն իսէրսին սայըգլայօր, սըԹմա ԹուԹույօր, ալըգ ա-լըգ էօԹէյէ պէրիյէ պագըյօր, ապագ սարըգ հարիքէԹլէրտէ պուլընըբյօր խտի։

Գուլագլարընն արգասընտան ալտաղը սէյ կիպի Քէր ագըյօր խտի։

Զիյգրյմէկ աքիգ քիթապը քէմալը չէվգ ու արզու իլէ կէօքսիւնին իւզէ-րինտէ սըգըյօր խտի։

Գիր ատ օ արա տաերէսինին գարու չանը չալընտը։

Ֆօվլէյին վիւճուտընա զանն իսէրսին սօուգ սօուգ պիր սու տէօգիւիպ։ չէվգ ու հարարէԹի պիրտէն պիրէ սէօնտիւ։

Քիթապէօ՝ տէլիգանլը կիպի եէրինէն սըչրայագ կէԹտի պիր տիւյմէ իւզէ-րինէ պատտը, վէ քիւԹիւպհանէյինին պիր գանատը աչըլագ «Գըզրլ ՎասիյէԹնա-մէյի» գարանլըգ օտտայա վազ իթտի, վէ հէր չէյ եէրլի եէրինտէ պուլընընճա, կիթ-տի օտտա գարուսընը աչտը։

Կէլէն միւտաֆիր՝ գարուներն աչըլմասը կէճիքթիրինին կէօրիւնճէ, սապրսըգ-լագ իսէրէգ պիր քէրրէ տահա գարուլը չալմըշ խտի։

Գարու աչըլտըգտա ճագ Լակարտ իշէրի կիրէրէգ վէ էլինի քիթապճըյա ու-գաԹարագ։—Սապահլար խայր օլսուն, ազիզիմ միւսիւ Ֆօվլէ։ . . .—ասէ՝

Ցօվսէլ։—Սապահլար խայր օլսուն, Տօգթօր Էֆէնտի, խայր օլա, Նէ՞ բիւգ-կնար ոիվի պուբայա կէթիրտի։ . . . Գոյսլուքընդը, իչէրի պուլսուքընդը։ . . . — տիկէրէք, սաթէթ Թամրօնը խուսուսի օտասընա կէօթիւրտիւ։

Ժագ։—Գու մահալլէտէ պիր իչիմ օլսուղընուան, օ մինասէպէթլէ ոիվի տէ ուղրատըմ. . . Գունտուան մատատա, պէնտէ օլմայան պիր քիթապը սէրիան պանա պուլմանըզը տահի բէճա իտէրիմ։

Ցօվսէլ։—Նէ՞ քիթապ ատը քի։

Ժագ՝ պիր չօգ սէնէտէն պէրու մահ պէ մահ ճիւզ ճիւզ Նէլը օլսունան պիր բիսալէթ ֆէնիլէնին իտմինի վէրտի։

Ցօվսէլ։—Գունըն մէճմուասընը՞ մը իսթէբսինիզ։

Ժագ։—Իվվէթ, Թէքմիլ մէճմուասընը իսթէրիմ։

Ցօվսէլ։—Գիրինճի նուսխօլարը հէր նէ գատար բէկ ազալմըշ իսէ տէ, պուլ-մանըն իմքանը վար տըր. . . Իտմինի իշարէթ իտէյիմ. . .

Ժագ։—Պանա Նէ՞ վագթ Թէյիմ իտէպիլէճէքսինիզ։

Ցօվսէլ։—Եարըն ազշամ. . . Եահսօտ էն պէյատէ օ պիր սապահ. . .

Ժագ։—Բէկ ալէա. . . Շիմտի պուշգա չէյտէն պանա իտէլիմ. . . Սիզին սէօյլէտիյինիզ վէ պէնիմ տէ քիւթիւպհանէյմտէ պուլսունարըմդաղա բէկ արզու էյ-լէտիկիմ մէշհուր քիթապլար հագգընատա բազարլըղընըզ Նէ՞ սուլտուտա տըր։

Ցօվսէլ՝ կէօյա խաթրլայամայարագ։—Նէ՞ քիթապլար։

Ժագ։—Գուվվէթ հաֆըզէնիզ Եէրինէ տէյի՞լ մի տիր. . . «Բահիպ Ժօզէֆին Թէրճէմէյի Հալի» իլէ «Գըզըլ Վասիկէթնամէ, Միւսիւ տը Լաֆէյմանըն ետաթ-բէլէրի» նամ քիթապլարը տիմէք իսթէյօրըմ։

Ցօվսէլ։—Հա՛, բէկ ալէա. . . չիտտի անլատըմ. . . Նէ՛ նատրայըմ, ագլըմտա օ գատար չէյ վար քի պուդը խաթրըմա կէթիրէմէմիմ. . . Տօգթօր էֆէնտի, պու նատիսէ քիթապլարատան վագ կէշմէլիսինիզ. . .

Ժագ՝ էնտիչէ իլէ։—Նի՞չիւն, Նէ՛ վար։

Ցօվսէլ։—Այ պէ պի սատէ պիր չէյ տիր. . . Գու սապահ պիր մէքթուպ ալ-տըմ, քիթապ մէրագլըսը զինկին պիր Բուսխալը՝ պէնիմ էլէ կէչիրմէք իւմիտինատ պուլունտըղըմ քիւթիւպհանէյի Թէքմիլ միւպայա իթմէք. . . օ իչի քիթապ տա մէզգիւր քիւթիւպհանէյտէ պուլունըյօր իտի։

Ժագ՝ բէկ տէ իննանմայարագ։—Վայ, պու սապահ էյլէ պիր ֆէննա մէք-թո՞պ մը ալտընըզ։

Ցօվսէլ։—Իվվէթ. . . մէքթուպ օտաճատա տըր. . . իսթէր իսէնիզ սիզէ իւ-բատ իտէպիլիրիմ. . . —տէմի։

Ժագ՝ Ցօվսէլի անիտէ եալանճը չրգարմագ իչիւն «Իվվէթ» տիմէք իսթէմի իսէ տէ, մուտախէրէն տիւչիւնիլ պուլունատ վագ կէշէրէք, քիթապճընըն մէզգիւր եալանը իւգէրինէ քէնտի քէնտինէ։—Աճապա քիթապըն սըրրընը՞ մը քէչէք իթ-մէք. . . հէր հալտէ քէնտիսինի գօլայատը. . . —տիկէ էֆէյլէնտիքտէն սօնդրա, եիւքսէք օլտա իլէ քիթապճըյա իսթիատէն։—Բէկ պօշ չէյ տիր. . . պէն սիզին սէօգիւնիզէ ինանըրըմ, ագիդիմ միւսիւ Ցօվսէլ. . . Լաքին կէրէք սիզին վէ կէ-րէք պէնիմ իչիւն պու մուվաֆֆագըյէթսիզլիկէ թէէսսիւֆ իտէրիմ. . .

Ցօվսէլ։—Պէն սիզատէն զիյատէ թէէսսիւֆ իտէրիմ, զիրա սիզ պու իշտէ ար-

զունըզը իչրա օլունմատընընա թէէսսիւֆ իտատպ, լաքին պէն գաղանճաղըմ պէօյիւք պիր մէսլատը զայդ իթմիմ. . . Մամաֆիհի «Գանք տը Բօշֆօրը» ետաթըզէրինի, զաթընըզա վէրէպիլիրիմ։

Ժագ։—Այըրըմ. . . Գանա վէրէճէկինիզ պէօյիւք քիթապլա պէրապէր անը տա եարըն պանա կէօնտէրինիզ. .

Ցօվսէլ։—Բէկ ալէա, պաշ իւսթիւնէ. . .

Ժագ՝ պիրտէն պիրէ։—Ա՛, սիզտէն պիր խըտմէթ Թալէպ իտէճէկիմի ազ գալ-սըն ուտուԹաճագ իտիմ. . .

Ցօվսէլ։—Էմըրինիզ տայմա մուետթագըրըմ. . . Նէ՞ խըտմէթ տիր։

Ժագ։—Բարիզ հէվալիսինտէ սաթըզ պիր Թագըմ պէյգըյմէթ քիթապլար պուլունտուղընը խապէր ալտըմ. . . Սըր քեաթիխիմ պուդը խաթիխապար իթմիշ տիր. . .

Ցօվսէլ։—Էյ սօնդրա՞,

Ժագ։—Սօնդրասը չու քի, եանըմտա պանա բէհտիրլիք իտէճէք էհ ու էր-պապ պիր ատատ պուլընմագտըղընը միւպայէա իթմէք իսթէմէտիմ. . . Սէպեաթ-ըրմա կէլտինիզ. . Իչպու միւպայէա իչիւն լութֆէն պանա բէհտէր օլմագ իս-Թէ՞րսինիզ. . . Սիզէ զանիճէ պիր այագԹէրի վէրիւէճէկինիւն տէ պէյանէ հա-ճէթ եօգ ատը. . .

Ցօվսէլ։—Բէկ ալէա. . . սիզէ պու խըտմէթի մաէմիսինէյէ իչճա իտէր վէ այագԹէրի ֆիլան տա իսթէմէմ. . .

Ժագ։—Ահմմ Ալլահ չօգ էյի պիր զաթընըզ,

Ցօվսէլ։—Իսթաղֆիրուլլահ, սիզ բէկ էյի պիր միւչԹէրի օլսուղընըզ իչիւն պէն տէ սիզէ մաէմիսինէյէ պէօյէ պիր ուֆաճըզ խըտմէթի իչճա իթմէյէ տէ-րէօհատ իտէրիմ. . . Նէ՞ վագթ պագաճագընըզ քիթապլարա. . .

Ժագ։—Մէզատա տէօրթ պէշ կիւնէ գատար վուգուս պուլաճագ տըր։

Ցօվսէլ՝ գուլաղընը դարըչարըմագ։—Վայ, պու օլմատը։

Ժագ։—Նէ՞ վար, պիր միւչԹէլէֆ մը վար։

Ցօվսէլ։—Իվվէթ. . . Տէօրթ պէշ կիւնէ գատար պիր սէյահաթ իտրատընա միճապատրըմ։

Ժագ։—Թէէխիր օլունա՞մագ մը։

Ցօվսէլ։—Իհթիմալի եօգ։

Ժագ՝ էնտիչէ իլէ։—Էյ զայդուպէթինիզ չօ՞գ մը սիւրէճէք։

Ցօվսէլ։—Նէ գատար վագթ սիւրէճէկինի Թային իտէմէմ. . . իչի պիչիր. . . Գու սէյահաթ իչ իչիւն տիր. . . օլուր քի չօգ սիւրէր. . օլուր քի ազ սիւրէր։

Ժագ։—Էօյլէ իսէ կիտէյիմ պագայըմ, մէզատը՝ ազիմէթինիզտէն էվվէլ վու-գու պուլմատընա պիր եօլ պուլայըմ։

Ցօվսէլ։—Կիտէճէյիմիզ Եէր Բարիզտէն չօգ ուզաՀ մը տըր։

Ժագ։—Ետ՛յր, Գրէքէյլէ եագընը պիր Եէրէ կիտէճէյիզ. Օ հիվարատա պէհիմ պիր հալագ խանէմ վար. . . Օրատա պիզիմ էվտէ հաԹըպ էրԹէսի ապապ մէզ-քիւր քիթապլարը սաթմագ իսթէյէն ատատըն խանէսինէ կիտէպիլիրիզ։

Ցօվսէլ։—Օ հալտէ օլուր. . . Իւչ կիւն պէն սիզին ատատընըզ օլապիլիրիմ

. . . պատէհու պէնի սէյահաթըմտան սօնդրա արայընըզ . . . կէլէհէք բազար էրթէսի կիւնիւ հարէքէթ իտէհէյիմ . . .

Ժագ.—Գու հաքթա զարիքընտա կիտէրիզ . . . Կիւնօրւզին սիզէ խապէր վէրիր վէ ագշամ կէլիսդ սիզի ալըրըմ։—տէտիքտէն սօնդրա, պու իքի շախս եէքսիկէրիննէն էլինի սըզըզ, պատէհու Ժագ՝ զիհնինտէ պիր թագըմ միւթալէաթա տալարագ չէքիլտի կիթտի։

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ.—Գու մաթաւհ հէրիֆ ահմագա նէ՞րէյէ կիտէհէքսիր։

«Ահմագա պու կիւն «Գըզըլ Վասիյէքնամէյի» պանա նի՞շիւն սաթմագ իսթէմէյօր։ Էյի պիլիրիմ քի քէնտի եէնը թէսարրուֆընտա պուլընմագտա տըր։

«Ահմագա մէզքիւր քիթապտա միւհիմ վէ գօնի տը Թօնէրիէօնին սէրվիթինէ միւթէալլիգ պուլընան էսրարը՞ մը ֆարգ ու քէշֆ իթմիշ տիր . . .

«Գու քէշֆ հէմ միւմքին վէ հէմ միւհիմ էմիլ տիր։ Քիւթիպխանէյի Միլլի Թարաֆընտան քիթապըն սահիֆէյէրի իւզէրինէ պասրլան տամղալը «ասիռ» վասիթասըյլա երգայարագ, հրուֆ վէ քէլիմաթըն ալթընա գըրմըզը միւրէքքէպլէ չէքիլմիշ օլան չըղըրլարըն Նէ օլտուղունը անլամաղա չալընըր Նիհայէթ մուամմայը պուլմըր օլմագ տըր . . .

«Էհ, Նէ եարայըմ . . . պու իյի թէմամըլլա անլամագ իյիւն պանա «Ֆօվէլ» իսմի քիֆայէթ իտէր . . . Մէրգուտ էսկի քիթապ սաթըճըսընըն հէմիր սի՝ ավօգաթ Լապաուրն գարըսը իտի . . . Եէկէնի՝ գօնի տը Թօնէրիէօնէն պիր միաալիա ահզ իթմիշ, վէ եէկէնիինին պու միաալեասը սայէսինտէ, տայըսը՝ սըրրը քէշֆ էյլէմիշ տիր . . . Հիչ միւսէհհէ եօգ տըր, Ֆօվէլ՝ գօնի տը Թօնէրիէօնին սըրրընը պիլիր վէ սէրվէթի քէնտինի գարմագ արզուսընտա տըր։

«Իյիթ ագիմէթինին սէպէպի պու տըր։

«Իյիթ պու սէպէպտէ մէպնի «Գըզըլ Վասիյէքնամէյի» պանա սաթմագ իսթէմէյօր։

«Էկէր պէն մէյտանտա օլմասա իտի, պու հիսապ, պու թէրթիպ ֆէնա օլմագ իտի . . . Լաքին պէն պուրատայըմ, Ֆօվէլ, վէ սէն պէնի հիսապա գօյմայօրսըն։»

Ժագ Լակարտ՝ Միրօմէնիլ սօգաղընտագի գօնաղա ամտէթ իթմիշտէ, ֆիքըր ու թէսավվուրընտա Նէ վար իտի իսկ Հէրբինի Բատգալա աչտը։

Բատգալ.—Իչ կէօրմէյի։

Ժագ.—Շիւպհէ՞ մի վար. լաքին Բըթի-Նէ ասիյէլ գօնաղընտագի ինչտաթ իսթեմէ պտէլմագտան էվվել իչ կէօրմէմէ։

Բատգալ.—Էօյլէ իսկ ամէյնի պիր ագ տահա սըգըլտըրըզ ինչտաթը իչէրէ կէօթիւրթմէյի . . .

Ժագ.—Եարըն կիտիպ Մատմազէլ Մարթը կէթիրէճէյիմ . . . Գէնիմ քիմեախանէմին թէսարիքտաթը նէ՞րէյէտէ տիր։

Բատգալ.—Թէսարիքտաթը մէզքիւրէ թէքթմիլ օլմուշ տըր։

Ժագ.—Բէք ալէա . . . Բիճա իտէրիմ, էմի էթ, արապայը գօչտուրլար . . .

Բատգալ.—Նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն։

Ժագ.—Գարպէթ ագաղընա կիտիպ, պանա լաղըմ օլան իլմը քիմեա ալէաթ

ու էտէվաթընը միւպայնա իտէհէյիմ . . . Գու ագշամ պագը չէյլէր եարաճաղըմ . . . Գիր աղ «անթրաթիթ» իլէ տուամ քէօմիւրի իսթէրիմ . . .

Բատգալ.—Ավամէթինտէ, քիմեախանէնին եանընտագի արայընգտա պուլաճագսընը . . . Գաղդա պիր թահմիյնէն եօգ մը։

Ժագ.—Եա՛յր, եօգ սըր։

Բատգալ.—Էմրէրինի Ալզաղը ալուագա կիտէյիմ սէօյլէյիմ . . .—տիկերէք, չէրիքինագէն պըրըլսը։

Երիմի տագիգա սօնդրա արայագա գօչուլըլսլ, Տօգթօր Թօմքսընը՝ Գարպէթ սագաղընա հարէքէթ իտիյօր իտի։

56

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էվվէնէ ավտէթ իթտիքտէ, սէրհան գասլըթա տաիրէսինէ կէլմէկը իչիւն քէնտինինէ ուշագ պիր Թէդբիրի Թէօրիմ օլունըդընտան, եաընընդգ գէյտիֆէթինի տէյիրթիրէճէկ գաատար վագթ էչնէ տուրուալ, սէրհալ գասլըթա տաիրէսինէ կիթտի։

Զաալըթա միւտիրի՝ քէնտիսինի պէգլէմէքտէ օլտուղընտան, տէրհալ Նէզտինէ գասլուալ իլէ։

—Է ճանըմ, ազիզիմ Բէյմօն, պիր Ջէյ պուլաալիլտինի՞զ մի.— տէյտու սիւվալ իթտիքտէ։

Բէյմօն՝ մահգունանէ.—Մատթէէսոփ պուլամատըմ, էֆէնտիմ . . . վէ լաքին պու գասլան էրէյինէ պիր իզ պուլըրմ զանն իտէրիմ . . .

Միւտիր.—Իչի անլաթընըզ պահա։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ օ ասլահ Նէ եաթարընը վէ քիթապընը Տիւյմէն իլէ էսկի քիթապչը Անթուան Ֆօվէլին մաղազալարընը պիրպիրի արտը սըրա մուայէնէ իթտիկինի մուխթասար պիր սուրէթէ նագլ ու հիքեայէ իթտի։

Միւտիր՝ Բէյմօնըն հիքեայէսի իսթէմէ պուլընգտա.—Է ճանըմ, արգատաշ, սիզ պէյնուտէ քիթապ իպրընըզգարընը արտաղընըզ էնհատէ, անլէր ատ պօշ տուրմագտար . . . Իչէթ Մէնթ–Փընըվիէ մահալլէսինին բոլիս գօմիսէրի պիր բաբօրթօ կէօնտէրմիշ, պուէնտա մէզքիւր մահալլէ քիւթիւպխանէսինէ պու քէրրէ պիր սըրգաթ վուգու պուլընգը իսապէը վէրիլիյօր։

Բէյմօն.—Եինէ՞ մի։

Միւտիր.—Սիզ գասավէթ իթմէյինիզ, պուէնըն տա պիթմէյէճէք . . . Ինըրսըզլար՝ կազէթաարտտա քէնտի իպրընըզգընտան պահա օլունմատընը կէօրտիւքլէրինէ, քէնտիլէրինին կէօգլ կէօրիւնմէմէքլէրինի զանն իտէրէք վէ հագգտարընտա պիր կէօնտա Նէզաքէթ Թէրթիպսէ օլունտընտան գօրգմայագ, էէնտէն իճրաաթչըրընտա միւպաշէրէթ իսթյօրլար . . . Միւճազաթ կէօրմէմէքլէրի իչիւն, տահա զիյատէ ճէսարէթ պէրյօրլար։

Բէյմօն՝ պիր հիտաէթլէ.—Նէ՞ ակտինիզ, էֆէնտի, միւճազաթըզկընգ անլէրէ ճէսարէթ վէրիյօր ամմա, պուէնդն տա սօնը կէլիյօր . . . Սէքիզ կիւն սիւրմէզտէն միւթէճասըրլարը Թէվֆիք իտէմէյինիմ . . . Բօլիս գօմիսէրինին բաբօրթօսընը լութֆէն պահա վէրինիզ . . .

Մխտիք.—Իլքէ բաբօրթօ՛. . . Հանիյա քի մուվաֆֆագ օլա իհինիզ. . . Գիզիմ իչիւն չալըշմանըզդա սիզին տէ խէյասընըզդա չալըշարըզընըզդը ունութմայընըզ։

Բէյմօն.—Ուռնութըրըմ տէյու գօյդմայընըզ, էֆէնտի, պէն ուռնութմամ. . . —տէյիսդ, զաղըթա տաիրէսինէ կէլտիկի քիրա արապասընա եէնիտէն բաքիսդ գ. լարագ Սէնթ-Ժըռնըվիէվ քիւթիւպհանէսինէ չէքմէսինի պատպաճըդա էմը իթտի, վէ օրայա վարտըգտա պիլտիգ օլան մուհաֆըզը չաղըրթտը, վէ.—Գաւրատա եինէ պիր սըրգաթ վուգու պուլմըշ օլտուղունը չիմտի խապէր ալտըմ.—տէտի։

Մուհաֆըզ.—Սահկա տիր. . . Տիւն գիչգըմկէթ պիր էլ եագըսը գայպ օ. տու. . .

Բէյմօն.—Թէպպիղ օլունմըշ մը իտի։

Մուհաֆըզ.—Եվվէթ. . . Թալէպ բուսուլասընտան էօյլէ անլաշըլըյօր. . . Իլքէ օ բուսուլա՛. . . Շիւպհէսիզ պուռնըն իւգէրինտէքի իտմ ու չէօհրէթ սահ. թէ օլուպ, լաքին հէր օգուշանըն էօնտէ տուխտաւլինտէ քէնտիսինէ վէրիլէն վէ օգուտը քիթապը իտտէ իտտուպ ատիշորը չըգտաճաղը էմնատէ «վիպէ» իթտիրմէսի լազըմ կէլէն չահսի բուսուլա իւգէրինտէքի իտմ ու չէօհրէթէ մուխտազըգ տը. . . իլքէ չահսի բուսուլա տա չու տը, իւգէրինտէ սահթէ պիր «վիպէ» վար տը։

Բէյմօն.—Էլ եագըսը հանկը չահսա թէպպիղ օլունտը իտէ օ չահսը իթթը. լաֆօրմըսընըզ։

Մուհաֆըզ.—Բէլք խայալ մայալ իթթըրլայօրըմ, գիրա բուսուլա իւգէրինտէ թէհարրիյաթը վագըտմը իշարէթ իթտիկամ էմնատէ, պիր օգուշանա նէվապ վէր. մէքլիկիմ լազըմ կէլիպ, պու ատամ իտէ Ֆրանսըզճայը էյի ատօյլէյմէտիկինտէն, կիւճ հալ անլայասըղիյօր իտիմ. . . պիր էֆէնտի, մուէլլագա պիր ետհուտի օ. մալը տը, գիրա պէնտէն իսպարանէճ պիր քիթապ իսթէյօր իտի։

Բէյմօն.—Օլմայա քի պու ատամ՝ եաթագ օլուպ տա, էլ եագըսընը թալէպ վէ սըրգաթ իտէնէ տիգգաթ իթմէմէնիղ իչիւն պէտյէ պիր տօղպող գուրմուշ վէ սիգի լագըրտըյա քոսթմըշ օլսուն։

Մուհաֆըզ.—Պէյքի տէ էօյլէ տիր. . . Իհթիմալին խարիճինտէ տէյիլ տիր. . . Լաքին պէնիմ ֆիքրիմտէն պիւէ կէչմէզ իտի, պուռնը սիզ տէ թաստիգ խ. տէրսինիզ եա՛. . .

Բէյմօն.—Էլ եագըսընը թալէպ իտէնէ կէլինճէ, օնա բէք օ գաատար սիգգաթ իթմէմիշինիզ. լաքին նէ գաատար տա սիգգաթ իթմէմիշ օլսանըզդ, էլվէթթէ իտթրընըզդտա պիր աղ չէյ գալմըշ տըր . .

Մուհաֆըզ.—Սիմտաը խայալ մայալ իտթրըմա կէլիյօր. . . սօյկուն վէ գա. յըբ պիր չէհրէ իտի. . .

Բէյմօն.—Տաչլարը գուտրաճ մը. . .

Մուհաֆըզ.—Թա քէնտիսի։

Բէյմօն.—Էօյլէ իտէ խըրսըզ օ տըր. . . Քիթապը Տիւչըմէնէ կիտիպ «Բահչա ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալինի» ալմասընը Թէքլիֆ իտէն տէլիգանլը տըր. . . Իպինի պուլտըմ. . .

Մուհաֆըզ՝ պիր հզգ իլէ.—Գու ատամը Թանը՞ըմսըրընըզ։

Բէյմօն.—Հէնուզ Թանըրամ, լաքին եագընտա Թանըյաճաղըմ. . . Գիր չէ

տահա սէօյլէյիմ. Նա՞սըլ օլուպտա պուրատան ճիլտ ճիլտ քիթապլար գալըրըլըպ կէօթիւրիւլիր, սիզ տէ օ սըրատա հիչ կէօրմէզսինիզ. . .

Մուհաֆըզ.—Գու խատուս իլքի սաւրէթլէ օլապիլիր. . . Գիրի չու տըր քի, օգուժաղա կէլէնլէրին եանընտա չահսի պէյազ սախթէ բուսուլլար պուլընըպ, մէրգուժան՝ պու սախթէ բուսուլլարը, քէնտիլէրինէ վէրիլէն քիթապլարըն խա. մի գայտ ու Քահրիր օլունան բուսուլլարըն եէրինէ գահի խտէրլէր. . . ամըլ բուսուլլարը քիթապլա պէրաապէր ճէպլէրինէ գօրլար, վէ տիշորը չըգտըգլարը սըրատա, կէօյա քիւթիւպհանէյէ հէր քէս իչիւն աչըզ օլարագ բաթլատտա պուլընան «անթիքլօբէտհի» քիթապլարընը կէօգտէն կէչիրմիչլէր կիպի պիր պէյազ բուս. սուլա վէրիրլէր. . . Գիր տէ չու տըր քի, բուսուլանըն իւգէրինտէքի «վիպէ»յի Քագլատ իտթրլէր։

Բէյմօն.—Բէք ալէտ, էֆէնտի. . . Եարըն Քիւթիւպհանէ աչըլըր աչըլմագ, գօլայընճլար կէչէճէք վէ պուռնլարըն նասըլ տաւրանաճագլարը էվվէլտէն Թէրթիպ օլունաճագ տըր։

Գուռնը տէտիքտէն սօնդրա Բէյմօն Ֆրօժանիթալ տաիրէյի զաըրթայա ավտէք խտուպ, Քէտտաւիրը լազըմէյի իթթիխատ իթտի, քէնտիսինին էմնիյէթ իթտիգի մէժմուլըրը այըրտը, էրթէսի կիւնիւ Ներչէտ վէ նասըլ պուլուչաճագլարընը գա. բարլաչտըրտը, վէ օ կիւնքի վազիֆէսի խիթմատ պուլուտուղունտան, էվվէլ կիթտի վէ իլքի կիւնտէն սկըրու կէօրմէմէյի ճիկըրըպաբէսի Բօլըն իւգէրինէ տիւչիւն. մէյէ պաշլատը։

* * *

Նասըլ քի տէտիք, Տօգթօր Թօմբուն՝ Գարալէթ սօգաղընտա իլմը հէքմէթ վէ քիմեայա միւքէյյիդ ալէմթ ու էտէմթ սաթտան պիր տիւքքեանընըյա կիթմէք իւգրէ տիշորը չըգտըշ օլուպ, մէգբիւր տիւքքեանտա գաթէդն բէք չօգ տիգգաթ իթմիշ օլուտուղունտան, օրայա վարտուղընտա, տիւքքեանընը մէրգուժը Թանըյարագ.

—Եինէ պիր չէյէ լիւգումընը՞զ մը վար, Տօգթօր էֆէնտի.—տէյու սիւալ իթտի։

Ժագ եախօտ Թօմբուն.—Եվվէթ, էֆէնտիմ. Տըվազ ուսուլինէ մայիթթա մախտուս միւքէմմէլ պիր էզագը հալանընը խթէրիմ. . . լութֆէն պաճա պիր տանէ վէրիվ՛իտհինիզ. . .

Տիւքքեանընը.—Գա՛չ նումէրօ տըր։

Ժագ.—Խթէրիմ քի, չիչ՝ եիւզ եիւզ էլլի կրամ «զլօրօֆօրմ» վէ եախօտ «քէրօսէյլէն» խթիապ իթտին. . .

Տիւքքեանընը.—Էօյլէ իսէ սիզէ 1 նումէրօլը մաքինա լազըմ. . . Սի՞զ մի կէօթիւրէյէքսինիզ։

Ժագ.—Եվվէթ, արատատ վար. . .

Տիւքքեանընը լազըմ կէլէն էմրի ուշագլարա վէրիպ, անկէրտէն պիրի ճաքի. նայը հազըրլատագտա իքէն, տիւքքեանընը սէօզլէնէ տէվամ իլէ տէտի քի,

—Գիր խասթայը պայըլթմագ իչիւն «քէրօ սէյլ՛»ն մի գուլլանըրսընըզ, Տօգ. թօր էֆէնտի։

Ժագ.—Եվվէթ, չօգ։

Տիւքքեանեանը.—Գլօրօֆօրմը Թէրճին իթմէ՞լմխինիզ,

Ժագ.—Պէն «քէրօսէլէնային իսթխալինի Թէրճին խոէրիմ. . .

Տիւքքեանեանը.—Պուէրն սէպէպի նէ օլաուղընը լուքֆէն պանա սէօյլէ՞րմիսինիզ,

Ժագ.—Քէրէսօլէն վասէթասըդյա խաոթա հէման անիաէ պայըլըր վէ հիչ տուշմազ պիր հալէ տիւշար օլուր վէ գլօրօֆօրմ գաուար գօգուսը եօգ ապր. պուէնաան մաուաա գլօրօֆօրմըն իսթխալի Թէհլիքէլի տիր. . .

Տիւքքեանեանը.—Ֆրանսաա խաոթալարը պայըլթմագ իշիւն պու Թէտպիր բէք ազ գուլլանըլըր. . .

Ժագ.—Պիւիւրիմ, լաքին մէմլէքէթիմ օլան Ամէրիգաաա կէրէք խաոթալըդ վէ կէրէք ամէլիյաթը ՏէրրահԻյէ վէ կէրէք լօհուսալըդաան տօլայը խաոթայը պաչըլթմագ իշիւն պիգ ազէլ ուչուտ պու իլաճը գուլլանըրըդ.

Տիւքքեանեանը.—Պիր խաոթայը քէրօսէլէնէ նէ՞ գաուար վագթաա ույուտպրսընըդ,

Ժագ.—էն չօղու իքի տագիգա ամմա, պուէնաան տաա ազ վագթաա ույուտպիրիրիգ,

Տիւքքեանեանը.—Էյ պայկընըդ նէ՞ գաուար սիւրէր,

Ժագ.—Թէհլիքէսիզճէ օն իքի տագիգա ատվամ խոէպիրիր. . .

Տիւքքեանեանը.—Քաոթա հիչ պիր չէյ տուշմա՞գ մը,

Ժագ.—Հիչ պիր չէյ,

Ուշագ՝ մայիաք իշիւն մաքինա նէվինուէն օլան էճզաճը հավանընը պրրասընաա գէյտրգաան սօնդրա ալտը կէքիրսի,

Գու մաքինա անախթարլը պիր գաւթաուան իպարէթ օլուպ, պուէնըն օրթասընաա պիր չիչ պուլընմագաաա վէ պու չիչնին աղընաա լաաթիգ վէ չիչ պուրուար վէ լաաթիգ պօրուլարըն ուճընաա մայիաքը Թէահիգ իսէճէք իշի պոշ իքի լաաթիգ Թօբ պուլընմագաաա խոի,

Տիւքքեանեանը՝ սախթէ Տօգթօրսա.—Գուէնը նասըլ գուլլանաճաղընըզը պիլէ՞րմիսինիզ,

Ժագ.—Էվվէթ. . .

Տիւքքեանեանը.—Զօգ ալէա. . . Անախթարը աշըլտրգաաա մէրամ հասըլ օլմագ վէ մայիաքը իսթէնիլէն Թարաֆա նէւյուիւմէյք իշիւն մէգքիւր լաաթիգ Թօբլարըն պիրինի սըգմագ քիֆայէթ իսէր, Գու ուսաուի գաթէն իսթխալ իքմիչիմ տիր, ՉուԹայը լուքֆէն գաբայընըդ. . .

Ուշագ պու էմրի իձրաա իքմի,

Ժագ՝ բարայը վէրիպ ուճաճընդ բաքէթի ալտը, արապաասընաա բաքիպ օլտաու վէ Միրօմէնիլ սօգաղընտաաի գօնաղաա չէքտիրսի,

Թաամտան սօնդրաա Ժագ՝ քիմէհաանէսինէ ապիմէքլէ կէճէնէն պիր գըմընը օրաաա կէչիրսի,

Մէրգուէմ օրաաա գալըպ մէնհուս պիր իլէ ուղրաչընը, պիգ Րէյմոն Ֆրօմանթալ ալտը կէչիրսի,

Բօլըն բէաէրլի՝ պալէաատէ Թարիհի իքտիհիմիգ իլէրտէն բէք գիյատէ եօրուլմուչ Թէպէրլի՝ պալէաատէ Թարիհի իքտիհիմիգ իլէրտէն բէք գիյատէ եօրուլմուչ

կուն օլաուղընտան, օ կէճէ բէք բահաթսըզ պիր ույուտու ույուտը, սապահ էրքէնտէն գալգաը վէ իւք կիւնիւ զապըթա ատիրէսինէտ ինթխապ իքմիչ օլտուղը մուավին մէմուրլարա պուլուչմագ իւզրէ Մէսլէկ սօգաղընտաքի իգամէթկեահընա ապիմէք էյլէսի,

Մէրգուէման Թամ սաաթ սէքիզտէ պուլըչմագլար իսի,

Հէրսի տէ օ վագթտա վիւրուտ իքտի,

Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ քիթիւպխանէյէրտէ մուգտու պուլան օբրգաքլար հագգընտա նէ քի սիւիր իսի իսէ քեաֆֆէյսինի պիր սուրէթը մուխթասարէտէ տիգգաքլա քէնտիսինի տիյնէյէն մէմուրլյնէ նագլ ու հիքմայէ իքտի վէ նէրէյտէ տուրուլըպ նասըլ կէօզէթիլէճէկինի սէօյլէսի,

Իքի քիչի՝ Սէնթ Ժընըվիվէ քիթիւպխանէյինէ կիթմէկէ էմր ալտըլար,

Իքի քիչի՝ Մազարին քիթիւպխանէյինէ,

Իքի քիչի՝ Էսիհխանէ քիթիւպխանէյինէ,

Իքի քիչի տէ Րիչլիէօ սօգաղընտաքի քիթիւպխանէյէ կիթմէյէ էմր ալտըլար,

Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ Րիչլիէօ սօգաղընտա կիտէնէրէ րէճգագթի իսէյօր իսի,

Գուէնլար՝ քիթիւպխանէ աշըլըր աշըլմագ մէչղուլյնէթ սալօնլարընա տուխտուլ վէ Թէվագգուճի իստուպ, պիր տէ քիթիւպխանէ գաբանաճաղը սըրտաա տիչտրը չըգաճագլար, օրաաա կէօյա Թէհհարրիյաթը ֆէննէյնէյէ սալտրագ պիր չօգ իչնըէր ալաճագլար վէ պուէնը եաբմագլա պէրաապէր նասիր իւլ վիճճուտա քիթագլար իսթէյէն վէ քիթիւպխանէ մէմուրլյնի Թարաֆքընաան քէնտիլէրինէ իրաէ օլընան քիթագ օգուլըճնըլարընը քէմալը տիգգաքլա կէօզէթլէյէճէկլէր տիր,

Օ կիւնիւ հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլմագսըզըն ագշամ օլուպ, զապտաա մէմուրլյնի՝ մուտայէն պիր մահալտէ բարօրթօլարընը Րէյմոնա արզ իքտիգտէն սօնդրա, էրթէսի կիւնիւ նինէ կէլմպ հէր քէս քէնտի եէրինէտ պուլընարագ քիթագ օգուչայլարը կէօզէթլէմէյէ իւզրէ օ կիւնիւ միֆարէգաթ իքտիլէր,

Գուէնլարը ագշամընդ Թէրթ իտուպ տէ, եէնիտէն Սէն-Մօրտա Բըթը Գաաթէլ գօնաղընա նագլը քէլմա իսթէյիճ,

Մաամտաղէլ Մարթ՝ Տօգթօրընն ազիմէքինտէն սօնդրա պաղչէյէ ավուէթ իտուպ, սու քէնարընտաա իլը կիւնիւ Բօլ Ֆրօմանթալընը՝ սանտալընը պալղամընը օտուղը րըխթըբմա տօղրու կիթմիչ իսի,

Մէրգուէմ կէնճ գրըը զանն իսէրսին պիր գուվվէթի ճագիպէ օ եօլա տօղրու ճէկլպ իսէյօր իսի,

Մարթ՝ տէրտունը գալգինագ նէ ճէրէյան իթտիկինի անլամայօր վէ անլատմա. զա չայընմայօր իսի, լաքին քէնտիյի սիրրիքէմէտ օլան պու սէյլապը նէվզուհուրա գարշը ուղրաչմագը իսթը ու խայալինտէն պիլէ կէչիրմէյօր իսի,

Բօլ —Եախօտ մէրգուէմէնին պու իսմտէ զանն իթտիկի տէյիգաանը— մէրգուէմէնին րուհընը, գալգինի, պիհնինի քեամիլէն զապթ ու իթթիա իթմիչ իսի,

Մարթ՝ ամագա անը սէվիյօրմրյմ տէյու քէնտի քէնտինէ ապա սիւվալ իթմէյիպ, իլա անը եէնիտէն կէօրմէյէ, անընլա լագըրսը իթմէյէ, անըն սէսինի իչիթմէկէ չօգ արզուսը վար իսի. մէրգուէմըն սէսի՝ գըզըն խաթըրընա կէլտիգտէ, գալգինէն պիլճիւմէն Քէյլէրի օյնայօր իսի,

Ο կիւնէ գաւառ մէրգուժէնին մէճհուլը օլան պու հրսը լաթիֆլէ պէրապէր պիր տէ պիր խէվֆ ու հէյէճան մէվճուտ օլուպ, Մարթ՝ Տօգթօրըն քէնտինէ սէօյլէտիկի «—էն չօղը իքի կիւն սօնդրա ոիպի Բարիզէ կէօմիւրկէյիմ—» սէօզ լէրինի խաթրընա կէթիրտիքճ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէյօր խոի։

Գըրադըպ Բարիզէ կիթմէ՛ք։ տէլիգանլը պալըգ ավճըրընը պիր քէրրէ տահա կէօրմէքճիսինին Բըթի Դաթէէլ գօնաղընը պիրտէն պիրէ պըրագըպ կիթմէք՝ մէրգուժը արթըգ պիր տահա կէօրմէմէք կիպի պիր չէյ տիմէք օլուպ, քէնտիսինին խէ գալպինաէ հրսա իթտիկինէ կէօրէ, պուռնատն պէօյլէ քէնտի հայաթը օ եատպաճնէ տէ իդանլըյա աիտ օլտուղընատն, էկէր անտէն մուէսպալտէն այրըլուճագ օլուր իսէ, արթըգ եաշամամագ տիմէք օլաճագ իոի։

Լաքին Բօլ՝ տօսթը Ֆապիէն տը Շաթըլիքստէն թուխուլագ, սանտալընը պաղչէնին րըխթըմը եանընա կէթիրէմէմիշ խոի։

Ο կէճէ Մարթ բահաթսըզ պիր սէյգու ույսուլըպ, պիր թագըմ ուզուրսըզ ուզուրսըզ րույալար կէօրտիւքտէն օօնդրա, էրթէօի սապահ էրքէնճէ ըրժաղընը քէնարընա կէլտի։

Բօլ օրատա պուլընմայըպ, պիւթիւն սաալհ տա օրթայա չըգմատըղընատն, Մարթ՝ զաթէն կէճէ կէօրտիւյի րույալարտատն մահզուն պուլընմագտա օլտուղը հալաէ, տահա գիյատ պիր զամմ ու քէտէրլ միւտիէլա օլտու։

Մէրգուժէ գըզ կիւճ հալ պիր բարշա չէյ եէյիպ, կէլտի գըրմըզը չիչէքլի պէօյիւք քէսթանէ աղաճլարընընն ալթընատա պիր պաղչէ գանաթչիսինին իւզէրինէ օթուրաը։ Մէրգուժէնին էլինէ պիր քիթապ վար խոի իսէ տէ, մէզքիւր քիթապը հէման հիչ օգուժայըպ, տատթլարընա օրատա գալտը, գարշընքի գըզլըարը կէօզլէտի տուրաը, Մարն ըրժաղընատա իչէյէն սանտա լարը կէօգտէն հիչ գաչըրմայըպ պագտը, վէ մէրգուժ եատմա տէլիգանլըյը կէօրմէք իւմիտինէ պուլընտը իսէ տէ, պու իւմիտի թէքդիր պօյա չըգտը։

Գու սըրատա «Մէօյիւտլիք Բէրիսիներ» րէք գիյատէ մէֆիուընը օլան Բօլ քէնտիսի նէ՞ եաբըյօր խոի։

Մաիւժ օլտուղը իւզրէ իք կիւնիւ Լա Ֆաուին, Ֆապիէն վէ Բօլ Թաթաֆընատան պալըգ ավընա չըգմաղա գարար վէրիլմիչ օլմաղա, Բօլ՝ կիտիպ Բըթի Դաթէէլ գօնաղը պաղչէսինին րըխթըմը պըյանատա օրթա աթմագ խոթէր խոի իսէ տէ, Լա Ֆաուին՝ թէնրիւպէլի պիր ուտթա ավճը օլուպ, օ կիւնէքի պալըգ ավընըն մուամէլաթընա քէնտիսի գօմանատա իսէ տէկի հիչնէլէ, օ խուսուսատա պաչգա տիւրլիւ գարար վէրիլիչ վէ տէլիգանլըլարը ըրժաղըն պաչգա պիր Թաթաֆընա կէօթիւրմէք նիյէթիինէ պուլընմիչ օլտուղընատն, Բօլ՝ քէնտիսինէ վէրմէքճին գօրգուպ վէ հիչ պիր իթիրազատա պուլընմագտա տէեարէթ իսէ մէյիպ, խանդախան սէա չըգարմամագտատա խոի։

Էրթէօի սապահ չաֆագ սէօզէր սէօքմէզ եօլա չըգըրըպ, Մարն ըրժաղընատա Բըթի Դաթէէլ գօնաղընըն պուլընտըղը սահիլ տալա պագըրմատը։

Իթիյար Մաուէն՝ սաաթ օն պիր իլ էյլէն բատաէլէրինէ կիւնութէքճաճընը գարարլաչտըրըլտան պիր մահզէ կէճիրտէնէք, վէ պէօյիւք աղաճլար ալթընատա չայըր իւզէրինէ իթիրահաթ վէ թատմ իտիմէնէք խոի։

Լա Ֆաուին սանտալ իւէ կէլիպ իքի արդատաչլարտա պիրլէշմիշ խոի։

Գալըգ ավչատրլար, էյմէք էյտիկէր, ոօնդրա եինէ պալըգ ավընա չըգտըրլար վէ ագշամ պիր եըղըն չէչիտ չէչիտ պալըգլարըլա էվէ ավագթ իթտիկէր։

Գու գըյագ էյլէնճէլէրէ բաղմէն, Բօլ պիւթիւն կիւն սու բուս տուրմըշ վէ բէք մահզուն կէօրիւնմիշ օլտուղընատն, խըտմէթճի Մատէն՝ պու սիւքիւթ ու մահզունէյէթի վիւճուտա պիր նամիզաճլըգ վէ բահաթսըզլըղա աթֆ իւէ վէսվէսէ իթմիշ վէ մէրգուժ տէլիգանլըյա պիր չօգ չէյէր սիւվալ իթմէյէ պաչլամըչտըր։

Տէլիգանլը իսէ սըրրընը կէրէք Մատէնէ վէ կէրէք Ֆապիէն տը Շաթըլիքսէ սէօյլէմէք իսթէմէտիկինատէն, հիչ պիր թատաֆը ալըրմատընըն տէվապէն պէյատ իթմէյէ իչթիֆա իթմիշ, վէ իսթէյատ խրտամէթճի գարը տահի հէր նէ գաուտր բէք ատ գանի օլմամըշ խոի իսէ տէ, մէզքիւր տէվապա իչթիֆա էյլէմիշ խոի։

57

Ֆապիէն քէնտիսի տահի՝ Բօլըն հիւշն ու սիւքիւթինի միչահէտէ խուսուպ, պունըն սէպէպինի տէ սօրուչտրմագ իսթէմէյէրէք վէ տօսթընա սըզգընթը վէրմէքտէն գօրգագագ, էվվէլճէ քէսավիուր օլուռնատը իւզրէ իչի կիւն Բօլ Գրէթէէլէ դալաճագ եէրատ, պիննէքճա օ ագշամը Բարիզէ հարէքէթ իթտի։

Գու սաւրէթլէ Բէյմոնըն օղլու՝ սէրպէսթ վէ եալընըզ գալարագ, զանն իսէրսին իւզէրինէ պիր հաֆիֆլիք կէլմիչ օլտուղը կիպի, էրթէօի կիւնիւ տատագ-լարըն Բըթի Դաթէէլ գօնաղը հիմարընատա ըրժաղըն իւզէրինատ կիտիպ սահնէլարընա տուրմաղը քէնտի քէնտինէ գաուրլար խոի։

Էկէր ճէսարէթ իթտի խոի, կէճէյէ պիրէ պագմայըպ, գարանլըղընն իչինատէն հիչ օլմագտա «Մէօյիւտլիք Բէրիսիներ» իգամէթկեսընը կէօրէպիլմէք իչիւն էրթէօի սապահա պէկլէմէյէրէք սէրպագագ կիտէճէք խոի։

Պիւթիւն կիւն պալըգ ավճըրընը իչրա խուսուպ խայլինճէ եօրուլմըշ խոի իսէ տէ, օ կէճէ կէօպլէրինի հիչ գարահաաը վէ տագիգագլար քէնտինինէ բէք ուզուճ կէօրիւնտիս։

Շաֆագ սթար սթմագ գալգըպ սանտալընը ալտը վէ Տօգթօր Թամբընըն խանէէսի Թարաֆընա տօղրու քիւրէք չէքմէյէ պաչլատը։

Բօլ՝ տապրսըղլըղընատան Նաչի պու գաուտր ահէյէլ տիչարը չէգըպ, եօգաա օ տիլպէր դըղըն օ գաուտր էրքէն օրատա պուլընճաճաղընը հիչ մէմուլ իթմէյօր վէ գըղըն չիւպհէսիպ օ սահաթտա տէրին պիր ույգուտա պուլուռնտըղընը զանն խոիյօր խոի։

Հալ պու քի Մատմազէլ Մարթըն օրատա րըխթըմըն իւզէրինատ տուրմըշ քէնտիյէ տօղրու պագտըղընը կէօրիւնճէ, արթըգ օրատա Բօլըն նէ՛ հրսա իթտիկինի Թարիհի իթմէկէ հաճէթ եօգ տըր։

Գալսի չիտատքէ չարպատա պաչլայըպ, լաքին զարահատէն օլարագ քիւրէքլէրի րէք օ գաուտր հրղը չէքմէտի վէ սահնատըն եիւրիւչէի աղըրլաչտը։

Բօլ՝ բէտէրինին խաթիճար հյլէտիկի քիւչիւք խահէտէն տիչարը չըգարըղընատա, եալընըզ պիր ֆիքրի, պիր Թէսավիուրը, պիր խայալի վար իտի։ Եահի «Մէօյիւտ-

լիք Բէրիսինի» կէօրիւպ անըն տիզլէրինէ գաբանմագ վէ քէնտիսինի ճան ու կէօ-նիւլտէն սէվտիկինի սէօյլէմէք վէ քէնտիսի ատ մուգաւէլէթէն քէնտիյի սէվմէ-սինի բէճա իթմէք իսթէյօր իտի։

Շիմտի գըզ Թա եագընընտա պուլունադըը հալատ, Բօլըն իւզէրինէ պիր գօր-գագլըգ վէ ճէսարէթսիզլիք կէլիպ, պիր ազ էվվէլքի Թէսավվուրլարընը վիւճուտ կէքիրմէք քէնտիսինէ մուհալ կէօրիւնյօր իտի։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ.—Մէրգումէ կէնճ գըզա կիտիպ քէնտիսինի սէվտիկիմի սէօյլէյէմէյէճէկիմ. . . Աճապա մուխթար վէ սէրպէսթ պիր գը՛զ մը տըր. . . Էվվէթ, մուխթար վէ սէրպէսթ տիր, պունը քէնտի սէօյլէրինէճէն անլայասըվը տիմ, լաքին հըսսիյաթըմը քէնտիսինէ արգ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէյէճէկիմ. . . Նա գալգըպ հըսսիյաթըմը ըչտա իտէր իսէ՞. . . աղզըմը աչար աչմազ պէնի սուստուրըր իսէ նէ՞ եարայըմ. . . —տիյէրէք, գօլլարը ըէյ տէր ըէյ գուվվէթ-տէն քէսիլիպ քիւրէք չէքէմէզ օլուէօրլար իտի. էկէր սանտալ հէնուզ իլէրի կի-տիյօր իտի իսէ, հըզընը ալամամըշ իտի տէ անտէն իլէրի կիտիյօր իտի. լաքին սիւրաթ ազալըպ, սանտալ՝ պիւսպիւթին տուրաճագ վէ եախօտ ագընթըյա գա-բըլըպ կէրի պիւէ տէօնէճէք իտի։

Մամաֆիհի Բօլ՝ Սէօյիւտլիք Բէրիսինի ուզագտան Թանըմըշ օլտուղընտան, կէօզլէրինի մէրգումէտէն հիշ այըրմայօր իտի։

Մատմազել Մարթ՝ գալպինէն չարբընթըսընը Թէսքին իթմէք իչիւն պիր էլի-նի կէօյսիւնէն իւզէրինէ վազ իլէ, տէլիգանընըն վիւրուտինէ պէկլէմէքտէ օլուպ, հարէքէթսիզճէ չու Թապիւի վէ նագիքանէ տուրուշընտա կիւզէլ պիր հէյքէլէ պէնզէյօր իտի։

Գիր տէ նահիհան Բօլ՝ չէտիս պիր հէյէճանա տիւշար օլարագ Թիթրէյիպ պէնզի սար սարը քէսիլտի։

Հէնուզ կէնճ պիր ատամ՝ օ զէմանա գատար քիւչիւք պաղչէնին աղամ տալ-լարը վէ եարրագլարը արգասընտա կիպզէնմիշ օլտուղը հալատ, սիմասը Ֆարդ օ-լունմայաճագ տէրճէտէ ուզագտա պուլընարագ, պիրտէն պիրէ Սէօյիւքլիք Բէ-րիսինին արգասընտա օրԹայա չըգտը, վէ գըզ՝ չիւպհէսիզ մէրգումը Ֆարդ իտէ-մէմիշ օլտուղընտան, մէրգում տէլիգանլը՝ քէնտիսինին օրատա պուլունադըընը պիլտիրմէք իւզրէ գըզընը օմուզընա տօգանտըգտա, Մատմազել Մարթ պիր շիտ-տէթ ու տէհզիթլէ արգասընա տէօնտիւ իտ տէ, անիտ քէսպը սիւքիւնէք իւ-տէրէք, Թէպէսսիւմ իտուպ, էլինի՝ քէնտիյի պիրտէն պիրէյէ կէքիրէն տէլիգան-լըյա ուզաթտը, վէ պիր ազ տա այագլարընըն բաւմագլարը իւզէրինտէ եիւքսէլէ-րէք ալընը մէրգումա ուզաթտը, վէ շավաը մէրգում տատի՝ գըզա տօզրու էյի-լէրէք մէրգումէյի ալընընտան էօբտիւ։

Բօլ՝ պու պուսկի կէօրիւնէմ, գալպինտէ պիր գըսգանճլըգ հասըլ օլարագ, պիւքիւն վիւճուտըլա Թիթրէտի վէ պիր հիտտէթ ու զազապլա քէնտի քէնտի-յէ.—Գու ատամ՝ պապասը տըր տէսէ՛, բէք կէնճ սիր. . . Աճապա գօճասը՞ մը տըր. . . աճապա աչըգը՞ մը տ ր. . . —տէտի։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ պու սիւվալէրի իչրա իթտիկի սըրատա, կէնճ գըզ՝ եէնի կէլէն տէլիգանլընըն գօլընա կիրէրէք վէ պիր քէրըճ արգասընա տէօնիւպ

Մարն ըրմաղընա տօղրու պագարագ կէլէն չախս իլէ պէրապէր աղաճաթրն ալ-Քընտան զայպ օլտու կիթտի, վէ Բօլ՝ գըզըն կէրի տէօնիւպ ըրմաղա տօղրու պագըշընտան պիր չէյ անլայամատը։

Վագըա Բօլ՝ եէնի կէլէն չախսը Թանըմագ իտի ատմա, պու բօմանը օգուչան-լար՝ մէրգումը բէք ալճա պիլիպ Թանըրլար։

Շախսը մէրգում՝ ժագ Լակարտ նամը տիկէր ՏօգԹօր Թօմբսընն օլուպ, մէր-գում՝ Բըքի Գասթէլէ կէլտիկինտէ Մարթը գօնագտա պուլամատըղընտան, տէ-րագագ պաղչէտէ մէրգումէյի արամագա չըգմըշ վէ բէք չարուգ պուլմըշ իտի։

Ժագ՝ գըզա խթագպէն.—Գու նէ՛ էրքէն գալգմըշսընըղ, սէվկիլիլ էվլատըմ . . . պու գատար էրքէն գալգան օլտուղընըզը պիլմէյօր իտիմ. . . —տէտի։

Մարթ՝ Թէհայյիլընթը աչըգանէսինտէ պիրտէն պիրէյէ կէլմիշ օլտուղընտան, պիր ազ պօզուլտը իսէ տէ, պու պօզուգըզընը սըրՔի գաապնարա մախսուս օլան պիր մէհարէթէ կիպզէյէրէք։

—Գէնիմ պու կէճէ ույգում կէօԹիւրմէտի, էրքէն գալգարմ վէ սաղտընն Թէրթվէթ ու հէլվվէթը հավասընտան միւսԹէՔիմ օլմադա չըգարմ.—տէտի։

Ժագ.—Էյ տիգգաթլա նէ՞րէյէ պագըյօր իտինիզ։

Մարթ.—Գիր սանտալա պագըյօր իտիմ. . . պիր պալըգ ավճըը՝ մէգթիւր սանտալտա ազարընը եօգարը գալարըյօր իտի. . . Գալըգ ԹուԹուպ ԹուԹմա-տըղընը կէօրմէք իսթէյօր իտիմ։

Գու ճէվապ՝ ագլա եագըն օլտուղընտան, սախԹէ ՏօգԹօր Թօմբսընն՝ հէր նէ գատար իչքիւրի պիր ատամ իտի իսէ տէ, ճէվապը մէգթիւրլա իքԹիֆա իթտի։

Մարթ՝ քէնտի-յի տախի.—Լաքին սիզ տէ, ՏօգԹօր էֆէնտի, սիզ տէ բէք զէյատէ էրքէն գալգմըշ օլմալըսընըղ քի, պու սաաթատա Բըքի Գասթէլէ կէլմիշ-սինիզ. . .

Ժագ.—Էվվէթ, տօղրու տըր, բէք էրքէն կէլտիմ, եարունըն իւէրի կիտիպ կիթտիկինի կէօզիտմէք կէօրմէք իսթէյօր իտիմ։

Մարթ.—Միւ Թէզիմ՝ պու ագշամ եարունըն Թէքմիլ օլաճագընը տիւն պա-նա սէօյլէտի։

Ժագ.—Շիմտի պանա տու էօյլէ սէօյլէտի. . .

Մարթ՝ Ֆաքիր ազ Թէրէտտիւտլէ.— Մէհմուլ իտէրիմ քի, պու կիւն պէնիմէ վագԹ կէշրիմէք իշիւն կէլտինիզ. . .

Ժագ.—Կէլտիմ քի սիզի ալըպ պէրապէր Բարիզէ կէօԹիւրէյիմ, սէվկիլիլ գըզըմ։

Մարթ՝ պու սէօզլէրի իչիթտիքտէ պիւքիւն վիւճուտըլա Թիթրէտի։

Ժագ՝ գըզընն քէնտի գօլը իւզէրինէ տապաԹտըզը գօլունընն Թիթրէտիկինի հիսս իտէրէք տուրուպ վէ տիք տիք Մարթըն կէօզլէրինին իչինէ պագըպ.—Նէյ-նի՞ զար.—տէյու սիւվալ իթտի։

Մարթ.—Գիր չէյիմ եօգ. . . հիչ պիր չէյիմ եօգ սըր. . .

Ժագ.—ՄուԹլագա պիր չէյինիզ վար. . . պիրտէն պիրէ Թիթրէտինիզ, վէ իչԹէ պէնզինիզ տէ աՔմըշ. . .

Մարթ.—Թէէմին իտէրիմ սիզի. . .

Ժագ՝ մէրգուժէնին սէօղիւնիւ գաթ խաէրէք։—Նի՛չիւն ֆիքըրինիզի պէնտէն կիզլէյօրսընըզ։ . . . աչըգտան ալըզա սէօյլէյինիզ։ . . . Բարիզէ ավտէք իթմէքտէն խօչլաշայօրսընըզ։ . . . պու խուսուս սիզէ մուճիպը տէհշէթ օլույօր . . .

Մարթ։—Եա՛յր, էֆէնտիմ, թէյմին խաէրիմ սիզի քի էօյլէ չէյ եօգ տըր . . . Էկէր պէնտէ պիր հէյէճան վէ սօլկունըզգ միւշահէտէ իթտինիզ իսէ, պու խուսուս պէնի ալվադա կէլտիկինիզի սէօյլէմէնիզտէն գօրգուսուզում իչիւն օլմայըզ, իլլա պիր էնտիշէտէն նաչի պէնտէ էօյլէ պիր հալ վագը օլմուշ ատր։

Ժագ։—Նէ՞ չէյտէն էնտիշէ խոյօրսընըզ։

Մարթ։—Էնտիշէյմ չու տըր քի, պէն՝ պիր ֆագիր գըզ օլտուղում հալտէ, սիզին գօնաղընըզա տուխուլ իստէրէք, պիրլիտիկիմ վէ Թանըմատըղում պիր Թագըմ զէվաթը միւֆէտպէրէ վէ աղնիյա հէմիյէթինէ նա՞սըլ գաբըշահաղըմ։ զաննըմ էօյլէ պիր հէմիյէթին ուսուլ ու գաիտէսինէ մուվաֆըզ հարէքէթ իթմէյլի պէհէրլիմէյէճէկսինէն, չաբըրահաղըմ վէ պէյնի հէր քէսէ ատ կիւլիւնճ օլահաղըմ . . .

Ժագ՝ Մարթըն իչզու սահֆէտէուճլըղընա կիւլիւմսէյէրէք։—Կիւլի՞նճ մի տէտինիզ, սէվկիւլիւ գըզըմ, պուընըն իչֆիմալի եօգ տըր։ սիզէ մուճիպը խէվֆ ու տէհշէթ օլան ճ միյէթէ կէլինճէ, օնա տա սիզ չաբուգ ալըշահագսընըզ . . .

Մարթ։—Պէն քէօյ հալինի ճանըմ կիպի սէվէրիմ, վէ սայէնիզտէ պուրատա իսրար իթմէքտէ օլտուղում սաքին վէ լաֆիֆ էօմրէ ալըշըյօր խոմ . . .

Ժագ։—Եիւլասահ քէլամ քէօյ հալինտէն այրըլտըզընըզա Թէէսսո՞ֆ մի ի-տէյօրսընըզ։

Մարթ։—Անըն կիպի պիր չէյ։

Ժագ։—Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզի սօնունա գատար պուրատա պըրագամայահաղըմը մայթթէէսսուֆ պէյան խաէրիմ։ վագըա հէր չէյտէն պյասէ պէն սիզին խօչլանահաղընըզ չէյի եարմագ իսթէրիմ ամմա, սիզին Բարիզէ ավտէքինիզ լազըմ տըր . . . Թէյզէ գըզըմ Անժէլ իլէ պէրաբէր էվին իտարէսինի էլէ ալմանըզը պուղուլէրիմ։

Մարթ։—Էլիմտէն կէլտիկի գատար եարահաղըմ վէ հագգըմտա լուբֆէն իսլրագ իթտիկինիզ էմնիյէթէ լայըգ օլտուղուզը իսպաթ էյէյէճէկիմ։

Ժագ՝ Մարթըն էմնիյէթտէն պահա իթտիկի սըրատա պիր շուպհէյէ կիրիֆթար օլարագ։—Պուրատա գալմագ իսթէմէյինիզէ պուգա պիր սէպէպ օ՞լմասըն . . .

Մարթ՝ հէյէճանընը կիզլէմէյէ իչիւն պիր հըզ իլէ ճէվապ վէրէրէյէ։— Ա՜հ, խա՛յր, պուգա հիչ պիր սէպէպ եօգ տըր։

Ժագ։—Էօյլէ իսէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընը չօգ պիր վագթ արամայահագսընըզ, զիրա Բարիզտէ էյի վագըթ կէչիրիպ ճանընըզ սըգըլմայահագ։ պուննան մահտա մահտա քի Բըթի Գասթէլտէն խօչլաներյօրսընըզ, վագթ վագթ օրայա կիտէճէկլիմիզի սիզէ վատ իտէրիմ։

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ։—Աճապա Թէքրար պուրայա կէլէճէկլիմիզ վագթա գատար 0 SU պուրատա օլահաղ մը տըր։—Գատէհու եիւքսէք սէտա իլէ։—Էյ նէ՞ վագթ եօլա չըգահաղըզ, Ժագթօր էֆէնտի։

Ժագ։—Սահտրգլարընըզը պաղլայըպ իւսթիւնիզի կիյինտիկինիզէտ հարէքէթ իտէրիզ։ . . Պէնի պիր արապա պէկլէյօր, անընլա կիտէճէյիզ . . .

Մարթ։—Էօյլէ իսէ կիտէյիմ չաբուճագ հագգընընայըմ։

Ժագ։—Շիմտի, չաբուգ . . . Հէնուզ գօնուշահաղըմզը վար . . .

Մարթ՝ Թէահճիւպէվ վէ պիր ազ տա էնտիչէ իտէրէք։—Գօնուշահաղըմը՞զ մը . . . Նէ՞ չէյ իւզէրինէ,

Ժագ։—Շիմտի անլայահագսընըզ, սէվկիւլիւ էվլատըմ . . .—ահտի,

Ժագթօր իլէ կէնճ գըզ՝ պէրլիճէ սէօյլէշէրէք, խանէնին եագընընտա ճէօխմ պիր գաշ ըհտիմաւր աղաճը ալթընա վասը օլմուշլար իտի վէ պու աղաճլարըն ալթընտա պիր պաղչէ գանաբէյտի պուլունըյօր իտի,

Ժագ՝ գանաբէյի կէօսթէրէրէք։—Օթուրընըզ չուրատա, Մա՛րթ, վէ քէմալը տիգգաթլա պէնի տինլէյինիզ։—ահտի,

Մատամզէլ Մարթ՝ աճապա Ժագթօր քէնտի նէվզուհուր աչգ ու սէվտասընը ֆարգ իթմի՞չ մի տէյու քէնտի քէնտինի տիւշիւնիյոր տուրարագ, հէյէճան վէ եալանլարընըյա քէնտի քէնտիյի էլէ վէրմիչ օլմագտան գօրգմազա պաշլայօր իտի,

Ժագ Լակտրա՝ մէրգուժէյէ՝ օթուրմասընը րէճա իթմիչ օլտուղընտան, գըզ պախի իթտաֆ խտուգ, գանաբէյնին իւզէրինէտ օթուրար,

Ժագ՝ աճայիպ պիր պագգըզա մէրգուժէյէ պագարագ։— Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզ բէգ կէնճ վէ բէգ կիւզէլ պիր գըզ օլտուղընըզտան, եօլունընըզն իւզէրինէտ պիր չօգ քիմսէյէրէ Թէսատուֆ իտէճէքսինիզ քի պուննար սիզէ ալճագա իտէճէքլէր տիր .

Մարթ՝ գըզարարագ։—Ա՜հ, Ժագթօր էֆէնտի . . .

Ժագ։—Գըրագընըզ տէվամ իտէյիմ, սէվկիւլիւ Մարթըմ . . . Եէնի պիր էօմրէ տահիլ օլմագսընըզ, Թանըմատըղընըզ վէ պիլմէտիկինիզ պիր ճէմիյէթ արասընա կիրճէճէքսինիզ, պէն սիզի օ ճէմիյէթէ գարշը սագընըզ մուճահիպտա իտէճէյիմ։

«Բարիզտէ չօգ միւսահիր գապուլ իտէճէյիմ։ քէնտիլէրինի պագտրմագ իչիւն պանա միւրաճահաթ իտէճէք օլանարատան պյագա, սօսրէ վէ չէհրայինէրիմէ տահի պիր չօգ տավէթլիյէ կէլէճէք տիր, զիրա գօնագըմըն սալօնլարը չօգ տէֆա աչըգ օլահագ տըր։ մէրասիմը լազըմէյնէն խֆհասընը սիզէ հէվալէ իտէճէյիմ . . .

Մարթ։—Գունըն իչինտէն պէն սալա չըգամայահաղըմ . . .

Ժագ։—Գիլաքիս բէգ կիւզէլ իչինտէն չըգահագսընըզ . . . պիր ազ պյըզմագա միւհիճահսընըզ, գալանընա տա հիւսն ու նէգահքէթինիզ քիֆայէթ իտէր . . . Տէվամ իտէյիմ . . .

«Մէգքիւր տավէթլիյէր միյանընտա տէլիգանլըյար պուլունահագ . . . Գու տէլիգանլըլարըն քիմսի՝ սօուգ, գուվվէթտէն տիւշմիւշ վէ վագթ-նտան էվվէլ իհթիյարլըմըզ պուլունահագ վէ չօզու պու գապիլտէն օլահագ տըր . . . Գունլար Թէհլիքէլի տէյիլ տիր . . . Գապըլարը տա աթէչի չէյլէր օլուպ, գալպլէրի՝ էքէ կիւզել կէօզլէրին պագըբըլալ քիպրիթ կիպի Թութուհահագ տըր։

«Գու միսիլլուլէր՝ հաճիքմէզրէպ, քէնտի հիւսն ու անընա մաղրուր պիր կէնճ գըզըն եանընա կէլտիքլէրինտէ չօգ Թէհլիքէլի տիրլէր։ կէնճ գըզլարըն էքսէրիյէթի իսէ օ մէզրէպտէ պուլունընը։ լագին սիզի իչիւն պու Թէհլիքէլէրտէն գօրգմամ, զիրա սիզ ագլընըզ պաշընըզտա տիրտայէք վէ ֆէթհանէք սահիպէսի պիր գըզըզ-

Նրդ · · · Գաշընդդաան ֆէլաքէթլէր կէշտի, պու ֆէլաքէթլէր էն կէնճլէրի պիլէ թէհրիպաքեար իտէր · · · Գիր թագըմ սօուգնէվա տէլիգանլըլար՝ մէգալաթը աշըգանէտէ պուլընաճագլար, սիզ պու էլֆազ վէ մէգալաթըն տէյէրի նէ օլտուղընը պիլմէճէքսինիզ վէ անլէրէ գարըլմայաճագընըզ · · · պունտան մաատա պէն տէ սիզի տայմա կէօզէթէյիս նէզարէթ իտէճէյիմ · · · Գու պապատէ էմինսինիզ, տէյի՞ մի։

Մարթ՝ հէյհանլա·—Էվվէթ, էմինիմ · · · Նէ՛ էյի տատամընըզ, Տօ՛գթօր, նէ՛ համիյէթլի պիր զաթընըզ· պէնի սէվտիկինիզէ իթիգատըմ պէրքէմալ տըր։

Ֆագ·—Սահրէդէ սիզի սէվէրիմ, էվլատըմ, իհթիալ քի մէմլէքէթիմիզտէն զիյատէ սէվէրիմ·—տիյէրէք, Մարթըն էլլէրինի թուքաուպ աըգտը։

Մէրգուէմ զըզ՝ հիչ չիւպհէ իթմէյէրէք վէ ֆիքրինէդէ պիր չէյ կէչիրմէյէրէք պըրագտը քի Թօմրըն էլինի սըգտըն, գիրա քէնտի զաննընձա մէրգուէմ՝ բէտէր կիպլի քէնտիսինի անատիվ վէ պիր մուհապպէթը խալիսանէ իլէ սէվիյօր իտի։

Ֆագ սէօզիւնէ տէվամ իլէ·—Հէյր նէ գատար հէնուզ կէնճ սայըլըը խէմ տէ, պիր չօգ զէմանլար միւթէէլիֆ ճէմիյէթլէրտէ պուլունմընը օլտուղունտան, ահվալը այէտտէն հէր ճիհէթճէ խաապէրտարըմ · · · Սիզ ֆէվգէլատէ պիր կիւզէլ կէլիկէ մալիք իսէնիզ տէ, պու հիւան ու ճէմալ պագը ճիհէթճէ մուճիպը սէյաթ ու մէնհուսէյէթ օլապիլիր · · · Թէքրար տէրիմ քի, սիզ ճէմիյէթ իչինէ կիրմէզ, տէօրթ թարաֆտան սիզէ ազ չօգ խալիսանէ պիր սուրէթէտ պէյանը աշգ ու մուհապպէթ օլընաճագ տըր · · · Գինաէն ալէյհ պէն սիզէ պու միւչքիլաթ վէ թէհլիքէլէր արտընտա պիր խաթԹը հարէքէթ, պիր Թարիգ Թային իթմէյէյիմ։

Մարթ·—Լաքին պէն սիզին տէտիկինիզ թէհլիքէլէրի կէօրմէյօրըմ · · · Սիզին խանէնիզէտ պանա քի՞մ րիայէթսիզլիքտէ պուլընմադա ճէսարէթ իտէպիլէճէք տիր։

Ֆագ·—Քիմէ՞ն ճէսարէթ իտէմէյէճէկսինէ էմին օլտուղունտան, թէհլիքէ՝ լէքէսիզ օլան նամուսընընզ հագգընտա օլմայըզ, հէնուզ ահվալը այէմատէ պիխամպէր օլան գալգինիզ հագգընտա տըր, գիրա սիզին խապէրսիզ օլմագընըզ գալպինիզ սէրպէսթլիկինի զայա իտէպիլիր։

Մարթ՝ էքի կիւնտէ պէրու Թասվիրի կէօզիւնէն էօնիւնտէ կիթմէմէքտէ օլան եապանընը տէլիգանլըյը խաթրընա կէթիրէրէք պիր քէրրէ տահա գըբ գըբմընզը քէսիլտի։

Մարթ՝ թէլաշը պիր սէտա իլէ·—Ա՛հ, Տօգթօր էֆէնտի, պու պիր գօրգուլը չէյ տէյիլ տիր։

Ֆագ·—Պէն տէ պիր տէրէճէյէ գատար գօրգարըմ, վէ էկէր սիզ տէ ֆէզ տէյէճէկսիզ գօլայ պիր չէյի թէմամըլլա իթրա իտէր իսէնիզ հիչ գօրգմայաճաղըմ։ Տէյէճէյիմ չու տըր քի, մատամ նէվինտէն օլան վէ սէվինտիր Թասվիր օլընան պիր նէվի հայվան կիպլի աթէշլէր արտընտան կէչիպ, կէօզլէրինիզին իչգա իթաբէկի եանկընընտա ասլա էհէմմիյէթ վէրմէյէսինիզ։ · · Գըրագընըզ սիզի սէվմինլէր, լաքին սիզ սէվմէյինիզ, սիզ մուհապպէթ վէրմէյինիզ։ · · Վագը օլան իլանը աշգ ու մուհապպէթլէրի կիպլիմսէյէրէք տէյնէյինիզ, լաքին ասլա ճէվապ վէրմէյինիզ

· · · Հէյր քէսի գապուլ իտինիզ, լաքին քիմսէյի Թէվֆիգ իթմէյինիզ · · · Ամմա սիզէ ֆընտըգճը տէյճէքլէր իմիշ · · · տահա էյի · · · Ֆընտըգճըլըգ բէգ պէօյիւք պիր գուվվէթ տիր։

58

Ֆագ Լակարտ՝ չու քիւչիւճէք նուԹգընտա իւէրէէտիքճէ, Մատամազէ Մարքըն հայրէթ ու Թէճաճիսլի տահա զիյատէ արթմագտա իտի։

Ֆագ Լակարտ մէգալէսինի պիԹիրտիքտէ,

Մարթ·—Նէ՛ ատինիզ, Տօգթօր էֆէնտի, իսԹէրսինիզ քի պէն իլանը աշգ ու մուհապպէթլէրի, աշըգանէ եէմինլէրի, ահ ու էնինլէրի ֆիւթուրըզճա տէյնէյինէմ, էլհասըլ պըրագայըմ քի պէնիմի գօրԹէ՞ իթսինէէր։

Ֆագ·—Էօյլէ եա՛· · · պունտան նէ՞ քէօթիւլիք կէօրիյօրսընըզ։

Մարթ·—Լաքին աքսի կիպլի անլէրտէն պիրի ճիտտէն պէնի սէվճէճէք օլուր իսէ՞։

Ֆագ·—Սիզ անը սէվմէյէճէկինիզտէն, հիչ պիր էհէմմիյէթի օլամազ։

Մարթ·—Անըն մէգալաթը աշըգանէսինի իպԹիտասընտան գաթ իթմէյէրէք մաէլմէմունէյէ տէյնէմէճ կիպլի եաբաճագ օլուր իսէմ · · · Իւմիտ իթմէյէ հագգը օլաճագ տըր։

Ֆագ·—Ֆիւթուրսըզլըղընըզը մուահիսէրէն կէօրիւնճէ, եանըլտըզընը անլայաճագ տըր։

Մարթ·—Ֆէնա օլաճագ, մուզտաարըզ օլաճագ տըր։

Ֆագ·—Քիմի՞ն ուժուրընտա · · · Գաապահաթ սիզին տէյիլ եա՛, քէնահսինէն տիր · · · Գիր մուհապպէթլի մէյտանընտա մէճրուհլարը խասթախանէյէ կէօռատմէյէ պագըըր, անլէր հագգընտա պաչգա պիր չէյ տիւչիւնմէմէյ։ Գու մէճրուհլարը եարալայանլարըն հիչ պիր վիճտան բահաթսըզլըգը օլամազ · · · Էօմիւր՝ պիր մէյտանը մուհապպէթլի տիր · · · Գիր քէրրա տահա սէօյլէյիմ, ֆընտըգճըլըգ խահնիզ, էն սէլամէթ Թարիգ պու տըր · · · Իչքէ սիզէ սէօյլէյէճէյիմ պունլար իտի, սէվմիւլիւ Մարթ · · · զանընըմ ֆիքրիմի անլատընըզ։

Մարթ·—Էվվէթ, Տօգթօր էֆէնտի։

Ֆագ·—Էյ նասիհաթլարըմա իթաաթ իտէճէ՞քմիսինիզ · · ·

Մարթ·—Էլբէտտէն կէչտիկի գատար նասիհաթլարընընզը իհթա իտէճէյիմ · · ·

Ֆագ·—Գունընըզա պէրապէր մէմուլ իտէրիմ քի, սիզէ հէվալէ իթմիչիմ պու վազիյֆէ ուզուն միւտտէթ սիւրմէյէճէք տիր, պէյէի պէօյլէ պիր վազիյֆէյինին իհթիասընա տա մէճպուր օլմայաճագսընըզ · · · Գու խուսուս՝ պունտան պիր գաչ կիւնէ գատար զուհուրը մէչհուզ օլան պագը վուգուաթա պագար · · · Իհթիմալ քի եագընտա հալ ու ահվալիմտէ պէօյիւք պիր Քէպէտտիւլ վուգուս պուլուր տա չիմտիքի պիլէճիմէյէ Քէտտիվուրաքըմ կէրի պըրագըլըր · · · Օ զէման Միրմէնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա իգամէթ իտէճէք եէրտէ Բարիգտէն Քէպապիա վէ միֆարէգաթ իտէրիմ · · ·

Մարթ՝ պիր էնտիչէ իլէ·—Բարիգտէն միֆարէգաթ՞ մը իտէրսինիզ · ·

Ժագ։—Եվ՛ԼԲ, վի Խալքերդ Ռարիգալէն ալէկ։ Քէքմէլ Ֆրանսասան։ . .
Մարթ։—Ձո՞դ պիր գէման իշուն մը։

Ժագ։—Ենի պհէսիդ մուէպէէն։—ալէսիքաչ, էօքսիդ գըզ էօլու կիսի սար սարը քէսիսի վի սալքերդ հէրէ սիւշմէսինէ բամազ գալսը։

Ժագ Լակաբա՝ գըզըն ար ալիքնար կէօրիւնէն Քէչէչ ու հէյէճանէրդն ալպէսը սալիսինի անէպամայդըդ պաշդա պիր ալպէպէ համի իլէ, Մարթ՝ վալիսէնինն էանաի վի Ֆաքրնաա գլուսդը կիսի հէնհաշէն պու ալէնաչ հարա հալքերդ հիւդ իւսիհ գալմազաան գարգալար ալէյու գանն խակրնէք, պիր սէտաի լէքաֆէքիհնիքիհ իլէ վի քէլիմաքը միլիհիհիանէ իլէ։

—Ա՛, գօրգմայդըդ, սէվգիլու Մարթ։ . . Հէր նէ գլուրսա գլսուն, սիզ պէնաչն պարըլմայաճագսընդ։ . . վէ . . . քիմ պիրիր իսքիգպալէնիզ նէ՞ գլսճագ։ . . Իլէրուաչ պուներն իւգէրինէ սէպէնէրիզ . . .

Մարթ իչիքմէյօր իսի . . . ախնէմէյօր իսի . . .

Մէրգուսէնէն սիւչհենէլսի անճագ վէ անճագ Ռարիգալէն վէ Ձերանասան չըզըլըգ կիսիլհնկի մասաէսի իւգէրինաչ գլուդ, պաւնան՝ չոգ գօրգուդօր իսի, պիրա ս գէման, հան ու կէոնիւլաչն սէվմէքչուն գլուսդը ս հապանճը սէլիգասիլըմը պիր սահա կէօրմէք իւսիսի պիւսպիսիքին մանչ գլուճագսը։

Եկէր պու հոզ վագը գլսա իսի, գալպի միհնքսիր գլարագ, քէհենհինէ սէ էօրմէքչէն պաշդա պիր չնչ գալմայաճագ իսի։

Ժագ։—Արքըզ միսքէրիհ գլուսնըզ, հապը գըզ . . . կիսինիզ հապըրլաճը նըզ . . . պէն սիզի պէքլէրիմ . . .

Մարթ՝ իքսան իքմէքչէն գկուսաչ, հէյէճանէրը, մէդուսիլէքինի վի կէոզ հապչարըը կիզպէմէք իշուն սէրհան չէքիլսի կիքմաի։

Մասամազէլ Մարթ՝ սահարնա վարսրգուա, սիզ իւսքիս կէլիզ հէնհքիւր հէնհքիւր ապչամազա պաշչասը վէ չու Ֆէրհաա ու Ֆիզան արսաբնաա քէհենի քէհենհնէ սէսի։

—ԵՒա՛ սէվգիլու վալիսէհիկիմ, մուգասարրդ գլուդ պիր էհէն սիւհհաչէ կէքիրմիչին։

«Գէն սէնի հան ու սիլսէն սէվէր իսի։ ձէհնասը Հապգ սէնի հաճրնա չաղըրսագ պէհիմ էն պիրինհի վէ էն պէգմէք սասամէքիսի էլիմսէն գլսը։

«Գու կիսհքի կիսն գալպիմ պաշդասրնա մանչ գլուճ էաբր . . . գալպիմսէ սահա գլան մուհապսէքիհնի միւչասիհ պիր մուհապսէք հասըլ գլուճ գլուսդ, իչքէ պու մուհապսէք սէ գահա պիր էլէմը ձէսիա հապրրլագսը . . .

«Գահա պիր հապհնաքի վէր, սէվգիլու վալիսէհիկիմ . . . իւմիսիմ հապրրլաճը սէնաչ սէր, էլգէքքէչ սիրէքքսէն պէհնի կէոզէքչօրսըն . . .

«Ձիսն քէհասիսիքէն գարշչմա չըզգան պու հապանճը սէլիգասիլըը սէվմէսրըմ, լաքին քիմ գլուսգընը պիւմէչօրըմ . . . Գահա էպչէ կէսիչօր քի, էկէր քէհենհինի պիր սահա կէօրմէչէհնէ գլսը իսէմ, պու սիւհհասա սրքըզ պէհնիմ հիչ սասամէքիմ գալմայաճագ սէր . . . սէրն իսքհան իքսիհիհ մէմիէքքիր քէրը իսուգ կիքմէք լազըմ սէր . . . իսուհրմ մուէպէէն սէրն իսուհրհա մէրզուսէ գլսը վէ քէհենի հապաքը պէհնիմ հապաքըմ գլսուգընը քէհենհսնէ սէպչէմէքսիհնէ պուգրասան չէքիլսի կիքմէքլիհնիմ լազըմ սէր հէ՛։

«Ա՛հ, սէվգիլու վալիսէհիկիմ, պու հէ՛ գասաար մուէպասրըդ գլուդսըրմ . . . հապաղսմ էր պահա . . . Քէսիլէ էր պէհի։»

Մարթ պիր չոգ ապչագրսդ սաւմա իքսան, պաշէհաւ քէհենհսնէ էալէ հէյսէ քի, սէպագասան գարհդ պիր սէտաա քէհենհսնէ չաղըրըլդսը վէ քէհենհսնէ իւմհաա կիսի պիր չնչ վէրիլդսը իսի։

Էօքսիդ գըզ՝ հան գլսրսդ հապաղսը գալդսը վէ հէդպէրինի սիլէրէք սէսան։

—Սէսինի իչքէ սան, սէվգիլու վալիսէմ, ձէհնասը Հապգ պահաս հէվգսդ վէրմէլիհնի սահա միւսասաէ իքմիչ սէր . . . պահաս գաւվէրէ վէ հէսաբէք վէրսան . . . Գէնի կէոզէքսիհնի պիւէրիհ, էմհիչէքիմ վաւ սէրը։

Էօքսիդ գըզ՝ պէգլիհնէ սէպչէհնհաչէն սահարնա սէրհան սահարդըզը լասը։ իւսքիհնհ կիսհնան վէ սչագը Հնան։

Տօգքօր Քահրան՝ իհչասքո միւլէհգիմի իւմ գահաչըդսը իսի։

Կէհճ գըզ՝ միւքասէքմէլի մէդգիւրէհնէն չաւ Ֆգրասրնը իչքսան։

Տօգքօր Քահրան։—Տիմէքո պու ապչամ հէրհան քէքմէլ գլաճագ . . .

Միւլէհգիմ։—Եվ՛ԼԲ, էՖէհնասիմ . . . հապրրնդ իքսի սասիֆիկասէն կիքմէմէքի բէհա իսէրիմ . . . Սիզէ սէպչէսիկիմ սէչահաքո իշուն հապրրն հարիքէքքսիմ . . . Գաւ ապչամ սասաքո սլքը բասասէչէրհնասէ սրասպաճրամ կէնիպ պաւրասան պիր քագըմ էչհա սիպ իսէհնէք, անհանքարսրը սհա քէպիմ իսհնհիպ։

Միւլէհգիմ։—Բէք էյի պաչ իւսքիհնէ, էՖէհնասիմ . . . Սիզ գասավէքքսիմ իքմէմէչիհնիպ, էմիհնիպ քէմաէրչա իհրա գլուհնրը . . .

Ժագ՝ Մարթա իսքհասէն։—Կէլհնիպ, սէվգիլու գըզըմ։—ասահ վէ սպՖիկասէն սիշսրը չըգսը։

Էօքսիդ գըզ՝ մահգուն մահգուն իսանէչէ, պաղչէչ վէ բրմագա պագսը։

Ուզգագսա ագահրարդն սալդսրը սրասրնասան մէրգուսէ գըզ պիր սահասալ կէօրիւգ, պու սահասալ բրմագրդն քիւչհիք գալհնասան եօգսրը սօգրու չըգէչօր իսի։

Մասամազէլ Մարթ՝ սահասալը կէօրիւնէ, գալպհնաէ հէնհաչն պիր հէյէճան հասըլ գլուդ, չհնքի մէդքասհնէսի գլուսդը սէլիգասիլըը կէօրիւգ քահրաը։

Ժագ Լակաբա կիքհրէն սրագա՝ գարասրնի Հահնհասնէքի հէրհսհվէհնէն հասնհնաա սաւրաչօր իսի։

Տօգքօր Քահրան՝ էն էվ՛ԼԲ Մարթը սրասպագա պիհնհրիգ, քէհենհսի սէ չըգսը մէրգուսէնէն եահրհնաա օքասրաը։

Ասրասպահրն գարասրնը հիչասքո միւլէհգիմի գասրագրգ սէմիր բասրմագուըգուը գարասրը սգաը վէ սրասպագա չագա գասիը իսէրէք սրասրագը սհսրմէչէ պագչէսաը։

Բոչ՝ սահասալրնա բսքիգ գլուճ, բրմագրդն իւգէրինաչ կէպհնիչօր, վէ բրմագ քիւչհիք պագչէհնէն իչչաչ իքի գլուճրը մահհսքո պասրչհնչօր իսի։

Մէրգուսէ սէվգիլուանը՝ «Սէգաիհսիլիք Բէրհնհնէն» օրքագա չըգահագրը սագմա իւգիա իքմէքչէ իսի իսչ սէ, պու իւմիսի պագա չըգըգ, գալհնէ մահգուն վի միքհասէր գլուսդը հագլաչ էվ՛ԼԲ սվսէքի իքսան։

Մատլէն՝ եէմկի հաղթրլամբշ, մէրգուժ տէլիգանլըյա պէքլէյօր խոխ։

Բոլըն մահկունիկէի իւր կիւնէն պէրու տանա գիւսաւ պէյտուղնատ, խոխկոր գորը՝ պիքիատ տանա գիւսաւ էնտիլ վէ վէտէտ խոմկէ պաշլայարագ, տէլիգանլը էֆէնտիսինէ սիւվալըր խրատ խոմկէ խոխ տէ, Բոլ հէվտագ վէրմէտի եաքօտ գաշտագ հէվտալար վէրտի։

Մէրգուժ տէլիգանլը քատտըր խոխ մէդ, երնէ տէրհալ խանէտէն չըգըտ սանատլընա բոքիտ օլուտ վէ ագշամա գատար պաղչէնին րըխոքըմը գորչըսընատ պալըդ ավլատագ կիտի եաքտը։

Հէր ան ու տագիգա կէնճ գորրնըն կիւչէր եիւզէ հէնչիսիքէր արատընատ օրքոյա չըգատաղրնը զանն ու մէժտալ խոյօր խոխ։ . . .

Հայրֆ, Բոլ պէյղէճ մէրգուժէ պէքլէտիկի սըրատտա, «Մէդիսիսալիք Բէրիսի» Բրքի Գատքէլ գօնաղրնատա տէյիլ խոխ։

Նէվվը մէդքիւրատ տատքի տիքրտա, տախքէ Տօգքօր Թոժրսընըն սրրարրչ խոտիկի ինչատքի խոխտատ պուլըդ, Մուլհէկիտ Տրմիչէ՝ վատրնը Բէկմաճքյատ իճրա խոտիքատէն օսնգրա, ասպիկէյէնին անախքարլարրնը օ սրրատա վիւրուտ խատէն Ալզատը արատաճքյա Բէկտիտ խոտի, վէ մէրգուժ արատաճը տախի Մարքրն բըրքըլարրնը պատրագ տուրմայդու հինէ եօյա չըգատը կիրտախ։

Բրքի Գատքէլ գօնաղրնատա չիտոի արքըզդ քիմնէլէր եօգ խոխ։

Օ կիւնիւ տագչատ տատքի տիքը բատտէլէրինատ, գիքիր կիտի գարատնլըզդ պիր կէճէտ էյի պիր ատ գօչուլը պիր գօնագ արատաճը՝ մէդքիւր Բրքի Գատքէլ գօնաղրնըն գարատլը օլան տէմիր բարտագլըզդը գարուրըն էօնիւնատ տուբատը։

Մէդքիւր արատաճատ պիր էրքէք աչագը էնիպ, հէպինատէն պիր անախքար չըգարարագ, մէդքիւր անախքարլա տէսիկ տէտատըդ բարտագլըզդը գարուրը ատչար, վէ արատաճըյա «—Հայվանը տատքատ հիւրիւտէրէք իչէրի կիր։ . . . —» տէմի։

Գիր ատ օսնգրա արատա Բէկքրար իչէրտէքի գարուրնըն նէրտիվինէն կառնընատ Բէկվագդուֆ իլէ, արատաճը՝ սանատլեատրնատ աչագը էնտի, վէ «—Արատագյը պըրագըդ պէկիրի տիրքրա կէօքիւրչիմ մի։—» տէյտ։ սիւվալ խոտիքատէ,

—Եա՛յր, . . . պոչ չէյ տիր . . . ազ վագք տատրաճագըդ . . . Անախքարլար արատաճա տըր, ալ անախքարլարը վէ գարուրը աչ . . . Բաքէքի պէն ա ըրըմ—տէյտ։ արատաճան էնէն տատ Բատաֆընատա ճէվտագ վէրիւտիկինատէն, արատաճը՝ արատաճաքի չիկէնէլէրին պիրի իւզէրինատ պուլընատ անախքար տէօքէնին պալդ նէրտիվինատէն եօգարը չըգագը վէ պէդյիք գարուրը աչար։

Մէրգուժրն արգագը սրրա տա արատաճան էնէն տատմ կէլտիքատ, վէ պու տատմ՝ պոյու եարրմ մէքրօ վէ էնի վէ հիքօճէքիկի դըրդ տանքիմէքրօ գատար օլան պիր գուքատրը համիլ պուլընճագտա խոխ։

Եվվէլա արատաճը՝ գար գարանլըզ օլան ավլուրա կիրտի, բոլքօսրնըն ճէպինատէն ուճճանրդ պիր խըրտըդ ֆէնէրի չըգարտը, գարագրնը աչար վէ աչար աչ-ժագ օրքոյալդա այաքընլըզդ վուրտը։

Գուքատրը Քաչըչան տատմ՝ ժագ էակարտա օլուտ, արատաճըլըզդ մէմուրկէքիկէ մէրգուժրն րէֆագաքընտա պուլընան չոխտ տատի՝ պիր չիֆքի չարքոյ տատգալ Քագարագ Բէկտիրը գըյտիկէր խոմկէ օլան Բատգալ Սաճիլ խոխ։

Ժագ։—Ճատնը էվվէլա քիւչէրէ գոյալըմ, սանդրա պագալըմ հէր չէյ եօլատնատա վէ նիգամբնատ՞ մը ատը . . .

Բատգալ՝ Քատմ օտասրնըն գարուրնըր աչըդ եարըտան իչէ պիր կէօդ կէգտիրտիքատէն սանդրա քիւչէրի աչար, վէ Ժագ՝ էլինտէքի գուքատրը տիվար իչինատ պիր տօլատա գօյտու վէ պու տօլատը գարայըդ անախքարրնը ատար։

Գատէհու Ժագ։—Պիր չէյ եագ . . . պու ֆէնէրէ հէչ պիր չէյ կէօրճինմէյօր . . . —տէմիքատ, Բատգալ Իքի գօլը պիր չատտատրնը մուժդարրնը եագար։

Ժագ՝ տէօպճինէ տէվտ իլէ— Իչքէ պու տէչա . . . Շիմտի ինչատքը վագըտըր Բէտագիգ ու Բէկքիրէ խոէլիմ . . . Իչքէ՝ քիւչէր իւէ Քատմ տատրնը արատրնատա մուխատտիրէ իքմէչէ մահտատա օլան պօրատրնն ատղը . . . տատվար իչինէ րէչ կիւդէ կէօժրւլիլ իքքիգտճ իքտատրիւմէ օլատէրնատա, օրատատ Եօյէ պիր չէյ պուլընտոքը՝ քիմէհնէն խոքը ու խայալինատէն պիւէ կէչմէկ։ . . Գատուլրա պագալըմ . . . —տէյկրէչ, սիրիկիւչէրի կէօդտէն կէչիրտիքատէն սանդրա, երնէ տէօպճինէ տէվտ իլէ։—Գուդնար տատխ միհքէմ կէօրճինէյօր . . . Քատմ տատրնըն կէչէլիմ։—տէմէ, վէ կիղի գարուլըրը Բէկտիգ խոտուպ ըղկընը մէմճուճնէյէ Եչէմ։

Ժագ՝ Բատգալա խոքատպէն։—Գու օտանըն իչինատ գարատ . . . պէն տիչտրը չըգայըմ վէ տիչտրատն չու բէնճէրէնէն գանատրնա վուրտըղրմատա, ճան գուրքատրան եօ՞գ մը տըր կիպի տատգըն չըգտըգճա պագըր . . . անդատը՛ն մը։

Բատգալ։—Անդատըմ . . . կիքի . . .

Ժագ տիչտրը չըգտը վէ կիքտի Քատմ օտասրնըն բէնճէրէ գանատրնա վուրտըղտան սանդրա տիկնէմէդ իչինէ գուլագրնը տէրհալ մէդքիւր գանատատա տայաքտը, պիր գաչ տագիգա տիկնէտի, Բէկքրար վուրտը վէ երնէ տիկնէտի,

Գատէհու տայֆիկէչէ տատքէվէ Քատմ օտասրնա կիտէրէք քէնտի քէնտինէ։—Հէչ պիր չէյ իչքէմէտիմ։—տէմէ, վէ Բատգալա խոքատպէն։—Գաղըրտը՞ն մը։—տէչու սիւվալ խոտիքատէ,

Բատգալ։—Սէտիմ պօղուլտագ տէրէճէտէ պագըրտըմ . . . Հէչ տէօ աՀմատրն մը . . .

Ժագ։—Հէչ պիր չէյ իչքէմէտիմ . . . Բէնճիւտէ մահկուպ տէրէճէտէ տիր . . . Եէր տէքրնա էնէչիմ . . . —տէյինտ, իքինի պիրտէն աչագը էնտիչէր, տէմիր գարլատնըշ օլան գարուլըրը աչագըր, եագլըրը օյնաքատրըր, վէ քէմատր տիգգատ ու իքինա իլէ իճրա իքտիքիչէրի Բէկքիչ ու Բէկտիգտէն՝ հէր չէյին սուրէքը մահկուպէ վէ մուքէմմէլէտէ եարըշըճ օլատէրնըն գանի օլատէր։

Գուդատր հէչ պիր չէյ պըրագըշտամբշ խոխ։

Քիւչէրատն՝ բէնճէրէ տա տուվարա գարատնմըշ օլան պօրատուժա էնտիչէր։

Տէմիր հաղգա՝ մուհքէմէճ տատվարա մըհտատնմըշ խոխ։

Ժագ։—Շիմտի պուրատատ տա Բէկճրիպէ իճրա խոտճէկիզ . . . Սէն պուրատա գարատ, վէ տիչտրատն տատվարա վուրտըղրմ անդատը չըգտըգճա պագըր . . . Էկէր Բէկքմիչ տէսին պօղուլտա պիւէ, Բէտատվի օլտուռատիւիր . . .

Իքինճի Բէճրիպէ տատխ՝ պէրինճի Բէճրիպէ կիպի տատրնքը մահկուպէ պուլընտը։

Ծագ՝ ևինէ Բասգալըն եանընա կէլէրկ։—Մաթպախատա զինկօ պանէօլար վէ գօվալար վար սըր, բէնա խէրիմ, անլէրի ալ պուրայա կէթիր։ . . .

Բասգալ իթաաթ իթտի վէ իքի պէօյիւք զինկօ պանէօ իլէ իչ գօվա կէ-թիրտի։

Ծագ՝ լէյէն չէքինէ գազըմըշ կէնիշ պիր թաչըն ալթընա մէվզու պագըր մուսուրտը էլիյէ կէօսթէրէրկ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։

—Նու ֆօսուրտ պոլ սու վէրիր։ . . Չօգ էյի տիր։ . . Եիմտի պու սաաթ-տա սիկարա օտասընտաքի Թավանտան տարը օլան լամբայը պէրպ, չու տիյմէյէ Թագաճաղըշ։

Ծագըն սէօյլէտիկի տիյմէ՝ վիտալը օլուպ, Թավանըն Թա օրԹասընա գօնմըշ, վէ անըն պէրընա քիլէրին գալըն այագը մասասը մէվզու պուլընմըշ իտի։

Բասգալ։—Պու իչի պիԹիրտիկիմիզտէ, պուրատա նէ եարմագ իսԹէտիկինի վէ էչեաճա չու Թէպտիլ ու Թաղընիրին սէպէպի նէ իտուկինի էլպէքԹէ պանա էյզահ իտէմէքտին։ . .

Ծագ։—Սանա էյզահ իտէմէք պիր չէյիմ օլմայաճագ։ . . եարըն կէօպիւնէ կէօրէմէքտին։ . . չիմտի սէն կէլ պանա պիր ազ եարտըմ էԹ։—տէտիքտէն սօնրա, իքի արգատաշ սիկարա իչմէյէ մախսուս օլան օտայա չըզտըլար։ Պու քիւ-չիւք օտա զայէԹ սիւպիւ տէօչէնմիշ օլուպ, ագշամլարը Թավանատան ղէնէրիլէ ա-սըլը պագըր պիր լամբա մէզքիւր օտայա բըշդ վէրիր իտի։

Իքի արգատաշլար՝ լամբայը աշաղը ալտըլար վէ Ծագ Լակարաբըն կէօսԹէր-տիկի տիյմէյէ կէօԹիւրիպ Թագտըլար։

Ծագ։—Լամբա եագըլատիլի՞ր մի։

Բասգալ՝ պագտըրգտան սօնդրա։—ԷվվէԹ, եաղը տօլու սըր վէ ֆիԹիլի տէ եէնի տիր։ . .

Ծագ։—Բէկ ալէա։ . . Եիմտի արապատա գալան բաքէԹի կիտիպ ալմալը . . .

Բասգալ։—Կիտէյիմ։ . . —տիյէրէկ, տիշարը չըգտը կիԹտի, վէ չօգ սիւրմէյիպ գօյու բէնկ պիր գալըն պէգ սարըլը վէ սիճիվէրէկ պազը պիր բաքէԹ կէԹիրտի։

59

Ծագ՝ բաքէԹին սիճիվէրինի չէօզտիւ, իւօԹիւնէ սարըլը օլան պէգի աչտը, վէ տէրուհինտէն պալըգմը եաղմուրլըղընա պէնգէր իքի սիյահ լասԹիկ եաղմուր-լըգ չըգարտը։

Պու եաղմուրլըգլարըա պէրապէր իքի չիՓԹ տէ եօլմու չիվմէսի պուլունըպ, ինանա՝ պօԹինէլէրինի չըգարմագսըզըն մէգքիւր չիվմէլէրի այագընա Թագապիլիր իտի։

ՍախԹէ ՏօգԹօր՝ պիր տօլապ աչըպ, պալչատէ գիքը իԹտիկիմիզ չէյէրի օ-բայա գօյտըգտան սօնդրա, ճէպինտէն հէքիմէլէրին սարիը իչուն գուլաճաըգլարը պէգէր կիսի պիր բաքէԹ պէյազ սարիը պէգի վէ ադը գաբաը պիր չինէ չըգար-տը վէ պուէնլարը տահի այնը տօլապա գօյուպ տօլապը գաբաատը։

Գահէհու Ծագ։—Եօգարը չըգալըմ, վէ արգամըզտա աչըգ պիր չէյ պըրագ-մայալըմ։ . . —տէյիպ, իքի արգատաշ զէմին գաԹընա չըգտըլար։

Ծագ՝ սօն պիր տէֆա տահա օրայա կէօղ կէզտիրիպ, սէվինէլի պիր սուրէԹ-տէ։—Հէր չէյ ալէա, եօլընտա սըր։ . . Հայտէ կիտէլիմ։ . . —տէտի։

Գիր գաչ տագիգա սօնդրա ԲըԹի ԳասԹէլ գօնաղընըն գարուլարը սըգը սը-գը գարանարագ, արագա՝ կրամէլտէն ՇարանԹօնա կիտէն եօլըն իւզէրինտէն հարէքէԹ իտիյօր իտի։

ՇարանԹօնտա Բասգալ սագա վուրուպ, վէննէն գօրուսընա տօղրու եօգարը չըգտը։ Օլմանընն օրԹասընա միւվասէլէԹ իԹտիքտէ, տուրուպ արագանընն սան-տալեասընտան աչաղը էնտի վէ տէրագատ էԹրաֆընա պիր կէօղ կէզտիրտի։ Եալ ԹէնՀա օլուպ քիսէ եօգ իտի։ վիֆիր կիպի գարանլըգ իտի վէ հիչ պիր սէս տա եօգ իտի։

Բասգալ՝ պիր հավէյէտ չարպասընը, բէրուգասընը, սախԹէ չաԹալ սագա-ընը, կէնիշ ֆօրմա բարաբսիւսինի չըգարըը վէ պուէնլարը արագանընն իչէրի Ծագա վէրտի, վէ Ծագ տահի անլէրի արագանընն սանտըզընա վազ էյլէ-տի, վէ օրատան քիւչիւք պիր չարգա չըգարտըգտան սօնդրա, սանտըզը գարայըպ քիլիալէտի, վէ մէզքիւր չարգայը Բասգալ պաչընա գօյուպ, պէօյլէճէ էտիկ գը-յաՓէԹինի իչրագ իԹտիքտէ, ԹէքրարՀ արագանընն սանտալեասը իւզէրինէ չըգ-տը վէ պէկիրէ չալա գամչը իտէրէկ արագայը գօչտուրմագա պաչլատը։

Գիր գաչ տագիգա գարՓընտա արագա օրմանընն իչինտէն միւրուր իտուպ, Սէն-Մանտէյէ վէ վէննէն ճատտէսինէ վասըլ օլտու։

Սագսահ ռատաՓ իբլիտ ՏօգԹօր Թօմբսընն իլէ սըր քեաԹիպի Բասգալ Բամ-պէր՝ Մէրսէյէպիլ սօգաղընտաքի գօնաղա միւվասէլէԹ իտուպ, Ապգատը ուշագ՝ պէկիրի ախընրա վէ արագայը սուննաուրմանընն ա.Քընա չէքիվէրտի։

* *

Մատմազէլ ՄարԹ՝ ԲըԹի ԳասԹէլտէ գալընի պիր եապանճըյա ԹէրքէԹ իԹ-միշ օլտուղընտան, օրատան միւՓարէգաԹ իԹտիկինէ հէր նէ գատար բէք զիյա-տէ միւքէտտէր օլմագտա իտի իսէ տէ, եէնիտէն Անժէլ իլէ պիլէչտիկինէ տէ սահիհէն միւմեուն օլմագտա իտի։

Մէրգուժ Անժէլ՝ Ծագ իլէ Բասգալընն ԹալիսաԹընա իԹտաաԹ իտէրէկ, էօքսիւզ գըղա իպրագը Թէվճիհէ վէ խայրխահի իԹմէքտէ պուլընմըշ, վէ մէրգուժ-մէնին Բարիզէ միւվասէլէԹիտէ, գօնաղընն ատօրԹ Թարաֆընը կէզտիրէրէկ, էվ գատընիղընընա մախսուս օլան անախԹարլարը մէրգուժ գըղա Թէպտիմիշտիր։

Գու կէնճ գըղ՝ տայմա էանաֆ վէ ֆուգարա պիր հալտէ եաշամըշ օլտուղընտան, մէզքիւր գօնագտա կէօրտիկի բրէնտարի սիւս ու տարաԹա հայրան օլ-մազ վէ պէօյլէ մախարաքլարա տայանմագ իչինէ ՏօգԹօրընն պիր սէրվէՀը էէսի-մէյէ մալիք պուլընմասը լազըմ կէլտիկընի քէնտի քէնտիյէ սէօյլէմէքտէ պուլըն-մըշ տըր։

Անժէլ՝ մէրգուժէյի էն սօնը, քէնտիսինէ Թախսիս օլունան օտալարա կէօ-ԹիւրտիքտէՀ, Մատմազէլ ՄարԹ միւսապիԹինէ տիւչարը հայրէԹ օլտու, գիրա քէնտի չախսընա Թախսիս օլընան տտիրէնինէ պու օտալարը՝ տարաԹ ու ԹէզկիւնաԹտան եանա հագիգէ պիրէր միւճիզէ իտիլէր։

Մէրգուժ կէնճ գըղ՝ հէր չէյի կէօրիւպ անլատըգտան սօնդրա, խանէնէն իւ-

ռարէսինի տէրէօհտէ իթտի իսէ ատէ, լուզումը Թագտիրտէ վէ պահուսուս եէմէք վէ չէրէզլէր ըսմարլանըօրղրնտա Անժէլին րէյ վէ նասիհաթլարընա միւրաճաաթ իտէմէքտի։

Էլհասըլ նասիրաթտան օլարագ պու իթի գուարն պիրպիրիյլէ րէք ուչկուն օլուպ, արալարընտա հիչ պիր իխթիլաք վէ զըտտիյէթ էտէրի կէօրիւնմէմէքտէ իտի իսէ ատէ, իչպու հիւնիւ իխթիրազ՝ Մատմազէլ Մարթըն զիհնինտէն՝ մալում օլան հիւնիւ իխթըրէյէրի տէֆ ու զահլ իտէմէյօր իտի։

Մէրգուման գըզ՝ ռահրէսինէ չէքիլիպ օրտտա կալընըզ գալըրգտա, աղլամազա պաչլայըպ, կէմէնին թա կէճ վագթընտա պիր ազ ուչուրըպ իխթիրահաթ իթտի։

Ժագ վէ Բռագալ հէր նէ գատար կէճ կաթմըչլար իտի իսէ ատէ, սապահլայըն էրքէն գալգըպ, Տօգթօրըն իաուտուսի օտասընտա գօնուչըյօրլար իտի։

Միւքեմէլմէյէրի պաչլըճա սապահ կազէթալարընտա միւնտէրիճ օլան էրէգլամչլար իւզէրինէ ճէրէյան իտիյօր իտի։

Գիր սուրէթը մահիրանէտ Թանգիտ իտիմիչ օլան վէ զայէթ պահալը պատԹըրըլան պու բէգլամչլատտա, Ամէրիգալը մէչհուր Թապիպ Տօգթօր Թօմբսընըն ԹէՏտավիիտանէսի նէ վագթ քիչտտա օլունճաղը, վէ Թապիպը մէրգումընն՝ զէմտնէմիզտէ աֆէթ մագամընտա օլան ԳԱՆՍՐԶԼԷԳ իտաԹալըրընա գարչը բէք մուէսսիր պիր ուսուլը ԹէՏտավի իխթիրա իթտիկի, վէ պու ուսուլ սայէսինտէ իլէՔը մէզգիւրէնին բէք ազ միւտտէթ զարֆընտա միւնտէֆի օլտուղը, վէ Տօգթօր Թօմբսընընն՝ մուվաֆֆագէյաԹը միւԹէաաիիտէյէ նայլ օլուպ հիչ պիր մուվաֆֆագէյէթսիզլիկէ տիչտար օլմատըղը իլան օլունմըչ իտի։

Մէզգիւր պէնտէրին ֆիքըր ու էսասընը վէ Թապիրտաը ֆէննիյէսինի ժագ սէօյլէմիչ օլուպ, Բռագալ տա քէնտիյէ մահտուս օլան պիր նէֆտսէթը իխթիլահա գալէմէ ալմըչ օլմադըղ, պու պէնտէր՝ Բարիզ էհալիսի իւզէրինէ պիր ԹէէսԷրը ազիմ իֆրա իտէմէքլէր իտի։

Ժագ։—Նէթիյէօտի հէր նէ օլուբատա օլսուն, սէքիզ կիւնէ գատար միւքէրիլէրիմի գապուլ իտէմէյիմ։ . . Գատէհու պագալըմ՝ նէ՞րէյէ գարար գէլտրըզ։ . .

Բռագալ։—ԴԸԶՐԼ ՎԱՍԻՑԷԹՆԱՄԷյէ սահիպ օլաճաղընը ռահիհէն մէմուլ իտէ՞րմիսին։

Ժագ։—Շիւպհէ՞ մի վար։ . . էկէր մէմուլ իթմէսէ իտիմ, Բէքի Գասթէլ գօնաղընըն ինչտաթընը օ գատար ատէչէ իթտիրմէզ իտիմ։

Բռագալ։—Ինչտաթը մէզգիւրէնին մագսատինի գըսմէն պէն անլատըմ, Լաքին տիւն կէճէքթի մուամէլաթընըզտտան պէն հիչ պիր չէյ անլատատըմ։ . .

Ժագ։—Թէքրար տէրիմ, խզահաթ պուչ չէյ տիր։ . . կէօզիւնէչ կէօրէճէքսին։ . . Շիմտի միւսթաճէլ իչէրէչ մէչղուլ օլալըմ։ . . խանէչինն ուչագ վէ խատէմէսինի արթըրմագ լագըմ։ . .

Բռագալ։—Ուչագ գըսմը Թէհլիքէլի օլուր։ . .

Ժագ։—Թէհլիքէլի ամմա էղղմ տիր, նէ՞ եաբալըմ։ . . Զաթէն պուրատա չիւպհէլի վէ կիպլի պիր չէյլէր ճէրէյան իթմէյէճէք տիր։ . . տր ալիքքար պիր էօմիւր կէչիրէճէյիզ։ . . նէ՞ գօրգումըզ օլաճագ տըր։ . . Կիպէյէճէք պիր

չէյիմիզ օլմատըղը հալտէ, պէչալօղլուղըգլարտան տա գօրգմայըզ։ . . Ղայէթ սիւալիւ պիր այագ խըտտմէքքէարը, օրԹա խըտտմէքի իչիւն պիր օտա ուչաղը վէ միւչքէրիլէրի խուսուսի օտտամա կէքիրմէք իչիւն կէնճ պիր չօճուգ, ատէքտա պիր իչ օղլանը լազըմ տըր։ . . Այագ խըտտմէքքէարընըն էլպհսէսի ղայէթ բարլագ վէ սիւալիւ օլուպ, սէքրէսի Ֆրանսըզվարի մավի րէնգտէ օլաճագ վէ մավի վէ ալԹուն րէննինտէ գօրտոնըլորը պուլընաճագ, եէլէյի վէ տիգէ գատար օլան բանքալօնը գըրմըզը րէնգտէ օլաճագ վէ չօրապլարը պէյագ օլուպ սըզը սըզը տիզլէրէ գատար չէքիլէճէք տիր։ Օտա ուչաղընըն սէքրէսի սէյահ վէ պօյուն պաղընը պէյագ օլաճագ, վէ իչ օղլանը տա իչ սըրա տիւմէլի Ինկիլիզվարի եուվարլագ ճաքէթ Թաչըյաճագ տըր։ . .

Բռագալ։—Գունլարըն հէբտինի տէրէօհտէ իտէրիմ։ . . հաքԹա իչ օղլանընըզ իչիւն խաքըրտտա օն իւչ օն տէօրԹ եաշընտա նազիք վէ կէօսքէրիւլի պիր չօճուգ վար տըր։ . . Գատընըլարա կէլինճէ, անլէր հագգընտա նէ՞ գարար վէրիրսին։

Ժագ։—Ղայէթ միւգԹէտիր վէ ուտԹա պիր աշճը գարը լազըմ տըր պիգ . . .

Բռագալ։—Գուլուրըզ. սօնդրա՞։

Ժագ։—Գաշգա քիմէ իսթէմէզ։ . . Ալզասալը գարը՝ Մաթիւտէ վէ Անժէլէ պէտէմէլիթ իտէպիլիր։ . . Գապուլէյէք կիւնէրինտէ պիր սուֆրաճը իլէ պիր գաչ եարտրմճը ուչագ Թուաարըզ։ . . հէր եէրտէ պէօյլէ տիր։ . . Շիմտի էօյլէ պիր բլան գուրմալը քի, քիքաղճը Ֆօվէլ՝ պու ագչամ ֆիքրինտէն հիչ պիր չիւպհէ կէչիրմէքսիզին Բըքի Գասթէլ գօնաղընա կէլսին։

Բռագալ։—Գիր միւպայէա մատտէսինտէն տօլայը քէնտիսինին մուամէնէքինէ միւրաճաաթ իտէմէկինի սէօյլէ՞մէտին մի։

Ժագ։—Սէօյլէտիմ, լաքին կէճէ պուղըչմագ իչիւն անընա սէօպէչմէք՝ բէք պէօյուք պիր չարբըզԱըգ օլուր։ . . չիւպհէ իտէպիլիր։ . .

Բռագալ։—Անը պուրատա Թաամա տամէք իթ, վէ պատէքԹաամ քէնտիսինէ պէրապէր Բըքի Գասթէլէ կիտէրիզ։

Ժագ՝ օմուզլարընը օյնաթարագ։—Գու պիր էյի ֆիքըր տէյել տիր։ . . Մէրգուման էկէր պուրատա պիր տահա կէօրիւնմէյէճէք իսէ, պու կիւն ատ մէրգուման պուրատա կէօրիւնմէմէլի տիր։ . .

Բռագալ։—Տօղրու տըր։

Ժագ։—Պէնիմ պիր ֆիքրիմ վար, լաքին պու ֆիքրին իճրասընը պաչա չըգարմագ իչիւն Անժէլին մուամէնէքինէ լիւզումընզ օլաճագ տըր։ . . Մէրգուման էկէ կիւնէպիլիրիզ, տէյի՞ մի։

Բռագալ։—Գիզ քէնտի քէնտիսիզէ նասըլ կիւնէնիր իսէք օնա տա էօյլէ կիւնէպիլիրիզ։ . . Պէն Անժէլ իչիւն քէնտիմ կիպի քէֆիլ իմ։ . . Մէրգուման՝ պիզի բէք պէնկին կէօրմէք իսթէր, պուընատան պաչագա պիր տիւչիւնճէմի եօգ տըր, պիրա օ հալտէ սէրվէֆիմիզէ եաճատ եալընըզ պէնիմ բայըմա հիսսէմիզնա օլաճաղընա գանատաթ հասըլ իթմիչ տիր։ . . Գիզիմ զէնկինլէնմէմիզ իչիւն իսթիսալ օլընաճագ վէսաիթէ կէլինճէ, էմին օլան քէֆֆիֆէյի վէսաիթ ալէա վէ միւնասիպ տիր։ . . Հէր հանկը կիւն քէնտիսինին մուամէնէքինէ միւհիմմ օլուր իսէք,

տէրհալ վէ պիլա թէրէտտիւտ իմրան մեւավէնէթէ չըթապան օլաճագ տըր . . .

Ժագ.—Բէկ ալէա . . . Շու չանը չալա՞րմըսըն.—տէտիքտէ, Բասգալ պիր էլէքթրիգ չանընդն տիւյմէսի իւգէրինէ պասար։

Ալզասլը խըտժէթճի գասդն կէլտի։

Ժագ՝ մէրգուտէյէ խթթապէն.—Կինք սէյլէ Մատամ Անժէլէ, լըթֆէն պուրայա եանընմըզա կէլսին . . .

Գիր գաշ տագիգա սօնդրա սապըգ մօտաճը Մատամ Անժէլ՝ Տօգթօրըն օտասընա պիտտուխուլ, կիւէրէկ վէ էլնի Ժագ Էկապտա ուգաթարագ.— Գէնի՞ մի իսթէմիչսինիզ . . .

Ժագ.—Էվէվէթ, ազիզում Անժէլ . . .

Անժէլ.—Աճապա սիզ Եարայաճագ պիր խըտժէթտէ՞ մի պուլընմագ իչիւն պէնի չաղըրտընըզ . . .

Ժագ.—Էվէվէթ, պիր խըտժէթ իչիւն . . . պիննէգիս պու կիւն սիզէ բէք զիյատէ լիւզումըմըզ օլաճագ տըր։

Անժէլ՝ պիր սէվինճէլէ.—Նիհայէթ իչ պաշլա՞յօրմըյըզ . . . օ՜հ, Նէ՛ ալէա չէյ· իլլա քի պէնի բէք իգինճի տէրէճէլէրէ պլըրագմազսընըզ, տահա ալէա օլսուր, գիրա գըյմէթիմ էյլէ աշաղը տէյիլ տիր . . . Նէ՞ իչ իչիւն չաղըրտընըզ։

Ժագ.—Պու կիւն պիրի եէմէյէ կէլէճէգ։

Անժէլ.—Լաքին էվին իտարէի տահթիլիյէսինի քեաֆֆէթէն Մատամըզէլ Մարթա հէվալէ վէ թէվտի իմ՛թէտինիզ մի . . .

Ժագ.—Պէնիմ պու ագշամ պիր տօսթումա վէրճէկիմ Թաամաա Մարթըն հիչ պիր իչի եօգ տըր . . .

Անժէլ.—Տիմէգ պու Թաամ գօնագտա վաւգու պո՞էվմայաճագ մը։

Ժագ.—Էօթէտէ վաւգու պուլաճագ տըր . . .

Անժէլ.—Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա՞ մը։

Ժագ.—Էվէվէթ . . . Ագշամ սահթ եէտի բաատէլէրինէ միւվաֆէղէթ իմտիհիմիզտէ, հէր չէյ հաղըր վէ սալամէ օլուրնամալը տըր . . . կէօյա էվտէ ատամ իգամէթ իտիյօր կիպի, մահա հաղըր, բէնչէրէյնէր աչըգ օլմալը . . .

Անժէլ.—Գու գօլայ պիր չէյ . . . Գէրճէգէր քիմի՞ կէօթիւրէյիմ . . .

Ժագ.—Ռիժէյի կէօթիւրմէ . . .

Անժէլ.—Օ վագթ օ գաատար գօլայ օլմազ . . . Օրատա եէյէնէէք պուլաամ պիլէ, կիւճ հալ պուլապիլէնէյիմ, պու սէպէպլէ վագթ ատա կէնիքէնէնէք տիր . . .

Ժագ.—Բըթի Գասթէլտէ եէյէնէէք թէատրիք իմմէք պէօչ չէյ տիր . . . Գիր արապա թուրթարընըզ, պէյլիւք պիր եէյինթիճի տիւքքեանընա ուղրարսընըզ, միւքէմմէլ պիր Թաամ թէյրթիալ իմմէգ իչիւն հաղըր չէրէկ վէ Թաամ վէ մէկվէ հէր նէ պուլուր իսէնիզ ալըրսընըզ պէրաապէր կէօթիւրիրսինիզ . . . Շարապալը տիւչիւնմէյինիզ . . . պօտրումատա էրէյինէ չարապ վար տըր . . .

Անժէլ.—Անլատըմ . . . հէրճի հաղըր օլաճագ . . .

Ժագ՝ սէօղիւնէն սօն քէվիմէսինի տահա զիյատէ պիր գուվվէթլէ սէօյլէյէրէք.—Յուսուսլէ սիզ էօրատա հիչ պիր չէյէ թէաճճիւպ իմմէյիյինիզ . . .

Անժէլ՝ չիտտէթլէ.—Գէն եալընըզ պիր չէյէ թէաճճիւպ իսէյօրըմ . . . մի-

թէվէթա գօնթ տը Թօննէրիէօնէն թէքմիլ սէրվէթի հէնուզ եէտը թէտարրուֆընըզա կէշմէտի, օնա շաշըյօրըմ։

Ժագ.—Սէրվէթը մէգթուրէյէ եագլաշմագ իչիւն պու ագշամ պիր ատըմ ալաճաղըզ, սէվիճիլի թէյզէ գըզըմ . . .

Անժէլ՝ միւսթէհզիյանէ պիր կիւլիւմսէյիլէ.—Էօյլէ իսէ տօսթուընըզա պիր էվէտտա՞ Թաամը՞ մը վէրէճէքսինիզ։

Ժագ.—Անըն կիպի պիր չէյ . . .

Անժէլ.—Բէք ալէա, պիր սահթ էվվէլ պէն կիտէյիմ . . . Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն անահթարլարը Նէ՞րէտէ։

Ժագ.—Իչթէ—տիյէրէք, եագըլահանէսինին պիր կէօղիւնտէն անահթարլարը չըգարըսլ Անժէլէ ուղաթար վէ.—Տէրհալ եօլա չըգընըզ.—տէտի։

Անժէլ.—Բէք ալէա՜ . . . եօլ ալմըշ օլմագ իչիւն կիւնաֆիւզ Թաամըմը տա տիշարտտա իտէէյիմ . . . կիտէյիմ կիսինէյիմ, տիշարը չըգայըմ, պիր արապա քիրլալայըմ, եէյինթիճի տիւքքեանընա ուղրայըմ, եէյէնէյէ միւթէալիգ չէյլէրի ալայըմ վէ գօշայըմ Բըթի Գասթէլէ տօղրու կիտէյիմ . . . Հէր չէյի, հաթթա էքմէյի պիրէ պէրաապէր կէօթիւրէյիմ . . .

Ժագ.—Բարա իսթէ՞րմիսինիզ։

Անժէլ.—Յա՛յր . . . պէնիմ վար տըր . . . օնդրա հիտտագ կէօրիւրիզ . . .

Ժագ.—Հիչ պիր չէյ էքսիք իմմէյէսինիզ . . .

Անժէլ.—Սիզ գաատվէթ իմմէյինիզ . . .

Ժագ.—Գիր չէյ տահա սէօյլէյիմ . . . Մատամազէլ Մարթ՝ Նէրէյէ կիթտիյինիզի էլսէրթէէ սիգէ սիւվալ իտէէք տիր . . . Ղայսուսպէրինիզ իչիւն պիր սէպէպ կէօսթէրինիզ . . .

Անժէլ.—Մատամազէլ Մարթա տիյէճէյիմ քի Վէրսայլտա պիր մուհիպպէմէ կիտէէյիմ, պէյթի կէճէ տէ օթատա գալըրըմ . . . պէօյլէ էյի օլմա՞զ մը։

Ժագ.—Ա՜հ, Անժէլճիկիմ, կէօրիյօրըմ քի սիզէ կիւվէնիլէպիլէճէք տիր . . . Ալլահա բուսարլատըգ, ագշամ ինշալլահ կէօրիւշիրիզ . . .

Անժէլ.—Ինշալլահ՜ . . . Հէյ սիզէ էյլէ պիր եէմէք հաղըրլայաճաղըմ քի, բարմագլարընըզը պիրէ պէրաապէր եէյէնէէքսինիզ . . . —տէտիքտէն սօնդրա, մէրգում գարը՝ Բասգալ իլէ էօրիւշէ վէ Ժագ իլէ էլէճէկ սօնդրա եըլտըրըմ կիպի գօշտու օտատան տիշարը չըգարը։

Բասգալ.—Կէօրի՞յօրմըսըն, Անժէլ Նա՞ֆըլ իչ կէօրմէք իսթէյօր։

Ժագ.—Էվէվէթ, բէք մէմնունըմ . . . պու գարը պիրէ էյի եարատմ իտէէք տիր . . . Շիմտի Ֆօվէլի տիւչիւնէլիմ . . . Պիզիմ արապամըզլա Բարիզտէն տօղրուճա Բըթի Գասթէլէ կիթմէք իչիւն Նէ՞ գաատար վագթ լազըմ տըր։

Բասգալ.—Գիր սահթ պիր չէրէկէք։

Ժագ.—Էօյլէ իսէ սահթ պէյի չէրէկէք կէչէրէք կիտիպ քէնտիսինի ալաճաղըմըզը Ֆօվէլէ իսապէր վէրմէլի . . .

Բասգալ.—Ինանմը՞ր մի վէրմէք, Նա՞ֆըլ։

Ժագ.—Գիր բուսուլա եազարագ։

Բասգալ.—Յա՛յր, օլմագ . . . քեաղըտ վասֆէթասըյլա իսապէր վէրմէք բէք

պէօյիւք պիր համաքաթ օլուր . . . Մէքթուպ էլէ կէչէր վէ Թէհլիքէյի մուհիպ օլուր . . . Ալզասլը ուշագ կիտէր։

Ժագ.—Էկէր նասիհաթըմը տինլէր իսէն, պիր գազինօտա պուլուշմաղա մէրգումա գարար վէր, կիտէր քէնտիսինի օրատան ալըրըզ։

Բասգալ.—Արապամըզը քէնտի գարուսընա գատար կէօթիւրմէքտէն իսէ, պէօյլէ տահա էյի օլուր։

Ժագ.—Գուրատա տիւշիւնիլէմէք պիր չէյ վար . . . Ալզասլը՝ մէրգումը կէօրմիւշ օլաճագ . . . պու տա էյի օլմազ . . .

Բասգալ.—Տօղրու պէօյլէտին, լաքին նա՞սըլ եապմալը . . . Տուր քի պէօյլէյիմ . . . Ֆօվէլին իւշիւնճի գարտա իգամէթ իթտիկինի պանա պէօյլէտինիզ իտի, տէյի՞լ մի։

Ժագ.—Էվէվէ, իսմի տէ գարուսընդն իւզէրինտէ եապըլը տըր։

Բասգալ.—Էօյլէ իսէ պէն քէնտիմ կիտէրիմ, գարուսընդյա միւրաճաաթ իթմէքսիզին տօղրու քէնտիսինէ չըգարըմ վէ պու ագշամ սաաթ պէչտէ կիտիպ քէնտիսինի պիր գազինօտան ալաճաղընդըզը խապէր վէրիրիմ . . . Ատամընդըզա պիր իշարէթ քիֆայէթ իտէր . . . պըրագ պէն հէր չէյի սըրասընա գօրըմ, օ հալտէ հիչ պիր չէյտէն գօրգուսընդ օլմազ։

Ժագ.—Նէ՞ վագթ կիտէճէքսին։

Բասգալ.—Էէման չիմտի . . . կիւնտիւզ եէմէյինէ կէլէճէյիմ . . .

Ժագ.—Կիթ պագալըմ, լաքին իհթիյաճը էլտէն պըրագմայասընն հա՛։

60

Բասգալ տէրագալ քէնտիյէ չէքի տիւզէն վէրիպ, կէննկո սօգաղընընն կօլունը Թուքտը. սաաթ Քամ օնտա Անթուան Ֆօվէլին գարուսընդը չալտը։

Էսկի քիֆայաթ սաքընճընը՝ կէլիպ գարույը աշտը, վէ Քանընմատընդը մէրգումտէլիգանընընյա՝ նէ իսթէտիկինի սիւվալ իթտի։

Բասգալ՝ հէվապէն.—Պէն Տօղթօր Թօմբընընն սըր քեաթիպիյիմ . . . քէնտիսի պէնի կէօնտէրսի։

Ֆօվէլ՝ կէլէն միւսաֆիրէ եօլ աշարագ.—Իչէրի պույուրընըզ, էֆէնտի . . . Նէ իչին կէլտիկինիզի անլայօրըմ . . . Տօղթօր պանա բէկ գըզմըզ տըր, Քարաքընտան պէնի Թէքտիր իթմէք իչին կէլմյօրսընըզ . . .

Բասգալ.—Թէքտի՞ր մի . . . հիչ պիր վագթ, էֆէնտի . . . Գէօյլէ պիր զաննտա պուլունմանընզ նէտէ՞ն իյճագ իտիյօր։

Ֆօվէլ.—Սըրսըրըզ իթտիկի քիթապլարը տիւն քէնտիսինէ կէօնտէրմէյէ սէօզ վէրտիմ, իչիմ զուհուր իթտի, վատընմը իմրա խտէմտիմ։

Բասգալ.—Պէն պու Թէէխսիւր իչին կէլմէտիմ։

Ֆօվէլ.—Էօյլէ իսէ նէ՞ ժատտէ իչին կէլտինիզ։

Բասգալ.—Տօղթօրըն սիզէ սէօյլէտիկի քիթապ մէզատը ժատտէսի իչին կէլտիմ։

Ֆօվէլ.—Հա՛, բէկ ալէա . . . խաթըրմա կէլիյօր . . . Թրէթէլ հէվալիսին-

տէ պիր չիֆթլիքտէ սաքլըզ պիր քիւթիւպխանէ վար իմիշ . . . Գուրնըն մէզատը հա՞նկը կիւն օլաճագ տըր։

Բասգալ.—Եարըն սապահ վուգու պուլաճագ տըր։

Ֆօվէլ.—Իչթէ պու էյի . . . բէկ միւնասիպ վագթ տըր . . . Ղայէթ միւքէմմէլ միւչթէրիլէրիմիզէն օլան Տօղթօր Թօմբընընն պու արզուսընըն իմրա իթմէյէ հազըր վէ միւհէյյասըմ . . . Գանա տէմիլ իտի քի, մէզատըն իլգ ագշամընըզ քէնտիսինին քէօյ էվինէ կիտէճէյիզ վէ օրատա գալաճաղըզ . . .

Բասգալ.—Էշան օ նէյէթտէ օլտուղընտան, քէնտիսիլէ պէրապէր սայֆիյէսինէ կիտիպ Քամ իթմէյէ հազըր օլմանընզը բէճա իտէր . . .

Ֆօվէլ.—Հազըրըմ . . . Սաաթ գաչտա՞ օլ Քարաֆթա հարէքէթ իտիլճէէք տիր . . .

Բասգալ.—Քամ սաաթ պէչտէ . . .

Ֆօվէլ.—Նէ՞րէյտէ պուլըշաճաղըզ։

Բասգալ.—Սիզի կէլիպ պուրատան ալսագ օլո՞ւր մը։

Ֆօվէլ.—Ասլա վէ գաթան . . . Պիր Քագըմ եէրլէրէ կիտէճէյիմ, կիւնէն պիր գըսմընտա տիշարատա պուլընճաճաղըմ . . . սաաթ տէօրթ պուլշուգատա Սքրագպուրկ պուլվարընտա օլաճաղըմ . . . Իսթէ՞րմիսինիզ, Տօղթօրը Տիզ-նէօվիէմ Սիէքէլ գազինօսընտատ պէքլէյի՞մ մի։

Բասգալ.—Գունա մուվաֆագաթ իտէճէկինէ էմին իմ.

Ֆօվէլ.—Էօյլէ իսէ իշ օլտու պիթտի . . . Սաաթ պէչտէն պիր գաչ տագիգա էվվէլ օրատա Թէրացատա օթուրմըշ պուլընճաճաղըմ . . .

Բասգալ.—Տօղթօր սիզի պէքլէթմէյէճէք տիր . . . Քամ տէտիյի վագթատա կէլէճէճէք տիր . . . —տէյիպ, չէքիլտի կիթտի վէ Ֆօվէլ տահի էօթէ պէրի կիտէճէք եէրլէրինէ կիթմէքէ իչին տիշարը չըգմազա հազըրլանտը։

Մէրգումտ քիթապտը՝ սօգաղա չըգմազատան էվվէլ իշճիսի ժանտարէնի չաղըրըպ.—եարըն բագար տըր, գաննըմ իլէմէյէճէքսին։

Ժանտարէն.—Եա՛յր, էֆէնտիմ . . . քիւչիւք գըզըմըզ Մրէօն գուրպինտէ սիւտանատա օլտուղընտան, գարըմ իլէ պէրապէր օլ Քարաֆա կիթմէյէ գարար վէրմիշիզ տիր . . . Էկէր միւսաատ իտէր իսէնիզ պու կիւն հարէքէթ իթմէք իսթէրիզ . . .

Ֆօվէլ.—Գունա պիր մանիա եօգ տըր . . . Էկէր իսթէր իսէնիզ չիմտի հարէքէթ իտինիզ. էլինիզտէքի իշ իւէրէէմիշ տիր, ահէէմիզ տէ եօգ տըր . . . Անճագ բագար էրթէսի սապահընըսը պուրատա օլասընըզ . . . Քամ բագար էրթէսի կիւնիւ կիտէճէյիմ, պիր գաչ կիւն կէլմէյէճէյիմ. անընն իշին սիզէ պագը չէյլէր Քամընէյէ իտէճէյիմ . . .

Ժանտարէն.—Բագար էրթէսի կիւնիւ սաաթ սէքիզտէն էվվէլ պուրատա օլաճաղըմ.

Ֆօվէլ.—Բէկ ալէա . . . Բարա իսթէ՞րմիսինիզ.

Ժանտարէն.—Բարայը քի՞մ իսթէմէզ, վէրսէնիզ բէկ մագպուլա կէլէր . . . Քիւչիւք գըզա պիր օյունճագ, սիւտանայա տա պիր հէտիյէ միւպայճա իտէր իսէմ, զէվճէմ բէկ մէմնուն օլաճագ տըր . . .

Ֆօվէլ։—Ալընըզ սիգէ հիւզ Ֆրանգ։

Ժանտարէն՝ Ֆօվէլին քէնտիյէ ուզաթտըղը մալի պանգնօթը ալտը վէ քէմալը ժէնտուհնիյէթլէ պէյանը Թէէֆքիւր էյլէտի։

Ֆօվէլ։—Շիմտի արթըգ կիտինիզ, տիշարը չըգամազըմ, գաբույը գաբայա-ճաղըմ։

Ժանտարէն։—Շիմտի, էֆէնտիմ։ . . բալթօժը կիյտիյիմ կիսի կիսէրիմ։ . .

Գէչ տագիգա սօնդրա Ֆօվէլ՝ միւֆէթէրիյէ մախսուս օլան գաբուէնըն միւհէքքիմ սիւրիիւէրինի սիւրիւպ, քէնտիսի տէ Թամ տիշարը չըգամազը սըրատա տուրտու վէ քէնտի քէնտինէ։

—Հա՛, ազ գալսըն Տօգթօր Թօմբսընա վատ իթտիհիմ քիթապը ուէնուքըյօր իտիմ։ . . —տիյէրէք, կիթտի գարանլըգ օտաուան «Գօնթ տը Բօչֆօրըն Խաթը-րէյէրի» նամ քիթապը ալտը, բարտրսիւսինին եան ճէպինէ գօյտու, վէ պատէ-հու եէր օտալարընըն Թարաֆընը սըգը սըգը գարատըգտան սօնդրա տիշարը չըգտը։

Քիթապճը Ֆօվէլ՝ էրթէսի կիւն ագշամ ավոտէթ իտէճէկինի գարուճը գարըյա սէօյլէմէգ իւզրէ մէրգուժէնին գուլիպէտի էօնիւնտէ տուրտը, իսէ տէ, գուլիպէ-նին գարուսը գարալը օլուպ իչէրտէ տէ քիմսէ եօգ իտի։

Գուննա իւք ազըզ պիր ազ ճանը սըգըլտը իսէ տէ, մուամախէրէն քէնտի քէն-տինէ։

—Դարուճը գարը գօմչուլարըա կէվգէնիլ իթտիյէ կիթմիչ տիր։ լաքին նէ՛ օ-լուր, քէնտիսինտէ անաթթար վար տը։ . . եարըն սապահ պէրմիթտատ կիտէր օտամը տիւզէթիր վէ օ վագթ էվէ կէլմէտիկիմի կէօրիւր։—տէտի, վէ չըգտը կիթտի։

Էվվէլճէ պէյան իթտիհիմիչ իւզրէ Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ քէնտի մայէթ մէմու-րիյինին Բարիզին միւխթէլիֆ քիւթիւպհանէլէրինէ նէզարէթ իթտիյէ կէօնտէր-միչ իտի։

Քէնտիսի տէ հագգլարընտա սուրէթը մախսուսէտ էյնիյէթ իթտիկի Բրա-տիէ վէ Գուվար նամ մայէթ մէմուրլարըլյա պէրապէր իքի կիւնտէն պէրու Քիւ-թիւպհանէյի Միլլիտէ եէրլէշմիչ իտի։

Գու իքի կիւնտէ հիչ պիր հատիսէ վուգու պուլմամըշ իտի։

Ջանն իտէրսին քիթապ խըրսըզլարը՝ վագը օլան նէզարէթտէն չիւպհէլէնէ-րէք հիչ պիր սըրգաթ քէֆրիւպէսինտէ պուլընմայօրլար իտի։

Րէյմօն՝ քէնտի ատամլարընա։—Գու մուվաֆֆագըյէթսիզլիքլէրուէն մէհյուս օլմամալըյըզ . . . Խըրսըզլարը եագպայընճայա գատար պըգըպ օտանմագսըզըն վիրա կէզէհէյիպ . . . Գունտան մատտա, տոհա չէտիտ պիր նէզարէթ իճրա իտէ-լիմ . . . —տիյօր իտի։

Ճուժաա էրթէսի կիւնիւ սաաթ իքիտէ Բիւլիէօ օզգաղընտաքի քիւթիւպհա-նէյինին գաբուլարը օգուլյանլարա քիւչատտ օլունտըղը էտնատէ, իւչ քիւչի պիր պիրի արտը սըրա մէգթիւր քիւթիւպհանէյինին մէչղուլյէգ սալօնը գաբուսընտան իչէրի կիրմէչտէ վէ գաբուտտա պուլընան մէմուրլար պիր իքի սէօզ սէօյ-լէչտիքտէն սօնդրա մէմուրը մէրգուժտան չտհսի բուտուլաղար ախզ կալէմէչտէ ի-տիլէր։

Միւխթէլիֆ սէննէլէրտէ պուլընան պու իւչ էչխաս՝ Քէմիզ բաք կիյինմիլէր իտի ամմա, քիթապալարտա իճրատի Քէհարբյաթ ու Թէճասսուսաթ իթմէյէ վէ եա-խօտ քիւթիւպհանէլէրտէ ատրա կիսի Թահսիլ էյլէմէկէ կէլէն ատամլարտա օլ-տուզը կիսի, իւզէրլէրինտէ սիւսին Նիշանէթի պիլէ եօգ իտի։

Իւչիւնճի տէ կէօզլուկի վար իտի։ Իւչիւնճի տէ սօլ գօլթուգլարընըն ալթըն-տա ֆհաղըտ տօլուսը ճէհիմ ճըզտանլար վար իտի։

Գունէար Րէյմօն, Բրատիէ վէ Գուվար իտիլէր։

Գուվար՝ սաղ Թարաֆտաքի գաբուէնըն ճիմբորընտա պիրինճի գանարէյէ վէ Բրատիէ տահի անընն մուգապիլի օլան սօլ Թարաֆտաքի գանարէյէ օթուրաբ։

Րէյմօն՝ մուհաֆիզլարընըն քէրէվիթինէ տօղրու կիտիպ, պիր իքի տագիգա ան-լէտէն պիրիյէլ ղայէթ եավաշ գօնուշտըգտան սօնդրա, կիթտի քէրէվիթէ էն եագընն գանարէյէտէն պիրինին պիրինճի մէվգիսինտէ գուուտ իթտի։

Գու սուրէթլէ Րէյմօն՝ կէօզ իշարէթի վատէթասըյլա քիւթիւպհանէ մուհա-ֆիզլարըյլա իսթիշաթ վէ մուխապէրէ իտիլիպ, իչտու վատէթտի մուխապէրէ՝ չու-ահվալը խուսուսիյէ սըրասընտա լագըրտը սէօյլէչմէգ գատար իչէ եարար իտի։

Գու նէհնի կէլէնլէր՝ կէօզէտճիճի օլաճագ եէրտէ կէօյա ատէթա քիթապալարլա մէշղուլ օլմազա կէլմիչլէր կիսի, Քիւթիւպհանէյինին նիզամնամէսի ահգեամընճա, հէր պիրի կիտիպ պիր Թալէպ բուտուլտը ախզ իթտի, վէ պու բուտուլա իւզէրի-նէ, Թալէպ իթմէգ արզուսընտա պուլունտըղը պիր քիթապըն խամինի եաղտը։

Մէգթիւր քիթապալար կէմիրիլիպ, մէրգուժան իւչ էչխաս՝ սահիֆէչէրի չէվիր-մէյէ պաչլատըլար վէ իշարէթլէր ալմագ կիսի եարատըլար իսէ տէ, հագիգաթը հալտէ սաղա սօլա պագընըպ, մէշղուլմէյէթ սալօնընտա նէ՞ օլուշօր, նէ՞ օլմայօր անը Թէքթիչ ու Թէտգիգ իթմէյտէ պուլունտըլար։

Մէգթիւր սալօնա բէյ տէր բէյ ատամ կէլմէյտէ իտի։

Էօյլէնտէն սօնդրա սաաթ պիր բատտաչէլէրինտէ, հէր սինտէն իբի եիւգ գա-տար օգուշան Թօբլանըպ, պուլունտուտան իսթիշար՝ քէօչէի նիսեեանտէ գաչմըշ գապա քիթապալարտան փգրալար Թօբլամագտա, վէ կէնճ կապէթճըլար՝ պէնտ իչիւն սէրմայէ վէ ուֆագ Քէֆքէչ էսկի հիքեայէ վէ գըսսէչէր արամագտա իտիլէր։ Քիւթիւպհանէյէ կէլէնլէր մէյանընտա իւչ տէօրթ տէ գարը վար իտի։

Հէր նէ գատար խայլի օգուշան պուլընըշօր իտի իսէ տէ, օրթաղըգ սուս բուս օլուպ, եաղընըզ քիթապ եարըտագլարընըն չէվրիլմէսի սէսի, գաչէվէչէրին քեա-ղըտա իւզէրինտէ նըզրըթըսը, վէ հիւսնիյ իսթիշամ ու ինզիպաթա նէզարէթ իթ-մէգ իւզրէ գանարէչէրին արատարընտաքի պօչ եէրլէրտէ կէզէն մուհաֆիզլըն այագ սէսի իչիտիլմէյտէ իտի։

Օ գատար ատամ պիլա հարէքէթ տուրմայըպ, միւթէմատիէն քիմիսի քիթապ Թալէպ իթմէյտէն, քիմսի քիթապ Ֆիհրիսթէչէրինի կէօզտէն կէչիրմէյտէ օ-տուրընտան, տայմա պիր հարէքէթ մէվճուտ իտի։

Րէյմօն՝ իչէրի կիրէր իքէն հանկը մուհաֆիզ իլէ լագըրտը իթմիչ իտի իսէ, անը հիչ կէօզտէն զայպ իթմէյօր իտի։ լաքին մէրգուժ Թարաֆընտան հիչ պիր իշարէթ, հիչ պիր իշմար՝ օ կիւնիւն էվվէլքի կիւնէչէրտէն տահա մէսուտ պիր կիւն օլաճագընը իւմիտ իթտիրմէյօր իտի։

Գիր տէ նախչհան Բէյմօն քիթրէտի, Մուհաքըզ՝ տիք տիք քէնտիսինէ պագ-մաղա պաշլայըզ, պու պագըզ «—Հավատիս վար—» մանէսաըննա պուլընըյօր իտի։

Բէյմօն Զրօմանքիալ պաղա գալգուը վէ Քէբլիքիտիզէ քէրէվիքէ եագլաչըը։

Մուհաքըզ՝ եավաշ պիր սէտա իլէ։—Շիմտի պէնտէն զայէք նատիր պիր քի-քաղ թալէպ օլունըզ, պու քիքաղ հէնուզ պիր այտան պէրու Քիւքիւպանէ-տէ պուլընըյօր։ . . եէրինիզէ ավէլքէ իտինիզ վէ կէօզիւնիւզի պէնտէն այըրմա-յընըզ։ . . Գու քիքաղ թալիպինէ կէօքիւրիլքէտէ, պաշգա քիմսէ անլամա-յաճագ սուրէքտէ սիգէ պիր իշարէթ իտէճէյիմ։ քիքաղը կէօքիւրէն մէմուրըն արգասը սըրա պագըզ, չիւպհէլի կէօրիւնէն ատամըն քիմ օլտուղընը անլայա-ճագընըզ։

Բէյմօն։—Օ ատամըն էշքեալընը պանա քարիճ իտինիզ։ . .

Մուհաքըզ։—Գէնդի սօղուն վէ զայըճի վիւճուալը պիր տէլիգանլը տըր։ . .

Բէյմօն։—Գուժրալ սայը՞ մը։ . .

Մուհաքըզ։—Եա՛յ։ . . սայլարը սիմ սկսահ տըր։ . . Բարագ գըյաֆէթին-տէ պուլընըյօր։ . .

Բէյմօն։—Գիր բարագ մը՛։ . . Խըրսըզըն պու օլմասը միւհիմմիլ կէօրիւն-մէյօր։ . .

Մուհաքըզ։—Գէնքի քէպսիլը գըյաֆէթ իքմէչ։ . .

Բէյմօն։—Տօղրու տըր։ . . Օ ատամ հա՛նկը մէմլեքէթ օքումըյօր։

Մուհաքըզ։—198 նուժէյօլը մէմլեքէթ։

Բէյմօն։—Բէնք էյի, արքըզ պէնի տիւնիայինիզ վէ պըրագընըզ պէն եա-բարըմ։ . . —տիկէրէք եէրինէ կիքտի, չարգասընը, չըզտանընը, քէսաղըսաղը-նը, օգուժագտա օլտուղը քիքաղը ալտը վէ կիքտի քէնտիսինէ իրաէ օլընան սահիհ վէ եա սահիքէ կէնճ բարագընը արգասընտաքի գանաբէչէ օքումրը։

Գուրտտան Բէյմօն՝ մէրգուժ բարագընը հէր հարիչքէքինէ կէօզէքէչէպի-լիր իտի։ Մէզքիւր գանաբէչէ օքումրը, օքումրմաղ քիքաղընը էօնիւնէ գէյուսպ աչըը վէ օգուժագա տալմագ կիսպի եագրը։

Կէօզէտիլմէքտէ օլան մէրգուժ բարագընը սաղ թարաքընտա իւսքիւ պաչը թէմիզ բաք կէյինմիշ էլէվէք պիր ատամ պուլընըզ, մէրգուժ՝ պրունընտա պագա պիր կէօպիւք վէ կէօյսիւնտէ էչէժիօն տ'Օնէօր նիշանընընն գօրտէլասընը թաչը-մագտա իտի։

Սօլ թարաքտա եիրմի պէրը եիրմի եէտի չաղարընտա չիրքինմէ պիր գարը չալըշմագտա օլուզ, քիւքիւպանէլէյրտէ իմրաի թէհարրիյաթ իտէն էքսէր գա-տընտար կիսպի մէրգուժ տաիսի չէքի տիւզէնտիզ պիր հալ ու գըյաֆէթէտէ պու-լընըյօր իտի։

Գու իշ քիչի՝ մէչղուվէյէթլէրինէ զայէք տալմըչ կէօրիւնէյօրար իտի։

Փատըն վէ նիչան թաչըյան քիմսէ՝ տօտումաչըզ վիրա իշարէթ պուլէյօրար իտի։

Կէնճ բարագ՝ էլինտէ պիր ճէվ տէքքէյրի թուքմըչ, իւգէրինէ պագըզ տու-բույօր իտի։

Գու էանատէ պիր մէմուր կէլիպ չաիսի բուսուլասընը բարագտան իսթէտի վէ պուլըզ մուհաքըզարըն քէրէվիքինէ ավտէթ էյլէտի։

Գուվար իլէ Բրատիէ՝ գրատաթ սալօնընա միւվասէլէթլէրինտէն պէրու կէօզ-լէրինի Բէյմօնըն իւգէրինտէն այըրմաճագտա օլտուգլարընտան, մէրգուժըն եէ-րինտէն գալգըզը թէպսիլը մէվգիի իթտիկինի կէօրէրէք պիքքատ քէնտի քէնտի-լէրինէ «—Հավատիս վար . . . —» տէտիլէր, վէ մանէտատար պիր պագըզա պիր-պիրինէն եիւգիւնէ պագարլար։

Մէմուր քէչքար կէլիպ մէրգուժ բարագընը չաիսի բուսուլասընը վէ իսթէտի-կի քիքաղը բուհանիի մէրգուժըն եանընընա վագ իքտի։

Օ գէժան Բէյմօն՝ բարագընը սաղ վէ սօլ թարաքընտա օքումրմէ օլան էրքէք վէ գասընընն տէրհալ մէգքիւր քիքաղ իւգէրինէ պիր կէօզ աքտագլարընը կէօր-տիւ։

Կէօքսիւնտէ նիշան թաչըյան ատամ՝ կէօյա չըզտանընտա պիր չէյ արամագ կիսպի աչագը էյիտի, վէ գայէք եավաշ պիր սէտ իլէ մուխթասար պիր սէօզ սէօյ-լէտի։

Բէյմօն՝ հէր նէ գատար օ սէօզիւ իշիքմէտի իսկ տէ, եինէ քէնտի քէնտինէ։—Գուն-լար պէնիմ արատընըմ խըրսըզլար օլտուղընա չիւպհէ եօգ տըր։ . . Գու իշ քիչինէն հա՞նկընը ատատա քիքաղը ալըզ կիտէհէք տիր։ Ա՜հ, նէ՜ ալէա տուզագ գուրտուլմըշ։—տէտի, վէ ատահա զիյատէ տիգգաթ իքմէյէ պաշլատը։

Բարագ գըյաֆէթլի տէլիգանլը՝ քիքաղը աչըզ օգուժագա պաշլամըշ իտի իսկ տէ, էանատ միւքատլասընտա քէնտի չաիսի բուսուլասընը պիր արա պուլըզ գարըյա վէրտի վէ գարը տաիսի մէգքիւր բուսուլայը ալըզ ճէպինէ գօյտըգտան սօնդրա քէնտիսինինքինի տէլիգանլըյա վէրտի։

Գիր գաշ տագիգա սօնդրա մէրգուժէ գարը՝ քիքաղընը բարագըն եանընընտա բահլէնին իւգէրինէ գօյտու վէ բարագ տաիսի քըզգընընը եարար, վէ պու էքի քիչի՝ պիր ազ վագթ էյրէքի քէտաղալար իւգէրինէ իշարէթլէր ալմագա մէչղուվ օլտուլար։

Գատէհու հէր էքիսի էլլէրինի ուզաքընզ պիրէր քիքաղ ալըզլար իսկ տէ, տէյիչ տօգուշ իտուտ, գարը բարագընը, վէ բարագ տաիսի գարընընը քիքաղընընը ախզ իքտի։

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ։—Լէն էվվէլ գարը տիշարը չըգագագ։ . . —տէտի, վէ եէրինտէն գալգմագա հազըրլանտըգտա, կէօզսիւնտէ նիշան պուլընան ատամընը քէնտի պէօյիւք ճըզտանընտան չաիսի պէչազ պիր բուսուլա չըգարըզ բարագա, վէ բարագընը տաիսի գարըյա վէրտիկինի կէօրտիւ։

Գարը՝ պիր զէչմ ալըզ մէգքիւր պէչազ բուսուլայը տօլտուրտը։

Մէրտամ հասըլ օլմուշ իտի։

Գունընը իւգէրինէ Բէյմօն այագա գալգըզ, պիլէճիմէ էշհասընընը բահլէնին իւգէրինտէ պըրագագագ տիշարը չըգըլտճագ գաբտըյա տօգրու կիքտի, վէ պիրինճի գանաբէչէ օքումրան Գուվարընը եանընընտա օքումրարագ պէրվէճհէը աքի պիր օիւվալ ճէվապտա պուլընընը։

Գուվար։—Է ճանըմ, նա՞օըլ։ . .

Բէյմօն։—Էլէ կէչիրտիք։ . . չիմտի նէրէյտէ օքումրաընըմը կէօրտիւնէ՞ղ մի։

Գուվար։—Էվվէլի . . պիր բարագընը տրգասընտա։

Բէյմօն.—Իլքէ օ տըր խըրսըզըմըզ . . .

Գուվար.—Իհթիմալիյ եօգ տըր։

Բէյմօն.—Լաքին բէք սահիհ տիր։ Կէօքսիւնտէ նիշանը օլուպ բարաղըն տաղ Քարաքընտա օթուրան էրքէք իլէ սօլ Քարաքընտա պուլընան գարը՝ քէնտի չէրիքը Քէօհնէքէչէրի տիրլէր։ Սըրգաթ օլունան քիթապ գարընըն եէտինտէ տիր։ Դալիպա էն էվվէլ գարը տիշարը չըգաճագ տըր . . . Գէն մէրգուժէնին արգասը սըրա կիտէճէյիմ . . . Սէն տէ, Գուվար, նիշանը օլան տառմըն արգասը սըրա կիտիպ, Նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի անլամայընճա եագասընը պըրագմայասըն . . .

Գուվար.—Բէք էյի, պաշ իւսթիւնէ . . .

Բէյմօն էէնհտէն այաղա գալգըպ կիթտի Բրատիէյի պուլտը վէ

—Խըրսըզլարը Թուրթգ.—տէտի։

Բրատիէ.—Եէրինէպի տէյիքիրտիկինիպի կէօրտիւմ խէ պէն տէ չիւպհէլէնտիմ . . .

Բէյմօն.—Արգասընտա օթուրսըղըմ չու կէնճ բարաղը, չուրատաքի գանաթէնէն իւզէրինտէ կէօրիէյօրմըսընըզ . . .

Բրատիէ.—Էվվէթ։

Բէյմօն.—Մէրգուժ տիշարը չըգտըղընտա, կէօզ էօնէնտէն զայպ իթժէյսինիզ հա՜ . . . Մէրգուժըն սահիհ բարաղ օլուպ օլմատըղընը վէ Նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի պիլմէքլիկիմիզ էլզէյ տիր. էկէր սահիհ բարաղ խէ, պունա չօգ Քէճաճճիւպ իտէճէյիմ . . .

Բրատիէ.—Անլատըմ. մէրգուժը գօլլայաճաղըմ . . .

61

Տէօրտիւնճի տէֆա օլարագ Բէյմօն այաղա գալգտը, գարտընըն եանընտաքի մուհաֆըզա ալտագ սէպէլ պիր գաչ սէօզ սէօյլէտի, էվվէլա մէղղուլիյէթ սալօնընտան վէ պատէհու քիւթիւպհանէյէն տիշարը չըգտը վէ կէօզլէրինի Ֆիւթիւպխանէյինն պէօյիւք գարտուրընտան այրըմայարագ կիթտի Լավուա պագզէսինին քէօչէտինէ «ասֆալթ» գալտըրըմընըն իւզէրինէ Քէվագգուճ իթտի։

Բէյմօն՝ մահալը մէղզիւրտ Քէվագգուճ իթտիքտէն էն չօղու պէչ տագիգա սօնրա կէօզլէրինէն պիր աթէչը մէսէրրէթ լէմէյան օլտու, չիւնքի օ արա քիթապ խըրսըզը օլան գարը քիւթիւպխանէյինն գարտուրընտան տիշարը չըգըյօր իտի։

Մէրգուժ գարը կիտէճէյի եօլու պիլա Քէրէտտիւտ ինթիհապ իտէրէք օալա տէօնտիւ վէ Բիլիէօ սօգաղընտան աշաղը էնտի։

Գարը նիրմի ատըմ գատար կիթտիքտէն սօնղրա, Բէյմօն արգասը սըրա կիթմէյէ պաշլատը։

Խըրսըզ գարը՝ Ֆարուսէլ մէյտանընա վարըլ օլտուգտան սօնրա, Ար քէօբրիսինէն միւրուր իլէ Սէն-Բէր սօգաղընտան Ֆագօր սօգաղընա գատար չըգտը, օրատա սօլա տէօնիւպ ղայէթ բաղըթալը կէօրիւնէն պիր գաղինօյա տուխուլ իթտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ իքի տագիգա գատար սօգագտա պէքլէտիքտէն սօնղրա, քէնտիսի տախի մէղզիւր գաղինօյա տուխուլ իթտի։

Գարը՝ օրատա սալօնըն Քա կէրիսինտէ գարանլըգ պիր պուճագտա քիւչիւք պիր մահանըն էօնիւնտէ օթուրմըշ, պիր իչկի իչկյօր իտի։

Բէյմօն՝ սալօնըն օ պիր Քարաքընտա օթուրուպ պիր գահվէ ըսմարլատը վէ քէնտիսինի պէչէլի իթժէյէք իչիւն պիր կազէթա ալտը։

Գաղինօտա բէք ազ միւշթէրի վար իտի։

Գուննարըն քիմսի Քատլու վէ քիմսի քեատըտա վէ տօմինօ օյնամագտա վէ քիմսի տախի սիկարա իչէրէք օգուժագտա խոհլէր։

Խըրսըզ գարը՝ պիրինճի գատէհի պօշալթարգտան սօնղրա իքինճի պիր գատէհ տահա կէթիրթտի, վէ պէօյլէճէ Եարըմ սահաթ միւրուր իթտի։

Բէյմօն՝ Թէհարրիյաթը վագըտսընըն էնճամընա վարմագտա օլուպ, մուվաֆֆագըյէթ Նաիլ օլմասը սէպէպի իլէ արթըգ պիւսպիւթին հուբբ ու սէրպէսթ օլաճաղը իւմիտինտէ պուլունտուղունտան, մէղզիւր օթուզ տագիգալըգ միւտատէթ քէնտինինէ բէք ուզուն կէօրիւնտի։

Գիր տէ Բէյմօն Նահկէհան պիւթիւն վիճուտուրլա Քիթրէտտի, չիւնքի Քիւթիւպհանէյտէքի կէօյսիւնտէ Նիշան Քաշըյան ատատ գաղինօնըն գարտուսը իչինտէ կէօրիւնիպ, մէրգուժ՝ տէօրթ Քարաքընա պիր կէօզ կէզտիրէրէք չէրիքլէրի օլան խըրսըզ գարըյը կէօրտու, վէ կէօյա Թէհատուֆի օլարագ բասթ կէղմիշ կիպի կիթտի մէրգուժէնին եանընտան օթուրար։

Գուվար տախի օ արա գաղինօյա վիւրուտ խատուպ, Բէյմօնը կէօրէրէք մէրգուժըն եանընա կիթտի։

Բէյմօն.—Իլքէ իքինի տէ կէղտի . . . Շատ գարըշմատա օթուրընըզ վէ նէ խաքէր իսէնիզ ըսմարլայընըզ . . . պէն չու պիղիմ հայլազարը կէօզէքլէյիմ։

Գուվար՝ էլինի մասայա վուրարագ, պանա պիր մասթիգա կէքիր.—տէյտու ըսմարլատըգտա, գաղինօ ուշաղը մէրգուժըն Քալէպ իթտիկի իչկինի կէքիրտի վէ Բէյմօն՝ քիթապը եէտու իսթիքլասլարընա կէչիրէն խըրսըզլարըն արգասը սըրա չարուճագ կիթմէէ իչճապ իթտիքտէ, պիր կէօնա էնհէչ վէ մանիա իլէ կէճ գալմագագ իչինն իքի իչկինին տէ բարասընը անիտէ Քէչտիյէ իթտի։

Քիթապը մէղզիւրը ասըլ եէտը զապքընտա Թուրան վէ Քէչմէրը իլէ Քէպտիւը գէյաֆէթ իթմէյէ օլան Ասլրահամ՝ նիւքսէք սէս իլէ պիր գաչ մէֆհումսըզ սէօզլէր սէօյլէտիքտէն սօնղրա, սէօնինի ալշալտըպ բէֆիգլէրի իլէ մուքաճալէմէյի ժահրէմանէյէ պաշլատը։

Ասլրահամ.—Օյուն պաշա չըգտը . . .

Գարը.—Էվվէլ, հէր պիրիմիզէ պինէր ֆրանգ տուչույօր . . . բարալարը նէ՞ վագթ ալաճաղըզ . . .

Ասլրահամ.—Գէնիմ իգամէթկճահրմտա պու ագշամ սահաթ սէքիզտէ . . . Գէն չիմտի միւշթէրիմին Նէշտինէ կիտէրիմ . . . քիթապը վէր պանա։

Գարը.—Ալ պագալըմ . . . —տէյէրէք, զիյգըյմէք քիթապը ճէպինտէն չը գարտը վէ Ասլրահամա վէրէրէք.—Գու ագշամ սահաթ սէքիզտէ պուլուչալըմ . . . —տէտի։

Ասլրահամ՝ քիթապը բէչիրինէ սարարագ.—Բէք ալէա . . . Էտմօնա խապէր վէրինիզ . . .

Գարը։—Գիրլիքտէ կիտէնէյիզ։ . .

Րէյմոն Յրօմանթօլ՝ քիթ ապալը մէսրուգը գարընըն Ապրահամա վէրտիկինի կէօրտիւ վի Գուվարա խիթատէն։—Ցարընըն արգասը սըրա կիթ , պէն խըրսըզըն եաթաղը քիմ օլտուղընը Թանըմազ իշիւն էրքէյին արգասընը գօլլայամազըմ . . . —ատէի , վէ անիսէ գազինօտան տիշարը չըգտը ։

Ապրահամ՝ ուշաղը չաղըրտը , իշկիլէրին բարասընը վէրտի վէ քէնտիսի տէ տիշարը չըգտը ։

Յրօմանթօլ՝ պիր գարուներն իչինտէն մէրգումը կէօզէթմէքտէ իտի ։

Եահուտի՝ փագօզ սօգաղընատան ալաղը էնտիքտէն ասնդրա Սէն սօգաղընա վէ անտէն կէնէկօ սօգաղընա կիթտի ։

Րէյմոն՝ խըրսըզա եագլաշմազ իշիւն պիր ազ ասըմ ալարագ քէնտի քէնտիյէ ։—Նիչտէ սօգատան սօգուզ Յօվէյէ կիտիյօր ։—ատէի , վէ պու թահմինի սօղրտա չըգտը ։

Ապրահամ՝ էսկի քիթապ սաթըճընըզը Յօվէյէն խանէսինէ կիրտի վէ արգասը սըրա Րէյմոն տահի իշէրի կիրտի ։

Եահուտի՝ իչ գաթ եօգարը չըգտը վէ Յօվէյէն իգամէթ իթատիկի իչիւնճիւ գաթտա տուրտը ։

Րէյմոն՝ մէրգումըն եանընտան կէչիյ տէօրթունճի գաթա գատար չըգտը վէ օրատա տուրտուգ գուլագ վէրտի ։

Թամ օ էսնատէ խըրսըզը՝ քիթապճընըն օտա գարուընը չաըգ , լաքին քիմսէ կէլիպ աչմատըզընատան , բէյք հըղը պիր քէրրէ տահա չալտը վէ երինէ սէտ սէտա չըգմատը ։

Եահուտի՝ տէօրթունճի գաթըն նէրտիվէն պաշընատան իչտիհէճէք տէրճէտէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ ։—Վայ աքսի՛ , պուրատա եօգ . . . պու Ֆէնա՛ , սօնդրա Թէքրար կէլմէյէլի . . . —տիյէրէք , պուրունընըն ալթընատան մըրրըտանընգ աչաղը էնտի վէ Րէյմոն տահի արգասը սըրա էնտի ։

Ապրահամ՝ սօգաղա չըգընճա րըսիթընա գատար եւրիւյիպ , օրատա նէ Թարաֆա կիտէճէկինի պիր ազ տիւշունտիքտէն սօնդրա , իչպու Թէրէտտիւտի չարուճագ կէչիպ Բօն–Նէօֆ քէօրրիւսինէ տօղրու կիթտի ։

Տօֆին սօգաղընըն աղըընատա իչտի գապթիյէ նէֆէրի պէքլէմէքտէ օլտուգլարընատան , Րէյմոն՝ անլէրէ տօղրու կիտիպ «գարթ տը վիգիթ»ինի կէօսթէրտէք ։

—Գանա մաւավէնէք իթմէնիզի Թալէպ իտէրիմ . . Իչտի սաաթտատան զիյատէ տիր պիր խըրսըզ գօվալայօրում . . . արգամ սըրա կէլինիզ վէ տիգգաթ խոինիզ . . . —ատէի ։

Եահուտի՝ պաշընը էօնիւնէ տատըչ , զանն իտէրսին տիւշունէրէք , աղըր աղըր եւրիւմէքտէ իտի ։

Րէյմոն Յրօմանթօլ՝ իչտի գապթիյէ նէֆէրտաքընըն արատընատան եւրիյէրէք պիր գաչ ատըմ ալտըգտա եահուտիյէ վատըլ օլտու վէ էյինի մէրգումընը օմմագը իւզէրինէ վաղ էյլէտի ։

Ապրահամ պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնիւպ , միւտաֆիէսի նէֆս իշիւն պիր հարէքէթտէ պուլունտը իտէ տէ , Յօվէյին նէրտիվէնինտէ կէօրտիւկի տատմը քա-

նըլըպ , վէ եանընտա գապթիյէյէրի կէօրիւպ իչի անլատը վէ րէննկի աֆտը ։

Րէյմոն գապա պիր սէս իլէ ։—Հիչ պաղըրմազ , գըմըլտանմազ իսթէմէզ , գաչտաղա սաւաչմայտասընըզ հա՛ . . . Բիւքիւլմանէի Միլլիէտէն պէրու սիպի գօլլայօրըմ . . . Արթըգ Ֆազլա սէօզ իսթէմէզ , տէյի՛ մի . . .

Եահուտի՝ իչի պիթմիչ օլտուղընը հըսա իտիյօր իտի իտէ տէ , պէյթի պիր եօլ պուլըր իւմիտիյլէ իյգահաֆ իթատընա պաչլատը ։ Լաքին գապթիյէյէր՝ պիր չատէյլէ իքի գօլունատան Թուֆուպ սէօզիւնի քէտտիլէր ։

Գունէար՝ օրթաղըը վէվէյէյէ վէրմէմէք իչիւն հէր նէ գատար ալշագ սէս իլէ սէօյլէյտիյօրլար իտի իտէ տէ , կէչիպ տէօնէն էհալի՝ պիրինին Թէվգիֆի օլտունտըղընը Ֆարգ իտէրէք , տուրուպ սէյր իթմէյէ պաշլայօր իտի ։ Պիր ազ տահա կէչտէ գալատալըգ պատաճագ իտի ։

Րէյմոն ։—Էկէր էլէրինինգին պաղտանմասընը իսթէմէզ իսէնիզ , հիւսնիւ րիզանըզա եիւրիյինիզ ։

Ապրահամ՝ պիր տուրէքը բիյաքեարանէտէ կէօզէլրինի եօգարը տօղրու գալտըրըպ ։—Եա՛ Բաղիսի Ալլահ ։—ատէի , վէ գապթիյէյէրին արատընատան գուզու կիպի եիւրիմէյէ պաշլատը ։

Զապթիյէյէրին պիրի ։—Պու ատամը նէ՞րէյէ կէօթիւրտէյիզ . . .

Րէյմոն ։—Զապթիյէ նէգարէթինէ . . . —ատէի , վէ օն տագիգա սօնդրա եահուտի՝ տահրէի մէզգիւրէյէ կէօթիւրիյիպ , Րէյմոն տահի գապթիյէ նազըրընըն օտասընա չըգտը ։

. . .

Ագշամ սաաթ պէշի վուրույօր իտի ։

Սթրազպուրկ պուլվարընտա Տիզ–Նէօվիէմ–Սիէքլ գազինօսընըն գարշըսընտա պիր գօնագ արապասը Թէվգագուֆ իթտի ։

Յօվէյ՝ պիր չէրեէք սաաթտան պէրու գազինօնըն Թէռացասընատա քիւչիւք պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրմըշ , պիր «կրօկ» իշիյօր իտի ։

Մէրգում՝ պիքր օլընան արապայա պագտը , Տօգթօր Թօմբսընըն օրատատան աչաղը էնտիքինի կէօրտիւ վէ իշկինին բարասընը րէչին վէրմիշ օլտուղընատան , տէրհալ այագա գալգըպ Տօգթօրըն եանընտա կիթտի ։

Ժագ՝ եէքտիկէրիյէլ էլէչտիքտէն սօնդրա ։—Վատ իթտիկինիզ Թամ վագթատա կէլտիկինիզտէն տօղայը Թէչէքքիւր իտէրիմ . . . պուլյուրընըզ օթուրընըզ . . . —տէտիքտէ , Յօվէյ արապայա պինտի վէ սաաթէ Տօգթօր Թօմբսըն տահի չըգտը մէրգումըն եանընտա օթուրտը վէ արապա հարէքէթ իթտի ։

Յօվէյ ։—Եօլունըզ բէք ուզուն մը սըբր ։

Ժագ ։—Եա՛յր , էն չօղու պիր սաաթ պիր չէրեէքտէ միւսաֆիրլէթ իտէրիզ . . . Գիրէր գատէհ Մատրա չարտագը իչէրիզ . . . պէնտէ բէք ալէտսը վար սըբր . . . պիրէր Հավանա սիգարասը Թիւթտիւրէրէք պաղչէտէ կէզինիրիզ , սաաթ եէտիտէ սուճիրայա օթուրըրըզ . Մէմուլ իտէրիմ քի , Թատմատան մէճմունէ օլաճագսընըզ . Գահվալտը իչկիլթքտէն սօնդրա պէօյիւք ալաճլարըն ալթընատա եէնիտէն պիրէր սիգարա տահա իչէրիզ վէ սաաթ օնտա եաթագա կիրէրիզ . . . Ագշամ պէօյլէճէ պիր վագթ կէչիրիր իսէք , հագգ իտէրմիսինիզ , ազիզիմ Յօվէյ ։

Ֆօվէլ։—Էկէր հազվ իթ-մէսէմ գապուլ իթ-մէզ խոմ. . .

Ժագ։—Տիմէք հէր չէյ եօլունա տըր· եարըն տա մէզաա իշիմիզ պագա-րըզ· . . 0 տէյիլ ամմա, պէնիմ թալէգ իթտիկիմ պէօյիւք քիթապ խաթըրընըզ-տա՛ մը տըր։

Ֆօվէլ։—Բազար էրթէսի կիւնիւ պէհէմմէհալ էլինիզէ կէլէճէք տիր. . .

Ժագ։—Վաա իթտիկինիզ օ նաոիր քիթապ նա՞սըլ օլաճագ։

Ֆօվէլ։—«Դօնք տը Բօշֆօրըն ֆաթըրէլէրի՞» մի։

Ժագ։—Էվ/էք։

Ֆօվէլ։—Կէքիրտիմ, ճէպհանէ տիր։

Ժագ։—Սիզ պիր էլմաա բարչասը աւաամընըզ։

Արապա կիւզէճէ եօլունա տէվամ իտիյօր իտի։

Արապաճը,—քի էյրէքի պիր չաթալ սագալ թագարագ թէպհիլը գըյաքէք իթ-միչ օլան Բասգալ իտի,—Գաաքիլ մէյտանընա գաաար պուլվարլար պէյունա կիթ-միչ օլուպ, Լիօն սօգաղընա վէ օրաաան Տիւմէնիլ ճաւուէսինէ վարտը։

Սաաթ ալթըյը եիրմի կէչիրէք Բըթի Աաթէլ սօգաղընա միւֆաէլէք օ-լունոը։

Բասգալ արապաաան էֆնիլ տէմիր բարմագլըգը գաբույը աչըը, Անժէլէ խա-պէր վէրմէք իչիւն չանը չալտը, պաակհու սանտալեաոընա չըգըպ օթաւրագ արապայը խանէնին էօնիւնէէքի նէյտիվինէ գաաար կէօթիւրտի· օրաաա Ժագ իլէ Ֆօվէլ արապաաան էֆնիվէր։

Անժէլ՝ զայէթ սիւսլիւ կիյինմիչ վէ լաքին մաթպախաա աթէչէն գարշըսընտա տաւրտըղընաան տօլայը ազամըգ եիւզէրի գըզարմըշ օլտուղը հալաէ կէլտի մէրգուճանը խաթիգալ վէ գապուլ իթտի։

Ժագ։—Սէվիւլիւ թէկէզ գըզըմ, հանիյա սիզէ էն մէչհուր քիթապ մէրագ-լըլարմըշտան պիրինի, Մ· Ֆօվէլի սէօյլէ՞մէմիչ մի խոմ, իչիէ օ էֆէնտիյի սիզէ թագտիմ իտէրիմ. . . Սիզ ատ, ագիզիմ Միւսիւ Ֆօվէլ, թէկէզ գըզըմ Ան-ժէլի սիզէ թագտիմ իտէրիմ. էն էյի վէ ֆէյտաքեար ագրասլամաան պիրի տիր. Բարիզտէքի գօնաղըմը հազըրլայըպ պիթիրինճէյէ գաաար եալընըզճա պուրաաա իգամէք իթ-միչէ մուվաֆֆագաթ իթ-միչ տիր. . .

Ֆօվէլ՝ արզը խիւրաս իտէրէք·— Նա՞սըլ, Մա՛տամ, ըրմաղընը գըյաքընտա թէկնհա պիր քէօյ խանէսինատ եալընըզ իգամէ՞թ մի իթտինիզ. . .

Անժէլ։—Էօյլէ՛ եա, էֆէնտի. . . պիր խըտամէթճի գարըտան պաշգա քիմսէ եօք, օ տա տիւն տէօրթ թարաֆընը ինճիթ-միչ օլտուղընտան, հիչ պիր իչէ եա-րամայօր. . .

Ֆօվէլ։—Էյ գօ՞րգմայօրմըսընըզ։

Անժէլ։—Նէ՞ չէյտէն գօրգայըմ. . .

Ֆօվէլ։—Բարիզ հէվալիսինտէ պիր թագըմ էրազիվ թարաֆընտան ֆէնա ֆէ-նա վուգուաքլար, ճինայէթլէր վուգու պուլուրընա տաար կազէթալարտա տօլու հավատիս եազըլըյօր. . .

Անժէլ։—Էվվէլա զաննըմ պու հիքեայէլէրտէ չօգ միւպալիղա վար, սանիէն պէն գօրգագ տէյիլիմ. . . Գաբուլար սըզը գաբանըր. . . Պիր բէվօլվէրիմ վար,

գուլլանմաղը պիլիրիմ. . . 0 տէտիկինիզ հայլազ խըրսըզլար աքսի՛ կիպի էկէր պուրայա կէլէրլէր իսէ, հալէբինի կէօրիւրլէր· . պէն պուրատա բէք բահաթ ույույօրըմ։

Ֆօվէլ։—Մատամ, սիզ պիր գահրամանսընըզ. . .

Անժէլ։—Գէօյլէ պիր իլթիֆաթա մահալ եօգ տըր, լաքին եինէ թէկէքքիւր իտէրիմ. . . Բարտըսիւնիզի չըգարընըզ։

Ժագ։—Էվվէլ, բահաթընըզա պագընըզ. . . Պիր հաոըր չարգա խաթէդմի-սինիզ. . . քէօյ հալինէ միւնասիպ տիր, պիզ տէ քէօյտէյիզ։

Ֆօվէլ։—Մաէլմէմունիյէ գապուլ իտէրիմ. . .

Անժէլ՝ բարտըսիւլի ալտը, ավլուտա տուվարտան աչաղը ասըը օլան պէօ-յիւք պիր հաոըր չարգայը չիվիտէն չըգարտը վէ քիթապ սաթըճըսընա ուլաթտը։ Ֆօվէլ՝ չու մուտամէլէի նազիքեանէէտէն տօլայը նասըլ պէյանը թէկէքքիւր իտէճէ-կինի պիլմէյօր իտի։

Ժագ։—Սաաթ եէտիտէ թաամ իտէճէյիզ, տէյի՛ մի, թէկէզ գըզըմ։

Անժէլ։—Թաա սաաթ եէտիտէ. . . օ վագթա գաաար վագիթ կէչիրէ պիլմէյք իչիւն պաղչէտէ քէսթանէ աղաճլարընըն ալթընտա ապէնթ իլէ Մատէյրա չարաա-պը պուլաճագընըզ։

Ժագ՝ կիւլէրէք։—Հէր չէյի տիւչիւնիրսինիզ, թէկէզ գըզըմ. . . ալիմ Ալ-ահ սիզէ չօգ հայրան օլսույօրըմ։

Գու սըրատա Բասգալ՝ քէնտի էոհի գըյաքէքինի ալմըշ, հաոի էյրէքի չա-թալ սագալը իլէ ուզուն արապաճը բէտինէօթընը իտաթիւնէն չըգարմըշ օլտուղը հալտէ, իչէրի կիրտի։

Ժագ՝ մէրգուճա խիթապէն։—Ագիզիմ Բաբամ, պիզիմիչ պիր գաաէհ ապա-սէնթ վէ եա չարաա իչէճէքսինիզ։

Գու իչ քիչի՝ պաղչէյէ կիտիպ իչկինին պաչընտա կէչմէքտէ օլտուճլար, պիզ սու քէնարընտագի քիւչիւք խանէսինատ Բօլ Ֆրօմանթալա նազըը հէքեայէ ի-տէլիմ։

Մաթամիմիզ օլտուղը իւզէ, իչք կիւնիւ սաալահլայըն մէրգուճ տէլիգանըը՝ պիր ատամ կէօրմիւճ օլուպ, ուզագ օլտուղընտան, մէրգուճըն սիմսարընը էյիճէ ֆարգ իտէմէմիչ, լաքին կէնճ օլտուղընը Թաւր ու հարէքէթինտէն անրամըշ, վէ մէր-գուճըն՝ «Մէօյիւալիք Բէրիսինէ» եագլաշարագ տուտուգլարընը գըզըն աչընտա վագ իթ-միչինի, վէ սօնդրա կէնճ գաաընըն՝ թէքթիֆինէ մէրգուճ տէլիգանը-նըն գէօտէնա տայանարագ անընտա չէքիլիպ կիթ-միչինի կէօրմիւճ իտի։

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ պու հալ ու հարէքէթի կէօրտիւքտէ, տէրտընը գալպինէ քէնտիյէ հէննուղ նամալիւճ պիրտէն պիրէ չէտտա վէ քէսիկին պիր ազրը հըսս իթ-միչ օլտուպ, մէրգուճըն գալպինէ պիրինէի տէֆա օլարագ՝ գըզգանճլըգ հասըլ օ-լույօր իտի։

Բօլ՝ Մարթը եէնիտէն կէօրմէք իւմիտիյէ պիրթիւն կիւն սանտալընտա բաքիպ օլտուղը հալտէ Մարն ըրմաղընտա քիւչիւք պաղչէնին ըրթաթըմ պէյունտա տօլաչ-մըշ տուրմըշ իտի։

Լաքին օգուչանլարըմըզդա մահիւճ օլտուղը իւզէ, մէրգուճ տէլիգանը պէյ-

հաւտէ իւմիտ իտիյօր իտի, չիՆքի Մարթ՝ ժագ Լակարտ իլէ պէրապէր Բարիզէ հարիքէՔ իթմիշ իտի։

Բօլ կէձէ բէք հէյէճանը օլուպ, կիւճ հալ ույուլապիլտի վէ Լրթէսի կիւՆմէրուն տահա զիյատէ սօլմուշ սարարմըշ օլտուղունը վէ կէօզէրինին Լթրաքը մօրարարըղունը ՄատէՆ քէմալը էՆտիչէ վէ վէվիսէ իլէ միւշահէտ իթտի։

Մէրգուժ իտիթիյար խրտուկՔճի գաուրն՝ հիչ պիր ճէվապ ալամայաճաղունը բէք ալէա պիլտիկինտէՆ, տէլիգանըլյա սօրկու վէ սիւվալտ պուլընմատը իսէ տէ, էվլատընտա մէՆՆուս պիր Թէպէտտիւլ հաբը օլտուղունը Բէյժօնա եագըպ խապէր վէրմէյէ գարար վէրտի։

Մէրգուժ գարը քէՆտի քէՆտիյէ տիյօր իտի քի, քէօյ՝ չօճուղա էյի կէլմէյիպ մագարրաԹը տօգուՆաը։ · · պուրաՆըն հավաը էյի կէլմէյօր։ · · լաքին իՀԹիմալ քի պիր տէրա ու քէտէրի վար տա պիդտէՆ կիզլէյօր։ · · Հէր Նէ տէ օլսա, պու պէօյլէ տէվամ իտէմէզ։ · · ՀիքէՆտիյէ խապէր վէրմէլի։ · ·

Բօլ՝ ույգուտտան գայգըՆճա տէրհալ կէյինիպ, ՄատէՆին իսրարլարընա մուվաֆագաթլա ամ ամՆրնա տիյարը չըգմայարագ պիր գաուհ սիւտ իչտի վէ պատէհու էվէՆէ միՀարէգաթ էյլէտի։

Գու տէՔա Բօլ՝ սաՆտաալա բաքիպ օլմայըպ ըրմաղըՆ ըրԼոթըմ պօյուՆտան ևԼրիյէրէՔ կիթտի, զիրա օրատան Բրթի Գասթէլ գօՆաղըՆըն քիչիւք պաղչէսինին իչէրիսինի կէօրէպիլիր իտի։

Մէրգուժ տէլիգանը՝ գըրմըզը չիչէքլի Թօր քէսթանէ ագաճլարըՆըն էօՆիւՆտէՆ կէչէրէք, գօՆաղըՆ պաղչէսի պօյուՆտա ուզանան ըրմաղըՆ քիչիւք գօլը գարշըսընա միվասէլէթ իթտի, Բրթի Գասթէլ գօՆաղըՆա ուզանան կէօլկէլի ագաճ եօլլարընըՆ Թա նիհայէթինէ գատար պիր կէոզ սիթտը վէ գալպինտէ եէՆիտէՆ պիր ըզգընԹը հասըլ օլտու։

ԳաղչէՆին ագաճ եօլլարը չէօլ կիպի ԹէՆճա օլուպ, իՆ ճին օլմատըգտան մաատտա, խանէՆին քեաՀԹիչէՆ բէՆչէրէ գանատլարը տահի գարալը պուլընըյօր իտի։

Բօլ՝ քէՆտի քէՆտինէ։—Աճապա գըզ պուրատան հարէքէԹ մի իթմիշ տիր։—տէՀտիքտէՆ օռնըրա, իւզէրինէ պիր տէրմանըզըզդ կէչէրէք, օրատա չայըր լըզըՆ իւզէրինէ տիւշիվէրտի։

Մէգթիւբ տիք դահիլին աչաղըսընտա լապտալ իւչ հիւզ մէԹրօլըդ պիր մէսաՀէ իւզէրինէտ պէչ ալԹը քէրէսԹէ սալլարը պաղը պուլուՆըյօր իտի։

Ջամ աղաճընտան իպտարէՔ օլան իչպու քէրէսԹէ սալլարընըՆ պիրի իւզէրինտէ պիր ատամ՝ պյագտա տուրմըշ վէ սըրԹըՆը Բօլտան հաՆա չէվիրմիչ օլտուղը վէ արգաօըՆտա Նէ ճէրէյան իԹտիկինտէՆ հիչ ՓիւԹուր իԹմէտիկի հալտէ, օլԹա իլէ պալըգ ավճըլըղը իտի՛յօր իտի իսէ տէ, բէք պահԹընը օլուպ օլԹասընա հիչ պիր պալըգ կէլմէյօր իտի։

Գիր արա մէրգուժըՆ սապրը ՔիւքէՆէրէք, օլԹասընը սալՆ իւզէրինէ վազ իլէ Քըալպապարագ այագա գալգտը վէ պիր սիկապա պիւքմէյէ պալչատը։

Բօլ՝ խապյաԹա տապըշ վէ կէօզէրինին Բրթի Գասթէլ գօՆաղընա տօգրու չէվիրմիչ օլմաղըա, մէրգուժը Նէ իչտէյօր վէ Նէ կէօրիւյօր իտի։

ՄամաՓիհի քէՆտի իսմինի ԹէկաՓիուղ իտէՆ պիր ուչ իչԹիրքտէ, տալկըն-

լըզընտան պյըլըպ, քէրէսԹէ սալընա տօգրու պագտը վէ Փիլ ԳուՆտա Նատը տիկկը Լա Ֆոնթէնի կէօրտու։ Լա Ֆոնթէն՝ սիկապատընը եագմադ իչտէՆ արգասընա տէօճուրքտէ, Բօլը կէօրմիչ վէ Թանըմըշ իտի։

Լա Ֆոնթէն։—Նա՞օրլ, նա՞օրլ, միւսիւ Բօ՛լ։ · · Օրատա գօլլարընըզը պաղլամըշ, պյագլարընըզը զըյրտան աչաղը սարդ՛ըշ, պոշ պոշընա տուրույօրընըզ տա, էլինիզտէ պիր օլԹա ԹուԹմայօրսընըզ հէ՛։ · ·

Բօլ։—ԷվվէԼ, էօյլէ։ · ·

Լա Ֆոնթէն։—Էյ նի՞չիՆ էօյլէ։

Բօլ։—Ավճըլըզ պանա ճան սըգընՔըզը վէրիյօր։

Լա Ֆոնթէն՝ գըյրտան եօգարը Թըրմալանարագ վէ կէլիպ ԲէյժօնըՆ օղլուՆըն էլինի սըգարագ։—Ա՛, պուՆըն իւրքեանը եօգ ա՛ր։ · · Սիզ ուԼԹա պիր պալըգ ավճըզը օլուպ, պանա մուճիպը չէրէՔ պիր շակիրտ օլտուՆըզ։ · · պալըգ ավճամագդա էյլէՆիյօրըմ տիյօր իտինիզ։ · · պիր կիւՆտէՆ օ պիր կիւՆէ, պիր սաաԹատան օ պիր սաաԹա պալըգ ավճըլըղընտան նա՞օրլ ՆէՔրէՔ իթտինիզ։ · · ԳուՆա հիչ ագըլ էրմէյօր, պէՆ պուՆա ինանամայօրըմ։ · · ԽաաԹա օ՞ղմայաղընըզ, Միւսիւ Բօլ։ · ·

Բօլ։—Խա՛յր, ազիզիմ։ · · Գանա պու սիւվալինիզ Նէտէ՞Ն էչճաղ իտիյօր։

Լա Ֆոնթէն։—ԲէՆգինիզ օլկուՆ տա անըՆ էչիւՆ սիւվալ իտիյօրըմ։ · · չէհրէՆիզ բէք պօղուգ կէօրիւՆյօր։ · · Էվվէլքի կիւՆտէՆ պէրու սիզի կէօրմէմիչ իտիմ, օնտան պէրու չօգ տէչիլմիչսինիզ։ · · Սու քէՆարընտաքի հավա սիզէ ֆէՆա՞մը կէլմէյօր։ · · Էօյլէ օլմալը տըր։ · ·

Բօլ։—Մէմուլ իթմէմ։ · ·

Լա Ֆոնթէն։—Մամաֆիհի պիր չէյինիզ վար տըր։ · · այան աչիքեար պօղուգ կէօրիՆիյօրսընըզ։ · ·

Բօլ։—ԷհէմմիյէԹսիզ պիր քէյֆսիզլիք։ · · կէչիճի պիր ֆէՆալըգտան պաչգա պիր չէյ տէչիլ տիր։ · · չօգ սիւրմէզ կէչէր։

Լա Ֆոնթէն։—Էօյլէ իսէ էյլէՆիպ տէֆը ղամա իթմէչլիսինիզ։ · · ԻՆտան էյլէՆիպ վագԹ կէչիրիր իսէ քէՆտիյի պուլըր։ · · Գու սապահ սաբան պալըղը հիչ պալ վուրմայօր։ · · պէրատպէր կիտէլիմ ըրմաղըՆ քիչիչիք գօլըՆտաքի գուվվուգ իւզէրինտէ պիր Թավալըգ գատար պէչագ գայա պալըղը ԹուԹաըմ մը։

Բօլ։—Խա՛յր։ · · Թէչքքիւր իտէրիմ։ · · պու կիւՆ օլմազ։

Լա Ֆոնթէն։—Էօյլէ իսէ պէՆիմէչ քէրէսԹէ սալլարընըՆ իւզէրինէ էՆինիզ։ · · հէմ կէօրիւչիւրիզ, հէմ տէ սիկէ քիչիչիք բարագաԹա իլէ պալըգ ավճամաղը էօյրէԹէէիմ։ · ·

Բօլ Թէկրէտտիւտ իթտի, լաքին պիրտէՆ պիրէ խաԹրընա պիր չէյ կէլիպ, Բրթի Գասթէլ գօՆաղը հագգընտա Լա Ֆոնթէնէ պալը չէյլէր սիւվալ իթմէՔ իսԹէտի։ Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Լա Ֆոնթէնին կէձէ կիւՆահտիւ ՄարՆ ըրմաղը գըյրլարընտան էքսիք օլմատըղընը պիլտիկինտէՆ, քէՆտի քէՆտինէ։— Գէլքի քէՆտիսինտէՆ պիր մալիւմաթ ալըրըմ։—տէտի։

Լա Ֆոնթէն։—Հայտէ։ · · հայտէ։ · · պիր գարար վէրինիզ։ · ·

Բօլ։—ԲէՔ էյի։ · · կիտէլիմ։ · ·

Լա Ֆուին.—Ափէրին . . . էօյլէ խսկ աչաղը էնինիզ վէ պագընըզքի գայմա-
յասընըզ . . . պօթինլէրինիզ գայսըրըճը պիր չէյ պէնզէյօր . . . սօնդրա սալա-
րըն ալթընա կիտէրսինիզ հա՛ . . .

Լա Ֆուին՝ պուննը տէյէրէք չէվ րըխթըմտան աչաղը գայմըշ, սալըն իւզէրին-
ա՛ տուրմըշ, էլինի Բօլա ուզաթմըշ օլմաղլա, Բօլ սախի պու վասէթա իլէ պիլա
մանիա մէրգուժըն եանընա վարըվէրսի.

Լա Ֆուին.—Օլթայը ալմագ իսթէ՞րմիսինիզ,

Բօլ.—Պէն սիզի սէյր իտէճէյիմ . . .

Լա Ֆուին.—Նասըլ իսթէրսէնիզ,

Բօլ.—Կէճէ պաղըղա չըգմըշ մը իտինիզ,

Լա Ֆուին.—Ֆա՛յր . . . սապահ էրքէն կէլտիմ.

Բօլ.—Էյ Նա՛սըլ, պարկ պիր չէյ պէճէրէպիլտինի՞զ մի.

Լա Ֆուին.—Ֆա՛յր, պու կիւն պահթէյար օլմասըմ . . աղ Թօրպասընա
պագընըզ,

Բօլ՝ սալըն քէնարընտան աչաղը ատզրու էյիլիպ, սուլըն իշինէ պըրագըլմըշ
օլան աղ Թօրպասընը եօգարը գալըբրաք,

Լա Ֆուին.—Կէօրտիւնի՞զ մի . . . իթի ուֆահզդ եայըմ պաւըդը իլէ պիր
բարչահզդ Թէքթիր . . . զահմէթինէ ատյմէզ . . . լաքին պէյթի պահթըմ աղըըր
. . . —տէյէրէք, օլմայը սուլա աֆտը,

Բօլ՝ աղ Թօրպասընը եինէ սուլա պըրագըպ, կէօզէրինի Բըթի Գասքէլ գօ-
նաղը րըխթըմընա տօղրու չէվիրտի,

Լա Ֆուին՝ եավաշ պիր սէտա իլէ.—Օլթամա պիր չէյ կէլտիկինի տուլյտըմ...
պէօյիւք պիր պաւըդ վար . . . սազան օլմալը տըր,

Բօլ ճէվապ վէրմէյիպ տայմա օլ Թարաֆա պագըյօր իտի,

Լա Ֆուին.—Օ Թարաֆտա նէ՞ կէօզէյիպ տուրույօրսընըզ, միւսիւ Բօլ . . .

Բօլ.—Մահասուս պիր չէյ կէօզէմէյօրըմ . . . Շու գօնաղը պի՞րմիսինիզ . . .

Լա Ֆուին.—Հա՛նկը գօնաղը,

Բօլ.—Շու, գարշըտաֆի . . .

Լա Ֆուին.—Էվէթ, էվէթ . . . էյի պիւէրիմ . . . իսմի Բըթի Գասքէլ
տիր . . . Պէնիմ միւԹէֆտահտա էմէլտաշլարըմտան պիրի տիր . . .

Բօլ.—Էմէլտաշլարընըզտան պիրի՞ մի . . . Նա՛սըլ չէյ օ,

Լա Ֆուին.—Կէճէյրի պաւըդ ավէյտըպ բէք չօգ եօրուլտըղմտա, պաղէսթի-
նէն րըխթըմընտան եօգարը չըգար վէ աղահլարըն ալթընտա սէրիիր եաթար վէ
եաթաղըմտա եաթըյօր կիպի ուչուրըմ. իւզէրիմէ տէ գրաղը փալան էնտըզ . . .
Նասըլ քի կէօրտիւօրսընըզ, օրանըն ահիպի կիպի պիր մաւամէլէտ պուլունըյօ-
րըմ . . .

Բօլ.—Տիմէք ա պաղէյէ կիրմիչսինիզ, էօյլէ՞ մի,

Լա Ֆուին.—Գա՞չ տէֆալար . . . կէճէ, հաթթա կիւնտուզ պիլէ . . .

Բօլ.—Լաքին էկէր սիզի եագալաասալը՞ր իտի,

Լա Ֆուին.—Թէկիլքէսի պիր չէյի եօգ իտի . . . Ինանէ օ վագթ պօշ իտի...
սաֆրէվապտան էվվէլքի լագըրտըյըզ իտիյօրըմ . . .

Բօլ.—Տիմէք սաֆրէլմը՞շ մը տըր,

Լա Ֆուին.—Էվվէթ . . . կէչէնէյրտէ սաֆրէլտը . . . իթի իւչ հաֆթա ան
ճագ վար տըր,

Բօլ.—Գիլի՞րմիսինիզ քիմ սաֆրէն ալտը,

Լա Ֆուին.—Վալլահի էյիճէ պիլմէմ . . . Գէնիմ պիլտիկիմ չու տըր քի, օ-
րատա իթի գարը վար . . .

Բօլ.—Իթի գարը՞ մը,

Լա Ֆուին.—Էվվէթ . . . Գուշլարըն պիրի գըրդ գըրդ պէչիւթ վար տըր ամ-
մա, կէնճլիկինէտ բարչա պիր չէյ իմիշ, չիմտի տէ հէնուզ եապանա աֆրէլմազ . . .

Բօլ.—Էյ օ պիրի՞,

Լա Ֆուին.—Ա՛, օ պիրի օն տօգուզ եաշընտա վար իսկ, անճագ . . . կէչէն
կիւն մէրգուժէյի ատանըն լօգանթաօրընտա իւսթիւ պաչը Թէմիզ բաք պիրիյէ
կէօրտիւմ, անըն գըզը օլմալը տըր . . . օ ատամա ատատա պիր քէրրէ տահա
Թէսատիֆ իթմիշ իտիմ . . . Ա՛հ, միւսիւ Բօլ, օ նէ՞ կիւզէլ գըզ տըր . . . Ի
նան օլտուն, միւզխանէյէրտէքի էն մէշհուր իլահէ վէ դրամիթցալարըն բէսիմէրի
պիրէ անըն գուհտուրա պաղլարընը պաղլամաղա լայըգ տէյիլ տիրլէր,

Բօլ.—Պու կիւզէլ գըզը պիր էրքէքլէ պէրապէր ատատաքի լօգանթատա
բատթ կէլտիրիզ, էօյլէ՞ մի,

Լա Ֆուին.—Էվվէթ . . . Օ ատամ պէնճէ գօնաղըն եէնի սահիպի օլմալը
տըր . . .

Բօլ.—Պու կէնճ գարընըն Բըթի Գասքէլ գօնաղընտա իգամէթ իթտիկինէ է-
մի՞նսինիզ,

Լա Ֆուին.—Պու տա լա՞ֆ մը . . . մէրգուժէյի օրատա կէօրտիւմ . . . հաթ-
թա քէնտիսէյլէ գօնուչտըմ պիլէ . . .

Բօլ.—Սի՞զ մի . . . Նա՞սըլ . . .

Լա Ֆուին.—Թուֆթընըմ պաւըդկէտատան խթէրէչ՞ր մի տէյտու սիւվալ իթմէյէ
կիթմիշ իտիմ, եէթկին իլէ կէնճ օլան օլ իթի գարըյա պիր ադամ եօլուն տա Թէ-
սատիֆ իթտիմ . . . պէյազ գայա պաւըդկէտրընը չէօյլէ աչտըմ . . . կէնճին ալա-
ճագտը, զիրա չօգ իսպէրէնտի, լաքին եէթկին օլան գարը՝ «—Ազիզիմ Մարթ, էյի
պիւէրսինիզ քի պու ադչամ եէմէյիմիզ վար տըր, պաւըդ տա եարընա գատտար
Թադչ գալմազ . . . —» տէյէրէք, բազարլըղընըզը պօզտու . . . Հասըլը պաւըդը
սաֆտահտըզ կիթտի . . .

Բօլ՝ հէյէճանընը կիպէյէմէյէրէք.—Տիմէք իսմի Մարթ իմիշ, էօյլէ՞ մի,

Լա Ֆուին.—Էվվէթ, Մարթ օլտուղընա չիւպհէ եօգ տըր . . . Լաքին օ տէ-
յիլ ամմա, սիզ պունա չօգ մէրագ իտինիզ կիպի կէօրիւնիյօր . . . Մէրգուժէյի
րատթ կէլիպ կէօրտիւշ օ՞ղմայասընըզ,

Բօլ.—Էվվէթ, կէօրտիւմ . . . չօգ կիւզէլ գըզ տըր, սէսի տէրսէն բէք լա-
Թիֆ վէ Թաթլը տըր,

Լա Ֆուին՝ կիւլէրէք վէ Բօլըն եիւզիւնէ պագադատագ.— Տո՛ւբ, տո՛ւբ, պէնի
սէօյլէթմէնիզին սէպէպսիզի չիմտի անլատըմ . . . մէրգուժէտէն պահս էթտիրմէք
իսթէտինիզ, տէյի՞ մի . . . պու սըրատա պաւըդ ավճըլըղընը տա սէվմէտիկինի-

պին սէպէպի չու տըր քի, պաչդա չէյ սէվիյօրընըզ · · ·

Բօլ՝ քէնտի քէնտիյի էլէ վէրտիկիին անլայարագ, բանճար կիպի գըր գըրմըզը քէսիլմիւ իտի։

Լա Ֆուին՝ ոէօզիւնէ տէվամ իլէ։—Ֆու պաչդա չէյ տէտիկիմ տէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտաքի կէնճ գըզ տըր · · · Իչթէկ սիզ պաունը իչիւն ժահզուն վէ սօլկուն կէօրիւնիյօրսընըզ · · · Ֆիւսիւ Բօլ, պէն անլատըմ, Թուֆուլըընըզ · · · Սիզ օ գըզա ալէագա իթմիչնիզ տիր, վէսսէլամ։

Բօլ՝ պաչընը էօնիւնէ ասարագ։—Ատանըն լօգանթասընտա գըզ իլէ պէրաբէր կէօրտիւկիինիզ ատասընը՝ մէրգուճէնին բէտէրի օլուպ օլմասըղընը պիլմէկ իստէր իտիմ · · ·

Լա Ֆուին։—Իչթէկ պու մաճիմաթը սիզէ վէրճէյէճէկիմ։

Բօլ։—Էվլաքը մէգթիւճէնին սաթըլմըզ օլուռղընա էմի՞ Նմիսինիզ։

Լա Ֆուին։—Եա սաթըլմըզ վէ եասօսա քիրալանմըզ տըր · · · չիւնքի պիր վագթատան պէրու քիմսէ իգամէթ իթմէտիկի հալտէ չիմտի ատատ վար տըր · · ·

Բօլ։—Սլմամալը տըր · · · բէնճէրի գանատարը թէքմիլ գարալը տըր · · ·

Լա Ֆուին։—Եէնի սահիպլէրի պէյթի պիր եօլճուլըղա կիթմիչէյր տիր։

Բօլ։—Աճապա չուներն սահիհ օլուպ օլմասըղը անլաչըլա՞մազ մը։

Լա Ֆուին։—Ֆաունտան գօլայ նէ՛ վար։ Էկէր իսթէր իսէնիզ չիմտի անլայապիլիրիզ · · ·

Բօլ։—Նա՞սըլ։

Լա Ֆուին։—Կիտինիզ ատատալընըզը կէթիրինիզ · · · Էրտաղըն քիչիւք գօլուռնտան եօգարը տօղրու չըգարըզ, պէն պալըգ սամմագ պէկհանէսիյէ գօնաղըն պաղչէսինտէն եօգարը չըգարըմ · · · Էլպէթթէ պիր պէքճիսի վար տըր · · · Էկէր եօլուռնտա մէրգուճլա կէօրիւչիւլիր իսէ, չօգ մաճիմաթ ալընըր · · ·

Բօլ։—Գօնագա եալընը՞զ մը կիրէկէքսինիզ։

Լա Ֆուին։—Էլպէթթէ, օնա չիւպհէ՞ մի վար։

Բօլ։—Կիտէյիմ ատատալըմը կէթիրէյիմ։—ախչէրէք բըխթըմըզըն իւզէրինէ աթլասը վէ ատատալընըն պուլունտուղը մահալէ տօղրու տու քէնարընտատ թըրըս գօչմագա պաչլատը։

Պիր չէրեկէք սաաթ սօնրա Բօլ ավտէթ իտէրէք Լա Ֆուինէ խիթապէն։—կէլինիզ։—տէտիքատ,

Լա Ֆուին։—Էվվէթ, կէլէճէյիմ, լաքին պալըղը ուռնուԹմայալըմ · · · գօնագա կիրմէչ իչիւն պալըղը պէհանէ իտէճէյիմ · · · օլմայա քի խըրսըզ տէյու ԹուԹուլայըմ, պու պէնիմ հիչ իչիմէ կէլմէզ · · · —ախչէրէք, ազ Թօրպասընը սանտալըն արգասընա պաղլատը, քիւրէքլէրի ԹուԹար վէ ըրմաղըն պալէատէ դիքը օլընտան քիչիւք գօլուռնա գատար սըզը քիւրէք չէքտի։ Մալիւմ տիր քի, մէրգուճ տէլիքանը՝ պիր գաչ կիւն էվվէլ մէդթիւբ գօլտա պուլընտան ներտիվէնտէն եօգարը չըգըզ։ Մատամազէ ՄարԹը տիւչիւրմիչ օլտուղը քիԹապը մէրգուճէյէ վէրմիչ իտի։

Սանտալ աչրիան մէգթիւբ ներտիվէնին եանընա վիւրուտ իտուպ, ՏօգԹօր Թօմբսընըն սանտալը տախի էլան օրատա պաղը պուլունըչյօր իտի։

Լա Ֆուին ներտիվէնտէն եօգարը չըգըզ, քիչիւք պաղչէնին ադաճլարը արգասընտա ղայպ օլտու վէ պիր գաչ տագիգա սօնրա ավտէթ իԹտի։

Բօլ։—Էյ նէ՞ եարտընըզ պագալըմ։

Լա Ֆուին։—Հագգընըզ վար իսիչ · · · քիմսէ եօգ · · · խանէ պոչ տըր · · ·

Բօլ՝ սար սարը քէսիլէրէք։—Ֆունը պիր քիմսէ՞ մի սիզէ սէօյլէտի։

Լա Ֆուին։—Եա՛յր, պէն քէնտիմ կէօրտիւմ · · · պէքճի եօգ տըր · · · քիմսէյէր եօգ տըր · · · Էկէր իսթէր իսէնիզ սիզ տէ կէլինիզ · · ·

Բօլ՝ Լա Ֆուինին եանընա կիտիպ, իքիսի պիրլիքտէ սայֆիյէնին տէօրԹ Թարաֆընը պրաչքըրտըլար։

ԱրԹըզ չիւպհէ գալմայըպ, գօնաղըն տէօրԹ Թարաֆը սըզը սըզը գարալը իտի։

Բօլ՝ պիր Քէլաչ ու հէյէճանլա։— կիԹմիչ · · · գըզ կիԹմիչ · · · ադամպա պիրտէն պիրէ պու կիտիչինն սէպէպի նէ՛ տիր · · · Իչ կիւն ագսէմ պուրատա եարու եարթրըլմագտա օլմասընա պագըլըր իսէ, էվ խալգընընը զայպուպէկթի բէկ ուզուն սիւրմէյէճէկ տիր · · · ՄարԹըն եագընտա ավտէթի իչԹիմալէյն պահա տէյիլ տիր · · ·

Լա Ֆուին։—Ֆունա հիչ չիւպհէ եօգ տըր · · · Պէն սիզին եէրինիզտէ օլսամ, հիչ խըրսլանմայըպ, բահաԹը գալպ իլէ գըզընը ավտէԹինէ պէքլէյիմ վէ ճանըմ սըզըլմամագ իչիւն ագշամ սապահ պալըղա չըգարըմ · · · Պէօյլէ էյի օլուր, միսիս Բօլ · · · պիր գըզ իչիւն քէնտիմի տալա իւզմէմ · · · Թէյլէսօփ օլմալը, վէ էկէր ճէսարէԹիմ օլսա իտի սիզէ պիր չէյ սէօյլէր իտիմ · ·

Բօլ՝ ՄարԹը տահա չսրուգ պուլմադպ Լա Ֆուինին քէնտինինէ պիր վատէթա էօյրէԹէէկինի իւմիտ իտէրէք։—Նէ՞ սէօյլէր իտինիզ։

Լա Ֆուին։—Պիր մուգայէսէ իտէճէյիմ, տինլէյինիզ · · · Պէն պիր եէրտէ պալըղա չըգմըշ օլսամ տա, օրատա պալըգ ԹուԹուլմազսա նէ՞ եարարըմ, Միսիս Բօլ, սօրարըմ սիզէ։

Բօլ։—Պաչդա եէրէ կիտէրսինիզ, տէյին՛է մի։

Լա Ֆուին։—Հա՛, իչԹէ Թամ սիզ տէ պէօյլէ եարընըզ · · · Պիր եէրտէ պալըգ ԹուԹուլմայընճա, Թէպսիլը մահալ իտինիզ վէսսէլամ · · ·

Բօլ։—Մանջի պաչդա պիր աչգ ու սէվտայա տալըպ պուռնը ուռնուԹմայը՞մ մը տէրսինիզ · · ·

Լա Ֆուին։—Էօյլէ եա՛ · · · Զօգլարը պէօյլէ եարար · · · Գարըլար՝ պալըգ կիպի տիր, ԹուԹուլմագ իչիւն եէմ իսթէրլէր · · · Պիր եէրտէ եէմ ավժըշարընըզ տէ ԹուԹուլմայօր իսէ, պաչդա եէրէ եէմ ավԹընըզ, Թէպսիլը մահալ իտինիզ, օրատա ԹուԹուլըր · · · Ֆունա նէ՞ տէրսինիզ · · ·

Բօլ՝ պուռնա ճէվապ օլարագ։—Կիտէյիմ։—տէտի։

Լա Ֆուին երինէ պալըգ ավլամագ իչիւն քէնտի սալարը իւզէրինէ ավտէթ իտուպ, Բօլ տախի մէրգուճտան այրըլարագ սանտալընը գըյրայա պըրագարը վէ գալպի զայէԹ մահզուն վէ միւքէմմէլ օլտուղը հալտէ կիԹտի օտասընա գաբանտը։

Ջավալը չօճուգ հադիգաթէն բէկ գիյատէ մուզտարըպ վէ մէհյուս պուռնըմագտա իտի։

63

Լա Ֆուին եչնիտչն պալըգ ավլամաղա պալչայըգ, քչնտի պիւիւմինճէ Ֆէյլէսօֆ պուլընմասը հասչպիյլէ, Բօլ Ֆրօմանթալըն աղգընտան գալչըրտըղը մատաչ իւզէրինէ զիհնինուչն միթալչաթա տալմըշ իտի։

Լա Ֆուին՝ քչնտի քչնտինէ։—Ալիմ Ալլահ զավալը չօճուգ Ֆչնա հալտէ ԹուԹուլմըշ։ . . . ինսան պիր քէրրէ միպպէչլի աշգ ու սէվտա օլտո՞ մը, արԹըգ տուրամաղ օլուր։ . . էկէր պու չօճուգ տահիհչն միպպէչլի աշգ ու սէվտա օլմուշ իսչ, եազը՛գ, ամբըրմ, վէ էկէր կէրէկ չու աշգ ու սէվտասընտա վէ կէրէկ տաիր պիր չէյտէ քչնտիսինէ պիր խըտմէԹ իտչպիլիր իսէմ, մաէլմիմնու։ Նիյչ տէրէօհտէ իտէրիմ։— տէյիտ, պիր տէ նահիհան չու քչնտի քչնտինէ սէյյիէնմէսինի գաԹ իտէրէկ պիւէչնտը ավազ իլչ։—Հա՛, չիմտի սէնի եազալատըմ։—տէյտու պաղըրտը։

Մէրգուժ՝ պու սէօզլէրի՝ օլԹանըն ուճունա Թագըլտըղընը հիսս իԹտիկի պիր պալըգա խիԹապ իԹմէքտչ օլուպ, մուախախէրչն իլավէվի մէգալ իլէ։— Զանընմ էկէր սէն աղ Թօրպատա կիրէր իսէն, կիտիպ Թատմ իտչպիլէճէկիմ։—տէտի։

Լա Ֆուին՝ պալըգը ըրմաղընն տիպինուչն կիւճպէչլա եօգարը չէքէպիլտիկինտէն, պալըգ պէօյիւճէք պիր չէյ կէօրիւնյօր իտի։

Գու կէնճ պալըգճը՝ պիր չօգ ուղրաչտըգտան սօնդրա նիհայէԹ մուվաֆֆագ օլուպ, պալըգը սալըն եիւպիւնէ չըգարտը վէ չէքտի սալըն իւզէրինէ ալտը։

Գու պալըգ՝ կիւզէլ պիր սազան օլուպ, պէչ լիպրալըգ գատար վար իտի։

Լա Ֆուին՝ չըրընմագտա վէ գույրուղընը օյնամըշ տուրմագտա օլան պալըգը օլԹանըն իւզէրինէ չըգարարագ։—Օլտու, օլտու . . . բահաԹ տուր, չիմտի աատատաքի լօգանճանըն գըրմըզը չարատալըյա արգատաշ օլաճագսըն . . .—տէյէրէք, սազանը աղ Թօրպատընա ահԹարգտան սօնդրա, ավ Թագըմմարընը սալըն իւզէրինէ պըրագարագ գըյըտան եօգարը չըգտը, ատանըն գարըշըսընա գատար կիԹտի վէ պիր գըյըտան օ պիր գըյըյա եօլճու կէչիրէն սանատալըյը չաղըրըշ, մէրգուժ տաճխ կէչտի Լա Ֆուինի սանատալընա ալարագ ատայա կէօՀիւրտու։

Լա Ֆուին՝ ԹուԹտուղը պալըգը լօգանճանըն ժաԹպախընա կէօՀիւրիպ բարասընը ալտը, չարուճագ Թատմ իԹտի, պու քէրրէ, քիմսէնին օլմայըշ էքսէրիա քչնտիսինին գուլլանտըղը էսկի վէ չիւրիւք սանատալա բաքիպ օլտու, Քէչքար սալլարա կէչտի վէ եէնիտէն պալըգ ավլամաղա պալչատը։

Սապահլայըն պախԹը եիւրիւմէյօր իտի ամա, չիմտի իգպալը բէք չօգ աչըրշ, Լա Ֆուին իւսԹ իւսԹչ իլգ ԹուԹտըղը սազան գատար պէօյիւք իլչ սազան պալըգը ԹուԹտը։

Գատչհու օլԹասընը տիւզէլԹիպ եէնիտէն ըրմաղա աԹտըղընտա, պիրտէն պիրչ տուրտը վէ աղգը աչըգ գալարագ տիք տիք պագմաղա պաչչատը։

Մէրգուժըն սէպէպը Քէաճմիւպի աչիքսար պիր չէյ օլուպ, Լա Ֆուին՝ Մարն ըրմաղընըն էօԹչ եագասընտա պիր գարընըն՝ Բըթթի ԳասԹէլ պաղչհինին եըլանգավի աղաճ եօլուննտան կէչտիկինի կէօրմիւշ իտի։

Մէրգուժ՝ Անժէլ օլուպ, պու գարը՝ ժագ Լակարտըն ԹալիմաԹը Ֆուճհինճէ Բարիզտէն կէլմիշ օլմաղլա, ՔէտարիքաԹը լազըմէնին իհրասընա պաչչամազտան էվվէլ պաղչէտ կէզինյօր իտի։

Լա Ֆուին։—Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ . . . էկէր եանըլմայօր վէ էյի կէօրիւյօր իօէմ, կէչչն կիւն կէնճ վէ կիւզէլ գարընըն պէնտէն պալըգ ալմասընը ժէն իտէն վէ հիւսն ու ճէմալը հէնուզ եէրինտէ օլան եէԹկին գարը տըր . . . Տիմէք պու խանէչտէ իգամէԹ իտէնլէր եօլճուլըղա կիԹմէմիշլէր տիր . . . պիր կիւն իչիւն զայպուպէԹ իԹմիշլէր տիր . . . իչին նէ օլտուղընը անլայաճաղըմ, Միւսիւ Բօլա պէնէի պիր էյի խասպէր կէօԹիւբէպիլիրիմ . . .

Լա Ֆուին՝ սալըն իւզէրինէտչն քչնտի չիւրիւք սանատալընա աԹլատը, աղ Թօրպատընը իլիչտիրտիկի եէրտէն չըգարտը վէ քիւրէքլէրի գուլլանարագ Անժէլէ տօղրու կիԹտի։ Անժէլ օ արա տուրմուշ, տիգգաԹլա մէրգուժ պալըգ ավճըսընա պագըյօր իտի։

Լա Ֆուին՝ ըրխԹըմա հանատչըպ սանատալընըն իչինտէ տուրարագ Անժէլէ խիԹապէչն։—Գու կիւն սիզ պալըգ լազը՛մ մը, Մատամ։

Անժէլ՝ մէրգուժը Թանըչարագ։—կէչչն կիւնքի պալըգճըսընըզ, տէյի՞ մի։

Լա Ֆուին։—ԷվվէԹ, էֆէնտիմ։ . .

Անժէլ։—Նէ՞ պալըգընըզ վար պագալըմ։

Լա Ֆուին։—Գիր գաչ սազան վար։

Անժէլ։—Իրի՞ մի տիրէր։ . .

Լա Ֆուին։—Էն քիւչիւի ազալի իւչ լիպրա կէլիր . . .

Անժէլ։—Էյ Եըլան պալըգլարը տա վա՞ր մը . .

Լա Ֆուին։—Սանատըմըզ տիպինտէ իքի տանէ վար տըր . . . Գու Եըլան պալըգլարը իւչ կիւզէլ պիր սազան պալըղընտան՝ միւքէմմէլ պիր բլաքի Եարապիպիրսինիզ . .

Անժէլ։—Գաչա՞ վէրէճէքսինիզ։

Լա Ֆուին։—Սիզսինիզ տէյու օն իքի Ֆրանգա վէրիրիմ։ . .

Անժէլ։—Էօյլէ իսէ ըրմաղըն գօլընտան եօգարը տէմիր բարմագլըգը գարուա գատար չըգընըղ վէ սազանը իւչ իքի Եըլան պալըղընը պանա կէԹիրինիզ։

Լա Ֆուին՝ եէնիտէն քիւրէքլէրի նէէ պալըգ գուվվէԹլիճէ քիւրէք չէքմէկէ պաչչատը վէ չարուճագ սայֆիյէնին եագըրընտաքի նէրտիվէնէ վասրէ օլուպ, իսԹէնիլէն պալըգլար աղ Թօրպատըլա էլինտէ օլտուղը հալտէ սէրիան մէգգիւր նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը։

Անժէլ՝ խանէնէն էօնիւնտէքի տիշ նէրտիվէնինին Եանընտա մէրգուժ պալըգճըյա պէգլէյօր իտի։

Գօնաղըն գարու վէ բէնչէրէյլէրի սըրԹ իւսԹիւ աչըգ իտի։

Լա Ֆուին։—ԻչԹէ՛ պալըգլար, Մատամ։ . . Գունլարը հէր քիմ եէրսէ սիգի Թէպրիք իտէճէք տիր . . . իսԹէ՞րմիսինիզ, մաԹպախա կէօՀիւրիսու այըգլայը՞մ մը . .

Անժէլ։—Մահլմէմնունէյէ գապուլ իտէրիմ . . .—տէյիտ, ժիլ Գուլընուա նամը տիկէր Լա Ֆուինի պէրապէր գօնաղա կէօՀիւրտի, վէ Լա Ֆուին եօլատա

Փիւթուրըզ պիր օուրէթէ պազը չէյլէր սօրուչըրմազա պաշլատը։

Լա Ֆուրն։—Ելճուլըգտա՞ մը իսինիզ։

Անժէլ։—Նի՞չիւն սօրուչօրսընըզ։

Լա Ֆուրն։—Զիւնքի տիւն ագչամ կիւզէլ պիր թէքիր պալըղըմ վար իտի, սիզէ վէրմէք իչիւն պուրայա կէլտիմ վէ ազաճլարտան պազդա քիմսէյի կէօրմէտիմ։ . .

Անժէլ։—Էվվէթ . . . պուրատա Եօգտըմ . . .

Լա Ֆուրն։—Գէն ատ էյլէ ուտըրմ . . քէնտի քէնտիմէ տէտիմ քի, զէվճինիզէ պէրապէր պէյքի Բարիզէ կէզմէյէ կիթմիշ օլմալըսընըզ . . .

Անժէլ՝ չիւտէհ իսէրէք պալըղճընըն կիւզինէ պազըզ։—Զէվճի՞մ քիմ սիր։

Լա Ֆուրն։—Գուրատա կէօրտիւկիմ չաթալ սագալը օ կիւզէլ ատամ զէվճինիզ տէյի՞լ մի։ . .

Անժէլ։—Յա՛յր, օ պէնիմ զէվճիմ տէյիլ տիր . . .

Լա Ֆուրն։—Գէն էյլէ զանն իտիյօր իտիմ . . էլճասըլ, էկէր միւրէպպիյէտի տէյիլ իսէնիզ, էլպէթթէ խըսըմսընըզ . . .

Անժէլ ճէվապ վէրմէտի։

Լա Ֆուրն՝ ազանը այրգլայարագ սէօպիւնէ տէվամ իլէ։— Էյ Մատամազէլ Մարթ անըն քէրիմէսի՞ մի տիր . . .

Անժէլ՝ թէաճճիւպլէ։—Գու իսմի նէտէ՞ն պիլիյօրսընըզ . . .

Լա Ֆուրն։—Սիզտէն էյրէնտիմ . . . Գիլի՞միսինիզ, պիր կիւն մէրգում գըզ պէնտէն պարգ ալմագ իսթէյօր իտի տէ սիզ ալտըրմատընըզ, իչթէ օ կիւնի պէնիմ էօնիւմտէ Մարթ տէյու իսմինի վէրտինիզ . . . Մէրգում՝ չաթալ սագալը միւսիւնէն գըզը սըր, տէյի՞լ մի։

Անժէլ։—Գէլթի։

Լա Ֆուրն։—Մէրգում միւսիւ իֆթիխար իտէպիլիր . . . Նէ՛ կիւզէլ գըզ սըր, պէն անըն կիպի կիւզէլ հիչ կէօրմէմիշիմ։

Անժէլ։—Հայտէ, հայտէ, սո՛ւս օլունըզ, կէվզէլիք իսթէմէզ, չաբուգ իտինիզ, միւսթաճէլ իչիմ վար . . .

Լա Ֆուրն։—Եըլան պալըգլարընը էյլէ ալտըմ . . . Էյ չիմտի ավտէք իֆտինիզ, տէյի՞լ մի . . .

Անժէլ։—Գէնի կէ՛օրմէյօրմըսընըզ, իչԹէ պուրատայըմ . . .

Լա Ֆուրն։—Սիզ ավտէք իֆտինիզ, էվվէթ, լաքին կէնճ Մատամազէ՞լ . . .

Անժէլ։—Ճէնճ Մատամազէլ պուրատա օլսուն օլմասըն, սիզէ՞ նէ։

Լա Ֆուրն։—Կիւզէլէ պագմագ սէվապ սըր . . .

Անժէլ՝ կիւլէրէրէք։—Կիւզէ՞լ մէրգալըսըմըսընըզ . . .

Լա Ֆուրն։—Կիւզէլի Թանըր անլասրմ . . .

Անժէլ։—Էօյլէ իսէ եաս ԹուԹընըզ, չօճուղըմ . . . Մատամազէլ Մարթը տրԹըզ պիր տանա կէօրմէյէճէքսինիզ . . .

Լա Ֆուրն։—Վա՛յ . . . Նէ՞րէյէ կիթտի . . .

Անժէլ։—Տիւն Ամէրիգայա հարէքէթ իթտի։

Լա Ֆուրն։—Գու Ֆէնա . . . օ Նէ՛ ուզագ եէր . . . Տիմէք պապասըչյա՛ մը կիտէյօր։

Անժէլ։—Պապասը՞ քիմ տիր։

Լա Ֆուրն։—Զաթալ սագալը միւսիւ . . . զաննըմ պանա էյլէ պիր չէյ սէօյլէմինիզ։

Անժէլ։—Եանլըշընըզ վար . . . օ՝ պապասը տէյիլ տիր . . . ագրապատան սըր . . .

Լա Ֆուրն։—Հէր նէ հալ իսէ, ժատամ քի գըզ Ամէրիգայա կիթտի, պէն տէ միւթէսէլլի օլաճաղըմ . . . մէրգուտէյի պիր տանա կէօրմէք իչիւն օրայա գատար կիտէմէյէճէկիմ տէրքեար սըր . . . Տիմէք, Մատամ, պիւթիւն եաղըն սիզ պուրատա՞ մը իգամէթ իտէճէքսինիզ։

Անժէլ։—Յա՛յր . . . իսթիրահաթ իթմէք իչիւն վագթ վագթ պուրայա կէլէճէկիմ . . .

Լա Ֆուրն։—Բէք ալէա . . . գուսուր վագթ տա Բարիզտէ գալաճագսընըզ, տէյի՞լ մի . . .

Անժէլ։—Յա՛յր, Զինտէ գալաճաղըմ . . .

Լա Ֆուրն՝ նազարը իսթիղրապլա Անժէլէ պագարագ։— Զինտէ՞ մի . . . ա տատ սէն տէ . . . պէնիմլէ էլլէնէյօրսընըզ։

Անժէլ՝ օմուզլարընը օյնաթարագ։—Տահա եէնի՞ մի անլամազա պալըտըրընըզ . . . Գու գատար սիւվալ ճէվապ արթըգ էլվէրիր, տէյի՞լ մի . . . Սիզ չօգ վուգուֆճըլա պէնզէյօրսընըզ, պէն իսէ պու չէյտէն հազզ իթմէյ . . . Գիր ազ վագթ սիզէ ճէվապ վէրմէք սաֆտէրունըզընտա պուլունտըմ, լաքին արթըգ սապր ու Թէհամմիւլ իթմէյլի, պունտան զիյատէմ օլմազ։

Լա Ֆուրն՝ պիր Թավըր հալմանէ իլէ։—Տարըլմայընըզ, Մա՛տամ, րէհա իտէրիյ . . . Գօնուչալըմ տէյու պու չէյլէրի սիզէ սիւվալ իթտիմ, պալըգա պիր նէյճիմ եօգ սըր . . . Սիզ Բարիզտէ, Զինտէ, Բանթէնտէ վէ եախօտա Գօնտի օրմանընտա գալմըշսընըզ, պունտան պանա նէ՞ չըգար . . . Գէն պալըղըմը սիզէ սաթայըմ տա, պալըգա չէյ նէյիմէ՞ լազըմ . . . Գալըղըմը ալտընըզ, վէրինիզ բարամը պէն կիտէյիմ . . .

Անժէլ։—Իչթէ բարանըզ։

Լա Ֆուրն։—Սագան վէ եըլան պալըգլարընըն այըգլանմասը իչիւն Ֆազլա պիր չէյ վէրմէյէճէքմիսինիզ։

Անժէլ՝ կիւլէրէք։—Երիմի չօտ տա գիյատէ վէրէճէյիմ . . .

Լա Ֆուրն։—Թէչէքքիւր իտէրիմ, Մատամ . . . Գէլթի պիր չէյ լիւզումընըզ օլուր տէյու եարըն պիր կէլէյի՞մ մի։

Անժէլ։—Յա՛յր . . . եարըն պուրատա օլմայաճաղըզ . . . Տօգթօր՝ եըլճուլըզա չըգաճագ սըր . . .

Լա Ֆուրն՝ տահա գիյատէ պիր մէրագլա։—Տիմէք օ չաթալ սագալը միւսիւ՝ տօգթօր սըր, էօյլէ՞ մի . . . —տէ՛տի, վէ Անժէլին տուտագ ըսըրտըղընը կէօրէրէք։—Էկէր քէնահսինի կէօրճէէք օլուր իսէմ, պիր չէյ Թալէյզ իտէճէկիմ։—տէյու իլավէ իթտի։

Անժէլ։—Նէ՞ Թալէյզ իտէճէքսինիզ։

Լա Ֆուրն։—Գաչանամատան պէնի գուրԹարաճագ պիր իլաճ իչիւն պիր րէչէթա իսթէյէճէկիմ . . . —տէ՛տի։

Անժէլ՝ քէնտիի թուքամայըպ պիր քէրրէ տահա գահգահա իլէ կիւլմէկէ պաշլատը վէ Լա Ֆուին օ արա մէրգուզմէ գարըտան այրըլըպ, եինէ քէնտի սալընա ամտէք իթտի։

Լա Ֆուին՝ քիւրէք չէքտիկի էանատէ քէնտի քէնտինէ։— Ջավալը Միւսիւ Բօլըն իչի ֆէնա տըր։ . . . սէվտիկի կէնճ գըզ Ամէրիգայա ազիմէք իթմիչ։ . . . ամմա տա ուզագ եկը հա՛։ . . . Գէն պու խապէրի Մ. Բօլա վէրէմմէ։ . . . չօգ քէտէրլէնէճէք տիր։ . . . Շու եէքիկին գարը՝ չօգ գուրնազ պիր չէյէ պէնզէյօր, ազըձնատն լազըրտը ալմագ իսթէտիկիմի չարուճագ անլատը։ . . . Լաքին զարարը եօգ, պէն անլամագ իսթէտիկիմ չէյի անլատըմ, պաշլըճա չէյ ատ օ իտի։ . . . գուսուրը ուժուրըմտա տէյիլ տիր։ . . . —տէյօր իտի։

Տէլիգանլը պալըգճը քէնտի քէնտինէ պու միւթալէաթտա պուլընարագ, պիր սիկարա պիւքտիքտէն սօնդրա իչէ պաշլատը, վէ եինէ իգպալը եիւրիւչէրէք օլթասընա խայրիճէ պալըգ կէլտի։

Ֆիլհագիգա էն էվվէլ օլթասընը աթար աթմազ սուտան իրիճէ պիր պալըգ չըգարըպ քէնտի քէնտինէ։—Վալլահ պուրասը չօգ էյի տիր։ . . . Գու կէճէ մութլագա պուրայա կէլէճէյիմ վէ զանընմ վագթըմը պօշա կէչիրմէյէճէյիմ։

. . .

Սախթէ Թօմասըն իլէ սըր քեաթիպի վէ Անթուան Ֆօվէլի՝ պաղչէտէ պէօչիւք ադաճլարըն ալթընտա Թատտոան էվվէլ իչթահ աչմագ իչիւն պագը միւսթիրաթ իչմէքտէ վէ եէքտիկէրիյլէ միւքեալէմէ իթմէքտէ ալըրագմըշ իտիք։

Միւքեալէմէյի մէգթիւրէ քէսսը չիտտէք ու հարարէք իթմիչ իտի։

Քիթապճը՝ քէչֆէլէնիպ սէվինիյօր իտի։ . . էսկի բիւսկի քեագրտա վէ քիթապալարըն արասընտա Թօգրը վէ բիս գօգուլը հավանըն եէրինէ գըր վէ պաղչէնին հայաթպախչ հավասը վէ չիչէքլէրին բայհասը՝ մէրգուժա Թաթլը պիր սէրհօշըզ վէրիյօր իտի։

Ֆօվէլ՝ պիրտէն պիրէ պիւչնօը ավազ իլէ։—Գու նէ՛ կիւզել էվինիզ վար, էֆէնտի։ . . . պանա հէր Թարաֆընը տա կէզտիրմէ՞զմիսինիզ։ . . .

Ժագ։—Արզու իտէր իսէնիզ, կէզտիրէյիմ։ . . . Սուֆրայա օԹուրմազատան էվվէլ, չիմտի պիւչ կիտիպ պաղչայի չէյիչ պիր տօլաչագիլիրիզ։ . . .

Մէրգուժան իչ էրքէք՝ սանտալէալարընտան գալգըպ, Մարն ըրմաղընըն կէօլկէսի ըրքաթըմը պօյընա կիտէն ազամ եօլընա տօղրու կիճիտիչէր։

Էսքի քիթապ սաթըճըսը Ֆօվէլ՝ էյինի գարըչքի գըզըլյա տօղրու ուզաթարագ։—Թա չու գարչըմըզդա պագընըզ։ էրէյիճէ սէնաաԹտան անլար պիր պալըգ ավճըսը վար օրատա։ . . . զալիպա էյի իչ կէօրիյօր։ . . .

Ժագ իլէ Բասգալ՝ Ֆօվէլին կէօսքէրտիկի Թարաֆա տօղրու պագըպ, Լա Ֆուինի կէօրտիւչէր։ Մէրգուժ՝ օ արա իրի պիր սագան պալըզը եագալամըշ օլմաղա, անը սուտան չըգարմագչա մէչղուզ պուլընըյօր իտի։

Բասգալ՝ մէրգուժը Թանըյըպ։— Հա՛, ատատաքի լօգանՔանըն ֆէյլէսօֆը տըր։

Ֆօվէլ։—Քիմ տիր պու ֆէյլէսօֆ։

Ժագ՝ տիք տիք քիթապճըյա պագարագ։—Բէչք աճայիպ պիր ատամ տըր։ . . .

Հէնուզ օն տօղուզ Եաշընտա օլուպ, ագըլ պաչխ օլտըգտա քիւլիսէֆէլի պիր ժէպլաղ միրաս եէյէճէք տիր։ . . . Մէրգուժ՝ քէնտի հալ ու ահվալինի պիզէ նագլ ու հիքայէյ իթտիկինտէն, պիզ տէ պու հիքայէյէ նազարէն քէնտիսինէ «ֆէյլէսօֆ» ժաղէսինի Թագմըշըզ տըր։ . . .

Ֆօվէլ։—Քիւլիսէֆէլի պիր ժէպլաղ մը միրաս եէյէճէք տէյտինիզ։ . . . իւսքիւնտէքի եըրքըզ բըրքըզ րուպայա պագըլըր իսկ, հիչ ուժուրմազ։ . . . միրաս եէյէճէք ատատա հիչ պէնզէմէյօր։ . . . Ահապա քիմմէ՛ն միրաս եէյէճէք . . . տիմէք քի ֆամիլեասընտա զէնկին ատամազար վար տըր։

Ժագ։—Էյլէ չէյ եօգ։ . . . քէնտիսինէ միրաս իսաղէք իտէճէք օլան սէրվիք եապանճը պիր ատամտան տըր։ . . . գօնէր ատ Թօնէրիէօ նամընտա պիրի տիր։ . . .

Ֆօվէլ՝ պու իսմի իչիքտէմէ, պիւքիւն վիճդուտըյա քիթիրէտի։

Ժագ՝ մէրգուժըն պու քիթիրէչիլինի ֆարգ իլէ քէնտի քէնտինէ։—«Գըզըլ Վասիլէքնամէչինն» սըրրընա ակհահ տըր։—Գատէհու եիւքսէք սէտա իլէ։— Էկէր օ կէնճ պալըգ ավճըսընըն պիզէ նագլ իթտիկի սահիհ իսէ, գօնէր ատ Թօնէրիէօ՝ իգամէք իթտիկի սանճագ տահիրսի տասխիլնտէ քէնտի քէրիմէկսիլէ պիր կիւնտէ տիւնեայա կէլմիչ օլան ալքը չօճուղը զէնկին իթմէք իսթէմիչ տիր։

Ֆօվէլ՝ սօուզ գանըզըղընը եէնտէն էլէ ալարագ։— Գու բէք զարիպ չէյ տիր։ . . . Լաքին պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկիմի Քէէյտա իտէրիմ։ . . . Գիր սալ իւզէրինտէ պալըգ ավլատագտա օլան չու եըրքըզ բըրքըզ րուպալը ատատըն իւսքիւնտէն հիչ ուժուլմազ քի սօնդրա զէնկին օլաճագ տըր։

Քիթապճը՝ պունը տէյէրէք կիւլիժմսէմէճտէ իտի։

Ժագ իլէ Բասգալ՝ չու կիւլիւմսէյիշին նէ տէրէճէ իսթիհզալը պիր կիւլիւմսէյիչ օլըղընը գօլայ անլատըլար։ Լաքին ժագ պու մէսէլէ իւզէրինէ միւքեալէմէյի ուզուն Թաւթմագ իսթէմէտիկինտէն, մէրգուժան իւչ հէլտատ կէզինմէէրինէ տէվամ իթտիլէր։

64

Լա Ֆուին՝ Թաւթալը սագանը օլթանըն իւսքիւնտէն չըգարըպ ազ Թօրպասընա աթարագ, ուրքըն էօթէ եագասընտա քիչիւք պաղչէնին ադաճլարը ալթընտա տուրան իչ էչխասը կէօրտիւ վէ քէնտի քէնտինէ։— Վա՛յ, չաթալ սագալը ՏօգԹօր իլէ միւսաֆիրլէրի կէլմիչ։ . . . կէնճ Մատմազէլ պէրաագէր տէյիլ։ . . . տիմէք սահիհէն հարէքէթ իթմիչ։ . . . եէքիկին գարը պանա Եալան սէօյլէմէմիչ . . . պունը պիլտիկիմ էյի օլտու։ . . .

Ժագ Լակարա՝ Ֆօվէլի պալըգ գօնադա տօղրու կէօքիւրտիկինտէ, Անժէլ սայֆիյէտէն տիշարը չըգըպ։—Սուֆրայա օԹուրապիլիրսինիզ, էֆէնտիլէր։ . . . եէմէք հազըր տըր։—ատէտի։

Ժագ։—Գանա իչ տագիգա միւսաատէ իտինիզ, Քէյզէ գըզը։

Անժէլ։—Բէչք էյի։ . . . Լաքին զիյատէ սիւրմէտին։

Ժագ։—Կիտիպ տահա հաքիճի պիր րուպա կիյէճէք վագթ գատար միւսաա-

աչնիդի Քալէպ խէրիմ . . . Էսնաի զայպուպէքիմէ լուքֆէն Մ . Ֆօվէլի եա-
լընը պըրագմայընըզ ։

Անժէլ .—Էօյլէ խէ չարուգ խինիզ ։

Տօղքօր Քօմբսըն էվ կիրտի վէ Բասգալ տախի մէրգուժտան կէօրտիւկի պիր իշարէք իւգէրինէ արգասը սըրա կիքտի ։

Իքիսի պիրտէն ուսֆրանըն միւքէմմէլ պիր սուրէքտէ հազըրլանմըշ օլտուղը Քասամ օտասընտան կէլիպ քիւէրէ կիրտիւէր ։

Ժագ .—Զարո՛ւգ , տուվարտաքի արալըղըն ալքընա պիր մասա .—ատթիքտէ , Բասգալ պու էմրէ իքնաքի իտուպ , մալիմմիզ օլան տուվարտաքի պօրու տէլի-կինին ալքընա ատրէշալ քիչիւք պիր մասա վալ իքտի ։

Բասգալ պու իչի եարտըղը սըրատա , Ժագ՝ պիր տօլապտան՝ իւք կիւնիւ հըֆիզ իքտիկի պիր գուքուչը չըգարըյօր խի ։

Սախթէ Տօղքօր՝ իչպու գուքուչը Բասգալըն կէքիրտիկի մասընըն իւգէրինէ վալ իտուպ աչտը ։

Մէղքիւր գուքուտա , մէրգուժըն Գարպէք սօգալընտաքի տիւքքեանճըտան սաքընը ալտըղը էճգաճը հավանը մէվճուտ օլուպ , Տըվար ուսուլինտէ օլան պու հավանը Ժագ՝ պիննէֆս գուքուննըն իւգէրինէ վալ իւէ , անըն եօգարտան աչտա օլան պօրուսընը տուվարտաքի պօրունըն իչինէ սօգատու ։

Բասգալ՝ պունա մէրագ իտէրէք .—Գու նէ՞ տիր ։

Ժագ .—Ֆօվէլէ ուչգու կէլէճէք ։

Բասգալ .—Էօյէտի . . . ուչգո՞ մը ։

Ժագ .—Ֆա՛յր , լաքին օնա եագընը պիր չէյ . . . չիմտի կէօրիւպ անլայամագ-սընը . . . պագ չու չիչէյ . . . իչինտէ «քէյրօսէլէն» տօլու տըր . պու էճգա «գը-լօրօֆօրմ» կիպի ուչան պիր էճգա օլուպ , պօրունընը ուճընտա պուլընան իքի լասթիգ Քօրլար սըգըլտըգտա , մէղքիւր էճգա Քօզ օլուր , Քանի հաֆիֆ պիր պուխար վէ տիւմանա Քէպէտտիւլ իտէր . . . Գու պուխար , պու տիւման՝ լաս-Քիդէրին սըգըլմասըլըս մէղքիւր պօրուտան կէչէրէք Ֆօվէլէ պայըլքամագ . օ հալտէ մէրգուժա իսթէտիկիմիզի Եարապիկիրիզ ։

Բասգալ .—Օ՞ֆայա քի պօղուլսըն ։

Ժագ .—Ֆա՛յր . . . Թէտաարիրը իւմիւյաքքեարանէ իքթիմալ օլունմըշ տըր . . . Քէյրօսէլէնէ գօգուլը սու գարըյտըրըլմըշ տըր . . . Ֆօվէլէ՝ չիչէք գօգուսը ալըյօր տէյու զանն իտէրէք Ֆարգընա վարմագսըզըն ույույաճագ տըր . . . Քա-ամմըմզը խիքամընտա կէօպիւնիւ պէնտէն այըրմա վէ ուֆագ պիր իշարէքքիմէ արգամ սըրա կէլմէկէ հազըր օլ ։

Բասգալ .—Հազըր օլամազըմ ։

Ժագ .—Շու օտաստա մոմ վա՞ր մը ։

Բասգալ .—Իչքէ մոմ ։

Ժագ .—Իւսքիւնտէ քիպրիթ վա՞ր մը ։

Բասգալ .—Էվվէլ , վար ։

Ժագ .—Գուրայա աչըլան Քասամ սալօնընըն գարուսընը սիւրմէլէ . . .

Բասգալ .—Եարտըմ ։

Ժագ .—Տիչարը չըգարըղմըզըն իւսքիւնի աչըգ պրագմամագ իչիւն չիմտի բուպամըզը տա տէյիքիրէյիմ վէ անտէն Ֆօվէլին եանընա կիւէյիմ . . . —ատթի ։

Գիր տագիգա սօնղրա իքի արգատաալար՝ հաֆիֆ բուպալար կէյինմիշ օլտըգ-լարը հալտէ , Ֆօվէլ իլէ Անժէլին եանընա վարտըլար ։

Անժէլ .—Հէյէ կէլտինիզ . . . հայտէ չիմտի սուֆրայա կիւէյիմ . . . —ատթի ։

Ժագ՝ Ֆօվէլէ Եօլը կէօսթէրտի . իւչ էրքէք Քասամ սալօնընա կիտիպ սուֆ-րայա օֆուրտըլար ։

Սուֆրայա իւչ էրքէքլին օֆուրմասընա սէպէպ չու տըր քի , Անժէլին պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկի իւգրէ խըտմէքճի գարը սապահլայըն խասթալանըպ կիքմիշ օլ-տըղընտան , Անժէլ քէնտիսի սուֆրայա մուգայէտա օլուպ խըտմէքճիլէն եարմագա վէ սուֆրատա բէք ազ օֆուրմագա մէճպուր օլմագտա խի ։

Ֆօվէլին իչքիհասը բէք աչըգ օլտըղընտան , էյի եէյիպ էյի իշմէքտէ խի ։

Մէրգուժ հէր նէ գատար իշկի գուլլանան տէյնէ խի իսէ տէ , գավի պիր նա-Քուրասը պուլընտըղընտան , քէնտիսինէ տօլտուրըլան շարապպարը միւքէմմատի նուշ իտուպ ագընը ասլա գույպ իքմէյօր խի ։

Սաաթ սէքիզտէ գարանլըգ էյիճէ պատտըղընտան , արքըգ բէզգըղ Քասամ իքմէք միւմքին օյմատը ։

Անժէլ՝ գօլու շամտանլարըն մոմլարընը եագտը , վէ լաքին բիւզկնաբտան ը-չըգտըրը սալընմագտա օլտըղընը պէհանէ իտէրէք , բէնճէրէյէրին տիչ գանատար-րընտան մատտա պինէնֆս բէնճէրէյէրի վէ իչ գանատարը տոխի գարատը , Մէղ-քիւր գանատարա գըքըգ գարը օլտըղը մալիւմ տիր ։

Անժէլ՝ բէնճէրէյ վէ գանատարը գարատըղը սըրատա .—Գէօյճէճ Թէմմըյ-լա քէնտի քէնտիմիզէ օլուրըզ . իսթէտիկիմիզ կիպի ատօյէր կիւէյիրիզ , վէ էկէր կէօրէն օլմայըպ տա ճանընըզը չէքէր իսէ պիր ազ տա սէրիաշ օլուրըզ . . . պէն պու ագշամ բէք քէյֆլիյիմ . . . Թէյզէ օղլու , պիրզէ չամբաննա տօլտու-րընըզ ։

Ժագ Լակարտ՝ պիր չիչէնին մանթարընը Քուքան տէմիր Թէլլէրի գըրտը վէ սիճիմլէրի գօբատրը վէ գատէկլէրէ չարապ տօլտուրտը ։

Գիրինճի չիչէ պիթիպ իքինճիյէ պաչլանտը վէ Նիհայէթ իւչլունճի տոխի ա-չըլտը ։

Ֆօվէլէ՝ պիր ազ գըզըչմադա պաչլայըպ , պէօյլէ էյի արգատաալարտա պուլուն-տըղընա բէք մէմնուն կէօրիւնէյօր խի ։

Սախթէ Քօմբսըն՝ Անժէլէ պիր իշարէք իքտի ։

Անժէլ՝ այագտա գալգարագ .—Կիտէյիմ պագայըմ միւսաֆիրիմիզին օտասը Թէ-մամըյլա տիւզկո՞ւն մի տիր .—ատթի , վէ Քասամ օտասընտան տիչարը չըգար չըգ-մազ , եէր գաքընըն տիկէր օտալարընտաքի պիւճիւմէ բէնճէրէ վէ գանատարը սըգը սըգըյա գարատը ։

Բըքի Գասթէլ գօնագը՝ օ կիւնիւ սապահլայըն նասըլ կէօրիւնէյօր խի խէ , զանն իտէրսին եինէ էյլէ քիմսէ եօգ խի ։

Գաղչէտէ պիր սիւքիքը Քամմէ հիւքմքէրմա օլմագտա խի ։

Նալընըզ վագք վագք ուգագտան պիր արապա սէսի վէ եախօտ պիր պէգճի քէօբէյինին ավլամասը իչտիիյօր խի ։

Ժագ.—Թէյդէ գըզըմըն ազ պիր վագր ղայուպէք իթմէսիյէ մահկուն ՚վէ մաղմում օլմայընըզ . . . Իչէլի՛մ.—ատ՛ո, վէ անիտէ պօչանան չամբանեա գատէհլէրինի եէնիտէն տօլտուրարգտան սօնդրա իլավէի քէլատ ֆիտէրէք.— Լաքին, սէվկիւլիւ Ֆօվլիմ, սիզին զկյդըյմէք քիթապընըզտան պիր տահա հիչ պահս իթմէտիք . . . «Գօնէ տը Բօչֆօրըն ֆաթըրէլէրի» նամ քիթապը տիմէք իսթէրիմ . . . Մամաֆիհի էկէր տէտիկինիզ իսթըրստա իսկ, մէզգիւր քիթապը կէթիրմիչինիզ տիր . . . —ատ՛ո,

Ֆօվէլ՝ մէզգիւր քիթապը հէպսինտէն չզգարըպ Ժագա ուզաթարագ.— Իչէք օ քիթապ.—ատ՛ո, վէ Ժագ մէզգիւր քիթապը ալըպ աչը,

Բասգալ՝ միգքանէլմէյէ գարըշարագ.— «Գօնէ տը Բօչֆօրըն ֆաթըրէլէրի» . . . պու պիր կիւզէլ քիթապ տըր . . . զէննկին պիր մատէն տիր, բօման վէ թէսաթթօ մուէլլիֆլէրի՝ բօմանլարըն վէ Թարիխէ միգթէալիգ թէսաթրօլարըն զէմանը րէվահընտա մատէնը մէզգիւրատէն չօգ իսթիֆատէ իթմիչէր տիր . . . Պու քիթապտան նիչէ մուվաֆֆագըյէրլէր հասըլ օլմուշ տըր . . . Քիթապը մէզգիւր սահիֆէլէրինտէ Պէյիւք Ալէքսանտր Տիւմա՝ «Իւչ Մուսգըթէրլէր»ուտէքի Միլլէտի հիքայէսինին քօհնէմընը պուլմըշ տըր . . . Իչպու քիթապ՝ Տօգթօրըն քիթիւպհանէսինին ինձիլէրինտէն պիրի օլաճագ տըր . . .

Ժագ՝ Ֆօվլէ.—Պու քիթապ նէ՞րէտէն էլինիզէ կէչմիշ,

Ֆօվէլ.—Զանընմ պուընը սիզէ սէօյլէմիշիմ . . . պիր մէզատտա պիր թագըմ էսկի քիթապլար արասընտա պուլըպ սաթըն ալտըմ,

Ժագ՝ կիւլէրէք.—Եալանճը՛,

Ֆօվէլ՝ Ժագըն մէմուլին զայրը գահգահասընտան միւթէէսիր օլարագ տիք տիք մէրգուսմըն եիւգիւնէ պագտըգտան սօնդրա, չիւպհէ վէ վէսվէսէ իլէ.—Պէյլէ պիր չիւպհէմէ պուլընմընդը նէյտ՛ո իչմապ իսթիյօր . . . սէօյլէմիկիմ բէչ տօղրու տըր . . . եէմին իսթըրիմ սիզէ . . .

Ժագ՝ էլան կիւլէրէք.—Եէմին իթմէյինիզ . . . իսթէրսէնիզ պէն սիզէ ինանմագ կիպի եարարըմ . . . պաչըճա իչ չունտա քի քիթապ եէտը Թէսաորրուֆըմտա պուլընըյօր . . . Պէն եալընընդը չունա Թէէսսուֆ իսէրիմ քի, պիր գաչ կիւն ագտէմ պանա սէօյլէտիկինիզ տիկէր իքի քիթապա տէսթրէս օլմատըմ . . .

Ֆօվէլ.—Հա՞նկը քիթապլար,

Ժագ.—«Րահիպ Ժօղէֆին Թէրճէմէյի Հալի» իլէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէ»,

Ֆօվէլ՝ պիր ահը սէրտ չէքէրէք.—Մէզգիւր քիթապլարը սիզէ Թէսլիմ իսէմէտիկինիմին գապագահաթը պէնիմ տէյիլ տիր . . . սիզէ պիր տէտիմ, Թէքրար սէօյլէրիմ, իչիմ աքսի կիթտի, մուվաֆֆագ օլմատըմ . . . Պունընդա պէրապէր արզուընըզը մաէլմէսմուհնիյէ իձրա իսէմէյկիմէ չիպհէ իթմէսինիզ զանն իսէրիմ,

Ժագ՝ պապընը եօգարը գալարըրպ տիք տիք Ֆօվէլէ պագտը վէ իսթիհզա իլէ.—Եալանճը՛.—տէտի,

Ֆօվէլ՝ պիւթիւն վիճդուտըյա Քիթրէչէրէք.—Նա՞սըլ եալանճը . . . Մէզգիւր քիթապլար պէնտէ վա՞ր մը տէյու զանն իսէրսինիզ . . .

Ժագ.—Զանն իթմէյօրըմ . . . Թէմամընըյա էմին իմ . . .

Ֆօվէլ մօս մօր քէսիլտի, լաքին կիւլիւմսէմէյէ չալըշարագ.—Հայտէ պագալըմ . . . ղալիպա լաթիֆէ իսէյօրսընըզ, էյլէ՞ մի,

Ժագ՝ քէմալը սիւքիւն ու սիւքիւնէքէլէ.—Պէն ասլա լաթիֆէ իթմէյօրըմ,

Ֆօվէլ.—Էօյլէ իսկ նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ,

Ժագ.—Ազգըմտան նէ չզգըյօր իսկ, ատէքա օնու տիմէք իսթէյօրըմ . . . Շէօյլէ քի, չու վագթ ու սաաթտա «Րահիպ Ժօղէֆին Թէրճէմէյի Հալի» վէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» վէ տահա սաիր պիր չօգ նատիր վէ գըյմէքտար քիթապլար սիզին եէտը Քէսարրուֆընըզտա պուլընըզ, պունլար կէրէք սիզին վէ կէրէք չէրիքլէրինիզ վասէթասըյա հիւքիւմէք քիւթիւպհանէլէրինտէն սըրգաթ օլունմըշտըր տըր . . .

Ֆօվէլ տիւշարը հէյէճան օլարագ այաղա գալգըպ.—Էֆէնտի, էֆէնտի, նէ՞ տէյօրսընըզ,

Բասգալ իլէ Ժագ օթուրտգլարը եէրտէն գալգմատըլար. Բասգալ բէք պէօյիւք պիր մէրագլա պու մէզնգարէյէ պագըպ Ժագ իսէ հիչ Ֆիւթուր իթմէյօր իսի,

Ժագ.—Թէլաչ իթմէյինիզ, միւսիւ Ֆօվէլ . . . Նի՞չին պու գատար տիւշարը խէվֆ ու տէհշէթ օլուէյօրսընըզ . . . Ինան օլսուն, պէն սիզէ Ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէմ . . . Էվվէթ, «Գօնէ տը Բօչֆօրըն ֆաթըրէլէրի» նամ քիթապ նասըլ սիզատ իսի իսէ, խոհմէրինի վէրտիկիմ տիկէր քիթապլար տահի սիզին եէտը Քէսարրուֆընըզտա տը . . . «Գօնէ տը Բօչֆօրըն ֆաթըրէլէրինի» պահա վէրտինիզ, տահա պաչգալարընը տա վէրմէյնիզ էմին իմ, լաքին «Գըզըլ Վասիյէթնամէյի» պահա սաթմադա ասլա վէ գաթան մուվաֆագաթ իթմէյէճէքսինիզ . . . Պիր տահա սէօյլէրիմ, եէրինիզէ օթուրընըզ վէ պիր գատէհ չամբանեա իչինիզ . . . Պիզ ահպապ աատամլարըզ, պիրպիրիմիզի պէնէրիզ վէ չիմոի տահա էյի պիլիսլ քանընյահաղըզ,

Քիթապհը Ֆօվէլ՝ տէրտահատան քէսիլիսլ սանատալեասընըն իւգէրինէ տիւշէվէրտի,

Մէրգուսմըն եիւգիւնէտէն աչաղը սէլ կիպի Քէր ագըյօր իսի,

Ժագ.—Իսմինիզ ասըլ Ֆօվէլ տիր, տէյի՛մ . . . Պու պիր սաաթէ իսիմ տիր,

Ֆօվէլ՝ պօղունընդ պիր սէտա իլէ.—Սահհ էյլէ տիր . . .

Ժագ.—Անասըլ Ֆօվէլ ֆամիլեասընա մէնսուպ օլուպ ալօգաթ Լապատըն տուլ գարըսը օլան պիր գատընըն եագընն խըսըմընընդը, տէյի՛մ,

Ֆօվէլ.—Օ գարը հէմֆիրէմ տիր,

Ժագ.—Տիմէք կէչէն կիւն պանա սէօյլէտիկինիզ վէ պագմագ իչիւն պանա կէօնտէրէճէյինիզ տէլիգանը՝ հէմֆիրէզատէնիզ վէ եէկէնինիզ օլմատը . . .

Ֆօվէլ.—Թապիաքըյա էյլէ . . .

Ժագ.—Օ հալտէ հիսասլարըմտա եանընմըշ օլուպ աղրըյօրըմ . . .

Ֆօվէլ՝ քէքէչէյէրէք.—Նէ՞ հիսասլար . . .

Ժագ.—Պէն տէ սիզէ մաէլմէսմուհնիյէ անը սէօյլէյէճէյիմ . . . Սըրա իլէ պաչլայալըմ . . . «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» սիզտէ տիր . . .

Ֆօվէլ.—Պունը գաապուլ իթմէմ, բէտտա իսէրիմ . . .

Ժագ.—Պէյհուտէ բէտտա ու ինչեար իսէճէքսինիզ . . . Հագիգաթը հալ մէյտանտա տըր . . . Քիթապը մէզգիւրը պանա Թէչլիֆ իթտիքտէն սօնդրա,

էքէյի Թիրիվինէ ուչաղ պիր հիքեայէ ուչտուրաըղը. . . Գագընըղ եալանընըղ նէրէտէ տիր. . . Քիւթիւպխանէի Միլլինին տավկալարընը մահվ ու նապէտիտ իթմէք իչուն քիթաղըն պաղը սահիֆիէլէրինի տասիտ իլէ եըզայըղ, գիլրի գըրմաղը միւրէքքէպլէ չըղըլմըշ եապըար վէ քէլիմէլէր մէյտանա չըզարմըշընըղ. . . Գու քէչֆին իւզէրինէ սիպին կիպի միրաքի պիր ատամ տահա գիյատէ մէրագ իտէրէք, օ կիպի իչարէքչիլէրին մանէտասը նէ օյտուղընը անլատաղա չալըշմըշընըղ. . . Նէկէնինիգին՝ պոյնունատա Թաչըսըղը միտալա իւզէրինէ հէքք օյունմըշ քէլիմէլէրտէն՝ չիւպհէսիզ մուամմանըն անախթարընը պուլմըշընըղ տըր. . . Միւթէվէկկիլ գօնէք տը Թօնէրիէօնին՝ վասիյէքնամէսի էքրաքիրնատա մախտուսէն պուլունաբրտըղը գաթը գարանլըղըն իչինաէն կէօրմիչունիղ տիր. . . Մէրդումի գօնէքըն՝ քէրիմէսինին տօղտուղը կիւն տիւնեայա կէլմիշ օլան ալթը նէֆէր չօճուգա վասիյէթ իթտիկի սէրվէքին նէրէտէ պուլունաբղընը պիլտիրսինիղ վէ պու սէրվէքի զաղթ իթմէք իստէրսինիղ. պու մուամէլէնիղ րէքտէ պիր ըրզկլի մուամէլէ տէյիլ տիր ամմա, ագըլաբըղ տըր. . . Հայտէ պագալըմ, ագիղիմ Ֆօվզէ, պիր աղ սէրպէօթ օլունըղ. . . Էյի պիլտիրսինիղ քի պէն սիզին տօսթունըզըմ... Գու իչ պէյէլէ տիր, տէյի՞ մի. . .

Էսկի քիթաղ սաթըճըսը՝ քէչ տէր բէչ թէզայիւտ իթմէքտէ օլան պիր տէհլիքէյէ ծագ Լակարաը տէյնէմիչ օլուպ, հէյէճան ու խալճանընատան նաչի էլլէրի՝ սուքրա պէղինին իւզէրինէտ գըվրըմ գըվրըմ կէյսօր իտի.

Մէրդումըն եիզիւնէտ հիչ րէնկ գալմայըպ, ալըդ ալըդ էօթէյէ պէրճէկ պագմագտա, վէ զանկըր զանկըր թիթրէյէն տուտագլարընատան՝ մանէտաըղ քէլիմէլէր գաչմագտա իտի.

Ծագ՝ թէքքար.—Գու իչ պէյէլէ տիր, տէյի՞ մի. ինքեար իտէպիլիրսէյնիղ իտինիղ պագայըմ. . . Գիլմիչ օլունըղ քի պէն սիզի թայխալ իթմէմ. հըրս ու քամաընըղ պէնճէ թաղիի պիր չէյ տիր. . . եաղըդ թէչավվուրաթընըղա, պիզ տէ սիզին կիպի սէրվէքը մէղքիւրէնին օբրրընը քէչի իթթիք, պիզ տէ սիզին կիպի սէրվէքը մէղքիւրէյի իսթէրիզ.

Ֆօվզէ՝ մահվ օլմուշ, իչի պիթմիչ վէ գըմըլտանաճագ հալի գալմամըշ կէօրիւնմէքտէ օյտուղը հալտէ, պիրտէն պիրէ եօգաըր գալգտը տիքիտտի, պիր էլինի Ծագ Լակարատա տօղրու ուգտիթը վէ պիէլէնտը ավազ իլէ.— Դօնէք տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի սիզ չալտընըղ. . . —տէտի.

Ծագ.—Աատամ սէն տէ. . . Սիզ տէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէյի» չալտընըղ... Իչտէտ վասիյէթնամէյտէ գօնէքըն սօն արզուլարը միւնատրիճ օլուպ, սէրվէքին հըքիզ օլունտըղը էէր տաթի Թարիֆ օլունմըշ տըր. . . Սիզ պիզտէն էվվէլ տավրանմըշ օլուպ, հալ պու քի չօլբալըղընըղտան նաչի, օ գիյգլյմէթ քիթաղըն սիզտէ պուլունտըղընը չագտըրտընըզ. էկէր պէյէլ պիր չօլբալըգտա պուլընմըշ օլմատա իսթինիզ, պէն տէ պու քիթաղըն սիզտէ պուլունտըղընը պիլէմէյէճէք իտիմ. . . Սիզ րէք ագըլտընըղ, տիւնեա պիր եանա կէլսէ օ տէօրթ միլեօնտան վազ կէյմէյէճէկմիսիղ չարուգ անտարընըղ. . .

Ֆօվզէ.—Տէօրթ միլեօ՛ն մը. . . տէօրթ միլեօն մը վա՛ր. . .

Ծագ.—Էվվէթ, օ գատար, վէ հաթթա պիր ազ տա գիյատէ տիր. . . Գու

գատար ժէղլըզ՝ պու ագչամ սիզէ վէրիլէն քիւչիւճէք Քատմա տէյմէ՞զ մի. . .

Ֆօվզէ՝ իւչիւնճի տէֆա օլարագ Քէքքար իլէ.—Տէօրթ միլեօ՞ն մը. . .—տէտի, վէ իլավէ իտէրէք.—Էօյլէ իսէ բայ իտէլիմ, սըրրը սիզէ սէօյլէրիմ. . . Գունատան ալէտ ուղաշմագ օլասիլի՞ր մի. . .—տէտի

65

Ծագ իլէ Բատգալ՝ էսկի քիթաղ սաթըճըսընըն պու Քէքքիֆինէ գանգահ կիւլուիւքլէրինտէն, Ֆօվզին գանը տամարլարընատա պուղ քէսիլտի.

Բատգալ.—Բայ իթմէք մի՛. . . տէլի՞միսինիղ նէսինիղ, էֆէնտի. . . պիզէ եարընը լազըմ տէյիլ. . . Քէքմիլի լազըմ տըր. . .

Ֆօվզէ՝ ագըընը ղայղ իտէրէք.—Էօյլէ իսէ էլինիզէ հիչ պիր չէյ կէչմէյէճէք...

Բատգալ.—Ա՞ճապա. . . Էօյլէ՞ մի մէմուլ իտէրսինիղ. . .

Ֆօվզէ.—Էվվէթ, էօյլէ մէմուլ իտէրիմ, չիւնքի քիթաղը ալըգօյուղ սագլայաճաղըմ. . . քիթաղ օլմայընճա սիղ տէ պիր չէյ եարամայաճագտընըզ. . . Սըրրը մէղքիւրա եալընըզ պէն ակեահզմ. . . սիզին հիչ խապէրինիղ եօգ տըր.

Ծագ՝ օմուզլարընը սալլայարագ վէ մանէտատար պիր սուրէթտէ կիւլմէմէյէրէք.—Քէօթիւլէքտէն նէ՞ չըգար, ագիղիմ Ֆօվզէ, գօնէք տը Թօնէրիէօնին վարիալէրինտէ օլան միտալեալարը զաղթ իթմէք իչուն անկէրին քեաֆֆէյսինին մահվ իթմէկկ պիզի մէճպուր իթմէյինիղ. . . Մալիւմինիզ տիր քի, մէղքիւր միտալեալար պիր արսյա կէքիրլէտքէյէրինտէ, «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» կիպի մուամմայը հալլ ու Քատիր իտէճէքլէէր տիր.—տէտի.

Ֆօվզէ պիքիւն վիճդուտըյլա քիթրէտի.

Քէնտի տէհչէթլի մուխաթըզըընէն սէօյլէտիքէյէրի տօղրու օյտուղընը մէղքիւմ քիթաղճը պիլիր իտի.

Ֆօվզէ՝ գայըք պիր սէտա իլէ.—Լաքին նիհայէթ պանա նէ՞ եարամագ իսթէրսինիղ. . .

Ծագ.—Նա՞սըլ, քէչի իտէ՞մէյօրմըսընըզ.

Ֆօվզէ.—Յա՛յր.

Ծագ.—Գէչնի տիւչարը իսթիղրապ իտէյօրսընըզ. . . Գիր չօճուգ օլսա պունը քէչի իտէր. . . Էօյլէ իսէ տուրընըզ սէօյլէյիմ. Անախթարպարընըզը իւսթիւնիգէ պլարագ իգամէթկեահզնըզատան միւֆարէգաթ իթմիչսինիղ տիր. . . Մէղքիւր անախթարպար պիր ճէպինիզտէ տիր. . . անկէրի պլաճաղըզ, եարըն սաբահ էրքէնտէն սիզին օտասյա կիւտճէյիզ, տէօրթ Քատարքընը արաչքըտաճաղըզ վէ նէհայէթ քիթաղը պուլուպ պիլա ֆիւքուր պլըգ եէւրէյի վէրճէյիզ. . .

Ֆօվզէ՝ պիր քէրըչ տահա.—Լաքին պանա նէ՞ եարամագսընըզ.

Ծագ.—Սիզ ուդուչամագսընըզ.

Գու սէօպլէր էօյլէ պիր սուրէթտէ սէօյլէնտիլէր քի, էսկի քիթաղ սաթըճըսը էնտ պէնտ օլարագ տիւչարը խլվի ու տէհչէթ օլտու.

Բօլ իլէ Ծագ այաղա գալգմըշլար իտի.

Բօլ՝ Քատմ օտասընտան ավլուլա չըգարան գարուլը պլըգ, իքիսի պիրտէն օրատան տիչարը չըգաբըլար.

Ֆօվէլ՝ քէնտիսի տէ անլէրին արգասը սըրա կիտիպ կիքմէմէյի տիւշմէնիր իքէն գաբուշըն գաբանտըղընը կէօրտիւ վէ սիւրկիւնին սիւրիւլտիկլի իչիքտի։ Տիմէք արքըգ օ գաբուտան տիշարը չըգմասընդն իմքանը եօգ իտի։

Գուշըն իւզէրինէ քիքապճը՝ տիկէր պիր գաբույա տօղրու սէկիրթտի իսէ տէ, անը տահի գաբալը պուլտը վէ աչմազա պէկհուտէ ուղրաշտը։

Ֆօվէլ՝ պուշը կէօրիւնմէ, տահա զէյատէ տիւշարը տէհչիք օլարագ, հին կիպի պիր սէս իլէ հայգըրմազա պաշլայըպ։—Ձան գուրթարան եօգ մը՛։—տէյու պաղըրտը։

Հալ պու քի տիշարտան սէս իչտիհիչմէգ օլտուղը մալիւմ տիր։

Ժագ վէ Բաագալ՝ թաամ օտասընտան տիշարը չըգտըգլարընտա, ավլուտա Անժէլէ բաաթ կէլմիշէր իտի։

Ժագ։—Զարուգ քիլէրէ կիտէլիմ։—տէտիքտէ, Անժէլ ըլըգ Թուքուգ, իքի էրքէք արալ Թարալ քիլէրէ գօչտուլար։

Մէրգուման օրատա Թա ուզագտան կէլիյօր կիպի Ֆօվէլին պաղըրըչլարընը իչիքտիլէր։

Մէրգում քիքապճը պաղըրըպ չաղրտրգտան մատտա եումրուգլարըյլա տուվարլարա, գարուլարա վէ րէնչէրէչէրին իչ գանատլարընա տահի վուրմագտա իտի։

Ժագ՝ մատանըն իւզէրինէ պուլընան մաքինայա եագլաչըպ, իչի պօչ լասթիգ Թօքլարըն պիր Թանէսինի սաղ էլինէ ալարագ սըգտը։ Մաքինա անիտ իչլէմի։ Տէյուննինէքի քէրօսէչէն՝ պուղուլանըպ մատէն պօրունըն իչինէ կիրտի, վէ մէգքիւր պօրունըն Թաամ օտասընտա պուլընան օ պիր ուճընտան տիշարը չըգըպ Ֆօվէլին պուլուննտըղը մէգքիւր օտանըն հավատը իչինէ եայըլտը։

Ֆօվէլ՝ ագլը պաչընտան կիքմիչ պիր ատամ կիպի գօչարագ պիր էօքէյէ պիր պէրիյէ կիտիպ կէլմէքտէ վէ գան Թէր իչինէ պաթմագտա օլտուղը հալտէ, պիր տէ նահիհան տաւրտը։

Օ արա մէրգումըն պրունընա պիր գօգու կէլիպ, վիճուտընտա ղարիպ պիր հըրս հասըլ օլմազա պաշլայարագ, կէօզէրի զօրագի գարանըյօր իտի։

Ֆօվէլ՝ այաղընըն ալթընտա տէօչմէ աչըլըյօր զանն իտէրէք, էլինի ուզաքըպ, կէօյա Թուքունմագ իչիւն պիր չէյ արայօր իտի իսէ տէ, էլէրի պօչա բաաթ կէլիպ եէրէ տէվրիլիվէրտի։

Մէրգուման էէրէ տիւշմէչինին սէսի՝ ժագ իլէ Բօլ վէ Անժէլին պուլուննտըղը լարը քիլէրէ գատար վարայըպ, լաքին ժագ՝ պիր էլինէյէ լասթիգ Թօքը սըգմագտա վէ տիկէր էլինէյէ տահի տատաքընը Թուքմագտա օլմազըա, տագիպալարը սայարագ, Ֆօվէլին Թամ եէրէ տէվրիլմէկի տագիգատա։—Օ իշ պիքտի։ . . . ուչյօյօր . . . —տէտի։

Թաամ օտասընդն տատաքը օն վուրույօր իտի։

Թաամ պու էանատէ ձիւմհուրիյէք միւտտահիի ուճումիսի՝ ըչֆագաքընտա զապըքա միւտիրի վէ Րէյմոն Ֆրօմանթալ վէ տիկէր պաղը զապըքա մէմուրլարը պուլընտըղը հալտէ կէնէկօ օսգաղընտաքի 9 նումէրօյա կէլմէգտէ իտիլէր։

Ձանէնին գաբուսը գաբալը օլտուղընտան, մէմուրլատտան պիրի գաբույը չալտը։

Գաբուշըն իրի անիտէ չէքիլիպ, մէմուրին սուս բուս իշէրի կիրտիլէր վէ գաբույը Թէքրար գաբայըպ գարանըգտա պիր աղաճ եօլընտան եիւրիւմէյէ պաշլատըլար։

Դաբուճը գարը՝ քէնտի գուլիպէսինտէ եալընըպ պուլընըյօր իտի։

Մէրգումէ՝ պու գատար ատամը կէօրիւնմէ, տիւշարը էնտիչէ վէ տէհչիք օլտու։

Գու ատամլար քիմլի՞ր իտի վէ քէնտիսինտէն նէ՞ իսթէրլէր իտի։

Հալ պու քի մէրգումէնին էնտիչէ վէ վէսվեսէսի չօգ սիւրմէտի։

Միւտտահիի ուճումի՝ գաբուճը գարըյա խիքմագէն։—Միւսիւ Ֆօվէլ պուրատա՞ մը օթուրըր . . .

Գաբուճը գարը։—Գուրատա օթուրըր, էֆէնտիմ . . .

Միւտտահիի ուճումի։—Շիմտի օտասընտա՞ մը տըր . . .

Գաբուճը գարը։—Էյիմէ պիլմէյօրում ամմա, զաննըմ տիշարը չըգմըշ տըր։

Միւտտահիի ուճումի։—Հա՞նկը գաթտա իգամէթ իտէր։

Գաբուճը գարը։—Իւչիւնճի գաթտա էօն Թարաֆտա։

Միւտտահիի ուճումի։—Եօգարը չըգաճաղըշ։

Գաբուճը գարը։—Գու զահմէթ պօչ չէյ տիր։ Մ։ Ֆօվէլ ագչատիլարը հիչ միւսաֆիր գապաչ իթմէզ . . Էկէր օտասընտա իսէ պիրէ գաբույը աչմայագագ տըր . . .

Միւտտահիի ուճումի։—Մատամ, պէն ձիւմհուրիյէթ միւտտահիի ուճումիսինիմ, պէնիմ կէօրիւմ էօնիւնտէ մէգքիւր քիրաճընըզըն օտասընտա Թէհտիրիյաթ իճրա օլընմագագ տըր . . .

Գաբուճը գարը՝ էյտա պէնտա օլարագ։—Թէհտիրիյա՞թ մը . . . Մ։ Ֆօվէլ՝ պիր չէյտէն տօղայը իթհա՞մ մը օլունմըշ տըր։

Միւտտահիի ուճումի։—Ղայէթ ապըր ճիւմլէրէ իթհամ օլունմըշ տըր . . . քէնտիսի օտասընտա պուլընտըն պուլընմասըն, իգամէթկեահընը պիզ եօգլայագաղըշ . . . Նէյտիվէն գարանըգտա տըր, լաքին պիր ըշըգ պուրդ պիզէ եօլ կէօսթէրինիզ . . .

Գաբուճը գարը։—Լաքին, էֆէնտիմ . . .

Միւտտահիի ուճումի։—Իթթիրազ պօչ չէյ տիր . . . Ղանուն նամընտա իթտաթ խոնինիզ։

Գիչարէ գարը՝ ագլընը զայպ իտէրէք պիր չատտան պրայըպ, էլէրի թէրիւ թիրիւ թիթրէյէրէք մէգքիւր չատտանը եագմագտա իչէն, զապըքա միւտիրի՝ պիր միքէթթիչէ իթտաի Թալիմաթ իտէրէք, նիհայէթինտէ Թալիմաթը մէգքիւրէյլի խիւլասա իլէ։—Անլատընը՞զ մը . . . Հէր քիմ իշէրի կիրէր իսէ պըրագընընը կիրսին, լաքին հէր քիմ օլուրսա օլսուն վէ հէր նէ սէպէպ կէօսթէրիրսէ կէօսթէրսին, քիմսէյի տիշարը չըգմազտա պըրագմայընընը։

Միւքէթթիչ։—Գաչ իսթիւնէ, էֆէնտիմ։

Գաբուճը գարը՝ չատտանը է իտտէ Թուքմըշ, գուլիպէսինին էշիկի իւզէրինտէ տուրմագտա վէ գաբույը գարամազտա հազըրլանմագտա իտի։

Զապըքա միւտիրի՝ մէրգումէյէ խիթապէն։—Գու գաբու այըգ գալաճագ

ատը։ . . . Հիչ պիր չէյաէն գօրգմայընըզ . . . օիչ պիզիմէն պէրապէր կելիպ, պէ-նիմ առաջարդմանս պիրի սիզին եէրինիզաէ պէգլէյէճէք սիր։

Գարուճը գարը.—Բէք ալէա, էֆէնտիմ։

Միւտաաիի ուժուժի.—Գու խանէաէ խաաէմէյէ ժախօուս պիր ներաիվէն վա՞ր մը։

Գարուճը գարը.—Էվվէք, էֆէնտիմ։

Միւտաաիի ուժուժի.—Գարուսը Նէ՞րէաէ տիր։

Գարուճը գարը.—Շուրաստա ատը.—տիյէրէք, քէնաի գուլիպէսինին եանընա քիւշիւք պիր գարու կէօսթէրիյօր իսի։

Միւտաաիի ուժուժի.—Շիմտի օրաստա ըշըգ վա՞ր մը ատը։

Գարուճը գարը.—Եա՛յր։

Միւտաաիի ուժուժի.—Զաալըթա միւտիրի էֆէնտի, լութֆէն օրայա ֆէնէրլի պիր գաչ նէֆէր վազ իտինիզ։

Զաալըթա միւտիրինին իշարէթի իւզէրինէ իթի զաալթիյէ նէֆէրի՝ խաաէմէյէ ժախօուս նէրաիվէնին իւզէրինաէ պէգլէյէմէյէ կիտիպ, պէրիտէ հաքիմիէրլէ ժայէթ ժէմուրլարը՝ պաչըզմա նէրաիվէնտէն Յօվէլին իգամէթ իթտիհի գաթա չըգարըլար վէ մէրգուժուն օտա գարուսընը չալտըրար։

Մալիւէ օլտուղը իւգրէ, էսկի քիթապ սաթըճըսը Յօվէլ՝ ո արա քէնտիսինտէն պիհաապէր օլտուղը հալտէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն թաամ օտասընտա ատէշէմէնին իւզէրինաէ սէրիլմիշ եաթմըշ օլտուղընտան, պիքթապ քէնտի օտասընտա պուլընմայընպ գարուսընը աչամայաճագ իտի։

Միւտաաիի ուժուժի.—Ֆիրաճընըզըն պուրատա պուլընմատըզընը ժմուլ իտէրմիսինիզ։

Գարուճը գարը.—Էյիձէ պիլէմէմիսիմի քէզըար պէկյան իտէրիմ, էֆէնտիմ։ Մ. Յօվէլ ազ լագըրտը իտէր պիր ատամ ատը, վէ հէր Նէ գատար օտասընըն խըտմէքինի պէն եաթար իսէմ ատ, քէնտի ֆիքը ու քէսավվուրլարընը ասլա պա-նա սէօյլէմէզ . . . ատամա գարըշմազ պիր քիմսէ տիր . . .

Միւտաաիի ուժուժի՝ զաալըթա միւտիրինէ.—Գարուչը աչմասընը պիր քէրրէ էմր իթմէլի.—տիյինճէ, զաալըթա միւտիրի՝ բօլիա գօմիսէրլիկի սըֆաթըչլը հէյ-պէթլի պիր ատտա իլէ.—Գանուն նամընա աչընըզ գարուչը.—տէյու պաղըրտը իսէ տէ, իչէրուէն եինէ հիչ պիր սէս չըգմատը։

Միւտաաիի ուժուժի.—Էօյլէ իսէ պիր չիլինկիր չաղըրթմալը . . .

Գարուճը գարը.—Էկէր գարուչը աչմազ իչիւն իսէ, պօչ զահմէթ տիր, էֆէնտի . . . Օտասընըն խըտմէքինի պէն եաթարըղմտառն, պէննէ տէ պիր անաթ-քար վար տըր։

Միւտաաիի ուժուժի.—Դուլիպէնիզտէ՞ մի տիր։

Գարուճը գարը.—Եա՛յր, ճէպիմտէ տիր։

Միւտաաիի ուժուժի.—Էօյլէ իսէ աչընըզ . . .

Գարուճը գարը՝ պիր նլինի քիթրէչէրէք ճէպինէ օզաաու վէ պիր անաթքար աէսթէսի չըգարըղ իչինաէն քէք պիր անաթքար այըրաը, վէ գարուճընն ֆիլիա տէլիկինէ սօգուուգտա, գարու հէժան անիսէ այընաը։

Հաքիմէէր՝ Բէյմօն Յրօմանթալ վէ տէօրթ պէշ զաալթա ժէմուրլարընըզ պէ-րապէր իշէրի կիրիպ, թաամ վէ եաթագ օտասարընտան պէտա իլէ տէօրթ թարա-ֆը թէհարրիյէ պաչըտարընըզ վէ Յօվէլտէն էսէր պիրէ պուլամատընըզ։

Միւտաաիի ուժուժի.—Շեւպէհպիղ նէրէյտէ իսէ չիմտի կէլիր . . . Քէնտիսինի պուրատա գաալուղ իտէմէյիղ . . . պիզ քէնտի թէհարրիմիզի տէվամ իտէլիմ . . . Քիթիպպանի վէ եափօտ պիւքեան մագամընտա օլան օտասար Նէ՞րէյտէ տիր . . . —տէյու Յրօմանթալա սիւալ իթտի։

Բէյմօն Յրօմանթալ.—Պու թարաֆտա ատը, էֆէնտի . . . —տիյէրէք, էսկի քիթապ սաթըճըսընըն իշ օտասը գարուսընը կէօսթէրտի։

Զաալըթա միւտիրի՝ պէյհուտէ աչմազա չալըշտըգտան ոօնդրա.— Պու գարու քիլիպի տիր . . . —տէտի, վէ պատէհու գարուճը գարըյա խիթապէն.—Պու օ-տանընն անաֆթարը սիզին անաֆթար տէսթէչնիզաէ վա՞ր մը.— տէյու սիւալ իթտի։

Գարուճը գարը.—Եա՛յր, էֆէնտիմ . . . պէն օրայա հիչ կիրմէմ . . .

Զաալըթա միւտիրի.—Էօյլէ իսէ գարուչը գըրտըղմ . . .

Բէյմօն.—Պօչ չէյ տիր . . . պու էֆէնտիլէրին պիրինտէ գլամուզ վար տըր.—տէտի, վէ մէրգուսընն պիր իչարէթի իւզէրինէ զաալըթա մէմուրլարընտան պի-րի՝ անիսէ քիլիպի գլամուզա գարըշտըրմազա պաչըտը։

Մէրգուժ ուզուն ուզատիյէ չալըշտըղ չաալաատըգտան ոօնդրա Նիհայէթ քի-լիա աչըլտը, վէ մալիւժմիզ օլան մէզգիւր օտատան իշէրի կիրմէկը միմգին օլտու։

Յօվէլին եազըխանէսի իւզէրինտէ հաղըր վէ միւհէյյա պիր լամպա պուլըն-մագտա օլտուղընտան, մէզգիւր լամպայը եազտըրար վէ գարուճը գարըյը քէնտի գուլիպէսինէ կէօնտէրտիէր։ Պատէհու ճիւմհուրիյէթ միւտաաիի ուժուժիսինին քեաթխալի՝ իչրա օլունաճագ թէհարրիյաթ ու թէճէսսիւսաթը պիր ժուրնալա գայտ իթմէք իւզրէ եազըխանէյէ օթուրտը։

Միւտաաիի ուժուժի՝ բահթարտա, մատա վէ սանտըգլար վէ եէր տէօչէմէսի իւզէրինտէ եըղըը պուլընան քիթապլարը զաալըթա մէմուրլարընա կէօսթէրէրէք-—Պու քիթապլար պիրէր պիրէր կէօզտէն կէչիրիլմէլի տիր, էֆէնտիլէր։ Հիւքիւ-մէթ քիւթիւպխանէլէրինտէն չալընան քիթապլարըն պաղըլարը անէրին իշինաէ պուլընաճագ տըր։

Զաալըթա մէմուրլարը վէ պիզգաթ զաալըթա միւտիրի տախի տագիգա ֆէվթ իթմէյէրէք արիչ ու ամիգ արաչթըրմազա պաչըտարար։

Բէյմօն՝ օտանըն քէօչէ վէ պուճագլարընը արաչթըրըղ քէնտի քէնտիյէ միւ-թալէա իթմէքտէ օլմազտա, պիր գաչ տագիգա ոօնդրա միւտաաիի ուժուժիյէ խի-թապէն.—էֆէնտի, զաննըմ պու սըրատա եաանընը պիր թարիգ թուքմուշըղ տըր . . . չալընմըշ քիթապլարըն կէօզ էօնիւնտէ պըրագըլմըշ օլմատընը ասլա մէմուլ իթմէյ . . . Յօվէլ բէք գուրնազ վէ պաշը պիր քիմսէ օտուղընտան, պու կիպի տէլիլէրի էլէյհինէ կէօզ էօնիւնտէ պըրագմազ . . . պու րատա [կիշլի պիր եէրի օլմազը տըր, անը էյիճէ արաչըղ պուլմազըղ։

Միւտաաիի ուժուժի.—Արաչընըզ էօյլէ իսէ . . .

Յրօմանթալ պու սէօզլէրի սէօյլէյէրէք միճէլլիտխանէյինին գարուսընա եագ-

լաշտը վէ պիր զաղթիյէ նէֆէրինին կէօսթէրիյի ըշըգլա մէզքիւր գարուտան իչէրի կիրտի։

Բէյմօն՝ քիւչիւք պիր մասա իւզէրինէ միւխթէլիֆ չիչէկր վէ միւթէատտիտ թաղլար ատասընտա աշըգ պիր քիթապ կէօրէրէք, էլինէ ալըպ կէօզտէն կէչիրտի վէ պիր մէսէրէյի նիտասը սալվէրիյոլ ճիւմճուրիյէթ միւտաաիի ուժուժիսինին եասընա ավտէթլէ, քիթապը հաքիմը մուամիլէյհ թագտիմ իտէրէք պիւէնտը ավազ իլէ։—Իչթէ՛ պիր թանէսի . . . «Բահիպ Ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալի» . . . Քիւթիւպխանէի Միլլիտէն ասն ատֆա չալընան քիթապլարըն պիրի տիր . . . պագընըզ, էֆէնտի, պագընըզ . . . —տէյու պաղըրտը։

Միւտաաիի ուժուժի՝ Բէյմօնըն էլինէտէն քիթապը ալըպ քէնտիսի տախի էյիճէ թէտգիգ իթտի, վէ պիր չօգ ահէմիյէթլէրի իւզէրինէտ հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինին մէօհիւրլէրինի կէօրէրէք։—Հագդընըզ վար . . . Ֆօվկ՝ խըրըզ եաթագը տըր . . . չիւպհէսիզ պուրատա խըրըզըզ մալի օլարագ տահա սահր պիր չօգ քիթապլար վար տըր . . . անլէրի պուլմալը տըր։—տէյտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ թէքրար միւճէլլիսխանէյէ կիրտի իսէ տէ, օրատա իճ-բրա իթտիկի քէկհարրիյաթտան հիչ պիր նէթիճէի ճէտտուբա կէլմէյտի։

Մէրդում զաալըթա մէմուրը արթըգ իչէ եարայամագ պիր չէյ պուլամայագ-ղընա գանասաթ հասըլ խէրէք, ղայիբլէ միւնֆէրիտ օլտուղը հալտէ պիր գաշ տա-գիգա սօնրա միւճէլլիսխանէյէն տիշտրը չըգտը վէ հիւսաէթ ու ղազապլա վէ պիւէնտը ավազ իլէ։—Արթըգ պիր չէյ ճօգ . . . պու քիթապ բասթ կէլէ վէ եախօտա ունուտըլարագ օրատա պըրագըլմըշ օլմալը, պուրանըն ալ կէչմէյհ կիտ-լի պիր մահալի վար տըր, անը պուլմալը տըր։—տէյու պաղըրտը։

66

Միւտաաիի ուժուժի պու սօն ալ օղլէրի իչիւէրէք։—Սահիհէն կիտլի պիր մա-հալ պուլունընդընը մէմուղ խէ՞րմիսինիզ։

Բէյմօն։—Աչըգտան աշըղա մէմուղ խէրիմ, էֆէնտի, ագլ ու մանթըգ պա-նա պէկյէլէ թավսխյէ խէյօր . . . Ֆօվկլ կիպի ագլը պաշընտա օլան պիր ատամ՝ քէնտիյէ մաճասուս օլան էմիրագլարընը, չիւպհէլի քիթապլարընը, րիվայէթէ կէօրէ բարաասընը ագլամագ իչիւն կիտլի պիր եէր բէյտա իթմէ՞զ մի . . . Տիգգաթ իտ-տինիզ, չիմտիյէ գատար «Բահիպ Ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալի» նամ քիթապտան պաշգա հիչ պիր չէյ պուլմատընըգ . . . Գունտան անլաշըլըրընա կէօրէ, էյի եէ-րինտէ արատամըշըզ տըր։

Միւտաաիի ուժուժի։—Տուվարլարը վէ տէօչէմէէրի տախի ատաշթըրմալը տըր։

Բէյմօն։—Պէն տէ անը տիւշինէյօրում։—տէյիպ, էլինտէքի Ֆիլ տիլի պաշը-վէ ուճը տէմիրլի պասթօնըլյա րաֆլարտագի քիթապլարը պիր Ֆարաֆա տիւ-րիւպ, մէզքիւր պասթօնըն ուճըլյա տուվարլարա վուրտը վէ հէր վուրտըգճա գուլագ վէրիպ տինէտի։

Պիր տէ նակէհան տուրուպ, եիւզհաննէ պիր ալէամէթը մէսէրէյթ նիւմայան օլտու։

Գասթօնըն տէմիր ուճրնը պիր քէրէյ տահա տուվարա վուրտըգտա, տու-վարտան պիր գօվուգ սէսի իչտիհիմիչ օլմալը։

Բէյմօն։—Զանընըմ եագլաշըյօրըգ . . . չուննըն արգասընտա պէհէմէհալ կիտլի պիր օտա վար տըր . . . Շու Թախթալարը չարուճագ չըգարալըմ . . . —տէյտի, վէ իչի զաղթիյէ նէֆէրինին մուամիլէյհիյէ տէրհալ րաֆլարտագի քիթապլարը եէր տէօչէմէսինին իւզէրինէ աթըպ, քիթիւպխանէյէն արգա Թահթասընը քէն-տիյէ չէքմէյէ չալըշտը։

Մէրդումըն ճահտ ու իգտամաթը պօչա չըգըպ, Թահթա՝ տուվարա բէք միւհ-քէմ գարըշմընըզ օլտուղընտան, եէրինէյէ պիւէ գըմըշտամայօր խտի։

Գունըն իւզէրինէ Բէյմօն՝ էլինի եավաշ եավաշ րաֆլարըն իւզէրինէյ կէգա-բրիպ, քիթիւպխանէյինին պուճագլարընը տախի եօգլատը։

Գիր տէ նակէհան բարմագլարընըն պէրընտա պիր տէմիր սօուգլըղընը հըս-խուպ, սաղ էլինին իչինտի բարմաղը՝ ազ պիր շէյ տիշտրը Ֆրէանմըշ պիր պա-գըզ տիւյմէյէ բասթ կէլմիչ խտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ հըզըճա մէզքիւր տիւյմէյէ պաստըգտա, անլատէ եայ սէսինէ պէյնէզր պիր սէս իչիտի։ Գու ուչէ պէրապէր քիւթիւպխանէյինին պիր գանասը՝ կէօզէ կէօրիւնմէզ մագարալար իւզէրինէյ եուվարլանըպ, Ֆօվկլին կիպ-լի օտասընըն գարուսը մէյտանա չըգտը։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պուընը կէօրիւնճէ մէսէրէյթինէյն նէյի պիր նիտտա սա-լըվէրիպ, մէզքիւր գարուսընըն իւզէրինէյ հիւճում իթտի վէ գարու գօլայճաճըգ աշըլմը։

Բէյմօն՝ անլատէ։—Պիր բըշգ կէթիրինիզ։—տէյու պաղըրտըղընտան, զաալթ-յէէլէրէյն պիրի՝ մէզքումա պիր բըշգ ուզաթտը, վէ Բէյմօն բըշգը պալըպ գարան-լըգ օտայա կիրտի։ Միւտաաիի ուժուժի իլէ զասըթթա միւտիրի տախի արգասը տը-բա կիթտիլեր։

Բէյմօն՝ սէվինճէլ։—Պիր տէմիր գացա վար . . . պէն եանընըմատաղընը պիւէ-յօր խտիմ . . . —Էօթէտէ քիթապլար տօլուսը րաֆլար կէօրէրէք։—Շու բատտա տա պիր չօգ քիթապլար վար . . . —տէյուպ, բըշգը մէզքիւր քիթապլարըն տըր-թընա եագլաշտըրտը վէ պիւէնտը ավազ իլէ։—Զալընան քիթապլար տըր . . . իչթէ՛ . . . իչթէ հէրսի տէ անլէր տիր . . . տիյնէյինիզ, էֆէնտի . . . —տէյտի վէ եիւքսէք սէս իլէ գիյգըյմէթ քիթապլարըն խսմէրինի օգուտը։ Գունըտըն սօ-նուճընըզ՝ «Բըշգլը վասիյէթնամէ» քիթապը օլուպ, մալիսմ օլտուղը իւզրէ պու քիթապ՝ մանամմավարի պիր սուրէթտէ գօնթ՝ տը Թօնէրիյօնին տըրտընը հավի պուլընըզյօր խտի։

Միւտաաիի ուժուժի՝ պու քիթապլարըն քեաֆֆէյսինի պիր պալթա եաթըպ տէմիր գացա իլէ պէրապէր տէրհալ տալիյէ տավրէսինէ կէօթիւրիպէսինի էմր իթ-տիյինտէն, պու էմրէ թէվֆիգլյա քիթապ օլուետը։

Բէյմօն՝ քէմալը մէսէրէյթէ քէնտի քէնտինէ։—Հէյլէ մուվաֆֆագ օլտում . . . պէօյլէ պիր մուվաֆֆագըյէթտէն սօնրա, խորլէն վատըն իճրա խաիվէ-մէսի գայրը գապալ տիր . . . Արթըգ հուրը վէ քէնտի քէնտինին տահիպի օլմա-ղըմ . . . —տէյտի։

Ձիւհուրիկէք միւտաաի ուռուվիոինին քեաթիսի՝ վուգուր հալի ժուրնալ իտուպ պիրիրէրէք, Ֆօվկլ էվինէ կելտիքտէ մէրդումը թէվֆիի իթմէք իւզրէ պիր միւֆէթթիշ իլէ իբի զապթիյէ նէֆերի օրատաա պըրագըլըզդատան ասնդրա, հաքիմլէր՝ եահուտի Ալարահամըն չէրիքլէրինին իսթինթագընը էրթէսի կիւնէ թէ-նիւոր իլէ չէքիւոպ կիթտիլէր։ Պու չէրիքլէր՝ Քիւրթուլոանէի Միլլոտէ չալըշըդ-լարընը կէօրուհիմիզ զարը իլէ սահթէ բարագ օլուպ, մայիւտ օլտուղը իւզրէ զապթա մէմուրը Գուդար իլէ Բրատիէ՝ մէրդումանը զապթիյէ հազոհանէսինէ կէօթիւրմիշլէր իտի։

* * *

Ֆօվկլին պայըլարագ պիր հըզ իլէ թաատ օտասընըն տէօչմէսի իւզէրինէ տիւշտիւկի սըրտաա, պիզ տէ Բըթի Գաթիէլ գօնաղընատան մուֆթարկաթ իթտի իտիք։

Ժագ։—Զարա՛ւգ, գարուլարը այընըզ։—տէտիքտէ, Անժէլ պու էմրի իտրա իթմէկէ միւտարէաթ իտուպ, օ սըրտաա Ժագ Լակարա քէնտիսի տէ մաքինասը սըգմագտաա պուլընըբյօր իտի։

Մէրդում՝ պուն եարտըգատան ասնդրա, պէտպաթթ Ֆօվկլին պուլունտուղը օ-տայա տուխտուլ իթտի, վէ ագտէմմէ պահսը ատպագաթ իտէն զատանտէօր» (եօգա-րը գալարըրճը) մաքինասընը իշլէթմէսինի Բատգալա էմր իթտի։

Բատգալ՝ մէզքիւր մաքինանըն պուլունտուղը տօլապը աչըպ։—Շիմտի նէ՞ եար-մալը։—տէյու սիւվալ իթտի։

Ժագ։—Արամագսըզըն վէ եօրուլմագսըզըն միւտաֆիրիմիզի աշաղըի քիչէրէ նագլ իթմէք իւզրէ մաքինասը իշլէթմէլի։ . . . պանա եարտըմ էթ . . . —տիմէ-սինի միւթէագբպ էթտիի պիրտէն՝ ԼՀշ կիտի եահմագտաա օլան Ֆօվկլին օտուզա-րընատան թուեթուպ եօգարը գալտըրարագ տէօչմէսէ պուլընան պիր թախթա գա-բաղըն իւզէրինէ վագ իթտիքլէրինտէ, մէզքիւր գարագ տէօչմէսինին իչինէն պօտրում գաթընա գատար աչաղը էնտի։

Ժագ՝ Անժէլէ խոթաղըն։—Մէվկիւլիւմ Անժէլ, պու կէճէ պուրատաա արթընգ սիգին եարահաղընըզ պիր իշ գալմատը . . . Տէմիր եօլընա պինիպ Բարիզէ կիտի-նիպ, եարըն օրատաա պուլուչըրըզ . . . Գիզ տէ, Բատգալ, պօտրում գաթընա է-նէլիմ . . .—տէտի վէ արգատաըը արգատը սըրա կէլմէքտէ օլտուղը հալտէ, տրագ թարալ նէրտիվէնտէն աշաղը էնտի։

Գիր գաշ տագիգա սանդրա Անժէլ՝ Բըթի Գաթիէլ գօնաղընատան մուֆթարկ-գաթիա սէրիան Ֆօլնիվի-լը-Բօն նամ ժահալէ վարարագ, օրատան սօն տէմիր եօլ գաթարըյա Բարիզէ ազիմէթ իթտի։

Ժագ իլէ Բատգալ՝ քիչէրէ վարարգընըրընտա, էատանտէօր» մաքինաընա եագլաշըրըար։

Ֆօվկլ՝ պիթթատ եէրինտէն գըմըլատանժամըշ օլուպ, նէրէտէ իսէ օրատաա պուլընըբյօր իտի։

Բատգալ։—Գունը նէ՞ եարահաղըգ։

Ժագ։—Մատանըն իւզէրինէ գօյալըմ . . . օրատաա եաթաղընատա կիպի օլա-ճագ տըր։—տէտի, վէ պիրի այագլարընատան վէ տիկէրի օմուզլարընատան Թուե-րագ Ֆօվկլի նէհնատէն եօգարը գալարըրպ, ուշագլարըն Թատտ իթտիքլէրի մատա իւզէրինէ եաթըտրագլար։

Բատգալ՝ էլի իլէ Ֆօվկլին կէօյսինին սօլ Թարաֆընը սըգրպ գալպինին հէ-նուզ չարբագատա օլտուղընը հըսս իտէրէք։—Իօլմիւշ տէյիլ տիր։—տէտի։

Ժագ։—Ա՜յը, էլպէթթէ էօլմիւշ տէյիլ . . . պէն անը պու սուբէթլէ էօլ-տիւրմէք էֆֆեարընտա ասլա պուլընմամըշտը տըր . . .

Բատգալ։—Էյ նէ՞ եարահաղընըզ քի։

Ժագ։—Տամարլարընատա «քէրօսէլէն» էսէրինի հավի օլան հիչ պիր զան տամ-լատը պըրագմայահաղըմ. էկէր հիւքիւմէք պիր Թէչրիհ իտրասընը էմր իտէճէք օլուր իսէ, իշ գալգար մէչտանա չըգար։

Բատգալ։—Նէ տիմէք իսթէտիյինի անլամայօրըմ . . .

Ժագ։—Իլէրուտէ անլայահաղընը . . . մէրդումը չարուգ սօյունտրըալըմ . . . —տէյիսպ, Ֆօվկլի տէրագատ Թէչմիլ սօյունտրըտրալար։

Գունըն իւզէրինէ Ժագ Լակարա՝ իլք ագշամը պիր տօլատա գոյմուչ օլտուղը չիչէյի ալըպ աչտը, վէ պէչագ պիր պէգ իւզէրինէ սէգիզ օն տամլա տամ-լաթտը, վէ պատէհու Բատգալա խոթաղէն։—Ա՛ղ չու պէգի վէ հէրիֆինն պրուն տէվիքլէրինէ Թուե . . . մէրդումըն պայկընըզդը տէվամ իթմէկի տիր։—տէտի։

Բատգալ՝ արգատաաչընըն էմր իթտիյինի եարահաղատա օլուպ, օ սըրտաա Ժագ Լակարա տահի՝ իլք ագշամը մէզքիւր չիչէ իլէ պէրտագէր կէՔիրիվմիչ օլան լաս-Քիզ եաղմուրլըզլարատան պիրինի տօլատատան չըգարարագ սըրՔընա կէչիրտի վէ այագընա տահի պիր չիՔի կէնիչ չիպմէ Թագտը։

Ժագ՝ պատէհու Բատգալընն էլինտէն «քէրօսէլէնի» պէգի պլարագ, քէնտիսի տահի մէզքիւր պէգի Ֆօվկլին պրուն տէվիքլէրինէ Թուեթտը, վէ Բատգալա տիկէր պիր լասթիզ եաղմուրլըզ կէօսթէրէրէք։—Սէն տէ չարուգ պէնիմ կիպի եար-տէտի։

Բատգալ՝ տէրհալ հազըրլանտը։

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվատ իլէ։—ՄաԹպաթաըն պէօյիւք պագըր լէյհնէրինտէն պիրինի ալ պուրայա կէՔիր վէ եանընտատա պիր իսքէմլէնին իւզէրինէ գոյտէր։

Բատգալ՝ մաԹպաթատա կիտիպ լէյհնի պլարագ կէլտի վէ մատանըն եանընտա պիր իսքէմլէ եագլաշըրըզդ մէզքիւր լէյհնի իսքէմլէնին իւզէրինէ վագ էյհտի։

Եէր պլԲընտաքի քիչէրտէ պու սըրտաա բէչ զարիպ պիր մէնզարէ տէրբյան իտիյօր իտի։

Իքի արգատաչ՝ ամալ ամայիպ պիր սուբէթտէ կէնիչ վէ սիյահ բուպպարընա սարբըմըշ օլտուգլարընատան, եիւզլէրի վէ էլլէրի տահա զիյատէ սարարտմըշ կէօ-րինէնմէքտէ օլտուղը հալտէ, չըրըլ չըպլագ եաԲմագատա օլան Ֆօվկլին ճիսմի եա-նընտա այագատա տուրմագատա, վէ Թամանատան Թա մատանըն իւզէրինէ տօղրու սարըը օլան լամպանըն ըշըգը մէզքիւր ճիսմը պլինուշ իւզէրինէ վաբտմագատա օլ-մաղլա, պու հալ՝ մէնհուս վէ տէհշէԲի պիր մէնզարէ Թէչքիլ իթմէկտէ իտի իսէ տէ, պու տէհշէԲ՝ տահա զիյատէ քէ-տալը չիտատԲ իտէճէքտի։

Ժագ.—Հայտէ պագալըմ, վագիք տըր . . . —տէյիպ, եանընտաքի ժասանըն իւզերինէ մէվզու օլան քէչրիհ պուչաղընը քիպ իլէ Ֆօվզիին պօյնու իւզերինտէ բարմաղըդայա չահ տամարը եէրինի արատը վէ մէգքիւր տամարը պուրդպ պուչաղըն ուճունը էթինէ տօգունտըրարագ պիր ճէրրահ կիպի քէվալը մէհարէթլէ տամարը ուղուն ղըղնա չըղըվէրինճէ, քիչիք քարմագ գալընըղընտա տամարտան գան ֆըղդըրդպ պալէտտէ զիքը օլուճան լէյճէնէ ագտը։

Բասգալ՝ պու մէնգարէի մէննհուսէյի կէօրիւպ հիչ պիր հէյճէման ըզհար իքմէմէքտէ օլմաղլա, պու իքի արգատաշ պիրիհիրիչէրինի բէք ալէտ պուրմըղղար իտի։

Բասգալ.—Կէօրիւյօրըմ, լաքին էլան անլայտամայօրըմ . . . Պու քէրթիպէ նէ՞ լիւզում վար. մաքինայը իլէքմէյէ տէվամ իտէրէք էօլիւմ կէթիրմէմէզ մի իտին։

Ժագ.—կէթիրպիլիր իտիմ . . . լաքին էօյլէ խաթէմէտիմ . . .

Բասգալ.—Նիչի՞ն։

Ժագ.—Մէպէտինի չիմտի սանա ասօյլէտիմ, ասէն անլայտատաքն, պիր խպսհաթ վէրտիկինճէ անլայտագաքն . . . Պու նաչէ նէ՞ օլաճագ . . . Եա սուլա աթճաղդ եախօտ պիր հօլըն քէնարընա պըրագաճաղդ . . . Պու իքի չըգտա տա մէգքիւր նաչէ պուլընըդպ Մօրկ թապիր օլընան մուայնէնէվանէյէ կէօթիւրիլէճէք վէ իւզերինտէ քէչրիհ իճրա օլընաճագ տըր . . . Եկէր վիճդուտտա պուլընան գանը շէքմէյէճէք օլուր իտէմ նէ՞ օլուր պիլի՞րսինիհ. գանտա 1 վէ պէչնատէ 2·06 նիռպէթինտէ քէրօսէլէն էսէրի քէշֆի օլուճնըր։

«Իմտի քէրօսէլէն՝ Ամէրիգա ժահտուլը օլուպ, Ֆրանսատտա իտէ հէվան հիչ խաթիմալ իտիրմէմէքտէ օլտուղընտան, քիմեակիրլէր պուճնը թանըյտրագ, պիթթապ քիթտաճը Ֆօվզէ իլէ միւնասէպէթտա պուլընան Ամէրիգալը Տօգթօր Թօմբսընտան շիւպհէ իտէճէքլէր տիր։

«Լաքին պէօյլէ եաբար իտէմ, վիճդուտտա հիչ պիր գան տամլասը, վէ պինաէն պէյհ քէրօսէլինտէն հիչ պիր էսէր գալմագ . . . Պունտան գօլայ վէ ագըլ ալըր նէ՞ օլապիլիր.—տէտի։

Բասգալ.—Էվվէթ, լաքին պօյնուճտաքի պու չըղըդ տայմա գալտճագ վէ պիր ճինայէթ վուգու պուլտուղընը իտպաթ իտէճէք տիր . . .

Ժագ.—Մէգքիւր չըղըդ կէօրիւնիր կէօրիւնմէդ պիր չէյ տիր. լաքին Ֆարղ իտէլիմ քի կէօրիւնէյճէք . . . օ հալտէ պուճնտան հէր քէս հէյմ իտթիղրապ իտէճէք վէ հէյմ տիւչարը տէհղէթ օլաճագ տըր . . . Պիր Թագըմ զանընվարա զահիպ օլընարագ, հագիգաթը հալ տալա անլայըլտայամագ տըր։

Բասգալ՝ էյի քէօթիւ գանամաթ հասըլ իտէրէք, եէնիտէն հիչ պիր իթիրազ տէրմէյան իթմէյիպ, արգատաշընըն եաբարղընը սէյր ու թէմաշա իթտի։

Ժագ Լակարտ՝ Շարգ տէլլագլարընա ժասնուս պիր մէհարէթլէ Ֆօվզիին ճիմինէն հէր գըսմընը օվալայարագ, իքի էլի իլէ տամարլարընը սըգը սըգը սըգ ժագտա վէ գանը պօյնուճտաքի չըղըդ եէրինէ տօգրու էւերիւճմէքտէ օլմաղլա, գան օրատան չիտտէթլէ տիւրըյա ֆըղդըրմասընտա տէվամ իտպէօր իտի։

Պիր պրա Ժագ Լակարտ՝ Ֆօվզիին ճիմմինի պիր պիր Թարաֆա վէ ասնղրա ֆ պիր Թարաֆտա էյէրէք պաչընը եօգարը գալըրտը վէ եինէ աշաղը պըրագտը վէ

չահ տամարլարընը եէնիտէն ագմաղա պալտատը իտէ տէ, գան էվվէլքի կիպի չիտտէթլէ ֆըղդըրմայըպ, նիհայէթ տամլա տամլա ագմաղա պաչտատը վէ էն ասնը պիւնսիւրին տուրտը։

Նաչէ պիր ժամ րէնկի ալժըղ օլուպ, չիֆաք կիպի Թէնկէն պիր Թարաֆընտան օ պիր Թարաֆը կէօրիւնէյօր իտի։

Տօգթօր՝ ճէպինտէն պիր չէյ չըգտրըպ, պիր Թապագ իչինէ պիր գաչ տամլա տամլաթտը վէ քիչիք պիր սիւնկերի անընա ըսլաթըպ, Ֆօվզիին պօյնուճտա ուղուճնըղընա աչտըղը չըղըղը տէֆա տէֆա սիւտի։

Գատէհտա պիր աղ տուրտուպ, բարմաղընըն ուճըդյա եարայը Բասգալա կէօսթէրտիք.—Գագ.—տէտիքտէ, տէվիգանը՝ նաչէնին իւզերինէ էյիւտի իտէ տէ, էյինճէ կէօրմէդք իչիւն կէօզիւկինի Թագտը, վէ պիւչնատը տավագ իլէ.—Պիր չէյ եօգ, հիչ պիր չէյ գալմամըշ . . . գանն իտէրտին եարանընն աղըզտարը գայնամըշ . . . Զօգ ղարիպ չէյ . . . —տէտի։

Ժագ՝ կիւլիւժսէյէրէք.—Ձէնն՝ միճհիգէյէր իճրա իտէր. լաքին չիմտի Ֆէնննէն պահս իտէճէք վագիք տէյիվ, պաչգա վագիք օլուր . . Գանտան հիչ պիր իզ պըրագմայըպ ահվ իթմէյէմ . . .

Բասգալ.—Դօլայ պիր չէյ տիր պու . . . եէրէկ հիչ պիր գան տամլասը տամլամամըշ տըր. պու լէյնի կիտէյիմ Մարն ըրժաղընա տէօքէյիմ. ժասանընն իւզերինտէքի պիր գաչ տամլա գան տա պիր ըսլագ պէգ իլէ սիլինիպ չըգտպիլիր . . . ա՜հ, իչճիյաթ միւքէմմէլ տիր . . .

Ժագ՝ սէվինճլէ էլլէրինի պիրպիրինէ սիւրթէրէք.—Պէօյիւք աէօյլէմէք օլմասընն ասնա, պու պապտէ իթթիֆսար իտէրիմ.—տէտի։

67

Օն տագիգա սօնդրա, Բըթի Գասթէլ գօնաղընընն պօտրում գաթընտա իճրա օլուճան օ տէչէքթի ճինայէթտէն ճիւգի պիր էսէր վէ տէլիլը ժատտի պիլէ գալժամըշ իտի։

Ժագ իլէ Բասգալ՝ լասթիգ եաղմուրլըգլարընը իւսթէրինտէն չըգարըպ եըգամըշ, սիլմիչ վէ սըգմըշլար իտի։

Ֆօվզիին ճէստտի պիր քէրրէ օրթատան դայպ ու նապէտտա օլուճնա, արթըգ բօյիս՝ պէչնուտէ իճրաի թէկարրիյաթ իտուպ, հիչ պիր նէթիյճէ իսթիհսալ իտէմէզ իտի։

Բասգալ.—Շիմտի նէ՞ եարատճաղըզ։

Ժագ.—Ֆօվզիին անախթարլարընլա քնաղըտլարընը ալ.— տէտիքտէ, Բասգալ՝ պէտապախթ քիթապճընըն ճէպէչրինի արաչթըրտը վէ օլանճայը տիւրը չըգարտը, վէ բարա ճրղտանընը տախի եօգլատըգտան սօնդրա.—Ձըղտանը էբէյիճէ աօլկուն տըր. պէչ եիւզ Ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ իլէ եիւզ Ֆրանգլըգ տիկէր պիր պանգնօթ վէ ալթուն վար տըր . . . —տէտի։

Ժագ.—Սագընը տօգանմայասըն հա՜ . . . բարա չըղտանընը նէրէտէ իտէ օրատա պըրագ . . . եալընըղ անախթարլար իլէ քնաղըտլարը ալ . . . քնաղըտլարը

եագաճաղըզ, անախթարլար վասէթասըլլա տա «Գըզըլ Վասիյէքնամէյի» ախզ ուզասզ իտէճէյիզ։

Բասգալ՝ ճըզտան իլէ անախթար ուէսթէսինի ճէպինէ աթտը։

Ժագ։—Ավլուտա պիր չարգա իլէ պիր բարտըսիւ պուլուհնաըղնը ուհնութմայալըմ։

Բասգալ։—Ուհնութմայըզ, ուհնութմայըզ։ . . Միւթէվէֆֆանըն բուպալարընը նէ՞ եաբաճաղըզ։

Ժագ։—Սըրթընա կէչիրէճէյիզ։ . . չարուգ կիյինտիրէլիմ . . . —ուէտի։

Բասգալ իլէ Ժագ՝ Անթուան Ֆուվէլի սաղըղընտաքի կիպի պաչընտան այազընա գաատար կիյինտիրիպ, էննիտէն էասանսուար» մաքինասը վասէթասըլլա թաատ օտասընա չըգարտըգտան վէ քիլէրի տախի էսկի հալինէ գօյտուգտան սօնրա, տիչարը չըգըզ գաբուլարը գաբատարար վէ եօգարը եէր գաթընա չըգարլար։

Ժագ՝ Նաչէյի կէօսթէրէրէք։—Շու միւնասէպէթսիզ միւսաֆիրտէն եագամըզը գուրթարալըմ։—ուէտիքուէն սօնդրա, իքի արգատաչ՝ էլպիրտիկիյլէ Ֆուվէլին բարտըսիւսինի սըրթընա կէչիրտիլէր, չարգասընը պաչընա գօյտուլար վէ այագլարըա օմուզլարընտան Թուրթուզ եօգարը գալտըրարագ, գօնաղըն էօնիւնտէքի չիմէնտիկին իւզէրինէ կէօթիւրիպ եաթըրտըլար։

Բասգալ։—Էյ չիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ։—ուէտիքուէ, Ժագ՝ պու սիւվալէ ճէվալ մագամընտա տիկէր պիր սիւվալ խրատ իլէ։—Մարն բրմաղընտան սանտալ իլէ Բարիզէ կիտէպիլիրմիյիզ։—ուէտի։

Բասգալ։—Էվվէթ, կիտէպիլիրիզ։

Ժագ։—Էօյլէ իսէ սանտալը Հաղըրյա . . . պու աատամը սանտալա եիւքէթէճէյիզ . . .

Բասգալ։—Նէ՞րէյէ կէօթիւրմէք իչիւն . . .

Ժագ։—Գուրատան ուզագ պիր մահալէ կէօթիւրէճէյիզ քի, բօլիս չայէտ թէհարրիյաթ իճրա իտէճէք օլուբ իսէ, տօղա պիր իզ պուլտմայըպ չաչըրտաճագ տօբր։ Գիր քէրրէ Բարիզէ միւվասէլէթ իտէնճէ, ճէսէտի ուտուլճաճրգ Սէն նէհրինէ ա-թաճաղըզ։ օրատան սուչըն ագընթըսը՝ նաչէյի սիւրիւպ աչաղը տօղրու կէօթիւրճէք տիր։ Ո զման պիզ տէ եօգարըյա տօղրու չրգըպ եինէ պուլրայա կէլճէճյիզ վէ սանտալը էսկի եէրինէ պաղլայաճաղըզ վէ արատա իլէ թէքքրար Բարիզէ կիտէճէյիզ։ . . Եիմտի անլատը՞ն մը, չէյթան պիլէ պու գաատար գարտագարրը կիտիչ կէլիչէրին արատընտա իզիմիզի գօվալտագ իսթէյէ պօչունա զահմէթ իտուպ վագթընը զայպ իտէճէք տիր։ . . . —ուէտի։

Գատէհու «Բըթթի Գասթէլ» գօնաղընըն սօգագ գարուսը սըգը սըգը քիլիաչէնտի, սանտալ հազըրլանտը, Ֆուվէլին ճէսէտի օրայա կէօթիւրիլտի վէ «Ենիւ-Եօրգ-Սիթի» նամընտա օլան մէգքիւր հաճիվի սանտալ՝ իքի քիչինին ուէօրթ պաղզուսը գուվվէթիյլէ սէրիան հարէքէթ իթտի։

Մարն բրմաղընըն գէչըլարը սուբ սաւս օլուպ, գաթը պիր գարանլըգ իչինուէ զարգ օլմուչ օլտրգտան մատատա, բրմագտան սուուտա իթմէքտէ օլան հաճիվի պիր բուս տաթիի մէգքիւր գարանլըզը պիր գաթ տահա թէզեհտ իթմէքտէ իտի։

Ժագ վէ Բասգալ՝ կէճէնին պու սատքընտա կէօզէթչինէհչէր պիրէ քէնարիչ-

րի իչիւն հէր նէ գատար պէօյիւք պիր թէհլիքէ եօգ իտի իսէ ուէ, քիւրէքչէրի իհթիյաթէն ուէստիզ սէտատըզ չէքմէքտէ պուլընըյօրլար իտի։

Ըրմաղընը հէր իքի գըչըսը իւզէրինէ պուլընան քէօյլէրին սատք գամբանալարը կէճէ եարըսընտա օն իքինի վուրտրգլարը սըրատա, մէրգուման իքի արգատաչլար՝ Սէն նէհրինին օրթա եէրինէ, Գէյտի իլէ Շարանթօն արատընտա պուլընըյօրլար իտի։

Օրատա բրմագ խայլիճէ կէնիչ օլտուղընտան, մէրգուման՝ քիմսէտէն կէօրիւնիպ գարգ օլուհնմամագ իչիւն ըրմաղըն տայմա թա օրթա եէրլէրինէ պուլընմաղա սայ իտիյօրլար իտի։

Ժագ՝ քիւրէքլէրի պըրագարագ։—Գիր աղ սօղուգ ալալըմ։

Բասգալ՝ արգատաչը կիպի եարարագ։—Սահիչէն էրէյիճէ քիւրէք չէքտիք, գօլլարըմ ուչուչմաղա պաչլայօր իտի . . .

Գէօյլէճէ սանտալ քէնտի հալինէ պըրագըլըպ, ագընթը սալարըյլա եավաչ եավաչ աչաղը տօղրու էնտի իսէ ուէ, արատը չէգ կէչմէյիպ սանտալ ագընթըտան չըգարագ տահա եավաչ ելիւրիւմէյէ պաչլատը։

Բասգալ իլէ Ժագ՝ սիկարալարընը եագմըշ, հիչ լագըրտը իթմէքտիզին սիկարալարընը թիւթունիմէքտէ վէ էօնկէրինտէ գար գարարթը կիպի կէօրիւճէն Բարիզէ տօղրու պագմագտա իտիլէր։

Շէհրը մէզքիւրտէ էպինյկի ճէսիմճինին գարարթընը՝ ուճուգտա կէօրիւնմէկէ պաչլայան սօկուն այ այատընըղը վասէթասըլլա ուզագտա խայալ մայալ կէօրիւնմէքտէ օլտուղը կիպի, ըրնթընըժար պօյունտա սըրա իլէ կազլար տախի եանընպ տուրուտյօրլար իտի։

Սանտալ՝ Գէրսի քէօրրիւսինէ եագլաչըյօր իտի։

Ժագ պիրտէչ պիրէ Քիթրէտտի, պիր հըզ իլէ պաչընը աչաղը էյտի վէ ըրմաղընն իւզէրինտէ մէմուճլին զայրը պիր գարարթը կէօրիւպ տիւչարը խէվքի ու էնտիչէ օլտու։

Գու գարարթը՝ պիր սէֆինէնին կէօչկէսի օլտուպ, մէզքիւր կէօչկէնին օրթա եէրինտէ քիւչիւք պիր ըշըգ եանմագտա իտի։

Ժագ՝ էլինի մէզքիւր չիպկէճի չէյէ տօղրու ուզաթընը, զայէք եավաչ պիր սէս իլէ Բասգալա։—Շու նէ՞ տիր ամատա։—ուէյու սիւվալ իթտիքտէ, Բասգալ տախի օրայա պագմագը վէ պիր ճէվալ վէրչէկի սըրատա սէրթ պիր սէս իչտիրտի քի պու սէս։—Էյ, սանտա՛լ . . . կէօմրիւք սէֆինէսինէ տօղրու կէլինիզ . . . —ուէյու պաղըրըյօր իտի։

Բասգալ։—Գու ֆէնա՛ . . . պիր կէօմրիւք սանտալը տըր, աչաղը էնէն սանտալ վէ սաիրէյի եօգլատա իտէր . . . անըն իչիւն չաղըրըյօր . . . Մէզքիւր սանտալ Սէն նէհրինէն եօգարը տօղրու չըգըյօր, լաքին խատէր վէրիլտիք, պաչքա պիրի պիզէ տօղրու կէլէճէք տիր . . . կէօմրիւքճիլէր՝ գաչագ պիր չէյիմիզ օլմասընի տէյու պագմագ խթէյէճէքլէր . . . նաչէյի կէօրէճէքլէր . . . Գէն պուընը տիւչիւնմէտիմ . . .

Ժագ։—Եիմտի նէ՞ եարաճաղըզ . . .

Բասգալ։—Կէօմրիւք իտարէսինին գարչըսընա կիթմէզտէն էվվէլ պու ճէսէտի

ատյա աքմալըլըզ վէ սիյա իաուշէէնիտէն Մարն ըրմալընա կիքմէկիյիզ. չաբուգ, Ժա՛գ, Նաչէյի եօգաբը գալըզյալըմ վէ ուսուլմանըզ ատյա աքմալըմ.— ատէտի։

Իքի արգատաչ՝ կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիհատ սաքըմըզընէն ճէսէտինի Քուքուպ, սանտալըն արգա Քարաքընտան, էվվէլա այագլարը սուտան եանա օ. լարագ Սէն Նէհրինէ աքտըլար։

Քամմ վագիը իտի։

Կէօմրիւք իտարէսինտէ կէճէ կիւնտիւզ քէմալը տիգգաքլա իճրաի նէզդարէք օլունըպ, պու իքի արգատաչլարըն սանտալը իսէ օ արա իտարէյի մէզգիւրէստէն հէնուզ եիւզ մէքրօ գատար ուզագ պուլընըբյօր իտի։

Բասգալ.—Շիմտի արքըզ քիւրէյէ եարըբլալըմ. . . սիյա իաուշ գաշալըմ.— ատէտի։

Սաղահլայըն սաաթ իքիտէ մէզգիւր սանտալ՝ քիւշիւք իսկէլէնին եանընտա հէր վագիքի եէրինտէ եէնիտէն պաղլանընըզ օլուզ, Բասգալ՝ արապայը գօշարագ, Ժագ Լաճարտա մէզգիւր արապայա պինմէզքտէ վէ պէկկէր սիւրաքլա Բարիզ եօլուն Քուքմագտա իտի։

Մէզգիւր գուրբէ արապասը՝ Բարիզտէ Մէրօմէսինիլ սօգաղընտաքի գօնապըզն ավլուսընա տուխուլ իմտիկինտէ, չաքագ հէնուզ սէօքիյօր իտի։

Ալդասը խըտմէքքէսէր ույանըզ պէկկէրի ավըրտա վէ արապայը սուհնուսուրմայա կէօմիւրտի. իքի հօշլուգ արգատաչլար տա պիր ագ իսմիրնահաք իմմէյէ կիքտիլէր։

Սաղահէն սաաթ տօգուզընտա մէրգուժան գալգըզ կիյինէրէք եէքտիկէրինին եանընա վարաբլար։

Բասգալ.—Ֆօվէլին խանէ սինէ կիտէճէյիզ, տէյի՞լ մի։

Ժագ.—Էվվէքը. . . Անախտարլար սէնտէ՞ մի։

Բասգալ.—Հէր նէ քի լազըմ իսէ պէհնէ վար տըր։

Ժագ.—Հայտէ կիտէլիմ.—տէյիպ, եօլա չըգաբլար վէ սաաթ օնտա կէնէկօ սօգաղընա վարըլ օլուռլար։

Գու սօգագ՝ հաֆթա իչինտէ քէք Քէհնա վէ սուս բուս օլուզ, բազար կիւնլերի տէ ալէլ ուժում Քէչքմիլ ույուժրէ վէ եախօտ էօլմիւշ կիսի պիր հէյ տիր։

Օ բազար կիւնիւ հալա կիւզէլ օլուզ հէր քէսին չէհիր խարիճինտէ կէգինմէյէ չըգմասը լազըմ կէնիր իքէն, միւսթէնա օլարագ մէզգիւր սօգագտա պիր պէօյիւք հէյէճան վէ գալսպալըզ վար իտի։

Գալտըրըմլարըն իւզէրինտէ, տիւքքեան գարուլարընէն էօնէլէրինտէ եէր եէր էհա ի Քօբընընզ հէյէճանլը հէյէճանլը գօնուշըյօրլար իտի։

Բասգալ.—Գու նէ՞. . . նէ՞ վար պուրատա. . . պու նէ՞ գալսպալըզ տըր։

Ժագ.—Պիզի իչիւն տահա էյի. . . կէօզէ կէօրիւնմէքսիզին գալսպալըզըն արապընտան կէչէր կիտէրիզ. . .

Բասգալ՝ զիյատէօվկէ տիւշարը էնտիչէ վէ վէսվէսէ օլարագ.—Գէն պու էֆքեարա Քէչմամըշյա մաբսաալիքիմ. . . Ֆօվէլին իգամէքի իքտիկի վանէէնէն էօնինտաէքի գալըբըմըզն իւտքիւ քէք գալսպալըզ տըր. . . պագ. . . — ատէյին-

ճէ, Տօգքօր Քօմբըն՝ տիգգաքլա պագտըգտա, արգատաչըներն ատօյլատիկի տօղ. բրու օլուսուզընա գանտաթ հասըլ իքտի։

Եէվկի միքէչճավուզ էչխատ՝ ֆ Նուժէյօլը գարուներն գարշըսընտա Քօբլան. մըշ օլուպ, իքի իչ զապթիյէ նէֆէյրի տէ մէզգիւր գալսպալըզը տատըքմագա չաղըրըյօր իտի իսկ տէ, մուվաֆֆագ օլամայօր իտի։

Ժագ.—Հադգըն վար, պուրատա զարիպ պիր չէյ տէօնիւյօր. . . լաքին նէ՞ տիր։

Բասգալ.—Շիմտի անլայաճաղըզ. . .

Ժագ.—Նո՞ըր։

Բասգալ.—Էվվէլա տինէնէյէրէք վէ սօնդրա իգթէիգա իտէր իսկ օօրուչընըրա. գագ. .

Ժագ.—Իհթիյաքը էլտէն պըրագմամալը. . .

Բասգալ.—Սէն գատավէք իքմէ. . . —ատէտքէտէն սօնդրա, իքի արգատաչ քիւշիւք պիր գալսպալըզա եագլաչընըլար. Գու գալսպալըզըն օրթա եէրինտէ հէ. րիքին պիրի նուքդ իքմէքտէ օլուզ, մէրգուժ՝ իլտէն բէք խասէրատար կէօրիւն. տիկինտէն, հէր քէս տիգգաքլա անը տինէնմէքտէ իտի։

Նէ չարէ քի Ժագ իչէ Բասգալ Քամմ գուլագ վէրիպ տինէնմէյէ պալլատրգ. լարը վագիք չտիսը մէրգուժ նուքդընա խիճամ վէրիյօր իտի։

Գիր սէս.—Միւլատա, հալալա աքըլտը՞մը. . .

Նուքդընը.—Քա՛յր. . . խա՛յր. . . Քէվգիվ օլընամատը. . . չինտի սիզի պէօյէ՞մէտիմ մի. . . անլա՞մայօրմըսընըզ. . . լաքին զաննըմ բէք պէրդ վէ միւ. սէրրահ սէօյլէյօրըմ. . . Տիւն ագշամ սաաթ օնտա բօլիս՝ մէրգուժըն էվինի պահա. տրգատա, քէնտիսի էվինտէ եօգ իտի, օնտան պէրու էվինէ տէ ավէտքէ իճմէճիր տիր։

Մէզգիւր սօգագ տիւքքեանընճըլարընտան պիրի՝ սամիուն արաօրնտան.—Օ ա. տատմ բէք գուրնազ պիր ատտալ իտի. . . պայընտա նէ կէլէճէկինի չարուգ Քարդ իճմիչ տիր. . . Օ ժաթուհը պէն օն պէշ սէնէտէն պէրու Քանըրըմ, ախպուի. Քաասընտա ֆէնա ճիհէքլէր պուլունտընըզընա վէ պիր կիւն նիհայէթ եագայը էլէ վէրճէճկինէ տայմա չիւպհէ իճմիչիմ տիր. . . Շիմտի չիւպհէմ Քէհագդուգ իտի. յօր.—տէտի։

Բասգալ՝ մէրգուժ տիւքքեանընճըզըն սմուզընա տօգանըպ, քէմալը նէզաքէթլէ մէրգուժը սէլամլատըգտան սօնդրա.—Ախվ իտէրսինիզ, էֆէնտի, քիմտե՞ն պահս իտէյօրսընըզ. . .

Տիւքքեանընճը.—Անթուան Ֆօվէլտէն պահս իտէյօրըմ։

Ժագ վէ Բասգալ՝ պու իսմի իչիճտիքլէրինտէ, տէրհալ պիրպիրինին եիւզիւ. նէ պագտըգտան սօնդրա, Բասգալ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.—Գէն պուենտան պիր չէյ անլամատըմ. . . Քի՞մ տիր պու Անթուան Ֆօվէլէ։

Տիւքքեանընճը.—Գիր էսկի քիհատ սաքըմընըզ. . . Նուժէյօ Ցատա իգամէքի իտէր։

Բասգալ.—Բօլիս՝ մէրգուժըն էվինի՛ մի պատըզ։

Տիւքքեանընճը.—Էվվէքը, էֆէնտիմ, տիւն ագշամ։

Բասգալ.—Նէ՞ իսմիզ գապահաքը, նէ՞ գապահաքլա իճհամ օլունըյօր։

Տիւքքեանճը.—Հիւքիւմէք քիւքիւլհանէլէրինուէն չալընմա զիյգըյմէք քիքաղալարը ալըզ սաքար իմիշ։

Բասգալ.—Գու գապահաք Քէզէյլիւն իքմիշ մի, իսալաթ օլունմըշ մը սըր։

Տիւքքեանճը.—Ղալիպա իսալաթ օլունմըշ, վիրա էվինտէն պիր տէմիր գացա իլէ պիր եըղըն քիքաղ կէօքիւրմիշլէր... Իքի պէօյիւք արտագա ևիւքիւ գատար պիր չէյ վար իմիշ... Հէմ տէ պագընըզ.—տէտի տիւքքեանճը՝ իքի բօլիս չավուշըլյա պէրապէր Ֆօվէլին խանէսինուէն էսկի քիքաղ տօղուսը պիր էլ արապաջընըն տիշարը չըգտըղընը կէօքէրէրէք.—Իքէ ևինէ զաղիկէ նէզարէքինէ քիքաղ կէօքիւրէյօրլար... սաղահատան պէրու հէր պէօյլէ տէվամ օլունըյօր։

Էլ արապաջը կէշմէք իչիւն գալաղալըզ պիր ևանա տուրմըշ սըր։

Բասգալ՝ տիւքքեանճըյա.—Թէչքքիւր իսէրիմ...—ատի, վէ ժադըն գօլընտան Քուքուղ էօքէյէ չէքտի։

Իքի արգատաշ տա սաքարը քէսիլիգ գաչլարընը չաքմըշլար իսի։

Բըխքըմըն իւզէրինէ վարտըգլարընտա տուրուգ,

Բասգալ.—Հիչ պահքըմըզ եօգ սըր... Զօգ կէճ գալտըգ... Բօլիս պիգտէն կյի խասկէր ալմըշ... «Գըզըլ Վասխյէքնամէ» էլիմիզտէն գաչըյօր։

Ժագ՝ գապա պիր սէս իլէ.—Էվվէք... «Գըզըլ Վասխյէքնամէ» էլիմիզտէն գաչըյօր, լաքին սէրվէք էլիմիզտէն գաչմայտաագ սըր... Մխտալէալարը քաչըյանլարա Ֆէնա՛... Գու իշտէ իգպալտըգլըգ պիգիմ տէյիլ, անլէրին սիր։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ հիւքիւմէք քիւքիւլհանէլէրինուէ քիքաղ խըրսըզլարընըն իզլէրինի գօվալայարագ վէ անլէրէ եաքագլըգ իտէնի եագալայարագ, «Գըզըլ Վասխյէքնամէ» տախի տախիլ օլտուղը հալտէ չալընմըշ քիքաղալարը հիւքիւմէքէ քէչըլմ իքտիկինուէ, էլվէրքէ էվվտարընըն էօղիւմ իլտամընը չըգարտըղընը խաքր ու խայալինուէն պիւէ կէչիրմէյօր իտի...

ԳԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼԸՆ ԽԻՔԱՄԸ

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ.

ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐԸՆ ԹԱԱԳԻՊԻ

1

Բասգալ.—Գէն տայմա հէր չէյի իշարէք պալըրըմ... —տիյէրէք, էչպինտէն պիր իշարէք տէֆթէրի չըգարտը, գուրշուն գալէմ իլէ պիր գաչ սաքր չէյ եաղտը, պատէհու պաչընը եօգարը գալտըրարագ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.—Լաքին Աամէտ Տիւվէրնուա հագգընտա Քէտտաիպրը մախսուսէ իքքիխտազընա պէն հիչ պիր ևուգում կէօրմէյօրըմ... —տէտի։

Ժագ.—Նա՞տըլ, նէ՞ կէտնա։

Բասգալ.—Մատտամ քի պու տէյիգանընը՝ միտալեայը համիլ տէյիլ տիր, մէրգումը մահվ իքմէք պէնճէ պէյհուտէ տիր վէ Վէրժինինին մահվը էլզէմ տիր...

Ժագ.—Սուրէքը զահիրէտ սէնին հագգըն վար... Լաքին հիչ չօլտալըգ իտուտ Աամէտչէ հէմմէյէք վէրմէյէճէք օլսուր իսէք, մէրգում տէյիգանընը՝ մաշուգէօնին մէյտանտան զայտ օլմասը իւզէրինէ գըյամէքէր գօրարըզ, մէրգումէ գըզընը՝ պէյնունտա Քաչըտըղը միտալեատան պահս իտէճէք տիր... պու իսէ անիտէ բօլիսին չիտհէլէրինի ուչանտըրըզ Քահգիգաթ իձրա օլընճագ, վէ պիգիմ մահֆիմէղա հիչ չիտ պահէ գաչմայտագ սըր... Պիգիմ վասըլ օլտուղտըղընչու նօգթատա վիճտան բահաթսըզլըղը, Ֆիլան լազըմ տէյիլ... ագըլսըզլըգ օլսուր... եաւմտուրթա գըրըլմայընճա «օմյէք» եաբըլմազ... գուվվէք ու մէքանէքը գալպէք տատրանմալը, տպիգիմ, պիր եէրինէ իքի վուրմալը։

Բասգալ.—Գուվվէք վէ մէքանէքը գալպիմ օլաճագ, վէ տայա միճտան բահաթսըզլըղը պուլընմայաճագ սըր... Սէքիզ կիւնէ գատար Աամէտ Տիւվէրնուա իլէ մաշուգէօն՝ եօլտըղընը իւզէրինէ արթըգ հիչ էնկէլ օլմայաճագտար սըր...

Ժագ.—Գէն տանա կիւվէնիրիմ... Լա Ֆուրնէ կէլինտիքտէ, օ՞ նատըլ օլաճագ։

Բասգալ.—Ա՛, օ չօգ գօլայ պիր չէյ տիր...

Ժագ.—Սէն տիշարտա պիգիմ մէնֆաաթըմըզ իչիւն չալըշտըղըն Քագտիրտէ, պէն տէ պօյնուտա գատար Տօգթօր Թօմսընընճ տէրհտի իչինէ կէօմիւլէրէք միւքէէրիվէ պագաճաղըմ... ալտըղըմ միւքէատտաթ մէքթուպպարա նազարէն իւէք չօգ միւշքէրիւլէրիմ օլաճագ սըր...

Բասգալ.—Գուրատաքի իշ պիճտիքտէն սօնղրա պէն տէրհալ ճինէվրայա հարէքէթ իտէճէ՛քմիմ։

Ժագ.—Գագալըմ, իչի պիւիր... Լէն սօնղրա Մարթ Գէրքիէ իւէ մէչղօւլ օլաճաղըզ... Քիմ պիւիր, պէյթի օ վագթա գատար Քօրլայաճաղըմզ միտալ-

Եալար տա խիմիզի կէօրիւր, հէրսինի Թօրլայըզ պիր արայա կէթիրմէյէ հաճէթ գալմազ . . . Ո հալտէ ձինէվրատաքի կէնճ գըզըն մահվը պէշ չէյ օլուր . . .

Բասագալ .—Էվվէթ . . . պուն ըն խէթխալի վար տըր . . . Գագալըմ . . . Ատն խասթալար մուայնէնինէ եա՞ըն մը պաշլայամագսըն . . .

Ժագ .—Էվվէթ . . . պու ազամքի կագէթալարըն քեաֆֆէսի պուն ը խալճէքլէր տիր . . .

Բասագալ .—Մէչահկիրը աբըպպա իլէ ազնիյա վէ մութէհայիզանը տավէթ իթմէք նիյէթինէ պուլունուրըզն ձէմիյէթի նէ՞ վագթ կէրթիպ խոչճէքսին .

Ժագ .—Պիր գաչ կիւնէ գառար . . . Լաքին ո տէյիլ ամմա, պու սապահքի կազէթալարը օգուսը՞ն մը . . .

Բասագալ .—Էվվէթ, օգուսըմ . . .

Ժագ .—Էսկի քիթապճը հագգընատ երինէ պիր չէյ եո՞գ մը խոր . . .

Բասագալ .—Պիր քէլիմէ պիլէ եօգ խոր . . . զաննըմ լաչէսի հէնուզ չըգարըլմադը . . .

Ժագ .—Ոնատ պէրու իչ կիւն օլսու . . . Ատն նէհրի անը բէք չօգ ուգա-ղա կէօթիւրմիչ օլմալը տըր . . . Նէ՞ ալա . . .

Թաամըն հազըր օլսուղընը պու ատա ուչագլար կէլիպ Տօգթօր Թօմբսընը իլէ սըր քեաֆխանինէ խապէր վէրտիքլէրինէն, իքի արգատաչ Թաամ օտասընտա էնճել Անժէլ իլէ Մարթը օրատա պուլտըլար .

Մարթ՝ Բարիզէ ավէտ խոչլտէն պէրու եիզիւնէ պիր ալէամէքը հիւն ու զամմ միւշահէտէ օլունըյօր խոր .

Գու մահզունիյէթի ֆարգ իթմէքտէ օլան Ժագ՝ անըն ոչպէպլէրինի անլա-մագ իսթէմիչ խոր իսէ տէ, էօքսիւզ գըզա խրատ իթտիկի սիւվալէրէ մէրգուժ-նին վէրտիկի միւշէվվէհ վէ գաշամագ ճէվաղլարտան բոալըթալը պիր չէյ անլալը լատմադը խոր .

Ժագ՝ նագլ ու հիքեայէ իթտիկմիզ սօն վուգուաթլարը պիլմէյիպ, անէլրի քէշֆ ու խութխուրաճ խոչմէտիկինէտէն, կէնճ գըզըն մահզունիյէթինի վալիտէսինին վէֆաթընատ նէչէթ խոչն վէ վագթ կէշմէսէյէ տէ ուշուԹըլամայան քէտէրը ազիմէ աթֆ իթմէքտէն պաշգա չարէսի գալմատը .

Գաղը վագթ Ժագ՝ տիք տիք Մարթըն նուր ճէմալինէ պագարագ պիր գաչ տագիգա էյլէճէճ հայրան օլուպ գալըր խոր .

Հէր նէ վագթ պէյլէ պիր հալը հայրէթխութխուլէ տիւշար օլուր խոր իսէ, էօքսիւզ գըզ կիպի իւգէրինէ պիր մահզունիյէթ կէլիր խոր .

Գու ճանամար հէրիֆին բուհրընատ օ անէ ատկինն ատա մէշհուտ օլմադը պիր հըսսը զարիպ՝ օ ատա վիճդուտէ կէլիպ պէյիւմէքտէ խոր .

. .

Նասըլ քի տէտիք, Բէյմոն Ֆրօմանթալ՝ հիքիւմէթ քիւթիւպհանէլէրինէ-քի քիթապլարը չալան խըսրըզլարըն իւչիւնի հիւքիւմէթէ Թէսլիմ իթմէսինէն տօլայը զայէթ մէմնուն վէ մէսուլ օլմուչ խոր իսէ տէ, պու մէսէրրէթ բէք միւ-քէմմէլ տէյիլ խոր վէ հիւքիւմէթէ մէմնուն կէօրինմէյօր խոր, պիրա խըրսըզլարա եաթագլըզ խոչն վէ մէգքիւր սըրդաթլատտա էն գէյսաւէ քեար վէ Թէմէթթիւ խոչն Ֆօվէլ նէյէ կէչերիլէմէմիշ խոր .

Կէնէկօ ատգաղընատա իֆրա օլընան Թահարրիյաթ էնատսընտա պուլընան պա-զը էվրագտան՝ տիկէր չէրիքլէր տաճի պուլտընաթըզը զաման ու զըյատ օլունմադ-լա, մէրգուժ էսկի քիթապ սաթըճընը՝ հաքիմէյէրին ալիճընա մազհար օլմագ իւ-միտյլէ մէգքիւր չէրիքլէրինին քիմ օլտուղընը սէօյլէյէճէկսինէ չիւպհէ օլմատը-ղընատան, մէրգուժ պէհէմէհալ նէյէ կէչմէյէլի խոր .

Մէրգուժ քիթապճը՝ իչտէն մուքլագտա չիւպհէ վէ վէսվէսէ իթտիկինտէն, Թէվֆիք օլունմամագ իչիւն պիրտէն պիրէ տավուչըզտ կիթապճը օլտուղը միւքէլլէ-սընա մէպնի, հէր Թարաֆտա պա Թէյնէկրաֆ էմրէյր վէրիլմիչ, վէ էչքեապճի՝ հու-տուտա վէ մէմալիքը էճնէպնիյէտէ պուլընան Ֆրանսըզ մէմուրիյնինէ իրսալ օլուն-մըչ խոր .

Բարիզ հէվալիսինտէքի ժանտարմա պէօլիճէյրի՝ քէօյ վէ զըրլարը արաչքըր-մագտա, սօրուպ սիւրալ իթմէքտէ օլուպ, էյնատսը Թահքը Թէվֆիքէ ալընմըչ օլան եահուտի Ասպրահմէտա վէ պիրի գարը օլան տիկէր իթի խըրսըզլա պէրապէր Ֆօվէլի սէրիան Թահքը մուհաքքիկէյ ալմագ իչիւն մէրգուժը արամագ խուսու-սընատա զայրէքը ֆէվգէլատէ սարթ օլունմագտա խոր .

Բէյմոն Ֆրօմանթալ՝ սօն կիւնէրտէ բէք գիյատէ եօրուլմըչ օլտուղընատան, էրկիճէն վագթտան պէրու այրըլմըչ օլտուղը էվլատընըն եանընատա պիր ազ իա-Թիրահաթ իթմէկէ գարար վէրմիչ խոր .

Հիքեայէ տիրին իչտու իքինճի Ֆաալընըն պաշլատընը կիւնին սապահընը Բէյ-մոն Ֆրօմանթալ՝ իստամպէճի Մաալէնտէն պիր մէքթուպ ալոգ իթմիչ խոր .

Գու գատըն՝ էֆէնտիսինի տիւշարը Թէլալ իթմէք իսթէմէտիկինտէն, քէնտի չահսի էնտիչէլէրինի կիզլէմէկէ չալընմըչ խոր իսէ տէ, մէրգուժէնին քէնտիսինի սըգմըչ օլտուղը՝ մէքթուպլընըն հէր սաթրընտատ անլաշըլըյօր, վէ Մաալէնին չօ բալըգլա կիզլէմէկ իսթէմէտիկի չէյի Ֆրօմանթալ՝ մէքթուպլըն միւշէվվէհ վէ միւ-հէյ եազընըզընատան Ֆարգ խոխյօր խոր .

Բէյմոն՝ մէքթուպլը մէգքիւրը օգուսընգատան սօնգրա քէնտի քէնտինէ .— Էէ-ման պու կիւն Գրէնէլլէ կիտէճէյիմ. Բարօրթօժը զաղընթա բէյխսինէ կէօթիւրէ-յիմ վէ պիր գաչ կիւն իչիւն իզն իսթէյիմ . . . Իսթիհսաղ իթտիկիմ մուվաֆֆա-գըյէթէ մուգաալիլ պու ուֆաճընգ միւքեաֆաթ պատա տիրիզ օլունամագ, զաթէն իսթէյէճէկիմ իզն՝ էվվէլճէ պուրը օլտուղըմ իչինն տէվամը օլաճագ տըր .—տէ տի իսթէյէճէկիմ իզն՝ էվվէլճէ պուրը օլտուղըմ իչինն տէվամը օլաճագ տըր .—տէ տի վէ անիսէ չըգըզ զաղթիյէ տաիրէյսինտէ զաղընթա բէյխսինէն օտասընտա կիթտի .

Բէյմոն մուսուլմանճա պիր Թագըմ միւսթահճէ իլէրէ պագմագտա օլտուղընը-տան, մէրգուժ մայէթ մէմուրընը անլատէ եանընտա գապուլ խոտմէզ խոր .

Գինատէն ալէյհ Բէյմոն պէգլէմէկէ մէճպուր օլուպ, լաքին պիր Թարաֆտան մէմուրիյէթլէ Թութուլմըչ օլտուղը վէ տիկէր Թարաֆտան հաարէթ վէ մուհատ-պէքը բէտէրանտէն տօլայը սըղը Բօլընն եանընտա կիթմէք արզուսըյլա տուգան օլմագտա խուտի հալտէ, օրատա զաղընթա բէյխսինէ պէգլէմէկսինտէ տագիգալար քէնտիսինէ բէք ուզուն կէօրինմէյօրլար խոր .

Հագիգաթէն մէրգուժ պիր տապֆտան գիյատէ պէգլէյիպ, պու իսէ քէնտի-սինէ պիր տար գատար կէլմիչ տիր . . .

Նիհայէթ զաղընթա բէյխսինին օտասընտան իչէրի կիրէպիլտի .

Զապըթա բէխի։—Ազիզիմ Ֆրօմանթալ, սիրտ կէօրսէկիմ մէնեուէքսիմ . . . սիրէ պիր մէժպուրիյէթ վար . . .

Բէյժոն՝ քէքէկէրէք։—Պանա պիր մէժպուր՞ մի . . . օ՛ղլայա քի . . . — տէր իքէն սէօվէնիս իքտալ խանմէրիներուէն, զապըթա բէխի՝ մէրգուժըն ֆիքրիներ անդայաթագ։—Եա՛յր, հէնուզ օլմասը . . . մէժպուրիյէթ քի, չիմանի չօգ սէրմէյէնէք տիր, լաքին զապթիյէ նազըրըներն թալէպի իւզրինէ պու կիւնքի կիւն օրթասա պաշգա պիր իւրթիսաթ վար տըր, եանի հիւքիմէթէ իյթա օլընան խրամէթէ ժուգասլու միւքեաֆաթ ժագասընասա սիրէ 2000 ֆրանգլըգ պիր իքրամիյէ վէրիլմիշ տիր . . . Ալընըզ շու էշէքտի, պէտէլինի վէնէտէն ալաճագսընըզ։

Բէյժոն՝ իւմիտինէ պօյա չըգմասընասն ասլայը պիր պիւրաուէթլէ։— Եախտէն սիրէ թէչքիբիր իսէրիմ, էֆէնիմ, վէ նազըր էֆէնին լութֆէն պէնի խաթըրասն չըգարմամըշ օլուսըներնասն ասլայը քէնտիսինէ զայէթլէ մինէթտարըմ։

Զապըթա բէխի։—Սիրտ բարասնան գիյասէ պիր չէյ ուժար իսինիդ, պիւրիրիմ . . . լաքին երնէ բէք մէհնուն օլմալըսընըզ . . . Էլէկժէնամէլ օլասուրընըզ լութֆ ու իհսան սիրտին արզու իթմիկինիդ յուխարա պիր եօլ տըր . . . Սիրտ թէժարըյլա պանա կիւվէնէսպիրիսինիդ . . . Եէնիսէն կէօրսէ՛ օլասուրընըն ղ հասէպկյէ, շու ֆրասթասնան իսթիֆատ իսէրէք նազըրա իսթիտա թագտիմ իսինիդ վէ պազը նուֆուզը զաթլարա տա իյթիմամ իթմիյէրինիդ . . . Հէյր նէ գասաթ սիրտին կիպի կյմ պիր մէժպուրը էլէտն չըգարմագ իսթէմէդ իսէժ տէ, պէն տաճի մէդքիբ իսթիտասնընըզը իյթիմամ իսէճէյիմ . . .

Բէյժոն։—Պէն տէ էն զէյասէ սիրտ կիւվէնիրիմ, էֆէնիմ, վէ մէժպուրին օլասուրը գասաթ չարասգ պանա մասուվէնէթէ կէլմէյինիդի բէնա իսէրիմ, զիրա էվլասընըզը Բարիզէ չաղըրմագ մէճասուրիյէթինասէ պասլընաճագընըզտասն գօրգասյօրըմ։ մէկտանա չըգմասընասն գօրգասուզըմը սիրտ սէօյլէմիյիմ պագը սըրրըսըրըն փաշ օլուննժասը թէկնիքէյէրի տէ զուհուր իսէճէք տիր . . .

Զապըթա բէխի։—Էվլասընըզը չաղըրմա՞գ մը, նէ՞ֆէնա։ կէօթ իսրտիկինիդ վէ սիրտին տէ կիսէպիտիկինիդ եէյուսէ կյմ վէ բահաթ տէյի՞մ տիր։

Բէյժոն։—Քէնտիսինի պէտյիթէն վէ էլան եանընասա պասլընան խրամէթճի գաբըլասն պու տասագ պիր մէքթուպ պազըմ . . . Պու մէքթուպ մահասուսէն մուզդագ վէ գասանըզգ եազըլմըշ, լաքին պինէնֆա պու մուզդագըզգասան ֆայգ ու խութխուսաճ իթմիկիմէ կէօրէ, օղլում՝ կէօրմէսինիդ պիր գաշ կիւնասէն պէտյու տահա զյուսէ խասթա խիշ։ . .

Զապըթա բէխի։—Թէչաշընըզըն հիշ տայը օլմամազը տըր։

Բէյժոն։—Պէն տէ էյյէ զանն իթմէդ իսթէր իսիմ . . . Հէյր նէ տէ օլսա, պէն չօգ ճէֆա չէքտիմ, չօգ պէտտաֆէթ օլասում, վէ սիրտէն պիր գաշ կիւնէլէք իզն իսթէմէյէ կէլսիմ։

Զապըթա բէխի մուվաֆֆագաթ իթմէդ իսթէմէտիկինի միւպէյյին պիր սէտա իլէ։—Ա՜հ, սէվկիլիյմ Ֆրօմանթալ, բէք մէհնասէ սէսիդ վէ ֆէնա պիր վագթասա պանա պէտյէ պիր թաշէպասէ պասլընըզյօրըզըզ։

Բէյժոն՝ թէճճիպաշէ։—Լաքին, էֆէնասէ . . . —տէր տէմէդ, զապըթա բէխի սիրտ սէօվէնիս մէնեուէքսինի միւպէյյին պիր էքրամիյէ վէրիլմիշ տիր . . . Ալընըզ շու էշէքտի, պէտէլինի վէնէտէն ալաճագսընըզ։

Բէյժոն՝ իւմիտինէ պօյա չըգմասընասն ասլայը պիր պիւրաուէթլէ։— Եախտէն սիրէ թէչքիբիր իսէրիմ, էֆէնիմ, վէ նազըր էֆէնին լութֆէն պէնի խաթըրասն չըգարմամըշ օլուսըներնասն ասլայը քէնտիսինէ զայէթլէ մինէթտարըմ։

Զապըթա բէխի։—Սիրտ բարասնան գիյասէ պիր չէյ ուժար իսինիդ, պիւրիրիմ . . . լաքին երնէ բէք մէհնուն օլմալըսընըզ . . . Էլէկժէնամէլ օլասուրընըզ լութֆ ու իհսան սիրտին արզու իթմիկինիդ յուխարա պիր եօլ տըր . . . Սիրտ թէժարըյլա պանա կիւվէնէսպիրիսինիդ . . . Եէնիսէն կէօրսէ՛ օլասուրընըն ղ հասէպկյէ, շու ֆրասթասնան իսթիֆատ իսէրէք նազըրա իսթիտա թագտիմ իսինիդ վէ պազը նուֆուզը զաթլարա տա իյթիմամ իթմիյէրինիդ . . . Հէյր նէ գասաթ սիրտին կիպի կյմ պիր մէժպուրը էլէտն չըգարմագ իսթէմէդ իսէժ տէ, պէն տաճի մէդքիբ իսթիտասնընըզը իյթիմամ իսէճէյիմ . . .

Բէյժոն։—Պէն տէ էն զէյասէ սիրտ կիւվէնիրիմ, էֆէնիմ, վէ մէժպուրին օլասուրը գասաթ չարասգ պանա մասուվէնէթէ կէլմէյինիդի բէնա իսէրիմ, զիրա էվլասընըզը Բարիզէ չաղըրմագ մէճասուրիյէթինասէ պասլընաճագընըզտասն գօրգասյօրըմ։ մէկտանա չըգմասընասն գօրգասուզըմը սիրտ սէօյլէմիյիմ պագը սըրրըսըրըն փաշ օլուննժասը թէկնիքէյէրի տէ զուհուր իսէճէք տիր . . .

Զապըթա բէխի։—Էվլասընըզը չաղըրմա՞գ մը, նէ՞ֆէնա։ կէօթ իսրտիկինիդ վէ սիրտին տէ կիսէպիտիկինիդ եէյուսէ կյմ վէ բահաթ տէյի՞մ տիր։

Բէյժոն։—Քէնտիսինի պէտյիթէն վէ էլան եանընասա պասլընան խրամէթճի գաբըլասն պու տասագ պիր մէքթուպ պազըմ . . . Պու մէքթուպ մահասուսէն մուզդագ վէ գասանըզգ եազըլմըշ, լաքին պինէնֆա պու մուզդագըզգասան ֆայգ ու խութխուսաճ իթմիկիմէ կէօրէ, օղլում՝ կէօրմէսինիդ պիր գաշ կիւնասէն պէտյու տահա զյուսէ խասթա խիշ։ . .

Զապըթա բէխի։—Թէչաշընըզըն հիշ տայը օլմամազը տըր։

Բէյժոն։—Պէն տէ էյյէ զանն իթմէդ իսթէր իսիմ . . . Հէյր նէ տէ օլսա, պէն չօգ ճէֆա չէքտիմ, չօգ պէտտաֆէթ օլասում, վէ սիրտէն պիր գաշ կիւնէլէք իզն իսթէմէյէ կէլսիմ։

Զապըթա բէխի մուվաֆֆագաթ իթմէդ իսթէմէտիկինի միւպէյյին պիր սէտա իլէ։—Ա՜հ, սէվկիլիյմ Ֆրօմանթալ, բէք մէհնասէ սէսիդ վէ ֆէնա պիր վագթասա պանա պէտյէ պիր թաշէպասէ պասլընըզյօրըզըզ։

Բէյժոն՝ թէճճիպաշէ։—Լաքին, էֆէնասէ . . . —տէր տէմէդ, զապըթա բէխի սիրտ սէօվէնիս մէնեուէքսինի միւպէյյին պիր էքրամիյէ վէրիլմիշ տիր . . . Ալընըզ շու էշէքտի, պէտէլինի վէնէտէն ալաճագսընըզ։

րիմ, պու թալէպինիզի միւնասիպ սիրտ վէ պէյնիմիզ պիր վագթա թէսատուֆ իթմէյինիզ։

Բէյժոն։—Նէ՞շին էյլէ, նէ՞տէ՞։

Զապըթա բէխի։—Զիրանքի ճիւմհուրիյէթ միւասասէթի ուժումիսէ՝ ֆօվգլի սիրզաթ սիզին արզուսընըզը արզու իսէյյօր վէ սէրհան իլէ թէչէպուճա իթմէյինիզի խութէյյօր։

Բէյժոն՝ մէհէյուսէն։—Տիմէք տայմա խրամէթ իւզրէ պուլընաճագըմ . . .

Զապըթա բէխի։—Վազկէչինիզ տիր։

Բէյժոն։—Էյլէ օլասուզընը պիւրիրիմ, էֆէնիմ։ Լաքին պէնիմ բէտէր օլասուզընը ուհուքըյօրընըզ . . . Էվլասընըզն պէյնէ տէ էօվուճ սէրճէհսինասէ խասթա օլասուզընը խաթըրընըզսան չըգարըյօրընըզ . . . Էկէր պէն անը կէօզէթիսէ պագտայագաճագ օլուր իսէմ, էկէր պէն օլասա պուլընըզսա միւպէյյա օլասընը տէկճէլի խասթալըզա գարշը բէնճկէմէկճէք օլուր իսէմ, կէնճ չաղընասա էհէ բէնճկինէ գադըսան կիսէճէք տիր . . . Կիճինէրի սայըը օլասուզընը պանա սէյլէմիյէր . . . Էկէր չօճասուզընը տայմա եանընասա պուլընաղըտագ, իւզրինէ նէզաքէթ իսէմէդ, հէրհանկի պագտայընը թէչասի իթմիյէմէդ իսէմ, իչի պիթմէճ, էհէլի գադարըլմըշը տըր . . . ուչագտա ասյուժագ իչինէ պիր աղ վագթ պիլէ անճագ միւասասէթի օլան պիր ազընը խրամէթէ միւթէժասիհէն տէկտաճ իսէճէք օլասը իւզէմ, էվլասընըմա նա՞սըլ պագտայիյրիմ։ Ինասանիյէթ նասրինա . . . Էվլասըրընըզը պագը իչինէ բէճա իսէրիմ, էֆէնիմ, լութֆէն իւչ այ պանա իչի վէրինիզ . . . Էվլասընըմը թէչասի իթմէյինիմ . . . Իւչ այասա չօճասուզընըզն թէչհիքէյէ աֆլութճաճագընը պանա թէչէմէն իթմէյինիզ . . . Ո գասաթ միւասասէթ պէնի անըն կասնըրնասա պըրագընըզ, խայրը պիր իչ կասմըզ օլաճագընըզ, Ալլահ, տա էվլասըրընըզը հըզմէզ իսէճէյինէ գադար իսէճէք տիր։

Զապըթա բէխի՝ գաշլարընը չաթասագ այասա գաշտըզ գուրու պիր սէտա իլէ։—Գու խութխուսաճընըզըն իճրասը պէնիմ եէյնը իյթիմասար ու սէլահիյէթիմճէ տէյի՞ տիր, միւսիւ Ֆրօմանթալ։ Մասիւմինիզ տիր քի պիզ սիզին պուլաճագընըզը . . . Սիզ տէ վագթընըզը, տասագ լարընըզը . . . կէնէ վէ կիւնասէ էհէմիյէթլի պիզ պօրճլուսընըզ . . . Գիչէ խրամէթ իթմէյէ պէտյատէր էվլասընըզըն ահվալը սըհհիյէսինի տէ պագըզ կէօզէթմէճճասէն սիրտ հիշ պիր չէյ մէն խէմէդ . . . Մուհասապէյը բէտէրսէ՛ վազիֆէյ իլէ հիշ պիր վագթ իսթիդասընըզը իթմէմիշ տիր վէ իթմէյէճէք տիր . . . Սիզի պիր կիւն սէրբէսթ պըրագըրըմ . . . Կիսինինէ պու կիւն էվլասընըզը կէօրիւնինչ վէ եարըն էրքէնէն կէլիշ էմրէրիմի տէկ իսինինչ . . .

Բէյժոն Ֆրօմանթալ՝ զյուսէ խրամ իթմէճէն սիրտ ֆասիկ հասըլ օլմայասաղընը անլասը։

Հէյր նէ եարսա հիշ սիրտ չէյ խթիճասալ խասէմէյէճէքտի։

Զապըթա բէխի՝ տասթլագ, համիյիք սըղթաթընը թէրք իսուզ, սրթըզ ա միր, էֆէնասի կիպի լագըրըը իթմէյէ պաշլամըշ խոր։

Գէտտաճաթ բէճէր սրթըզ պիր սէօզ սէյլէմէտի։

Մուսթագիմ պիր մայէթ մէժպուրը նասըլ թէվազու իսէր իսէ, Բէյժոն Ֆրօմանթալ տա էյլէճէ պաշընը էյիսյ սրզը թէվազու իթտա վէ կէօզ եաշլարընը սիլճէրէք գիթտի։

Գու սրբատա զասլբեա բէխի՝ եիւզիւնէ պիր էսէրը բիգաթ ու չէֆագաթը ապիմէ իրաէ իթմէքտէ օլտուղը հալտէ, տուտուգլարընըն արա եէրինաէն։

—Զէվալլը Ֆրօմանթալ։ . . պէնի սէրթ պիր առամ զանն խոյօր . . . պէնի մէրհամէթսիզ պիրի սանըյօր . . Նէ՛ գառար տա եանըլըյօր . . . Գէն քէնտիսի իչիւն պուտնատն ալէա պիր չէյ եարատամտ . . . պիր կիւն իչիւն իչին վէրմէլիյիմ . . . Գէնիմ տէ իչիա իտէնէք վազկիչ մ՛ վար . . . —տէյօր խոյ։

2

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ սէրթուշ կիպի ալագլարը պիրալիրինէ տօլանարագ զասլթէյէ առիրէսինաէն տիշարը չըգաղը։

Մէրգուժըն ուզանըզպ կիթտիկինի կէօրէն իքի մայէթ զասլբեա մէժմուլը՝ պիրպիրինի տիւրթիսպ պիրի տիկէրինէ՝ կիւլէրէք։

—Աժմա տա իչմիչ հա՛ . . . Նազըր կէօրսէ իչի պիթտիկի կիւն տիր։—տէտի։

Կէօրէնէլէր պէօյլէճէ մէրգուժը չօգ իչմիչ զանն խոյօրլար իտի իսէ տէ, մանիւժ օլտուղը իւզէրէ պուտնըն ասլը օլմազըպ, պիչարէ Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ։—Գապա օլմազա՞ տա մը հագգըմ եօգ, էվլատըմը սէվմէյէ՞ տէ մի հագգըմ եօգ սբը . . . էվլատըմըն հայաթընը գուրթարմագ իչիւն պէնիմ հայաթըմը վէրմէյէ՞ տէ մի հագգըմ եօգ սբը . . . Էօյլէ իսէ պու նէ՞ պէտագաթթ առամըմ . . . —տէյօր խոյ։

Գու միւթալէա իլէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ չպիր քիրա տրագասընա աթլատը, սէրթան վէննէն տէմիր եօլընա չէքմէսինի տրագասընըյա էմր իթտի, սթասիօնատա պիր պիլէթ ալտը վէ հարէքէթինէն թամմ պիր սաաթ սօնդրա Բօր-Գրէքէլէ վասըլ օլտու։

Խըտմէթճի Մաուլէն՝ մէրգուժը կէօրիւնճէ, սէվինճինէն հալի պիր նիտա սալըվէրտի։

Բէյմօն։—Զարուգ սէօյլէ պանա, Բօլ նա՞սըլ սբը։

Մաուլէն։—Ա՜հ, էֆէնտիմկիմ, սիզ կէվմէյէլի կէօրսէնիզ նէ գառար ստրատը . . . Նէ գառար տէյիշտի . . .

Բէյմօն։—Աճապա նէմո՞ վար պու չօճուղըն։

Մաուլէն։—Գիլմէմ քի . . .

Բէյմօն։—Հիչ քէնտիսինէ սօրուչտրատը՞ն մը . . .

Մաուլէն։—Էվվէթ, սօրուչտրատըմ . . .

Բէյմօն։—Նէ՞ ճէվապ վէրտի։

Մաուլէն։—Սէվգիլիչ էֆէնտիմկիմ, զանն իտէրսին չու բրմազըն գէյըրը պոյունատա պուլրնան սէօյիւտ աղաճլարընատն պիրիյէ լազգրատը իթտիմ . . . Հէր նէ սիւվալ իթտիմ իսէ «—Գիր չէյիմ եօգ սբը—» ճէվապընը վէրտի . . . Արթըզ հիչ ուչուժայօր . . . քէնտիսի պէօյէճէք գառար եէմը եէմէյօր . . . Զէվալլը չօճուղը կէօրիւտ ամբարտագ գասլվ տէյիլ տիր։—տէտի, վէ գօճա գառը հըչգըրմազա պաչլատը։

Բէյմօն պիր չիտտէքլէ։—Գագալըմ, պագալըմ, Մաուլէնճիկիմ . . . միւսթէրիհ օլ, գասավէթ իթմէ։

Մաուլէն։—Է իտտէ՞ մի տիր։

Բէյմօն։—Ղայրէթ իտտուգ քէնտիսի Թաբթմալը . . . Գօրգու վէ էնտիշէյէրինիզի Բօլտան կիպի մէյիդէ, եօգսա չօճուղըն խասթալըզը տահա գիչատ ազըրլարը . . . Շիմտի նէ՛ իչտէ տիր։

Մաուլէն։—Գէն պիլի՞րսիգիմ . . . Շիւպհէսիզ Մարն ըրմազը գէյըլարընատա օլմալը սբը . . . կիսէր սահաթլարտա օթատա օթուրըր։ պիր գաչ տէֆթա իւսթէ վարատմ, զարիպ պիր սուրէթտէ կէօզէրինի տիքիպ գարշըդի գէյըյա պագազը։ նը կէօրտիւմ . . .

Բէյմօն։—Տայմա պիր եէրէ՞ մի կիտիպ օթուրըյօր։

Մաուլէն։—Էվվէթ . . . տայմա պիր եէրտէ օթուրըյօր . . .

Բէյմօն։—Նէ՞ Թաբաֆատա . . .

Մաուլէն։—Շաբանթօնա կիտէնէք Թաբաֆատա եէմէք եօլը իւզէրինատ . . .

Բէյմօն։—Էօյլէ իսէ կիտէյիմ ալայըմ . . . պիրլիքտէ կէլիրիզ . . .

Մաուլէն։—Կիւնահբ պուրատա՞ մը Թատմ իտէնէքտինիզ, էֆէնտիմկիմ։

Բէյմօն։—Ագչատ Թատմընը տահի պուրատա իտէնէկիմ . . . պիրքիւն կիւն պուրատա օլաճաղըմ, հաթթա եարըն տապահ ապիմէ իթմէք նէյէքինտէյիմ . . . Բօլ՝ հագիգաթէն ըրմազըն քէնարընատաքի եէմէք եօլըն իւզէրինատն հիչ այրըմայօր իտի։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ «Մէօյիւտիլ Բէյրիսինին» նուր հէմալինի ապաճլարըն ալթընատա կէօրմէք իւմիտլէ կէօզէրինի Բրթի Գասթէլ գօնաղընըն պուդէօտ իւզէրինատն հիչ այրըմազ վէ պէօյլէճէ սաաթլարտա սուս բուս օթատա տուրուր պագար իտի։

Լա Ֆաւին՝ Մարթըն Ամէրիգայա կիթտիկինի Անճէլատէն իչթիտիկի կիւնատէն պէրու օրթայա չըգմայըպ, Բօլ Ֆրօմանթալ մէրգուժը օ կիւնատէն պու կիւնէ գատար կէօրմէ՛միչ իտի. վիրա պալըգճը Լա Ֆաւին՝ պու ֆէյնա խասլէրի Բօլա ասլատար կէօրմէ՛միչ իտի, պօչտօդալըզ իթմէքտէն տէ գօրգուտուղընատն, մէրգուժ աէէմէք իւթէմէյիպ

մըշ, պէրմիւթատ կէօղէրինի Բրթի Գասթէլ պաղչէսինէ չէվիրմիշ, տիք տիք օ-
րայա պագըչօր խոր։

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Մաուլէնին Քարիֆի մունհիլինէ Բօլը արամադա կիտէ-
րէք եէտէք եօղունտան եօգարը տօղրու չըգըրըննա, ուզագտան օղլունը պա-
լէատէ Քարիֆի օլընտան հալ ու վազիյէթատէ կէօրթու վէ տահա չարուգ եիւրիւ-
մէյէ պաշլատը։

Գէօյլէ ահէլլէ եիւրիւմէսիյէ ատրագապ օղլունա եագլաչաը իսկ տէ, Բօլ բէք
տալմըշ օլտուղընտան, այագ սէսինի հիշ իչիթմէտի վէ եանընտաքի չայըրըդ իւ-
զէրինէ պապաոլընը կէօղէսինի պիւէ կէօրմէտի։

Րէյմօն պիրտէն պիրէ տուրար։

Օղլունըն ասկուն, զայըֆ վէ խասթալըդը եիւգիւնի կէօրիւնմէ, գալպինտէ
րէք ֆէյնա պիր սըգընընը Հասըլ օլտու իսկ տէ, եինէ պիր Հայրէնըը միւթէյասի-
ֆէ իլէ մէրգուշ ատլիգանլընըն ալտինը ըզտըրրաղը Չամըլ օլան կէնճ չէհրէսինի
սէյր ու թէմաշա էյլէմէկէ պաշլատը։

Գիր տէ խասէրի օլտագսըգըն եիւրէյի գալգըպ տիհանընտան պիր ա՞չ չըգըն-
ճա, Բօլ՝ տաղիգընըզընտան այըլատագ, պաչընը եօգարը գալտըրտըր, վէ բէտէրինին՝
էլինի քէնտինէ ուզաթտըղընը վէ եանագլարընտան աչաղը կէօղ եաչլարը ագ-
տըղընը կէօրտու, վէ պիր սըչրայըչտա այագա գալգըպ պապաոլըն եանընա գօ-
չարագ պէյնունա սարըլտը։

Գիր աղ վագթ ըրմաղըն չարըլթըսը վէ բէտէր ու էվլատըն պօղուգ պօղուգ
հըշգըրըգլարը սէսինէն օյազա պիր սէս իշտիրմէտի։

Գու հէյէճանտան էվվէլա Բօլ քէնտիյի պուլըպ, տիւչար օլտուղը հիւզն ու
քէտէրատէն տօյայը բէտէրինին՝ քէնտինէի խաթինէագ իտէճէկինի անլայտագ,
ֆիւթուսըգըդ վէ սօուգ գանլըըղը էյէ ալմագ վէ իչթիյաթ իւզրէ տավրանմագ
վէ սըրրընը կիպէյիսի, ալէմտէ հէր քէսատէն զիյատէ քէնտինինէ հիսապ սօրմատա
հագգը օլան բէտէրինին չիւսկէյէրինի ատֆ իթմէք խաթէտիկինատէն, բէտէրի Րէյ-
մօնըն եանագլարընը չարըր չարըր պուս իթմէքատ օլտուղը հալտէ, պիւէյնօը
ավագ իլէ։

—Աչ, սէվկիւլիւ պապաճընըմ, սէնի կէօրտիկիմէ նէ՛ գատար մէմնուն օլ-
տուղըմը պիլսէ՛ն։—տէմիքատ, Րէյմօն Ֆրօմանթալ պիր նագարը հիւզն ու քէտէր-
լէ էվլատընըն եիւրիւնէ պագադագ։

—Պէն տահի, սէվկիւլիւ էվլատըմ, հէմ մէմնուն վէ հէմ տէ մի՛ քէտատէրիմ։
—տէմի։

Բօլ՝ չիտատէ՛լէ։—Մի՛ քէտատէ՛րմիսին։ Նէյճո՛ն,

Րէյմօն։—Զիրա սէն տահա զիյատէ խասէտա վէ մուգասաբըպսըն։ Մատա-
լէնին մէքթուպընը օգուտուրընմա եանընլամընըմ։ Մուհասապէկը բէտէրանէմ
սաիղասըլա պանա էյի տուշ օլուշօր խոչ։

Բօլ։—Տիմէք Մաուլէն սանա մէքթուպ եազմըշ, էյլէ՞ մի,

Րէյմօն։—Էվվէթ, վազիֆէսի տէ պու խոր։ Օ պէչարէ գարը՝ սէնի ճան
ու մէլտէն սէվտիկինատէն, պէնիմ կիպի օ տաճօ՛ սէնին Հայիտէ վուգու պուլ-
մըշ օլան թէպէտտուլատէն տօյայը բէտ միւքատէր օլմուշ խոր։ Մէրգումէ

գարը՝ պանա մէքթուպ եազմըշ տամա, Հագիգաթը Հալի թէքմիլ եազմադա ճէ-
սարէթ իթմէյմիշ խոր։ Ֆէնալըղըն ճէսամիթինի անլամադը գարը պանա թէրը
իթմէք խաթէյմիշ խոր։ . . . Նիչանէնէրէք պագըլըր խոչ, պու ֆէնալըգ սա-
հիհէն բէք պէօյուք տիր։ . . . Սէվկիւլիւ էվլատըմ Բօ՛լ, սէօյլէ՛, նէ՞ն վար, խաս-
թալըղըն նէ՞ տիր։

Բօլ՝ քէմալը իթմինան իլէ։—Պապաճըղըմ, պիր չէյիմ եօգ տըր։ . . . խասթա
տէյիլիմ։ . . . Սէն վէ Մաուլէն պէյհուտէ թէլաշ վէ վէսվէսէ խոյօրսընըզ։

Րէյմօն՝ օմուզլարընը օյնաթարագ։—Պէյհուտէ՞ մի։

Բօլ։—Շիւպհէ՞ մի վար։ . .

Րէյմօն։—Էօյլէ խոչ սէֆիզ կիւն զարֆընտա եիւրիւնին օ գատար խըրալան-
մասընա, եանագլարընըն օ գատար չուգուրա պաթմասընա, ըչնկինին օ գատար
սօյմասընա սէպէպ նէ՞ տիր, խյզահ էթ պանա։ Գիր հաճթատան պէրու կէօղէ-
րինին բարլագլարը զայըֆ օլմուշ։ . . Էվլատըմ, սէն խասթասըն, սէն էյի տէ-
յիլսին։ . .

Բօլ՝ թէպէսսիւմ իթմէք խաթէյէրէք։—Ճայր, պապաճըղըմ, հիշ պիր չէյիմ
եօգ, խասթա տէյիլիմ։ . .

Րէյմօն։—Պէն սանա ինանմամ։ . . Պէնի թէյմին իթմէք իչուն ալտաթմա-
զա չալըշըյօրսըն, լաքին լագըրտըլարընըն եալան օլտուղը՝ եիւրիւնէն պէնի օ-
լուշօր։ . .

Բօլ։—Էօյլէ խոչ եիւրիւմ եալանճը տըր, զիրա պէնատէ վիւճուտ վէ պէտէն-
ճէ հիշ պիր աղրը վէ խասթալըգ եօգ տըր, պապաճըղըմ, ինան օլսուն սանա։

Րէյմօն։—Իհթիմալ քի վիւճուտ վէ պէտէնճէ հիշ պիր աղրը վէ խասթալըգըն
եօգ տըր։ լաքին օ հալատէ պիր ըզտըրտագը մանէվին օ՞ղմասըն։—տէմիքատ, Բօ-
լըն գալպի չիտատէթիլ չարբատագա պաչլատը վէ տիւչարը հէյէճան օլտու խոչ տէ,
քէքէլէյէրէք։—Գու ըզտըրտագը մանէվին նէ՞ օլագիլիր։ պէնիմ սաատէթիմին նէ՞
նօգսանը վար տըր։—տէմի։

Րէյմօն։—Պէն պիլի՞միյիմ։ Պէն հէր նէ գատար սէնին իւզէրինատ թէթքիյօր
վէ սէնի բէք զիյատէ սէվիյօր խոչ տէ, իհթիմալ քի, սէնին տիւչունճէյէրինի,
իհթիյաճլարընը վէ արզուլարընը անլայըպ քէշֆ իտէճէք գատար զէքի տէյիլիմ։

Բօլ։—Սէվկիւլիւ բէտէրիմ, սէօյլէմէ պունը, պէօյլէ պիր իհթիմատա պու-
լունմա, Քէշֆ իտէճէք, թահմին իտէճէք հիշ պիր չէյին եօգ տըր։ . . Հէր նէ
չէյէ արզու խոչ, եէհտամտ վար տըր։ . . Պէնիմ իչուն հէր նէ եաբապի-
լիր՝ իչէն եաբըյօրսըն։ . . —տէմի։

Տէլիգանլը Բօլ Ֆրօմանթալ՝ պու սէօզլէրի էյլէ պիր սուզիչէ սաըլթմատ
սէօյլէյօր խոր քի, բէտէրինին գալպինէ բէք րիգագթէնիկ պիր սաըլթմատ քէս-
պիր իթմէ։

Րէյմօն՝ էվլատընըն կէօղէրինին իչինէ պագարագ։—Բօ՛լ, մաֆիզզամիրինի
աչըգատան աչըղա պանա սէօյլէմէյօրսուն։

Բօլ։—Պէ՞ն մի, պապաճըղըմ։ . .

Րէյմօն։—Էվվէթ . . . սէնին պիր սըրրընը վար, պէնատէն կիպէյէօրսուն։ . .
պէնատէն պիր աղրը կիպէմէք խաթէյօրսուն։

Բոլ թէքմիլ վիճուտըլլա թիթրէտի վէ սըրրը աղըննաան գաչըրաճագ զանն իթտի, վէ պաուէհաւ պիր չիտուէթլէ։—Էյլէ իսէ, պապաճըղըմ, ժաաամ քի հէր չէյի պիլմէգ իթէյօրսըն, էվվէթ, տօղրու տըր, մուզաարըպ օլույօրըմ։ . . լաքին ճան սըգընթըսըլլա։ . . Եալընըզ ճան սըգընթըսըլլա մուզաարըպ օլույօրըմ։ . .

Բէյմօն։—Ճան սըգընթըսըլլա՞ մը։ . .

Բոլ։—Նիւպէհէ՞ մի վայ։ . . պուրատա Մաալէն իլէ եարա եալընըզ պուլընայագ, ճանըմ սըգըլըյօր։ . . ափագաձլար պաարյօր։ . . մահզունէյէթ չէօքիյօր։ . . Գու հալին չայանը իսթիհզա օլաուղընը պիլիրիմ։ . . Գուննա զալէմէ իմմէկէ չալըշըյօրըմ։ . . լաքին մաղլուպ օլույօրըմ։ . . Գու հալ պէկքի տէ վիճուտըմա, սընըրլարըմա տօգանըյօր։ . . Լաքին, պապաճըղըմ, հիչ պիր սըրրըմ։ . . հիչ պիր աղրըմ եօգ տըր։ . .

Բէյմօն՝ բնանմայարագ քէնտի քէնտինէ։—Ախաալա նի՛չին ինքեարատա պուգաատր իարար իարյօր։ ախաալա պէնտէն նէ՞ կիզլյօր։

Բոլ՝ ախզիւնէ տէվամ իլէ։—Կէ՞օրմէյօրսընըզ, չիմնի տահա զլյատէ սէվինճլի վէ տահա զլյատէ ճանլանմըշ կէօրիւնէյօրըմ։ . . Գուննըն սէպէպի տէ չատ տըր քի, ճան սըգընթըմ չիմտի տէփ օլուտ կիթտի։ . . Սէնին կէլմէն պաննա իգթիզա իմիչ։ . . Գագ, քէսպը հայաթ իտույօրըմ։ . . պու կիւն պէնիմլէ տուրաճագսըն, տէյի՛մ, պապաճըղըմ։ . .

Բէյմօն։—Էվվէթ, սէվիճլիս էվլատըմ։ . . տահա չօգ կիւն պուրատա գալմադա բէք արզու իտէր իտիմ ամմա, նէ չարէ քի պուննըն իհթիմալի եօգ տըր։

Բոլ։—Իչլէրինի հէնուզ պիթի՞րմէմին մի։

Բէյմօն։—Ի՛այ։ . . վէ պէկքի տէ մէմնուիմէտէն տահա ուզուն պիր միւտէթ մէգրեւր իշլէրէ մէչղուլ օլաճաղըմ։ . . Էյատաա սըգ սըգ եօղնուրգլար իարա իթմէկի մէճպուրըմ։ . . Լաքին իսթէրիմ քի պիր գաչ կիւն Բարիզ կէլմէյին։ . .

Բոլ՝ «Ախլիւտիք Բէրիսինին» կիւնիւն պիրինտէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընատա կէօրմէկք իւմիտինտէ պուլունաղընատան, օրատան միւֆարիգաթ իթմէյի ատա իսթէմէմէկտէ օլմաղա։—Բարիզէ՞ մի։ . . քէյատէն միւֆարիգաթ իթմէգլիկմի՞ մի պուղու իսէրսին։—տէյու սիւալ իթտի։

Բէյմօն։—Էվվէթ, պիր ազ վագթ իշլիւ։ . . Տայմա սէնի կէօգթէլէյիպ, գարա գարա տիւշիւնճէլէրինի։ . . հիւզն ու գատավէթլէրինի տէփ իթմէկ իչլիւ իսթէրիմ քի եանըմտատ պուլընաըզ։ . .

Բոլ։—Սրգ սրգ եօղնուրգլար իարա իթմէյէ մէճպուր օլտուղընը տէմինճէկ սէօյլէ՞մէտին մի։

Բէյմօն։—Շիւպհէսիզ էյլէ տիր։ . . լաքին մատատ քի պուրատա ճանըն սըգըլըճաղ տըր։ . .

Բոլ։—Էյլէ ամմա, Բարիզտէ սէն եանըմտատ պուլընատաըգճա, օրատա տահա զլյատէ ճանըմ սըգըլատճագ տըր։ . .

Բէյմօն։—Հիչ օլմազատ օրատա պիւտիք ատատէրլա կիտիպ գօնուչըրսընըն։ . . տօսթըն Ֆատիխն տը Շաթըլիւքսի կէօրմէյէ պաչարսըն։ . . անընլա էլէնիր։ . . վագթ կէչիրիրսին։ . .

Բոլ։—Ի՛այ։ . . խա՛յր։ . . պապաճըղըմ, օլմազ։ . . Գէն պուրատա գալմաղը տահա զլյատէ արզու վէ թէրճիհ իտէրիմ։ . .

Բէյմօն։—Էյլէ ամմա եա ընըգլընը նէ՞ եարաբսըն։ . .

Բոլ։—Բարիզտէքի բաթըրսը վէ կիւրէլթիէն իսէ պուրատաքի եալընըզլըգ, թէննալըգ պէննէ տահա տէյա տըր։ . .

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ։—Գու նէ՛ զարիպ էֆքեար։ . . Գրէթէյլէտ ճան սըգընթըսընատան էօլմույօր տա օրատան երնէ այրըլմագ իսթէմէյօր։ . . Գուննա սէպէպ նէ՞ տիր։ . . Եիւպհէսիզ պէնտէն պիր չէյ կիզլյօր։ . .

Բոլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։—Բարիզտէ հէման տայմա սէնտիզ պուլընմագատան իսէ, Մաալէյլէ պուրատա գալմագ տահա ալէա տըր։ . . Գուրատա հիչ օլմագա էյի համա ալըրըմ, կիւնէյէ եիւգիւ կէօրիւրիմ։ . . Գուննատան ժաաամա եաղըգ տէյի՛լ մի քի, կիւզէլ վէ համա աչըգ կիւնէյէտէ գալմայըպ տա, կիւէյիմ Սէն-Լուիտէ գաբանդգճա օլան օտատըպտա գաբանայյըմ։ . . Գիր ազ տիւշիւնէն, սէվիճլիս բէյէրիմ, սէն տէ պէնիմ էֆքեարըմը թահնին իսէհքնին։

Բէյմօն։—Բէք էյի սէվիճլիս էվլատըմ, տիւշիւնիպ, տիպէ խօշ կէօրիւնէյն չէյի պըրագաճաղըմ քի եարատըն։ . . Մատաֆիհի պիր թէտավվուրըմ վար տըր քի, պուննա սէն մուհալէֆէքի իթտէն պիլէ, եէնէ մութլագա իմրա օլընաճագ տըր։ . .

Բոլ։—Նէ՞ թէտավվուր տըր, պապաճըղըմ։

Բէյմօն։—Սէնին սըհհէթին հագգընատա պիր տօգթօրըն էէյինէ միւրաճաաթ իթմէկք իսթէրիմ։

Բոլ։—Պիր տօգթօրըն էէյինէ միւրաճաա՞թ մը։ . .

Բէյմօն։—Էվվէթ. զայէթ ալիմ վէ զայէթ հալդ պիր Ամէրիգալը հէքիմ՝ պիր մուայէնէխանէ քիւշատ իթմէկք իւզրէ պու քէրրէ Բարիզէ կէլմիշ օլմաղա, սէնի օնա կէօսթէրէճէյիմ։ . . չօգ մէտհ իտույօրսըն։ . . քէնտիսինի կէօրտիւմ վէ սէնի իշիւն սէօյլէտիմ։

Բոլ։—Տիմէկ, պապաճըղըմ, սէն պէնի սահիհէն իաաթա զանն իտույօրսըն, էօյլէ՞ մի։

Բէյմօն։—Մութլագա իաաթասըն տիմէմ, սէվիճլիս Բոլըմ, լաքին վիճուտընըն նարին վէ զայըֆ օլտուղընը ոչն տէ թաատիգ իտէրսին։ անընն իշիւն 'սէնի պագտըրմաղա վէ սէնի էյի իթտիրիպ վիճուտընըա սրհհէթ ու գուվվէթ վէրտիրմէկ մէճպուրըմ . . Էկէր պէօյլէ եարմադատա, էյի պատա օլմուչ օլո՞ւրմըյըմ։

Բոլ՝ իթի գօլլարըյլա պապասը Բէյմօնըն պէնընա տարըլարագ։—Սէն բէք էյի պիր բէտէրսին, սէն ինսանլարըն էն ալէասըսըն։ . . Գէն հէր խուտուտատա տահա իթտաթ իթմէկէ վէ սէնինէ օ տէտիկին Ամէրիգալը հէքիմին նէզտինէ կիթմէկէ հազըր վէ մուհէյէատըմ։ . .

Բէյմօն։—Էյ օ տօգթօրըն թէննալիհաթընը իմրա իտէհ՞քմիսին։

Բոլ։—Էվվէթ, պապաճըղըմ։

Բէյմօն։—Ատնա թէննալիհ իտէհկի բէրհնդի թութաճա՞գլըսըն։

Բոլ։—Էվվէթ, թութաճաղըմ։

Բէյմօն։—Էկէր իտտ վէրիրսէ, անը տա ալտաճա՞գլըսըն։

Բօլ.—ՄաէլմՇուննէչ ալըալ իչէհէյիմ . . . էվէրիր քի սէն մՇՇուն վէ խօշ նուտ օլասըն։

Բէյմեն.—Ահ, սէվկիլու էվլատըմ, պու մուամէլէնէ պանա բէք պէօյիւք պիր մՇէբրիէթի մուճիպ օլուէյօրսըն . . .

Բօլ.—Պու հէքիմ Բարիզաէ իգամէթ խէյր տէտին, տէյին՞ մի։

Բէյմեն.—Էվվէթ։

Բօլ.—Էօյլէ խէ, մուայէնէ իչլուն հէր վագթ պէնի կէօրմէք իսթէտ, պէն պուրատան գալդար քէնտիսինէ կիտէպիլիրիմ։

Բէյմեն.—Կիտէհէկինի պանա վատ իտ՞ըմսին։

Բօլ.—Եէմին իտէրիմ։

Բէյմեն.—Էօյլէ խէ պու ագշամ Թաամտան սոնդրա պիրլիքտէ Բարիզէ կիտէհէյիդ . . . եաբըն սապահ իքիմիզ տէ հէքիմին էվինէ ազամէթ իտէրիզ. մէրգուճ տօդԹօր՝ հանկը կիւնլէր քէնտիսինէ կիտէհէկինի սանա սէօյլէր։

Բօլ.—Հանկը կիւնլէր իսթէր խէ Թամմ օ կիւնլէրի քէնտիսինէ կիտէրիմ . . . Լաքին, օ տէյիլ ամմա, հէքիմէ կիԹմէքտէն գօրդուէյօրում վէ սանա իԹաաԹ իԹմէք իսթէմէյօրում տէյտ գօրգո՞էյօր սը բուրն։

Բէյմեն.—Պէնիմ բէտէրլիք հիւքիւմէԹիմի սէնին իւզէրինտէ իշթա իԹմէյէ մէճպուր օլմազտան գօրգուէյօր իտիմ։

Բօլ.—Կէօրիէյօրսուն քի պէն էվվէլտէն իԹաաԹա հազըր վէ մուհէյիա իտիմ։ Սէնին պուրայա կէլիշին հագիգաԹէն պանա պէօյիւք էյիլիկի մուճիպ օլտու . . . Հայատ կիտէլիմ Թամամ իտէլիմ, գիրա գալնըմ սաՇ տօբր։

3

Բօլ՝ գարնընըն սաՇ օլտուղընը պէյան իԹմէսէյէ տաիմ եալան սէօյլէյօր իտիմ, լաքին բզտարտաը մանէվիօնին քէնտի պէտնի իւզէրինտէ նէ տէրէճէ պիր սուլ ՔէէսԹր իշրա իԹտիկինի պատատաընա ֆարգ իԹտիրիսպ օնա մուճիպը էյէմ ու քէտէր օլմազ իսթէմէյօր իտիմ . . .

Գունտան մանատա մէրգուճ տէյիգանըը՝ նէնի նէնի սիւվալլէրէ սէպէպկէնէ վէրմէքտէն գօրգմազտա, վէ սէվինճէվ վէ չէն ու խէնտան կէօրիւնմէկէ չալըՇմազտա իտիմ։

Հալ պու քի Բէյմեն՝ բէք զէքի պիր ատամ օլտուղընտան, էօյլէ տաիՔէ սէվինճէլէրէ պատարտան տէյիլ իտիմ։

Բօլ՝ մէրգուճը քէնտի խասիսէԹինէ իննատըրատազ իտիմ։

Գիչտրէ բէտէր՝ օղլունըն՝ քէնտիսինէն սըհհէԹը պէտնէյէսինէ բահնէտտար իտէն կիպէ պիր ազրը կիպէյտիկինէ գանատաը Թամմէ հասըլ իԹմէյէ իտիմ։

Նուշը տաիմ պէյան իտէյիմ քի, մէրգուճ բէտէր՝ պիր ազ էրքէն պիր ազ կէճ մէզքիւր սըրրատ ակհահ օլաճաղընտա շիւպհէ իԹմէմէքտէ իտիմ։

Գապա իչէ օղուլ ատատընտա ճիւգի պիր բաԹըրտար պիրէ վուգու պուլմազտըղընտ օ կիւնիւ էօյլէճէ կէչտի։

Մաալէյն մէՇՇուն վէ մէսուր կէօրիւնյօր իտիմ։

Մէրգուճ գարը՝ քէնտի ֆամիլեասընը ատտա իԹտիկի իշլու ֆամիլեանըն էսկի բահաթ վէ չէնկիքլի հալի ավազէ իԹմէյէ գանն իտիյօր իտի։

Բէյմեն՝ Բօլը պիր հէքիմէ կէօռԹէճէկինի մէրգուճ գարըյա խաղէր վէրմէյէ օլմազլա, Մաալէյն էլվէրԹէք պու Քէսատիվուրը Թահսին ու Թագտիր իԹմէքտէն կէրի տուրմազ իտի։

Ագշամ մէրգուճ գարը՝ սէվկիլու էֆէնտիլէրինի պէօյիւք պիր սէվինճլէ տէմիր եալ սԹասիօնընա գատար կէօԹուրտի, վէ անլէրտէն միֆթարէդաԹ իԹտիկի էնատատ տէլիֆանըլըյա.—եաբըն ինչալլահ կէօրիւչիւրիզ, միւ միւ Բօլ . . . սիզէ կիւզել պիր Թաամ հազըրլայամազըմ . . .—տէտի։

Բէյմեն ՅուսանԹալ իլէ օղլու՝ էրէյիճէ կէճ վագթ Բարիզաէ Այն-Լուի ատատընտաքի խանէլէրինէ վասըլ օլտուլար։ Մալիւմ պիր քի, մէրգուճ տէլիֆանը՝ խանէյի մէզքիւրտէ բէտէրինին տաիրէսինտէն այրըճա պիր օտատա իգամէթ իԹմէքտէ օլուպ, լաքին տաիրէյի մէզքիւրէրինին քէնտիսինտէ տէ պիր անամԹարը վար իտի։

Բօլ՝ եալընըզ գալմըզընտա, պէրմիԹատա տիւչիւճէլէրինէ տալըը։

Մէրգուճ տէլիֆանը մուամէլէյէ եաԹաղընա կիրիպ ուչուտը իսթ տէ, բէք տէհէլիի բուլալար կէօրտի։

Շէօյլէ քի, կէճէ գատ գարանլըգ օլուպ ճէսիմ ադամլարըն արատընտան ԲըԹի ֆատԹէլ գօնաղը կիւճ հալ ֆարգ օլուճատիկյօր իտի։ Պիր տէ նակէհան զիֆիր գարանլըգ իչինտէն բարլագ պիր ըշըգ բարլատը։

Գու բարըլԹը՝ տէհէլի պիր հարիգ օլուպ, մէզքիւր ասյիյէնին տէօրԹ ԹարաֆընտաՇ ալէվլէր եալըն եալըն հավայա տօղրու չըգմազտա իտիլըր։ Հէր չէյ խարտպ օլուպ ԵրգըլմազտաՇ, վէ ալէվլէրին արա եէրինտէ պէյազ պիր գարարԹը չըրըրընըպ տուրմազտա իտի։

Գու գարարԹը Մատտազէլ ՄարԹ իտի։ Մէրգուճ գըզ՝ տէհէլիի իչէնտէյէ աիւչար օլարագ էօլմէք իւզէրէ օլուպ, Բօլը խատատա չաղըրըյօր իտի իսթ տէ, պիչարէ տէլիֆանը իտտատա էնԹիչէմէյօր իտի։

Բօլ՝ պու բուլանըն իւզէրինէ, սօուգ սօուգ պիր Թէր տէօքէրէք ուչդուսընատան սէսմէզ ուչանըպ, պիրԹիւն վիճդուտըչլա Քիրէլ Քիրէլ ՔիԹրէմէքտէ պուլընըյօր իտի։

Մէրգուճ տէլիֆանը Թէքրար հէյէճանը պիր ուչդու ուչուտատա պաշլայըպ, բուլացընատա եէնէ ԲըԹի ԳատԹէլ գօնաղընը կէօրմէքտէ իտի իսթ տէ, պու տէֆա մէզքիւր գօնագ պիւսպիւթին պաշգա պիր Թարըտտա վէ ֆագաթ եէնէ մէնհուս պիր սուրէԹտէ կէօրիւնէյօր իտի . . .

Գու տէֆա արԹըգ եանկըն օլմայըպ օրԹալըգ հէր գան իտի։

Գօնաղըն տուվալըարը՝ սաչահանէ տուվալըարը կիպի գըրմըզը չէքէլէրէ էօրԹիւլմէ օլուպ, մատատազէլ ՄարԹ տաիրէ՝ իւզէրինտէ գան լէքէլէրի պուլընտան պէյազ պիր ֆիսԹան կիյինմէ օլուպ ղալտէ օ մէնհուս խանէնին պիր բէնէրէյէ սինտէն գաշմազտա չալըշըյօր իտի իսթ տէ, նէֆէսի քէսիլիպ եէրէ աիւչմէքտէ, վէ Բօլ եէնէ սօուգ սօուգ ԲէրլէմԹէ վէ սըգընԹըյա աիւչար օլմազ օլուպ ղալտէ Թէքրար ուչանմազտա իտի։

Բոլ՝ օ կէճէ պօյունա պէօյլէճէ մուգտարըլ օլուպ, չաքագ աթմաղա պաշ-
լառըղը սըրատա պիր իթի սաաթ գատար պիր ազ իսթիրահաթ իսէպիլճի։

Րէյմօն՝ օղլունըն եանընտան այրըլըր այրըլմազ քէնտի օտասընա չէքիլիպ
ճէնապը Հագգա Թէչէքքիւր իթմիչ իտի։

Բօլըն՝ Բօր Գրէթէյլտէն միփարէգաթ իթմէք իսթէմէսի՝ Րէյմօնըն չիպ-
հէլէնիկի սըրրա միւթէալլիգ օլտուղընա բէտէրը մէրգուժ հէր նէ գատար գա-
նաաթ հասըլ իթմիչ իտի իսկ տէ, օղլունըն տէրհալ քէօյուէն այրըլմագ իսթէմէ-
մէսինէ տէ մէյնուն օլմագտա իտի, պիրա պու սուրէթլէ քէնտիսինին կէճէյէրի
միւթէմատիէն տիչարը չըգտըղընը օղլու կէօրմէյիպ սիւչարը իսթիղրապ վէ թէ-
աճճիւպ օլմազ վէ սէպէպինի արաչթըրմաղա չալըշմազ իտի։

Հիչ օլմագտա, Բօլըն Բարիղէ կէլմէսինէ ատկին ահվալինի պաշգա պիր րէնկ
ախազ իտէճէկի մէմուլ իտի։

Ֆրօֆանթաճ՝ էվլատընը բէկ սէվէր իտի։

Տիւնեատա սէվճէկէք անատն պաշգա քիմսէսի օլմատըղընտան, իւմիտի, հա-
յաթը թէկքիլ անտէ իտի։

Օ նագիք պէտէնլի տէլիգանլըտա միւշահէտէ իթտիկի թէպէտտիւլը նակէ-
հանի՝ Րէյմօնը բէկ պէօյլուք պիր տէհչէթէ տիւչար իտիյօր իտի։

Րէյմօն՝ վագթ վագթ էօյլէ զանն իտէր իտի քի օղլու վէֆաթ իթմիչ, պիր
թապութ տէրուենինէ գօնուլմըչ վէ մէգարա կէօթիւրիւլիպ մէգարճըլար թարա-
ֆընտան իւզերինէ քիւրէք քիւրէք թօրրագ աթըլմագտա պուլընմըչ տըր։

Բէտէրը մէրգուժ պիյհուտէ ույուտաղա չալըշըպ, ույգուսը պիր տիւրլիւ կէօ-
թիւրմէտի։

Իւզերինէ սէրիլմիչ օլտուղը գարեօլատան աշաղը աթլայըպ պիր բէնէչէրէ
աչտը, վէ պալգօնըն տէմիրլէրինէ տայանարագ, կիճէնին սէրրինէկինէ պիր ազ
սիւքիւնէթ պուլմագ իւմիտինէ պուլընտը իսկ տէ, ույգուսը կէլմէտիկի կիպի
մէմուլ իթտիկի պու սիւքիւնէթ տաիսի հուսուլ պուլմատը։

Տամարլարը հարարէթտէն ճանմագտա, գուլագ թօղլարը չիտաէթլէ չարբ-
մագտա վէ պօղազընըն տէլիյի գուրումագտա վէ զիհնինի բէյ տէր բէյ գարա գա-
րա տիւչիւնճէլէր գուշաթմագտա իտիլէր։

Րէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ։—Եիւրիւմէլիյիմ։ . . Գէնի մահվ իթմէքտէ օլան
պու մանէվի ֆէնալըղա եաընըզ հարէքէթլէ ղալէպէ չալընապիլիր։ . . .—տէտի,
վէ գայգըպ սէրիան կիյինտի։

Օ արա չաքագ սէօքմէքտէ օլմաղա, Րէյմօն Ֆրօֆանթաճ էվտէն տիչարը չը-
գըպ րըսթըմլարա տօղրու կիթտի վէ պաչընը էօնիւնէ ասարագ ալապիլտիյինէ
եիւրիւմէյէ պաչլատը վէ պէօյլէճէ եէնի մէմուրիյէթինին իւզերինէ եաընըզ տիւ-
չիւնէրէք տիկէր տիւչիւնճէլէրի գիհնինատն տէք իթմէկկ չալըշտը։

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ, մէմուրիյէթը մէգքիւրէ՝ քիթապ խըրսըզլարընա եա-
թագըզ իթմէքտէ օլան էսկի քիթապ սաթըճըսը Անթուան Ֆօվէլի պուլուպ
հիւքիւմէթէ Թէսլիմ իթմէքտէն իպարէթ իտի։

Րէյմօնըն էվտէն տիչարը չըգտըղը զէման բէք էրքէն օլտուղընտան, Բարիզ
սօգագլարընտա ին ճին Թօր օյնայօր իտի։

Էսնաի բահաէ Ֆրօֆանթաճ՝ էօթէ պէրի պագը ատամլարա բաաթ կէլտի իսէ
տէ, անէրի կէօրմէքտիպին եօղունա տէվամ իթտի։

Րէյմօն Ֆրօֆանթաճ՝ տիւչիւնճէլէրինէ տալմըշ օլտուղը հալտէ, նէրէյէ կիթ-
տիկինի պիլմէյէրէք միւթէմատիէն էօնէ տօղրու եիւրիւմէքտէ իտի։

Շարգ Թարաֆընտագի կէօք եիւղիւ պաղըմագա պաչլատընը սըրրատա, չարապ
նագիյէսինէ մահսուս օլան վէ իւք ագչամը ւանթըրբօ լիմանընա պօչալթըլան
պաղըր պիր մահուանըն տահիպի՝ պէյմիւթատա մէգքիւր մահուանըն կէրի Թարա-
ֆընտագի գամարատտա եաթմըշ օլան Թայֆալարընը ույանտըրմագա կէլէրէք, իս-
կէլէ Թախթատը վատէթսըզլըկ ըրնթըրմատան մահուանայա կէլտի վէ գամարանըն
գարուսընը եաւմրուգլայարագ, պիւթիւն գուվվէթինէ տէ սէպէպտի, պիրա եօր-
կուն հարկըն եաթըպ ույուտագտա օլան ատամլարը ույանտըրմագա իտի։

—Էյ, չօճուգլար . . . հայտէհին գալգըն . . . սապահ օլտու, վագըթ կէչի-
յօր . . . —տէյու պաղըրտը։

Գու սէպէյինէ իւզերինէ իչէրտէքի հէրիֆլէր ածալ ածայիպ սէպէյրէկ խու-
մուրտամաղա պաչլատըլար։

Գու խումուրտայըշըպ չիպհէնիզ ճէվատ մագամընտա օլուպ, պիր ազ սօնղ-
րա տա գամարանըն գարուսը աչըլտը։

Իւչ նէֆէր իրի եաուը ատամլար՝ էանէյէրէք, կէօպէրինի օվալայարագ, կէօ-
վէրթէնին իւզերինէ չըգտըլար։

Անէրտէն պիրի՝ քէնտիէրինի ույանտըրան ատամը սէլամլայարագ։— կէճիք-
թի՞ մ՛, ուսթա։—տէյու սիւալ իթտի։

Ուսթա։—Եայր, չօճուղըմ, լաքին մահուանայը րըմօրքէօր վաթօրընա պաղլա-
մագ իչիւն հագըր վէ միւհէյեա տուրաճագ վագթ կէլմիչ ատիր . . . Բըմօրքէօր Թամ
սաաթ տէօրթտէ իլէմէկկ պաչլար . .

Թայֆալար։—Էօյլէ իսկ տէմիրի գալտըրըպը՞մ մը։

Ուսթա։—Էվվէթ, հէր չէյի հագըր պուլունտըրրընըզ . . . եալընըզ պիր չիմա
պաղը պրագընըզ . . . րըմօրքէօրին եանընա վարմագ իչիւն քիւրէքլէրի ըսգար-
մօղլարա Թագըպ պէքլէյինիզ . . . Սաաթ իւչիւ կէչմիչ տիր, չաբուգ իտինիզ։

Թայֆալարտան էն էվվէլ սէօզ սէօյլէյէն։—Ֆօրգմա, ուսթա, չիմտի հագըր-
լանընըզ . . .—տէտի վէ պատէհու րէֆիգէյրինէ խիթապէն իլավէն մէգալ իտէրէք։
—Հայտէյին օղագլըմ, արգատաշլար . . . Սէն, Ժօլիվէ, մահուանայը իւէրէյէ սիւր,
չիմայը գօյվըրսինէր։

Ժօլիվէ։—Բէկ էյի, արգատաշ, պիր տագիգալըգ իշ տիր պու։—տէտի վէ
իւէրէյէ սիւրմէք իչիւն մահուանըն պաղը օլան արգա Թարաֆընա տօղրու սէ-
յէրթտի իսկ տէ, պիրտէն պիրէ տուրուպ պիր նազարը հիտտէթ ու խիթիղրապա
մահուանըն տիպինէ պագտը։

Ժօլիվէ։— Էյ, պիզիմ քէօյլիս . . . Նէ՞ օ . . . օրատա նէ՞ իշին վար . . .
պիզիմ մահուանայը կէճէ եաթագ իշիւն օթէ՛լ մը գանն իթմիչսին։

Գու սէօզլէր՝ մահուանընը տիպինէ սէրիլիպ եաթարագ տէրին պիր ույգու
չէքմէքտէ օլան պիր ատամա խըթապ իտիլմէքտէ իտի։

Շախսը մէրգուժ՝ հաքիմանէ պիր սուրէթտէ վուգու պուլան պու սէպէյիչ-

տէն սէամէզ ուչանարագ պիր սըչրայըչտա այաղա գալդըր վէ կէօզլէրինի օվա-
լայարագ ։

—Հէ՞ . . . Նէ՞ վար . . . Նէ՞ օլույօր . . . Նէ՞ վար . . . —տէտի ։

Ժօլիվէ ։—Նէ՞ մի վար . . . օրատա նէ՞ իչին վար սէնին . . .

Հէրիֆ ։—Ատամ սէն տէ . . . կէ՞օրմէյօրմըսընըզ . . . զանընըմ իյզահաթ թա-
լէպինէ լիւզում եօգ . . . ուչգուչա եաթմըշ իտիմ . . .

Ժօլիվէ ։—Էօյլէ իսէ եօը Թուէթ պագալըմ, հայլագ հէրիֆ . . . պուրատը
քիւչո՞ն մը . . Էկէր պու կէտէ սէնի պուրատա եագալտաա իտիմ, սանա էօյ-
րէքիր իտիմ . . .

Հէրիֆ ։—Էյ . . . էյ . . . ազընը պօգմագ իտիէմէզ, մավուռանըզը եէմէ-
տիմ եա՛ . . . պու կէտէ պալըգ ավչամագ իչինէ պուրայա կէլտիմ . . . հաթթա
պագընըզ պալըգ թագըմլարըմ տա պուրատա տըր, լաքին պալըգ Թուէթուլմաը-
զընտան, ուչգուչա եաթմըշ, նէ՞ օլուր ըմըզ ։

Ժօլիվէ ։—Բէք էյի, բէք էյի . . . հայատ չարուգ արատաննը չէք պուրատան,
միւսիւ Լա Ֆուին . . .

Լա Ֆուին՝ (սանսար) կէօվէրթէյէ չըգարագ Թէաճճիւլէ ։—Նէ՞, իտմիմ պի-
լի՞յօրմըսընըզ . . .

Ժօլիվէ ։—Նա՛օըլ, իտմին տէ սահիհէն պէօյլէ՞ մի տիր . . . Նէ՛ գատար տա
պէնզէրսին . . Սանա լագատ կիպի սէօյլէտիմ, չինքի սանսարա չօգ պէնզէր-
սին, լաքին պէն սէնի հիչ Թանըմամ,—տէտի վէ մավուռանըն իչինէ էնտի ։

Մավուռանըն սահիպի՝ Լա Ֆուինէ տօղրու իւէրէլմիչ իտի, զիրա մէրգուզ
սահիհէն պիզգաթ միւլ Գուէնուա քէնտիսի օլուպ, քէնտի սէվկիւլիւ պալըգ ավը
եէրէլէրի օլան ժուէնվիլ վէ Բօր-Գրէթէյլատէն էրէյտիճէ ուզագ պիր մահալտէ պու-
լընըյօր իտի ։

Մավուռանա սահիպի՝ Լա Ֆուինէ ։—Լաքին էվլատըմ, կէտէ սէֆինէլէր իւզէրի-
նէ չըգմագ նիզամէն եասագ օլուրգընը սիզ բէք ալէա պիլիրսինիզ . . .

Լա Ֆուին ։—Էվէթ . . . էվէթ . . . պունը բէք ալէա պիլիրիմ, էֆէնտիմ,
լաքին պու կէտէ պիր եայըմ պալըգը Թուէթմագ իսթէյիմ . . . պէօյիւք պիր ֆէ-
նալըգ իթմէյօր ըտըմ եա՛ . . .

Մավուռանա սահիպի ։—Պիր զաթթէյէ չավըշը սիզի կէօրիւպ Թուէթարագ մէր-
քէզէ կէօթիւրիր վէ օրատա եաթըրտալիր իտի ։

Լա Ֆուին ։—Պու սապահ պէնի հէր հալտէ նինէ գօյ վէրէմէէք իտի . . .

Մավուռանաը ։—Էյհասըլ չէքիլիպ կիտինիզ . . . չիմա չիմտի չէօզիւլմէէք ։

Լա Ֆուին ։—Բէք էյի, էֆէնտիմ, չիմտի կիտէմէյիմ . . . լաքին միւսաատէ
իտինիզ, կէտէ պէնի միւսաֆիր գաթալ իթտիհինիզտէն մօլայը Թէչէքքիւր ըմ-
նընտա արգատաչլարըն էլէրինի օըգայըմ . . .

Ժօլիվէ ։—Էօյլէ իսէ չու Թարաֆտա կէլ, Բարիզի . . . տէմիրի եօգարը գալ-
տըրագ իչինէ պիզի եարատմ իտէմէքտէն . . .

Լա Ֆուին ։—Եաբարըմ, էլիմտէն կէլիր . . . Սէն նէ՞րինին եօգարըքի Թա-
րաֆլարընտա պունը չօգ եարմըշըմ . . . —տէյէրէք չիմայը չէօզմէքտէ օլան վէ
մավուռանըն իչինէ պրագան ատամլարըն եանընտա կիտիպ անէչրէ եարատմ իթտի ։

Ժօլիվէ ։— Տիմէք պալըգ ավչըլըգընը տէվէրտին, էօյլէ՞ մի ։

Լա Ֆուին ։— Սէվէր միյիմ տէ լաֆի մը . . . չըլտըրըրըմ . . . Լաքին պիլմիչ
օլտըգընըզ քի, պալըգ ավլամագ իչինէ պիր չօգ վագթլար պու Թարաֆլարա կէլ-
մէյէճէյիմ . . .

Ժօլիվէ ։—Նի՞չինէ էօյլէ ։

Լա Ֆուին ։—Զիւնքի եէրի պիր չէյ տէյիլ տիր ։ Հա Գօնգօրա մէյտաններնտա
տիքքիլի Թաչ Թէրէսինէն պալըգ ավլամըշտըր, հա պուրատան . . . Երինէ պէնիմ
Մարն ըրմադրմ սաղ օլսուն . . . օրատա հիչ պօշա չըգմամ . . .

Ժօլիվէ ։—Սրտյա կիթ էօյլէ իսէ ։

Լա Ֆուին ։—Էկէր Սէն նէ՞րինին ալագըի ճիհէթինտէ Միւրէդն եախօտա Ար-
ժանթէյլ Թարաֆլարընտա պիր քէրրէ պագմայտմագ օլուր իսէ, էօյլէ եարատա-
ղըմ, Մարնա կիտէճէյիմ . . . Միզ պիլիրսինիզ քի պէն եալճուլըգլարը սէվէրիմ
. . . Թէպսիլը հավա՝ ինտանա կէնճլիք կիթիրիր . . .

Ժօլիվէ՝ պաղըրարագ ։—Սթօբէր . . . չիմանըն պալընը հագ րլայըն . . .

Մավուռանա սահիպի ։—Վէ չարուգ իտին . . . Երբմի տագիգայա գատար րը-
մօրքէօր վարօրը պուրատա օլաճագ տըր ։

Պիր Թայֆա ։— Տէմիրի ալալըմ . . . սըգը չէքէլիմ . . . պու Թարաֆտա է-
բէյլ պաթթագլըգ վար . . . օ պիր մավուռանայա կիրմէյլի,—տէտի ։

Ժօլիվէ՝ արգայա ատօնաիւ ։ կէմի տէմիրինէ մախտուս մավուռանա օրատա
պալը օլմադը, մէգըբեր մավուռանայա իւչ քիլի էնտիլէր, տէմիրին չիմաըրը մա-
վուռատան չէօզտիլէր վէ չիմայը մավուռանըն ալաղատընա էնտիրտիլէր ։

Ժօլիվէ ։— Շիմտի հայտէյին պագալըմ, գուվվէթլի օլմագ իչինէ պիրլիքտէ
չէքելիմ ։

Իւչ քիլի պիրլիքտէ չէքտիլէր ։

Զարա տէմիրի սուլըն ատպինտէ պաթթագլըզընը իչինէ էյիճէ կէօմիւլմիչ օլ
մադը, էվճէլա զօրլուգ վէրտի իսէ տէ, սօնդրա կէվէյիպ, հէրիֆլէր չէքմէյէ
պաչլատըլար ։

Ժօլիվէ՝ պաղըրարագ ։—Վայ աքսի չէյթան վայ . . . զանն իտէրսին հէր վա-
զըքինէն տանա գիյատ ալըր տըր ։

Տիկէր պիր Թայֆա ։— Սահիհ էօյլէ . . էօմրիւմտէ պու տէմիրին պու գա-
տար ալըր կէլտիկինի կէօրմէմիչ իտիմ ։

Լա Ֆուին՝ կիւլէրէք ։—Գէլքի պիրլիքտէ եիւզ քիլօկրատ ալըրըզընտա պիր
պալըգ կէթիրէյօր,—տէտի ։

Հէրիֆլէր տէմիրի էլտան չէքէյօրլար իտի ։

Կէմի տէմիրինին ուճըրը նիհայէթ կէօրիւնիւպ, պէրապէր պիր տէ իննան
լէշի իլիչմիչ իտի ։

Ժօլիվէ ։—Գիր լէշ չըգտը . . . Ալլահ պէլասընը վէրսին, օ գատար ալըր տըր
քի, գօլտըրմըզը գօրարտը ։

Մավուռանա սահիպի՝ Թայֆալարըն սուլա պագտըգլարընը կէօրէրէք ։—Նէ՞ վար
օրատա, նէյէ՞ պագըյօրսընըզ ։—տէտիքտէ,

Ժօլիվէ ։—Կէմի տէմիրինին պիր ուճընա պիր իննան նաչէօխ իլիչմիչ ։

Մավուննա սահիպի՝ ակհկեթլի պիր քիւֆիւր իթմիքտէն սօնդրա։— Իչք էյի, ժավուննայա ալընըզ վէ րըմթըմըզը իւզէրինէ չըգարընըզ, պունը իչիւն րըմօրքէօրի գաչըրմայալըմ։ ։ ։ Բարիզլի կիթապն հիւքիւմէթէ խաուէր վէրսին վէ իքրամկէ-սինի ալընը։— ատէտ։

4

Ժօլիվէ։— Հայատ պագալըմ, հիսա, պիրլիքտէ չէքէլիմ։ ։ ։— տէյիպ, Թայֆալարըն քեաֆֆէկսի սօն պիր հավլա տահա եարըալար։

Զաթա տէմիրի՝ ժավուննայա կիրտի վէ ժաղրուզըն ճէյլոտինի տահի պիրլիքտէ սիւրիւքլէտի։

Լա Ֆուրն։— Իսթիյար պիրի տիր։ ։ ։ սուտա չօգ սուրմաղըչ։ ։ ։ վայ, վայ, վայ, պագընըզ։ ։ ։ սահաթ գօրտօնը եէկէյինտէն սարլը արր։

Ժօլիվէ։— Էվվէթ, հօյլէ տիր։ ։ ։ լաքին հիչ պիր չէյէ տօգանմայալըմ վէ հէրիֆքի րըմթըմըզըն իւզէրինէ վազ խոչլըմ։

Իւչ էչխաս՝ գըրըյա չըգըպ, Նաչէյի նէհր գրյրօզնտաքի եկտէք եօլը պոյընտա սըրթ իւօթիւ եէրէ եաթըրտըրըլար։

Գու սըրտաս իքի զաթիկէ նէֆէրի րըմթըմ պոյունտա գալ տօլաչմագտա օլտուգլարընտան, Լա Ֆուրն՝ մէրգուժանը կէօրտիւ, իքի էլէրինի սէռ պօրտ-սը կիպի եարարագ աղընա տօղրու կէօքիւրտի վէ հինքէչք պիր ատա խոչ։

—Էյ, հէյրէհիւէր, եօգաբը, —տէյտ սէպէհի։

Զաթիկէչէլէր՝ քէնահիլէրինէ սէպէնոիկինի անկամաղգլարընտան, տուրտուպ գօրգուլըզըն իւօքիւնտէն աշաղը կէյիլերէք գըրյա տօղրու պագարլար։

Գաչգա պիր տատմ տահի մէրգուժան զաթիկէչէլէրին եանընա կելիպ անկէր կիպի աշաղը տօղրու պագարագ։— Նէ՞ օ, նէ՞ վար քի։— տէյտ սիւվալ իքտի։

Գու տատմ՝ Րէյմօն Ֆրօմանթալ օլտուպ, մէրգուժ՝ տաղահչըզըն էրքէն տիչա-րը չըգարագ էօքէ պէրի կէդինոիկի սըրտաս, օ Թարաճա տօղրու կելմիչ խոր։

Լա Ֆուրն՝ պաչընը տայմա եօգարը գալտըրմըչ օլտուպ հալտէ։— Էվվէթ։ ։ Էվվէթ։ ։ ։ տիզ զաթիկէչ չավուչլարընըզ։ ։ ։ էյի կէլտինիզ։ ։ ։ պուրատա պօ զուլմըչ պիրի վար։

Րէյմօն։— Գօղուլմըչ պիրի՞ մի։ ։ ։— տէտի, վէ զաթիկէչ չավուչլարըչա պէ-րապէր գըրյտագի րըմթըմա տօղրու կիթտի։

Թայֆալար քէնտի իչլէրինէ պաչչամըչլար խոր։

Ֆրօմանթալ իչլէ չավուչլար՝ Նաչէյին եանընա կիթտիլէր։ Եէնի տօղտագտա օ-լան կիւնէչին պիրինճի զիյաղրը՝ մէրգիւր Նաչէյին օպկուն եիւզինէ վուրտագտա պաչչամըչլար խոր։

Լա Ֆուրն՝ Րէյմօն Ֆրօմանթալը կէօրտիւկինտէ, պիր Թէաճճիւպ ալէամկիի կէօպէրիտ, մէրտագտա անը սիւգերէք քէնտի քէնտինէ։— Ղարիպ չէյ, սու սատ-մը զուխտա պէն կէօրմիչիմ։ ։ պանա էյլէ կելիյօր։ ։ ։ աճապա նէ՞րէտէ կէօրմիչիմ։

Ժիւլ Գուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուրն՝ գիհենինի պէօյլէճէ եօգլայըպ տու-

բուր իքէն, Ֆրօմանթալ նաչէյէ տօղրու կէյլմիչ, սու ախպինտէ պօգուլմամըշ օ-լան եիւգինի Թէպիգ իթմէքտէ պուլընըյօր խոր։

Մէրգուժ պիր տէ նակէհան եօգարը տիքիլիպ, պիր նիտահ մէսէրլէթինթիմա սաղվէրտիքտէ, զաթիկէչ չավուչլարընտան պիրի։— Գու տատմը Թանը՞րմըսընըզ, էֆէնտի։— տէյտ սիւվալ իթտի։

Րէյմօն։— Թանըր խոմ։

Զավուչ։— Էյլէ իսկ ժաւրնալընը եարապիլիրիզ։ ։ ։

Րէյմօն։— Գու վազկիճ պանա տիր։ ։ ։ սիզ եալընըզ իչգա իտէհէք-սինիզ։

Զավուչ՝ զայէթլէ Թէճճիւպ իտէրէք։— Մի՞զ մի ժաւրնալ իտէհէքսինիզ։ ։ ։ Նէ՞ հագգ իլէ։

Րէյմօն՝ իտուտուպ պիր չէյէ ու բէնկտէ պիր քեաղըտ իլէ պիր իչզարնամէ կէօսթէրէրէք։— Իչթէ պուռնալարըն պունա վէրտիկի հագգ իլէ։ ։ ։ Գէն գու տատմը սրայըպ Թէվզիճի իթմէյէ մէմուր խոմ։

Զաթիկէչ չավուչլարը՝ պաչլարընը էյիպ սրտը Թէվազու իթտիլէր։

Լա Ֆուրն՝ քէնտի քէնտինէ։— Գու պիր խաճկէյէ իմիչ։ ։ ։ Գուռնըզնա պէրա-պէր քէնտինինի եինէ պիր եէրտէ կէօրմիչ օլապի իրիմ։ ։ ։ Լաքին նէ՞րէտէ։ ։ ։ խաթրըմա կէլմէյօր վէսսալամ։ ։ ։

Րէյմօն։— Գու տատմ սու տատան նա՞սըլ չըգարըրմըզ։

Մավուննանըն սահիպի՝ վուգտը հալի մուխթասարնա հիքմէյէ իթտի, վէ իւ-զէրինէ դուրչուն գալէմիչ պիր գաչ սաթըր եազը եազտըրը պիր քեաղըտ բարչա-սընը Րէյմօն Ֆրօմանթալա ուզաթարագ իլալիքէն։

—Սիզինիչ չօգ տուրտամտ, էֆէնտի։ ։ ։ Իչթէ պէնիմ վէ տատմլարըմըն խոմ ու չէօհրէթ վէ մահապը իգտամիքի։ ։ ։ րըմօրքէօր վարօրը կելիյօր, պէն կիտէ-ճէյիմ։ ։ ։— Լա Ֆուրնի կէօսթէրտիկտէ սէօղիւնէ ատվամ իլէ։— Գու չօճուգ տա պուրատա խոր։ ։ Խոպարիյէ պահիչինի ալմագ իչիւն տուրտույօր, լազըմ օլա-ճագ պիլճիւմէյէ Թաֆսիլաթը սիզէ վէրէճէք տիր։— տէտի։

Րէյմօն։— Իչք ալէա, էֆէնտի։ ։ ։ սիզ իչինիզէ պագընըզ։

Մավուննա սահիպի՝ ժավուննայա բուրնիպ օլտու վէ ժավուննայը րըմօրքէօրէ տօղրու կէօքիւրմէյէրինի քէնտի տատմլարընա էմր իթտի։ Րըմօրքէօր վարօրը՝ պէօյուք չամաֆա վէ հիրիսթիանիթի իլէ իլէրիլմէյէ վէ պահաբընտան գաֆը վէ սիյահ պիր տիւման չըգմագտա խոր։

Մավուննանըն սահիպի տիւմէնէ օֆտուրուպ, պիր ազ սօնդրա ժավուննա՝ սըգը սըգը րըմօրքէօրին արգասընա պաղլանտը, վէ րըմօրքէօր մէգքիւր ժավուննայը Ա՛ն նէհրինին եօգարը-ընա տօղրու չէքօճ կէօքիւրտի։

Րէյմօն՝ զաթիկէչ չավուչլարընա խիթապէն։— Սիզտէն պիրի՝ Մօրկ Նամ Թէչ-հիրխանէյէ կիթտին, պիր Թէժէկրէ իլէ տատմլար խոթէսին։ ։ ։ Գու նաչէյի պու-բատան սէրհան գալտըրմալը։ ։ ։— տէտիքտէ, չավուչլարըն պիրի՝ ալընը էմրի իճրա իթմէք իւզրէ տէրհալ հարէքէթ իթտի։

Անթըրթօ րըմթըմընտան Մօրկա գատար մէսաֆէ ազ պիր չէյ օլտուզընտան, կիտէն չավուչ չօգ սիւրմէյիպ կէչճէք խոր։

Բէյմեն՝ սուտան չզգարըլան առտուըն եւ պիտի էյան Թէոգիզ իմմէքտէ օ-
լուպ, պու սուրբէքէ տահա զկյատէ գանատաք հասըլ իմմէքտէ պուլընըյօր վէ
քէնտի քէնտինէ։

—Հագիգաթէն եանըլմայօրըմ. . . պու նաչէ՝ կէնէկա ոօգաղընտաքի էկկի
քիթապ սաթըճըսը Անթուան Ֆօվէլին ճէպտի տիր. . . Թէսաոիւֆի օլարագ
պէնիմ վազկիֆէմ իճրա օլունմըշ պիթմիշ տիր.—տէյօր իտի։

Լա Ֆուին՝ Բէյմենը նէրէտէ կէօրտիւկինի էլան տիւշունիպ զիհնինտէ ար-
յօր իտի իսէ տէ, պուլմազա ասլա մուվաֆֆագ օլամայօր իտի։

Մէրգուժը Նէ՞րէտէ վէ նէ՞ վագիթ կէօրմիշ օլտուղընը պիր տիւրլիւ խաթըր-
նա կէթիրէմէյօր իտի։

Բէյմեն՝ Լա Ֆուինէ.—Տիմէք, ատլիգանըը, չարա ատմիրի եօգարը գալարըլ-
տըղը վագիթ պու ճէպտա տէ պուլընմըշ տըր, էյլէ՞ մի։

Լա Ֆուին.—Եվվէթ, էֆէնտիմ։

Բէյմեն.—Շիմտի պիր եէրէ կիտէմէ՞ իչինիզ վա՞ր մը տըր։

Լա Ֆուին.—Ման՝ յար, էֆէնտիմ՝. . . հիչ պիր իշիմ եօգ. . . Թէքմիլ սէր-
պէսթիմ. . .

Բէյմեն.—Էօյլէ իսէ պէնիմէ պէրապէր Մօրկ Նամ լաչկ Թէչհիրխանէսինէ կէ-
լէճէքսինիզ, ժուրնալըմը օրատա գալճմէ ալաճաղըմ։

Լա Ֆուին.—Նասըլ խաթըրսինիզ, էֆէնտի. . .

Բէյմեն.—Սիզ գասավէթ իմմէքտինիզ. . . Թայֆալարըն սիզէ պէրագաբզլարը
իսպարիչէ պախչէչինի ալաճագսընըզ. . .

Լա Ֆուին.—Օ ճիհէթճէ գայա իմմէմ, էֆէնտի. . . պէնիմ կիւլ կիպի սէ-
նաաթըմ վար, պէնի սէվըր. . .

Գու սըրատա Մօրկ Թէչհիրխանէսինէ կիտէն զասթիչկ չավուշը ավտէք ի-
տուպ, պիրիքտէ պիր Թէժկէրէ իլէ իքի տէ Թէժկէրէճի վար իտի։

Անթուան Ֆօվէլին ճէպտի մէզքիւր Թէժկէրէ իւզրինէ գօնուլըպ, Սէրբիս-
գօբօսլըզ քէօրրիւսինէ կիտէն եօլա րէվան օլունար։

Լա Ֆուին՝ պալըզ ավը Թագըմլարընը Թօրլայըպ պէրապէր կիթտի։

Մօրկա միւվաֆֆէք օլունտըգտա, նաչէ մուվագգաթէն կէօթիւրիւլիպ մու-
այէնէ սալօնընա վազ օլունար։

Մօրկ Թէչհիրխանէսինին զասթ քեաթիսի՝ իչէ միւտախէլէ իտուպ, ճէպտին
հաքիմլէր հուզուրընտա բուպալարը չզգարըլմասընը վէ ճէպկէրի արայէրըրլմասը-
նը Թալեպ իթտի։

Բէյմեն պու իհթյաթքեարլըղըն ֆիքրինի անլայըպ Թահսին իթտի, վէ Բը-
րօսբէր-ժիւլ Գուլընտա նամը տիկէր Լա Ֆուինին իֆտաատաթը մուճիպինճէ ժուր-
նալընը եազմաղա պայլատը։

Բէյմեն՝ Լա Ֆուինէ.—Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէրսինիզ։

Լա Ֆուին՝ գուլաղընը գարըչտարըպ կիւլէրէք.—Հէր եէրտէ իգամէթ իտէ-
րիմ. . . Տիւնեանըն տէօրթ Թարաֆը պէնիմ մէմլէքէթիմ տիր. Լաքին իսթէր-
լէրսէ պէնի Սէն-Մօրտա ատա լօգանթասընտա պուլապիլիրսըն։

Բէյմեն՝ պու ճէվապա Թէամճիպուլ.—Սէնտաթընըզ նէ՞ տիր։

Լա Ֆուին.—Լօգանթալար իլէ միւշթէրիլէր իշիւն օլթա իլէ պալըզ ավ-
լարըմ։

Բէյմեն՝ գուրու պիր Թարզտա.—Գէն լաքիֆէ սէօյլէմէյօրմ, պիլի՞ժիսինիզ։

Լա Ֆուին.—Գէն տէ լաքիֆէ սէօյլէմէյօրմ, էֆէնտի. . . Հէմ պէն լաքի-
ֆէյի սէվմէմ քի։

Բէյմեն.—Էօյլէ իսէ պանա ճիտտի սուրէքտէ սէօյլէյինիզ պագալըմ։

Լա Ֆուին.—Ալիմ Ալլահ չօգ ճիտտի սէօյլէյօրըմ, էֆէնտի. . . Գէն ժարած-
կօզ իտիմ. . . Իչէր էյի տէյիլ իտի, օլթամը օլտուպ. . . պու սէնաաթա չօգ
իսթիատսըզ վար իտի. . . պու սէնաաթ՝ րէնտէ վէ տէսթէրէտէն գիյատէ քեար
պըրագըյօր. . . կէչինէճէկիմի գօլայճամըզդ չզգարըյօրըմ. . . պէնիմ խաս միւշ-
Թէրիմ օլան ատատաթի լօգանթամըյա սիւվալ իտինիզ, սիզէ տօղրուսընը սէօյ-
լէյէճէկէք տիր. . .

Բէյմեն.—Ֆամիլեանըզ վա՞ր մը տըր. . .

Լա Ֆուին.—վար եա՛. . . Գէնիմ խյնա բէտէրիմին «ատորէսի» չու տըր. . .

Բէգօլի սօգաղընտա 17 Նուէմբրատա Ա.Թանաս Գալընտա։

Բէյմեն՝ ժուրնալը պիթիրտի, իքի զապթիչկ չավուշընա վէ Լա Ֆուինէ իմ-
զապթօրգատան սօնդրա քէնտիսի տէ իմզալատաը, վէ իքի զապթիչկ չավուշը՝ մէր-
քէզլէրինէ ավտէք իտուպ, կէնճ պալըգճը տափի Սէն ըրմազընըն ալտը ճիհէ-
Թինէ պալըգ ավլամազա կիթտիկինճէ, Բէյմեն Ֆրօմանթալ՝ ժուրնալընը տափ-
րէյի զապթթատա կէօթիւրէմէէք վագիթըն հաւալուլինէ պէքլէմէք իւզրէ քէնտի խա-
նէսինէ ավտէք էյլէտի։

Գէյտնէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ Բէյմեն Ֆրօմանթալ՝ Թէսաոիւֆի օլարագ
Անթըրբօ րըխթըրընա կիթտիկինէ մէճիտուն օլտուղը կիպի, իքինի ատատաղը օ
հայլազ քիթապտընըն նաչէսինէ բուպ կէլտիկինէ տափի տահա գիյատէ մէճիտուն
օլմագտա իտի։

Անթուան Ֆօվէլին վիճդուտը օրթատան գալգմըշ օլտուղընատան, Բէյմենըն
մէմուրիյէթի ատթըգ խիթամբէգիյր օլմուշ իտի։ Գինատէն ալէյհ, ատալիյէ նազըրը-
նա Թագտիմ իտէճէկի խաթիատընըն գապուլ օլունճատընը վէ ատթըգ հուրրիյէթը
չափսիյէսինի էլտէ իտէպիլէճէկինի իւմիտ իտէպիլիր իտի։

Լաքին հէր նէ օլուր իսէ օլտուն, Բէյմենըն պիր գաչ կիւն էվվատընըն եա-
նընտա գալմագ իչիւն Թալեպ իտէճէկի մէճլուսիյէթ հէր հալատէ քէնտինինէ տի-
րիլ օլունամայագագ իտի։

Վագիթ տահա էրքէն օլտուղընատան, օգլու Բալ հէնուզ օտասընտան չզգա-
մըշ իտի։

Գաապատը՝ մէրգուժը Ամէրիգալը տօգթօրա կէօթիւրիպ կէօսթէրմէք նիյէթին-
տէ օլուպ, պու վիգիթա իսէ էյլէնտէն պիր սաաթ սօնդրա վուգու պուլապիլիր
իտի, գիրա քիւչիւք վէ պէօյիւք կազէթալարընը քեաֆֆիֆէսինատ, խաաթալարընը օ
վագիթ պագըլըպ մուայէնէ օլունաճագլարը իլան օլունմըշ իտի։

Բէյմեն՝ բաօրթօսընը տէրհալ զապըթա տափրէսինէ կէօթիւրիպ բէխի կէօր-
մէք իսթէտի իսէ տէ, Բալը վէսվէսէյէ տիւշիւրմէմէք իշիւն քիւչիւք պիր բուսու-
լա եազարագ, պուռնատա՝ պիր ազ տիշլորը չզգըպ եինէ չարուճագ ավտէք իտէճէ-
կինի իշարէթ իթտի, վէ բուսուլայը մասատնըն իւ ղէրինատ կէօգէ կէօրիւնէճէք պիր

Թարաֆա գոյտու ։ Օղլու՝ մասանըն պուլըւնտըղը օտայա կիրինճէ, մէզքիւր բուսուլայը պէհմէհալ կէօրճէք իտի ։

Րէյմօն Ֆրօմանթալ պուռնը եարտըգտան սօնդրա սասթընա պագըպ, սասթըն սէքիզ օլտուղընը կէօրիւնճէ չաթգասընր պուռը վէ տիչարը չըգտը ։

Զասլըթա րէիսի՝ զայյուր վէ իչկիւզար վէ եօրուլմազ վէ իչ էրլասըը պիր ատամ օլտուղընտան, էրքէնճէ մահալը մէմուրիյէթինէ կելմիչ իտի ։

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ տէրհալ րէիսը մուամիլէյհին նէզտինէ կէօթիւրիւլտի իսէ տէ, իլք ագչաձքի մէնզարէտէն տօլայը սօուգ պիր թարէտա գապալ օլունտը։

Րէիս ։—Գէնտէն էմր ալմազա՞ մը կէլտինիզ ։ ։ ։

Րէյմօն ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ ։ ։ ։ Գունտան մաամա սիզէ պիր էյի խապէր վէրմէյէ կէլտիմ ։

Րէիս ։—Նէ՞ կիպի խապէր տիր օ ։

Րէյմօն ։—Ֆրանսըզլարընա եաթագլըգ իտէն կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քրիստոս սաթըճընտը էյէ կէլտի ։

Րէիս՝ մէսէրրէթլէ ։—Անթուան Ֆօվլէ մի ։

Րէյմօն ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ, Անթուան Ֆօվլէ ։

Րէիս ։—Գիլա մուգավէմէթ Թէսլիմ օլտո՞ւ մը ։

Րէյմօն ։—Զավալլընըն մուգավէմէթէ հիչ մէհալի եօգ իտի ։

Րէիս ։—Նա՞սըլ ։

Րէյմօն ։—Էօլմիւշ իտի ։

Րէիս ։—Էօլմի՞շ մի ։

Րէյմօն ։—Գօղուլմըշ իտի ։ ։ ։ Գու սուալտ պէնիմ էօնիւմտէ Սէն չայընտան նասըլ չըգարըլտընա տիր օլան ժուրնալ իչինէ ։—տիյէրէք, բարօրթօսընը զապթա րէիսինէ Թագտիմ իթտի վէ օ տախի տէրհալ ալըսպ օգուտրգտան սօնդրա ։

—Քէնտի քէնտիյի էօլտուրմիչ օլտուղընը մէմուալ իտէ՞րմիսինիզ ։—տէյտու սիւվալ իթտի ։

Րէյմօն ։—Էֆէնտի, պէն պու սիւվալէ ճէվապ վէրէմէմ ։ ։ ։

Րէիս ։—Ճէսթինտէ, գաթլ ճինայէթի վուգու պուլմուշ օլտըղընա չիւպհէ վէրտիրէճէք հիչ պիր նիշանէ եօ՞գ մը իտի ։

Րէյմօն ։—Բէք իւսթիւն քէօյիւ Թէճէսսիւս վէ Թէհարրի իթտիմ, լաքին ճինայէթէ տաիր հիչ պիր նիշանէ կէօրմէտիմ ։ ։ ։

Րէիս ։—Տիմէք Ֆօվլէ քէնտի քէնտի՞նի մի Թէլէֆ իթմիչ ։ ։ ։

Րէյմօն ։—Մուհագագ պէօյլէ տիր տիյէմէմ, լաքին բէք միւհիմ տիր ։ ։ ։ Թահթը իթհատտա պուլունտըղընը վէ օտասը պասըլըպ իչերտի Թէհարրիյաթ օլունտըղընը խասէր ալարագ վէ պու Թէհարրիյաթըն նէթիյճէսի նէ օլաճաղընը բէչինտէն պիլէրէք, էօլիմի մուհաքէմէյէ, մահքիմիյէթէ, այդ ու մէզհէպէթ վէ քեար ու քիսպ զայըղընա Թէրճիհ իթմիչ տիր ։ ։ ։

Րէիս ։—Վագըա տէտիյինիզ ագըլ ալըր չէյ տիր ։ ։ ։ լաքին իւզէրինէ էկէր բարա պուլընտըղը Թէհագդուգ իտէր իսէ, խըրսըզլար Թարաֆընտան Թէլէֆ իտիլմիչ օլտուղը տա զանն օլունապիլիր ։ ։

Րէյմօն՝ պաշընը սալլայարագ ։—Գէն պուռնը ուժմամ ։ ։ ։ էկէր պիր ճինայէթ

վագը օլմուշ իսէ պիլէ, պուռնըն ագըգաթ գաատըյլա վագը օլմատըղընը խապաթ իտէպիլիրիմ ։ ։ ։ Սաաթը հէնուզ իւզէրինտէ պուլընտըղը կիպի, ճինայէթի հըզտանտա տախի տօլու բարա վար իտի ։ ։ ։

Րէիս ։—Գու պօղուլմըշ ատամըն սահիհէն քիթապը Ֆօվլէ օլտուղընա Թէմամըլլա էմի՞նամիսինիզ ։

Րէյմօն ։—Թէմամըլլա էմինիմ ։ ։ ։ մալիւմը ալինիզ տիր քի, իճրաի Թէհարրիյաթ իչիւն իւ ագչամը մէզգուրըն օտասընա կիթմիչ իտիմ ։ ։ ։ Օրատա եիւզիւնի էյիճէ կէօրմիւշ օլտուղմատան, չիմտի նաչէսինի կէօրտիկիմտէ Թանըտաքմ ։ ։ ։ պինճիքս քէնտիսի օլտուղընա հիչ չիւպհէմ եօգ տըր ։ ։ ։

Րէիս ։—Իւզէրինէն քեապտա միւԹէչապիճ պիր չէյ պուլունտըղընա տաիր բարօրթօնըզտա հիչ պիր իշարէթ եօգ տըր ։

Րէյմօն ։—Գուլընժատը, անըն իչիւն իշարէթ իթմէտիմ ։ ։ ։ Չալ պու քի էկէր զիհինինիզտէ ուֆագ պիր չիւպհէ վար իսէ, պու չիւպհէյի գօլայճահրդ տէֆի իտէպիլիրսինիզ ։

Րէիս ։—Նա՞սըլ ։

Րէյմօն ։—Շէրիքը Թէօհմէթլէրինի նաչէնին գարշըսընա կէթիրթտիրինիզ։ հէմշիրէմ տուլ Մաատամ Լապատը վէ Սէն–Միւրիս մէքթէպը քէպիրինտէ չակիրտըլըք իտէն եէկինինի Մօրկ Թէհհիրխանէսինէ չաղըրթընըզ ։ ։ ։

Րէիս ։—Գու միւվաֆֆէյէթը չիւպհէսիզ վուգու պուլաճագ տըր ։ ։ ։ Շիմտիլիք նաչէյի զապթիյէ հէքիմլէրինէն պիրինէ Թէֆթիչ վէ մուայէնէ իթտիրմէքլէ իքԹիճա իտէլիմ ։ ։ ։ Լաբթիճէն պիր ազ սէքլէյինիզ ։ ։ ։ Հէքիմլէ խապէր վէրէլիմ տէ պիրլիքտէ Մօրկ Թէհհիրխանէսինէ կիտէլիմ ։ ։ ։ —տէտի ։

Եարըմ սաաթ սօնդրա զապթիյէ րէիսի, զապթիյէ հէքիմի վէ Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Մօրկ միւվաֆֆէյէթ իտուտ, զապթ քեաթիպի՝ մէրգուտանը միւտաֆիր վէ Թէհհիր սալօնլարընըն իթթիխաղինտէ պուլընտան մուայէնէ սալօնընա կէօԹիւրտի ։

Գունլար՝ հէյան բուպալարը չըգարըլմամըշ օլան էօլիւնին եաղընա եագլաշտըլար ։

Հէքիմ՝ նաչէնին եիւզինի սէրհան Թէպգիգ վէ մուայէնէ իթտիքաէն սօնդրա ։—Գու սաաթ Սէն նէհրինէ՞ն մի չըգարըլտը տէտինիզ ։—տէյտու սիւվալ իթտիքտէ ։

Րէյմօն հէվապչէ ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ ։ ։ ։ կէօզիւմին էօնիւնէտ րուխսաթըմըն իչէրինէ վագ օլունտը ։

ՏօգԹօր ։—Չալ պու քի պօղուլարագ էօլմէմիչ տիր, սալԹ եիւզինէ պագան պու ատտիկիմ էյիճէ անլաչըլըր ։

Րէիս ։—Նէ՞ տէտինիզ, պու սաաթ սաաթա պօղուլարագ էՙօլմէմիչ մի տիր ։

ՏօգԹօր ։—Հաայր, խայր ։ ։ ։ Սէն նէհրինէ աԹըլմազտան էվվէլ էօլիւ իմիչ ։ ։

Րէիս ։—Լաքին հիչ պիր եարա նիշանէսը կէօրիւնմէյօր ։ ։ ։

ՏօգԹօր ։—Բաւալարըն ալԹընտա նիշանէ պուլընմատըղընը նէ՞ պիլիրսինիզ ։ Գու նաչէյի ասլաւնտըրըպ չըրըլ չըպլագ իթմէյէ ։—տէտիքտէ, մաայէնէխանէ ու-

շագլարը՝ զապթիյէ հէքիմինին էմրինէ իթաաթէն Ֆօվէլին բուպալարընը չըգարտըլար։ Մէրգումըն վիճուտը սար սարը վէ եախօա պալ մուժը րէնկինտէ պուլընըդյօր իտի։

Ազաի պէուէնինտէ էօլիւ սէրթլիկի եօգ իտի։

Հիչ պիր եարա, հիչ պիր էսէրը տարպ վէ միւնազաա միւշահէտէ օլունմայօր իտի։

Տօգթօր՝ ալընը պուռուռվըշ վէ գալըարը չաթըլմըշ օլտուղը հալտէ, իչպու նաչէնին գարընըսընտա տուրմըշ տիւչիւնիյօր իտի։

Թապիալը մէրգում՝ նաչէնին ազալարընը պիրպիրի արաը սըրա եօգարը գալմըրտըգտա, օյնագ եէրլէրինին՝ պէրհայաթ օլան պիր ինսանընն օյնագ եէրլէրի կիպի եումուշագ օլտուղընը էէօրտիւ։

Տօգթօր՝ պիր ազ տիւչիւնիքտէն ոօնդրա։— Գուննտա հագիգաթէն ղարիպ պիր չէյ վար։ ։ ։

Րէյհա։—Նէ՞ վար, տօգթօր։

Տօգթօր։—Գու նաչէ ագալի իչ կիւն սուտա գալմըշ օլտուղը հալտէ, հիչ պիր չիչկինլիք վէ չիւրիւմէք էսէրի կէօսթէրմէմէքտէ տիր։ ։ ։ լօր էթլէրի սատխ եէնի էօլմիւչ կիպի եումուշագ տրըլար։ ։ ։ իւֆիւնէթի մէվճուտա օլտըգտա տայմա թէնին պաղը եէրլէրինտէ տէրի՝ պիր գօյու մէնէքչէ րէնկի պըրր իսէ տէ, պուընըն տէրիսինտէ էօլէ պիր գան րէնկի միւշահէտէ օլունմայօր։ ։ ։ պու նէ՞ զարիպ չէյ։ ։ ։ պուընտա՝ իւք նազարտա թէչմամըշլա անլայըլմազ պիր հալ վար տըր քի, պուընը անլամագ իչինն իչպու նաչէնին իւղէրինտէ թէչրիհ ամէլիյաթը իճրա իթմէկ իսթէրիմ։

Րէյհա։—եաբընըզ, Տօգթօր։ ։ ։ լաքին զաննընըզ նէ՞ տիր, անը պանա սէօյլէյինիզ։

Տօգթօր։—Գուննա ճէվապ վէրէյմէմ, չիւնքի նէ հալ էօնիւնտէ պուլընտըղմը հիչ պիլմիյմ, իչի անլամագ իչինն իւմիւտիմ թէչրիհ ամէլիյաթընտա տըր։ ։ ։ — տէտի, վէ րէֆագաթընտա պուլընան եարտըմճըլարա էմրլեր վէրինճէ, թէչրիհ պուչագլարը անիտէ մատտա մախտուս իւղէրինէ եաթըրըլմըշ օլան ճէսէտին կէօսիւնէ սաբլանըվէրտի։

Տօգթօր՝ մէգթուբ նաչէնին էթլէրինտէ հէման հիչ գան պուլընմատըղընը կէօրէյը, թէաճճիւպի արթուգճա արթմագտա իտի։

Գէյն վէ ճիչէր վէ պուընա միւմասիլ ալէթլէր մէյտանա չըգարըլտըգտա, թէաճճիւպ եէրինէ հայրէթ ու տէչէյթ հիւքմֆէրմա օլմազա պաչլամտը։

Նիւրէք պօմ պօչ իտի։

Գարա ճիչէրտէ հիչ պիր գան բրնթիսի եօգ իտի։

Շահ տատարլար՝ րէյհէվուզ իլէ թէտպիգ օլունարըգտա, հիւրէյի կիպի պօմ պօչ օլտուղը կէօրիւլմի։

Տօգթօր՝ պիւլէնտը ավազ իլէ։—Գու նէ՞ տիմէք տիր։ ։ ։ զանն իտէրսին պու տատմ գան կիթմէք իստասյոնընա միւպթէչէա օլարագ թէչմիլ գանընը դայպ իթմիչ տիր։ Լաքին, պու գատտար չէտիա գան կիթմէք իստասյոնը կէօրմէմիչ իտիմ։ ։ ։ Ինչ՝ էյհէճ անլաշըլմատյօր վէսսէլամ։ ։ ։

Գաղրսագլար տախի թէֆթիչ վէ մուսայինէ օլունարգտան ոօնդրա։

Տօգթօր։—Գու աստամ սուֆրատան գալդար գալգմազ վէֆաթ իթմիչ տիր։ ։ ։ եէմեյի էէմէքլէրի հէնուզ հազմ իթմէյէ պաչլամըշ։ ։ ։ Գու նէ՞ տիմէք տիր։ ։ ։ Շու պէյնի տէ պուգալըմ։ ։ ։ —տէտի։

Գուննըն իւղրինէ լաչէ չէվրիլիպ, քիւչիւք պիր տէաթրէ վատէթասըդյա գաֆա քէմիյինին պիր գըսմը չըգարըլտըգտա վէ պէյնինին մուսայինէսինէ պաչլանըլտը։

Հիչ պիր իւֆիւնէթ էսէրի կէօրիւլմէյիպ, պէյնատ ասլա գան եօգ իտի։

Տօգթօր՝ մէյուսյէթէյէ։—Գու նէ՞ անլաշըլմազ չէյ։ ։ ։ զիհնիմ գարըշըյօր ։ ։ ։ —տէտի։

Գիր տէ օ սարա պօյնուն տիչ թարաֆընտա իթի իչ սանթիմէթրօ պօյնտա, տէրիսինտէն տատա պէյազ քիւչիւք պիր չըզըգ կէօրմիչ օլտուղընտան, պիրտէն պիրէ թիթրէյիպ քէնտի քէնտինէ։—Գո՞ւ նէ տիր։—տէյտ սիւվալ իթտիքտէն ոօնդրա, բարմաղընը մէղթիւր չըզըգըն իւղէրինէ վազ իլէ հաֆիֆ պիր սուրէթտէ սըզտըգտա, ժագ լակարտըն թէչրիհ պուչագլըյա չըզըմըշ օլան տէրինին քէնարլարը անիտէ աչըլըպ, զարիպ պիր սուս սըգմաղա պաչլատը։

Տօգթօր՝ պաղըրարագ։—Ա՛հ, չիմտի անլաշըլտը։ ։ ։ պագընըզ։—տէտի, վէ իքի բարմաղըյա չըզըգ եէրինի աչըպ եարատը կէօսթէրտի։

Զապթիա րէյհի։—եարա տէյի՞ մի տիր։

Տօգթօր։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։ ։ ։ պու աստամ գաթէ օլունմըշ։

Րէյհա։—Օ՛նմայա քի գադա իլէ քէնտի քէնտինի եարատամըշ օլսուն։

Տօգթօր։—Եա՛յր, պուընըն իմքանը եօգ տըր։ ։ ։ րէգ ուսթա պիր էէ պու աստամը վուրմըշ տըր։ ։ ։ չահ տատարընտա ուզուն պիր չըզըգ չըզըլտրագ օրատան թէքմիլ գանը չըգարըլմըշ տըր։ ։ ։ Գու զամանը աստամ՝ ամէլիյաթը թէչրիհէյէ վէ ճէյրահէյէյէ աչնա պիր աստամըն էլինէ աիւշմիչ տիր։ ։ ։

Րէյհա։—Գուննտան էմի՞նմիսինիզ, տօգթօր։ ։ ։

Տօգթօր։—Թէտմամըշտա էմինիմ վէ գօրգուսօրըմ։ ։ ։ Շահ տատարընը պէն պու գատտար էյի պուլտայամագ վէ պէյազէ պիր չըզըգ եարամայամագ իտիմ։ ։ ։ Աճապա պու ճինայէթի քիմ իճրա իթմիչ։

Րէյհա։—Վէ նէ՞ մագսատէ իճրա էյլէմիչ։

Րէյհա։—Ֆիթատ սըրգաթլարընըն չէրիքէչրինտէն պիրի՝ զամմազանմագ գօրգուսընա մէպնի Ֆօվէլի էօլտիւրմիչ օլտագիր։ ։ ։

Տօգթօր։—Էօյլէ իսէ պու չէրիքը քէօհմէթ՝ քահսիրը ֆէնն իթմիչ օլտուգ, թէչրիհ պուչագընը պիր մուսալիմ կիպի գուլլանըյօր իտիչ։ ։ ։ իչքէ պու պիր հիքմէթամիզ մատտէ տիր, էֆէնտիլէր։ ։ ։ Պէն զաղըթա իտտաէսինէ մէյտանէ պէրու պէէյէսինէ բատթ կէլտիհիմ եօգ իտի։ ։ ։ Գու աստամըն քիմ օլտուղընը էյհէճ ֆարգ իտտուգ քանըտընը՞զ մը։

Րէյհա։—Էվվէթ, քանըտըմ։ ։ ։ —տէտի։

Գու սըրատա, քիթատ խըրսըզլարընը համիլ օլան հասդհանէ արապասընըն վիւրուտ իթտիկի՝ զաղըթա րէյհինէ իտտագէր վէրիլտիկինտէն, անլէրին իչէրիչէ կէթիրիլմէսի էմր օլունուր։

Մէվգուֆլարըն իւչիւ տէ կէնէկօ ոօգաղընըն էսկի քիթատ սաթըճըսընը անհատէ քանըտըլար։

Ավօգաթ Լապատէն տուլ գարըսը իւէ օղու տախի տէրագալ ճէլալ օլուներով, անկէր տէ միւթէվէֆանէրն՝ պիննէֆս Անթաւան Յօվէլ օլտուղընը պէյան ու թէյ-յիտ Էլէմտիկէր։

Արթըգ հիչ չիւպհէ գալաբրամագ իտի։

Մատաւ Լապատ՝ գարընտաշընէրն հինայէթլէ գաթլ օլուներընա բէք գիյատէ միւթէյսիր օլտուս, վէ մէգթէլը բուհանի չակըրտանընտան օլան կէնճ օղլու՝ նա-չէնին մէվզու պուլընտուղը թէյրիհ մասատընէրն էօնիւնտէ տիգ չէօքէրէք, տայըս-նըն բուհը իչիւն պիր տուվա իթտի։ . . . Մէրգուժըն ճանը առա ֆիլհագիգա տու-վայա չօգ միւհթաճ իտի։ . . .

Յօվէլին հէմչիրէսի՝ գարընտաշընա ասն վաղէֆէլի իհթիրամքեարիյի էյֆա իթ-մէգ թաղէպինէտ պուլընտուղը իտէ տէ, հիւմհուրիյէթ միւատաիի ուժումիսինին բուխսաթը օլմագտըզըն նաչէնին տէֆն օլուներամագ օլտուղը վէ պու բուխսաթ վէ-րիլտիքտէ տէֆն մուամէլէսի բէտէն իճրա օլուներճաղը՝ ճէվապէն մէրգուժ գա-բըյա պէյան օլուները։

Գու ճէվապընը իւզէրինէ Յօվէլին հէմչիրէսի Մատաւ Լապատ օղլու իւէ պէ-բրապէր չէքիլտի կիթտի։

Զապիթէյ հէգիմի՝ իճրա իթտիկի թէյրիհ ամէլիյաթընըն ժուրնալընը թանգիմ իթմէկէ պաչլատը։

Զապիթա բէյսի՝ հիւմհուրիյէթ միւատաիի ուժումիսինին կանընա կիթմէք իւզէրէ Մօրկ թէչէրրանէսինէտէ միւֆաւէզաթ իթտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ տախի մուամիլէյճէլ պէրապէր տիչարը չըգտը։

Բօլըն բէտէրի սէրպէսթ իտի վէ իգամէթկեաընընա ավէթ իտէպիլիր իտի իս-տէ տէ, պու մուվագգաթ սէրպէսթիյէթտէն մէրգուժ հիչ խօշնուտ կէօրիւնմէ-յօր իտի։

Բէյմօն պիր գաչ հաֆթալըգ պիր իչն ալմագ իսթէյօր իտի ամմա, իւէ կիւ-նիւ մէմուրիյէթինէտ բէք օ գատար նահիլը մուվաֆֆագիյէթ օլամատըղընտան, իսթիտատընը թագտիմ իթմէյէ հէվատէթ իտմէյօր իտի։

Մատաֆիհի հալ չիտտի պուչգալաչմըշ իտի։

Հիւքիւմէթ Յօվէլին նէ օլտուղընտան խապէրտար օլտուղ, մէրգուժը էօլիւ օլարագ էլէ կէչիրմիչ օլտուղընտան, Բէյմօնըն մէմուրիյէթի արթըգ իսթիտատ պուլ-մըշ սայըլըր իտի։

Մէրգուժ պու քէրրէ բէհինի արթըգ բէք օ գատար սէրթլիգ կէօրէրմէյէ-ճէկինի իւմիտ իտէյօր իտի։

Բէյմօն՝ պիր տէ սիքիւրատէն ասնղրա եիրիյէրէք։—էֆէնտի, ամապա պու կիւն տիւնատէն տահա պահթէյսըր օլամա՞զըլտը։

Բէհա։—Տահա պահթէյսը՞ր մը . . . նէ՞ խուտատատա։

Բէյմօն։—Սիզտէն իսթիրհամ էյլէմիկիմ լազըճ ու լնայէթ խուտատընա . . .

Բէհա։—Հա՜, էվվէթ, չու իչն մամատէսինի տիմէք իսթէյօրսընըզ . . . Գուն-ը նէ՞ չօգ արզուլէյօրսընըզ։

Բէյմօն։—Էվվէթ, չօգ արզուլէյօրում, վէ նկեր ախզ իթմէկէ մուվաֆֆագ օ-լուր իսէմ, չօգ միւթէչէքքիւր վէ մինննէթտար օլամաղըմ։

Բէհա։—Միգի խօշնուտ իթմէյի տէրէչմէտէ իտէրիմ, լաքին պիր տէրէճէյէ գա-տար վէ պագը Թատոլաթ ու Թահտիսատ վագը օլմալը տըր . . . Սիգէ օն պէչ կիւնլիք պիր իչն վէրիրիմ, լաքին պու սըրատա լիւզում ու իհթիյաճըմ օլուր ի-սէ, սիգի չաղըրտաճաղըմ հա՜. . . Գուննան գիյատէսինի, պուննան ալէտաբը եա-բամամ . . .

Բէյմօն՝ կէնդը Թէվֆագու օլմագ իւզրէ պաչընը կէրէկ.— էլհինթզէն կէչէնի եարըյօրսընըզ, էֆէնտի . . . պու պատտէ ալիմ Ալլահ սիգի բէք մինննէթտարըմ . . . —տէմ, վէ Բօլըն եանընտա իմրար իհթիյաճ իւզրէ օն պէչ կիւնլիք իչնի գատուլ իհթտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ իգամէթկեաընընա ավէթ իտուպ, գատրթա բէյսի տա-խի տարրէյի ատլէյէյ կիհտի։

5

Միրամէնիլ ասգաղընտաքի գօնագտա օ կիւնիւ ատատհտան պէրու հէր քէս Թէչէշ ու հէյէճան իւզրէ պուլընըյօր իտի։ Չիւնքի եէվմը մէգթուտ Տօգթօր Թօմրօնընը մուայէնէխանէսի քիւչատ օլուներտը մուգարրէր օլուպ, պիր Թագըմ չաչտաչը վէ մէրագը մուհիպ կագէթա իլանլարը սայէսինտէ պիր խայլի միւդհիշ վիրուտա իտէճէկի գավիին մէմուլ օլուներյօր իտի։

Շունը տախի իլավԹէյն պէյան իտէրիպ քի, Ամէրիգալը տօգթօրընըն զիյա-րէԹհինի գատուլ իհթմիչ վէ ուղուն ուգատիյա անընլա գօնուշմըշ պուլընտան Թըպպիյէ Մէգթէպտի մուապիմլէրի իլէ մէչհիյրը աթըպպա էն գիյատէ մէրգուժ տօգթօրընը նէվատիրատէն օլան էհէմիյէթ ու տիրայէԹինի վէ մալիմաթը վատհատը-նը կէօրիպ անլամագ իսթէյօրլար իտի։

Մէրգուժ Ամէրիգալը տօգթօր» էգանըզլըգ» (անէմի) խատթա ըղընը եալը-նըգ մուտայէնէ վէ Թէտավի խուտուպ, անտէն պուչգա պիր խատթալըղա պագմամա-զա գաթիէն գարատ վէրմիչ օլտուղընտան, Բարիզ աթըպպատընա հիչ պիր զարա-րը մուճիպ օլմայաճագը վէ քէնտիլէրինտէն միւդհիշ գաբմայաճագը ճիհէԹլէ, աթըպպատի մուամիլէյհիւմ՝ մէրգուժ Ամէրիգալը Թապիպլէ հատաԹհիմէյօրլար իտի։

Ժագ Լակարտա (Տօգթօր Թօմրօն) այնը պիր մագսատ միւպէԹէնի օլան էֆ-էֆտարը մահսուսօհինտէն սիլիսիԹիֆատէ, քէնտիսի պիր իւտ ԹէրԹիպ իտուպ, Մէգթէպտը Թըպպիյէ գօմիսիօնէրտըրընտան պիրինին էնդարը Թէտգիգ ու Թահգիգինէ արզ իհթմիչ, վէ զապէթ մէհկեմէյէ պիր բարօրթօ իլէ պէրապէր մուապիճէի մէգթու-րէյի պիննէֆս քէնտիսի ԹէրԹիպ իլէ ֆիրուտէթ իհթիյէ բուխսաթ վէ մէէզընի-յէթ իսթիհսալ էյլէմիչ օլմագլա, քէնտի Թապէպ վէ արզուսը մուճիպինճէ էճա-ճըլար մէգթուրի իլտաճը ԹէրԹիպ վէ ֆիրուտէթ իտէյէճէյէնէր իտի։

Եիւտաաի քէլամ ժագ Լակարտ՝ իլտաճընըն սըրրընը քէնտի ու մուհաֆագա իտուպ, անը աատէթա քէնտիսինէ պիր ինհիսար իհթիհազ իհթմիչ իսէ տէ, խատ-Թախանէյէրը միւարրիխլէրի Թարաֆընտան պու իլտաճատան նէ գատար Թապէպ օլու-նըր իսէ մէճճանէն վէրմէյի վատ վէ Թէհհիւտ իհթմիչ տիր։

ԹէրԹիպաթը գօմիսիօն հէքիմլէրինտէն պագըգա քիմսէյէ մալիմ օլմայան վէ

Թէ սիրի հէնուզ թէհրիպէ խոխմէմիշ օլան պուս իլա՝ պիթթապ պէյնէլ էհալի բէք մուէսսիր վէ պինապկիր վէ հէման միճիզսիթլը պիր մուալիճէ ատա օլունմա-ղա պաշլամըշ խոր։

Տահա էյյէն օլմապատան եխրմէյի միթթէհամուզ միշթէրի՝ գոնաղըն միսապիր սալօնընա չըգըպ, պիրէր պիրէր մուայէնէ օտասընա կէչմէք իւզրէ մէգթիւր օտա գարուսընըն աչըլմասը սապապընա պէգլէյօրլար խոր։

Տիվանխանէ մագամընատա օլան պուս սալօն զայէթ պէօյիւք օլուպ, բէք սիս-լիս պիր սուրէթէ տէօշէնմիշ վէ մունթազամ թասվիրլէրլէ վէ ատասը պէնամյէկի նէֆիսէ իլէ թէզեհին օլունմըշ խոր։ Մէգթիւր սալօնըն էօնիւնէ պիր հայաթ պուլ-ընըպ, պուռնատա ինկիլիզ վէ Ամէրիգա ուսուլինէ իշ օղլանը գրյաֆէթի կկինմիշ օն իշ չաղլարընատա պիր չօճուգ՝ քիչիւք պիր եաղըհանէնին արգասընատա օ-թուրմըշ, չիքեայէթ վէ սըզըլմըը վուգու պուլմամագ իչուն հէր կէչէն միւշթէրիյէ պիրէր սըրա նաւմէրսը թէվզի իթմէքտէ խոր։

Սալօնըն արգասընատա պիր գարու պուլընըպ, պու գարույա ազըր պիր հայը ասըլմըշ խոր։

Մէգթիւր գարուտան մուայէնէ օտասընա կէտիրիպ, իչուտա օտա զայէթ սիս-լիս տօնատըլմըշ վէ ապանօզ ազամընատան մամուլ պէօյիւք քիւթիւպխանէլէրէ թէզեհին օլունմըշ խոր։

Տօգթօրըն եաղըհանէսի՝ մէգթիւր օտանըն իչի բէնէչէրէսի արասընա մէվզու օլուպ, պու վազիյէթէ նազարէչն տօգթօր՝ կէօչէկ իչինէ օլարագ բէք տէ աչըգ աչըղա կէօզ կէօրիւնմէզ օլտուղը հալտէ, քէնտիսի մուայէնէ իթտիրէնէր՝ բէն-չէրէտէն վուրան ըզըղըն իչինէ պուլընարագ, եիւզէրի կիմէ կէօրիւնէպիլիր խոր։

Մէգթիւր մուայէնէ օտասընըն պիր քէօչէսինէ պիր չիֆթէ գարու պուլ-ընպ, պունըն տա իչչէրիսի էճզահանէ կիպի պիր չէյ օլտուղընատա, էթրաֆընատա րաֆիար վէ պու րաֆիլարատա միւթէհատիտ էճզա չիչէսի վէ գարլարը վար խոր։

Մէգթիւր օտանըն օրթասընատա պիր մատա մէվզու օլուպ, պու մատանըն պիր թարաֆընատա պիր պիչիմտէ պիր եըզըն քիչիչ գութուլար վար խոր, վէ պու գութուլարըն իւզէրինէ տէօրթ լիսանատան թարիֆնամէլէր եաբըլտըրըլմըշ խոր։

Մատամագէ Մարթ՝ մէգթիւր մուատանըն արգասընատա օթուրմըշ, էօնիւնէ տէ էչչի չարչըն գարագալը վէ քէօչէլէրի կիւմիւշ գարլը իրի պիր տէֆթէր վար խոր։

Միւշթէրիլէր՝ տօգթօրըն մուայէնէ օտասընատան չըգարըլմըրընատա, բէչէթա-լարընը մէրգումէյէ վէրիպ, Մարթ տասի՝ մէգթիւր բէչէթալարըն պիր սուրէ-թինի զիքր օլընան տէֆթէրէ գայտ խոէր խոր։ Գունատան մատատա մէրգումէ գըզ՝ պիր նաթօլէոն վիկթօր իւֆրէթի ալըր, վէ մուգադիլինէ պէհէր միւշթէրիյէ՝ թէրթիպ օլընան իլանը հավի պիր գութու վէրիր խոր։

Միւշթէրի՝ մէգթիւր գութույը ալտըգատա, եէնիտէն միւսապիր սալօնընատան կէչմէքսիզին մէգթիւր սալօնըն տիշարըսընատա պուլընան հայաթա չըգարատ խուս-տուսի պիր գարուտան տիշարը չըգմագատա խոր։

Մատամագէ Մարթ՝ թալիմաթը լազըմկյի տօգթօր Թօմբընատան ախզ իթմիշ օլուպ, մէրգում տօգթօրըն՝ մէրգումէ գըզը պու մէմուրիյէթէ նասպ իթմէմէյէ մագսատի նէ խուսկի գօլայ անլաշըլասիլիր։

Գու կէնճ գըզ՝ էլան եատատա օլտուղընատան, ախյահ պիր թիւլ ֆիսթան կկին-միշ վէ պու ֆիսթանըն եօգարըսը մէրգումէյինին պէտէնինէ սըզը սըզըյա եարըշմըշ խոր։ Գու սաւրէթլէ, գուժաշըն ինճէլիյի ապէօնատ, գըզըն տօլկուն վէ պիչիմի գօլլարը վէ եուս եաւվարլագ կէօյսիս միշահէտ օլունըշյօր խոր։

Մատամագէ Մարթըն իրէք կիպի գուտրալ սաչլարը՝ եօգարը գալտըրըլմըշ վէ ալընընն իւզէրինատ քեաքիւլ քեաքիւլ Թօրլանմըշ օլտուղընատան, պու հալ իլէ մէրգումէյինին կիւզէլլիկի պիր գաթ տահա արթմըշ խոր։

Ժագ Լակարտ մէրգումէյի կէօրուշքէէ վիճուսը Թիթրէր տուրըր խոր։

Գալէտատ գիքր օլունընըը վէհհէ, էյյէն օլմագատան էվվէլ սալօնատա եխրմի քիչի գատար Թօրլանըպ մուայէնէ վագթընա պէգլէյօրլար խոր։

Գաղը վալիտէյէր՝ սօլկուն վէ զայըք եիւզիւ վէ գանսըզլըգ խասթալընընա միւպթէլա չօճուգլարընը ալմըշ կէթիրմիշտիր խոր։

Բէզալիք էնվահ զէվգ ու սէֆա իլէ սուռ իսթիմալատա միւպթէլա օլարագ վիճուտալարընը խարապ իթմիշ օլան պաղը գատընլար տահի՝ օ եօլտաքի էօմրէ-րինէ տէվամ իթմէք իչուն քէստը գուվվէթ իթմէք իւզրէ ֆէննը թէպադիքին թէտապիրինէ միւրաճաատ իթմիշտիր խոր։

Սալօնընը պիր քէօչէսինատ Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ օղլու Բօլըն Եանընատա օթու-րըյօր խոր։

Գունէլարընը գարշընընա տօղրու գըրդըգտ վէ լաքին հէնուզ կէնճ կէօրիւնէն զայէթ տիկկէր պիր գարը՝ կէօսթէրիշլի վէ լաքին զայէթ սօկուն վէ զայըք վէ բարագ զրյաֆէթի կկինմիշ պիր աէլիգանըը իլէ ալչագ սէօնլ կէօրիւշյօր խոր։

Գու գարը՝ տուլ Մատամ Լապատ օլուպ, պիրատէրի միւթէվէֆա Անթուան Ֆօվլինն նասիհաթը մուճիպինճէ, օղլունը՝ եէնի կէլմիշ Ամէրիգալը հէքիմի կէօս-թէրմէյէ կիթթիմիշ խոր։

Մալիսմիպ օլտուղը իւզրէ Մատամ Լապատ՝ պու օղլունը բէք օ գատար սէվ-միշ խոր, գիրա քէնտի էֆքեարընճա պու չօճուգ քէնտիսինի իսթիյարսըզյօր խոր, լաքին Մատամ Լապատ՝ օղլունըն՝ ագըլպատիգ օլմասընը վէ ժէրօմ Վիկտ ա-լէյֆինատ իգամէ օլընան տավանըն խիթմանընա եէթիշմէսինի արզու իստէր խոր, չիւնքի գօնթ տը Թօնկրիէօնին օտա ուշաղը օլան մէրգում ժէրօմըն՝ նիհայէթ իգ-րար իսէրէք էֆէնտիսինին վասիյէթնամէսի հագգընատա մալիսմաթը սահիհ իթ-տիճէկինի գավիչն մէմուլ խոյօր խոր։

Գու տուլ գարընըն էֆքեարը՝ Թարիֆէ հաճէթ օլմատաղը իւզրէ օղլունա ի-սապէթ իսէճէք օլան միրատա տահիպ օլմագատան իպտարէթ օլուպ, պու խատատա քէնտի պիրատէրինին վէֆաթընը սիլէ քէնտիսինէ ունութտըրմագատա խոր։

6

Եէչիլ մէրմէր Թաշը շըմինէնին իւզէրինատէքի տասթ պիրի վուրսը։

Թամ պու տագիգատա մուայէնէ օտասընըն գարուսը աչըլըպ տօգթօր Թօմբ-սըն՝ սալօնատա Թէճէմմիս իթմիշ օլան միշէթէրինէրէ արզը րու իթտիքատէ, հէր քէս այաղա գալգըպ մէրգում տօգթօրա սէլամ վէրէրէկ արզը իհթիրամ էյլէմի-շէր։

Տօգթօր Թօմբսըն՝ պաչընը պիր ազ էյէրէք վէ նագիք պիր կիւլիւմսէյիւէ կիւլէրէք, միւշթէրիլէր թաթաքիրնուան վագը օլան սէյտ վէ իհթիրամա մուգապէլէ իթտի, սալօնըն օրթա եէրինտէն կէչտի, հայաթ գարուսընը աչըը, վէ սըրա նումէրօլարընը կիւչն միւշթէրիլէրէ թէվկի իտչն չօճուղա ալշագ պիր ոյուլ պիր գաչ սէօզ սէօյլէտի։

Ժագ Լակարտ՝ ճէմիյէթէ կիտճէք կիպի կիյինմիշ օլուպ, պէյազ գըրաֆթ թագմըշ, սիյահ բուղա կիյմիշ, վէ էօնիւ աչըգ եէլէյին ալթընտան պէմ պէյազ կէօմէյի կէօրիւնմէքտէ պուլընմըշ տըր։

Բէք ազ ատամըն տիւգիւնճէ կիյէպիլտիկի պու գըյաֆէթ՝ մէրգուժըն իննճ վէ եօսմա պօյունա բէք եագըշմըշ, վէ Ամէրիգա ուսուլինտէ տթ նալը չէքիլտէ քէսիլմիշ օլան սագալը՝ մէրգուժըն չէհրէնիի չիրքինլիքմիմիշ իտի։

Տօգթօր Թօմբսըն՝ մէրգուժ չօճուղա պիր գաչ սէօզ սէօյլէտիքտէն սօնդրա, կէրի տէօնիւպ եինէ տալօնըն իչինտէն կէչէրէք քէնտի օտասընա տօզրու կիթտիքտէ, Բէյմօն իլէ օղլու՝ մէրգուժըն եօլուընը քէսիպ էօնիւնէ չըգտըլար։

Ժագ Լակարտ՝ Բէյմօնը կէօրիւբ կէօրմէզ, պիր գաչ կիւն ագռէմ ատա լօգանթաըրնտա կէօրիւչտիկի ատամ օլտուղընը թանըտը։

Ժագ իլէ Բէյմօն եէքտիկէրինն էյինի սըզգըրգտան սօնդրա, Ժագ։—Ա՛, սի՞զ միսինիզ, էֆէնտի։ պանա իթտիկինիզ հիւրմէթ ու իւայէթտէն վէ հագդըմտա կէօսթէրտիկինիզ էմնիյէթ ու իհթիգատտան տօլայը թէշէքքիւր էտէրիմ։ Գիչիմ միւքեալէմէ միզի խաթըրլամըչընըզ։ պէն տէ ունութմամըշ իտիմ։ սըրա նումէրօնըզ նէ՞ տիր։

Բէյմօն՝ կիւլէրէք։—Նումէրօ 1։ էօյլէնտէն էվվէլ պիզ պուրատա իտիք։

Ժագ։—Էն էվվէլ սիզէ պագըղ իճրատ միւտավաթ իտէճէկիմէ մէմնուննըմ։ տիմէք սիզի իլգին գապուլ իթմէկ իչուն միւթէէննա պիլէթ վէրտիրմէկճէ հաճէթ գալմայաճագ տըր։ —ախթաէն սօնդրա, Բօլը կէօսթէրէրէք։— Գու տէլիգանը օղլունը՞զ մը։—տէյու սիւվալ իթտի։

Բէյմօն։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Ժագ։—Վագըա քէնտիսինի չէօյլէ պիր կէօրմիւչիմ տամա, զաննըմ թանըյօրըմ։

Բօլ՝ պաչընը էյէրէք արզը իհթիրամ էյլէտի։

Ժագ՝ գարու իչրատչինի գալտըրարագ վէ էօնունէն պապա օղուլա եօլ աչարագ։—Գույուրընըզ, օտամա կիրինիզ։—տէյիպ, իւչիւ պիրտէն մէգթիւր կիրտիլէր։

Մախթէ Թօմբսըն՝ քէնտի լէթաֆէթը սիմասը վէ մուամէյէնի նիւվաղիչքեարանէսի սայէսինտէ եէչ նազարտա պիլճիւմէ միւշթէրի օլաճագլարընն թէվճիհինի ճէլալ իթմիչ իտի։

Ժագ՝ Բէյմօնա։—Օթուրընըզ չուրատա, էֆէնտի։ սիզ տէ, տէյիգանը, չէօյլէ եանընտտա օթուրընըզ։ ուզուն ուզատըյա վէ ճիտտի տուրէթտէ գօնուշաճաղըզ։ էվվէլա սիզէ չուրը տէյճէճէյիմ քի, սիզի կէօրտիկիմ պիր գաչ կիւնտէն պէրու չօգ տէյիճմիչսինիզ։ հէմ տէ ֆէնա սօյտան տէյիճմիչսինիզ։

Բօլ։—Գէնի կէօրտիւյինիզի թէէյիտ իտիյօրընըզ ամմա, պէն պուննա թէճաճ-

ճիւպ իտիյօրըմ, զիրա սիզէ բատթ կէլտիկիմի հիչ խաթըրլայամայօրըմ։

Ժագ։—Սիզ պէնի տէնէյէմէյինիզ։ սիզի պէն էրէյիճէ ուզագտան կէօրտիւմ, վէ գուվվէթինինի եէրինէ կէթիրմէք վէ միւպէէլա օլտուղընըզ գանընըզըգ խաթաթալըղընըն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն պագը թէտագիրը իհթիյաճ քեարանէ իթթիխազը նէ տէրէճէ ֆաիտէլի օլաճագընը՝ սիզ եօգ իգէն ըէտէրինիզէ տէյէճտիմ։

Բօլ՝ կիւլէրէք։—Մօտա խաթաթալըգ տըր, տօգթօր էֆէնտի։ զէմանէ խաթաթալըղը տըր։

Ժագ։—Գէն պու խաթաթալըղը քէօքտէն էյի խտէճէյիմ։ գանընըզը թէտագիգ իթմէքլիկիմ լազըմ օլտուղընտան, թահէլի իչիւն գանընըգտան պիր տամլա ալմազա միւտատէ խոնիզ։

Բօլ։—Բուպամըն գօլունը եօգարը սըչրայըմ մը։

Ժագ։—Եա՛յր, լիւգումը եօգ։ էյինիզի վէրինիզ պանա։

Բօլ։—Հա՞նկը էյինի։

Ժագ։—Հանկըսը օլուրսա օլսուն։

Բօլ՝ սօլ էյինի ուզաթտը։

Տօգթօր՝ Բօլն էյինի թէտիուզ քիչիք բարմաղընը գուվվէթինէ սըգտը, պատէհու պիր այթան թօրլուչը մէգքիւր բարմաղըն ուճընա սօգտըգտտա, անիտէ պիր գան տամլասը զուհուր իթտի։

Ժագ՝ իչտու գան տամլասընը պիր ճամ բարչասը իւզէրինէ ալտը, պիր խուրտէպին այթընա գօյսու վէ թամամ պիր ֆէնն սահիպի կիպի մէգքիւր խուրտէպին վասէթսըզլա տէլիգանլընըն գանընը թէտագիգ ու թէֆթիչ իթմէյէ պաչլատը։

Մէրգուժ տօգթօր՝ թէտագիգաթը միւտաղգիգանէպէյէ մէչղուլ օլա տուրսըն, պիզ պիր էճգաթանէյէ միւշահիճ օլան օտայա նագլը քէչտի խէլիմ։

Մատամազէ Մարթ՝ մէգքիւր օտատա, իւզէրինէ պիր չօգ քիչիք գութուլար եըղըլը օլան վէ իրի պիր տէֆթէր պուլընան պիր մատանըն էօնիւնէ օ-թուրմըշ օլուպ, մէգքիւր գութուլարըա տէֆթէրինն նէ չէյէ գուվվանըլաճաղը մա-լիւմիմիզ տիր։

Գու սըրատա կէնճ գըզըն նարատագ հիչ պիր իչի օլմատըղընատան, Անճէլին քէնտիսինէ վէրմիչ օլտուղը պիր բօմանը տտէմըշ օգույօր իտի։

Մէրգուժ գըզ՝ տօգթօրըն քէնտի օտասընա կիրտիկինի վէ լագըրտը իթտիկինի իչիթտի իտէ տէ, անընն սէօյլէտիկի սէօզլէրի էյինէ անլայամատը վէ տիգգաթ տա իթմէյօր իտի։

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ։—Խաթաթալարա պագմաղա պաչլանտը։ —տէյտի, վէ միշէթէրիլէրին կէլիպ քէնտիսինէ վիղիթա իւճրէթի իթա, վէ գայտ տէֆթէրինէ կէչիրմէք իւզրէ րէչէթալարընը քէնտիսինէ թէչէլիմ իթմէյէրինէ էհթիգարէն եինէ բօման միւթալէատընա տէվամ իթտի։

Գիր տէ նահէ հան Մատամազէ Մարթ պիթիւն վիճատտըլա թէթրէտտի։

Թօմբսընընն սէսինտէն պաչգա պիր սէս տահա քէնտի գուլաղընա գատար վատը օլուպ, եիւրէյինի եէրինտէն օչաթմըշ իտի։

Գու սէսի գըզընն թանըյաճաղը կէլիյօր իտի։

Մէրգուժ գըզ՝ պիր տիգդաթը ֆէվգէլատէ իլէ գուլագ վէրիպ տիւնէմէյէ պաշլատը։

Սէս՝ սուս օլտու, վէ տօգթօր Թօմբսըն լագըրտը իթմէյէ պաշլատը իսկ տէ, պու քէրրէ Մարթ՝ Մէրգուժըն նէ սէօյլէմիկինի էյիձէ իչիթտի։

Տօգթօր՝ լագըրտըրընը պիթիրտիքտէ, Մէրգուժ գըզըն գուլաղընա չիտատէ. էն չարբմըշ օլան իքինճի սէօ ենէրէյն իչիտիլմէյէ պաշլատը։

Էօքսիւգ գըզ՝ Թէքրար պիւթիւն վիճուտըյլա Թիթրէյտի։

Շիմտի արթըգ չիւպհէսիզ գալմայըպ մէգքիւր սէսի Թանըյօր իտի։

Պու սէս՝ Մարն ըրմաղը գըրըլարընատա պալըգ ավճըլըղը իտէն վէ քիթապլընը սանատալընըն իչինէյն ալըպ քէնտիտինէ կէթիրէն վէ քէնտիսինէյէ ուզուն ուզատըյ գօնուչան էտապանը տէլիգանլընըն սէսի օլուպ, Մէրգուժ գըզընը՝ ճան ու կօնիլէյն սէվմէյէ պաշլամըշ օլտուղը պու տէլիգանլը՝ միճիտաթ նէվինէյն պիր Թէսատիֆլէ Թա քէնտի ճանը պաշլնա կէլմիշ, քէնտիսինի Տօգթօր Թօմբսընա կէօսթէրիյօր իտի։ . . . Տիմէք պիր իտատՊօլընը վար տա միւհիմաճը Թէտավի պուլընըյօր իտի։

Մատմազէլ Մարթընն եիւրէյի եէնիտէն օյնատը ամմա, պու քէրրէ էլէմ ու քէտէրինատէն նասի պէօյլէ պիր հէյէճանա տիւշար օլտու։

Մէրգուժ էօքսիւգ գըզ՝ պիր սէս միւշապհէթինէ պտատնաղընա քէնտի քէնտինի Թէէմինէ չալըշը իսկ տէ, պունա ատա մուվաֆֆագ օլամայօր իտի։

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ։—Հա՛նիյա քի կէօրէպիլէ իտիմ։— տիյէրէք, սանտալեատընատան գալագը, վէ ուստէճաճըգ գարըյա եագլաշըպ էյիլէրէք քիլիտէլինինէն պագմաղա պաշլատը։

Գըզ՝ գարունըն էօթէ Թարաֆընը կէօրեպյօր իտի իսկ տէ, տէլիքատէն էյիճէ կէօրէպիլիպէ իչուն մէյատընը բէք ազ օլտուղը կիպի, օ արա տօգթօր Թօմբսընը՝ Բէյճոն իլէ Բօլը խաւրատպինին եանընա չաղըրտըղընատան, պու իւչ քիլի պիրատէն քիլիտ տէլիկինինէ էօնիւնատէն էօթէյէ կիտուպ, արթըգ հիչ կէօրիւնմէյօրլար իտի։

Պունընա պէրապէր կէնճ գըզ՝ կէօպիւնիւ քիլիտ տէլիկինէ գէյտուչ, Թիթրէյէրէք վէ տիգդաթ իտէրէք սապրըսըղընէգա պէքէլմէմքատէն կէրի տուրմատը։

Տօգթօր՝ լագըրտը իտէրէք վէ խաւրատպինի Բօլա կէօսթէրէրէք։—Գագընըզ, սէվգիլի էվլատըմ, վէ կէօրտիւյիւնիզի Թարիֆ իտինիզ . . . —տիյօր իտի։

Տէլիգանլը՝ Թէք կէօպիւ տուրսին կիպի գօնուլմըշ օլան վէ ուֆագ չէյլէրի պէօյիւք կէօսթէրէն ալէթին էօգարքի տէլիկինատէն պագարագ, ճամ բարչասընըն իւզէրինատքի գան տամըլասընը մէրագ ու տիգդաթլա Թէտգիգ իթտի։

Տօգթօր Թօմբսըն՝—էյ նա՛նըլ օլտու։

Բօլ։—Գէօյիւք պիր սու տամըլասը վէ պու տամըլանըն օրթա եէրինատ գըրմըզը նօգթա կիպի պիր չէյ կէօրիւյօրըմ . . .

Տօգթօր։—Օ գըրմըզը նօգթա՝ սու տամըլասընըն օնատա պիր բայընը Թէչթիլ իտիյօր, տէյի՛լ մի։

Բօլ։—Էվվէթ։

Տօգթօր։—Իչթէ ասըլ գան օ գըրմըզը նօգթա տըր, վէ սու կիպի կէօրիւնէն մատտէ տամըլ գանըզըգ խասթալըղընըն էսէրլ տիր։ Շիմտի սիզին Թէչ-

միլ տամարլարընըզտա նէ գատար գան վար իսկ պէն պիլիրիմ . . . Կէլինիզ չու եանընտատա օթուրընըզ տա գօնուչալըմ։—տիյէրէք, Թէքրար գօլթուգ սանտալեասընա օթուրար վէ Բօլ տամի անըն եանընա կիթտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ քիլիտ տէլիկինէյն էլան օտանըն իչէրիսինէ պագըյօր իտի։

Մէրգուժ գըզ՝ օտանըն իչէրիսինէ պուլընանլարըն տէլիք էօնիւնէյն կէչտիքէէրինէ պաշլարընը կէօրմէքսիզին եաւընըզ պէտէնէլէրինի կէօրտու, վէ սօնրա օթուրտուգլարընատա եիւզէրինի կէօրմէյէ պաշլատը։

Բօլ՝ գըզըն Թա գարշըսընատա, ար այաղընըզ իչինէ պուլընըյօր իտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ Մէրգուժ տէլիգանլընըն սօլկուն եանագլարընը, գըր գըրմըզը կէօզ գարագլարընը վէ իչնկի գաշմըշ տուտագլարընը կէօրէրէք քէնտիյի ԹուԹատայըպ կէօզլէրի տօլտու, վէ քէնտի քէնտինէ։—Հայը՛Ֆ, քէնտիսի տիր . . . պու նէ՛ գատար տէյիմմի՛ . . . Աճապա նէ՛ տէրէճէ ազըր պիր խասթալըղա միւպէյէլա օլմուշ տըր։

Տօգթօր՝ տէլիգանլըյա։—Սիզ չալըշկան պիրիսինիզ, տէյի՛լ մի, էվլատըմ։

Բօլ։—Էվվէթ, Տօգթօր էֆէնտի, պէն մէզգէ չալըշմադը սէվմիյէմ։

Տօգթօր։—Շու սօն վագիըատա մէզգէ չօգ չալըշըրնը՞զ մը . . .

Բօլ։—Էվվէթ, չօգ չալըշըրմ . . .

Տօգթօր։—Ամէլէ եիւրիւտիյինիզտէ, եախօտ էօլչիւտէն դիյատէ չալըշըրըզ նըզտա, եիւրէք չարրընթըրընա տիւշար օլմո՞չմըսընըզ։

Բօլ։—Էվվէթ, եիւրիւյիւմին չարուգլըղընա վէ եախօտ չալըշմագլըղմըն էօլ չիւսիղլիկինէ կէօրէ ազ վէ եա չօգ եիւրէկիմ չարըմադը պաշլար։

Տօգթօր։—Գագէն սէվգիպսիզ մահղունն օլմա՞գմըսընըզ, եօրկունըզգ տույմա՞գմըսընըզ, իւզէրինիզէ Թիթիղթիք կիպի սիր չէյ կէլմէ՞զ մի։

Բօլ։—Գու չէյ պատա չօգ . . . բէք չօգ տէֆա վուգու պուլար . . .

Տօգթօր։—Գունէյար՝ գանսըղըգ իլէթինէն էմարէյի ուժուտիյէլլէրի միյանընատա էն սըգ վուգու պուլանլարը տըր . . . Ույգունըսատա սայըգլա՞րմըսընըզ։

Բօլ։—Սայ քի հէր կէճէ . . .

Տօգթօր։—Գունատան մատատա նիզամսըզ նէֆէս պէրի վէրիրսինիզ. Նասլըզընըզ նիզամսըզ աֆատ . . . Վիճուտճա զաֆէն չօգ գայըֆ օլտուղընըզտան, չօգատան պէրու էօլչիւտէն տէ գիյատէ չալըշըրըզընըզ իչուն գանսըղըգ խասթալըղընըզ բէք պէրու էօլչիւտէն տէ գիյատէ չալըշըրըզընըզ իչուն գանսըղըգ խասթալըղընըզ բէք զիյատէ իւէրի կիթմիշ իսկ տէ, պունատան հիչ էնտիչէ վէ գատամլիք իթմէմէյինի . . . Գէն սէզի բէք չարուգ էյի իտէէկիմի Թէսհհիւտա իտէրիմ . . .

Բօլ։—Տօգթօր էֆէնտի, նօգթասը նօգթասընա Թէնալհաթընըզը իճրա իտէէյիմ . . . հէր նէ սէօյլէրսէնիզ եապաճաղըմ . . .

Տօգթօր։—Գունա չիւպհէմ եօգ տըր, լաքին եալընըզ իթտաթընըզա տէյիւ, էմինիյէթը Թամմէնիզի իհթիյաճըմ վար . . . պու պատա բէք լազըմ տըր . . .

Բօլ։—Ինատ օլտուն, տօգթօր էֆէնտի, սիզէ բէք պէօյիւք էմինիյէթիմ վար տըր . . .

Տօգթօր։—Գունը տիմէք քիֆայէթ իթմէզ . . . իսապաթ իթմէք լազըմ . . .

Բօլ։—Նա՞սըլ իսապաթ իտէյիմ։

Տօգթօր.—Սիզէ խրատ խէնէկիմ սիւվալէրէ սէրպէսթճէ վէ տօղրուճա ճէվապ վէրէճէք օլուր խէնիզ, իչթէ օ վագթ հագգըմտա էմնիյէթը քեամիլէնիզ օլտուղընը խապաթ իթմէզ օլուրսունուզ . . .

Բօլ.—Հազըր վէ միւհէյեայըմ . . .

Տօգթօր.—Գագալըմ . . . Սէքիզ կիւնլիք պիր միւտտէթ զարֆընտա սիզտէ պու ատրէճէ պիր Քէպէտտաիւլ կէօրտիւկիմտէ չօգ Թէաճճիւպ վէ Թէէդտիւֆ իթտիմ . . . Զէհրէնիգտէն անլաշըլըրը իւզրէ սըհհէթինիզին պէօյլէ պիրտէն պիրէ պօզուլմասը՝ գանըզուզ խասթալընտան օլմասընը պէյան ու Թէէյիա խէրիմ.—տէտիկինտէ .

Բէյմօն՝ քէմալը Թէհայիւր վէ Թէաճճիւպլէ հէքիմին ևիւզիւնէ պագարագ քէնտի քէնտինէ.—Պու տա կիզ ի պիր ադրը զանն ու մէմուլ իտիյօր . . . Պու նէ՞ էյի պուլուշ . . . —տէտի .

Բօլ՝ տօգթօրըն պէյանաթընը իչթիտիքաէ Թիթրէմիշ օլուպ, մաամաղէլ Մարթ իսէ էյհէնէ իչթիմէք իչիւն քէնտիյի սըգըպ նէֆէսինի ԹուԹմազա չալըշըյօր իտի .

Տօգթօր՝ Թաթլը պիր յիսանլա.—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, հէքիմ տէտիկին տօսթ տիմէք տիր, խոստովանահայր կիսլի հէր պիր չէյի օնա սէօյլէյիպ չէքինմէմէլի . . . Պիր ինսան՝ բուհընըն խասթալըգլարը էյի օլմասընը իսթէտիքաէ բաքագտան հիչ պիր չէյ կիզլէմէմէսի լազըմ կէլմիկի կիպի, վիճդուտընն ազրըլարը կէշմէսինի արզու իթտիքաէ տասի հէքիմտէն հիչ պիր չէյ կիզլէմէմէլի տիր . . . Սիզ իսկ բէտէրինիզտէն վէ պէնտէն ժուԹլագա պիր չէյ կիզլէյօրսունուզ . . . Սիզտէ պիր ադրը . . . պիր ֆէսատը տէրուն . . . պէլքի տէ պիր էլէմ ու քէտէր վար տըր . . . Հայտէ պագալըմ, զայրէք խուսպ սէրպէսթճէ պիր ճէվապ վէրինիզ .

Բօլ՝ սըգըլարագ.—Եանլըշընըզ վար, տօգթօր էֆէնտի, պէնտէ հիչ պիր չէյ եօգ . . . պէնտէ հիչ պիր չէյ օլմասընը սիզէ Թէէմին իտէրիմ . . .

Տօգթօր՝ պաշընը սալլատրգտան ասնադրա.—Պէնի գանըզրամազսընըզ, էվլատըմ. պէն բնանէլարը Թանըր վէ մաֆիզզամիրլէրիմնէն անլարըմ . . . Սիզտէ վար օլտուղընը վէ էկէր իսթէր իսէնիզ գօլայճա Թէտավի իտէճէկիմի սէօյլէմիկիմ պէտէնճէ խասթալըգտան մաստա, պիր ըզտըրտաը մանէվի տախի վար տըր քի, ճինն ու էսասընը պիլմէմիկիմ իչիւն Թէտավի իտէմէմ, լաքին պու ըզտըրտաը մանէվի սէհէմէհալ մէվճուտ տըր վէ սիզի Թէէճի իթմէքտէ տիր . . .

Բ. լ՝ չիտտէրլէ.—Բէճա իտէրիմ, տօգթօր էֆէնտի, եավաշրըրըմ, պէնի իսթինթագ իթմէյինիզ . . .

Բէյմօն՝ արտայա կիրէրէք.—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, պէօյլէ ինտատ իտուպ սիւքիթ իթմէնլէ չօգ ֆէնտ իտէյօրսըն . . . Հայաթընը գուրթարմագ, սըհհէթինի իտատ իթմէք իսթէյօրը, անլամայօրմըսըն . . . Պէն պիլէ սէնտէ պիր աղրը, պիր էլէմ ու քէտէր, պիր ֆէսատը տէրուն պուլունտըղընը քէշֆ իթտիմ . . .

Բօլ՝ քէքէլէյէրէք.—Պապաճըղըմ . . . պապաճըղըմ . . . պանտ իչքէնէ վէրիյօրսունուզ . . .

Բէյմօն.—Էյի տիւշիւն, էվլատըմ, էյի տիւշիւն . . . Էկէր սէն էօլիւր իսէն, պէն պու տիւնեատա եալընըզ գալաճաղըմտան, օ զէման հալիմ նէ՞ օլաճագ տըր

. . . Գապանը տիւշիւն, սէնտէն պաշգա քիմսէյի սէվմէզ վէ սէնտէն պաշգա սէվճէք քիմսէսի եօգ տըր . . . Ըզտըրտաըն նէ՞ տիր, սէրպէսթճէ սէօյլէյիվէր. չարէսինի արայաճաղըզ վէ պէհէմմէհալ պուլաճաղըզ . . . Էլէմ ու քէտէրինի պիզէ պիլտիր, պու էլէմ ու քէտէրինի տէֆ իթմէք իչիւն տիւնեայը ասրատաճագ գուվվէթիմ վար տըր . . .

Բօլ՝ սըթմա կիպի Թիթրէյէն էլէրէյսէ ալընը սըգարագ վէ պիր նէվի տէհէճ տիւշար օլարագ.—Սըրրըմ . . . սըրրըմ . . . ադըմտան ալաճագլար . . . —տէտիկէ .

Տօգթօր՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Պիզտէն կիզլէմէք իսթէտիկինիզ սըրրը քէշֆ իթմէք կիւճ պիր չէյ մի սանըյօրսունուզ . . . Սիզին եալընըզտա կիզլէյէճէք եալընըզ պիր սըրրընըզ օլապիլիր . . . աշգ ու սէվտա սըրրը . . .

Բէյմօն.—Միւպէէլան ա՞շգ մը օլմուշսուն .

Մատմազէլ Մարթ՝ արթըգ նէֆէս ալըպ վէրմէյօր խտի .

Մէրգումէ գըզ՝ Բէյմօն ֆերօմանթալըն քէնտի էվլատընա պու սիւվալի խրատ իթտիկինի իչիթտիքաէ, գալպինին չարրընթըլարընը զապթ ու Թէսքին իթմէք իչիւն էլինի կէօյսիւնին սօլ թարաֆը իւզրինէ վազ իթտի .

Ադամպա Բօլ՝ օ սիւվալէ ճէվապ վէրէճէ՞ք մի խտի .

Ադամպա քէնտիսինին (Մարթընն) խամինի վէրէճէ՞ք մի խտի .

Ադամպա Բօլ քէնտիսինի տահհէնէ սէվի՞օր մը խտի .

Պու իւչ սիւվալ գարշըսընտա Մարթ ազ գալընըն պայըլտագտը .

7

Պիր տէ Նակէհան մէրգում տէլիգանլը պիր գարար վէրիպ այաղա գալգագ Թիթրէյէ պիր սէտա իլէ.—Էվէվէ, տօգթօր էֆէնտի, էվէվէ, պապաճըղըմ . . . ևանըլմայօրսունուզ . . . միւպէէլան աշգ ու սէվտա օլմուշըմ տըր . . . ճան ու կէօհիւլտէն սէվէրիմ . . .

Բէյմօն՝ տիւշարը տէհէյէթ օլարագ.—Էյ պու աշգ ու սէվտա՞ մը սէնի Թէէճի խտիյօր .

Բօլ.—Պէնի Թէէճի իթտիհինի պիլմէյօրըմ, լաքին պէնի պօզույօր . . . պէնի իւզմէյօր . . . պէնի պիթիրմէյօր . . .

Տօգթօր.—Սէվտիկինիզ գըզ սիզէ լայըգ տէյի՞լ մի տիր .

Բօլ.—Գանա լայըգ տէյի՞լ մի . . . պու պիր քիւֆր տիր . . . Կիւզէլիհկի գատար տա Թէմիզ պիր գըզ օլտուղընը Թէէմին իտէրիմ . . .

Տօգթօր.—Էօյլէ իսէ Նի՞շին ժուզտարըգ օլույօրսունուզ . . . անընկա սիզին արանըզտա տէֆի նագատիլ պիր էնհէյ վա՞ր մը տըր . . . .

Բօլ.—Բէճ տէհէճէլի պիր էնհէյ վար . . . Գըզ պէնիմ իչիւն զայգ օլմուշ տըր . . . պիլմէմ նէրէտե պուլայըմ . . . էկէր քէնտիսինտէն այրըլմայագագ օլսա իսիմ, իւմմա իտէր իսիմ . . . ժուզտարըգ օլմազ իսիմ . . . պէքլէր իսիմ .

Տօգթօր.—Նա՞սըլ օլուր քի մէրգումէյի նէրէտե պուլաճաղընըզը պիլէմէյօրսունուզ . . . Թանըմա՞զմըսընըզ .

Բոլ.—Մէրգուժէյի Քանըժամ. . . խմինի պիլմէմ. . . հագգընտա հիչ պիր մալիւմաթըմ եօգ տըր. . . Պիր կիւն մէրգուժէյի կէօրտիւմ վէ կիւզէլլիկինէ հայրան օլտուժ. . . քէնտիսինէ գօնուշտըմ . . ճէվապ ալտըմ վէրտիմ. . . լագըրտը իտիյի պէնի ճէզպ իթտի. . . Իլք տաֆիգատան անիտէ մէրգուժէյէ կէօնիւլ վէրտիմ. . . միւտտէթը հայաթըմ իչիւն մէրգուժէյի սէվտիմ. . . պիր տահա արթըգ կէօրմէտիմ. անճաղ ուզագտան պիր քէրրէ տահա կէօրտիւմ. . . պիր առամ մէրգուժէնին ալնընը պուս իտիյօր իտի. . . զանն իտէրսէն գըզտը ըլմըշ պիր տէմիրէյ գալսիմի տաղլայօրլար կիպի մէզբիւր պուսէ պէնի չօգ ֆէնա իթտի. . . Անտէն պէրու հիչ պիր չէյ եօգ. . . մէրգուժ՝ հարէքէթ իթմիչ . . . Նէ՞րէտէ տիր, վէ ավռէթ իտէճէ՞ք մի տիր, պիլմէմ. . .

Տօգթօր.—Պու կէնճ գարը պէյթի էվլի տիր.

Բօլ.—Պիլմէյօրըմ. . . վէ իչթէ պունը պիլմէտիկիմ իչիւն տիւչարը մէէյուսիյէթ օլույօրըմ. . . Պէյթի կիւնէն պիրինտէ մէրգուժէյի պուլաճաղըմ, օ զէման էկէր հաւրը ու սէրպէսթ պուլընմազ իսէ տահա զիյատէ մուզտայրըզ օլաճաղըմ . . . Գազաճըղըմ, չիման արթըգ սըրրըմա ակեահընը. . . Տօգթօր էֆէնտի, սիզ տէ բզտըրըապաթըմը անլատընըզ. . . ազ ու ֆէքրիմի զապթ իթմիչ օլան վէ պուհնտան պէօյլէ էօմր ու հայաթըմ տայըլան մէրգուժէ գըզ պուլընմատըզճա, պէնիմ քէսթը սըհհէթ ու աֆիյէթ իթմէքլիկիմին իչթիսալի օլմատըզընը կէօրիւյօրսընըզ. . .

Բէյժօն.—Պու գըզ կիմի՞ չ մի տէյօրսընըզ.

Բօլ.—Էվվէթ, պազաճըղըմ.

Բէյժօն.—Նէրէյէ կիմի՞չ օլտուզընը անլատընը չալը՞չմատըն մը.

Բօլ.—Սօրտուժ, սիւվալ իթտիմ, հիչ պիր խատէր ազմատըմ. . . Մէրգուժէ գըզը խաֆիէն սէվմէքտէյիմ ատմա, գըզ պանա պէօյլէ պիր հագգ վէրմէմիչ տիր, պէն նա՛սըլ մէրգուժէնին նամուսընա տօգունաճագ պէօյլէ պիր Քահգիգաթ ու Քէնէսսիւսաթա կիրիշէպիլիր խատ.

Բէյժօն.—Մէրգուժէյի պիրլիքտէ արարըզ, էվլատըմ. . . Ինչոլաչ պուլըրըզ, սէն տէ մէսուտ վէ պահթէյար օլուրսընը. . . —ուէտի.

Բէյժօն Ֆրօմանթալ՝ ատլիգանլընընն հիւն ու քէտէրինի տէֆ իթմէք վէ օնա պիր ապ իտմա վէրմէք իչիւն չու սօն սէօզլէրի օղլունա սէօյլէմիչ իսէ տէ, քէնտիսինէտ էօյլէ պիր գանատաթ հասըլ օլմամըշ իտի.

Բէյժօն՝ Բօլընն էլինի Քուէթարագ սէօզիւնէ տէ վատ իլէ.— Եիւրէք ի օլ, էվլատըմ: Ազգ ու ժուհապպէթին մագսատը՝ հայաթ վէրմէք օլտուզընատան, ազգ ու ժուհապպէթ սէնի էօլտիւրմէյէճէք տիր. . .

Տօգթօր Թօմբսընն.—Քաֆայըզ՝ եարաընը պիզ կէսթէրմէյէկ գանտըրտըմ . . . պու էլվէրիր. . . Շիմտի, էֆէնտի, իչի արամըզտա Թագսիմ իտէլիմ. . . Պէն վիճհաւաընը էյի իտէճէյիմ. . . սիզ տէ բուհ ու գալպինին Քէտավիսինի աէրբէօհտէ իտինիզ. . . Սիզ տէ, սէվիւիւ էվլատըմ, էրքէք օլունըզ, քէսիլմէյինիզ վէ քէտէրինիզի տիւչիւնինիզ. . Պէն չիմտի պիր բէչէթա հազաճաղըմ. . . Պու բէչէթամընն ահքաամընը հարճիէն իմրա իթմէյի վատ իտէ՞ժմիտինիզ.

Բօլ.—Վատ իտէրիմ, տօգթօր էֆէնտի.

Տօգթօր Թօմբսընն նամը տիկկը ժագ Լաֆատա՝ պիր բարչա քհազըա ալըզ բէչէթայը հազմազա պաշլատը.

Եանընտաքի օտատա Մատամազէլ Մարթ՝ ճան ու կէօնիւլտէն Բօլընն աղզընտան չըգան սէօզլէրէ գուլագ վէրէրէք, մէրգուժ տէլիգանլընընն պիլմէճատըրէյէ պէյան ու իգրարը սըրր իթտիկինի պիր մէսէրէյէը ֆէվգէլատէ իլէ խթֆժա իթմիչ իտի.

Լաքին պու մէսէրէյէ պիր խէվֆ ու տէհշէթ գարըշըյօր իտի.

Բօ՝ քէնտի (գըզ) սէպէպիյէ մուզտարըզ օլույօր իտի. . .

Բօլ՝ մէրգուժէյի քէնտիսի իչիւն մուէպպէտէն զայզ օլմուշ զանն իտիյօր իտի.

Գըզ քէնտիսի իսէ օրտատա, Թա հագգընընտա պուլընըյօր իտի. . . տրալարընտա եալընըզ պիր գարու վար իտի.

Գըզ՝ մէզբիւր գարույը պիր իրթաէ օրթայա չըգըզ, քէնտիսի իչիւն աֆհչը աչդ ու տէվտա իլէ սուզան օլան տէլիգանլըյա.—Իչթէ պէն պուլտաապրըմ. . . իւմիտա իտէպիլիրսինիզ. . . պէն հաւրը ու սէրպէսթիմ վէ սիզի սեվէրիմ.—տիյէսպիլիր իտի.

Լա ֆէն նէ չարէ քի Մատամազէլ Մարթ պունը եարատագ իտի. . . Եարատայաճագ իտի. . .

Գըզլըգտան նէչէթ իտէն գօրգագլըգ էսէրի օլարագ կէրինտէն պիլէ գըմըլտանատայօր իտի.

Սիւքիւթ իթմէք՝ վազիյֆէսի իտի.

Պիր տէ նահկհան խաթրընտան պիր չէյ կէչիպ մէրգուժ գըզըն գալպի չարըմատա պաշլատը.

Տօգթօր Թօմբսընն մուտայէնէի Քըզպիկէսի խթֆատ պուլմագ իւզրէ պուլընըյօր իտի.

Բօլ՝ չիւտէսիսիզ կէլիպ գըզա վիգհթա իւճրէթինի Քէէտիյէ իտէճէք, վէ ալմրզ օլտուզը բէչէթատընն սուրէթինի վէ քէնտի իտիյինի մէրգուժ գըզընն էօնիւնտէ աչըզ տուրան տէֆթէրէ գայտ իթտիրէճէք իտի.

Օ գէման Բօլ մէրգուժէյի կէօրէճէք իտի.

Հիւզն ու քէտէր՝ մէսէրէյէ, մէէյուսիյէթ՝ իւմիտ միւնգալըզ օլաճագ իտի. Մանէվի խատթալըզ տէֆ օլուզ, միւճուուտա խատթալըզ տատի սէրբատ միւպէտատը սըհհէթ ու աֆիյէթ օլաճագ, վէ պու հալը սըհհէթիյէթիմալէն գըզ քէնտիսի տատի խայլիսէն խայլի խթֆիֆատ իտէճէքտի. . .

Մատամազէլ Մարթ՝ նէհնիսէն հէքիմին սէսինի իչթիտի.

Գու սէ՛ մուտայէնէի Քըզպիկէնին խթֆատ պուլուտընը էյմա իտիյօր իտի.

Մատամազէլ Մարթ տէրհալ գօչուտ նէրինէ կիթտի.

Ժագ՝ Բօլա պիր քհազըա ուզաթարագ.—Սէվկիւլու էվլատըմ, իչթէ սիզին բէչէթաընըզ, պունըն ահքատընընա քէնտինիզի գուլլանաճագընըզ. . . —տէտախքատէն ասնդրա, Եազըխանէ սինէն իւզէրինտէն պիր գուբու ատըզ իլտվէյն մէգազ իտէրէք.—Սիզէ վէրտիկիմ հազալար պուտնըն իչինտէ տիր. . . Սէչքիզ կիւնատէն եինէ կէլիպ պէնի կէօրիւնիզ. . . պահատուսա կիւլէր եիզ իլէ վէ բահաթը գալզ իլէ կէլինիզ. . . —ուէտի, վէ Բէյժօնա խթֆապէն.—Գու չէյէ սիզ պագտալըսընըզ, էֆէնտի.—ուէյինճէ,

Ըէյմօն՝ ճէվապչէն.—Սիզ գառավէք իթմէյինիզ, տօգթօր էֆէնտի։

Տօգթօր.—Սէյտէք պուննաա տըր, պիլմիշ օլասընըզ։

Ըէյմօն.—Իմքեանը օլմայան չէյի պիւէ եարմադա չալըշմաղըմ։

Տօգթօր.—Իյթէ էյլէ օլմալը։

Ըէյմօն՝ պիր ազ սիւքիւթաէն սօնդրա սըզըլարագ.—Շիմաի, տօգթօր էֆէնտի, միւսաատէ խոնիզ սիվալ իտէյիմ, վիզիթա իւճրէթի իչիւն նէ՞ վերէճէյիմ։

Տօգթօր՝ կիւլիւմսէյրէք.—Ագիզիմ, խասթա օլարագ էվվէլ օղլուընըզ պաննա միւրաճաաթ իթտի. . . սիֆթահ ուղրընա այաղընըզ գատէմինէ մուգապիլ քէնտիսինի մէճճանէն թէտավի իտէրէք, վազյֆէյի մինունէթաարիմի իչիւն իտէճէյիմ . . . Արթըգ իւճրէթտէն պահա իթմէյէլիմ . . . ալմամ, գապուլ իթմէմ . . . Սիզ պէնիմ իչիւն միւչթէէրի տէյիւմինիզ, տօսթըմընըզ . . . Սէքիզ կիւնտէն էնինէ կէլէճէքսինիզ, տէյի՞ մի . . . —տիյէրսէք, ծագ Լակարտա էլինի Ըէյմօն իլէ Բօլա ուզաքտա վէ էլէրինի սըգաբգատան սօնդրա անէչրի քէնտի օտասընտան տօղրօ-ճա հայաթըն իւգրինէ աչըլան պիր գարուչա կէօթիւրթէք.—Գուրատան տիչարը չըգընըզ . . րէչէթանըզը պու կիւն գայտ իթտիրմէյէ պէչհուտէ պիր.—տէմի, վէ թէքրար էլէրինի սըգըզ միւփարէդաթ էյլէտի։

Գապա օղուլ կիտիպ, գաբու արգալարընատան գարան տը։

Մալիւմ օլտուղ իւգրէ Մատաղէլ Մարթ՝ պիր գաչ տագըգատան պէրու ասթէչ Թօմբրընըն օտասընտա սէօյլէնէն սէօգլէրի տինէմէմէքտէչ օլուպ, լաքին մէղթիւր գարուներն աչըլըպ գարանմասը սէսի գուլաղընա կէլտի։

Մէրգուէմ գըզ քէչիյէթի անլայըպ սար սարը քէսիլտի, վէ պիր արա ֆէրահլանմըշ օլան գալպի էյլէմ ու քէտէրէ տիւշար օլտու։

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ մէրգուէմէնին եանընա կէլմէկէճք վէ մէրգուէմէյի կէօմէկէճքտի. . .

Գէօյլէ պիր միւլագաթ վուգու պուլաճաղընա տաիր օլան իւմիտէրիճին քեաֆֆէսի մահվ օլուբ յօր իտի։

Ծագ Լակարտա՝ քէնտի քէնտինէ.—Գէնիմ պիրինճի միւքէրրիմին իտմինի սօրմաղա ունուքտում. . . Լաքին նէ՞ զարարը վար տըր . . . Սէքիզ կիւն սօնդրա կէլէճէք, օ վագթ արար անլարըմ.—ատէրքաէն սօնդրա, պիր էյէքրիդ չանընըն տիւյմէսինի չէքտի։

Սըրա նուէմբրօլարընը կէլէն միւքէրրիւէրէ թէվզիխ մէմուր օլան չօճուգ կէլտի։

Տօգթօր.—Շիմտի իչի քիչի տիլարը չըգաը, անլէրէ տիգգաթ իթտի՞ն մի։

Չօճուգ.—Էվվէլ, տօգթօր էֆէնտի։

Տօգթօր.—Անլէրի քանըյաճաղընա էմի՞նմիսին։

Չօճուգ.—Էվվէլ, տօգթօր էֆէնտի։

Տօգթօր.—Անլէր եա պիրլիքտէ, եախօտ այրը այրը կէլտիքլէրինտէ, սբրա նուէմբրօսը վէրմէյէսին. . . տօղրու ալըպ օտատա կէթիրէսին. . .

Չօճուգ.—Պաշ իւսթիւնէ, տօգթօր էֆէնտի. . .

Տօգթօր.—Իչինճի նուէմբրօ սահիպինի կէօնտէր կէլսին։

Պիր գառըն իչէրէյէ կիրտի։

Ծագ Լակարտա մուայֆէնէի քըսպէյէսպէյէ մէչղուլ օլա տուրսըն, պիզ պիր ազ

տա մէրգուէմըն սբր քեաթիսի Բասգալ Սօնիէ վէ եախօտ Բասգալ Բամպէրին հալ ու թամրընտան պահս իտէյիմ. . .

Բասգալ՝ Միրօմէնիլ օսգաղընտաքի գօնագտա պուլընմայըպ, քատտա տա կէլմէմիշ իտի։

Իլք կիւնտէն պէրու մէրգուէմ սբր քեաթիսի՝ գօնք տը Թօնէրիէօնէն վէրէսինտէն պիրի օլան ասօչմէճի ամէլսի Ամէտ Տիվէրնուա իլէ անընը մուգապիլ տիլպէր Վիրժինիէին իլգինի գօլայըպ տուրույօր իտի։

Ծագ Լակարտա՝ պիր սատաք էվվէլ տավրանմագ լազըմ կէլտիկինի քէնտիսինէ սէօյլէմէյէ օլտուղընտան, Բասգալ հիչ վագթ զայըպ իթմէյիպ գանըզընըն էէրինի եուտընը էօյրէնիպ, մէրգուէմըն իգատէթ իթտիկի խանէյի կէօզէլէմէքտէ իտի։

Իլք ագշամը Բասգալ Սօնիէ՝ Ամէտ Տիվէրնուանըն իչինտէն ավտէքինտէ պիր արգատաչըյլա պէրապէր պիր գօլճուգ մէյխանէյէ կիրիպ պիր մատա էօ նինտէ օթուրտագ պիր գատէհ վէրմուբ կէթիրթիտիկինի կէօտուկինտէ, քէնտիսի տէ անընը արգատը սբրա մէգթիւբ մէյխանէյէ տուխատ իթմէյէ իտի։

Շուրատնըգատա աչըգտան պէյտն իտէրիզ քի, Բասգալ՝ Բիւէպլա սօգաղընատաքի հաղըր բուպատը տիւքքեանընտան պիր գաթ խատէմէ բուպատը պէրպ կէյինմէյէ օլտուղընտան, Թըպգը պիր գօնագ ուշաղընա պէնդէյօր իտի։

Բասգալ՝ մէյխանէնէին ուշաղընա պիր գատէհ Մատէրա չարատը բտմարլատըղընտան, ուշագ՝ մէրգուէմը եատը պիր միւքէրրի զանն իթտի։

Ամէտ՝ արգատաչըյլա էօթէտէն պէրիտէն գօնուչարագ, Բասգալա հիչ տիգ գաթ իթմէտի։

Արգատաչը.—Գու կիւն կէճ կէլտին. . .

Ամէտ.—Էվվէթ, Սէն-Տընիտէ չալըշմադա կիթտիմ, օրատան կէլիյօրըմ. . .

Արգատաչը.—Եարըն երնէ օրայա կիտէճէ՞քսինիզ.

Ամէտ.—Եա՛յր. . . Եարըն բէնճէչնէիհ տիր, բագար կիւնիւ տէ պիթիրէճէք միւսթաճէլ պիր իշիմ օլտուղընտան, Վիրժինիէի քէօյէ կէօթիւրմէյէ սէօզ վէրտիմ. . . Մէրգուէմէ գըզ քէօյ հալինի չօգ սէվէր։

Արգատաչը.—Նէ՞րէյէ կիտէճէքսինիզ.

Ամէտ.—Հէյնուզ Թայիճ իթմէմիշիպ տիր. Գէն էվմէէն հարէքէթ իթտիկիմտէ, Վիրժինիի եէրի հէյնուզ գարարլաշմադըմըզ իտի. Սէվր, Գուժիվալ, Նօժանսիւր-Մարն վէ Գօրպէյլ քէօյլէրինտէն հանկըսընա կիտէյիմ տէյի տիւչինէյօր. . . Զաննըմ չիմտի էվէ կիթտիկիմտէ պիր եէրէ գարար վէրմիչ օլաճագ տըր։

Արգատաչը.—Վիրժինի չօգ քիպար պիր գարը տըր։

Ամէտ.—Գունը խուլուսլա սէօյլէտիկինէ իթթիգատըմ պէրքէմալ տըր, ա՛ր-գատաչ։

Արգատաչը.—Տայմա էլ իչի իչէր, տէյի՞ մի։

Ամէտ.—Տայմա իչէր։

Արգատաչը.—Հիչ պօշ տուրմա՞գ մը։

Ամէտ.—Հիչ. . . Իչի բէչ չօգ տըր. . . զայէթ չալըշկան վէ ուսթա պիր գարը տըր. . . Բարմագլարընատան հիւնէր ագար. . . Գինատն ալէյհ ժաղագատա բէչ իթթիպարատա տըր. . .

Բասգալ՝ իշտու մի քեալէմէտէն պիր քէլիմէ պիլի գաշրմայօր իսի։

Արգատաչը։—Էվաէն չըգարնը՞զ մը։

Ամէտ։—Յա՛չը։ ։ ։ էլան էվվէլքի եէրտէյիզ, ժիւլիէն–Լագրուա ասգաղընտա։ ։ ։ Վիրժինի օթաւրարղարդ եէրտէն հագդ իսիյօր, կրանա ՕՔէյտէ պիր տաիրէյէ տէյիւքիրմէզ։ ։ ։

Արգատաչը։—Էյ նիքահ հէնուզ տաւրա՞յօր մը։

Ամէտ։—Տաւրայօր։ ։ ։ հէնուզ օլմամըշ տըր։ ։ ։ գօյայ պիր չէյ մի ասնըյօրսըն։ ։ ։ իսլոմամ ազրձա պիր չէյ սիր։

Արգատաչը։—Էյ եագրնատա վուգուտ պուլաճա՞զ մը։

Ամէտ։—Ագըսպալիզ օլմազըգրմա պէգլէյէճէյիզ։ ։ Եօգատա պապամ ասլա մուվաֆֆագաթ իթմէյէճէք վէ անամ տա պապամ կիպի եաւաճագ տըր։

Արգատաչը։—Գանա նէ վատա իթտիհն իսէ պիլի՞րտիսին։

Ամէտ։—Էվվէթ, տիւյիւնէ կէյէճէքսին։ ։ ։ ոէնի ունու թաճագ պիր չէյ եօզ տըր։ ։ ։ Շիմտի չագալըմ, չէվգինէ՛։ ։ ։ Վէրմէթքն բարաօքնը պէն վէրիպ կիտէյիմ։ ։ ։

Արգատաչը։—Ահէյէ իյի՞ն մի վար։

Ամէտ։—Բէք ահէյէ։ ։ ։ կէճ պիլէ գալտըմ։ Գու ագչամ գաֆէ չանթանա կիտէճէյիզ։

Արգատաչը։—Հա՞նկը գաֆէ չանթանա։

Ամէտ։—Թամըրը մահալլէսինտէքի Ալամպրայա։ ։ ։ իսթէրսէն կէլ պիգի օբատա պուլ։ ։ ։ Ա լահա ըսմարլատըգ, արգատաչ, եինէ կէօրուչէյիմ։

Արգատաչը։—Ինչալլահ։

Գու իքի արգատաչլար պիրպիրինէն այրըլտըլար։

Բասգալ՝ իշկի բարաօքնը վէրիպ մէյխանէյէն տիշարը չըգտը։ Գէլմէյ օզագընտան վէ Թամըրը մահալլէսինտէքի ալամպրայա։ ։ ։ իսթէրսէն կէլ պիգի օբատա պուլ։ ։ ։ Ա լահա ըսմարլատըգ, արգատաչ, եինէ կէօրուչէյիմ։

Արգատաչը։—Ինչալլահ։

Գու իքի արգատաչլար պիրպիրինէն այրըլտըլար։

Բասգալ՝ իշկի բարաօքնը վէրիպ մէյխանէյէն տիշարը չըգտը,

ժաքըն պիրինճի ֆասլը խիթամ պուլմրլ օլտուղընը կէօսթէրմէք իչուն գազինօ-տաքի քիւչիւք չէնաընն բէրտէսի տէ գարաընըյօր իտի։

Վիրժինի՝ քէնտի «պօկ» գատէհինի Ամէտէնին գատէհինէ վուրտուղ Թօգա ի-տէրէք «–էյլիկինէ–» տէտիքտէ, Ամէտ տահի պիթթապ «–Ափիյէթ օլտուն–» տիյէրէք ճէվապ վէրտի, վէ նիւգիւնի էքչիթէրէք քէնտիսի տէ մէզգիւր պիրայը իչտիքտաչն ասնդրա։—Հայտէ պագալըմ։ . . սէօզիս քէսմէյէլիմ։ . . Եարըն քէօյէ կիտիպ էյլէնմէք գարարընն էլան գարա՞ր մը տըր։—տէյտու սիւվալ իտինճէ,

Վիրժինի։—Մաշալլահ, գարարըմ գարար տըր էա՛։ . . Եարըն պանա պագ-մասընդար վէ պիր իչ կէօթիւրէճէկիմի ուժմասընդար տէյտու մաղազայա խապէր վէրտիմ։ . .

Ամէտ։—Բէք ալէա։ . . Էօյլէ իսէ եարըն սապահ էրքէնճէ կիթմէք իչուն հանկը եօլտան վէ սահաթ գաչտա կիտէճէյիմիզի գարարլաշտըրալըմ։

Վիրժինի։—Էվվէթ . . . պիրինճի Քրէն իլէ կիտէլիմ։ . .

Ամէտ։—Բէք ալէա։ . . լաքին նէրէյէ կիտէճէկիմիզի էվվէլա պիլէլիմ։

Վիրժինի։—Իյի՛։ . . .

Ամէտ։—Պիր եէր Թասարլամը՞ղմըրըն։

Վիրժինի։—Էվվէթ . . . իսթէրիմ քի աղաճլըղը վէ սուլը պուլընան Թէննա-ճա պիր եէր օլսուն։ . . ինսիզ տտա կիպի պիր չէյ օլսուն։ . .

Ամէտ։—Լօգանթասը պուլընան պիր ինսիզ տտա, տէյի՛ մի,

Վիրժինի։—Շիւպհէ՞ մի վար, էլպէթթէ պիր լօգանթա պուլընաճագ տըր։

Ամէտ։—Գուժիվալա կիտէլիմ։

Վիրժինի։—Ա՛, օրասը օլմազ։ . .

Ամէտ։—Նիչի՞ն։

Վիրժինի։—Օրատա չօգլուգ ադամ եօգ տըր։ . .

Ամէտ։—Գիւթ–Շօմօնա կիթմէք նա՞սըլ օլուր։

Վիրժինի։—Պէ՛ն սանա նէ սէօյլէյօրսըմ, սէ՛ն պանա նէ սէօյլէյօրսըն, լաթ-ֆէյէ՞ մի չըգըճաճաղըզ։ . .

Ամէտ։—Գօրպէյլէ կիթմէք իսթէ՞ժմիսին։

Վիրժինի։—Օրատա գօրուլուգ եօգ տըր։ . .

Ամէտ։—Գօնտի օրմանընա կիթմէք նա՞սըլ օլուր։

Վիրժինի։—Օրատա տտա սու եօգ տըր։ . .

Ամէտ։—Սէն պիր եէր սէօյլէ տէ կիտէլիմ։

Վիրժինի։—Շանթիյեի օրմանը՞ նասըլ տըր։

Ամէտ։—Պէն պիր բէյ պէյան իթմէյէճէյիմ։ . .

Վիրժինի։—Օրայա կիտէլիմ։ . .

Ամէտ։—Սու իլէ լօգանթա վա՞ր մը տըր։

Վիրժինի։—Հէր չէյ վար տըր։

Ամէտ։—Նէտի՞ն պիլիյօրսըն։

Վիրժինի։—Մաղազատա պիր գըզ արգատալըմ վար, կէչէն հաֆթա պիր կիւն մահրըգըլա պէյրապէր օրայա կիթմիլ վագթ կէչիրմիլ, բէք ալէա իսմիլ։

Բասգալ՝ պուհտա լագըրտըյա գարըշարագ։—Արգատաչըներըն հագգը վար,

Մատաժ, Շանթիյեի օրմանը հագիգաթէն բէք կիւզէլ տիր։

Ամէտ։—Սիզ օրայը պիլի՞ժիհինիզ։

Բասգալ։—Զօգ կիթմիյիմ վէ հէր Թարաֆընը կէզմիյիմ։ . . էթրաֆը զայէթ էսկի աղաճլարլա մուհաթ կիւզէլ կէօլլէր վար տըր։ . . Լօգանթա եէրինէ օրա-տա գօրուճը խանէլէրի պուլաճագընըզ վէ պու խանէլէրտէ պիր պալըգ բլաքխի, պիր «օմլէթ» վէ պիր ատա Թավշանը եէմէյի եէյէպիլէճէք վէ պիրէր տէ չարապ իչէճէքսինիզ, վէ չօգ բարատան տա չըգմայաճագսընըզ։

Ամէտ։—Էօյլէ իսէ Շանթիյեի օրմանընա կիտէլիմ։ . . ուզա՞գ մը տըր։

Բասգալ։—Շըմէնտըֆէրլէ պիր սահաթ տըր։

Ամէտ։—Պիր սահաթ մը՛։ . .

Վիրժինի։—Պիր ազ ուզագ տըր։ . . ամմա ուզագլըղընա կէօրէ պարի կիւ-զէ՞լ մի տիր . .

Բասգալ։—Զօգ կիւզէլ տիր։ . . անտէն կիւզէլ սէյրանկեահ ինթիխապ իտէ-մէզսինիզ, պիր քէրրէ օրայա վարընճա, իթթիհինիզ եօլճուլըգտան իչէլման օլ-մայաճաղընըզը Թէմիզ իտէրիմ։

Վիրժինի։—Հա՞նկը տէմիր եօլուլա օրայա կիտիլիր։

Բասգալ։—Շըմալ տէմիր եօլուլա։

Վիրժինի։—Նէ՞րէտէ աշաղը էնմէլի։

Բասգալ։—Օրլի–լա–Վիլ սթասիօնընա էնմէլի։ պու սթասիօն օրմանընը Թա օրթա եէրինէ տիր։ . . Էկէր օրայա կիթմէյէ գարար վէրիր վէ իւք Քրէնլէ կիտէր իսէ նիզ, կէօլլէրին եօլուընը մահլմմնինէյէ սիզէ կէօսթէրիրիմ։ . .

Վիրժինի։—Վա՛յ, սի՛զ տէ մի օրայա կիտիյօրսընըզ։

Բասգալ։—Էֆէնտիմ կէչէնտէ Օրլիտէ պիր չիֆթճիտէն օթ միւտայէա իթմիլ օլտուղընատա, կիտիպ բարատընը վէրէճէյիմ։ . .

Ամէտ։—Պիր եէրտէ խըտմէթ՞միսինիզ։

Բասգալ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։ . . էյի պիր Թիւճճար եանընտա ժաղահաթ-կիւ զարըմ։ . . էֆէնտիմ պու սըրատա Բարիզատէ տէյիլ տիր։ . . իչիմ Թաթիլ տիր, Օրլիտէ չիֆթճինին բարատընը վէրմիյէ կիտէր իքէն, սիզէ կէօլլէրին եօլու-ընը կէօսթէրէճէք եէրտէ օրայա գատար սիզի կէօթիւրէպիլիրիմ։ . .

Ամէտ։—Ալիմ Ալլահ րէտտ օլունմազ պիր Թէքլիֆ տիր պու։ . . Մատամ քի իչինիզ Թաթիլ տիր տէ օ Թարաֆա կիտէճէքսինիզ, էյի եէրլէրի լութֆէն պիզէ կէօսթէրէճէք օլուր խաչնիզ մէՏնուն օլուրըզ։ . . էօյլէ տէյի՞լ մի, Վիր-ժինի։

Վիրժինի։—Օնա չիւպհէ՞ մի վար։ . . էֆէնտինին պու նէզաքէթինտէն մէմ-նուն օլուրըզ։ . . Գուհտատ մատատա «–Նէ գատար չօգ տէյի պուլընըր իսէ, օ գատար չօգ կիւլհունիր–» տտարալը մէսէլինէ հէմիֆքատարըմ։

Բասգալ՝ Քէպկասիմէ։—Սիզէ պիր գօրուճը էվինտէ տէ պիր սէյրուն գուշը եէտիրիրիմ։ . .

Վիրժինի։—Սէյրո՞ն մը։ . . սրո՞ մէվսիմտէ մի։ . . չիմտի ավ օյմազ նէ՛։ . .

Բասգալ։—Գօրուճըլար իչուն ավ մէվսիմի եօգ տըր։ . . կէօրէճէքսինիզ։ . .

Գու սըրատա չէնաընն բէրտէսի արգատընատա իւչ իչարէթ վուրուլըզ, մու-զիգա չալմաղա պաշլայօր իտի։

Վիրժինի.—Շիմտի չարգի չաղըրաճագլար . . . տիյնէչէլիմ . . .

Բասգալ՝ Ամէտէչ.—Պիր «պօկ» պուլյուրը՞մըսընըզ։

Ամէտ.—Էկէր գարշըլըզընը գապուլ իտէր իսէնիզ պու Թէքլիֆինիզի մաէլ-մէյնունէյիչ գապուլ իտէրիմ . . .

Ուշագ իւչ գատէհ պօկ կէթիրտի։

Իչկիլէրի իչտիլէր. սօնդրա բէրտէ աչըլըրընտան, սէօյլէնէն օբէրա բարչալարընա գուլագ վէրմէյէ պաչլատըլար։

Հալ պու քի, Բասգալ գուլագ վէրիպ տիյնէմէյօր իտի։

Ֆիքրի վէ տիւչիւնճէսի պաչգա եէրտի իտի։

Էրթէսի կիւն իչինէ բլանչարընը Թէրթիպ իտիյօր իտի։

Օբէրա խիթամ պուլսրգտա բէրտէ գաբանըզ, էհալի չէտիտէն էլ չըրբատը։

Վիրժինի.—Բէգ կիւզէլ օյուն տըր . . .

Բասգալ.—Թէաթրոյը չօգ սէվը՞րմիսինիզ։

Վիրժինի.—Զըլկընճասընա սէվըրիմ։

Ամէտ.—Էվվէլ, եէմէքտէն վազ կէչէր, գօչուպ Թէաթրօ վէ եա պուննա միւմասիլ օյունչարը սէյր ու Թէմաչա իմմէյէ կիտէր։ Լաքին պու ագշամ օյունըն սօնունա պէգլէմէյէ հիչ կէօյնիւմ եօգ տըր. կիտէլիմ բահաթլանալըմ տա եարըն սապահ տիրիմէէ գալգալըմ . . . տէյի՞լ մի, Վիրժինի։

Վիրժինի.—Պէն տէ էօյլէ եարմագ իսթէրիմ . . . Թէաթրոյը վագըա չօգ սէվըրիմ, լաքին քէօյ հալինի տահա չօգ սէվըրիմ . . .

Ամէտ՝ Բասգալա.—Էօյլէ իսէ, էֆէնտի, եարըն սապահ պուլուչալը՞մ մը։

Բասգալ.—Էվվէլ . . . պէն տէ օիգինէլ պէրապէր իւք Թրէնէյ կիտէճէյիմ։

Ամէտ.—Սաաթ գաչտա՞։

Բասգալ.—Սաաթ ալԹըյա չէրեկ գալարագ Շըմալ տէմիր եօլ սթասիօնընա ազիմէթ իսթինիզ . . .

Ամէտ.—Թամմ օ սաաթտա օրատա պուլըն ամաղըզ . . . —տէտի։

Գաֆէ չանԹահտան չըգըլըրըզը էօնատէ, պու իւչ քիչի պիրպիրիյլէ էլէչիպ, պատէհու Վիրժինի իլէ Ամէտ՝ Պէլվիլ Թէրէէլէրի եօլունը ԹուԹտուրլար։

Բասգալ պիր քիրա արապասընա րաքիպէն, Բիւէպլա օտագղընտաքի իգա մէթհէհէրնա չէքտիրտի։

Մէրգուժ սըր քեաթիպ՝ էրթէսի սապահ բօսթայա պլրագմագ իւզրէ ֆագ Լակարտա խիթամպէն մէզքիւր իգամէթհէհէհտա պիր գաչ սաթըրըզգ պիր մէքԹուպ եազըը վէ եաթտը ուչուտը իսէ տէ, չօգ ուչումայըպ սապահ սաաթ տէօրթ պուչուգտա ուչանար գալգտը, քէնտինի չէքի տիւզէն վէրտի, իւսԹիւնիւ կիյինտի վէ եալա եէւրիւչէրէք Շըմալ սթասիօնընա կիթտի։

Եօլտա կիտէր իքէն մէքթուպը բօսթա գուԹուլարընտան պիրինէ վազ իտուպ, սաաթ պէչ պուչուգտա սթասիօնա վասըլ օլտու վէ սաաթ ալԹըյա չէրեկ գալարագ Թա եանընա պիր արապա կէլտիկինի վէ պու արապատան Ամէտ իլէ Վիրժինինին աչագա էնտիքլէրինի կէօրտի։

Կէնճ գարը՝ քէօյ հալինէ մահտուս զայէք սատէ վէ լաքին զայէք տիւզկիւն վէ շէք պիր էլգիսէ կիյինմիչ իտի։

Բասգալ՝ էլէէրինի մէրգուժանա սօղրու ուզաթտը։

Վիրժինի՝ սէվինճէյէ.—Օ՜հ, սի՞զմիսինիզ, էֆէնտի . . . Եօլտա Ամէտ իլէ պէն պլրպիրիմիզէ սիւվալ իտիյօր իտիք, օ՛չմայա քի պիզէ պիր օյուն էթմէչ օ-լասընըզ։

Բասգալ.—Հիչ պիր վագթ . . . Պէն պիր քէրրէ սէօգ վէրիր իսէմ, արթըգ օ սէօգտւմի ԹուԹմալըյըմ . . .

Ամէտ՝ կիւլէրէք.—Էօյլէ իսէ պու էյի . . . զաննըմ բէք կիւզէլ էլէէնէպիլէճէկիզ . . . Պիլէթլէրիմիզի ալալըմ։

Բասգալ.—Պէն ալըրըմ,

Ամէտ.—Բէք էյի, սօնդրա հիսապընը եաբարըզ . . .

Բասգալ.—Էվվէլ . . . էվվէլ . . . սէօյլէ ուՀագ Թէֆէք չէյլէրէ սիզ պագմայընըզ . . .—տիյէրէք, ժագ Լակարտըն չէրիքի պիլէթ սաթըլան մահալէ տօղրու կիթտի։

Ամէտ.—Պու աւտամ էյի պիր չօճուգա պէնզէյօր, քէնտիսինտէն խօչլանըյօրըմ . . . քէնտիսինի բէք սէվիյօրըմ . . .

Վիրժինի.—Էյի պիր Թիւճճար եանընտա մասլահաթհիւգարլըգ՝ Ֆէնա պիր մէվգի տէյիլ տիր . . . չօգ բարա գազանմագտա օլմալը տըր . . .

Ամէտ.—Պէն տէ էօյլէ մէմօւլ իտէրիմ։

Բասգալ՝ պու արա պիլէթլէրի ալըպ կէլէրէք.—Զաբուգ, չարուգ իտինիզ... վագթիմիզ եօգ տըր. կէլինիզ։

Ամէտ.—Գաչընճը՞ մէվգի պիլէթի ալտընըզ։

Բասգալ.—Իգինճի ալտըմ . . . Պիրլիքտէ պիր գատըն պուլընընճա, իւչիւնճի մէվգի իլէ կիտիլէմէզ . . . Ֆրանսըզ նէզաքէթինէ գարշը տըր . . .—տէտիքտէն սօնդրա, մէրգուժան իւչ էչլասա՝ տէմիր եօլ սթասիօնընըն պէգլէմէ սալընընտան կէչէրէք, հարէքէթ իտէճէք օլան գաթարա րաքիպ օլտուլար վէ սապահ էրքէն օլտուղը իչիւն եալընըզճա պիր վակօնտա պուլընտուլար։

Գաուէհու տիւտիւք չալընըպ մաքինա հարէքէթէ պաչլատը։

Իչպու Թրէն էլլի պէչ տագիգա սօնդրա Թէվագգուֆ իտուպ, մէմուրըն պիրի՝ ըրլոթըմընը իւգէրինէ գօչարագ «-Օբ իւ-լա-Վիլ . . . Գօյ-» տէյտւ պաղըրմագա պաչլատըղընտան, Բասգալ «-եէԹիչիք-» տէտի, վէ իքի էրքէքլէյ կէնճ գատըն Թրէնէէն աչագը էնտիլէր։

Մէրգուժանըն աչագը էնտիքլէրի իչպու քիւչիւք սթասիօն՝ Շանթիյեի օրմանընըն օրԹա եէրինէ, ագաճլար ալԹընտա զայէ օլմուչ վէ Բարիզլի էրպագը սէյր ու սէֆանըն չօգլուգ րաղպէԹինէ մազհար օլմամըշ օլան Օրլի-լա-Վիլ վէ Գօյ նամ իքի գարիյէէրտէն միւսավի ուզագլըգտա պուլընմագտա տըր։

Օրման օրԹասընտա եարա եալընըզ պուլընան սթասիօնտան օրման իչինէ իքի եօլ կիթմէքտէ օլուպ, պուլնըարըն պիրի սագտա վէ տիկէրի սօլտա օլարագ, պալէաուէ գիքր օլընան իքի քէօյէ կէօԹիւրմէքտէ տիրլէր։

Ամէտ՝ էԹրաֆընտա ագաճտան պաչգա պիր չէյ կէօրմէյէճիկինտէն.—Գաւրասը նէ՞ ալէա չէյ, լաքին սուսըգլըգտան պայըլըյօրըմ . . . պարի պիր մէչխանէ պուլընտա տա իննան պիր գատէհ պէչյագ չարագալա պօղազընըն տէլիկինի ըսլաթսա, օ տա եօգ։

Վիրժինի՝ իլավէթէն։—Պիր բարշա տա բէյնիր օլսա . . . պիզէ չօգ գուվվէթ վէրիր . . .

Բասգալ։—Հիչ եօգ տըր . . . լաքին Օրլի-լա-Վիլտէ բէք քէմիզ պիր մէչխանէյէ վէ օ մէչխանէյէտէ Թազէ չարապ վէ օվլէթ եէմէյի պուլաճաղըզ . . . Օվլէթ բիչտիկի սըրատա պէն կիտիպ չիֆթճիներին հիսապըները Թէսվիյէ խոէր, վէ ան տէն սօնդրա սէրպէսթ օլուրըմ . . .

Ամէտէ։—Բէք ալէա . . .

Վիրժինի՝ ագլ խուպ, սօն Թրէնին սաաթ գաչտա հարէքէթ իթտիկինի անլամագ լազըմ կէլտիկինի պէչան իթտիկիններէն, Բասգալ պուէնը անլամազա կիթտի, վէ կէլտի «-Բարիզէ կիտէն սօն Թրէն ագշամ սաաթ տօգուզտա պուրատան կէչէյօր իսիչ-» ճէվապըները կէթիրտի։

Վիրժինի։—Պու բէք էրքէն տիր . . . այըն չըգտըղընը կէօրէմէյէճէկ . . . պէն իսկ պուէնը չօգ սէվիրիմ։

Բասգալ։—Սիզ կիտէճէյսինիզի հիչ տիւչիւնմէյինիզ . . . պէննիմ պիր Թէսավվուրըմ վար . . .

Վիրժինի։—Նէ՞ Թէսավվուր տըր քի։

Բասգալ։—Գաապիը իճրա օլտուղընա էյիճէ գանի օլտուղըմտա սիզէ սէօյլէրիմ։

Վիրժինի։—Պէնի ամմա տա էօգէնտիրիյօրսունուզ հա՛։

Բասգալ։—Սապրը օլունըզ . . . —տէյիպ, Օրլի գարիյսինէ կիտէն եօլտան աշաղը տօղրու էնտիլէր։

Վիրժինի՝ սապահլայըն օրման տէրուննէտ Թէրավէթը հավատան վէ խօշ վէ կիւզէլ գօգուլտուտան մահղուզ վէ միւԹէէդդիզ օլարագ չիչէք Թօրլամագտա վէ իրի պիր տէօթէ պաղլամագտա խոէր։

Գունլար՝ Օրլիյէ միւվասէլէթ իթտիքէրինէ, գարուսընըն իւզէրինէ «Ավճըլարըն մէքեանը» իպարէյլի պիր լէվհա սըզըլը օլան տաի վէ ֆագաթ Թէմիզ պիր մէչխանէյէ տուխունուլ իթտիլէր։

Պիր քէօյլիւ գարը՝ մէչխանէյինին հէրսի հէրսի պիր Թանէ օլան սալօնընը սիւբիւրմէքտէ վէ պու սալօնտա էօքի բիւսկիւ պիր գաչ ճէվիզ մասա կէօրիւնմէքտէ խոէր։

Ամէտէ պիր «օվլէթ» իլէ պիր չիչէ պէյազ չարապ ըսմարլատը։

Վիրժինի։—Իւչ Թագըմ գօյունըզ։

Ամէտէ։—Շարապ իլէ գաուէհլէրի չարուգ կէթիրինիզ, զիրա հարարէթտէն եանը յօրըմ . . . Սօնդրա օվլէթլէ պէրապէր պիր չիչէ տահա իչէրիզ։

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ։—Զալիպա իչկիյի չօգ սէվիյօր . . . պու պէննիմ իչիմէ բէք եարար . . .

Մէչխանէյէի գարը չիչէ իլէ գաուէհլէրի կէթիրտիքտէն սօնդրա, ըսմարլանան օվլէթի հազըրլամագա կիթտիկի սըրատա, մէրգուժէնին օն տէօրթ օն պէշ եաչընտա պիր գըզը սուֆրայը գուրուլյօր խոէր։

9

Բասգալ՝ Վիրժինինին չէվգինէ պիր գաուէհ չարապ իչտիքտէն սօնդրա։—Կիտէյիմ չու չիֆթճիներին իչինի չարուճագ պիթիրէչիյիմ տէ կէլէյիմ։—տէյիպ, տիչարը չըգտը, օն տագիգա տիչարտա գալտը վէ օվլէթին սուֆրայա կէթիրիլտիկի վագըթ ավտէթ էյլէտի։

Թաամա պալչամագտան էվվէլ իչիլէն չիչէտէն պալչգա էնտաի Թաամտա տախի իւչ չիչէ չարապ իչտիլէր վէ Թաամտան սօնդրա տէրհալ կէօլէէրէ ապիժէթ իթտիլէր։

Վիրժինի իլէ Ամէտէ՝ չարապտան էրէյիճէ չագըր քէյֆ օլուպ չէն ու չէնկէտէ կէօրիւնմէքտէ օլտուգլարը կիպի, Բասգալ տախի անլէր կիպի չէն վէ քէյֆի կէօրիւնէյօր իտի իսկ տէ, մէրգուժըն պու քէյֆ ու մէչէրրէԹի սախԹէ իտի։

Օ կիւնիւ հավա ղայէթ կիւզէլ օլուպ, սէրին պիր բիւգիեար՝ կիւնէչին շիտէթը հարարէթինի Թաամիլ իթմէքտէ օլտուղընտան, բահաթ նէֆէս ալընմագտա վէ եօրուլմագտըզըն եիւրիւմէքտէ իտի։

Գարը իլէ իթի էրքէք օրման իչինէ կիրտիլէր վէ պիր կէնիչ եօլտան մէզքիւր օրմանըն տէօրթ կէօլէրինէտէն պիրինին չօսէ եօլու իւզէրինէ չըգտըլար։ Մէզքիւր տէօրթ կէօլ՝ եան եանա պուլընըպ հէրսի պիրտէն պիր միլտէն գիյատէ ուզուն պիր ոու Թէչքիլ իթմէքտէ վէ պու կէօլլէրին էթրաֆընտա ճէհիժ աղաճլար պուլընմագտա տըր։

Ուֆուգ իւզէրինտէ Թաավիր կիպի Բէն-Գանչ քէօչկիս, վէ Շըմալ տէմիր եօլունըն պաթագլըգլար իչինտէն կէչէն վէ ալթմըշ մէթրօ եիւքսէլթիքտէ քէմէրլէր իւզէրինտէ տուրան պէօյիւք չըմնըրֆէր քէօրրիւսի կէօրիւնմէքտէ իտի։

Վիրժինի՝ ղայէթէ քէֆինէ կէլէրէք։—Ահ, պուրատա Թամըլ միլլէթ պագչէսինտէն տէ կիւզէլ տիր . . .

Ամէտէ՝ պէօյէ Թապիի կիւզէլլէյէրէ բէք օ գաւտար մէրագը օլմատըղընտան։—Շու կիւզէլ մէնզարէյի կէօրտիւքտէ, ճանըմ տահա զիյատէ իչկի իսթէյօր, Թօհաֆ տէյի՞լ մի։—տէյինէմ, Բասգալ կիւլմէյէ պաշլատը։

Վիրժինի։—Էյլէ սապահլայըն էրքէն ճանըն իչկի իսթէյօր իսկ, աճապա ագչամա նա՞սըլ օլաճագ տըր։

Ամէտէ։—Նէ օլաճագտա օլաճագ . . . Պիր այտան պէրու գըրմըզըյա պօյանմըշ սուտան պալչգա պիր չէյ իչմէմիշիմ . . . Պու ագշամ էյլէնմէքտէ վէ քէյֆ իթմէքտէ իչիւն պիր ազ զիյատէճէ իչէր իսէմ, պուէնըն նէ՞ ֆէնալըգը օլաճաղընը . . . Զաթէն պուրայա էյլէնմէքտէ իչիւն կէլմիշիզ, տէյի՞լ մի, էֆէնտի . . . Տուր, էյի խաթըրտա կէլտի, իսմինիզի պաղըչլա՞րմըրընըզ . . . պիր ատամ՝ ահպապըզ իթտիկի ատամըն իսմինի պիլմէյի տիր։

Բասգալ։—Իսմիմ իզիտօր տըր . . .

Ամէտէ։—Է ճանըմ, պապա Զիտօր, պէննիմ Թապիաթըմ պէօյէ տիր . . . Զալըշմագ լազըմ կէլտիքտէ տուրմայըզ չալըշըրըմ, լաքին պիր էյլէնմէէ տէ օլուրսաա էյլէնմէյինիմ . . . հագգըմ վա՞ր մը։

Բասգալ·—Հագգընըզ վար· · ·

Ամէտէ·—Իչիտիյօրմըսըն, Վիրժինի, Զիտօր պանա հագգ վէրիյօր · · հէյէ պիր ատամ՝ պէնիմ էֆքեարըմը անլայօր· · · Հայտէ կիտէլիմ չու քէօչկիս կէօրէլիմ· · ·

Բասգալ·—Էկէր էվվէլա կիտիպ պիր գօրուճընըն խանէսինտէ Թաամըմզը ըսմարլայաճագ օլուր իսէք, զաննըմ տահա էյի օլուր· · ·

Ամէտէ·—Գու Զիտօր տա չօգ էյի չէյլէր տիւչիւնիյօր· · · Եալը պիզէ կէօսթէրինիզ· · · օ գատար ճաճէլէ իթմէյինիզ, սիզ իլէրի կիտինիզ, պիզ տէ արգանըզ սըրա կէլէրիզ· · ·

Ամէտէ՝ տօղրու ևւրիւյէպիլմէք իչիւն Վիրժինինին գօլընտան աշաղը ասըլարագ Բասգալըն արգասը սըրա կիթմէքտէ օլտուղը հալտէ, Բասգալ՝ կէօլիւն քէնարընտա կէօլկէլի պիր եալը ԹուԹարագ, իչիւ պիրտէն սէրիան Գօմէլ չիֆթլիկինին վասըլ օլտուլար· Գու չիֆթլիք՝ գօրուճըլար քեահեասընըն իգամէթկեահը օլուպ, մէրգումըն գարըսը՝ կէլէնէրի մաէլմէմնունէյէ գապուլ իթտի վէ նէ իսԹէմքէլէրինի սիվալ էյլէտի·

Բասգալ·—Գուրատա Թաամ իթմէք իսԹէրիզ, սէվկիւլիւ գատընճընըզ· · · Գէն էվինիզէ կէլմիչիմ· · · ինսան պուրատա չօգ իահաթ իստէր, անըն իչիւն տօօթլարըա պէրապէր եինէ պուրայա կէլտիմ· · · Գիզէ նէ՞ եէմէք վէրէպիլիրսինիզ· · ·

Գարը·—Սաղան վէ Թաշ պալընընտան եաբըլմըշ պիր բլաքի իսԹէ՞ժիսինիզ · · · տիւքքեանտա վար տըր·

Բասգալ·—Մաշալլահ, իսԹէրիզ եա՛·

Գարը·—Գէրասէր պիր տէ ատա Թավշանը գըզարԹմասը նա՞սըլ օլուր·

Բասգալ·—Ճէնա օլմազ·

Գարը·—Էն սօնը պիր տէ Թավուզ գըզարԹմասը·—տէտիքտէ, Բասգալ գահգահ կիւլմէյէ պաշլայըպ, պատէհու·—Սիզ պու գըզարԹմայը Թավուզ տէյի պիզէ կէՔիրէպիլիրսինիզ· լաքին պիզ անը քէնտի արամըզտա սէյլուն գուշը ավ եէմէյի տէյու Թէսմիյէ իթմէք իսԹէրիզ·

Գարը·—Գօճամ պու սապահ օրման տէրուճինտէ գօլ տօլաշտըզը սըրատա, ավ խըրսըզլարընըն էլինտէն էյլէ պիր սէյլուն գուշը եագալամըշ տըր· · · Ա՛հ, օ ավ խըրսըզլարընըն էլինտէն պէզմիմ օսանտըմ· · · Մէկքիւբ սէյլուն գուշընը սիպէ պիր չիւ քէպապը եաբայըմ վէ պէրապէր պիր տէ կիւզէլ պիր Թէրէ օՔը սալաՔասը կէՔիրէյիմ· · ·

Բասգալ·—Գրավօ· · · եէմէյին իւգէրինտէն տէ, էկէր վար իսկ, չիլէք· · · չիֆթլիքտէն գայմագ բէյնիրի վէ գահվէ իսԹէրիզ·

Ամէտէ՝ Բասգալըն գուլաղընտան աշաղը·—Շարապը ուՆուԹմայընըզ, պապա Զիտօր·

Բասգալ·—Սիզ գասավէՔ իթմէյինիզ· · · պիր Գուրկօճէը շարապը իչէյիմ · · · —տէտիքտէն սօնդրա, գօրուճընըն գարըսընա խիԹապէն·—Սէվկիւլիւ գատընճընըզագ, սուֆրամըզը պէօյիւք աղաճլարընը ալԹընտա գուրաճագսընըզ, տէյի՛ մի· · · Գիզ Թամմ էօյլէյին պուրատա օլաճաղըզ·—տէտի·

Գարը·—Կէլտիկինիզտէ հէր չէյ հազըր վէ միհէյեա պուլընաճագ տըր·

Գու իւչ էչխաս՝ կիտիպ Րէն Գլանչ քէօչկիւնէն խարապէկէրինի սէյր ու Քէժաչա իթտիկէր վէ սէօյլէտիքլէրի սաաԹտա չիֆթլիկ ավտէք էյլէտիկէր·

Գուընլարընը գարնը բէք ած իտի·

Թաամ բէք Նէֆիս օլուպ, իչիւ պիրտէն իչԹիհալը պիր եէմէք եէտիկէր·

Գուրկօճնեը չարապը չիչէկերի քէմալը սիւրաԹլա կիտիպ կէկտիկէր· · · Ամէտէ՝ արԹըզ Նէ սէօյլէտիկինի պիկմէյօր իտի վէ Վիրժինի ագլընը Քէմամբյլա զայպ իթմէկէ պաշլայօր իտի, լաքին պուընլարընը սէրխօշլընը ոագար օլմայըպ, իքՔիսի տէ Նէչէլի ու չէՆկիքլի պուլընընբյօրլար իտի·

Սաաթ ֆէօրԹտէ անճագ գահվէկէր իչիւմէկէ պաշլանըպ, բօմ վէ գօՆեագ չիչէկերի տէ եինէ էքսիք տէյիւ իտի·

Ամէտէ՝ գուրու պիր սէտա իւէ քէքէկէյէրէք·—Գապա Զիտօր, սէՆ պիր արգատաչ· · · էյի վէ ճանտան պիր արգատաշընը, վէ պու կիւՆ պիկի կիւգէչէկ էյլէՆտիրտիկՆի իչիւն իԹԹիխար իստէպիլիրսին· · ·

Վիրժինի·—Ա՛, էվվէԹ · · · էօյլէ տիր·

Բասգալ·—Էյլէնճէմիզ տէ հէՆուզ պիԹմէմիշ տիր·

Վիրժինի·—Սահի՞Ն մի·

Բասգալ·—Թէսավվուրըմը արԹըզ սիպէ սէօյլէյէճէք վագԹ կէլմիշ տիր· · ·

Ամէտէ·—Սէօյլէ, արգատաշ· · · Թէսավվուրըն էյի պիր չէյ օլմալը տըր· · · հայտէ պագալըմ· · ·

Բասգալ·—ԳէՆ չէօյլէ պիր չէյ Թէքլիֆ իստէէյիմ, կէճէյէ գատար պուրատա գալըպ գուրպաղըլարըն կըրըԹքըսընը տիկՆէյճէէք եէրտէ, եավաշ եավաշ օրման իչիՆէէ կիտէրէք, տէմիր եալ սԹասիօՆընտա ԹրէՆէ պէքլէրիզ, վէ մէգքիւր ՔըրէՆլէ սաաԹ սէգիզտէ Բարիպէ կիտիպ պիր արապայա օԹուրըրըզ, վէ իչտու ագշամ էյլէՆճէմիզի կիտէր էֆէՆտիմին քէօյտէքի խանէսինտէ իքմալ իստէրիզ· օրատա պէչճի օլարագ պէՆտէՆ պաշգա քիմսէ եօգ տըր· սիպէ պիր պալըգ Թաւսըտա պէչճի օլարագ պէՆտէՆ պաշգա քիմսէ եօգ տըր· սիպէ պիր պալըգ Թաւսը վէ ըսԹագօզլար եէտիրիր վէ պիր գաչ չիչէ էՆ ալէա չամբաՆեա չարապը իչիրիրիմ·

Վիրժինի՝ իչէրիսինտէՆ ահ իստիրէք·—ՇամբաՆեա իւէ ըսԹագօզ, պու Նէ՛ աւէա չէյ, պէՆ տէ պուՆլարը խայալարըմ·

Ամէտէ·—Գու չէյ Նէ՞րէտէ օլաճագ·

Բասգալ·—Մարն ըրմալը գէյըսընտա·

Ամէտէ·—Մարն գէյըլըրը, ժալիւժ եէրլէր · · բէք ալէա տըր · · · գապուլիմիզ, հայտէ կիտէլիմ · · · Լաքին Նէ՞րէտէ եաԹաճաղըզ·

Բասգալ·—ԷֆէՆտիմին խանէսինտէ եաԹա՞ճ գէքիլը՞ը վար տըր· եաբըՆ սաապահ տա տիր տիրի գալագար Բարիպէ ավտէք իստիրիզ · · ·

Վիրժինի՝ եէրինտէՆ սըշրայարագ պիւէՆոը ավազ իւէ·—Եալաըն ժէսէրբէք · · · Ամէտէ, հիսապըարը Քէմիպէ·

Բասգալ·—Անը պանա պէրագընըզ · · · պէՆ · · ·

Ամէտէ՝ աէօզիւՆիւ քէսէրէք·—Հիչ պիր վագԹ · · · պուրատաքի Թաամ ժէսարիֆի պէՆտէՆ, էֆէՆտիՆին գօՆաղընտագի պալըգ Թաւսը իւէ չամբաՆեա տա սէՆտէՆ · · ·

Բասգալ.—Բէք էյի, էօյլէ օլսուն։

Հիսապլար Թէմիզլէնտիքտէն սօնդրա, մէրգուման եօլա չըգսըլար։

Ամէտ սալլանըյօր իսի։

Վիրժինի՝ պու տուվար պէնիմ օ տուվար սէնին եիւրիւյօր իսի։

Գունլարըն իքիսի տէ հէր տորմ ալտըգճա տահա գիյատէ սէրիսօլլանարագ գահգահա իլէ կիւլմէքտէ վէ չարգիլէր չաղըրմագտա իսիլէր։

Տէմիր եօլ սթասիօնընա վարմագ իչուն պիր սաաթտան զիյատէ վագթ լազըմ իսի։

Սթասիօնա վարըյտըգտա, Ամէտ իլէ Վիրժինի՝ պէքլէմէ սալօնընըն գանարէյիսէն պիրի իւզէրինէ սէրիլիպ եաթտըգլարընտան, Բասգալ՝ իչմէք կիպի եարմըչ օլուպ լաքին բէք օ գատար իչմէմիչ օյտուղը հասէպիյէ ագէը պալընտա պուլընարագ, գօշտու սթասիօն միւտիրինն օտասընա կիթտի, վէ.—Բարիզէ պիր Թէլէկրաֆ չէքէպիլի՞րմիյիմ.—տէյտ սիւրմէյ իթտի, վէ մէրգուժ միւտիրտէն ճէվապը մուվաֆագաթ ախպ իտինճէ, պիր բարչա քեաղըտ ալըպ պէրվէճհը աթի պիր Թէլէկրաֆ գալէմէ ալտը։

«Սէն–Լազար սթասիօնը գագինօսընտա կարնիէ,

«Գու ագշամ սաաթ սէքիզտէ արապա իլէ Շըմալ տէմիր եօլ սթասիօնընտա պէքլէյինիզ։

«ԲԱՍԳԱԼ»

Գօնթ տը Թօնէրրէօնին սապըգ սըր քեաթիպի՝ Թէլէկրաֆը եաղտըրգտան սօնրա սթասիօն միւտիրինէ վէրտի վէ օ տախի մէգթուբ Թէլէկրաֆը անիտէ Բարիզ մէրթէզինէ քէչիտէ էյլէտի։

Գու սըրատտա սաաթ ալթը պուչուդ իսի։

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ.—Ժագ՝ պու սապահքի մէգթուպմըզ ախպ իթտիքտէ, սաաթ ալթըտան պէտ իլէ Սէն–Լազար սթասիօնընըն գագինօսընտա պէքլէյէճէք տիր... Թրէն իսէ սաաթ սէքիզի եիրմի կէչէրէք Շըմալ ճէմիր եօլ սթասիօնընա վասըլ օլաճագ տըր... Տիւէք Ժագ՝ օրայա կիտիպ հէր չէյի եօլօնա գօյմաղա վագթ պուլապիլէճէք տիր...

Թրէն տիւտիւք չալտը։

Բասգալ՝ պիրինճի մէվգիտէն իչ պիլէթ ալտրգտան սօնդրա կիտիպ Ամէտ իլէ Վիրժինիյի գանարէյինն իւզէրինտէն գալտըրտը վէ պիր վակօնա պինտիրտի, Ամէտ իլէ Վիրժինի՝ սէրիսօլտրգտան պիւսպիւքին ագըլտըրընը զայպ իթմիչէր իսի։

Տիւտիւք եէնիտէն չալընտը վէ Թրէն քէժալը սիւրաթլա Օրլի–լա–Վիլ սթասիօնընտան հարիքէթ իթտի։

Շիմտի Թէքպար Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա օտախ մախսուսընտա Տօգթօր Թօմբսընա նագլը քէլմէ իսէչիմ։

Սաաթ պիրտէ պալլանմըզ օլան մուայէնէյի Թըպպիյէնին սաաթ տէօրթտէ խիթամբէգիյը օլաճաղը՝ կազեթալարդա իլան իսիլմիչ օլմաղտա, սաաթ իչ պուչուգտա եիրմի քիչի՝ մէրգուժ օգթօր Թարաֆընտան Թէլմաֆըյլա մուայէնէ օլընապ րէչէթ ալարընը ալըպ Մաահաղէլ Մարթըն մէժմաբ օլտուղը տէֆթէրէ լազըմ կէլէն գայտը իճրա իթտիրմիչէր իսի։

Գունը միթէճագըպ Նումէրօ 21 չաղըրըլտը։

Տուլ Մաահ Լապառ իլէ օղլու այաղա գալգըպ ժագ Լակարտըն մուայէնէ օտասընա կէօթիւրիւլտիլէր։

Գունըն իւզէրինէ տօգթօր՝ օ կիւնիւ արթըգ պաշգա քիմսէյի գապուլ իթմէյճէկինի վէ լաքին օ կիւնքի կէրի գալան Նումէրօ սահիպլէրինի էրթէսի կիւնիւ էն էվվէլ գապուլ իտէճէկինի պէքլէմէ սալօնընտա հէնուզ խայլիճէ պուլընան միւթէրիւէրէ խապէր վէրտիրտի։

Կէրի գալան միւթէրիւէր՝ զայէքլէ միւնֆէրիվ վէ միւքէտտէր օլտուգլարը հալտէ միւֆարէգաթ իտուպ, լաքին էրթէսի կիւնիւ եինէ կէլմէյէ քէնտիլէրինճէ գարար վէրմիչէր տիր։

Ժագ Լակարտ՝ էն սօն իչէրի կիրէն անա օղուլա պիր նագարը Թէտագիգ ու Թէճէսսիւսլէ պագըպ, կէնճ րուհպան չակիրտինի կէօրիւնճէ, կիւճ հալ իսթիղրապ ու Թէճճիւպինի ԹուԹապիլտի։

Ժագ՝ տուլ գատընա պիր սանտալէա կէօսթէրէրէք։—Գույումրընըզ օթուրընըզ, մաահ... պէսպէչլի պու տէլիգանլը իչուն պանա միւրաճաաթ իթմիչ օլմալըսընըզ... —տէտի։

Մաահ Լապառ.—ԷվվէԹ, էֆէնտիմ... անըն իչուն... օղլում իչուն սիզէ միւրաճաաթ իթտիմ...

ՍախԹէ Թօմբսըն՝ կէօյա Թէճճիւպ իտէրէք.— Օղլունը՞զ մը... Ալիմ Ալլահ, մաահ, սիզ սէօյլէմէսէնիզ անլաշըլմազ... Սիզ պունըն վալիտէսի տէյիլ, պէօյիւք գըզ գարընտաշը զանն օլունըրսընըզ...

Մաահ Լապառ՝ էն հազզ իթտիկի եէրինտէն գըտըգլանըպ զուրուր ու մահզուզկյէթինտէն նաչի գըբ գըմըզը քէսիլէրէք քէնտի քէնտինէ.— Գու տօգթօր բէք եիւքսէք պիր ատամ տըր.—տէտի։

Ժագ՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.—Օղլունըզ գա՞չ եաշընտա տըր։

Մաահ Լապառ.—Օն տօգուզ եաշընտա տըր... Նասըլ քի կէօրիյօրսընըզ վիւճուսը բէք նարին տիր... չէհրէսի պօզուգ տըր... Շիմտի սէրբէսճէք վագթը օլտուղընտան, պու հալ՝ քէնտի միզաճը իւզէրինէ սուի Թէէսիր իտիյօր...

Տօգթօր Թօմբսըն՝ քէմալը տիգգաթլա մէրգում տէլիգանլը միւքէրրիսինէ պագտը։

Մէքթէպը րուհանի չակիրտինին կէօղէրի զայէք իրի վէ զայէք կիւզէլ օլուպ, գանըզուզգ խասթալըղընտան նաչի սօղկուն օլան եիւզինին օրթասընտա գօյու պիր բարըլթը իլէ բարլամագտա, վէ չէհրէսինէ պիր հալը զարապէթնիւմա իթա իթմէյտի խտիլէր։

Ժագ.—Զօգտա՞ն պէրու մը մէքթէպը բէհապինէ սինիզ, էֆէնտի։

Տէլիգանլը՝ մուխթասար պիր ճէվապլա.—Իչ սէնէ տիր...

Մաահ Լապառ՝ իլավէԹէն.—Բէտէրինին, պէնիմ սէվկիւլիւ գօճամըզն վէֆաԹընտան պէրու, էֆէնտի... Գօճամ՝ ավօգաթ օլուպ, վիւքէչլի տէսավինին չան ու չէրէֆի իտի... Պիր արա օղլունը տա ավօգաթ իթմէյէ գարար վէրմիչ իտի, լաքին սէվկիւլիւ չօճուղընըզն Թարիգը րուհանիյէթէ տուխտուլ իթմէյէ

հավէս ու խթիտատը մախսուսը օլտուղընտան, պուննա մուխալէֆէք իմմէք խթէմէտիմ . . .

Ժագ Լակարտ՝ անա օղուլըն քէնտի օտասընա տուխտուլլէրինտէն պէրու գիհնինի իհաթա իմմիչ օլան պիր չիպկէյի տէֆ իմմէք խսթէյէրէք.— Օ°լմայա քի, մատամ, ղայէթ մէչհուր ավօգաթ Լապառըն տուլ զէվէհսի օլմուշ օլասընըզ։

Մատամ Լապառ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Գօճամը Թանըր մը խոխնիզ։

Ժագ.—Յո՛յր, մատամ, լաքին անըն վէ սիզին իսմինիզի չօգ իչիմիչիմ . . .

Մատամ Լապառ.—Քիմտէ՞ն իչիմիշօխնիզ։

Ժագ.—Սիզին միւհէյրէյմ հէքիմինիզտէն իչիմիչիմ . . . Թապիպը մէրգուժըն սահիպը էհլիյէթ ու լիյագաթը ֆէվգէլատէ օլտուղընա րիայէթէն քէնտիսինէ պիր վիզիթա վէրտիկիմտէ, մէրգուժ տօգթօր՝ պէնիմ սուրէթը մախսուսէտ գանըզլըզ խսապալըղընա պագտըղըմը պիլտիհինտէն, մէքթէպտը րէհապիյն շակիրտանընտան օլան օղլուընըզը պանա կէթիրմէնիզի սիզէ զօր իտէճէկհնի պանա պէյան իմտի։

Մատամ Լապառ.—Էօյլէ եարտը, էֆէնտի, քէնտիսինին Թավսիյէ վէ իսրարը իւզէրինէ սիզէ միւրաճաաթ իմտիմ . . .

Ժագ.—Էկէր պու կիւն կէլմէսէ իտինիզ, մատամ, չիւպհէսիզ սիզի եագընտա կէօրմէզ չէրէֆինէ նաիլ օլաճագտըմ, զիրա սիզէ պիր մէքթուպ կէօնտէրէճէքտիմ—(պէյթի տէ պու մէքթուպ չիմտի եօլա չըգմըշ ատը)—վէ մէզքիւր մէքթուպտա, պիր գաչ կիւնէ գատար խանէմտէ վուգու պուլաճագ քիչիւք պիր ճէմիյէթտէ հազըր պուլընմայա Թէնէզզիւլ պուլուրմանըզը Տօգթօր Ֆ. իլէ օլան միւնասէպաթը տօսթանէմիզէ իսթիհատէն սիզէ րէճա իտէճէկտիմ . . .

Մատամ Լապառ.—Զօգ Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի, լաքին իշպու տավէքը իլթիֆաթքեարանէնիզէ իճապէթ իմմէքլիկիմ մուհալ գապուլինտէն տիր։

Ժագ.—Նիչի՞ն, Նէտէ՞ն։

Մատամ Լապառ.—Կէ՛օրմէյօրմըսընըզ, էֆէնտի, Թէքմիլ սիյահլար իչինտէյիմ . . . էէնիտէն եասա կիրտիմ . . .

Ժագ՝ կէօյա բէք մէրագ իտէրէք.—Տիմէք սիզատէն պիրի՞ մի վէֆաթ իմմիչ տիր։

Մատամ Լապառ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ. պիր վէֆաթը միհթէսսիֆէ վուգու պուլմըշ տըր . . . պիրատէրիմ քիթապտը Անթուան Ֆօվէլին վուգուը վէֆաթըյլա միւսթաղրագը եաս ու քէտէրը ազիմ օլմուշըմ տըր . . .

Ժագ՝ ուսթալըգլա կէօյա Թէճճիւպ իտէրէք.—Անթուան Ֆօվէլ՞ի մի տէտինիզ . . .

Մատամ Լապառ.—Իսմինի իչիմի՞ մի իտինիզ։

Ժագ.—Էկէր կէնէկօ ատգաղընտագի քիթապտը Ֆօվէլ իսէ Թանըր իտիմ պիլէ։

Մատամ Լապառ.—Էվվէթ, օրատա իգամէթ իտէր իտի։

Ժագ.—Էօյլէ իսէ քէնտիսինէ իչ եարմըշըմ տըր . . . պէնիմ քիւթիւպխանէմի օնտան սաթըն ալմըշըմ տըր . . . չօգ Թէճճիւպ իտինէյօրմ . . . էն չօղը սէքիզ կիւն ագտէմ քէնտիսինի կէօրտիւմ, սոն կէօրտիւկիմ իմի . . . բէք սաղլամ վէ սըհհէթի պէրքէմալ կէօրիւնիր իքէն, էօլմիւշ էօյլէ՞ մի։

Մատամ Լապառ.—Հայըՙի, էօլտիւ եա՛։

Ժագ.—Տիմէք սիրտէն պիրէ պիր եըլըտրըմ խասթալըղը՞ մը կէլտի։

Մատամ Լապառ.—Յո՛յր, էֆէնտիմ . . . զավալը գարընտաշըմ գաթէլ իտիւ միշ . . .

Ժագ՝ պիր տէհշէթլէ.—Գա՞թէլ իտիւմիշ մի՛ . . . .

Մատամ Լապառ.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . հէքիմէր՝ ճէսէտիկի Թէֆֆէիւլ վէ մուայէնէ իմտիքտէն սօնղրա, պու տէտիկիմի գաթիւն Թէչխիս իմտիչէր . . .

10

Ժագ՝ պիր ազ սիւքիւթէն սօնղրա.—Վէրտիկինիզ պու խապէր՝ պանա բէք ֆէչնա Թէչխիր իմտի, զիրա Անթուան Ֆօվէլէ չօգ հիւրմէթ ու րիայէթիմ վար իտի . . . Գաթիլ Թէվֆիֆ օլունմը՞ մը . . .

Մատամ Լապառ.—Յո՛յր, էֆէնտիմ . . .

Ժագ.—Գաթիլ քիմ օլտուղը անլաշըլմը՞չ մը։

Մատամ Լապառ.—Յո՛յր, օ տա եօգ։

Ժագ.—Գաթիլին պու ճինայէթի նէ սէպէպլէ իճրա իմտիկի պարի մալիւմ օլմո՞չ մը։

Ավօգաթըն տուլ գարըսը ճէվապ վէրէճէք խօճէն օղլու մէչտան պըրագմայըպ գուրու պիր սէս իլէ։—Անթուան Ֆօվէլ՝ քէնտի ֆամիլը միւչթէրէքլէրինտէն պիրի Թարաֆընտան գաթէլ օլունմըշ։

Մատամ Լապառ՝ չիտտէթլէ.—Էվվատըմ, սէօյլէտիկին սէօզլէր նէ սէրէճէք ադըր օլտուղընը պիլիյօրմըսըն . . . տայըն հագգընտա պէօյլէ պիր լիսան խաթիմալ իմմէք բէք ֆէնա տըր, պիր տահա էօյլէ սէօյլէմէյէսին հա՛ . . .

Օղլու.—Պէն օլանընը սէօյլէյօրում, վալիտէճիկիմ, սէն տէ պէնիմ գատար պիլիրսին . . .

Մատամ Լապառ.—Յոյր . . . պէնիմ էօյլէ պիր չէյտէն խապէրիմ եօգ տըր։

Օղլու.—Պէն իտտատա խէրիմ քի սէն պունը պիլիրսէն վէ Թէքմիլ Բարիզ տաբէխ սէնին կիսի պիլիր . . . Տայըմ՝ նամուսը քիթապճըլըգլա պէրապէր պիր Թագըմ կիզլի գաբագը ախզու իմմալար վէ հինայէթքեարանէ մուամէլէյէր տաբէխ իճրա իտէր իտի . . . Բօլիա հէյէթի՝ մէրգուժըն խանէսինի պատըպ իճրաի Թէչհարիյաթ իտէրէք, ալէյհինտէ վագը օլան իմհամաթըն էտատը օլտուղընը իսպապ իմմիչ տիր . . . Տայըմ գաչմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ իսէ տէ, էսնաի ֆիրարընտա, եաթագլըգ իմտիկի պիր քիթապ խըրսըզը՝ քէնտիսինի հիւքիւմէթէ զամմաղլամասընտան գօրգարագ մէրգուժը գաթէլ իմմիչ պիր . . . Սէն գարնտաշընըն եասընը Թուքօյօրսըն, վալիտէճիկիմ, պէնիմ տէ սէնի օ եաստան մէն իմմէյէ հագգըմ եօգ տըր. լաքին պէնիմ նէ գօլումտա սիյահ Թիլ պաղը տըր, նէ գալպիմտէ եաս ու մաԹէմ վար տըր, զիրա ֆէնա եօլարա սիւրիւք իտէնէյէրի պէն հիչ պիր վագթ ադճամամ վէ Թէչխսիւֆ իմմէմ . . . Անթուան Ֆօվէլէ ադիվ իմմէսինին ճէննաթը ճըմամ վէ Թէչխսիւֆ իմմէմ . . . պունատան զիյատէ պիր չէյ եարամամ . . . Հագգա նիյազ իմտիմ . . . պունատան զիյատէ պիր չէյ եարամամ . . .

Մատամ Լապառ.—Էվվատըմ, էմր իտէրիմ, սուս օլաճագսըն . . . պիրատէ-

բիմին զիքրը ճէմիլինէ պու եօլտա բիայէթսիզլիքտէ պուլընմանըա պէնի բէք ա-
զըր պիր սուրէթտէ Քահգիր իթմիշ օլույօրսըն։

Մէքթէպը բուհանի չահիրտինին խթխտալ իթտիկի չիտտէթ վէ մէքտանէթը
լիսանը՝ քէնտիսինին սուրէթը զահիրէտէ կէօրիւնէն զաաֆ վէ նէհաֆէթը վիւ-
ճուտըլլա ասլա միւթէնասիպ օլմատըղընտան, ժագ Լակաբա քէմալը տիգգաթլա
մէրգուտ տէլիգանլըյա պագըյօր իտի։

Անա օղուլ՝ էֆէնտիմ հիչ միւթէֆիդ օլմայըպ, եէքտիկէրինէ հիչ պիր
թէվէճճիհնէլէրի օլմատըղը՝ կէօզ չարբար պիր սուրէթտէ անլաշըլըյօր իտի։

Իքի թաալիաթ՝ կէրէք մատտի վէ կէրէք մանէվի՝ պուննար գատտար պիրպի-
րինէ ասլա զըտտա օլամազ իտի։

Ժագ՝ տէլիգանլըյա խթթապէն։—էֆէնտի, միւսաատէ պույուրընըզ, սիզէ
հէմէնֆէքտար օլմատըղըմը պէկտան իտէյիտ։ . . Պէնճէ տայընըզըն վէֆաթը վագա-
աի միւթէէսսիւֆէպինտէ պիր սըրր ու էսրար մէվճուտ օլմազլա, պու պապտէ է-
յիճէճ տիւշիւնմէքսիզլին պէյտանը րէյ ու էֆֆար իթմէք թէհլիքէլի տիր։ . .
Բօլիս ասլա եանըլմազ· պէնէթի սիզ տէ պու տէտիկկիմին իսպաթընը կէօրիւզ, օ
գատտար չարուգ պիր սէրթ մուհաքքէմտէ պուլընտըղընըզա թէէսսիւֆ իտէճէք-
սինիզ։ . . Սիզին եաս ու մաթէմինիզէ կէլինճէ, մատտամ, զաննըմ պու մաթէմ՝
սիզի խանէմտէ գապուլ իթմէք իւմիտիմի մահվ իթմէյէճէք տիր։ . . Ճէմիյէթ-
լէրիմիզ բէք օ գատտար գալապալըգընը օլմայըպ, եագընը տօսթ վէ ահիպապա թօր-
լանաճագլար տըր։ . . Զէվաթը միւթէպէրէ միյանընտա սէօզ սէօհպէթ։ . .
պիր ազ տա մուզիգա։ . . իչթէ հէբսի պու գատտար։ . . Պունընն իւզէրինէ ել-
նէ սէօյլէյէրիզ։ . . չիտտիքի հալտէ միւսաատէնիզէ օղլունըզա պազը չէյլէր սօ-
բայըմ։ . .

Մատտամ Լապաս։—Սօրունըզ, էֆէնտիմ։ . .

Տէլիգանլը։—Սիւվալէրինիզէ հէվապ իթտասընա հազըր վէ միւհէյյայըմ։ . .
խասթալըղըմընէ նէվ ու ճինսի հագգընտա միւֆթէպ սիզէ մա-
իւմաթ վէրմէք արզուսընտայըմ։ . .

Ժագ։—Խասթալըղընըզ ար ալիքեար պիր չէյ տիր։ . . սիզ գանսըզլըզ խաս-
թալըղընա միւպթէլասընըզ։ . .

Տէլիգանլը։—Վագըա, գանըմ բէք ազ վէ տահա տօզրուսը բէք զայըֆ տըր,
պէլիրիմ։

Ժագ։—Շէյսիզէսիզ չօգ չալըշըյօրսընըզ, հէյ ճանընըզ չըգարճասընա չալը-
շըյօրսընըզ։ . .

Տէլիգանլը։—Մէքթէպ արգատալարըմտան կէրի գալմազ իսթէմէտիկիմտէն,
պէն տէ անլէր գատտար չալըշըյօրըմ, լաքին ճանըմը չըգարաճագ տէրէճէտէ չա-
լըշմատըղըմը սիզէ Թէէմին իտէրիմ։ . . ձէննապը Հագգ պանա պիր զիհն աչըգ-
լըը վէ պիր գապիլիյէթը ազիմէ պախշ ու իթա իթմիշ տիր։ . . Էկէր մէքթէպ-
տէ պիրինճիլէրտէն պուլընըյօր իսէմ, պու մուվաֆֆագըյէթ՝ ճանսիբարանէ չա-
լըշմագա հուսուսլըզիյր օլմայըպ, մուԹթասըֆ օլտուղում իսթիտատա վէ գապիլի-
յէթը զիհինիյէմ սայէսինտէ վագը օլմուշ տըր։ . . Տիմէք իչղու գանսըզլըզ խաս-
թալըղըմ՝ զիհն եօրկունըզընտան տէյիլ տիր։ . .

Ժագ։—Սիզ հիչ կէզինմէյիպ տայմա օթուրարագ էօմիւր կէչիրիյօրսընըզ։ . .

Տէլիգանլը։—Էվվէթ . . հէման հիչ կէզմէմ . . տայմա օթուրարագ էօ-
միւր կէչիրիրիմ։

Ժագ։—Մըգտարը քեաֆի եէմէք եէմէյիպ քէնտինիզի էյի պէզլէմէտիկինիզ-
տէն, վիւճուտընըզ պօզուլըպ զայըֆ միւշիւյօր։

Տէլիգանլը՝ պաշընը սալայարագ։—Գալգա Թարաֆտա արայընըզ, էֆէնտի
. . . պէն պօլ վէ նէֆիս եէմէք եէրիմ։ . .

Ժագ։—Սըգ սըգ օրուճ ԹուԹաճըմըսընըզ։

Տէլիգանլը։—Էվվէթ, ԹուԹարըմ, լաքին պիր ազ ուսթալըգլա մէքթէպէն
իչղու նիզամընը չէվիրիպ գարնընը տօյուրմագ գօլայ տըր։ . .

Մատտամ Լապաս՝ օղլունըն լիսանընա Թէճճիւպ իտէրէք պիւլէնտը ավազ ի-
լէ։—Նէ՞ տէյօրսըն, էվլատըմ։ . . Էկէր սէօյլէտիքլէրինի հօճալարըն տույօպար
նէ՞ տէրլէր։ . .

Տէլիգանլը։—Պէն պուրատա հօճալարըմըն էօնիւնէտ տէյիլիմ, վալիտէֆիկիմ.
պիր ատամ, պիր հէքիմ գարշըսընտայըմ, վէ պու հէքիմին՝ խասթալըղըմը էյի ի-
տէճէկինէ սէ՞ն իւմիտ իտէյօրսըն։ . . Պու տօգԹօր՝ ահվալը սըհհէյէի պէտէնէյէմի
Թէտավի իթմէք իչիւն ահվալը մանէվիյէմ հագգընտա մավիւմաթը միւքէմմէլէ
ավազ իթմէլի տիր։ . . Թապիպ տէտիկին՝ բարազ կիպի տիր։ . . կիւնահլարըմը
օնա սէօյլէյօրըմ։ . .

Ժագ՝ կիւլմէմէք իչիւն տուտագլարընը ըսըրարագ քէնտի քէնտինէ։—Բաս-
գալ էյի խապէր ալմըշ . . պու տէյիգանլը՝ քէնտի հիսսինի բիգասըլլա տէյիլ,
վալիտէյինին իսթէկկլէ մէքթէպը իչհապինէ կիրմիչ . . .—տէտիքտէն սօնղրա,
պիւլէնտը ավազ իլէ։—Պու խասթալըգը հալինիզի սիզ նէ՞ սէպէպէ համլ իտէյօր-
սընըզ . . .—տէյու սիւվալ իթտի։

Տէլըգանլը՝ պիլա Թէրէտտիւտ։—Ճան սըգընթըսընա համլ իտէյօրըմ, տօգ-
Թօր էֆէնտի. պու ճան սըգընթըսը պէնի էզլէյօր, պէնի էօլտիւրտէմէք տիր . . .

Մատտամ Լապաս՝ եէնիտէն միւտահաէլէ իտէրէք պիր չիտտէթլէ։— Բընէ՛ . . .
Բընէ՛ . . . սէնի տիւնեէտիքճէ բուլա կէօրիյօրըմ զաննը իտէյօրըմ . . . սէնտէ
հիչ ագլ եօգ տըր։

Տէլիգանլը։—Պէն ագըլսըզ տէյիմ, վալիտէֆիկիմ . . . պէն սէրպէսթ սէօյլէրիմ,
իչթէ պու։ Պու կիւնէ գատտար սէնին էօնիւնտէ խալխսանէ պէյտանը էֆէնտիմ
միւսաատէ իթմէմիչին տիր։ . . Պէն պու կիւն սաաա Թէվֆիկը խի-
Թաալ իթմէյօրըմ . . . պէն տօգԹօրա սէօյլէյօրըմ . . . Սէն պէնիմ սըհհէթէ
պուլընմագլըղընը, սէրբէսթաթ օլմագլըղընը իսթէրսին, տէյի՞ մի։

Մատտամ Լապաս՝ սաաթէ պիր հէյէճանլա սէսինի օյնաթարագ պիր Թարզը
րիյաքեարանէտէ։—Իսթէրմիյիմ տէ լա՞ֆ մը, էլալէթէ իսթէրիմ . . . պու ա-
էմէտ սէնտէն սէվիճիլճիլ նէյի՞մ զար . . . պէնիմ ֆամիլեամ, էվլատըմ եալընըզ
սէն տէյի՞ղիմին . . . Պիր վալիտէ էվլատընը նասըլ սէվէր իսէ պէն տէ հէր ջէյ-
տէն զիյատէ վէ քէնտիմտէն պիլէ զիյատէ եալընըզ սէնի սէվէրիմ . . . ումմամ
քի պունա չիտտէհ իսթէսէն . . . պունա ասլա չիտտէհ իթմէյէճէքսին . . .

Տէլիգանլը Բընէ՛ Լապաս՝ մանասը անլաշըլմատըղ պիր Թէպէսսիւճէ կիւ-
լիմսէտի, լաքին Քընմայըպ իսթէյարը սիւքիւթ իթտի։

Ժագ.—Տիմէք, էքէնտի, պու զաաքիյէթինիզի ճան սըզընթընըզա համվ իտիյօրսընըզ, էյլէ՞ մի։

Տէլիգանլը.—Էվվէթ, եալընըզ ճան սըզընթընըսընա համվ իտիյօրըմ։

Ժագ.—Բաթաղըզտան խօշլա՞նմայօրմըսընըզ։

Տէլիգանլը.—Հիչ խօշլանմայօրըմ, մէնթուրըմ տըր։

Մատամ Լապաս՝ պիր ազ սաթարըզվ կէօյա իթիգատընա տօգուննըմըզ կիպի կէօզլէրինի թալանա տօղրու եօգարը գալտըրարագ.—Տօղթօրա պէօյլէ պիր թագըմ սաչմա սաթան վէ մուզայիրը էտէպ իթատէլէրտէ պուլընասըն տէյո՞ մը սէնի պուրայա կէթիրտիմ զանն իտիյօրսըն։

Տէլիգանլը.—Տօղթօր պէնտէն մալիւմաթ թալէպ իտիյօր, անանընըմ... եալա՞ն մը սէօյլէյիմ։

Ժագ.—Տիմէք թարիգը բուհանիյէթ սիզէ մուգատտէս կէօրիւնմէյօր, էյլէ՞ մի։

Տէլիգանլը.—Ֆա՛յր, թարիգը մէգթիւբ պանա մուգատտէս, բէք մուգատտէս, հաթթա չայանը հայրէթ ու իսթիղրապ կէօրիւնիյօր, լաքին օ թարիգէ սիւլիւք իթմէյէ քէնտիմ լայըգ տէյիլիմ... Պէնիմ արզուլարըմ պաշգա թարաֆտա տըր... Հավէս ու իսթիտատա մէպնի տէյլէ, իթաաթա մէպնի մէգթէպը բուհանիտէն իչէրի այագ պասըմ... Վալիտէմ հէնուզ կէնճ վէ կիւզէլ տիր... պէն հանընատա պուլընաբգճա զանն իտէրսին անը իմթիյար կէօսթէրիյօրըմ. հիչ օլմազսա քէնտիսի էյլէ զանն իտիյօր... Եվին իչինտէ պէյիւք պիր էվլատ պուլընմասը՝ կէնճլիկի վէ կիւզէլիկի հագգընատա օլան քիպի ու զրուբընա նագիսէ կէթիրիյօր վէ տիւնեէվվի սէֆա ու էյլէնճէլէրինէ սըզընթը վէրիյօր խո։

Մատամ Լապաս՝ տիւլէրինի սըզարագ սիվրի պիր սէտա իլէ.—Արթըգ չօգ օլույօր, բէք չօգ օլույօր... Սուս օլամա՞գմըսըն։

Տէլիգանլը Բընէ՝ սօուգ պիր թարզտա.—Նի՞չիւն սուս օլայըմ... Պէնիմ հիչ պիր սէօզիւմին նամուսա տօգանմայամաղընա էմին օլ... Մէօզիւմէ տէվամ իտէյիմ, Տօգթօր... Պէն էվտէ պուլընմայընճա, վալիտէմ թէվամըլլա սէրպէսթ գալտըգտան մաատա, պու գարը չունա տախի գանատթ հասրլ իթմիլ տիր քի, պէն պիր քէրրէ բաթաղ օլունճա թէվամըլլա թէրքը տիւնեա իտտուզ պու ալէմը ֆանի իլէ արթըգ հիչ պիր ալէագամ գալմայամագ, վէ քէնտիսի՝ էլեէվմ բէք գլյատէ տիւչարը մուխաթապա օլմուշ օլան վէ գօնի տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէի մէսրուգը կիւնին պիրինտէ պուլընընճա պանա իտտալէթ իտէնէք օլան սէրվէթէ իսթէտիկի կիսի սահիպ օլամագ տըր։ Օն ալթը եաչընատա իքէն պիթթագ հէնուզ թօյ օլտուղրմատն, բարագըզ թարիգինէ կիրմէյի թէնբիւլէ իթմէյէ մուվաֆֆագաթ իթտիմ... Վագըտա զիհնիլէրի էյիլիք վէ բուհ ու գալպ-լէրի հագգ եօլունա կէօթիւրմէք, զայըֆլարը թաւթագ. քէտէրլիլէրի թէսէլլի իթմէյք, գուվվէթ ու գուտրէթ սահիպլէրինի քիպր ու զրուբտան սագրնտըրմագ, վէֆագաբարըզգ, սաապ ու թէհամմիլ վէ ֆէտահիլիք էօյրէթմէյք, վէ ֆիիլինի գավլինէ ուչտուբարագ պու ֆագիլէֆլէրի էնէվվել քէնտին իճրա ու թաթպիգ իթմէյք մէմուրիյէթի՝ չօգ ալի վէ բէֆի պիր մէմուրիյէթ խէ տէ, պունը քէմալը մուհապէթ վէ իչթիյագլա խֆա իթմէլի տիր... Մէմուրիյէթը մէգթուբէյի խֆա

իտէմէյէէկինի պիլիպ տէ տէրէօհտէ իթմէյք՝ պիր ճինայէթ տիր. քէնտիսինտէ օլմայան ֆադիլէթլէրի վազ իթմէյք, քէնտիսինի տինէյէնլէրէ քէնտիսինին սիւլիւք իթմէտիկի թարիգի իրտէ էյլէմէյք, էյհասըլ սէօյլէյիպ տէ եարմամագ վէ ֆադիլէթ եէրինէ ֆէզահաթլարըն էն գիյատէ չայանը թասդիգլի օլան րէյաքեարլըզը իճրա ու իսթիմալ իթմէյք՝ պիր ճինայէթ տիր... Պէն իսէ ահվալ վէ թէէզզիւզաթը տիւննէվվէյէյէ մուգավէմէթ իտէէք առատ տէյիլիմ... Տամարլարըմտա ճէվլան իտէն գան նէ գատար տա ազալմըշ վէ զայըֆլանմըշ օլսա, ևինէ հէր նէվի թէէզզիւզաթա արզու իտէր... Նէֆսիմէ գօշայ զալէպէ իտէճէյիմ զանն իթտիմ... սըհհէթիմի խարատ իթտիմ վէ մաղլուպ օլտում... Իչթէ պու տըր պէնիմ մահսուլը սայ ու զայրէթիմ, պունտան էօթէյէ կէշէմէզ... Ֆէնտիմէ ճան ու հայաթը Թաղէ վէրմէք իչին պանա թէմիզ հավա, սէրպէսթլիք, ամէլէ վէ սէնաաթքարընը չալըշկան էօմրիս լազըմ տըր. ամէլէ վէ սէնաաթքեարլար՝ էթրաֆլարընա խայր ու սաատէթ սաչմագտա օլտուգլարընտան, պունլարընը մէմուրիյէթի տախի այի վէ նէհիյ պիր մէմուրիյէթ տիր... Պէն հիչ պիր չէյտէն էլ չէքմէյէ իսթէմէտիկիմէն, հէր չէյտէն էլ չէքմէյի տէ քիմսէյէ նասիհաթ իտէմէմ... Պէն ազգ ու սէվտա մէսէրրէթլէրինէ արզուքէշ օլտուղմ իչին մաեպպէտէն ըփֆէթ ու ըսմէթլէ եաչամագա եէմին իտէմէմ.—տէտի, վէ սիւքիւթ իթտի։

Մատամ Լապաս՝ տիւչարը հիտտէթ ու զաղմագ օլարագ այագա գալգտը... Մէրգումէ գարը՝ օղլու Բընէնին սէօզիւնիւ քէմմէյք իչին իչի տէֆնա ազըզընը աչմըշ իսէ տէ, տէլիգանլը՝ պիր իչարէթլի մէրգումէյէ սիւքիւթ իթտիրէրէք, քէմալը հէյէճան ու հայրաթէթլի սէօզիւնէ տէվամ իթտի։

Գու մէգալէսինի իչրատ իթտիկի էսնատէ, Բընէնին եիւզիւնատ պիր էսէրը ֆէրահիյէթ նիւմայան օլմագտա վէ կէօզլէրինատէն աֆէլլեր սաչըլմագտա իտի։

Գու հալինտէ մէրգում տէլիգանլը՝ հագիգաթէն կիւզէլ օլուպ, Ժագ Լակարտ՝ մէրգումըն հալինտէ միւշահէտէ իթտիկի պու թահավվիւլը նակէհանիյէ թէհայյիւր ու իսթիղրապ իթմէքտէն քէնտիյի ալտորմայօր իտի։

Մատամ Լապաս՝ ղազանճաք պիր թարզտա.—Ուժարըմ քի արթըգ պիթիրտին... Հագգընմա հիւրմէթսիզլիքտէ պուլընըբ յօրսըն։

Բընէ.—Ալլահ իթմէսին... Ուզուն միւտտէթ թահթը էէպր ու թաղէիգտէ պուլընտըրըլարընը իչին ճանընմ բէք սըզընըտրընճանատ, արթըգ սէնին էօնիւնտէ հագիգաթը հալի սէօյլէմէկ նիւրէք ալտըմ, լաքին հագգընատա հիւրմէթ ու բիայէթիմ նինէ պէրքէմտ տըր... Օղլունը նիհայէթ թանըտըղընա վէ անըն բիայէթիմ նինէ պէրքէմտ տըր... Օղլունը նիհայէթ թանըտըղընա վէ անըն հագիգաթը հաղտէ նէ տիւչինտիկինի պիլտիկինէ վէ էնտիշէ իթտիկին պիր ֆէնալըղըն սէպէպը հագիգիսինի անլատըղընա զանընմ մէմնուն օլմագըղըն լազըմ կէ իր... Վագըտա տօգթօր Թօմրըն՝ էմր թէէաալիմտէ բէք չօգ ֆահիշէյիմուճհալ օլաճագ իսէ տէ, նկէր թէքմիլ սէրպէսթլիք վէ պիլա ճէպր ու թաղէիգ չալըշմագըզ եարտըմը օլմազսա, պու տօգթօր՝ օ գատար իլմի, օ գատար ֆէննի իլէ հիչ պիր շէյ եաբամայագագ տըր... Սէն պէնտէն հիչ էնտիշէ իթմէ, վալիտէֆիկիմ. էկէր իսթէմէզսէն տալա եաճընա կէլմէյէճէկիմ, վէ էկէր օ սէրվէթի էլմէմ կէշէր իսէ, անը սէնին եաճընատա տագլամանա հիչ մահի օլմայագաղըմ...

Բարայը նէ՞ եաբայըմ· պանա լազըմ օլան՝ զէնկինլիք տէյիլ տիր· մանասթըրըն խարիճինտէ պէն պիր եէր խթէրիմ· · · Իչթէ պիթտի, տօգթօր էֆէնտի· · · էբէյիճէ մալիւմաթ պատրնըզ, տէյի՞լ մի· · ·

Ժագ·—Էվվէթ, սէվկիւլիւ էվլատըմ· · ·

Բընէ·—Գու իչթիտիկինինզ չէյլէրտէն նէ՞ նէթիյճէ չըգարըրսընըզ·

Ժագ·—Գէն չու նէթիյճէյի չըգարըրըմ քի, սիզ հիչ բատաղ օլաճագ ատամ տէյիլսինիզ· · · Վալիտէնիզ տէ պուռնը անպայաճագ վէ սիզէ զօր իլէ քէնտի խսթէյինի գաղուլ իթտիրմէյէ չալըշմագտան վազ կէչճէկէք, պիրա մանասթըր էօմրիւ՝ սըհհէթը վիւճուտընըզը նիհայէթ խարապ իտէճէք տիր, սըհհէթ վէ սաղլըգ իսէ ինսանա էն լազըմըր չէյ տիր· · · Գէն սիզի պագըլ թէտավի իտէճէյիմ· · · —տէտի, վէ պիր սուրէթը տօսթանէտէ Մատամ Լապառն էլինի Թուքարագ մէրգումէյէ խթթապէն·—Սիզէ կէլինճէ, մատամ, գալպինիզ՝ մուհապպէթ վէ չէֆագաթը ժատէրանէ իլէ մէչհուն օլտուղընտան, օղուռնըզըն արզուլարընա էլպէթթէ մուվաֆագաթ իտէճէքսինիզ· · · անը ուզուն միւտուէթ խթէմէտիկի պիր եէրէ գարայամազընըզ վէ գարամամալըսընըզ· · · պըրագընըզ տիւնեա եիւգիւնտէ սէրպէսթճէ կէզսին վէ քէնտի խթէտիկի պիր Թարիգի պուլսընը· · · քէնտիսինէ էբէյիճէ ազը գավի վէ մէթանէթ ու ճէսարէթ վար տըր, քէնտիսինէ պիր մէվգի բէյտա իտէպիլիր· · · Էկէր սիզ միւսաատ իտուպ քէնտիսի տէ խթէր իսէ, պանա բէհպէրլիք իթմէսինի Թէքլիֆ իտէրիմ· · ·

Բընէ·—Մէմնունիյէթը ազիմ իլէ գաղուլ իտէրիմ·

Ժագ Լակարտ՝ կիւղէլ տուլ գարընըն էլինի ուսուլճառզգ սըգմագտա, վէ մէրգումէ գարը տախի պու իլթիֆաթտան միւթէէսիր օլարագ գալպի հօբլամագտա վէ պիր կէնճ գըզ կիպի գըզարըպ պօգարմագտա իտի·

Մատամ Լապառ·—Տօգթօր, Բընէնին պու իթիրազաթընը պիրինճի տէֆա օլարագ չիմտի իշտիյօրըմ· Էկէր վագթըյա պանա սէօյլէմիչ օլսա իտի, ալիմ Ալլահ քէնտի արզուլարընա ասլա մուխալէֆէթ իթմէզ իտիմ· · · Շիմտի պէնիմ խթիղրապ ու թէճճիւպ իթտիկիմէ սէպէպ չու տըր քի, պէն քէնտիսինի թէմամըյլա վէ խուլուսը գալպ իլէ Թարիգը բուհանկէթէ մէյիլլի վէ խթիտասընը զանն իտիյօր իտիմ· · · եանընըզյօր իմիշիմ· · · արթըգ պունտան պահս իթմէյէմ· · · Սէվկիւլիւ չօճուղըմ գօ սէրպէսթ օլսուն· · · լաքին սէրվէթիմիզ բէք ճիւզլի պիր շէյ օլտուղընը տա ունութմասընն·

Բընէ·—Գէն օգուտրըմ, իյմ սահիպիյիմ, վալիտէնիկիմ, պուռնըն տա էքսէրիա բարա գատար տէյէրի վար տըր· · · Թահսիլը իյմտէ պէն բէք իյէրտէ պուլընմըշըմ տըր· · · Էկէր պիր տէ հուգուգա չալըշըպ իքմալը Թահսիլ իտէր իսէյ, բէտէրիմ կիպի մէչհուր պիր ավօգաթ օլապիլիրիմ· · ·

Ժագ·—Թէշվիգաթ կէօրճէքքսինիզ· պէն սիզէ Թէշվիգաթ իճրասընտան խալի օլմայաճաղըմը վատ իտուպ, պու վաճիմի Թուքճաճաղըմը պէյան էյլէրիմ·

11

Ժագ պիր ագ սիւքիւթտէն ասնդրա սէօգիւնէ տէվամ իլէ·—Շիմտի, սէվկիւլիւ ժատամ, միւսաատէ իտինիզ, Թէքլիֆիմի Թէքրար արզ իտէյիմ, ումարըմ քի

պու տէֆթա տահա զիյատէ հիւճիւմ գաղուլ օլընաճագ տըր· · · Սէօյլէյինիզ, պիր ազ էվվէլ սիզէ սէօյլէմիչիմ քիչհուճէք պիր ճէմիյէթտէ մախտուտընըզլա պէրապէր հազըր պուլընմադա Թէնէզզուլ իտէճէ՞քմիսինիզ·

Բընէ·—Դագուլ իտինիզ, վալիտէնիկիմ, րէճա իտէրիմ· · · պէն տէ հագգըմտա բէք զիյատէ րիգգաթ վէ Թէվէճճուհ իտուպ իքմիչ օլան տօգթօրըն եանընտա պուլընճաճաղըմա մէմնուն օլարագ սէնինլէ պէրապէր կէլիրիմ·

Մատամ Լապառ·—Լաքին պէն եատայըմ·—տէտի իսէ տէ, ժագ Լակարտըն պագըլըրը՝ քէնտի իզդրինտէ պիր նէվի աֆսուն վէ Թէկսիր իճրա իթտիկինտէն, տօգթօրըն էվինէ կէօյնիւ բէք կիթմէք իսթէյօր իտի·

Ժագ·—Պիր պալօ, պէօյիւք պիր սօսարէ օ, եապը օլտուղընը իշհուն կիթմէկինիզ օլամագ, լաքին ֆամիլեաճա պիր ճէմիյէթ իշհուն եապընըզ հիչ պիր մանի սայըլամազ· · ·

Մատամ Լապառ·—Էօյլէ իսէ էվվատըմըն խաթըր իշհուն գաղուլ իտէրիմ· · ·

Ավօգաթ Լապառըն տուլ զէվճէ՝ պու ճէվապա պէրապէր սախթէ Թօմրընա աշըգանէ պիր կէօզ իշհուը տախի սարգըտըվէրտի·

Բընէ՝ կիւլիւմսէյէբ միւսթէհգիյանէ պիր Թարգտա·—Զօգ էյի գատընսընըզ, վալիտէնիկիմ, Թէշէքքիւր իտէրիմ· · ·

Ժագ·—Մատամ քի Թէքլիֆիմ գաղուլ օլունտը, արթըգ մուսայէնէյի Թըպսիյէ իշհնի պիթիրէլիմ·

Բընէ·—Էմրինիզ մանթաղըրըզ·

Սախթէ տօգթօր Թօմրընը՝ մէքթէպը բուհանի չակիրտինէ պիր չօգ սիւվալէյը իպրատ իտուպ, մէրգում տէլիգանլը տախի հէր սիւվալէ ճէվապ վէրտի·

Ժագ·—Գազը պազը էօքսիրի՛լմիսինիզ·

Բընէ·—Էվվէթ, պազը վագթ, լաքին նատիրէն·

Ժագ·—Վիւճուտընըզը տիկնէմէքլիկիմ լազըմ տըր· · · րէճա իտէրիմ, եապը պէլինիզտէն եօգարը սօյունընըզ· · ·

Բընէ՝ բահսպիլիք ճիւպպէսինի չըգարտը վէ կէօյսիւ իլէ օմուզլարընը աչտը·

Մէրգումըն օմուզլարը գայըք վէ նահիք, վէ կէօյսիւ տար վէ իչէրի պաթմըշ իտի·

Ժագ՝ մէրգում տէլիգանլընըն կէօյսիւնի պու հալտէ պուլաճաղընը մէմուլ իտիյօր իտի·

Թէքքիչ վէ մուսայէնէսինտէն մագսատը ասլի իսէ՝ տէլիգանլընըն պօյնունտա գօնճ տը Թօնէրիէօնին միտալեատը տուրուպ տուրմատընըզը անլամագտան իպարէթ իտի·

Ֆիլհագիգա Ժագ րէյ իլէ այն կէօրտիւ, մէգքիւր միտալէա՝ պիր չուհա քէսէ տէրունինտէ մահֆուզ վէ պիր սկյահ իրէք գայթանա պաղլը օլտուղը հալտէ կէօյսիւնտէն աչաղը ասըլը իտի·

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ·—Իչթէ, էլհմդ Թա եագընընտա ամմա, նէ՛ չաքէ, ալամամ·—տէտիքտէն սօնդրա, գավահը Թըպպա Թէվֆիգան մէքթէպը բուհանի չակիրտինին կէօյսիւնի տիյնէտի, վէ պիր գաչ սանիյէ սօնդրա·— Գիթտի, սէվկիւլիւ էվլատըմ, արթըգ բուպպալարընըզը կիյինէպիլիրսինիզ· · · —տէտի, վէ Թէք-

բար եաղբանէսինէ օթուրարագ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։—Սիզ չիմոի խայլի զահմէթլի պիր Թէրթիպլէ քէնտինիզի գուլլանմադա մէճպուր օլաճագսընըզ։ . . . պու Թէրթիպի էէկեան էէկեան չիմոի սիզէ սէօյլէյէճէյիմ։ . . . Էկէր Թէվաժըյլա իճրա իտէճէէք օլուր իսէնիզ, էլէվվ բէք պօղուգ օլան սըհհէթինիզի չարուճագ իատէ իտէճէյիմ։ . . . Սիզ գուվվէթ վէրիճի իլաճլարա միւհթաճսընըզ։ . . . Գուէնտան մադատա հիչ օլմազսա այթը այ Թաթիլ իտուպ, հիչ չալըշմայաճագ վէ պիր չէյ տիւչիւնմէյէճէքսինիզ։ . . . Գանա միւհթէմիլ կէօրիւնտիկի իւղրէ էկէր մէքԹէպլը բուհանիյի Թէրբ իտէր իսէնիզ, իյի սիզին ասըլ Թաթիլինիզ պու օլուր։

Րընէ։— Էվվէլա պիր գաշ կիւն իզն իսթէրիմ։ Էվիմէ ավտէթ իթտիհիմատ վաիտէմ՝ ինթիհապը Թարիգատ եանըվըզ օլտըղըմը վէ բահիպլիք Թարիգինտէն վազ կէչտիկիմի լութֆէն մէքթէպլը բուհանինին բահիպ միւտիրինէ խապէր վէրիր։

Գու սըրատա Ժագ Լակարա՝ բէչէթա վէ եա Թէրթիպլանմէսինի եազմըշ պիՔիրմիշ օլտըղընտան, քեաղըտը տիլտէր տուլ գատընա ուզաթմը վէ մէրգուժ տախի ԹիիԹէչէրէք պտը։

Ժագ պատէհու այագա գալգարագ։— Բէճա իտէրիմ, պու Թարաֆտան կէչինիզ։ . . . բէչէթատա եազըլան իլաճլար օբատա սիզէ վէրիլէճէք վէ բէչէթանըն պիր սուբէթի պիր տէՔՔէթէրը մախսուսա գայտ օլընաճագ տը։ . . . Գէն տէ սիզինէ պէրապէր կէչէճէյիմ։ . . .—ատէտ վէ Մատամազէլ Մարթըն պուլընտըղը օտա գաբուսընը աչարագ անա օղուլա եօլ վէրտի։

Էօքսիւզ գըզ՝ եազըխանէսինատ օթուրմըշ, գաղէմ էլտէ պէքլէյօր իտի։

Մէրգուժ գըզ՝ Մատամ Լապատ իլէ մէքթէպլը բուհանի չակիրտինի սէլամլատը։ անլէր տէ մէրգուժէնին կիւզէլլիկինէ հայրան օլարագ գաբունըն էշիկի իզէրինատ տուրտուլար։

Տուլ Մատամ Լապատ՝ հասէտ ու հայրէթլէ գարըշըզ պիր պագըշա Մարթը սիւզտիւքատէն ասնըդա, մէճպուրի պիր Թէպէսսիւմլէ Ժագ Լակարատա տէօնտիւ պագտը, վէ Ժագ Լակարա՝ մէրգուժէնին ֆիքըրը ֆասիտինի չարուճագ անլատը։

Գու Թէպէսսիւմին մանատը՝ աչըգտան աշըղա «—Գու կիւզէլլիքատ պիր գըզ՝ պիր ատամըն էվինտէ պուլընըր իսէ, պունըն նէ տիմէք օլտըղը պէչլի տիր···—» տիմէք իտի։

Ժագ քէնտիսի տախի կիւլտիւ, վէ Թէլաֆֆուզ օլընմայան պալատէրի իպատէրէյի քէչի ու իսթիխրաճ իտուպ, ճէվապչէ։— Ագրապատտան պիր դըզ տըր, ժատատ, քէնտի գըզըմ կիպի սէվէրիմ։—տէտի։

Մատամազէլ Մարթ Թէքրար սէլատա արդը իհթիրամ էյլէտի, վէ Մատամ Լապատ տախի՝ մէզքիւր ճէվապա իհնատարագ, պու քէրրէ խայրխահանէ պիր Թէպէսսիւմէ մէրգուժէյէ մուգաապէլէ իթտի։

Րընէ՝ կէնճ գըզա պագա պագա տօյմայօր վէ տամարլարընտա նամալում պիր աքէչը հարարէթ հըսա իթմէկէ պաշլայօր իտի։

Ժագ՝ իւք պագըշտա, մէքթէպլը բէչտապչի չակիրտի իւղրինէ էօքսիւզ գըզըն իճրատ Թէչէսիր իթտիկինի անլատը, վէ հիսապլարընըն պէօյլէճէ բէք տօղրու չէղտըգընա մէմնունէ վէ մէտուր օլտուս, վէ—Սէվկիլիլիմ Մարթ, Մ. Րընէ Լապատըն իսմինի իշարէթ պաընըզ վէ անըն բէչէթատընը գայտ իտինիզ։ . . .—տէտի։

Մատամ Լապատ՝ բէչէթայը կէնճ գըզա ուզաթարագ։— Սիզէ նէ վէրէճէկիմի լութֆէն սէօյլէրմէսինիզ, տօգԹօր։

Ժագ։— Էյի օլտըղատան սօնրատա հիսապ իտէրիզ, սէվկիլիլիս մատամ։ . . . Օղլունըզ պէնիմ իչիւն ատէԹա միւքէրիլէյտէն տէյիլ տիր։ . . . մէրգուժ իչիւն պիր հիսապ աչըլմատընը արզու իտէրիմ։

Մատամ Լապատ։— Նասըլ իսթէրսէնիզ, տօգԹօր։

Մարթ՝ բէչէԹանըն գօբեատընը ալտըղատան սօնրատա պիր գուԹու վէ պիր քիւչիւք չիչէ իլէ պէրապէր քեաղըտը Րընէյէ ուզաթարագ։— Ալընըզ բէչէԹանըզը, էֆէնտի, իլաճլար տա չունլար տըր։—տէտի։

Րընէ Լապատ՝ տիք տիք Մատմազէլ Մարթա պագմագատա օլտըղը հալատ էլինի իլէրիյէ տօղրու ուզաթտը։

Էօքսիւզ գըզ՝ մէրգուժ տէլիգանլընըն քէմալը չէվգ ու հարարէթլէ տիք տիք քէնտիսինէ պագմագատա օլմատընտան նասլի գըր գըրմըզը քէսիլէրէք բէչէԹա իլէ գուԹու վէ չիչէյի մէրգուժըն էլինէ Թէպլիմ իթտի։

Գըզըն նազլիք բարմագլարը ուստաճագը վէ բէք հաֆիֆ պիր սուբէԹատ տէլիգանլընըն բարմագլարընա տօգանտըգատա, Րընէ պիր հէյէճանը գալտէ տիւչար օլուպ, տիզլէրի քէսիլտի, գանը Թէբէսինէ սըչրատը վէ պիր ազ վագԹ կէօզլէրի գարարտը։

Ժագ՝ տիլտէր տուլ գատընըն էլինի էէնիտէն պիր նէզաքէթլէ սըգարագ։— Եինէ կէօրիւչէլիմ, սէվկիլիլիս մատամ։ . . . ՏավէԹնամէնիզի էվտէ պուլաճագսընըզ։

Մատամ Լապատ՝ էլինէն սըգըլմատընտան մահզուզ վէ միւքէմէլ զըրհ օլարագ։— ԷվվէԹ, եագընտատա իննէլլահ կէօրիւչիւրիզ, տօգԹօր։ . . . իննէլլահ։ . . .—տէտի վէ օղլունէն գօլԹուղընա կիրերէք տիւտրը չըգարը։

Ժագ՝ էվինէ հայաԹընա գատտար կիւզէլ տուլ գատընա բէֆագաթ իտուպ, օբատա մէրգուժէ գատըն իլէ Րընէ Լապատըն նէչրտիվէնտէն աչաղա էնտիքէլերի սըրատատա արգալարընտան պագարագ քէնտի քէնտինէ։— Շու չօճուզ էկէր եաչայաճագ օլտա իտի ուզաղա կիտէճէք իտի։ . . .—տէտի։

Անա օղուլ գաբուսատան տիւտրը չըգըպ կիԹաթլէրինտէ, Ժագ Լակարատ սաաԹընա պագտը։ սաաթ տէօրտիւ օն տագիգատ կէչիյօր իտի։

Ժագ՝ Մարթըն եանընա ավտէԹլէ։— Գու կիւն արԹըգ իչինիզ պիԹտի, սէվկիլիլիս էվլատըմ։ Հիսապլարընըզը սըրատընա գօյընըզ վէ պատէհու հէր կիւնէքի կիպի Անժէլ իլէ պէրապէր կիտինիզ օրտանտա կէզինինիզ։

Մարթ։—Բէք էյի, տօգԹօր էֆէնտի։

Ժագ։—Գիրինի կէօնտէրիպ սիւսլիս պիր լատտա արապատը կէՔիրԹտիրինիզ վէ պինիպ կէօլէրէ գատտար կիտինիզ։ պատէհու արապատան աչաղը էնիպ պիր սաաԹ գատտար եատյա եիւրիյինիզ։ . . . ահվալը սըհհիյէնիզ պէօյլէ իչմատ իտի։ . . . Գիրվէմ քէ պու ազսատ եէմէյի պուրատտա եէչէպլիչէճէՔմիյիմ։ . . էօքէչէ պէրիչէ կիտէճէք եէրլէրիմ վար։ . . եէմէք իչիւն պատա պէքլէմէյինիզ . . . Գիրինճի կիւն իչիւն հասըլաթ էյի տիր, տէյիՔ մի։

Մարթ։—Եիրմի պէչ նաօլէտն ախշ իթտիմ։

Ծագ.—Էկեր արքայասա պիւէ սէնէվի եիւզ ակքսէն իքի պին պէշ եիւզ Ֆըրանգ խտէր . . . էրէյիճէ պիր չէյ տիր . . .

Մարթ.—Մ. Բընէ Լապառա պիր հիսապ աչայըմ մը, տօգթօր էֆէնտի՛:

Ծագ.—Պէն տէ պիւէ անը սէօյլէյիս պիր հիսապ աչընըզ տէյու րէճա իտէճէքսիմ . . . Ալլահա ըսմարլատըգ, սէվկիլիւ գընըմ.—տիյերէք, բէտէրտէն պիր Քարըտա վէ լաքին պիր բէտէրտէն պիր ազ գուվվէքլիճէ մատմազէլ Մարթըն ալնընը պուս իքտի, պատէհու քէնտի տաիրէսինէ չէքիլտի, իւսթիւնի տէյիլտի վէ սօգագա չընգաը:

Օն տագիգա սօնդրա Ծագ Լակարտ՝ Սէն—Լազար տէմիր եօլ սթասիօնընա վասըլ օլուպ, քէմէրլէր ալթընտաքի գազինօյա տուխուլ իքտի, վէ գացատա օթուրան գատընա միւրաճաաթլա, «Մ. Կարնիէ» նամընա պիր թէլէկրաֆ վիւրուտ իտուպ իքտէտիկինի սիւվալ իքտի:

Գարը.—Ա՜յր, պէն պուս Մ. Կարնիէյի Թանըմայօրըմ:

Ծագ.—Պէննի իսմիմ տիր . . . Տօսթլարըմտան պիրի պուրայա պէննի իսմիմ պիր թէլէկրաֆ քէշլուտ իտէճէք, վէ պու թէլէկրաֆտա պէննի տէրհալ Վէրսայլա ալիմէթիմ թավսիյէ օլընաճագ տըր . . . Րէճա իտէրիմ, պու թէլէկրաֆ վիւրուտ իտէր իսէ գաալուլ իտինիզ վէ չիմտիկ պանա պիր ապսէնթ կէօնտէրինիզ . . .

Գարը.—Բէք էյի, էֆէնտիմ . . . —տէտիքտէ,

Ծագ Լակարտ գազինօնըն պիր գէօչէսինտէ օթուրտը, ապսէնթինի ալտը վէ պիր կազէթա միւթալէա էյլէտի:

Սաաթ պէշ պուչուգտա մէրգում սախթէ տօգթօր Թօմբսընը՝ պիր չօրապ, պէյազ չարապը պիր տիւ պալընը, Գէրսի Թէրթիպինտէ պիր «անթրըգօթ», պիր չիւչ «Բօնթէ-Գանէ» չարապը ըսմարլատը վէ կիւչլէ պիր իչթիհա իլէ Թաամ իքտի:

Նիհայէթ սաաթ պէթը պուչուղը պիր գաչ տագիգա կէչէրէք պիր Թէլէկրաֆի գավսը գազինօտան իչէրի կիրտի վէ գացատա օթուրան գարըյա պիր Թէլէկրաֆի Թէյլիմ իքտի. գարը տախի Թէլէկրաֆընը իւչէրինտէքի եավըշյա պագաբագ, ուչաղլարտան պիրինյէ տէրհալ Ծագ Լակարտա կէօնտէրտի:

Պու Թէլէկրաֆտա նէ եազըլը իսէ գաբէն պիչէ մալիւմ տիր:

Ծագ՝ Թէլէկրաֆը օգուտուրգտան սօնդրա քէնտի քէնտինէ.—Սաաթ սէքիզտէ . . . տիմէյ տահա վագթ վար . . . —տէտի, վէ Թաամընը չաբուճագ պիճիրիյով գազինօտան չընգաը կիճտի:

Շըմալ տէմիր եօլ սթասիօնընտա սաաթ սէքիզ վուրտուղը սըրատա գապա սագալը պիր արապաճը Թարաֆընտան հայլանմագտա օլան պիր գօնագ արապասը ժէգքիւր սթասիօնա կէլիպ, միւվասէլէթ Թարաֆընտա Թէվագգուֆ իքտի . . .

Սաաթ սէքիզի երիմի կէչէրէք պիր լօգօմօթիֆին տիւտիւք սէսի իչիտիլտի:

Շանթիյեիտէն կէլէն տէմիր եօլ գաթարը՝ սթասիօնա տուխուալ իքմէճէք իտի:

Ամէտէ իլէ Վիրժինի՝ պիրինճի մէվգի վակօնընըն պիր քէօչէսինտէ ուչուժագտա օլուպ, եանլարընտա եալընըզ Բասգալ պուլընըյօր իտի:

Տէլիգանլը տէօչէմէճի իլէ գըզ վակօնտա էվվէլա սէօյլէմիշ, կէվեզելենմիշ, չարգի չաղըրմըշ օլուպ, պատէհու էօյնիւտէն զիյատէ իչմիշ օլմալարը էսէրի օլարագ աղըր պիր ուչուչըգլըգ վէ ուչգուս պասըպ իքինի պիրտէն ուչուժըլլար իտի:

Գիր արա Բասգալ՝ իչպու ուչգուտան պիւինսթիֆիատէ, Վիրժինինին պօյնուսունտան միտալիասընը չալմագ նիյէթինտէ պուլընտը իտէ տէ, էյիճէ տիւչիւնտիքտէ պու նիյէթտէն վազ կէչտի:

Գու սըրգաքընը արգասը սըրա միւթէատտիտա մահգուրլար վէ գարըշըգլըգլար գուհուր իտուպ, սըրգաքը մէգքիւրէ Ֆաիտէսիզ գալապալիգը, վէ հաքթա տիկէր միտալիա սահիպլէրինին զիհնինի ուչանտըրարագ, քէնտիլէրինի սագընմագտա ապէպիյէք վէրիպ իչին մուվաֆֆագըյէքը գաթիյէսինէ էյրասը մազարրաթ իտէպիլիր իտի:

Գինահէն ալէյհ Բասգալ՝ էվվէլճէ Թէրթիպ իքմիզ օլտուղը բլանտան վազ կէչմէյէճէք գարար վէրտի:

Ծագ Լակարտընը չէրիքի՝ տէմիր եօլ գաթարընըն՝ սթասիօնա միւվասէլէթ իքտիկի էսնատէ, ուչուչանլարընը հըզլընմա սալլայըպ ուչանտըրտը: Գունլար՝ ուչանտըգլարընտա, Օրլի-լա-Վիլէտէն միւֆթարէգգաթլարը էսնասընտան տահա զիյատէ սէրիսօչ պուլընըյօրլար իտի, գիրա պիրպիրինէ գարըշմըշ օլան խպիրթօլը իչկիլէր իլէ չարապլար՝ տահա զիյատէ պալշարընտա վուրմագա պաշլայօր իտի:

Գու իքի սէրիսօչ՝ սթասիօնտան չընգապիլմէք իչիւն Բասգալընը պիրի սաղ վէ տիկէրի սօլ գօլընա ԹուԹունմագա մէճպուր օլտըլար:

Գարանլըգ պատմագա պաշլայօր իտի:

Գապա սագալը արապաճը—(քի Ծագ Լակարտ քէնտիսի իտի)—քէմալը տիգգաթլա գաբուլը կէօզլէթլէյօր իտի:

Մէրգում՝ պու իւչ չախսը կէօրտիւ վէ Բասգալա պիր իչարէթ իքտի:

Բասգալ՝ տէրագագ մէրգումա եագըլըյոզ.—Միւֆթէրին վա՛ր մը, արապաճը.—տէյու սիւվալ իքտիքտէ՝

Ծագ՝ գապա պիր սէտա իլէ.—Ա՜յր, եօգ տըր . . . Լաքին պէնիմ իքթ եէրիմ վար:

Ամէտէ՝ պիր ազ քէնտինի պուլմագա պաշլատըղընտան.—Պէն սէնին եանընա չընգար օթուրըրըմ.—տէտի:

Բասգալ՝ չիտտէթլէ.—Ա՜յր . . . խա՛յր . . . Սիզ իքինիզ արապաճընը իչինէ պինինիզ . . . պէն արապաճըն սանտըղընա պինինպ եօլու կէօսթէրէյիմ . . .

Ամէտէ.—Էօյլէ իսէ եօգարը չընգ, Զի՛տօր. լաքին եօլա չընգմագտան էվվէլ պօղազըմըզը պիր ազ ըսլաթմալըյըզ . . . իչէրիմ սթէչ կիպի եանըյօր . . .

Տէօչէմէճի տէլիգանլը պուէնը տիկէրէք. էլինի իչկինին հարարէթինտէն եանմագտա օլան պօղազընա կէօթիւրիյօր իտի:

Վիրժինի.—Էվվէթ . . . Փէրահլանմագ իչիւն պիր չէյ իչիպ պօղազըմը ըսլաթմալըյըմ . . .

Ամէտէ.—Մէհպալա պիր եէրիպ վէ անիսօնը բարաղան . . .

Բասգալ.—Բէք էյի, բարաղան օլսուն, լաքին պիրճագ չարուգ իտէլիմ . . . Արապաճը, բազարլըղընմըզ սաաթ իւզրէ տիր . . . պիպ չիմտի մէչիսանէյէ կիտիյօրըզ, սէն տէ արգամըզ սըրա կէլ . . . —տէյուպ, քէնտի քէնտինէ տէ.—Գանլարընը իչէ չիմտի պիճիճէճէք տիր.—տիյօր իտի:

Գէօլէհէ մէյխանէյէ կիտիլիպ, Աժէաէին քէնաի առի խոլգ լխառընձա եէ-չիլ բաբաղան Քասիր իքտիկի ապսէնքլէր կելտի։

Բասգալ՝ կիւլէրէք։—Իչքէ պու իչկի իչքիհամըզը աշըզ ըսքագօղլարըմըզը եէչէպիլէհէյիզ։ . .

Վիրժինի։—Ըսքագօղլարըմըզը . . . էվվէք . . . լաքին օ տէյիլ ամմա պի-զիմ ըսքագօղլար նէ՞րէտէ գալըը։

Բասգալ։—էքէնտիմին էվինտէ մաքսալա տօլապընտա տըր, պէրապէր սա-զան վէ եըլան պալըգլարը տահի վար տըր, պունլարը տա կիւզել պիր պալըգ բլաքիսի եաբարըզ, վէ վատ իքտիկիմ իւզրէ պիրլիքտէ չամբանեա չարապը տահի իչէրիզ։ . .

Վիրժինի՝ պիրտէն պիրէ այաղա գալգարագ։—Հայտէ եօլա տիւշէյի՛մ . . . ըսքագօղլարա գաւուչալը՛մ . . . —տէյիպ, Աժէտէ իլէ Վիրժինի գուրէ արապասը-նա պինտիլէր վէ իքի տագիգա սօնդրա օրատա խըրլամաղա պալլատըլար։

Բասգալ՝ արապաճընըն եանընա չըգտը վէ արապա Վէնսէնէ տօղրու հարէ-քէք իքտի։

. .

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ տօգթօր Թօմբսընըն մուսայէնէխանէսինտէն միւֆարէ-գաթ իքտիքտէ, հէր նէ գատար պիր ազ միւսթէյրիհ օլմուչ իտի իսկ տէ, սէ-պէպի գօլայ անլաշըլըը նինէ պագը աղըր էնտիչէյէրտէ պուլընըյօր իտի։

Բէյմօն՝ մահտումը Բօլընն աչգ ու սէվտա էսրարընը անլամըշ, վէ անընն մէէ-յուսէյէքինտէն քէնտիսի տէ մէէյուս օլարագ, անընն՝ մէֆֆուընը օլտուղը կէնճ գընը արայընզ պուլմադա սէօզ վէրմիչ իտի։

Գու վատընը նա՞սընլ իմրա իտէմէք իտի։

Էկէր իմրա իտէմէզ իսկ, օղլուընն աչգ ու սէվտա խասթալընընը նա՞սընլ տէֆ իտէպիլէմէք իտի, զիրա պուընա մուվաֆֆագ օլամատընը հալտէ, վիճուտճա խասթալընընն տահի տէֆ օլմասը մուհալ օլաճագ իտի։

Հէր չէյտէն էվվէլ Բօլա պագը չէյէր սօրուչաընրմագ լազըմ օլուզ, լաքին տէր-հալ պու Թէտպիրի իմրա իքմէք իսթէմէտիկինտէն, քէնտի քէնտինէ։—Ամէլէմիզ եօգ, եաբընա պէկլէրիմ։—տէտի։

12

Բօլ։—Գապաճընըմ, հէման չիմտի Գրէքէյլէ ավտէք իտէլի՞մ մի։

Բէյմօն։—Սէվիւէլիւ էվլատըմ, զաննըմ հարէքէքէ իքմէզտէն էվվէլ կիտիպ գօնքէս տը Շաքըլիւքսէ արզը իհթիրամ իտէր իսկ, ֆէնա օլմազ . . . սէն տէ պու էֆքեարատա տէյիլ՞միսին։

Բօլ։—Մատամ քի սէն պու էֆքեարտասըն, պէն տէ օ էֆքեարը Թէրվիճ իտէրիմ . . .

Բէյմօն։—Հէմ Գապիէնի տէ կէօրիւրսին. զաննըմ պուընա մէմնուն օլաճագ-սըն . . .

Բօլ։—Շիւպհէ՞ մի վար . . . —տէտի իսկ տէ, պու իպարէյի էօյլէ պիր տու-

րէքտէ Թէլաֆֆուզ էյլէտի քի, օլ պագտէ հիչ ֆիւքտուր իքմէտիկի բէք պէյլի օլտուս։

Բօլ՝ եէնիտէն տիւշարը մահզունէյէքթ օլարագ, պաչգա հիչ պիր չէյէ մէրագ իքմէյօր իտի։

Բէյմօն պիր արապա Թուրնօն սօգաղընտա Մատամ տը Շաքըլիւքսին խանէսինէ չէրմէսինի արապաճըյա Թէնպահ իքտի։

Գապա օղուլ մէզքիւր խանէյէ միւվասէլէք իքտիքլէրինտէ, գօնքէս տը Շա-քըլիւքս Գապիէնն իլէ գօնուչըյօր իտի։

Մէրդում տէլիգանլը՝ կէլիպ միւսաֆիրլէրի քէմալը իհթիրամ ու նէզաքէթլէ գապուլ իքտի։

Գօնքէս տը Շաքըլիւքս՝ հէր վագթքի կիպի մուսահիպէյհիւմա պատա օղուլա իպրաղը Թէվէճճիհ վէ մուհապպէք էյլէտի։

Մուսահիպէյհա գատըն՝ Բօլընն բէք զիյատ տէյիլտիհինի կէօրիւպ աճըյարագ Թէճաճիւլ իքտի իսկ տէ, պու Թէպէտտիւլ հագգընտա հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտի, վէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ եալընըզ պուլընտուգտա Թէպէտտիւլը մէզքիւր հագ-գընտա օնունլա սէօյլէշմէկկ գարար վէրտի։

Գապիէն՝ տօսթունա խիթապէն։—Սէվկիւլիւմ Բօլ, սէն կէօրտիկիմէ գաթ էնտէր գաթ մէմնուն օլտում, զիրա պուրատա էյինի սըգտըգտան մատատա, եա-գընտա Գրէքէյլէտ Թէքրար սանա վէզիֆա վէրբէճէկիմի տէ խապէր վէրիրիմ։ . .

Բօլ՝ պիւրուտէֆի Թէյրք իտէրէք։—Հօշ կէլտին սէֆա կէլտին . . . Պիր գաչ կիւն պէնիմլէ գալաճաղընը մէմուլ իտէպիլի՞րսիմ։

Գօնքէս տը Շաքըլիւքս։—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, պունըն իմքանը եօգ տըր . . . պիր իքի կիւնտէն զիյատ սիպակ գալմասընա մուվաֆֆագաք իտէմէմ . . . եանըմտա օլմազսա զանն իտէրսին պիր Թարաֆքըմ պօշ գալըր . . . պունտան մա-տատա չօգ տա վէսվէսէ իտէրիմ, պիր գազայա ուղրատմասընտան գօրգարըմ . . . Գու պիր զայըֆլըգ տըր, սիպիրիմ, լաքին պունա գարշը պիր չէյ եարատամ . . .

Բօլ՝ տօսթընըն էլինի սըգարագ։—Նէ՞ վագթ կէլէճէքսին։

Գապիէն։—Ճումմա էրթէսի կիւնիւ։

Բօլ։—Տիմէք եարըն տէյիլ օ պիր կիւն. պարի էրքէն կէլ քի կիտէլիմ պիր ազ պալըգ Թուրպալըմ։

Գապիէն՝ վալիսէսի գօնքէսէ խիթապէն։—Ճումմա ագչամընտան կիթմէյմ նա՞սըլ օլուր, վալիսէհիկիմ. սէն իչիւն հէբսի պիր հիսսագ տըր, պէն կէօրմէ-մէզլիկինտէ պէօյիւք պիր ֆարգ օլմայաճագ տըր, պէն տէ օրատա պիր ազ զի-յատ գալմըշ օլաճաղըմ։

Գօնքէս։—Բէք էյի, էօյլէ օլսուն . . . պու պագտէ իքինիզ ուզաչընըզ։

Գապիէն։—Գիգ տէ էօյլէ եարաճաղըզ . . . Կէլ պէնիմլէ, Բօլ։—տէտի, վէ մէրգումի տօսթընը ալտը սալօնտան տիշարը չըգտը։

Գօնքէս տը Շաքըլիւքս իլէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ եալընըզ գալտըլար։

Գօնքէս։—Ակիգիմ Բէյմօն, կէլտիկինիզ բէք իսաչէք օլտու. . . Էկէր պու կիւն կէլմէմիշ օլսա իտինիզ, սիպկ պիր բուտուլա եազըլ միւվաքին մէրքէէպկ չա-բուգ պուրայա կէլմէնիզի բէճա իտէմէքտիմ։

Բէյմոն.—Գանա խաղէր վերչնէք վէ եախօտ սիւվալ խէնէք պիր չէյինի՞զ մի վար իսի, մատամ։

Գօնքէս.—Շիմտի պուռնն իւզերինէ գօնուչամաղըզ . . . Լաքին էվվէլա օղլունըզտան պահս իսէյիմ . . . Մէրգուումը բէք տէյիմիշ պուլոզըզմը սիզէ սէօյլէմէկէ զաննըմ հաճէթ եօգ տըր . . .

Բէյմոն.—Հայըՙք, էվվէթ, մատամ, պէն տէ սիզին կիպի էօյլէ օլտուղընը թատուիգ իսէրիմ վէ օլ պապտէ բէք միքէյսսիւքիմ . . .

Գօնքէս.—Իքիմիզին տէ տիւչարը հիւզն ու քէտէր իտէն պու թէպէտուիւլին սէպէպի ամատա նէ՞ տիր։

Բէյմոն.—Էվվէլ պէ էվվէլ սէպէպ՝ գանըզղըզ խատաղընը տըր . . .

Գօնքէս.—Գանըզղըզ խատաղընը էյի օլմազ պիր չէյ տէյիլ տիր . . .

Բէյմոն.—Վագըա էօյլէ տիր . . . լաքին աքսի կիպի պու սէպէպտէն պաշգա տահա աղըր պիր սէպէպ վար տըր . . .

Գօնքէս.—Օնըն տա չարէսի վար, տէյի՞լ մի։

Բէյմոն.—Էօյլէ մէմուլ իսէրիմ . . . անճագ պու չարէնին չօգ կիւճ պուլընաճաղընտան գօրգուլօրըմ . . .

Գօնքէս.—Նէ տիմէք իսքէտիկինիզի անլատայօրըմ . . .

Բէյմոն.—Բօլ՝ նասըլսա կէնճ պիր գարըյա թէսատուիֆ իտուպ, պու կիւնքի կիւն անտէն պաշգա պիր տիւչիւնճէսի եօգ տըր։

Գօնքէս.—Տիմէք ալէագա իքմիչ, էօյլէ՞ մի . . .

Բէյմոն.—Տէյլի կիպի։

Գօնքէս կիւլիւմսէյէրէք.—Էօյլէ իսէ նի՞չիւն չարէսի կիւճ պուլընաճագ տի-յօրսընըզ . . .

Բէյմոն.—Չիւնքի տօղրուսը պու տըր . . .

Գօնքէս.—Աատա՛ սէն տէ . . . Բօլ կիւզել վէ կէօսքէրիչլի վէ գանը սըճագ պիր չօճուգ տըր . . . Կիւզել կէօզէրիչլէ պու ֆէնաըղա սէպէպ օլան գարըՙ ա-նը էյի իքմէյլի տէրէօհատ իտէնէք տիր։

Բէյմոն՝ պաշընը սալայարագ.—Գէօյլէ մէմուլ իտէյօրսընըզ, մատամ . . . լաքին հէր չէյի պիլմէզլինիզ տէ անըն իչիւն պէօյլէ պիր զաննատա պուլընըզյօրսընըզ։

Գօնքէս.—Գիլմէտիկիմի պանա սէօյլէյինիզ . . . —տէտիքատ, Բէյմոն Ֆրօ-մանթաՙ՝ օղլուէն աղընտան իչքէտիկինի Մատամ տը Շաքըլիւքսէ նագլ ու հի-քեայէ էյլէտի։

Գօնքէս՝ քէմալը տիգգաթլա տէյնէտիքտէն սօնղրա.—Տիմէք մէրգուումէ կէնճ գարը վէ եա գըզըն նէ օլտուղընտան Բօլըն խաղէրի եօգ տըր, էօյլէ՞ մի։

Բէյմոն.—Էվվէթ, պիլմէյօր։

Գօնքէս.—Օլ պապտէ նէ՞ զանն ու գըյասատա պուլընըզյօր։

Բէյմոն.—Հիչ պիր զանն ու գըյասատա պուլընտըզը եօգ տըր . . . Հէր չէյ քէնտիսի իչիւն սըրր ու էսրար գապլինտէն օլտուղընտան, հէր նէ զանն ու ֆար-զըյաթատա պուլընտա հէր հալտէ եանըլտագ տըր։

Գօնքէս.—Սիզ քէնտիսինտէն մանիւմաթ թալէպ իքտինի՞զ մի։

Բէյմոն.—Հէնուզ թալէպ իքմէտիմ, լաքին քէնտիսինէ պազը չէյլէր սիւվալ իսէյիմ, վէ անլատըզմ էն ճիւզի վէ հաֆիֆ պիր էմարէյլի պիլէ տրաչքըտտա-ղըմ։

Գօնքէս.—Թէհարրիյաթընըզտա մուվաֆֆագ օլտագընընըզ, զիրա գապթի-յէտէքի մէմգինիզ ասլէսինտէ թէհարրիյաթը մէգքիւրէյլի եատա գօլայ պիր սու-րէթտէ իտրա իսէպիլէճէքսինիզ։

Բէյմոն.—Հայըՙք, մատամ, թէհարրիյաթը մէգքիւրէ նատիը մուվաֆֆագըյէթ օլտըգտա պիր նէթիյճէյի հատէյէ հուսուլէ կէթիրէճէկինէ հիչ պիր խապար ու տէ-լիլ եօգ տըր . . . Բօլ՝ կիւրուէնը խայարէրէմատա մէնուսպ սթէյլի մէչրէպ պիր տէլիգանը օլմաղըա, էկէր սէրպէսթ օլմայան վէ եախօտ նատայըգ օլան պիր գա-րըյա ալէագա իթմիչ իսէ նա՞սըլ եարատաղըմ . . . Գուննը քէնտիսինէ սէօյլէսէք, գալըպ գըրըլատագ . . . վիճուտընըն չու գայիֆ հալինտէ պէյթի տէ էօլճէճէք տիր . . . Գու չէյ խապըրսա կէլտիքճէ թիքրէյօրըմ . . .

Գօնքէս.—Գիր նէթիյճէյի մէնհուսէ հուսուլէճէկյէր օլաճաղընը պէօյլէ չիմտի-տէն քէչճի ու իսքիխատճ իթմէքտէն նէ՞ չըգար . . . Օ մէհհուլէ գատըն պէյթի սէրպէսթ վէ նատուղը պիր կէնճ գըզ տըր։

Բէյմոն.—Շիւպհէսիզ էօյլէ ատամ, պու տէտիկինիզի գապուլ իքտէք պիլէ, քիմ պիլիր մէրգուէմ կէնճ գըզ՝ ճէմիյէթը պէչէրիյէնին հաՙնկը սընըքընա մէնուս-պէ պուլընըրյօր . . . Աճապա պէնիմ պուլունտըղմ սընըքտատ նէիքտէք պիր սը-նըքտատ տէյի՞լ մի . . . Աճապա օղլում անընլա էվվէնճէք իսքէմէքլէ պիր տէլի-լիք իթմիչ օ՞լմայաճագ մը, զիրա օղլումըն նէ չիմտի վէ նէ իլէրիւտէ հիչ պիր սէրվէթի եօգ տըր, վէ անըն պիրիճիք միւասը՝ պապաընըն տէհճիքլի սէվապզը ահվալի տիր։

Բէյման Ֆրօմանթալ՝ պու սօն սէօզլէրի հէյէճանը պիր սէտա իլէ թէլաֆ-ֆուզ իտուպ, աթէչ կիպի եանմագտա օլան պէնըը իքի էլէրինէ սըգտը։

Գօնքէս տը Շաքըլիւքս՝ չիտուքիլ.—Բէճա իսէրիմ, ազիզիմ Բէյմոն, պէօյլէ չիմտիտէն տիւչարը տէհճիքի օլմայընըզ . . . զանն ու գօրգուլարընըզընը հիչ պիրի պէյքի տէ էսասը տէյիլ տիր . . . Հաիզ օլտուղընըզ մէմգի ու վազիյէթէ կէլինճէ, պուռնըն անգարիալ թէպէտտուլ իտէճէկինէ վէ հուբբ ու սէրպէսթ օլաճաղը-նընըզը մէմուլ իսէրիմ . . . Իչքէ պու մատատ հագգընատա սիզինէ գօնուչմագ իս-թէր իտի . . .

Բէյմոն.—Տիմէք պէնի խաթըրտան չըգարմայըզ լութֆէն պէնի տիւչիւնմէչ-սինիզ, էօյլէ՞ մի, մատամ . . .

Գօնքէս.—Էվվէթ . . . վէ հէնուզ տիւչիւնէճէյիմ . . . Պիր չօգ նէսֆուզը քիմսէյէր կէօրտիւմ, պուռնտա՝ պէնիմ թաւսիյէմ մուճմալինճէ իսքիտտանընըզը ատ-մայէ նատաղընը նէզտինտէ իլքիզատ իտէճէքսինիզ տիր։ լաքին պէնի իսքէրիմ քի, մէգ-քիւր իսքիտտանամէ՝ նատաղրատ սըր քէսքինէ մահտուտը մահրիֆէթլէյէ թէսլիմ օ-լունըսը, զիրա տուպէյէ նատաղրընըն օնա էմնիյէթը քէտմիյէսի վար տըր։ Ճումատա էրթէսի կիւնիւ մէրգուէմ սըր քէսքինէ կիտտիգ պու խըտմէթի պիրէ տիրիգ իքմէմէսինի րէճա իսէճէյիմ . . . պու րէճաճըն գապուլ օլունաճաղընա չիւպհէյէմ եօգ տըր . . .

Բէյմոն՝ կէօզլէրի միննէթտարլըղընտան նաչի տօղմուշ օլտուղը հալտէ.—Ա՜հ, մատամ, նէ՛ էյի պիր գատընճըղապընըզ։

Գօնթէս.—Սիզի իշիւն չալըշալըդմա նէ՛ տէրէճէ մէմնուն օլտուղըմը պիլիրսինիզ, զիրա պու խըտմէթէ թէժամըլլա լայըգ վէ չայէսթէսինիզ . . . Ամիրէլլինիզ էլան սիզէ նագարը թէվէճճիւհ վէ թօշնուտի իլէ պագարլար, տէյի՛ մի։

Րէյմոն.—Զանը՞ն հագգըմա թէվէճճիւհ ու բիայէթլէրի արթմըշ տըր, էքսիլմիշ տէյի տիր . . . Գու կիւնէրտէ ենէ ֆրսաթ մուշիւղ պիր խըտմէթը միֆիտէ էյթա իթտիմ . . . Գիննէֆս զապթիյէ նազըրըննէն թալէպի իւզէրինէ պա նա կիւճ պիր իշ հէվալէ օլունըզ, պու իշի պաշա չըգարմազա մուվաֆֆագ օլտում։

Գօնթէս.—Գու րէք ալէա օլմուշ, էօյլէ իսկ զապթիյէ նազըրընտան տա ուֆագ պիր թավսիյէ թալէպ իտէյիմ . . . Գու թավսիյէ իլէ ատլիյէ նազըրըննէն տըր քէնթիսի իշի պիթիրիրլէր։

Րէյմոն՝ էլլէրինի էէքսիկէրէ պիրլէշթիրէրէք։—Ա՜հ, մատամ, Ալլահ վէրէ մուվաֆֆագ օլսանըզ . . Մէվգի ու վազիյէթիմ տայա զահմէթլի օլուպ կիտրէք տէ կիւճլէշիյօր . . . Շիմտի Բօլ Եանըմտա օլտուղընտան, պիր խաոիսին, պիր րէզիլ վէ րիւսվայ ատամըն ահվալինէն ֆարգը օլմայան սէվապզը ահվալիմի կիզլէմէք վէ պէյի իթմէմէք իշիւն եալան եալան իւզէրինէ սէօյլէմէկէ մէճպուր օլուրօրըմ . . . Ուէթանտըզըմտան սըզըլըրօրըմ . . . Էկէր էվէտտա սըրրըմը տուլայաճագ օլուր իսէ, պանա նէ՞ րիայէթ վէ մուհապզէթի գալըր . . . պապաըննտան գօրգմադա պալայաճագ . . . պէօյլէ պիր պապասը պուլընմասընտան ուէթանճագ . . . պէյլի տէ օնա լանէթ օգուլյաճագ տըր։ Գու նէ՛ տէհշէթլի շէյ տիր, մատամ, պիլմէօրմըսընըզ . . . լանէթ օգուլյաճագ տըր։

Գօնթէս.—Բէք օ գատար միպալադա իթմէյինիզ . . . Վագըա պու Քիւնէ գատար Բօլտան կիզլէտիկէն շէյի մէրգում պիրտէն պիրէ տուլյաճագ օլուր իսէ Քիւնա օլաճագ տըր։ Լաքին անը կէօզլէթէրէք վէ տայմագըի կիպի իհթիյաճը տավրանարագ, պու քէշքը մէնհուսըն վուգու պուլմասընը գօլայմա մէն իթմէյէ մուվաֆֆագ օլաճագսընըզ . . . Իմտի եագընտա իհրա իտէճէկիմ Թէշէպպիւսէն նէթիյէճսինէ քէմալը էմնիյէթ ու ճէսարէթլէ իննիթալր իսինիզ . . . Իղնիլմէսինիզ . . . միւտտէթը մէէզունյէթինինի օղլունըզըն եանընտա կէշէրինիզ, զավալըննէն աշգ ու սէվտա խասթալըզընը էյի իթմէյէ չալըշընըզ վէ բալար էրթէսի կիւնիւ եինէ պանա կէլինիզ . . . ուէտարըմ քի սիզէ էյի խասէկլէր վէրիրիմ։

Րէյմոնըն եանագլարընտան աշաղը իրի իրի կէօզ եալըարը ագըյօր խոր։

Գօնթէս տը Շաֆըլիւբ՝ էլինի մէրգումա ուզաթտը։

Րէյմոն՝ գօնթէսին էլինի թուէթուպ քէմալը հիւրմէթ ու բիայէթլէ պուս էյլէտի։

Գօնթէս՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնդրա.—Ազիզիմ Րէյմոն, սիզ Բարիզի թէժամըլլա պիլտիկինիզտէն, շիւպհէսիզ պանա պիր մալիւմաթ վէրէպիլիրսինիզ։

Րէյմոն.—Նէ՞ խուսուսատա, մատամ։

Գօնթէս.—Էճնէպի պիր հէքիմ վար իմիշ տէ անըն իշիւն սէօյլէյօրըմ . . . խամի տօգթօր Թօմբսընը իմիշ . . . հէր քէսին աղըզնատա խմիշ . . . Թանը՞մընըզը։

Րէյմոն.—Էվվէթ, մատամ . . . պիհագգըն քէսալը չէօհրէթ իթմիշ Ամէրիգալը պիր մուալիմ օլուպ, խաքան իթմէք իւզրէ Բարիզէ կէլմիշ . . . Օղլումը մուայէնէ իթտիրմէք իշիւն մէրգում տօգթօրըն էվինէ կէօթիւրտիմ . . . հագգընտա բէք պէյատ էմնիյէթիմ վար տըր։

Գօնթէս.—Սիզին սէօղլունիզէ պագըըրը իսէ չարլաթան տէյիլ տիր, էօյլէ՞ մի։

Րէյմոն.—Յա՜յր, տէյիլ տիր . . . մէչհուր վէ վագարլը վէ տարաթը սէվմէյէն պիր ատամ տըր։

Գօնթէս.—Էօյլէ իսկ ախզ իթտիկիմ մէքթուպըն մէալինի էյի անլամայօրըմ։

Րէյմոն՝ թէաճճիւպլէ.—Տօգթօր Թօմբսընտան պիր մէքթո՞պ մը ախզ իթտինիզ։

Գօնթէս.—Էվվէթ . . . Միւտմէնիլ սօգաղընտաքի գօնուղընտա պիր ճէմիյէթը մուսիգիյէ իթա իտէճէկինտէն, պիր տավէթնամէ կէօնտէրմիշ . . . Զանն իթտիմ քի քէնտիսի իշիւն պու պիր նէվի իլան ու էրէգլամ՞ տըր, նասըլ քի կագէթալար պու նէվի ըէգլամըրըլլա տօլու տըր . . . Էօյլէ ֆարզ ու գըյաս իթտիմ քի, զէվաթը միւթէպէէրէ էսամիսինի թօրլամըշ, միւշթէրիլէրինի արթըրմադ վէ քէնտիսինէ պիր բարլագըզ վէրմէք իշիւն զէվաթը մուամիլէյհիմէ տավէթնամէլէր իրսալ իտէյօր . . .

Րէյմոն.—Սիզի թէէմին իտէրիմ քի, տօգթօրըն պու կիպի չարլաթանլըգլարա տապա վէ գաթան լիզուպ ու իհթիյաճը եօգ տըր . . . Մուայէնէյէ պու կիւն պագշաուը . . . պէքլէմէ սաղօնընտա օ գատար գալապալըդ վար իտի քի, քէնտիլէրինի կէօսթէրմէյէ կէլէնլէրին եարըսընտան չօղը չիւպհէսիզ եարընա գալմըշլար տըր . . . Տիմէք խայլի միւշթէրի բէյտա իթմիշ տիր . . .

Գօնթէս.—Իյիմ էյի եա՛ . . . Շիւքիւր Ալլահա քի Փապիէն իլէ պէնիմ ասընն մուայէնէսինէ իհթիյաճընմըզը եօգ տըր, պինաէն ալէյհ սօարէսինէ տէ կիթմէքտէն իմթինապ իտէճէկիմ . . . Տավէթի եօլտուգ էրքճանըզը պիր տավէթ տիր, կէօրիւնիր քի մէրասիմը լազըմէյէ աշնա տէյիլ տիր . . .

Րէյմոն.—Տօգթօր էճնէպի տիր, մատամ, անըն իշիւն պու գուսուրընա աֆվ օլունապիլիր։

Գօնթէս.—Գունտան մատամ, պէն էօյլէ պիրտէն պիրէ օրթայա չըգան վէ ղայէթ կիւրիւթիլի օլան չէօհրէթլէրի սէվմէմ . . . Գէնճ պու չէօհրէթլէր՝ տիրայէթճէն գիյատ իլան ու էրգլամ սայէսինտէ վագը օլըրլար։

Րէյմոն.—Մատամ, զանըն աճիպանէմ կէօրէ, էկէր տօգթօր Թօմբսընը Թանըմըշ օլսա իտինիպ, պու էֆքեարընըզը Թէրք իտէր վէ հագգընտա տահա կիւզէլ պիր մուհագէմէտ պուլընըր իտինիպ . . . ըրզ ու նաուուսը եէրինէ պիր ատամ օլտուղը՝ եիւզիւնտէն վէ լիսանընտան պէնիմ տիր . . . Օղլումը՝ անըն էյիլէ էյի օլաճաղընա հիչ չիւպհէմ եօգ տըր . . . (վիճուտտա սըհհէթինի տիմէք իսթէյօրըմ) . . . պունը պանա վատ իտուպ, քէմալը Քէտաքեարի իլէ տէ իշին իհրասընա Թէշէպպիւս իթտի, պիրա Թապիալը մէրգում՝ պէնտէն իճարէթ ախզ իթմէկը իսթէմէյօր . . .

Գօնթէս.—Բէք գիյատ քեար ու իսթիֆատէյէ պագմոգսըզընը քէնտի իլմ ու ֆէննիյէլէ հէմիյէթը պէչէրիյէյէ խըտմէթ իթտիկինէ բէք մէմնուն՛մ. պէն տէ սիզին կիպի Բօլը էյի իտէճէկինի մէմուլ իտէրիմ, վէ խուսուսիյէլէ պէօյլէ արզու էյլէրիմ . . . —տէտի։

Գու սըրատա խքի տէլիգանլըլար՝ սալօնա ատոէք իքատիէր,

Ֆաղիէն.—Բօլ իլէ ուզլաշըրմ, վալիտէհիկիմ . . . ճուժաա էրքէսի կիւնիւ պիւքիւն կիւն բահաթ բահաթ պալըգ ավլայապիլմէք իչիւն ճուժաա ագշամընտան կիտիպ Բօր Գրէքէլլըտէ կաթաճաղըմ . . .

Գօնքէս.—Բէք ալէա, էվլատըմ, նասըլ իսթէրսէն էյլի կար, լաքին ճուժաա էրքէսի ագշամը վէ եահօտ բազար կիւնիւ սէնի պէքլիյէհկիմի ունուքմա,

Ֆաղիէն.—Գիդ չիմոի պազգա պիր շէյ տէ գարարլաշըրըրտը . . .

Գօնքէս.—Նէ՞ գարարլաշըրըրսընըզ,

Ֆաղիէն.—Մ. Ֆրօմանթալըն պու ագշամ պիղտէ եէմէյէ գալմասընը գարարլաշըրմըշըզ տըր . . .

Գօնքէս.—Գու գարարընըզ պէօյլուք պիր շէյ տէյիլ տիր, պունա պէն տէ բէք մէնսունըմ . . .

Բէյմօն.—Մա՛տամ, աֆվ իտէրսինիզ, գապաւլ իտէմէմ . . .

Գօնքէս.—Նիշիւն բէտտա իսիյօրսընըզ,

Բէյմօն.—Զիւնքի պիննէֆս պու կիւն Բօր-Գրէքէլլէ ատոէք իքմէմիզ իգքիպա իտէր, եօլ տա ուզուն տըր . . .

Ֆաղիէն.—Բարիգատ գալըրսընըզ . . .

Բէյմօն.—Մատըէն չօգ վէսվէսէ իտէր,

Ֆաղիէն.—Գիր թէէկրաֆ չէքէր վէսվէսէսինի տէֆ իտէրիզ . . . Հայատ ինտիմ, սէվիւելիւ միսիս Ֆրօմանթալըմ, պիզի գըրմայընըզ . . . Սէն տէ պիզէ եարտըմ էք, Բօ՛լ, սէն տէ իսաթէ վէր,

Բօլ՝ կիւլէրէք.—Գաղաճըղըմ, տօսթըմ Ֆաղիէնի կիւճէնտիրմէք իսթէ՞միհեն,

Բէյմօն.—Մատամ քի էյլէ տիր, թէյրքը իտտաա իտէր վէ թէքլիֆի գապաւլ էյլէրիմ . . .

Ֆաղիէն.—Գրա՛վօ . . . եաշասը՛ն . . .

Բօլ իլէ Ֆաղիէն տէրհալ Մատըէնէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իքատիէր,

Սաաթ պէքը պուշուգտա սուքիյա օթուրըլսը,

Սաաթ օն պէրտէ Բէյմօն իլէ էվլատը՝ սագաֆտան պէրու թէյրք իքմիշ օլսըգլարը Սէն Լուի ատտասընտաքի խանէյէ ատոէք իքատիէր,

Գաբուճը գարը՝ Բէյմօնա պիր մէքթուպ թէսլիմ իքատ, վէ պու մէքթուպըն էյլէնտէյն սօնդրա կէլմիշ օլտուղընը պէյան էյլէտտ,

13

Բէյմօն՝ մէքթուպըն իւզէրինտէքի եազըյա պագտը. պու եազըյը թանըմայօր իտի,

Էէր հանկը մէքթուպ օլուրտա օլսուն, պունըն ներէտէն կէլտիկինի պիլմէտիկի հալտէ, աշմազտան էվվէլ քէնտիսինի միւէվվէլ պիր գօրգու իսթիյա իտէր իտի, չիւնքի պուլունաճաղը հալ ու վազիյէթտէ օ մէքթուպ քէնտիսինէ ուղուրսըզ պիր խապէր կէթիրմիշ օլապիլիր իտի,

Բօլ իլէ պէրապէր օտասընա կիթատքաէ, հէյման մէքթուպըն գարիճընը եըրթատը, վէ մէքթուպ քեազըտընըն իւզէրինտէքի պիր գաչ սաթըր եազըյը օգուտը,

Մէքթուպը մէգթիւր պէրվէհհը աթի պիր տավէքնամէ իտի.

«Ֆօգթօր Թօմսընը էֆէնտի՝ մահը հալին ցնեմը բազար էրթէսի ագշամը Միւրսէլիլ ոզգաղընտաքի գօնագտա իթա իտէհկին ճէմիյէթը մուսիգիյէտ լութֆէն հազըր պուլընմալարընը Միւսիս Ֆրօմանթալ իլէ տահտուժրնա րիճա իտէր,»

Բէյմօն՝ մէքթուպը եիւքսէք սէս իլէ գրաաթ իքմիշ օլտուղընտան, օղլու Բօլ.—Գու նէ՛ նազիք մուամիլէ, պապաճաղըմ . . . սէն նէ՞ տէրսին պունա,

Բէյմօն.—Շիւպհէսիզ էյլէ տիր . . . Սէյլէ պագայըմ, սէվիճիլու էվլատըմ, մէգթիւր ոզգաչտէ հազըր պուլընմազ իսթէ՞միհեն,

Բօլ.—Ֆա՛յր, պապաճաղըմ . . . հէմիյէթլէրի բէք սէվմէտիկիմի սէն պիլիրսին . . . Հիչ ատէթիմ տէյիլ տիր, ոզգֆօր Թօմսընտան տավէք օլընան վէ պունա պիլդիրք օլմայան ատտամլար արասընտա չիւպհէսիզ բէք օզգըլաճաղըմ . . .

Բէյմօն.—Էյի տիւչիւն . . . պէյլէ պիր էյլէնճէ սէնի իչիւն բէք ազ վաւգու պուլուր . . .

Բօլ.—Պէն էյի տիւչիւնտիմ . . . պէն օ հէմիյէթէ կիթմէք իսթէմէմ . . .

Բէյմօն Ֆրօմանթալ պիրտէն պիրէ տիւչիւնճէյէ տավտը,

Բօլ.—Նէ՞ տիւչիւնէյօրսըն, պապաճաղըմ,

Բէյմօն.—Ղարիպ վէ անլաշըլմազ պիր շէյ իւզէրինէ տիւչիւնէյօրըմ . . .

Բօլ.—Նէ՞ շէյ,

Բէյմօն.—Շու տավէք . . .

Բօլ.—Էյ նէ՞ իմիշ,

Բէյմօն.—Նա՞սըլ օլտու տա պիզէ կէլտի . . .

Բօլ՝ կիւլէրէք.—Նասըլ օլաճաք, Տօգթօր սանա կէօնտէրմիշ . . .

Բէյմօն.—Իչթէ պու շէյ պէնի տիւչմըը թէհճիւպ իտէյօր . . . Տօգթօր պիզիմ իտմ ու շէօհրէթ վէ մահալը իգամէթիմիզի նա՞սըլ պիլիյօր,

Բօլ.—Անլէրի սէն քէնտիսինէ սէօյլէմէմիշսինիզ,

Բէյմօն.—Ուամմա . . . էյլէ պիր շէյ հիչ խաթըրըմա կէլմէյօր . . .

Բօլ.—Ուունուքմըշ օլմալըսըն . . . Էկէր ունուքմըշ տէյիլ իսէն, չիմտիհէք տէտիկին կիպի անլաշըլմազ պիր մուամմա օլուր . . . Գիդ մաարուֆ վէ մէշհուր պիր քիմսէյէր տէյիլիմ . . .

Բէյմօն՝ նիմ պիր սէտա իլէ մըրըլտանարագ.—Գէլքի տէ աատտաաքի լօգանքատա թէսատուֆ իթտիհիմտէ իտմ ու մահալը իգամէթիմի քէնտիսինէ սէօյլէմիքմ . . . օ սըրատա եիւրէկինի բէք հէյէճանլը օլտուղընտան, հիչ խաթըրըմա կէլմէյօր . . . Էվվէքէ, օրատա սէօյլէմիչ օլմալըյըմ, գիրա էվինէ կիթտիկիմիգտէ, իտմ ու շէօհրէթ վէ մահալը իգամէթիմի հիչ սօրմատը. տիմէք քի գաքէն պիլիյօր իտի,

Բօլ.—Հէյր նէ օլուրսա օլսուն, հիչ հհէմմէյէքի եօգ տըր . . . կիճէյէր խայր օլսուն, պապաճաղըմ . . .

Բէյմօն.—Կիճէյէր խայր օլսուն, սէվիճիլու էվլատըմ . . . Էկէր սաագահ գաւվալըսը իթմէք իսթէմէմ իսէն, եարըն սաագահ էրքէնճէ հարէքէթ իտէճէյիզ, տէյիմ տի . . .

Բօլ։—Բարիպատ հիչ թաամ իՊՄէյէնէքմիկիզ։

Ըէյմօն։—Նասըլ իսթէր իսէն։ ։ ։

Բօլ։—Էօյլէ իսէ եարըն պագարըզ։ ։ ։ կէնէլլէր կէպէ տիր։ ։ ։ եարըն կէօրիւչիրիզ, պաղաճըզըմ։ ։ —տէտի, վէ բէտէրի Ըէյմօնը գուճագլատըգտան սօնդրա օտասընա չէքիլտի կիթտի։

Գիր աղ բահաթլանմագ իչիւն պապա օղուլ պիրպիրինտէն այրըլտըզլարը վագըթ, Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա եէնի պիր ճինայէթը միւտիհիչ տահա իչրա օլունըյօր իտի։

Կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթըճըսը Անթուան Ֆօվէլ սայֆիյէնին թաամ սալօնընտա նասըլ պիր ույուշըգլըգ վէ հըսսըզլըղա միւպթէլա օլմուչ իտի իսէ, Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ Վիրժինի տահի մէգթիւր սալօնտա այնը ույուշըգլըգ վէ հըսսըզլըղա տիւչար օլուպ, անըն կիպի պօյունլարընըն չահ տամարընտա ուզունլըղընա աչըլան պիր չըղըգտան թէչմիչ գանլարընը զայպ իթտիքատէն սօնդրա ույգու հալինտէն էհէլ բէնչէօնէ տիւչմիչլէր իտի։

Գուներն իւզէրինէ Ժագ Լակարա՝ Վիրժինինին պօյնընտա թաչըտըղը միտալեայը ալմըչ, իւսթիւնտէքի քէսէ չէքլինտէքի գապը չէօղմիւչ վէ ալթունտան մամուլ օլան բուլը պիր տիգգաթը ֆէվգէլատէ իլէ թէտգիգ էյլէմիչ իտի։

Մէգթիւր բուլըն իւզէրինտէ իւսթ իւսթէ եաղըլը իւչ քէլիմէ պուլընըպ, Ժագ «—Գի՛ր։ ։ ։ հէրսինի տէ պէօյլէ էյլէ կէչիրէհէյիգ—» տիյէրէք, բուլը ճըղտաներնըն պիր կէօղիւնէ վազ իթտի։

Էօյէնլէրին ճէսէտլէրի՝ Ֆօվէլ կիպի բուպալարը սօյուլմագսըզըն պաղչէյէ չըգարըլտըլար։

Իթթիխազ օլընան թէտաալիրը իչթիյաթիյէ սայէսինտէ իթի ճան թէչէֆինտէն հիչ պիր իգ պըրագըլմայըպ, գէմին գաթընտաքի գանլար թէմամտըյլա երգանըպ թէմիզլէնտի վէ սայֆիյէնին գարուլարը եէնիտէն գարանտը։

Բաագալ։—Շու սաաթտա նաչէլէրի նէ՞ եաբաճաղըզ։

Ժագ։—Գուրէ արապասընը իչէրի սիր։—տէտիքտէ, Բաագալ՝ գօչուսը պիրէ սէօքիւլմէմիչ օլան արապանըն պուլընտըղը սուննաութմա ալթընա կիտիպ պէկէրին եուլարընտան ԹուԹտը վէ արապա իլէ պէկէրի Ժագըն պէգլէտիկի եէրէ գատար կէթիրտի։

Ժագ։—Արապա գարուսընը աչ։ ։ ։ —տէյիպ, մէգթիւր գարույը Բաագալա աչըրտըրագտան սօնդրա սէօղիւնէ տէվամ իլէ։—Շիմտի իշ՝ պու իքի նաչէյի կէօյա ույուչօրլար կիպի արապանըն իչինէ եէրլէչտիրմէքտէ տիր։ ։ ։ —տէտի։

Բաագալ։—Գու գօլայ չէյ։—տէյու ճէվապ վէրտի։

Վիրժինինին եուժուչագ վէ նազիք նաչէսի սագ Թարաֆտագի չինիէլէր իւզէրինէ վազ օլունըպ, տիզլէրի գաթ խոլտի վէ պաշը տահի արապանըն պուճաղընա տայատըլտը։

Օ պիր Թարաֆտա տա էօյլէճէ Ամէտէ եէրլէչտիրիլտի։

Գու իքի պէտպախթ մագթուլար՝ զանն իտէրսին տէրին պիր ույգու չէքիչօրլար իտի։

Գու մէննուս խըտմէթ պիթթիքտէն սօնդրա, Ժագ՝ Բաագալա ախըրտան պիր

իր կէթիրտիպ արապանըն խալըսը պիթընա աթտը։ պատէհու տէմիր բարմագլըգը գարու ուսուլճանըգ աչըլըպ գուրէ արապասը սօգաղա չըգարըլտը։

Բաագալ բարմագլըգ գարույը գարատըղը սըրատա չէրիքի՝ արապանըն սանտալեասը իւզէրինէ չըգմըշ օթուրմըշ օլուպ, Բաագալ քէնտիսի տախի պիր հըզ իլէ չըգտը անըն եանընտա օթուրտը։

Ժագ։—Բարիզէ կիրմէքսիզին պուրատան Գուլօները օրմանընա նէ՞ գատար վագթտա կիտիչպիլիր։

Բաագալ։—Իքի սաաթտա։

Ժագ։—Եօլու պիլի՞րսիսին։ ։ ։

Բաագալ։—Կէօղիւմ գարալը կիտէպիլիրիմ։ ։ ։

Ժագ։—Էօյլէ իսէ հայլա պագալըմ։ ։ ։ Սաաթ գաչտա՞ չաֆագ սէօքիյօր։

Բաագալ։—Սապահ սաաթ տէօրթ բատտէչէրինտէ։

Ժագ։—Բէք ալէա։ ։ ։ Շիմտի սաաթ օն պիր պուչուգ տըր։ ։ ։ պիր աղ հըզլըճա եիւրիւչէրէք, իքի սաաթ սիւրմէզտէն Գուլօները օրմանընա էէթիչէրիզ։

Բաագալ՝ գամչը իլէ տիգգինէրի էլէ ալմըչ իտի։

Գամչըյը պէկիրէ սալըյընճա, պէկիր սիւրաթլա գօչմաղա պաչլասը, կրավէչ եօլու իւզէրինտէն կիթտի, Վէնտէն օրմանընտան կէչտի, Սէն-Մանտէտէն միւրուր իթտի, Մօնթրէյլ, Գանեօլէ, Օպէրվիլիէ նամ մահալլէր իլէ Բէվօլթ եօլընա վարաը։ Ֆէնէրլէրի սէօնմիչ օլան մէգթիւր արապա՝ գարանլըգտա հէր Թէնճա եօլլատան կիտիյօր իտի։

Գէկիր քէօրիւրէրէք պէժ սէյազ քէսիլմիչ իտի։

Նէօյէի ճատտէսինէ միւվասէլէթ օլունտը։

Գուլօները օրմանընա կիրիչէճէք եօլլարըն պիրի գարշըսընա միւվասէլէթ օլընտըգտա, Ժագ Լակարա «—Բէք հըզլը գօչտուր—» տէտիկինտէն, Բաագալ՝ հայվանը տահա զիյատէ գօչտուրտը վէ իհթիսապ րուսումը մէմուրլարընըն էօնիւնտէն եըլտըրըմ կիպի կէչտի։ Մէրգուման մէմուրլար՝ արապանըն սիւրաթը ֆէվգէլատէսինտէն տիւչարը Թէճայիւր օլարագ, տէյի տիվանէճէ գօչմագտա օլան մէգթիւր արապանըն արգասը սըրա կիթմէյի խաթր ու խոյալէրինտէն պիրէ կէչիրմէտիլէր։

Գուլօները օրմանընըն էրէյիճէ իչէրիսինէ կիրիլտիքտէ, Ժագ։— Շիմտի պիր սըգ աղաճլըգ եանընտա տուրմալըյըզ։—տէտի։

Բաագալ պուէնա մուվաֆագաթ իթտի։

Օն տագիգա սօնդրա գուրէ արապասը՝ իրի աղաճլարտան միւթէէէքքիլ պիր աղաճ եօլը տէրուինտէ տուրտը։

Իքի արգատաչ՝ արապանըն սանտըղընտան աչաղը էնտիլէր։

Բաագալ իքի ալտը, պիր ուճաղընը իլմէք իթտի, աղաճլարըն պիթընա կիրտի, աղչագ տալլարը քէմէր կիպի օլմուչ օլան պիր էսկի մէչէ աղաճը իննիթիսապ խոպ, մէգթիւր աղաճըն իլը չաֆալ եէրինէ գատար Քըրմալանարագ եօգարը չըգտը, վէ իրին օ պիր ուճաղընը միւհէմմէճ մէգթիւր աղաճ տալլարընըն պիրինէ պաղլատը։

Գու իչ խիթամ պուլտըգտա, Բաագալ Ժագըն եանընա կէչտի։ Իքիսի պիրլիքտէ արապա գարուսընը աչըպ Ամէտէնին նաչէսինի աչաղը ալարագ, Բաագալըն

իբի պաղլատըղը մէչէ աղաճընըն ալիքնա գատար կէօթիւրտիլէր։

Գիր ազ սօնդրա մէգթիւր նայէ՝ աղաճատան աչաղը սարլըձէ սալլանըգ տուրուչյօր իտի։

Գատէհու արապա հարէքէթ իտուպ, պու տէֆա Բասգալ՝ Գուլօնը գարուաը Թարաֆընա վուրտը։

Արապա՝ էսկի մէգարլըղա եագընը ատար պիր աղամ եօլընտա պուլընտըգտա, ֆագ՝ քէնտի սատըգ արգատաչընըն գօլընա ատգունարագ «—Օրատա—» տէյիվէրտի։

Գէկիր եէնիտէն տուրտը, իբի արգատաչլար աչաղը էնտիլէր վէ Վիրժինինին նաչէսինի ղայէթ սըգ պիր աղամընըգն օրԹասընտաքի պօչ մահալէ կէօթիւրտիլէր։

Բասգալ՝ մէնհուս պիր կիւլիմսիյիլէ։—Գըսասէն հիսսէ ալալըմ։ . . Գագ, Շամբանեա չարապըչլա ըսԹագօզ եէմէք արզուսը՝ պիր կէնճ գըզը նէրկէլէրէ գատար կէօթիւրէպիլիյօր իտիվ. . . Շիմտի սըրա Լա Ֆուրնին տիր.—ատի։

Շաֆագ սէգթէմէտէն չօգ էվվէլ գուրէ արապատը՝ գարուճընըգ իտէն Ալզասը ուշաղը ուզանտըրմագսըզընն Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա տուխուղ իԹտի, դիրա ֆագընն իւգէրինտէ անախԹար վար իտի։

ՍախԹ տօգԹօր Թօմբսըն՝ Վիրժինինին պօյնուտան ալընան միտալեայը միԹէվէգֆա գօնԹ ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին սանտըղընտա պուլընան միտալեանընը եաճընա վազ իԹտի։

Լա Ֆուրնն՝ Գուլօնը օրմանը տէրուհինտէ ուչումագտա օլմազլա, քէնտիհինտէն էլլի ատրմ ուզագտա քէնտի իտմի ԲէլաֆԹուգ իտիլմէգտէ օլտուղընը խաԹր ու խայալինտէն պիլէ կէչիրմէյօր իտի։

Մէրգուճ Լա Ֆուրնին իլգ կիւնիւ սապահլայըն ԱնԹրըբօ րըմԹըմընըն եագընտա պիր մավուճընընն տէմիրինի եօգարը գալտըրմագա վէ ԱնԹուան Ֆօվէլին նաչէսինի սուտան չըգարմագա եարտրմ իԹտիկինի կէօրտիւգ, վէ Սէն Նէհրինին աչաղքի Թարաֆլարընա տօղրու կիԹտիկի սըրատտա քէնտիհինի Թէրգ իԹտիգ։

Սէն Նէհրինին աչաղքի Թարաֆլարընը Լա Ֆուրն չօգ սէվէր իտի։

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ Սէն-Գլու իլէ Սիւրէզն նատ մահալլէր արապընտա նէհրին ալէա սըղըգ էհրէրինտէ սագան պալըղը ավլագագ իսԹէտիկինտէն, պիլհիւմէ ավ Թագըմլարընը պալըգ էԹուալ մէյտանընտաքի Թրատմալրըն իւսԹ գաԹընա օֆուրարագ պալըգ ավը իչիւն իսԹէտիկի մահալէ տօղրու կիԹմիչ իտի։

Գարանըգ պատանա գատար պախԹը հիչ եավէր օլմատըղ վէ հէրսի հէրսի իգի լիպրա պալըգ ԹուԹմըշ օլտուղընտան, մէգթիւր պալըղը ուճուղ պահալը պիր աչնըչա սաԹը։

Լա Ֆուրն՝ կէօք եիւգիւնտէ եըլտըզլար բարլամագա պաչլատըղը սըրատտա, քէնտի քէնտինէ.—Տէֆ օլսուն չու Սէն նէհրի. . . պէնիմ էսկի Մարն ըրմաղըմ տահա ալէա տըր. . . Սէն-Մօր-լէ-Ֆոսէ, Ֆուէնվիլ, Գրէթէյլ, քէրէսԹէ սալլարը վէ ատատաքի լօգանԹա. . . պուընլար էյի տիր. . . օրայա կիԹմէյլի. . . ԶաԹէն պուրատա տա քիմսէյի Թանըմամ. . . զանն իտէրսին պանա պիր սէրսէրի կիպի պագըչյօրլար, պու իսէ պանա էյի կէլմէգ. . . Հայտէ պագալըմ ԳըբսէԹէյլէ։

Գունը տէյէրէգ Լա Ֆուրն՝ ավ Թագըմլարընը սըրԹընա վուրտը վէ պիԹԹագ Գուլօնը օրմանը տէրուհինտէն միւրուր իլէ Բարիզ եօլունը ԹուրԹտը։

Մէրգուճ պալըգ ավճըսը՝ պէչիլէգ աղաճլարընն ալիքնատան խալը կիպի եուժուչագ չայըրընն իւգէրինտէն եիւրիւտէյի սըրատտա, պիր գաչ սաաԹ օրատտա եաԹըպ ուչուսա վէ էրԹէսի սապահ գալգըպ Մարն ըրմաղը սէվահիլինէ կիԹսէ օլաճագ մը տէյու քէնտի քէնտինէ տիւշինէյօր, վէ պէչյէչ եարտրգատա հիչ պիր չէյ զայպ իԹմէյէհկինի քէնտի քէնտինէ սէչյէչյօր իտի։

Լա Ֆուրն երինէ քէնտի քէնտինէ.—Ակիմ Ալլահ օլուր, չուրատտա սէրիլիպ եաԹարըմ. պիր սարրաՀ պիլէ պէնիմ գատար բահաԹ եաԹըպ ուչուչատագ։

Գունը տէյէրէգ Լա Ֆուրն պիր սըգ աղաճլըգ իչինէ սօգուլըպ, Թօր պիր մէչէ աղաճլըղընըն ալիքնատա եօսունլը պիր եէր ինԹիհապ իԹտի, օլիճալարընը եանընա գօյատւ. վէ եաԹըպ զայէԹ տէրին պիր ուչուչյա տալարագ, քէնտիհինտէն էլլի ատրմ էօԹէտէ նէ արապա սէսինի վէ նէ ֆագ իլէ Բասգալըն լագըրար իԹտիգլէրինի իչիԹմէտի։

Շաֆագ սէօքտիւ։

Սապահ սաաԹ տէօրԹտէ բարլագ պիր կիւնէչին զիյալարը՝ ճէսիմ աղաճլարըն Թէգէսինտէ բարլամագա պաչլայըպ, աղամ տալլարընըն իչինտէ տէ գուշլարըն ճըվլիԹըսը իչիտիլյօր իտի։

Լա Ֆուրն էվվէլա պիր գօլուննը, սօնդրա պիր այաղընը օյնաԹարագ, նիհայէԹ ուչանտը վէ եօգարը գալգըպ կէօզլէրինի օվարագ քէնտի քէնտինէ.

—Օ՜հ, օ՜հ, կիւնէչ տօզմուչ, օրման գուշլարը ճըվլըվլամագա պաչլատըղ. . . Թէնգէլիկ նէ ալէա չէյ տիր, չէյլէ եաԹսամ գալսամ. . . Հայտէ պագալըմ, գալգ այաղա վէ եօլա չըգ, Լա Ֆուրն. . . Բուէն տիւ Ֆուրա կիտիպ Գէրսիէ գատար վարմագ իչիւն էԹրաֆի տէմիր եօլունա բաքիպ օլաճագսընն վէ կիրմի բարա վէրիպ «ժուչ» վարօրըչլա Շարանթօնա կէչէճէքսին, օրատան տա Սէն-Մօրա գատար գանալ պօյնուտան կիտէճէքսին. . . Իչիէ սէնին եօլընն պու տըր, գարըշըգ պիր չէյ տէյիլ տիր։

Տէլիգանլը պալըգճը՝ ավ Թագըմլարընը Թօրլատը, օմուզընա վուրտը վէ սըգ աղաճլըգլարտան կէչիպ պիր աղամ եօլունա չըգատը։

Գիր տէ նահկհան տէհչէԹլի պիր սէտա սալըվէրիպ, սար սարը քէսիլտի, վէ Թէրիլ Թէրիլ ԲիԹրէչէրէգ պիրտէն պիրէ տուրատը։

Լա Ֆուրն՝ եիւգիւնէ գօյու եէրէ սէրիլմիչ պիր գարը կէօրմիւչ օլմազլա, քէնտի քէնտինէ.—Գու նէ՞. . . պու նա՞ըլը զարիպ չէ՞յ. . . պիր գարը եէրէ սէրիլմիչ. . . Լաքին պունտա գօրգաճագ նէ՞ վար. . . պէչիԹ օ տտա պէնիմ կիպի գօգօզ օլտուղընտան, կէլմիչ պուրատա ուչուսըշ. . . ԻսԹէր գըշ իսԹէր գարը գօգօզ օլտուղընտան, կէլմիչ պուրատա ուչուսըշ. . . ԻսԹէր գըշ իսԹէր գարը գօգօզ օլտուղընտան, կէլմիչ պուրատա ուչուսըշ. . . —Էհտիքատէն սօնդրա, սէօլուսւն, ուչգուսը աղըր օլտուղընա էօչիւնէպիլիր

ղըր իմիչ։—տէտիքաէն սօնղրա, էյիլիպ գատրնըն պիր էլինի թուքտը վէ պու էլին եուժուչագ վէ լաքին սօուգ օլտուղրնը անլատը։

Լա Ֆուին՝ պիր տէհչէթլէ երինէ պիրտէն պիրէ տօղրուլըպ հէման եիւքսէք պիր սէտա իլէ։—Էօլմի՛ւշ . . . պու նէ՛ գարա պախթ . . . Տիւն պիր պօղուլմուշա բասթ կէլտիմ . . . պու սապահ տա ղալիպա գաթլ օլունմըշ պիր գարընըն նաչէսինէ թէսատուֆ իտիյօրըմ . . . Պէն պիր սէրսէրի, պիր սապըգալը կիպի պու նաչէնին գուրպանէտ օրմանընդ պիր թօր ադաճլըղը տէրուէնինտէ եաթմըշ օլտուղմտան, պէնիմ իւգէրիմէ չիւպհէ օլունապիլիր . . . Պէն քի ժիւլ Պուլնուայըմ, պէնիմ հագգըմտա չիւպհէ օլունընդն հէ՞ . . . Պէն նէ՞ ճէվապ վէրէպիլիրիմ, չարուգ չուրատան սավուշայըմ . . . պուրասը Թէհլիքէլի տիր . . . —տէտի, վէ գավլինի անիտէ ֆիլինէ ույտուրարագ տէլի կիպի օրման իչինտէն գօչմադա պաչլատը։

Այնընտան սէլ կիպի Թէր ագըյար, սիւրաթլա գօչմադընտան տօլայը կէօքսիւ սօլույար վէ նէֆէս ալըպ վէրտիկինէ ֆըսըլտայար իտի։

Լա Ֆուին՝ Պուլօնընը օրմանընը բէգ էյի պիվմէյիպ նէ Թարաֆա կիտէճկինի Թային իտէմէտիկինտէն, վէ ագըընը Թէմամըլլա դայպ էյլէտիկինտէն, կէօյա արգասընտան ատամ գօվմադայար կիպի բասթ կէլտիկի եօլդարտան վէ Թօր ադաճլըգլարտան եիւրիւմէքտէ իտի։

Գըրգ տագֆիգա գատար պէօյլէճէ կիթտիքտէն սօնղրա պիր տէ նակէհան տուրտու. զավալընըն կէօզէրի գարարմըշ վէ պօղազը Քըգանմըշ օլտուղը կիպի, վիւճուտը զանկըր զանկըր Թիթրէմէքտէ վէ տիւզէրի պիրպիրինէ չարբմագտա իտի։

Մէրգուճը գարշըսընտա ,պիր մէչէ ադաճընըն տալլարընտան ալաղը իր իլէ ասըլը պիր ատամըն ճէսէտի սալլանըյար իտի։

Լա Ֆուին՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ քէքէլէյէրէք։—Պիր ատամ ասըլմըշ . . . պո՞ւ նէ՞ . . . —տէտի, վէ իքի էլլէրինէլ կէօզէրինի գարայըպ օրտաան կիթմէկք իսթէտի իսէ տէ, նիհայէթ տէրէճէտէ տիւշարը տէհչէթի օլտուղրնտան, պուլունտըղը եէյրտէ մըղալանտը գալտը, վէ տիւզէրի քէսիլէրէք տիզ իւսթիւ եէյրէ տիւշտիւ, վէ էլլէրինի էօճէյէ կէօթիւրիպ կէօզէրինի եէնիտէն աչտը։

Սապահ բիւգէտարը էամէյէ պաչլայըպ, ադամ տալլարընդն արա եէրինտէն կէչէրէք, ասըլը օլան նաչէյի տալլայար իտի։

Լա Ֆուին քէնտի քէնտինէ տէլի կիպի քէքէլէյէրէք։—Պու նէ՛ տէհչէթլի չէյ . . . չօգ տէհչէթլի՛ . . . Պօղուլմըշ պիր ատա՛մ . . . էօլմիւշ պիր գարը՛ . . . ասըլմըշ պիր հէրի՛ֆ . . . Իսթէր սաղա իսթէր սօլա, հէր նէ Թարաֆա կիթտիւմ, պէօյլէ պիր շէյէ բասթ կէլմյօրըմ . . . Պու պիր պէտապաթլըգ նիշանէսի տիր. ատամա պաչըմա նէ՞ կէլճէճէք տիր . . . —տէտի։

Պիր ազ սօնղրա մէրգուճ տէլիգանլընըն հալը մանէվիսի խայլիտէն խայլի Թէպէտտիւլ իթտի։

Քէնտի ճէպանէթ վէ գօրգագլըղընտան ուԹանարագ քէնտի քէնտինէ.—Լաքին գօրգուպ տա տիզ իւսթինտէ պուրատտա գալամամ . . . Նիհայէթ պիր էօլիւ տիր. պէյթի տէ հէնուզ Թէմամըլլա էօլիւ տէյիլ տիր . . . չունը չաքուճագ աչաղը ալայըմ։—տէտի, վէ պիր մէքանէքը գալտ իլէ եօգարը տիքիլիպ նաչէյէ տօղրու կիթտի։

Եէնիտէն պիր տէհչէթ՝ մէրգուճը իսթիլա իտուպ եէրինտէն գըմըլտանամագ իթտի, զիրա ասըլը օլան ատամըն կէօզէրի աբ աչըգ օլուպ, զանն իտէրսին քէնտինէ պագըյար իտի։

Լա Ֆուին Քիթրէյէրէք քէնտի քէնտինէ։—Եա Բասպիմ Ալա՛հ, պէն պու չօճուղը Թանըրըմ . . . Ամէտ տիր . . . տէօչէմէճի Ամէտ Տիւմէրնուա . . . Վիրժինինէն նիշանլըսը . . . պէնիմ կիպի գօնք տը Թօնէքրիէօնին պիր վարիսի . . . Ա՛հ, եա՛ Բասպիմ . . . օ էօլէն գարը տա օ՞ղմայա քի . . . —տէյիպ, սէօզինէ պիքիրմէքսիզին քէստի, զիրա եագընընտա պիր այագ սէսի իչիքմիչ իտի։

Լա Ֆուին պիրտէն պիրէ կէրի տէօնիպ, գօլ տօլաչմագտա օլան օրման գօրուճըլարընտան պիրինի կէօրտիւ, վէ։—Էֆէնտի . . . եահո՛ւ, էֆէնտի . . . եէքիչին . . . իտտաատա եէքիչին . . . ասըլը պիր ատամ վա՛ր . . . —տէտի։

Գօրուճը՝ կէօզէրինի սէսին կէլտիկի Թարաֆա տօղրու չէվիրտի, վէ րիւզկեարտան հավատտա սալլանմագտա օլան ճէսէտին ալըընտա մէրգուճ տէլիգանլըյը կէօրէրէք օնա տօղրու սէչիրըտի, վէ։—Ասըլմըշ պիր ատա՛մ . . . էվվէթ, ասըլմըշ տըր . . —տէտի։

Լա Ֆուին։—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Պուրատան կէչիյօր իտիմ, կէօրտիւմ . . . այաղընըզդը սէսինի իչիքտիմ, սիպի չաղըրտըմ . . .

Գօրուճը տուրմագսըզդը իրի քէստի. նաչէ անիտէ եէրէ տիւշտիւ։

Լա Ֆուին։—Աճապա էօլմի՞ւշ մի, էֆէնտի։

Գօրուճը՝ Ամէտէնին եիւգիւնէ վէ էլլէրինէ տօգունտըգտան վէ կէօյսիւնիւ եօգլատըգտան սօնղրա։—Էօլմիւշ տէ էօթէյէ պիւէ կէչմիշ . . . կիթմէյէլի բօլիս գօմիսէրինէ խապէր վէրմէլի . . . —տէտի։

Պու սըրատա օրմանդն ադամ եօլտարընտա իչէյէն Թօրտագ ամէլէսի պիր ազ ուզագտան կէչիյօրտար իտի։

Գօրուճը՝ մէրգուճան ամէլէյի սէսլէյէրէք։—Հէյ, պագսանընզդա . . . պու Թարաֆա կէլինիզ։—տէտիքտէ, ամէլէ կէլիպ Նաչէն էֆրաֆընտա տիգիլտիւէր։

Գօրուճը՝ Թէքրար իլէ։—Զարուգ, իչինիզտէն պիրի գօչտուն Նէօյնէյէ կիթսին գօմիսէրի արատըն . . . Հայտէ, չարուգ, չիմտի . . . —տէյինէճ, ամէլէտէն պիրի Նէօյնէյէ տօղրու գօչմադա պաչլատը։

Լա Ֆուին՝ բասթ կէլտիկի վէ տէհչէթինտէն Նաչի տէլի կիպի եանընտան գաչըդը գարը Նաչէսինին լաքընը աչը՞ն մը աչմատըն մը, վէ ասըլը հէրիֆի Թանըտըղընը սէօյլէսի՞ մի սէօյլէմէսին մի տէյտու տիւշունիյօր իտի։

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ պու իքի շէյի տէ եաբմամագա գարար վէրտի, զիրա պէօյլէ պիր պէյանաթտա պուլունընդը Թագտիրտէ մահքէմէ հաւզուրընա չըգմասը լազըմ կէլիպ, սաիր տահա պիր չօգ հաղը իթմէտիկի շէյլէր տէ մուգու պուլաճագ իտի։

Վագըա քէնտինինտէն հիչ պիր շիպհէսիլ եօգ իտի իսէ տէ, գապըԹա հէյէԹինին՝ պէօյլէ շէյլէրի հէր վագԹ էյի կէօրմիւշ օլմատընդնը վէ էգսէրիա աղըր եիքլէնտիկինի պիլտիկինտէն, բօլիս իլէ միհնասէպէթէ պուլունմադը հիչ իսթէմէմգ իտի։

Գինայէն ալէյհ, Լա Ֆուին՝ սապի սէյիրճի օլուպ իսթէյարը սիւքսիւթ իթտի։

Թանըլամայան տէլիգանլընըն վէֆաԹը հագգընտա հէր քէս պիր Թագըմ

մի քալէ ալարտա պուլընըզ, պու կիպի ահվալտէ էքսէրիա վագը ալտուղը իւզրէ, հէր քէս ենքարիկէրինէ րէյ մահալիի էհքենարլար պէյան իսկյօրլար իսի։

Բալիս գօմիսէրի վասըլ օլուպ, Ժուբնալը գալմէ պատը վէ նաչէնին Մօրկ նամ քէչհիրխանէյէ կէսքիւրիւմէսինի էմր իքտի։

Մէրգուժ գօմիսէրը իչուու էմրի վէրտիքտէն սօնդրա օրատան չէքիլիպ կիսէճէկի էնանատ, պիր գօրուճը՝ օրմանըն պաչգա պիր քարաքընատն պիվիւրուտ, սըզ պիր ադամըզ տէրուճինէ էօլիս պուլընմըշ օլան պիր գատըն նաչէսինին քէչիքինի կէլիպ իսթատ իքմէսինի մէրգուժ գօմիսէրէ արզ ատ պէյան իքտի։

Բալիս գօմիսէրի՝ ատրնալ քարիքի օլուճնան ժահալէ ազիսէքլէ, տիկէր պիր Ժուբնալ տահա գալմէ պատը, վէ էվվէլքի Ժուբնալտա, սասըլմըշ պուլընան ատամըն իւզրինտէն քէնտիսինին քիմ օլտուղընը պէլլի իսէճէք պիր չէյ գուհուր իքմէտիկինի պէքտ իքմէտիկի կիպի, իշտու իքինճի Ժուբնալտա տախի գարըլընն իւզրինտէն մէրգուժէնին քանըլմասընա մէտար օրաճագ հիչ պիր չէյ չըգմասըղընը քատրիր կէլմէտի։

Էկէրչի պուլնարտա պիր գաքէ ճինայէքի վար իտի իսէ, սէպէպի՝ փիրիը սըրգաքի տէյնի իտի, գիրա էօլմիչ օլան գարըլընն իւզրինտէ պազը ուճագ քէչիճէք մի ճէվհէրտաք պուլունտուղը կիպի, փիսքանընըն ճէպինտէ տէ էրկյինճէ տօլկուն պիր բարա ճըզտանը վար իտի։

Նէյսէ բալիս մէրքէպինտէն իւսքիւ գարըլը իքի քէչհկէրէ կէքիրքտիրիլիպ, հէր իքի նաչէ՝ Մօրկ քէչհիրխանէսինէ իքսալ օլունտուղը կիպի, զապթէյէ նէգարէքինէ տէ պիր բաբօրքօ կէօնատէրիլտի։

Ամէտ նէրէտէ ասըլմըշ իտի իսէ, էա Ֆաուն օրատա եալընըզ գալմըշ իտի։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ սըրքընը պիր ադաճա վէրտիչ վէ պիր գաշ տագիգա էվվէլ տապահ բիւգէնարընատն ատլանան պէտապահի տէօչէմճինին նաչընըն ասըլը օլտուղը ադամ տապընա տիք տիք պագմագատա պուլընմըշ օլտուղը հալտէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք։

—Ամէտկյի Քանըտաղմը սէօյլէտ իտիմ՝ ահճապա տահա էյի օլմա՞զ մը իտի ... հիչ օլմագատա անասընա պագասընա խագէր վէրէպիլիրլէր իտի ... էվվէլքի բէչք ալչա պիլիրիմ ... էապին օ հալտէ Բարիզտէ գալմադա մէճապատր օլաճագտըմ ... պահա պիր հըզըն չէյ տարահագլար իտի ... տանու կէլմէզ սիվիլիչէր էյրատա օլընճահագ իտի ... խտիմ նէ՞ տիր ... նէ՞րէտէ խգտէյքի խէրիտ ... պէն իսէ խոքէմէտ քի քիմսէ պրուսընը իչլէրիմին իչինէ սօգատան ... Ամէտ էյի չօճուգ իտի։ տագըգ քի ասըլմըշ։ էապին էկէր քէնտի քէնտինի ատմըշ իսէ, սիմէք պու տիւնճատան մուքէդդա պըգմըշ օսանմըշ իտի ... օ հալտէ ատնատընա պագասընա պէկքի տագըմ քէնտի քէնտինի էօ տիւրքէճկինի տէ պիլտիրմիշ տիր ... Նէմէ՞ լազըմ, քէնտինին պիլճէկէք իշի տիր ... Ինանալըրը՝ ատրկքէ եօլճու գլարընատ տախի մուհագքէմէ իքմէկք լազըմ տէյիլ տիր։—տէտի։

Էա Ֆաուն եէնիտէն միքայէլէյէ տապըրգատան սօնդրա, եարըմ մէքրօ գատար պիր իք բարչասը պագը պուլընան ադամ տապընա էլան տիք տիք պագմագատա օլտուղը հալտէ, քէչքյար քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք տէտի։

—Նէմէ՞ լազըմ ... Նա՞սըլ եարըմ տա օրադա գատար չըգապիլմիչ ...

Ժուքլագա քէնտի քէնտինի ատմադա չօգ արզուղը վար իմիչ ... Շու իք բարչասը տա նէ՛ մահճուպ մահճուպ տուրույօր, գանն իսէրսին Ամէտէնին ասըլմասընա հիչ եարարմ իքմէմիչ ... էյի խաքըրմա կէլտի։ տէրլէր քի ասըլան ատամըն իրի ուղուր կէքիրիր ... պէն պուտը էտկի քիքապլարտա տա օգուժըչըմ ... էկէր պու չէյ սահիհ իսէ, միքայէլճա տօսքուժ Ամէտ Տիւվէրնուա՝ վէճաքընատն սօնդրա պանա մէչհուր պիր չէյ վէրմիչ օլտուղընա էօքէչքի տիւեատա էօչիհէպիլճէչէք տիր ...

Գուշը տիսկերէք Լա Ֆաուն՝ չէքիրկէ կիպի սըշրայըզ քըրմալանարագ ադամընը իւք չաքալ եէրինէ գատար չըգտը, մէգքիւր տալըն իւզերինէ եիւճիւն գօյու եաքտը, իլմկի չէօզիւ, իր բարչասընը ճաքէքինին ճէպինէ գօյատ վէ տալտան չայըրըն իւգերինէ աքլատը։

Գուշը եաքտըգատան սօնդրա, պալըգ ավը քագըմլարընը ալըպ կիսէճէկի սըրատա պիրտէն պիրէ տուրտը վէ էլիյէ ալընընա վատրտը։

Լա Ֆաուն.—Ա՜հ, չիմոի խաքըրմա կէլտի, բալիս գօմիսէրի՝ րուպալարընը եօգլատը, ճէպկէրինին արաչքըրտը ... հէր քարաքա, հաքիքա ասքարլարընն արասընա պիրէ պագտը ... պիր չէյ պուլամատը ... Ամէտէնին պէնիմ կիպի համիլ օլտուղը միտալնա ահճապա նէ՞րէտէ խտի.—տէտիքտէն սօնդրա, պու սիվալին ճէվապընը չօգ կէճիքքիրմէկիպ սէօպլէնէ տէվամ իլէ եինէ քէնտի քէնտինէ.—Է՜հ, պէն տէ նէ՛ ահճագ ատամըտ ... Ամէտ՝ պու միտալեայը պիր բաքըրտը արասընատա գայպ իսէրսի գօրքուսըզլա վէրժինինին պօչնատնա քագմըշ խտի ... պուտը պանա ատատաքի լօգանքատա նագլ իքտի ... պու կիսէքի կիպի խաքըրմատա տըր ... Ջավալը Վէրժինի, քէլաքէքը վագըտյը խապէր ալտըգտա ահճապա նէ՛ գատար կէօզ եաչը տէօքէճէք տիր.—տէտի։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ պէօյլէճ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք, Ագիմաքատսիօն պաղէսի գուրալինտէքի օրման գարատսընա տօղրու կիսէյօր իտի։

Լա Ֆաուն՝ պիր ադամ եօլատնան տիչտրը չըգտըղը պըրատա, գարշըսընա պիր չէզ ատատ չըգըպ, պուտնար՝ պիր չամըչ իլէ գաղքէյկէր բէճհագաքընատա գօրուճըլար քարաքընատն կէօքիւլէն իքի քէչհկէրէնին եանընատն եիւրիյօրլար իտի։

Գու իքի քէչհկէրէտ Ամէտ իլէ Վէրժինինին նաչէրէր պուլընըպ, իւզրէրէ տէ գալըն պէպզէրէ էօրքիւլի իտի։

Մօրկ քէչհիրխանէսինէ կիքմէկքատ օլան իչտու էօլիս ալայը՝ քէչհկէրէճկէրին պիր ագ եօրկունըպգ ազմասընա վագք վէրմէկք իչհէ քէվագուճ իքտի։

Լա Ֆաուն եագլատը։

Գու սըրատա պիր պաչ գօրուճը տախի՝ մէգքիւր ճէնագ ալայընա տօղրու կէլիյօր իտի։

Գաշ գօրուճը՝ քէնտի մայկէ մէժուրլարընատն պիրինէ խիքատէն.—Է՜յ, պու նէ՞ տիր ... Գու կէճճ օրմանըմգատա իքի գագա վուգու պուլմըշ օլտուղընը չիմոի պանա խապէր վէրտիկէր, լաքին պու պագատ հիչ պիր իյգահէք վէրմէտիկէր։

Գօրուճը.—էվվէք, էքէնտիմ ... իչքէ սիգէ իքի քէչհկէրէ ...

Գաշ գօրուեը·—Իքի ատա՞յ մը։

Գօրուեը·—Էվվէք . . . պիրի էրքէք պիրի գարը տըր։

Գաշ գօրուեը·—Գա՞քէլ մը օլուեմըշլար։

Գօրուեը·—Հայր . . . էրքէք սըրլը պուլընտը . . . լաքին գարընըն նասըլ էօլտիւկի անկաշըլամատը, զիրա վիւճուտընտա հիչ պիր եարա էսէրի եօգ տըր . . .

Գաշ գօրուեը·—Գարը կէ՞նճ մի իտի։

Գօրուեը·—Երիմի չաղլարընտա վար . . .

Գաշ գօրուեը·—Էյ կիւզէ՞լ մի իտի։

Գօրուեը·—Ղայէք կիւզել . . . պագընըզ . . . —տկսէրէք, Վիրժինինին եաքըրըլմըշ օլտուղը քէժկէրէնին իւսթիւնտէքի պէզ էօրթիւնին պիր ուճընը եօգարը գալորըտը։

Լա Ֆոնին՝ պու սըրատա ճէօմաաթտան պիր գաշ ատըմ ուզագտա պուլունտրընտան, պաշ գօրուեը իչէ պէրապէր մէզքիւր նայէչէ պիր նազար աքթ իտէրէք, կէնճ գարընըն եիւզիւնի չալըպ ալմաճա կէօրտիւ վէ պիւթիւն վիւճուտըչյա քիքրէտի։

Լա Ֆոնին՝ քէնտի քէնտինէ·—Վիրժինի՛ տիր . . . զաքէն պանա էօյլէ պիր տուչ օլուչօր իտի։

Գաշ գօրուեը·—Էվվէք, զավալը գարըճընզազ կիւզել իմիչ . . . Գու պէտ պա խթլարըը քիմ օլտուգլարը անկաշըլապիլտի՞ մի։

Գօրուեը·—Միւմքին օլմատը . . . Իւզէրլէրինտէն հիչ պիր քեաղըտ չըգմատը . . . էրքէչին ճէպինտէն պիր բարա ճընզտանը պուլընտը, իչինտէ օն Ֆրանգ գատար վար իտի . . . Գարընըն իւզէրինտէն տէ քիւբէլէր, ալթուն եալտըզ գարը պիր կիւմիւչ պիլէզիք, իքի եիւզիւք վէ օթուզ Ֆրանգը հավի պիր բարա ճընզտանը չըգտը։

Գաշ գօրուեը·—Էլհասըլ հիչ պիր նիչանէ գուհուր իթմէտի մի։

Գօրուեը·—Հիչ պիր նիչանէ։

Լա Ֆոնին՝ պու միւքեալէմէյի տէյնէմէքտէ օլմաղա, քէնտի քէնտինէ·—Հիչ պիր նիչանէ՞ մի . . . աճապա մէրգուժէնին տայմա իւզէրինտէ թաշըտըզը միտալա նէ՞ օլմուչ . . . էլպէթթէ իլէրուտէ անկաշըլամագ . . . խիւլասատ քէլամ չունչարըն իքիսի օրժան տէրունինտէ վէզիֆէ իթմիչլէր . . . Ամէտէ կիւնին պիրինտէ զէնկին օլաճագ իքէն աճապա նի՞չիւն սըրլըմըչ . . . Գարը տա եարալանմագսըզըն էօլմիչ . . . աճապա նի՞չիւն էօլմիչ . . . Գու նէ՛ զարիպ հալլէր։

Ալայ եէնիտէն եիւրիւմէյէ պաչլամըչ օլմաղա, չօգ սիւրմէյիսպ եըրագլանտը զայպ ու նագէտիտ օլտու։

Լա Ֆոնին նամը տիկկր Փիւլ Գուլնուա՝ բէք տէրին պիր տիւչիւնճէյէ տալմըչ օլտուղը հալտէ պիր գանաբէ իւզէրինէ եըգըլըվէրտի։

Վագթ կէչիյօր վէ կիւնէչ եիւքսէլիյօր իտի։

Սապահ սաաթ եէտի պուչուղը կէչիյօր իտի։

Սիւմարի զապըթանը, աքթ մէրագլըըրը, աքթա պինմիչ գատընըար՝ պիր սապահ սէյրանը իճրա իթմէք իւզրէ օրմանընն ճատտէ վէ եօլլարընա եիւրիւյիչ իտիյօրլար իտի։

Էնվար արապալար՝ կիւզել աթլարա գօչուլմըչ օլտուգլարը հալտէ սըրա իչէ եիւրիւյիսպ Լօնչան օվաըրնա տօղրու կիտիյօրլար իտի։

Տէլիգանլը պալըգ ավճըսը՝ տայմա տօսքը Աչէտէ Տիւվէրնուա իչէ Վիրժինինին վէզիֆէքը իւզէրինէ տիւչիւնմէքտէ օլտուղը հալտէ, միւրուր իտէն արապա վէ պէկկրլէրէ պագմագտա վէ լաքին անկէրէ հիչ տիգգաթ իթմէմէքտէ իտի։ Հալ պու քի, եավաչ եավաչ տիւչիւնճէ վէ տալկընըլըզընտան այըլըպ, միւքէկկարրէկք պիր բանօրամա կիպի էքրանֆըընտա տօլաչմագտա օլան ինսանլարա վէ հայվան վէ արապալարա վէ մէվճուտաաթը սաիրէյէ տիգգաթ իթմէյէ պաչլատը։

Լա Ֆոնին՝ պէկկրլէրէ թէկկայյիւր իթմէքտէ վէ պագը աքա պինմիչ գատընըլարըն հիւսն ու նէզաքէթինի թագտիր ու քահնին էյլէմէքտէ իտի։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ արապալարը վէ պախուսուս տէրուճնէլէրինտէ պուլունան կէնճ վէ եա իսթիյար գատընըլարը սիւրմէքտէ վէ լաքին կէնճ գատընըլարա տա. հա գիյատէ նազարը հայրէթլէ պագմագտա իտի։

Լա Ֆոնին՝ պու հարբիքը վէ կիւրիւքիյի վէ սիւլիւ սիւլիւ էրպատը զէվգ ու թէմաչայը պիր խայլի միւտաէք սէյր իթտիքտէն սօնրա, պու տալկընըզտան այըլարագ վէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք·—Գունլար պէնիմ գարնըմը տօյուրմագ. սօրլանըն իչի ճէպիմէ հիչ պիր բարա կէթիրմէյէ. պէն իսէ պու կիւն էյի պիր պալըգ ավը եարմագ իւմիտինէտ պուլընըյօր իտիմ . . . Հայտէ պագալըմ իչիմդէ կիտէլիմ . . . Էկկր սապահքի կէօրտիւկիմ հալ ագչամա գատար սիւրսէ, պու ագչամ Բարիզին եարըսընը սօրլըմըչ, պօղուլմըչ վէ եախօտ պիկա սէպէպ էօլմիւչ կէօրէճէք, վէ լաքին պիր սագան պալըգընըն գանատընը վէ եախօտ պիր քաչ պալըգընըն գույրուգընը պիւէ կէօրմէյէճէյիմ . . . ԵԷքէր օլտու այլագ այլագ կէզտիկիմ . . . կիտէյիմ Քրէնէ օթուրայըմ . . . —տէտի։

Լա Ֆոնին՝ օթուրմըչ օլտուղը գանաբէյնին իւզէրինէ գալգըպ, լաքին Բօրթ-Մայեօ տէմիր եօլ սթասիօնընա տօղրու կիթտիկի սըրատա, տէրունինտէ իքի գատընը օթուրմըչ պէօյիւք պիր գօնագ լանտօ արապասընըն կէչտիկինի կէօրէրէք պիրտէն պիրէ տուրտու։

Լանտօ ատէթա եիւրիւյիչի կիտիյօր իտի։

Գիրի տիկէրինտէն ագապլի երմի եավ պէօյիւք օլան իքի գատընըլար՝ քէնտիլէրինի կէչէն վէ եախօտ գարչըլարընա չըգան աքթըլարա ասլա կէօզ գալտըրմագսըզըն եէգտիկէրիյլէ գօնուչըյօրլար իտի։

Լա Ֆոնին՝ լանտօտագի գատընըլարը էյիճէ կէօրմէկք իչէն կէօղէրինի տէօրթ աչարագ քէնտի քէնտինէ·—Ալիճ Ալլահ պէն պու գարըլարը թանըրըմ. եավչըսը՝ կէչէնտէ ԲըթԷ Գաաթէչ գօնագընտա պէնտէն պալըգ ալան գարը տըր . . . տիկէրի տէ՝ օ պէօյիւճէք գարընըն Ամէրիգայա կիթտի տէտիկի վէ Մ. Բօլըն տա ալէտագա իթտիկի կիւզել ժատմագէլ տիր . . . Գու գարը պանա մութլագա եալան սէօյլէմիչ տիր . . . Մ. Բօլ իսէ ալէտագա իթտիկի գըզը զայպ իթտի զանըբյլա սիւչարը եէչս ու քէտէր օլմուչ տըր . . . մէրգուժմ գըզը ՆէրԷտէ պուչարը սիւչարը եէչս ու քէտէր օլմուչ տըր . . . մէրգուժմ գըզը ՆէրԷտէ պուչ

լապիլէճէկինի պու կիւն քէնափսինէ սէօյլէսէմ ֆէնա օլմազ . . . չօճուգ մէմուն օլուր . . . քէնտիսինի մահզուն վէ միւքէտտէր կէօրմէք իսթէմէմ . . . պիր գա-
րը իչին էրիյիպ սիւրիւլէճէք տէրճէճտ քէտէր իթմէք ագըլըզըզըգ տըր . . .
Լաքին հէր քէսին քէնտինճէ պիր ֆիքրի վար տըր . . . Պէն օ էֆքէարը աս-
լա սէվմէմ . . . Էյնասըլ մէրգուզ գըզըն նէրէտտ իգամէթ իթտիկինի պէհէմէհալ
էօյրէնէճէյիմ . . .

Տէլիգանլը պալըգ ավճըսը՝ պէօյլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք ևիւրիւ-
մէքտէ վէ քէնտիսինէճէն ևիրսի ատըմ գատար ուզագ պուլունան վէ օրմանըն ի-
չէրիլէրինէճէն չըգըպ գարույա տօղրու կիտէն մէզգիւր արապանըն արգասը սըրա
կիթմէքտէ իտի :

Լա Ֆուին տէվամ իլէ .—Պէլլի պիր չէյ տիր քի, պէկկիրլէր պիր քէրրէ Կրանտ
Արմէ ճատտէսինէ չըգընճա, արթըգ արգալարը սըրա նէթիճէմէյէճէյիմ . . . պի-
նաէն ալէյհ պիր արապա Թուրմալըզըմ . . . մասրաֆըմը Մ . Բօլ վէրիր . . .
Հայտէ պագալըմ . . . արապա իւճրէթինի վէրէճէք գատար ճէպիմտէ բարա վար
տըր . . . բլանըմը գուտուր պըրագմամ .—տէտի :

Գու սըրատա լանտօ արապասը՝ օրմանըն տէմիր բարմագլըզընատ կէչիպ,
իչպու օրման սէչրանընա ալըշըգ օլան աթլար՝ Կրանտ Արմէ ճատտէսինէճէն Եօ-
գարը գօչմազա պաչլատըլար :

Լա Ֆուին՝ քիրա արապալարընն տուրարդը նէրէ գօչուպ, պիր աչըգ արա-
պայա պինտի, վէ սանտալէասը իւգէրինէ պուլունան արապաճըյա պիւլէնտը ա-
վազ իլէ .—Էյ, պանա պագ, չու չիֆթէ պէկկիրլի լանտօյը կէօրի՞յօրմըսընըզ . . .
անըն արգասը սըրա կիտիպ կէօզ էօնիւնտէն հիչ ղայպ իթմէյէճէքսինիզ . . .
պօչճա պիր պախչէ վէրէճէյիմ վէ պիր չիչէ տէ չարապ իքթամ իտէճէյիմ .—տէտի :

Արապաճը «—Բէք էյի—» տիյէրէք հայվանընը գամչըլատը, վէ Անժէլ իլէ
Մարթըն բաքիպ օլտուգլարը լանտօնըն արգասը սըրա գօչմաղա պաչլատը :

Անժէլ իլէ Մարթ՝ տօգթօրըն Թէնպիհաթընա Թէվֆիգան սապահլայըն չը-
գըպ սըհհէթ իչիւն պիր ազ հէպինտիքտէն սօնդրա ավտէթ խոյօրլար իտի :

Գունլարըն պէկկիրլէրի ուֆագ ուֆագ ատըմ ափարագ գօչմագատա օլտուգ-
լարընատ, քիրա արապասընըն պէկկիրի կիւճլիք չէքմէյէրէք լանտօնըն արգասը
սըրա կիթմէքտէ, վէ Լա Ֆուին մէզգիւր քիրա արապասընըն Թօզը եասթըգլարը
իւգէրինատ եայըըպ գուրուլմագատա իտի :

Լանտօ արապասը՝ Արգ տը Թրիօֆ մէվգիինէ միվասէէթ իթտիկի սըրատա, պիր ալայ ասքէր՝ էօնտէն պիր պանտօ մուզիգա պուլունընըզը հալտէ Շան-
զ-Էլիզէ ճատտէսինինէն տիչարը չըգըյօր իտի :

Մէզգիւր ասքէր մուզիգասը բաթըրարըը պիր մարշ չալմագատա օլմազա, օր-
Թալըզը կիւրիւլթիւ վէ չամաֆա իլէ ասլատուրմագատա իտի :

Ալայը մէզգիւրըն միւրուրընա եօլ վէրմէք իչիւն պիլճիւմէ արապալար՝ Գուր-
պըվուա Թրամվայ սթասիօնընըն եագընընատա տուրմադա մէճատւր օլտուլար :

Թրամվայ խաթթընըն պաչընատա պուլունան վակօն հարէքէթ իթմէք իւգրէ
պուլունըյօր իտի :

Թրամվայ պէկկիրլէրի՝ բաթըրտատան իւրքէրէք չահ տուրարլար վէ իւերէյէ
տօղրու սէյիրթիպ վահօնը խաթթատան տիչարը չըգարտըլար :

Իքի զալթէյէ նէֆէրի՝ պէկկիրլէրին պաչընը Թուրմագ խաթէտիքլէրինէճէն,
եէրէ տէվրիլիպ եարալանըլար :

Պէկկիրլէր՝ կիտէրէք տահա պէյատ իւրքիպ էլան ալապիլտիկինէ գօչմագ-
տա իտիլէր :

Գու վուգուաֆատան տօլայը չօսէ իւզէրինատ գալապալըգ եըղըլմըշ օլտուղըն-
տան, իքի գատընըն բաքիպ օլտուգլարը լանտօ արապասը իւերի կիթմէք իչիւն
եօլ պուլամայօր իտի :

Գիր տէ օ արա Թրամվայ արապասընըն օգը տօղրուճա լանտօնըն իւզէրինէ
կէլիպ վէգգիւր արապանըն իչինէ կիրմէք վէ իքի գարըյը էզմէք իւզրէ պուլունտը :

Մարթ իլէ Անժէլ պու Թէհլիքէյի կէօրէրէք, արապաճըյա «—Սիւր, իւերի
սիւր—» տէյտու պաղըրըյօրլար իտի իսէ տէ, էօնտէ գալապալըգ եըղըլմըշ օլտու-
ղընտան, արապաճը պիր չէյ եաթամայօր իտի :

Էվվէլա տէհլիքէլի պիր չաթըրտը վէ պուներն արգասը սըրա իքի Նիտաի տէհ-
չիհէիվա իչտիհլտի :

Միւսաֆէվէ վուգու պուլարագ, Թրամվայ արապասընըն օգը՝ պէօյիւք գօ-
նագ արապասընա սարլանըպ վէգգիւր արապայը գըրմըշ իտի :

Ասքէր մուզիգասը հէնուզ սիւքիւթ իթմիշ իտի :

Իւրքմիշ օլան պէկկիրլէր՝ գալապալըգտան էօթէյէ կէչէվէյիպ Թէվագգուֆ
իթտիքլէրինէճէն, արթըգ գօլայճա զապթ օլունտըլար :

Անժէլ էօլիւ կիպի սար սարը քէսիլմիշ իտի :

Մարթըն ագլը պաչընատան կիթմիշ իտի :

Թրամվայ արապասընըն օգը լանտօյա սարլանտըզը սըրատա, գալապալըզըն
իչինէճէն պիր տէլիգանլը չըգըպ, սէպէբինի իչթիմիշ օլտուղը իքի գարընըն իմ-
տատընա գօչմուշ իտի :

Լանտօ արապասընըն էթրաֆընա սէյիրճիլէր անիտէ եըղըլմըշ իտի :

Զիքր օլունան տէլիգանլը՝ արապանըն պատամաղը իւզէրինէ սըչրայըպ Ան-
ժէլէ խիթաղէն .—Կէնճ արգատաչընըզ պայըլմըշ տըր, ժատամ . . . իւզէրինիզատ
պիր Թուզ րուհը չիչէպի եօ՞ղ մը .—տէտի :

Անժէլ .—Աքսի կիսլի իւզէրիմտէ էօյլէ չէյ եօգ տըր, էֆէնտի . . .

Տէլիգանլը .—Հէյլէ քի պէնատ վար տըր . . .—տիյէրէք, ճէպինտէն Բուս
սախԹիյանը գաբը քիչիւք պիր չիչէ չըգարտը վէ Մատամազէլ Մարթա գօզլաթտը :

Գիր եանտա պու մուտամէլէ վագը օլտուղը սըրատա օ պիր Թարաֆտա լան-
տօ արապաճըյը՝ պիր զալթիյէ չավուչընա Թրամվայ արապասընատան քէնտի ա-
րապասընա վագը օլան խաստարաթը ազիմէնին Ժուրնալընը եազտըրըյօր իտի :

Լա Ֆուինէն բաքիպ օլտուղը քիրա արապասը հիչ պիր Թէհլիքէյէ ուղրամա-
մըշ իտի :

Լա Ֆուին՝ լանտօնըն բարչալանտըզընը կէօրտիւքտէ, տէրուհալճէքի իքի
գատըն իչինէ չօգ գօրգմուշ իտի իսէ տէ, պու գատընըզար հիչ պիր գազայա տիւ-
չար օլմայըպ, եալընըզ պիրի գօրգմուշ վէ տիկէրի տէ բէք ազ պիր միւտատէք
պայըլմըշ իտի :

Լա Ֆուին՝ մէրգուժ տէլիգանլըն իչէ գարըչըզ Մարթա պիր Թուզ բուհը չիչէսի գօգլաթժասընա էն զիյատէ Թէաճհըզ խոյօր խոխ։

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ։—Ալիմ Ալլահ պու կիւն զարխպ Թէսատուֆլէր կիւնիւ տիր։ պունա արթըգ հիչ չիւպհէմ Եօգ տըր։ . . . կէօյա ահ՛ըտըղընտան նալի արապանըն պատմազընա չըզան չու տէլիգանլը՝ Մ։ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս տիր։ . . . ահ՛ապա մատմազէլի Թանըյօր մը։ . . . ահ՛ապա Բօլըն այադընըն ալթընա գարըուզ գապուղը գօյմազ ֆիքրը մէճնուանէսինէ՞ մի պուլընըյօր։

Ժիւլ Գուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին՝ եանըվայըպ, գօնթէս տը Շաթըլիւքսին օղլունը էյի Թանըմըշ խոխ։

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ սապահլայըն օրմանա եայա պիր ազ կէզինմէյէ կիթմէքտէ օլտուղընտան, ապքէր մուզիգապընա Թէսատուֆ իթմէքտէ պիր ազ տուրմըշ, մուզիգայը տիւնէյօր խոխ։

Լա Ֆուին քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէսինտէ տէվամ իլէ։—Լաքին խա՛յը . . . խա՛յը . . . մատմազելի Թանըմայօր։ էկէր Թանըա խոխ, ազիզ տօսթը օլան Մ։ Բօլ տախի մէրգուժէյի Թանըր խոխ . . . Գու տապահ Ֆապիէնին պու Թարաֆտան կէլմէսի՛ պըրի Թէսատուֆի պիր չէյ տիր . . . պունընլա պէրապէր գըզա գօգուլը պիր չիչէ գօգլաթտըղընա տա մէճիուն տըր . . . գըզըն պայկընլըղընտան գիյատէ սիմասընա մէրագ խոտուպ պագըյօր . . . գըզ տա տահիհէն չօգ կիւզէլ տիր վէ պագմասընա տէյէր . . . Ահ, անլայօրըմ, Մ։ Բօլ՝ իչպու աշգ ու մուհապէթինէ օրթագ բէչտա խոտի կիպի կէօրիւնյօր։—տէտի։

Տէլիգանլը պալըգ ավճըսը պիր չէյի էյի ֆարդ ու տիգգաթ խէյն օլուպ, պունտան մատտա կէօղէրի տէ՛ղէյթ քէօկին կէօրիւր խոխ։

Ֆիլվագը Ֆապիէն՝ Թուզ բուհը չիչէսինի մատմազէլ Մարթա գօգլաթմագա պէրապէր, տիք տիք մէրգուժէնին նիւգիւնէ պագմագտա օլուպ, գըզըն պայկընըզը էսէրի օլան սօլկունըզը տա մէրգուժէնին չէհրէսինի տահա զիյատէ ճազիպէլի կէօսթէրիյօր խոխ։

Մատմազէլ Մարթ՝ կիւճ նէֆէս պալըպ վէրիյօր խոխ։

Մէրգուժէնին կէօյսիւ նիզամսըզ պիր սուբէթէ էնիպ չըգմագտա օլմազլա, Ֆապիէն՝ պու հարէքէթի պիր նազարը Թէհասսուր իլէ սէյր ու միւշահէտէ իթտիքտէն սօնդրա, մէրգուժէնին էլինի ԹուԹուպ էլի սօուգ օլտուղընը վէ նապզլարը նիզամսըզ աթտըղընը հիսս իլէ Անժէլէ խոխապէն։

—Պայկընըզը ուզուն սիւրմէսինտէն գօրգույօրըմ, մատտա . . . Մատմազէլ էն եագըն էճզահանէյէ կէօթիւրիլսէ էյի օլմա՞զ մը։—տէտի։

Անժէլ՝ տէհշէթինտէն այըլարագ քէսալը սիւքրունէթ իթմիչ օլտուղը հալտէ Ֆապիէնէ ճէվապէն։—Էկէր մուԹլագա լազըմ իսէ, էֆէնտի, եարարըմ։ լաքին պէնճէ պիր ան էվվէլ գօնդա ավտէթ խոխլուչ տահա ալէա օլուր։ . . . ՏօգԹօր Թօմբոն նէ եարըլմագ լազըմ կէլմիհինի տահա էյի պիլիր։ . . . —տէտի։

Ֆապիէն՝ ՏօգԹօր Թօմբոնըն իսմինի իչտէրէք գուլագ գապարԹը վէ Անժէլէ խոխապէն։

—Մատմազէլ՝ օ տէտիհինիզ տօգԹօրըն պիր խըսըմը՞ մը տըր։—տէյտ սիւվալ իթտի։

Անժէլ։—Էվվէլ, էֆէնտիմ . . .

Ֆապիէն։—Տէտիհինիզ հէքիմ՝ Միրօժինիլ սօգապընտա իգամէթ իտէն Ամէրիգալը մէշհուր տօգԹօր Թօմբոն՞ մը տըր։

Անժէլ։—Էվվէլ, էֆէնտիմ . . . Նի՞շիւն սօրտունըզ . . . տօգԹօրը Թոնը՞մըզընըզ։

Ֆապիէն։—Իսմինի իչիԹմիչիմ, մատտա . . . Լաքին վալիտէյ իլէ պէն՝ մէրգուժ տօգԹօրըն կէլէճէք բազար էրԹէսի վէրէճէկի մուզիգա սօարէսի իչիւն պիր տավէԹնամէ ախզ իթմիչիմ տիր . . .

Անժէլ։—ԼուԹֆէն իսմինիզի պախզ իտի՞րմիսինիզ, էֆէնտի . . .

Ֆապիէն։—Գօնթէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս . . .

Անժէլ՝ մէրգուժ տէլիգանլըյա արզը իհԹիրամ էյլէտի։

Ֆապիէն՝ պու սըրատա կէօզ գարագլարը օյնատագա պալլայան մատմազէլ Մարթա տալմըշ վէ քէնտի իսմինի վէրտիկինտէ Անժէլին ԹիԹրէտիկինի կէօրմէմիշ օլմազլա, մատմազէլ Մարթ իչիւն։—Ագիը պալընա կէլիյօր։—տէյտ պաղըրտը։

Ֆիլհագիգա կէնճ գըզ օ արա ազաճըգ գըմըլտանմըշ խոխ։

Պիր զապԹիյէ նէֆէրի՝ Ֆապիէնէ պիր գատէհ սու կէԹիրմիշ օլմազլա, Ֆապիէն՝ Անժէլէ խիթապէն։—Մէնեիլինիզի պիր ազ վէրի՞յմիսինիզ, մատտա . . . —տիյէրէք, մէնտիլի ալըպ պիր ազ սու իլէ ըսլաԹտը վէ ուսուլճաճըգ Մարթըն գուլագ Թօզլարընա սիւրտու։

Մատմազէլ Մարթ՝ մէնտիլին սօուգ սօուգ տօգունտըղընը հիսս իտինճէ, կէօզլէրինի անիտէ աչտը վէ պալըգ պալըգ տէօրԹ Թարաֆընա պագմազա պալլատը։

Անժէլ՝ չիտտիքլէ։—Եարալանմամըշսընըզ, տէյի՞ մի, Նուրըմ։

Մարթ՝ ճէվապ վէրմէքսիզին մէրգուժէյէ պագտը։

Գըզ՝ զանն իտէրսին պիր բույատան ուչանըյօր խոխ։

Ֆապիէն։—Զօգ գօրգունըզ, մատմազէլ։ . . . —տէտիքտէ, կէնճ գըզ կէօղլէրինի Մ։ տը Շաթըլիւքսէ տօղրու չէվիրտի, վէ զանն իտէրսին պիրէյն պիրէ խոԹրընա պիր չէյ կէլտի։

Մարթ՝ քէնտէլէյէրէք։—Էվվէլ, էֆէնտիմ, չօգ գօրգունըմ . . . արապանըն գէրըլտըղընը կէօրմուչիմտէ, զանն իթտիմ քի սօն սահաթըմ կէլմիշ . . . էօլէճէյիմ . . .

Ֆապիէն։—Միւճհիզ նէվինտէն օլարագ Թէհլիքէտէն գուրԹուլտընըզ . . . պիր եէրինիզ պիր չէյ օլմասը, տէյի՞ մի։

Մարթ։—Հա՛յը, էֆէնտիմ . . . տէհշէթլի պիր հէյէճանա տուչար օլտում իսէ տէ, պունտան էօթէյէ պիր ըզընըրագա ուզրամասընմ . . . —տէտի։

Մէրգուժ էօգսուզ գըզըն Թէմամըլլա ագը պալընա կէլմէպ քէնտի քէնտինի պուլմուչ օլմազլա, եանագլարը նէհտէն պիր բէնզի րէնկ ալմազա վէ կէօզլէրի քէմաֆիսասընըզ բարլամազա պալլայօր խոխ։

Ֆապիէն՝ օ կիւնէ գատար էյլէ պիր կիւզէլ գարը կէօրմէմիշ օլտուղընտան, հայրան օլմուչ մէրգուժէնին նիւգիւնէ պագըպ տուրտուրյօր խոխ։

Արապաճը՝ զապԹիյէ չավուշընըն գալէմէ պալընը ժուրնալը տիյնէտիքտէն սօնդրա կէլմիշ սանտալեասընա օԹուրմըչ խոխ։

Անժէլ՝ արապաճըյա։—Արապա պիզի էվէ կէօթիւրէպիլի՞ր մի։

Արապաճը։—Մաշալլա՛հ։ . . . եալընտա, թէքէրլէքլերինէ պիր չէյ եօգ տըր . . . Գօրգուսըզճա կիտէպիլիրիզ . . .

Անժէլ։—Էյլէ իսկ էվէ կիտէլիմ։—տէտիքաէն սօնդրա, Ֆաթիհէնէ խիթապէն։—Էֆէնտի, պիզէ իթտիկինիզ մաւավէնէթտէն տօլայը տօգթօր Թօմբսընը բէկ զիյատէ միննէթտար վէ մութէէքքիւր օլաճագ տըր . . . Մէչիւլ իսէրիմ քի, եագընտա սիզի Թէքրար կէօրմէյէ նաիլ օլաճաղրզ . . .

Ֆաթիհէն՝ չիտէթը աշգ ու մուհապպէթլէ մատմազէլ Մարթա պագարագ։—Գէն տէ պու չէրէֆէ նաիլ օլաճաղրմը իւմիտ իսէրիմ, մատամ . . . Կէլիպ Մատմազէլ հագգընտա ախզը մալիւմաթ իթմէկ իսթէյէնէկիմտէն, պէնի մէրգումէյէ Թագսիմ իթմէնիզի վէ Թանըթմանըզը բէճա իսէրիմ . . .

Անժէլ՝ Ֆաթիհէնի կէօսթէրէրէկ էօքսիւզ գըզա խիթապէն։—Գօնի տը Շաթըլիւքս տիր . . . Անըն զայրէթլիյէ պայկընըզընըզ կէչտի։

Մարթ՝ նազիքանէ սիր կիւլիւմսէյիւէ։—Թէյէքքիւր իսէրիմ, էֆէնտի . . . Մատամ քի տօգթօր Թօմբսընա պիլտիրսինիզ, պէն տախի սիզի Թէքրար կէօրմէյի իւմիտ իսէրիմ։

Ֆաթիհէն։—Տօգթօր՝ Թէնէզզիւլ իտուպ պէնի տավէթ իթմիչ օլտուղընտան, իչպու տավէթէ իհտապէթ իտէճէյիմ . . բազար էրթէսի ագչամքի սօաթէտէ հազըր պուլընաճաղըմ . . . Գու կիւնքի արապա գազաբընըն վուգուբ իլէ սիզի Թանըմագ պախթէյարլըզընա նաիլ օլտուղըմտան, պու գազայը խաթըրընըզտան չըգարմայաճաղընըզը գավիչն մէմուլ իսէրիմ։

Մարթըն կիւղիւ հաֆիֆճէ գըզարտը վէ ուղուն ուգուն քիրրիքլէրի աչաղը սարգըլըպ մահ կէօղէրինի էօրթտու։

Ֆաթիհէն՝ իքի գատընա բէսմը սէլամը խֆա իթտիքաէն սօնդրա, Անժէլին էմրի իւղէրինէ արապաճը՝ հայվանլարընը հայլամաղա պաչլատը։

Ֆաթիհէն՝ տավկըն տավկըն արապանըն արգասը սըրա պագարագ վէ հէման հիչ խապէրի օլմագսըզըն քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք։—Նէ՛ կիւզէլ գըզ . . . զանն իտէբսին բէսսաը մէչհուր Բաֆֆէլին չըգտըղը Մէրհէմ անա Թաամիրինէ պէնզէյօր . . . Նէ՛ խուպ սէտա, նէ՛ նազիք էտա պիր տիւթէկրը մէչէքքէյթէր։—տէտի։

Արապա կէօգտէն նիհան օլտու կիթտի, մէրգում տէլիգանըը հալէա եէրինտէն գըմբըլտանմայըպ տուրույօր իտի։

Լա Ֆուին՝ չօգ ուզագտա պուլունտըղընտան, Անժէլ իլէ Մարթ վէ Ֆաթիհէն արասընտա սէօյլէնէն սէօզլէրտէն հիչ պիր քէլիմէ պիլէ իլթիմէմիչ, վէ լաքին լանտօ արապասընըն կիթտիկինի կէօրէրէք, տէրհալ քէնտի արապաճըսընա խիթապէն։—Հայտէ պագարլըմ . . . վագթ ղայդ իթմէյէլիմ . . . լանտօյա եէթիէմէյէ պագարլըմ . . . —տէյու պաղըրմըշ իտի։

Գունըն իւզէրինէ քիրա արապասը սիւրաթլըճա հարէքէթ իտուպ, լաքին լանտօտան տայմա պիր մըգտար մէտաֆէտէ պուլընմըշ տըր։

Լանտօ արապասը՝ Միրօմէսինիլ սօգաղընա վասըլ օլտըգտա, արապաճը՝ գօ-

նաղըն էօնինէտէ արապայը տուրտուրթտը վէ գարտուտան իչէրի ավլույա սիւրտի։

Լա Ֆուին՝ պունը կէօրինճէ արապատան էնիպ իւճրէթինի վէրէրէք վէ պալըգ ավը Թագըմընը օմուզընա վուրարագ, տօգթօրըն Թա խանէսի գարշըսընտա գալտըրըմընը իւզէրինէ տուրտը։

Իւչ տագիգա սօնդրա լանտօ արապասը պօչ տիչարը չըգտը վէ էլլի ասըմ էօթէյէ կիթտի պիր չարապճը տիւքքանընընը գարտուսընտա տուրտը։

Գատէհու լանտօ արապաճըսը սանտալեասընտան աչաղը էնիպ մէգքիւր չարապճը տիւքքանընա կիրտի վէ լա Ֆուին տախի արգասը սըրա օրայա կիթտի։

16

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ։—Օ կիւզէլ մատմազէլին քիմ օլտուղընը մութլագա անլայամաղըմ . . . Արապաճըլար պօչպօղազ օլուր . . . պէն տէ պիր ազ պու արապաճըյը սէօյլէթտիրէյիմ . . .

Արապաճը եարըմ չիչ պէյազ չարապ ըսմարլատըղընտան, Լա Ֆուին տախի օ գատար պիր չիչ չարապ ըսմարլատը, արապաճընըն եանընա կիթտի օթուրտը վէ եայա գալտըրըմընըն եագընընտա տուրան վէ սանտըղը զէտէլէնմիչ օլան լանտօյը էյլէյէ կէօթէէրէրէք,

—Ալիմ Ալլահ սիզին արապատան իչէրի չօգ բիւգյեար իլէէյէէք . . . օ նէ՛ գատար աչըլմըշ, տէլիք բէկ պէօյիւք տիր . . . օ՞ղայա քի նէվհիճատ պիր չէյ օլսուն։—տէտի։

Արապաճը՝ բիրօսընը տօլտուրարագ։—Գու տէլիք՝ Թրամվայ գումբանեասընա էքչիհէ պահալը օթուրաճագ տըր . . .

Լա Ֆուին։—Պիր Թրամվայ արապասը՞ մը սիզի պէօյլէ չիյնէտի . . . տիմէք Թրամվայ Հօլտընըն իւզէրինէ՞ մի պուլունընըզը։

Արապաճը։—Ա՛ման . . . Պէն հէր տապահ մէչհուր տօգթօր Թօմբսընըն խըսըմը օլան մատամ իլէ մատմազէլի Պուլընեը օրմանընա կէօթիւրտիկիմտէն, օրատան ավտէթ խոյօր իտի . . .

Լա Ֆուին։—Օ իքի գատընը կէրի կէօթիւրյօր իտինիզ, տէյի՞լ մի . . . Պուլունտուտան պիր ազ եաչըրճա վէ չիվանճասը տօգթօրըն խըսըմը տըր, վէ մատմազէլ տէտիկինիզ տէ օ կէնճ գըզ տըր, էօյլէ՞ մի։

Արապաճը։—Էվվէթ . . . էօյլէ օլմալը . . . Լանահ գապատէ պէն էթուալ մէչտանընտա Տուրպըլվուտա Թրամվայ սթասիօնընըն եագընընա միվասէլէթ իտէյօր իտի . . . —տէյու պաչլայարագ, Լա Ֆուինին քէնտիսի գատար պիլտիկի վագտայը տուրէթը մուֆտատալէտէ նագլ ու հիքտայէ իթտի։

Լա Ֆուին՝ հիքտայէնին խիթամընտա։—Էվվէթ . . . էվվէթ . . . էլպէթթէ Թագմինաթ ալաճագսընըզ . . . պունտա սիզին հիչ գապահաթընըզ եօգ տըր . . . Էյլիկինիզ, իյիտի . . . —տիյէրէք արապաճը իլէ Թօգա իտուպ չարապընը իչտիքտէն սօնդրա, քէնտի եարըմ չիչ չարապընըն բարասընը վէրտի, պալըգ ավը Թագըմլարընը ալտը վէ չարապճը տիւքքանընտան չըգտը կիթտի, վէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք։

—Տօգթօր Թօմբսընըն հանընտաքի գըզճըդագ զալիպա ըէք մէչհաւր չէյ տիր, Միրօմէտնիլ սօգաղընտա ... նուէմէրտաա իգամէք իտիյօր ... Գու մալիւմաթա Մ. Բօլ ըէք պէյնէհէնէք, զիրա օ մատտաղէլ չօգ ալէագա իթմիչ տիր ... Հայտէ պագալըմ Գրէթէյլ տօղրու եօլա րէվան օլալըմ ... — ալէքջէն սօնղրա, էթրաֆի տէմիր եօլընա րաքիպ օլմագ իւզրէ Սէն-Լազար սթասիօնընա տօղրու կիթտի վէ իլք կիւնտէն պէրու Թէսսալիֆ իթտիկի վագոալար իւզերինէ տիւշիւնտի տուրար։

* *

Գուլօնեը օրմանընտա պուլընան իքի նաչէնին Մօրկ Թէչհիրխանէսինէ կէօթիւրիլտիկի վէ ժուրնալլարընըն տախի բօյա նէզարէթինէ կէօնտէրիլտիկի մանիւմիվիզ տիր։

Թէչհիրխանէի մէզքիւր զապթ քեաթիսի՝ զիքր օլընան նաչէլերի գասըալ իթտիքջէն սօնղրա, անլերի Անթուան Ֆովէլին ճէսէտինին էլան պուլունտուղը մէվզըի մախսուս վազ իթտիրմիչ իտի։ Քեաթիսը մէրգում՝ մէզքիւր ճէսէտլէրին ղարիպ սուրէթտէ սօլկունըղընա վէ ֆիլ ամլի կիսլի պէյազըղընա Թէճճարիպ իթմէքջէ, վէ պու սօլկունըղընըն՝ Ֆովէլին սօլկունըղընա միւասիրէ օլտուղընը վէ վիճդանալարը տախի օտաւն քէսիլմիչ օլմայընչ, Ֆովէլին վիճդանտը կիսլի եաւմաշագ պուլունտուղընը քէնտի քէնտիյէ միւթալիա իթմէքտէ իտի։

Քեաթիսի՝ մէզքիւր նաչէլերի արիգ ու ամիգ Թէտգիգ իթտիքտէն սօնղրա, քէնտի քէնտինէ։—Գու նէ՛ զարիպ չէյ ... պու իքիսի տախի այնը չունըն կիսլի վէֆաթ իթմիչ օլտուգլարընա հիչ հիւքմէ օլունմամըշ ...—տէտիկինի միւթէգգիզ կէօզլիւիւնի պրուննա Թագտը վէ Ամէտէ Տիւվէրնուայա եագլաշարագ, զապթիյէ հէքիմի Քարաքընտան՝ իլք կիւնիւ Ֆովէլին պէյնտա իւզերինտէ կէօրիւլէն վէ անընն վէֆաթընը մաճիսլ օլան վէ պու վէֆաթընը էօէրը ճինայէթ օլտուղընը իսպաթ իտէն ուզուն պիր չըզըգ կիսլի անտէ տախի էօյլէ պիր էսէր օլուպ օլմատըղընը կէօրմէք իչին մէրգում Ամէտէնին պէյնտունա պագտը վէ տիւչտըը տէհէֆէ օլարագ կէրի կէրի կիթտի։

Հագիգաթէն մէրգումըն պէյնտունա Թագըլմըշ օլան իլմէք պագընընն կէրինտէ պիր չըզըգ միւշահէտէ օլունըյօր իտի։

Թէչհիրխանէ քեաթիսի պուղըն իւզերինէ պիւթիւն վիճդանտըյա Քիթրէյէ-րէք Վիրժինիյինին նաչէտի իւզերինէ տախի էյնիկ պագընտը վէ անտէ տէ էօյլէ պիր չըզըգ էսէրի կէօզիւնէ իլիշտի։

Քեաթիսի՝ քէնտի քէնտինէ։—Իյիէ պիր ճինայէթ տաճա՛ ... իքիսի տէ էսէրը ճինայէթ տիր ... վագէ դայա իթմէքջսիպին տէրհալ լազըմ կէլէնլէրէ խապէր վէրմէլի ... —տէտի, վէ գօնուլ գասիթիյէ նէզարէթինէ կիթտի։ Օ սըրաստա գապթիյէ նագըրը՝ նէօյնի բօյնա գօմիսէրի Թարաքընտան կէօնտէրիլէն ժուրնալլարը կէօզտէն կէյիրմէքտէ իտի։

Նագըր։—Օ՛, սի՛զմիսինիզ, քեաթիս էֆէնտի ... Անթուան Ֆովէլին տէֆն օլունմասը իչին էմր ալմայա՞ մը կէլտինիզ։

Քեաթիս։—Յա՛յը, էֆէնտիմ ... կէլտիյիմին սէպէպի ըէք ազըր պիր չէյ տիր ...

Նագըր։—Ինչէ նէ՞ վար քի։

Քեաթիս։—Բէք տէհլիէլի պիր վագաա։

Նագըր։—Նէ՞ կիսլի վագաա տըր։

Քեաթիս։—Շիմտի Մ՚օրկ Թէչհիրխանէսինէ իքի նաչէ կէթիրտիչէր։

Նագըր։—Գուլօնեը օրմանընտա պուլընան իքի նաչէ՝ տէյի՞լ մի։

Քեաթիս։—Էվվէթ, Թա քէնտիսի։

Նագըր։—Գէն անը պիլիր իտիմ ... սիզ պուրայա կէլտիյինիզ սըրատա, պէն տէ անլէրին ժուրնալլարընը օգուչօր իտիմ ... պիրի ասըլմըշ տըր, պիրի տէ կէնճ պիր գատըն օլուպ, պուընըն վէֆաթը՝ կէօրիւնիչտէ կա պիր գալպ սընըրընընն գօրմասընտան վէ եախօտ պէյն իւֆիւնէթինտէն նէյէթ իթմիչ օլմալը տըր։

Քեաթիս՝ պիւէյնտը ավազ իլէ։—Նէ՞ տէյօրսընըզ էֆէնտի, էրքէք՝ պիր ազաճ տալընտան ասըլտընը զէման զաթէն պէրհայաթ օլմայընչ գաթլ իտիլմիչ, վէ կէնճ գատըն տախի այնը գաթիլ Թարաքընտան իթլաֆ օլունմըշ տըր ...

Նագըր։—Նէյլէ՞ր տէյօրսընըզ, քեաթիս էֆէնտի։

Քեաթիս։—Հագըգաթը հալի սէյյէյօրում ... պու տէտիկիմի չիմտի պիզզաթ քէնտինիզ րէյ իւլ այն Թաստիգ իտէպիիրսինիզ ...

Նագըր։—Տիմէք պիր ճինայէթ իճրա օլունմըշ, էյլէ՞ մի ...

Քեաթիս։—Պիր տէյիլ, իքի իւչ ճինայէթ իճրա օլունմըշ տըր, զիրա պու կէճէքի գաթիլ Ֆովէլի տախի էօտիւրմիչ տիր։—տէյինճէ, զապթըա նագըրը սաբ սարը քէսիլէրէք էէրինտէն սըչրատը վէ,

—Ֆովէլին պօյնունտա ուզունըղընա պիր չըզըգ պուլընըպ, գանը սօն գաթրէսինէ գատար մէզքիւր չըզըգտան ագմըշ կիթմիչ իտի ... —տէտի։

Քեաթիս։—Սօնրաքի իքի նաչէլերին պօյնունտա տախի այնը չըզըգ մէվճուտ օլուպ, իչէ պուընը սիզէ խաստէր վէրմէք իչին պուրայա կէլտիմ։

Նագըր։—Տիմէք քի պիր սիւրու գաթիլլէր արամագա մէճպուր օլաճաղըզ։

Քեաթիս։—Օնը պէն պիլմէմ ... պէն կէօրտիյիմի սէպէյէյօրում ... իւսթ եանը պանա բաճի տէյիլ տիր ... —տէտի։

Զապթըա բէխսի տէրհալ պիր քեաղըտ իւզերինէ պիր գաչ սաթըը եաղը եաղըպ զարթ իչինէ գօյտը, զարթըն իւզերինի եաղտը վէ պիր չան չալտը։

Զան վուրուլընճա պիր մէճմուր կէյիպ, եաղըլան մէքթուպը սէրիան մահալինէ կէօթիւրմէկէ էմր ալդ իթտի։

Մէճմուրը մէրգում՝ մէքթուպը զապթիյէ հէքիմլէրինտէն պիրինէ կէօթիւրմէք իւզրէ օտաւտան տիշարը չըգտը։

Զապթըա բէխսի բարտընսիսինի կիյտի, էվրագ չըզտանընը վէ չարգասընը ալտը վէ Թէչհիրխանէ քեաթիսինէ։—Սիպինէլ պէրապէր կէլէճէյիմ ... Մօրկա կիտէր իքէն տալկէյէ օղրարըզ։—տէտի։

Օ արա պիր միւտաաիի ուժումի մուավինի վիւրուտ իթտի։

Գիր գաչ քէլիմէ իլէ քէֆիյէթ մէրգում մուավինէ անլաթըլտը։

Միւտաաիի ուժումի մուավինի՝ պու վագաայը բէք զարիպ վէ մուհալ կէօրէրէք ինանամայօր իտի։

Թէչհիրխանէ քեաթիսի։—Գիզիմէ պէրապէր կէլինիզ, մուավին էֆէնտի, հագիգաթը հալի բէյ իւլ այն կէօրէճէքսինիզ։

Մուավին.—Բէք էյի . . . կելիրիմ . . . —տէյիպ, իւչիւ պիրտէն հարէքէթ իթտիլէր.

Զապթիյէ հէքիմինէ խապէր բէք չաբուգ կիթմիշ օլտուղընտան, ժէրգում տախի անլէրլէ այնը վագթտա Մօրկ Թէշխիրխանէսինէ միւվասէլէթ իթտի.

Զապթիյէ հէքիմի.—Ադղըր պիր չէյ մի վար, էֆէնտիլէր.

Քեաթիպ.—Եիմտի կէօրմէյէքսինիզ, տօգթօր . . . ամէլիյաթխանէյէ կիտէլիմ . . . —տիյէրէք, անլէրի իչէրիյէ սօգտու վէ Ամէտէ Տիւմէրնուա իլէ Վիրժինիին նաշէլէրինի կէօսթէրմէյէք.—Իչթէ օ իքի նաչէ, էֆէնտիլէր . . . րէճա իտէրիմ, Թէֆթիշ վէ մուայէնէ խոնիզ . . . —տէտի.

Տօգթօր՝ կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթըճըսընըն նաչէսինի րէճաժէն քէչթի ու մուայէնէ իտէն հէքիմ իտի.

Թաապիալը մէրգուֆ՝ Թէշդիդ ու Թէֆթիշէն էվվէլ նաչէլէրին եվգիւնտէքի սօլկունլըգ վէ պէյազլըգտան դայէթլէ միթէէսսիր օլարագ անլէրէ եագլաչտը.

Զապթիյէ րէիսի՝ Ամէտէնին պօյնունա պագարագ, չըզըգ էէրի կէօթուիւ վէ պիւլէնտը ավազ իլէ.—Արթըգ հիչ չիւպհէ եօգ տըր . . . պու աատամ տա Թըպգը Ֆօվէլին գաթլ իտիլտիկի սուրէթտէ էօլտիւրիւմիչ տիր . . . Գագընըզ տօգթօր . . . սիզ նէ՞ տէյըսինիզ.—ատտի, վէ բաբամաղչյա եարայը կէօսթէրտի.

Տօգթօր՝ քէնտիսի տախի պագարագ.—Հագգընըզ վար, արթըգ հիչ չիւպհէ գալտըրմադ . . . իչթէ պօյընա չըզըլմըչ . . . Ֆօվէլի քիմ էօլտիւրմիչ իսկ պու աատամ տա օ էօլտիւրմիչ տիր . . . կէնէ գատընտա տա այնը եարա վա՞ր մը տըր.

Քեաթիպ.—Էվվէլ, տօգթօր.

Գիչարէ Վիրժինիյէ եագլաչըլար վէ պօյնու իւզէրինտէ մուհիպը մէվի ու հէլաք չըզըղը կէօրմիւէր.

Հէքիմ.—Լութֆէն նաչէլէրի սօյունաբրընըզ . . . —տէտիքտէ, ամէլիյաթխանէ եամագլարը պու էմրի տէրհալ իտթա իթտիլէր.

Իքի նաչէ իւզէրինտէ տէ հիչ պիր պէրէ, հիչ պիր էսէրը տարպ ու ճէրհ կէօրմիէմէտի.

Հէքիմ.—էֆէնտիլէր, էկէր պէն զապթիյէ նազընը օլմագ չէրկֆինէ նաիլ օլմուշ օլսա իտիմ, ճիտտի պիր հէյէճանա տիւշար օլաճագ իտիմ . . . Գու արա Բարիզտէ էօյլէ գաթիլլէր վար տըր քի, պիր Թէրթիպը ֆէննի իւզրէ վէ ճէրբահըրզա վուգուֆը Թամհարը օլտընընը միւպէյյին պիր մէկարիէթլէ գաթլ ու Թէլէֆը նուֆուս իտիյօրլար . . . Իւչ կիւնտէ իւչ քիշի գաթլ օլունմըշ, իւչիւ տէ պիր սիյագ իւզրէ, պու բէք տէհլիէթլի վէ գօրգունճ պիր չէյ տիր . . . Գու վագաա՝ չու չէհրը ագիմտէ մուճիպը հէվլ ու տէհլիէթ օլաճագ տըր.

Զապթիյա րէիսի իլէ միւտաաիի ուժուժի մուավինի՝ հէքիմին սէօզիւնի Թաստիգ իտէր եօլտու օլաչլարընը սալտատլար.

Հէքիմ՝ Թէքբար իլէ.—Գու տէլիգանը իլէ պու կէնճ գաբընընն քիմ օլտուգլարը Թանըրըպ անլատընը՞ մը.

Թէշխիրխանէ քեաթիպի.—Յա՛յր, տօգթօր . . . իւզէրէյինտէն հիչ պիր քեաղըտ, հիչ պիր նիշանէ գուհուր իթմէմիշ տիր . . .

Հէքիմ.—Գու իքի ճինայէթէ սէպէպ սըրգաթ ծլտուղը՝ ֆարգ ու զանն օլընապիլի՞ր մի.

Քեաթիպ.—Յա՛յր, էօյլէ պիր շէյ ֆարգ օլընամագ, զիրա նէ գաբընընն ուֆագ Թէֆէէ միւճէվհէրաթընա վէ նէ տէ բարա չըզտանլարընտա պուլընան ագչէյէ էլ տօգունաբրըլմամըշ տըր.

Հէքիմ.—Էրքէէ՝ ասըլը պուլընմըշ տէյինիզ, տէյի՞լ մի.

Քեաթիպ.—Էվվէէ . . . իչթէ ասըլմըշ օլտուղը իր . . .

Հէքիմ.—Նաչէյի նի՞շնուն ասմըլար . . . պէնիմ պուննա հիչ ագըլմ էրմէյօր . . . Նաչէլէրին պօյունլարընտա օ եօլտա չըզըգլար աշմըշ օլան ատամ բէք մուալիմ օլտուղընտան, պէօյլէ պիր գասա հիյլէյէ հէր քէսին ալտանաճաղընը նաըսըլ ֆարգ ու գըյաս իթմիշ օլուր.

Զապըթա րէիսի՝ իբի Թէշհիրխանէ քեաթիպինին էլինտէն ալմըշ Թէշդիդ իթմէքտէ օլտուղը հալտէ.—Գու իր պիր ախբըրտան ալընմըշ տըր . . . պագընըզ, իւզէրինտէ պէկիր կիւպրէսի նիշանէլէրի վար տըր . . .

Հէքիմ.—էֆէնտիլէր, պէնիմ վազիֆէմ՝ պու տէլիգանլը իլէ պու կէնճ գաբընըն Անթուան Ֆօվէլ կիպի վէ պէլճի այնը գաթիլ Թարաֆընտան վուրուլըպ էօլտիւրիլմիչ օլտուգլարընը պէյան ու Թաստիգ իթմէքտէն իպաբէթ տիր . . . իւսթ եանը սիզէ բաձի տիր, գաթիլլէրի պուլմագ սիզին վազիֆէնիզ տիր . . . «Գաթիլլէր» տիյօրմ, զիրա պուննար չիւպհէսիզ չօգլուգ տըրլար . . . պիր ատատ եալընընը էօլտուրագ պու եօլտա էօլտիւրմէյի պէճէրէմէդ. Հալ պու քի պէրատէր չէրիքլէր պուլընմատը անլաշըլըա պիլի, պէնճէ երնէ անլաշըլմագ պիր նօգթա վար տըր.

Միւտտաիի ուժուժի մուավինի.—Հա՞նկը նօգթա.

Հէքիմ.—Գիլէքլէր իլէ Թօբուգլար սաբաահաղլամ տըր . . . հիչ պիր եարա վէ պէրէ եօգ տըր . . . Հալ պու քի մագթուլարընը գանլարը Թէքմիլ մագթաբրըլտըղը վագթ քէնտիլէրինի հիչ գըմըլտանմամագա մէճպուր իթմէյէ իչինն էլէրի վէ այագլարը էլալէթթէ պագլանմըշ տըր.

Միւտտաիի ուժուժի մուավինի.—Գանը տիչարը մագբուճագ իչինն վիճուտընն օվալանմատըլա հէր էսէրը տարպ ու ճէրհին մահվ օլմատըղը սահի՞հ մի տիր.

Հէքիմ.—Էվվէէ, սահիհ տիր . . . Վիճուտ նէ գաատար օվալանմըշ օլուրսա օլսուն, տէրի պիր աղ սըյրըլմըշ օլսա եինէ կէօրիւնիր . . .

Զապըթա րէիսի.—Մագթուլարընը իւզէրինտէն հիչ պիր շէյ սըրգաթ իտիլմէմիշ օլտուղընտան, պու ճինայէթլէրին նէ սէպէպտէ մէպնի իթրա իտիլմիշ օլտուղընը տիւշինիլմէ արայօրըմ. լաբին հագդգաթը հալի պուլմագ իչինն պիր սէրրիշտէ էլտէ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմայօրըմ . . . Պիր զէման պիւյիւճիլէր՝ խայալի պիր շէյնին Թէհարրիսինէ գօյուլարագ բօթալար իչինտէ պէննն եարմագ իչինն մէդգիւր բօթալարա աֆաճագ ինսան գանը էլտէ իթմէք իտթարլէր, վէ հէքիմլէր՝ պագը խաստաթալարա գան իլէ պանէօ իթմէլէրինի էմր ու Թէրթիպ իտէրլէր իտի. չիւքիւրլէր օլսուն, չիմտի օ զէմանը ճէհալէթտէ տէյիլիզ . . . էօյլէ պիր ֆարզկյաթտա պուլընմադ՝ ապէս վէ միհնաէպէթսիզ տիր . . . Գու կիւնքի կիւնտէ պիր մէնֆաաթ իչինն ինսան էօլտիւրիյօրլար . . . պիր մագսէտտէ էրմէք իտ-

չիւն գաթլ ու թէլէֆը նուֆուս խոխօրլար · · · Աճապա պու հինայէթլէրտէ նէ՞ մէնֆաաթ վար տըր, պուննտա մագսէտ նէ՞ օլապիլիր · · · պու սիւվալլարա պէն հէվապ վէրէմէյօրում · · · գարշըմտա պիր տուվար կէօրիւյօրում · · · պուննտա անլաշըլմազ պիր սըրր ու հիքմէթ վար տըր · · · —տէտիքտէ,

Միւտաաիի ուժուժի մուավինի·—Վէ լաքին օ սըրր ու հիքմէթի անլամագ լազըմ կէլէհէք տիր,

Զապթիա բէիսի·—Էվվէլ, հէմ անլամալը վէ հէմ տէ միւմքին մէրթէպէ չըբուգ անլամալը· պուննտան մաատա Բարիշտէ տէ էհալի տիւշըրը խէվֆ ու տէհշէթ օլմամագ իշիւն, իշին չավ օլմամասընա բէնգ գիյատէ սայ ու զայրէթ իթմէլի · · · Գրագալըմ քի կազէթալար՝ Գուլօնեը օրմանընտա ասըլը պիր ատամ իլէ ֆիւհհէթէն վէֆաթ իթմիշ պիր գարը պուլունտըղընը նէշր ու իլան իթմիշլէր · · · Իշ պէօյլէ իլան օլունըր իսկ հիշ թէճհէֆիւպ օլունմազ վէ քիմսէ տիւշարը թէկաշ օլմազ · · · Պիզ խաֆիէէն իհթիմալ մուավէլէ իտէհիյիպ,

Մուավին·—Էն էվվէլ իքի մագթուլլարընն քիմ օլտուգլարընը անլայըպ թահգիգ իթմէնգ լազըմ տըր · · ·

Զապթիա բէիսի·—Գուլոնն գօլայնա վագը օլմասը իհթիմալտէն պահա տէկիլ տիր · · · Ֆամիլեալարը չիպհէսիզ պու պէտապահթիարընն օրթայա չըգմասընդա տահրիէ գապթիկէէ խապէր վէրէհէքլէր տիր · · · Իհթիմալ քի Մօրկըն թէշհիր սալօնընտա թանըլմահագլար տըր · · · Մագթուլլարընն քիմ օլտուգլարը անլաշըլընմա, պու իքի վէ տահա տօղրուսը իւշ հինայէթին իհթիմալընտա քիմին մէնֆաաթ վէ ալէհագտըր պուլընմըշ օլապիլիր օլտուգընը արաշթըրմահազդը, վէ պու սուրէթլէ միւհրիվէրի պուլմադա մուավաֆիգ օլահազդը · · ·

Ամէտ իլէ Վիրժինիոին Նաշվիլրինի Թէշհիր սալօնընա կէօթիւրմէյէ վէ անէրի միւթաա օլան համէքհանընն արգասընտա մէվգիի մահասուս իւզէրինէ սէրմէկէ էմր վէրիլտի,

Զապթիա բէիսի՝ պիր շէյ տահա պուլընըպ պուլընմատըղընա էմին օլմագ իշիւն մագթուլլարըն հէպվէրինի քէնահիսի տահի թէքրար արաշթըրտըգտան ասնդրա, Ամէտ Տիւվէրնուանըն ասըլը պուլունտըղը իր իլէ Վիրժինիոին իւզէրինէն պուլընան ուֆագ թէֆէհ միւհէվհէրաթը վէ իքի բարա ճըզտանընը իսթէյիպ ալտը,

Զապթիյէ հէքիմի՝ բարօրթօսընը թանգիմ իթտի, վէ զապթիա բէիսի տահի պիրիլիքտէ զապթիյէ նազըրընըն նէզտինէ կէլմէսինի միւտաաիի ուժուժի մուավինինէն սահայ էրքէնագն կէլտիքէրինէ պիր ագ թէճհէֆիւպ պէրաապէր մուահէմէյհիւմայը տէրհալ նէզտինէ գապուլ իթտի,

Զապթիյէ նազըրը՝ կիւլիւմսէյհրէք·—ելինէ նէ՞ իլ վար, էֆէնտիլէր · · · Ասժարըմ քի ձիւմհուրիյէթին էմինյէթի ալէհինտէ պիր ֆէսատ վէ իթթիֆագը խաֆի վար օլտուգընը պահա խապէր վէրմէյէ կէլմէյօրսընըզ · · ·

Զապթիա բէիսի·—Եա՛յր, նազըր էֆէնտի, էօյլէ շէյ տէյիլ ամմա, էմինյէթը ուժուժիյէ ալէհինտէ պիր ֆէսատ վար տըր · · ·

Զապթիյէ նազըրը·—Էմինյէթը ուժուժիյէ ալէհինտէ պիր ֆէսա՞տ մը · · · պու պիր սաղըր շէյ տիր,

Զապթիա բէիսի·—Մէմուրինիգտէն զիյատէ սաղըր տըր · · ·

Զապթիյէ նազըրը·—Իյգահ իսթինիզ,

Զապթիա բէիսի·—Շիմտի սէօյլէյէհէյիմ,

17

Զապթիա բէիսի՝ մէգալէօնէ տէվամ իլէ·—Պու քէրրէ իքի հինայէթ իհրա իսթիմիշ օլուպ, պուննլարըն իքիսընին տէ հիւքիւմէթ քիւթիպխանէյէրինտէ իհրա օլընան քիթապ խըյսըզլըգլարընըն Թահրիք ու Թէշվիգհիսի վէ չալընան քիթապլարըն եաֆաղը օլան Ֆօվէլ նամ չահսըն իւզէրինտէ պիր գաչ կիւն ապտէմ իհրա իսթիլէն հինայէթլէ բէնգ գիյատէ իրթիպաթլարը վար տըր · · ·

Զապթիյէ նազըրը·—Օ՛յտայա քի չէրիքէյէրտէն պիրի՝ հիւքիւմէթէ զամմագ լանմագտան գօրգաղը իշիւն Ֆօվէլի էօսթուրմէյ օլսուն,

Զապթիա բէիսի·—Պու չէյ՝ հագրգաֆը հալէ պիր ապ մագրուն կէօրիւնէյօր իսի ամմա, չիմտի արթըգ գապուլ վէ Թէրվիհ օլունըր չէյ տէյիլ տիր, վիրա տիկէր իքի քիչի տահա այնը ասուրէթտէ գաճէլ օլունմըշ տըր·—տիկէրէք, օգուսանլարա մալիւմ օլան վագասընը պէրթաֆսիլ նագլ ու հիքայէյ իթտի,

Զապթիյէ նազըրը՝ պու տէհշէթլի հիքայէյի տինչէտիքտէն ասնդրա·—Տէմին ճէք տէօյլէտիհկինհիզտէ հագգընըզ վար իտի, էմինյէթը ուժուժիյէ Թէհլիքէտէ տիր · · · Պու հինայէթլէրին սէպէպը իհրասը՝ խըրսըզլըգ օլմայըպ, պաշգա նէ օլտուգը տա անլաշըլմատըղընտան, հէր քէսին պու խաֆի հինայէթլէրտէն տիւշմէսընը խէվֆ ու տէհշէթ օլմադա հագգը վար տըր · · · Գաթիլներ նէ՞ իսթէյօրլար, նէ՞ արտյօրլար, նէշհէն պէօյլէ պիր մուավէլէտէ պուլընըբյօրլար · · · Էկէր էհալի իլի ֆարգ իտուպ անլասա, Բարիշտէ հէր քէս գօրգմադա պաշլայաճագ, վէ պէնիմ նազըր պուլունտըղըմ իտարէյէ հիւճում ու Թէսարրուգ օլընարագ, իտարէյի մէգբիւրէ՝ հէմ հինայէթլէրի մէն իտէվ տիկի վէ հէմ միւճրիմ վէ միւթէճասբլարը ԹուԹամասրը իշիւն զէմմ ու Թագպիհ օլընճագ տըր · · ·

Զապթիա բէիսի·—ԻշԹէ պու սէպէպտէ մէսէլի, վուգու պուլան հինայէթլէր չիմտիքի հալտէ կիգլի գալմալը տըր · · ·

Զապթիյէ նազըրը·—Կիգլի գալմա՞գ մը · · · գալի՞լ մի տիր · · ·

Զապթիա բէիսի·—Էկէր միւտաաիի ուժուժիյէթլէ ուզալըգպ, կազէթալարա հիշպիր մալիւմաթը բէմվիյէ իթա օլունմամասընը ձիւմհուրիյէթ միւտաաիի ուժուժիսինէ գապուլ իթտիրէպիլիր իսէնիզ, պուննտան գապլէ վէ պուննտան գօ՛յ պիր շէյ օլմազ · · · Էկէր պէօյլէ պիր սիւքիւթ իսթէյար օլունըր իսկ, Բարիշտէն չըգըպ կիթմէզ · · · Գու կանոտէ միւթէճասբլար տա միւճազաթսըզ գալաճագլարընը գանն ու մէմալ իսէրէք, բէնգ օ գատար սագընմայաճագտըր հիհէթլէ, քէնահլէրինի սուրէթը խաֆիյէտ արատըղընմըզտա, պուլմադա խայրհէն խայրի իւմիտվէզ օլաճագ տըր · · · Ինչտասան քէլամ Բարիշ էհալիսի՝ հինայէթլէրին իհրա օլունըճագ տըր · · ·

ղընը վչ ճանիլէրին Թէզնիփ իտիլտիկինի հէր պիր վագիտա խապէր ալաճագլար տըր . . . Գու հալտէ արթըգ գօրգաճագ պիր սէպէպ օլմայըդ, իտարէնին նամուսը տա մուհաֆազա իտիլմիչ օլաճագ տըր . . .

Զապթիչ Նազըրը . — Օլուր . . . Կազէթալարա մալիւմաթ վէրիլմէմէսի խուսուսընտա միւտտաիի ումումիլիքլէ պիր գարար վէրիրիմ, լաքին չարուգ տավրանընըդ, զիրա պու կիսի սրրըլար ուզուն միւտտէթ գարալը գալամագ . . . պազը էճզաի քիմեէվկիչ կիսի պիր ազ էրքէն պիր ազ կէճ բաթլագ վէրիպ գապընտան տիշարը չըգար .

Զապթիա բէհի . — Զարուգ տավրանաճաղըդ . . . պու իչի՝ հագգընտա պիր հագգըն էմինիչէրը քեամիլէմ օլան մուավինլէրիմտէն պիրինէ Թէվֆի ու հէվալէ իսէճէչիմ . . . Գու մէմուր՝ կէչէնտէ սիդ սէօյլէտիկիմ Բէյճօն Ֆրօմանթալ տըր .

Զապթիչ Նազըրը . — Բէյճօն Ֆրօմանթալ տէտիկինիդ՝ պունտան ագտէմ մահքիմ օլուպ լաքին մուախխէրէն պիդէ խըտմէթ իթմէք չարթըյլա ճէգաընըն պիր գըսմը աֆվ օլունտա առամ տէյի՞լ մի տիր .

Զապթիա բէհի . — Թա քէնտիսի տիր . . . Էվլատը՝ պադաասընըն սաղգաընը սիլմէդ . . . Բէյճօն՝ օղլունտան պու հալի կիդէմէք իչին հայաթընը պիլէ ֆէտա իթմէյէ հազըր վէ ամատէ օլտուղընտան, մէմուրիյէթինտէն աֆվ օլունմասընը վէ գայռը Թէրգին խոլմէսինի խաթիտա ու Թալէպ խայօր . . . Մէրգումըն խաթիտասընը իլթիզամ վէ Թէսահուպ իթմէնիդի բէնա իթմէք Նիյէթինտէյիմ, մէրգում՝ պիրա հէր նէ գատար պիր խաթատա պուլընմըշ իսէ տէ, եհնի պէնճէ Թէմամըյլա ըրզ ու նամուս սահիպի պիր ատամ տըր . . . Գունտան մատտա պիդէ չօգ պէօյլէք խըտմէթլէրտէ պուլընմըշ տըր . . . Լաքին Թէքմիլ սէրպէսթ օլմադտան էվվէլ սիդէ պիր խըտմէթ տահա խֆա իթմէյի տիր .

Զապթիչ Նազըրը . — Էօյլէ իսէ մէրգումը խաթիտատամ խոհնիդ, վէ օ սօն խըտմէթի տէ խֆա իթտիհնամէ, քէնտիսինի խաթըրմա պըրագգընըդ . . . — էտի, վէ չարուգ տավրանմալարընը զապթիա րէիսինէ Թէքրար ըամարլատը . Գունտէհու պու իշի մէմուր էէքտիկէրինտէն այրըլտըլար .

. .

Միրօմէանիլ սօգաղընտաքի գօնագտա Անժէլ՝ Մարթ իլէ պէրապէր արապատան աչագա իննէրէք, տիւշար օլտուգլարը պէօյլէք Թէհլիքէյի տօգթօր Թօմբընա նագլ ու հիքմայէ իթտիքատէ, մէդքիւր գօնագտա պէօյլէք պիր հէյէճան հատուսուլէ կէլմիչ խոհ .

Ժագ Լահարտ՝ կէնճ գըզա գալպինի Թէսքին իսէճէնէք պիր իլաճ իչիրտի, զիրա պայկընըդըղընըն արգասը սըրա պէօյլէք պիր իսալէճանըլ գալպէ տիւշար օլաճագ, սընըդրը Թօմբմասը տա մուհագգագ կէօրիւնիյօր իսոհ .

Գունտան մատտա սահաթէ տօգթօր՝ էօքսիճ գըզընն կիտիպ պիր ազ իսթիրահաթ իթմէսինի տահի Թէնպիհ իթմիչ օլտուղընտան, մէրգումէ գըզ՝ բէնճ զիյատէ Թագաֆֆիֆլրտա պուլընմասընտա մէպնի, պու Թէնպիհէ մահէլմէմուննէյէ իԹատաթ իթտի վէ օտասընտա կիտիպ գարեօլասընընն իւզէրինէ սէրիլիվէրտի .

Մէրգումէ կիթտիքատէ, Բատգալ, Անժէլ վէ Ժագ պիր արտայտա կէլիպ Թօքլանտըլար .

Ժագ՝ Բատգալընն մուհիպպէնէ . — Գուլօնընը օրմանընտա կէչինտիկինիդ զէման այրըճա պիր իսապէր վէ մալիւմաթ ա՞լմատընըդ մը .

Անժէլ . — Օրմանտա պիր իսապէր վէ մալիւմաթ ալմատըդ ամմա, սիդէ ղայէթ միւհիմմ պիր իսապէր վէրէպիլիրիմ . . . Գու իսապէրին նէ օլտուգընը պէչհուտէ արամայընընըդ, հիչ պուլամազսընըդ .

Բատգալ . — Էօյլէ իսէ սէօյլէ պագալըմ .

Անժէլ . — Գօնէք Ֆապիէն տը Շաֆըլիւքա մատմազէլ Մարթը կէօրտիւ .

Բատգալ . — Էյ սօնդրա՞ .

Անժէլ . — Միգին քէչքի իթտիկինիդ չէյ վիճտուտ պուլտը . . . Մարթըն կիւզէլլիկի՝ մէրգուժըն իւզէրինէ էրքյիճէչ պիր Թէհսիր հասըլ իթտի . . . Շիմտի օ սաֆթէրուն տէլիգանը՝ զըգա տէլի կիպի ալէագա իթմիչ տիր . . .

Բատգալ . — Էյ նա՞սըլ օլտու պագալըմ .

Անժէլ . — Նասըլ օլտուղընը սիդէ պիր ազ էվվէլ Թէքմիլ նագլ իթտիմ, հէքսինի պիլիրսինիդ . . . Սիդէ եալընըդ պիր իսիմ սէօյլէսէմ քիֆայէթ իսէր, իչի Թէմամըյլա անլամըշ օլտուրսընըդ . . . Թուզ բուհը չիշէսիյլէ Մարթըն պայկընըզընը տէֆ իսէն նազիք տէլիգանը՝ գօնճէս տը Շաֆըլիւքսին օղլու տըր . . . Սիդ պու տէլիգանըլըգը բազար էրքէսի կիւնքի սօարէնիդտէ գըզա Թագտիմ իթմէք իսթէյօր իտինիդ . . . Իչտու բէհնի Թագտիմ օլմուշ պիթմիչ տիր . . .

Բատգալ՝ կիւլէրէք . — Տիմէք պիր քէօթիւլիքտէն պիր էյիլիք տօղմուշ տըր .

Ժագ . — Էյ օ տէլիգանը գօնճըն էյիմէ ԹուԹուլմըշ օլտուղընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիդ . . .

Անժէլ . — Մէմուլ իթմէք տէյիլ, տատէթա էվինիմ, պու տէտիկիմի տալա չիշտէ իթմէյինիդ . . . քէնտիսի պիդիմ եանընմըզդա գօչուպ կէլտիկի սըրատա, պէն տէ քէնտի չէհրէսինի Թէսդիգ իտէյօր իտիմ . . . Մէրգուժըն չէհրէսինտէ էվվէլա հայրէթ վէ սօնդրա մէՀԹուհէյէթ Նիւմայան օլույօր իտի, բազար էրքէսի կիւնքի սօարէտէ պէհէմմէհալ պուլընմամագ տըր .

Ժագ . — Քէնտիսի սէօյլէտի՞ մի .

Անժէլ . — Էվվէմ, իտմինի վէրէրէք, կէլէճէկինի պիլտիրսին .

Ժագ . — Բէք ալա . . . Քէվալը նէզաքէթինտէն նաշի սիդէ մուավէնէթէ ըԹատան օլմասընտան տօլայը պէյանը Թէհէքքիւր իթմէք իչիւն գօնաղընա կիթմէքլիկիմ՝ զաննըմ միհնասիպ օլուր .

Բատգալ . — Գէնճէ պիր գարթ տը վիդիթ տէ քիֆայէթ իտէր . . .

Ժագ . — Իհթիմալ տըր . . . լաքին մէրգուժ տէլիգանըլըգը քէնտի էվինէ կէօրմէք վէ քէնտիմի գօնԹէճէ ԹանըԹմագ լազըմ տըր . . . կէօքսիսինի կէրէ կէրէ կէզէն տատմէլարտան ասլա չիշտէ օլունմազ . մատտա քի մէրգուժ տէլիգանըլընըն էվինէ կիրմէյէ վէսիլէ էլէ կէչմիչ տիր, պու վէսիլէտէն խաԹիֆատէ իտէյիմ . . . քիմ պիլիր, պէչքի տէ պու վիդիթա տայէսինտէ մէրգուժ տէլիգանըլըգը մալիւմինիդ օլան մահալէ չէքիլ կէօքիւրմէյէ պիր վասիԹա պուլապիլէճէյիմ . . .

Բատգալ . — Տիմէք Մարթ քեաֆի տէրէճէտէ պիր եէմ օլմազ տէյու գօրգույօրսըն, էօյլէ՞ մի .

Ժագ.—Մարթ՝ հիչ տայանըլմազ պիր եէմ տիր, ոնու բէք ալէա պիլիրիմ. լաքին մուվաֆֆագըյէթի Թէէմին իթմէք իչուն հիչ պիր Թէտպիրը իհթիյաճքեաբանէ իթթիխազընատան կէրի տուրըմալը տըր. . . պաճթըմըզ տա ալնին մէ-մուլինտէն բէք զիյատ պիզէ կարտըմ խոյօր. . .

Բասգալ.—Նա՞սըլ, նէ՞ սուբէթտէ։

Ժագ.—Գոնճէա տը Շաթըլիւքա պէնիմ տավէքնամէմի ախզ իթմիչ օլուզ, լաքին մէրգուզմէ գատըն պէնի Քանըմազ օլտուղընատան, պու տավէքէ իճապէք իտէճէկի չիւպհէ Քահքընատա տըր, զիրա պու եօլտա պիր տավէք՝ Ամէրիգա ուսուլի օլուզ, պէնիմ տէ Բարիզ ատէթլէրինի պիլմէտիկիմի իչմա խոչր. . . Տավէքը մէգքիւրէչէ իճապէք իտէճէկի չիւպհէլի տիր ահչօրըմ ամմա, պիր ճիհէթճէ իճապէք իթմէյէճէկի տէ ագլա բէք եագընտը տըր. . . Մատամ տը Շաթըլիւքա՝ քիւպէրատէն պիր գատըն օլուզ, անըն իչուն ուսուլը Թէչրիֆաթինին հիւսնիւ իճրաաընա բէք զիյատէ տիգգաթ ու իթինա իթմէյէ մէճպուր պուլունտուղընատան, պէնիմ ատէքա ուսուլը մէգքիւրէչէ քահգիր եօլլու իրսալ իթտիկիմ տավէքէ մէրգուզմէնին բէք տէ իճապէք իտէճէկինի մէմուլ իթմէյ. . .

Բասգալ.—Օղլու կէլէճէյիմ տէ՞ մի. . .

Ժագ.—Օղլու չօճուգ տըր, հէնուզ ագըլպալիղ պիլէ օլմամըշ տըր. . . Օ էօյլէ սէօյլէր ամմա անասը իչի չէվիրիսի, քէնտի գաթի էմրինէ իթաաթ իթտիրէպտիր վէ անըն՝ մատամագլ Մարթը եէնիտէն կէօրմէք արզուսի չէտտինի Թէնքին իտէպտիր. . . Վալիճէսինին պու էմրինէ իթաաթ իթմէմէք իչուն Նէ՞ պէհանէ պուլապիլիր, զիրա ատգթօր Թօմբօրընըն եանընտաքի գըզա տէկի օլուրճաաընա ալէագա իթմիչ օլտուղընը գօնճէսէ սէօյլէյէմէզ. . . Սիզ տաիսի պէնիմ գատար էյի պիլիրսինիզ, բէք կէնճ օլան տէկիգանըլար՝ քէնտի պիրինճի աչգ ու ալէագալարընը հէր քէատէն վէ հաթթա վալիճէրինտէն պիլէ կիզլէմէք իսթէրլէր.

Բասգալ.—Պէօյլէ պիր Թէչէպպիւսին սէնի տիւչարը Թէհլիքէ իթմէյսինատէն գօրգուլմա՞զ մը։

Ժագ՝ օմուզլարընը օյնաթարագ.—Էօյլէ չէյ մի օլուր. . . Ֆաճիէն ատ Շաթըլիւքա՝ հառնըմտաքի գըզա մուավէնէթ իթմիչ. . . պէն օնա վաճիպէտէն օլարագ պէյանը Թէչէքքիւր իթմէք իչուն պիր վիզիթա վէրիյօրըմ. . . պուռնատան Թապիի, պուռնատա սատէ Նէ՞ օլապիլիր. . . Պէնիմ մուամէլէմ՝ տիւնէա ատամը, Թէրպիչէյլի պիր ատամ մուամէլէսի օլուզ, պէյլքի գօնճէսի տէ բազար կիւնքի սօրիյէ կէլմէյէ գառարըրըմ. . .

Բասգալ.—Էօյլէ խոչ խսթէտիկին կիպի հար. . .

Ժագ.—Պէնիմ պու Թէչէպպիւսիմ պու գատարլա պիթմէյէճէք. . .

Բասգալ.—Տահա պաչգա Նէ՞ եաբմագ խսթէյօրսըն։

Ժագ.—Իճրաաը զէմանը կէլիպ հազըր օլմայընճա, բլանլարըմըզն Նէ օլտուղընը քիմսէյէ սէօյլէմէք իսթէմէմ. . . Պէն իչէ Թէչէպպիւս իտէյիմ տէ սիզ տէ պագընըզ. . . Ֆրօֆանթալտատան պիր խասէյէ վա՞ր մը տըր։

Բասգալ.—Եա՛յր. . . Իչիթմիմ քի պագա օղուլ պուրատա տէյիլէր իմիչ։

Ժագ.—Քէնտիլէրինէ պիր տավէքնամէ կէօնտէրտիմ ամմա, պիլմէմ քի կէլէճէքլէ՞ մի. . . Էկէր կէլմէզլէր իսէ, անլէր իչուն սուբէթը հիտտէյէտ պիր չարչ տիւչիւնմէլի. . . Անլէրին կիպլէնմէճէք հիչ պիր սէպէպի ճօզ տըր, տիմէք պուլընաճաղընա կէլիրլէր։

Բասգալ.—Էվվէթ, պուլընաճագլար տըր. . .

Ժագ.—Պու կիւն մուայէնէ կիւնիմ տէյիլ տիր, քէնտի իչլէրիմիզէ պագալըմ. . .

Պու արա պիր խրատէթքեար կէլիպ, Թատմըն հազըր օլտուղընը խասէր վէրտի։

Ժագ՝ հէվասէն ուչագա.—Շիմտի աչագա էնէճէյիզ. . .—տէտիքտէն սօնրա, ուչագ չէքիլիպ կիթտիկինտէ, սախթէ տօգԹօր իլավէԹէն.—Սէվկիլիմ Անժէլ, մատամագլ Մարթ հազգընատա պիր իրթ սէօզ սէօյլէյիմ. . . Սիզ մէրգուզմէ իլէ չօզ գօնաղըրսընըզ. . . սիզ էմինիյէթի պէրքէտմալ տըր։

Անժէլ.—Շիւպհէսիզ էօյլէ. . .

Ժագ.—Պու կիւնէլրատէ հալը սաալըգընատա, հալը հազըրգընատա, խսթիգպալ լինատէն սիզէ հիչ պահա իՔթմէմիչ մի տիր. . .

Անժէլ.—Պահա հիչ պէօյլէ պիր չէյտէն պահա իՔթմէմիչ տիր. Լաքին Նէչիւն սօրույօրսընըզ։

Ժագ.—Մէրգուզմէնին Բրթի Գատթէլտէն միւֆթարէգաթընատա պէրու նիւմայան օլան մահգունիյէթինէ պէնճէ պիր սէպէպ օլմալը տըր. . . Մէրգուզմէտէ զահմէտա կէլէն Թէպէտտիւլը ադիմի մուԹլագա սիզ տէ ֆարգ ու միւչահէտէ իթմիչ օլաճագսընըզ. . .

Բասգալ.—Հագիգաթէն մէրգուզմէյի պիր ազ քէտէրլի կէօրիյօրըմ. . . լաքին վալիճէսինին վէֆաթընատա նէչէթ իտէն հիւքմ ու քէտէրլի պու արա եէնիճէն պիր ազ քէտալը չիտտէթի իթմիչ զամն խոյօրըմ. . . չօգ տէֆա պէօյլէ օլմուչ տըր։

Անժէլ.—Իսթէր պուրընըն իչուն օլսուն, իսթէր պագա չէյ իչուն օլսուն, Մարթ պանա պու պատտէ հիչ պիր մալիումաթ վէրմէմիչ տիր. . .

Ժագ.—Պու գըզըն պիր սըրրը վար տա պիզագէն կիպլէյօր։

Անժէլ.—Պու պիր խայալ տըր։

Ժագ.—Եա՛յր, խայալ տէյիլ, հագիգաթը հալ տըր. . . Սիզ անըն կէօզէ չարբաճաղ պիր չէյինի կէօրմէմիշճէ, ուշաղը բէք օ գատար կէօրէմէզսինիզ։

Անժէլ.—Էյ Նէ՞ սըրրը օլաճագ տէյու զանն իտէրսին։

Ժագ.—Սըրրը չու եա պու չէյ տիր տէյու Թային իտէմէմ. . . անճագ պիր Թագըմ ֆարղինյաթտատա պուլունըրըմ. . .

Անժէլ.—Թէտավվուրլարընըզը քէչի ու ֆարգ իթմիչ օլտուղընը զանն ու մէմուլ իտէ՞րսինիզ։

Ժագ.—Եա՛յր, պուռնը հիչ մէմուլ իթմէմ, պուռնըն իտքտանը եօգ տըր. . . Մէրգուզմէնին Թէպէտտիւլը Թավը ու հալի՝ պիր բազարտատ վէ պիր քէտէրը ճէթտատէն Նէչէթ իթմէքճուն տիր, էվվէրինին սըճագլարը՝ սըրֆտա իլէՔթինէ միւպԹէլա օլտուղընը կէօսթէրիյօր. . . կէօզլէրինին գըրմըզըլըը՝ կէճէլէրի ուչգուրգ գալտըղընը իրտէ խոյօր. . . Մարթտատա պիր հալ վար, պուռնը անլատագ խաԹէրիմ, անլամալըյմ. Աբրայալըմ. ինատա արատագընը պուլըր։

Բասգալ՝ տօգթօրքն հարարէթլի սէօյլէյիլինէ պիր ազ թէամճիլ խէրէք։— Է՜հ, նէյինէ՞ լազըմ։ . . Մարթ էլիմիզէ պիր ալէթ տիր, պաշգա պիր չէյ տէյիլ տիր։ . . Մէրգուժ գըզ՝ խասէրի օլմազսըզըն պիզիմ քէնտիսինէն պէքլէ-տիկիմիզ խըտմէթլէրի խիճա խէր տէ արթըգ պիզէ լիազումը գալմազ իսէ, զանն իմմէտ քի պու էնկէլի եանըմըզտա ալըգոյմազ նէյէթինէ օլասըն վէ էլալէթէ տէֆ իմմէյէ պագամազսըն . . . Իմոի նի՞չին մէրգուժէնին խայալի ըզաբրաալ վէ քէտէրլէրինէն էնտիչէ խոյօրսըն։

Ժագ՝ Բասգալը տիյնէմտիկի սըրատա տիմրէյէրէք։—Իսթիգալէլ քի՞մ քէֆիլ օլապիլիր։

Բասգալ։—Իչթէ պու սէօզիւնտէն՝ տիւչիւնմէյէն նէ խատուկի անըաչըլըյօր, ազիզիմ։

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք։—Ահ՛հ մի . . .

Բասգալ։—Մարթըն կիւգէլիկի սանա թէկսիր իսթիկինէ եավաչ եավաչ ի-նանմազա պաչլայօրըմ։ պու էօքսիզ գըզ՝ սէնին գալպինտէ պիր աթէչը աչգ քէյ-տա իմմէյէտ տիր, սէն իսէ պու կիպի հրսսլար տահա պիր գաշ կիւն ագտէմ տէյիլիք տիր տէյօր խոն . . Խիւլասաի քէլամ սէն ագըընը գաչըրմազագ տէրէ-ճէյտէ աչգ օլմուշսըն տըր . . . տօղրու տէյի՞լ մի տիր։

Ժագ՝ Բասգալըն եիւգիւնէ պագըպ եէնիտէն կիւլիւմսէյէրէք։— Գէյթի էօյլէ տիր . . . պէյթի էօյլէ տէյիլ տիր . . . քի՞մ քէնտի քէնտինի էյիճէ թարթագի-լիր . . . Հայտէ կիտէլիմ թահամ իտէլիմ։—տէյէրէք, թահամ տալօնընա էնտիրէր։

Թահամ գըտատա սիւրիւպ, էսնաի թահամտա Ժագ տիւչիւնճէյի վէ Թասալը կէօրիւնտիւ։

Ժագ՝ սուֆրատան գալգտըղը սըրատա Բասգալա խիթապէն։— Մօգաղա չը-գամա՞գմըսըն։

Բասգալ։—Յա՛յր . . . Շաթըլդիւքտա գօնաղընա վուգու պուլաճագ գէյտրէքի-նին նէքիյճէսինի անլամազ իշիւն պուրատտա պէքլէյէճէյիմ . . .

Ժագ։—Բիճա խէրիմ, արապանըն գօչուլմասընը էմր էթ . . . Կիտէյիմ Մար-քը կէօրէյիմ վէ պատէհու հարիքէք խէյիմ . . . —տէյէրէք, Անժէլ իլէ պէրա-պէր կէնճ գըզըն օտասընա կիթմի։

Մարթ ույուգլայօր խոն իսէ տէ, օտա գարուսընըն աչըլմասը սէսինէն ա-յըլսը։

Անժէլ՝ էօնէն կիրմիչ օլմալա։—Նուրը այնըմ, ազգթօր սիզի կէօրմէք խա-թէյօր . . .

Մարթ։—Կէլսին . . . պէնի չոգ էյի պուլաճագ տըր . . . —տէր տէմէզ, Ժագ գարուտան իչէրի կիրտի։

Շէյտտա պիր սըթմատան գանը քէսըը հարարէթ իմմիչ օլուպ, չահ տատար-լըրը աթմագտա վէ գալօվի չիտտիքէ չարրահագտա խոն։

Սախթէ տօգթօր՝ պիրինճի տէֆտա օլարագ մէգթուբ օտայա կիրմէքտէ վէ Մարթը եաթմըշ կէօրմէքտէ խոն։

Հէյէճան ու խալէճանընտան Նաչի նէֆէսի գըսըլմըշ օլուպ՝ հալտէ Ժագ՝ մէրգուժէնին եաթաղընա եագլաշը, գըզըն էլինի թուքտը վէ նաղզարընը սայ-

տը վէ մէրգուժէնին եօրխուն չէհրէսինի տահի թէտգիգ իմտի։

Մարթ։—Գէնտէ սըթմա եօգ տըր . . . գօրգուժտան հալ ու թագաթըմ քէ-սիլտի, պաշգա պիր չէյիմ եօգ . . . պէն քէնտիմի չիժտի էյիլէշմիչ կէօրիւյօրըմ։

Ժագ։—Բէք էյի ատմա, սէվգիլիլիս գըզըմ, հագիգաթէն սիզտէ պիր ֆէնա-լըգ ալտուգը վէ պու ֆէնալըգըն եէնի պիր չէյ օլմատըգը՝ եիւգիւնիլմէյէն ֆարգ օլունըյօր, սիզ տահիհէն ժուզտաարըպսընըզ, պիր չոգ կիւնտէն պէրու պու ըզաբ-բաալը հալիճիզի միւշահէտ իտուկօրըմ։ պու հալինիզ Բըթի Գաաթէլտէն միւվա-բէգաթընըզը միւթէագգելդէն պէտ վէ միւպաշէրէթ իմմիչ տիր . . . —տէտիք-տէ, Մարթ գըր գըրմըզը քէսիլտի։

Գիրտէն պիրէ զուհուրա կէլէն պու գըրմըզըլըգ՝ Ժագըն քէսկին կէօգլէրին-տէն գաչտագ իտի։

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվտա իլէ։—Գիր քէտէրինի՞զ մի վար։ սէպէպը իզտիրաաը-նըզը նի՞չիւն պէնտէն կիզլէյօրսընըզ . . . պէյթի գօլայնա պու քէտէր ու իզտի-րաալընըզը տէֆ խոյրիմ . . .

Մարթ՝ սըգըլտարագ վէ քէքէլէյէրէք։—Գէնիմ պիր չէյիմ եօգ տըր, սիզտէն պիր չէյ կիզլէմէյօրըմ . . .

Ժագ։—Գուննա եէմին իտէ՞րմիսինիզ։

Մարթ՝ եէնիտէն գըզտարագ։—Գէն սիզէ պիր չէյիմ եօգ ատտիկիմտէ, սիզ նի՞չիւն պէնտէն էյմին թալէպ իտէյօրսընըզ, պէնիմ սէօզիւմէ չիւպհէ՞ մի իտի-յօրսընըզ։

Ժագ՝ իսրար իմմէյէրէք։—Սիզ իսթիրահաթա միւհիմմաընըզ, պիր ազ ու-յումագա չալըշընըզ։ Գու ազչամ ավէթիմտէ սիզի եինէ կէօրմէյէ կէլէճէյիմ . . Ինչալ ահ եինէ կէօրիւշէրիզ . . .

Մարթ։—Ինչալահ, ազգթօր . . . —տէյէրէք, էլինի Ժագա ուզաթմագտա օլմազլա, Ժագ՝ պիր նագարը աչգ ու մահապպէճէլ կէնճ գըզա պագտըգտան ահնգրա, պիրտէն պիրէ սիլահինիզ պու հալը հայրէթլիմէյէճէյիմ այըլարագ Ան-ժէլ իլէ պէրապէր օտատան տիշարը չըգալը։

18

Մարթ՝ օտա գարուսը գաբանտըգտան ահնգրա, քէնտի քէնտինէ։— Ահապա նէսի՞ վար, քէնտիսինի պէյլէ հիչ կէօրմէմիչ խոմ . . . Պու սապահ կէօպլէրին-տէ դարիզ պիր չէյ վար խոմ . . . Պահա էյլէ կէլիյօր քի կէօպլէրի եաչարմըշ խոմ . . . Պուննըն սէպէպի նէ՞ տիր ահապա։—տէյու սէօյլէնտիքտէն վէ պիր ազ միւթալէա իմտիքտէն ահնգրա։—Պէնի եաթմըշ կէօրէյէք չիւպհէսիզ միւթէվէֆի-ժաքսա աչգ ու սէվտամը քէնտիսինտէն սէքիր խէպլեճէյիմ . . . Ահ, պու՜ չէ, ժագսա աչգ ու սէվտամը քէնտիսինտէն սէքիր խէպլեճէյիմ . . . Ահ, պու՜ չէ, պու սէվտա՜, իչթէ պէնի խարագ խէն ֆէնալըգ պու տըր, իհթիմալ քի պու

ֆէնալըզ պէնի էօլտիւրէմէք տիր . . . Գու իլկիթին եալընըզ տիր իլանը վար . . . Բօլը եէնիսէն կէօրմէ՛ք . Լաքին ամեսդա մէրգուճը տիր տահա կէօրէմէ՞ք քիմիմ.— տիյէրէք , պաշընը եաստըղա գօյտու վէ կէօղէրինի գարատը :

Լաքին մէրգուճ կէնճ գըզ ույուտայըղ , նօհուտա տանէսի կիպի կէօզ եաչլարը տէօքմէքտէ իսի :

. .

Գունտան ագաչ պէյտն իթտիհիմիզ վէճկիլ , Ֆատիհէն տը Շաթըլիւքս՝ կէօղաչն նիհան օլունճայա գատար Մարթ իլէ Անժէլին բաքիպ օլտուգլարը լանատ արապասընըն արգասը սըրա պագմըշ իսի :

Մէրգուճ կէնճ գըզըն ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկի՝ մէրգուճ տէլիքանլընըն ագլընը պաշընատ ալմըշ , մէրգուճը հալը մէֆթունիյէթէ միւպթէլա իթմիշ իսի :

Ֆատիհէն տը Շաթըլիւքս՝ հանչերը ալդ իլէ Թա գալտկեահընատ վուրուլտուկ , օ զէմանա գատար քէնտիսինճէ մէճկուլ օլան պու հըսս՝ քէնտիսինի մուհիպը մահզուզիյէթ պիր հէյէճան ու խալէճանը գալտը տիւչար էյլէյօր իսի :

Մէրգուճ տէլիքանլը՝ պէօյլէճէ պիր միւսաֆիր հայրան օլուպ գալար վէ եէրինէն գըմըլտանմատը . պատհու բօմպալար լայըզ պու տաղընլըգատան այըլարագ եէնիսէն կէզինմէյէ պաչլատը . Լաքին ադըր ադըր եիւրիւտիկի սըրատա , ագլը ֆիքրի՝ Թէսաոիֆի իթտիկի օ կէնճ գըզատա , տօգթօր Թօմբօրընըն խըսըմը օլան օ կիւզել գարըտա իսի . տօգթօր Թօմբօրն տա Բարիզէ եէնի կէլէն մէշհուր Ամէրիգալը Թապիպ օլուպ , վալիսինէ՝ անգարիպ վուգուս պուլաճագ պիր սօսրէսի իշիւն պիր տաղէթնատէ իրսալ իթմիշ վէ վալիսէսի իսէ պու տաղէթէ իճապէթ իթմէմէկէ գարար վէրմիշ իսի :

Ֆատիհէն՝ քէնտի քէնտինէ .—Հայաթը ինատ՝ վէգայիճի զարիպէ վէ Թէսաոիֆաթը նամէմէլէ իլէ մէմլուճ տըր . . . Տիւն վալիսէյ կկպի պէն տէ «—Պիզ պու տօգթօրը Թանըմայօրըզ՝ Բէնտի հալդ օլտուղը մէվզիի հագիգաթինի վէ տալ ու նէսլինի պիլմէյիզ՝ պէյզի միչբէյրի բէյտա իթմէք իչիւն տիւնեատը վէլվելէյէ վէրէն պիր չարըաթատ տըր . . . Էլդէթթէկ պիր Թագըմ տաֆտէրուճլար՝ անընիլան ու բէգլամըարընա գարըլտագ գօչուպ կկտէճէքսէյր , պիրկիմ օ տաֆտէրուճլար սըրատընա տահիպ պուլընմամըզ եագըշմագ . . . Էվիմիզտէ գալալըմ—» տիյօր իսի , Իչիմէ տիւն պէօյլէ տիւչիւնիյօր . . . հէր քէսէ գարշը տա պէօյլէ իտտատա իտէճէք իսի . . . Գու կիւնքի կիւնատ վագըտա հիչ պիր Թէպէտտիւլ մուգտուպտընըլ իսէ տէ , զարիպ պիր վագատ՝ օ տիլտէր կէնճ գըզը գարշըմա չըգարմըշ օլտուղընատ , չիտահ պալիսէյ՝ Նատիւտըլ վէ տիրայէթ ու հէյրէյէթի պիր գաթ օլան մէրգուճ տօգթօրը տատվէթթիճէ իճապէթի իթմէմիշ լայըտ կէլտիկինի տէօյլէմէկկ վէ իսպաթ իթմէկկ հագրը վէ մուհէյյայըտ . . . Մէրգուճէյի գատրրատագ լայըտ տըր . . . Նա՞տըլ եատրտալը տիկմէյօրըտ , լաքին մէրգուճէյի պէհվէհալ գանդրատաճագըտ . . . Տօգթօր Թօմբօրընըն խըսըմը օլան գըզը եէնիտէն կէօրմէկը իսթէրիտ . . . զաթէն քէնտիսինի եէնէ կիտիպ կէօրմէկէն վատ իթմէյիմ տիր . . .

Ֆատիհէն՝ պէօյլէճէ քէնտի քէնտինէ տէօյլէնէրէք կէրիյէ տէօնմիչ իսի :

Մէրգուճ տէլիքանլը՝ Թուրնօն ագաղընատաքի գօնատա վատը օլտուպ , տիւ-

չիւճէլի պիր հալտէ օտասընա գաթանտը , վէ վալիսէսի մատատ տը Շաթըլիւքսի՝ իլք կիւնքի գարարընտան ճայտըրմազա , վէ Միտհաթփաշի ագաղընատա տօգթօրընը Թանէսինէ կիթմէք իսթէմէսինին տէպէպի նէ իտուկինի մէրգուճէյէ չագտըրմագ-տըզընը անը օրտայա կիթմէյէ գանտըրմազա չարէ արատը :

Կիւնտուզ Թատմընըն վագթը հիւլուլ իտուպ , Ֆատիհէն՝ աշաղա էնէրէք , քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլան վալիսէսինին եանընա կիթտի :

Մէվինճի վէ կիւէր եիւզիւ օլտուղը հալտէ քէմալը չէվգ ու մուհապպէթլէ վալիսէսի գօնթէս տը Շաթըլիւքսի գուճագլատը վէ մէրգուճէյին գարըշընատա տուֆրայա օթուրտը :

Մատատ տը Շաթըլիւքս՝ օղլունըն եիւզինտէ պիր ալէմէթը ֆէրահիյէթ վէ կէօղէրինտէ պիր բէզնագ վէ բուչէնիյէթ կէօրէրէք .—Գու օտապահ տօգթօր՞ մը չըգմըշընըն , տէվկիւլիւ էվլատըմ ,

Ֆատիհէն .—Էվվէթ , վալիսէֆիկիմ ,

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Եայա՞ մը կիթտին ,

Ֆատիհէն .—Էվվէթ ,

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Նէ՞րէյէ կիթտին ,

Ֆատիհէն .—Գուլօնները օրմանընըն գարուսընա գատար վէ պիր ազ տա էօ-Թէյէ կիթտիմ ,

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Լիւքսէմպուրկտան Գուլօնները օրմանընա գատար էրէյիճէ ուզագ տըր . . . չօգ ուզուն կէզինիյօրսընը . . . վագրա եիւբիւտէք սըհհէթճէ բէք էյի տիր ատմա , էօլչիւտէն զիյատէ եօրուլմատալը տըր . . .

Ֆատիհէն .—Գօրգմա , վալիսէֆիկիմ . . . Հավա բէք կիւզել իտի . . . աղըր աղըր եիւբիւտիմ , պուլնատ իչիմէ չօգ աչըլտը . . . չիտահ կէօրէճէքսին նէ գատար էճէք էյէճէյիմ ,

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Էյլէ իսէ չօգ էյի . . . Լաքին ագըպը օլ . . . Գու կիւն Գրէթէյլտէ տօսթըն Բօլ Ֆրօմանթալա կիտէճէքսին , եարըն եօրուլա ճագտըն տէյտւ գօրգուլօյօրըմ . . .

Ֆատիհէն .— Գէյհուտէ գօրգուլօյօրսըն . . . բէնատմի սագրնատաղըմը վատ իտէրիմ . . .

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Ճուվաա էրթէսի ագշամը եախօտ բազար ատապհրը ավտէք իտէճէ՞քմիսին ,

Ֆատիհէն .—Նատըլ իսթէրսէն , վալիսէֆիկիմ .

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Գէն տէնի Թէմատըլա սէրավտէք պըրագըրըմ . . . իսթէմէյի քի աղ էյլէնէսին , իսթէտիկին գատար էյլէն ,

Ֆատիհէն .—Մատատ քի միւսատատ իսկյօրսըն , բազար ատապհրսը ավտէք իտէրիմ .

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Տօսթըն Բօլը պիր ազ էյլէնտիրմէյէ չալըշ . . . մէրգուճը պիր վագթատան սկրու բէք մահզուն կէօրիյօրըմ . . . տէն տէ պէնիմ կիպի պուտնը Ֆարգ իթմի՞չմիսին . . .

Ֆատիհէն .—Էվվէթ , վալիսէֆիկիմ , վէ հէյ տէ միւթէէսսիֆ օլույօրըմ . . .

Մատատ տը Շաթըլիւքս .—Բօլըն քէտէր իսէճէք պիր սէպէպի վա՞ր մը ,

Ֆատիհէն .—Մէյտուլ իթմէյ . . . Բէյտան Ֆրօմանթալ բէք էյի պիր բէտէր տիր

. . . ան ալ նման սէվեր խէն օ տա օղուն օ գատար մուհապպէթ վէ չէ-
ֆագաթլա սէվեր . . . Տիմէք Բօլըն արդու խէնճէք պիր չէյի եօգ տըր . . .
Ջանըմ օ չօճուղըն հագիդի օլմագտան զկյատէ զահիրի օլան մահզունկյէթի՝ ան-
վալը սըհհկյսինտէն նէչէթ խոյօր , պիրա անըն սըհհկթի պէօյլէ օլմամալը , չօգ
էյի օլմալը խոմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Հազգըն վար տըր . . . վիճուտընըն սէրրիվէճէյի
վագթ չօգ զայըթի տիւշմիչ , վէ պէտէնճէ պու գաաֆկյէթի՝ ահվալը մանէվկյէսի
իւզէրինէ սուի թէէսիր իթմէքտէ պուլընմըշ տըր . . . Հազըր եանընա կիսկյօր-
սըն , պագ քի էյլէնտիրիպ տէֆի զամմ իթտիրէսին . . . զարուրի օլարագ բէք
թէնհա պիր էօմիր կէչիրմէքտէ օլտուղընտան , չու հալինտէ հէր նէ թէպէտտուլ
վուգու պուլըր իսկ քէնտիսինէ մուճխալը սըհհկթ ու աֆկյէթ օլաճագ տըր ։

Իչպու միւքեալէմէ՝ տէլիգանլընըն հազ իթտիկի պիր օուրէթ քէսպ իթմիչ
իտի , գիրա վալիտէսի մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ պիր միհիմմ մէսէլէ իւզէրինէ
միւպահասա իտէպիլկյօր իտի ։

Ֆապիէն պիրտէն պիրէ .—Ակվկիւլիւ վալիտէհկիմ , տօգթօր Թօմբսընընն պի-
զիմ կէօնտէրտիկի տավէթնամէ խաթրընատ՞ մը տըր . Նէ եաբաճաղընը գարարլաշ-
արրմը՞շմըսըն ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Գունը պանա նի՞չիւն սօրուլյօրսըն ։

Ֆապիէն .—Զիւնքի էկէր օ տավէթէ իճապէթ իտուպ կիտէճէք իսէք , Բօր
Գրէթէյլետ ազ վագթ գալաճագըմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Տիւն նէ գօնուշտըգ իսկ ունուԹտը՞ն մը . . .
տօգթօրը Թանըմատըզմըզ իչիւն էվինէ կիթմէյէ տէ հիչ միւնասպէթիմիզ օլմա-
սըզընը տիւշիւնիպ կիթմէմէյէ գարար վէ՞րմէտիք մի . . .

Ֆապիէն .—Գու գարարըմըզ Թէմամըյլա խաթրըմտա տըր . . . լաքին պիր
չէյ տիւշիւնտիմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Նէ՞ տիւշիւնտին զագալըմ . . .

Ֆապիէն .—Եունը տիւշիւնտիմ քի , մէմլէքէթիմիզտէ քէսպը չէօկրէթ իթմիչ
օլան պու էճնէպի տօգթօրըն գօնաղընտա չիւպհէսիզ պիր չօգ ալիմլէր Թօբլան-
մըշ օլաճաղընտան , անլէրին միւքեալէմէսինի տիկնէմէք րէք միւքիմ վէ միւքէնա
պիր չէյ օլաճագ տըր . . . Գու պիր կիւզել ֆըրսաթ տըր , զաննըմ գաչըրըր ի-
սէք էյի պիր չէյ եարմըշ օլմայըզ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ պիր Թէճճիւպ ալէմէթի կէօսթէրէրէք .—Լաքին ,
տիւն էֆքեարըն պէօյլէ տէյիլ իտի . . .

Ֆապիէն .—Հագիգաթէն էօյլէ ամմա , տիւն խապէրիմ օլմագսըզըն սէնին էֆ-
քեարը մուխալագա վէ միւսթէպտանէնին Թահրը Թէէսիրինէ պուլընըշյօր ի-
տիմ , պու Թապէրիմէ աֆվ իտիվէր . . . Խիլաաֆ քէլամ , սէնին պաշգա պիր
ինֆիալին օլմայըզ , տօգթօր Թօմբսընըն սիզի Թանըմագսըզըն Թէքլիֆսիզճէ
խանէսինէ տավէթ իտէրէք , քէնտիլի ալէմէ պիլտիրմէք խաթէմսինէ կիւճէնէնյօր-
սըն , պիլիրիմ . . . լաքին , պուհտան պիր չէյ չըգմազ մէրգում տօգթօր՝ ալիմ
պիր ատամ օլուպ , պուհտան մատատա պիր Ամէրիգալը օլտուղընտան , պու կիպի
պիր հարէքէթինէ նազարը աֆվ իլէ պագըլատըգիր . . . Միւճթէմէսի Ամէրիգա
էհալիսինին քեաֆֆիյէսի քէնտի քէնտիլէրինի ալէմէ չավ իթմէկէ բէք զկյատէ մէ-

րագլը տըրլար . . . հաթթա պու մէրագլարընը Բարիգէ պիլէ իտխալ իթմիչ օլ-
տուգլարընտան , պու եօլտա տիւնեայը վէվէէյէ վէրմէք խուսուսընտա բէք չօգ
Ֆրանսըզլար տա Ամէրիգալըլարտան ալաղը գալմագլար . . . տօգթօր Թօմբսընն՝
կազէթալարը քէնտի իսմի իլէ տօլտուրմըշ տըր , պու պէլի պիր չէյ , լաքին պի-
րինճի տէֆա օլարագ կէլմիչ օլտուղը պիր մէմլէքէթտէ տէրագաթ քէնտկյի Թա-
նընթմագ իչիւն պուհտան պագգա պիր չէյ եարատալմըր մի իտի . . . էկէր քէն-
տիսինէն էմին օլմագսա իտի , օրթալընը պու գատար վէվէէյէ վէրմէզ իտի . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ բէյ տէր բէյ Թէճճիւպ իտէրէք .—Լաքին պու նէ՞
հարարէթ , էվլատըմ . . . տիւն պիր լիսանը Թահգիրլէ պահս իթտիկին վէ շար-
լաթանլըգ աֆֆ իթտիկին պիր ատամըն տավասընը պու նէ՞ տէրէճճ զայրէթլէ
միւտաֆիսա իտկյօրսըն ։

Ֆապիէն .—Տիւն հագգսըզ իտի . . . տիւշիւնիպ պու հագգսըզլըզմա գա-
նի օլտուտ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Բէք էյի , էօյլէ օլսուն . . . Լաքին պէօյլէ պիր
տիւշիւնճէ նէտէ՞ն խաթրընա կէլտի . . . —տէտիքտէ , Ֆապիէն՝ տիւշարը միւշ-
քիլաթ օլարագ գբը գբրմըզը քսիլտի ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ մէրգուժըն գըզարըպ պօզարտըզընը կէօրէրէք վէ
կէօզլունէն իչինէ պագարագ .—Սէվկիւլիւ էվլատըմ , պանա էօյլէ կէլկյօր քի պէն-
տէն պիր չէյ կիզկյօրսըն ։

Ֆապիէն .—Է՛հ , սէնտէն նէ՞ կիզկյէպիլիրիմ ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Գիլմէմ վէ պիլմէք խաթէրիմ . . . մուխթասըք օլ-
տուղըն հուրրիյէթը լիսանէա սէօյլէ պագայըմ . . .

Տէլիգանլը՝ պուհնա ճէվապէն պիր չէյ սէօյլէյէճէք վէ չիպհէսիզ քէքէլէյէրէք
չօլթագ պիր սուրէթտէ ինքեարտա պուլընճագ իտի իսկ տէ , հէնուզ աղզընը
աչմագտան , Թատմ սաղնընընը գարուսը աչըլտը վէ ուշաղըն պիրի՝ պիր կիւմիւշ
Թէրսի իւզէրինէ պիր գարթ տը վիզիթ կէԹիրտի ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Նէ՞ վար , ժէ՛րմէն ։

Ուշաք .—Մատամ գօնճէս , պիր էֆէնտի կէլմիչ , սիզին վէ մահտուտընըզ վի-
գօնըրն եանընա գապուլ օլունմագ իսթէյօր . . . իչԹէ՛ քէնտի գարթ տը վի-
զիթի . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ գարթ տը վիզիթի աչտը վէ իսթիղրապ իտէրէք
նիւքսէք սէս իլէ «—Տօգթօր Թօմբսըն—» տէյտու օգուտը ։

Գատէհու գօնճէս՝ պիր սապարմագտա վէ պիր գըզարմագտա օլան Ֆապիէնէ
տէօնէրէք տէտի քի ,

—Գու վիզիթա նէտէ՞ն իյմապ իտիյօր , պէն պուհնտան հիչ պիր չէյ անլա-
յամայօրըմ ։

Ֆապիէն՝ քէնտինճէ տէրհալ պիր գարար վէրէրէք .— Լաքին պէնիմ իչիւն
էօյլէ տէյիլ տիր ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս .—Էօյլէ իսկ իյզահաքընը վէր պագալըմ . . .

Ֆապիէն .—Վէրէյիմ . . . Գու սապահ Գուլօնճը օրմանը գարուսընընտա պիճ-
Թէսատիճ տօգթօրըն ագրապասընտան իքի գատընա պիր իսրտմէքտէ պու-
լունտըմ ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Նէ՞ խըտմէքի։

Ֆապլիէն։—Արապալարը ազ գալըքն ալէվրիլիպ բարչա բարչա օլաճագ խոի ... մէրգուէմ գատընլարտան պիրի պայըլըը ... հէլէ քի իւսթիւմտէ պիր Թուզ բուհը չիչէսի վար խոի ... Տօգթօր չիւպհէսիզ Թէչէքքիւր իչիւն պիզէ վիզիթայա կէլմիշ տիր ...

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ կիւլիւմսէյէրէք։— Անլամադա պայլայօրըմ ... 0 գատընլարտան պիրի՝ չիւպհէսիզ կէնճ վէ կիւզել խոի, տէյի՞լ մի։

Ֆապլիէն՝ էօնիւնէ պագժադա պայլասը։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ։—Տիմէք օ տիւչիւնճէն պուն. տան նէչէք իթմիշ ... տիմէք պուներն իչիւն տօգթօրըն տավասընը օ գատար զայրէքլէ միւտաֆիլա խոյօր խոին, էօյլէ՞ մի ... պուներ պանա չարուգ սէօյ. լէմէյի խոին ... Ժէ՛րմէն, օ միւսաֆիրի քիւչիւք սալօնա կէօթիւր, պիզ տէ օ. րայա կիտէր քէնտիսկոյէ կէօրիւչիւրիզ։

Ուչագ տիչարը չըգարը։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ օղլուները գուճագլայարագ։—Ահ, սէնի կիտի եա. լանճը սէնի, կիւզել գատընլարա մուսաֆիրէթ խէբրսին տէ, պու պապտէ էօյիւն. մէզ վէ քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէզսին հէ՞ ... Վէ օ կիւզել գատընլար տա հէ. ման տօգթօր Թօմբըներն խըսըմները պուլուներըլար ... Հագիգաթը հալտէ պիր իչէ Թէսաուիֆ գարըչըճա, օ իչ էյի օլուր ... Հայտէ կիտէլիմ տօգթօրը գա. պուլ խոէլիմ ... Մէրգուէմըն սէրիան վիզիթայա կէլմէօնիէն՝ քէնտիսինին հօլ էրքեան պիլիր պիր տատմ օլտուղը անըսըըլըյօր ... Շիմտի պիր ազ քէնտիսինէն խօչլաչմաղա պայլայօրըմ ... —տէ՛մ, վէ նիմ սըգըճաքըը վէ Նիմ սէվինճլի օ. լարագ արգասը սըրա Ֆապլիէն կէլմէքտէ օլտուղը հալտէ, Փագ Լակարտըն կէօ. Թիւրիլտիկի սալօնա տօգրու կիթմի։

Փագ Լէկարա՝ մէզքիւր քիչիւք սալօնըն օրԹասընտա տուրմըշ, տիգգաճլը տիգգաճլը տուվարտաքի րէսիմլէրէ պագըյօր խոի։

Սաճէք տօգթօր Թօմբըն՝ անա օղլուըն իչէրի կիրտիկինի կէօրտիւքտէ, գօն. Թէսէ քէմալը հիւրմէճ ու նիւվազիլէ արզը Թէվազու իթտիքտէն ասնըրա տէմի,

—Րէճա խէբրիմ, մատամ, եէքտիկէրիմիզի Թանըմագտան էվվէլ նէղտինիզտէ գասուլ օլուռնմագլըըմը ճէսարէճ խոտուգ Թազէգ իթտիկիմէ աճվէրնըզը տիէրիմ ... Գիլիրիմ, եաբարըղմ բէչ պէօյիւք միւնասէպէթսիզլիք տիր, լաքին սէպէպ. էրինի արզ խէյիմ ... Մախտուտ էճինտինիզէ պիր վագաատան տօլայը միև. նէճատար գալմըշըմ, պու վագիճինին խիճասը էրքէսի կիւնէ Թէէխիր օլուռնա. մագ խոի։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ էյիյէ տօգթօրա պիր սանտալեա կէօթէրէրէք։— Ֆիլհագիգա օղլուտ պու սապահ ագրապանըզտան իչի գատընա ճիւզիյաթ Նէվին. տէն պիր խըտմէքտէ պուլընմըշ ...

Փագ։—Ճիւզիյաթ Նէվինտէն տէյիլ, մատամ, հագիգի պիր խըտմէքտէ պու. լունմըշ օլտուղընատն, իչիճ պէն տէ պէյանը չիւքրան վէ միննէթտարլի իչիւն տէվէճճահանէյինէ կէլտիմ։

Ֆապլիէն։—Գինիմ եէրիմէ պայգասը օլուտ Նէ եաբատագ խոի խսէ, պէն տէ անը եաբարմ, զէյատէ պիր չէյ եաբմատարմ ...

Փագ։—Գու պապտէ սիզէ հէմճիքքատր օլմատըղըմը միւսաատէնիզէ մաղրու. րէն պէյանէ հիւրմէթ իտէրիմ, էճինտի։ մահալը վագաատտա եալընըզ սիզ տէյիլ խոինիզ, լաքին եալընըզ սիզ՝ ազ խոտուգ, տիւչարը Թէհլիքէ օլան տրապայա տօղրու չըԹապան օլարագ մէրգուէմ գատընլարա մատավէնէթ իթտինիզ ... պէնիմէ պէրապէր անըէրին տաճոի Թէչէքքիւրինի արզ իթմէյէ կէլմիշ ... — տիյէրէք, կէօսքէրիճէն սանտալեա օԹուրմըշ խոի։

Ֆապլիէն՝ գըզարարագ պայընը էօնիւնէ աատը։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Գու իչի գատընլար՝ չիւպհէսիզ զէվճէնիզ Մատամ Թօմբըն իլէ քէրիմէսի խոիլէր, տէյի՞լ մի։

Փագ։—Յա՛յր, մատամ ... պէն տուլըմ վէ գըզըմ տա էօլմիւչ տիր ... Անըէրտէն եալընըզ եալընճասը ագրապամ արը, տիկէրի տիլտէր վէ սէվիմլի պիր գըզճընըզ օլուռ, պէնիմէ հիչ պիր ագրապալըզը եօգ արը ... Վալիտէսինին էօլտիւկի վէ քէնտիսինին պու ալէմտէ էօգսիւզ վէ քիմսէսիզ գալըըը սըրատա, քէնտիսինէ մատավէնէթ իթտիմ, ամընտա եանընմա ալատմ ... Քէնտիսինի չօգ սէվէրիմ, էօլմիչ սէվգիլիւ գըզըմ կիպի սէվէրիմ, սիմատա, տիլէյագ վէ Թապի. աճա Թըպգը էօլէն գըզըմա պէնէյր ... Մէրգուէմէյի քէնտիմէ ճան էվվատը եաբատմ. վագԹ վագԹ պանա էյիյէ կէլիր քի, տատը բէտէրլիյիմ ...

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Գու էօգսիւզ գըզը եանընըզտան ատմանըզտան տօղա յը ճէնատը Հագգտան նատիը միւքեաֆաթ օլատագսընըզ, էճինտի։

Փագ։—Գու միւքեաֆաթա զաթէն նատիլ օլույօրըմ, մատամ, զիրա մէրգուէմ գըզ էվիմին չէնդիկի տիր։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Գաճ եալընտա արը։

Փագ։—Օն տօգուզ եատընտա արը ...

Ֆապլիէն՝ քէնտի քէնտինէ։—Գէնիմ եալընտա ...

Փագ։—Ուժարըմ քի, մատամ, մէրգուէմ ճան էվվատըմը սիզէ Թագսիմ իւ. տուգ ԹանըԹտըրմագլըզըմա միւսաատէ իտէճէքսինիզ ... ԶէյարէԹիմ իչի մագ. սէտէ մէզան տիր ... Սիզէ պիր տավէԹնամէ իլուսդինէ ճէնատրէթ իթտիմ, մա. տատ ... տավէԹնամէյէ մէզքիւրը ալտ իթտիկինիզտէ, չիւպհէսիզ Թէճճիւսլ իթմիշսինիզ վէ պէօյլէ պիր մանէսատգ քիւսԹախլըզըմըն նէյէն նէչէք իթտիկինի էլալէԹԹէ քէնտի քէնտինիզէ տիւչիւնմիշսինիզ տիր ... Գունըն տա սէպէպլէրի. էլալէԹԹէ քէնտի քէնտինիզէ տիւչիւնմիշսինիզ տիր ... Գունըն տա սէպէպլէրի. նի արզ իտէյիմ ... Ֆէնէր Թէպապէրը հազրէ մէչճիյրը մատալիմիյինինատէն վէ. տատգաի ահիպապանըզտան տօգԹօր Բիչօ՝ սիզին խայրխահ վէ մէրհամէԹլի պիր գատընը օ տուտուղընըզը միտ ու սէնա իլէ պէնատէնիզէ պիլտիրմիչ, վէ պէնի սիզէ Թավսիյէ իթմէկի վէ հագգըմտա հիւսնիւ զանընտա պուլուներընըզը սիզէ Թէչմին Թավսիյէ իթմէկի վէ հագգըմտա հիւսնիւ զանընտա պուլուներընըզը սիզէ Թէչմին էլալէմէկէ սէօզ վէրմիչ խոի ... Գու խուտուս՝ վագըա ճիւրաթը վագըտաը էօրԹ. մէկ, լաքին ազ չօգ անըն սէպէպլինի անլաթըր։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։—Ֆիլհագիգա տօգթօր Բիչօյը չօգ Թանըրըմ վէ օնա բէչ գիյատէ հիւրմէթ ու րիայէթ իտէրիմ ... Գու իֆատէնիզտէն՝ Թէչճիւ. պիմի մուճիպ օլան հարէքէթը վագըանըզըն սէպէպինի անլատըմ. հագգընըզ վար խոիչ, պէօյլէ եաբմանըզ բէչ Թապի խոիչ ...

Փագ։—Իչէ՛Թ պու սէպէպտէն տօլայը աճվէրնըզա նատիլ օլաճագտըմը մէմնու խոիյօր խոիմ ... Գու կիւն խանէնիզէ կէլմէյէ միւնասէպէթ տիւչվէսինատէն վէ

պու միւնասէպէքլէ սիզէ իթաի իշզահաթ էյլէտիկիմտէն տօլայը բէք մէմնուն օլ տուտ.—տէտի։

19

Տօգթօր Թօմբսընն՝ լիսանընըն սատլիկի վէ հալ ու թավրընըն նէզաքէթի իլէ բէյ տէր բէյ մաատամ տը Շաթըլիւքսին գալգինի ճէլսէ իթմէքտէ իտի։

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.— Մուայէնէխանէնիզի քիւչատ իթտինի՞զ մի, էֆէնտի.

Ժագ.—Էվվէթ, մաատամ. տիւնէէն պէրու քիւչատ իթմիշիմ տիր։

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.—Գիւտիկիմիզ օլան պիր զաթըն էվլատընը Թէտավի իթտիկինիզի պիլիրիմ. Մուայէնէչի Թըպղոյէնիզին պիրինճի կիւնքի Նէթայիճինտէն խօշնո՞ւտմընընըզ։

Ժագ.—Յօշնուտ տա լաֆ մը, մաատամ. օ գատար գալապալըգ օլմասընը հիչ մէմնուզ իթմէյօր իտիմ. Իլան վէ բէգլամլարըն նէ տէրճէճ գուվվէթլի օլտուգընը մէգքիւր գալապալըգտան անլատըմ, զիրա իլան իթմէմիչ օլտա իտիմ, Բարիզ կիպի պէօյիւք պիր շէհիրտէ տէգիլ կիւն ագատմամէճհուզ պիր ատամ իքէն, էօյլէ չարուճագ քէսպը չէօհրէթ իտէմէդ իտիմ.

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.—Պու ատէտ, էֆէնտի. պու պատտէ սիզի Թէպղիթ իտէրիմ. գըյմէթինիզին պու գատար չարուգ անլաշըլըպ պիլինտիկինէ մէմնունուն օլտուտ.

Ժագ.—Էվվէթ, գըյմէթիմ չարուգ անլաշըլաճագ տըր, մաատամ. Միւսաատէնիզ մաղրուրէն չուճը տահի իլավէթէն պէչան իտէրիմ քի, պէօյլէ պիր հիւսնիւ Թագաիրէ լայըգ վէ չայէօթէչիմ, զիրա խասթալարըն բարալարընը պէրպ զէնկին օլմագ իչուն տէչիլ —(պէն զաթէն զէնկինիմ)— իլտա անլէրի էյի իթմէք իչուն կանդմա չաղըրըյօրում.

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.—Պու նէ՛ կիւզէլ պիր վազիյէթ տէրէօհտէ իթմիշ սինիզ, էֆէնտի.

Ժագ.—Էկէր պու վազիյէթէյի սիզ կիւզէլ պուլույօր իսէնիզ, պէն տէ միւքեաֆաթընը ալմըշ սայըլըրըմ.

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.—Հագգընըզտա հիւրմէթ ու րիայէթիմ պէրքէմալ տըր.

Ժագ.—Էօյլէ իսէ, Մաատամ, մաատամ քի պէնի հիւսնիւ մուհաքէմէ իտիյօրսընըզ, բէք զիյատէ էհէմմիյէթ վէրտիկիմ պիր չէյի լուֆթէն պանա տիրիղ իթմէմէնիզի մուսիրրանէ Թալէպ իտէրիմ. բազար էրթէսի կիւնիւ վէրէճէյիմ վէ տավէքնամէսինի սիզէ կէօնտէրտիկիմ սօարէտէ հագըր պուլընմամըզը տիմէք իտէյօրում.

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.—Էօյլէ ամմա, խայլի վագթտան պէրու ճէմիյէթլէրէ կիթտիկիմ եօգ տըր.

Ժագ.—Ճէմիյէթ տէյօրսընըզ ամմա, էօյլէ գալապալըգը պիր ճէմիյէթիմիզ օլմայաճագ տըր. Պիր չօգ ալիմլէր վէ էտիպլէր վէ էրթապը սէնայի կէլմէյէ սէօզ վէրմէչ օլուպ, պունլար միյանընտա սիզին վէ պէնտէնիզին տօսթը տօգթօր Բիչօ տահի մէվճուտ պուլընմագ տըր. Ճէմիյէթը մէգքիւրէտէ պիր ազ միւսահապէթ վէ միւքեալէմէ վէ պիր ազ տա կիւզէլ մուզիգատան պահգա պիր չէյ օլմայաճագ տըր. Միւքէրրէրէն վուգուտ պուլաճագ օլան պու ճէմիյէթլէրին մագսատը հագիգիսի բէք սատ պիր չէյ տիր. Խթէրիմ քի հէր քէս պէնիմ մուայէնէխանէմտէ հէքիմ Թանըտըգտան տա ճէմիյէթ տաատը օլտուղումը Թանըսընն. Միւսաատէնիզէ չուճը տահի պէյանէ միւսաբէթթ խտէրիմ քի, էկէր պու բէճամը գապուլ իթմիյէճէկսէ օլուբ խէնիզ, պէնի բէք զիյատէ մահզուն գըլաճագսընըզ, Մաատամ.

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.—Տօգթօր, վագըա գէվճիմին վէֆաթընտան պէրու Թէնհանիչին պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ խէյմ տէ, սիպին խաթրընըզ իչուն պու ատէթիմի պօզմադան մուվաֆֆագաթ իտէրիմ. Էվլատըմ իլէ պէն կէչէճէկ բանար էրթէսի կիւնքի սօարէնիզտէ հագըր պուլընմաճաղըզ.

Ֆապիէն՝ բէք պէօյիւք պիր սէվինճտէ պուլունտըղը հալտէ.—Տօգթօր էֆէնտի, օ գատընլարըն նէ հալտէ օլտըգլարընա տահիր պանա մաղրիֆաթ վէրի՞միսիզ. Քէնտիլէրինէն միւֆթարէգաթ իթտիկիմ սըրատա, գօրգու վէ տէհչէթլերի Թէմամըլլա տէֆ օլմուշ կէօրիւնիյօր իտի. Ումարըմ քի գազ՝ զարարսըզճա կէչմիչ տիր։

Ժագ.—Թահրը հըմայէմտէ օլան կէնճ գըզ՝ օ գազատա տիւչարը հէյէճան օլարագ, էրէյլէճէ չէտտա պիր սինիր նէօվպէթի ԹուԹմըշ իտի իսէ տէ, պունտան պաշգա պիր չէյի եօգ իտի. Անը տա պաշլար պաշլամագ Թէտավիյէ Թէչէպպիւս իթտիմ. Գօնագատան տիչարը չըգաբըղմտա, մէգքիւր նէօվպէթտէն էսէր պիլէ գալմամըշ իտի.

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ.—Օ՛հ, նէ ալէա.—տէտի։

Ժագ՝ այագա գալգարագ.—Մախտուժ էֆէնտիներիզ պէյանը Թէչէքքիւր իշիեն կէլմիչ իտիմ. չիմտի, Մաատամ, սիզէ տահի քէմալը հիւրմէթ ու րիայէթլէ արզը չիւքրան վէ մինննէթտարի իտէրիմ. Տավէթիմի լուԹֆէն գապուլ իսէրէք պէնի բէք մէմնուն վէ մէսրուր գըլմընըզ.—տէտի, վէ տահա պիր գաչ սէօզ Թէտաթի օլունտուգտան օտղուրա, տօգթօր Թօմբսընն՝ գօնԹէչ տը Շաթըլիւքսլէ վէտաւըշըլ տահնտան տիչարը չէգտը վէ Ֆապիէն Թարաֆընտան պէրաբ Թէչէկկի ավուլա գատար կէօթիւրիլմի.

Ժագ՝ արապայա պինտիկի սըրատա քէնտի քէնտինէ.— Հայատ պագալըմ, զաննըմ օյունըմտը բէք էյի իֆրա իթտիմ, Թէմամըլլա մուվաֆֆագիյէթէ նայլ օլաճաղըմ. Էկէրչի պիր քիմսէ տօգթօր Թօմբսընտան չիւպհէ իսէնէք օլտա պիլէ, օ չիւպհէ իսէնէք քիմսէ՝ հիչ պիր վագթ Մաատամ տը Շաթըլիւքս օլմայաճագ տըր.

Ֆապիէն՝ ալէյ ահէրէ վալիտէսինին նէզտինէ ավտէթլե.— Միւսաֆիրիմիզի նա՞բալ կէօրմիւն, վալիտէհիկիմ.

Մաատամ տը Շաթըլիւքս՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Գէյհուտէ պիր սիւվալ տըր պու, սէվգիլիլիւ էվլատըմ.

Ֆապիէն.—Գէյհուտէ՞ մի. նիշիեն։

Մաատամ տը Շաթըլիւքս.—Էկէր մէրգուճ հագգընտա էվվէլքի էֆքէարըմտա գալմըշ օլա իտիմ, կէչէճէկ բազար էրթէսի կիւնիւ էվինէ կիթմէյէ ասլա վէ գա-

Քան մուվաֆագաթ իթմէկ խոխ . . . Տօգթօրը Քանըմապատան էվվէլ , քէնտի ա-
լէյհինէ իչէրիմուէն պիր նէֆրէթ հըսս խոյօր խոխ . . . Շիմտի իսկ Թէչմաբ-
լա Քէվէճճիւհիմի ճէլպ իթտի . . . քէնտիյի ալէմի բէկ գիյատ չավ իթտիկինի
զէմմ ու Քագպիհ խոյօր խոխ ամմա , չիմտի իչպու սաւի իսթիսալինի աֆվ ի-
տէրիմ . . . Բէկ ալէա , հէր ճիհէթճէ ալէա վէ խօշլանըլըր պիր ատատ տըր . . .

Ֆապիէն՝ պու մէտհիյէէր քէնտիսի իչիւն սէօյլէննիյօր կիպի բէյ տէր բէյ
տահա գիյատ սէվինէրէկ վէ միքատատէն գիյատ պիր չէվգ ու մուհապպէթլէ
անասընա սարըլարագ .—Շիմտի արթըգ պէն կիտէյիմ հազըրլանայըմ վէ Գրէֆէյլէ
հարէկէթ իտէյիմ . տօսթըմ Բօլ օրատա պէնի պէկլէր . —տէտի .

. .

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Բարիզէն միւֆարէգաթ իթմէկտէն էվվէլ էվրագլարը-
նը պիր ազ սըրասընա գօյմագ իւզրէ սապահ էրքէն գալգմըշ խոխ .

Շախսը մէրգուզ՝ օղլուէնըն պու սըրատա պիր միւատէթ տահա ուչուրըպ
գալգմայաճաղընը մէմուլ իտէյօր իտի իսկ տէ , պու մէմուլինաէ էանըլըյօր խոխ .

Օղլու Բօլ՝ պիրթիւն կէճէ աչգ ու սէվմա խաթըրէկէրի իւզէրինէ տիւչիւնիյ
հիչ ուչուժատրգտատն օօնդրա , չաֆագ սէօքէր սէօքմէզ գարեօլաօընտան աչաղը
աթլայարագ կկրնինյ բէտէրինին էանըլնա կէլտի .

Բէյմօն .—Վայ , գալգմը՞շմըօըն .

Բօլ .—Էվվէլթ , պապաճընըմ . . .

Բէյմօն .—Էյ , ուչգուն գաչտը տա ուչուչա՞մատըն մը . . .

Բօլ .—Գուէնը նէտէ՞ն անէայօրօըն .

Բէյմօն .—Եիւգիւնաէ միւչահէտէ օլընան ուչգուսըզլըգ էմարէէէրինտէն .

Բօլ .—Էվվէլթ , տօդրու տըր . . . ուչգում գաչտը , էյի ուչուչամատըմ . . .
հէչէճան իւզրէ պուէլընըչօր խոխ . . . Իսթէ՞միսէն , սէրիան Բօր-Գրէթէյլէ ավ-
տէթ իտէյի՞մ մի .

Բէյմօն .—Սէն նէ արզու իտէր իսէն պէն տէ անը իսթէրիմ . . . Սէչահաթը
նա՞սըլ իմրա իտէճէկիզ .

Բօլ .—Շըմէնօրթիէրլէ . . . պու վաէթթա բէկ սատէ վէ բէկ սէրի պիր վա-
սէթաի սէչահաթ տըր .

Բէյմօն .—Բէկ էյի , էօյլէ օլսուն . հարէկէթ իթմէկտէն էվվէլ պիր ազ չէյ
եէմէ՞գմիսին .

Բօլ .—Ինայր . . . պու գատար էրքէն իւթահըմ եօգ տըր . . . Մատուէնի կի-
տիպ պատահաղընը . օ պիզ չարուճագ Քատատ հազըրլայահագ տըր . . .

Բէյմօն .—Էօյլէ իսկ կինի հազըրլան տա եօլա չըգալըմ .—տէտիկինի մուԹէա-
գըպ , Բօլ՝ օտասընա չըգտը վէ չարգա , էլտիվէն վէ էլ չանթասընը ալտը .

Գու էսնատէ Բէյմօն՝ քեաղըլարընը տէվէյիրիպ տօլապա գօյմագտա վէ սըգը
սըգը քիլիտէյիպ անաթթարլարընը ճէպինէ վազ իթմէքատէ խոխ .

Գուէնը եարարգտան սօնդրա , Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ ուֆագ պիր քեաղըա իւ-
զէրինէ ալէչ ահճէլ իթի իւչ սաթր եազը եալտը .

Գու սըրատա Բօլ կէւիպ , իթթիսի պիրտէն աչաղը էնտիլէր .

Բէյմօն՝ գարուէնընըն գուլիպէսինէ տուխտուչ իլէ .—Պիր գաչ կիւն իչիւն Բա-
րիզտէն միւֆարէգաթ խոյօրըմ . . օղլուժա Բօր-Գրէթէյլէ կիտէճէյիմ , լաքին

սըգ սըգ Բարիզէ կէլէճէյիմ . . . Էկէր պուրատա օլմատըղմ վագթ կէլիպ պէնի
սօդարլար տա իչ՝ միւհիմմ վէ միւսթաճէլ պիր չէյ օլուր իսկ , իչքէ իսմ ու չէօհ-
րէթ վէ մահալը իգամէթիմ , օրայա պանա եա մէքթուպ վէ եա թէլէկրաֆ եա-
զապիլիրլէր .

Գարուճը .—Բէկ էյի , միւսիւ Ֆրօմանթալ . . . Իչպու ատրէսինիզի էմին պիր
մահալէ գօր , վէ լէտէլ հաճէ իսթէյէնէ վէրիրիմ . . .

Գատէհու Բէյմօն՝ օղլուէնըն եանընա կէլիպ , իթիսի պիրլիգատ վէնատէն տէմիր
եօլ սթասիօնընա ապիմէթ իթտիլէր .

Բօլ .—Տիմէք պէնիմէի պէրապէր կէլէյօրսընը , էօյլէ՞ մի , պապաճընըմ . . .
Գիգմա քիւչիւճէք էվտէ հիչ օլմազսա պիր գաչ կիւն պէնիմէի պէրապէր գալմագ
իչի՞ն մի կէլէյօրսընը .

Բէյմօն .—Էվվէլթ , սէմիհիլի էվլատըմ .

Բօլ .—Օ՜հ , պու նէ՛ սատատէթ . . . Գաչ կիւն գալատագսընը . . .

Բէյմօն .—Գուէնը սանա Թէմամըլլա Թային իսէյմէյմ . . . Ուժայրըմ քի սէքիզ
օն կիւն , պէյքի տահա գիյատ գալապիլիրիմ .

Բօլ .—Էօյլէ ամմա , իմրա իսէճէկինի սէյահաթ նա՞սըլ օլուր . . .

Բէյմօն .—Նէզարէթէ պիր իսթիտատ վէրսիմ վէ պու սէյահաթը պիր ազ կէրի
պըրագաբրապիլսիմ . . . Սէյահաթը մէզքիւբէսէն իսթիֆատէ իտէպիլմէկ իչիւն
օնա Թէչէպպիւս իթմէկտէն էվվէլ պիր էսէր հազըրլատագընըմ լազըմ տըր . . .

Բօլ .— Շիւպհէսիզ կիտիպ էյալաթ քիւթիւպհանէլէրինի կէօզատէն կէչիրէ-
ճէքսինիզ , տէյի՞լ մի .

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ իւք տէֆա օլսուագ պապատընա պու եօլտա սիւվալար էյ-
բատ իտէյօր իտի .

Բէյմօն՝ հիչ սըգըլմայա կէլմէմէք վէ ճէվապսըզընատա հիչ պիր Քէրէտատա
կէօսթէրմէմէք լազըմ կէլտիկինի անլատը , զիրա էօյլէ պիր հալատ պու էլընա օղ-
լունըն գիհնինատ չիպհէկէր հասըլ օլաճաղընա չիպհէ օլընատագ իտի .

Գինատէն ալէհ պիր Քավըր Քատատի իւչ օղլուէնա ճէվապ վէրէրէկ .— Էվվէլթ ,
էյալէթ քիւթիւպհանէլէրի կէօզատէն կէչիրէճէկսինիզ . . . պու պիր տէվր ու Քէֆ-
Քէհ տիր .— տէտի .

Բօլ .—Գու տէվր ու Թէֆֆէհի հա՞նկը Քատատընա իմրա իսէճէքսին .

Բէյմօն .— Ճէնուպ Քատատընատա .

Բօլ .— Ճէնուպատա հա՞նկը էյալէթլէրի գիյատէք իսէճէքսին .

Բէյմօն՝ պու իսրատա Թէճճհիսպէճ .— Տրօմ , կատ , Գուէ-տու-Բօն էյալէթլէ-
րինի . . . Մատրիլատա գատար կիսէճէյիմ . . . Նի՞չիւն սօրույօրսըն .

Բօլ .—Գատաճընըմ , իսթէրսիմ քի իմրա իսէճէք սէչահաթընատա պէնի եօլ-
տաչ ալատըն .

Բէյմօն .—Գէնիմէի կէլմէ՞ք մի իսթէրսին .

Բօլ .—Էվէէթ . . . բէկ չօգ արզու իտէրիմ . . . Պանա էօյլէ կէլէյօր քի ,
հարէկէթէ Թէպտիլը հավատա միւհիմճէմ . . . պուընատն մատատա ճէնուպ
Քատատընը կէօրմէյէ բէկ գիյատ արզում օլմուչ տըր . . . Գիրինի պէրապէր ա-
ըրատան , պիր զատարը եօգ , տէյի՞լ մի . հէմ տէ տօգթօր Թօմբսըն՝ պիր միւատէթ
չաըչմատագընըմը Թէնպհէ իթմէչ օլաըընատան , պու մէճպուրի իսթիրահաթ միւտ-

ատքինի պիւսպիւքիւն ալօչա կէչիրմէչիպ էանաի սէյահաքըմտա եօրկունլըգսըզճա մէչհուտաք վէ սաիրէտէն միւսթէֆիտ օլուր իսէմ մէնիուն օլաճաղըմ . . . Գու մէնիունէչիքի պանա տիրիդ իթմէմէզլիք իսէ՞ էզմիսին ։

Րէյմօն Ֆրօմանթալըն պուննտա տիւշարը միւչքիլաթ օլտուղը միւհթաճը թարիֆ տէյիլ տիր ։

Սուրէքը զահիրէտէ բէք սատէ կէօրիւնէն պիր չէյի քէնտի էվլատընա տիրիդ իթմէկը իչիւն նա՞սըլ եաբսըն , նէ՞ եօլ տիւշիւնսին , վէ պու բէտտինէ նէ՞ պէհանէն կէօսթէրսին տէյտ տիւշիւնտիքտէն սօնդրա , Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ օղլուննա ճէվապէն տէտի ։

—Միւմքին օլտուղը գատար հէր չէյտէ իսթէտիկիների եարմաղա նէ տէրէճէ արզու իթտիկիմի պիւիրսին , սէվկիւլիւ էվլատըմ . Լաքին սէնին էյլէնճէ զանն իթտիկին չէյ՝ հագիգաթը հալտէ սանա բէք գիյատէ ճան սըգընթքսընը մուճիսպ օլաճագ տըր . . .

Բօլ .—Նա՞սըլ , պապաճրղըմ ։

Րէյմօն .—Գու կիսի եօլճուլըգլար զահմէթլի վէ մէչագգաթլը տըրլար . . . հիչ տուր օթուր օլմազ . . . եօլ վէ նիզամընտա պիր չէյ եաբամագսընն . . . տույամա տէմիր եօլընտա օլաճագսընն . . . Ճան սըգընթքընը քիւչիւք չէհիրլէրտէ խան վէ օթէլ էօմրիւ կէչիրէճէքսինն . . .

Բօլ .—Ինան օլտուն քի պու հալտէն չօգ խօյլաչաճաղըմ . . . Գիր քէրրէ տիւչիւն քի պէն հիչ պիր չէյ կէօրմէմիչիմ , վէ հէր չէյ պէնիմ իչիւն եէնի պիր չէյ օլաճագ տըր ։

Րէյմօն .—Էօյլէ իսկ պուննըն իւզէրինէ եինէ գօնուչըրըզ , սէվկիւլիւ էվլատըմ ։

Բօլ .—Նէ՞ վագթ եօլա չըգաճագսընն ։

Րէյմօն .—Վագթ թային օլընմամըշ տըր . . . կէճ տէ օլապիլիր , էրքէն տէ օլապիլիր . . . Լաքին պու սէյահաթ տրզուլ չէտիսին՝ պիրտէն պիրչ նէտէ՛ն իյնագ իչիյօր . . .

Բօլ՝ պիր ահ չէքէրէք .—Գունընն սէպէպի չու տըր քի , պապաճրղըմ , ունուքմաղա չարխ արապօրըմ .—տէտի , վէ պու սէօգիւ սէյյէտիկի սըրատա կէօգիւնտէն եավչ ագմազտա պաշլատը ։

Րէյմօն՝ տէլիգանլը չօճուղընընն կէօղ եաչընը կէօրիւղ , գալպինտէ պիր սըգընթը հրսս իթտի իսկ տէ , իչղու մահզուզնիչկէթինէ պիր նէվի մէնիունիչկէթ վէ իթգինտիչկէթ գաոխի գարըշմագտա իտի ։

Չիւնքի Բօլ՝ Ֆարդընտա օլմագսըզըն , քէնտի աչգ ու սէվտասը հագգընտա քէնտիսինէ իսթիհթագ իթմէկը իչիւն պագագսընա վէսիլէ վէ սէպէպկիչկէթ վէրիյօր իտի ։

Նէ չարչ քի ո արա տէմիր եօլ սթասիօնընա միւվասէլէթ իտիյմիչ իտի ։

Եօլճուլարընն գարիկաշալըզը մէյանընտա գէօյլէ պիր միւքեալէմէյի մահրէմանէէ ուչվատ իթմէկը դայրը միւմքին իտի ։

Գիլէթ փէչէրէնլէրի աչըլմըշ իտի ։

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ իքի պիլէթ ալըղ , եօլա րէվան օլտուլար ։

Մաուլէն՝ քէնտի տէվկիւլիւ էֆէնտիլէրինէ ո գատար էրքէն պէքլէմէգ իտի ։

Թրամվէյճի գարը՝ մէրգուման կէօրտիկինէ հէմ մէնիուն օլաու վէ հէմ քէսճճիպ իթտի ։

Մաուլէն՝ պիր վալիտէ կիպի էն էվվէլ Բօլը գուճագլատը , վէ պատէհու մէրգուման խթթապէն ։

—Էյ ճանըմ , պէօյիւք հէքիմի կէօրտիւնի՞ղ մի .—տէյտ սիւվալ իթտի ։

Բօլ .—Էվվէլ , Մաուլէնճիկիմ ։

Մաուլէն .—Նէ՞ սէօյլէմտի ։

Բօլ .—Գէնի էյի իտէճէք , վէ պէն տէ ազ վագթտան Թէմաղըլա քէսազը սըհհէթ իտէճէք իմիշիմ . պէօյլէ սէօյլէմտի , սէօյլէմտիկի կիսի տէ եարաճագ տըր . . .

Մաուլէն .—Օ՛հ , օ՛հ , նէ՛ էյի ատամ . . . պէօյլէ ատամա ճանըմ գուրպան օլսուն . . . Շիմտի սօրմագ այըպ օլմասըն ամմա , գարընընըզ ա՞ճ մը , սէվկիւլիւ էֆէնտիլէրիմ . . .

Բօլ .—Տահա օ գատար աճ տէյիլ , լաքին կիւնտիւզ Թատընտան էվվէլ պիր ազ գահվալթը իտէճէյիզ . . .

Մաուլէն .—Տիւնտէն պիր ազ տանա սէօյիւշիմ վար ։

Բօլ .—Գիր գատիհ տէ Գօրտօ չարապը օլունճա , նէքէր կիտէր . . . եազըզ քէօյ րեսպօնսիրընը կիյինճէյէ գատար սէն ատւքրայը հազըրլա . . .—տիյէրէք , ետատընա կիթտի ։

Մաուլէն՝ Ֆրօմանթալա .—Զօճուղը րէք էյի վէ սէվինճէյի կէօրիւյօրըմ , ճամապա եանըլը՞յօրմըյըմ ։

Րէյմօն .—Հայը՛ճ , Մաուլէնճիկիմ . . . սահթէ սէվինճ , քեազիպ կիւլիչ տիր ։

Մաուլէն .—Աման Ալլա՛հ , նէլէ՛ր սէօյլէյօրսընըզ ։

Րէյմօն .—Սըրճի հագիգաթը հալի սէօյլէյօրըմ . . . Բօլըն եալընըզ վիճուտը խասթա տէյիլ . . . բուհը տահի խասթա տըր . . . գալպի ճէրիհհատար տըր . . .

Մաուլէն .—Բուհը խասթա տըր . . . գալպի ճէրիհհատար տըր . . . անլամյօրըմ . . . նէ՞ տիմէկ իսթէյօրսընըզ . . .

Րէյմօն .—Տիմէկ իսթէյօրըմ քի Բօլ սէվտագքար օլմուչ տըր . . .

Մաուլէն՝ իքի գօլլարընը եօգարը գալտըրարագ .— Աման , նէ՞ տիյօրսընըզ , պէօյլէ պիր չէյ խաթր ու խայալիմէն պիրէ կէչմէզ իտի . Նա՞սըլ օլմուչ տա չօճուգ ագ ու սէվտայա միւսթէչա օլմուչ ։

Րէյմօն .—Գիլմէմ նէրէտէ կէնճ պիր գըզա Թէսատուֆ իտտուգ , տէլի կիսի մէրգուսմէյէ ալէճագա իթմիչ ։

Մաուլէն .—Էյ սօնդրա՞ ։

Րէյմօն .—Մէրգուման կէնճ գըզ օրթատան զայպ օլմուչ . . . Բօլըն բուհ ու գալպինի , վէ պէնի հայաթընը պիրլիքտէ կէօթիւրմիչ , գիրա պու աչգ ու օվտատա չօճուղը էօլտուրմյօր . . . Շիմտի իչի անլատը՞ն մը ։

Մաուլէն .—Անլատըմ . պէնճէ , էֆէնտիմիկիմ , օ գըզը պուլտըրմալը , վէ էկէր չայէթէ պիր չէյ իսկ Բօլ իլէ էվլէնտիրմէլի . . .

Րէյմօն .—Գուլտըրմա՞գ մը . էն էվվէլ պու իչի իչթիտիմ տէ օղլումըն հիւգն ու քէտէրիճնտէն տիւշարը տէկէչէք ու հէչէճան օլտուսմ իսկ , մէրգուսմէյի պուլտաըրմագ տէյիլ տամամ , տրամագ իչիւն սէօզ վէրտիմ . սէօզ վէրտիկիմէ պու կիւն բէչիմանըմ . . .

Մաուլէն .—Նիչի՞ն ։

Բէյմօն.—Բօլ՝ պապասընըն էվլատը . . . պիր մահքիմըն օղու տէյի՛լ մի . . . Մէրգուտի գըզը պուլամամ վէ օղուտա չայէսթէ օլուղընը անլասամ տա, մահքիմըն օղու՝ մէրգուտիյէ լայըգ վէ չայէսթէ օլմայաճագ տըր։

Մաուլէն՝ չիտէթլէ.—Գու պիր ճիատի իթիրազ տէյի տիր, էֆէնտիմիզիմ . . . էվվէլա չու վար տըր քի, օ ճինայէթի սիզ իչմա իթմէտինիզ, սիզի մահքիմ իսէ նէզարէթ իչմա իթտի։ Ճարզ իսէլիմ քի սիզ զապահաթլըսընըզ, նէ՞ հագդ իլէ օղուս պապասընըն խաթասընա մէսուլ Թուքուլաճագ տըր։

Բէյմօն.—ճէմիյէթը պէչէրիյէնին քէնտիյէ հասր իթտիկի հագդ իլէ . . . Նամուսըմը էքէտաս իսէն մահքիմիյէթ՝ Բօլ իչիւն տախի պէօյուք պիր գիւղ տիր . . .

Մաուլէն.—Գու մահքիմիյէթտէն քիմի՞ն խապէրի վար տըր . . . պուռնը կիգլի Թուքմագ կիւճ պիր չէյ տէյիլ տիր . . . բօլիս նէզարէթի պու պապոտ սիզէ իթտի սուհուլէթ իտէճէք տիր . . . սիզ նէզարէթը մուամիլէյհայա էրէյիճէ խըստէթտէ պուլընսընըզ, էֆէնտիմիզիմ . . . քէնտիտ տէ սիզէ պիր խըստէթտէ պուլընաճագ օղուր իսէ չօգ պիր չէյ ևարմըշ օլմագ։

20

Բէյմօն՝ գաղա պիր սէս իլէ.—է՛հ, պէնի էն գիյատէ զապթիյէ նէզարէթի գօրգուէթմագտա տըր . . . Հէր կիւն նէզարէթը մուամիլէյհայէ կիթմէյէ վէ քէնտիմի կէօսթէրմէյէ մէճպուր օլուղընմտան, օրատա պիրիսինէ թէսատիֆի իտուպ օղուտըն ևանընտա բուրմաղընա պէնի կէօսթէրէյիճ «—Նու ատամը կէօրի՛յօրմըսընըզ, բօլիս տիր—» տէմէսինէն գօրգույօրըմ։

Մաուլէն.—Գօնթէս ատ Շաթըլիւքս սիզէ պիր վատտա պուլը՞նմամըշ մը տըր, սէվգիլիլիւ էֆէնտիմիզիմ։

Բէյմօն.—Էվվէլ, Մատամ տը Շաթըլիւքս պանա պիր վատտա պուլընմըշ տըր վէ պու վատընը իմրա իտէճէք տիր . . . Մուամիլէյհա գաղըն՝ հէման պու կիւն ատիյէ նազըրընըն տըր քեաթիպը խուսուսիսինի կէօրիւպ պէնիմիչիւն ատ-յէյէճէք տիր, վէ պէն տէ եարըն մուամիլէյհ տըր քեաթիպէ կիտիպ, գօնթէսին իսթիհսալէ մուվաֆֆագ օլուղը չէյի քէնտիսինտէն թաչէպ իտէճէյիմ։

Մաուլէն.—Էօյլէ իսէ Նի՞շիւն քէստիրէնէյօրսընըզ . . . հէր ճան սրգընթը-սընտան Քամ գուրթուլաճաղընըզ վագթ Նի՞շիւն մէէյուս օլույօրսընըզ . . . Գաթը իւմիտ իթմէյինիզ, սէվգիլիլիւ էֆէնտիմ, վէ չօճուղըն սէվտիկի գըզը արայընըզ . . . Գու գըզը չօճուգ նէ՞րէտէ կէօրմիւշ։

Բէյմօն.—Գունը քէնտիսինտէն անլամալըյըմ, զիրա օղունա տախր մալիւմաթըմ եօգ տըր . . .

Մաուլէն.—Գիզիմ չօճուգ քիմսէյէ սըրր վէրմէզ Քագըմտան տէյիլ տիր . . . վուգուզը հալի թէմամըլյա սիզէ սէօյլէյէճէք տիր . . .

Բէյմօն.—Գէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ . . .

Մաուլէն.—Գիր գաչ կիւն պուրատա գալամա՞գմըսընըզ։

Բէյմօն.—Էվվէլ . . . մէէգսինէյէթ ալմըշըմ տըր։

Մաուլէն.—Էօյլէ իսէ պուռնտան իսթիֆատէ իտուպ իչ կէօրիւնիզ . . .—տէմի։

Գու սըրատա Բօլ կէմիպ պաղըրարագ.—Գո՞ւ նէ, Մա՛մլէն, սուֆրայը հէնուզ գօմմամըշմըսընըն . . .

Մաուլէն.—Գէնի Թէքտիր իթմէյինիզ . . . սէպէպի բէտէրինիզ տիր . . . պէնիմէ լագըրտը իտէյօր իտի, պէն տէ պիթիրմագ քէնտիսինէ ճէվապ վէրիյօր իտիմ . . . Լաքին չօգ պիր չէյ կէճիքտիրմէմիզ տիր, շիմտի հէքսի հազըրլանըր . . .

Բօլ.—Սանա եարտըմ իտէյիմ, Մաուլէնճիկիմ . . . պէն սուֆրայը գուրայըմ, սէն տէ մահզունէ էն . . . պէն գավկա ատամը տէյիւիմ, սէնէն կիպի չարուգ ուզլաչըրըմ . . .

Բէյմօն՝ կիւլէրէք.—Իչիթ պէօյլէ օլմալը . . . իչի բայ իթմէյինիզ . . .—տէմի, վէ Մաուլէն մահզունէն չարապ կէճիրմէյէ կիճիտիկինէ, պապա օղուլ սուֆրանըն բէչէթասընը գօյտուլար վէ բիսաթալարը տիզտիւէր։

Իսթէյար խըտմէճիի գարը՝ մահզունէն պիր չիչէ չարապ իլէ պիր բարչա տանա սէօյիւշի կէճիրտի, վէ պուռնլարա էգմէյէ վէ եէմիյէ վէ բէյնիր տախի գաթարագ էրէյիճէ միւգէմմէլ պիր գահվալը Թէրթիպ իթտի։

Բօլ՝ պիր հապ գուքուսը չըգարըգ, պիր եուստուժ չարապ իլէ իչի հապ եուքուտու։

Բէյմօն.—Մա՛մլէն, պուռնը պիլմիյէ օլասըն քի, Բօլ՝ քէնտիյի էյի պագամագ տըր . . . պու պապոտ տօգթօրըն Թահրիրէն վէրտիկի Թալիմաքը սանա Թէպլիղ ու Թէճհիմ իտէճէք տիր . . .

Բօլ՝ գարըյա տէօրթ գաթ տիւրիւլիւ պիր քեաղըտ ուզաթարագ.— Իչիթ օ Թալիմա՛թ . . . Գէնիմ իչիւն պիր չօգ իլաճ գայնատամագըզն . . . գավալը Մաաէն, պէնիմ իչիւն չօգ եօրուլաճագըսն . . .

Մաուլէն.—Նէ՛ եօրուլաճաղըմ . . . զաթէն սիզին վէ եախօտ բէտէրինիզ իչիւն չալըշըր իսէմ, բէյք մէմնուն օլուրըմ, սէվգիլիլիւ էֆէնտիյէրիմ . . —տէմի։

Թամամ չօգ ուզուն սիւրմէյիպ իսթիամ պուլընագտա, էն էվվէլ Բօլ սուֆրատան գալգոը վէ արգասը սըրա Րէյմօն սուֆրայը Թէրթ իթտի։

Բօլ.—Մաուլէնճիկիմ, Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսին պու ագշամ կէլիպ պիզիմէ Թամամ իտէճէկինի պիլիրսին . . . քէզալիք անըն իչթահալը պիր չօճուգ օլուղընը տախի սիլիրսին . . . օնա կէօրէ իչինէ պագ տա եէմէք հազըրլա։

Մաուլէն.—Սիզ գաասվէնթ իթմէյինիզ . . . մէճիուս օլաճագսընըզ . . .

Բօլ.—Քէզալիք պիլմիյ օլասըն քի, պուրատա եաթաճագ տըր . . .

Մաուլէն.—Էօյլէ իսէ գարեօլանըն պիրինէ պէյազ չարչաֆ սէրէլիմ . . . Վալիտէսի գօնթէսին գօնաղընտա նասըլ եուժուչագ վէ քէմիլ բագ եաթագտա եաթաեաթար իսէ, պուրատա տա էօյլէ եուժուչագ վէ քէմիլ բագ եաթագտա եաթաճաղընը սիզէ վատա իտէրիմ . . . Կիւնտուզին սաաթ գաչտա՞ Թամամ իտէճէքսինիզ։

Բօլ.—Թամ էօյլէյին . . . ագշամա տա սաաթ ալթըտա Թամամ իտէճէյիմ . . .

Մաուլէն.—Նէզաքէթլի պիր չօճուգ օլսանըզ պիլի՞րմիսինիզ նէ եաբար իտինիզ . . .

Բօլ.—Նէ՞ եաբար իտիմ։

Մաուլէն.—Կիտէր պու ագշամ իչիւն պիր Թավալըգ պալըգ ավլար իտինիզ

. . . իմէ օ վագք Թաամ միւքէմմէլ օլուր, չիւնքի Մ. Ֆապիէն Թամա պալըղընը չօգ սէվէր։

Բօլ.—Գու տա պիր էֆքեար տըր . . . Պէնիմլէ կէլի՞րմիսին, պապաճըղըմ։

Բէյմօն.—Կէլիրիմ եա՛ . . . հայտէ կիտէլիմ . . . —տէյինճէ, Բօլ պալըղ Թագըմարընը ալըպ, բէտէրի Բէյմօն իլէ պէրապէր, միւսթէհիրէն իգամէք իմ-տիքլէրի խաճէյէ մէրպութ օլան սանտալա տօղրու կիթիտիլէր, մէզքիւր սանտալա պինտիլէր վէ քէօրբիւյէ գատար ըրմաղըն եօգարըրնա տօղրու չըգըլար։ Օրատա Բօլ պիր ազ գարայա չըգըպ եէմ Թօրլատը։ Պաճէհու եէնիտէն Մարն ըրմաղընտան ալաղը տօղրու էնտիլէր վէ կիտիպ սանտալը իսքէլէյէ պալաղատըլար։ Մէրգուճ տէլիքանլը՝ սէպէպսիզ օլմայարագ օրատընը չօգ սէվէր իտի։ Մատմազէլ Մարթ իլք տէֆա օրատա սէօյիւտ ալաճլարը արատընտա նուր ճէմալինի իրատ իթմիչ իտի։

Բօլ՝ նիճէ եատիկեարլարը իսթէրընա կէթիրէն օ սահիլէ եագլաչատըգտա, զայ-րը իտիթյարի օլարագ գալպինին չարրատըղընը հըսս իթմիչ իտի։

Մէրգուճ տէլիքանլը՝ Բըթի Գաաթէլ գօնաղընտա հէր նէ գատար քիմսէ իւ-գամէք իթմէզ տէյու պիլիր իտի իսէ տէ, պէօյիւք ալաճլարընն կէօլկէսի ալթընտա, ալաճ եօլլարընընն սարը գուտլարը իւզէրինտէ, եէչիլ չիմէնլիք ալալա-րընտա կիւզէլ պիր մախլուգընն սիւղիւլիպ կէչճէկինի կէօրմէք իւմտիյէ կէօ-ղիւնիւ ասլա գօնագտան պէրի չէվիրմէյօր իտի։

Վահ իւմի՛տ։ Հէչ պիր չէյ կէօրիւնմէտի։ Սիւքութ ու սիւքիւնէք թէչա-մըզյա հիւքմիէրտա իտի։

Սանտալ իսքէյէյ պալաղատըգտան սօնդրա, Բօլ՝ եէմ իշիւն Մարն ըրմաղը-նա իքի իւչ ամաճ գըրմըզը գուրթ աթտը, օլթալարընը հաղըրլատը, պիր տա-նէսինի Բէյմօնա վէրտի, վէ պապա օղուլ պալըղ ավլատալա պալչատըլար։

Պիր տէ նահկհան մէրգուճ տէլիքանլը պիր հիւզն ու տիւշինճէյէ տալտը։

Բէյտէրի Բէյմօն Յրօմանթեա՝ կէօղիւնին ուճատյա տայմա օղլունա պագմագ-տա օլատըղընտան, անըն հալ ու Թամր վէ սիմսարնտա զուհուրա կէյճէ պու Թէ-զէտտիւլը նահկհանիյի միւշահէտէ էյէտի վէ քէնտի քէնտինի։

—Եա պէն եանըլըօրըմ, եա պու չօճուգ՝ սէվտիկի գարըյը պուրատա կէօր-միւշ տիր . . . Պու աշգ ու սէվտա զալիպա պէնի ժահվ իտէճէք տիր . . . Լաքին նէմէ՞ լազըմ . . . օղլումը գուրթարմագ իշիւն էլտէն կէյճէնի եաբաճաղըմ . . . —տէտի։

Բօլ լագըրտը իթմէյիպ սուս բուս տուրույօր, վէ գայտսըզլըգլա պալըղ ավ-լայըպ ագ պալըղըն վէ եախօտ սագանըն պաշ վուրմալարընա վէ ավճըլըղա միւ-Թէալիք սակր չէյլէրէ հիչ տիգգաթ իթմէյօր իտի։

Հաթթա օլթասընը չարուճագ նուտան չըգարըպ սանտալըն տիպինէ աթտը վէ եալընըղ օլմատըղընը զանն իտէյտին ուճուԹարագ, Թէխայյիւլթ ու Թէ-ֆէգքիւրաթա տալտը։

Բէյմօն քէնտի քէնտինէ.—Զաննըմ քէնտիսինի իսթինթագ իտէճէք վագք կէլմիչ տիր . . . —տէտիքտէն սօնդրա, եիւքսէք սէս իլէ իւալէճի մէգալ իտէ-բէք.—Էկէր պէն պէյլէ տէվամ իտէր իտէն, սէվկիւլիւ էվլատըմ, Մատլէնին իս-

Թէտիկի Թամալըգ պալըղը բէք զօր ԹուԹապիլէճէյիզ, գիրա պէն բէք ածէմի պիր պալըգ ավճըսըյըմ . . . —տէտի։

Բօլ՝ բէտէրինին սէսինի ալարագ տավկընըղընտան այըլըպ, պիրտէն պիրէ ույանաբրըլան պիր քիմսէ կիպի տիթբէտի։

Բէյմօն.—Նէ՞ տիւշինէյօր իտին։

Բօլ.—Պիր չէյ տիւշինմէյօի իտիմ, պապաճըղըմ, ույուգլայօր իտիմ։

Բէյմօն.—Կէօզլէրին աչը՞գ մը ույուգլայօր իտին . . . Հայտէ պագալըմ, էվ-լատըմ, գիհնինատ օլան տիւշինճէյի պիլիրիմ, արթըգ պէնատէն պիր չէյ կիպլէմէ-յէ չալըշմա . . . պիր առատ քէնտի բէտէրինէ, խալիս տօսթընա նատըլ սէրպէսթ-ճէ սէօյլէր իտէ, սէն տէ աչըգտան աչըպա վէ սէրպէսթճէ սըրրընը սէօյլէ պանա . . . Շիմտի պու սըրատա Թէգմիլ բուհրն Անէն եանընտա իտի, տէյի՞մ . . .

Բօլ՝ ուղուն պիր ահ չէգէրէք վէ կէօզ եաշլարը տէգէրէք պօղուգ պիր սէ-տա իլէ.—Էվվէթ, պապաճըղըմ . . . Էվվէթ . . . Թէգմիլ Անէն եանընտա իտի . . . Բուհրմ պէնատէն գուվվէթլի տիր . . . ունուԹամազ իսթէյօրըմ . . . պէնի տիւշորը մէֆԹունկէթ ու խարատպկէթ իտէն օ նուր ճէմալի պիհնիմտէն տէֆ իթմէգ . . . վէ գալպիմի Թէգքին էյլէմէք իշիւն պէյ-տէ չալըշըյօրըմ . . . սայ ու իգտատմաթըմ պօշա կիտիյօր . . . Թէհամմիւլիմ Թիւքէնիյօր . . . լաքին գալպիմ պըրագմայօր . . . խաթրըմտան պիր տիւրլիւ չըգմայօր . . .

Բէյմօն՝ օղլունէն էյլէրինի ԹուԹարագ.—Բօ՛լ, էվլատըմ, սէվկիւլիւ էվլա-տըմ . . . էրքէք օլ . . . եիւրէքլի օլ . . . գուվվէթլի օլ . . . Միւպէրէյան աշգ ու սէվտա օլմուշըն . . . պէն պու հրսսկայաթտան խատպէրատարըմ, աշգ ու սէվ-տայա միւպէրէյա օլատուղըն իշիւն սէնի Թատյիպ իթմէյմ . . . Պէն տախի չիտտէ-Թը աշգ ու սէվտայա միւպէրէյա օլմուշըմ տըր . . . սէվտիկիմ գարը իշիւն պիլա Թէրէյտաիւտ ճանըմը ֆէտա խատր խաիմ, վէ օ գատըն սէնին վալիտէն օլտու-լաքին պէն մէրգուճմէյի կէօրիւպ Թանըտըղընտա, սէրպէսթ խաի, քիմսէյէ պալը տէյիլ խաի, պէնիմ մուհապպէթիմէ մուգապէլէյ խաէպիլիր խաի, արատընտա հիչ էնկէյ եօգ խաի, Թարաֆէյնին մուհապպէթի՝ իգտիմահա միւնճէյըր օլաճաղընը պիլիր խաի, գալպիմիզ իւմիտ վէ իթիգատլա մէչհուն օլտուղը հալտէ օ մագսատ տօղրու եիւրիւյօր խրկ . . . Պիլի՞րմիսին, էվլատըմ, սէնին սէվտիկին գատընըն սէնի սէվմէյէ հագգը վա՞ր մը տըր . . .

Բօլ՝ քէքելէյէրէք.—Էօյլէ զանն իտէրիմ . . . Էօյլէ ուճարըմ . . .

Բէյմօն.—Էօյլէ ամմա էմին տէյիլսին, տէյի՞մ . . .

Բօլ.—Էվվէթ, էօյլէ, էմին տէյիլիմ։

Բէյմօն.—Գա՞չ տէֆա անընլա լագըրտը իթտին։

Բօլ.—Եալընըզ պիր տէֆա . . .

Բէյմօն.—Էյ պու կիւնքի կիւն սէնին սատատէքը հալին՝ պու պիր քէրբէճէք միւլագաթա, պիր տէֆալըգ միւքեալէմէյէ մէնուք տըր, էօյլէ՞ մի։

Բօլ.—Էվվէթ, պապաճըղըմ . . .

Բէյմօն.—Էյ պու ագլըզլըգ տէյի՞մ։

Բօլ.—Էվվէթ, ագլըզլըգ տըր, գապուլ իտէրիմ, լաքին պու պէօյլէ տիր . . .

Բէյմօն.—Սէն պու կէնճ գըզ վէ ես գարը իլէ կէօրիւշթիկինէ, քիմ օլուռ-ղընը, սէրպէսթ օլուպ օլմասըղընը վէ սէնին մուհասապէթինէ գապահաթսըղ-մուգապէլէ իտուպ իտէմէյէճէկինի քէնթինէ սօրուպ անլամասըղսըն։

Բօլ.—Հա՛յր, սօրմասըմ...

Բէյմօն.—Նիչի՞ն։

Բօլ.—Հայրան օլարագ եիւղիւնէ պագմագտա, սէօզլէրինի տիկնէմէքտէ օլ-տուղըմտան, քէնթինթինէ պէօյլէ պիր սիւվալ խյրատ իթմէյի խաթը ու խայալիմ-տէն պիլէ կէչիրմէյօր իտիմ... պունտան մաատա ճէսարէթիմ տէ [էօգ իտի...

Բէյմօն.—Նէ՞ եաչտա կէօրիւնմէյօր իտի...

Բօլ.—Պէն չաղտա վար իտի...

Բէյմօն.—Մէյմուլ իտի՞րմիսին քի, սընըքը աղնէյա վէ քիւպէրայէ մէնսուպէ օլսուն...

Բօլ.—Մէյմալ իթմէյէք տէյիլ, ատէթա էմինիմ... Հիչ չիւպհէ եօգ տըր... կիւզէլլիկի գատար տա քիպար տըր։

Բէյմօն.—Պիրպիրինիզ նէ՞րէտէ բասթ կէլտինիզ։

Բօլ.—Պիննէճա պուրատա...

Բէյմօն.—Գուրատա՞ մը։

Բօլ.—Էվվէթ, պապաճըղըմ.—տէմի, վէ պիր չիտատէթը հէյէճանլա օգուչան-լարըմըզա մալիւմ օլան թէհատիւֆը վագըը նագլ իթմի։

Բէյմօն՝ հիքեայէնին խոթամընտա.—Տիմէք չու գարշըմըզատաքի գօնագտա իգամէթ իտէյօր իմիշ, էօյլէ՞ մի։

Բօլ՝ պաշըլլա էվվէթ տէմի։

Բէյմօն.—Մատատ քի իգամէթ իթտիկի էէրի պիլիյօրսըն, քէնթինթինին քիմ օլսուղընը տա անլայապիլիր իտին։

Բօլ.—Սօրուչտըրըմ... քիմսէյէն բաալըթալը պիր ճէվապ ալամասըմ...

Բէյմօն.—Լաքին պու սայֆիյէ էլվէյթէէ պիրինին մալի տիր վէ օ քիմսէ տէ մուէլլագա մաարուֆ պիր զաթ տըր...

Բօլ.—Շիւպհէսիզ էօյլէ օլմալը, լաքին իսմինի պիր տիւրլիւ անլայամատըմ... Պու կիւնքի կիւնտէ խանէ պօշ տըր... պէննիմ տէ հիչ պիր չէյսէն խա-պէրիմ եօգ տըր... վէ պու խապէրսիզլիք իսէ պէնի եավաչ եավաչ էօլտիւ-րիյօր։

Բէյմօն.—Գաատվէթ իթմէ, էվլատըմ... Սէն պու իշտէ պիր ազ չօլթալըգ իթմիշսին... Պէն պիր զաշ սաաթ զարիքընտա լազըմ կէլէն մալիւմաթը ալսզ խէպլիէճէկիմ։

Բօլ՝ պիր հըզ իլէ.—Մէյմուլ իտի՞րմիսինիզ, պապաճըղըմ։

Բէյմօն.—Պէն պունա հիչ չիւպհէ իթմէյօրըմ։

Բօլ.—Էօյլէ իսէ մալիւմաթը մէգթիւրէյլի սէրիան ախզ իտինիզ։

Բէյմօն.—Պունտան գօլայ նէ՞ վար... Պու գօնագ՝ չիւպհէսիզ Սէն-Մօր արագնսի իւզէրինտէ պուլընըյօր։

Բօլ.—Էվվէթ։

Բէյմօն.—Էօյլէ իսէ պէնի Սէն-Մօրա կիտիէճէէք էն գըսսա եօլըն [հագընընա

չըգար։ պիր սաաթ սիւրմէզսէն, հայաթընը ալթիւսթ իտէն պու մուամմայը հալլ ու թասիր իտուպ կէլէճէյիմ...

Բօլ՝ սանտալը չէօզիւպ քիւրէքլէրի էլէ ալարագ պիւէլնը ավազ իլէ.—Ա՛հ, պապաճըղըմ, նէ՛ էյի ատամսըն.—տէմի, վէ սանտալը Մարն ըրմաղընտան աշաղը գանալըն սէտտինէ գատար չէքտի կէօթիւրտիւ։

Գատէհու գըյըյա եանաչըպ Բօլ.— Գանալ պէյընտան կիտէճէքսին, պա-պաճըղըմ... եօլըն իւզէրինտէ թէկ պիր գօնագ տըր, տիկէր խանէլէրտէն է-բէյիճէ ուզագ տըր... —տէմի։

Բէյմօն.—Բէկ էյի, էվլատըմ... Սէն բահաթը գալպ իլէ կիթ պալըղընը ավլա... ավտէթիմտէ պէն սէնի սէալէրիմ... —տիյէրէք, տէլիգանլը կիպի սանտալտան տիչարը աթլայըպ գանալա տօղրու կիթտի։

Բօլ՝ պապաաընը արգասը սըրա պագարագ, քէնտի քէնտինէ.—Աճապա մու-վաֆֆագ օլաճա՞գ մը տըր... Աճապա պանա պիր ազ իւմիտ վէ իսթիրահաթ կէթիրէպիլէճէ՞թ մի տիր... —տէյիպ, Նէրէտէն հարէքէթ իթմիշ իտի իսէ օրայա տօղրու չըգտը վէ թէկբար պալըգ ավընա պաշլատը, լաքին բէկ պէօյիւք տիւ-չիւնճէտէ պուլունընըղընտան, օլթասընա հիչ տիգգաթ իթմէյօր իտի... հիչ պիր պալըգ թուքթաատը։

Բէյմօն չարուգ չարուգ եիւրիւյօր իտի։

Կրավէլտէն Սէն-Մօրա կիտէն վէ բէկ օ գատար կէչիտ օլմայան եօլըն իւզէ-րինտէ գանալըն ուճընա վատըլ օլտու, Բըթի Գասթէլ թաատիր օլընան գօնագըն էօնիւնտէ տուրտու վէ տիչարտան իտանէլի մէգքիւրը թէտագիգ իթտի։

Տէմիր բարմագլըգը գարու իլէ սաղըր գարուլար սըգը սըգըյա գարալը իտի։

Բէյմօն քէնտի քէնտինէ.—Էլպէթթէ պիր գարուճը վէ եա պագչէպան վար տըր. պէօյլէ պիր մուհթագամ իտանէ պէքճիսիզ պրագըլմազ... Էկէր էօյլէ եիւզ իւսթիւ պրագըլմըշ իսէ, սահիպլէրի պիր տահա ավտէթ իթմէյէճէկ նէյէթիյ-լէ պրագըպ կիթմիշ օլտուգլարը անլաշըլըր... լաքին եինէ պէքճիսիզ օլմագ, զիրա էկէր կէլմէյէճէկլէր իսէ, տիմէք սաաթմագ արզուսընտա տըրլար, սաաթմագ իչիւն տէ մուհթագամ վէ տիւզգիւճիւն պիր հալտէ սագլամագ լազըմ տըր... Գա-գալըմ, էլպէթթէ անլայամազըգ.—տիյէրէք, տէմիր բարմագլըգը գարուլա եագ-լաշտը, վէ չանըն զէնճիրինի թուքթուպ չէքտի։

Զան՝ իչէրտէ զայէք բաթըրտըը պիր սուրէթտէ չալընտը։

Բօլըն բէտէրի՝ պաչընը էօնիւնէ ատըպ, գուլագ գապարթարագ պէքլէյի։

Սէս քա ուզագա կիտիպ սէօնտիւ։ օրթալըգ եինէ սուս բուս օլտու։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ քէնտի քէնտինէ.—Բիմսէ եօգ—։ տէյու պրունըընըն պէքընտան մըրըլտանտըգտան ատնզրա, չանը եէնիտէն չալտը վէ եինէ պէքլէյիպ, լաքին էվվէլթի կիպի հիչ պիր ճէվապ ալմատը։

Բէյմօն՝ եինէ քէնտի քէնտինէ՝ —Պու նէ՛ զարիպ չէյ... Մամաֆիհի Բօլըն էֆֆէքտարը եանըլըզ տըր, պու էվտէ չօգտան պէրու ատատ իգամէթ իթմէյիճ տէյիլ տիր, զիրա իթթ իւչ կիւն էվվէլսի պուրատա ատատ պուլունընըղընա նիչանէլըր վար տըր.—տիյէրէք, եէրէ տօղրու էյիպպ, պիր գօնագ արապասընըն քէչքէրէճ իպլէրինի թէտագիգ իթմէյէտ իտի։

Բէյմեն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։—Գու գօնաղըն սահիպլէրի՝ չօգ ուզագ օլմա. ժալը տըրլար։ կէօրիւնիր քի Բարիզաէ իգամէք իթմէքճէ օլուպ, տիւն վէ եա էվվէլիսի կիւն պուրայա կէլմիշլէր տիր։ ։ ։ Էկէր պուննա եագըն տիկէր սայֆի. յէլէր պուլընսա իտի, սօրուչտըրըր իտիմ։ ։ ։ լաքին օ ճիհէթճէ պախքըմըզ եօգ ։ ։ ։ էքրաֆտաա հիչ պիր իգամէքկեահ կէօրիւնմէյօր։ ։ ։ Լաքին նէ՞ օլուր, պէն հէր հալաէ անլայտճաղըմ։ ։ ։ պու սայֆիկյէտ աատամ իգամէք իտիյօր իսէ, եա Սէն-Մօրտա, եաիսօտ կրավէլտէ պիլինէճէք տիր։ ։ ։ կիտէյիմ կրավէլ վէ Սէն Մօրտա ախզը մալիւժաթ իտէյիմ։ ։ ։—տիյէրէք, կրավէլէ տօղրու եօլընա տէ. վամ իթմէյէ պաշլասըընտա, եօլըն օրթասընտա պիր քէօյ բօսթանճըսընըն պիչա հարէքէթ տուրմըզ քէմալը տիգդաթլա քէնտիսինի սիւզմէքճէ օլտուղընը կէօրտիւ։

21

Բէյմեն Ֆրօմանթալ օ ատամա տօղրու կիտիպ սէլամլասըգտան սօնդրա.— Շու էվին Բըթի Գասթէլ տէնիլէն գօնագ օլտուղընը պիլի՞րմիսինիզ, լուքիէն պաշա պիլտիրէպիլի՞րմիսինիզ։

Բօսթա միւվէզզիի։—Էվվէթ, էֆէնտիմ, Բըթի Գասթէլ գօնաղը քա քէնտի. սի տիր։

Բէյմեն։—Սիզին միւվէզզիէք տահրէնիզ տահսիլինտէ՞ մի տիր։

Բօսթա միւվէզզիի։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Բէյմեն։—Էօյլէ իսէ քիմին օլտուղընը պաշա սէօյլէյէպիլի՞րմիսինիզ։

Բօսթա միւվէզզիի։—Պիր վագթ Մ։ Լամպլինէ նամընտա պիրինին իտի ամմա, ժուքաաորրըքը մէրգուճ՞ քէրքը տար ու տիյար իթտիհինտէն, խանէսինի տա. խի ֆիրուխթ իթմիշ տիր։ ։ ։ Գու խանէյի սաթըն պաշա քիսնէյէր օն պէշ կիւն անճագ օրատաա իգամէքճ իտուպ, զալիպա ուզուն պիր եօլճուլըգ իչիւն հարէքէթ ու ազիմէք իթմիշլէր տիր։ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա պագը ինչաաթ իճրա իտէն ժօէնվիլլի պիր միւլէզիմ օլմաա պէօյլէ սէօյլէտի։

Բէյմեն։—Էյ պու եէնի սահիպլէրինին իսմինի պիլմէ՞զմիսինիզ։

Բօսթա միւվէզզիի։—Յա՛յր, էֆէնտիմ, պիլմէյմ։

Բէյմեն։—Օն պէշ կիւն օրատաա իգամէքճ իթտիքլէրի միւտատքճէ քէնտիլէրի. նէ հիչ պիր մէքթուպ վէ եա կագըճա կէօնթ՞ըրմէյտիրիզ մի։

Բօսթա միւվէզզիի։—Նէ պիր մէքթուպ վէ նէ տէ պիր կագըճա կէօնթըրմէյ. միշիմ տիր։ ։ ։ Լաքին էկէր խանէյի սէզքիւր սահիպլէրինին իսմինի էօյրէնմէյճ իսթէր իսէնիզ, պու բէք գօլայ պիր չէյ տիր։

Բէյմեն։—Եօլը նա՞սըլ տըր, սէօյլէյինիզ պագալըմ։

Բօսթա միւվէզզիի։—Խանէյի սաթան մուգավէլաթ մահարրիրինէ, եաիսօտ պագը ինչաաթ իճրա իտէն միլիէզիմէ միւրաճաաթ իտիրզ։

Բէյմեն։—Գու միւլիէզիմ վէ մուգավէլաթ մահարրիրի նէ՞րէտէ իգամէք իտէրլէր։

Բօսթա միւվէզզիի։—Իքիսի տէ պուրատան ելիմի տագիգալըզ պիր ժէսաֆէ.

տէ, ժուէնվիլտէ իգամէք իտէրլէր։ Լաքին չիմտի խաթրըմա կէլտի, օրայա գա. տար կիթմէյէ միհմաճ օլմայաճագսընըզ։ ։ ։ Բէք եագըն պուլընան Սէն-Մօր. տա Տիւբրա նամ պաղչպանը պուլըրսընըզ։ մալիւմաթ ալմագ իչիւն մէրգուճ պաղչպանա միւրաճաաթ իտէրլէր իտի։ ։ ։ Մէրգուճը խանէսի՝ սաղ քարաֆ. տա պիրինճի սօգաղըն քէօչ սինտէ տիր։

Բէյմեն։—Թէչքէքիւր իտէրիմ, ագիգիմ։ ։ ։ Մ։ Տիւբրանըն խանէսինէ կի. տէճէյիմ։ ։ ։ Ա՛, պիր չէյ տահա սիւվալ իտէյիմ։ ։ ։

Բօսթա միւվէզզիի։—Պույուրընըզ, էֆէնտիմ։

Բէյմեն։—Եէնի էվ սահիպլէրինին սայֆիկյէտ բէք ազ վագթ իգամէք իթմիշ օլաբգլարընը պիր ագ էվվէլ սէօյլէսինիզ իտի, տէյի՛լ մի։

Բօսթա միւվէզզիի։—Էվվէթ, էն չօղ օն պէշ կիւն իգամէք իթմիշլէր տիր։

Բէյմեն։—Նէ՛ վագթ հարէքէթ իթտիլէր։

Բօսթա միւվէզզիի։—Սէքիզ օն կիւն անճագ վար։

Բէյմեն։—Թէչքէքիւր իտէրիմ։

Բօսթա միւվէզզիի եօլընա տէվամ իտուպ կիթտի։

Բէյմեն՝ քէնտի քէնտինէ։—Սէքիզ օն կիւնտէն պէրու հարէքէթ իթմիշլէր տիր։ ։ ։ պուննըն իսթիճանը եօգ տըր։ ։ ։ եաիսօտ անտէն սօնդրա եինէ կէլ. տիյօր։ ։ ։ պուննըն իսթիճանը եօգ տըր։ ։ ։ եաիսօտ անտէն սօնդրա եինէ կէլ. միշլէր տիր, զիրա տէմիր բարմագլըգը գարուընըն օ պիր թարաֆընտա թէքէրլէք իզլէրի հէնուզ բէք թազ տիր։ ։ ։ պուննա անլաշըլաճագ պիր սըրր վար տըր, պէն պու սըրրը անլայտճաղըմ։ ։ ։—տիյէրէք, Սէն-Մօր եօլունը թուրթը վէ օրայա վարընճա պաղչպան Տիւբրանըն խանէսինի գօլայճա պուլտը։

Մէրգուճ պաղչպան՝ պաղչպանտ չիչէքլէրէ վէ մէվվէլէրէ պագըյօր իտի։

Բէյմեն։—Սիպտէն պիր մալիւմաթ իսթէմէյէ կէլտիմ, զաննըմ սիզճէ գօլայ պիր չէյ տիր։ ։ ։ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն եէնի սահիպի իլէ միւնասէպաթտաա պուլտուննընը՞զ մը։ ։ ։

Պաղչպան Տիւբրա։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։ ։ ։

Բէյմեն։—Եօլէ իսէ լուքիէնէ իսմինի պաշա սէօյլէյինիզ։ ։ ։

Պաղչպան։—Իսմինի պիլմէյօրում։—տէտիքտէ, Բէյմեն Ֆրօմանթալ պիր քէ. ճաճճիւլ հարէքէթինտէ պուլընընը։

Պաղչպան՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։—Սիզ պուննա քէճաճճիւլ իտիյօրսընըզ ամ. մա, պու բէք թազի պիր չէյ տիր։ ։ ։ Սաթըն պաշա աատամ՝ էվվէլա քիրաֆը օլտուղընտան, իսթիճար իթմէք իսթէտիկի մէզքիւր խանէյի կէզմէք իչիւն պաշա միւրաճաաթ իթմիշ տիր։ ։ ։ Գէն քէնտիսինի կէօրիւրսիւն վէ պատէհու մուգավէլաթ մուհարրիրինին պուլուճտուղը մահալի քէնտի. սինէ թարիֆ իթտիմ։ ։ ։ Գագընըզ, էֆէնտի, իսմինի էօյրէնմէյէ պիր միւնա. սէպէթ սիւրմէյմիշ տիր։

Բէյմեն։—Տօղրու տըր։ մուգավէլաթ մուհարրիրի ժուէնվիլտէ իգամէք իտէր տէտիլէր, սահի՞հ մի տիր։

Պաղչպան։—Էվվէթ, իսմի տէ Ֆինէ տիր։

Բէյմեն։—Կիտէյիմ անը կէօրէյիմ։

Պաղչպան։—Գու կիւն կիթմէյինիզ պօշ չէյ տիր։

Բէյմօն.—Ինչի՞ն, նէ՞ վար քի։

Գաղէպան.—Օտասընը գաբալը պուլաճագսընդզ։

Բէյմօն.—Գաբալը՞ մը . . . պիր մուգավէլաթ մուհարրիրինին օտասը՝ հաճ-
քա իյի պիր կիւն, եօրթու տէյիլ, պիր չէյ տէյիլ տէ գաբալը՞ մը սըր տէմինիզ։

Գաղէպան.—Զուհուրաթ նէվինտէն պիր սէվգի վար տա անըն իչիւն սըր
. . . Մուգավէլաթ մուհարրիրի Ֆինէ՝ պու կիւն գայնանասընը կէօմմէք պախ
քընա նահլ օլաճագ սըր . . .

Բէյմօն.—Գէչհուտէ ժուէնվիլէ գատար եիւբիւմէքտէն պէնի գուրթարսը-
նըզ, էֆէնտի, թէչէքքիւր իստէրիմ . . .

Գաղէպան.—Իսթաղֆիրուլլահ . . . սիզէ խըտմէթ իթմէյէ տայմա հազըր վէ
միւհէյեայըմ.—տէմի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պաչընը էօնիւնէ ասմըշ վէ բէք պօղուլմըշ օլտուղը հալ-
տէ պաղչէտէն տիշարը չըգաը, վէ էրթէսի կիւնէ պէքլէմէքսիզին արզու իթտի-
կի մալիւմաթը էլէ կէչիրմէյէ չարէ պուլմագ իչիւն զիհնինի թըրմալատը տուբտը։

Բօլըն բէյտէրի՝ կէլտիկի եօլտան աղըր աղըր եիւբիւմէյէ պաչըլըյը, պիր տէ
օ արա թա եագընընտան քէնտի իսմի վէրիլտիկինի իչտիհնէմ պիւթիւն վիւճու-
նըյա թիթրէտի, պիրտէն պիրէ պաչընը եօգաըը գալտըրտը վէ քէնտիյէ տօղրու
կէլմէքճէ օլան պիր ատամա տիք տիք պագմաղա պաչըտը։

Բէյմօն՝ չախաը մէրգուճը թանըչըզ տար տարը քէսիլէրէք.— Սիզին պուրա-
տա նէ՞ իչինիզ վար . . . Օ՞ղլայա քի պէնի արայտընըզ։

Եէնի կէլէն.—Էվվէթ, թամ սիզի իչիւն կէլմիյօրըմ . . Տէմիր եօլընտան էն-
տիմ, Բօր-Գրէթէչլուտէ սիզի տօրատագտըմ։

Բէյմօն.—Զաղըթա բէխի թարաֆընտա՞ն մը կէլմիյօրսընըզ։

Եէնի կէլէն.—Էվվէթ . . .

Բէյմօն.—Գանա պիր տէօյլէյէճէյինիզ վա՞ր մը։

Եէնի կէլէն.—Սիզէ թէսլիմ իտէճէք պիր մէքթուպըմ վար.— տինչրէք, ճէ-
պինէյն չըզտանընը չըգարտը վէ մէզքիւր չըզտանը աչըզ իլավէի մէգալ իտէ-
րէք.—Էվվէլա Սէն-Լուի տտատընտա տիզին էվվ կիթտիմ . . . գարուճընըզ՝ պու
տաղահքի պըրագտըղընըզ բուտուլայը պանա կէօսթէրտի . . . Գունըն իւզերինէ
սիզի պուլմագ իչիւն գօչտուժ կէլտիմ, վէ կիտէճէյիմ եօլը անլատագ իւզրէ իքէն
հէյլէ քի սիզէ թէսաուճի իթտիմ . . . Զաղըթա բէխինին մէքթուպը իչթէ՛ . . .
—տէմի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ գաբալը մէքթուպը պտըը վէ թիթրէյէրէք աչըզ պէր-
վէճէը աթի գրտաթ իթտի.

«Գու մէքթուպ եէտինիզի վատըզ օլուր օլմագ, օտան մահտուտօրմա կէլինինիզ
միւսթաճէլ տիր . . .

«ԶԱՂՐԹԱ ԲԷԽԻՍԻ»

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ.—Տիմէք չիմտի զաղթիյէ նէզարէթինէ կիթմէլիյիմ։

Եէնի կէլէն.—Սիզի պէքլէյիճ պէրագէր կէօթիւրմէկէ էմր արմըշըմ տըր։

Բէյմօն.—Աճագա նէ՞ վար օրատա։

Եէնի կէլէն.—Գիր չէյտէն խագէրիմ եօգ տըր . . . Գէն ժուրնալըմը թէսլիմ
իթմէյէ կիթտիմ . . . զաղըթա բէխի պէնի խթէթտի . . . սէրիան նէզտինիզէ

կէօնտէրտի . . . Լաֆ արատըզտա գալսըն, եիւզիւնի բէք էջէլիթմէչ իտի . . .
քէնտիսինի պէքլէթմէզսէք զաննըմ էյի օլուր։

Բէյմօն.—Էօյլէ ատմա, հիչ օլմազտա կիտէյիմ օղլուտա խագէր վէրէյիմ վէ պիր
ագ տա թատտ իտէյիմ։

Եէնի կէլէն.—Բէք էյի, սիզի բէք բէք իչ չէրեէք տատթ տօնդրա պուլմըշընը-
զանն օլընճագ տըր. զաթէն պէն տէ հէնուզ թատտ իթմէմիչ օլտուղտան,
էկէր միւտատատ իտէր իսէնիզ, պիրլիքտէ թատտ իտէյիմ . . .—տէտիքտէ, Բէյ-
մօն Ֆրօմանթալ՝ պաչ իշարէթինէ խարագը մուվաֆֆագաթ իթտի։

Մէրգուճ բէք զէյատէ միւքէտտէր օլմուչ իտի, զիրա օն պէչ կիւն գատար
եանընտան այրըլմայագընը օղլունա թատմ տէօյլէտիկի սըրատտա, Բօլտան մու-
ֆարէգաթ իթմէսի լազըմ կէլիյօր իտի։

Բօլ՝ իչդու ազիմէթէ չիւտկէսիզ բէք զէյատէ թէճճիւպ իտէճէք վէ հաթթա
անտէն պիր չէյ անլայատայագ վէ բէք զարիպ կէօրէճէք իտի։

Մէրգուճ տէլիքանը էլպէթթէ պուէնըն իւզերինէ տուրաճագ . . .
աճատա պու միթաճէտատէն նէ՞ նէթիյճէ հասըլ օլաճագ իտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն տէրհալ զաալէթիյէ նէզարէթինէ կէլմէսի թալէպ օլը-
նըյօր իտի . . .

Աճագա տէպէպ նէ՞ իտի։

Բարիպտէ չիւտկէսիզ բէք ազըր պիր վագտա ճէրճիյան իթմէքտէ օլտուղընտան,
հալգայը եէնիտէն պօյնունա թագտագ իգթիգա իտէյօր իտի։

Նէ՞ եարտալը։

Գու սիւվալէ եալընըզ պիր ճէվապ վար իտի։

—Իթտաաթ իթմէք։

Գու սըրատտա մէրգուճան իքի քիմսէ պիր չարագճը տիւքքեանը էօնիւնտէ
պուլընընյօրսըր իտի։

Բէյմօն՝ թէվագգուճ իտտուպ, իտտի վէրնիչ օլան զաալէթա մէժտուրընա խի-
թապէն.—Շուրայա կիրինիզ . . . էյի պիր թատտ հազըրլըքընըզ . . . էն չօղը եիրմի
տագիգատտան կէլիր սիզինէլ պուլուճուրսը.—տէմի։

Վէրնիչ.—Բէք ալէտ . . . օլսըր . . . Լաֆըն չարուգ իտինիզ . . . կէճիքմիյինիզ . . .
Թէքրար տէրիմ, զաալէթա բէխի պու կիւն բէք թէրս կէօրիճէյօր իտի . . . սիզի
չօգ սէվէր իքէն, սիզէ պիլէ բէք խըրսըզ կէօրիճէյօր իտի . . .

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ ատճէլէ եիւբիւյէրէք վէ հաթթա գօչարագ օղլուէնըն եա-
նընա կէլմէյէ չըթատտան օլտու։

Գիր տատթտան զէյատէ վագթ կէչմիչ օլուտ պատատտը օրթայա չըգտատըղընը-
տան, Բօլ բէք զէյատէ վէսվեսէ իթմէյէ պաչըտըր իտի։

Մէրգուճ տէլիքանըէն բէտէրի Բէյմօն՝ ատնտատատան գարայա չըգտըր օլտուղը
րըխթըտմըտըն եագընընա վատըզ օլտըգտա, իքի էլէրինի աղըընըն եանընա կէօթիւ-
րէրէք պօրու կիպի եատտը վէ Բօլը տէպէ՛տի։

Բօլ՝ օլթաղտըրընը պըրագտը, տանտատէն իրինի չէօզտիւ, քիւրէքլէրէ եարըչ-
տը, վէ պիր գաչ տագիգա զարիքընտա պատատըրընէն պուլունտուղը մահտալէ վատըզ
օլտու։

Մէրգուշ տէլիգանլը՝ Բէյճօնըն քէսէրլի եւ զիւնի կէօրիւնէմ, պիւքիւն վիւճուտըյլա թիթրէմի։

Բօլ՝ պօղուճ պիր սէտա իլէ։—Պիր ֆէնա խապէր կէթիրտին պանա, տէյի՞ մի։

Բէյճօն՝ սանտալըն իչինէ աթլայարագ։—Սահիհէն ֆէնա խապէր, էվվէ՛ք։։։

Բօլ։—Աճապա Մէրգոնիմէ զա՞յղ մը օլմուշ, Մէրգոնիմէյի տրթըզ պիր տա՜հա կէ՞օրմէյէճէքմիյիմ տիյէճէքտին։։։

Բէյճօն։—Իշ Մէրգոնիմէնին իւզէրինէ տէյիլ տիր, սէվկիւլիւ էվլատըմ։։։ Մէրգոնիմէ հագգընտա պաշլատըղըմ թահգիգաթտան վագըա պիր նէթիյճէ հասըլ օ ատճաղընա չիւտէ էօգ իտի իսկ տէ, թահգիգաթը մէգըրիբէյի իքմալ իտէմէտիկիմտէն, օլ պատտէ տանա հիչ պիր մալիւմաթ վէրմէյէճէյիմ։

Բօլ։—Գաղատըղըմ, պու թահգիգաթը նի՞չինէ եատը պուչուղ պըրագտընըղ։

Բէյճօն։—Պիր սէպէպը միճապիր վագը օլտու։։։ Տէմիր եօլ սթասիօնընըն եագրընընտա զաղթիյէ նէզարէթինտէն պիր մէմուրա թէտաուիճ իթտիմ, սէրիան պէնի չաղըրմագ իչինէ զաղթա րէյտի՝ մէրգուզը կէօնտէրմէ իտի։։։

Բօլ։—Տիմէք եինէ պէնտէն մուճթարէգաթ իտէճէքսին, էօյլէ՞ մի։

Բէյճօն։—Հէյտան չիտի պիլէ։։։ պէնի սանտալընըն գէյրեթանէսինէ գատար կէօթիւր։։։

Բօլ՝ սէյա իտէրէք, քէսէք քէսէք պիր գուվվէթլէ քիւրէք չէքմէյէ պաշլայըղ։—Տիմէք կիտիյօրսըն, էօյլէ՞ մի։

Բէյճօն։—Ամիրէյրիմի իթաաթ իտիյօրըմ, նէ՞ եարայըմ։

Բօլ։—Աճապա պիր եօլճուլը՞ղ մը վար։

Բէյճօն։—Գիլմէյօրըմ։։։ Պէնի չաղըրըյօրլար, անը պիլիրիմ, անտէն պաշգա պիր չէյտէն խապէրիմ եօգ տըր։։։ Եալընըղ Բարիզտէ սէպէպինի անլայապիլէճէյիմ։։։

Բօլ։—Մարթ հագգընտա։։։ Բըթի Գաթէլ գօնաղընըն սէքէնէսի հագգընտա քիմսէ սանա պիր չէյ սէօյլէ՞մէտի մի։

Բէյճօն։—Սէքիզ օն կիւնտէն պէյրու էվտէն կիթտիքէյրինի պանա սէօյլէտիլէր։։։

Բօլ։—Նէ՞րէյէ կիթմիչլէր։

Բէյճօն։—Պու նօգթա հագգընտա՞քիմսէ պանա պիր մալիւմաթ վէրմէտի։

Բօլ։—Պարէ խոմիչէրինո՞ տէ մի սանա սէօյլէյէճէտիլէր։

Բէյճօն։—Իսիմէրինի տէ քիմսէ պիլմէյօր։։։ լաքին եարըն էօյրէնէպիլէճէյիմ։։։

Բօլ՝ մէէյուսէյէճէ՛լ։—Էյ չիտի կիտի՞յօրմըսըն։

Բէյճօն։—Էվվէ՛ք, սէվկիւլիւ էվլատըմ, կիտիյօրըմ։ լաքին ումմատ քի չօգ կէճիքէյիմ։։։ պէյքի պու ագշամ ավտէք խտէրիմ։։։ Էկէր պու ագշամ կէլէճէք օլուր խէմ, պու կիւնքի պաշլատըղըմ թահգիգաթ ու թէճէմասիւտաթա եարըն տէվամ իտէճէյիմ։։։ Միւսթէրիհ օլ վէ իւմիտինի պէնտէն քէմմ։։։ սանա վատ իթտիմ, վատըմը իճրա իտէճէյիմ։ եարըն տէյիլսէ եագըն պիր կիւն, պիգաչ կիւնէ գատար էլալէթէ վատըմը իճրա իտէճէյիմ։։։ Սէն կէնճսին։։։ հէնուզ չօգ մէյտանըն վար տըր։։։ մէէյուս օլմագսըղըն պիր ազ տահա պէքր

էյէպիլիրսին։։։ եիւրէքլի օլ։։։ էկէր սաատէքը հալինին հուսուլի պէնիմ էլիմտէ իսկ, ճանըմը սիլէ ֆէտա իտէրէք պու սաատէքինի թէէմին իտէճէկիմտէն, օ հալտէ էմին օլ, մէէյուս օլմա։։։—տէտի։

Գու մէգալէ էտնասընտա Բօլ պաշընը էօնիւնէ էյէրէք, հըզը հըզը քիւրէք չէքմէսինէ տէվամ իտիյօր իտի։

Բօլ՝ պիր ազ սիւքիւթ իթտիքտէն ոօնղրա։—Զաթիյէ նէզարէթինտէն կիվլա սէնի արայան մէմուր նէ՞ օլտու։

Բէյճօն։—Սէրիան կիտէճէկլիմի ամիրէյրիմէ խապէր վէրմէք իւզրէ տէրհալ ավտէք խտուպ կիթտի։

Բօլ։—Տիմէք պէնիմէ թատաւ իթմէյէճէքսին, էօյլէ՞ մի։

Բէյճօն։—Նա՛յր։։։ Մատլէնէ պիր չէյ սէօյլէյիպ սէրիան եօլա չըգաճադրմ։

Բօլ։—Գու ագշամ ավտէք իթմէյէ սահիհէն իւմիտին վա՞ր մը։

Բէյճօն։—Էվվէ՛ք, իւմիտիմ վար։։։ Էկէր աքսի օլարագ կէլէմէյէճէք օլուր իտէմ, սանա պիլտիրէճէյիմ։։։

Բօլ։—Նա՞սըլ։

Բէյճօն։—Սանա պիր թէլէկրաֆ եազաճադրմ։։։

Բօլ՝ պիր սէտան միւթէրէտտուանէ իլէ։—Բըթի Գաթէլ գօնաղընտաքի սէքէնէ հագգընտա նէ՞րէտէն ալտը մալիւմաթ իթմէք նիյէթինտէ պուլընըյօրսըն։

Բէյճօն։—Ինանէի մէգքիւրը ֆիրուխթ իտէն մուգավէլաթ մուհարրիրինտէն։

Բօլ։—Գու մուհարրիր նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր։

Բէյճօն։—Ժուէնվիլ-լը-Բօնտա։

Բօլ։—Գէն կիտիպ մէրգուզը կէօրէ՞մէյմ մի։

Բէյճօն։—Մասպօրզըզ իթմէ։։։ պրագ լազըմ կէլէն թէհարրիյաթը պէն իճրա իտէյիմ։։։ պէօյլէ տահա կյի օլուր։

Գու սըրատտա գարայա եանաչըլմըշ իտի։

Բօլ՝ սանտալը րըխթըմտաքի գաղըզա պազատը վէ պազարընըն արգասը սըրա էվէ տօղրու կիթտի։

Բօլ՝ սուս բուս եիւրիւյէրէք քէնտի քէնտինէ։—Գու նէ՞ զարիպ չէյ։։։ Բէտէրիմ պիր գաշ կիւն սէրպէսթ օլաճագ տէյու զանն իտէր իքէն, չիտի պիրտէն պիրէ քէնտիսինի չաղըրըյօրլար։։։ արայըպ պուլմագ իչինէ պուրայա գատար տա առատ կէլմիչ։։։ պու նէ՞ տիմէք տիր։։։ անլաչըլմազ կիպլի պիր չէյ տէօնիւյօր ամմա, պէն ֆարգ իտէմէյօրըմ վէ էնտիչէ իտուպ գօրգույօրըմ։—տէտի։

Գապա օղուլ էվին պաղչասինէ վասըլ օլուպ, օրատա Մատլէնին ագշամ թատամը իչիւն սէպէպլաթ թօրլատըղընը կէօրտիւլէր։

Մատլէն՝ պաղըրարագ։—Կէլտինիզ։։։ Թատլըզ պալըզ տա կէթիրմէտինիզ, էօյլէ՞ մի։։։ պալըզ կէթիրէճէյինիզէ հիչ չիւպհէ իթմէյօր իտիմ։ կիւնտուզ Թատմընըն հէնուզ հագըր օլմատըղընը պիլմիչ օլտըղընը, սէվկիւլիւ էֆէնտիլէրիմ։

Բէյճօն։—Պէն զաթէն կիւնտուզ թատմընը պուրատա իթմէյէճէյիմ, Մատլէնճիկիմ։

Մատլէն։—Ա՛։։։ նիչի՞ն։։։ նէ՞ վար քի։

Բէյմօն.—Կիսիյօրըմ տէ անըն իչիւն։

Մաուլէն՝ էլէրինի վէ կէօզլէրինի էօգարըյա տօղրու գալըբրարագ.— Տիւնյօրմըսընըզ։

Բէյմօն.—Էվվէլ.—տէյէրէք, Բօլա իթտիկի հիքայէյի Մաուլէնէ տախի Թէքրար իթտի։

Իսթիյար խըտմէթճի գարը՝ էֆէնտիսինին Թէքմիլ հալ ու ահվալինէ վագըֆ իտի։

Մէրգուէմ գաոըն իչի անլաոը վէ մահզուն մահզուն էֆէնտիսինին եիւգիւնէ պագտը։

Բէյմօն՝ բարտըսիւսինի կիյիսի չարգաոընը գօյարագ հազըր օլաոու։

Բօլ.—Գաոագընըզմ, պիրտէն պիրէ պու կիսիչինէ պէնի բահաթըզ իտիյօր... հաթթա խէվֆ ու տէհզիթիմի ժուէիսէ օլույօր... Սէնտէն այրըլտըգ իսթէմէյօրըմ... պէնի պէրաոէր կէօթիւր... —տէտիքտէ, բէտէրի քիթրէտի վէ եիւգիւնէ պիր սինիր ալէամէթի նիւմայան օլաոու։

*Բէյմօն.—Սէվգիւլիւ էվլաոըմ, սէն գիհնէճ էօյլէ պիր հալտէ պուլընըյօրսըն քի, հէր չէյի միւպալէղաոլը կէօրիյօրսըն... Ագըընը պազընա թօրլա վէ պիլա սէպէպ էնտիրէ վէ վէվէտէ իթմէ... Թէքրար տէրի՛ քի, պու ագշամ ավտէթ իթմէկէ չօգ իւմիտիմ մար աբր... Էկէր կէլմէյիյօ տէ պիր եօլճուլըգ իչրա իթմէյէ մէճպուր օլուր իսէմ, օէնի տօլա պէրաոէր կէօթիւրմէյմ... Գիրինճի տէֆթա պու էնտիրէ նէտէ՞ն իյճաոլ իտիյօր... Գէն հէր վագթ Նաոըլ զայպուպէթ իտէր իտի իսէմ, եինէ էօյլէ զայպուպէթ իտէճէյիմ... պու հալ չօգ սէնէլէրտէն պէրու վուգու պուլըյօր... զաոագթէյէ նէզարէթինտէքի մէմուրիյէթիմ պէօյլէ իչճաոլ իթտիրիյօր... Սէն գաոաովէթ իթմէ վէ Մ. Ֆաոլիէն աը Շաթըլիւքսին պիր գաշ սաաթա գաոտար ատնա միւսաֆիր օլաճաղընը տիւչիւն վէ մէրգուէմ գաոպուլ իթմէկ իչիւն պուրաոա պուլընը... Մաուլէն իլէ պուրաոա գալ... Էկէր պու ագշամ ավտէթ իթմէյէճէք օլուր իսէմ, սանա պիր Թէլէկրաֆ եազարըմ... Գագ, հէր նէ գաոտար սէնատէն այրըլտըղընմա ճանըմ սըգըլըյօր իսէ տէ, եինէ գաոաովէթ իթմէյօրըմ, սէվինճատ պուլընըյօրըմ... Սէն տէ պէնիմ կիպի գաոաովէթ իթմէ վէ սէվինճէլի օլ... Սաաոտէթ էքսէրթա մէմուլտէն զիյատ եագընը պուլընըր... Եիւրէքլի օլ, էմնիյէթ իւզրէ պուլընը, վէ պէնի գուճաղլա...—տէտի։

22

Բօլ՝ պագալաընըն գուճաղընա աֆըընը...

*Բէյմօն.—Շիմտի արթըգ իլթահը պիր Թաոսիէթ, վէ կիթ պիր ազ Թաոսըգ պաղըգ Թուբ... Տօսթընը Ֆաոլիէն պու ագշամ սէնինէլէ Թաոսիյ իտիյէք, լայըգը վէճէյէ օհա իթթիֆաք իթմէյի... Հէյէ հիչ Թէրս չէհրէ կէօսթէրմէմէլի, Միւսաֆիրինի էյլէնտիրմէլիսին, քէտէրլէնտիրմէմէլիսին... Ինչալլահ եինէ կէօրիւշիրիզ, էվլաոըմ, ինչալլահ եագընա կէօրիւշիրիզ.—տիյէրէք, օղլուընըն ալընընը եէնիտէն պու ես իթտի, Մաուլէնին էլինի սըգաը, Ֆէնա տիւչիւնճէլէրէ հա-

րէքէթ իթտի, Մարն ըրմաղընըն գաոըը եագաընա կէչմէք իչիւն ատատաքի լօգանքանըն սանտալճընը չաղըրտը վէ չար չէչմէյէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան զաոըթա մէմուրը Վէրնիէ իլէ կիթտի պուլուշտը։

Բէյմօն Ֆրօմանթալա տահա իլէ կիւնիւ մէէզունիյէթ վէրիլմիյէ իքէն, զաոըթա րէիսինին ֆիքրի պիրտէն պիրէ Թէպէտիւլ իտէրէք մէրգուէմը սէրիան չաղըրթմագ իչիւն աճաոտա զաոթիյէ նէզարէթինտէ նէ՞ վուգու պուլմըշ իտի։

Բէյմօն քէնտի քէնտինէ պու սիւվալտէ պուլընըպ, լաքին պիր ճէվապ վէրէմէյօր վէ մուամմայը հալ ու Թաոսիր իթմէյէ պէկհուտէ չալընըյօր իտի։

Գիդ պու մուամմայը օգույանլարընմընզա իյգաՀ ու Թաոսիր իտէճէյիզ։

Գուլօնները օրմանընտա իքի նաչէ պուլուշտընըզը մուվագգաթէն կիզլի Թուբ-ժաղա գաոար վէրիլտիքտէն սօնրա, զաոըթա րէիսի՛ զաոթիյէ նաոըըրընըն օտաօընտան տիշարը չէգըպ Մօրկ Թէչհիրխանէսինէ ազիմէթ իթմէկ վէ օրանըն քեաՓիպիյէ խուսուսի պիր միւքեալէմէ իճրա էյլէմէկ իտի։

Բէյսը մուամիլէհ Մօրկտան ավտէթ իտէր իթմէզ, Ամէտ Տիւվէրնուա իլէ վիրժինինին նաչէլէրի ամէլիյաթ սալօնընտան գալըբրըլսպ Թէչհիր սալօնընա նագլ ու վազ օլունմըշտար իտի։

Գու նաչէլէր օրտաա մէմգիի մահաուսլարընա վազ օլընալը օն տագիգա օլուր օլմազ, եիրմի եիրմի իքի եաչընտա պիր տէլիգանը՝ մէրագ խուսպ Թէչհիր սալօնընա կէլէրէք վէ պիրի նաչէլէրէ վէ տիկէրի էհալիյէ մահաուս օլմագ իւզրէ սալօնը իքի գըսմա Թագսիմ իտէն ճամէքեանընը արգաօընտան կէչէրէք, մէգրիբ նաչէլէրի կէօրինճէ Թէաճճիպ վէ տէհզիթինտէն նաչի պիր Նիտա սալվէրտի։

Օրտաա պուլընան պիր գաշ սէյիրճի՛ պու Նիտանի տէհզիթինթիմայը իչիտինճէ, անիտէ մէրգուէմ տէլիգանլընըն էթրաֆընը գաուշաԹաըար, վէ մէրագ խուսպ —Աճաոտա պու պէտաոախթլարը, եախօտ պուննարըն պիրինի Թանը՛բմըսընը՛զ.—տէյտ սիւվալ իթտիլէր։

Տէլիգանլը՝ հէյէճանընտան նաչի գըրկընը պիր օէտա իլէ.—Ա՛հ, էվվէլ, Թանընըբմ... իքիսինի տէ Թանընըբմ... Տահա էվվէլսի ագշամ բէֆիքիմ օլան տէլիգանլը իլէ իչՀահ աչընը պիր իւճ աւտըմ... Անընը եանընտաքի կէնճ գաոընա կէչինճէ, պու գաոը տա մէրգուէմ տէլիգանլընըն մաուգուկսի իտի իսէ տէ, պուննըն սէպէպի օլուսպ, ագընտպուլիզ օլունճա նիքեաճ օլաճագտար իտի...

Սէչիրճիլէրտէն պիրի.—Գունը չաոուճագ բէսմէն պէյտա իթմէկի տիր։

Տէլիգանլը.—Սահի՞ մի, եաոթայը՞մ մը։

Սէչիրճի.—Շիւպհէ՛ մի վար, եաոթայը եա՛... Գու պէտաոախթլարըն պուբայա վագ վէ Թէչհիր իտիլմէկէրինէ տէպէպ չու սբր քի, քիմ օլուուգլարընը անլամագ իչիւն իւսթէկէրինտէն հիշ պիր քեալըտա, հիշ պիր նիչանէ գուհուր իթմէմիշ տիր... Քիմ օլուուգլարընը քիմսէ պիլմէյիրկինտէն, Թանընմամըշ գալմագ տէհզիթէսինտէ պուլընըյօրլար։ սիդ խուպէր վէրէճէք օլուր իսէնիզ, կէրէք զաոըթայա վէ կէրէք բէտէր վէ վալիտէ վէ ագրաբալարընա պէօյիւք պիր խըտմէթ իթմիշ օլաճագսընըզ...

Տէլիգանլը.—Ալիմ Սալահ տօղրու տըր։—տիյէրէք, կիթտի տօղրուճա Մօրկ Թէչհիրխանէսի քեաԹխուդինին գարուսընը վուրար։

Մէրգուժ տէլիգանը՝ օգուտանալորմըզա պիւսպիւթին եապանը պիր քիմսէ օլմայըշ, Ֆիլհագիգա Ամէտ Տիւվէրնուանըն Գէվիկէտ չալըշմագտան ավտէթ իթ-տիկի վէ Բաօգալ Սօնիէնին տէ քէնոհսինի կէօզէթտիկի զէման մէրգուժ տէլի-գանլըրըն Ամէտ իլէ պէրապէր Գէվիկէտ պիր չարապճըլըն տիւքքեանը էօնիւն-տէքի պագչէտ պիր մահանըն էթրաֆընտա օթուրտուղունը կէօրմիւշիզ տիր։

Մէմուրկնատէն պիրի՝ գարուշը արալըգ խէրէք — Ջիմի՞ իսթէրսինիզ — տէյտ սիվալ իթտի։

Տէլիգանլը — Բէսմէն պիր չէյ պէյտան իթմէկէ կէլտիմ։

Մէմուր — Գիրինի՞ մի թանըտըրսըզ։

Տէլիգանլը — Թէշէկկիր իսթիմիշ օլան նաչէլէրին էքսիսինի թանըտըմ . . .

Մէմուր՝ գարուշը պիւսպիւթին աչարագ — Կիրինիզ — տէտիքտէ, տէլիգան-լը՝ գարուտան իչէրի կիրտի, վէ պատէհա մէմուր՝ օ արա գալմ օտասընտան տիշարը չըգան Մօրկ քեաթիպինէ իսթիապը մէգալ իտէրէք — Թէշէկկիր իսթիլէն նա-չէլէրի թանըր իմիշ — տէտի։

Քեաթիպ — Նաչէլէրատէն պիրինի թանըտընը՞զ մը։

Տէլիգանլը — Իքսինի տէ, էֆէնտի, իքսինի տէ թանըտըմ։

Քեաթիպ — Հա՞նկըլարընը։

Տէլիգանլը — Եան եանա գօնուշմըշ օլան տէլիգանլը իլէ կէնճ գարըշը։

Քեաթիպ — Եանըլմատըզընըզա էմի՞նամընիզ։

Տէլիգանլը — Էվվէթ։

Քեաթիպ — Էօյլէ իսէ արգամ սըրա կէլինիզ . . . Իքտատէնիզի տիկնէչէճիմ — տիկէրէք, միւքէվվէֆա Ամէտ Տիւվէրնուանըն արգատտաչընը քէնտի գալէմ օ-տասընա կէօթիւրտի վէ պիր չան չալտը։

Մէգքիւր չան չալընընճա պիր մէմուր կէլտի։

Թէշէկկիրտանէ քեաթիպի՝ պիր քեաղըտ իւզէրինէ սէրիան պիր գաչ սաթըր նազը եազըշ զարֆա գօյտուգտան սօնռա, կէլէն մէմուրա խիթապէն — Գօչա-բաշ զապթիչէ նէզարէթինէ կիտինիզ վէ պու մէգքիւտը զապըթա րէհսինէ թէս-լիմ իտինիզ . . . Բէկ միսաճաէլ տիր, հիչ վագթ զայէ իթմէկը օլմազ, չաբուգ։

Մէգքիւտըն միւհիմ էվգաթը պէրվէհհը աթի իտի։

«Զապըթա րէհսի էֆէնտի,

«Պու սապահ Գուլօնլը օրմանընտա պուլտըտան իքի նաչէլէրի չմտին թանըչտան օլտու։

«Վէրինիզ մուճիպինճէ, սիզէ մալիւմաթը միւֆիտ վէրէպիլէճէն քիմսէյի սիզի իչին պէրգէյօրըմ։

Գուլընըզ

«ՄՕՐԿ ԹԷՇԷԿԿԻՐԹԱՆԷՍԻ ՔԵԱԹԻՊԻ»

Մէմուր կէթտի, քեաթիպ՝ իւզէրինէ սիվալ իսպարտէրլիի մաթպու վէ ճէվապ եէրլէրի աչըգ օլան պէօյիւք պիր քեաղըտ ալըպ էօնիւնէ եազըշտան սօնռա գալէմինի միւրէքքէպտէ պաթըրարագ պէրվէհհը աթի իսպատը սիվալէ պաչլատը։

Քեաթիպ — Իսմինիզ նէ՞ տիր։

Տէլիգանլը — Ժագ Վիգթօր Գէրթրան։

Քեաթիպ՝ տէլիգանլըն խմինի եազտըգտան սօնռա սիվալէրինէ տէվամ իլէ — Գա՞չ եաչընտասընըզ։

Գէրթրան — Եիրմի պիր եաչընտա։

Քեաթիպ — Նէ՞րէտէ իգամէթ խոյօրսընըզ։

Գէրթրան — Գէվիկէտ Բարթան սօգաղընտա Նօ. 23։

Քեաթիպ — Սէնտաթընըզ նէ՞ տիր։

Գէրթրան — Տէօչէմէճ։

Քեաթիպ — Թէշէկկիր իսթիլէն օ իքի քիշիյի թանը՞ր մը խոյինիզ։

Գէրթրան — Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Քեաթիպ — Տէլիգանլընըն իսմի նէ՞ տիր։

Գէրթրան — Ամէտ Տիւվէրնուա։

Քեաթիպ — Գա՞չ եաչընտա տըր։

Գէրթրան — Օն տօգուզ եաչընտա։

Քեաթիպ — Սէնտաթը նէ՞ խոյ։

Գէրթրան — Օ տա պէնիմ կիպի տէօչէմէճ խոյ։

Քեաթիպ — Մահալը իգամէթի նէ՞րէսի տիր։

Գէրթրան — Գէվիկէտ Ժիւլիէն Լագրուա սօգաղընտա 19 նումէրօտա իգա-մէթ խոյր։

Քեաթիպ — Քէնտի անասընըն պատասընըն էվինտէ՞ մի։

Գէրթրան — Եա՛յր, էֆէնտիմ, քէնտի եանընտա սէրիպիպ եաթմըշ օլան կէնճ գըզ իլէ պիրլիքտէ օթուրըրլար խոյ։

Քեաթիպ — Պու գարը քէնտի մաշուգէօ՞ մի խոյ։

Գէրթրան — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . քիմսէյէ զարարլարը եօգ խոյ . . . Նի-քահ օլաճագլար խոյ . . .

Քեաթիպ — Գարընըն խմինի պիլի՞րսինիզ։

Գէրթրան — Տիկտէր Վիրժինի տէյտ Թէօմկէ խոյըրէր խոյ։

Քեաթիպ — Ֆամիլեատ խմինի պիլմէ՞զսինիզ։

Գէրթրան — Եա՛յր, էֆէնտիմ։

Քեաթիպ — Իքի ֆամիլեանըն տա իգամէթկեահլարը սիզէ մալի՞մ մի տիր։

Գէրթրան — Պունը հիչ պիլմէմ . . . պէյէքի Ժիւլիէն Լագրուա սօգաղընտա մէզքիւր ֆամիլեալարըն նէրէտէ իգամէթ իթտիքլէրինէ տաիր մալիւմաթ ալմազ օ-լտունագիլիր . . . Աճվ խոյրսինիզ, էֆէնտի, սիզէ պիր չէյ սիվալ խոյխմ, լուբ-ֆէն սէօյլէյինիզ։ պու պէտտաթէթ Տիւվէրնուա իլէ Վիրժինի պիր գազայա՞ մը ուղրամըշլար տըր։

Քեաթիպ — Եա՛յր, գազայա մազայա ուղրատըգլարը եօգ տըր։ տէլիգանլը՝ պու սապահ Գուլօնլը օրմանընտա պիր ադամտան աշադա սըրը պուլտունմըշ տըր։ Վիրժինի տէտիկինիզ կէնճ գարը տա տէլիգանլընըն պուլտունտուղը եէրէ եագըն պիր եէրտէ պուլտունմըշ տըր . . . Մէրգուժէնին վէճքաթը՝ գան պօղմատընա աթի օլտունագիլիր . . .

Գէրթրան պիր տէհշէթլէ պաղըրարագ — Ասըլը՞ մը պուլտունմըշ . . . Ամէտ քէնտի քէնտիյի՞ մի տամըշ . . . Լաքին նէ՞ տէպէպտէ . . .

Քեաթիպ։—Գու սիւվալէ պէն բէք կիւճ ճէվապ վէրէպիլիրիմ· քէտէրի օլուպ օլմատըղընը սիզ պէնատէն էյի պիլէճէքսինիզ· · ·

Գու սբրատա քեաթիպին գալէմ օտասընա իւչ քիլի տուխուռ իթտի։

Գունլարըն պիրի՝ զապըթա րէիսի օլուպ, մայէթինէ իքի մէմուր իլէ պէրապէր կէլմիշ օլմաղլա, Քէշհիրխանէ քեաթիպի այաղա գալդըպ զապըթա րէիսինի սէլամլատը։

Զապըթա րէիսի՝ Ամէտէնին արգատաղընը կէօսթէրէրէք։—Նաչէլէրի Քանըյան պու էֆէնտի՞ մի տիր։

Քեաթիպ։—Էվվէթ, էֆէնտիմ· սիզ կէլինճէյէ գատար պէն իֆատէսինի ալմադա պաշլատըմ· · · կէօրմէք իսթի՞րմիսինիզ։

Զապըթա րէիսի։—Էլպէթթէ, շիւպհէ՞ մի վար։—տիյէրէք, պալէատէ պէյան իթտիհատիզ իֆատէյի քէմալը տիգգաթլա գիւսաթ իթտի վէ պատէհու իֆատէնամէյի քեաթիպէ իսաղէ իսէրէք։—Բէք ալէա· · · Թահգիգաթա տէվամ իթմէք իչիւն պիրինի արամադա ատամ կէօնտէրտիմ, օ արաթտընդում քիմսէնին միւվաֆէլէթինէ պէքլէյէճէյիզ· · · Մ. Գէրթրանա բէնա իսէրիմ, օ չախսընը վիւրատինէ ատկին լութֆէն Քահքը էմրիտէ գալսըն։—տէտիքտէ։

Գէրթրան։—Էօյլէ ամմա, էֆէնտի, եէմէք եէմէմիշիմ, գարնըմ տա բէք աճ տըր· · ·

Զապըթա րէիսի՝ կիւլէրէք։—Ալլահ իթմէսին քի պէն սիպի աճ պըրագայըմ· · · պու էֆէնտիլէրատէն պիրի սիպինէլ կէլճէք· · · էն եագըն պիր գայմագ ճը տիւքքեանընտա Քաամ իտինիզ· · · պու էֆէնտի տէ սիպինէլ Քաամ իտճէք, սօնդրա պիրլիքտէ կէլիրսինիզ· · ·

Գէրթրան։— Էկէր Ֆապրիգայա կիթմէզ իսէմ, կիւնտէլիկիմի զայա իտէրիմ· · ·

Զապըթա րէիսի։— Գունըն հիսապը կէօրիւլիր։— տէտիքտէ, Գէրթրան պիզ զարուր իթտաթ իտուպ, րէիսին Թային իթտիկի պիր զապըթա մէմուրըյլա պէրապէր տիկարը չըգադը։

Զապըթա րէիսի՝ քեաթիպէ խիթապէն։— Շիմտի, բէնա իտէրիմ, քիմ օլտըգըարը Քանըլան իքի նաչէյի Թէքբար ամէլիյաթ սաղօնընա կէօնտէրինիզ· · · Ֆամիլեալարընդն մահալը իգամէթլէրինի արաչքըրըպ անլատագ իչիւն Ամէտ Տիւվէրնուանդն իգամէթկահրնա չիմտի ատամ կէօնտէրէճէյիմ, վէ էկէր մէզքիւր Ֆամիլեալարընդն մահալը իգամէթի հագգընտա ախպը մալիմաթ օլունապիլիր իսէ, անլէրի պուրայա տավէթ իտէճէյիմ· · · «Ամէտէ Տիւվէրնուա» իմինի վէ չէֆիւլէյն Լագրուա սօգաղընդն Նուամէրօսընդը» լութֆէն եագընըզ։—տէտի։

Քեաթիպ՝ պիր քեաղըտ իւզէրինէ մէզքիւր իսէ վէ Նուամէրօյը եազըպ, զապըթա րէիսի՝ իչպու. Քուսուլայը օրատա պուլընդա պիր զապըթա մէմուրընա Քէչիլիմ իթտի, վէ մէմուրը մէրգուճ տախի չիֆահէյն պագը Քալիմաթը մուխթասարէ ալընգատան սօնրա հարէքէթ իթտի։

Զապըթա րէիսի՝ քեաթիպէ եալընըզ գալտըգտա·— Ահամըզտա գարարլաշտըրըլա՞ չէյի պիլիրսինիզ· · · Պիր էմրը ճէտիտէ տէկին Ամէտ Տիւվէրնուա իւէ Վիրճինիէնին գաթլինատէն ասլա պահս օլունմայաճագ տըր· · · Պինատէն ալէյհ

պագընըզ քի, ամէլիյաթ սաղօնընտաքի ուշագլար՝ պու գարիպ ճինայէթլէրի օրթայա չըգարաճագ Նիշանէլէրի միւվաֆֆագ կիպղի Թուխսընըզար։

Քեաթիպ։—Բէք էյի, լաքին Ֆամիլեալարը՝ մագթուլարընդն նաչլարընդը իսթէյճէճլէր վէ տէֆն իթմէք իչիւն անլէրի էվլէրինէ կէօթուրէճէքլէր· · · պունա հագգլարը վար տըր։

Զապըթա րէիսի։— Շիւպհէսիզ էյլէ, լաքին պու կիւճլիկի տէֆն իթմէք միւվաֆֆագ գօլայ պիր չէյ տիր։ Ֆամիլեալարընդա սէյլէյինիզ, իտարէճէ պագը մուամէլէի րէսմիյէ սէպէպսիլէ նաչէլէր՝ ճէնուպ սաղը կիւճիւնտէ Մօրկ Քէշհիրխանէսինատէ Քաապըթա գօնուլլու իգամէթկահլարընդա նագլ օլունաճագլար տըր· · · Գու իքի ճինայէթ հագգընտա հիչ պիր շիւպհէ հասըլ օլմամալը տըր։

Քեաթիպ։—Իչպու Քէնպիհաթընըզ Քէմամըլա իճրա օլընաճագ տըր· · ·

Զապըթա րէիսի։—Էօյլէ մէմուլ իտէրէք զապթիյէ նէզարէթինէ ալմաթթ իտէրիմ· · · Էճնիյէնթը քեաամիլէմի գաղանմըշ օլան պիր զապըթա մէմուրընա պէքլէյօրսըզ, պէնիմ արզում մուճահինճէ պու մէմուր՝ մէզքիւր նաչէլէրին՝ անա վէ պապա վէ ագրապալարը Քարաքընտան Քանընտաղընտա վէ անլէրի իսթինթագ վէ իսթիճմալ իթտիհիմէ հագգը պուլընմագագ տըր· · · Պէնիմ ալտէթիմէ տէկին հէր չէյի քէնտի հալի իլգէ պէրագընըզ· · · Պէրթրան եէմէյինի եէյիպ կէլատիկինտէ, սէյլէյինիզ պիր ազ սապր իտուպ պէքլէսէն· · ·

Քեաթիպ։—Քէնպիհինիզ մուճահինճէ իճրաի մուամէլէ իտէճէկիմիզ միւսթէրիհ օլունըզ։

* *

Շիմտի արթըգ հէր չէյ իյլահ օլունըպ օգուլանլարըմըզընը մէնճուն վէ խօշնուտ գալտըգլարընը իւմիտ իտէրէք, Րէյմոն իլէ Վէրնիկէյ նագլը քէկլամ իտէլիմ։

Գունլար իքինի ալէլ ածէլէ Քաամ իթտիքտէն սօնդրա տէմիր եօլընա կիթմէյէրէ վէ պատէհու պիր արապա Քուէթմէզդար իտի։

Սաաթ պիրտէ զապըթա րէիսինին օտասընտան իչէրի կիրտիլէր։

Զապըթա րէիսի՝ Րէյմոն։—Զար չէշմէլէ սիզէ պէքլէյօր իտիմ· էվտէ տէյին մի իտինիզ։

Րէյմոն։—Ճա՛յր, էֆէնտիմ· · · լութֆէն պէնատէնիզէ էթա պուլյուրտընդընը մէզգունէյէքտէն պիրիսթիֆատէ օղուտը Բօր-Գրէքէյէ կէօթուրմէ իտիմ· Վէրնէյ պէնի օրատա պուլտը· · ·

Զապըթա րէիսի։—Զաղըրտընդըմտա սէրհան կէլտիկինիզտէն տօյայը Թէշէքքիւր իտէրիմ· · ·

Րէյմոն։—Վազիյֆէմի իճրա իթտիմ, էֆէնտիմ· · ·

Զապըթա րէիսի։—Տօղրու տըր, լաքին վազիյֆէնիզի քէմալը միւսաարէաթլա կիպա իթտիկինիզ իչիւն չայանը մէտհ ու սէնասընընդ· · · Ազիզիմ Րէյմոն, էվվէլքի կիւն սիզ մէզգունէյէքի վէրտիմ ամմա, պու կիւն օ մէզգունէյէքի կէրի ալմադա մէճպուրտմ· · ·

Րէյմոն՝ պիր գըրըգլըգլա։—Զաթէն ֆիքրիմտէն կէչիյօր իտի, էֆէնտի· · · էօյլէ օլաճաղընը քէնտի քէնտիմէ քէչի իտէյօր իտիմ· · · Մալիումինիզ տիր քի, պէն էօթէյտէն պէրու իւմիտէրիմին պօչա չըգմասընա պաըճմըզընմ տըր· · · Իւմիպէն էօթէյտէն պէրու իւմիտէրիմին պօչա չըգմասընա պաըճմըզընմ տըր· · ·

տիմամէ պօշա չըգմաչըզ խուսուսընտա հիչ պիր չէյ պէնի տիւչարը թէաճճիւպ իթմէզ, ինան օլսուն . . .

Զապըթա րէիսի .—Սիպի պէօյլէ պիր հալէ տիւչար իթմէք ասլա խաթէմէզ իտիմ . . .

Րէյհոն .—Տիմէք միւմքին տէյիլ իտի , էօյլէ՞ մի ,

Զապըթա րէիսի .—Էվվէթ . . . Աղըր պիր վագտա օրթայա չըգտը ,

Րէյհոն .—Աղըր պիր վագտա՞ մը . . . նէ՞ կիսլի ,

Զապըթա րէիսի .—Էլպէթթէ խաթրընըզտա տըր քի , Ֆօվզիյէ Սէն ըրմազընտա քէչի օլընան նաչէսի թէֆթիչ վէ մուայէնէ օլունտըգտան սօնդրա հէրհանգի տէ պուընըն քէնտի քիթապ խըրսըզը չէրիքլէրի թարաֆընտան իթրա օլունմըշ պիր հինայէթ օլտուղընա վէ մէրգուման չէրիքլէրի քէնտիսի թարաֆընտան զամմազլանմագտան գօրգարագ վիճաւտընը օրթատան գալըրմըշ օլտըգլարընա քէնտի քէնտիսիգէն գարար վէրտի իտիք . . .

Րէյհոն .—Էվվէթ , էօյլէ . . .

Զապըթա րէիսի .—Էօյլէ ամմա , պիզ նասընը՛ըշըզ . . .

Րէյհոն .—Մէմնուն իտէ՞րսիսինիզ , էֆէնտի ,

Զապըթա րէիսի .—Մէմնուն իթմէք տէյիլ , ատէթա էմին իմ , զիրա էլիմտէ տէյիլ ու իսպաթըմ վար տըր , վէ պու տէյիլ ու իսպաթ՝ պիննէֆա Ֆօվզէ կիսլի էօլմիւշ վէ անըն կիսլի այնը գաթիլ թարաֆընտան վուրուլմըշ օլան իքի պէտպախթ լարըն նաչէյէրինէն հասըլ օլմուշ տըր . . .

Րէյհոն՝ տիւչարը հայրէթ օլարագ .—Պու նէյէ՞ր սէօյլէյօրսընըզ , պանա նէյէ՞ր խապէր վէրիյօրսընըզ , էֆէնտիմ ,

Զապըթա րէիսի .—Հագիգաթը հալի սէօյլէյիպ խապէր վէրիյօրըմ , չիմտի կէօզլէնիզէ տէ կէօրտէգքսինիզ . . . Էվվէլ պէ էվվէլ նէյսէի բօլիս գօմիսէրինին չու ժուրնալընը օգուշուպ անլայընըզ .—տիյէրէք , մէզքուր ժուրնալը Րէյհոն Ֆրօմանթալա վէրտի , Րէյհոն տախի քէմալը տիզգաթլա էվրագը մէզքուրէյի գրաաթ էյլէտի ,

Րէյհոն՝ խաթամը գրաաթտա .—Լաքին անլատընըմա կէօրէ , պու ժուրնալտա պիր թէյէգը նէգա վէ պիր վէգաթը թէաղիյէտէն պահա օլունըյօր . . . էրքէք քէնտի քէնտինի ասմըշ . . . զարըյը տա գան պօզմասըշ . . .

Զապըթա րէիսի .—Էվվէթ , գօմիսէրին ժուրնալը պէօյլէ տիյօր . . . Լաքին չիմտի պիր տէ նաչէյէրին վաղ իտիլմիշ օլտուղը Մօրկ թէչհիրխանէսի զապըթա հէլքիմինին բաբօրթօօրնա կէօզ կէզտիրինիզ . . . —տէտիքտէ ,

Րէյհոն՝ մէզքուր բաբօրթօյը տէրհալ օգուտըգտան սօնդրա .— Պու նէ՞ տէհճէթլի չէյ .—տէյտ նիտա իթտի ,

Զապըթա րէիսի .—Անլատընըզ , տէյիմ մի . . . հէմ չուպհէսիզ չունը տա անլատընըզ քի , էկէր ուտում Բարիզին չէնթէյէքը հալինէ թէհտիտ իտէն պու գաթէլ հինայէթլէրինէ պիր խիթատ վէրմէզ իտէք , զաթէյէ նէզարէթի լէգէտաբ օլուզ նաժուս ու իթթիպարընը զըյդ իտէհէք վէ հէր քէսին նէֆքէթինի մուհիպ օլաճագ տըր . . . էկէր պու գաթիլէրի , կաթօա ինսան չէհրէթլի պու ճանավարլարը թէկգիճի իթմէզ իտէք , էկէր պուռնարընը տագլանտըգլարը կիպլի եէրլէրէ կիրմէզ իտ-

սէք , պէնիմ զաթըթա րէհալիկինէն խաթիճա իթմէքտէն պաշգա պիր չարէմգալմազ . . . զանընըմ պուռնը տա անլարսընըզ ,

Րէյհոն՝ մահգունանէ .—Էվվէթ , էֆէնտիմ , Պու հալարիլէրի արամագ մէմուրիյէթինէ պէնի նասըլ խորօրսընըզ , տէյի՞ մի ,

Զապըթա րէիսի .—Էօյլէ եա՛ ,

Րէյհոն .—Գանգուլ իստէրիմ , էֆէնտիմ . . . պու քէրրէ տախի վազիֆէմի խըճա իտէհէյիմ . . . Էմր իսինիզ , հաղըր վէ ամաուէյիմ ,

23

Զապըթա րէիսի՝ Րէյհոնըն էլինի սըգարագ .— Նաչէլէր Քանըմըզլար . . . պուռնարըն քիմ օլտուգլարընը Քանըյան տէլիգանլը իլէ իքի մագթուլարըն բէտէր վէ վալիտէ վէ ագրապալարընը խաթինթագ իտէհէյիզ . . . Իսթէրիմ քի պու իսթինթագլարտա հաղըր պուլընասընըզ , ո հալտէ մալիմաթը մէմուգէյէ իսթինանէն իթրաի մուամէլէ իտէպիլէճէքսինիզ ,

Րէյհոն՝ սաբ սաբը քէսիլէրէք գապա վէ գըրըգ պիր սէտա իլէ .—Թէգրար տէրիմ , էֆէնտիմ , պէն հաղըր վէ ամաուէյիմ . . .

Զապըթա րէիսի .—Տիւշինիւնիզ քի , պու մատուէնին զայէթ կիզլի սագլամասը լազըմ կէլիր . . . Իմտի պու նէյիյճէյի իսթիհսալ իթմէք իչիւն սիզին եարընըզճա իճրաի մուամէլէ իթմէնիզ լազըմ տըր . . պիլճիւմլէ թէհարրիյաթը սիզ եալընըզ իճրա իտէճէքսինիզ ,

Րէյհոն .—Մատամ քի էօյլէ լազըմ տըր , իչի պէն եալընըզ տէրէօհաէ իտէճէյիմ , էֆէնտիմ ,

Զապըթա րէիսի .—Էօյլէ իսէ կէլինիզ . . . — տէտիքտէ , Րէյհոն զապըթա րէիսինին արգասը սըրա կիթտի , վէ իչէրի պիրիչէտէ պիր արապայա րաքիպէն պիր գաչ տագիճա զարիճընտա Մօրկ Թէչհիրխանէսինէն ազիմէթ իթտիլէր ,

Զապըթա րէիսի՝ Մօրկ քեաթխանէնէ խաթապէն .—Նաչէլէրին բէտէր վէ վալիտէյնի կէլմիյէ՞ր մի ,

Քեաթիպ .—Էվվէթ , էֆէնտիմ ,

Զապըթա րէիսի .—Նաչէլէրի հիչ կէ՞օրմէտիլէր մի ,

Քեաթիպ .—Եա՛յր , կէօրմէտիլէր , լաքին ալէյ ահէյէ խյրատա իթտիգլէրի պազը սիւվալլէրինէ հէվալ վէրմէմէգլիք իտէմէտիմ ,

Զապըթա րէիսի .—Պիլմէք իսթէտիգլէրի չէյ նէ՞ խիչ ,

Քեաթիպ .—Էվվէլա քէնտիլէրինին օրայա հէլպ օլունմալարընա սէպէպ նէ իտուգինէն անլամագ իսթէտիլէր . . .

Զապըթա րէիսի .—Նէ՞ հէվալ վէրտինիզ ,

Քեաթիպ .—Նաչէլէր վար , անլերի Քանը՛ըմըզլըզ տէյու հէլպ օլունտըզ տէտիմ , լաքին նէյսէի գօմիսէրինին ժուրնալը մուհիպինէհ նաչէլէրտէն պիրինին թէչէֆը նէֆս վէ տիկէրինին տէ հէհլը մէզմուրլար վէֆաթ իթտիկինի տախի սէօյլէտիմ ,

Զապըթա րէիսի .—Էյի եարմըշըզըզ . . . Ամէլիյաթ սաբահընա կիտէլիմ . . .

Տէլիգանը Գէրնարը վէ իքի ֆամիլեալարա մէնսուպ օլան ազալարը օրայա կէ-
քերինիզ . . .

Քեաթիպ .—Բէք էյի , էֆէնտիմ . . .

Զապըթա րէիսի .—Լաքին էվվէլ պէ էվվէլ , պուրատա Քահրիրինէ պաշչանան զապթ վարագասընը Մ . Ֆրօյանթալա կէօսթէրինիզ .

Թէշէխխիւրանէ քեաթիսի՝ էվրագը մէկթիւբէյի Մ . Րէյմօն Ֆրօյանթալա կէօս-
թէրիպ , օ տախի սէրիան օգուտըգասան սօնդրա պիւէլէնսը ավազ իլէ .

—Տիւվէրնուա՞ մը . . . Ամէտէ Տիւվէրնուա՞ մը . լաքին պէն պուս խամի Քա-
նըրըմ . . . 1860 սէնէսինտէ մարտ 10տա տիւնեայա կէլէն վէ գօնթ տը Քօնէ-
րիէօնին չալընմըշ վասիյէթնամէսինտէ մութլագա խամի մուգայյէտ պուլընան պէթ
նէքէր չօճուգլարտան օն տօգուզ չաղարընտա պիր տէլիգանլընըն խամի տիր . . .
—տէմի .

Զապըթա րէիսի .—Պու իշտէ պիր իպ կէօրիւնիյօր . . . Իհթիմալ քի տիւնքի
ճինայէթ սայէսինտէ վասիյէթնամէ խընրըզընըն տա իզինի պուլըրըզ . Սօնունա
գատար օգուտընը՞զ մը .

Րէյմօն .—Էվվէթ , էֆէնտիմ .

Զապըթա րէիսի .—Բէք ալէա . . . Ամէլիյաթ սալօնընա կիտէլիմ .

Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ Վիրժինի իլէ կիւնիւ նէ րուպա կիյինմիշլէր խամի իսէ ,
մէզքիւր րուպալար՝ եէնիտէն քէնտի ճէսէտլէրինէ կիյաթրիլմիշ խամի .

Իքիսինին տէ պօյունլարընա պիրէր մէնսիլ սարըլմըշ վէ ժագ Լակարտըն նէչ-
քէրիյլէ պօյուն չահ տաժարլարընտա աչըլան չըզգըլար էօրքիւլմիշ խամի .

Գէչ ալթը տագիգա կէչմիքտէն սօնդրա , պիր գարու աչըլըպ իքի գատընը վէ
իքի էրքէք ճէնաղէ սալօնընա կիրտիլէր .

Գունլար՝ Ամէտէ Տիւվէրնուանընը բէտէր վէ վալիտէսիյլէ Վիրժինիին վալի-
տէսի վէ Ամէտէնին արգատաշը Գէրքրան խոլէր .

Իքի գատընլար՝ իչէրի կիրէր կիրմէգ իքի մաղուգլարընը եան եանա գօնմըշ օ-
տուգլարը մէրմէր մասայա աքթը նագար խուսպ Ֆէլրեատ ու Ֆիլան իլէ պիրի՝
պիր ճէսէտին վէ տիկէրի օ պիր ճէսէտին եանընա կիտէրէք տիպ չէօքտիլէր .

Ամէտէնին բէտէրի՝ ազըր ազըր օղլունըն ճէնագէսինէ եաղլաշարագ վէ նօ-
հուտա տանէսի կիպի եաշլար ագբաապագ Ամէտէնին պուզ քէսիլմիշ օլան էլինի
քուքտը .

Գատընլար Ֆէլրեատ ու Ֆիլան խոէրէք ազլայըպ սըզլամագտա օլտուգլարընտան , Քարիֆի նագապիլ պու սուգիչի վէ ճանխըրաշ մէնգարէ պիր գաչ տագիգա տէվամ իքտի .

Զապըթա րէիսի՝ էվվէլա պու քէտէրը ագիմէ լազըմ կէլէն րիայէթտէ գու-
սուր իքմէյիպ , քէնտիսի պիւէ բէք Ֆէնա միւքէէսիր օլմուշ վէ կէօզլէրի տօլ-
մագա պաշլամըշ խամի իսէ տէ , վազիֆէնին խգֆասը՝ մուքլագ օլտուգլընտան , գա-
տընլարընը Ֆէլրեատ ու Ֆիլանը պիր պրա ազաճըզ քէսալը սիւքիւնէթ իքտիկին-
տէ , րէյսը մուսամիլէյէ քէլամէ ազագ իլէ .—Տիմէք պու զավալը չօճուգլարը Քա-
նըրընըզ , էօյլէ՞ մի .—տէյու խըրատը սիւվալ իքտի .

Պու սիւվալ իւգէրինէ , իքի գատընլարընը Ֆէլրեատ ու Ֆիլանը եէնիտէն քէս-

պըը իչքիտատ խուսպ , եալընըզ Ամէտէնին բէտէրի՝ ղայէթ եավաչ պիր սէտա իլէ
ճէվապ վէրէրէք .

—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . չու պէնիմ էվլատըմ տըր . . . —տէտի .

Րէյս .—Էյ չու կէնճ գարը՞ քիմ տիր . . .

Բէտէր .—Օղլումըն սէվտիկի վէ ալմագ իսթէտիկի գարը տըր . . . Պէն տէ-
տիմ քի բէք կէնճ տիրէր . . . պիր ագ պէքէսինէր . . . քէնճկ անիսէ ագարը
իզտիվաճ իքմէկէրինէ մուվաֆֆագաթ իքտ խոմ . . . Էկէր մուվաֆֆագաթ իքտ
խոմ պէկթի հէնուզ եաչարլար խոմ .

Զապըթա րէիսի՝ Վիրժինինին վալիտէսինէ խիթապէն .—Սիզին գըզընը՞զ մը
տըր , մատամ .

Վիրժինինին վալիտէսի՝ էլլէրինի պիրպիրինէ պաղայըպ քէքէլէյէրէք .— Էվ-
վէթ , էֆէնտիմ . . . գըզըմ տըր . . . Արթըգ լագըրտը իքմէօսինի իչքիմէչէճէ-
չիմ . . . արթըգ պանա սարըլմայաճագ տըր . . . Էօլմիւչ . . . էօլմի՛չ .

Զապըթա րէիսի .—Էլէմ ու քէտէրինիզ հագգը տըր , մատամ . . . լաքին
քէնտինինզի պիւսպիւթին պըրագմայընըզ . . . օլմուշա չարէ օլմազ .

Գարը .—Քէնտիմի պըրագմայըմ մը , էֆէնտի . . . նա՞սըլ օլուր , գապի՞լ մի
տիր . . . զավալը Վիրժինիմ չագ կէնճ խոմ . . . բէք կէնճ չաղընտա էճէլ բէն-
չէսինէ տիւչիւ . . . Զանն խոչ՞միսինիզ քի պիր վալիտէ պու հալէ գօլայճա
ալընսըն .

Զապըթա րէիսի .—Գըզընըզ՝ Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ՞ մի օթուրուպ գալագար
խոմ . . .

Գարը .—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . լաքին օլ պապտէ վիճտանընըմ բահաթ տըր ,
նէ եարատմ ըսա պիր տիւրլիւ մէն խոչմէմիմ , կէրի տուբտուբթամատըմ . . .
նէ՛ չըրէ , ինսան կէնճ օլուր տա միւպթէէլի աչգ ու սէվտա օլուր իսէ , հիչ պիր
նասիհաթ տիյնէմէզ . . . Պիրպիրինի սէվդիլէր խոմ , Ամէտէ ագբապալիղ օլտուգ-
ղընտա , նիքահ օլուպ էվլէնէճէքլէր խոմ . . . Ահէլէ խուսպ գարը գօճա օլ-
մագտան էվվէլ պիրլիգտէ օթուրմադա պաշլատըլար .

Զապըթա րէիսի .—Քէնտիլէրինի սըզ սըզ կէօրի՛ը մի խոնիղ .

Գարը .—Վագթ վագթ կէօրիւր խոմ , էֆէնտիմ . վալիտէլիգ տիր , նէ՞ եա-
բարընը , տայանըլմազ , տէյի՛լ մի . . . Լաքին Մ . Տիւվէրնուա՝ օղլու Ամէտէյէ
չօգտան պէրու զըվմըշ , սէմթինէ օղրամագ խոմ .

Զապըթա րէիսի՝ իխթիյար .—Սահի՛հ մի տիր .

Իխթիյար .—Սահիհ տիր , էֆէնտիմ . . . պէն պու իզտիվաճա հիչ օլմադա-
մա մուվագգաթէն գաիլ օլմաորղըմտան , օղլումա պագը քէչքտիրլէրտէ պուլուն-
տըմ . Զավալը չօճուգ պիր ագ խըրսը վէ չէտիտ իլ միգաճ խոմ . . . էօյլէ ազարա վէ
քէչքտիրէ կէլմէզ խոմ , չարուգ ալընըր խոմ . . . խթէր խոմ քի հէր խթէտիկի
օլսուն . . . Պէնիմ եարտրըմ՝ քէնտի խայրը իչիւն խոմ , անլամատը , պէնի վէ
վալիտէսինի պըրագտը , կիքտի պու գարը իլէ օթուրաը գալագար .

Զապըթա րէիսի .—Տիմէք՝ իզտիվաճընընը սէրիան մուգատ պուլմասընա մու-
խալէճէթ իքտիկինիդ իչիւն սիզտէն այրըլտը կիքտի , էօյլէ՞ մի .

Իխթիյար .—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . էօյլէ օլմասա խոմ , շիւպհէսիզ կիքմէզ

խի . . . քէնտիսինտէն պաշգա պիր խօշնուտսըզլըղըմ եօգ խի . . . Զալըչկան պիր չօճուգ խի . . . Վիրժինի տէ էյլէ խի . . . Իքիսի պիր օլուպ բարա արթըրապիլէճէքէր խի։

Զապըթա րէխի։—Հագիգաթէն օղուննըզըն տա, Վիրժինինին տէ իւզէրինտէն էրէյիճէ պիր բարա պուլընմըշ . . .

Վիրժինինին վալիտէսի։—Ահ, էվվէթ, իքիսի տէ հէմ չալըշկան վէ հէմ խտարէճի խիլէր, էֆէնտի. գազանտըգլարընըն քեաֆֆէսինի տարի իմէզլէր խի, մամաֆիհի Ամէտ չօգ տէֆա պանա տէր խի քի, կիւնիւն պիրինտէ պիր միրաս նէյիսկ զէնկին օլաճաղընտան, խտարէ խտուպ բարա արթըյմազա լիւզումլարը եօգ խի . . .

Զապըթա րէխի՝ Ֆրօմանթալըն եիւգիւնէ պագարագ։—Պիր միրա՞ մը տէտինիզ։

Տիւվէրնուանըն բէտէրի։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Զապըթա րէխի։—Պու միրաս նէ՞րէյտէն կէլէճէքտի . . .

Տիւվէրնուանըն բէտէրի։—Պու պիր հիքեայէ տիր, էֆէնտի . . . Ամէտ՝ աստհալը սէրվէթ ու համիյէթտէն օլան գօնթ տը Թօնէրիէօնին գրըզը տօղուուղը կիւն տիւնեայա կէլմիշ օլտուղընտան, Մ. տը Թօնէրիէօ՝ Ամէտէնին ագըլպալիզ օլտուղը զ.ման կէրէք օնա վէ կէրէք այնը կիւնտէ տօղան տիկէր պաղը չօճուգլարա պէյլիւք պիր մէպղաղ վէրմէճէք խի . . . Գայնուննտա պիր չուհա քէսէ իչինտէ մահֆուզ վէ իւզէրինտէ թարիխլէր վէ քէլիմէճէր եազըլը պիր ալթուն միտալնա տօբլը օլաճագ տըր . . . Գու միտալեայը գօնթ տը Թօնէրիէօ օն տօգուզ սէննէ ագաչմ պիղէ վէրիպ, Ամէտէնին անը տայմա իւզէրինտէ տագլամատրնը Թէննիհի խիմիչ տիր . . . Ամէտէնին Թանըյմասը իչիւն պու պիր նիշանէ օլաճագ խի։

Զապըթա րէխի՝ Թէքբար Բէյմօն Ֆրօմանթալըն կիւնիւնէ պագաբ։

Ֆրօմանթալ՝ Նէօյեի գօմիսէրինին ժուրնալը միւնտէրիճաթընը տէրճաթը խտուպ միւքեմէլէյէ գարըշտուրագ։—Օղուննըզ Ամէտէնին պօյնունտա հիչ պիր միտալնա պուլընմամըշ տըր. ժուրնալտա էյլէ պիր իչարէթ եօգ տըր։

Վիրժինինին վալիտէսի։—Էյլէ օլմազը տըր, զիրա մէզգիւր միտալեայը Վիրժինիյէ վէրմիշ խի, օ գըզ՝ քէնտի պօյնունտա Թաշըր խի . . . Ամէտ քէնտիսինին գավկաճը օլտուղընը պիլտիկինտէն, գավկա իթտիկի եէրտէ միտալեայը զայպ իթմէսինտէն գօրգարագ Վիրժինիյէ վէրիպ, տայմա իւզէրինտէ Թաշըթտըրըր խի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ։—Կէնճ գըզըն պօյնունտա տա միտալնա եօգ խիչ . . .

Վիրժինինին վալիտէսի։—Գունա պէն Թէճճիւպ խտյօրում . . . պէտապանթ գըզըմ անը ասլա պօյնունտան չըգարմազ խի . . .

Բէյմօն։—Լաքին տիւն պօյնունտան չըգարմըշ օլմասը մէժպուլ տըր . . . Ամէտ Տիւվէրնուա իլէ գըզընըզըն պիրլիքտէ իգամէթ իթտիքլէրի օտաստա Թէհարրիյաթ իճրա խտէր խտէք, պու պապտէ քէստը մալիումաթ իստէպիլիրիմ։

Ամէտէնին բէտէրի։—Լաքին, էֆէնտի, պէտապանթ էվվաղտա նա՞սըլ էօլմիւչ Գուբատա պանա տէտիլէր քի, քէնտի քէնտինի ասմըշ . . . սահի՞ մի տիր . . .

Բէյմօն։—Նէ՛ չարէ, էյլէ տիր . . . պու սապահ Գուլօֆնը օրմանընտա պիր աղաճըն տալինտէն աչաղա ասըլը պուլընմըշ։

Ամէտէնին բէտէրի։—Լաքին նի՞չիւն քէնտի քէնտինի էօլտիւրմիշ։

Բէյմօն։—Իչթէ պու սիւվալէ ճէվապ վէրմէք՝ միւքէննէպ տիր . . .

Ամէտէնին բէտէրի։—Գէլքի Վիրժինի էվվէլ էօլմիւչ տիր տէ, Ամէտ՝ մէրգուզմէնին Թէրքը հայաթ իթտիկինի կէօրէրէք մէէյտա օլմուչ վէ քէնտի քէնտինի էօլտիւրմիչ տիր . . .

Զապըթա րէխի։—Գէլքի տէ էյլէ տիր . . . Քէնտիլէրինի վագթ վագթ կէօրիւբ խտիճ տէտինիզ, մաատտ . . . պու Ֆէլաքէթտէն պիր գաչ կիւն էվվէլ տէ կէօրմի՞չ մի խտինիզ։

Վիրժինինին վալիտէսի։—Իչ կիւն էվվէլ Ժիւլիէն-Լագրուա օտաղընտա քէնտիլէրիյլէ Թաատ իթտիմ, էֆէնտիմ։

Զապըթա րէխի։—Հիչ տիւչիւնճէլի, քէտէրլի կէօրիւնի՞օրլար մը խտի . . .

Վիրժինինին վալիտէսի։—Եա՛յր, էյլէ պիր չէյ ասլա եօգ խտի, էֆէնտի . . . իքիսի տէ չէն չէնիլք խտիլէր . . .

Զապըթա րէխի։—Տիւնէքի կիւն նէ եարտըգլարընը վէ եախօտա հիչ օլմազտա նէ եարմագ նիյէթինտէ պուլունտըգլարընը պիլի՞րմիսինիզ։

Վիրժինինին վալիտէսի։—Եա՛յր, հիչ պիլմիյօրում, էֆէնտի . . . պու պապտէ պանա պիր չէյ սէօյլէմէմիշլիյէր տիր . . .

Տէլիքանլը Գէրթրան պու սըրատա իւէրուէ տօղրու կէչէրէք տէտի քի,

—Գու պապտէ պէնի պազը մալիումաթ վէրէպիլիրիմ, էֆէնտի։

Զապըթա րէխի։—Սի՞զ մի . . .

Գէրթրան։—Էվվէթ, էֆէնտիմ։

Զապըթա րէխի։—Էօյլէ խտ նէ պիլիր խտինիզ սէօյլէյինիզ։

Գէրթրան։—Էվվէլքի կիւն ագշամ սաաթ եէտի բատտէլէրինտէ պէտապանթ արգատաշըմա բաապ կէլտիմ, ուսթաապ իչիւն Սէն-Տընիսէ չալըշմագտա օլուպ օրատան կէլմյօր խտի . . . Գիրլիքտէ պիրէր վէրմուճ իչտիք . . . Ամէտ բէք էվճիմէն, բէք եօլունտա պիր չօճուգ խտի, պէննիմէ չօգ գալմատը, զիրա Ֆօբուրկ-տիւ-Թամբլ օտաղընտաքի Ալամպրա գօնաէրինէ կիճմէզ իչիւն Վիրժինի քէնտիսինէ պէքլէյօր խտի. Ամէտ՝ գըրգ տէքիզ սաաթ զարճընտա իչ կիւնլիւք իչ կէօրմէճ օլտուղընտան, տիւնտէն էօթիւրու բահաթ իտէճկինի վէ Վիրժինի քէօյ կիտիպ էյլէնէճէյինի վէ սապահ էրքէն եօլա չըգաճաղընը պանա տէօյլէ քէօյ կիտիպ էյլէնէճէյինի վէ սապահ էրքէն եօլա չըգաճաղընը պանա տէօյլէ խտ . . . Վիրժինի, պէտապանթ Վիրժինի քէօյ հալինի չօգ տէվէր խմիչ։

Զապըթա րէխի։—Նէ՞րէյէ կիտէճէքլէր խտի։

Գէրթրան։—Հէննուզ մուգաբրէր տէյիլ խտի, լաքին ուզաղա . . . զաննըմ Գօրպէյլ Թարաֆընա կիտէճէկինի տէօյլէյօր խտի . . .

Զապըթա րէխի։—Ամէտ Տիւվէրնուանըն ազիզ տօսթլարը վա՞ր մը խտի . . .

Գէրթրան։—Տօսթը, ահպապը օլտուղընը պիլմէյօրում . . . Ամէտ բէք օ գատար ատամա եազըն տէյիլ խտի վէ եալընըզ Վիրժինի իլէ տիշարը չըգար խտի։

Զապըթա րէխի։—Նէ՛, արգատաշլարը՞ տա մը եօգ խտի։

Գէրթրան։—Գաղը Ֆապրիգա արգատաշլարը վար խտի . . . անէրէլէ տէ եալընըզ սէլամ սապահտան պաշգա պիր չէյ եօգ խտի . . .

Զապըթա րէխի։—Եվինէ եապանճըլար գապուլ խտի՞ր մի խտի։

Գէրթրան.—Գիշէյօրըմ . . . պէն պիր տէֆա էվինէ կիթմիշ քէնտիսինի կէօրմիւշիմ . . .

Վիրժինիին վալիտէսի.—Քիմսէյի գապուլ իթմէտիկինի պէն պիլիրիմ . . . Ամէտ եալընըզ քէնտի նիշանլըսը օլան Վիրժինի իլէ էյլէնիր իտի. Զօգ տէֆա կիւլէրէք «պէն ճան սըգանլարը սէվմէմ» տէտիկինի իչիթմիշիմ.

Զաղըթա բէյսի.—Ֆօվէլ նամընտա պիրիյլէ միւնասէպէթտա պուլընըրսէ պուլունմամըշտըրընտան մալիւմաթընըզ վա՞ր մը.

Վիրժինիին վալիտէսի.—Եա՛յր, էֆէնտիմ, պէն պու իսմի քէնտի աղզընտան հիչ իչիթմէմիշիմ.

Ամէտինին բէտէրի՝ քէքէլէյէրէք.—Օ տէյիլ ամմա, նի՞չիւն պու գատար չէյ սիւվալ իտիյօրսունըզ . . . օ՞ղլայա քի պու չօճուգլարըն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ պիրինին սէպէպ օլտուղը զաննընտա պուլընասընըզ.

Զաղըթա բէյսի.—Օղլունըզդըն քէնտի քէնտինի էօլտիւրտիկի՝ թահգիգաթը վագըա իլէ թէպէյյիւն իթմիշ տիր. սիզ պազը սիւվալէր խյրատա իթտիկիմիզտէն մագսատ չու տըր քի, իչպու թէյլէֆը նէֆսին սէպէպինի անլամագ իստէրիզ, զիրա չիմտիյէ գատար անլաշըլամամըշ տըր.

Ամէտինին վալիտէսի.—Գու զավալլըլարըն ճէնազէսինի տահա գալտըրթա՞մայամագմըշըզ.

Զաղըթա բէյսի՝ գաշամագ պիր ճէվապ վերէրէք.—Միւթէվէֆալարըն իգամէք իթտիքլերի տաիրէի պէյէմիյէտ նիգամէն նէ իֆատէտ պուլունմամընըզ լազըմ կէլիր իսէ, չիմտի սիզ պէյան օլընամագ տըր . . . ճէնազէլէրին նէ վագթ գալտըրըլամազընը օրտատա անլայըզ կէլիպ պիզէ խապէր վերիճէքսինիզ . . . Ճէնազէլէրի պիզ պուրատա թաստիքլարա գօյտուրամազընը վէ պէյէմիյէտ թարաֆընտան թային օլընան վագթ ու սաաթտա էվէլերինէ կէօնտէրէճէյիզ . . . սիզ տէ պէրապէր կիտէրսինիզ . . . —տէտիքտէ, էօլիւ սահիպլէրի էնթիաէն ֆէրեատու ֆիդանա պաշլատըլար.

Բէյմօն Ֆրօժանթալ՝ Մօրկ Թէշհիրխանէսի քեահիյասինէ.— Գու կէնճլէրտէն պիրինին իզէրինէ քէնտի օտալարընըն անահթարը պուլը՞նմամըշ մը տըր.

Քեահիյա.—Փուրնալտա եալընըզ բարա ճրգտանը իլէ էօլէն գարընըն միճէվհէրթը գիգր օլունմըշ տըր.

Բէյմօն՝ քեահիյային գուլաղընա.—Գէտպախթ տէլիգանլընըն պօյնունտա պուլընան իրի նէ՞ եարատընըզ . . .

Քեահիյա.—Գալճմ օտատա պիր չէքմէճէտ տիր.

Բէյմօն.—Բէճա իտէրիմ, օ իրի չիմտի պանա կէթիրիպ Թէպիմ իտէսինիզ . . .

Էօլէնէլէրին բէտէր վէ վալիտէլէրի՝ զաղըթա բէխսինին կէօսթէրտիկի սէպէպի գապուլ իթմիշ օլտուղլարընտան, արթըզ պիր իշէրի գալմայըպ չէքիլիպ կիթմէլերի իչճապ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճէնազարէ՝ էանատ վիւրուտալարընտաքի ճէնգարէ կիպի բէք սուգիլի օլտու.

Էչճապը իչպու Ֆրգաթ ճէնգարէսի խիթամ պուլաը.

Վիրժինիին քէտէրի վալիտէսինէ վէ Ամէտինին իտիթիյար անա վէ պապասընա զագթ տէֆթէրի իտպա իթտիրիլիպ, լազըմ կէլէն էվլադը րէսմիյէ իթա օ-

լունտըգտան սօնդրա, մէրգուման՝ մահգուն մահգուն վէ պալլարընը էօնէլէրինէ ասմըշ օլտուգլարը հալտէ չէքիլիպ կիթտիլէր.

Ամէտինին էսկի արգատաչը Գէրթրան տահի անէչէր գատար մահգուն օլտուղը հալտէ արգալարը սըրա չըգտը կիթտի.

Զաղըթա բէյսի.—Էյ, նա՞սըլ Բէյմօն, պու չէյլէրէ նէ՞ տէրսինիզ.

Բէյմօն.—Էֆէնտի, պէն տէրիմ քի, գարանլըզըն թա օրթա եէրինէէյիզ, վէ պու գարանլըզըն օրթասընտա պիր ըշըգ եագմագ կիւճ օլաճագ տըր . . . —տէյիզ, պիր աղ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնդրա, զաննի իտէրսին քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք.—Գու իչի գաթլ ճինայէթինին սէպէպի նէ՞ օլմուչ օլապիլիր.

Զաղըթա բէյսի.—Գօնթ տը Թօնէրրէօ Թարաֆընտան վէրիլէն վէ զագթ ու զասալը ազմինէ պուլընըզըան ալթուն միտալիա՝ էտէ հաճէ պիր ճինայէթ մէյտանա չըգարտաճագ տըր . . .

Բէյմօն.—Գու միտալիա հագիգաթէն ալթուն տըր. լաքին միւճէվհէրթաթ վէ տօկուն բարա ճրգտանըզը՝ նասէլերին իւգէրինէտ պըրագըմըզ օլտուղընտան, պէնճէ գաթիլ՝ իչպու ճինայէթի օյմագ իչիւն իֆրա իթմէմիշ տիր.

Զաղըթա բէյսի.—Գաթիլին պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլըն ասընա սէպէպ եալընըզ միտալիա օլտուղը՝ բէք ալէ պու տէրիկինինգլէ Թէպէյյիւն իսէյօր.

Բէյմօն.—Նի՞չիւն եալընըզ միտալիա սէպէպ օլսուն, գաթիլ նի՞չիւն եալընըզ միտալիայա Թամա իթսին . . .

Զաղըթա բէյսի.—Միւթէվէֆա գօնթըն խըտմէթքարը ֆէրօժ Վիլարըն էսնաի Թէվգիֆինէտ պանա նէ տէյինիզ իսէ ուճուրթընը՞զ մը . . . Մ. տը Թօնէրրիէօնին վէրտիկի պու միտալիա իլէ տիկէր միտալիալար իւգէրինէտ իչտիրէքլէր մէվճուտ օլուպ, պու իչտիրէքլէրին ժանէսի ասլիսինի պուլուպ գէչճի իթմէկ միւմքինսիզ պիր չէյ տէյիլ տիր . . . Բի՞չ պիլիր, ֆէրօժ Վիլարըն սէրպէսթ գալմըշ րէֆիգլերի եօ՞գ մը տըր . . . Բի՞չ պիլիր, գօնթըն չալընան վասիյէթնամէսինէ, պիր սէրվէթը ազմինին մէվճուտ իտուկի, վէ միտալիալար պիր արայա կէթիրիլմէսինէ պու սէրվէթին քէչճի գապլը օլամագը զիքր օլունմըշ տէյի՛լ մի տիր . . էլհասըլ քի՞չ պիլիր, ֆէրօժ Վիլարըն րէֆիգլերի՝ պու ժագսէտ էրմէկ իչիւն մէզքիւր միտալիալարը Թաշըյանլարըն վիճուտընը օրթասան գալտըրտագ միտալիալարը հէր քէնտի էլլէրինէ կէչիրմէկ չալը՞չմայօրլար մը. Զանընմ պուռնլար հէր գապլը իսթեան տըր.

Բէյմօն՝ պիւթիւն վիճուտընըա Թիթէյէրէք.—Տիմէք Մ. տը Թօնէրրէօնին մէպալիզը քիւլիյէ Թախսիս էլէտիկի ալթը չօճուգ՝ Թահգը Թէհտիտտէ պուլընըզյօրլար, էօյլե՞ մի . . .

Զաղըթա բէյսի.—Շիւպէսի՞ մի վար.

Բէյմօն.—Մալիւմը ալինիզ տիր, էֆէնտիմ, էվլատըմ տա օ չօճուգլարտան պիրի տիր . . .

Զաղըթա բէյսի.—Էվէթ, պիրիրիմ, վէ տիկէրլերի կիպի օղլունըզդըն տա Թահգը Թէհտիտտէ պուլունտըզընը գանն ու մէմուլ էյլէրիմ.

Բէյմօն՝ նէֆէսի քէսիլէրէք.—Գու չէյ խաթըրըմա կէլտիքճէ չըլտըրաճագըմ կէլիյօր . . . լաքին խայր, խայր, պուռնըն իմքեանը եօգ տըր . . .

Զաղըթա բէյսի.—Գիլաքիս իմքեանը վար տըր.

Բէյմեն.—Պէն էյլէ գապուլ իթմէմ . . . Գիզ եանըլըյօրըզ, էֆէնտիմ . . . Սիզէ պէյան իթմիշ օլտուղըմ իւզրէ, պէն տայմա էյլէ զանն խտէրիմ քի, ժէրօմ Վիլար՝ չայանը Թէէսսիւֆ պիր խաթայա գուրպան կիթմէքտէ տիր . . . Վագըա սուրէքը զահիրէտէ մէրգուճ խըտմէթքեար՝ միւթթիհիմ կէօրիւնիյօր, լաքին պու սուրէքը զահիրէ պիգի եանըլմամագտա տըր . . . Պէնիմ ալտըղըմ մալիւմաթտան անլաշըլըրղընա կէօրէ, ժէրօմ Վիլար՝ նամուսը վէ էհլի ըրզ պիր ատամ տըր, քէնտի էֆէնտիլէրին վասիյէթնամէսինի չալմամըշ տըր . . . Տիմէք՝ գապահաթլը օլմայընճա չէրիքը Թէօհմէթի տախի եօգ տըր . . . Պու միւթալէամ՝ մանթըգա մուվաֆըգ տէյի՞լ մի տիր։

Զապըթա րէիսի.—Էվվէմ, էհէր սիզին նօգթաի նազարընըզը գապուլ վէ Թէրվիճ օլունըր իսէ, ատիհինիզ տախի մանթըգա մուվաֆըգ սայըլըր . . .

Բէյմեն.—Նօգթաի նազարըմը գապուլ իթմէլի . . . Սէօգիմէ տէվամ իտէյիմ . . . Պիր արա պէն տէ սիզին կիպի տիւշիւնտիմ, էֆէնտի. չէյլէ քի, դայպ օլան միտալեանըն՝ հագիգաթէն սէպէպը ճինայէթ օլտուղը միւճթէմիլ օլուպ, գաթիլլէր՝ մէզհէպ միտալեայը զապտ իթմէք իչուն գաթլ ճինայէթինի իճրա իթմիշլէր տիր· լաքին հէր իքիմիզին տէ մալիւմի օլտուղը իւզրէ, ճինայէթ իչլէրինտէ իլգ աղըզ էն ուֆագ չէյլէր պիլէ տէհլիքէլի պիր էհէմմիյէթ քէտի իտէրլէր . . . Լաքին պիր ազ էյի տիւշիւնելիքտէ, ո չէյլէր՝ քէնտի հալը ասլիէրինէ ըուճու իտէրլէր . . . Իտտի պիզ տէ պիր ազ տիւշիւնէլիմ, միւթալէա իտէլիմ . . . Էն էվվէլ՝ Անթուան Ֆօվէլ Ֆէննի պիր սուրէքտէ գաթիլը մէճհուլ Թարաֆընտան պօյնունտան վուրուլըպ գաթլ օլունմըշ տըր . . . Ֆօվէլին իսէ միտալեա կիպի պիր չէյի պուլընմայըպ, գօնթ տը Թօնէրիէօ իլէ տէ հիչ պիր միւնասէպէթի եօգ իտի . . . Մէրգուճ Ֆօվէլ՝ սըրֆ քիթապ խըրսըզլարընըն եաթաղը օլտուղընտան, քէնտիսինին Թէվֆիֆիյլէ նէյլ վէրիլմէյէրի մէյհուզ օլան էշխաս Թարաֆընտան գաթլ օլունտըղընա պիպէհ պիր իթիգատ հասըլ օլմուշ տըր, զիրա էքսէրիա Թահֆը Թէվֆիֆէ ալընան եաթագլար՝ խըրսըզլարը զամմաղլայըպ նէյլ վէրիրլէր . . . Գըրզ սէքիզ սաաթ օճաղրա պիրինի իւզրինտէ միտալեա պուլընմասը լազըմ կէյնէ պիր տէլիգանլը իլէ պիր կէնճ գըզ՝ Թըսկգը Ֆօվէլ կիպի գաթլ օլունմըշլար տըր . . . օրթատա եալընըզ պիր միտալեա պուլընըպ, լաքին իքի քիլի գաթլ օլունմըշ տըր . . . Գունլար՝ ուզագ պիր մահալէ կէզմէյէ կիթմիշ օլուպ, լաքին Գուլօնները օրմանընըն պիր սըգ աղաճլըզը իչինտէ պիրի պիր տալտան ասըլը, վէ տիկէրի նէրտէ եիւզիւն գօյու սէրիլի պուլընմըշլար տըր . . .

«Գունտա պէնճէ գապլը իթիրազ օլմայան պիր չէյ վար տըր . . . չէյլէ քի, գաթիլլէր՝ Ամէտէ Տիւվէրնուայը աստրգլարընտա, մէրգուճ՝ չօգտան պէրու Թէրքը հայաթ իթմիշ իտի . . . Քէզալիք Վիրժինի տէ չայըրըն իւզրինէ եաթըրըլտըղընտա այնը հալտէ պուլընըյօր իտի . . . Գունլարըն իքիսի տէ պօյունլարընտաքի չահ տամարընըն չըզըլմասըլա վէֆաթ իթմիշ օլուպ, վագըա էթրաֆլարընտա հիչ պիր տամլա գան կէօրիւնմէմիշ իսէ տէ, օթլար չիյնէնմիշ օլուպ ատրապա իզի գալմըշ . . . վէ տուրմագ իսթէմէյէն պիր պէկիրին՝ այաղընը էէրէ վուրմասըլա աղաճ եօլունըն գուժը իւզէրինտէ աչըլմըշ պիր չուգուր կէօրիւնմիւշ տիր . . .

«Գու հիսապճա ճինայէթ՝ Գուլօնները օրմանընտա իճրա օլունմամըշ տըր . . . Ամէտէ իլէ Վիրժինի՝ պիր տուզագա տիւշիւրիլիպ գաթլ օլունտըգտան սօնղրա, նաշէլէրի՝ պիրլիքտէ, օրման գօրուճուլարընըն պուլտըգլարը էէրէ կէօթիւրիլմէմիշ տիր . . .

«Ֆօվէլ տէ պէյլէ գանատլտըգտան պիր խայլի վագթ սօնղրա սույա աթըլմըշ տըր։

«Գաթիլլէր՝ քիթապ խըրսըզը հագգընտա պէյլէ մուամէլէտէ պուլընտըգտ վէ Ամէտէ Տիւվէրնուայը պիր ազագ տալինէէն աչադա ասարագ բօլիսի չաչըրթագ խիւլեասընտա՞ մը պուլընըյօրլար իտի։

«Էլլէթթէ էյլէ տէյիլ տիր։

«Ճէրրահլարա մախսուս պիր Թարզտա ատամ էօտիւրէն գաթիլլէր ահմագ ատամլար օլմագ . . . Ֆօվէլին քէնտի քէնտինէ պօղուլտըղընա վէ Տիւվէրնուասընըն քէնտի քէնտինի էօտիւրտիկինէ քիմսէյի ինանտըրատայաճագլարընը մէրգուճ ման գաթիլլէր բէկ ալէա պիլիրլէր . . . Գունլար՝ ուսթալըգ կէօսթէրմէկ իչուն իճրատի ճինայէթ իտէրլէր· բօլիսի չաչըրթըզ վէ տիւչարը միւչթիլէթ իտուպ ատընընա էյլէնմէկ իչուն պէյլէ պիր ճինայէթ իճրասընա գարար վէրմիյէր տիր· . . միճագաթ բէնէֆտինէ տիւշմէյէճէքլէրինէ քէնտի քէնտիլէրինէճ էմին տիրլէր· . . Ինան օլսուն սիզէ, էֆէնտի, Ֆօվէլ իլէ Ամէտէ Տիւվէրնուանընը վէ Վիրժինինին գաթլ օլունմալարը իլէ գօնթը վասիյէթնամէսի վէ ժէրօմ Վիլար վէ մալիւմ միտալեալար արասընտա հիչ պիր միւնասէպէթ եօգ տըր . . .

Զապըթա րէիսի.—Բէկ էյի, էյլէ օլսուն . . . լաքին օ հալտէ գաթիլլէր նէ՞ սէպէպլէ պէյլէ պիր ճինայէթ իճրա իթմիշլէր տիր . . .

Բէյմեն.—Ա՜, էֆէնտի, էհէր պունը պիլմիշ օլսա իտի, էօյլէնմէկճէ արթըգ չօգ պիր չէյ գալմագ իտի։

Զապըթա րէիսի.—Պիր ազ էվվէլ հէրրահլարա մախսուս տէյու Թապիր իթտիհինիզ պու սուրէքը գաթլտա հիչ պիր ըշըգ կէ՞օրմէյօրմըսընըզ։

Բէյմեն.—Էշըգ կէօրմէկ տէյիլ, պիլաքիս չաչըրըլ պիր չէյ իտթիհալալ իտէմէյօրըմ . . . Պու սուրէքլէ գաթլ իթմէք իչուն մագթուլլարըն էվվէլճէ ույումըշ վէ եա էյի սայաղը պաղճանմըշ օլմասը լազըմ կէյնէր· մագթուլլար պէյլէ պիր հալտէ պուլընմամըշլար տըր, չինէքի հէքիմլէրին բաբօրթօսընտա, նաշէլէրին իւզէրինտէ հիչ պիր էսէրը տարպ կէօրիւնմէմիշլի պէյան օլունմըշ տըր։ Իր վէ եա պուճնա պէյլէ պիր պաղ՝ քէնտի նիշանէլէրինի պըրագմըշ օլաճագլար իտի . . . Շիմտի միւճասիլ

ախզը ինքիգա՞յ մը օլունմըշ· հէյ տէ Ֆօվէլ իլէ տիկէր իքի մագթուլըն արա-
օլնտա հիչ պիր բաալըթաի գարտալէթ, հիչ պիր մէնֆաաթ, հիչ պիր միւնասէ-
պէթ եօգ իմիչ· · · խա՛յր, պէօյլէ տէյիլ տիր, հագիգաթը կալէ հիչ մուվաֆըգ
կէօրիւնմէյօր· · · Թէքրար տէրիմ, էֆէնտի, պիզ գարանլըղըն քա օրթա կէ-
րինտէյիզ·

Զաալըթա ըէխսի·—Իյիէ օ գարանլըղա պիր ըըզգ կէօթիւրմէկ իչիւն սիզէ
միւրաճաաթ իտէյօրըմ· · · ազիկիմ Րէյմոն, հիչ կէնիքմէմէլի· · · պիր տագի-
գա պիւէ խօթիւրահաթա պագժամալը· · · Բարիզ չէհրի՝ սայէնիգտէ պու ճանա-
վարլարտան գուրթուլըպ բահաթճա ուչուրմալը տըր· · ·

Րէյմոն·—Միւմքին օլտուղը մէրթէպէ չալըշճաղըմ, էֆէնտի· · · Սիզտէն
միւֆարէգաաթ իտէր իթմէզ իլէ պաչլայաճաղըմ· · · լաքին էկէր Ալլահ եարըմ
իթմէզ իսէ, պիր չէյէ մուվաֆֆագ օլամայաճաղըմ· · · Գարշըմըզտա պուլընճան-
լար ըէք գուվվէթլի ատամլար տըր· · · ճինայէթին չէյթանլարը տըրլար· · ·

Զաալըթա ըէխսի·—Պիր նօգթա հագգընտա պիր մալիւմաթ ախզ իթմէք իս-
թէր իտիմ·

Րէյմոն·—Հա՞նկը նօգթայը տիմէք իսթէյօրսընըզ·

Զաալըթա ըէխսի·—Ատէտ վէ նա Վիրժինի՝ գաթլ իտիլմէք իչիւն պիր տու-
զաղա տիւչիւրիլտիքլէրի գէման գօնթըն միտալեատը աճապա իւղէրլէրինտէ թա-
չըճ՞օրլար մը իտիլ·

Րէյմոն·—Պու գատար տէյիլլէր գարշը հէնուզ մէմուլ իտէ՞միյինիզ քի պու
պէտապոթիլար՝ մէզգիւր միտալեատը չալմազ իչիւն էօլտիւրիլմիչ օլտուղլար·

Զաալըթա ըէխսի·—Պէն մուքայագա էօյլէ օլմուշ տիմէմ, լաքին պիր չէյ իւ-
զէրինէ մալիւմաթ ալմադըգտա, էն ճիզգի պիր չէյէ պիւէ էհէմմիյէթ
վէրմէք՝ պէնճէ էլզէմ տիր·

Րէյմոն·—Իյի կէնճէլէրին իգամէթկէահրընտա իճրատ թէհարրիյաթ օլուռնարգ-
տա, պագը մալիւմաթ ախզ օլունճաղը միւհիմէմիլ տիր·

Զաալըթա ըէխսի·—Թէհարրիյաթը մէզգիւրէյի հէման պու կիւն, չու սաաթտա
իճրա իտէճէյիզ·

Րէյմոն·—Իմրինիզէ մուենթազըրըմ, էֆէնտի· · · Անճագ, ըէճա իտէրիմ,
Բօլ-Գրէթէյլտէ օլուռմա պիր թէէկկրաֆ եազմադա միւսաատէ իտինիզ·

Զաալըթա ըէխսի·—Կիտինիզ· · · պէնիմ օտատա սիզի պէքլէրիմ·

Րէյմոն՝ տիշարը չըգըզդ կէօզլէրի եաշարմըշ օլտուղը հալտէ քէնտի քէնտինէ·
Ալլահ պէնի հիչ ածըմայօր· · · Պէն օլուռմալա պիր գաչ կիւն օթուրուռդ բահաթ
իտէճէկիմի մէմուլ իտէր իքէն, հէման չիմտի մէրգուժտան այրըլմագըղըմ լազըմ
կէլիյօր· · · Ա՜հ, օ կէչմիչ· · · օ զէմանը մագի՝ պագրըմա ըէք ազըր պասըյօր
· · · Պիշարէ չօճուղը՛մ, Ալլահ վէրէ չէքտիկիմ տէրտ ու միհնէթի հիչ իչիմէ-
յէսին· · ·

Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ կիթտիկի եօլուն իւզէրինտէ պիր բօսթա վէ Թէէկկրաֆ
մէրքէզինէ Թէսատիւֆ իտուռդ օրայա տուրխուռ իթտի վէ պէրվէճհը աթի պիր
Թէէկկրաֆ եազըը·

«Շիմտի հարէքէթ իթմէյէ մէճպուրըմ· · · գասավէթ իթմէ, եիւրէքլի օլ

· · · քէնտինէ էյի պագ· · · սէնի սէվէրիմ վէ սէնին սաատէքը հալինի տիւ-
չիւնիրիմ·

«Րէտէրին
«ՐէՑՄՕՆ»

Թէէկկրաֆ կիթտիքտէն օօնդրա, Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ զաալթէյէ նէզարէթի
տարէպինտէ զաալըթա ըէխսինին եանընա կիթտի·

* *

Թէէկկրաֆ Բօր-Գրէթէյլէ եազըլըըղը էռնատէ, Րէյմոն Ֆրօմանթալըն օղլու
Բօլ՝ իքի չէյ իւղէրինէ տիւչիւնիպ տուրույօր իտի·

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ հէմ Մատմազէլ Մարթը տիւչիւնմէքտէ վէ հէմ տէ բէ-
տէրինին պիրտէն պիրէ հարէքէթ իթմէտի իւղէրինէ տիւչիւնմէքտէ օլուպ, պու
օօնդրաքի տիւչիւնճէսինին տահա գուվվէթլի օլտուղունը իլավէթէն պէյան իտի-
պի իրիպ·

Իչպու հարէքէթ ու ազիմէթտէ սըրր ու հիքմէթ գաուիլինտէն պիր չէյ պու-
լունըպ, մէրգուժ տէլիգանլը՝ զաալը իթթիյարի օլարագ մէզգիւր սըրր ու հիքմէ-
թէ թէճաճիւպ իտիյօր իտի·

Օ կիւնէ գատար ըէխտէրի՝ մէչղուլիյէթը զաթիյէտի հագգընտա հէր նէ սէօյ-
լէյօր իտի իսէ օղլու տէն կիպի ինանըպ պիլա իթթիրազ գատուլ իտիյօր իտի·

Շիմտի, հիւքիւմէթ քէհրիւպահանէլէրի միւֆէթթիշլիկի մէմուրիյէթինտէ օ-
լան պիր ատամըն նա՞սըլ օլուպ տա հէման հիչ պիր արա վէ միւսաատէ պուլա-
մայարագ ատէթա էսիր կիպի պիր հալտէ պուլունտուղունա քէնտի քէնտինէ մէ-
բրագ իտիյօր իտի·

Բօլ՝ Բարիզին պիր գօլէժինտէ կէճէլի կիւնտիւզլի չահիրտա օլտուղունտան,
Թահսիլը իպթիտահի միւտտէթինճէ ըէք ագ տիշարը չըգար իտի·

Մէքթէպտէ Թաթիլլէրի էռնասընտա պուպուսընըն էվինտէ եալընըզ պիր գաչ
հաֆթա գալըպ, Րէյմոն տա օ զէման պիր միւտտէթ իչիւն իզն ալըր վէ օղլու-
նըն եանընտա վագթ կէչիրիր իտի·

Մէճալուրի օլարագ պագը վագթ զայպուպէքթ իտուպ օղլունըն եանընա կէլէ-
մէյէճէկ, պունա բէք գօլայ պէհանէ պուլուր, սէպէպը աուիսինին կիպլէր իտի·

Օղլու իսէ պու զայպուպէքլէրին ֆարգընտա պիլէ օլմայըպ, Րէյմոն Ֆրօ-
մանթալ տա միւմքին մէրթէպէ չարուգ կէլիր իտի·

Բօլ՝ եալընըզ տէրսլէրինի տիւչիւնիր, չալըշմագտան պաշգա պիր չէյէ արզու
իթմէպ, վէ չարուգ վէ չօգ չէյ էօյրէնմէք իսթէր իտի·

Լաքին չիմտի չալըշմագտան մէն իտիլմիչ օլտուղունտան, արթըգ սէրպէսթ վէ
մէչղուլիյէթէն արի վէ պէրի պուլունըպ յօր իտի·

Գալպի՝ աշգ ու սէվտա իլէ տուզան օլուպ, լաքին սէվտիկի գըզ վէ եա գա-
ըըլ պիր տահա կէօրիւպ կէօրմէյէճէկինի պիլմէտիկինտէն, պու աշգ ու սէվտա-
նըն նէթիճէսիպ գալաճաղը իհթիմալտէն պահտ տէյիլ իտի·

Բօլ՝ չիմտի հէր չէյէ թէճաճիւպ իտուպ, հէր չէյ իւղէրինէ միւթալէա իտի-
յօր իտի·

Բօլ՝ Մատմազէլ իսթիտահէն·—Տիմէք ըէխտէրիմ պէօյլէ հէր վագթ եօլճուլըգ իւ-
տէր, էօյլէ՞ մի· · · հէյ տէ պէօյլէ պիրտէն պիրէ եօլա չըգար, տէյի՞ մի·

Մատլէն.—Հայը՞ք, էվվէր . . . բէք չօգ ատֆա եօլճուլըգ իտէր. պիչարէ սէվկիլիլիւ էֆէնտիմ՝ էյալաթտա միւթէմատիէն տէվրէ շըգար, վէ ասլա վագթը-նըն վէ քէնտի քէնտինին սահիպի տէյիլ տիր.

Բօլ.—Գու նէ՞ ղարիպ չէյ.

Մատլէն.—Ֆա՛յր, էօյլէ տէյիլ տիր . . . հիւքիւմէթին պիլմիւմէ մէմուրիյնի իչիւն տէ իշ պէօյլէ տիր . . .

Բօլ.—Էօյլէ ամմա, հիչ օլմազսա հիւքիւմէթ պազէն քէնտիսինէ իզն վէրմէ-լի, թաթիլ իթտիրմէլի տիր . . . ինսան պիւթիւն սէնէ սէրսաթա իճրաի մէմու-րիյէթ իտէմէզ . . .

Մատլէն.—Ա՛, էվվէթ, թաթիլ իթտիրմէլի . . . ամմա նէ չարէ քի, զավալ-լը առատ գըրգ սէքիզ սաաթ պիւէ բահաթ իտէմէզ . . . սիզ բէք ալէա հէօրիւ-յօրսունըզ . . .

Բօլ.—Էօյլէ ամմա, պիր գաչ կիւն իչիւն իզն ալմըշ իտի . . . պուռնը քէն-տիսի պիւէ սէօյլէտի . . .

Մատլէն.—Պինաէն ալէյհ պէյքի պու ագչամ ավտէթ իտէր . . . պուռնըն իհ-թիմալի վար տըր . . .

Բօլ.—Սահիհէն պէօյլէ մէմուր իտէ՞յիմիսին, Մատլէն.

Մատլէն.—Մաշալլահ, օ տա լա՞ֆ մը . . . անճագ էկեր նինէ իճրաի թէֆ-քիր իչիւն պիր եէրէ կէօնաէրիրլէր իսէ, անը պիլէմէմ . . . Եու նէ՞ տէյրլեր . . . ա՜հ, պու լամայօրըմ . . . հա՛ . . . քիւքիւպանէլէրի թէֆքիր իթմէկէ կիտէր . . . —ատի.

Իխթիյար գաուրն՝ քէնտինի հիչ չալըրմայըգ, Բօլըն թէճճիւպլէրինի գըսա քէսմէկ, եէնի եէնի շիւպհէլէրինի տէֆ իթմէկ լազըմ կէլտիկինի բէք ալէա ան-ամազտա վէ ճէվապլարընը Իէյմօն Ֆրօմանթալըն թալիմաթընա մուվաֆֆըգ կէ-թիրմէքտէ իտի.

Բօլ.—Տիմէք սէնէ պաչընտան սէնէ Նիհայէթինէ գաուր քիւքիւպանէլէրի տօլաչըր, էօյլէ՞ մի.

Մատլէն.—Էօյլէ ճա՛ . . . կէօրիւնիւր քի չօգ քիւքիւպանէ վար տըր.

Բօլ.—Գու ատֆա պէրապեր կիթմէյէ բէք արզուզ վար իտի.

Մատլէն.—Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլարըմ, Նուրը այնըմ.

Բօլ.—Գու արզուզը ճամապա նի՞չիւն գաուրլ իթմէտի.

Մատլէն.—Շիւպհէսիզ չօգ եօրուլամաղընըզը վէ պու սէյահաթտան հիչ պիր էյլէնճէ տուչմայամաղընըզը տիւչիւնմիչ օլմալը տըր.

Միւքեաէմէ պուրատա գալաը.

Բօլ տիւչարը էնտիչէ վէ հէյէճան օլմուշ իտի.

Մատլէն եէմէյի կէթիրտի.

Տէլիգանլը՝ սուֆրայա կէթիրիլէն գօթլէթտէն բէք ազ պիր չէյ ազընը-նա գօյտու.

Մատլէն՝ թաամ օտասընտա մէրգուզըն գարչըսընտա տուրմագտա օլտուղը հալտէ.—էյ, պու նէ՞ օլաճագ, սէվկիլիլիւ չօճուղըմ . . . նինէ գաբա գաբա տիւչիւնճէլէրիէ՞ մի տալաճագսընըզ . . . Գու ատապահ բէք քէյֆի կէօրիւնիյօր իտի.

տինիզ . . . Տօսթունըզ Մ. Ֆահրիէն կէլճէէք, պէօյլէ մահգուն կէօրիւնէրէք անը-տա տիւչարը հիւզուն ու զամմ իթմէկէ միւնասէպէթսիզ օլուր.

Բօլ.—Էվվէթ, հագգընը վար . . . պուռնա տէյճէէյիմ էօգ . . . Լաքին նէ՞ եարտըմըմ, Մատլէնճիկիմ, գաալահաթ պէնիմ տէյիլ տիր. քէնտիմտէ պիր չէյ վար ամմա, անլայամայօրըմ . . . վագթ վագթ պանա էօյլէ կէլիյօր քի ագըլըմ պա-չըլմտա տէյիլ տիր . . . Գու սապահ սօնուճը բէք էյի կէօրիյօր իտիմ . . . սա-աաթլէր հալէ ինանըյօր իտիմ . . Բէյէրիմ պիր չէյ սէօյլէմէ, պէնի ույանտըր-տը, գիրա բույալար . . . աչըգ կէօզ իլէ կիւզէլ բույալար կէօրիյօր իտիմ . . . Բէյէրիմին ապիմէթի պէնի հէյաք իտիյօր . . .

Մատլէն.—Տիմէք պու ապիմէթտէն տօլայը միւքէտտէր օլույօրսունուզ, էօյլէ՞ մի . . . Գու պիր քաարը ագիլ տէյիլ տիր . . . պուռնա էնտիչէ իտիլճէէք պիր չէյ եօգ տըր . . .

Բօլ.—Գանա էօյլէ կէլիյօր քի, պու ապիմէթ եիւզիւնէն հէրիմիզ տէ պէա-պահթիլըգա տիւչար օլաճաղըզ.

Մատլէն.—Հա՛յտէ, հա՛յտէ, Նուրը տիտէմ, եինէ էսկի էզկիլէրի չալմայալըմ . . . Սէվկիլիլիւ էֆէնտիմին սիզէ սէօյլէտիկի կիպի, պուռնըար հէր չօճուգճա լա-գըրտըրըլըր տըր . . . պէօյլէ ատէթին խարիճինտէ օլմայան պիր չէյ իչիւն պու գաատար պիհն եօրմագ նէ՞ օլաճագ . . . Բէյէրինիզ չօգ տէֆա եօլճուլըգտա պուռնըը . . . պու՝ քէնտի մէմուրիյէթինին իյճապտընտան տըր . . Զա՛ճաղըմ, չու իխթիյար Մատլէնին եիւզիւնէ պիր քէրրէ կիւլիւնիզ, անը գուճագլայընըզ, ալթըզ պիր տահա պու ֆէնա վէ հիւզնէնկիզ չէյլէրտէն պահս իթմէյէլիմ . . . —ատի.

Բօլ՝ քէնտիյի Թուքմայըզ կիւլիւ վէ խըտմէթքէար գաուրնը գուճագ-լաար.

Մատլէն՝ սէվինճէ.—Օ՛հ, չիմտի արթըգ միւթէսէլլի օլտունը՞զ եա . . . Սիզ պու ագչամքի Թաամ իչիւն պահա պիր Թավըշդ պալըգ վատ իթտինիզ իտի, խաթըրընըզտա՞ մը տըր.

Բօլ.—Հագգընը վար, Մատլէն, կիտէյիմ Թուքմայըմ . . .

Մատլէն.—Թէշէքքիւր իտէրիմ.

Բօլ.—Էհկէր պէնիմ պուրատա օլմատըղըմ վագթ Մ. Ֆահրիէն տը Շաֆըլիւք կէլճէէք օլուր իսէ, պահա եօլա . . .

Մատլէն.—Բէք էյի, պաշ իւսթիւնէ.

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ զինինտէն գաբա գաբա տիւչիւնճէլէրի տէֆ իտէրէք պիր ազ մէմուր վէ միֆէրրահ օլտուղը հալտէ օլթա վէ եէմ Թագըվլարընը ալըպ էվտէն չըգարագ Մարն ըրմաղընա տօղրու կիթտի.

25

Գիր գաչ տագիգա սօնրա Բօլ՝ սանտալ տէրունինտէ էէմալը զայրէքլէ պա-լըգ ավլամաղա պաշլայըգ, Ֆահրիէնին Թաամընա միւքէմմէլ պիր տէ պալըգ Թա-վար պուլընմաըրըգլապիլճէճինի իւմիտ իթտիրճէէք տէրճէտէ օլթասընա խայլիճէ պալըգ կէլիյօր իտի.

Գիր տէ նակէհան օլթայա իրէ պիր պալըգ թագըլըպ, աղըրլըզըլա օլթանըն գամըլըները գըրաճագ տէրէճէտ էյտի իսէ տէ, Բօլ՝ պալըգ ավճըլարընա մախտուս պիր ժանօվրա իճրասըլա մէգթիւր պալըզը գաչըրմամաղա չալըշը։

Գալըգ ավճըսը՝ օլթայը թուքուպ պալըզա պէգըէր իգէն, էօքէ պէրի չօգ չէյլեր իւզէրինէ տիւշիւնէպիլիր, լաքին պալըգ՝ եէմէ կէլիպ տէ օլթայը սալլայընճա արթըգ հէր տիւշիւնճէյլի թէրթ իլէ, եալընըզ պալըզը տիւշիւնիւր վէ անը եագալամաղա չտպալար։

Գու սըրատա Բօլ նէ աշգ ու սէվտասընը վէ նէ հիւզն ու քէտէրինի տիւշիւնմէյօր իտի։

Գատա գարա տիւշիւնճէլէրի հէր տաղըլմըշ կիթմիշ իտի։

Եալընըզ օլթասընըն ուճընտա չըրրընմագտա օլան նէֆիս ավընը տիւշիւնիպ, իւմիտ, մէսէրլէթ վէ էնտիշէ արասընտա չալգանընպ տուրույօր իտի։

Գալըգ գըսմը՝ եագայը գուրթարմագ իչին բէք գուրնաս պիր հայվան օլտուղընտան, Բօլ՝ պու հայվանըն գուրնասալընը գարշը բէնշէյէպիլճէք գատար թէհրիւպէլի տէյիլ իտի, վէ անը ուսթալըգլը պիր սուրթաճ եօգասրը չէքճէմէյիպ, պալըզա ատէթա օյունճագ օլմաշ իտի։

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ օլթայը քէսիպ գաչմասընտան գօրգտուղը պալըզը սուլըն եիւգիշնէ չըգարմագտան եավաշ եավաշ մէէյուս օլմաղա պալչայօր իտի։ պիր տէ օ արա եագընտան պիր սէս իչիտիպ, պու սէս տէյօր իտի քի,

—Եավաշ եավաշ չէքինիգ, միւսիւ Բօլ . . . գօլուննըզը պիւքիւպ օլթայը օժուգընըզա տօղրու կէօթիւրինիգ վէ պիր քէրրէ պալըզը տիպ սուլարտան եօգարը չըգարընըզ . . . Զէքիչուէն՝ պալըզըն պիր սաղան օլտուղընը անլայօրըմ . . . կէլէյօրըմ, պալըզը գաչըրմայասընըզ . . .

Բէյժօն Ֆրօժանթալըն օղու՝ արգասընա պագժագսըզըն վէ բէք մալիւմ օլան օ աչսի թանըմագսըզըն, մէգթիւր սէսին տէտիկի թէրթիպէլէրի մաքինա կիպի իճրա իթմէյէճէկ պուլունըշյօր իտի։

Թամսխէ խոլէն պու թէհրթիպէլէր՝ Մարն ըրնաղընտան աշաղա տօղրու էնմէկճէ օլան էսկի պիր սանաալտան կէլէյօր իտի։

Գալըգ բէյ տէր բէյ մուգավէմէթտէն տիւշէյօր իտի։

Իւզէրինէ ալթուն կիպի բարլայան բուլլարը՝ սուլարընն արասընտան կէօբիւնմէյէ պաշլայօր իտի։

Գիր տէ օ արա ուզուն սաթը պիր քէրէչէ կէօրիւնիպ պալըզըն ալթընա տօղրու եիւրիւտ վէ պիր մանօվրա իլէ պալըգ սուլըն եիւգիւնէ կէթիրիլտիքճէ, Բօլըն օլթասը գըրըլըը իսէ տէ, ալթը լիպրա աղըրլըզընտա օլան սաղան պալըզը՝ ուզագտան թէրթիպէլէր կէօմէէրէն չասընն սանտալը ալթընա չըրրընմագտա պուլունըշյօր իտի։

Բօլ՝ թամ վագթընտա խտատա կէլէնին եիւգիւնիւ կէօրտիւքճէ, պիւլէնտը ավազ իլէ։—Վա՛յ Ժիւլ Գուլնուա, սո՛ղմխոնիգ։—տէտիքճէ,

Գուլնուա։—Էվէթ, նամը տիկէր Լա Ֆուն՛իմ, միւսիւ Բօլ . . . Էյի պիր բարչա սայըլան պու եառամազը Թուքմագ իչին սիզ մուավէնէմ իսէպիլտիկիմէ մէմնունըմ . . Լաքին սիզ թէհատիւֆ իթտիկիմէ տահա գիյամէ մէմնունըմ . . Գիր տէ նակէհան օլթայա իրէ պիր պալըգ թագըլըպ, աղըրլըզըլա օլթանըն գամըլըները գըրաճագ տէրէճէտ էյտի իսէ տէ, Բօլ՝ պալըգ ավճըլարընա մախտուս պիր ժանօվրա իճրասըլա մէգթիւր պալըզը գաչըրմամաղա չալըշը։

Գալըգ ավճըսը՝ օլթայը թուքուպ պալըզա պէգըէր իգէն, էօքէ պէրի չօգ չէյլեր իւզէրինէ տիւշիւնէպիլիր, լաքին պալըգ՝ եէմէ կէլիպ տէ օլթայը սալլայընճա արթըգ հէր տիւշիւնճէյլի թէրթ իլէ, եալընըզ պալըզը տիւշիւնիւր վէ անը եագալամաղա չտպալար։

Գու սըրատա Բօլ նէ աշգ ու սէվտասընը վէ նէ հիւզն ու քէտէրինի տիւշիւնմէյօր իտի։

Գատա գարա տիւշիւնճէլէրի հէր տաղըլմըշ կիթմիշ իտի։

Եալընըզ օլթասընըն ուճընտա չըրրընմագտա օլան նէֆիս ավընը տիւշիւնիպ, իւմիտ, մէսէրլէթ վէ էնտիշէ արասընտա չալգանընպ տուրույօր իտի։

Գալըգ գըսմը՝ եագայը գուրթարմագ իչին բէք գուրնաս պիր հայվան օլտուղընտան, Բօլ՝ պու հայվանըն գուրնասալընը գարշը բէնշէյէպիլճէք գատար թէհրիւպէլի տէյիլ իտի, վէ անը ուսթալըգլը պիր սուրթաճ եօգասրը չէքճէմէյիպ, պալըզա ատէթա օյունճագ օլմաշ իտի։

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ օլթայը քէսիպ գաչմասընտան գօրգտուղը պալըզը սուլըն եիւգիշնէ չըգարմագտան եավաշ եավաշ մէէյուս օլմաղա պալչայօր իտի։ պիր տէ օ արա եագընտան պիր սէս իչիտիպ, պու սէս տէյօր իտի քի,

—Եավաշ եավաշ չէքինիգ, միւսիւ Բօլ . . . գօլուննըզը պիւքիւպ օլթայը օժուգընըզա տօղրու կէօթիւրինիգ վէ պիր քէրրէ պալըզը տիպ սուլարտան եօգարը չըգարընըզ . . . Զէքիչուէն՝ պալըզըն պիր սաղան օլտուղընը անլայօրըմ . . . կէլէյօրըմ, պալըզը գաչըրմայասընըզ . . .

Բէյժօն Ֆրօժանթալըն օղու՝ արգասընա պագժագսըզըն վէ բէք մալիւմ օլան օ աչսի թանըմագսըզըն, մէգթիւր սէսին տէտիկի թէրթիպէլէրի մաքինա կիպի իճրա իթմէյէճէկ պուլունըշյօր իտի։

Թամսխէ խոլէն պու թէհրթիպէլէր՝ Մարն ըրնաղընտան աշաղա տօղրու էնմէկճէ օլան էսկի պիր սանաալտան կէլէյօր իտի։

Գալըգ բէյ տէր բէյ մուգավէմէթտէն տիւշէյօր իտի։

Իւզէրինէ ալթուն կիպի բարլայան բուլլարը՝ սուլարընն արասընտան կէօբիւնմէյէ պաշլայօր իտի։

Գիր տէ օ արա ուզուն սաթը պիր քէրէչէ կէօրիւնիպ պալըզըն ալթընա տօղրու եիւրիւտ վէ պիր մանօվրա իլէ պալըգ սուլըն եիւգիւնէ կէթիրիլտիքճէ, Բօլըն օլթասը գըրըլըը իսէ տէ, ալթը լիպրա աղըրլըզընտա օլան սաղան պալըզը՝ ուզագտան թէրթիպէլէր կէօմէէրէն չասընն սանտալը ալթընա չըրրընմագտա պուլունըշյօր իտի։

Բօլ՝ թամ վագթընտա խտատա կէլէնին եիւգիւնիւ կէօրտիւքճէ, պիւլէնտը ավազ իլէ։—Վա՛յ Ժիւլ Գուլնուա, սո՛ղմխոնիգ։—տէտիքճէ,

Գուլնուա։—Էվէթ, նամը տիկէր Լա Ֆուն՛իմ, միւսիւ Բօլ . . . Էյի պիր բարչա սայըլան պու եառամազը Թուքմագ իչին սիզ մուավէնէմ իսէպիլտիկիմէ մէմնունըմ . . Լաքին սիզ թէհատիւֆ իթտիկիմէ տահա գիյամէ մէմնունըմ . .

նըմ, գիրա սիզ մուճիալը մէսէրլէթ օլաճագ պիր չէյ խապէր վէրէճէյիմ . . .

Բօլ՝ դայէթլէ թէաճճիպ իտէրէք։—Գանա մուճիալը մէսէրլէթ օլաճագ պիր չէ՞յ մի . . .

Գուլնուա։—Էվվէթ, էօյլէ տիր։

Բօլ։—Նէ՞ չէյ տիր պագալըմ։

Գուլնուա։—Տուրունըզ եանընըզա եանաչայրմ վէ սագան պալըզընը սանտալընըզըն անպարընա վագ իտէյիմ . . . Օհ, նէ՛ կիւզէլ բարչա սըր . . . Սօնրա նէ՛ սէօյլէճէկսէմ սէօյլէրիմ։—տէտիքճէն սօնրա, սանտա ընը Բօլըն սանտալընա եանաչտըրըը, պալըզը էօթէքի սանտալա վէրտի, էլինի եըգայըպ, բանթալօնընըն բաչալարընա սիլտի վէ Բէյժօն Ֆրօժանթալըն օղու իլէ էլէչտի։

Գատէհու ժիւլ Գուլնուա քէչամէ աղագ իլէ։

—Նա՞սլսընըզ պագալըմ, միւսիւ Բօլ։

Բօլ։—Զօգ էյիյիմ, ագիպիմ . . . սըհհէթիմ պէրքէմալ սըր . . .

Գուլնուա։—Վա՛յ, էօյլէ՞ մի . . .

Բօլ։—Գունա թէաճճի՞պ մի իտիյօրսընըզ . . .

Գուլնուա։—Էվվէթ . . . պիր աղ . . . Օ՛չմայա քի պուննան պիր ազ միւտտէթ ագտէմ խասթա օլան գալպինիզ պիւսպիւթիւն չիֆարէզիյր օլմուշ օլսուն։ տէտիքճէ ագտէմ խասթա օլան գալպինիզ պիւսպիւթիւն չիֆարէզիյր օլմուշ օլսուն։

Բօլ՝ պիր ահ չէքէրէք վէ պաշընը սալլայարագ։—Հա՛յր, ա՛հ, խայր . . .

Գուլնուա։—Էօյլէ իսէ տահա էյի . . . Էվվէթ, տահա էյի, զիրա Գիպլի՝ գալպինիզի թէտավի իտէճէք տիր . . . Ալիմ Ալլահ սիզէ էօյլէ պիր իլահ կէթիրիյօրըմ քի, Ֆրանսանըն վէ ճէզայիրլի էն մէչհուր հէքիմլէրի պիր արայա կէլէչէրը պէօյլէ պիր թէչէպիրլի իլահ թէրթիպ իտէմէզլէր . . . Գունա չաշըթրընըզ, տէյի՞մ մի . . . Սաագրը օլուներզ . . . Եանընըզտա օթուրայըմ, պիր սիկարա պիւքէչիյմ, պատէհու գօնուչալըմ. իչտու միւքեալէմէմիզին խօչլաշըլմաճագ պիր միւքեալէմէ օլաճաղընը սիզէ թէչմին իտէրի՛։

Բօլ՝ Լա Ֆուինին քէնտիսինէ նէ սէօյլէճէկինի պիլթիպագ քէչի ու իսթիխրաճ իտէմէտիկինտէն, պէօյիւք պիր մէրագլա անըն սէօյլէյճէկին չէյլէրէ պէքլէյօր իտի։

Տէլիգանլը պալըգ ավճըսը Լա Ֆուին՝ սանտալըն էօն թարաֆընտա օթուրըպ, սէրիան պիր սիկարա պիւքէրէկ եագարը վէ մավի տիւմանընը հավայա տօղրու սավուրարագ միւքեալէմէսինէ պէտ իլէ տէտի քի,

—Գու կիւն թամ պէշ կիւն տիր պիրպիրիմիզի կէօրմէմիզիզ, տէյի՞ մի, միւսիւ Բօլ։

Բօլ։—Էվվէթ, պէշ կիւն վար։

Գուլնուա։—Սօն տէֆա եէքտիկէրիմիզ թէսատիֆ իթտիկիմիզտէ խթիմիզին տէ նէ չէյ իւզէրինէ տիւշիւնտիկիմիզի տէրխաթըր իտէմմիսինիզ . . .

Բօլ։—Ռունուքը՞մըզըմ։

Գուլնուա։—Խթէմէմ քի աշգ ու սէվտա եիւգիւնէն սարարըպ օլասընըզ . . . քէզալիք սիզի իւմմէք տէ խթէմէմ։ Գուրատա թէսատիֆ իթտիկինիզ . . . Բըթի Գասթէլ գօնաղընտաքի կէնճ գըզընն նէ օլտուղընը պիլմէք իչիւն նէ՞ վէրիրսինիզ, միւսիւ Բօլ։

Բոլ՝ սօլուչարագ պիւլէնոը ալագ իլէ։—Նէ՞ մի վէրիրիմ։ . . էօմրիւմի, հայաքը վէրիրիմ։ . .

Գուլնուա՝ կիւլէրէք։—Բէք օ գատար եիւքսէյէ չըգմայընըզ, Սէն Մօրտան Բարիզէ պիր չըմէնոըքէր վէ Բարիզտէ տէ սատըը գըրգ «սու»յա իքի պուչուգ սատըլըգ պիր քիրա արապասը վէսարիքի քիքայէթ իտէր։

Բոլ՝ պուռնը իչիտինճէ եիւգիւնտէ պիր ֆէրահկէթ հասըլ օլուպ, կէօզլէրի բարլամաղա պաչլամըշ իտի։

Բոլ՝ հէյէճանընտան Նաչի սէսի Թիթրէյէրէք։—Պիլի՞միսինիզ, Մարթ նէ՞րէտէ տիր։

Գուլնուա։—Էվվէթ, պիլիրիմ։

Բոլ։—Եանըլմատըղընըզա էմի՞նմիսինիզ։

Գուլնուա։—Էվվէթ։

Բոլ։—Քէնտիսինի կէօրտիւնի՞զ մի։

Գուլնուա։— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . . Լաքին սըգըլմայընըզ. մատմազէլ Մարթ Բարիզտէ տիր։

Բոլ—Բարիզտէ՞ մի. Բարիզին հա՞նկը Թարաֆընտա։

Գուլնուա։—Մապրուը օլուրը . . . Գէն սիզէ մէրգուժէյի պուլտում տիյօրում վէ արթըզ ղալպ իթմէյէճէկիզ . . . զանըմ պու գատարը տա սիզի էրէյիճէ մէմնուն իթմէյէ պաչլայաճագ տըր, տէյի՞ մի։

Բոլ։—Մէրգուժէյի պուլտընըզ, բէք էյի . . . նա՞ըլ պուլտընըզ։

Գուլնուա։—Տուրընըզ, նասըլ պուլտուղըմը նագլ իտէյիմ . . . Սէն նէհրինին աչագալարընտա, Սիւրէյն վէ Բիւթօ ճիվարընտա Թաքը սու գայա պալըզը արաքըրմադա կիթմիչ իտիմ . . . Ավտէթիտէ Գուլօնը օրմանընտան կէչիյօր իտիմ . . . պիր տէ նէ՞ կէօրտիմ էյի. պուլընըզ պագայըմ . . .

Բոլ՝ Քիթրէյէրէք։—Պիքիրինիզ, Լա Ֆոնթէն, պիքիրինիզ . . . պէնի իւգիւյօրսընըզ . . պէնի էօլուիւրիյօրսընըզ։

Գուլնուա։—Իքի կիւզել պէհիր գօչուլը պէօյիւք պիր արապատա օ տիպկէր գըզը կէօրտիւմ, պիր կիւն պէնատէն պալըգ ալան եաչըճա վէ լաքին կէօսթէրիչ-լիճէ չիչման գարը տա պէրապէր իտի . . . Բէք ալէա, —տէյտի քէնտի քէնտիմէ, — Միւսիւ Բօլընն ագչամ սապահ տիւչիւնտիկի վէ եիւզտէ տօգանա տիւնեանընդն պիր ուճընա կիթտիկինէ ինանտըղը գըզ իչի՛ պուրատա . . . Մէրգուժէնին քիմ օլտուղընը վէ նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի էյիճէ անլամալը . . . Գու միւթալէայա մէպնի պիր արապայա պինտիմ, տիկէր արապանըն արգասը սըրա կիթմէսինի քէնտի արապաճընա թէնպիհ էյլէտտիմ . . . Պէօյլէճէ եիւրիւտիք . . . Լաքին նակէհան օրթայա պիր մուզիգա չըգար . . . Պիր ալայ ապէր՝ մուզիգա իւչ կիթմէչքտէ խտի . . . Մուզիգանըն սէսի՝ Թրամվայ պէկիրէյրինտէն պիրինին սընըրընա տօգանըր . . . Թրամվայ եօլտան չըգար . . . զիքր օլունան պէօյիւք արապա տա բարչա բարչա օլուր . . . Օլտուղը կիսի տօղրուսընը սիզէ նագլ իտիյօրըմ . . . Արապայա բաքիսլ օլան իքի գարը պայըլըպ վէլվէյէյի գօրարըրլար . . .

Բոլ՝ էօլիւ րէնկինի ալարագ։—Մա՛րթ . . . եարալանտը՞ մը . . .

Գուլնուա։—Եա՛յր . . . խա՛յր . . . միւսթէրիհ օլունըզ . . . եալընըզ ա-

րապա զէտէյէնիսկ գըրըլտը . . . Գատընլարըն ագլը պաչընա կէլտի . . . արապաճըլարը՝ պէկիրէյրի գամչըլայըպ, հայվանլար եիւրիւտէկէ պաչլատըլար, պէն տէ ենէ արգալարը սըրա կիթտիմ . . . Մէրգուժէ գարըլարըն իգամէթկեահը էօնլէրինտէ տուրատը։

Բոլ՝ Նէֆէսի քէսիլէրէք։—Էյ պու իգամէթկեահ նէ՞րէտէ տիր . . .

Գուլնուա։—Միրօմէնիլ սօգաղընտա կիւզել պիր գօնագ տըր։

Բոլ։—Կէնճ գըզընն քիմ օլտուղընը պիլի՛րմիսինիզ։

Գուլնուա։—Անլամագսըզըն տուրատպիլի՞ր մի իտիմ։

Բոլ՝ տէլիգանլը պալըգճընըն էլինի սըգալագ։—Ահ, Լա Ֆոնթէնիկիմ . . . սիզէ նէ գատար Թէշէքքիւր իթտիմ ագ տըր, պանա բէք պէօյիւք պիր էյիլիք եարըյօրսընըզ . . .

Գուլնուա՝ կիւլէրէք։—Էվվէթ, էօյլէ տէյի՞ մի տիր . . . չէքէր, Թարչին վէ լիմոն գարըլտըրըլմըշ ֆրանսըզվարի պիր գատէհ չարապ կիպի պիր չէյ տիր, պու . . . նէրէտէն կէչէրսէ հասիյէթի տօգանըր։

Բոլ։—Զարուգ . . . չարուգ . . . Նէ՞ մաւիւմաթ ալտընըզ։

Գուլնուա։—Մատմազէլ Մարթ՝ գօնագ սահիպինին ճան էվվատը իմշէ . . . գօնագ սահիպի տէ պիր էճնէպի Թապիպ, ղայէթ պէնկին վէ բէք մէչհուր Ամէրիգալը պիր տօգթօր օլուպ, Բարիզտէ իգամէթ իթմէյէ կէլմիչ . . .

Բոլ՝ հէյէճանը բէյ տէր բէյ արթարագ։— Ամէրիգալը պիր տօգթո՛ր . . . Միրօմէնիլ սօգաղընտա . . . Գու հէքիմին իտի՞ նէ՞ իմիչ։

Գուլնուա։—Տօգթօր Թօմբըն . . .

Տէլիգանլը Բօլ Ֆրօմանթալ պու իտի իչիտինճէ ճանլանարագ եօգարը տիքլտի վէ կէօզլէրի բարլայըպ տուտագլարը Քիթրէմէկէ պաչլատը։

Բոլ՝ չիտատ Թը հէյէճանընտան Նաչի անկըլըզագ պիր Թէլեֆիւզա։— Տօգթօր Թօմբը՛ն մը . . . էյ Մարթ տա անըն ճան էվվատը սըր տէյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի։

Գուլնուա։—Պանա նէ սէօյլէմիչլէր իսկ անը սէօյլէյօրըմ . . . Մահալլէտէ զալիպա հէր քէս անը պէօյլէ պիլիյօր։

Բոլ՝ էլլերինի պիրպիրինէ պաղլայարագ։— Մարթ Բարիզտէ տիր, հէ՞. . . Մարթ՝ պանա իպրազը Թէվէճճիւհ իթմէքտէ կէօրիւնէն պու հէքիմին ճան էվվատը տըր, էօյլէ՞ մի . . . Հագիգաթէն, խաթրըմա կէլիյօր . . . Գու ատամը պէնպինէֆա պուրատա ուզագտան Բըթի Գասթէլին պաղէսինտէ կէօրտիւմ, Մարթըն ալընընտան պուս իտիյօր իտի. եիւպիւնը էյիճէ ֆարգ իտէմէյօր իտիմ ամմա հալի՝ պիր տօգթօր հալինէ պէնզէյօր իտի . . . Էօյլէ իտէ ՄԷՐԳՈՒՄԷՑ՝ կէօրէպիլէճէկիմ . . . պէնի սէվիպ սէվմէտիկինի անկայապիլէճէկիմ . . .

Գուլնուա։—Գու սիզին պիլէճէկ իչինիզ տիր, Միւսիւ Բօլ, պու սիզէ ախտըր . . . Գէն էլիմտէն կէլէնի եարըմմ. սիզ մէչհուն օլտըղընըզտան պէն տէ մէչհունըմ . . .

Բոլ։—Ա՛հ, պէնիմ Լա Ֆոնթէնիկիմ, պէնի մէսրուր վէ մէտուտ գըլտընըզ, պանա իտատէի սըհհէթ իթտինիզ, հայաքըմը գուրթարտընըզ, էվվէթ, հայաքըմը գուրթարտընըզ, էվվէթ, հայաքըմը գուրթարտընըզ։ Սիզէ նա՞ըլ ըզհարը Թէշէքքիւր վէ մինէթտարի իտէյիմ . . . Սիզէ չօգ մը . . . Սիզէ նա՞ըլ ըզհարը Թէշէքքիւր վէ մինէթտարի իտէյիմ . . . պօրճլուլըմ։

Գուլնուա.— Գանա իքի պուչուգ սահաքլըգ արապա իւճրչքի իլէ արապա-ճըյա վէրտիկիմ պախչիտոէն պաչգա պիր պօրճունըզ եօգ տըր. Գաբըլարըն բա-քիով օլաբդը պէօյիւք արապանըն արգասը սըրա կիքմէկք իչիւն մախսուս պիր ա-րապա քիրալատըմ. . . Հէբսի ալքը պուչուգ Ֆրանգ տըր։

Բօլ.— Պէն սիզէ ևիւգ Ֆրանգ վէրճէչիմ։

Գուլնուա.— Օ՜հ, պու նէ՞ ալէա չէյ. . . Պէն սիզուէն Ֆաղլա բարա ալը-ջըմ տէյու մէմու լ իսէ՞ րմիսինիզ. . . ասլա վէ գաքա՜ն. . . պէն նէ հարճատըմ խէ օնատն զիյատ պիր չէյ իսքէմէմ, սօնդրա պօզուչըրըմ. . . պէն սիզի իչիւն աքը պուչուգ Ֆրանգ սարի իքտիմ, սիզ պանա օ գատար բարա վէրինիզ, ա-լըգ վէրճէչիմիզ գալմազ. . .

Բօլ՝ բարա չըզտանընը չըգարարագ.— Շիմտի բարանըզը վէրճէչիմ.— տէյի վէ՝ չըզտանը աչըլ պիր ալքուն պէչ Ֆրանգլըգ իլէ պիր գաչ ատէտ պէյազ բարա չըգարտը։

Շիտուէքը հէյճանընտան նաչի Բէլըն էլի Քիքրէյօր իտի։

Պիր Ֆօքօկրաճի բէսմի՝ չըզտանտան սանտալըն իչինէ տիւչտիւ։

Լա Ֆուին՝ Ֆօքօկրաճը ալմազ իւզրէ հըզ իլէ եէրէ տօղրու էյիլէրէք.— Գագասպիլի՞րմիյիմ.— տէյու օւիմալ իքտիքտէ,

Բօլ.— Մաշալլահ, չիւպհէ՞ մի վար, էլգէքքէ պագասպիլիրօճինիզ.—տէյի։

Գու ժէւսատատէնին իւզէրինէ Գուլնուա՝ Ֆօքօկրաճի րէսմինէ պագտը վէ Քէ-ռաճճիւտ իտէրէք պիւէլէնտը ավազ իլէ,

—Գու նէ՞ Քօհաճի չէյ.— տէյու պաղըրտը։

Բօլ.— Քօհաճի չէ՞յ մի. . . անլամայօրըմ. . .

Գուլնուա.— Գէն տէ անլամայօրըմ. . . Միւսիւ Բօլ, նա՞սըլ օլույօր տա պու ատամըն րէսմի սիգաէ պուլունըյօր։

Բօլ.— Քանըյօրմըսընըզ. . .

Գուլնուա.— Քանըրըմ կա՜. . . պիր խաքիյէնին րէսմի տէյի՞ մի տիր։

Բօլ՝ քէնտիյի Քուքաժայըտ գահգահա իլէ կիւէրէրէք.— Էկէր պու րէսմին սահիպի սիզի պէքլէտ իտի, պիրլիքաէ կէլմէ՞զ մի իտինիզ, կա Ֆուինճիկիմ։

Գուլնուա.— Տիմէք պու ատամը սի՞զ տէ մի Քանըյօրսընըզ։

Բօլ.— Քանըմտատ իտիմ, Ֆօքօկրաճը չըզտանըմտտա նա՞սըլ պուլունըր իտի։

Գուլնուա.— Սօրմագ այըտ օլմասըն ամմա սիզճէ պու ատամ քի՞մ տիր։

Բօլ.— Բէտէրիմ տիր։

Գուլնուա՝ էնտպէնտ օլարագ տուտագլարընը ըսըրտը։

Բօլ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Սիզ էյի կէօրմէտինիզ, էյիճէ պագընըզ։

Գուլնուա՝ կէօյա Ֆօքօկրաճա տահա տիգգաճլը պագտարագ.— Էվվէք. . . էվվէք. . . հագգընըզ վար. . . Քանըտընըմ ատամա պիր ազ. . . վէ հաքքա չօգճա պէնգէյօր. . . Լաքին մուէյագա օ տէյիլ տիր. . .

Բօլ՝ էլան կիւլիւմսէյէրէք.— Տիմէք պագամա պէնգէյէն պիր բօլիս մէմուրը Քանըրսընըզ, էօյլէ՞ մի։

Գուլնուա.— Քանըրըմ. . . Քանըրըմ. . . եանի Քանըմագսըզըն Քանըրըմ . . . Գօղուլմըզ պիր ատամըն սուտան չըգարըլտըդը զէման Քէատուիքլէ օ ա-

տամըա պուլուչտըմ. . . կէօպէր իլէ պրուն պիր ազ պէնգէյօր, լաքին սագալը տահա զիյատ ուզուն օլտըդը էյիճէ խաքրըմա կէլիյօր. . . —տէտիկի սըրատտա լա Ֆուին քէնտի քէնտինէ տէ.—ՍախՔէ սագալ իչիւն տիմէք իսՔէյօրըմ, եօգսա պու Ֆօքօկրաճ՝ Անքրըրօ րըսՔըմընտա ժուրնալը գալմէզ ալան Քա քէնտիսի տիր. . . —տիյօր իտի։

Բօլ՝ չըզտանընտան չըգարտըդը ալքը պուչուգ Ֆրանգը Գուլնուայա վէրէ-րէյ, .— Ալընըզ, ագիլիմ, սիզէ պօրճմ պու տըր. . . Գանա կէՔիրտիկինինգ միժ-ատէտէն տօյայը իսՔէտիկիմ կիպի սիզէ պէյանը ՔէչէՔքիւր իտէմէյէկիմտէն, պու բարայը վէրմէՔքէ պէրապէր սիզէ նինէ մինէՔտատ գալըյօրըմ։

Գուլնուա.— Ուզուն սէօղիւն դըսսատը, մէմնու՞նմըսընըզ, միւսիւ Բօլ։

Բօլ.— Մէմնուն տա պիր չէ՞յ մի. . . տատէՔա մէսուտ վէ պահՔ իյարըմ. . .

Գուլնուա.— Էօյլէ իսէ պու ագչամ սըհհէՔ ու ագիյէՔինինգ իչիւն պիր չիչէ չարտագ իչէրիմ. . . Քատմ վագՔընա գատար սիզին կիպի եաբամալա չալըչմա-ղըմ. կիւզէլ պիր սագան պալըզը Քուքուտ, կէօՔիւրիպ տատատաքի լօգանՔիայա սահՔամաղըմ. . . —տէտի վէ Բօլըն էլինի սըզՔտըդտան սօնդրա, սանտալընա

աՔտամաղ իւզրէ սանտալը Մարն ըր-մաղընըն ագընՔըսընա պրագտը։

26

Բօլ՝ ալտըդը խագէրտէն պիւսպիւՔիւն պաչգալաչարագ, պիր մէսէրրէՔը ապիմէ իլէ քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի,

—Մատամագլ ՄարՔ՝ ՏօգՔօր Քօմբսընըն ճան էվլատը իմիշ, էօյլէ՞ մի. . .

Պէնիմ իչիւն պու պիր սատատՔ տիր. . .

«Մէէյտս օլմալա հիչ հագգըմ եօգ իմիշ, բաւՔ կէլէ իչլեր նա՛սըլ տիւգէյիր։

«Տիւն բէսէրիմ՝ պէնի ՏօգՔօր Քօմբսընըն նէգտինէ կէօՔիւրտիկինատ, Մատա-մագլ ՄարՔ օրատտա Քա եագընընմտա պուլընընըգ, պէն իսէ մէրգուժէյի պիր տա-հա կէօրմէմէյէիմ տէյու գօրգույօր իտիմ. . . Ա՜հ, օրատտա օլտըդընը նա՛սըլ պիլէմէտիմ. . . Լաքին սէրիան Մրւօմէսինիլ ասգաղընտաքի գօնագտա ավտէՔ իտէ-ճէյիմ. . . մէրգուժէյի կէօրճէյիմ. . . քէնտիսինի սէվմէկիմի սէօյլէյէճէկիմ. . . քէնտիսինին տէ պէնի սէվմէսինին րէհա իտէճէյիմ. . . Մատատ քի սէրսէսՔ տիր վէ քիմսէյէ պաղը տէյիլ տիր, նի՞չինէ պէնի սէվմէսին. . .

«ՏօգՔօր պանա վէ բէսէրիմէ պիր տավէՔնամէ կէօնտէրիլ պիղի սուա-բէսինէ տավէՔ իՔտիկինտէ, պիղ պուընը գապուլ իՔմէՔ իսՔէմէյօր իտիք. չիմ-տի հէր չէյ ՔէալէտտուլԼ իՔմէՔ տիր. . . պէհէմէհալ սուարէյէ կիտէճէյիմ, բէ-տէրիմին տէ պէրապէր կէլմէսինին իսՔէրիմ. . . ՄարՔը Քանըմատընը վէ պէնիմ սէվմէկիմի բէտէրիմին տէ սէվմէսինին արզու իտէրիմ։

«Բէտէրիմ չիւպհէսիզ պու ագչամ կէլմէճէք տիր. . . սաղ քի պուընը պանա վատտ իՔմէՔ տիր. . . Պէնի չէն վէ մէսրուր կէօրէրէք աճապա քէնտիսի տէ նէ՛ գատար մէմնուն վէ խէնտան օլաճագ տըր. . . ։—ԱհՔըդ արատա, պագտաճը-ղըմ. . . պէն պուլտըմ—» տէրսէմ աճապա նէ՛ գատար Քէչճճիւտ իտէճէյիմ տիր

. . . Մարթըն ներչէտ օլտուղընը սիլիրիմ։ Մէրգուժ գըզ քիմէ մէրպութ իսէ, օ ատամ պէնիմ սըհհէթիմէ մէյրագ իտուլ պէնի էյի իթմէք իսթէտիկինտէն, մէրգուժսիզ եաշայամայաճաղըմ հասէպկյէ Մարթը պանա պանա վէրմէմէզլիք իթմէկէհէք տիր։»

Րէյհան Ֆրօժանթալըն օղու՝ պիրտէն պիրէ նախը սատատէթ օլարագ պաշը տէօնմիւշ օլան պիր ատամա պէնզէյօր իտի։

Ելիքսէք սէս իւլէ սէօյլէյօր, կիւլէյօր վէ չարդի չաղըրըյօր իտի։

Նիհայէթ պիր ազ քէսուը սիւքիւնէթ իտէրէք եէնիտէն պալըգ ավլամաղա պաշլատըգտա, մատրուճ պիր սէս քէնտինի չաղըրտը։

Գու սէս՝ խըտմէթճի Մատլէնին սէսի օլուպ, մէրգուժ էնթիյար գարը՝ ըրմաղըն էօթէ գըյըսընտա բըլնթըմըն իւզէրինէ կէլմիշ իտի։

Բօլ՝ Մարնըն էօթէ թարաֆընտա կէչմէք իչիւն քիւրէքլէրի էլէ ալարագ։— կէլմէօրըմ։ . . —տէտիքտէն վէ գըյըյա եանաչտըգտան սօնդրա։—Ֆապիէն կէլտի՞ ան։—տէկյու սիւվալ իթտի։

Մատլէն։—Ֆա՛յր, նուրը տիտէմ։ . .

Բօլ։—Էյլէ իսէ պէնի նիշիւն չաղըրըյօրսըն։

Մատլէն։—Պիր թէլէկրաֆ կէլտի, անը սիզէ վէրմէք իչիւն չաղըրըյօրըմ։

Բօլ։—Ինտէ՞ն պու թէլէկրաֆ։

Մատլէն։—Բէտէրինիզտէն տիր։ Իզմիրի պանա եաղըմըզ օլտուղընտան, աչտըմ։

Բօլ՝ գաչարընը չաթարագ։—Աճապա բէտէրիմ կէ՞մէյէհէք մի։

Մատլէն։—Ֆա՛յր, հէման պու կիւն եօլա չըգմաղա մէճպուր իմիշ։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ։—Պէն պու գատար մէսուտ օլտուղըմ սըրատա, պու նէ՛ մէյտն եօլճուղըգ։—տէտիքտէն սօնդրա, գըյըյա եանաչտը վէ թէլէկրաֆը ալըպ օգուտը վէ պատէհտ տէտի քի։—Ալի՛ Ալիահ պու ազիմէք պէնի բէք գիյատէ տիւշարը հիւդն ու զամմ իտիյօր, չիւնքի բէտէրիմին եանըմտա պուլտընմասը մահզուզիյէթինտէն մահրում օլըյօրըմ, լաքին պու հալ բէք օ գատար քէսէր իտէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր, ճան սըգընթըսընտան իսպարէթ պիր չէյ տիր։ . . Ֆապիէն նէրչէտ իսէ կէլիր։ . . մահզուզ չէհրէ կէօսթէրմէյէրէք մէրգուժը գապուլ իտէլիմ։ . . միւվէքքիլ օլտուղը գատար ալըգօյաճաղըմ վէ ճանը սըգըլմամագ իչիւն քէպիլ կէօրիւնէճէյիմ։ . .

Մատլէն՝ Բօլը պու գատար սէվինճլի հէչ կէօրմէմիշ օլտուղընտան, նագարը թէաճճիւպ ու իսթիղրաալա մէրգուժ տէլիգանլընդըն եիւղիւնէ պագտը։

Գիրտէն պիրէ մէրգուժըն հալինտէ միւշահէտէ օլընան պու թէպետտիւլ՝ իսթիյար գարընդըն կէօգիւնէ չարբտը։

Մատլէն՝ Նիհայէթ քէնտիյի թուբճամայրագ։— Սիզտէ պիր հալ կէօրիյօրըմ, նուրը տիտէմ։ . . Էվտէն չըգարընընդագտա բէտէրինիզին ագիմէքինէ բէք զիյատէ թէէսսիֆ իտուլ, մահզուզ վէ միւքէտտէր կէօրիւնիյօր իտինիզ։ . . չիմտի իսէ սիզի բէք սէվինճլի մէ՛ մէյնուն կէօրիյօրըմ։

Բօլ։—Էյի պիր խապէր ալտըմ տա անընդ իչիւն տըր։

Մատլէն։—Գուրատա՞ մը։

Բօլ։—Էվվէթ, պուրատա։

Մատլէն։—Տիմէք պիրինի կէօրտիւնիզ, էօղլէ՞ մի։

Բօլ։—Իհթիմալ տըր։ . .

Մատլէն։—Գու խապէրի պանա տա սէօյլէյէպիլի՞րմիսինիզ։

Բօլ։—Եիւպհէ՞ մի վար, լաքին չիտտի օլմազ, սօնդրա։ . . Շիմտիլիք չուգատարընը պիրմիչ օլ քի, պէն բէք մէմնունըմ։ . . պիր այա գալմազ սըհհէթիմ պէրքէմալ օլաճագ։ . . սանա տա տօսթըմ Ֆապիէնին Թատը իչիւն նէքիս պիր պալըգ, իրի պիր սաղան կէթիրիյօրըմ, պէլքի տէ էօմրիւնտէ պէօյլէսինի հէչ կէօրմէմիշիմ տիր։ . .

Մատլէն։—Մատատ քի բէք կիւզէլ տիր, բլաքի եաբմայըմ տա սիրքէլի վիր չօրպա եաբայըմ։ . . —տէտիքտէն սօնդրա, ալչագ սէս իլէ՞ քէնտի քէնտինէ։—Աճապա քիմի՞ կէօրմիչ, նէ՞ խապէր տիմէք իսթէյօր, Եմմա նէ՞ եաբայըմ, քէնտիսի սէվինճլի վէ էյի կէօրիւնիյօր։ . . պալըճճա լազըմ օլան չէյ տէ պու տըր։

Գու սըրատա սէվինճլի պիր սէտա է—եահո՛ւ, պալըգճը։ . . եահու—» տէկյու պաղըրտը։

Բօլ արգասընա տէօնտիւ։

Ֆապիէն՝ ատատաքի լօգանթաճընըն սանատալըյա Մարնըն գարչը գըյըրընա կէչմիչ, ամէլէ պիր եիւրիւյիւչէ Բօլա տօղրու կէլիյօր վէ կիւլէրէք է—եահու, պալըգճը—» տէկյու Թէքրար իտիյօր իտի։

Գիր ազ սօնդրա իքի ատսթըլար պիրպիրինէ գավուչըպ քէմալը մուհապզէքէ էօրիւչիւլէր։

* * *

Ժագ Լակարա վէ եախօա Տօգթօր Թօմբըն՝ Շաթըլիւքս գօնաղընտան չըգտըգտա պիր արապայա բաքիպ օլուպ, Շէրը-Միտի սօգաղընտա 32 նումէրօյա չէքմէճէնի արապաճըյա Թէնպիհ իթտի։

Թուրնօն սօգաղընտան Շէրը-Միտի սօգաղընա գատար օլան գըստա մէսաֆէ պիր գաշ տագիգատա գաթ օլունտը։

32 նումէրօյը խանէ՝ պէչ գաթը վէ հէր պիր գաթընտա իքիչէր տափրէի ճէսիմէյի հավի կիւզէլ պիր խանէ իտի։

Ժագ արապատան էնիպ խանէնին արապա գարուսընտան իչէրի կիրտի վէ գարուճընընդ գուլիպէպինէ տօղրու կիթտի։

Օրատա եէտի սէքիզ եաշընտա եալընըզ պիր գըզճընըզ պուլընընդ, մէրգուժ՝ պէպէք օյունը օյնայօր իտի։

Գըզ՝ քիւչիւճէք պիր գատըն կիպի տավրանարագ տօգթօրա խթապէն։—Նէ՞ խապէրսինիզ, էֆէնտի։

Ժագ։—Մատատ Լապատը խթէրիմ։

Գըզ։—Չէքինճի գաթտա Թա գարշըթի գարու տըր։ . .

Ժագ։—Թէչէքքիւր իտէրիմ, էվէտտըմ։— տիկէրէք, նէյրտիվէնտէն եօգաթը չըգտը։

Իքինճի գաթա վարտըգտա ագաժու ազաճը բէնկինտէ պօյանմըշ պիր գաբուչա վուրտը։

Գիր պէտէմ կէլիպ գաբուլու աշտը։

Ժագ.—Մատամ Լապառըն ուտասը պուբասը՞ մը։

Պէտէմ.—Գուբասը, էֆէնտիմ... Մատամ տա պուբատա ատըր ամմա, չիմտի տիշտրը չըգաճագ տըր...

Ժագ.—Շու գարթ տը վիզիթիմի կէօթուրիպ, քէնտիսկէյէ անճագ պիր գաչ տագիգա գօնուչամաղըմը պէյան խոհինիզ... Իհթիմալ քի պէնի գապուլ իտէր։

Պէտէմ.—Գույուրընըզ, էֆէնտի... —տիյէրէք, միւսաֆիրի պիր ուտայա կէօթուրտի, վէ գարթ տը վիզիթի ալըպ մատամընա կէօթուրտի։

Պէտէմ՝ հէյտան անիտէ ավաէֆէյ։—Մատամ սիզի պէգլէյօր, էֆէնտի.—տիյէրէք, Մատամ Լապառըն կիյինմիչ գուչանմըշ, չարգա վէ էլտիվէնլէրինի գօյմուշ օլմուղը հալտէ հագիգաթէն պէգլէմէքտէ օլտուղը սալընըն գարուսընը աշտը։

Մատամ Լապառ՝ պիր հընզ իլէ Ժագըն էօնիւնէ յօղրու կիտէրէք վէ իթի էլէրինի պիրտէն մէրգումա ուգաթարագ.—Վայ, սի՞զմիսինիզ, ազիզիմ տօգթօր... հօշ կէլտինիզ, սէֆա կէլտինիզ։ ճամպա մուճմալը մէմնունկէյէ օլան պու զիյարէթը նամէմուէյինիզ նէ՞ սէպէպէ մէպնի տիր։

Ժագ.—Ահ, սէվկիլիլ մատամ, սիզի թէքրար կէօրմէյէ տրզու իթտիմ տէ անընը իչիւն կէլտիմ, սիզի պիր կէօրէն մութլագա պիր տահա կէօրմէք իտէր։

Մատամ Լապառ՝ էտա իտէրէք.—Պէնի սըրթի թալթիթի իչիւն պէօյլէ սէօյլէյօրսընըզ... թալթիթի իսէ միւտահէնէ, վէ միւտահէնէ տահի քիպա ու տիւրուղ տիմէք տիր... Մամաֆիհի պէն սիզի պիլտիկիմտէն, պու ատաիկինիզէ տէ սայքի սահիհ նազարըլլա պագամադըմ... Իչտու գիյարէթինիզէ բէք մէմնուն օլտուղմտան, պանա պէօյլէմէյ մուճմալը մէմնունկէյէ օլտուղընըզտան տօլայը սիզ տահի մէմնուն օլապիլիրսինիզ... Կէլինիզ, սէվկիլիլ տօգթօր, կէլինիզ չուբատա եանըմտա օթուրընըզ... —տիյէրէք, վէ տահա գիյատէ էզիկպ պիգիլէրէք վէ հիլվէ ու էտա իտէրէք միւսաֆիրինի պիր գօյնտան գատար կէօթուրտու վէ էլինի տօգթօրըն էլլէրի իշինէն չըքմէքսիզին մէրգումը քէնտի եանընտա օթուրթտը։ Գատէհու մէրգումէ տուլ գարը սէօղունէ տէվամ իլէ տէտի քի,

—Շիմտի ճիտտի պիր սուրէթտէ գօնուչալըմ... Իչտու գիյարէթինիզին պիր սէպէպլի՝ պէնի կէօրմէյէ արզուէտինիզ օլտուղընը պէն տէ թատիք իտէրիմ. լաքին եալընըզ պու սէպէպլէ կէվտինիզ։

Ժագ.—Ֆիլհագիգա պագդա պիր սէպէպ տահա վար տըր...

Մատամ Լապառ.—Օ տէտինիզ սէպէպ նէ՞ տիր։

Ժագ.—Օղուննըզ հագգընտա սիզինէ կէօրիւմէք վէ սիզ էյի պիր նասհաթ վէրմէք իթէրիմ... լաքին, միւսաֆիր խոհինիզ, էվվէլա սիզէ կիզլիճէ պիր չէյ սէօյլէյճէյիմ...

Մատամ Լապառ հինչ գըրըլըպ տէօքիւէրէք.—Կիզլի պիր չէ՞յ մի, պանա՞ մը կիզլի պիր չէյ սէօյլէյճէքսինիզ։

Ժագ.—Իյը ատֆա օլարագ տիւն պիրպիրիմիզէ թէսատիֆ իթտիք... Պէն իհթիրազը վէ չէքինէճլի պիր թապաքտտա պուլընըզ, գօյայընտա ատատա եանտազագ իթէն, միւքեալէմէմիզին թա իպթիտատընտա սիզին վէ օղունըզ իչիւն պիր թէվէճճիւհը ազիմ հըրս իթտիմ...

Մատամ Լապառ՝ սէօղիւնիւ քէսէրէք։—Պէն տահի սիզին իչիւն պէօյլէ պիր թէվէճճիւհ հրսս իթտիմ, ազիզիմ տօգթօր։

Ժագ.—Պէն պուընըն ֆարգընտա վարտընըզմ իչիւն ճէսարէթի ալարագ կէլիպ սիզինէ օղլուննըզտան... վէ հաթթա սիզտէն պահս իթմէկի... վէ էկէր միւսատէ իտէր իսէնիզ սիզինէ տօսթտանէ գօնուչմաղը թէսատֆուր իթտիմ...

Մատամ Լապառ.—Մաչալլահ, նի՞չիւն միւսատէ իթմէյիմ... Լաքին լագըրտըրյա պաշլատագտան էվվէլ պէնի տինէյինիզ... էն էվվէլ պէն ֆիքրիմի անլաթմագ իսթէրիմ... էտալէ եատվալըզմ...

Ժագ.—Ֆիքրինիզի անլաթմա՞գ մը, նէ՞ խուսուստա, սէվկիլիլ մատամ...

Մատամ Լապառ.—Պիննէֆս տիւնքի միւլագաթըմըզ հագգընտա... Տիւն սիզին էօնիւնիզտէ օղլում պէնիմ իչիւն պիր թագըմ չէյլէր սէօյլէտի, ուժմամ քի պուընտան՝ հագգըմտա ֆէնա պիր ֆիքր հասըլ իթմիչ օլասընըզ, տէյի՞լ մի...

Ժագ՝ սէօղիւնիւ քէսէրէք։—Աման, մատամ, նէ՞ տիյօրսընըզ...

Մատամ Լապառ.—Միւսատէ խոհինիզ, պիթիրէյիմ... Օղլում՝ հագգըմտա պիր լիսանը չիտտէք իսթիմալ իթմիչ օլուպ, սիզ տէ անը իչիթմիչ օլտուղընըզտան, չիմտի պէնի ֆէնա պիր վալիտէ զանն իթտէնիզ, հէչ թէճաճճիպ օլունաճագ չէյ ակլիզ տիր...

Ժագ.—Ալլահ իթմէսին... պէն էյլէ չէյ պիլմէյօրըմ...

Մատամ Լապառ.—Սահի՞մ մի սէօյլէյօրսընըզ։

Ժագ.—Եէմին իտէրիմ... պուընտան մատատա չիմտի պուընըն իսպապըընը կէօրէճէքսինիզ... Գու իսպապ՝ պիզգաթ սիզէ վէրմէյէ կէլտիկիմ նասհաթտան նէյնէթ իտէճէք տիր...

Մատամ Լապառ.—Էյ նէ՞ նասհաթ տըր պագալըմ...

Ժագ.—Գիր ազ սապր իսհինիզ, չիմտի սէօյլէյճէյիմ... Օղլունըզըն եվլինտէն տիւշար օլտուղընըզ հալ ու մէվգէյի տիւն տիւշընտիմ տէ տիւշարը իսթիղրապ վէ ատէհլէթ օլտուտ։

Մատամ Լապառ՝ լաթիֆ պիր բէյտաքտարլըգտա.—Տիւշարը տէհլէ՞թ մի օլտընըզ... Օղլում Բընէյի բէք սէրթ մուհաքէմէ իթմիչսինիզ։

Ժագ.—Էվվէլթ... քէնտի հավաօընտա վէ չէտիտա իւլ միզամ պիր չօճուգ տըր։

Մատամ Լապառ.—Հայը՛ֆ։

Ժագ.—Գու չօճուգըն թապաքլարը կիզլիտէ օլուպ, կիւնէն պիրինտէ բէք չէտիտա պիր սուրէթտէ իսթիլագ վէրմէճէք տիր... Եանար տաղ պիր քէրրէ թուքուշտագա պաշլար իսէ, տրթըզ էօնիւ ալընտագ, անտէն ֆըշգըրտան լավլար՝ բաթ կէլտիքլէրինի եագըզ կըզտաճագլար տըր...

Մատամ Լապառ.—Տօգթօր, պէնի գօրգուտըյօրսընըզ... Օ՞ղլայա քի միւսապաղ սէօյլէյէսինիզ...

Ժագ.—Գէն նէ կէօրիւյօր իսէմ, անը սէօյլէյօրըմ. կէօրտիկիմ վէ սէօյլէտիկիմ տէ այնը այնընտա տօղրու տըր...

Մատամ Լապառ.—Բընէնէն սըհհէթի էյի տէյիլ տիյօր իսհինիզ, գավիճէ՞ մի տիր։

Ժագ.—Այ՛ր . . . խասթա տըր . . . բէք խասթա տըր . . . վէ խասթալըդը՝ պիր թագըմ արգու վէ հէվա ու հէվէա վէ չիտուէթլէրինտէն թահրիք ու թէհեիճ օլուենտըգտա, քէնտիսինի պիրտէն պիրէ կէօթիւրէպիլիր . . . Սիզին իսկ անըն պէրհայաթ գալմասընա բէք զիյատ ալչագա կէօսթէրտիկինիզի անլամըշըմ տըր . . . Անլայըշըմ եանըձ մը տըր։

Մատամ Լապառ.—Ասլա վէ գաթան . . . Գուլուենտըդըմ չու ֆէննա հալտէն, ատէթա չու զարուրէթտէն գուրթուլմագ իչուն օղլումըն միրաս եէյէճէկի սէրվէթը մէգթուրէյէ խաֆէտիկիմ կիպի սահիպ օլուպ թէյէզվուզ էյլէյէպիլմէգ իչուն մէրգումը բարագըդ թարիգաթընա վագ ու իսթալ իթմէյէ գարար վէրմիշ իսիմ։

Ժագ.—Լաքին գօնէ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի չալընմըշ օլտուղտան, սէրվէթը մէգթուրէյ՝ չու սաաթտա սիւսպիէթիւն գայպ օլմուշ տէյիլ իսկ պիլէ, խայլիտէն խայլի շիւգհէ թահրընա կիրմիշ տիր . . .

Մատամ Լապառ.—Գու ալէմտէ հէր չէյին խէքեանը վար տըր . . . վասիյէթնամէ եէնիտէն պուլընըպ էյէ կէչէպիլիր։

Ժագ.—Տօղրու տըր։

Մատամ Լապառ.—Իչէ պու սէպէպտէն տօլայը Բընէ եաշամալը տըր։

Ժագ.—Եաշայաճագ տըր, զիրա պէն անը էյի իսէճէկիմ, լաքին անը էյի իթտիկիմտէ էյնա քէնտիսինտէ մէֆգուտ օլան գուվվէի պէտէնկէչէ տասիլ քէնտիսինէ իատէ իսէճէկիմ . . . Գու գուվվէթ մալիք օլտուգտա, արթըզ էյլէնճէ վէ զէվգ ու սէֆայա արգու իսէճէք տիր . . . քէնտի հէվա ու հէվէսլէրինի իչրա վէ մէսլուհաէն իթմէկ իչուն բարայա, պիր չօգ բարայա իհթիյաճ հասըս իսէճէք, վէ սիզին խայալլասըդընըդ սէրվէթէ քէնտիսի սահիպ օլմագ խոթէյէճէք տիր։

Մատամ Լապառ.—Պէն անըն վասիի թապիխսիյիմ։

Ժագ.—Հիչ պիր չէյէ մալիք օլմասընը չու զէմանտա, էվվէթ, անըն վասիսիսինիզ, լաքին ագըլպալիդ օլտուղը կիւն վասիլիկինիզ իսթէմ պուլաճագ վէ քէնտիսի տէ օ կիւնիւ, Մ. տը Թօնէրիէօնին վասիյէթ իթտիկի սէրվէթէ սահիպ օլաճագ տըր։

Մատամ Լապառ.—Պանա իսապէթ իսէն հիսսէյի վէրմէմէյէ ճէսարէթ իսէճմէյէճէք տիր։

Ժագ.—Գու նէ՛ խայալաթ. հէր չէյէ ճէսարէթ իսէճէք տիր. օղլունըզ սիզի սէվմէզ . . . Քէնտիյէ պէյճնիզ վէ չէտտա իւլ միզամ պիր չօճուգ օլտուղընը սիզ սէօյլէտինիզ . . . Գունտան մատտա մէրգումըն մուհասպէթինի ճէլպ իթմէկ իչուն սիզ տէ հիչ պիր սայ ու զայրէթտէ պուլընմամըշսընըզ տըր . . . Քէնտիսի հուրր ու մուխթար օլմագ վէ հիչ պիր էմր թահրընտա պուլընմամագ արզուսունա էքչն, սիզ անը չօճուգլըդընտան պէրու էսիր կիպի գուլլանմագ իսթէմիշսինիզ։

Մատամ Լապառ.—Քէնտի խայրը իչուն . . .

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Էօյլէ օլսուն . . . Լաքին պուընը քէնտիսինէ սէօյլէմիկինիզտէ, պագընըզ քի սիզ ինանըրըն։

Մատամ Լապառ.—Էօյլէ իսկ նա՞սըլ եաբմալը։

Ժագ.—Սիզէ վէրճէյիմ նասիհաթը նօգթասը նօգթասընա իչրա իթմէկիսինիզ . . .

Մատամ Լապառ.—Էվվէթ, հէր նէ օլուրսա օլսուն, մէգթուբ նասիհաթընըզը իչրա իսէճէյիմ . . .

Ժագ.—Գօնէ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի եէնիտէն պուլընըպ, օղլունըզը՝ մէգթուբ վասիյէթնամէ մուճիպինճէ սէրվէթը միւնթազըրէյէ մալիք օլմասընը ֆարզ ու գէյրս իսէրյէք թէֆէքքուր վէ միւթալիա իսէյիմ . . . Սիզ կէնիշ վէ բահաթ եաշամայը սէվդուսինիզ . . . պինաէն ալէյ հիսթիգպալինիզին զարուրէթ ու սէֆալէթը հալ իւզրէ պուլընմամասընա չալընմագ լազըմ տըր . . .

Մատամ Լապառ.—Նա՞սըլ։

Ժագ.—Իընէ՝ զէննկին օլտուգտա, իչպու զէննկինլիկինտէն սիզէ հիչ պիր բայ չըգամայաճաղընա գանաաթը թամմէ հասըլ իթմիյիմ տիր . . . Օ չօճուգ հէրսինի քէնտիյէ ալըգօյմագ իսթէյէճէք տիր . . . Պէօյլէ պիր հալ վուգուտ պուլմագ իչուն եալընըզ պիր չարէ վար տըր, օ էնանըյէթլի չօճուգլա չիմտիսէն պիր բազարլըղա կիրիվէլի։

Մատամ Լապառ.—Բազարլը՞ղ մը . . . Նէ՞ բազարլըդը տըր օ։

Ժագ.—Գունըն ճէվապընը վէրմէզտէն էվվէլ, պէն սիզէ պիր սիվալ իյրատ իսէյիմ . . . Տիւնտէն սէրու օղլունըզլա հիչ պիր միւլագաթտա պուլը՞նմատընըզ մը։

Մատամ Լապառ.—Էվվէթ, զայէթ կիւրիւթիւն պիր միւլագաթտա պուլունտըմ . . . Րընէնին՝ սիզին էվտէ պանա գարշը պուլունտըդը թամը ու հարէքէթտէն եօլսայը քէնտիսինի պիր էյիճէ տօնաճըպ թէքթիր իթտիմ։

Ժագ.—Գու թէքթիրտէն նէ՞ նէթիյճէ հասըլ օլտու։

Մատամ Լապառ.—Գէտտիգճէ չօճուգ քէնտի քէնտինի զայպ իթտի . . . չօգ հիւտութէլէնտի . . . արթըզ էսիրլիքտէն չըգտըղընը վէ զէնճիրը էտաբէթի գէրրաճ, թէմամըյլա հուրր ու սէրպէսթ օլմագ վէ պիր սէնէ եօլճուրըզ իթմէկ վէ պատէհու Բարիզէ ավուէթ իսէրէք ավօգաթ օլմագ իսթէսիկինի պանա սէօյլէտի։

Ժագ.—Սիզ նէ՞ ճէվապ վէրտինիզ։

Մատամ Լապառ.—Տէտիմ քի, իչպու արզուլարընը իչրա իթմէկ՝ պէննի գուտրէթիմին մաֆէվգինէ տիր, զիրա էզճիւճէ սէրվէթիմին ազըզը պուննա քիֆայէթ իթմէզ։

Ժագ.—Գունըն իւզէրինէ նէ՞ եարար։

Մատամ Լապառ.—Գունըն իւզէրինէ պապասընտան գալան միրաս հիսսէսինի Թալէպ իթտի։

27

Ժագ.—Միրաս հիսսէսինի Թալէպ իթտի, էօյլէ՞ մի . . . Էյ պու Թալէպինէ նէ՞ ճէվապ վէրտինիզ։

Մատամ Լապառ.—Տէտիմ քի, ագըլպալիդ օլմասընընտան, քէնտի արզուլարընա մուվաֆագաթ իթմէկէ՝ վասիյէթ վէզայիֆիմտէն տիր։

Ժագ.—Բէք ալէա . . . Գապասքընդ մերասքնաան քէնտիսինէ նէ՞ գաասար բայ տիւշիւյօր։

Մատամ Լապառ.—Երիմի պէշ պին Ֆրանգ։

Ժագ.—Գու երիմի պէշ պին Ֆրանգը պիթիրմիշսինիզ տիր, տէյի՞ մի . . .

Մատամ Լապառ.—Պիթմիշ տէյիլ ամմա, էրկիճէսի կիթմիշ տիր . . . Գու կիւնքի կիւնտ օղլումա վասիլիք հիսապը վերմէմէյէ հագգըմ վար ամմա, ագըլ-պալիզ օլտուգտա պէհէմէհալ հիսապ վերմէյէ պօրճլույըմ։

Ժագ.—Իչքէ պիզ տէ չիմտի պուռնըն իւզերինէ տիւշիւնիպ պիր եօլ պուլա-ճաղըզ . . .

Մատամ Լապառ.—Նա՞սըլ։

Ժագ.—Շիմտի կէօրիւրսինիզ . . . Պիր ազ էվվէլ սիզէ պահա իթտիկիմ բա-գարըզդ մատտէսինէ նազլը քէլամ իտէյիմ . . . պու սըրատա օղլունըզ հուրրիյէթ, խարաֆաթ վէ զէվգ ու սէֆայէ թէչնէ տիր . . . Մէրգուժը Օմէրօղլու իւզրէ թէտավի իտէճէյիզ . . . հուրրիյէթ, խարաֆաթ վէ զէվգ ու սէֆաննըն սուի խաթիմայի՝ մէրգուժը սէրիան թէսքին իտէճէք տիր . . . Քէնտիսինէ էիրմի պէշ պին Ֆրանգ վերինիզ . . .

Մատամ Լապառ.—Երիմի պէշ պին Ֆրա՜նգ մը . . . պուռնըն իմքհանը եօգ սըր . . .

Ժագ.—Նէյի՞ն,

Մատամ Լապառ.—Նէ՞րէտէն պուլըպ վերէյիմ,

Ժագ.—Գէնիմ սանսըղըմտան . . . սո՛ւս, հիչ իթիրազ իտթէմէզ, սէվգիւլիւ մատամ . . . Գէն սիզին տօսթլուղունըզ օլտուգըմը բէք ալէա պիլիրսինիզ . . . պուռնտան մատատ մատտէ՝ պիր էօտիւնճաէն իպարէթ տիր . . . Իմտի իսթէյի-կինէ վերինիզ ամմա, պիր չարթ իլէ վերինիզ, նասըլ էկէր գօնթ սը Թօնէրիէօ-նին վասիյէթ իթտիկի մէպլաղը ախզ իտէր իսէ, պու մէպլաղըն իչրատա վէ ֆան-զինի միւտտէթը էօմրիւնիզտէ սիզէ Թէրբ իթմէսինի նիզամը տաիրէսինտէ սէ-նէտլէ Թէհհիւտ իթտիրինիզ . . . Օղլունըզ նէ՞ վագիթ ագլըպալիզ օլաճագ սըր։

Մատամ Լապառ.—1881 մարտ 10տա։

Ժագ.—Էօյլէ իսէ պէնիմ գալէմէ պատըղըմ քիւշիւմէդը սէնէտին Թարիխի 1881 մարտ 10 օլաճագ, վէ քիմսէ անըն մէվզուդիյէթ ու մուսաատաոգիյէթինի իսպաթ իտէմիյէճէդը տիր։

Մատամ Լապառ.—Նէ սիմէք իսթէտիկինիզի անլայօրըմ . . . լաքին իմզա իթմէք իսթէյէճէ՞ք մի տիր։

Ժագ.—Թէրէտտիւա պիլէ իթմէյէճէդը տիր . . . Տիւշիւնինիզ պիր քէրրէ . . . հուրը ու սէրպէսթ օլմագ, էլէ անիտէ պանգնօթ վէ լիրալար կէչիրմէք . . . պու տա սան պիր իմզայա մուգաատիլ . . . խուսուսիյլէ օրթատա գօնթ սը Թօ-նէրիէօնին մէրրասը կիպի չիւպհէ Թահքընատա պիր միրաս օլտուղը հալատ . . .

Մատամ Լապառ.—Լաքին էկէր պու միրաս սաղլամայաճագ, վէ եախօտ Բընէ ագըլպալիզ օլմազատան էօչէճէք օլուր իսէ, պէն սիզէ էիրմի պէշ պին Ֆրանգ պօրճ-լու օլաճաղըմ . . . վէ պու պօրճումը սիզէ Թէչէմիյէ իտէմէյէճէյիմ . . .

Ժագ.—Սիզ պու պաապտէ հիչ գասամվէթ իթմէյինիզ . . . պէն չօգ զէնկինիմ, վէ սիզին տօսթլուղունըզ պու ալէմտէ պէնճէ հէր չէյտէն զիյատէ զիյդըյմիէթ տիր,

իւմիտ իտէրիմ քի, պէնի ատէթա քէնտի նէֆսինիզ հիսպի պէլէյէճէքսինիզ, վէ հագգըմտա հըսսա իթտիկինիզէ իթիւտտը Թամամըլ օլան Թէվէճճիհինիզին պիր կիւն՝ տահա միւչքիզ պիր հըսսիյաէթա Թէպէտտիւլ իտէճէք տիր . . .

ՏօգԹօր Թօմբսընը օղլու իւմիտէ պուլընաբրմագ՝ Մատամ Լապառըն ճանընա մինէճէք իտի, զիրա մէրգուժէ գարը՝ ՏօգԹօրա ատէթա մէՔՔուճէ կիպի պիր չէյ օլմուշ իտի,

Քէնտիսինէն լա ազալլ օն եաշ քիւչիւք օլան վէ պէօյիւք պիր սէրվէՔէ մալիք պուլընան օ կիւզէլ տօգԹօրըն նազիքեանէ սէօզլէրի, լէթաՔէթը Թամր ու հարէքէթի՝ ագլընը պաչընտան պիւտտիթին տլըտ, հաԹԹա տօգԹօրըն քէնտիսինէ էվվէնճէսի պիլէ գասիվ օլտուղընը մէրգուժ գարը մալիխուլիա իթմէյէ պաչչամըշ իտի,

Ժագ Լակաբտըն իսԹէտիկի տէ պու իտի,

Գու ատամ՝ եօլտան չըգմըշ օլան մէրգուժ գարը իւզերինէ նուՔուզ ու Քէ-էսիր բէյտա իթտիկինի հըսսա իտէյօր իտի . . . մէրգուժէյի քէնտիսինէ ալէթ իթ-մէյէ լիւզում հըսսա իտէճէյի կիւն մէրգուժէնին հիշ պիր շէյ ֆարգ իտէյմէյէճէկինի պիլիյօր իտի,

Մատամ Լապառ՝ գուժրու սէօյինէ միւչապիհ ուզուն պիր ահ չէքէրէք էօնիւ-նէ պագմադա պաչլատը,

Գու սըրատա մէրգուժ գարը՝ ժագըն կլէբինի ԹուԹարագ չիտտիքլէ սըգ-մալտա պուլընըյօր իտի,

Ժագ՝ պիր ազ սիւքիԹաէն սօնղրա.—Շիմտի Բընէ նէ՞ կաբըյօր,

Մատամ Լապառ.—ՍըրԹընատա աղբրըլչան բահիպ րուպասընը սէրիան Թէրք իթմէէ իսԹէկէրէք էլպիսէ սաբըն ալմագ իւզրէ պիր Թէրզիյէ կիթտի . . . Գուն-տան մատատա սուարէնիպտէ հաղըր պուլընմագ իչուն տախի քէնտիսինէ պիր գաբ րուպա լազըմ սըր,

Ժագ՝ հըզ իլէ.—Գէնիմ սուարէմէ Բընէ կէլմէմէլի տիր,

Մատամ Լապառ՝ նազարը Թէտաճճիպլէ տօգԹօրա պագտըգտան սօնղրա.—Նի՞չիւն.—տէյու սիվալ իթտի,

Ժագ.—Ճիտտի պիր սէպէպ վար տա անընն իչուն . . . Ագրապամտան օլան կէնճ գրզը խաբընըլո՞րմըրընըզ, հանիյա էվիմտէ կէօրմէյինիզ տէ կիւզէլիկինէ պէչէնէճինիզ իտի,

Մատամ Լապառ.— էօյլէ պիր պինագիր վէ ֆէվգէլատէ կիւզէլիք ուՔուբընըմազ . . .

Ժագ.—ՆէյՔէ Բընէ տէ սիզտէն զիյատէ անը ուՔուԹմամազ . . .

Մատամ Լապառ.—Բընէնին մէրգուժէյէ ալէագա իթտիկինի մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ,

Ժագ.—Գուննա էվվէլիմ, բէք չօգ տատամ կէօրիպ բէք չօգ սիմալար Թէտգիգ իտէ իսէ, իլմը սիմայէ աշնա օլմուշըմ տըր . . . Օղլունըզ պիրինճի տէֆա Մատ-մազել Մարբըն իւզերինէ աՔֆը նազար իթտիքտէ, անիտէ տիւշուբը Թէէսսիւբ օլմուշ տըր, ԻսԹիխալ քի հէնուզ սէվմէյէ, լաքին սէվմէյէ բէք կագըն տըր . . . Մէրգուժըն հայրէքինի չէտտա պիր աչգ ու մուհասապէքէ Թէպտիլ իթմէք իչուն

Իքինճի պիր միւլազաթըն քիֆայէթ իտէճէկինէ հիչ շիւպհէյի եօգ տըր . . . Գու ալգ ու մուհապպէթի իսկ պէն Թահսին իտէմէյի . . . Էկէր Ըրընէ՝ Մարթ իլէ էվլէնմէք իսթէյէճէք օլսա պէն պուընա ըյտտա իլէ ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ՝ Օ գըզ իչիւն պէնիմ պալգա Թէտավվուրլարըմ վար տըր . . . պինաէն ալէյհ նէվզուհուր օլան իշպու ալգ ու մուհապպէթին էօնիւնի ալմալը տըր՝ Ըրընէ՝ քէնտի խայրը իչիւն Մարթը պիր տահա կէօրմէյէլի տիր՝ Տէտիքէրիմի անլատընը՞զ մը՝

Մատամ Լապատ՝—Էվվէթ՝ անլայօրըմ՝ լաքին նա՞սըլ եապմալը տա սուարէյէ կէլմէսինի մէն իթմէլի՝ գիրա օ սուարէ իչիւն սիպտէն պիր տավէԹնամէ ախպ իթմէկ օլտուղը կիպի՝ ալգ ու մուհապպէթ սահգասըլյա տա օրատա հազըր պուլընմագ իսթէյէճէնէք տիր . . .

Ժագ՝—Պիր եօլ պուլուրըզ . . .

Մատամ Լապատ՝—Կիւճ պուլուրըզ՝

Ժագ՝—Եա՛յր՝ զանն իթտիկինիզ գատար կիւճ տէյիլ տիր . . . Ըրընէյի Բաբիզտէն ուգաղա կէօնտէրմէք քիֆայէթ իտէր . . .

Մատամ Լապատ՝—Նա՞սըլ՝ նէ՞ պէհանէ իլէ՝

Ժագ՝—Ապայալըմ . . . Սիզ սապ հա՞նկը մէմլէքէԹտէնիզ՝

Մատամ Լապատ՝—Թուր չէհրինտէնիմ՝

Ժագ՝—Օրատա հիչ պիր քիմսէ իլէ հէննուզ միւնասէպաթընըզ վա՞ր մը տըր՝

Մատամ Լապատ՝—Պազը քիմսէյէրէլէ միւնասէպաթըմ հէննուզ պագը տըր՝ գօճամ հայաթտա իքէն հէր սէնէ մէմլէքէթիմ օլան չէհրը մէգքիւրէ կիտէր պիր գաչ հաֆթա գալըր իտիմ . . .

Ժագ՝—Օրատա պիր մուգավէլաթ մուհարրիրի Թանը՞մըսընըզ՝

Մատամ Լապատ՝—Էվվէթ՝ մուգավէլաթ մուհարրիրի Լանտրալը Թանըրըմ՝ էյի պիր ատամ տըր վէ ֆամիլեամըզընն էօքի ատսընը տըր . . .

Ժագ՝—Օ հալտէ եօլ պուլունաը վէ բէք գօլայ պիր չէյ տիր . . . Օ մէճուրըն եանընտա ուտմամ քի բարաճղը պուլընըզը՝ տէյի՞ մի՝

Մատամ Լապատ՝—Պիր բարամ պիլէ եօգ տըր . . .

Ժագ՝—Պէն սիզէ չիմտի էրմի պէշ պին ֆրանգ վէրիրիմ՝ պու բարայը հէման պու կիւն աֆիէթքի մէկտէպ պիր մէքԹուպա պէրաապէր մուգավէլաթ մուհարրիրի Լանտրալա կէօնտէրինիզ՝ ՄէկԹուպըն մէկտի չու օլաճագ տըր՝ ԷՏատըր գատիմի՛մ՝ Թաֆսիլինէ կիրիշմէք իսթէմէմիկիմ վէ լաքին մամատէնին հիւսնիւ բիզամա նահլ օլմայան պիր ալգ ու սէվգա մատատխ օլտուղընը պիլտիկինիզճէ քէշֆ ու ֆարգ իտէճէյինիզ պագը աղըր սէպէպլէրէյէն տօլայը պիր ազ վագԹ իչիւն օղուշտան այրըլմադա մէճպուր օլտուղընտան՝ իսթէրիմ քի Ըրընէ Բարիզտէն միւֆարէգաթ իտուպ իճրաի տէյահաթ էյլէսին . . . Գու մէքԹուպատան էրմի տէօրԹ սաաթ սօնդրա Ըրընէ՝ Թարաֆըմտան պիր Թէղգէրէ իլէ սիզէ կէլէճէք տիր՝ քէնտիսինէյէն պիր մագսուդ տէնէմի ախպ իլէ իչպու մէքԹուպըմտա մէճֆուֆ օլան էրմի պէշ պին ֆրանգը քէնտիսինէ Թէսլիմ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ՝՝ Գու եօլ բէք էյի տիր՝ տէյի՞ մի՝ . . .

Մատամ Լապատ՝—Սահհէ՝ էյի տիր . . . վէ օղլում պիր քէրրէ պուրատատան

չըգըպ կիթտիկինատ՝ նէվզուհուր օլան աղգ ու մուհապպէթինի տախի ուճուԹաճաղընը մէմուլ իտէրսինիզ՝ էյլէ՞ մի՝

Ժագ՝—Պէնճէ պուընա հիչ շիւպհէ եօգ տըր . . . Ֆիլհագիգա օղուլընըզըն կէօղիւնէ վէ գալմինէ չարըան պիրինճի գարը Մարթ տըր՝ լաքին պիր քէրրէ հուրը ու սէրպէԹ օլուպ իսթէմիկի կիպի հարճամագ իչիւն պիր չօգ տա բարայա մաքիթ օլընճա՝ տրզուի չէհվանիսինի արթըգ գօլայճա իճրա իտէրէք հէննուզ քէնգ պէլսիզիզ օլան պիր աղգ ու սէվգայը չարուգ ունուԹմագագ տըր . . . —տէյէրէք՝ չըզտանընը աչըպ երիմի պէշ պին ֆրանգըգ պանգնօԹ չըգարտը՝ վէ մէգքիւր պանգնօԹլարը Մատամ Լապատըն էօնիւնէ վազ իլէ սէգդիւնէ տէվամ իտէրէք՝— Թուր մուգավէլաԹ մուհարրիրինէ չարուգ եազընըզ . . . —տէյի՝

Մատամ Լապատ՝—Ա՛հ՝ ազիզիմ տօգԹօր՝ սիզ պէնի չօգ մինէմԹատար իտիյօրսընըզ՝

Ժագ՝—Էկէր պիր ազ պանա իսպրազը մուհապպէթ իթտէնիզ՝ էյլու վազիյֆէյի մինէմԹատրյի եիւզ գաթ խֆա իթմէյէ օլաըրսընըզ՝

Գու սըրատա օտա գաբուսը չալընճագ՝

Մատամ Լապատ՝—Ըրընէ տիր . . . —տէյէրէք՝ պանգնօԹլարը անիտէ պիր տօղպպա տօգտը՝

Մէրգուտ տէլիգանլը՝ հէննուզ մէգքէպը բէհապիյնը ըուտպատընը լապիա օտատան իչէրի կիրտի՝ վէ Ժագը կէօրէրէք՝ եիւզիւնտէ պիր ֆէբրարհիյէթ հասըլ օլատ՝

Ըրընէ՝ տօգԹօրա տօղրու կիտիպ էյինի սըգարագ՝—վա՛յ՝ տօգԹօր՝ սի՞զմիսինիզ . . . պու նէ՛ մէմուլին ղայրը պիր իգպա՛լ՝ սիզի պուրատա պուլայըմ հէ՞՝

Ժագ՝—Սիզի իչիւն կէլտիմ՝ էվատ . . .

Ըրընէ՝ Թէճճիւպլէ՝—Պէնիմ իչի՞ն մի՝

Ժագ՝—Էվվէթ . . . սիզէ չօգ մէրագ վէրտիկիմի պիլմէ՞զմիսինիզ . . .

Ըրընէ՝—Էվվէթ՝ կէյնէն կիւն պանա էրէյի մէրագ կէօսթէրտինիզ՝ պուընատան տօլայը սիզէ բէք միւԹէէճճիհիյէթ՝

Ժագ՝—Սիզէ խալիսանէ պիր սուրէԹտէ մէրագ իթտիկիմի իսպաթ իտէճէյիմ . . . Մատամ Լապատ սէօյլէտի՝ պապանըզընն սէնատաԹընա սիւլիւք իտուպ ատվոգաթ օլմագ նիյէթինէ իմիշսինիզ՝

Ըրընէ՝—Պէօյլէ պիր չէյ եաբմադա հագգըմ եօ՞ղ մը տըր՝ . . . Ատվոգաթլըգտան ասնդրա բէք չօգ չէյէ սիւլիւք օլընասըլիյը՝

Ժագ՝—Շեհսէհէնսիզ էօյլէ տիր՝ պու նիյէԹինիզի Թահսին իտէրիմ՝ լաքին պու Թէպսիլը Թարիզ՝ պիր Թագըմ նէյնի չէյլէր Թահսիլինի իչմադ իթտիրիր . . .

Ըրընէ՝—Պէն ասլա չալըշմատան գաչընմամ՝

Ժագ՝—Գունա գանի օլմուշտի տըր՝ լաքին չիմտիքի հալտէ չալըշմագտան սագընմադընըզը սուրէԹը գաթիյէտ էմի՛ ու Թէնպիհ իտէրիմ . . . Վիճմուտընըզընը սըգընման

Բընէ։—Նէթխյճէի քէլամ նէ՞ տիր, տօգթօր։

Ժագ։—Նէթխյճէի քէլամ չու տըր քի, չալըշմաղա պաչլամազտան էվվէլ պիր եօլճուլըգ իճրա իթմէլիսինիզ։ . .

Բընէ՝ կիւէրէք։—Օ՛հ, նէ՛ գօլայ գօլայ սէօյէօրսընըզ։ . . եօլճուլըգ իթմէ՛ք, պուընըն սէօյէնմէսի գօլայ տըր։ . . Վագըա պէն տէ եօլճուլըգ իթմէք իստիյօրում, գիրա պուընա լիւգումում օլտուղընը հիսս իտիյօրում, լաքին եօլճուլըգ բարըալը պիր էյլէնճէ տիր, վալիտէյ իսէ՝ վագըլար տար տըր, բարամըզ եօգ տըր տիյօր, վէ հիչ պիր ագչէ, հաթթա պապա միրասընտան տաճի հիչ պիր չէյ վէրմէդգ օլտուղընը սէօյէյօր։ . .

Ժագ։—Գիր ազ էվվէլ վալիտէնիզէ իճրա իթտիգում միւագաթ՝ մէրգումէնին էֆֆէտարընը խայլիտէն խայլի թաատիւլ իթմիչ տիր։ . . Հէր չէյտէն էվվէլ օղուընըն ահվալը սըհհէյտի նազարը տիգգաթա ալընմազ լազըմ կէլտիկինի քէնտիսինէ անպաթում, վէ վագըա սըգընթըրտա իսէ տէ, տիգին խայրընըզ իչիւն պէօյիւք պիր ֆէտահէարըզ իճրասընա մէրգումէյի գանտըրըրըմ։ . .

Ւրընէ՝ թէճճիւէլ։—Նէ՞ տիյօրսընըզ։ . . էյ պու ֆէտահէարըզ նէ՞ իմիչ պագալըմ։

Ժագ։—Իսթէտիգինիզ կիպի գուլլանմագ իւզրէ Մաատա Լապաա եարընը տիգին թահթը էմրինիզէ երիմի պէշ պին ֆրանգըզ պիր մէպլաղ վազ իտէմէք տիր։

Բընէ՝ կէօղլէրի բարլայարագ։—երիմի պէշ պին ֆրանգ պիրտէն բէչի՞ն մի։

Ժագ։—Էվվէթ, լաքին չու չարթ իլէ քի, տիգէ իրակ իտէմէկիմ վէ թէէսրինէ էմին օլտուղըմ ուտուլը թէտավվիւ թէվֆիգէն պիր եօլճուլըգ իճրա իտէրէք մէպլաղը մէգպուրըն պիր գըսմընը իտաէի սըհհէթինիզէ սարթ իտէմէքսինիզ։

Բընէ՝ պիր ազ չիւպհէ իլէ։—Գուընտան պաչգա չարթ եօ՞գ մը տըր։

Ժագ։—Տիկէր պիր չարթ տահա վար։ . . պու տա պիրինճիսի կիպի տիգէ խայրը տըր, գիրա պուընըն տա մագսատի՝ իսթիգպալինիզին վըգայէ վէ մուհաֆազասընտան իպարէթ պուլընմագ տըր։ . .

Բընէ։—էյ նէ՞ տիր պագալըմ։

Ժագ։—1881 մարտ 10տա ագըլպալիդ օլամագսընըզ, տէյի՞լ մի։

Բընէ։—Էվվէթ։

Ժագ։—Գէն սէօյլէյճէյիմ սիզ տէ պու թարիխէ միւվէրրախ քիւչիւք պիր աչնէա եազաճագսընըզ, վէ պուընտա, էկէր գօնի տը Թօնէրիէօնին վասիկէնամէսի պուլընըզ տա իչպու վասիկէնամէ մուճիպինճէ տիգին օլամագը գանն օլընան մէպլաղա սահիպ օլամագ օլուր իսէնիզ, պուընըն իպրաա վէ ֆախիգինի միւտաֆէը էօմրիւճէ վալիտէնիզէ վէրմէյէ թէահհիւտ իտէմէքսինիզ։ . . Մէրգումէնէն սօնդրա օ մէպլաղը եինէ պիրթէվի սիզ ալամագսընըզ։ . .

Բընէ՝ ահը ահը պիր կիւլիւմսէյիրլէ։—Տիմդը վալիտէմ՝ պէշ պինը եիւզ պին ֆրանգըզ պիր միրասը պէննէն երիմի պէշ պին ֆրանգա սահընը ալըյօր։

Ժագ։—Գու միւթալէանըզ բէք եանլըշ տըր։

Բընէ։—Տէճճիկինիզի իսպաթ իտինիզ։

Ժագ։—Էվվէլա վալիտէնիզ սիզտէն հիչ պիր չէյ միւպալայա իթմէյօր, չիւնքի գօնիքըն վասիկէնամէսի չալընմըշ օլուպ կէօրիւնիյօրում տէ հիչ պիր վագթ մէյտա-

նա չըգմայագաճաղընտան, մէզգիւր միրաս՝ հէր նէ մըգտարտա օլուրսա օլսուն, բէք չիւպհէլի տիր։ . . Սանիէն պիզ իսրատ վէ ֆախիգինին թէրքինի տիյօրըզ, անայը թէրք իտին տիմէյօրըզ։ . .

Բընէ։—Բէք էյի ամմա, մէյտանա չըգմասը իհթիմալտէն պահտ օլմայան իչպու իսրատ վէ ֆայըզա մուգաֆիլ պանա հիչ պիր շէյ վէրիլմէյօր։

Ժագ։—Նէ՞ տիյօրսընըզ, երիմի պէշ պին ֆրանգ վէրիլիյօր։

Բընէ։—Գու երիմի պէշ պին ֆրանգ զաթէն պէննիմ տիր։ . . պապամտան գալան միրաս հիսսէմ տիր։

Ժագ։—Սիզին չիմտի օ միրաս հիսսէսինի թալէպ իթմէյէ հագգընըզ եօգ տըր։ վալիտէնիզ անը տա էլտէն չըգարաճագ օլուր իսէ, արթըգ հիչ պիր շէյի գալմազ։ . . —տէտիքտէ, Բընէ՝ պաչընը էօնէլէնէ մասըր սիւքիւթ իթմէքտէ օլտուղընտան, Ժագ՝ պիր ազ սէրթճէ պիր սէտա իլէ իլամվէ իտէրէք։—Էչ՛սասըլ, սէվկիլիւ էվվատըմ, եա ալամագսընըզ եա պըրագաճագսընըզ։ . . Վալիտէնիզ՝ սիզի իչիւն ֆէտահէարըզ իթտիգինէ քէնտինճէ գանտաթ հասըլ իթմիչ օլուպ, պէն տէ քէնտիսինէ թէմամըշլա հէմգիֆքեարըմ։ . . Էկէր քէնտինինի զարարընը չըգմըշ գանն իտիյօր իսէնիզ, ֆարզ իտէյիմ քի պէն սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշիմ։ . . Ամմա չու թէչէպպիւսիմ նէթխյճէսիզ գալմըշ օլաճագ իմիչ, պուընտան էօթէյէ պիր չէյ եօգ տըր։ . . —տէտի։

Բընէ՝ պու սօն սէօզլէրի իչիտինճէ պաչընը պիրտէն պիրէ եօգայը գալտըրարագ։—Բազարլըղը գալտըղ իտէրիմ։ . . սօնդրատան կէլէճէք սէրվէթի նէ՞ եաբայըմ։ . . պէն էյի օլայըմ տա պաչգա պիր շէյ խթէմէմ։ . . չալըշաճաղըմ։ . . ավօգաթ օլաճաղըմ։ . . մուհաքէմէյէ տէրէօհտէ իտէճէյիմ։ . . տիրայէթի պիր ավօգաթ օլաճաղընմը հիսս իթտիգինիմէն, սէմէրէյի սայ ու տիրայէթիմ օլարագ պիր սէրվէթ բէյտա իտէպիլէճէյիմ։ պու պիր միրաստան տահա էյի տիր։ հիչ օլմազսա քէնտի քէնտիմէ իֆթիհար իտէրիմ։ . .

«Գանա պիր վարագաի սահիհէ վէրիպ սէնէտին նասըլ եազըլաճաղընը սէօյլէր իսէնիզ, եազըպ իմզա իտէճէյիմ»

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք։—Իչթէ չիմտի ագլընըզ պաչընըզա կէլտի, պու պագտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ։

Բընէ։—Եիրմի պէշ պին ֆրանգը նէ՞ վագթ ալաճաղըմ։

Մաատա Լապաա։—Իսթէրսէն եարընը ալըրսըն։ . . Մէպլաղը մէգպուր՝ թուրտաքի մուգավէլաթ մուհաբրիրիմտէ պուլունտընըղընտան, սանա պիր բուտուլա վէրէճէյիմ, սէնտէն պիր մագպուզ սէնէտի ալըպ բարայը սանա թէպիմ իտէճէք տիր։ . .

Բընէ։—Այ, Թուրա գատար կիթմէլի՞ մի։

Մաատա Լապաա։—Էվվէթ, չիւնքի բարալար Բարիպտէ տէյիլ տիր։ . . Գուընտան մատատա իճրա իտէճէյինիզ եօղճուլըղա տա պիր պաչտանկըշ օլուր։

Բընէ։—Տօղրու տըր, եարընը կիտէրիմ։ . . Վալիտէ, մէքթուպը հազըրլա, վէ էկէր տօգթօրընը ճէպհինտէ վարագաի սահիհէ եօգ իսէ, բէճա իտէրիմ, պէսլէմէյնի կէօնտէրիպ պիր վարագաի սահիհէ ալտըր։ . .

Ժագ։—Գէնտէ եօգ տըր։ . . —տէյինճէ, Մաատա Լապաա սանտալէասընը.

տան գալգըպ։—Ժիւլիկի կէօնտէրէյիմ։—տկյէրէք, օտատան տիշարը չըգսը։

28

Մատամ Լապառ տիշարը չըգընձա, Բընէ՝ պիր չիտուէքլէ ժագ Լակարտա խրթապէն։—Տօգթօր, սիզէ սէօյլէյէճէյիմ վար։ ։ ։ եալընըզ սիզ։ ։ ։

Ժագ՝ պիր ազ Քէճանճիւպէ։—Գուրատա հէման չիմտի սէօյլէյի՞մէզմիսինիզ, սէվգիլի էվլատըմ։

Բընէ։—Գուրատա օլմազ։ ։ ։

Ժագ։—Նի՞չիւն։

Բընէ։—Գու սըրատա պէյանը ֆիքր ու մէրամ իտէմէմ։ ։ ։

Ժագ։—Իմրինիզ Քէմամըլյա մուձաքերըմ։

Բընէ։—Իօյլէ իսէ պու ագչամ սաաթ սէքիզտէ Սէն–Սիւլրիս քիլիսէսինտէ օ-լաճաղըմ։ ։ ։ կէլիպ պէնի օրատա պուլո՞ւրմըսընըզ։

Ժագ։—Կէլիրիմ։

Բընէ։—Թէյէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր, նէ՛ էլմաս կիպի առամսընըզ։ ։ ։

Գու արա տուլ Մատամ Լապառ օտատան իչէրի կիրիյօր իսի։

Բընէ։—Գարարլաչըլըր, վալիտէ, եարըն եօլա չըգաճաղըմ։ ։ ։ Թէրզի սա-պահ էրքէնճէ պէնիմ տիւնէյէմի վէրմէյէք տիր, եօլ չանքամը չարուճագ հաղըրլայըզ։ ։ ։ Պանա ճիրմի պէշ պին ֆրանգ վէրմէյէք օլան մուգավէլաթ մու-հարիրինէ սէն մէքթուպը եաղըպ հաղըրլա։ ։ ։

Մատամ Լապառա։—Մէքթուպ քամ վագթընտա հազըր օլաճագ տըր։ ։ ։—տէտիքտէ, պէպէյէմէ ժիւլի՝ վարագամ սահհէյլի կէթիրտի։

Գատէհու մատամընըն էմրի իւղէրինէ մէրգումէ պէպէյէմէ կիթտի պիր հօգգա գալէմ կէթիրտի, վէ ժագ Լակարտա սէօյլէյիպ տէլիգանը Բընէ պիր գաշ սաթը եաղը եաղըր, վէ պու սէնէտ մուճահինէմ գօնթ ար Թօնէրիէօնին վասիյէքնամէսի պուլունընճայա գատար սէնին վէ պէնիմ իչիւն եա-չատամ։ ։ ։ Էհէր եաղայաճագ օլուր իսէմ, տօգթօր Թօմբսընընը պէօյիւք պիր հէ-քիմ օլտուղը անլաչըլաճագ տըր։ ։ ։

Մատամ Լապառա՝ սէնէտտի ալարագ։—Զօգ սէնէլէր եաղայաճագսընը, էվլա-տըմ, վէ էհէր օ սէրվիճի էլէ կէչէճէք օլուր իսէ, անը սանա սագլայաճաղըմ։ ։ ։ Ուզուն օլմազ միւհիմէմիլ օլան սէյահաքընը իչիւն Բարիզտէն միւֆարէգաթ իմ-մէզտէն էվվէլ եարատագ պագը մասրաֆլարընը վար տըր, անընը իչիւն իչիմ սանա պին ֆրանգըզ պիր պանգնօթ։

Բընէ։—Թուրատա ալաճաղըմ երիմի պէշ պին ֆրանգա մահսո՞ւլ մը։

Մատամ Լապառա։—Եա՛յր, անընն խարիճինտէ տիր։ ։ ։ սանա հէյպէ իտի-յօրըմ։

Բընէ։—Թէյէքքիւր իտէրիմ, վալիտէճիկիմ։ ։ ։ Կիտէյիմ ուֆագ Քէֆէլէյէ-րիմի ալըպ հաղըրլանայըմ։ ։ ։ կիւնտիւզ Քամամը իչիւն պանա պէքլէմէ։ ։ ։ Սէմինարիա մէքթէպինէ կիտիպ հօճալարըմվա վէ մէքթէպ արգատաչլարըմվա վէ տաալաչաճաղըմ։ ։ ։

Մատամ Լապառա։—Բէէք ալէա, էվլատըմ։ ։ ։

Բընէ՝ ժագա վէ եահօտա սահթէ տօգթօր Թօմբսընա իտթապէն։—Ազիզիմ տօգթօր, սուարէնիզտէ հազըր պուլունմայաճաղըմա չօգ Քէէսուճ իտէրիմ, լա-քին պիր չէյէ գարար վէրիլինէմ, պիրա Քէէխըր անը իմրա իթմէյի տիր։ ։ ։ Քէնտիճ իթտիկինիզ ուսուլը միւտաֆաքը Քէմամըզ յա իմրա իտէմէյիմ։ ։ ։ Պէ-րաբէր կէօթիւրէմէյիմ իլաճլար պիթտիքտէ, լուքֆէն պաշգա կէօնտէրմէյինիզի բէնա իթմէյը իչիւն սիզէ մէքթուպ եազաճաղըմ։ ։ ։ էյիլէշմէյը իտթէրիմ։ ։ ։ եաչամագ իտթէրիմ։ ։ ։

Ժագ։—Եաչայաճաղընըզը վատ իտէրիմ։ ։ ։ Վագըտա իլաճլար վէ բէյրինէ՝ չիֆարէշկյր օլմանըզա չօգ եարտըմ իտէշէքլէր տիր, լաքին սէրպէսթ էօմիւր, էյլէնճէլէր, հարէքէթ տախի խայլիտէն խայլի ֆահիտէ իտէշէքը վէ սիզէ տահա չօգ վէ տահա օրճագ պիր գան վէրէշէքը տիր։ ։ ։ Պիր գաշ այ սէյահաթ իթ-տիքտէն սօնդրա, պէտէնէն վէ զինէնէն չիֆայագ օլմուշ օլտուղընըզ հալտէ ավ-տէք իտէշէքսինիզ։ ։ ։ Պանա սըգ սըգ մէքթուպ եազընըզ։ ։ ։ Ճէվապլարընը կէճինքթիրմէմ։ ։ ։

Բընէ։—Թէյէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր։ ։ ։ Հագգընըզտա էմինիյէթիմ պէր-քէմալ տըր։ ։ ։

Ժագ՝ լաթիֆ պիր Քէլաֆֆուզա։—Գու էմինիյէթէ լայըզ օլտուղըմը հըսս ի-տիյօրըմ, սէվգիլի էվլատըմ։ ։ ։

Բընէ։—Ալլահա ըսմարլատըզ, վալիտէ, ինչալլահ եինէ կէօրիչէրիզ։ ։ ։—տէտիքտէն, վէ «—Գու ագչամ։ ։ ։ ունութմայասընըզ—» մանէսասընտա օլարագ ժագա սօն պիր տէֆա տահա պագտրգտան սօնդրա, տիշարը չըգար։

Գարու՝ տէլիգանըլընըն արգասը սըրա գարանտրգտան սօնդրա, Մատամ Լա-պառ այշագ պիր սէտա իլէ։—Գալպի սէրթ վէ քէնտիյի պէյէնէն պիր չօճուգ տըր։—տէտիքտէ,

Ժագ։—Եա՛յր, էօյլէ տէյիլ տիր, սաէքթա զինէնի խասթա տըր։ ։ ։ Գունըն-լա պէրապէր մէրգուզը խթէտիյինիզ Քարաքա չէվիրմէյէք իչիւն րէբ օ գատար զահմէյը չէքմէտիզ։ ։ ։

Մատամ Լապառա։—Սիզին սայէնիզտէ, ազիզիմ տօգթօր։ ։ ։ Պէն պիր չէյէ չօգ Քէճանճիւպ իթտիմ։

Ժագ։—Նէ՞ չէյէ։

Մատամ Լապառա։—Բընէ՝ զանն իտէբսին պիրա Քէէսուճ Բարիզտէն միւֆա-րէգաթ խոյօր։ ։ ։ սիզին խըսմընընըզ օլան գըզատան հիչ պահս իթմէտի։ ։ ։ ճանապա մէրգումէ գըզա բէյ վուրուլմըշ վէ եահօտ այէագա իթմէյէ իւգրէ պու-լունմըշ զանն իթմէնիզտէ եանըլմըշ օ՞ղլայսընըզ։ ։ ։

Ժագ.—Իհարկէ, քի եանըվրէ օլայըմ . . . պէն ասլա եանըվամազըդ իտտաաընտա տէյիլիմ.—տիյէրէք այաղա գալտըդ։

Մատամ Լապատ.—Կիտի՞օրմըսընըզ . . .

Ժագ.—Էվվէլ . . . պիր գաչ վիզիթալարըմ վար, սիզ տէ Թուր մուգավէլաթ մուհարրիրինէ մէքթուպը եազմաղա վագէ պուլուրսընըզ . . . մէքթուպլա ագչէ պու կիւն եօլա չըգմալը տըր, անլատընը՞զ մը . . .

Մատամ Լապատ.—Կէճիքթիրմէմ, գօրգմա . . . Սիզի պիր տահա նէ՞ վագէ կէօրէճէյիմ։

Ժագ.—Նէ վագէ խաթէրսէնիզ . . .

Մատամ Լապատ.—Պէն տայմա խաթէրիմ . . .

Ժագ.—Պիր կիւն պէնիմէ պէրապէր քէօյտէ պէննիմ խանէմտէ վագէ կէչիրմէք խաթէ՞րմիսսինիզ . . .

Մատամ Լապատ.—Պուննա չիւպհէ իթմէյէճէկսինիզի մէմուլ խէրիմ . . .

Ժագ.—Մաէլմէմ ամուննէյէ պէօյլէ իննանըրընըմը իթիրաֆ խէրիմ . . .

Մատամ Լապատ.—Պու թէֆէրրիւճ նէ՞ վագէ վուգու պուլաճագ տըր, զիրա խաթըրըմա կէլտիքճէ ագլըմ պաշըմտան կիտիյօր։

Ժագ.—Եարընքէր ճուման էրթէսի կիւնիւ եէմմը մուայէնէմ իտէ տէ, անտէն սօնդրա հիչ պիր իշիմ օլմայաճագ տըր . . . ճամապա Բընէ սաաթ գաչտա՞ եօլա չըգար տէյտւ մէմուլ խէրսինիզ։

Մատամ Լապատ.—Ագչամ սաաթ օէքիդտէ հարէքէթ խանէն սիւրաթ գաթաբըյա ագիմէք իտէճէկի միւհիթէմիլ տիր . . .

Ժագ.—Տէմիր եօլ սթասիօնընա գատար քէնտիսինէ բէֆագաթ իտէճէ՞քմիսինիզ։

Մատամ Լապատ.—Զաննըմ պէօյլէ եարապատմ միւնասիպ օլուր . . .

Ժագ.—Էօյլէ իսէ անըն հարէքէթինտէն սօնդրա Գաաթիյլ սթասիօնընա կիտինիզ։ Պէն սիզի օրատա պէկլէյէր վէ պէրտէ պէննիմ քէօյտէքի խանէմէ կէօթիւրիմ։ Զօգ պիր շէյ եէմէյինիզ, պիզմէ միւքէմմէլ Թատմ խէրիզ . . . Օրատա էյի պիր կէճէ կէչիրիպ, էրթէսի կիւնիւ տէ էրքէն գալտըդ շաֆագը վէ գըր վէ պայըրլարընը մէնդարէի լաթիֆէսինի սէյր ու թէմաշա խէրիզ։

Մատամ Լապատ.—Օ՜հ, նէ՛ ալէա, նէ՛ կիւզէլ պիր շէյ Թէսավվուր խիյօրսընըզ։

Ժագ.—Գու թէսավվուրըմա խօշլանըրընըզ իչիւն մէրհունըմ։

Մատամ Լապատ.—Բէք մահզուզ օլույօրըմ . . . Նէ՞ վագէ ավտէք խտէճէյիզ։

Ժագ.—Բազար ագչամը . . . Բազար էրթէսի սաալհընը պէկճէմէկսէ Բարիզտէ պուլընմալըյմ . . . Պէօյլէճէ գարարրմըզ գարար տըր, տէյի՞ մի . . .

Մատամ Լապատ.—Էվվէլ . . . Բազար կիւնիւնի թէֆէէքիւր իթմէքճէ զիհնիմի լաթիֆ բուլայար իչաթա խիյօր . . .

Գու սըրատա Ժագ՝ Մատամ Լապատըն պէյազ վէ թօմպուլ էլինի Թուրթարագ տուտագլարընա կէօթիւրիսի, պիր սուրէթը բիսայէքքեարանէ վէ աշըգանէմտէ պուս իթմէքճէտ, տուլ գարընըն գալպի՝ տիչարը ֆըրլանմըզ կէօյսիւ տէրուհինտէ չէտիսէն չարբմաղա պաշլատը։

Մատամ Լապատ եալընըզ գալտըդտա, քէնտի քէնտինէ.— Գու սէվգիլիւ տօգթօր բէք սէվիմլի պիր մատամ տըր . . . կէօրիւնէճէտ պանա չօգ պէյէնիյօր, պէննիմլէ էվլէնմէմէսինէ հիչ պիր սէպէպ եօգ տըր.—տէտիքտէն սօնդրա, եազըխանէսինէ օթուրարագ, Թուր մուգավէլաթ մուհարրիրինէ մէքթուպ եազմաղա պաշլատը իսէ տէ, արատա պիր եազըյը պըրագըպ քէնտի քէնտինէ։

—Հէյլէ նիհայէթ չու Բընէտէն եագայը գուրթարտըմ, վէ տօգթօր իլէ էվլէնմէսէմ պիլէ, գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի պուլունտըգտա, պիր կիւն զէնկին օլաճաղըմ.—տիյօր իտի։

Գու էսնատէ Ժագ Լակարտ՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագա միւվասէլէթ իտուպ, մուտմաէլէյհ սաաթէ տօգթօր՝ խաթիհաալ իթտիկի նէթիյճէնի մաթլուպէյէ բէք մէմնուն օլմուշ, վէ լաքին բուհանի մէքթէպ չակիրտի Բընէնէնի քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի տէրհաքըր իթտիքատէ, բէք զիյատէ պօզուլմըշ իտի։

Բընէնէնի Թալէպ իթտիկի իչպու միւլագաթ Ժագ Լակարտը էրէյիճէ հէնտիչէյէ տիւշար իթմիշ իտի։

Ամանպա Բընէ քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէյէճէք իտի։

Ամանպա մէրգում տէլիգանլը իլէ մուգու պուլաճագ միւլագաթ՝ քէնտի զիհնինէ գարարլաշտըրտըը բլանըն Թէֆէրրուաքընտան պաղըլարընը Թատմըլ իթմէյէ քէնտիսինէ մէճպուր ի՞թմէյէճէք մի իտի։

Բասագալ՝ քէնտիսինէ պէկլէմէքտէ օլմադըգ, էվտէն իչէրի կիրէր կիրմէզ.—էյ, նէ՞ եարտըն պագալըմ.—տէյտւ սիւվալ իթտիքտէ,

Ժագ՝ ճէվապէն.—Հէր շէյ բէք եօլընտա տըր . . . եարըն սապահ հէր շէյի սանա պիլտիրէճէյիմ, վէ կէօրիւնիյէճէ եարըն ագչամ Բըթի Գասթէլ գօնագընտա իչիմիզ օլաճագ տըր . . . Մատամզէլ Մարթ նա՞սըլ տըր։

Բասագալ.—Բէք ալէա տըր։

Ժագ.—Օտասընտան չըգտը՞ մը։

Բասագալ.—Հէննուզ չըգմատը։

Ժագ.—Քէնտիսինի կէօրէճէյիմ.—տիյէրէք, էօքսիւզ գըզըն օտասընա կիթտի։

Մէրգուժ կէնճ գըզ՝ միւթատընտան պիր ազ զիյատէ սարարմըշ օլտուղը հալտէ ուզուն պիր սանտալիա իւզէրինտէ եան կէչմիշ օգուլյօր իտի։

Մարթ՝ եաունը պէյազ պիր կէճէլիք կիյմիշ օլուպ, պու բուգսանըն ալթընտան մէրգուժէնին չէքիլ ու հէյէճան բէք օ գատար պէլլի օլմայօր իտի իսէ տէ, նազիք վէ եօմժա պիր պէտէնի օլտուղը քէչքի օլուեամալիյօր իտի։

Գուժրալ սաչլարը Թօրլանըպ եօգարը գալտըրըլմըշ վէ օրմա կիպի ուզուն ուզուն քեաքիւլլէրի պէյազ կէճէլիկինին իւզէրինտէն ալտտա սարգըլմըշ իտի։

Սախթէ տօգթօր Թօմրսըն ուսսուլճանըգ գարույը չալտը։

Մարթ՝ քիթապըն իւզէրինտէն պաղընը եօգարը գալտըրըպ քիթապը եանընտա պիր սանտալիա իւզէրինէ գօյտու վէ «—Գուլյուրընըզ—» տէյինէճէ,

Ժագ գաբուտան իչէրի կիրտի։

Ժագ Լակարտ՝ էլպիսէսինին զայէճէլ սատէլիկի սայէսինտէ պիր պիր տահա օլմուշ օլան էօքսիւզ գըզըն կիւզէլլիկինէ բէք հայրան օլտու։

Մարթ՝ քէնտիսինէ կիւլիւմսէտի։

Ժագ՝ մէրգուսմէյէ եագլաշարագ։—Էյի իսիշխինիզ, սէվկիլիլիւ գըզըլըզագ։ ։ ։

Մարթ։—Հաթթա բէք էյիյիմ։ ։ ։ էսիկշոմ։ ։ ։—տիկէրէք, պիր էլինի ժագա ուզաթտըգտա, ժագ մէրգուսմէնին էլինի օզգըզ գէնտի էլէրինին իշինտէ թուրտը։

Մարթ՝ թէքրար իլէ։—Էվվէթ, էյիկշոմիմ։ ։ ։ Լաքին բէք ֆէնա հէյէճանա տիւշար օլտում։

Ժագ։—Տիմէք գօրգտունըզ, էօյլէ՞ մի։

Մարթ։—Էվվէթ, չօգ գօրգտըմ, ֆագաթ չօճուգլըգ իթտիմ, պիրա թէհլիքէ հագիգաթը հալտէ տէհշէթլի պիր շէյ տէյիլ իտի։ ։ ։

Տօգթօր՝ ճան էվլատընըն հանընտա օթուրմըշ, նազարը հայրէթլէ մէրգուսմէյէ պագըյօր իտի։

Ժագ Լակարտ՝ իքի իչ տէֆա գիքր իթտիհիմիզ խալէճանը գալտէ շիմտի տոհա զիյատէ միւալէյէա կէօրիւնյօր իտի։

Օ կիւնիւ սաթթէ տօգթօր՝ պիւթիւն վիճուտըյլա ալթիւսթ օլուպ, հէյէճանամիզ պիր սէտա իլէ գըզա խիթապէն տէտի քի,

—Սէվկիլիլիմ Մարթ, պուռնտան պէօյլէ հալընըզ պէնիմլէ տիշտը չըգաճագ։ ։ ։ սընըզ։ ։ ։ Սիզի կէօզէթլէմէք, վէ հէր կէօնա հէյէճանը չէտիտէն սիզի սագընաըրմագ իչիւն տայմա հանընըզտա պուլընմագ խթէյրիմ։ ։ ։

Մարթ՝ եէննէտէն կիւլիւմսէյէրէք։—Թէչէքքիւր իտէյրիմ, սէվկիլիլիւ տօգթօր ։ ։ ։ Այիմ Ալլահ, սիզ չօգ էյի ատամտընըզ։ ։ ։

Ժագ։—Լաքին սիզին էյիհէյէքը թամմէնիզէ նաիլ օլմագ իչիւն բէք օ գատար էյի ատամ կէօրիւնմէյօրըմ զաննտէրիմ։ ։ ։

Մարթ՝ պիր նազարը խթիդրատլա մուհաթթըլընըն կիւզիւնէ պագարագ։—էյիհէյէթի՞մ մի տէյօրսունըզ, սէվկիլիլիւ տօգթօր։ ։ ։ լաքին հագգընըզտա էյիհէյէթիմ պէրքէմալ տըր։

Ժագ։—Յա՛յր, էվլատըմ։

Մարթ։—եէմին իտէրիմ։ ։ ։

Ժագ։—եէմին իթտէյինիզ, գիրա գէնտի գէնտինիզէ եալան սէօյլէմիշ օլուրսունըզ, սիզ չիմտի պէնի տինէյինիզ։ ։ ։ Տիւշար օլտուգընըզ նամիզագլըզա՝ վագըա էն գիյատէ չէքտիկինիզ գօրգու վէ տէհշէթ սէպէպ օլմուշ իսէ տէ, զաթէն սիզին տէ պու նամիզագլըզա խթիտատընըզ վար իտի։ ։ ։ Հէյէճան միւնասիպի օլտու իսէ տէ, կէօզլէրինիզէ հէննուզ ագայիպ պիր հալ միւշահէտէ օլունտուգընտան, պու հալին սէպէպի՝ սաղահթի գազա տէյիլ տիր ։ ։

Մարթ։—Լաքին, սէվկիլիլիւ տօգթօր, սիզի թէչմին իտէրիմ։ ։ ։

Ժագ։—Սէօզիւմի քէսմէյինիզ, էվլատըմ, չէճա իտէրիմ։ ։ ։ Սիզ ԲըԲի Գատթէլ գօնաղընտան չըգըզ Բարիզէտ հանընմընըզտա իգամէթ իթտիյէ կէլտիկինիզ զէման տա սիզէ պէօյլէ պիր շէյ սէօյլէտիմ վէ պիր տուի թէչէսսիւբէ տիւշար օլտուգընմը սիզտէն սագլամատընմ։ ։ ։ Սիզ պիր թագըմ ինքիսարլարլա պաննա ճէվապ վէրտինիզ իսէ տէ, գաշամագ նօլու պու ճէվապլարընըզ պէնի գանի իտէմէյօրսար իտի։ ։ ։ Օ վագթքի կիպի պու կիւնքի կիւն տախի սիզին պէնտէն պիր քէտէր ու ըզտըրապ կիզլէմէքտէ օլտուգընըզտա էմինիմ։ ։ ։ Հէր նէ գատար սէքր

իթտիյէ չալընըյօր իսէնիզ տէ, երինէ վագթ վագթ մահզուն վէ միւքէտտէր կէօրիւնմյօրսունըզ։ ։ ։ պէն իսէ պուննա չօգ քէտէր իտմյօրըմ։ ։ ։ Էքսէրթա տուտագլարընըզ իւզէրինտէ թէպէսսիւմ կէօրտիւկիմտէ, պու կիւլիմսէյինին սաթթէ վէ քեագիսէ օլտուգընը միւշահէտէ իտմյօրըմ։ ։ ։ Հայտէ պագալըմ, սէվկիլիլիգընըմ, մատամ քի հագգընտա էմինյէթինիզ պէրքէմալ օլտուգընը սէօյլէյօրսունըզ, սէրսէպթէն պաննա ճէվապ վէրինիզ։

Մարթ՝ սյան ավքաար սրգլատագ։—Տօգթօր, էսկի ու քէտէրինիզի մուհիմ օլան պու մահզունյէթին սէպէպլէրինի անլատագտա չալընմայընըզ։ ։ ։ Պու հալը հիւզնինէթիմտի սիզէ իյտահ իտէմյէչկիմ թէչմին իտէրիմ։ ։ ։ Էվվէթ, սահհ տիր, հիւզնէննկիզ սատթլարըմ վար տըր, լաքին սէպէպինի պէն պիլէմէմ։

Ժագ։—Պուրատա սատաէթինիզ միւքէմմէլ տէյի՞լ մի տիր։

Մարթ։—Նա՛օբլ միւքէմմէլ տէյիլ տիր, սիզ պէննիմ իւզէրիմէ թիթրէյիպ, հագգընմտա քէմալը մուհապպէթ իպրազ իտէյօրսունըզ։ ։ ։ Սատաէթը հալիմ բէք միւքէմմէլ տիր։ ։ ։

Ժագ։—Ինսանըն էքսէրթա կիպլի արզուլարը օլուր տա, պու արզուլար վիճուտա պուլմայընճա, պիր ըզտըրապը տէրուն հասըլ օլուր։ ։ ։ Սիզ նի՞շիւն սիզին արզուլարընըզը պիլտիյէն կիզլէյօրսունըզ։ ։ ։ Սիզէ միւթէալլիգ սլան չէյ պէնիմ նէ՞ տէրէճէ մէրագ իթտիկիմի վէ սիզի նէ՞ գատար սէվտիկիմի սիզ պիլիրսինիզ։ ։ ։

Մարթ՝ պիր հէյէճանլա։—Ա՜հ, էվվէթ, սէվկիլիլիւ տօգթօր, մուհապպէթի՞նիզ իճաբըրմ։ ։ ։ սունը սիզ պաննա իսպաթ իթտինիզ։ ։ ։

Ժագ։—Ինանտըրըընըզա չիպհէմ եօգ տըր, լաքին պու մուհապպէթին նէ տէրէճէ պէօյիւք օլտուգընը սիզ պիլէմէգսինիզ, խաթըր ու խայալինիզտէն պիլէ կէչիրմէզսինիզ։ ։ ։ Մա՛րթ, պիրպիրիմիզի թէսատիւֆ իտէյտիկէն պէրու, հէչ քէնտի քէնտինիզի սիւվալ իթմէյտինիզ մի, եանընմտա պու եաշայընընըզըն ասլ ու էսասը նէ՞ օլաճագ։ ։ ։

Մարթ։—Պէյտաթթըզա տիւշար օլտուգըմ սըրատա պէնի գուրթարըպ իմտատ ու մուապէնէթ իթմէյը իւզրէ տուրէթը խայրխահանէտէ էլինիզի պաննա ուզաթտըգընըզը կէօրտիւմ։ ։ ։ Ճէնտալը Հագգա շիւքիւրլէր իտէրէք էլինիզի Թուրտըմ վէ իսթիդպալիմին հիւնիւ թէչմինի իշիւն քէնտիմի սիզէ էմանէթ իթտիմ։ ։ ։

Ժագ։—Լաքին պու իսթիդպալին պիր թագըմ իհթիմալաթը վար տըր, անը միւշահէտէ իթտինի՞զ մի։

Մարթ։—Յա՛յր, տօգթօր։

Ժագ՝ պիր ազ սիւքիթտէն սօնդրա պիր սէտաի չէհվէթինթիմա իլէ։—Մա՛րթ, գալպիմին չարբընթըլարընը արթըգ ուզուն միւտտէթ զագթ ու թէպքին իտէմէյօրսունըզ։ ։ ։ Գիրինճի տէֆա սիզի կէօրտիւկիմտէ, ալիմ Ալլահ սիզի քէտէր ու ըզտըրապտան գուրթարմագտան պաչգա պիր շէյ տիւշինմէտիմ։ ։ ։ Հագգընըզտա գիյատաքեարլըգ իպրազ իթտիկիմտէ, զինհիմտէ հէր պիր ֆիքըրը էնանէյէթ եօգ իտի։ ։ ։ Պիրպիրիմիզին եանընտա եաշամըշ օլտուգընմըզտան, իսթիտատ էմրտէ սըրթ բէտէրանէ օլան միւհապպէթ ու չէֆագաթըմ թէպէտտիւլ իթմէյտէ

խի · · · Սիզ բէք կէնճ վէ կիւզել օլտուղընըզտան, հէնուզ կէնճ վէ տուլ պիր առատըն խանէսինէ պուլընմազըզընըզ՝ չան ու չէօհրէք վէ նամուսընըզա տօգա-նըր հագարէքտիվ զանն ու գըյասլարա սէպէպիյէք վէրէպիլիր · · · Ճան ու չէօհրէք վէ նամուսընըզ լէքէտար օլմամալը տըր · · · Գիր թագըմ քէօքիւ վէ չիւպհէլի առատլարըն տիլինէ տասիքան օլմամագ իչիւն եալընըզ պիր չարխ վար տըր ։

«Մա՛րթ, պու կիւնքի կիւն արքըգ պէն սիզի պիր բէտէր կիպի սէվմէմ։

«Մա՛րթ, չու սաաք, չու տագիգատա պէն եալընըզ սիզի իչիւն եաչայօրըմ · · Գիր տէլիգանլը քէնտի նիշանլըսընը նասըլ սէվեր իսէ, պէն տէ սիզի էօյլէ · · Գիր տէլիգանլը քէնտի նիշանլըսընը նասըլ սէվեր իսէ, պէն տէ սիզի էօյլէ ճան ու տիլտէն սէվիյօրըմ · · · —տիյէրէք, սախթէ տօգթօր Թօմբսընը՝ կէնճ գըզընը էօճիւնտէ տիզ չէօքտիւ վէ իլտվէի մէգալ իտէրէք։—Մա՛րթ, պէնիմ սէվ-կիւլիմ Մարթ, պանա զէվճէ օլմագ իսթէ՞րմիսինիզ · · · —տէյտու սիւվալ իթտի։

Էօքսիւզ գըզ պիւթիւն վիճդուտըյլա Քիթրէտի։

Կէօզլէրի տէհչէքէշգա պիր սուրէքտէ բարլամագտա օլան Թագ Լակարտընը սօն սէօզլէրինի Մարթ իչիթտիքտէ, չէտիա պիր հէյէճանա, Թարիֆի նագատլիլ պիր ըզտըրտալը տէյտունէ տիւչար օլտու։

Տիմէք մէրգումէ գըզընը օ զէմանա գատար ագիզ պիր տօսթ, պիր համի, պիր բէտէր նագարըյլա պագտըզը առատ քէնտիսինի աչգ ու սէվտա իլէ սէվիյօր իմիչ · · ·

Գու աչգ ու սէվտատա քէնտիսինէ Թէհտիտամիզ պիր Թէհլիքէ վար իսէ · · ·

Գու Թէհլիքէտէն գըզ եագայը Նա՞սըլ գուրթարաճագ իսէ։

Մարթ՝ Քիթրէք պիր սէտա իլէ։—Տօգթօր, հագգընըզտա մուհաթապէքը Քամմէմ վար տըր, սիզէ նիհայէթ սէրէմէէտ մինէթթատըր · · · Սիզ պանա մուավէնէթ իթտինիզ, պէնի գուրթարտընըզ, պէն հէր չէյտէն մէէյուս օլուպ վալիտէմ գավուշմագ իչիւն Թէրքը հայաթ իթմէք իսթէտիկիմ սըրատա, եաչա-մագ իչիւն սիզ պանա եարդէք վէ ճէսարէթ վէրտինիզ · · · Ալլահ կիպի սիզէ Ի-Թիգատըմ վար տըր, լաքին չիմտիքի սէօյլէտիկինիզի սիզտէն հիչ ումմատըզըմ-տան, պիր տէհչէքը ազիմէ հըսս իսթյօրըմ · · ·

Թագ՝ պիր նիսան չէհվէթհէվիա իլէ։—Սիզի սէվտիկիմի սէօյլէտիմ, սիզ տէ պու իլանը մուհաթապէքտէն խէվֆ ու տէհչէքէ տիւչար օլույօրսընըզ, էօյլէ՞ մի · · · Մարթ, պուընըն իսթեանը եօգ տըր · սիզ պէնիմ աչգ ու մուհաթապէքիմտէն գօրգմազսընըզ։

Մարթ՝ Քիթրէյէրէք վէ իքի էլէրինի պիրպիրինէ պագլայարագ։— Րէճա ի-տէրիմ, տօգթօր · · · եալվարըրըմ, ազիզիմ · · · արթըգ պիր տանա պուընըն լա-գըրտըսընը իթմէյինիզ · · · պիր տանա պանա պէօյլէ պիր չէյ սէօյլէմէյինիզ · · ·

Թագ։—Սիզի ալտաոըՂօրըմ տէյտու զանն իսթյօրսընըզ։

Մարթ։—Սիզ քէնտի ասըլ հըսսօյաքընըզընը իւզերինէ քէնտի քէնտինինիզի ալ-տաքըզ էյհէՀ տիւչինմէյօրսընըզ տէյտու զանն իսթյօրըմ · · ·

Թագ։—Գիլաքիս, գալգիմի սիզէ աչմազտան էվվէլ ուզուն ուզատմէյէ տիւ-չիևնտիմ, օլուրը օլմազը Քէֆէֆքթիւր էյլէմիմ · · · պէն մէսէա օլուևնճա սիզին տախի մէսէա օլաճաղընըզդա քէնտիմնէ զանտագաՔ հասըլ իթտիմ · · ·

«Իսթէրիմ քի զէնկին վէ միւքէմմէլ օլսընըզ · · · իսթէրիմ քի պէնիմ սա-յէժտէ տահիպլէր իթթիզար ու սէրվէթ օլսընըզ · · · էէհասըլ իսթէրիմ քի կէչ-միշտէ նէ գատար մուզտարըզդ օլտուևնըզ իսէ օնա մուզտագիլ միւսթագպէլճէ մէմ-նուևն վէ մահղուզ օլսընըզ · · ·

«Հագգընըզտա րիյայէթը քամմիլէմ վար տըր, սէվգիլիլ Մարթ, լաքին պու րիյայէթ գատար տա աչգ ու մուհաթապէքիմ վար տըր· պու աչգ ու սէվտա բէք չէտիտ օլուպ, պէնի տուզտան խիյօր, պէնի պիթիրիյօր · · · Սիզինի եաչամագ՝ էօլմէք տիմէք օլուպ, պէն իսէ սիզտէն սէվիլմէք վէ սիզի մէսէա վէ պահթիյար գըլմագ իչիւն եաչամագ իսթէրիմ։»

Մարթ պիր հըզ իլէ պյաղա գալգտը։

Թագդն սիսթընտա մէչհուտ օլան ատարը հարարէթ, սէտասընըն վէ էէլէրի-նին Քիթրէյիչի՝ գըզը րէյ տէր րէյ տիւչարը խէվֆ ու տէհչէթ իթմէքտէ իսէ։

Մարթ։—Սիզ պէնիմ էյլիքտարըմ վէ տօսթը վէֆադքտարըմընըզ · · · պէնիմ իչիւն եաթաղընըզդ էյլիքէյր իսաթըրըմա կէտտիքճէ, գալգիմ՝ չիւքր ու մահմիտէք-տէն Քաչըյօր, լաքին պանա Քէքլիքի իթտիկինինիզ մէգգէյի, լայըգ օլմատըզըմ պու պէօյիւք չան ու չէրէֆի գապուէ իսէմէ · · ·

Թագ։—Պէնիմ զէվճէմ օլմազա լայըգ տէյի՞լմիսինիզ · · · սի՞զ մի · · · Նի-չի՞ն · · ·

Մարթ։—Զիրա պէն Քագիր վէ Քամիլէսընըզ պիր գըզ օլտուղմտան, սիզին կիպի զէնկին վէ միւքէմմէլ պիր առատա զէվճէ օլմազա լայըգ տէյիլիմ · · · Գիր քէրրէ տահա սէօյլէրիմ, սիզ մուհաթազա եաճըլմագտասընըզդ · · · Սիզին էօլէն գը-զընըզդա պէնգէտիկիմ իչիւն պէնի սիզէ էվլատ եաթտընըզդ · · · արթըգ պէն օ էվ-լատընըզդըն վալիտէսինին եէրինէ կէչէրէք սիզէ զէվճէ օլամամ · · · հալվարըրըմ, րէճա իսէրիմ, պէնի սիզէ զէվճէ Քիմէք Քէտավվուրընտան վազ կէչինիզ · · ·

Թագ՝ Մարթըն էլէրինի սըգարագ։—Լաքին պէն սիզի քէմալը մահհապէք-լէ սէվէրիմ · · · տէյլի տիվահէ կիպի սէվէրիմ։

Մարթ։—ԳիննէՔս քէնտի քէնտինիզէ եալան սէօյլէյօրսընըզդ, քէնտի քէն-տինիզի ալտաՔըյօրսընըզդ · · ·

Թագ։—Սիզին եաճընըզդտա գալգիմ պիր չիտտէքը Գէվգէլատէ իլէ չարբար, տամարլարըմտա գան էէրինէ աՔէչ ճէվճլան իսէր · · ·

Մարթ։—Տօգթօր, եալվարըրըմ, րէճա իսէրիմ, պու լագըրտըըմ սէօյլէմէ-յինիզ · · · պէնի գօրգուտըյօրսընըզդ · · ·

Թագ։—Գիր էրքէք՝ սէվտիկի գարըյա նէ տէրէճէ մուհաթապէք, Գէտտաքտար-ըզդ վէ հիւրմէք ու րիյայէք կէօսթէրէպիլիր իսէ, պէն տէ սիզէ օ տէրէճէ մու-հաթապէք, Գէտտաքտարըզդ, հիւրմէք ու րիյայէք իսարագ իթտիկիմ իչիւն սիզի գօրգուտըյօրըմ, էօյլէ՞ մի։ Էկէր գալտըՂ իթմէզ իսէնիզ, տիմէք գալգինիզ սէր-պէսթ տէյիլ տիր · · ·

Մարթ պու սօն սէօյլէրի իչիթտիքտէ Քիթրէտի։

Մէրգուժէնին ժվգիսի հագիգաթէն տէհչէքլի օլույօր իսի։

Տօգթօրըն իլանը աչգ իթտիկի սըրտաա, գըզ՝ քէնտիսինին Բօլ Ցիօժանթալա օլան մուհապպէթինի իգրար իտուպ ասլույէչէնէք օլսա, վէլիհինկմէթի օլան տօգթօրըն հիտտէթ ու զաչալընը վէ պէչքի պուղղ ու տտավէթինին քէնտի իւզէրինէ ճէչպ իտէնէք, վէ տօգթօր պրոտեզպ կիտէրէք քէնտիսինի էչնիտչն տիւչարը զարուրէթ ու սէֆալէթ էլէչէնէք իսի։

Մարթ՝ քէքէլէչէրէք։—Գանա պէնզէտիկինի ասլույէտիկինիպ միսթէվֆիկչ սէվկիւլիւ գըզընըզըն խաթրը իչնէ պու լագըրտըչը պանա սէզլէմէչինիզ, ագիգիմ, Ալլահ աչգընա օլսուն։ Գէօլէչ պիր լագըրտը իթմէչնիզլէ պէնի բէք ֆէնա պիր հալէ տիւչար իտույօրսընըզ։

Ժագ՝ գալգինտէ պիր գըզագանճըզ հասըլ օլարագ։—Մարթ, սիզ պէնի ալտտաթըօրսընըզ, պուընը բէք ալէա անլայօրըմ։ պուընա բէք էմինիմ։ սիզտէ միւչահէտէ իթտիկիմ վէ սէպէպինի անլայամատըզըմ օ տահմի մահգունէիկէթինի սէպէպինի չիմտի անլայօրըմ։ Սիզ պիրինի սէվտյօրսընըզ տա պէնիմ ճանըմտա պուլունտընըզ իչնէ անընէա գավուչամայօրսընըզ վէ պու ֆրգաթա քէհամմիւլ իտէմէյօրսընըզ։ տօղրու տէյի՞ մի։

Մարթ՝ տէլի կիսի պաչընը չէվիրէրէք։—Տօգթօր, եէթէր պէնի իսթինթագ իթտինիզ վէ տիք տիք եիւգիւժ պագտընըզ։

Ժագ։—Պիրինի սէվտիկինիպ ինգճար իտէպիլի՞ըմիսինիզ։

Գուրտտա գըզ ճա ճալան սէյլէմէչի վէ ճալօա սըրըրընը աչմալը իսի։

Հալ պու քի պու սըրտաա ճալանը իրթիքճապ իթմէչգ կէզէմ օլտուղընճատան, Մարթ՝ հէր նէ գատար սէրպէսթ վէ տօղրու սէյլէը պիր գըզ իտի իսէ տէ, պիլա քէրէտտիւա տօգթօրա ճէվապէն տէտի քի,

—Եա՛յր։ ։ ։ իա՛յր։ ։ ։ պէնի քիմսէչի սէվմէմ։ ։ ։ պէնիմ գալգիմ սէրպէսթ տիր վէ սէրպէսթ գալմագ իսթէր։

Ժագ։—Եէմին իտէ՞տիսինիզ։ ։ ։ միսթէվֆիկչ վալիտէնիզին զիքրը ճէմիլի իւգէրինէ եէմին իտէ՞տիսինիզ։ ։ ։

Գու տէֆա կէնճ գըզ՝ ճալան եէրէ եէմին իթմէչէ ճէսարէթ իթմէտի, զիրա պունատա չայանը հիւրմէթ օլան մուգատտէս պիր զիքրը ճէմիլի հիւրմէթսիզլիք վագը օլաճագ իսի։

Մարթ՝ միւնասիպ պիր թարգտա ճէվապ վէրէրէք։—Պէնիմ սէօղիւմէ չիւպհէ իտէրէք պէնի թահգիր իտույօրսընըզ։ ։ ։ սիզին հիւրմէթ ու րիայէթլինիզէ ինանտըզըմտա ճանըմըզ օլտուղըմտա չիմտի անլայօրըմ։ ։ ։ Պէն եէմին իթմէչէճէյիմ։ ։ ։

Ժագ՝ իսթիմալ իթտիկի չիտտէթը լիսանա բէչիման օլարագ։—Պէնիմ սիգտէն չիւպհէմ ճագ տըր, սէվիկիլիւ Մարթ։ ։ ։ նէ՛ եարայըմ, տէլի տիվանէչիմ, գըզգանճըզտատան նէ եարաճաղընը պիլմէյօրսուն։ ։ ։ Գանա ճաբըզըպ ագիմ իթմէլի։

Մարթ։—Անտամիմ իւչ գալգ սիգէ ագիմ իտէրիմ, զիրա սիզ պու կիւնէ գատար պէնիմ էլիկինէ չալըչտընըզը վէ հագգընտա չէֆագաթը պինիհայէ իպտագ էլէտտիկինիզ իչնէ, պու տէֆա իսթէմէչէրէք պանա պէօյլէ պիր թահգիր վէ իզաճատա պուլունտընըզընըզդա հիչ չիւպհէմ ճագ տըր։ ։ ։—տէտի, վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղտամագա պաչտագ։

Ժագ՝ մէրգուժէնին կէօյսիւ չընգըպ էնտիկինէ վէ սէլ կիպի կէօզ եաչտարը տէօքտիւկինի կէօրէրէք, պու տիւրլիւ պիր մուտտէլէճատ պուլունտընըզընա թէքրար քէնտի քէնտինէ բէչիման օլուպ, լաթիֆ վէ թիթրէք պիր սէտա իլէ։—Մարթ, սէվկիլիւ գըզճըղագ, պէն սիգէ ինանըրըմ։ ։ ։ պէն սիգէ ինանմագ իսթէրիմ։ սիգէ էօյլէ պիր լիսան իսթիմալ իթմէկէ հագգընըզ օլտուղընըզը իթիրաճ իտէրիմ, լաթին գալգինինի բահաթ թուհութպ արթըգ աղլատայընըզ, զիրա սիգին կէօզ եաչտարընըզ պէնի տիւչարը էլէմ ու քէտէր իսթյօր։ ։ ։ Պէն իւմիտինի իսթիգպալ իւգէրինէ պինա իտէէյիմ։ ։ ։ վագթ պանա մուտին օլաճագ տըր։ ։ ։ Մատտամ քի գալգինիզ սէրպէսթ տիր, ուսմարըմ քի կիւնէուն պիրինտէ պէնի էյիճէ թանըյըպ անլայատագ նէհայէթ պէնի սէվճէէքսինիզ վէ սիգի գարըլար միյանընատա մէսուա վէ պահթիյար իթմէքլիկինէ միւտտաուէճ իտէճէքսինիզ։

Պուընը տիյէրէք ժագ Լակարա՝ կէնճ գըզը քէնտիչէ տօղրու չէքտի իսէ տէ, գըզ պիր հըզ իլէ քէնտիչի տահթէ տօգթօրըն էլինտէն գուրթարտը, վէ պատէհու տէտի,

—Իսթիգպալին նէ օլաճաղընը պիլէմէմ։ լաթին ուզաթտըղընըզ եէտը իսմտատա վէ մուտտէնէթէ կիւվենտիյիմ կիւնէ լանէթ օգուչտպ բէչիման օլմագա լուրթքէն պէնի մէճպուր իթմէչինիզ։ ։ ։ Պէն սիգէ պիր բէտէր։ ։ ։ բէտէրլէրին էն ալէտտը նազարըզլա պագըլյօր իսիմ։ ։ ։ Գու պիր թաթը բուչա իսի։ ։ ։ պու բուչատտան նի՞չին պէնի մահրում իթմէկ իսթէյօրսընըզ։

Մահթէ տօգթօր Թօմրօն՝ քէնտի քէնտինի թէմամըլա պուլմըչ օլտուղընատտան, տուտտագլարընը ըսըրըպ սօուգ գանլուըգա վէ սէրթճէ պիր թարգտա ճէվապէն տէտի քի,

—Բէք ալէա, Մարթ։ ։ ։ պէն սիգի պիր տօսթ, պիր բէֆիգէ զանն իսթյօր իսիմ։ ։ ։ սիգ իսէ չիւպհէլի պիր գարը օլտուղընըզատտան, պէնիմ մուհապպէթը բէտէրտանէմէ պիլէ էմինիէթ իթմէյօր իմիչսինիզ։ ։ ։ Միգ պու կիւն պէնի բէտտա իսթյօրսընըզ, լաթին պէն զարազըմը չըգարտաճաղըմ։ Պէնիմ իլանը աչգ ու մուհապպէթ իսթիչմէ կիւճէնտիկինինիզ բէչիման օլաճագընընզ։ կիւնէուն պիրինտէ պէնի սէվճէքսինիզ, պուընա հիչ չիւպհէմ ճագ տըր, գիրա պէն պէօյլէ իսթէրիմ, վէ պէնիմ արզումա հիչ պիր շեյ մուհալէֆիէթ իսթէմէզ։

Գատէհու տահա լաթիֆ պիր սէտա իլէ իլգինէ մէգալ իսթէրէք տէտի,

—Կէլինիզ, սէվիկլիլիւ եվլատա, պիր ազ շեյ եէյճէնէք վագթ տըր։

Մարթ։—Հագգընըզ վար, տօգթօր։ ։ ։ Կիտէյիմ չու կէճէլինի չընգարըզ պիր ֆիսթան կիյէյիմ վէ տօնդրա թատտ օտտաբնա կէլէյիմ։

Ժագ Լակարա՝ թէյս չէհրէ վէ գաչտարը չաթըլտըչ օլտուղը հալտէ չէքիլտի կիթտի։

Ժագ՝ պիր հիտտէթլէ քէնտի քէնտինէ։—Էվվէթ, պէնի սէվճէքսէ տիր։ ։ ։ պէնի սէվտյօ լագըմ կէլէճէքսէ տիր։ Միւտտէթը էօմրիւմտէ պիրինճի տէֆա օլարագ գալտիմ՝ միւպէլլաի աչգ ու սէվտա օլույօր։ ։ ։ իլքի վէ սօնը պու օլաճագ տըր։ ։ ։ իսթէրիմ քի Մարթ պէնիմ գարըմ օլսուն։ ։ ։ Մէրգուժէ գըզ պունա մուհալէֆէթ իսթյօր ամմա, նէ՞ օլուր։ Պէնիմ թահգիր հիւքմիտտէ տիր ։ ։ ։ պանա իթաաթ իսթէճէք տիր։ ։ ։ Գու իչ վագթէա օլաճագ տըր, վէ էկէր

չաքըշագ լագըմ կէլիր իսկ չաքըշաճագըմ . . . Մարթըն՝ ահվալը գալպինի պէն տէն կիզէտիկինէ էմինիմ . . . Պիշիւժէ կէնճ գըզլար կիտի պու գըզ տախի չըզտըզնա պիր աշ ու սէվտա թաասրլամըշ օլմալը տըր . . . Լաքին պու աշ ու սէվտայը ունուքճաճագ տըր ։

Սախթէ տօգթօր Թօմբըն՝ քէնտի քէնտինէ պէօյլէ սէօյլէնէրէք կիթմիշ Բասգալը պուլմըշ իտի ։

Ժագ Լակարտ՝ Մարթըն օտասընտան տիշարը չըգար չըգմազ, մէրգուժ գըզ՝ էլլէրինի պիրպիրինէ պազլայարագ տիզ իւսթիւնէ կէլիսկ, ագիլ պայընտան զայդ օլմուշ օլտուղը հալտէ քէնտի քէնտինէ քէքէլէյէրէք — Եա Բաղդիմ Ալլահ, օ գատար ճէֆա ու ըզպրրագ չէքթիքտէն սօնդրա պանա հէնուզ եէնի ճէֆա վէ ըզպրրագալար տահա՞ մը չէքտիրէճէքսին, Գէնիմ բէտէր նազարըդյա պագտըղըմ պու ատամ՝ բէտէրանէ մուհապպէթտէն պաշգա պիր մուհապպէթլէ պէնի սէվիյօր իմիշ, Գէն պու մուհապպէթ մուգաալէլէ իտէմէյճէկիմ վէ տիկէր պիրինէ ալէագա իթտիկիմ ճիհէթլէ, պու ատամդըն մուհապպէթի պանա մուճիպը աֆէթ ու ֆէլաքէթ օլաճագ տըր . . . Եա Բաղդիմ Ալլահ, պէնի հըմայէ էթ . տէն տէ, վալիտէճիկիմ, գըզճըղազընը ալտըէթտէն կէօղէթլէ . . . —տէյու տուվա իթտիքտէն սօնդրա, պիր հըզ իլէ կիյինտի վէ աշագա էնտի ։

Սուֆրայա օթուրանլարըն հէբսինտէ տէ պիր թագըմ տիւչինճէյլէր վար իքէն, թատմ՝ հիւնէնիկիզ պիր սուրէթտէ՞ վուգուս պուլմայըդ, լաքին բէք ուզուն սիւրմէտի, վէ խէթամ պուլուր պուլմազ, Ժագ՝ Մատամ Լապտարըն օղլուլլա պուլուշմագ իւզրէ տիշարը չըգար ։

Սահթէ սէքիզ իքի իւչ տագիգա գալարագ սախթէ տօգթօր՝ Սէն Սիւլթա մէյտանընա մուվասէլէթլէ, նէքտիկէրէ միւսավի եիւքսէքլիքտէ օլմայան իքի չան գուէյլի էօկի քիլիսէյէ տուխտուլ իթտի ։

Խպատէթխանէյի մէզքիւր բէք թէնհա օլուպ, պիր գաչ գատըն՝ տիզ չէօքմիւշ վէ պալըարընը իքի էլլէրինին արասընա ալմըշ օլտուգլարը հալտէ գարանըղըն իչինտէ սուս բուս տուվա վէ խպատէթ իթմէքտէ պուլընըյօրլար իտի, գիրա օ ճէսիմ քիլիսէյէ անճագ պիր գաչ գանտիլ իլէ պիր գաչ մամ եանըյօր իտի ։

Ժագ Լակարտ՝ մէզքիւր քիլիսէյինին եան քիւչիւք խպատէթխանէյէրինէյէն պիրինին եանընտա տուրտը, զիրա օրատա միհրապըն էօնհունտէ կէնճ պիր բարբաղըն վէ եախօտա բարազ գըյաքէթինտէ պիր տէլիգանլընընդն տուվա իթտիկինի կէօրմիշ վէ մէրգուժը Մատամ Լապտարըն օղու Բընէյէ պէննդէմիշ իտի ։

Սահթէ տօգթօր՝ պիր ազ վագթ քէչտըկ տիզգաթլա մէրգուժ տէլիգանլըյա պագտըգտան սօնդրա, օ օլտուղընը էյիճէ անլամագ իչինէ եանընա եագլաչտը վէ օժագընընա վուրտրագ։—Սիզօնինիզ, տէյի՞լ մի, Բընէ։—տէտի ։

Օ տէլիգանլը սահիհէն Բընէ օլտուղընատան, մէրգուժ այագա գալագը վէ էլինի տօգթօրա ուզաթարագ տէտի ։

—Էվվէթ, պէ՛ն իմ . . . Շուրատա օթուրընըզ . . . Գարտաշըրըն գարանտամաընա հէնուզ եարըմ սատաթ վար տըր . . . տիզէ սէօյլէյէճէյիմ լագըրտըբյա իսկ պու գատար պիրէ վագթ լագըմ տէյիլ տիր . . .

Ժագ Լակարտ օթուրար ։

Տէլիգանլը՝ մէրգուժըն եանընա օթուրարագ վէ տահա եավաշ պիր սէտա իլէ սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք տէտի ։

—Պիրպիրիմիզէ պու լուշմագ իչինէ Թային իթտիկիմ մահալէ էլղէթթէ քէճճիւպ իթտինիզ, սէվգիլիւ տօգթօր . . . Պունըն սէպէպինի անլատագ զօր պիր չէյ տէյիլ տիր։ Պու կիւնքի կիւն հէնուզ Թաչըմագտա օլտուղըմ գըյաքէթլէ էկէր ուժուժի պիր մահալատ սիգինէյէ պուլուշտա իտի, հէր քէսին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտէր իտիմ . . .

Ժագ.—Պէնիմ էվիմէ կէլէպիլիր իտինիզ . .

Բընէ.—Օնու տա պէն իսթէմէյօր իտիմ ։

Ժագ.—Նիչի՞ն ։

Բընէ.—Պունըն սէպէպինի չիմտի անլայաճագսընըզ . . . Եարըն Թէրթը Թարիհը բուհպանիյէթ իտէճէկիմ հալտէ տիզ չէօքմիւշ քէմալը տիյանէթլէ իպատէթ իթտիկիմէ պէնթէ տէ իսթիդրատ իթտինիզ . . . պուէնըն տա սէպէպինի անլամագ գօլայ պիր չէյ տիր . . . Վագըա բարազլըդա հիչ իսթիտատըմ եօգ տըր, լաքին պէն խալխա պիր տինատարըմ, վէ Թէչավվուր իթտիկիմ մագսատէ իրմէք իչինէ պանա գուվվէթ ու ճէսարէթ վէրմէսինի ճէհնատը Հագգտան Թէմէննի իտիյօր իտիմ . . . Շիմտի պէնի տիյնէյինիզ . . .

Ժագ.—Քէմալը տիգգաթլա սիզի տիյնէյէճէյիմ.

Բընէ.—Սիզին էվի կէլմէք իսթէմէտիկիմին սէպէպինի չիմտի սիզէ խյահ իտէճէյիմ . . . Լաքին միւսաաատէնիզլէ էվվէլ պէ էվվէլ սիզէ պիր չէյ սիւվալ իտէյիմ ։

Ժագ.—Պույուրընըզ . . .

Բընէ.—Պիր մուայէնէ իճրա իթտիրմէք իւզրէ վալիտէմիզ գօնաղընըզդա կէլտիկմտէ, օրատա պիր կէնճ գըզ կէօրտիւմ, մէրգուժէյի պիզի Թագտիմ իլէ ագրապաղընըզտան օլտուղընը պէյտան իթտինիզ իտի . . . —տէյիպ, պուրատա սէօզիւնի քէստիքտէ,

Ժագ.—Էյ սօնդրա նէ՞ օլմուշ . . .

Բընէ.—Սօնդրա . . . բէճա իտէրիմ, տօգթօր, աչըգտան աչըղա պանա ճէվապ վէրինիզ . . . պու կէնճ գըզ սահիհէն ագրապաղընըզտա՞ն մը տըր . . .

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ.—Ա՜հ, եանըլմամըշ իմիշիմ . . . պու ագշամ Բընէյինն պէննդէմէ պուլուշմագ իսթէմէտիկինին սէպէպինի էյի քէշֆ իթմէկիմ . . . —տէտիքտէն սօնդրա եիքտէչ սէտա իլէ իլգէկի մէզագ իտէրէք տէտի ։

—Շիւպհէ՞ մի վար, Մարթ ագրապաղտան տըր ։

Բընէ.—Եագը՞ն մը եօգտա ուզագ ագրապաղտան տըր ։

Ժագ.—Եագընճա պիր ագրապաղտ օլուպ, բէտէր վէ վալիտէսի վէֆաթ իթտիքտէ պու ալէմտէ եարա եալընըզ գալագընընտան, մէրգուժէյի եանըմա պալտըմ . . . պէ օյնէթտիմ . . . գըզմմ կիտի իւզրինէ Թիֆրէյիմ . . . Շիմտի օն սօգուզ եաշընտա տըր . . . գանընմ սիգինէյ եապտըղ իտի պիր չէյ տիր . . .

Բընէ՝ պիր սէտատ հէյէճանամիղլէ.—Տօգթօր, պէն Մատամազէլ Մարթը ճան ու կէօնիւլտէն սէվէրիմ . . .

Ժագ՝ տէլիգանլընըն սէօզիւնիւ քէսէրէք.—Մէրգուժէյի սէվէ՞մէխինիզ . . .

լաքին քէնտիսինի Թանըր Թանըմազ կիպի պիր չէյսինիզ նէ՞ . . .

Բընէ .—Գիր քէրրէ կէօրտիւմ ամմա, անիտէ ալէշագա իթտիմ . . . տէլի տի-վանէ կիպի մէրգուժէյի սէվէրիմ, լաքին պու աշգ ու մուհապպէթին մահվ ու նա-պէսիտա օլամայաճաղընը վէ միւտաֆէթը էօմրիւմտէ պու աշգ ու մուհապպէթտէն պաշգա պիր ալէշագամ օլմայաճաղընը հըչա իտիյօրում. Գու կիւն եօլա չըգաճա-ղըմտան, պիր ազ էվվէլ ճէննաթը Հագգտան Թէվհինի իթտիհիմ գուվվէթ ու ճէ-սարէթի խըսըմընըզ օլան գընդըն կէօղլէրինտէն ախզ ու իսթիհսալ իթմէք իչիւն մէրգուժէյի պիր քէրրէ տահա կէօրմէկէ բէք արզու իտէրիմ, լաքին գալըպմի սի-զէ աշմագսըզընն պու մէսէրրեթէ նաիլ վէ նասիպ օլմագ իսթէմէտիմ.

Ժագ .—Սիզ պիր նամուսլը չօճուգսընըզ . . պիլիր իտիմ, չիւնկիմ եօգ իտի.

Բընէ .—Գու գընդ սէրպէսթ մի տիր, քիմսէյէ մէրգութ տէյիլ մի տիր.

Ժագ .—Սէրպէսթ տիր.

Բընէ .—Գու կիւնէ գատար մէրգուժէյէ պիր գօճա պուլմագ նիյէթինտէ հիչ պուլը՞նմատընըզ մը.

Ժագ .—Հիչ էօյլէ պիր նիյէթտէ պուլընմատըմ.

Բընէ .—Եաչատընը ալէմտէ մէրգուժէնին հիչ քիմսէյէ կէօզ աթմատընընը մէ-մուլ իտէ՞րմիսինիզ.

Ժագ .—Մէմուլ իթմէքտէն մատտա, պու պապտէ Թէմամըյլա էմին օլտուղը-մը տահի իլավէթէն պէյան իտէրիմ . . .

Գու ճէվապընը իւզէրինէ իքիսի պիրտէն պիր ազ սուս տուրտուպ, իչպու սիւ-քիւթտէն սօնդրա Ժագ Լակապտ՝ կիւլիւմսէյէրէք սէօզլէնէ ատվամ իլէ տէտի.

—Շիմտի արթըգ պիլմէք իսթէտիկինիզ չէյի անլայըպ էօյրէնտինիզ, տէյի՞լ մի . . Գու Թահգիգաթընըզընն Նէթիյճէսինի սէօյլէյինիզ պագայըմ.

Բընէ՝ բէք գիյասէ սըգըրըպ ճէպիր նէֆս իտէրէք կիւճ հալ իլէ.— Օ գընդ պէնի գօճա գապուլ իտէ՞րմիսինիզ.—տէյտ սիւպպ իթտի.

Ժագ .—Սէվկիւլիւ էվվատըմ, հագգընընդտա նէ տէրէճէ Թէվֆճիւհիմ օլտու-ղընը պիլիրսինիզ, պունդն տէյիլ ու իսպաթընը սիզէ կէօսթէրմիյիմ տիր, լաքին Մարթա պէնիմ պէյճէնտիկիմ գօճայը Թէքլիֆ իթմէյէ հիչ հագգըմ եօգ տըր . . . Ֆէնտիսի քէնտի գալպինին իմթիհապ իթտիկի գօճայը այմագ լազըմ կէլիր . . . Ֆիքրիմի անլատընըզ, տէյի՞լ մի . . .

Բընէ՝ զայէթ գայըթի պիր սէտտ իլէ.—Անլայօրըմ . . .

Ժագ՝ տէվամ իլէ .—Գունտան մատտա հէր իքինիզ տէ հէնուզ բէք քիչիւք սայըլտընընըզտան, հէմտն չիմտի էվվէնվէնիզ միւնասիպ տէյիլ տիր . . . Տահա սիզին չալըշագագ վագթընըզ տըր . . . պիր ազ տահա վագթ կէչմէյի, Քամ ա-տատմ օլմալըսընըզ . . . Օ զէմտն կէլիպ պու Թալէպինիզի Թէքրար իտէպիլիրսի-նիզ, պէն տէ պու կիւնքի կիւն սիզէ վէրէմէտիկիմ ճէվապը պէլքի օ զէմտն վէրէպիլիրիմ.

Բընէ .—Պէն տէ զաթէն հարրն Թուր մուգավէլաթ մուհարրիրինտէն ախզ ի-տէճէկիմ հիրմի պէշ պին ֆրանգը՝ չալըշմագ իչիւն գապուլ իթտիմ . . . Սէրվէթ ու չէօհրէթիմի Մատտաղէլ Մարթա արզ ու Թագտիմ իթմէք իչիւն քէնտի սայ ու էմէկիմէ զէնկին վէ մէչհուր օլմագ իսթէրիմ . . . Լաքին, տօգթօր, պիր

քէրրէ սիզէ սէօյլէմիմ վէ Թէքրար սէօյլէրիմ, մէրգուժէյի պիր տէֆա տահա կէօրիւր իսկի գուվվէթ ու մէթանէթիմ հիւզ գաթ արթմագ տըր . . . քէնտի հագգընտա հըչա իթտիկիմ մուհապպէթի եօլա չըգմայտան էվվէլ քէնտիսինէ սէօյ-լէմէք, վէ էկէր քէնտիսինէ լայըգ պիր հալտէ պուլընըր իսկի լութֆէն պէնի սէ-վիպ սէվմէյճէկիների վէ գալպինի պէնիմ իչիւն հըզմէթ իսթէյէճէկիների սիւվալ էյլէմէք՝ էն չէտտա արզուլարըմտան տըր.

Ժագ .—Սէվկիւլիւմ Բընէ, սիզ հէնուզ կէնտ վէ Թէճրիւպէսիզլիկինիզ նիզ խայալաթլա մէշղուլ տըր, պու հալ՝ միւթէալլաի վագըանընըզտան անլատընըզ . . . պիր ազ վագթ կէչմէյէճէտ, էլհէմմ էպտան զանն իթտիհինիզ սէվտա վէ մուհապպէթին նէ օլտուղընը անլայաճաղընըզ . . . Պէն տէ սիզին եաղընըզտա իքէն, պիր տագգզաճընդ կէօրտիւկիմ պիր գարըյա բէք գիյասէ ալէշագա իթտիմ, եախօտ պանա էօյլէ կէլտի . . .

Բընէ .—Էյ սօնդրա՞.

Ժագ .—Սօնդրա, սիզին կիպի պէն տէ եօլճուղըզ իթտիմ, օ չէտտա ալէշագա-նընն էսէրի պիրէ գալմայըպ, եաղընըզ իսթիրէսի զիհնիմտէ գալտը . . .

Բընէ՝ պաղրըրագ .—Պէն անը հիչ պիր վագթ ունութմայաճաղըմ.

Ժագ .—Գու նէմին՝ կէնճիլիք նէմինի տիր . . .

Բընէ .—Եա՛յր, տօգթէր.

Ժագ .—Պէն տէ էօյլէ սէօյլէր իտիմ ամմա, չօգ եանըլըր իտիմ . . .

Բընէ .—Պէն եանըլմայաճաղըմա էմինիմ. եօլա չըգաճաղըմ սըրատտա, հիչ օլ-մադըտա պիր գաչ տագիգա օլտուն Մարթը կէօրմէքլիկիմէ միւտաատէ իտիրիզ . . . րէմա իտէրիմ, եալվարըրըմ . . . էկէր լութֆէն գապուլ իտէր իսկ Թէքմիլ հա-յաթըմը քէնտիսինէ հատր ու իհտտա իթմէք՝ էն սէվկիւլիւ արզում վէ էն գուվ-վէթլի իւմիտիմ օլտուղընը հուզուրընընդտա քէնտիսինէ սէօյլէմէքլիկիմէ միւտաա-տէ իտիրիզ . . . Տօգթօր, սէվկիւլիւ տօգթօր, պունը պանա նիչիւն տիրիզ իս-տէճէքսինիզ.

Գիր քէտի ֆարէյլի պիւտպիւթին էօլտիւրմէտէն էվվէլ անընլա նատըլ օյնար իսկ, Ժագ տա էօյլէ Բընէ իլէ օյնայօր իտի.

Գալէտատ Թարիֆ օլընան միւքաֆէյէմէնին հէմտն իսթիհտատընտա ատիքէ տօգթօր Թօմբսըն՝ տէլիգանըընըն մագսատինի քէչի իլէ, քէնտիսինտէն պիր լութ-ֆը ագիմ մագամընտա նէ Թալէպ վէ իսթիրհամ իտէճէկինի անլամըշ իտի.

Գինաէն ալէյհ պու Թալէպէ ատճէլ ճէվապ վէրմէյիպ, գիրա միւգուժ տէլի-գանը՝ իչպու Թալէպէյէ պիւտպիւթին քէնտիսինէ Թէօսիմ օլուդօր իտի.

Հալ պու քի, պու ինսանիըզ օյունըն հատտէն գիյասէ ուզանմասը միւնա-սէպէթսիզ օլամաղընը անլայարագ ճէվապէէ տէտի.

—Հագգընընդտա նէ տէրէճէ Թէվֆճիւհիմ օլտուղընը միւտաատէնիզէ պիր քէրրէ տահա արզ ու պէյան իտէրիմ, սէվկիւլիւմ Բընէ . . . Սիզի կէօրտիւկիմ իլք կիւնէնէ՝ հագգընընդտա պիր միւհապպէթը խատիտանէ հըչա իտտուզ, պունը սիզէ գագը նատիհաթլար իթտաըլա արզ ու ըզհար էյլէմիմ . . . Գու նատիհաթ-լարըմը իճրա իտէճէկինիզէ էմինիմ . . . Գալապալըգտան այրըլըպ քէնտի քէնտի-նէ պիր մէվզի վէ վազիյէթ բէյտա իթմէք իսթէյէն ատտամ միւգթազի օլան մէ-

սկչբնամէսի պուլունըպ էլէ կէչէրէք, վասկնթ օլընան մէպլաղ գուրթուլըր իսկ, պէնիմ կէլիպ իսպաթը վիճուա իթմէքլիկիմ լազըմ կէլիր · · ·

Ժագ·—Մութէվէգիա գօնթըն գըպըչլա պէրապէր այնը կիւնաէ տիւնեայա կէլէն ալթը նէֆէր չօճուգլարա վէրիլէն միտալեայը պէրապէր ալմաղա ուռուբ-ժայաճագընընը, տէյի՞լ մի·

Բընէ·—Շիւպհէ՞ մի վար·

Ժագ·—Մէգթիւր միտալեայը էլպէնթէէ քէմալը տիգգաթ լաչանթանընդա հընթզ իսէճէքսինիզ, տէյի՛լ մի·

Բընէ·—Օնա չօգ տիգգաթ իսէճէյիմ · · · Պու միտալեայը չօճուգլընըմտան պէրու պօյնուտա թաչընըմ վէ տայմա իւզէրիմտէ թաչընագ իսթէրիմ·

Ժագ·—Հագգընընզ վար· զայդ իթմէմէզ իչիւն պուննտան ալէա չարէ եօգ տընը· Ալլահա ըսմարլատընդ, սէվգիւլիւ էվլատըմ, եարընն ագշամ իննէլլահ եինէ կէօրիւշիրիզ·

Ժագ իլէ Բընէ՝ Սէն-Սիւլբիս քիլիսէսինտէն տիշարը չընգոլար վէ թէքբար էլլէշտիքտէն ասնդրա եէքտիկէրինտէն այրընլատընը·

Բընէ՝ վալիտէսինին իգամէթկեահընա կիտէրէք քէնտի քէնտինէ·— Հայտէ պագալըմ, Մարթըն պիր կիւն պէնի ոէվճէէյինի իւմիտ իտուպ իթմէյէճէկիմի պիլէրէք եօլա չընգաճաղըմ· Ալիմ Ալլահ, տօգթօր բէք էլմաս կիպի պիր ատամ տընը· —տիյօր իտի·

Ժագ իսկ մէրգուժ տէլիգանլընընդն հիչ պիր չէյտէն չիւպհէլէնմէքսիզին քէնտիյէ թէպիմ օլմասընա րէք գիյատէ սէվինէրէք ալէամէքը մէտրրէթ օլմագ իւզրէ էլլէրինի պիրպիրինէ սիւրթիւտիրմէքտէ վէ քէնտի քէնտինէ·—եարընն ագշամ պիր միտալեա/ընդ տահա օլաճագ տընը · · · —տիմէքտէ իտի·

Շիմտի պիգ Բէյմօն Ֆրօմանթալա նագլը քէլմա իտէրէք, պագալըմ օ կիւնիւ նէ՞ իչ կէօրմիւշ տիր·

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ օղուննա պիր թէէկրաֆ քէչիտէ իտէրէք, սէրիան վէ նահէկհան եօլա չընգմաոը իչմագ իթտիկինի պիլտիրտիքտէն սօնդրա, ալտընը էմր մուհիպինէ զապթիչէ նէզարէթի տաւրէպսինէ ագիմէթէ, զապթա բէխիմնէ օ-տասընտա մուտաթիէչիլէ պուլունմընը իտի·

Պու իքի զաթ՝ օրատա, Տիւվէրնուա իլէ Վիրժինիէնին վէֆաթընը միպէչչին ժուրնալըոը սուրէթը ճիտտիչէտ թէագիգ իթմիշէէր իտի·

Թէագիգաթը մէգթիւրէ իտիլմամ պուլունըգտա, զապթա բէխիմ՝ պու իքի կէնճէրին իգամէթկեահընա կիտիլմէ իճրատ թէհոէրիչաթ օլունմասը ֆռանսէտէն խասլի օլմայաճաղընը պէչան իթմիշ օլմաղը·

Բէյմօն·—Էֆէնտի, պէն էվվէլա Տիւվէրնուանընն սօրըմընը օլտուղը իքի կէօր մէկ իսթէրիմ·—տէտիքտէ·

Զապթա բէխիմ·—Իչթէ·—տիչէրէք, իքի Բէյմօն Ֆրօմանթալա վէրտի·

Բէյմօն՝ իքի ալըղ թէֆթիչ ու թէագիգ իթտիքտէն սօնդրա·—Պու պիր պաղ իքի տիր · · · պիր եուէլար օլմալը տընը · · · պագընընզ եէմիճ հալգալարընտան աչընմընզ եէրլէրի · · ·

Զապթա բէխիմ·—Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ, լաքին պուննտան՝ պէօյիւք պիր նէքիչէ չընգարըլամագ · · ·

Բէյմօն·—Պէն տէ էօյլէ տէրիմ, լաքին պիր վագթը միւնասիպտէ պու իչ պիր տէլիլ ու էմնրէ օլապիլիր·

Զապթա բէխիմ·—Մէմնու իտի՞րմիյինիզ · · ·

Բէյմօն·—Էվվէլ, զաննըմնա միւգքին տէյիլ իսկ պիրէ միւհիմ տիր · · · Պինաէն ալէյհ, պու իքի լուքֆէն պանա թէվտի իթմէնիզի րէճա իտէրիմ · · ·

Զապթա բէխիմ·—Ալընըզ, Լաքին գօրգարըմ քի գուժ իւզէրինտէ պիննա եաբարընընզ · · · Հէր պագ իրէյրի տէ պիր տիր · · · այնը սուրէթտէ իմալ օ-լունըրլար · · ·

Բէյմօն·—Մուայէնէ իթմէլի տիր · · · Էվվէլա պագալըմ Ամէտէ Տիւվէրնուա-նըն իգամէթկեահընտան նէ՞ մահիմամ տիպ իտէպիլէճէկիզ · · · Էօլմիյինտէն պիր կիւն ագաէմ պիրլիքտէ իչնի իչմիշ օլտուղը արգատաոը՝ էրթէսի կիւնիւ վու-գու պուլամագ պիր քէօյ քէֆէրրիւճինտէն պահա իթմիշ տիր · · · Պու իր պիր գօնագ ահբըրընտան չընգմա պիր իրէ պէնզէմէյօր · · · Պէլքի քէօյ քարաֆընտա պիր իզ պուլուրզ · · ·

Զապթա բէխիմ՝ այագա գալգարագ վէ չարգասընը ալարագ·—Պէօյլէ օլմա-սընը թէմէննի իտէրիմ ամմա, հիչ ումմատ · · · —տէտի·

Պատէհու պու իքի մէմուր՝ Ամէտէ Տիւվէրնուանընն իգամէթկեահընտա իճ-բար թէհոէրիյաթ իթմէք իւզրէ Պէլվիւտէքի ֆիւլէէն–Լագրուա սօգաղընա ազի-մէթ իթտիլէր·

Պիչ անէլրին արգասը սըրա կիտիպ տէ, թէհոէրիյաթը մէգթիւրէնին թէ-ֆէրրուաթըյլա վագթ զայդ իթմէյէճէյիզ·

Գօնթ տը Թօնէրրէօնին վէրտիկի միտալեանըն՝ միւթէվէգիա տէլիգանլընըն իգամէթկեահընտա պուլընմայաճաղընա, վէ մէրգուժ տէօչէմէճի ամէլէնին գօմ-չուլարը վէ խանէնին գաբուճըլարը հիչ պիր չէյտէն խապէրտար օլմատըգլարընտան ,վագթ օլան սիւվալարա հիչ պիր ճէվապ սէվապ իթա իտէմէյէճէկլէրինէ օգոյանլարըմզդ չիտտիէն էմին օլապիլիրլէր·

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էօհտասինէ հէվալէ օլընան պու մէնհուս վէ զարիպ մատ-տէ իւզէրինէ զայէթ տիւշիւնճէլի, վէ պէլքի ուղուն միւտատէթ իչնէ օղունտան այրընլաճաղընը սիւչիւնէրէք միւթատընտան զիյատէ մահզուն օլտուղընհալտէ կէճ վագթ Սէն Լուի ատասընտաքի իգամէթկեահընա վարտը·

Բէյմօն պիթթին կէճէ տիւշիւնիպ թաչընարագ զիհնինտէ պիր թագըմ բլան-լար թէրթիպ իթմիչքտէ վէ անէլրէ պէյէնմէյիպ պիր պիրի արտը սըրա պօզմագ-տա իսի տէ, էրթէսի կիւնիւ սապահլայըն էրքէն եինէ իճրատ թահգիգաթա թէչէպպիւս էյլէտի·

Մէրգուժըն էն գիյատէ քէչքի իթմէք իսթէտիկի չէյ՝ իքի կէնճէրին քէօյ թէֆէրրիւճինէ կիթտիքլէրի մահալ իտի· գիրա օ մահալի պուլընճա, արթըգ ան-տէն իր ուճու էլէ կէչիրէճէկի իւմիտինտէ պուլընըյօր իտի·

Մահալը մէգքիւրըն քէչքի քէնտիսինէ միւչքիլ կէօրիւնիպ, լաքին պիւսպիւ-թին մուհալ կէօրիւնմէյօր իտի·

Գրագաւմ Բէյմօն քէնտի թէհոէրիյաթընա գէյուլընը, պիպ Միրամէնիլ սօ-զաղընտաքի գօնագա ավտէթ իտէլիմ·

Ժագ Լակարտ, եանի սախիէ տօգիօր Թօմբսըն՝ Րընէ Լապատա իլէ միւլագաթտան սօնդրա գօնազա ամտէք խոէրէք, բէք եօրկուն օլմասընա մէպնի խաքիրահաթ իթմէք իւզրէ քէնտի օտասընա չէքիլմիշ խոլ։

Ժագ էրթէսի սապահ էրքէն գալգըգ, կէյա սըր քեաթխոլի օլան Բասգալը քէնտի իշ օտասընա չաղըրթտը։

Ժագ Լակարտըն բէք տիւշիւնճէլի օլտուղը՝ սիմասընտան պէլլի օլուէօր խոլ։

Բասգալ.—Նէ՞ն վար, արգատաշ· բէք հիւզնի կէօրիւնէյօրսըն, աքսի պիր չէ՞ մի օլտու։

Ժագ.—Գու սապահքի կազէթալար վա՞ր մը։

Բասգալ.—Էվվէթ, վար։

Ժագ.—Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ տիլգէր Վիրժինիին վէֆաթը հազգընտա էլան պիր չէյ եա՞զմամըշլար մը։

Բասգալ.—Էլան պիր չէյ եազմամըշլար։

Ժագ.—Գու սիւքիւթ սանա զարիպ կէօրի՞նմէյօր մը։

Բասգալ.—Հէյ պիր վագիթ։

Ժագ.—Էօյլէ ամմա պէնի տիւշիւնմիրիյօր, պէնի տիւշարը էնտիշէ խոյօր, հաքիգա գօրգուտուրյօր պիլէ· · ·

Բասգալ.—Նի՞շիւն էօյլէ։

Ժագ.—Զիւնքի պու սիւքիւթին պէհէմմէհալ պիր սէպէպի վար տըր։

31

Բասգալ.—Գիր սէպէպի՞ մի· պուննա շիւպհէ եօգ տըր, լաքին պու սէպէպի քէշֆ իթմէք պէնճէ զօր պիր չէյ տէյիլ տիր։

Ժագ.—Սէնճէ նէ՞ սէպէպ տիր։

Բասգալ.—Բօլիս հէյէթի՝ Անթուան Ֆօվէլին գաթիլինի պուլմըշ օլմայը պ, էքի կէնճէրին գաթիլէրի տէ քէնտիսինտէն գուրնաս օլտուգլարընը վէ անլէրի տախի Թուքամայտաճաղընը հրսս իսէրէք, կազէթալարըն քէնտիսինէ իգթիտարսըզլըգ սաՓֆ իթմէսինտէն վէ Բարիզ էհալիսինի քէնտի ալէյհինէ չըգարմասընտան գօրգմագտաս վէ իգթիտարսըզլըղընը միւպէյյին պիր սէօզ սէօյլէմէքտէն սագընմագտաս վէ իսիքխյարը սիւքիւթ իտուպ հիչ պիր չէյ աչըղտա վէրմէմէքտէ տիր· · · Միւլտաֆ քէչլա, տէտիկին պու սիւքիւթ՝ պանա գօրգու վէրմէկը եէրտէ գալպիմէ իթմինան կէթիրմէքտէ տիր· · · Գիպէ գուրշուն տօգանմագ։

Ժագ.—Զընղըրաղը պաղլամագ վէ բօլիսի Թուքուշտրմագ իչիւն եալընըզ պիր կազէթաճը էլվէրիր։

Բասգալ.—Է՛հ, նէ՞ օլուր· · · Գիպ Թէտաիլրը մուէսսիրէ իթթիհազ իտուպ քէչմալը մէհարէթլէ իճրան մուամէլէ իթմէքտէ օլտուղըմընտան, եագայը հիչ էլէ վէրմէմէյիզ։ Ամմիյէճէ պիր տարալը մէսէլ վար անը խաթըրնա կէթիր։ «Ճինայէթ քիմէ ֆահիշլի իսէ անը արայընըզ» տէրլէր։ Գու տարալը մէսէլէ իսթինատէն, պէն տէ տէրիմ քի, պիրպիրինի միւթէազըզ վուգու պուլան պու վէֆիյաթըն սէպէպինի պու պէհմտէ քի՛մ պուլապիլիր· · · Գօնէք տը Թօնէրիէօնին վարիսլէրին մահվ ու նապէտիտ իթմէքլիքտէ պիդիմ պիր կէօնա մէնֆաաթընմըզ օլտուղընը իսպաթ իթմէք՝ միւմքինսիզ պիր չէյ տիր· · · Իմտի, ինան օլտուն, գօրգմայագլըմ վէ գավիճէ պատարագ հէտէֆը մագսուտտա տօղրու եիւրիյէլիմ։

Ժագ.—Գալպիմէ իթմինան կէթիրտին· · · Էվվէթ, հէտէֆը մագսուտտա տօղրու եիւրիյէլիմ· հէր կիշ պիրէր մըգտար հէտէֆէ եագլաշմագտայըզ, եարըն տահա զիյատէ եագընընա կիտէճէյիզ· · ·

Բասգալ.—Եարը՞ն մը։

Ժագ.—Էվվէթ։

Բասգալ.—Նա՞սըլ։

Ժագ.—Գու ագշամ Րընէ Լապատըն միտալեասընը էլէ կէչիրէճէյիզ։

Բասգալ.—Ֆիքրինի իյզահ էթ։

Ժագ Լակարտ՝ իլք կիւնիւ Սէն-Միւրիս քիլիսէսինտէ ճէրէյան իտէն ահվալի մուխթասար պիր սուրէթտէ արգատաշընա իյզահ ու պէյան իթտի։

Բասգալ.—Տիմէք մէրգուժ տէլիգանլը՝ պու ագշամ տէմիր եօլ գաթարընընէն հարէքէթինտէն սօնդրա սթասիօնտա պէքլէյէճէք տիր, էօյլէ՞ մի։

Ժագ.—Էվվէթ, սթասիօն գաղինօսընտա պէքլէյէճէք· սէն անը բէք գօլայ Թանըյաճագսընը· · ·

Բասգալ.—Խուսուսիյլէ մէքթէպլը բուհանի չակիրտի գըյաֆէթինտէն քէնտիսինի բէք չարուգ Թանըյաճաղըմ· · ·

Ժագ.—Եա՛յր, սէնին պէնիմ կիպի կիյինմիշ օլաճագ տըր։

Բասգալ.—Գու օլմատը· · · պէն քէնտիսինի եալընըզ պիր տէֆա կէօրմիշ օլտըղըմտան, սիմասը բէք օ գատար խաթըրմտա եօգ տըր· · · Լաքին նէ՞ օլուր, պէն գօգու ալըրըմ· բուհանի էլպհէճի Թաշըմըշ օլտըղընտան, էլպէթթէ պիր աղ բուհանի Թավր ու միչվարը ալմըշ տըր· · · պէն անը պուլաճաղըմ։ Մէրգուժը սատաՓ գա՞չտա կիթմէլի ալմալը։

Ժագ.—ՍատաՓ օն բատտէչէրինէ· · · Մէրգուժա պէրաբէր Բրթի Գասթէլ գօնազընա տա ագշամ սատաՓ օն պիրտէն էվվէլ միւվաճէլէթ իթմէմէլի· · · քէչմալը իհթիյաթլա տավրանմալը տըր· · · Մատտամ Լապատա օրատտա օլաճագ տըր···

Բասգալ՝ պիր իսթիղրասը Թամմ իլէ·—Վալիտէսի՞ մի։

Ժագ.—Էօյլէ եա՛։

Բասգալ.—Գու նէ՞ ագըլսըզմա հարէքէթ տիր· · ·

Ժագ.— Գիլաքիս մէհարէթին նիհայէթ տէրէճէսի տիր, ուսթաճա պիր գօլբօ տըր· · Պէն կէօյա Մատտամ Լապատա այճագա իտուպ մէրգուժէյի քէնտիսէ պէնտա իթտիկիժտէն, օ տախի՝ Ալլահ իթմէսին, իլէրուտ քէնտիսինէ պիր գօճա օլասլիկիմ տէյու զանն իտիյօր· · · Մէրգուժէյի Բրթի Գասթէլտէ ագշամ Թատմընա տավէթ իթմիչ օլտըղընտան, կէճէ օրատտա գալաճագ, էրթէսի կիւնիւ սու քէնտրընտա պէօյիւք աղաճլարընն ալթընտա պիրլիքտէ զըր սէֆտատ իտէճէյիզ··· Թարիֆէ հաճէթ օլմատընը իւզրէ, պու գարընընն պէնիմ իտանէճէմ վէ պէնիմ բէֆտահաթընմտա պուլընընը՝ աուլիյէճէ պանա բէք պէօյիւք Փահիշէյի մուճիպ տիր··· Մէսէլա էկէր օղլունա պիր գազա վուգու պուլուր իսէ, վալիտէսի՝ պու գազատտա պէնիմ պիր կէօնա մէտհալիմ օլտըղընա չիւպհէ իտէպիլի՞ր մի։

Բասգալ.—Ձիւզի պիր չայիա մէրգուժէչի ուլանտըրապիլիր . . .

Ժագ.—Շայիա տէվէրան իթժէչէկլինի սէն ատ պէնիմ կիպի պիլիրսին . . . Գունտան մատտա թէտաղիրը իհթիյաթիչէ իթթիհադ իտէչէյիմ . . . Գիզիմ մէնաֆիիմիզ իչիւն չալըշըյորըմ, պուննա հիչ չիւզէմ իթմէ . . .

Բասգալ.—Ամատ սէն տէ . սէնին մահիր օլտըղընը պիլիրիմ, լաքին պազէն սէննին ճիւրաթը ֆէվգէլատէն պանա գօրգու վէրիյօր . . . Պանա պազգա պիր սէօյլէյէճէյին եօ՞գ մը տըր .

Ժագ.—Պազգա պիր սէօյլէյէճէյիմ եօգ տըր . անճագ Անժէլ՝ էսկի քիթապ սաթըճըսը Անթուան Ֆօվլէյին կիւնիւնտէ եարտըղը կիպի եինէ պիղտէն էվվէլ Բըթի Գասթէլ գօնաղընա ագիմէթ իտուպ կիզէլ պիր թաամ թէտարիք իթսին . . . Մէրգուժ գաատն հարէքէթ իթժէզտէն էվվէլ քէնտիսինէ թալիմաթը լազըմ իթա իտէչէյիմ .

Անժէլ Ժագըն թալիմաթընը ախպ իլէ էօյլէնտէն սօնդրա Բըթի Գասթէլէ հարէքէթ իթժէյէ հազըր օլտու . . .

Տօգթօր Թոմբսընըն՝ իսամթէկնաանը մուայէնէ իտէչէկի վագթ հիւլուլ իտուպ, տիշարթի իւնիֆգար սալօնընտա գալապալըղ Կընղլընը .

Մարթ՝ սանտըղգէնարլըղ մագամընա օթաուրմազտան էվվէլ պէր միւթատ Ժագըն նիւգիւնէ կիւլիւմէմիչ իտի .

Սաաթ ալթը պուչուգտա տօգթօր՝ մուայէնէսինէ իտիթամ վէրիպ, օ կիւնիւ պազընըմայան միւշթէրիլէրի էրթէսի կիւն պագաճաղընը պէյան իթտի .

Էօքսիւղ գըղ՝ տօգթօրըն հիսապընը վէրտի .

Մէրգուժ՝ իլք կիւնքի միւքեալէմէյի ունուԹմըշ կէօրիւնիյօր իտի . . . ՀաթԹա նիւգիւնտէ միւԹաատտան գիյատէ սէվինճ միւշահէտէ օլընըյօր իտի, լաքին պուս սախթէ մէսէրլէթ՝ Ժագըն Թէճրիւպէլի պագըչընը ալտաԹամազ իտի .

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ .—Պու գըղ՝ գալպինին հիչ քիմսէյէ մէրպուճ օյմայըղ սէրպէսթ օլտըղընը եալան սէօյլէյօր . . . պէնի ալտաԹըյօր . . . Ադամտա քիմի՞ սէվիյօր, եախօտ տահա տօգրուսը ադամտա քիմի՞ սէվճէք Թաատվուրընտա պուլընընըյօր . . . Պէն պունը անլայամազըմ . . . անլամազլընըմ լազըմ տըր . . . բազիպիմի ադըրըմ . . . Եօլըմըն իւզէրինտէ չօգ պիր վագթ հնկէլ օլմայամազ տըր .—տիյօր իտի .

Ժագ Լակարա՝ գարա գարա տիւչիւնճէլէրինի մուախթէրէն զիհնինտէն տէՔ իլէ եիւզիւնտէ պիր էսէրը ֆէրահկէթ կէօսԹէրմէկէ պաչլատը, վէ տիլորը չըԳըպ պիր եէրէ կիթմէյէ մէճպուր օլտըղընը վէ Թատտտա հազըր պուլընմայըպ էրԹէսի կիւնիւ էօյլէնտէն սօնդրա ատտէԹ իտէչէկինինէյէօքսիւղ գըղպ խապէր վէրտի .

Գատէհու իլավէի մէգալ իտէրէք տէտի .

—Մէվկիւլիւմ Մարթ, ունուԹմայընըղ, պէնիմ մուզիգալը պիրինճի սուարէմ բագար էրթէսի վուգու պուլճաղ տըր, միւսաֆիրլէրի պէնիմէ սիզ գապուլ իտուպ Թաապիմ էյլէյէճէքսինիզ .

Մարթ.— Վագըա բէք օ գատար պալընըգ տէյիլիմ տէմա պու վազիֆէյի միւժքին մէրթէպէ հիւտնիւ խպա իտէճէյիմ . անճագ պուննա պէնիմ իչիւն բէք միւշքիլ պիր մէսէլէ վար տըր .

Ժագ.—Նէ՞ մէսէլէ տիր, սէվկիւլիւ գըղճըղագ .

Մարթ.—Պէն նէ՞ կիյինէճէյիմ . Հէնուզ վալիտէմին եասընը ԹուԹժագտայըմ . . .

Ժագ.—Պէն տէ զաԹէն եաս էլպիսէնիզի չըԳարմանըզը Թալէպ իթմէմ . պու պիր պալօ տէյիլ տիր . . . պիր սէյահ ֆիսԹան կիյինիզ ամմա բէք օ գատար սատ պիչիմտէ օլմասընըն, տանԹէլալարլա միւզէյյէն օլան գօլ պաշլարընտան օժուզլարընըզըն եօգարըսը ֆարգ օլունսըն . . . պիր տէ կիւզէլ գումրալ սաչլարընըզըն իչինտէ պէյազ գօլտէլատան պիր պաղ պուլընըր իսէ, բէք միւքէմմէլ վէ ճազիպէյի օլուր . . . Պէն սիզէ պիր Թավրը նազիքեանէտէ տաավրանմանըզը Թավսիյէ իթմէմ, զիրա սիզ նէզաքէթ ու զէրաֆէթին պիզգաթ միւճէսսէմիսինիզ, անճագ սէրպէսթ պիր Թավր ու հարէքէթտէ պուլընմանըզը Թավսիյէ իտէրիմ . . . Սըղըլմայընըզ, միւնասէպէթսիզ պիր գօրգագլըգ կէօսթէրմէյինիզ . . . Մայքի էվին հանըմը սիզսինիզ, պունը չիմտիտէն զիհնինիզէ գօյընըզ . պու տա պիր կիւն սահիհ օլմազագ տըր .

Մատտազէլ Մարթ՝ պու սօն քէլիմէլէրի իչխինճէ Թիթրէտի վէ րէնկի աթըզ պիր սար սարը վէ պիր գըր գըրմըզը օլտու .

Պիր ազ սօնդրա մէրգուժ գըղ՝ տիչար օլընըզը հէյէճանընը Թէսքինէ մուվաֆֆագ օլուպ, լաքին եինէ եավաչ պիր սէտա իլէ Ժագա խիթապէն տէտի .

—Տօգթօր, տէտինիզ քի պէնի սէվէրսինիզ . . .

Ժագ.—Վէ Թէքրար սէրիմ քի, սէվէրիմ սիզի, Մարթ . Ձան ու կէօնիւլէն սէվէրիմ սիզի . . . Նէ գատար միւժքին իսէ պէն տէ սիզի օ գատար սէվէրիմ . . .

Մարթ.—Էօյլէ իսէ պունը պանա խպաթ խոնինիզ .

Ժագ.—Նա՞սըլ .

Մարթ.—Վալիտէմին եասընտան չըԳընճայա գատար արթըգ պիր տահա իչպու աչգ ու սէվտանըզտան պահա իթմէմէնիզի պանա վատ խոնինիզ . . .

Ժագ.—Պիր սէնէ . . . հէման պիր սէնէ գալպիմէ սիւքիթ իթտիրէյիմ, էօյլէ՞ մի .

Մարթ.—Պու պապատ սիզէ չօգ մինէՔատար օլաճաղըմ . . . Պու րէճաժը րէտտա իթմէյինիզ . սօն նէֆէսինի գուճաղընըզտա Թէսլիմ իտէն սէվկիլիւ քէրիմէնինիզին խաթըրը իչիւն . . . հագգըմտա հըսս իթտիրկինինիզ մուհափազկէրին խաթըրը իչիւն պու Թալէպիմի պանա տիրիղ իթմէյինիզ .

Մարթըն սէտաաը հէր նէ գատար հիւզնէնիզ խոի իսէ տէ, լէԹաֆէթ ու հէլալվէրտէն տրի տէյիլ իտի .

Ժագ Լակարա՝ կէնճ գըղըն սէօզ ու սէօհպէթինի տիյնէյէրէք պիր նէվի սէքէր հալէ տիչար օլմուչ իտի .

Նիզամընըզ վէ չէտտա պիր սուրէթտէ մէրգուժըն գալպի չարբմագտա իտի .

Ժագ.—Էյ պու պիր սէնէնին նինհայէթինտէ սիզէ աչգ ու մուհափազկէրիմտէն պահա իթտիկիմտէ, արթըգ պանա սիւքիթ իթտիրմէյէճէքսինիզ, տէյի՞լ մի .

Մարթ.—Հայր, սիւքիթ իթտիրմէյէճէյիմ . . .

Ժագ.—Վէ «—Պէն տէ սիզի սէվէրիմ—» տէյու ճէվապ վէրէճէքսինիզ, տէյի՞լ մի .

Մարթ.—Իսթիգպալին սըրրընը եալընըզ Ալլահ պիլիր . . . իսթիգպալ ճէնատը Հագգըն եէտը իլահիսինտէ տիր . . .

Ժագ.—Լաքին պանա իւմիտ վէրկյօրսընըզ նէ՞։

Մարթ.—Իւմիտի սիզ տիրիլ իթմէկէ հագգըմ եօգ տըր... —տկյէրէք կիւլիւմսեդտի վէ էլինի Ժագա ուգաթտը։

Սաթթէ տօգթօր Թօմբսընը՝ գըզըն նազիք էլինի Թուքաւրագ պիր արզուի չէհվանի իլէ տուտագլարընա կէօթիւրտիկինտէն, պու հարէքէթ՝ էօքսիւզ գըզը պիքիւն վիւճուտըյլա քիթրէքթտի։

Ժագ պատէհու.—Բէք կյի... հէր նէ գատար պիր սէնէ պիր ասր տիմէք իսէ տէ մուվաֆֆագաթ իտէրիմ... սիզ հիշ պիր չէյ տիրիլ իթմէյմ... Գունտան մաատա սիզ պէնի պիւսպիւթիւն իւմիտսիզ պրագմատըզընըզ կիպի, պէն ատ սիզի բէք զիյատէ սէվտիկիմտէն, նիհայէթ պէնի ածըյըզ ուգուն միւտաէթ աշընըզա սուզան օլմագլըզմա գաիլ օլմայաճագսընըզ... Հայր, խայր... պանա ճէվապ վէրմէյինիզ... պու իւմիտ, պու բույա իլէ պէպէնիպ եաչամագ իսթէրիմ... —տէտի վէ կէնճ գըզտան միւֆարէգաթ իթտի։

Մարթ՝ իլք կիւնտէն պէրու էյիճէ տիւչիւնիպ թաշընմըշ օլըզընտան, սախթէ տօգթօր Թօմբսընա ճէվապէն տէօյլէտիկի պիր գաչ սէօզ՝ միւթալէաթ վէ թէֆէկքիւրաթը վագըսաբընըն նէթիյճէսի իտի։

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ.—Հէր հալտէ վագթ գազանմալը տըր։ Քէտէրը ֆէրզէնտանէմի, եանի վալիտէմին եասընը քէնտիմէ սիրէր թուքայըմ... պիր սէնէ միւտաէթ իսթէյիմ... Օ զէմանա գատար տօգթօրըն աչգ ու սէվտասը պագը գալըր իսէ, էլալէթթէ հալ ու ահվալիտէ թաատիլաթ ու թէպէտտիւլաթը քէսիրէ վագը օլաճագ տըր, իհթիմալ քի Բօլը եէնիտէն կէօրիւրիմ... —տէյօր իտի։

Մէրգուժ էօքսիւզ գըզընը պու զարարսըզ հէյէտի՝ անիտէ Նաիլը մուվաֆֆագիյէթ օլմուշ, զիրա Ժագ Լակարա՝ բէք օ գատար մըրըլտանմագսընըզըն թէքլիֆինի գապուլ իթմիշ իտի։

Ժագ Լակարա՝ Բասգալ Մօնիլ իլէ սօն պիր գաչ սէօզ տահա սէօյլէնմէքտէն սօնդրա, գօնագտան չըգըպ պիր արապայա իտմուշ վէ Վէնսէն տէմիր եօլ սթասիօնընա չէքմէսինի արապաճըյա էմր իթմիշ իտի։

Լաքին հէնուզ էրքէն օլըզընտան, Ժագ պիր գազինօյա կիրտի վէ Մաատամ Լապատ իլէ պուլուշմագլարը սաաթա պէքլէտի։

Բընէ Լապատ՝ օ կիւնին պիր գըսմընտա պիր Թագըմ չէյլեր միւպայէա իտուպ եօլճըլըգ իչիւն հազըրլըգ կէօրտիւքտէն սօնդրա, վալիտէսիյլէ Թաատ իթմէյէ կէմիշ իտի։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ արթըգ մէգթէպը բուհանի գըյաֆէթինի լապիս օլմայըպ, մտի չուհատտան մաժուլ ալէա պիր գաթ բուպա կիյինմիշ վէ զայէթ քէնասիպլի օլան պէտէնինէ բէք կիւզել եագըշտըրմըշ իտի։

Հէր նէ գատար եիպիւնտէ վէ տուտագլարընա հիշ բէնկ եօգ իտի իսէ տէ, քէնտիսի զաթէն բէք կիւզել վէ նազիք պիր տէլիգանլը օլըզընտան, բէք չօգ գատընլար պունը քէնտինէ սէօյլէմէկ բէք զիյատէ արզու իտէպիլիրլէր իտի։

Սաաթ եէտի պուշագտա Մաատամ Լապատըն պէտլէմէսի պիր քիրա արապասը Թուքմազա կիթտի։

Գարուճը՝ պիր չանթա իլէ պիր սանտըղը արապանըն սանտալեասը իզերինէ

եիւքէթմէք իչիւն մէրգուժ պէտլէմէյէ եարտըմ իտուպ, պիր աղ սօնդրա անա օղուլ տէմիր եօլ սթասիօնընա տօղրու ապիմէք իթտիլէր։

Բընէ Լապատըն բաքիպ օլաճաղը տէմիր եօլ գաթարը ագչամ սաաթ սէքիզի գըրդ պէչ տագիգա կէչէրէք հարէքէթ իտէմէք իտի։

Գիւնէ մահալլէրի հէնուզ աչըլմամըշ իտի։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ վալիտէսինի գօլթուգընա ալըպ, իքիսի պիրտէն սթասիօն սաղօրընտա աղըր աղըր կէզինտիլէր վէ եավաչ պիր սէտա իլէ գօնուչտըլար։

Մալիժ օլտըղը իւզրէ, Մաատամ Լապատըն՝ օղուլնա բէք օ գատար պիր մուհապէթի եօգ իքէն, միւտաէթը էօմրիւնէ պիրինճի տէֆա օլարագ վէ հիչ պիր կէօզէ չարբար տէպտէպի օլմայարագ, չիմտի անալըգ հըսսը ուլանմըչ կէօրիւնյօր իտի։

Բընէնին կիթմէսիյլէ քէնտիսինին պիր սըգընթըսը էքսիք օլաճաղընտան, պունա տէվինճէէ եէրտէ մահզուն վէ միւքէտտէր օլտուր իտի։ Մաատամ Լապատ՝ օղուլնտան սյրըյաճաղընա հագիգաթէն բէք զիյատէ քէտէր իտիյօր իտի։

Բընէ հարէքէթի իթտիքաէն օն տագիգա սօնդրա Մաատամ Լապատա հագիգաթէն անր արթըգ ունուժաճագ վէ իսթիրըտա պիրէ կէթիրմէյէճէք իտի իսէ տէ, օղուլ հէնուզ օրտտա եանընտա պուլընտըրընտան, մէրգուժ գարը՝ քէնտիյի Թուքաճայըպ բէք չէտտա պիր հէյէճանա տիւչար օլմուշ իտի։

Բընէ քէնտիսիյլէ լագըրտը իթտիկինտէ, տէսի՝ միւթաատէն զիյատէ քէնտինինէ Թաքը կէտիյօր իտի։

Տէլիգանլը իսէ՝ չօգտան պէրու վալիտէսինին սօռագըզընա ալըմմըշ օլտըղընտան, չիմտի պիրտէն պիրէ պէօյլէ պիր չէֆագաթը ժաատրանէ իպրագ իթմէսինէ Թէաճճիպ իթմէկքաէ վէ պունը հիշ պիր չէյէ համլ իտէմէմէքտէ իտի։

Բընէ՝ պիրտէն պիրէ.— Մահզուն վէ տիւչիւնճէլի կէօրիւնէյօրսըն, վալիտէճիկիմ. պու հիւզուն ու տիւչիւնճէէ ումմաժ քի պէնիմ ապիմէքիմ իչիւն օլսուն... —տէտիքտէ, վալիտէսինին կէշգէլրի տօղուպ եանաղընտան աչաղա կէօզ եաշլարը ագժաղա պաչլատը, վէ օղուլընըն էլլէրինի Բուքուպ սըգարագ տէտի,

—Եանըլըշըն վար, էվլատըմ. ապիմէքին պանա չօգ հիւզուն ու քէտէր վէրիյօր...

Բընէ.— Նիշիւն էօյլէ. պու ապիմէքի պիննէքճա սէն արզուլէյօր իտիմ... պունտան մաատա պէն եինէ ավտէք իտէճէկիմ...

Մաատամ Լապատ.— Օչա չիւպհէ՞ մի վար... Գու հալիմ՝ հիշ եէրի եօգ պիր զաաֆը գիհն տիր. լաքին պանա էօյլէ կէլիյօր քի, պու այրըլըգ՝ պիգիմ իքիմիզ տէ մուճթիալը աֆէթ ու մուսիպէթէ օլաճագ տըր...

Բընէ.— Եինէ սէօյլէրիմ, վալիտէճիկիմ, սէն պէօյլէ իսթէտին... պու եօլճուլըգ պէնիմ իսթէր ու խայալիտէն պիրէ կէշմէյօր իտի...

Մաատամ Լապատ պաշընը էօնիւնէ ատտը։

Բընէ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Գու գօրդուլարընա կէլինճէ, սէնին տէտիկին կիպի պունլար՝ պիր զաաֆը գիհնատէն նէչէք իտիյօր... Գէն պունա հիշ էհէմմիյէթ վէրմէյիմ վէ սէնին տահի պէնիմ կիպի եաբմագլըզընը թավսիյէ իտէրիմ... Սէնին զաննընճա պու այրըլըգտան պիզէ պիր մուսիպէթի վագը օլաճագ տըր... պէն պունըն պիւսպիւթիւն աքսահի օլաճագ տէրիմ... Գէնիմ իսթիգալալէ իթթ

գատըմ վար տըր . . . Սէն չիւպհէ իսխյօրսըն, լաքին պէն իւմիտ իսխյօրըմ . . . Սէն տէ պէնիմ կիպի եար . . . իւմիտ չիւպհէտէն ալէա տըր։

Գու արա չըմէնտըքչէր գաճրանասը չալընտը։

Վագէ՛ կէշմէքտէ օլտըղընտան պիլէ՛ մահալլէրի հէմանտէյմ աչըլտը։

Րընէ՛ վալիտէսինէն այրըլըպ կիթտի Թուր իշիւն պիր պիլէ՛ ալտը։

Գիլէ՛քինի ալտըգտան սօնրա, էշեալարըն գայտ օլընտըղը սալօնա կիթտի, վէ օրատա պիր էշեա բուսուլասը ալըպ ճըղտանընա գօյտըգտան սօնդրա ենէնէ վալիտէսի Մատամ Լապառըն եանընա կէլտի։

Այրըլըգ վագ՛ը կէշմիշ չաթմըշ իտի։

Անա օղուլ ճան ու կէօնիւլտէն պիրպիրինէ սարըլըպ էօբիւշտիւէր։ Գու սըբատա իքիսինին տէ գալպի պիրլիքտէ չարբմագտա իտի։

Մատամ Լապառ՝ Թիթրէ՛ք պիր սէտա իլէ։—Ա՜հ, սէվկիլիւ էվլատըմ, Ալլահա ըսմարլատըգ, ինշալլահ եինէ կէօրիւշիւրիւգ։ աղիմէքինտէ սէնի գուճագլատըպ պուս իթտիկիմ կիպի ինշալլահ ավտէ՛ք իտէրսին տէ եինէ սանա սարրլըպ պուս իսէրիմ . . . Գու տագիգատան իթիպարէն արթըգ ոէն քէնտի պաշընա սէրպէսթ պիր ատամօղլ . . . ատամ օլ . . . սօնուընը, իսթիգպալինի տիւշիւն . . . հէր չէյտէն զիյատ քէնտինէ, սըհհէ՛թը վիճտուտինէ էյի պագ, վէ գուվվէ՛թ ու մի՛քնէ՛թին եէրինտէ օլարագ ավտէ՛ք իտուպ պանա կէլ։

Րընէ։—Սէն գատավէ՛ք իմմէ, վալիտէնիկիմ . . . պու նասիհաթլարընտան տօլայը Թէշէ՛քքիւր իտէրիմ, զիրա պէնի սէվմէյտէ օլտըղընը անլայօրըմ . . .

Մատամ Լապառ։— Եվվէլ չիւպհէ՞ մի իսխյօր իտին . . .

Րընէ։—Պիր վագ՛ը չիւպհէ իթտիմ . . . լաքին չիմտի արթըգ չիւպհէմ գալմատը . . .

Մատամ Լապառ իլէ Րընէ պիր քէրրէ տանա պիրպիրինէ սարըլըպ էօբիւշտիւքչէն սօնդրա տէլիգանլը՝ իքինճի մէվգի եօլճըլարընա մախսուս օլան սալօնա տուխուլ իթտի։

32

Ավօգաթ Լապառըն տուլ գարըսը՝ պիր ազ վագ՛ը օղլընըն արգասը սըրա պագտը։

Րընէ կէօզտէն զայտ օլընճա մէրգուզմէ գարը կէօզ եաշլարընը սիլտի, պէքլէմէ սալօնընտան տիշարը չըգտը վէ գարուտա քէնտինէ պէքլէմէքտէ օլան պիր արապայա րաքիպ օլտու . . .

Արապաճը։—Նէ՞րէյէ կիտէնէքսինիզ, մատամ։

Մատամ Լապառ։—Շուրատա, եագընը տըր . . . Վէնօէն տէմիր եօլ սթասիօնընա կիտէնէյիմ։

Արապա՝ Ասթէրլից քէօրիւսիւնէ տօղրու հարէքէթ իտուպ, մէզգիւր քէօրիւյէ տուխուլ իթտի։

Գալատէ պէյան օլընտըղը իւգրէ Րընէ՝ եօլճուլար սալօնընա կիրմիչ օլտըղընտան, օրատա իքի իւչ տագիգա տուրտրգտան սօնդրա, վալիտէսինին օրատա պուլընմատըղընա էմին օլմագ իշիւն տէօրթ Թարաֆընա քէմալը տըգգաթլա կէօզ կէզտիրէրէք տիշարը չըգտը, վէ մէրգուզմէյի օրալարտա կէօրմէյինճէ, գա-

բանմագ իւգրէ պուլընան պիլէ՛թ մահալինէ գօչարագ պիլէ՛թճիյէ խիթապէն տէտի քի։

—Էֆէնտի, սիզտէն չիտտի Թուր իշիւն իքինճի մէվգիտէն պիր պիլէ՛թ ալտըմ։ լաքին պու ագչամ պէհէմէհալ Բարիզտէ պուլընմագլըղըմ իշիւն պանա չիմտի խապէր կէլտի . . . եարըն հարէքէթ իտէճէյիմ . . . պիլէ՛թիմէ լիւզումըմ եօգ տըր . . . կէրի ալըպ բարասընը վէրէպիլի՞րմիսինիզ . . .

Գիլէ՛թճի։—Նիգամա մուզայիր տիր։ Թուրա կիտէնէ՛ք պիրիսինի պուլուպ անընա ուլայէմալըսընըզ, պուննան պագդա չարէնիզ եօգ տըր . . .

Գու էննատէ պիր եօլճը կէլիպ Թուր իշիւն իքինճի մէվգիտէն պիր պիլէ՛թ իթթիտիկինատէն,

Գիլէ՛թճի՝ Րընէյէ խիթապէն։— Իյի՛թ իյինիզ օլտու . . . սիզին պիլէ՛թինիզ պու եօլճըյա եարար։—տէտի։

Րընէ Լապառ՝ քէնտի պիլէ՛թինի պիլա միւչքիլէ՛թ մէրգում եօլճըյա գապուլ իթտիրիպ պէտէլինի ախզ իթտիքտէն սօնդրա, քէնտիսինի ալմագ իւգրէ տօգ՛թօր Թօմբսընըն կէօռտէրճէ՛ճի ատամա պէքլէմէ՛ք իշիւն կիտիպ սթասիօն գագինօսընտա սթուրտը։

Քէնտիսի օլմազ սըզը էշեասը կիտէ՛ճէ՛ք իտի իսէ տէ, պուննը հիչ ուժուրընտա իթմէ՛յօր իտի։ էլ Թէսի կիւնիւ Թուրա կիտիպ էշեա մէմուրընա բուսուլասընը կէօռէ՛րէ՛ք էշեասընը Թալէպ իտէ՛ճէ՛ք իտի։

Րընէնին պօղազը աթէշ կիպի եանմագտա օլտըղընտան, սօուգ պիր լիմօնատա կէ՛թիւրթտի, վէ ճըղտանընը ճէպհինտէն չըգարըպ պագը չէյլէր իշարէ՛թ իթտի, վէ պիր Թագըմ քեաղըտլար սըրտասընա գօյտու։

Իշպու ճըղտան էրկյիճէ տօլկուն օլուպ, իլը կիւնի սաթըն ալտըղը չէյլէրին բուսուլասը իլէ պագը մէ՛քթուպլար վէ Շերը Միտի սօգաղընտա վալիտէսինին ատրէսինէ եարտըմըշ օլտըղը «գարթ տը վիկթէր» մէվճուտ իտի։

Րընէ՝ բալթաօղընըն տիշ ճէպհինէ պիր գաչ գարթ տը վիկթէ՛ր գօյտարագ ճըղտանը պիր ազ պօշալթտըգտան սօղդրա, էվրագընը սըրտասընա գօյուպ ճըղտանը գարատը վէ պիր ագչամ կագէ՛թտասը էլինէ ալտը։

Գու տէլիգանլը՝ Մարթըն եանընտա պուլընմամաղը միւպարէ՛ք սաաթա պէքլէմէ՛քտէ օլտըղընտան, վագ՛ը քէնտիսինէ բէ՛ք ուզուն կէօրիւնէյօր իտի։

Հէր տագիգա գագինօսընն սաաթընա վէ օրատան տա գարույա պագըպ, տօգ՛թօր Թօմբսընըն գօնաղընա կէօթիւրմէ՛ք իւգրէ քէնտիսինի ալմաղա կէլէմէ՛ք ատամընն իշէրի կիրտիկինի կէօրմէյէ իւմիտ իտի։

Մատամ օնը վուրտու։

Րընէնին սատրսըզլըղը նիհայէթ տէրէմէյէ վարըլ օլուպ, արթըգ էնտիշէ պիլէ իթմէյէ պաշլայօր իտի։

Ադամպա քէնտիսինէ վէրիլէն սէօզ իհրա օլը՞նմայաճագ մը իտի։

Գու սըրատա գօնագ արապաճըսընա պէնգէր պիր ատամ գագինօսընն գարուսը իւգրինէ կէօրիւնիպ, իշէրիյէ պիր կէօզ կէզտիրտի։

Րընէնին գալպի շիտտէ՛թլէ չարբմադա պաշլատը։

Գօնագ արապաճըսընըն կէօզիւ պիր սուրէ՛թը մուսէրրանէ՛տէ մէրգում տէլիգանլընըն իւգրինէ տիքիլտի։

Տէլիգանը այազա գալգոը։

Օգուստանլարմլզը՝ Բասգալ Սօնիէ օլտըղնը էլուէթթէ թանըտգլարը պրաշաճը՝ քէնտինինէ պիր իշարէթ իթտի։

Բընէ՝ ամէլէ պրաշաճըյա տօղրու կիտիալ զայէթ եավաշ պիր ատա իլէ։

—Գէնի՞ մի պրայօրընըզ—տէյու սիւալ իթտիքտէ։

Արապաճը—Թուրա կիտէճէք օլան էկէր սիզ իտինիզ իսէ, էվվէթ, սիզի ապրայօրըմ

Բընէ—էվվէթ, պէնիմ։

Արապաճը—Իտինինիզ նէ՞ տիր։

Բընէ—Բընէ Լապառ։

Արապաճը—Էօյլէ իսէ թաամամ տըր։

Բընէ—Էյ սիզ տէ տօղթօր Թօմբընըն թարաֆընտա՞ն մը կէլիյօրսընըզ···

Արապաճը—Էվվէթ։

Բընէ—Իշկի բարամը վէրէյիմ տէ արգանըզ սըրա կէլիրիմ։—տիկէրէք իշտիկի լիմոնաթանըն բարասընը վէրտիք իւզրէ թէզկեահա կիթտիկի ողրատա արապաճը գըյաֆէթինէ պուլընան Բասգալ տիչտրը չըգտը։

Գու վագտայա քիմսէ տիգգաթ իթտէմիչ իտի։

Տէլիգանը տախի գալինճտան չըգըալ Բասգալըն եանընա կիթտի։

Բասգալ՝ սանտալեասընըն իւզէրինէ գուբէ արապասընըն աշըգ գարուսընը կէօսթէրէրէք։

—Գինինիզ, էվէնտի···—տէյտի։

Բընէ—Գէնի նէ՞րէյէ կէօթիւրտէկսինիզ։

Բասգալ—Գրէթէյլտէ տօգթօրըն էվինէ···

Բընէ—Նէ՞ վագթ օրայա վարաճաղըզ։

Բասգալ—Գիր սաաթտան։

Բընէ—Կիտէլիմ ··—տիկէրէք արապանըն չիփթէլէրի իւզէրինէ եայըլտը վէ արապա գարուսընը գարաւտը։ Բասգալ Սօնիէ պէկկրինի գամչըլաալը վէ պէկկր գըշմաղա պաչլատը։

Բընէ Լապառ՝ հէյէճանը գալգինտէն վէ ալգ ու սէվտասընտան իչէրիսի եանմագտա օլմազլա, պէկկր բէք աղըր կիտիյօր տէյու զանն իտիյօր իտի իսկ տէ, պու զաննը եանըլը օլուպ, հայվան զայէթ սիւրաթլը կիտիյօր իտի։··Բընէ՝ Մարթըն քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտըղը զաննընտա պուլընըպ, պիր ան էվվէլ տօգթօր Թօմբընըն խանէսինէ եէթիշմէք իսթէմիյինէ, պէկկրին զանատլանմասընը արզու իտիյօր իտի··

Զավալը Բընէ՝

* *

Մատամ Լապառ՝ վէնտէն տէմիր եօլ սթասիօնընտա արապատան էնիպ բարասընը վէրէրէք արապաճըյը եօլա գօյտու, պիրէք սալօնընա կիրտի վէ քէնտինինի պէքլէյէճէք օլան ատամը կէօզիսյէ արաչքըտը։

Գու գարը՝ օղլուննը ունութմըզ կիթմիշ իտի··մէրգուէմ քէնտիսինէ էվլէնէճէկինի պէկտուտ մէյտու իթտիկի ճագիպէրի ատամա պուլուչաճաղընը, օ ագչամը անընա վագթ կէչիրէճէկինի վէ էրթէսի կիւնու անընա կիւզել պիր թէֆէրրուճ իճրա իտէճէկինի տիւշիւնիւպ տուրույօր իտի։

Մալիւմիտիզ օլտըղը իւզրէ ժագ Լակարա՝ էվվէլ կէլիպ սթասիօն գագինօսընա տուխունալ իթմիշ իտի։

Մատամ Լապառ՝ մէրգուէմը կէօրմէյիպ ատաթընա պագտը, պուլուչաճագլարը ատաթա հէյնուզ պէչ տագիգա օլտըղընը անլատը վէ Եիւզիւ սթասիօնըն պէօյիւք գարուլարընտան եանա օլարագ պիր գանարէյնին իւզէրինէ կիթտուրտը։

Իւչ տագիգա սօնդրա ժագ օրթայա չըգտը։

Գարը այտղա գալգըպ մէրգուէմա տօղրու կիթտի։

Ժագ՝ մէրգուէմէնին քէնտիյէ ուզաթտըղը էլի սըգարագ—Վայ, սէվկիւլիւ մատամ, սիզ պէնտէն էվվէլ կէլմիչսինիզ, էօյլէ՞ մի։ մահճուպ օլտում, սիզի պէքլէթտիկիմէ աֆվէրընըզը իսթիրհամ իտէրիմ։

Մատամ Լապառ—Սիզէ աֆվ իտէմէէք պիր չէյիմ եօգ տըր, ազիզիմ··· Սիզ Թամ վագթընտա կէլտինիզ···պէն ատէլէ իտուպ վագթընտան էվվէլ կէլտիմ···

Ժագ—Գէն տէ սիզին կիպի վագթընտան էվվէլ կէլմէլի իտիմ···Հէր նէ հալ իսկ, գուստուրմա պագմատըղընըզտան տօղայը Թէչէքքիւր իտէրիմ···Ռեմարըմ քի հաֆիֆէէ պիր Թամամ իթտինիզ, տէյիմ մի···

Մատամ Լապառ—Էվվէթ, բէք հաֆիֆ պիր Թամամ իթտիմ···իչքահըմը հէյտան Թէքմիլ սիզին Թամամընըզա սագլատըմ։

Ժագ—Թէչէքքիւր իտէրիմ···

Մատամ Լապառ—Նէ՞ վագթ հարէքէթ իտէճէյիզ։

Ժագ—Շիմտի···—տիկէրէք պիլէթլէրի ալմագ իւզրէ Մատամ Լապառըն եանընտան այրըլտը։

Գիր ազ սօնդրա իքինի պիրտէն տէմիր եօլ գաթարընա բաքմագէն հարէքէթ իթտիլէր։

Էնէճէքլէրի սթասիօնա միւվասէլէթ իթտիքլէրինէ, եալա օլարագ Բընէի Գասթէլ գօնագընա ագիմէթ իթտիլէր։ Ո կէճէ հավա զայէթ աշըգ վէ պէրրագ օլուպ, սթասիօնտան էվի գատար եօլ տախի եագըն իտի։

Սահթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ ճէպենտէն պիր անախթար չըգարըպ գօնագընը տէմիր բարմագլըգը գարուսընը աչտը վէ բէֆիգէսկյլէ պէրապէր ավլուտան կէչիպ էվին ավլու գարուսը էօնիւնտէքի նէյրտիվինէ տօղրու կիթտի։

Գունյար նէյրտիվինէ եագլաչարգլարընտա եազըլըգ գօնագընը գարուսը աչըլտը, վէ էլինտէ պիր լամբա օլտըղը հալտէ Մատամ Անժէլ՝ գարուսընըն էչիկի իւզէրինտէ կէօրիւնտիւ։

Մատամ Լապառ՝ գօնագատա պիր գարը պուլընտըղընը կէօրիւնճէ, պունըն պէօյլէմէ օլմատըղընա չիպսէ իթմէյէրէք, պիրտէն պիրէ պօզուլտը վէ եիւգիւնըն Թիւլ էօրթիւսինի գարատտը։

Ժագ՝ Մատամ Լապառըն ֆիքրինի Թէմամըյլա անլայարագ տէրհալ տէտի քի,

—Սէվկիւլիւ Մատամ, միւսաատէ պույուրընըզ, ագրատպատտան օլան Անժէլի սիզէ Թագտիմ իտէյիմ, բէք նագիք վէ բէք ֆէտագքար պիր գադըն տըր··· Սիզտէն վէ ժագէթիմիզտէ օլան Թէչէնճիւճէն օնա գաթէն պահա իթմիչիմ տիր· պէնի սէվտիկի կիպի սիզի տախի սէվմէյէ հազըր վէ միւհէյյա տըր։

Մատամ Լապառ՝ էյինի Անժէլէ ուզաթարագ պիր խըշմ իլէ·—Գէն տէ սիզի սէվճէյիմ, Մատամ։

Անժէլ՝ կիւլիւմէչէրէք Մատամ Լապառըն էլինի սըգտը։

Ժագ՝ պիր սէվինճլէ։— Պիրպիրինիզի Թանըտընըզ . . . արթըգ տօսթ օլտը-ընըզ . . . Թատամ հազըր մը տըր։

Անժէլ։—Նէ վագթ խթէրսէնիզ հազըր տըր, պիրատէր . . .

Ժագ։— Հէմտան չիմտի խթէրիզ, զիրա ամըգտան պայըըլմայօրըզ· լաքին հվվէլա, հէյտիրէհիկիմ, Մատամ պու կէնճ հանկը օտատա եաթաճագ իսկ լուքփէն քէնտիսինի օրտայա կէօթիւրինիզ, չարգաօրնը վէ բըլխինի չըգարըրն։

Անժէլ։—Էյլէ իսկ կէլինիզ, սէվկիւլիւ Մատամ։—տիյէրէք միւսաֆիր գա-րըյը Մարթըն մէգթիւբ գօնագտա իգամէթ իթտիկի էնտատ հանկը օտատա եաթ-մըշ գալգմըշ իտի իսկ օ օտայա կէօթիւրտի։

Գու արա Ժագ՝ բըշգալար եանմագտա օլան սալօնա կիթտի, զիրա ֆէվգէլա-տէ օլարագ եէմէգ օտասընտա Թատամ իսիվէյիզ մէգթիւբ սալօնտա Թատամ իսի-լէճէք իտի, վէ սուֆրա տա օրատա հազըրլանմըշ իտի։

Սախթէ տօգթօր Թօմբօրն՝ եալնըզ բէնճէրէլէրին տէյիլ, իշ գանատլարընըն տախի էյիճէ գարալը օլուպ օլմասընընը անլամագ վէ էմին օլմագ իշիւն բէնճէ-րէլէրի եօգլատըգտան ատնդրա, իւգէրինէ պիր չօգ իշկի չիշէլերի պուլունան պիր գօնաօլա եագլաշտը, իշինէ ալթուն սարըտը պիր իշկի պուլունան վէ տատալարտան կէլմէ օլտընը՝ իւգէրինտէքի քեաղըտտան անլաշըլան պիր չիչ ալտը, մանթարը-նը աշտը, քիւչիւք պիր գատէհ գատար պօշալթըպ եէրինէ ճէպինտէն չըգարտընը քիւչիւք պիր չիչէտէն պիր օ գատար սու կիտի պիր չէյ գօյտու։

Ժագ Լակարա պուհնը եարընպ չաթատրգտան ատնդրա չիչէնին մանթարընը թէք-բար գարատը, վէ չիչէյի ներկատէն ալմըշ իտի իսկ եինէ օրատա վազ իթտի։

Պիր ազ ատնդրա Անժէլ՝ Մատամ Լապառ իլէ պէրապէր տալօնա կէլտի . . .

Մուֆրատա օթուրըլտը։

Թատամըն պիր գըտտը էվվէլճէ տուֆրատա կէթթիրիլիպ, պուհնտար՝ մանթարը գուշ եէմէկկինտէն, սըզըր ֆիլիթօտը սէօյիւշինտէն, Թավուգ մայօնէզինտէն, սէմիզ սիյահ ճիյէրտէն, վէ իրի ըստատգօզլարտան իտտարէթ պուլունմագտատ իտիլէր։

Շաթօ-Լարօզ չարատընտան ատնդրա իչիլէճէք օլան Շամբանիա չարապը՝ ատ-ուգլամտարտրն պուզը իչինէ բարըլ բարըլ բարըլտար իտի։

Գիր ճինայէթին մուգատատէմօն մագամընտա պուլունճագ օլան իչտու Թա-մամ բէք չէնիթքիլի օլտու։

Անժէլ՝ սէրկիւզէթլի կէնճլիկինին կիւզէլ կիւնէրինէտ վէ եաթատ տատա տօգ-բուտը կիւզէլ կէճէլերինէտ պալըշտը օլտընը բաթըրտընը Թավը ու հարէքէթի վէ լաթիֆէ եօլլու սէօգլէրինէ չէն ու չէնիլիքլի պիր Թատամ իթթիրիյօր իտի։

Մատամ Լապառ՝ գահգահա իլէ կիւլմէքտէ, վէ կիւլմէսինէ պէրապէր Ժա-գըն միւթէմմատինէն քէնտի իքի գատէհինէ տօլտուրընը պիր Շաթօ-Լարօզ վէ պիր Շամբանիա չարապընը իչմէքտէ, վէ տուչմագտընըն եավաչ եավաչ գաֆտը տիւմանլաթմագտա իտի։

Սաաթ օն պիրտէն պիր ազ էվվէլ Մատամ Լապառ՝ հէմ տըզ հէյ չօգ սէօյլէ-յօր իտի իսկ տէ, սէօյլէտիկի սէօգլէրտէ հէչ պիր մանա օլմատընը կիտի, տիւի տէ տայմա տօլանընյօր, վէ սէպէպտիզ օլարագ գահգահա իլէ կիւլմէսինտէ տէվամ իտտյօր իտի։

Անժէլ՝ գահվէյի վէ եէմէքտէն սօնդրա իչիլէճէք իչիկլերի կէթիրիպ սուֆրա-նընն իւգէրինէ գօյտու։

Ժագ՝ առալարտան կէլմէ չիչէտքի ալթուն սարընը իչիկտէն պիր քիւչիւք գատէհէ տօլտուրուպ Մատամ Լապառա Թագտիմ իտէրէք։—Պույուրընըզ, սէվ-կիւլիւ մատամ . . . բէք նէֆիս պիր իշկի տիր . . . իշկինիզի Թավսիյէ իտէրիմ . . . —ատիքտէ, Մատամ Լապառ՝ մէսէրլիք նիսպաթարը սալըվէրէրէք, մէգ-քիւր քիւչիւք գատէհատէ իշկիյէ եատտուտ եատտուտ իշտի, լաքին գատէհի պօ-չալթըպ ժասընընն իւգէրինէ գօր գօյմագ կէօզլէրի գարանտը, պալը պիր պէրիյէ պիր էօթէյէ սալտընտը վէ նիհայէթ սօլ օմատը իւգէրինէ տիւչիւպ էյլէճէճ գա-լա գալտը։

Ժագ՝ եիւքսէք սէստա իյէ։— Մատամ ույույօր . . . էյլէ պիր տէրին ույու-յօր քի, Թա եանընա կըլտըրըմ տիւչիւպ բաթլասա եինէ ույանամագ . . .

Անժէլ։—Մէրգուվէյի օտասընա կէօթիւրիւպ եաթագընա եաթըրսագ էյլի օլ-մազ մը։

Ժագ։—Էօյլէ եաբմայալըմ . . . պէն պիր չէյ տիւչիւնէյօրըմ . . կէօզլէրիննի պուրատա գարատը . . . պուրատա աշմալը տըր . . . —տիյէրէք արգասը սըրա Անժէլ կիթմէքտէ օլտըղը հալտէ Ժագ սալօնտան տիշտը չըգտը, վէ արգասընտան գարույը սըգը սըգը գարատըգտան սօնդրա ատըլ եէմէք օտասընա ագիմէթ իթտի։

Անժէլ։—Նէ՞ եապաճաղըզ։

Ժագ։—Մաքինայը հազըրլայալըմ վէ վագթ ղայպ իթմէյէլիմ։

Գու սիւվալ ճէվապտան ատնդրա իքիսի պիրտէն օգույանլարըմըզըն մալիւմի օ,ան քիչէրէ կիթտիկէր։

Օրատա Ժագ Լակարա՝ քիֆայէթ իտէճէք մըգատարտա էքէրսէկէնն նամ էճ-զայը բիւսիկիւրատճէք մաքինայա վազ իլէ մէգթիւբ մաքինայը գուրտու, վէ լաս-Թիգ պօրույը տուվարըն իշինէն Թատամ օտասընա չըգտն տէմիր պօրույա Թագտը։

Գու Թէտարիքեաթ պիքէր պիքմէզ սիւրաթլա գօչան պիր արապա սէսի իչտիրլտի։

Ժագ։—Բտագալ տըր . . . կիտիպ բարմագըգը գարույը աշընըզ . . . —տէ-տիքտէ, Անժէլ սայիկիյէտէն տիշտը չըգտը։

Ֆէնէրլէրի բարըլ բարըլ եանան արապա՝ օ սըրատա Թէվագգուֆ իթմիշ իտի։

Տօգթօր Թօմբօրընն սախթէ խը-ըմը Անժէլ՝ գիքր օլընան գարույա կիտիպ աշտը, վէ գուբէ արապատը ախըրլարընն եանընա ատղրու կիտիպ տուրտրղընտա Անժէլ ատգագ գարուսընը Թէքբար գարատը։

Բտագալ՝ տանտալեատընտան աշաղա սթլատը վէ արապատըն գարուսընը աշտը։

Բընէ։—կէլտի՞ք մի։

Բտագալ։—Էվվէլճէ, էֆէնտիմ։

Անժէլ՝ մէրգուժան իքի էրքէքլէրին եանընա կէլէրէք։—Էֆէնտի, տօգթօր Թօմբօրն չար չէմիլէ սիզէ պէքլէյօր . . . պէնիմլէ պէրապէր կէլինիպ . . .

Բընէ Լապառ՝ Անժէլին արգասը սըրա կիթտի, վէ Անժէլ մէրգուժը Թատամ

օտասընա կէօթիւրտի։ Օրատա ժագ Լակարտ մատանըն ետնըննտա լամբանըն ըշը-
ղը ալթընտա օթուրմըշ, կէօյա պիր կաղէթա օգուլօր խտի։

Մէրգուժ սախթէ տօգթօր՝ տէլիգանըն իչէրի կիրտիկինի կէօրիւնէնէ այաղա
գալգտը վէ կիւլիւմսէյէրէք էլինի Բընէյէ ուզաթտը։

Բընէ՝ պիւլէնտը ավաղ իլէ։—Ահ, տօգթօր, վագթ պանա նէ՞ գատար ու-
զուն կէօրիւնտիւ... պիրի՞մխինիզ, պէքլէտիկիմ գագինօտա ճանըմ սըգըլտը-
ղընտան, պէնի ունուԹտընըզ ուէյու զանն իթմէկէ պաշլայօր խտիմ...

Ժագ։—Գու զաննընըզ եանըզ օլտըղընը չիմտի կէօրիւյօրսընըզ ետ՞... Սիգի հիչ խաթըրտատ չըգարմատըմ։

Բընէ։—Մատմազէլ Մարթտան նէ՞ խաղէր, պանա չարուգ մալիւմաթ վէ-
րինիզ...

Ժագ։—Հէյտան Թէմամըյլա քէօպը սըհհէթ իթմիչ տիր... սիգի պէքլէյօր։

Բընէ։—Տիմէք պէնիմ իչիւն քէնտիսինէ սէօյլէտինիզ, էօյլէ՞ մի։

Ժագ։—Թէնտիսինէ իլանը աչգ իտէճէյինիզ իչիւն պէօյլէ եարմագլըղըմ լա-
զըմ կէլիր խտի։

Բընէ՝ գըբ գըրմըզը օլարագ։—Գէնի խաթըրլա՞յօր մը։

Ժագ։— Օհ, Թէմամըյլա խաթըրլայօր։ սիգի մէգթէպը բուհանի էլպիսէխ-
լէ կէօրտիւկինտէ, կէօգիւնէ բէք չարըմըչսընըզ։

Բընէ՝ քէմալը մէսէրրէֆլէ քէնտի քէնտինէ։— կէօգիւնէ բէք չարըմըՀմըյըմ
... —տէյու Թէքքար իթտիքտէն սօնրա, գօրգագ պիր Թարզտա իլտվէի մէ-
գալ իտէրէք։—Օ՞ղտայա քի քէնտիսինէ խօր կէօրիւնմիչ օլայըմ։—տէտիքտէ,

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք։—Պիլտաքիս խօշ կէօրիւնմիչսինիզ...

Բընէ։—Սէօգիւնիզէ ինանմազա ճէսարէթի իթմէյօրըմ... Գու գատար պէօ-
յիւք պիր սատտէքի տալա մէմուլ իթմէզ խտիմ... պանա էօյլէ կէլիյօր քի պիր
բույա կէօրիւյօրըմ...

Ժագ։—Էօյլէ պիր բույա քի, պուէնըն ուչանմասը հիչ օլմայաճագ տօր...

Բընէ։—Էյ Մատմազէլ Մարթը պու ագչամ կէօրէճէ՞քսիչիմ, քէնտիսինէ գօ-
նուշաճա՞ղմըշըմ։

Ժագ։—Պիր գաչ տագիգայա գատար կէօրէճէքսինիզ... կիտէչիմ կէլտիկի-
նիզի մէրգուժէյէ խապէր վէրէչիմ... լութֆէն պիր ազ սապր խտինիզ...—
տէյէրէք, Բընէ Լապատը պրագըտ տիշտը չըգտը, վէ Բընէ՝ ագլ ու զէքեասընը
զայպ խտէրէք հագիգաթէն սէրխոշ կիտի պիր հալէ տիւշար օլտու։

Սախթէ տօգթօր Թօմբըն՝ օտատան տիշտը չըգտըղընտա, մէգբիւբ Թատմ
օտասըյլա Մատամ Լապատըն ուչուտըղը սալօն արատընտագի գապուճընդն սիւրմէ-
սինի սէօսիգճէ գօյմուշ խտի։

Պուէնը եարտըգտան սօնդրա Ժագ՝ Բագալըն եանընա կիտիսէ, օ տախի ա-
րապագը գըյաֆէԹինի տէյիթիւրէրէք քիւչրտէ քէնտիսինէ պէքլէյօր խտի։

Բագալ։—Էյ, նա՞սըլ օլտու պագալըմ։

Ժագ։—Հէր չէյ Թաճմինիմ կիտի օլտու... վալիտէսի ուչուտը...

Բագալ։—Էկէր ուչանըր իսէ՞։

Ժագ։—Իհթիմալի եօգ տըր... սիւչիւճ պիր քէրրէ քի, լազըմ կէլէն Թէ-
տաալլըր իհթիյաճ իչէրի իթթիխաղ իթմիչիմ տիր... Մէրգուժինին ուչգուրը սա-
պահա զատար տէվամ իտէճէք վէ սապահտան էվվէլ տալա ուչանմայաճագ տըր...

Բագալ։—Էօյլէ խէ իհմիզէ պագալըմ...

Ժագ Լակարտ՝ տատքընը եէկէճ ճէպինտէն չըգարըգ կէօպէրինին տապքը
պագէպէրի իչէրինէ տիքէրէք, մալիւմ էճդադը օտանընն իչէրինտէ վէրմէք իւգրէ
տաղ կէլմէյէ իչի պօչ լապթիք Թօքընը սըգտը։

Իչպու մաքինա անհոտ իչէչիպ, քէրսօպէլէն Թօգընը Բընէ Լապատըն պուէլն-
տըղը օտանընն հավասը իչինէ եայտը։

Բընէ Լապատ՝ Մարթ իլէ տօգթօրըն իչէրի կիրէճէքլէրի գարուչա տօղու-
տէօճինիչ, տիք տիք օրտայա պագըյօր խտի։

Գիր տէ նակէհան մէրգուժ տէլիգանլընընն պրունընտա կիտգնէ պիր գօգու
կէլտի։

Ջանն իթտի քի, կիտգնէ գօգուլը պիր տէմիթ չինչէչէ եիւգիս օխչանըյօր
խտի։

Սէրմէքթ խտէն պու գօգու աճատտա նէ՞րէտէն կէլիյօր խտի։

Բընէ՝ պուէնը անկատտա հիչ մէրագ իթմէյիպ, կէօչիւս տօղուսը նէֆէս պէրպ
վէրմէյէ վէ չու մէմուլին զայրը լէթաֆէթմէէն Թէկէզգիւզ իթմէյէ պաշլատը։

Գիր տէ նակէհան կէօզ գարագլարը աղբրլաշարագ կէօպէրի գարանտըղընը
հրտա իթմէքլէ պէրաբէր տէօչէմէ տէ տիքընտան գաչըյօր զանն իթտի, վէ այա-
զա գալգմազա պէկհուտէ չալըշըպ, սահատլէտաը իգդիրինտէ մէրհալտը գալտը։

Գու հալտէ Բընէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէկէ Թէհրիւպէ խտուպ, հալ պու քի
պուէնտա տա տիլի տօղանարագ, տուտագլարընըն արատընտան մանէտտըղ գապա
պիր սէս չըգտը։

Գօլլարընը ուզաթմագ իսթէտի, լաքին գուվվէթի քէսիլիպ ուզաթմատտը վէ
աչաղա սարգըլտը։ բահըրտըղը վէ հիզմատըղ պիր նէֆէս պէրմէկէ պաշ-
լատը։

Ահնը մահալտէ էվվէլա տապրը Անթուան Ֆօվէլ վէ մուտտէխէրէն Ամէտէ
Տիւվէրնուա վէ տիլպէր Վիրժինի՝ չէտիտ պիր պայհընըզդա տիւշար օլարագ պուէն
տատն ագաչ նասըլ ուչուտըղտտա իսէ խէ, չիմտի տէ Բընէ Լապատ օ հալտէ ու-
չույօր խտի։

Անկէր կիտի պու զավալը տէլիգանլը տախի ուչուտըղը եէրտէ պէլիսիգճէ
վէֆաթ իտէճէք խտի։

Գիգ հինայէթին Թէֆէրրուատըրը նագլ ու հիքայէ իթմէյէճէկիպ։ Թէֆէր-
բուատըր միտտինէյի մէզհիբէ՝ օգուչանլարըմըզդա բէք պէճ մալիւմ տիր։

Եարդմ սատթ սօնդրա գօնթ տը Թօնէբրիչօնըն միտտալտատը՝ Բընէ Լապատըն
պօյնընտատ քէնտի գաթիլէրինին էլինէ կէչտիկի կիտի, մէրգուժ տէլիգանլընըն
քիմ օլտըղընը միտպէյինի վէ մուտտատտըգ էվվալգընը հավի օլան ճըղտատը տախի
մէրգուժան գաթիլէրին էլինէ կէչմիչ խտի։

Ժագ վէ Բասգալըն Նիկէթի չու իսի քի, մագթուլ ալլիգանլըներն Նաչխինի պուլանլար անը Մօրկ Քէչխիրխանէսինէ կէօթիւրսինլեր։

Գինանէն ալէյհ գանը ագբարլըմըշ օլան Նաչէյի կէմէ եարըսը գուրէ արապասը-նա կէօթիւրիւլ, Ժագ՝ Նաչէնին եանընտա վէ Բասգալ արապաճը գըյաֆէթին-տէ արապանըն սանտալեասընտա օթուրսը, վէ արապա՝ կրավկէ եօլընտան աչա-զա տօղրու էննիլ էվվէլա Շարանթօն վէ սանիէն Իվրի քէօրրիւսիւնտէն կէչմէք-տէն սօնդրա, Շուագի-լը-Բուա նամ մահալէ կիտէն եօլը Թուտու, վէ Բարիզ-Օր-լէան տէմիր եօլ խաթԹըներն ուճունտա, խաթԹը մէգքիւրէ հաքիմ եիւքսէքճէ պիր մէվգիւֆ տուրտու։

Օրատա Բասգալ աշագա էննիլ մէգքիւր Թիւմէք եէրին Քա քէնարընա գա-տար կիտէրէք, գարանլըգտա նէ գատար միւմքին իսէ սագա սօլա տօղրու տիգ-գաԹլըճա պագընտը։

ՕրԹալըգտա սէս սէտա օլմայըդ, հիչ քիմսէ կէօրիւնմէյօր իսի։

Կէօք եիւգիւնտէ հէսիմ պուլուԹլար՝ այ այտընկլըներնը գարամըշ օլտըղընտան, գարանլըգ պիր գաթ տահա արԹըգ գիֆիր կիպի օլմուշ իսի։

Բասգալ՝ / էքըրար Ժագրն եանընա կէլէրէք։—Գօրգուլաճագ հիչ պիր չէյ եօգ տըր։ Քամ իսԹէտիկիմիզ հավա տըր։ . . . Իչիմիզի չարուգ պիԹիրէլիմ։—տէտի-կինի միԹէյագըպ, արապա գարուլորըներն իքիսի պիրտէն աչըլտը։ Բասգալ՝ ար-գատաչըներն եարտրմը յուա Բրինէնին ճէսէտինի սըրԹըներնա եիւքսէկնիպ էէնիտէն Թիւմ-սէկին քէնարընա կիԹաի։

Տէմիր եօլըն քէնարըներնտաքի բարմագլըղըն եագըներնա վարտրղընտա Բասգալ՝ պուդտայ չարչըրըներնտա պիր ուն չուվալընը սըրԹըներնտան աչագա տէվիրէն համմալ-լար կիպի եարարագ նաչէյի տէմիր եօլ բարմագլըղըներն էօթէսինէ ագբղվէրտի։

Գուներ եարարգտան սօնդրա քէնտիսի տէ գօլայճաճըգ բարմագլըղըն էօթէ-սինէ ագբլարըգ տէմիր եօլըներն իւգէրինտէ պուլըներտը, Նաչէյի գօլԹուգլարըներն ալԹըներտան ԹուԹարագ եօգարըը գալտըրարը, պիր գաչ ատըմ էօթէյէ սիւրիւճքէ-տի վէ այգըրըսըրնա իքի տէմիր չուպուգլարըն իւգէրինէ վագ իԹտի։

Գատէկոս Բասգալ՝ սահաթէ տօգԹօրըն եանընա ավտէք իտէրէք։

—Օլսուս . . . հայտէ կիտէլիմ . . . —տէտի։

Ժագ՝ գուլագ վէրիպ օրԹալըղը տիկնէյէրէք։—Տուր պիր ագ . . . տիկնէ։

Բասգալ։—Նէ՞ վար։

Ժագ։—Գիչէ տօղրու պիր տէմիր եօլ գաթարը կէլիյօր . . .

Բասգալ։—Հա՞նկը Թարաֆտաան

Ժագ։—Շուագի-լը-Բուա Թարաֆընտաան . . . հա՞նկը տէմիր չուպուգլարըն իւգէրինէ գօյտուն։

Բասգալ։—Կէլէն գաթար հանկը տէմիր չուպուգլարըն իւգէրինտէն կէչէճէք իսէ օրայա գօյտուս։

Ժագ։—ԻչԹէ կէլիյօր։—տէտիքտէ, Ֆիլհագիգա կէճէնին գիֆիր գարանլըղը իչինէ լօգօմօԹիֆ մաքինասընըն պաչընտա մէվզու օլան իքի Ֆէնէրլէրին բարլա-մագտա օլտըղը կէօրիւնիյօր իսի։

Ժագ՝ Բասգալա։— Զարուգ պէկիրին տիկնինի ԹուԹ . . . իհԹիմալ քի

հայվան իւրքիւպ պիր բաՔրըրը չըգարըր վէ պաչըմըզը պէյտա ուղրաՔը . . . —տէյինէ, Բասգալ գօչտու պէկիրին տիգկինինի ԹուԹտու։

Քամմ վագՔընտա եէԹիմիզ իսի, գիրա հայվան՝ գօրգու նիչանէլէրի կէօս-Քէրմէյէ պաչլայօր իսի իսէ տէ, Բասգալ՝ անը Քէսքին իԹմէյէ մուվաֆֆագ օլտու։

Գաֆար՝ քէմալը սիւրաԹլա վէ կէճէնին սիւքիւԹ վէ սիւքիւնէՔը հալինտէ տէհէՔէլի պիր բաՔրըրը իլէ կէլմէքտէ օլմաչա, ՐընԷ Լապառըն ճէսէտինի է-գիպէ արգասընա պրագարագ կէչօթ կիԹտի։

Սապահ սաաթ իւչտէ Ժագ իլէ արգատաչը ՐըԹի Գաաֆէկլ գօնաղընա ավտէք իԹմիչէր իսի։

Բասգալ՝ արապա իլէ պէկիրի տօսրրա գօյմագլա մէչղուլ օլտըղը հալտէ, Ժագ Լակարտ սալօնա տուխունլ իԹտի։

Անժէկ՝ պիր գանարէ իւգէրինէ սէրիմիզ, պիր ուչուր պիր ուչանըյօր իսի։

Մատտամ Լապառ՝ տիրսէքլէրինի մասանըն իւգէրինէ վէ պաչընը էլլէրինին ի-չինէ տահչաՔմըշ օլտըղը հալտէ, էլան տէրին պիր ուչգուս չէքիյօր իսի։

Գարմա գարըշ չէրհգիլր վէ պօչանմըշ չիչէկը հէնուզ մասանըն իւգէրինտէ պուլընըպ, չամտանլարտա եանան մուվաղղ պիԹմէկը իւգրէ պուլընըյօրլար իսի։

Ժագ Լակարտ՝ օլտուն պիր ագ էվվէլ էօտաիւրտիկի չու վալիտէնին գարշը սընտա կէչտի օթուրտու։

Սապահ օլտուղ ուչուչարըրըճը էճզանըն տա ՔէչԷսիրի քէսիլտիքտէ, Մատտամ Լապառ կէօզէրինի աչը վէ պուլընտըղը հալ ու ահվալինի իւր ագըդ էյիճէ ֆարգ իտէմէտի։

Մէրգումէ գարը՝ պուլընտըղը եէր նէրէսի օլտըղընը Քանըյամայըդ էլան պիր բուչա կէօրիյօր տէչու զանն իտէրէք, ագրդ ագրդ տէօրԹ Քարաֆընա պագ մաղա պաչլատը։

Լաքին տօգԹօր Թօմբսըն՝ սըրԹըները սանտալեասընըն արգասընա տայաքմըշ վէ պաչընը տա էօնիւնէ տամըշ օլտըղը հալտէ կէօյա օրատա ուչուճագտա օլմայ-լա, Մատտամ Լապառ մէրգումը կէօրիւնճէ պիրտէն պիրէ ագը պաչընա կէլտի։

Քամմ պու սըրատա Ժագ ուտուլճաճըգ գըմըլտանըպ, պիր գօլընը եօգարը գալտըրարը, պաչընը եօգարը տիքտի վէ ուչգուսընտան ուչանըյօր կիպի կէօպէ-րինի աչտը։

ՏօգԹօր Թօմբսըն իլէ մատտամ Լապառըն պագըչլարը եէքտիկէրինէ Քէսա-տիւֆ իԹտի։

Տուտագլարընտա պիր Քէպէսիւճ միւշահէտէ օլուներ։

Մատտամ Լապառ՝ ար աչիքտար պիր մահճուպիչէքլէ։—Ա՜հ, տպիգիմ, սիգին Շամբանեա չարապընըդ նէ՞ քէսքին չէյ իմիչ . . . Ինտան հիչ ուժմազ վէ Ֆիքրին-տէն կէչիրմէդ տէ եագայը էլէ վէրիր . . . Եալընըդ պիր չէյէ պիր ագ միԹէ-սէլի օլուչյօրմ . . . Սիգ պիր էրքէք օլտըղընըդ հալտէ պէնտէն զիյատ տայանմա-սընըդ . . . Տիմէք մաղլուպիյէԹիտէն բէք օ գատար մահճուպ օլմամալը-չմ։

Պիր ագ տահա ոէյլէչիպ կէվկվէչէնտիքտէն սօնդրա Ժագ՝ պաղչէտէ պիր սա-

պահ սէյրանը իմաս իմ մէկերին քէզլիք խոհնճէ, Մատամ Լապատ պու քէզլիքի գապուլ իմաս։

Հավա զայէթ կիւզել վի լաթիֆ խոհ։

Կէօք եիւգիւ զայէթ պէրրագ օլաբդը հայտէ կիւնէչ եիւքսէլիպ, չուկուրիին ճէսիմ աղաճլարդն տալլարդը վի եարրագլարդը պրասնատան պագչէնին չիմէնլիքլերի վի Մարն ըրմաղընն տուլարդը իւզերինէ եայարագ անէրի գիյալանաբրդյօր խոհ։

Օ կիւնիւ հավա բէք միֆէրրին վի սէֆասլաիչ օլաճագ խոհ։

Մատամ Լապատ ըրմաղըն իւզերինտէ իմրահ քէֆէրրիւճ վի սէյրան խէրէքդ հէր նէվի էյլէնճէլերիչ քէնէզդիւճ իմաս իսկ տէ. քէնտի զանդրնճա օ կիւնիւ չաբուգ տագլամ օլաբդընատան, Մատանան ասնդրա Բարիզէ հարէքէթ իմահկինտէ, քէչասիւքլէ պիր ահը տէրուն չէբոհ։

Գլամ սահաթ օնտա մէրգուճմէ տուլ գարը՝ Շէրը—Մխոհ սօգաղընատաքի իգամ մէքկեահընա ավտէթ վի միւվասէլէթ խատուգ, մէրգուճմէնէն պիր ազ սօնդրա ֆագ, Անժէլ վի Բասգալ տախի Բրթի Գասթէլ գօնաղընատն Բարիզէտ Միրօ մէսնիլ սօգաղընա միւթէվէճճիհէնէն հարէքէթ իմահլէր խոհ։

Օրատա Մարթ հէր նէ գատար եաղընդգ գալմէլ խոհ իսկ տէ, պիր տագիգա պիւէ ճանը սէգդըլմամբ խոհ։ Մէրգուճմէ գրդրն զիհնի՝ տօգթօր Թօմբրընն աչգը նակէհանիսինատն քէնտիսի իչիւն նէչէթ իսէճէք նէթայիճը վախտիմէ վի մէհնուսէ իւէ մէչդուլ օլաբդընատն, վագթըն նատըլ միբրատր իմահկինի հէմատն հիչ տուլյատ մբէ իսոհ։

Եիմտի Բէյմօն Ֆրօմանթալ նագլը քէչատ իսէլիմ։

Ճուճատա էրթէսի կիւնիւ պիւթիւն կիւն Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Ամէտ Տիվիրնուա իւէ Վիրժինին ասն ատաթլարդը նատըլ կէչիրմիչ օլաբգլարընա տախր մայիւտաթ ախգ իմահկէչ չալըչմբդ իսոհ իսկ տէ, պու պատատ հիչ պիր մայիւտաթ ալամայբդգ, ճիւղի պիր էմատէ պիւէ իսթիհնատ իսէմէմիչ իսոհ։

Մէմուրը մուտմահկէչ՝ բադար սատահբդը տախր մուտամէկկի իմաս իսատուգ, երինէ պիր չէչ մուվաֆֆագ օլամայբդգ, հէմատն թէմատբդյա մէհկուս օլաբդը վի պու զարիսդ վագատանդն իգինի պուէմատը բէք ճիւղի պիր իւմիտի պուէրնատբդը հալտէ իատնէսինէ ատէթ իմահ։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ թատատ իմահքատէն ատնդրա կկյինտի վի Շաբբլիւքատէ-րին գօնաղընա կկիմէթ իւգրէ Թուրնօն սօգաղընդն եօլընդը թուսթատ։

Գիր կիւն էվվէլ գօնքէս տը Շաբբլիւքս՝ քէնտի իսաբբը իչիւն տալկէչ նագլբրընդն սբր քեաթիսինէ վիկթա վէրմէկինի վի իսթիհանդբը պիրիքատէ պագլդ կէօքիւրէմէչէ տատ տէ. . . Գինահէն ալէչ մէքգիբր գօնագա կիմահկինտէ գօնքէս՝ մէրգուճմբ տէրհալ գապուլ իմահ։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ սաղօն գապուսընատն իշէրի կկրտիկինտէ, չէտիա պիր խէչճանը գալալէ միւթէչէա պուէրնբդյօր խոհ։

Կէրէք քէնտի իսթիգպալի վի կէրէք օղուսնդն իսթիգպալի՝ թէհլիքէտէ պուէրնբդյօր իսոհ։

Իսթիհանդբնդն բէչատ օլաճագդնդն էկկր գօնքէս քէնտհինէ իսատգր վէրէմէք օլուբ իսէ Բէյմօն բէք ֆէնա օլամագ իսոհ։

Գօնքէս տը Շաբբլիւքս՝ մէրգուճմբ կիւչէր եիւզէ գապուլ իմահկինտէն, Բէյմօն՝ պու հալի էյի պիր նիչանէ ատատ իսէրէք պիր ազ ֆէբրահչանտը։

Գօնքէս տը Շաբբլիւքս.— Սիզէ պէքէյօր իսոհ, ազիզիմ. . . Սէվինիրիզ, զիրա սիզ պիր մուճատէմ վար. . . Սիզէ վատ իմահկիմ իւգրէ տիւն ատալիյէ նագրբընդն՝ քէնտի իւզերինտէ Թէչսիրը ազիմի օլան սբր քեաթիսինի կէօրտիճմ... Հվալը մազկյէ վէ հաղրբէնիզի վէ հալ ու մէվգիի խուսուսինիզի սօն Թէֆէրրուաբընա գատար քէնտիսինէ հիքեայէ իմահմ. . . Գանատաբը քեամիլէ հասրլ իմահչ օլաբդընատան, պու հալ զանն իսէրսին պանա պիր ֆէսահաթ վէ պէլաղէթ վէրիյօր իսոհ, զիրա անդն գալմալինէ տիգգաթ կէմահրմէյէ մուտաֆիգագ օլատում... պունա իհմահհատր իսէրիմ, զիրա պիր նէզարէթ սբր քեաթիսինին կէօգիճնէ եաշ կէմահրմէյ՝ ուֆագ պիր շէյ տէյիլ տիր. . . Ինէլատատ քէչատ, մուտմահկյէ սբր քեաթիսի՝ իսթիհանդբը տէրէօհատ իմահտ, տատկյէ նագրբրընդն էնզարը սբգդաթբընա տրդ իմահէգտէչն էվվէլ, զատմէկյէ նագրբրընատ պիր տուրէթը միւնասատկատ տէրքէնտր իմահտիրէճէք տիր, գիրա սիզին նիչէ խրտամէէրէր էյհա իմահկինինի գատքահրիճէք տիր, Մէչհօչէն. մբրընդգ։

Բէյմօն՝ սէվինճհնատէն Թահբրէմէգտ վէ կէօզէրինատէն եաշչար ազմագտատ իսոհ։

Բէյմօն՝ հէյէճանդը պիր սէտատ իչէ.—Ահ, մատատմ. . . մատատմ. . . սիզ պէնի չօգ մէտատտ գբըսրընդգ. . . տիմէկ արթըգ հատրրկինթը Թատմէ իւմիտ իսէ. պիչէճկյիմ. . Աղբրբրը ալթընատ էգիմէգտ օլաբդը զէճմիր գբրբլատճագ... իսմրիսմին սօն կիւնէչերինի սէվկիսիւ էվկատրմբդն իւգրինէ նէզարէթ իմահէչ հատ իսէմէմիչ, վէ պէնիմ սատրգէն նէ օլաբդըմբ էվկատրմբդն տուչյատ մահճուտ օլմատսբնատն արթըգ գօրգմայատճադրմ, տէյիլ մի։

Մատատմ տը Շաբբլիւքս.—Գունդարբն քեաֆֆիքէսինէ միւգթէսիր օլատպիչ ճէքօսինիզ, ազիզիմ Բէյմօն... Գինատն ալէչկ միւսթէբիրէ օլուտ իւմիտինիզի գաթ իմահկյինիզ։

Բէյմօն.—Ահ, մատատմ, իւմիտիմ եաղընդգ սիզտէ տիր։

Մատատմ տը Շաբբլիւքս.—Գանա կիւվենիհկինիզտէ հագլբսընդգ, գիրա սիզէ խրտամէթ իմահկ իչիւն էլիմատն կէչինի եաբատճադրմ։

Բէյմօն.—Միւսատատէնիզէ սիզ պիր շէյ սիւվալ իսէյիմ, տալկյէ նագրբրընդն սբր քեաթիսինի պիր տահա նէ՞ վագթ կէօրէճքսինիզ...

Մատատմ տը Շաբբլիւքս.—Սալը ագշամը քէնտիսի պանա պիր վիզիթա վէրէճէկինի վէ իսթիհանդբը պիրիքատէ պալդ կէօրէճէկինի պանա խատպէր վէրտէ... Գինատն ալէչկ իսթիհատյը չաբուգ գալճմէ պալդ սալը սատպահբը պանա կէթ իրմէլի... օ կիւնիւ պէն մէգքիբր իսթիհատյը պիր չօգ զէվաթը մէսթէնէֆ Գիլատնա տէրքէնար իմահրիրիմ։

Բէյմօն.—Սալը սատպահբը իսթիհատյը մին զարբը հատտին խա, իրտայինիզ Թէսլիմ իսէրիմ։

Մատատմ տը Շաբբլիւքս.—Զօգ ալէա... Եիմտի պիր ազ տատ սիզին վէ պէնիմ էվկատրմբդզատն պահս իսէյիմ... Ֆատիճէնի Գրէթէչլտէ կէօրտիւճնիզ մի։

Բէյմօն.—Եա՛յր, մատատմ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Գու նա՞խըլ չէյ, նա՞խըլ օլույօր տա կէօրմէյօրսընըզ։

Բէյժօն.— Զապթիյէ նէզարէթինին մէմուրին զայրը պիր էֆէի իլէ չաղրըլտըղմտան, ճուժատա կիւնիւ Գրէթէյլտէն միւֆթարէյաթ իթտիմ։

Մատամ տը Շաթըլիւք.—Օրայա նէ՞ վագթ ավտէթ իտէմէքսինիզ։

Բէյժօն.—Հայֆա՛, սիրմէյօրըմ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Մէմուրին զայրը օլարագ պէյլէ հարէքէթ իթմէնիզ մախտուտընըզ Բօլ նէ՞ ատէի։

Բէյժօն.—Միւտէթի զայրը մուայյէն պիր եօլճուլըգ իճրա իտէմէկիմի պէհանէ իթթիխազ իթտիմ...

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Բօլըն զիհն ու գալպինի ճէլգ ու իչղալ իտէն կէնճ գայրը վէ ես գըզա տաիր թահարրիյաթ իճրա իթտինի՞զ մի...

Բէյժօն.—Իճրաի թահարրիյաթա պայչատըմ... լաքին թահարրիյաթը մէգքիւրէյի չիմտիլիք գաթ իթմէյէ մէճպուր օլսըմ... նէ՛ վագթ միւգքին օլուրսա ո վագթ եէնիտէն պայչայաճաղըմ, վէ ուտմարըմ քի պիր նէթիճէյէ վասըլ օլաճաղըմ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Կէնճլիք հաֆթի օլուր... Բօլ պէյքի ո վագթա գատար ուլնուքբր...

Բէյժօն.— Հանիյա էօյլէ պիր չէյ օլսա, լաքին հիչ ուժմամ... Զավալը չօճուգ սահիհէն պագա իթմիչ օլտըղընտան, պու խուսուս պանա մուճիպը էնտիչէ օլմուշ տըր, զիրա պու ալգ ու սէվտանըն քէնտիսի իչիւն պիր մէնպաը քէտէր ու թէէսսիւֆ օլմաըղնտան գէրգուլօրըմ...

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Բէյժօն, սիզ տէ հէր չէյի ֆիլնա կէօրիւրսինիզ։

Բէյժօն.—Հայաթը բինան՝ հիւզն ու քէտէրլէրիլէ մաշամաշ իսէ, գապահաթ պէնի՞մ մի տիր, մատամ... —տէյինմէ Մատամ գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ պու քէտէրը բիւրքէտէրին գալպինտէ հասըլ օլան եէնի ճէրիհայը իլթիյամըզդիր գըլմագ իւզրէ պագը մէգալաթը թէսիյէթալախա էյրատ իթտի, վէ պատէհու Բէյժօն Ֆրօմանթիա՝ մուժահիէյհա գօնթէսէ զայէթ միւթէէքքիւր օլսըղը հալտէ չէքիլտի կիթտի։

Բէյժօն՝ էվինէ կիտէր կիթմէզ տէրհալ իչէ պայչայըզ, ասլիյէ նագըրընա թագտիմ իտէմէկի վէ իգի կիւն օսնղրա գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ կէօրիւրմէյէն իսթիտայը գալէմէ ալմագլա մէչղուլ օլտու։

Սագահ սաաթ պիրտէ եանի կէճէ եարըսընտան պիր սաաթ սօնղրա մէգքիւր իսթիտանըն միւավէտտէսինի պիրիրմիչ օլտըղընտան, էրթէսի կիւնիւ թէմիզլ ալմաղա գարար վէրտի վէ զայէթ եօրկուն օլտըղընտան ույգուլա եաթտը։

34

Տուլ մատամ Լապառ՝ քէնտիսինէ սահհէյէ ալէագա իթմիչ զանն իթտիկի վէ իլէրիտէ քէնտիսինէ պիր գօճա օլաճաղը իթիգատը թամմընտա պուլընտըղը տօգթօր Թօմբսըն իլէ պէրապէր Բրթի Գասթէլ սայֆիյէսինտէ քէմալը մահզուզիյէթլէ կէչիրմիչ օլտըղը մահուտ բագար կիւնիւնին էրթէսի կիւնիւ զայէթ քէյֆի օլաբագ ույգուսընտան ույանմըշ իտի։

Մէրգումէ տուլ գարը՝ պէյթէք այնանըն գարշըսընա կէչէրէք վէ քէնտի քէնտիյի կէնճլէշմիչ պուլաբագ մէմնուննէն քէնտիյէ բէք միւքէմմէլ պիր սուբէթտէ չէքի աիւզէն վէրմէյէ պայչամըշ, վէ էօթէ պէրի կէօրիւննէն պէյագ սայչարը գօրարբպ գօրարբպ աթարագ սիյահ սայչարընը ուզուն ուզուն էօրմիչ իտի։

Մատամ Լապառ՝ եիւզիւնէ տէ հաֆիֆ պիր գաթիֆէ տիւզկիւնլիկի սիւրտիւքտէն սօնղրա, կիւզէլլիկինէ թէմամըլլա պէյէնիլ սաաթ օն պուլուգտա թէզեինաթ մուամէլէսինին խիթամ վէրտի, վէ թամամ վագթը միւրուտ իտինճէյէ գատար, միւտաէթը հայաթընտա էմսալինէ թէսատիֆ իթմէտիկի օ լաթիֆ տօգթօր Թօմբսընըն իւզէրինէ տիւչիւնտի տուբտու։

Սաաթ օն պիրտէ մէրգումէնին՝ թամամ օտասընա կիտէճէկի սըրատա օտասընըն տիչարըսընտա պիր չան սէսի իչիտիլիպ, պիր ազ սօնղրա պէսէյմէսի կէլտի տէրի քի,

—Մատամ, պիր էֆէնտի կէլմիչ, սիգինէյ պիր ազ գօնուչմագ իսթէյօր...

Մատամ Լապառ.— Քի՞մ տիր պու էֆէնտի, պէն Թանը՞րլըյըմ։

Գէյլէմէ.— Թանըյըպ Թանըմտըղընըզը պիլմէմ, լաքին պէն ատա կէօրմէմիչիմ տիր։

Մատամ Լապառ.—Նէ՞ գըյաֆէթտէ ատամ տըր։

Գէյլէմէ.—Բաալըթալը պիր ատամ օլուպ, հաքիմէ պէնզէյօր... Շուագի–լը–Բուատան մախսուսէն սիգի իչիւն կէլմիչ...

Մատամ Լապառ՝ էնտայէնտ օլարագ.— Շուագի–լը–Բուատա՞ն մը... պէնիմ օրատա հիչ պիր միւնասէպէթիմ եօգ տըր... պու նէ՛ զարիպ չէյ... Հէր նէ հալ իսէ, օ էֆէնտիյի սաղօնա կէօթիւրինիզ... պէն տէ չիմտի եանընա կիտէրիմ... —տէտի։

Կէլէն միւսաֆիր՝ չաթալ սագալը գըրգըրդ վէ գըյաֆէթի եէրինտէ պիր ատամ օլուպ, եիւզիւնէն սագալըդ եէրլէրի թաղէ Բրաչ իտիմիչ, սիյահ էչղիսէ կիյինմիչ վէ պէյագ պօյուն պագը Թագընմըշ իտի։

Գու ատամ՝ ալէմիաշըրգտան սօնղրա կյրատը սիւվալ իլէ տէտի քի,

—Մէչհուր ավօգաթ Լապառըն տուլ գէվէնէ Մատամ Լապառ սը՞զմիսինիզ։

Մատամ Լապառ.— Էվէվէթ, էֆէնտիմ... Գուլուրընըզ օԹուրընըզ —տիյէրէք, միւսաֆիրէ պիր սանտալեա կէօԹէրտի վէ քէնտիսի տահի օԹուրուպ տէտի քի,

—Էֆէնտի, ախպէպ գիյարէթինիզի լութֆէն պէյտան ու խզահ պուլյուրմանընըզա պէգլէյօրըմ։

Միւսաֆիր.—Գէն տէ չիմտի անը սէպէյէյճէյիմ, լաքին էվվէլա բէճա իտէրիմ, միւսաատ իսինիզ, սիզէ պիր գաչ չէյ սիւվալ իտէյիմ։

Մատամ Լապառ՝ բէք գիյատէ Թէճճիւպ իտէրէք.— Գանա պիր գաչ չէ՞յ մի սիւվալ իտէճէքսինիզ։

Միւսաֆիր.— Էվվէթ, մուԹլագա... Գօրգմայընըզ, մատամ, գարարսըզ չէյլէր սօրաճաղըմ...

Մատամ Լապառ.— Գուլուրընըզ, սիւվալ իսինիզ պագալըմ...

Միւսաֆիր.— Գիր օղլունըզ վա՞ր մը, մատամ։

Մատամ Լապառ՝ պիրտէն պիրէ էնտիչէ վէ վէսվեսէյէ տիւչար օլարագ.— Էվվէթ։

Մխսաֆիր.— Գու օղլունըզ չիմոի Բարիզոէ պուլընմամագտա տըր, տէյի՞ մի։

Մատամ Լապառտ.— ԷվվէԹ, էՓէնոիմ, չիմոի Բարիզոէ տէյիլ տիր։

Մխսաֆիր.— Շխսպէհէ օիզ եօլճըլըգ իսկյօր։

Մատամ Լապառտ.— Էօյլէ։

Մխսաֆիր.— Նէ՞ գատար վագԹատան պէրու սիզոէն մխՓարէգաԹ իԹմիշ տիր։

Մատամ Լապառտ.— Ճուճաա էրԹէսի ազշամընատան պէրու։

Մխսաֆիր.— Նէ՞րէյէ կիսիյօր խոի։

Մատամ Լապառտ.— Թուր չէհրինէ։

Մխսաֆիր.— Գուննա էմի՞նմիսինիզ։

Մատամ Լապառտ.— Էմինիմ եա՛... պէն քէնտիմ քէնտիսինի տէմիր եօլ սԹատիօնընա կէօԹխրսոիմ։

Մխսաֆիր.— Հա՞նկը տէմիր եօլ սԹատիօնընա։

Մատամ Լապառտ.— Օրլէան տէմիր եօլը սԹատիօնընա։

Մխսաֆիր.— Օղլունըզ օն սէքիզ օն տօգուզ եաշընտա պիր չէյ տիր, տէյի՞ մի, մատամ։

Մատամ Լապառտ.— Օն տօգուզ եաշընտա տըր... Լաքին, էՓէնոի, պու ԹահգիգաԹ նէտի՞ն իչմասի իսկյօր... օղլուճա տաիր պանա պիր չէյ մի խասպէր վէրմէյէ կէլմինիզ։—տէյու սխվալ իԹմէքտէ, կէլէն ատամ՝ զանն իսէրսին սըզԹըրմազա պաշլայըզ, իԹմալ ճէվապտա Թէրէտտուա իԹտիկի աչիքտար կէօրխընէյօր խոի։

Մամաֆիհի պու պապտէ պիր գարար վէրիսի, մանատըզ օլան պու սխքխԹտէն վազ կէչմէյէ լազըմ կէլիր օլըզըընատան,

Մխսաֆիր՝ ճէվապէն.— Հայը՛Ֆ, մատամ, չիմոի պանա վէրտիկինիզ պազը մալխմաԹ արԹըզ հիչ չխսպէհ պրագմայօր։

Մատամ Լապառտ՝ բէյատրըհչ տանա զիյատէ վէսվէսէ խսէրէյ՛.— Շխսպէհէ՞ մի... նէ՞ չխսպհէսի... նէ տիմէյ՛ իսԹէտիկինիզի անլատմայօրըմ... սէօյլէտիկինիզ լազըրտըլտըր պէնի տխչընըզ էնտիչէ վէ հէյէճան խսէրէյ՛... Թէքրար սխվալ խսէրէյ՛, էվվէտըմ հագգընատա պու ԹահգիգաԹ նէ՞տէն իսմասի խսէրէյ՛... ագԹըրըզճա պիր չէյ մի եաԹմըշ... պիր խաԹատա՞ մը պուլընմըշ... կէնճլէյ տիր... օլապիլիր...

Մխսաֆիր.— Նէ խաԹա վէ նէ ագԹըրըզճա պիր իշ վար տըր, մատամ... Զավալը չօճուգ մխԹէէկխի տէյիլ տիր, մալտատըր տըր...

Մատամ Լապառտ.— Մազտատ՞ր մը... իզէրինէ պիր ազ բարա վար խոի... օ՛նմայա քի խըրտըլտըր չալընըր...

Մխսաֆիր.— ԵՒայր, մատամ։

Մատամ Լապառտ.— Էօյլէ իսկ նէ՞ տիր, պալընա նէ՞ կէլմիշ տիր։

Մխսաֆիր.— Աման եա Բասպիմ, մատամ, կէօրխյօրսընըզ քի էօնխնիզտէ բէք գիյատէ հէյէճան իզէրէ պուլընըյօրմ, ԹիՓրէյօրմ։ Գու հէյէճան ու խաէճանը գալԹիմատէն՝ էլալէԹէ ազըր պիր չէյ վագը օլըզըընը Ֆարզ ու գէյատա իսէյօրսընըզ...

Մատամ Լապառտ՝ պիր ՖէլաքէԹ վուգու պուլմուշ օլմասընատան գօրգմազա պաշլայարագ.— Ազըր պիր չէ՞յ մի... Ալլահ աշգընա օլսուն, Ֆիքրինիզի խզահ խոինիզ, էՓէնոի... էվվէտըմ խասպա՞ մը, եաթալանմը՞շ մը...

Մխսաֆիր պաչընը էօնինէ ատտը։

Մատամ Լապառտ՝ սէօզինէ տէվամ իլէ.— ձէվապ վէրսէ՞նիզ, էՓէնոի... ճէվապ վէրինիզ... սիքխԹինիզ՝ մուճխալը տէչէԹ տիր, պիրի՞օրմընըզ... Շու հալինիզ՝ օղլումըն էօլմուշ օլընըընը պանա զանն իԹտիրէպիլիր։

Մխսաֆիր.— Նէզինինիզատ խյճա իԹմէք իւզրէ չայանը Թէէսսուֆ պիր մէմուրյէԹ տէրէօհտէ իԹմիշխի տիր... Գու մէմուրյէԹի խյճա խատճէկիմ սընրատա ազըմ իլէրյէ վարմայօր։

Մատամ Լապառտ.— ԳիԹիրինիզ... էՓէնոի, պիԹիրինիզ... Հէյր նէ օլուրսա օլսուն, չու շխսհէ վէ հալը Թէրէտտուտէն պէնի գուրԹարընըզ... էվվէտըմ էօլմուշ, տէյի՞ մի...

Մխսաֆիր.— էվվէԹ, մատամ...

Տուէ Մատամ Լապառտը՝ Րընէ հագգընատա բէք սօուգ պիր մուհապպէԹի օլաբըզընը պիլդ չօգտան պիլիրիդ։

Մամաֆիհի հագգընը սէօյլէմէք լազըմ իսէ, մէրգումէ գարը՝ պու խապէրը նախկհանկի ախզ իԹտիքատէ, իւզէրինէ պիր Ֆէնալըգ կէլիսի տխչարը տէչէԹ օլտուս։

Գիր վախտէ նէ գատար ազ վախուտլիք իԹմէ օլսա, էօյլէ պիր վագԹ կէլիր քի, գալպի Թէրրէնիսի րիգգաԹա կէլիր, վէ էկէր պիւսպիԹիւն պիր ճանհավար տէյիլ իսէ —քի պու տա շխքխյր Ալլահա բէք նատիր պուլընըր— պու վախտէ քէնտի էվլատը իւզէրինէ ազըր։

Գու օբրատա Մատամ Լապառտ՝ Րընէ իլէ պէրապէր քէնտիսինին իլէրուտէ էլինէ կէչմէչէք սէրվէԹ իսմիուէրի տէ զայղ ու նապէտտա օլըզըընը պիլէ ունուԹտը։

Մէրգումէ գարը՝ մամօր քէսիլիպ տուրըզը եէրտէ սալընտը վէ քէվալը մէէյուսսխյէԹինատէն նաչի քէքէլէչէրէք տէտտի,

—էօյտիւ՞ մի... խասյր, խասյր... պուննըն իսքետտը եօգ տըր վէ պէն սիզէ ինանմատ... Ճուճաա էրԹէսի կիւնիւ սարա սարդատ... զայէԹ սէվինճէյի... վէ քէստը հուրրյէԹ իԹմէսինատէն տօլայը սէրմէսօք խոի... քէնտի եաչընտա օլան վէ սըհհէԹը Թամամէյէ մազիյէԹ պուլընան ատտամ պիրտէն պիրէ էօլմէզ... Ֆիքրինիզի էյինէճ անլատտըրմ, տէյի՞ մի... եաթալանմըշ տըր, խասպա տըր, պէյքի Թէհլիքէտէ տիր, լաքին էօլմուշ տէյի՞ տիր, տէյիլ մի...

Մխսաֆիր.— Հայը՛Ֆ, մատամ, պէն եալան սէօյլէյէմէմ... Շիմոի նէ՞ սէօյլէտիմ իսկ անլատընըզ... —տէյինճէ Մատամ Լապառտ հէօնքխուր հէօնքխուր ազ լամաղա պաշլատը։

Հըչհըրըզընատան նաչի մէրգումէնին կէօյսու էնիսի չըգմագտա օլտըզը կիսի, տուտագլարը արտասընատան տա Ֆէրեատ ու Ֆիղան իչտիրիյօր խոի։

Գիր գաչ տագիգա սօնդրա պու պատհրանը չէտիտ կէչմէյէ պիր սիքխունէԹ վագը օլտուս։

Մատամ Լապառտ՝ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէկէ միւգԹէտիր օլընճա քէքէլէչէրէք.— էյ նէ՞րէտէ էօլմուշ... նա՞սըլ էօլմուշ.—տէյու սխվալ իԹտի։

Մխսաֆիր։— Շըմէնոըֆէր մէժուրլարը տիւն սապահ Շուապի–լը–Բուա գուրպինէտ տէմիր չուպուղլարըն իզէրինտէ եօլըն այգըրըսընա քաթմըշ վէ հէյուան քէամիլէն էզիլմիշ պուլմուշլար։

Մատամ Լապառ՝ եէնիտէն բէկ ֆէնա ճոը տուշարագ։— Ահ, էվլատըմ... էվլատըմ... —տէյու պաղրըրսը։

Գատէհու մէրգուզմէ գարը՝ պաշընը պիրտէն պիրէ եօգարը գալտըրըպ իյրատը սիւվալէ միւսաֆիրլա,

—Լաքին պու իշտէ եանըլմատըղընըզդա նա՞սըլ էմինսինիզ... պու ձէյլէ տիկինիզ եօլուէնին պէնիմ էվլատըմ օլտըղընը սիպէ քի՞մ իսպաթ իսթյօր։

Միւսաֆիր։— Հայըֆ, պու պաղտէ հիչ չիւպհէ օլընմամըշ... Բարտըսիւսինին պիր ճէպինտէ գարթ ոը վիզիթէչէր վար իսի... իշտու գարթ ոը վիզիթէչէրին իւզէրինտէ քէնտի իսմի —սիպին իսմինիզ— վէ սիպին ատրէսինիզ օգուընյօր իսի...

Մատամ Լապառ՝ կէօզլէրի ալըգ ալըգ էօթէչէ պէրիյէ օյնայարագ վէ տուտագլարը պէժպէյագ քէսիլէրէք։— Շիմտի նէ՞րէտէ տիր... պիչարէ էվլատըմ նէ՞րէտէ տիր...

Միւսաֆիր։— Քէնտիսինին քիմ օլտըղը անլաչըլտըղընտան, մատամ, ալըպ սիպին իգամէթկէտհուդընդա կէթիրմէք՝ պիզիմ ազըր վազիֆէմիզ իսի...

Մատամ Լապառ։— Նէ՞ տէյօրսընըզ, էֆէնտի... պուրատա՞ մը տըր, էվլատըմ պուրատա՞ մը տըր։

Միւսաֆիր։— Էվլատընըզըն նէչէօի աչագտա պիր արապա տէրմէննինտէ տիր, վէ րէֆագաֆըմտա պուլընտան տատմլար վատէթասըլա անը եօգարը չըգարըպ տաիրէննիզ կէթիրմէք իչիւն սիվտէն պիր էմր պէկլէրիմ։

Մատամ Լապառ՝ տայըզլայարագ։— Կիտիմ սիպինէ պագալըմ, էֆէնտի։

Միւսաֆիր։— Սիւքիւնէթ իւզրէ օլընըզ, րէճա իտէրիմ, մատամ, վէ պախուսուս ճէտարէթ վէ մէժանէթի էլտէն պրագմայընըզ... Սիզ պուրատա պէկլէյինիզ, պու տահա էյի օլուր... պէկլէմէնիզի Թավսիյէ իտէրիմ...

Մատամ Լապառ այագտա տուրմադա սայ իթմիշ իսի իսկ տէ, գուվվէթի քէսիլիպ պիր սանտալա իւզէրինէ տիւչէրէք վէ պաշընը իպի էլլէրինին արասընա ալարագ, եէնիտէն ազլամադա պաղլատը։

Գէօլէմէ գարը՝ չաշըրմըշ պիր հալտէ օ արա սալօնա կիրմիշ իսի։

Գու գարը՝ սօգագտա ճէնապէյնին մէվգու պուլընմադըը արապանըն էթրաֆընտա երղըլմըշ օլան գալապալըղընը կիւրիւթի վէ բաթըրտաբընը աչըպ պիր բէնչէրէտէն տույարագ մէրագ իտուպ աչագա էնմիշ վէ վուգուբը հալի կէօրմիւշ օլմալա, տիւչարը խէվֆ ու տէհշէթ լտյարագ հէյուան տէլի կիպի եօգարը չըգմըշ իսի։

Գէօլէմէ— Ահ, մատամ... մատամ... զավալը մատամ... Գու նէ՞ պէտապախըղը... պու նէ՞ տէհշէթլի ֆէլաքէթ... Շիմտի նէ՞ եարաճաղըզ...

Գու սիւվալէ միւսաֆիր հէվալ վէրէրէք։— Էն էվվէլ եարաճագ չէյ չու տըր։ պու պէտապախի տէլիգանլը պէրմիւթատ հանկը օտատա եաթար իսի իսի օրատա եաթաղընը հազըրլայընըզ... չարուգ կիտինիզ...—տէտիքտէ, պէօլէմէ գարը՝ պու քէնդիսէն իճրա իթմէք իւզրէ տիշարը չըգտը։

Միւսաֆիր տէտիկինմէ եապաճաղը ատատ՝ Շուապի–լը–Բուա սթասիօնընըն իտարէ գօմիսէրի օլուպ, սէրհան աչագա էնտի վէ նաչէյի եօգարը չըգարժագա էմր վէրտի։

Շըմէնոըֆէր ամէլէսինտէն իթի քիչի՝ նաչէյինին պուլընտըղը արապանըն իւսթիւնէ չըգըպ ուսուլճաճըդ նաչէյի եօգարը գալտըրտըլար վէ եհուքէլէյինիպ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտըլար։

Մատամ Լապառ՝ գարու գանատլարընտան պիրինէ թուքունարագ, քէնտի օտա գարուսընըն էչինի իւզէրինտէ պէկլէյօր իսի։

Մէրգուզմէ գարը՝ նաչէյի կէօրմէճէ սինիրի թուքտու, վէ սիւմմէմէք իչիւն եանընա ավաէք իթմիշ օլան Շուապի–լը–Բուա գօմիսէրինին եարտըմընա մհէքաճ օլտու։

Մատամ Լապառ՝ գօմիսէրէ տայանարագ, քիթքիչէ քիթքիչէ իթի ավէլէյին արգասը սըրա կիթտի, վէ պէօլմէ գարը՝ մէրգուման ավէլէյէ մհուքէվֆիանընը օտասընը կէօսթէրտի։

Գու իթի չսիս՝ սիպէ էօրթիս իւչ էօրթիւլմիւչ օլան նաչէյի եաթաղընը իւզէրինէ վազ իսէրէք չէքիլիպ կիթտիլէր։

Տուլ գարը՝ եաթաղա տօղրու իլէրլէյիպ էյինի մէզգիւր սիպէ էօրթիւյէ ուզաթտը։

Գօմիսէր։— Ահ, մատամ, մէնհուս պիր մէնզարէ կէօրմէճէքսինիզ... Ավլահ աչդընա օլսուն, հիչ օ՛ղատա քէնտինինիզի ածըլըպ պագմայընըզ, զիրա տահա զէյատէ քէտէրինինիզի մուճիպ օլաճագ վէ գալտինիզին եարէսինի բիւրհասուն էյլէյէճէք տիր...

Մատամ Լապառ՝ ազլայարագ։— Մէթաանէթ իւզրէ օլաճաղըմ, էֆէնտի... գավի վէ սըզը տուրաճաղըմ... սան պիր ատֆա կէտմէճէք իսթէրիմ... —տէտի վէ սիպէ էօրթիյի ճէնապէյնին իւզէրինտէն էթէյէ աթտը։

Տուլ գարըն պուռնը եարտար եարմագ տիչարը տէհշէթ օլարագ վէ կէօզլէրի նի իթի էլլէրիյլէ գարայարագ կէրի կէրի կիթտի։

Մէնզարէ հագիգաթէն մէհնուս իսի։

Նաչէյինին բարչա բարչա եըրթըլըմըշ օլան բուպալարընըն արա եէրինտէն բարչա բարչա օլմուշ օլան էթլէրի վէ էզիմ էզիմ օլան քէմիքլէրի կէօրմէճէյօր իսի։

Եալընըղ պաշը՝ թէքէրլէք պալընա բուսթ կէմիյէպ չկնէնմէմիշ, վէ տանճագ պիր տազ էթ վատէթասըլա կէօմէկսի իւզէրինտէ գալընըշ իսի։

Գէօլէմէ գարը տիշ չէօքիւպ տատմվալար օգուճագա պաշլատը։

Մատամ Լապառ տիթքէգ պագմադա էհուսարէթ իտէմէյօր իսի։

Մէրգուզմէ տուլ գարը՝ պիր տանտալա իւզէրինէ տէվրիլիպ պօղուգ պիր սէտա իլէ քէքէլէյէրէք։— Ահ, պու նէ՛ տէհշէթլի չէյ... պու նէ՛ տէհշէթլի հալ... տրթքէ պու տիւնեա պանա հարատ տըր, պու տէհշէթլի ֆէլաքէթէ պէն տայանամայընը էօլէմէյիմ... —տէտիքտէն սոնդրա, պէօլէմէ գարըյա խիթապէն իլավէ իլէ — ֆիւլի՛, գարուճըյա կիտիպ սէօյլէյինիզ, չարուգ Միրօմէհնիլ օսգաղընտա տօգթօր Թօմբսընըն գոնատընա կիթտին... քէնտիսինին պուլտուն... իգթիգա իտէրսէ պէկլէմէն... պէօրն կէթիրսէն... էօլէմէյէմէ հըտա

խոյօրըմ, եալընըզ օ պէնի գուրթարապիլիր . . . —տէյինճէ, ժիւլի ալէլաճէլէ օտաստան տիլարը չըգար։

Գէօլէմէ հէնուզ նէրտիվէնին իւզէրինտէ իքէն, Մատամ Լապատ քէնտինի ղայդ իթմէք իչին։

Ժիւլի ավտէք իթտիքտէ գօմիսէր՝ մէրգուժէյէ տէտի քի,

—Մատամընըզ պայըլտը . . . մէրգուժէյի պու օտաստան պաշգա պիր եէրէ կէօթիւրմէլի . . . ագլը պաշընա կէլտիքտէ պու մէնզարէյի արթըգ կէօրմէմէլի տիր։

Ժիւլի.— Էօյլէ խէ, էֆէնտի, մէրգուժէյի քէնտի օտասընա գատար սիւրիւդ կէօթիւրմէլի։

Գուննան գօլայ պիր չէյ եօգ իտի, զիրա Մատամ Լապատ պիր գօլթուգ սանատալեասընըն իւզէրինտէ պուլընընդ, մէզգիւր սանատալեանընն այագլարը տա ժագաալը օլտըղընատան, տէրհալ օ պիր օտայա նագլ օլաննաս։

* * *

Օգուշանլարըմընդան տէրխաթըր իտէնէգլէրի իւզրէ, օ կիւնիւ, եանի բազար էրթէսի կիւնիւ Տօգթօր Թօմսընընն Բարիզտէ իգամէթի միւնասպէթլույէ վէրճէկի սուարէ վուգուս պուլաճագտը։

Իչտու քիւչատ օսուարէսի բէք բարլագ օլաճաղընատան, Միւսմէնիլ սօգաղընտաքի գօնագատա սապահատան պէտ իլէ հէր չէյ ալթիսաթ իտի։

Պիր Թագ-Մ ուէօչէմէճիլէր, Եօրկանճլար վէ խանէ թէզկինինէ տաիր սաիր էսնաֆլար էվ սօլմուշ, քիմիսի ուէօչէմէճիլէրի տիւզէլթմէքտէ, քիմիսի պէօյիւք նէրտիվէնի նատիտէ նէպաթաթլա թէզկին իթմէքտէ, քիմիսի նէնիտէն պիր Թագըմ ավիգէլէր ատագատա վէ քիմիսի տաիսի էօթէյէ պէրիյէ չիչէքլէր վէ նէչիսիքլէր վագ էյլէմէքտէ իտիլէր։

Ժագ Լակարտ իլէ Բատգալ Սօնիէնին պէօյիւք իւմիտի պու սուարէնին իւզէրինտէ օլուպ, պու սայէտէ տօգթօրընն չէօհրէթինճէ թէէսիրը ազիմ հասըլ օլաճագ, վէ պէօյիւք ատամլարընա տահա չօգ միւնասիպլիք բէյտա իտիլճէկը իտի։

Պու եօլտա միւնասիպլիքլէր բէք գուվվէթլի օլուպ, չայէտ պագը շիւպհէլէր վագը օլտա պիլէ, տօգթօր Թօմսընը՝ օ սայէտէ եագայը գուրթարաճագ վէ նամուսընը պիր ատամ զանն օլընաճագ իտի։

Հէյ տէ քի՞մ անընն հագգընտա շիւպհէ իտէպիլճէկտի։

Էճնէպիլէր Բարիզէ կէլինճէ բօլու նէչարէթի անէրլի գօլլար իքէն, մէրգուժ Ամէրիգալը մէչհուր տօգթօրա նէչարէթը ժուժաիչէհա՝ հիւրմէթ ու բիայէթ իսգրագ իթմէքտէ պուլընըչօր իտի։

Սաթթէ տօգթօր Թօմսընընն զապըթա հէքիմլէրի միյանընտա տօսթլարը վար իտի։ Մէրգուժ տօգթօր զէննկին իտի։ պիհագգընն ալիմ սայըլըչօր իտի։ Խիւլասա զէմանէչնէն ատամը իտի։ Անընն հագգընտա շիւպհէ իթմէմէք իչիւն պու հալէրտէն տահա գուվվէթլի Թէէմինաթ օլապիլի՞ր մի իտի։

Բէչին ագչէ իլէ պիր գօնագ սաթընն ալան վէ Բարիզ միւթէպէրանընը օրայա տավէթ իտէն պիր քիմսէ՝ պիր ճինայէթ վէ հաթթա պիր գապահաթ իճրա իտէպիլի՞ր մի։

Էլպէթթէ իտէմէզ։

35

Մատամ Անժէլ իլէ Մատաղէլ Մարթ՝ սուարէնին հագըրլըգլարընա հիւսնիւ նէզարէթ իթմէք իչիւն բէք զիյատէ սարթը մէտան վէ իգտամաթ իթմէքտէ պուլընըչօրլար իտի։

Ժագ Լակարտ իլէ Բատգալ Սօնիէ՝ իքիսի տէ տօգթօր Թօմսընընն իչ օտասընա գարանժըլ վէ եագըլանէպինին գարշըսընտա օթուրմըշ, տիք տիք իչ ատէտ միտալեայա պագըյօրլար իտի։ Պու միտալեալար՝ եան եանա գօնուլմըշ, էօնլէրինտէ տուրուչօր իտի։

Մէզգիւր իչ միտալեալարըն պիրինճիսի՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին սանտըղընտա պուլընան միտալեա իտի։

Տիկէր իքիսի՝ տիւպէր Վիրժինի իլէ Բընէ Լապատըն նաչէլերի իւզէրինտէն չալընմըշլար իտի։

Բատգալ իլէ Ժագ՝ մէզգիւր միտալեալարը քէմալը տրգգաթլա Քէֆքիչ ու մուայէնէ իտիչօրլար իտի։

Ժագ՝ տիչօր իտի քի,

—Շիւպհէ եօգ տըր, պու միտալեալարըն պէհէրի իւզէրինէ հէրգ օլընմըշ հէր պիր քէլիմէ՝ պիր իպարէտէն չըգարըլմըշ օլուպ, մէզգիւր իպարէ իքմալ իտիլինճէ, միլէօնլարըն նէրէտէ օլտըղընը պիլէ իսապէր վէրէճէկ տիր . . . Գուննէն պէօյլէ օլաճաղը՝ պինննէֆս վասիյէթնամէ միւհիմիյաթընատան իսթիֆադէ օլընըչօրլաքին Քէքմիլ միտալեալարը էլէ կէչիրմէտիքճէ, մուամմայը հալ իթմէկէ պէհէուտէ չալըշաճաղըզ . . . Տիկէր միտալեալարը էլէ կէչիրինճէ, մուվաֆֆագիյէթթիմիզ միւմքին օլաճագ տըր . . . Սէն պէնի բէք ապ տիյնէչօրսըն . . . Նէ՞ չէյ իւնւգէրինէ տիւչիւնիյօրսըն։

Բատգալ՝ ճէվապէն.— Եէտիմիզտէ օլան իչ միտալեայը եան եանա գօյտըղմըզտա իւզէրինտէքի քէլիմէլէրին Նէ մանա վէրտիքլէրինի անլամագ իսթէյօրըմ.—տիյէրէք, «Կրանժ —Եէտինճի սիյահ տէօչէմէ Թաչ—տան պաչլայարագ» տէյու օգուտը։

—Ժագ՝ օմուզլարընը սիլքէրէք.— Պու մուամմայը պուլմագ՝ իմքանօսըզ տըր . . . ագչէ «սիյահ պիր տէօչէմէ Թաչը» ալթընտա սագլանմ-չ տըր, լաքին Նէ՞ըէտէ, վէ պու Թաչ՝ «Եէտի՞նճի» մի տիր, եօգսա «եիրմի Եէտինճի» վէ նախօտ «օթուզ Եէտինճի՞» մի տիր . . . Պու մուամմա միւքէմմէլ տիր . . . Էօյար անլաչըլմայօր . . . Պիր քէրէ տահա օէօյլէրիմ քի, միտալեալարըն քեաֆֆիէտի եէտի միգտէ օլմալը տըր։

Բատգալ գապա պիր սէտա իլէ.— Էլէ կէչիրէճէյիզ . . . Լաքին Ալլահ աչգընա օլսուն, չաբուգ իտէլիմ . . . գօրգույօրըմ . . .

Ժագ.— Նէ՞ չէյտէն,

Բատգալ.— Պու սիւվալէ աչըգ վէ վազիհ պիր ճէվապ վէրէմէմ . . . Հէր չէյտէն գօրգույօրըմ . . . Իչէրիմտէն պիր տէհշէթ պէնի Թագիպ իտիյօր, պէնի չօգ սըգըյօր։

Ժագ.— Ղարիպ վէ պէչհուտէ պիր տէհշէթ տիր պու . . . Մանա գաշ տէֆթա

սէօյլէմէլի, հէր չիւպհէյի տէֆ իթմէք իչիւն Թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ իթ-միչիզ տիր . . . սէն զաթէն պուռնը պէնիմ գատար պիլիրսին . . .

Բասգալ.—Շիւպհէսիզ էօյլէ տիր, լաքին ինսան քէնտինի նէ գատար էմնի-յէթ իւգրէ զանն իթսէ, խաթըրա կէթիրէմէտիկի ճիւզի պիր շէյ, քէնտիյէ էհէմ-միյէթսիզ կէօրիւնէն ուֆագ պիր նէչանէ՝ պիրսէն պիրէ օրթայա չըգըպ ինսանը մահվ ու նապէտտա խտէր։

Ժագ.— Սէն միւաֆէրիհ օլ, սէվկիլիւ տօսթըմ, վէ իչիմիզէ պագալըմ . . .

Բասգալ.— Պէն տէ պուռնը խաթէյօրըմ . . .

Ժագ.— Պալըգճը ֆէյլէսօֆ լա Ֆաբինատէն էնտիչէ իթտի՞ն մի,

Բասգալ.— Էվվէթ . . . Պու առատըն առէթլէրինէ հիչ պիր Թէպէտտիւլ վուգուս պուլմամըշ տըր . . . տայմա Ժուէնվիլ, Բօր-Դրէթէյլ վէ Սէն-Մօր արա-պընտա տօլաշըր տուրուր . . . կէմէ կիւնահուգ, Բօր-Դրէթէյլին ըրմագ գըյըսընտաքի եէտէք եօլա պագը պուռնան քէրէսթէ սալարը իւգէրինէ էյլէնիր . . .

Ժագ.— Անըն իչինի պիթիրմէյլի,

Բասգալ.— Էվվէթ, մուէթլագա վէ բէք չարուգ անըն իչինի պիթիրմէյլի. լա-քին անը Բըթի Գասթէյ գօնաղընա կէօթիւրմէք՝ զանընմ էյի գաչմազ, չէլեպզըգ օլուր. պէն պաչգա պիր եօլ տիւչիւնէյօրըմ, պու կիւնէ գատար իսթիմալ իթտի-կի/իգ Թէտապիրի գուլլանմագ իսթէմէյօրըմ . . .

Ժագ.— Պաչգա պիր եօլ տէտիկին՝ էմին պիր շէյ մի տիր,

Բասգալ.— Հիչ գուրթուլմազ . . . Իսթէ՞րմիսին, եաբայը՞մ մը,

Ժագ.— Եար, լաքին իհթիյաճքաքարլըզը էլտէն պրագմա . . . Էկէր Թատավ-վուրընը պէճէրէմէզ իսէն, տէմինէճք գօրգուրընը Թէհլիքէ անիտէ վուգուա կէլիր,

Բասգալ.— Թատավվուրըմը պէճէրէմէմէզլիք իթմէյէճէյիմ . . . Լաքին զան-նըմ էվվէլա ձինէվրայա պիր սէյահաթ իճրա իտուպ օրատա կէնճ էմիլի-Մարթ Պէրթիէ նամ գըզ իլէ միւնասէպաթտա պուռընսատ էյի օլուր,

Ժագ.— Ալ սանա մահիրանէ մահվ իտիլէճէք պիրի տահա,

Բասգալ.— Ատամ սէն տէ, գարը տէյի՞ մի, գօյայ պիր շէյ տիր,

Ժագ.— Զանն իթտիկին գատար գօյայ տէյիլ տիր,

Բասգալ.— Գունը պէն տիւչիւնմիչ վէ քիւչիւք պիր բլան Թէրթիպ իթմի-չիմ տիր,

Ժագ.— Ո բլանը պանա պիլտիրէպիլի՞րմիսին,

Բասգալ.— Պալըճա նօգթալարը չունչար տըր. ույգուտա պուռընան իքի գատընլարըն օտասընտա կէճէյէին պիր Թէկարրյաթ իճրասընը Թատավվուր ի-տէյօրըմ . . . գարու ուսուլճաճդգ աչըըսպ իչէրի կիրիլիվէրսէ օլապիլիր . . . ձի-նէվրա՝ պիր էյալէթ չէհրի տիր . . . օրատա Թավուգլար կիպի էրքէն եաթար-լար, ալաֆրանկա սատաթ օնտա հէր քէս եաթաղընտա խըրլայըպ ույուր . . . Պէն ուսուլճաճդգ էվվէ կիրիպ իչիմի պէճէրէպիլիրիմ . . . Էկէր գարըլար ույանըր իսէ, օնը տա քէնտիլէրի պիլիրէր, կիւնահը քէնտի պօյունէլարընտա օլուր . . . Շունա տիգգաթ իտէճէյիմ քի, պու բլանըն իճրասը՝ Ֆրանսայա կիտէն պիր տէ-միր եօլ գաթարընըն վագթը հարէքէթինէ մուվաֆֆագ օլսուն . . . Պիր չէյտէն չիպսկ օլընտըղը էանատէ պէն ուզագտա պուռընաճաղըմ . . . Պու բլանըմա պէ-յէնիրմիսին,

Ժագ.— Նօգթասը նօգթասընա պէյէնիրիմ . . . անճագ պիր չէյ հագգընտա սէնինէլէ հէմֆիգքեար տէյիլիմ,

Բասգալ.— Հա՞նկը չէյ,

Ժագ.— Պէնճէ Ժիլ Պուէնուա նամը տիկէր լա Ֆաբինին իլէ ձինէվրատաքի իչտէն տահա էվվէլ պիթմէյլի տիր,

Բասգալ.— Էօյլէ՞ մի իսթէրսին,

Ժագ.— Էվվէթ . . . Լա Ֆաբինի՝ Բընէ Լապատըն արգասը սըրա կիթսին,

Բասգալ.— Ֆապիէն սը Շաթըլիւքս իլէ Բօլ Ֆրօմանթալ տայմա գալա-ճագլար,

Ժագ.— Պու իքի տէլիգանըլըար պու ագչամ պուրայա կէլէճէքլէր . . . անլէր հագգընտա նէ եարաճաղընը պէն գարարլաշորրաճաղըմ . .

Բասգալ.— Զագ ալէա . . . միտալեալարը սագլա . . . ազ վագթտան լա Ֆաբինին տէ միտալեասը կէլէճէք տիր . . .

Ժագ Լակարտ՝ իչ առէտ պիճուն միտալեալարը եազըխանէսինին կէօզէրին-տէն պիրինէ վազ իտուպ, պուռընն՝ սատաթ զընճիրլինտէն ասըլը օլան ուֆաճըզ ա-նախթարընը եանընտան ասլա այրըմազ իտի,

Քէզալթք գօնթ տը Թօնէրիէնին սանտրգ վէ էվրագ վէ վասիյէթնամէօ տա-խի մէզքթւր եազըխանէտ պուռընընյօր իտի,

Սատաթ վուրուպ Թատ վագթը հիլըլ իթտիկի անլաշըլսըզընտան, Ժագ իլէ Բագալ աչագա էնտիլէր,

Անժէլ իլէ Մարթ քէնտիլէրինէ պէգլէյօրլար իտի,

Մարթ՝ տայմա կիւչէր եիւգսիս կէօրիւնիպ, հիւզն ու քէտէր վէ ըգտըրագը տէրուէնիսինէն եիւգիւնտ հիչ պիր էսէր կէօսթէրմէյօր իտի,

Սուֆրայա օթուրտըլար,

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըզը իւգրէ, սուֆրատա միւքեալէմէ՝ ուժմէմէն ագ-չամքի սուարէնին Թէտապիքաճքը իւգէրինէ տէվէրան իտուպ, Ժագ՝ մատմազէլ Մարթա խիթապէն տէտի քի,

—Սէվկիւլիւմ Մարթ, ուժարըմ քի Թավսիյէէրիմին հիչ պիրինի ունութմա աքընըզ,

Մարթ՝ պիր ագ սրգրլարագ.— Նէյէ՞ տահր, տօգթօր,

Ժագ.— Սիզին Թուալէթինիզ տահր . . Հէր նէ գատար եապը իսէնիզ տէ, իսթէրիմ քի պու ագչամ հէր քէսի տիւչարը հայրէթ իտէճէք տէրէճէտէ կիւդէլ օլասընըզ,

Մարթ գըր գըրմըզը քէսիլտի,

Անժէլ՝ կիւլէրէք.— Սիզ գատավէթ իթմէյինիզ, սէվկիւլիւ խրսըմըմ . . . պիզիմ տիւյդր Մարթըն սուարէ էլպհսէօնէ պէն բէք զիյատէ տիգգաթ իթտիմ, էրզպապը օլտըղըմը պիլիրսինիզ . . . Ալիմ Սալահ քիմ կէօրսէ հայրան օլուպ կէօպէ-րի գատընաչաճագ, մէկէր քի կիւնէչէն իչինէ պագան գարթալ գուչու օլսուն,

Ժագ.— Պէն տէ պուռնը խաթէրտիմ . . . Մարթը միւսաֆիրլէրիմէ Թագտիմ իթմէքլէ միւֆթէխիր վէ պախթիյար օլաճաղըմ . . . —տէտիկի սըրատա սախթէ տօգթօրըն սէտ՝ հէչէճանլա Թիթրէմէքճատ օլուպ, տիյնէկյէնլէր տահրի անը ֆարգ իթմէքճատ իտիլէր,

կէնճ գըզ՝ գըր գըրմըզը քէսիլմիչ էքէն, պու սօն սէօզլէրի իլէթմիքտէ սաբ սարը օլուպ բէնկի աթտը։

Գիչարէ գըզճըղալ՝ տօգթօրըն նէ քէնտի աչգ ու սէվտասընտան վէ նէ տէ իւմիսլէրինէն վազ կէչմէմիչ օլտըղընը, վէ քէնտիսինին թալէպ իթտիկի վէ անըն տա գապուլ էյլէտիկի միւտտէթ զարիըննա քէնտիսինի բահաթ պուգմայաճաղը-նը անլատըղընտան, պու հալէ բէք զիյատէ միւթէէսսիր օլուպ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէյօր իտի։

Գահվէյէր կէլմիչ իտի։

Օտա ուշաղը անճագ պիր գաչ տագիգա էվվէլ թաամ սալօնընտան տիչարը չըգմըշ իքէն, պիր քէչաչ իլէ քէչքարար օթայա ավտէթ իթտիքտէ,

Ժագ.— Նէ՞ վար, նէ՞ օլտուս.—տէյու սիւվալ իթտի։

Ուշագ.— Տօգթօր էֆէնտի, պիր գօմիսիօնը կէլմիչ, ճիֆահէն սիզէ պիր չէյ սէօյլէյէճէքմիչ։

Ժագ.— Գէքէսին...

Ուշագ.— Գէն տէ քէնտիսինէ էօյլէ սէօյլէտիմ ամմա կէօրիւնիւչտէ իշ միւհիմմ վէ միւսթաճէլ սիր...քիրա արապասընլա կէլտի...

Ժագ.— Գիմի՞ն թարաֆընտան կէլիյօր։

Ուշագ.— Կէօնտէրիլէն ատամըն իտմի՝ խաթրընա կէլմէյօր, լաքին Շէրլ–Մի տի սօգաղընտան կէլիյօր.—տէյինէմ, Ժագ, Անժէլ վէ Բասգալ էնտիչէլի պիր նա-զարլա պիրպիրինին եիւճիւնէ պագտըլար։

Ժագ.— Բէք ալէա...պէն օտամա կիտիյօրըմ, սիզ տէ մէրգուժ գօմի-սիօնըդը օթայա կէթիրինիզ...—տիյէրէք սուֆրատտան անիտէ գալգտը, վէ իշարէթլէ Բասգալըն քէնտի արգասը սըրա կէլմէսինի անլաթտը։

Բասգալ.— Ահապա նէ՞ վար ֆի։

Ժագ.— Իհթիմալ ֆի պիր չէյ ատէյիզ...ժահուտ կիւզէլ տուլ գասընըն ա-տի պիր զէվզէքլիկի օլմալը...եախօտ պէլքի տէ ազըր պիր չէյ վար սըր...Հէր նէ իսէ չիմոի անլայահաղը...—տիյէրէք, պու իքի ատամ խուսուսի օ-տայա տուխուլ իտուպ, հէման օ սըրատտա ուշագ տախի գօմիսիօնըդը մէգքիւր օտայա կէթիրէրէք քէնտիսի չէքիլտի կիթտի։

Ժագ.— Սիզ Շէրլ–Միտի սօգաղընտա՞ն մը կէլիյօրսընըզ, ազիզիմ...

Գօմիսիօնը.— Էվվէթ, էֆէնտիմ...չաբուգ էէթիչմէք իշիւն այագտա իւէ կէլտիմ։

Ժագ.— Քիմ՞ ճօլլայօր սիզի։

Գօմիսիօնը.— Պիր ժատամըն գաբուճընը...տէտիկի խամ ուննութտըմ...եալընըզ չունը պիլիրիմ քի օ մատամա տուլ սըր...

Ժագ.— Շիւպհէսիզ Մատամ Լապատ օլմալը։

Գօմիսիօնը.— Թա քէնտիսի...Ահ, էֆէնտի, գաբուճընըն պանա նագլ իթտիկինէ կէօրէ, պիշարէ ժատամըն խանէսի ալթիուսթ օլտըղընտան, ագէը պա-չընտա օլմայընպ սիզէ իքի սաթըրլըգ պիր չէյ եագամամըշ սըր...—տէտիքտէ, Ժագ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէյսի վէ լաքին քէնտի քէնտինի թուճթուպ զա-յէթ սիւքիւնէթլի պիր սէտա իլէ խյրատը սիւվալ խտրէյք տէտի քի,

—Նէ՞ վար, նէ՞ օլմուշ քի։

Գօմիսիօնը.— Պէօյիւք պիր պէտապախթըզդ, էֆէնտի...բէք պէօյիւք պիր ֆէյլաքէթ...Գու ժատամըն տէլիգանլը օղլունըն հէսէտինի՝ չըմէնտըֆէր ալ-թընտա բարչա բարչա օլմուշ օլտըղը հալտէ էվինէ կէթիրմիչլէր. պուննըն բէք տէհլիքէլի պիր չէյ օլտըղը անլաշըլըէյօր...Զավալլը գատրն պաղըրտագ չաբուգ կիտիպ հէքիմինի չաղըրմալարընը թալէպ իթմիչ վէ էօլիւ կիպի պայըլմըզ տիւչմիւչ տիր...Պէնիմ մէմուրիյէթիմ պու գատար սըր...—տէտի։

Տօգթօր՝ ժօսմօր քէսիլէրէք Բասգալըն եիւճիւնէ պագտը. օ տախի սաբ սարը քէսիլմիչ վէ պուզ կիպի սօուժըչ գալմըշ իտի։

Պիր ազ սօնդրա սախթէ տօգթօր Թօմբսընը տէտի քի,

—Ազիզիմ, չաբուգ Մատամ Լապատա կիտինիզ վէ կէլէճէյիմի խապէր վէ-րինիզ...

Գօմիսիօնը.— Արապամ վար, էֆէնտի...սիզի պէրապէր կէօթիւրմէքլի-կիմի պանա թավսիյէ իթտիլէր...

Ժագ.— Պէնիմ արապամը չիմոի գօչարլար, սիզինէ պէրապէր պէն տէ Շէրլ–Միտի սօգաղընա վասըլ օլուրըմ...սիզ չաբուգ եօլա չըգընըզ...

Կէլէն ատամ հարէքէթ իտուպ անիտէ զայգ ու նապէտտա օլտուս։

Ժագ՝ օտասընըն ավուլյա նագըր օլան բէնճէրէսինի աչտը, վէ Անժասը ու-չաղա սէպէնիպ արապասընը գօչմասընը վէ սանտալեասընա օթուրմագա հազըր օլմասընը էմր իթտի։

Բասգալ՝ ալըգլանարագ.— Օղլունը կէթիրմիչէ՞ր մի...աճապա քիմ կէ-թիրմիչ...պէն ճէպպէրինի թէքմիլ եօգլատըմ...չըգան քեապղալարըն հէր-սինի ալտըմ աթէչէ վէրտիմ...

Ժագ.— Գու քեապղալարըն պիրի՝ էլինէ կէչմիչմիչ օլմալը սըր...պու պի-զի իշիւն պիր աքսիլիք տիր։

Բասգալ.— Մատամ Լապատըն էվինէ կիտէճէ՞քմիսին։

Ժագ.— Գէնի իսթէյօր իսէ կիթմէմէչէ չարէ վա՞ր մը սըր։

Բասգալ.— Բօլիստէն գօ՞րգմայօրմըսըն։

Ժագ.— Եայր, գօրգաճագ նէ՞ վար...Իրնէ Լապատըն քիմ օլտըղը չա-բուճագ անլաշըլըտըղընը խապէր ալտըղըմտա վագըա պիր ազ գօրգտուժ իսէ տէ, պու գօրգուճընըն եէրի եօգ իտի, ագըլըզմա պիր գօրգու իտի. գօրգուժ չաբու-ճագ կէչտի, չիմոի ուժմամ ամմա ֆարգ իտէլիմ քի ուղրաշմագ լազըմ կէլէճէք տիր, պէն տէ ուղրաշմագա հազըր վէ միւհէյյայըմ։

Ճիչտու ուղրաշմագ նէտէ՞ն նէչէք իտէճէք։

Նէտէ՞ անասընընդն էվինէ կէօթիւրիլմիչ, տիմէք նաչէյի պուլանլար՝ ճինայէթ տէյիլ պիր գագա վուգու պուլմըշ օլտըղընտա իհանէտըչլար սըր, գիրա էկէր ճինա-յէթ գանն իթսէյդի իտի, նիգամը տաիրէսինատ թէճէսսիսատ իճրա օլընմագ ի-չիւն տօղրուճա Շէրլ–Միտի սօգաղընա կիթմէչիպ Մօրկ Թէչհիրհանէսի եօլուընը թուպաճագլար իտի։

Վալիտէսի պէնի չաղըրըյօր. պէօյիւ պիր ազըր ֆէյլաքէթին իւզէրինէ էլ պէթթէ քէնտիսինտէ ֆէնալըգ տույմըշ օլտըղընտան, պէրտի թէտավի հէգիմ օը-ֆաթըյլա պէնի ճէլպ իտիյօր...Պիր միւչքէրի գարը սըր, էվինէ վիգիթտայա կիտիյօրըմ...Գունտան պագա նէ՞ օլապիլիր, պունա հիչ չիւպհէ օլընմամագ... Գունտան գաթի նագար, ֆարդը մուհալ օլարագ տիյէլիմ քի, պիր գագա օլմա-

յըոլ պիր գաթլ ու ճինայէթ վագը օլտըղը մէյտանը սուպութէ չըգարըլըբն, խաթրընա կէթիր քի, ճինայէթ կէնէսի Մատամ Լապառ իլէ պէն պիր տափիգա պիւէ պիրիպիրիմիզտէն այրըլմազըղ, վէ այնը մասատա գարշը գարշըյա օթուրմըշ օլարագ տապահլայըն ույանմըշըղ տըր . . .

«Տիմէկ եագայը էյէ վէրէնէկ հիշ պիր չէյիմ եօգ տըր ։

«Ասնըն իչուն պու ագչամթի սուարէնին հազըրլըգլարընը քէմալը կէրմի վէ սէրսէկ-թի իլէ իչրա իթտիր, զիրա Բարիգին խայլինէ միւթէպէդրան վէ միւթէհայյիզանը պուրատա պիր արայա կէլէնէկլէր տիր ։»

Սաղթէ տօգթօր Թօմբսն չու սօն սէօզլէրի սէյլէտիկի սըրատա, ուշագ՝ գուբէ արապասընդն գօշուլմըշ օլտըղընը կէլտի խաապէր վէրտի ։

Փագ՝ սօն պիր տէֆա տահա Բաագդատ պագըդ, անը թէմամըլյա թէյէմին իթմէկ իչուն պիր տէ կիւլիմէտտի վէ չարգասընը ալըդ ալագա էնտի ։

Գիր ազ սօնդրա արապա՝ գօնագտան չըգըդ, սիւրաթլըմա Շէրբ-Միսի սօգաղընա տօղրու հարէկէթ իթտի ։

Մատամ Լապառընը՝ զայէթ չէտտա պիր սընդըր պուհրանընտան սօնդրա, պէսէմմօչինին վէ Շուագի-լը-Բուա սթասիօնընդն նէգարէթ գօմիսէրինին իհթիմամընդը միւսաղէթքեարանէսի սայէսինաէ ագը պաչընա կէմիշ իտի ։

Լաքին մէրգուէմ տուլ գաապն՝ պայկընդըղընտան այրըսրդընտա, պուննա սէպէպ օլան աֆիէթը միւտիհէյի ատրխաթընը էյէտի, սէյ կիպի կէօզ եաչը տէօքմէյէ պաչտաը, վէ էքսէրիա վուգու պուլտըղը իւզրէ իշտու կէօզ եաշլարընտան էրկինէ պիր սիւքիւնէթ հատտուէ կէլտի ։

Մատամ Լապառ՝ մէնտիլինի կէօթէչէրինէ կէօթիւրէրէք ։— Տօգթօր Թօմբսը՞ն նէրէտէ ։

Փիւլի ։— Հէնուզ կէլմէտի, մատամ . . . Լաքին նէրէտէ իսէ չիմտի կէլիր . . . գարուճր՝ մախասուս պիր ատամ կէօնտէրմիշ վէ չարուգ հէթիշմէք իշիւն պիր ապտա թութմասընը չախսը մէրգուճա թէնպիհ էյլէմիշ տիր ։

Մատամ Լապառ՝ քէչէյէրէք ։— Զավալլը Բընէճիճիմ . . .—ատիքաէն սօնդրա, գարա խաապէրի կէթիրէն չախսա խիթապէն ։— Ա՛հ, էֆէնտի, ճուտսա էրթէկտի ագշամը սարա ատղատ օլտըղը հալաէ քէնտիսինատէն միւֆարէգաթ իթտիկիմէ, քիմ ատր իտի . ի, պու կիւն քէնտիօնին պէօյլէ կէօրէճէյիմ . . . —ատտի վէ նէնտէն ագղատաղա պաչտաը ։

Գօմիսէր ։— Խալիլինիդի բահաթ Թուէթընդ, մատամ . . պատրաստ կէլէճէք զէվաթը գաղուլ իթմէկ իշիւն սիւքիւնէթ վէ մէթանէթը գալպ իւզրէ պուլունընդ . . .

Մատամ Լապառ ։— Տօգթօր Թօմբսն իչի՞ն մը տիյօրսընդ . . .

Գօմիսէր ։— Եօյր, մատամ . . . հաքիմէէր իշիւն տիյօրում . . .

Մատամ Լապառ Թէճճիպաչի ։— Հաքիմէէր մի ։

Գօմիսէր ։— Էվվէլ, մատամ . . . պէն Շուագի-լը-Բուա սթասիօն գօմիսէրիյինի . պէտտաթաթ էվլատընըզըն վէֆաթընը Թատամիզ իթմէկ իշիւն ճէլպ իտիմիզ օլան Շուագի հէքիմինին բարգիթօօր մանճիսթէճ Ճիւմտուրիյէթ միւտատիի ումմատիսի իլէ զաապթա րէիսինէ պիր Թէլէկրաֆ գէչիտ իթտիտ վէ պիր զաապ էյէ հէքիմիյէ պէրատաչէր լուքֆէն խանէնինէ կէլմէչէրինին րէճա էյլէտիմ . . .

Մատամ Լապառ՝ էնտիչէ իլէ ։— Նի՞չիւն, էֆէնտի, նէ՞ վար . . . Զավալթա մէմուրը նէ՞յէ կէլէճէք . . .

36

Գօմիսէր՝ ճէվապէն ։— Այպէպինի չիմտի սիզէ սէօյլէտիմ, մատամ . . . Շուագի հէքիմինին բարթիօսընա միւնտէրիճ պագը Թէֆէրրուաֆ՝ պիր Թահգիգաթը ճիատիյէ իճրասընը էյմագ իթտիրիյօր . . .

Մատամ Լապառ ։— Թահգիգաթ մը . . . Լաքին նէ՞ զանն իտիյօրսար ։— տէյտ սիւմալ իտուտ, գօմիսէր պու սիւմալէ ճէվապ վէրճէկկն սըրատա օտա գաբուսը չալընտը ։

Փիւլի՝ գօշուտ աչարագ անիտէ ավտէքէ ։— Մատամ, էֆէնտիլէր կէլմիշ սիղինէ գօնուշմագ իսթէյօրսար . . . իչէրի կէթիրէյի՞մ մի ։

Մատամընդն մուվաֆաթ իշարէթի իւզէրինէ փիւլի՝ օտայա տէօրթ քիշի կէթիրտի ։

Մատամ Լապառ՝ այադա գալդըդ, սալընա սալընա ճէնի կէլէնէլէրի գարշըլամագ իւզրէ պիր գաչ ատըմ իլէրի կիթտի ։

Գու կէլէնէլէր՝ ճիւմհուրիյէթ միւտատիի ումմատիսի իլէ սըր քեաթիսի վէ զապթա րէիսի վէ զապթիյէ հէքիմի իտի ։

Գաչը պօզուգ գըյաֆէթինտէ իթի զապթա մէմուրը՝ եանընտաքի օտատա տուրույօրսար իտի ։

Մատամ Լապառ՝ պիր սէտաի հէչ ինթիմա իլէ ։— էֆէնտիլէր, էֆէնտիլէր, նէ՞ վար, նէ՞ իչ տիր պու . . . Գէտպախթ էվլատըմը էօլմիւշ վէ բարչա բարչա օլմուշ օլտըղը հալաէ պիր ագ էվվէլ պուրայա կէթիրտիլէր . . . չիմտի տէ ատլիյէ վէ զապթա մէմուրլարը էվիմէ կէլտիլէր . . . Ահմապա պիր ճինայէթ մի վուգու պուլմուշ տըր . ահմապա էվլատըմ գաթլ ու Թէլէֆ մի օլընմըշ տըր ։

Միւտատիի ումմատի ։— Մատամ, Շուագի-լը-Բուա հէքիմինին բարթիօսը մէգլինտէն անլայըլտըղընա կէօրէ, պու իշտէ պիր ճինայէթ պու-լընմասը մումհագագ տէյիլ իսէ պիլէ, իհթիմալտէն տէ պիւսպիթէն պահտ տէյիլ տիր ։ Գիզիմ վագիֆէմիզ գանուն նամընա վէ սիզին նամընըզա իճրաի մումամէլէ իթմէկ վէ պիզէ խաապէր վէրիլէն չիւգէնէլէրին գալի էսաս իւզէրինէ մանէսուս օլուպ օլմասընըդը Թահգիգ էյլէմէկ տիր ։ . . Գինաէն ալէյհ պէտտաթաթ էվլատընըզըն ճէպէֆինի Թէֆիիչ իտէճէյիզ ։

Մատամ Լապառ՝ էօլիս կիպի սար սարը քէնտիմիզ օլտըղը հալաէ քէքէլէյէրէք ։—Գիր ճինայէթ մի . . . էվլատըմը էօլտիւրմիչլեր հէ՞ . . .

Միւտ. ումմումի ։— Մատամ, րէֆագաթընըզտա պուլունան զապթիյէ հէքիմի պու մէսէլէյի չիմտի հալ իտէճէք տիր . . . Րէճա իտէրիմ, քէնտինինդի գավի ԹատԹուպ սապտը օլընընդ վէ պիզի ճէնազէնին օտասընա կէօթիւրմէյէրինի ուշագլարընդըզա էմր իտտինիզ ։

Մատամ Լապառ ։— Պէն տէ սիզինէ կէլէճէյիմ, էֆէնտիլէր . . .

Միւտ. ումմումի ։— Լաքին, մատամ, պէօյլէ պիր մէնզարէ . . .

Մատամ Լապառ ։— Պէն տէ սիզինէ կէլէճէյիմ տիյօրում . . . պէնիմ ճէյէր-

բարէ Բընէվին պիր գազայա՞ մը եօգսա պիր գաթլ ճինայէթինէ՞ մի օղրամըշ օլ-
մըշընը անլամագ իսթէրիմ . . . Գուննան մասամա էլկէթէ պանա օլազը չէյլեր
սիւալ իսթէնէքսինիզ, ատչռալ ճէվապ վէրմէք իշիւն օրամա պուլընմազլըղըմ
լազըմ մըր . . .

Մէրգուէմ տուլ գատընը՝ պիր ազ էվվէլ բէք ֆէնա պօզուլմըշ վէ գըրըլմըշ
օլմըշը հալատ չիմսի էրէյինէ ճանըը պիր Թարզսա սէօյլէյօր իտի ։

Օղուէնընը օտասընա չըգալան գարուչա տօղրու ևիւրիւտիկի սըրատա Թէքբար
գարու չալընըը ։

Հէր քէս տուրսուս ։

Գարու չալընըը չալընմազ ժիւլի աչտը վէ ժագ Լակարտ, Եանի սախԹէ տօգ-
Թօր Թօմբսընը իշէրի կիրտի ։

Մատամ Լապառ՝ մէրգուէմա տօղրու սէյիրԹիալ պազըրարագ։— Ա՜հ, տօգ-
Թօր, էվլատըմ . . . Բընէվ . . . պէտպախԹ էվլատըմ . . . —տէյու Նիտա իՖտի ։

Ժագ Լակարտ՝ իշէրի կիրիպ ատիյէ վէ զապըԹա մէմուրլարընը օրամա կէօ-
բիւնճէ, քէնտիյի ԹուԹամայըզպ տիւշընը Բէկաճճիւպ վէ իսԹիղրապ օլսուս, վէ
հաՖԹա իւզէրինէ գօրդուս վէ տէհչէԹ պիւչ կէլտի ։

Լաքին քէնտինի չարուգ պուլտուս, վէ հէր քէս Մատամ Լապառընէ սէօյլէրի-
նէ տալարագ, սախԹէ տօգԹօրըն հէյէճանընը քիմսէ Ֆարգ իՖմէտի ։

Ժագ՝ կէօյա պիր էնտիչէ իլէ ։— ԵՒճէլէ մատամ ևօլլամըշ, պէնի չաղըրԹմըշ
սընըզ, մատամ . . . նէ՞ վար, նէ՞ իշիւն չաղըրտընըզ ։

Մատամ Լապառ՝ հըշգըրարագ ։— էվլատըմ վէՖաԹ իՖմիշ . . . հէմ տէ
գաթլ օլընարագ վէՖաԹ իՖմիշ . . .

Ժագ՝ հայրէԹ վէ Թէճճիւպլէ ։— Գաթլ օլընարա՞գ մը . . . նէ՞ տէյօրսը-
նըզ, մատամ . . . գապո՞լ մի տիր . . . իմքեանը եօգ տըր ։

ԶապԹիյէ հէքիմի՝ Ժագա Կազլաշարագ ։— Զաննըմ սէնատԹատնընըզ,
տէյի՞լ մի ։

Ժագ ։— էվվէԹ, արգատաշ, պէն տօգԹօր Թօմբսընըմ . . .

ԶապԹիյէ հէքիմի ։— Մէչհուր Ամէրիգալը Թատիսկ, էօյլէ՞ մի ։

Ժագ ։— Թա քէնտիսի, հէմ տէ Մատամ Լապառընէն հէքիմիյիմ ։

ԶապԹիյէ հէքիմի ։— էօյլէ իսկ պագընըզ, արգատաշ։ Շուտգի-լը-Բուտատքի
հէքիմ՝ ճէսէտին գալտըրըլտընընա հազըր պուլընմըշ, վէ պու իչտէ պիր ճինա-
յէԹ իՖԹիմալը պուլընտընընը պէյան էյլէմիշ օլմազլա, ճէսէտին ԲէկԲիշ ու մուա-
յէննէսի լազըմ կէլիյօր . . . պէն չիմսի պու մուայէննէյի իճրա իսէճէյիմ, բէճա
իսէրիմ սիզ տէ պանա մուավէննէԹ իտինիզ . . .

Ժագ ։— Գու պիր չէրէՖ տիր պանա . . .

ԶապԹիյէ հէքիմի՝ ատիյէ մէմուրյննէնէ խԹԹապէն ։— Էֆէնտիլէ՛ր, զէմա-
նէննէն մէշահյրը աԹբապասընաան տօգԹօր Թօմբսընը սիզ Թագսիմ իսէրիմ։
պու տօգԹօր զանընըզդ խասԹալրընը բէք կիւզել Բէկատվի իսուպ անը Բէկա-
մըզյա տէՖ իսէր։—տէսէրգէն ասղրա սախԹէ տօգԹօր Թօմբսընա խիԹապէն ։—
ՏօգԹօր, ճիւմհուրիյէԹ միւատտիսի ումումիսի . . . զապԹա բէխի տիր . . .
—տէտի ։

Գու իւչ քիմսէ՝ պազարընը էյէրէք ևէքտիկէրինէ արզը իհԲիրատ իսուպ,

Մատամ Լապառ ։— Տօղրու մըր, ազիմէԹինին իլք կիւնիւ բարա իլէ մէք-
Թուպը մէգբիւրը պէտպախԹ օղուրմա Բէչիհմ իՖտիհկիմ էնատէ տօգԹօր Թօմբ-
սընն օրատա հազըր իսի։ Նկէր մէգԹուպը չալմագ իշիւն գավալը Բընէհիհկիմի
գաթլ իՖտիհկըր իսէ, պէհչունէ պիր գաթլ ճինայէԹի իճրա իՖմէկ օլտուլար . . .
մուգավէ ԹէՖ մուհարրիրի՝ բարայը եալընըզ օղուրմա իՖԹա իսուպ, պիգզԹէ քէն-
տինինէն տէ պիր մագսուզ սէնէտի ախզ իսէճէքտի . . . Բարայը ալմագ իշիւն
հէր քիմ օրԹայա չըգաճագ օլաւր իսէ Բէվգիճի իՖտիհրինիզ . . .

Միւտ. ումմ. ։— Գու պագատ Բէչէհրաճի քէչիռսէ իսէճէչիյ, մատամ . . . Լա-
քին միւտաատէ իսինիզ, սիզէ պիր չէյ սիւալ իսէչիյիմ։

Մատամ Լապառ ։— Գուչուրընըզ։

Միւտ. ումմ. ։— Տէպիր եօլ սԹասիօնընա գատար օղուընըզա բէճագաԹ իՖ-
տինի՞զ մի։

Մատամ Լապառ ։— ԷվվէԹ, էճէնտիմ։

Միւտ. ումմ. ։— ԳիլէԹինին սիգին էօնիւնէ՞ մի ալտը։

Մատամ Լապառ ։— ԷվվէԹ, էճէնտիմ . . . բըրԹըբընը գայա իՖտիրսի,
պէն տէ քէնտինինէն պիրինճի մէվգի եօլճուլարընըն սայօնը գարուսընատա այ-
րըլտըմ։

Միւտ. ումմ. ։— Քէնտինինի Թուրա կէօՖիւրէճէք տէպիր եօլ գաթարը սաաԹ
գաչատա հարէքէԹ իՖտի։

Մատամ Լապառ ։— ՍաաԹ սէքիզի գըրգ պէչ տագիգա կէչէրէք։

ԶապԹա բէխի ։— Գուննատա տա պիր էօրար, պիր գարըշըգըղ վար . .

Ժագ ։— Հագիգաթէն էօյլէ տիր, իչտու ազիմէԹ վագԹը իլէ պէտպախԹ
չօճուղըն եօլ իւզէրինէ, էօլմիչ վէ բարչա բարչա օլմուչ պուլընտընը վագԹ ա-
բասընատա պու ճինայէԹ նա՞սըլ իճրա օլընմըշ, պէն տէ պէչհուտէ զիհնիմի եօ-
բուտ անլայամայօրսուս . . . պէտօյլէ պիր ճինայէԹ՝ Բէչամմիւտէն իճրա իսուպմիչ օլ-
մալը մըր, պուննըն իճրատընա իսէ էրէչհէճ վագԹ լազըմ մըր։ պուննատա մատամա
ճինայէԹը մէգբիւրէնին պիր չըմնազՖէր վակօնը ատրունինտէ իճրա իսուպմիչ օլ-
մըշը տա ագլա եագըն տէչիլ տիր։

Միւտ. ումմ. ։— Տօղրու մըր . . . նէ՞ տիւչիւնմէլի, նէ՞ զանն իՖմէլի, նէ՞-
բէչէ արատալը . . . Գու վագատա հէչ պիր չէյէ պէնզէԹիլէմէյօր, նա՞սըլ վուգու
պուլտուղը անլաշըլամայօր . . . սիհիրպազլըղ կիպի պիր չէյէ պէնզէյօր . . . Պէն
պու չէյտէն գօրգատմ, էֆէնտիլէր, պունըն իՖիրաՖ իսէրիմ . . .

Ժագ՝ քէնտի քէնտիյի քէմալը մէԹանէթլէ ԹուրԲմագատա օլտուղը հալատ։—Լա-
քին էկէր եանըլմազ իսէմ զապԹա բէխի էֆէնտի՝ պիրպիրինի մուԲէգզըզ վուգու
պուլտի պու գատար ատչէհլէրի ճինայէԹլէրին եալընըզ պիր սէպէպէ համլ իՖ-
տիհկինի, Եանի հէբսինին տէ պիր սէպէպի օլտուղընը տէմինճէէք պէյան իսէյօր իսէ . . .

Միւտ. ումմ. ։— Եանըլմայօրսունըզ, տօգԹօր . . . պու պագատ պէն գանատաԹ
հասըլ իՖմիչիմ տիր . . . Մատամ Լապառտա չիմսի պիր չէյ սիւալ իսէչիյիմ,
ճէվապը պէնիմ էՖգէտըրմը Բէչէյտա իսէչիյինիզ չիւպհէսիզ եօգ տըր . . .

Մատամ Լապառ ։— Սէյլէյինիզ, էֆէնտի . . . Նէ՛ սօրատագսանընըզ սօրրընըզ
. . . պէն իսԹիՖատագ իսինիզ . . . ճէվապ վէրմէյէ հազըր վէ միւհէյյասյա . . .

Միւտ. ումմ. ։—էվվատընըզ 1860 սէնէսինտէ սիւնեայա կէլմիչ իսի, տէյի՞լ մի . . .

լաքին պու սըրատա ժադրն կէօղէրի դարիպ պիր սուրէքատ բարլամագտա վ տուտագլարընտա աճայիպ պիր Քէպէսիւժ միւշահէտ խոլվէքատ խոր։

Գատհու ժագ,

—Վագըա, էֆէնտիլէր, ալիմ սէնատաթտայմ՝ մուտաֆէնէքը աճիզանէմ հիշ միւհիմճ տէյիլ տիր, լաքին քէնտիսինէ պիւտիպիթիւն Ֆահիսէպ օլմամաղա չաւըշաճաղըմ . . . —տէյիքտէն սոնդրա եավաշ պիր սէտա իլէ քէնտի քէնտինէ,

—Եէյիճան ար այիքեար պէնիմէ տիր . . . Գու Քէտաութի պաճա բէք չօգ եարատար . . . Գէն տահի զապըթա բէյոի իլէ ձիւժգուրէյէք միւտաուի ուժուր միսիներն էվրագընտա գիքր օլընճաղըմ . . . Գու բէք ալճա օլտու . . . —տէյիր։

Ավօգաթ Լապատըն տուր գարըսը՝ նէնհէյն ապղայըգ հրդերմաղա պաչկայրագ տիւչարը խալէճան օլուսը։

Սահաթ տօգթօր Թօմբսըն՝ մէրգուժէնին էլինի Քուքուգ ոնա տօղրու էյիլէրէք գուլաղընտան աշաղա վէ լաքին հուզզարըն իշտէպիլէճէկի տէրէճէտէ ճիքգէքէճէկ պիր սէտա իլէ տէտի քի,

—Եիւրէքլի օլընըզ, ապիգէմ ժատատ . . . էկէր պիր ճինայէթ իճրա օլընմըշ իսէ, գանուն վէ տատալէթին վէքիլէրի օլան պու էֆէնտիլէր՝ միքէէսաբդարը էլղէթթէ պուլուսագ օղուրնըզըն ինթիգամընը ալաճաղդար տըր . . . Ջավապը Ըրնէ նէ՞րէյէ գօնժուշ տըր . . .

Մատատ Լապատ՝ արթըգ լագըրտը իթմէյէ Քագաթը գալմասաղընտան, պիր գարու կէօսթէրմէկը իշուն էլինի ուզաթտը։

Ժագ Լակարտա մէզգիւր գարույը աչըպ, Նագ իթտիկիմով չու մէնզարէտէ հազըր պուլընան պիւճիւմէ զէվաթ՝ էօլիւնին պուլընտըղը օտատան իշէրի կիրտիլէր։

Ժիւլի՝ ժատատընըն կառնընա կիտիպ մէրգուտէյի Քուքժագտա իտի։

Բէնճէրէ բէյտէլէրի գարալը օլուսպ օտա նիտ գարանլըգ օլտըզընտան, պիրզաթ զապըթա բէյոի բէյտէլէրի աշտը։

Մէկտուբը մատամիլէյ քէզալիք գարեօղա բէյտէլէրինի տաճի քիւչատ իտուպ, Նաչէնին իւզէրինատ պուլընան սէյահ էօրթիւյի քէժալը մէքանիքէլ եօգաբը գալտըրտը։

Գու մէնզարէյի մէնհուսէ քիւչատ օլընճաճ, պիլճիւմէկ հուզզար պիր նիտատ տէհէյթինթիմա սալըվէրտիլէր։

Ժագ՝ կէօյա քէժալը Քէէսիւքի վէ հէյէճանլա։— Ա՛հ, պու նէ՛ տէհէյթիլ չէյ . . . Ջավապը Ըրնէ . . . պէտատա՛թ չօճուգ . . . —տիյէրէք եալանատան ապղատը վէ տահինէն ուսթալըգը պիր սուրէքատ կէօղէրինէ եաշ կէթիրտի։

Մատատ Լապատ՝ պայկըն պիր հալտէ պուլընտատագ, եիւգինին էլէկտրիյէլ գաբայօր իտի։

Մէրգուժէյի օթուրթտըլար։

Ձիւժհաուրիյէթ միւտատաի ուժուժիսի իլէ զապըթա բէյոի՝ գարեօղանըն այագ Քարատքընտա եան եառնա տուրույօրլար իտի։

Ջապթիյէ հէքիմի իլէ տօգթօր Թօմբսըն՝ եաքատաղըն իւզէրինէ էյիմիշ, տիք տիք նաչէյէ պագրյօրլար իտի։

Ջապթիյէ հէքիմի՝ քէժալը իսթիղրագ ու տէհէյթէլէ պիրտէն պիրէ պիր

Մատատ Լապատ.— Էվէվէթ, էֆէնտիմ.

Միւտ. ուժ.— Մարթըն ԼՕքնատա, տէյի՞ մի.

Մատատ Լապատ.— Էվէվէթ, էֆէնտիմ.

Միւտ. ուժ.— Օղուրնըզ՝ ալթընտը տաիրէ տաճխիինատէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին քէրիմէսիյէ այնը կիւնատ տօղմուշ օլտըղընտան, ագլ պայիդ օլտըգլարը կիւն ալմագ իւզրէ մէրգուժ գօնթըն պիրէր տէրվէվէթ Քաճսա վէ վասիյէթ իթմէկ օլտըղը չօճուգլատատան պիրի իտի, տէյի՞ մի . . .

Մատատ Լապատ.— Գուդլարըն քէսֆիքէսի տօղրու տըր.

Միւտ. ուժ.— Օղուրնըզ իչիւն Մ. տը Թօնէրիէօ Քարաֆընտան պիր ալթուն միտալիա ահդ իթմէկ օլտըղընըզտան, չօճուղըն վարիսլիկինի իտապթ իթմէկը իչիւն մէրգուժտըն վէյատէքնամէսիյէ պէրապէր իշտու միտալիա լազըմ կէլէն ժահալէ Քագտիմ ու իրտէ օլընճաճագտը, տէյի՞ մի.

Մատատ Լապատ.— Էվէվէթ, էֆէնտիմ.

Միւտ. ուժ.— Չօճուգ պու միտալիայը իւզէրինատ՞ մի Քաչըյօր իտի.

Մատատ Լապատ.— Պիր չու հա քէտ իչինէ վազ իթմէկ օ.տըղը հալտէ պիր իրէկ գօրատէա իլէ պօյնընտան աշաղա ատարագ, իւզէրինատն հիշ չըգարմագ իտի . . .

Միւտ. ուժ.— Էսնատ ագիմէքինատ իւզէրինատ՞ մի իտի.

Մատատ Լապատ.— Շիւտիհ՞ մի վար, տայմա իւզէրինատ իտի . . . —տէյինճէ,

Միւտ. ուժուժի՝ Շուտագի սՔատիսն գօմիսէրինէ իտիքատպէն.— Գէտապթ չօճուղըն Նագէսի իւզէրինատն էյլէ պիր չէյ պուլը՞նմատը մը . . .

Գօմիսէր.— Ետայր . . .

Ջապըթա բէյոի.— Կէօրմիւնը՞զ մի, պէն Եանընըմտայօր իմիշի՛, էֆէնտիլէր. պու խուսուս՝ պէնիմ Քատմինատքըմը իսապթ իտիյօր . . . Գօնթըն վարիսլէրի՝ պիրիպիր արար սըրա գաթէ օլընմըշլար տըր. վագըա նէ Ֆօվէլ վէ նէ Վէրժինի՝ վարիս տէյիլլէր իտի իսէ տէ, Ֆօվէլ՝ Ըրնէ Լապատըն տայըրը իտի, վէ Քահգիգաթը վագըտատան անդայրտընընա կէօրէ, Ամէտէ Տիւվէրնուատըն միտալիասը՝ Վէրժինիտէ պուլընըյօր իտի . . .

Ժագ՝ պիր Քարզը չէյՔանէքեարատէ իլէ.— Էյլէ իսէ, էֆէնտի, միԹէճասըրտարը գօղայճա էրԹայա չըգարտապիլէճէքտիհիզ։

Ջապըթա բէյոի.— Նա՞սըլ, նէ՞ Եօլատա, էֆէնտի։

Ժագ.— «Ձիհնայէթ քիմէ Ֆահիսէյի իսէ անը արայընըզդ» տարտը մէսէլինի բէհնիժա իԹԹիհագ իսէյտինիզ։ Գու հալէյտէն գօնթ տը Թօնէրիէօնին խագէրի վա՞ր մը տըր։

Ջապըթա բէյոի.— ՀայըՔ, տօգթօր, գօնթ տը Թօնէրիէօ վէՔաթ իթմիշ տիր։

Ժագ՝ կէօյա Քէճճիպագ իսէյէք.—Էօլմի՞շ մի տիր... Լաքին էլղէթթէ սէրվէթինին քէնտի վէրէճէտինէ հիւանիւ Քագտիմի իշուն պիր վասիյէԹնամէ Քանզիմ իթմիշ տիր։

Ջապըթա բէյոի.— Գօնթըն սէրվէթինի Քէչէքի իսէն էվրագը նագտիյէ իլ վասիյէԹնամէսի զայագ սէմուշ . . . չալընմըշ տըր . . .

«—Ա՜հ—» խոհնձէ, ձիւմհաւրիկէթ միւտաաթիւ ուժուժիսի՝ պիր հըզ իլէ «—Նէ՞ կէօրիւյօրսընըզ—» տէյու սիւվալ իթտի։

Զապթիկէ հէքիմի։— Նէ՞ մի կէօրիւյօրըմ . . . պէն կէօրիւյօրըմ քի, իմքեանը օլմայան չէյ վիւճուտա պուլըյօր . . . Էվվէթ, պու պէտափօթ չօճուգ գաթէլ օլընմըշ սըր, վէ հէմ տէ Անթուան Ֆովէլի, տիրպէր Վիրժինիյի վէ Ամէտէ Տիւվէրնուայը էօլմիւրէն այնը ճանավար գաթիլ թարաֆընատա գաթէլ օլընմըշ սըր։

Հուզուր՝ քէմալը հայրէթէ պիրպիրինին եիւզիւնէ պագտըրըյը։

Մատամ Լապառ՝ գարընատակը Անթուան Ֆովէլին իսմի սէօյլէնտիկինի իչիտրէք պաշընը նակէհան եօգափը գալըրմըշը իսթի։

Ժագ Լակարտ՝ տուտագլարընըն Քիրէլ Քիրէլ Քիթրէտիկինի, վէ կէօզլէրինին քէնտի չուգուրլարընատա օյնայըրկ տուրտուգլարընը հրսա իսթյօր իսթի։

Ժագ՝ քէնտիյի նէյ վէրմէյէք իչիւն ասօզ սէօյլէմէկ մէճպուր օլմադը։—Ալիմ րէֆիգիմին պահա իթտիկի գաթիլի նասըլ թանըրընըզը պիլմէմ, լաքին պու տէհլիքէլի նարալարատան պիր տաղա պիլէ գան ագժատըզընը թատտիգ իսէպիլիրիմ . . . Պու չէյ րէք զարիպ վէ ածիպ տիր . . .

Զապթիկէ հէքիմի։— Ղարիպ վէ ածիպ տիր, էվվէթ, լաքին նագափըը խզահ տէյիլ տիր . . . Օն կիւնէն պէրու այնը գաթիլին էօլմիւրտիկի պէտափօթլարա իւշ տէֆա տըր թէսատուֆ իսէյըրզ . . . պունա հիշ չիւպհէ օլընմադ . . . Մէրգուժ գաթիլ՝ պոյնընատաքի չահ տաժարընը չըզրով թէքմիլ գանը ագրատրագ զայէթ ուսթալըզա վէ հէր պիր թարզ ու սուրէթտէ էօլմիւրիյօր . . . Պու գաթէլ՝ ճէրրահլարա մահսուս պիր գաթէլ սըր, գիրա պանընը իմրա իտէն շահա՝ շիւպհէսիզ ամէյիյաթխանէլէրի տօլաշմըշ օլընըզընատա, նէշէքէրի տէհլիքէլի պիր մէհարէթէ գուլլանըյօր . . .

Ժագ։— Հագգընըզ վար, վիւճուտատա հիշ գան պրագրէմատրզը՝ պու սուրէթէլ խզահ օլընապիլիր, լաքին պու նէ՛ ճանավարճասընատա պիր մուտաժէլէ տիր . . . Օն կիւնէն պէրու տէօրթ նարչ՛, վէ պէյլէ ֆէնտա պիր հալտէ՛ . . . Պու հալ՝ Բարիզտէ տէհլիքէը ուժուժիյէլի մուճիպ օլաճագ սըր, Հէր Ֆամիլեա՝ Թահքը թէհտիտտէ պուլընըյօր։

Զապթիա րէխսի։— Եայր, տօգթօր, եալընըզ պիր գաշ Ֆամիլեա։

Ժագ։— Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ, էֆէնտի։

Զապթիա րէխսի։— Տիմէք իսթէյրիմ քի, եաթիլ, եախօտ գաթիլլէր՝ պիր նիյէթը մահսուսէյէ մէգնի պու մուտաժէլէտէ պուլընըյօրլար . . .

Ժագ։— Պիր նիյէթը մահսուսէ՛ մի։

Զապթիա րէխսի։— Պէյն պու էֆքէհարատայըմ . . . —տէտիքտէն սօնդրա Շուազի-լը-Բուա սիմասօն գօմիսէրինէ իսթէտըմ։— Պու պէտափօթ տիւիգանլընընդն իւզէրինատէ՝ քիմ օլսընընը Թանըթապրան գարթ սը վիզիտէն պաշգա պիր չէյ պուլը՞նմասը մը։—տէյու սիւվալ իթտի։

Գօմիսէր։— Եայր, էֆէնտիմ, պաշգա պիր չէյ պուլընմատը . . .

Ժագ։— Էօյլէ իսէ պու գաթէլ հինայէթի՝ սըրգաթ իչիւն իմրա օլընմըշ սըր, գիրա Մատամ Լապառ՝ օղլունա եալընըզ բարա տէյիյ, Թուրատա պիր մուգավէլաթ մուհարրիրի իչիւն տէ պիր մէքթուպ Թէսիմի իթմիշ օլսընընը պիլիրիմ . . . Մէրգուժ մուգավէլաթ մուհարրիրի՝ մէքթուպը մէզքուրը կէօրիւնէմէ չօճուգա պէօյիւճէք պիր մէպլաղ իթա իսէյէքտի։

37

Ժագ։— Օ հալտէ պէնճէ հիչ չիւպհէ եօգ սըր . . . Էվվէթ, վահյէթնամէյի քիմ չապրշ իսէ գաթիլ տէ օ սըր։

Զապրիա րէխսի։— Պու սըրգաթը իճրա իթտիկինէ չիւպհէ օլընան ատատ մահալուս սըր։

Ժագ։— Օ ատատ քի՞մ տիր վէ նիշիւն քէնտիսինտէն չիւպհէ օլընըյօր իսթի։

Զապրիա րէխսի։— Գօնթ սը Թօնէրրէօնին օտա ուշաղը իսթի . . . Մէրգուժտըն Թահքը մուհաֆազաընատա պուլընան գօնթըն գօնագընատաքի պիլճիւվէյ մէճմուրը րէսմիլէր սէօթիւրմիշ, գօնթըն վահյէթնամէյի նասէհտատ օլմուշ սըր։ տիշարատան խըրսըզ կէլմէսի իմքանսըզ կէօրիւնէյօր։

Ժագ։— Էօյլէ իսէ պու օտա ուշաղը սը աչիքտար գապահաթը սըր . . .

Զապրիա րէխսի։— Սիզին կիպի պիզ տահի զանն իսէրիդ քի, խըրսըզ օ սըր, լաքին տիկէր ճինայէթլէրին մութէճասըրը օ տէյիլ տիր . . . Մապատ հապսանէսինտէ մահպուս օլսըդը հալտէ արգատաշլարա խապէրլէշիպ անլէրէ իճրատի մուտաժէյէ իթտիրէ պիլմէյի գապրի տի տիր . . . Պունատան մատատա էկէը վահյէթնամէ՝ եէհինտէ իսէ, սէրվէթի էյէ պրագմագ իչիւն միսալեալարա նէ՞ լիզումը վար սըր . . . Էղէպը իչիւն իմքանսըզ՝ սագլանմըշ պիր սէրվէթ իզէրինատէ իսէ, վահյէթնամէյէ՝ սագլանան մահալ եազըլմըշ օլմադը սըր . . .

Ժագ։— Պու՝ աչիքտար պիր չէյ տիր, էֆէնտի, մանէրգընըզա հիչ տիյէճէք եօգ սըր . . . Զանընըմ պիր ազ էվվէլ տէտինիզ քի, մագթուլարըն իքիսի՝ գօնթըն վէրէսինատէն տէյիվէր տիր . . .

Զապրիա րէխսի։— Էվվէթ, տօգթօր, տէօրթատէն իքիսի գօնթ սը Թօնէրրէօնէն վարիսի տէյիլ տիրլէր . . .

Ժագ։— Տիմէք գաթիլլէր՝ սալաթաթըյա վուրուպ էօլմիւրմիշլէր, վէ մագ-Թուլարըն քիմ օլսըդը գէտայնա անլաշըլմամագ իչիւն միսալեալարը ախազ ու զատպ իթմիշլէր . . . Գէնատ վուգուաթա միսաճէնէ պիր գանատաթ հասըլ օլմյօր . . .

Զապրիա րէխսի։— Նէ՞ կիպի։

Ժագ։— Գաթիլլէր՝ ղայէթ ալիմանէ պիր Թարզատա իճրատի ճինայէթ իթմիշ օլսըդգըսընատա, խըրսըզլըդ իչիւն ատատ էօլմիւրտիկլէրինէ պէն իհանատտա, պու ղարիպ գաթիլ ու Թէհլիքէլէրին պաշգա պիր մագսատ օլսըդընա չիւպհէ իթմէյինիզ . . .

Միւս. ուժ.— Պաշգա նէ՛ մագսատլէրի օլապիլիր իսթ . . .

Զապթիկէ հէքիմի։— Սիզ նէ՞ փարզ ու զըյատ իսէյօրսընըզ, արգատաշ։

Ժագ։— Շիմտի սիզէ սէօյլէրիմ, լաքին միսատատ իսթինիզ, էվվէլտա սիզէ պիր գաշ չէյ սիւվալ իսէյիմ . . .

Զապթիկէ հէքիմի։— Ձէվապ վէրմէյէ հազըր վէ միհէյասըմ։

Ժագ։— Ձէհտլէրինի Թէսդիգ վէ մուտաչինէ իթտիկինիզ պէտափօթլարըն կաֆիֆէտի տէ այնը պիր Թարզատա՞ մը էօլմիւրմիշլէր տիր։

Զապթիյէ հէքիմի։— Հէրսի տէ այնը պիր Թարզտա։

Ֆագ։— Գոյունլարընտա պիր չահ տաժարը չըզըլարագ գանլարը ագըռըլմըշ տըր, էօյլէ՞ մի։ . . .

Զապթիյէ հէքիմի։— Եվվէթ, ուզունլըընա չըզըլմըշ . . . Սոն մագթուլըն պոյնընտա մէգթիւր պէրէ հէնուզ տուրտույօր, կէօրէսիլիրսինիզ . . .—տիյէրէք Բընէ Լապաւըն ճէսատինի կէօսթէրիյօր իտի։

Ֆագ Լահարարըն նէյթէրի իլէ աչըլան չըզըգ սը աչիքտար կէօրիւնիյօր իտի։

Սաֆթէ Տօգթօր Թօմբօրն՝ էլիվիպ կէօյա տիգգաթլա մէգթիւր չըզըլը Թէֆթիչ իթտիգատէն ուռղրա։— Սահիհէն եարան՝ ուսթա վէ Թէհրիւպէգեար իտիլ։ իչթէ պու խուսուս պէնիմ էֆքեար ու իթիգատըմա տահա զիյատէ գուվվէթ վէրիյօր։

Զապթիյէ հէքիմի։— Էյ նէ՞ տիր էֆքեարընըզ պագալըմ։

Ֆագ։— Պէնիմ էֆքեարըմ չու տըր քի, պու գաթիլէր՝ խըրտըզ օլմայըպ, իւլում ու ֆիւնուն մէրագլըսը տէլիլէր տիր, իֆրա իթտիգլէրի հինայէթլէրտէն խատիրատար տէյիլ տիրլէր, տէրս ու մէշգ իշիւն տատմ էօլտուրուրլէր, վէ վիճտանլարընա հիչ տօգուռնմագօրզըն կէօյա տատա Թավշանը վէ եա էմմաուինի էօլտուրմույօրլար կիպի իննան գաթլ խատրլէր . . . Լօնտրատտա պու կիպի Թէհրիւպէգեթլէր վար տըր։ Ամէրիգատա պուռնլարտան իքիսինին ասըլտըզընը կէօգիւմլէ կէօրտիւմ . . . Գուռնլար տար աղաճընա կէթիրիլտիքլէրինտէ քէնտի քէնտիլէրինի պիսուչ զաննի խոյօրլար իտի . . .

Զապըթա բէյ իտի։— Գու նէ՞ ճանամավրլըգ տըր։

Ֆագ։— Լաքին վուգտուբ հալ պէօյլէ տիր . . . Պիր չէյ տահա սիւվալ իտէյիմ . . . Նէչքէր իլէ պոյունլարը չըզըլմըշ օլան ճէսատէրտէ պիր կէօնա էսէրը տարպ ու չիքէօթ վա՞ր մը իտի։

Զապթիյէ հէքիմի։— Հիչ պիր էսէր եոգ իտի . . . Օ տէոկիյինիզ էսէրլէրի պէն արաարըմ, նէ պիլէքլէրինտէ վէ նէ Թօքուգլարընտա հիչ պիր եարա, հիչ պիր պէրէ պուլմաարըմ . .

Ֆագ։— Իչթէ պէնիմ իշիւն պիր իսպաթ վէ տէլիլ տահա՛։ Տիգգաթ իթտէ-նի՞զէ, ազիզ բէֆիգիմ։ Հալէրի այագլարը սըգը սըգը պաղլաճընա տա հիչ հարկէթի իտէմէգ պիր հալտէ պուռնըռըրըլմայան պիր չահարըն պոյնընտաքի չահ տամարընա պիր չըզըգ աչմագ իչի՛ն չահար մէրգուտ պոյըլթըլմըշ օլմալը սըբ . . . Իժտի էկէր պու տատմլարը սոյմագ իչիւն էօլտիւրմէկ իսթէմիյէր իսէ, մէգթիւր չըզըգը աչմաղա հիչ հաճէթ եոգ իտի . . . էնգա վաէկթասըլա պոյըլթըլտըգտան սոնդրա բէգ ազ պիր միւտաէթ զարֆընտա էճէլ տահի նէյթիյէր . . .

Զապթիյէ հէքիմի։— Տօղրու սբր, ազիզ բէֆիգիմ, պուռնը եարան՝ ֆէննի Թէհրիւպէգեր իֆրադը իշիւն գանա սուսամըշ պիր տէյի օլաբզընտա պէն տէ սիգին կիպի ինանմազտա պաչլայօրըմ։

Ֆագ։— Պիր տէյի՛ քի, գանըն պիր վիճուտտան տիկէր վիճուտտա նագէյիյէ միւտաէթը հայաթըն զայըը մուսայյէն պիր սուրէթէ Թէմտիտ օլընմասը մէսէյէսինի իհթիմալ հալլ իթտէյէ չալըշըյօր։ պու մէսէլէ իւզէրինէ էշան Այէմանիյատտա բէգ գիյատէ տիւչէնիյօր . . . էօյլէ իսէ ինանընըզ պառնա, գաթիլի տէյի օլմուշ

ալիժէր մէյանընտա արատալը . . . օրատա պուլատիկէճքսինիզ . . . Ազիզ բէֆիգիմ, էկէր պէնիմ մալիմաթըր խատտատրիմ սիզ եարար վէ գաթիլին քէշքի խատտատընտա մէգթիւրիննիգն հէյէճը տատիյէ վէ զապթիյէսինէ պիր մէտար օլապիլիր իսէ, սիզէ խըտտմէթ իթմէյէ հազըր վէ միւհէյյատըմ . . .

Զապթա բէյ իտի։— Տօգթօր, պէն սիգին մուտավէնէթինիգի Թալէպ իտէրիմ . . . էկէր լիւզումը Թագտիրատ պու մուտավէնէթինիգի պաշա տիրիզ իթմէյէճէգ օլուր իսէնիզ, անտամիմ մըԹէյէգքիւր վէ մինէթտար օլաճաղըմ . . .

Ֆագ։— Բէգ էյի, պուշ իսթիհնէ, էֆէնտիմ . . . հէր հալտէ սիգէ խըտտմէթ իթմէյէ հազըր պու էրնաճաղըմ . . . Գու պէտտաթէթ չօճուղա բէգ չօգ Թէվէճճիհիմ վար իտի, անըն ինթիգատը պուրնմալը սբր . . .

Միւտ. ում.— էֆէնտիլէր, պու մատտէ հագգընտա բէգ գիյատէ իհթիյաԹը տատրանմանըզը Թամամըյէ իտէրիմ . . . էկէր քէշքի խատմէտիկիմիզ չու էօրտուրընտ օլաբզընըզը պուռլատա մուտավաֆֆագ օլմագ իտի էյէ իսէ, պու քէրրէ հանկը ճիհէթ վէ իսթիգամէթտէ իֆրատի Թէհտիրիյաթա պաչլայաճաղընըզը քիմսէ Ֆարգ իտէմէմէյի տիր։

Ֆագ։— Պէնտէն հիչ պիր իհթիյաԹըզըգ վուգուս պուռլատայաճաղընը քէնտի բայըմա Թէհէմմի իտէրիմ . . . քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէգիմ . . . Ալլահ վէրսին պիր ան էվվէլ իշին նէ օլաբզընը անլայապիլէճէնիզ . . . Շու քէտէրնաք վալիտէ իշիւն հիչ օլմազտա իննիթտատ՝ Թէհէլլիի ազիմ օլաճագ սբր . . .

Մատտատ Լապտա՝ եէնիճէն աղլատաղա պաչլայըպ քէքէլէյէրէք։— Ահ, էվէ տը՛մ . . . պէտտաթէթ էվլատը՛մ։

Ֆագ՝ միւտաաիի ուժատմէյէ խիթտատէն։— Ճէնտէգ ալայընը իսէ-նա իհթէգ իշիւն պիր գաչ կիւն պէկլէմէգ լազը՛մ մը սբր։

Միւտ. ում.— Գօչ չէյ տիր . . . տէֆն իշիւն պէն տիպգ պիր բուխատթ Թէզգէրէսի վէրէյիմ։—տիյէրէք, Թէզգէրէյի օրատտա իտգալատը վէրսի վէ զապըԹա վէ տատիյէ հէյէճէթի չէքիլսի կիպտի։

Սաֆթէ տօգթօր Թօմբօրն իլէ ֆէննի վէ հատրրիյէթը Թամը ու հարէքէթի՝ կէրէք մէգատրիյնը տատիյէ վէ զապթիյէ իւզէրինէ վէ կէրէք անկէրին պիր լիգաչ կիթիտմիէ օլաբզըտը զապթիյէ հէքիմի իւզէրինէ պիր Թէէսիրը ազիմ իֆրա իթտիէ իտի։

Ամէրիգատը հէքիմին էֆքեարը նէ իտի իսէ քէնտիլէրի տէ օ էֆքեարտա գանտամ հատըլ խոյօրլար իտի։

Մէգատրիյնը մէգատատ տատի՝ գաթիլին իլէ ու մէտարիճէ ուզտաչըզ ուզտաչըզ ագըլընը գաչըբտան վէ պու հինայէթ տահիգատըզլա իֆրատի հինայէթէ գօյուլտան տատմլարտան պիրի օլաբզընը գապատ խոյօրլար իտի։

Գինատէն ալէյհ միւտաաիի ուժատմինին իճտատէնտատէն տատի աՆլաչըլտըգը իւզրէ, Թէհտիրիյաթ պիր պաչգա ճիհէթ վէ իսթիգամէթտէ իֆրա օլընմատա պաչլայաճագտը։

Զապըթա բէյ իտի՝ տատիրէյ զապթիյէյէ ատմէթ իթտիգատէ, տատմ կէօնտէրիլտի Բէյհան Ֆըօժանիթալը տրատտը։

Բէյհան՝ խանէսինատէ տէյիլ իտի։

Ձգտասընտան կիտէն առաջ՝ Բէյմօն իշուն պիր բուսուլա պրագար իսկ տէ, մէրգուսըն գայգուպկիթի ուզանար վէ Էօյլէնտէն սօնդրա խայլիճէ կէտ պիր վագթ անճագ Բէյմօն ամիրինին նէգտինէ կիտէպիլար։

Զաալըթա ըէխի՝ քիմ ալորզը հիչ անդաբլամայան պիր չաթա Թարաֆընտան իմրա օլընտան սօն հինայէթի Բէյմօն Ֆրօմանթալա խապէր վէրտի։

Հէր քէս կիսվի Բէյմօն առաջ՝ ամէչորը հայրէթ ու տէհչիթ օլտու։

Զաալըթա ըէխի՝ տօգթօր Թամբրընըն իչտու հինայէթէ առիր արդ ու պէյան իթտիկի փարպկայթ իւզէրինէ Բէյմօն Ֆրօմանթալա իթտան մալիւմատ էյլէտի։

Բէյմօն՝ քէնտիսինին հիւրմէթ ու րիայէթ իթտիկի վէ օղլունը չիւպհէսիզ էյի իտհէկինի իւմիտ էյլէտիկի առաջըն, եանի տօգթօր Թամբրընըն իսմինի իչթիմաքտէ, անընլա հէվէգքատար օլտու, վէ գաթիլին հագիգաթէն գառա մէրագլը պիր տէյի օլտրզրընը քէնտի քէնտինէ սէպյէտի։

Գինատէն ալէհ մէրգուժ բօլիս մէմուրը՝ եէնի պիր Թարիգ ու մէսլէք էլէ ա-լառմագտը։

Բրնէ Լապառ՝ Օրլեան տէմիր եօլ սթասիօնընտան հարէքէթ իտուպ, Շուա-զի-լը-Բուառա տա եօլ իւզէրինտէ նաչէսի պուլընմըշ օլտըղընտան, Բէյմօն էն էվվէլ մէգքիւր մահալլէրտէ Թահդիգաթ իշթրաբընա պաչլամազա գարար վէրիպ, լիւզումը օլմագ իհթիմալինէ մէգնի պաղը չէյլէրի իշարէթ ալմագ վէ սըրսաբընա գօյմագ իւզրէ էվվէլա խանէսինի կիթտի, վէ պաաէհտու Թաատ իթմէկը իւզրէ ագ-չամ սաաթ եէտիտէ տիչտը չըգտը։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էհտիփտարի պիր սուֆրատա Թաատ իտէ տաւրատն, պիզ Բօր-Գրէթէյլէ նագլը քէյա խէյլիմ։

Մահիմ տիր քի, մահալը մէգքիւրատ Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Բըթի Գամթէլ գօնա-ղընըն Մարն բրմաղը գէչըրընա պաղը տանտաղը տէյրտինինտէ օթաւրմըշ պաղըգ ավլար իքէն, Ֆապիլէն տը Շաթըրլիւքս կէլիպ քէնտիսինի սէպէպիկի սըրատա պիզ տէ քէնտիլէրինտէն միւֆարէգաթ իթտիքտ։

Գու իքի տէչիգանըլտար տէրհալ պիրլէշիպ խանէյէ կիտէրէք, օրատա Բօլ՝ բէտէրի Բէյմօն Ֆրօմանթալըն էվտէ չալուէնտաորընըն տէպէպինի պէյան իթտի։

Ֆապիլէն տը Շաթըրլիւքս՝ տիւշիւնճէյի պիր հալ քէպոպ իթմիշ օլան տօթթընըն սիմաօրընտա վէ հալ ու Թավրընտա պիր Թէպէտտիւլը ապիմ հուտուտէ կէլտիկինի միւշահէտէ խուտպ, լաքին պուընըն տէպէպինի անլատադա հիչ մէրագ իթմէտտի։

Բօլ վէ Ֆապիլէն իքիսի տէ, աչգ ու տէվտադտարընը կիպգի ապգտարըպ, պուն-լարընը՝ այնը պիր գադրյա ալէհագա իթմիշ օլընգէլտարընը խաթըր ու խայտալէրինտէն պիչ կէչիրմէտիքլէրի տէրքեաբ խտի։

Հալ պու քի Բօլ՝ Ֆապիլէնին կէլմէսինէ քէյֆէլէնիպ մէնմուն օլտու վէ եախօտ տահա տօղրուսը պիր ագ տէփը զատ իթտի։ Գու իքի տէչիգանըլը՝ ճուտատա ագ-չամը քիչիք պագչէտ ագաճլարընը ալթընտա օթաւրուպ գօնուչտուլար, վէ էրթէ-սի կիւնիւ էթրաֆը գըրլտատա ուզուն պիր տէյրան իչտա իթտիկէ գարար վէր-տիլէր։

Գու տէյրան վէ քէչէրրիճ ճուտատա էրթէսի կիւնիւ վուգու պուլուպ, հէր ճիհէթտէ բէք կիսգէ վագթ կէչիրիլտի։

Իքի ահպապ տէվգանըլտար՝ Մարն բրմաղընըն էթրաֆընը եապա տօղաչտըգ-

տան սօնդրա ագչամ սաաթ տէօրթ բատտէլէրինտէ էվվէ ավտէթ իթտիլէր։

Բօլ։— Եարըն բագար տըր · · · Նա՞տըլ վագթ կէչիրէճէյիգ։

Ֆապիլէն։— Գէն պալըգ ավրնա չըգալըմ տէրիմ · · ·

Բօլ։— Բէք էյի, էօյլէ օլտուն, պալըգ ավրնա չըգալըմ · · ·

Ֆապիլէն։— Գալըգճըլըգ հօճան օլան Ֆուրնի պիգիմէ պիրլիքտէ ալա՞-մազմըսըն · · · Օ պէրապէր օլտա էլէմիզ պէշ կէրի տէօնմէյէճէկսինիզ չիւպհէ եօգ տըր։

Բօլ։— Օնատան գէլայ նէ՞ վար · · մէրգուժը մուէլլատա աղամ սալլարընըն իւզէրինտէ պուլուրըպ · · · պիգիմէ պէրապէր կէլմէսինի սէօյլէրիգ · · · քէրիչան տըր ամմա էյի պիր չօճուգ տըր վէ ըրմագտա էյի եէրլէրի պիպիր։

Գունըը սէօյլէչէրէք Բօլ վէ Ֆապիլէն՝ ըրմաղըն եէտէք չէքմէյէ ժամանուս օլան ըրթիթըմընա պաղը քէրէսթէ սալլարընա տօղրու կիթտիլէր։

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու՝ Թամամինինտէ հիչ եանըլմամըշ խտի։

Օրատա էն էվվէլ Լա Ֆուրնի կէօրտիլէր։

Ֆէյլէսօֆ պալըգ ավրընը՝ պիր չարգի մըրըլտանարագ օլթասընը սույա աթըպ տուրմագտա պուլընըշյոր խտի։

Մէրգուժըն չարգի սէօյլէմէսինէն անլաշըլտըգընա կէօրէ, օլթայա պալըգ կէլմէյօր խտի, զիրա հիչ պալըգ ԹուԹուլա, օ վագթ հիչ չարգիյէ, նամմէյէ հաճէթ գալմագ, ինատ՝ անընլա էյլէնիր վէ օլթասընա տալըպ պագմագ։

Ֆապիլէն մէրգուժը չաղըրտը։

Լա Ֆուրն՝ իչ ուշուրուշտա ըրթիթըմտան եօգարը չըգըպ։— Սաաղսալար խայր օլտուն, միւսիւ տը Շաթըրլիւքս · · · սաաղսալար խայր օլտուն, միւսիւ Բօլ · · · Մ. Ֆրօմանթալընը խանէսինտէ եաղըլա կէլմիշինիզ, տէյի՞ մի, միւսիւ Ֆապիլէն։

Ֆապիլէն։— Էվվէլ, ազիզիմ· սիզ պիր շէյ սիւվալ իթմէյէ կէլտ՞ինիզ, եարըն պիգիմէ պալըգ ավրնա կէլի՞չմիսինիզ։

Լա Ֆուրն։— Մաէլմէմինուէնյէ, միւսիւ Ֆապիլէն · · · Սաաթ գաչտա՞ պու-լուչաճաղըգ։

Ֆապիլէն։— Շաֆագ վագթինտէ։

Լա Ֆուրն։— Նէ՞րէյտէ։

Բօլ։— Գիգիմ էվտէ։

Լա Ֆուրն։— Բէք էյի · · · պէրապէր եէմ ալաճագընըզ, տէյի՞ մի, միւ-սիւ Բօլ · · ·

Բօլ։— Հէր նէ լազըմ իսկ ալաճաղըմ · · ·

Լա Ֆուրն։— Գէն Թամ վագթինտէ կէլէրիմ · · · Տիմտի կիտէյիմ Թագըմլա-ըըմը Թօրլայըմ վէ պիր ազ շէյ եէյիմ · · · գիրա իչէրիմ չընն չըն էօթիւյօր · · · —տէյիպտէ, իւչ տէչիգանըը եէգտիկէրինտէն միւֆարէգաթ իթտիլէր։

Լա Ֆուրն՝ աստա լօգաճթասընըն եօլընը ԹուԹուպ քէնտի քէնտինէ։— Է ճա-նըմ, պու օլմազ շէյ տիր · · · Մ. տը Շաթըրլիւքսին տօսթը պուլընան Մ. Բօլ Ֆրօմանթալընը պագպասը պիր խաճկէյ տիր հէ՞ · · · պէն պունա տօլա ինանամամ · · · —տիյօր խտի։ հիչ օլմազ շէյ տիր · · · պէն պունա տօլա ինանամամ · · · —տիյօր խտի։

Էրթէսի սապահ էրբէնտէն իշխու ատ ուչանմիշ գալդուրլար իսի։

Բալըն սանտալընտա, ևէյինթիյէ վէ պալըգ ավընա մուխթալիֆ հէր չէյ մէվճուտ օլուպ, հաթթա «Թէրազի» Թապիր օլընան պիր նէվի քիչիք ազլարտան տա օն ատկտ գատար վար իսի։

Գու քիչիւք ազլար՝ Թէրազի կէօրմէ չէքինտէ օլուպ, ազըն էթրաֆընտա պիր մահէն չէնգիր կէչիրիլմիշ օլընըը հալտէ ըստագօզ Թուխմաղա մահսուս պուլընմագտա ապրլար։

Մարն ըրմաղընտա պու լէզզէթլի պէօհէքլէրտէն բէք չօգ պուլընաբզընտան, Բալ՝ ագշամ Թաամը իչիւն էրէյինէ ըստագօզ Թուխմաղը իւմիա իսիյօր իսի։

Ըրմաղըն ագընթըընա գարշը նօգարը ատղրա չըզըլըպ Գրէթէյլ քէօրթուսինէն էօթէսինէ գատար կիիրլուիքտէն ատնղրա, Լա Ֆոնթէն՝ օրատա քէնտիսինէ րէբ մուհտահպ պիր սըզլըգ պուլտու։

Ատնտալ օրատա պաղլանընպ, մէրգուժ ուսթա պալըգ ավընը՝ ալթա ադմաղա պաշլատը։

Հագիգաթէն եէր բէք մուհտահպ օլուպ, պէրէքէթլի պիր ավընըգ իճրա օլունտու։

Սահթ իչ բատտէչէրինտէ էվէ ավտէթ օլընարագ, պէրատէր պիր խայլի Թավալըգ վէ բէտթիհիք պալըգ վէ իրինէ ալթմըչ ատէտա ըստագօզ կէթիրիլտի։

Գրէթէյլ լիմանընտա պէօյլէ պիր կիւզէլ վէ պէրէքէթլի ավընըգ սէպէպիյլէ Բալ՝ Բընթի Գաամէլ գօնաղընտա սիճթիւն հիւն ատատ օլուպ օլմագընընը հիչ խաթրընա պիրէ կէթիրմէմիշ իսի։

Լա Ֆոնթէն՝ Իթի ահպապ տէչիգանընըլարտա պէրատէր Թատմ իթմէյէ տավէթ խալիպ, պատէթհատմ ագշամ սահթ օն բատտէչէրինտէ, օ հիւնքի կէչիրտիկի վագթտան ղայէթ մէմնուն վէ մէսրուր օլընըը հալտէ խանէչտէն միւֆարիգաթ իթտի։

Բալ վէ Ֆոնթէն՝ մէրգուժա ուսթալարը նագարընդա պագարագ պիրէր պախչէ վէրմէք իստէյիպ, էլինէ պիրէր օն ֆրանգլըգ սըգըչարընընը։

Բագար էրթէսի սապահ Ֆոնթէն տը Շաթըլիւ՝ ատգիօր Թօմրընընն սուարէսինէ կիտէճէկինի վէ օրատա Մատամէլ Մարթը կէօրէճէկինի Թէֆէգքիւր էտէրէք, էրգէնճէ Բալ իլէ վէտալաշը վէ Բալ տախի քէնտիսինի տէմիր եալ սթասիօնընա գատար կէօթիւրտու։

Բալ եէնիտէն քէնտի մահզուն միւթալէաթընա տալմամըշ իսի։

Ինթիյար Մատամէն՝ մէրգուժը պիր գաչ կիւն ագտէմ կէօրմիյինին մուզայիրի օլարագ կիւէյը եիւզլիւ կէօրէրէք մէմնուն օլըյօր իսի։

Իլք կիւնիւ մէրգուժ գօճա գարը՝ ատվիւիւլ էֆէնտիսի օլան Րէյմոն Ֆրօմանթալա պիր բատտալա կագրըպ, օղլունտա միւշահէտ իսիլմէյէ պաշլայան հիւսնիւ Թէպէտտիւլ խաագը վէրմիշ իսի։

Գիշարկ բէտէր՝ Մատըլէնտէն մէրթուպը մէգթուբը ախպ իթտիքտէ, գալպի չիւքրան ու մէսէրրէֆլէ մէշհուն օլընըընը հրսա իթմիշ իսի։

Գու էյի խաագը՝ Մատտա տը Շաթըլիւ-քսին քէնտիսինէ վէրմիշ օլընըը խապէրէ պիրլիչէրէք, օ գէմանա գատար գարանլըգ իչինտէ պուլընտան ուֆուգը էօմրիւ իւգէրինէ պիր գիյտի չէմտ ըուէյէնմէքտէ իսի։

Բալ՝ հէր նէ գատար գահրէյն կիւէյը եիւպիւ կէօրիւնմէկէ պաշլատը իսի իսէ տէ, եինէ գայէթ սիւչիւնճէլի իսի։

Գու սիւչիւնճէ՝ գիհնինտէ մէվճուտ օլան պիր Թէսավվուրըն ագ չօգ պէօյիւք պիր կիւճլիքէ վիւճուտէ կէլմէսի միւթալէաընտան նէչէք իթմէքտէ օլմագընը, Թէսավվուրը մէգթուբ հագգընտա օգույանլարըմըզը իթտի մալիւմաթ խոճէնէյիկ։

38

Մալիւմ պիր քի, Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ ատգիօր Թօմրընընն սուարէսինէ կիթմէյէ իւգրէ կէլրէք քէնտի վէ կէրէք օղլու իչիւն պիր տավէթնամէ ահզ իթմիշ, վէ մէրգուժ Ամէրիգալը հէքիմին մուԹլագա քէնտի իտ ու իգամէթկիահընը պիրլմէմէսի լազըմ կէլիր իբէն, պէօյէ պիր տավէթնամէ իրսալ իթտիկինէ Թէճճիւպ կէլէմիշ իսի։

Բէզմիչ մալիւմ օլընըը իւգրէ, Րէյմոն Ֆրօմանթալընը օ-Գիր ազ տէֆը զամմ իթմէյէ վէ Թէպտիւը հէրէյանը էֆքեար կէլմէյէ իւգրէ իչպու տավէթտէն խօֆխոֆատէ խոչխոխին» Հօլը սիւվալինէ Բալ՝ գաթիչն պիր ճէվապը րէտտ վէրմիշ իսի։

Ո զէմանատա պէրու մէրգուժ տէլիգանընընը էֆքեարը պիր սուրէթը Թապիյէտէ Թէպէտտիւլ իթմիշ օլուպ, Լա Ֆոնթէն՝ ալվոկի կէնճ գըզընը, եանի Բընթի Գաամէլ գօնաղընտա իգամէթ իտէն Մէչչէ-ալէ Բէչէ-էնինի՝ տօգթօր Թօմրընընն եանընտագի զըզ օլարընընը խաապէր վէրմիշ օլընըընտան, Բալ բէտտար մէգթի-բտէն, եանի սուարէյէ կիթմէմէգքտէն սարթը նագար իթմէք նէյէթինտէ պուլընըյօր իսի։

Հալ պու քի, րէտէրինին պիրէն պագիմէք իթմէտի՝ քէնտիսինին եէնի էֆքեարընը մէրգուժա պէյան իթմէյէ մէչտան պրագմամըշ իսի։

Բալ՝ չիմտի, սահթէ տօգթօր Թօմրընընն սուարէսինտէ հագըր պուլընընը Մարթը կէօրմէք վէ անընա գօնուչտաք քէնտիսինի պէօյէմէք վէ աչգ ու մուհապպէթինին քէնտիսինին վէ րէտէրինին տօսթընը տատտ իթտիկի պիրգաճ տօգթօրա տախի պէյան կէլմէյէ արզուն չէտիսինտէ պուլընընը յօր իսի։

Նէ՛ չարէ քի, պու արզունըն վիւճուտ պուլմագընա բէք չօգ մանիսալէր հայլուլէթ իսիյօր իսի։

Մատըլէնէ խաագը վէրմէքտիկին կէճէ էվտէն չըգըպ կիթմէյէ իսի, գիրա Մատըլէն տուչտա, մուհապպէթինտէն նագի էնտիչէ իսուպ, կէճէ վագթը Բարիզ կիթմէյգաչն իսէ էվտ գալմասը տահա զիյատ ագըսըըգ օլմագտաըը տէյիթգանըլյա պէօյէյիպ գանաբրմադա բէք ալճա տէյիւնէր պուլտպիլճէճքտի։

Բալ՝ Մատըլէնին պու իթիրազաթընա ատլա էհէմմիյէթ վէրմէմէյէ հէր նէ գատար էյիճէ գարար վէրմիշ իսի իսէ տէ, պու իթիրազաթտան եագագը քէսմիլճէն օրյըրմադա վէ իսթիխար գատընճէղտագըտա մուհէյտատը գըզմատադա արզու իսիյօր իսի։

Թէմամըյլա խաթրընտա օլընըը իւգրէ, բէտէրի՝ տավէթնամէյի եաթագ օտտասընըն մատտար իւչէրինտէ պրագմըշ օլընըընտան, անը պէրատէր ալմատը լազըմ կէլիր իսի։

Եւ ասաբ Բօր Գրէքէլտէի քիւչիւք խանէտ եապըդ քէօյ բուպալարընտան պաշգա պիր էլչիսէ պուլընմայըդ, պու գըյաֆէթլէ իսկ պիր ուսարէյէ կիսիլ-մէդ ալտըդընտան, իֆթէ պու տախի էն սօն մանիա իտի։

Բօլ՝ պու կիւճլիքլէրի նազարը տիգգաթա ալմագլա պէրապէր, անլէրին հէր սինին տէ իւսթէսինէն կէլմէյէ իւմիտինի գաթ իթմէմէքտէ, վէ քէնտի քէնտինէ,

—Կիաէճէյիմ... կիթմէմ իսթէրիմ... պէօյլէ պիր ֆըրսաթը գաչըրմադ ագըլըդըդ օլը, պէնգի պիր տահա պէօյլէ ֆըրսաթ էլէ կէլմէդ... —տիմէք տէ իտի։

Բօլ՝ Թաամընը իտէր իթմէդ, ճուտաա էրթէսի կիւնգի ուզուն թէֆէրրիճ տէն վէ բազար կիւնգի պալըդ ավճըլըդընտան բէկ եօրկուն օլըդընը պէհանէ ի տէրէք չէգիլտի օտասընա կիթտի։

Գու էանատէ սաաթ անճագ սէգիդ վար իտի։

Մաալէն՝ ագշամ սաաթ տօգուզտա տէրին պիր ույգույա տալմըշ օլուպ, Բօլ՝ ույանըդ տուրարագ սաաթ էվվէլա տօգուդ վէ սօնդրա օն վուրընըդընը իշիթտի։

Մէրգուճ տէլիգանլընըն պէրիճէն գաթտա իգամէթ իթտիկի ժալիճ տիր։

Սաաթ օնը վուրտըգտա, սօյունմագտըդըն իւգէրինէ ակրիվիճ եամմըշ օլըդը գարեօլասընտան գալդը, պիր մուճ եագտը, պիր չէգմէճ կէօգիւնտէն պիր ատնախթար ակսէկտի ալըպ ճէպինէ գէյտուս, վէ բարմագլարընըն իւսթիւնէ պատարագ ուսուլճաճդգ բէնճէրէյէ տօդրու կիտիպ աչտը։

Նէր գաթընըն Թաամընը բէկ ալչագ օլըդընտան, մէգթուբ բէնճէրէ՝ եէրտէն բէկ օ գատար եիւքսէկ տէյիլ իտի, վէ էվվէն էթրաֆընտա ֆրատօյը պիր սէա վար իտի։

Բօլ՝ եէյէյինէն ճէպինէ պիր գաչ քիլօրիթ վագ իտուպ, կիթտի մուժը սէօն տիւրտի վէ եինէ բէնճէրէյէ ավէմ իթտի։

Մէրգուճ տէլիգանը՝ չօգ ժիլիտաթ իթմիչ օլըդընտան, պուլընտըդը չու ահվալտէ նէրտիվէնտիկ աչտա էնտիգ՝ քէնտիսի իշիւն հիչ պիր շէյ տէյիլ իտի։

Բօլ՝ բէնճէրէյինն տէմիր բարմագլըդընը իֆթի էլվէյէ Թուրթարագ աչտա ասըլտըգտան սօնդրա, տուվարտան պիր ազ այրըլմադ իշիւն այաղըյլա ուսուլճաճդգ տուվարա վուրուպ տէմիր բարմագլըդը գօյ վէրտի, վէ սէտէն իւգէրինէ տիւչտիւ։

Գէյլէճէկ պիրինճի մանիա տէֆ իտիլմիչ իտի։

Սէտէն իւգէրինէ տիւչտիքտէն սօնդրա Բօլ՝ Մաալէնի ույանտըրմադտան գօրգադարագ այագ սէօյլէրինի չըգարմագտըդըն պաղչէնին գարուսընա տօդրու կիտիպ տէսթիտէքլի անալոթարլըտան պիրի լէչ մէգթուբ գարտըյը աչտը, վէ տիչտրը չէգըճպ սէասիդճէ գարտըյը Թէքթար գարատըգտան սօնդրա ըտմաղըն գըյըսընա չըԹապան օլտու։

Բօլ օրատա պիրԹէվգդուճ քէնտի քէնտինէ.— Գու գիֆիր գարանլըգտա, կէճէյնին պու վագԹընտա Մարն ըրմաղընըն էօԹէ եագտասընա կէչէմէմ... քէօրբուտէն միւրուր լիչ տէմիր եօլ սԹասիոնընա կիտէյիմ. լաքին չարուգ կիթմէյի... —տիսէրէք, եիւրիւմէգ տէյիլ ատԹա գօչմադտա պաշլատը։

Թրէնին վարէճատէն կէլիպ Թամ սԹասիոնա վիւրուտ իթտիկի սըրատա Բօլ տախի սԹասիոնա վարըլ օլտու։

Սաաթ օնը չէրեկէք կէչէրէք մէրգուճ տէլիգանը Բարիզտէ Գասթել մէյտանը աԹասիոնընտա վակօնատան աշաղա էնտի վէ պիր քիրա արապասընա աթլատը։

Արապաճը.— Նէրէյէ կիտէճէկսինիզ։

Բօլ.— Մէն–Լուի ատասընտա Տէօ–Բօն օտաղընա չէքինիզ... արապայը սիւրաԹը սիւրիւնիզ, պօլճա պախշիչ վէրէճէյիմ...

Արապաճը.— Արչ, Գօգօթ.—տիկէրէք գամչըսընը չաԹըրտաԹը վէ արապա հարէքէթ իթտի։

* * *

Րէյժօն ՖրօմանԹալ՝ պատէԹԹաամ խանէսինէ ավտէք իթմիչ իտի։

Վագիֆէյի մէմուրիյէԹի իչճապաթընտան օլան ժուրնալ, բարօրԹօ վէ էվրագ կիպի պիր Թագըմ իլէրտէն մատտա ատլիյէ նազըրընա Թագտիմ օլընճաճ արզուհալը տախի գալէմէ ալմասը լազըմ իտի, գիրա գօնԹէս տը Շաֆրըլիք՝ մէզգիւր արզուհալը ատլիյէ նազըրընըն պըր քեաֆիյէը խատուսիսինէ Թէպլիմ իթմէգտէն էվվէլ պագը զէվաֆը միւԹէնէֆֆիգնա տէրքէնար իթտիրմէէք իզրէյ սալը սապահընը քէնտիսինէ էէԹիչտիրմէսինին Թալէպ իթմիչ իտի։

Րէյժօն ՖրօմանԹալ՝ միւսվէտտէյի հազրըլայըպ, էբէյիճէ չէգընԹըլը վէ չըղըճը օլան մէզգիւր միւսվէտտէյի Թէմիղլէ ալմագա պաշլատը։

Եագըխանէսինին իւգէրինէ պիր Թագագա քեաղըտ վագ իտուպ պիր գալէմ ալտը, վէ հավիյէ մագամընտա էվվէլա չու աԹիտէքլի իպտարէյի եագտը։

ԲէՅՄՕՆ-ԳԼՕՏ ՖՐՕՄԱՆԹԱԼ,

Գաթլ ու սըրգաթ ճինայէԹինտէն Նալի 1884 մարտ 25տէ
Սէն էյալէԹի մահքէմէյի ճինայէԹի Թարաֆընտան ևրմի սէնէ
քիւրէք ճէզասընա մահքիմ օլմուշ,
1869 օգոստոս 15տէ չարԹ Թահրընտա ասիվ օլընմըշ,
Սէնէյի մէրգուճ սեպտեմբեր 1ինտէ գալըԹա հէյէԹինէ
տախիլ օլմուշ տըր։

Գատէհու քեաղըտընը պալընտա «Ատիյէ նազըրը էֆէնտի հազրէԹլէրինէ» իպարէսինին Թահրիր իթտի։

Վէ աչաղըսընտա պիր վէճհը աԹի եազտը։

«Նազըր էֆէնտի,

«Գունտան օն պէշ սէնէ մուգատտիմ գաթլ ճինայէԹինտէն տօլայը ևրմի «սէնէյ միւտատիլէ քիւրէք ճէզասընա մահքիմ օլարագ Գլէրմօ մէրգէզ հապսխա«էնէսինտէ մահպուս օլտում վէ օրատա ուսլու վէ ագըլը տուրմուշ։

«Գագը սէֆիլ չարգընլարընը ԹէրԹիպ իթմիչ օլտըգը պիր իԹԹիֆագը խաֆիյէ քէչի իթմէգը պախԹ ու իգպալինէ նայիլ օլուպ քէֆիյէԹի հիւքիմէԹէ զամադլատը, էօմրիմի Թէհլիքէյէ իւգա խէրէք, հապսխանէյէ ուճումիտէ իւչ կարտաճընըն հայաթը Թահրը Թէհլիքէյէ օլտըգընը խապէր վէրտիմ, վէ միւճրիմլէրին իքճինին քէնտի էլիմէն Թէվգիֆի իթտիմ։

«Գու հալ ու հարէքէթիմ իւգէրինէ ասիվ օլընտըմ, լաքին պիրա չարԹ ասիվ օլընմատըմ։

«Իտարէյէ խըտէմաթը մհհիմմէ խիզմէթկհմի մհբաձէա խէրէք, «Գլէրմօ հաղխանէսինոէն չըգտըղըմտա զապըթա հէյէթինէ տամխի օլմազա վէ մհուտուէքը ճէզամըն պագխէսի օլան օն պէշ սէնէ զարքընտա բօլհմճէ էհղհյէթ ետւ իգթիտարըմը իտարէնին խըտամէթինէ սարփ իթմէյէ պէնի մէճպուր իթտիէր։

«Գու՝ գըսմէն պիր հուրրհյէթ իտի։

«Տէօհտէ իտէճէկհմ մէմուրհյէթուէն հէր նէ գատար հիչ հազզ իթմէզ իտի իտէյմ տէ, հուրրհյէթը մէգբիւրէյի գազուլ իթտիմ, վէ հաթթա մէյհուէնէն վէ մհբէնէչէքքհւրէն գազուլ իթտիմ, զիրա պազը սէխավէթլի զաթլարըն՝ եանլարըէնա ալըզ սէօյհբհտթէյրի վէ րհգգաթ ու չէֆտագաթլարընտան նաչի թէսէրիհնին ետֆիլ հայհնի կհզլետհքէյրի օղլումըն եանընտա եաչայապհլչ հէքտհմ։

«Օն սէնէտէն պէրու վազիֆէմի վհճտանըմ բահաթ օլաճագ սուրէթատ հյմա էթտհմ, վէ զահմէթ վէ մէչագգաթ վէ եօրկունըզտան ապա գաչընմատըմ, վէ «հաթթա լազըմ օլտըգտա գանըմը պիչէ էսիրհկմէտհմ։

«Գու կհնէքթ կհնէ օղլում պէօյհւսմիչ տիր։ ։ ։ Օղլում պիր ատատ օլմուչ տըր ։ ։ ։ օղլումըն պանա մուհասպէքթ, հիւրմէթ ու րհայէթի վար տըր։ ։ ։ Եա, էան եապան իզգրինէ տիզէրէք վէ էթրաֆըմը էսրար ու գարանլըգլա իհաթա իտէէրէք քէնտիսինտէն կհզլմհկ մէճմուար օլտըղըմ հագիգաթը հալի նհկր ֆիհմ ետւ խտրաք իտէճէք օլուր իսէ, զանն ու մէմուլիմ իւգրէ մուհասպէթը ֆէրզէնետանէսի պագը գալա պիչէ, հիւրմէթ ու րհայէթի նէ՞ օլաճագ տըր։

«Հայըֆ, իթթիֆազ իթտիկհմ թէտապիրը իհթհյաթէյէյէ բաղմէն, էսրարը «մէյտանա չըգարմազ վէ գարանլըզըն օրթապըտա այտընլըգ բէյտա իթմէյք իչէն «եապընըղ պիր քէլիմէ ֆիֆայէթ իտէր։ ։ ։

«Ահգարը պէնատկեանը սատաղաթնիչանընըղ օլան պու գուլընըզա մէրհամէթ «պատյուրընըզ։

«Նկհր եապընըղ պէն օյտա իտիմ, ինան օյտուն իսթիֆարը սիւքիւթ իտէր «իտիմ։ ։ ։ պիրա թէչէգքի ատնընա գատար պու ուզուն վէ մահզուն էօմրէ գաթ«ղանըը իտիմ։ ։ ։ Մահքիւմ օլտըղըմտան, ճէզամը չէքմէք՝ հազգ ու ատատէթ «տիր։ ։ ։ ԵՂՆիտէն իսթիրհամը աֆվ ու մէրհամէթ իթմէյէ ճէսարէթ իթմէյէ«ճէյհմ, զիրա հէնուզ պու լուքֆ ու ինայէթէ չայէսթէ կէօրիւլմէտիկհմէ չիպսկէ «եօգ տըր։

«Լաքին պէն էվլատ պատասըյըմ, նազըր էֆէնտի, վէ չիմտի մատատ՝ էվլա«տըմ, պիր տանէճէք սէվկհլհլհ էվլատըմ իւչէրինտէ տիր։ ։ ։ էվլատըմ՝ զայըֆ «վէ խատթամիզազ տըր։ ։ ։ քէնտիսինէ գուվվէթ վէրմէք վէ էօլհմտէն գուրթար«մազ իչէն հէր տատգիգա պագմալը, թէտավի իթտիրմէյհմ։ Սիգ«ետէն Ալլահ կհսի էվլատըմըն հայաթընը խաթիրհատ իթմէյէ կէլտհմ։ ։ ։

«Օն պէշ սէնէտէն պէրու, մէնհուս պիր կէշմհչէն կհւնահղարընտան քիֆայէթ «իտհճէք սէրբէստ գուրթուլըզ աֆվ օլը՞նմատըմ մը։

«Ֆէտաքեարլըղըմ վէ խըտմէթկէրհմ ապէսինտէ հէնուզ նաիլը աֆվ օլմատըմ «իսէ պիրէ, մէրհամէթը՞ տէ մի քէսըլը իսթիհգագ իթմէյհմ։

«Վէ լաքին պիղին ատատկէթինիզէ տէյհւ, լուքֆ ու ինայէթինիզէ միւրաճաատ «իտհյօրըմ։ ։ ։

«Հագգանհյէթ բհրվէրհլհկինիզէ տէյհւ, չէֆագաթը բէտէրանէնիզէ տավէթ ո«գուրըմ։

«Հէնուզ պագը գալան պէշ սէնէլհք միւտատէթը ճէզամհյէմի պաճա աֆվ իսթէնիզ։ Գանա տէյհւ, օղլումա մէրհամէթ իտինիզ։ ։ ։ Օղլում սուչըզ տըր, բա«գթիզ տիր։ ։ ։ Եալամալա հագգը վար տըր։ ։ ։ պու ալէմտէ բիֆահ ու ատա«ատէթէ հիսսէմէնտ օլմալա հագգը վար տըր։ ։ ։

«Հայաթը սիզին վասէթանըզըա խէյտա խտրվէմէ օլսուն։

«Գէքքէյօրըմ։ ։ ։ Լումիտ խտյօրըմ։ ։ ։

«Ինթիհրամաթը ֆահգաի քէմթհրանէմին գազուլինէ լուքֆ ու ինայէթ պու«յուրմանըզ միւթէմէննա տըր, էֆէնտիմ։

«Գէնտէի ահգարընըզ
ՐԷՅՄՕՆ ՖՐՕՄԱՆԹԱԼ

«Սէն-Լուի-զ-ան-լ'Իսլ սօգաղընտա։»

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ իչտու խթիտայը քէմթէզ չէքտէքտէն սօնդրա, պիր նօգթա վէ եա պիր չըղկը սէնուքթպ ունուքթմատըղընա էմին օլմագ իչէն խթիտատի մէգբիւրը եէնհտէն օգուտմազա պաչլատը։

Թատ պու սըրատտա Բօլ՝ Սէն-Լուի-զ-ան-լ'Իսլ սօգաղըյլա Տէօ-Բօն սօգաղը քէօչէսհտատ արատատտան աչագա էնհյօր իտի։

Մէրգուտ տէլհգանլը՝ արատտա իւճրէքթինի վէրիպ բէտէրինին խանէսհնէ տօղրու կհտէրէք գարուլը չալտը, վէ գարու աչըլընճա քէնտի իամինի վէրէրէք իչէրի կհյտի իսէ տէ, գարուճը՝ եարը ուչանըզ եարը ուչգուտտա օլտըղընտան, էյհճէ խչէքմէտի պիչէ։

Բօլ՝ էսկի ուտուլ իւգրէ եարըլմըշ գարու իլէ ավրու արատընատաքի հայաթ քէմէրի ալթընտան կհչտի։

Բհտէրհյէ իգտամէթ իթտիկի վէ չիպսկէսիզ գարանլըգ մէմուլ էյլէտհկի տախրէնին բէնճէրհլէրինէ տօղրու կէօղհնի գալտըրըպ պագը։

Րէյմօնըն եաթագ օտատը բանճուրլարընտան պիր ըշըգ կէօբհնճէ բէչ գհյատէ քէմճճհլպ իթտի, հաթթա տուչարը տէհչէթ պիչէ օլտու։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ.— Գու նէ՞ տհմէք տիր։ ։ ։ բէտէրիսին օտատընտա ըշգ վար։ ։ ։ բէտէրիմ իսէ եօլճըլըգտա տըր։ ։ ։ Աճագա էվհմհզէ խըրսը՞զ մը չըգ վար։ ։ ։ —տհյէ սիվալ իթտիքտէն սօնդրա, քէնտիսհյլէ պէրատպէր եօգատը կհրմհչ։ ։ ։ —տհյէ սիվալ իթտիքտէն սօնդրա, քէնտիսհյլէ պէրատպէր եօգատը կէչէմէսինի բէճա իթմէյք իւգրէ կհտիպ գարուճըը ուչանըբտատգա գարար վէրէկէչէմէսինի բէճա իթմէյք իւգրէ կհտիպ գարուճըը ուչանըբտատգա գարար վէրէք, հաթթա կէրհյէ տօղրու պիր ատըմ տա ալտը իսէ տէ, պիր տէ նահկհճան քէվագգուճի իթտի։

Տէհչէթի պիր չէյ խաթըրնա կէլմհչ իտի։

Տէհչէթի պիր չէյ խաթըրնա կէլմհչ իտի։

Լա Ֆուինէն՝ «Մհեսիւ Բօլ, պու պիր խաֆիյէյէ պէնգէյօր» սէօզլէրի՝ չհմտի աֆէչտէն հրուֆֆաթլա լէվհտի վհնհրնտէ եաղըլըյօր իտի։

Լա Ֆուինէ պու պագատ պագը չէյլէր սիվալ իտուսը տէ անըն իթտի ճէ-

վապտա իպրագ էյլէտիկի Քէրէտտիւտ՝ չիմտի քէնտիսինէ րէք աչըգ վէ վագհ վէ ամանատար կէօրիւնիյօր իտի։

Բօլըն գուլագ Քօղլարընտան աչաղա սօուգ սօուգ պիր Քէր ագմաղա պաշլատը։

Քէգմիլ վիճուտը Քիթրէտի։

Բօլ՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ.— ես Բապպիմ, ես էկէր սահ՞ի՞ իսէ. էկէր լա Ֆուին հանը՞լմայօր իտի իսէ. եա՛ Բապպիմ Ալլահ. . . Լաքին խայր, պուընըն իմքանը եօգ տըր, իմքանսըզ չէյ տիր. . . .—տիյէրէք, պիր գաչ ատըմտա Քա եօգարըսընա չըգմագ իւզրէ նէրտիվինէ սէյիրքտի իսէ տէ, այաղընը պիրինճի պատահաղա գօր գօյմագ եէնիտէն տուրատու։

Գիր արա տէֆ օլմուշ օլան չիպկէ եէնիտէն պաշ կէօսքէրմիչ իտի։

Բէտէրինին սըգ սըգ ղայդուպկէք իքտիկինի վէ պու ղայդուպկէյէրինէ պիր Քագըմ վահի վէ մանաատըզ պէհանէյէր կէօսքէրտիկինի վէ քէնտիսինէ րէֆագաթ իքմէք իսքէյտիկինտէ մուսիրրանէ րէտտա էյլէտիկինի տէրքաաքըր իքմէքտէ իտի։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ.— էկէր լա Ֆուին՝ բէտէրիմի պիրինէ պէնղքէյրէք հանըլըյօր իսէ, նի՞չին բէտէրիմ՝ Բօր-Գրէքէյլտէ օլաճագ եէրտէ պուրատա պուլընըյօր. եօլճուլըղընտան ավտէք իտէր իքմէզ նի՞չին կէլիպ պէնի կէօրմէյօր վէ գուճագլամայօր. . .

«Պէհէմմէհալ իճրա իտէճէկինի պատա սէօյլէմիչ օլտըղը օ ուգուն եօլճըլըղը իւշ կիւնտէ իճրա իքմիչ օլատագ. . . Տիմէք պէնտէն պիր չէյ կիզլէյօր. . . Տիմէք չիպպհէյլի պիրսըրը, մէհնուս պիր էսրար վար տըր. . .Օ՜հ, պիլմէք իսթէրիմ... անլայաճաղըմ. . . .—տիյէրէք քէնտի քէնտինէ պիր գարար վէրտի։

Աղըր աղըր վէ այագ այագ վէ սէսսիզ սէտատըզ նէրտիվինտէն եօգարը չըգտը, բէտէրինին տահրէսինտէն այրը օլան քէնտի օտա գարուսընը աչտը, իչերի կիրիպ գարույը գարատը, Բէյմօնըն եաքմագ օտասընըն բէնչէրէսի գարշըսընա տիւշէն բէնչէրէյէ եագլաչտը, բէրտէյէրի եօգարը գալատըրտը վէ եիւգիւնի ճամլարա տայատտըզ տիշարըյա պագտը։

39

Գապասընըն օտասընտա ըշըգ օյնամայօր վէ լաքին բանճուրլարըն արալըգլաըշընտան տիշարը ըշըգ վուրույօր իտի։

Բօլ՝ ղայէք մէրագ իտէրէք քէնտի քէնտինէ.— Նէ՞ եարըյօր. . . Նէ՞ եարատպիլիր.—տէյտու սիւվալ իքտիկի սըբատտա, մէմուրին ղայրը պիր սէս իշխտիլտի։

Սօգագ գարուսը չալընըյօր իտի։

Տէլիգանլը՝ գուլագ վէրիպ տիյնէյտի, սօգագ գարուսընըն աչըլըպ գարանտըղընը իշխտի, գարանլըղընը իշինտէ պիր ատատընն ավլուտան կէչտիկինի վէ նէրտիվինէ տօղրու կիքտիկինի կէօրտիւ։

Գունըն իւզրինէ Բօլ՝ պիր գաք տահա տիգգաքլա օրքաալըղը տիյնէյտի։

Նէրտիվին այագլարընըն իւզրինտէ ազըր վէ գուվվէքլի պիր այագ սէսի իշխիպկէ, պիրինճի գաքընն նէրտիվին պաչընա վատըլ օլտըգտա տուրատու։

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ.— Բէտէրիմէ կէլիյօրլար. . . .—տէտի վէ եէնիտէն ըշըգ կէօրիւնէն բէնճէրէյէ տօղրու պագտը։

Ըշըգ պիրտէն պիրէ ղայպ օլուպ, պիր ազ սօնդրա մէզքիւր օտանընն գարուսը աչըլըպ գարանտը։

Բօլ.— Եանըմայօր իմիչիմ. . . բէտէրիմէ կէլիյօրլար իմիչ. . . Գապատմ պու վագք քիմի՞ գաղուլ իտիյօր. ղարի՞պ տիր. . . .—տէտի։

Բանճուրլարըն արալըղընտան արքըգ ըշըգ կէօրիւնմէյօր իտի։

Բօլ՝ էլան գուլագ վէրիպ տիյնէյօր իտի։

Արատտան պիր գաչ տագիգա միւրուր իքտի։

Մէզքիւր օտանընն գարուսը Քէքբար աչըլըպ գարանարագ, Նէրտիվինին իւզէրինտէ այագ սէսի իշխիլտի։

Տէլիգանլը՝ Նէրտիվին պաչընա եագլաչմագ իշխուն բէնճէրէյինն եանընտան այրըլմըչ օլմաղա, պիր Նըղ իլէ Քէքբար օ բէնճէրէյէ ավտէք իքտի վէ ավլուտա պագտը։

Օ սըբատտա խանէչտէն իքի ատատ չըգըպ ավլուտտան միւրուր իքտիլըր։

Բօլ՝ անլէրին պիրիսինի էյիճէ Քանըտը. բէտէրի օլտըղընա հէչ չիպպհէյօր եօգ իտի։

Բէյմօն իլէ կիճէ միւսապիքիլի՝ հայատքըն ալքընտան զայպ ու նատպէտտա օլուպ, սօգագ գարուսը՝ արգալարընտան գարանտը։

Բօլ՝ տէհէլքէլի պիր էնտիչէյէ տիւշար օլարագ.— եա՛ Բապպիմ Ալլա՜հ, պու նէ՞ տիմէք պիր. . . աճապա նէ՞ խապէր ալաճաղըմ, պուրատա նէ՞ կէչիպ տէօնյօր, բէտէրիմ նէ՞ եարըյօր անլատագ իսթէրիմ. . . պիլմէք իսթէրիմ. . . .—տէտի։

Գատէհու չէտիտա պիր Քէլաչա տիւշար օլարագ վէ գալըպ չիտատէքէյ չարբատագ քիւչիւք պիր լատրա եագտը, օտասընտան տիշարը չըգտը, անախթար տէսՔէսինին իշինտէն բէտէրինին օտա գարուսընը աչան անախթարը այըրտը, քէլիտ տէկիյինէ սօգտը վէ գարույը աչարագ էօն օտայա տուրխուլ իքտի։

Բօլ՝ տօղՔօր Քօմրսընըն սուարէսի իշխուն Գրէքէյլտէն Բարիզէ կէլմիչ իտի ամմա օ սըբատտա մէզքիւր սուարէյի հէչ տիւշիւնմէյօր իտի, հաքքա Մարքը պիլէ ունուքմըչ իտի. . .

Բէյմօնըն օղլու՝ պիքքէսատուֆ իսքիւնէ վարմըչ օլտըղը էսրարըն նէ օլտըղընը անլատագ իսթէյիպ, գարշըսընտա անտէն պաչգա պիր չէյ կէօրմէյօր իտի։ Գու էսրարըն տէհէլքէլի պիր չէյ օլտըղընա չիպպհէյսի օլմայըպ, քէնտիսինէ չիմտիտէն պիր տէհէլքէը ալմիյէյի մուճիպ օլմագտատ պուլընըյօր իտի։

Բօլ հվվէլա բէտէրինին խուսուսի օտասընտա տօղրու կիտիպ, քէլիտ Քօրընը Քուքտը իսէ տէ, մէզքիւր Քօրը չէվիրէմէյի սըբատտա պիրտէն պիրէ տիւշարը Քէրէտտիւտ օլաը. . . կէօղլէրի գարարտը. . . իւզէրինէ պայդընլըգ կիպի պիր չ'էյ կէլտի. . .

Բօլ՝ էլինի պիր խէվքի ու տէհէլքէլի քէլիտտէն պէրի ալարագ քէնտի քէնտինէ.— Նէ՞ եարաճաղըմ. . . Եաին վէ ճանի կիպի պու օտայա կիրմէյէ հագգըմ վա՞ր մը տըր, ղիրա էյի պիլէրիմ քի մէզագ խոտպ օրայա կիրմէքլիկիմ պիր ճինայէթ տիր. . . Գու գարույը աչմագլըղըմա պիզզաթ բէտէրիմի Քահգիր իքճինայէթ

միչ օլաճաղըմ . . . տուէքա պիր մահալը մուգատաէսէ հիւրմէքսիզլիք վէ բիա-
յէքսիզլիքտէ պուլընմըշ օլաճաղըմ . . . —տէ սիքտէն սօնդրա, պաշընը էօնիւնէ
սարգարագ նէֆէս ալմադըղընն պիլա հարչէքէթ պիր ազ վագիթ տուրտու, վէ նիւ-
զիւնտէ պիր ալամէթը վահչէթ նիւմայան օլսըղը հալտէ պիրտէն պիրէ սէօգիւնէ
տէվամ իտէրէք,

—է՛հ, խա՛յր, եարամամ, տուրամամ . . . Շէյթան պէնի իչէրիյէ տօղրու
սիւրիւգ, գուլաղընմտան աչադա տա ե-կիթ . . . կիթսէ՞նէ վէ պիլմէք իսթէմի-
կին չէյի անլատա՞նա-» տիմէքտէ տիր . . . Պու նէ՛ չըլսըրտաճագ չէյ տիր . . .
զանն իտէրսին չըլսըրտաճաղըմ . . . Ռէպէրիմին պիր խաֆիյէ, պիր զամազ օլ-
սըղը խաթրըմա կէլմիքտէ, չըլսըրտաճաղըմ . . . Խա՛յր, պունըն իմքանը եօգ
սըղ . . . պու չիւպհէ զիհնիմտէն տէֆ օլուպ կիթմէլի տիր· զիհնիմտէն պու
չիւպհէ տէֆ օլսուն տա պաշգա նէ օլուրսա օլսուն . . . —տէտի,

Պունըն իւզէրինէ Բօլ եէնիտէն էլինի քիւիտին Թօրընա կէօթիւրիպ, լաքին
պու քէրրէ իսլրաղը Թէրէտտիւտ իթմէքսիզին քիւիտի չէվիրտի,

Գարտ՝ իչէրտէն քիւիտի օլմատընընտան աչընը, վէ քիւչիւք լամբանըն ը-
չընը՝ սիւս ու զիննէքտէն արի օլան մոպիլանըն իւզէրինէ վուրտու,

Բօլ՝ չօգտան պէրու էշիկինտէն կէչմէմէշ օլսընը մէզքիւր օտայա տուխուլ
իթտիկինտէ, գալպի սիւչարը ղալէյան օլտու, սէրիտան էթրաֆա պիր կէօզ կէգ-
տիրտի, պատէհու բէտէրի Ռէյման Ֆրօմանթալըն պիր ազ էվվէլ էօնիւնտէ օթուր-
մընչ եաղը եաղմագտա օլսընը պէօյիւք եաղըխանէյէ տօղրու կէօզիւնիւ չէվիրտի
վէ իւզէրինտէ պիր չօգ քեաղըղալար կընընը օլսընընը կէօրտիւ,

Ատէյէ նաղընընա Թագտիմ իտիլճէյէ օլան արզուհալ մէզքիւր եաղընխանէ
իւզէրինտէ պուլընընչօր իտի,

Տէլիթանը՝ եաղընխանէյինն եանընա կիտիպ լամբայը օթայա գօյտու, վէ աչընգ
պուլընան արզուհալա տօղրու պագտը· Իչպու արզուհալըն պիր Թատաֆընտա,
մաղիւմ օլսընը իւզրէ իրի եաղընլարա պէր վէճէը աթի պիր հաչկէ եաղընը իտի·

ՐԷՕՄՕՆ-ԳԼՕՏ ՖՐՕՄԱՆԹԱԼ,

Գաթլ ու սընրգաթ ճինայէթինտէն նաչի 1884 մայա 25ոտ
Սէն էյալէթի մահքէմէի ճինայէթի Թատաֆընտան եիրմի սէնէ
քիւրէք ճէկտաընա մահքէմէ օլմուշ,
1869 օգոստոս 15ոտ չարթ Թահքընատա ափվ օլընմըշ,
Սէննէի մէրգումէ «նպատակներ ունեցող» զոտղընթա հէյէթինէ
տաճիլ օլմուշ տընր,

Բօլ՝ պալատակի տէհչէթլի չէրճի տէրճալ օգուտը, պօղուդ պիր սուրէթտէ
իննէտի վէ բէտէրինին գօյմուդ սանատալատա իւզէրինտէ եընղըա գալտը,

Պաշընը Թիթրէմէքտէ օլան խըի էլէկրի արատընա ալարագ վէ կէօզէրինի
գանը եաղըտըրա եագէը կէօրիւնէն մէզքիւր իսլրաչէյէ իւզէրինէ տիքէրէք
պիր ազ մուտաէթ ո վազիյէթտէ գալտըգտան սօնդրա, պէր վէճէը աթի քէսիք
քէսիք պէօյէնմէկ պաշչատը·

—Տիմէք հէր տօղրու իմիչ· . . Հագիգաթը հալ պէնիմ էն փէննա տուչիւն-

ճէկէրիմի տէ Թէհաւուղ իտիյօր . . . Բէտէրիմ պիր գաթիլ . . . պիր խընրսըղ տընր
. . . մահքէմէ օլմուշ . . . ափվ օլընմըշ . . . պու կիւնքի կիւն տէ բօլիս մէմու-
րիյէթինտէ պուլընընրյօր . . . Իչիմէ հագիգաթը հալ քէնտի էլի իլէ եաղընմըշ . . .
Ա՜հ, եա Րապպիմ Ալլա՜հ, Նի՞չիւն պէնի եարաթտընն, Նի՞չիւն եաչամագընընդա
մուսաատէ իտիյօրսընը . . . Պանա պու չէնտա տարպէյի Էնտիրմէք իչի՞ն մը պէօյ-
լէ եարտըն, Ալլահրմ . . . Պէօյլէ պիր իչկընճէյէ լայըգ օլմագ իչիւն պիլմէյէրէք
աճապա նէ՛ կիւնահ իչլէմիչիմ . . . Բիսյէթ իթտիկիմ, սէվտիկիմ, քէմալը Փաթր
ու մուսաահաթլա բէտէր Թէհմիյէ իթտիկիմ պու ատաժ պիր գաթիլ . . . պիր
խընրսըղ իմիչ· Ռէհմալը մուհասապէթլէ սընդաղընմ Էնտէրի գան իլէ մուէյմա իմիչ . . .
պանա վէրտիկի ազէյի խաֆիյէնէք մէմուրիյէթյլէ գազանըյօր իմիչ . . . Պու
նէ՛ ատՀէյթլի չէյ . . . Պու նէ՛ տէհչէթլի Հալ·

Բօլըն մէէյտսիյէթի՛ մուճիալը խէվֆ ու ատՀէյթ իտի·

Զէհրի սի Թանընմազ պիր Հալ կէլմիչ իտի·

Բօլ՝ պօղուդ պիր սէտա իլէ·— Լաքին նէ՞ տիր պու եազը . . . պու ուզուն
մէզքիուզ քի՛մէ տիր·—տէտի վէ ալթ եանընտա,

«Ամալիյէ նաղընը էֆէնտի հազրէթլէրինէ» իւնվանընը օգուտըգտան սօնդրա,
քէնտի քէնտինի ԹուԹարագ ե-նաղընը՞ մը-» տէյու Թէքրար իթտի վէ արզու-
հալը Թէքմիլ օգուտաղա պաշլատը·

Բօլ օգուտըգճա, նիւզիւ ըչնկ ըչնկ օլըյօր իտի·

Մէզքիւր սաԹրլարը նուԹարճասընա վէ քէմալը Էնտիչէ ու հէյէճանլա օ-
գույօր իտի·

Բէտէրինին պու նիտահ եէչէ ինԹիմասը, պու սուզիչի Թէչէգքիսի՝ Բօլըն
Թա գալտկահընա գատար Թէչէսիր իթմէքտէ վէ պիւթիւն վիւճուտընը Թիթրէթ-
մէքտէ իտի·

ԱւԹընգ ալէմտէ քէնտիսի իչիւն պու տէհչէթլի իսլաթէչէրտէն պաշգա պիր
չէյ եօգ իտի·

Պու սընրատա պուլընտընը խաՀնէնին իւզէրինէ նընրընրըմ սիւչէ, նինէ տիգ-
գաթընը ճէլգ իթմէյէճէկ վէ զիհնինի չէվիրմէյէճէկ իտի·

Օգուտաղա ո գատար տալմըշ իտի քի, օտա գարուսընըն աչընըգպ գարանտը-
ղընը վէ պիր ատամընը՝ քէնտիսինի կէօրիւպ քէմալը հազրէթլէ օտա գարուսընըն
Էշիկի իւզէրինտէ տուրարագ պօղուդ պիր նիտա սալպէհրտիկինի վէ նէրէ տիւշ-
մէմէք իչիւն տուվարա ԹուԹունտընընը կէօրմէտի վէ իչթմէտի·

Պու կիւչն ատատ Րէյման Ֆրօմանթալ իտի·

Պու ատատ բէտէրի օլընպ, արզուհալը օղլունըն կէօգիւ էօնիւնտէ կէօրիւնճէ
ար ու նամուսընատան մօտտօր օլտու վէ Քէրիլ Քէրիլ Թիթրէտի, գիրա օղլու մէն-
հուս պիր Թէատիւիլճէ ատՀէյթլի մուատմայը անլամընը օլսընընտան, պունատան
պէօյլէ արԹընգ քէնտիսինէն կիզլէյճէկ պիր իչի գալմամընը իտի·

Րէյման՝ սուր սուս տուրմընը վէ բուԹ քէսիլմէմ օլսընը հալտէ տիք տիք Բօլըն
եիւգիւնէ պագմագտա, վէ մէզքիւրմըն գալպինտէն կէչէնի եիւգիւնտէ օգուտաղա
չալընմագտա իտի·

Բօլ՝ ճիկէրտուղ պիր սուրէթտէ նիտա իտէրէք·— Վէ տատա պէնիմ եաչամագ-
ընընմը իտի՞ր· . . պէն իտ քէնտ՛, ատվալը մաղէյէսի եիւգիւնտէն զէլիլ վէ հա-

գեր պիր քիմեիչիմ. . . Ա՜հ, պիր պիլմէյա պէհի վուրուպ էյլոխլուխ տանա էյի ոխր. . . Գու պէ՛ժոխէն գուրքուլուր կիտէրիմ վի բէտէրիմին հալ ու չանը նի-գիւնոխէն ար ու հիմոպ իքմէմ. . . —ոխչինէ Բէյժոն Յիօժանքոլ հըշկըրմոպա պոպշոպը, ոխիպ չէօքիպ պիր սուրքը միւքէպորսոտիէոխ էպէրինի օպյուճա ոպպրու ուպոքարոպ պոզուպ պիր ոխա իչէ ը-էուքֆ. . . մէրնոմքէ. . . —ն ոխչու ձիոտա իքմոխ.

Բոչ՝ պու ոխի իչխոխնձէչ սրըրոչկոպ ճօգոպրը գոպգոպը, վի ոյոպը գոպգընճա գոռձն իոխրուխն ոխհէնքէյ վի մէժոուչխն գոպրը պիր քէհչիքէչ կէորէրնէ ոյը գոշ ոպոքմ կէրի կէրի կիքոխ.

Բէյժոն՝ իքքինձի ոխֆիա օյորոգ.— Լուքֆ. . . խոյչէ. . . — ոխչու պոպշոպը.

Բոչ.— Մէ՞նձիոխ, պոպպոնքգոմ, Մէ՞նձիոխ. . . Ա՜հ, կէէ, կէէ. . . ձինուուս պիր խոյպոպ ոյուսնճոգ ոյորգոնը. . . քճոպշոպը հոռնբէ ոճգուոբգոնը ոէոյչէ. . . Մէչգնիր քճոպշոպն իոպէրինոխ ճոպշոպ ոյոռ գոպիչ. խորրոգ, ժոհ-քիոմ, բոյիս ձէժոուրքնոռ իոռի ոէնձն իոռին ոշժոուրգնը պոռնս իոպպէր կիր. . . —ոխնիքոռխ. Բէյժոն Յիօժանքոլ՝ պիրուոէն ոիրէ գոպշըպ պոպշոպը ճօգոպրը գոյ-ոբգոպոգ, կէոզիւնոխէն ճրգոպրգոմ կիպի ոիքէչնէր ոոչէէյճոգոռ ոյոռգնը հոպյոխ քիքոէրնը պիր ոէնռ իյէ կէվոպչէ.

—Նոռնչէ ոճգուժոմճէպրն, ռոօգրու ոպրը. . . պէձիվ իոռիվ ոիր. . . —ոէ-չիձնէ,

Բոչ.— Ոէձնձն իոռի՞ձ ոի. . .

Բէյժոն.— Եկիքի. . . պէիոիվ վի ոէձնձն. . .

Բոչ.— Էյ ոյոռոռ պիքգր ոյընռոռ հոպ ու վոպոռոպշ՞ր. . .

Բէյժոն.— Տոպյոռ ոպրը.

Բոչ.— Խոյչէ իոռ էօյոռիւր պէձնի, պոռպոռնքգոմ. . . չուքֆնէն էօյոռիւր պէձնի-որքգը պէձ ճոպշոպգ իոքէժվոմ. . .

Բէյժոն.— Եկիճէ պէձնի ոիչնէ, էվոռպրմ. . . Մոպշուռնքոռ միւռոռֆէ-ոյոռ ոպրը. . . պէձ քէճոռնի միւռոռֆէ— իոռէճէյիվ . . Գէձնի ոիչնէոիքգոռ ոռճոպրա ռնուհոքէմէ էքգ. . . միճոռոպքնճա պէձնի ճա ռոճգրնվ վի ճա քէպրիչէ իոռէճէյոռի, վի իչքէ ը վոպք, ճոպքնքգ ը վոպք էօյոէյէ վի ճոռոռ ճոպշոռ-ռոպոռ քէճոռնճէ գոպոռ վիրէճէյոռի. . .

Բէյժոն Յիօժանքոլ՝ ոպրը պիր սուրքոպ վի վոռգուոռնէ ու հոգիռոնձէ պիր քոպրոռ իոռոպրէի քէչոռ իոռյոգ իոռ.

Բոյրն պիր չէյ ոէոյչէնէյէ հոռոռ ու ոէճոռի գոպռոգ.

Բէռոէրնձի հիւրուէյքի ու իքռոռքնռոռ հէձոռգ պէրոռէվոռ օյոգրնձոռոռ, ոճրքիքի իոռուգ պոպշոպը էռոիրնէ ոռոռ.

Բէյժոն՝ ոէօպչիռնէ ոռէվոռ իչէ.— Տէյռնէ, էվոռպրմ, ոիյռնէ, վի ոէօպչէրիռնէ իռձոռ, գէձ ճոռոռ ոէոյչէյէ ոիրոէվ.

«Գոռձոռոռ ձն ոպրը ոէռնէ ոգոէվ Գոռռ-Գոյօռվոռոռ իգոռէքի իոռուգ, օրոռոռ' իքի ոէձնէռոէձ ոիրոռ գոռքի ոռ ճոռքրնէ ոպրուգ իոռոպրէի իքռոէձոգ պոպշոպը ոիրոէյի իոռոպ վի ձէգոպրէքի իքռոէձոգ պոպշոպը էյոռ.

Բոչ՝ ճոռքրնէ-ձ իոռիվոռ ոիրոռ ոիրոռ ոիր

Բօլ՝ բէտէրինէ տօղրու պագմաղա պաշլամըշ օլտըղընատան, մէրգուէմըն կէօզ եաշընը կէօրիւպ քէնտիսինին տախի կէօզլէրի տօլտու վէ գալպինտէ պիր սըգընըք հասըլ օլտու։

Րէյժօն՝ սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք։— Լաքին պու առատ իւմիտինի գաթ իմէմիշ։ . . Գու կիպի առամլար՝ քէնտի ֆէնա նէյէթլէրինտէն գօլայմա վազ կէնշէյիպ ինատը օլուրլար։ . . Մուխալիֆէֆ՝ քէնտիլէրինէ գաթը իւմմա իմտիրէնէք եէրսէ, տահա զիյատէ քէշվիգ ու թահրիք իտէր։ Ո զամանատ պէտ իլէ սէվիկլիլիւ զվմէմ, պէտպախթ Մառիֆ՝ միւթէվատիէն քէնտի եօլը իւգէրինատէ մէրգուէմա բասթ կէլիր իմիշ։

Գուրատա Րէյժօն թէքրար տուրտու, գիրա էսկի ֆէնա հալ ու վազտալար խաթրընա կէլէրէք, պօղազը թըգանը վէ արթըգ լագըրաը իտէմէզ կիպի օլտու։

40

Բօլ՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ։— Տէվամ էֆ, պագմաճընըմ. . . տէվամ էֆ.— տէտիքտ.

Րէյժօն՝ քէնտիյի եէնիտէն Թօղլայըպ սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք։— Վալիտէնին կաղընըզ պուլընատընը պիր ազամ չահաը մէրգուա՝ էտէպսիպիք իտէրէք էվիմիզէ կիրմէյէ ճիւրաթ իթմիշ, վէ հալ ու վագթը բէք օ գատար եէրինտէ օլմայան հէր գատընըն՝ հազըր բարայա տայանամայընպ թէպիմ օլաճազը զանն ու խատյալինտէ պուլընարագ, Մառիյի իղֆալ իթմէք իչիւն պիր թագըմ բարլագ բարլագ վատէրատէ պուլընմըշ. . . բաքէք բաքէք պանգնօթլար կէօսթէրմիշ։ . .

Բօլ՝— Հայլազ չարգը՛ն։

Րէյժօն՝— Էվվէթ, չոգ չարգըն չէյ իմիշ, գիրա քէնտի թէչլիֆլէրինինն քէմալը հիստէթլէ բէտտ օլընաղընը կէօրիւպ վալիտէնի ասլա իղֆալ իտէմէյէկինի անլայարագ, մէրգուէմէնին ճէպրէն ըրզընա թասալըսթ իթմէք իսթէմիշ, վէ հագիգաթէն ճէպրէ միւրաճաաթ էյլէմիշ։

Բօլ՝ եուէմրուգլարընը սըգարագ վէ պրուն տէլիքլէրինի օյնաթարագ՝— Ա՛հ, այշա՛գ. . . այշագ հէրիֆ. . . —տէտի։

Րէյժօն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ՝— Ո սրատտա պէն տէ էվէ կիտէյօր իտիմ, սէվկիւլիւ զվմէմին ֆէբեատ ու ֆիլանլարընը իչիթտիմ, սէյիրթտիմ գօչտում, տայմա իւգէրիմտէ Թաշընարընմ պիր բէվօվլէրի ճէպրէտէն չըգարտըմ, վէ հիտտէթիմտէն բատտըթ էյիմէն կիտէրէք, նամազսըմա իննիթգալ իթմէք իսթէյէն ո իտապինին լէշինի եէրէ սէրտիմ. . . Իչթէ եարընըզմ պու տըր. . .

Բօլ՝ պիր չէվգ ու խահիշլէ՝— Բէք ալէտ եարմըշընը, պագպաճընըմ. . . գուտուրմըշ պիր էֆօրէք կիպի օ ալէտ հէրիֆի էօլտիւրմէկնէ թէչմաժիի հագգընը իճրա իթմիշսին. . .

Րէյժօն՝— Շիւպհէսիզ զագահաթ պէնատ տէյիլ իտի. լաքին, նէ չարէ՛, կէպէրթտիկիմ ատատ զէնկին վէ նուֆուզը պիր ֆամիլեատա մէնսուպ իտի. . . Իճրա իթտիկիմ գաթէ ճինայէթինէ սէպէպ օլան ֆիիլը մէնֆուր՝ մէգքիւր ֆամիլեանընն նամուսընա լէքէ կէթիրմէքճատ օլտըղընատան, ալա ֆամիլեա՝ ֆիիլը մէգքիւրը բէտտ ու ինքնար իտուպ, կէօյա զէվճէմին կիւզէլլիկինի վասէթա իթթիխաղ իլէ մագֆուլը սօյմագ իչիւն պիր տուգալա տիւշիւրմէկ վէ մէրգուէմը էօյլէճէ գաթէ իթմիշիմ տէյտա պէնի իթհամ իթտի. . .

Բօլ՝— Լաքին պու նէ՛ ճանամարճա չէյ տիր պու, պագպաճընըմ։

Րէյժօն՝— Էվվէթ, ճանամարճասընա պիր իթհամ իտի։

Բօլ՝— Քէնտինի միւտաֆէա իթմէյօրսըն մի։

Րէյժօն՝— Գիւթիւն գուվվէթիմէ միւտաֆէա իթտիմ. . .

Բօլ՝— Սուչօբգլըղընը իսպաթ իտէմէյօրսըն մի. . .

Րէյժօն՝— Սուչօբգլըղընը իսպաթ իթմէք իչիւն հէր նէ միւմքին իսէ եարտըմ . . . Ա՛, պիր սուրէթը ճէսուրանէտէ սամարտա, լաքին մաղլուպ օլտուպ . . . Գու մէնֆուր իթհամ ալէյհինտէ քէմալը հիստէթ ու զագազատա պէյհուտէ բրօթէսթօ իթտիմ։ Վալիտէն քիզմ ու տիւրուղ ալէյհինտէ հագիգաթը հալի Թէրվիճ իթտիրմէկէ պէնիմ կիպի պէյհուտէ չալըշը. . . Գէնիմ հիւսնիե ահվալը սաղլըգամը վէ իւվվիյէթ ու իսթիգամէթիմի պիլիճնէրի պէյհուտէ չահիտ Թուրտըմ։ Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէ իլէ գօնթ վէ գօնթէս տը Շամբըլիւքա պէյհուտէ պէնի հըմայէ իթտիէր. . . Աքսի կիպի գարշըմա ինսաֆսըզ հաքիմլէր, տիրայէթսիզ հէյէթը աատուլ ազալարը չըգարը. .

«Մագֆուլըն նաչէսի իլէ պանգնօթ բաքէթլէրի պէնիմ խանէմտէ պուլընմըշ լար իտի. . . Հաքիմլէրըն հէյէթը աատուլ ազալարընմա ճինայէթէ չիւպհէ իթմէմէք իչիւն պուճատան գիյատէ պիր չէյ լազըմ տէյիլ իտի. . . Արթըգ պուճընըն իզէրինէ մահքիմ օլտուպ. . .

Բօլ՝ մէյատսէյէթլէ եիգիճնէ էլէրիյլէ էօրթէրէք.— Ա՛հ, եա Բապպիմ Ալլահ.—տէյտու նիատ իթտի։

Րէյժօն՝ գապպա պիր սէտա իլէ.— Գաֆիլ կիպի. . . խըրըզ կիպի եիրմի սէնէ միւտաֆէլէ քիւրէք ճէզասընա մահքիմ օլտուպ. . . խատմ ճէզասընա մահքիմ օ սա խիմ տահա էյի խի տիմա, աքսի օլաճագ եա՛, հինայէթիմտէ պազը ֆասպազը մուխաֆիֆիթէ մէյատանա գօյմապա լուէֆ ու ինայէթ իթմիշլէր խոմ։

Բօլ՝ հըշգըրարագ.— Եա՛ Բապպիմ Ալլահ, պիշմարէ պագպաճընըմ. . .

Րէյժօն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Էնէր վալիտէն իլէ սէնին իչիւն եաշամագըղընմ լազըմ կէլտիկինէ քէնտիմէ գարար վէրմէմիշ օլսա խոմ, որ ու հիճապ վէ մէյատսէյէթխոմէն նաչի էօլճէքճխոմ, պուէնը տահա սէօյլէմէկ հաճէթ եօգ սրը զանն իտէրիմ. . .

«Բաքէթ հապսխանէսինէն Գէնրիճ հապսխանէյի ուէմուտխոմնէ նագլ օլընարմօ զէման համիյէթքեար վէ ֆէնատբեար գօնթէս տը Շամբըլիւքա՝ գօճասը հէնուզ պէրհայաթ իքէն տուլ գալմըշ օլան զէվճէմ իլէ սէնի գայրրմագը տէրէճէյօտ իտուպ, մէյատս օլմագ լազըմ կէլէն զէվճէմէ եիւրէք վէ մէթանէթ վէրմէկէ վէ սէնին տէ զայըֆ չօճուգլըղընը պագմաղա պաշլագը. . .

«Հայրըֆ, Մառիյի արթըգ պիր տահա կէօրմէյէճէքտիմ. . . մուէպպէտէն կէօրմէյէճէքտիմ. . .

«Մէվկիւլիւ զվմէմ էլէմ ու քէտէրինէն միւզմէհիլ օլարագ վէ եալընըզըգտան իւգիւլիւպ սիւպհէլէրէք վէ էրքէքլէրին իրթիքապատ իթտիքլէրի բէգոյէթինա ու հիճապընա տայանամայարագ բէյտէրրէյ աէօնտիս մահվ օլտու, վէ իքինճի տէֆտա օլարագ սիզի էօքսիւզ պրագտը. . .

Բօլըն հըշգըրըզլարը պիր գաթ տահա արթտը։

Բօլ՝ կիճ հալ քէքէլէյէրէք.—Վալիտէ հիկմ. . . զավալը վալիտէ հիկմ. . .—տէտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ մախատուժըլյա աղլամագտա օլուպ, լաքին կէօպիւնաէն ագան եաշլար՝ լագըրտըքը գաթ խոյմէմէքտէ խիլէր։

Ջավալը ատամ՝ պու մէնհուս հէքեայէի սէրիան պիթիրմէք խաթէյօր խոյ։

Բէյմօն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։— Արատան պէշ սէնէ կէչտի . . . Պու միւատէթին նիհայէթինէ, պէնիմ հարէքէթը միւսթագիմանէմ իլէ սէվկիւլիւ էյլէքտարըմ օլան գօնթէս տը Շաթըլիւքսին հըմայէ վէ իլթիմասլարը սայէսինէ, վէ պախուսուս հայաթըմը Թէյլիքէյէ վազ ու իլգա խոէրէք, հապսխանէի ուժուժմիտ մահպուսլարըն Թէյրթիպ իթտիկի պիր իթթիֆագը խաֆիյի քէչթ խոուպ պօղմագ պախթ ու սաատէթինէ նաիլ օլմագլըղըմ սայէսինէ աֆվ օլընտըմ . . .

Բօլ՝ Թէյթըար իլէ։— Ավֆ օլընտը՞ն մը . . .

Բէյմօն։— Էվվէթ, լաքին զայէք սէրթ պիր չարթ իլէ աֆվ օլընտըղըմտան, պու աֆվ պիր նէվի Թախֆիֆը հէզա ատտ օլընըր։

«Մէգթիւր իթթիֆագը խաֆի մատտէսինէ պազը ֆէվգէլատէ խթխատատար, սօուդ գանըլըղ վէ հէսուրըղ իպրազ իթմիչ օլտըղընտան, պու խաատէէրիմ գազըթաճա նազարը տիգգաթա ալընադագ պէնիմ րէգ իչէ եարար պիր բօլիս մէմուրը օլազիլէհէկիմի գարար վէրիլիպ, ճէզաէրն միւատէթը պագիյէսի օլան օն պէշ սէնէ գազըթա հէյէթինէ տախիլ օլագլըղըմ՝ պանա չարթ գօնտուլտը . . .

«Հապսխանէ՝ պէնի սէնտէն ուզագ պուլընտըրտըղընտան, հէր չէյ՝ մահպուսիյէէ Թէյրֆիկ օլընըր խոյ։ պունտան մաատա սէն պէօյիւժէքտէ օլուպ, է—պապամ նէ՞րէտէ տիր, պապամ էօլմի՞չ մի տիր—» տէյու սիւվալ խոյճէք գաատար ազլընը տա պէօյիւժէքտէ օլաըղընտան . . . պու սիւվալլէրինէ նէ՞ճէվապ վէրիլէպիր խոյ, գիրա բէտէրին սաղ վէ մահպուս խոյ . . .

«Պինաէն ալէհ չարթը մէգթիւրը քէմալը չիւքրան ու մահմիտէթլէ գապուլ իթտիմ, գիրա պու ուֆաճըգ սէրպէսթիյէթ սայէսինէտ տէ սէնին եանընա կէլէպիւր, սէնի կէօրիւր վէ գուճագլար, վէ սէնի պէօյիւթիպ րէգ օ գաատար սաղլամ օլմայան սըհհէթինի կէօզէթէպիւր խոյմ . . .

«Իչիթ օն սէնէտէն պէրու Թաահհիւտը վագըըմը բահաթը վիճտանըա իճրա իթմէկէ էօմրիւմի, հայաթըմը սարֆ խոյօրըմ . . .

«Սէն պէօյիւյիւպ տուրմագտա խոյն, կիւնէչը կէլիպ կէչտիքճէ պէն տէ աքսի պիր Թէսաուիֆլէ հալը մաղինին ֆարգընա վարմանտան վէ հալը հագըրը տաախի քէչի ու իսթիսրաճ իթմէնտէն րէգ գիյատէ գօրգուօր խոյմ . . . Պու հալը հագըրը վէ հալը մաղիյէ հէր հալտէ սէնտէն կիզլէմէգ իսթէյօր խոյմ . . .

«Իչիթ պու սէպէպէ մէպնի ատլիյէ նազըրընա իսթիսաատա սօն պէշ սէնէնին Թէյմագըլա պանա աֆվ օլընմասընը րէճա ու իսթիրհամ խոյօր տիմ . . .

«Շիմտի, էվլատըմ, աքսի Թէսաուիֆ վագը օլտու . . . Հայաթըմընը արթըգ սէնճէ հիչ պիր սըրրը եօգ տըր . . . քեաֆֆիյէի ահվալիմէ աշնասընը . . . էպնաի պէչէրին ճհնայէթ Թէսմիյէ իթտիկի պէտտապախթըգլարըմը պիւրսին . . . էվլատըմ օլտըղընա հէնուզ ուքանը՛րմըսընը . . . պապանտան նէֆրէթ խոէ՞րմիսին . . . էլան էօմրէք իսթէ՞րմիսին։

Բօլ՝ տիզ չէօքիւպ, չիմտի տէ քէնտիսի Քիթրէյէրէք էլչէրինի Բէյմօնա ասզրու ուղաքմագտա, վէ քէքէլէյէրէք։

—Ա՜հ, պէնիմ սէվկիւլիւ պապաճըղըմ, պանա աֆվ իսթէ՞քմիսին . . . էկէր պանա աֆվ իթմէսէն արթըգ էօլմէք իսթէյէէյիմ . . . —տիմէքտէ խոյ։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ մախատուժընա տօղրու գօշուպ մէրգուժը եօգարը գալտըրտը վէ հըշդըրարագ օնա ատրըլտը։

Գապա օղուլ պէօյլէճէ պիրպիրլէրինէ սարըլտըգլարընտա, ճաը աճը տիւշճէճէէրինի պիր ազ ունութտըլար։

Բէյմօն՝ Բօլը սօն պիր տէֆա տահա էօբէրէք։— Տիմէք պէնի էլան սէվէր վէ պանա հէնուզ հիւրմէթ ու րիայէթ իսթէրսին, տէյի՞լ մի։

Բօլ՝ պիր իչիթյագը Թամամ իլէ։— Սէնի սէվմի՞ յիմիմ, սանա հիւրմէթ ու րիայէթ խոէ՞ր միյիմ . . . Ա՜հ, պապաճըղըմ, աֆվընա նաիլ օլամայաճաղըմ . . . Վէլէվ պիր տագիգա օլսուն սէնի Թանըմագ իսթէյէտիկիմ, սէնսուէն չիւպէ իթտիկիմ իչիւն սօն նէֆէսիմէ գատար ժահմատալ գալաճաղըմ, գիրա սէն բէգ պէօտիկիմ իչիւն սօն նէֆէսիմէ գատար ժահմատալ գալաճաղըմ, գիրա սէն բէգ պէօյիւք, բէգ նէհիպ պիր ատամ օլուպ, պիզայրը հագգըն պէտապախթ օլմատըմը բէգ Միւատէթը էօմրիւմի պու պիր տագիգալըգ խաֆամըն Թաամիր ու Թաահհինէ հասր իտէյիյմ . . . Պէն սէնի օ գատար սէվմէյէյիմ քի, հիչ պիր էվլատ՝ պէնիմ գատար քէնտի պապաըրնը սէվմիչ օլմայաճագ տըր . . . Ա՜հ, սէվկիւլիւ պապա՛ ըղըմ, նէ՛ գատար ժուզաարըպ օլատուն վէ տահա նիհէ՛ ժուզաարըպ օլաճագսըն, Բէյմօն։— Վագըա չօգ մուզաարըպ օլտուժ, էվլատըմ, լաքին եէմին իսթէրիմ, պունտան պէօյլէ ըզըրրտայըմ արթըգ պիթմ՛ի՛ .

Բօլ։— Պիթմա՞ մի . . .

Բէյմօն։— Էվվէթ .

Բօլ։— Նա՞տըլ .

Բէյմօն։— Զիւնքի էօտարըմը անլամանտան գօրգտըղըմ իչիւն ֆէնա հալտէ մուզաարըպ վէ մի՛Թէնգի օլմագտա խոյմ, չիմտի իսկ էօտարըմը պիւիրսին, հալը մագիյէ աշնասընը վէ լաքին պէնի սէվմէյօրսըն . . . տիմէք հէր չէյ ալէտ տըր . . . էնահիյէ ու ըղըրրտալա պէրաապէր աճը վէ քէտէր տախի զայէ ու նապէտիտ օլտու . . . Պէն արթըգ իւմիտ վէ րահաթը գալպ իւզրէյիմ . . .

«Պու իսթէնտայը եարընն մահալինէ կէօթիւրէճէէյիմ, վէ էկէր Ալլահ պանա եարտըմ իսկ Թէմամըյա հաւըր ու ակրապէթ օլաճաղըմ . . . օ գէժան իթթիմիղ պիրլիքտէ Բարիզի Թէրք իւէ Թէնհա պիր մահալէ կիտիպ օթատտա բահաթճա եահայապիլէճէյիզ վէ մէսուտ ու պախթիյար օլմաճաղըմ . . .

Բօլ։— Պու իսթէտայը քիմ՛ե՞ կէօթիւրէճէէքսին, պապաճըղըմ։

Բէյմօն։— Մատտամ տը Շաթըլիւքսի կէօթիւրէճէէյիմ . Հէր տայիմ վէլիննէյմէԹիմ օլան պու գատընն՝ իսթէտահ մէգթիւրը պագը զէվաթը միԹէնէֆֆիզանա տէրքէնար իթտիրմէյի վէ պատահու պիննէֆես քէնտիսի տալիյէ նազըրընըն սըրր քեաթիպը խուսուսիսինէ Թէպիմ իթմէյի լութֆէն աէրէօհտէ իթմիչ տիր։

Բօլ՝ պիր սուրէթը գաթէյէտ։— Պէն տէ սէրատպէր կէլէճէէյիմ, պապաճըղըմ։

Բէյմօն։— Նէյէ՞ եարար։

Բօլ։— Հագգըդյա արզու վէ Թալէպ իթտիկիմ աֆվը իսթէհսալ իչիւն պիւնհուզըրը իսթիմալ իթմէսինի պէն տահի Ֆաալիյէտինէ վալիտէսինէ րէճա Թիւն նուֆուզըրը իսթիմալ իթմէկէ իսթէրիմ . . .

Բէյմէն.— Ճիկէրբարէյ, քէչէքքիւր խէրիմ, լաքին հալը մաղկէ սէնին քէսպը վուգուփ իթթիհինի Մատամ մը Շաքլուքա անլամմալը սբը . . . սէօյլէ էյի օլուր . . . Նիմոն, ճէվապ վէր պանա։

Բօլ.— Ճէվապ ալմագ իչիւն պանա նէ՞ սիւվալ իտէճէքսին, պապաճըղըմ։

Բէյմէն.— Նա՞սըլ օլուպ տա սէն պու ազամ Բարիզէ կէլտին։

Բօլըն կէօզլէրինտէ պիր ալէվ բարլատը, Համամգլարը գըր գըրմըզը օլտու։

Բէյմէն Ֆրօմանթալըն պու սիւվալին՝ չէտիտ խալճանլարրն ազ պիր միւտուէթ քէնտիսինէ ունութտրմըշ օլտըգլարը պիր չէյի խաթըրընա պրագմըշ իտի։

Բօլ՝ սրգըլարագ.— Պապաճըղըմ . . . —տէտիքտ,

Բէյմէն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Շիւտկէ իթտին տէ անըն իչի՞ն մը կէլտին։ Պագ, արթըգ չիւտկէլէր տէֆ օլտու, սէպէպը վիւրուտրնը պէնտէն կիզլէճէճք արթըգ պիր չէյ եօգ սբը . . .

Բօլ.— Հայր, պապաճըղըմ . . . պուրայա պիր չէյ արամագա կէլտիմ . . .

Բէյմէն.— Նէ՞ չէյ։

Բօլ.— Տօգթօր Թօմբսընըն տավիթ թէզքէրէսինի . . .

Բէյմէն թէաճճիւպլէ թէզքերը իտէրէք։—Տօգթօրըն տավիթ թէզքէրէսինի՞մի։

Բօլ՝ իչարէթլէ էվվէթ ատի։

Բէյմէն.— Գու թէզքէրէյի նէ՞ եարմագ իսթէյօր իտին։

Բօլ.— Տավիթէ իճապլէ իտէրէք անը տօգթօրըն տատմլարընա իպրագ իտէճէքտիմ։

Բէյմէն.— Տավիթը մէզքիւրէյլի պիր գաչ կիւն էվվէլ սանա գապու իթթիրմէք իչիւն զօր իթտիմ, սէն իւտտ իթտի իտին նէ՞։

Բօլ.— Տօղրու սբը, էօյլէ օլտու։

Բէյմէն.— Էյ պիրտէն պիրէ պու թէպէտտիւլը էֆքեար նէտ՛ն իյճապ իտիյօր . . .

Բօլ.— Իւչ կիւն ագաչմ պիլմէտիկիմ պիր չէյի պու կիւն պիլիրիմ . . .

Բէյմէն.— Նէ՞ չէյ տիր օ։

Բօլ՝ թէկլաւը պիր սէտա իլէ.— Մէֆթունը օլտըղըմ վէ պէնիմ իչիւն զոյպ ու նապէտտա օլմուշ զանն իթթիհիմի ժանէպուպլէյլի Տօգթօր Թօմբսընընն իտանէսինտէ բուսթ կէթիրէճէյիմ . . .

Բէյմէն՝ նիմ պիր էնտիշէյէ սիւչար օլարագ.— Մէֆթունը օլտըղըն մէճհուլէ կէնճ գարը վէ եա զըղը . . . Միրօժնէլ սօգաղընտաքի գօնագտա բուսթ կէթիրէճէքսէն, էօյլէ՞ մի։

Բօլ.— Էվվէթ, պապաճըղըմ . . .

Բէյմէն.— Գունը նէ՞րէտէն պիլէյօրսըն։

Բօլ.— Գիթթէտտիֆ մէրգուժնին իչինի պուլտըմ . . . Ահն վէ պէն քա ուզագլարտա արայօր իտիք, օ իսկ քա եագընմըղտա իմիշ . . . Գու ազամ մէրգուժնէյի կէօրէճէյիմ . . . սէրպէսթ եանի ազապ օլուպ օլմատրղընը անլայամաղըմ . . . Էկէր մէրգուժէյի սէվմէքլիկիմ պիր կէօնա մանիա պուլընմայաճագ վէ մէրգուժտէն տէ մուգապէլէմէն սէվմէքլիկիմ նասիպ օլաճագ իսկ . . .

Բէյմէն.— Գունլարըն քեաֆֆիֆէսինի մէրգուժէյ՞ մի սիւվալ իտէճէքսին։

Բօլ.— Եա՛յր, պինէճքա տօգթօրա սիւվալ իտէճէյիմ, վէ տօգթօր պանա ճէվապ վէրէճէք տիր . . .

Բէյմէն.— Տօգթո՞ր մը . . . Ֆիքրինի իլլահ էթ . . .

Բօլ.— Մարթ՝ տօգթօր Թօմբսընըն Համընտաքի էօքսիւզ գըզ սբը։

Բէյմէն՝ բէնկի աթարագ.— Համընտաքի էօքսիւզ գը՞զ մը . . .

Բօլ.— Էվվէթ, պապաճըղըմ· պու չէյ պէնիմ իչիւն պէօյիւք պիր պախթէյարլըգ տէյի՞լ մի տիր, զիրա տօգթօր սէնի սէվէր, պանա չօգ թէվէճճիւհի վար վէ պէնի էյի իտէճէյինի սանա վատ իթտի . . . Պէնիմ ըզտըրտըգը ժանէվիմին սբըրընը քէնտիսինէ աչմագլըղըմը վէ աչգ ու սէվմատը քէնտիսինէ սէօյլէմէգլիկիմի պանա նէ՞ գատար զօր իթտիհինի էլտէթթէ սէրէտտըգըր իտէրսին . . . Պէն տէ պուրընը իւզէրինէ աչգ ու սէվմատը քէնտիսինէ պէյան իթտիհիմտէն օօնդրա տօգթօր՝ սանա ե-Ֆէնաղըղը սիպէ կէօսթէրտիմ, էֆէնտիմ· . . . պէն քէնտի էյի իտէճէյիմ . . . սիզ տէ ճանը էյի իտիհիզ» տէտի . . . Հայտըրմ աչգ ու սէվմատա պագրը սբը, վէ տօգթօր Թօմբսընը՝ Համայամագրըմը եէվիրէճէ սիզէ քէչէմին իթտիհինէն, էլտէթթէ էօվմէգլիկիմի իտէճէյիճէք սբը . . .

Բէյմէն՝ պիր նագարը աչէհէթէճէ օղրունա պագմագտա օլտըղը Համառ զարիպ պիր քէլաֆֆիւզա իթինէի տէֆթա օլարագ.— Տօգթօր Թօմբսընըն Համընտաքի էօքսիւզ գըզ . . . —տէյու քէչքիր իթտի։

Բօլ՝ Բէյմէնըն չէհրէսինտէքի քէպէտտուլսուզ էնտիշէ վէ իսթիղրաղ իտէրէք.—Լաքին նէ՞ օլտուն, պապաճըղըմ . . . Գանա մուճթիպը մէսէլէյէ օլան պու խապէրտէն սէն տէ մէմնուն վէ մէսրուր օլմագը իտին գանն իտէրիմ . . . Գունըն պէրտէն սէն տէ մէմնուն վէ մէսրուր օլմագը իտին գանն իտէրիմ . . . Գունըն աքսի օլարագ, պէնիմ պիլճիւմլէ սատատէ իւմմուլէրիմ քիմին իւզէրինտէ իսկ անը պուլտուղըմը իսթիթաար իթտիհինտէ տիւչարը հայրէթ վէ տէհղէթ օլմուշ կէօրիւպուլտըղըմը իսթիխպ

41

Բէյմօն.— Էկէր մանիայը կէօրմէյօր իսէն, տիմէք կէօզիւն քէօր տիր . . . պու մանիա մէվճուտ տըր, վէ տայմա մէվճուտ օլաճագ տըր . . . Գապան Յրօ-մանքալ իսմինէ լէքէ կէքիրմիշ օլուպ, պու լէքէ ունին իւզերինէ տէ սիրայէք իքմիշ տիր։ Հա՞նկը միւքէպէր ատամ՝ քէնտի գըղընը, եախօտ սագլատըղը էօք-սիւզ գըղը սըրգաճ վէ գաքըլ ճինայէքլէրիյլէ մաճքիւմ օլան վէ ածիվ իւէ հապա-խանէի ուժուժիտէն չըղնըպ լուքիէն գապըճա հէյէքինէ տաիսիլ իսիւէն պիր չահ-սըն օզուննա վէրիր։

Բօլ.— Գապաճըղըմ . . . պապաճաղըմ . . . սէօյլէմէ պուննը . . . ատը պէնի . . . սէօյլէմէ պուննը . . .

Բէյմօն.— Հազիգաքը հալ նէ իսէ անը սէօյլէյօրըմ . . . Սէվտիկին գըղը պուլմագ վէ գապըլ իսէ անը ատնա վէրմէկ իչիւն տիւնեանդըն ալօրթ քաստաքընը արաժապա սէօզ վէրտիկիմտէ, հալ ու մէվգիմիզէ տիւչիւնմէքտիկին պէօյլէ պիր վատատա պուլընապը . . . Սէնին տիւչարը էլէմ ու ըզապըրապ օլմազուղընատան մէկ-յուս օլմազ իսիմ . . . Զանն իսիյօր իսիմ քի, պու պէօյիւք աչգ ու սէվտա հա-ֆիֆ պիր չէյ տիր ատ գիհն ու գալպինէն ղապ ու նապէտիտա օլաճագ տըր . . . Լաքին պու կիւնքի կիւնտէ մէզքիւր աչգ ու սէվտա ղապ ու նապէտիտա օլմագ չէօյլէ տուրսուն, քէսպը իչիքտատա իսէրէքը սէնի տուղան իսիյօր . . . Հագիգա-քը հալին բէք ֆէնա օլտըղընը կէօրիյօրըմ, վէ ձէնտալը Հագգ՝ պիպի ածըքըպ վալիէն կիպի հէր իքիմիզին ատ ճանընը ալըպ գո՞րթաւտայաճագ մը տէյու քէն-տի քէնաիմէ սիւվալ իսիյօրըմ։

Բօլ.— Էօլիմի ալզուէմէ, պապաճըղըմ . . . քիւֆր իքմէ . . . Ֆէնալըղըն չարէսի օլմատըղընա նէ՞ իսապքընը վար տըր։ Գէն տապի սէնի տուրէքը զահիրէյէ նազարէն մուհաքէմէ իքմտիմ, մահքիւմ օլտըղըն իչիւն պիր արա սէնի միւճրիմ զանն իքմտիմ, լաքին էսրարը մագիյի անլատըղմատա, տուչըպտըղըն՝ բարլագ վէ միւֆէկքահ պիր սուրէքմտէ պանա արզը բու իքմտի։ Գիր մահքիւմիյէքը մէնֆու-րէք իւէ լէքէէնմիշ օլան ատամ՝ տուչըպ վէ գապահաճըպ իսիչ . . . Էկէր Մարթ տա պէնի սէվճէկ օլուր իսէ, սէնին պանա նազ իքմտիկինի Քէքմիլ քէնտիսինէ նազ ու հիքմէտյէ իսէհէյիմ . . . Սէն եարաղընը, չէքտիկինի տօզքօրա սէօյլէ-յէճէքսին, անկէր տէ հէր իքիսի՝ պէնիմ կիտի սէնին տուչըպտըղընը իքիրագ ու քատտիգ իսէհէքքէր տիր։

Բէյմօն.— Սէն պէնիմ էվլատըմսըն տա պէօյլէ սէօյլէյօրսըն . . պաչգալարը գիւքատւր իսէրէ՞ր մի, նէ՞ ուժուրլարը . . .

Բօլ.— Մարթքըն՝ գալսի բագ վէ խալխս պիր զըզ օլտըղընա վէ հէր չէյի անլայապիլտիկինէ էմինիմ։ Տօզքօր Թօմբօնա կէլինճէ, ատամընը քանըր պիր զարթ տըր, սէնին հագգընատա տա բիայէքը քատմէսի օլտըղընը բէք ալէա անլատըմ . . . Գապաճըղըմ, մէկյուս օլմա . . . Գէն Մարթը կէօրմէք իսթէրիմ . . . անընա գօ-նուշմագ իսթէրիմ . . . սուրէքը գաքիչտաէ քէչարի իյդահաթ իքմէք իսթէրիմ, էկէր պու իյդահաթ կէճիքճէհէք օլուր իսէ, չիւտհէ վէ գարարսըզլըգտան էօլճէ-կիմի անկյօրըմ . . . Գէնի իչքէնճէկյէ տիւչար իքմէ . . . Տօզքօրըն տավէքքէրէսինի պանա վէր վէ անը գուլլանմագլըղըմա մուստատ էկյէ . . .

Բէյմօն՝ գըրըգ պիր սէտա իլէ.— Թալէ՞պ իտիյօրսըն . . .

Բօլ.— Գէն պիր չէյ Թալէպ իքմէմ . . . բէճա վէ նիյագ իտէրիմ . . . Սատաք ան պիր պուչուղը չիտտի վուրատա . . . Տարը կէճէտէն պիր ագ սօնգրա տօզքօր Թօմբօրընըն էվինէ օլաճաղըմ։ Մէսուտ օլուպ օլամայաճաղըմը տարըն սապահ սանա սէօյլէրիմ . . .

Բէյմօն՝ եագըբանէնէն իւզերինէն տիկէր քեաղըտլար արաբընատան տավէք Քէղքէրէսինի ախպ իւէ Բօլա ուզաքարագ.— Կիք, պիչարէ էվլատըմ . . . սանա նէրէյսի նասիպ օլուչօրսա օրայա կիք, Ալլահ պիզի հըքմ էլէսին . . . —տէտի։

Բօլ՝ տավէք Քէղքէրէսինի ալտը, բէտէրինի գուճագլատը վէ քէնտի խուս-սուսի օտասընա սէչիրթտի։

Գիր ագ սօնգրա մէրգուճ տէլիգանլը՝ սիյահ բուպալարընը տիւզնիճէ կիյին-միչ վէ պէչապ պօյուն պաղընը գօյմուչ օլտըղը հալտէ, Քէչըրար բէտէրի Բէյմօնըն էանընա կէլտի վէ պիր քէչրէ տանա պապապընա տարըլըպ գուլաղընատան աչաղա, —նիւրէքլի օլ, պապաճըղըմ, վէ իւմիտ էք . . . Իչէրիտտէն պանա էօյլէ կէլիյօր քի, խաքիդապալ պիգիմ տիր . . . —տէտի։

Բէյմօն Յրօմանքալ ճէվապ վէրմէքտիգինէն չիւպհէ տէրճէտինէ պաչընը տալ-լատը . . .

Բօլ էվտէն տիշարը չըգըպ րըխքըմ իւզերինէ պիր արապա Թուքտը վէ ա-րապաճըյա,

—Միրօմէհնիլ օտագընա չէք . . . —տէտի։

Ագչամ ատաք տօգուզ բատտէրիհնէ տավէքլիչէր՝ տօզքօր Թօմբօրընըն գօ-նաղընա կէլմէյէ պաչլատըլար։

Տէրունը չէհրէ տաղըտըլան քիւլխէքլի տավէքնամէչէր՝ «Քէքմիլ Բարիզ» տէնիլէն սընըքը էհալէյէ խխքատ օլուպ, իչպու «Քէքմիլ Բարիզ» տէնիլէն սընըքը էհալէյէ խխքատ՝ մէչահիյրը էրպապը գալչմ վէ սէնայատէն, կազէքա մահհարրիրէրի վէ մու-սալմանլարէն, սապըլատէկտան վէ պանքէր վէ սարրաֆխանատան, Ֆապրիգաքօր վէ հիւքքեամատան իպարէքթ պուլընըյօր իտտի։

Գու տավէքլիչէրին պիր չողը պիրքատ իճապէք իքմէյիպ սուարէյէ կէլմէ-միչէր իտտի, լաքին պիր չողըրը տա կիւնէն ատամընը, էանի Յրանսայա կէլմէ կէլմէկ քէսպը չէօհրէք իքմիշ օլան պիրինճի սընըքի հէքքիմինի Թանըմագ իսթէյիպ մէրագ իսէրէք մէղքիւր սուարէյէ կէլմէմէզլիք իքմէմիչէր իտտի։

Հէր քէս մէրգուճ տօզքօրա պէչէնտի։

Կիւչէր եիւզիւ վէ ճալիսըը Քէվէճճիհ պիր քիմսէ օլտըղընա հիւքմ վէրիլտի։

Ղայէք Թալիֆիքի, Քամր ու հարէքէքէի սատէ, խիւլտըսը գալպ սահիպլի պիր քիմսէ օլտըղընա իքքիֆագը արա իլէ գարար վէրիլտի։

Խանէնէն Քէղեհնաք ու Քէֆրիչաքը Նէֆահճուէյանէ՛ Թապիաք սահիպ-չէրի Թարաֆընատան բէք պէչէնիլտի։

Ինչէսա, Ժագ Լակարտ՝ մուվաֆֆագիյէքը միւքէմմէլէչէ նաիլ օլտու, Քա-խըսատ տանա տօղրուսը պիր մուզաֆֆէրիյէքը Թամմէ գազանտը, գիրա պիր չէյր-լաքան հէքքիմ Թարաֆընատան գապուչ օլընճագտըրը զանն ու գիւքմէյէ կէլմիչ օլան պիր չողգէվաք՝ հէմ տիւնեա ատամը վէ հէմ ալիմ վէ հէմ ատ քէնտիյի կէօսքրմէքը իսթէմէյէնէ պիր պիմ ատատ միւվաճէհսիհատ պուլընըբզլարընա Քէմմըյլա գանատաք հասըլ իքմիչէր տիր։

Բասգալ վէ Անծէլ տախի՝ պիրի տօգթօրըն ադր քնաթիպը խուսուսիսի վէ բէք ագիր տօսթը վէ տիկէրի մէրգուժ Ամէրիգալը տօգթօրըն Ֆրանսատա պուլ-տըղը ուզագ պիր ագրապասը օլմագ սըֆաթըլյա մուվաֆֆագիյէթը մէգթուրէյէ աղ չօգ հիսսէմէնա օլմուչլար իտի։

Ֆիլհագիգա պունլար իգթի՝ պու խուսուստա իգթիտաար վէ մէհարէթը ֆէվ-գէլատէ իպրագ իտիյօրլար իտի։

Սախթէ տօգթօր Թօմբսընըն օ կիւնիւ Մատամ Լաղագաըն խանէխինատ քէ-սատուքի իթտիկի զապթիյէ հէգթիմի՝ սուարկյէ էրգէն կէլէնէլէրտէն պիրի օլուպ, ճէմիյէթէ գարըշըը վէ «քնատ մէշհուր սէնաաթատչըները» միւթէմադիճէն մէհմ ու սէնա էյլէտի։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս իլէ Մ. Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսին տախի սուարկյէ կէլտիգլէրի՝ ուշագլար Թատաֆիքնատան խապէր վէրիլտի։

Ժագ Լաֆարտ քէմալը չէվգ ու միւսապէֆէլա կիթտի եչնի կէլէն միւսաֆիր-լէրի իսթիգպալ իթտի վէ իլթիֆաթը նիւմադիչքաարանէ իլէ անլէրի գապուլ էյլէտտի։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ կիւլիւմսէյէրէք.— կէօրիյօ՞րմըսընըզ, տօգթօր է-ֆէնտի, սէօգիւմսէ պուլընարակ կէլտիմ. .

Ժագ.— Պէն տէ սիզէ վէ մախտուժ էֆէնտիներիզէ նասըլ ըզհարը թէչէքքիւր իտէճէյիմի սիլահէօրըմ, մատամ, զիրա մախտուժընըզըն պէնի նէզտինիզտէ իլթի-զամ վէ միւտաֆէա իթմէկէ թէնէզզիւլ իթտիկիննէ շիւպհէմ եօգ տըր։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս.— Եանըլմայօրսընըզ, տէտիկինիզ կիպի օլտու. . .

Ժագ.— Մախտուժընըզ Մ. տը Շաթըլիւքսին հագգըմտա տայմա թէվէճճիւ-հի օլաճաղընը իւմիտ իտէրիմ. . .

Ֆապիէն՝ պիր հըզ իլէ էլինի սախթէ տօգթօր Թօմբսընա ուզաթարագ.— Ա՜հ, սահիհէն պունը վատ իտէրիմ սիզէ։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ թէգրար իլէ.— Սէօգիւմէ պուլընտըմ կէլտիմ, տօգթօր էֆէնտի, ուժարըմ քի սիզ տէ վատընըզը ունուԹմայաճագսընըզ. . .

Ժագ.— Գահսընա թէնէզզիւլ իթտիկինինէ վատ հա՞նկրսը տըր, մատամ։

Գօնթէս.— ԹահԹը հըմայէնիգտէ օլան կէնճ էօգսիւզ գըզը պանա Թագտիմ իտուպ ԹանըԹտըրմադա սէօզ վէրտինիզ իտի. բէք կիւզել գըզ տըր տիյօրլար...

Ֆապիէն՝ վալիտէսինին պու սէօյլէտիքլէրինի իլթիտիքատէ, գալպի չիտտէքէ չարբմադա պաչչատը վէ եիւզիւ գըր գըրմըզը օլտու։

Ժագ.— Գունը նա՞նըլ ունուԹըրըմ, մատամ. . . ԹահԹը հըմայէմտէ օլան գըզը հէնուզ սիզէ Թագտիմ իթմէտիկիմէ սէպէպ չու տըր քի, տիւշար օլտըղը հէյէճանը ագիմին նէԹիյէէսի օլարագ պիր ազ նամիղաճ օլտըղընտան, իսահնահաճ օտաստընատան կէճճէ չըգմադա մէճմուար օլմուչ տըր. . . Շիմտի իւսԹինի պաչչը տիւզէլԹիյօր, նէրէտէ իսէ չօգ սիւրմէզ կէլէր. . . —տէտի։

Գու սըրատա սալօնա տիկկր տավէթլիլէր տուխուսուլ իտիյօրլար իտի։

Ժագ Լաֆարտ՝ եէնի կէլէնէլէրի գապուլ իթմէկ իչչուն Մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ մախտուժընըն հանընատան այրըլմադա մէճմուար օլտու։

Բասգալ՝ պիր արա ժագրըն հանընատա պուլընարագ տէտի վէ,—Ֆրօմանթալ-լարատան էլան իտապէր եօգ. ամմապա կէ՞մէկճէկթէր մի. . .

Ժագ.— Գիմէյօրըմ, լագին քէնատի էլիմէզ հագգըմտը օլան պիր տավէթ Թէգ-

քէրէսինին քէնտիլէրինէ իրսալ օլընտըղընա վէ բօսթա իլէ կէօնտէրիլմէյիպ, պիգ-զաթ քէնտի էվէրինին գապուճտըրնա Թէսլիմ իտիլտիկինէ Թէչմադըյա էմինիմ...

Բասգալ.— Գապա օղուլ Բարիզտէ՞ մի իտիր։

Ժագ.— Բարիզտէ իտիլէր։

Բասգալ.— Գէնտի հագգլարընատա եէնի պիր չէյ տո՛ւյմատըն մը. . .

Ժագ.— Գիր չէյ տույմատըմ. պու հիհէթճէ պիր հէգգիթ վար. լագին նէմէ՞ լազըմ. միտտտնա էլիմիզէ կէչսին տէ նէ օլուրսա օլսուն։

Իգթ արգատաչլար եէգտիկէրինտէն այրըլտըլար։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ օղլունըն գոլընա կիթէրէք սալօնլարը կէգմէքտէ, վէ վագԹ վագԹ տաւրուպ պիլտիգ ատամլարը պիրէր բարչա գօնուչմագտա իտի։

Ֆապիէն կիւզել վէ տիլպէր գըզլար կէօրիւպ հայրէթ իթմէկտէ իտի խսէ տէ, քէնտի էֆէքտարընճա անլէրտէն հիչ պիրի՝ տօգթօր Թօմբսընըն հանընատաի էօգ-սիւզ գըզըն այաղընա կէվմէմէքտէ վէ անըն ֆէվգէլատէ կիւզէլիկինէ չգըչտամ-մագտա իտիլէր։

Տավէթ Թէգգէրչէլէրինտէ եալընըզ պիր մուզիգա սուարկսինտէն պաչա օլընմըչ իտի իսէ տէ, իչպու ճէմիյէթտէ բագա տախի իճրա օլընաճաղընատան, մուզի-գա Թագըմը՝ բագա մուգատատէմէսի չալմագտա պուլընըյօր իտի։

Իչպու չէհրայի իչչուն մուվաֆֆագիյէն ԹուԹըլմըչ օլան պէօյիւք խըտմէԹ-քէտարլարտան պիրի՝ պիր արա կէլտի ժագ Լաֆարտըն գուլաղընատան աչագա պիր չէյլէր սէօյլէտի։

Ժագ Լաֆարտ անիտէ սալօնատան տիշարը չըգտը։

Գունըն իւգէրինէ իթի իչ տագիգա կէչտիքտէն սօնրա, ժագ Լաֆարտըն տիշարը չըգմըչ օլտըղը գարունըն իթի գանատը պիրտէն աչըլտը, վէ գօլԹուղըն-տա Մատամէէ Մարիէ կիտանչան օ տըղը Հալտէ սախթէ տօգթօր Թօմբսըն սալօն-տան իչչէրի կիրտի։

Մէրգուժէ կէնճ գըզ՝ ուզուն էԹէգլի վէ նիմ տէգօլԹէ սկյահ ֆիսԹանը ալ-Թընտա տահա բարլագ վէ տահա կիւզել կէօրիւնիյօր իտի, զիրա ֆիսԹանըն գօ-յու բէնէհ՝ մէրգուժէնին սոյկուն վէ հայրէԹպախչ Թէն բէնէհլէրի տահա զէյատէ կէօզէ չարբադագ պիր սուրէԹէտ մէյտանա գօյօր իտի։

Գուժրալ սաչլարը՝ պաչլընըն Թա եօգարըսընա գալըբրըլմըչ օլտըղընտան, պիր ալԹուն Թաս կիսի կէօրիւնմէկտէ, վէ անընըն իւգէրինտէ զանն իտէրսին պիր րէսսամըն գալէմիյլէ չըգըլմըչ գարա գալըարը իւսԹիւնտէ պիր իրէք սալագ Թէչ-քէլ իթմէկտէ իտի։

Մատամէէ Մարիէ՝ մահճուպիյէԹլէ էօնիւնէ պագվագտա, վէ ուզուն ուզուն քէրբիքլէրի՝ կէօզ մախի օլան կիւզել վէ բարլագ կէօզ պէպէքլէրինի սէԹր իթ-մէկտէ իտի։

Էլհասըլ գուսուրսըզ, զայէԹ տիլպէր պիր տուխԹէրը բէրբէքզէթեր իտի։

Գըզ՝ սալօնատն իչէրի կիրէր կիրմէզ, հէր քէս հայրէԹէ պիրպիրինէ կէչտի վէ քիւչիւք պիր մըրըլԹը հասըլ օլտու։

Մատամէէ Մարիէ՝ պու մըրըլԹըյը իչիթտի, անըն ֆիքր ու մագսէտինի անլա-տը վէ եիւզինին գագիպա շիշէկի կիպի պէյագլըղը գըզըլ պիր կիւլ բէնէհինէ տէօնտու։

Գու սըրատա իթի քիչինին գալպի չիտտէքը ֆէվգէլատէ իլէ չարբմադա պաչ-լատը։

Գուշնարտան պիրի ծագ Լակարտ խոր։

Սախէկ տօգթօր Թօմբսըն՝ Թարարճասընա սէվտիկի վէ կիւնիւն պիրինէ քէնտիյէ զէվէկ իմէք իսթէտիկի պու զըղըն հիւսն ու ճէմալինէ Բարիզ միւթէհայիդան վէ միւթէպէրանը Թարաֆընտան պէյէնիլտիկինի կէօրտիւք զայէթլէ մէմուն օլմագտա խոր։

Լաքին վայ օնըն պայընա քի, պու սըրատա Մարթըն իւզերինէ պիր նիկեահը աչգ ու սէվտա աթֆ իտէնէքտի։

Գու նիկեահ՝ օ ատամընն էմէլինէ կիրէմէքտի։

Բագալ՝ քէնտի չէրիքը Քէօհմէքինէ տէօնմիշ, անըն եիւղիւնտէն ֆիքր ու տիւշիւնճէսինի քէչի իտէրէք պիր իսթիհզա իլէ քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի։

—Մէրգուճէյի նա՛սըլ տա սէվիյօր։ պունը քէնտիսինտէն ուտմազ ըտըմ։ Էօյլէ մէքտանէքլի պիր ատամ պու գատար տա Քուրթուլը՛ն։ լաքին ինսան օղլու պէօյլէ տիր, պիր գարարտա տուրամազ։ . . էն գուրնազը պիլէ՝ հիչ ուտմատը-ղը պիր տագիգատա Քուրթուլուր։

Տիկէր գալտի չարբար պիր քիմսէ տէ Ֆապիէն տը Շաքըլիւքա օլուռ, հագիգաթէն վէկէր սալօնտա հէր քէս սիւքիւթ իմէճէ ըլտա, մէրգուճէն եիւրէք չարըրընքըլարը իչիտիլմէէք իտի։

Գու տէլիգանը՝ պիր տէֆա քէսատիւֆ իմէճտէ մէճնունանէ պիր սուրէքտէ մէճֆուն օլտըղը գըղը չիմտի տահա կիւզէլ վէ տահա կիւլէր եիւղիւ կէօրիւյօր իտի։

Ծագ Լակարտ՝ Մատմազէլ Մարթը տավէթլիլէրինէ Քագտիմ իտէրէք Քանընքտըրըյօր իտի։

Կէնճ գըղ՝ հէր նէ գատար զայէթ գօրգագ վէ չէքինէքլի իտի, վէ ճէմիյէթ իչինէ կիրմիյէ սալա ալըշըղ տէյիւ իտի իսէ տէ, վագը օլան իւլթիֆաթ վէ նիւմագզէլէրէ բէք լաֆթի պիր սուրէքտէ մուգագսէլէ իմէճքտէ վէ սըզըլմասըյլա տահա ճագիսէլի պիր Քավրտա կէօրիւնմէքտէ իտի։

Սախէկ տօգթօր Թօմբսըն՝ իզտիհամըն արտարընտան միւրուր իլէ, գօնէքէս տը Շաքըլիւքտէ վէ անըն մախտուտը Մ. Ֆապիէնէ հազլաշարագ տէտի։

—Մ իւսատատէ պույուրընըզ, մատամ, սէվգիլիլու ահրէթլիք գըզճըղաղընը սիզէ Քագտիմ իտէյիտ վէ մէրգուճէ հագգընտա տահի հիւսնիւ Քէվէճհիւհինիզի իսթիրհամ էյլէյիտ։ . . Թէնհա վէ եալընըզ պէօյիւճի օլաբիլընտան, պու կիւնէ, պու սաաթա գատար տիւնէատան պէհատաէր իտի։ . . պու ճիհէթճէ Քէտուիյէտի պիր ազ նօգսան իսէ տէ, գալտի զայէթ տօղրու վէ րուհը րհյատան արի վէ պէրի տիր։ . . Մ իւսիւ Ֆապիէն տը Շաքըլիւքա՝ պիր Քէհլէքէ դէմանընտա մէրգուճէնին իմատատընա եէթիյմիչ։ . . Իչքիմալ քի օ օլմազսա գըղ՝ հայաթընը զայգ իտէճէքտի։ . . Գու տա սիզին տիկէր պիր համիյէթ վէ միւրուվվէթինիզ սայըլըր։

Թարիֆէ հաճէթ օլմատընը իւզրէ Ֆապիէն՝ տօգթօրըն սէօզլէրինի եուքատաճասընա տիյնէյօր իտի։

Մատամ տը Շաքըլիւքա՝ Ծագ Լակարտըն մահմիյէտի օլան էօքսիզ գըղը քէնտիյէ տօղրու չէքիռ ալընընտան պուս իտէրէք ճէվապէն տէտի քի,

—Սէվգիլիլու գըղճըղաղ, հագգընըզտա հիւսնիւ Քէվէճհիւհ վէ միւվէտտէհիմ

պէրքէմալ օլտըղընա իչքիպահ իմէյինիզ։ . . Վատ իմտիհգիմ պու մուհապէքէ մուգապիլ սիզ տէ քէնտինիզինքինի պատա պախշ իտինիզ։ . .

Մարթ՝ զայէք միւթէէսսիրէ օլարագ.— Ա՜հ, մատամ, պէօյլէ պիր լիսանը համիյէթ վէ միւրուվվէթլէ պատա իտարէի քէլամ իմտիհինիզի իչտէրէք հըսա իմտիհիմ չիւքրան վէ մինէթտարիյի սիզէ նա՛սըլ արզ իտէյիմ։ Հագգըմտա ըզհարը մուհապէքէ իտուտ պէնիմ տահի մուգապէլէքէն սիզէ իպրազը մուհապէքէ իմէյլիհկիմի Քագէտ իմէյէ քէնէզղիւլ պուլյուրըյօրսընըզ։ . . Քէմմըլյլա սիզէ մուհապէքէ վէրտիմ, մատամ. . . արթըգ սիզի անսամիմ իւլ գալտի սէվերիմ։

Ֆապիէն պու սըրատա կէնճ գըղըն նիկեահը խալիսանէսի էօնիւնտէ Քիրիլ Քիրիլ Քիմրէմէքտէ օլտըղը հալտէ, Մատմազէլ Մարթ՝ մէրգուճ տէյիգանըլյա խիթապէն սէօղլէնէ տէվամ իլէ։

—Էֆէնտի, պէնի Քանընմագսըզը քէմալը չէճապէ վէ ուլուվվը հէնապալա իմտատըմա չըքապան օլտըղընընըզտան տօլայը պիդղաթ սիզէ պէյանը Քէչէքքիւր իտէպիլտիկիմէ մէՇուռնըմ. . . Տօգթօր Թօմբսընըն տէմինէմէք պէյտան իմտիհի իւզրէ, իչիմիմտա քի սիզ օլմատա իտինիզ պէյտան իմտիհինիզ հայաթընը զայգ իտէճէքտիմ։ Պէօյլէ պիր խըտմէքի՛ նէյմէքչինա պիր քիմսէ Քագաճքընտան ատա ունունքըլմազ, պէնի տէ օ խըտմէքի ատա ֆէրատուշ իմէյէճէյիմ. . .—տէտի, վէ քիչիճէճէք հինէվ վէ հէպնա էլինի Ֆապիէնէ ուզաթտը։ օ տա մէրգուճէնին էլինի իչքիյագը Քամմ իլէ Քուքատա, լաքին անճագ սըգմաղա ճէսարէք իմտի։

Ծագ.— Շիմտի տրթըգ Քէչրիֆաթ խիթամ պուլտու. . . բագա իճրա իմմէկէ պիր մանի գալմատը.—տէյինճէ, Քէրպէյկէրի բէք տէ եօլընտա օլմայան պիր Քագըմ սապրսըզ գըղլար՝ պրունէլտըրընըն ալքընտան «-էվվէք . . . էվվէք . . . չաբուգ բագա իտէլիմ, օյնայալըմ. . . զաթէն չօդ վագթ զայգ իմտիք.»» տէյու մըրըլտանըլար։

Ֆապիէն՝ Մարթա խիթապէն.— Գալըյը պէնիմլէ քիւչատա իմէյէ Քէնէզղիւլ պուլյուրը՞մըընըզ, մատմազէլ։

Մարթ.— Պէն տէ էյլէ տրզու իտէր իտիմ, էֆէնտի, վէ պէնատէն պիրինճի տէֆա Քագէպ իմտիհինիզ չէյի ատա րէտտա իմէյէ մէճպուր իտիմ, լաքին իհթիմալի եօգ տըր։

Ֆապիէն.— Իհթիմալի եօ՞գ մը տըր։ միւսատատէնիզէ մաղրուրէն պունըն սէպէպինի սիւալ իտէրիմ։

Մարթ.— Պագընըզ պատա, էֆէնտի. . . Գոյու րէնկ էլպիսէ կիյինիյիմ՝ քէչիքինէ պիր չէյ տէյիլ տիր. . . Գու սէյահ ֆիսթան պիր հաս ֆիսթանը օլուռ, գալտիմ տէ հագիգաթէն հաս ու մաթէմ իւզրէ տիր։ Գունտան ազ վագթ ագտէմ, ալէմտէ էն սէվգիլիլիմ օլան պիր քիմսէմ վէֆաթ իմտի. . . Գալտիմ հէնուզ եարէյի օլմաղտա, պու սըրատա տիւնէվվի էյլէնճէլէրէ կիրիվէմ պէնճէ հիչ հագգընըզ պատա. . . Իչքէ պու սէպէպտէն տօլայը բագա իտէմէյօր. . . Լաքին չիմտի էմր վէրիրիմ, մուզիգա՝ այագ օյունճուլարընը պէքլէյէմէյէճէք տիր. . .

Ֆապիէն պու ճէվապտան զայէքլէ պօզուլտը, դիրա գատրի, վալս վէ եա բօլգա օյունլարը սայէսինտէ գալագալընըզտա արասընտա Մարթ իլէ եալընըզճա գօնուչմագ իւմիտինտէ պուլընմըշ վէ պու իւմիտի պօշա չըգմըշ իտի։

Մարթ՝ պալատէ դիքը օլընան ճէվապը վերբէրէք մուղիգայա սօղրու իքի ատըմ ալմըշ իտի իսէ տէ, նակէհան տուրուպ գօնքէս տը Շաթըլիւքսին եանընա ավտէք իթտի վի տէտի քի.

—Սիղտէն Թէքմիլ այրըլըպ կիթմէյօրըմ, մաատամ . . . հադդըմտա իպրաղ պուլյուրտընըզ Թէկճճիւհ ու համիյէք գալպիմէ հիւսնիւ Թէէօնր իթտի . . . էկէր միւսաատէ իտէր իսէնիզ, եինէ կէլիպ սիզինէ միւքեալէմ իտէճէյիմ . . .

Գօնքէս տը Շաթըլիւքս Թէպէսսիւմէ.— Մաէլմէմունիյէ գապուլ իտէրիմ, ճանքարէ գըզճըղտընըմ, պէն տէ զաթէն պէօյլէ պիր Թալէպտէ պուլընաճագտըմ։

Մարթ.— Էօյլէ իսէ, մաատամ, չիմտի կէլիրիմ . . .—ատտի, վէ սէրիան չէքիլտի կիթտի. օյնամադա ճան աթան պիր Թագըմ սապրըզ կէնճ գըզլար տա մէյրգուժէնին արգասը սըրա եիւրիւյիր իթտիլէր։

Ֆապիէն՝ վալիտէսի Մատամ տը Շաթըլիւքսի գօրընա ալըպ, հէյէճանը գալպինի պէյհատէ սէքր իթմէկէ չալըշմագտա օլտըղը համար Թիթրէյք պիր սէտա իլէ մէյրգուժէնին Թա գուալընընան ազադա.— Է ճանըմ, վալիտէֆիկիմ, միւպալէղալը պիր չէյ սէօյլէմէյիմ . . . պէօյլէ պիր կիւզել գըզ հիչ կէօրմէդէ միսին . . .

Գօնքէս տը Շաթըլիւքս.— Հիչ միւպալէղա իթմէմիշսին. բէք տիկկէր գըզ տըր, իւք պագըշտա պէնի ճէզպ իթտի . . . —ատտի։

Վագթ կէշմիշ օլուպ, օ արա ագշամ սաաթ օն պիր վար իտի։

Մուսարէ հըզ ալմադա պուլյայօր իտի։

Ժագ՝ քիչիւք պիր սալօնտա Անժէլ իլէ Բասգալ.— Է ճանըմ, նէ՞ տէրսինիզ պագալըմ . . . պու պիր մուվաֆֆագիյէթ տէյի՞լ մի տիր . . .

Բասգալ.— Մուվաֆֆագիյէթը Թամմ տիր. աէն տիրայէթլի պիր ատամտըն, եարըն Բարիզտէ եալընըզ սէնին լագըրտընը օլաճագ տըր . . .

Ժագ.— Գուընատա սօղրա տօգԹօր Թօմբսընը հագգընատա պիր կէօնա չիւպհէ իտիլմէսինի մէմալ իտէրմիսինիզ . . .

Բասգալ.— Ասլա վէ գաթատա մէմալ իթմէմ . . . պու բէք ալէտ պիր մէվզու օլտու . . . Գաճագ վէրմէք իչիւն պիր չօգ ագըրըպըզլար իճրա իթմէք լազըմ օլըպ, պիզ իսէ էօյլէ պիր իհթիյաճսըզլըգտա տալա պուլընմայաճաղըզ . . .

Ժագ.— Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսի տէնէտինի՞զ մի։

Անժէլ.— Էվէվէթ։

Ժագ.— Էյ նա՞սըլ։

Անժէլ.— Նա՞սըլ օլաճագ. Մարթա տէյի կիտի վատրուլմըշ, պու չէյ կէօզէ բէք չարբըյօր, չիմտի նէրատ իսէ գըզա սէօյլէյէճէք տիր։

Բասգալ.— Պէն տէ պու էֆքէարատայըմ . . .

Ժագ.— Էօյլէ իսէ Ֆապիէն պիզիմ տիր . . . Իլի չագտըրմագտըզը Մարթա տէրս վերմիշ օլտըղմտան, Մարթ՝ քէմալը նիւմայիշէ մէյրգուժ տէլիգանլըյը տինէյէճէք տիր, դիրա Ֆապիէն՝ էվլին տօսթը տըր. պուընատա մաատա Ֆապիէն՝ քէնտիսինէ պիր տէ խըտամէթտէ պուլընմըշ օլտըղընատան, Մարթ՝ մինձէթտար օլտըղը իչիւն տահի մէյրգուժ տէլիգանլըյը տինէյէճէք տիր . . . Քէզալիք Ֆապիէն ճէմիյէթ իչինէ կիրմիշ չգմիշ չարթընճա տիւնեա ատտը օլտըղընատան, էն ուքանկան կէնճ գըզը պիւէ իւրքիւտէճէք պիր սէօզ սէօյլէմէյէճէք տիր . . . Ֆա-

պիէն՝ գըզըն քէնտիսինի տինէտիկինի կէօրէրէք, չիւպհէսիզ քէնտիսինի սէվիմիշ տէյիլ ամմա սէվիլմէք իւզրէ զանն իտէճէք տիր . . . Մէրամըժըզըա նահլ օլմագ իչիւն պիզէ պուընատան զկյատէսի լազըմ տէյիլ տիր . . . Էկէր Անժէլ՝ տէլիգանլը գօնքըն էմինէյէքինի քէսպ իտուպ տա անըն աշգ ու սէվտա իլէրինէ մահրէմը էսրար վէ համիյէ օլաճագ օլուր իսէ, պէնճէ էյի օլուր զանն իտէրիմ։

Անժէլ.— Գու գօլայ պիր չէյ . . . պէն պու իլի տէրէճօտէ իտէրիմ, սիզ գաաավէք իթմէյինիզ վէ պանա էմինէյէք իտինիզ, քէմալը մէհարէթլէ իլի պէնճէրճէնէյիմ . . .

Ժագ՝ Բասգալա խիթապէն.— Սէն տէ քէմաքիսատալըգ հէր չէյի կէօզէթէ, տիգգաթ էթ . . .

Բասգալ.— Սէն միւթէշէքքիր օլ . . . Թատամ սալօնընատա պիւֆէյէրի հազըր ամըշըմ, մէգթիւբ սալօնըն գարուլարը սաաթ գաշտա աշըլաճագ։

Ժագ.— Կէնճ եարընատա . . . Էկէր պատա օղուլ Ֆրօժանթալլարըն վիբրասիոնէրի իտապէր վէրիլտիկի սըրատա պէն պիրինճի սալօնատա պուլընմայաճագ օլուր իսէմ, սէն անլէրի գաալուլ էթ վէ կէլ պանա իտապէր վէր։

Սահթէ տօգԹօր Թօմբսըն՝ քէնտի իքի չէրէքինէ պու չէյլէրի Թէնպիհ իտուպ պիթիրտիքտէն սօնդրա քիւչիւք սալօնատա տիշարը չըգտը, վէ Անժէլ տէ մէյրգուժէրն արգասը սըրա կիթտի։

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ պագը տօսթ գատընլարըա միւքեալէմէ իթմէքտէ օլան վալիտէսինին եանընատան այրըլըպ, Մաատամդէ Մարթըն ավտէքինէ իսնէքզարէն իզտիհամըն արտընատա կէզինիպ տուրույօր իտի։

Անժէլ՝ մէյրգուժ տէլիգանլըյա Թէսատուֆ իթմէք իչիւն քէնտիչէ չէքի տիբզէն վէրիպ, մէյրգուժա պիր գաչ ատըմ եագլաշագտա կիւլիւմսէտի, վէ պիր Թավրը չիվէքեարանէ իլէ եէլբաղէսինի ապլայարագ մէյրգուժը չաղըրտը։

Ֆապիէն՝ ատրհալ մէյրգուժէնին եանընա կիտէրէք վէ էյիպ Թէմագտա իտէրէք.— Զաթընըզա հէնուզ արզը հիւրմէք ու բրայէթ իթմէտիկիմէ ավվալ պուլյուրընըզ, մաատամ . . . Գուլաար պէնճէ տէյիլ տիր, տօգԹօր Թօմբսընընն միւսաֆիրլէրի չօգ տա անըն իչիւն պու վազիֆէյի խվիա իտէմէյիմ . . . Գու գալապալըղըն արտընընա սիզի արտարմ ամմա պուլամադաբմ . . .

Անժէլ՝ եէնիպէն Թէպէսսիւմ իտէրէք.— Տահա չաբուգ եէքաիկէրիմիզէ Թէսատուֆ իտէմէկիմիզէ Թէէսսիւֆ իտէրիմ, միւսաբ գօնք . . . սէվգիլլի Թէյզէատէմ տօգԹօր Թօմբսըն կիպի պէն տահի մուհափազէկարկիմ Մարթ իլէ պանա իչիպհա իթմէկիննիզ խըտամէթը ազիմսէյն տօլայը տիր ան էվվել սիզէ պէյանը Թէչէքքիւր իթմէք իսթէր իտի . . . Ահ, օ գաղատա չօգ գօրգտուգ . . .

Ֆապիէն՝ Թէչէքքիւր իտէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր, մաատամ . . . Ալլահըն իզնայէթլէյէ մէգթիւր գաղատան տալմէն գուրԹուլընըզ, լաքին Թէհլիքէ ազըր հէյ իտի . . .

Անժէլ.— Բէք ազըր իտի . . . էզիմ էզիմ օլապիլիր իտիք . . . Մարթըն պուընատան իտապէրի օլտըղընատան, սիզ նէ տէրէճէ մինձէթտար օլտըղընը պիլիր . . . Մէրգուժ գըզ պանա տայմա սիզտէն, սիզին սօղագ գանլըըղընըզդատան, չէճաաթ ու պէտալէթինիզտէն վէ Թէրսլիկ ու նէզաքէթինիզտէն պահս իտէր . . . —ատտի։

Գու լաքինֆ սէօզլէր՝ Ֆապիէնին գիհն ու գալպինի բէք քաքը պիր սուրէթտէ գըսըգլաատըլար։

Մարթ տայմա քէնտիսինտէն պահա իսիյօր իմիշ, —տօգքօր Թօմբսընընը քէչզէ գըզը պէօյլէ սէօյլէյօր—վէ հէմ տէ մէտ՛ու ու սէնա իլ էքէնտիսինտէն պահա իսիյօր իմիշ։

Գու սէօզլէր էօյլէ սէօզլէր իսի քի, Ֆապիէնին պաշընտան տահա գավի պիր պաշ օլսա ենինէ եիւզ քէրրէ չէվիրէպիլիր իսի։

Անժէլ՝ գօնուշմայը սէվմէր կիպի կէօրիւնիյօր իսի։

Տէլիգանլը՝ Մարթըն քէչմիլ գիքրինի չիւպհէսիզ մէրգուէմ դարըտան անլայապիլիէճէք իսի։

Ֆապիէնն էվվէլա գօլընը մէրգուէմ իրի եառը գարըյա քագտիմ իտուպ, օ տաֆի տէլիգանլընըն գօլընա կիրսի վէ ուսուլճաճըգ օնա տայանտը։

Գատ՛հու Ֆապիէն իյրատը սիւվալ իլէ։— Սահիհէն տւգքօր Թօմբսընընը ախրէթլիք գըզըյլա պէնիմ իւզէրիմէ գօնուշմաղա Քէնէգզիւլ իքտինի՞գ մի։

Անժէլ՝ Ֆապիէնի քէնահա պիր քէօշէտ, Աֆրիգա նէպաթաքընատան միւքէչէքքիւլ պիր նէվի գամէրիյէ ալքընատա պիր սէտիր իւզէրինէ կէօքիւրիւպ օքուտտուրագ։— Վուգու պուլան գազատան պէրու պաշգա պիր շէյ իւզէրինէ գօնուշմատըգ քի։ . . Ա՛հ, սիգիմ Մարթ էլմաս կիպի պիր գըզ ատը, էյլիկի հիչ ու նուքմազ . . . Սիգին սայէնիզատ պէր հայաթ պուլընաղընա գանատ հասըլ իքմիշ սիր . . .

Ֆապիէն։— Միւպալէղա իսիյօրսունըզ, մատամ . . .

Անժէլ։— Խա՛յր, խա՛յր։ հազիգաթը հալ պէօյլէ սիր։ Գիր ենսան պայըլըպ տա, վագքըյլա իմտատա եէքիրիլմէյէճէք օլուր իսէ քիմ պիլիր ասնը նէ՞ օլուր։ էօյլէ գատընլար կէօրիւլմիշ սիր քի, պուէնլար պայըլըպ, պիր չիչէ իննկիլիզ թուզը պուլընմատընը իչիւն ագըլլարը պալլարընա կէմէյէրէք ախրէթէ եօլճու օլմուշլար տըր . . . Միւսիւ գօնը, պու պիր հիքեայէ օլուպ Մարթ պունը բէք ալճա պիլիր . . . Էվվէթ, օ տիլգէր գըզ՝ սիգէ նէ տէրէճէ միննէթտատ օլտըղընը պիլ մէզ տէյիլ սիր . . .

Ֆապիէն։— Խաթրընատա սագլայամա՞գ մը տըր։

Անժէլ։— Գալպի կիպի ալճա պիր տէ գուվվէի հաֆըզէսի վար տըր . . .

Ֆապիէն։— Գունա չիւպհէմ եօգ տըր . . . լաքին վագք կէչէրսէ հէր շէյ ունուտտըլըր կիտէր . . . պուէնընլա պէրաբէր պէնիմ եէրիմտէ պաշգա քի՛մէնը տէ օլսա իսի պէնիմ եատրտղընմը եատամագտը . . . Մատամագլէ Մարթ պանա պէյանը Քէչէնգբիւրէ Քէնէգզիւլ իքտի, վաճիպէի գիմմէքինի խփա իքմիշ օլտու . . .

Անժէլ՝ օյունպաղընգատա բէք ուսքա շէյ օլտըղընտան, ղայէք մանատտար պիր Քէպէսսիւմէն եան եան Ֆապիէնէ պագտը։

Ֆապիէն։— Միւսատատ իսէ՞րմիսինիգ պիր շէյ սիւվալ իսէյիմ։

Անժէլ։— Արգու իսէրսէնիզ օն շէյ սիւվալ իսինիգ . . .

Ֆապիէն։— Նէ՞ իչիւն կիւլիւմսէտինիգ։

Անժէլ։— Շիմտի պանա պիր շէյ պէօյլէտինիգ, անքըն իչիւն կիւլիւմսէտիմ . . .

Ֆապիէն։— Նէ՞տէն, նի՞չիւն։

Անժէլ։— Չիւնքի սիգ էյի տիւշիւնմէյօրսունըզ . . .

Ֆապիէն։ — Ատատ սէն տէ՛։

Անժէլ։— Գալգա պիր շէյ պէօյլէմէյինիգ, պէկհատէ տիր . . . Մարթըն ունութմայաճաղընը բէք ալճա պիլիր իսինիգ . . . քէնտի պագըշլարը տա պու ագշամ պունը սիգէ լայըգը վէճհ իւզրէ իսպաթ իքտիկը . . .

Ֆապիէն՝ ֆիքրինի անլամազա ճէսարէթ իքմէյէրէք։— Գագըշլարը՞մը . . . —տէյու քէչքըար իքտի։

Անժէլ։— Էվվէթ, նէ՞ անլատընըզ եա՛, պագըշլա՛րը . . . քէնտի կիւզէլ կէօզլէրինին թաքը պագըշլարը . . . զաննըմ եիրմի եաչընատա պիր կէնճէն պագըշլարը ատէքա պիր լիսան օլուպ, անատն ֆիքր չարուգ անլաչըլըր . . . Ա՛հ, էկեր քիմսէյէ պէօյլէմէյէկինիզի պիլսէմ . . .

Ֆապիէն։— Էյ սօնդրա՞ . . .

Անժէլ։— Սիգէ սըրր պիր շէյ պէօյլէյէճէյիմ։

Ֆապիէն։— Նէ՞ տիր ֆի։

Անժէլ։— Սիգէ պէօյլէյէճէյիմ շէյի սըրր սագլայըպ տալա քիմսէյէ պէօյլէմէյէճէկինիզի էվվէլա եէմին իսինիզ . . .

Ֆապիէն։— Եէմին իտէրիմ . . .

Անժէլ։— Նէ՞ շէյ իւզէրինէ։

Ֆապիէն։— Գիչնիմ ասըլզատէլիք նամուսըմ իւզէրինէ . . .

Անժէլ։— Գու եէմին պէնի Քէչմին իտէր . . . պէն տէ Քէչմիքչի կէօզ ալտըրըպ պէօյլէրիմ . . . վագըա էյի պիր շէյ եաբամամ ատմա, նէ՞ եաբայըմ, պէօյլէյէճէյիմ . . . Տէտիկիմ էսրար շու տըր։ Մարթըն գիհնի իւզէրինէ սիգ բէք չէտիտ պիր Քէչմիր հասըլ իքմիշսինիզ . . . պիր ազ էվվէլ սիգէ պէչան իքտիկիմ իւզրէ, մէրգուէմ գըզ եաղընըզ սիգի տիւշիւնիյօր . . . եաղընըզ սիգէն պահա իսիյօր . . . վէ . . . —տէյիպ պէօղիւնի քէստի։

Ֆապիէն՝ քիքրէք պիր սէտա իլէ։— Տէմամ իսինիզ, մատամ . . . րէճա իտէրիմ, տէմամ իսինիզ։

Անժէլ՝ պիր Քէլեֆիուզը մահիրանէ իլէ։— Վէ զանն իտէրիմ քի, գիհն ու խայալինատն գալգի տէ բէք ուզագ տէյիլ տիր։ էկեր օ կիւզել գըզ պէգի հէնուզ սէվմէյօր իսէ պիլէ, եագընատա սէվճէնէք տիր . . . —տէյուի։

Ֆապիէն՝ քէնահսինտէ պիր սէրմէսքիի հագիգի հասըլ օլտըղընը հըսսա իսիյօր իսի։

Անժէլ՝ տէլիգանլըյա տամամ տամամ պիր սագ ալգը աքէչքիչան տօլտուրմագատա օլուպ, պուէնատան մէրգուէմըն տամարլարընատա պիր չիտուէքը հարարէք վէ բուհընատա էվամ ու խայալաթ հասըլ օլմագատա պուլընըյօր իսի։

Ֆապիէն՝ Անժէլին էլլէրինի Քատըպուպ պիրքիւն գուվվէքիյլէ սըգարագ։— Ա՛հ, մատամ . . . մատամ . . . պէնի նէ՛ գատար պախթիյար իսիյօրսունըզ . . . Էվվէթ, օ գըզ պէնի սէվիյօր . . . պէն տէ սէվճէնէք տիր . . . գիրա պէն քէնտիսինի Քարարճաօրնա սէվիրիմ . . . տիգ չէօքիպ քէնահսինէ բէրէսքիչ իտէրիմ . . . գանընմը քէնահսինէ ֆիկատա իքմէյէ հազըրըմ . . .

Անժէլ՝ պիր էլինի Ֆապիէնին էլլէրինատէ գուրքմարըպ եէլըազէսիյլէ լաքիֆէ

հօլը մէրգում տէլիգանլընդն բարմադլարընա վուրարագ։— Սու՛ս, սու՛ս, սուս օլալըմ, ագըլը տավրանալըմ։ . . Ագըլը օլամադլըմ տէտիկինիզ պու՞մը տըր։ . . Նամուսըմ իւգէրինէ եէմին իտէրիմ, էկէր պիւմիշ օլսամ, պիր չէյ սէօյլէմէյէճէք իտիմ։ . . Տիւշիւնինիզ պիր քէրրէ քի, տօգթօր Թօմբսըն էկէր սիզ պու կիպի չէյլէր սէօյլէմիշ օլըրդըմը Ֆարդ վէ չիւպէհ իթէճ, իւչիւմիզ տէ հիտտէթլէնիպ գըզմաճագ տըր։ . .

Ֆասլիէն։— Իւչիւմիզ՞ մի։

Անժէլ։— Հիսաըը գօլայ տըր։ . . Մարթ, սիզ վէ պէնտէնիզ։

Ֆասլիէն։— Լաքին պու հիտտէթ վէ խօշնուտսըզլըզ նէ՞տէն իյճապ իտէճէք տիր։

Անժէլ։— Գիր սըրր տահա սէօյլէմէքլիկ պէնի գօր իտիյօրսընըզ։ . . Գէն տէ սէյլէյիմ։ . . պէնիմ սէվգիլիւ Թէյզէ օղլումՙ մատմազէլ Մարթ կրանչան կիպի զայէթ կիւզել պիր կէնճ գըզըն ևանընտա սիւքիւնէքը գալպինի մուհաֆադա իտէմէմիշ տիր։

Ֆասլիէն՝ Թիթրէյէրէք։— Տօգթօր՝ քէնտի խահիթը հրմայէսինէ ալտըդը էօքսիւզ գըզը սէվի՛ր մի։

Անժէլ։— Գունը պանա քէնտիսի սէօյլէմէմիշ տիր, լաքին պէն ագլ իլէ պուլտուում, վէ կիւնին պիրինտէ Մարթ կրանչանա գօճա օլմագ իւմիտինտէ պուլընտը։ ղընա Թէմամըյլա էմինիմ։ . .

Ֆասլիէն՝ սար սարը քէսիլմիշ օլտըդը հալտէ։— Պէնի տիւշարը տէհղէթ իտիյօրսընըզ։

Անժէլ։— Պու տէհղէթ նէ՞ խուսուստա տըր։

Ֆասլիէն։— Պահս իթտիհինիզ իզտիվամ խուսուսընտա տըր։

Անժէլ։— Պու իզտիվամընդ վուգուդընը ասլա մէմուլ իթմիչ օլմասընըմ կիպի, պու կիւն տէ տիւնտէն տահա ազ մէմնուլ իտէրիմ։ . .

Ֆասլիէն։— Մամաֆիհի Մատմազէլ Մարթ՝ քէնտի համիսինէ զայէթ միննէթտար օլտըդընտան, էկէր քէնտիսի տէ համիսի մուհաֆիզլիյնի սէվմէճէք օլուր իսէ՞— տէյինճէ, Անժէլ կիւլմէյէ պաշլամըշ օ տըդընտան, Ֆասլիէն՝ գալպինտէ չէտիտ պիր սըգընընը հասըլ օլտըդը հալտէ։— Ա՛հ, բէճա իտէրիմ, մատամ, Ալլահ աշգընա օլսուն, կիւլմէյինիզ պէօյլէ։ . . կիւլմէյինիզ վէ ճէվապ վէրինիզ։ . . — տէմի։

Անժէլ։— Պէն էվվէլտէն ճէվապընը վէրտիմ։ . . Սիզին Մարթտան սէվիլմիշ օլտըդընըզը սիզ պէյան իթտիհիմտիր, Մարթըն՝ տօգթօրը տօսթլըդտան պաշգա պիր սուրէթտէ ասլա սէվմէյէճէկինի պէյան իթմիշ օ՚ղմատըմ մը։ . . Սէվգիլիւ Թէյզէ օղլումըն իւմիտի ասլա վիճատա պուլմայաճագ տըր։ . . Իւչիւտէ պու իւմիտինին պէօչա չըգաճաղընը կէօրէճէք տիր։ . .

Ֆասլիէն։— Պէն իսէ գալպինին ահվալինի օնա աչմագ իտթէյօր իսի՛մ։ . .

Անժէլ։— Կիւզել պիր չօլքուզը իթմիչ օլաճագտընընզը, միւսիւ գօնթ։ . . Հիւանիւ գապուլ օլընմայաճագտընը՛զ։ . . Իլքէ պուդըն իչիւն սիզ իւր էվվէլտէն խապէր վէրմէք լազըմ կէլմէօր իսի։ . . Սըրրընըզը էյի սագլայընըզ։ . . հէր քէստէն տէ սագլայընըզ։ . .

Ֆասլիէն։— ՄէրԳՈՒՄԷՆ՞ տէ մի։ . .

Անժէլ։— Իհթիմալ քի պու պիր ազ միւպալաղալը պիր իհթէյաթքէարլըզ օ-լուր, լաքին սագընընըզ վէ եագայը էյէ վէրմէմէյէ պագընըզ։ . . Մարթը չօգ սէվգիլիմ, սիզէ տէ այրըճա պիր Թէվճիհիմ վար տըր, ագիզիմ միւսիւ Ֆասլիէն։ . . —տէմիտտէ, Ֆասլիէն՝ քէմալը չիւքրան վէ մահմիտէվէլէ արզը Թէվազու վէ իհթիրամ էյլէմի։

Անժէլ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։— Մէմուլ իթտիհիմ վէճհէ, էկէր սիզին գալպինիզ իլէ Մարթըն գալպի եէքտիկէրինէ Թէվաֆֆուգ իտէճէք օլուր իսէ, պիր մուհատպէթը սամիմի իլէ պիրլէշմիշ կիւզել պիր չիֆթ Թէչքիլ իտէճէքսինիզ։ պէն խալիսէվէլէ եէքտիկէրինէ ազըդ օլմընըդը չօգ սէվգիլիմ։ . . պունա ասլա տայանամամ։ . . Գինահնալէյհ սիզին իքթինիզի կէօզէլէմէկ վէ հէր Թէչկիլքէյէ գարշը սիզի միւտաֆէյա վէ մուհաֆազա իթմէկ վազիֆէսինին տէրէօհտէ իտէրիմ։ . . Անճագ պէնիմ նասիհաթլարըմը իսթիմա իթմէյէճէկսինիզ։ . . Սիզին աչգ ու սէվտանըդը մէրգումէ իլէ պէնտէն պաշգա քիմսէ սիլմէմէյէճի տիր։ . . Իհթիմալ քի Մարթ՝ քէնտինինի սէվտիկինիզի պէյան իթտիկինիզէտ, պու իդդարա ու իֆթատէնիզ նազարը ճիտտիյէթլէ պագմայագագ վէ քէնտիսի տէ ճէվապէն էյլէ պիր իդդարա ու իֆթատէտ պուլընմայագագ տըր։ . . Գու պապատ հիչ էնտիշէ իթմէյէճէկընիզ Մարթ տահա բէկ չօճուգ, բէկ գօրգագ տըր, վէ զայէթլէ սէվտիկի համիսինտէն չօգ գօրգար, հիչ իսթէմէզ քի մէրգումը հիտտէթլէնտիրսին, պու չէյտէն չօգ սագընըր։ . . Իլքէ հալ ու մէվգիտէն Թէմամըյլա խապէրտար օլմընըզ։

Ֆասլիէն։— Գու հալ ու մէվգի՛ Թէհամմիլ օլընըր չէյ տէյիլ տիր։ . .

Անժէլ։— Ատամ սէն տէ, հէր չէյ եօլընա կիրէր։ . . սապրը օլընըզ, իլէրտէտէ էլալէթէ պիր չէյէ գարար վէրիրիզ։ . . Գէլքի պէն Թէյզէ օղլումը, քէնտի սինինտէ աղըր պիր ատամըն օ կէնճլիքտէ վէ օ կիւզելլիքտէ պիր գըզ իլէ էվլէնմէմի Թէհլիքէսիզ օլմայաճաղընա գանտըրըզ տա պու Նիյէթտէն վազ կէչիրմէյէճէկսինիզ։ . . Գու հալտէ սիզին մէնֆաաթընըզա օլարագ մէզմէյէ մուվաֆֆագ օլուրսուզ։ . . Գու հալտէ սիզին մէնֆաաթընըզտան սարֆը նազար իտէճէք տիր։ . . Էկէր գօնթ տը Շաթըլիւք Թատավվուրընտան սարֆը նազար իտէճէք տիր։ . . Էկէր գօնթ տը Շաթըլիւք՝ Մարթ կրանչանը զէվճէլիկէ Թալէպ իթմէյէ լուԹֆ ու Թէնէզզուլ իտէճէք օլուր իսէ։ . .

Ֆասլիէն՝ պիր խահիշէ։— Մատմազէլ Մարթ իլէ Թէէհհիլ իթմէյէ՝ պէնիմ էն սէվգիլիլիս արզում տըր վէ էօմրիմին բիհթան ու սաատէթի օլաճագ տըր։

Անժէլ։— Էյլէ իսէ իւմիտ իտիրիմ։ . . Գունը պէն սիզէ սէօյլէյօրում, իւմիտ իտիրիմ։ . . Շիմտի արթըգ այրըլալըմ, պէնիմ սիզէ սատըգ պիր միւթէֆիտ իտիրիմ։ . . Լաքին պունը եալընըզդ սիզ պիլինիզ, պու չէյ ֆիգ օլտըդընը ունուԹմայընըզ։ . . Լաքին պունը եալընըզդ սիզ պիլինիզ, պու չէյ բէկ էլղէյ տիր։ . . Էկէր իթԹիֆագընըզ չամ օլուր եախսա հէր քէս անտէն չիւպէհ իտէր իսէ, պէն պիր չէյ եաբամամ, արթըգ պիր չէյ եաբմադըգ իգթիտարըմ գալմազ։

Ֆասլիէն։— Գու սըրրը քիմսէյէ սէօյլէմէյէճէկսինիզ, մատամ, վէ սիզին տէ տիպկատ, Անժէլ՝ վատէրլէ մէմուլ պիր Թէչէսսիւճէ ճէվապ վէրտի, վէ Ֆասլիէնէ տիպկատ, Անժէլ՝ վատէրլէ մէմուլ պիր Թէչէսսիւճէ ճէվապ վէրտի, վէ Ֆասլիէնէ օյնատըդը օյունըն մուվաֆֆագիյէթը Թատմինատէն զայէթլէ մէմնուն վէ մէսրուր օլարագ չէքիլտի կիթտի։

Ֆապիէն տախի տէրէճէի նիհայէտէ մէմնուն վէ մէսրուր պուլընըզ, գալսի՝ աշգ ու մուհապէթ վէ չատիմանի իլէ լէպալէպ մէչնուն խոր։

Անժէլին իֆատաթը մահրէմանէսի խալիսէթինուն չիւպհէ իթմէկէ Ֆապիէնին հէչ պիր սեպէպի օլմատըզընտան, քէնտիսինի սէվիլմիշ վէ եահօտ սէվիլմէք իւզրէ պուլընմըշ զաննի իթմէկէ հագգը վար խոր։

Գիր ազտան Մարթ իլէ գօնուչմագ, վէ քէնտիսինի հայաթընտան զէյատէ սէվտիկինի վէ տուննէատնըն պիլէմիւմէ կէնճ գըզլարը մէյանընտան եալընըզ քէնտիսինի զէվճէլիկէ իհթիխապ իթտիկինի մէրգուզմէկէ պէկան խոշճէքտի։

Գու ֆիքրէ մէպնի տօգթօրըն ախրէթլէք գըզընըն եանընա կիթմէկտէն պազգա պիր չէյ տիւչիւնմէտիկինտէն, հէր Թարաքտա մէրգուզմէկի արայրըպ տուրսուլ խոր։

Ֆապիէն՝ Մարթըն Մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ գօնուչմագտա օլտըզընը կէօրէրէք, գօչտու օ իքի գադընըն եանընա կիթտի։

Մարթ՝ կիւլիւմսէյէրէք։— Սիզի պէքլէյօր խոմ, էֆէնտի . . .

Ֆապիէն՝ հէյէճանը գալպինի տէք իթմէկէ չալըշարագ։— Նիշհէն, մատմազէլ։

Մարթ.— Համիմին պուրատա պուլընտըզը իչիւն ալմըշ օլտըզըմ սըֆթաթը բէսմիկէյի թէրք իլէ, սէրպէսթճէ սիզէ պէկանը շիւքրան վէ մինէնէթտարի իթմէկ իստէրիմ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս։— Սիզ գօնուչընըզ, էվլատլարըմ. մուհթէպէմէրիմտէն չուրատա պուլընտան Մատամ տը Սօյա պիր չէյ սէյրէյէճէկսինիզ, չիմտի նինէ եանընըզա կէլիրիմ . . .—տէմտի վէ իքի կէնճէրի եալընըզ պրագըզպ չէքիլմի կիթտի։

42

Ֆապիէն՝ Մարթա իհթապէն։— Գօնուչարագ սալօնլարը պիր տօլաչմագ իչիւն գօլումա կիրմէկէ թէնէզզիւլ պուլսուրը՞ունըզ։

Մարթ՝ եէնիտէն կիւլիւմսէյէրէք։— Մաէմմիմնունիկ, էֆէնտի . . .—տէմտի, վէ էլտիվէնլի էլինի կէնճ գօնթ տը Շաթըլիւքսին թիթրէյէրէք քէնտինէ ուզաթտըզը գօլընա թագտը։

Ֆապիէն՝ մէրգուզմէկ կէնճ գըզը, պիր թագըմ կիւզել ուֆագ ազաճլար վէ եէչիսիքլէրլէ միւզէյյէն օլան վէ ազ գալապալըզգ պուլընան պիր քիւչիւք սալօնա կէօթիւրտի, վէ օրանըն թէնէնալըզընտան պիլիմթիֆտաէ Մարթա տօլրու էվլէրէք, զայէթ եավաշ վէ րիդգաթէնկինգ պիր սէտա իլէ տէտի քի,

—Սիզէ եարայապիլէճէք պիր վաղթտա պիթթիէտաուիֆ էֆէուալ մէչտանը իւզէրինտէ պուլընտըզըմա նէ՛ գատար մէնճուն օլուրյօրըմ, մատմազէլ . . . օ քէսաուիֆէ նէ՛ գատար տուվա խոմյօրըմ, պիլսինիզ . . .

Մարթ.— Լաքին, էֆէնտի, զաննըմ օ թէսաուիֆէ տուվա իթմէկ՝ զէյատէ պանա բահի տիր, զիրա օ թէսաուիֆէ պանա իմտատտա կէլմինիզ . . .

Ֆապիէն.— Գու թէսաուիֆէ պէն գատըրը իլահի տէյճէյիմ . . . Գու թէսաուիֆ՝ պէնիմ հէնուզ մէճհուլըմ օլան էն լաքիֆ պիր հըսսը պանա պէկան իֆմէտի մի, վէ պունը պանա պէկան իտէրէք հայաթըմըն նէ օլաճաղընը գարար-

լաչաը՞ըմատը մը . . . Մատմազէլ, սիզի կէօրտիկիմ իլէ տագիգատտան իֆթիտարէն պէն սիզին օլտում . . . Բուհըմ վէ գալսիմ սիզէ ախտ տիր, վէ էհէր գալսուլ քէնէզզիւլ իտէր խէնիզ, էօմր ու հայաթըմ տախի քեամիլէն սիզէ ախտ օլաճագ տըր։

Մարթ՝ պու աֆէլլի սէօզլէրի քէմալը սիւքիւն իլէ վէ հէման իսթիդատ իթմէքսիզին տէյնէյօր խոր. տօգթօր Թօմբրընըն իհթարաքը՝ մէրգուզմէնին խաթրընա կէլիյօր խոր։

Սահթէ տօգթօր Թօմբրն՝ Մարթա հէման չէյլէ տէմիր խոր։

—Սիզ կիւզել, բէք կիւզէլսինիզ, Մարթ, վէ բէչուանէկէրին պիր մուդ ըչընըզնա ճէզպ օլընօրգլարը կիլսի, զէնտօսթլար տախի իշտու կիւզէլլիկինիզէն ճէզպ օլընըպ էթրաֆընըզտա Թօրլանաճագտար տըր . . . Գուհլար՝ սարագընըզ սէյէյէկէճէքլէրինի սէօյլէսինլէր . . . ըսթրըլսո ու Թապերաքճա տէյիլ իսկ պիրկ էսասէն եէճաթիկէրինէ տայմա միւչասիհ օլան նուԹգլարընա նէ Քէաճճիւպ վէ նէ տէ ֆնֆիսալ խոնինիզ . . . ճիւզի պիր Քէպէտտուլաթլա տայմա այնը պիր հավայը Քէրէննիւմ իսէն պիր լանԹէրնայը նասըլ տիյնէյէճէք իսի խոնինիզ, օ սէվտաքեասրընըն նուԹգլարընը տա էպյէճէկ կիւզել վէ սօուգ պիր Թավր իլէ տիյնէյինիզ . . . ԻսԹէյէքլէրի կիւպի մանալար վէրէճէք լաքիֆ վէ լաքին էօքէպրի սէօզլէրիլ ճէվապ վէրինիզ, վէ սիզի ահմագ վէ կիւլունճ կէօրլունէքլէրինէ չաքարրըզ Ֆարգ իթտիրմէքտէն սագընընըզ . . . Գիր ազ նազ ու իշվէ, վէ պիր ազ տա մէհարէքէթլէ պու եօլտա մուամմէյէ իթտիկինիզէ, հէչ պիր տիւչմանընըզ օլմայաճագ վէ բէք չօգ տօոթընըզ օլաճագ տըր . . .

Մարթ տա քէնտի քէնտինէ չէյլէ տիւչիւնիյօր խոմ.

—Տօգթօր տօղրու կէօրիյօր խիզ . . . պէնի սագընտըրմասընտա հագլը խիզ . . . Էն էվվէլ ալէնիվէէ գօնուչըզ լագըրտը իտէն տէլիգանլը՝ հէման պանա ալագա իթտիկինի պէկան խոնինէմ, արթըզ պուէնըն գօյուսը կէրեսէ օլտըզընա չիւպհէ օլընամազ . . . Շիմտի տօգթօրըն իհթարաքընա Քէմմաղյա Քէվֆիկը հարէքէթ խէյիմ . . . պու պիր գօյայ չէյ տիր . . .

Լօքսիզ գըզ՝ պու Քէֆէքքիւրտա տալայագ սուս տուրմագտա վէ պաշընը աչագա էյմէքտէ խոմ։

Ֆապիէն՝ պու սիւքիւթտէն պօզուլարագ.— ԼուԹֆէն սէօյլէյինիզ, մատմազէլ, նէ՞ տիւչիւնիյօրսունըզ։

Մարթ.— Գանա սէօյլէտիկինիզին իւզէրինէ տիւչիւնիյօրըմ։

Ֆապիէն.— Ինանմա՞զսունըզ պանա . . .

Մարթ.— Գէն ասլա եալան սէօյլէմէ օլմայըպ, ալէմի տէ գալսիմ կիւպի պիրլերիմ . . . Նիշհէն սէօզլէնիզէ ինանմայըպ տա սիզի Թահգիր իտէյիմ։

Ֆապիէն.— Սիզ էլմասարէլ պիր զըզսունըզ, մատմազէլ . . . Ա՛հ, էվվէլ, աշգ ու մուհապէթիմի ինանընըզ . . . պու աշգ ու մուհապէթիմ սամիմի տիր, հայրէմ վէ բիայէթ վէ ուպուտիյէճտէն իպարէթ տիր, էլհասըլ սիզէ լայըգ պիր աշգ ու մուհապէթիմ տիր . . . Գու տէմտիկիմի ինանընըզ, վէ կիւնահն պիրինտէ էյլէ պիր աշգ ու մուհապէթիմ մուգաուէմէյէ իտէպիլէճէկսինիզի լուԹֆէն պանա սէօյլէյինիզ . . . Սէօյլէյինիզ, գօնԹէս տը Շաթըլիւքս օլմասա մուվաֆֆագաթ իտէմէ՞քսինիզ . . .

Մարթըն վիճուռը անխաէ Թէթրէտի։

Սուս տուրուպ պաշընը էէնխաէն էօնհունէ ասար։

Գօնթէս որ Շաթըլիւքս օլմասընը Թէքլիի իթմէքաէ օլան Ֆապիէնին եանը պաշընտա մէրգուժմ գըզ՝ եալընըզ Բէլ իսմի քէնտիչէ մալիւմ օլան վէ խաթըրընա կէլտիքճէ գալմինի չորրընուրյա տիւշար խաէն տէլիգանլըլըը տիւշիւնիյօր իտի։

Ֆապիէն տահի քէնտի քէնտինէ։— Տօգթօրըն խըսմը օլան գարը պանա սէօյլէտի։ · · · գըզ էկէր իմթիյարը սիւքիւթ խոէր իսէ, պու սիւքիւթ՝ համիսինէն գօրգտընը իչհուն ասըր։— տէտիքտէն ասնղրա հիւքճէք սէտա իլէ։— Նի՛չհուն սիւքիւթ խոյօրսընըզ, մատամազէլ· Նի՛չհուն ճէվապ վէրմէյօրսընըզ։—տէյու սիւվալ իթտի։

Մարթ՝ քէնտինէճ պիր ճէվապ վէրմէչէ գարար վէրիպ գահգահա իլէ կիւլէրէք։— Այ էֆէնտիմ, պէօյլէ չարուշագ սիզ նա՞սըլ ճէվապ վէրիպիւրիմ· · · սիզ պիր ազ չօգ աճէչէ խոյօրսընըզ, տէյի՞ մի· · · Գու կիւն իքինճի տէֆթա պիրպիրիմիզի կէօրիյօրըզ, հէման հայաթըմը սիզին հայաթընըզա բապթ իթմէքլիկիմի թէքլիֆ խոյօրսընըզ· · · այազըմըն էօնհունէ պիր գօնթէս թաճը վազ իտէյօրսընըզ· · · պու բէք կիւզէլ, բէք հազզ խոլչճէք, բէք իֆթիխար օլընաճագ պիր չէյ տիր, լաքին բէք պիրտէն պիրէ վուգու պուլըյօր· · · Հիչ օլմազսա սիւչհունիլճէք վագթ պրագբէմալը սըր· · · Շիւպհէսիզ սըզ սըզ պիրպիրիմիզի կէօրէպիլճէճիզի· · · իլերուաէ պէօյլէ ճիւտտի չէյլէր իւզէրինէ տահա ճիւտտի պիր սուրթաէ գօնուչապիլիրիզ· · · պէնճէ պու կէճէ, իքինճի միլագաթըմըզտա, պէօյլէ պիր գալապալըզըն արաբընտա պու կիսի պիր միւքաէլէմէնին հիչ սըրասը տէյիլ տիր։

Մարթըն պու սէօզլէրի հիչ իւմիտապախ սէօզլէրէ պէննզէմէյօրար իտի։

Լաքին Ֆապիէն՝ անլէրէ քէնտի իսթէմիկի կիսի միւսահա պիր մանա վէրտի։

Անճէչին թաատիգ ու թէէլիա իթտիկի իւզրէ, Մարթ՝ չիւպհէսիզ քէնտիսինի սէվիյօր իտի ամմա զըմզը մահճուպիյէքինտէն նաչի աղզընը աչըպ տա պուռնը իգրար իթմէյօր իտի· · · օ գաատար չարուգ վէ էօյլէ պիր գալապալըզ արաբընտա աշգ ու մուհապիզթինի իգրար ու պէյտա իթմէք իսթէմէյօր իտի։

Գէօյլէ պիր չէյէ զօր իթմէք՝ գաարնըլարա խֆթաը լազըմ կէլլէն իլթիֆաթ ու նէզաքէթէ մուզայիր պիր ճինայէթ տիմէք օլահաղընտան, Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս պու ճինայէթի իճրա իթմէյէճէք, վէ վագթ ու սաաթընը իսթիխապ իթմէք իչհուն մէրգուժմ կէնճ գըզը թէէմմըլա քէնտի հալինէ պրագահագտը։

Ֆապիէն՝ պրունընըն ալթընտան։— Գարի հիչ օլմազսա կէլիպ սիզի կէօրմէյէ միւսահատէ խոէճէքսինիզ, տէյի՞ մի· · ·

Մարթ·— Օնա չիւպհէ՞ մի խոէրսինիզ։

Ֆապիէն·— Սըզ սըզ տա կէլմէյէ միւսահատէ խոէրսինիզ, տէյի՞ մի։

Մարթ·— Հէր նէ՛ վագթ կէլիրսէնիզ մէնճուն օլահաղըմ· · ·

Ֆապիէն·— Սահի՞ն մի տիր· · ·

Մարթ·— Գէն հիչ եալան սէօյլէմէմիսիմի զանընըմ պիր քէրրէ սէօյլէտիմ· · · ունութմընը՞զ մը· · ·

Ֆապիէն՝ Մարթըն էլինի սուստագլարընա կէօթիւրէրէք աթէչը աշգ իլէ նիտա

իտուպ·— Սիզ պիր էլմասթարէ գըզըընըզ. պէն սիզի ճան ու տիլէէն սէվէրիմ·— տէտի։

Էօքսիւզ գըզ՝ պու նիտասը իչհունճէ, զայրը իսթիյարի օլարագ գալմարընը չաթաը, գիրա մէվգիսի գիէնալըլըյօր իտի։

Մարթ՝ զօր իլէ կիւլմէյէճէքսինիզ·— Ագիվ իսէրսինիզ, պէն կիտէյիմ· սուարէնին պագը թէգիրրուաթընա պագահաղըմ, սիզ իսէ միսաֆիրլէրիմիզի ունութընըզ·—տէտի։

Կէնճ գըզ պու սէօզլէրի բէք լաթիֆ պիր սուրթաէ սէօյլէմէյէ օլարընտան, Ֆապիէն՝ պիր թէէսիւրը տիւքէնճէյէ տիւշար օլարագ մէրգուժմի գէյվէրմէմէզլիք իտէմէտի։

Մատամազէլ Մարթ ուգանըզ կիթտիկինտէ, Ֆապիէն՝ պիր նազարը աշգ ու մուհապպիթլէ արգասընտան պագա գալընը։

Մարթ՝ պիլմէքսիզճէն, զանն իտէրսին սէօզ պիրիճք իթմէյէ կիպի, ծագ իլէ Բասագալընը թէսավվուրաթընա՝ քէնտի ճէվապարըյլա բէք կիւզէլ խըսմէթ իթմէյէ իտի։

Անճէչէ՝ իքի կէնճիլէրին մէչհաալէմէսինէն հիչ պիր քէլիմէ գաչըրմագսըզընը թէքճիլիրնի տէյնէմէյէ իտի։

Գու գարը՝ պաատաէ գիքը օլընան քիւչիւք ազաճլարընը արգասընտա կիպէչէրէք, հէր լազըմսըզլարընը կիւզէլճէ իչհունէ օլաճագընտան, հէր չէյ թէէմմըլյա սաաթէ սօգթար թօմաընընը խոթէտիկի կիպի ճէրէյան իթտիկինէ մէչհուն օլըյօր իտի։

Մարթ՝ Ֆապիէնին եանընտան այրըլտընընտա քէնտի քէնտինէ։— Արաասընտա եաչամագլըզըմ լազըմ կէլէն պու ալէմ պանա տէհլէթ վէրիյօր· · · Էէմմոկիմ քիմսէ նի՛չհուն կէլիպ պէնի պու ալէմէտէն գուրթարմայօր· · · —տէյօր իտի։

Էօքսիւզ գըզ՝ պէօյլէ սէօյլէնէրէք թաամ սալօնընա կիթտի։ Մէզգիւր սալօնտա պիրճիք մասալարը՝ կէճէ եարընընտա միւսաֆիրլէրէ իքրամ իտիլճէք էնվար եէյլէճէք վէ մէչրուսաթընա օլընմըզ իտի։

Գօնթ որ Թօնէրիէնին ասալըզ սըր քեաթիպի Բասագալ՝ օրատա տուրմուչ, սօն թէէտիքեաթա նէզաքէթ իթմէքաէ պուլընըյօր իտի։

Մարթ·— Սիզէ պիր եարտըմտա պուլընասըլըը՞ մկիմ, միւսիւ Բասագալ։

Բասագալ·— Իզթիրաամ եօգ սըր, մատամազէլ· անճագ պանա մուճթիպը խօշ նուտի օլապիլիրսինիզ։

Մարթ·— Գու տահա՛ ալէա· · · Սիզէ մուճթիպը խօշնուտի օլմագ իչհուն նէ՞ եաբմագ լազըմ սըր։

Բասագալ·— Բաթըրսըը ճէմիյէթլէրէ պուրչմամըշ օլտըղընըզտան, եօրըլմըշ օլմալըսընըզ· պուրատա պիր ազ եօրկունըզ պուլընըզ տա սիզէ պիր հէյ իքրամ իտէյիմ։

Մարթ·— Մաէլմէմմունիյէ գապուլ իտէրիմ։

Բասագալ·— Էօյլէ իսէ օթուրընըզ· · · սիզէ պիր գատէհ Բօրթօ չարասը իլէ կիւզէլ պիր մէզէ կէթիրէյիմ։

Կէնճ գըզ սահիհէն պիր ազ եօրկուն օլտըղընտան օթուրտը, վէ Բասագալ քէմալը նէզաքէթէ մէրգուժմ գըզա սէօյլէտիկի հէյլէրի իքրամ իթտի։

Ամէն առիւծի ժագ Լակարտ, եանի սախէչ տօղքօր Թօմբսըն՝ միւսաֆիր լերին հէքսին տէ ելէքիչյօր խոխ։

Մէրդում հէր թարաֆը տօլաչըդ, հէր չէյի կէօղէմէդ, քնաֆիքէի հրքէքլէրէ պիրէր լաֆիկ սէօզ սէօյլէմէդ վէ գաապընլարա տախի միւնասիպ իլֆիֆաթլար վէ գօմբլիմէնքլէր եարմագտա խոխ։

Ժագ՝ ուղագտան կէօղէմէդ օլաբդը Ֆասիլն տը Շաքըլիւքս իլէ Մարթ արտաընտա թէաթի օլընան սէօղլերի իլիմէդքսիզին անդամը օլաբդընտան, օղ ճի հէքճէ իչէրին քէնտի իսթէտիկի կիպի ճէրչաան իֆտիկինի պիլյօր խոխ։

Ալնժէչ՝ պիր տրա սախէչ տօղքէրըն եանընտան կէչէրէք, եավաչ պիր սէտա իլէ։ —Իչ բէք եօլընտա տըր, տէլիգանլը՝ չըկընճասընա դըդը սէվիյօր։ . . Նէ՛ տինալ եարաճագ, Զինէ կիթ տէնալ կիտէճէք։ —տէյիով ժագըն միւթալէասընտա եանընլմատդընը իսալաթ իթտի։

Ժագ՝ մազաֆիքրանէ պիր թէպէսիւմէչ։ —Գիզ անը օ գաատար ուղադա կէօնատրմէչէճյիզ։ —տէտի։

Գու սըրատա եարը կճճէ օլուպ ատաթ օն իքճյի վուրուլյօր խոխ։

Օատճընըդ իթմէչքտէ օլան պիր սուֆրաճը։ — Մ. Բօլ Ֆրօմանթալ։ —տիյէրէք մէրդումընը կէլտիկինի խատէր վէրտի։

Սախէչ տօղքօր Թօմբսըն՝ եէնի կէլէն միւսաֆիրէ պագմագ իչէն հըդ իւլ արգասընտա տէօնտիւ։ Թէաճճիւպինէն նաչի պիր հարէքէքտէ պուլընըպ, տղ գալընը պիր տէ նիտա սալըվէրճէչէքտի, գիրա մահվընա գարար վէրիլէն Բօլ Ֆրօմանթալ՝ օ վագթա գատար պիլմէմ նէ՞ սէպէպլէ հագգընտա պիր Թէվճճիւրը չէտիտ իպրազ էյէտինի վէ խասթալընընը տէֆ իթմէկէ սէօզ վէրտիկի տէլիգանլը իտի։

Հալպուկ քի Ժագ Լակարտըն խալճճանը չարուճագ կէչտի։

Մէրդումընը բիգդաթը գալպի՝ մէնաֆիի չահսէյէ ալէչհինտէ անճագ պիր սաննէյէ գատար ուղրաչագիմիր խոխ։

Եալընըդ խսմինի էօյրէնմիչ օլաբդը պու տէլիգանլը քէնտի նէ՞ ուժուրը խոխ։

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ սբրմի գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին միտաէաալարընը համիլ օլանլար մէյանընտա պուլընընդը իչէն իսթինաֆսըդ Թէվճիկինի մահքիւմ օլմուչ իտի։

Ժագ՝ քէմալը մէհարէթլէ իսթիդրաղ ու Թէաճճիւպինի սէթր իլէ Բէյմոն Ֆրօմանթալըն օղուընըն գաբըլըընա գօչարագ վէ այիքեար պիր չէվգ ու խահիչլէ մէրդումընը էլինի սըգարագ։ —Հօչ կէլտինիզ, սէֆա կէլտինիզ, սէվգիլելիւ էվլատըմ . . . Սիպի կէօրմէքճէն հէման մէէյուս օլմադա պալլայօր խոխմ . . . Նէ՛ գատար կէհէքթինիզ . . .

Բօլ։ —Գուընտան էրքէն կէլէմէյիմ, տօղքօր էֆէնտի, ալիմ Ալլահ պուընա բէք միւթէէսսիֆիմ . . .

Ժագ։ —Գու կիւն նա՞սըլսընըզ։

Բօլ։ —Բէք էյիյիմ, սիպի թէէմին իտէրիմ . . .

Ժագ։ —Վագըա սօրատըդմա պուշ չէյ իթտիմ . . . Եիւգինինիզէն պէէլի տիր . . . պէնզինիզ եէրինտէ, կէօղէրինիզ բարլամագտա տըր . . . Քէնտի քէնտիմէ իֆֆիխար իթմէյէ հագգըմ վար, վէրա ար այիքեար էյիլէվմէքճէ պուլընընըյօրսընըզ . . .

Բօլ։ —Գէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ, տօղքօր էֆէնտի . . . սայէնիզտէ քէսապը հայաթ, քէսապը սըհհէթ իտիյօրըմ . . . — վէ ալշագ սէս իլէ։ —Հէյ տէ չիւպհէսիզ քէսապը սաաատէթ իտէճէյիմ . . .

Ժագ։ —Լաֆին եաալընըզընըդ նէ՞ . . . բէտէրինիզին տէ կէլմէսինէ պէգլէր իտիմ . . . կէ՞մէյէճէք մի։

Բօլ։ —Կէլմէյէճէկինի մաէթթէէսսիֆ պէյան իտէրիմ, տօղքօր . . .

Ժագ։ —Նի՞չիւն էօյլէ . . . խասթա պիր չէյ տէյի՞լ եա՛ . . .

Բօլ։ —Սբհհէթի պէր քէմալ տըր, լաֆին պուրատա տէյիլ տիր . . . մէճպուրի օլարագ էյալէթտա պիր սէյահաթ իճրասընա չըդագը . . .

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ։ —Գու նէ՛ ալէա չէյ օլմուչ . . . —տէտիքճէն սօնրա ևիւքսէք սէս իլէ։ —Գու ոէյահաթ չիւպհէսիզ իչ իչիւն օլմալը տըր, տէյի՞լ մի . . . —տէտի։

Բօլ։ —Եայր, էֆէնտի, մէմուրիյէթինէն էյմագ իթմիչ պիր սէյահաթ տըր։

Ժագ։ —Բէտէրինիզին մէմուրիյէթի պուլընըդընը պիլմէյօր խոխմ, սէվգիլելիւ էվլատըմ . . . պէն անը Թէմաղըյլա սէրպէսթ վէ միւսթագիլ պիր մէվգի սահիպլի զանն խոխյօր խոխմ . . .

Բօլ։ —Բէտէրիմ՝ էյալաթ քիւթիւպխանէլէրի միւֆէթթիշլիկլէյ մէարիֆ նէզարէթինէ մէրպութ տըր . . . տէվր ու Թէֆթիչ իչիւն թաչրայա կիթտի . . .

Ժագ։ —Տիմէդ պիրտէն պիրէ եօլա չըդագը, էօյլէ՞ մի։

Բօլ։ —Էվվէթ, պիրտէն պիրէ։

Ժագ։ —Բէտէրինիզին էլինի սըգմագ վէ սըհհէթ ու աֆիյէթինիզին սիւրաթը Թէրագգիսինտէն տօլայը քէնտիսինի Թէպրիք իթմէդ մէսէրրէթ ու մահզուզիյէթինէն պէնի մահրում իտէն պու ղայալուպէթէ չօգ Թէէսսիֆ իտէրիմ . . . Զանընըմա կէօրէ, պէնիմ Թէնպիհաթըմը հարֆիյէն իճրա իթմէնիզ խուսուսընտա բէտէրինիզ եարարմ իթմիչ տիր . . .

Բօլ։ —Պէօյլէ պիր եարարմտա պուլընմադա լիւզում օլմամըշ տըր . . . Պէնիմ սիզէ էմնիյէթը քեամիլէմ օլաբդընտան, Թէնպիհաթընըդը Թէմամըյլա իճրա իտիյօրըմ . . .

Ժագ։ —Պէնիմ Թէնպիհաթըմ եալընըզ Թէնինիզին խասթալըգլարը իչիւն տըր, սիզէտ իսկ Թէտավի օլընաճագ ճան խասթալըգլարը տախի վար խոխ . . . իլաճը պուլընուը՞ մը։

Բօլ։ —Էվվէթ։

Ժագ։ —Գու իլաճը սիզէ քի՞մ վէրտի։

Բօլ։ —Թէսատուֆքէ պուլընուը։

Ժագ։ —Սէվգիլելիւ էվլատըմ, պու պիր մէէմմա տըր . . .

Բօլ։ —Մէուամմանըն Թապրիինի սիզէ սէօյլէյիմ. սէվտիկիմի Քա ուղագլարտա արայօր խոխմ . . .

Ժագ։ —Էյ սօնդրա՞։

Բօլ։ —Մէհէր Քա եագընըմտա խիչ . . .

Ժագ։ —Նէ՞քէտէ խիչ . . . Ա՛, աֆվ իտէրսինիզ . . . պէէքի տէ պու սիւվալիմ միւնասէպէթսիզ տիր . . .

Բօլ։ —Սիզին հիչ պիր ժուամէլէնիզ միւնասէպէթսիզ օլմամագ . . . Քէնտիսինէն հիչ պիր չէյ սըրր սագլամայաճաղըմ էկէր պիր քիմսէ վար իսկ, օ տա սիզսի-

Նիզ . . . Էորարըմը էն էվվել սիպե սէույէյէնէկիմ, լաքին պու սըրըմը տիյնէմէ-նիզի բէճա իթմէզսէն էվվել, սէվտիկիմ գըզըն՝ քէնտիսինի սէվմէքլիկիմէ պանա միւսաատ խոռուպ իթմէտիկինի անլամագ խոթէրիմ . . .

Ժագ .— Գու բէք տօղրու տըր . . . Գու ճէվապընըզ՝ իհթիյաթքեարլըգ տէ-նիլէն վէ զայէթ նատիր իւլ վիճնուտ օլան պիր հիւսնիւ ախլագըն սիպտէ մէվնուտ օլտըզընա պիր խպաթ վէ տէլիլ տիր . . . Սիզ մէսուտ օլամագսընըզ, սէվկիլիւ էվվատըմ . . . Սիզ մէսուտ օլմադա լայըգսընըզ . . . — ալչագ սէս իլէ իլամէ իտէրէք .— Անճագ չարուգ տավրանընըզ, զիրա հէր նէ գատար կէնճ իսէնիզ տէ, տօգսանլըգ եիւզլիք իհթիյարլարտան տահա գլյատէ պիր այաղընըզ չուգուր-տա տըր .

Բօլ՝ պուլընտըղը սալօնտա վէ տիկէր իքի ևան սալօնլարտա տէօրթ Թարաֆա կէօզ կէգտիրմէքտէ իտի .

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ Թօք Թօր պիրիքմիշ օլան միւսաֆիրլէրին արասընտա «Մէօյիւտիք բէրիսի» օլան վէ քէնտիսինի մէֆԹունը ազգ իտէն տիլղէր կէնճ գը-զը արայօր իտի .

Մէրգուժ գըզ հէր հալտէ օրատա օլմալը իտի . Հօյէ պիր չէնիքք ազշամընը օրատա պուլընմամազըգ իտէմէզ իտի . . .

43

Ժագ՝ Բօլընը՝ տէօրթ Թարաֆընա պագընմասըյտա ֆիքրի նէ օլտըղընը էյհէտ անլայարագ .— Նէ՞ արայօրսընըզ, սէվկիլիւ էվվատըմ .

Բօլ .— ՄուԹլագա պիրինի արամայօրըմ, տօգԹօր էֆէնտի . միւսաֆիրլէրիմ-նիզ մէյանընտա պիլտիք պիր քիմսէ եօղ մը տըր տէյու պագըյօրըմ . . .

Ժագ .— Էլպէթթէ գօնուշաճագ պիր ատատ պուլապիլիէճէքսինիզ, գիրա չօգ միւսաֆիրլէրիմ վար տըր . . . Բարիպիլիէր՝ տավէթիմէ լուԹֆէն իճազէթ իթմէզ օլտըգլարընտան, պու պապատ քէնտիլէրինէ բէք գէյատ միւԹէէգքիւր վէ մին-նէԹատրըմ . . . Գալապալըգ արասընտա մուԹլագա տօսԹ վէ ահպապա Թէսա-տիւֆ իտէճէքսինիզ . . . Թատատ սալօնընըն գարուլարը չիմտի աչըլտը . . . սիզի պիւֆէյէ կէօթիւրէճէկիմ, լաքին էն էվվէլ սիզի պէնիմ էօքսիւզ գըզա Թագտիմ իթմէյէյիմ .

Բօլ՝ մէսէրրէթինտէն նաչի Թէթրէտի, լաքին քէնտի քէնտինի ԹուԹապիլտի .

ՍախԹէ տօգԹօր Թօմբսըն՝ մէրգուժ տէլիգանլըընըն իչպու հէյէճանընը հիչ ֆարգ իտէմէտի .

Բօլ՝ սախԹէ պիր սիւքիւնէթլէ .— Գու Թագտիմ՝ պանա պիր չէրէֆ տիր, տօգԹօր էֆէնտի . . .

Ժագ՝ կէնճ պիր գըզ իլէ գօնուշարագ Թատատ սալօնընտան տիշարը չըգմագ-տա օլան մատմազէլ ՄարԹը կէօսթէրէբէք .— ԻչԹէ պէնիմ էօքսիւզ գըզ տա օր-Թայա չըգտը . . . Թատ վագԹընտա կէլիյօր . . .

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ «Մէօյիւտիք Բէրիսինէ» ևտա էլպհէլէրիւէ տահա բարլագ վէ տահա տիլղէր կէօրիւնմէքտէ օլտըղը հալտէ օրԹայա չըգտըղընը կէօրիւնմէ-յէն, այաղընըն ալԹընտա տէօչմէ սալանըյօր կիպի սալլանտը վէ գալղի տիւշարը խա-լէճան օլտու .

Մամաֆիհի մէրգուժ տէլիգանլը քէնտի քէնտիյի ԹուԹմագ իչիւն պիր զայէ-Թը գահրամանանէտ պուլընտը վէ պու սայէտէ նահիը մուվաֆֆագիյէթ օլտու .

ՄարԹ՝ էլան գօնուշմագտա օլտըղը հալտէ, մէրգուժան իքի էրքէկ պագ-մագսըզընը անլէրէ եագլամագտա պուլընըյօր իտի .

Մէրգուժ գըզ՝ տօգԹօրըն Թտրաֆընտան կէչէմէկի սըրատա, Ժագ՝ ուսուլ-ճաէրգ մէրգուժինին գօյունա տօգունարագ ,

—Միւսաատէ իտինիզ, սէվկիլիւմ ՄարԹ, խալիս տօսԹլարըմտան պիրինին մահտումընը սիպտէ Թագտիմ իտէյիմ . . . —տէյինէմ, կէնճ գըզ տուրտու, վէ օ սըրատա Բօլըն էօնիւնտէ տուրան սախԹէ տօգԹօր Թօմբսընըն եիւզլինէ պագտը .

Ժագ՝ պիր Թտրաֆա տուրարագ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .— Միւսիւ Բօլ Ֆրօ մանթալ տըր . . . —տէտի .

ՏօգԹօր պուտը տէր տէմէզ էօքսիւզ գըզ կէօզլէրինի եօգարը գալտըրըգ Բէյ-մօն Ֆրօմանթալըն օլտուհա պագտը, վէ քէնտի սէվտիկի տէլիգանլըյը պիրտէն պիրէ էօնիւնտէ կէօրիւնէճէ, զաման իտէրսին Թէքմիլ վիճնուտըն պիր աԹկէը հայ-բէԹ սիրայէԹ իթտի .

ՄարԹ՝ քիչիւք պիր Նիտա սալըվէրիպ, սօլ էլինի կէօյսիւնէն իւզէրինէ գօյ-տու, վէ էկէր Ժագ Լակարտ մէրգուժէյի ԹուԹմատա գըզ սըրԹ իւսԹիւ եէրէ տիւշէճէքտի .

Բօլ՝ մէրգուժէյէ տօղրու սէյիրԹիպ օնա սարըլմագ իւզրէ պիր հարէքէթ իթ-տի իսէ տէ, պու տէֆթա տահի բատէԹինի ղայդ իթմէյիպ ագլընը պագընա Թօր-լատը վէ քէնտի քէնտիյի ԹուԹատագ տուրտու .

ՍախԹէ տօգԹօրըն գիհնինէ պիրտէն պիրէ պիր գըսագանճլըգ չիւսէհէսի կիրէ-րէք, հէյէճանլը պիր սէտա իլէ .— Նէ՞ վար, սէվկիլիւ ՄարԹ, նէ՞ օլտըզը գ . . Գու Նիտա, պու խալէճան նէտէ՞ն իյճագ իտիյօր .—տէյու սիւվալ իթտի .

Էօքսիւզ գըզ՝ քէնտիյի ԹուԹատայաճագ օլուբ իսէ սըրրը մէյտանա չըգաճա-ղընը անլատը .

Գու սըրրըն օրԹտյա չըգտմագյլա պուհնատա նէչէթ իտէճէք նէԹտյիճը վախի-մէյի գըզ անիտէ ֆարգ ու ֆէհմ իթտի, վէ պիր պէօյիւք Թէհլիքէնին ատն սատ-Թընտա խատտէԹէն գատընտրտտա կէօրիւնէն գուվվէթ ու միքնէթը ֆէվգէլատէյէ տատվէթ օգուտու .

ՄարԹ՝ կիւչէր եիւգ կէօսԹէրիպ Թէպէսսիմ իտէրէք վէ եօգարը սիքիւրէք .—Գիր չէյիմ եօգ, տօգԹօր էֆէնտի . . . պայկընըզ կիպի պիր չէյ իտի, չարուճագ կէչտի .

Ժագ .— Չարուճա՞գ մը .

ՄարԹ .— ԷվվէԹ, չարուճագ կէչտի . . . հիչ էսէրի պիւէ գալմատը . . .

Ժագ գաչլարընը չաթտը .

Կէնճ գըզըն վէրտիկի էյզահԹ՝ հէր նէ գատար չայանը գապատ իտի իսէ տէ, քէնտի կիպի պիր տօգԹօրը խօշնուտ իտէճէք պիր տուրէԹտէ պուլընմայօր իտի .

Գիրտէն պիրէ վագը օյտպ խուսուսէյէն ազ սիւրմիւշ օյան օ պայկընըզ քէն-տիսինէ բէք ղարիպ վէ ահայիպ կէօրիւնէյօր իտի .

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ .— Գու նէ՞ տիմէք օյահագ . . . ահատա արա եէրտէ պէն օյունճա՞գ մը օյմըշըմ . . . ահատա ՄարԹ՝ քիմսէյի սէվմէտիկինի պատա

սէօյլէտիկինէ եալա՞ն մը պ՚ըտը, ամասա պու եալանը Թուքմագ իւզրէ՞ մի պուլունըյօրըմ.—տիյէրէք չիւպհէ իւչ Բօլ Ֆրօմանթալը եիւպիւնէ պագըյօր իտի։

Մէրգուճ տէլիգանլը տախի՝ կէնճ գըզը կէօզիւյէ եուքամագ կիպի օլտըղընտան, գըզ՝ բարմաղընը տուտագլարընա կէօքիւրիպ սուս օլմասընը իչարէքլէ անլաքտը։

Բօլ.— Մատմազէլ, իւզէրինիզէ կէլէն ֆէնալըզ՝ հէր նէ գատար ազ սիւրտիւ իսէ տէ, սիզէ Քագտիմ օլընմագ չէրէֆ ու մէսէրրէֆինէ նայլ օլտըղըմ զէմանա Թէսատիֆ իքտիկի իչիւն բէք միւքէէսիւֆ օլտուճ.... պու բասխիկի Թէչրիֆաթ՝ զիհնինիզտէ ֆէնա պիր խաբըրէ պրագամագ տըր....

Մարթ՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Ասլա էյլէ պիր զաննատա պուլընմայընըզ, էֆէնտի.... էյլէ պիր մուհաքքէմէտ պուլընմայընըզ, եօգսա հագգըմատա բէք ֆէնա պիր ֆիքր հասըլ իքմիշ օլուրսընըզ...իւզէրիմէ կէլէն ֆէնալըզ հէմ կէչտի վէ հէմ տէ ունուքըլտը.... Հօշ կէլտինիզ սէֆա կէլտինիզ, վէ մատամ քի սիզ տօգքօր Մ. Թօմբսընընն տօսքըսընըզ վէ պէն տէ օնա չօգ մինէմնէմտարըմ, օ հալէտ պանա տա տօսք օլընըզ.—տիյէրէք Քագիի վէ նայլէքանէ պիր Թավր իւէ էլինի Բօլա ուզաքտը։

Ժագ Լահարտ՝ տայմա չիւպհէլի, տայմա իշքիւլի օլտըղը հալտէ, իքի կէնճլէրին պագըշլարընը կէօզէքմէյէտ, տուտագլարընն գըմբըտանընշլարընը Թէտագիգ իքմէյտտէ, վէ պէօլէճէհ պիր շէյ ֆարգ իտէպիլմէք իւմիտինտէ պուլընմագտա իտի։

Լաքին սախմէ տօգքօր՝ Մարթըն սիւքիւնէքը հայինտէն վէ Բօլըն տա Թավրը սէրպէսթանէ վէ Թապիխսինտէն չաշըրմըշ, պիր շէյ անլայամմըշ օլմադըղա, քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի,

—Պիր պիրինի Թանըմադըղտա, պունունա գաքի նաղար էկէր պէն պտտանըշյօրըմ տա անլէր պիրպիրինի Թանըյօրլար վէ գըզ պու տէլիգանլըյը սէվիյօր իտի պիլէ, պունունա ֆէնալըզ բէք օ գատար պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր.... պէն չարասագ զարար ու ինքիգամմա նայլ օլմաղաղըմ.... վէ հէմ նէ՛ ինքիգամ.... Բօլ Ֆրօմանթալ Թէչրիքէչլի տէյիլ տիր, էճէլ իւէ նիշանլը տըր....—տէտի իսէ տէ, պէնը եէնիտէն պրուշտը. կէօզ պէպէքէրինտէ վահիյանէ պիր բարըլթը հասըլ օլտու։

Մատմազէլ Մարթ պու բարըլթըտրը միւշահէտէ իտուպ, տէհլիքինտէն նայի Քէչմիլ վիւճուտը պուզ քէսիլտի։

Պիր տէ նակէհան սախմէ տօգքօր Թօմբսընըն շէհրէսինտէ Քէմմըրլա պիր Քէպէտտուլ միւշահէտէ օլընտը։

Ժագ՝ Էօքսիպ գըզա վէ Բօլ Ֆրօմանթալա խիթապէն.— Է ճանըմ, չօճուգլար, էյիճէ գօնուշընըզ վէ պիրպիրինիզի Թանըշընըզ, պիրա շիւպհէսիզ պունունան պէօյլէ սըզ սըզ պիրպիրինիզի կէօրէճէքսինիզ.... Պու կէնճ տօսքըմընն բէտէրի Մ. Ֆրօմանթալ՝ բէք գիյատէ րիայէթ իքտիկիմ պիր ատամ տըր. ումարըմ քի պատա օղուլ՝ սըզ սըզ խանէմէ միւսաֆիր կէլմէք չէրէֆինի պէնատէն տիրիզ իքմէյէճէքլէր տիր.... Թէքլիֆսիզճէ գօնուշընըզ.... պիրպիրինիզէ պուրընըզ... Տավէթլիլէրիմին հէրսինին տէ խաբրընը խօշ իքմէքլիկիմ լադըմ կէլտիկինտէն, պէն կիտէյիմ, սիզ պիրիքտէ գալըպ գօնուշընըզ.... —տիյէրէք, սախմէ տօգ-

Քօր՝ իքի կէնճլէրէ պիր հարէքէթը իքթիֆաքքեարանէ իսրազըլա չէքիլտի կիքտի։

Պու քէրրէ Մարթ՝ տօգքօրըն լիսան ու հարէքէթինտէն հէչ պիր շէյ անլատատըղընը քէնտի քէնտինէ տիւչիւնտի։

Պու նա՛սըլ օլուշօր քի քէնտիսինի Բօլ իւէ եալընըզ պրագըշօր իտի.... քէնտի Քագիրի իւզրէ «Քէչլիֆսիզճէ» գօնուշտուկճէքլէր իտի։

Տօգքօրըն պու մուամմէյէսի նէ՞ տիմէք օլուշօր իտի։

Պու շիւպհէյէ վէ զայէթ տիրայէթլի ատամ ամասա սահիհէն քէնտիսինտէն (գըզտան) ալտանըշօր մը իտի։

Քէնտիսինին վէրտիկի խզահաքը ամասա տօգքօր գատար իքմիչ մի իտի։

Բօլը կէօրտիւկինտէ սալը վէրտիկի նիտանըն սէպէպինտէն ամասա տօգքօր չիւպհէ իքմէյօր մը իտի։

Հալ պու քի գըզ՝ ուզուն ուզատիյէ պու Քէֆէքքիւրաքա տալամատը, պիրա Բօլ Ֆրօմանթալ քէնտիսինէ տէտի քի,

—Մատմազէլ, լութֆէն գօլուճա կիրիպ պէնիմէ պէրապէր սալօնլարը տօլաշմագ իսթէ՞րմիսինիզ։ Էկէր չէնկիի սիզին բէֆագաքքընըզտա Քէմալա խոչէք օլուր իսէմ, զիյնէք պանա տահա կիւզէլ կէօրիւնէճէք տիր։

Պունա ճէվապ օլարագ Մարթ՝ քէնտի Քիքրէչյէն գօլընը Բօլըն լէրզէնագ գօլընա կէչիրտի, վէ իքիսի պիրտէն գալապալըզըն իչինէ տալտընար։

Ժագ՝ Քօր օլմուշ գօնուշմագտա օլան պիր Քագըմ միւսաֆիրլէրին արգասընտա կիղլէնիպ ուզագտան մէրգուճան իքի կէնճլէրէ պագմագտա օլընըզը հալտէ, քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի,

—Պէնիմ ըզտընրագը տէրուննիմէ պագարագ, մէրգուճէյի նէ՛ գատար սէվտիկիմի անլայօրըմ։ Գըսագանճլըզ տէհհիքի պիր մարագ տըր, գալսի կէմիրէն պիր չիրիքէնչէ տիր.... Աճասա գըզ անը՞ մը Քէրհէհ խոկյօր.... Հա՞ննա էյլէ օլսա.... Ո տէլիգանլը էօղէճէք տիր։ Անը էօտիւրիր իսէմ, արքըզ գաքիլ սայրըմայագաղըմ.... ախզը ինքիգամ իքմիչ օլագաղըմ։

Բօլ վէ Մարթ՝ գօլ գօլա վէրմիչ, սըզ սըզ Քօրլանմըշ օլան մուսաֆիրլէրին արալարընտան իչէրլէմէքտէ պուլընընշօրլար իտի։

Պու իքի կէնճլէրտէն հիչ պիրի՝ էն էվվէլ լագըրտը իքմէյէ ճէսարէթ իտէմէտիկինտէն, իքիսի տէ հիչ աղըզլարընը աչամայօրլար իտի։

Բօլ՝ նիհայէթ տէֆը սիւքիւնէ իտէրէք՝ զայէթ ալշագ պիր սէտա իչէ։—Մատմազէլ Մարթ, սիզէ նէ՛ գատար սէօղէյէճէքլէրիմ վար տըր.... —տէտիքտէ, չօքսիւզ գըզ ճէվապ վէրմէկտէն էվվէլ պաշընը ուսուլճամագ արգասընա չէվիրտի։

Մարթ՝ տօգքօր Թօմբսընը կէօրմէյէրէք քէմալը չէվգ իւէ Բօլըն գօլընը սըգըզ.— կէլինիզ.... —տէտի, վէ տէլիգանլըյը պիր ազ էվվէլ Ֆապիչէն տը Շաքըլիւքս իւէ միւլագաթ իքտիկի նէպաթաքլա միւզէյյէն քիւչիւք սալօնա չէքտի կէօքիւրտի, վէ լաքին օրատտա տա տուրմայըղ Շարգ խալըրընտան մատուլ պիր կէօքիւրտի, վէ լաքին օրատտա տա տուրմայըղ Շարգ խալըրընտան մատուլ պիր բէրտէյի եօգարը գալտըրտը, վէ բէք օ գատար այտընըզգ օլմայան պիր տիւզէն օտասընըն գաբուսընը աչտը։

Մարթ՝ Բօլ իւէ պէրապէր մէզգիւր օտատտան իչէրի կիրիպ գարույը արգալարընտան գարատը։

Գուշըն իւզերինէ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օղու՝ խալըներն իւզերինտէ տիպ չէօքտիւ, վէ էլէրինի կէնճ գըզա տօղրու ուզաթարագ, մէրգուժէնին քա հիկէրկեահընա գատար Քէչիր խաչճէք պիր սէտի աչգ ու սէվտա իլէ,

—Սիզէ սէօյլէյճէյիմ չու տըր, Մարթ· Սիզտէն պիր հիւքմ պէքլէրիմ··· հայաթ ու մէմաթ հիւքմի··· »—տէտի·

Էօքսիւզ գըզ պիւթիւն վիւճուտըյլա Քիթրիմէքտէ օլուպ, ճէվապ վէրմէյօր խոի·

Բօլ սէօզինէ տէվամ իլէ·— Անլատըմ քի սիզ գօրգուլօրսունուզ··· պէննիմ սիւքիւթ իթմէյճ լազըմ կէլիյօր··· պիր հարճէքիը մէկյուսանէ իլէ պանա սուս օլ տիյէր խոինիզ··· Գինիճիս պու հարճէքիինիզ՝ պէննիմ ֆիքրիմի անլատըրընըը պանա խօսաթ իթմիչ տիր··· Էվվէլճ, սիզ բէք կյի պիլիրսինիզ, պէն սիզի կէօրտիւմ, վէ իւք կիւնայն, իւք սաաթտան վէ իւք տագիգատան սիզի սէվտիմ, սիզ իսէ պրագըպ կիթտինիզ վէ հիչ պիր իզ վէ կօսէր պրագմատընըզ··· Գէննիմ իչիւն սիզի ղայպ օլմուչ զաման իթտիմ, վէ մէկյուս օլարագ, էկէր սիզի պիր տահա կէօրմէկյճէնէք իսէմ ճանըմը ալմասընը ճէնապը Հագգտան նիյազ կյէտիմ··· Հագգ Թէալա չիպհէսիզ պէննի ամընյօր վէ եաշամագըմընը իսթէյօր իտի, գիրա սիզի պանա պուլտըրտը, սայքի կյիմսէն ԹուԹուպ պէննի սիգին պուլընտըղընըզ եէրի, իգամէքի իթտիկինիզ խանկյէ կէօթիւրտի···

«Տէրճէճի նիհայէտէ մէսրո՞ր մը օլաճաղընը, եօգսա տէհլիքի պիր սուրէքտէ իւմմասի՞զ մի չըգաճաղընը պիլմէյէրէք գալգտըմ կէլտիմ»

«Բուհ ու գալպիմ քեամիլէն սիզ ախտ տիր··· Հէր նէ տէ վուգուս պուլսա, բուհ ու գալպիմի սիւռէն կէրի ալմայաճաղըմ, կէրի ալմագըղընըմ գապիլ օլամայաճագ տըր»

«Սէօյլէյինիզ, աճապա իւմիտիմէ բէք չօգ իչէրի՞ մի կիթտիմ··Սէօյլէյինիզ· աճապա հուրր ու սէրպէսթ տէյի՞լ միսինիզ··· Էկէր պէննի ասլա սէվմէյճէնէք իսէնիզ, պուռնը պանա սէօյլէյինիզ, պէն սըզլազմագըզըն, Քէչէքէլ իթմէքսիզին ալըպ եիւրեյի վէրէճէյիմ··Գուշը պանա սէօյլէյինիզ, պէն ազ միւտաէթ մուզտաըրըպ օլաճաղըմ, գիրա պուրատան միւֆթարէկաթ իթտիկիմտէ տօղրու մէզարա կիտէճէյիմ··· քէննիմի էօլտիւրմէյէ իչթիյաճըմ օլմայաճագ տըր··· քէննի քէննիմէ էօլէճէյիմ··· —տէյիպ սուս օլտու վէ ճէվապա պէքլէտի·

Մատմազէլ Մարթ՝ պիր գաչ տագիգա սաշմա սաթան սէօզլէր, անլաշըլմազ իպտարէյէր սէօյլէտիքճէն սօնդրա, նիհայէթ քէննի քէննիկի Թօրլայըպ, Քիթրէք էլէրինի քէննիսի տաճի Բէյմօնըն օղլունա տօղրու ուզաթարագ, գըրըգ վէ լաքէն անլաչըլըր պիր սէտա իլէ «—Բօլ, սէվէրիմ սիզի—» իւչ քէլիմէյլէ իպտարկյի Քէլաֆֆուզ իթտի·

Բօլ՝ պուռնը իչիտինճէ պիր օբյէյեչտա եօգարը գալգտը, Քիթրէմէքճէ օլան «Սէօյճուտլիք Բէրիսիէնի սըգը սըգը գուճագլատը վէ քէմալը աչգ ու սէվտա իլէ մէրգուժէյլի կէօյսիւնին իւզերինտէ սըգտը·

Իքիսի տէ պիր սէրմէսթիի ըֆֆէկթանէի պինիհայէ իլէ Քիթրէյօրլար իտի·

Բօլ՝ սայըգլարճասընա·— Ա՜հ, Մարթ, պէննիմէվկիւլճւմ, ճանըարէյմ Մարթ, սիզ պանա սաաաէթը ֆէվգէլյուայէ պախչ իտիյօրսունըզ··· Ինանա օղլու հէր նէ պէօյիւք պիր մէսէրլէք հըսս իճէպիլիր իսկ, սիզ անը պանա հըսս իթտիրիյօրսունըզ···

Մարթ՝ ագլընը պաչընա սէվգիրէրէք·— Սու՜ս··· Ալլահ աչգընա օլսուն սուս օլընըզ··· Էվվէլճ, պէն հէբսինի պիլիրիմ··· սիգին մէմուլ իթտիկինիզտէն գիյատէ պիլիրիմ, գիրա պու խանէտէ տօգթօրըն օտասընտա խամիմի վըրմէքսիզին պէնտէն պահս իթտիկինիզ կիւն սէօնիճի իչտիյօր, սէօյլէտիկինիզի անլայօր վէ հէմ մահզուն հէմ մէսուտ օլտույօր իտիմ··· Էվվէլճ, սիզ պէնի ճան ու կէօնիւլտէն սէվգիրսինիզ, պէն տէ պուռնա Քէմամըրյա մուգապէլէ իտէրէք սիզի սէվգիրիմ, լաքին իքիմիզ տէ պու աչգ ու մուհապէպէքի գալըլէրիմիզին էն տէրին պիր եէրինտէ կիզլի սագլամալըյըզ··· Գիր սէօզ, պիր հարէքէթ, պիր պագըշ՝ պիզի էլէ վէրմէմէլի տիր, Թա քի կիւնին պիրինտէ սէրպէսթ օլայըմ···

Բօլ·— Սէրպէ՞սթ մի··· սէրպէսթ տէյի՞լ միսինիզ·

Մարթ·— Եայր, տէյիլիմ···

Բօլ·— Նա՞սըլ, նէ՞ կիպի·

Մարթ·— Եահօու տահա տօղրուսը զինճիրլիի գօլայճաճըգ գօքարամամ···

Բօլ·— Ֆիքրինիդի անլայամայօրսուն·

Մարթ·— Տօգթօր Թօմբսըն պանա ալագա իթմիչ օլաըզընտան, պէննի քէնտիսինէ գէվճէ իթմէք իսթէյօր·

Բօլ՝ հայգըրարագ·— Քէնտիսի՞···պուռնը սիզէ քէնտիսի՞ մի սէօյլէտի···

Մարթ·— Քէնտիսի սէօյլէտի, լաքին սիզ միւսթէնրիհ օլընըզ··· պու չէյ օլամագ, օլմայաճագ տըր, գիրա պէն սիզի սէվգիրիմ···

Բօլ·— Տօգթօրըն իւզերինէտէ հուգուգը մաէնթազամէնի վա՞ր մը տըր··· գապիլը ինքնար օլմայաճագ պիր հիւքմ ու սէյհինյէքի վա՞ր մը տըր···

Մարթ·— Նէ պիր հուգուգը, նէ պիր սէյհինյէքի եօգ տըր, գիրա պէննիմ նէ խըսըմըմ, նէ տէ վահիի մէչրուբմ տըր··· Լաքին պանա եալընըզ արգա օլմուչ, էօմրիմին էն քէսէրլի պիր վագթընտա պէննի Քէսէլի իթմէչ տիր··· Գէննիմ քէնտիսինէ պիր մուհապէպէքը ֆէրզէնտանէ, պիր չիքրանը խալիսանէմ Գէննիմ քէնտիսինէ պիր մուհապէպէքը ֆէրզէնտանէ, պիր չիքրանը խալիսանէմ վար տըր··· Գանա համիլիք, համիյէքքեարլըզ իթտիկի իչտէ քէնտիսինէ հիւքմ

Բօլ.— Գուն ասդամագ լաղը՞մ մը . . . էլպէքթէ խաքէրիմ, էլպէքթէ բազմ օլուրըմ, հէմ տէ ճան ու կէօնիւլտէն բազմ օլուրըմ . . . էմմ խոհնիզ, իքսաթ խոչճէյիմ . . . Նէ՞ եարմագ լազըմ տըր։

Մարթ.— Բէք գօլայ պիր չէյ . . . Տայմա պէնի տիւշիւնինիզ . . . միւմքին օլտըղը գատար սըգ սըգ պուրսայա կէլինիզ, լաքին աչըգ կիպի տէյիլ, միւսաֆիր, խանէ տօսթը կիպի կէլինիզ . . . Գէլէյինիզ քի սիզէ պիր իշարէթ եարսայըմ . . . Գէն սէրպէսթ օլաճաղըմ . . . արթըգ օ գէման հիչ պիր գօրգուսըզ օլմայաճագ տըր . . . լաղըրտը իսէպիլճէգքսինիզ . . .

Բօլ.— Տէտիկինիզ տօղրու տըր, տէյի՞լ մի, գանն օլընտըղը կիպի սիզ տօգքօր Թօմրսընընն էօքսիւզ ախրէթլիք գըղը տէյիլսինիզ . . .

Մարթ.— Գէն պիր ֆագիր էօքսիւզ գըղ ըմ, օ պէնի եանընա ալըալ սէֆաէլէթէն գուրթարտը . . . էկէր օ օլմազսա իտի, իհթիմալ քի պու կիւնքի կիւնտէ վիւճուտըմ օլմազ իտի . . . կէօրի՞յօրմըսընըզ, քէնտիսինէ մինէթտարըմ, պուննը ինքնար իսէմէ . . .

Բօլ.— Մարթ, պէնի տիւշարը խէվգ ու տէհլէթ իտիյօրսընըզ . . .

Մարթ.— Նի՞շիւն, սէպէ՞պ։

Բօլ.— Տօղքօր՝ սիզին իւզէրինիզէ էօյլէ պիր հիւքմ ու թէէսիր բէյտա իթմիչ տիր քի, սիզ պիւէ անընն նէ գատար վիւսաթ ու ճէսամէթի օլտըղընը պիլէմէյօրսընըզ . . . էկէր սիզի սէվմէյօր իսէ, (վէ ինսան սիզի կէօրիւպ տէ սէվմէմէզք գապի՞լ մի) քէնտիսինէ զէվճէ օլմազա սիզի մէճպուր իսէպիլէճէք տիր . . .

Մարթ՝ պիր թէպէսսիւմը մաղրուրանէ իւէ.— Պէօյլէ պիր չէյտէն ասլա գօրգմայընըզ. պէն հէր նէ գատար զայըֆ վէ գուվվէթսիզ իսէմ տէ, ազմը գավի վէ մէքանէթ ահհայէսսիյիմ . . . Գուննա հիչ պիր գուվվէվի պէհէրիյէ զուէմէ չալամազ . . . Գէն կէօրնիւմի սիզէ վէրսիմ, արթըգ հիչ պիր վագթ կէրի ալմայաճաղըմ . . . էկէր պէնի տայմա սէվէր իսէնիզ, սիզէ զէվճէ օլաճաղըմ . . . էկէր պէնի արթըգ սէվմէյճէնէք օլուր իսէնիզ, պէն տէ քիմսէնինն օլմայաճաղըմ . . .

Բօլ՝ պու սէօզլէրտէն սէրմէնէք օլարագ.— Մարթ, սէվկիլիւմ Մարթ, պիլմիշ օլընըզ, իւմիտիմ եաղընըզ սիզէ տիր։

Մարթ.— Գու իւմիտ ասլա օյօչ չըգմայաճագ տըր . . . —տէտիքտէն սօնղրա պէնընը մէրգուզ տէյիգանըյա ուզաքըզ իլավէն կիւֆֆար խաէրէք.— Եիւրէյէլի օլընըզ, էյ պէնիմ նէյճանըլըմ . . . եիւրէյէլի օլընըզ.—տէտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալընն օղլու՝ տուտագլարընը Մարթըն պէնընտաքի պէհուն սըրմա սաչլարընա տօգունտրընընա, կէնճ գըղըն գալպի հօրլամազա պաչլասը։ Գատէհու մէրգուզ գըղ՝ տէյիգանըյա խիթապէն,

—Շիմտի արթըգ կէլինիզ . . . պիզիմ պիրլիքտէ զայա օլարընըմըզ ֆարգ օլընմասընը . . . —տէյէրէք իքիսի պիրտէն եէչիւէյէլի քիչիւք սալօնա տուխուլ իթտիկէր։

Մարթ.— Գուրատտա պէնի պիրիմիզտէն այրըլալըմ, լաքին ունութմայընըզ . . . Գէն սէրպէսթ օլարընըմտա, պուննը պիր իշարէթլէ սիզէ պիլէտիրէճէյիմ . . . — տէտի։

Բօլ՝ Մարթըն էյէրինի սըգտը. Մարթ տախի նազիքեանէ պիր սուրէթտէ վէ

քէմալը աչգ ու սէվտա իլէ մուգապէլէ իքտի վէ միւսաֆիրլէրին արասընտան սըվըլտը կիքտի։

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ «Սէօյիւտիլթ Բէրիսիոնին սէվտալըգը ահվալի հագգընտա պու չէյլէրի իչիտէրէք, պիւթիւն էնտիչէ վէ գօրգուլարը միւնտէֆի օլմուչ իտի։

Մարթ՝ տօգքօր Թօմրսընընն ախրէթլիք գըղը վէ եախօտա խըսըմը օլմայըզ, տաէքթա ֆագըր վէ էօքսիւզ պիր գըղ իտի վէ մէրգուզ տօգքօր պու գըղը եանընա ալմըչ իտի։

Տիմէք տօգքօր Թօմրսընընն՝ մէրգուզ գըղ իւզէրինէ հիչ պիր հագգը եօք իտի։

Տիմէք պու գըղ՝ կէօյնիւնին իսթէտիկիատամը ինքիսատ իտուտ անընէ ագտը իզտիվաճ իքմէյէ թէմմըյէ հօրր ու մուսթաար իտի։

Գու ատամ քէնտիսի օլըղընա հիչ չիւպհէսի եօք իտի, վէ Մարթըն ասլա թէպտիլը էֆքէար իքմէյիտ վէրտիկի սէօղիւնտէ սատըգ գալաճաղընը էյի պիլիր իտի։

Իսքիգպալ քէնտիսինին իտի, չիւպհէսիզ քէնտիսինին իտի . . .

Եայալտըղը սատատէք վասըլ օլմագ իչիւն, պիր ազ սասը ու թէհամմիւլ իքմէսի լազըմ իտի։

Մարթ տախի քէնտէյի մէսուտ վէ սալաթէյար հըսս իտուտ, Բօլը իչինէ տիւչիւմէկ իչիւն տօգքօր Թօմրսընընն հաղըրլատըղը տէհչէթլի տուզաղա չիւպհէսիզ չըղըրթկան օլաճաղընը ֆիքրինէ պիլէ կէչիրմէյօր իտի։

Ժագ Լակարտ իլէ Բօլ Սօնիէ՝ քէնտի գաթլ ու թէչէֆքը նուֆուս իլէրինի սօնընա գատար պաչա չըգարսաիլէճէքլէ՞ր մի իտի։

Գօնքո Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին վէրճսէի՝ պիր թանէ գալմայընճայա գատար վուրուլուսու թէլէֆ օլաճագլա՞ր մը իտի։

Գունլար Վալլանըն պիլէճէկկի չէյլէր իտի։

Բօլ՝ սաօնըլարտա կէպինտիկի օբրատա պիրտէն պիրէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ գարըզը գարըշյա կէլտի։

Գու իչէի տէլիգանլը՝ մէզգիւր խանէտէ եէքտիկէրինէ թէսատուֆ իտէճէքլէրինի մէմուլ իթմէտիքլէրինտէն, բէք զէյատ իսթիղրապ վէ թէճճիւպ իթտիչէ։

Գունլար գէլ գէլ վէրիպ գօնուչմազա պաչլատըլար իսէ տէ, սագընընտ պիրպիրինէ հիչ սըրր աչմատըլար վէ տօգքօրըն եանընտաքի ախրէթլիք գըղընը իսմինի հիչ վէրմէտիլէր։

Մարթ՝ սաթէճ տօգքօր Թօմրսընընն եանընա կիթմիչ իտի։

Ժագ՝ եիւքսէքճէ պիր սէսա իլէ.— Նէ՞, եալընը՞զ մըրընըզ, սէվկիլիւ գըղճաղըմ. պէնիմ կէնճ տօսթում Բօլը նէ՞ եարտընըզ։

Մարթ.— Միւսիւ Բօլ՝ զանընմ սիզին սուրէնինզտէ էյիճէ էյլէնմէյէք իսթէմէյօրսընըզ, պէն իսէ եասըը օլըղըմ հասէպիյէ բագս իտէմէյէճէկկիմտէն, անընմէքտէ օլուպ, պէն իսէ եասըը օլըղըմ հասէպիյէ բագս իտէմէյէճէկկիմտէն, անընմէքտէ օլուպ, պէն իսէ եասըը օլըղըմ հասէպիյէ բագս իտէմէյէճէկկիմտէն, անընմէքտէ օլուպ, սիզին տիկկէ գատըն միւսաֆիրլէրինիզէ թէէրբ իքտիմ։

Ժագ.— Կիւզէլ պիր ադավալէ՞ տիր, տէյի՞լ մի։

Մարթ՝ միւքէմմէլ պիր գայատըղըզ կէօսթէրէճէք.— Շիւպհէսիզ կիւզէլ տիր, լաքին բէք սուս տուրան պիր չօճուգ տըր . . .

Ժագ.— Ինքխալ քի սիկին մուգաֆֆէրանէ կիւղէլսիկինիզլէ մէրգուժը գօրգագ պիր հալէ տիւշար ինթինիզ . . .

Մարթ կիւլմէյէ պաշլատը ։

Ժագ.— Նի՞շիւն կիւլէյօրսընըզ ։

Մարթ.— Միւպալէղալը ինթինթաթ վէ գօմբիմէնթէրինիզ իչիւն կիւլիւյօրըմ, տօգթօր էֆէնտի ։ Էկէր դավինիզ եիւրէյինիզէ սահիհէն մութապըզ իսէ , պանա բէյ գիյատէ նազարը ինթինթաթլա պագըյօրսընըզ . . .

Ժագ՝ ալչագ պիր սէտա իլէ .— Գէն սիգի սէվգէն պիր ատամընն կէօղլէրիյլէ սիգի կէօրիյօրըմ, Մարթ . . . Գէն սիգի ճան ու տիլտէն սէվիյօրըմ վէ սիգին կիւպի կիւղէլ պիր գըզա հայրան օլուպ պագարագ չըլըպրաճագըմ կէյյօր . . . — տէտի , վէ տահա չէտիա պիր չէվգ ու խալէճանլա սէօղիւնէ տէվամ իտէճէք խտի իսէ տէ , Մարթ՝ մէրգուժդն սէօղիւնի գաթ իտէրէք ,

—Տօգթօր . . տօգթօր . . մուգավէլէմիզի ուշուրէյօրսընըզ . . .

Ժագ՝ պաշընը էօնիւնէ ասարագ .— Տօղրու սէյլէյօրսընըզ . . . ուշաթըյօր իտիմ . . . Գուշտան սօնդրա արթըզ ուշուրմայաճաղըմ . . .

Մարթ՝ Անժէյլ իլէ պուլուշմագ իչիւն չէքիլտի կիթտի ,

Վագթ կէշմէկթէտէ օլուպ , էրէյիճէ միւսաֆիրլէր սէօքիւլիւպ կիտիյօրլար իտի ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ օղլու Ֆատիհէն պու կիտէնէյէր մէյանընտա պուլընըյօրլար իտի ։

Մուտիրէյյա գօնթէօ՝ նահիր մուտիֆֆագիյէթ օլան ճէմիյէթինտէն տօլայը տօգթօրը թէպրիք իթտի , վէ պու սըրատա Ժագընն եանընտա պուլընան Մարթա տաճի պագը իլթիճաթ քեարանէ սէօղլէր սէյլէտի ։

Ֆատիհէն՝ զայէք այչագ պիր սէտա իլէ կէնճ գըզա խիթապէն .— Գիւթիւն սէյլէտիքլէրինիզ պուրատա հէքք օլընըպ եազըլտը , մատմազէլ . . . —տէտի ։

Մարթ՝ Նէ սէյլէտիճինի տէրհաթըր իթմէյէրէք , սաատճէ պիր կիւլիւմսէյիրէ ճէվամ վէրտի ։

Գու քէպէսիւմ՝ կէնճ գօնթը պիւսպիւթիւն սէրմէսթ իթտի ։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ սաղնտան չըգարընտա Անժէյլէ թէսաատիֆ իտուպ , մէրգուժկէ սէլամ վէրէրէք մանատար պիր նազար իլէ օնա պագտը ։

Իչպու սէլամա գարըլընըգ մէրգուժ չիչման գարընըն պագընը՝ աչըգտան աչը-զա ե-իլէրիյէ վարընընդ վէ պանա կիւվէնինիզ . . . Գէն սիգէ պիր միւթէքէֆիգէլ սաատըգէյիմ . . . օնա կէօրէ իչինիզէ պագընըզ . . . — » մանասընտա պուլընըյօր իտի . . .

Գիր ազ սօնդրա Բօլ Ֆրօֆանթալ՝ Ժագ Լակարտա եազլաչագը ։

Ժագ.— Մէվգիւլիւ էվլատըմ , կիտիյօրսընըզ ։

Բօլ.— Էվվէթ , ազիզիմ տօգթօր . . .

Ժագ.— Գու գատար չաբուգ նիշիւն կիտիյօրսընըզ ։

Բօլ.— Հէյնուզ պիր ազ նամիկաճըմ , վէ Թէնպիհաթընըզա ինթատաթ իթմէ օլմագ իչիւն կիտէյիմ պիր ազ բահաթլանայըմ . . . էյի եաթմըզ օլմա՞մ մը ։

Ժագ.— Էվվէթ , էյի եաթարսընըզ . . . ահէնէյ իտտիյօրսընըզ տէտիյիմ՝ էվ սահիպսի օլտըզըմ իչիւն իտի , հէքքինէ սըֆաթըդըյա սէյլէմէյյօր իտիմ ։ Մին պէնիմ թարիֆ ինթինիյիմ թէրթիպսի թէվաժըյա իճրա իտինիզ , վէ սէրիան վէ մուքէմմէլ

պիր սուրէթտէ քէտալը սըհհէթ ու ֆէյիզէթ չատճէկինիզէ չալըշէ ինթինիզ . . . Սըզ սըզ կէլիպ պէնի կէօրինիզ վէ պահուսուս խայրըը խապէրի պանա չաբուգ կէթիրինիզ . . .

Բօլ.— Նէ՞ խայրըը խապէր , տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժագ.— Մէսէլա օլտըղընըզդա , սէվինտիկինիզէ էմին օլտըղընըզդն խայրըը խապէրինի խաթէրիմ , զիրա պու ալէմտէ սաատէթ , հագիգի սաատէթ՝ աչգ ու մուհապզէթ տիր . . .

Բօլ՝ նահէհան գըր գըրմըզը օլարագ , զալիպա ինթիյաթըզդա պիր ճէվապ վէրճէք իտի իսէ տէ , Մարթըն պիր պագըըը՝ սէօպի աղզընտա պրագտը ։

Բօլ՝ քէֆէլէյէրէք .— Թէյէքքիւր իտէրիմ , տօգթօր էֆէնտի , պանա վէրտիկինիզ մէրագ վէ էհէմմիյէթսէն վէ հագգընտա ինթիկինիզ Թէմէննիյաթտան տօլայը Թէյէքքիւր իտէրիմ . Թէմէննիյաթը մէղքիւրէնին վիճդաա պուլաճաղընը իւմիտ էյլէրիմ . . .

Ժագ.— Գէն տէ չիւպհէ ինթիմէյիպ մէմուլ էյլէրիմ . . . Երնէկ կէօրիչէյիմ , սէվինիւլիւ էվլատըմ . . . —տէյէրէք էյինի Բօլ ուզաթտը ։

Բօլ՝ ազ պիր խահիշլէ Ժագընն էյինի սըզտը , վէ Մարթըն էօնիւնտէ էյիլէրէք պրագը Թէվազու ինթտի , վէ Մարթ տաճի եէյրագէսինի եիւզունէ Թուպարագ եիւզունէնին զըզարթըսընը գարատը . պատէհու Բօլ տիշարը չըգտը ։

Սալօնլար ըէյատըրէյ Թէնհալաչմագա պաչլատըլար ։

Մուղիգաճըն սօն Թէրէննիւմի խիթամ պուլտու ։

Մուղիգաճըլար տաճի կիթտիլէր . Ժագ Լակարտա նիհայէթ Բագագալ վէ Անժէյլ իլէ հալընըզդ գալտը ։

Ժագ.— Այթիպ կիւնէ վարմագտան հէր չէյ խիթամ պուլմալը տըր ։

Բագագալ.— Հէր չէյ խիթամ պուլաճագ տըր ։ Եարըն Լա Ֆուին իլէ մէչղուլ օլաճաղըմ . օ պիր կիւն տէ ձինէվրայա հարկէթ իտէճէյիմ . . . Գուշլարը եարընձա արթըզ եալընըզդ Ֆատիհէն տը Շաթըլիւքս իլէ Բօլ Ֆրօֆանթալընն իչի գաբ

Բէյմօնդն օղու՝ սախթէ տօգթօր Թօմբսընըն գօնաղընտան տիւրը չըգարագ պիր արապայա րաքիպ օլմուշ վէ Սէն-Լուի-ան լ՚Իլ սօգաղընտաքի խանէյէ չէգ։ Ամէրին արապաճըյա քէնպիհ էյլէմիշ իտի։ Ճանէի մէգ լիւրտէ բէտրի՚ իչ իլէ մէշղուլ օլմագլա պէրապէր օղուռնա պէգլէմէքտէ իտի։

Բէյմօն՝ սառնատլաճընտան գալգըպ օղուռնա տօղրու կիտէրէք խրատը սիւվալ իլէ։— Էյ նա՞սըլ օլսուս, սէվգիլիլի էվլատըմ։

Բօլ.— Է՜հ, նասըլ օլաճագ, պապաճըղըմ։ Էկէր պիր մէսուտ ատամ կէօրմէք իսթէր իսէն, պառնա պագապիլիրսին։ . .

Բէյմօն.— Տօգթօրըն եառնընտաքի ախրէթլիք էօքսիւզ գըզը կէօրմի՞ըն մի։

Բօլ.— Էվվէթ։ Փօրգուլարըմըզ խայալի իմիչ։ . . Սաատլէթիմին հուսուսլի մուհագգագ տըր։ . .

Բէյմօն՝ օղռունըն մէսէրրէթինի կէօրիսպ կիւլիւմսէյէրէք։— Տիմէք աչգ ու մուհապպէթինի տօգթօր Թօմբսընա աչը՞ն, էյլէ՞ մի։

Բօլ.— Գուշը եառմագտան բէք սագընտըմ։

Բէյմօն թէաճճիպ վէ էնտիչէ իլէ նիհա իտրէք։— Նի՞չիւն։

Բօլ.— Զիւնքի քէնտիսինէ պէյլէ պիր չէյ աչմագ՝ հէր չէյի պէթիւթ իտուպ պօզմագ, պէլքի տէ հէր չէյի ղայպ իթմէք տիմէք օլաճագ իտի։ . .

Բէյմօն.— Պիր քէրրէ տահա սիւվալ իտրիմ, պու նի՞չիւն։

Բօլ.— Տօգթօր Թօմբսըն իչպու աչգ ու սէվտուտա պառնա խասիմ վէ րագիպ սիր։

Բէյմօն՝ գալլարընը չաթարագ։— Սառնա խասիմ վէ րագի՞պ մի։ . . քէնտիօ՞ մի։ . .

Բօլ.— Էվվէթ, պապաճըղըմ։ . . Պէնիմ կիպի տօգթօր տախի Մարթա աէէագա իթմէք, պէնիմ կիպի օ տախի մէրգումմէ իլէ էվվէնմէք իսթէյօր։ . . — տէտի, վէ կէնճ գըզ իլէ վագը օլան միքեալէմէսինի հէյտան հարճի ալէ հարճի նագլ ու թէքպար իթտի։

Բէյմօն Ֆրանսիթալ՝ պիր տիզգահը փէվգէլատէ իլէ օղռունը տիննէմէքտէ, վէ տիննէտիքճէ եէւզիւնտէ պիր ալէտմէքը հէւզն ու քէտէր մուշհէտե օլըն-մագտա իտի։

Բօլ՝ բէտրիին պու հալը քէտէր իլթիմասինի կէօրէրէք, հիքայէսինին խիթատրնատա.— Լագին Նի՞չիւն պէյլէ զամանագ վէ քէտէրլի կէօրիւնէյօրսըն, պապաճըղըմ։ . . Նի՞չիւն պէնիմ կիպի սէն տէ մէսուլսուր կէօրիւնմէյօրսըն։

Բէյմօն.— Զիւնքի պէնիմ իչէրիմտէն մէսուլսուր օլմագ կէմէյօր։ . . Տօգթօրըն բէգագէքը աչգը՝ պէնի օ գառար տիւշլարը գամմ ու քէտէր իսթյօր քի Թարիհի իտէմմ։ . . սէնին՝ տօգթօր Թօմբսընըն չաթըշմադա մէճպուր օլման՝ սահիհէն չայանը թէէսսիբի տիր։ . . Մէրգում տօգթօր պիրի պիր խալիսէթլէ գառուլ իթմիչ օլըղըղնտան, պու հալ՝ պառնա բէք զիյատէ մուհիմը թէէսսիբ օլմուշ տըր։ . . Մէնի թէտավի իտուպ պագըյօր։ . . անըն սայէսինտէ քէսսը սրհհէթ ու աֆիյէթ իտէմէքսին։ . . Քէնտիսինէ նա՞սըլ ըգնարը շիւքրան վէ մինէ-նէթտարի իտէմէքսին։ . . աչգ ու մուհապպէթ րագիպի, վէ պինաէն ալէյհ տիւշման օլարա՞գ մը . . օնա էն պէօյիւք պիր մադարրաթը մուճիպ օլարա՞գ մը։ . . սէվտիկի գարըյը էլինտէն ալարա՞գ մը։ . .

Բօլ.— Լագին, պապաճըղըմ, Մարթ քէնտիսինի սէվմէյօր։

Բէյմօն.— Գուշը գը՞զ մը սառնա սէօյլէմի։

Բօլ.— Էվվէթ, վէ եէմին իտէրէք սէօյլէմի։ . . Գուշտան մատտա գըզ պառնա կէօնիւլ վէրմիչ տիր, անը նա՞սըլ սէվեր։ Տօգթօր՝ քէնտիսինէ բէք չօդ էյլէք եառմըշ օլսըղընտան, գըզ միննէթտար տըր, լագին միննէթտարլըղընը Փէտահ նէՓօս գառար իլէրիյէ վարսըրրատագ։

Բէյմօն.— Ինէլասաի քէլատ, պու գըզ հուրր ու մուխթա՞ր մը տըր։ . .

Բօլ.— Մառնէն, էվվէթ, հուրր ու մուխթար տըր։ . . Մատտէթքէն իսէ պագը էսպապտան տօլայը հէննուգ հուրր ու մուխթար տէյիլ տիր, լագին եառգընտա հուրր ու մուխթար օլահաղընը պառնա վատ իթտի։

Բէյմօն.— Էօյլէ իսէ, էվվատըմ, գալպինին մէյլառընճա հարէքէթ էթ։ . . Աչգ ու մուհապպէթ սէնի նէրէյէ սիւրիւյօր իսէ օրայա կիթ։ . . Ալլահ վէրէ իւմիտին պօչա չըգմասըն։ . . Պառնա վէրտիկին պու մալիւմաթտա մուճիպսը խօչ-նուտիպ օլան եալընըզ պիր չէյ վար տըր։ . .

Բօլ.— Նէ՞ չէյ տիր քի, պապաճըղըմ։

Բէյմօն.— Շու տըր քի, պու կէնճ գըզ էօքսիւզ վէ Փագըր տըր, հէչ պիր Փամիլեասը եօգ տըր, վէ քիմսէ իլէ գարապէթ վէ Թէալլիւգի պառընմամագտա տըր։ . . Գու գըզ ալէմտէ եառա եալընըզ օլտըղընտան, պիզի էէնճի քէնտինէ մուհապէմմ խտէմէք, վէ պիզիմ ալէյհիմիզտէ հէչ պիր չէյ տույամայարագ, իհթիմալ քի պիզի անլայապիլէմէք տիր։ . .

Բօլ.— Գապաճըղըմ, օ գըզ սէնի մուհապքէմմ իթմէյէմէք։ . . օ գըզ սէնի սէվմէմէք տիր։ . .

Բէյմօն.— Ալլահ վէրսին էօյլէ օլսուն։ . . էօյլէ իւմիտ խտէյիմ, սէվգիլիլիս էվլատըմ։ . . Եօրկուն օլմալըսըն։ . . կիթ պիր ազ խսթիրահաթ էթ, վէ պիզիմ պիչարէ Մառլէնի միւսթէրիհ գըլմագ իչիւն սապահ էրքէնտէն Գրէթնկրտէքի խանէյէ կիթմէքճիլիկի ունուԹմա, պիրա մէրգումմէ գօճա գարը՝ սէնին կիպիճէ Փիրար իթտիկինի Փարգ խտուպ, բէք Փէնա պիր էնտիչէյէ տիւշար օլաճագ տըր։ . .

Բօլ.— Հէմման չիմտի գալգըպ կիթմէք խսթէյօրըմ, պապաճըղըմ։ . . կիւնտիւզին եառքըպ խսթիրահաթ խտէրիմ։

Բէյմօն.— Ֆէնա օլմագ։ . . Ֆիրար իթտիկինի Մառլէնէ նագլ իթտիկինտէ, աէնին՝ պէնի կէօրտիկինի վէ չիմտի հէր չէյի պիլտիկինի։ . . վէ պէնիմ տէ Թէմամըլա հուրր ու սէրպէսթ օլընճայա գառար, հէր նէ վագթ միւմքին օլուր իսէ, պիր գաչ սաաթ օրայա կիտիպ իմրարը վագթ խտէմէկիմի մէրգումմէյէ սէյլէ, պիր գաչ սաաթ օրայա կիտիպ իմրարը վագթ խտէմէկիմի մէրգումմէյէ սէյլէ։

Բօլ.— Տիմէք, պապաճըղըմ, Մառլէնն սէնին սըրրընը պիլիյօր ըմըշ, էյլէ՞ մի։

Բէյմօն.— Քիւաֆիքէթ ահվալիմ մէրգումմէյէ մառհիմ իտի։ . . պու գարը պէտապախթլըգլարըմը հէր կէօպիւլէ կէօրմիւշ տիր։ . . էլէմ ու քէտէրլէրիմէ Փէտահ քեար պիր մահրէմ օլմուշ տըր։ . .

Բօլ՝ աղլայաճագ տէրէճէտէ եիւրէյի գալգարագ.— Սէվգիլիլիս Մառլէ՜ն։ . . Ա՜հ, քէնտիսինի սէվտիկիմէ նէ՜ էյի եառմըշըմ։ . . զառնըմ չիմտի քէնտիսինի տահա չօգ սէվմէյիմ։

Բէյմօն.— Հայտէ կիթ, սէվգիլիլիս էվլատըմ։ . . քէնտինի էյի էօրթ, զիրա

կէհէլէրի, խուսուսիյէ սապահա գարշը չօգ սէրին վէ այազ օլուր, վէ Դրէքէյլէ վարընճա, պիւթիւն կիւն եաթ իսթիրահաթ էթ . . .

Բօլ.— Գէյլէ եարամազըմը վատ իտէրիմ . . . Սէն պու սապահ Մատամ Շաքիւքսին խանէսինէ կիտէճէքսին, տէյի՞լ մի։

Րէյմոն.— Էվվէթ . . . սաաթ օնտա։

Բօլ.— Ալլահա ըսմարլատըգ, պապաճըղըմ . . .

Րէյմոն.— Վար սաղըգլա, սէվգիլիլիւ էվլատըմ, ինշալահ եինէ կէօրիւշիրիզ . . .

Բօլ՝ Րէյմոնա սարըլըգ պուս իթտի, ըսընմագ իչիւն իւսթինի գալընճա կիյինտի վէ եօլա չըգտը։

Քէօհնէ պիր արապաճը օն պէշ ֆրանգա քէնտիսինի Բօր Դրէքէյլէ կէօթիւրմէյէ մուվաֆֆագաթ իթտիկինտէն, Բօլ սապահ սաաթ ալթըտա օրայա վարըլ օլտու վէ ույգունսըզնատան գալգմըշ օլան Մատըլէնին խութիղրապը ազիմինի մուճիպ օլտու։

45

Թամ սաաթ օնտա Րէյմոն Ֆրօժանթալ՝ Թուրնօն սօգաղընտաքի գօնաղա ագիմէթ իթտի։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ ագչաղքի սուարէտէն հէր նէ գատար պիր ազ եօրկուն իտի իսէ տէ, մէրգուժը սէրիան գալուբ իթտի։

Ֆրօժանթալ՝ իսթիտասընը գօնթէսէ Թէսլիմ իթտի։

Մատամ տը Շաթըլիւքս իսթիտաի մէգթիւրը օգույուգ, պու պէտալախթ ատամընը, պու մէհէյուս բէտէրին նիտաի քէտէր ինթիմալարը քէնտիսինէ բէք գկյատէ տօգունօրդընտան, կէօզ եաշլարընը Թուրթաատը։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ գրաաթընը խիթաժընտա.— Սիզ պանա իւմիտ իտինիզ, սէվգիլիւմ Րէյմոն. իսթիտանընդը պիր գաչ նուճհուզը տօսթլարա ատրքէնար իթտիրէճէյիմ, վէ պու ագչամ տօզրուճա ատլիյէ նազըրընընէն սըր քէաթիսինէ Թէսլիմ իտէճէյիմ . . . Սլլահ եարատմէնդրդ օլսուն, վէ իւմիտ իտէլիմ։

Րէյմոն՝ գալպի շիւքրան ու ժահմիտէքլէ մէչհուն օլտընդը հալաէ չէքիլիպ կիթտի, վէ զաալըթա րէխսինին էմրի մուճիպինճէ իշինէ պազըաատը։

Նէ՛ տէ միւչքիլ վէ զահմէթլի իշ իտի . . .

Իլաէ իր ուճը օլմագտընդըն պիր Թագըմ պիլինմէտիք եօլտար արաապնատան քէօր քէօրընա կիտիւէճէք իտի։

Մէրգուժ զաալըթա մէժտուրընդն գուվվէի Թէխայիւլէյսի էքսէրիա եէրինէ իտի իսէ տէ, պու իչտէ պիր չէյ եարամայըգ հիչ պիր չէյ պուլամայօր իտի։

Հէր ատըժատա գարշընըսնատա պիր տուվարա չաբըրըլըյօր իտի։

Գարանլըգ իչինտէ եօլընդը չաշըրմըշ օ.ուգ, պունատա ուֆագ պիր ըշգ պիլէ կէօրիւնմէյօր իտի։

Մէգթիւր գարանլըղընդն իչինտէն չըգմագ իչիւն պիր եօլ վէ գարու արայօր իտի իսէ տէ պուլամայօր իտի։

Րէյմոն՝ Թուրնօն սօգաղընա կիթտիկի սըրատա սախթէ տօգթօր Թօմբընը՝ Միրօմէնիլ սօգաղընտաքի գօնաղընտան չըգըպ Շէրլ Միտի սօգաղընտա, սօն թէէլէֆ իթտիկի պիչարէնին վալիտէսինին խանէսինէ կիտիյօր իտի։

Հէքիմլիք սըֆաթըլա մէրգուժ գատընը Թէտավի իթմէյլի իտի։

Տօսթլըգ սըֆաթըլա մէրգուժէյի Թէտելի էյլէմէյլի իտի։

Ավօգաթ Լապատրն տուլ գարըսը աղլայօր իտի, լաքին պու կէօզ եաշլարը՝ եալընըզ օղլունըն ածընընատան նէչէթ իթմէյօր իտի։

Մատամ Լապատ՝ օղլունըն իւվէրինէ աղլայօր իտի. պունը եաթմայան վալիտէ բէք նատիր պուլընընը. լաքին մէրգուժ գարը՝ պաչընճա չունը իչիւն տէ աղլայօր իտի քի, գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի էկէր պուլընընա Բընէ՝ սինընը պիւլուղէ վասըլ օլտըգտա, մուժահիյէ գօնթըն վասիյէթ իթտիկի հիսսէյի սէրվէթի ախզ իտէճէքտի. Ֆագաթ Բընէ վէֆաթ իտինճէ օ իւմիտ պիւսպիւթիւն պիր հալա օլտու։

Մատամ Լապատ միւթէմատիէն պունը տիւչիւնմէքտէ օլուգ, պու տիւչիւնճէ խաթրընա կէլտիքճէ արթըգ վալիտէյիք հալինտէն չըգար, վէ հէր իւմիտի պօչա ըգմըշ արթը ած կէօղիւ պիր գարը գալըր իտի։

Ֆագ Լակարտ՝ սէրվէթը մէգթիւրէնին պիր իզտիհամ վասէթասըյլա հէննուգ քէնտի էլինէ կէչպիլիր օլտընընը վէ պու իգտիհամատա պիղղաթ քէնտիսինին գօճա օլմասը զայրը գապիլ պիր չէյ օլմատընընը Մատամ Լապատա իյմա ու Թէֆհիմ իտէրէք մէրգուժէյի Թէտքին ու Թէտելի իթմէյէ մուվաֆֆագ օլտու։

Բընէնին ճէննագէ ալայընա միւթէալիգ պիլճիւմլէ մուամէլաթ իլը ագչամտան իճրա իտիլմիչ օլմադլա, էօյլէնտէն սօնրատա սաաթ տէօրթտէ ճէննագէնին տէֆնի այինի իճրա օլընճագ իտի։

Սաաթ իւչ պուչուգատա Շէրլ Միտի սօգաղընտաքի խանէյէ էքէյիճէ պիր ճէօսաաթ վիւրուտ իթմէքտէ իտի։

Մատամ Լապատ՝ բէք ուտաթա պիր Թագլիտճի օլտընընտան, հալ ու մէվգիէ կէօրէ զամինագ պիր չէնիւ ալմըշ, կէօյա քէտէրլի պիր վալիտէ Թամբընյա բիսմը Թատպիկէճէյի գատը-լ իթմէքտէ իտի։

Թամ սաաթ տէօրթտէ ճէննագէ ալայը հարիքէթ իտուգ, Մէն—Սիւրբիս քիւլիսէսինէ տօգրու նիւրիւտի։

Տօգթօր Թօմբըն՝ ֆամիլիանընդն վէքիլի մագամընտա պուլընը աշմըշ, քէնտիսինին գաթլ իթտիկի պէտալախթ չօճուգընը Թապուքը տրգատընատան կիթմէքտէ իտի։

Սապահ կազէթալարընդն «Միւթէֆէրրիգա» գըսմընտա, պու ճինայէթ չէօյլէ հիքմէյէ օլընմըշ իտի. Բ. Լ. իլը հրուֆֆաթը իտտէ միւթէպէր պիր ֆամիլիասյա մէնսուպ պիր տէլիգանլը՝ չըմէնաֆիր գաթարընատա պիր վակընդն էյի գաթանմամըշ օլան գաթուրընա տայանմըշ օլտընընտան, կէնէ Շուազի-լը-Բուա գատըմընտէ մէգթիւր գարու աչըլըպ եօլընը իւզէրինէ տիւշմիւշ . . . վէ գաթարատան չինէնիպ պաչը հէման կէօվտէսինտէն այրըլմըշ իմիշ։

Գու հավատիս հագգընատա հիչ պիր գիյլ ու գալ զուհուր իթմէմիշ իտի։

Զաալթիյէ նէզարէթինտէ հիչ պիր հէյէճան ու հարէքէթ միւշահէտէ օլընմայօր իտի։

Ձիւժուրիչէք միւտաաիի ուժուժիսի, զապքիչէ նազըրը վէ զապըքա բէչիսի՝ պունտան ագաէմ իչգահ իթտիհիժիզ իչքի սէպէպտէն տօլայը սօն ճինայէթլէրի կիզլի սագլայօրլար իտի։

Մէմուրիչնը մուամիլէհիւ՝ էվվէլա, կէօյա հիչ պիր Թահարրիյաքա Թէչէպիւս իթմէմիչ կիպի կէօրիւնէրէք գաթիլէրճէ ալտատըճը պիր իթմինան հասըլ իթմէչի միւֆիտ ատատ իտիյօրլար իտի։

Սանիէն, էյլէ ճանավարճա ճինայէթլէրին ֆաիլէրինէ գարշը բօլիսին պիր չէյ եարամասաըղընը վէ անլէրի եագալայամայըղ քէնտի ճինայէթլէրինէ տէվամ իթմէչէ հաւրը ու սէրպէսթ պրագաբղընը Բարիզ էհալիսինէ չագտըրարագ, էհալիի մէրգուժէչի տիւշարը խէվֆ ու տէհչէթ իթմէգ իսթէմէյօրլար իտի։

Զաթէն օ հայլազ միւճրիմլէր տէ պու չէյէ, եանի ճինայէթլէրինին իճրասընա տէվամ իթմէչէ հազըրլանըյօրլար իտի։

Բասգալ Սօնիէնին՝ ժագ Լակարտա։— Եարըն Լա Ֆոնթէնին իչինի պիթիրտճէյիմ, էրթէսի կիւնիւ տէ ճինէվրայա կիտէճէյիմ։ . . —տէտիկինի իչի՞մէտիք մի։

Օգուչանլարըմըզըն տէրնաթըր իտէճէքլէրի վէհվէհ, Բասգալ Սօնիէ՝ գօնթը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինտէ իամի եագըլմըշ օլան Մարթ Գէրթիէյի ճինէվրատա պուլմադը մէմուլ իտիյօր իտի։ Բասգալ Սօնիէ՝ անլամասը գօլայ օլան պագը էսպադա մէպնի ատա սըրա Բիւէպլա սօգաղընտագի իգամէթկեահընա կիտիպ կէօրիւնմէքտէ օլաղընտան, օ կիւնիւ տահի սապահլայըն էրքէնճէ մէզքիւր խանէյէ ագիմէք իթտի։

Օրատա հէր նէվի էլպիսէյի Թըգայըղ սագլամըշ օլաղընը պիր սանտըղընըն իչէրիսինի արայէԹըրըղ, տիպլէրի եամալը էսկի պիր բանթալօն իյէ պիր պասմա կէօմլէք, գըրմըզը չաւհատան էսկի պիր նէյէք վէ տիւյմէ տէյիքլէրի աղարմըշ վէ տիրսէքլէրի աչընմըշ Թիւյիւ պիր բայթօ չըգարտը։

Գունտան մահատա մէզգիւր սանտըգտան պիր հասըր չարգա իյէ զայէք էսքի վէ գըսատա գօնճը պիր չիֆի չօրապ, պէզ գունտուրապար վէ գումրալ բէնքտէ պիր բէրուգա վէ պիր տէ քիւչիւք այնա ալտը։

Բասկալ՝ պու միւսթէնիֆի բըրթըլարը կիւզէլճէ պիր պօղչա իթտիքտէն սօնղրա պէրապէր ալըպ աչագա էնտի։

Գէլվիլտէ պիր բէրուքէր տիւքքեանընա կիթտի վէ պըլըգլարընը Թրաշ իթտիրէրէք, հէման հիչ Թանըլմադ պիր հալէ կէլտի։

Գատէհու տիչարքի պուլվարա միվասէլէթ իթտիքտէ, պիր արապա մէրքէդինէ կիտիպ, պիր քիրա արապասընա րաքթիպ օլտու։

Ակրապաճը։— Նէրէյէ կիտէճէյիգ, էֆէնտի։—տէյու սիւալ իթտիքտէ,

Բասգալ։— Տօմէսնիլ գարուսընա չէք։—տէտի։

Իւչ չէրէկէք սահաթ սօնղրա արապա՝ Քարիֆ օլընան մահալտէ Թէվագգուֆ իտուպ, Բասգալ՝ արապաճընըն բարասընը վէրէրէք Տօմէսնիլ գարուսընտան տիչարը չըգտը վէ վէնսէն օրմանընա տուխուլ իթտի։

Իչպու հիգեայէվիգին էսնահ ճէրէյանընտա օրթալըգտա պօլ եէչիսիէք օլուպ, օրման հէր եէչիսիքլէ գարլանմըշ իտի։

Բասգալ՝ պիր աղ միւտտէթ Տօմէսնիլ կէօլիւնին էթրաֆընտագի աղաճ եօլընտան կիթտի, պատէհու աղաճլար արասընտան տար պիր բաթիգա ալա կիրտի։

Եիւզ էյլէ իգի եիւզ մէթրօլըզ պիր մէսաֆէ գաթ իթտիքտէն սօնղրա տուրտու, էօնիւնէ վէ արգասընա պագտը, վէ գէնտիսինտէն պայգա քիմսէ կէօրմէտիկինտէն, սըզ պիր աղաճլըգ իշինէ կիրտի, վէ աղաճ տալլարընը պիր Թարաֆա իսէրէք եօլ այըպ գիւվէֆէթ ու զահմէթլէ եիւրիւմէկէ պայշտը։

Մէզգիւր եօլտան օթուզ ատըմ կիթտիքտէն սօնղրա տուրուպ օրթալըղա գուլագ վէրտի, ուֆագ գուշլարըն ճըվըլթըսըյըս եարրագլարը գամըլթատան հաֆիֆ պիր բիւգկեարտան պայգա պիր սէս իշիթմէյիպ, իւսթէ ատատ կէլմէյէճէկինէ էմին օլարագ եէչիլիկին իւգէրինտէ օթուրտու, վէ Բարիզտէ Թայըտընը բուպաընը չըգարըպ, պօղչատագի կըրթըգ բըրթըգ բուպալարը կիյինտի։

Իչպու Թէպտիլը էլպիսէ խիթամ պուլընճա, իչ՝ բէյուգասընը Թագմասընա գալտըղընտան, քիւչիւք այնասընը քէնտի կէօգլէրինին կէօրէճէկի հիպատա պիր աղաճ տալընա իւիւթիրտի, քէնտի սայլարընը պայընըն էթրաֆընա սարտը վէ գումրալ բէյուգասընը պայընա Թագարագ քէնտի ասըլ սայլարընը պիւսպիհիւն էօրթտու։

Գունընա Թէքթիլ Թէպտիլը գըյաֆէթ էյլէտի։

Հագիգաթէն ժագ Լակարտ պիլէ պիրտէն պիրէ չէրիքինին գարշըսընա չըգտա անը Թանըյամայաճագ իտի։

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապրգ սըր քեաֆիսպլ Բասգալ Սօնիէ՝ կէօգլէրինին էթրաֆընա սիւրմէ չէքիպ այնայա պագտըգտա, քէնտի քէնտինէ բէք պէյէնտի։

Էլլէրինի քէնտի գըյաֆէթինէ մուԹապղ պիր հալէ գոյմադ իշինէ պիր նէվի էճգա խաթիմալ իթտի, վէ պատէհու բարմագլարընը եանագլարընա սիւրէրէք, սիյահ սիյահ լէքէյլէր պրագտը։

Բասգալ՝ պիր մաքինա ֆապրիգասը ամէլէսինէ պէնզէմէքսէ օլուպ, զանն իտէրսին ֆապրիգատան հէնուպ չըգմըշ քեօյէ կիսէյօր իտի։

Մէրգուժ տա քէնտի քէնտիսինէ Թամ պու հալ ու հէյէթի վէրմէք խաթէմիչ իտի։

Մուվաֆֆագիյէթը քեամիլէյէ նահլ օլմուշ իտի։

Իչպու Թէպտիլը գըյաֆէթ իշի պիթտիքտէն սօնղրա Բասգալ՝ չըգարարընը րուպալարը պօղչա իթտի վէ մէզգիւր պօղչայը պիր աղաճըն ալընընա եիւքսէք օթլար արասընտա սագլատը։

Հալ պու քի մէզգիւր օթլար պօղչայը էյիհէ էօրթմէտիքլէրինտէն, Բասգալ եարրագլը աղաճ տալլարը գըրարագ էլպիսէ պօղչասընըն իւգէրինէ եըղըր։

Գատէհու սըզ աղաճլըգ եէրտէն տիշարը չըգտը, լաքին չէհիր րուպասընը ալմադան կէլտիկինտէ եօլընը չաշըրմամագ իշին եօլընըն իւգէրինտէ եէր եէր աղաճ տալլարը գըրարագ մէզգիւր գօրուլըգտան խուրուճ իթտի։

Բասգալ Սօնիէ եօլտա պրունընըն ալընընտան չարգիլէր մըրրլտանարագ վէ քէնտինի հօվարտա Թալրը կէօսթէրէրէք Շարանթօնա տօղրու կիթտի։

Շարանթօն քէօբրիսինին եագընընա կէլտիկինտէ, օրատա պալըգ ավը Թագըմը սաթան պիր տիւքքեանա տուխուլ իտուպ, պիր պալըգ քէպէնէ, պիր օլ Քա գամըլը, մանթարլար, էյքի սարաչլա գուբուլարը տէրտունտէ օլմա իչէ-

լերի, պիր սէրէք, պիր աղ թօրպասը սաթըն ալսը, վէ պէօյլէմէ սօրլ պալըգ ավճըսը կիսի թագըմ տիւզէրէք գամըշ իլէ ժանթարլարը սէրէքին սարընա կէշիրտի վէ հէրքսին պիրտէն օժուգընա վուրուպ քէօրթիւտէն կէշտի, սօլա սարսը վէ Բօր-Գրէքէյլէ կիտէն ըրմաղըն ըրխթըմ պօյունտան եիւրիւտի։

Գալըգ ավճըլարընըն ըէք սէվկիւլիւսի օլան սալլարըն գարշըսընա միւվասէլէթ իթթիքաէ սաաթ տօգուգը վուրույօր իտի։

Օ կիւնիւ օրատա չօգ պալըգ ավճըսը եօգ իտի։

Թէքմիլ սալլարըն պօշընտա Բագդալ եալընըգ իւչ պալըգ ավճըսը կէօրտիւ։

Գու հալ ֆէվգէլատէ պիր չէյ տէյիլ իտի։ գիրա բագար վէ բագար էրթէսինտէն ժամատա օ Թարաֆլարտա կէգինմէյէ չօգ ատամ չըգմայըպ, պու հալտէ պալըգ ավը մէրագլըլարը տա ադ պուլունըր իտի։

Ըրխթըմընը իւզէրինաէն Բագդալ՝ սալլարա գատար էննէմէք միւնասիպ պիր եէր պագընմագլա պէրապէր, պիրինճի պալըգ ավճըսընը Թէօգիֆ ու Թէնէսիւս էյլէմի։

Գու ատամընը սիմսար քէնտիսինէ Թանըտըգ տէյիլ իտի։

Բագդալ՝ եօլընա տէվամ իտէրէք քէնտի քէնտինէ։— Օ՞ղմայա քի պու կիւն պուրատա օլմասընը։ . . . պու պիր պէտագաթլըգ օլաճագ տըր։—տէտի։

Գու սէօզլէրի սէօյլէնմէքլէ պէրապէր, իւք պալըգ ավճըսընտան եիւչ մէթրօ գատար ուզագատա պուլունան իքինճի պալըգ ավճըսընը Թէօգիֆ ու Թէֆֆիխ իտիյօր իտի։

Գու Թէֆֆիխտէն ատ պիր սէմէրէյի մաԹլուպէ հասըլ օլմատը։

Իքինճի պալըգ ավը մէրագլըսը տա իտթիյար պիր քիմսէ իտի։

Բագդալ Սօնիէ առէյէ եիւրիւմէյէ պաշլայըպ, ԲրԹի ԳասԹէլ գօնաղը պաղչէսինին Քա գարշըսընատա պուլունան իւչիւնճի պալըգ ավճըսընըն գարշըսընտա տուրատա։

ԳօնԹ տը Թօնէրիէօնին սաալըգ սըր քեաԹիսի օրատա Թիթրէտի վէ եիւգիւ կիւլմէյէ պաշլատը։

Բագդալ Սօնիէ՝ օլԹասըրընն հաֆիֆի հարէքէԹէէրինէ պիր տիգգաֆը Թամամէ իւչ պագան պու պալըգ ավճըսընըն ժիւլ Գուլնուա, նամը տիկկը Ֆէյլէսօֆ (խարատաֆԹ) Լա Ֆուին օլըղղընը Քանըտը։

Բագդալ՝ քէնտի քէնտինէ։— ԻչէՔ՝ արատաղըմ ատա՛մ։ . . պուրատա պուլամադըմը պիսիյօր իտիմ։ . . ԻչէՔ իչ կէօրէմէք վադԹ կէչտի չաՔտը։ . . .—տէտիքտէն սօնղրա, իքի էլէրինի պօրու կիսի եարարագ եիւքսէք սէտա իլէ։—Էյ, արգատա՛շ, նա՛սըլ, պիր աղ էյի կիտիյօ՞ր մը։ . . սազան իլէ դայա պալըգլարը եիւգիւնիգէ կիւլի՞յօրլար մը։ . . .—տէյու սիվալ իթտի։

Լա Ֆուին՝ միւնասէպէԹսիզ պիր վագԹտա քէնտիսինի սէսէյէնին Թարաֆընա պաշընը չէվիրտի։ սօրլ ուսԹա պալըգ ավճըսը՝ քիմսէյնին կէլիպ քէնտիսինի Քաճիգ վէ րահաֆսըզ իթմէսինի իսթէմէզ։

Լաֆին Գուլնուա՝ մէրգուսմըն պիր սէնաաԹտաշ օլաղընը կէօրէրէք վէ եախօտ էյլէ զանն իտէրէք, էրէյիճէ պիր նէզաքէթլէ ճէվապ վէրիպ։— Է՛հ, հէր վագԹքի կիսի։ . . էրէյիճէ իչ օլույօր . . . բիւդիկեար էյի կէօՔէրէյօր . . . պիր մըգտար պալըգ Քուբուլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ։ . . .—տէտի։

Բագդալ։— Գուլընտըղընըզ եէր էյի՞ մի տիր։

Լա Ֆուին։— Կիւզէլ պիր սըղըգ տըր։ . . չօգ ագընՔը եօգ տըր։ . . զարարսըզ պիր եէր տիր։ . .

Բագդալ։ Ճանընըզատա օՔուրաճագ օլուր իսէմ, աճապա սիզէ պիր զարարըմ տօգունը՞ր մը։ . .

Լա Ֆուին։— Ա՛, օլ պապատ Թէմամըլա սէրապէՔնիզ։ . . ըրմագ հէմ սիգին վէ հէմ պէնիմ տիր, պալըգլար տա տիւնեա ալէմէն տիր։ . . իսթէր ալԹ եանըմտա, իսթէր իւսԹ եանըմտա օՔուրընըզ։ . . Գուննատան մատատա պէն պիր եապանի սատամ տէյիլիմ, պալըղը պիր Թարաֆտան ավլար, պիր Թարաֆտան տա պիր իքի տանէ ըօգարա իտէրիզ։ . .

Բագդալ։— Էօյլէ իսէ կէլէյիմ։ . .

Լա Ֆուին։— Կէլինիզ եա՛։ . . .—տէյինճէ, Բագդալ Սօնիէ՝ եիւքսէք օՔլարըա գարանմըշ օլան ըրխթըմընը չէվիրտէն աչաղա այագլարընըն ուճըյըա եօլ աչարագ օտուն սալլարընա գատար աչաղա էնտի վէ սայըն իւզէրինէ վարընճա Լա Ֆուինին եանընա կիՔտի վէ մէրգուսմա խսԹապէն տէտի։

—Մասալահլար խայր օլսուն, արգատաշ։

Լա Ֆուին։— Մասալահլար խայր օլսուն, էֆէնտի։ . . .—տէյինճէ,

Բագդալ՝ կիւլմէկէ պաշլայարագ։— Ա՛, պիլմէ՞զմիսինիզ, պէնիմ կիսի էֆէնտի՝ մաքինիսի ֆապրիգամըզատա եէվմիյէ օն պիր սաաթ չալըշան վէ սաաթատա Թիմսահ ատանԹիմ ալան տիՔմըշ գատար վար տըր։ . . Գէն իւճրէՔիմի տիւն ֆազլա սաաթլար հիսապըյլա տուրմ, զիրա պիր քէրըՔ իչէ եարըշըրատամ, չօգ իչ եարըրմ, վէ պու սաաթտան տագլըմա էսատ, պուրայա կէլիպ պիր ազ սաղան պալըղը ավլատագը Թէսավվուր իթտիմ։ . . Իչ սէնէ վար տըր քի պուրայա այագ պատամամըշըմ տըր։ . .

Լա Ֆուին տատի կիւչէրէք։— Սահի՞ն, պէն սիգի պուրատատա հիչ կէօրմէմիշիմ։

Բագդալ։— Սիզ պուրայա չօգ կէլի՞յմիսինիզ։

Լա Ֆուին։— Զօգ տէյիլ, հաքիգաա տայամ կէլէրիմ։ . . ՏիմէՔ սիգ իչ սէնէտէն պէրու պալըղա չըգմամըշըրընըզ, էօյլէ՞ մի, էկէր սահիհէն պալըգ ավճըսը իսէնիգ, պու ատիսիկինիզ օլատագ չէյ տիր։ . .

Բագդալ։— Գագէն Սէն նէհրինին աչաղըսընա կիտէր իտիմ։ . . օրատա տահա եագըն տըր։ . . լաքին չօգ ատամ պուլունըյօր։ . . տիւսէք տիրսէկէ տօգունըյօր, պուրատա էօյլէ տէյիլ, չօգ կէնիշ տիր։ . .

Լա Ֆուին։— ԷվվէԹ, պուրատա բահաՔ տըր։

Բագդալ։— Եագընատա պիր գօլԹուգ վա՞ր մը տըր։

Լա Ֆուին։— Գէչ եիւգ ատամ ուզագատա Թարաֆինին տիւքքեանը վար։ . . Գարաւսըրընն իւզէրինատքի ԹահԹասընա «Բիգգօլօ» եաղըղը տըր։ . .

Բագդալ։— Բիգգօլօսը էյի՞ մի տիր։ . .

Լա Ֆուին։— Իչիւր, վէ էրկէճէ խօշլաղըլարագ իչիւր։

Բագդալ։— Թարաֆինին տիւքքեանընատա եէմէյէ միւեէկկիլիգ պիր չէյ տէ պուլունըր՞ մը։ . .

Լա Ֆուին։— ԷվվէԹ, պիր եաւմուրԹա գայկանասը վէ եախօտ կրավիէրա բէյնիրի իսթէր իսէնիգ, պուլավիւրսինիզ։

Բասգալ.— Էյլէ իսէ արգաւաշ, իլը պարպուննա պալըղընը Քուքաղըմտա սիղի պէնիվէ կելիա պիր չիչէ իչկի իչմէչ տավէք իսէրիմ . . .

Լա Ֆուին.— Եավաշ կէ՛լ, պարպուննատան աշաղա գուրքարմա՞ղ մը . . . Տիմէք սիղ բէք ուսքա պիր պալըղնը՞ մըսընըզ . . .

Բասգալ.— Կէօրէնէքսինիզ. էկէր պէն Քուքամազսամ, պալըգա հիչ պիր քիմսէ տէ Քուքամազ.

Լա Ֆուին՝ իվրաթ տէրէնէ էօյիւնմէգտէ օլան պու աւտամը էրէյիճէ միւսթէհզիյանէ պիր նազարլա սիւզտու.

Քէնտիսի Մարն ըրմաղընըն էն մահիր պալըգ ավճըսը օլտըղը հալտէ, քէնտիսինէ բագիպ վէ խասիպ օլտըգտան մաաստա, գարշըսընտա ուսքալըգ տախ Քաալտաղ՝ Լա Ֆուինէ աղըր կելիյօր իսի . . .

Լա Ֆուին՝ Բասգալը էօյլէնէ սիւզտիքտէն սօնդրա կիւլէրէք վէ կէօզէ կէօրիւնմէզ պիր սուրէթտէ օմուղտըրընը սիլքէլէրէք.—Էօյլէ իսէ հագըր օլընըզ . . . Էն էվվել քիմ պիր պարպուննա չէքճէճէք օլուր իսէ, օ՛ պիր լիպրա «բիգդօլո» իչկիսի գազանճաղ տըր . . . օլո՞ր մը.

Բասգալ.— Օլուր ևա՛ . . . Սիզ բէք էյլէնճէլի ատամա պէնզէյօրսընըզ . . . ալիմ Ալլահ սիզտէն չօգ հազը իթտիմ . . . —տէյէրէք Լա Ֆուինտէն օն մէքրօ գաւտար ևըրագլանըպ օլթա գամըշըրընը չըգարտը, իչնէլէրինի Քագտը վէ սուլըն տիպինի արաչքըրմազա պաչլատը.

Բասգալ պիր գաչ սէնէ ագտէմ պալըգ ավընա չօգ մէրագ վէրմիչ օլտըղընտան, ասլա ածէմի օլմատըղը՝ պուննատան անկաչըղը իսի.

Ժիւլ Գուլնաս՝ Բասգալըն օլթա Քագըմլարընը հագըրլամասընը կէօրտիւկհնտէ, անըն հագգընտա էֆքեարընը Քէպտիլ իսէրէք, քէնտի քէնտինէ,

—Գու՝ ուսքա պիր պալըգճըյա պէնզէյօր . . . էկէր քէնտիսինէն իչի իւչ լիքրա «բիգդօլո» գազանըղ իսէմ, չօգ ղարիպ չէյ օլաճագ տըր . . . —տէյի.

Ժագ Լակաբարըն չէրիքի՝ եէրտէն ևումուչագ Քօրագ ալըպ, պու Քօրրաղը բիչմիչ պուղտայ վէ գուրտլարլա գարրշըրտըղտան սօնդրա, սէչէլէնէ օն ատէտա իրի ևու վարլագ հաղըրտատը, վէ անկէրի սուլըն ագընիքըսընտա պալըգ ավտատագ իսիքէտիկի մահալէ աքատը.

Գատէհու Բասգալ չամուրըը էլլէրինի ևըգտայարագ.— Օլտու . . . օն տագիգտայա գատար իչ կէօրմէկէ պաչլայաճաղըմ . . . Գու սըրատտա պիրէր սիկարա Քուքտիրէպիվէրմիչ, արգատաշ.

Լա Ֆուին.— Էվվէք, Քուքտիրիրիզ . . . —տէյի վէ իչի րագիպալկը՝ ժօզ քեաղընը իչինէ պիրէր սիկարա սարմաղա պաչլատըղտր.

Լա Ֆուին՝ պիր քիպրիք չագարագ.— Տիմէք սիզ պու կիւն իչինիզտէն Քաքիլ իքմիչնիզ տիր, էօյլէ՞ մի.

Բասգալ.— Էկէր պալըգ Քուքուլըր իսէ, ևարընա գատար Քաքիլիմ . . . հէմ տէ պալըգ Քուքուլմալը տըր, գիրա արգատաչլարա ևարըն սապահ կիւզէլ պիր պալըգ բլաքիսի եէտիրմէյի վատ իքտիմ . . . Գիզլիմ աշճը՝ Քէնճէրէքսինի հաղըրլամագտա տըր . . . Անկարսընըզ ևա՛, էկէր վատըմը իչրա իքմէչէճէք օլուր իսէմ, արգատաչլարըմ պանա տարըլաճագլար տըր . . .

Լա Ֆուին.— Գագընըզ քի վատընըզը իչրա իտէսինիզ.

Բասգալ.— Օ՛, վիճտանըմ չօգ բահաք տըր . . . էկէր պալըգ Քուքամայահագ օլուր իսէմ, Մարն ըրմաղընը կէօքիւրիրիմ.

Լա Ֆուին՝ գահգահա իլէ կիւլէրէք.— Բլաքինին չարապընա պու գատար չօգ սու գօնուլմազ.—տէտի.

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ էօյլէ պիր հալ ու Քամը վէրմէքտէ վէ էօյլէ պիր լիսան գուլլանմագտա իտի քի, էն գուրնազլար պիլէ ալտանասպիւրլէր իտի. պինաէն ալիյ Լա Ֆուին՝ պալըգ ամը արգատաչընըն ևիրմի տէօրթ սաաթ իչինի Քաքիլ իքմիչ պիր մաքինա ֆապրիգասը ամէլէսի օլմատընընա հիչ չիւպհէ իքմէտի.

Գու սաաթէ ամէլէնինի Քամը ու հէյէքի Լա Ֆուինին չօգ խօչընա կիտիյօր իտի.

Սիկարալար իչիլիպ պիքմիչ իտի.

Բասգալ՝ պաղըրարագ.— Հայտէ պագալըմ, արգատաչ, իլէ ևաբըշալըմ . . . —տէտի վէ սալըն իւզէրինէ պաղտաչ օքուրարագ, օլթա իչինէսինէ եէմ Քագտը վէ պալըգ ամընա պաչլատը.

Մէրգուճ սաաթէ ամէլէ՝ պիր պիրի արտը սըրա պիր գաչ կիւզէլ ագ պալըգ Քուքտըղընտա.— Է՛հ, է՛հ, պալըգ եէրիրյօր . . . պագալըմ պարպուննա տա վա՞ր մը . . . —տէտի, վէ օլթա իչինէսինի տէյիքիրիպ եէնիտէն պիր օլթայա եէմ Քագտը, վէ սուլա աքատը.

Բասգալ պու ժուամէլէչի իճրա իքտիկի սըրատա Լա Ֆուին տախ այնը Քէրքիպաքը իճրա իքմէքտէ պուլունըրյօր իտի.

Օ զէվան իքտիսի տէ սուբ սուս տուրտուլար, վէ պալըգլարըն ըրմագ տիսկինտէ եէմ կելիպ պաշ վուրարագ օլթայը օյնաքմալարընա պէգլէտիլէր.

Գիր տէ Բասգալ նակէհան պիր մէմնունիյէքի ահը չէքտիքտէն սօնդրա Լա Ֆուինէ իտիքատէն պիւէնտը ավագ իլէ.— Զանընմ պիրինճի լիքրանըն բարատընը սիզ վէրէճէքսինիզ, արգատաչ.—տէյու պաղըրընճա,

Լա Ֆուին տախ.— Գէն տէ սիզի իչուն էօյլէ զանն իսէրիմ . . . իքի լիքրա պիրլիքտէ իչիլէճէք.—տէտի.

Ֆիլհագիգա հէր իքի տէլիգանը տա այնը պէօյիւքլիքտէ պիրէր պարպուննա պալըղը չէքիյօրլար իտի.

Սախաէ ամէլէ իւէ ֆիլօսոֆ պալըգճը՝ քիպը ու իղզէքը նէֆսէրինէն քահրիք օլընարագ պիր սաաթ քէմալը չէվգ ու խահիշլէ պալըգ ավատըլար.

Հալ պու քի հիչ պիրի տիկէրինէ զալէպէ իքմէչիպ, հէր իքիսինին տէ մուվաֆֆագիյէքի միւսավի իտի.

Հէր իքիսինին տէ իրիճէ տէօրթէր պարպուննա պալըղը վար իտի.

Գիր տէ Նակէհան պալըգ քէսիլիպ Քուքուլմամազա պաչլատը.

Լա Ֆուին.— Բիւլխանիլէր չիւպհէ իքմէչէ պաչլայօրլար . . . Գիր ագ արա վէրմէք իչուն զանընմ Քամմ կիտիպ եէմէք եէչէճէք վագք տըր.— տէտի վէ օլՔասընը սալըն իւզէրինէ գօյտու.

Բասգալ՝ ճէվապէն.— Ձէնա օլմազ . . . պէնիմտէ գարընըմ պայըլըյօր. հէմ տէ էօյլէն օլմուշ տըր.

Տէլիգանըլար րըխթըմըն իւզերինէ չըգտըլար վէ «Բիգգօլօ» մէչհանէսինէ կէթտիլէր։

Լա Ֆուրն.— Էվվէլճէ պիրէր ապսէնթ իչէլի՞մ մի,

Բասգալ.— Մէչհանէյի պիր եուէմուրթա գայկանասը բիլերինճէյէ գատար էլպէթթէ պիրէր քանէ իչէճէյիզ... —ատտիքտչէն սօնդրա, իքի արգատաչ պիր չարտագ ալթընտա օթուրտըլար վէ մէչհանէճէյէ իչկի կէթիրթտիլէր։

Օլթա իլէ պալըգ ավճըլըզը ինանը բէք չարուգ պիրպիրինէ եագլաշտըրըր վէ խալխ տօսթ իտէր։

Պալըգ ավը մէրագլըլարը՝ պիրպիրինէ նագըն պուլընընճա չարուճագ եէկտիկերիսէ քանըզըրլար։

Իչդուս պալըգ ավը մէրագընտան եէքտիկերէ անիսէ քէվէճճիւճ հասըլ օլուր։

Իքի տաաթ սօնդրա պիրպիրինէ տօսթ օլուրլար։

Բասգալ իլէ Լա Ֆուրն իչիւն տէ պէօյլէ օլուգ, պունլար չարուճագ արգատաչ օլուրլար։

Հէմ արսէնթլէրինի իչկյօրլար վէ հէմ գօնուշըյօրլար իտի։

Միւֆեաէմէ պիրթաթ պալըգ ավը իւզերինէ տէվիրան իտուգ, հէր իքիսի տէ պիրպիրինէ պաւըճըլըգտա եէնի պիր ուսթալըգ կյօրէթկյօրլար իտի։

Եուէմուրթա եէմէյի կէլիպ, «բիգգօլօ» չարապընըն պիրինճի լիքրատը տախէ կէթիրիլտի։

Տէլիգանըլըլար իչթիհա իլէ եէմէգը եէմէյէ վէ կըրըլ կըրըլ տա չարապ իչմէյէ պաշլատըլար։

Զօգ սիւրմէյիպ պօշ չիչէլէր՝ մաաներն իւզերինէ տաքէր կիպի տիպիլտիլէր։

Միւքեալէմէ կիտէրէք հըզլաշտը վէ սէպէլէր եիւքսէլտի։

Բասգալ՝ պիրտէն պիրէ.— Գու արա մահճապ, այ այտընկըզը վա՞ր մը տըր.— տէկյու սիւվալ իթտի։

Լա Ֆուրն.— Եօգ տըր, պիր գաշ կիւնլիգ պիլէ այ տօզմուշ տէկյի տիր... կէնճէլէրի զիփիր կիպի գարանըլըգ տըր։

Բասգալ.— Գուրալարտա պիր սաաթալ պուլընապիլի՞ր մի։

Լա Ֆուրն.— Նէ՞ չէյ իչիւն։

Բասգալ.— Էկէր գապուլ իտէր իսէնիզ, կէնճ պալըգ ավընա չըգալըմ. պէն պիր վագիթ կյի պալըգ եուվալարը կյօրէնմէյիմ տիր, պու եուվալար կյոգէթթէ ալըգգլարը եէրտէ տուրույօրլար։

Լա Ֆուրն.— Պէն տէ օ եուվալարը պիփիրիմ. եարըն իչիւն պանա պիր չօգ իրի պալըգ ըսմարլանմըշ օլուրընտան, թէքլիֆինինի գապուլ իտէրիմ։

Բասգալ.— Էյլէ իսէ պիր սաաթալ արայալըմ։

Լա Ֆուրն.— Պօշ չէյ տիր։

Բասգալ.— Նա՞սըլ։

Լա Ֆուրն.— Պէնիմ վար տըր...

Բասգալ.— Վաղ, էօյլէ՞ մի, տիմէք սիգաէթ թագըմ մի՞քէյմէլ տիր... պիր սաանտալ սահիպի օլմագ՝ չօգ կիւզէլ չէյ տիր։

Լա Ֆուրն.— Էհ, տէկյիպէնին եանընտա պաղը քէօհնէ պիր սաանտալ տըր... տէկյուլի պիր չէյ տէկյիլ տիր, լաքին հէնուզ իչէ եարար... կիտէլիմ իրքի գասթէլ րըխթըմըպրը գուրպինէ չիմա աթրալ սաանտալը պաղլայալըմ։

Բասգալ՝ պիր ուսթալըգլա.— Գու իրքի գասթէլ տէտիկինիզ րըխթըմըպր նէ՞րէտէ տիր։

Լա Ֆուրն.— Թա գարշըմըզտա... Մարն ըրմագընըն էօթէ եագասընտա տըր... Օրատա գայալար արասընտա պիրը մէրթաան զիյատէ տէրին չուգուրլար վար տըր... պունլար քիւլլիյէթլի սագան վէ իրի պարպունճա եուվալարը տըրլար...

Բասգալ՝ Լա Ֆուրնին գատէհինի տօլտուրարագ.— Թէմա՜մ... պէն տէ օրատընը սիմէք իսթէյօր իտիմ... Զանընմա կէօրէ պու կէնէ օրատա վագիթ-մըզը գայպ իմէյէճէկիզ...

Լա Ֆուրն.— Էվվէթ... էվվէթ... օրատա էյի իչ կէօրէճէկիզ...

Բասգալ.— Գունը պէն տէ թէէմին իտէրիմ, էյի իչ կէօրէճէկիզ... —տէտի վէ գահգահա իլէ կիւլմէկէ պաշլատը. էկէր պու սըրատա մէրգէմ քիւչանինին գալտինտէն կէչէճի քէշֆի իմէյէք մէսէլին օլաա իտի, պու կիւլմէյէ տէ րէք մէհնուս պիր չէյ օլմագը անլաշըլմաճագ իտի։

Բասգալ՝ իլավէի մէկալ իտէրէք.— Լէ ճանըմ, արգատաչ, պէն սաղլարա ավաէք իտուգ պէրապէր եէմէյէք վէ իչկի կէօթիւրէճէկիմ... Գու էանատէ սիգ տէ կիտիպ սիգին սաանտալը պաղրօնըզ... Կէճէյէ գաատը սաաթլար իւզերինատէ պալըգ ավլարըզ... Գատէհնու պիր ազ եէմէյէ եէյիպ պիր ազ տա չարապ իչտիգաէճն սօնդրա, պէօյիւք իչէ էլ վուրաբուրզ... Եօլընտա տէկյի՞լ մի։

Լա Ֆուրն.— Զանն իտէրիմ եօլընտա տըր։

Բասգալ.— Եէմիմիզ էրէկյիճէ՞ մի տիր։

Լա Ֆուրն.— Պէնիմ տայմա եէտէկյիմ վար տըր։

Բասգալ.— Մարն ըրմագընըն օրթալարընտա սաանտալը պաղլամագ իչիւն սըրըգլարընըզ վա՞ր մը։

Լա Ֆուրն.— Անէլրատն էյիսի վար տըր։

Բասգալ.— Նէ՞ տիր քի։

Լա Ֆուրն.— Իրլէր վէ աղըր թաշլար վար։

Բասգալ.— Էօյլէ իսէ էյի տիր...

Մէչհանէճինին չալար սաաթը պու արա իւչ պուչուգ վուրույօր իտի։

Իքի տէլիգանըլըլար իւչ պուչուգ սաաթ մասատա գալըպ, քիւլլիյէթլի իչկի իչմիչլէր իտի. խուսուսիյլէ ժիւլ Գուլնուա, նամը տիկէր Լա Ֆուրն՝ բէք չօգ իչմիչ իտի, պիրա արգատաչը՝ մէրգուճըն գատէհինի տուբամայրզ տօլտուրըյօր իտի։

Լա Ֆուրն՝ այաղա գալգտըրընտա պաշը տէօնտուկինի փարգ իտուգ կիւլէրէք.— Գու ալէա՜... «բիգգօլօ» չարապը պաշըմըն իչինտէ փըրըլ փըրըլ տէօնիյօր... Գանա էյլէ կէչիյօր քի թախթա պէկիր իւզերինատէյիմ... Գիր չէյ

տէյել տիր · · · պէն քէնտիմի պիւիւրիմ, պէյ տաքիգայա գատար պիր չէյ գալ-
մազ · · · հիսապլարըմըզը Թէմիզլէյէլիմ ։

Բասգալ · — Բարալարը պէն վէրէճէյիմ ։

Լա Ֆուրն · — Եայր · · · խայր · · · պէն պէյլէ չէյ իմԹէմէմ · · ·

Բասգալ · — Սօնդրա ուզլաչըրըզ · · ·

Լա Ֆուրն · — Էյլէ իսէ բէք էյի, օղուր · · ·

Բասգալ · — Սիզ կիտիպ սանտալը կէՔիրինիզ · · ·

Լա Ֆուրն · — Շիմտի կիտէրիմ · · · —տէյիպ պիր ազ սալլանարագ, եէմէք
եէմիքէյէրի չարտագտան տիշարը չըգարը, վէ քէօհնէ սանտալընըն պաղը օղորը
տէյիրմէնէ յօղրու կիՔտի ։

Բասգալ՝ տէօրՔ լիպարալըդ պիր էքմէք, պիր ազ սուճուգ, տէօրՔ լիՔրա
չարաղ, պիր չիչ բաղը վէ գատէհ կէՔիրՔտի, մէսարիֆին քեաֆիֆսինին Թէ-
տէյէ ԻՔտի, վէ ԹէՔիւմաՔը պէրլիգտէ ալարագ սալլարըն իւզէրինէ ավտէՔ
ԻՔտի վէ օրատա քէնտիսինտէն պաչգա քիմսէ պուլընմատը ։

Գալատէ գիքր օլընան տիկէր իքի պալըդ ավճըլարը Բագըմլարընը Թօբլայըզ
կիՔմիչլէր իտի ։

Բասգալ քէնտի քէնտինէ · — Գագալըմ, մատամ քի կալընըզըմ, չու պէնիմ
օյունճաղըմը պիր ազ կէօզտէն կէչիրէյիմ · —տէտի, վէ ճէպինտէն ուսՔուրա կէ-
պի քէսկին աղըզը քիւչիւք պիր չէնիք գամա չըգարըը քի, պունըն սիվրի ուճը՝
Քաչըյանըն պիր եէրինի եարալամատագ իչիւն պիր մանՔար իչինէ ալընմըզ իտի ։

Բասգալ՝ մանՔարը չըգարըգտան սօնդրա, զարիպ պիր Թէպէսսիւմէ Թէք-
րար քէնտի քէնտինէ · — Գու օյունճաղըն իքի հիւնէրի վար · · · հէյ քէսէր, հէյ
տէյէր · · · Ահմագ Լա Ֆուրն էյիլտիկի սըրատա, մէրգուճըն պու վազիյԹին-
տէն իսՔիՔտատ իտէճէյիմ · · · պէյնուհատան Քուրճաճաղըմ, միտալեանընըն պաղը
օլան պաղընը քէսէճէյիմ · · · պու սիլահը տա էյիճէ մէրգուճըն իքի օճուգլարը
արասընա սարկայաճաղըմ · · · պատէհու մէրգուճը սույա իրԹէճէյիմ վէ օ հալատ
հէր իչ պիրԹէճէք տիր · · · —տէտիքտէն վէ մանՔարը եէՆիտէն եէրինէ գէյտըգ-
տան սօնդրա, գատայը Թէքրար ճէպինէ վազ իՔտի ։

Արատատան եարըմ սաաԹ գատար պիր վագԹ կէչտի ։

Օ էանատէ Բասգալ՝ պիր տէլիգանլընընը արգա Քարաֆտան Թէք քիւրէք իչ-
լէՔէրէք բրմագտան աչաղա պիր սանտալ էնտիրմէքտէ պուլընտըղընը կէօրտիւ ։

Գու տէլիգանլը՝ փիւլ Գուընուա նամը տիկէր Լա Ֆուրն օլուպ, Քատատա
իչտիկի իչկիլէրին սէրբինՔիսի՝ պաչընատան հէնուզ տէՔ օլմամըչ իտի ։

Սանտալ՝ ագընՔըտատան սիւրիւքլէնէրէք, քէմալը սիւրաՔլա իւէրիւլմէք-
տէ իտի ։

ՆիհայէՔ մէզգիւր սանտալ՝ սալլարըն գարշըսընա վասըլ օլուտւ ։

Լա Ֆուրն՝ սանտալը պիր սալ սէրկէնինին պաչընա պաղլայարագ · — ԻչՔէ իւ-
չիմիզ օլտու պիՔտի · · · Լաքին, արգատաչ, չարաղ էլան պաչըմը տէօնատիւր-
մէքտէ տիր · · ·

Բասգալ · — Գիր գատէհ գօնճագ իչտիկինիզ կիպի կէչէր · · · բէնք էյի տիր,
պէյն տէ սիզին կիպիչյիմ, չարաղ պանա պիր ազ ֆէնալըգ վէրիր · · ·

Լա Ֆուրն · — Գօնճա՞գ մը տէտինիզ · · · սիղտէ վա՞ր մը տըր ։

Բասգալ · — ԷվվէՔ · · · պիր չիչ իլէ գատէհլէր տախի վար տըր · · ·

Լա Ֆուրն · — Էյլէ իսէ պիր տամլա տօլտուրընըզ պանա · իչչիյիմ տէ չու ֆէ-
նալըղը տէՔ իտէյիմ · · ·

Գատէհլէրինի Քօգա իտուպ իչտիլէր · Լա Ֆուրն՝ պիր գաչ տէՔիա էալէտԹէք-
տէն սօնդրա սալըն իւզէրինտէ սէրիլտի վէ տէրին պիր ույգու չէՔմէյէ պաչլատը ։

Բասգալ՝ մէրգուճըն ույտուտըղընը կէօրէրէք քէնտի քէնտինէ · — էկէր եալը-
նըզ կէճէ օլաա իտի, էկէր պիրի կէլիպ րըԹՔըճըն իւզէրինտէն կէչէրէք պէյնի
կէօրմէյէք Քէկիլիքէպի օլմատա իտի, չունըն իչինի նէ՞ կիւզել պիՔիրիր իտի · · ·
է՛հ, նէ եարալըմ, սապր ու Քահամմիւլ իտՔէր, պիր ազ պէՔէչմէյէք լազըմ տըր
· · · —տէտի վէ պալըդ ավլամաղա պաչլատը իսէ տէ, ագը ֆիքրի պաչգա եէր-
տէ իտի, պաչգա չէյ տիւչիւնյօր իտի ։

Մէրգուճըն նէ տիւչիւնտիկի՝ օգույանլարըմըզա մալիւմ տիր ։

Կիւնէչ՝ տաղլարըն արգասընա պաՔմըզ օլուպ, օրՔալըդ էրէյիճէ գարարմա-
գա պաչլատըղը սըրատա Լա Ֆուրն ույգուսընատան ույանտը ։

Մէրգուճըն պաչը էլան աղըր օլուպ, գարնը տա աճլրգտան պայըրյօր իտի ։

Լա Ֆուրն՝ կէօզէրինի օվալայարագ · — Գու նէ՛ պէ՛, ամմա տա գարանլըդ
պասմըչ հա՛ · · ·

Բասգալ · — ԷվվէՔ · · · կէճէ օլույօր, պէյն տէ չիմտի սիգի ույանտըրաճագ
իտիմ, նա՞ըլըընըզ, քէնտինինի պիր ազ պուլատընը՞զ մը · · ·

Լա Ֆուրն · — Գաչըմ էլան տէյիրմէն կիպի տէօնիւյօր · · ·

Բասգալ · — Գիր չէյ տէյիլ, չիմտի կէչէր ։

Լա Ֆուրն · — Գիր չէյ Քուրճընը՞զ մը ։

Բասգալ · — Գազը ուՓագ ՔէՓէք պալըդլար ։

Լա Ֆուրն · — Գէօյուք պիր չէյ տէյիլ · · · Բէք սուսամըչըմ, տիլիմ տամա-
ղըմա եարըչըյօր · · ·

Բասգալ · — Իչկիմիզ վար տըր · · ·

Լա Ֆուրն · — Շիմտի բագը պիր չէյէ եարամազ ։

Բասգալ · — Գէն սիզէ չարաղ տա վէրիրիմ · · ·

47

Բասգալ՝ պիր չիչ աչըղ պիր գատէհ տօլտուրտը վէ Լա Ֆուրնէ ուզաՔտը ։
Լա Ֆուրն տախի գատէհի պիր սօլուգտա պօչլաՔտը ։

Գունըն իւզէրինէ Բասգալ · — Շիմտի արՔըդ էյի օլտու · · · Քագըմլարըմը-
զը սանտալա գօյալըմ վէ պիւսպիՔիւն գարանլըդ պատմազտան էվվէլ կիտէլիմ
պալըդ ավլայաճաղըմըզ եէրտէ սանտալը պաղլայալըմ · — տէմէսինի միւՔէմագըզ,
էչէա վէ ՔէՔիւմաՔ տէրհալ սանտալա Քաչընտը ։

Բասգալ · — Եէյ եարամագ իչիւն Քօբրաղըմըզ վա՞ր մը տըր ։

Լա Ֆուրն · — ԷվվէՔ, վար տըր ։

Բասգալ · — Էյլէ իսէ հայտէ պագալըմ եօլա տիւչէլիմ · · · —տէյինճէ իքի-

սի պիրտէն սանտալա բաքիպէն, ժիլ Գուլնուանըն Քարիճ իքտիկ եէրէ վարտըլար։

Կէօք պիւսպիւթիւն գարը օլուպ նէ այ վէ նէ եըլտըզ, հիչ պիր չէյ կէօրիւնմէյտիկինտէն, կէնճ զիճիր կիպի գարանլըգ օլույօր իտի։

Իչպու զիճիր գարանլըգըն իչինտէն, գըչըտա Բըճի Գասթէլ պաղչէսինտէքի սըգ աղաճլարըն գարարթըսը պիլէ կիճ հալ ճարգ օլընապիլիյօր իտի։

Սանտալը չիմա իլէ պաղլատըլար։

Լա Ֆուրն։— եէմէկրի աքալըմ. . .

Բասգալ։— Օլուր. . . պատհու պիր ազ եէմէկ եէյէլիմ.—տէտիքտէն սօնղրա հէր իքիսի՝ Մարն ըրմաղընա էրկիճէ եէմ աքտըլար։ Գատհու Քաամ իտուպ էգմէկքէ սուճագ եէտիլէր վէ իւգէրինտէն տէ էրկիճէ չարտալ իչտիլէր։

Գիր եուտուճ գօնեագ՝ չէրէգ եէրինի Քուքտուս, վէ պատհու կիւգլէճ եէմլէր Քագըլմըշ օլան օլքա իչնէլէրի սույա աքըլտը։

Օրքալագ սիւքիւնէք իւգրէ պուլընըյօր իտի։

Մուճիպը տէհլիք օլաճագ տէրէհէտէ տէրին պիր սիւքիւք հիւքմքէրմա օլըյօր իտի։

Համատա հիչ բիւգնէար օլմայըպ եարրագ պիրէ գըմըլտանամայօր իտի։

Եալընըգ ըրնթըմտըրըն տիպինտէ ըրմաղըն գայրքի ագընթը չաղըքընը տիւգլէ իչիտիլիյօր իտի։

Եարմ ատաքտա պիր քէրրէ Քա ուգագտա տէմիր եօլ տիւտիւքտէրի իլէ չըմընթքէր գաքարընն տէմիր չուպուգլար իւգէրինտէ եուվարլանմատընն օէպէրի իչիտիլիյօր վէ պատհու սիւքիւք ու սիւքիւնէք պէրքէքրար հիւքմքէրմա օլըյօր իտի։

Էլհասըլ վագթ վագթ Լա Ֆուրնին նէմ իչիւն Մարն ըրմաղընա աքտըզը պիր Քօրրագ կիւղէնին գայրք եավաչ սէտի իչտիտիլիյօր իտի։

Կէնճ ավճըլըզը բէկ էյի կիքմէյիպ, օլքայա պալըգ կէլմէյօր իտի։

Իքի արգատաչ՝ պալըգ Քուքտատագսըզը՝ օլքա էլտէ՝ ուգուն միւտտէք պէքլէմէքտէ օլաբգլարընտան, ճանլարը սըգըլմամագ իչիւն վիրա իչնի իչմէքտէ վէ եախօա տատա տօղրուսը անղէրտէն պիրի չագրպ տուրմագտա իտի, դիրա Բասգալ Սօնիէ՝ գարանլըգտան պիլիսքիճատէ գատհնինի տօլտուրմագսըզը կէօյա իչիյօր կիպի կէօսքէրմէքտէ իտի։

Ժիլ Գուլնուա իսէ պիլաքիա կըրըլ կըրըլ իչմէքլէ պէրապէր, կէնճ բէկ սէրին օլաբգընտան զանկըր զանկըր տա Քիքրէյօր իտի։

Գինատէն ալէչ մէրգուճ տէլիգանը՝ ըսընմագ իչիւն բադը չիչէնինի խաքէտի, անտէն պիր խայլի իչտի վէ նինէ պալըգ ավտամալա պաչատը խէ տէ, պաչը եավաչ եավաչ տէօնիպ, իւգէրինէ պիր ույուչգուգ կէլմէքտէ, գիհնի գարըչմագտա վէ ույգու պատագտա իտի։

Մէրգուճըն եանընտան օքուրմըշ օլուպ կէօգէրի տէ գարանլըգա պալըմըշ օլան Բասգալ՝ Լա Ֆուրնին պաչը՝ էօնիէնէ տօղրու սարգըլարընը վէ քէնտինի տէ արգայա տօղրու կէրիչտիկինի կէօրտիս։

Գու սըրատա մէրգուճըն պիր տէ նիւքսէք պիր սէպէ խըրլատագա պաչլատըղը իչտիտիլինճէ, տէրին պիր ույգույա տալըրընը անղաշըլմը։

Գօնէք տը Թօնէրիէօնին սատըգ սըր քէտքիպի վահչիյանէ պիր սուրէքտէ կիւլիւմսէտի, էլինտէքի օլքայը սույա աքտը, պատհնու ճէպինտէն ուճագ գամայը չըգարըպ ուճունտաքի մանքարը Մարն ըրմաղընա իւգա էլչէտի վէ օրքալընը տիկնէտի։

Ժիլ Գուլնուա՝ խըրլատասընտա ատվամ իտիյօր իտի։

Բասգալ՝ պիր չօգ իհթիյաքը հարէքէքլէրէ սօղ էլինի Լա Ֆուրնին պայնը իլէ կէօտիչի արատընա գայտըրարը վէ մուտալհանըն պաղը օլան իրինի Քուքտը։

Գուրը եաքարընը սրրատա սատ էյիլէ Քուքտագտա օլտընը սիլահը տաճի քուչտագտա օլան Լա Ֆուրնին իքի օմուգպարը արատընա սօգտու վէրտի։

Գամա՝ պիր մուգամէմէքէ Թէսատիճ իքտի։

Սիլահըն սիվրի ուճը՝ ճամ կիպի գըրըլտը, լաքին սիլահըն ատմիրի՝ Քէնէ խայլիճէ պաքմըշ իտի։

Գէօյլէճէ Լա Ֆուրն ույգուտան ույանըպ եէրինատէն սըչրատը, վէ նիտա խուրէք վէ եախօա ուլուչարագ էլէրիյլէ Բասգալըն բատպալարընա Քուքտունտը, վէ պօղուչմագ իչիւն այագը գալգմագ իսքէտի։

Լաքին այաղը գայըպ Քէքէրմէքէր կէլէրէք միւմգունէսինի զայպ իքտի, վէ էյան միտալհանըն իրինի Քուքմագտա վէ պու իրի քէնտիպէ չէքէրէք քէնտիսինէ նիմ պօղմագտա օլան Բասգալ իլէ պէրապէր սանտալըն քէնտը իւգէրինէ սիւչտիւ։

Գու իքի ատամըն պաղրըտըը պիրտէն պիրէ Քատաքա կիւլիպ չիտատքէլէ քէնտատա չարրատըղընտա, քէօհնէ սանտալ չաքըրտայըպ պիր Քատաքա էյիլէրէք իչինէ տու տօղրու վէ պօղուչտանըրըն իքիսի պիրտէն Մարն ըրմաղընա եուվարլանտը։

Գիքքիւն պու չէյլէր՝ նայլ իհտիկիմիզ վագթ գատար պիրէ սիւրմէմիզ տիր։

Բասգալ՝ ղայրք ուսքա պիր եիւգէն վէ բէկ մահիր պիր տալկըճ իտի իսէ տէ, պունը եարմագ իչիւն ալնինգէ կիրմէկէ մախտուս Քագըմ չարտի իտի։

Հալ պու քի իւգէրինտէքի յուպալար ըսլանըպ, գըմըլտանմատընա մէչտան վէրմէմէքտէ օլտընը կիպի, պիր տէ եալընըգ պիր էյինի գուլլանատիրմէքտէ օլտըղընտան, սույըն տիպինէ կիտիպ պօղուչմագտան գօրգույօր իտի։

Գիր արա չիտատքէլէ սիլքինիպ, սօղ էյիլէ Քուքմագտա օլտընը իրի գօրարտը, միտալհայը Քուքուպ տիրէլրինին պատընա պտը, վէ պու մէկգիի միւպարէգտէն չէքիլիպ ևըրագտանարագ, պիր տէ սօղուգ արագ իչիւն սույըն եիւգինէ չըգըպ պիր Քատաքա բարչատը կիպի օրատա տուրատա, գիրա հէմ սօղուղը քէսիլմէմիշ վէ հէմ մէճալ ու Քագաքը գալմամըշ իտի։

Ագընթը՝ մէրգուճը տէրիան սիւրիւպ կէօքիւրմէքտէ իտի իսէ տէ, պայկընըղը բէկ ագ սիւրտիւ։ Գըչը քէնտինէ բէկ եագը իտի։ Գիր գալ գուլամ տատա գօլ տէքընճա գըչըչա վարտը վէ գալգըպ սագատա տուրատագ, գարանլըգըն իչինէ պագընտը վէ օրքալընը տիկնէտի իսէ տէ, նէ պիր չէյ կէօրտիս վէ նէ տէ պիր չէյ իչքտի։

Գունըն իւգէրինէ ըրնթըմա չըգըպ մէտալհայը ճէպինէ գօյտու վէ պալըգ ատանտալընըն պաղլանմըշ օլտընը մահալէ տօղրու կիքտի իսէ տէ, սանտալ օրատա պուլընմայըպ պաքմըշ նատէտիտ օլմուչ իտի։

Բասգալ եէնիտէն օրթալըզը տիյնէօք։

Էվվէլքի կիսի սիւքիւթ ու սիւքիւնէք Քէմամըչյա հիւքմֆէրմա պուլընըյօր իսի։

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ.— Հայտէ պագալըմ, հէր չէյ օլտու պիթտի... Շիմտի եիւրիւմէլի, հէմ ատ ածէլէ եիւրիւմէլի... Զանկըր զանկըր Քիթիբէյօրըմ... տիլէրիմ պիրպիրինէ չարբըյօր... Գուրտաան վէնտէն օրմանընա իչ չէրեէք սաաթտան անճագ կիտէպիլիրիմ... Է՛հ, նէ եարայըմ, եիւրիւսէմ ըսընըրըմ... —տէտի, վէ Շարանթօն քէօրրիւսինէ վէ օրտտան տա վէնտէն օրմանընա վասըլ օլմագ իչիւն պոյընա Թաագիպ իտէճկի գանալ եօլընա տօղրու եիւրիւմէկ պաշլատը։

Գու սըրատա սաաթ կէճէ եարըսընը վուրտու։

Բասգալ՝ եօլտա քիմսէյէ Քէսատուֆ իմմէյէճկինէ հէման էմին հիսի կէօրիւնէյօր իսի։

Էրմաղըն ըրխթըմը իւզէրինտէ օն մէթրօ գատար պիր մէսաֆէ գաթ իտէր իթմէգ պիրտէն պիրէ տուրտու, պիրա ըրխթըմընը աչաղասընտան, ըրմագ Թարաֆընտան գուլաղընա պիր սէս կէլմէյ իսի։

Գիր ազ տուրտուրգտան սօնդրա Բասգալ՝ քէնտի գաննընճա սէս նէրէյտէն կէլմէյօր իսի իսէ օ նէրին իւսթիւնէ գատար իլէրլէտի, վէ օրթալըզը տիյնէյէրէգ տէօրթ Թարաֆընա պագընտը։

Կէճէ գար գարանլըգ օլտու, ըրխթըմ տա եիւքսէք օլտըղընտան, հէյ պիր չէյ Ֆարգ ու Քէչխես օլընամայօր իսի։

Օ արա Քէգբար գամըչլըգտար իչինտէ սուրտն տալկալանմասը սէսի իչիտիլիպ, պատէհտու պու սէս եինէ քէսիլտի։

Բասգալ՝ էյինճէ միւսթէրիհ օլարագ քէնտի քէնտինէ.— Գու պիր սու սըմասըը վէ եախատ սու Ֆարչէչէրի օլմազը տըրլար, պալըգ գօվալայօրլար... —տէտի, վէ Քէգբար ածէլէ եիւրիւմէյէ պաշլայըգ, գարանլըղընը իչինտէ զայգ օլտու։

Եարըմ սաաթ սիւրմէզտէն Շարանթօն քէօրրիւսինէ վասըլ օլտու, անտէն էօթէյէ պիր չէրեէք սաաթտան բուպալարընը սագլամըչ օլտըղը օրմանա տաւխուլ իտէպիլիր իսի։

Բասգալ պիր գաթ տահա ածէլէ եիւրիւմէյէ պաշլատը, պիրա հէր նէ գատար բէգ չօգ հարէքէթ իտէյօր իսի իսէ տէ, ըսլագ բուպասընընը ալթընտա ըսընամայօր իսի։

Էչհասըլ օրմանա միւվասէլէթ իտուգ, էլպիսէսինի սագլատըղը եէրէ գատար կիթտի վէ պօղչասընը պիթթագ օրտտա պուլուգ, օն տագիգա սօնդրա պաշտան այտա գատար բուպասընը տէյիլմիչ օլտըղը հալտէ, ըսլագ էլպիսէսինի օրտյա Քէրթ իլէ օրմանտան տիչարը չըգտը, Տօմէննիլ ճատտէսինէ տօղրու կիթտի, Սէն Մանտէտէն կէլմէյճէտէ օլան պիր արապա պուլուտու վէ մէղքիւր արապտյա րաքիպէն Միրօմէնիլ սօգաղընընն ազընա գատար չէքմէսինի արապաճըյա էմր իթտի։

Օրտտան Բասգալ եիւրիւյէրէթ սահթէ տօգթօր Թոմսընընն գօնաղընա ագիմէթլէ, քէնտի օտասընա չըգտը վէ իսթիրահաթ իթմէգ իչիւն եաթաղընա կիրտի։

Գրագալըմ Բասգալը ույույա տուրտուն վէ պիգ մէրգուսընն՝ Բըթի Դաթէյէ

ըրխթըմընտան միճֆարէդաթընտա իչիթմիչ օլտըղը վէ օ հիվարլատտա քիւլհէյէթ իւգրէ պուլընտան սու սամարը վէ եա սու Ֆարկէլէրինէ աթթ հէյէմիչ պուլընտըղը սէսէ ավազէթ վէ նագլը քէլամ իտէլիմ։

Բասգալ՝ պու զաննընտա եանըլըյօր իսի։

Մէղքիւր սէսին պագտա պիր սէպէպի օլուգ, էկէր Բասգալ Քէճէսիսաթը վագըսաընը տահա պյատէ իւլէրի կէօթիւրմիչ օլսա վէ կէճէ բէգ օ գատար գարանլըգ օլմատա իսի, պու սէպէպ՝ մէրգուսը բէգ պյատէ տիւշարը իսէվթ ու տէհչէթ իսէճէգ իսի։

Էկէր ճիւղի պիր այ այտընլըղը օլսա իսի, զայէթ եօրկուն պիր ատամըն Մարն ըրմագը ագընթըսընա գարըլմամագ իչիւն գըշըտաաքի սագլըգ վէ գամըչլըգլարա Քուքունմագա չալըշտըղընը Բասգալ կէօրէպիլիճէգ իսի։

Սագընթըտան գուրթուլմագա սամաշան պու ատամ՝ տօսթուտըղ էա Ֆուրն իսի։

Էա Ֆուրն՝ օրթընտան եարալանմըչ վէ ըրմագտա նիմ պօղուլմըչ վէ սանատալըն քէնարընա վէ անտէն ըրմաղըն իչինէ տիւշմէսէյէ խուրտուխաչ օլմուչ օլտըղը հալտէ եինէ պէրհայաթ օլարագ, քէնտիսինտէ հէչ էօյճէյէգ եիւգ սուրաթ կէօրիւնմէյօր իսի։

Մէրգուսը սույա տիւշինճէ, իչտու պանկօ քէնտիսինէ էյի կէլիպ սէրթօչըգտան էյէր պիրէ գամմամըչ իսի։

Մխաալանընն իրի պօղնընա սարըլմըչ օլտըղընտան, սըգը սըղը պօղաղընը սըգմագտա վէ տէհչէթի պիր սուրէթտէ նէֆէսինի քէմէքտէ օլտըղը կիպի, իքի օմուզպարընն արաբնտաքի եարա տահի բէգ Քէնա ածըմագտա վէ լաքին պու ըզարըսալարտան ագընը չարբըմամագտա իսի։

Էա Ֆուրն՝ չէվիք, սաղտամ վիճճատը, էզա ու հէֆթայա տօյանըր վէ Բասգալ կիպի ուսթա պիր եիւղէն օլտըղընտան, պու Քէհրիքէ վէ տուզագտան եագայը գուրթարմագա քէնտի քէնտինէ էէմին իթտի։

Քէնտինէճէ չալըշըլաճագ էն պիրինճի չէյ՝ խաամի Թարաֆընտան պօղուլմամագ իչիւն քէնտիյի անըն էյինտէն գուրթարմագ մատտէսի օլտըղընտան, եիւզէմէտիկի հալտէ խթէր քէնտի քէնտինէ պօղուլըրն խթէր սաղ գալըն տիյէրէք Բասգալըն բուպալարընը գօյվէրտի, վէ ուզագա կիթմէկ իչիւն այտընը չիտտէքէ սույա վուրտու։

Թամ պու սըրատա ժագ Լակարտըն արգատաշը՝ էա Ֆուրնին միտալեասընըն պագը օլտըղը իրի գօրարմագ իչիւն չիտտէքէ սիլքինիյօր իսի։

Իր գօրտու։

Գուրն իւզէրինէ տէլիգանը պալըգ ավճըսը՝ արթըգ խթէտիկի կիպի գըմըլտանատպիլմէկ պաշլատը։

Գիր տագիգաճըգ չալըրարագ ադաճըգ սու եուխտը իսէ տէ, պու գատարճըգ պիր չէյ իլէ ըրմաղըն տիպինէ կիտէճէք ատամտարտան տէյիլ իսի։

Տէրագագ նէֆէսընի Քուքուտ քէնտի քէնտինի ագընթըյա պրագտը վէ պատէհտու քէնտիկի Քուքարագ գըշըտան բէգ չօգ ուզագա կիթմէմէյէ պագտը։

Անճագ պիր գաչ տագիգա սօնդրա, իւզէրինէ պէօյիւք պիր տէրմանօըզըգ

կէտի, զիրա բէք չօգ գան զայգ իթմէքտէ վէ եարասըներն աղբըսը բէյտէրլէյ քէսալը չիտտէք էլլէմէքտէ վէ նէֆէսի քէ«իլմէքտէ իսի։

Զօգ սիւրմէյիպ իւզէրինէ պիր պայճնլըգ կէլմէսի՝ իճթիմալտէն պահա տէյիլ իսի։ պինայէն ալէյհ պիր ան էվվէլ գըլըգը պուլմասը էհէմմ ու էլզէմ իսի։

Էրէյինէ եիւպիւքտէն ասնղրա տուրուպ այաղները աչագա սարգըճագտա այաղը եէրլ տէյտի վէ սու չէնէսինէ գահար կէլտի։ Գու հալտէ գըլըտան էն չօղը իքի մէթրօ ուզագ պուլընաղընան, գըլըտա պուլընան սապլըգ վէ գամըլըգլարա վասըլ օլմագ իչին այագլա եիւրիւտիւ։

Օրատա տուրուպ պիր ագ ասլուգ ալտըգտա, պայընըն իւսթիւնտէ պիրահէն պիրէ պիր այագ սէսի իչթիտի։

Եիւքսէք բրնթըմ՝ պիր ատամըն այագ սէսկիլէ էօթիւյօր իսի։

Գիր տէ նահչհան սէս քէսիլտի։

Բահագ՝ օրճալըղը տինչնէմէք իչիւն օ արա տուրմուշ իսի։

Գատչհու այագ սէսի էչնիտէն իչիտիլիպ, կիահէրէք ագալտը վէ Նիհայէթ պիւսպիւթիւն իչիտիլմէգ օլտու։

Լա Ֆաուն՝ քէնտի քէնտինէ։— Հայտուտ մաքինէսի իշճիսի օլմալը տըր։ պէնիմ էօլմիւշ զանն իտէրէք գաչըյօր։ Ահ, էտէպսիզ հէրիֆ։ քէնտիտէնէ պէն նէ՞ եարմըշ իսիմ։ —տիյէրէք աղըր աղըր վէ կիճ հալ իչէ րբնթըմտան եօգաբը չըգտը վէ րբնթըմընն եօգաբըսընա վարընճա, Թագաթը քէսիլիպ եէչիլիկէն իւզէրինէ տիւշտիւ սէրիլտի։

Մէրգուճ պալըգ ավճրսը՝ իւչիյէրէք զանկըր զանկըր Քիթրէմէքտէ իսի։

Կէճէնին սէրին բրուզկեաբը՝ մէրգուճընն բոլագ բուպալարընա տօգանաբգճա, զանն իտէրսին վիճուաընա պուզ գայօրար իսի։

Զավալընըն բուպասը զաթէն պիր կէօմլէք իչէ պիր բանթալօնատն իպարէթ օլուպ, լաքին պէօյլէ օլմասը քէնտիսի իչիւն խայրը օլմուշ տըր, զիրա էկէր բուպասը՝ զիյատէ ազըր օլաս իսի, սուլըն տիպինէ կիտիպ պօղուլմագ Քէչիլքէսի տահա պէօյիւք օլուր իսի։

Լա Ֆաուն՝ քէնտի քէնտինէ։— Գէօյլէ տուրմագ օլմայաճագ։ կիտէյիմ գուլիպէմատ իւսթիւտի տէյիշէյիմ։ սօնղրա իսթէտիկիմ կիպի տիւշինիրիմ։ էվվէթ, պէօյլէ եարայըմ, լաքին գուլիպէյէ վարմագ իչիւն եիւրիւմէգ լազըմ տըր, պէնիմ իսէ եիւրիւմէյէ հիչ մէճալիմ եօգ տըր, պիր սինէք պիրէ պէնի էէրլ տէվիրէպիլիր։ Վայ աքսի չէյթան վա՛յ, իքի օժուղըմըն արա էէրլ բէք ազըրյօր։ աղըր պիր մուշտա էէմիշ օլմալըյըմ։ —տէտի։

Վագըա եարասը բէք Փէնա ազրյօր իսի իսէ տէ, պիր ագ կիւճճէյնէ այագա գալտըը, վէ Քիթրէյէրէք՝ Մարն ըրմազընըն Իբքի Դասքէլ գօնազընա տօղրու ուէօնէն գօլ պօյընտաքի եօլը Թուքտու։ Գատչհու օօյա սարըպ, մաղիւմիմիզ օլան լօգանճանըն պուլընտըզը տտա իյէ գարա արասընտաքի կէչիտտէն կէչտի, վէ չամ Թահճասընտան եարըլմըշ քիչիճը պիր գուլիպէյինին գարուսընը աչտը։

Մէրգուճ պալըգճը՝ օրատա բուպասընը տէյիճիրէրէք էօքի պիր զաքիճէ բանթալօն վէ պիր եուն կէօմլէք վէ պիր գուգուլճէթալը եազմուրլըգ կիյինիպ, գուլիպէնին պիր քէօչէսինէ էըղըը օլան գուրու օճ իւղէրինէ եաքարագ, սիւշիւնմէյէ պաչլատը։

Մէրգուճ՝ պօյընտաքի միտալեասընըն չալընմըչ օլտըղընը կէօրիւնճէ, զիհնի աչըլարագ խաքրընա պիր չէյ կէլտի։

Լա Ֆաուն՝ քէնտի քէնտինէ։— Օ բէգիլ հէրիֆին մէքտաբ պու իմիչ։ լաքին պէնի Թանըմամազընա վուրույօր իսի, պունը նա՞սըլ պիլիյօր իմիչ։ Ամէտ Տիւվէրնուա իլէ տիլպէր Վիրժինի տահի գաքէլ օլընըպ, Տիւվէրնուանըն մէրգուճէ գըզ իւզէրինէ պուլընան միտալեասը զայպ ու նասէհտտա օլտըղը՝ խաքրըմա կէլմյօր։ Գու չէյլէր հէր զարիպ տիր, եաճաա ասլա զարիպ տէյիլ տիր։

«Օ խային հէրիֆին սըրքըմա վուրտընընը՝ եուճմուշ զանն իտէյօր իսի իսէմ տէ, պու զաննըմ եանլըչ օլուպ, սըրքըմա չէքիճէչ վուրմուչ, վէ լաքին պու չէքիճ արգամա տօղրու կիթմիչ օլան միտալեամա բասթ կէչէրէք հըզը քէսիլիպ պէնի էօլտուրէճէմիչ տիր։

«Գու հալտէ միտալեանըն պանա պիր էլլիկի տօգանընըչ սայըլըր։ էկէր օ օլմազսա իսի, պէնիմ տէ իչիմ պիթմիչ օլուր իսի։ էօթէքի տիւնեայա կիթմիչ օլուր իսիմ։

«Լաքին չու չարգընը հէրիֆ ճամապա քի՞մ տիր։ նէ՞րէտէն կէլտի վէ նէ՞ իսթէյօր։

«Եարընը կիտէյիմ մուքլագա գօմիսէրի պուլսյըմ։»

48

Լա Ֆաուն՝ պէօյլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնտիկի սըրատա պիրէ պիրէ սիւքիւթ իտէրէք եէնիտէն սիւշիւնմէկէ պաչլատը։

Գիր ագ սօնղրա Լա Ֆաուն քէնտի քէնտինէ։— Քէչիքէչէրի գօմիսէրէ հիքայէյ իտէճէք օլուր իսէմ, պահա նէ՞ ճէվապ վէրէճէք տիր։ Ամէն իչմիչ, քէօր սէրհօչ օլմուշ վէ հիչ Թանըմամագընը պիր ատամա բասթ կէլիպ անընըա Քէչիքէսիպճէ ահպապալըգ իթմիչսին։ Նիպամէն մէմնու օլտըղը հալտէ կէճէ պալըգ ավրնա չրգարագ գանուճա մուղայիր հարէքէթաէ պուլընմըչտըր։ պիր Թարաֆտան ահմագլըգ իթմիչ իսէն տէ, տինկէր Թարաֆտան տա պալըգ ավը խըրսըզլըղը իթտիրկին իչուն Թահճը Քէվգիճէ ալընմալըսընը տինչճէկկինէ հիչ չիւպհէ եօգ տըր։

«Գուճնուան մատտա, պէնի սուչա աքան օ չարգընը հէրիֆի նա՞սըլ Թաբիճ իթմէկի։

«Կէօչա պէնիմ կիպի մաքինաճը տըր։ պաճնուան պաչգա պիր չէյինի պիլմէմէչքէտտը՝ չօգ ատտամա պէնգէր։ լաքին բասթ կէլճէէք օլսամ, անիտէ Թանըրըմ, օ հալտէ իչի պիթիճ տիր։ Շիմտիքի հալտէ, կէօչա էօլմիչիմ կիպի հիչ սէս չըգտարմայըպ քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէմէճէք տահա ալճա տըր։ Ածճաք չու հայտուտ՝ Ալլահ վէրէ օլճա իյնէլէրիտիլ տահատտըրմը պուլպ կէօթիւրմիչ օլմասա, զիրա օ հալտէ հալիմ պիւսպիւթիւն եաման օլուր։ Միտալեամ եօգ տըր։ էկէր գօնի տը Թօնէրիճօճին վասիյէթնամէսի պուլընճագ օլուր իսէ, վասիյէթ իտիլէն մէպլաղտան հիսէմի ալմագ իչուն նէ՞ կէօսթէրմէճիմ։

«Վա՛յ աքսի չէլքան վա՛յ, բէք եւչիյօր վէ Քիրիւ Քիրիւ Քիրէյօրմ . . . պունտան մատտա սըրքըմ տա բէք ֆէնա ազրըյօր.»

Ֆիլհագիգա Լա Ֆուին բէյտէրբէյ տահա պիյատէ Քիրէմվէգտէ վէ հարատը տէհվէլքի սուրէքտէ աճըմագտա խոր.

Միւգքին օլտըղը գատար գուրտ օքլարըմ էօրքիւնիւզ, պիր տէ չօգ սիւրմէյիզ իւզերինէ չէտիս պիր նէօվոլէք կէլէրէք աքէչ կիսի ըսընտը.

Լա Ֆուին՝ նհհայէք ույուժատա մուվաֆֆագ օլսուդ, լաքին իչտու ույգուսընտա մէնհուս բույալար կէօրտիւ.

Սատահ ալաֆրանկա սատաք տօգուդ բատտէլէրինէ Լա Ֆուին՝ ույգուսընտան ույանըդ, Քէքմիդ ազատը օտուն կիսի օլմուշ վէ սըրքըմնտաքի ազրըտը տա հիշ ազալմամըշ խոր.

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ.— Շու սըրքըմտա նէ օլտըղընը անլատալը, պազարտա նէ՞ սիր . . . —ատխքտէն ատնդրա, իւսքիւնիւ պաշընը պիր ազ Քէչմիզէյիզ, Գրէքէյլէտ պիր էֆգանը տիւքքէնընընա կիքտի.

Օրատտա մէրդուժ պաղդ ավէրտը՝ էսքի եազմուրըղընը վէ եուն կէօմէյինի շըգարըդ, գուր գուրտ օժուզաղրընը կէօսքէրտիքտէ,

Էֆգանը՝ պաղրարադ.— Գունտա պիր պուչագ եարատը կէօրիւնիյօ՞ր,

Լա Ֆուին.— Եայր, տէյիլ սիր . . .

Էֆգանը.— Էօյլէ իսէ նէ՞ սիր պու,

Լա Ֆուին.— Սըրքի իւսքիւ սանտալըմընը քէնտրընա սիւչմիւժ . . .

Էֆգանը.— Շիմտի անլաշըլըը.

Լա Ֆուին.— Պու եարա պանա պիր ֆէնտաղդ վէրիր մի,

Էֆգանը.— Եա՛յր, հիչ պիր վագք . . . Պու եարա վագըտա ազրըր, լաքին դըրդ սէքիզ սատաք զարֆընտա էյի օլուր.—ատխքտէն ատնդրա, քէտտիմի իսքիտտի օլմագ իւզրէ եարատը ազօօղը սուլարըտա կըղատը, վէ նէհիտէն պագտըրմագ իւզրէ ագչամ քէչքըտր կէլմէյինի մէրդուժա քէնտիհէ իքտի.

Լա Ֆուին բարատընը վէրիպ էֆգանհանէմէն սիչարը չըգտը.

Գիշարէնին ազրըտը շիմտի պիր ազ քէսիլմիշ օլտըղընտան, սիւկիհանէմ ևիւրիւյէրէք, իւք ագչամը ազ գալըտն էօլէհէկի մահալէ տօգրու կիքտի.

Օրատտա բէք ատրին օլմայան պէրագ սուլըն ալքընտա սանտալընը վէ հաքքա օլքա վէ սահր պաղդ քագըմլարընը տահի կէօրէրէք գիյատէմէյէ սէվինտի վէ քէնտի քէնտինէ.— Հայտէ պագալըմ, պու սանտալը սուսան չըգարմագ պիր շէյ տէյիլ տիր· լաքին չիմտի գալընը . . . —ատխ, վէ պէրագտը տատտագքի յագանքտայա կիքտի, վէ հարատը հագգընտա էֆգանըյա նէ նագդ իքտիրէ իսի իսէ օրատտա տա այնը հէքեայէյի քէէքրար իքտի.

Լօգանքտաճը՝ պաղը լաքիքիէյէր սէօյլէյէրէք մէրդուժա էյլէնտի.

Լա Ֆուին՝ տիւլէրինին ուճըյէ կիւլմէքտէ վէ իւէրտաճէ տէսդ իտէնէկի ընքիգատընը տիւչիւնմէքտէ խոր.

Բատդալ Սօնիէ տահի՝ ժիւլ Գուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին կիսի եորուլուդ քագաքը գալմամըշ օլտըղընտան, ույգուսընտան կէճ ույանմըշ խոր.

Ույանըր ույանմագ եաքաղընտան գալգըդ կիքտի ժագ Լակարտը պուլտու

վէ շաղրըդը միտալեայը մէրդուժա քէսլիմ իքտի· լաքին պու միտալեա՝ վատիքէնամէյինին մուամմատընը անլամագ իչին քէրքիպ ու քանղիմի լազըմ կէլէն իշ ժահուա իպարէյինէ պէհէրինէ եալընդը պիր քէլիմէ զամմ ու իլավէ իքմէյէտ խոր.

Ատն միտալեայար էքսիք օլուպ մէդքիւր իպարէյէր իքմալ խոիէմէմվէ օլտըղընտան, մուամմա հէնուզ անլաշըլամայար վէ կիղի գալըյար խոր.

Ժագ՝ կիւլիւմէհէրէք Բատդալա խիթապէն.— Գըյըդլարընը քէտտիկին իշիւ կէնճ կէօրիւնիյօրսըն . . . զանն իտէրսին եէնի եէքմէ պիր տէլիգանլըսըն . . .

Բատդալ.— Գու սայէտ ձինէվրատա Մատամպէլ Մարթ Գէրքիէ իլէ ահպաղլըդ բէյտա իտէճէյիմ.

Ժագ.— Նէ՞ վագք եալա չըգաճագսըն.

Բատդալ.— Գու ազչամ սատաք սէքիզտէ պիր սիւրաք գաճարը վար տըր, ծնա բաքիպ օլուպ հարէքէք իտէճէյիմ . . .

Ֆիլհագիգա Բատդալ Սօնիէ՝ պաղը մալիւմաթլա պէրապէր պիր Քագըմ տա էվրագ վէ պիր մըդտար մէպլաղը ախղ իտէրէք, ազչամ սատաք սէքիզտէ տէմիր եալ գաճարընա բաքիպէն Մագօն վէ Քիւլօզ նամ մահալլէրի միւրաբր իլէ էրքէկի կիւնիւ սատագհլարըն սատաք օն պուչագտա ձինէվրայա մի վատէլէք իքտի.

Գօնք տը Թօնէրիէօնին սատդգ տըր քէճաքիսի՝ ՕՔէլ տէ Գէրկ, ՕՔէլ տիւ Լագ, ՕՔէլ տը լա Գուտօն կիսի պէօյիւք օքէլլէրտէն պիրինէ էնէհէք եէրտէ տէօրտիւնճի սրնըքտատո խան կիսի պիր օքէլէ էնտի, վէ քէնտիսինին պիր եալընը քիւճմար օլտըղընը պիլդիյան պունա տատիր էվրագ տատիի իրտի իքտի.

Բատդալ՝ մէդքիւր օքէլտէ իչքահնը պիր եէմէք եէտիքտէն սօնդրա Լօգան եալընը եախօտա ոգագղընը քագիճի պտըր, վէ եատնըմայաճագղընա էմին օլտըգ, մէրդուժ կէնճ գըզընն վալիտէսինին իգամէք իքտիդի՝ գօնք տը Թօնէրիէօնին վատիչէքնամէյինէ պէյտան ու քագին իտիմիշ օլտն Լօգան ոգագտա ուզրու կիքտի.

Լօգան եալը եախօտա ոգագղը՝ ձինէվրա չէհրինին՝ չըմէնագիչէր իլէ Իտն նէհրինէն Լէմանատան խուրուճ իքտիդի մէվգի արատընտագի գըյամըրտատա մէվճուտ օլուպ, սքատաճնտա գաճարատան էնիտիքտէ Լօգան ոգագղընա չըգըյըր.

Մէդքիւր ոգագղըն հէր իքէ քագաքիքտա պիր քիլոմէթրո մէսաֆէյէ գատար պօյընա խանէյէր եարըյմըշ օլուպ, պու եալ՝ ձինէվրա կէօրիւնին տիւքքիւչա սահիլլէրի պօյընատա Լօգանա ուզրու իտիքտէ պուլընըյօր.

Բատդալ մէդքիւր ոգագտա տահիլ օլտու.

Մարթ Գէրքիէնին նամէչրու վալիտէսի Բէհրին Գէրքիէ՝ միքէվվիֆա գօնքըն վատիչէքնամէսի ահքատմընտա 19 նամէրօլը խանէյէ իգամէք իքտիդի օլաճագտը.

Գու նամէրօլը խանէ՝ ոտմ քագտան մատաէ օլուպ, պէօյիւք վէ կիւչէ պիր խանէ իտի վէ օն օն իքի ատնէյիք եարըյմըշ կէօրիւնիյօր իտի.

Մէդքիւր խանէյին քահքընտա պուլընան տիւքքէնանլարըն պիրի պագդալ վէ տիկէրի մանիֆաքտուրատը տիւքքէնանը իտի.

Բատդալ՝ քէնտի քէնտինէ.— Կէօրիւնիյէ նագարէն պէն անլէրի պուրատտա պուլաճագրմ . . . Էվվէլճա ախղը մալիւմաթ իտէյիմ.—տիկէրէք, իքի տիւքքէնանըն արատընտա պուլընան արատըղա տուբուռ իքտի քի, անըն նհհայէքինէ եոգարքի գաքէտրա չըգըլան նէյտիճման պալայար իտի.

Ժագ Լակարաբն արգասաչը՝ մէգքիւր խանէնին գարուսընա միւրաճաաթ իմ-մէք քէսամվուրընաս պուլընդ, լաքին ձինէվրաաս պագը միւսթէճելարտան մաաս խանէ գարուճրսը պուլընմասրդնը պիւմէյոր, նախօտ ունաւթմդ պուլ-նըյոր իսի, վիրա Բասգալ Մաճիէ՝ Ջուխյցէրիսը կէօրմիչ աւտամ խի։

Բասգալ՝ օրաաս պիր գարուճը գուլիպէսի պուլընմասրդնը բէյ իւլ այն կէօ-րէրէք քէնան քէնանէկ։— Վայ աքսի չէյթա՜ն, պու ֆէնա՜։ . . Լաքին իհթի-մալ քի տիւքքեանճրյար պանա իթաի մալիւմաթ խէպիլէճէքլէր տիր . . .—տի-յէրէք, պագգալ տիւքքեանճրնտան իչէրի կիրտի։

Մէրգուզ՝ գարուտան իչէրի կիրինճէ, գարշըսրնա պիր գարը կէլտի։

Բասգալ՝ քէնան քէնանինէկ։— Գասրն գըսմը պոչ պոդգ օլուր· պու գարը տա էլպէթթէ հէր իսթէտիկիմ մալիւմաթը մալդմինաճինէյ իթա խէճէք տիր· —տէտի։

Գարը՝ կիւլիմսէյէրէք։— Նէ՞ արատրնըգ, էֆէնտի։

Բասգալ։— Գէնաէնիկ քիւչիճէք պիր մալիւմաթ վէրմէնիկն ըչնա իթմէյէ կէլտիմ, մաաստ . . .

Գարը։— Էկնէր միւմքին իսկ, իսթէտիկինիդ մալիւմաթը մալդմինաճինէյ վէ-րէճէյիմ, էֆէնտիմ։

Բասգալ։— Իգտամէթ իթտիկինիդ պու խանէյտ քիմդէր իսքնան խոյոր իսկ, էլպէթթէ անէյերին բէյք չոզրնը թաերրսրնըգ, տէյի՞լ մի։

Գարը։— Հէրսինի, էֆէնտի· . . հէրսինի տէ թաերրյրտ։ Անդէր պիդտէն ախգ-տիթա խաէրդնը։ Զէվճիմ՝ պու խանէնին պաչըրնա միւսթէճիրի տիր։

Բասգալ։— Էյոյլ իսկ պտրատաս Բէհրն Գէրթիէ նամրնատա պիր գասրն պտս-լընըգ պտսլընմասրդնը բէյք գօյոյ պանա սէդյէյէպիլէճէքսինիդ։

Գարը։— Բէհրն Գէրթիէ՞ մի։

Բասգալ։— Էվվէթ· . . պիր Ձրանսրգ գարըսը· . . Էրէյինէճ եաչը, պէրա-պէր պիր գէրդը տա վար· . . Եիրմի չաղդարընատա կէնճ պիր գըզ։

Գարը՝ պաչրնը սալդյտրագ։— Եայր, էֆէնտի, պտրատաս էյոյլ տատմ եօգ։

Բասգալ՝ տիւչարը էնտիչէ օլտրագ։— Էյոյլ ատմա պէն էյի պիլիրիմ քի պտ-րատաս օ խսիմաէ պիր Ֆամիլիա օլաճագ տըր· . . Լոգան եօլը պտրասը տէյի՞-մի տիր։

Գարը։— Թա քէնտիսի, պտրատաս տըր։

Բասգալ։— Էյ սիպին էվ տէ 19 նամէրօլը տըր, տէյի՞լ մի։

Գարը։— Էվվէթ, պաչգա պիր նամէրսրը հիչ օլմադդ տըր· . . Գուրնըյա պէ-րատաս պտրատաս Բէհրն Գէրթիէ նամրնատա հիչ պիր քիրաճըմդգ Նէ օլտուչ տըր վէ նէ տէ չիսմի վար տըր· . .

Բասգալ։— Իչքէ պու Ֆէնա՜· . . Միւհիմմ պիր իչէն տօլայը օ Ֆամիլիասը արայօրըմ, չիսմի Նէ՞ կարայըմ, Հա՞նկը Թարաֆտատա արայայըմ· . .

Գարը։— Իսմի պէյյէ օլտըգրնա էմի՞ն միսինիզ, էֆէնտի։

Բասգալ։— Քէնտի իսմիմէ Նէ գատար էմին իսէմ, ոնա տա օ գատար էմինիմ· . . Ոնա գըզ Գէրթիէ Թէսմիյէ օլընըրլար· . .

Գարը։— Քէնտիչէրինին էչքանընը պանա Թարիֆ իսէպիմ՞իսինիզ։

Բասգալ։— Եայր, մաաստ· . . պէն քէնտիչէրինի կէօրմէմիչիմ տիր։

Գարը։— Իչքէ պու օլմատը· էկնէր Թարիֆ իսէպիմիչ օլտա խոյոմ, պէնդէ-Թէրնք մէնդէքէրնք պէնթի պիր նէՔյնէ չըգարտպիր խոյմ· . .

Բասգալ՝ Քէսճճիւպլէ· — Գէնդէ՞Թմնք մի, նէՔյնէ՞ մի չըգարմագ։

Գարը։— Գու գատընդարըն պտրատաս, ձինէվրաաս տարէ քէնտի խոյմչէրինի Թաղըտգլարընա էմի՞ն միսինիզ, էֆէնտի· . .

Բասգալ։— Ա՜հ, Մաաստ, էյոյլ մէմտէ խոէրիմ ատմա Թէչմին խոէմէմ· . .

Գարը։— Գու տա եօգ· էյոյլ իսկ խոքճանըգ չէյ տիր· . . ՁաԹրըմա պիր Ֆամիլիա կէլիսդ, պտրատար վագրա անատէ Ձրանսրգ խոչէր իսկ տէ, վալիտէչէրի պիր ձինէվրայը իւլ Քէչճհիւլ իթմէյ խոյ· . .

Բասգալ։— Գուրնըարըն խոյ Նէ՞ խոյ։

Գարը։— Տատրնըգ· . . պէն տէ ձեր արայօրըմ· . . Հա՜, խաԹրըմա կէլ-տի· Բէհրն տէսինիզ, տէյի՞լ մի։

Բասգալ։— Էվվէթ· . . Բէհրն Գէրթիէ· . .

Գարը։— Գոճատը հագիգաԹէն գարըսրնա Բէհրն տէր խոյ։

Բասգալ։— Էյ գոճատընըն խոյ՞ Նէ խոյ։

Գարը։— Կրառչան խոյ· . .

Բասգալ՝ քէնտիյէ մալիւմ օլան պու խոյ իչխոյր իչքէմէգ պիրտէն պիրէ տիւ-չարը հէյէճան օլարագ։— Կրառչա՞ն մը· . . Էյ կէնճ գը՞զ, կէնճ գը՞զ, օ՞ նա-տրլ խոյ։

Գարը։— ՆէՔյնէմէգ պտրատայ պաչադը կիպի սարը բէնքտէ գայէՔ կիւզել պիր գըզ օլտուգ, պտրատաս մէրգուզէյէ էալիտան սարըսը սայը տիլտէր գըզ տէր-էյը խոյ։

Բասգալ։— Խոյ· . . խոյ խաԹրընըգա կէլիյո՞ր մը։

Գարը։— ՄարՔ տրը, էֆէնտի· . .

Բասգալ ԱէնճաէՆ ՔիթրՔտի։

Գարը՝ սէպսինէ տէվամ իլէ։— Էյի ատամդար խոչէր· . . պիդիմ էվտէ խ-գամէՔ խոէրէր խոյ· . . անա գըզ՝ Ատրմըգտագաքի մանիֆաԹատրանը տիւքքեա-նընը Թատարտար խոյ· . . Մ. Կրառչանըն վէֆաԹրնատան սանդրա Բարիզէ կիտիպ Ատրէյէճէք խսգրէ տիւքքեանը ՔէչՔ ու ՖիւրատէԹ իթմէյէր տիր· .

Բասգալ՝ մատաԹրըսէսի օլան պագգալ գարըսրնըն սէօզէրինի ատաՔրճա-տրնա տիյնէյօր խոյ։

Մէրգուզինէն՝ քէնտիսինէ Նագլ իթտիկի չէյէր՝ Մատտագէ ՄարՔ Կրառչան իւլէ ժուանեմատ վէֆաԹ խանէն վալիտէսի Մատտատ Բէհրնին հէքնայէ տի խոյ։

ՀագիգաԹը հալ՝ Բասգալա բէՔ զարիպ կէօրնէճինիկնատէն, բունյա կէօրնյօր զանն խոյոր խոյ, վէ լաքին կէօրտիկի վէ իչքէտիկի չէյէյէր բունյա տէյիլ խոյ։

Գու իչտէ չայէա տգ պիր չիւսկէսի գալմըշ օլտա խոյ պիւէ, անը տա սէՔ իթմէյէ իչյուն էմինն պիր վատէթտար մէվճուտ խոյ վէ պու վատէթտայը տա խաԹ-մալ իթտի· տէտի քի·

—Մալլարը ՔէչՔմիւ սաԹրըգ Նագլ իթտիկէյէրինատէ, պու մէգալտը տատւ Մա-տատ Կրառչան՝ ձինէվրատա պիր պանքէրէ էմանէթ սրտ՞գմատը մը։

Գարը։— Էվվէթ, էֆէնտիմ, էյոյլ եարտը· . . Չարգըն պիր պանքէրէ ՔէչՔ-լիյ ու ՔէչՔտի իթտի քի օ տա պիր չոգ Ֆամիլիասրը քիւլ իւսթիւնէ օթուրտա-

րագ ֆիրար իմ մէր . . . Գու խանչէտ մուսթէֆիր պուլընան պէր մուսթան-
քիզ՝ տահա սուն պանա պու մատտէտէն պահս խոյօր խոր . . . Ո հիլէքեար
պանքէրին՝ ֆիրարընան սօնդրա սախթէ իվլասը իլան ալընտըզը սըրատա , մէր-
դում սախթէքեարըն եէ տինուզ պիշարէ կէնճ գըզըն պէր չոգ մէքթուպլարը պու-
լընմըշ , վէ պու մէքթուպլարլա զավալը գըզմըզագ՝ վալիտէսինէ օլան պօրճընա
մահսուպէն հիշ օլմազսա պէր մըգտար մէպլաղ իրսալինի թամլէպ էյլէմիշ տէր , Իշ-
պու մէքթուպլար՝ Փուանենէտէն վիբրատա խէրլէր խոր , դիրա վալիտէսի խաս-
քամանմըշ օլաըզընտան , անա գըզ օրատա քէվագդուճի իմմիլէր խոր ,

Արքըզ հիշ չիպահէ գալմայըզ , հագիգաքը հալ սյան աշիքեար մէյատատա
տուրույօր խոր ,

Մատմազէլ Մարթ Գէրթիլ պազդա քիմսէ օլմայըզ , Մարթ Կրանչան քէնտի-
սի խոր քի , մալիւմ օլաըզը իւղրէ Բասգալ իլէ ժագ՝ մէրդումէնին վալիտէսինէ
պէր խուտում սօուգ սու վիրէրէք պիշարէ դարըյը էօթէքի տիւնեայա կէօնտէր-
միշ օլաըզլարընտան , գօնէր ոը Թօնէրիէօնին վիրէսինտէն պէրի օլան Մատմա-
զէլ Մարթ Կրանչանը հէր քէս սախթէ սօգթօր Թօմրօնըն սիրէքթիւր գըզըն
զանն իսոյօր խոր ,

Բասգալ՝ պազդալ գարըսընտա .— Քէշէգքիւր իսէրիմ , մատամ . . .

Դարը .— Վէրտիկիմ մալիւմաթտան մէմնո՞ն մըսընըզ , էֆէնտի . . .

Բասգալ .— Պանա սէյլէտիկինիզ գատընլարըն պէնիմ արատաըզըմ գատընլար
օլաըզընա գանատթ հասըլ իմտիմ , մատամ . . . Բէհրի Գէրթիէնին խոմինի տէ-
յիվլսինէ սէպէպ՝ ճինէվրատա ագաը իպտիվաճ իմմէսի մատատէսի օլաըզը անլա-
չըլըյօր . . . չիմտի արքըզ պու իքի պիշարէ գատընլարըն իզինի Ֆրանսատա ա-
բատալըյըմ . սայէնիզսէ մէրդումանը պուլաճաղընը իւմմա իսէրիմ , մատամ , վէ
պինաէն ալէմի զաթընըզա պէկլանը քէշէգքիւր վէ մինէքթաբի էյլէրիմ . . . —
սէյլէրէք սուգքեանատան միֆթահլէգաթ իտուպ օթէլէ կիմտի , վէ պիր չըմէնաըճէր
քաբինճասը իսթէյիտ . Բարիզ իշիւն հանկը սատթլատա քէրէն օլաըզընը պագտը ,

Սատթ իւշիւ եէրմի սէգիզ տագիգա կէշէրէք պէր սիւրատթ գաթ-թըը վար իսոխ ,

Բասգալ Սօնէկ սատթընա պագտը . սատթ իւշէ պէշ վար իսոխ ,

Բասգալ՝ օթէլ ուշաղընա .— Զաթուգ , չաթուգ , չանթամըզ կէթիրինիզ ,

Ուշաղ .— Զանն իսոյօր իսոխ քի օթէլտէ էաթատադաըզըզ ,

Բասգալ .— Պէն տէ էյլէ զանն իսոյօր իսոխ , ամմա բօսթախանէտէն պէր
մէքթուպ պատըմ , պէնի Գիւլօզա չաղըրըյօրըմ , պու ադշամ օրատա պուլըննա-
ըըյըմ . . . Զաթուգ հիսապ բուտուլմըը կէթիրինիզ . . .

Բասգալ՝ օթէլէ օլան պօրճունը վիրտիկտէն սօնդրա չանթաըընը պագտ տէմիր
եօլ սթատիօնընա տօգրու կիթտի ,

Օն տագիգա սօնդրա Թրէն Բարիզ մութէվէճճիհէն հարէկէթ իթտի ,

Բասգալ՝ պիրինճի մէվգիտէն պէր վակընատա եատա եօլունըզ օթուրմըշ օլաըզը
հալտտ քէնտի քէնտինէ .— Մարթ Կրանչա՛ն . . . ալթը նէ քիլը վարիսլէրտէն պէրի՝
պիգինէյ գօնէրըն սէրվէթի արատընատա տանի պուլընաըզընտան , մէրդումէյի սատթ
ժամ իմմէզ լազըմ օլուպ , լաքին ժագ՝ Մատմազէլ Մարթ Կրանչանը քատարճա-
սընա սէվիյօր . . . Գու նէ՛ զարմագարըզ պէր իշ տիր . . . պունըն իւսթէսինտէն

Նա՞սըլ կէլինէհէք տիր . . . —տիմէքտաթ իսոխ ,

Սատթ սատթ պէշ պուշուգտա Թրէն՝ Բարիզ սթատիօնընտա Թէվագդուֆ
իտուպ , սատթ ալթըյը չըրեէք կէշէրէք Բասգալ՝ Միրօմէնիլ սօգաղընա մուտա-
աէլէթ իթտի ,

Գօնագտա հէր քէս հէնուզ ույգուտա իսոխ ,

Բասգալ կիթտի ժագ էակատրընտն օտա գարուսընը վատրատա ,

Ժագ պիրտէն պիրէ ույանըպ օ արա գարուսընը քիմսէյնին չալաճաղընը ում-
մատըըընտան , ապիմ պիր էնտիշէ իլէ .— Քի՛մ տիր օ , նէ՞ իսթէրսինիզ .— տէյտ
սիւպաթ իթտիքտէ ,

Բասգալ .— Պէնիմ , Բասգալըմ . . . չարուգ աչ . . . —տէր տէմէզ , սախթէ
սօգթօր Թօմրօնըն գարեօլատընտան աշաղա սթէյլըըպ օտա գարուսընա սօղրու
գօշարագ գարույը աշտը ,

49

Բասգալ իշէրի կիրիպ գարույը արգատընտան գարատը ,

Ժագ՝ Բասգալըն պէգյէշ ումմատըդ պիր վագթտա ավատէթ իթմէսինէ հայրէթ
ու իսթիղրատ իտէրէք .— Մէ՞ն միսին , սահիհ սէ՞ն միսին , Բասգալ , պիր ագ էվ-
վէլ գուլագլարըմա իննանմայօր իսոխ , չիմտի տէ կէօպէրիմէ իննանմամ . . . Ավատէթ
իթտին կէլտին , հէ՞ . . . իչ օլտու պիթթի՞ մի . . .

Բասգալ .— Մէն եէնուզ էաթագընա կիր . . . գօնուշալըմ . . .

Սախթէ սօգթօր՝ եէնուզ հէնուզ սրճագ օլան էաթագընա կիրտի , վէ
սիրսէկինի պաչ չիրթէսինէ սատյաթարագ , արգատաշըընըն պէգյէշ չարուճագ կէրի
տէօնտուկինէ տաիր վէրէհէկի իչգահատա պէկլէյտի ,

Բասգալ՝ պիր գօթուգ ատնատէսատ իւվէրինէ օթուրտուգ .— Իչ հէնուզ
պիթմէմի . . .

Ժագ .— Էօյլէ իսէ նէ՞շինէ կէլտին ,

Բասգալ .— Մէպէպինի չիմտի տէպյէկհէյիմ . . . եէրինտէն սրչրատատա հա-
գըր օլ ,

Ժագ .— եէրինտէն սրչրատատա՞ մը . . . Մարթ Գէրթիէ զա՞յէ մը օլմուշ . . .

Բասգալ .— Եայր , մէվճուտ սըր , վէ նէրէսէ պուլընտըըընը պիլիրսիմ . . .

Ժագ .— Էօյլէ իսէ եարատճաղընը հէնուզ եարատմըշընը , եարատագընը , պուլ-
տատն պագդա նէ՞ վար քի . . .

Բասգալ .— Էօյլէ ամմա կիւճլիքէյէր վար , վէ էկէր պու կիւճլիքլէրին նէ օլ-
սըղընը անլատատն , սէն տէ՞ պուտնըղարըն բէյք պէյճուք կիւճլիքէյէր օլաըզընը իթթիֆաք
իտէճէքսին . . .

Ժագ .— Պէ՞ն մի , ատատ սէն տէ . . . Պէն հէչ պիր չէյտէն կէրի տուրու՞ր
ատատ մըյըմ ,

Բասգալ .— Քի՛մ պիլիր ,

Ժագ .— Նէ՞ սիմէք իսթէյօրսըն , Փիքքինի իչգահ էթ պագդալըմ . . . պէնի
մէրագատտա էօլմէսինքսէյօրսըն , Պու գատար տօլաչըգտը սէօպէյէր նէ՞տէն իչճատ ի-
տոխ ,

Բասգալ՝— Զիւնքի լագըրտը իմ մէկէ գօրգաւօրըմ . . .

Ժագ՝ գայտըպըդըլա օմուզըրընը սիւքսիքտէն սօնդրա՝— Նէ սէյլէկչիլիքտէն սէյլէ՝ սէն պիլիրսին քի պէն հիչ պիր չէյտէն գօրգմամ՝ . . .

Բասգալ՝— Ինչի պիլիր՝

Ժագ՝— Պէն քէնտիմ պիլիրիմ, վէ պու տա էյվէրիր . . .

Բասգալ՝— Եիւրէկլի՞ օղ՝ . . . ճէսարէքինի արքըր . . .

Ժագ՝— Եիւրէկլի՞ մի սէյլըյմ . . . ճէսարէքինի մի արքըրսըյմ . . . Նէ՞ չէյտէն սօլսըյը՝

Բասգալ՝— Շիմտի սիպի տամըլայա կէքիրտիլիք պիր չէյ սէյլէկչիլիքիմ ուչ առտէն սօլսըյը . . .

Ժագ՝— Պէնիմ գուվվէթ ու մէթանէթիմ եէրինաէ տիր, պէնի հիչ պիր չէյ տամըլայա կէքիրտիմ . . .

Բասգալ՝— Գալըպէն պիր սուրէթը միթէէսսիֆէտէ կարէչինիլիք տիր . . .

Ժագ՝ միչէվվէչ պիր էնտիչէյ միչար օլմազա պաշլայարագ վէ պիր թավըը միթէէսսիֆէտքիբանէ ախգ իակըրէք՝— Գալըպէմ մի . . . պիր սուրէթը միթէէսսիֆէտէ կարէչինիլիք մի . . . Ախիմ Ալլահ սէն տէյլի օլուչօրսըն, վէ էկէր իչլէրի իչին Զուխըցէրիայա կիտէն պիլմիյիմ եալնըզըր իւզերինէ օ մէմլէքէթ պու եալատա թէէսսիրէը հասըլ իակը իակ, հուսուսատան էօնէչէ կէչիյ կիթմէմիք տատա այէ տըր՝ Լագըրտըյը ուզաթմայալըմ՝ Մարթ Գէրթիէ իչէ վալիտէսինէ կէօրմիյօ՞ն մի՝

Բասգալ՝— Ուայր՝

Ժագ՝— Նի՞չին՝

Բասգալ՝— Վատիքան թէայյիւչէրի օլան քիւչիք պիր տիւքքանըլարընը սաթըգտան սօնդրա ձինէվրատան չըդըպ կիթմիչէր . . .

Ժագ՝— Օրատան նէ՞ վագթ միւֆարէգաթ իթմիչէր՝

Բասգալ՝— Գու սէնէնին մայնա սըլնատա՝

Ժագ՝— Իգլէրինի պուլսո՞ն մը՝

Բասգալ՝— Հիչ զահմէթ չէքմէքսիզին՝

Ժագ՝— ձինէվրատան չըդըպ նէ՞րէյէ կիթմիչէր՝

Բասգալ՝— Բարիգէ՝

Ժագ՝— Տիմէք չիմտի Բարիգտէ՞ տիրէր՝

Բասգալ՝— Վալիտէ եալնա խասթալանաըրընատան, օրատա տաւրմազա մէճպուր օլմաչէար սըր . . .

Ժագ՝— Նէ՞րէյէ տաւրմաչէար՝

Բասգալ՝— Ժաւանեիտէ՝ . . .

Ժագ՝ սաբ սաբը քէսիլէրէք՝— Ժաւանեիտէ՝ . . . Ժաւանեիտէ՞ մի . . .

Բասգալ՝ սէօյլինէ տէվամ իլէ՝— Օրատա Բօն ժահալլէսինատէ Մարթէյն-Բէչէօր օթէլինէ էնմիչէր՝

Ժագ՝ էյվէրինի եօրիանընըն իւզերինատ սըզարագ պիւչէնսը ավազ իլէ՝—Նէ՞ տէյօրսըն՝ պու Քրզդը Մաատաակէ Մարթ կրանչանըն հիքմէյէսինէ պէնդէյօր՝

Բասգալ՝— Էվվէթ, գիրա Մարթ կրանչան՝ պաչդա քիմսէ օլմայըզ, Մարթ

Գէրթիէ քէնտիսի տիր՝ պունդն վալիտէօ՝ կրանչան նամբնատա պիր ձինէվրալը իլէ էվէնմիչ՝ . . .

Ժագ՝ պու քէրրէ ժասմօր քէսիլէրէք՝— Աատա՞մ սէն ատ, ատժա տա աթըյօրսըն հա՝՝ պու ատաթիւրքինին իւքսէնտը եօգ սըր՝

Բասգալ՝— Էօյլէ ատժա հագիգաթը հալ պու տըր՝

Ժագ՝ պէրգ պէրգ պագմազա պաշլայըրգ քէքէչէյէրէք՝— Մարթ՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնէն վէրէէսինատէն պիրի տիր հէ՞՝ . . .

Բասգալ՝ տիր տիր արգաատաչըներն կէօպչէրինէն իչինէ պագարագ՝— Էվվէթ, հէմ ատ տիկէրլերի կիպի ժահվ օլմազա ժահքիժ օլմուչ սըր՝ . . .—ատչինէմ՝

Ժագ՝ պիրատէն պիրչ եօգարը ատթէյիգ պաղըրարագ՝— Մահքիմ մը օլմուչ սըր՝ . . . Նի՞չին՝

Բասգալ՝— Զիւնքի միլլէնմիչ օլան գուրպանլարա տաթխիլ տիր՝ պիգիմ հէչ կէչիրմէք իսթէմիյէդիգ մէսաւիեսը քաչմազատա օլուգ, քէնտիսի ժահվ ու նասդէսինա օլմազդա մէդգիսը մէսաւիեա էլիմիզդէ կէչմէմէգ՝—տէյտա ճէվապ վէրտի՝

Ժագ՝ Լահարա՝ գաթէգօրընատան ազագա ատթայարագ՝ Բասգալ Սօնիչէնին սէօյլէմէքլէրինի տինէմէքտէ օլսըդը հալատ ալէլահէչէ կիլինմէքտէ պուլունըյօր իտի՝

Գիր տէ նահկհան, գօլլարընը կէօյնէնին իւզերինատ իակէտրի պագարմըչ վէ պաչընը ախտ տիր եօգարը քատըմըչ վէ քէնտի ատթըչ օլսըդը վէ տատաոգլարը քիթքէմէքտէ վէ կէօպչէրի ատթէչէր տաչմազատա պուլունսադը հալատ Բասգալըն էօնէնէ տատաբուլ, պօղոզ պիր սէս իլէ՝— Մարթ էօլմէկճէնէք տիր, իլիմիյօրնէնատ տատաբուլ, պօղոզ պիր սէս իլէ՝— Մարթ էօլմէկճէնէք տիր, իլիմիյօրսըն . . . մէրգումէնին պիր գրիզնա պիլէ տօգունըլմայատագ տըր՝ . . . պէն օ մէրգումէնին . . . մէրգումէնին պիր գրիզնա պիլէ տօգունըլմայատագ տըր՝ . . . պէն օ կիպիլէնմիչ միլեձնարատան վագ կէչէրիմ՝ . . . Մարթ քահիթը քէչհատաէ՞ մի օլսուն . . . հէմէ՞թը հիւճուճ ու քատարըմ՞գ մը օլսուն՝ . . . Գէն մէրգումէնի միւտատիչա իակէճէմ. հատաի վար իակ պիրի ծնա տօգանսըն՝ . . . Մարթ էօլմէկճէնէք տիր, պիրա՝ . . .

Բասգալ՝ արգատաչըներն սէօպիւնի քէսէրէք՝— Զիրա մէրգումէնի սէվիրսին, տէյի՞ մի՝ . . . գանն իակըրսին քի պէն պունը պիլմէ՞գ մի իտի՝ . . . չոգատան պէրու պէն պու աչգ ու մուհասապէքի ֆարգ ու մեչհէտէ իթմիչիմ տիր՝

Ժագ՝— Էյ նէ՞ վար, էվվէթ, պիլքիսն ճան ու կէօնիւլճէն մէրգումէնի սէվիրիմ՝ . . . պէնիմ իչին վարըտա տա օ, եօգ ըտա տա օ՝

Բասգալ՝— Իչիգ պու սէպէպտէն տօլայը, Մարթ կրանչանըն Մարթ Գէրթիէ օլարագ չարուճաղ ավազէթ իթտիմ՝ . . . Իչիգ պու սէպէպտէն տօլայը սանա «—Գէրթիէյիմիմ խաալէր սէնի եէրինատէն սըզդըրաճաղ . . .» տէտիմ՝ . . . Իչիգ պու սէպէպտէն տօլայը պաղըրարագ սանա «—Ժագ, իչիմիզ պիրտիր, ժահվ օլտուգ . . .» տէյտուգիմ՝ . . .

Ժագ՝— Մահվ մը օլտուգ՝ . . . Նի՞չին ժահվ օլաճաղըգ՝ . . .

Բասգալ՝— Զիւնքի չատգուրա միւչէյյօրըգ՝ . . . Աչգ ու սէվտա սէնի քէնտի քահիթը հիւքմինէ ալըգ կէօպչէրինի քէօր խոյօր՝ Գու աչգ ու սէվտա իչիւն սէն հէր չէյտէն վագ կէչիյօրսըն՝ . . . չհանիյէ գատար եարըլան տէհզիպ իչի քէննէ

լեմնէքթիւն հիւքմինտէ առաս խոխյօրսըն։ Տէօքիւլէն գան արթըգ պիր չէյ եէրինէ սայըլմայօր։ պու գանըն իսկ հէր պիր տաժլասը պիգիմ իչուն ալթունա Քէպէտիւլ իտէճէքտի։ սէն Տալիա Քարաքընտան սաչլարը քէսիլէն Սաժսօն կիպիսին ։ ։ ։ զուվվէթին կիտիպ գարը կիպի գայըք վէ գուվվէթսիզ գալարըն ։ ։ ։ Քէնդրար տէրիմ, սէն չուգուրա տիւչիյօրսըն վէ արգատաալարընը տա սէնինէչ պէրապէր չէքիպ կէօթիւրիյօրսըն ։ ։ ։

Ժագ՝ միւսթէհզիյանէ պիր սուրէթտէ ։— Գիւթիւն պու էվինագ, պիւթիւն պու նուրթ՝ պէնիմ Մարթը սէվտիկիմ իչի՞ն մը տըր։

Բասգալ։— Էվվէթ, պու աշգ ու սէվտա հէյ սէնին վէ հէմ պիգիմ մահվըմըզ ամիմէք տիր ։ ։ ։ Զաթէն կէօ՞րմէյօրմըսըն, հէյման օլմուչ պիթմիչ կիպի օլան Քէսավվուրլարըմըզը Քէտրք իսխյօրսըն։ Մարթը գուրթարմագ իչուն, խայալէտըզըմըզ իսթիգալտան վաղ կէչիյօրսըն ։ ։ ։

Ժագ։— Գէն հիչ պիր չէյ Քէտրք իթմէյօրսմ ։ ։ ։ հիչ պիր չէյտէն վաղ կէչմէյօրսմ ։ ։ ։ Գիզ պու գըզՁըղագը մահվ իթմէքսիգին տէ մագսատիմիզէ էրէսդիւրիզ ։ ։ ։

Բասգալ։— Խայր, օլմազ, եաբամայըզ ։ ։ ։ Մարթ պէրհայաթ օլըրգճա, եանդմըզտա տաժիմ պիր Քէհլիթէ սագլամագ տիմէք օլուր ։ ։ ։

Ժագ։— Գու տէտիկինի պտնա իսպաթ էթ։

Բասգալ։—Գուզը իսպաթ իթմէք բէք գօլայ տըր։ պիգի Մարթըն միտալեասը լազըմ տըր։ պու միտալեա զաթէն էլիմիզտէ օլան վէ եախօտ եագընտա էլիմիզ կէչմէճէք օլան տիկէր միտալեալարա պիրէչտիքտէ կիգլի սէրվէթին սըրրընը պիգ գիաշ իտէճէք տիր ։ ։ ։

Ժագ։— Գէն տէ պիլիրիմ քի օ միտալեա պիզէ լազըմ տըր, լաքին անր էլէ կէչիրմէկը իչուն պիր վասէթաի ժահիրանէ պուլմագ բէք գօլայ պիր չէյ տիր ։ ։ ։

Բասգալ։— Բէք էյի, էօյլէ օլսուն, գապուլ իտէրիմ ։ ։ ։ Գիլճիւմէն միտալեարը պիրուչէթիրիր վէ կիգլի սէրվէթի էլէ կէթիրիրիզ ։ ։ ։ Գէօյլէճէ զէննկին օլսըրըզ կիտէր ։ ։ ։ Գօնէ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի սըրգաթ իթմիշ օլմագտա միւթէհիմ պու էլըրնտ Ժէրօտ Վիլարըն իսթինթագը խիթատ պուլմուչ օլաըզնտան, տամա անգարիպ ժահքէմէյի ճինայէթտէ բուլունմագ տըր։

«Ճիւպհէ եօգ տըր քի միւսթահիթգ՝ Մ։ տը Թօնէրիէօնին միւտաֆէք էօմրիւնտէքի էն ճիւզիյաթ գապիլիտէն օլան Քէֆէրրուաֆէրը պիգ արայըրըսդ մէյտանա չըգարմըշ օլաճագ տըր ։ ։ ։ Մուժահիէհ գօնէրընը քէրիմսիյիլ այնը կիւնտէ տիւնեայա կէչմիշ օլան վէ վասիյէթնամէսինտէ խամլերի մուգայյէտ օլուպ պէհէրինէ պիրէրը ալթուն միտալեա վէրիլէն վէ լաքին պիր պիրի արտը սըրա էօլիւ պուլուճնուպ միտալեալարը չալընմըշ օլան չօճուգլարտան տա էլալէքթէ պահս օլընճագ տըր։

«Բօլիսի՝ իճրաի Քահարրիյաթընտա իննթիխապ իթմիշ օլսըդը էյի Քարիգտէն չէվիրմէք իչուն պիթիւն գապիլիտէ ու միքնէթինի խիթմալ իթտին ։ ։ ։ Իհթիժալ քի բօլիս պու ֆիքրի եէնիտէն Քէրվիճ իլէ Քարիգը մէգթուրը Քէֆրար էլէ ալըր ։ ։ ։ իհթիմալ քի չօճուգլարը արար։ լաքին էօլմիւչ օլարգլարը իչի՞ն պուլմայաճագ, եախօտ եալընըզ պիր տանէ սինի, Մատմազէլ Մարթը պուլաճագ տըր

։ ։ ։ Օ հալտէ Մարթ մահքէմէյէ հէլպ իլէ խթինթագ օլընճագ վէ օրատա սէրկիւզէքինի նագլ ու հիքայէ խէրէք, խանէմիզէ կէլտիկի զէման միտալեասը եանընտա օլտըղընը վէ լաքին մէգթուբ միտալեանըն պիգիմ խանէմիզտէ քէնտիսինէն սըրգաթ իտիլտիկինի պիթթաալ պէյան ու իֆտատէ իտէճէք տիր ։ ։ ։

«Շուռնը տախի տէրխաթըը իթմէյի տիր քի, սէն աշըգտան աշընտա Ըընէ Լապատ, Բօլ Ֆրօմանթալ վէ Ֆատիէն տը Շաթըլիւք իլէ միւնասէպէթտա պուլընտըն ։ ։ ։ պու իւշիւ տէ գօնէ տը Թօնէրիէօնին վարիսլէրի տիրէր ։ ։ ։ պու խուսուս՝ ազըր վէ վէխամէյի պիր չէյ տիր ։ ։ ։ Հագգընտա չիւպհէյէր ոլայնընճա, ուճը նէ՞րէյէ վարըր։ պու սիւվալէ ճէվապ վէրէպիլի՞րմիսին ։ ։ ։ Իհթիմալ քի պուռնալր հէր զաննիյաթ տըր տէրսին ։ ։ ։ Զաննիյաթ օլսուն, գապուլ իտէրիմ, լաքին Քիմամըշլա վիճուտա պուլապիլիր վէ պինաէն ալէյհ օրֆալըզը բէյք գիյատէ վէլվէլէյէ վէրէպիլիր զաննիյաթ տըր ։ ։ ։

«Մարթ տա չիւպհէյէ զահիպ օլընճա, պիգի տէհչէթլի պիր տիւշման օլապիլիր, մէրդուժէյի արթըգ հիչ պիգի չէրիք իտէմէզսին ։ ։ ։

Ժագ՝ պաղըրարագ։— Մարթ պիգի տիւչմա՞ն մը օլսուն։

Բասգալ։— Էվվէթ, էօյլէ ։ ։ ։ պէյթի տէ չիմտիտէն տիւչման օլմազ տըր ։ ։ ։ Հէր նէ օլուրսա օլսուն, չունա էմին օլ քի, մէրդուժ գըղ չիմտիտէն սէնին աշգ ու սէվտան վէ միւտտամյաթըն ալէյհինէ իսեան վէ սէրքէչլիք իտիյօր, գիրա սէնի սէվմէյօր ։ ։ ։

Ժագ՝ պիւթիւն վիճուտըյլա Քիթըէյիպ, ալընընտա իչի գաչլարընդն տրա եէրինէ տէրին պիր պրուչուգ հասըլ օլարագ։— Գէնի սէվմէտիկինի նէ՞տէն պիլիյօրսըն։

Բասգալ։—Ար աչիքտար կէօզէ չարրըյօր։

Ժագ։—Իլէրուտ պէնի սէվմէճէք տիր ։ ։ ։

Բասգալ։—Հիչ պիր վագթ սէվմէյէճէք տիր, պուռնըն տա սէպէպսիզ վար ։ ։ ։

Ժագ։—Նէ՞ տիր պու սէպէպ։

Բասգալ։—Գաչդա պիրինի սէվէր։

Ժագ՝ հիսսէյիպ պիր հարէքէթտէ պուլընտրգտան սօնդրա։—Գու պիր զաննտան իսպարէք տիր։

Բասգալ։— Խայր, հագիգաթը հալ տըր։

Ժագ։— Գուռնը սանա քի՞մ սէօյլէտի։

Բասգալ։— Քիմտէ սէօյլէմէտի ։ ։ ։ պէն քէնտիմ տէնէմտիմ ։ ։ ։ չունը տախի իլավէքէն պէյան խէրիմ քի, պէօյլէ պիր չէյի կէօրէմմէմէք իչուն սէն քէնտի բիգա ու իխթիյարընդնա կէօզիւնի գապարմըշ օլմալըսըն։

Ժագ։— Տիմէք քիմի սէվմիկինի տէ մի պիլի՞րսին։

Բասգալ։— Մաշալլահ։

Ժագ։— Էյ քի՞մ տիր պագալըմ ։ ։ ։

Բասգալ։— Բօլ Ֆրօմանթալ տըր ։ ։ ։ Վէճտաճընճա սէօյլէ, պուռնը պիր ագ օլսուն չիւպհէ իՔիմէյօր մը իտին։

Ժագ։— Գալպիմտէ էօյլէ պիր տուչ հասըլ օլմուչ իտի ։ ։ ։

Բասգալ։— Իչքէ էյի եա՛։

Ժագ.— Լաքին սահիպի պէն իմ, վէ Բոլ Ֆրօմանթալ պիզմէ մահքիւմ օլմուշ տըր . . .

Բասգալ՝ օմուզլարընը սիլքէրէք.— Բոլը մահվ իմտիկիմիզտէ Մարթ տախթ մէէյուսիյէթինտէն նաչի վէֆաթ խտէմէք տիր . . .

Ժագ.— Էօվմէզ վէ Քէնտիլի պուլուր . . . ունուԹուր . . . Մարթ պէնիմ օլաճագ տըր . . .

Բասգալ.— Հիչ պիր ժագթ օլմայաճագ տըր . . . անճագ էկէր հիյլէ վէ ճէպր իսթիմալ խտէրսէն, օնա ախչէճէյիմ եօգ տըր . . .

Ժագ.— Նէ հիյլէ վէ նէ ճէպր գուլլանմայաճաղըմ . . .

Բասգալ.—Էօյլէ իսէ դըզըն խայրընը կէօր . . . Գէն Մարթը էյի պիլիրսիմ . . . Քաոլիյաթընը էյիճէ անլատըմ . . . Էէր նէ գատար բէք քաթը վէ եուսմուչագ Քաոլիաթը կէօրիւնիր իսէ տէ, ադմը գավի վէ մէթանէթ սահիպէօի տիր . . . Մէէրգուսէ գըզ՝ Բոլ Ֆրօմանթալը զայդ իտուգ պիր տահա էլէ կէչիրմէզ վէ սէնտէն եագայը գուրթարատմայաճաղընա տա գանատաթ հասըլ իսէ, քէնտի քէնտինէ էօլսիւրէճէք տիր . . .

Ժագ.— Սահիհ պէօյլէ՞ մի տիր . . . Իչ էօյլէ իսէ . մատատ քի պէնի սէվմէյօր, մատատ քի հիչ պիր վագթ պէնիմ օլմայաճագ տըր, իսթէմիմ քի պաչգաըընա տա օլսուն . պու գըզ էօլճէճէք տիր .

Բասգալ.— Հա չէօյլէ . աֆէրիմ, իչթէ պէօյլէ օլմալը . . . տիմէք սէնի եէնիտէն պուլտըմ .

Ժագ՝ պաչընը էօնիւնէ ատմըշ վէ չէհրէսի մէնհուս պիր հալ քէսգ իթմիչ օլտըղը հալտէ պօղուգ պիր սէտա իլէ.— Էվմէթ . պու գըզ նա պէնիմ օլաճագ, նա էօլճէճէք տիր . . .

Բասգալ.— Շիմտի ճիտտի սուրէթտէ գօնուչալըմ վէ այգ ու սէվտայը պիր Քարաֆա գայալըմ. այգ ու սէվտա բէք օ գատար ճիտտի պիր հըսս տէչիլ տիր . . .

Աախթէ տօգԹօր Թօմբսընը՝ տիկնէմէքտէ օլտըղընը իչարէքէլէ անլաթտը .

Բասգալ՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.— Մարթըն՝ էսնամի վէլատէթինտէ ախզ իթմիչ օլաճաղը միտալեայը իւսթիւնտէ Քաոլտըղընա էմարէ օտարագ մէրգուսէնէն պօյնընտա պէն նէ գօլտէլա, նէ իր վէ նէ պէնճիր, հիչ պիր չէյ կէօրմէմիչիմ . . .

Ժագ.— Գէն տէ կէօրմէմիչիմ . . .

Բասգալ.— Սէն պուռնը նէ՞ չէյէ համվ խոյօրսըն .

Ժագ.— Շիւպհէսիզ վալիտէսի՝ մէզգիւր միտալեայը իւսթիւնտէ Քաոլմասընը մէրգուսէ գըզա ատէթ իթտիրմէմիչ տիր . . . Իչթիմալ քի, եաս իչիւն քէնտինինէ վէրտիկիմ պազը ուֆագ Քէչիչ միւճէվհէրաթը հանկը սանտըղտա սագլայօր իսէ, մէզգիւր միտալեա տա օ սանտըղտա պուլընըյօր . . .

Բասգալ.— Գուռնը էչիճէ անլամալը . . .

Ժագ.— Անլաչըլըբաա միտալեայը օլատան ալը՞բմըսըն .

Բասգալ.— Ալմադա նէ՞ հաճէթ . . . եալընըզ իւսթիւնէ պագմագ քիֆայէթ իտէր, գիրա խաթըրմա պիր չէյ կէվլյօր· չէօյլէ քի, միտալեանըն իւչէրինտէ հէչքգ իտիվիչ օլան իպարէչէրի անլատըղմըզդտա, ատըլ միտալեայա արթըգ հիչ լիւզումըմըզ գալմագ . . .

Ժագ՝ սէվինճինտէն նաչի կէօղէրի բարլայարագ.— Տօղրու, էօյլէ տիր . . . Մարթ՝ տիկէր վարիալէրին հալինէ միւպթէլա ալ-ատագ տըր, գիրա միտալեա քէնտի եէչը թէօարրուֆընտա գատարագ պիզտէ ճինտէհ իտիմէյէճէք տիր . Գուռտան մատատա էկէր բօլիս տէ թահարրիյաթ իշրա իտէր իսէ, պէօյլէ պիր թարիգ իննիհատ իթտիկիմիզ իչիւն թահարրիյաթը մէզգիւրէ պիւտպիւթիւն պօչա կիտիպ, բօլիս հիչ պիր շէյ կաբատայաճագ տըր .

Բասգալ.— Նէ՝ գարարընը վէ թահուդ ագըլը ատատընը . . . պիր ագ էվվէլ վէրտիկին գարարը չաբուճագ տէյիճիրիյօրսըն .

Ժագ.— Մարթա գըյմագ իսթէմիյօրըմ .

Բասգալ.— Իչ, գըյմա, գարար եօգ, լաքին օյունճագ տա օլմագտան սագըն, Մարթը պիր բագիպ վէ խատիմ իչիւն սագլամա· պէօյլէ պիր շէյ եարատան, բէք պէօյիւք պիր սաֆտէրուճըգ իթմիչ օլուրսըն . Լաքին միտալեա նէ՞ բրէտ պուլընըյօր . էն էվվէլ օնը անլայալըմ . . . Անժէլ՝ վագթը վագթընը պէնի կէօյա սիւրէթիւք գըզընըն եանընա կիրիպ չրգարատպիլիր . . . Միտալեայը արատմայը մէրգուսէ գարըյա հէվալէ իթմէյի . . . Սէն տէ պու էֆքեարատմընըն մէրգուսէ գարըյա հէվալէ իթմէյի .

Ժագ.— Օնա շիւպհէ՞ մի վար . . . Սէօյլէ քէնտիսինէ, քէլիմէյէրի եանընըզդա գօբնա իթտին .

Բասգալ.— Սէն գատալիթ իթմէ . . . Ֆապիէն տը Շաթըլիւֆս հագգընտա նէ՞ գարար վէրմիչսին տիր .

Ժագ.— Գէքէյօրըմ քի պիր չօգ տէֆալար պատարայա կէլսին վէ քէյտէրրէյ Մարթա ալէպտա իթտին . Մէրգուսէ Անժէլին ուֆաճըգ պիր սէօպհունէ, ճիւպի պիր իչարէքինէ իթտաթ իթմէյէ հազըր վէ միւհէյյա կէօրսիւնիմտէ, օ զէման իճարատ մուտամէլէյէ պաչլայաճաղըմ .

Բասգալ.— Սէն խաթէրսին քի սէքիգ կիւն զարիքընտա հէր չէյ օլսուն պիրքսին, վէ պու սէքիգ կիւնին իչէ կիւնիւ տէ գաթէն կէչմիչ տիր . . .

Ժագ.— Գէչ կիւն զարիքընտա ինսան չօգ շէյ եարար . . . գըրգ սէքիգ սաաթ էվվէլ, գըրգ սէքիգ սաաթ սօնդրա օլմուչ, պուռնտա հիչ պիր պէչիս եօգ, հիչ պիր թէչվիքէ եօգ տըր .

Բասգալ՝ աղըր պիր թավր իլէ.— Ժագ, սօսքըմ Ժագ, սագընը հա՛ . . . սէն պէնի սիւչարը էնտիչէ խոյօրսըն . . . Գիր ագ էվվէլ էյիէվլյօրսըն կիպի կէօրիւնէյօր խոն, չիմտի իսէ եէնիտէն իւղնիւք իթտին . . . Սէն էլան միւպթէլտի աշգ ու սէվտա պուլընըյօրսըն . . . Գէնիմ տէ սէնինէ այնը եօլտան կիթ

Իքի արգասաչքար՝ մէրգուժչի մաճէրատան խապէրտար իթիւէր։

Գատէհու էօքսիզ գըզըն՝ — տըրնատա միքէվճա զօնի տը Թօնէրիէօնին միտալեասընը արամագ վէ իւզէրինէչքի եաղըլարը հարֆիյէն իշարէթ ալմագ մէտաւրիյէթինի մէրգուժ գարըյա քէվտի էյլէսիւէր։

Անժէլ՝ ալտըղը խապէրլէրէ պիքքաալ ըզհարը քէսճճիւպ իթտիքատէն սօնղրա։— Մաասամ քի Մարթ պու միտալեայը իւզէրինէ քաչըժայօր, ամապա նէ՞րէյէ գայմուշ ատրսինից։

Բասգալ։— Քէնտի ճէվահիր չէքմէճէսինէ օղալը տըր։

Անժէլ։— Պու չէքմէճէնին անախթարընը եանընտան հիչ այրըմազ։ . .

Բասգալ։— Գունտան անդաչըլըր քի, իչինէչ գիդըյմէք, քէնտինինճէ պէօյլեճէք գըշյէթի օլան պիր չէյ վար տըր։ . . Պիր ուսքալըգ եարըպ մէգքիւր անախթարը էյէ կէչիրմէք՝ սէնին իչին տիր։ . .

Անժէլ։— Սիզ գասաղէթ իթմէյինիզ։ . . էլիմէն կէլտիկի գատար չալըշաճաղըմ։

Բասգալ։— Գագ քի պիր ան էվվէլ իչի պէճէրէսին։ . .

Անժէլ։— Հէր հալտէ պիր վէսիլէ պուլմազա սայ իտէճէյիմ։ . .

* *

Անժէլ՝ հէր նէ գատար չօգ զայրէթ խոյօր խոչ իսէ տէ, էքի կիւն կէշմիչ վէ հէնուզ Մարթըն չէքմէճէսինի արաչքըրմազա պիր եօլ պուլամազը խոր։

Սաթէչ տօգթօր Թօմբրը՝ հէր վագթի կիպի խասթալարընը մուայէնէ իթմիչ խոչ իսէ տէ, զամմ վէ Թասալը կէօրիւնիւպ, քէնտի ալարէթիէք գըզըլչա պիլէ բէչ ազ լազըրտը իթմէգտէ, վէ մէրգուժէ գըզ իսէ հէր վագթըզդ օլմայան պու սիւքիւրէն Թահքընտա աղըր պիր չէյ պուլընտըղընը ֆարլ ու գըլչաս իլէ, մէրգուժ տօգթօրը պու հալտէ կէօրաւրկինէ խաթիրդաալ վէ էնտիչէ իթմէգտէ խոր։

Ֆաալիէն տը Շաքըլիւքս՝ տօգթօրա վիգիթա վէրմէգ պէհանէսիյէ Մարթը կէօրմէգը իչիւն, վաիտէսինէ խապէր վէրմէգտինգին տօգթօրըն էվինէ կիթմիչ խոր։

Անժէլ՝ ֆէնտինէ տիւչիւրիալ պիր գաչ տագիգա մէրգուժ տէլիգանը իլէ եաբա եալընըզ գօնուչմըշ, վէ պու միտքալէմէտէն՝ կէնճ զօնըրն էօքսիզ գըզա օլան այգ ու ալէագասը չօղալմագտա օլաբիլը անկաշըլմըշ խոր։

Անժէլ՝ ժագա։— Գու սաաէտիլ տէլիգանըլըյը խաթէտիկիմիզ Թարաֆա սալտըրմագ իչիւն պիր իչարէթ պիւէ էլվէրիշճէք տիր։ . .

ժագ։— Հէնուզ վագթը տէյիլ տիր։ . . .—տէտի։

Սաթէչ տօգթօրըն հալ ու Թավր վէ Թապաթքը տայմա Թէպէտտուլ խոչր խոր։

Մէրգուժ՝ օ անէ գատար մանիֆաատա ասլա էհէմմիյէթ վէրմէյիպ անլէրի պատըպ կէչէրէք տօղրուճա քէնտի հէտէֆ ու մագսատինէ տօղրու եիւրիւր իքէն, չիմտի միւքէրէտտուա վէ գարարտըղ պիր հալ ու Թավր քէսպ խոյօր խոչ։

Մուպէյէա օլտըղը չիտտէթը ազգ ու սէվմա՝ քէնտինինի պիմճճալ պիր հալէ տիւշար խոյօր, միքանէք վէ ադընը գավինինի Թէմաժըլա զայպ իթտիրդյօր խոչ։

Կէճէլէրինի տէհչէթիլ պիր տուրէթտէ իմրար խոյօր խոչ։

Սաաթլարճա ուչգուսը կէօքիւրմէյիպ, անճագ էհէր պագչն բէք եօրկուն օ-

լարագ ուչգուսը կէօքիւրսէ վէ աղըր պիր ուչգուչա տալտա պիլէ, միհնուս բուչյալար քէնտինինի տայմա բահաթսըզ իթմէգտէ, վէ պու բուչյալարընտա տայմա Մարթ իլէ Բօլ Ֆրօմանթալընն էլ էլէ վէրէրէք վէ եէքտիկէրինին կէօզէրի իչինէ պագարագ պիրպիրինէ կիւլիւմսէտիքլէրինի կէօրմէգտէ խոր։

Պիր տապահ ժագ՝ պէօյլէ գօրգունճ վէ ուզուն պիր բուչա կէօրտիւքտէն սօնղրա, պագը վէ պէչնի աֆէզլէր իչինէ վէ սինիրլէրի հատտէն զիյատէ կէրկիլի վէ գալփի պիր հիտտէթ ու զաղապլա գապարմըշ օլտըղը հալտէ եաթագընտան գալգտը, վէ Անժէլ իլէ Բասգալա խապէր իտուպ, քէնտի իչ օտասընա կէչմէյէրինի բէճա իթտի։

Իքիսի պիրտէն գօչուպ կէլտիլէր։

ժագ՝ Անժէլէ խիթապէն։— Ֆաալիէն տը Շաքըլիւքս պուրայա պիր տահա նէ՞ վագթ կէլէճէք տիր։

Անժէլ։— Իհթիմալ պու կիւն կէլիր։

ժագ։— Իշ կէօրճէճք վագթ կէլմիչ։ . . Արթըգ իչէրի ուզուն ուզամատիյէ սիւրիւնճէմէյէչ պրագմամաղա գարար վէրմիչիմ տիր։ Գու տատսըզ տէլիգանը՝ Բըքի Գասթէլէ կիթմէչի տիր։

Բասգալ։— Եաչա՜։ . . սէնի եէնիտէն պուլույօրըմ։ . . Ալիմ Ալլահ պէնի տիւչարը էնտիչէ իտիյօր խոին։ . .

Անժէլ։— Տէլիգանը գօնքըն գուլաղընտան աչաղա պիր սէօզ սէօյլէսէմ էլ վէրիր։ . . Մէրգուժը պէն քէնտիմ սիզէ կէթիրմէչի տէրէօհտէ խէրլիմ։ . . Գանտա սէլահիյէթը Թամմէ վէրիմսինիզ։

ժագ։— Շիւպհէ՞ մի վար։

Անժէլ։— Լաքին պու ագշամ մուգու պուլաալիէր պիր չէյի նի՞չիւն եարընա Թէչէհիր իտէլիմ։

ժագ։— Ֆաալիէն տը Շաքըլիւքս իլէ պուլուչմագա պիր գարար վէրմէք իչիւն վագթ լազըմ տըր։

Անժէլ։— Գէչհուտէ չէյ։ . . պու կիւն հէր չէյ բէք գօլայ Թէսվիյէ օլընապիլիր։ . . Սիզ գօնագտան չըգըպ կիթսէնիզ էլ վէրիր։ . . Մարթ քէնտի օտասընտա գալըր։ . . Պէն տէ մէրգուժ տէլիգանըլըյը գապուլ իտէր վէ արթըգ հէր չէյի տէրէօհտէ էյլէրիմ։ . . Պէյլէ իչինիզէ կէլի՞ր մի։ . .

ժագ։— Բէք ալէա։

Անժէլ։— Տիմէք իչի պու ագշամ իչիւն Թէրճիհ իտէճէյիզ, եօլէ՞ մի։

ժագ։— Եօյէ։

Անժէլ։— Սաաթ գաչտա՞ օրայա կէլինէճէք տիր։

ժագ։— Սաաթ օն պիրտէն կէճէ եարըսընա գատար։

Անժէլ։— Բէք էյի, կէլէճէչիմ։

Բասգալ։— Պէն արապայը գուլլանմագ իչիւն պուրատտա գալաճաղըմ։

ժագ։— Նիմտի արթըգ Մարթտան պահս իտէլիմ։ Զէքմէճէչի արաչքըրմազա մուվաֆֆագ օլընը՞զ մը։

Անժէլ։— Եայր, լաքին տիւն ագշամ պիր տէօհթէ քիւչիւք անախթար պուլը տուր։ . . պու գատար անախթարլարըն իչինէ էլվէրիթէ մէգքիւր ճէքմէճէնին

քիլիսինէ ուչար պիր տանէ պուլաճաղըմ . . . եարըն պիր պէհանէ իլէ Մարթը պէնսիզ եալընըզ տիւշուը չըգարթմալը ։

Ժագ ։— եարըն պիր չէյ տիւշինիրիզ . . .

Թաամտան սօնդրա սաթէէ տօգթօր իլէ արգատաշը Բասգալ՝ տիւշուը չը-գըզ, իթի գարըյը էվտէ պրագտըլար ։

Մատմազէլ Մարթ՝ ուշագլարա պազը էմրէէր վէրտի, գիրա օգուշանլարը-մըզա մալիւմ օլսըզը իւզրէ մէրգուումէ գըզ՝ էվին ուսմաւրը սախլիկէսինի իտարէյէ մէմուր իտի, պատէհու Մարթ՝ հէր կիւն եարըզը կիսի եօգարը չըգըզ քէնտի օտասընա չէթիւտի ։

Անժէլ՝ քէնտիսի իլէ պէրապէր եօգարը չըգմասընը մէրգուումէ գըզա թէթիւթ իտէնէք եէրտէ, Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսի գապուլ իթմէք իչիւն եէր գաթընտա գալը ։

Ժագ իլէ Բասգալ՝ տիւշուը չըգտըգլարընտա, ագչամ տիւշուտա թամամ իտէնէքլէրինի իտապէր վէրմիչէր իտի ։

Մէնգիւբ թամամտան սօնդրա սաաթ սէքիզ րատատէլէրինտէ Բասգալ՝ գօնաղա ավտէթ իտուտ, Անժէլին կէնճ գօնթ իլէ նէ գարար վէրտիկինի անլայամագ, վէ պատէհու կիտիպ Հավրը տէմիր եօլ սթասիօնը գաղինօսընտա քէնտիսինէ պէգլէ-մէքտէ օլան Ժագա քէյֆիկէթի իտապէր վէրէմէք իտի ։

Անժէլին թախմինէրի՝ նօգթասը նօգթասընա կէնիպ չըգտըլար ։

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ սաաթ տէօրթ րատատէլէրինտէ Միրօմէսնիլ սօգա-ղընա միվասէլէթ իթտի ։ Վիլիթա վագթը՝ էքսէրիա պու. սաաթ իտի ։

Մէրգուում տէլիգանլը՝ գըզա տէլի կիպի ալէագա իթմիշ իտի ։

Հալ պու քի Մարթ իլէ տօգթօր հագգընտա Անժէլին տէտիքլէրի իւզրինէ Ֆապիէն՝ էօքսիզ գըզ հագգընտա էֆքեարընը իտայիտէն իտայի թամամի իթմիշ իտի, զիրա մէրգուումէ գըզ՝ հարֆիյէն սախթէ տօգթօրըն նասիհաթլարընը իդրա իտէրէք, եալընըզ գալտըգլարընտա կէնճ գօնթ՝ աչգ ու սէվտա սաիգսըզ-լըգ քէնտիսինէ նէ սէօյլէր իտի իսէ, հըրսլանմագսըզըն, ֆիւթուր իթմէքսիզին տէյ-նէյօր, պատէհու կիւլիյօր վէ տէլիգանլըյա գաչամագ ճէվապլար վէրիյօր իտի ։

Ֆապիէն՝ մէրգուումէյի պու հալտէ կէօրէրէք, բէք օ գաատր էվլէնմէք նէյէ-թինտէ օլմայան վէ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա իսրար իթտիկի մանատ-թըը էօմրիւնտէն գուրթուլմագ իչիւն չիւպէսիզ պիր աչգըլա ֆիկրար իթմէյի թէրճիհ իտէն պիր գըզ տատ իթմէքտէ իտի ։

Մէրգուում տէլիգանլընըն կէնճ գըզ հագգընտա իթտիկի մուհաքէմէ՝ Անժէլին սէօգլէրի իլէ թատտիգ օլընմըշ իտի ։

Բասգալըն մուհիպպէրի սատրգասը Անժէլ՝ էօյլէ պիր եօլ թուէմուշ իտի քի, պու սուրէթլէ Ֆապիէնտէքի աչգ ու սէվտանըն ճիհէթը մատտիկսօսինի թահրիք ու թէհեիճ իթմէքտէ, վէ մէրգուումը գուրուլան տուզաղա տահա գօլայ տիւշիւրմէք իչիւն Ֆապիէնէ իւմիտլէր վէրմէքտէ իտի ։

Գունտան մատտա Անժէլին պէօյլէ պիր լիսան գուլանմասընա տիկէր պիր սէպէպ տահա վար իտի . . .

Ինթիմալ քի Մարթ՝ Ֆապիէնին աչգ ու սէվտասընա թապավէրը մուգավէմէթ

օլմայարագ նիհայէթ քէնտիսի տէ օնա ալէագա իտէր, վէ Ֆապիէն՝ սօրլզատէ-վիկինէ վէ քիպարլըզընա մէպնի, մէրգուումէյի տիւշուը իւզալէթ իթմէմէք իչիւն անընըլա ճարի օլան միւնասէպաթընը թէմմօդլա կիպի թուպար ։

Անժէլ՝ մէրամընա թէմմօդլա նաիլ օլմուշ իտի ։

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ վալիտէսինին եանընտա, տօգթօր թօմրսընը սախ-րէթլէք գըզը հագգընտա թէմմօդլա գայտսըզլըգ կէօսթէրիպ, պունտան ագտէմ պիր քէրէ գիթ օլընտըզը իւզրէ, վալիտէսինէ իտապէր վէրմէքսիզին հէր կիւն Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագա կիտէր իտի ։

Անժէլ՝ նէրտիվէնտէն ալագա էնիպ սահանլըգա գատար մէրգուում տէլիգանլը-նըն իտիգալէնմէ տօղրու կիտէրէք ։— Կէլինիզ, չարուգ կէլինիզ, սէվգիլէլի գօնթ . . . պիլմէզսինիզ նէ՝ գատար սատրսըզլըգտա սիզէ իհթիյար իտիյօր իտիմ . . . —տիյէրէք, գօնթըն էլէրինտէն Թուպատու վէ քիւչիւք պիր սալօնա կէօ-Թիւրիւպ, գարսըյը իւզէրէրինտէն գապատը ։

Ֆապիէն՝ գալտիտէ պիր րիգգաթ վէ հէյէճան հասըլ օլսըզը հալտէ ։— Գա-նա վէրէճէք միւհիմմ պիր մալիւմաթընըզ վա՞ր մը, սէվգիլէլի մատտամ ։

Անժէլ ։— Էվէթ . . . բէք միւհիմմ պիր իտապէր վար սըր . . .

Ֆապիէն ։— Մատմազէլ Մարթ հագգընտա՞ մը ։

Անժէլ ։— Հէյ Մարթ վէ հէյ սիզին հագգընըզտա . . .

Ֆապիէն՝ էնտիչէ իլէ ։— Ալլահ վէրէ ֆէնա պիր իտապէր օ՛լմասա ։

Անժէլ՝ օմուզսըզընը օյնաթարագ ։— Ամա՛ն պու ալըգլար տա, նէ՛ աճայիպ մահլուգլար սըր . քէնտի աչգ ու սէվտալարը հագգընտա տայմա ֆէնա ֆէննա հէյէր տիւշինիրլէր վէ իտայալի աքսիլիքլէր վէ պէտպախթլըգլար իտապըլարընա կէթիրիրլէր . . . Ինսան աղգընը աչըպ տա սէօրթ լագըրտը իտէր իթմէզ, մէր-գուուման՝ պու լագըրտալարտա մուճիպսը էնտիչէ պիր Թագըմ սըրր ու հիքմէթլէր կէօրիւրլէր վէ արթըգ տայմա անընը իւզէրինէ տիւշինիւպ զիհնէյինի եօրար տուրտուրար ։

Ֆապիէն ։— Սէօյլէյինիզ, սէվգիլէլի մատտամ, սէօյլէյինիզ, բէճա իտէրիմ. սատր ու Թէհամմիւլիմի Թիւքէթիպ պէնի էօլտիւրէյօրսունըզ ։

Անժէլ ։— Սահի՞ն մի տիյօրսունըզ ։

Ֆապիէն ։— Եէմին իտէրիմ ։

Անժէլ ։— Էօյլէ իսէ շիմտի պաշգա պիր չէյ եարմագ լազըմ օլուպ, էկէր տօգ-թօր պուրատա պուլունմըշ օլսա իտի, իւզէրինիզէ պայկունըզգ կէլմէմէք իչիւն պիր «գօրտալ» Թէրթիպ իթմէսինի բէճա իտէր իտի . . .

Ֆապիէն ։— Տօգթօր պուրատա եօ՞ղ մը ։

Անժէլ ։— Վայ, եօղ սըր, սէվգիլէլի գօնթ . քէզալէք սըր քէսթիպի տահի տիշուը չըգմըշ սըր ։

Ֆապիէն ։— Տօգթօր շիսպէհսիզ չօգ սիւրմէդ կէլիր . . .

Անժէլ ։— Գու սապահ Բարիւտէն պաքը մէլ գատար ուզագ պիր քէօշքտէ պէ-Թը նէֆէր էն մէչնուր տօգթօրլարընա գօնսօլօ իդրասընա չաղրըմմըշ սըր . . . բէք աղըր պիր իտապա մար . . . ինթիմալ քի պիր ամէրիկայի իդրա իթմէկ լա-զըմ կէլէճէք տիր . . . Թիւլտա, նէ վագթ ավտէթ իտէճէկինի պիլմէյմ. ինթի-մալ պու կէճէ կէճ վագթ, ինթիմալ եարըն ավտէթ իտէր . . .

Ֆապիէն.— Տիմէք Մատմազէլ Մարթ գօնագտա եալընըզ տըր, պէն տէ . . . —տէր տէմէզ,

Անժէլ՝ տէլիգանլընըն սէօզիւնիւ պէթիրմէսինէ պրագմայըզ կիւլէրէք.— Հիչ պիր շէյ եաբամայաճագընըզ.—տէտի,

Ֆապիէն.— Նէ՞ տէտինիզ, Մատմազէլ կրանչանա արզը իհթիրամ վէ ուպուռ-միյէթ իտմէ՞մ մի,

Անժէլ.— Յա՛յր, սէվկիւլիւ գօնէ,

Ֆապիէն.— Գըզ քէնտիսի՞ մի պէնի գաղուռ իթմէք իսթէմէյօր,

Անժէլ.— Հիչ պիր վագէ . . . միւգթէզաի հալ օլարագ սիզի գաղուռ իտէմէզ,

Ֆապիէն.— Միւգթէզաի հա՞լ մը. Մատմազէլ Մարթ խասթա՞ մը տըր,

Անժէլ.— Էկէր խասթա օլսա իտի, պէնի կիւչէր եիւղիւ կէօրիւ՞ր մի իտինիզ . . .Յա՛յր, խա՛յր . . . Մարթ քէմալը սըհհէթ ու ափիյէթ իւզրէ պուլընըյօր . . .

Ֆապիէն.— Էօյլէ իսէ Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ . . . Դալիպա պէնիմլէ էյլէնիյօրսընըզ . . .

Անժէլ.— Ա՛, սէվկիւլիւ գօնէ, պէօյլէ պիր շէյ մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ . . .

Ֆապիէն.— Երինէ տէրիմ, սիզ պէնի էօլտիւրիյօրսընըզ,

Անժէլ.— Էօլմէ՞ք մի . . . սագըն էօլմէյէսինիզ հա՛ . . . Գիլաքիս եաչամաը, մէսուտ վէ պախթիյար օլմագ իչիւն եաչամալը,

Ֆապիէն.— Մէսուտ վէ պախթիյա՞ր մը . . . գալպիմի տիւչարը խալէճան, բուհրմը միւպէէլաի զըճրէք իթտիհինիզտէն սոնդրա մէսուտ վէ պախթիյար օլապիլի՞րմիյիմ . . .

Անժէլ.— Գալպինիզ միւսթէրիհ օլսուն, բուհրընըզ քէսոը սիւքիւնէք էյլէսին . . . Տիմէք սահիհէն քէշք իթմէյօ՞րմըսընըզ . . .

Ֆապիէն.— Գէն հիչ պիր շէյ քէշք իթմէյօրում . . . Նէ՞ քէշք իտէպիլիրիմ . . .

Անժէլ.— Էօյլէ իսէ հէր շէյի սիզէ սէօյլէմէյի կիթապսին . . . Մարթ, սիզին սէվկիւլիւ Մարթընըզ արթըզ Բարիզտէ տէյիլ տիր,

Ֆապիէն՝ սարսարը քէսիլէրէք վէ տիլի տօլանարագ.— Արթըզ Բարիզտէ տէյի՞լ մի . . .

Անժէլ.— Յա՛յր, լաքին պուընըն իչիւն էնտիչէ իթմէնիզ պօչ շէյ տիր . . . Սէվինէնիզ տահա էյի օլուր . . . Տօգրօր՝ Մարթընը թէպսիւը հավա իթմէսի քէնտիսինէ բէք էյի կէլէճէկինի տիւչիւնէրէք, մէրգուճէյի քէնտի թալէպի իւզրէ պիր գաշ կիւն իչիւն քէսէյ կէօնտէրտի,

Ֆապիէն.— Բէսէյ նէ՞ վագէ հարէքէթ իթտի,

Անժէլ.— Պու սապահ . . .

Ֆապիէն.— Պէնի հիչ խաթըրընա կէթիրմի՞ մի . . . պանա պիր շէյլէր սէօյլէմէյինիզի սիզէ թավսիյէ իթմէ՞մ մի . . .

Անժէլ՝ գահգահա իլէ կիւլէրէք.— Աման Ալլահ, նէ՞ տիյօրսընըզ, սէվկիւլիւ գօնէ, էօյլէ լաղըրսո՞ մը օլուր. Մարթ՝ էսնաի հարէքէթինտէ սիզի տէրխաթըը իթտի . . .

Ֆապիէն.— Սահի՞ն մի տիյօրսընըզ,

Անժէլ.— Պունա պիր տէլիլ իսթէ՞ր միսինիզ . . . է՛հ էօյլէ իսէ, սիզէ պիր

տէլիլ կէօսթէրէճէյիմ, զանընըզ պուընա սիզ տէ թէվաժըլլա գանի օլաճագսընըզ . . . Մարթ՝ արապայա բաքիպ օլտըզը սըրատա, պուընը քէնտի թարաֆընտան սիզէ վէրմէճլիկիմի սէօյլէտի . . . —տիյէրէք Անժէլ՝ կէնճ գըզըն ֆօթօկրաֆ բէյմինի Ֆապիէնին էլինէ թէսլիմ իտի,

Ֆապիէն՝ մէղթիւր թաավիրի տուտագլարընա կէօթիւրիւպ տէֆաթլէ պուս իտէրէք.— Օ՛հ, պու նէ՛ սաատթէ,

Անժէլ.— Տիմէք արթըզ մէսուտ վէ պախթիյարսընըզ, տէյի՞լ մի, սէվկիւլիւ գօնէ,

Ֆապիէն.— Զանընըմ պուընտան պէօյլէք սաատթէ օլմազ . . .

Անժէլ.— Յա՛յր, եանընըզդաօրսընըզ . . . պուընտան տահա զիյատէ մէսուտ օլաճագսընըզ . . . Պէն հէր շէյի պէօյլէմէյիմ . . . Մարթ՝ քէնտի թաավիրինի սիզէ վէրմէճլիկիմի պանա թավսիյէ իթմէյէլէ պէրապէր պիր շէյ տէ իլավէ իթտի . . .

Ֆապիէն.— Նէ՞ իլավէ իթտի . . . Ա՛հ, սէվկիւլիւ մատամ, չարուգ պէօյլէյինիզ . . .

Անժէլ.— Եվվէլա չունը սիզէ պէյան իտէյիմ քի, Մարթընը՝ պիր ազ հավա ալմազ պէկհանէսիյլէ քէօյէ կիթմէյէ իսթէմէսի՛ պիր մագսէտ մէպնի իտի,

Ֆապիէն.— Գիր մագսէտ մէպնի՞ մի . . . Նէ՞ մագսէտ իտի աճապա,

Անժէլ.— Քէչիք իտէ՞մէյօրմըսընըզ,

Ֆապիէն.— Ճէսարէթ իտէմէյօրում,

Անժէլ.— Եագըզլար օլսո՛ւն . . . պախուսուս մատտէ գարըլար հագգընտա օլընճա ճէսարէթ իթմէլի տիր . . . կէօրիւյօրսընըզ քի, սիզի իչիւն պիւյա գարըլարըն սըրլարընը խապէր վէրիյօրում, Քէօյտէ ինսան սէրպէսթ օլուր . . . կէօգլէթմէքտէ օլան ուչագլարտան իչիւտիլմէք գօրգուսը օլմագսըզըն իսթէմէկի կիպի գօնուչապիլիր . . . Խիւսուսի քէլիմ, Մարթ՝ սիգինէք իսթէմէկի կիպի գօնուչապիլմէք իչիւն քէօյէ կիթմէյէ արզուի չէտիտ իպրազ իթմիչ տիր,

Ֆապիէն՝ պիր սէվինճէ.— Պուընը սիզէ քէնտիսի՞ մի սէօյլէմէ,

Անժէլ.— Հարֆիէն պէօյլէ սէօյլէտի. սէրպէսթ պուլընաճաղը պիր գաչ կիւնլէրին պիր գըսմընը կէչիպ քէնտի եանընտա իսմըր իթմէնիզի քէնտի թարաֆընտան սիզէ իհթար իտէրիմ,

Ֆապիէն.— Քէնտի եանընտա՞ մը. պէ՞ն մի . . . Գէնի ալտա՞մայսընըզ . . .

Անժէլ.— Ա՛հ, սէվկիւլիւ գօնէ, իննանմամալըգտան եանա թուվվաս աճագեալա սիգ թաչ ալաճագսընըզ . . .

Ֆապիէն.— Գէօյլէ պիր պէօյլէք մէսէրրէթ, պէօյլէ պիր սաատէթի հիչ ումմատըղմտան պէօյլէ սէօյլէյօրում . . .

Անժէլ.— Պու մէսէրրէթ վէ սաատէթ սահիհ օլուպ, բէք գօլայ վիւճուտէ կէլիր շէյլեր տիր . . .

Ֆապիէն.— Աճապա բույա՞ մը կէօրիւյօրում տէյու քէնտի քէնտիմէ մէրագ իտիյօրում . . .

Անժէլ.— Յայր, ույանըգսընըզ, բույա կէօրմէյօրսընըզ . . .

Ֆապիէն.— Էյ Մարթ պէնի նէ՞ վագէ գաղուռ իտէճէք տիր,

Անժէլ.— Էկէր սէրպէսթ իսէ՞նիզ, պու ագչամտան Քէնճի էօճ . . .

Ֆապիէն.— Սէրպէսթ իսէ՛մ մի . . . պէն տայմա սէրպէսթիմ . . .

Անժէլ.— Եթէ իսկ սիպի պերապէր ալլոպ մէրգուժէնին եանընա կիտէլիմ...

Թաղիէն.— Կիտէլիմ... պէն հազըր վէ միհէյասըզըմ...

Անժէլ՝ կիւլէրէք.— Օ՜, օ գաւառ աճէլէ օլմազ, սէվիլիւ գոնք. տագիօր իշիւն կիտէճէք եէրլէրիմ վար, պու սա էրէյիճէ վագիթ սիւրէճէք տիր...

Թաղիէն.— Սաաթ գաշըտա հարէքէթ իտէճէքսինիզ.

Անժէլ.— Ագշամ սաաթ ոնուան էվվէլ հարէքէթ իթմէյէճէյիմ.

Թաղիէն.— Սիպի կէլիպ պուրատա պուլայըմ մը.

Անժէլ.— Եա՛յր... սաաթ ան պուչուգատան պիր գաչ տագիգա էվվէլ Թիէիր-Օկիւօր պուլվարըյու Ալէքսանտր-Տիւմա սօգագընդն նօգիաի իթխանագընատա պուլընընըզ... Պէն օրատան կէչէր իշէն սիպի պէրապէր ալըրըմ.

Թաղիէն.— Անատն սօնդրա նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ.

Անժէլ.— Կիտէրսէք կէօրէճէքսինիզ.

Թաղիէն.— Շիմտի նի՞շիւն սէօյլէմէյօրսունուզ.

Անժէլ.— Նի՞շիւն բէյնատէն անլատագ իսթէյօրսունուզ... Օ՞ղլայա քի բէն մէրագ իտէսինիզ... Էկէր պանա էմնիյէթինիզ կօգ իսէ, սայալըմ քի պէն սիզ պիր չէյ սէօյլէմէմ, վէ պրագընըզ իչիմէ կիտէյիմ.

Թաղիէն՝ Անժէլին էպէրինի Թաթիուզ սրգարագ.— Էնհիյէթիմ վար... էմնիյէթիմ պիր քէվալ տըր... Սիզէ նէ՛ գաւառ միննէթտարըմ... Տիմէք սահհէն Մարթընդ... պէնիմ սէվիլիւ Մարթընդն եանընա կիտէճէյիմ, էյլէ՞ մի...

Անժէլ.— Էվվէթ, լաքին սիզէ պագը չարթլար պէյան իտէճէյիմ.

Թաղիէն.— Պու չարթլար չիմտիյէն գապուլ օլընմազ տըր.

Անժէլ.— Իհթիյաճ իւզրէ պուլընըզ, պու միւլագաթ իւզէրինէ քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէհէքսինիզ...

Թաղիէն.— Սէօյլէմէյէճէհիմ հէմին իտէրիմ...

Անժէլ.— Նէ՛րէյէ կիտէճէհէկսինիզ... ագշամլարը նէ՞րէյէ վագիթ կէչիրտիկինիզի քիմսէ սիւմէյէճէհէք տիր... քիմսէ, հաքիգաթ վէլիսէնիզ պիւէ սիւմէյէճէհէք տիր, պիրա իհթիմալ քի վէլիսէնիզ՝ տագիօրւա գոնուչլարը գէման իսթէմէյէրէք պըրագընըզը Փաշէ իտէպիլիր...

Թաղիէն.— Վէլիսէնիզ տէ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէհիմ...

Անժէլ.— Կիւնահիպէրի Բարիկատէ վագիթ կէչիրիպ, ագշամ Մարթընդ եանընա կէլէճէհէքսինիզ...

Թաղիէն.— Տիմէք մէրգուժէի ագշամա կէօրէճէհիմ, էյլէ՞ մի.

Անժէլ.— Էվվէթ... պէօյլէ օլապիլիր, պարշը տիւրլիւ օլմազ, նամիլէ հիւրէյիճինիզ գըրըլմասըն, էչինիզ հինէ բէք ալէա տըր.

Թաղիէն.— Նիւրէյիճ գըրըլը՞ն մը... հէչ պիր վագիթ... պէն ինսան լարընդն էն մէսուտ վէ պահիմյարըմ.

Անժէլ.— Եթէ իսկ գարարդաշըրարդըզ սաաթտա օ տէտիկիճ եէրտէ պուլընընըզ... Արատատ՝ քամ Ալէքսանտր-Տիւմա սօգագընդն քէչէսինէճ տուրահագ տըր...

Թաղիէն.— Պու սօգագ նէ՞ քարաֆատա պուլընընըզ.

Անժէլ.— Բէյ-Լաչէգ մահալլէսինէճ Շառօն սօգագը զուրպէնէճ...

Թաղիէն.— Քամ վագիթտատա կէչէհէճիմ...

Անժէլ.— Օհա չիւպհէ՞ մի վար... Շիմտի արթըզ կիտինիզ... Մալիւմ՜, պիր չօգ կիտէճէք եէրլէրիմ վար, սիզէ պէգլէմէյէք իշիւն կէհէքքիմ...

Թաղիէն.— Անատմիմ իւչ գալըգ քէչէքքիւր իտէրիմ.

Անժէլ.— Քէչէքքիւր մէչէքքիւր լազըմ ատնէ... վագիթ գալըգ օլմասընդ, չարթըգ կիտինիզ.

Թաղիէն՝ Անժէլին էլինի էօպսէ, վէ գալըգի պիր հըսսը միննէքտարի իւչ մէչհաւն օլարագ հալէ, Բաագալ Սանիէ իւչ ժագ էակարարըն բէֆիկէէլէրի եանընատա մէսֆարէգաթ իթտի.

Սաաթ սէգիգատ Բաագալ գոնագա կէլիպ քէյֆիկէէքի անկայարագ, եէնիհաէն կիթտի, իւչ ժագա իսապէր վէրտի վէ ժագ տահի անիտէ Բըգիէ Գասքենէէ հարէքէթ էյլէտի.

Սաաթ օնատա Բաագալ՝ գաբէլ արապատընդն ատնատալէտընա չըգագ, սէրտինը արապատա Անժէլ պուլընտուգը հալատէ, պէկիրի Թաղիէն տը Շաքըլիւ-քո իւչ գարըալաշըրըլատան մահալլ տօգրու հայլատը.

Կէնճ գոնք՝ Թատըան սօգագընատքի գոնագա ավէքինատէ պիրքաագ բէք սէվինճլի պիր հալատէ պուլընընըզ յօր իսի.

Գաւ տէլիգանըը՝ վալիսէ սիւյէ միքատընատան տահա գիչատէ իսէզ տավրանագընատան, մէրգուժէ գաագընդ էվկատընդն իտպարագ իթտիկի Գարքը մուհագապէքատէն մէչիատն վէ մէօտուր օլարագ, պուտնա բգհարը քէհաճիւգ իթմէճի վէ սէպեպինի արաչքըրմագը հէչ իտքըրտնատն պիլէ կէչիրմէմի.

Քատըն հազըր օլարագը իտպէրի, գոնքէա տը Շաքըլիւ-քո իւչ մահատուժ եատա եալընընըզ տատՓրատա օքուրտուրլար.

Թաղիէն.— Գաւ ագշամ նէ՞ եապաճագտըն, վալիսէճիգիմ.

Գոնքէա.— Մատատ լա մարքիզ տը Բէյմոնդն իտանէսինէ կիտէճէյիմ... պէզ պիր տավէքնամէ կէլտիկի՝ իտքըրնատան չըգագ՞ մը.

Թաղիէն.— Ռունուքմըզ իտիմ.

Գոնքէա.— Պէնիմէ պէրապէր կէլէճէ՞քսինիզ.

Թաղիէն.— Էկէր արզու իտէր իսէն կէլէրիմ, լաքին լուքգէն պէնի իսէ կէօրսէն Փէնա օլմազ.

Գոնքէա.— Պիր նէրէ՞ մի կիտէճէքսին.

Թաղիէն.— Էվվէթ... Ժիլիեագ քէսքրօսընատա պու ագշամ իւչ ատգա օտալատագ պէչ բէրտէյի պիր օյուն օյնանաճագ, բէք կիւզէլ պիր օյուն օրը տէյօրլար... Բէատրի կագընքաճը օյան տօսքլարըտատան պիրի պանա պիր պիլէք կէօնտէրտի. էկէր կիթմէզսէ չոգ քէհաճիւգ իտտի, իհթիմալ քի կիւճլէնէճէք տիր...

Գոնքէա.— Կիթ էյլէ իսէ, էվէտտի, կիթ... պէն Մատատ տը Բէյմոնդն իտանէսինէ եալընընըզ կիտէրիմ.

Թաղիէն.— Հէչ կիւճլիւնէ կիթմէյէճէքսի՞ր հա՛.

Գոնքէա.— Հէչ պիր վագիթ. կէ՞ճ մի ատէճէք իտէճէքսին.

Թաղիէն.— Իհթիմալ տըր. պիրինճի պէօրիւք օյունէյար տատյատա հարը կէճէ-տէն սօնդրա պիրքէրէր.

Գոնքէս։— Էօղլէ իսկ պու ագչամ պիր պիրիմիչտէն այրըլըբգտան սօնդրա պիր տահա եարբն սապահ եէքտիկէրիմիզի կէօրէճէյիզ։

Ֆապիէն։— Եվվէթ, վալիտէհիկիմ։

Իշտու միւքեալէմէ տէվամ իթմի իսկ տէ, օգուլլարըմըզըն մէրագ իտէճէկի ժաատէլէր իւզերինէ ճէրէյան իթմէմի։

Մաաթ սէքիզ բաատէլերինէ ան՝ օղուլ սուֆրաատան գալգտըլար։

Ֆապիէն վալիտէսինէէն այրըլըբգը օբրաատ գոնքէս ար Շաբըխըս՝ քէմալը չէվգ ու ժուհապպէքլէ օղուռնը պուս իթտի վէ։— Էլլէնճէն մի-քէժմէլ օլսուն— տէտտի։

Ֆապիէն՝ կիւլիւմսէյէրէք։— Էլլէնճէմին մի-քէժմէլ օլմասընա չալըշաճաղըմ . . . եարբն ինչալահ եինէ կէօրիւշիւրիզ . . . —տէյէրէք օտասընա կիթտի, ա-չըգլարա մախասուս օլարագ քէնտիսինէ կիւդէլ պիր չէքի սիւղէն վէրիպ սիւռէլէ-տի, Մարբըն ֆօթօկրաֆի րէժիսինի տէֆաքէլէ պուս իթտիքտէն սօնդրա քիւշիւ պիր ապանօղ չէքտիճէյէ վազ իթտի, սօգագա չըգըպ պիր արապա Քուբաատ վէ ժաւիւմիմիզ օլան վագէ ու սաաթը ժուռայէնէ պէքլէմէք իւզրէ արապայը ժիմ-նագա տօղրու չէքտիրտի։

Տագիգալար ատհէքէլի պիր սուրէքատ ուզուն կէօրիւնտիկինատէն, անչէրի գըսաալէժաղա չալըշըյօր իտի։

Ժիմնագ Քէտէքրօսընատա օյնամաղ եէնի օյուն հագիգաթէէն ճալիսը մէրագ պիր լուպիյաթ իտի։

Հալ պու քի Ֆապիէն եալընըզ պիրինճի րէրատէյի սէյր ու քէժաչա իտտուգ, պու տաս գարաներր գարամագ էհէր նէ օյուն օյնամաբզընը պիրինէ նագլ իթմէսի լազըմ կէլսէ իտի, պու չէյ քէնտիսի իչիւն բէք մի-չքիլ օլամագադը։

Մարբատան պուչգա հիչ պիր չէյ իւզերինէ տիւշիւնմէյօր իտի։

Շէէնա իւզերինատ օյուենճը գասընըլարը ատչիլ, եալընըզ տօգթօրճն ախրէքլիք գըզընը կէօրիւյօր, եախատա էօյլէ գանն իտիյօր իտի . . .

Բէրատէնին գարալը պուլընատընը էնտատ կէնճ գոնքի՝ իթի իչ տօսքըչլա պիր ագ կէօրիւչտիքտէէն սօնդրա սաաթընա պագըգ քէտթրօտան ալտը եիւրիւյի վէրտի։

Օ զէման սաաթ օնա օն վար իտի։

Ֆապիէն պուլըվարտա պիր քիրա արապաճընա պինտի։

Արապաճը։— Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ։

Ֆապիէն։— Ֆիլիբ-Օկիւսթ ճաատէսինէ։

Արապաճը։— Ճաատէնին նէ՞րէսինէ։

Ֆապիէն։— Ալէքսանար-Տիւմա սօգաղընատան էլլի ատըմ գաատար պէրիտէ տուրմալը . . .

Արապաճը։— Հայտէ պագալըմ ա՛չ, գօգօթ։—տէյէրէք հայվանը գաժէրլատը։

Օթուզ պէչ տագիգա գաատար կիտիտիքտէէն սօնդրա արապաճը՝ հայվանընը տուրատուրթարագ։— Իչթէ կէլտիք։—տէյինճէ, Ֆապիէն արապատան աչագա էն-տի վէ բարասընը վէրէրէք։— Տիմէք Ալէքսանար-Տիւմա սօգաղը չու գարըշմատ-քի տիր, տէյի՞ մի։—տէյու սիւվալ իթտիքտէ,

Արապաճը։— Եվվէթ, էֆէնտիմ . . . Թրան գարուսընա կիտիյօրսընըզ կէտի ճաատէյի Քուբաատ կիտինիզ . . . Ալէքսանար-Տիւմա սօգաղը՝ պուէնատան էլլի ա-տըմ էօթէյէ սապատա վէ սօլտա պուլընան պիրինճի սօգագ տըր . . .

Կէնճ գոնքի եիւրիւմէյէ պաչլատը։

Ուզագտա, ին ճին պուլընմատան պուլըվարընը իւչերինէ գիմիր կիտի գա-բանլըզըն իչինէէ տիւա հարէքէթ իթի ֆէնէրին բարըտըգ եաճմագատա օյտըզըն Ֆապիէն կէօրիւճէճ, ատճէլէ եիւրիւմէյէ պաչլատը, քէնտի քէնտինէ։— Մաատատ Անժէլին արապատը օյտուը։—տէտի։

Զօգ սիւրէչիյով մէրգուճ տէլիգանլը՝ պիր գօնագ արապատընըն եագրընատը-նա վարատըգընատա, ֆօր բիւտիկիւճ չարգա պաչընատա իրի սագտալը պիր սէչիսին՝ պիր Բրատսիալը սաքըր Նէֆէրի կիպի տիմանը տատրատագընը կէօրտի։

Գու սէչիս՝ Բատգալ Սօնիէ օյուգ, մէրգուճ՝ օ քէնտինա ժաճալ վարը օյտը օյտագ, արապատընը սանատարընատա պիր եարմա սագտալ չըգարըգ եիւրիւնէ ֆագ ժըչ վէ պու սուրէքէլ հիչ ֆանըյտագ պիր հալէ կէլմիչ տիր։

Ֆապիէն՝ մէգրիբ արապատընը եանընա կիթտի։

Կիտէր կիթմէզ գարչըտըրատա պու լըֆնատըզը ճամ աչագա էնիպ, պիր գաատն պագչը տիչարը չըգտը։

Ֆապիէն՝ օ գիմիր կիպի գատանըզընը իչինատ մէրգուճէնին Անժէլ օլտըզընը ֆանըմագատան գիյատ գանն ու քէչճ իթտի։

Անժէլ։— Սի՞գ միսինիզ, ագկիմ գոնք։

Ֆապիէն։— Պէն խմ . . .

Անժէլ։— Ձատուգ պիճինիզ։—տէյէրէք արապա գատուսընը աչտը։

Ֆապիէն՝ Անժէլին եանընատա օֆուրատուգ արապա գատուսընը գարատը վէ ճա-մը ատսիճ եօգատը չէքտի։

Էմրէյր էվվէլճէն իթտա օլընմըշ օլմագա, արապա սիւրատը ֆէվգէլատատ իւչ հարէքէթ իթտի։

Ֆապիէն՝ կիւլիւմսէյէրէք։— Շիմտի արքըգ նէրէյէ կիթտիկտիճտի սինիզ, ակվկիւլիւ ժատատ։

Անժէլ։— Նէ՞ ֆէնա մէրգուտը իմիչսինիզ, պիր ագ սապտըը օյնըզ . . . Ագ վա-գիտատ սէվկիւլիւ Մարբընըզը կէօրէճկինիզտի պիճիրսինիզ, արքըգ նէրէյէ կիթ-տիկտիճտի պիճիյէ նէ՞ հաճէթ վար . . .

Ֆապիէն։— Հաղգընըզ վար, պէնիմ հատըրըմ՝ եագըշընըգ չէյ տիր . . .

Արապա՝ գատանըզընը իչինատ սիւրատը ֆէվգէլատատ իւչ վէ հիչ սօլլատմագ սրտըն տատէթա ուչըյօր, վէ պագչն քատ գալատըրտ իւզերինատն վէ պագչն տէ գուժիր հօլատատան կիտիյօր իտի։

Անժէլ իսայիճէ չիչմատ պիր գատան օյտուգ արապատա պէօճճէէք պիր նէր թատրմ իւզրէ օլտըրընատան, Ֆապիէն՝ արապանըն օյ պուճաղընատա սրտըչմըշ, պիր թագրմ իսայատէթ վէ ժավիմիւլհայատա տատրըչ իտի։

Գիճճիճէ աչրագար՝ էն չէտատ սրտ-ուտրընա էրմէք գանընատա պուլընատը-լարը սըրատա նատօբլ հատարլար իտ, Ֆապիէն տէ տէվկիւլհատինէ նէ տէյիճէկ-կինի, անըն քէնտինէ նէ սիվալընը իչատա իտճէկինի վէ քէնտինէ տէ օնա նէ ճէվապտար վէրէճէկինի քէնտի քէնտինէ տէ սիւրէնճէյի տատրատյօր իտի։

Գու գաառար Քէֆէֆքիւրաքա առլմըշ իքէն, ևրինէ եալ քէնախսինէ բէք ուզուն կէօրիւնիյօր իսի։

Նարըմ սառաքառն զկսառէ պիր միւառէքառէն սօնպրա ատէիգանլը գօնք՝ հէր իքիսինին ատ իսթէխար իթմիշ օլըբգլարը սիւքիւթի ատի խառըէք, միւքեաէմէյէ պաշլայըբգ, սախթէ տօգթօր Թօմրըլընրն կէօյա Քէյզ գըբընա տէսի քի։

— Զանընըմ պիր չօգ վագթառն պէրու եալ կիտիյօրըգ· աճապա եազլաշը՞գ մը, սէվկիլիւ մառառ։

Անժէլ։— Գէշ տագիգա սիւրմէգ։

Հագիգաքէէն արասը պէշ տագիգա կէշմէքսիզին արապա տուրառ։

Անժէլ՝ քէնտի Թարաքընառաքի արապա գարուսընը աշարագ։— Կէօրմիւնի՞գ մի, եալա՞ն մը սէյզէտիմ· · · Տուրընըգ պէն էնէյիմ, սիզ պուրառա պէնի պէքլէյինիգ· · · խառտառսըյլէ եէրինիգտէն ատ գամըլտառնմայընըգ։— տիյէրէք արապա գարուսընը եէնիառէն գարառը վէ Ֆառիէնի եալընըգ պրագըպ չէքիտի կիքառ։

Ֆառիէն՝ պու նէվի մուամէլէյէ պիր տզ Քէտճմիշ իթմէյէ պաշլայար իսի իսէ տէ, ճիւգի պիր չիւտկէ վէ էմնիյէթսիգլիք կէօքէրմէյօր իսի։

Բառագալը մուհիպպէսի Անժէլ՝ ճէպհինառէն պիր անախթար չըգարըպ, Բըթի Գառէէլ գօնաղընըն ատմիր բարմագլըգլը գարուսընը աշար· արապա՝ աղըր աղըր ավլուլա կիրտի, չիմէնիկին էքթաքընառաքի գուվուռ եօլտան նիւրիւտի, վէ կիքառ ասըլ խառնէ գարուսընըն էօնիւնառէքի նէյրտիվէնին կառնընտա տուրառ։

Անժէլ՝ օրատառ եալ արգատառչընըն չիլէօնիի գալտըրըպ։— Շիմտի արքըգ առրառպատառն էնէպտիրսինիգ· · · Հէր վագթ ուտուռ վէ ագըլը տառվառաքընըգ, պուընըն միւքեաֆաքընընը կէօրճէքքսինիգ· · · Զարուգ կէլինիգ, կիտիգ գըգ՝ սիզին կիպի տառպըրըգլը սիգ պէքլէմէքառէ օլմալը պըր· · · —տէտի։

Ֆառիէն առնառէ արապատառն տիշարը ֆըլանառը։

Իչքառիիկի սէօյլէրին իւղէրինէ տառառլարընառա զառն խառըսին պիր աքէչ հէվէլան իթմէյէ պաշլառը։

Մարթը կէօրճէքառի, վէ Մարթ առա տապրըպլըգլա քէնտինինէ պէքլէյօր իսի։

Գու տիւչինճէ՝ քէնտինինի տիւշարը հէյէճան ու զուվկան իտէյօր իսի· · զառն խառըսին տայըգլայառճագ իսի· · ·

Գուլագ Թօղարը չէտէս պիր տուրքառէ չարբըյօր իսի· · ·

Գաֆէչա տէբուռնինառէ պիր գուշ նառըլ չըրրընըը իսէ գալպի տէ էշյէ՝ կէյսիւնէն իչինառէ չարրընընգ տուրուշօր իսի։

Ֆառիէն՝ Անժէլին արգասը սբրա կիքառ։

Անժէլ՝ Նէրտիվէնառէն եօգարը չըգըգ գառուտան իչէրի կիրտի։

Ֆառնէ տվուսընըն Թառառընառա տարըը օլան պուդուը ճառըը պիր Ֆէննէրտէն՝ ժէգքիր տվուլա տօնուգ պիր բըբգ վուրուշօր իսի։

Անժէլ՝ նէյէգ օտասընա տօղրու կիտիգ ժէգքիր օտառընն չիֆքէ գարուսընը աշար, վէ աշար աշմագ բարուգ պիր բըբգ կէօրիւնառէ։

Զիչէքլէր վէ կիտիւշ վէ պիլըր Թագըմլարըլը տօնառալմըշ օլան սուֆրա իւղէրինէ իչ քիչիվիք Թագըմ գօնմուշ իսի։

Նէյէգ օտասընառա ան իքի ժամը պիր տվիգէ իլէ իքի պէօյիւք գօլըը չատառանլար եագըլմըշ օլտուգընառան, պու գառուտ բըբգ՝ սուֆրանրն Քէզեինաքընա տառա գիյառէ պիր բէվնագ վէրմէքառէ պուլընըբյօր իսի։

Անժէլ՝ կիւլէրյէգ վէ ժառսալը կէօքէրէրէգ։— Իչ քիչիվիք Թագը՞մ· · · կէօրի՞յօրմըսընըգ, կիտիգ գըգ սիգ պէքլէյօր բըմը։ չիմտի տէ պէտպէլլի սիգի հիւնէ գառուշ իթմէյէ հագըրլանըյօր օլմալը տըր։ Էյ, նէ՞ տէրսինիգ, սէվկիլիւ գօնք, սէվիմիշ պիր քիմսէ, մէսէա վէ պուխթէյար պիր առատ տէյի՞ միսինիգ, հէ՞։

Ֆառիէն՝ ճէվապ վէրմէտի։

Զինիր կիպի պիր գառանլըգտան չըգըգ տա պիրտէն պիրէ պէդլէ բէք բարլագ պիր բըբգա կէլինճէ, պուընառընգ կէօդլէրի գառաշմըշ վէ տիւչարը հայրէթ ալմուշ օլտըգը կիպի, չիչէքլէրին կիտէգ գօդուլարընառան տա պաշը տէօճիւգ սէրմէգթէ օլմուշ իսի· · ·

Անժէլ՝ սէօյլէնէ տէվառ իլէ։— Գիր ազ պէքլէյինիգ, կէլտիկինիգի կիտէյիմ սէվկիլիւ. Մարթընըգա խառէր վէրէյիմ· · · —տէտի վէ հըգ իլէ տիշարը չէգըգ գառայը արգասընառան գառառը։

Կէնճ գօնք Ֆառիէն առ Շաթըլիք՝ Անթառան Ֆօվէլ կիպի, Ամէտէ Տիվրնառա վէ տիպէտր Վիրժինի կիպի, էլ հասրլ Բընէ Լապառա կիպի պայկընըըգա միւպէյէա օլաճագ սալճառա պուլընըբ, էճէլինէ սուառմըշ օլան հայատլարընը եէնառը զառր ու զուլընա կիրիֆքար օլմուշ օլտըգը հալտէ, պու հալինէէն առնա չիպհէ վէ խառէրի օլմառագառա վէ հիշ պիր մէսառը միւառիֆառը պուլընճառագառա իսի։

Անժէլ՝ առդրուճա էքէրսէյէնն թառիր օլընան պայըլքընը էճգա մաքինասընընն պուլընառընը քիւէրէ կիքառ։

Ժագ իլէ Բառագալ օրատառ քէնտի եէրլէրինառէ պուլընըյօրլար իսի։

Սախթէ տօգթօր Թօմրընը՝ լառֆէդ թօրը սըգարագ, էօլտիրիւճի պուդուրը հառնընառաքի թառառ առատառնա տօղրու իւքէմէյէ պաշլառմըշ իսի։

Էքթաքլարընառա տէհշէթլի պիր սիւքիւթ հիւքմիէրմա օլտույօր իսի։

Գիր տէ հառկհան Թահքա տէօչմէ իւղէրինառէ ճաճէլէ տյագ տէպէրի էչիտիլիպ, սիւրիկլիլիյ գարուլարտա տա չիտառքէլի պիր սուբէքառէ բառքըր բառքըր վուրուլարագ, մէգրիւր սիւքիւթ պաթթալ օլմուշ տըր։

Ֆառիէն՝ Նէֆէս տալտ վէրտիկինառէ ույուշընըրընը էճգառնէն իւք Քէէսիրթառքընը հըզտա իտէրէգ, գօրդուտտա պաշլայըգ, գաշմագ իչիւն սառա սօլա գօշուշմագառա վէ տիշարը չէգառճագ պիր հէր արատագառա իսի իսէ տէ, հիշ պիր գարուվէ տէլիթ պուլտառմառագառա իսի։

Գալառէ զիքըր օլընան կիւրիւքիւ վէ բառքըտտըլարտան սօնդրա, պիր ճհամին հէրէ տիւշմէմի կիպի աղըր պիր հէյին հէրէ տիւշիւտ կիտտը տէյի էօքտիկի իչիտիլէրէք, Քիլիագիգա կէնճ գօնք՝ պայկընըըգա տայանառայըգ, քէնտինէն պիխապէր, բառհագ պիր ճհէտա կիպի հէրէ տիւշմիշ իսի։

51

Ժագ իւէ Բասգալ գարուչա սազըու սէկրէթիկ գարագը աշխըլար։

Ֆասիլէն՝ սըրթ իւսթիւ. եէրէ սէրիլմիշ պուպ, կէսգէրի գարալը, վէ գոլլարը-նըն պիրի պիր Թարաֆա վէ սիկկըլի ս պիր Թարաֆա ուգանմըշ պուլընըյոր խոր։

Ժագ՝ արգասաշընա։— Զարուգ, սէն միսաֆիրսայը ա՛յ, պէն ալ քէրօսէլէնէ պաՔըրըմըշ պէկի հապըրսայըմ։ . . .—ալսոր։

Բասգալ՝ ալիգանլըներն կանրնաա սիպ չէ օգաթիւ, պուլսէն պուպրուրը սէ օգաթիւ, եագալըրներն սիւյմէսինի չըգարար վէ կէօսթէներն իւզէրինալ պուլընան միսալ-եայը պէժագ իչիւն կէսմէչինի աչար։ . .

Գիր ալ նակէհան հիսաէԹլի պիր նիսաա սալը վէրիպ, գաչարը չաՔըրմըշ վէ պանը պուսմըշ օլսրդը հալալ սայագա գալագը։

Ժագ՝ Էնոհչէ իւէ.— Նէ՞ վար քի։

Բասգալ.— Հիչէ չայրչիչըդ. . . գանի սը Թանէրիլէռնին միսալևասը՝ իւզէրինալ ալչիլ սիր։

Ժագ՝ պուդու գիր սէսա իւէ ՔէԹըար իսէրէք.— Միսալևա՝ իւզէրինալ ալչի՞լ մի։

Բասգալ.— Եայը, ալչիլ սիր։

Ժագ.— Գուներն իսթանբոլ եագ սրը . .

Բասգալ.— Էօյլէ սիր ասէմ. . . . սէն ալ պագասան՞. . .

Ժագ.— Էյիհէ եագա. . . սրաչՔըը. . . պէլէթի ճէպիհալ. . . ճըղսաններնսա. . . քօրԹ մանէպինալ սիր. . .

Բասգալ՝ կէլէրի ԽԽՔրէչէրէք սրասմագսա պուրդը հալալ.— Գիր չէյ, հէյ գիր չէյ եագ. չիմոհ նէ՞ եարմայը. կէլմէչինալն գիպ գիր Գոհաալ հասըլ օլմայոր։

Ժագ.— ԷվվէԼ, լոքին եագասրնը պրագաճագ օլսագ պիպ ալ մահվ օլսրդը . . . պիպէ քէնահ միսալևասը լագըմ սրը. . .

Բասգալ.— Սէն նէ՞ գարար վէրիբսին։

Ժագ.— Գիր գարարը ճէհոհալ ալկին պրագալըմ եաչասրն. . .

Բասգալ.— Լաքին ՔէհլիքէչԼի նէ՞ եարարսրն։

Ժագ.— Գէն ՔէհլիքէնԼին էօնիւնիւ ալրդրմ. . . Ֆասիլէն սը ՇաՔըլիւքս եաչայագագ, լոքին պուրսաան սրՔդգ սիչսրը չդմայագագ. . .

Բասգալ.— Նա՞սըլ։

Ժագ.— Կէօրէճէքսին։ Գայկընըդգ կէչմիգսէն Էվվէլ չարուգ մէրգուժը «սանանէօր» նամ եագարը չըգարըդգ Էնսիրէն մաքինաներն իւզէրինէ վագ իսէլիմ. . . —ալսոր իգսան սոնդրա, սաթէճ սոգՓօր իւէ Բասգալ՝ կէնճ գաննը պամագլսրդրսան վէ օմուպսրդնսան Թուխսագ եագարը գալագրդրդը, վէ մէգդուր մաքինաներն իւզէրինէ վագ իՓմէլէր։ ս հալալ Ֆասիլէնին նիմ էօլիս օլսան հիսամ՝ հիչ սոսրսըմագսրդրն, Անժէլլին պէկլէչսիկի եէր պիրը գաննսա էնսիրէրմիս։

Ժագ.— Բէճա իսէրիմ, մահվէնին գարաւսրնը աչդրդգ, սէվգիլլիս ՔէյԼէ գրգրմ. . . .—ալչինճէ, Անժէլ՝ պիր կէ չամսանը ալդգ, խյշհամ Թալէգ իՓմէլ սիպին իՓսաՓ իՓմէլէ միւսարէսաՓ էյլէսան։

Իքի արգասաշըար՝ Ֆասիլէնին հիսամինի եէնհահէն եագարը գալագրսրդրսր, լոքին վէ ՓաՔրնրը մանճիգ օլսճագ մահհուա չդրդրը պուպնրնսա աչմագ իչիւն մէրգուժը սոյաճնաբրրդգ մասանրն իւզէրինէ եաՔըրսճագ եէրսէ, բէնէրէյէրինէ Գադրն տուվար չէՔսրիմէ օլսրդը մահվէնէ կէօՓիւրսիլէր։

Գու մահվէն ՔէմէրԼի ՔիչիչՔ պիր պագարսէ օլսուգ, սաճ գարըը գալըն պիր մէչէ գարսուգը, վէ պու գարսուներն բէՔ ուսԓագըդը պիր ՔիւխԼի վար խոր։

Բասգալ.— Էյ չիմոհ՞ նէ եարաճագդգ։

Ժագ.— Երիմի պէն պայկընըդրը ուգաԓմագ իչիւն պիր չէյ եարաճագրմ, սէն սէ Անժէլ իւէ պէրսագէր իքի եաՓագ, ՔիչիչՔ պիր մասա, պիր իսարէ գաննՓիլի, պիր եաղ չիչէսի վէ պիր գաշ ՓիՓիլ աչագա կէՓիր. . . Պիր ագ սա Անժէլ պէրսագէր ալրնդգ. . . Զարա՛գ, վագՓ կէչմէսին. . .

Անժէլ իւէ Բասգալ՝ ՔէնահՓաՔը մէգդուրէչի իճրա իՓմէչ իւզրէ հէր գաՔըննա չդրդգ, Ժագ՝ Ֆասիլէնին հիսմի եաճրնսա սիպ չէօգմիշ օլսրդը հալալ, ՔէՔսրէչէրնէ պաՔըրըմըշ պիր պէպի կէնճ գաննՓրն պրուներնսա ԲուԼմագսա պուլընըյոր խոր։

Բասգալ՝ սըրԼրնսա իքի եաՓագ եՓսրէչմիշ օլսրդը հալալ պիր գաշ տագՓգա սոնդրա կէլսի վէ մէգդուր եաՓագսրդը պիր քէօչէյէ գէյսուս։

Գատէհա մաՔսաՓսան պիր մասա իւէ պիր սանանալևա ալդգ մահվէնէ կէՔիրսի։ Իչդրս մահվէն՝ հագսոհանէչէ ԲանվիԼ ալընդգ, պուրսաա մէգդուր իքի իւշ էչեսան պաչգա հիշ պիր էչեա պուլընմայագագը։

ՔէգդԼիք Անժէլ սանի պիր եաղ չիչէսի, պիր իսարէ գաննՓիլի վէ պիր գուՔու ՓիՓիլ ալդգ կէլսի, գաննՓիլի մասանրն իւզէրինէ գէյսուս, իչինէ եաղ սալսուրդը վէ ՓիՓիլի ԲագԼգ եագագը։

Ժագ՝ իքի բարմաղչա Ֆասիլէնին պիլէկինի ԲուԲարագ նապզըրըը սայմագսա օլսրդը հալալ.— Զարուգ հէմէք, էքմէք, չարսագ վէ սու կէՔիրնէպ... Նապզըրը աղրըԼչըյոր. . . էկէր պու ուդու չագ ուզուն սիրէչճէք օլսուր իսէ, էօԼէմ հէՔիչիր. . . —ալսոր։

Սաթէճ սոգՓօրըն իչդրս էմրէչրի պիր իքի տագՓգասա իճրա օլընդը։

Ժագ.— ԻւսԲիւնիւ պաչընը արաչՔըրսրդրնսա, ճէպէչրինէ հիշ պիր սիչահ պուլը՞ն մը։

Բասգալ.— Եայը, պուլմասրմ։

Ժագ.— Էյ Անժէլլին քէնահսինէ վէրմիշ օլսրդը Մասմաղէլ Մաքրն ՓօՔօկբաՔի րէմմինի՞ ալ մի պուլմասրն։

Բասգալ.— Եայը. . . էվվէ պրագմըշ օլմալը։

Ժագ.— Զարար եագ, հայալ քէնահսինի չու. եաՓագրն իւզէրինէ գէյսուս... Ա՛, սիպ չարչաՔ վէ եօրգան սա կէՔիրմիչսինիպ, պէն պուները հիշ սիւչիհնմէմիչ իսիմ. . . Էյի եարմըշսրնրպ. . . ՇաՔըլիւքսէրին պու սոն նէսուլի՛ արագա բաՔըրսրդրնսան ուչանմագսրդրն պուրսաա իսՔէսինի կիպի ուչուչագիլէճէք սիր։

Ֆասիլէն՝ էյլան պիհուշ պիր հալալ օլարագ, եաՓագրն իւզէրինէ եաՔըրսրդը, վէ Անժէլ՝ էյլէ կիպէլ պիր սէչիգանլը հագգրնսա գաուրնլարա մահսուս պիր բիզգաՔ վէ չէՓագաՔ հզսս իսէրէք, իւչհամէմէսի իչիւն եօրգանլարրա մէրգուժրն իւզէրինի էօրՔսիս։

Ծագ.— Հէր չէ՛ սըրտըընտա տըր . . . սըվըշըլըմ . . . —ախոիքաչն սօնդ-
ըրա մահզէն գառուսրնատ ախչարը չըգաճադը սըրատա կիւղէրէք.— կէճէլէր խայր
օլսուն, միւսիւ գօնք. Քաթը քաթը աչք ու ակվատ բուլալարը կէօրիւնիք. ադ
վագքատան գօնուշըրըզ . . . —ախչա՛ իլալէ իքատ:

Գատէհու գառուլը իրքիով, գառու էրկիհէ պիր բաթըրտը իւէ գառանտը, վէ
գառանտըգատան սօնդրա քիւրա հայրէնը գուրուճա ախ իչխոիլսի:

Բատգալ՝ չաշկըն պիր հալտէ.— Շիմտի պուռնը նէ՞ կառաճադրզ:

Ծագ.— Նէ քի կարտրզ իսէ . . .

Բատգալ.— Մահպուս կիպի Քաւթաճադրզ . . . էվվէր պիրիրիմ . . . լաքին
մահպուսիչէքիներն նէքիչէէսի նէ՞ օլաճագ:

Ծագ.— Միտալէսը էւէ կէշիրէճէչիզ. պուռնըն նէրէտէ պուլընտրըլընը անկա-
մալըյըզ . . .

Բատգալ.— Հէյ չիւպհէ ճօդ տըր քի, գօնքէս տը Շաքըլիւ քոյն գօնագըն
տա տըր:

Ծագ.— Գօնագ պէօյիւք տիր, պուռնըն հէր քէօչիրնի տրաշքըրտագ պիր ագ
կիւճճէ տիր . . . Եէրինի պիզէ սէօյլէտիքտէ, (չիւնքի օնա սէօյլէքտէչի պէն տէ-
բէօհատ իտէրիմ), էկէր մատքտագա լազըմ իսէ, կիսէր օրատան միտալէսը պը-
ըրըզ . . . Լաքին էվվէլ պէ էվվիլ տիկէր էքիսինին իւզերինէ տիւչիւնէլիմ . . .
Ուզուն միւտատէք պուրատա կէճիքտիմիզ պօշ չէյ տիր . . . Բարիզլ կիտէլիմ . . .

Ոն տագիգա սօնդրա տահքէ տօդքօր Քօժրաբնըն գուրէ տրատտաը Բըքքի
Գատքէլ գօնագընատան մուվարէդաք իսէյօր իտի:

Ծապիչէն տը Շաքըլիւ-քոյն պատկընըզդ նէվինտէն «լան ուդգուտը՝ քէրօսէլէնլի
պէզ իւէ արքըզ տէվատ իքմէչիկ, իւչ ալշագ րէզվիլն տալիմքինատն պիր ագ
սօնդրա տէք օյտու կիքտի:

Կէնճ գօնք՝ մաքինատարի պիր հարիքէքէլէ խատրատախշ օլմուչ օյան տգալա-
րըընը ուզագքմատա պատչատը:

Կէօղէրինի աչտը, լաքին զիհնինատ պէօյիւք պիր գարըշըգըզդ հիւքմիքէրտա
օլուսյօր իտի. զանն իքտի քի հէնուզ ուչսյօր վէ պիր ֆէնա բուչան կէօրիյօր...

Հալ պուռ քի քէչնատիչ էյլէ կէսիյօր իտի քի, պուռ բուչանըն՝ տիւչար օլըզը-
հալ իւէ հիշ պիր միւնասէպէք վէ մէդրուսքիչէքի հօգ իտի:

Քէչնատիչի հէնուզ քատմ սալօնընատա զանն իտուպ, օրատա ըշըգլարըն բար-
լագընընատան կէօղէրի գամաշմագտա, վէ չիչէքէրէրին կիւզէլ գօգուսը պուռնընա
կիրմէքտէ իտի:

Գատէհու քէչնատիչ էյլէ կէսիյօր իտի քի, բէյատրէչ գալընպաչմագտա օլան
պիր նէվվի բէրտէ՝ կէօղէրինին էօնիւնէ կէրէվմէքտէ, պիր տիւտան՝ էքրաքքնա
պիւրիւմէքտէ, վէ մատմարը, գօլլու չամտանըրը վէ ատիգէչի սէօնտիւրմէքտէ
օլուպ, պուռ սըրատտա պատը տա գայէքէվ աղրուպշատրգընատան, տրքըզ իւզերինէ
քաչըյատմանագտա վէ պէրհայաք օլուպ օլմատըզընը քատին իտէմմէքտէ իտի:

Պուռնըն իւզերինէ Ծապիչէն՝ տիրօսչիրնէ տայանըզ հօդատը գալգատագ էքրա-
քըընա պատգընատը:

Բէք տօնուգ պիր ըշըզը օլան պիր իտատչ գանտիւլի՝ պէյասըզ քիւչիւք պիր

քատքա մատտա իւղէրինէ կանմագտա օլուպ, մէգքիւր մատտատա պիր գաչ բիտ-
քա իւէ էքտի չէվէ վէ պիր տէ էքմէէք վար իտի:

Գիր աղ էօքհատ Անժէլին քէնատչի կէօքհրտիվ օլտըզը քատտ սալօնընատա
միւքէմմէլ տօնանտըզ վէ քէնատհրնին հայրէք ու իտքիդրատընը մատճիպ օլմուչ օ-
լան սատիրտա տատհի տատրուցօր իտի:

Գու նէ՞ տիմէք իտի, պուռ հալ նէտէ՞ն իյնատպ իտիյօր իտի:

Ծապիչէն պիր սըչրայսըրտատ սյագտա գադտը. լաքին տիգլէրի քատքմագըպ սյագ
իւքհհ տատրատմատրզընտան, հէրէ տիւչմէմէք իշիւն քատքունատագ պիր չէյ ա-
բատը:

Էւէրէ՛ չըգալագ վէ ատուգ պիր տատվարա քէտատտիւք իքտի:

Ծապիչէն՝ կէօղէրինի օվատրագ քէնատ քէնատհրնէ.— Ատճապա նէ՞րէտէյիմ . . .
ատճապա հէնուզ բուլա՞ մը կէօրիյօրըմ . . . Լաքին իսպր . . . իսպր . . . ուլա-
մայօրըմ, ուլգուտտա տէյիմիմ . . . ադտըմ քէչմատըյտա պատչըմատա տրը . . . Գէն
պիր մահզէնատ պուտընըրյօրըմ, ուլգուտրըմ կնատատ պուտրպատա կէքհրիվմէշիմ . . .
Գու ուլգու բէք պիրուէն պիրէ պատմըշ օլատրընատան, քատպհի պիր ուլգու օվա-
մատը տրը . . . Գու իտատչ գատնիւմ' . . . պուռ նէյհնքհւէ՛ր . . . Ատճապա պիր տու-
գատա՞ մը տիւչմիչիմ տիր.—տէ տիքգուէն ատնգրա, պյագտըրը քհքրէյէրէք, գատը
գարուլա տօդուռ կիքտի, հէվէրկլ գարուլա վուրատա, լաքին անը պատա նէրհն-
տէն գրմրլատաքմատատը:

Ծապիչէն՝ պիր ըգտըրտատը տէյուն իւէ.— Գարաքըլմըշը՛մ . . . մահպուսը՛մ
. . . Գու նէ՞ տիմէք տիր . . . Գատա էյլէ կէսիյօր քի տէյհրմիչիմ, վէ կէօղէրիմ
պչըգ՝ բուլա կէօրիյօրըմ . . . Գագտալմ . . . խատրըզմա կէսիյօր . ☺ . խատրըզմա
կէսատիկհնէ էմհնիմ . . . Գէն Բարիզատ փհմատգ քէչքատօսընատա խատիմ . . . պյուն
պիքմէչգատն շօգ էվվէլ քէչքատատն շըգտըմ . . . պիր տրատտյա բատքիպ օլտուտ
. . . Մատատ Անժէլ՝ պէնի Մարքըն կատքըտա կէօքհրտմէք իւզրէ Ֆէյիքը-Օկհնաք
ճատատէ սհնատ պատա պէքէլտէքտէ օլտըզընատան, տրատտյագ մէգքիւր ճատատէյէ չէք-
տիրտիմ, օրատա Մատատ Անժէլին գուրէ տրատտաըզատա պհնտիմ . . . պիրտէտիյիմ
պիր խատնէյէ վատրէ օլատուտ . . . օրատա բէք շօգ ըշըգլըր կատնժագտա օլան պիր
օտատա իւչ քհշհնիք քատգըտ գօնտուշ պիր ժատա գուրուլմըշ իտի . . .

«Մատատ Անժէլ՝ կիտիպ Մարքա խատպէր վէրմէք իւզրէ պատա օրատա պէք-
էէ ատչտի . . . պէն տէ պէէքէէտիպ վէ պիր տէ նատկէհատ պիր գուրշուն պատգը իւէ
գուլաղ քօգլարըտ տրգրշտրրըլըյօր զանն իքտիպ . . . Նէքհչտիպ քէսիւյօր իտի . . .
կէօղէրիպ զօր իւէ գարատրյօր իտի . . . հատվ ատլտագ իշհն տհշարը չըգտագ խա-
քէտիպ . . . տյագա գագրգպ եհրհրտիպ . . . վէ . . . վէ արքըզ օնատն էօքէ-
յէ պիր չէյ խատքըրըյատատյօրըմ . . . պհէմէյօրըմ . . . անէյատատյօրըմ. պէնէ չհմհնի
անճագ մահպուսօրմ . . .

«Մահպուս՛ս, լաքին նհչհն.

«Մահպուս՛ս, քիմտէ՞ն.

«Մարքատ՞ն մը . . . պուռնըն իմքհանը հօգ տըր.

«Անժէլտէ՞ն մի . . . պուռնը տա ագէ ատմագ . . . »

Ծապիչէն՝ պհքհն վհճատտըյտա քհքրէյէրէք պիրէն պիրէ սէօպհնհն քէսատ-
Օ ատա խաքըրընա պիր չէյ կէսիպ տհշարը տէչէէք օլմուչ իտի:

Ֆապիէն՝ պիր ազ սօղրա սէօպիւնէ տէվամ իլէ։— Եա՛ Բապիմ Ալլա՛հ, Էկէր պէն տօգթօր Թօմբօլն Քարաֆընանան մահպուս իտիմիշ իսէմ, մէրգուճ տօգթօր՝ Բարիտէն մէմուլինտէն տահա չաբուգ պուրայա ավամէ իտուպ պէնի պուրատա պուլմուշ օլմաղլա, Մարթըն մուհապէթինէ նաիլ օլաբիլիրիմ զաննու քէշֆ իտէրէք, հասէտինտէն նաչի պէնտէն ախըր իննիգամ իտիյօր։ ։ ։ Էվվէթ։ ։ ։ Էվվէթ։ ։ ։ պու պէօյլէ տիր։ ։ ։ տօգթօր՝ ախըր իննիգամ իտիյօր, վէ Մարթ տահի՝ պանա մուհապէթ վէրտիկի իշիւն պու սըրատա պէնիմ կիպի չիպէհիպ կիւնահընը չէքիյօր։ ։ ։ Լաքին պու ատամ նա՞սըլ պիլիյօր։ ։ ։ զիրա պէն Մարթը կէօրմէտիմ, տիմէք Մարթ տա ֆիքրէն տէյիլ իսէ պիլէ ֆիքիլէն գապահաթը տէյիլ տիր։ ։ ։ Ամանա Մատամ Անժէլ՝ պիրի նէյէ վէրմէք իշի՞ն մը այգ ու մուհապէթիմիզի հընմայէ իտէհէք կիպի կէօրիւնմիշ տիր։ ։ ։ Լաքին պու տա նա՞սըլ զանն ու գըյաս օլընապիլիր։ պէնի պուրայա չէքիպ կէթիրմէքճէ մէրգուճմէնին նէ՞ մէնֆաաթը օլապիլիր իտի։ հիշ պիր մէնֆաաթը օլմայացաղը տէրքեար տըր։ ։ ։ Ա՛հ, զիհնիմ գարըըյօր։ ։ ։ պու գատար զարիպ, կիւլիւնճ վէ եէքտիկէրինէ ույմազ տիւչիւնճէյէր պէյնիմի իհմալա իտինճէ, ամանա իւզէրիմէ տէյիպիք կէլմէ՞զ մի։ ։ ։ Օ՛հ, չոբ տօգթօր Թօմբօլնը կէօրէհէյիմ։ ։ ։ կէրէք սէվտիկիմի վէ կէրէք սէվիլտիկիմի քէնտիսինէ իդդար ու իմիրաք իտէհէյիմ։ ։ ։ Մարթը պանա զէվհէյթէք վէրմէսինի Թալէպ էյլէյճէհէյիմ։ ։ ։ Էլպէթթէ պուրայա կէլէճէք տիր։ ։ ։ պէնի պուրատա գարաթքըզ ալըգօյամազ, պու պիր ճինայէթ տիր։ ։ ։ Եէնիտէն վաղիտիմին ճանընա կիմէյէճէն պէնի մէն իտէմէզ։ ։ ։ զամալը գատընճրդա՛գ, իմիմալ քի գօնագա հէնուզ ավէթ իմէմտիկիմ իշիւն պու սըրատա՛ տիւչարը մէհյատսըկէթ օլմուշ տըր, զիրա քի՞մ պիլիր նէ գատար վագթ ույումըշըմ։ ։ ։ իհմիմալ քի չօգատան պէրու սապահ օլմուշ տըր։ ։ ։ —տէ՛, տի, վէ պիրտէն պիրէ սայըգլայարագ, պիրիւնն գուվվէթլէ։—Էյ։ ։ ։ տօգթօր Թօմբօլն, կէլինիզ։ ։ ։ պանա կէլինիզ, տօգթօր Թօմբօլն։ ։ ։ —տէյու հայգըրմաղա պաշլատը։

Հալ պու քի պիշարէ՛ մահպուսա հիշ պիր ճէվապ վէրէն օլմատը։

Եումրուգլարըյլա սահ գարըը գարուններն այնասընա վուրմադատա իտի իսէ տէ, պունատան՝ եալընըզ գարու կիւմպիւր կիւմպիւր էօթմէքտէ վէ էյլէրի ալդըրմադատա իտի։

Ֆապիէն՝ տէյի կիպի օյարագ Քէքլար։— Էյ, տօգթօր, պանա կէլինիզ, տօգթօր։ ։ ։ —տէյու պաղրըրյօր, վէ լաքին երինէ հիշ պիր ճէվապ վէրիմէյինիզ, սիւքիւրը Թամմէ հիւքմֆէյրմա օլըյօր իտի։

Ֆապիէն՝ երինէ քէնտի քէնտինէ։— Ամանա էօլէյիմ տէյի պէնի պուրատա պրագմա՞գ մը իսթէյօրլար։ ։ ։ Լաքին, իա՛յր, պու տէյիլ տիր, զիրա պանա եէյճէհէք վէրէյօրլար։ ։ ։ տիմէք պէնի ամընըգատան էօլսիւրմէք իսթէմէյօրլար։ ։ ։ Լաքին պէնի էօլսիւրմէք նէյէ՞թինտէ պուլընմատընըգլարը ֆարզ օլընատա պիլէ, պէէյլէ պուրատա գարաթընըմագ՝ տէհճիլի պիր չէյ տիր։—տէտի, վէ եէնիտէն պաղրըմաղա պաշլատը։

Ղազապ ու տէհճիթինատն թիթրէյօր իտի։ սէսի բէյտէրէյ պօղուլուպ, եավաշ եավաշ իչիտիլմէզ պիր տէրէճէյէ կէլիյօր իտի։

Գէհուտէ նիտա վէ հայգըրըլաբընատան ասնդրա զամալը տէլիգանլընըն սընը-

րը թուֆուպ կիւլմէկէ պաշլատը։ Գիշարէնին իւզէրինէ տէհճիթիլի պիր տէլիմէք կէլիյօր իտի։

Իշպու տէլիմէք՝ միւտհիշ պիր նէօվպէթլէ քէսպը սիւքիւնէք իտուպ, Ֆապիէն՝ հալ ու թագաթտան տիւշմիւշ վէ ազգը քէօրիւրմիւշ օլսընը հալտէ քէնտինտէն պիհտապէր օլարագ եաթագլարըն իւզէրինէ եուվարլանըպ տիւշտիւ։

Օ մէնհուս կէհէնին էրթէսի կիւնիւ տօգթօր Թօմբօլնըն խանէսինտէ խաստաքալարըն մուտայնէ օլընտընը կիւն իտի։

Մարթ՝ փագըն խուսուսի օտասընըն իթթիհալինտէքի օտատա հէր վագթի եէրինէ պուլընընպ, մահիւմ օլան մէմուրիյէթինի խպա իտէհէք իտի։

Մէրգուճ գըզ՝ Բոլ Ֆրօնանթալը տիւշնէրէք էրքենճէ գալգմըշ իտի, զիրա պու տէլիգանլը՝ գըզըն Քէնտիհաքընա իթտաթ իտէքէք, Միրտմէնիլ տօգաղընտաքի գօնագա կիթմէմիշ իտի։

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ ։—Գէլքի պու կիւն կէլէճէք տիր։ ։ ։ ։—տիյէրէք, պու տիւշնճէյէ վէ իւմիտա իլէ մէմնուն օլմագտա իտի, զիրա հըզա իթտիկի գօրգուլարա բաղմէն, պիր գաչ տագիգա օլսուն մէրգուճ տէլիգանլըյը կէօրմէկէ ճան աթըյօր իտի։

Գըզ՝ քէնտիյէ չէքի տիւզէն վէրիպ, պունըն թատատ խիթտատ պուլաճաղը սըրատա օտասընըն գարուսը ուսուլճաճըգ չալընընը։ ։ ։

Մարթ։— Քի՞մ տիր օ՛։

Տիշարատան։— Գէնիմ, մուհիպպէնիզ Անժէլ տիր։

Մարթ։— Գույուրընըզ, կիրէպիլիրսինիզ։

Բաագալըն տօսթը օլան մէրգուճմէ գարը օտա գարուսընատան իչէրէ կիրիպ, Ցուդա կիպի իչի պէյնի իթմէմէք իշիւն կէլտի Մարթը պուս իթտի։ Գաճէհուտէ տէտի քի,

—Զարուգ չարգա վէ մանթօնըզը կիյինինիզ, սէվգիլիլիւ գըզճընըզ։ ։ ։ սիզի պէքլէյօրլար։ ։ ։

Մարթ։— Քի՞մ պէքլէյօր։

Անժէլ։— Տօգթօր։ ։ ։

Մարթ։— Գէնտէն նէ՞ իսթէր։

Անժէլ։— Արապայը գօշմաղա էմր իթտի։ օրմանատա սիզի կէգտիրմէք իսթէյօր։ ։ ։

Մարթ՝ տիւշարը էնտիչէ օլարագ։— Եալընը՞զ մը։

Անժէլ։— Հա՛յր, սըր քնաթիպի Մ. Բաագալ իլէ պէրաբէր։ ։ ։

Մարթ։— Պու սապահ պէն էվտէ գալմագ իսթէյօրըմ, լութֆէն տօգթօրա սէօյլէյինիզ, պէնի պէրաբեր ալմագտան սարքը նագար իթտին։ ։ ։

Անժէլ։— Գէն պու սըրարըզը տալա տէրէօհաճէ իսթէմէյճէհիմ։ ։ ։ Թէյզէ օղլումը կիւճէնճիրէհէքսինիզ, տիլակէր դըզ, պունը նաբտամալը։ ։ ։ Էլմաս կիպի պիր ատամ տըր։ ։ Եանընըզատա պուլընտընըզնատա չօգ մէմնուն վէ մէսուլու օլուր։ քէնճէ նըզը, ճանթօնըզը ալընըզ տա նօլա չըգընըզ։ ։ ։ սապահ՝ալըզը պիր ազ կէզինմէք սիզէ չօգ եէյ կէլիր։ ։ ։

Անժէլ պուռնարը սէպլէյէրէք՝ պիր սէյահ չարգա իլէ պիր սէյահ հաս էլպիսէսի Մարթա ուզաթըյօր իտի։

Կէնճ գըզըն կիթմէք իսթէմէմսինէ իսրար իթմէսինէ հիչ պիր կէօզէ չարբար սէպէպ եօգ իտի։

Գինաէն ալէյհ արթըգ Թըննատը վէ չարգա իլէ ժանթասընը կկյինտիքտէն սօնդրա աչադա էնտի։

52

Բասգալ իլէ ժագ՝ գօնաղըն էօրթմէսի ալթընտա Մարթա պէգլէյօրլար իտի։

Ժագ՝ կլինի մէրգուժկէ ուզաթատը, լաքին հէր վագթի կիպի ալընտան էօրմէք իչուն գըզա տօղրու էյիլմէտի։

Էօքսիւզ գըզ քէնտի քէնտինէ տէտի քի։— Գու սագընագլը Թավր սիլմէմ պանա նիչին մուճիսը էնտիչէ կէօրիւնյօր . . . տայմա նէ իսկ եինէ օ օլմասընը իսթէր իտիմ։

Ժագ՝ կէօզլէրինին բարըլթըսընը սէքր իթմէք իչուն կէօզ գաբագլարընը ա-չադա էնտիրէյէք։— Սապահլայըն տիշերը չըգըպ կկզմէքտէն ուտարըմ քի հազզ իտէճէքսինիզ, սէվգիլուիժ Մարթ։

Մարթ։— Էլալէթթէ, տօգթօր . . .

Ժագ։— Էօյլէ իսկ պինինիզ . . . Գաղանըն վուգու պուլտըղը կիւնաչէն պէ-րու տիշերը չըգմամըշսընըզ տըր . . . Հավա ալըրսանըզ սիպի իչուն չօգ էյի օլա-ճագ տըր . . .

Մարթ արապայա բաքիպ օլտու։

Ժագ մէրգուժէնին եանընտա վէ Բասգալ տախի ժագըն գարշըսընտա օթուր-տըլար։

Սախթէ տօգթօր Թօմբուլն՝ օրմանա չէգմէսինի արապաճըյա էմր իտուպ, ա-րապա տախի օ իսթիգամէթտէ հարէքէթ իթտի։

Անժէլ՝ գօնաղըն պիր բէնճէրէսինին բէրտէլէրի արգասընտան պագմագտա օ-լուպ, արապանըն ավլուտան տիշերը չըգարագ ուզանըպ կիթտիկինի կէօրտիւ։

Գունըն իւզերինէ մէրգուժ գարը պիր հըզ իլէ Մարթըն օտասընա կիթտի, իչերի կիրիպ գաբուչը գարտար վէ իւսթէ ատամ կէվմէսինէ ասլա իչթիմալ պրագ-ժամագ իչուն գարուչը իչի տէփա քիվիտչէտի վէ անախթարը չըգարըպ ճէպինէ գօյտու։

Անժէլ՝ քէնտի քէնտինէ։— Շիմտի արթըգ պօլ պօլ վագթըմ վար, տէօրթ Թարաֆը էյիճէ արաչթըրըպ մահուտ միտալեսայը կէլ կկչիրմէկի։ ահապա նէ՞րէյէ տիր . . . ճէվահիր չէգմէճէսինտէ տիր տէտիչէր . . . պու զանն ագլա եագըն տըր . . . Գու օտատա հիչ պիր կիպի եէր եօգ տըր վէ տէրէճկէր գարալը տէյիւ տիր։ պագալըմ, նա՛սըլ եարահաղըզ . . . —տէտի, վէ գարա ալահատան մամուլ վէ եէր եէր պագըր գաբըր քիչիւք պիր մասայա տօղրու կիթտի։

Գու մասանըն իւզերինէ, էնվաճ ուճագ Թէճիք չինի գապլար վէ Թէկճի-նաթա մախսուս պիր Թագըմ մինի մինի էչհալար արասընտա, տօգթօրըն քէնտի

ախրէթլիք գըզընա հէտէյէ վէրմիչ օլտըղը սավաթը էսկի պիր կիւմիւչ չէգմէճէ պուլընըյօր իտի։

Բասգալըն մուհիպպէտի՝ էթրաֆընտաքի սիւսէրի պօղմագտըզըն ուսուլճաճըզ մէզգիւր չէգմէճէյի ալտը, տիզլէրինին իւզերինէ գօյտու վէ էնվաճ չէգլէտէ եիրմի գատար ուճաճըզ անախթարլարը հավի ճէպինտէն պիր անախթար տէսթէյօի չը-գարտը։

Գատէհու պիրէր պիրէր Քէճրիւպէ իտուպ օն օն իքի տանէսինէ գատար գուլլանտը իսկ տէ, մէրամընա նահի օլմատը։

Հիչ պիրի չէգմէճէնին քիլիտինէ ույմայօր իտի։

Նիհայէթ Անժէլ՝ մէճնունկէթինտէն նասի պիր ահը տէրուն չէքտի։

Օն իւչինճի անախթար գօլայճա քիլիա տէլիկինէ կիրմիչ վէ քիլիտին եայընը օյնաթմըշ իտի։

Անժէլ գաբաղը եօգարը գալտըրըպ չէգմէճէյի աչտը։

Բամպուգ տօլտուրըմընը ուճաճըզ պիր ճանթէս եասընտա իւզերինէ սապաղ մահախթա՝ սախթէ տօգթօր Թօմբուլըն էօքսիւզ գըզա հէտէյէ իթտիկի պիր գաշ եաս միճէվհէրաթընը կէօրտիւ, լաքին պու միճէվհէրաթ արասընտա միտալեա եօգ իտի։

Մէրգուժ չիման գարը՝ եինէ հէյէթը ասլկէսիյէ եէրինէ գօյմագ իչուն մէզ-քիւր եասթընը իթի ուճէլարընտան ԹուԹուպ եօգարը գալտըրտը, տիկէր պիր մա-սա իւզերինէ գօյտու վէ եինէ չէգմէճէյինին եանընա կէլտի, տէրուննէ պուլը-նան պիր գաշ բարչա քեաղըտալարը Քէճագիգ իթտի վէ մէֆհումընզ չէյլէր օլտը-ղընը անլատը։ տիքիչէի վէ եա մահախթրայա մախսուս օլարագ Քէճէմիյէ օլընմըշ հիսապ բուսուլարը իտի։

Անժէլ՝ հըրալանըպ քէնտի քէնտինէ։— Եօգ, հասընը եօգ վէսսէլամ . . . Շիմտի Բասգալ իլէ ժագ տա զանն իսէճէքլէր քի պէն էյիճէ արապամատըմ . . . —տէտիքտէն սօնդրա լա-էէրին տիպինէ կէչսին գըզ տա, միտալեասը տա . . . —տէտիքտէն սօնդրա լա-գըրտըգը չէվիրիպ կիւլիւմսէյէրէք։— Եա՛յր . . . խա՛յր . . . եալընըզ գըզ եէ-վար տըր . . . Հայտէ պագալըմ, չիմտի պագմա եէրտէ արաչթըրալըմ։—տէտի, վէ չէգմէճէտէ հէր չէյի եէրլի եէրինէ գօյտուգտան սօնդրա չէգմէճէյի գաբատը վէ նէրէտէն ալընըշ իտի իսկ եինէ օրայա գօյտու։

Գունըն եարտըգտան սօնդրա Անժէլ՝ տէօրթ էթրաֆընա պիր կէօզ կէգտիրիպ, օտատա պուլընան սանտըգ վէ տօլապլարա պագտը, վէ Թահարրիյաթընա տէվամ իթմէք իչուն էն էվվէլ պուռնարըն հանկրընտան պաչլայաճաղընը տիւչինտի։

Գատէհու լագա աղաճընտան մաստուլ պիր չամաչըր վէ եա տիքիչ տօլապը-նա տօղրու կիտիպ «—էն էվվէլ չուռնա պագալըմ—» տիյէրէք կէօզլէրինի պիրէր պիրէր եօգտատը։

Լաքին պուռնատա տա հիչ պիր չէյ պուլամայընպ, Թախմինինտէ պօչա չըգտը։

Գունըն իւզերինէ տիկէր պիր իքի տօլապ վէ սանտըգ տախի եօգլայընպ, պիր չէյ պուլամայարագ մէյդատա օլմագա պաչլատընը որտատա, ապանօզ աղաճընտան մաստուլ պիր սէյճի չէգմէճէ կէօրտիւ, վէ «—իչթէ պուռնատա օլմալը տըր—» տիյէ-րէք, մէզգիւր չէգմէճէ եէթիչէմէյճէկկի եիւքսէք պիր եէրտէ պուլընտըղընտան,

պյաղընըն ալքընա պիր սանտալեա գօյտու վէ ուզանըպ մէգքիւր չէքմէճլի աչա-
ղա ալտը ։

Անժէլ՝ քէնտի քէնտինէ ։— Զօգ հաֆիֆ տիր· իւզէրինէքի պիր գարըշ Թօ-
զա տա պագըլըր իսէ , Մարքըն պուռնա բէկ չօգ էլ տօգուռնըրմատըզը անկա-
չըլըր ։

Կիւմիւշ չէքմէճէ կիպի իչպու ապանօզ չէքմէճէ տախի քիլիալի իտի ։

Անժէլ՝ անախթար տէսթէսինէ միւրաճաաթ իթմէյէ մէճպուր օլուպ , իլք տէ-
ֆաքի կիպի օն գատար անախթար Թէճրիւպէ իթտի վէ լաքին պիր տանէսինի
ուչտուրատտը ։

Նիհայէթ պիր անախթար ուչուպ գարագ աչըլտը ։

Ճինէվրատան կէթիրիլմիչ օլան պու չէքմէճէպ պիր գաչ քեաղըտ իլէ պիր
գաչ մէգքՌուպ պուլընըպ , միտալեա՝ ալթլարընտա օլմամագ իչիւն Անժէլ մէգքիւր
քեաղըտ վէ մէգքՌուպլարը եօգարը գալտըրտը ։

Օրատա տա պիր չէյ պուլամայընճա չիշման գարը՝ գատընլարտա մահտուս օ-
լան մէրագա մէպնի քեաղըտլարը Թէֆթիչ իթմէյէ պուլտատը ։

Էն էվվէլ աչտըզը քեաղըտ՝ Մարքըն վէլատէՆամէսի օլուպ , պուռնատա մէր-
գուժէնին ասըլ իսմի Գէրթիէ եաղըլը իտի· Վալիտէսինին գօճասը կրանչեանըն վէ-
ֆաՔՌնամէսի տախի վար իտի ։

ՏէօրԹ գաՔ տիւրիւլմիչ վէ սարարմըշ օլան պիր քեաղըտ՝ տապըգ մօտիսիքրատ
Անժէլին նագարը տիգգաՔՔընը ճէլպ իթտի ։

Անժէլ՝ քէնտի քէնտինէ ։— Գու պիր էմանէթ Սանտըղը (Մօն տը Բիէթէ)
իչմուխապէրինէ պէնզէյօր· · · պէն Թանըրըմ· · · վագԹընտա ապ սաԹըն ալ-
ամայընչը տըր ։— տիյէրէք սարարմըշ քեաղըտը աչտը ։

Ֆէնա գօգու ալչամըշ իտի ։

Հագիգաթիէն պու պիր էմանէթ Սանտըղը իչմուխապէրի իտի ։

Անժէլ՝ հէյտան եիւքսէք պիր սէտա իլէ ։— Վայ , պու՞ նէ՞ · · · պուռնատա պիր
չէյ վար տըր · · · աճապա պու նէ՞ օլաճագ ։— տիյէրէք , սանտըղը մէգքիւր ի-
ատրէսի Թարաֆընտան պիր մըգտար մէպլաղ էօտիւնճ վէրիլմէսինէ մուգապիլ
բէհն պրագըլան էչեանըն մուհարրէր պուլընտըղը սիւՔուննա ագՔը նագար իթտի
վէ պէր վէճճը ագի գրատաթ էյլէտի ։

«Գըրդ պէչ կրատ վէ սէքսէն իչ սանԲիկրատ աղըրըզընտա օլուպ , իւզէրին-
տէ Թարիխլէր , քէլիմէլէր վէ պիր սըրա նօմէրօսը պուլընան պիր ալԲումն մի-
տալեա ։ »

Անժէլ՝ սէվինճլէ ։— Վայ չէյԹան · · · պու պէնիմ արատըղըմ միտալեանընն
իչմուխապէրի տիր · · · Տիմէք միտալեասընը հաբտըն եանընա պրագմըշ · · ·
իչԲէ պու էյի՛ · · · Փագ իլէ Բասագալ պու խապէրտէն մէճնուն օլաճագլար տըր
· · · Միտալեա արԲըգ ճէպլէրինտէ կիպի պիր չէյ տիր · · · —տէտի ։

Գու սըրատա գօճաղընն ավլուսընտա պիր արագա սէսի իշիտիլտի ։

Մարքըն օտասընտա ԹահարրիյաԲ պիր սաաԲտան գյուատէ սիւրմիշ իտի ։

Անժէլ՝ իչմուխապէրի տէրագապ ճէպինէ գօյտու , մէգքիւր իթինճի չէքմէճէյի
գաբայըզ եինէ ալտըղը եիւքսէք եէրէ գօյտու , պյաղընըն ալԲընա գօյտըղը իս-

քէմէյի հէր վագԲքի եէրինէ կէօԲիւրտի , օտա գարուսընը աչըպ տիչարը չըգտը
վէ արգասընտա հիչ պիր իզ վէ նիշանէ պրագմագսըղընն քէնտի օտասընա կիԲտի ։

Մէհրգուժէ գարը՝ նէյրտինէ եօգարը չըգմագտա օլան Մարքա
Թէսատուֆքէ կիւլիւմսէյէրէք ։— էյի կէպինտինի՞զ մի , աչվկիւլիւ գըզճըղաչ ։

Մարք ։— Բէկ կիւզէլ կէպիպ էյլէնտիք · · · տիչարը չըգտըղըմա բէկ մէճ-
նուն օլտուժ , անճագ սիպհն պէրտագէր պուլընմատըղընըզ իչհն գալպիմ գըրըզ
իտի · · ·

Անժէլ ։— Օ սիպհն նէզաքէԲինիզտէն տիր ։— տիյէրէք հէր իքիսի եօլարընա
տէվամ իտուպ , Մարք եօգարը չըգտը վէ Անժէլ աչաղա էնտի ։

Փագ վէ Բասագալ՝ հէնուզ էօրԲմէնին ալԲընտա պուլընըյօրլար իտի ։

Անժէլ՝ մէրգուժլարըն եանընա կիԲտի ։

Բասագալ՝ պիր հըզ իլէ ։— Էյ՝ նա՞սըլ օլտու ։

Անժէլ՝ ալչագ սէս իլէ ։— եօգարը չըգԲընըզ· իքի տագիգա սիւրմէզ կէլիպ
սիպհ մուսայէնէի ԲըպպիյէՆ օտասընտա պուլուրըմ ։— տէտիքտէն սօնդրա քէնտիսի
կէօյա խըտմէՔքեաբլարա էմրէյէր վէրմէյէ կիտիպ , իքի էրքէք տէ մէրգուժէնին
ԹէՆպիհի մուճէպպինճէ եօգարը չըգտըլար ։

Գիր աղ սօնդրա Անժէլ՝ մէգքիւր օտասյա տուխուլ իԲտի ։

Փագ՝ քէնտիսի տախի ։— Էյ՝ նա՞սըլ օլտու ։

Անժէլ՝ օԲուրաագ ։— Զօճուգլա՛ր , սիպհ բէք ղարիպ պիր չէյ խապէր վէ-
րէճէյիմ· չիմտի տիչարը հայրէԲ օլաճագսընըզ ։

Փագ ։— էկէր պօչա չըգմըշ իսէՆիզ տիչարը հայրէԲ օլաճաղըզ , սէվկիւլիւ
Թէյզէ գըզըմ · · · Լաքին հայրէԲի մայրէԲի պէր Թարաֆ իտէլիմ տէ , միտալ-
հայը պուլընը՞զ մը , օնա պագալըմ ։

Անժէլ ։— Գուլտըմ տա , պուլմատըմ տա · · ·

Փագ ։— Նա՞սըլ , նէ՞ տիմէք իսԲէյօրսընըզ · · ·

Անժէլ ։— Միտալեայը պուլմատըմ , լաքին պուլմուշ կիպիյիմ · · ·

Փագ ։— Գուռնատան տա պիր չէյ անլայատատըմ ։

Անժէլ ։— Շիմտի անլայրպ տիչարը հայրէԲ ու իսԲիղրատ օլաճագսընըզ ··
Գըզ միտալեայը բէհնէ գօյմուշ ։

Բասագալ ։— Նէ՞ տիյօրսընըզ ։

Անժէլ ։— Նէ՞ տիյէճէյիմ , սըրԲի հագիգաԲը հալի սէօյլէյօրըմ · · ·

Բասագալ ։— ՄարԲ՝ միտալեասընը էմանէԲ Սանտըղընա բէհնի՞ն մի իթմիշ ։

Անժէլ ։— Թա քէնտիսի ։

Բասագալ ։— Սէպէ՞պ նէ իսիչ ։

Անժէլ ։— Գէն նա՞սըլ պիլէպիրիմ · · · իհԲիմալ քի խըրսըզ գօրգուսընա
մէպնի էմանէԲ պրագմըշ · · · Հէր նէ օլուրսա օլսուն տէտիկիմ սահհ տիր , իչ-
Թէ խլմուխապէր պուլուրսա · · · —տիյէրէք սարարմըշ քեաղըտը ճէպինէն չը-
Թէ խլմուխապէր պուլուրսա · · · —տիյէրէք սարարմըշ քեաղըտը աչտը վէ
գարտը , Փագա ուզաԲըզ վէրտի· օ տա էլէրի ԲիԲէրէյէրէք քեաղըտը աչտը վէ
սուրէԲինի պալայէ նագլ իթտիկիմիզ Գիգրայը օգուտը , Գահէհու տէտի քի ,

—Վալլահի սահհ տիր · · · միտալեանըն խլմուխապէրի տիր · · ·

Բասագալ ։— Էյ Բարիքտէ հալըն եանընա՞ մը տըր · · · — տէյու սիւվալ
իԲտիքտէ ,

Ժագ՝ քեռաղրսրն պալասրնա պիր կէօզ կէզարիրէրէք։— Բարիզաէ ձէյէլ, Ժուանեիտէ էմանէք սիր . . .

Բասգալ.— Ժուանեիտէ՞ մի . . . էյլէ իսկ իշ անլաշըլըյօր . . . Մարթ՝ անասրնրն խասթալըղը էռնասրնա հէր չէյի էլտէն չըգարըլ բարա իթմիշ . . . Իլէրինի քէօվիյէ իտուտ Ժուանեիտէն հէյնը հարէքէթիմիզաէ աճապա նի՞շիւն պու մատատէն պահս իթմէմիշ։

Ժագ.— Պիլմէյօրըմ . . . լաքին նէ՞ օլուր . . . Միտալեանրն էլիմիզէ կէչէճէկինի հիշ շիապհէ եօգ տըր . . . Պիզէ ատ պու լազըմ տըր . . . Ատն եարըն Ժուանեիտէ կիտիպ միտալեայը գուրթարըրսրն։

Բասգալ.— Էմանէք Սանռրդը աճապա նէ՞ գատար բարա էօսիւնմ վէրիմիշ։

Ժագ.— Եիւզ օթուզ եէտի Ֆրանգ էլլի սանթիմ։

Բասգալ.— Տիգգաթ իտինիզ . . . պունատա պիր կիւճլիք վար։

Ժագ.— Նէ՞ սիր քի։

Բասգալ.— Մարթ՝ միտալեասրնը րէհինէ գօյմագտան էվվէլ պիր թագըմ ուֆագ քէչիկէ չէյլէր րէհինէ գօյմուշ օլսրղրնա հիշ շիապհէ եօգ տըր։

Ժագ.— Շիապհէսիզ էօյլէ սիր։

Բասգալ.— Տիմէկ պիր գաչ իլմուխասպէր ալմըշ օլմալը տըր . . .

Ժագ.— Էյ աօնղրա՞։

Բասգալ.— Աօնղրասը չու քի, չիմտի պիր իլմուխասպէր գալմըշ օլսրղրնատան, տիկէրլէրինի սաթմըշ տըր . . .

Ժագ.— Պունատան նէ՞ նէթիյէճէ չըգարմագ իտթէյօրսրն . .

Բասգալ.— Անէրի սաթմագ իչիւն իմգալամագ լազըմ կէլիպ, պու հալաէ մէրգուժէնին իմգասը՝ Ժուանեիտէքի էմանէք Սանռրդրնատա մատալիւմ վէ մասրուբ տըր . . . Իմտի միտալեայը գուրթարմագ իչիւն իչտու իլմուխասպէրին արգասրնատա Մարթըն իմգասը լազըմ տըր . . .

Ժագ.— Պունատա սէնին իչիւն պիր կիւճլիք եօգ տըր . . . մէրգուժէնին կէրինէ սէն իմգալարսրն . . . եազը պէնգէթմէկ իտուտսրնատա ատն բէկ մահիր վէ ուսթասրն . . .

Բասգալ.— էյլէ ամմա պէնգէթմէկ իչիւն կէօզ էճիւնէ պիր նիւճէնէ օլմալը տըր, պէնատ իսկ էյլէ պիր նիւճէնէ եօգ տըր, Մարթըն իմգասը պանա մատիւմ տէյիլ տիր . . .

Ժագ.— Պիր կիւն խասթալարը մուայէնէ իթտիկիմ սըրատա Մարթ պանա իքի սաթըրըդ պիր բուսուրա կէօնտէրտի, պունատա «Մարթ Կրանչան» իմգալամըշ իտի . . . Գէն օ բուսուրայը սագլամըշըմ տըր, պիր ազատան սանա վէրէյիմ . . .

Բասգալ.— էյլէ իսկ իշ եօլընատա օլաճագ տըր . . . Շիմտի պիր ազ միքթալէա իտէյիմ . . . Մարթ պու իլմուխասպէրին քէնտիսինէն ախդ իտիմիզ օլսրղրնը Ֆարգ ու միւշահէտ իտէպիլիր . . . պունա պիր չարէ տիւչիւնէլի . . .

Անժէլ.— Թէհլիքէ պէօյիւք պիր չէյ տէյիլ սիր . . . Իլմուխասպէր՝ գանն իթտիհինէդ վէճհէ նէվահիր չէքմէճէսինատ պուլընմայրսդ, հիւքմէք պիր եէրէ գօնմուշ տիկէր պիր չէքմէճէտ պուլընըյօր իտի . . . նէթիճէդ ալապիլմէք իչիւն պիր սանտալեա իւզէրինէ չըգմագդընըմ լազըմ կէլտի . . . պունատան մատատա չէք-

մէճէնին իւզէրինէ տէ պիր բարմագ թօզ պագլամըշ օլսրղրնատան, պու հալէէրէ պագըլսրը իսկ Մարթ՝ օնա չօգլուգ էյլ տօգանաբրմագ իմիչ։ Մարթ չէքմէճէյէ պագամագ օլընճայա գատար սիզ իշի պիթիրմիշ օլուրսրնրզ։

Բասգալ.— Իհթիմալ քի պագմասը թուբար, պիր չէյի վագը օլմայաճագ տէյու հիսապագ իտէրսին տէ, հնատրնա օ իշ վագը օլուր։

Անժէլ.— Վէյնէվ չէքմէճէյի աչըգ պագատ պիլէ, իլմուխասպէր զայագ օլմուշ տէյի գանն իտէպիլիր։

Բասգալ.— Պէյյէ չէյլէր զայդ օլամագ . . . Նէ հալ իսկ, էվվէլ միտալեայը էյլ կէչիրէլիմ տէ սօնդրա պունդն իւզէրինէ պիր չէյ տիւչիւնէրիզ . . . Էսասը մատատէ չու տըր քի, Մարթ՝ իլմուխասպէրի պիզ չալըշըզդ տէյու հիչ պիր վագթ չիապհէ իտէմէզ . . . Նէ տիմէկ իսթէյօր իսէմ անլաշսրն, տէյի՞ մի, Ժագ . . . անրն իշիւն սէրիան պիր չէյէ գարար վէր։

Ժագ.— Պէն պիր չէյէ գարար վէրմէյէճէկիմի վատ իտէրիմ . . .

Բասգալ.— Պէնիմ տէ պու գարարա պէյէնիդ պէյէնմէմիզէկ հագգըմ օլսրղրնը ունուբմա։ Պիզ իբթիմիզ պիրիզ պիզատէն պիրի պիր թէհլիքէյէ տիւչար օլմէճա, տիկէրի տէ այնը թէհլիքէյէ կիւիթթար օլուր . . . պունը ունուբմա։

Ժագ.— Ունուբմատ, խաթրըմատա թուբթարըմ . . .

Բասգալ.— Ֆագիէն տը Շաթլիւքսէ կէլինէճէ, պունա տաիր նէ՞ գարար վէրէճէքսին։

Ժագ.— Ժուանեիտէն ամտէք իթտիհինատ, պունըն իւզէրինէ գօնուչըրըզ . . . Նէ՞ վագթ հարէքէթ իտէճէքսին։

Բասգալ.— Եարըն սապահքի իլք թրէն իչէ հարէքէթ իտուտ, պէչթի ագշամ տա ամտէք իտէրիմ։ Պիր ազ էվվէլ տէյլէկտիկէն բուսուրայը պանա վէր . . . Մարթ կրանչանըն իմգասրնը թէտգիգ իտէճէյիմ։

Սաթթէ տօգթօր Թոմբսրն ճէպհինէն պիր անախթար չըգարըլ եապըխանէսինինն պիր կէօզիւնի սչար վէ մէզգիթր բուսուրայը Բասգալա վէրտի։

Ժագ.— Իչի՛ բուսուրա . . . պագ քի տայմադքի կիպի մէհարէթլի տավրանասրն . . .

Բասգալ.— Էյլէն կէլտիկի գատար չալըշմաճագմ, պունա հիչ շիապհէ իթմէ . . . Գու տապահքի կագէթպարա պիր կէօզ կէզարըրմի՞ն մի . . .

Ժագ.— Տիշարը չըգարըղմըզ իշիւն պագմագա վագթըմ օլմատը . . .

Բասգալ.— Իսթէրսէն պիրլիքտէ կէօզատէն կէչիրէլիմ . . .

Ժագ.— Բէկ էյի, օլուր . . .

Բասգալ.— Պիզիմ հալիմիզատ պուլընմայաճագ՝ տայմա կագէթա մուխապիրլէրինինն պօյլպօյագլըգլարը իւզէրինէ տիւչիւնմէլի տիրլէր . . . Զապթիյէ նէզարէթի տաքսիսինատ նէ կէշիպ տէնիսկէնի պիլմէք էյի տիր. մուխապիր կէվգէյիքլէրի չօգ տէֆա ֆիահատէն խալի տէյիլ տիր . . .

Ժագ՝ կիւլէրէք.— Բօլիսէ՞ մի . . .

Բասգալ՝ քէնտիսի տախի կիւլէրէք.— Հայր, բօլիս գօրգուսրնը չէքէնլէրէ . —տէյու ճէվապ վէրտի։

53

Բասգալ՝ պուռնը տիկէրէք, օտա խըտմէք-քեարըններն՝ տագթօրըն կազըխանէսի իւզէրինէ վազ իթմիշ օլտըղը պիր սիւրիւ կազէթալարըն գուշագլարընը քէսմէքտէ պուլընըյօր իտի։

Սախթէ տագթօր Թօմբսըն՝ քէնտիսի իչուն պիր չոգ իլան վէ րէգլամ Նէզր իթտիրմէքտէ օլտըղընտան, պիր խայլի կազէթա ալուզ իթմէքտէ իտի։

Հէր էֆքեարտան հէր տիւրլիւ կազէթա վար իտի։

Ժագ վէ Բասգալ՝ անկէրի բոսթ կէչէ աչտըլար։

Ժագըն էն էվվէլ կլինէ կէչէն կազէթա՝ չոգ սիւրիւմլի վէ գուզկուն րէնքլի քիւչիւք պիր կազէթա օլուզ, պուռնըն մուհարրիրլէրի՝ պազը վագթ զարիպ զարիպ ֆգրալար Նէզր իթմէքտէն հազզ իտէրէր իտի։

Ժագ՝ մէգքիւր կազէթայա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնդրա.— Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ։

Բասգալ.— Նէ՞ վար քի։

Ժագ.— Հէյէճանը մուճիպ օլաճագ պիր պէնտ հազրլմըշ։ . . .—տէտի։

Գիրինճի սահիֆէյնին պազընտան աթիտէքի սաթրլար մուհարրէր պուլընըյօր իտի։

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻ.

«Բէչ հագըն պիր վագթտա օգուչանլարըմզդա՝

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻ

հագգընտա սիֆթահ օլարագ ղայէթ մէրագ իտիլճէք պիր պէյանաթ արզ ու Թագտիմ իտէճէյիզ։

«Գունընդա պէրապէր չիմտիքի հալտէ գարիուներմըզդա էօյլէ ղարիպ վէ հայրէթպախշ չէյլէր խապէր վէրէճէյիզ քի, պուռնալար՝ պու սըրտատա Բարիզտէ ճէրէյան իթմէքտէ օլտըղը վէ պիլճիւմլէ էֆքրատը էհալիյնին հայաթը հէր կիւն Թէհլիքէյտէ պուլընտըղը հալտէ, վէգայիի մէգքիւրէ հագգընտա

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻ

Թէմամըյլա իսթէյարը սիւքիւթ իթմէքտէ տիր։

«Էվվօրանըն ղըպէթ ու հասէտինի ճէլօղ իտէճէք պիր հալտէ պուլընմայան պու տաիրէ, հանի

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻ

պիր այը միւԹէճավուզ միւտաէթտէն պէրու Բարիզտէ իճրա իտիլմէքտէ օլան ճինայէթլէրի Թէմամըյլա կիզլի Թուբմաղը մուվաֆֆագը հալ ու մաալահաթ վէ մուՔաղզը ագլ ու հիքմէթ կէօրմիշ տիր։

«Գիչ՝ պէօղէ պիր իհթիյաթքեարլըգա,

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻՆԻՆ

հարէքէթինէ միւշաղէհէթ իթմէքտէն իճթինապ իտէճէյիզ, վէ Թէքզիպ օլընմագտան ասլա գօրմագըզդը, բայիթախթատա պիր գաթիլ կիւրուհընդն էհալիյի գաթլ ու Թէլէֆ իթտիկինի, վէ հէնուզ մաիւմ օլմայան պիր մագսէտէ մէպնի, էօլտիւրտիկտէն սօնդրա՝ պիր գաչ գուրուշ ալտըղը տէտիկ ատամլարը զարիպ, միւտհիչ վէ տայմա այնը պիր սուրէթտէ տարպ ու ճէրհ իթտիկինի պիւլէնտը ավաղ իւէ պէյան էյլէյէճէյիզ։

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻՆԻՆ

խաթրը գալմասընդն ամմա, պիր այ գատար ագտէմ Սէն Նէհրինտէն մագթուլ պիր ատամըն Նաչէսի չըգարըլմըշ օլտըղընը, վէ պու գաթլ ճինայէթի հագգընտա հիչ պիր Թահգիգաթ իճրա օլընմայըպ կազէթալարա տա հիչ պիր մալիւմաթ վէրիլմէմիչ իտուհինի պէյան ու Թէէյիտ իտէպիլիրիզ։ Գու ատամըն իսմի Անթուան Ֆավէլ իմիշ։

«Քիչզալիք սէքիչ կիւն սօնդրա, Գուլօնը օրմանընտա, այնը Թարզտա էօլտուրիլմիշ պիր տէվգանլը իւէ կէնճ պիր գարընդն Նաչէլէրի պուլընմըշ օլտըղընը, վէ քէչա պուռնտա տա

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻՆԻՆ

հիչ պիր Թահգիգաթ իճրա իթմէյիպ կազէթալարա ասլա մալիւմաթ վէրմէտիկինի սուրէթը գաթիկէտէ պէյան ու Թէէյիտ իտէպիլիրիզ։ Գու իչի մագթուլ կէնճլէրին իսմի Աճմէտ Տիւվէրնուա վէ տիլպէր Վիրժինի իմիշ։

«Էլճասըլ չունը տաճի պէյան իտէրիպ քի, պու չիֆթէ ճինայէթտէն պէչ ալԹը կիւն սօնդրա Բարիզ-Օրլէան տէմիր ճօլը իւէրինտէ էզիլմիշ պիր տէլիգանլը։ նըն Նաչէսի պուլընմըշ իսէ տէ, պու գազա ճաբմա պիր գազա օլուզ, ԹահԹընտա տիկէր պիր ճինայէթ տահա վար իմիշ։ Գաթիլլէր՝ եվնէ այնը գաթիլլէր օլուզ, տէօրտիւնճի գուրպանլարընը տա էվվէլկի իւէ գուրպանլարը կիպի այնը Թարզտա գաթլ ու Թէլէֆ իթմիշլէր։ Գու տէլիգանլընըն իսմի տէ Բընճէ Լապատ իմիշ։

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻ

Նիշիւն պու Ճանավարճա ճինայէթլէրի մախսուսէն կիզլի տագլայօր։

«Ատլիյէ Նազըրը իւէ ձիւմհուրիյէթ միւտաաիր ումումիսի պու ճինայէթլէրի Նիշիւն պիլմէզ կիսլի կէօրիւնմյօրլար։

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻ

ճէսիմ պիր պիւտժէյէ վէ պիր սիւրիւ մէմուրա մալիք օլտըղը հալտէ, ճաճապա միւԹէճաորլարը մէյտանա չըգարմադը իգԹիտարը օլմայանլարընդն վէ ճաճօտա անկէրի Թանըմագ իսթէյէճէն գօրգագլարընդն կէտը իտարէսինէ՞ մի Թէմամի օլընմըշ տըր։

«Գիւքիւն պու հալէր բէչ ազըր վէ վաճիմ օլուզ, լաքին կիկէր

ՉԱԳԹԻՑԻ ՆԷՉԱՐԼԷԹԻ

քէնտի Թահգիգաթ ու Թէհարրիյաթընը իճրա իթմէզ իսէ, պիզ քէնտիմիզինքինի հարարըզ, վէ պու Թահգիգաթընմզդ խիթաամ պուլընճա, նէՔէնճէսինի էհալիյէ իլան իթմէյի վաճիպլէտէն ասան իտէրիզ։

«Ատլիյէ Նազըրընդն մալիւմի օլուռն։

«Ձիւմհուրիյէթ միւտաաիր ումումիսինին մալիւմի օլսուն։

«Զաթիլյէ Նազըրընդն մալիւմի օլսուն։»

Ժագ Լակարտ՝ պալայէ Նագլ օլընան սաթրլարա սէրիան պիր կէօզ կէզտիրիպ, պէնզիլ պիր ազ աթմըշ իտի։

Բաղդալ՝ նայրսըզլըգլա։— «Հէյէճանը ժուճիալ պիր պէնտ տէտին իսկ նէ՞ պէնտ տիր օ քի սէնի պու գաւար չէտիտ պիր Քէլաշ ու խալճանա տիւշար իտիյօր։

Ժագ։— Օգու վէ ժուհաքէմէ էք . . .

Սախթէ տօգթօր Թօմբուլն՝ կազէթայը չէրիքինէ վէրիպ, օ տախի գրաաթ իթտիկինտէ գալլարընը չաթտը վէ պէնդի աթտը։ Գատէհու Բաղդալ տէտի քի,

—Իչթէ իչ չիմտի ֆէնայա սարըյօր . . . Զապըթա հէյէճինին՝ քէչի ու խաքիխաճ իտէմէտիկի վագաալարը կիչլի Քուքմագ իչիւն Քէտապիրը մախասուսէ իթթիխագ իթմէքտէ օլտըղընը էյի քէտտիրմիչիզ տիր . . . Զաքէն սէն պուննըն տէչլիլինի տուլ ժատամ Լապտաւրն խանէսինտէ րէյ իւլ այն միչահէտտ իթտին, զիրա օրատա Րընէ Լապտաւրն վէֆաքընընն էսպապը հագիգիյէսի հագզընտա խաքիյարը սիւքիւթ օլընժագը՝ հէր քէսէ Քավսիյէ օլընմըշ տըր . . . Նէ չարէ քի պու կազէթանընն օրթայա աթտըղը պու ֆգրա իւգէրինէ ատիյէ Նազըրը՝ պէնտը մէգթիւրըն ահհի օլուպ օլմատըղընը անլատաղ մէճպուր օլագ, վէ պունտան պէօյլէ Քահարրիյաթ քէժմալը չիտտէթ ու կէրմիյէքէ իճրա օլընճագ տըր։

Ժագ։— Ֆիլ հագիգա կիւրիւքի վէ բաքընտը վէ րէզալէթ վուդու պուլագ տըր . . . Ատիյէ Նազըրը՝ պու ֆգրայը կէօրիւնճէ, զապթիյէ Նազըրընը, ճիւհուրիյէթ միւտտաիի ուժուժիսինի, զապըթա րէխսինի վէ պիճհիւժէ մէժուրիյընը զապթիյէյի Քտագիր ու Քէչքիր իտէճէք . . . Շիմտիքի զապթիյէ Նազըրընըն տիւշմանը օլան —(տիւշմանլարը տա բէչ չօգ վար տըր)— պիր մէպուս՝ քէյֆիյէթի մէճլիսը մէպուսանտա օրթայա աթըպ պու պապտէ պիր սիւվալ խրատա իտէպիլիր։

Բաղդալ։— Էվէթ . . . էվէթ . . . հէր չէյ միւմքին տիր . . .

Ժագ։— Կազէթա պու մահիւմաթլարը ատագա նէ՞րէտէն ալընը . . . պու խապէրլէր քէնտիսինէ նէ՞րէտէն վիւրուա իթմիչ։

Բաղդալ։— Նէրէտէն օլուրսա օլսուն նէիմիչէ՞ լազըմ . . . պիգ իւմիյաթը տավրանմագա պագալըմ։ Ֆագիչն տը Շաթըլիւքսին զայդ օլտըղը՝ չօգ սիւրմէդ Քարգ օլընճագ տըր . . . օ զէման նէ՛ բաթըրտը, նէ՛ կիւրիւքի չըգագ ագատա . . .

Ժագ։— Էյլէ՛, պէօյիւք կիւրիւքի չըգագ ամմա, հիչ պիր զարարը տօգունմայագագ տըր . . . պէն կէօգճիլէր սալտըրմըշըմ տըր . . . իմքիյաթը պիր զաթ տահա արթըրալըմ, իչթէ պու . . .

Ժագ Լակարտ՝ քէնտիյի էմին զանն իտիյօր իտի։

Գազէթայը օգուտտըղընտա հըսա իթտիկի խէվթի ու տիհչէթ չարուճագ միւնտէֆի օլմուշ իտի։

Գէնտը մէգթիւր՝ Միրժէնիլ սօգալընտագի գօնագտա օգուննտըղը կիպի, զապթիյէ Նէզարէթի տաիրէսինտէ տախի գրաաթ օլընըպ, զապթիյէ Նազըրը՝ տէրհալ զապըթա րէխսինի ճէլպ իթմիչ իտի։

Գուռնալրըն իթխի տէ բէչ գիյատէ ալիւնէ օլուպ տիւշարը Քէլաշ ու հէյէճան օլմուշտար իտի։

Գու սատէմէ նէ՞րէտէն կէլիյօր իտի։

Գու չէյլէրի քի՞մ օրթայա չըգարմըշ իտի։

Կէրէք ատիյէ Նէզարէթինտէ, կէրէք զապթիյէ Նէզարէթինտէ Կա զարագ վէ Կա Քատատա մէպնի պու սըրրը օրթայա չըգարատագ ճատապա պիր քիմսէ վա՞ր մը իտի։

Զապթիյէ Նազըրը՝— Գիզէ Քատարրուզ օլընմըշ տըր . . . պէհհմէհհալ ճէվապ վէրմէլի . . . Լաքին նէ՛ սէօյլէմէլի։

Զապըթա րէխսի։— Միւտտաէ իտէ՞րմիսինիզ, պիր րէյ պէհտան իտէյիմ։

Զապթիյէ Նազըրը։— Միւտտաէ իթտիքատէն մատատա րէճա տա իտէրիմ։

Զապըթա րէխսի։— Գէնճէ իչի չօգ Կիւքսէքատէն Քուքմագը, վէ քէնտիլէրինէ բահճի օլմայան պիր սըրրը ատէքա զապ ու սըրգաթ իտէրէք էհհալիյէ ֆաչ ու խալան իտէնէլէրին քէօքիւ վէ իգթիտարսըզ քիմսէլէր օլտըղընը ճէվապճէն պէհտան իթտէլի տիր . . . Զապթիյէ Նէզարէթի՝ Քէհարրիյաթը վագըտաընընա պիր սուհուլէթ օլմագ, վէ վագթագը վէ՞միհնատսէզլիթիպ պէհտանթիա իչի պօզմամագ իչիւն քէյֆիյէթի սըրր սագլայար իտի։ . . Մէգթիւր կազէթա՝ պու սըրրը ֆաչ ու իլան իտէրէք մուզայիրը նիգամ վէ ժուհալիֆը իննիպաթ պիր Քաժր ու հարէքէթտէ պուլընտուգտան ժատատա, մէգթիւր տէօրթ հինայէթ հագգընտա հիչ պիր Քահճիքագաթ իճրա օլընժատըղընը պէհտան ու Քէչչիտա իթմէքտէյէ տէ Կալան սէօյլէմէհ տիր . . . Էկէր պու ֆգրայը Քէգդիպ իթմէք ժուրէթլագա լազըմ իսկ, զապթ վագալարընը կազէթալարա Քէպդիղ իտէլիմ . . .

Զապթիյէ Նազըրը։— Ազըր մէսէլէ՛ . . . Քէհլիքէլի մէսէլէ՛ . . . Ալէյհիմիզ հիճճուժ վէ Քէտարրուզ իտէն տիւշմանլարա վէրիլէճէք Եէկճանէ՞ ճէվապը հագիգի՛ գաթիլէրի պուլունագ մէհտանա չըգարմագ տըր։ պու ճէվապա հիչ տիյէճէք գալմագ . . . Հայտէ կիտինիզ վէ զարէքէ պիր գաթ տահա արթըրընըզ . . .

Զապըթա րէխսի չէքիլիպ կիթտի։

Զապթիյէ Նազըրը՝ Կալընըզ գալտըգտա, պիր Քագըմ չէտիտ էնտիչէլէրէ տիւշար օլտու։

Ատիյէ Նազըրը նէրէտէ իտի չիմտի պիրինի կէօնտէրիպ քէնտիսինի չաղըրագրագ, մատատէի մէգթիւրէ հագգընտա քէնտիսինէն խզահաթ Քալէպ իտէճէք տէյու զանն ու գըյատա իտիյօր իտի։

Ատիյէ Նազըրընըն հէնուզ պիր չէյտէն խապէրի Եօգ իտի։ լաքին սապահթէ կազէթատա Նէզր օլընան մէգթիւր պէնտի չիւհէհէսիպ տէրագգատ քէնտիսինէ կէօսքէրճէքլէր տիր։

Նազըրը ժուժմալէյէ՝ մէճլիստէն ավտէք իթտիքատէ, օտասընա տուխալ իթտի։ Սըր քէսթիթը խուտուսախ՝ մուխթէլիֆ էվրագլար իտիպալընագ իչիւն մէգքիւր օտատա Նազըրա պէճէլմէքտէ իտի։

Եազըխանէյին իւգէրինէ պիր չօգ էվրագ «տօսիէ» պուլընըյօր իտի։

Մէգքիւր տուէէլէրին պիրինէ զապթիյէ Նէզարէթինին տատկասը վար իտի։

Ատիյէ Նազըրը։— Շու «տօսիէ» նէ՞ տիր։

Սըր քէսթիթ։— Քեսմիլէն աֆվ օլընմասը իչիւն տիւն ավքնամէսինի իտա իթտիկինիզ մէժուր Բէյման Ֆրժանթալընը էվրագ տուէէսի տիր . . . Իչտու աֆվ՝ մէգքիւր տուէէյէ զիքր ու գայտ օլընճագ տըր։

Աղվիկէ Նազըրը։— Սֆիլամէ՝ զապիխէ Նէզարէթինէ իրսալ օլընմը՞մը տըր։

Սըր քեաթիխ։— Գու սապահ պէն կէօնտէրտիմ։ . . Զավալլը առամ շիմտի խապէրինի ալմըշ վէ ժէնտուն օլմուշ տըր, պիրա քէնտիսինին էն պէօյիւք արզուսը Նիհայէթ եէրինէ վարմըշ տըր։ . .

Աղվիկէ Նազըրը։— Գու Ֆրօմանթալըն իսմինի պէն չօգ իյիմիշիմ։ . . Գու առամ հէր Նէ գառար պիր ճինայէթ սահիպի իսէ տէ, զայէթ տիրայէթլի վէ ժիւթագիմ իւլ աթվար պիր քիմսէ օլմըզը տայմա սէօյլէնմիշ տիր։ Ճինայէթինին ճէզասընը չէքմիշ տիր։ . . պունտան մառտա հէյէթը զավըթայա տա պէօյիւք խըրտէյթլէրտէ պուլընմըշ տըր։ . . կիտէրսէ զապիխէ Նէզարէթի՝ մահիր վէ զայֆյուր պիր ժէժուրընտան մահրում օլաճագ տըր, լաքին քէնտիսինէ ասիվ իթմէկը տէ հագտան րէվա իսի։ . . Մառտա գօնքէս տը Շաթըլիւքօ պիր քէղքէրէ եազըպ տա հըմայէ իթտիկի քիմսէ հագգընտա վէրիլէն գառարը քէնտիսինէ տուրյուրընը՞զ մը։

Սըր քեաթիխ։— Գու կիւն եազըպ խապէր վէրմէյիմ։

Գու սըրատա պիր աղվիկէ Չավուշը՝ Նազըրըն օտա գառուսընա ուտուշճաճըզ վուրտու։

Սըր քեաթիխ՝ մէրգումըն իշէրի կիրմէսինէ միւսաատէ իտուպ «—Նէ՞ վար» տէյյու սիւալ իթտի։

Չավուշ՝ պիր կիւմիւշ թէնեսի իւղէրինէ պիր գարթ տը վիգիթ Թուխմագտա օլընը հալտէ։— Էֆէնտի, պիր մառտամ կէլմիշ, Նազըր էֆէնտի իւէ միւլագաթ իթմէկ իսթէյօր։ . .

Սըր քեաթիխ։— Միւլագաթ իշիւն էլինտէ պիր քեաղընաը վա՞ր մը տըր։

Չավուշ։— Եա՛յր, էֆէնտիմ։ . . ազայընզ սըղայօր։ . . Նազըր էֆէնտիյէ պիլտիրէ օլընընը սէօյլէյօր։ . . իչինէ գարթ տը վիգիթի։

Սըր քեաթիխ՝ իչտու գարթ տը վիգիթի ալտը, իւզէրինէ պագտը վէ պիր Նիտահ իսթիղրաձ ու Թէսաճճիւպ սալըվէրտի։ Պահէհու Նիւքսէք պէտա իւէ՝

—Գօնքէս տը Շաթըլիւ՞քօ մի։

Աղվիկէ Նազըրը Թէքբար իսէրէք։— Գօնքէս տը Շաթըլիւ՞քօ մի տիր տիյօրսընըզ։

Սըր քեաթիխ։— Էվվէթ։ . . ազայընզ սըղայօր ըմըզ։ . .

Աղվիկէ Նազըրը։— Գագընըզ տա իշէրի կէթիրինիզ։ . .

Սըր քեաթիխ՝ տիվանխանէյէ գառար գօչարագ, հըշգըրմագտա օլան գօնքէսէ իսթիապէն։— Սիգնինիզ, էօյլէ՞ մի, մառտամ։ Հէմ տէ մէէյուս պիր հալտէ կէօրիւնմէյօրսընըզ։ . . Նի՞չիւն, Նէ՞ վար քի։ . . Րէֆա իսէրիմ, չաբուգ իշէրի կիրինիզ, Նազըր էֆէնտի սիզի պէքլէյօր։ . . —տէմի վէ օտայա կէօթիւրմէկ իշիւն ժիւտաֆիր գառընը գօլընա ալտը։

Մառտամ տը Շաթըլիւքօտէ լագըրտը իտէմէկ Թագաթ եօգ իսի։

Նիհայէթը հէյէճանընտան Նազի Նուրիգը քէսիլիպ, ազգը աչըլմայօր իսի։

Էկէր սըր քեաթիխ քէնտիսինի գօլընա ալմըշ օլմաա իսի, ևիւրիւմէյէ տէ ժէճալի գալմամըշ իսի։

Գօնքէս տը Շաթըլիւքօ օտայա տուրուշ իթտիքտէ, Նազըր այաղա գալգտը

վէ պիր գաչ ատըմ իչէրի ևիւրիւչէրէք մէրգումէնին իսթիգպալինէ տօղրու կիթտի։

Սըր քեաթիխ՝ գօնքէսէ տէրագաղ պիր գօլթուգ սանտալեաը Թագտիմ իթտի։

Չավալը գարընըն պէնզի բէգ պօզուգ օլըզընտան, Նազըր բէգ միւթէէսսիր օլտու։

Աղվիկէ Նազըրը։— Աճապա պու զիյարէթինիզէ սեվինտիգ Նէ՞ տիր, լութֆէն սէօյլէ՞ըմիսինիզ, մառտամ, կէօզ հաչլարընըզդա պագըլըր իսէ, գօրգարըմ չայընը թէէսսիւֆ պիր սէվինտիգ մէպնի թէչրիֆ իթտիննիզ։ . . Էկէր պու կէօզ հաչլարընըզը գաւրութմագա մաւվաֆիֆագ օլուր իսէյ, բէգ մէմնուն օլաճագընըմ։ . .

Գօնքէս տը Շաթըլիւքօ պիր զայրէթը ֆէվգէլատէ իլէ լագըրտը իթմէկէ մաւվաֆիֆագ օլուգ հըշգըրարագ վէ էլէրինի պիրպիրինէ պաղլայարագ։— Աման Նազըր էֆէնտի, իմրատ ատաչէթ իթմէկինիզի իսթիտա իթմէկէ կէլտիմ։ . . ախըզ ինթիգամ իթմէկինիզի Թալէգ իթմէկէ կէլտիմ։ . .

Աղվիկէ Նազըրը։— Ատաչէ՛թ . . . ինթիգամ մը . . . քիմի՞ն ալէյհինէ։

Գօնքէս տը Շաթըլիւքօ։— Էվլատըմը ալան, էվլատըմը գաթլ իտէն արազիլ ալէյհինէ։ . .

Սըր քեաթիխ։— Էվլատընըզը՞ մը, մառտամ։ Ֆատիհէնի էօլտիւրտիլէ՞ր մի։ . .

Գօնքէս։— Էվվէթ, գաթլ օլընմըշ տըր, պիրա օրթատա պուլընմայըգ զայզ ու նապէտիտա օլմուշ տըր։ . .

Աղվիկէ Նազըրը։— Գուննըն իմքանը եօգ տըր։ . . քի՞մ զայզ ու նապէտիտ իտէմէյէ։ քի՞մ էօլտիւրմէյէ տիր։ . .

Գօնքէս տը Շաթըլիւքօ՝ հիտտէթինտէն սէօզ տահա վէյատէ կիւմրահ չըգ։ տըղը վէ կէօզլէրինտէն աթէշլէր սաչըլտըղը հալտէ։— Քի՞մ մի։ . . քիմ օլտըղընը սիվ պաձա՞ մը սօրուշյօրսընըզ։ . . Գու սըրատա պիր Թագըմ կիզլի հայտուտայր Բարիկի գաւվությօրլար, պիր գաչ կիւն զարիբնտատա տէօրթ Նուֆուս գաթլ իթմիշլէր տիր։ . . Էվլատըմ տա պուլնըրընը գաւրպտանը օլմուշ տըր, էֆէնտի։ . . պունը էյիմէ քէչի իսէյօրըմ։ չըլտըրմամ կէլիյօր։ . . Գէն տէ էվլատըրընը պաձա գասը սըրա էօլէմէյիմ, էֆէնտի, զիրա էվլատըմ էօլմիւշ օլտըղը հալտէ պաձա տա պու տիւնեա արթըգ հարամ տըր։ . . Լաքին էօլմէզսէն էվվէլ ճէհէննէմ օլընմասընը վէ տատաչէթ իսրա օլընըգ օղլուտընը գաթլ իթթիգամը ալընմասընը իսթէրիմ։ . . —տէմի։

Մառտամ տը Շաթըլիւքօ՝ պունը տէմիգի սըրատա, մէէյուսիյէթինտէն նազի հաէրինի կէրիկլէմէքտէ վէ հըշգըրըղընտան պօզուգը գըսըլմագտա իսի։

Աղվիկէ Նազըրը իւէ սըր քեաթիխի պիրպիրինին ևիւզևէնէ պագսըլար։

Գու պագըլընը մանսաբ «—Զավալը գարը տէվի օլաճաղմ տիյօր։ . . զաթէն Թէմամըյլա տէէլիրմիշ տիր—» տիմէկ իսի։

Գօնքէս տը Շաթըլիւքօ՝ պիրտէն պիրէ եօգարը գալգարագ վէ սօղույարագ, էվլատլարի տահի կէրիկլէնմիշ օլտըղը հալտէ։— Տէհլիկիմի անլատընը՞զ մը։ . . Էվլատըմը էօլտիւրմիյէր տիյօրըմ սիզէ։ օղլումըն Նաչէօրնի պահա վէ գաթիլլէրի տէ ճէլլատա Թէսլիմ իթտինէր տիյօրըմ սիզէ։ սիզ Նէրինիզտէն պիրէ գամըլտահմայըգ

էջլէնէ տուբուլյօրսընըզ վէ հիչ պիր էմր վէրմէյօրսընըզ։ Սիզ գանունըն մուհա-
ֆըզսընըզ, նաղըր էփէնտի . . . Սիզ Ֆրանսանըն էն պէյնիւք հաքիմիյիթինիզ, ա-
նընն իչիւն պէն տէ սիզէ միւրաճաաթ իտիյօրում . . . Ալլահ աչգընա օլսուն, տավ-
րանընըզ. չարուգ տավրանընըզ. եօգսա Բարիզ էհալիսինին հրմայէսի իգթիտար-
սըզ ատամլար էլինէ թէսլիմ օլընմըչ տիկէնլէրին սէօվլիւնէ ինանաճաղըմ . . .
պուէնլարըն՝ միւթէճասըբլարը պուլամաաբգլարը իչիւն ճինայէթլէրի կիզլի օագլա-
տըգլարընա ինանաճաղըմ . . .

Ասլիչէ Նաղըրը.— Մաամամ . . . մաամամ . . . տէտիկինիզի էյի տիւչինէրէք
սէյլէչօյրմըսընըզ, Բէտէրբինիզտէն ագլընըզ պաչընըզսա եօգ տըր . . .

Գօնքէս.— Էվլատըմը պանա իատէ իսինիզ . . .

Ասլիչէ Նաղըրը.— Էօյմիչ օլտըղընա պիր իսալաթ եօգ տըր ։

Գօնքէս.— Սաղ սէլիմ պանա թէսլիմ իսինիզ, միւտաէթը էօմրիւմէ սիզ
տուվա իսէրիմ ։

Ասլիչէ Նաղըրը.— Թէհարրիյաթ իմրա օլընճաագ . . . տէրհալ պիր Թահգի-
գաթ իմրասընա էմր վէրիլէճէք տիր . . .

Գօնքէս՝ օժուղլարընը սիւքէրէք.— Թէհարրիյաթ մը . . . Թահգիգաթ մը
. . . Ֆօվէլ, Ամէտէ Տիւվէրնուա, տիղղէր Վիրժինի վէ Բընէ Լապատ իչիւն վա-
գը օլտըղը կիպի՞ մի ։

Սըր քեաթիսի՝ պուս սէօյլէյիւէրի տէլի ոաչմասը աուտա իատէրէք.— Գու նէ՛ տէ-
լիմէ չկյւէր սէօյլէյօրսընըզ . . .

Գօնքէս՝ հիտտէթլէնէրէք.— Տէլիմէ չկյւէ՞ր մի . . . Տիմէք սայըգլայօրըմ
տէյուս զանն իսկյօրսընըզ, պէնի տէլի՞ էէրինէ մի գօյօրսընըզ, պէն մէէյուս պիր
վալիտէյիմ, կէլմիչ զայպ ու նասէհաա օլան օղուլմը, չիւպհէսիզ գաթլ իսիլէն
էվլատըմը սիզսէն թաէլպ իսկյօրըմ . . . Բարիզի գավուրմագաա օլան ճինայէթ-
լէրի կիզլէյիսյ օրթայա չըգարմատըղընըզսա տօլայը սիզի իթհամ իթաիկիմ իչիւն
օլանա տէլի տկյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի . . . Էօյլէ իսէ ևանըլատղըմը պանա իսպաթ
իսինիզ . . . Գէնիմ սահիհէն տէլի օլտըղըմը պանա իսպաթ իսինիզ . . . պուէնա
ճէվապ վէրինիզ . . . —տէտի, վէ ճէպինտէն պիր կազէթա չըգարըպ էլլէրի Թիթ-
րէյէրէք կազէթայը աչտը վէ հայրէթինտէն ագղը աչըգ գալմըչ օլան ասլիչէ Նա-
զըրընըն կէօզիւ էօնիւնէ գօյատւ ։

Ասլիչէ Նաղըրը.— Գու նէ՞ տիր քի . . .

Գօնքէս ուը Շաթըլիւքս.— Գա՞ մը . . . պուս պիր միւահիդ իթհամ տըր . . .
իյմա իթտիկի սէօյլիւք ատամլար իչիւն մուհիպը մէզհէպէթ պիր իթհամ տըր, Օ-
գուլընըզ վէ եաղանըլարըն եալան օլտըգլարընը սէօյլէյինիզ պանա . . . օ զէման,
օղլումըն զայպ ու նասէհաա օլմասը խուսուսի Թէք պիր վագաա տըր վէ պէն
բէք չարուգ Թէլաչ իթմիչիմ տէրիմ ։

Ասլիչէ Նաղըրը՝ գօնքէսին կէթիրտիկի կազէթանըն իւզէրինէ պագտը ։

Գիր գաչ սաթըրընը օգուր օգումագ Թիթրէտտի վէ պէնզի աթտը ։

Սուրէթինի պուէնատ ագտէմ Նագլ իթտիկիմիզ կազէթա պէնտինի Նաղըր՝
նիհայէթինէ գատար օգուտըգճա քէնտի տէչէքի տէ բէյատրուկ Թէզայիւս իթտի ։

Ասլիչէ Նաղըրը պատչհու պօղուգ պիր սէտա իլէ տէտի քի.— Գուէնըն իմ-

քեանը եօգ տըր . . . մուհալ գապլինատէն տիր պու . . . Հաքիմլէր պէօյլէմէ հէր
վագիյիէլէրինտէ Թէքեասիլ իթմիչ օլամազլար . . . Գու բէք ազըր պիր չէյ տիր
. . . պուէնըն իմքեանը եօգ տըր ։

Գօնքէս.— Էօյլէ ամմա Նաղըլմըչ նէ՞ . . .

Ասլիչէ Նաղըրը.— Իֆիթրա հիչ պիր չէյ իսալաթ իթմէզ, անճագ մուֆթէրի-
լէրին զարար ու ատտավէթինի կէօսթէրիր . . . Հէր հէյէթէ տիւչման օլան պու
ատտավլար՝ իատրէյէ հագարէթ իտիրէք անըն նամուսընը չիքէթ վէ բայմալ իթ-
մէք իսթէրլէր . . . պուէնա իսէ մուվաֆֆագ օլմայանագլար տըր ։

Գօնքէս.— Էօստիւրիւնլէրին իամի վէրիլմիչ . . . Էօյլէ չկյւէր Նագլ ու հի-
քեայէ օլընմըչ քի սիզին իատէրինիզ եօգ տըր . . .

Ասլիչէ Նաղըրը.— Աքսիսի իսալաթ օլընընճայա գատար պէն պու վագաալար
եալան տըր տէրիմ ։

Սըր քեաթիսի տանի կազէթայը ալըպ օգուտըգտան սօնդրա.— Գու զէհիրլի
կազէթայը Թահգը մուհագգէմէյէ ալմալը . . . Պէօյլէ պիլէմիյմէ Բարիզ Ֆամիլ-
եալարընը ալթիսըթ իթմէք՝ օրթալըը վէլվէլէյէ վէրմէք տէյիլ, ատէթա պիր ճի-
նայէթ տիր . . .

Գօնքէս.— Հասըը, էփէնտիլէր, պէն տէլի՞միյիմ. օրթատա պէօյլէ պիր բի-
վայէթ տէվէրան իթտիքճէ, օղլումըն՝ միւտտէթը էօմրիւնտէ պլերինճի ատֆա օ-
լարագ կէճէ գօնագտան տիշարը գալընընտա տուգալա տիւչիւրիւմիչ օլընընա
ինանմամա հագգըմ եո՞գ մը տըր ։

Ասլիչէ Նաղըրը.— Է՛հ, մաամամ, պիլիրսինիզ եա՛, տէլիգանլըլար . . .

Գօնքէս.— Օլսուն . . . ֆիքրինիզի անլարըմ, Նաղըր էփէնտի . . . Լաքին
Ֆապիէն էօյլէ պիր ճահիլիքտէ պուլունմըչ Ֆարզ օլընսա պիլէ, սաագահլըսընը գօ-
նաղա ավտէթ իթմէլի իտի . . . Ասլա վէ գաֆան չիպհէմ եօգ տըր քի, գօնագա
ավտէթ իթմէմէսինէ վճովէսէտէն էօյլէճէկիմի քէնտիսինէ ունութտըրաճագ ալէմ-
տէ հիչ պիր չէյ Թէսավվուր օլընամազ . . .

Ասլիչէ Նաղըրը.— Հագիգաթէն, մաամամ, սիզին գօրգու վէ տէհլիթլէրինիզ
բէք եօլընտա կէօրիւնէյօր, լաքին միւսաատէնիզէ մազրուրէն չունը տա տէրիմ քի,
պու գօրգու վէ չիպհէլէրինիզ միւպալէղալը տըր . . . Թէքրար տէրիմ, պազը
կազէթալար սիզէ տիւչման օլտըգլարընտան, ալէյհիմիզէ էն ազչաղընա վարընճա-
յա գատար հէր նէվի սիլահը գուլլանմագտա ասլա ար իթմէզլէր . . . Գու պէն-
տինի միւհիթվիյաթընա հիչ ինանմայընըզ, մաամամ . . .

Գօնքէս.— Եալա՞ն մը տըր տէրսինիզ.

Ասլիչէ Նաղըրը.— Հիչ օլմազտա պազը ուֆագ Թէֆէք վագաալար բէք օ-
ֆուտրըլմըչ օլմալը . . .

Գօնքէս.— Էօյմիչ օլտըղը զաննըյլա չու սաաթտա քէնտիսի իչիւն կէօզ եաչ-
լարը տէօգմէյէսի օլտըղըմ էվլատըմ ազընա օլսուն, պու եազըլանլարըն նէ տէ-
րէճէ սահիհ օլտըղընը Թահգիգ իթտիրմէնիզի բէճա իսէրիմ . . .

Ասլիչէ Նաղըրը.— Գու պէնիմ վազիֆէմ տիր, Թահգիգ իթտիրէճէյիմ, մա-
ամամ . . . էկէր կազէթանըն եազըղը սահիհ իսէ, վէգուսթը պէնտէն կիզլէ-
յէնլէրի չէսիտէն Թէհտիով իսէճէյիմ . . . էկէր պալաքիա մէնհուս պիր մանօվրա

չէվրիկյօր իսէ, կազէթա տէրհալ թահթը մուհաքէմիկէ ալընաճագ տըր . . . Մաթպուաթ սէրպէսթ տիր, պիւրիմ . . . հէր չէյի սէյրէմիկէ սէրպէսթ տիր, լաքին իքիթիրա իթմիկէ տէ սէրպէսթ տէյիլ տիր . . .

Ասլիկէ նազըրը՝ չանը չալըզ, իչէրի կիրէն ասլիկէ չավուշընա խիթապէն.— Զաբուղ արապամ հազըրյանսըն։

Սըր քեաթիպ պիր հըզ իլէ.— Նէ՞ եափմագ նիյէթինտէ պուլընըյօրսընըզ, նազըր էքիչնի։

Ասլիկէ նազըրը.— Վագթ զայէ իթմիքսիզին տօղրուճա զապթիկէ նէզարէթինէ կիտէճէյիմ . . . Լութֆէն պանա րէհաթաթ իտիրիպ, մատամ, վէ պէյլէ պիր հէյէճանը ազիմի մուճիպ օլան մէնհուս չայիալարա նէ սէրճէկ էհէմմիյէթ վէրմէքլիկիմիզ լազըմ կէլէճէկինի ազ վագթատ հէր իքիմիզ տէ անլայաճաղըզ։

Ասլիկէ չավուշը՝ արապանըն հազըր օլորղընը կէլիպ խաուէր վէրտիքտէ, ասլիկէ նազըրը՝ գօնթէս սը Շաթըլիւքսի գօլընա ալարագ մէրգուզմէ իլէ պէրապէր օտասընատան տիշարը չըգաղը, մէրգուզմէյի գարու էօնիւնտէքի նէյրտիվէնին ալազը. սընատա պէքլէմէքտէ օլան գուրբ արապաղընա պինտիրտի, վէ քէնտիսի տէ արապաճէյա «Զապթիկէ նէզարէթինէ չէք» տէյու էմր իթտիքտէն սօնդրա չըգաղը գօնթէսին եանընատա օթուրաբ։

Արապա ասլիկէ տտրէսիսինէն հարէքէթ իթտի։

Զապթիկէ նազըրընըն գուզկունի րէհբէտ օլան կազէթայը օգուտրգատան սօնդրա բէք զէյատ մուբէէսսիր օլարագ տիշարը հայրէթ ու թէէսսիսբ օլտըղընը պիլտիրտի։

Մուժահիէյէ պիր գաչ տագիգա թէֆէքքիւրաթը մէհուսէկէ տալտը գալտը. պիր արա իսթիֆա իթմէք նիյէթինէտ պիլէ պուլընանը իսէ տէ, մէմուրիյնէն իչ պուս իսթիֆա նիյէթլէրինէն ուսմէմէն բէք չաբուղ սարփը նագար իտիլտիկի՞ հէր քէսէ մահիմ տիր։

Պու պէյիճք մէմուր տախ՝ իսթիֆա նիյէթինէտ տալա իսրար իթմէյիտ, պաչընը չաբուճագ էօգարը գալտըրտը, էլինէ ղամ ու տիւչիւնճէտչէն պուսուչմուշ օլան ալընընա կէօթիւրտի վէ չանը չալարագ սըր քեաթիպիների չաղըրըպ տէտի քի,

—Պու պօրայա տայանամալիճէյիմ . . . հիչ պիր վագթ կէմվէյիտ քէսիլմէյճէյիմ . . .

Սըր քեաթիպ՝ իչէրի կիրէրէք.— էֆէնտիմ, պանա պիր էմրինիզ վա՞ր մը։

Զապթիկէ նազըրը.— Եվվէթ . . . մէսաիհը ճարիյէյի սէրիան բուլէթ ու թէօվվիյ իտէլիմ . . .

Սըր քեաթիպ.— Շու էվրաղլար իմգալանաճագ տըր . . .

Զապթիկէ նազըրը՝ պիր թագըմ էվրաղլարը իմգալայըպ վէրտիքտէն սօնդրա սըր քեաթիպինին էլինէտ պիր քեաղըտ կէօրէրէք.— Պու՞ նէ տիր.—տէյու սիւվալ իթտի։

Սըր քեաթիպ.— Նազըր էֆէնտի, պու պիր աֆիլեամէ տիր, տիւն ագչամ ասլիկէ նէզարէթինէն կէլմիչ. պէրապէր պիր տէ ասլիկէ նազըրընըն գալէմ օտասընատան չըգմա պիր թագրիր պուլընըպ, պունատա աֆիլեամէնին պիլա թէէսսիսբ ախտ օլան քիմսէյէ թէօվմի թահէպ օլընմըշ տըր . . .

Զապթիկէ նազըրը.— Քի՞մ տիր քի։

Սըր քեաթիպ.— Երիմի սէնէ միւտաէթլէ մահպուսիյէթէ մահքիմ օլմուչ պիր զապըթա մէմուրը տըր քի, պու մէմուր՝ օն սէնէտէն պէրու պազը չէրաիթը մահսուսէ թահքընատա զապթիկէ նէզարէթի խըսուսէթինտէ պուլընըյօր։

Զապթիկէ նազըրը.— Բէյտօն Ֆրօմանթա՞լ մը տըր։

Սըր քեաթիպ.— Էվվէթ, նազըր էֆէնտի . . . Պիր գաչ կիւն ագտէմ ասլիկէ նէզարէթի՝ պու ատամըն թէէսսէֆ իլէ հալ ու ահվալ վէ ախտագը հագգընատա մահլուման թահթ օլընմըշ տըր . . . Կէօնտէրիլէն սիհիլը ահվալ էվրագը՝ թէմամըյլա մէրգուզմէն լէհինտէ պուլընմըշ տըր . . .

Զապթիկէ նազըրը.— Նյ չիմտի թէմամըյլա ախվ օլընմըշ՞ մը տըր. հիչ չարթը չուրութը կո՞գ մը տըր . . . հէնուզ պիզէ խըսամէթ իտէճէկի միւտաէթի տէ մի քէնահինէ ախվ օլընմըշ տըր . . .

Սըր քեաթիպ.— Էվվէթ, նազըր էֆէնտի . . . Էկէր իսթէր իսէ պու կիւնտէն թէրքը խըսամէթ իտէպիլիր . . . հաթիա ախվէտամէնին իսրասը տիւնտէն օրտըղընատա, տիւն ագչամտան սիլէ պունը եափապիլիր իտի։

Զապթիկէ նազըրը՝ այագա գալգարագ վէ պիր թէչաւ ու հէյէճանպա օտատա կէզինէրէք.— Սէ՛րպէսթ . . . թէմամըյլա սէրպէ՛թ, էօյլէ՞ մի. հէր վագթատ գիյատ խըսուսիաթընա միւհիմ օլտըղըմ սըրատտա պիղտէն միւֆարէգաթ իտէճէ՛ք . . . Հագիգաթէն, թամ վագթընատա մայէթ մէմուրլարըմըզըն էն տիրայէթլիսինէն, էն զայրէթլիսինէն վէ էն վիճտանլըսընատան մահրում օլույօրըզ . . . Պէնիմ հէր իւմիտիմ օնատա իտի. պէն եալընըզ ան՝ ֆէննի գաթլ հինայէթլէրի մատատի միւտիրէ վէ զարիպէսինին էօհտէսինէն կէլմէյէ միւգթէտիր պիլիյօր իտի . . . անը իսէ էլիմտէն ալըյօրլար . . . Պու բէք ածայիպ տիր, պունըն իմքանը եօգ տըր. պու օլաճագ չէյ տէյիլ տիր.—տէտի։

Զապթիկէ նազըրը՝ պէյլէճէ քէնտի քէնտինէն էքէյիճէ եիւքսէք սէս իլէ սէյլէնմէյտէ օլտըղընատա, սըր քեաթիպի՝ մէմաիլէյհին սէյլէմիքլէրինի հէր իչէքտի վէ տէտի քի,

—Աֆիլեամէ իհգալանմըշ տըր։

Զապթիկէ նազըրը.— Էյ նէ՞ օլուր քի։

Սըր քեաթիպ.— Պէյլէ պիր գարար կէրի ալընաճագ . . .

Զապթիկէ նազըրը.— Պու գարար՝ հէնուզ տահիպինէ թէպլիղ իտիլմէմիչ օլտըղընատա, հէր չէյին իմքանը վար տըր։ Թէպլիղինէ տահիլ իթմէյէ պիր մէճպուրիյէթ եօգ տըր. իձրասը լազըմ կէլէն մուտամէլաթը իչտու թէէխխիւրէ սէպէպ օլտըղը՝ լէտէլ հահէ տէրմէյան օլընաճագիլէր . . .

Սըր քեաթիպ.— Նազըր էֆէնտի, էօյլէ ամմա ասլիկէ նազըրընըն գալէմ օտասընատան չըգմա պիր թագրիր՝ աչըգ վէ միւտաարատ օլտըղընատան, նազըրը մուհաքէմէյէ էմրինէ թէվֆիգան քէֆիյէթի Բէյտօն Ֆրօմանթալա եազտըմ . . .

Զապթիկէ նազըրը.— Եազտընըզ՞գ մը։

Սըր քեաթիպ.— Վազկիճմ էյլէ իչմաալ իտէր իտի։

Զապթիկէ նազըրը.— Նէ՞ եօլտա եազտընըզ։

Սըր քեաթիպ.— Եազտըմ քի, թէմամըյլա աֆիլ օլընտըղընա տաիր օլան էվ-

բաղաքրընը ալմագ իւղրէ զաքը ալինիզ՝ քէնտիսինի զաղաքիչ նէզարէքի տափրէ-սինէ տաւկէթ իսկյօրարնըզ։

Զաղաքիչ նաղըրը։— Տիմէք պու աֆիզեամէնին իմզալանմըշ օլսըղընը պիւիր, էօյլէ՞ մի։

Սըր քեաթիպ։— Էվվէթ, պիւիր։

Զաղաքիչ նաղըրը՝ թագաֆատան քէսիլիպ պիր ռանատակա իւղերինէ տիւչ-բէք։— Բէք ալչա . . . սիզ վազկիչէնիզի էքիա իմմիշսինիզ . . . պէն պէտաղա-քըմ, ապաը պու՛ . . . Գէնի եալընըզ պրագընըզ, վէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ կելինէմ, անընլա պէրապէր պուրայա կելինիզ վէ աֆվընա տաիր օլան էվրագը տա պիրլիք-տէ կեթիրինիզ . . .

Սըր քեաթիպ չէքիլտի կիթաի։

Մէրգուճ՝ տիշարը չըգաղընը օտաանըն իթթիհադինատ պուլընան օտաոբնատան իչէրի կիրէր կիրմէզ խաուֆէտէն պիրի կելիպ քէնտիսինէ տէտի քի,

—Էֆէնտի, պիր զաղըքա մէժուրը կելմիշ սիզի կէօրմէք իսթէյօր . . . էլինտէ պիր ճէլզնամէ վար տըր։

Սըր քեաթիպ։— Գու տէտիկինիզ մէժուր՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալ տէյիլ մի տիր։

Ճաուէմէ։— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . .

Սըր քեաթիպ։— Եալընը՞զ մը տըր։

Ճաուէմէ։— Եայր, էֆէնտիմ, պէրապէր պիր տէլիգանընը վար տըր . . . Գու տէլիգանընը քէնտիսինէ պէնզէյօր, օղլու օլմալը տըր . . .

Սըր քեաթիպ։— Օղլո՞ մը . . . սէօյլէյինիզ կելմինէյէր . . .

Ճաուէմէ տիշարըյա պիր իչարէթ իթտի։

Բէյմօն՝ Բօլ իլէ պէրապէր օտաանան իչէրի կիրտի։

Իքիսի տէ սէվինճլի խալիէր։

Բէյմօն։— Մէքթուպընըզը պուրընըմսա նէ տէրէճէ մէմնուն օլսըղմը պէյա-նէ հաճէթ կէօրմէմ, էֆէնտիմ . . . Գու խաուէրը մէսէրրէֆէսէրի մէքթուպպա սիզ պանա թէպրիկինիզ իչուն պիրթաու սիզ տէ միսթէչէքթիր վէ մին-նէթտարըմ։ Տիմէք արթըզ սէրպէսթիմ . . . պիւսպիւթիւն սէրպէսթիմ. արթըզ թէմամըլա ատատ սըրասընա կէչմիմ . . . պու տատաուէքէ ինանմազըղըմ կելմէ-յօր . . . վէ լաքին տահիկ տիր . . . րէք տահիկ տիր . . . Օղլումը տա պիրլիքտէ կէթիրտիմ քի, ս տաիսի պէնիմ կիպի սիզ վէ զաղաքիչ նաղըրը էֆէնտիչէ պէչա-նը թէչէքքիր իթտին, էֆէնտի . . .

Սըր քեաթիպ՝ իսթէմէյէրէք։— Միւսիւ Ֆրօմանթալ, զաղաքիչ նաղըրը տա ֆիլհագիգա սիզի պէքլէյօր . . . աֆվընըզտան ատօլայը պիր ազ սիզինէ գօնուչ-մազ իսթէյօր . . . սիզի եանընա կէօթիւրէյիմ, կելինիզ . . .

Բէյմօն։— Օղլում պէրապէր կելէ՞մէզ մի։

Սըր քեաթիպ։— Գէնճէ պուրատա տուրմասը տահա էյի օլուր . . . զաքէն օրատա չօգ տուրմայտադընըզ . . . Բէյա իտէրիմ, արզատ սըրա կելինիզ . . . —տէտի վէ եազըլտանէսինին իւզերինատէն տէօրթ զաթ տիւրիւլիւ պիր քեաղըտ ա-լարագ Բէյմօն իլէ պէրապէր նաղըրըն օտաասընա կիրտի, վէ արզալարը սըրա գա-բուլ գաբանտը։

Բօլ՝ եալընըզ գալըպ, էրէյիճէ պիր թէլաշ վէ էնտիշէյէ տիւչար օլտու։

Սէվինճինէ ատօւգ պիր տու տէօքիւմիշ իտի։

«—Աֆվընըզ հագդընատա նաղըր սիպէնէյ պիր ազ գօնուչմազ իսթէյօր—» տէ-յու սըր քեաթիպին պիր տուրէքը նամէմուէյէտ սէօյլէտիկի սէօզլէր՝ Բօլա մու-ճիալը ըզտըրըպտը տէրուն օլուշօրլար իտի։

Գարարընն կէրի պլընմասընատան վէ եախատ հիչ օլմազտա կէրի պրագըլմասըն-տան գօրգուշօր իտի։

Բօլ պու տիւշինճէկլէրէ տամըրշ օլսըղը հալտէ, արա գարուսընըն եանընատա պիր ռանատակա իւզերինէ օթուրտը։

Օրատան նաղըրըն՝ քէնտի բէտէրինէ սէօյլէյէճէկի սէօզլէրին պազըլսըրընը ի-չինմէկը իւմիտինատէ պուլընըշօր իտի։

Զաղաքիչ նաղըրը՝ եազըլտանէսինին իւզերինէ էյիլմիշ, եազը եազմազտատա պու-լընմադտա, սըր քեաթիպ իլէ Բէյմօն իչէրի կիրտիքլէրինատէ, պաշընը եօգատը գալ-տըրտը, սըր քեաթիպինին քէնտիչէ թագտիմ իթտիկի տէօրթ գաթ տիւրիւլիւ քեա-ղըտը պատը վէ աչըպ քէմալը տիդգաթլա պիր ուճատան օ պիր ուճա գատատը օգու-տաւ. զանն իտէրսին հէր պիր իսպարէ վէ քէլիմէյի թէտգիգ վէ մուհաքէմէ իսի-շօր իտի։

Աֆիզեամէ բէք աչըգ վէ միւսէրրահ օլուպ, պուընըն միւնաէրիճաթընա նազա-րէն Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ զաղաքիչ նէզարէքինատէքի մէմուրիյէթինին տէրճալ թէրք իտէպիլիր իտի։

Զաղաքիչ նաղըրը գալարընը չաթտը։

Աֆիզեամէտէ իսթիմալ օլընան թատիրատա նազարէն, հիչ պիր թէրէտտիւտ, հիչ պիր թէէխխիւր գատիլ տէյիլ իտի։

Զաղաքիչ նաղըրը՝ Բէյմօնա.— Ֆրօմանթալ, թէմամըյլա ադվ օլընմանըզը իսթիտա իմմիշսինիզ . . .

Բէյմօն.— Էվվէթ, նաղըր էֆէնտի։

Զաղաքիչ նաղըրը.— Նի՞չիւն . . . Գուրատա միւթէպէր պիր մէզհիտէ իտի-նինիզ . . . ամիրլէրինինզատէն հիւրմէթ ու րիայէթ վէ տրագտատալարընըզտան էսէրը մուհաֆազէք կէօրիւյօր իտինիզ . . .

Բէյմօն.— Գունըար հէր տոզրու տըր, նաղըր էֆէնտի, լաքին իսթիյարըզ պատըյօր. պուընատան մատատա տույմա օղլումդը եանընատա պուլընմագտաըղմ լազըմ տըր, զիրա օղլում վիճատատա պիրտէն պիրէ սէրբիլիպ, դիհինճէ տէ բէք գիյատէ եօրուլմըընընատան, պու հալդէ՝ մէրգուճատա մուճիալը էնանչէ պիր գանօըզըզ խատ-թալընը բէյատա իթտիէր, էյի վէ տիդգաթլը պագըլմագ իսթէր . . . Ուժարըմ քի, իսթիտա իմմիկինի սէրպէսթիճի՝ օղլումդն իատէէ սըղինէք ու աֆիյէթի էչ-թէյճէսինին հատուսուէ կեթիրէճէք տիր . . .

Զաղաքիչ նաղըրը.— Մագսատ չայանը մէտո ու սէնա տըր . . . Շաֆագա-թը բէտէրանէնիզ նազարը էհէմմիյէթէ պլընմըշ տըր։ Գունատան մատատա սիճիլը ահվալընըզ տաիսի թէմամըյլա լէհինիզտէ պուլընմըշ տըր . . . Աֆիզեամէնիզ իմ-զալանմըշ տըր . . . սէրպէսթսինիզ։

Բէյմօն՝ եէրէյի գալագըպ ղայրը իսթիյարի օլարագ կէօզլէրինատէն եազլար

ագմագատա օլտըղը հալտէ։— Ա՜հ, էֆէնտի՛ . . . սիզէ վէ պէնի հըժայէ իտէնլէ-րին քեաֆֆիսինէ նէ տէրէճէ միւթէէքքիւր վէ մինէթտար օլտըղըմը թէշտիղլա ըզհար ու պէյան իմտէք գուտրէթիմին մաֆէվգինտէ տիր . . . Գուշը եարմագ իսթէրիմ տէ եարամայօրըմ . . . լագըրտը պուլամայօրըմ։—տէտի։

Գիչարէ բէտէր հըղգըրարագ նէֆէսի թըգանըյօր իտի· պէյանը թէշէքքիւր իթմէք իչիւն հագիգաթէն սէօյլէյէճէք հիչ պիր լագըրտը պուլամայօր իտի։

Զապթիյէ նազըրը։— Ֆիլվագը սիզի իւթիւտմ վէ հըժայէ իտէն իտարէյէ մին-նէթտարսընըզ . . . Գուշընզա պէրաապէր սիզ տէ մէդգիւր իտարէյէ չօգ խըսուսի-լէրտէ պուլընտընըզ . . . Լաքին սիզէ պիր թէքտիրիմ վար տըր . . .

Բէյմօն՝ էնտիչէ իլէ։— Գիր թէքտի՞ր մի, պանա՞ մը, նազըր էֆէնտի . . . նէ՞ կիպի թէքտիր տիր, վէ սէօյլէ պիր թէքտիրէ միւսթահագ օլաճագ նէ՞ մուա-մէլէտէ պուլընմըշըմ տըր։

Զապթիյէ նազըրը։— Նէ օլտուղունը պիր ագ օլսուն չիւսիհ իթմէյօրմըսընըզ։

Բէյմօն։— Եայր, ալիմ ալլահ հիչ պիր չէյ չիւսիհսիզլէնմէյօրըմ։

Զապթիյէ նազըրը։— Տիրայէթինիզէ պագարագ պուս չէյի պիլէմէմիգինիզի թէճճիւպ իտմէյօրմ ամմա նէ իսէ սէօյլէյիմ։ . . Գուս սըրատա էօհտէնիզէ ճիւ-տի պիր մէմուրիյէթ հէվալէ օլընմըշ տըր . . .

Բէյմօն։— Սաէրճ մի, նազըր էֆէնտի։

Զապթիյէ նազըրը։— Գիր թագըմ զարիպ վէ ամայիսի ճինայէթլէր վուգու պուլմուշ օլուպ, սէրի տիշտըր թէլաշ ու էնտիչէ իթմէյէ օլան պու ճինայէթլէրին միւթէճասըրլարընը պուլմադա մուվաֆֆագ օլտըղըմըզ կիւնէ տէկին քէնտիսէթի պէօյուք ամիրլէրիմիզտէն վէ կաղէթալարատան կիղէմէկէ գարար վէրմէյէ, վէ սիզի տէ նիշէլէր մէկանընատա պիլինթիխապ պու իչին թահգիգ ու թէճէսսուսինէ մէմուր էյլէմէյէ խոսբ, տէյի՞ մի։

Բէյմօն։— Էվվէթ, նազըր էֆէնտի . . .

Զապթիյէ նազըրը։— Էյ չիմտի պիր սաքէյր նէֆէրի՝ մուհարէպէնին իլք կիւ-նիւ իլէն իսթէյէճէք օլուր իսէ, օ նէֆէր հագգընտա սիզ նէ՞ տէրսինիզ . . . թէշվիքէ զէմանընտա իչտէն չէքիլմէք իսթէյէն պիր զաալթա մէմուրը հագգընտա սիզ նէ՞ տիւչիւնիրսինիզ . . . Ֆրօմանթալ, հագիգաթէն բէք ֆէնա վագթտա պիզտէն այրըլմադ իսթէյօրսընըզ . . . Գու կիւնքի պուլընտուղունմուզ ահվալը խու-սուսիյէտէ պու պիր միւֆարէգաթ տէյիլ, սաէթա պիր ֆիրսար, ասյքի պիր խը-յանէթ տիր։

Բէյմօն բէք զիյատէ տիշտըր թէլաշ ու հէյէճան օլտու։ Ահմագա օ գատար արզուլէտիկի, օ գատար զէմանտան պէրու պէքլէտիկի վէ նիհայէթ էյլէ կէչիրմիշ օլմադ զաննընտա պուլընտուղը տէրզէօթլիք ներէ էյլինտէն գաչըյո՞ր մը իտի։ Ա-ճապա աֆվ օլընմասընա յաղմէն, նէֆրէթի իթտիկի պիր սէնատթա տէվամ իթ-մէկէ մէճպուո՞ր մը օլաճագ իտի, վէ աքսիլէք պո՛ւ տէրէճէտ քէնտիսինի գօմա-լայաճագ իտի։

Բէյմօն՝ պու թէֆէքքիւրաթտա պուլընտուգտան սօնդրա չէօյլէ պիր սիլքինիպ նազըրա խիթապէն տէտի քի,

—Լաքին, էֆէնտի, մայէթինիզտէ կիւվէնիլէճէք մէմուր եալընըզ պէն տէյի-

լիմ . . . Դայրէթ ու տիւսայէթճէ պէնտէն ալէա տէյիլ իսէ պիլէ պէնիմ այարըմտա պալգալարը վար տըր . . . պուռնէտ՝ պէնիմ պալյատընըզմ թահարրիյաթա տէվամ իտուպ պիր հիւսնիւ նէթիյճէ վէրմէմէյէճէք մի . . . Գիր ազ էվվէլ պիր սաքէր նէ-ֆէրինին՝ թէշվիքէ զէմանընտա թէրքը մէվզի իթթիֆագինտէն պահս իթտինիզ . . . Միւսահատէի ալիյէնիզէ պուռնա ճէվապտէն տէրիմ քի, պու հալ՝ պանա թաթմիգ օլընամագ, գիրա պու սըրատա թէշվիքէ էօգ տըր . . .

Զապթիյէ նազըրը։— Թէշվիքէ վար տըր, լաքին պալգա պիր սուրէթտէ տիր, Գալը էսպապա մէպնի հէնուզ սէթր իթմէկէ իսթէմիյիմիզ սըրրը պու սապահ կա-նընտա տա պուռնա տապիր պիր սիւվալ իսրատա օլընմասընտան գօրգուսօրըմ . . . Եա-տ

Զապթիէ Նազըրը ճվռազ վերմէտի։

Ալիէ Նազըրը նրնէ սէօղիւնէ տէվամ իլէ։— Տիմէք կալքմա կալան սէօյլէմէմիշ։ . . Տէօրթ քիլի գաթլ օլընմըշ տա հիշ պիր թահդիդաթ իմրա օլընմամըշ, պանա հիշ պիր բարօրթօ իրտալ իսիլմէմիշ տիր . . . Քէյֆիկէթի կն ճվռվլ պէն պիլճմէյիք իքէն, հիշ պիր չէյտէն խապըրիմ եօգ տըր։

«Միւթէճասըրլարը պուլուսմ մէյտանա չըգարմազա միւգիէտէր օլամասըրը։ Նըզտան, չէտիտէն տիւչարը թասիյել ու թէգիվի վէ ազ օլմազտան գօրգարագ, ո ճանավարճա ճինայէթլէրի գարաթըզ հիշ օրթայա չըգարմամազը թէրթիսլ ու թասմիմ իթմիշլինիզ վէ պէօյլէճէ ճինայաթը մէգրիւրէյէ չէրիք օլմուշըրնըզ։

«Պիր թագըմ գաթիլլէրին պիրա ֆիւթուր գաթլի նուֆուս վէ զաապը ճվռվլ իթտիկինի վէ Բարիգին պիր հայուսուս ինի օլորըզնը չիտտի թէքվիլ Բարիգ ճհալինա պիլիր։ Գիզիմ իսէ պիր զաապթիէ Նազըրըմըզ, պիր զաապթա բէճիրմիզ, պիր սիւրիւ բօլիս մէմուրլարրմըզ վար տըր, վէ պուճնըզ հէր՝ գաթլ օլընան ճհալինէն թօրլանան վէրին բարաշարըզյա մաաշ ալըրըզ։ . . Գու բէկ կիւնահ չէյ տիր, էֆէնտի։ պու բէկ զարիսկ վէ ամայիսկ տիր . . .

Զապթիէ Նազըրը։— Նաըր էֆէնտի, կազէթանըն նէշրիյաթը՝ հագիգաթը հալէ հիշ մուվաֆֆագ տէյիլ տիր . . . Թահդիդաթ իմրա օլընմըշ տըր։ Բարիգի թահարրի իթմէք իչիճն մէմուրլար թային իսիլմիշ տիր։ Հէր կիւն հէր սահաթ պու մէմուրլարրն ժուրնալլարը պանա վիւրուտ իսէր . . .

Ալիէ Նազըրը։— Գու ժուրնալլարտա նէ՞ մահիւմաթ վար տըր . . .

Զապթիէ Նազըրը։— Հայր՛ֆ, հէնուզ հիշ պիր մահիւմաթ եօգ տըր . . . իչթէ պու սէպէպէ մէպնի իխթիյարը սիւքիւթ իթմէյի միւնասիպ կէօրտիւմ . . . միւթէճասըրլարը թէէսիսկ օլընմայան ճինայէթլէրին նէշր ու իլանընտա պիր պէօյիւք թէհլիքէ կէօրտիւմ . . . Բարիգի տիւչարը խէվֆ ու տէհզիթ իթմէքտէն գօրգտուսմ . . .

Ալիէ Նազըրը։— Նասըլ քի կէօրիյօրսընըզ, պու հիսսատտա եանըլմըշսընըզ։ Միդհին կիւլի թօրթմագ իսթէմիկինիդի կազէթալար խասըր ալըզ, անտէն պահս իսէյօրլար . . . հէմ տէ իսթէմիէլլէրի կիսի երեքսէք պահս իսէյօրլար։ միդհին սիւքիւթինիզ տէ անէլրին նէշրիյաթը ֆէնաճասըանէսինէ սէրպէսթճէ մէյտան վէրիյօր . . . Գու կիւնքի կիւնտէ կազէթալար՝ սիդի Բարիգտէ մուհաֆագաի էմնիյէթ ու ասայիշէ, վէ գաթլիլլէրին քէնճ ու թէվզիֆինէ զայրը միւգէյէմիր կէօսթէրտիրէճէք օրթալըզը տիւչարը տէհզիթ իսէյօրլար, վէ հագգլարը տա վար տըր . . . էվվէթ, սիզ միւգէյէմիր տէյիլսինիզ, սիդհին կէօռիճինիզ կէօրմէզ։ Նէ՞ ճէրէյան իթմիշ տիր, չոճ ասաթտա նէ՞ ճէրէյան իսէյօր, պիլմիրմիսինիզ։

Զապթիէ Նազըրը։— Նէ՞ չէյի իչտա իսէյօրսընըզ, սիւվալ իսէպիլմիյիմ, Նազըր էֆէնտի։

Ալիէ Նազըրը։— Տիմէք պիլմէյօրսընըզ . . . վէ պէն՝ ատլիէ Նազըրը, սիզ՝ զապթիէ Նազըրընա խապըր վէրէճէյիմ։ պու մէմուրիյէթ իսէ պիր չէյի զապթիէ Նազըրը՝ ատլիէ Նէզարէթինէ խապըր վէրիճէք տիր։ էօյլէ իսէ տիյնէյինիզ։ պու կէճէ նրնէ պիրի՝ օ կիւլի գաթիլլէրին պուլաղըմա գաթլ օլընմըշ տըր։ մաղթուլըն վալիսի՝ գօռքէս տը Շաթըլիւք՝ պու

ասապահ կէլտի ղայդ ու նազէտիտա օլան էվրաղընը պէնտէն իսթէմէ։ . . .

Զապթիէ Նազըրը չաշկըն չաշկըն Թէքրար խոխրէք։— Գօռքէս տը Շաթըլիւք՞ մի տէմինիզ։

Ալիէ Նազըրը։— Էվվէթ . . . Գու միւքէմմէլ վալիտէ պուրատա տըր, իճրաատտէք վէ ահալը ինթիգամ թալէգ իսէյօր, էկէր մուհաֆիզխանա գասրընըզգա կէքիրտէճէք օլուր իսէյմ, նէ՞ ճէվապ վերէճէքսինիզ։ հէր վագթի կիպի պիր չէյտէն խապըրինիզ օլմասընընը, պիր չէյ եարաժասընընը պէյլէյէճէք ճէքսինիզ։ տէյի՞ մի։

Զապթիէ Նազըրը միէյուս պիր սուրէթտէ։— Աման եա Բաղդի՛մ, պու նէ՞ տէհզիթլի չէյ։ պիր ճինայէթ տահա։

Ալիէ Նազըրը։— Ճէզադրզ գալմըշ պիր ճինայէթ տահա, էվվէթ, Նազըր էֆէնտի։ Զաթէն սօն ճինայէթլէրին քեսֆիֆէսի տէ ճէզադրզ գալմըշ տահ, միւթէճասըրը օլան հայուսիէյի՝ տահա զիյատէ ճէսարէթ պալըգ, քէօր վէ սաղըր պիր զաղթա հէյէթինի հիշ սայմայաճագլար տըր։ Գունըզտ՝ ճէզադրզ գալմալարընտան չըմարարագ, ֆիլիը բէզիլանէլէրինէ տէվամ իսէճէքլէր։ պիզ տէ եարընը՝ տիւնքինտէն տահա չօգ վէ տահա տէհզիթլի եէնի եէնի ճինայէթլէր խապէր ալաճաղըզ։

Զապթիէ Նազըրը։— Ալհմ Ալլահ, Նազըր էֆէնտի, Բարիգ հիշ պիր վագթ չիմամքի գասատր էյի կէօղէթիլմէմիշ տիր։

Ալիէ Նազըրը։— Հագիգի տէյիլ, զահիրի պիր սուրէթտէ կէօղէթիլմէ՛ք, տէյի՞լ մի։ մուճիմլը իսանտէ ու իսթիճգա պիր սուրէթտէ նէգարէթ օլընմագ, տէյի՞լ մի։ պիրա հիշ պիր նէթիյճէյ հուսուսէ կէլմէյիպ, գաթիլլէրին իպի Թօզու սիւյլէնամամագտա տըր։

Զապթիէ Նազըրը։— Գու ճինայէթլէրին պիւսպիւթիւն պաշգա պիր սուրէթտէ իֆրա օլընըզընը տա Նազարը տիգգաթա ալմալը տըր։ պու սէպէպտէն Թասիյէ վագըա՝ Նաիլը մուվաֆֆագիյէթ օլամայօր . . .

Ալիէ Նազըրը։— Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ։

Զապթիէ Նազըրը։— Տիմէք իսթէյօրում քի, մէգրիւր ճինայէթլէր՝ պէնճէ պիր տէլի, պիր մէրագը Թարաֆընտան իֆրա իսիլմէք օլուպ, պու չափ՝ կէօրիճէյէ պիլա սէպէպ պէյյիտ պիր մուվաֆֆագիյէթ պուլընըյօր . . .

Ալիէ Նազըրը։— Ֆէքրինիզի խզահ իսիլմէյ . . .

Զապթիէ Նազըրը՝ եէքսիկէլէրիյէ հիշ բասլըԹաի միւնասէպէթլէրի պուլընմայան մագԹուլլարըն նէ սուրէթլէ հէրհ ու գաթլ օլընըզգա վէ գաթիլլէն պուճնայտան հիշ պիր չէյ գասդ ու սըրգաթ իթմէմիշ օլըրգընը մուհաֆագար պիր սուրէթտէ նագլ ու հիքմէյէ էյլէմի, Նազըրը մուվաֆֆագիյէ՝ իսմինի ուճունէթմըզ օլտըզը պիր հէքիմ Թարաֆընտան պու պագատ զաղթա րէիսինէ իԹա իսիլմիշ օլան իչդահաԹը Թէքրար իլէ ատլիէ Նազըրընա պէյան ու Թէֆհիմ իթտի։

Օգուչանլարըմըզդա մահիմ օլըզը իւզրէ, զիքր օլընան ալիմ հէքիմ՝ տօզՔօր Թօմբսըն իտի։

Ալիէ Նազըրը՝ պու հէքեայէյի տիւչարը տէհզիթ օլարագ իսթիմա իսէյօր իտի։

Զապթիչ Նազըրընըն հիքեայէսի խթթամ պուլտըգտա, ասլիչ Նազըրը ոէ-սաի քի,

—Գաթիլ խթէր ֆէննի պիր մէրազա, խթէր սըրթի տէլիլիկէ մէպնի պէօյլէ պիր հարէքէթոէ պուլընմըշ օլսուն, պու մուամէլէի ճանվէրանէ՝ պէհէմվէհալ խթթամ պուլմալը տըր։ Միւթէճասըրը վէ եախօտ միւթէճասըրլարը պուլմագ իչիւն սիզէ սէքիզ կիւն մէօհլէթ վէրիրիմ։ Էկէր սէքիզ կիւնէ գատար ճանիլէրի պուլսուպ թէվգիֆի իսէմդէ իսէնիզ, պէն սիզի ազ իթմէմէք իչիւն սիզ քէնտինիզ խա-թիֆանըզը վէրինիզ։ ։ ։

Զապթիչ Նազըրը՝ պիր սարարըպ պիր գըզարարագ։— Գուտլէթիմին մա-ֆէվգինոէ սարֆը զայրէթ իսէնէյիմ, Նազըր էֆէնի։ լաքին սիզ պու քէրրէ պէնիմ գուվվէթլէրիմոէն պիրինի մահվ ու զավլ իթտինիզ։ ։ ։

Ասլիչ Նազըրը։— Հանկըզը տըր օ՛,

Զապթիչ Նազըրը։— Մայէթ մէմուրիյնէմոէն հանկըզընա էն գիյասէ կիւվ-նիր իտի իսէմ, անը պու քէրրէ էլիմոէն ալընըզ։ ։ ։

Ասլիչ Նազըրը։— Րէյմօն Ֆրօմանթօ՞լը մը տիմէք իտթէյօրընըզ։

Զապթիչ Նազըրը։— Էվվէթ, անը տիմէք իտթէյօրըմ։ վազիֆէնին էն ազըրը օնա հէվալէ իտիվէրմէ օլուպ, պիլհիւմլէ թէհարրիյաթա գօմանտան նասպ օլընմըշ իտի, վէ զապըթա րէյիսինին օնա էմնիյէթի պէրքէմալ իտի։ ։ ։

Ասլիչ Նազըրը։— Շիմտի սիզէ մուամէլէթ իթմէք իտթէ՞մէյօր մը։

Զապթիչ Նազըրը։— Սիզին էնամի միւամէլէթինիզտէ պէն տէ պու պապատ քէնտիսինի սօրուշտուրմագտա վէ չէտիտ պիր մուգավէմէթէ ուզրամագտա պուլը-նընըյօր իտիմ։

Ասլիչ Նազըրը։— Քէնտի՞ի օրատա՞ մը տըր։

Զապթիչ Նազըրը։— Էվվէթ, Նազըր էֆէնի։

Ասլիչ Նազըրը։— Գուրսայա չաղըրթընըզ պագալըմ։ ։ ։—տէյինէմ, զապ-թիչ Նազըրը պիր էլէքթրիք չանը չալտը։

Սըր քեաթիսի անիտ կէլտի։

Զապթիչ Նազըրը՝ քեաթիսէ։— Ֆրօմանթալը պուրայա կէ օնատրինիզ։

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էնտիչէ ու վէ ավէսէտէն Քիրիլ Քիրիլ Քիթթէմէքտէ օլ-տըզը հալտէ հէյման չաբուճագ իչէրի կիրտի, վէ քէմալը իհթիրամ վէ թէվազու իլէ վէ լաքին բէք օ գատար իհթիյարը մէղէլէթ իթմէքտսիզին էօնէ տօզրու էյիտտի։

Ասլիչ Նազըրը՝ Րէյմօնա խթթապէն։— Ֆրօմանթալ՝ սի՞վմիսինիզ, էֆէնի, վէ տիւն իզզալանան ակիլնամէ սիզի՞ն մի տիր։ ։ ։

Րէյմօն։— Էվվէթ, էֆէնիմ։ հուզուրընըզա գապուլ օլընմագընըզմտան սիլ-խթիֆատ, խաքթըսայի ասկլանէնիզէ արզը չիւքրան վէ ուպուտսույէթ իթմէյէ մու-ասրէաթ էյլէրիմ։

Ասլիչ Նազըրը։— Իչպու չիւքրան վէ ուպուտսույէթի պանա իսօղաթ իթմէք՝ քէնտի էլինիզտէ տիր։ ։ ։

Րէյմօն։— Նա՞սըլ։

Ասլիչ Նազըրը։— Պու սըրատա Բարիզի տիւչարը խէվֆ ու տէհլէթ իթմէք-տէ օլան էհնայէթլէրին ֆախլէրինի պուլուպ օրթայա չըզարմագտա մէմուր օլմուշ-

սընըզ, ամմա պու տէֆթա նախլ օլտըզընըզ աֆվա խաթիռատէն, մէմուրիյէթինիզ-տէն խաթիֆա իթմէյէ վէ հաթթա պու կիւն թէրքը մէմուրիյէթ էյլէմէկէ հագ-գընըզ վար տըր։ ։ ։ Պու հագգատան խաթիֆատէ իթմէք Նիյէթինէ՞միսինիզ։ ։ ։ աչըզտան աչըզա սէօյլէյինիզ, էհվալ վէրինիզ։

Րէյմօն։— Էվվէթ, Նիյէթիմ էօյլէ տիր, Նազըր էֆէնի։ ։ ։

Ասլիչ Նազըրը։— Էօյլէ իսէ տիյնէյինիզ, իհթիմալ քի պու պապատքի էֆ-քեարընըզ Բաստիլ օլընաճագ տըր։ ։ ։

Րէյմօն՝ չիւտկէլի պիր Բարզտա պաշընը սալտատը։

Ասլիչ Նազըրը՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։— Սիզէ չուռը սէօյլէյէճէյիմ, Միւսիւ Ֆրօմանթալ։ ։ ։ Սիզ բէտբախթինիզ, չիւնքի սիզ հըսսախթընը միւշֆիգանէյի բէտ-բանէնիզէ խաթիռատէն աֆվընըզը Բալկպ իթմէյսինիզ տիր, պէն տէ պու չէֆա-զաթը բէտբանէնիզին սուբէթը ըզհարընտան միւթէէսսիր օլարագ խաթիռատընըզը գապուլ իթմէյիմ տիր։ ։ ։ Իմտի կիզլի պիր գաթիլ Բարաճընտան էվվալարընա Բէհտիտ օլընան անա վէ պապալար նամընա, սիզտէն պիր պէօյիւք ֆէտաքեար-լըզ Բալկպ իթմէյէ, պունճա էհէմմիյէթ վէրմէքտէ օլարընըզդ հուրրիյէթը Բան-մէէն պիր գալ կիւն ֆէտա իթմէնիզի Բէքլիֆ էյլէմէկէ կէլտիմ։ ։ ։ Տիւչարը հիւքն ու տէհլէթ օլան ֆամիլեալար նամընա գալպինիզէ տավէթ օգուրըմ։ ։ ։ Մայէնիզտէ գանունըզն զալէպ իտհէկի կիւնէ գատար մէմգիի հարընըզտա գալ-մանըզը Բալկպ իտէրիմ։ օ կիւն տէ չիւտկէսիզ ուզագ տէյիլ տիր։ օ զէման հա-գիգաթէն վաճիպէի զիմմէթինիզի խֆա իթմէյէ օլաճագընըզը։ Պու Բալկպիմէ ճէ-վապը րէ՞տտ մի վէրէճէքսինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ։

Րէյմօն՝ սիւթիւն վիւճուտըլլա Քիթթէյօր իտի։

Ասաէլիկկյէ պէրաապէր պիր լիսանը պէլաղէթլէ քէնտիսինէ իյրատը քէլամ իտէն պու ախտա՝ գալպինտէ պիր հէյէճանը ազիմ հուսուսէ կէքիրէյօր իտի։

Գէօյլէ պիր Բալկպ գուլագ ասմամագ օլապիլի՞ր մի իտի։

Լաքին Րէյմօն գարարսըզ պիր հալտէ պուլընըյօր իտի։ օղլունը խաթիրընա կէքիրտէճէ իպրագը Բէրէտտութ իտէյօր իտի։

Զապթիչ Նազըրընըն օտասը իլէ սըր քեաթիսինին օտասը պուտաքնտտա պու-լընըզ Րէյմօնըն իչէրի կիրտէր իքէն Թէքմիլ գաբամազըզ օլտըզը գապու՝ օ սըրատա պիրտէն պիրէ աչըլտը վէ պիր տէլիգանը իչէրի կիրտի։

Գու տէլիգանը Բօլ իտի։ Նիտտա իտէրէք տէտի քի,

—Գապուլ իտինիզ, պապաճընըմ, գապուլ իտինիզ։ ։ ։ պու սիզին վազիֆէ-նիզ տիր։ ։ ։ Սիզի պու քէրրէ պանա իտտէ իտէնէրէ պէն տաճտի պէզտ չիքըտան վէ մինննէթտաթի իթմէք իչէն սիզինէ պէրաապէր Իճրատ մուամէլէ իթմէք իս-թէրիմ։ ։ ։

Րէյմօն՝ իչը գիյասէ միւթէէսսիր օլարագ։— Էվվէտտ՛մ։ ։ ։ Էվվէտտմ։ ։ ։

Բաբ։— Գիյասէ տիրիզ տիյնէյինիզ։ ։ ։ պուրագ գաթիլնէրի բէտբախթինիզ իս-թէրիմ։

Պիր գաբահ էհնէ։— Գէօզ տաբիյէ տիրիզ։ ։ ։ պուրագ խաթիռատընըզ օլմագ իստէրիմ, Րէյմօն։ —տէյի վէ պուզդա պիր գուլտտան էշէրի վէզիր օլան գօճէյէ տը Շաթլեա՛քս՝ Ֆրօմանթալա Նազըրտագի անըն էյհէրինի Բաբէտտա։

Բէյմօն իւէ Բօլ՝ հայրէթլէ։— Մաւտամ տը Շաթըլուա՞քս . . .

Գօնքէս.— Էվվէթ, էվվէթ, մէնչուս պիր վալխտ քի, արթըգ սիգուէն պաշ-գա քիմսէյէ կիւվէնմէզ վէ քէնտիսինէ իժտաա վէ մուավէնէթէ միւսարէաթ իթ-մէնիզի քէմալը Թէզարրու իւէ սիզէ րէճա ու նիյազ իտէր . . .

Բօլ՝ էնտիչէ իւէ։— Մաւտամ, նէ՞ օլտու սիզէ։

Գօնքէս տը Շաթըլուքս՝ ազալյարագ.— Ցապիէն զայդ օլտու, օրթաաա եօգ . . . զալիպա էօլմիւշ տիր . . .

Բօլ.— Ցապիէն զայդ օլտո՞ մը . . զալիպա էօլմի՞շ մի։

Գօնքէս.— Պիւթիւն կիշէ քէնտիսինէ պէքլէտիմ . . . Տիւն ագշամ Ժիմնազ Թէաթրօսընտա պիրինճի տէֆա օյունըդը սէյր ու Թէմաշա իթմէյէ իւզուրէ էվվէն չըգտը կիթտի . . . պաշգա եէրէ կիտէճէքտի տէ պուռը սէքիր իթմէյէ իչիւն Թէաթրոյա կիտէճէյիմ տիմէ տի. սահիհէն Ժիմնազ Թէաթրօսընտա իսիւ, քէնտիսինի օրատաա կէօրէն վար տըր . . . ահիպպաօսընտան իւքի քիշիյէ սիւվալ իթտիմ, օրատաա կէօրտիւքէյէրինի պանա սէօյլէտիլէր . . . կէճէ տիշարտաա գալտը, էվէ կելմէտի. պուռընդն սէպէպլի անլաշըլմազ սիիր չէյ տէյիւ, իհթիմալ վար պիր չէյ տիր։ Լաքին բէք զիյատէ կէճիքթիկի իչիւն էօլմէ սէմ պիւէ ագըմը դայդ իտէճէկիմի պիլտիկի հալտէ պու սապահա գատար էվէ ավտէք իթ-մէմէսինէ պագըըր իսէ, մուաթլագա էօլմիւշ օլմալը տըր, գիրա ալէմտէ հիշ պիր չէյ, հաքիքա պիր գարը պիւէ, քէնտիսինէ պէօյլէյէմ վալխտսինի ուռնուքտըրտա մազ ՔէնտիսինԷ տրայօրըմ. սաղ սէլիմ էյիմէ կէչիրմէսինի ճէնտալը Հագգա տուվա վէ նիյազ իտիյօրըմ։ Ալլահ պու տուվամը գապուլ իտէճէ՞ք մի տիր. ատիյէ նա-զըրը էֆէնտի իւէ պէրապէր կելտիմ . . . պուրատաա իտիմ . . . սէօյլէնէն սէօզլէրի իչիքտիմ, սէսինդի քանըտըմ, վէ իչէրիմտէն էօյլէ կելտի քի, էկէր հէնուզ պիր չէյ օլմամըշ վէ վագիթ կելմէմիշ իսէ եալընըզ սիզ օղլումը սաղ սէլիմ պանա Թէս-լիմ իտպիլէճէնքսինիզ, վէ էկէր վագիթ կելմիշ իսէ պիւէ, հիշ օլմազտա զարազ ու ինթիզամըմը ալաճագսընըզ։

Բօլ.— Մաւտամ, իւմիտսինիզի գաթ իթմէյինիզ. Ալլահ րէտէրիմէ եարտըմճը օլաճագ վէ Ցապիէնի սաղ սէլիմ սիզէ Թէպիր իթտիրէճէք տիր։

Բէյմօն.— Մաւտամ, պէնիմ էվվաալմը սիզ հէօղլէյէտինիզ . . . սէվգիլիւ պէտագաթի գարըմըն սօն նէֆէսինի սիզ գապուլ իթտինիզ . . . Պու չէյլէր թաթ-բըմա կելտիքճէ, րէճալարընըզդա մուգավէմէյի իթմէյէ էյլիտէնէ կելմէյէ. Հուբրէյէ-թը մուամէյէմի էյլ կէչիրտիմ, լաքին վագիթի մինիպէտտարի իչէ հէնուզ միւքէլ-լէֆիմ. Մէվզիի հարպըմտա գալաճաղըմ. մահասուլընըզը սաղ վէ ևա էօլիւ օլա-րագ սիզէ իտաէ, վէ Բարիզի գավուրմագտա օլան աչագ գաթիլէրի եէտը ատա-լէթէ Թէսլիմ իթտիքտաէն սօնդրա մէվգիի հարպըմը Թէրը իտէճէյիմ։

Գօնքէս.— Թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Ահ, Բէյմօն, պէնի եիւզ իւսթիւ պրագըդպ կիթմէյէճէկինիզէ էմին իտիմ։

Ալտիչէ Նազըրը՝ բիգգաթը գալպ իւէ։— Գու մուամէյէնիզ բէք խայրը պիր մուամէյէ տիր. Ֆրօսանթաչ, սիզ էյլ եիւբէդքի պիր ատամընըզ . . .

Զապթիչէ Նազըրը.— Էօյլէնտէն սօնդրա պուրայա կելինիզ, Ֆրօսանթաչ... լաղըմ կելէն Թէտաալրը մուէսսիրէյի գարարըշտըրալըմ . . Շիմտի չունչըը ա-

լընըզ. պուէնար սիզին աֆիշնամէնիզ տիր . . . Գէյլէ պիր լութֆա նէ՛ ատրէճէ էայրզ օլտըղընըզը չիտտի խալաթ իթտինիզ . . .

Բէյմօն Ֆրօսանթաչ՝ զապթիչէ Նազըրընդն քէնտիչէ ուգաթտըդը քեաղըտը ա-լըպ պուս իթտիքտէն սօնդրա, պագա օղուլ պիրպիրինի գուճագլայարագ մէսկր-բէթլէրինէն Նաչի կէօզ եաշլարը տէօքտիւլէր։

Ալտիչէ Նազըրը՝ գօնքէս տը Շաթըլուքսի պագը Թէսէլլիպաճը սէօզլէր սէօյ-լէտիքտէն սօնդրա հէրսինի տէ Եօլա գօյտու, վէ Բօլ՝ մուժահիչէյա գօնքէսի գօ-նաղընա գատար կէօքթըմկիկ մէմուր օլտու։

Մէրգում տէլիգանլը՝ պու վագիչքէյի խգճա իթտիկի սըրատա, բէտէրի Բէյ-մօն տա պիր չօգ զապթըա մէմուրլարըյլա պուէլըժաղա գարար վէրմիչ օլդըը Սէն-Լուի առասընտաքի խանէսինէ ավտէք ու ագիմէք էյլէտի։

54

Ալտիչէ Նազըրը պիր գաչ տագիգա գատար տահա զապթիչէ Նազըրըյլա գալտը։

Գու իքի Նազըր՝ Աճան Հօ— վասէթասըլյա Բարիզին պաչլըճա կազէքթալա-րընա Թէօղիչ իթմէյէ, վէ իսմի վէրիլմէքտիզին պալատէ գիքը օլընան կազէքթատա միհնտէրհճ վագաալարը պիր տէրէճէյէ գատար Թէզգիկ էյլէմէյէ իւզրէ մուքթէ-ֆիգէն պիր ֆգրատի րէսմիյէ Թանգիմ էյլէտիլէր։

Իչհիմալ քի սգուչանլարընըզ պիր Նէյէքը մախասուսէյէ մէպնի կէղլի սագլա-մագ իսթէնիլէն պիր մատտէ հագգընտա մէզքիւր կազէքթանըն նասըլ օլուպ տա օ գատար սահիհ մալիւմաթ տլտագիկինէ մէյտագ իտէրլէր։

Գու մէչրագլարընը տէֆ իքմէյէ իչիւն մալխթատար պիր խզահաթ իթտընա մուսարէաթ իտէրիզ։

Տայմա Թագէ հավատիս արտյան մալխգիրլէր՝ Շուազէլ-լը-Բուա չըմէնաքֆէ-բինէտքի գազդյը մուէլլագա խասէրը պաճագլար իտի։

Գու մալխգիրլէր՝ Բընէ Լապատըն Նաչէսի Բարիզ կէքիրլմիչ օլտըղընը տու-յարագ, հէնագ կիւնիւնտէ էօլիւ էվինէ կիքմիչլէր վէ քէմալը մէհարէքլէ Մա-տտամ Լապատըն պէպէլէմսինտէն ամխը մալիւմաթ իտէպիլմիչլէր իտի։

Գու պէպէմ՝ իւլը ագշամը էօլիւնէն օտտընտա զապթըա բէհսի իւէ բօլիս գօմիսէրի վէ տօգթօր Թօմբրն վէ սաիրէ մէյանընտա ճէրէյան իտէն մուգաճաէլէ-մէկի իչհիմէ օլտըղընտան, հէր իչհիտիկինի մալխգիրլէրէ Նագլ իթմէյէ իտի։

Իչքէ օ մալճըաը հէյէճան պէնտա պուէնտան Նէյէքի իթմէյէ օլուպ, օ կիւնիւ մէզքիւր կազէքա րէճ չօգ Թագ օլընմէյէ տըր։

Էսկի տօսթըմըզ Լա Ցաուն՝ եարտըմը Թէտաալի իթտիրմէք իւզրէ գալգըպ էճզաճըյա կիքտիկի կիւնտէն պէրաւ Նէ՞ օլմուչ, Նէ՛րէտ գալմըշ իտի։

Գու զամ-րզ վէ Ֆիլօզօֆ պուլդ ավէրտը՝ ատնտալընը տուտան չըգարըպ եիւզ-տիրմիչ, վէ ավ Թագըմլարընը եէնիտէն տիւզմէյէ սըրատընա գէյտուչ իտի։

Գատէհու Թէքրար քէնտի հէր վագիքի իչէյէ մէչղուլ օլուպ, լաքին քէնտիչի եօլմագտան սագընըչյօր իտի, գիրա չօգ գան կիքմէյէ օլըղընտան հէնուզ Թէչքմիչ էյլէ օլմամըշ վէ էրէյիճէ գայըքի գալմըչ իտի. լաքին Լա Ցաուն՝ օլթատընըն էն ու-

ֆագ հարէքքէլէրինի կէօղէքլէմէքլէ պէրապէր ալոզը ինքիգամ խուլեալարընա տախի տալագատա վէ քէնտի գաքիլինի պուլմագ իչուն գիհնինի քըրմալալըզ միւնասիպ պիր չարէ արամագատա խոյ։

Գիր վագտան խուսուսիյէ՝ ագըրնատան հէչ չըգմայըզ, քէնտի պիլէմիվէ թէֆէքքիւրաքընա պիր նէվի միւ մագամընատա պուլընըյօր խոյ։

Գու վագտա՝ միտալհանըն սըրգաքը խոյ։

Թէամմիւտէն իճրա օլընարդը ատրքեար օլան պու սըրգաք՝ չիւպհէսիզ ճինայէթը վագընընն սէպէպը եէկէանէմ խոյ։

Լա Ֆուին՝ Ամէտ Տիւվէրնուա իլէ տիլոլէը Վիրժինիյի տիւչիւնէրէք քէնտի քէնտինէ տիյօր խոյ քի,

—Նէք եէնի պիր սանատալա գարշը չու չիւրիւք սանատալըմա պահս կիտրիմ քի, պիւթիւն պու ճինայէթլէր հաքընըզ պիր հայլազ չարգընըն իլի տիր։ Իքի օժաղրընն արա եէրինէ քէմալը մէհարէթլէ պուչաղը սօգան օ սախթէ Ֆաապրիգա իչճիսի տախ Տիւվէրնուա իլէ Վիրժինիյի գաքէ իտէն այնը ճանի օլտրընա պէնճէ գէրրէ գատար չիւպհէ եօգ տըր։

Լա Ֆուին՝ Գրէքիյլէտ պիր չարապէր տիւքքեանընատա թատմ իտէր իքէն, ճինայէթը մէգընիրէքլի եագան կազէթա կէօգիւնէ իւիչիպ, ալտը ճինայէթ պէնտինի աէրագատ օգուտը, վէ քէնտիսի վէ Ամէտ Տիւվէրնուա կիպի գօնթ տը Թօնէրիէ՝ տընը վէրէպսինտէն պուլընան Րընէ Լագուսէրն իսմինի տախի մագթուլլար միյանընատա օգուլընճա տիւչարը իսթիդրագ վէ թէճճիւտ օլտու, վէ չիւպհէսիզ թէքմիլ ատֆ օլուպ թէմամըյլա ինանմագա պաշլատը։

Լա Ֆուին քէնտի քէնտինէ՝ — Պէն տիյօր ըտրմ ամմա . . . Կիւն կիպի աչիքեար պիր չէյ տիր քի, գօնթըն վէրէպսինտէ պուլընան միտալհալարը սըրգաք իթմէք իչուն մէրգուժանը գաքէ իտիյօրլար . . . Լաքին պու միտալհալարը պլըպ նէ՞ եարապկիրլէր . . . Գագալըմ, սօնը նէ սլաճաղընը էլպէթթէ կէօրէճէկիմ . . . Պէնիմ պիր ֆիքրիմ վար, վէ զաննըմ պու ֆիքրիմ չօգ եօլընատա տըր . . .

Գուընը տիսէրէք Լա Ֆուին սանատալընա պիճին, Մարն ըրմաղընըն էօքէ եագաբընա կէչճի վէ Բօլ Ֆրօմանթալընը իգամէթ իթտիկի քիւչիւք խանէչէ ազիմէք էլլէտի։

Մէրգուժը իսթէյար վէ սատրգ իտրամէթճի գարը գապաուլ իտէրէք, տէտի քի,

—Վայ, սի՞զ միտհինիզ, Միւսիւ Գաւընատա։

Լա Ֆուին՝ — Էվվէթ, պիզագաթ պէն քէնտիմի, Մատլէն գատըն . . .

Մատլէն՝ — Տէլիգանըը էֆէնտիմի՞ մի կէօրմէյէ կէլտինիզ . . .

Լա Ֆուին՝ — Էվվէթ, Մատլէն գատըն . . . Միւսիւ Բօլ պուրատա եօ՞ղ մը։

Մատլէն՝ — Եայը, չիմտի եօգ։

Լա Ֆուին՝ — Բարիգատ՞ մի տիր։

Մատլէն՝ — Էվվէթ, Բարիգատ պիր . . . Բէկէյէ Մ. Ֆրօմանթալ՞ ափընէսի տան ափտէթ իթմէք ալտրդընատա, ալտ տատան Բարիգատն պիր քէնտինէ նայրա քէնտինէնի իսթէմէք խոյ . . .

Լա Ֆուին՝ — Վայ ափտի չէյ՞ա՞ . . . Մատլէն գատըն, տանընտը պու տագ չատ Մ. Բօլ ափտէթ իտէ՞ր մի ափտին . . .

Մատլէն՝ — Բէկ ուժմատ . . .

Լա Ֆուին՝ — Վայ, պու պիւսպիւթիւն ֆէնա պիր խապէր տիր։

Մատլէն՝ — Բէնտիսինէ ատէյէ պիր սէօյլէյէճէյինի՞զ մի վար խոյ։

Լա Ֆուին՝ — Էվվէթ, բէկ ատէյէ պիր սէօյլէյէճէյիմ վար խոյ։ Էկէր միւնասիպ տիւշմէզ իսէ, Բարիգատ քէնտիսինի նէրէտէ պուլապիլէճէկիմի սէօյլէյէպիլիրմիսինիզ, Մատլէն գատըն . . .

Մատլէն՝ — Գուընատա հէչ պիր միւնասիպլիք եօգ տըր . . . Բէկտիսինի Բարիգատ Սէն-Լուի-զ'ան-լ'Իլ սօգաղընատա բէտէրինէն 18 նամէրօլը խանէսինտէ պուլուրսընըզ։

Լա Ֆուին՝ — Թէչէքքիւր իտէրիմ, Մատլէն գատըն . . . Ըրմաղըն ևինէ օ պիր Թարաֆընա կէչիպ տէմիր եօլ գաֆարընա րաքիպ օլուր կիտէրիմ . . . — տիյէրէք Ֆրօմանթալըն Գրէքէյլէտքի խանէսինտէն չըգըպ ատէյէ իլէ սաճատալընա կիթտի։

Սատաթ օն պիրի չէրեկ կէչէրէք Բարիգէ միւվասէլէթ իթմիչ խոյ։

Էօյլէնէ օն տագիգա գալարագ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն իգամէթ իթտիկի խանէչէ տուխուլ խոյօր խոյ։

Լա Ֆուին՝ գաբուհը գարբյա խիթապէն։— Միւսիւ Բօլ Ֆրօմանթալ պուբատա՞ մը տըր, լութֆէն սէօյլէ՞րմիսինիզ։

Գարուհը գարբ։— Գապաորյա պէրապէր տիչարը չըգտը, էֆէնտի։

Լա Ֆուին՝ — Նէ՞ վագիթ ավտէթ իտէճէկինի սէօյլէյէպիլի՞րմիսինիզ, սէվգիւլիւ մատամ։

Մատլէն՝ — Ա՜հ, նէ վագիթ կէլէճէկինի պիլմէյօրում։ Գու էանատէ էվտէ Թատամ իթմէզլէր։ լաքին բէտէրի Ֆրօմանթալ հէյման տայմա սաաթ ատօրթ բատտէլէրինէ էվ կէլիր . . . օ վագիթ կէլիպ պուլապիլիրսինիզ . . .

Լա Ֆուին՝ — Թէչէքքիւր իտէրիմ, սէվգիւլիւ մատամ . . . ևինէ օղրարամ.— տիյէրէք, պէշա չըգտըրընա պիր ազ միւնթէհիպ օլտրդը հալտէ գաբուհը գարբյը սէլամլալըպ միւֆարէգաթ իթտի վէ վէ ավլուտան կէչիպ օգաղա չըգտը։

Պիր տէ օրատա պիրտէն պիրէ տուրուպ, Նիւպհինտէ պիր ալամէթը մէսէրբէթ Նիւմայան օլտու։

Լա Ֆուին՝ սօգաղա չըգտըրը սըրատա Բէյմօն Ֆրօմանթալընը՝ արապա գաբուհընատան քէմէր ալթընա կիրմէքտէ օլտրդընը կէօրմէյէ խոյ։

Բէյմօն՝ զապթիչէ Նէզարէթինտէն ավտէթ խոյօր խոյ։

Գու զաթ՝ աֆիշամէսինի ճէպինէ գոյմուշ օլտրդընատան, Նիւպհիւ կիւլմէքտէ պուլընընըյօր խոյ։

Լա Ֆուին՝ մէրգուժը կէօրիւնճէ, չարգաբընը չըգարըպ օնա տօղրու կիտէրէք։— Սապահլար խայր օլսուն, միւսիւ Ֆրօմանթալ . . .

Բէյմօն.— Սապահլար խայր օլսուն, օղլում։

Լա Ֆուին.— Իհթիմալ քի պէնի Թանըմազընըզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ։

Բէյմօն.— Գիլաքթա պէն սիզի բէկ էյի Թանըրըմ . . . խամինիզ Գուընուա տըր, վէ պուընատան պիր գալ հաֆիֆա մուգատտէմ Ֆօվէլ Նամըճնատա պլիրինին ճէսէպինէ Սէն Նէհրինէն չըգարմաղա սիզ մուտավինէք իթտինիզ . . .

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, տօղրու տըր . . . Էօյլէ իսկ գուվվէի հաֆըզէնիզ Քէժամըդյա եէրինտէ օլտըղընա իքիթլիար իտէպիլիրսինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ.— տէտիքտէն սօնդրա ալշագ պիր սէս իլէ քէնտի քէնտինէ.— Էֆքէարըմ հէչ կանըզ տէյիլ իսկի . . . միւսիւ Բօլըն պապասը պիր խաֆիյէ տիր . . . Նէ՞ կարարսըն, իյ պէօլէ տիր . . . Գէն ալիմ ալլահ քէչտէրըմ գուրնազլանըյօրում . . . — տէտի։

Բէյմօն.— Գուրաստա պէնի՞ մի արամադա կէլտինիզ։

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, պիզդէթ սիզի արամադա կէլտիմ . . .

Բէյմօն.— Էյ նէ՞ իսթէրսինիզ . . .

Լա Ֆուին.— Սիզինլէ գօնուշմագ իսթէրիմ, միւսիւ Ֆրօմանթալ։

Բէյմօն.— Գէննիմլէ գօնուշմա՞գ մը. Նէ՞ չէյ իւղէրինէ։

Լա Ֆուին.— Գէօյլէ չէյլէր ավլուէնըն օրթա եէրինտէ սէօյլէնմէզ . . . Սիզինլէ գօնուշմագ իսթէրիմ ամմա օտանըզտա եալընըզ իքիմիզ պուլընմալըյըզ . . .

Բէյմօն՝ բէք գիյատէ իսթիդրաալ իտուպ, պու տէլիգանլընըն քէնտիսինէ սէօյլէյէճէք նէ լազըրտըրսը օլաըզընը քէշֆ իտմէյէկրէք.— Էօյլէ իսկ հօգարը չըգընըզ, տէլիգանլը . . . —տէտի։

Լա Ֆուին՝ Ֆրօմանթալըն արգասը սըրա եէրիւտի վէ Ֆրօմանթալ՝ մէրգուսը քաամ օտասընա կէօթիւրիպ օրտտա պէր վէճէը աթի միւքեալէմէյէ կիրիշտի.— Իյիմ պուրատա արգու իթտիկինիզ վէճէյէ իքթիմզ եալընըզըզ . . . Գէննէէն պէշգա քիմսէ սէօյլէտիկինիզի իշիտմէզ . . . Օթուրընըզ տա նէ սէօյլէյէճէք իսէնիզ սէօյլէյինիզ։

Լա Ֆուին՝ պիր սանտալյա ալըպ օթուրարագ.— Էվվէլա չունը պիլմէյիսինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, քի պէն օղուշընըզըն արգատաալըյըմ . . .

Բէյմօն.— Բօլըն արգատաալը՞ մը, սիզ մի։

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, միւսիւ Ֆրօմանթալ . . . Օլթայա եէմ թագմայը պէն օնա էօյլէթթիալ ուսթա պիր պալըգ ավճըսը իթտիմ վէ Բօր-Գրէթէյլ հէվալիսինտէ Մարն ըրմաղընըն էյի եէրլէրինի պէն օնա կէօսթէրտիմ . . .

Բէյմօն.— Պիր ուսթա պալըգ ավճըսը իչիւն սէօյլէմիյէր իսկ, սիզսինիզ, էօյլէ՞ մի . . . բէք ալէա . . . պիլիրիմ . . Շիմտի օտատա կիրիշինիզ վէ միւսթքին մէրթէպէ մուխթասար սէօյլէյինիզ, զիրա միւսթաճէլ իչիմ վար տըր . . .

Լա Ֆուին.— Գու ֆէնա՛։

Բէյմօն.— Նի՞չիւն։

Լա Ֆուին.— Զիւնքի սիզէ սէօյլէյէճէյիմ չէյ բէք ճիտտի վէ ազըր պիր չէյ օլուպ, իչքիմզի քի պիր ապ ուզուն օլաճագ տըր . . .

Բէյմօն.— Էկէր ճիտտի վէ ազըր պիր չէյ իսկ, սօնընա գատար տիգգաթլա սիզի տիկինէյճէյիմ, լաքին վագթ կէչիրմէյինիզ։

Լա Ֆուին.— Պաշլայօրում . . . Սիզ չօդ չէյ պիլիրսինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, լաքին պէնիմ Միւսիւ Բօլ կիպի միւքէմմէլ գօնթ տը Թօնէրրէգօնին պիր վարիսէ օլաըզըմը չիւպհէսիզ պիլմէզսինիզ . . .

Բէյմօն.— Ֆիլհագիգա պիլմէյօր ըտըմ. եախօտա տահա տօղրուսը ունուքմըշ ըտըմ . . . Սէօղիւնիզէ տէվամ իսթինիզ . . . —տէտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Լա Ֆուինին պէյանաթընը իչիտինէճէ, բէք գիյատէ մէրագ իտուպ, մէրգուսը իքիատէսինի քէմալը տիգգաթլա տինլէմէկէ գարար վէրտի։

Լա Ֆուին՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.— Միւլասաֆ քէլամ, պէնիմ տէ օղլունըզ իլքի վէ ալթընճը տաէրիխ տաֆթիհինտէ 1860 սէնէսինին մարտը 10ընտա տօղմուշ օլան տիկկը էֆրատա կիպի պիր միտալեամ պուլընըպ, սինինը բիւյուք պալիպ օլաըզըմտա մըզգտարը մալիւմիմ օլմայան վէ լաքին չօգնա օլաըզը բիմայէթ օլընան պիր մէպլալըր ախազ ու գաալ իթմէյէ իւգրէ մէգքիւր միտալեայը գօնթա վէ եախօտա գօնքըն մուգավէլաթ մուհարրիրինէ թագտիմ իտէճէգիմի։

Բէյմօն՝ սէօղիւնի քէսէրէք.— Դօնքըն վէճհէթ իթտիկինի էլպէթթէ պիլիրսինիզ։

Լա Ֆուին.— Գիլիրիմ։

Բէյմօն.— Վասիյէթնամէսինին սըրդաթ օլընուրդընը տա պիլի՞միսինիզ . .

Լա Ֆուին.— Միւսիւ Թաալիէն տը Շաթըլիւքատէն իչինտէ։

Բէյմօն.— Տիմէթ արքըզ իւմիտինինի գաթ իթմիչսինիզ, տէյի՞ մի։

Լա Ֆուին.— Իչթիմալ քի էօյլէ։

Բէյմօն.— Նա՞սըլ, իչթիմալ քի էօյլէ տիմէյէլէ նէ՞ տիմէթ իսթէյօրսընըզ։

Լա Ֆուին.— Շուէնը տիմէթ իսթէյօրում քի, միւսիւէվէֆա գօնթ տը Թօնէրրէօնին վասիյէթնամէսի վազգա չալընմըշ տըր ամմա վէրմէմսինէ տյուագտըզը սէրվէթ ուժմամ քի չալընմըշ օլսուն, վէ զաննը ասիգանէյմէ կէօրէ պիլէճէմէյէ միտալեալար պիր արայա կէթիրիլինճէ, իւղէրլէրինտէքի եազըլարտան՝ սէրվէթը մէգքիւրէ պուլընապիլիր . . .

Բէյմօն՝ Լա Ֆուինին լազըրտըրը նէրէյէ պազլայամագընը անլամագա բէյտէրբէյ մէրագ իտէրէք.— Գէն պուէնը զաթէն տէճէնտիմ . . .

Լա Ֆուին.— Գէննիմ էֆքէարըմմա, վասիյէթնամէտէ պու իչ եազըլմըշ օլմալը տըր, վէ մէգքիւր վասիյէթնամէյի չալան չամա՝ միտալեալարըն համիլլէրինի էօլմէրէրէք վէ եախօտա էօլմէրէմէյէ չալըշարագ մէգքիւր միտալեալարը էլի կէչիրմէյէ չալըշըյօր . . .

Բէյմօն Ֆրօմանթալ գուլագ գապարթըր։

Գիրաէն պիրէ էօյլէ զաման իթտի քի, Լա Ֆուին՝ օ զէմաննա գատար գարալը օլան պիր ուճուգը քէնտի էօնիւնէ աչմագ իւզրէ պուլընըյօր վէ նէհայէթ գարանլըգտա բարլագ պիր նօգթա զուհուր իտէճէյի իտի։

Բէյմօն՝ պիր հըզ իլէ.— Գու էֆքէարընըզ նէտէ՞ն իչմագ իտէճէյօր։

Լա Ֆուին.— Գու էֆքէարըմըն նէտէն իչմագ իթտիկի՝ աչըքտար պիր չէյ տիր. Մէթթէէվճա գօնքըն վէրէսինէ պիրի պուլընան Աճէտ Տիւվէրնուա իլէ միտալեասընը իւղէրինէ թաչըյան մաշուգէսի տիւպէր Վէրժինի էօլմէրէրէք մէշ օլուպ, մէգքիւր միտալեա պուլընմամըշ տըր . . . Բընէ Լապատ գաթէ օլընմըշ վէ անընն տա միտալեասը զայպ ու նասէտտա օլմուշ տըր . . . Քէզալէք պէնի տահի էօլտիրմէկ իսթէտիկէր վէ միտալեայը չալըշըյար . . .

Բէյմօն՝ եէրինտէն սըչրայարագ.— Սիզի էօլտիրմէ՞ք մի իսթէտիկէր.

Լա Ֆուին.— Այիմ Այլա՞. . . Նէյճանէյի սըրթըմտա տուրույօր վէ տահա ուզուն միւտէթ տուրաճագ տըր։

Բէյմօն.— Նէ՞ վագր օլտու պու։

Լա Ֆուին.— Տէօրթ կիւն վար սըր։

Բէյմօն.— Նէ՞րէտէ։

Լա Ֆուին.— Մարն ըրժաղը իւզէրինտէ...Գրէթէյէ բէկ եագըն պիր եէրտէ։

Բէյմօն.— Գաթիլ քո՞ւ իսի։

Լա Ֆուին.— Հիչ Թանըմասըղըմ, կէօրմէտիկիմ պիր չարգըն օլուպ, պիր ֆապրիգա ամէյէսի գըյաֆէթինէ կիրմիչ վէ պալըգ ավը մէրագլըսը կիպի պալըգ ավլամազա կէլմիչ իսի, վէ հագիգաթէն պէնիմ գատար էյի պալըգ ավճըլըգը պիլէյօր իսի։

Բէյմօն.— Իյ նա՞սըլ օլտու պագալըմ։

Լա Ֆուին.— Հիքեայէ չու սըր...— տիյէրէք, օգուլանլարըմըզդա մալիւմ օլան վագասյը Թաֆսիլէն նագլ ու հիքեայէ իթտի։

Բէյմօն՝ պիր հէյէճանը ազիմլէ մէրգումը տինլէյօր իսի։

Լա Ֆուին՝ հիքեայէսինի պիթիրտիքտէն սօնդրա տէտի քի,

—Սիզ՝ միւթէվէֆա գօնթ սը Թօնէրիէօնին վէրէսէսինէն պիրինին քէտէրի օլսըղընըզտան, օղուլնըզը էյինէ կէօզէթմէնիզի իմքան իթմէյէ կէլտիմ, գիրա օղլունըզ՝ պէնիմ հէմ արգատաշըմ վէ հէմ չակիրտիմ սիր... Աճապա քէֆինէյէթի զապըթայա տա խապէր վէրտի՞մ ի...

Բէյմօն.— Զապըթա խապէրտար օլտու... պէն զապըթա միւֆէթթիչէյիմ...

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ.— Բէք ալէա... իչիմ օլտու...

Բէյմօն.— Գանա միւրաճաաթ իթտիկինիզէ էյի եարըմընըզ, տօսթըմ... Իհթիմալ քի պէնիմ բէկ միւդթիլ օլան մէմուրիյէթիմէ պանա պէօյիւք պիր մուավէնէթտէ պուլընմըզ օլաճագսընըզ...

Լա Ֆուին.— Դաթիլէյրի արաշօրմըսընըզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ։

Բէյմօն.— Էվվէթ... Հայդագ գաթիլէյրին՝ եալընըզ գօնթ սը Թօնէրիէօնին վէրէսէսինէ ֆէնալըգ իթմէյէ իսթէտիքէյրինէ չիմտի գանի օլսըմ... Ամէտ Տիւվէյրնուա, պուրընը միտուէեասընը համիլ օլան տիլպէր Վէյրժինի... Բընէ Լապատ... տէօրթ կիւն ագտէմ սիզ, վէ նիհայէթ տիւն Ֆապիէն սը Շաթըլիւքս...

Լա Ֆուին՝ տիւչարը տէհշէթ օլարագ.— Նէ՛, միւսիւ Ֆապիէ՛ն տէ մի... օ՞ տաճի գաթէլ օլընմըզ սըր։

Բէյմօն.— Էօլմիւչ օլսըղը հէնուզ իսպաթ օլընմամըզ սըր, լաքին տիւնտէն պէրու զայըֆ ու նապէտտա օլմուչ օլմադըգա, էօլմիւչ օլմասընտան չօգ գօրգուլէյօր։ Սիզ տաճի տաճիլ օլարագ պիրքտա տէօրտիւ տարտպ օլընմըզ սըր... Շիմտի եալընըզ պէնիմ էվլատըմ վէ պիր տէ իսմինի ունուտմըզ օլսըղըմ վէրէսէստէն պիր կէնճ գըզ գալմըզ սըր...

Լա Ֆուին.— Գու գըզըն իսմինի պապամ պանա չօգ սէյլէմիչ տիր... Մաամայդէլ Մարթ Գէրթիչ իսի։

Բէյմօն.— Էվվէթ, պու սըր... Գիմ պիլիր աճապա էօլմիւրճ՞ԼմԷմիչ մի տիր... Էկէր էօլմիւրիմիչ իսէ պէքտաան պէչի վէրուլմըզ սըր... Շիմտի եալընըզ Բօլ գալըր, անըն իւզէրինէ հիւճում իտէճէքէյր տիր։

Լա Ֆուին.— Գիմ՞մէր հիւճում իտէճէք տիր...

Բէյմօն.— Ա՜հ, էկէր պիլմիչ օլաս իսիմ, տրթըգ օ հայլաղլարըն գօրգուլըր պիր հիհէթի գալմադ իսի... Գիթթիւն պու հինայէթլէրին պալչանկընը՝ վաթյէթնամէյին սըրդաթը սըր... Եըրսըզլար՝ էյէ կէչիրմէք իսթէյիքլէրի ավա տէօթրէս օլամաըգդարընտան, իչտու մէրամլարընա նաիլ օլմադ իչիւն գաթիւկէ սիւիւք իթմէյէր տիր... Սիգի էօլմէյիմէյէ չըգըշարգտան սօնդրա միտաաենըղը ախդ ու զասդ իթմիչ օլան ատամը էվվէլէէ հիչ կէօրմէմիչ իսիմ տէյիլ մի։

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, էօյլէ տէտիմ վէ տէտիկիմ տօզրու սըր...

Բէյմօն.— Աճապա նէ՞ չաղըրտաա ատամ իսի։

Լա Ֆուին.— Երթի պէչ օթուզ եաշլարընատա կէօրիւնէյօր իսի։

Բէյմօն.— Նէհէյէ՞ պէնզէյօր իսի։

Լա Ֆուին.— Պիր ֆապրիգա ամէյէսինէ պէնզէյիպ, քէնտիսէտ էյէյէ սէօյլէյօր իսի ամմա եորմա օլսըղը պէլլի իսի... ղուշներնըա պէրապէր բէկ կիւզէլ պէնզէմիչ օլուպ, Բարիզին էն պիրինճի թէաթրօլարընտագի օյունճըլար պիւյ անըն գատար ուսթալըգը թագլմա իտէմէղէր իսի... Սիզ տէ պէնիմ կիպի ալատանագպիր իսիրնիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, վէ լաքին իչի պիր ագ տահա չարուգ չագասպիր իսիրնիզ։

Բէյմօն.— Շիմտի նէ՞րէյէ կիտէյօրսընըզ։

Լա Ֆուին.— Գրէթէյէ ավտէթ իտէյօրըմ...

Բէյմօն.— Բէք ալէա...

Լա Ֆուին.— Միւսիւ Բօլ նէ՞ վագթ օրտայա ավտէթ իտէճէք տիր։

Բէյմօն.— Գու ագշամ ավտէթ իտէր... քէնտիսինին եաՆընտան այրըլմաժաղը պանա վատ իտէ՞րմիսինիզ։

Լա Ֆուին.— Մաչալլահ, վատ իտէրիմ եա՛, վէ վատըմտա սէպապ էյլէրիմ...

Բէյմօն.— Վատընըզը իմրա իտէճէկսինիզէ էնհէյէթ իտէրիմ, տօսթըմ, լաքին էօյլէ պիր եարընըզդ քի քէնտիսինի կէօզէթէյէկսինիզի ֆարգ իթմէյօրսըն...

Լա Ֆուին.— Սիզ միւսիէրիկ օլընըզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ՝ պէն հիչ պէլլի իթմէյ... Գունտան մտատա, պէնիմ կէօզիւմ Ամէրիգալը կէօզիւ կիպի տիր. էկէր խանէնիզին էթրաֆընտա պիրինին տօլաչըրդըը կէօրսէյ, վէ օ տա տէտիկիմ սապիթէ ֆապրիգա իշճիսի օլաճագ օլուր իսէ, չարուգ Թանըյաճագըմ վէ իշինի կիւզէլճէ պէճէրէճէյիմ.— տէտիքտէն սօնդրա պալըգ ավճըսը ալտը եևրիյի վէրտի։

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ.— Շիմտի սըրա օղլումըն տըր, գիրա տրթըգ չիւնճէհէ ճաիգ տէյիլ տիր, գօնթ սը Թօնէրիէօնին վարիսէրինէ հիւճում իթմէյէ խաթէնիլյօր... Գէն օղլումըն գաթէլ օլընմասընը խաթէյմէյ վէ անը միւտաֆէա իթմէյէ միւգթէյիր օլաճագդա... էթրաֆընը տայմա բօլիս մէմուրլարընա կէօզէթիւրճէյիմ... Գունտան՝ իչի քէնտինինէ չագտըրմագսըզըն Թէհլիքէյէ գարշը քէնտինէ սիրէր օլաճագտար վէ հէր նէրէյէ կիթմէ քէնտիսէրի տէ օրտայա կիտէճէքէյր տիր. անըն պիր Թէհլիհէ տօգանտըրմագսըզըն գաթիլի պուլուպ օրթայա

չըգարաճաղըմ . . . Թիլ Գուլնուա (կա Ցուին) պիր թարաֆտան, բօլիս մէմուր-
լարը տիկէր թարաֆտան, Քէհլիքէնին էօնիւ ալընամագ սըր . . . Շիմտի զապ-
Քիյէ Նէգարէքինտէ պանա սէհէհյէքը Քամմէ վէրմէյի տիրլէր, հաքքա պէնի
հիչ սօրուչտրմամալը տըրլար.—տէտիքտէն սօնդրա Բօլըն բէտէրի չարդասընը
պաշընա գօյուպ էվտէն տիշարը չըգաը:

Բէյժօն՝ գարուճը գարընըն գլիսպէսի էօնիւնտէն կէչէր Քէչն տուրուպ մէր-
գուժէյէ խթապէն.— Էկէր կէլիպ պէնի սօրարլար իսէ, Քամ սաաթ Եէտիտ
պուրատա պուլընամաղընը սէօյլէյինիզ:

Գարուճը գարը.— Բէկ Էյի, պաշ իւսքիւնէ, միւսիւ Ֆրօմանթալ:

Բէյժօնըն գարընը աճ օյտընընտան, քիւչիւք պիր լօգանթայա կիրտի, պիր կթ
սուլը, պիր «գօթլէք» վէ Եարըմ չիէ չարպապ ըսմարլատը վէ չարուճագ Եէյիպ
զապթիյէ Նէգարէքի տաբէքսինէ կիտէրէկ, կէլտիկինի նագընրա խապէր վեր-
տիրքտի:

Զապթիյէ Նաղընը՝ մէրգուժը տէրհալ Նէզտինէ գապուլ իլէ.— Նէ՞ իչիւն կէլ-
տինիզ, պէնն պու ագչամ սեգի պէգէյմէյօր ընըմ . . .

Բէյժօն.— Սիզուէն այրընտընղըմտան պէրու, Նաղընը կֆէնտի, բէկ չօգ չէյլէր
. . . վէ բէկ միւհիմմ չէյլէր խապէր ալտըմ:

Զապթիյէ Նաղընը.— Նէ՛ չէյլէր իմիշ պագալըմ . . .

Բէյժօն.— Իչքէ, կֆէնտիմ.—տիկէրէկ կա Ցուինին քէնտիսինէ Նագլ իքտի-
կի չէյլէրի քէնտիսի տէ զապթիյէ Նաղընընա ալտյէտ:

Զապթիյէ Նաղընը.— Պու նէ՞ տէհզիքլի չէյ . . . էյ նէքիյհէյի քէտ՛մ:

Բէյժօն.— Նէքիյհէյի քէտտ չու քի, գօնք սը Թօնէրիէօնին վարիսլէրինի
քամմիլէն էօտտիւրմէք իսթէյօրտար:

Զապթիյէ Նաղընը.— Էյ ճիմաի նէ՞ եարամագսընըզ:

Բէյժօն.— Էվվէլա պանա սէյհէհյէքը Քամմէ վէրմէնիպ բէյա իտէհյիմ:

Զապթիյէ Նաղընը.— Բէկ Էյի, վէրեյիմ . . .

Բէյժօն.— Միւթէվէզիա գօնքըն մահպուս պուլընան էսքի ուշաղըլտա կէօ-
րիւշմիլմէկէ լուքֆէն պիր իւսքսքընամէ իմզալայամագաղընըզ:

Զապթիյէ Նաղընը.— Ֆէրօմ Վիլար իլէ կէօրիւշմէք իչ՛ն մը:

Բէյժօն.— Էվվէթ, կֆէնտիմ:

Զապթիյէ Նաղընը.— Անտէն Նէ՞ իւմմա իտէյսինիզ:

Բէյժօն.— Պէն տէ պիլմէյմ . . . Հագգընտան կմիհյէքը քամմիլէ իտտիրագ իտ-
տինիզ . . . պէնի սօրուչտրմայընըզ . . . չիմտի սիզ ճէվապ վէրմէյէյիտ . . .
Նէզտինիզտէ իմրա իթտիհյիմ իչտու մուամէյէյի կիչի Թուխմանընըզ բէյա իտէրիմ
. . . Պէնիմ իմրամ մուամէյէյ Քէյնպուիս իթտիհյիմի Եալընըզ սիզ պիլմէյե-
սինիզ . . .

Զապթիյէ Նաղընը՝ կիւլիմսէյէրէք.— Ամմա սուբէքը իմրաաքընըզը պիրմէ-
յէրէք, տէյնի՞ մի . . . Նոյլէ օյտուն, սիզ կմիհյէքիմ վար սըր, պէնընզ չու իս-
քէտիհինիզ բուխսաքնամէյի . . . —տիկէրէկ պիր տամկալը քեաղըտա իւգէրինէ
իքի սաաը Եաղը Եաղըը, իմզալատը վէ Ֆրօմանթալա վէրիպ իլավէքէն տէտի քի,
—Ժէրօմ Վիլար՝ Մագաս հապսխանէսինտէ տիր:

Բէյժօն.— Գէն տէ օրայա կիտէրիմ . . . —տիկէրէկ պիր արապայա րաքքիպէն
Մագաս հապսխանէսինէ չէքմէյինէ արապաճըյա էմր իթտի:

Սաաթ իքի բուտաէկէրինտէ Բէյժօն Ֆրօմանթալ՝ Մագաս հապսխանէսինէն
գալէմ օտասընա տուխուլ իթտի:

Գալէմը մէկքիւր միւտիրի՝ զապթիյէ Նաղընընըն իմզալամըշ օլտըղը բուխսաք-
Նամէյի կէօրիւնմէ, Բէյժօնը իսթէտիկի մահպուսա կէօրիւշմէքէ իւգրէ պիր
սալօնա կէօթուրթտի, վէ պիտայէթը Քէվկիթինէն պէրու իսթիքլաթտան մէն
իտտիմիզ օլան Ժէրօմ Վիլարը կէթիրմէք իւգրէ պիր ատամ կիրտի:

Գօնք սը Թօնէրիէօնին վասիյէքնամէսինին սըրգաքը հագգընտաքի իսթին-
Քտագ ու Քահգիգաթ ուզուն սիւրմիշ իտտի:

Մամաֆիհի միւսթանթիգ՝ պու մատտէյէ իճմասը լազըմ կէլէն միւթէատտիտ
իսթինթագլարը օ սըրատտա իգթալ իթմիշ իտտի:

Էլիւէյն գիյատէ չահիտ իսթիտա օլընմըշ վէ իքտատէյէրի ալընմըշ իտտի:

Գիր գաշ կիւնէ գատար էվրագը իսթինթագիյէ՝ հէյկէքը իթհամիյէյէ Քէպիմ
իտիլմէհէք օլուպ, իշտու հէյկէքը իթհամիյէյէ տամսի՝ պիչարէ Ժէրօմ Վիլարը չիպ-
հէսիզ մահքէմէյի ճինայէթէ իտտալ իտէհէք իտտի:

Գէտտաթթի իտտամիքքան՝ Քանըլմայագագ տէրէհէյէ տէյիշմիշ իտտի:

Մաշտարը տահա զիյատէ ազարըպ գար կիպի պէմալէյագ օլմուշ իտտի:

Եանագլարը չուգուրա պաթմըշ իտտի:

Քէզալքը չուգուրա պաթմըշ վէ գըրգըրմըզը քէսիլմիշ օլան կէօգէրինին Ֆէրի
սէօնմիշ կէօրիւնէյօր իտտի:

Սըրքընտա գանպուրը չըգմըշ, սագալը ուզանմըշ վէ պաշընըն սաչը կիպի
պէմալէյագ օլմուշ վէ կիւէրի վէ տուտագլարը իսթիյար կիպի քիքրէմէքտէ պու-
լընմըշ օլաթղընտան, Ժէրօմ զանն իտէրսին եուգ եաշընտա պիր բիր իսթիյար օլ-
մուշ իտտի:

Էլէմ ու քէտէր՝ քէնտիսինի կիւվէ կիպի եէյիպ մահվ ու քէյէֆ իքմէքտէ
պուլընըզյօր իտտի:

Գիր կարտիան՝ մէրգուժը Ֆրօմանթալըն եանընա կէթիրտի:

Ժէրօմ Վիլար՝ Բէյժօնը չօգ տէֆտա գօնքըն եանընա կէօթուրմիշ օլաթղընտան,
մէրգուժը Քանըր իտտի:

Անը կէօրիւր կէօրմէզ, պիր չօգ քէտէրամիպ խաքըրկէյէր՝ զիհնինի իհմալա
իթտիհինտան, քէնտիսի Թուխմանըզպ հէյզըրմագա պաշլատը:

Մէրգուժ իսթիյարըն պատատ Քարիֆ օլընան քէպէտտուլը էչքատը՝ Բէյ-
ժօնը տուչարը հապրէթ ու տէհզիք իթտի:

Բէյժօն՝ քէնտի քէնտինէ.— Պու զամալընըն գապատհալը օլաթղը պէնճէ
նագապիլը իմքանտ սըր, հիչ պիր վագթ մէմուլ տէյիլ սիր . . . պու ատամ պի-
կիւնահ սըր . . . իքթիյրայա օպրամըշ սըր.—տիկէրէկ պիր հզպ իլէ Ժէրօմը գար-
չըլամագա կիթտի վէ էլինի մէրգուժա ուզաթտը:

Միւթէվէզիա գօնք սը Թօնէրիէօնին խըտամէքքանը՝ սուբէքը տօսքանէյէ
քէնտիյէ ուզաթըլտան պու էլի Քուխուպ, պիր չէվզը վիննէքտարանէ իլէ սըգտը:

Բէյժօն.— Օքուրընըզ, պէնիմ պիչարէ Ժէրօմընըզը:

Ժէրօմ՝ պիր սանտալեա իւզէրինէ սիւչիւպ կիօզ եալլարընը եիւգիւնտէն սիլէրէք զայրէք վէ գըրըգ պիր սէտա իլէ։— Շիւպհէսիզ եազընտա մուհաքիմ իւմիւտէ կիմի պանա խապէր վէրմէյէ կէլմիշ օլմալըսընըզ։

Րէյմոն։— Եայր, տօսթըմ, պէն սիզէ ֆէնա խապէր կէթիրմէյէ կէլմէմիշեմ։

Ժէրօմ՝ պու սէօզիւ իշիտինճէ, կիօզլէրինէ մուվազաթ պիր բարըլը հասըլ օլարագ։— Ինըրըզ պուլընը՞ մը։

Րէյմոն։— Հէնուզ պուլընմադը, տօսթըմ, լաքին պուլընաճաղը իւմիտ ալընապիլիր։ . . .

Ժէրօմ։— Տիմէք պիր խըրսըզ վար օլսըդը անլաշըլըսդ, պէնիմ պիկիւնահ օլսըդըմա իհանէտար պուլանըլըյօր, էյլէ՞ մի։ . . .

Րէյմոն։— Բէք պիւսպիւթիւն իհանըլմայօր, զիրա էկէր էյլէ օլմուչ օլսա իտի, սիզին գէյվէրիլմէնիզ լազըմ կէլիր իտի։ Լաքին գապահաթսըդ օլսըդընըզդըն գապիը իմքանո օլսըդընա չիմտի պիր ազ իհանըլըյօր։ . . վէ իհթիմալ քի հէյէքը ատիկէյէ էկէր սիզ մուվաֆֆէնէք իտէճէք օլուր իսէնիզ, պու ազաճըդ իթիդատա գուվվէք վէրիսդ պիւսպիւթիւն իհանաբրատպիլիրսինիզ։ .

Ժէրօմ։— Հէյէքը ատիկէյէ մուվաֆֆէնէք իթմէ՞ճ մի, նէ՞ սուրէթլէ։

Րէյմոն։— Իճատաթը խոխսանէ իլէ։

Ժէրօմ։— Լաքին պէն տայմա սուրէթը խոխսանէյտէ իճատէ վէրմիշիմ տիր . . . պէն միւէէյատիէն հագիգաթը հալի սէօյլէմիշիմ տիր . . . պէնիմ սէվգիլի էճէնտիմին վասիյէթնամէսինի պէն մահվ իթմէտիմ . . . պէն պիր շէյ ճալմադընը . . . բէտալի մէօհիւրլէրի պէն սէօքմէտիմ . . . պէն պիկիւնահտըմ . . .

Րէյմոն։— Պէնիմ պուննա շիւպհէմ եօգ տըր, Ժէրօմ . . . Ալլահ պէն սիզին պիկիւնահ օլսըդընըզդա գանաաթ հասըլ իթմիշիմ տիր . . . Պէն սիզի չօգտանը պէրու Թանըրըմ . . . սիզին սաոտագաթ ու իսթիգամէթինիզի Թագտիր իտէպիլմիշիմ տիր . . . պիհաէն ալէյհ սիսթէմ չիմսիհ իթմէք պէնճէ նագապիլը իմքանո պուլընմըշ տըր . . . Լաքին հէր նէ գառար պէնիմ գանաաթըմ պէրքէմալ օլուպ ադլ ու մանթըգա տա մուվաֆֆըգ իսէ տէ, պուննըն հիւքմ ու քէէսիրի եօգ տըր . . . պու գանաաթըմը գապուլ վէ քէրիհճ իթտիմէք իչիւն լազըմ օլսըդը գառար էհէմմիյէթիմ եօգ տըր . . . Սուրէթը զահիրէէյր հէր սիզին ալէյհինիզդէ պուլընըյօր, վէ աքսի հալդէ էպնաի պէշէրին մուհաքիմաթը բէնճ չօգ տէֆֆառսուրէթը զահիրէէյր իւզէրինէ պինա իտիլիյօր։

Ժէրօմ՝ մէէյուսիյէթէ նիառա իտէրէք։— Էյլէ իսէ իչիմ պիթմիշ տիր . . . նա՞սըլ կառաճաղըմ . . . քէնտիմի նա՞սըլ միւտաֆիէա իտէճէյիմ . . . —տէտի։

Րէյմոն։— Գագալըմ, Ժէրօմճընըմ, տուր պագալըմ, սիզ մէէյուս օլմայընըզ, միւաֆէրիհ օլընըզ, վէ պէնի տիյնէյինիզ . . . Սիզին իչինիզդէն տօլայը պիզմաթ պէն իճրաի Թէհարիյաթա մէմուր իտիլմիշիմ տիր։ Գուննատան մատտա սիզին միւհՔէրէմ վէ միւէէյիճա էճէնտիմինի գօնաղընատա իճրա օլընան Թահգիգաթը եագընատա պէն կէօզէլէէտիմ . . . հէր չէյի կէօրմէյիմ, Թէտգիգ իթտիմ։ հէր չէյի աՆլայըշլ տիյնէմէյէ սայ էյլէտիմ . . . Եիմտի պէնճէ պիր չէյ բէք աչիքեար տըր։ Էյլէյէ քի խըրսըզ՝ գօնէք տը Թօճուրիէօնին ատէթլէրինէ, գօնաղընը Թագսիմաթընը, վէ գօնէքըն էվրագը նագտիյէյի սագլատըդը սանտըդ վէ սէրէթլէրի բէք ալտա

պիլիյօր իմէ, զիրա տօղրուճա մէգքիւր սանտըդ վէ սէրէթլէրէ միւրաճաաթ իթմէ տիր . . .

Ժէրօմ։— Տօղրու տըր, պէն տէ էքսէրիա պու միւթալէատա պուլընտըմ։

Րէյմոն։— Պէնճէ խըրսըզ՝ ճէնազէ ալայընտան սօնդրա գօնագա կիրմիչ տիր . . .

Ժէրօմ։— Իհթիմալի եօգ տըր։

Րէյմոն։— Նի՞չիճուն։

Ժէրօմ։— Պէն Թէքմիլ գաբուլըդը քէլիմէլէմիչ վէ անահթարլարը իւզէրիմէ ալմըշ իտիմ։

Րէյմոն։— Գօնէքըն քէնտիյէ մահսուս օտալարընըն անահթարլարը տա եալընըզ սիգտէ՞ մի իտի։

Ժէրօմ։— Էվվէթ, եալընըզ պէնտէ իտի։

Րէյմոն։— Էօյլէ իսէ մէգքիւր օտալարա նա՞սըլ ատաճ կիրմիչ տիր, պունա ագլընը նէ՞ էրիյօր։

Ժէրօմ։— Պու խուսուսը զիհնիմտէ պիր չօգ էվիրտիմ, էվիրտիմ . . . հէյ պիր չէյէ գարար վէրմէմէտիմ . . . Հալ պու քի նէ տէրէճէ արաչքըրտըդընը Ալլահ պիլիր եա՛ . . .

Րէյմոն։— Գօնէքըն սագլը օլան էվրագը նագտիյէսի իւզէրինէ հէյ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմի՞ճ մի իտիննիզ։

Ժէրօմ։— Հիչ պիր վագէ։

Րէյմոն։— Գօնէքա ազ միւսաֆիր կէլիր իտի, տէյի՞ մի։

Ժէրօմ։— Գօնէքէս իլէ քէրիմէսինին վէֆաքընատան պէրու գօնէք՝ էլէմաճ քէտէրինատէն նասի հէճ քիմսէյէ գապուլ իթմէյօր իտի։ . . . ադիզ տօսթլարատան պիր գաչ քիշի կէլիր կիտէր իտի, իչէք հէրսի պու գառար . . .

Րէյմոն։— Քէնտի հիսապլարընը քէնտիմի՞ մի եարար իտի։

Ժէրօմ։— Էվվէթ։

Րէյմոն։— Էյ մէքթուպլարընը՞

Ժէրօմ։— Եալընըզ քէնտիսի օգուր վէ եազար իտի . . .

Րէյմոն։— Իլէրինէ տամըր պագէն սիզէ մաճիւմաթ վէրիր՞ մի իտի։

Ձէրօմ։— Եայր։

Րէյմոն։— Լաքին պիր վասիյէթնամէ Թանզիմ իթմիչ օլսըդընը պիլիր իտինիզ, տէյի՞ մի։

Ժէրօմ։— Գաւնըն էլպէքթէ պէօյլէ օլաճաղընը պիլիր իտիմ, լաքին էՔէնտիմին պու վասիյէթնամէ հագդընատա պանա ճիճտի պիր շէյ սէօյլէմիչ օլսըդընը հէյ խաթըրլայաճաղըմը . . .

Րէյմոն։— Տիմէք վասիյէթնամէսինին ահքեամընա տաճր հիչ պիր մաճիւմաթընըզ եօգ տըր, տէյի՞ մի . . .

Ժէրօմ։— Հիչ պիր մաճիւմաթըմ եօգ տըր . . . Եալընըզ պիր շէյ պիլիր իտիմ։

Րէյմոն։— Նէ՞ շէյ։

Ժէրօմ։— Շու՛ քի, չօգտան պէրու եազմըշ օլսըդը պիր էվրագ մուճէհիննէճ, գօնէք՝ քէնտի սէրվէթինինի պիր գըսմընը, քէրիմէսինին տօղուսդը կիւն ալթընճը տաճրէ տաճիլմէնէճ միւնասիպ կէլմիչ օլան չօճուգլարընը պէհէրինէ իթտա ու Թէպէրրու իթմէյէ պուլընըյօր իտի։

Բէյմօն.— Գօնթըն քեաղըտլարը մկանընտա պիր թագըմ սէնէտ մէ բուսու-
լարար պուլընմըշ իսկ ատ, պուղպարըն հիչ պիրի քէնտի էլ կազըրը տէյիլ իսի . . .
Աճապա սիպին էլ կազընը՞զ մը իսի .

Թէրօմ.— Նայր . . . միւհիմ էրկիմ էֆէնտիմ՝ իմլա թարիգիյլէ պանա հիչ պիր
չէյ կազտըրմամըշ տըր .

Բէյմօն.— Աճապա չէհիրտէ պիր գօրնաճընը վար իսի ատ քեաղըտլարընը,
քէմիկէ չէքիլէճէնէք կազըլարընը օնա՞ մը քէվմի իտէր իսի . . .

Թէրօմ.— Էկէր պիր գօրնաճընը պուլընմըշ օլսա իսի, պէն պիլէճէքտիմ . . .
Պուլընան քեաղըտլար՝ գօնթըն սաղըգ սըր քեաթիսի Բասգալ Սօնիէնին կազմըշ
օլտըղը միւսէվվիտէլէր օլմալը տըր .

Բէյմօն Թրօմանթալ քիթիչէտի .

Կէօզլէրինտէ չիմչէք կիպի պիր բարըլթը միւշահիտէտ օլունտը .

Բէյմօն.— Բասգալ Սօնիէ՞ մի տէտինիզ .

Թէրօմ.— Էվվէթ . . . իսմի պէօյլէ իսի .

Բէյմօն.— Ղայէթ կէնճ վէ կիւղէլ պիր տէլիգանը իսի, տէյի՞ մի. գանընտ
պիր տէֆա գօնթըն էվինտէ կէօրաիւմ. զալիպա պուլ առասի՝ իւչ սէնէյի միւթէ-
ճաւիզ պիր զէման ագտէմ իւչ սէնէ միւտաֆէքէ մահպուսէյէթէ մահքիւմ օլ-
մուշ տըր .

Թէրօմ.— Էվվէթ, էօյլէ տիր, միւսիւ Թրօմանթալ. սահիթէքեարլըգ հինայէ-
քիյլէ մահքիւմ օլմուշ տըր . . . Պուլ չօճուգ բէկ տիրայէթլի պիր չօճուգ իսի ամմա
ախլագը տա զայէթ պօզուգ իսի . . . պուընը քէնտիսի թէմամըյլա իսպաթ իթտի.
Գանա չիւպհէյի կէօրիւնէն պադը ահվալը խուսուսիյէսինի սէվվիւլիւ էֆէնտիմէ
խապէր վէրտիմ. Նիմ հապախանէյի ուժուժիսինէ կէօնտէրիլտիկինի խապէր ալտըմ .

Բէյմօն Թրօմանթալ՝ պիրտէն պիրէ այագտա գալգտը վէ մահպուսլա պէրապար
պուլընտըղը տար օտանըն իչինտէ խոգարը ալագտա կէզինմէկէ պաչլատը .

Պիր գաչ ատֆա էլլէրինի ալընտա կէօթիւրիպ, ալընդը սըդտը .

Պիր տէ նահիհան Թէրօմըն էօնինտէ տուրտու .

Բէյմօն.— Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սըր քեաթիսի Բասգալ Սօնիէ՝ էֆէնտի-
նիզին էմնիյէթը քեամիլէսինէ նահլ օլմուշ իսի, տէյի՞ մի .

Թէրօմ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Ալիմ վէ տիրայէթլի վէ ճէրպէճէլի լիսանը
եէրինտէ օլուպ, պիր չօգ լիսանլա տա Թէքէլլիւմ իթտիգինտէն, գօնթըն Թէվճի-
ճիւհինի ճէլպ իթմիշ վէ էմնիյէթը քեամիլէսինի գազանմըշ իսի . . .

Բէյմօն.— Բասգալ Սօնիէտ գօնթ տը Թօնէրիէօնին գօնաղընըն հիչ պիր ա-
նախթարը եօ՞գ մը իսի .

Թէրօմ.— Պիլաքիս բէկ չօգ պուլընըպ, քիչիւք պադչէ գարուսընըն անախ-
թարընտան սէվվիւլիւ էֆէնտիմին խուսուսի օտասը անախթարընա վարընճայա
գատար մէզգուժըն եանընտա վար իսի . Պու խուսուս ալէնի չօգ գօրգուսուշյօր իսի .
զիրա մէզգուժ տէլիգանը հազգընտա սուի զանընմ վար իսի .

Բէյմօն՝ իգի էլլէրինի պիրպիրինէ պիրլէշիրէրէք.— Ալլահզմ, եա Բասգալիմ.
զիհնիմի աչ . . . պանա սուչ էթ .

Թէրօմ.— Իսթէ՞րմիսինիզ, սէօյլէյի՞մ մի, միւսիւ Թրօմանթալ . . . էօյլէ իսէ

տինէյինիզ. զիհնիմտէ պու իչի օ գատար էվիրիլմ չէվիրիլ տիւշիւնտիքտէն սօնդ-
րա, նիհայէթ պէնճէ ագա էն եագըն կէօրիւնէն՝ Բասգալ Սօնիէ օլմուշ տըր .

Բէյմօն.— Տիմէք գանընընզմա խըրսըզ՝ Բասգալ Սօնիէ՞ իսի, էօյլէ՞ մի .

Թէրօմ.— Էվվէթ, էն զէյատէ օ օլմալը իսի . . . Լաքին մէզգուժըն հապա-
տան չըգըսլ չըգմասըղընը պիլմէմտինիմտէն, մութլագա օ տըր տինէմէյօր իսիմ .

Բէյմօն.— Միսօթանթիգէ պուննան պահ, իթտինի՞զ մի .

Թէրօմ.— Նայր .

Բէյմօն.— Նի՞չին .

Թէրօմ.— Զիւնքի պիր պիկիւնահըն իւզէրինէ չիմպհէ տավէթ իթմէկ ասլա
վէ գաթան իսթէմէզ իսիմ, վէ Բասգալ Սօնիէնին՝ գօնագտան չըգըսլ կիթմէզտէն
էվվէլ անախթարլարըն քեաֆֆիյէսինի գօնթա իէսլիմ իթտիկի միւհիմէյէ օլսըղընը
տիւշինէյօր ըսրմ .

Բէյմօն.— Միւհիմէյէ տիր, լաքին մուհագագադ տէյիլ տիր, տէյի՞ մի .

Թէրօմ.— Էվվէթ, էօյլէ եա՛ . . . Թահմինտէն իպարէթ պիր չէյ տիր . . .
Իհթիմալ քի պու տիւշիւնճէյմ վահի պիր տիւշինճէ տիր, ամմա նէ՞ եարարլմ . . .

Բէյմօն.— Գօնթըն սըր քեաթիսինտէ քիւչիւք պադչէ գարուսընըն պիր ա-
նախթարը վար ըսը տէտինիզ, տէյի՞ մի . . .

Թէրօմ.— Էվվէթ, գօնաբարթ սօգաղընա նազըր օլան քիւչիւք գարուսընըն ա-
նախթարը իւչ գօնաղընն իչ գարուսընըն անախթարը . . . Դօնթ իսթէր իսի քի,
քիմսէյի Թաճիզ իթմէգօրիպին ագչամ հէր հանկը սուռթուս իսթէր իսէ գօնագա
կէլէպիլսին .

55

Բէյմօն՝ պիր սագ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնդրա.— Թէրօմ, իչ անլաչըլըյօր . . .
գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի Բասգալ Սօնիէ սըրգաթ իթմիշ տիր . . .

Թէրօմ՝ իսթիյար կիպի տահա գիյասէթ քիթըչէյէրէք.— Էօյլէ՞ մի տէրսինիզ
. . . սահիհէն էօյլէ՞ մի զանն իտէրսինիզ .

Բէյմօն.— Զանընըմա հէր չէյ պուննը իսպաթ իտիյօր . . . Բասգալ Սօ-
նիէ՝ խանէյի պրուգրամ կիթտիկինտէ անախթարլարընը Թէքրիմ իտէճէք տատա
յիլ իսի . . . Գինէէն ալիյհ մէզգուժըն եանընտա պուլընմըշ օլսըղընտան, կէճէ գօնաբարթ սօգաղը իւզէրինէյքի գարուստան իչէրի
կիրմիշ . . . իչ ավլուսընըն գարուսընըն աչմըշ, վէ անախթարը քէնտի եանընտա
պուլընան գօնթըն խուսուսի օտասընա գատար կիթմիշ տիր . . . Օրատա էվրագը
նագտիյէյի տահզ իթտիկինտէ վասիյէթնամէյի տահի ալտղ գրատաթ իթմիշ տիր. Լա
Ֆուեն՝ պէհէր չօճուգ Թէրք օլընան մէզգուրը սէրվէթին մէզգուր վասիյէթնա-
մէսէ պիքր օլընտըղընը վէ միտաֆէտար պիր արայա կէթիրիտիքլէրինէ սէրվէթ-
լերին Նէրէյէ սադղը օլտըղը ահվալընը զանն ու գէյաս իթմէսինտէ հագգը
չտի . . . Բասգալ Սօնիէ՝ Թէսատիֆի օլարագ պու սըրրը էօյրէնմէյէ օլտըղընտան,
է֊է կէչիրտիկի պիրինճի եագտա իչէ իթմիշ, գօնթըն միւեօնըրընը էլէ
կէչիրմէկ իսթէմիշ տիր . . . Պու չէյ իշտէ քէնտիսինէ միտաֆէտար լազըմ իսի
ո֊ . . իչ անլաչըլըյօր, Թէրօմ .

Ժէրօմ.— Բասգալ Սօնիէ՝ եալընըզ խըրսըզ տէյիլ տիր, գաթիլ տէ տիր,
«Անթուան Ֆոլէլի գաթլ իթմիշ տիր,
«Տիւվէրնուա իլէ տիլպէր Վիրժինիի էօլտիւրմիշ տիր,
«Ըընէ Լապառը Թէլէֆ Էյլէմիշ տիր,
«Ժիւլ Գուլնուայը եանի Լա Ֆուինի էօլտիւրմէք իսթէմիշ տիր . . .
«Շիւպհէսիզ Ֆոպիէն տը Շաթըլիւքսի գաթլ իթմիշ տիր . . . »
Ըէյմօն.— Շիմտի էվլատըմա Թէհհոտ խոյօր . . .
Ժէրօմ՝ հայրէթ ու տէհլիթլէ.— Էվլատընըզը՞ մը Թէհհոտ խոյօր . . . Մ. տը Ֆոպիէն տը Շաթըլիւ՞քս մի գաթլ օլընմըշ տըր.
Ըէյմօն.— Էվլատըմըն միտալեասը քէնտիլէրինէ լազըմ տըր, Նասըլ քի Մարթ գէրթիէ նամընտա գուլընան վէ գօնթըն վէրէսկսինտէն օլան պիր կէնճ գըզըն տախի միտալեասը քէնտիլէրինէ լազըմ օլամազ տըր . . . Մէգըմ միտալեասլարըն պէհէրինտէ պիր վէ եա պիր գաչ քէլիմէ վէ իսպարէ վար տըր . . . Գու քէլիմէլէր եան եանա կէթիրիլտիքտէ, պիր լաֆըզ Թէչքիլ օլընմամագ վէ պու լաֆը՞զ մուամմայը հալլ ու Թասիր իտէմէք տիր . . .
«Ժէրօմ, էյնիկէթ իսինիզ . . . Սիզէ սէօյլէյօրում, չօգ սիւրմէյիլ սէրպէսթ օլամագընըզը՞ սիզի իթհամ իտէնլէր պիէ պիկիւնահ օլտըըընըզը իլան իտէմէքլէր տիր.
Ժէրօմ՝ էքի էլլերինի եէքտիկէրէ պիրլէշթիրէրէք.— Ա՜հ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, հանիյա՜ քի եանըլմայա իսինիզ. հանիյա՜ քի ճէնապալը Հագգ եարտըմճընըզ օլսուն.
Ըէյմօն.— Իւմիտինիզի Ալլահտան գաթ իթմէյինիզ վէ օնա կիւվէնինիզ . . . Ալիմ Ալլահ իւմիտինիզ պոշա չըգմայամագ տըր . . . Պէն չիմտի կիտէճէյիմ, լաքին եինէ եագընտա կէօրիւշէճէյիզ . . . Միւֆթիյի էն էվվէլ պէն սիզէ կէթիրմէյէ չալըշմաղընմ.— ակտիքտէն սօնրա ժանդարմը կարտոնընըն եանընա կէօթիւրտի, օրատա մէրգուժըն էլլինի սըդըը վէ սօն տէֆա օլարագ եինէ եիւրէք վէրիճի պիր սէօզ սէօյլէտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի կէթիրմիչ օլան արապայա կիթտի բաքիպ օլտու.
Ըէյմօն.— Զաղթիյէ նէզարէթինէ չէք վէ ատէլէ սիւր.—տէյտու արապաճըյա էմր իթտի.
Սաաթ թամ տէօրթտէ Ըէյմօն՝ զաղթիյէ նազըրընըն օտասընտան իչէրի կիրըյօր իտի.
Զաղթիյէ նազըրը.— Էյ ճանը՛մ, Նա՞սըլ օլտու պագալըմ.
Ըէյմօն.— Զանընմ պիր իշ պուլապիլտիմ. սիզին Թարաֆընըզտան պիր Թէլէկրաֆըն սէրիան իրսալինի էմր իթմէնիզի զաթընըզա րէճա իտէճէյիմ . . .
Զաղթիյէ նազըրը.— Եագընըզ.
Ըէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պէհէր քէլիմէյի եաղարգճա եիւքսէք սէտտա իլէ տէ Թէլէֆոնուզ իտէրէք աթիտէքի սաթրլարը գալէմէ ալտը.
«Զաղթիյէ նազըրը՝ Նիմ հազրանէ միւտիրինէ.
«Սահթէքեարլըզ ճինայէթինէ իշ սէնէ ժանդարմէրէ մահքիւմ օլան վէ իչէրէն սէպիլի Թալալիյէ օլընան Բասգալ Սօնիէ հագգընտա սէրիան մալիւմատ իսթէնիլտի՝ Հազրանէ նէզարէթինէ չէգտըըընտա նէրէյէ կիթտիկինի էկէր միւմքին իսէ անլայընըզ վէ սէպիլի Թալալիյէ օլընտըըը սըրատա նէ էշքեալտա պուլընտըըընը պիլտիրինիզ, Բէք միւտթաճէլ տիր.

«ԶԱՂԹԻՑԷ ՆԱԶԸՐԸ»

Նազըրը մուամիլէյէ պիր շէյ չալըպ, կէլէն խատէմէյէ տէտի քի,
—Գու Թէլէկրաֆը չաբուգ զաղթիյէ նէզարէթինին Թէլէկրաֆ օտասընա կէօթիւրինիզ . . .
Ըէյմօն.— Ճէվապըն նէ օլտըըընը նէրէյնէտէն անլայամագտըր.
Զաղթիյէ նազըրը.— Եինէ պուրատան, էկէր պուրատա պուլընմազ իսէ, Նիմտէն հէր նէ Թէլէկրաֆ կէլիր իսէ սիզէ Թէզիլ իթմէյինի սըր քեաֆիյէմէ էմր խոճէյիմ.
Ըէյմօն.— Թէչէքքիւր իտէրիմ, Նազըր էֆէնտի.
Գալատէ պիր օլընան Թէլէկրաֆ Բարիզտէն Նիմէ կիթմէք իւզրէ օլսուն, Ըէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պիր ազ վագիթ միւտաատէսի օլտըըընտան, Մէն-Լուի-զ'ան-Լ'Իլ սօգաղընտաքի խանէսինէ ադիմէք իթտի.

* * *

Մատմազէլ Մարթ՝ Բալ Ֆրօմանթալըն քէնտիսինի կէօրմէյէ չալըշմագ իչիւն Տօգթօրա քէնտիյի մուայէնէ իթտիրմէյէ կէլէճէկլինի էյի տիւշիւնմիշ իտի.
Հագիգաթէն մէրգուժ տէլիգանլը՝ Միւրմէնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա մուգուլ պուլան չէնիլիքտէն պէրու քէնտիյէ նէյնանըը ատտ իթտիկի գըզա բէք զիյատէ ալէագա իթմիշ օլտըըընտան, մէրգուժէնին եանընտա պուլընմագտա, եիւգիւնէ պագըպ հայրան օլմագտա, վէ քէնտիսինի սէվտիկինի մէրգուժէնին չիճահէն սէօյլէտիկինի իչէթմէսէ պիլէ, պու աչգ ու մուհապէզէքինի հիչ օլմագտա կէօպէրինին իչինտէ օգույապիլմէկէ քէմալը իչէթյագտա արզու իթմէքտէ իտի.
Բալ Ֆրօմանթալ՝ քէնտի րագիպը ալէագասը վէ պինայէն ալէյհ խասիմ վէ տիւշմանը պուլընան վէ Մարթը Թահքը հիքմինէ ալտըպ քէօլէ մագամընտա պուլընտըրան Տօգթօր Թօմբսընըն խանէսինէ կիթմէքտէն պիթթագտ նէֆրէթ իթտիկինտէն, Մարթը կէօրմէք արզուսը պիր ագ տիւշտըը Թէրէտտիւտ օլըյօր իտի իսէ տէ, պու Թէրէտտիւտ չօգ սիւրմէյիլ միւնտէֆիլ օլտու, վէ Բալըն արզուսը նէֆրէթինէ զալէպ չալտը.
Բալ Ֆրօմանթալ՝ գօնդէս տը Շաթըլիւքսի խանէսինէ կէօթիւրտիքտէն, վէ մուամիլէյհայա սլագը իւմիտսաֆիր սէօյլէյէրէք վէ Ֆոպիէնին իզինի պուլմագ իչիւն քէնտի բէտէրիյլէ պէրաբտըր չալըշաճաղընա եէմին վէ գասէմ իտէրէք, զէտտագաթթ վէ մուքէտտէր վալիտէյի պիր ագ Թէպքին վէ Թէսէլլի իթմէյէ էյլէնէն կէլտիկի գատար սօյ ու զայրէթ իթտիքտէն սօնրա, Միւրմէնիլ սօգաղընան եօլընը Թութտու.
Տօգթօրըն պէքլէմէ սալօնընտա միւթաատտէն չօգ զիյատէ միւէյյէրի վար իտի.
Մէրգուժ Թագիպին չէօրէթթի պէօյուժէքտէ, վէ իսաֆայը մուԹէճագա էյի էշէ զայէթ ուսթա պիր հէքիմ նամընը ալտագտա օլտըըընտան, քէնտիյի մուաէնէ իթտիրմէք իչիւն մէրգուժըն խանէսինէ գօշան գօշանա օլուչյօր իտի.
Բալ Ֆրօմանթալ՝ սըրա նամէրօլաըըընը Թէզիքինէ մէմուր օլան վէ «իչ օդանը»

ջըյաֆէթինտէ պուլընան տէլիգանլըյա միւրաճաաթ իտէմէք իտի իսէ տէ, մէր-գուժ տէլիգանլընըն գուվվէի հաքըզէտի րէք գուվվէթլի օլուպ կէօրիւր կէօրմէդ Բօլը Թանըտըլընտան, քէնտի հագգընտա էվամիրը մախասուսէ ախզ իթմիշ օլը-ղընը վէ հէր նէ վագթ կէլիր վէ տօգթօր տա եալընըզ պուլընըր իսէ քէնտիսինի տօղրուձա տօգթօրըն եանընա կէօթիւրմէկէ մէմուր իտուհինի Բօլ Ֆրօմանթալա պէյան իթտի։

Բօլ՝ ուշաղա։— Էյ չիմտի եանընտա քիմսէ վա՞ր մը տըր։—տէյու սօրտուգտա,

Ուշագ։— Գիրի վար տըր ամմա չօգ սիւրմէդ չըգար, ուզուն միւտտէթ պէք-լէմէյէճէքսինիզ։ . . .—տէտի։

Ֆիլհագիգա արասը բէք ազ կէչիպ պիր չան չալընտը։ Գու չան՝ իչէրիյէ պիր միւշթէրի կէթիրին տիմէք իտի։

Իչ օղլանը՝ էֆէնտիսինին օտասընա տուխուռ իլէ։— Տօգթօր էֆէնտի, Մի-սիւ Բօլ Ֆրօմանթալ կէլմիշ։ . . .—տէտի։

Ժագ Լակարտ՝ պուլ խսմի իչիթտիքտէ, գաչլարընը չաթտը, տուտագլարը կէրկիլէնտի, ազ պիր չէյ տէ պէնգի աթտը։

Ժագ՝ կիգլի պիր հիտայէթլէ քէնտի քէնտինէ։— Քէնտիսինին պուլ զիյարէթի այնը պիր քիւսթախալըզ տըր։ Մահքիմ պիր քիմսէ օլտըղընտան, քէնտիսինէ է-հէմմիյէթի վէրմէմէքլիկիմ լազըմ կէլիր իտի ամմա պուռնը եաբատայօրըմ, ագլըմա կէլտիքճէ քէնտի ալչհինտէ պիր հասէտ վէ ատտավէթ հըսս իսխյօրըմ։ . . Պանա էյլէ տուչ օլուչօր քի, գըզլ մէրգուժը սէվիյօր։ . . վէ պուլ տուչըմ եանլըզ օլ-մամալը տըր։

Տէլիգանլը ուշագ պէքլէյօր իտի։

Ժագ՝ զօրաքի կիւլիւմսէյէրէք։— Իչէրի կէթիրինիզ։—տէտի։

Ժագ Լակարտ՝ պուռնը տիմէսիյլէ պէրապէր եիւզիւնտէ տէ պիր սիւքիւնէթը հալ կէօսթէրմէկէ պաչլատը։

Տէլիգանլը ուշաղընը պիր իչարէթի իւզէրինէ Բօլ Ֆրօմանթալ իչէրի կիրտի։

Ժագ՝ էլինի մէրգուժա ուզաթարագ։— Գու կիւն սիզի պէքլէմէյօր ըտըմ, սէվգիլիլիս էվլատըմ. պուռնընէա պէրապէր եինէ խօչ կէլտինիզ, սէքա կէլտինիզ։ . .

Բօլ։— Կէլիպ սիզէ պէյանը Քէչէքքիւր իթմէք՝ վաճիպէն զիմմէթիմ իտի, տօգթօր էֆէնտի։ . .

Ժագ։— Նէ՞ չէյտէն տօլայը պանա Քէչէքքիւր իտէմէքսինիզ։

Բօլ։— Կէչչն բազար էրթէսի կիւնիւ պուլատա սիրէ ալէա պիր վագթ կէ-չիրթիպ կիւզէմէ էյլէնտիրտիկինիզտէն տօլայը պէյանը Քէչէքքիւր վէ արզը խիւ-լուս վէ ուպուտայէթ իթմէկէ կէլտիմ։

Ժագ։— Օ սուարէ սիզ բէք կիւզէլ մի կէօրիւնտիւ։ . .

Բօլ։— Հէր քէսէյ պէրապէր պէն տախի բէք մէմնուն վէ մահզուզ օլտում։

Ժագ։— Իչտու իթտատ վէ պէյանաթքընըզտան տօլայը պէն տախի պէյանը մէմնունէյէք իտէրիմ։ . . գօրդուպմ քի գիյարէթինիզ՝ պաչգա պիր սէպէպտէն նաչի տիր։

Բօլ։— Գաչգա նէ՞ սէպէպ օլասիլիր իտի։

Ժագ։— Հաթըրդա էյլէ կէլտի քի, բէք գիյատէ բահաթտըզ վէ մուզտաարըզ-

սընըզ տա քէնտինիզի պանա պագտըրմադա վէ Քէտտավի իթտիրմէյէ կէլիյօրսընըզ։ . . Գէօյլէ պիր չէյ եօգ տըր, տէյի՞զ մի։

Բօլ։— Հագիգաթէն էյլէ պիր չէյ եօգ տըր։ . . Քէնդիհաթ վէ միւտաւա-թը վագտընըզ սայէսինտէ քէսպը հայաթը Թադէ իթտիկիմի հըսս իսխյօրըմ։ . . Սիգին ուսուլը Քէտտավինիդ՝ միճիդէ Նէվինտէն պիր չէյ տիր։ . . չիմտի պէն ա-հիհէն Քէտմէզլըյա ուսուլը մէդգիւրէյէ Քէվֆիդը մուտամէլէ խսխյօրըմ։ . .

Ժագ։— Էյի եարբյօրսընըզ։ . . պէօյլէ եարմադը վէ պու մէսէլէքտէն զէրրէճէ այրըլմամալըսընըզ, Սիզ չիմտի Էյիլէշմէքտէսինիզ, լաքին Քէչմիշ Էյիլէշմէ-միշսինիզ, վէ էկէր իհթիյաճը տուվրանտագ իսէնիզ, եաքընտա մուքտագա իւզնիւք իսէր-սինիզ։ . . Հասալարընըզը պիհթիրտինի՞զ մի։ . .

Բօլ։— Հէրսինի պիհթիրմէխիմ, հէնուզ իչ կիւնլիք վար տըր։ . .

Ժագ։— Սիզի պաչգա պիր գուճու վէրէյիմ։ . . Բէտէրինիզ՝ սէյահաթըն-տան ավտէք իթտի՞ մի։

Բօլ։— Եայր, հէնուզ ավտէք իթմէտի։

Ժագ։— Քէնտիսինէ նէ՞ վագթ պէքլէյօրսընըզ։

Բօլ։— Օն պէշ կիւնէ գատար կէլմէսինի մէմուր իսէրիմ։ . .

Ժագ։— Բէտէրինիզին էսնադ գայպօլմէյէճինտէ սիզ Բարիզտէ եալընըզսընըզ, տէյի՞զ մի։

Բօլ։— Էվվէթ։ . .

Ժագ։— Ճանընըզ չօգ սրգըլմագտա օլմալը տըր, Սէն-Լուի գ'ան-լ'Իլ սէմթի զամ վէ հիւզն կէթիրիճի պիր մահալլէ տիր։ . .

Բօլ։— Ֆիլհագիգա պիր քիմսէ իչտիգ կիւճիզ օլուպ տա էվինտէ գալաճագ օլուր իսէ անըն իչիւն օրասը բէք հիւզնէնկիզ պիր մահալլէ տիր։ . . Լաքին պէ-նիմ իչիւն էյլէ տէյիլ տիր։ . . Գէն զէվգ ու սէֆա գատար չալըշմագլա տա էյ-լէնէպիլիրիմ. ճանըմ սալա սրգըլմադ։ . . Հալ պու քի պէն չիմտի Սէն-Լուի գ'ան լ'Իլտէ իգամէթ իթմէյօրըմ։ . .

Ժագ։— Ա՜։ . .

Բօլ։— Գէն չիմտի քէօյտէյիմ։ . .

Ժագ։— Քէօյտէ՞մինիզ։ . . Էվվէթ, սահի տիր։ . . Սիգի հավատար եէր-լէրէ կէօթիւրմէսինի բէտէրինիզէ նասիհաթ իթմէկ օլսըղընմը խաթրայօրըմ։ . . Գէնիմ պու Քէնդիհիմտէն էվվէլ քէնտիսի անը իձրա իթմէկ իտի։ . . Նէ՞բէտէ իւ-գամէթ իսխյօրսընըզ։ . .

Բօլ։— Բօր-Գրէթէյլտէ։ . . Մարն ըրմազը սահիհինտէ քիւչիւք պիր խանէ-տէ օթուրյօրըմ։ . .

Ժագ։— Հագիգաթէն պէն սիզի պիրինճի տէֆա Բօր-Գրէթէյլտէ կէօր-տիւմ։ . .

Բօլ։— Էվվէթ, տօգթօր։ . . սիզին գօնագտան չօգ ուզագ տէյիլ տիր։ . .

Ժագ՝ գուլաղընը տիքէրէք։— Օրատա պիր գուլիպէմ օլսըղընը պիլիյօրսը-նըզ, էյլէ՞ մի։

Բօլ՝ պու սէօյլէյէճ Քէճճիւզ իսէրէք։— Գիր գուլիպէ՞ մի։ . . Բըքի Գասթէլ գօնաղը՝ գուլիպէ՞ մի տիր եա՜։ . . Ջընտըգ ալթունը կիպի պիր էվ տիր, հէլէ պաղչէսի ատէթա պիր միճիդէ տիր։

Ժագ՝ կիւլիւմնէյէրէք։— Գու բէք պէօյիւք պիր իլճիճաթ տըր . . . —տէ. տիքտէն սօնդրա քէնտի քէնտինէ։— Մարքը օրատա կէօրմիւշ տիր, օրատա պիր. պիրիսկէ գօնուշմըշլար տըր . . . օրատա եէկտիկէրինի սէվմիշլէր տիր, գու պապ. տէ էմին օլմազ իսթէրիմ . . . —տէտի ։

Բօլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։— Բրքի Գասթէլ գօնաղընատա հէր չէյ մունճա. զամ, հէր չէյ ույկուն տըր . . . ճէսիմ ազամլար . . . գիւմրիւա կիպի եէչիւնճ . . . պօլ չիչէք . . . էճրաճիքընատա Մարն ըրժաղընդըն պէրրագ սուչու . . . կիւ. զէյ վէ միճիէրրիհ պիր նէզարէթ . . . խիւլասաի քէլամ եաևանճը պիր ճէննէթ ։

Ժագ՝ կէօչա գայասըդ պիր սուրէթատ։— Շիւպհէսիզ պէննի ախրէթիւճ գը. զըմը օրատա Թանըրընըդ, տէյիմ մի ։

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ պէօյէ պիր լաճի աչմասըյա բէք ֆէննա պիր ագըըրզըդ իթմիչ օլտըղընը անկատը, լաքին Ժագըն բէք տէ կիպէյմէքսիզին քէնտիչէ գուր. մուշ օլտըղը տուզաղա տիւշմէմէք իչիւն ագըընը չտրուգ պաչընա տէվիրտի ։

Բօլ՝ եիւգիւնտ ալամէթը Թէաճճիւպ ըշհար իտէրէք։— Մատմազել Մարթ կրանչո՞ն մը տիմէք իսթէյօրընըդ ։

Ժագ։— Շիւպհէ՞ մի վար . . . կէչէն բաղար էրթէսի կիւնիւ պաճա էօյլէ կէլտի քի, սիզ իւք տէֆա պիրպիրինինդէ պուլուշմայօր իտինիզ ։

Բօլ՝ պաչընը սալայարագ։— Եանընըէյօրսընըդ, տօգթօր էֆէնտի. բաղար էրթէսի կիւնիւ պէնի լուքֆէն Մատմազել կրանչաճա Թագտիմ իթտիկինիզտէ, մէրգուէմ գըզը հիչ կէօրմէմիչ իտիմ . . .

Ժագ։— Գուճաճ Թէմամըդլա էմի՞նմիսինիզ . . .

Բօլ։— Թէմամըդլա էմինիմ . . . էօյլէ պիր սիմա, էօյլէ պիր ճէմալ ուճուրընըդը՞ մը ։

Ժագ։— Գէննի ախրէթիւք գըզըմը կիւզէ՞լ մի պուլուշօյօրսընըդ . . .

Բօլ։— Մաշալլահ, բէք կիւզէլ, բէք սիւմրէլի պիր գըզ տըր . . . գատընլար. րա ժամսուս պիլճիմիզէ հիւսն ու ճէմալէ մալիքէ ճաղիպէլի պիր գըզ տըր . . . վէ . . . —տէյիպ սէօզիւնի քէստիկինատ ,

Ժագ՝ տէյիգանլընդն էֆէքտարընը Թէմամըդլա անկատագ իսթէտիկինատէն։—վէ նէ՞։—տէյտ սիւվալ իտինէմ ,

Բօլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։— վէ հէր քիմ՝ մէրգուէմէյի սէվիպ քէնտիսի տէ անտէն սէվիլիր վէ անընկա իպտիվամ իսթէրէք պիրիքտէ եաչար իսէ , բէք մէսուա վէ պախթէյար օլաճագ տըր . . .

Ժագ՝ իսթիհզա իլէ։— Ախրէթիւք գըզըմնատ պու նէ՞ գատար չէվգ ու չէ. թաբէթիւէ պահս իտէյօրսընըդ ։

Բօլ։— Շէվգը իսալիսանէ տիր . . . էկէր սիզ սէօյլէտիկիմ մէճհուլ կէնճ գըզա տէյլի կիտի ալէագա իթմէմիչ օլտա իտիմ, գալտիմին տօգրուճա Մատմազել Մարթ կրանչաճա մէյլ իտէճէկինի հրսս իտէյօրըմ . . . լաքին իհթիտալ քի միատէքը էօտրիւմտ պիր տաճա կէօրէմէյէկիմ օ մէճհուլ գըզը տայմա սէվմէյէիմ,

Ժագ՝ Քըրնագլարընը կէրհիլէնմիչ էլլէրինին ալուճլարը իչինէ պաթըրարագ քէնտի քէնտինէ։— Աճապա պէնիմչէ էլլէնէյօ՞ր մը . . . պէնի ալտաթ՞ադա՞ մը Չալըըյօր . . . էկէր գըզ՝ քէնտիսինի սէվմէյօր իսէ . . .

Բօլ՝ եինէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ։— Ախրէթիւք գըզընըդա արդը իհթիրամ իթ. մէգիլիկիմէ միւսաատէ պուլյուրը՞ըմըսընըդ ։

Ժագ՝ տիւշիւնէրէք։— Գըզ՝ քէնտիսինէ պէգլէմէյօր . . . իհթիմալի կօգ քի քէնտիսինէ պէգլէսին . . . գու պիր Թէմբիւպէ օլմալը տըր, աճապա պու Թէմ. բիւպէտէն իչի տաճա էյիճէ ֆարգ իտէպիլէճէ՞քմիյիմ . . . էկէր Մարթ մէրգուէմը կէօրսիւճկինատ տիւշարը հէյէճան օլուր իսէ, անկատըըը քի տէէիգանլըըը սէվիյօր, վէ Բաագալընն էֆքեարը եանկըչ տէյիլ տիր։—տէտիքտէն սօնդրա գօկթուգ սան. տալեասընատա գալգարագ եիւքսէք սէտա իլէ։— Օնատա գօլայ նէ՞ վար . . . Մարթ օրատա տըր . . . իսթէրսէնիզ չաղըրայըմ . . .

Բօլ։— Բէք մէճնուն վէ միւքէէքքիւր օլուրըմ՝

Ժագ՝ տիչարատան իշտիրմէք իչիւն էրէյիճէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ։—Մարթ , սէվմէկլիւ գըզըմ, կէլինիզ . . . պուրատա պիրի վար , սիզէ արդը խիւլյուս իթ. մէք իսթէյօր ։

Մարթ։— Կէլիյօրըմ, տօգթօր։—տիչէրէք գարուչը աչըգ մուայէնէ օտատընատան իչէրի կիրտի ։

Մէրգուէմ գըզ՝ իչէրի կիրէր կիրմէգ Բօլը կէօրտիւ իսէ տէ , անը կէօրչէկ. կինի գաթէն մէմուլ իթմէքտէ օլտըղընատան, եիւգիւնտ պիթթաագ հիչ պիր էսէրը հէյէճան միւշահէտէ օլընմատը ։

Անճագ տուտագլարը իւզէրինտէ հաֆիֆ պիր Թէպէսսիմ մէչհուտ օլմազլա, պիր նազարը հասէտլէ մէրգուէմէյի Թէտգիգ իթմէքտէ օլան Ժագ Լահարա՝ իշգու կիւլիւմսէյիշտէն հիչ պիր չէյ անկայատատը ։

Մատմազել Մարթ՝ եանընատաքի օտատան Բօլըն սէսինի իսթիմէք տէյիլ ամմա սէգմիչ օլտըղընատան , հիչ քէնտիյի պօգմամագա վէ էսէրը հէյէճան ու խալէճան կէօսթէրմէմէյէ հազըրլանմըշ իտի ։

Բօլ՝ մէրգուէմէյէ տօղրու իքի ատըմ ալըպ պաչընը էյէրէք տէտի քի ,

—Սիզէ իչֆաի վաճիպէէի չիւքիւրկիւզարի վէ արդը խիւլյուս ու իհթիրամ իչիւն միւսաատէ Թալէպ իտուպ , իսթիհսալինէ մունճաֆիֆագ օլտըմ , մատմազել . . . Գիւրինճի տէֆա օլարագ սիզի կէօրմէյէ նամլ օլտըղըմ սուարէտտէն բէք մահզուզ օ. լուպ անը ասլա ուճուրէմայագաղըմը տօգթօրա արդ իթտիկինիմ կիպի , չըգըպ կիթ. մէզտէն էվվէլ սիզէ տաճի արդ ու պէյան իթմէյէ արդու իտիյօր իտիմ ։

Մարթ տաճի տէյիգանլը գատար սօուգ գանլըըգլա ճէվապ վէրէբէք։— Թէ. չէգքիւր իտէրիմ, միւսիւ Ֆրօմանթալ . . . բաղար էրթէսի կիւնքի սուարէյէ պէ. յինտիկինինդէտէն տօղայը Թէչէգքիւր իտէրիմ . . . Գէն տաճի ուզուն միւստէք յինտիկինինդէտէն տօղայը Թէչէգքիւր իտէրիմ . . . Գէն տաճի ուզուն միւստէք Թէգլիֆսիզճէ գօնուշտուպ միւշտագաթ իթտիկինմէյի մէճհուլ իսէ տէր. իսթըը իտիյօրըմ . . . Գու կիւն տօգթօրըն մատմազել կիւնիւ օլտըղընատան , բէք օ գատար վագթը միւսաատէմիզ կօգ տըր , լաքին միւսաատէյի վագթլարըմըզտա տա վար տըր , ուժարըմ քի օ միւսաատէյի վագթլարըմըզտան իսթիֆատէ իտէրէք եի. նէ գօնուշմազա կէյիրսինինիզ։— տէտի ։

Գու սէօզէրտէ վէ պու սէօզէրին սէօյլէնէյի Թարպընատա Ժագ Լահարա՝ ա. տէքա եէքտիկէրէ արդը խիւլյուս վէ նէզաքէթտէն պաչընա պիր չէյ կէօրմէյօր իտի վէ կէօրմէտի ։

56

Բոլ.— Տօգթօր էֆ. խանէսինէ կէլմէքլիկիմէ լութֆէն միւսաատէ իթմիշ օլ-
տըղընտան, պու միւսաատէի նէզաքէթքառանէտէն տայմա մաէլմէմունիյէ խա-
թիֆատէ իհտէյիմ. լաքին պու կիւնքի կէլիշիմ միւնասէպէթսիզ օլտըղընը ու-
նուքտյօրըմ. . . սալօնլար՝ քէնտիյի պագտըրաճագ խասթա միւքէրիւէրէ տօ-
լու տըր. . . անլէրին զիգըյմէք վագթընը ղայդ իթտիրիյօրըմ. . . Ալլահա ըս-
մարլատըգ, մատմազէլ, վէ ինշալլահ եհնէ կէօրիւշիրիզ. . . Հապլարըմը վէրինիզ,
պէն կիտէյիմ, տօգթօր էֆէնտի.

Մատմազէլ Մարթ՝ կիւլիւմսէյէրէք րէսմը սէլամը խֆա խտուպ չէքիլտի
կիթտի.

Ժագ Լակարտ՝ քէնտի էն պէօյիւք իլաճը օլան հապլարընտան պիր գուքու
Բօլ Ֆրօմանթալա վէրտի վէ էլինի տախի տէլիգանլըյա ուզաթտը. Տէլիգանլը՝
պիր գաշ տագիգա մահպուսպէսինի կէօրմիւշ օլտըղընտան տօլայը ղայէթլէ մէմնուն
օլարագ, տօգթօրըն էլինի սըգմատադա ճէսարէթ իտէմէտի.

Ժագ՝ եաղընըզ գալարագ քէնտի քէնտինէ.— Եայր, խայր, իմքեանը եօգ
տըր. . . պու տէրէճէ քէնտիլէրինի Քուքամազլար իտի. . . հէյէճանլըրընը
եիւզլէրինէն պէլլի իտէճէքլէր իտի. . . գըսգանճլըղըմտան նաշի կանլըշ պիր Թէ-
լէ պատմայըմ. . . Բաագալ եանըլըյօր եախօտա պէնի ալտաթմագ իսթէյօր. Մարթ՝
Բօլ Ֆրօմանթալը սէվմէզ. . . էօյլէ իսէ պէնի նիչի՞ն սէվմէյօր. . . Գէնի սէ-
վճէճք տիր, պէն տէ քէնտիսինի գուրթարապիլէճէյիմ. . . Ա՜հ, չիմտի պիր ազ
սօղուգ ալապիլիյօրըմ. . . կէօյսիւմին իւզէրինտէն զանն իտէրսին պէօյիւք պիր
աղըրլըգ կիթտի. . . —տէմիքտէն սօնդրա չանը չալտը.

Օտասընա պիր միւքէրլի կիրտի.

Բօլ՝ Սէն-Լուի զ'ան-լ'Իլ սօգաղընտաքի խանէյէ ավտէք իտէրէք, պապասը-
նը օրատա պուլամայընճա օլ հէվալիտէ պիր ազ կէզինմէյէ կիթտի.

Օն տագիգա սօնդրա Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ էվինէ կէլտիկինտէ, կէօրտիւ քի
իքի զապթիա մէմուրը՝ կէօյա պիր տուվարա եարըլտըրըլմըշ իլանլար օգուլարագ
քէնտիսինէ պէքլէյօրլար իտի.

Րէյմոն՝ իշարէթլէ մէրգուժանը եանընա չաղըրըգ.— Էվլատըմ էվճ կէլտի՞մի.
—տէյու գարուճը գարըյա սիվալ իթտի.

Գարուճը գարը.—Մ. Բօլ՝ չիմտի կէլտի, միւսիւ Ֆրօմանթալ. լաքին սիզ պուլ-
բատա պուլընմատըղընըզտան, սիզ ավտէք իտինմէյէ գատար քէօյ իչիւն պագը
չէյլէր սաթընը ալմադա կիթտի.

Րէյմոն.— Թէչէքքիւր իտէրիմ, աէվկիւլիւ գատընճըղագ. . . —տիյէրէք,
արգասը սըրա մէրգուժան իքի զապթիա մէմուրը կիթմէքճուն օլտըգլարը հալտէ
եօգարը չըգտը, մէրգուժան մայէք մէմուրլարընը օտասընա կէօթիւրտի վէ օրա-
տա օթուրթտը.

Գու իքի մէմուրըն պիրի Վէրնինէ օլուպ, մալիւմ օլտըղը իւզրէ պու ատատ՝
Րէյմոն Ֆրօմանթալընը՝ օղլու Բօլընն սէվտիկի կէնճ գըզընը իչինի պուլմագ իւզրէ

թահարրիյաթա պաշլայաճաղը կիւն Սէն-Մօրա գատար կէլիպ Րէյմոնը չաղըրան
ատատ իտի.

Վէրնինէ.— Գիդէ վէրէճէք էմրինիզ վա՞ր մը տըր, միւսիւ Ֆրօմանթալ.

Րէյմոն.— Էվվէթ, Վէրնինէ, ճիտտի էմրլէր վէրէճէյիմ. . .

Վէրնինէ.— Մալիւմ մէսէլէն տօլայը, էօյլէ՞ մի.

Րէյմոն.— Հէ ատմա եօգ. . . Վէրէճէկիմ էմրլէր՝ ասըլ մէսէլէյէ թէալիւգ
իթմէյիպ, լաքին մէսէլէի մէգթուրէյէ մէրպուէթյէքի օլան պիր չէյի սիդէ թէվտի
իտէճէյիմ. . . Օղլումը թանը՞րմըսընըզ. . .

Վէրնինէ.— Միւսիւ Բօլը. . . թանըրըզ եա՜.

Րէյմոն.— Իչթէ ժատտէ օնա տաիր տիր.

Վէրնինէ.— Էօյլէ՞ մի. . .

Րէյմոն.— Օղլում թահթը թէկհատտէ պուլընըյօր.

Իքի մէմուր՝ թէճճիւպլէ.— Թահթը թէկհատտէ՞ մի պուլընըյօր.

Րէյմոն.— Էվվէթ, տօսթլարըմ.

Վէրնինէ.— Ֆիմի՞ն թարաֆընտան.

Րէյմոն.— Արատըղըմզը սըրր ու հիքմէթլի ճանիլէր թարաֆընտան. . . Գու
խուսուսա՝ ուղարըրզ պիր հալին նէթիյճէսի օլուպ, պունը չիմտի սիզէ իչզահ ու
պէյան իթմէք ուզուն վէ պէկհատտէ օլուր. լաքին իչ սահիհ վէ վագը տըր. . .
Գինաէն ալէկհ ամիրլէրիմին րուխսաթ վէ միւսաատէսիյլէ սիզ իքինիզի օղլումըն
նէգարէթ վէ մուհաֆազասընա մէմուր նասպ իտէրիմ. . . Գու պիր վազիֆէի
մուգատտէթ տիր. . . Օղլումըն հայաթը թէհլիքէտէ պուլընըյօր. . .

Իքի մէմուր.— Ա՜, սիզ գասավէթ իթմէյինիզ, միւսիւ Րէյմոն. հագգըմըզտա
իպրաղ իթտիկինիզ էմինէյէթէ լայըգ պիր մուատտէյէտէ պուլընճաղըզ. . .

Վէրնինէ՝ եաղընըզ.— Գու տէլիգանլըյը պիր տագիգա պիրէ կէօզ էօնիւնտէն
ղայդ իթմէյէճէյիզ, պունա էմինէյէթ իտէպիլիրսինիզ.

Րէյմոն.— Գէօյլէ օլմալը. . . Սիզ Բօր-Գրէթէյլտէ տուրաճագսընըզ. օրատա
օղլումըն իգամէթ իթտիկի քիչիք խանէնին գուրպինտէ ըրմադըն քէնարընտագի
եէտէք եօլը իւգրինտէ իքի օթէլ վար տըր, պիրինիզ՝ պիր օթէլտէ, վէ տիկէրինիզ
օ պիր օթէլտէ իգամէթ իտէճէքսինիզ. . . Իչպու վազիֆէի նէգարէթի իքինիզ
արասընտա էօյլէ պիր սուրէթտէ թագսիմ իթմէյինիզ քի, պէն տագիգա պիրէ
արա գալմասըն.

Իքի մէմուր.— Տէտիկինիզ կիպի պէն տագիգա պիրէ արա պրագմայըզ, կիւ-
զէլճէ կէօզէթլէյէրէք նէգարէթ իտէճէյիզ. . .

Րէյմոն.— Բօլ տիլարը չըգտըղընտա սիզ տէ արգասը սըրա կիտէճէքսինիզ. . .
Էկէր եապանճը ատատվար կէլիպ քէնտիսինէ միւնասիպթա կիրիշէճէք օլուրլար
իսէ, պունլարըն նասըլ ատատվար օլտըգլարընը, նէրէտէն կէլտիքլէրինի վէ նէ՞ս-
թէտիքլէրինի անլատադա չալըշընըզ. . Լաքին պիրտէն պիրէ պիր թէկհլիքէ վու-
գուբնտա տէրհալ իսատտընա չըթապան օլապիլմէք իչիւն պաշլըճա տայմա օղլու-
մըն եագընլարընտա պուլընմատըզ լազըմ տըր. . .

Մէմուրլար.— Բէք ալէճա, էօյլէ եարաճաղըզ. . . Սիզ բահաթ ուչուրընըզ,
միւսիւ Ֆրօմանթալ, Մ. Բօլըն մուհաֆազասընը պիզ թէմամըյլա տէրէօհտէ ի-
տէրիզ.

Ըէյժօն.— Օրատա քէնտինիզի էյլէ պիր կէօսթէրմէքսինիզ քի, կէյա իքի էսնաճի վէ հախօտ բէրաքէնտէ Թիւճճար ըմըսընըզ տա պիր գաշ կիւն բահաթ իթմէք վէ հավա ալմագ իչին քէյէ կէմիլսինիզ, օրատա պիրսպիրինիզի Թէսատիւֆ իտուալ եէքտիկէրինիզի Քանըմըզ վէ տօսթ օլմուչսընըզ... էկէր պէյլէ պիր իհթիյաճատա պուլընըր իսէնիզ, պիրլիքտէ կէօրիւչիպ գօնուշտուրընըզա քիմսէ Քէճճինիալ իտէմէյէճէք տիր։

Մէյմուրլար.— Պու Թէնպիհինիզի բէք եալընատա իմրա իտէճէյիզ... պու ուֆաճըզ գօմէտիայը բէք կիւզել օյնայաճաղըզ...

Ըէյժօն.— Բօլըն պալըզ ալընա մէրագը վար տըր... Գրէթէյլտէ պալընճա մէչտուելէյէճի պու տըր, վէ եախօտ տահա տօղրուսը եալընըզ պունընլա վագֆ կէչիրիր, Սիզ տէ քէնտինինին եագընընա կիթմէք իչին պալըզ ալընա չըգաճագընըզ։

Վէրնիէ՝ կիւէրէք.— Գայա պալըզը Թուֆանդ ֆէնա տէյիլ, խօչըմա կէյիր։

Իքինճի մէմուր.— Ուֆագ Թէֆէք Քավա պալըգէլսրը տա ֆէնա տէյիլ տիր։

Վէրնիէ.— կէնէ տէ էվինիզի կէօգէթէյէճէ՞ժմիյիզ։

Ըէյժօն.— Ագշամ սաաթ օնա գատար կէօգէթէյէճինիզ էլվէրիր... օ վագֆ Գրէթէյլտէ հէր քէս եաթար ույուր... Գէնճէ գաթիլէրին Թուֆտընը եօլա պագըլըր իսէ, Թէհլիքէ էվտէ օլմայըզ, էվտէն տիշարը տըր, պիր Թէսատիւֆատ վէ պա խուսուս –պունա էյի տիգգաթ իտինիզ– պիր մէվգիի միլագաթտա... քէմալը մէհարէթէյէ գուրուլմըշ պիր տուզագտա տըր... Գինաչէ ալէյհ սաաթ օնտա նէզարէթինիզէ խիթամ վէրիպ, էրթէսի հիւնիւ չաֆագլա պէրապէր էինէ վազիֆէյնիզին խֆասընա պաչարսընըզ...

Վէրնիէ.— Օրթալըզ աղարըր աղարմագ, պէյթի տահա էվվէլ ույանըր գալգարըզ։

Ըէյժօն.— Գէն՝ սատըզ խըտմէթճիմ Մատլէն գատընա սէյյէրիմ, անընլա գօնուշըրսընըզ, լաքին քիմսէյէ չագարմամալըսընըզ... Գաչըճա, էվին եագընընտա կէզինտիկինինի պէլի իթմէմէյինիզ, գիրա էկէր պու չէյ պէլի օլուր իսէ պիր Քագըմ գէյլ ու գալը մուհիպ օլապիլիր...

Վէրնիէ.— Վաղըա սիգի օրատա կէօրէճէքչէր տիր...

Ըէյժօն.— Սիզ պէճէրիքլի ատատէպսրընըզ... խթէրսէնիզ հիչ չիտպէճ վէրտիրմէզսինիզ...

Վէրնիէ.— Գագալըմ, չալըշաճաղըզ, վէ Ալլահ եարատմ իսէր իսէ մուվաֆֆագ օլաճաղըզ...

Ըէյժօն.— Գիր չէյ տահա սէյյէյիմ։ Օղլումլա էքսէրիա օն տօգուզ եալընտա վէ զարիպ պիր գըյաֆէթէտէ իրի պիր չօճուգ կէօրէճէքսինիզ, պուընըն խամի փիլ Գուլնուա տըր ամմա օրատա Լա Ֆուրն լագալըյտա անընըր... Օնա հիչ էհէմմիյէթ վէրմէյինիզ։ տօսթ պիր չօճուգ տըր վէ սիգին կիսի օ տա օղլումը կէօզէթէյէճէք տիր։

Վէրնիէ՝ ճէպինատէն պիր տէֆթէր իլէ պիր գուրշուն գալմ՞ չըգարարագ.— Լա Ֆուրն լագալը փիլ Գուլնուա՞ մը տէյինիզ։

Ըէյժօն.— Էվվէթ...

Վէրնիէ.— Իչարէթ ալայըմ։

Ըէյժօն.— Բարիպլի ֆագիր պիր քիմսէ տիր, լաքին էյի վէ ըրդէհլի պիր չօճուգ տըր... պիր չէյ իսթէմէզգ, քիմսէյէ պիր ֆէնալըգ եարմագ վէ քէնտի կէչիմինի քէնտինի չըգարըր։

Վէրնիէ.— Եազսրմ... Նէ՞ վագֆ օրայա կիտէճէյիզ։

Ըէյժօն.— Պու ագշամ կիտիպ օրատա եէրլէչէճէքսինիզ։

Վէրնիէ.— Բէք ալէա՛... Անճագ...—տէյիպ սէօղիւնի քէսէրէք գուլաղընը գարըլտըրտը։

Ըէյժօն.— Անճագ նէ՞։

Վէրնիէ՝ սըգըըարագ.— Ճանը՛մ... պագը ուֆագ Թէֆէք մասրաֆլար վար տա...

Ըէյժօն՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Անլատրմ, անլատրմ. պէն տէ հէման մէսէլէնին պու ճիհէթինի աշաճագտմ.—տէյիպ եագրխանէսինին բարա գէյտրը կէօղիւնի աչտը վէ պիր մէգատար ալթուն չըգարըպ իթիյէ պէօլտիւքսէն սօնդրա սէօղիւնէ տէվամ իլէ... ԻչԹէ իքինիզ պէչէր եիւզ ֆրա՛նգ... իլէ մասրաֆլար իչիւն պու սիգէ էլվէրիր... էկէր իշ ուղուն սիւրէր իսէ, իչճագընա պագարըզ... Ալընըզ...—տէտի։

Զագըթա մէմուրլարը՝ իքի տէֆա սէյյէթմէյիպ բարաթարը հէման ալարագ, պիր մէմուրէյէթը զահիրէ իլէ ճէպէլէրինէ աֆտըլար։

Ըէյժօն՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.— Սօն պիր Թէնպիհիմ տահա վար տըր. ասլա սիլահսըզ պուլընմայընըզ...

Վէրնիէ.— Օնա չիւպհէ՞ մի վար... Իզէրիմիզէ բէվօլվէր, պուշագ վէ գուրշունը պատԹօն օլմագսրզըն կէզմէյիզ...

Պու սըրատա տահրէնին գարուսը աչըլըպ գարանտըղը իչիտիլտի։

Ըէյժօն՝ այաղա գալգարագ.— ԻշԹէ օղլում կէլտի... սիգի կէօրմէսէ էյի օլուր... չուրատան կէչիպ կիտինիզ...—տէտի, վէ նէրտիվինէ նագըր պիր գարուտան անէրի տիշարը չըգարտըգտան սօնդրա Բօլըն եանընա կէլտի։

Բօլ.— Գապաճըղըմ, պրագընըզ գուճագլաստգտան սիգի... Օ՜հ, հէյէ արԹըգ գուրԹուլտընըզ, Թէմամըյտա սէրպէսԹ օլտընըզ...

Գապա օղուլ քէմալը մուհապպէթէ եէքտիկէրինի գուճագլաստգտան սօդրա,

Ըէյժօն.— ՍէրպէսԹ օլտմ, էվվէԹ, էվետմ, լաքին տէհէէթլի պիր վազիֆէ տէրէճէտէ իԹտիմ։

Բօլ.— Պէն պու վազիֆէյնին իչֆասընա խայլիտէն խայլի իշԹիրագ իտէճէյիմ... գօնԹէչս տը Շաթըլիւքսէ պէօյլէ եէմին իԹտիմ... էկէր Ֆապլիէնի սաղ սաղ մէրդուվէ գատընա իատէ ու Թէսլիմ իԹմէյէ մուավինէԹ իտէպլէճէճ օլուր իսէյմ, պու նէ՛ պէօյլէ պիր մէսէրրէԹ օլաճագ տըր... Լաքին հէր հալտէ մէրդուվէ տէլիգանլընըն գանընա կիրմիչ օլան ալչագլարըն Թէվգիֆինէ եարտըմ իԹմէճ իսԹէրիմ...

Ըէյժօն.— Պու արզուընըն նէտէն նէչէԹ իԹտիհինի սիլիրիմ, սէվկիւլիւ Բօլ, լաքին Թահսին իտէմէյմ... պրագ պէն եալընըզ իշիմէ պագայըմ...

Բօլ.— Նի՞չիւն։

Բէյմօն։— Զիւնքի սէն պիր թագըմ հէյլէ, տօլապ, տուզագ վէ թէպտիլ գըյաքէթէլէրտէն իտարէթ օլան պու սէնտաթըն րէհբէրը տէյիլսին։ . . Գունտան մաատա սէն քէնտին թէհլիքէ թահթընտա օլտըղընը պիլիրսին։ . .

Բօլ։— Էվվէթ, պիլիրիմ, պապաճըղըմ, լաքին նէ՞ օլուբ։ Մագսատը խայրընըզա էրմէկէ սիպէ եարտըմ իթմէք իչուն չահսըմըն պու թէհլիքէսինի հիչ պիր շէյ ակրինէ գօյմայաճաղըմ։ . .

Բէյմօն։— Պէյլէ պիր ձիւրաթտա պուլընմայաճագսըն, էվլատըմ։ . . րէհա իտէրիմ, եալվարըրըմ, իչիմէ էնկէլ օլմա, պրագ պէն նէ եարաճագտամ եարայըմ . . . էկէր տայմա սէնի տիւչիւնմէկէ, սէնին իւզերինտէ թիթրէմէկէ մէճպուր օ. իսէմ, պէն տէ պիր շէյէ եարամայաճաղըմ, դինինիմի թօրլայամայաճաղըմ, թէհա. մըլա մուվաֆֆագիյէթսիզլիկէ տիւչար օլաճաղըմ։ . .

Բօլ։— Էօյլէ ամմա մուգուզ հալի պիլէրէք պէն նա՞սըլ պօշ տուրայըմ։

Բէյմօն։— Իսթէրիմ քի պանա իթտաթ իտէսին։ . . պունը հէմ հիւքիմէթը բէտէրանէմ նամընա վէ հէմ հէր իքտիդին մուհասապէթ վէ չէֆագաթը միւթէ. գապիլէսի նամընա ատէթա էմր իտէրիմ։

Բօլ։— Էօյլէ իսկ իթտաթ իտէմէյիմ, պապաճըղըմ։ . . Լաքին պօշտա գալ. տըղըմ իչիւն ֆէնա հալտէ ճանըմ սըգըլաճագ, պու հալ պանա ատէթա թահամ. միւլ օլընմազ պիր իչքէնմէ օլաճագ տըր։ . .

Բէյմօն։— Սէնի թէհտիտ իտէն թէհլիքէյէ գարըշ կիթտիկինի կէօրմէք տէ պէնիմ իչիւն թահամմիւլ օլընմազ պիր իչքէնմէ օլաճագ տըր։ . . պու հալ պէնի գուվվէթտէն պրագըր, պէնիմ իսկ գուվվէթէ իհթիյաճըմ վար տըր։ . . Պէն սէ. նին եաչամանը իսթէրիմ։ . . Պիր քէրէ խաթըրընա կէթիր քի, օ ճանամարլարա լազըմ օլան սօն իքի գուրպանըն պիրի սէնսին։ . . Սէն անէրտէն ժահքիմսին... տիկէրլէրինի նասըլ կէօղէթտիլէր իսկ չիվդէվիզ սիպի տէ րէբ տիգգաթը կէօ. զէթէյօրլար։ . . ավլարընը գօլլայըպ անը ԹուԹմաղա հադըր տըրլար։ . . Պէն պու ավը անէրին էլինտէն չէքիպ ալաճաղըմ։ . . Նէ օլմուչ, օ գաւսար սէնէ. տէն սօնդրա հուրրիյէթիմի թէմամ էլէ կէչիրտիկիմ զէման օղուլմը սէնտէն ալա. ճագլա՞ր մը, էվլատըմը էօսիւրդէնէլի՞ր մի։ . . ամմա տա իչ հա՛։ . . եալընըզ պու տիւչիւնմէ զիհնիմի ալթիւսթ իտէյօր, սէն տիւչարը թէհլիքէ օլընա պէն տէ մահվ օլուպ կիտէճէյիմ, սէվգիլի էվլատըմ։ . . անլատը՞ն մը։ . .

Բօլ։— Անլայօրըմ, իթտաթ իտէմէյիմ։ . .

Բէյմօն։— Պէն տէ սէնտէն պու՞նը պէքլէյօր ըտըմ, թէհլիքէքիւր իտէրիմ։ . .

Բօլ։— Շիմտի պէն նէ՞ եարաճաղըմ։

Բէյմօն։— Գու կէճէ պուրտատա գալաճագսըն վէ եարըն սապահ օրթալըզ էյիճէ այտընլանտըգտան սօնդրա Գրէթէյլէ ավտէթ իտէճէքսին։ . . Սօգաղա ազ չըզ։ . . կէօղկէնտէն պիրէ չիւտէ կէ։ . . եօլընըն իւզերինտէ հէր քիմ գարշը. նա չըզըպ տա սէնտէն Թանըլմագսըզըն սէնինչէ գօնուչմագ իսթէր իսկ, պէկթի պիր տիւչման, պէկթի պիր գաթիլ տիր տէյու անտէն չիւտէ կէ, օնա օ նազար. լա պագ։ . . Ագշամ գարարթըսընտան չօգ էվվէլ, էվտէ Մատլէհին եանընա կիթ . . . կիւնտիւզին ար այտընլընըզ օլտըղը վագթ պիրէ էվտէն չօգ ուզագա կիթմէ... էվտէն հէչ տիշարը չըզմա տէյտէմ, լաքին պէօյլէ եարմանը արզու իտէրտիմ։

Բօլ։— Պէն արթըզ չօճուգ տէյիլիմ, քէնտիմի մուհաֆազա իտէպիլիրիմ։

Բէյմօն։— Էվվէթ, քէնտինի մուհաֆազա իտէպիլիր օլտըղընը պիլիրիմ, վէ պու չէյ պէհի պիր ազ Թէյմին իտէյօր։ . . Տահա զիյատէ իհթիյաթքէար օլ... լա Ֆուբին օրատա տըր։ . . պանա սէօյլէտիհին պու կէճէ պալըզ ավէըրընը Թա. նըըրըմ։ . . էյի վէ նամուսը պիր չօճուգ տըր։ . . եալընըզ անընլա տիշարը չըզ . . . Պալըզ ավընատա իքի քիչի օլմազ՝ պէօյլէք պիր էմնիյէթ տիր։ . .

Բօլ։— Էվվէթ, պապաճըղըմ։ . .

Բէյմօն։— Ձէպինտէ պիր բէվոլվեր օլմագսըզըն ասլա տիշարը չըզմա, վէ գալըշընա պիր Թէհլիքէ չըգընմա բէվոլվերի գուլլանմազտա Թէրէտտուտ իթմէ... ինատ՝ քէնտիյէ Թէարրուզ իտէն տիւմանլարընը էօլտիւրմէկ պիլէ, սէօ անէրի գօրգուսուրը վէ եարատմ էէթիյէր։ . .

Բօլ։— Թէնպեհաֆընըզը նօգթասը նօգթասընա իճրա իտէճէյիմ։ . .

Բէյմօն։— Թէչէքքիւր իտէրիմ, սէվգիլիւլ էվլատըմ։ . . Շիմտի արթըզ կի. տէյիմ Թաատ իտէյիմ, գիրա զապիթէյէ նէզարէթինէ ավտէթ իթմէգելիկիմ լազըմ տըր։ . .

Գատա օղուլ պիրլիքտէ տիշարը չըգտըլար վէ ճիվարտա էսնաֆվարի պիր լօ. գանթայա կիթտիլէր։

Գիր ատաթ սօնդրա Բօլ՝ եալընըզ օլարագ Սէն–Լուի–զ'ան–Լ'Իլ սօգաղընտաքի խանէյէ ավտէթ լատուպ, բէտէրի տախի զապիթէյէ նազըրընըն օտասընա տուխուլ իթմէկտէ իտի։

Զապիթէյէ նազըրը։— Հէնուզ ճէվապ կէլմէտի։

Բէյմօն։— Իգտամէթկեահ տէրհենինտէ Թէհլիքէ եօգ տըր, նազըր էֆէնտի, վէ սախզը մալիւմաթ իթմէկ իչիւն վագթ լազըմ տըր։ . . Մատաֆիհի զանընըմ նիտուտն Թէլէկրաֆըն ճէվապը չօգ կէճիքմէտ, Նէրէտէ իսկ չիմտի կէլիր։

Զապիթէյէ նազըրը։— Պէն տէ սիզին կիպի զանն իթտիկիմտէն, նէզարէթտէ պէրվէճէնիպի նասիհաթ իտէրիմ։ . . սըր քնաթիպիմին օտաի մախսուսընը կիտէ. յիմ սիզին Թահթը էմրինիզ վազ իթտիրէյիմ։ . . —տիյէրէք էմր վէրմէյէ կիթ. տիկի սըրատա, խատէմէյէն պիրի իչէրի կիրիպ էօնիւնտէքի եազընընճէսինին իւ. զերինէ պիր Թէլէկրաֆ վազ իթտի, զապիթէյէ նազըրը տա մէգթուբ Թէլէկրաֆը ատէյհալ աչմազա միւսաարէթ իթտի։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ օ արա նազըրա եազլաչտը։

Զապիթէյէ նազըրը՝ եիւքսէք սէս իլէ պիր վէճհը աթի օգուտը։

«Նիմ հապսխանէսի միւտիրի՝ զապիթէյէ նազըրընա։

«Ամանսըլ Բարիզլի Բաագտ Սօնիէ՝ անասըլ ժուանեիլի Ժագ Լակարտ նամընտա պիր Թաապիզլէ պէրաապէր ժայիսին 2Հինտէ գօյվէրիլմիչ տիր։ Գունէլար՝ եէվմը Թահվիլկէլէրինտէ պիրլիքտէ Նիմտի կէօրիւլմիչէր տիր։ Ագշամ եինէ պիրլիքտէ տէմիր եօլ իլէ հարէքէթ իթմիչէր տիր։»

Բէյմօն՝ պու մալիմաթտան պիր շէյ անլայամատըղընտան, պիւէնտը ավագ իլէ։— Գունտան հէչ պիր շէյ անլաչըլմայօր։ . . Տէմիր եօլ իլէ հարէքէթ իթմիչէր։ հա՞նկը տէմիր եօլ իլէ։

Զապիթէյէ նազըրը։— Գու ատամլար՝ զապիթէյէ նէզարէթի Թահթընա գազ ի-

ամիսվէ օլմայըպ, հէր հանկը չէհիրտէ օլուր իսէ օլսուն իգամէթլէրի տէ Թահքը մէնհուխէթէ ալընմամըշ օլսըղընտան, հանկը Թարաֆա կիտէրլէրսէ անը կէօզէթմէկէ հիշ պիր սէպէպ եօգ իսի։

Րէյմօն։— Տէտիկինիզ տօղրու տըր, լաքին հիշ պիր մալիւմաթ եօգ, Թալէպ օլընան էչքեալլսրը տա խապէր վէրիլմէմիշ տիր։ . . .

Թէլէկրաֆը կէթիրէն խատէմէ պու արա պիր տահա իչէրի կիրիպ իքինճի պիր Թէլէկրաֆ տահա կէթիրտի։

Զապթիչէ Նազըրը Թէլէկրաֆը աչարագ։— երինէ Նիմտէն տիր, Բասգալ Սօնիէնին էչքեալը եազըմըշ տըր։

Ֆիլհագիգա էչքեալը՝ հապսխանէնին գայտ տէֆթէրինտէն Թաֆսիլէն ախզ ու իխրաճ օլընմըշ իսի։

Րէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ։— Հիշ պիր խուսուսի ալամէթ եօգ տըր։ էլիմտէ հիշ պիր Թուֆէնկագ եօգ տիմէք տիր . . . երիմի եէտի եաչընտա պուլընան տէլիքանլըլար՝ պիր բասաթօրթ իւզէրինտէ հէբսի պիրպիրինէ պէնզէյըլէր, եաչընըղ սաչ, սագալ վէ կէօզլէրինին րէնկինտէ ֆարգ պուլընըր։ օ տա էկէր սաչ սագալ՝ գըրգըրմըղը օլմասա, հիչ քիմսէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէզ . . . Գէօյլէ պիւէ օլսա պէյալարլար . . .

Զապթիչէ Նազըրը։— Թէլէկրաֆըն սօնընտա չու իսպարէ վար տըր։ «—Բասգալ Սօնիէնին ազիզ տօսթը ժագ Լակարտըն նէրէյէ կիթմիչ օլտըղընը չիւպհէսիզ եարըն Թային խոէպիւէճէյիմ—»։

Րէյմօն։— Էօյլէ իսէ եարընա պէգլէրիմ։

57

Զապթիչէ Նազըրը՝ Րէյմօնա։— Տիմէք հապսխանէտէն կէլէն մալիւմաթտա պիր նէթիյճէ հասսուլէ կէթիրէպիլէճէք էմարէլէր պուլմադը իւմիտ իտիյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի։

Րէյմօն։— Պէյն էլ խալգ սէօյլէնտիկի վէճհիլ, «ֆէնէրիմի բարլաթմագ իչիւն» մէզգիւր էմարէլէրտէն խաթիքատէ խոէպիւէճէկիմի մէմուլ խէրիմ, Նազըր էֆէնտի։

Զապթիչէ Նազըրը։— Տիմէք պու Բասգալ Սօնիէտէն չիւպհէլէնիյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի։

Րէյմօն։— Շիւպհէլէնմէք տէյիլ, ատէթա իթհամ խէրիմ։

Զապթիչէ Նազըրը։— Էյ պու իթհամընըզը Թահմինի հիսապլար իւզէրինէ տէյիլ տէ, գավի էսասլար վէ վուգուաթլար իւզէրինէ պինա խոէպիւէ՞րմիսինիզ։

Րէյմօն։— Իչպու իթհամընը մանէվի իթմինան վէ մէվզուգիյէթլէր իւզէրինէ, ատամըն սէվապընըզը ահվալի իւզէրինէ պինա ու Թէէսիս խոէրիմ։

Զապթիչէ Նազըրը։— Տիմէք սիզճէ գօնէ տը Թօնէրիճ օնին վասիյէթնամէսինի չալան՝ Նիմ հապսխանէսինտէն սէպիւի Թահլիյէ օլընան չահս տըր, էօյլէ՞ մի։

Րէյմօն։— Էվվէթ, Նազըր էֆէնտի։

Զապթիչէ Նազըրը։— Ինթիգամլարը ախզ օլընմագ լազըմ կէլէն գուրպանլարըն տա գաթիլի օ՞ մը տըր։

Րէյմօն։— Էվվէթ, գաթիլ տէ խըրսըզ տա օ չահս տըր . . .

Զապթիչէ Նազըրը։— Լաքին պու ճինայէթլէրի նէ՞չիւն պուզգասը իճրա իթմէմիշ տէ օ իճրա իտէպիլմիշ տիր։

Րէյմօն։— Բասգալ Սօնիէ՝ իքի սէնէ գօնէ տը Թօնէրիճէյէ սըր քէսթիխալիք, ատէթա մահրումը էսրարլըզ իթմիչ տիր . . .

Զապթիչէ Նազըրը՝ պու իքի չիքի լագըրտըտան իչի անիտէ անլայըպ, պիւլլէնտը ավազ իլէ։— Հադգընըզ վար, տէտիկինիզ տօղրու տըր։ չիմտիյէ գատար պիզ ռալարաթըյա իչ կէօրմիչ վէ եանլըզ Թարիգլէրէ սիւլիւք իթմիչիզ տիր . . . չիմտի պու Բասգալ Սօնիէնին նէ՞ օլտըղընը անլամալը վէ Նիմ հապսխանէսինտէն չըգարըլմասըն պէյրու նէ՞ Թավր ու հարէքէթտէ պուլընտըղընը կիմէ Թահգիգ ու Թէֆէսսիս իթմէլի տիր։

Րէյմօն։— Վատա օլընան Թաֆսիլաթը պէրի ալմազ, հապսխանէ միւտիրինէ տիկէր պիր Թէլէկրաֆ եազաճաղըմ։

Զապթիչէ Նազըրը։—Քինտիսինէն նէ՞ Թալէպ իտէճէքսինիզ։

Րէյմօն։— Բասգալ՝ Բարիզտէն մէզԹուպ ախզ իտի՞ր մի իտի, վէ հապստան չըգարըլընտա բարտըր վա՞ր մը իտի, պուռնըլըր սիւվալ իտէճէյիմ . . . Պու իքի նօգԹայը պիրմէք՝ իչէ չոգ եարայաճագ տըր . . . Շիմտի միւտաաէհինդէն կիտէյիմ պիր ազ խաթիրաճաթ իտէյիմ, Նազըր էֆէնտի։

Զապթիչէ Նազըրը։— Կիտինիզ, Րէյմօն, լաքին էվվէլա սէօյլէյինիզ, մահտաու մընըզը Թահքը Թէհլուտան պուլընան հայաթընը հէր Թէլէքէյէ գարշը վէգայէ վէ մուհաֆազա իթմէք իչիւն նէ՞ Թէտպիր իթթիխազ իթմիչինիզ տիր։

Րէյմօն։— Տիրայէթլի իքի զաալէթա մէմուրը ինթիխապ իթտիմ, պուռնըզար կիմէ կիւնահուդ օղլումը կէօղէթճէքլէր տիր . . . Գուռնտան գիյատէ պիր չէյ եամամազ իտիմ . . .

Զապթիչէ Նազըրը։— Շիւպհէսիզ էօյլէ տիր, պու տա քիֆայէթ իտէր . . . կիտինիզ, Րէյմօն, ինչալահ եարըն երինէ կէօրիւչիրիզ . . .

Րէյմօն Ֆրօմանթօ՝ զապթիչէ Նէզարէթինտէն չըգըզ Սէն-Լուի զ'ան-լ'Իլ սօգաղընտաքի իգամէթկեահընա ագիմէթ իթտի։

Ղայէթ եօրկուն օլտըղընտան, ույուշուզ իսթիրահաթ իթմէյէ էչէտը լիւզումը վար իտի։

Մամաֆիհնի եաթմազտան էվվէլ օղուռընըն օտաօընա կիրտի։

Բօլ բահաթ պիր ույգու չէքէօր իտի։

Տուտագլարընտա Թէպէսիւմ միւչահէտէ օլընըյօր իտի։

Րէյմօն՝ պու հալի կէօրիւնճէ բէկ զիյատէ մահզուզ վէ միւաթէրիհ օլարագ քէնտիսի տէ ույուշմադա կիթտի։

Մաթիւմիվիզ օլտըղը իչգրէ, Բասգալ Սօնիէ՝ փուանեհէյէ ագիմէթ ու հարէքէթինի էրթէսի կիւնէ Թէէխիր իթմիչ իտի։

Մէրգուզը իսէն էյալէթինէ կէօթիւրէճէք օլան տէմիր եօլ պուրաթ գաթարը՝ սաաթ օնը եիրմի տագիգա կէչէրէք հարէքէթ իտէճէք իտի։

Սաաթ Թամ օնտա Բասգալ՝ էմանէթ սանտըղընըն իւմուտաչէրինէ համիլ օլտըղը հալտէ տէմիր եօլ սթասիօնընա միւվասալէթէ իթմէքտէ իտի։ Պու չահս՝ մէզգիւր իւմուտաչէրին արգասընտա էն ուսթա եազը էհլի Խըզպէէլէրինի պիւէ

աղտատաճաղ սուրբէթաէ Մարթըն խզասընը Թագլիա իթմիշ, վէ Բըթի Գասթէլ-տէքի մահպուսա տիգգաթ իթմէօնին տէ փագ Լահարտա Թոմսկէ էյլէմիշ իսի։

Սաաթ իքսի օն ալթը տագիգա կիչէրէք Բասգալ՝ գաթարտան չըգըպ, Ժուանեի չէհրինին Ֆօպուրկ տիւ Բօն Թապիր օլընան ըղալամաւր ճատատէսինէ տուխուլ իթտի։ Մալիւմ օլտըղը իւզրէ, Մարթէն-Բիչէօր օթէլի մէգթիւր ճատատէտէ պուընըղը, իչտու հիքեայէմիզին պիրինճի գըսմընտա մէգթիւր օթէլտէն բէք չօգ պահա օլընմըշ տըր։

Բասգալ՝ օթէլին գաբուսընտան իչէրի կիրտի։

Օթէլճի՝ օթէլին գապինօսընտա պուլընըյօր իսի։

Պու առաջ՝ Բասգալ Մօնիէնին օթէլտէն իչէրի կիրտիկինի կէօրմէնէ, իքի էլէհրինի ուգաթարագ մէրգուման տօղրու կիտիպ։— Օ՛, սի՛ղ միսինիզ, միսիւ Բամալէր։ . . խօշ կէլտինիզ, սէֆա կէլտինիզ։ . . Էա՞նկը րիւզկար սիզի Ժուանեիէ կէթիրտի։

Բասգալ։— Էյի պիր րիւզկար տէյիլ տիր, ապիզիմ, առէթա պիր Թէատրիւֆիլէ կէլտիմ։ . . մէմուրին զայրը պիր իշտէն տօլայը չէհրինիզէ վասըլ օլուսուն։

Օթէլճի։— Տօգթօր Թօմբսընտան, պագընըղ, սիզէ մալիւմաթ տօրմայօրըմ։ . . Ալլահըն եարատմըշլը անըն իչի էյի օլըպղընը պիլիյօրըմ։

Բասգալ։— Տիմէք անըն հագգընտա մալիւմաթ ալտընըղ, էյլէ՞ մի։

Օթէլճի։— Պիզի Բարիզտէն օ գատար ուզա՞գ մը զանն իսդյօրսընըզ քի, քէնտիսինին չէօհրէթը մուվաֆֆագիյաթը պիզէ գատար վասըլ օլմասընը։ Պիզ կա-զէթա ալըրըզ, միսիս Բամալէր, օգուրըզ, վէ հէր կիւն անլէրին իչինտէ Թապիպը մէչհուր տօգթօր Թօմբսընըն իսմինի քէմալը մէահ ու սէնա իլէ եազըլմըշ կէօր-տիւկիմտէ, էյլէ պիր ատամըն պէնիմ օթէլիմտէ իգամէթ իթմիշ օլտըղընտան վէ խուսուսիյլէ էյլինի սրգմագ չէրէֆինէ նայլ օլմուշ պուլընտընըղմտան տօլայը իֆ-Քիխար իսդէրիմ։ . .

Բասգալ։— Ֆիլհագիգա տօգթօր չօգ պէօյիւք չան գազանմըշ տըր։ . . Էհ-լիյէթ ու լիյագաթը ալիմէսի ուժուժէն, վէ հաքիգա խասխուլէրի Թարաֆընտան պիլէ Թատիգ օլընմըշ տըր։ . . Բէք իսթիպարտա տըր։ . .

Օթէլճի։— Իսթիպարտա օլունճա գազանճ տա չօգ օլուր։ . . Տօգթօր աճա-պա չօգ բարա գազանը՞յօր մը։

Բասգալ։— Իսթէրսէ չօգ գազանըր, լաքին բարայա հիչ կէօզիւ եօգ տըր։ . .

Օթէլճի։— Գիլիրիմ, էյլէ տիր։ . . պուրատա պու Թապիաթընը բէք էյի անլատըգ։ . . Էլմա կիսի պիր ատամ տըր։ . . Էյ զավալը Մատմազէլ Մարթ կրանչո՞ն նասըլ տըր։

Բասգալ։— Էյի խօշ տըր։ . .

Օթէլճի։— Էլան օ կիւզէլճէքտէ՞ մի տիր։

Բասգալ։— Գէլքի տահա կիւզէլճէմիշ տիր։ . .

Օթէլճի։— Լաքին չիւպհէսիզ հէնուզ մահզուն վէ միւքէմմէլ տիր, տէյի՞լ մի։

Բասգալ։— Էվվէթ, էլան պիր ազ մահզուն վէ միւքէմմէլ տիր։ . . քէն-տիսինէ բէք գիյամէտ մուհապզէթ կէօսթէրիրսիզ գըըընըըյօր իսկ տէ, պու մահ-զունէյէթի քամիլէն տէֆ իսդէմէյօր։ . .

Օթէլճի։— Ա՛, էվվէթ, էյի պագըլմագտա վէ մուհապզէթ կէօսթէրիլմէքտէ օլմալը տըր։ . . տօգթօր էյի առամ տըր։ . . Լաքին կէվգէլիք իսդյօրըմ, իս-Թէյարլամըշ սագսըղան կիպի չօգ սէօյլէյօրըմ տա պիր չէյէ լիւզումընըզ օլուպ օլ-մասընըզընը, պիր չէյ իսթէյիպ իսթէմէտիկինիզի սօրմայօրըմ։ . . Էվվէլա չուռը սիւվալ իտէյիմ, Թառաֆ իթմի՞չմիսինիզ։

Բասգալ։— Եօլա չըգմազտան էվվէլ եալընըզ պիր գատէհ չիգօլաթա իշմիչիմ տիր, գարընըմ բէք առ տըր, իչիմ պայըլըյօր։

Օթէլճի։— Նէ՞ իսթէրսինիզ, նէ՞ չէյէ իսթէյինիզ վար տըր։ . .

Բասգալ։— Հաղըրտա նէ վար ըսա անը կէթիրինիզ։ . .

Օթէլճի։— Էօյլէ իսէ պիր բարչա էթ սէօյլէյիմ իւէ պիր էօմլէթ կէթիրէ-յիմ մի։

Բասգալ։— Օ՛, բէք միւքէմմէլ պիր չէյ օլուր։ . . Սօնդրա գօնուշըրըզ։ . .

Գիչ տագիգա սօնդրա Բասգալ՝ սուվթրայա օթուրըպ պէօյիւք պիր իշթիհա իւէ Թառաֆ իթմէյէ պաչլատը։

Օթէլճի՝ մէրգուման եէմէգ եէմէսինի տուրտուպ սէյր իթմէքէյ պէրաապէր տօգ-թօր Թօմբսընը իւէ Մարթ կրանչոն հագգընտա պիր Թազըմ չէյլէր սիւվալ իտէ-յօր իսի։

Բասգալ՝ պու սիւվալլէրէ ասլա սըգըլմագտըրզըն մէնճուունէն ճէվապ վէրտիք-տէն սօնդրա, պիր տէ Նակէհան Թէպտիլը հապտ իտէրէք։— Բէճա իտէրիմ, պանա պիր մալիւմաթ վէրինիզ։ . . —տէտի։

Օթէլճի։— Նէ՛ մալիւմաթ իսթէրսինիզ։

Բասգալ։— Գուրատա պիր էհանէթ սանտընըզ վա՞ր մը տըր։ . .

Օթէլճի՝ պու սիւվալէ պիր ազ Թէճաճճիւլ իտէրէք։— Վար տըր։ . . օրաճա պիր իչինի՞զ մի վար։

Բասգալ։— Էվվէթ։

Օթէլճի։— Շիւպհէսիզ Բարիզտէն հարէքէթ իթտիկինիզէ, իւզէրինիզէ մըգ-տադըր քիւճիւի ագէչ ալմամըշընըզ տա անըն իչիւն էմանէթ սանտընըզընը սօրուշյօր-սընըզ, տէյի՞լ մի։ . . Ինանըըն գիչինի չօգ մէշղուլ օլուրսա, պազէն ուճուճըր, պիր չէյ տէյիլ տիր։ . . Բարա քէսէմ բէք օ գատար տօլու պիր չէյ տէյիլ տիր ամմա երէկ Թէմամըյլա սիգին Թահիրը էմրինիզէ վազ իտէրիմ։

Բասգալ։— Գու Թէքլիֆը նազիքանէնիզտէն տօլայը անսամիմ իւէ գալդը Թէ-չէքքիւր իտէրիմ, ապիզիմ. լաքին իսթէմէմ, լիւզումիմ եօգ տըր։ . . Էմանէթ սանտընըզընա կիթմէք իսթէյիշիմ՝ պէնիմ իչիւն տէյիլ, տօսթլարըմտան պիրի իչիւն տըր։ պու տօսթըմ՝ կէչէնտ չէհրինիզտէն կէչէր իքէն, բարայա միւզայէգասը օլ-տըղընտան, պիր չէյ րէհինէ գէօյուպ պիր ազ ագէչ ալմըշ։ . . Հալ պու քի օ բէհին գէօյուպը չէյի հիչ կէլմէն չըգարմագ իսթէմէյիպ, պէնիմ տէ Ժուանեիէ կէլէճէկ-մի խապէր ալտըղընտան, մէգքիւր բէհինի գաւրթարըպ ալմագըղընըմը պանա բէճա իթմիշ տիր։ . .

Օթէլճի։— Բէք ալէա, բէք ալէա։ լաքին սիգէ պու վէսիլէ իւէ պիր խըա-մէթտէ պուլընամատըղընա թէէսսիֆ իտէրիմ։ . .

Բասգալ։— Գանա իչքի խըտմաթ իթմիշինիզ կիպի բէք գիյամէտ Թէչէք-

քիւր իսէրիմ . . . Շիմտի սէօյլէյինիզ պագայըմ, էմանէթ սանտըղը նէ՞րէտէ տիր . . . իշթէ պիլմէք իսթէտիկիմ պու իսի . . .

ՕՔէլճի .— Շէհրին եօգարըսընտա . . . Մարչէ մէյտանընտա տըր .

Բասգալ .— Թէչէքքիւր իսէրիմ .— տէմի, վէ Թաւմընը պիթիրմիչ օլտըղընտան, գահվէսինի տահի իչէրէք այագա գալգտը .

ՕՔէլճի .— Կէմէ պուրատա գալաճա՞գմըսընըզ .

Բասգալ .— Էկէր իլէրիմի պիթիրէմէզսէ գալաճաղըմ, լաքին ուժարըմ քի պիՔէր . . . սօնղրա կէլիր սիզէ սէօյլէրիմ .— տէյէրէք, գօնի տը Թօնէրիէօնին սա պէգ սըր քեաՔիսի չէհրին եօգարըսընա տօղրու կիթմէյէ պաչլատը .

Նիրմի տագիգա սիրմէյքսիզին Բասգալ Սանիչ՝ էմանէթ սանտըղընա միւտա սէչէք իստուպ, եանընտաքի իլմուխապէրի իատէի Թէրհինաթ մէ՛ուրընա իլտէ իթտի .

Գու մէմուր՝ ֆայըզ վէ մէսարիֆի հիսապ իսէրէք, Թէչտիյէ օլընաճագ մէպլաղը Թային իթտիքտէ, Բասգալ՝ մէպլաղը մէգպուրը Թէչտիյէ իթտի .

Մէմուր՝ մագպուզ սէնէտինի վէրտիքտէն սօնղրա .— Եարըն սապահ ալաճիր . սաաՔ տօղրուգտան սօնղրա բէհինի ալապիլիրսինիզ .

Բասգալ՝ տիւչարը իսթիղրապ օլարագ վէ ճանը սըգըլարագ .— Նէ՞ տէյտինիզ, բէհինի չիմտի վէ՞րմէյէճէքսինինիզ .

Մէմուր .— Հայր, էֆէնտիմ . . .

Բասգալ .— Նի՞չիւն էյլէ . . .

Մէմուր .— ՎագԹը մուսայյէնի կէչմիչ օլուպ, միւտիր էֆէնտի տէ չիմտի կիթտի . բէհինինիզի սիզէ Թէսլիմ իթմէկէ իսէ եալընըզ անըն սէլահիյէթի վար տըր . . .

Բասգալ .— Լաֆին Բարիքտէ . . .

Մէմուր .— Գիզ Բարիքտէ տէյիւիզ, էֆէնտի, ֆուանեիտէյիգ .

Իսրար իթմէք՝ հէմ պէչհուտէ՝ վէ հէմ միւնասէպէթսիզ իսի .

Բասգալ՝ գիյասէտ պիր շէյ սէօյլէմէյէպ, բէք ֆէնա պօզուլմըչ օլտըղը հալտէ ՄարԹէն-Բէչէօր օթէլինէ ավաՔ իթտի վէ պիր օտա հազըրլաթմագ իչիւն կէմէ օրատա եաթաճաղընը խապէր վէրտի .

ՕՔէլճի՝ պու խուսուսատան տօլայը բէկ գիյասէտ մէմուրլար օլուպ էլլէրինի էէքսիկէրէ սիւրէրէք .— Գու ագչամ սիրիքքատ Թաամ իսէյէիգ, միւսիւ Բամպէր, վէ իքի իչ չիչէ Սէն-Փագ չալտագը իչէյէիգ, գիրա իչ այ ագտէմ պուրատա Թգամէք իթտիկինիզտէ, օ չալտագա չօգ պէյէնտինիզ .

Բասգալ .— Բէք ալէա, օղուր .

. . .

Բէյմէն ՖրօմանԹալա նագլը մէգալ իսէլիմ .

Իլք ագչամը մէրգուզըն՝ էվվէլճա ուչգուչա եաթմըշ օլան օղլունըն օտասընտան իչէրի կիրտիկինի, վէ սօնղրա քէնտիսի տահի ուչումագ իչիւն քէնտի օտասընա տուսուռել իթտիկինի կէօրտիւք .

Գու զաՔ՝ եաթագա կիրմէյէտէն էվվէլ եագըլմանէ սինին էօնիւնէտ օԹուրտու, վէ եօրկունըղընըն պագայսըտագ Մատլէնէ ուզուն պիր մէքթուպ եազը .

Գունտա Բէյմէն՝ Բօլ հագգընտա պիր Թագըմ Թավսիյէլէրտէ պուլընտըգտան՝

մատտա, օղլունը կէօզէքլէմէկէ մէմուր իքտիկի իքի զաղըԹա մէմուրկինինէն պիրի օլան Վէրնիէնին էվվէ կիտէճէկինի տէ Մատլէնէ խապէր վէրմէքտէ պուլընըղօր իսի .

ՄէքԹուպը եազըպ պիԹիրտիքտէն սօնղրա Բէյմէն՝ չարուճագ սօյունուպ եաԹտը, վէ պիր ազ սօնղրա ուչգուչը կէօԹիւրտիւ .

ԷրԹէսի սապահ Բէյմէն էրքէնճէ ուչանըպ գալգտըղը սըրատա օղլու Բօլ տատխի ուչանըպ եաթաղընտան գալգմըշ իսի .

Բէյմէն՝ սօն տէֆա օլարագ օղլունա պագը նասիհաթլար տահա վէրիպ, մէրգուզը պիր արապա մէրքէզինէ գատար կէօԹիւրտիւ, վէ օրատա տէլիգանըը՝ պիր քիրա արապասընա րաքիպէն ՇարանԹօնա հարէքէԹ իթտի .

Օրատա Բօլ ՖրօմանԹալ՝ ԳրէԹէյլ լիմանընա կիԹմէկ իչիւն ըրմագ պէյընտան եիւրիւչճէքտի .

Վէրնիէ իլէ արգատաչը՝ հարֆիյէն Բէյմէն ՖրօմանԹալըն Թալիմաթընա Թէվֆիգը հարէքէԹ իտիյօրլար իսի .

Գունէյար՝ հալի վագԹի եէրինէ պիրէր էանաֆ վէ եա օրԹա հայլը Թիճճար կիպի կիյինմիչ օլտըգլարը հալտէ, բազար կիւնլէրի էրպապը զէվգ ու Թէֆէրրիճ իլէ պալըգ ավճըլարընըն Թօրլանըգլարը ըրմագ քէնարընտաքի եէտէչ եօլընըն իւզէրինտէ քեահի իքի օԹէլէրին պիրինտէ պիրի, վէ տիկկրինտէ օ պիրի իսքեան իԹմիչէր իսի .

Սապահլարը պու իքի զաղըԹա մէմուրլարը կէօյա բասԹ կիլէ ըրմագընը ըրնաԹըմը իւզէրինտէ եէքտիկէրինէ Թէսատիֆ իտիյօրլար իսի .

Օրատա պիր չօգ եէրլիլէր էօնիւնտէ ահպապալըգ իտէրէք վէ կէգինէրէք քէօյիւ վէ պիլնասատա Բէյմէնըն ՔահԹը իսԹիճարընտա պուլընան քիչիւք խանէյի Թէտգիտ իտիյօրլար իսի .

Լա Ֆուին՝ օ ճիվարլարտա տօլաչըղ տուրույօր վէ միւսիւ Բօլըն ավաՔ իտուպ իԹմէտիկինի սիւվալ իԹմէք իչիւն Մատլէն գատընըն գալգմասընա պէգլէյօր իսի .

ԶաղըԹա մէմուրլարը՝ մէրգուզ տէլիգանըլըյը կէօրտիւլէր վէ Բէյմէն ՖրօմանԹալըն Թարիֆ իթտիկի չօճուգ օլտըղընը անիտէ Թանըտըլար .

Լա Ֆուին՝ էվին իչէրիսինէն պիր սէս իչտիպ գաբուլը չալմագա գարար վէրտի .

Մատլէն՝ կէլիպ գաբուլը աչարագ .— Գէնիմ քիչիք էֆէնտիմ պի .

Լա Ֆուին .— ԷվվէԹ, մատտամ Մատլէն . . . Սիւվալինիզտէն էյլէ անլայօրսունըզ քի, հէնուզ էվվ կէլմէմիչ տիր .

Մատլէն .— Հէնուզ կէլմէտի, լաքին վէսվէսէ իԹմէյօրսուն, զիրա պագագըլա պիրլիգտէ օլտըղընը պիլիրիմ . . .

Լա Ֆուին .— Էօյլէ իսէ եինէ կէլիրիմ . . . չիւպհէսիզ կէլմէյէք տիր . պալըգ ավընա չըգմագտըզը Թէքլիֆի իտիյէյիմ . . .

Մատլէն .— Բէք ալէա օղուր, չօճուղում . . .

Լա Ֆուին .— Ալլահա ըսմարլատըգ, մատտամ Մատլէն . . . —տէյէրէք Մարն

ըրժաղընտաքի սալար թարաքընա տօղրու կիրճտի վէ Մասէնն գատըն տա գա-
բույը գարայըզ քէնտի խըտուկէքիյէ մէղրուլ օլուռ։

Ժիլ Գուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուրնին ճանը պալըգ ավլամագ իսքէյօր իս-
տի իսկ տէ, Բօլը կէօզէքլէմէքը իչիւն օնա պէքլէմէքճէն տէ կէրի տուրմայօր
իտի։

Լա Ֆուրնին՝ քէնտի քէնտինէ.— Գէն հէր կիւն քէնտինիյէ պալըգ ավրնա չը-
գաճաղըմ, վէ հէր ագշամ քէնտինինի էվէ կէօքիւրէնէյիմ։ Էկէր ալիր՝ ալէնիմ
մալիմաքըմ օլմագօրըզըն քէնտինինէ եագլաշըպ տա լագըրտը իտէճէք օլուր իսկ,
իչի վար ատը։—տէյօր իտի։

Բէյմոն Ֆրօմանթալ՝ էվլատընը ատրագայա գօյտուգտան սօնդրա զապթիյէ նէ-
զարէքթի տաիրէսինէ ազիմէքթ իքմիշ իտի։

Էօյլէնտէն սօնդրայա գատար Քէլէկրաքըն կէլմէսինէ պէքլէմէքօր իչճագ
իքտի։

Քէլէկրաքտա չու վէճհլէ եագըլը իտի։

«Բաագալ Սօնիէ՝ հագպատան չըգտըղը ագշամ, հագպատըղը վէ ազիզ տօսթը օ-
լան Ժագ Լակարտա իլէ պէրապէր Ժագ Լակարտըն տօղտուղը մէմլէքէթ օլան Ժուա-
նէնիյէ կիրճէք իչիւն տէմիր եօլ պիլէթի ալագ իքմիշ տիր։»

Բէյմոն՝ մէմնուն օլարագ.— Ափէրի՛ն, իլքէ չիմտի պիր ագ իր ուճը էլէ կէ-
իյօր։ Բաագալըն արգատաշը՝ Ժուանէնիլի տիր . . . Մահպէտտէն գուրթուլան իչքի
արգատաշլար պիրլիչտէ օրտայա կիրճիլէր տիր . . . Գէն տէ Ժուանէնիյէ կիտէ-
ճէյիմ . . .

Զապթիյէ նազըրը.— Օրատա նէ՞ եարաճագօրնըզ։

Բէյմոն.— Մէմուլ իաէրիմ քի օրատա պիր իշ պուլաճագըմ. էկէր պու իչի
պուլուրսամ գօլայլըգլա անը Թուքուզ կիտէճէյիմ վէ ասլա արգաօլնը պրագմա-
յաճագըմ . . . Օ իչքի հայտուտար պիր պիրինտէն այրըլմաըզլար տըր . . . Ֆէ-
սատա տօղագլարընը պէհէմիչլար տըր։

Զապթիյէ նազըրը.— Անլէրի էլէյհքթէ Ժուանէնիտէ պուլաճագընըզը մէմուլ-
իքմէզսինիզ, տէյի՞լ մի։

Բէյմոն.— Օնա չիւպհէ՞ մի վար . . . օրատա նէ՞ իշլերի վար տըր . . . Շիմտի
Բարիզտէ օլտըգլարը մուհագագ տըր, լագին Բարիզին հա՞նկը քէօչէսինտէ ա-
րայըղ տա Թուքմալը տըր . . . Գէն պուընը քէշֆ ու խաթիրատ իտէմէմ, լագին
անլէր՝ պիլմէյէքէք Ժուանէնիտէ մուքագա նիշանէտլէր պրագմըշ օլաճագլար տըր,
պէն օ նիշանէտլէրի օրքայա չըգարաճաղըմ վէ պու սայէտէ քէնտիլէրինին չիմտիքի
ինիների տէ պուլաճաղըմ . . . Եթէ չըգմազտան էվվէլ պանա տիկէր պագը մալիու-
մաթ լագըմ տըր . . . Տիւնքի կիպի սիգին նամընըզա պիննէկա պուրատա եէնի
պիր Քէլէկրաճի եագմագ իսքէյիմ, միւսաատէ պուլուրը՞ըմըզընըզ . . .

Զապթիյէ նազըրը.— Նագընըզ, եագընըզ . . .

Բէյմոն չու աֆիտէքի աֆրլարը եագտը։

«Բաագալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարտըն Բարիզտէն մէքթուպ վէ իանէյի նագ-
տէյէ ալագ իտտուպ իքմէտիքլէրինի պիլտիրմէյնիզ ըչճա օլուռնուր։ Քէզալիք, էկէր
միւվէքքին իսէ, մէքթուպ եագանլարըն իտտի նէ օլտըղընը վէ իքի մահկումօլար հա-

պատան չըգարգլարընտա եանլարընտա բարա օլուռ ալմագտընը վէ նէ՛ գատար
մէպղաղ պուլընտըղընը իչար իտէսինիզ։»

Ֆրօմանթալ՝ իչտու Քէլէկրաքը զապթիյէ նազըրընա օգուշտագ Թաստիգ իք-
տիրտի, վէ պատէհու Քէլէկրաքի օտասընա կէօքիւրիլ, օրատան տա տէրագատ
մահալինէ եագըլտը։

Անճագ ճէվապը պիր ագ կէճէքիյէ ագշամ սաաթ պէշտէ վիւրուտա իքտի, վէ
լագին Բէյմոնա իւմիտ վէ մէսէրրէք կէքիրիլ, զապթիյէ նազըրը տաիր պու իւ-
միտէ իլքիրագ էլլէտի։

58

Գու ճէվապ պէր վէճհը աֆէ եագըլմըշ իտի։

«Բաագալ Սօնիէ՝ Բարիզտէն մէքթուպտա ուֆագ ուֆագ մէօլտագտը ախագ
իքմէէտտէ օլուռ, պուընլար՝ կէօյա խըրտըմը օլան Անժէլ Մարթէնն նամընտա պիր
գատրն Թարաքընտան կէօնտէրիլմէքտէ իմիշ։ Ժագ Լակարտա՝ վարա եօլա նէ
ագշէ վէ նէ մէքթուպ ախագ իքմիշ իտի։ լագին հագպատան չըգտըղընտան պիր
գաշ հաֆթա էվվէլ, իչտէն տօղագը Ժուանէնի մուգավէլաթ մուհարիրինէն պիր
մէքթուպ ախագ իքմիշ տիր։ Մուգավէլաթ մուհարիրինին իտմինի պիլմէյօրում։
Հագպատան չըգտըղլարընտա Բաագալ Սօնիէտէ իչ եիւզ վէ Ժագ Լակարտատա պէշ
եիւզ ֆրանգ վար իտի։»

Բէյմոն՝ կէօզլերի բարըլ բարըլ բարլաժագտա օլտըղը հալտէ.— Կէօրի՛յօրում-
սընըզ, նազըր էֆէնտի, պուընտա էմարէլէր վար, պուընըլա իչ ալէճէրէտլիլմէ-
յիզ։ Գու Անժէլ Մարթէնի արաթմագը տըր։ Բաագալ Սօնիէ՝ հագպատան չըգըպ
Բարիզէ միւվասէլէք իքտիգինտէ, էն էվվէլ մէրգումէյի զիյարէթ իքմիշ օլտըղը
էղլէպը իչքիխալտէն տիր . . . էյի տիւչիւնինիզ. պու գարը՝ ալթտան եաւմուրթ-
լար սիր թաժուգ իտիշ . . .

Զապթիյէ նազըրը.— Շիմտի Ժուանէնիէ՞ մի հարէքէթ իաէճէքսինիզ։

Բէյմոն.— Էվվէթ, նազըր էֆէնտի։

Զապթիյէ նազըրը.— Նէ՞ վագթ։

Բէյմոն.— Էկէր պիր Քրէն եագալայագլիր իսէմ պու ագշամ, վէ լագին հէր
հալտէ եարըն սապահ իլք Քրէնէէ ազիմէք իտէճէյիմ։ Ժուանէնի տաիրէի տաղիչէ-
սինին մուավէնէթինէ չիւպհէսիզ լիւգումըմ օլաճագընտա մէպնի, մուավէնէթը մէղ-
քիւրէյէ տէսթուրէս օլագլիմէք իւզրէ Ժուանէնի տաիրէի տաղիչէսինէ իսթիաղէն
պանա պիր Քէղէրէ վէրմէէնիզի րիճա իտէրիմ։

Զապթիյէ նազըրը.— Իսթէտիկինիզ Քէղէրէյի չիմտի վէրէյիմ։—տէյիպ պիր
քեաղըտ իւզէրինէ պիր գաչ սաթր եագը եագագընըզ սըրատա, Բէյմոն քէնտիսի տէ
պիր մատա իւզէրինէտ պուլունան պիր տէմիր եօլ Թարիֆաաընտա պուգըյօր իտի։

Էն եագըն գաթար՝ ագշամ սաաթ ալթիդին սիւրաթ գաթարը օլուռ, մէղ-
քիւր Քրէն՝ օնը էլլի ալթը տագլիգա կէչէրէք Ժուանէնիէ միւվասէլէթ իտէյօր
իտի։

Թէհարիյաթա պաչլամագ իչիւն պու բէճ կէճ իտի ամմա Բէյմոն Ֆրօմանթա-

Քալ՝ էրքէսի կիւնիւ էրքէնճէ ճիւմհուրիյէթ միւտաֆիի ուսմանի նէզտինէ կիթ-
մէկէ վէ Թահգիգաթա միւպաշէրէթ իշխան պիր բօլիս գօմիսէրինին քէնտիսինէ
եարտըմճը վերիլմէսինի Քալէպ իթմէկէ վազքը օլմազ իշխան մէզքիւր Քրիսթ րա-
քիսլ օլմազա գարար վէրսին։

Զաւքիյէ Նազըրը՝ Քէզքէրէյի իմզալայըպ Ֆրօֆանքալա Քէօլիմ իտէրէք։—
Նէ՞ գարար վէրտինիզ։

Րէյմօն։— Գու ագշամ հարէքէթ իտիյօրըմ։

Զաւքիյէ Նազըրը։— Բէք ալէա։ . . .—տէտիքտէն սօնդրա Րէյմօնըն էլինէ
պիր տիպի ալթուն վէրէրէք։— Իյքէ չու՝ խարճրահ վէ Քէհարրիյաթ մէսարի-
ֆինիզ իշխան տըր։ . . Ագչէյի խարճամայա գըսգանմայընըզ։ . . Հէր նասըլ օ-
լուրսա օլսուն մուվաֆֆագ օլմալըյըզ։ . . Գու կիւնտէն իթիպարէն Անժէլ Մար-
քէնի արաչքըմագ իշխան չիմտի կիտիպ էվամիրը լազըմէյի իթա իտէճէյիմ։—տէտի։

Րէյմօն Ֆրօֆանքալ՝ Բասգալընը էչքեալընը հալի օլան Քէլէկրաֆ տախի տա-
խըլ օլարագ պիլճիւմէկ Քէլէկրաֆիարը ախզ իթտի վէ չօգ սէնէլէրտէն պէրու
մահրում օլաըզը մէսրրէթլէ գալալի մէչհուն օլաըզը հալտէ միւֆարէգաթ էյլէտի։

Գէհէմմէհալ պիր իզ, վէ էյի պիր իզ եագալայաճաղընա Րէյմօն րէք էմին կէօ-
րիւնէյօր իտի։ . .

Հէր նէ գառար պիր գաչ սաաթ Բարիզտէն տիլարը գալաճագ իտի իսէ տէ,
էվէ ուղրայըպ պիր բարտօրիւ իլէ պիր էլ չանքասը ալաը, ալէլաճէլէ Քասա իթ-
տի վէ անտէն Լիօն տէմիր եօլ սթասիօնընա ագիմէթ էյլէտի։

Քամ սաաթ սէքիզտէ սիւրաթ գաթարը՝ մէրգուման պիր սիւրաթը Ֆէվգէլա-
տէ իլէ Բարիզտէն ալըպ կէօթիւրմէյէ պաշլատը։

Գրագալըմ օ կիտէ տուրսուն, պիզ գօնքէս տը Շաթըլիւքսին օզուսէրն ա-
լըգօնուլմըշ օլարըզը Բըթի Դաֆէլ գօնագընա ավտէթ իտէլիմ։

Գուհատան ագաէմ Թաթիֆ իթտիկիմիզ վէճվէլ, մէզքիւր գօնագտա Ֆաուիէն
տը Շաթըլիւքս՝ հիտտէթ ու զագապ վէ մէէյուսէյէթ տիւշար օլտըգտան սօնդրա,
պաշը՝ աֆէլէր իշինտէ եանմագտա վէ գուլագլարը՝ խըժըլթամագտա օլտըզը հալ-
տէ եաֆաղընըն իւպէրինէ սէրիլմիշ եաֆմըշ իտի։

Ֆաուիէն՝ եաֆագտա զայէթ աղըր պիր ուչգույա տալարագ, պիր չօգ սաաթ-
լար ույուտգտան սօնդրա ուչանտը։

Կէօզլէրինի աչտըղընտա սըթմասը Քէմամըշյա կէչմիշ իտի։

Զիհինտէ հիչ պիր գարըշմըգըշ օլմալով, ագիը պաշընտա իտի։

Մահպուսէյէթինտէն էվվէլքի հաամսէչլէրին քեափֆէսինի տէրթաթը իտի-
յօր իտի։

Էթրաֆա պիր կէօզ կէզտիրինէճէ, հէնուզ պօտրումտա օլտըղընը անլատը։
Պօտրումըն նէմնաք սէրինլիկի իսէ Լիվէլէրինէ գառար Քէէսիր իտիյօր իտի։

Ֆաուիէն՝ պու մէճհուլ էվվէ կէլմէյտէն էվվէլ եէքտիկէրինի միւթէգգըլէն
վուգու պուլան հալլէրի պիրէր իտաթրընա կէթիրտի, վէ Տօգթօր Թօմբսը-
նըն քէնտիսինտէն ախզը Ինթիգամ իթմէկը իտթէտիկինէ քէնտինճէ գարար
վէրտի։

Քէնտիսինին մահպուսէյէթի ուղուն սիւրէճէկինի հիչ ումմյօր իտի։ Պիր քէր-
բէ սէրպէսթ օլունճա, Ամէրիգալը հէքիմ՝ Ֆրանսըզ մահքէմէլէրինէ բէք ազըր
պիր հիսսալ վէրմէկէ մէճպուր օլաճագտը։

Հայաթընա գառար իթմէկը իտթէնիլտիկինի եէնիտէն տիւշիւնտի իսէ տէ, պու
Ֆիքրէ պիրինճի տէֆա կիպի հինէ բէք օ գառար էհէմմիյէթ վէրմէտի։

Անլըգտան էօլմէմէսի իշխն Քէտասպիրը իհթիյաճքեարանէ իթթիխազ իտիլ-
մէսինէ պալըգըր իսէ, քէնտիսինի էօլտիւրմէյէ գառտ իտիլմիշ օլամազ իտի։

Ֆաուիէն քիւշիւք մասայա եագլաշտը։

Մէզքիւր մասատա էքմէք, չարասլ, էթ սէօյիւշի, մէյվէ վէ համուր իշլէրի
վար իտի։

Ֆաուիէն՝ զօրաքի պիր ազ կիւլիւմսէյէրէք քէնտի քէնտինէ։— Վալլահի պու
պիր լաթիֆէ տիր։ . . Անասլա պէնի գօրգուքմա՛գ մը իսթէյօրլար։ Գու պիր
հազզ օլընըր չէյ տէյիլ ամմա էնտիշէյի տէ մուճիպլ տէյիլ տիր։ . . .—տէտի։

Գու արա պաթուն սարըսը պիր սու իլէ տօլու քիւշիւք պիր չիչէ կէօրիւպ,
մանթարընը աչարագ գօգլամագ իշխն պրունընա տօղրու կէօթիւրտիւ։

Ֆաուիէն՝ Անժէլին կէթիրտիկի գուքուլը տախի կէօրէրէք։— Եագըլաճագ
եազ օլմալը։ . . չունչար տա իտարէ գանտիլլէրի տիր։ Գունտան անչալըլան՝
զալիպա մահպուսէյէթիմի ուզուն սիւրտիւրմէք իսթէնիլէյօր։ . Հայտէ պագա-
լըմ, իտարէ գանտիլինէ եազ գօյալըմ վէ ֆիքիլի տէյիբրէյիմ։ . . .—տէտի։

Մէրգուման տէլիգանլը՝ պու իշին պիր լաթիֆէ օլաըզընա Քէմամըշլա ինանա-
րագ, պիր ազ սէվինմէկէ պաշլայօր իտի։

Եալընըզ պիր տիւշիւնճէ քէնտիսինի տուրտուրըյօր իտի։ վալիտէսի՝ վէսվէ-
սէտէն էօլմէկտէ պուլընըյօր օլմալը իտի։

Տօգթօր Թօմբսընըն ախրէթլէ գըզընա վիզիթալար վէրմէկտէ օլաըզընը Ֆա-
պիէն կիպլէմիշ օլուպ, վալիտէսի գօնքէսին քէնտի աչգ ու մուհաթապէթինտէն հիչ
պիր խապէրի օլմատըզընտան, մուամիլէչհա գառըն՝ քէնտիսինին օրթայա չըգմա-
տըզընը ագլա եագըն պիր սէպէպէ աթթի իտէմիյէճէքտի։ . . քէնտիսինի պիր
դազա եա ճինայէթէ ուղրայարագ էօլմիւշ զանն իտէճէքտի։ . . մուամիլէչհայա
պիր Քէզքէրէ եաղըպ Քէսքին իթմէնին հիչ պիր եօլը, չարէսի եօգ իտի։ . .

Էկէր պու հալ պէօյլէ տէվամ իտէր իսէ վալիտէսի եա չըլտըրաճագ վէ եախօտ
էօլճէքը իտի, լաքին պու հալ պէօյլէճէ տէվամ իտէճէ՞ք մի իտի։

Ֆաուիէնի պու պապատէ եալընըզ պիր չէյ պիր ազ Քէէմին իտիյօր իտի։

Նէ Անժէլին վէ նէ Մարքըն տօգթօրլա չէրիքը Քէօմիլէք օլմայըպ օնա պու
իշտէ մուամիլէնէքթ իթմէկ օլմատըգլարընա չիւպհէ իթմէկտինտէն, պու գառըն-
լարըն կէլիպ քէնտիսինի գուրթարաճագլարընը Ֆաուիէն մէմուր իտիյօր իտի։

Ֆաուիէն իտարէ գանտիլինի տիւզէլթէրէք պիրտէն պիրէ քէնտի քէնտինէ։—
Գէն նէ՞ գառար վագթտան պէրու պուրատայըմ . . եազ պիթմիշ կիպի տիր։ . .
Ֆիքիլ սիմսիյահ քէսիլմիշ տիր։ . . Անլաշըլան՝ էրքէնճէ վագթ կէչմիշ տիր։ . .
—տէտիքտէն սօնդրա սաաթընը եէլէք ճէպինտէն չըգարըպ պագտը։

Սաաթըն իքի ագրէպի տէ Քամ էօն իքի՝ րագգամընըն իւպէրինտէ իտի։

Ֆաուիէն՝ իշկիյալ իշկիմէտիկինի անլամագ իշխն սաաթը գուլաղընա եագլաշ-
տըրարագ։— Աճասլա էօյլէ՞ն մի տիր, եօգսա եարը կէճէ՞ մի տիր։—տէյտու քէն-
տի քէնտինէ սիւալ իթտի։

Սաաթ իշկյօր իտի։

Ֆաուիէն՝ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իտէրէք։— Էօյլէն օլմալը

. . . Գէն տիւն ագշամ սաաթ օն պիրի կէչէրէք պուրատա խոխ . . . Գիր խոչի սաաթլար ուչումըշըմ . . . Գունտան մատտա գարնըմ բէք ած օլտըղընտան, վագթըն կէճ օլտըղընը պունտան տա անլայօրըմ . . . Տուր պագալըմ, Թէլաշ ինմէյէլիմ . . . Էկէր չիւպհէ ինմէտիկիմ վէճհէչ պու պիր լաթիֆէ իսէ, էլպէթթէ Թէ եագընտա պունըն պիր սօնը օլաճագ տըր։ Էկէր պիլաքիս գարշըմտա պիր տիւշմանըմ վար իսէ, քէմալը մէթանէթլէ օնա պէքլէյիմ . . .

«Էվվէլա պէնիմ մուվագգաթ հապսխանէմի պիր կէօզուն կէչիրէյիմ . . . — տիյէրէք իտարէ գանտիլինի եօգարը գալտըրտը վէ ըշըգլա պօտրուժըն քէօչէ պուճաղընը կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնդրա քէնտի քէնտինէ տէտի քի,

—Գու պիր մահզէն օլուպ, բէնձէրէչէրինէ տուվար էօրիւմիչ տիր . . . Աճապա նիշհուն տուվար էօրմիւչլէր։

«Շիպհէսիզ կիւնհուն պէրինէ պէնիմ պուրայա գաբատըլաճաղընը պիլէրէք տուվար էօրմէմիչլէր տիր։

«Տէմիր գարը վէ աշըգատա քիլիտի օլմայան պիր տէ միւհքէմ գարու վա՛ր։

«Գու նէ՛ ղարիպ, պու նէ՛ աճայիպ չէյ· պէն պունտան հիչ պիր շէյ անլայամայօրըմ . . .

«Շուրատա՞ նէ վար, նէ՞ կէօրիւյօրըմ։

«Օ՛, օ՛· տուվարա պիր տէմիր հալգա կէչիրիլմիչ· իւզէրինէ զէնճիր տէ վար տըր . . .

«Ալիմ ալլահ պու պիր Թէաթրօ տըր, հիչ պոշգա շէյ տէյիլ տիր։ Զանն իտէրսին «Նէսլ Գուէչօլ» նամ Թէաթրօ օյունընըն զընտանլարընտան պիրինտէյիմ . . . Օ՞ղլայա քի պէն «Պիւրիտան» օլայըմ։ «Օրսինիյի վէ Մարկէրիթ տը Գուրկօնեըյը» կէօրմէք իսթէյիմ . . . խուսուսիյէլ Մարկէրիթ տը Գուրկօնեըյը . . . Լաքին իքհսի տէ օրթատա եօգ տըրլար վէ պէնի եաբահալընընը պէքլէթիյօրլար։

«Հալ պու քի սըղըշմաղա հագգըմ եօգ տըր . . . պանա հալգա վէ զէնճիր Թագմատըգլարընտան, հագգըմտա նէզաքէթլի տավրանմըշ սայըլըրլար . . . պունընլա պէրաբէր պու իչտէ երինէ պիր սըրր ու հիքմէթ վար տըր, էլպէթթէ պիր նիյէթ մէպնի պու մահզէն զընտանա վէ հաթթա «ասրը վաահիի զընտանընա» Թահվիլ օլընմըշ տըր։»

Ֆապիէն պէօյլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք մահպէսինին տէօրթ Թարաֆընը կէօզտէն կէչիրմէսինտէ տէվամ իտիյօր վէ տիյօր իտի քի,

—Գիր եաթագ . . . պիր եաթագ չիլիքսի . . . չարշամպըր, Հօրկանլար . . . Գու կէճէ Հօրկանլարը էյիճէ իւսքիւմէ ալաճաղըմ, զիրա վիւճուտըմ պուզ քէսիլմիչ տիր . . .

«Գունա նէյէճէք պրագմըշլար, լաքին չարուգ պիթէճէք տիր, էլպէթթէ պաշգա տա կէթիրէճէքլէր· հէր քիմ կէթիրէճէք օլուր իսէ եա հիւսնիւ րիզա իլէ վէ եախօտ ճէպրէն պագը իյզահաթ ախզ իտէճէյիմ։

«Աճապա ատամ չաղըրայը՞մ մը։

«Գու կիւն պանա ճէվապ վէրիրլէ՞ր մի։

«Հայր, խայր, օլմազ . . . Մարթ վէ Անժէլ չիւպհէսիզ տօգթօրըն էմրիյլէ Բարիղէ ավտէթ իթմիշլէր տիր· չիմտի պէնիմ եաբաճագ պիր չէյիմ վար տըր, հէմ վագթ կէչիրմէք վէ հէմ տէ ահլըգտան պայըլմագտա օլան գարնըմը տոյուրմագ իչիւն եէմէյիմի եէմէլէյիմ։»

Ֆապիէն՝ քիւչիւք մատայա եագլաշըպ, օրատա պիրտէն պիրէ տուրարագ քէնտի քէնտինէ.— Օ՞ղլայա քի պու եէմէքլէր զէհիրլի օլսուն.— տէտի վէ պիւքիւն վիւճուտըյլա Թիթրէտի։

Գատէհու ուժուրընտա իթմէտիկինէ նիյանէ օլմագ իւզրէ օմուզլարընը օյնաբարագ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իլէ տէտի քի,

—Ալիմ Ալլահ պէն տէյէյիմ . . . պէօյլէ պիր հինայէքին իճրասընտա հիչ պիր Ֆայտէ եօգ տըր· վիւճուտըմը օրթատան գալտըրմագ իչիւն ալէմտէ քիմսէնին օ գատար պէօյլէք մէնֆաաթը եօգ տըր, գըսգաճնընըգ պիւէ տօգթօր Թօմբաընը օ գատար ալշագ վէ օ գատար նամուսսըզ պիր իչէ սէվգ ու Թէչվիգ իթմէզ։

Տէլիգանլը՝ իտարէ գանտիլինի մատանընն իւզէրինէ գօյտու, քէնտիսի իչիւն կէթիրիլմէյ օլան սանտալեայը ալտը, էքմէյի տօղրատը վէ Թավուգ էթի սէօյլէճինտէն պիր բարչա գօրարտը։

Հալ պու քի Ֆապիէնին իչթիհասը հագիգի օլմագտան զիյատէ զահիրի օլտըղընտան, ազ պիր շէյ, եանի սաֆրա պատէրաճագ գատար պիր շէյ եէտի, եարըմ գատէհ չարապ իչտի վէ քէնտիսինին պու զարիպ հալի իւզէրինէ տիւշհունմէք իչիւն եաթագընընը իւզէրինէ աթըլտը։

Գիր տէ նահէհան քէնտի ալթընտան պիր գապա սէս իչիտէրէք, նազարը տիգգաթը օրայա ճէլտի օլընտը։

Տիրսէկի իւզէրինէ տայանարագ օրթալըղա գուլագ վէրտի։

Սէս տէվամ իտուպ զարիպ պիր հալտէ իչիտիյօր իտի։

Զանն իտէրսին եէր ալթընտա կէնհ սու եօլլարը տէրունինտէն սու ճէրէյան իտիյօր իտի։

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ.— Աճապա նէ՞ տիր պու.— տէտիքտէն սօնդրա տիգգաթընը պիր գաթ տահա արթըրտը։

Սէս էլան քէսիլմէտիքտէն մատտա, զանն իտէրսին կիտէրէք տէ արթմագտա իտի։

Մ. տը Շաթըլիւք՝ պիր սըշրայըշտա եօգարը գալգտը, եաթագընը պատրուժըն օրթասընա չէքտի վէ եէրէ տօղրու պագտը իսէ տէ գարանլըգտան պայգա պիր շէյ կէօրմէտի։

Գունըն իւզէրինէ ըշըգ կէօգիլէյ պագմագ իչիւն կիթտի իտարէ գանտիլինի ալտը վէ եէրէ տօղրու էյիէրէք, զէմինին կրանիթ Թաշընտան պիր կէնհ տէօշէմէսի պուլընտըղընը կէօրտիւ։

Իչպու Թաշ տէօշէմէնին օրթա եէրինէ պիր եաուրդ պուլընըպ, մէզգիւր եաուրդ՝ եասը վէ եուվարլագ պիր Թաշ իլէ գաբալը իտի, վէ մէզգիւր Թաշըն Թաուրդ՝ եասը վէ եուվարլագ պիր տէլիք աչըլմըշ իտի։ օրթա եէրինէ պէշ սանթիմէթրօլըգ պիր տէլիք աչըլմըշ իտի։

Գու պիր լաղըմ նէֆէսլիկինէ պէնզէյիպ, անճագ իւզէրինէ սաճ գաբագ եէրինէ պիր Թաշ վար իտի։

Ֆապիէն՝ բարմագլարընը Թաշըն օրթասընտաքի տէլիկէ սօգարագ, մէզգիւր Թաշը եօգարը գալտըրմագ իսթէտի։

Հալ պու քի մէրամընա նախ օլամասը, պիրա եուվարլագ Թաշ՝ չիմէնԹօ իլէ եէրլէշտիրիլմիշ իտի· լաքին սուլըն եագըն պիր եէրտէ ագտըղընը իչտիյօր վէ Թաշըն տէլիյինտէն այտընլըգ կիպի պիր չէյ կէօրիւյօր իտի։

Ֆասլիէն՝ քէնտի քէնտինէ·— Գու պիր սու եօլը օլմալը· աճապա նէ՞իչտէն կէլիյօր·— տէտի։

Տէլիգանլընըն անլայամատըղը չէյի պիզ օգուչանլարըմըզդա չիմտի արզ ու խզահ իտէճէյիզ։

Խանէննին չիմէնգարլարընտան պիրինին օրԹա եէրինտէ էրէյիճէ կէնիշ պիր հավուզ պուլունուպ, պունա՝ Մարն ըրմաղընըն՝ քիչիւք պաղչէնին սաղ Թարա-Քընտաքի գօլընտան սու կէլմէքտէ պուլընըյօր իտի։

Հավուզ վէ եարմա ըրմագ Թաշըղընտա, սու՝ խանէննին ալԹընտաքի սու եօլը վասէՔասըյլա ըրմաղըն սօլ գօլընա ագըյօր իտի։

Սուլարըն ճօչուպ Թուդեան իՔմէսինտէն սօնդրա սու եօլընը Թէմիզլէմէք իչիւն օրայա էնիլմէք իւզրէ մահզէնին օրԹա եէրինտէ պիր Թաշ գարագ եարըլմըշ իտի։

Ֆասլիէն՝ քէնտի քէնտինէ·— Գուրատա տիշարը չըգըլաճագ պիր գարու վար տիմէք տիր· Թաշ հէր նէ գատար չիմէնԹօ իլէ եէրլէշտիրիլմիշ իսէ տէ, պիր պուչագ ուճըյլա չիմէնԹօյը գօլայճա սէօքէպիլիրսիմ, օ հալտէ Թաշ գարագ աչըլըր·— տէտի։

Թամ օ սըրատա պիւսպիւԹիւն պաչգա պիր սէս տահա տէլիգանլընըն գուլաղընա կէլտի։

Գու պիր այագ սէսի իտի։

Քէննոսինէ ատամ կէլիյօր իտի։

Քէննոսինի գուրԹարմագ իչիւն օյմալը իտի։

Ֆասլիէն պիր հզգ իւէ եաԹաղը էօՔէյէ իրԹտի վէ իտարէ գանտիլինի տէ եինէ ժամանըն իւզէրինէ գօյատ։

Գարու աչըլըը վէ տօգԹօր Թօմբընը՝ պիր էլինտէ քիչիւք պիր լամբա վէ տիկէր էլինտէ պիր սէրէՔ պուլընտաղը վէ րէնկի տամըն տէհշէՔիլի պիր սուրէՔտէ աՔմըչ օլտաղը հալտէ էչինին իւզէրինտէ կէօրիւնտիւ։

Ֆասլիէն·— Ա՛, սի՞գ միսինիզ, էֆէնտի· տիմէք պու ժէնֆուր լաՔիֆէնին ժագսէտինի չիմտի արԹըգ անլայապիլէճէյիմ, տէյի՞ մի· · · ՏիգգաՔ իտինիզ, պու մուամէլէնինիզէ չիմտի ժէնֆուր» տիյօրըմ, լաքին տահա աղըր վէ չէտիտ պիր իսմէ լայըգ ապը· · ·

Ժագ՝ լամբայը ժամանըն իւզէրինէ վէ սէրէՔի տէ եէրէ գօյարագ սօուգ պիր Թարզ իլէ·— Գիլմէկէ տարզու իՔտիկինիզ չէյի պէն չիմտի սիգէ սէօյլէր, հօյրէՔիրիմ· · · Գէն տէ մահզպ պուէնը իչիւն պուրայա կէլտիմ։

Ֆասլիէն·— Հապսխանէյէ Թահվիլ իտիվիշ օլան պու մահզէնէ՞ մի պէնիմէէ սէօյլէչմէկ իսՔէյօրսընըզ։

Ժագ·— ԷվէէՔ, պու մահզէնէ։

Ֆասլիէն·— Եանըլըյօրսընըզ, զիրա պէն արԹըգ պուրատա պիր տագիգէ պիլէ տուրամամ·—տէյիպ, արալըգ օլան գաբուչա տօղրու Ֆրլանտը։

Լաքին Ժագ՝ պիր սըզրայըչտա մէրգուժ իլէ գաբուներն արա Եէրինագ գարըը տուրուպ, տէլիգանլընըն կէօյսիւնէ տօղրու պիր տէ րէվօլվէր ուգարԹը վէրտի։

Ժագ·— Էկէր պիր ատըմ տահա ալըրսանըղ էօլտիւրինիզ կիչն տիր։

Ֆասլիէն·— Տիմէք լաՔիֆէ տէտիկիմ՝ պիր տուգագ ըմըչ, էօյլէ՞ մի· · ·

Ժագ·— Սիզ էօյլէ օլմասընը իսՔէյօրսընըզ· · · պէն քէլիմէէր իւզէրինագ ժիւպահատա իՔմէչ· · · Սիզին եարագագ եալընըզ պիր չէյինիզ վար· · · ԲահաՔ տուրընըզ տա գօնուչալըմ· · · Գուրատան տիշարը չըգմայագագսընըզ։

59

Ֆասլիէն·— Գաղըրըր· · · չաղըրըրըմ· · ·

Ժագ·— ԶաՔէն պունը եարըրնըզ, էլինիզէ նէ՞ կէչտի, նէչ՞ եարատը· տիւնքի կիպի պու կիչն տէ իմտատընըզդա քիմսէ կէլմէչէճէՔ տիր· · · Սիզ պէնիմ էսիրիմ, մալ ու միւլքիմսինիզ· · · Սիզ նամուս խըրսըզլըղընըյա էվիմէ կիրտիկինիզդէ իւսՔէ վարտըմ, սիզի ԹուԹտըմ· · · Սիզի էօյտիւրէպիլիր իտիմ· · · պու պէնիմ հագգըմ իտի։ Գունը եարմատըմ իսէ, սիզի գընամաղա պիր սէպէպիմ վար իտի· · · պու սէպէպի չիմտի անլայամագսընըզ· · ·

Ֆասլիէն՝ սահՔէ տօգԹօրըն սէօզլինի քէսէրէՔ·— Պէնի էօյտիւրմէչէ հագգընը՞զ մը վար իտի տէտինիզ։

Ժագ·— Շիւպհէ՞ մի վար· · ·

Ֆասլիէն·— ԹահԹը հըմայէնիզտէ պուլընան պիր գըզդա, սիրէՔլիԹ գըզընըզդա կէլիպ քէնտիսինի սէվտիկիմի սէօյլէտիկիմ իչիւն պէնի էօլտիւրէճէՔ՞ մի իտինիզ· · · Գու եարսընըզմ՝ էօլիւմ տէրչէճէսինտէ պիր հնձայէՔ մի իմիշ։

Ժագ·— Ինանմի տիւշարը մէզէլէՔ իՔմէՔ իւմիտպէլ էվիմէ կիրտինիզ։ ՄաՖտէրսուն վէ տիւնեատան պիհմասէր պիր գըզ չօճուղը գօլայճա իղՔալ իտէճինիզի ժէմաւլ իտիյօր իտինիզ· պու իչտէ օ գըզըն եալընըզ պիր գապագաՔը օլմաւշ տըր· սիզին եալան սէօզլէրինիզէ, հիյէՔեարանէՔ իՖտատէլէրինիզէ ինանմասընտա խաՔա իՔմիչ տիր։ Սիզ գօնՔ տը ՇաՔըլիւքս օլտըղընըզտան, շիւպհէսիզ ՄարԹ կրանչան իլէ էվլէնմէյի Ֆիքըրինիզտէն պիլէ կէչիրմէյօր իտինիզ, անը սիզ մանՔօնէՔա, ժէՔրէս իՔմէՔ իսՔէյօր իտինիզ։ ՀէյէՔի պէն օրատա իտիմ, գըզը կէօզլէյէյօր իտիմ տէ սիզին մէնֆուր Քէօավվուրլարընըզը պէօչ չըգաբուլագա ժուվաֆֆագ օլտուժ· · ·

Ֆասլիէն·— Եանըլըյօրսընըզ վար, էֆէնտի, սիզ պէնի Ֆէնա ժուհաՔէմէ իտինյօրսընըզ։ Գէն Մատտաղէլ ՄարԹը ճան ու կէօնիւլտէն սէվդիգիմ, լաքին սէվտիկիմ գատար տա բիայէՔ իտէրիմ, պէն նամուսսըմա պուրայա կէլիպ, քէննոսինէ պէնիմէէ էվլէնժէօնէի եէնիտէն ԲէՔլիՔի իտէճէՔսինի· · · պու սէօզիւմտէ հիչ խիլաՖըմ եօգ տըր· սիզ անըն վասի վէ համիսի օլտըղընըզդան, պու ԲէՔլիՔիի սիզէ պարզ իլէ մէրգուժէչի պանա դէվճինէՔ վէրմէնիզի Թալեպ իտէրիմ· · · Կէօրիճէյօրսընըզ· էհէր սիզին մալիւմաՔընըզ օլմագսըզըն խանէննիզէ կէչէրէՔ սուրէՔը զահիրէտէ այըպ պիր չէյ եարմըչ սայըլըր իսէմ պիլէ, պու ԲէՔլիՔիմիզէ օ այագըն չարուճագ էօնիւ ալընմըչ օլույօր։

Ժագ.— Այդըն էօնիւ ալընմըշ մը օլույօր· պուռնըն խմքեանը եօգ տըր։

Ցասպիէն.— Նի՞շիւն։

Ժագ.— Զիւնքի սիզ պէնիմ աչգ ու սէվտա բագիսխանինիզ· . . Մարթ կըրանչան հագգընտա հրա՛ս իթտիկինիզի խտտաա էյլէսիկինիզ աչգ ու մուհապպէթ պէնիմ իչիւն պիր հագարչէթ տիր։

Ցասպիէն.— Օ՞ղմայա քի սիզին ախորէթլիք գըզընըզդա սիզ քէնտինիզ էվլէնմէք իսթէմիշ օլասընըզ։

Ժագ.— Սիզ պուռնը պիլիր խտինիզ· . . սիզէ սէօյլէմիշլէր տիր։

Ցասպիէն.— Վագըա սէօյլէտիլէր, լաքին պէն ինանմագ իսթէմէյօր խտիմ. . .

Ժագ.— Իչպու ինանմամազլըզընըզդա սէպէպ նէ՞ իմիշ պագալըմ։

Ցասպիէն.— Սիզ Մատմազէլ Մարթըն իչի գաթ եաչընտասընըզ· . . սիզ ա-նըն պապասընըն էէրինտէ ատտմսընըզ· . .

Ժագ.— Աչգ ու սէվտա տէտիկին՝ հէր սինտէ զուհուր խտէր· . . Գունտան գաթինագար, պէն իսթէյա՞րմըյըմ· . .

Ցասպիէն.— Եայր, իսթէյար տէյիլսինիզ, լաքին մատամ քի սիզ սէվիյօրսընըզ, պէնիմ տէ սէվտիկիմի գապուլ իթմէյիսինիզ· .

Ժագ.— Պէն րէգապէթը աչգը գապուլ իթմէմ· . . Սիզ կէնճսինիզ, հիւգէլսինիզ, պէօյիւք պիր իսմ Թաշըրսընըզ, սիզ պէնիմ իչիւն պիր Թէհլիքէ օլաբիլընըզտան, իւք ադըզ սիզի էօլտիւրմէք նէյթինտէ պուլընտըմ իսկ տէ, վէյնվ մէշրու օլան պէօյլէ պիր գաթլ ճինայէթինտէն մուսախխրէն վազ կէչտիմ· . . Իմոի էկէր պիր եէմին իթմէք իսթէրսէնիզ, պրագաճագըմ քի եաչայասընըզ· . .

Ցասպիէն՝ Թէքրար սախորէթ տօգթօր Թօմբսընըն սէօպիւնի քէսէրէք·— Էկէր Մատմազէլ Մարթը արթըգ սէվմէմիշ եէմինի իսկ, պուռնը բէտտ իսէրիմ, ամա գապուլ իթմէմ· Ինանա՝ կէօնիւլինի զամէթ իսէմէզ· պէն հայաթըմը գուրթարմագ իչիւն եալան սէօյլէյէմէմ·

Ժագ.— Պէնիմ սիգտէն պէգլէտիճիմ վէ Թալէպ իթտիկիմ եէմին՝ կէօնիւլինի-զի հէր պիր վագթ զամէթ ու Թէսխիր իթմէյիպ, Թէմամըլա հուբբ ու սէրպէսթ պրագաճագ տըր· . . Պէնիմ մալիւմաթըմ օլմագտըզըն ախորէթլիք գըզըմը պիր տահա կէօրմէյէ չալըշմայաճաղընըզդա եէմին իսինիզ· . . օնա նէ Թահրիրէն վէ նէ շիֆահէն հէչ պիր խապէր կէօնտէրմէյէճէյինիզէ եէմին իսինիզ· Գու եէմինի եաբմագ վէ Թութմագ սիզին էլինիզտէ տիր· . . պէգլէյօրըմ։

Ցասպիէն՝ տիւչտըը հէյէճան օլուպ, միւԹէէրէտտիւա պիր հալտէ կէօրիւնէյօր իսի։

Ժագ՝ պիր Թէլաֆիզտը վահյնանէ իլէ·— Ա՛հ, Թէրէտտիւա իթմէյինիզ· Էկէր պէնիմ եօլումըն իւգէրինտէ պիր ժանիա, Թէհլիքէլի պիր ժանիա օլաճագ իսէնիզ, ահմահյըգ իթմէյիպ պրագմայաճաղըմ քի եաչայասընըզդ վէ պուրատան տիշտըը չըգարսընըզդ· եէմին իսինիզ, եօգսա ալիմ ալլահ սիզի էօլտիւրիրիմ, պէյնինիզի բաթլաթըրըմ։

Ցասպիէն՝ քէնտի քէնտինէ·— Տէտիկինի եաբան պիր վահլի տիր· պուրատա ահինը մաթլագ տըր· Ինանա իսէրսէմ նէ՞ ֆահտէ հասըլ օլուր· Վալիտէմ վէ պինէֆս Մարթ իչիւն հէր հալտէ հայաթըմը խէյաս իթմէյիպիմ· . . Սօնդրա պա-

գալըմ նէ՛ եաբարըզ· . . Էկէր Մարթ պուռ ատատտան նէֆրէթ իթմիշ տէ կէօ-նիւնի պանա վէրմիչ իսէ, անընչա ասլա էվլէնմէչք իսթէմէյէճէք տիր։

Ժագ.— Գէգլէյօրըմ։

Ցասպիէն.— Գէնտէն Թալէպ իթտիկինիզ, եախօտ տահա տօղրուսը ճէպրէն պանա եաբտըրմագ իսթէտիկինիզ եէմինի իսէրիմ· . .

Ժագ.— Նատուսընըզ իւգէրինէ՞ մի։

Ցասպիէն.— Նատուսըմ իւգէրինէ։

Ժագ.— Հիչ պիր նիւէթը խաֆիյէսի՞զ մի։

Ցասպիէն.— Էվէթ։

Ժագ.— Բէք ալա· . . Գու էէմինինիզի Թութմագընըզդա պիրինճի պիր տէլիլ վէ խապաթ օլմագ իւգրէ, էվվել պէ էվվել ախորէթլիք գըզըմըն Թասվիրինի չիմտի պանա իտտ իթմէլիսինիզ, էֆէնտի։

Սախրէ տօգթօր Թօմբսըն՝ իչպու միւքեալէմէնին պաչլանկընճանա պէրու տօղտպագը պիր եօղա սիւրիւք իթմիշ օլուպ, պու եօղտան պէհէմիճհալ քէնտի մագսատինէ էրճէկկինէ գանատի հասըլ իթմիշ իտի։

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ·— Մարթըն ֆօթօկրաֆ Թասվիրի՝ իւգէրինտէ պուռ-ընմամըշ օլտըգընտան, խանէսինտէ պրագմըշ տըր ամմա կիզլի պիր մահալէ գօյմուշ օլմայը տըր, գիրա վալիտէսինին՝ քէնտի աչգ ու մուհապպէթը մէճնուհանէ-սինէն խապէրի եօգ տըր· . . Իմոի ո կիզլի մահալ՝ չիւպհէսիզ միտտալանընը պուռընտըգը մահալ օլմայը տըր· . . Գունը անլամագ չագըմ, անլայաճաղըմ։

Ցասպիէն՝ Թէրէտտիւտէ·— Մատմազէլ Մարթըն Թասվիրի՞ մի· . . Լաքին. . .

Ժագ՝ պիր հզդ իլէ տէլիգանընը գօնընըն սէօպիւնի քէսէրէք·— Ա՛հ, եալան սէօյլէմէյինիզ, գիրա հիչ եալան սէօյլէմէգ օլտըգընընգը իտտտաա իսիյօրսընըզդ· Գու Թասվիրի Անճէլինն էլինտէն ալտըգընընգը պիլիրիմ· . . Գունը ինքեար իթմէյէ ճէ-սարէթ իտէպիլիճէմէյինիզ· . .

Ցասպիէն.— Եայր, Նի՞շիւն ինքեար իսէյիմ· . . անճագ Թասվիրը մէգքիւր իւգէրիմտէ տէյիլ տիր· . .

Ժագ.— Եա՝ նէրէտէ տիր· . . Շաթըրըիւքս գօնաղընտա՞ մը տըր։

Ցասպիէն.— Էվվէթ· . . գօնագտա պէնիմ օտատա տըր· . .

Ժագ.— Պիր աչգ ու մուհապպէթ րէհնին կիպի, տէյի՞ մի· . . Հէմ տէ տօսթլարընըզդն քեաֆֆէյի անը կէօրէպիլիրլէր։

Ցասպիէն.— Էօյլէ զանն իթմէյինիզ, էֆէնտի· . . Թասվիրի օրթաղտատա պրագմագ՝ Մատմազէլ Մարթ հագգընտա ատէքա րհայէթսիզլիք տիմէք օլուր· . . Թասվիր պիր սանտըգ ատրունինտէ տիր· . .

Ժագ.— Օ սանտըգը քիմէ աչմա՞գ մը· . .

Ցասպիէն.— Եայր, էֆէնտիմ, գիրա անախորէթտը պէնիմ իւգէրիմտէտիր, հէչ պիր եէրէ պրագմամ· . .

Ժագ.— Րհայէթտէն պահս իսիյօրսընըզդ, վէ լաքին չիւպհէսիզ մէլեք կիպի կէնճ պիր գըզըն Թասվիրի՝ պիր կիւնլիք մէքրէպլէրինիզին ֆօթօկրաֆ Թասվիրլէրի իլէ պէրապէր գարմագարըչ աքըլմըշ օլմայը տըր· . .

Ցասպիէն՝ հիտտէթինտէն սաբ սարը քէսիլէրէք·— Լաքին, էֆէնտի, հագ-

գըմտա նէ՞ փիքիրլէրտէ պուլընըյօրսընըզ։ Նէզաքէթտէն պէնի նիչին պիւսափա-
քիւն մահրում զանն իսկյօրսընըզ։ Մատմազէլ Կրանչանըն Թասվիրի՝ լիյագաթ-
սըզ էլլէրէ կէչէմէք եէրտէ տէյիլ տիր։ . . Գու Թասվիր՝ հանկը սանտըգ ափրու-
նինտէ իսկ, օրատա իքի մուգատտա չկյէրլէ, Եանի բէտէրիմին Քալըսըդը Լէ-
ժիօն տ՚Օնէօր Նիչանը վէ վէլատէթխոտէն պիր գաչ կիւն սօնդրա գօնք տը Թօ-
նէրիէօնին վէրմիշ օլսըդը միտալեա իլէ պէրապէր պուլընմագտա տըր . . .

Գու սօն սէօղիւ իշխինճէ ժագըն կէօղէրի բարլատը։

Տէլիգանըը գօնք՝ քէմալը մէհարէթլէ գուրուլմըշ օլան տուզաղա տիւշմիշ իտի։

Բասգալ Սօնիէնին չէրիքի՝ պիլմէք էօյրէնմէք իսթէտիկի չէյի անլամըշ իտի։

Ժագ՝ կէօյա Թէաճճիւգ իտէրէք.— Գօնք տը Թօնէրիէօնին վէրմիշ օլսըդը պիր միտալեա՞ մը . . .

Ֆասլիէն.— Էվվէթ, էֆէնտի,

Ժագ.— Տիմէք սիզ տէ գօնքըն վէրէսէօնինտէնսինիզ, էօյլէ՞ մի,

Ֆասլիէն.— Էվվէթ, անլէտտէն պիրիյիմ . . .

Ժագ.— Տիմէք գօնքըն զրզընըն տօղտուղը կիւնտէ այնը տաիրէ տաճիլին-
տէ տիւնեայա կէլմիյինիզ տիր, էօյլէ՞ մի . . .

Ֆասլիէն.— Էվվէթ, էֆէնտիմ, 1860 սէնէսինին մարտը 10ընտա։

Ժագ.— Մատմազէլ Մարթ կիպի. պու նէ՛ զարիպ չէյ։

Տէլիգանըը գօնք տը Շաքըլիքսին կէլտիւնտէ ժագըն թէաճճիւպինտէն տա-
հա խալխանէ պիր թէաճճիւգ էսէրի միւչահէտէ օլընը։

Ֆասլիէն.— Մատմազէլ Մարթ՝ գօնքըն վէրէսէօսինտէն պիրի՞ մի տիր։

Ժագ.— Էվվէթ . . . Իհթիմալ քի սիզինքի կիպի մէրգուսէնին տէ պիր ալ-
Թուն միտալեասը վէ պու միտալեանըն իւզէրինտէ Թարիխլէր վար տըր . . .

Ֆասլիէն.— Շիւպհէսիզ պէնիմքի կիպի իւզէրինտէ քէլիմէլէր պուլընմագտա
օլաճագ տըր . . .

Ժագ.— Իւզէրինտէ քէլիմէլէր պուլընըրդը սահիհ տիր . . . Սիզին միտալ-
եա իւզէրինտէ մահքիւք օլան քէլիմէլէր նէ՞ տիր։

Գու սիւվալ՝ հէր նէ գատար պիր սուրէթը պիգայտանէտտէ խյրատա օլընը իսկ
տէ, չիմէնք կիպի անը վահիտտէ կէնճ գօնքըն գինինին աչար։

Ֆասլիէն.— Սիզի ալչագ սիզի՛, նագայը չիմսի էլէ վէրտինիզ, Իչ անլաշըլմը
. . . գօնք տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի սիզ սըրագաթ իթմիշսինիզ տիր,
միտալեալարընը ախզ ու զասզ իթմէք իչին գօնքըն վէրէսէօսինի սիզ գաթլ իթ-
միշսինիզ տիր . . . Գէնի պայկըն Թուէթաըդընըզ զէման պէնիմ միտալեամը պու-
լամամըշսընըզ տըր, չիմսի սըրրըմը աղզըմտան գարմագ իսթէյօրսընըզ . . . Ար-
քըգ հէր չէյի անլայօրըմ . . . Գուրսաղընըզ տուզագլար իչին Մարթըն կիւզէլ-
լիկինի նէյմ եէրինէ գուլլանըյօրսընըզ . . . Գու գըզ սիգին չէրիքինիզ, հինայէթ-
տաըընըզ տըր։ Անճէլ տահի հէմթէօհմէթինիզ տիր։ Ահ, սիգի բէգլի բիւսմայ-
լար, իչիճինիզ պիր օլուպ պէնի էվվէլա սօյագ վէ սահիէն էօլմիւրմէք իչիճն
պուրայա հէլդի իթտինիզ . . . Սիգին սիլահընըզ վար, պէնիմ եօգ տըր, էօլմիւ-
բինիզ պէնի։

Ժագ.— Էվվէթ, էլիմտէսինիզ վէ մահքիւսընըզ . . .

Ֆասլիէն.— Ճէնապը Հագգ պէնիմ ինքիգամըմը ալճագ տըր . . . Զաթէն
Ալլահ ինքիգամըմը ալմագտա տըր, զիրա միտալեանըն իւզէրինտէ մահքիւք օլան
քէլիմէլէր էլինիզէ կէչմէյէճէք տիր։

Ժագ.— Միտալեայը պիննէֆս էլէ կէչիրէճէյիմ . . .

Ֆասլիէն.— Հիչ պիր վագթ . . .

Ժագ.— Մարթըն Քասվիրի վէ բէտէրինիզին Լէժիօն տ՚Օնէօր Նիչանըլա
պէրապէր հանկը սանտըգտա պուլընըյօր իսկ, միտալեայը օ սանտըգտան ախզ ի-
տէճէյիմ . . .

Ֆասլիէն.— Հայտուտ խրրսը՛զ . . . հէնուզ էլէ կէչիրմէմիչսինիզ տիր . . .
վալիտէմ անը սիզէ գարշը միւտաֆէա իտէճէք տիր . . .

Ժագ.— Էօյլէ իսկ լազըմ կէլտիքտէ վալիտէնիզին նաչէսի իւզէրինտէն կէչիպ
կիտէճէյիմ . . . Եէնէ կէօրիւչէլիմ, միւսիւ տը Շաթըլիքս, զիրա պիրպիրիմիզի
եինէ կէօրէճէյիզ . . . պիր տէֆա, պիր սօն տէֆա տահա.—տէտի վէ լամբայը
ալարագ սախթէ տօգթօր Թօմբսընը տիշարը Ֆրլանտը։

Ֆասլիէն՝ գարունըն իւզէրինէ սըչրամագ, վէ կէօյսինէ պիր իվվոլվիր գուր-
չունը էէմէքտէն գօրգմագսըզըն գարույը գարամադա ալրագմամագ իսթէտտի իսկ
տէ, գարու գարանմըշ պիհմիշ իտի։

Տէլիգանըը գօնք՝ ավուճլարընը կէրէրէք, գարունըն տէմիրլէրինի պէչհուտէ
զօրլատը տուբատու վէ էլլէրինի աճքիտը։

Ֆասլիէն՝ տէլիլիք տէրճէսինտէ տիւչարը մէկյուսյէթ օլարագ պիր նիսան
պիւլէնտ իլէ.— Վալիտէճիկիմ, ա՛հ վալիտէճիկի՛մ. պու ալչագ հէրիճ կիսոիպ վա-
լիտէմի էօլմիւրճէէք տէ պէն պունը քէնտիսինէ խապէր վէրէմմէյէճէյիմ, քէնտի-
սինի միւտաֆէա իտէմէյէճէյիմ . . . Գիր սաաթ պէնի գօյմէրսինիզ, սէրպէսթ
պրագաբընըար, պունա մուգաբիլ Քէբմիլ էօմրիւմի, հայաթըմը պիրա Քէրէտտիւտ
իքա վէ Ֆէտտա իտէրիմ. պունտան տիշարը չըգմալը, լաքին նա՞սըլ չըգմալը.—
տէտիկի սըրատա, պիր տէ նակէհան տօգթօր Թօմբսընըն վիւրուտինտէն էվվէլ
պուլմուշ օլսըդը տէտիք խաթրընա կէլտի։

կէնճ գօնք գուլագ գապարթմագ էէրի տիյնէտի։

Եէր պլքընտագի սու եօլընտան սուլըն սիւրաթլա հէրէյանը սէսի էլան իչի-
տիլէյօր իտի։

Ֆասլիէն.— Գու եուվարլագ Քաշ պէնիմ ճահտ ու իգտամըմը պօչա չըգարը-
յօր, լաքին պունըն սէպէպի եալընըզ չիմէնթօ տըր, վէ չիմէնթօ տա սէօգիւլմէզ
պիր չէյ տէյիլ տիր.—տիյէրէք եաթագընը եէնիտէն պէրիյէ պլտը, իտարէ գան-
տիլինի եէրէ գօյտու, սուճիրա Քագըմընըն եանընտա պուլընան սիվրի վէ քէսկին
ուճլը պուշաղը պլտը, վէ Քաշտագի տէլիյին եանընտա տիզ չէօգէրէք, գուրու-
մըզ չիմէնթօյը գաղըմտաղա պաչլատը։

Գուչաղըն ազզը բէգ նարին չէյ օլտըղընտան, չիմէնթօյա անճագ իլէյէպիլի-
յօր իտի իսկ տէ, Ֆասլիէն՝ քէմալը մէկյուսյէթինտէն վէ մուհապպէթը Քէր-
գէնտանէսինտէն տօլայը սապը ու Քէհամինէլ վէ մէքանիքէլէ չալըշմասընտա տէ-
վամ իտիյօր իտի։

∴

Սախթէ տօգթօր Թօմրօն Լինէ Բարիվէ հարկքէք իթմիշ խոր։

Ժագ՝ էանաի րահատ քէնաի քէնաթինէ։— Գիր սանտը՛գ, Շաթըլիւքա գօնաղընտա կէնճ գօնքըն օտասընա գօնտուշ պիր սանտըգ։ . . Իչթէ մխտալեա օրատա տըր։ անը էլէ կէչիրմէք իսթէրիմ, վէ կէչիկճէչիմ, վէլէվ քի պուննա մուվաֆֆագ օլմագ իշլուն գօնաղա աքէչ վէրմէք չաղըմ կէլսին։— ախյօր խոր։

Ֆաալիէն իլէ սախթէ տօգթօր արասընտա ճէրէչան խոյն մէնզարէն վէ էա հիչ օլմագա մէնզարէնին սօնը՝ մէրգուվ տօգթօրը բէք ֆէնա հիտաէթլէնտիրմիչ խոր։

Գու չախա՝ քէնաի մահկումաընըն աղղընտան զիգըրմէք միտալտանըն իւզէրինտէքի քէլիմէլէրի իչիմէք էմէլինտէ պուլընտըղը սըրատա քէնտի քէնտիսինի էլէ վէրմիչ խոր։

Գու քօյ չօճուգ նա՞ըլ օլուպ տա քէնտի հալ ու ահվալինի քէշֆ իտէպիլմիչ օլտըղընը վէ քէնտիսի նա՞ըլ պուննըն էօնիւնի ալատաժըշ իտուկինի ժագ խաթրընա կէֆիրտիրքէմ զրուրընտան տիւչտրը հիտաէթ ու զադագ օլմագտա խոր։

Գինախէն ալէյհ թաամ իշուն Միրօմէ անիլ սօգագընա վասըլ օլաղդաա, կիւզիւնէչն տիւչէն գըրգ բարչա օլըյօր խոր։

Անժէլ։— Էյ ճանըմ, նա՞ըլ, իչլէր իսթէտիկինիզ կիպի կիւրիւյօր մը։

Ժագ։— Հայր։

Անժէլ։— Նի՞չիւն։

Ժագ։— Զիւնքի Շաթըլիւքա գօնաղընտա պիր թէհլիքէլի իշրաապը լաղըմ կէլէճէք պիր . . .

Անժէլ։— Թէհլիքէլի իշրաապ՞ մը լաղըմ կէլէճէք։ պու բէք թէհլիքէլի պիր էյ օլաճագ տըր։

Ժագ։— Շէրպէճ՞ մի վար, թէհլիքէլի ամմա պէճիմ կալ լաղըմ տըր . . .

Անժէլ։— Հիչ օլմադտա պիր վասէթ անըղ վար՞ մը։

Ժագ։— Գիր վասէթտա վար տըր, լաքին պուննա բէք ազ կիւվէնմէքտէյիմ . . . Բաադալ ավասէթ իթաիքտաէ, տահա ազ չիտաէթլի պաղդա պիր չարէ վէ վասէթա պուլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ։

Սախթէ տօգթօր Թօմրօն՝ «տահա ազ չիտաէթլի» տէմէմիյէ, հիտաէթլի պիր վագթընտա էվի Լանկընա վէրմէյի թէհլիքէլի օլտըղընը տէրիսախթըր խոյօր խոր։

Ժագ։— Բաադալըն ավասէթինտէ, անընչա պուննըն իւզէրինէ գօնուչըրըզ։— տիյէրէք իւսվէնի մէգալ էյլէտի։

Մատմազէլ Մարթ՝ օ արա աչագա էնիպ, սուփրայա օթուրտըլար։

Սախթէ տօգթօր Թօմրօն՝ հէր վագթ զամինաք պիր հալ ու թավրատա պուլընըղր իչէն, գուվվէթլի չարագալար կէթիրտիրէք, միչթէմատիչն գատէհինի պօչալթմագտա պուլընընըյօր խոր։

Ջանն իսէրսին մահտուտա սէրհօշ օլմագ վէ պու սէրհօշլըղդաա հէմ ֆէնա պիր տիւչիճճէյի ունութմագ վէ հէմ ատ քէնտիսինտէ պուլընմայան պիր հէտուրտըղը իթթիսաղ իթմէք իսթէյօր խոր։

Անժէլ՝ ժագա տիգգաթ իտուպ տաւրմագտա խոր իսէ տէ, Մարթ՝ իւք կիւնիս պիր գաչ տագիգա Բօլ Յուօմանթալը կէօրմիչ օլտըղընտան տօլայը զայէքէ մէսրուր օլտըղը հալտէ քէնտի տիւչիւճճէլէրինէ տաւմըչ խոր։

Թաամ բէք ուզուն սիւրիպ, ժագ Քա սաաթ տօգուզ բաատէլէրինտէ գանատալէասընտան գայգտը։

Գունըն իւզէրինէ սիկէր իթի գաապն տախի մասատան գալգտըլար։

Ժագ՝ Նէֆէպ քէսիրճէսինէ։— Մարթ . . .—տէյտ չաղըրընճա։

Մարթ։— Էֆէնտի՛մ։—տախէ ճէվապ վէրտի։

Ժագ։— Սիպինէլ գօնուչաճաղըմ վար . . .—տէտիկինտէ, սախթէ տօգթօրըն աչտի տէյիճիվ վէ ղորիպ պիր հալ քէպգ իթմիչ խոր։

Մատմազէլ Մարթ՝ պուննը տէրհալ Ֆարգ խտուպ տիւչտրը էնտիչէ օլտրագ վէ քէքէլէյէրէք։— Գէնիմէ գօնուչաճաղընը՞ղ մը վար, տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժագ։— Էվէվէ։

Մարթ։— Տիյնէյօրըմ սիպի . . .

Ժագ։— Գուրատա օլմագ . . .

Մարթ։— Նի՞չիւն։

Ժագ։— Սիզէ սէօյլէյէճէքլէրիմ ճիտտի չէյլէր օլուպ, իչթիմալ քի ուզուն տա օլաճագ տըր . . . Գու օտաստա բահաթ օլտաւյաճաղըղ, հէր տագիգա պիր քիմսէ իւտէն կէլիպ սէօգիւմիպի քէսէճէյի իչթիմալտէն պախա օլմայաճագ տըր . . .

Մարթ։— Էօյլէ իսէ սաղօնա կիտէլիմ . . .

Ժագ։— Սաղօն տա պէնճէ բէք միւնասիպ տէյիլ տիր։

Մարթ։— Էօյլէ իսէ նէ՞րէյէ իսթէրսինիզ քի կիտէլիմ . . .

Ժագ։— Մի՛ւսաատէ խոնիպ, պիրլիքտէ սիգին օտայա կիտէլիմ . . .

Մարթ՝ հէյտան պիւթիւն վիճտաւըյլա քիթրէմէքտէ օլտըղը հալտէ թէրէտտիւտ խոյրէք վէ պէօյլէ պիր կէճ վագթտա հագիգաթէն ղորիպ կէօրիւնէն պուն թէքլիֆէ թէճճիլ էյլէյէրէք։— Էմրինիզէ ժուճթաղըրըմ . . .—տէյտ ճէվապ վէրտի։

60

Մարթ պիր ըշըգ ալըպ քէնտի օտասընա չըգտը։

Գիր գաչ տագիգա սօնղրա տա Ժագ Լակարտա մէգբուր օտայա տուխուլ իթտի։

Մարթ՝ տիւչտր օլտըղը էնտիչէյէ բաղմէն սէրպէսթ պիր թավր ալմադա սայ խաէրէք։— Սէօյլէյինիզ պագալըմ, տօգթօր էֆէնտի։ պիրլիքտէ իշրա իտէճէկիմիզ ուզուն միւդաթ՝ նէ՞ ժատտէ հագդընտա օլաճագ տըր։

Ժագ։— Շիմտի սէօյլէյէճէյիմ . . . Շուրատա, կագընըժտա, թա գարշըժտա օթուրընըզ տա գօնուչուպմ . . .—տէտի։

Սախթէ տօգթօրըն կէօզլէրի՝ խարիգ իւլ ատէ պիր հալ քէպգ իտուպ, զարիպ պիր բարըճը իւլ բարըժագտա պուլընընըյօր խոր։ Գանը՝ պիր չիտաէթլի պաշընա սըշրայարագ, պէր միքտատ սօկուն օլան նիւգիւ մօր վէ գըրմըզը պիր բէննկ քէպգ խոյօր խոր։

Տօգթօրըն Թալէպի իւզրէ Մարթ՝ մէրգուվըն գարշըսընտա օթուրտըգտան սօնղրա, զահիբի պիր սիւքիւնէթլէ։— Էվէվէ, գօնուչալըմ . . .—տէտի։

Ժագ։— Սէվինճիվ գըզճընըզագմ, պուննատն ազ վագթ ագտէմ պուլտագտա խ-

քիմիզ արասընտա պիր միւքեալէմէ վուգու պուլտըղընը վէ էսնաի միւքեալէմէտէ գալպիմին հալը մէֆքունէյէթինի սիզէ պիլտիրտիկիմ էլալէթէ ունուէժամըչընըղ տըր։

Էօքսիւղ գըղ՝ տօգթօրըն եարաեալընըղ քէնտիսյլէ նի՞չիւն գօնուշմագ իսթէտիկինի վէ քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէմէք նէյէթինտէ պուլընտըղընը ատրհալ անլայըղ, պիւթիւն վիճուտըյլա թիթրէտի։

Մարթ՝ հէյէճան ու խալէճանը գալպինտէն նայի թիթրէք պիր սէտա իլէ.— Եա՛ Բաղպիմ Ալլա՛հ, երինէ գալպինիզին հրսսիյաթընտա՞ն մը պահա իտէճէքսինիզ, վատընըզը պու գատար չարուգ ունուէժամընըղ գապի՞լ մի տիր...

Ծագ՝ պիր հըղ իլէ.— Պէն հիչ պիր չէյ ունուէժամ... հէր չէյի խաթըրլարըմ։

Մարթ.— Էօյլէ ամմա չիմտի պու տէտիկինիզին աքսինի եարըյօրսընըղ... եաստան չըգտընըղմտան սօնգրա, իլանը ալգ ու մուհասպպէթինիզէ պէնտէն ճէվապ իսթէյէճէկինիզի վէ թէհասվուրլարընըղընը լագըրտըրսընը պիր տահա իթմէյէճէկինիզի պիր սուրէթը գաթիյէտ պահա վատ իթտինիզ իտի...

Ծագ.— Վագըա պու պապտէ սիւքիւէ իթմէյի, գալպիմին հէյէճանընը զապթ ու թէսքին էյլէմէյի խիւլասը գալպ իլէ վատ իթմիշ օլուպ, պու վատըմտա պուլընմագ իսթէյօր իտիմ ամմա, չիմտի կէօրիւյօրում քի պունըն իմքեանը եօգ տըր։

Մարթ.— Իմքեանը եո՞գ մը տըր... Նի՞չիւն էօյլէ։

Ծագ.— Աչգ ու սէվտամ՝ պահա հիւքմ իտիյօր, բաաէթիմի էլիմտէ պրագմայօր... պէնի իլէրիյէ տօղրու սիւրիւյօր, արթըգ քէնտիմէ մալիք տէյիլիմ...

Մարթ.— Պու պապտէքի էֆքեարընը սիզէ սէօյլէմիյիմ տիր... Սիզ սուն իսթիխալ իտիյօրսընըղ, պունա հիչ շիպհէմ եօգ տըր... Ճայալաթը՝ հագիգաթ զանն իտիյօրսընըղ։

Ծագ.— Ճայր, Մարթ, պէն սուն իսթիխալտէ պուլընմայօրում... Գէն սիզի պէօյիւք պիր մուհասպէթլէ սէվիյօրըմ, եախօտ տահա տօղրուսը սիզի թաբարճասընա սէվիյօրըմ վէ իսթէտիկիմ ճէվապա արթըգ ուզուն միւտտէթ պէքլէյէմէյօրըմ... Գէն պուտապա կիպի օլմուշըմ, սայըգլայօրըմ, իւզէրիմէ նէօվպէթ կէլիյօր... Եալընըղ սիզ պու հալիմի տէք, պու նէօվպէթիմի թէսքին իտէպիլիրսինիզ... Գիր արա սիզինէ մէսուտ վէ պահթիյար օլաճաղրմը վէ սիղինէ իֆքիհիար իտէճէկիմի զանն ու մէմուլ իթտիմ... Եանըլըյօր իմիշիմ... Սիզէ պագանըպրա վէ սիզտէն պագըլանպրա գըսգանըյօրըմ... Ագըլըըզըղ իտտուպ տէ տէօրթ էֆրաֆընըզդա ճէլգլ իթտիկիմ զէնտօսթլարըա, եախօտ տահա տօղրուսը աչըգլարըա պատէմա միւնասպպէտտա պուլընմանըզդա արթըգ միւտտաուէ իտէմէմ... Գու հալ պէնի հէյլաք իտիյօր... Էկէր տէվամ իտէր իսէ մահվրմա սէպէպ օլաճագ տըր... Մարթ, պիր այա վարմազտան պանա զէվճէ օլաճագընըղ...—տէտի,

Կէնճ գըղ՝ պու թէհտիտամիզ սէօգլէրի իշիտէրէք, պաչը տէօնմէկէ պաչլատը։ Զիհնի ալթիւսթ օլտըղընտան, իւք աղըզ նէ՛ ճէվապ վէրճէկինի չաչըրտը։

Ծագ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Գէօյլէ լագըմ տըր վէ պէօյլէ օլաճագ տըր... Գիր այա վարմազտան էվվէլ պէնիմ իսիմի թաչըմազա պաչլայաճագընըղ։

Մատմազէլ Մարթ չարուգ ագլընը պաչընա տէվճիրտի։

Գիր գաչ սանիյէտէն պէրու էօնէ տօղրու սարգըմագտա օլան պաչընը գըղ եօգարը գալտըրտը վէ էվվէլա եավաչ վէ պիր ազ սօնղրա գուվվէթլէնէ պիր սէտա իլէ տէտի քի,

—Արթըգ սիզի տիկնէյէմէմ, տօգթօր էֆէնտի... Հագգընըղ վար, չօգ հագգընըղ վար, պու մէնֆաուր վէ սահթէ հալ ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէմէզ... Ճէվապ վէրմէք իչիւն սիզտէն պիր մէօհլէթ իսթէյիպ ալտըմ... Սիզ եինէ պու լագըրտըրյը աչըյօրսընըղ... Քէհհհիտինիզ խիլաֆընտա պուլընըյօրսընըղ... Էօյլէ իսէ պէն տէ չիմտի ճէվապտըմ վէրէճէյիմ... Պէնիմ կիպի ֆագիր վէ միւքետտէր պիր էօքսիւզ գըղը եանընըզդա ալարագ պիր ֆիիլը համիյէթ ու սէխավէթ իճրա իթմիշ օլտըղընըղտան, պէն տէ պու պապտէ սիզէ մուէպպէտէն միւքեէլքքիւր վէ մինէթտաո օլաճաղըմ... Լաքին պու կիւնքի կիւնտէ իչպու մուամէլէի համիյէթքէտարանէնիզտէն հագգըմտա հուսուլէ կէլէն նէթիճտէն եագամը գուրթարմալըյըմ վէ գուրթարմագ իսթէրիմ... Պէն եինէ էվվէլ քի կիպի ֆագըր վէ եիւղ իւսթի գալմըղ էօքսիւզ գըղ օլաճաղրմ... Գու աչչամ րէք կէճ տիր, խանէնիզտէն չըգըպ կիտմէմ, լաքին եարըն պրագըպ կիտէճէյիմ...

Ծագ՝ Քիթրէյէրէք.— Ճանէմտէն չըգըպ կիտէճէ՞քմիսինիզ... պէնի քէ՞րք իտէճէքմիսինիզ... Նի՞չիւն,

Մարթ.— Չիւնքի բուհըմըն, գալպիմին, քէֆքէքթիւրաքըմըն հուրրիյէթ ու իսթիգլալընը մուհաֆագա իթմէք իսթէրիմ... Չիւնքի պէն քիմսէյէ էսիր օլմայաճաղըմ, սիզ իսէ իւզէրիմէ պիր թագըմ հուգուգա մալիք օլմագ իսթէյօրսընըղ քի պէն անլէրի քեաֆֆիֆէթէն բէտտա իտէրիմ. էկէր պու մուամէլէնիզ քընտաչաճագ օլուր իսէյմ, պանա իթտիհինիզ էյլիկի րէք պահալը սաքըն ալմը, օլուրըմ... Գէն հուբբ ու սէրպէսթիմ, հուբբ ու սէրպէսթ գալմագ իսթէրիմ...

Ծագ՝ հիտտէրլէնիպ քէնտինտէն չըգարագ.— Կիտիպ աչըգընըզը պուլմազա տա հուբբ ու սէրպէսթ օլմագ իսթէրսինիզ, տէյի՞ մի։

Էօքսիւզ գըղ քիթրէտի։

Գատընըզդ դուրուրը, պիքիրլիք նամուսը՝ պու հագարէթտէն միւքէէսիր օլտու։

Մարթ.— Գէնի թահգիր իտիյօրսընըղ, վէ պէնի թահգիր իթմէքլէ եալան սէօյլէմէքտէ օլտըղընըզը պիլիրսինիզ։ Սիզ էյի պիլիրսինիզ քի պէն սիկրն էվէ բաք կիրտիմ, բաք չըգաճաղըմ։

Սահթէ տօգթօր տիկնէմէյօր իտի։

Հիտտէքի բէյտէրբէյ քէսմը չիտտէք իթմէքտէ օլտըղը հալտէ քէնտի սէօզիւնէ տէվամ իլէ տէտի քի,

—Հայտէ պագալըմ... մասքէնիզի աքընըզ վէ հագիգաթը հալի սէօյլէյինիզ... Գէնի ահմագ էրինէ՞ մի գօյօրսընըղ։ պէնի քէ՞օր մի զանն իտիյօրսընըղ... Զանն իտէրսինիզ քի, հագգըմտաքի նէֆրէթինիզի անլամատըզ վէ պաչգա պիրի հագգընտա աչգ ու մուհասպէթինիզի ֆարգ իթմէմիշմիյիմ...

«Ճայր, խայր, խայր, պէն սիզին հէյլէքհատանէ սէօզլէրինիզէ, բիյաքհատա-

նէ կիւլիւմէչիլէրինիզէ, նալանճըլըզընըզդա ալտանամամ. . . Գանա գիվէկ օլմագ իսքէմէչօրաքնըզ, չիւնքի գալպինիզտէ պիր պոզգա աչգ ու սէվտա վար սըր. սիզ պու աչգ ու սէվտայը պէնտէն կիզլէմէք իսքէչօրսընըզ, պէն իսկ սիզի սէֆալէքտէն, նամուսսըզլըզդա վէ անտէն ճինայէքէ եօլ աչան սէֆալէքտէն գուրթարսըզմտան, հէր ճինէքճէ պանա մինինէքտարսընըզ. . .

«Գու աչգ ու սէվտա՝ Բըզի Գաֆէլ գօնաղը պալչըսինտէքի ալտաճլարըն կէօկճաինտ Թէվֆիւճտ իմմէչ, Բարիզտէ պէնիմ խանչմտէ պէօյիւմչ սիր. . .

«Ախշգընըզ տաճն կէլմիչ, վէ պու միւլագաթը ալշգանէնիզ՝ պէնիմ կէօզիւմին էօնիւնտէ վուգու պուլմուչ սըր. . .

«Ահ, իքինիզ տէ նէ՛ կիւզէլ Թազիտ խոչօրսընըզ, բէք մահիր շէյլէր խիչաինիզ. . . էօնիւմտէ պիրպիրինիզէ հիչ մէրագ իմմէչօրսընըզ կիպի տավրանտընըզ վէ եագայը էլէ ճիրմէչօրսընըզ տէչու գանն իմտինիզ, լաքին պէն էյի վէ պէրրագ կէօրիւչօր ըսրսմ.

«Պէն քէնտի բագիպ ու խասխիմի Թանըրըմ. . . սաւարէ ագչամընտան պէրու մէրգուզը Թանըչօր ըսրսմ, մէդքիւր սաւարէտէ մէրգուզը կէօրսիւկինիզտէ խոպէրինիզ օլմագտընըզդն իչէ պէլի իմտինիզ, եագայը էլէ վէրտինիզ. . . Գաճըլարընըզը տէնէտիկճէ գալպինիզի անլատըմ, չիմտի արքըզ իսքէտիկինիզ գատար եալան սէօյլէչպիլիրսինիզ, լաքին պէնի ալտաճամագտընըզ. . . —տէտի.

Մատմազէլ Մարք՝ սախէ տօգքօրըն սէօղիւնի քէսմէչէ հիչ չալըշմամըշ իսի.

Գըզ՝ հիտատէքինտէն Թէքրէմէչքտէ օլտըզը հալտէ, մէրգուզը տինէմէչքտէ օլուպ, սախէ տօգքօր՝ հագարէքամիզ սէօղէրինէ հիտատէքինի նիհայէքտէ ակրէճէչէ վարտրըտրըզընտա գըզ ճէվտալ վէրմէչէ հազըր վէ միհէչտա պուլընըչօր իսի.

Մարք՝ նիհայէքտէ քէսկին պիր սէտա իլէ.— Է՛հ, էվվէքտ, եալան սէօյլէմիմ. Եիւգիմէ պիր մասքէ գօյտում. . . Նատըլ քի գատընըլարընըզդն քէաֆֆէչսի՝ քէնտի էֆքարտ ու նիյէթլէրինի անլամագա հագգը օլմայան էրքէքտէն անլէրի սէքր ու իճֆա իստէրսէր, պէն տէ էօյլէ եարտըմ. . .

Ժագ.— Տիմէք արքըզ ինքտար իմմէչօրսընըզդ, էօյլէ՞ մի.

Մարք.— Ետայր, արքըզ ինքտար իմմէչօրըմ.

Ժագ.— Սահիհէն միւպթէլտի աչգ ու սէվտա՞ մը օլմագընըզդ.

Մարք.— Թէմամըյլա մէֆֆուտնէն աչգ ու մուհապպէթ օլմուչըմ տըր, սէվտիկիմ քիմսէ տէ պու մուհապպէթէ լայըգ տըր. . . Էկէր աչգ ու մուհապպէթիմի սէզտէն կիպլէտիմ իսէ, սէպպ չու իսի քի, սէվտիկիմ քիմսէյէ սիզին տիւչմտն օլաճադընըզը այտն ալիչքտար պիրէյօր իսիմ վէ անը սիզին զարագ ու ատտավէքիմ Նիպէ տիւշար իմմէթը իսքէտէյօր իսիմ . . Սիզ անը տուտվէլլօյա տավէք իստէճէքտինիզ. . . իչիմտալ քի էօյտուբիր իսինիզ. . . Քէնտիսինէն իւզերինէ Թիքրէյօր իսիմ, իչիթ պու գօրգուչա մէպնի սիպէ ճէվտալ վէրմէչք իչիօն պիր սէնէ սիզտէն մէօհէմ իսքէչտիմ. Գիր սէնէ էմնիյէթ իւզրէ միւրուր իստէճքտի.

«Շիմտի արքըզ մասքէյի գալտըրըրըմ»

«Էվվէքէ, Ռօլ Ֆրօմանթալը սէվէրիմ վէ տայմա օճվէճէյիմ.

«Էվվէքէ, բազար էրքէնի կիւնքի սուսարէտէ մէմուրիմին զայրը օլարագ պիրտէն պիրէ Ռօլը կէօրսիւկինտէ սէվինճիտտէն Քիքրէտիմ վէ չիսպհէսիզ եիւգիմտէ

ալամէքը մէսէրրէթ իսլրագ էյլէտիմ, վէ մէդքիւր սուսարէտէ մէրգուզընը իչինը աչգ ու մուհապպէթինէ պէն տախի իլանը աչգ ու մուհապպէթիլէ մուճագապէլէ իքտիմ.

«Տահա չիմտի սիզէ էպէտի մինինէքտար օլտըրըմը սէօյլէտիմ.

«Գունը եալան սէօյլէյօր եախօտ տահա տօղրուսը քէնտիմի ալտաքըյօր իտիմ, գիրա հագգընտա իսլրագ իքտիհինիզ սէվտաճաք վէ ուլուվվը ճէնապալը՝ սիր Քէրքիսը մահիրանէտէն ալաչգա պիր չէյ օլմատըզընը չիմտի էյիճէ կէօրիւյօրսմ. սիզ մինինէքտարլըզդա լայըգ տէյիրսինիզ, պու հըսսը՝ գալպինտէն տէֆֆ իստէրսմ. . .

«Պէն հուրրիյէքիմէ պէրաբէր զարուրէմ ու սէֆալէքիմի եէնիտէն տէրճօմտէ իստէրսմ.

«Եարըն էվինիզտէն չըգըտ կիտէճէյիմ. լաքին Թապիրինիզ վէճվէճ ճինայէքէ տէյալէք իտէն վէ եօլ աչան պյոզ ու իչգալէքէ գուճաղընա տիւշմէյճէճէյիմ, պէնի պէքլէմէքտէ օլան Բօլա կիտէճէյիմ, գիրա քէնտիսինէ «–Ատապլը օլընըզ. . . հուրր ու սէրպէսթ օլաճաղըմ զէման եագլաչըյօր–» տէմիյիմ տիր, չիմտի տէ «–Վագէ ու սաաթ կէլտի. . . պէն արքըզ հուրր ու սէրպէսթիմ–» տիյէճէյիմ.

Ժագ՝ հիտատէք ու չաբուկ վէ աչգ ու մուհապպէթինտէն նաչի տէլի կիպի օլարագ տիւտիւք կիպի պիր սէտա իլէ.— Էյ պէն էկէր էօյլէ օլմասընը իսքէմէզ իսէ՞մ. . . էկէր պուրատան տիչարը չըգմանըզը, Բօլը սէվմէնէպի, օնա օլմանըզը իսքէմէզ իսէ՞մ, նէ՞ եարաբսընըզ. . .

Մարք.— Սիզ պանա մուհապպէթի՞ք մի իտէճէքսինիզ. նէ՞ հագգըլա. . .

Ժագ.— Գիր վասինին քէնտի սէրճէթիէք գըզը իւզերինտէ օլան հագգըլա.

Մարք.— Սիզ պէնիմ վասիմ տէյիլսինիզ.

Ժագ.— Գէն սիզի եանընմա ալարմ. . . էվիմտէ եաշայըպ կէչինիյօրսընըզ, պանա իքտատ իմմէչէ մէճպուրսընըզ. . .

Մարք.— Գունը գապուլ իմմէմ. . . լաքին էսիր պիրէ օլսամ, նիհէ էսասըէմ զէնճիրիի գըրարըմ. . .

Ժագ.— Գէն օ զէնճիրի բէք գավի եարմըչ օլտըզընտան, գըրըլամազ. . .

Մարք.— Գէն պյոգըպ կիտէչիմ տէ սիզ տէ պագընըզ. . .

Ժագ.— Լաքին պյոգպայագտաղըմ, մէն իտէճէյիմ.

Մարք.— Նա՞սըլ, նէ՞ վասէքտա իլէ մէն իտէճէքսինիզ.

Ժագ.— Իգթիչտ իտէր իսէ ճէպտ գուլլանամագտաղըմ.

Մարք.— Գէն տէ առտալէքի իմտատըմա չալըրամագտաղըմ, վէ էկէր առտալէք պէնի միւտաֆիէտա իմմէչ իսքէչէ քէնտի քէնտիմի միւտաֆիէտա իտէճէյիմ.— պէնի միւտաֆիէտա իմմէչ իսքէչէ քէնտի քէնտիմի միւտաֆիէտա իտէճէյիմ.— տէտի, վէ պիր մատա իւզերինէն չէլիք պիր պուլչագ ալըպ իլլավէ մէգալ իտէրսէք.— Սիզի վուսլատագտաղըմ, քէնտիմի վուսլատագտաղըմ. . . էօյլում տէ պիր հուրրիյէք վէ սէրպէսթլիք տիր. . . Եիմտի, էֆէնտի, կիտինիզ եանընմտան. . . եալընըզ գալմագ իսթէյիմ.— տէտի.

Մարքըն պիր սուրէքը գաթինէտ պէտան իմտիհի վէ իմրատընա արալիքտար միւգքէտտիր օլընըզը պու Քէհտիս՝ Ժագըն կէչիճի սէրճէօլընըզը տէֆֆ իմմէչ իսի.

Սախէ տօգքօր՝ պէօյիւք պիր խաթատա պուլընտընըզը ֆէհմ իմտի.

Բագալ տօղրու սէօյլէմիչ իսի.

Ջէնտիսինին տէ չիւպհէլէրի սահիհէ չըգմըշ իտի ։

Մարթ՝ Բօլ Ֆրօմանթալը սէվիյօր իտի ։

Էկէր պու գըզ սէրպէսթ օլսա վէ գօնագատան ֆիրար իտուպ մէրգուժ տէլի-գանը իւէ պուլուշսա իտի , իքիսի պիր օլարագ հէմ պիր էնկէլ վէ հէմ տէ պիր քէհլիքէ օլամագլար իտի ։

Ժագ՝ Էլէրինի կէնճ գըզլա տօղրու ուզաքարագ քէնտի քէնտիյի զայպ իթմիշ կիպլի ։— Մարթ ։ ։ ։ Մարթ ։ ։ ։ պէն տէլի օլմուշ իտիմ ։ ։ ։ սայըգլայօր իտիմ ։ ։ ։ լագըրտը իթտիկիմտէ ագլըմ պայըլմտա տէյիւ իտի ։ ։ ։ աֆվ իտինիզ պա-նա ։ ։ ։ աֆվընըզը տիւէրիմ ։ ։ ։

Մարթ ։— Գանա հիշ տօգուշմայան հագարէթլէրի ուշուքմագ իսթէրիմ , լա-քին գարարըմ գարար տըր ։ ։ ։

Ժագ ։— Մուքլագա պու էվտէն չըգըպ կիթմէ՞ք մի իսթէրսինիզ ,

Մարթ ։— Էվէթ ,

Ժագ ։— Իհթիմալի եօգ տըր ։ ։ ։

Մարթ ։— Եարըն կիտէճէյիմ ։ ։ ։

Ժագ ։— Տիմէք պանա գարշը չօգ աւտավէթինիզ վար , էօյլէ՞ մի ,

Մարթ ։— Գէնիմ աւտավէթիմ եօգ տըր , վէ սիզի աճըրըմ ։ ։ ։

Ժագ ։— Լաքին էկէր չու տագլագատան իթիպարէն քէսավվուրաքը վագըամը իյմա իտէր արքըդ հիշ պիր սէօզ սէօյլէմէյէկիմէ եէմին իթա՞յ ։ ։ ։

Մարթ ։— Եէմինինիզ ինանմայաճաղըմ ։ ։ ։

Ժագ ։— Էկէր սէրպէսթ պրագըր իսէ՞մ ։ ։ ։

Մարթ ։— Զաթէն սէրպէսթիմ ։ ։ ։ պէնի սիզէ բապթ իտէր հիշ պիր պաղ եօգ տըր ։ ։ ։

Ժագ ։— Էկէր նէ տաւէթիմէ պիր տէլիւը գավի կէօսթէրէճէք օլուր իսէ՞մ ։ ։ ։

Մարթ ։— Գու տէլիւի նա՞սըլ կէօսթէրէճէքսինիզ ,

Ժագ ։— Սիզէ «—Բօլ Ֆրօմանթալը սէվինիզ ։ ։ ։ սիզի արքըդ այըրմագ նի-յէթիմ եօգ տըր ։ ։ ։ պիրլիքտէ եաշայըպ մէսուտ վէ պախթիյար օլընըզ ։ ։ ։» տէյէճէյիմ ։ ։ ։ վէ քէնտիմի սիզին սաաւէթինիզէ ֆէտա իտէճէյիմ ։ ։ ։

Մարթ ։— Էկէր պուընը պանա տէսէնի՞զ ,

Ժագ ։— Էվվէթ , տէյէճէյիմ ։ ։ ։ էյ սօնդրա՞ ,

Մարթ ։— Օ զէման ինանաճաղըմ քի պու կիւնքի մուամէլէնիզ՝ կէշիմի պիր ճինէէթ ալամէթի տիր ,

Ժագ ։— Էկէր իլավէի մէգալ իտէրէք «—Սիզ անըն գարըսը օլաճագսընըզ , լաքին պէնի Թէրք իթմէյինիզ ։ ։ ։ եանըմտա , խանէմտէ գալընըզ , նիւգիւնիզէ պագտըգճա սէվգիլլու պիր քիմսէնին չէհրէմի խաթրըմա կէլէյօր ։ ։ ։ —» տէ-սէմ նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ ,

Մարթ ։— «—Բօլը պանա գօճա խոինիզ , հէր չէյ ուշուքըլաճագ տըր—» տէյու ճէվապ վէրիր իտիմ ,

Ժագ ։— Պիր այա վարմազտան օնա զէվճէ օլաճաղընըզը սիզէ Քէէմին ի-տէրիմ ,

Մարթ ։— եէմին իտէ՞միսինիզ ։ ։ ։

Ժագ ։— Վէֆաթ իթմիշ օլան գըզըմըն մէգարը , վալիտէյնիզին զիքրը ճէմիւի իւզէրինէ եէմին իտէրիմ ,

Մարթ ։— Էյ Բօլ հէր կիւն պուրայա կէլէճէ՞ք մի ։ ։ ։ սէրպէսթճէ գօնու-չապիլէճէ՞քմիյիզ ։ ։ ։

Ժագ՝ սախթէլիկի պէլիսիզ պիր տէհլիքէլի ։— Օ՜հ , խայր , խայր ։ ։ ։ հէնուզ տէյիլ ։ ։ ։ պուրատա տէյիլ ։ ։ ։ Վագիթ ու միւսաատէ վէրինիզ տէ սիզին պաշ-գա պիրինի սէվտիկինիզի կէօրմէկէ պիր ազ ալըշայըմ ։ ։ ։ կիտիպ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա իգամէթ իտէճէքսինիզ , վէ օրատա նիշանլընըզը գաալուլ էյլէյճէճէք-սինիզ ։ ։ ։ եավաշ եավաշ պանա եիւրէք վէ ճէսարէթի կէլէճէք ։ ։ ։ սիզէ գըզըմ աէտիկիմ կիտի Բօլ Ֆրօմանթալա տա օղլուժ սիմէյէ ալըշաճաղըմ ։ ։ ։—տէյի ,

Մարթ՝ պիր նաղարը հայրէթլէ տօգթօրա պագմագտա , վէ էպու առաա սա-հի՞հ մի սէօյլէյօր , աճապա կիտի պիր նէյէթտէ պուլը՞նմայօր մը , աճապա քէն-տիսինի ալտաթմագ իսթէ՞մէյօր մը՝ տէյու քէնտի քէնտինէ սիւվալ իթմէքտէ իտի ։

Մահիր հէյլէքեարըն կէօզլէրի եաշարմըշ օլուպ , գանն իտէրսին աղլայօր կիտի սէօյլէյօր իտի ։

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ ։— Իհթիմալ քի պէնի սահիհէն սէվէր , օ հալտէ ժուզտաբրըպ վէ միւթէէզգի օլմագտա տըր ։ ։ ։ սէվմէք նէ օլըպըընը պիլիրիմ ։ ։ ։ քէնտի քէնտինի ֆէտա իտիյօր ։ ։ ։ պուընա ինանըրըմ ։ ։ ։—տէտի ,

Ժագ՝ կէնճ գըզըն զիհնինտէն նէ կէչտիկինի վէ մէրգուժնէն գալըպ տիւշա-րը րիգգաթ օլըպընը միւշահատ իտիյօր իտի ։

Սախթէ տօգթօր՝ իշտու չէֆթանէք քեարտանէ գօմէտեասընա տէվամ իտէրէք , գըզըն էօնիւնտէ տիպ չէօքտիւ , վէ հըշգըրարագ ու քէքէլէչէրէք ։— Գաալուլ իւ-տինիզ ։ ։ ։ գաալուլ իտինիզ ։ ։ ։ իքինիզի տէ սէվմէճէյիմ ։ ։ ։ իքինիզ տէ պանա էվլատ օլաճագսընըզ ։ ։ ։—տէյինճէ ,

Մարթ՝ պու իշկիլ հէյրիֆին հըշգըրըգլարընա թէմամըշլա գանի օլարագ ։— Գաալուլ իտէրիմ ։ ։ ։ հէր չէյ ուշուքըլմըշ տըր ։ ։ ։ էնհիյէքիմ վար տըր ։—տէտի ,

Ժագ ։— Գու սէօզիւնիզտէն տօղայը Ալլահըն տուվաօը իւզէրինիզտէ օլսուն ,

Մարթ ։— Գէնէի Բըթի Գասթէլ գօնաղընա նէ՞ վագիթ կէօթիւրէճէքսինիզ ,

Ժագ ։— Էկէր իսթէրսէնիզ եարըն տէյիւ օ պիր կիւն ։ ։ ։

Մարթ ։— Ա՜հ , էվվէթ , իսթէրիմ , արգու իտէրիմ , վէ վաատընըզ , եէմինինիզ մուճթինճէ պիր այա գաատար ։ ։ ։

Ժագ ։— Էվվէթ , պիր այա գաատար Բօլ Ֆրօմանթալըն զէվճէսի օլաճագսը-նըզ ։ ։ ։ Օ զէման պանա Թէյամըշլա ափվ իտէճէ՞քմիսինիզ ,

Մարթ ։— Գէն սիզէ զաթէն ափվ իթտիմ , Գու ագլատ պանա մուճիպ օլսը-ղընըզ բազըրտասը արքըդ խաթրըմա պիլէ կէթիրմէյօրըմ ։— տէյէրէք քէնտիսի տէ տօղթօր կիպլի հըշգըրմաղա պաշլատը ,

Ժագ՝ մէրգուժնէն եանընա օգուրմագ իսթէտի ,

Մարթ՝ պիր խէվֆ ու տէհշէթլէ կէրիլէտի ,

Ժագ՝ Թէքտիրմիզ պիր Թավր իլէ ։— Հէնուզ չիւպհէ՞ մի իտիյօրսընըզ ,

Մարթ ։— Եայր , չիւպհէ իթմէյօրըմ , տուվա իթմէք իսթէյօրըմ ,

կէնճ գըզըն եալընըզ գալմազ խթէտիկի տէրքեաը իտի։

Ծագ.— Էօյլէ իսէ Սլլահա ըսմարլատըզ, կէճկլէր խայր օլսուն։ . . . գըզըմ . . . —տիկերէք տիշարը չըգծը։ լաքին գարուլը գարատըգտան սօնդրա պիր նագարը ատավկիլէ կէրիկ պագարագ իլավկէն քէնտի քէնտինէ.— Սէն չիմտի քէնտի իտաւ իլատընը իմզալատըն, Մարթ կրանշան.—տէտի վէ քէնտի օտասը-նա կիրտի։

61

Րէյժօն Ֆրօմանթալ՝ ագչամ ալաֆրանկա սաաթ սէքիզտէ Ժուանենիէ հարէ-քէք իթմիշ իտի։

Սաաթ օն պիրտէ մահալը մագսուտընա վասըլ օլսուս։

Մէչմուրը մէրդուա՝ իօն էյալէթինին հիւքիւմէթ գօնաղը նէ Թարաֆտաս օլ-տըղընը պիլմէտիկինտէն, ոէմիր եօլ ըսԹասիօնընտա տուրան վէ իւղէրինտէ «Շը-վալ Գլան» (պէյազ պէկիր) ՕԹէլի լէվհասը եապըլը պուլընան պիր օմնիպուս ա-բաղաջընա պինտի։

Գիր չէրեէք սաաթ կիտիւտիքտէն սօնդրա Րէյժօն Ֆրօմանթալ ադաղատան մէգքիւր օԹէլէ էնտի վէ պիր օտա իթէտի։

Գիր ազ սօնդրա ուչգուչա եաԹըը։

Սապահ օլընճա Րէյժօն՝ ուչանըզ գալգը իսէ տէ, գալէմլէր աչըլմազտան տաիրէի ատլիկէտ կիԹէտ պիր իշ կէօրէմէզ իտի։

Գինաէն ալէյհ գալէմլէրին աչըլմասը վագԹընա պէքլէյիպ, Ժուանենի չէհրինին րըխԹըմլարը իւզէրինտէ կէպինէրէք վագԹ կէչիրտի։

Բասդալ Սօնիէ տախի էրքէնճէ գալգմըշ իտի։

Սաաթ Թամ տօգուզտա էմանէԹ սանաըզը իտաթէսի աչըլտըրընտա, Բաս-դալ օրատա հագըր պուլընըչօր իտի։

Օրատա իլք կիւնիւ քէնտիսինէ վէրիլէն իլմտխաալէրէ մուգատիլ, հէչ պիր միչքիլաԹ կէօԹէրիլմէքսիկին Մարթ կրանշանըն րէհն պրագտըղը ալԹուն մի-տալա քէնտիսինէ Քէպլիմ օլընաը։

Բարիզէ կիԹմէք իւզրէ Մարսիլեատան կէլէն պիր տէմիր եօլ գաԹարը սաաթ օնը էլի պիր տագիգա կէչէրէք Ժուաննիէ ուղրար իտի։

ԳօնԹ տը Թօնէրրիէօնին սապըգ օբր քեաԹիսի Բասդալ Սօնիէ՝ էմանէԹ սան-տըղընտան չըգըլ սըգըճա կիւրիւչէրէք Մարթէն Բէչէօր օԹէլինէ կիԹտի, վէ օ-բատան Սան նամ մահալէ կիտէճէք օլան օԹէլճի Լիւրօ իւէ պէրապէր տէմիր եօլ ըսԹասիօնընա ագիմէԹ էյլէտի։

Սաաթ Թամ օնտա Րէյժօն Ֆրօմանթալ ատլիկէ նէզարէԹինէ կիտիպ, Ճիւմ-հուրիյէԹ միւտաաիի ումումիսի վէ եախօտա մուավինի Թարաֆընտան գապատլ օ-լընմասընը Թալէպ իԹտի։

Բարիզտէ գապրճա միւֆիԹԹիշի պուլընըպ մէմուրիյէԹը մախսուսէ իլէ կէլ-միշ օլսըղընտան, իշպու Թալէպի սէրիան գապատլ օլընաըագ, միւտաաիի ումումի մուավինինին օտասընա կէօԹիւրիլտիքտէ, գապԹիկէ նագըրընըն Բէկզէրէսինիի մէ-մուրը մուամիլէյհէ Թագտիմ իԹտի։ Մուավին՝ մէկզիւր բուսուլայը օգուչըպ մէ-

մինի անղատըգտան սօնդրա, քէնտիկի տիկնէմէկէ հագըր օլսըղընը Ֆրօմանթալա պէյտան կէլէտի։

Րէյժօն Ֆրօմանթալ՝ քէչիկէթի մուխԹասար պիր սուրէԹտէ միւտաաիի ումումի մուավինինէ անլաԹտը, վէ խոԹամընտա,

Մուավին.— Տիմէք սիզ խսիմէրինի սէօյլէտիկինիզ իւէի ատամըն իպինի արա-յընպ պուլմազ նէյէԹկէլէ Ժուանենիէ կէլտինիզ, էյլէ՞ մի։

Րէյժօն.— ԷվվէԹ, էֆէնտիմ, Բասդալ Սօնիէ իւէ Ժագ Լակարտ. . . Գու սօնդրաքի՝ անասընը պու չէհիրլի օլուպ, հապտան չըգտըղընտա իլէրի իչիւն պուէ-բայա կէլմիշ տիր։ Գունըն բէտէրինի Թանըմըսընըզ։

Մուավին.— Հայր, Թանըմամ. . . Աղ վագԹտան պէրու պէն պուէրատայըմ վէ պուէրատա ազ ատատ Թանըրըմ. լաքին պիրի վար, չիւնկէ մէզ տըր քի պու-ատատ մէրազ իԹտիկինիզ հէր նօգԹա հագդընտա սիզի խաչնուտ իտէպիէճէք տիր . . . Գու պիր էյի ատատ օլուպ Ժուանենիէ տօղմուշ վէ պուէրատան հէչ այրըլմա-մըշ օլտըղընտան, պուէրատա հէր քէսի Թանըր. . . Մէրդուա՝ Ժուանենիին պէկլէտիկէ զատըԹասընը իտաէ իԹմէքտէ վէ պու մէմուրիյէԹինին բէք մաՔուպ պիր սու-րէԹտէ իչԹա էյլէմէքտէ տիր. . . Մէրդուանըն գուվվէի հաՔըզէպինէ վէ տիրայէ-Թինէ չօգ պէկլէնմէյէնինէ,

Գունը տիկերէք միւտաաիի ումումի մուավինի չանը վուրտու. պիր օտանը տուխուլ իԹտի։

Մուավին՝ օտաճըյա.— Գագընըզ Մ. Գօրպիէ ատլիկէ տաիրէսինտէ՞ մի տիր. էկէր պուէրատա իսէ Թարաֆըմտան բէճա խոնինէ, չարուգ պանա կէլսին. . . էկէր հէնուզ կէլմէմիշ իսէ, կիԹսինլէր էվտէն չաղըրսընըլար. . . —ատէտի։

Օտաճը պու էմրին իհրասընա միւտաաիէճէ իԹտի։

Մ. Գօրպիէ՝ ատլիկէ տաիրէսինտէ պուէլընտըղընտան, տրասը պէկ տագիգա կէչէՔսինին միւտաաիի ումումի մուավինինին օտասընա տուխուլ իԹտի։

Մ. Գօրպիէ՝ ատչըարը էրէյճէկ ազարմըշ, օրԹա պօյլու, Թըզնազճա, իւօՔիւ պալը տիւզկիւն վէ Թազէ Թրաշ օլմուշ էլէվիկէ պիր ատատ իտի։

Իւէ պագըչտա պու քիչիճիէճէ Թաչրալընըն սիմասը բէք ահմազ պիր ատատընը սիմասինա պէնգէր իտի իսէ տէ, էյիճէ Թէտգիգ իտէվիտիքտէ պու ատատտա տի-բայէՔ օլսըղը՝ կէօզլէրինտէն անլաշըլըր իտի։

Գօրպիէ՝ միւտաաիի ումումի մուավինինի սէլամլայարագ.— Գէնտէնիզի զա-Քընը՞զ մը իսԹէտինիզ. . .

Մուավին.— ԷվվէԹ. . . Էէր իչինիզի պրագըզ, Բարիզ զատըԹա մէմուրիյ-նինտէն Մ. Ֆրօմանթալընը ԹահԹը էմրինտէ հագըր վէ միւհէյյա պուլընաճագ-սընըզ։

Գօրպիէ՝ Ֆրօմանթալը սէլամլատը։

Մուավին՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— ՕրԹատա աղըր պիր մատտէ վար, քէվա-լը սիւրաԹլա տավրանմագ իչճաղ խոէր. . . ՂայրէԹինիզէ զէրրէ զատար չիւզ-հէ իԹմէմ. . . Էվվէլա Մ. Ֆրօմանթալընը սիզէ իյրատ խոէճէկկի սիւվալլէրէ լաԹ-Ֆէն ճէվապ վէրինիզ։

Ժուանենի զապԹա մէմուրը Մ. Գօրպիէ՝ կիւլիմսէյէրէք Բարիզի արգատա-չընա պագտըգտան սօնդրա տէյտի քի,

—Թահիթը էմրինիզտէ պուլընժաղա հազըր վէ մուհէյեայըմ . . . Սուվալէրի-նիզէ միւմքին օլտըղը գառար ճէվապ վէրմէյիմ . . .

Բէյմօն .— Գուրառտա լակարտ նամըներտա պիրինի թանը՞ղմըսընըզ, եախօտ պէօյլէ պիր առատ հիչ թանըմը՞չմըսընըզ։

Գօրպիէ՝ հի՞չ պիր թէրէտտիւտ կէօսթէրմէյքսիզին .— Լակա՞րտ մը . . . Թուճանիտէ իւչ լակարտ վար տըր քի, պուընղար պիրպիրիյլէ խըսըմ տա տէյիւլէր տիր . . . Գիր տէօրտիւնճի լակարտ տա վար իտի քի, 1878 դեկտեմբեր 27տէ վճքաք իթտի վէ պուընճն էվլառը 1874 սէննէսինտէ պէշ սէնի միւտտէթլէ մահպուսիյէթ ճէզասընա մահքիւմ օլտու . . .

Բէյմօն .— Իյիք մէսէլէ տէ պու սօնղրաքի լակարտ հագգընտա տըր . . . Մահքիւմիյէթիներին սէպէպլէրինի պիլի՞րմիսինիզ։

Գօրպիէ .— Գու լակարտ՝ բէք աճէլէ օլան պիր միրասխօրլա ախօղ պիրլիկի իտէրէք, Թէտաւի իթմիչքտէ օլտըղը պիր զէնկին խասթանընն վասիյէթնամէսինին վագիընտան էվվէլ քիւչատ իթմիչ իտի . . .

Բէյմօն .— Թէտաւի իթմիչքտէ օլտըղը պիր խասթա՞ մը . . . տիմդիք պու Թագ լակարտ հէքիմ իտի, էօյլէ՞ մի։

Գօրպիէ .— Էվվէլ, հէմ տէ բէք հազիղ պիր հէքիմ, բէք ալիմ պիր քիմսէ իտի ամմա խըլգաթը խըլգաթ տէյիլ իտի, ֆէննա վէ չարգըն Թաալիաթը պիրի իտի . . .

Բէյմօն .— Գու առատ՝ իւչ այ գառար ագտէմ հապտտան չըգառըղընտա, Քամիկճա իչէրտէն տօլայը Ժուանների կէլմիչ . . . տուլումընը՞զ մը։

Գօրպիէ՝ պաշընը սալայարագ .— Հիչ պիր վագիթ . . . Էկէր պուրայա կէլմիչ օլսա իտի, տէրաւնը չէհիրտէ պիր հէյէճանը մուճիպ օլաճագտը, գիրա անըն մուհաքէմէսի պուրատտա բէք չօղ սէրմայէի պահա ու մէգալ օլտու։ Գունտան մահատա մէրգումը մահկումիյէթինէն չօղ էվվէլ չախսէն Թանըր իտիմ, չիւպհէսիզ սօնղրա տա Թանըյաճագտըմ . . .

Բէյմօն .— Էօյլէ ամմա պուրատտա պահասընընն մերասընը ալաճագմըշ . . .

Գօրպիէ .— Վէքեալէթ վահիթասըյլա տա ալապիլիր . . . պունը անլամագ բէք գօլայ տըր . . . միւթէվէքքա լակարտըն մուգավէլաթ մուհարրիրի Մ. Լահէյէ միւրաճաաթ իթտիկիմիշտէ, մէրգուժ Թագ լակարտըն՝ հապտտան չըգառընտա պիղգաթ պուրայա կէլմէտիկինի անլայսալիրիզ . . .

Բէյմօն .— Գուրառտա հիչ խըսըմը կօ՞գ մը տըր, օրայա էնմիչ օլամա՞զ մը։

Գօրպիէ .— Գիր ամուճաղատէսի վար տըր, անը կէօրիւրիզ, լաքին էկէր ճէսարէթ իտուղ օ խըսըմընըն էվվէնէ կէթմիչ իտի չօղ թէճաճիւղ իտի՞րմիսինիզ։

Բէյմօն .— Մուգավէլաթ մուհարրիրինին ճանընա գառար պանա լութֆէն բէֆթագաթ իտի՞րմիսինիզ։

Գօրպիէ .— Մաչալլա՜հ, կէլիրիմ, հէմ տէ էկէր մէրգումը պուլմագ իսթէր իսէք, չարուգ կիթմէյիյիզ . . .

Բէյմօն .— Նի՞չիւն էօյլէ, պիր նէրէ՞ մի կիտէճէք տիր։

Գօրպիէ .— Հայր, պիր նէրէ կիթմէյէճէք տիր, լաքին պու կիւն Ժուանների բաչարը տըր, պիր չօղ քէօյլիւլեր զախիրէչիների պուրայա կէթիրիլըր վէ հազըր

կէլմիչ իքէն մուգավէլաթ մուհարրիրինէն իլէրիների թէսվիյէ իտէրլէր . . . Քէօյլիւ գըսմը իսէ բէք պօչպօղազ վէ կէվդէ օլուր վէ առատըն եագասընը պրագժազ . . .

Բէյմօն .— Էօյլէ իսէ չարուգ տավրանալըմ .— տէտի վէ միւտտաիի ուժումի մուավինինի սէլամէտտընտան սօնղրա Գօրպիէ իլէ պէրապէր առիյէ տաիրէսինտէն միւֆարէգաթ էյլէտի։

Միւտտաիի ուժումի մուավինի՝ մուավէլաթը վագըասընըն նէթիյէսինի լութֆէն քէնտիսինէ պիլտիրմէսինի Բէյմօն Ֆրօմանթալա բէճա իթտի։

Ասիլիյէ տաիրէսինտէն մուգավէլաթ մուհարրիրինին խանէսինէ չօգ ուզագ տէյիլ իտի։

Գէչ տագիգատտա օրայա վարըլտը։

Ժուանների պէլէտիյէ զաթըթասը բէյիսի՝ առաթը մահալլիյէյի բէք էյի պիլիր իտի։

Ուզուն մավի իչ կէօմլէքլի քէօյլիւլեր՝ խանէի մէգքիւրտէ խընճախընճ տօլմուշ օլուպ, մուգավէլաթ մուհարրիրինին իքինճի եագըճըսը տախի՝ մուհարրիրը մուժամիլէյհ Մ. Լահէյ իլէ պիրինճի եագըճըսընը օ սըրատտա մուգավէլաթ մուհարրիրինին օտասընտա պիր ֆամիլեա ճէմիյէթիյլէ մէշղուլ օլտըգլարընը, վէ հէր նէ սէպէպլէ օլուրսա օլսուն ճէմիյէթը մէգքիւրէյի եարը պուշուղ պրագժազ միւմքին օլմասընընը Գօրպիէյէ պէյան իթտի։

Բէյմօն՝ իքինճի եագըճըյա .— Էֆէնտի, պիզէ լիւզումը օլան մալիւմաթը իհթիմալ քի սիզ տէ վէրէպիլիրսինիզ։

Իքինճի եագըճը .— Բէք ալճամագ. իչպու մուգավէլաթ մուհարրիրլիկինէ պիր գաչ հաֆթատտան պէրու մէժմուա նասըլ օլընմըշ օլտընըզտտան, պուրանըն իլէրինտէն մալիւմաթըմ եօգ տըր . . .

Գօրպիէ .— Էօյլէ իսէ սօնղրա կէլիրիզ. էֆէնտիյի սաաթ գաչտա՞ կէօրէպիլիրիզ։

Իքինճի եագըճը .— Միւթաճէլ օլտըղը իչիւն եէմէք վագթինէ կէօրէպիլիրսինիզ . . . պէն էվվէլտէն քէնտիսինէ սէօյլէրիմ։

Գօրպիէ .— Բէք ալէա, էօյլէնտէ կէլիրիզ . . . Շիմտի կիտէլիմ պիր ազ էվվէլ լազըրտըսը սէպէպ իտէն ամուճաղատէյէ պիր վիգիթա վէրէլիմ . . . —տիյէվվէլ լազըրտըսը սէպէպ իտէն մուգավէլաթ մուհարրիրլիկի տաիրէսինտէն տիւրը չըգտըլար։ բէք իքիսի պիրտէն մուգավէլաթ մուհարրիրինէ տաիրէսինտէն տիւրը չըգտըլար։

Բէյմօն՝ պիւքիւն պու Թէէխխուրաթա գարըշ քէնտի քէնտինէ հիտտէթլէնիյօր իտի։

Վագիթ կէչմէքտէ օլտըղընտան, մէրգուժ էօյլէ զաննի իտիյօր իտի քի, էկէր պիր սաաթ էվվէլ իչ պէճէրէմէզ իսէ, մուվաֆֆագիյէթ հասըլ օլմայաճագ տըր։

Ժագ լակարտըն ամուճաղատէսի՝ Ժուանների տօղրու եօլտա սիլահճըլըգ իտիյօր իտի։

Գօրպիէ՝ Բէյմօնը օրայա կէօթիւրտու։

Սիլահճը՝ մէրգուժ հէմճէհրիսինէն էյնի սըգըղ կիւէրէք։— Հա՞կը բիւզկեաը սիզի պու Քարաֆա աթտը . . . օ՞ղմայա քի պու սէնէ ավա կիտէճէք օլուպ տա պէնտէն Լըֆօչէօ ուտուլինտէ պիր Քիֆէնկ ալմադա կէլմիչ օլասընըզ։

Գօրպիէ ։— Այո՛, ապիպիա, խայր։ պէն սիլահ թաշըմագըղըն ավ ավլաղը-ղըմը սիզ պիլիրսինիզ։ Հէմ տէ պէնիմ ավըմ նէ չիչ կէչիրիլիր, նէ տէ եահնի եա-բըլըր ։ ։ ։ Պէն սիզուն ուֆաճըզ պիր մալիւմաթ ալմադա կէլտիմ ։ ։ ։

Սիլահտը ։— Նէ՞չ տաքր ։

Գօրպիէ ։— Ֆամիլեաներըտան պիրինէ տաքր ։ ։ ։

Սիլահտը ։— Ամմա եաբարըն հա՛ ։ ։ ։ քի՞մ տիր քի ։

Գօրպիէ ։— Ագրապաներըտան պիրի ։

Սիլահտը ։— Հա՞նկըսը ։

Գօրպիէ ։— Ժագ Լակարտ ։

Սիլահտը՝ գաշլարընը չաթարագ ։— Օ եատիկար իշի՞ն մը սէօյլէյօրսունըզ, չօգ ֆէյնա՛ ։ ։ ։ Հազատան չըգուրգտան սօնդրա աճապա երինէ պիր քէօփիւլիքտէ՞ մի պուլընմըշ տըր ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Իհթիմալի վար տըր, լաքին էյիձէ պիլմէյօրըմ ։ ։ ։

Սիլահտը ։— Շիմտի պիլմէք իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Զանն ալընտըղընա կէօրէ, պու չախա՛ պապաօղլունըն միրասը-նը ալմագ իւզրէ իւչ այ մուգաւաձէ Ֆուանեներէ կէլմիշ ։ ։ ։ Պուեւտան խաապէրինիզ վա՛ր մը տըր ։ ։ ։

Սիլահտը ։— Այո՛, պիլմէյօրըմ ։ ։ ։ Լաքին մուդավէլաթ մուհասրլերի Մ ։ Լա-հէյտէն պու պապատ ախազը մալիւմաթ իստ պիլիրսինիզ ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Օրտյա կիթմիք վէ պիր ազատան երինէ կիտէճիզ։ Պիզ քէնտի քէնտիմիզէ էօյլէ Թախմին իսկօր իսիք քի, ամմա ճադատէնկի՝ Ֆուանեներէ իգա-մէկի իհթիկի էանաատէ պէյքի կէլմիշ սիզի կէօրմէշ տիր ։

Սիլահտը ։— Օ՞ մը, ամմա եաբարընըզ հա՛, Ալիմ ալլահ կէլսէ իսի, կէօրճէկ իսինիզ նա՛սըլ գադուլ օլընճագտը ։ ։ ։ այշագ չարշըն՝ պալընա կէլճէկինի պի-լէյօր ըտը տա անդն իչուն օտագրնտը պահա կէլմէտի ։

Գօրպիէ իլէ Բէյմօն՝ սիլահճիրնըն եանընտան այրըլտըլար ։

Գօրպիէ ։— Սիզէ եալընըզ մուգավէլաթ մուհասրլերի պիր ճէվապ վէրէպիլէ-ճէկ տիր ։ —Սաաթընա պագարագ ։— Տահա եարըմ սաաթ ըտրզ վար։ Թաատտան էվվէլ պիր ադսէնթ իչէ՛րմիսինիզ ։

Բէյմօն ։— Պէն տէ սիզէ պուռնը Թէքիրթի իսէճէգտիմ։ էվվէթ, գադուլ իսէ-բիմ, լաքին սիզ տէ պէնիմէլէ Թաատ իսէ՞րմիսինիզ ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Մաէլմէմնուն իչ ։ ։ ։

Ադսէնթի իչտիքտէն սօնդրա մուգավէլաթ մուհասրլերինին խանէ սինէ ավաէթ էթտիէր ։

Մ ։ Լահէյ՝ հէնուզ սուֆրայա օթաուրմըշ օլուպ, լաքին Գօրպիէնին քէնտիսի-նի արատըղընը խապէր վէրմիշ օլըպէլաբընտան, մէրգուժըն միւվաֆէգիյէթինտէ քէնտիսինէ տուչուրմալարընը խատմէսինէ էմր իթմիշ իսի ։

Բէյմօն իլէ Գօրպիէ՝ կէլիր կէլմէզ օտայա կէօթիւրիլիպ, մուգավէլաթ մու-հասրլերի Մ ։ Լահէյ տաքի՝ արգալարը սըրա մէգքիւր օտայա կիւէրէք, նէ՞ սէ-պէպտէն տօլայը քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլմիշ օլադարընը սիւվալ իթտի ։

Գօրպիէ ։— էֆէնտիմ, պէշ սէնէ միւտաէթէ մահպուսիյէթ ճէզասընա մահ-քում օլան Ժագ Լակարտ նամ քիմսէնին՝ 1878 դեկտեմբերինտէ վէֆաթ իսէն քէ-

տէրինին միրասընը ալմագ իւզրէ հապստան չըգար չըգմագ նէգաինիզէ կէլիպ կէ-մէյեճէկինի սիզէ սիւվալ իթմէյէ կէլտիգ ։ ։ ։

Մ ։ Լահէյ ։— էվվէթ, կէլտի ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Պիզգաթ քէնտիսի՞ մի կէլտի ։ ։ ։

Լահէյ ։— էվվէթ, պիզգաթ քէնտիսի կէլտի ։ ։ ։ Մայիսին 26ինտէ պէնիմ տտամտա իսի, էյիթէպ կիւնիւ երինէ կէլիպ պազը էվրագը իմգալատը վէ պիր գաչ կիւն սօնդրա տա միրասընը կէլտի պէնտէն ախզ իթտի ։ ։ ։ Երթմի պին Ֆրանգ-տան պիր ազ զիյատէ պիր չէյ իսի ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Տիմէգ Ֆուանեներտէ չօգ կիւն գալմըշ տըր ։

Լահէյ ։— Էն ազը ալիթը եէտի կիւն ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Պու գատար կիւն նէրէտէ իգամէթ իթմէյէ օլընըղընը պիլի՞րմի-սինիզ ։

Լահէյ ։— Սօրմատըմ ։ ։ ։ կէօրիւնիլմէյ պիր օթէլտէ իգամէթ իթմէյէ օլա-ճագ տըր ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Պուենը անլայամաղըզ ։ ։ ։

Բէյմօն՝ մուգավէլաթ մուհասրլերինէ ։— Աճապա պիլի՞րմիսինիզ, Ժագ Լակարտ Ֆուանեներէ եաղընը՞զ մը իսի ։ ։ ։

Լահէյ ։— Այո՛, եաղընըզ տէյիլ իսի ։ ։ ։ բէք էյի խաթրըմա կէլիյօր, պանա տէտի քի իշլ սէրէնճէմէտէ գալըպ տա կէտիքէճէկ օլուր իսկ ճանը չօգ սըգըլա-ճագ տըր, գիրա պէրապէր պիր տօսթը պուլընըպ, պու տօսթը տա ահէյէ եօլա չըգմագ իսթէյօր իսի ։ ։ ։

Բէյմօն ։— Թէմամ օ տըր ։ ։ ։ պու տօսթ՝ Բասգալ Սօնիէ օլմալը տըր ։ ։ ։

Լահէյ ։— Իսմինի պանա սէօյլէմէտի ։ ։ ։

Բէյմօն ։— Ֆուանեներէն չըգուրգտա նէ Թարաֆա կիթմէք նէյճէքինտէ պու-լընտըղընը աճապա օիզէ հիչ սէօյլէ՞մէտի մի ։

Լահէյ ։— Զանընըմ Ինկիլիզէրտան ։ ։ ։ Լօնտրատան պահա իսթյօր իսի ։

Բէյմօն ։— Գու պիր եաման օլմալը տըր ։ ։ ։ պու կիշի ատամլարը տիւնեա-տա եալընդզ Բարիզ չէհրի քէնտիյէ ճէլդ իսէր ։

Լահէյ ։— էֆէնտիլէր, սիզէ պուենտան պագդա մալիւմաթ վէրէմէմ ։ ։ ։ պու կիւն բէք մէշղուլ օլտըղընտան, հիչ վագըտ եօգ տըր ։ ։ ։ Գաչէմ օտատտա պիր չօգ ատամ պանա պիգէճէյօր ։ ։ ։ Միւսաատէ իսթինիզ եէմէյինի եէյիմ ։ ։ ։ —տէ-յինճէ, Բէյմօն իլէ Գօրպիէ՝ պրագըղպ կիթտիլէր ։

Բէյմօն՝ սօգագա չըգընճա ։— Գուրսայա կէլմիշ, պիր հաֆթա գատար պուրա-տա գալմըշ ։ ։ ։ էլպէթթէ իգամէթինտէն պիր էսէր պրագմըշ, հիչ օլմագսա տօս-Քըյլա իսթեան իթտիկի օթէլին բօլիս տէֆթէրինտէ իսմինի գայտ իթմիշ տիր ։ ։ ։

Գօրպիէ ։— Պէյթի պիր պագդա ի՞մտ գայտ իթտիրմիշ տիր ։ ։ ։ Հէյէ Թաատ իսէ՛լիմ տէ օօնդրա պագըպ անլարըզ, լաքին պու իշ պիր ազ ուզուն սիւրէճէք տիր ։ ։ ։ Ֆուանեներէ օթէյլերտէն ժամտա էթյիճէ բանսիօնէրլիք էվվէր ատ վար տըր, վէ էկէր չարուճագ մուվաֆֆագ օլմազագ, օ զէման պիզգարուրէ էօթէյէ պէրիյէ տիւչմէմիզ իգթիդա իսէճէք տիր ։

Բէյմօն՝ պու քէէնթռիւբաթա բէյտէրրէյ լանէթ օգուլյօր իսի ամմա նէ՛ չարէ, Թահամմիւլ իտուպ գաթլանմաօը լազըմ կէլիյօր իսի ։

Գօրպիէ պօղազը պիր քիմսէ օլտըղընտան, պու իքի զապթիա մէմուրը ուզունճա պիր քաաժ իթտիքաէն սօնդրա, գալդըպ օթէլլերի տօլաչմաղա պաչլատըլար, վէ բոլիս տէֆթէրլերինի արաչթըրըպ կէօզտէն կէչիրտիլէր։ Մէրգուման իլք ազչամը Բէյօղլընդն էնմիչ օլտրդը «Ճվալ Գլան» օթէլինէ պիւէ կիթտիլէր։

Եվվը մէզքիւրտ Բասգալ Մօնիէ՝ Բարիզտէ Միրօմէնիլ սօգաղընա միւվասէլէթ իտուպ, ժագ Լակարտ օրատա չար չէշմէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլընըյօր իտի։

Ժագ՝ Բասգալը չէքիպ օտասընա կէօթիւբէրէք գաբուլը սիւրմէլէտիքտէն սօնդրա.— Է ճանըմ, ալտը՞ն մը։

Բասգալ.— Եվվէթ, ալտըմ ամմա զահմէթ տէ չէքտիմ... Իլքէ՛... —տէտի վէ ալճուն միտալետալը եազըխանէնինն իւզէրինէ աթտը։

Ժագ Լակարտ՝ մէսէրլէթինտէն նաչի էլի Քիթրէմէքտէ օլտրդը հալտէ մէզքիւր միտալեալը էլինէ ալտը։

62

Բասգալ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Էյ սէ՞ն, սէն տէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքտին նէզտինտէ մուվաֆֆագ օլտո՞ւն մը։

Ժագ.— Հէմ օլտում, հէմ օլմատըմ։

Բասգալ.— Նա՞սըլ։

Ժագ Լակարտ՝ վուգուը հալի նագլ իթտի։

Բասգալ.— Միտալեալը էլէ կէչիրէճէկիզ... տէլիգանլը գօնըրըն օտասընա կէրէկպիլէճէյիմ։

Ժագ.— Գունա պիր եօլ վէ չարէ պուլմագ իչիւն իւմիտիմ սէնտէ իտի։

Բասգալ.— Գունա բէք գօլայ պիր չարէ վար տըր... պագ նէ՛ տիր. Ֆապիէնի պուչագտա պիր վուրուչտա էօլտիւրմէլի, ճէպինէ գարթ տը վիգիթլէր գօյմալը վէ նաչէսինի եօլ իւզէրինտէ պրագմալը... Նաչէյի հէր քիմ բասթ կէլիպ պուլուր իտէ, անասընըն էվինէ կէօթիւրէճէք, վէ օրատա նաչէ՝ էթրաֆը մումլարլա մաւհաթ միւզէյյէն պիր էօլիւ եաթագը իւզէրինէ վազ օլընաճագ տըր։

«Պու ֆէլաքէթ շարուճագ տույուլաճագ տըր...

«Իէն՝ գօնըէտէ տօսթ օլտրդընտան, Շաթըլիւքտէյէր գօնաղընա կիտիպ րէսմը Բաագիյէթի խպա իտէրսին։

«Պէն տէ սէնինլէ պէրապէր օրայա կէլէրիմ...

«Պէտտպախթ տէլիգանլընըն նաչէսինէ արզը իհթիրամ իթմէկէ մուստաժէ Քալէպ իտէրիպ տէ սէն վալիտէսիյլէ աղալաչմագտա օլտրդընն հալտէ պէն տէ ուռուլճաճրդ չէքմէճէյի աչըրրըմ...

Ժագ.— Էօյլէ իսէ Քէֆթրօ օյունընըն սօն բէրտէսինի եարըն օյնարըզ։

Բասգալ.— Պէօյլէ գարար վէ՞րմիչմիսին։

Ժագ.— Էվվէթ։

Բասգալ.— Մարթ տոսի օրթատան զայպ ու նապէտիսա օլաճա՞գ մը տըր։

Ժագ՝ հիւզնէնկիզ պիր սէտա իլէ.— Տիկէրլէրի կիպի։

Բասգալ.— Գրալօ՛, իլքիէ չիմսի Քամ աւտաժ կիպի տավրանմաղա պաչլամըչ սայըլըրսընըն... Էյ Ռօլ Ֆրօմանթա՞լ...

Ժագ.— Շէրիքսի օլան Մարթ իլէ պէրապէր վիւճուտը օրթատան գալտըրըլաճագ տըր...

Բասգալ.— Մէրգումը Բրթի Գասթէլ գօնաղընա նա՞սըլ կէթիրէպիլէճէյիզ։

Ժագ.— Գունըն իւզէրինէ պիր ազտան գօնուչըրըզ։

Բասգալ.— Հէյման չիմտի նի՞չին գօնուչմայալըմ։

Ժագ.— Տահա միւսթաճիլ պուլգա պիր չէյ վար տըր։

Բասգալ.— Նէ՞ տիր քի։

Ժագ.— Էլիմիզտէ օլան միտալեալարը պիր արայա կէթիրէլիմ տէ, պագալըմ քի, էլիմիզտէ օլմայան իքի միտալեա օլմագտըրը արատրընըզդա մուամմա անլաչըլմա՞զ մը...

Բասգալ.— Գունը Թէֆրիպէ իթմէկ պիր չէյ տէյիլ, լաքին մուվաֆֆագ օլաճագընըզդան չիպսէյմ վար տըր... Պիր քէլիմէնին էքսիքլիկի պէզմի իչիմիզի պօզապիլիր։

Ժագ.— Հէր հալտէ պիր քէրրէ պագալըմ... — տիյէրէք, միտալեալարը գօյմուչ օլտրգլարը չէքմէճէ տէրուհինտէն չրգարմըզ ալմըչ իտի։

Սաթէկ տօգֆօր Թօմբսըն՝ պունը եարտրգտան սօնդրա, միտալեալարը եազըխանէսինին իւզէրինտէ նօմէրօ սըրասընըյա հան եանա տիպտի։ Գատէհուս Բասգալա խիթապէն «-հաղ-» տէյինճէ, Բասգալ Մօնիէ՝ պիր գալէմ ալտը վէ եազմագ իւզէրէ տօգֆօր Թօմբսընըն սէօյլէմէսինի պէքլէտի։

Ժագ՝ իսկա Քարիգէյլէ միտալեալարը ալիպտիկի սըրա իւզէրէ սէօյլէտի, վէ Բասգալ Մօնիէ տոսի իչտու իսկալը եազտրգտան սօնդրա օգուտը իսէ տէ, պու էքսիք իպալէյէրտէն էլան պիր չէյ անլաչըլմամտը։

Ժագ՝ հիտայէթլէ այաղընը նէյրէ վուրտրագ.— Էէնուզ պիր չէյ անլաչըլմամյօր... տասըլ լիւգուտը օլան քէլիմէյէր էլտէ եօգ տըր...

Բասգալ.— Պէն գօնէ տը Թօնէրիէօնին էվլագլարընը պիլտիկիմտէն, պու մուամմանըն պիրինճի իսպարտսինի Քէյրթիսի իտէպիլիրիմ։

Ժագ.— Սահի՞ն մի սէօյլէյօրսուն։

Բասգալ.— Գունա հիչ չիպսէյմ եօգ տըր... լաքին պունըն պիզէ հիչ պիր Ֆայտասը օլմամագ..

Ժագ.— Էյ սէօյլէ պագալըմ..

Բասգալ.— Մէզքիւր էքսիք իպարէտէ, կրանժ-Մէր-լա-Ֆօնքէն քէօչկիւ տինմէզ խութէտիկինէ հիչ չիպսէյմ եօգ տըր։

Ժագ.— Տիմէզ սէն՝ սէրվէքթին մէզքիւր քէօչքտէ սագլը օլտրդընը մէմուլ իտիյօրսուն, տէյի՞լ մի։

Բասգալ.— Եվվէթ, «սիյահ պիր տէօչէմէ Քաշընըն ալթընտան», լաքին նէ՞ սիյահ Քաշ, պու տէօչէմէ Քաշընը նէ՞րէյտէ պուլմալը. «քէօչէյտէն պագլայըպ հիսաբ իտէրէք» տէնմիչ... Նէ՞ քէօչէտէ տիր պու։ Գիզ պիր չէյ եարամայըզ, հիչ պիր չէյ եարամայըզ... Գու մուամմայը հալա իթմէկ իչիւն տիկկը քէլիմէյէր տէ լաղըմ տըր...

Ժագ.— Մէն գասավէթ իթմէ . . . անկէրի տէ ազ վագթաան կէլ կէշիրէ. ճէյիգ, Շիմտի Բօլ Ֆրօմանթալըն իւզէրինէ տիւշիւնէյիմ. Գիր մէքթուպ քեաղըտը ալ . . .

Բասգալ՝ պիր տէհշէթլէ.— Խթէրսէն քի մէքթո՞ւպ մը եազայըմ.

Ժագ.— Էվվէթ.

Բասգալ.— Գու նէ՛ չօլթալըգ տըր . . . Ինսան՝ քեաղըտա իւզէրինէ պիր շէյ եազմագ ագլըսըզլըղըլա տայմա կէլ կէշէր . . .

Ժագ.— Գու իչտէ գօրգուլամագ հիչ պիր շէյ եօգ տըր . . . Մէքթուպ եազըլըպ կէլէ պիւկ կէշտէ, պիգե հիչ պիր վագթ մուճիպը մուխթարա օլամազ . . . Եէնի պիր գազ գալմի ալտա ուճուրը աչ . . . —տէտի.

Բասգալ պուրնա թէաճճիպ իթմէքլէ պէրապէր սէս չըգարմայըպ իթաաթ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ. Ժագ՝ քէնտի եազըխանէսինին կիպւլ պիր կէօղիւնէյէն աղղը սըգը սըգը գաբալը վէ ուօնուգ պիր եէշիլ սուլը հավի քիւչիւք պիր չիչէ չըգարըյօր իտի.

Սախթէ տօգթօր՝ մէզքիւր չիչէնին աղղընը աչըպ չիչէյի պիր թաւաշա գօյտու.

Բասգալ.— Գու նէ՛ տիր.

Ժագ.— Ֆիմէէվի պիր թէրթիպ տիր . . . Գու թէրթիպի պէն թէտգիգ վէ թէճրիպէ իտէրէք քէչի ու իւթիւրա իթմիչիմ տիր, պու սուլը միւրէքքէպ նէրինէ գուլլանմագսըն . . . Գալէմին ուճընաան մէքթուպ քեաղըտըրընէն իւզէրինէ ագընմա, պու սու տահա հիւգել պիր սէյահ րէնկ քէսպ իտէմէք տիր . . .

Բասգալ.— Էյ սօնդրա՞ . . .

Ժագ.— Սօնդրասը, եիրմի տէօրթ սահաթ կէշինմէ քեաղըտըն իւզէրինէ հիչ պիր եազը գալմայըպ, քեաղըտա պէմպէյազ օլուր . . . Գու հալտէ Բօլ Ֆրօմանթալ պու մէքթուպը ալտագ, օգուչամագ, պուլուչըլամագ մահալի վէ սահաթը անլայամագ վէ պատէհու մէքթուպը ճէպինէ գօյուպ արթըգ պիր տահա անըն իւզէրինէ տիւշիւնմէյէճէք տիր.

Բասգալ.— Լաքին էկէր եիրմի տէօրթ սահաթտան սօնդրա մէքթուպը նէյնէ տէն օգումագ իսթէտի իսէ՞.

Ժագ.— Գունտան նէ՞ չըգար, զաննն իտէմէճք քի Մարթ՝ քէնտիսինէ մէքթուպ եազմագ իչին պիր վագթ մուհասպպէք միւրէքքէպպի Թապիր օլընան միւրէքքէպպի գուլլանմըշ տըր . . .

Բասգալ.— Գու մէքթուպը էօթէքինէ պէրիքինէ սէօյլէյէճէկինի ումմա՞զմըսըն.

Ժագ.— Հիչ պիր վագթ . . . քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէկինի սանա Թէյմին իտէրիմ . . . Էվվէւ պէ էվվէւ չունը տիւշիւնէյիմ քի, մէրգում տէլիգանլը սըրրընը քիմէ՞ աչապիլիր . . .

Բասգալ.— Գապասընա . . .

Ժագ.— Գապասը եօլճուլըգտա տըր . . . Մէրգում տէլիգանլը Գրէթ Էյլատ քիւչիւք պիր լաճէտտ եալընըզ իգամէթ իտէյօր . . . Թէքրար Թէյմիտ իտէրիմ քի, պու իչտէ պիպէ հիչ պիր Թէհլիգէ եօգ տըր . . . Եազընը Մարթըն եազըսը-նա պէնէյէճ, պէլկի Բօլ՝ մէրգումէնին եազըսընը Թանըր . . . Լաքին բէք տէ ումմամ . . . Քեաղըտըն իւզէրինէ բէք օ գատար գուվվէթլի պատմագսըզըն հա-ֆիֆէ եազը վէր . . .

Բասգալ՝ գալէմինի չիչէտէքի տօնուգ եէյլի սուչա պաթըրտը վէ ժագըն սէօյ-լէտիկի աթիտէքի սաթրլարը եազտը.

«Տօսթըմ,

«Իչիմ օլմայըպ սէրպէսթիմ սիզէ «–սէրպէսթիմ . . . կէլինիզ պա-նա–» տիմէքլիհի սիզէ վատ իթտիմ . . . Գէն եարըն ագչամ զայէք ֆէտագեար Անժէլ իլէ պէրաբէր Բըթի Գասթէլ գօնաղընա կիտէճէյիմ . . .

«Եարըն կէճէ եարըսը, սաղ Թարաֆտաքի պաղչէնին պէօրնա ուզանան Մարն ըրմաղը գէլընըն պիր Թարաֆընտան օ պիր Թարաֆընա միւրուր իտինիզ վէ իս-քէլէյէ եանայընըզ.

«Անժէլ պէքլէյիյօ սիպի պէնիմ եանըմա կէթիրէճէք տիր.

«Էկէր միւտաֆէքը էօտրիւմատ պէննիմ սիզէ ախտ օլմագլըզմը իսթէր իսէնիզ, պու միւլագաթըմըզը քիմսէ տույմասըն.

«Ձան ու կէօնիւլտէն սիպի սէվէն

«ՄԱՐԹ»

Մէքթուպ եազըլըպ պիթէրէք, ժագըն սէօյլէտիկի Թէէսիր հասըլ օլմուչ իտի, Եէյլի սուս քեաղըտա տօգունտըգճա լարլագ պիր սէյահ րէնկ պէմբէ իտի, Եագը՝ պատանաճագ տէրկէճտէ էօքսիւզ գըզըլն եազըսընա պէնգէյօր իտի.

Բասգալ.— Ալիմ Ալլահ րէք ալէճա օլտու.

Ժագ.— Հաթթա պագը սըրատտա րէք Ֆահուշլի տիր . . .

Բասգալ՝ կիւլէրէք.— Գու միւրէքքէպպէ էմրէ մուհասրէր գամպէհալլար տա-խի պիր միւրապէհաճըյա ըսգաօնթօ իթտիրիլտիքտէ, պէօյիւք պիր Թէպէքքիւ հաւ-սուլէ կէլէճէկի չիւպհէսիզ տիր. Գամպհալըն վատէտի կէլտիքտաէ, մէրգում միւրա-պէհաճը՝ ճրպատանընտա իսգաստը պիր վարագաի սահիհէտէն պաչգա պիր շէյ պու-լամայագճագ տըր . . .

Ժագ.— Շիմտի լաթիֆէյի պէրթատաճ իտէլիմ տէ չու մէքթուպը զարֆա գօյու վէր . . .

Բասգալ.— Օլտու . . .

Ժագ.— Շիմտի մէքթուպըն իւզէրինէ «Գրէթ Էյլատ Միւսիւ Բօլ Ֆրօմանթալ» տէյու եազընըզ . . . Բէք ալէա . . . պու մէքթուպը սէրիան բօսթահանէյէ կէօթիւրմէլի տիր . . .

Բասգալ.— Գու մահալլէտ՞ մի.

Ժագ.— Նայր . . . Գէն քէնտիմ Գօրսա մէյտանընտագի պէօյիւք բօսթա-խանէյէ գատար կիտէճէյիմ, սէն տէ կիթ եաթագընտա եաթ . . . եօրկունըն, իսթիրահաթա լիւզումը ազիմին վար տըր . . . եէմէք իչին պէն սէնի ույան-տըրըրըմ . . .

Բասգալ օտասընա կիթտի, Ժագ Լակարտա տա մէքթուպը ալըպ տիչտրը չըգտը.

Գիգ տէ Ժուանեիէ ավտէք իտէլիմ.

Ագչամ սաաթ օն իտի.

Րէյմոն Ֆրօմանթալ իլէ Գօրպիէ՝ էօյլէնտէն սօնդրա պիւթիւն կիւն օքէլճի-լէրլէ տիկէր ուժումի քիրտախանէլէրինին բօլիս տէՔՔէրլէրինի եօգլայըպ կէօզտէն կէչիրմիշլէր իտի իսէ տէ, հիչ պիր սէմէրէ իսթիհսալ իտէմմիշլէր իտի.

Մէկդիւր տէֆթէրլէրին հիչ պիրինաէ ֆագ Լակարտ իլէ Բասգալ Սօնիէնին իգամէթինէ տաիր հիչ պիր էսէր վէ էմարէ եօգ իտի։

Բէյմօն՝ տիւչարը հիտտէթ ու էնտիչէ օլարագ, իչդու եօլճուլըղընատա մուվաֆֆագ օլաճաղընա չիւպհէ իթմէյէ պաչլայար իտի։

Մաճաֆիհի էրթէսի սապահ թէոգիդ օլընաճագ տահա պիր գաչ տէֆթէր գալմըչ իտի, պիրա օ կիւնիւ վագթ կէչմիչ օլտըղընատան, թէոգիդաթա տէվամ օլընաժագըչ իտի։

Ֆօրպիչ՝ արգատաչընը «Ընվալ-Գլան» օթէլինէ գատար կէօթիւրմէք իսթէտի։

Բէյմօն՝ էտնատի բահտէ պիրտէն պիրէ։— Գէն պիր չէյտէն գօրգույօրըմ...

Ֆօրպիչ.— Նէ՞ չէյտէն։

Բէյմօն.— Օ՛ժայա քի օ իքի չոճա՝ սահաթէ իտմ գայա իթտիրմիչ օլտուղտար. օ հալտէ իզլէրինի ասլա պուլտայաճաղըզ։

Ֆօրպիչ.— Նի՞չիւն քէնտի քէնտիլէրինի կիզլէսինլէր... Հապա ճէզալարընը չէգմիչ օլտրգլարընատա, հիւքիժմէթլէ արթըգ պիր իշլէրի գալմամըչ իտի... քէնտիլէրինին արթըգ քիմսէ իլէ հիչ պիր ալըշ վէրիճիլքլերի եօգ իտի։

Բէյմօն.— ժագ Լակարտ՝ քէնտիսինին քէնտի մէմլէքէթինէ պուլընտըղընը քիմսէյինին պիլմէմէսինին արգու իթմիչ օլապիլիր իտի...

Ֆօրպիչ.— Սահի՛հ, պու պէնիմ ֆիքրիմտէն կէչմէմի... Նէ՛ հալ իսէ, եարընա պէքլէյէլիմ... Արգատաչ, կէճէլէր խայր օլսուն...

Էրթէսի սապահ Ֆօրպիչ՝ էրքէնճէ կէլիպ Բէյմօնլա պուլըշտրագ, իքիսի պիր-լիգատ իլգ կիւնէրի կիպի երնէ օթէլլէրի վէ ուտտամի քիրտասանէլէրի տօլաչմագա պաչլատըլար իսէ ատ, երնէ հիչ պիր նէթիյճէ իսթէհսալ իտէմմէտիլէր։

Կիւնտուզ Քատամընատան սօնդրա եօգլանաճագ եալընըզ պիր օթէլ, եանի Լիւբօնըն Քահիք իսթիճարընատա պուլընան «Մարթէն-Բէչէօր» օթէլի գալմըչ իտի։

Մէրգուճ օթէլճի Լիւբօ՝ կէչէն ատամլարընը սըճիսիք մէմուրիյէթինի Քանըյարագ, բօլիս տէֆթէրինի տէրճալ անէրին էնգարը թէոգիդինէ արզ իթտի, վէ չէչէլէրէ չարաչ տօլտուրմագ իչդրէ երնէ մահզունէ էնտի։

Ֆրօմանթալ՝ մէկդիւր տէֆթէրի աչընըը սըրատա, Ֆօրպիչ կիւլէրէկ տէտի քի,

—Էյիլէր սօնա՝ տէրլէր. պագչէն սահիհ պէյլէ օլուր։

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էլան ֆագ վէ Բասգալընը իսմինէրինի պուլմագ իճմիյլէ տէֆթէրէրին սիւթունլարընը կէօգտէն կէչիրիյօր իտի։

Գիր տէ Նահիհան Քիթթրէյիսպ պիր նիտա սալը վէրտի։

Ֆօրպիչ պիր չիտտէթլէ.— Գուլընընը՞զ մը։

Բէյմօն.— Եայր, պուլմատըմ, լաքին պուրատա բէկ զարիպ պիր չէյ կէօրիյօրըմ...

Ֆօրպիչ.— Նէ՞ տիր քի։

Բէյմօն.— Գիր իսմ...

Ֆօրպիչ.— Քիմի՞ն իսմի։

Բէյմօն.— Տօգթօր Թօմբսընընն իսմի...

Ֆօրպիչ.— Գու տօգթօրը Քանը՞ըմբսընընզ։

Բէյմօն.— Գիւքիւն Բարիզ մէրգուճը Քանըը... նամուար տըր... Գու ատամ Ամէրիգատան Բարիզէ կէլիր իքէն նա՞սըլ օլմուշ տա ֆուանեխտէ իգամէթ իթմիչ... Գու բէկ ճաճայիպ պիր չէյ տիր. հէմ տէ ֆագ Լակարտըն Քատ պուրատա պուլընճաճաղը զէման օ ատամ պուրայա վարըլ օլմուշ վէ ֆագ Լակարտըն իսմի հիչ պիր տէֆթէրտէ եազըլմամըշ...

Ֆօրպիչ.— Ալիմ ալլահ ֆիքրիմտէն բէկ զարիպ պիր չէյ կէչիյօր...

Բէյմօն.— Շիւպհէսիզ պէնիմ ֆիքրիմտէն կէչէն օլմալը տըր... Միչ քէնտի ֆիքրիհիմտէն կէչէնի սէօյլէյիհիչ պագալըմ...

Ֆօրպիչ.— Օ՛ժայա քի հէքիմ ֆագ Լակարտ՝ Տօգթօր Թօմբսընն օլսուն...

Բէյմօն.— Գէն տէ քէնտի քէնտիմէ պուռնը տիւչիհինիյօր իտիմ...

Գու սէօզլէր սէօյլէնտիկի սըրատա Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ կէօզլէրինի տէքմիչ տէֆթէրէրին իւզէրինէ պագըյօր իտի։

Գիր տէ նահիհան էէնիտէն Քիթթրէտի։

Թօմբսընն իսմինին ալընընատա անընն սահաթէ սըր քեաթիպինին իտմի կէօզիւնէ իչէմիչ իտի։

Բէյմօն՝ եիւքսէչ սէտա իլէ.— Բասգալ Բամպէր։

Ֆօրպիչ.— Բասգալ Բամպէ՛ր... վա՛ր մը տըր օրատա։

Բէյմօն.— Գագընըզ... տօգթօրըն սըր քեաթիպի։

Ֆօրպիչ.— Սօնիէնին իսմի տիր... վայ քիւչահի վա՛յ, էյի ուչատիյատա-մըշ... Օ իքի հասլատան չըգաճլարը տիզ պուրատա պուլապիլէճէքսինիզ...

Բէյմօն՝ գիհնինի պիրն տիւրլիւ տիւչիհնճէկլէր իհտաթա իթմիչ օլտըղը հալտէ.— Ա՜հ, պու օթէլին միւթէճճիրլինի իսթիճագ իթմէյիյիմ...

Ֆօրպիչ.— Կիտէյիմ մէրգուճը պուլայըմ...—տէտի վէ մահզունէ տաղրու կիթտի։

Բէյմօն՝ եալընըզ գալըպ քէֆէքքիւրաթա տաւտը։

Տօգթօր Թօմբսընն վէ սըր քեաթիպի իլէ իւք տէֆթա վուգուտ պուլան քէսա-տիւֆինի տէրթաթըր իտիյօր իտի... անընն էն ճիւզիյաթ նէյինատէն օլան սէօզ-լէրինի պիլէ իսթիրմէյէ չալընըյօր իտի...

Մէրգուճան հագդընատա Բէյմօնըն գիհնինտէ աչընգտատն աչընդա չիւպհէ տօզ-մատ իտի։

Ֆօրպիչ՝ օթէլճի Լիւբօ իլէ պէրապէր կէլտի։

Բէյմօն՝ սաղ էլինին չահատէթ բարմաղընը աչընդ տէֆթէրէրին պիր սահրը իւզէրինէ վագ իսէրէք չիչման օթէլճիյէ խթթապէէ։— Միչ պուրատա իքի ատամ իսմինի գայա իթմիչմէյինիզ, պուճնարընը քիմ օլընդլարընը էլպէթթէ տէրիսահրը իսէպիհիրսինիզ։

Լիւբօ.— Քիմի՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ, էֆէնտի։

Բէյմօն.— Տօգթօր Թօմբսընն իլէ Բասգալ Բամպէրի տիմէք իսթէյօրըմ։

Լիւբօ՝ կիւլիմսէյէրէք։— Զաննըմ իսթրըտա կէչէճէք... էօյլէ միչքէ-րիւէր հիչ պիր վագթ ունութընլմագընար։

Բէյմօն.— Նի՞չիւն էօյլէ։

Լիւբօ.— Բէք էյի ատամլար իտի։ էօյլէ ատամ բէկ զըթ պուլընընը...

Բէյմօն.— Գունդարքն նէ՛ սուրբքէլէ պուրայա միւվասլէնթ իթտիքլէրինի վէ պուրատա գաշ կիւն օթուրտգլարընը անլամագ խոթէրիմ։

Լիւբօ.— Օնատն գօլայ նէ՞ վար, էֆէնտի. անլէր պուրատա բէք էյի խաքըրլէր պրագմըշ օլտըգլարընատն, քէնտիլէրինէ միւքէյյիգ էն ճիւզի պիր շէյի պիլէ ուռնութամամ...

Բէյմօն.— Հէբսինի պանա սէօյլէյինիզ, լաքին բէք ուֆագ քէֆէք թաֆսիլաթա կիրիշմէյինիզ...

Լիւբօ.— Էօյլէ եարմադա չալըշամադըմ, էֆէնտի... —տիկէրէք չիշման օթէյճի՝ տօգթօր Թօմբոն իլէ սըր քեաթխանիին քէնտի օթէյինէ միւվասլէնթինի, անլէր Թարաֆընատն Մատամ Բէռին կրանըշնա վագը օլան միւտաւաֆաը, ճան իւզէրինէ պուլընան մէրգուզմ գարըյա խոլագ իթտիքլէրի ֆէտաքեարլըզը վէ հօքսիւզ գըզ իշիւն կէօնթէրտիքլէրի սէխավէնթի միւմքին մէրթէպէ մուխթասար պիր սուրբքտէ նագլ ու հիքեայէ իթտի։

63

Օթէյճի Լիւբօ պուռնարը սէօյլէտիքճէ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն չիւպհէլէրի սէօնմէքտէ պուլընըօրլար իտի։

Օթէյճինին սէօյլէտիկի վէճհէյ, պուռնարը եարան օ էյի ատամ՝ քէնտիսինին պրատըզը ա չագ գաթիլ օլամագ իտի։

Վաֆթիկ իսմինին միւշապհէնթի սէպէպիյլէ Բասգալ Բամպէր՝ գօնթ տը Թօնէրրէօնին սապրգ սըր քեաթխանի Բասգալ Սօնիէ օլամագ իտի։

Բէյմօն.— Էյ պուռ եօլճըլարըն սիզէ վէրտիքլէրի եօլ քէզքէրէլէրի նիզամը տահրէսինտէ՞ մի իտի։

Լիւբօ՝ բէք օ գատար իթտինան իւզրէ օլամագսըզըն նիմ պիր քէրէատիւտէ։ —Էվվէթ, էֆէնտիմ, խաթըրմա էօյլէ կէլիյօր...

Բէյմօն.— Գունա բէք կմին տէյի՞նտիսինիզ...

Լիւբօ.— Էմինիմ, նի՞շիւն էմին օլմայըմ։

Գօրպիէ.— Գունատա մուխթագա նիզամա մուղայիր պիր իշ կէօրիւնիյօր...

Լիւբօ.— Ալիմ Ալլահ, էֆէնտի, էօյլէ ատամլար վար տըր քի, կէօղկէլէրի աղըր օլտըղընատն, քիմսէ անլէրին սէօզիւնատն չիւպհէ իթտիյէ ճէսարէթ խոչմէզ։ էկէր պէնիմ եօլճուլարըմ սէրսէրի մագուլէսինատն օլմուշ օլսալար իտի, հայրէթը ումումիյէյի ճէլլ իտէճէք թավր ու հարէքէթտէ պուլընամազլար իտի... Տօգթօր՝ Բարիղտէ իգամէթ իտէմէզ իտի. մէրգուզմ իսկ օրատատա պէօյիւք պիր չէօհրէթ գազանընըպ, կիւնատն կիւնէ տէ նամ ու չէօհրէթի արթմագտա իմիշ, պուռնը տիւն պանա սըր քեաթխանի Միւսիւ Բասգալ Բամպէր սէօյլէյօր իտի։

Բէյմօն՝ եէրինատն սըշրայարագ.— Միւսիւ Բամպէ՞ր մի։

Լիւբօ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ...

Բէյմօն.— Տիւն Ժուանեիւէ՞ մի իտի։

Լիւբօ.— Տիւն տէ էվվէլթի կիւն տէ բէք ալէտ պուրատատա իտի... էն սօն եօլճմա օ օլմուշ տըր վէ տէֆթէրխուտէ գայտը վար տըր։

Բէյմօն՝ եէնիտէն անիտէ չիւպհէլէրի ուչանարագ.— Նէ՛ սէպէպէ մէպնի չէհրինինզէ կէլտիկինի Բասգալ Բամպէր սիզէ սէօյլէմի՞ մի։

Լիւբօ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ...

Բէյմօն.— Էյ նէ՞ իմիշ սէպէպի։

Լիւբօ.— Շախսընա ժախատս պագը իլէրի վար ըմըշ...

Բէյմօն.— Գու տէտիկինիզ միւշէվվէշ պիր շէյ տիր. նէ՞ իշ իմիշ քի։

Լիւբօ.— Գանա բահի պիր շէյ օլմատըղընատն, անլամադա մէրագ իթմէտիմ... Մատամֆիկի խուտատի պիր իլինի Թաֆսիլէն պանա անլաթտը։

Բէյմօն.— Օ նէ՞ իշ իմիշ պագալըմ։

Լիւբօ.— Բարիզտէ տօսթլարընատն պիրի՝ զիգըյմէթ պիր շէյի պուրատաքի էժանէթ Սանտրըղընատն ախզ ու խաթիրատա իթմէյի քէնտիսինէ հէվալէ իթմիշ իմիշ։

Բէյմօն.— Ժուանեի էժանէթ Սանտրըղընա վէրիլմիշ զիգըյմէթ պիր շէ՞յ մի։

Լիւբօ՝ պիր իքթիխարլա.— Էօյլէ եա՛... պուրատատա էժանէթ Սանտրըղընատա աղըր բէհինի իլէր եարըլըր, էֆէնտի...

Բէյմօն.— Գու տէտիկինիզ նէ՞ կիպի շէյ իտի։

Լիւբօ.— Գունը պիլէմէյօրըմ...

Բէյմօն.— Պէն պիլէմէյիմ, պու պատատէ ախզը ժալիւժաթ իտէմէյիմ. Պիւքիւն պու հալէր զարիպ օլուպ, զարիպ օլան շէյ տէ չիւպհէլի օլուր... Հայտէ տիկէլիմ քի պու ատամլար՝ Ամէրիգատատն կէլերէք պիր գաշ կիւն Ժուանեիտէ գալմըշ օլսունլար... Լաքին անլէրին՝ իշ իշիւն Քէզքար օրատա կէլիպ տէ տօսթլար Թարաֆընատն էժանէթ Սանտրըղընա բէհին գօնաւլմըշ էմանէթլերի գուրբատ ըմըզ չըգարմալարը պանա բէք զիյատէ աճիպ ու զարիպ կէօրիւնիյօր... Բէճա իտէրիմ, չու իքի ատամը պանա էյիճէ Թարիֆ իտինիզ...

Լիւբօ.— Գունատան գօլայ նէ՞ վար տըր, էֆէնտի.—տիկէրէք մէրգուզմ օթէյճի՝ քէնտիսինատն Թալէպ օլընան էշքեալը զայէթ մուճթասալ պիր սուրբքտէ պէյան ու Թարիֆ իթտի։

Լաքին պուռնատան ագտէմ պիզագաթ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն տէտիկին կիպի, խուսուսի պիր նիշանէ օլամագսըզըն սըրթի էշքեալ Թարիֆինատն նէ՞ անլաշըլատպի՞իր։

Հիչ պիր շէյ անլաշըլամագ։

Գու կիւն սաչլար գումրալ վէ եա էսմէր տիրլէր։

Եարըն գըզըլ վէ եա սէյահ օլապիլիրլէր։

Տիւն հէր քէս Քէզքիլ սագալ վէ չաճալ սագալ Թաշըր իտի։

Գու կիւն Թէզքիլ Քրաշ օլընըպ, չէհրէ հիչ Թանըլմագ պիր հալէ կէթիրիլիր։

Եախօտ տօղրուսը իշէ այ ագտէմ կէօզլէրի վարընճայա գատար Քրաշ օլընըր իքէն, պու կիւն սըգ պիր սագալ Թաշընըլըյօր...

Գինատն ալէյհ Բէյմօն օ ճիհէթճէ քէնտիյի միւքէմմէլ պիր մալիւմաթ ախզ էթմիշ սայմատը, վէ բէֆիգիյլէ պէրաբէր Մարթէն-Բիշէօր օթէյճիսինատն այբըլըպ, էմանէթ Սանտրըղընա տօղրու եօլա չըգտը։

Գօրպիէ՝ էսնաի բահտէ.— Բասգալ Բամպէրին էժանէթ Սանտրըղընատան գուրբատ ըմըզ օլտըղը օ էմանէթտէ մէմուլ իտէ՛րմիսինիզ քի պիր նիշանէ պուլընօրը։

Բէյմօն.— Պէն նէ պուլաճաղըմը պիլմէյմ. լաքին կէօրմէքէ իսթէյօրըմ...

Ինչ սէնասթան օլսըղընըզտան, աւրէկը զահրլէտէ հիչ էհէմմիյէթի կէօրիւնմէյէր. ժէյէն էն ճիւլի պիր չէյտէն պիւէ չօգ ութիա նէթայինը միւհիմմէ հաւաուլէ կէթրիլտիկների էլտէթէ պիւլիոսինիզ. . . Գուննան մաաաա պէն պիր ազ տա բաթ կէլէ արայօրըմ. . . քէօր քէօրընա պիր չէյ պուլմազա չալընըյօրըմ. . .

Գու իքի շախա՝ սըզը ևիւրիւմէքտէ օլսըգլարընտան, ակրիան էմանէթ Սանտըղնա վասըլ օլտուլար.

Գօրպիէ՝ չէհրին հէր Քարաքընտա մաարուֆ օլսըղը կիպի, էմանէթ Սանտըղնտա տահի մաարուֆ պիր քիմսէ իտի. . . պու ատամըն իչրաի Քահգիգաթ ու Քէտգիգաթ իթմէյէ մէկզունիյէթի օլսըղընը հէր քէս պիլիր իտի.

Բէյմօն՝ մէրգում Քարաքընտան էմանէթ Սանտըղը միւտիրինէ Քագտիմ օ. ղընտըգտան սօնդրա, իչը կիւնիւ վէ էախսա օ կիւն Սանտըգ իտարէօնտէն նէ՞ կիպի էչնա ասլ ու իսթիրտաա օլընտըղընը պիլմէք իսթէտիկինի միւտիրը մաաաիսկէ պէյան իթտի.

Միւտիր.— Գու բէք գօյայ սըր. . . Տիւն սապահտան պէկրու պէտէյլէրի Քէէտիյէ օլընարագ պիզէ իատէ ու Քէպիմ օլընան իլմաիսլամլըների պիրէր պիրէր Քէտգիգ ու Քէֆֆէֆէ իտէրիմ.—ատտի վէ մէգքիւր իլմաիսլամլըների օտասընա կէՔիրմէկնինի պիր եազըճըյա էմր իթտի.

Գատէհու սանտըգ միւտիրի տէտի քի.

—Էօյլէ ամմա գուրթարըլտան էմանէթին նէ օլսըղընը պիլմէտիկինիզ հալտէ իլմաիսլամլերի օգուդարագ օ էմանէթի նա՞օրլ Քանըյամագսընըզ. . .

Բէյմօն.— Հադիգաթէն պուննատա պիր կիւճլիք օլամագ տըր. . .

Միւտիր.— Գարէ հիչ օլմազտա էմանէթի քիմ կէլիպ գուրթարտըղընը պիլի՞րսինիզ.

Բէյմօն.— Բարիզտէն պիրի կէլմիչ ալմըչ.

Միւտիր.— Իտմինի պիլի՞րսինիզ.

Բէյմօն.— Իտմի Բաղտագլ Բամպէր տիր.

Միւտիր.— Մէգքիւր էմանէթի քէնտիսի՞ մի բէհին գօյմուչ.

Բէյմօն.— Գիլմէյօրըմ.

Գու սըրտատա իլմաիսլամլերէն կէթիրիլտի.

Թաղրատտա Բարիզ կիպի տէյիլ տիր. Բարիզտէ էմանէթ իտարէխանէլէրինին պիր Քագըմ գօմիսիօնէըլտըր պուլընըզ, պուռնար՝ եէվմիյէ եիւգ պինէր Ֆրանգըզ վէ պագէն տահա զիյատէ մէգտարտա մաուամիէլաթ իչրա իտէրլէր. եէվմիյէ եիւզէրճէ տէ էմանէթ՝ բէհինտէն գուրթարըլըր.

Շիւպհէսիզ օլարագ փուանեի էմանէթ Սանտըղը՝ պէօյլէ պիր հալը րիֆահիյէթտէ պուլընմամալը իտի.

Եազրխանէնին իչերինէ գօնուլան էմանէթ իլմաիսլամլերի օթուգ գատար վար իտիլէր.

Բէյմօն.— Պէն Քէտգիգաթըմա պաչայըմ.

Միւտիր.— Բէք ալէա. . . Գու իլմաիսլամլերէր՝ Քէէտիյէի տէյն օլընըզ գուրթարըլտըգլարը օլրա իչրէ պուլընընըյօրլար.

Բէյմօն Ֆրօսանքալ՝ իլմաիսլամլերէրի ալտը, վէ պիրինճիսինի օգուդագա պաչլայըմ, էն զիյատէ՝ բէհին գօնուլան էմանէթի կէօզլերինէ արաչքըրտը.

Իչը իչ իլմաիսլամլէր հէր ճիհէթճէ քէնտիսինէ էհէմմիյէթսիզ կէօրիւնտիկէր.

Տէօրտինճի իլմաիսլամլերի օգուդագա պաչլայընճա մէկտէբլիքինտէն նաչի պիր նիտա սաղը վէրտի.

Գօրպիէ իչէ սանտըգ միւտիրի.— Գուլտընը՞զ մը.

Բէյմօն.— Եվվէ՛Ք, պուլտըմ.

Գօրպիէ իչէ միւտիր.— Նէ՞ տիր քի.

Բէյմօն.— Տէյնէյինիզ.—ատտի, վէ նիւքսէզ ակտա իչէ մաիսիմիզ օլան իլմաիսլամլերի օգուտը.

«—43 կրամ, 83 սանթիկրամ աղըրլընընտա վէ իւզէրինտէ Քարիխլէր, քէլիմէկէր վէ պիր սըրա նօմէրօսը եազըլը պիր ալթուն միտալեա. . . »

Գատէհու Բէյմօն՝ պիր ակտամի զաՔէրհիֆլա իչէ իլտվէ իտէրէք տէտի քի.

—Տիմէք պէն էյի քէչՔի իթմիչ իտիմ. . . պանա էյի տուչ օլուչօր իտի. . .

«Բաղտագլ Բամպէր՝ պաղտա քիմսէ օլմայըզ, գօնՔ տը Թօնէրիէօնին վասիկէթ. Նամէսինի սըրգաթ իտէն Բաղտագլ Սօնիչ տիր, վէ տօգԹօր Թօմրըն տա քէնտի չէրիքը հինայէթի տիր. . . Իչիչ արատըզըմ իքի գաՔիլ պուլնուր տըր. . . Լաքին ասմատա պու միտալեա քիմի՞ն տիր. . .

Միւտիր.— Անը բէհինէ գօյանըն իտգատը հէր հալտէ իլմաիսլամլերին արգատընտա եազըլը օլաճագ տըր.

Բէյմօն իլմաիսլամլերին արգասընը չէվիրտի, վէ սաԹէֆէքտար Բաղտալըն պէնզէՔմիչ օլսըղը էօքսիւզ գըզըն «Մարթ Կրանչան» իտգատընը օգուտըգտան սօնդրա պիր տէհլէՔէ տէտի քի.

—Մարթ Կրանչա՞ն մը. . . Հա՛, չիմտի հէր չէյն անլայօրըմ. . . Հիչ չիւպհէ եօգ տըր քի, Մարթ Կրանչան՝ գօնՔըն վէրէէօնինտէն պիրի պուլընան Մարթ ԳէրԹիէ տիր, վէ պու գըզ օ հայլազ չարգընլարըն եէտը զասլԹընտա պուլընըյօր, Գու գըզ չօճուգա անկէրին կէօյա էյիքէլէր իթմէկ իսԹէտիկինէ ասէպ նէ իտուհինի չիմտի անլայօրըմ. . Օղլում տա պու գըզա ալէագա իթմիչ, չօգ սէվիյօր . . Եիտտի միտալեայը էլէ կէչիրմիչ օլսըգլարը իչին մէրգուտմէ գըզը՞ տա մը աճասլա էօլտուրմէէքլէր տիր. . . Ա՜հ, եա Բաղտիմ Ալլահ, հանիյա քի Բարիզէ բէք կէճ միւտաեէէքլէր իթմէէսէ. . .

Գունը ատտիքտէն սօնդրա Բէյմօն՝ սաաԹընա պագտը. սաաԹ եէտիյի ևիրմի տագիգա կէչիյօր իտի.

Բէյմօն՝ Գօրպիէյէ.— Բարիզ իչին պուրատան սաաԹ գաչտա՞ Թրէն կէչէր.

Գօրպիէ.— ՍիւրաԹ գաԹարը՝ սաաԹ եէտիյի էլլի իչ տագիգա կէչէրէք պուրայա ուղրար.

Բէյմօն.— Տիմէք ըսԹասիօնա եէԹիչմէքլիկիմէ վագԹ վար տըր, տէյի՞լ մի.

Գօրպիէ.— ԵվվէՔ, լաքին չօգ ասէէլէ կիթմէչմիսինիզ. . .

Բէյմօն.— Էօյլէ իսկ կէլինիզ, կէլինիզ.—ատտի, վէ էմանէթ Սանտըղը միւտիրինէ սէրիան պիր «—Քէչէքքիւր իտէրիմ—» սարգըՔտըգտան սօնդրա Գօրպիէյի չէքտի պէրապէր տիչտրը չըգաը.

Գունլար իքիսի օ գատար սըզը եիւրիւմիչլէր իտի քի, սաաԹ եէտիյի գըզդ իքի տագիգա կէչէրէք ըսԹասիօնա տուխտուլ իտիյօրլար իտի.

Էնանաի բահտէ Բէյժօն՝ աճէլէ եօլա չըգաբըղընը վէ վաթը մուճիպինճէ քէչ-
ֆիքը վագըասը հագգընտա կիտիպ քէնտիսինէ մալիւմաթ վէրմէտիկինի Թարա-
ֆընտան միւտաաիի ուժուժի մուավինինէ սէյլէմէսինի Գօրպիէյէ րէճա իթմիշ իտի,
Տէմիր եօլ գաթաարընըն միւվասլէթինէ հէնուզ պիր գաչ սաղիգա իսթէր իտի,
Բէյժօն՝ քէնտիյի Գօրպիէ վասէթասբյա ըսթասիօն միւտիրինէ Թանըթաբրա-
րագ մէմուրը մէրգուճա տէտի քի,
—Էֆէնտի, Բարիզտէ զապթիյէ նազըրընա սէրիան պիր Թէլէկրաֆ կէչիրմէ-
նիզ իգթիգա իտէր,
Ըսթասիօն միւտիրի.— Էմրինիզ մունթազըրըմ. . . Թէլէկրաֆը նազընըզ,
պուննտան պազգա պիր չէյ լազըմ տէյիլ տիր. . . — տէյինճէ, Բէյժօն՝ տէրհալ
աթիտէքի իպարէէրի հավի չիֆրէյի պիր Թէլէկրաֆ գաչէմէ ալտը.
«Միւսթահէլ տիր, Միրօմէսինի սօգաղընտա Տօգթօր Թօմբընըն գօնաղընը
զապըթա մարիֆէթիյէ պասընըզ, Հանէ խալգընըն քեաֆիֆէսինի Թահթը Թէվ-
գիֆէ ալընըզ վէ Թահարրիյաթ իճրա իտինիզ, Պէն տէ կէլիյօրում.

«ՐԻՑՄՕՆ»

Գու սըրատտա քէսկին պիր տիւտիւք սէսի իշիտիլիպ, տէմիր եօլ գաթաըը՝
սթասիօնա միւվասլէթ վէ Թէվգագուճի իտիյօր իտի,
Բէյժօն.— Զաթո՛ւգ պիլէթիմ,
Ըսթասիօն միւտիրի.— Բարասընը եօլտա վէրինիզ. . . պէն գաթար մէմու-
րընա սէյլէրիմ, պիրինճի մէվգիէ օթուրընըզ. . .
Բէյժօն.— Թէլէկրաֆըմը ունուԹմայասընըզ,
Ըսթասիօն միւտիրի.— Եարդմ սաաթտան զապթիյէ նազըրընըն եազըխանէսի
իշգէրինտէ պուլընճադգ տըր.—տիյէրէք, քէնտի գալէմ օտասընըն եօլտան եանա
օլան գարուսընը աչտը,
Բէյժօն Ֆրօմանթալ՝ մէրգուճ չրմէնտըֆէր մէմուրընը սէլամլայըզ, Գօրպիէ-
նին տէ էլինի սըգտըգտան ոսոդրա, պիրինճի մէվգի վակօնլարընտան պիրինէ
աթլատը,
Գու արա գամբանա չալընըզ, միւԹէադըպէն Թրէնին տիւտիւք սէսի իշիտիլ-
տի վէ Թրէն եօլա րէվան օլտու,
Բէյժօն՝ քէնտի քէնտինէ.— Ա՛ճապա վագընտա եէթիշէճէ՞ք միյիմ. —տէյու
պիւվալ իտուզ, լաքին քէնտի քէնտինէ «էվվէԼ» ճէվապընը վէրմէյէ ճէսարէթ
իտմէյօր իտի,
Գարիուններըզն տէրհաթըր իթտիքլերի իշգէ, Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Գրէնէյէ
ավտէթ իթտիկինտէ, բէսէրինին արթըգ քեամիլէն հուբրը ու սէրպէսթ օլաըզընը
խըտմէթճի Մատլէնէ մահէմինուննէյէ խապէր վէրտի իսէ տէ, տօսթը Ֆա-
պիէն տը Շաթըլիւքսին անկաշըլմազ պիր սուրէթտէ օրթատան զապ ու նապէ-
տիտ օլմասընտան տօլայը զապէթ միւԹէէսսիֆ վէ միւքատտէր օլաըզը կիպի,
քէնտի ալէյհինտէ վուգուբ մէլհուդ օլան հէր հիճմէտ ու Թէսալլուբա գարշը
Թէտտապիրը ճիտտիյէ իթԹիխազընա տա գարարը գաթի վէրտի,
Մէրգուճ տէլիգանլը՝ ժմուշէ վարօրընտան Շարանթօնա էնիպ, Գրէնէյէ
քէօրբիւսինէ գատար եօգարըյա տօղրու չըգմագ իչին Մարն ըրմաղընըն գըյըսը
պայընա եէւրիւմէկ իտի,

Բօլ՝ էնանաի բահտէ Լա Ֆուինէ Թէատուքի իթտի,
Գու Ֆէյլէսօֆի պալըգնը՝ Բօլըն էվինէ կիտէճէք վագընըն կէլմէսինէ պէգլէյէ-
րէք սուլըն քէնարընտա կէդինիյօր իտի,
Իքի տէլիգանլը՝ եէքտիկէրինին էլինի սըգըպ, Լա Ֆուին՝ համիլիք վէ եախօտ
պէգճիլիք մէմուրիյէթինէ պաշլամըշ օլմասընտան տօլայը մէմնուն վէ միՓքէնիր
կէօրիւնիյօր իտի,
Լա Ֆուին՝ պալըգ ավընա չըգմազը Թէգլիֆ իտուպ, Բօլ տախի պու Թէգլի-
ֆի գապուլ իտէրէք ժիլ Գուլնուայը Թատմա տավէք իթտի, վէ Թատմտան
սօնդրա պիԹիւն կիւն պիրիքտէ Մարն ըրմաղընտա պալըգ ավլամազա գարար
վէրիլտի,
Գու տէլիգանլըլար՝ րըհթըմ պայընա կիտէր իքէն հալ ու Թավրլարը էյի կէօ-
րիւնէն իքի ատամա Թէատուքի իթտիլէր,
Գու իքի ատամ՝ կէդինէրէք գօնուշարագ օ գատար լաֆա տավմըշլար իտի քի,
գանն իտէրսին տէլիգանլըլարը հիչ կէօրմէ տիլէր,
Լաքին պունա րէք տէ էմնիյէք օլընատազ իտի, գիրա պայընա կէզէն պու ա-
տատվար՝ Բէյմօն Թարաֆընտան Բօլը կէօզէԹլէմէկէ մէմուր իտիլէն իքի զապըթա
մէմուրլարը իտիլէր,
Վէրնիէ՝ արգատաշընա եավաշ պիր սէտա իլէ.— Ֆրօմանթալըն օղլու՛ սըր,
Արգատաշը.— Բէք ալէա. . . Լա Ֆուին իլէ պէրապէր տիր, չիմտի էվինէ
կիտէճէք տիր. . . ԻգամէԹ իթտիկիմ մէյխանէյէ ավտէք իտէլիմ տէ օբատան
պիր ևէրէ գըմբըլտանտայալըմ, լաքին ճատտէյի տէ կէօղիւմիզին էօնիւնտէն զապ
իթմէյէլիմ. . . տէլիգանլընըն սօգաղա չըգմըշընը օբատան կէօրիւրիզ, Նէրէյէ
կիթտիկինի վէ էվինէ ատամ կիլիպ կէլմէտիկինի անլարըզ. . . Հասընը օբատան
էյիճէ կէօզԹէյէկպիւրիզ. . .
Իքի զապընթա մէմուրը՝ տէրհալ գիբը օլընան մէյխանէյէ ազիմէթ իտուպ,
պիր չիչ չարապ ըտմարլատընըտ վէ ըրմաղընը քէնարընտաքի եէտէք եօլը իլէ Բօ-
լընն խանէ գարուսընը կէօրէպիլէճէք պիր բէնճէրէ էօնիւնտէ օԲուրտլար,
Վէրնիէ՝ մէյխանէճիյէ.— Շիչէ իլէ պէրապէր պիր բաքէթ տէ սգամպիլ քեա-
ղընը կէԹիրինիզ, պիր բարԹի բիքէթ օյնայաճաղզ,
Գու սըրատտա Բօլ իլէ Լա Ֆուին՝ եազըգ խանէնին գարուսընտան իշէրի կիր-
միչլեր իտի,
Թրամվէճի Մատլէն՝ սէվիկլուլու էվլատըմ Թէտմիյէ իթտիկի կէնճ էֆէնտիսինի
գուճագլայընա էօրտուբ, վէ գատապա գատար կիտիպ պիր ազ գօԹլէԹ վէ պիր տէ-
ֆիէԹօ կէԹիրմէսինի Լա Ֆուինէ րէճա իթտի. տէլիգանլը պալըգնը տա մահէ-
մէնուննէյէ պու րէճալը գապուլ իլէ, էքի կէԹիրմէք իւզրէ գատապա կիԹտի,
Ժիլ Գուլնուանընը էնանի զապուպուպէԹինտէ Բօլ՝ Բարիզտէ նէ ճէրէյան իթ-
միշ իտի իսէ քեաֆիֆէսինի տէ իթխիյար խըտմէԹճի գատընա նազ ու հիքեայէ
իթտի,
Մամաֆիհի քէնտիսինին տիւշար օլընը Թէհլիքէլէրի սէյլէմէյէրէք մէրգու-
մէյի գօրգութմագտան սագընտը,
Մատլէն՝ նէքիյճէի հալտէն մէմնուն օլմագլա պէրապէր, Բօլըն քէնտիսինէ

պէյան իթիտիկի ճինայէթլէրի տէրխաթըը իթտիքճէ, տէհշէթինտէն նայի գանը տամարլարընտա տօնույօր իտի։

Գու պիշարէ գարը՝ բէք քէտէրնաք օլտըղը տէրքեար օլան գօնթէս տը Շահ Քըլիւքըն հալը նէսիհթինալի իւզէրինէ տիւշնէրէք կէօղլէրի տօլույօր իտի։

Էլհասըլ պու գօճա գարը՝ Բօլա խրատ իթտիկի սիւվալլէրէ խիթտատ վէրտի, վէ «-Աման եա բաղպի՛ր, պու նէ՛ պէտպախթըղ տը՛ր-» տէյու տէֆաթլէ Քէքբար էլէտիկի սէօղլէրի արքըդ սէօյլէմէմէկէ պաչլատը, վէ Լա Ֆուին էքի կէ-քիրմէ օլտըղընտան, Մատլէն՝ կիթտի իքի տէլիգանլընդն նէմէյինի հայըրլատագլա մէչղուլ օլտու։

64

Թատտան սօնդրա Բօլ իլէ Լա Ֆուին պալըդ ավընա կիթտիլէր։

Գունլար՝ ագչատ Թատտը վագքընտա էվէ ավտէք իտէճէքլէր իտի։

Ժիւլ Գուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին՝ հէր նէ գատար բէսրայէ պիր քիտէ իտի իսէ տէ, պունդն արգատաչլըղընտան Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու խօչլանը-յօր իտի։

Ահվալը հազրէ սըրասընտա Բօլ՝ գօնուչատիլմէք իչին եանընտա պիրի պու-լընմատընա լիւզումը օլտըղընը հըսս իտիյօր, վէ Լա Ֆուինի սաիր հէր քէսէ Թէր-ճինէ էյլէյօր իտի։

Վէրնիէ իլէ արգատաչը՝ իքի տէլիգանլընդն՝ տոլ Թագըմլարընը օտուզլարընա վուրարագ էվտէն չըգըպ կիթտիքէլէրինի կէօրտիւէր։

Վէրնիէ.— Իյի՛է իլէրի պու՛ տը՛ր . . . Եիւզէկէ եօգ տը՛ր քի Ֆրօմանթալըն օղլու՝ Բօր Գրէթէյլտէն ուզագ կիթմէյէճէք տի՛ր . . . Լաքին նէրէյէ կիտէճէք-լէրինի անլատալը . . . —տէտի։

Գու իքի զաալըթա մէմուրը՝ պէյնէլնաս էնվաի զարիպ Նատլարլա եատ օլը նան եաբրագ սիկարալարտան պիրէր տանէ եագըպ մէյլանէտէն չըգարագ, Բօլ իլէ Գուլնուալը արգալարը սըրա կէօղէլէտիլէր։ անլէր տէ պէրմիթատ Բըթի Գասթէլին գարշըսընտա տէրին սուլարըն եագընընտա կիտիյօրլար իտի։

Վէրնիէ.— Իյի՛է օթուրտըլար . . . պէն պալըդ ավճըլարընը պիլիրիմ, ագ-չատա գատար օթատան գըմըլտանմատլար . . . Գու միւսաատէտէն պիլիսօքիճատէ էվէ պիր վիզիթա վէրիպ իմթիյար խրատմէճի գարը իլէ պիր ազ գօնուչալըմ . . . Գատէհու կիտէլիմ գարնըմըզը էյիճէ տօյուրալըմ . . . Գու ասապահ պէն սէնի տա-վէք իտէրիմ . . . ագչատ տա սէն պէնի տավէք իտէճէքսին . . . —տիյէրէք, իքիսի պիրատէն Բօլըն խանէսինէ տօղրու կիթտիլէր։

Գունլար՝ մէզքիւր խանէյէ էլլի մէքրօ գատար եագըն պիր մէսաճէյէ կէ-տիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

Վէրնիէնին արգատաչը.— Պիր մէզքիւզ կիթիրմիչլէր տի՛ր . . . Եիւզէկէ սէվ գատար բէսրայէ կէտիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզզիհինն օթատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր։

ժուրիյի՝ «Ամման-Աքէօյլ» լագապըլլա Բէյմօն Ֆրօմանթալը անլաթմագ իսթէյօր-լար իտի։

Վէրնիէնին արգատաչը՝ պուլուչընտա եանըլմայըդ, բօսթա միւվէզզիհինն կէ-քիրտիկի մէքթուպ Բէյմօնտան իտի։

Գու մէքթուպ՝ Բէյմօնըն իլգ ագչատը եազտըղը վէ սապահլայըն զատիքէյէ նէզարէթի տաիրէսինէ կիտէր իքէն պիր բօսթա գուբուսընա աթտըղը մէքթուպ իտի։

Մատլէն՝ էֆէնտիսինին եազըսընը Թանըյարագ, մէքթուպըն միւնտէրիճա-քընը անլատագա միւսարէաթ իթմիչ իտի։

Գու գարը՝ մէքթուպը օգուտըգճա Քէճճիլպէյէն հայրէթէ, վէ հայրէթտէն ակհչէթէ տիւշար օլըյօր իտի, պիրա Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ մէրգում գատընա եազ-մադը իւչ սահիֆէյէ, Բօլըն տիւշար օլտըղը Քէհլիքէլէրտէն հիչ պիր չէյ կիզլէ-մէմէքտէ, մէրգում տէլիգանլընդն իւզէրինէ տայա նէզարէթ իթմէսինին գարըյա Քէնտիհի իթմէքտէ, վէ Բօլա պու պագատ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէմէսինին վէ քէն-տիսինէ պիր վիզիթա վէրլէմէք օլան զատընա մէմուրը Վէրնիէյէ Քէյմանըլա էմ-հյէթ իթմէսինին Թավսիյէ էյլէմէքտէ իտի։

Մատլէն գատընդ՝ մէքթուպը օգուտըլսա պիթթիտիկի սըրատա, պուղէ գարուսը չալընտըրընտա, գօչտու մէզքիւր գարուղը աչտը։

Վէրնիէ՝ Մատլէնէ եապանճը տէյիւ իտի։

Մէրգումէ գատընդ՝ Վէրնիէնին Սէն-Լուի-գ-ան-լ'Իլ սօգատընա կէլտիկինի չօգ կէօրմիւշ իտի։

Գու մէմուր հէր նէ գատար Թավր ու սիմասընը Քէպտիլ իթմիչ իտի իսէ տէ, Մատլէն՝ մէրգումը Թանըյարագ տէտի։

—Ա՛, սէ՛զ միսինիզ, Միւսիւ Վէրնիէ։

Վէրնիէ.— Էվէթ, պէն իմ, սէվգիլիլիւ գատընդնըզդագ . . .

Մատլէն.— Էօյլէ իսէ պուլյուրընըզ . . . էֆէնտի սիգնալէ պէրատլ՛ը մի տիր։

Վէրնիէ.— Էվէթ։

Մատլէն.— Էօյլէ իսէ իքինիզ ատ իչէրի պուլյուրընըզ.—տէտի վէ իքի զաալը-Քա մէմուրընը պաղչէսէն իչէրի գատաուլ իթտի։

Վէրնիէ.— Գիզիմ պու զէյարէթիմիզտէն խատէրինիզ վա՛ր մը իտի։

Մատլէն.— Սէվգիլիլիւ էֆէնտիմտէն չիմտի պիր մէքթուպ ալտըմ, օյատատա եա-զըլը իտի։

Վէրնիէ.— Տիմէք հալ ու ահվալտէն խատէրտարընըզդ էօյլէ՞ մի։

Մատլէն.— Գիչարէ Մ. Բօլըն Քէհլիքէլէրէ տիւշար օլտըղընը պիլիրիմ . . .

Վէրնիէ.— Գիզ օ Քէհլիքէլէրի քէնտի իւզէրինտէն գօլայճա տէՔ իսէէյէզ, աքսին պիր չարՔ իլէ . . .

Մատլէն.— Նէ՞ չարՔլա։

Վէրնիէ.— Շու չարՔլա քի, պուրատա հէր նէ վուգու պուլուր իսէ Քէչտա-մըլլա պիզէ խատէր վէրէճէնիզ . . .

Մատլէն.— Գաչ իւսՔիւնէ, Մ. Վէրնիէ. հէր նէ վուգու պուլուր իսէ սիզէ խատէր վէրէրիմ . . . Լազըմ օլուրսա սիզի նէ՞րէյէ պուէյէյիմ։

Վէրնիէ.— Գէն Գրեւնէնին օթէլինաէ վէ ըէՖիֆիմ տէ Բուլայլօնաա իգամէՔ խոյօրըզ· կէօրի՞յօրմըսընըզ, իքիմիզ կանեանայըզ· · ·

Մաուլէն.— Գունը խաթրըմտա սագլայամաղըմ· · · Լաքին, պիւի՞րմիսինիզ, պիւթիւն պու չէյլէր բէք տէհչէթլի տիր· · · վէսվէստէն էօլիւյօրըմ· · · Մ. Բօլ տիւրը չըգտը· · ·

Վէրնիէ.— ԷվվէՔ, Լա Ֆաուինէ տիւրը չըգտըղընը պիւիրիզ· · ·

Մաուլէն.— ԻյիՔ պէն տէ պունըն իչիւն վէսվէսէ խոյօրըմ· · · Լա Ֆաուին տէնիլէն ատամ հագիգաթը հալտէ նէ՞ տիր· · · իւսթիւնէ պաչընա պագըլըր իսէ չէքեար պիր մաթաա պէնզէմէյօր· · ·

Վէրնիէ.— ԷվվէՔ· · · էվվէՔ· · · տիւրարտան հիչ պիր չէյ կէօրիւնմէդ··· Լաքին Լա Ֆաուին էյի պիր չօճուգ օլուպ, էՖէնտիներն օնա էմնիյէթը քեամիլէսի վար տըր· · · Մ. Բօլ՝ մէրգուէմըն եանընտա պիր հիւսնիւ մուհաֆազա Քահ-Քընաա տըր· · ·

Մաուլէն՝ մէՖեունիյէթլէ.— Ահ, պէնի Քէէմին իտիյօրսընըզ·

Վէրնիէ.— Մ. Բօլ պագէն ագչամլարը տա տիւրը չըգա՛ր մը·

Մաուլէն.— Յա՛յր, հէր ագչամ էն կէճ ալաՖրանկա սաաթ օնտա եաՔար·

Վէրնիէ.— Տիմէք կէճէ էվին էթրաՖընը կէօզէթմէյէ լիւզում եօգ տըր·

Մաուլէն.— ԷվվէՔ, հիչ լիւզումը եօգ տըր, բէք պօչ չէյ տիր· · · պէն գաբաւլարը սըգը սըգը գարայօրըմ· · ·

Վէրնիէ.— Տէլիֆանլը էՖէնտինիզ սիլահ Քաչըր մը·

Մաուլէն.— Օտասընտա պիր բէվոլվէր վար տըր·

Վէրնիէ.— Բէք ալէա· · · Շիմտի չու ատէսիկմի էյիճէ խաթրընըզա սագլայըպ ունութժայաընըզ· էկէր սիզին Քանըժաղընըզ պիր քիմսէ կէլմպ տէ Մ. Բօլը կէօրմէյէ իտԼէր իսէ, տէրհալ կէլինիզ իքիմիզտէն պիրինէ խապէր վէրինիզ·

Մաուլէն.— Գէօյլէ պիր չէյի ապա ունութժայամաղըմ, միւսիւ Վէրնիէ· · ·

Իքի զապթա մէժուրը օրատան չըգըպ Քատա իթմէյէ կիթտիլէր·

Գարանլըզ պատըղը սըրատա, եանի սագչամ սաաթ եէմի պուլուգ բատտէլէրինտէ Բօլ իլէ Լա Ֆաուին էվվէ ավտէք իթտիլէր, վէ իլէրտէ իֆրա իտէմէյէլէրի պայըզ ավճըլըզԼարընտան պահա իտէրէք ուզուն ուզատմէյէ եէմիլէր·

Մաաթ օնատա ժիլ Գունընա էվտէն չըգըպ կիթտի, Բօլ տա կիթտի օտասընտա եաՔար·

Գու իքի տէլիֆանլըլար՝ էրՔէսի սագսակ պուլուչմադա սէօզլէչմիշլէր իտի·

Մաուլէն՝ Լա Ֆաուինի սօգագ գարուսընա գատար կէօթիւրիպ, սիւրկիւյի տիգգաթլըճա գօյտուգտան սօնդրա խանէյէ տուխուլ իլէ պիլճիւմէզ գարուլարը սըգը սըգը գաբատը վէ քէնտիսի տէ բահաթլանմադա կիթտի·

Լա Ֆաուին հէր ՔարաՖա պագընտը·

Կէօյլէրի՝ կէճէ բէք էյի կէօրտիւկինտէն, տիգգաթլա գարանլըղըն իչինէ պագըյօր իտի իսէ տէ, չիւսհէլի պիր չէյ կէօրմէտիկինտէն, իքի կիւնտէն պէրու իգամէթ իթմէյէ պաչլամըշ օլըղը Բուլայլօն օթէլինէ ագիմէթ իթտի·

Լա Ֆաուին էվվէն ժիւՔարէգաթ իտէր իթմէզ, պիր չիՔին կէօյկէյկին իչինէն չէքիլ կիպի պիր չէյ չըգըպ Գրեւնէ լօգանՔաասընըն եօլընը ՔուԼըտը·

Գու ատամ Վէրնիէ օլուպ, գարագօլ պէգլէմէգ նէօվպէԹինի իգամալ իթմիշ իտի·

ԷրԹէսի սապահ սաաթ սէքիզ բատտէլէրինէ Լա Ֆաուին՝ Բօլըն խանէ գաբուսընը չալմագտա իտի·

Բօլ՝ էրկիճէ վագԹտան պէրու գալգմըշ, մէրգուէմը պէգլէյօր իտի·

Բօլ·— Գէն հազըրմ· · · Լաքին պիզ պաչըճա պիր չէյ ունութտըգ·

Լա Ֆաուին.— Նէ՞ չէյ·

Բօլ·— Ազլարըմըզ իչինէ էԹ գըրընԹըլարը ալմադա ունութտըգ· · ·

Լա Ֆաուին.— Մահիհ էօյլէ· · · լաքին պէօյիւք պիր պէտագալԹըզ տէյիլ տիր· · · պիզ իչիմիզի կէօրէպիլիրիզ· · · Սիզ ազլարը ալընըզ· · · րըխԹըմըզըն իւգէրինէտ պէնի պէգլէյինիզ, պէն կիտէյիմ Սէն Մօրտա պիր գաատագտան լազըմ օլան էքի ալայըմ·

Բօլ ՖրօմանԹալ՝ ազլարը ալտը, արգատաչըյլա պէրաբէր էօյլէն Քատմընա կէլէճէկինի Մատլէնէ խաապէր վէրտի վէ Լա Ֆաուին իլէ տիւրարը չըգտը·

Գարագօլ նէօվպէԹի Վէրնիէնին արգատաչընըն օլաըղընտան, պու քէրրէ մէրգուէմ՝ էվին էթրաՖընը կէօզէթէյօր իտի·

Գու զապթա մէժուրը՝ իքի տէլիֆանլըզընն միւրուր իթտիգլէրինի կէօրտիւ, վէ անլէրին իլգ կիւնքի կիպի հէր վագԹքի ավ եէրինէ կիտէճէգլէրինէ չիւսկհ իթմէտիկինտէն, կիթտի Վէրնիէ իլէ պուլուչտը·

Լա Ֆաուին՝ Բօլըն սանտալընը չէօզէրէք, տէրունինէ րաքիպէն, Սէն–Մօրա կիթմէգ իւգրէ Մարն ըրմադընըն օ պիր գըյըսընա կէշկյօր իտի·

Մէրգուէմ՝ սէօյիւտ վէ ագ գօյագ աղաճլարըյլա միւզէյյէն պուլընան պիր ատանըն արգասընատա գայպ ու նապէտիտա օլուտ·

Բօլ՝ ըրխԹըմըն եապընընտա չիմէնլիք իւղէրինէտ օԲուրմըշ, Լա Ֆաուինէ պէգլէյօր իտի·

Գիր տէ նակէհան Թիթրէտի·

Արգասընատան պիր սէս քէնտի իսմինի վէրմիշ իտի·

Բօլ՝ արգասընա տէօնտիւ, վէ բօսթա միւվէզզիինի՝ մէչիտ չանԹասընըն իչինէ պիր չէյ արայԹըրտըղընը կէօրտիւ·

Բօսթա միւվէզզիի·— Էյի քի սիզէ Թէսատիւֆ իթտիմ, միւսիւ ՖրօմանԹալ· էվինիզէ գատար եօգարը չըգմադա մէճպուր օլմայաճաղըմ· · · Սիզի իչիւն պիր մէգԹուպ վար տըր· · · իչԹէ· · ·

Բօլ՝ քէնտիչէ ուզաԹըըան մէգԹուպը ախզ էտէրէք·— Թէչէքքիւր էտէրիմ·—տէտի·

Բօսթա միւվէզզիի՝ իչինէ տէվամ իթմէյէ իչիւն եօլա չըգտը·

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ·— Շիւպհէսիզ բէտէրիմտէն տիր·— տիյէրէք մէգԹուպըն իւգէրինէտի եապըյա պագտը, վէ չարուճագ ԹէՔՔիւչ իթտիգտէն սօնդրա պէգլէյօր իտի իսէ տէ, մէտէրիմտէն տէյիլ տիր· · · Աճապա քիմտէ՞ն էօգիւնէ տէվամ իւլ·— Յայր, բէտէրիմտէն տէյիլ տիր· · · գատըն եապընընա պէնզէյօր· · · Օ՞ղլայա քի· · · օ՞ղլայա քի· · · —տէյտ Թէքրար իթտի իսէ տէ, պօչա չըգմագ գօրգուսընա մէպնի Ֆիքրինի Թէգժիլ սէօյլէմէկէ նէսարէք իտէմտի·

Գալպի հըզը հըզը չարբամաղա պագլատը·

Եւլի Քիքրէչէրէք մէքքուպը զարֆընը կըրքոը, հէման խզէյա պագտը վէ եիւզիւնտէ պիր էօյրը մէսէրրէֆը ալիմէ նիւմայան օլտու ։

Բօլ՝ հէյէճանը գալպինտէն նէյի տուտագլարը Քիքրէմէքտէ օլտըղը հալտէ քէքէչլէյէրէք։— Մարթտան տըր . . . Մարթտան կէլմիշ տիր։ ամապա պանա նէ՞ եազըյօր։—տէ՛տի, վէ սախթէ տօգթօր Թօմբօրընդն բատգալա եավզըրտըղը մէքքուպը չարուճագ օգուտըգտան սօնդրա կինէ քէնտի քէնտինէ։— Սէրպէսթ տիր . . . գըզ սէրպէսթ իմիշ . . . պէնիմ իչիւն պու նէ՛ պախթիյարլըգ . . . Գու ագչամ մէրգուճէկի կէօրէճէյիմ . . . Շիւպհէսիզ պու ագչամ մէրգուճէկի օ գէճպա տօգթօրընդ էլինտէն չէքիպ ալապիլէճէկիմ . . . Գըզ՝ Բէքիր Գասթէլ գօնադընա կիտէճէք, Անճէլ իլէ օթատա պուլընճագ. Ականճէլ իսկ մէրգուճէկէ ղայէթ ֆէնտաքտար օլուպ անընդ ուշգ ու ալիշագաբտտան խապէրտար տըր, վէ օնա խըտմէթ իթմէկէ արզու էյլէր . . . Գըզ պէնի պէքլէյէճէք տիր . . . Ա՛հ, պէնիմ ակկիւլիւմ, ճանընմ ճէնանըմ Մարթ, չօգ պէքլէթմէյէճէկիմ . . . սիզի գուրթարաճաղըմ . . . Սիզէ գէլմ ու թէատռի օլընան իգամէթկհատտան միֆարէգաթ իտէճէքսինիզ, բէտէրիմին խանէսինէ կէլիպ պէնիմէ իգամէթ էյլէյէճէքսինիզ. վէ պանա զէվճէ օլաճագսընըզ . . . —տէտի վէ մէքքուպը թէքրար օգուչարագ պիր ագ տա տիւշիւնտիքտէն սօնդրա իլավէի մէգալ խտուպ։— Եայր . . . պունընդ իմքանը եօգ տըր . . . Գըզ պանա քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէմէքլիկիմի թավսիյէ իտիյօր . . . չիպհէսիզ հէման պու կիւն զէնճիրը էսարէթինի գըրըպ արգամ սըրա կէլէմէյէճէկտիր . . . չիպհէսիզ պանա տիմէք իտիյօր քի, վագթ եագլաճագտա օլտըղընտան, անգարիպ քէնտիսինի գաալու իթմէյէ հազըրլանմալըյըմ . . . —տէտի ,

Կէնճ Ֆրօյանքալ՝ մէքքուպը տուտագլարընա կէօքիւրլուպ էօրտու, եինէ զարֆընա գօյտու վէ զարֆը տա ճըղտանընա եէրլէչտիրտի ։

Գու սըրատա Լա Ֆուին սույըն գարըշ գըյըսընտա կէօրիւնիպ, անտտալըն քիւրէքլէրինի էլէ ալտը վէ պիր գաչ տագիգատա Բօլըն պէքլէմէքտէ օլտըղը բըլթըմա եանաչտը. պատէհու իքի տէլիգանլըլար՝ ըստագօզ ավընա կիթտիլեր ։

Մէրգուժան՝ էօյլէնտէ էվվէ ավտէթ իտուպ, պէրապէր ճիւզի պիր ավ կէքիրէպիլտիլեր ։

Էօյլէնտէն սօնդրա պուռնլար տահա պէրէքէթլի վէ էյլէնճէլի պիր ավա կիթմէյի քէտավվուր իտէրէք, սաաթ պիր պուլշուգտա պիրլիքտէ պիր թագըմ եէնի ավ ալէքլէրի ալըպ էվտէն միֆարէգաթ իթտիլեր ։

Թարիֆէ հաճէթ օլմաաղը իւզրէ Բօլ՝ գըզ իլէ պուռլշաճաղընա տահիր նէ Մատլէնէ վէ նէ տէ Լա Ֆուինէ հիշ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ իտի ։

Մէրգուժ տէլիգանլը՝ Թաբարճասընա սէվտիկի կէնճ գըզը կիտիպ Բէքիր Գասթէլ գօնադընտա պուլաճաղը վագթ ու սաաթա շար չէվիլէ պէքլէյօր իտի. պիրնաչն ալէյհ վագթ կէշիրմէք իչիւն ավ իլէ մէշղուլ օլուպ, լաքին ագլը ֆիքրի պաշգա եէրտէ օլտըղընտան, վագթ քէնտիսինէ բէք ուզուն կէօրիւնէյօր իտի ։

Զաթէն էօյլէնտէն սօնդրաքի պու ավճըլըգ տահի սապահքի կիպի բէք օ գատար պէրէքէթլի պիր չէյ օլմատը ։

Սաաթ ալթըտա Բօլ ավտէթ իթմէք իսթէյիպ, էվին եօլընը Թուքմըլար ։

Գու իքի տէլիգանլըլար՝ սանտալը պալըտըգլարը եէրին բիչկեհընա միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէ, գարըշ եագատան պիր սէս՝ Ժիւլ Գուլնուայը չաղըրտը ։

Ֆիւրէքլէրի Թուքմագտա օլան Լա Ֆուին՝ պալընը եօգարը գալտըրըպ, սէսին կէլտիկի Թարաֆա պագտը, աատատաքի լօգանճանընդն միւսթէհիրինի կէօրտիւ ։

Իրի սէտէնլի մէրգուճ լօգանճաճը՝ իչմար ըլա կէլիպ քէնտիսինի պուլմասընը Լա Ֆուինէ անլաթըյօր իտի ։

Բօլ՝ սանտալտան չըգարագ Լա Ֆուինէ խիթաապէն.— Սիզի չաղըրըյօրլար . . . կիտինիպ պագընըզ նէ՞ խաբէրլէր . . .

Լա Ֆուին սանտալը պալտան գարա ատայա տօղրու չէվիրիպ քիւրէք չէքմէյէ պալչատը վէ սէս մէնգիլինէ գատար եագլաչտըգտա, լօգանճաճը եիւքսէք սէտա իլէ պաղըրարագ տէտի քի ,

—Եահո՛ւ, արճըգ պալըգճընըզ իճմէյօրմըսընըզ, պալըգ Թո՞ւմայօրմըսընըզ, տօսթլարընըզը պէօյլէ ուննուԹտընը՞զ մը . . . Նէ՞ օլտընըզ, նէ՞րէյէրտէ գալտընըզ ։

Լա Ֆուին.— Ա՛հ, էֆէնտիմ, սէօյլէմէյինիզ, պիր միլեօնէր կիպի կէպյօրըմ ։

Լօգանճաճը.— Տիմէք արճըգ պալըգ Թուքմայօրընըզ, էօյլէ՞ մի ։

Լա Ֆուին.— Թուքույօրըմ, լաքին քէյֆիմ իչիւն . . .

Լօգանճաճը.— Հէր վագթ քէյֆ իչիւն օլմազ եա՛ . . . Գու կիւն պանա պիր խրտմէք իթմէլի . . .

Լա Ֆուին.— Նէ՞ կիպի խրտմէք տիր խաբէտկինիզ, էֆէնտի . . .

Լօգանճաճը.— Գունը պիր աղ ագլ իթմէլի իտին . . .

Լա Ֆուին.— Ագլըմա պիր չէյ կէլմէյօր, սիզ սէօյլէյինիզ . . .

Լօգանճաճը.— Եարընն սապահ պիր տիւյիւնիմ օլաճաղնտան, պէչ ալճը լիպրա գատար էյի վէ նէֆիս պիր պալըգ խաբէր իտիմ ։

Լա Ֆուին.— Ո հալտէ պիճիճիւն կէնճ օղրաշմագ լազըմ կէլիր ։

Լօգանճաճը.— Գիրինճի տէֆտասը տէյիլ տիր եա՛ . . . Կիտէրէք Քէնագէ՞լ մի օլույօրսըն ։

Լա Ֆուին.— Թէնագէ՞լ մի, հիշ պիր վագթ . . . Անճագ եարալանտըղմտան պէրու կէնճինին այագ վէ սէրինլիկինտէ սու իւզէրինտէ պուլընմագտան խոչաշմայօրըմ . . .

Լօգանճաճը.— Սէրինլիքտէն նէ՞ օլուր, պիր ֆէնալըգ կէլի՞ր մի . . . Գանա Թավալըգ վէ բլաքիլիք ալճը լիպրա պալըգ կէճիր, բարասընը վէրէյիմ . . . էվվէճ, սանա օն պէչ ֆրանգ վէրէյիմ ։

Լա Ֆուին.— Բէք էյի, օն պէչ ֆրանգ իչիւն տէյիլ, սիզին խաբըրընըզ իչիւն պալըգ Թուքմագա կիտէրիմ ։

Լօգանճաճը.— Իչիճ պու ալէա, Քէչէճքիւր խէրիմ . . . անճագ պիճիճիւն կէնճ ուղրաշմաղա հաճէթ եօգ տըր . . . Գու սըրատա պալըգ եօգարըյա տօղրու չըգմագտա օլտըղընտան, իքի սաաթտա իչինէ պիճիճէպիլիրսին . . . Այ այտընըլըղը եօգ . . . հավա միւլայիմ տիր . . . խաբէտկինտէն ալէա պալըգ ավլայապիլէճէքսին . . .

Լա Ֆուին։— Մէօյլէմէսի գոլայ տըր, էֆէնտի, էլ հասըլ սէօզ վէրտիմ... պու սէօզիւմի իմրա իթմէկէ չալըշմաղըմ... եարըն կէօրիւշէրիզ... Ալլահա ըսմարլատըգ...

Լօգանթաճը։— Գէն տէ կիտէյիմ սէնին ոն պէշ ֆրանգըննը հաղըրլայըմ... —տէմի։

Բօլ՝ բրնթըմըն նէրէսինէ էնմիշ տէ պէգլէյօր իտի իսէ, Լա Ֆուին տէ օրայա տօղրու քիւրէգ չէգտի։

65

Բօլ՝ Լա Ֆուինէ խիթապէն։— Լօգանթաճը նէ՞ սէօյլէտի սիզէ։— տէյու սիւվալ իթթիքտէ, Լա Ֆուին՝ լօգանթաճընըն Թէգալիֆինի նագլ իթտի։

Բօլ։— Ալթը լիարա պալը՞գ մը... չօգ տէյի՞ մի... Թուքաճաղընըզը ուսմա՞զմըրընը՞զ։

Լա Ֆուին։— Մաշալլա՜հ... Լօգանթաճընըն հագգը վար, պալըգ չիմտի էօգարըյա տօղրու եիւրիւր, մէ ըրմաղըն քիւչիւք գօլընտա կէնէ պալըգ գայնար։

Բօլ։— Հա՞նկը գօլը տիմէք իսթէյօրսընը՞զ։

Լա Ֆուին։— Բըթի Գասթէլ պաղչէսի պօյընա կիտէն գօլը տիմէք իսթէյօրըմ։

Բօլ՝ էնտիչէ իլէ։— Սաղ Թարաֆտա՞ մը։

Լա Ֆուին։— Եայր, սօլտա։

Բօլ Ֆրօմանթալ նէ ֆէյս ալտը։

Էկէր Լա Ֆուին՝ Մարն ըրմաղընըն սաղ Թարաֆտաքի գօլընտա պալըգ ավըզնա կիտէնէք օլա իտի, Բօլ տա գըզլ իլէ պուլուշմագ իչիւն օ Թարաֆտան կիտէնէկինէն, ժիլ Գուլնուա՝ պէհէմմէհալ քէնտիսինի կէօրէնէք, մէ օ հալտէ սըրրը օրթայա չըգաճագ իտի։

Բօլ՝ Լա Ֆուինէ։— Գէնիմէ Թաամ իթմէկէ կէլէնէքսինիզ, տէյի՞ մի։

Լա Ֆուին։— Էվէվէթ, կէլէնէյիմ. լաքին բէճա իտէրիմ, էվվէլ սիզ էվ կիտինիզ, պէն կէլիր սիզի պուլըրըմ։

Բօլ։— Գու վագթ նէ՞րէյէ կիտէնէքսինիզ։

Լա Ֆուին։— Գու կէնէքի պալըգ ավճըլըզը իչիւն սանտալըմը հաղըրլալըգ ավ Թագըմլարըմը սըրասընա գօյամագըմ։

Լա Ֆուին՝ սանտալը պաղլատը, կիտիպ եէմիլերինի Թէտարիք իթտի, անէէրի քէֆէչէ վէ օլԹալարըգլա պէրապէր սանտալընա գօյտու վէ պատէհու կէլտի Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օղու իլէ պուլուշտը։

Իքի տէլիգանլընըն պգչատ Թաամը չօգ ուզուն սիւրմէտի։

Գարանլըգ էյիճէ պատըրգտա ժիլ Գուլնուա՝ տօսքընտան մուֆարէգաք իտտուպ, գօյտու սանտալըն 'թինի չէօզմիւ վէ քիւրէքլէրի էլէ պատը։

Մէրգուժ ֆէյլէսօֆ պալըգնը՝ սօլ Թարաֆտա Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն պաղչէսի պօյընա ուզանան քիչիւք ըրմագ գօլընտան էօգարըյա տօղրու չըգաը վէ կէլտի սանտալընը տօգթօր Թօմրսընըն սանտալը եանընտա, Եանի գիչը օլընան ուֆաճըգ պաղչէնին հավուզընըն ագարընտան պէր ազ աչագտա պաղլատը։

Իքի Թէքիր պալըգլարը՝ կիւրուհ կիւրուհ մէգթիւբ հավուզտան ագան սույա տօղրու ըրմաղըն էօգարըրընա չըգարլար։

Լա Ֆուին օրատա պիր եէր ինթիխապ իտուպ տուրտու վէ ատատագքի լօգանթաճընըն բէչինէն սաթըն ալտըղը Թավալըգ վէ բլաքիւք պալըգլարը ավճամալա պաչլատը։

Գու սըրատա ժուէնվիլ տը Բօն քիլիսէսինին սաաթը սէքիզ վուրույօր իտի։

Հավա բօրեազ օլտըղընտան, Լա Ֆուին՝ սաաթըն վուրտըղընը էյիճէ իչիտյօր իտի։

Օ կէճէ գիֆիր գարանլըգ օլաճագ իտի։

Մարն ըրմաղընըն սէվահիլինէն պիր ազ մուֆարէգաք իտէլիմ, վէ ժիլ Գուլնուանըն պալըգ ավամատա պաչլամասընտան պիր գաչ սաաթ էվվէլ Միրօմէսինիլ սօգաղընտաքի գօնաղա նագլը քէլամ էյլէյէլիմ։

Ագչամ սաաթ պէշ վար իտի։

Տօգթօր Թօմրսընը՝ խասթալարը մուայէնէ իտուպ պիթիրմիշ իտի։

Ժագ Լահարտա սէվինճլի կէօրիւնիյօր իտի։

Մատամագէլ Մարթ իլէ վուգու պուլուպ օգուլանլարըմըզդա մալիւմ օլան օլ զարիպ վէ չէտիտ մէնգարէտէն պէրու Ժագ՝ եիւզիւնէ բէչ գալըն պիր մասքէ կէչիրմիշ իտի. Եանի մէրգուժ սաթթէ տօգթօր սէվինճլի կէօրիւնիյօր իտի, Մարթ իլէ մուհապպէթլի պիր սուրէթտէ, պէլքի տէ միւթաասընտան գիյատէ մուհապպէթլի պիր սուրէթտէ գօնուշուպ լագըրտը իտիյօր իտի։

Ժագ Լահարտա՝ քէնտի օտասընտան չըգըպ եանընտաքի օտայա կիթտի. օրատա կէնճ գըզ՝ քէնտիյի մուայէնէ իթտիրէն խասթալարըն վէրտիքլէրի բարտարը հիսաբ իթմէքլէ մէշղուլ իտի։

Մարթըն եիւզիւնտէ Թարիֆի նագատպէլ պիր հիւզն ու քէտէր նիւմայան օլտույօր իտի։

Ժագ՝— Էվլատըմ, եիւզիւնիզտէ պէօյլէ ալէամէթը հիւզն ու էլէժ կէօրէրէք պէն բէչ միւքէտտէր օլույօրըմ... պու հալինիզ պանա սէսսիզ սէտատըղ պիր Քէչքտիր սայըլըբը։

Մարթ՝ կէօզլէրի տօլկուն օլտըղը հալտէ մուխաթըլաընըն եիւզիւնէ պագադրագ՝— Գիր Քէչքտի՞ր մի սայըլըբ։

Ժագ՝— Էվվէթ, եաընըզ Քէչքտիր տէյնէ, նահագգ եէրտէ տէ պիր էմնիյէթսիզլիք ալէամէթի տիր։

Մարթ՝— Ֆիքրինիզի անլայամայօրըմ, տօգթօր էֆէնտի։

Ժագ՝— Էկէր պէնիմ սէօզիւմէ չիւպհէ իթմէմիշ օլսա իտինիզ, սիզէ իթտիկամ օ վատտան սօնդրա արթըգ մահզուն օլո՞ր մը իտինիզ...

Մարթ՝— Սիզին վատտարընըզդըն նէքայիհինէ չար չէյմէ պէգլէմէյէք՝ մահզուն օլմա՞գ մը տըր...

Ժագ՝— Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ եագընտա ագտը իթթիմա իտէճէկինիզէ տէկին իգամէթ էյլէյճէկինիզ Բըթի Գասթէլ գօնաղընա իսթէրսինիզ գի սիզի չիմտիսէ՞ն մի կէօթիւրէյիմ։

Մարթ՝ կէօզլէրի գըզարճըմ կիպի բարլարայարագ՝— Էվվէթ, ճան ու կէօնիւլ-

տէն իսքէրիմ քի պէնի օրայա կէօթիւրէսինիզ . . .

Ժագ .— Սիպի գապուլ իմմէք իչիւն Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա հէր չէյ հազըրլանմըշ տըր . .

Մարթ .— Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսընըզ . . .

Ժագ .— Էվվէթ , սահիհ սէօյլէյօրըմ . . .

Մարթ .— Էյ պէնի օրայա կէօթիւրէսէ՞քմիսինիզ . . .

Ժագ .— Գու ագչամտան Թէզի Եօզ սիպի Անժէլ իլէ պէրապէր օրայա կէօթիւրէսէյիմ . Անժէլ սիպի արգատաշ վէ ճան եօլտաշը օլաճագ տըր . . . Օրատա Թէմամըշլա հուրը ու սէրպէսթ օլաճագսընըզ , քիմսէ սիպի գարըշմայաճագ տըր . . . Իսքէտիկինիզ կիպի տավրանաճագսընըզ , վէ իզտիհաճընըզդըն վագթ ու զամանընը Թային իմմէք իչիւն Բօլ վէ բէտէրլիյլէ ուզլաչաճագսընըզ . . . Գաաչհու պէն Մ . Րէյմոն Ֆրօմանթալը կէօրէսէյիմ , վէ Թրախաճանըզ մէսկէսինի սըրասընա գօյամաղըմ . . . զիրա Թարիֆէ հաճէթ օլմատընը իւզրէ սիպի իչիւն Թրախաճա վէրէսէյիմ . . . սիզ տէ պուընը բէտա իմմէքէսինիզ . . . Էկէր բէտա իտէր իսէնիզ , չօգ Գէրըլաճաղըմ վէ միւքէտաէր օլաճաղըմ . . . Գինաէն ալէյհ ուտմամ քի պէնի Գըրմագ վէ միւքէտաէր իմմէք նէյէ՞րինէ ուզաթարագ տօգԹօրա տօղրու կէլտի .

ՏօգԹօր Թօմբսըն՝ մէրգուժէնին էլէրինի ԹուԹտըգտա պիԹիւն վիճուտըլա Թէմէրէտի .

Մարթ՝ րիգգաթամիզ պիր սէտա իլէ .— Գապուլ իտէրիմ . . . Թէշէքքիւր իտէրիմ . անսամիմ իւլ գալգ Թէշէքքիւր իտէրիմ . . . Սիզ էյի պիր զաթսընըզ , Նէ՞ վագթ հարէքէթ իտէհէյիզ .

Ժագ .— Էմրէէր վէրիլմիշ տիր . . . Սաաթ տօգուզտա պուրատան հարէքէթ իտէհէյիզ . . . Եարըն պիԹիւն կիւն պիրլիքտէ վագթ կէչիրէհէյիզ . . . Անճագ գըրգ սէքիզ սաաթ իչիւն սիզէ էն զիյատէ Նէ լազըմ իսէ անէրի հազըրլայընըզ , Իքի կիւնէ գատար սանտըգլարընըզ սիզէ կէօնտէրիլէհէք տիր . . .

Մարթ .— Գիր քէրրէ տահա Թէշէքքիւր իտէրիմ .— տիկէրէք զայէթ սէվինճլի օլտըղը հալտէ կիթտի օտասընա գարանտը վէ տիզ չէօքէրէք , չօգտան պէրու պէքլէտիկի վէ նիհայէթ նայիլ օլտըղը րիֆահ ու սահտէթտէն տօլայը ճէնազը Հազդա արզը շիւքրան վէ մահմիտէթ էլլէտի .

Մէրգուժէ զըզ՝ տուվա վէ իպատէթինի պիճիրտիքտէն սօնդրա հչեա վէ բըրքսըյա մէչղուլ օլտու . լաքին ագը Ֆիքրի պաչգա նէյրտէ օլտըղընտան , հէր չէյի գարմագարըզըզ սանտըգլարընըն իչինէ նըղըյօր իտի .

Սաաթ նէտտէ կէտիլէր մէրգուժէյի Թաամա չաղըրտըլար .

Անժէլ .— Հազը՞րմըսընըզ , նուրը այնըմ .

Մարթ .— Էվէթ , սի՞ր

Անժէլ .— Գէն տէ հազըրսմ

Սաաթ տօգուզը պէշ տագիգա կէչէրէհէք գօնագտան իքի արապա տիչարը չըգըյօր իտի .

Գիրինտէ Մարթ իլէ Անժէլ պուլընըյօրլար իտի .

Տիկէրինէ Ժագ Լակարտ իլէ Բասգալ Սօնիէ բաքմագ օլմուչլար իտի .

Բասգալ՝ Ժագա իմմէապէն .— Մագսիմիմիզ էրիյօրզ , արգատաշ . Իչ կիւն սիւրմէզտէն Կրանժ-մը-Մէր-լա-ՖոնԹէն գօնաղընտա օլաճաղըզ վէ միւքէմմէլա էֆէնտիմին միլէօնլարընը էլէ կէչիրմէհէյիզ .

Ժագ Լակարտ ճէվապ վէրմէտի .

Բէք զիյատ միւքէտտիր օլմուչ իտի .

Գու սըրատտա միլէօնլարը տիւչիւնմէյիզ , եալընըզ Մարթը տիւչիւնյօր վէ պիր գաչ սաաթտան մէրգուժէնին էօլճէմէկի իւզէրինէ Թէֆէքքիւր իտիյօր իտի .

Գիր տէ նակէհան պիԹիւն վիճուտիյէ Թիրէտի , կէօզէրինի գարատը , լաքին քէնտիսինի տիւչարը տէհզիբ իտէ մէնհուս մէնզարէյի կէօզիւնէն էօնիւնտէն տէՔ իմմէյէ մուվաֆֆագ օլմատը .

Գրագալըմ իքի արապապա Բըթի Գասթէլ գօնաղընա տօղրու կիտէ տուրտուն-լար , պիզ Թէքքար տէլիգանը գօնՔ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսէ հապօխանէ իմՔիխազ իտիլէն պօտրումա ազիմէք իտէյիմ .

Գիզ Ֆապիէնտէն այրըլտըղըմըզտա , մէրգուժ հապս օլընտըղը զընտանտան չըգըպ ԹահԹը Թէհտիտտէ զանն իմՔտիկի վալիճսինին իմտատընա չըՔապան օլմագտան պաչգա պիր չէյ իւզէրինէ տիւչիւնմէյօր իտի .

Քէնտիսինէ սէրպէսթիլէ , հէր հալտէ սէրպէսթի վէ հուրրիյէթ լազըմ իտի , վէ հէր պիՔընտաքի սուս եօլընըն ազղընտան հուրրիյէթինի էլտէ իմմէտի քէնտիսինէ միւմքինսիզ կէօրիւնմէյօր իտի .

Գունտան ագտէմ զիՔր օլընտըղը իւզրէ , մէրգուժ տէլիգանը՝ պուչաղը սլայագ , պօտրուժըն Թօրրաղը իւզէրինէ տիզ չէօքմիւչ վէ սուս եօլը գարաղընըն էՔրաՔընտագի չիմէնթօյը գազըմտագա չալըշմըշ իտի իսէ տէ , պուչաղըն ուճը՝ էյիւրէյք չիմէնթօյը կիւճհալ չըզագլիյօր իտի .

Գինաէն ալէյհ Ֆապիէնտէ տը Շաթըլիւքս՝ սլայագ գալգտը , վէ պուչաղըն ազզընը սլայզընըն ալՔընա ալըգ գըրտը .

Մէրգուժըն էլինտէ գալան պուչաղըն բարչասը արՔըգ էյիլմէզ իտի .

Ֆապիէն՝ պաչգա պիր սուրէթտէ էէնիտէն չալըշմագտա պաչլատը .

Գու տէՔա պուչագ չիմէնթօյընը իւզէրինտէ իլէէյիտ , չիմէնթօյը ազար ագար սէօքէպլիյօր իտի .

Գու զահմէքլի իչ աճապա նէ՞ գատար վագթտան իմմէմ պուլապլիէհէք իտի .

Ֆապիէն պուընը Թային իտէմէզ իտի , լաքին չալըշմագտան հիչ վազ կէչմէյիտ տայմա չիմէնթօյը գազըմագդա ուղրաչաճազընա քէնտի քէնտինէ ահտա ու չարՔ իտիյօր իտի .

Հագիգաթէն մէրգուժ տէլիգանը՝ պիԹիւն կէճէ պիլա Ֆասըլա չալըշտը չապալատը վէ եալընըզ պէնընը Թէրինի սիլմէՔ վէ պիր ագտա եէմէՔ եէմէՔ իչիւն պիր գաչ տագիգա սօղուգ պատը .

Քէզալէք տիզլէրինտէ վէ գօլլարընտա չէտտա ազրըլար հըտա իմմէսինէ բազմէն կիւճտիւգին տահի ագչամա գատար իչինէ տէվամ իմմէտի . . .

Տիզ վէ գօլ ազրըսընտան նէ՞ օլուր իտի . . . Սէրպէսթիլիկինի էլէ կէչիրիպ վալիտէսինին իմտատընա չըՔապան օլաճագտը .

Ագչամ սաաթ պէչտէ հէնուզ տէօրԹ սաաթլըգ գատար իլի գալըյօր իտի .

Բարմադլարը բէք զիյատէ աճըմըշ օլըղընտան, իշխէյմէյիպ պիզգարուր պիր աղ իսթիրահաթ իթմէկէ մէճպուր օլտու։

Եէյիպ իշխրէք եարըմ սաաթ իսթիրահաթ իթտիքտէն սօնդրա եէնիտէն իշինէ պաշլատը։

Զիմէննթօ աչըլըյօր իսի։

Իչ իլերլէմէքտէ պուլընըյօր իսի։

Զիմէննթօ պիր գաչ սանթիմէթրօ տէրինլիքտէ տահա գազըլըգտա, պիր լաղըմ գարագ թաշընա պէնզէյէն եուվարլագ տէօչէմէ թաշընը եօգարը գալըրմագ միւմքին օլմագտը։

Պիր սաաթտան, պէլքի տէ եարըմ սաաթտան իչ օլուպ պիթէճէք իսի։

Ֆապիչէն սաաթընա պագտը։

Սաաթ սէքիզ պուչուգ իսի։

Ֆապիչէն՝ քէնտի քէնտինէ։— Հայատ պագալըմ, եիւրէքլի օ՛լ· · · տիշարտա կէճէ բէք գարանլըգ օլմալը ազը, քիմսէ կէօրմէքսիզին ֆիրար իտէպիլէճէյիմ։— տէտի վէ եէնիտէն չիմէննթօնըն իւզէրինէ հիւճում իթտի։

Խիւսուտա իշ թէքմիլ օլուպ պիթտի։

Գուչաղըն աղզը արթըգ ֆիչ պիր մանիյա թէսատիֆ իթմէկէօր իսի։

Ակրթըգ իչ եալըներգ թաշը եօգարը գալտըրմագտա իսի։

Ֆապիչէն՝ իչ բարմադընը թաշըն օրթա եէրինտէքի տէլիկէ սոգտը, իքի պաճագլարընը եէրէ տայաթտը, վէ հուրը ու սէրպէսթ օլմաճազը վէ զարագ ու ինթիգամընը ալաճազը իւմիտկէյէ վար գուվվէթինի պազարյա վէրտի։

Թաչ եէրինտէն գըմըլտանտը վէ եավաչ եավաչ եօգարը գալգըպ սու եօլը տէլիկինին ադզը կէօրիւնտու։

Տէլիգանլը գօնթ՝ մէգթիւր տէլիկին իւզէրինէ էյիտի։

Մէգթիւր տէլիքտէն եիւրիւնէ պիր սէրինլիք վաւրտըղը կիպի, էլինի ուզաթսա հէման ագար սույա տոգուննամազը զաննընտա պուլընտը։

Ֆապիչէն՝ մէսէրրէթինտէն նաչի կէօգէրի տօղարագ գալպինտէն ճէննագը Հագգա տուվա իթմէկէ պաշլատը։

Գու հէյկման քէտդը սիւթիւնէթ խինճէմ տէլիգանլը գօնթ՝ իտարէ գանտիլինի ալըպ ըլըղը մէգթիւր տէլիկէ տօղրու Թուրքաը։

Պիր տէ նահիհան եիւզիւ էօլիւ բէնկինէ տէօնտիւ։

Պիւթիւն չալըշտըղը պէկհուտէյէ կիթմէկ իսի։

Մէգթիւր տէլիկին սօղ Թարաֆընտա սու եօլընտան իլերլէյէ կիտիլէմէյէճէք պիր տէմիր բարմագլըգ կէօրիւնէ իլիշմէկ իսի։

Գու բարմագլըգ՝ տէֆա բէք սըգ պիր տէմիր գաֆէստէ էօրթիւլիւ օլուպ, հավուզտան պալըգլարըն գաչմասընա մանի օլույօր իսի։

Մէգթիւր տէմիր գաֆէստէն եօգարը սու եօլընըն իւսթ տուվարընա գատար էն չողը կիրմի սանթիմէթրօլըգ պիր աչըգլըգ անճագ վար իսի։

Սու եօլը՝ պու սուրէթլէ իքի եէրտէն, եանի պիր՝ քիչիւք կէօլիւն ադզընտան, վէ պիր տէ պօտրուտաաքի տէլիկին գարչըլըղը օլան նօքթաի մէրքէզիյէտէն գարալը պուլընըյօր իսի։

Ֆապիչէն՝ քէնտի քէնտինէ։— Ալլահ պանա եարատմ իթմէյօր· · · պէնի

եիւզտէն պրագըյօր· · · պէյհուտէ չալըշըմ չագալատմ· · · Իւմիտիմ մահվ ու զահլ օլտու· · · Հանիյա քի նէրէյտէ պուլընտըղընը օլտուն պիլսէյ՛ իտի· · · էկէր սէսիմին իչիտիլէճէկինի պիլսէյմ, եիւքսէք սէսլէ պագըրըր· · · չու տէլիքտէն աստամ չագըրըր իտի, էլպէթթէ իմտաուրմա կէլէն օլուր իսի, Լաքին պագըրըպ տա սէսիմ տիւշմանլարընընը գուլաղընա կիտէճէք օլուր իսէ, իչիմին պիթտիկի կիւն տիր· · · Է՛հ, նէ՛ եարայըմ· · · հէր հալտէ թէճրիպէ իտէճէյիմ· · · — տէտի, վէ տէլիյէ տօղրու էյիլէրէք «—Ճան գուրթարան եո՞գ մը՛—» տէյու պագըրտը։

Ուզագտան կէօք կիւրլէմէօնինն սէօի նասըլ կէլիր իսէ, Ֆապիչէնին հայգըրընը տա սու եօլընըն իչինտէ էօյլէ էօթտու։

Գու սըրատա Թուէնհիլ-կը-Բօն քիլիսէսինին սաաթը տօգուզ վուրույօր իսի։

Ֆապիչէնին սէսի՝ սու եօլընըն իչինէ կիրտիկինտէ տահա գիյատէ քէսկինլէշտիկինտէն, պալըգ հավուզընըն աղզընա եագընն պիր ժահլատէ պալըգ ավլամագտա պուլընան պիր ատամը չուհտատ օըշրաթտը։

Գու ատամ կա Ֆուին քէնտինի իսի։

Մէրգուժ՝ էլինտէքի օլթույը պրագտը, վէ գուլաղընա խայալի պիր սէս կէժիկ օլմասընն տէյու գուլագ գապարթըպ օրթաղընը տէյնէմտի։

Էվվէլքինտէն տահա քէսինին վէ տահա ուզուն իքինճի պիր սէս տահա իշտիտլտի։

Կա Ֆուին՝ Թիրիլ Թիրիլ Թիթրէյէրէք վէ պալըգ հավուզընըն աղզընա տօղրու պագարագ քէնտի քէնտինէ։— Սէս՝ չուբատտան կէլիյօր· · · Աճապա նէ տիր պու· · · Իմտատ չալըրըյօրսըր· · · Օ՛նմայա քի Բրթի Գասթէլ գօնագընտա պիրի թէկիլքէտէ պուլընսընը։— տէտտի։

Գատէհու սուլըն հավուզա տէօքիւլտիկի եէրէ եագլաշարագ պաշընը տէլիյին աղզընա գօյտու, վէ պիւթիւն գուվվէթիյլէ «—Ֆի՛մ տիր օ· · · Ֆի՛մ չաղըրըյօր·—» տէյու հայգըրտը։

Ֆապիչէն՝ պու սէսի իչիթմիշ օլտըղընտան, մէսէրրէթ վէ ժահգուզիյէթինտէն նաչի պիր նիտա սալըվէրտի։

Ֆէչնտիսինէ ճէվապ վէրիյօրսըր իսի։

Գուննտան անլաշըլան՝ քէնտիսինին գուրթուլահաղը մուհագգագ օլմասա պիլէ միհէմմիլ կէօրիւնիյօր իսի։

Ֆապիչէն՝ եէնիտէն տէլիյին աղզընա տօղրու էյիլէրէք «—Ճան գուրթարան եո՞գ մը·—» տէյու Թէքրար նիտա իթտի։

Կա Ֆուին·— Բէք ալէա իչիսիյօրսըմ· · · իմտատ չաղըրըյօրսընըզ· · · Լաղըմ օլան եարըլտաճագ տըր· · · Լաքին նա՞սըլ։

Ֆապիչէն·— Տուրընըզ պիր ագ·— տէտի, վէ խաթրընա պիր՝չէյ կէլմիշ օլտըղընտան, էլինի ճէպինէ օտգուու, քիչիւք պիր ճէպ տէֆթէրի չըգարտը վէ պիր պօչ եարրագ իւզէրինէ աֆիսէյէ սաթըրտը։

«Տօգթօր Թօմսընը տէնիլէն պիր բէգիլ Թարաֆընտան պիլմէմ՛ նէ՞րէտէ գաբաթըլմըշըմ տըր, Թուրնօն սոգաղընտա 10 նօմէրօտա վիլիտէմ գօնթէս տը Շաթըրլէսքէ խապէր վէրինիզ։

«Ֆապիչէն Ա Շոբէլ»

Գուշը եագտըգտան սօնդրա Ֆապիչն՝ տէֆթէրտէքի եարրաղը եըրթտը չը-գարտը, մասանըն իւզէրինէն պիր պօշ չիչէ ալտը, քեաղըտը պիւքիւպ չիչէնին իչինէ գայտըրտը վէ չիչէյի սըգը սըգը գաբատը։

66

Մահպուս Ֆապիչէն՝ իչինի պիթիրտիքտէն սօնդրա կէլիպ տէլիչին եանընտա տիղ չէօքէրէք ։—եա՜հու ։—» տէյու սէսլէնտի։

Լա Ֆուչն՝ էլան գուլագ վէրմիշ տիւնէմէքտէ օլաըղընտան, անիտ ճէվապ վէրէրէք ։—Գուրատտայըմ, եահու ։—» տէտի։

Ֆապիչէն։— Ագան սուչու կէօզէթլէչինիզ ։ ։ Սիզէ նէ կէլիրսէ ԹուԹուպ ալընըզ։

Լա Ֆուչն։— Նէ՞ տիր քի։

Ֆապիչէն։— Գիր չիչէ տիր։— տէտի, վէ էլինտէքի չիչէյի տէմիր բարմագըզ-լա սու եօլը քէմէրինին արասընտան աչագա գայտըրարագ սուլըն իչինէ պըրագտը։

Լա Ֆուչն՝ կէօզիւնիւ սուլըն կէլտիկի գարանլըգ տէլիչին աղզընա տիքէրէք, սապըրզըգլըգա պէքլէչիպ տուրուչօր իտի։

Մէրգուժ պալըգ ավճըսը՝ քէպճէսինի տէլիչին աղզընա գօյմուշ օլտըղընտան, սուլըն ճէրչյանընտան քէրճէ գապարմըշ իտի։

Օ արա պիրտէն պիրէ քէրչէչէ հաքիքի պիր չէյ տօգանտը։

Գալըգ ավճըսը՝ քէրճէսինի չէքտի։

Ֆապիչէնին չիչէսի՝ քէրչէնին իչինէ տիւշմիւշ իտի։

Լա Ֆուչն՝ հէման անիտ չիչէնին մանթարընը չըգարտը, վէ պիւքիւշմիւշ քեաղըտը իչինտէն չէքտի ալտը։

Գատխու սանտալընըն իչինէ սէրիչէրէք Ֆապիչէնին բուսուլասընը աչըպ օ-գուտը։

Լա Ֆուչն՝ բուսուլապը օգուչարագ Ֆապիչէն տը Շաթըլիւքսին իամինէ կէլինճէ ԹիթրէՏտի։ պատխու պիր հըզ իլէ տէլիչին աղզընա էյիչէրէք։

—Միւսիւ Ֆապիչէն ։ ։ ։ — տէյու պաղըրտը։

Ֆապիչէն՝ ճէվապչէն։— Քի՞մ տիր օ՛։

Լա Ֆուչն։— Գէն իմ։ ։ ։

Ֆապիչէն։— Սիզ քի՞մսինիզ ։ ։ ։

Լա Ֆուչն։— Գիր տօսթ ։ ։ ։ Լա Ֆուչն։

Ֆապիչէն։— Իւմիտիմ սիզսէ տիր, տօսթում ։ ։ ։ գուրթարընըզ պէնի ։ ։ ։

Լա Ֆուչն։— Հէման չիմտի Թէհլիքէ ալԹընտա՜նըզընըզ ։ ։ ։

Ֆապիչէն։— Հէման չիմտի տէյիիմ ամմա եագընտա Թէհլիքէյէ տիւշար օ-լաճաղըմ միւհԹէմիլ տիր ։ ։ ։

Լա Ֆուչն։— Եիւրէքլի օլընըզ, միւսիւ Ֆապիչէն, իւմիտինիզի գաթ իԹմէ-յինիզ, վէ պէքլէյինիզ։

Ֆապիչէն։— Իւմիտիմի գաթ իԹմէմիշիմ տիր, վէ պէքլէյէճէյիմ ։ ։ ։ անճագ չարուգ տավրանընըզ ։ ։ ։

Լա Ֆուչն՝ սանտալընըն չիմասընը չէօզմիւչ իտի։

Ֆիւրէքլէրի էլէ ալտը, հըզը հըզը չէքմէյէ պաշլատը, ըրմագ գօլընըն օ պիր գըլըսընա եանաշտը, սանտալը պիր աղաճ քիւԹիւչինէ պաղլատը, րըխԹը-մըն եօգարըսընա շըգտը, սիւրաԹլըճա եէյտէք եօլը պօյընա կիԹտի, վէ գօչարագ տէմիր եօլ սԹասիօնընա վասըլ օլտու։

Օ սըրատա պիր գաԹար վիւրուտ իտէրէք, մէզգիւր գաԹարա պինտի։

Լա Ֆուչն սօլուգ ալարագ էանախ րահտ քէնտի քէնտինէյէ։— Եայր, Թուր-նօն սօգաղընա կիԹմէյիմ ։ ։ ։ վալիտէսինին էվինէ կիԹմէյիմ, Ա՛էն-Լուի-գ-ան լ՛Իլ սօգաղընտա Միւսիւ ՖրօմանԹալըն խանէսինէ կիտէյիմ։— տիյօր իտի։

Սաաթ օնը չէրեկէ կէչէրէք պալըգ ավճըսը Բարիզէ միւվասէլէԹ իտուպ, հէման անիտէ Սէն-Լուի ատասընա ալիմէԹ իԹտի։

Իյիտ Լա Ֆուչն՝ Բէյմօնըն օրատա պուլընմատըղընը պիլմէյօր իտի ։ ։ ։

Օ սըրալարտա Ֆապիչէն տը Շաթըլիւքս՝ մահպուս պուլընարըղ եէրտէն պիր-տէն պիրէ ԲըԹի ԳասԹէլ գօնագընըն ավլուսընտա իչի արապա սէսի իչիԹտի։

Մէմուրին ղայրը օլան պու սէս՝ քէնտիսի իչին բէչ Թէհտիտամիզ պիր սէտա օլտըղընտան, պիւքիւն տամարլարը ԲիթրէՏտի։

Մալիւժ օլտըղը իւզրէ, մէզգիւր արապալարտա ժագ Լակարտ, Բասգալ Սօ-նիչ, Անժէլ վէ Մարթ վար իտիլէր։

Արապալար տէրհալ Բարիզէ ավտէԹ իտուպ, իչինտէքիլէր՝ գօնագա տուխուլ իԹտի վէ գարուլարը էօնտէն Անժէլ աչտը։

Իչէրի կիրիլտիքտէն սօնդրա Բասգալ մուվալարը եագտը վէ հէր Թարաֆ ԹիգգաԹլըճա գաբանըպ էօրԹիլտի։

Ժագ։— Գու ագչամ հէրհանգի պիրլիքտէ վագԹ կէչիրէճէյիգ, Նուրը այնըմ Մարթ, Անժէլ կիտիպ օտալարրըմըզը հազըրլայաճագ տըր ։ ։ ։

Մարթ։— Գէն տէ կիտէյիմ քէնտիսինէ եարտըմ իտէյիմ մի։

Ժագ։— Եայր ։ ։ ։ սիգ տէ լուԹֆէն Թաամըմըզը Թէտարիքէյլէ մէչղուլ օլընըզ։ Բասգալ եէյինԹի սէրէԹինի տիվանխանէտէ պրագտը։ Ա՛էյ եագմագ պօշ չէյ տիր, եէմէքլէր սօուգ վէ սէօյլուշ եէնիր ։ ։ ։ սուՓրա Թագըմլարընը Թա-ամ օտասընըն տօլապընտա պուլապիլէճէքսինիզ ։ ։ ։ — տէտի։

Մատմազէլ Մարթ սուՓրայը հազըրլամագտա իչէն, Ժագ վէ Բասգալ՝ պիր-լիքտէ կիտիպ գաԹլ ճինայէԹի ԹէտարիքեաԹըլլա մէչղուլ օլտուլար։

Եարըմ սաաԹ սօղրա հէրսի կէլիպ Թաամ օտասընտա պիրլէչտիլէր։

Ըլըգլար եագըլմըշ, սուՓրա կիւզէլճէ տօնատըլմըշ, օրԹայա էԹ սէօյլուշի, համուր իչէրի վէ մէչվէլէր վազ օլընմըշ իտի։

Տէօրտիւ պիրտէն սուՓրայա օԹուրտուպ, Ժագ Լակարտ ուսԹալըգնը պիր սուրէԹտէ ղայէԹ նէՓիս վէ կիւլ րէնկինտէ պիր Ժամպօն բարչասընը տիլիպ տօգ-բատը։

Բէչ սէվինճլի վէ չէԹարէԹլի պիր սուրէԹտէ Թաամ իտիլտի։

Բասգալ ղայէԹ քէչՓէլի կէօրիւնիյօր իտի։ Մարթ քէնտիսի պիլէ կիւլիմսէյօր իտի, գիրա եագընտա նաիլը սաատէԹ օլաճաղընը իւմիտ իտէրէք րուհընտա քէ-մալը իԹմինանլա պիր քիւչայիչ վէ ՖէրահիյէԹ հասըլ օլըյօր իտի։

ՎագԹ բէչ չարուգ կէչտի։

կէճէ եարըսընա պիր չէրեէք սաաթ գալըըգտա, Անժէլ՝ հէր նասըլսա պիր պէհանէ կէօքէրէրէք սու ֆրատան գալըըը, գօնագտան տիշարը չըգըը, քիւչիք քէօրրիւլի կէչտի, պաղչէնէն սաղ թարափընտաքի Մարն ըրմաղը գալընըն ըրխքըմը իւզէրինէ վաըլ օլտու, վէ օրատա բէք գաքը պիր կէօզէկլիկին իչինտէ կիղէնէրէք գարանլըըղն իչինի կէօզէքմէչէ վէ օրթալըըը տկնէմէչէ պաչլատը։

Բօլ ֆըռամանքալ էրքէնճէ օտասընա չէքիլմէչ իտի։

Մատլէն՝ եօրկուն օլտըըընտան, կիտիպ եաքաղընա եաքմաղա հազըրլա-նըչօր իտի։

Մէրգուէմ գօճա գարը՝ եաքաղա կիրէճէկի վագք, օրթալըգ սիւքիւնէք իւզ-րէ օլուպ օլմատըըընը անլամագ իչինն բէնճէրէչէն տիշարըչա պիր կէօզ կէգտիր-տիկի սըրատա, գալքըա մէմուրը վէրնիէ՝ պաղչէնէն տիչ գարուսը գուրպիճտէ պուլընըչօր իտի։

Վէրնիէ՝ մայիւմաք ալմաղա կէլմէչ օլտըըընտան, գօճա գարըչա խիքա-պէն։— եէնի պիր հավատիս վա՞ր մը։— տէյու սիւալ իտինճէ,

Մատլէն։— Յայր, պիր չէյ եօգ... չօճուգ եաքատը, պէն տէ կիտիպ եաքա-ճաղըմ, էկէր սիզ տախի պիզիմ կիպի եարար իսէնիզ զանընմ էյի եարմըչ օլուր-սընըզ...

Վէրնիէ։— Էօյլէ իսկ կէճէյէր խայր օլսուն,

Մատլէն։— Ալլահ բահաթլըգ վէրսին,

Վէրնիէ՝ պիր կէօնա թէկլիքէ պուլընմատըղընա թէմմուչյա գանաաթ հտսըլ իտէրէք, արգատալընըն եանընա կիթտի, հէր չէյ եօլընտա օլտըըընը խապէր վեր-տի վէ պատէհու քէնտի օտասընա ազ մէք էյլէտի,

Գու սըրատա այ պայտընըըը օչմատըըընտան, կէճէ զիքիր կիպի գարանլըգ իտի,

Հավա զայէք սըճագ օլուպ, հարարէք ատէքա սօյուգ ալընամագ տէրէճէ-տէ պուլընըչօր վէ պօրա չըգմասընտան գօրգուլը չօր իտի,

Վէրնիէ օտասընա կէնէր կիրմէզ պիր ազ սօյուննը, բիրօ չուպուլընը տօլ-տուրտը վէ բէնճէրէչինն էօնիւնէ եատանայագ չուպուլընը չէքմէչէ պաչլատը,

Մէգքիւր բէնճէրէչ՝ Մարն ըրմաղընա վէ ըրմաղըն քէնարընտագի եէտէք եօլը-նա նազըր իտի,

Ըրմաղըն կէօչա սէրինլիկինտէն մէրգուէմ զագըքա մէմուրը պիր ազ ֆէկրահ-լանը չօր իտի,

Վէրնիէ՝ Փուէնվիլ-ըը-Բօն քիլիսէսի սաաթընըն բէչտէրբէչ օն, օն պիր վէ ան-տէն սօնդրա օն պիր պուչուգ վուրտընըընը իչիթտի,

Օրթալըգ սուբ սուս վէ քէմալը սիւքիւնէք իւզրէ իտի,

Մարն ըրմաղընըն չաղըլ չաղըլ ագմասընտան պաչքա հիչ պիր սէս իչիտիլմէ-չօր իտի,

Վէրնիէ՝ քէնտի քէնտինէ.— Սաաթ օն պիր պուչուգ... եաքալըմ տա ուս-չումաղա պագալըմ, լաքին հավա չօգ սըճագ օլտընընտան, բէնճէրէմի աչըգ պրա-գաճաղալ... — փէտիս

Գատէհու թէքմիլ սօյուննըգ գարեօլասընընը իւզէրինէ աթըլտըկ լաքին կէօգ-էէրինի գարամագ մէմէքին օլմատը։

Բօլ քէնտիսի տախի օ ագչամ ուչուճայօր իտի, պէօյլէ օլաճաղընա տա հիչ չիւպհէ եօգ իտի։

Մէրգուէմ տէլիգանլը՝ տայմա գըզ իլէ վուգու պուլաճագ միւլագաթընըն իւ-զէրինէ տիւչիւնէրէք, զիհնի պու տիւչիւնճէ իլէ մէչղուլ իտի։

Վագքա պաղասընընը նասիհաթլարընը խաթրընա կէթիրմէյօր իտի խսկ տէ, չիմտի անլէրէ մուքաալըգ պիր տուրէքտէ տավրանմաղա լիւզում եօգ իտի, զիրա քէնտիսինի սէվմէքտէ օլան մարթըն եանընտա տիշարը թէհլիքէ օլտուպ իտի։

Ալընըգլարա մահսուս պիր սապրօրըլըգլա առաթ օն պիրէ պէքլէտի։

Սաաթ օն պիր վուրընճա, Բօլ գալգաը կիչինտի, վէ տօգթօր Թօմրընընն սուարէսի իչիւն Բարիզէ կիթմէք իւզրէ պիր քէրրէ Մատլէն գատընա օչնամըչ օլտըըը օյուննը տէրհաաթըը իտէրէք, օ կիւնիւ տախի այնը թէհտիթրի գուլլանմա-ղա գարար վէրտի։

Ֆիլհագիգա թամ սաաթ օն պիր պուչուգտա մէրգուէմ տէլիգանլը բէնճէրէ-տէն աչաղա աթլայըրագ, սէսսիզ սէտասըրգ պաղչէ գարուսընըն եանընա վարտը, Մատլէն անահաթաթը իւզէրինէ պրագմըչ օլտըըընտան գարուսը գօլայճաճըգ աչ-տը վէ նիհայէթ ֆէնտիլի սօգաղա աթտը։

Տիշարը չըգարգտան սօնդրա Բօլ սըգը պիր եիւրիւչիւչէ ըրմաղըն գէչըսընը-տաքի եէտէք եօլընը թուֆտը վէ սանտալընըն պաղը օլտըըը եէրէ տօղրու կիթտի։

Հէր նէ գատաթ բէք հաճիճ եիւրիւտի խսկ տէ, կէճէնին սիւքիւնէքի իչինտէ գուրու թօրրաղըն իւզէրինէտ այաղընըն սէսի իչիտիլտիկինտէն, Վէրնիէ՝ գուլագ գասլարթը։

Գու մէմուր՝ բօլիսլիք սէնատթընա մահսուս պիր սէվգը թատպիի իլէ գարեօ-լասընտան աչաղա աթլատը վէ աչըգ բէնճէրէսինէ գօչտու։

Օրատան տիգգաթլը պիր սուրէքտէ գարանլըըընն իչինէ պագարագ, պիր գարարթընըն սըգը պիր եիւրիւչիւչէ ըրխքըմտան աչաղա տօղրը էնտիկինի վէ օ-րատա զայպ ու նապէհտա օլտըըընը կէօրտիւ վէ եահստա կէօրմէք զանընընտա պուլընտը

Վէրնիէ՝ քէնտի քէնտինէ.— Գու սէրսէրի քի՞մ տիր ատատտա.— տէր տէմէզ պիր զէնճիրին չէօզիւլմէզ ուսուլէքլէ պիր սանտալ տէրուննինէ վազ օլընմասը սէսինի իչիթտի։

Գատէհու մէգքիւր սանտալընն քիւրէչքէսի իւզէրինէ պատըլմասընտան նէչէք իտէն այագ սէսի իլէ իքի քիւրէչին սուչա չարըմատը սէսի իչիտիլտի։

Վէրնիէ.— Է՛յ պու նէ՞, պիւքիւն պու չէյլէր նէտե՞ն խճագ իտինյօր, Եատա-մաղընը պիրի՝ կէճէնին պու վագքընտա օրթալըգ զիքիր կիպի գարանլըգ օլըըը հալտէ կէզմէչէ կիտիյօր ամմա, պէնճէ բէք պիչիմսիզ պիր չէյ եարըյօր... Գիլմէմ քի եանընճէ մը կէօրիւյօրըմ, լաքին հէր հալտէ պիր չէյ վար, պրուենըմա պիր գօգու կէլիյօր... — տէտի

Վագք զայպ իթմէքսիզին Վէրնիէ կիչինիպ ճէպինէ պիր բէվօլվէր գօյարագ քիմսէչի ուչանտըրմագընն սաքին օլտըըը քէօյ օթէլինտէն տիշարը չըգտը, բըխ-քըմընն եօգարըըընա վարտը վէ եօգատտան աչաղա Մարն ըրմաղընը քէնկին կէօչ-էէրի իլէ թէճէսսիւս էչէտի։

Հագիգաթէն սանտալ կիպի պիր գարարքընդն կիթմէքտէ օլտըղընը ֆարգ խտէրէք, պու սանտալընդ՝ աղաճլարլա միւզէկէն ֆէրահֆէզա պաղչէնին սաղ քա-
րաֆընտաքի քիւչիւք ըրմագ գօլընա կիրտիկինի վէ օրատա արքըգ կէօրիւնմէդ օլտըղընը կէօրտիւ։

Վէրնիէ։— Գէյհուտէ տիր եաթտըղընդ, եաուամազ հէրիֆ, ներէյէ կիթտիկինի անկայաճաղըմ. . . — տէտի, վէ գօլուդ արգատաշընդն իգամկիգեահընա գա-
տար կիտէրէք եավազ պիր սէտա իլէ մէրգուման չաղըրտը։

Իքինճի զապթիա մէմուրը տաֆի ուչումայօր իտի։

Մէրգուման՝ բէնճէրէյի աչարագ։— Մէ՞ն միսին, Վէրնիէ։

Վէրնիէ։— Էվվէթ։

Իքինճի մէմուր։— Նէ՞ վար քի։

Վէրնիէ։— Զարուգ կիյին, օթէչճիյի ուչանտըր վէ անընդա կէլ պանա։

Իքինճի մէմուր։— Բէք ալէա. . . — տէտիքտէն պիր աղ սօնդրա օթէչին գարուսը աչըլըպ, մէրգուման զապթիա մէմուրը՝ օթէչճի իլէ պէրապէր կէլտի։

Վէրնիէ՝ օթէչճիյէ։— Գիր սանտալ. . . չարուգ պիր սանտալ։— տէյինճէ, Օթէչճի։— Սանտալ չուրատա տըր. . .

Վէրնիէ։— Գանա քիւրէք վէրինիզ վէ զէնճիրի չէօգիւնիզ։

Գու տէտիկի տէրհալ իճրա օլընտը։

Վէրնիէ՝ սանտալա պինէրէք։— Շիմտի արքըգ սիզէ լիւզումըմ եօգ տըր... կիտինիզ երնէ եաթընըգ. . .

Արգատաշը։— Է՛, պէ՛ն։

Վէրնիէ։— Գէլէլ վէ կէօզէթէլ. . . — տէտիքտէն սօնդրա սանտալը սիւրէ-
րէք ըրմաղընը տօղրու կիտտի։

Կէճէ եաթընը օլտըղընտան, սաաթ օն իքի վուրույօր իտի։

Թամմ պու սըրատա Բօղ Ֆրօմանթաթ՝ Բէթթի Գասթէլ գօնաղընդն իսթէչէսինէ միւվասէլէթ իտիյօր իտի։

Անժէլ՝ քիւրէք սէպէրինի ալմըշ օլտըղընտան, պուլընտուդը եէրտէն պիր ազ իլէրիյէ տօղրու կէլմիշ իտի։

Անժէլ ղայէթ եավազ պիր սէս իլէ։— Սի՞զ միսինիզ։

Բօղ՝ հէյէճանլընտան նաշի Թիթրէյէրէք.— Էվվէթ, պէն իմ. . .

Անժէլ։— Կէլինիզ. . . — տէյինճէ Բէյմոնդն օղլու՝ նէրտիվէնին պիրինճի այաղընա աթլատը, սանտալընդը գէյրէյա պաղլատը վէ էլինի Անժէլէ ուզաթտը։

Անժէլ՝ մէրգուման էլինի թութարագ.— Կէլինիզ.— տէյու Թէքրար իթտի, վէ Բօղ եաղըդ խանէյէ տօղրու չէքիպ կէօթուրէրէք, պիր իշարէթը մախտուսէ օլմագ իւզրէ պիրտէն պիրէ գուրու գուրու էօգսիւրմէյէ պաչլատը։

Ֆիլհագիգա ժագ Լակարտ՝ Թա եէմէք օտասընտան մէզգիւր էօգսիւրիւք աէսինի իշթիտի վէ Բաստալա կիտլի պիր իշարէթ իթտի. Բաստալ տաֆի անիտէ այաղա գալագտը։

Ժագ՝ Մարթա։— Գիդի պուրատա պէգլէյինիզ, էվլատըմ. . . կիտէլիմ պիր սիկարա իչէլիմ, սօնդրա երնէ կէլիրիզ.— տէտիքտէն սօնդրա պիր ըշըգ պաշկա Բաստալ իւէ պէրապէր քիւչէրէ կիրտի, վէ գարուշը արգալարընտան գարայըպ աէօ չըգարմադըղընդն սիւրկիւսինի գէյտու։

Գատէհու սաֆթէ տօգթօր Թօմբսընդ՝ տօլապատան էքէրօսէլէնդ նամ ուչուշը-
րընը էճզանընդն ալէթինի չըգարտը, տուվարընդ եէմէք օտասընտա գատար աչըլմըշ օլա՛, տէյինինէ վագ իթտի, լաֆթիյին ուճընը մատէն պօրուդա Թագտը վէ պէգլէտտի։

Մէրգուման սաֆթէ տօգթօր՝ պու մուամէլէյի մաքինավարի պիր Թարզտա իճ-
րա իթմէգէն պէրապէր բէնկի էօլիւ բէնկինէ տէօճմիւշ օլտըղընը կիտի, քէնտիսի տէ Քիրիլ Քիրիլ Քիթրէյօր վէ ալընընտան ալագը սօուագ պիր Քէր ագըյօր իտի։

Բաստալ Սօնիէ՝ հիչ ֆիւէթուր իթմէյիպ սօուագ գանըլըղընդը Քէմմըլլը մու-
հաֆագա իթմէգտէ իտի։

Բըքի Գասթէլ գօնաղընտա պու մէնհուս չէյլէր ճէրէյան իթտիկի սըրատա աճապա Բարիզտէ՞ նէյլէր օլըյօր իտի։

Սաաթ տօգտըղը օն տագիգա կիչէրէք Բէյմոն Ֆրօմանթալընդն չիֆթլիկ Քէ-
լէկտրաֆը զապթիյէ Նէգարէթինէ վիւրուտ իթտի. . .

Զապթիյէ Նազըրը՝ օտասընտա տէյիյ իտի։ լաֆթն խասէրէ պէգլէմէգտէ օ-
լըպ էմրլէր վէրմիշ օլտըղընտան, մէգքիւր Քէլէկտաֆ՝ անիտէ քէնտիսինէ կէթէ-
րիլտի։

Նազըրը մուամէլէյէ՝ Քէլէկտաֆը օգուրընճա, մէսէրրէֆթինտէն նազի պիր նի-
տա սալըվէրտի, պատէհու օտաճընընա խիթապէն,

—Սէպէլէ տրատպսյը չարուգ գօչտունլար։— տէտի,

Օտաճը։— Գուրբէյի՞ մի։

Զապթիյէ Նազըրը։— Քայր. . . իքի պէկիրլի պիր լանտօ Հազըրլասընընլար։— տէյիպ, օն տագիգա սօնդրա մէգքիւր լանտօ գօչուլմըշ օլմադա, Նազըրը մուամէ-
լէյէ լանտօյա բաքիպ օլտու, տաիրէյի նէգարէթէ կիթտի վէ զապթիա բէյինինի խաթէտի,

Բէյնը մուամէլէյէ օրատա եօգ իտի։

Զապթիյէ Նազըրը՝ պաղըրտարագ։— Զարուգ տրատսընլար, պուլտունլար վէ պու-
թայա կէթիրտինլէր, Նէօվպէթտէ պուլընան գօմիսէրէ սէօյլէյին, օն Նէֆէր զապթիա մէմուրը հարէգէթէ Հազըր վէ միհէյէա պուլընտըրսընը վէ քիրա տրա-
պալարը կէՔիրիլսին։

Սաաթ օնտա հէբսի կէլմիշ Թօրլանմըշ օլտըղընտան, զապթիյէ Նազըրը՝ Ֆրօ-
մանթալընդն Քէլէկտաֆընը զապթիա բէյնի իլէ գօմիսէրէ օգուտը վէ գրատաֆընդն խիթամընտա իլավէթէն տէտի քի,

—Աֆէրին Բէյմոն. . . պու ատամ աֆվ օլընմագա բէք չայէսէթ խիր։

Արատալար պէգլէյօր իտի։

Թէրթիպ օլընան զապթիա մէմուրլարը՝ իչէր իչէր, եաղի իգնի տէրուղնէն-
տէ վէ պիրի սանտալընդն իչէրինէ տրատպանընդն օլմագ իւզրէ մէգքիւր արատալարա բաքիպ օլտուլար։

Զապթիյէ Նազըրը։— Միրօմէսնիլ սօգաղընա չէգքինիզ.— տէտի։

Արատալար եօլա չըգըպ Բարիզին գալըրըմլարը իւղրինէտ գէմալը սիւ-
րաքլա եիւրիւտիէր վէ տօգթօր Թօմբսընդն գօնաղը էօնիւնտէ տուրտուլար։

67

Գու սըրատա սասթ օն պուչուգ օլուպ, Լա Ֆուին՝ Ա՛ն-Լուի-գ՛ան-լ՛Իլ սօգաղնատա Ր՛էյմօն Ֆրօմանթալն խանէսինէ միւվասէլէթ իսիյօր իսի։

Լաքին Լա Ֆուին՝ Ր՛էյմօնըն Բարիզուէ պուլընմատըղընը խապէր ալընմա քէնտիսի տասի արապայա րաքիպ օլարագ վէ արապաճըյա պէօյիւճէկք պիր պասչիչ վատ իսէրէկք արապայը քէմալը սիւրաթլէ գօշտուրթատը վէ չաբուճագ զապթիչէ նէզարէթի տասիրէսինէ վասըլ օլտու։

Օրատա զապթա րէիսինի սիւվալ իտուպ, կէճէ նէօվակթճիսի գօմիսէրին օտասընա կէօնտէրիլտի։

Գօմիսէր՝ մէրգուճըն իթհատսիզի տէյնէտիքատէն վէ պու իթհատէնին էհէմմիյէթինի Թէմամըլլա անլատըգատան սօնդրա, զապթիչէ նազըրը իլէ զապթա րէիսինի Միրօճանիլ սօգաղընատա պուլաճաղընը վէ քէնտիսինին տէ օրայա կիթմէսինի Լա Ֆուինէ պէյան իթտի։

Լա Ֆուին՝ բէկ զիյատէ տիւչարը էնտիչէ օլտըղը հալատէ չըգտը կիթտի։

Միրօճանիլ սօգաղընատա գաբուճը՝ գաբուչը աչըպ օ գատար ատամլարը կէօբիւնէճէ տիւչարը խէվֆի ու տէհչէթ օլմուշ խտի։

Մէրգուճ գաբուճը Թէվֆիֆ իսիլտիքատէն սօնդրա զապթա մէմուրլարը՝ գօնագատան իչէրիյէ եիւրիւչիւ իթտիչէր։

Մալիւմիտիլ օլտըղը իւզրէ, օրատա ուչագատան պաչգա քիմսէ պուլընմատըղընատա, պունլար ուչդուսատա ուչանտըրըլտըգտա Թահթը Թէվֆիֆէ ալընմազա վէ ժուվագգաթ սուրէթէտէ հասպա իւգա իթմիչէ գարար վէրիլտի։

Զապթիչէ նազըրը՝ հիսատէթէ այագընը եէրէ վուրարագ.— Գունլար տա ան.. լէրէ պիրլիքատէ տիրչէր։ Աճապա ասըլ գապահաթլըլտրը Թուճա՞մայաճագմըշտ ... պու րէք ճիչնա պիր չէյ օլուր...

Զապթա րէիսի.— Նազըր էճէնտի, պու պապատ հիչ գօրգուսընըղ օլմասընը ... անլէրին նէրէյատ պուլընտըղլարընը անլայաճաղըզ... —պիր զապթա մէմուրընա իսթհաալէն— Գաբուճըշտ պուրայա կէթիրին։

Պիչարէ գաբուճը՝ գօրգուսընատա էնտպէնտ օլմուշ օլտըղը հալատէ կէթիրիլտիկի կիպի, մէրգուճըն գարըշտ տասի արապաճարալ ուչանըշտ գալգտը վէ իւսթիւնու կիպինիպ գօճասըշտա պէրապայր կէլտի։

Գաբուճը՝ Լօռէնզի Թէչաճիճուղըշտա վէ ազայօր կիպի սէօյէչէրէք.— էճէն տիլէր... կիւզէչ էճէնտիլէր... պէն պիր չէյ եապմատըմ... հիչ պիր չէյ եապմատըմ... Պէնատէն նէ՞ իսթէրսինիզ։

Զապթա րէիսի.— Էկէր սիւվալէրիմէ տօղրու ճէվապ վէրէճէկք օլուր իսէնիզ, հագգընըզտա էլի օլուր...

Գաբուճը.— Տօղրուսընը սէօյէչէճէկիմ... կիզէչէճէկիմ պիր չէյ եօգ տըր, սէրպէսթճէճ ճէվապ վէրէճէկիմ... Պիլտիկիմի սէօյէչէճէկիմ... Լաքին հիչ պիր չէյատէն խապէրիմ եօգ տըր...

Զապթա րէիսի.— Էլպէթթէ էճէնտինիզ տօգթօր Թօմբսընընէն օլտուն չիմտի Նէրէյտէ պուլընմատըղընը պիլիրսինիզ։

Գաբուճը.— Ա՛, էվէվէթ, տանը պիլիրիմ։ Պէն գաբուճըլըգտան ժատտա արապաճը տասի օլտըղընտան, մէրգուժը պու ագչամ Գրէթէէյլտէքի խանէսինէ կէօթիւրտիմ... Սիզ կէլտիկինիզտէ պէն տէ հէնուզ ավտէք իթմիչ խտիմ...

Զապթա րէիսի.— Եապընը՛զ մը խտի։

Գաբուճը.— Եայր, էճէնտիմ, սըր քեաթխալի պէրապէր օլուպ, խթինճի պիր արապատտա տա Մատամ Անժէլ իլէ Մատամազէլ Մարթ վար խտիլէր...

Զապթա րէիսի.— Մա՞րթ մը... չիւպհէսիզ գօնէ տը Թօնէրրիէօնին վէրէսինատէն պիրի օլմալը։

Զապթիչէ նազըրը՝ տէհչէթլէ.— Մէրգուժէյի մաթլաճա էօլտիւրմէք իչուն օրայա կէլէթիւրմիշէր տիր...

Զապթա րէիսի.— Սիզ պիպի տօգթօր Թօմբսընըն խանէսինէ կէօթիւրէճէքսինիզ...

Պիր սէս՝ պիրատէն պիրէ.— Էկէր գապուլ խտէր իսէնիզ պէն սիզի օրայա կէօթիւրէճէյիմ... —տէտի։

Գաբուճ սէս՝ պիր տէլիգանլընըն սէտի օլուպ, մէրգուժ տէլիգանլը՝ գաբուճըն էօնիւնատէ Եըզըլմըշ օլան զապթա մէմուրլարընըն արապընատան հէնուզ կէչմիչ օլմաղլա, պիր զապթիչէ օն պաչըսը՝ մէրգուժը իչէրիյէ տօգմուշ խտի։

Գաբուճ եէնի կէլէն՝ Լա Ֆուին խտի։

Հէր քէս նազարէթ իսթիղրատլա օնա պագմազա պաչլատըլար։

Զապթիչէ նազըրը.— Սիզ քի՛մսինիզ։

Լա Ֆուին — Պէն՝ գօնէ տը Թօնէրրիէօնին վէրէսինատէն ժիւլ Գուլընուաչըմ... Մալիւմինըզ օլան հայլազլար պէնի էօլտիւրմէք իսթէտիլէր իսէ տէ, նասըլ քի կէօրիյէօրսընըզ պէճէրէմէտիլէր, վէ եապընըզ միտաալատմը չալտըրար... Շիմտի սիզ պէնիմէ պէրապէր կէլիճիդ, հէմ տէ չաբուգ տավրանընըզ, զիրա չուսաաթտա Մ. Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ իչթիմալ քի անլէր Թարաֆընատան էօլտիւրիլմիշ տիր...

Զապթիչէ նազըրը վէ զապթա րէիսի՝ իքիսի պիրտէն.— Ֆապիէն տը Շաթըլիւ՞քս մի տէտինիզ...

Լա Ֆուին.— Պիննէֆս քէնտիսի...

Զապթիչէ նազըրը վէ զապթա րէիսի.— Լաքին նա՞սըլ...

Լա Ֆուին.— Աժա՛ն, եօլա չըգալըմ... կիտէճիմ... Թամ վագթը տըր... եօլտա սիզ հէրսինի նագլ իտէրիմ...

Էվրէր վէրիլտի։

Իքի զապթա մէմուրը՝ գօնաղը կէօգէթլէմէք իւզրէ օրատա գալտրլար։

Տիկէր քեաճիճէսի արապալարա րաքիպ օլտուլար։

Լա Ֆուին.— Շատանէօն եօլընա.— տէյու պաղրըպ, արապաճըլար տա հայվանլարընը գամչըլատըլար։

Ֆէյլէսօֆ պալըգ ավճըսը՝ զապթիչէ նազըրը իլէ զապթա րէիսի վէ գօմիսէրին պուլընտըգլարը լանտօ արապասընա րաքիպ օլմուշ խտի։

Միրօճանիլ սօգաղընատան Գասթիլ մէյատընընա կիտինճէյէ գատար ժիւլ Գուլնուա՝ Բըթի Գասթիլ գօնաղընատաքի ավվալին քեաճիճէսինին անլէրէ նագլ ու հիքեայէ իթտի։

Ռրապալար սիր սիւրաթ գաթարը գատար գօշմագտա օլորգլարընտան, սաաթ օն պիրտէ Լիօն սօգաղընա տուխուլ իթտիլէր։

Պիր տէ նակէհան գարէը թարաֆտան կէլէն պիր քիրա արապասը տէրուներն. տէն «—Տուրընըզ· · · տուրընըզ—» տէյու պիր նիտա իչիտիտիկինտէն, զապըթա րէխտ արապատան աչագա աթլայարագ «—Ֆրօմանթալ տըր—» տէտի վէ քէնտիսի տախի «—տուրընըզ—» տէյու պաղըրտը։

Զապթիչէ նազըրընըն օրապաճըսը անիսէ տիզկինէրի չէքտի վէ պէկիրէրի տուրտուրթտը։

Պէշ տագիգատան պէրու Ժուանեֆտէն վիւրատ իթմիշ օլան Բէյճօն Ֆրօմանթալ՝ արապանըն գաբուսընտա կէօրիւնտիւ։

Մէմուրը մէրգուճ՝ կապ ֆէնէրիներն ըշըղըլա զապթիչէ նազըրընըն արապաճըօրընը թանըմըշ վէ լանտօնըն արգասը սըրա պիր շօգ արապալար կէօրէրէք իչի շաբուճագ անլամըշ իտի։

Բէյճօն՝ քէնտի արապաճըսընա պէչ Ֆրանգ աթտը, նազըր վէ րէխտին եանընա չէգտը օթուրտը, վէ էն էվվէլ «—Աճապա կէճ գալ՞լայաճագմըշըզ—» տէտի,

Ժագ Լակարտ իլէ Բատգալ Սօնիէ քիչէրտէ պէգէյչօրլար իտի։

Սախթէ տօգթօր՝ էլինի լաօթիգ թօրըն իւզէրինէ գօյմուչ, ուչուտըրըրճը էճզաչը իւֆլէվէք իչինէ մէգթուբ լաօթիգի սըգմագա վէ ալէյնէէ թաամ օտասընըն հավասընը «քէրօսէլէնէյն էօլտիւրիճի պուղուտըշտա ուլաչտըրմագա հագըր վէ միւհէյա տուրուչօր իտի։

Էն էվվէլ Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ Մարթ վէֆաթ իտէճէքլէր իտի։

Գատէհու Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս էօլճէք իտի։

Բատգալ՝ Ժագըն գուլաղընա.— Մագսէտիմիզէ էրկօրըզ, եարըն միտալեալարըն քեաֆֆէտսինէ տայիթ օլմամաղըզ· · ·

Մարթ՝ Անժէլ իլէ տիկէր իթի էրքէչին ամտէթինէ պէգէյտիկի սըրատա, եալընըզըզընտան պիլիսթիֆատ Բօլըն իւզէրինէ տիւչիւնկօր իտի։

Պիր տէ նակէհան Անժէլին տիչարը չըգմըշ օլորըզ գաբու եէնիտէն աչըլտը։

Կէնճ գըզ պաչընը արգասընա չէվիրտի, վէ մէսէրրէթ, իթթիղրատ վէ էնտիչէօինտէն նազի պիր նիտա սալը վէրտի։

Բօլ՝ գաբունըն էլինի իւզէրինտէ տուրմուչ վէ եիւզիւնտէ պիր րէվնագը ալգ ու մուհասպպէթ բիւնուվա օլմուչ օլորըզ հալտէ գօլլարընը գըզա տօղրու ուգտըրըօր իտի։

Նէհայէթ իչէրիյէ կիրտի։

Արգասընտան Անժէլ գարուչը գաբատը, վէ տիչարտագի սիւրինիլէրի գօյտու։

Մարթ՝ սէսի թէթրէյէրէք.— Սի՛զ· · · սիզ պուրատա՞ մը· քի՛չ սիզի պուրատա կէթիրտի։

Բօլ՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Սիզ տէյլի՞միսինիզ, սիզ չաղը՞րմատընըզ մը։

Մարթ՝ հագիգի պիր տէհչէթլէ.— Գի՞ն մի· · · պէ՞ն մի։

Բօլ.— Շիւպհէ՞ մի վար· · · պանա սիզ մէքթուպ եա՞զմատընը՞զ մը։

Մարթ՝ սարատարը քէսիլէրէք վէ տիղլէրի քէթրէյէրէք.— Եա՛ Բապպիմ Ալլա՛հ· · · Գիզ իթիմիզ տէ պիր տուզաղա տիւշմիւշիզ տիր· իչիմիզ պիթմիչ տիր· · ·

Բօլ քէնտիսի տախի տիչարը քէսճճիւպ օլարագ.— Պիր տուզա՞գ մը· · · իչիմիզ պիթմի՞չ մի տիր· · · պու նէ՞ տիմէք տիր· · · մէքթուպընըզը ախզ իթտիմ, օգուտըմ վէ գալգտըմ կէլտիմ· · ·

Մարթ.— Լաքին, պէտտաճթ չօճուգ· · · պէն սիզէ մէքթուպ եազմատըմ· · ·

Բօլ՝ մալիմմիզ օլան մէքթուպը ճէպինտէն չըգարարագ.— Իչթէ՛ մէքթուպընըզ· · ·

Մարթ՝ մէքթուպը ալըպ պիր հըզ իլէ աչարագ.— Պու քեաղըտըն իւզէրինտէ եազըը պիր չէյ եօգ տըր նէ՞· · ·

Բօլ.— Նա՞սըլ, պիր չէյ եօ՞գ մը· · ·

Մարթ.— Սիզ տէ պագընըզ· · · Զարֆըն իւզէրինաէ իթի բուլ վար, լաքին հիչ պիր եազը եօգ, վէ չու սահիֆէ տէ պէմպէյազ տըր· · ·

Բօլ՝ մէքթուպը երնէ էլինէ ալարագ վէ ալըգ ալըգ իւզէրինէ պագարագ.— Պունըն իհթիմալի եօգ տըր· · · պուրատա եազը վար իտի· · · օն տէֆա, երմի տէֆա օգուտըմ· · · էզպէրիմտէն պիլիրիմ· · · տիյնէյինիզ· · · —տէտի վէ մէքթուպըն միւնտէրիճաթընը էզպէրինտէն պէր վէճհը աթի սէօյլէտի։

«Տօսթըմ,

«Իչիմ օլմայըգ սէրպէսթ օլորըզմտա սիզէ «—սէրպէսթիմ· · · կէլինիզ պանա—» տիմէքթիկի սիզէ վատ իթտիմ· · · Պէն Եարըն ագչամ զայէթ Ֆէտաքեար Անժէլ իլէ պէրաբեր Բըթի Գաաթէլ գօնաղընա կիտէճէյիմ· · ·

«Եարըն կէճէ եարըսը, սաղ թարաֆտաքի պաղչէյն պօյընա ուզանան Մարն ըրմաղը գօլընըն պիր թարաֆընտան օ պիր թարաֆընա միւրուր իտիրիզ վէ իաքէչէյէ եանաչընըզ։

«Անժէլ պէքլէյիպ սիզի պէնիմ եանըմա կէթիրէճէք տիր։

«Էկկր միւտատէքը էօմրիւմտէ պէնիմ սիզէ ախտ օլմագըզմը իտթէր իտէնիզ, պու միւլագաթըմըզը քիմսէ տուդմասընըն։

«Ճան ու կէօնիւլտէն սիզի սէվէն
«ՄԱՐԹ»

Էօքսիւզ գըզ՝ մէքթուպըն միւնտէրիճաթընը տիյնէտիքճէ տէհչէթի արթմագտա վէ աղըընը աչըպ պիր չէյ սէթյէյէմէմէքտէ իտի։

Բօլ՝ թէթրէյէրէք.— Էյ պունը սիզ եա՞զմատընըզ մը։

Մարթ.— Ապայր, իապայր, իապայր· · · պէն եազմատըմ· · · իչիտի՞օրմըսընըզ, պէն եազմատըմ· · · Ա՛հ, պու նէ՛ ուսթալըգը տուզագ գուրուլմըշ տըր· · · Տօգթօր Թօմբսընընը, Բատգալ Բանգէրին վէ Մատամ Անժէլին էլէվրի իչինտէ պուլընըշյօրըզ· · · իլտիմմըզ վէրիլմիչ տիր, հիչ պիր չէյ պէքլէմէյինիզ, հիչ պիր չէյ իւմիտ իթմէյինիզ· · · մահքիւմիյէթիմիզ գաբարըլաշմըշ տըր։

Ժագ՝ գաբունըն իւզէրինտէ պուլընան կիղլի պիր տէլիքտէն տիյնէյէրէք էթի

կէնձլերին մի քեալէմէֆնուէն հիչ պիր քէլիմէ ղայպ իթմէմէջտէ օլտուղը հալտէ, պիրտէն պիրէ էօլիւ գամըրանասը սէսի կիպի ղայէք եիւքսէք պիր սէսա իլէ.— Էվէէք, էվէէք, մահքեմիյէթինիզ գարարլաշմըշ տըր, լաքին սիզէ բէք պէօյիւք պիր մէսէրրէֆ պահչ իտէճէյիմ, եէքտիկէրինիզի սէվտիկինիզ իշիւն իքինիզ պիրլէքտէ էօլէճէքսինիզ, պու տա սիզի իշիւն պիր մէսէրրէֆը ֆէլվէգլաատէ օլաճագ տըր.

Բասգալ՝ արգատաչըներն գուլաղներա.— Գու գատար լագըրտըներն նէ՞ եէրի վար տըր. չարուգ կէ, իշի պէքիր վէսսէլամ.

Մարթ՝ Բօլըն գուճաղներա տիւչտիւ, Բօլ տահի մէրգումէյի հօբլամագտա օ-լան գալպի իւգէրինտէ սըգտը.

Գունլար արթըգ հիչ պիր շէյ իչիթմէյօրլար իտի. . . ինսանա սէրհօշլըգ կէ-քէրէկ թահքը պիր գօգու ալըյօրլար իտի.

Ժագ Լակարա՝ լասթիգ թօրը օ արա սըգմըշ օլտըղընտան, քահավ օտաասըներն հավասը՝ էքէրօակլին» կ'ազասըներն պուղուսըլլա ուլաշըյօր իտի.

Գայկընըգ վէ ուլուչքգէգ պայտամագ իւգրէ պուլըներյօր իտի.

Գիր տէ Նահկ Հան տիչարտա մէմուրին գայրը պիր բահքըրտը իչիտլտի.

Եագըգ իսանէներն գաբու վէ բէնձէրէլէրինէ պիրտէն հիւճում օլընըյօր իտի. Գարու վէ բէնձէրէլէր զանն իտէրսին չահքըտագըգ գըրըսըյօրլար իտի.

Մարթ վէ Բօլ պիր նիտահ մէսէրրէֆինիֆմա սալը վէրիպ, լաքին ժագ իւէ Բասգալ տիւչարը տէհչէթ օչտուլար.

Գու սըրտահ միւտհիչ պիր բահքայրը վուգու պուլուպ, քիւէրին տուվարը սարսըլտը, վէ ժագ՝ տիհանընտան տէհչէթի քիւֆիւրլէր չըգարմագտա օլտըղը վէ եիւգինէտէն գանլար ագմագտա պուղընտըղը հալտէ, սըրթ իւսթիւ եէրէ տէվ-բիւտի.

Տիչարտաքի բահքըտագը իչիտհնճէ ժագըն նէի ֆիքրէյիպ լասֆիյէ գիյատէ սըգմըշ օլտըղընտան, էճգանըն ճամ ալէֆի գըրըվմըշ վէ բարչալարը հէր ֆարագֆա ֆըրլամտը վէ պու բարչալարտան պիրի՝ տօգֆօրըն սաղ կէօղիւնէն ալֆընտա տէ-բինճէ եամաղընա պահմըշ իտի.

Բասգալ՝ գաշմագ իսթէյը իտի ամմա ագլընը թէչմամըշտա չաղըրտագ նէ ֆարաֆտան ահչարը չըգամամալընը պիլմէյօր իտի.

Բօլ իւէ Մարթ՝ գաբալը գարուլարը եուվրուգլայարագ իժտատտ պաղըրըյօր-լար իտի.

Բէյժօն՝ տէհչէթամիզ պիր ահտա իւէ պաղըրարագ.— Էվլատըմ, էվլատըմ, նէ՞ըէտէ պէնիմ էվլատըմ.— տիյօր, վէ պու պիչարէ բէտտը՝ Բըթի Գասթէլ գօ-նաղընը ժուհասէրէյէ ալան զաղըֆա մէմուրլարըընն պաչընտա պուլընըյօր իտի.

Մէզքիւր եագըգ իսանէյէ միվասէլէթ օլընըգ Մարն ըրմաղը ֆարաֆիըընտան Լա Ֆաուինին սանտալըյա իսանէներն իւգէրինէ եիւրիյիւչ իտիլտիքտահ, Բէյժօն Ֆրօ-ժանթաղ՝ Վէրնիէյէ Թէօտոֆիֆ իթմիչ իտի.

Վէրնիէ իսէ օ արա գօնաղըն իսքէէսինէ պաղըէ օլան Բօլըն սանտալըընը ֆա-նընժըզ օլտըղընտան, Բէյժօնա հէվալէն ահտի քի,

—Էվլատընըգ օրատա տըր. . .

Բէյժօն.— Օրատա՞ մը. ահճապա սա՞ղ մը տըր էօլմիւ՞չ մի տիր.— տիյէրէք, պու իսպարէյի միւքէրրէրէն սէօյլէյօր իտի.

Էվլասըլ հիւճում օլընան գաբուլարըն պիրի գըրըլըպ տիւչտիւ.

Բէյժօն էօնտէն եէսրէյէրէք գաղըֆա մէմուրլարը գօնագտան իչէրիյէ եիւ-րիյիչ իֆֆտիլէր.

Բէյժօն Ֆրօժանթաղ՝ Բօլըն սէսինէ տօղրու կիտէրէք, տօղրուճա ֆաատ օտա-սընըն գաբուսընա վարտը, սիւրկիւլէրի չէքտի վէ գաբուլը աչտը.

Բօլ իւէ Մարթ՝ Բէյժօնըն գուճաղընա ահըլտըրար. . . արթըգ գուրթուլ-մըչտար իտի. . .

Բասգալ գարչը գօյմագ իսթէմէ ամմա պէյհուտէ իտի.

Զաղըֆա մէմուրլարը՝ մէրգումը գավրասըգլարը կիպի հէյէրինի քէչէրչէյէ գօյտուլար.

Ժագ Լակարա՝ քէնտիսինտէն պիֆֆամպէր օլտըղը հալտէ քիւէրին տէօչէմէսի իւգէրինտէ սէրիլմիչ ետահքըյօր իտի.

Անժէյէ տէրհալ պիրինճի գահֆա չըգըպ, քէնտիսինէ պիր ազ տար կէլէն պիր տօլապա կիրէրէք կիպէնճիչ իտի իսէ տէ, օրատա եագալանընպ Թէվֆիֆ օլընը.

Գաղը զաղըֆա մէմուրլարը՝ Լա Ֆաուինին գլավուզըղը իւէ պօտուճա էնճիչ-լէր իտի.

Լա Ֆաուէն՝ պիրինճիսի գուվվէթլիյէ Ֆասպիէնի չաղըրըյօր իտի.

Կէնճ գօնէ տը Շահքըլիւքա հէվալ վէրտի.

Գարու անիտէ գըրըլըպ աչըլտը.

Լա Ֆաուին՝ իշէրի կիրէրէք վէ տէլիգանըը գօնէքն էյինի սըգարագ.— Էյ Նա-տըլտըզ պագալըմ, միւտհէ Ֆասպիէն. . . Հայտէ պիր ազ եօգարը չըգընըզ. . . հէր քէս օրատա տըր, սէֆիլ քիւէհանիլէր եագալանտըլար, էյի ահյէ՞ մի, պուհնա պէչէնճէ՞զ միսինիզ.—տէտիքտէն պիր ազ սօնդրա Ֆասպիէն տը Շահքըլիւքա՝ Բէյ-ժօն իւէ օղլուներն վէ Մատմազէլ Մարթըն պուլընտըգլարը օտաատան իշէրի կիրտի.

Ֆասպիէն քէմալը Թէճճիւպլէ.— Մատմազէլ կրանչան պուրատա՞ մը,

Բօլ՝ մէրգուժըն էյինի սըգարագ.— Էվվէէք, ազ վագիտան պահա զէվճէ օ-լաճագ տըր.

Ֆասպիէն՝ իշի անլայտրագ էօնիւնէ պագըպ քէնտի քէնտինէ.— Ուհուիճահա-զըմ.—տէտի.

Զաղըֆա բէյճի.— Միւսիւ տը Շահքըլիւքա, չարուգ կիսինիզ միւքէտտէր վալիտէնիզի պուլընըզ վէ Բէյժօն Ֆրօժանթաղ իւէ ժիւլ Գուլնուա (Լա Ֆաուին) մարիֆէթիյլէ խէյլա օլտըղընըզը ժուժահէյէա գատընա խապէր վէրինիզ. . .

Բէյժօն.— Գիրլիքտաէ կիտէրիզ. Բօլ, սէն նիշանլըն Մատմազէլ Կրանչանը պի-զիմ քիւչիւք էվէ կէօթիւր վէ մէրգուժէյի Մատլէն գատընըն մուհաֆազաօրնա Թէպտիմ էթ. . . Վէրնիէ սիզինէ պէրապէր կէլէճէք տիր. . .

Գունըն իւգէրինէ էթի կէնճլէր՝ ղայէք մէմնուն վէ մէսրուր օլտըղլարը հալ-տէ չէֆքիլիպ կիթտիլէր.

Զաղըֆա մէմուրլարի՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն իշէրիսինէ, Ֆասպիէնին հապտ մահալինի վէ պօտրուժտաքի քիւէրի կէօղտէն կէչիրտիլէր վէ օրատա ատօչէմէ Թաշըաբընըն իւգէրինտէ պուհնատա ագտէմ գաթէ օլընան պիչարէլէրին պագը գան իզլէրինի կէօրտիւլէր.

Բասգալ իւէ Անժէյ՝ էթի բօլիսին Քահքը նէգարէքինտէ պիր արապայա վագ օլընտըլար.

Ժագ Լակարտ էլան պայըմըշ օլորդը հալտէ տիկէր պիր արասլայա կէօթիւրիլտի։

Րէյժօն, Ֆապիէն վէ Լա Ֆուին՝ Շաթըլիւքա գօնաղընա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգմըշլար իտի։

Եապըդ խանէնին գաբուլարը գարանտըգտան սօնդրա պիւֆիւժէ զապթա մէմուրիյնի իլէ բօլիսլէր Բարիզ եօլընը ԹուԹտըլար։

Սապահ սաաթ իւչտէ Բասգալ իլէ Անժէլ՝ Գօնսիէրժըրի հապսխանէսինէ իլգա օլընըգ, Ժագ Լակարտ տախի զապթիյէ խասթախանէսինէ գօնըլմըշ տըր։

Օ կիւնիւ էրքէնտէն ճիւժուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի իլէ պիր միւսթանթիդ վէ զապթա րէյսի՝ Միրօմէնիլ սօգաղընտաքի գօնաղը պասըգ իճրաի Քէհարիյաթ իԹտիլէր։

Օրատա սախԹէ տօգԹօր Թօմբսընընը եաղըխանէսի կէօզլէրինէն պիրինտէ գօնԹ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին վասիյէԹնամէսի իլէ Հօլտիւրիլէն վէրէսէնին միրասյէալարը պուլընտը։

ԳօնԹընը վասիյէԹնամէսի մէալինտէն անլաչըլտըղընա կէօրէ, «Գըզըլ ՎասիյէԹնամէ»՝ մուամմանըն անախԹարընը, եանի միլեօնլարըն սագլանտըղը եէրի կէօսԹէրիճէք օլուպ, ՔրիԹիւպհանէյի Միլլիաէն սըրգաթ օլընան «Գըզըլ ՎասիյէԹնամէյի» իսէ Րէյժօն Ֆրօմանթալ՝ ԱնԹուան Ֆօվլին եանընտա պուլմըշ օլտըղընտան, մէգԹիւբ վասիյէԹնամէյէ միւրաճաաթ օլընտըգտա, վէրէսէյի մալիւմէնին սէրվէԹի անիտէ կիտիլիպ Կրանժ-տը-Մէր-լա-ՖօնԹէն գօնաղընտա արանմըշ տըր։ . . .

Նէ չարէ քի վէրէսէնին իԹիսի ղայպ ու նապէտիտա օլուպ եաղընըգ տէօրԹ նէֆէրի գալմըշ իտի։ . .

ԳօնԹ տը Թօնէրիէօնին խըտմէԹքարը ժէրօմ Վիլար՝ հապստան գուրԹուլուպ, գօնԹէս տը Շաթըլիւքսկ վէքիլխարճ օլտու, զիրա մուամիլէյհա գօնԹէս՝ օղուռնըն սայէսինտէ զէննինէչմիշ իտի։

Գու հիքեայէի Ֆամիլտըզըն էնճամընտան պիր այ սօնդրա Սէն-Լուի-զ-ան-Լ'Իլ քիլիսէսինտէ Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ «ՍէօյլուտիլԹ Բէրիսի» ՄարԹ Կրանչանըն ըէսմը իզտիհամը իճրա օլընըգ, շահիտլէրին իԹիսի Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ Ժիւլ Գուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին իտի։ Գու ֆէյլէսոֆ պալըգճընըն տահա էչնի զէննինէչմիշ օլտըղը՝ պիշիմիկ պիր սուրԹտէ կիսինտիկի բուպալարտան անլալըըյօր իտի։

Րէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ Մատլէն գաատըն՝ սէլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքիւյօրլար իտի ամմա պու տէֆաքի կէօզ եաշլարը՝ մէսէրրէԹինտէն նէչէԹ իտիյօր իտի։

Էլհասըլ Բօլ՝ նահիլը իսԹիրահաԹ վէ սիւքիւնէԹ, վէ տահա ալչասը, մաճմարը բիՖահ ու սաաատէԹ օլմուշ իտի։

Իւչ այ սօնդրա գարանլըգ վէ եաղմուրլը պիր կիւնին սապահըսը, քիւվէյէԹլի պիր գալապալըգ, եանի գաԹիլ Մարշանտօն իլէ Բրանճինինին իտամընը սէյր իտէն էհալի հուզուրընտա կիյէօֆին մաքինասըյլա Ժագ Լակարտըն վէ Բասգալ Սօնէյնին պալըրը քէսիլտի։

Անժէլ՝ մուէպպէտէն քիւրէք ճէզասընա մահքիմ օլարագ, մէրքէզ հապսխանէսինէ ճէզասընը չէքմէքճի օլմալը, մէրգումէ գարը օրատա եալայըգ օրատա էօլճէք տիր։

ԵՒԹԱՄ

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL 0545146